
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

GoogleTM books

<http://books.google.com>

BCU - Lausanne

1096181003

E

M

SANCTI
EPHRAEM SYRI
OPERA OMNIA
IN SEX TOMOS DISTRIBUTA.

Ο ἍΓΙΟΣ

ΕΦΡΑΪΜ Ο ΣΥΡΟΣ

Ἡ
ΑΓΑΠΗ
ΚΑΙ
ΕΓΚΡΑ-
ΤΕΙΑ
ΨΥΧΗΝ
ΚΑΘΑ-
ΡΟΤΣΙΝ.

*Hæc Veneranda Syri facies mirabilis Ephraem
Ast animi effigiem scripta diserta docent*

E

E

No

B

1917

1918

1919

1920

1921

1922

1923

1924

1925

1926

1927

1928

1929

1930

1931

1932

1933

1934

1935

1936

1937

1938

1939

1940

1941

1942

1943

1944

1945

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ
SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAEM SYRI
OPERA OMNIA QUÆ EXSTANT

Græce, Syriace, Latine,

IN SEX TOMOS DISTRIBUTA

Ad MSS. Codices Vaticanos aliosque castigata, multis aucta,
Nova interpretatione, Præfationibus, Notis, variantibus Lectionibus illustrata:

NUNC PRIMUM

Sub Auspiciis Sanctissimi Patris

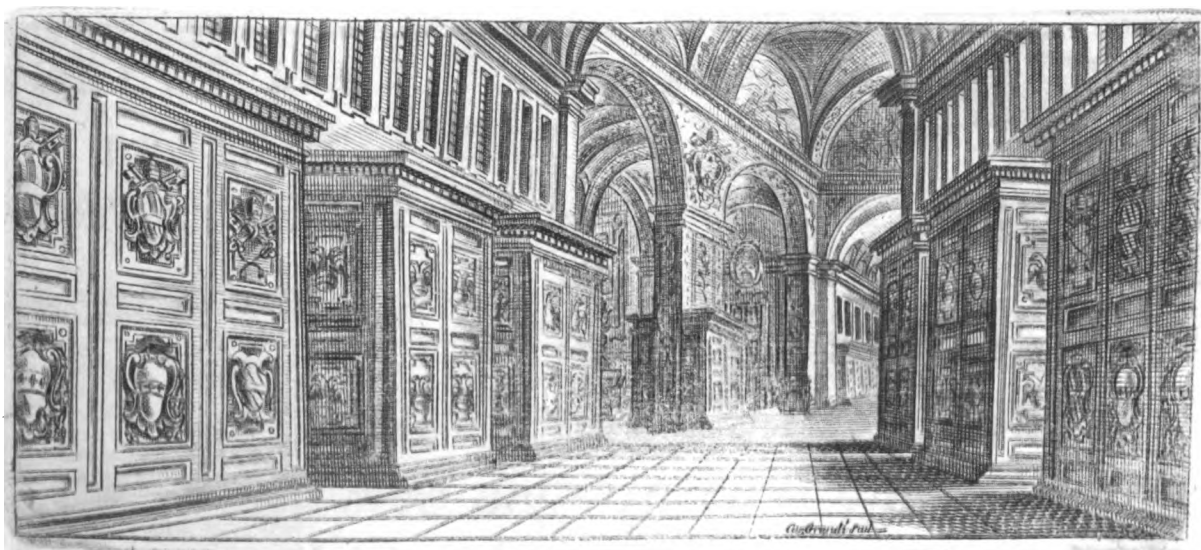
BENEDICTI XIV.

PONTIFICIS MAXIMI

E Bibliotheca Vaticana prodeunt.

TOMUS SECUNDUS

GRÆCE, ET LATINE.

ROMÆ

3U 186/1/2

EX TYPOGRAPHIA PONTIFICIA VATICANA

Apud JOANNEM MARIAM HENRICUM SALVIONI

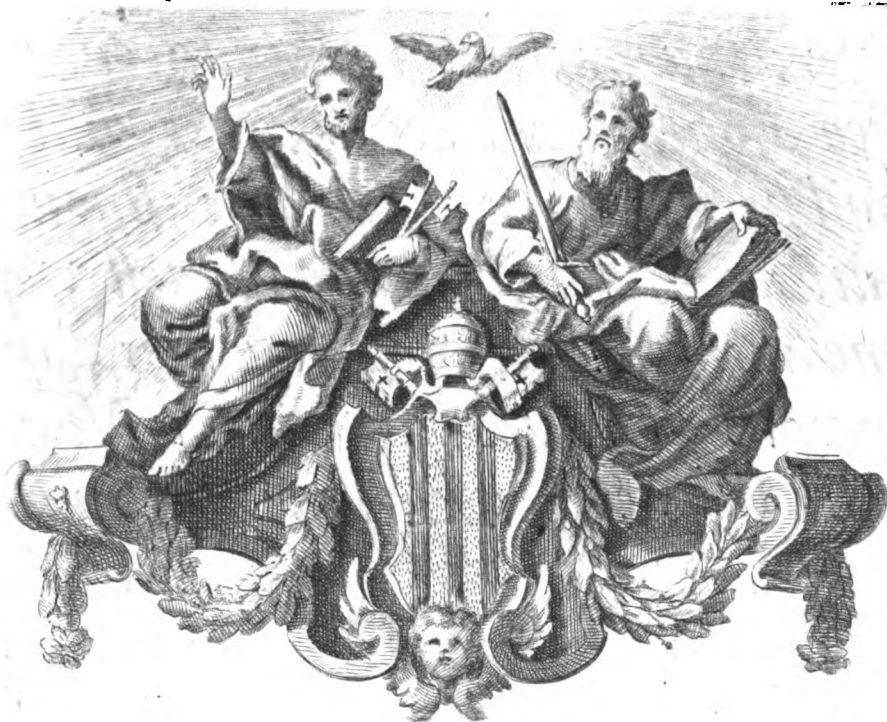
CIO IO CC XLIII.

SUPERIORUM FACULTATE.

B

AN

for
G

Sanctissimo Domino Nostro
BENEDICTO PAPÆ XIV.

ANGELUS MARIA TITULI SANCTI MARCI
 PRESBYTER CARDINALIS QUIRINUS

Episcopus Brixienfis, & Apostolicæ Sedis Bibliothecarius.

*E*fluxit jam biennium, postquam
 SANCTITAS TUA clementissime exci-
 pere dignata est, quem Ejus mani-
 bus obtuli, Tomum alterum Syria-
 co-Latinum Operum S. EPHRAEMI;
 paremque modo Tomus iste alter eorundem Operum
 Græco-Latinus Numinis Tui tutelam præstolatur.

Ad

Ad bene de ista sperandum plures utique mihi suppetunt causæ, tua præsertim provida cura, Romano Pontifice dignissima, in literariis quibuscumque lucubrationibus fovendis, nec non singularis erga me benignitas; at una præterea adest, quam opportunissime mihi exhibent hi ipsi dies, quibus hæc scribo, eamque præ cæteris, quæ in Nuncupatoriis hujusmodi Epistolis utramque paginam vel ad Mecenatum sacietatem passim efficiunt, libentissime amplectens, quænam sit, statim exponam.

Qui primus omnium intra Latii fines admisit S. EPHRAEMUM, is fuit Ambrosius Monachus Camaldulensis, Vir magni nominis, & totius Ordinis Præfectus Generalis, remque, ut acciderat, his verbis declarat in Epistola ad celeberrimum Cosmam Medicum: Peregrinum nuper offendi e Syria (ut ajebant) profectum ad nos, ætate longævum, statura procerum, sed jam senio incurvum, vultu placidum, atque decorum, aspectu ipso denique & habitu sanctitatis insignia præferentem, suffusum oculis lacrymas: sed ita ut ex eo, ori & nihil dignitatis detractum, & plurimum auctoritatis & gratiæ videretur adjectum. Postea subdit, se naatum hujusmodi hominem, captumque tanta oris gratia & dignitate, ad eum propius accessisse, animadvertisseque Græcæ locutionis gnarum, ac tum vero majori constantia in ejus amplexus effusum, & sancta oscula libantem, apprehensa illius dextera, non multis precibus

cibus haud ab invito impetrasse, ut cellulam suam inviseret, suoque aliquandiu frueretur hospitio, ac tandem eundem induxisse, ut Latine quoque ad nostrorum hominum commodum atque solatium loqui disceret. Deus bone! (inquit) quid gaudii, quid solatii, quantumque emolumenti ex hospitis adeo insignis ore percepi, cum me dies ac noctes plurimas perpetua oratione alloqueretur! Nihil ejus vel aspectu gratius, vel doctrina salubrius, vel consuetudine charius, jucundius, lætius dici, aut fingi potest. Hæc fusius prosequitur in elegantissima illa Epistola Ambrosius, ac demum hospitem illum suum Cosmæ commendat, ut grate reverenterque suscipiat, habeatque in honore, omnique officio, ac veneratione prosequatur.

Quorsum hæc pertineant, jam certe vides BEATISSIME PATER. Ut nimirum in spem justissimam adduci posse me sentiam, venerandæ peregrinitatis insignia, quæ EPHRAEMO ex Mesopotamia Florentiam advenienti, primum Ambrosii Abbatis, deinde Clarissimi Cosmæ, ac demum Latinorum omnium benevolentiam, reverentiamque conciliarunt, ea ipsa impetrare posse a SANCTITATE TUA Volumini, quod Ei modo offero, tam eximii, atque divini Scriptoris Opera complectenti, Pontificii favoris argumenta. Facile etiam intelliges, quo jure fiduciam hanc mihi majorem in modum injiciant, quæ hisce diebus evenerunt, seu quæ Ipse præstisti nudius tertius erga illustrem alium peregrinum

ex

* EPISTOLA DEDICATORIA.

ex æque diffitis regionibus Orientalibus Romam profectum, ut pedibus Tuis se sisteret, & obsequium Supremo Catholicæ Ecclesiæ Capiti debitum exhiberet. Patriarcham loquor Armenorum, quem multis antea paternæ tuæ charitatis significationibus honestatum, recreatumque, in Fratrum tuorum S. R. E. Cardinalium Consistorio excipiendum censuisti honorificentissime, quo certum Pontificiæ erga Orientales Nationes, Catholica dogmata profitentes, benevolentia atque existimationis ad posteritatis memoriam traduceretur monumentum. Hæc ea sunt, BEATISSIME PATER, quæ recte sperare jubent ad Te accedentem Sanctissimum senem EPHRAEMUM, quem, ut nosti, Civem Nisibis, Edeffa Diaconum, Prophetam Syria, Magistrum vel ipsa Græcia, suorum licet Doctorem studiosissima, jactant; quem Basilius Magnus, ac Divus Gregorius ejus frater summis laudibus in cælum evehunt, cujus denique Opera, in Græcam linguam conversa, post lectionem Sacrarum Scripturarum in Ecclesiis legi consuevisse Hieronymus testatur.

Tandem tuum quoque, BEATISSIME PATER, natale solum, quod commune sortitus es cum Gregorio XIII. Pont. Max. in causa est, ut confidentius adhuc bono animo Tibi se sistat EPHRAEMUS; quoniam eo Gregorio Pontifice sive suadente, sive imperante Gerardus Vossius, Præpositus Tungrensis, vertendis e Græco in Latinum idioma ejus Operibus præclaram operam navavit, unde prodiit ab eo con-
fecta

fecta eorundem Editio , qua nulla usque ad Vaticanam hanc nostram seu plenior , seu insignior. Eo itaque etiam exemplo præclarissimi Civis , & sanctissimi Decessoris sui permota SANCTITAS TUA præsens hoc Volumen patrocinio dignetur , quod supplex exposco ; dum ego pariter exemplum duorum S. R. E. Bibliothecariorum imitari curabo , scilicet Sirleti , & Carafæ , quos Vossius eo labore suscepto Mecenates optimos expertus est , nec non Civis mei Augustini Valerii , Cardinalis sancti Marci , cujus egregium studium erga tanti Patris scripta veteres nonnullæ eorum Editiones eidem nuncupatæ declarant ; curamque una summam Brixiano Antistiti congruam , quod ejus Urbis typorum laus fuerit , si non omnium primos , ut quidam autumarent , saltem inter primos divina illa scripta evulgasse. Certo itaque sciant docti illi Viri , qui Vaticanam Bibliothecam me Præsidente curant , stimulos , sive Romæ præsens adsim , sive Brixie degam , minime ipsis defuturos , quibus ad novam Editionem perficiendam citius , quam hætenus fecerunt , adducantur . Hanc ipsam in rem , etsi magna sit Bibliothecarii Apostolici in quoscumque Custodes , Scriptores , & Ministros ejusdem Bibliothecæ potestas , attamen SANCTITATIS TUÆ opem etiam imploro , dum ejus pedes humillime exosculor.

Romæ V. Kal. Decembr. M. DCC XLII.

Εὐφράμ ἐκείνον, ᾧ ἐν πᾶσι Χριστιανοῖν πεμφερόμενον εἶμασι. Εὐφράμ λέγω τὸ Σύρον. ὃ γὰρ τὸ γένος ἐπαχύνομαι, ὃ πῶς τρόποις ἐγκαλωπίζομαι. Εὐφράμ, ὃ εἰς πᾶσαι τὴν γῆν δὲ φέρνῃς ὃ βίβη καὶ τὴν θειοτάτης Ἰερέαμ. ὃ πάση τῇ ὑφ' ἡλίου χεδὸν γινωσκόμενος, πᾶσι πᾶσι πε ἀγνοούμενος, παρ' ὅσοις ὁ μέγας τῆς ἐκκλησίας φωστὴρ Βασίλειος. Εὐφράμ, ὁ νοητὸς ὄντως τὴν ἐκκλησίαν Εὐφράτης, ἡ δὲ τῶν πιστῶν καταρτιστικὸν πλήρωμα, εἰς ἑκατὸν ἀποδίδωσι τὴν σοφίαν τὴν κρίσιν. Εὐφράμ, ἡ πολυφόρος ὃ Θεὸς ἀμπελος, ἡ δίκην βοτρυῶν γλυκερῶν καρπὸς ἀνδρῶν διδασκαλίας, καὶ τὰς τῆς ἐκκλησίας τροφίμους τῇ κόρῃ τῆς θείας ἀγάπης ἀφράντισσα. Εὐφράμ ὁ καλὸς καὶ πιστὸς οἰκονόμος τὸ χάριτος, ὁ τὰς λόγους τῆς ἀρετῆς ἀναλόγως πῶς ὁμοδύλοις σιπομετρῶν, καὶ τὴν δεσποτικῶς οἰκίαν οἰκονομεῖ μὲν αἰετα. *Ex Encomio S. Gregorii Nysseni Episcopi in S. EPHRAEM STRUM,* unde Syrorum Natio ediscat creditum sibi a Sancto Doctore depositum fideliter custodire.

A P P R O B A T I O

Sancti Ephræmi Syri scripta in Catholica Ecclesia a priscis usque seculis ad hæc nostra tempora tanta nominis celebritate floruerunt, tantisque laudibus ab omnibus in cælum & olim, & nunc extolluntur, ut supervacaneum omnino videatur meum testimonium, meamque, qua nullo modo indigent, addere commendationem. Laudanda potius est Eñi S. R. E. Bibliothecarii cura ac sollicitudo in eorum editione promovenda, & Illm̃i Præfulis, meique amantissimi Collegæ Josephi Simonis Assemani studium, ac doctrina in ea adornanda, variisque lucubrationibus doctis sane ac laboriosis locupletanda. Quare consentaneum omnino, ut opus tam præclarum, tam expetitum quidem a doctis viris, sed nunquam speratum in lucem prodeat, quum nihil in eo sit, quod a nostra Religione, sanctisque moribus abhorreat.

Ex Biblioth. Vatic. Non. Mart. A. S. 1743.

Job. Bottarius.

A P P R O B A T I O

Jussibus Reverendissimi Patris Fr: Aloysii Ridolfi, Sacri Palatii Apostolici Magistri obtemperans, Volumen secundum Operum S. Ephræmi Syri vidi, in quo complura ejusdem Sancti Viri, ad fidem Codicum Vaticanorum, Græce in lucem proferuntur, & Latine a Clarissimo Præfule Josepho Simonio Assemano, Bibliothecæ Vaticanæ primo Custode versa sunt. His præfiguntur ejusdem Assemani Prolegomena, quibus eorum calumnias non minus diserte, quam strenue refellit, qui Ephræmi Latinos interpretes, & sublestæ fidei, & oscitantæ coarguunt: nonnullos vero ex Ephræmi Sermonibus, tanquam spurios, & commentitios traducere sunt ausi. Jamdiu plerique omnes viri docti non modo expetebant, verum etiam efflagitabant, ut Ephræmi Opera, quorum pars Latine tantum prodierat, Græce quoque, & ex Vaticanis Codicibus eruta, publici juris fierent. Est igitur, cur gratias habeant in primis Angelo Mariæ Cardinali Quirino, S. R. E. Bibliothecario, quo potissimum auctore, & duce, Ephræmi tantopere exoptata editio curata est; deinde Clarissimo Assemano, qui hujusmodi editionem magna diligentia, ac labore adornandam suscepit. Ecquis autem non novit Amplissimi Cardinalis Quirini incomparabile studium in locupletanda fere quotidie litteraria Republica, partim ingenii sui, partim veterum Patrum monumentis, iisque egregie illustratis? Itaque qui Ephræmum legerint, non solum ad pietatem sese magis inflammari sentient, sed multa etiam, quæ ad sacra dogmata, ad priscam disciplinam, & ad instituta Coenobitarum pertinent, sensim percipient. Qui vero Assemani lucubrationes sedulo consulent, Ephræmum non modo uberrime illustratum, verum etiam a calumniis impigre vindicatum intelligunt. Nullus igitur mihi est ambigendi locus; quin singula Ephræmi, quæ hoc Volumine continentur Syntagmata, & erudita Assemani Prolegomena, typis evulgentur, ac tutissime perlegantur, quippe quia nihil in his offendi, quod Catholicæ fidei, & morum integritati adversetur; imo ex his nova ad fidei dogmata, ad morum disciplinam comprobandum argumenta depromuntur.

Dabam Romæ III. Idus Martii A. D. M. DCC XLIII.

Dominicus Georgius.

I M.

I M P R I M A T U R .

Si videbitur Reverendis. P. Mag. Sac. Pal. Apostol.

F. M. de Rubeis Archiep. Tarfi Vicegerens.

I M P R I M A T U R .

**Fr. Nicolaus Aloysius Ridolphi Ordinis Prædicat. Sac. Palatii
Apostolici Magister .**

I

JOSEPHI SIMONII ASSEMANI
BIBLIOTHECÆ VATICANÆ PRIMICUSTODIS
IN ALTERUM TOMUM
GRÆCUM ET LATINUM
SANCTI EPHRAEM SYRI
PRÆFATIO.

UUM in priori Tomo , qui sub auspiciis Clementis XII. Pontificis Maximi prodiit, primum quidem Latina , Græca , & Syriaca SANCTI EPHRAEM SYRI opera recensuerim , quæ typis essent ad hanc usque diem evulgata ; deinde Græcos Codices manu exaratos laudaverim , in celeberrimis Europæ Bibliothecis servatos , e quibus accuratum Ephraemianorum pene omnium Sermonum Catalogum exhibuisse mihi visus sum : nihil aliud ad hanc editionem adornandam atque ad exitum perducendam reliquum esse existimabam , quàm ut iis , quæ in Græca Oxoniensi editione supererant , Latio donandis manum strenue ad-moverem : quibus in hoc Secundo Tomo , Divino favente numine , jam pridem peractis , cætera in Tertio ac postremo persequerem , quæ numquam hæctenus Græcè prodiissent , vel quorum pars maxima , Ambrosii , Zini , & Vossii , studiosissimorum cæteroquin Ephraemi Interpretum , diligentiam fugisset . Verum statim atque inchoatum opus absolvi , atque recentiorum quorundam scripta consului , quibus suam de laudatis Interpretibus , deque Græcis Latinisque quibuscumque Ephraemiauis scriptis sententiam exponunt , intellexi profecto , me neque omnia complexum fuisse , quæ in Bibliothecis exstare sanctissimi hujus Syrorum Patris commentaria , ex memoriis typis editis constat : neque eosdem Interpretes , aut Græcos seu Latinos Codices , quibus & illi & nos usi sumus , allatis utcumque & Bibliothecarum & doctorum virorum testimoniis , ab immerita censura satis vindicasse . Itaque rem ab instituto nostro non alienam me facturum puto , si & famam eorum , qui de Republica literaria in Græcis Ephraemi Sermonibus Latine interpretandis optime sunt meriti , existimationemque ab omni falsitatis aut negligentiae labe abstergendam suscipiam , & Græcorum Latinorumque manuscriptorum fidem adstruam , & quæcumque demum alia Sancti Patris opera alibi servari didici , ea singillatim ex Scriptoribus fide dignissimis referam .

PROLEGOMENA

IV

κόν. Incipit. πᾶσαι ὥραι ἐν ᾧ ἔχω ἡ A
ὀπτασίαν. ρεσῆσαι καὶ κληρονόμος Χειρῶν ἁπλῶς
γενέσθαι.

55. Quomodo anima cum lacrymis
ad Deum recurrere debeat tentationis
tempore. ψυχὴ πειρασμένη προσέρχεται
σοι.

56. De Judicio. δεῦτε πάντες ἀδελ-
φοί, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμῆς ἀμαρτωλῶν καὶ
ἀπαμειβύμενοι Εὐφραΐμ.

57. De patientia. ὁ βεβλόμενος Θεῷ
εὐαρεσῆσαι.

58. De beatitudinibus & miseriis. μα-
κάριοι οἱ τῷ Θεῷ ἀγαπήσαντες.

59. Confessio sive precatio ad Deum.
ἰάσαί με, Κύριε, καὶ ἰαθήσομαι.

60. In secundum adventum domini no-
stri Jesu Christi. προσέλθετε καὶ δεῦτε υἱοὶ
φωτός.

61. De fide. ὁ Κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
τῆς ἐαυτοῦ μαθηταίς.

COdex LII. in folio, membrana-
ceus, foliorum 218. Seculi circi-
ter x. Pag. 34.

S. Ephræm Syri opera, præfixa ejusdem
Vita quæ Anonymo tribuitur in Prolegome-
nis luculentissimæ Editionis Romanæ 1732.
In Codice definit in hæc verba: Εὐφραΐμ
ὁ Σύρος: in eadem Editione alia plura se-
quuntur.

1. De timore animi. Incipit. ἐγὼ
Εὐφραΐμ ἀμαρτωλὸς ἀσύνετος χαλνὸς αἰὲ καὶ E
ράθυμος εἰσάγων.

2. Adhortationes XLVIII. ad mona-
chos. δοῦξα σοι, ὁ Θεός, καὶ πάλιν ἐρῶ,
δοῦξα σοι.

3. Capita c. de modo acquirendæ hu-
militatis. ἀρχὴ καρποφορίας ἀνδρός.

4. Sermo asceticus, & exhortatorius ad
fratres. ἀδελφοί, βιολογίας ἐδιδωμένῳ, ἵνα F
βιολογίας κληρονομήσωμεν.

5. De judicio & compunctione. δεῦτε
πάντες ἀδελφοί, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμῆς ἀμαρ-
τωλῶν καὶ ἀπαμειβύμενοι Εὐφραΐμ.

6. Sermo asceticus, ἀσκητικὸν ὠφέλη-
μον. Initium. οἱ βεβλόμενοι καὶ ἀλήθειαν
ἐαυτῶν τῷ Κυρίῳ ἀποδόντες ὡς τῷ μέλ-
λουσιν.

7. De patientia. ὁ βεβλόμενος Θεῷ εὐα-

8. Beatitudines. μακάριος ἀνθρώπος ὃς
μισήσας.

9. De beatitudinibus & miseriis. μα-
κάριοι οἱ τῷ Θεῷ ἀγαπήσαντες, καὶ ἁπλῶς
ἀγάπην.

10. Non esse ridendum, neque glori-
B andum, sed lugendum & plorandum nos
metipsos. ἀρχὴ κατατροφῆς ψυχῆς μονα-
χῶν, γέλως καὶ παρρησία.

11. In eos qui quotidie peccant, &
quotidie poenitentiam agunt. μέχρι τίνος,
ὦ φίλε, ἀνεχόμενος ἔχθρῶν.

12 In (secundum) adventum Domini.
προσέλθετε καὶ δεῦτε υἱοὶ φωτός.

13. De secundo adventu Domini, &
C de Judicio. δεῦτε πάντες ἀδελφοί μου, ἀκού-
σατε συμβουλῆς ἐμῆς τῇ ἀμαρτωλῶν.

14. De virginitate. Πᾶντος ὁ Ἀπό-
στολος.

15. De poenitentia, & patientia. ἄρα
τίς τῷ παρόντι βίον ἐλογίσασθαι ἢ τῶν δρα-
πέτων.

16. De poenitentia. ὁ κατελθὼν ἐν τῷ
κόλπῳ τῷ πατρὸς καὶ γενόμενος ἡμῶν.

17. Ad eorum correctionem, qui vi-
tiose vivunt, & honores appetunt. ἀγω-
νιῶν, ἀδελφοί μου, καὶ φρίττω.

18. * Encomium in cœnobitas. ὁ
δαισος πλήρης καρπῶν ἀφροσύνης καὶ ποικί-
λων αἰνῶν.

19. De humilitate & responsionis be-
nignitate. ὡς μυέλη καὶ κηρίον ἐν στόματι.
Spectat ad Paræneses ad monachos.

20. De temporalibus curis & negotiis.
ὡς δεσμός καὶ αἰσῶν ἀετῶν, ὅπως ἢ ὁ κόσμος
μέριμνα τῷ μοναχῷ. Inter Paræneses ad
monachos.

21. De mente alta, & operum in-
vidia, & æmulatione, deque mutatione
unius in alium locum. ὥσπερ ξύλον ὑψηλόν
καὶ. Inter Paræneses ad monachos.

22. Quod ludicris rebus abstinendum
sit Christianis. ὅτι καὶ εἰ Χριστιανοὶ παύ-
ζειν πάντες γινώσκουσιν.

23. De Virtutibus. Prologus. μακαρίζω
τὸν υἱὸν ζωῆς, ὦ φιλόχριστοι.

24. De timore Dei. μακάριος ὁ ἀνθρώ-
πος

πος ὅς ἔχει φόβον Θεῷ. (*Sequuntur Sermo-
nes XXI. ut in nostra Editione Vaticana
Tom. 1. à pag. 3. ad pag. 18.*)

25. De compunctione. ὁ δοτὴρ πάντων
τῶν ἀγαθῶν.

26 * De iudicio & Eleemosyna. ἀγα-
θὸς ὢν ὁ Θεός.

27 Sermo in pretiosam & vivificam Cru-
cem Domini, & de iis, quae post Crucem B
revelanda sunt in formidabili illo secundo
adventu Domini nostri Jesu Christi. πᾶσα
ἐορτὴ τῆς κυρίας.

28. Interrogatio christianorum audito-
rum ad S. Ephraem. Ὁ Θεὸς καλεῖται; διδάσ-
καλε, μαθεῖν τὰ τέτων ἀκόλουθα.

29. * De poenitentia. πάλιν λέγω, καὶ
λέγων ἔ παύσομαι.

30. * Quomodo convertatur quis ad ea
quae retro sunt, & quod ludicris rebus ab-
stinendum sit christianis &c. τῷ αὐτῷ πα-
τρός, πὸ πῶς ἐπιστρέφει ὡς εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ
ὅτι ἔ χρὴ παῖσιν χριστιανὸν, καθὼς οἱ κα-
νόνες τῶν ἁγίων πατέρων λέγουσιν, ὅτι καὶ ὁ
βαδίζων καὶ κινεῖται μετὰ τῶν εἰδωλολά-
τρων ἔχει ἢ μερίδα, καθὼς λέγει καὶ ὁ Θεός
Ἀπόστολος. Initium. ἄδετε, ἀδελφοί μου ἀγα-
πητοί, πῶς στρέφεται ὡς εἰς τὰ ὀπίσω.

31. * De virtutibus. πάντες οἱ τρόποι,
καὶ τὰ μέλη χρῆζουσιν τῶν Χριστιανῶν.

32. Sermo Paræneticus (de compun-
ctione & salute animæ.) δῶτε πάντες ἀδελ-

φοί, ἀκούσατε τὴν καλὴν συμβουλίαν ἐμὴν τῇ
ἀμαρτωλῇ καὶ ἐλαχίστῃ Εὐφραΐα.

33. De perfectione monachi. πέρυσί
μοι ὡρσθηλθὸν ὕμνος.

34. * Instructio ad monachos. τῷ αὐτῷ
πατρός διδασκαλία πρὸς μοναχούς. Incipit.
ὁ τῶν ἀπάντων δεσπότης ὁ φιλεῖνθρωπος Θεός
ἀγαθός.

35. * Ejusdem S. Patris (absque alio ti-
tulo) τῷ αὐτῷ ὁσίῳ πατρός. Incipit. ἀλλ'
ἐπειδὴ ὕμνος ἀγνοίας ἀτίμα φερόμενοι ἐπισκή-
πῃσιν ἡμῖν ὡς ὑπέρβουλα μεταμέτειος φρονῶσιν.

36. * Ejusdem S. Patris (sine titulo.)
τῷ αὐτῷ ὁσίῳ πατρός. Incipit. γινώσκων πί-
νυν βέλομαι ἢ ὑμετέρῃ ἀγάπῃ, ὅτι χρὴ τὴν
τέλειον ὢν Χριστῷ ἀνθρώπον.

C 37. * Ejusdem S. Patris. (sine titulo.)
τῷ αὐτῷ ὁσίῳ πατρός. Incipit. ἡγῆσθαι καὶ
μοὶ νῦν ἀρμόζειν τὰ τῷ προφήτῃ φαίνων ὅτι
ἐναρτέρησα, ὡς ἡ τίκτησα αἰὲ ὀρεγόμενος.

C Odex XVI in fol. chartaceus, foliorum
465. Seculi circiter XI. Pag. 47.

D Catena in libros Regum, congesta ex
Apollinari, Athanasio, Basilio, Cyrillo Ale-
xandrino, Didymo, Diodoro, Ephraemo,
Evagrio, Eusebio Cæsar., Eusebio Emisse-
no, Gregorio Naz. Gregorio Nysseno &c.

Hi Codices pertinere ad Cardinalem Bes-
saronem, qui illos una cum aliis Græcis ma-
nuscriptis 530. Serenissimæ Reipublicæ Venetæ
ex testamento reliquit.

II.

CATALOGUS SERMONUM SANCTI EPHRAEM SYRI, Qui exstant in Codicibus manuscriptis Bibliothecæ Passionæ.

C Odex in fol. membranaceus,
foliorum 554. olim ad Sfortia-
nam Bibliothecam pertinuit, &
in duas Partes distributus fue-
rat, quarum altera incipit fol. 269. Hoc
Codice usus est Voßius, quemadmodum in

E Epistola ad Lectorem Tomo I. præfixa te-
statur in hæc verba. „ Primum omnium
„ Exemplar & maximum, & antiquo vetu-
„ sto caractere Græco in membranis de-
„ scriptum, medio atque favore Sanctissimi
„ D. N. Xysti V. ante ejus Pontifica-
tum,

PROLEGOMENA

VI

tum, ex Sfortiana Bibliotheca, ubi sub A
num. 1. reperitur, commodato accepi-
mus, illudque jam totum transcriptum
cum pluribus Vaticanis manuscriptis con-
tulimus.

1. Sancti Patris nostri Ephraem Episto-
la ad Joannem monachum de patientia &c.
Initium. πολλὰ ᾠμνεύσαντες τὴν ἀλαβέστα-
τον Θεόδωρον. Pag. 1.

2. De virtute ad novitium monachum
Adhortationes IV. ὁ Κύριος ὅτι σωτηρία
τῆς ἀνθρώπων. pag. 6.

3. De virtute Capita x. ἀναγκαῖον ὅ
ἡγησάμην. Caput 1. μακαρία πόλις. pag. 21.

4. In illud, *Attende tibi ipse*, Capi-
ta XII. Prologus. ὁφειλέται ἐσμέν. Ca-
put 1. Ἄκουε ἀγαπητέ. pag. 34.

5. Quod non oporteat ridere, & extol-
li, sed potius flere & lugere. ἀρχὴ κατα-
τροφῆς ψυχῆς μοναχῶ. pag. 58.

6. Consilium de spirituali vita ad novi-
tium monachum, Capita xcii. ἐπήνεσά σε
τὴν πίσιν. pag. 62.

7. De recta vita, Capita lxxxi. ὁρ-
θεῖς βίῃ ὁρέγῃ; pag. 79.

8. Beatitudines. μακάριος ὅς γέγονεν
ὅλος ἐλπίδων. pag. 89.

9. Beatitudines alie. μακάριος ὅς μισή-
σας κατέλιπε τὴν βίον τῶν pag. 95. conti-
nuantur cum antecedentibus.

10. Ad monachos paræneses seu adhor-
tationes LI. quarum prima incipit: δοξα σοι
ὁ Θεός. pag. 100.

11. Parænesis II. ἀγαπητέ, Χριστιανός
ἐγώ τὴν χάριτος τῆς Θεῆς pag. 101.

* 12. Parænesis III. ἀδελφε, εἰάν εἰσέλ-
θῃς ἀγωνίσασθαι. pag. 102.

13. Parænesis IV. ἀγαπητέ, ἀποπαξά-
λῃς τῆς βίῃ. pag. 103.

14. Paræn. v. ἀγαπητέ, ἰδοὺ ᾠχρί-
θημί σοι. pag. 105.

15. Paræn. v: εἰάν ἡς ἀπὸ μεγάλης ᾠπο-
λήψῃς. pag. 106. Hinc Parænesis prima
Prologi locum habere videtur.

16. Paræn. vi. ἀγαπητέ, εἰάν βάλλῃς.
pag. 106.

17. Paræn. vii. καὶ περὶ τῶν ἐργονοχίρων.
pag. 107.

18. Paræn. viii. περὶ τῶν συμβα-
νόντων σκανδάλων. pag. 108.

19. Paræn. ix. καὶ περὶ τῶν χρόνων. pag. 109.

20. Paræn. x. σδελφε, μὴ ἐκλίῃς ᾠπὸ
ἐπερχομένων λογισμῶν. pag. 110.

21. Paræn. xi. ἀδελφε, ἀγωνίζε ὡς
καλὸς στρατιώτης. pag. 111.

22. Paræn. xii. ἀδελφε, εἰάν ἀποπα-
ξάλῃς τῆς ματαίᾳ βίῃ. pag. 112.

23. Paræn. xiii. δεῖ καὶ τῆς ἐξ οἰκτρῆς
καὶ μοχθηρῆς βίῃ. pag. 113.

24. Paræn. xiv. ἀδελφε, ἐπιστηθῆς
ψυχῇ; pag. 113.

25. Paræn. xv. καταμέρος οἰκοδομεῖται
πόλις. pag. 115.

26. Paræn. xvi. ἀδελφε, ἡξιώθῃς τῆς
ἀγίας ἐνδύματος. pag. 117.

27. Paræn. xvii. ἀδελφε, τί πλανᾷ-
σαι ἐνεργῆς. pag. 119.

28. Paræn. xviii. ἀδελφε, ὅταν κρε-
σῇ ἀδελφός νυκτός. pag. 120.

29. Paræn. xix. ἐννοηθῶμεν ἀγαπητέ
τῆς ἐσώτης. pag. 121.

30. Paræn. xx. ὡς λογίζομαι, ἀδελφοί,
ὅτι τρεῖς εἰσιν. pag. 122.

31. Paræn. xxi. εἰάν ἔλθῃ ἀδελφός.
pag. 124.

32. Paræn. xxii. ποῖς ἐν κοινοβίοις νεω-
τέρους. pag. 126.

33. Paræn. xxiii. ἀφ' ὅπως πολεμῶν-
ται. pag. 128.

34. Paræn. xxiv. ᾠποβάλλει ὁ λογισ-
μός. pag. 133.

35. Paræn. xxv. ἡ πίσις μήτηρ ἐστὶ
παντὸς ἔργου. pag. 134.

36. Paræn. xxvi. εἰάν συμβῇ ἀδελφὸν
τῶν κοινοβίων. pag. 138.

37. Paræn. xxvii. ἀδελφός ἡς διηγῇ
σαπό μοι. pag. 140.

38. Paræn. xxviii. γέγραπται, τῶν ἔχον-
τι δοθήσεσθαι. pag. 142.

39. Paræn. xxix. ἀδελφοί, εἰάν ἡς τῆς
ἀλαβεσέρων. pag. 142.

40. Paræn. xxx. ἀγαπητέ ἀδελφε, εἰάν
τύχῃς περικοπῆς. pag. 145.

41. Paræn. xxxi. εἰάν συμβῇ πικρία.
pag. 146.

42. Paræn. xxxii. ἀνὴρ ἐν ἀμελείᾳ
ἀγῶν. pag. 148.

43. Pa-

43. Paræn. xxxiii. ἀδελφὸς ἐζήτει τὸν A
ἑαυτοῦ ἀδελφόν. pag. 149.
44. Paræn. xxxiv. ἀγαπήτε, εἰς τὸν πα-
τερὰ ὑμῶν. pag. 153.
45. Paræn. xxxv. τῷ ἀδελφῷ, εἴτε τῇ
ἀδελφῇ ὑποβάλλει ὁ πονηρὸς. pag. 154.
46. Paræn. xxxvi. παρειαζέτω ἀγνείας
pag. 157.
47. Paræn. xxxvii. ὁ μόνον δι' ἀπο- B
χῆς βρωμάτων. pag. 158.
48. Paræn. xxxviii. μοναχέ, ἔτω τῷ
Χριστῷ. pag. 160.
49. Paræn. xxxix. ἀγαπήτε, εἰς τὸν ἐλ-
θὼν ἀδελφὸς καὶ ἀκαλέσῃ σε λέγων. p. 163.
50. Paræn. xl. ἀγαπήτε, τὸν ὅστις σε φο-
βῶν. pag. 170.
51. Paræn. xli. ἀδελφε, τὸν μονήρην C
ἐπιδύμενος; pag. 173.
52. Paræn. xlii. τὸς ἐν ὑποταγῇ κα-
ταζόμενοις. pag. 179.
53. Paræn. xliii. ὁ κυρίως καὶ σωτήρ
ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰπόντος. pag. 186.
54. Paræn. xliv. ἄκουε ὁ ἀποστόλος λέ-
γων. pag. 188.
55. Paræn. xlv. ὁ ἡραφὴς λεγόμενος πε- D
ρὶ ἡλίου. pag. 190.
56. Paræn. xlvi. τὸν ὅστις σε αὐτῷ ἀγα-
πήτε. pag. 195.
57. Paræn. xlvii. ἀγαπήτε, εἰς τὸν ἀξίω-
σθης γνώσεως. pag. 198.
58. Paræn. xlviii. εἰς τὸν καρπὸν τῆς
ὑπακοῆς ἀφορῶν ἀδελφε. pag. 199.
59. Paræn. xlix. εἴη ὁ κύριος τὸ δό- E
ξος. pag. 204.
60. Paræn. l. ὁ τὸν τρόπον ξίφος νεοκτο-
πῶν ἵππων. pag. 212.
61. Paræn. li. ἀγαπήτε ἀδελφε, εἰς τὸν
ἀποταξάμενος γενεῇ μοναχός. pag. 213.
62. Quomodo humilitatem possidere quis
possit, Capita Centum. Incipit Caput I.
ἀρχὴ καρποφορίας ἀνδρός. pag. 215.
63. De perfectione qua præditum esse
debet monachum. πέφυκέ μοι προσήλθον τι-
νὲς ἀπὸ τῶν. pag. 241.
64. De divina gratia. ὡςδε ἔχει τὴν
θεῖαν χάριν. pag. 254.
65. De morbo linguæ & animi affecti-
bus. ἐσπαρμύμαι εἰς αἵ ἀναπαύσεις παύσαι.
pag. 259.
66. Ad imitationem proverbiorum. Pro-
logus incipit. ὁ πιστὸς εἰς τὸν ὅν τῷ θεῷ,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον. pag. 268. Hic definit Pars
prima hujus præstantissimi Codicis. Sequitur
Altera pag. 269. ἀρχὴ ὅσων βιβλίων.
67. De poenitentia. καρπὸς πολυφόρος
ἐστὶν ἡ μετάνοια, ἀγαπήτοί. pag. 269. Hic
Sermo abest a Codice S. Marci. Reliqui om-
nes eodem ordine utrobique sunt descripti.
68. De virtutibus & vitiis, Capita xxi.
Prologus: μακαρίζω τὸν ὁμολογῶν τὸν φιλό-
χριστον. pag. 313.
69. De timore Dei, Caput I. μακάριος
ὁ ἀνδρῶπις ἐκείνος. pag. 314.
70. De illo qui non habet timorem Dei,
Caput II. ὁ μὴ ἔχων τὸν φόβον τοῦ θεοῦ. pag. 314.
71. De caritate, Caput III. μακάριος ὁ
ἀνδρῶπις. pag. 314.
72. De illis qui non habent caritatem,
Caput IV. ἀδελφὸς καὶ παλάμῳ. pag. 316.
73. De longanimitate, Caput V. μακά-
ριος ἀληθῶς. pag. 316.
74. De eo qui caret longanimitate, Ca-
put VI. ὁ μὴ ἔχων. pag. 316.
75. De patientia, Caput VII. μακάριος
ἀδελφοί. pag. 316.
76. De eo qui caret patientia, Ca-
put VIII. ἀδελφοί. pag. 316.
77. De benignitate, Caput IX. μακά-
ριος. pag. 317.
78. De iracundia, Caput X. ὁ ὅστις τῇ ὀξύ-
χολίᾳ. pag. 318.
79. De mansuetudine, Caput XI. μακά-
ριος. pag. 318.
80. De improbitate, Caput XII. θρη-
νῶν. pag. 319.
81. De veritate, Caput XIII. μακάριος.
pag. 320.
82. De mendacio, Caput XIV. ἀδελφός.
pag. 320.
83. De obedientia, Caput XVI. μακά-
ριος. pag. 321.
84. De inobedientia & murmuratione,
Caput XVI. ἐπικατάρατος. pag. 321.
85. De eo qui ab invidia & æmulatione
est alienus, Caput XVII. μακάριος. pag. 322.
86. De invidia & æmulatione, Ca-
put XVIII. ὁ ὅστις ἐν τῷ. pag. 323.
87. De eo qui a maledictis & contu-
meliis

PROLEGOMENA

VIII

meliis alienus est, Caput XIX. μακάριος. A pag. 324.

88. De maledicentia & maledicis, Caput XX. ὁ ὅτι λοιδορία. pag. 324.

89. De temperantia & continentia, Caput XXI. μακάριος. pag. 324.

90. De intemperantia & incontinentia, Caput XXII. ὁ ὅτι ἀκρατής. pag. 325.

91. Reprehensio sui ipsius & confessio. B ἀδελφοί, συμπαθήσατέ μοι. pag. 327.

92. Ad everfionem superbix. ματαῖα πάντα ἀσκησις. pag. 332.

93. Sermo compunctorius. δαυτε ἀγαπητοί, δαυτε πατέρες καὶ ἀδελφοί μου. pag. 337.

94. Sermo asceticus. ὁ πόνος τῷ λέγειν ἀναγκάζει με. pag. 349.

95. Sermo asceticus, ad imitationem pro- C verbiorum. Prologus incipit. ὁ πισθύνει εἰς τὸ ὑπὸν ἔδει, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. pag. 374. Idem

Sermo habetur supra in hoc Codice pag. 268.

96. De timore Dei. φοβῶ τὸ κύριον. pag. 375.

97. Ad correctionem eorum, qui vitiose vivunt, & honores appetunt. ἀγωνιῶ, ἀδελφοί μου, καὶ βέμω. pag. 417.

98. Reprehensio sui ipsius & confessio. ἐν πολλοῖς ὑμῖν, ἀδελφοί, δοκῶν χρησιμεύειν. pag. 425.

99. De passionibus animi. θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τοῦ δόξης σου. pag. 450.

100. De poenitentia. ὁ κατελθὼν ἐκ τοῦ κόσμου ἔπαυσις. pag. 454. Hic Sermo deest in Codice S. Marci.

101. De compunctione. δοτὴρ πάντων ἀγαθῶν. pag. 460.

102. Sermo compunctorius. ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὁρῶμεν λίαν ἀνάστασις. pag. 465.

103. Sermo alius. κατανύγησι ψυχῆς μου. pag. 467.

104. Sermo Paræneticus. πρόσεχε σεαυτῷ ὡς νεότης. pag. 472.

105. In secundum adventum Domini nostri Jesu Christi. προσέλθετε, καὶ δεῦτε ὑοὶ φωτός. pag. 473. Hic Sermo in Codice S. Marci habetur infra num. 118.

106. In Patres defunctos. ὡς καρδία μου ἀλγός. pag. 477.

107. Sermo alius in Patres defunctos. ἐν ταύτῃ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. pag. 481.

108. Sermo tetrasyllabus. νικηθεὶς ὁ καὶ κρατῶς. pag. 486.

109. Sermo heptasyllabus. οἰδοῦτες ἐν ἀδελφοί. pag. 487.

110. De timore animi. ἐγὼ Εὐφραῖμ ἀμαρτωλός. pag. 488.

111. Precatio. ἡμάρτων εἰς τὸ ἔρανον. pag. 492.

112. Hypomnisticum. πᾶσαι ὥραι ἐν ᾧ ἔχω. pag. 493.

113. Quomodo anima cum lacrymis debeat orare Deum, quando tentatur ab inimico. ψυχὴ τεθλιμμένη. pag. 499.

114. De iudicio & compunctione. δαυτε πάντες ἀδελφοί, ἀκῶσατε συμβαλῶς ἐμὲ ἀμαρτωλῶ καὶ ἀπαρδύτω Εὐφραῖμ. pag. 504.

115. De patientia. ὁ βυλόμωμος διαρεσῇ- C σαι. pag. 512.

116. De beatitudinibus & miseriis. μακάριοι οἱ τὸ θεὸν ἀγαπήσαντες. pag. 519.

117. Confessio, five precatio ad Deum. ἰασαί με κύριε. pag. 521.

118. In secundum adventum Domini nostri Jesu Christi. προσέλθετε, καὶ δεῦτε ὑοὶ φω- D τός. pag. 523. Idem Sermo habetur supra

pag. 473.

119. De fide. ὁ Κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. pag. 528. Hic definit Codex S. Marci.

120. Vita S. Ephræm Syri. ἔπος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Εὐφραῖμ ἦν ἔξ ἀναπολῶν. pag. 533.

121. Sancti Patris nostri Ephræm Testa- mentum. ἐγὼ Εὐφραῖμ ἀποθνήσκω. pag. 536.

E Hucusque Codex Sfortianus I. Qui sequuntur Sermones, in aliis ejusdem Bibliothecæ Codicibus exstant.

122. Sancti Patris nostri Ephræm Sermo in meretricem, quæ unguento Dominum unxit, Feria quarta magnæ Hebdomadæ. ἔοσις παρὸς ἡμῶν Εὐφραῖμ λόγος εἰς τὸ πόρνην, καὶ ἀλήψασαι τὸ κύριον μύρω, τῇ μεγάλῃ τεβάρει.

F Initium: πολλῶν ὄντων ὁσίων. pag. 213. In

pervetusto Codice Membranaceo, foliorum 287. cujus initium, S. Epiphymii Justiniane in

Cypro Episcopi de ea, quæ in celo apparuit Constantino Imperatori, cruce.

123. Beati Ephræm Sermo in pulcherrimum Joseph. ἔ μακαρίε Εὐφραῖμ λόγος εἰς τὸ πὸ πάγκαλον Ἰωσήφ. Initium. ὁ θεὸς ἔ Αἰβραάμ.

In eodem Codice pag. 197.

124. Bea-

124 Beati Ephræm Sermo in Sanctum A tium. ἡσυχία δότε μοι. In eodem Codi-
Heliam Prophetam. τῷ μακαρίῳ Εφραίμ ce pag. 247.
λόγος εἰς τὸ ἅγιον Ἡλίαν τὸ προφήτην. Ini-

III.

S E R M O N E S

SANCTI EPHRAEM SYRI.

*Qui exstant in Bibliotheca Vallicellana in perve-
tusto Codice membraneo ; qui fuit quondam
Achillis Statii Lusitani Viri clarissimi no-
tatus lit. C. num. 34.*

1. **S**ermo de luctamine spiritali. Ca-
ret initio : incipit autem ab iis
verbis : ἔοικεν γὰρ ὁ μοναχὸς
χώρῳ τῇ ἐσσημνῇ. Desinit ve-
ro : εἰς τὰς σύμπαντας αἰῶνας πᾶν αἰῶνων
ἀμήν.

2. Sancti Patris nostri Ephræm Sermo
asceticus, Admonitio ad Fratres. τῷ ἀγίῳ
καὶ οἷς πατρὸς ἡμῶν Εφραίμ λόγος ἀσκη-
τικὸς, καὶ θεοῦ πᾶσι ἀδελφοῖς. Initium. ἀδελ-
φοί, ἀλογίας ἐδιδασκῶ.

3. Eiusdem de secundo adventu Domi-
ni, & de Iudicio, Sermo secundus. τῷ αὐτῷ
περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου καὶ περὶ
κρίσεως, λόγος β'. Initium. δῶτε πάντες

A ἀδελφοί, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμῆς τῷ ἀμαρ-
τωλῷ. Excidit igitur ex hoc Codice Ser-
mo primus.

4. Eiusdem de virginitate. τῷ αὐτῷ
περὶ παρθενίας. Initium : Παῦλος ὁ Ἀπό-
στολος ὡς ἀεικὸς σύμβουλος πάντας ἡμῶν δι-
δάσκει.

5. Eiusdem de poenitentia & patien-
tia. τῷ αὐτῷ περὶ μετανοίας καὶ ὑπομονῆς.
B Caret principio : sed, ut recte Eñus Ba-
ronius notat, & ex fragmentis colligitur,
hic Sermo est de angustia, qua premitur
anima, quando tentatur ab inimico. Initium,
ψυχὴν περιλαμβανέην. Vide Tom. I. Græc.
Lat. p. 193.

SERMONES

SANCTI EPHRAEM SYRI.

Qui exstant in quinque Codicibus Mss. Græcis Moscuensis Imperatoriæ Bibliothecæ, ex recensione Athanasii Schiada, Græcæ Linguae in Nefkiensi Monasterio Professoris.

1. **T**ΟΥ ἁγίου Ἐφραίμ ἐξομολόγησις, ἥ γιν' ὡρσευχὴ πρὸς τὸν Θεόν. Sancti Ephraimi confessio, nimirum p̄ccatis ad Deum. Initium. Ἰασά με Κύριε, καὶ ἰαθήσομαι : Sana me Domine, Et sanabor. Pag. 2.

2. Τῷ αὐτῷ βίος. Ejusdem vita. γεννηταὶ ἐν τῇ ἀναπλῇ, ὀνόματι Ἐφραίμ Σύρος. Natus in Oriente quidam nomine Ephraim Syrus. p. 3.

3. Τῷ αὐτῷ λόγος ὡραινικός. Ejusdem Sermo adhortatorius. δόξα σοι Θεός, δόξα σοι. Gloria tibi Deus, gloria tibi. p. 4.

4. Τῷ αὐτῷ ὡραινέσις β'. Ejusdem admonitio II. Ἀγαπητέ, Χριστιανὸς εἶ ὡς τῆς χάριτος ; Dilecte, Christianus es per gratiam. p. 5.

5. Τῷ αὐτῷ ὡραινέσις γ'. Ejusdem admonitio III. εἰ ἂν ἀποπαξάμην τῷ βίῳ εἰσελθῇς. Si nuncio remisso huic vitæ, ingressus fueris p. 7.

6. Τῷ αὐτῷ περὶ κατηχημάτων, καὶ ὡρσην διδασκαλίας ἐκ Θεοῦ, παραίνεσις δ'. Ejusdem de catechumenis ; & exhortatio doctrinalis ex Deo. Admonitio IV. Ἀγαπητέ, ἰδὲ ὡρατίστημί σοι ὡρσην. Dilecte, ecce propono tibi testamentum. p. 8.

7. Τῷ αὐτῷ περὶ διδασκαλίας καὶ νουθεσίας παραίνεσις ε'. Ejusdem de doctrina, & admonitione, Adhortatio V. Ἀγαπητέ, εἰ ἂν βάλῃς ἀρχὰς καλὰς. Dilecte, si jeceris bona fundamenta. p. 9.

8. Τῷ αὐτῷ περὶ ὡρσεύσεως κανόνος μοναχῶν, καὶ συνουσίας, παραίνεσις ζ'. Ejus-

dem de traditione canonis monachorum & fœderis. καὶ περὶ τῷ ἐργοναίῳ μὴ ὀλιγώρῃ. Et de manuali opere ne sis negligens. p. 10.

9. διδασκαλίας καὶ νουθεσίας ὡρσην δόξιν & adhortationis fundamentum VIII. καὶ περὶ τῷ χρόνῳ μὴ ὀλιγώρῃ. Et de tempore ne sis negligens. p. 12.

10. περὶ διδασκαλίας, καὶ διέξευρις πρὸς τὸν Νίφον, παραίνεσις θ'. De doctrina, & excitatio ad Niphum : Admonitio IX. ἀδελφε, ἀγωνίζεσθαι ὡς ὡρσην ἐργασίας. Frater, certa ut strenuus miles. p. 12.

11. νουθεσία περὶ ἀτυφίας, παραίνεσις ι'. Admonitio de odio superbiæ, Adhortatio X. ἀδελφε, εἰ ἂν ἀποπαξάμην τῷ ματαίῳ βίῳ. Frater, si reliquisti vitam vitam. p. 12.

12. περὶ τῷ μὴ ὑψηλοφρονεῖν, παραίνεσις ια'. De animo demisso, Admonitio XI. εἰ ἂν καὶ τὸς ἐκ οἰκτρῶν καὶ μοχθηρῶν βίῳ ἐρχομένης. Decet autem Et eos qui ex miserabili & laboriosa vita egressi sunt. p. 16.

13. περὶ συστάσεως ὡρσην ὡρσην, καὶ περὶ ποιμαντικῆς ἐμπιστεύσεως, παραίνεσις ιβ'. De conventu Præpositorum, & de pastoralis cura, Admonitio XII. ἀδελφε, ἐπιστάθης ψυχὴν, ζῶσαι ὡς ἀνὴρ. Frater, si credita tibi est anima, circumcinge ut vir. p. 17.

14. ἐξεικονίσματα ὡρσην ὡρσην πρὸς τὸς ὡρσην καὶ ὡρσην ; παραίνεσις. Allusiones parabolicæ ad præpositos & subiectos, Admonitio. καὶ μέρος οἰκοδομῆται πόλις. Ex parte edificatur civitas. p. 18.

15. πρὸς ἀγωνίαν τῷ μονήρῳ βίῳ καὶ ἀσκήσεως

ἀσκήσεως ὑποδείγμα, παράνεσις ιγ'. Ad A certamina monasticæ vitæ & exercitationis exemplum, Admonitio XIII. Ἀδελφε, ἡξιώθης τῷ ἀγίῳ ἐνδύματος ἔμωναχῷ. *Frater, si dignus habitus es sancto indumento monachi* p. 20.

16. περὶ φιλαυτίας καὶ κενῆς ἀπατίας, παράνεσις ιδ'. De sui ipsius amore, & vana deceptione, Admonitio XIV. τί πλατῶσαι ἐνεργήσῃς. *Quare deciperis superatus a diabolo*. p. 23.

17. περὶ διεξέρσεως ψυχῆς καὶ ὁμιλίας, παράνεσις ιε'. De excitatione animæ, & disciplina, Admonitio XV. ἀδελφε ὅταν κρύβῃ σοι ὁ ἀδελφός. *Frater, si pulsaverit tibi frater*. p. 23.

18. ὠφέλεια κοίτη πρὸς διόρθωσιν, καὶ πόθον πνιμαλικόν, παράνεσις ις'. Utilitas communis ad correctionem & desiderium spirituale. C ἀγαπητοί, ἐννοησώμεθα τὴν ἐξωπλίαν ἐνώπιον. *Dilecti, cogitemus stantes coram Deo*. p. 24.

19. παράνεσις ιζ'. Admonitio XVII. ἀδελφοί, λογιζομαι ὅτι βῆς εἰσι νυσαγμοί. *Fratres, existimo tres esse dormitationes*. p. 24.

20. ὑποτύπωσις πρὸς περὶ ἀπολλυμένων ὑπὸ τοῦ ἰδίου λογισμοῦ, παράνεσις ιη'. Instructio tentatorum a sua cogitatione, Admoni- D tio XVIII. εἰς συμβῆναι τινα ἀδελφὸν ἐλθεῖν εἰς τὴν μονήρην βίον. *Si acciderit quemdam fratrem venire ad monasticam vitam*. p. 26.

21. ὅτι ἔχρη γελᾶν καὶ μετρωλεῖσθαι, ἀλλ' ἀδιαλείπτως πενθεῖν, παράνεσις ιθ'. Quod non oporteat ridere, & gloriari, sed continue lugere, Admonitio XIX. Ἀρχὴ κατατροφῆς ψυχῆς μοναχῷ γέλως. *Initium E subversionis animæ monachi risus*. p. 28.

22. πρὸς νεωτέρους περὶ ὑπακοῆς ἐν κατανύξει, παράνεσις κ'. Ad juniores de obedientia in compunctione, Admonitio XX. πρόσεχε σεαυτῷ ὡς νεότης ποδῶσα ἀσκήσας. *Cave tibi ipsi o juvenis desiderans asceticam vitam agere*. p. 32.

23. περὶ ὑπομονῆς καὶ κατανύξεως. πα- F ράνεσις κα'. De patientia, & compunctione, Admonitio XXI. ἀγαπητοί, γενώμεθα ὡς καλοὶ στρατιῶται. *Dilecti, geramus nos ut boni milites*. p. 36.

24. περὶ ὑποτακτικῶν ἐπὶ τῷ ἑχθρῷ πάλιν, παράνεσις κβ'. De succumbentibus Tom. II.

inimici pugnae : Admonitio XXII. πῶς ἐν κοινοβίοις. *Iis, qui in coenobiis*. p. 37.

25. πρὸς τὸ δὲ ἡς εἰσόδου πολεμῶ ὁ ἐχθρὸς, παράνεσις κγ'. In illud, qua via nos impugnet inimicus, Admonitio XXIII. Hujus initium non est adscriptum. Forte, ἀφ' ὧς πολεμῶνται, *diversimode impugnantur*. p. 39.

26. προσβολὴ προβεβηκότων, παράνε- σις κδ'. Oppugnatio seniorum, Admoni- tio XXV. ὑποβάλλει ὁ λογισμὸς τῷ ἀδελ- φῷ, ποσῶτα ἔτη ἔχεις. *Suggestit cogitatio fratri, tot jam annos habes*. p. 44.

27. πρὸς ἀδελφὸς σαλευομένους ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, παράνεσις κε'. Ad fratres volitantes ex uno loco in alium, Admonitio XXVI. ἡ πίστις μήτηρ ἐστὶ παντὸς ἔργου. *Fides mater est omnis operis*. p. 45.

28. περὶ ἀφοβίας καὶ ἀμελείας, παρά- νεσις κς'. De animo omni timore curaque vacuo, Admonitio XXVII. ἀδελφός τις διηγῆσά μοι λέγων. *Frater aliquis mihi narravit, dicens*. p. 48.

29. εἰς τὸ τῷ ἔχοντι δοθήσεται καὶ πε- ραισευθήσεται, παράνεσις κζ'. In illud, ha- benti dabitur, & abundabit, Admonitio XXVIII. γέγραπται γάρ, τῷ ἔχοντι δοθή- σεται. *Scriptum est enim, habenti dabitur*. pag. 50.

30. περὶ ἀκατακεισίας κθ'. Quod non sit in alios ferendum iudicium, Admoni- tio XXIX. ἀδελφοί, εἰς ὡς τῷ ἀλαβερέ- ρων. *Fratres, si quis eorum qui pietate alios superant*. p. 50.

31. περὶ ταπεινοφροσύνης, παράνεσις λ'. De animo demisso, Admonitio XXX. ἀγα- πητέ, εἰς τύχης πρὸς κοπῆς. *Dilecte, si prae aliis dignitatem consequeris*. p. 52.

32. ὅτι δὲ τὸν μοναχὸν μακρόθυμον εἶναι καὶ ἀμνηστικόν, παράνεσις λα'. Quod oporteat monachum longanimum esse nec malorum memorem, Admonitio XXXI. εἰς συμβῆναι κακία. *Si acciderit malitia*. p. 53.

33. περὶ παθῶν, παράνεσις λβ'. De passionibus, Admonitio XXXII. ὡς ἀμε- λεία ἀφ' ὧν τὰς ἡμέρας αὐτῶν. *Vir in negligentia transfigens dies suos*. p. 55.

34. πῶς δὲ ἀκαλεῖν ὀλιγοψύχους, παράνεσις λγ'. Quomodo oporteat

- teat consolari defides & animo dejectos. A
Admonitio xxxiii. ἀδελφὸς ἐζήτει τὸ εὐ-
τὸ ἀδελφόν. *Frater querebat fratrem suum.*
pag. 56.

35. ὅτι δεῖ τὸ ἀναγινώσκοντα ἐν ᾧσιν
ἀδελφῶν φιλοπόνως ἀναγινώσκειν, παραινέ-
σις λδ'. Quod oporteat legentem in auribus
Fratrum, lubenti animo legere, Admoni-
tio xxxiv. ἀδελφε, εἰὰν παρῶσαχθῇ σοι
ἀναγνώσκει. *Frater si imponatur tibi legendi*
• *munus.* p. 60.

36. Ἀντιρρήτικὸν περὶ παρθενίας, καὶ
σοφροσύνης, παραινέσις λε'. Antirrheticum
de virginitate, & temperantia, Admoni-
tio xxxv. τῷ ἀδελφῷ, ἢ τῇ ἀδελφῇ,
ὑποβάλλει. *Fratri, vel Sorori suggerit.* p. 60.

37. περὶ ἀγνείας, καὶ καταστάσεως, C
παραινέσις λς'. De castitate & tranquillitate,
Admonitio xxxvi. παραινέσει τὸ ἀγνείαν
ἀγαπητὲ ἀδελφε. *Compara castitatem dilecte*
frater. p. 63.

38. περὶ τῷ πῇ ρέμβεσθαι τὸς ὀφθαλ-
μὸς ὡς κακῆσε, παραινέσις λς'. Quod non
huc illucque oculi circumvoluendi sint, Ad-
monitio xxxvii. ἐν τίνι καταργεῖται ὁ πό-
λεμος; *Quomodo aboletur bellum?* p. 64.

39. περὶ πραῦπαθείας, παραινέσις λθ'.
De mansuetudine, Admonitio xxxviii.
μοναχέ, ἔτω τῷ Χειρῷ ἐπιήκειας ἀρέσας.
Monache, ita Christo promissisti placere? p. 66.

40. πρὸς ἀνυποτάκτους, καὶ περὶ κατα-
στάσεως, καὶ φόβου Θεοῦ, καὶ τῷ κρίματι τῷ
μέλλοντος, παραινέσις λθ'. Ad inobedientes,
& de tranquillitate & timore Dei, & ju-
dicio futuro, Admonitio xxxix. ἀγαπη-
τὲ, εἰὰν ἐλθὼν ἀδελφὸς ὤψακαλέσῃ σε.
Dilecte, si veniens frater, roget te. p. 68.

41. περὶ βλάβειας, παραινέσις μ'. De
pietate, Admonitio xl. ἀδελφε, πρόσσεχε
σφοδρῶς, μὴ ἀπολέσας τὸ βλάσαι ὁδόν. *Fra-*
ter, cave diligenter, ne relinquas rectam
viam. p. 74.

42. περὶ τῶν ἐκπιπτόντων ἐξ οἰκείας
ἀμελείας, καὶ προφασίζομένων προφάσεις ἐν
ἀμαρτίας. παραινέσις μα'. De excidentibus
sua defidia, ac prætententibus varias excu-
sationes in peccatis, Admonitio xli. ἀδελ-
φε, πὼν μονήρῃ βίον ἐπιθύμησας. *Frater, si*
monasticam vitam concupivisti. p. 76.

43. πρὸς

45. πρὸς ἀδελφὸν ἐκπεσόντα, καὶ περὶ
μετανοίας, παραινέσις μβ'. Ad fratrem qui
excidit, & de poenitentia, Admonitio xlii.
τὸς ἐν ὑποπαγῇ καθιζομένους. *In statu sub-*
jectorum sedentes. 82.

44. πρὸς τίναν ὁ λόγος εἰρηται, ὅτι
κρεῖσσον γαμῆν, ἢ, τυρᾶσθαι, παραινέ-
σις μγ'. Ad quem sermo dictus est, quod
melius sit uxorem ducere, quam uri: Ad-
monitio xliii. ἄκουε τὸ Ἀποστόλου λέγον-
τος. *Audi Apostolum dicentem.* p. 89.

45. περὶ ἀγάπης, ὅτις ἐστὶν ὁ Χριστός.
παραινέσις μδ'. De amore, qui est Chri-
stus. Admonitio xliv. ἀγαπητὲ, εἰὰν ἀξιω-
θήσῃ γνώσεως. *Dilecte, si dignus fueris ha-*
bitus cognitione. p. 90.

46. περὶ ὑπομονῆς, παραινέσις μέ. De
patientia, Admonitio xlv. ἔφη ὁ Κύριος
τὸ δόξης. *Dixit Dominus gloriae.* p. 91.

47. περὶ κακοηθείας, καὶ ἀμελείας, πα-
ραινέσις μς'. De mala consuetudine, & ne-
gligentia, Admonitio xlvi. ὅν βόπον ξι-
φος νεροκοπεῖ ἵππον. *Quemadmodum gla-*
dus nervos incidit equo. p. 97.

D 48. περὶ διαφορᾶς τῷ μοναχικῷ βίῳ.
καὶ τῷ κοσμικῷ, παραινέσις μς'. De discrimi-
ne vitæ monasticæ & secularis, Admoni-
tio xlvii. ἀγαπητὲ ἀδελφε, εἰὰν ἀποπα-
ξάμενος τῷ βίῳ γένη μοναχός. *Dilecte fra-*
ter, si renuntiaveris vitæ, factusque sis mo-
nachus. p. 99.

E 49. πρὸς ἐλόγιον, παραινέσις μη'. Ad
Eulogium, Admonitio xlviii. εἰς τὸν τῆς
ὑπακοῆς ἀφορῶν. *In obedientiæ respiciens.*
pag. 100.

50. τῷ αὐτῷ πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐμ-
παθῶς ἀφγόντων καὶ τιμῶν ἀπαχθέντων,
λόγος μθ'. Eiusdem ad correctionem in cu-
piditatibus viventium, & honores appeten-
tium, Sermo xlix. ἀγωνίῳ, ἀδελφοί μου,
καὶ φρίττω. *Laboro, fratres mei, ἐξ contre-*
misco. p. 105.

51. περὶ κατανύξεως, καὶ σωτηρίας ψυ-
χῆς, λόγος ν'. De compunctione, & salu-
te animæ, Sermo l. δῶτε πάντες ἀδελφοί,
ἀκούσατε. *Venite omnes fratres, audite.* p. 123.

52. περὶ παρορθῆς, λόγος να'. De
precibus, Sermo li. μακάριον ὅντως μὴ
ἀμαρτάνειν. *Beatum omnino non peccare.* p. 123.

53. περὶ

53. περὶ ἀγάπης, λόγος ιβ'. De caritate, Sermo LII. καλῶς ἔπειν ὁ Κύριος, ὅτι τὸ φορτίον μου, Bene ait Dominus, quod onus meum. p. 127.

54. περὶ ψαλμῶ, λόγος ιγ'. De Psalmis, Sermo LIII. καὶ περὶ μὴ τῆ ἀγάπης. Et de caritate quidem. p. 129.

55. περὶ νηστείας, λόγος ιδ'. De jejunio Sermo LIV. πώθησον ἡ πτωχεία ἔχεις. Experte paupertatem Christi. p. 131.

56. περὶ ὧν ἔχει ὁ βίος, λόγος ιε'. De iis quæ vita hæc habet, Sermo LV. ἐπινοήσωμεν ἀδελφοί, ὅτι ἔδεν ἡμεῖς, cogitemus fratres, quod nihil nos. p. 132.

57. περὶ φιλοπτωχείας, λόγος ις'. De amore paupertatis Sermo LVI. δῶτε λοιπὸν ἀδελφοί περιφρονήσωμεν. Venite tandem fratres, contemnamus. p. 133.

58. περὶ τῶν μακαρίων τόπων, λόγος ιζ'. De beatis locis, Sermo LVII. ταῦτας πᾶς ἐν πολέσ. Hæc præcepta. p. 135.

59. πῶς βλασφημεῖται τὸ θεῖον, καὶ τίνα ἀπαρτῇ ὁ Θεός, φ' ὅτι τιμὴ καὶ κράτος, ὁ καὶ πάσης ἀγιοσύνης δωτὴρ, λόγος ιη'. Quomodo blasphematur divinum, & quænam repetit Deus, cui honor & potentia, quique omnis sanctificationis dator est, Sermo LVIII. λέγει ὁ Θεός διὰ τοῦ προφήτου, Dicit Deus per Prophetam p. 138.

60. ἐρώτησις. τί ἐστὶν ὁ λέγει Ἀπόστολος, διὰ τὴν ὑπακοήν σου νόμος τῷ Θεῷ ἀντιστῆναι, καὶ πῶς ἀτιμάζεται ὁ Θεός. ἀποκρίσις. ὡς περὶ τὰς ἁμαρτίας σου βασιλεύς. E Interrogatio. Quid est quod dicit Apostolus, per transgressionem Legis Deum inhonorare: & quomodo inhonoretur Deus? Responsio. Quemadmodum qui Regis literas. p. 139.

61. πῶς γέγραπται περὶ τῶν αἱρετικῶν, ὅτι τὸς μισήσας σε ἐμίσησα Κύριε, καὶ ἀλλοτρίᾳ ἔρηται, ὅτι ὡς τὸς ἐχθρούς μου ἐμίσησας αὐτούς, καὶ ἀλλοτρίᾳ, ὅτι ἔμισε πάντας ἀνθρώπους. ἀποκρίσις. τὸς ἀρνησώμενος ὡς βλασφήμους. Quomodo scriptum est de hæreticis, quod odio persequentes te odi Domine, & alibi dictum est: quod tamquam inimicos meos odio habui illos: & alibi, quod non odio habebis omnem hominem? Responsio. Hæreticos ut blasphemos. 145.

62. ποία ἁμαρτία ὁστὶν ἀσυνχώρητος; ξ'. ἀποκρίσις. ἢ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα, καὶ ἢ πάντων τῶν ἀρετικῶν. Quodnam peccatum est irremissibile? LX. Responsio. Illud in Spiritum sanctum, & illud omnium hæreticorum. p. 145.

63. ἐρώτησις, ποία ἁμαρτία βαρυτέρα, χῶς τῆ ἀρεσκείας; ἀποκρίσις. ὡς περὶ πάντων τῶν ἀρετῶν. Interrogatio. Quale peccatum est gravius, præter hæresim? Responsio. Quemadmodum omnium virtutum. p. 147.

64. περὶ μετάνοίας λόγος ξβ'. De poenitentia Sermo LXII. κατελθὼν κύριος ἐκ τοῦ κόλπου. Descendens Dominus ex sinu. 147.

65. πρὸς θεοσέβειαν, καὶ περὶ μετάνοίας καὶ κατανύξεως, καὶ σωτηρίας ψυχῆς, καὶ ἀποπαγῆς ἔστι βίος, λόγος παραμυθικός ξγ'. Ad pietatem, & de poenitentia & compunctione, & salute animæ, & renunciatione vitæ, Sermo Adhortatorius LXIII. ἐγὼ Ἐφραίμ ἁμαρτωλὸς χαῖνος. Ego Ephraem peccator, debilis. p. 154.

66. πρὸς μονάζοντας, οἱ ποιοὶ οὐκ ἔλθουσιν ἐν, λόγος ξδ'. Ad monachalem vitam agentes, quales esse debeant, Sermo LXIV. δεῖ τὸν νέον ἀσκητὴν. Oportet novum monachum. p. 159.

67. κατανυκτικός λόγος ξε'. Compunctorius Sermo LXV. ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὁρῶ μίαν. Quadam die, matutino tempore. p. 161.

68. περὶ μετάνοίας λόγος ξς'. De poenitentia Sermo LXVI. μάθωμεν ἁμαρτωλοὶ διαλλάσσειν. Discamus peccatores misericordiam. p. 164.

69. περὶ τῶν παθῶν, λόγος ξζ'. De passionibus Sermo LXVII. θέλω εἰπεῖν ἐνώπιον τοῦ δόξης σου. Volo loqui coram gloria tua. p. 167.

70. περὶ ἀληθῆς ἀποπαγῆς, καὶ ὅτι βόλον ἀνέστη ψυχὴν τῷ Θεῷ, δι' ἣν καὶ ἦλθεν ὁ κύριος. λόγος ξη'. ὁ τῆ ἡσυχίας. De vera abrenunciatione, & quomodo inventura sit anima Deum, propter quam & venit Dominus, Sermo LXVIII. Qui quietem. p. 170.

71. περὶ φόβου Κυρίου, λόγος ξθ'. μακάριος ἄνθρωπος ἐκεῖνος. De timore Domini, Sermo LXIX. Beatus homo ille. p. 172.

Est

Est primum caput Sermonis, qui inscribitur, *περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν, De virtutibus & vitiis*. Deelt Prologus, qui incipit, *μακαρίζω πᾶν ἡμῶν ζῶν, Beatam prædico vitam vestram*. Sequuntur alia Capita XXI. ut in Cod. Vaticanis 439. 440. 729. 1815. Alexandr. 8. & 16. & Clementin. 62. Sed in catalogo codicum Moscuensium recensentur tantum priora capita VII. videlicet .I. *De timore Domini* ut supra. II. *De animo timore carenti*, ὁ ὃ μὴ ἔχων φόβον, *non habens timorem* pag. 173. III. *De Caritate*, μακάριος ὁ ἔχων ἀγάπην ὃ Θεῷ, *Beatus habens caritatem Dei*. IV. *De non habentibus*

A caritatem, ἀθλιος καὶ παλάτωρος, *miser & infelix*. V. *De Longanimitate*, μακάριος ἀληθῶς ὁ ἀνδρῶπος ἐκεῖνος, *Beatus vere homo ille*. VI. *De non habentibus longanimitatem*, ὁ μὴ ἔχων, *non habens*. VII. *De patientia* pag. 176. Sermo LXXV. μακάριος, ἀδελφοί, ὅσις ὑπομονὴν ἐκτίσασιν, *Beatus, fratres, qui patientiam consequutus est*. Vide Joannem Petrum Kohlium in libello, cui titulus, *Introductio in historiam & rem literariam Slavorum, Altonæ* 1729. De Codice Epræmiano Slavonico, cap. I. a pag. 245. ad pag. 265.

V.

S E R M O N E S
SANCTI EPHRAEM SYRI,
*Qui exstant Slavonice in Codice impresso
Moscuæ anno Christi 1701.*

*Ex recensione Joannis Petri Kohlii, in Academia Scientiarum Petropolitana, historiæ Ecclesiasticæ & humaniorum
Literarum Professoris.*

Sermo I. Instructio de pietate & salute animæ, & de abdicatione vitæ. Initium. Ego Ephraem peccator & insipiens, semper debilis & remissus. Pag. 1.

Sermo II. Gratiarum actio ad servatorem Deum. *Gloria tibo Deus, gloria tibi*. p. 5.

Sermo III. Instructio de religione, & ad volentes inire monasticam vitam. *Carissime, es ne christianus divina gratia?* p. 6.

Sermo IV. Instructio ad monachos recens factos. *Dilectissime, si abnegasti vitam hanc*. p. 8.

Sermo V. Instructio ad monachos, ut fortiter sustineant tentationem. *Dilectissime, ecce propono tibi aliud depositum a Domino*. p. 9.

C Sermo VI. Instructio, ut mitis sit monachus. *Dilectissime, si feceris bonum initium*. p. 10.

Sermo VII. Instructio, ut in laboribus semper versetur. *Et de manuali opera frater ne negligas*. p. 11.

D Sermo VIII. Instructio, ne succumbat cupiditatibus. *De existente autem scandalo scimus dicentem*. p. 12.

Sermo IX. Instructio, ut quotidianam patientiam exerceat. *Et de tempore ne sis incuriosus*. p. 13.

Sermo X. Instructio de incidentibus cogitationibus. *Dilectissime ne tergum des obviam euntibus cogitationibus*. p. 14.

Sermo XI. Instructio, ut sobrius sit semper

per. *Frater certa tamquam bonus miles*. A pag. 15.

Sermo xii. Instructio, ne habeat in mente arrogantiam. *Frater si dereliquisti vanam vitam*. p. 16.

Sermo xiii. Instructio de statu præfectorum, & de pastoralis cura. *Frater, si tradidisti animam, cingas latera tua ut vir*. pag. 17. lege, *si tibi tradita fuerit anima*. B

Sermo xiv. Instructio parabolica ad superiores & subditos. *Per partes edificatur civitas, & per imperium geretur bellum*. pag. 19.

Sermo xv. Instructio de certaminibus monasticæ & eremitarum vitæ. *Frater, si dignus fueris habitus sancto indumento monastico*. p. 20.

Sermo xvi. Instructio, ne vanæ gloriæ sit cupidus. *Frater, cur seduci te finis, superatus a diabolo*. p. 22.

Sermo xvii. Instructio de elatione animæ in precibus ad Deum. *Frater, quando ad januam tuam pulset frater noctu, ut surgas*. p. 23.

Sermo xviii. Instructio in correctionem desiderii spiritualis. *Dilectissimi, scimus stantes coram mundanis Regibus*. p. 24.

Sermo xix. De vigilia, & sobriis precibus. *Frater, existimo tria esse somniorum genera*. p. 25.

Sermo xx. Instructio ad tentatos sua cogitatione. *Si accidat fratrem quemdam ingredi monasticam vitam*. p. 26.

Sermo xxi. Instructio de pugna inimici adversus vitam monasticam recens ingressos monachos, & de manuali opere. *In communione viventes juniores monachos diverse impugnat diabolus*. p. 28.

Sermo xxii. Instructio, quo introitu superet diabolus monachos, & de transitu ex uno loco in alium. *Diverse pugnat diabolus contra eos qui sub spiritali patre versantur*. p. 30.

Sermo xxiii. Quod oporteat uno loco manere monachum usque ad mortem. *Imponit cogitatio monacho*. p. 34.

Sermo xxvi. Quod non oporteat monachum ridere scurræque agere, sed continue lacrymari. *Initium dissolutæ vitæ monachi, risus*. p. 35.

Sermo xxv. Instructio monachorum juniorum de obedientia & mansuetudine. *Cave tibi ipsi a juventute, ne pigritia, & risu perdas tempus tuum*. p. 39. lege, *o juventus*.

Sermo xxvi. De patientia. *Dilecti, erimus ut magnanimi milites*. p. 42.

Sermo xxvii. Non oportere monachum ex alio loco in alium transire. *Fides mater est omnis boni operis*. p. 43.

Sermo xxviii. De amore & misericordia in pœnitentem. *Si accidat fratrem a communione monachali discedere*. p. 45.

Sermo xxix. Narratio de Palladio monacho, qui sine timore Dei vixit in inobedientia. *Frater aliquis narravit mihi*. pag. 48.

C Sermo xxx. Quod habenti dabitur. *Scriptum est autem habenti datur*. p. 49.

Sermo xxxi. Instructio, quod cadentem in tentationem non oportet judicare, sed pro eo orare. *Fratres, si quis ex religiosi fratribus stans in coetu*. p. 49.

Sermo xxxii. De miti sapientia. *Dilectissime, si consequeris prærogativam, ut stes*. p. 52.

Sermo xxxiii. Quod oporteat christianum longam patientiam & mansuetudinem exercere. *Si præter spem ira in te inceserit, non in iram*. p. 52.

Sermo xxxiv. De cupiditatibus. *Vir dies suos in pigritia transigens*. p. 54.

E Sermo xxxv. Quomodo oporteat monachum consolari patientem & debilem. *Frater querens suum fratrem*. p. 55.

Sermo xxxvi. Quomodo oporteat legentem coram fratribus diligenter attenteque legere. *Frater, si jussum tibi fuerit legere in auribus*. p. 59.

Sermo xxxvii. De coelibatu & temperantia. *Fratri, vel sorori suggeret cogitationem sceleratus*. p. 59.

Sermo xxxviii. De castitate. *Dilectissime frater, compara castitatem palmæ*. pag. 72.

Sermo xxxix. Non huc illuc oculos circumferendos, sed in terram dejiciendos. *Interrogatio, quomodo componitur bellum*. pag. 63.

Sermo xl. De mansuetudine. *Monache norme*

PROLEGOMENA

xvi

nonne promisisti Deo placere? quomodo igitur &c. p. 63.

Sermo xli. Ad inobedientes, & de præparatione, & de timore Dei, & de iudicio futuro. Frater, si accedens frater roget te, dicens. p. 66.

Sermo xlii. De pietate. Frater, cave tibi diligenter, ne a recta via aberres. pag. 71.

Sermo xliii. De cadentibus suæ pigritiæ culpa, & non sentientibus causas peccatorum. Frater, cupis ne monasticæ vitæ te tradere. p. 73.

Sermo xliv. De beatis. Beatus qui odio habet vitam hanc humanam. p. 77.

* Sermo xlv. De iudicio & eleemosyna. Deus existens bonus hominum amator, multas nobis proposuit vias ad salutem. pag. 83.

Sermo xlvi. De virginitate. De coelibatu & sanctitate animæ dicit Paulus Apostolus. p. 89.

Sermo xlvii. In correctionem dissolute viventium & honores appetentium. Commoveor, fratres mei, & contremisco, & D mœreo. p. 93.

Sermo xlviii. De passione Salvatoris. Horreo lingua eloqui, & attingere tremendam historiam Salvatoris. p. 100.

Sermo xlix. Historia de Sancto Abrahamio. Fratres mei, cupio vobis exponere vitam boni & perfecti viri admirabilem p. 104.

Sermo l. De poenitentia. Descendens E Dominus ex sinu Patris, & factus nobis via salutis. p. 118.

Sermo li. De doctrina & poenitentia. Dolor stimulat me eloqui, & indignitatem meam &c. 123.

* Sermo lii. De poenitentia. Quoniam igitur renunciaſti mundo dilecte. p. 141.

* Sermo liii. De poenitentia. Cave igitur tibi, ne quando torpori te tradas. p. 136.

* Sermo liv. De poenitentia. Sine facie cæcum est speculum. p. 141.

Sermo lv. De poenitentia. Venite dilecti mei, venite patres, & fratres mei p. 147.

* Sermo lvi. Laus monachorum in communione viventium. Paradisus est plenus fructu letitiæ. 148.

A * Sermo lvii. De mundanis curis & rebus. Quemadmodum vinculum indissolubile aquilæ, ita & mundana cura. p. 149.

* Sermo lviii. De elatione mentis, fatisque ab invidia profectis, & de transitu ab uno loco in alium. Quemadmodum arbor alta visuque pulchra sine fructu, ita & monachus. p. 149.

B Sermo lxi. Sermo Sancti Ephræmi, quando venerunt ad eum monachi Iniovinii consulentes eum de operibus. Laudo vestram vitam o Christi amatores. p. 153.

Sermo lx. De timore Domini. Beatus igitur homo, qui habet timorem Dei in se. pag. 154.

Sermo lxi. De non habentibus timorem Dei. Non habens timorem Dei. p. 154.

Sermo lxii. De amore. Beatus vir habens amorem Dei: quoniam ipse &c. p. 155.

Sermo lxiii. De non habentibus amorem. Sceleratus autem & dissolutus, qui ab amore longe abest. p. 155.

Sermo lxiv. De longanimitate. Beatus vere homo qui longanimis. p. 156.

Sermo lxv. De non habentibus longanimitatem. Non habens longanimitatem. pag. 156.

Sermo lxvi. De patientia. Beatus est, fratres, talis, qui patientiam. p. 157.

Sermo lxvii. De non habentibus patientiam. Maledictus autem & perversus non possidens patientiam. 157.

E Sermo lxviii. De animo ira carente, qui scilicet iram non fovet. Beatus homo ille, qui non facile ad iram concitatur. pag. 158.

Sermo lxix. De animo ira facile effervescenti. Oxycholia autem quem tenet cito, &c. p. 158.

Sermo lxx. De animi demissione. Beatus est, & ter beatus vere. p. 159.

Sermo lxxi. De malitia. Ejulare igitur oportet, & plangere. p. 159.

Sermo lxxii. De veritate. Beatus est re, qui in veritate vitam suam constituit. pag. 160.

Sermo lxxiii. De falsis & non habentibus veritatem. Maledictus autem & perversus ubique exercens falsitatem. p. 161.

Sermo

Sermo LXXIV. De obedientia. *Benedictus est, qui præditus est virtute obedientie.* pag. 161.

Sermo LXXV. De inobedientia & mur-
muratione. *Reiectus & maledictus.* p. 161.

Sermo LXXVI. Non habere quemquam
oportere invidiam & zelotypiam. *Benedi-
ctus est qui invidiam & zelum non secta-
tur.* p. 162.

Sermo LXXVII. De invidia & zelo.
*Qui in istis autem violatam conscientiam
habet.* p. 163.

Sermo LXXVIII. Ne quis sit calumnia-
tor. *Benedictus est, & ter benedictus.*
pag. 164.

Sermo LXXIX. De calumnia. *Qui de-
lectatur calumniis in fratrem suum.* p. 164. C

Sermo LXXX. De continentia. *Benedi-
ctus profecto & ter benedictus custodiens.*
pag. 164.

Sermo LXXXI. De incontinentia. *At in-
continens & non habens continentiam.* p. 165.

Sermo LXXXII. De pœnitentia. *Dator
omnium bonorum & fons sanationis.* p. 167.

Sermo LXXXIII. De pœnitentia & con-
tritione. *Compungere anima mea, compun-
gere.* p. 171. D

Sermo LXXXIV. De iudicio, & amore,
& pœnitentia. *Descendite in vos, fratres
mei.* p. 174. Observat Kohlius p. 323.
hunc Sermonem non differre ab eo, qui
prodiit in editione Oxoniensi p. 253.

* Sermo LXXXV. De non faciendis, & E
quod non deceat christianos pagana festa,
& paganos ludos frequentare. *Quemadmodum
licet non ludere.* p. 180. Deest in edit. Oxon.

* Sermo LXXXVI. De oblatione san-
cti Sacramenti. *Dixerunt de fratre quodam,
quod tempore coetus publici.* p. 184. Deest
in edit. Oxon. Prodiit per Kohlium Slavo-
nice & Latine pag. 390. hoc titulo : Ser-
mo II. De oblatione, scilicet *ⲙⲉⲣⲟⲩⲟⲩⲁ* san-
ctissimi Panis. Initium. De fratre relatum
nobis est, eo, quo cultus publicus celebrare-
tur tempore, in templum ut sueverat ituro
satanam illudentem hæc insusurrasse : Quid
malum ibis in templum ad panem ibi vi-
numque, hoc est, Corpus & Sanguinem Do-
mini accipiendum ? falleris, &c.

Tom. II.

Sermo LXXXVII. Ad fratrem cadentem
& de pœnitentia. *Imperio subjecto fratri.*
p. 186. edit. Oxon. 222.

Sermo LXXXVIII. Ad quem sermo di-
ctus sit, melius uxorem ducere, quam uri.
Audi Apostolum Paulum dicentem. p. 191.
In Oxonien. 329.

Sermo LXXXIX. De amore. *Dilecti mei,
B si præditus fueris sapientia.* pag. 192. In
Oxon. 332.

Sermo XC. De castitate, & patientia, &
pœnitentia. *Dixit Dominus gloriæ.* p. 193.
In Oxon. 337.

Sermo XCI. De vitiosa mente. *Quem-
admodum gladius venas dissecat* &c. p. 199.
In Oxon. 341.

Sermo XCII. Quod non oporteat jura-
re. *Domino & Salvatore nostro Jesu Christo
dicente.* p. 201. In Oxon. 227.

Sermo XCIII. Ad Eulogium. *Ad fru-
ctum obedientiæ respice frater.* p. 203. In
Oxon. 333.

Sermo XCIV. De beatitudine. *Beati
amantes Deum.* p. 207. In Oxon. 428.

Sermo XCV. De pœnitentia, & de fu-
turo iudicio. *Venite dilecti, venite patres.*
p. 209. In Oxon. 347.

* Sermo XCVI. De pœnitentia. *Disca-
mus peccatores misericordiam.* p. 216. In
Oxonienſi deest.

Sermo XCVII. Oda decens ad peccantes
& pœnitentes. *Quousque amice detentus a
diabolo.* 220. In Oxon. 278.

Sermo XCVIII. De cupiditatibus. *Volo
dicere coram gloria tua.* p. 221. In Oxon 100.

* Sermo XCIX. De patientia, & de fine
mundi, & secundo adventu Domini nostri
Jesu Christi, & de doctrina divinatorum li-
brorum, & qualis silentii utilitas. *Laudo
vitam* &c. p. 225. In Oxon. deest.

* Sermo C. De pœnitentia. *Rogo vos
igitur fratres.* p. 229. In Oxon. deest.

* Sermo CI. De silentio. *Consequeris
frater silentium.* p. 232. In Oxon. deest.

* Sermo CII. De fide, & spe & amore. *Rogo
vos igitur fratres.* p. 233. In Oxon. deest.

Sermo CIII. De pœnitentia & amore,
ut & de baptismo, & confessione, &
crucis laude, & altero adventu Christi, &

c

de

de futuro iudicio. *Nil existimemus dilecti* A igitur satis multa diximus : nunc autem. pag. 314.

* Sermo CIV. De altero adventu Christi. *Dilecti fratres declinantes omnes a mala via.* p. 234. In Oxon. deest.

Sermo CV. De pulcherrimo Iosepho. *Deus Abrahami.* p. 258. In Oxon. 234.

Sermo CVI. De Antichristo. *Quomodo ego peccator Ephrem.* p. 264. In Oxon. 359.

* Sermo CVII. De poenitentia & salute animæ, in hebdomade quadragesimali. *Abnegationem quam in baptismo facimus.* pag. 273. In Oxon. deest.

* Sermo CVIII. De sanctis, venerandis, & vivificantibus christianis sacramentis. *Non satis igitur est nobis.* p. 283. In Oxon. deest. Prodiit per Kohlium Slavonice & Latine pag. 372. hoc titulo: *Sermo I. Ephremi Syri, Instructio de sanctissimis & vivificantibus christianis sacramentis.* Initium. *Non satis igitur est, fratres, christianos tantummodo nos vocari, quum opera quoque ipsa a nobis requirantur.*

Sermo CI. De Abrahamo & Isaac. *Transmigrare fecit Deus optimum Abrahamum.* p. 287. In Oxon. 414.

Sermo CX. Laus Basilii Archiepiscopi Cæsareæ Cappadociæ. *Dilectissimi, inclinate mihi.* p. 292. In Oxon. 399.

Sermo CI. Ephræmi reprehensio sui ipsius, & confessio, & de præscientia. *In multis vobis fratres mihi videor prodesse.* p. 299. In Oxon. 82.

Sermo CXII. De Patribus defunctis, & jejunio claris. *Hoc die primo.* p. 303.

Sermo CXIII. De Patribus qui sancte vixerunt & defuncti sunt. *Animi excrucior.* p. 307. In Oxon. 119.

Sequuntur jam aliquot Ephræmi Sermones, qui novæ huic editioni Moscuensi accesserunt, de Græco recens translati hoc titulo. *Nonnulli Sermones recens versi ejusdem sancti Ephræmi.*

Sermo I. Instructio de precibus. *Beatum profecto non peccare.* p. 310. In Oxoniensi deest una cum novem sequentibus.

Sermo II. De amore. *Recte dixit Dominus.* p. 311.

Sermo III. De Psalmidia. *De amore*

pag. 314.

Sermo IV. De jejunio. *Amato paupertatem Christi.* p. 316.

Sermo V. De vanitate hujus vitæ. *Cogitemus fratres, quod nihil conducatur nobis.* pag. 318.

Sermo VI. De amore paupertatis. *Venite te ceteri fratres.* p. 318.

Sermo VII. De beatis locis. *Hæc præcepta facientes.* p. 319.

Sermo VIII. Quomodo blasphemetur Deus, & quem judicaturus sit. *Ait Dominus per Prophetam.* p. 322.

Sermo IX. Instructio ad ducentes monasticam vitam, quales esse oporteat. p. 328.

C Sermo X. Instructio de contritione cordis. *Die quodam, tempore matutino.* p. 328. In Oxon. 110.

* Sermo XI. Instructio de vera abnegatione, & quomodo inventura sit anima Deum, cujus gratia venit Dominus. *Silentium tenens, & solitudinem amplectens.* 333. In Oxon. deest.

D Sermo XII. Admonitio de diversis virtutum statibus. *Toto die mente agitabam visionem quam vidi.* p. 334. In Oxon. 130.

* Sermo XIII. De pietate, & sobrietate, & tranquillitate animæ. *Carve tibi ipsi, dilecte.* p. 338. In Oxon. deest.

Sermo XIV. Instructio utilis de eo, quomodo consequatur quis mansuetudinem, continens centum Capita. *Principium fructus, flos est.* p. 343. In Oxon. 200.

E Sermo XV. De malis cogitationibus. *Dilecti, si quando male cogitationes.* p. 364. In Oxon. deest.

* Sermo XVI. Instructio per Epistolam suasoriam de virtute, ad ducentes monasticam vitam. *Dilecti, laudo vestrum amorem.* pag. 366.

F Sermo XVII. Ad monachos de eremitarum vita & jejunio. *Carve tibi ipsi juvenis cupiens monachus fieri.* p. 374. In Oxon. deest.

* Sermo XVIII. De turpiter dictis, & cupiditatibus. *Disperse vulgo omnes cupiditates in omni genere humano.* 375.

Sermo XIX. De angustis animæ, quando

do infirma in certamine cum inimico diabolo, & quomodo orare debeat Deum. *Anima tristis accedit te sancte Domine.* p. 383. In Oxon. 134.

* Sermo xx. De statu virtutis. *Fratres benedictione utamur.* p. 388. In Oxon. deest.

Sermo xxi. Quomodo perfectus esse debeat monachus. *Aliquando me acceperunt aliqui querentes.* p. 394.

Sermo xxii. Epistola ad Joannem monachum de patientia, & ne decipiatur cogitationibus quasi justus sit, dicatque: ita ut pastorem decet vivo: & de temperantia. *Multoties persuadebam religiosissimo Theodoro.* p. 409. In Oxon. 343.

Sermo xxiii. Ad novos monachos de virtutum exercitio, continet quatuor Capitula. *Dominus in salutem hominum venit in mundum.* 414. In Oxon. 140.

Sermo xxiv. De virtutum exercitio, habet capita decem. *Neccessario igitur cogitabam.* p. 426. In Oxon. 150.

A Sermo xxv. Ut noscat aliquis seipsum. *Decet nos dilectissimi docere.* pag. 437. In Oxon. 160.

Sermo xxvi. Quod non oporteat scurrari & cachinnari, sed plangere & singultire. *Initium perversionis monachi risus.* p. 455. In Oxon. 170.

B Sermo xxvii. De spiritali vita ad novum monachum: habet 95. versus. *Laudabam tuam fidem.* p. 458. In Oxon. 179.

Sermo xxviii. De recta vita. *Rectamne vitam expetis?* p. 471. In Oxon. 257.

Sermo xxix. De beatitudinibus. *Beatus qui est liber.* p. 480. In Oxon. 191.

Sermo xxx. Testamentum sancti Ephraem Syri. *Ego Ephraem morior. Notum igitur vobis sit Viri Edeffeni.* p. 489. In Oxon. 365.

Sancti Patris nostri Gregorii Episcopi Nysseni oratio Encomiastica in sanctissimum patrem nostrum Ephraemum Syrum. *Excitat me ad presentem pertractationem.*

Toti operi coronidem imponunt sequentia disticha Slavonica ab Interpretibus confecta, quæ Latine a Kohlio pag. 337. sic versa sunt.

- „ Trisubstantiali in unitate omnium Deo
- „ Læto corde occinimus laudem multam,
- „ Digni habiti in libris divina sapientibus
- „ Spiritualis Viri Ephraemi, sermonum sapientia refertorum
- „ Felix initium sanctumque exitum videre.
- „ Unanimique voluntate translationem perficere
- „ Græcorum sermonum denuo translatorum
- „ Oculis fidelium in utilitatem subjectorum.
- „ Quotquot estis sive sacro sive seculari statu viventes hæc legite quæsumus,
- „ Et qui istis operati sunt, veniam concedite:
- „ Sapientiaque vestra benevole emendate
- „ Siquid in translatione minus accuratum.

PROLEGOMENA
CAPUT II.
DE LATINIS
SANCTI EPHRAEM SYRI
*Interpretationibus Ambrosii Camaldulensis, Petri
Francisci Zini, & Gerardi Vossii.*

ETSI in Prolegomenis in primum Tomum Operum Græcorum S. Ephræm Syri, Capite secundo de *Latinis antiquis Versionibus*, & sequentibus, in quibus de Editionibus Ambrosii, Zini, & Vossii tractavi, vel ex ipsa facti serie satis abunde constare mihi videtur, quam egregie operam suam ac studium in exequendo suo munere Interpretes isti impenderint, non abs re tamen fore existimo, singillatim hic referre ac refellere, quæ de ipsis neoterici quidam præpostere scripta reliquere.

I.
Alias Latinas versiones ante Ambrosianam fuisse adversus Oudinum ostenditur.

Ac primum quidem Oudinus Ambrosianam versionem plus justo extollit, quum eam omnium Latinarum primam facit: „Primus, (inquit de Scriptor. Eccles. To. 1. pag. 502.) qui opuscula nonnulla S. Ephræmi Syri in Græcum jam olim translata, Latine reddidit, Vir fuit „magni nominis Ambrosius Abbas Camaldulensis & totius Ordinis Præfectus „generalis. At ex Catalogo, quem Tomo priori præfixi pag. LXXXI. & seq. dilucide patet, longe plures, quam quos Ambrosius transtulit, existare Latinos sancti Ephræmi Sermones, qui olim ab Anonymo Interprete e Græco sermone sunt conversi. Horum nonnullos antiquioribus Ambrosio doctis viris memoratos, nec manu tantum exaratos in Bibliothecis servari, sed etiam typis impressos in publicam lucem prodiisse, cap. 2. in Prolegomenis pag. XII. monui.

In pervetusto Codice MS. Vaticano, signato num. 6443. (qui fuerat Cardinalis Petri Rothomagensis, quemadmodum fol. 1. adnotatur:) octo libris Sermones undecim sancti

sancti Ephræm continentur, quorum Catalogum hic recensendum existimo, quum illorum tom. 1. mentionem non fecerim; sunt autem sequentes, videlicet pag. 265. *Incipit liber primus Domini Ephræm, de Judicio Dei, & de resurrectione, & de regno celorum, & de munditia animæ.* Gloria omnipotenti Deo, qui os nostrum superno nutu aperuit. II. pag. 267. *Explicit liber primus sancti Patris nostri Ephræm Diaconi. Incipit liber II. De beatitudine animæ.* Beati qui odio habuerint hunc mundum, & cujus (ita) meditatio solummodo in Deo fuerit. III. pag. 269. *Explicit liber II. Incipit ejusdem Tertius. De poenitentia.* Dominus noster Jesus Christus qui descendit de sinu Patris. IV. pag. 270. *Explicit liber III. Incipit ejusdem liber Quartus.* In luctaminibus hujus seculi nullus sine agone seu certamine coronatur. V. pag. 272. *De die judicii.* Venite dilectissimi fratres, exhortationem meam suscipite, & semper mementote consiliorum meorum peccatoris & imperiti Effrem. VI. pag. 273. *De dilectione Dei.* Beatus vir qui Dominum ex toto corde dilexerit, & mundum istum & omnia quæ in eo sunt, tota virtute oderit. VII. pag. 274. *de compunctione.* Beatus homo qui habet compunctionem jugiter secundum Deum. VIII. pag. 274. *Explicit liber quintus. Incipiunt monita sancti Ephræm in libro sexto.* Dolor me compellit dicere, & iniquitas mea comminatur mihi ut fileam. IX. pag. 278. *Explicit liber VI. Incipit liber VII.* Domine, recordatus sum horæ illius & intremui. X. pag. 283. *Explicit liber VII. Incipit liber VIII.* Venite carissimi mihi, venite patres & fratres, grex Salva-

Salvatoris electus : venite negotiemur , quoadusque nundina celebratur . pag. 284. *Finis institutio S. Effrem ad monachos* . Sequitur in eodem codice Sermo alter de Pœnitentia , præmissis ab amanuensi proœmio , quod est ex libro S. Hieronymi de scriptoribus Ecclesiasticis desumptum , Initium pag. 285. *Ephrem Edessene Ecclesiae Diaconus . Incipit liber S. Ephrem Diaconi de pœnitentia* .

„ Plerosque cernimus in Ecclesia constitutos , Ecclesiasticæ pietatis , ac fidei „ non tenere doctrinam , quamvis sibi de „ justitiæ meritis nimium tribuunt . De „ finit p. 292. vacant enim illic blandimenta luxuriæ , ubi perennium tormentorum „ timor infederit . *Explicit liber primus de pœnitentia* . Hujus postremi Sermonis , qui de pœnitentia inscribitur , nemo hæctenus , quod sciam , meminit . Reliqui priores , alia interpretatione ab Ambrosio , aut Vossio donati tam in manuscriptis , quam in impressis codicibus exstant .

II. Oudinum redarguit Kohlius , quod Ambrosium *Abbatem* , totiusque Ordinis Camaldulensium præfectum appellet : hunc autem errorem inde ortum existimat , quod Abbatis Cluniacensis librum , Ambrosii Versionibus quandoque adjunctum , ad Ambrosium ipsum retulit . En ejus verba *lib. 2. histor. versionum Ephrem Syri imprimisque versionis Slavonicæ , Altonaviæ 1729. pag. 268* . Eundem Abbatem totiusque „ Ordinis præfectum vocat ; nescio autem „ tem quo fundamento , quum & ipse se „ monachum Camaldulensem vocet , & ab „ omnibus , qui mentionem ejus inferunt , „ auctoribus hoc titulo afficiatur . Errorem „ itaque sine dubio hic commisit Oudinus , „ ex eo fortasse ortum , quod Venerabilis „ lis , ut vocant , Abbatis Cluniacensis „ librum , qui Ambrosii translationibus „ annexus quandoque reperitur , ad Ambrosium ipsum pertinere credidit . Non ista sane Præfecturæ gloriola indigemus , ut vir & factis & scriptis clarissimus laudibus exornetur : verum cum pace Kohlii dictum sit , neque debuit ipse tam libere Oudinum traducere , qui auctores omnes non legisset , qui mentionem Ambrosii faciunt . Scribebat

A Kohlius hoc opus Hamburgi die 13. Aprilis 1729. quemadmodum in Præfatione ad Lectorem testatur . Ambrosii autem Camaldulensis Epistolarum libri XX. jam olim a Mabillonio collecti , studio demum & opera Edmundi Martene , & Ursini Durand Presbyterorum & monachorum Benedictinorum e congregatione S. Mauri , Parisiis anno Christi 1724. prodire , in quibus Ambrosius ipse commissam sibi generalem totius Camaldulensium Ordinis præfecturam non sine lacrymis narrat *lib. 6. epist. 40. 41. lib. 10. epist. 5. 11. 40. 41. lib. 18. epist. 14. & lib. 20. epist. 2* . Id factum anno Christi 1431. , laudati Martene & Durandus in Præfatione ad Tomum tertium collectionis veterum Scriptorum & monumentorum historicorum , dogmaticorum , moralium num. 13. in hæc verba „ referunt : Atque his studiis & lucubrationibus quum annos ad summum triginta vacasset , & dulcissimo interim consortio literatorum omnium frueretur , „ raptus est invitatus ad sui Ordinis clavum „ anno 1431. quo anno peragendam in „ octava Apostolorum suam benedictionem , in epistola I. libri XI. ad Hieronymum fratrem data Socii , ex domo „ suæ habitationis XVII. Kal. Julias idem „ Ambrosius se destinasse scribit . Itaque non modo ex Ambrosio , sed ex aliis etiam auctoribus discere potuisset Kohlius , illum non simplicem monachum , sed Abbatem totiusque Ordinis sui Præfectum fuisse . Cur autem in Sermonum Ephraemianorum versione se ipsum monachum Camaldulensem , non Abbatem generalem appellet , inde factum est , quod aliquot ante annis Sermones illos Latio donaverat , quam generalis totius Camaldulensium Ordinis Præfectus eligeretur , ut iidem docti viri Martene & Durandus loc. cit. num. 10. observant : quo enim se ipse monachi nomine in epistola ad Cosmum Medicem appellaverat , illud tum in exemplaribus manu exaratis , tum in impressis retentum fuit . Interim auctoritate Augustini monachi Florentini vitæ ejus scriptoris , libenter emendamus cum errorem , quem

III.
Annus &
dies obitus
Ambrosii
Camaldulensis .

quem ex Bellarmino, Labbæo aliisque recentioribus circa annum obitus Ambrosii haustum in capite 3. Prolegomenorum admisisse nos fatemur: ibi enim vitam ejus ad annum Christi 1490. produximus, quum ex Augustino constet illum 12. Kal. Novemb. anno Christi 1439. Florentiæ obiisse: quod & Martene atque Durandus loc. cit. num. 19. egregie confirmant ex Mauro ejus discipulo in funebri Oratione, ubi Eugenium IV. Pontificem ait de interitu tanti viri in primis indoluisse. Inde, ut puto, orta est errandi occasio, quod primam Sermonum Ambrosianorum, editionem anno 1490. Erixæ curatam fuisse, nonnulli tradiderunt: quorum tamen opinionem in Prolegomenis cap. 3. relatis antiquioribus anni 1475. & 1481. editionibus confutavi.

IV.
Ambrosius
Græcæ qui-
dem linguæ
peritus, sed
Syriacæ
ignarus.

Porro Ambrosium Emmanuele Chrysolora Byzantino magistro adeo in literis Græcis profecisse, ut sive Græcæ sive Latine converteret & explicaret, in concilio præsertim Florentino, Græcus magis crederetur quam Latinus, res est omnibus comperta & explorata. At illum Syriacam etiam linguam calluisse, ex qua in Latinum Ephræmianos Sermones transtulerit, nemo alius præter Kohlium id sibi in animum induxit. Dubium movet Kohlius pag. 259. *utrum ex Syriaco ipso, an Græca μεταφράσει Sermones illi ascetici ab Ambrosio conversi rectius dicantur.* Deinde in utramque partem auctores adducit: & pro Græco quidem sermone, *Andreas Rivetus*, inquit, *postremum asserit* in Critico sacro lib. 3. cap. 21. pag. 335. ubi de Ephræmi scriptis agit, his verbis: *Ambrosius Camaldulensis monachus Sermones sub Ephræmi nomine non paucos è Græco in Latinum conversos emisit: pro Syriaco autem: „Hoc, ait, elici „posse videtur ex vita Ambrosii hujus, ab „Augustino Florentino contexta, historiæ- „que ipsius Camaldulensi inserta, ubi hæc „inter alia leguntur: Delatum ad eum est „e Syria B. Ephræmi Eremitæ Syri volumen „egregium, quod in Latinum nunquam „atenus prodierat. Id igitur Latinitate do- „natum, ipsi Cosmo obtulit.* Denique ad argumenta Tentzelii respondet, qui allatum

A ex Augustino locum de Græco codice è Syria allato commode exposuerat: „Dubium hoc „quidem omne, *inquit* pag. 270., solvere „se putat Tentzelius loc. cit. pag. 280. sic „pronuncians: cave autem ex Augustini „verbis colligas, Ambrosium ex Syriaco „nativoque Ephræmi idiomate vertisse. „Nam ex Græco tantum illum transtulisse B „ex ipsa Præfatione manifestissime colligitur. Ad hanc enim Tentzelii ratiocinationem sic Kohlius reponit: „nescio tamen, an dubio „huic plane satisfactum sit. Illa certe, „qua Tentzelii solutio nititur, argumen- „tatio non sufficit. Nimirum ad verba „illa Camaldulensis in Præfatione provo- „cat, qua mera usus allegoria, Ephræ- C „mum ut senem aliquem è Syria profe- „ctum introducit, quem quum in confa- „bulando Græcum esse senserit, in cellam „invitatum, Latine etiam loqui ut discat, „rogaverit, ac per verba illa, *animadver- „terit Græcæ loquutionis gnarum*, nihil „aliud, nisi versionem Græcam, quam in „Latinam converterit, indicari tenet: ad D „quam tamen meo quidem judicio non „respexit, nihil aliud hic sibi volens, quam „ut in Græcam etiam linguam aliquan- „do jam traducta esse Ephræmi scripta in- „nuat. At bona cum Kohlii venia, no- „verat Ambrosius Ephræmum Syrum fuisse, non Græcum: adeoque nisi Græcam ser- E monum ipsius versionem quam Latine red- dendam susceperat, per allata verba respexisset, non Græcæ loquutionis, sed Syriacæ gnarum eum dixisset. Quid? quod Syriacam linguam in Etruria vel alia Italiæ parte per ea tempora cultam a quoquam fuisse, nullibi legimus: nec Sermones illos, quos Ambrosius Latinos fecit, Syriacæ ex- stare in ulla Bibliotheca sive Florentina, F sive Veneta aut Romana novimus. E con- trario Græcæ exstant ubique, quemadmo- dum ex allatis Catalogis perspicuum est. Primus, qui Syriacis literis operam dedisse narratur, Ambrosius Theseus fuit Ordinis S. Augustini Canonicus Regularis, præceptores nactus Josephum Archipresbyterum, Eliam Diaconum & Eliam alterum Sub- diaconum, Petri Maronitarum Patriarchæ

ad

ad Concilium Lateranense sub Leone X. A legatos, ut ex Præfatione ad novum Testamentum Syriacum anno 1555. Viennæ impressum Joannes Albertus VVidmanstadius affirmat.

V. Interim in iis, quæ supra a Kohlio & Augustino producuntur, majorem non immerito quis requiescit diligentiam: nam Kohlius quidem dum Augustini verba profert, seipsum carpere videtur, qui Ambrosium totius Ordinis Camaldulensium Abbatem generalem fuisse præfracte negat, quum id tamen ex ipsius auctoris testimonio rescire levi negotio potuisset: Augustinus autem dum scribit, volumen illud B. Ephræmi in Latinum nunquam eatenus prodisse, oscitantia & falsitatis convincitur ex quatuor sermonibus, qui ante Ambrosii tempora Latine exstabant, quique nova ab eodem Ambrosio versione postea donati sunt, & in Prolegomenis pag. LXXXI. a nobis referuntur.

VI. Ad Zinum & Vossium progredior. Neque Tentzelius, neque Kohlius, post Ambrosium alios agnoscunt Ephræmianorum sermonum e Græco Latinos interpretes, præter Vossium & Zinum. Ex editis tamen per Aloysium Lipomanum & Laurentium Surium anno 1554. & 1570. Tomis apparet, Julium Clementem Canonicum Secularem S. Georgii in Alga operam suam in Testamento S. Ephræmi e Græcis codicibus Latinitate donando contulisse: apparet etiam ex catalogis Tomo priori pag. C. & CII. a nobis præfixis, quædam alia opuscula e Græco Latine versa atque edita a Jacobo Gretsero, Francisco Combesio, & Joanne Baptista Cotelerio. Demum in cod. ms. Vat. 6170. exstant sequentes S. Ephræmi sermones e Græco in Latinum a Cardinali Sirleto translati. Videlicet: I. *Epistola ad fratres de die mortis*. pag. 1. Initium. *Transituri sumus, fratres*. II. *Epistola ad Joannem monachum de patientia & temperantia*. pag. 3. Initium: *Quum sepe & multum admonuerimus religiosissimum Theodorum*. III. *De virtute ad monachum juniorem, Admonitio prima*, pag. 9. Init. *Quum Dominus noster J.esus Christus huma-*

ne salutis causa in hunc mundum venisset.

IV. *Admonitio secunda*, p. 13. Init. *Cavendum est a consilio malo*. V. *Admonitio de Prudentia*. pag. 16. Init. *Esto prudens sicut serpens*. VI. *Admonitio tertia de malis cogitationibus reprimendis*. p. 17. Init. *De quibus rebus ad me scripsisti, de his scilicet cogitationibus, quæ mentem ipsam perturbare solent*. VII. *Admonitio quarta, imperfecta*, pag. 22. Init. *Dixit quidam e numero sanctorum hominum, meditare bona ne mala mediteris*.

Miratur Kohlius pag. 275. nullam a Zino factam fuisse Ambrosianæ versionis mentionem: hoc idem de Vossio expostulant Lambecius, Tillemontius, Fabricius, Kohlius, alique: quod nimirum neque Zinum, neque Ambrosium aut Julium Clementem laudaverit, quorum tamen versionibus litus. Verum pro Vossio quidem, in Prolegomenis cap. 7. pag. XLX. injustis hisce querelis me satis fecisse arbitror: hoc unum nunc addo, expressam Zini mentionem a Vossio fieri tom. 3. pag. 116. in notis ad confessionem S. Ephræmi, ubi causam reddit, cur sermonem istum jam olim a Zino translatum, ipse interpretandum suscepit: „ quod nimirum in hoc haud pauca repertantur, quæ in priore Zini translatione „ ob defectum forte exemplarium defunt: „ tum etiam quod nonnulla hic aliter quam „ ibi habeantur atque legantur.

At vero Zinus, quod unum dumtaxat sermonem jam olim ab Ambrosio conversum nova interpretatione adornavit (est autem ille, cujus initium apud Ambrosium ferm. 7. *cor meum doleo*, apud Zinum ferm. 12. *excrucior*;) supervacaneum duxit, mentionem ejus facere, quem ceteroquin suppresso nomine laudavit in Epistola ad Augustinum Valerium data Venetiis pridie Idus Maji 1574. his verbis: „ Si magno illi Aloysio Lipomano, ut ipse testatur, in ardua Polonica Legatione unus „ vel alter eorum tantum attulit consolationis &c „ Ubi Ephræmi sermones significat, quos Aloysius Lipomanus affirmat, se ex Legatione Polonica in Italiam redeuntem & hexaphoro vectum, ne itineris

VII. Et Zinum Ambrosianæ versionis, & Vossium Zinianæ mentionem fecisse.

ris tœdio torperet, avide legisse, & ad illustrandum octavum suum de sanctis volumen decerpisse: nam qui in octavo illo Tomo describuntur Ephræmiani sermones, non Zinum, non alios, sed Ambrosium habent interpretem, ejusque nomen diserte præferunt.

VIII.
*Laudes &
novi Vossianæ
editionis.*

Quamquam Vossianæ versioni non ita inhæreo, ut illam semper & ubique sectandam mihi proposuerim; nisi tamen me aliter cogit Græcus textus è regione positus, ab illa ne latum quidem unguem recessi. „Laudem scilicet meretur Vossius, quod, „*ut inquit Koblius pag. 279.*, tanta quantam nemo unquam diligentia curaque ex „tota Italia, quocumque indagare potuit, „Græca Ephræmi scripta, in Bibliothecis „passim exarata manu extantia collegerit, „inque Latinam translata linguam, communem omnium in utilitatem divulgaverit. Laudanda quoque Vossii in eo est „industria, quod variis identidem lectionibus ex codicibus, quos adhibuit, rarissimis vetustissimisque diligenter notatis, singulis Ephræmi sermonibus loca „communia, ut vocant, hoc est, Græcorum æque ac Latinorum Patrum similis argumenti scripta, in eorum præsertim, qui sacra tractant, sanctissimamque „disciplinam populo exponunt, usum adjecerit, aliaque Scripturæ loca ex aliis „clarioribus ac parallelis vel explicuerit, „vel confirmaverit. Nec minus laudabilem in locis passim obscuris illustrandis, „corruptis emendandis, dubiis confirmandis operam exhibuit. Verumtamen non paucos etiam nœvos habet ea doctissimi interpretis versio: aliquando enim rebus magis quam verbis intentus, breviora facere instituit; interdum luxuriantia adhibet, & quæ omnino redundant, coacervat. In quibusdam etiam a vero sensu deflectit, aut sententiam auctoris obscure & contorte exprimit. Nihil dico de minoribus vitiis, quibus nullum opus, quantumvis tersum & limatum, carere omnino potest. Hunc itaque Interpretem sequutus, & reliquis anteponendum esse, nec a me deferendum judicavi, nisi ubi mendum aliquod in ejus

A editionem irreplisse certo constat, aut variam lectionem Græci codices nobis Latine aliter exprimendam suadent. Hæc enim, ut opinor, optima est ratio interpretandi, ut auctoris Syri in Græcum conversi vestigiis pressius inhærerem, atque ejus verba lectionibus si minus annumerarem, saltem religiose & fideliter appenderem. Neque vero, quia Vossium identidem lapsum corrogo, idcirco me illi injuriam fecisse arbitror, sed de eo bene meruisse me ajo & contendo, quod nœvos corpori alioquin egregio insperfos (quemadmodum Boivinius de Volphiana Nicephori Gregoræ versione loquitur:) ut eximerem sedulo operam dedi.

C Eruditi Actorum Lipsiensium Editores ad annum 1738. a pag. 289. observant, me ita Græcæ editioni, quæ Oxonii anno 1705. prodiit, in hac nova editione adornanda inhæsisse, ut quandoque tamen lectionem retinuerim, quam dedit illa editio, licet in margine alia fuerit subministrata; interdum etiam marginalis lectio editionis Oxoniensis in nova nostra editione fuerit prælata lectioni in ipso textu exhibitæ; non raro denique ab utraque sit recessum. Nimirum in re dubia, quæque aut nullum aut contrarium sensum præferret, sequutus sum fidem vetustissimorum codicum nostræ præsertim Bibliothecæ Vaticanæ, quorum proinde catalogum & uniuscujusque Ephræmiani sermonis initia ordine alphabetico idcirco exhibui, ut, cui per otium licet, is possit edita quæcumquæ sive Græca sive Latina cum manuscriptis conferre.

E Afferunt iidem docti censores rationem, ob quam aliquando a Vossiana versione recessi. *Quam ipsam, inquit, interpretationem Vossii Latinam in iis locis non dubitavit vel relinquere vel emendare, in quibus sensum a Græcis diversum representat.* Hos equidem Vossii nœvos malui abstergere, quam novam ipse versionem adornare: nœvos autem appello, si ad Græcos Oxonienses vel nostros Vaticanos codices sit illa Latina versio comparanda. Quis enim nescit, in tanto codicum numero aliam atque aliam frequenter lectionem exhiberi?

idque

I X.
*Quid de
nostra
Latina
versione
sentiant
eruditi
Actorum
Lipsien-
sium In-
terpre-
tes.*

X.
*Ex di-
versita-
te Græ-
corum
interpre-
tum, ex
codicum
manu-
scripto-
rum nu-
mero,
& ex
Linguae
Syriacæ
imperitia, or-*

idque non modo amanuensium arbitrio aut
oscitantia esse tribuendum ; verum etiam
Interpretum Græcorum genio : nam unius
ejusdemque Ephræmiani sermonis diversam
interpretationem complures nobis repræsen-
tant Vaticani codices : ex quo factum pu-
to, ut sicut Latine, quæ habemus, et

idque non modo amanuensium arbitrio aut
oscitantia esse tribuendum ; verum etiam
Interpretum Græcorum genio : nam unius
eiusdemque Ephræmiani sermonis diversam
interpretationem complures nobis repræsen-
tant Vaticani codices : ex quo factum pu-
to, ut sicut Latinæ, quas habemus ano-
nymi, Ambrosii, Zini, Vossii, Julii,
Clementis, Combefisii, & Cotelerii, ver-
siones non omnino secum conveniunt ; sic
neque Græcæ a diversis auctoribus elabo-
ratæ interpretationes eandem ubique, aut
saltem iisdem verbis conceptam reddunt sen-
tentiam. Sunt quippe qui in interpretando
verbum de verbo reddidere : alii sensum
retinere contenti, Græci sermonis genio
indulgentes, circumloquutionibus sunt usi :
non pauci denique ob Syriacæ linguæ dif-
ficultatem aut imperitiam, a genuina etiam
sancti Patris mente longius recessere. Te-
stem huiusce rei voco in primis Photium,
qui Ephræmianos interpretes hac in parte
aliquando peccasse notat in Bibliotheca cap.
196. „ Cratio ejus ac figuræ, nihil mirum,
„ si ad consuetum homiliarum usum, &
„ inelaboratum dicendi genus vergant : non
„ enim in Auctorem sensuum, sed in ho-
„ rum interpretem ea conferenda culpa :
„ qui namque Syriacæ sunt linguæ bene
„ periti, verbis adeo ac tropis excellere
„ norunt, ut ambiguum sit, ab his ne,
„ an a sensu recondito tanta ejus dicendi
„ vis atque elegantia proficiscatur. „ Enim-
vero ex Syriacis sermonibus, qui supersunt,
manifeste apparet, Græcos interpretes non
semper nec ubique interpretandi artem tam
exacte tenuisse, ut sublimem Auctoris sty-
lum ac sublimes sententias sint assequuti ;
quin imo facta cum Syriaco textu collatio-
ne deprehenditur, eos non semel a vero
sensu aberrasse, aut ea in obscuro posuisse,
quæ plena apud auctorem sunt & perspicua.
Fidem huic rei facient, quæ brevissime in-
dicabimus, exempla. Pag. 230. In sermo-
ne qui inscribitur, *B. Ephræm Testamentum*,
Græca interpretatio habet, ἡ ἀθήνη γὰρ
ὑμῖν καταλιμπάνω, σύμβολον μνημοσύνης
διδασκάντων, ὅς ἐκείνης, οἷς μοι ὑπῆρξε χά-
ρις καὶ σωτηρίας, *Testamentum* quippe vobis
Tom. II.

A relinquo, symbolum monumenti documentorum,
ex illam , quæ ibi concessa fuit , gratia &
dono . At Syriacus Textus pag. 395. ex
mente Ephræmi hoc tantum repræsental :
ܐܢܝ ܥܠܡܐ ܕܚܝܬܐ ܕܗܘܪܐ ܕܩܕܝܫܐ
ܕܒܪܟܬܐ ܕܐܬܪܐ ܕܨܠܬܐ ܕܩܕܝܫܐ, Testamen-
tum scribo , ut unicuique monumentum re-
linquam ex iis , que possideo . Tomo 2.
Syriaco Latino pag. 360. in sermone de
B Jona Propheta & Ninivitis : *ܕܡܪܝܢ ܕܥܠܡܐ ܕܚܝܬܐ ܕܗܘܪܐ ܕܩܕܝܫܐ*
ܕܒܪܟܬܐ ܕܐܬܪܐ ܕܨܠܬܐ ܕܩܕܝܫܐ. *ܕܡܪܝܢ ܕܥܠܡܐ ܕܚܝܬܐ ܕܗܘܪܐ ܕܩܕܝܫܐ*
ܕܒܪܟܬܐ ܕܐܬܪܐ ܕܨܠܬܐ ܕܩܕܝܫܐ : *ܕܡܪܝܢ ܕܥܠܡܐ ܕܚܝܬܐ ܕܗܘܪܐ ܕܩܕܝܫܐ*
ܕܒܪܟܬܐ ܕܐܬܪܐ ܕܨܠܬܐ ܕܩܕܝܫܐ, Ex se ipso Jonas di-
,, dicit , pœnitentes vivere oportere : For-
,, mam ipsi in ipsomet tradidit gratia pro
,, peccatoribus , ut quemadmodum ipse pe-
,, ligo erutus fuerat , ita naufragantem erue-
C ,, ret civitatem ,, Quæ verba ex Græcis Vos-
sius Tom. 3 pag. 150. sic reddit : „ Et
,, a seipso didicit Propheta Jonas , æquum
,, esse ut vivant , qui pœnitentiam agunt :
,, formam quippe & exemplum ipsi dedit
,, divina gratia . Jonas pœnitentiam faciens,
,, revertitur ex mari , ut civitatem demersam
,, reduceret . „ Mitto alia , quæ utrumque
D sermonem conferenti , palam faciunt , In-
terpretes Græcos vel Latinos non semper
Ephræmi mentem attigisse.

Hæc tamen a me non ideo sunt dicta , quod eadem cum Kohlio sentiam , Vossii fidem in dubium vocante : aut Riveti ac Tentzelii censuræ subscribam , ea omnia quæ translata dedit Vossius Ephræmi opera , tamquam spuria & adulterina rejicientium : quin imo satis mihi persuadeo , & omnino sic statuo , neque Vossium sub Ephræmi nomine venditasse , quæ in manuscriptis Græcis eo nomine inscripta non essent ; neque ipsum in iis operibus Latine vertendis pro genuino græcorum codicum sensu alium a veritate alienum nobis obtrusisse . Hoc ipsum convincunt Græca exemplaria , non Vossii tantum ætatem antecedentia , sed quæ octingentos & nongentos etiam annos superant , in quibus ii sermones omnes Græcè apparent , quos postea Vossius Latine edidit . Istos porro codices consulere debuit Rivetus , istos versare Tentzelius , antequam

XI.
*Vossii bona
fides adver-
sus Koblium
aliosque ad-
struitur.*

quam indignam probo viro hanc sententiam A in Vossium ferrent pag. 285. „Faciatur igitur „periculum noster Dupin, & Vossii ver- „sionem ad manuscripta Græca in Biblio- „theca Regis sui expendat, orbemque li- „terarium deinceps reddat certiore, an non „Augiæ stabulum purgandum suscepit? Tenzelius ipse periculum faciat, & Vossii versionem ad Græcos codices Gallicos, B Germanicos, Anglicanos, Moscuenses expendat, orbemque literarium deinceps reddat certiore, an non Vossius quæcumque Latine reddidit, ex Græcis manuscriptis fideliter descripserit?

XII.
Vossium in
versione sua
adornanda
fidem Græco-
rum manu-
scriptorum
sequutum
fuisse.

At hoc „inquit Kohlius pag. 281. „vitio vertitur Vossio, quod in transfe- „rendis in Latinam linguam Ephræmia- C „nis scriptis, minime se fidelem ac sin- „cerum interpretem præbuerit, sed pro ar- „bitrio suo nonnulla omiserit, alia immu- „taverit, plurima etiam interpolaverit in- „que textum intruserit. „Idem Kohlius pag. 281. ex Tillemontio Tom. 8. in not. pag. 746. eundem Vossium reprehendit, „quod nescio quam ob causam ea sæpe, D „quæ in manuscriptis cohærebant, ac con- „iuncta erant, diviserit ac disjunxerit, „totasque sæpe unius ejusdemque corporis „partes divulsas separaverit. „Mirari hic subit, non est quod dissimulem, hominis alioqui non indocti animum studiis partium sic abreptum, ut in meridiana luce cæcutire videatur. Poterat enim vel ex ti- E „tulo eorum Ephræmi sermonum, quos ipse Græcè & Slavonicè pag. 245. & 304. accurate recenset, poterat, inquam, facili negotio certior fieri, Vossium in transferendis in Latinam linguam Ephræmi scriptis nihil omisisse, nihil immutasse, nihil interpolasse aut in textum intrusisse, nihil denique, quod in manuscriptis cohæret F ac coniunctum est, divisisse ac disjunctum. Si quod est in ordine sermonum discrimen, si qua sententiarum, aut divisionis partium diversitas; non ex arbitrio Vossii interpretis, sed ex manuscriptis ipsis codicibus oritur, quorum unum vix reperire est, quod cum altero prorsus conveniat. Conferat Kohlius codices Moscuenses cum Coislinia-

nis, Otthobonianis, Vaticanis, aliis, & judicet, an Vossii diligentiam ipse superare potuisset, si sparsos in tot codicibus sermones in unum volumen redigendos suscepisset. Ipsum consulat Vossium in notis ad sermones Ephræmianos, & videat, an non rationem ubique reddat, cur aliquando, quæ in nonnullis codicibus coniuncta erant, ex aliorum auctoritate dividenda censuerit, & quæ alicubi divisa, conjunxerit. In gratiam Kohlii, pauca ex Vossio produco. Is igitur tom. 1. pag. 245. in not. ad sermonem, qui inscribitur, *de iis quæ post crucem revelanda sunt*, cujus initium, *audistis carissimi*, hæc habet. „Ista cum aliis in „laudem sanctæ ac vivificæ Crucis præce- „dencia, conjunguntur in eodem contextu „filoque sermonis: sed quoniam hæc pars „etiam separatim cum proprio titulo inve- „nitur in antiquo codice Cryptaferatensi; „ideo & nobis separare & huc eam tam- „quam in locum opportuniorem referre „visum est. „Idem tom. 3. pag. 207. *Audistis carissimi &c.* „Hæc pars quoniam „quibusdam Græcis manuscriptis separa- „tim cum proprio titulo invenitur, ideo „& divisim sub finem primi Tomi Ephræm, „ante sermones de extremo Judicio, ut „sunt in antiquo Græco ms. Cryptaferat. re- „posuimus. Sed quia in tribus mss. Vati- „canis, necnon Sirletanis, & Cretensibus „sive Candianis, aliisque hæc sequentia E „consequenter post superiora de Cruce po- „nuntur, etiam conjunctim ea hic relin- „quere ac legere, visum est. „Denique eodem tom. 3. pag. 58. in not. ad sermonem asceticum de vita religiosa, qui incipit, *Labor & dolor me ad loquendum atque dicendum compellunt*, in ejusdem sermonis alteram partem, cujus initium pag. 52. F *Sobrii igitur simus & vigilemus, fratres*, causam affert, quare istam partem cum priori conjunxit. „Hæc, inquit, no- „vo a præcedentibus capite, ac titulo „distinguuntur, atque separantur, multo- „que hic plura in versione Camaldulensis, „& alia antiquiore incerti Interpretis ad- „duntur: quæ quum alibi apud Ephræm „reperiantur in Paræn. 50. tom. 2. juxta „no-

„ nostram editionem, consulto iis hic præ-
 „ termis, nos Græcis Romanis exem-
 „ plaribus (ubi illa hoc etiam loco defunt)
 „ conformavimus; & hæc, ut ibi conjun-
 „ ctim, absque novo titulo ac capite reposui-
 „ mus. „ Hactenus Vossius. Non igitur
 arbitrio suo, sed ex fide codicum Græco-
 rum suam adornavit versionem.

XIII.
 Expen-
 ditur lo-
 cus Vos-
 sianæ in-
 terpre-
 tationis
 tom. 3.
 p. 201.

Fateor quædam Vossio excidisse, ut ho-
 mini, quæ vix excusari queant: cuiusmodi
 est illud Tom. 3. pag. 201. in sermone de
 pretiosa & vivifica Cruce, initium, *omnis*
celebritas Domini nostri Jesu Christi: ubi
 Ephræmum inducit triumphos crucis sic
 enarrantem: „ Error idolorum destructus
 „ est, mors spoliata est, inferorum capti-
 „ vitas revocata est, imperium erroris mul-
 „ torum deorum contractum est, homo
 „ liberatus est, Dominus regnavit a ligno,
 „ creatura lætatur, crux dominatur. „ In
 Oxoniensi editione pag. 377. & apud Gret-
 serum de cruce Christi tom. 2. pag. 475.
 legitur, ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, *Dominus re-*
gnavit: ita habent & codices Vaticani X.
 quos tom. 1. pag. CXC VIII. recensui: quorum fidem sequutus sum in hoc tom. 2.
 pag. 248. Vossius autem non modo legit,
Dominus regnavit a ligno, sed etiam in no-
 tis ad hunc locum pag. 206. significat in
 Græco quoque Ephræmi textu eadem ver-
 ba repræsentari, „ Apud S. Augustinum,
 „ & in Psalterio veteri, & Romano ibi
 „ additur, A LIGNO, ut hic apud
 „ Ephræm, quomodo etiam legitur a S. Cy-
 „ priano, Justino martyre, Tertulliano,
 „ & S. Leone Papa cognomine magno in
 „ serm. 4. *De Passione Domini*. „ Ex quo
 vero id codice Græco hauserit, non constat.
 Constat tamen illum in sermonis istius inter-
 pretatione codicibus Græcis, tribus Vati-
 canis, Sirletanis, Cretensibus, & Crypto-
 ferratensi usum fuisse: nam in not. ad illa
 verba pag. 202. *De iis quæ post crucem*
evenient: Audistis carissimi: rationem affe-
 rens cur hunc eundem sermonem Tom. 1.
 pag. 243. divisim ediderat, mentionem
 facit pag. 207. illius codicis, unde ipsum
 excerpserat: „ Hæc pars, *inquit*, quoniam
 „ in quibusdam Græcis manuscriptis sepa-
 Tom. II.

A „ ratim cum proprio titulo invenitur,
 „ ideo & divisim sub finem primi Tomi
 „ Ephræm, ante sermones de extremo Ju-
 „ dicio, ut sunt in antiquo græco ms.
 „ Cryptaferrat. reposuimus. Sed quia in
 „ tribus mss. Vaticanis, necnon Sirletanis,
 „ & Cretensibus sive Candianis, aliisque
 „ hæc sequentia consequenter post superio-
 B „ ra de Cruce ponuntur, etiam conjunctim
 „ ea hic relinquere, ac legere visum est. „
 Consulto hic repetenda duxi, quæ supra ex
 Vossio recitaveram: his enim verbis, non mo-
 do fides interpretis in reliquis adstruitur, sed in
 hoc etiam seipsum Vossius defendit, indicans,
 saltem ex laudatis manuscriptis sententiam
 illam exhiberi, *Dominus regnavit a ligno*:
 C quos quum omnes codices consulere, no-
 bis hactenus non licuisset, neque Vossium
 jure damnare possumus, neque tueri. In-
 terim ex ipsis Vossii verbis repellimus il-
 latam eidem a Kohlio injuriam, qui p. 291.
 oscitantæ negligentæque ipsum accusat,
 quod eadem sæpe iisdem pene verbis pro-
 posita in illius versione recurrant; etsi po-
 stea mutata sententia mitiorem de eodem
 sententiam pronunciat pag. 295. dum quas
 supra p. 292. & 294. ex quatuor Ephræmi
 sermonibus attulerat repetitiones, inde or-
 tas esse putat, „ quod qui bis repetiti sunt
 „ sermones aliis in codicibus aliter inscripti
 „ aliudque initium forte habentes interpreti
 „ se obtulerint: „ qua hominis iisdem de re-
 bus in uno eodemque loco tam diversum judi-
 cium ferentis inconstantia, nihil inconstantius.

Stat itaque, Vossianam versionem ma-
 culis quibusdam nævisque contaminatam,
 quod neque nos negamus; sed, *nullo id*
alio consilio a Vossio factum, quemadmo-
 dum pag. 281. Kohlius blaterat, „ quàm
 „ ut Pontificiæ causæ velificetur, suæque
 F „ sectæ erroribus colorem aliquem inducat, „
 hoc profecto negamus, Kohliumque ipsum
 ad Græcos codices remittimus, non Romanos,
 non Florentinos, non Venetos, sed Parisienses,
 sed Viennenses, sed Hispanos, sed, quos ne-
 que a Romana communione alienus homo du-
 biæ fidei insimulare queat, Anglicanos, Ba-
 tavos, Moscuenses: ad hos omnes codices
 Kohlium amandamus, ut, si causæ Re-
 formatæ

XIV.
 Kohlii in
 Vossium ca-
 lumnia re-
 tunditur.

formatæ velificari velit, suæque sectæ erroribus colorem aliquem inducere, verbum unum nobis depromat, quod sit a Vossio omissum, mutatum, interpolatum: depromat vel unam sententiam, qua Vossius Pontificia nostra totius Ecclesiæ Catholicæ dogmata adstruere sit conatus, quæ in Græcis Ephræmi sermonibus non adsit. Quod quum impotenti præfractoque homines ingenio dictitare quidem soleant, sed probare ac demonstrare nequeant, nos illis contra opposimus ipsos, qui in eorum Bibliothecis servantur, codices Græcos, quibus Apostolica sanctæ Romanæ Ecclesiæ doctrina mirificè confirmatur, atque elaborata per Vossium editio ab impactis huiusmodi calumniis vindicatur.

XV.
Kohlii impudentia, in Pontificios debacchantis

Pergit Kohlius male pronunciatum iudicium pejoribus argumentis sustinere. „Latina hanc, inquit loc. cit, Vossii versionem malæ fidei suspectam reddit interpe-
„ pestiva illa Pontificiorum in Græcis
„ Ephræmi scriptis supprimendis diligen-
„ tia. Quodsi enim ea, qua par erat fide,
„ sinceritateque Vossius Græca convertisset: quid opus erat, hos ipsos, quibus
„ usus ille est, codices manuscriptos in ho-
„ diernum usque diem tam studiose caute-
„ que premere, nec, ut plura alia Patrum
„ scripta, quæ ex Italiæ officinis splendi-
„ disima pleraque prodierunt, publicari
„ velle. „ Indignam rationali animali ratiocinationem! Ecquis Kohlio dixit, suppressos a Pontificiis illos codices, ne in lucem emitterentur? Si verò ex Italiæ officinis prodiissent, an non idem Kohlius hoc de iis diceret, quod de Vossiana versione pronunciat: illos nimirum a Pontificiis interpolatos, ut causæ suæ velificarentur? Cur igitur non ipse potius ad fontes recurrit, qui in antedictis Reformato-
rum ac Protestantium Bibliothecis exstant, ut hoc certis documentis adstruat, quod, ærem verberans, tam impudenter venditat? Evoluat denique, si sapit, splendidissimam Oxoniensem editionem, ex codicibus Anglicanis, non Romanis, adornatam, & si quod ibi deprehenderit vel minimum indicium tam injuriôsæ in Pontificios suspicionis, in mediam lucem proferat.

A Verum audiamus, quo tandem fundamento hanc in nos calumniam Kohlius congerat. Factum citat cujusdam Abbatis Galli, quem ait p. 282., quantacumque diligentia, quamque sedulis demum precibus codices aliquot manuscriptos e Vaticana Bibliotheca ad novam suam, quam parabat, editionem Ephræmi Græcolatinam, ab Auberto jam inceptam
B concinnandam, totius Clæri Gallici nomine efflagitaret; repulsam tamen pro codicibus accepisse: testemque ejus rei Tillemontium ipsum adducit To. 8. p. 746. sic scribentem: *Dominus Burgenfis Abbas Casæ Dei, doctor pietate insignis, fideque dignissimus, mihi affirmavit, Græcum sibi textum Romæ denegatum fuisse, etsi illum nomine Episcoporum Galliae, qui typis eum edere volebant, expetisset.* Vetus hæc est nebulonum querela, qui quum ad aliquod literarium opus aggrediendum in Italiam alienis sumptibus iter instituentes, deliciis potius disfluendo, quam tolerandis laboribus dies noctesque transegerint, in patriam vacuis, ut ajunt, manibus reversi, culpam omnem a se removens, in Bibliothecam Vaticanam conjiciunt: quæ tamen statutis diebus, ut ubique terrarum in Bibliothecis mos obtinet, non honestis tantum doctisque viris; sed etiam plebejis patet. Esto autem, quod aliquibus aliqui codices a Custodibus aliquando denegentur; verumtamen, si Abbas ille Burgenfis a Clero Gallicano ad id
E opus missus fuisset, per Gallicum Regium Oratorem, perque Cardinales aliosque Principes viros in illius Regni incolas impense propensos, facile impetrare potuisset a Summo Pontifice, a Cardinali Bibliothecario, ut eorum codicum sibi copia fieret: quod in Italia, in Gallia, in Hispania, in Germania quotidie contingere videmus; ad secre-
F retiores nimirum Bibliothecas ornatis aliqua dignitate viris aditum favore Principum quandocumque patefieri. Abbas ergo ille, tametsi pietate insignis fideque dignissimus dicatur, Tillemontio videtur imposuisse; aut Tillemontius plus justo credulus, Reipublicæ literariæ patientia abuti voluisse: Quis enim vetabat, alias Romanas Bibliothecas adire, Barberinam, in-
quam,

XVI.
Tillemontii ridenda potius quam confutanda de Bibliotheca Vaticana mini-
stris fabulosa narratio

quam, Sfortianam, Altempsianam, Cryptoferratensem, in quibus tunc temporis codices Ephræmiani Græci quamplurimi exstabant, si fuisset a Vaticana exclusus? quis negabat Abbati Burgenſi aditum ad Bibliothecam Florentinam, Ambrosianam, Venetam, ubi sitim suam explere potuisset? quis demum a Regia ipsa Parisiensi, seu a Coisliniana, hominem Gallum pro Gallico Clero laborantem arcere ausus fuisset, quin Græca Ephræmi opera consuleret, describeret, interpretaretur, in lucem evulgaret? Quum igitur nihil horum Abbas ille fecerit, aut facere tentaverit, argumento est, hominem egregie fabulam Tillemontio, Tillemontium nobis venditasse, de Græcis Bibliothecæ Vaticanæ Ephræmianis codicibus tam illiberaliter denegatis.

XVII. *Puerilis & indigna Gulielmi Cavei cre- dulus.* Nec mirum, hoc in mentem Burgenſi Abbati venisse, hoc a Tillemontio literis consignatum fuisse. Atrociora alia crimina in Bibliothecam Vaticanam alii evomere. Gulielmus Caveus in Prolegomenis ad scriptorum Ecclesiasticorum historiam literariam sect. 5. pag. 16, dum regulas generales tradit ad discernendas a corruptis genuinas SS. Patrum editiones, fabellam narrat tanto censore indignam, quam ex Jamesio gentili suo relatam sibi affirmat: *In Bibliotheca nimirum Vaticana non paucos pingendi artifices quotidie alii, quorum erat, conciliorum Acta, & antiquorum Patrum opera exscribere, idque literis vetustissimos codices, quantum fieri poterat, imitantibus. Qua mente id factum fuerit, ipsi norunt: certe rem ipsam se accepisse testatur ex ore nobilissimi cujusdam Angli, qui in Bibliotheca Vaticana hæc propriis oculis lustraverat; & ad fidem sacramento suo roborandam se sponte obtulit.* Scriptores, ut puto, dicere voluit scribendi artifices, non pingendi peritos: illi enim, non illi apud nos in Bibliotheca Vaticana consueverunt codices exscribere: nisi fortasse Gulielmus Caveus ad nostram ætatem respexit, divinavitque, fore ut tandem aliquando post quatuor & quinquaginta annos, P. Antonius Piagiſ Scholæ Piarum Religioſus Professor, Sanctissimi Pa-

A tris BENEDICTI XIV. bonarum artium omnium fautoris ac Mecenatis beneficio atque providentia, ob suam singularem exscribendi pingendique peritiam, in Bibliotheca Vaticana munus utrumque & Pictoris & Scriptoris esset adepturus. Verum apage Jamesii & Cavei commenta. Aluntur quidem Pontificiis sumtibus Pictores, aluntur Scriptores, aluntur eruditi artium scientiarumque omnis generis professores: idque in summam Romanorum Pontificum laudem cedit, qui non religioni tantum orthodoxæ, sed bonis etiam artibus promovendis operam suam & impensas conferre student: at ea mente Pictores Scriptoresque in Bibliotheca Vaticana alii, quemadmodum Caveus ex nebulone quodam referre non erubescit, ut conciliorum Acta, & antiqua Patrum scripta depravent; id verò risu potius, quam responsione dignum judicaverit quisquis antiquariæ rei studia vel ab ipso limine salutavit. Norunt quippe Antiquarii quæ sint antiqua scripta, quæ recentia: discernunt inter membranas, papyros, chartas: distinguunt literas Græcas, Hebraicas, Syriacas, Arabicas, Latinas, vetustissimas, mediæ ævi, & recentiores. Angli ipsi, ad quos provocat Caveus, non sunt in studiis hisce ita hospites, ut imponi sibi faciant ab iis; qui pro vetustissimis codicibus alios obtruderent literis etiam vetustissimos quantum fieri potest imitantibus descriptos: nec tamen illi, ut sunt Antiquitatum studiosissimi, Vaticanam in dies Bibliothecam adire desinunt, vetustorum omnis generis codicum paginas, locum, numerum visentes ac revisentes, omniaque in tabulas ac diaria, ne quid sibi in patriam reversis excidat, diligentissime referentes: ut missos faciam complures doctos viros ex Anglia, Germania, & Gallia huc quotidie confluentes, qui novas Auctorum editiones adornaturi, Vaticana volumina exscribenda suscipiunt; eorum fidem auctoritatemque ad sidera extollentes: quorum tamen nemo unus ad hanc diem fuit præter Jamesium, qui de Vaticana Bibliotheca tam indigna sentiret, aut diceret. Sed in his diutius immorari piget.

C A-

PROLEGOMENA
CAPUT III.

*De Græcorum & Latinorum manuscriptorum
Codicum Ephræmianos Sermones comple-
tentium fide & auctoritate.*

I.
Riveti ac
Tentzelii
præpostorum
de Ephra-
mianis ser-
monibus in
Latinum &
Græco con-
versis judi-
cium.

II.
Kohlius plu-
res Ephræmi
sermones ad-
mittit, non
nullos ut
spurijs reji-
cit.

Vilhelmus Ernestus Tentze-
lius in Exercit. Select p. 285.
præfidenter negat, Græcas
plane omnes, quotquot ma-
nu exaratae passim in Bibliothecis servantur,
versiones, auctoritatem ullam fidemve me-
reri. Permittat nobis, inquit, tandiu de
universis dubitare, donec Syriacum prodeat
exemplar, manifestumque reddat, an, &
qui interpretes bona malae fide in transfe-
rendo usi sint. Aequè rigidum censorem se
præbet Rivetus in Critico suo sacro, ut
verbis Kohlii p. 279. utar, dum ea omnia,
quæ translata dedit Vossius, Ephræmi opera
pro genuinis nobis obtrusa pronunciat.

Kohlius ipse ab utriusque sententia sibi
recedendum, mediaque viâ insistendum ra-
tus, non dubitat quidem pro genuinis ple-
raque amplecti quæ in primo Vossianæ
editionis Tomo continentur, & pauca se-
cundi Tomi: maximam tamen partem eo-
rum, quæ in tertio Tomo exstant scripto-
rum, supposititia reputanda esse pronunciat.
Quæ vero illa sint, in hæc verba refert
pag. 286. *Spurius est sermo primus Asce-
ticus, ad imitationem Proverbiorum con-
scriptus, quem etsi non plane fide dignum,
non plane tamen rejiciendum censet Tillemontius.*
Sermo item in margaritam pretiosam,
quem licet indubitatae fidei Tillemontius ex-
istimet, nos tamen ut nimis obscurum ac
subtiliter nimis philosophantem repudiamus.
Ad adulterinos sermones quoque pertinet ser-
mo iste decantatus, qui inscribitur Confessio
& sui ipsius reprehensio, qui sic incipit:
„Quum in multis vobis, fratres, prodesse
„videar. Eundem in censum refero ser-
„monem pag. 539. De vita religiosa &
„monastica, Tillemontio ipsi suspectum
„visum. Lamentationes item gloriosissime
„Virginis Matris Mariæ super Passione Do-

A „mini pag. 697. *In mulierem peccatricem*
„pag. 711. *De Mariæ laudibus* pag. 705.
„In S. Basilium magnum p. 724. *In Qua-*
„draginta sanctos Martyres p. 727. *Testa-*
„mentum denique Ephræmi, quod in Vos-
„sianis est postremum, cujusque falsita-
„tem pluribus infra demonstrabimus. Ad-
„dit inter adulterinos & ὑποβολιμαῖος
B „p. 237. sermonem αἱς πατέρας τελευθέν-
„τας in Patres defunctos.

Antequam fundamenta proferam, qui-
bus Kohlius memoratos Ephræmi sermo-
nes veluti spurios & adulterinos respuit;
visum est Tentzelii & Riveti opinionem
examinare, & quam erronea sit, ostende-
re. Mirari namque subit, homines, qui
antiquitatis studiosi videri volunt, Græcos
omnes Ephræmi interpretes malæ fidei in-
simulare, quum tamen rationem nullam
afferre queant, cur Syro Patri opera illa Græci
supponerent, quibus neque genti suæ glo-
ria neque doctrinæ aut religioni auctoritas
aliqua conciliaretur, quam à Græcis Patri-
bus majorem non haberent. Quid? quod,
D si sanctorum Patrum scripta secundum Ri-
vetum ac Tentzelium pro arbitrio unius-
cujusque veluti spuria essent rejicienda,
non ob aliam rationem, quàm quod non-
dum is textum originale conspexerit, ex
quo apographa illa sint descripta, actum
esset de iis auctoribus qui, quum sermo-
ne Chaldaico, Phœnicio, vel Ægyptia-
co scripserint, illorum tamen fragmenta be-
ne multa Græce tantum penes Ecclesiasti-
cos aut profanos scriptores servantur, cu-
jusmodi sunt pretiosæ illæ venerandæ An-
tiquitatis reliquæ, quas libris suis Josephus
Hebræus, Clemens Alexandrinus, atque
Eusebius Cæsariensis insertas, ad posteros
transmisere: quod quis sane mentis dixe-
rit? Quin etiam docti viri in eo conveniunt,

III.
Græca
Ephra-
mi ope-
ra ad-
versus
Rive-
tum ac
Tentze-
lium
propu-
gnantur.

niunt, multa Patrum & illustrium scriptorum opera, quæ primùm Græcè vel Latine exarata fuissent, originali textu amisso, nisi aliam in linguam translata, ad nos non pervenisse: uti sunt multæ Romanorum Pontificum Epistolæ Latine ab iis conscriptæ, quæ Græcè tantum apud laudatum Eusebium vel in Actis Conciliorum exstant: & Apollonii Pergæi conicorum libri, qui Arabice servantur. Hunc in censum referenda sunt complura sanctorum Patrum vel hæreticorum opera, quæ Armenicè, & Syriacè dumtaxat habemus, quorum catalogum Tomo 1. 2. & 3. Bibliothecæ Orientalis recensui. An verò isthæc omnia repudianda sint, Riveto ac Tentzelio auctoribus, donec Syriacum, Græcum, aut Latinum prodeat exemplar, manifestumque reddat, an & qui interpretes bona malave fide in transferendo usi sint; judicent alii qui judicio utuntur. Nos certe, ut Græcis Ephræmi interpretibus debitam fidem adstruamus, non generalibus istiusmodi argumentis indigemus, sed alias invictas rationes proferre possumus, ex auctoribus Ephræmo pene æqualibus petitas: nam Patres illi, qui Græce sapientiam Ephræmi ejusque docta opera laudarunt, Syriacum textum neque viderant, neque fortasse intelligebant, ut sunt Gregorius Nyssenus, Ephræm Antiochenus, Leontius Byzantinus, Anastasius Sinaita, Theodorus Studita, Theodorus Prodromus, Antiochus monachus, & alii, quos in Prolegomenis

A ad Tomum 1. Capite 1. laudavi. Photius quoque, rigidus ille atque accuratus genuinorum operum censor, tametsi in Græcos Ephræmianorum sermonum, quos in Bibliotheca cod. 196. recenset, Interpretes culpam conferat, quod non ita in Græca versione, ac in Syriaco textu, ii sermones verbis ac tropis excellant; non eos tamen, instar Riveti ac Tentzelii, pro spurii habet, sed potius laudat, admiraturque, quam alte in illis penetret persuadendi vis, quantumque ab iis fluat jucunditatis, quam denique affectuum copia referti sint: neque de illis tantum, quos legerat, judicium hujusmodi profert: sed eodem etiam in pretio se habere scribit *alia plurima sancti viri, quæ in Græcam conversa linguam circumferuntur, Opuscula*. Denique Sozomenus in histor. Eccles. lib. 3. cap. 16. auctor est, *Ephræmo adhuc superstite libros ejus in Græcum sermonem translatos fuisse, & usque ad suum tempus transferri non desisse*. Quibus verbis, & ex eorum præsertim sermonum catalogo, quos Gregorius Nyssenus, Ephræm Antiochenus, Leontius Byzantinus, Anastasius Sinaita, & Photius enumerant, manifeste colligitur, quam immerito Rivetus atque Tentzelius invehantur in Græcos Ephræmi codices, & in Vossium, qui illos Latio donavit, quum & codices illi, & Latina Vossii interpretatio eosdem plane sermones nobis exhibeant, a vetustissimis æquè ac doctissimis Auctoribus laudatos.

CAPUT IV.

De Ephræmianis Sermonibus, qui tamquam Spurii immerito rejiciuntur.

I. **N**unc ad Kohlium regredior: cui in primis gratias me plurimas habere profiteor, quod pag. 285. genuina pleraque existimanda esse censet, quæ in primo Vossianæ editionis tomo continentur. Sic enim nonaginta fere Ephræmi sermones ibi a Vossio translatos uno verbo a *voûe'as* vitio absolvit.

Verùm quod subjungit, *non pauca secundum Tomi sibi probari, & maximam partem eorum, quæ in tertio tomo exstant, pro supposititiis reputari*, id ego probare nequeo, quum non iis consentiat, quæ Kohlius ipse pag. 244. de Græcis Moscuensibus codicibus pronunciaverat, in hæc verba: *Inter ceteros autem codices, Græca Ephræmi scripta*

sermones tamquam adulterinos traducit.

pta complectentes, omnium facile iudicio eminent & excellunt quinque illae membranae in Imperatoria Moscuensi Bibliotheca adhuc latentes, quarum siue vetustatem, multum pretii codicibus addentem, siue ymothetiam, textusque puritatem, siue denique varium ineditorum scriptorum apparatus spectes, nulli cum his facile codices ubicumque latitantes conferri ac comparari possunt: nam, quidquid sit de Græcis illis Moscuensibus codicibus (quibus certe pretii multum inesse non diffiteor; sed nullos cum illis codices ubicumque latitantes conferri ac comparari posse, ego quidem præfidentius nego, quam ipse affirmet: quum Romæ, Florentiæ, Mediolani, Venetiis, Parisiis, Viennæ in Austria, alibi, manuscripta Ephraemi opera essent, Moscuensibus longe vetustiora, quemadmodum ex Prolegomenis nostris ad Tomum I. a pag. CIII. ad pag. CLXXXI. dilucide patet:) hæc eadem, quæ Vossius Tom. 2. ac 3. edidit, habentur in Moscuensibus illis codicibus: habentur etiam in Slavonica editione, quam tanti facit Kohlius, ut eam ab interpretum diligentia, & a codicum manuscriptorum antiquitate, Græcis ipsis vetustissimis codicibus si non anteponendam, saltem æquiparandam existimet pag. 341. in hæc verba: *Slavonicam versionem ipsam duæ potissimum res commendant: Primum satis accurata interpretum, Slavonica non minus quam Græcæ linguae bene peritorum, in transferendo diligentia. Deinde codicum, quos ad manus illi habuerunt, inque vertendo sequuti sunt, antiquitas. Slavonica enim cum Græcis, qui exstant, sermonibus scdulo committentes, tantam plerisque in locis congruentiam similitudinemque deprehendimus, ut iisdem pene verbis ac phrasibus singula expressa visa sint. Manuscriptorum porro a translatoribus adhibitorum vetustatem satis illa arguit, jam supra a nobis indicata, codicis Slavonici cum antiquissimo illo Cryptoferratenfi, quo Vossius usus est, manuscripto codice conformitas.* Tam præclarum Kohlii de editione Slavonica, de quæ Græcis Moscuensibus codicibus iudicium, non ne Kohlium ipsum inconstantia redarguit, qui non pauca secundi

A *Vossiani Tomi* a spuriiis secernens, maximam partem tertii tomii pro supposititiis habet, quum pleraque, imo omnia utriusque Tomi a suppositionis vitio libera & immunia dicere debuisset: ea enim, ut ex catalogis liquet, & in Moscuensibus codicibus & in Slavonica editione continentur, &, quod caput est, a Photio in Bibliotheca laudantur. Exstant denique majori ex parte in Arabica versione, quam ex codicibus anno Christi 1325. & 1329. exaratis, Tomo 1. Bibliothecæ Orientalis a pag. 150. recensui. Cur autem Kohlius versionibus Arabicæ & Slavonicæ, necnon codicibus Græcis Moscuensibus plus deferendum esse censeat, quam Latinæ Vossii editioni, aut C Græcis antiquissimis, ex qua illam expressit, manuscriptis, cupio, ut rationem ipse afferat. Ego enim, etsi hoc nomine meam in clarissimum virum observantiam silentio præterire non debeo, quod in suo opere, ubicumque se offert occasio, perhonorificam mei mentionem injiciat, ac præsertim in hac ipsa de qua loquimur, Græca, Slavonica, & Arabica Ephraemi versione; D pro veritatis tamen amore nec dissimulare possum, atra bile stomachari eruditos omnes adversus istam docti cæteroqui Kohlii argumentandi rationem. Ambabus ille, ut ajunt, ulnis amplexatur, ad Græcorum codicum fidem expressas olim, recognitas, & emendatas, Slavonicam, qua Rutheni, E & Arabicam, qua Syriæ atque Ægypti Christifideles utuntur, versiones: & Latinam tamen, quam Vossius ex iisdem codicibus Græcis expressit, versionem dubiae fidei appellat: quodque magis mireris, Græcum textum, unde exemplaria illa sunt desumpta, veluti spurium & adulterinum traducit. Quid itaque? an non hoc fuerit, F rivulos fonti anteponere?

Sed jam a generalibus ad particularia accedamus. *Spurius est*, inquit Kohlius, *sermo primus asceticus ad Imitationem proverbiorum conscriptus.* Hic prodiit Latine apud Vossium to. 3 a p. 1. ad p. 28. editionis Romanæ: Græcè in editione Oxoniensi a pag. 46. ad pag. 76. Græce atque Latine in nostra editione Tomo 1. a pag. 70. ad pag.

II.
De Ser-
mone S.
Ephra-
mi, qui
ad imi-
tatio-
nem pro-
verbio-
rum in-
scribitur.

pag. 111. Exstat autem Græce manu exaratus in codice Vatic. Alexandrino 16. p. 193. Caesareo Vindobonenli 31. p. 290. Laudino 97. & 99. Coisliniano 59. p. 227. Otthoboniano 2. pag. 46. Mediceo Laurentiano 28. pag. 111. Passioneo bis, id est pag. 268. & 374. & in codice Veneto S. Marci 51. p. 33. Arabicè num. 6. in cod. nostro Arabico 8. exarato anno Christi 1325. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 151. Quid vero sit in hoc sermone Ephræmo indignum, non video: nisi Kohlius illum eo rejicere velit, quod in Slavonicâ versione non habeatur. Atqui non omnia Ephræmi opera sive ascetica, sive exegetica & polemica in linguam suam Slavi transtulere; neque omnia in omnibus codicibus sive Syriacis, sive Græcis, Arabicis, aut Slavonicis continentur, quæ nunc tandem Græcè & Syriacè Bibliotheca Vaticana prodeunt. Quodsi nobis objiciat Kohlius, Syrum hominem, ut certe fuit Ephræmus, non aliter debuisset sacra Scripturæ verba citare, nisi juxta Syriacam versionem quæ Hebraico textui pressius inhæret: in eo autem, de quo agimus, Sermone Græcâ septuaginta Interpretum lectionem exhiberi ab Hebraico fonte aliquantulum diversam, quemadmodum Vossius ipse To. 1. pag. 29. & seq. notat: hoc nos non ab ipso Ephræmo, sed a Græco illius interprete factum reponimus, qui juxta vulgatam apud Græcos versionem loca illa interpretatus est, quæ Ephræmus secundum Syriacam usurpaverat: quamquam non desint, qui etiam a veri specie non recedere arbitrentur, Ephræmi ævo exstitisse Græcam septuaginta interpretum in Syriacum sermonem conversam editionem, qua ille potius, quàm Syriaca uti potuerit. Sed de hac quæstione alibi. Interim verba ipsa Kohlii hic apponere placet, quibus, etsi nonnullos excipiat, plerosque tamen a nobis recensitos Arabicæ versionis Ephræmianos sermones laudat probatque pag. 297. *Optandum esset, inquit, ut & versio Arabica in Latinum diligenter translata exstaret. Nam, si sermonem istum, qui Reprehensio sui & Confessio inscribitur, paucosque alios* Tom. II.

A excipias: meris germanis atque a nemine unquam in dubium vocatis Ephræm scriptis constat: ut multum adeo ei, tum quod ad antiquitatem, tum quod ad puritatem germanitatemque tribuendum esse videatur. Si quæris a Kohlio, quam ob causam ea versio meris germanis atque a nemine unquam in dubium vocatis Ephræm scriptis constat? B respondet: Testamentum enim, alique similis notæ scripta ibidem non reperiuntur. Atqui ibidem reperiuntur quidem nonnulla scripta, quæ Kohlius ipse repudiat; non reperiuntur autem multa alia, quæ idem admittere non dubitat. Vides igitur, quàm infirma sit argumentatio, a numero vel ordine sermonum Ephræmianorum in una versione aut in uno codice contentorum desumpta, ad alios ibidem non exstantes. C

Sermonem in margaritam pretiosam, non germanum esse Ephræmi factum, arbitratur Kohlius pag. 286. Prodiit Latine per Vossium tom. 3. pag. 163. Græcè in editione Oxoniensi pag. 384. Græce & Latine in nostra editione hoc Tom. 2. pag. 259. D Exstat autem in mss. codicibus Caesareo Vindob. 31. pag. 432. & Barrocciano 212. Citant hunc S. Ephræmi sermonem Ephræmus Patriarcha Antiochenus apud Photium in Bibliotheca cod. 229. pag. 819. 820. Leontius Byzantinus lib. 1. pag. 465. & lib. 3. pag. 485. in Biblioth. Patrum Coloniae 1618. tom. 6. & Anastasius Sinaita E in Hodegi cap. 10. pag. 197. quorum sane testimonio satis superque evincitur, Græcos quinti & sexti seculi Patres de illius germanitate non modo non dubitasse, sed etiam adversus Syros Monophysitas hæreticos, Severianos scilicet atque Jacobitas, Ephræmianorum operum cæteroquin admiratores, auctoritatem ex eo delumtam produxisse, ut duas in Christo naturas demonstrarent; quod utique ausi non fuissent, si alium ab Ephræmo auctorem sermo ille habuisset. Ejusdem argumenti septem alii sermones de margarita Syriacè exstant, quos P. Petrus Benedictus Maronita Societatis Jesu nuper, hoc est, paulo antequam e vivis summo cum eruditorum omnium luctu decederet, (obiit autem die 25. Augusti

III.
De Sermone
S. Ephræmi
in margaritam
pretiosam.

sti hoc anno 1742. ; vir multis mihi nominibus , numquam sine laude commemorandus :) latine translato edidit : horum primus pag. 150. incipit : *Accidit aliquando , fratres , ad manus venire meas margaritam .* Alter pag. 152. *Cui similem te esse , margarita , dicam ?* Tertius pag. 154. *Te merito , margarita , miror , quæ nudata quæris lucem & latebras fugis .* Quartus p. 155. *Latronem capta cepit fides .* Quintus pag. 157. *Nunc demirare donum (margarita id est :) quæ sui cupido occurrens urinatori , sponte sua emerfit ex aquis .* Sextus pag. 159. *Utinam frequenter Patrum è tumultis exspirans odor filios afflaret .* Septimus denique pag. 161. *Secessum querebam , in palestram incidi , convenerant hic ex parte heterodoxorum sophistæ .* In his sermonibus sibi æqualis Ephræmus de Deo differit , deque Verbi incarnatione adversus hæreticos , quos contentiosos rerum divinarum scrutatores appellat . Ex eo vero , quod Ephræmus , etiam ante exortam Eutychianorum hæresim , tam clare de duabus Christi naturis loquutus sit , quemadmodum ex his verbis apparet , *hoc Tomo 2. pag. 263. τῷ δύο φύσεων ὁ μαργαρίτης μετέχει ὁ πολύτιμος , ἵνα δείξῃ Χειρὸν , ὅτι λόγος θεῶ ὢν , ἐκ Μαρίας ἀνθρώπου γενήσεται . ἢ μερικὴν ἔχει τὴ φύσιν , ἐπεὶ ἂν ἑὸν ἕτερον ζῶον ἐτύγχανε . τελείαν ἔχει τὴ διπλὴν φύσιν , ἵνα μὴ ἀπολέσῃ τὰς δύο . ἢτε ἡ μία ἡ θεὸς φύσις ὡφθῇ μόνη ἐπὶ τῇ γῆς . ἢτε ἡ ἑτέρα , ἡ ἀνθρώπου ἀνέβη εἰς τὸν ἕρανὸν μόνη . ἐκ τελείας τέλειος , καὶ ἕξ ἀνθρώπου ἀνθρώπου , ἐκ θεῶ θεός , καὶ ἐκ παρθένης Χειρός .* „Duarum naturarum „ est particeps hic lapis pretiosus (idest , „ margarita :) ut ostendat Christum : quoniam „ nam quum Verbum Dei sit , ex Maria „ homo natus est : non partialem habuit

A „ naturam ; quoniam neque aliud animal „ erat : sed perfectam habet duplicem naturam , ne duas perdat : neque enim una „ sola natura Deus super terram visus est : „ neque altera sola homo in cœlos ascendit : verum perfectus ex perfecto , homo „ ex homine , Deus ex Deo , ex Virgine Christus . „ Ex eo , inquam , quod , tam clare Ephræmus de duabus Christi naturis loquatur , id non sequitur , quod Kohlius contendit , hunc nimirum sermonem Ephræmo esse abjudicandum , tum quia curiosa isthæc , ut inquit , ac sciolo conveniens in divinam Christi naturam investigatione , Ephræmi ipsius homilæ , qua Filii Dei naturam curiose scrutari vetat , prorsus est contraria : tum quia sermo huiusmodi videtur potius ab alio auctore compositus post Eutychetis & Concilii Chalcedonenis tempora , in quibus de una vel duabus Christi naturis ceptæ sunt catholicos inter & hæreticos controversiæ . Sanctissimus quippe Syrorum Doctor , tam in hoc de Margarita , quam in aliis de Fide adversus scrutatores Syriacis scriptis , quæ in secundo ac tertio Tomo nunc prodeunt , vetat quidem divinam naturam curiosius scrutari ; non tamen illa prohibet orthodoxe profiteri , quæ de Deo , de Christo , de Ecclesiæ Sacramentis sunt nobis tradita , & in utroque Testamento aperte continentur , vel ex claris Scripturæ verbis facili negotio juxta communem Patrum sensum colliguntur : hoc enim ipse ubique facit , quum de Trinitate , Incarnatione , Christi que mysteriis differit . Sicuti autem trium divinarum personarum æqualitatem adversus Arianos perspicue adstruit ; ita adversus Apollinaristas aliosque hæreticos de Christo male sentientes , ingerenda ei fuit dilucida duarum naturarum confessio : quod & præstiterè Ephræmo æquales , vel etiam antiquiores Patres , quorum testimonia citantur in Conciliis Ephesino & Chalcedonensi , & ab iis etiam laudantur , qui adversus Monophysitas ex professo scripsere . Vide Anastasium Sinaitam in Hodegi cap. 10. & Leontium Byzantinum lib. 1. contra Nestorianos & Eutychianos : ex quibus has tantum profero aucto-

auctoritates, ut reliquas omittam: *Athanasii*, scilicet *ex libro contra Apollinarium*: „ Idem „ factus homo, non mutatus in formam „ hominis, neque aspernatus essentiam ho- „ minis instar umbræ apparuit, sed potius „ quum esset natura Deus, generatur ho- „ mo: ut unus sit utrâque perfectus se- „ cundum omnia, naturalem & verissimum „ ortum ostendens. „ *Gregorii Nisseni contra Eunomium*: „ Si igitur secundum „ naturam divinam impassibilis est, pas- „ sionis vero capax secundum naturam hu- „ manam, quis, cui cor sapiat, duas ejus „ naturas unam ausit dicere? „ *Basilii ma- gni ex lib. 3. contra Eunomium*: „ Intel- „ ligendum ergo est illud quidem, genuit, „ in Deo Filio: illud vero, creavit, in „ eo qui formam servi accepit. In his ve- „ ro omnibus non dicimus duos, Deum „ separatim, & hominem separatim: unus „ enim erat: sed cogitatione uniuscujus- „ que naturam reputamus. „ Vides, mi Kohli, quàm clare isti patres de duabus Christi naturis differunt: nec tamen est, qui laudatos ipsorum libros in dubium vo- cet. Cur igitur de unius Ephræmi scriptis tam rigida ferenda est censura, ut statim ve- luti spurium rejiciatur, quod ipse cum aliis sui ævi Patribus docet?

Interim hunc Ephræmi locum de Mar- garita, quem supra produxi, aliter, ac in nostris codicibus, apud antiquos lectum fu- isse observo. Nam Anastasius Sinaita in Hodegi cap. 10. editionis Ingolstadii 1606. pag. 197. sic habet ex versione cl. Jacobi Gretseri: τῷ ἁγίῳ Εφραίμ εἰς τὸν μαργα- εἶτην· εἰ δὲ μία εἰσὶν, ἄρα αὐτὸς ἡμῖν Θεὸς ἐσα- ρκώθη Θεός. καὶ ἡμῖν φησὶ ἀνελήφθαι ἀνθρώ- πον. *Sancti Ephræm in margaritam*. Si ve- ro divinitas & humanitas una sunt natura, igitur semideus incarnatus est Deus: ὁ σε- F mibomo in cælum assumptus est. Idem Ana- stasius eadem Ephræmi verba paulo aliter in Græcum conversa citat pag. 163. καὶ ὁ Θεοφύλακτος Εφραίμ εἰς τὸν λόγον τῷ μαργαρί- τῃ λέγει· ὅτι τῶν δύο φύσεων μετέχει ὁ μαργαρίτης ὁ ἀτίμητος, τῷ τ' ἑστὶ ὁ Χεῖρος. καὶ πάλιν λέγει· διττὴν ἔχει τὴν φύσιν, ἵνα μὴ πᾶς δύο ἀπολέσῃ· ὅτε γὰρ ἡμῖν Θεὸς κα- Tom. II.

A τῷ λαθεῖν ἐπὶ τῇ γῆς, ὅτε ἡ μία ἀνθρώπος ἀνῆλ- θεῖ ἐν ἑρανοῖς. „ Et divinus Ephræm ora- „ tione in margaritam ait: *Duarum natu- „ rarum participem esse inæstimabilem mar- „ garitam, hoc est Christum*. Rursus ait: „ *Duplicem naturam habet, ne duas perdat: „ neque enim semideus descendit in terram, „ neque semibomo ascendit in cælum*. „ Item B Leontius Byzantinus lib. 1. contra Nesto- rianos & Eutychianos pag. 465. tom. 6. edit. Coloniz Agrippinz 1618. S. *Ephræm ex homilia in margaritam*. „ Duarum na- „ turarum est particeps margarita magnæ „ æstimationis, ut ostendat Christum, „ quod quum esset Verbum Dei, ex Ma- „ ria ortum est. Non habuit naturam ex C „ parte; quia nec aliud animal erat. Per- „ fectam habet duplicem naturam, ne amit- „ tat duas. Neque semideus visus est in „ terra, neque semihomo ascendit ad cæ- „ los. Ex perfecto perfectus; ex homine „ homo; ex Deo Deus; ex Virgine Chri- „ stus. „ Utrobique negatur Christus, „ tamquam *semideus* apparuisse in terra, & „ tamquam *semibomo* ascendisse in cælum. Quamobrem in nostris codicibus & in edi- tione Oxoniensi mendum irrepsisse existimo in iis verbis: ὅτε ἡ μία ἡ Θεὸς φύσις ὡφ- θη μόνῃ ἐπὶ τῇ γῆς. ὅτε ἡ ἑτέρα, ἡ ἀνθρώ- πος ἀνέβη εἰς τὸ ἑρανὸν μόνῃ: „ Neque una „ sola natura Deus super terram visus est: „ neque altera sola homo in cælos ascen- E „ dit. „ Nisi enim dicamus diversos fuisse hujus sermonis Græcos interpretes, quo- rum alter Syriaca Ephræmi verba sic reddi- derit, ut sunt apud Anastasium & Leon- tium; alter, ut habentur in Romanis, Anglicanis & Vindobonensibus codicibus; legendum utique ἡμῖν Θεός, *semideus*, pro „ ἡ μία ἡ Θεὸς φύσις μόνῃ; & ἡμῖν φησὶ ἀν- F θρώπος, vel ἡμῖν ἀνθρώπος, *semibomo*, pro „ ἡ ἑτέρα ἡ ἀνθρώπος μόνῃ.

Alium ex hoc ipso sermone profert lo- cum Leontius, qui paululum a nostra edi- tione differt. Sic enim legit lib. 3. contra Nestorianos & Eutychianos pag. 485. cl. Francisco Turriano interprete. „ Sancti „ Ephræm ex oratione in margaritam con- „ tra Marcionem. Quæ vides & attrectas, „ sint

» sint tibi testimonium, natura scilicet, A
 » quam nescis explicare, quod Filius sine
 » femine nascitur, & duo contraria se-
 » cundum substantiam conspirarunt ostensa
 » hypostasi in unaquaque natura. » Quæ
 verba tam Oxoniensis, quam nostra editio
 pag. 268. sic repræsentant. Ἀναγκαζὴ πι-
 τεύειν ἃ βλέπεις καὶ ἃ ἡλεφαῖς. γενέσθω
 σοι μαρτύριον ἡ φύσις, ἢ εἰπεῖν ὅτι ἐπίστα-
 σαι. ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀνευ ποροῦς γίνεται.
 καὶ δύο ὑπεναντίων ὁσιωδῶς ὁμολογησάντων
 τῆς ὑποστάσεως διακινυμένων ἐπὶ ἐκάστης φύ-
 σεως, » Cogaris credere quæ vides & quæ
 » tangis. Sit tibi testimonium natura,
 » quam nescis edicere: quod Filius Dei
 » absque femine nascitur: & duo contraria
 » essentialiter concordant, ostensis in una-
 » quaque natura hypostasibus. » Vossius
 tom. 3. pag. 168. circa finem sic habet:
 » Cogaris credere quod vides & tangis.
 » Sit tibi pro testimonio natura, quam
 » edicere nescis: quia Filius Dei absque
 » femine nascitur. Illic duo sunt contraria,
 » quorum essentialiter concordant hyposta-
 » ses, & in qualibet ostenduntur natura. D
 Videtur Leontius hoc Ephræmi testimonio
 unam hypostasim Christi indicare in duabus
 ejus naturis, humana scilicet ac divina,
 subsistentem: atque idcirco singulari nume-
 ro utitur, *ostensa hypostasi in unaquaque na-
 tura*, id est, ostensa una hypostasi in
 duabus naturis. Verum codices nostri plu-
 raliter habent, *hypostases in unaquaque na-
 tura*: neque tamen ansam hinc Nestoria-
 nus capere queat, ut Ephræmi auctoritate
 errorem suum adstruat, duas scilicet esse
 in duabus naturis Christi Personas. Nam
 hæc Sancti Doctoris verba non ad Chri-
 stum, sed ad aquam & fulgur, ad aquam
 & ignem, ad concham & coruscationem,
 referuntur, de quibus immediate ante di-
 xerat: *Fulgur & aqua in unum consense-
 runt: & duo se contraria complexa sunt.*
 » Quo igitur pacto quod tenes, ignoras,
 » & quod non tenes, curiose investigas?
 » Ex igne fulgur & ignis: unde & illumi-
 » nat & inflamat: conchæ ex aqua, & per
 » aquam crescunt: quomodo ergo corusca-
 » tio non comburit cochleæ corpusculum?

» quomodo substantialiter atque essentiali-
 » ter conveniunt aqua & ignis, ac se invi-
 » cem non corrumpunt? non potes dicere,
 » sed cogaris credere quod vides & tangis.
 Reliqua ut supra. Quod autem ex natura-
 rum Christi unione non duæ, sed una se-
 quatur hypostasis, idem Sanctus Doctor
 sequentibus verbis declarat: φθάνω ὑμῶν
 ἢ κατηγορεῖσθαι. οἶδα ὅτι ὑμῶν ὕμνος λέγοντας,
 Θεὸς ἀγέννητος, ἡ σὰρξ ὁρατὴ. Θεὸς ἀπα-
 θής, ἡ φύσις ἐμπαθής. πῶς ποῦτοις ὑπε-
 ναντίαις ὁμόνοια πρὸς μίαν ὑπόστασιν ἐγένετο;
 » Vestram anteverto accusationem, quod
 » ex vobis quosdam dicentes noverim:
 » Deus ingenuus, caro visibilis: Deus
 » impassibilis, natura (*id est humana*)
 » passibilis. Quomodo ergo in hujusmodi
 » contrariis concordia atque consensus in
 » unam hypostasim facta est? » In unam
 ergo, non in duas hypostasies coisse asserit
 duas Christi naturas, ut ex sequentibus ap-
 paret. Sed de his satis.

In censum sermonum adulterinorum refert IV.
 Kohlius *Testamentum S. Ephræmi, & Con- De con-
 fessionem ipsius*. Eadem de utroque fuerat fessione
 Riveti sententia Crit. lib. 3. cap. 21. Pro- Sancti
 diere autem *Latine* per Vossium, *Confessio Ephræm*
quidem & sui ipsius reprehensio Tom. 3.
 pag. 99. *Testamentum* vero eod. tom. 3.
 pag. 289. *Græce* in editione Oxoniensi,
 pag. 82. 365. *Græce & Latine* in nostra
 editione Tom. 1. pag. 119. & Tom. 2.
 pag. 230. Exstat *Testamentum Syriace* in
 cod. Nitrien. 5. & Urbano de Propaganda
 Fide, ex quibus editum a nobis fuit hoc
 tom. 2. pag. 395. *Græce*, in codicibus ma-
 nuscriptis Vat. 438. pag. 186. Vatic. 440.
 p. 151. Vat. 1815. p. 266. Cæsar. Vin-
 dobon. 61. p. 259. Basilian. 69. p. 16.
 Basil. 113. p. 300. Laudin. 97. Coislin.
 E 238. p. 168. Coisl. 256. p. 120. Medic.
 Laurent. 76. Passion. p. 536. *Slavonice*
 ferm. 30. p. 336. Item *Confessio & sui*
ipsius reprchensio exstat *Græce* in mss. codi-
 cibus Vat. Alexandr. 16. p. 218. Cæsar.
 Vindob. 31. p. 325. Laudin. 99. Ottho-
 bon. 1. p. 184. Otthob. 2. p. 68. Med.
 Laur. 30. Venet. S. Marci 51. p. 33.
 F Passion. 425. *Arabice* denique tom. 1. Bibl.
 Orient.

A usos fuisse , tum quia ad vitalem calorem conservandum, tum quia ad religiosam paupertatem profitendam accommodatæ essent . Hunc sensum tam Græca a nobis loc. cit. edita , quam Arabica versio clare exprimit in hæc verba .

B

C

D

E

F

Sed quum Apostolus dixisset , quosdam in melotis ac pellibus caprinis versatos fuisse , sequitur , in solitudine sic ipsos facere solitos : nam in civitatibus habitum mutabant : neque enim scire volebant homines, quidnam ipsi agerent . Alienus igitur Phariseorum erat habitus : quippe qui quum essent insipientes , sapientum magistrorum more vestiebantur . Et pelliceæ quidem vestes erant eis pro amictu : neque enim cupiebant populo esse conspicui : pelliceas vero habebant vestes , tamquam ad exercitationem ac commodatas : calor enim & temperantia modo indigent . Vestimenti igitur illud genus erat congruens tum sedentibus in eremo, tum iter agentibus : nam per calorem & temperantiam religiosæ paupertati modus imponitur . Ex quibus manifestum fit, jure quidem a Vossio tom. 3. pag. 118. reprehendi Zini versionem , qui sententiam illam ad Phariseos detorqueus , legendum affirmative existimat : Pellicæ quidem vestes erant illis (*boc est Pharisæis*) ad comparisonem ; nam populo volebant esse conspicui . Nusquam enim legimus Phariseos melotis & pellibus caprinis usos fuisse : codices præterea

ea omnes per particulam negandi habent: A
 ἡ δὲ γὰρ ἡ δελον τῶ λαῶ ἐκ καταφανῆς ,
 seu , ἡ τε γὰρ ἡ δελον τὰς ἀνθρώπων εἰδένα
 ὅπερ ἐπραῖον : neque enim cupiebant populo
 esse conspicui , seu , neque enim cupiebant ,
 homines id conspicere , quod ipsi gerebant .
 Quod etiam ex immediate hic sequentibus
 confirmatur : & hanc veram ac germanam
 hoc loco lectionem esse , convincitur quo-
 que ex præcedentibus , quæ in eremitas ,
 non in Phariseos quadrant . Quamobrem
 nullatenus est admittenda ejusdem Vossii
 conjectura , quam ad calcem doctissimæ suæ
 notæ , in gratiam Zini , ut puto , adjicit :
 nisi forte , inquit , alias sic distinguendo
 atque supplendo legere hic velimus : „ Pelli-
 „ ceæ quidem vestes illis (scilicet , Phari-
 „ saeis) erant pro cultu atque amictu : nam
 „ populo cupiebant esse conspicui : Pelliceas
 „ vero hi (nimirum Eremitæ) habebant ,
 „ quia volebant populo conspicui esse , illis-
 „ que amicti erant , tamquam exercita-
 „ tionem magis accommodatis . „ Inge-
 niosa expositio : sed quæ Ephræmo nunquam
 in mentem venerit , neque Phariseorum
 moribus convenire possit , qui Pelliceis ca-
 prinis , ut supra dixi , delicatum corpuscu-
 lum tegere , in more non habuerunt .

Urget Kohlius , Confessionis Ephræmia-
 næ germanitatem impugnans . Citatur , in-
 quit pag. 288. , *Homilia auctoris de Verbo ,*
secunda Trinitatis persona : tractatus item de
Providentia , in his verbis : de providentia
scripsi : sed an Deo placuerint mea scripta ,
ignoro . Quæ tamen scripta nec hodie ipsa
exstant , nec a veterum ullo sub Ephræmi
nomine citata inveniuntur . Non inveniuntur
 citata ? non exstant hodie ? Legat Kohlius ,
 quæso , Syriaca Ephræmi scripta , quæ to-
 mo 2. ac 3. nuper prodire ex vetustissi-
 mis Nitriensibus codicibus : ibi inveniet
 Ephræmum de Verbo , de Providentia ,
 frequentissime differentem . Quid ? si ab ullo
 veterum sub Ephræmi nomine citata inve-
 nisset ? an idcirco pro genuinis illa habuisset ?
 Affirmat Kohlius : ego vero præidentissime
 nego : nam hic ipse sermo , quem præ ma-
 nibus habemus , inscriptus , *confessio* , &
sui ipsius reprehensio , citatur a Photio , ho-

mine inter veteres non inerudito , & primo
 quidem loco inter Ephræmi sermones cita-
 tur , his verbis : ἀνεγνώσαντες ὅτι ἐν ἀγίοις
 Εφραίμ λόγοι ἐννέα καὶ πεσάρακοντα . ὧν ὁ
 πρῶτος , ἑαυτὸν τε ποιεῖ ἀπολοφύρομενον οἱς
 ἐβίω , καὶ τὸπον ἐπέχει παρὰ λόγον τῶν ἐφεξῆς
 ᾠδαινέσεων : *Lectiones sunt sancti Ephraimi ser-*
mones unde quinquaginta : quorum primus
deplorantem ipsum inducit , quæ admiserat
in vita , & sequentium deinceps admonitio-
num prologi vicem præbet . Quid clarius de
 hoc sermone dici potuit a Photio ? nec ta-
 men illum Kohlius pro genuino reputat .
 Frustra igitur a nobis & Antiquorum scri-
 ptorum auctoritas , & veneranda manuscri-
 ptorum codicum vetustas Kohlio opponitur ,
 quando ipsi omnia pro arbitrio negare vel
 affirmare , in animo est . Verum hæc missa
 facio . Ad rem ipsam propius accedo . Ait
 Kohlius : indicat sermonis hujus auctor ,
 Tractatum de Providentia , a se conscriptum
 fuisse . Verba sunt hujusmodi apud Vossium
 Tom. 3. p. 102. & in nostra editione
 tom. 1. p. 123. *De providentia scripsi : sed*
an id Deo placuerit , ignoro . Eadem habet
 Arabicus interpres : *من كتب هذا الكتاب*
في providentia : من كتب هذا الكتاب في
providentia . Scripsi de divino regimine universitati
 „ providente . Sed , utrum hoc Deus acce-
 „ ptaverit , ignoro . „ Quibus sane verbis
 haud dubie significatur , Ephræmum de
 divina Providentia scripsisse . Sed an hoc
 ipsum sit , quod Ephræmus in præsentis ser-
 mone de Dei providentia fuscè doctèque dif-
 ferit ; an aliud scriptum antea editum ,
 mihi non liquet : utrumque enim , si Ephræ-
 mi stylum respiciamus , ejus verba indicare
 possunt . Verum sive primum , sive alterum de
 hoc Ephræmi scripto affirmemus ; perspicuum
 tamen est , in eo Kohlium allucinari , quod
 putet , hoc in eodem sermone significari ,
 alterum a sancto Doctore compositum fuisse
 de *Verbo secunda Trinitatis persona* . Ephræ-
 mi verba plana sunt apud Vossium tom. 3.
 pag. 104. & in nostra editione pag. 127.
 „ Et quoniam prævidit Pater , nihil eorum
 „ quæ fecit , ipsum capere posse , produxit
 „ Filium sine principio ex substantia sua ,
 „ &

„ & Spiritum sanctum ; non ex necessitate ,
 „ te , vel causa aliqua , ἡπερ ἀπομεν , ἡμε-
 „ τιστον πὸν λόγον , sicut diximus , quum
 „ verbum adumbrarem (vel , quum de
 „ verbo ageremus :) ut divinitatis ipsius
 „ (vel , ut habet Volfius , bonitatis
 „ ipsius ,) plenitudo demonstraretur „ Ara-
 „ bicus Interpres : / ١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩ ٢٠
 „ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤ ٢٥ ٢٦ ٢٧ ٢٨ ٢٩ ٣٠ ٣١ ٣٢ ٣٣ ٣٤ ٣٥ ٣٦ ٣٧ ٣٨ ٣٩ ٤٠ ٤١ ٤٢ ٤٣ ٤٤ ٤٥ ٤٦ ٤٧ ٤٨ ٤٩ ٥٠ ٥١ ٥٢ ٥٣ ٥٤ ٥٥ ٥٦ ٥٧ ٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠
 „ Et quoniam prævidit , nihil eorum quæ
 „ sunt genita , ipsum capere aut ferre pos-
 „ se , produxit ex substantia sua , produ-
 „ ctione principii experte , Filium & Spi-
 „ ritum sanctum , non ex necessitate , ne-
 „ que ex causa , quemadmodum ante dixi-
 „ mus , sermonem adumbrantes , ut boni-
 „ tatis ipsius plenitudo susciperetur „ Hic ,
 „ ut vides , non de Verbo Patris æterni Fi-
 „ lio sermo est ; sed vult Ephræmus , istius-
 „ modi materiam a se paulo ante tractatam
 „ fuisse , vel saltem adumbratam . Lege ipsum ,
 „ de quo agimus , sermonem , ab iis verbis
 „ p. 123. *Anxius igitur & multis lacrymis*
 „ *perfusius inde abiit* , & dilucide tibi apparebit ,
 „ de Deo rerum omnium providentiam ha-
 „ bente , deque sanctissimæ Triadis personis
 „ Ephræmum non pauca antea differuisse .

Jam pene finieram ; quum ecce video
 Kohlium in Ephræmianam Confessionem
 ultimum telum jacentem . „ Omnium cla-
 „ rissimum , inquit , τοῦ θεῶς argumentum
 „ est , de processione Spiritus sancti a solo
 „ Patre sententiam apertis hic verbis pro-
 „ pugnari : quæ quum longe recentioris sit
 „ ætatis , quam ut Ephræmum vel aucto-
 „ rem vel asseclam habere queat : dubita-
 „ tionem vix habet , quin a recentiori
 „ quodam Græco hoc scriptum compila-
 „ tum sit . „ Bene habet hucusque : isthæc
 „ optimi est critici argumentatio : verum qui-
 „ bus id rationibus ostendit Kohlius ? Audia-
 „ mus . „ A solo autem Patre , *subjungit* ,
 „ Spiritus sancti processio his verbis propo-
 „ nitur : *Et quoniam prævidit , nihil bo-*

A „ *rum quæ fecit , ipsum capere posse : produ-*
 „ *xit Filium sine principio ex substantia sua ,*
 „ *& Spiritum sanctum non ex necessitate .*
 „ Idem paulo apertius . *Ceterum Spiritus*
 „ *sanctus non genitus est , sed processit ex*
 „ *substantia Patris , non imperfectus , neque*
 „ *promiscuus . Itemque postea : Aliumque*
 „ *Pater consortem volens , non quem genuit ,*
 „ *sed produxit , Spiritum sanctum ex sub-*
 „ *stantia sua .* En disertam processionis Spi-
 „ ritus sancti a solo Patre assertionem .
 „ Quibus illud p. 604. accedit : *Pater ergo*
 „ *neque tempore indiguit in generatione Ver-*
 „ *bi , neque ullo temporis intervallo post Ver-*
 „ *bum produxit Spiritum sanctum .* „ Decet
 „ plane doctum & ingenuum virum , uti
 „ est Kohlius , tam abhorrens a rectæ ratio-
 „ cinationis regulis hujusmodi ratiocinatio : per-
 „ inde ac si non eodem argumento sacrosan-
 „ ctum Joannis Evangelium dici possit à re-
 „ centiori quodam Græco compilatum , eo quod
 „ de processione Spiritus sancti eadem sit in
 „ illo sententia , eadem verba : *Cum autem*
 „ *venerit Paraclitus , quem ego mittam vobis à*
 „ *Patre , Spiritum veritatis , qui à Patre pro-*
 „ *cedit : Joan. 15. 26. quod tamen quis nisi*
 „ *emotæ mentis dixerit ? Hanc ipsam calum-*
 „ *niam inferret Kohlius scriptis sanctorum*
 „ *Patrum Athanasii , Gregorii , Basilii , Chry-*
 „ *sostomi , Epiphani , qui juxta Evangelicam*
 „ *veritatem de Spiritu sancto hoc absolute*
 „ *pronunciant , ipsum scilicet a Patre procede-*
 „ *re .* Si autem ex mente Kohlii , idem est
 „ dicere , *a Patre procedit* , ac dicere , *a solo*
 „ *Patre procedit* ; ipse viderit , an non græ-
 „ cizet , hoc est , a Lutherana ad schismati-
 „ cam Græculorum sectam transeat , in qua
 „ tamen futes istæ ratiunculæ nunquam evin-
 „ cent , Ephræmianos sermones recentioris
 „ cujusdam fœtum esse , eo quod Spiritus san-
 „ ctus in iis dicatur *a Patre procedere* . Et vi-
 „ det quidem ipse , nec dissimulat , aliud esse ,
 „ *a Patre procedit* , aliud , *a solo Patre proce-*
 „ *dit : illud primum , Evangelii oraculum esse ,*
 „ *& Patrum omnium antiquorum commune*
 „ *effatum : hoc posterius a Photio atque re-*
 „ *centioribus sectariis post octavum tandem*
 „ *seculum usurpari ceptum . Nec tamen vi-*
 „ *ctas dat manus , sed pergit male jactis fun-*
 „ *damentis*

damentis pejorem superstruere molem: Ob-
vertet hic aliquis, inquiens, *tritum illud*
philosophorum dictum: *posito uno non*
excludi alterum. Verum quis non videt,
in omnibus locutionibus Filium a pro-
ductione Spiritus sancti hic excludi? Imo
 quis hoc videt, nisi qui oculos non
 habet? qui proinde somniando illud videre
 sibi videtur, quod nusquam locorum est.

V.
 De Testa-
 mento San-
 cti Ephraem.

Haecenus de Ephraemi Confessione. Ad
 Testamentum ejusdem venio. Ex quatuor
 capitibus, scripti hujus veritatem suspectam
 reddere, vel falsitatem potius demonstrare
 conatur Kohlius p. 353. *Ac primum qui-*
dem ex eo, inquit, *quod genus dicendi*,
ipseque stylus, ac totius orationis per
totum scriptum compages, Ephraemiano
stylo neutiquam consona ac conformis
est. Hoc nimirum ipse affirmat: sed
 negant Natalis ab Alexandro, Tillemontius,
 Dupinius: negat quisquis hoc scriptum,
 saltem ut ex Syriaco textu a nobis est edi-
 tum, cum cæteris genuinis Ephraemi ope-
 ribus conferet: negat denique qui Enco-
 mium S. Gregorii Nysseni leget, Testa-
 mentum Ephraemi his verbis connotantis,
 in Prolegomenis tom. 1. p. XVII. „In
 „cælum ergo jam perrecturus Sanctus hic
 „vir, iis, qui tunc aderant, mandabat,
 „ne pretioso cum vestimento corpus suum
 „sepelirent. Et si quis amantior patris ta-
 „le quidpiam cogitasset, aut præparasset,
 „id ne exequeretur, sed consilio in melius
 „commutato, hoc ipsum quod sepulture
 „cohonestandæ decrevisset, pauperibus im-
 „pertiretur. *Et paucis interjectis*. Quo qui-
 „dem demonstrato miraculo, quum jam
 „vitæ finis immineret, eos qui tunc ad-
 „erant, multis piis commonitionibus ad vir-
 „tutis studium atque amorem cohortatus,
 „ut postrema ejus declarant verba, ad tran-
 „quillum æterni regni portum feliciter emi-
 „gravit. Nec aliunde, ut puto, nisi ex
 Testamento, Sozomenus nomina discipulo-
 rum Ephraemi recenset lib. 3. hist. Eccles.
 cap. 16. quum ait: „Dicitur porro mul-
 „tos habuisse discipulos qui doctrinam ejus
 „studiose æmulati sunt. Inter quos nobi-
 „lissimi fuerunt Abba, Zenobius, Abra-

A „ham, Maras, atque Simeones, quibus
 „Syri, & quicumque apud Syros exqui-
 „sitioris doctrinæ studiosi fuerunt, ma-
 „gnopere gloriantur. Non secus Paulonam,
 „& Aranad eloquentiæ causa celebrant;
 „eos tamen a vera fidei doctrina aberrasse
 „dicunt. „Obscuritatis & incohærentiæ in-
 „dicia, quæ Kohlius congerit, ad Græ-
 cum interpretem sunt referenda: nam in
 textu Syriaco omnia clara sunt & perspicua.

Alterum Kohlii argumentum. *Multa*,
 inquit, *continet hoc scriptum, quæ in*
 „*Ephraem prudentiam, gravitatem, or-*
 „*thodoxam, πεινωφροσύνην, pietatem*
 „*denique cum firma in Deum fiducia con-*
 „*jectam minime conveniunt.* „Si quæ-
 ras, quæ tandem hæc sint; ineptias mul-
 tas pro modulo suo coacervat. In primis,
 quod indefessum suum in sacris tuendis stu-
 dium dilucide declaraturus, cani se pasto-
 rio ipsum comparat. Proh delicatum hominis
 ingenium! quid rigidus iste censor de Chri-
 sto ipso dicturus esset, Gallinæ seipsum com-
 paranti, Matth. 23. 37. „*Quoties volui*
 „*congregare filios tuos, quemadmodum*
 „*gallina congregat pullos suos sub alas,*
 „*Et noluisti?* „Quid de Moyse, qui
 Deum aquilæ similem describit Deuteron.
 32. 11. „*Sicut aquila provocans ad volan-*
 „*dum pullos suos, Et super eos volitans,*
 „*expandit alas suas Et assumpsit eum.* „
 Quid denique de Davide, qui se canem &
 pulicem vocat, 1. Reg. 24. 15. „*Quem*
 „*persequeris? canem mortuum persequeris*
 „*Et pulicem unum.* „

Pergit, Ephraemianum Testamentum
 Ephraemo indignum declarare: „quid impru-
 dentius, inquiens, „quam tot tantisque diris
 „eos devovere, qui vel sub altari, vel alio
 „templi loco mortuum ipsius corpus colloca-
 „verit? „At ego contra repono: quid magis
 dignum Ephraemi humilitate, quàm se indi-
 gnum iis honoribus judicare, qui sanctis viris
 post obitum a fidelium pietate deferbantur,
 quorum præcipuus erat, ut in templo vel
 sub altari tumularentur. Hic enim illius se-
 culi mos erat, hæc consuetudo, ut marty-
 rum vel confessorum insignium corpora a
 christianis raperentur, atque ita in templo
 hono-

honorificè conderentur, sicut sibi fieri præsumma animi demissione Ephræmus vetabat: ex pannis insuper, ex cineribus, vel ex ossibus eorum, quidquid in manus venire poterat, religionis ergo, certatim tollebatur, atque ad averruncanda, præsidio sanctorum, & corporis & animi mala ferventi cum fide conservabatur. Id verò non negaverit, nisi qui sit ecclesiasticæ historiæ prorsus ignarus, aut Hagiomachorum furore abreptus, sanctorum Patrum nostrorum primi, secundi, tertii, quarti, aliorumque deinceps seculorum scripta & facta in dubium vocare; vel omnino repudiare ausit. Ac proinde contra ipsum Kohlium retorquetur argumentum illud, quod ex Caveo pag. 358. profert: „Fabulæ inanes, nugæque ineptissimæ, ab ævo Apostolico, vel scriptoris alicujus antiqui ingenio & gravitate abhorrentes, librum quo continentur, cujuscumque tandem nomen gerat, supposititium esse, clamant, saltem justam de eo dubitandi rationem exhibent. Neque ab ævo Ephræmi, neque ab ejus ingenio & gravitate abhorret, quod ab Edeffenis sub divini judicii interminatione petierit, ne in templo vel sub altari, sanctorum instar, cadaver suum tumularetur, aut quidquam ex ipsius pannis, reliquiarum loco, tolleretur.

„Judicium in auctore Testamenti requirit Kohlius, quod tantis se juramentis adstringit, deorumque ac hominum fidem testatur, se nunquam a vera fide vel latum unguem declinasse, quum nemo unquam auditorum, quos in hoc scripto præcipue alloquitur, de eo dubitasset. Ego verò judicium in Kohlio requiro, quod Ephræmianas hujusmodi obtestationes ad eum tantummodo finem directas putat, ut auditoribus persuaderet, se a recta fide nunquam recessisse. Hoc enim jam persuasum erat omnibus, de hoc nemo dubitabat. Verum alia Ephræmi mens fuit, quam Kohlius intelligit. Volebat, ut Edeffeni ab omni hæresi sibi caverent, suoque exemplo intemeratam orthodoxam fidem servarent: atque adeo suos obtestabatur discipulos: „In mea permanete doctrina, discipuli mei, Tom. II.

A „& a mea ne desciscatis fide.... verba mea vestris insculpitis cordibus, meique memores estote. Futurum est enim, ut „perversi homines post me ad vos veniant, „ovium quidem indumentis vestiti, sed „qui sunt intrinsecus lupi rapaces. Et alia id genus multa, quibus hæreticorum doctrinam & consortium vitare præcipit.

B „Pietate Ephræmi indigna, inquit, illa est „oratio, qua mortem instantem reformidans, deprecansque ait: *Hei mihi quoniam laquei mortis prævenerunt me! heu quoniam dies vite defecerunt!* hiccine christiano homine, ne dicam tam sancto viro, qualis Ephræmus erat, dignus sermo est? ficcine in Christum Salvatorem pie credentes se gerere, sic se itineri ad „cælum accingere morientes solent?

C Quanta Kohlii in Deum fiducia! Christum scilicet firmitissime credit esse hominum redemptorem: sed nescio, utrum eadem firmitate credat eundem esse operum bonorum & malorum severum judicem. Ephræmus certe qui quum firmis esset viribus, extremum Judicii diem semper præ oculis habebat, nec sine lacrymis unquam mente recolere poterat, jam jam adventanti Judici occursurus, non est mirum, cur tantopere exhorrescat: mirum tamen est, quod Kohlius religiosissimum hujusmodi Ephræmi horrorem, ad verba plane desperantis referat.

A nugis ad hæretica dogmata transit Kohlius. „Doctrinæ, inquit, qua Ephræmus imbutus erat, saniori in primis hoc repugnans deprehenditur, quod pro se aliquando defuncto, preces fieri, oblatio-nesque institui efflagitat. In vita quidem dum esset, amicos & auditores sæpe suos, ut preces precibus suis jungant, Deumque sibi eo propensorem reddant concilientque rogat. Viventium autem pro defunctis preces Ephræmus nusquam in scriptis licitas esse dixit, ne dum sibi ipsi expetiit. Has & in vanum fieri putasse, manifeste passim indicat, ut in sermone Tom. I. version. Vossii pag. 69. *Præveniant me*, inquit, *commiserationes Dei vestra deprecatione, antequam protrahar una cum operantibus iniquitatem.* Quibus „ver-

- » verbis quid aliud significatum vult, quam
 » post mortem nullum precibus relictum
 » esse locum. Hinc post mortem etiam pœ-
 » nitentiam agere non licere tam sæpe com-
 » monet. Nec est quod putes a seculi sui
 » contagio labem fortasse aliquam traxisse
 » nostrum. Eo enim, quo Ephræmus vi-
 » vebat seculo, nondum hæc pestis inva-
 » luerat, hominumque animos occupaverat;
 » sed multo hæc postea opinio, quatenus
 » Scripturæ sacræ protinus est contraria,
 » foveri in Ecclesia, publiceque defendi cæ-
 » pit. Longior fortasse fui, quam oportebat,
 in recitandis huiusmodi Kohlii ineptiis. Sed quia tum ipse, tum Rivetus non aliam ob causam videntur rejicere Ephræmi Testamentum, quam quod ibi sanctus Doctor petit pro se defuncto orari per vivos, & quid quantumque vivorum suffragia pro defunctis valeant, ostendit: idcirco necessarium duxi nihil eorum omittere, quæ illi in sui erroris defensionem producant. Quam verò insulse ex eo arguant, viventium pro defunctis preces ab Ephræmo interdictas, quod is in vita dum esset, amicos rogaverat, ut pro se orarent; nemo non videt. An non, mi Kohli, potuit Ephræmus utrumque expetere, ut & pro se vivo, & pro se defuncto orarent? Sed, inquit Kohlius, poterat quidem Ephræmus utrumque scribere; sed non scripsit: non scripsit autem, quia Ephræmiano ævo nondum pestis illa invaluerat, ut viventes pro defunctis preces oblationesque offerrent. Undenam verò habet Kohlius, quod Ephræmus id non scripserit, nisi quia hoc Ephræmi scriptum ipse negat? & ipse quidem negat, quum Græci omnes Syrique affirmant. Cui porro credendum magis? Kohlio neganti, an Syris Græcisque affirmantibus? non aliunde, ut puto, causa est definienda, quam ex Ephræmo ipso, & ex ævi illius Patribus. Ephræm itaque in medium prodeat, & suorum ipse scriptorum defensionem suscipiat. Is, Ebediesu Sobensi teste in Catologo Librorum Syrorum cap. 52. (Tom. 3. Bibl. Orient. pag. 62.) multas composuit Odas, quæ de Defunctis inscribuntur: ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ *cantusque omnes Defunctorum.*
- A Exstant Syriacè in vetustissimo codice Nitriensi XVI. exarato anno Christi 823. & in altero Nitriensi XVII. de quibus Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 132. & 567. prodire autem Syriacè & Latine, interprete cl. viro P. Petro Benedicto Tom. 3. operum Ephræmi Syro-Latinorum a p. 225. hoc præfixo Titulo: ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ *Sancti Patris nostri Ephræmi Syri Necroisma, seu Funebres Canones.* In his five Odis, sive cantibus, aut canonibus Defunctorum, infinitæ propemodum Ephræmi sententiæ occurrunt, quibus, non secus atque in Testamento, frequenter inculcat S. Doctor, orthodoxam veritatem propugnans adversus
- C Aetium (suppresso licet hæretici nomine) docentem, non esse pro defunctis orandum (ut S. Epiphanius hæres. 75. & S. Augustinus hæres. 53. tradunt:) mortuos scilicet viventium precibus & oblationibus juvari. Ex multis pauca seligemus. Canone V. pag. 231. Episcopum defunctum inducit ita loquentem: ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ
- D ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ
ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ
 » Vos autem, carissimi, obsecro, ut pro
 » me oretis: oratio namque multorum,
 » si ex caritate fiat, admodum efficax est:
 » & communes populi preces, Dominum
 » populi non mediocriter movent. Ca-
- E none XI. pag. 236. de Presbytero: ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ
ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ
ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ
 » Obtestor vos per Deum, sodales & fra-
 » tres, ut quum in sacro ministerio con-
- F tigerit consistere psallentium choros, mei
 » memineritis: vestra mihi oratio subve-
 » niat, oculisque meis aspersum tergat pul-
 » verem, & surgam, & mortuorum su-
 » scitatori gratias agam., Ibid. pag. 239.
ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ
ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ
ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ
ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ ܕܡܝܬܐ

„ Jamque iterum oro vos, fratres & ami-
 „ ci, vosque omnes, qui Ecclesiam fre-
 „ quentatis, lacrymansque precor, perque
 „ Deum obtestor, qui me a vobis disce-
 „ dere jussit, ut quum ad preces peragen-
 „ das conveneritis, mei memoriam habea-
 „ tis, Dominum obsecrantes, ut in die
 „ adventus sui misereatur mei, proque sua
 „ clementia mihi quaecumque coram eo ad-
 „ misi peccata, remittat. Canone XVI.
 „ pag. 261. in Funere monachi :
 „ Nomina, inquit, fidelium defunctorum
 „ tabulis inscribere, & intra missarum so-
 „ lemnia recitare, ut supra indicavi, anti-
 „ quissima consuetudo est, & Apostolicum
 „ institutum. Habent mortuorum comme-
 „ morationem omnes Liturgiæ : & de hac
 „ salubri institutione testimonium perhibent
 „ omnes fere antiqui Patres, quos recensui
 „ in Tract. de divina Psalmodia cap. 13.
 „ Chrysostomus hom. 69. ad Populum
 „ Antiochenum : non temere, inquit, ab
 „ Apostolis hæc sancita fuerunt, ut in tre-
 „ mendis mysteriis defunctorum agatur com-
 „ memoratio. S. Monica moritura filio Au-
 „ gustino, ut idem refert in lib. 9. Con-
 „ fessionum, mandavit memoriam sui fie-
 „ ri ad altare Dei. Et ipse Augustinus
 „ lib. de cura pro mortuis gerenda cap. 1.
 „ universæ Ecclesiæ consuetudinem esse te-
 „ statur, ut in precibus sacerdotis, quæ
 „ Domino Deo ad ejus altare funduntur,
 „ locum habeat commendatio mortuorum.
 „ Serm. item 32. de verbis Apostoli ait :
 „ Hoc à Patribus traditum universa obser-
 „ vat Ecclesia, ut pro eis qui in Corporis
 „ & Sanguinis Christi communione defuncti
 „ sunt, quum ad ipsum sacrificium suo loco
 „ commemorantur, oretur, ac pro illis quo-
 „ que id offerri commemoretur. Epiphanius
 „ quoque hæres. 75. antiquum morem fu-
 „ ille testatur defunctorum nomina profe-
 „ rendi, & pro eis orandi. Non solum
 „ hæc affirmat Cardinalis Bona, sed etiam
 „ auctoritatibus Liturgiarum & Patrum osten-
 „ dit. Ostendit etiam Vossius in notis ad
 „ hunc Testamenti Ephræmiani locum tom. 3.
 „ pag. 300. Ostendit denique Renaudotius in
 „ notis ad Liturgias Orientales tom. 2. p. 104.
 „ Restat ergo, ut Kohlius, Rivetus, alique
 „ ejusdem furfuris novatores, aut omnium
 „ Patrum scripta, omniumque Ecclesiarum

A nia, ut neque Kohlius, neque alii hære-
 tici, qui vivorum suffragia pro mortuis
 fieri solita impugnant, ea rejicere queant
 nisi frontem exuentes, solem ipsum in me-
 ridie negare velint. Hoc unum pro omni-
 bus sufficiat, quod assert Card. Bona Rer.
 Liturgicarum lib. 2. cap. 14. ubi de com-
 memoratione Defunctorum in Liturgia agit
 B „ Nomina, inquit, fidelium defunctorum
 „ tabulis inscribere, & intra missarum so-
 „ lemnia recitare, ut supra indicavi, anti-
 „ quissima consuetudo est, & Apostolicum
 „ institutum. Habent mortuorum comme-
 „ morationem omnes Liturgiæ : & de hac
 „ salubri institutione testimonium perhibent
 „ omnes fere antiqui Patres, quos recensui
 C „ in Tract. de divina Psalmodia cap. 13.
 „ Chrysostomus hom. 69. ad Populum
 „ Antiochenum : non temere, inquit, ab
 „ Apostolis hæc sancita fuerunt, ut in tre-
 „ mendis mysteriis defunctorum agatur com-
 „ memoratio. S. Monica moritura filio Au-
 „ gustino, ut idem refert in lib. 9. Con-
 „ fessionum, mandavit memoriam sui fie-
 D „ ri ad altare Dei. Et ipse Augustinus
 „ lib. de cura pro mortuis gerenda cap. 1.
 „ universæ Ecclesiæ consuetudinem esse te-
 „ statur, ut in precibus sacerdotis, quæ
 „ Domino Deo ad ejus altare funduntur,
 „ locum habeat commendatio mortuorum.
 „ Serm. item 32. de verbis Apostoli ait :
 „ Hoc à Patribus traditum universa obser-
 E „ vat Ecclesia, ut pro eis qui in Corporis
 „ & Sanguinis Christi communione defuncti
 „ sunt, quum ad ipsum sacrificium suo loco
 „ commemorantur, oretur, ac pro illis quo-
 „ que id offerri commemoretur. Epiphanius
 „ quoque hæres. 75. antiquum morem fu-
 „ ille testatur defunctorum nomina profe-
 „ rendi, & pro eis orandi. Non solum
 F hæc affirmat Cardinalis Bona, sed etiam
 „ auctoritatibus Liturgiarum & Patrum osten-
 „ dit. Ostendit etiam Vossius in notis ad
 „ hunc Testamenti Ephræmiani locum tom. 3.
 „ pag. 300. Ostendit denique Renaudotius in
 „ notis ad Liturgias Orientales tom. 2. p. 104.
 „ Restat ergo, ut Kohlius, Rivetus, alique
 „ ejusdem furfuris novatores, aut omnium
 „ Patrum scripta, omniumque Ecclesiarum

Liturgias abjiciant, aut veritati tot copiis vallatæ cedant & manus dent: alioquin eo, quo amentes, loco habendi, ac deferendi erunt.

VI.

De Sermone
S. Ephræmi
de vita monastica
qui incipit, dolor
me compellit dicere

A Testamento progreditur Kohlius ad sermonem Ephræmianum *de vita religiosa & monastica*. cuius initium, *Labor & dolor me ad loquendum compellunt*. Hunc ipse pag. 289. *adulterinum vocat, & Tillemontio ipsi suspectum visum*. Tametsi Tillemontius tom. 8. edit. Parisien. 1713. p. 756. non de ejus germanitate dubium movet, sed tantummodo asserit, sententiam quandam in eo haberi, *qui en apparence ne soit pas si favorable à la grâce: mais il seroit aisé de l'expliquer: quæ, ut videtur, divine gratiæ non multum favet: facili tamen negotio posset explicari*. Quibus verbis tantum abest, ut Tillemontius hunc sermonem pro suspecto habeat, ut potius de illo dubium nullum moveat, sed æque eum genuinum judicet ac antecedentem sermonem, qui ad Imitationem Proverbiorum inscribitur. Prodiit hic sermo *Latine* quidem anonymo Interprete cod. Vat. 650. pag. 139. cod. Vat. 5051 pag. 53. & cod. Vat. 6443. pag. 274. Nova insuper donatus versione per Ambrosium Camaldulensem serm. 4. & per Vossium Tom. 3. pag. 34. *Græce* verò in edit. Oxonien. pag. 28. *Græce* autem & *Latine* in edit. nostra Tom. 1. pag. 40. Exstat *Græce* manu exaratus in codicibus, Vat. 439. pag. 242. Vat. 1524. pag. 55. Vat. 1815. pag. 1. Alex. 8. pag. 74. Alex. 16. pag. 180. Clement. 62. pag. 156. Basilian. 69. pag. 26. Basil. 113. pag. 1. Laudin. 97. & 99. Barberin. 31. pag. 218. Coislin. 59. pag. 211. Coisl. 381. pag. 4. Medic. Laur. 27. Venet. S. Marci serm. 38. Passion. serm. 93. Fragmenta ejusdem sermonis exstant *Græce* in cod. Veneto S. Marci 52. serm. 18. 19. 20. 21. & in cod. Græco Moscuensi serm. 1. Denique habetur *Arabice* serm. 5. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 150. Maxime vellem, ut exprimeret Kohlius, quodnam in hoc sermone vitium ipse deprehenderit: ad ea enim omnia, quæ objici possent, ex indubitata antiquiorum seculo nono codicum fide facilis responsio red-

deretur. Sed quoniam Tillemontius in suis ad hunc ipsum sermonem observationibus, memoratum a S. Ephræmo Terræmotum, solis Eclypsim, Persarum in Romani Imperii terras irruptionem ad Constantii seu Valentis tempora refert, videamus primum, quæ sint Ephræmi verba; deinde quo pacto ejusdem Tillemontii sententia cum Syrorum Græcorumque annalibus conciliari queat. In Græcis exemplaribus, quæ supra a nobis laudata sunt, apud Vossium Tomo 3. pag. 36. & in nostra editione Tom. 1. pag. 42. sanctus Doctor hæc tria tunc contigisse affirmat, dum hæc ipse scriberet. *Terra, inquit, contremiscens à facie Domini ad nostrum terrorem sub pedibus nostris commovetur: & nos ne sic quidem timore concutimur. Urbes terræmotibus absorptæ sunt, & loca à facie iræ Domini desolata sunt: & neque sic terrore corripimur. Sol jam semel & iterum super nos meridianis boris obscuratus est: & neque sic corde expavescimus. Persarum bella, ac diversarum gentium barbararum commota sunt, nostramque provinciam devastarunt, ut nos Deum timentes, poenitentiam agamus, quum poenitentia nobis opus sit non paucorum dumtaxat dierum aut mensium, sed annorum ac temporum multorum: & ne sic quidem converti volumus*. Baronius hæc Ephræmi verba recitat ad annum Christi 340. Constantii 4. quo multas Orientis urbes terræmotu horribili concidisse narrant S. Hieronymus in chronico, Orosius lib. 7. cap. 29. Socrates lib. 2. cap. 7. & Sozomenus lib. 3. cap. 5. Verum de isto terræmotu loqui non potuit Ephræmus, tum quia adhuc adolescens erat, atque adeo docendi, scribendique munus nondum susceperat: nam eodem Baronio teste, quum S. Jacobus Nisibenus anno 338. ad superos migravit, Ephræmus ipsius discipulus nondum ad virilem ætatem pervenerat: tum etiam, quia eodem anno quo terræmotus contigit, Persarum etiam irruptionem in ditionem Romanorum accidisse docet S. Ephræmus: anno vero 340. Persæ cum Romanis pacem colebant: postquam scilicet, soluta anno 338. Nisibis obsidione, ad sua regressi sunt. His ergo rationibus motus Tille-

„ vidi a Susis & Ecbatamis missos cum li-
 „ teris bysso candida involutis , quibus pe-
 „ tebatur à Præfecto Musoniano , ut fœdus
 „ cum Imperatore Persis impetraret . „ De-
 inde pag. 141. terræmotum ex eodem Am-
 miano describit , quo Nicodemia corruit .
 „ Die IX . Cal . Septembrium . Consentit
 „ Idacius in Fattis : Datiano & Cereale Cos.
 „ Ipso anno terremotus factus , ita ut civitas
 „ Nicomediensium funditus versaretur die IX.
 „ Cal . Sept . aliæ vero centum quinquaginta ci-
 „ vitates partibus vexatae sunt . Et Aurelius
 „ Victor in Marco . Asiaque , ait , Ephesus
 „ ac Bithyniæ Nicomediam constratæ terræmo-
 „ tu , æque ac nostra etate Nicomedia Cereali
 „ consule . Præterea Socrates in lib. 2 . cap 31 .
 „ hist. Eccl . ait Constantium , qui initio
 „ quidem iusserat Concilium Episcoporum
 „ Nicomediæ fieri , audita clade Nicomediæ,
 „ Seleuciam Isauriæ Concilii sedem consti-
 „ tuisse : additque , τῷ πρὸς τὴν μέγαντι Δαλιανὴν
 „ καὶ Κερραλίαν περὶ τῆς ὁγδοῦν εἰκαδά τοῦ αὐ-
 „ γύστου μηνός , idest , IX . Kal . Sept . non
 „ V . , ut male vertit Interpres , qui formam
 „ loquendi Atticam esse non advertit . Ex-
 „ stat etiamnum Libanii Monodia de hac
 „ Nicomediæ ruina : quam Ephræm etiam
 „ Diaconus elegiaco carmine planxerat , teste
 „ Cennadio , & Marcellino Comite in chro-
 „ nico . „ Hucusque Valesius . Non est igitur ,
 cur de alio terræmotu , deque alia Persarum
 excursione loquutum esse Ephræmum suspice-
 mur . Adeo clara sunt omnia , ut permirum
 videatur , doctissimos viros verba Ephræmi
 ad alia tempora contorxisse . Ammiano , Ida-
 tio , Socrati , Aurelio Victori , consentiunt
 Syri scriptores , qui & Nicomediæ ruinam ,
 & Ephræmi de ipsa carmen laudant . Auctor
 chronici Edesseni .

ⲙⲓⲛⲟⲩⲏ ⲡⲉⲣⲥⲓⲃⲱⲧⲉⲗⲓⲛⲟⲩⲏ
 ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ
 „ Anno Græcorum sexcentesimo septuage-
 „ simo corruit Nicodemia . Dionysius Ja-
 „ cobitarum Patriarcha ad eundem annum . „

ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ
 ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ
 ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ : ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ
 ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ
 ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ ⲛⲓϥⲟⲩⲓⲛⲟⲩⲏ
 „ Orientales verò Nicomediæ conven-

n runt :

„runt : quæ quum ex ingenti terræmotu
 „corruisset , incolasque oppressisset , in
 „Seleuciam Isauriæ urbem sese contule-
 „runt , ubi Synodum tenuere . „ Annus
 ille Græcorum respondet anno Christi 359.
 quo Seleuciensis Synodus post Nicomediæ
 ruinam habita *Eusebio & Hypatio Coss.*
 teste Socrate lib. 2. cap. 31. non tamen
 eo anno , sed antecedenti contigit terræmo-
 tus circa finem Augusti , ut ex ante dictis
 patet . Porro de Nicomediæ lapsu , præ-
 ter hunc Ephræmi sermonem , exstat alter ,
 cujus meminit Gennadius cap. 66 ex quo
 etiam fragmentum citat Philoxenus Hiera-
 politanus in lib. de Uno ex Trinitate in-
 carnato & passo fol. 132. Vide Biblioth.
 Orient. Tom. 1. pag. 56. De initio vero
 Belli Persici , hæc notat Pagius ad Consu-
 latum Datiani & Cerealis , idest , ad an-
 num 358. *His Coss. introierunt Constanti-*
nopolim Legati Persarum die V 11. Kal. Mart.
Ab hoc anno Persici motus initium repeten-
dum , dicit Gothofredus in chronologia codi-
cis Theodosiani .

Interim notandus alter Tillemontii lapsus ,
 qui Tom. 8. de S. Ephræm art. 8. pag.
 278. obitum S. Jacobi Episcopi Nisibeni
 & obsidionem urbis Nisibis à Sapore Per-
 sarum Rege irritò conatu tentatam consignat
 ad annum Christi 350. *Morabatur* , inquit ,
adhuc Ephræmus Nisibi , quo tempore Sapo-
res Persarum Rex eam urbem arcta ac celebri
obsidione cingebat anno 350. idemque Ephræ-
mus sanctum Jacobum rogavit , ut moenia
conscenderet , & execrationis tela in hostes
conjiceret . Si quis dandus est conjecturis lo-
cus , credi posset , mortem S. Jacobi , quæ
videtur eodem anno 350. contigisse , occasio-
nem præbuisse sancto Ephræmo patriam dese-
rendi , ubi tanti viri sanctitas ipsum ad eam
diem detinuerat . Hæc Tillemontio ut homini
 exciderunt . Nam certum est , Nisibin anno
 Christi 337. exeunte , vel anno 338. ineun-
 te à Sapore obsessam , & S. Jacobum pau-
 cis post solutam illam obsidionem diebus
 ad superos migrasse . Vide quæ à nobis no-
 tata sunt Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 17.
 18. & 395. ubi ex chronico Edeffeno &
 ex Dionysii annalibus ostensum est , S. Ja-

cobum Nisibis Episcopum anno Græcorum
 649. Christi 338. obiisse . Tillemontium
 in errorem induxit altera Nisibis obsidio ,
 quæ anno 350. accidit , *Sergio & Nigri-*
niano Coss. ut legitur in chronico Alexan-
 drino . Sed duodecim annis ante hanc obsi-
 dionem S. Jacobus jam ad cælum migraverat .

Ad primam potius , quàm ad hanc
 secundam Nisibis obsidionem referenda exi-
 stimo quæ in vita S. Ephræmi Tom. 1.
 Bibl. Orient. pag. 50. de scriptis ab ipso
 carminibus *de urbe Nisibi , de S. Jacobo , de*
Constantino Imperatore , de calamitatibus sui
temporis ab irato Deo ad mortalium cor-
reptionem immisissis : deque captivitate & ex-
cidio pagorum atque monasteriorum suburba-
norum ejusdem urbis , dicuntur : Primæ
 enim , non secundæ obsidioni interfuit Ephræ-
 mus : cui etiàm , quum S. Jacobum &
 Constantinum Imperatorem conjungit , per-
 spicue videtur significare , post Constanti-
 ni obitum superstite adhuc S. Jacobo Nisi-
 beno Episcopo , calamitates illas , quas enar-
 rat , tam urbi , quam suburbanis pagis &
 monasteriis accidisse . Utinam exstaret opus
 tam insigne , quemadmodum & aliud à
 Philoxeno laudatum Tom. 1. Bibl. Orient.
 pag. 56. cui titulus : *ἱστορικὸν τῶν*
ἐν Νίσιβι μαρτυρίων *Tomus martyrum Nisibeno-*
rum : ex iis enim Ecclesiasticam eorum
 temporum Mesopotamiæ historiam accura-
 tius haurire nobis liceret .

Arabicus Interpres Græci cujusdam ex-
 emplararis fidem sequutus , ex hoc sermone
 illa omittit , quæ nos in nostra editione
 Tom. 1. à pag. 41. ad pag. 43. inter duos
 asteriscos inclusimus , ab iis verbis : *τὸ κα-*
ταπέτασμα τῆς ναῦς μηδὲν ἀμαρτίας , *Velum*
Templi quum nihil peccasset : usque ad illud :
διὸ δὴ καὶ θάψωμεν ἑαυτοὺς ἀγαπητοί , *Emun-*
demus igitur nosmetipsos dilectissimi . Hæc
 eadem defunt etiam in editione Oxoniensi
 pag. 29. in qua post illa verba , *καὶ ἡμεῖς*
ἀπὸ τῆς σκοτίας τῆς κακίας ἡμῶν ἔ *δέλομεν*
μεταβληθῆναι , *& nos ex malitiæ nostræ*
tenebris converti volumus , statim subjungi-
 tur , *καὶ θάψωμεν ἑαυτοὺς ἀγαπητοί* , *emun-*
demus nos ipsos , carissimi , nulla facta ter-
 ræmotus , Eclipsæ solis , & Persarum
 excur-

A *Patres* scilicet *Defunctos*, quorum primus incipit, *ὦ πάντῃ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καὶ εὐσήμερᾳ*. In hoc die primo atque insigni : alter, *ἡκονθεις ὁ κατὰ κράτος ὁ πομπῆς ἀγέβολος*, vi porro *uictus scelestus diabolus* : Tertius, *εἰδότες ὅτι ἀδελφοὶ τὴν ἀσθενεῖαν αὐτῶν*, cognita igitur, *fratres, infirmitate ipsius*. Et hic quidem tertius sermo in Græcis codicibus, *metro heptasyllabo* compositus dicitur ; alter vero, qui præcedit, *tetrasyllabo*. At in Arabica versione tres isti postremi sermones continuata oratione, hoc unico titulo comprehenduntur : — — — — —

C
*
C

post illa verba : —————
 —————
 . ————— Quoniam ad tranquil-

„ lum portum pervenistis , factique estis
„ regis magni cohæredes . „ Sine ulla in-
terruptione sequitur : וְאֵלֶּיךָ יָבוֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲוּוּ וְיִשְׁתַּחֲוּוּ וְיִשְׁתַּחֲוּוּ

الذئب. يدعى مفعلاً حذفاً: الذئب
 يدعى ذئباً المفعول المفعول به
 „ Vi porro devictus Inimicus , sedens ,

„ cum ejulatu dicit : vae mihi infelici. „ Et
post illa verba :

וְאָמַרְתִּי וְהָיָה לִי כֵן

„ Sed ego in eo-
rum perditione gaudeo , ut socios illos
in igne inextinguibili habeam : „ subjun-
gitur :

nos igitur, carissimi, cognita infirmitate, at-

„ tendamus nobis ipsis, Patres imitando. „
Etsi autem in Arabica versione hæc sint ita
conjuncta, ut unum sermonem efficiant ;

nullus tamen dubito , quin Græcus Inter-
pres illa , ut a nobis Tom. 1. pag. 175.
181. & 182. sunt edita , e Syriaco textu

divisim expreſſerit. Nam ſanctum Ephræ-
mum in concinnândis iis carminibus, quæ
de Defunctis inſcribuntur, *tetraſyllabo* &

hepta-

Inter adulterinos recenset Kohlius p. 239. sermonem Ephræmianum, hoc est Encomium αἰς πατέρας τελειωθέντας, in *Patres Defunctos*. Incipit : τὴν καρδίαν μου ἀλγῶς, συμπαθήσατέ μοι, ἀδελφοί : *Cor mihi dolet : compatimini mihi, fratres*. Prodiit Latine per Ambrosium serm. 7. & Vossium Tom. 3. pag. 269. Græce in edit. Oxon. pag. 119. Græce & Latine in nostra edit. Tom. 1. pag. 172. Exiit autem manu exaratus Græce quidem in codicibus Vaticanis 439. pag. 145. & 441. pag. 2. Palatino 269. pag. 44. Alexandrino 42. pag. 163. Clementino 62. pag. 229. Passioneo serm. 106. Veneto S. Marci serm. 48. Vindobonen. 31. pag. 362. Barberino 31. pag. 256. Coislin. 60. pag. 1. & 385. pag. 107. Otthoboniano 1. pag. 157. & 2. pag. 45. Medic. Laurent. 37. Slavonice serm. 113. Arabice serm. 14. Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 152. Huic sermoni in omnibus quos modo laudavi codicibus subiunguntur tres alii ejusdem argumenti, in

stitutas fuisse dicendum est, quando omnibus alle mortalibus precibus suis adest. Scriptis itaque in ejus laudem carminibus hymnisque, sui doloris acerbiter utcumque lenire conatus est. Non solum itaque Græce & Slavonice, sed etiam Syriace encomium hujusmodi extitisse, certum est: id quod recte colligit Tillemontius tom. 8. not. 13. ex charactere, seu scribendi modo a Græcis auctoribus prorsus diverso.

Post Basilii itaque obitum, qui anno Christi 378. contigit, Ephræmianum istud encomium exaratum fuit: cui idem Auctor & aliud subjunxit in sanctos Quadraginta Martyres Sebastenos, qui sub Licinio passi sunt: de quo vide Surium, & Acta Sanctorum die 9. Martii. Fabricius Bibl. Græc. lib. 5. affirmat, encomium istud haberi in Bibliotheca Concionatoria Combesii Tom. 8. illudque ipsum esse, de quo Lambecius lib. 4. pag. 74. Verum fallitur vir doctus: nam Combesius & Lambecius loc. cit. non hunc laudant Ephræmi sermonem, qui incipit, εἰκόνα μαρτυρικὴν ἀναγράφει βύλομα, *Imaginem sanctorum Martyrum describere cupio*; sed alterum in omnes Christi Martyres, qui per totam terrarum orbem passi sunt, cujus initium: φασὶν ἡ ἐπὶ ῥατος ὑπάρχει ἀπαρτὸς ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπων, *Illustris & peramabilis est semper Angelis atque hominibus*: de quo vide editione in Vossianam Coloniensem Tom. 3. pag. 740. & Romanam Tom. 3. p. 240. Græcam Oxoniensem pag. 411. & Græco-Latinam hoc Tom. 2. pag. 306. Primus autem ille in sanctos Quadraginta Martyres Sebastenos, a Vossio primum Latine editus est Tom. 3. pag. 230. & a nobis Græce & Latine hoc Tom. pag. 341. ex ms. cod. Vat. 679. pag. 34. Ephræmum vero esse hujus sermonis Auctorem, perspicuum fit, non modo ex iis, quæ supra de encomio in S. Basilium notavi; sed etiam ex sequentibus verbis, quibus Syrus doctor & nomen suum exprimit, & quas antea promiserat istorum martyrum laudes, se aggredi significat. Non enim, inquit, pag. 341. oblitus sum mei promissi, quo vobis de egregiis pollicitus sum victoribus,

A quando ea quæ sancti ac fidelis sunt Basilii, electi viri Dei, enarrabam. Et pag. 355. Intercedite o Triumphatores Christi pro minimo ac miserabili Ephræm, ut misericordiam inveniam, Christi quæ gratia saluus fiam.

Id scribendi genus, encomia videlicet in Sanctos texendi, Ephræmo familiare fuit. Nam in ejus vita, præter laudes Basilii Magni & Martyrum Sebastenorum, de quibus supra dictum est, scripsisse etiam dicitur de S. Jacobo Nisibeno: de Martyribus Nisibenis; de Martyribus Edessenis Samana, & Guria, & Abibo: de omnibus Christi Martyribus: denique de Edessenorum laudibus, qui fortiter Juliano Imperatori resisterunt: Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 50.

C Philoxenus in libro de uno ex Trinitate incarnato & passo, citat fragmentum ex encomio S. Ephræmi in Julianum Sabam, Tom. cit. pag. 56. & ex libro de Martyribus Nisibenis, ibid. Exstat autem sermo Ephræmianus de Juliano monacho Græce, in cod. ms. Orthoboniano 1. pag. 381. & Medic. Laurentiano 67. & 68. Initium: ὁ ὁ ἀεὶς τοῦ ἀσκητοῦ: Arabice Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 154. Incipit: Latine demum prodit per Vossium To 3. pag. 264. Initium: Optimus hic atque fortissimus inter pietatis pugiles.

Habentur præterea Græce sermones Ephræmiani de Abraamio & Maria ejus nepte: ἀδελφοί μου βύλομα ὑμῶν διηγέσασθαι. In Patres qui temporibus suis consummati sunt, τὴν καρδίαν μου ἀλγόν. Alius in eosdem: ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. In eos qui in Christo obdormierunt, τί τῷ σήμερον. In fratrem defunctum, ὅταν ἀποσταλῇ ἄγγελος. In eos qui valedixerunt, ὡς ὁ θεὸς νόμος. In omnes Christi Martyres, φασὶν ἡ ἐπὶ ῥατος. De laudibus sanctorum Martyrum. αὐτοῦτος ἀμαρτῶν. In mulierem peccatricem & Phariseum, πολλῶν ὄντων. In sanctam Parasceven, & in Latronem, πρῶτον Πέτρους. In SS. Petrum & Paulum Apostolos, χάριτες Χειρῶν. Item in Sanctos veteris Testamenti videlicet, in Noe, & de continentia, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀλίσκονταί ἄνθρωποι. In Lot, & de securitate, ἐπειδὴ οἱ φιλήδονοι.

Iu

[illegible]

B „ Siquis a pane jejunans , verbo peccet ;
 „ quid , quæso , proficit ? Ædificat enim ,
 „ & destruit , & mercedem amittit . Jeju-
 „ nans ille quidem , justificatur : sed verba
 „ inique proferens , justitiam corrumpit .
 „ Venter quidem vacuus est : verum odor
 „ foetet , nec Deo acceptus est . „ Ibidem
 ex Balæo Syro scriptore hoc testimonium

C profert : ⲛⲟⲩ ⲙⲁⲓ ⲉⲧⲏⲣⲱⲥ
ⲡⲓⲃⲱⲥ ⲙⲁⲓ ⲉⲧⲏⲣⲱⲥ
ⲡⲓⲃⲱⲥ ⲙⲁⲓ ⲉⲧⲏⲣⲱⲥ
 „ Non est nobis a cibo jejunandum , &
 „ orandum : sed ab ira & furore nos ipsos
 „ cohibeamus : & sic mundum erit nostrum
 „ jejunium , ita ut regno cælesti digni efficia-
 „ mur . „ Clauditis denique hunc sermo-

nam, Sanctos invocans, quos inter, auctor Jacobita, hæreticos sectæ suæ propugnatores recenset, in hæc verba :

[illegible]

۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.

„ Detque vobis , oro , finem perfectum
 „ precibus Matris lucis & vitæ , domi-
 „ næ Mariæ Dei genitricis : & orationi-
 „ bus sancti Ephræm Syri , & domini no-
 „ stri sancti Barsumæ , ferro induti : &
 „ sancti Abæi , & sancti Sabæi , & sancti
 „ Abchai , & sancti Sabbatii , & sancti
 „ Dometii , & sancti Theodoti , preci-
 „ bus quinque millium & quingento-
 „ rum sanctorum , qui unâ cum sancto
 „ Abæo

F

Secundo, Sermō, cui titulus pag. 222.

هذه هي صورة الدار الحرة
وهذه هي صورة الدار الحرة
وهذه هي صورة الدار الحرة

[illegible][illegible]

Quis non videt hæc omnia nebulonis Jacobitæ fæctum esse ? Idem factum cernimus in commentariis , quæ Ephræmo tribuuntur , in *Genesim* & *Exodum* . Quum enim sanctus Doctor illa Syriace composuisset , uti prodire Tom. 1. & ab antiquis Syrorum doctoribus citantur ; eadem in Arabicum sermonem recentiores Interpretes convertere volentes , tot ac tanta de suo addidere , ut præter Ephræmi nomen & aliquot sententias , nihil sit quod cum illo opere consentiat . Exstant hæc Arabica commentaria in cod. ms. Arabico LXXV. de quo Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 629. & inter mss. codices

Inter laudatæ Bodlejanæ Bibliothecæ mss.
B codices exstat sermo inscriptus : *Mar Ephraemi sermo, seu homilia de S. Palkido, ejusque uxore & duobus filiis*, Syriace in 8. Suspectus est mihi, non secus ac alter Arabicus de SS. *Petro & Paulo*, de quo Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 156. nam, præterquam quod hujus nominis sanctus apud Græcos, & Syros non alius occurrit, nisi C *Placidus seu Eustachius* cum uxore Theopista ac duobus filiis; quidquid recentiores Syri metro Ephræmitico in Ecclesia canunt, non esse ipsi Ephræmo adscribendum, nisi hoc aliunde constet, jam notavi Tom. 1. Bibl. Orient. pag. 60. §. Porro falluntur.

[illegible]

„ Venite fratres , & dilecti mei : grex
 „ electe in Christo domino nostro , signate
 „ signaculo sacri baptismatis . Venite , & ser-
 „ monem animabus vestris salutare audite .
 „ Venite , fratres , negotiemur , donec hæc
 „ duret celebritas , & vitam acquiramus
 „ æternam . Implete oculos vestros lacry-
 „ mis , & coram Domino adeste cum fle-
 „ tu & planctu . Si enim oculi lacrymis
 „ impleantur , tunc corda ad poenitentiam
 „ & resipiscentiam confugient . „ Consonat
 cum Græco sermone , qui prodiit Tom. 1.
 pag. 28. Initium : δεῦτε ἀγαπητοί . Sed
 Arabica interpretatio concisior est , & us-
 que ad illa verba producit , quæ in Græ-
 co habentur Tom. cit. pag. 32. καταλιπόν-
 τες ἐν τῇ ἐξοῇ ἔργα , μὴ τραφώμεν
 πάλιν εἰς τὰ ὀπίσω , καὶ αὐτὰ πράττωμεν .
 „ Quapropter relictis gentilium operibus ,
 „ non convertamur iterum retrorsum , ea-
 „ demque agamus . „ Cætera , quæ usque
 ad pag. 40. Græcè leguntur , Arabicus
 Interpres omisit , eorumque loco epilo-
 gum composuit , cujus initium pag. 188.
 ١٨٨ ١٨٩ ١٩٠ ١٩١ ١٩٢ ١٩٣ ١٩٤ ١٩٥ ١٩٦ ١٩٧ ١٩٨ ١٩٩ ٢٠٠ ٢٠١ ٢٠٢ ٢٠٣ ٢٠٤ ٢٠٥ ٢٠٦ ٢٠٧ ٢٠٨ ٢٠٩ ٢١٠ ٢١١ ٢١٢ ٢١٣ ٢١٤ ٢١٥ ٢١٦ ٢١٧ ٢١٨ ٢١٩ ٢٢٠ ٢٢١ ٢٢٢ ٢٢٣ ٢٢٤ ٢٢٥ ٢٢٦ ٢٢٧ ٢٢٨ ٢٢٩ ٢٣٠ ٢٣١ ٢٣٢ ٢٣٣ ٢٣٤ ٢٣٥ ٢٣٦ ٢٣٧ ٢٣٨ ٢٣٩ ٢٤٠ ٢٤١ ٢٤٢ ٢٤٣ ٢٤٤ ٢٤٥ ٢٤٦ ٢٤٧ ٢٤٨ ٢٤٩ ٢٥٠ ٢٥١ ٢٥٢ ٢٥٣ ٢٥٤ ٢٥٥ ٢٥٦ ٢٥٧ ٢٥٨ ٢٥٩ ٢٦٠ ٢٦١ ٢٦٢ ٢٦٣ ٢٦٤ ٢٦٥ ٢٦٦ ٢٦٧ ٢٦٨ ٢٦٩ ٢٧٠ ٢٧١ ٢٧٢ ٢٧٣ ٢٧٤ ٢٧٥ ٢٧٦ ٢٧٧ ٢٧٨ ٢٧٩ ٢٨٠ ٢٨١ ٢٨٢ ٢٨٣ ٢٨٤ ٢٨٥ ٢٨٦ ٢٨٧ ٢٨٨ ٢٨٩ ٢٩٠ ٢٩١ ٢٩٢ ٢٩٣ ٢٩٤ ٢٩٥ ٢٩٦ ٢٩٧ ٢٩٨ ٢٩٩ ٣٠٠ ٣٠١ ٣٠٢ ٣٠٣ ٣٠٤ ٣٠٥ ٣٠٦ ٣٠٧ ٣٠٨ ٣٠٩ ٣١٠ ٣١١ ٣١٢ ٣١٣ ٣١٤ ٣١٥ ٣١٦ ٣١٧ ٣١٨ ٣١٩ ٣٢٠ ٣٢١ ٣٢٢ ٣٢٣ ٣٢٤ ٣٢٥ ٣٢٦ ٣٢٧ ٣٢٨ ٣٢٩ ٣٣٠ ٣٣١ ٣٣٢ ٣٣٣ ٣٣٤ ٣٣٥ ٣٣٦ ٣٣٧ ٣٣٨ ٣٣٩ ٣٤٠ ٣٤١ ٣٤٢ ٣٤٣ ٣٤٤ ٣٤٥ ٣٤٦ ٣٤٧ ٣٤٨ ٣٤٩ ٣٥٠ ٣٥١ ٣٥٢ ٣٥٣ ٣٥٤ ٣٥٥ ٣٥٦ ٣٥٧ ٣٥٨ ٣٥٩ ٣٦٠ ٣٦١ ٣٦٢ ٣٦٣ ٣٦٤ ٣٦٥ ٣٦٦ ٣٦٧ ٣٦٨ ٣٦٩ ٣٧٠ ٣٧١ ٣٧٢ ٣٧٣ ٣٧٤ ٣٧٥ ٣٧٦ ٣٧٧ ٣٧٨ ٣٧٩ ٣٨٠ ٣٨١ ٣٨٢ ٣٨٣ ٣٨٤ ٣٨٥ ٣٨٦ ٣٨٧ ٣٨٨ ٣٨٩ ٣٩٠ ٣٩١ ٣٩٢ ٣٩٣ ٣٩٤ ٣٩٥ ٣٩٦ ٣٩٧ ٣٩٨ ٣٩٩ ٤٠٠ ٤٠١ ٤٠٢ ٤٠٣ ٤٠٤ ٤٠٥ ٤٠٦ ٤٠٧ ٤٠٨ ٤٠٩ ٤١٠ ٤١١ ٤١٢ ٤١٣ ٤١٤ ٤١٥ ٤١٦ ٤١٧ ٤١٨ ٤١٩ ٤٢٠ ٤٢١ ٤٢٢ ٤٢٣ ٤٢٤ ٤٢٥ ٤٢٦ ٤٢٧ ٤٢٨ ٤٢٩ ٤٣٠ ٤٣١ ٤٣٢ ٤٣٣ ٤٣٤ ٤٣٥ ٤٣٦ ٤٣٧ ٤٣٨ ٤٣٩ ٤٤٠ ٤٤١ ٤٤٢ ٤٤٣ ٤٤٤ ٤٤٥ ٤٤٦ ٤٤٧ ٤٤٨ ٤٤٩ ٤٥٠ ٤٥١ ٤٥٢ ٤٥٣ ٤٥٤ ٤٥٥ ٤٥٦ ٤٥٧ ٤٥٨ ٤٥٩ ٤٦٠ ٤٦١ ٤٦٢ ٤٦٣ ٤٦٤ ٤٦٥ ٤٦٦ ٤٦٧ ٤٦٨ ٤٦٩ ٤٧٠ ٤٧١ ٤٧٢ ٤٧٣ ٤٧٤ ٤٧٥ ٤٧٦ ٤٧٧ ٤٧٨ ٤٧٩ ٤٨٠ ٤٨١ ٤٨٢ ٤٨٣ ٤٨٤ ٤٨٥ ٤٨٦ ٤٨٧ ٤٨٨ ٤٨٩ ٤٩٠ ٤٩١ ٤٩٢ ٤٩٣ ٤٩٤ ٤٩٥ ٤٩٦ ٤٩٧ ٤٩٨ ٤٩٩ ٥٠٠ ٥٠١ ٥٠٢ ٥٠٣ ٥٠٤ ٥٠٥ ٥٠٦ ٥٠٧ ٥٠٨ ٥٠٩ ٥١٠ ٥١١ ٥١٢ ٥١٣ ٥١٤ ٥١٥ ٥١٦ ٥١٧ ٥١٨ ٥١٩ ٥٢٠ ٥٢١ ٥٢٢ ٥٢٣ ٥٢٤ ٥٢٥ ٥٢٦ ٥٢٧ ٥٢٨ ٥٢٩ ٥٣٠ ٥٣١ ٥٣٢ ٥٣٣ ٥٣٤ ٥٣٥ ٥٣٦ ٥٣٧ ٥٣٨ ٥٣٩ ٥٤٠ ٥٤١ ٥٤٢ ٥٤٣ ٥٤٤ ٥٤٥ ٥٤٦ ٥٤٧ ٥٤٨ ٥٤٩ ٥٥٠ ٥٥١ ٥٥٢ ٥٥٣ ٥٥٤ ٥٥٥ ٥٥٦ ٥٥٧ ٥٥٨ ٥٥٩ ٥٦٠ ٥٦١ ٥٦٢ ٥٦٣ ٥٦٤ ٥٦٥ ٥٦٦ ٥٦٧ ٥٦٨ ٥٦٩ ٥٧٠ ٥٧١ ٥٧٢ ٥٧٣ ٥٧٤ ٥٧٥ ٥٧٦ ٥٧٧ ٥٧٨ ٥٧٩ ٥٨٠ ٥٨١ ٥٨٢ ٥٨٣ ٥٨٤ ٥٨٥ ٥٨٦ ٥٨٧ ٥٨٨ ٥٨٩ ٥٩٠ ٥٩١ ٥٩٢ ٥٩٣ ٥٩٤ ٥٩٥ ٥٩٦ ٥٩٧ ٥٩٨ ٥٩٩ ٦٠٠ ٦٠١ ٦٠٢ ٦٠٣ ٦٠٤ ٦٠٥ ٦٠٦ ٦٠٧ ٦٠٨ ٦٠٩ ٦١٠ ٦١١ ٦١٢ ٦١٣ ٦١٤ ٦١٥ ٦١٦ ٦١٧ ٦١٨ ٦١٩ ٦٢٠ ٦٢١ ٦٢٢ ٦٢٣ ٦٢٤ ٦٢٥ ٦٢٦ ٦٢٧ ٦٢٨ ٦٢٩ ٦٣٠ ٦٣١ ٦٣٢ ٦٣٣ ٦٣٤ ٦٣٥ ٦٣٦ ٦٣٧ ٦٣٨ ٦٣٩ ٦٤٠ ٦٤١ ٦٤٢ ٦٤٣ ٦٤٤ ٦٤٥ ٦٤٦ ٦٤٧ ٦٤٨ ٦٤٩ ٦٥٠ ٦٥١ ٦٥٢ ٦٥٣ ٦٥٤ ٦٥٥ ٦٥٦ ٦٥٧ ٦٥٨ ٦٥٩ ٦٦٠ ٦٦١ ٦٦٢ ٦٦٣ ٦٦٤ ٦٦٥ ٦٦٦ ٦٦٧ ٦٦٨ ٦٦٩ ٦٧٠ ٦٧١ ٦٧٢ ٦٧٣ ٦٧٤ ٦٧٥ ٦٧٦ ٦٧٧ ٦٧٨ ٦٧٩ ٦٨٠ ٦٨١ ٦٨٢ ٦٨٣ ٦٨٤ ٦٨٥ ٦٨٦ ٦٨٧ ٦٨٨ ٦٨٩ ٦٩٠ ٦٩١ ٦٩٢ ٦٩٣ ٦٩٤ ٦٩٥ ٦٩٦ ٦٩٧ ٦٩٨ ٦٩٩ ٧٠٠ ٧٠١ ٧٠٢ ٧٠٣ ٧٠٤ ٧٠٥ ٧٠٦ ٧٠٧ ٧٠٨ ٧٠٩ ٧١٠ ٧١١ ٧١٢ ٧١٣ ٧١٤ ٧١٥ ٧١٦ ٧١٧ ٧١٨ ٧١٩ ٧٢٠ ٧٢١ ٧٢٢ ٧٢٣ ٧٢٤ ٧٢٥ ٧٢٦ ٧٢٧ ٧٢٨ ٧٢٩ ٧٣٠ ٧٣١ ٧٣٢ ٧٣٣ ٧٣٤ ٧٣٥ ٧٣٦ ٧٣٧ ٧٣٨ ٧٣٩ ٧٤٠ ٧٤١ ٧٤٢ ٧٤٣ ٧٤٤ ٧٤٥ ٧٤٦ ٧٤٧ ٧٤٨ ٧٤٩ ٧٥٠ ٧٥١ ٧٥٢ ٧٥٣ ٧٥٤ ٧٥٥ ٧٥٦ ٧٥٧ ٧٥٨ ٧٥٩ ٧٦٠ ٧٦١ ٧٦٢ ٧٦٣ ٧٦٤ ٧٦٥ ٧٦٦ ٧٦٧ ٧٦٨ ٧٦٩ ٧٧٠ ٧٧١ ٧٧٢ ٧٧٣ ٧٧٤ ٧٧٥ ٧٧٦ ٧٧٧ ٧٧٨ ٧٧٩ ٧٨٠ ٧٨١ ٧٨٢ ٧٨٣ ٧٨٤ ٧٨٥ ٧٨٦ ٧٨٧ ٧٨٨ ٧٨٩ ٧٩٠ ٧٩١ ٧٩٢ ٧٩٣ ٧٩٤ ٧٩٥ ٧٩٦ ٧٩٧ ٧٩٨ ٧٩٩ ٨٠٠ ٨٠١ ٨٠٢ ٨٠٣ ٨٠٤ ٨٠٥ ٨٠٦ ٨٠٧ ٨٠٨ ٨٠٩ ٨١٠ ٨١١ ٨١٢ ٨١٣ ٨١٤ ٨١٥ ٨١٦ ٨١٧ ٨١٨ ٨١٩ ٨٢٠ ٨٢١ ٨٢٢ ٨٢٣ ٨٢٤ ٨٢٥ ٨٢٦ ٨٢٧ ٨٢٨ ٨٢٩ ٨٣٠ ٨٣١ ٨٣٢ ٨٣٣ ٨٣٤ ٨٣٥ ٨٣٦ ٨٣٧ ٨٣٨ ٨٣٩ ٨٤٠ ٨٤١ ٨٤٢ ٨٤٣ ٨٤٤ ٨٤٥ ٨٤٦ ٨٤٧ ٨٤٨ ٨٤٩ ٨٥٠ ٨٥١ ٨٥٢ ٨٥٣ ٨٥٤ ٨٥٥ ٨٥٦ ٨٥٧ ٨٥٨ ٨٥٩ ٨٦٠ ٨٦١ ٨٦٢ ٨٦٣ ٨٦٤ ٨٦٥ ٨٦٦ ٨٦٧ ٨٦٨ ٨٦٩ ٨٧٠ ٨٧١ ٨٧٢ ٨٧٣ ٨٧٤ ٨٧٥ ٨٧٦ ٨٧٧ ٨٧٨ ٨٧٩ ٨٨٠ ٨٨١ ٨٨٢ ٨٨٣ ٨٨٤ ٨٨٥ ٨٨٦ ٨٨٧ ٨٨٨ ٨٨٩ ٨٩٠ ٨٩١ ٨٩٢ ٨٩٣ ٨٩٤ ٨٩٥ ٨٩٦ ٨٩٧ ٨٩٨ ٨٩٩ ٩٠٠ ٩٠١ ٩٠٢ ٩٠٣ ٩٠٤ ٩٠٥ ٩٠٦ ٩٠٧ ٩٠٨ ٩٠٩ ٩١٠ ٩١١ ٩١٢ ٩١٣ ٩١٤ ٩١٥ ٩١٦ ٩١٧ ٩١٨ ٩١٩ ٩٢٠ ٩٢١ ٩٢٢ ٩٢٣ ٩٢٤ ٩٢٥ ٩٢٦ ٩٢٧ ٩٢٨ ٩٢٩ ٩٣٠ ٩٣١ ٩٣٢ ٩٣٣ ٩٣٤ ٩٣٥ ٩٣٦ ٩٣٧ ٩٣٨ ٩٣٩ ٩٤٠ ٩٤١ ٩٤٢ ٩٤٣ ٩٤٤ ٩٤٥ ٩٤٦ ٩٤٧ ٩٤٨ ٩٤٩ ٩٥٠ ٩٥١ ٩٥٢ ٩٥٣ ٩٥٤ ٩٥٥ ٩٥٦ ٩٥٧ ٩٥٨ ٩٥٩ ٩٦٠ ٩٦١ ٩٦٢ ٩٦٣ ٩٦٤ ٩٦٥ ٩٦٦ ٩٦٧ ٩٦٨ ٩٦٩ ٩٧٠ ٩٧١ ٩٧٢ ٩٧٣ ٩٧٤ ٩٧٥ ٩٧٦ ٩٧٧ ٩٧٨ ٩٧٩ ٩٨٠ ٩٨١ ٩٨٢ ٩٨٣ ٩٨٤ ٩٨٥ ٩٨٦ ٩٨٧ ٩٨٨ ٩٨٩ ٩٩٠ ٩٩١ ٩٩٢ ٩٩٣ ٩٩٤ ٩٩٥ ٩٩٦ ٩٩٧ ٩٩٨ ٩٩٩ ١٠٠٠ ١٠٠١ ١٠٠٢ ١٠٠٣ ١٠٠٤ ١٠٠٥ ١٠٠٦ ١٠٠٧ ١٠٠٨ ١٠٠٩ ١٠١٠ ١٠١١ ١٠١٢ ١٠١٣ ١٠١٤ ١٠١٥ ١٠١٦ ١٠١٧ ١٠١٨ ١٠١٩ ١٠٢٠ ١٠٢١ ١٠٢٢ ١٠٢٣ ١٠٢٤ ١٠٢٥ ١٠٢٦ ١٠٢٧ ١٠٢٨ ١٠٢٩ ١٠٣٠ ١٠٣١ ١٠٣٢ ١٠٣٣ ١٠٣٤ ١٠٣٥ ١٠٣٦ ١٠٣٧ ١٠٣٨ ١٠٣٩ ١٠٤٠ ١٠٤١ ١٠٤٢ ١٠٤٣ ١٠٤٤ ١٠٤٥ ١٠٤٦ ١٠٤٧ ١٠٤٨ ١٠٤٩ ١٠٥٠ ١٠٥١ ١٠٥٢ ١٠٥٣ ١٠٥٤ ١٠٥٥ ١٠٥٦ ١٠٥٧ ١٠٥٨ ١٠٥٩ ١٠٦٠ ١٠٦١ ١٠٦٢ ١٠٦٣ ١٠٦٤ ١٠٦٥ ١٠٦٦ ١٠٦٧ ١٠٦٨ ١٠٦٩ ١٠٧٠ ١٠٧١ ١٠٧٢ ١٠٧٣ ١٠٧٤ ١٠٧٥ ١٠٧٦ ١٠٧٧ ١٠٧٨ ١٠٧٩ ١٠٨٠ ١٠٨١ ١٠٨٢ ١٠٨٣ ١٠٨٤ ١٠٨٥ ١٠٨٦ ١٠٨٧ ١٠٨٨ ١٠٨٩ ١٠٩٠ ١٠٩١ ١٠٩٢ ١٠٩٣ ١٠٩٤ ١٠٩٥ ١٠٩٦ ١٠٩٧ ١٠٩٨ ١٠٩٩ ١١٠٠ ١١٠١ ١١٠٢ ١١٠٣ ١١٠٤ ١١٠٥ ١١٠٦ ١١٠٧ ١١٠٨ ١١٠٩ ١١١٠ ١١١١ ١١١٢ ١١١٣ ١١١٤ ١١١٥ ١١١٦ ١١١٧ ١١١٨ ١١١٩ ١١٢٠ ١١٢١ ١١٢٢ ١١٢٣ ١١٢٤ ١١٢٥ ١١٢٦ ١١٢٧ ١١٢٨ ١١٢٩ ١١٣٠ ١١٣١ ١١٣٢ ١١٣٣ ١١٣٤ ١١٣٥ ١١٣٦ ١١٣٧ ١١٣٨ ١١٣٩ ١١٤٠ ١١٤١ ١١٤٢ ١١٤٣ ١١٤٤ ١١٤٥ ١١٤٦ ١١٤٧ ١١٤٨ ١١٤٩ ١١٥٠ ١١٥١ ١١٥٢ ١١٥٣ ١١٥٤ ١١٥٥ ١١٥٦ ١١٥٧ ١١٥٨ ١١٥٩ ١١٦٠ ١١٦١ ١١٦٢ ١١٦٣ ١١٦٤ ١١٦٥ ١١٦٦ ١١٦٧ ١١٦٨ ١١٦٩ ١١٧٠ ١١٧١ ١١٧٢ ١١٧٣ ١١٧٤ ١١٧٥ ١١٧٦ ١١٧٧ ١١٧٨ ١١٧٩ ١١٨٠ ١١٨١ ١١٨٢ ١١٨٣ ١١٨٤ ١١٨٥ ١١٨٦ ١١٨٧ ١١٨٨ ١١٨٩ ١١٩٠ ١١٩١ ١١٩٢ ١١٩٣ ١١٩٤ ١١٩٥ ١١٩٦ ١١٩٧ ١١٩٨ ١١٩٩ ١٢٠٠ ١٢٠١ ١٢٠٢ ١٢٠٣ ١٢٠٤ ١٢٠٥ ١٢٠٦ ١٢٠٧ ١٢٠٨ ١٢٠٩ ١٢١٠ ١٢١١ ١٢١٢ ١٢١٣ ١٢١٤ ١٢١٥ ١٢١٦ ١٢١٧ ١٢١٨ ١٢١٩ ١٢٢٠ ١٢٢١ ١٢٢٢ ١٢٢٣ ١٢٢٤ ١٢٢٥ ١٢٢٦ ١٢٢٧ ١٢٢٨ ١٢٢٩ ١٢٣٠ ١٢٣١ ١٢٣٢ ١٢٣٣ ١٢٣٤ ١٢٣٥ ١٢٣٦ ١٢٣٧ ١٢٣٨ ١٢٣٩ ١٢٤٠ ١٢٤١ ١٢٤٢ ١٢٤٣ ١٢٤٤ ١٢٤٥ ١٢٤٦ ١٢٤٧ ١٢٤٨ ١٢٤٩ ١٢٥٠ ١٢٥١ ١٢٥٢ ١٢٥٣ ١٢٥٤ ١٢٥٥ ١٢٥٦ ١٢٥٧ ١٢٥٨ ١٢٥٩ ١٢٦٠ ١٢٦١ ١٢٦٢ ١٢٦٣ ١٢٦٤ ١٢٦٥ ١٢٦٦ ١٢٦٧ ١٢٦٨ ١٢٦٩ ١٢٧٠ ١٢٧١ ١٢٧٢ ١٢٧٣ ١٢٧٤ ١٢٧٥ ١٢٧٦ ١٢٧٧ ١٢٧٨ ١٢٧٩ ١٢٨٠ ١٢٨١ ١٢٨٢ ١٢٨٣ ١٢٨٤ ١٢٨٥ ١٢٨٦ ١٢٨٧ ١٢٨٨ ١٢٨٩ ١٢٩٠ ١٢٩١ ١٢٩٢ ١٢٩٣ ١٢٩٤ ١٢٩٥ ١٢٩٦ ١٢٩٧ ١٢٩٨ ١٢٩٩ ١٣٠٠ ١٣٠١ ١٣٠٢ ١٣٠٣ ١٣٠٤ ١٣٠٥ ١٣٠٦ ١٣٠٧ ١٣٠٨ ١٣٠٩ ١٣١٠ ١٣١١ ١٣١٢ ١٣١٣ ١٣١٤ ١٣١٥ ١٣١٦ ١٣١٧ ١٣١٨ ١٣١٩ ١٣٢٠ ١٣٢١ ١٣٢٢ ١٣٢٣ ١٣٢٤ ١٣٢٥ ١٣٢٦ ١٣٢٧ ١٣٢٨ ١٣٢٩ ١٣٣٠ ١٣٣١ ١٣٣٢ ١٣٣٣ ١٣٣٤ ١٣٣٥ ١٣٣٦ ١٣٣٧ ١٣٣٨ ١٣٣٩ ١٣٤٠ ١٣٤١ ١٣٤٢ ١٣٤٣ ١٣٤٤ ١٣٤٥ ١٣٤٦ ١٣٤٧ ١٣٤٨ ١٣٤٩ ١٣٥٠ ١٣٥١ ١٣٥٢ ١٣٥٣ ١٣٥٤ ١٣٥٥ ١٣٥٦ ١٣٥٧ ١٣٥٨ ١٣٥٩ ١٣٦٠ ١٣٦١ ١٣٦٢ ١٣٦٣ ١٣٦٤ ١٣٦٥ ١٣٦٦ ١٣٦٧ ١٣٦٨ ١٣٦٩ ١٣٧٠ ١٣٧١ ١٣٧٢ ١٣٧٣ ١٣٧٤ ١٣٧٥ ١٣٧٦ ١٣٧٧ ١٣٧٨ ١٣٧٩ ١٣٨٠ ١٣٨١ ١٣٨٢ ١٣٨٣ ١٣٨٤ ١٣٨٥ ١٣٨٦ ١٣٨٧ ١٣٨٨ ١٣٨٩ ١٣٩٠ ١٣٩١ ١٣٩٢ ١٣٩٣ ١٣٩٤ ١٣٩٥ ١٣٩٦ ١٣٩٧ ١٣٩٨ ١٣٩٩ ١٤٠٠ ١٤٠١ ١٤٠٢ ١٤٠٣ ١٤٠٤ ١٤٠٥ ١٤٠٦ ١٤٠٧ ١٤٠٨ ١٤٠٩ ١٤١٠ ١٤١١ ١٤١٢ ١٤١٣ ١٤١٤ ١٤١٥ ١٤١٦ ١٤١٧ ١٤١٨ ١٤١٩ ١٤٢٠ ١٤٢١ ١٤٢٢ ١٤٢٣ ١٤٢٤ ١٤٢٥ ١٤٢٦ ١٤٢٧ ١٤٢٨ ١٤٢٩ ١٤٣٠ ١٤٣١ ١٤٣٢ ١٤٣٣ ١٤٣٤ ١٤٣٥ ١٤٣٦ ١٤٣٧ ١٤٣٨ ١٤٣٩ ١٤٤٠ ١٤٤١ ١٤٤٢ ١٤٤٣ ١٤٤٤ ١٤٤٥ ١٤٤٦ ١٤٤٧ ١٤٤٨ ١٤٤٩ ١٤٥٠ ١٤٥١ ١٤٥٢ ١٤٥٣ ١٤٥٤ ١٤٥٥ ١٤٥٦ ١٤٥٧ ١٤٥٨ ١٤٥٩ ١٤٦٠ ١٤٦١ ١٤٦٢ ١٤٦٣ ١٤٦٤ ١٤٦٥ ١٤٦٦ ١٤٦٧ ١٤٦٨ ١٤٦٩ ١٤٧٠ ١٤٧١ ١٤٧٢ ١٤٧٣ ١٤٧٤ ١٤٧٥ ١٤٧٦ ١٤٧٧ ١٤٧٨ ١٤٧٩ ١٤٨٠ ١٤٨١ ١٤٨٢ ١٤٨٣ ١٤٨٤ ١٤٨٥ ١٤٨٦ ١٤٨٧ ١٤٨٨ ١٤٨٩ ١٤٩٠ ١٤٩١ ١٤٩٢ ١٤٩٣ ١٤٩٤ ١٤٩٥ ١٤٩٦ ١٤٩٧ ١٤٩٨ ١٤٩٩ ١٥٠٠ ١٥٠١ ١٥٠٢ ١٥٠٣ ١٥٠٤ ١٥٠٥ ١٥٠٦ ١٥٠٧ ١٥٠٨ ١٥٠٩ ١٥١٠ ١٥١١ ١٥١٢ ١٥١٣ ١٥١٤ ١٥١٥ ١٥١٦ ١٥١٧ ١٥١٨ ١٥١٩ ١٥٢٠ ١٥٢١ ١٥٢٢ ١٥٢٣ ١٥٢٤ ١٥٢٥ ١٥٢٦ ١٥٢٧ ١٥٢٨ ١٥٢٩ ١٥٣٠ ١٥٣١ ١٥٣٢ ١٥٣٣ ١٥٣٤ ١٥٣٥ ١٥٣٦ ١٥٣٧ ١٥٣٨ ١٥٣٩ ١٥٤٠ ١٥٤١ ١٥٤٢ ١٥٤٣ ١٥٤٤ ١٥٤٥ ١٥٤٦ ١٥٤٧ ١٥٤٨ ١٥٤٩ ١٥٥٠ ١٥٥١ ١٥٥٢ ١٥٥٣ ١٥٥٤ ١٥٥٥ ١٥٥٦ ١٥٥٧ ١٥٥٨ ١٥٥٩ ١٥٦٠ ١٥٦١ ١٥٦٢ ١٥٦٣ ١٥٦٤ ١٥٦٥ ١٥٦٦ ١٥٦٧ ١٥٦٨ ١٥٦٩ ١٥٧٠ ١٥٧١ ١٥٧٢ ١٥٧٣ ١٥٧٤ ١٥٧٥ ١٥٧٦ ١٥٧٧ ١٥٧٨ ١٥٧٩ ١٥٨٠ ١٥٨١ ١٥٨٢ ١٥٨٣ ١٥٨٤ ١٥٨٥ ١٥٨٦ ١٥٨٧ ١٥٨٨ ١٥٨٩ ١٥٩٠ ١٥٩١ ١٥٩٢ ١٥٩٣ ١٥٩٤ ١٥٩٥ ١٥٩٦ ١٥٩٧ ١٥٩٨ ١٥٩٩ ١٦٠٠ ١٦٠١ ١٦٠٢ ١٦٠٣ ١٦٠٤ ١٦٠٥ ١٦٠٦ ١٦٠٧ ١٦٠٨ ١٦٠٩ ١٦١٠ ١٦١١ ١٦١٢ ١٦١٣ ١٦١٤ ١٦١٥ ١٦١٦ ١٦١٧ ١٦١٨ ١٦١٩ ١٦٢٠ ١٦٢١ ١٦٢٢ ١٦٢٣ ١٦٢٤ ١٦٢٥ ١٦٢٦ ١٦٢٧ ١٦٢٨ ١٦٢٩ ١٦٣٠ ١٦٣١ ١٦٣٢ ١٦٣٣ ١٦٣٤ ١٦٣٥ ١٦٣٦ ١٦٣٧ ١٦٣٨ ١٦٣٩ ١٦٤٠ ١٦٤١ ١٦٤٢ ١٦٤٣ ١٦٤٤ ١٦٤٥ ١٦٤٦ ١٦٤٧ ١٦٤٨ ١٦٤٩ ١٦٥٠ ١٦٥١ ١٦٥٢ ١٦٥٣ ١٦٥٤ ١٦٥٥ ١٦٥٦ ١٦٥٧ ١٦٥٨ ١٦٥٩ ١٦٦٠ ١٦٦١ ١٦٦٢ ١٦٦٣ ١٦٦٤ ١٦٦٥ ١٦٦٦ ١٦٦٧ ١٦٦٨ ١٦٦٩ ١٦٧٠ ١٦٧١ ١٦٧٢ ١٦٧٣ ١٦٧٤ ١٦٧٥ ١٦٧٦ ١٦٧٧

„cidit, Domine, Regibus, Sacerdotibus ac
„Prophetis hodiernus dies: ipsorum si-
„quidem prædictiones re præstitit, idem-
„que confirmavit. Virgo Emmanuelem ho-
„die in oppido Bethlehem peperit.,, Edi-
ti sunt Tom. 2. Syr. Lat. a pag. 396.

Et de his quidem sancti Ephræmi in
Beatissimam Virginem Syriacis sermoni-
bus, nemo, ut arbitror, dubium move-
bit: omnes enim Ephræmi stylo, inge-
nio, ætati consonant: idque sexti ineun-
tis christiani sæculi veneranda codicum ma-
nuscriptorum antiquitas confirmat: præ-
terquam quod iidem de nativitate Christi
sermones a Philoxeno Episcopo Hierapoli-
tano citantur, qui circa annum Christi
512. scribebat. Vide Tom. 1. Biblioth.
Orient. pag. 56.

Ejusdem germanitatis esse videntur Sy-
riaci sermones de *B. Virgine*, de *sanctis*
Martyribus, de *Pœnitentia*, de *Defunctis*,
deque nonnullis anni solemnitatibus, qui in
cod. Syr. Vat. X. pag. 122. hoc titulo
prænotantur. *ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ*
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
„Scalæ hymnorum sancti doctoris Ephræ-
„mi. Ex quingentis autem, quas com-
„posuit, Scalas, non aliæ nostris tempo-
„ribus compertæ supersunt, præter istas
„quadraginta, quas præ manibus habe-
„mus, & quas scribere aggredimur.,,
Prima, ad Tonum. *ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ*
Hic mensis est, incipit pag. 122. a tergo:
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
Beata Maria. Secunda,
ad Tonum, *ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ*
Pater scripsit Epistolam, incipit pag. 125.
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
non ideo, quia ego te
genui. Et sic de reliquis. Codex exaratus
est anno Græcorum 1875. Christi 1563.
in Sadad Damascenæ regionis pago apud
Ecclesiam Deiparæ die 26. Novembris,
quemadmodum pag. 167. & 168. adno-
tatur. De hisce igitur quadraginta Scalas

A ex mente Syrorum dubium nullum mo-
vetur, quin sint genuinus Ephræmi fœ-
tus: & jure quidem meritoque: his enim
de Scalas seu hymnis loquuntur Sozome-
nus lib. 3. cap. 16. & Theodoretus lib. 4.
cap. 29. quum ajunt: „Quoniam Har-
„monius Bardesanis filius cantica quædam
„olim composuerat, & modorum suavi-
B „tati impietatem admiscens, audientium
„animos demulcebat & ad exitium per-
„trahebat; ipse Ephræmus modorum
„compositionem inde mutuatus, pietatem
„canticis permiscuit, & suave simul &
„salutiferum medicamentum audientibus
„exhibuit. Atque hæc Cantica festos
„Martyrum dies lætiores ac splendiores
C „etiamnum efficiunt.,, Græcis scriptori-
bus consonant Syrus auctor vitæ Ephræmi,
qui Scalas a nobis supra memoratas præ
oculis videtur habuisse, dum scribit:

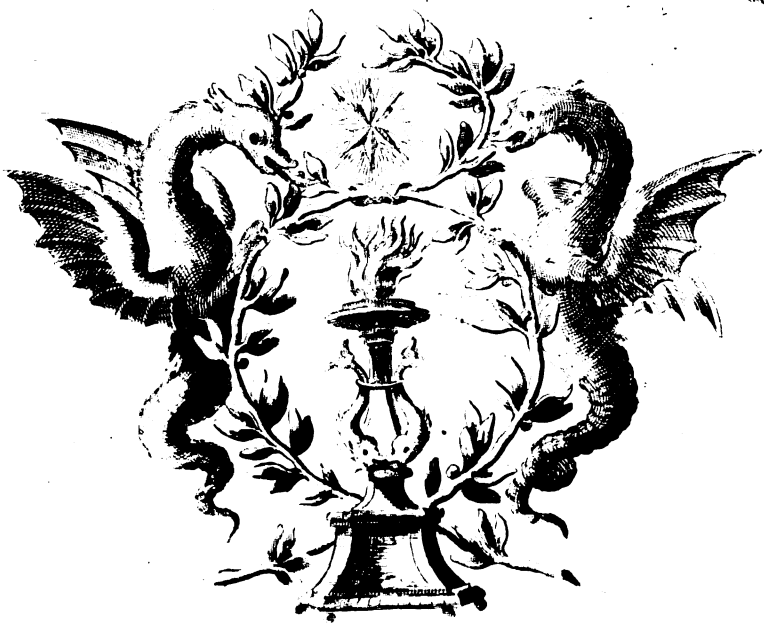
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
D *ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ*
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
E *ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ*
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
ܡܠܟܐ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܪܐ ܕܡܪܝܡ
F „Jam vero satis edoctus beatus Ephræm,
„quantum homines illi musica cantuque
„caperentur, illosque a profanis & inho-
„nestis lusibus choreisque puerorum avo-
„care cupiens, choros Virginum insti-
„tuit, docuitque eas hymnos, scalas,
„& odas sublimibus & spiritualibus sen-
„tentiis compactas, de Christi nativita-
„te, Baptismo, Jejunio, deque reliquis
„dispensationis Christi mysteriis, de re-
surre-

„ surrectione , & de ascensione : præterea
 „ de Martyribus , de Pœnitentia , & de
 „ Defunctis : effecitque , ut Virgines illæ
 „ ad Ecclesiam convenirent cunctis Domi-
 „ ni solemnitatibus & Martyrum celebri-
 „ tatibus atque diebus Dominicis . „ Sca-
 las itaque hujusmodi , seu Hymnos Ephræ-
 mianos de Dominicis mysteriis , de B. Vir-
 gine , de Martyribus , de Pœnitentia , de
 Defunctis , quales in nostro cod. Syr.
 Vat. X. describuntur , pro genuinis haberi
 debere , Græcorum Syrorumque scripto-
 rum testimonium convincit .

In eodem cod. Syr. Vat. X. pag. 40.
 inque omnibus Syrorum Jacobitarum Horo-
 logiis , seu officiis Ferialibus , tam impres-
 sis , quàm manuscriptis , *Ephremiani hymni*
heptasyllabi exhibentur ejusdem argumen-
 ti ac *Scalæ* , de quibus supra : videlicet , de
B. Virgine , de *Martyribus* , de *Pœniten-*

tia , de *Defunctis* . Horum primus p. 40.
 incipit : ܩܘܝ ܝܢ ܣܝܢܘ ܦܬܪܝܬ ܠܬܝܬ ܕܥܠܡܐ
Qui in sinu Patris lates . Sunt autem duo-
 deviginti : quos antecedunt alii 60. au-
 ctore Jacobo Sarugensi , & sequuntur alii 7.
 qui Balæi nomen præferunt . Longus
 essem , si quotquot de B. Virgine , vel
 sanctis Martyribus cantica seu carmina in
 ecclesiasticis Syrorum libris occurrunt , de
 iis disputationem hic instituere vellem ;
 spuriorum ne , an genuinorum hymnorum
 in censum sint referenda . Cæterum , quia
 non solum Græca in lucem edimus Ephræ-
 mi scripta , sed etiam Syriaca ; de his quo-
 que singillatim erit nobis suo loco disse-
 rendum .

Ex Bibliotheca Vaticana Idibus Febr.
 Anno Domini M. DCC XLIII.

E J U S D E M
J O S E P H I S I M O N I I
A S S E M A N I

BIBLIOTHECÆ VATICANÆ PRIMICUSTODIS

Ad Eñum ac Rñum Dominum

D. ANGELUM MARIAM
Q U I R I N U M

S. R. E. CARD. BIBLIOTHECARIUM

In alterum Tomum Græcum & Latinum

OPERUM SANCTI EPHRAEM SYRI
E P I S T O L A .

I cui mirum videatur, tres Sermonum Ephræmianorum Tomos Latine dumtaxat editos, decem annorum spatio à Cl. viro Gerardo Vossio fuisse elaboratos: primum enim anno Christi 1589. in lucem emisit; alterum anno 1593. ac tertium anno 1597. absolvit: non minus forsan accidet mirum, decem integros mihi effluxisse annos, ut hunc alterum editionis Græco-Latinæ Tomum publici juris facerem: tot enim præterierunt anni, ex quo, Te annuente, Cardinalis amplissime, Tomum primum sanctissimi Syrorum Doctoris ac Prophetæ è Græco Latine redditum, notisque & Prolegomenis illustratum evulgavi. Verum, (quæ summa tua humanitas est,) in bonam, ut spero, partem accipies, si non ita celeriter, ut desiderium erat tuum, hic Tomus in publicam lucem prodiit: mihi enim tarditatis, vel certi potius consilii editionem istam usque ad præsentem diem differendi, causa fuit duplex: Altera quidem, quod ipse dum alterum ac tertium Tomum pararem, à Summo Pontifice Clemente XII., totius Maroniticæ nationis rogatu, in Syriam ob Ecclesiastica quædam negotia, quemadmodum Tibi per literas fusius significaveram, navigare jussus, cæpta interrumpere coactus sum; & adhuc in iis negotiis expediendis etiam post meum in Urbem regref-

regressum occupatus essem, nisi Sanctissimi Patris BENEDICTI XIV. sapientia & auctoritas nodum solvisset: cui proinde cum ob alia multa mihi collata beneficia plurimum me debere profiteor, tum etiam quod ab ingrato causarum strepitu, in quem volens nolens incideram, ad jucundissimum istum Vaticanum secessum me revocavit, ubi libris de more evolvendis totus incumberem. Altera vero, ut locus interim daretur eruditissimo sane, doctrinarumque omnium & linguarum genere præstantissimo, sed decrepitæ ætatis viro Petro Benedicto, Syro Maronitæ, Societatis Jesu, commissum sibi agellum excolendi: Syriaca nimirum ille sancti Ephræmi Opera in Latinum sermonem convertenda, dum ego Græcis operam darem, susceperat: quod quidem munus a Te sibi demandatum quantalibet diligentia exequutus, ad exitum tamen perducere nequivit: binos enim Tomos qua majori potuit elegantia edidit: sed quum tertium & ultimum curaret, laboribus & annis confectus optimus senex, fatis cessit, imperfectum opus relinquens. Hæc Tibi etiam, Eminentissime Princeps, mens fuerat, hoc consilium, ut scilicet utrinque opus urgeretur, quo tam splendida & luculenta à Te decreta editio citius lucem adspiceret. Nec stimuli defuere ad id strenue naviterque exequendum. Excitabat enim utrumque ad incumbendum in traditum à Te sibi pensum sedulitas ac vigilantia illa pene incredibilis, qua videbamus Te noctu diuque non cessare commentarios varia eruditione refertos conscribere, omnesque & singulas disciplinas sic animo complecti, sic calamo versare, ut nisi doctissimis Epistolis in lucem emissis nullæ fere Tibi sive perfecta valetudine utenti, sive etiam in lectulo ob ægrotationem decumbenti prætereant hebdomades. Exemplis itaque tuis exstimulatus, postquam Vir ille clarissimus, gentilium meorum decus & ornamentum, & vivere & scribere desiit, nil cunctandum ratus sum, ut hic post editos ab illo Tomos statim succederet.

Quid vero à me in hac editione præstitum sit, paucis nunc indicabo. Jam in mea ad Te Epistola Tomo priori præfixa lectores monueram, Oxoniensis à nobis Editionis ordinem idcirco fervari, quod ex plurimis Græcorum codicum, qui in Vaticana & alibi exstant, exemplaribus nullum nobis obtigerit, quod plane cum altero conveniat sive in dispositione ac numero Sermonum, sive in omni-modâ titulorum, verborum, sententiarumque conformitate. Hoc ipsum cernimus etiam in Latinis Ephræmianorum operum versionibus, quarum neque ordo, neque tituli, neque verba ut plurimum consentiunt. Atque hanc ob causam quum prior Tomus duos supra triginta priores Editionis Oxoniensis Sermones complectatur, in hoc secundo Tomo, quos eadem Editio à Sermone trigesimo primo usque ad ultimum repræsentat, eodem ordine edendos censuimus. Verum, ut aliquot insuper sermones, aut fragmenta alicubi in nostra Editione adderemus, hæc nos ratio movit: quia nimirum lacunas bene

Quod argumento est, in Græcis etiam Codicibus neque dimidium hujus Sermonis exhiberi. Prodibit autem quamprimum Latine & Syriace in tertio Tomo, quem post cl. viri Petri Benedicti obitum, Stephanus Evodius, Apameæ in Syria Archiepiscopus, meus ex Sore Nèpos, jussu tuo, Princeps Eminentissime, adornandum suscepit.

Qui in Editione Oxoniensi pag. 419. *De Domina Sala* inscribitur, ad sanctum Ephræmum nullatenus pertinet, ut omnes norunt, sed ex Lausiatis Palladii desumptus est, quemadmodum & ipse, Eduardus Thuuaite in notis observat. Hunc nos pag. 393 nequid ex Editione Oxoniensi desideretur, recudimus post illas Interrogationes & Responiones, de quibus supra facta est mentio.

Fragmentum Sermonis, cujus initium in Editione Oxoniensi pag. 423. εἰς μάχην δυνατῶν, exstat in Sermone illo, qui incipit: πέρου μοι παροῦντων ἄνθρωποι, *Anno præterito ad me accessere quidam*. Hunc proinde integrum edimus pag. 411. ex codd. Vat. 441. & 442. & ex Codd. Alexandrinis 16. & 42.

Post fragmentum περὶ τῆς ἐμφυσημάτων, quod in Oxoniensi pag. 423. prodiit, alia quædam in Genesim subjungimus à pag. 323 ad pag. 326. ex Codd. Vaticanis 1520. 1657. & ex Cod. Alexandrino 7. Quin etiam excerpta addimus ex catenis Græcis in Scripturam, nimirum in Job, in Psalmum 93. in Transfigurationem Domini seu in Matthæum, & in nativitatem Domini, à pag. 424. ad pag. 427. quæ nobis suppeditarunt Codices Vaticani 251. 752. 1610. 1642. & Palatinus 230.

Sermonem *de octo cogitationibus* pag. 422. ex Cod. Cromuellianno imperfectum edidit Eduardus Thuuaite. Lacunas ejus supplemus hoc Tomo pag. 428. ex Cod. Vat. 375. & Palatino 91. simulque, ostendimus, potiore ejusdem Sermonis partem in illo contineri, qui *de Perfectione monachi* inscribitur, incipitque pag. 411. *Anno præterito*.

Testamentum Ephræmi, quod in Editione Oxoniensi pag. 365. Græce prodiit, cum Syriaco textu contulimus pag. 395. & variantes lectiones subjecimus pag. 433.

Denique post Sermonem, cui titulus περὶ πίστεως, initium, ὁ Κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, qui postremum locum in Edit. Oxoniensi occupat, ut justam in molem hic Tomus excresceret, à pag. 341. nonnullos Sermones subjunximus, qui tamem ad editos ab Eduardo Thuuaite aliqua ratione pertinerent: cujusmodi est *Encomium in sanctos Quadraginta Martyres*, quod Ephræmus ipse auditoribus pollicitus fuerat, quum laudes S. Basilii Magni hoc Tomo pag. 289. texeret. Sermo insuper inscriptus *de morum perversitate*, qui pag. 183. inter Quingenta illos Photio laudatos quadragesimum octavum locum tenet, separatim, ut apud Vossium, sic in nostra editione pag. 368. iterum ex mss. Codicum fide editur.

Hæc

Hæc igitur in ista editione supplenda esse, vel addenda judicavimus. Quam editionem si Tibi, Eminentissime Princeps, ut spero, & opto, non ingrata accidisse intellexero, aliis sancti Ephræmi operibus, quæ Græcè nunquam prodierunt, in tertio ac postremo Tomo in lucem emittendis manum admovebo.

Ex Bibliotheca Vaticana Kalendis Martii Anno Domini MDCCXLIII.

SANCTI

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ
ΑΒΡΑΑΜΙΟΥ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΨΙΑΣ
ΑΥΤΟΥ ΜΑΡΙΑΣ.

SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAEM SYRI

IN VITAM BEATI
ABRAAMII,
ET NEPTIS EJUS MARIÆ.

ΔΕΛΦΟΙ' μὲ, βέλο- A
μαι ὑμῖν διηγήσασθαι
πολιτεῖαν καλὴν καὶ τε-
λείαν ἀνδρὸς θαυμαστῆς,
ἥντινα ἀρξάμενος καὶ ἐπι-
τελέσας ἐδοξάσθη. Δει-
λιῶ δ' ἵς ἰσορῆσαι τῇ θαυ-
μασίᾳ καὶ φαιδρᾷ μαρ-

τυεῖαν τῇ εἰκόνος τῇ θεοφιλεῖς ἀρετῆς αὐτοῦ. Ἰδὲ
γὰρ ἡ μὲ πολιτεία τῷ ἀνδρὶ καλὴ καὶ τελεία,
ἐγὼ δ' ἀόσκητος καὶ ἰδιώτης· καὶ ἡ μὲ εἰκὼν τῇ
ἀρετῇ φαιδρὰ καὶ θαυμαστὴ, πᾶσι δ' ἡρώματα
τυγνὰ καὶ φοβερά. Ἀλλ' ὅμως εἰ καὶ ἀόσκητος
ἔστω καὶ ἰδιώτης, πολλὴν λέγω, εἰ καὶ ἐπαξίως μὴ
καταλαμβάνω δὲ τέλειον, διηγῶμαι οἷός τε εἰμὶ,
μὴ ἐπὶ τῇ φράσει πᾶσι δ' ὁ δατέρων Ἀβραάμ,
τῷ αὐτῷ ὅστις ἐγένετο ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν, καὶ
ἐπολιτῶσατο πολιτεῖαν ἐπὶ τῇ γῆς ἀγγελικῶν
καὶ ἑράνιον· ἐκτίσατο ἑπομονὴν ὡς ἀδάμας,
καὶ κατηξιώθη τῆς ἐπερραίας χάριτος. Ἐπειδὴ
ἀπὸ νεότητος αὐτῷ ἠγνίσθη ἑαυτὸν ναὸν θνέσθαι
τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἡτοίμασεν ἑαυτὸν
σκεῦος ἁγίον, ἵνα ἐνοικήσῃ ὁ καλέσας Θεὸς
ἐν αὐτῷ.

Οὗτος πίνων ὁ μακάριος γονεῖς εἶχε πλῆ-
οὺς σφόδρα· ἠγάπων τε αὐτὸν ὑπὲρ μέτρον τῇ
ἀνθρωπίνῃ φύσει· καὶ ἐμνησθῆσατο αὐτὸν ἐκ
παρθένου, προσδοκῶντες ἄγεαξ ἐν ἀξιώματι.

Ὁ δ' ἐκ δὲ ἐδελεν ἕτως. ἀπὸ δ' νέας ἡλικίας ταῖς

Tom. II.

ἐκ-

RATRES mei,
enarrare vobis vo-
lo pulchram per-
fectamque viri ad-
mirandi vitæ ratio-
nem:quam quidem
ipse sic inchoavit,
atque perfecit, ut
gloriam promerue-
rit. Ceterum ve-

reor admirabile atque illustre testimonium
texere imaginis ejus Deo acceptæ virtutis.
Ecce enim vita quidem ac conversatio viri
bona & perfecta est:at ego infirmus & imperi-
tus. Imago virtutis, luculenta & admiranda
est:colores vero, tristes sunt ac horridi. Verum-
tamen quamvis imbecillis sim & imperitus
sermone, perfectionemque illius digne com-
prehendere nequeam; tentabo tamen vel ex
parte enarrare, qualiscumque sim, atque disse-
rere, licet insufficiens, de altero Abraamo, qui
nostris exstitit temporibus, & angelicam coe-
lestemque vitam in terris duxit, posseditque
patientiam, adamantis instar, & coelestem me-
ruit consequi gratiam. Et quoniam à juventu-
te sua castum pudicumque se exhibuit, tem-
plum Spiritus sancti effectus est, & vas san-
ctum, ut in eo qui vocaverat ipsum Deus,
suum domicilium habitationemque teneret.

Hic igitur beatus parentes habuit ad-
modum divites: qui quum supra modum hu-
manæ naturæ ipsum diligenter, desponsarunt
ei puellam adhuc puero, expectantes, ut ad
dignitatem aliquam promoveretur. At hic
longe aliter sentiens, ab ipsa mox ætate ju-

venili,

venili, ecclesias frequentare cœpit : & si quando sacras Scripturas legi audiret, libens aures accommodabat, & studiose in iis se exercebat, & meditabatur. Ceterum parentes ejus compellebant ipsum matrimonii vinculis obstringi: quibus quum ille diu multumque obstitisset, tandem tamen pudoris verecundia victus, acquiescere ac consentire cogitur. Celebratis ergo die septimo nuptiis, ipsoque jam in thalamo cum sponsa sedente, subito tamquam lux quædam, divina gratia in corde ipsius refulsit: quam veluti ducem nactus atque sequutus, illico domo exiliens, e civitate egressus est. Duobus autem milliaribus procul inde cellulam quamdam vacuum invenit, in quam ingressus, magno ibi cum gaudio habitabat, lætoque corde Deum glorificabat. De quo ejus facto tam parentes ipsius, quàm cognati & vicini magno correpti sunt stupore: egressique, beatum illum ubique requirebant. Quumque illum post decem & septem dies in ea cella preces ad Deum fundentem invenissent, ad ejus aspectum valde obstupuerunt. Beatus autem ad eos: Quid, inquit, admiramini? Deum potius benignissimum collaudate, qui me a cœno iniquitatum mearum eripuit; & pro me orate, ut in finem usque vitæ, jugum hoc, quod me licet indignum subire voluit Dominus, valeam sustinere, vitamque meam beneplacitam secundum ipsius voluntatem instituere. Cui quum respondissent, Amen; hortatus ac deprecatus est ipsos, ne sæpius ei molestiam prætextu visitationis inferrent: tum ostium cellulæ obstruxit, seque ipsum intus reclusit, minima fenestella relicta, per quam cibum acciperet. Illustrataque est mens ejus divina gratia, qua in dies in optimo vitæ instituto proficiebat, continentiamque magnam possidebat, ac vigiliis, planctui, humilitati atque caritati vacabat. Quumque ubivis locorum fama ejus percrebesceret, cuncti audientes, ad eum visendum, & ut ab eo juvarentur, undique confluebant. Datus enim eidem a Deo fuerat sermo sapientiæ & intelligentiæ: eratque opinio ac fama de ipso inter parentes, lucidissimi luminaris instar refulgens. Accidit autem post decem annos a tempore renunciationis suæ, ut parentes ejus ex hac vita migrarent, quum magnam auri vim opesque ei reliquissent. At ille rogavit amicum quemdam sibi fidum, ut universa quæ sibi obtigerant, in pauperes & orphanos distribueret, ne per ea ab orationibus avocaretur impedireturque. Quibus sic actis, tranquillamente, vacuoque curis animo remansit. Illud quippe beati viri erat studium, ut mentem nullis rebus terrenis obstrictam haberet: atque ideo nihil super terram, præter sagum unum,

A Ἐκκλησίαις ἐχόλαζε, καὶ τῇ θείῳ Γραφῇ ἠδέως ἤκουε καὶ διδύμως ἐμελέτα ἐν αὐταῖς. Οἱ δὲ γονεῖς ἠνάγκαζον τῷ γάμῳ προσωμιλῆσαι. αὐτὸς δὲ ἔχ' ἔτιως ἐβέλετο. Ἐνοχληθεὶς δὲ πλεῖσταίς ὑπὲρ αὐτῆς ἀπὸ πολλῆς αἰδέως ἐνεχέθη. Καὶ ἡμοῦν τῇ γάμῳ τῇ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ, καθημένῳ αὐτῷ ἐν τῷ πατρὶ μὲν τῷ νύμφῃ, ἀφηνιδίως, ὡς περὶ ὁ φῶς, ἐλαμψεν ἡ χάρις εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς. ἀποπηδήσας δὲ τῷ οἴκῳ ἐξῆλθε. τύπος δὲ ὁδηγὸς ἐγένετο αὐτῷ ὁ φῶς ἑκείνο. ὃ καπακολαθὼν ἐξῆλθε τὸ πόλεως, καὶ ἀπὸ μιλίων δύο ὁδῶν κελλίον χολάζον, εἰσελθὼν ᾤκησεν ἐν αὐτῷ μὲν χαρᾶς μεγάλης, καὶ δι' ἡρωσύνης καρδίας αὐτῆς, δοξάζων τὸ Θεόν. Ἐκείσε δὲ ἔλαβε τὰς γονεῖς αὐτῆς σὺν τοῖς συγγενέσιν αὐτῶν παρὰ τὸ γεγονός. Καὶ ἐξελθόντες πάντες, ἐζήτησαν τὸ μακάριον. μὲν δὲ ἡμέρας δέκα ἐπὶ εὖρον αὐτὸν ἐν τῷ κελλίῳ προσευχόμενον τῷ Θεῷ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐθαύμαζον. Οἱ δὲ μακάριος εἶπε πρὸς αὐτὰς, Τί θαυμάζετε; δοξάσατε μᾶλλον τὸ Θεόν, τὸ φιλόανθρωπον, τὸ ῥυσάμενόν με ἀπὸ τῆς βορβόρος τῇ ἀνομίᾳ μου, καὶ εὐξασθε παρὰ ἐμῶν, ἵνα ἕως τέλους βασιλεύῃ τὸ ζυγόν, ὃν ὁ Κύριος κατηξίωσε με ὑπελθεῖν τὸ ἀνάξιον, πολιτὸν ἀνάμενόν τε καὶ τὸ αὐτῶν ἀνέρεται, καὶ τὸ αὐτῶν θέλημα ποιήσῃ εἰς ἐμέ. Οἱ δὲ ἀποκλειθέντες εἶπον· ἀμήν. Παρεκάλεσέ τε αὐτὰς, ἵνα μὴ σιωχῶς ὀχλῶσιν αὐτὸν. καὶ ἀναφράξας τὴν θύραν, ἔκλεισε καθ' αὐτῶν, εἰσάσας θυεῖδα μικρὰν μόνον, δι' ἧς τὴν τροφὴν ἐδέχετο. Εὐφωτίσθη δὲ ἡ ψυχή αὐτῆς ὑπὸ τῆς χάριτος, καὶ ἦν φοροκόπων ἐν τῇ καλλίστῃ αὐτῆς πολιτείᾳ, ἐγκράτειαν μεγάλῃ. Ἐκλήσατο, ἀχρυνίσαν τε καὶ κλαυθμόν, ταπεινοφροσύνην καὶ ἀγάπην. φήμη δὲ διέδραμεν παρὰ αὐτῆς πάντας, καὶ πάντες ἀκέσαντες ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν θαύσασθαι αὐτὸν ἅμα καὶ ὠφεληθῆναι. ἐδόθη γὰρ αὐτῷ λόγος σοφίας καὶ σιωπῆς, καὶ ἦν ἡ παρὰ αὐτῶν ἀκοή τε καὶ φήμη, καθάπερ φωστὴρ φωτεινός, σὺν τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν. Ἐτελεύτησεν δὲ οἱ γενεῖς αὐτῆς μὲν ἔτη δέκα ἔα αὐτὸν ἀποτάξασθαι, ἀφέντες αὐτῷ χεῖματα καὶ χρυσίον πολὺ. Οἱ δὲ παρεκάλεσέ ἵνα γνήσιον αὐτῶ φίλοι, ἐπὶ τῷ ψαλμῷ αὐτὰ πτωχοῖς τε καὶ ὀρφανοῖς πρὸς τὸ μὴ ἐμποδισθῆναι αὐτὸν ἀπὸ τῆς προσευχῆς. καὶ ἔτιως ποιήσας ἐμεινεν ἀμέλειμος. Αὕτη γὰρ ἦν ἡ παρὰ τὴν μακαρίαν, ὅπως μὴ δεσπομένη ἡ ψυχή αὐτῆς ἐν τῇ γνήσιᾳ πράγματι, καὶ ψαλμὸς ἐπὶ γῆς ὁσπτεν ἐκτίσας πολλὴν σαγίαν ἐνός καὶ

καὶ τειχίνῃ ὁμοίως ἄνδρ' ἐφόρει· καὶ καυκίον δ' ἐν ἑκέκτῳ, ὃν ᾧ ἐγένετο. Μετὰ δ' πάντων τούτων ἐκτίσας τὸ παπεινοφροσύνην ὑπέρμετρον, καὶ ἀγάπῳ ὁμόζυμον πρὸς πάντας· ὃ προστίμησε πολλοὺς πτωχοὺς, ὅτε μὴ ἀρχόντα ἀρχομένης, ἀλλὰ πάντας ὁμοίως ἐτίμα. ὃς ἐλάβε πρὸς ὅσους ἀνθρώπους, ὅτε ἐπιτίμησέ ποτὲ ἡνιπαμῶς, ἀλλ' ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ ἁλάτι ἡρτυμένης μὲν ἀγάπης καὶ φιλότητος. Τίς γὰρ ἀκύν τῆς καμίνης αὐτοῦ ἀποκρίσεως, ἐκορέντο ποτε τῆς ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ γλυκύτητος; Ἡ δ' τίς θεωρῶν τὸ τίμιον καὶ ἀγγελιοειδὲς πρὸς ὅσους ποτε συνεπίμπλατο; Εἰς πάντα δ' τὸ χρόνον τῆς ἀσκήσεως αὐτοῦ, ὃς ἡλλάξε τὸ καὶνόν, ἐπὶ πενήκοντα χρόνων ἀσκήσας μὲν πάσης προθυμίας. Ἀλλ' ὅτι ἄπειρον προθυμίαν καὶ τὴν ἀγάπῳ, ἣν ἔχε πρὸς τὸν Χριστόν, ὥστε ὀλίγα ἡμέρας ἐλογίζεσθαι αὐτῷ ἅπας ὁ χρόνος, καὶ ἀκόρετος αὐτῷ ἐφάνη πᾶσα ἡ πολιτεία τῆς ἀσκήσεως.

Ἡ δ' ἐν τῇ πεντηκῇ ἡλικίᾳ τὴν πόλιν χωρίον μέγα σφόδρα, ἐν ᾗ ὑπῆρχον πάντες ἑλλήνες ἀπὸ μικρῆς ἕως μεγάλης αὐτοῦ. ὃς οὖν ἔχουσεν ἐπιστρέψαι αὐτὸς, καί ποτε πολλῶν καταστάτων Πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων ἡλικίᾳ τῇ ἐπισκόπῳ ὃ ἐκείσε· ὅμως ὃς οὖν ἔχουσεν αὐτὸς ἐπιστρέψαι ἀπὸ τῆς εἰδωλομανίας· ἀνελθόντες τε πάντες ἄσφακτοι, μὴ διωκόμενοι ὑπερυγκῶν τὴν θλίψιν τῇ ὑπὸ αὐτοῦ ἐσθλομένη διωγμῷ. καὶ μοναχῶν δ' πολλῶν καὶ ἀπαξ, καὶ δις ἐπερρίψαν αὐτοῖς, μηδὲν ἀνύσαντες πλεονεξίας εἰς τὴν τῶν ἐπιστροφῆν. Μὲν δ' τῶν ἡμερῶν καθ' ἑαυτοὺς τῇ ἐπισκόπῳ, πρὸντος δ' κλήρος, εἶπε πρὸς αὐτὸς τῇ μακαρίᾳ μνηστῆρι ὁ ἐπίσκοπος· Οὐκ ἔγωγ' ἐν τοῖς χρόνοις μὲν ποῖτον ἄνδρα τετελειωμένον, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν κεκοσμημένον ἐν πᾶσιν ὅσπερ ἀγαπᾷ ὁ Θεός, ὡς τὸ Κύριον Ἀβραάμιον. ἀπεκείσθαι δ' οἱ κληρικοὶ, καὶ εἶπον αὐτῷ· ὅντως δὲ ὁ ὅστις τῇ Χρυσῇ, καὶ τέλει ἀσκητικῇ. Εἶπε δ' πρὸς αὐτὸς ὁ ἐπίσκοπος, Βύλομαι χειροτονῆσαι αὐτὸν εἰς τὸ τῇ ἑλλήνων χωρίον. Ἀλλ' ὅτι τῇ ὑπομονῇ αὐτοῦ καὶ ἀγάπῃς διωθήσεται αὐτὸς ἐπιστρέψαι πρὸς τὸ Θεόν. Καὶ ἀναστὰς πρὸς αὐτὸν μετὰ τῶν κληρῶν πρὸς αὐτὸν ἐλθόντων. ἐλθόντων δ' καὶ ἀσπασαμένων αὐτὸν, ἤρξατο πρὸς αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος πρὸς τὴν κώμην λέγειν, καὶ πρὸς αὐτὸν ὅπως ἀπέλθῃ ἐκεῖ. Ὁ δ' ἀκύν, πρὸς αὐτὸν ἐγένετο σφόδρα, καὶ φησὶ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον· συγχώρησόν μοι, Πάτερ, κλαῦσαι τὰς ἀνομίας μου.

Tom. II.

ἐγώ

A unum, & tunicam unam cilicinam, quam gestabat, unumque catinum, ex quo edere ac bibere consueverat, possidebat. Cum his vero omnibus humilitatem supra modum, & caritatem erga omnes parem sibi vindicabat. Non divites pauperibus in honore præferebat, nec principem subdito; verum omnes æqualiter citra personarum acceptionem honorabat. Neque interdum quemquam durius increpabat; sed erat sermo ipsius sale caritatis & mansuetudinis conditus. Nam quis pulcherrimas ejus responsiones audiens, satiari aliquando dulcedine eloquiorum ipsius potuit? aut quis vultum ejus venerabilem, aspectumque angelicum quandoque intuens, non magis accensus fuit ad sæpius eum videndum? Toto porro tempore religiosæ ipsius exercitationis, canonem seu regulam semel arreptam non mutavit, sed quinquaginta annorum spatio in eodem vitæ tenore cum omni alacritate se exercuit. Propter nimium autem amorem ac desiderium, quo in Christum ferebatur, omne temporis illius ævum quasi dies paucos reputabat, nullaue satietate religiosi instituti sui capi unquam poterat.

Erat vero non longe a civitate illa vicus valde magnus ac spatiosus, in quo cuncti pariter pagani a minimo usque ad maximum degebant: quos nullus plane convertere poterat, quamvis multi Presbyteri & Diaconi ab Episcopo illius loci constituti fuissent: nemo tamen illos ab idololatria avertere valuerat; sed omnes, qui id tentabant, re infecta ab iis recedebant, ob gravissimam afflictionis molestiam, qua ab illis premebantur. Quumque turba nihilominus monachorum semel atque iterum illos adire tentasset, nihil omnino super eorum conversione profecerunt. Quadam ergo die Episcopus sedens cum Clericis suis, beatissimi hujus viri memor, dixit ad eos: Talem ego virum cunctis temporibus meis non novi, ita in omni opere bono perfectum, omnibusque exornatum virtutibus, quas Deus diligit, sicuti domnum Abrahæm. Clerici autem respondentes, vere illum Christi famulum, monachumque perfectum esse affirmabant. Ad quos Episcopus: Volo, inquit, eum ad hunc paganorum vicum ordinare Presbyterum: patientia si quidem & caritate sua illos ad Deum convertere poterit. Et confurgens e vestigio, una cum Clero ad cellulam ejus contendit: quo quum pervenissent, eumque salutassent, coepit mox Episcopus de vico cum illo agere, ipsumque hortari atque rogare, ut istuc proficisceretur. Quo ille audito, vehementer contristatus, ait ad Episcopum: Permitte mihi, obsecro, Pater, ut meas iniquitates deplan-

A 2

gam;

gam; neque ejusmodi negotium mihi homini imperfecto & infirmo imponas. Ad quem denuo Episcopus: Christi, inquit, gratia idoneus es: quare noli te in hac obedientia cunctabundum exhibere. Cui vir beatus respondit: Rogo sanctitatem tuam, ut tenuitatis meae misereatur, meque propria deflere mala permittat. Et ad eum Episcopus: Ecce, inquit, omnia reliquisti, & mundum ac quaecumque in eo sunt, odisti, teque ipsum crucifixisti. Verumtamen licet hæc cuncta recte perfeceris, obedientia tamen adhuc cares. Quæ quum ille audiret, illacrymans dixit: Quis sum ego canis mortuus, & quæ est vita mea, quod talia de me cogitasti? cui Episcopus: ecce hic, inquit, residens, tuam dumtaxat salutem curas: illic vero divina adjuvante gratia plurimos salvare, & ad Deum convertere poteris. Perpende igitur tecum, unde amplio-rem consequi mercedem possis, hinc ne, an inde: utrum si teipsum solum salvaveris, an si plures alios tecum ad salutem adduxeris? Beatus autem ille vir plorans dixit: Fiat voluntas Domini: attamen propter obedientiam proficiscar. Eductum igitur illum ex sua cellula, in civitatem adduxit, ibique per manus impositionem illum ordinavit, ac protinus cum gaudio comitantibus Clericis ad vicum destinavit. Quo dum beatus se conferret, precabatur in via Deum, dicens: Benignissime ac optime, respice imbecillitatem meam, & gratiam tuam in auxilium meum mitte, ut nomen sanctum tuum glorificetur.

Perveniens vero ad vicum, conspexit illos idololatriæ infania vehementer esse de- tentos: quare suspirans, flevit amare, sublati- que in cælum oculis, dixit: Tu Domine, qui solus absque peccato es, qui solus es mi- sericors, & solus clemens atque benignus, ne despicias opera manuum tuarum. Festi- nanterque misit nuncium in civitatem ad quemdam carissimum amicum, ut pecunias ex patrimonio suo relictas sibi mitteret. Quas quum accepisset, intra paucos dies exstruxit ecclesiam, in qua assidue preces Deo offerebat, & sic multis cum lacry- mis orabat atque dicebat: Congrega, Do- mine, populum tuum dispersum, & intro- duc eum in hoc templum tuum: oculo- que mentis ipsorum illumina, ut te solum verum Deum cognoscant. Qua expleta precatone, confestim ab ecclesia egressus, contendit ad fanum gentilium: ubi abomi- nationes eorum destruxit, & aras subvertit. Quod factum cernentes pagani illi, tamquam feræ agrestes in eum irruerunt, multisque verberibus laceratum, ex vico ejecerunt.

Ipsæ

A ἐγὼ γὰρ ἀτελής καὶ ἀσθενὴς τῷ πρᾶγματι ὑπάρχω. Καὶ πάλιν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἐπίσκοπος. Διὰ τὴν χάριν ἢ Χειρὶ δύναμις εἶ, καὶ μὴ ὀκνή- σης ταύτην ἢ ὑπακοὴν ποιῆσαι. Καὶ ἀποκρι- θὲς ὁ μακάριος ἔφη· ἐλέησον ἢ ἐμὴν ἀτέλειαν, πῶς ἀκαλῶ ἢ σὴν ὁσιότητα, ὅπως πεινῶ καὶ ἐμαυτὴ κακὰ. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἐπίσκοπος. Ἰδὲ πὰ πάντα ἐγκατέλειπες, ἢ κόσμον καὶ πὰ ἐν αὐτῷ πάντα ἐμίσησας, καὶ ἑαυτὸν ἐσαύρω- σας· ὁμῶς ταῦτα πάντα κατηρῶσας, ὑπα- κοὴν σοὶ ἔχεις. Ἀκούσας ὁ ταῦτα ἔδωκεν καὶ ἔπε· Τίς ἐμὶ ἐγώ, ὁ κύων ὁ πενηνκὴς, καὶ τίς ἡ ζωὴ μου, ὅτι πτωχὸς ἐλογίσω πρὸς ἐμὴν; Ἐφῆ ὁ αὐτῷ ὁ ἐπίσκοπος· ἰδὲ ὧδε καθήμε- νος ἑαυτὸν μόνον σώζεις, ἐκὼς ὁ ἀφ' ἢ χάρι- τος ἢ Θεοῦ πολλὰς ἔχεις σωσά καὶ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸ Θεόν. λόγισα ὅσω πρὸς ἑαυτὸν ποῖος μισθὸς πλείων, ἢ πρὸς ἢ ἐκείνος, ὃ σωσά ἑαυτὸν μόνον, ἢ τὸ μὲν ἑαυτὴ καὶ πολλὰς ἑτέρας; Ὁ ὁ μακάριος κλαίων ἔπε· τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου θέλω. πλὴν ἀφ' ἢ ὑπακοὴν ἐγὼ ἀπέρχο- μαί. Καὶ ἔξαγαγόντες αὐτὸν ἀπὸ τῆς κελλίας, ἤγαγον εἰς τὴν πόλιν· καὶ χειροτονήσας αὐτὸν προέπεμψε μὲν χαρὰς σὺν τῷ κλήρῳ. Ὁ ὁ μακάριος ἦνχετο ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς τὸ Θεόν, λέ- γων· Φιλάνθρωπε, ἀγαθὲ, ἰδὲ ἢ ἀσθενεῖάν μου, καὶ πένετον ἢ χάριν σε εἰς ἢ βοήθειάν μου, ἵνα δοξαθῇ τὸ ὄνομά σε τὸ ἅγιον.

Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ χωρεῖον, εἶδεν αὐτὸς κα- τεχόμενους τῇ μανίᾳ ἢ ἐιδωλολατρίας, καὶ τε- ναύας ἐκλαυσεν. ἐπάρας ὁ τὸ ὄμμα αὐτὴ εἰς τὸ ἔρανον, εἶπεν· Ὁ μόνος ἀναμάρτητος, ὁ μό- νος ἀσπλάγχχνος, ὁ μόνος φιλάνθρωπος, μὴ ὑπορίδης τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Καὶ πρὸς αὐτὸν ἔπεμψε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸ γνήσιον αὐτὴ φί- λον, ἵνα τὰ καταλειφθέντα τῷ χρημῆτι δπο- σείλῃ αὐτῷ. Καὶ ταῦτα δεξάμενος, εἰς ὀλίγας ἡμέρας, ὠκοδόμησεν ἐκκλησίαν, καὶ ἀνῆγεγεν ἐν αὐτῇ δὲ τὴν τῷ Θεῷ, μὲν πολλὰ δακρύων πῶς ἀκαλῶν καὶ λέγων· Κύριε, ἐπισύναξον τὸ λαόν σου ἢ ἐσκορπισμένον, καὶ εἰσάγαγε αὐτὸν εἰς τὸ ναόν σου τῶν, καὶ φώτισον τὸς ὀφθαλμούς τῶν ἀφνοίας αὐτῶν, ἢ γινώσκων σε ἢ μόνον ἀλη- θινόν Θεόν. Καὶ πληρώσας ἢ δὲ τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τῶν ἐκκλησίας, καὶ ἐπιλαβόμενος τὸ τὸ Ἑλλη- νων ναόν κατέσρεψε τὰ βδελύγματα, καὶ τὸς βωμούς αὐτῶν κατέσπασεν. Οἱ ὁ θεοσάμενοι ὃ γεγονὸς, ὥσπερ θῆρες ἄγριοι, ὤρμησαν ἐπὶ αὐτὸν, καὶ μὲν μασίγων ἐδίωξαν αὐτὸν τὸ κώμης.

Αὐτὸς

Αὐτὸς δὲ ἠποστρέφας ἤλθεν εἰς τὸ ἴδιον τόπον. καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μὲν κλαυθμῷ καὶ ὀδυρμῷ πρὸς Θεὸν ὑπερὶ αὐτῶν ἵνα σωθῶσι. Πρωίας δὲ ἡγομένης, ἐλθόντες εὗρον αὐτὸν ἀχόρμητον, καὶ ἤξεσαν, ἄνθρωποι ἀχόρμητοι. Ἡρχοντο δὲ καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔχοντες πρὸς αὐτὸν ὁμιλίαν, καὶ ἀκούσαντες τὰς ἀποφθέσεις αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐπὶ αὐτῶν κήρυξιν. Ἡρχατο δὲ αὐτὸς πρὸς αὐτοὺς ἐπιγινώσκοντες τὸν ἀληθινὸν Θεόν. αὐτοὶ δὲ μὲν βιάωντο, ὥστε λίθον ἀφύχον, ἐτύπησαν αὐτόν· νομίσαντες αὐτὸν τρεφικόν, ἀφῆκαν οὖν αὐτὸν σχεδὸν ἡμιθανῆ, καὶ ἀνεχώρησαν. Μεσονυκτίᾳ οὖν ἡγομένης, ἤλθεν εἰς αὐτόν, καὶ φωνάζας ἐκλαυσε σφοδρῶς, καὶ εἶπεν· ἱνατί, Δέσποτα, ὑπεβίβας τὴν ταπεινότητά μου, καὶ ἱνατί τὸ προσώπιόν σου ἀπ' ἐμοῦ ἀποστρέφεις, καὶ ἱνατί ἀπωθεῖς τὴν ψυχὴν μου, καὶ πρὸς ἄλλους ἔργα τῶν χειρῶν σου; Καὶ νῦν, Δέσποτα φιλάνθρωπε, ἐπέβλεψον ἐπὶ τὴν δούλῃ σου, καὶ δὸς αὐτοῖς τὸ γινώσκειν σε, ὅτι σὺ εἶσι σωτήρ σου Θεός. Καὶ ἀναστὰς μετὰ τὴν ὥχην, εἰσῆλθεν εἰς τὴν κώμην, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔφαμεν ἑσῶς. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἐλθόντες πάλιν εἶδον αὐτόν, καὶ ἑκθαμβοὶ ἐγένοντο εἰς μαγίαν τραπέντες οἱ ὥμοι καὶ ἀσπληγχοὶ, καὶ μὴ ἔχοντες οἰκτιρμὴν, ἐβασάνισαν αὐτὸν ἀνελεῶς, καὶ περὶ θέντες αὐτῷ πάλιν χροινία, ἔσφαραν αὐτόν, καθὰ καὶ παλαιῶν. Ταῦτα δὲ παλαιῶν, ὡς ἀδάμας, ἕως τελευτῆς χρόνου, ὑπέμεινεν ἐν ταῦταις ταῖς μεγάλας θλίψεσι καὶ ἀνάγκαις, τυπτόμενος, ὑβρίζομενος, συρόμενος, θλιβόμενος, πεινῶν τε καὶ διψῶν. ἐπὶ δὲ ταῖς ταῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ σὺν ἀπεσπράφῃ αὐτῶν, σὺν ἡγανάκησιν, καὶ ἠπομυθίων μᾶλλον ἐπλεόνασε καὶ εἰς αὐτὸς ἀγάπῃ. Καὶ ὥστε πυρκαϊάν τῇ ἐπιεικείᾳ κατέσβεσε καὶ ὀργῇ αὐτοῦ, πρὸς αὐτὸν, νεφελῶν, κολακῶν, καὶ τῶν μὴ φρεσβύτας ὡς πατέρας πρὸς Θεὸν φωνάζει· τὸν δὲ νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς· τὸν δὲ παλαιούς, ὥστε τέκνα· μνηστειζόμενος πρὸς αὐτόν. Μιᾶ δὲ τῶν ἡμερῶν, συναχθέντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ τῆς κώμης ἀπὸ μικρῶ ἕως μεγάλου θαυμάζοντες, πρὸς ἀλλήλους ἤρξαντο λέγειν· ἴδετε ἀνδρὸς ἠπομονίαν, καὶ τὴν ἀφ᾽ αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς φιλοσοφίαν, ὅπως ἐν ταῖς τοσαύταις θλίψεσι καὶ τοῖς κακοῖς, οἷς ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ, σὺν ἀπέσῃ ἐντεῦθεν, σὺν ἐτινὶ ἡμῶν εἴπε· λόγον κακόν, σὺν ἀπεσπράφῃ ἡμῶν, καὶ

A Ipse verò illuc reversus, iterum in ecclesiam se recepit, ubi cum fletu ac gemitu pro illis, ut salvi fierent, Deum deprecabatur. Mane autem jam factò, adventantes pagani, invenerunt eum orantem: unde magno perculsi stupore, quasi stupidi evaserunt. Quare etiam ad ecclesiam quotidie veniebant, non quidem orandi gratia, sed ut pulchritudinem ædificii, & ornamentum ecclesiæ suis oculis contemplantes recrearentur. Cœpit itaque rogare eos, ut verum Deum agnoscerent. Illi vero baculis eum tamquam lapidem aliquem exanimem percusserunt; mortuum autem illum existimantes, recesserunt, semivivo eo ibi relicto. Media vero nocte ad seipsum reversus, ingemiscens flevit vehementer, & dixit: Cur despexisti humilitatem meam, Domine? & quare faciem tuam à me avertis? & quamobrem animam meam repellis, & opera manuum tuarum contemnis? nunc igitur, benignissime Domine, respice super servos tuos, & concede eis, ut cognoscant te, quoniam præter te non est alius Deus. Post orationem vero surgens intravit in vicum, ingressusque ecclesiam, stans Psalmos decantabat. Facto autem diluculo, rursus adventantes conspexerunt eum ibi; & obstupefacti, atque in insaniam versi, ut truculenti, & omnis misericordiæ expertes, diris illum tormentis crudeliter affecerunt, & iterum funibus alligatum, sicut prius, extra vicum traxerunt. Ista autem quum per triennium pateretur, adamantis instar, fortiter perdurabat; neque tot tantisque tribulationibus atque necessitatibus unquam cessit; sed quum percuteretur, & contumeliis afficeretur, quum traheretur, quum affligeretur atque opprimeretur, quum fame & siti conficeretur; in omnibus tamen his, quæ ipsi accidebant, nunquam averfatus est illos, neque indignatus ac commotus est, verum magis magisque ejus in ipsos caritas augebatur: & quasi rogum ardentem, iracundiam eorum sua modestia ac mansuetudine restinguebat. Modo enim eos obsecrabat, modo admonebat, modo dulcium verborum blandimentis ipsos deliniebat: & quidem seniores, ut patres, rogabat; juvenes autem, ut fratres; & pueros, ut filios; licet interim ipse ab eis irrideretur atque subsannaretur. Quadam porro die incolæ vici illius simul congregati a minimo usque ad maximum, vehementerque obstupefacti, dicere cœperunt ad invicem: Videtis patientiam viri, ineffabilemque ipsius in nos amorem & caritatem: quoniam in tantis tribulationibus ac malis per nos ei illatis, nequaquam hinc abscessit, neque verbum aliquod malum cuiquam nostrum dixit, neque alienior a nobis

A 3 est

est factus : verum magno cum gaudio hæc omnia patientissime sustinuit . Nisi sane esset Deus vivus cum eo , sicut dicit , & Regnum , & Paradisus , & supplicium , & retributio ; non hæc utique perferret a nobis : quin & Deos omnes ipse solus confregit atque evertit , & in nullo eum offendere vel lædere potuerunt . Vere servus Dei hic est , & quæcumque ab eo fuerunt dicta , divina sunt ac vera . Venite igitur , credamus in Deum , qui ab ipso prædicatur . Quæ quum inter se loquerentur , omnes pariter ad ipsum in ecclesiam contenderunt , clamantes & dicentes : Gloria coelesti Deo , qui famulum suum misit , ut nos ab errore liberaret atque salvaret . Beatus autem vir illos conspiciens , gavisus est gaudio magno , & facies ipsius ut flos pulcherrimus , apparuit : aperiensque os suum , dixit ad eos : Patres , fratres , ac filii , benedicti vos , qui huc intrastis in nomine Domini . Venite unanimiter , demus gloriam Deo , qui oculos mentis vestræ illuminavit , ut ipsum agnosceretis : & signaculum vitæ accipite , ut ab idolorum immunditie purificemini : totoque corde ac animo credite , quod Deus sit creator coeli & terræ , & omnium quæ in eis sunt , omnis principii expers , incomprehensibilis , inenarrabilis , inseparabilis , inalterabilis , omni fine carens , dator luminis , hominum amator , magnus & admirabilis , terribilis & fortis , suavis atque benignus : & in Filium ejus credite unigenitum , qui est potentia Patris & sapientia , gloriæ ejus splendor , per quem & omnia facta sunt : & in sanctum ejus Spiritum , ipsi consubstantialem , qui simul cum eo regnat in immensa ac infinita secula , omniaque vivificat : & credentes vitam æternam adipiscemini . Respondentes autem cuncti dixerunt : ita sane , Pater noster , ita dux vitæ nostræ : ita fiet , sicut asseris , & nos doces : ita credimus , & sic sentimus . Et illico Beatus sanctum baptisma arripens , baptizavit eos in nomine Patris , & Filii , & Spiritus sancti , a minimo usque ad maximum , ad mille usque animas . Per singulos autem dies sacras Scripturas eis legebat , differebatque cum ipsis de regno coelorum , de fide & justitia , de mortuorum resurrectione , & de tremendo judicio . Quemadmodum autem terra bona ac bene elaborata semen percipit , affertque bonum fructum , alium quidem centesimum , alium vero sexagesimum , & alium trigesimum : ita & illi

A ἄλλὰ μὲν χαρὰς μεγάλης ὑπῆνεγκε ταῦτα πάντα . εἰ μὴ ἦν Θεὸς ζῶν μετ' αὐτῶν , καθὼς λέγει , καὶ βασιλεῖα , καὶ πατριάρχαι , ἐκδίκησίν τε καὶ ἀναποδόσεις , οὐκ ἂν ταῦτα ἀπλῶς ὑπέμενε πρὸς ἡμᾶς , ἀλλὰ καὶ τὰς Θεὸς ἀπαντας τοῦς μόνος κατέσρεψεν , καὶ οὐκ ἔχουσιν αὐτὸν ἀδικῆσαι ; Ἀληθῶς Θεὸς δὲ ὅλος ὅπως ὅστις , καὶ πάντα τὰ ὑπ' αὐτῶν εἰρημνία θεῖα ὑπάρχει καὶ ἀληθῆ ὅστις . Δεῦτε οὖν , πισθώσωμεν εἰς τὸ ὑπ' αὐτῶν κηρυττόμενον Θεόν . Καὶ ταῦτα εἰπόντες ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ὥρμησαν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν , κράζοντες καὶ λέγοντες . Δόξα τῷ ἐπερανίῳ Θεῷ τῷ πέμψαντι τὸ δῶρον αὐτῶν , ἵνα ῥυσάμενος ἐκ πλάνης σῶσῃ ἡμᾶς . Οἱ ὅμως μακάριοι θεασάμενοι αὐτῶν ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην , καὶ τὸ πρὸς αὐτῶν ἐγένετο ὡς ἀδελφές , ὡς καλλιχρῶον αἵματος . Αἰνοῦσας δὲ τὸ εἶδος αὐτῶν ἔφη πρὸς αὐτούς . Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα , ἀλογημένοι ὑμεῖς εἰσελθόντες ἐν ὀνόματι Κυρίου . δεῦτε , συμφώνως δῶμεν δοῦναι τῷ Θεῷ , τῷ φωτίσαντι τὰς ὀφθαλμούς τὴν καρδίαν ὑμῶν , ἵνα γινώσκῃτε αὐτόν . καὶ λάβετε τὴν σφραγίδα τὴν ζωῆς , ἵνα καθαρῶς ᾖτε ἀπὸ τῶν εἰδώλων ἀκαθαρσίας . καὶ πισθώσῃτε ὅτι ὅλης τῆς ψυχῆς , ὅτι ἐστὶ Θεὸς ποιητὴς ὕψους τε καὶ γῆς καὶ πάντων τῶν ὄντων ἐν αὐτοῖς , ἀναρχος , ἀκατάληπτος , ἀενδιήγητος , ἀχώρητος , ἀναλλοίωτος , ἀτελεύτητος , φωτοδύτης , φιλόανθρωπος , μέγας ὡς θαυμαστός , φοβερός τε καὶ κραταῖος , χρηστός τε ὡς ἀγαθός . καὶ εἰς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ , ὅστις ἐστὶ δυνάμις ὡς Πατὴρ καὶ σοφία , τὸ δόξης αὐτοῦ ἀπαύγασμα , δι' ὃ καὶ πάντα ἐγένετο . ὅτι εἰς τὸ ἄγχιον αὐτοῦ Πνεῦμα τὸ ὁμοούσιον ὡς συμβασιλεύον εἰς ἀπεράντους καὶ ἀτελεύτητους αἰῶνας , τὸ ζῶν ποιῶν τὰ πάντα . ὅτι πισθώσαντες τύχητε τὴν αἰώνιον ζωῆς . Ἀποκριθέντες δὲ πάντες εἶπον . Ναὶ πατέρες ἡμῶν , καὶ ὁδηγὲς τῆς ζωῆς ἡμῶν , ὅπως ἔσται καθὼς λέγεις , καὶ διδάσκεις ἡμᾶς , ὅπως πισθώμεν , καὶ ὅπως δοξάζομεν . Καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐπιλαβόμενος ὁ μακάριος ἐβάπτισεν αὐτούς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς , καὶ τοῦ Υἱοῦ , καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος , ἀπὸ μικρῶν ἕως μεγάλων αὐτῶν , ἕως χιλίων ψυχῶν . Καθ' ἑκάστην τε ἡμέραν ὁ διέλειπεν ἀναγινώσκων αὐτοῖς τὰς θείας Γραφάς , διδάσκων καὶ λέγων αὐτοῖς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ ὕψους , τὰ περὶ τῆς πίστεως καὶ δικαιοσύνης , τὰ περὶ τῆς ἀναστάσεως νεκρῶν καὶ φοβερᾶς κρίσεως . Ὡς αὖτε γὰρ καλὴ καὶ ἐμφιλόπονος δεχομένη σπόρον , καλὸν δίδωσι καρπὸν , ὁ μὲν ῥέ , ὁ δὲ ἔξ , ὁ δὲ ἔξ

ὁ δὲ λ'. ἔτι καὶ αὐτοὶ μεγάλῃ παρρησίᾳ ἐδέ-
χοντο τὰς λόγους αὐτῶν, ἡδύναντο ἀκούοντες τὴν διδα-
σκαλίαν, καὶ ὡς ἀγγελὸς Θεὸς ἦν ἐνώπιον
αὐτῶν. Καὶ ὡς δέοις ἀσφαλῶς καὶ καλλίστης οἰκο-
δομῆς, ἔτι καὶ τῇ ἀγάπῃ καὶ τῷ πόθῳ πάντων
ψυχῶν συνεδέθη πρὸς αὐτὸν, καὶ ἡ ἀφάνεια αὐ-
τῶν ἐφωτίσθη τῇ πνευματικῇ τῇ πίστεως καὶ τῇ δι-
δασκαλίᾳ αὐτῶν. Ἐν αὐτῷ δὲ ὅλον ἐποίησε ὁ
αὐτοῖς ὁ μακάριος, μὴ δὲ πειθεῖσθαι αὐτῶν, δι-
δάσκων αὐτῶν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύπτως,
ἡμέρας καὶ νυκτὸς. Λοιπὸν δὲ θεωρούμενος τὸν Θεόν
τὸν Θεὸν πατρὶν αὐτῶν καὶ τὴν ἐξουσίαν τῇ πίστεως,
τὴν τε πρὸς αὐτὸν ἀγάπην, καὶ πατρὶν, καὶ τι-
μὴν, καὶ δόξαν, καὶ φοβηθεὶς μὴ ἀναγκασθῇ
ὑπὸ αὐτῶν καταλύσθαι τὴν καρδίαν τὴν ἀσκήσεως αὐ-
τῶν, καὶ μὴ ἐν τινὶ τρόπῳ δεσμευθῇ ἡ ἀφάνεια
αὐτῶν εἰς τὴν μέλειαν τῶν γυναικῶν σαρκῶν,
ἀναστὰς νυκτὸς ἤρξατο τῷ Θεῷ, λέγων· ὁ μόνος
ἀναμάρτητος, ὁ μόνος ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις
ἀναπαυόμενος, ὁ μόνος φιλάνθρωπος, καὶ ὁ
παλαγχίος Δεσπότης, ὁ ἐν σκοτεινῇ ἀνακαλε-
σάμενος τὸ λαὸν σου τῶν, καὶ κατεδεδούκας εἰς
τὸ θαυμαστόν σου φῶς τὴν γνώσεως, Δέσποτα, ὁ
λύσας αὐτὸν ἐκ τῶν δεσμῶν τῆ ἀντιπάλης, ὁ
ἐπιστρέψας αὐτῶν ἐκ τῆ πλάνης, ὁ δούς αὐτοῖς
εἰς σὲ πίσιν, μέχρι τέλους ἀφύλακτον αὐτῶν,
Κύριε, καὶ ἀντιλαβὴ ταύτης σου τῆ ποιότητος, ἣν
ἐκτίσω ἀπὸ τῆ σὺν φιλάνθρωπιαν, καὶ περὶ
χριστὸν αὐτῶν τῇ παιδαγωγίᾳ σου χάριτι, ὅτι φώ-
τισον διαπαντὸς τὰς καρδίας αὐτῶν, ἵνα τὰ ἀρετὰ
σοι ἐπιτελοῦντες, καταξιώσθωσι τῆ αἰωνίου ζωῆς· καὶ
ἐμὲ δὲ τὸν ἀδυνάτον ἀντιλαβῆ, καὶ μὴ λογιθῇ
ἡμῖν κέλευθός σου τὸ παράνομον, ὅτι σε ποιοῦν,
καὶ σε καταδιώκω. Καὶ ἐπιτελέσας τὴν βίβλιν
πνευματικῶν κατεσφράγισεν τὴν κώμην τῷ σημείῳ
τοῦ σταυροῦ τείπον, καὶ ἀνεχώρησε λαθραίως εἰς
ἕτερον τόπον.

Πρώτας δὲ ἡγομένης, καὶ τὸ εἰσὶν αὐτῶν,
ἡλθον καὶ ἐπεζήτησαν αὐτὸν, καὶ μὴ βρίσκοντες ἔξε-
νησαν, ὡς γὰρ πρὸς τὰ πεπληνημένα πνευμα-
τικῶμα ἀνέζητον τὴν ἐαυτῶν ποιημένην, καὶ μὴ
φοβῶν καὶ κλαυθμῶν ἐκάλειν τὸ ὄνομα αὐτῶν. Ὡς
δὲ πᾶσι καὶ ζητήσαντες εὗρον αὐτὸν, σφόδρα
ἐλυπήθησαν, καὶ ἀπελθόντες πρὸς τὸν
ἐπίσκοπον, ἀπήγγελλον τὸ συμβεβηκός. Οἱ δὲ
ἀκούσαντες, καὶ περὶ αὐτοῦ ἡγομένης, μὴ πατρὸς
ἐπεμψεν ἀναζητῆσαι τὸν μακάριον, μέγιστον ἀπὸ
τῶν δούλων, καὶ τὴν πνευματικὴν τὴν ποιημένην αὐτῶν.
Ὡς δὲ λίθος τίμιος πᾶσι καὶ ζητούμενος, καὶ

A illi magna alacritate verba ejus susci-
pientes, libentissimeque doctrinam ipsius
audientes, uberrimos inde fructus refere-
bant. In conspectu autem ipsorum velut
Angelus Dei videbatur, & quasi quæ-
dam firmi ac pulchri ædificii ligatura: sic
quippe caritatis & amoris vinculo omnis
anima colligata cum eo erat, ipsorumque
mens consolatione fidei ac doctrinæ ejus
illustrabatur. Totum porro annum egit
B apud eos vir beatus, postquam fidem
susceperunt, docens eos indefinenter dies
noctesque verbum Dei. Ceterum ubi
jam studium eorum erga Deum, & fi-
dei firmitatem perspexit; magnam quo-
que in ipsum caritatem, curam, hono-
rem, ac reverentiam; veritus, ne illo-
rum occasione cogeretur religiosæ vitæ disci-
plinam relaxare atque dissolvere, & ne
C quocumque modo mens ejus terrenarum
rerum curis adstringeretur; consurgens no-
ctu, sic Deum precatus est: Tu qui solus
absque peccato es, qui solus sanctus, qui
in sanctis requiescis, qui solus clemens
& benignus Dominus: qui e tenebris po-
pulum hunc revocasti, & in admirabili
lumine cognitionis tuæ firmasti Domine:
quique eos ab adversarii vinculis absol-
visti, & ab errore convertisti, eisque in
te fidem tribuisti: in finem usque conser-
D va eos, Domine, & succurre huic gregi
tuo, quem benignitate tua possedisti:
eosque omnipotenti gratia tua communias,
& semper corda ipsorum illumines, ut ea
quæ grata atque accepta tibi sunt, perfici-
entes, æternam vitam consequi merean-
tur. Ac mihi quoque infirmo auxilium im-
pertire, & ne reputetur mihi hæc res in
judicium, quia te desidero, ac sequi ap-
peto. Et completa oratione abiens, ter
E crucis signaculo vicum signavit, ac latenter
in alium locum recessit.

Mane autem facto, de more con-
venerunt, & requirebant eum: sed quod
non invenissent, obstupuerunt: unde qua-
si oves errantes, diversa loca obibant,
pastorem suum perquirentes, magnoque
cum timore ac planctu nomen ejus in-
clamantes. Quum autem ubique perqui-
rendo, eum invenire nequivissent, ni-
F mium contristati, e vestigio ad Episco-
pum pergunt, & quod sibi acciderat,
denunciant. Qui quum hoc audisset,
ipse quoque moerore dejectus, confe-
ssim cum diligentia plures ad requiren-
dum beatum virum emisit, præsertim pro-
pter lacrymas & consolationem gregis ip-
sius. Quumque ubique tamquam lapis
aliquis pretiosus quæreretur, & minime
reperi-

μή

reperiretur, illique, qui ad eum perquirendum destinati erant, jam re infecta rediissent; Episcopus cum toto Clero ad vicum concessit, & consolatorium vitæ sermonem ad eos habuit, & ex ipsis Presbyteros, & Diaconos, Lectoresque constituit: omnes enim in fide, & caritate Christi jam confirmati erant. Audiens vero beatus de incremento & profectu Cleri, deque illorum statu, admodum gavisus est: & Deum glorificans, dixit: Quid retribui tibi, benignissime Domine, pro omnibus, quæ retribuisti mihi? Adoro, & glorifico salutarem dispensationem tuam. Sicque orans, & exultans, ad pristinam suam cellam reversus est.

Fecit autem alteram parvam cellam extrinsecus, & semetipsum magno cum gaudio atque lætitia cordis sui conclusit in interiore, obstructis foribus. Quo intellecto, inhabitatores vici illius adventantes ad beatum Abraamium, gavisi sunt gaudio magno, quod eum tamquam revera vitæ ducem nacti essent: accedebantque ad ipsum, quasi ad patrem, ut docerentur & illuminarentur: & quia supra quam dici possit, ejus vitæ instituto ædificabantur, pro maxima gratia ducebant, si saltem eum videre, & verba salutis ab ipso audire possent. O miraculum, carissimi! vere laudibus & gloria plenus est vir iste: quippe qui in tantis tribulationibus, quas in eo vico sustinuit, numquam religiosæ vitæ suæ regulam infregit, neque ab ea ad dexteram vel sinistram declinavit. Gloria & magnificentia Domino Deo nostro, qui talem ei patientiam præstitit.

Videns igitur Satan, qui ab initio virtutis ac salutis hominum hostis fuit, quod in tantis afflictionibus, quas illo in vico adversus eum excitaverat, non valisset ipsum lædere, neque ad animi remissionem eum trahere, neque mentem ejus à proposito abducere; sed tamquam aurum in infundibulo, sic ipse magis resplenderet, ampliusque ad multorum exemplar in patientia, & in Deum caritate atque alacritate proficeret; vehementer honestatis inimicus adversus beatum Abraamium exacerbatus, venit ad eum magno cum phantasmate, ut terrorem ipsi incutiens, fallere eum posset. Quum igitur media nocte staret ac psalleret, repente lux sole splendidior refulsit, & vox quasi multitudinis audita est, dicens: Beatus es, domne Abrami, vere, inquam, beatus es: quoniam nullus in cunctis recte factis inventus est, sicut tu; nullusque

A μὴ δεισκούριμος, τῷ τε ἐπ' αὐτὸν ἀποσταλέντων ἀποράκτων ἀναστροφέντων, ὁ ἐπίσκοπος σὺν παντὶ τῷ κλήρῳ πᾶσι γρόμιμος ἐν τῇ κώμῃ πρὸς ἀλλήλους αὐτὸς ἀλλὰ τὸ λόγῳ τῇ ζωῇ, καὶ ἔξ αὐτῶν καθίστατο πρεσβύτερος, καὶ ἀρχόντος, καὶ ἀναγνώστου. Πάντες γὰρ ἐς πειρασμοὺς ἦσαν ἐν τῇ πόλει καὶ ἀγάπῃ τῇ Χριστοῦ. ἀκούς δὲ ὁ μακάριος τῷ πρὸς αὐτὸν κλήρῳ, καὶ τῇ κατὰ τὸν νόμον ἐξουσίᾳ, καὶ δοξάσας τὸ Θεόν, ἔπειτ' ἀναπαυόμενος ἑαυτὸν, Δέσποτά μου ἀγαθὲ, πᾶσι πάντων ὧν ἀναπέδωκάς μοι; πρὸς σὺν καὶ δοξάζω ἑσὶ τὸ σωτήριον οἰκονομίαν. καὶ ὅπως ἐπιδόξαίμενος καὶ ἀγαλλιών πρὸς πάντας εἰς τὴν αἰωνίαν αὐτῶν κέλλαι.

C Εποίησε δὲ καλλιὸν μικρὸν ἑξώτερον τῆς πόλεως, καὶ ἑαυτὸν ἐνέκλεισεν εἰς τὸ ἐσώτερον μὲν χαρὰς μεγάλης καὶ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ, ἀναφράξας τὴν θυρίδα. Ἀκούσαντες δὲ οἱ τῆς κώμης, πρὸς γρόμιμοι πρὸς τὸν μακάριον Ἀβραάμιον, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην, βλέποντες αὐτὸν, ὡς ἀληθῶς ὁδηγὸν τῇ ζωῇ, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς πατέρα διδασκόμενοι καὶ φωτιζόμενοι, καὶ τῇ ὑπὲρ λόγον αὐτῶν πολιτείᾳ μεγίστῃ χάριν ὁμολόγησαν τῷ ὄντι αὐτὸν καὶ ἀκούς λόγοις σωτηρίας πρὸς αὐτὸν. Ως δὲ τὸν μακάριον, ἀγαπητοί, ὅπως τῇ πόλει ἐπαίης καὶ δόξης ὁ ποιῶν, ἐν γὰρ ποσάτοις θλίψεσιν, αἷς ἔχον ἐν τῇ κώμῃ, οὐκ ἠλλαξε τὴν κατὰ τὴν ἀσκήσεως αὐτοῦ, ὅτε ἔκλεινεν ἀπ' αὐτῆς δεξιᾶς ἢ ἀριστερᾶς. Δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ δόντι αὐτῷ τηλικαύτην ἡσυχίαν.

E Ἰδὼν οὖν τὸν Σατανᾶ, ὁ ἀπ' ἀρχῆς μισόκαλος καὶ μισάνθρωπος, ὅτι ἐν τηλικαύταις θλίψεσιν αἷς ἐπήγαγεν αὐτῷ ἐν τῇ κώμῃ, οὐκ ἔχουσαν αὐτὸν ἀποδιώξαι, οὐδὲ εἰς ῥάθυμίαν ἐμβαλεῖν, οὐδὲ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ ἀποστῆσαι τῷ σκοπῷ. ἀλλ' ὡς χρυσὸς ἐν χωνοθυλίᾳ ὑπερβαλλόντως μάλλον ἐλαμψύνθη καὶ ἐδοξάσθη, καὶ εἰς πλειόνων ἡσυχασμένων σωτηρίας, ἐν ἡσυχίᾳ καὶ τῇ πρὸς Θεὸν ἀγάπῃ πολλῇ καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς. ἐπικράνθη σφόδρα ὁ μισόκαλος καὶ τὸν μακάριον Ἀβραάμιον. καὶ πρὸς γίνεταί μὲν πολλῆς φαντασίας πρὸς αὐτὸν πλοήσας ἀπατήσας. ὡς δὲ εἰσῆκει ψάλλον ἐν τῷ μεσονυκτίῳ, ἀφηνιδίως φῶς ἐλαμψε καθαρώτερον τῷ ἡλίῳ, καὶ φωνὴ ὡς πρὸς τῶν ἀγγέλων λέγουσα. μακάριος εἶ Κύριε Ἀβραάμιε, ὅπως μακάριος εἶ, ὅτι οὐδὲ εἰς θλίψιν καθάρσιν σου εἰς πάντα καὶ κατὰ

καπορθώματά σου, καὶ ὁδὸς ἐποίησε πάντα τὰ
 θελήματά μου ὡς σὺ, διὰ τοῦτο μακάριος εἶ.
 Εὐθέως δ' ἔγνω ὁ μακάριος τὸ δόλον τῷ πονη-
 ρῷ, καὶ ὑψώσας τὴν φωνὴν αὐτοῦ, εἶπε· τὸ σκο-
 πος σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, πλήρης γὰρ
 εἶ δόλος καὶ ἀπάτης, ἐγὼ γὰρ ἀνθρώπος εἰμι
 ἀμαρτωλός· ἔχων δ' τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ μου, καὶ
 τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίδα καὶ βοήθειαν, καὶ φοβέμαι
 σε, ὁδὸς πλοῦσί με αἱ πολλάί σου φαντασίαι. τῷ
 χος γὰρ ὁχυρόν μοι ἐστὶ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μου
 καὶ σωτήρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃν ἠγάπησα, καὶ ἐν
 τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἐπιτιμῶ σοι, κύων ἀκάθαρ-
 τε καὶ τεισάδλιε. Καὶ ἐπόντος αὐτοῦ ταῦτα,
 ὡς ἀρχὴν, ὥσπερ καπνὸς, ἀφανὴς ἐγένετο.
 Ὁ δ' ὁ μακάριος μετὰ προθυμίας πολλῆς ἀπαρά-
 χως ὑψολόγει τὸ Θεόν, ὡς μὴ ἰδὼν τινα φαι-
 νασίαν. Πάλιν δ' μετὰ ἡμέρας ὀλίγας, ἀνχομέ-
 νος τῷ μακαρίῳ νυκτὶς, ὁ Σατανᾶς ἀξίνῳ κρατῶν
 ἤρξατο κατατρέφειν τὴν κέλλαν αὐτοῦ, καὶ τῷ
 δοκεῖν τρυπήσας αὐτὴν, ἐκραξε φωνῇ μεγάλῃ,
 λέγων· σπεύσατε, ὦ φίλοι μου, σπεύσατε,
 εἰσελθόντες τάχιον ἀποπνίξτε αὐτόν. Εἶπε δ'
 ὁ μακάριος πρὸς αὐτόν, πάντα τὰ ἐξ ἡ
 κλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἡμυνάμην
 αὐτός. Ὡθέως δ' ἀφανὴς ἐγένετο, καὶ ἦν δὲ κελ-
 λίον ὁλόκληρον. Καὶ πάλιν μετὰ ἡμέρας ὀλίγας
 ψάλλον τὸ μεσονύκτιον, ὡς δὲ ψαλμὸν αὐτοῦ,
 ἐφ' ᾧ ἐσὼς ἔφαμε, καὶ ὁμοῦ σφοδρῶς φλο-
 γί. καὶ πατήσας τὴν φλόγα, εἶπεν· ἐπὶ ἀσπί-
 δα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσομαι, καὶ καταπατή-
 σω λέοντα καὶ δράκοντα, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν
 δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ. Μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν βοήθειάν μοι. Φάγον
 δ' ἐκραξεν ὁ Σατανᾶς, καὶ εἶπεν· ἐγὼ σε νική-
 σω, κακοῦργε, ἀνδρῶν τέχνας πρὸς τὴν κα-
 ταφρόνησίν σου. Μετὰ δ' τῶν ἡμερῶν, ὡς ἐγενέτο
 καὶ τὸ εὐδὸς ὁ μακάριος, ὑπεσπλῆθεν εἰς τὴν
 κέλλαν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, τύπῳ νεανίσκου, καὶ
 ἠγγίσε στέφαι τὸ καύκιον αὐτοῦ· αὐτὸς δ' γνῶς
 κατέχευεν αὐτὸ, καὶ ἐγενέτο μὴ δόλους φροντίσας
 αὐτοῦ. Αἰναπνοήσας τε ᾠδὴν αὐτοῦ, καὶ τήσας
 λυχνίαν καὶ λύχνον ἐπ' αὐτῆς καίμενον, ἤρξατο
 ψάλλειν μεγάλη τῇ φωνῇ, καὶ λέγειν· μακά-
 ριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδοῖς, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ
 Κυρίου. ὡς δ' εἶπεν ἀπὸ τοῦ ψαλμοῦ τολίονα ῥή-
 ματα, ὅσα ἀπεκείθη αὐτοῦ, ἕως ἃ ἐγώ σοι.
 Μετὰ δ' τὸ γάλακτος αὐτόν, κατεσφραγίσας, καὶ
 εἶπε πρὸς αὐτόν· κύων ἀκάθαρτε καὶ τεισάδλιε,
 ἀνάστητε καὶ δειλέ, εἰ οἶδας ὅτι μακάριοί εἰσιν,
 ἵνατί

A lusque ita omnes voluntates meas per-
 fecit, ut tu: atque ideo beatus es. Su-
 bito autem vir beatus dolum maligni co-
 gnoscens, elata voce dixit: Tenebræ tuæ
 tecum sint in perditionem: plenus enim
 es dolo atque fallacia; ego verò homo
 peccator sum: quia tamen caritatem Dei
 mei habeo, & spem in ipsum, atque ejus
 auxilium; in nullo ego te timeo, neque
 plurima tua phantasmata ac spectra terro-
 rem mihi incutiant. Pro muro siquidem mu-
 nitissimo est mihi nomen Domini mei & Sal-
 vatoris Jesu Christi, quem dilexi, in quo
 te nomine increpo, immundissime ac mi-
 serabilissime canis. Quæ quum ipse dice-
 ret, illico instar fumi à conspectu ejus eva-
 nuit. Beatus autem multa cum alacritate
 tranquillo animo benedicebat Deo, tam-
 quam qui nullum prorsus spectrum conspe-
 xisset. Rursus vero paucos post dies oran-
 te eo noctu, tenens securim Satanas, cœ-
 pit cellam ejus evertere: quumque jam eam
 videretur perforasse, magna exclamavit vo-
 ce, dicens: Festinate celeriter, o amici
 mei, festinate, & introeuntes cito eum
 suffocate. Beatus autem contra ad illum:
Omnes, inquit, gentes circumdederunt me, & Psal. 118.
in nomine Domini ultus sum eos. Ille vero
 protinus evanuit, cella interim integra at-
 que illæsa permanent. Iterumque paucis
 interlabentibus diebus aliis, dum media
 nocte Psalmodiæ vacaret, conspiciens sto-
 ream, super quam psallens consistebat,
 vehementi flamma comburi, ignem con-
 culcans ajebat: Super aspidem & basilif-
 cum ambulabo, & conculcabo leonem &
 draconem, omnemque potentiam inimici
 in nomine Domini nostri Jesu Christi mihi
 auxiliantis superabo. Diffugiens autem Sa-
 tanas, exclamavit ac dixit: Ego te devin-
 cam, improbe, artesque inveniam, qui-
 bus te conteram, qui me jam despectui
 habes. Quadam igitur die quum vir bea-
 tus, sicut consueverat, cibum sumeret,
 ingreditur in cellam ejus inimicus in for-
 ma ac habitu adolescentis, & propius ac-
 cedens, catinum ejus nitebatur evertere.
 At ille cognoscens, manu illum retine-
 bat, nihilque ejus insidias curans, comedebat.
 Quumque exsiluisset, accessit ad eum: & can-
 delabrum coram ipso statuens, ardentem-
 que desuper candelam imponens, magna
 voce psallere incepit, ac dicere: *Beati immacu- Psal. 119.*
lati in via, qui ambulant in lege Domini. Quum-
 que plura ex eo Psalmo verba decantasset,
 nihil ipsi respondit, donec cibum sumisset.
 Qui ubi jam comedit, signo se crucis muniens,
 ait ad ipsum: Canis immunde, ac ter miseran-
 de, insulsiissime ac timidissime; si nosti, quod
 B beati

beati sint, cur igitur molestas eos atque perturbas? Etenim vere beati sunt omnes, qui toto corde Deum diligunt. Cui respondens Diabolus, dixit: Ideo molestias eis ingero, ut eos superem, ipsosque ab omni opere bono impediam. At beatus ad eum: non, inquit, bene tibi sit, execranda ac maledicte, quod tu quempiam timentium Deum impedire valeas, nisi forte eos, qui tui sunt similes, & propria voluntate a Deo recedunt: quos facile vincis ac decipis, quoniam Deus in eis non est. Ab iis vero, qui diligunt Deum, instar fumi a vento rapti, deficis atque evanescis. Una siquidem eorum oratio lacrymis permixta, sic te persequitur, sicut pulvis a turbine agitatus dispergitur. Vivit Deus meus, qui est benedictus in secula, ipse gloria mea: quare non te reformido, etiamsi toto tempore tuo hic constiteris, nihilque te facio, canis impure. Sic autem te contemno, quomodo si unus catulus ab aliquo contritus sperneretur. Quæ quum beatus diceret, subito ille evanuit. Denuo post aliquot dies, quum Psalmodiam suam perfecisset, venit ad eum inimicus cum phantasmate copiosæ multitudinis hominum, qui quasi coniectis in cellam funibus, illam trahere videbantur, & inter se se clamabant, dicentes: Projicite illum in foveam. Quos beatus vir conspiciens, ait: *Circumdederunt me, sicut apes favum, & exarserunt, sicut ignis in spinis: & in nomine Domini ultus sum eos.* Tunc exclamans Satanax dixit: Hei mihi, hei mihi, quid deinceps tibi faciam, ignoro. Ecce enim in cunctis me vicisti ac superasti, & universis viribus meis despectis, me conculcasti: verumtamen nec sic quidem a te recedam, donec superans, humilem te subiectumque mihi reddidero. Ad quem vir beatus: Anathema, inquit, tibi sit, & cunctis viribus tuis, scelestissime atque impurissime: gloria autem & adoratio Domino nostro, soli sancto Deo, qui te nobis amatoribus suis conculcandum tradidit. Quare agnosce, infelicissime atque infirmissime, quod nos neque te, neque tuas pertimescimus illusiones.

Per multum vero temporis quamvis variis tentationibus & imaginationibus atque insanix machinis beatum virum oppugnasset; nequaquam tamen potuit vel timorem aliquem menti ac cogitationi ejus incutere: quin potius ad majorem alacritatem, & in Deum caritatem ipsum excitabat. Quum enim Deum toto corde ac animo diligeret, suamque vitam ac conversationem secundum ejus voluntatem institueret, affluenter divinam gratiam promeruit: ideoque in nullo eum lædere Diabolus valuit. Patienter enim pulsaverat,

A ἵνα τί καὶ ὀχλεῖς αὐτούς; καὶ γὰρ ὄντως μακάριοί εἰσι πάντες ἀγαπῶντες τὸ Θεὸν ὅλης καρδίας αὐτοῖν. Ἀποκλειθεὶς δὲ ὁ Διάβολος, εἶπεν αὐτῷ· ἵνα νικήσω αὐτούς, ἐμποδίζω αὐτούς ἀπὸ πάντος ἔργου ἀγαθοῦ. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ μακάριος· μή σοι καλὸν ἦ, ἐπικατήρατε, ἵνα σύ ἵνα πᾶν φοβεσθῇς τὸ Θεὸν ἐμποδίσῃς, νικᾷς δὲ τὸς ὁμοίους σοὺ τὸς ἀποστάτας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἰδίᾳ πωροστέσει· τέτυκας νικᾷς καὶ πλανᾷς, ὅτι ὁ Θεὸς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. ἀπὸ τοῦ πᾶν ἀγαπώντων τὸ Θεὸν ἕτως ἐκλείπεις, ὥστερ καπνὸς ἀπὸ ἀνέμου. μία γὰρ ἀλχὴ αὐτοῦ, μὴ δακρύων, ἕτως σε διώκει, καθὼς διώκεῖ χυτὸς ἀπὸ λάλαπος. Ζῆ δὲ ὁ Θεὸς με ὡς ὁ βλοσυρὸς εἰς τὸς ἀγῶνας, δὲ καύχημαί με, ὅτι φοβεσθῇ σε, ἀντὶ τῆς ὁλοῦ τῆς χροῖός σου, ὅτε προσωπῶμαι σε, κύων ἀκάθαρτε. καταφρονῶ δὲ σε ὄντως, ὡς εἰάν τις καταφρονῇ κυωρὶς ἐνὸς σιωπητεῖς. ταῦτα δὲ τὸ μακάριον εἰπόντος, ἀνδρὸς ἐκείνου ἀφανὲς ἐγένετο. Καὶ πάλιν μὲν ἡμέρας, ὡς ἐπετέλει τὴν ψαλμοποιίαν, πωροστέσει ὁ ἐχθρὸς μὴ φαντασίας ὀχλεῖ, καὶ τῷ δοκεῖν βάλλουσιν εἰς τὴν κέλευθον χοιρία, καὶ σύροντες ἐκράξαι πρὸς ἀμύλην, λέγοντες· ρίψατε αὐτὸν εἰς τὸ βοῦθρον. Περιβλεψάμενος δὲ αὐτὸς ὁ μακάριος εἶπεν· ἐκύκλωσαν με ὡς ἐλπίδα κηλὶν, καὶ ὅλως ἀκαθάρτου, ὡς πῦρ ἐν ἀκαθάρτοις, καὶ ἡ ὀνόματι Κυρίου ἡμωσάμην αὐτούς. Καὶ κράξας ὁ Σατανᾶς, εἶπεν· οἱμοί, οἱμοί, οὐκ οἶδα τί σοι ποιήσω. ἰδὲ γὰρ ἐν πᾶσι ἐνίκησάς με, καὶ πάσης με κατεφρόνησας τὴν δυνάμειν, κατεπάτησάς με· ἀλλὰ καὶ ἕτως ὅτι μή σε ἀναχωρήσω, ἕως ὅτι νικήσας ταπεινώσω σε. Ὁ δὲ μακάριος εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἀνάθεμά σοι καὶ πάση τῇ δυνάμει σου μιαινώπατε· δοῦξα καὶ πωροστέσεις ἡμετέρῳ δεσπότῃ ἡμῶν μόνῳ ἀγίῳ Θεῷ, τῷ ποιήσαντί σε πατέρα ὑφ' ἡμῶν τῶν ἀγαπώντων αὐτὸν. Γινώσκει πίνω, παλάμωρε καὶ ἀσθενέσατε, ὅτι ἡμεῖς ὅτι φοβεσθῇ σε, ὅτε πᾶς φαντασίας σου.

E Ἐπὶ χρόνον δὲ πολεμήσας τὸ μακάριον ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς καὶ φαντασίαις καὶ μαϊνίαις, οὐδὲ εἰς δειλίαν ἠδυνήθη αὐτὸς ἐμβαλεῖν τὸν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς πωροστέσειαν, καὶ τῇ πρὸς Θεὸν ἀγάπῃ διήγχετο αὐτὸν. Καὶ γὰρ ὅλης ψυχῆς αὐτὸς ἀγαπήσας αὐτὸν, ἠγωνίσσετο τῶν πολιτευσάσας καὶ τὸ αὐτὸ δέλημα, καὶ κατηξιώθη τὸ χάριτος αὐτοῦ. Ἀλλὰ τῷ οὐκ ἴχυσεν ὁ Διάβολος ἀδικῆσαι αὐτὸν. Ὑπομονητικῶς τε ἐκράσεν, ἵνα

Psal. 118.

ut

ἵνα ἀνοίχῃ αὐτῷ ὁ θησαυρὸς τῷ Θεῷ χά-
ριτος. ὡς δὲ ἠνοίχθη αὐτῷ, εἰσελθὼν ἤξελέ-
ξατο τρεῖς λίθους τιμίους, Πίσιν, Ἐλπίδα,
Ἀγάπην· καὶ δι' αὐτῶν κατεκόσμησε πᾶς λοιπὰς
ἀρετὰς, καὶ πλέξας πολύτιμον στέφανον, προ-
σηνεύκε τῷ Βασιλεῖ τῶ βασιλευόντων, τῷ Χει-
σῶ. Τίς γὰρ Θεὸν ἠγάπησεν ἕτως ὥς ὅλης
καρδίας, καὶ τῇ πλησίον ὡς ἑαυτοῦ; ἢ τίς ἕτως
συμπαθὴς καὶ ἀσπασχῆτος ἐγένετο; Περὶ τίνος
δὲ μοναχῆ ἀκῆσας καλῶς πολιτευομένης, ὅτε ἤ-
ξατο πρὸς αὐτὴν, ἵνα ἀφ' αὐτῆς ἐκ τῷ Δια-
βόλῃ παγίδος, τελειώσῃ τὸ τὸ δρόμον αὐτῆς ἀ-
μείψως; ἢ πρὸς τίνος ἀμαρτωλῆ καὶ ἀσεβὲς
ἀκῆσας, ὅτε ἀδελφῶς μὲν δακρύων πρὸς ἐκάλεισε
τὸ Θεόν, ἵνα σωθῇ; Εἰς πάντα δὲ τὸ χρόνον τῆς
ἀσκήσεως αὐτῆς, ὅτε ἡμαρτάνετο τὸ ἀσκή-
σεως· ὅτι τῷ τοῖς αὐτοῖς χρόνοις ἔπρηνθη αὐτῷ
ἡμέρα ἀνὰ δακρύων. Οὐκ ἐχαίσατο ποῖς χεῖ-
λεσιν αὐτῆς εἰς γέλωτα, μήτε μέλει μεδιόμα-
τος. Οὐκ ἠδύσε τῷ σώματι αὐτῆς ἔλαγον, ὅτε
ἐνέψατο δὲ πρὸς ὁσὺν αὐτῆς, ἢ τὸς πόδας ὑδα-
τι. ἕτως δὲ ἦν ὡς κατ' ἡμέραν ἀποθνήσκων τῇ
πρὸς Θεοῦ ἀγωνιζομένης. Ὡς τὸ πρὸς Θεοῦ
μαρτυρίας. εἰς γὰρ τὴν θαυμαστὴν αὐτῆς ἐγκράτειαν
καὶ πολλὴν ἀρχυρίαν, καὶ διεξόδους δακρύων,
χαμαχοιτίαν τε καὶ ταπεινώσειν τῷ σώματος, ἐκ
ἠτόνησέ ποτε, ἕτε ἠδυνήσεν, ἕτε ἐραδιύνησεν,
ἕτε ἠκιδίασεν, ὅτι, ὡς περὶ τις πεινῶν καὶ δι-
ψῶν, τρεφομένη ἢ ἀφ' αὐτοῦ δυνάμει τῆς
χάριτος, ὅτε ἐκκορύνει τὸ γλυκύτητα τῆς ἀσκή-
σεως. Ἦν δὲ ὁ εἶδος αὐτῆς, ὡς ἀνδρὸς ῥόδου, καὶ
ὁ σῶμα αὐτῆς ἔχ' ὡς ἀπὸ τριανθίας ἀσκήσεως
καταπεπονημένην, ὅτι συμμέτρῳ τῇ ἔξει καὶ δι-
νάμει σωεστὸς ὑπάρχων, ὡς ἡ πόσις χάριτος
Θεοῦ κρατυζομένης, ὡς καὶ τῷ κρητῷ τῇ κοιμή-
σεως αὐτῆς, ἕτως φαιδρὸς ἦν τῷ πρὸς Θεοῦ,
ὡς ἐσεῖσαι αὐτὸν ἡμᾶς γινώσκοντες τὴν ἀγγέλων
δορυφορίαν τῇ ψυχῇ. Καὶ ἄλλη δὲ θαυμαστὴ
χάρις τῷ Θεῷ, ἐν γὰρ τοῖς πενήτην ἔτεσι τῆς
ἀσκήσεως αὐτῆς, ὅτι ἐνεδιδύσκετο τεύχινον,
ἕτως ἀφ' ὅπως ὑπερέστησαν, ὡς καὶ ἑτέρας κα-
ταξιοδοτήσας τῇ πεινῶν ἀνέντων πρὸς αὐτῶν.

Βάλομαι δὲ, ἀγαπητοί, διηγέσασθαι τῇ
ὁμοιοῦσιν ὑμῶν πρὸς Θεοῦ πρᾶγμα, ὃ ἐποίησεν
ἐν τῷ γήρει αὐτῆς. τοῖς γὰρ σωετοῖς καὶ πνυ-
ματικαῖς ὄντως πρὸς Θεοῦ ὅτι, καὶ πολλῆς
ὠφελείας καὶ κατανύξεως. Τὸ δὲ πρᾶγμα τοῖς
• τῷ ὅτι. Ἐχεν ὁ μακάριος ἀδελφὸν μοναχὴν·
κοιμηθέντος δὲ τῆς, ἔμεινεν ἡ αὐτῆς κόρη ὀρ-
φανή.

Tom. II.

A ut ei thesaurus gratiæ Dei panderetur, cujus
quum jam ingressus patefactus esset, tres
sibi inde lapides pretiosos elegit, fidem,
spem, & caritatem, quibus & reliquæ in eo
virtutes exornabantur. Texens quoque pre-
tiosissimam coronam, Regi regum Christo
obtulit. Quis namque sic toto ex corde
Deum dilexit, & proximum ut seipsum?
aut quis ita laborantibus compatiebatur, &
misericordiæ viscera ostendebat? Quem et-
iam aliquando monachum intelligens bonæ
conversacionis esse, non pro eo precatus est,
ut a quocumque Diaboli laqueo liber con-
servaretur, cursumque vitæ suæ irreprehen-
sibiliter consummaret? Aut quem peccatorem
vel impium quandocumque audiens, non
confestim pro eo, ut salvaretur, Deum ob-
secravit? Per omne porro tempus religiosæ
vitæ suæ numquam a regula sui instituti de-
flexit: neque unquam iisdem temporibus
dies illum aliqua sine lacrymis præterit:
non facile sua labia in risum solvebat; sed ne
subridebat quidem. Non appropinquavit
corpori ejus oleum: neque faciem suam, aut
pedes aqua unquam abluit. Sic autem se ge-
rebat, quasi quotidie esset moriturus. O
stupendum miraculum! In admirabili illa sua
abstinentia ac continentia, assiduisque vigi-
liis, ac lacrymarum fluentis, humicubatio-
nibus quoque, & corporis emaceratione,
numquam remissior aut imbecillior factus
est, neque segnitie, vel tædio aliquo fa-
tigatus; sed veluti esuriens quispiam aut
sitiens, sic mens ejus, quæ divinæ gra-
tiæ virtute nutriebatur, nunquam asceti-
ci instituti dulcedine poterat satiari. Erat
vero aspectus ejus tamquam flos rosæ,
& corpus ejus, quasi nihil abstinentiæ
egisset, sanum validumque apparebat:
divina enim ipse gratia sustentabatur: qui
& in hora obdormitionis suæ ita specio-
so vultu cernebatur, quasi Angelorum co-
mitatu animam ejus stipatam intelligere-
mus. Sed & alia in eo admiranda Dei
gratia visa est, quod totis quinquaginta
abstinentiæ suæ annis vestem cilicinam,
qua indutus fuerat, nunquam mutave-
rit: quæque ita ad finem usque vitæ ipsi
servivit, ut etiam alii participes ejusdem
vestis postea fuerint, quæ ei prius jam in-
veterata usui fuerat.

F Volo autem, carissimi, aliam quo-
que rem admiratione dignissimam, quam
in senectute sua gessit, caritati vestræ enar-
rare: est enim intelligentibus ac spiritua-
libus viris vere admirabile, & plenum
utilitatis atque compunctionis exemplum.
Habuit beatus vir fratrem unicum, quo
defuncto, filia ejus orphana relinqui-
tur.

B 2

tur. Quam quidem noti atque amici ipsius, septem annos agentem, ad patrum ejus adducunt. Ipse vero quia in interiore sua cella reclusus degebat, eam in exteriori collocari jussit. Erat autem perexigua inter utramque cellulam fenestra, per quam edocebat eam Psalterium, & reliquas scripturas. Cum ipso quippe in divinis laudibus vigilabat, psalmosque concinebat: & sicut ille, ita & ipsa abstinenciam colebat: alacriterque in arrepto pietatis instituto proficiens, cunctas virtutes perficere nitebatur. Vir etenim beatus frequenter pro ea obsecrabat Deum, ut mentem in eum defixam retineret, neque rerum terrenarum curis implicaretur, eo quod pater ejus ex hac vita migrans, magnam pecuniarum vim ipsi reliquisset: quas illico vir Dei distribui pauperibus mandavit. Ipsa quoque assidue suum interpellabat patrum, dicens: Pater, rogo atque obsecro sanctitatem tuam, ut pro me depreceris Dominum, ut ab absurdis ac pravis liberer cogitationibus, cunctisque inimici insidiis, ac diversis Diaboli laqueis eripiar. Sicque alacriter se exercens, servabat regulam ascetici sui instituti. Exultabat autem vir beatus, quod ita eam in optimo vitæ instituto, & alacritate, ac in mansuetudine, & erga Deum caritate cerneret proficientem. Viginti enim annis cum eo in abstinentia degens, velut optima agna, & immaculata columba, ei convixit.

Vigesimo autem annorum tempore expleto, cernens eam fraudulentus ac callidus serpens in virtutibus solitariæ vitæ excellere, ac cœlestia dumtaxat contemplari, vehementi invidiæ igne tabescebat, & insidias tendebat, ut illam irritaret: ac sic saltem beato viro molestiam anxietatemque incuteret, mentemque ipsius ob molestiam de ea conceptam aliquantulum a Deo averteret. Et quemadmodum in primis parentibus, livore incensa maligna ac callida bestia serpentem pro instrumento ad decipiendum apto invenit, ut eos, qui in felicitate degebant, terram spinosam atque laboriosam incolere curaret: ita & hic aliquandiu explorans, invenit sibi vas ad perditionem præparatum. Erat enim quidam nomine dumtaxat monachus, qui studiose admodum prætextu colloquii ad beatum virum concedere solebat: sed & beatam illam per fenestellam adspiciens, miser mente excecatus, cum ea congregari cupiebat: insidiasque ipsi multo tempore tendebat, quasi ad unum usque annum, donec tandem inventa opportunitate, eam penitus a beata veri paradisi conversatione alienam reddidisset. Si-

quidem

A φανή· παύτῳ λαβόντες οἱ γνωστοὶ αὐτῆς, ἡγαγον αὐτὴν εἰς τὸ θεῖον αὐτῆς ἐτι ἔσαν ἐπὶ αὐτῇ. Οἱ δὲ ἐκέλευσαν αὐτὴν εἰς τὸ ὑψώτερον κελίον. αὐτὸς γὰρ ἦν κεκλεισμένος εἰς τὸ ἐσώτερον. ἦν δὲ θυεὶς μικρὰ ἀναμέσον αὐτῆς, δι' ἧς ἐδίδασκεν αὐτὴν τὸ ψαλτήριον, καὶ τὰς λοιπὰς Γραφάς. μετ' αὐτῆς ἠγρύπνει καὶ ἔψαλλε, καὶ καθὼς ἐκείνος ἐνεγκρατεύετο, ὁμοίως καὶ αὐτὴ.

B Προθύμως δὲ πορευομένη ἐν τῇ ἀσκήσει, ἐκπαύσατο ἐπιτελεῖν πάσας τὰς ἀρετάς. καὶ γὰρ πλεονεξίας παρεκάλεσε τὸ Θεὸν ὁ μακάριος πατὴρ αὐτῆς, ἵνα χῆ τὴν ἀφάνειαν αὐτῆς πρὸς αὐτὸν, καὶ μὴ δεσμευθῇ ἐν τῇ μερίμνῃ τῶν γυνίων πραγμάτων, ἐπιδόη καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς πολλὰ παράματα αὐτῇ καταλέλοιπεν. ὅθεν ὡς χρῆμα πάντα αὐτὸς ἐκέλευσε δοθῆναι πτωχοῖς. Καὶ αὐτὴ δὲ πρὸς ἐκείνην κατ' ἡμέραν τὸ θεῖον αὐτῆς, λέγουσα· πάτερ ἀξιῶ καὶ σὴν ἀγιοσύνην, καὶ παρακαλῶ τὴν σὴν ὁσιότητα, ὡς ἔχεις ὑπὲρ ἐμῆς ἵνα ῥυθῶ ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν λογισμῶν, καὶ πάσης μεθοδεῖας τῆς ἐχθρῆς, καὶ τῆς ποικίλων παλίδων τῆς Διαβόλου. Καὶ ὅπως προθύμως ἡσκέη τηρεῖν τὴν κανόνα τῆς ἀσκήσεως αὐτῆς. ἡγαλλιάτο δὲ ὁ μακάριος βλέπων αὐτῆς τὴν καλὴν πολιτείαν, καὶ προθυμίαν καὶ δραστήτητα καὶ πρὸς Θεὸν ἀγάπην· ἔκοσι δὲ ἔτη ἡσκήσε μετ' αὐτῆς, ὡς ἀμνὸς καλὴ, καὶ περιτετὴ ἀσπίλος.

Πληρωθέντος δὲ τῆς εἰκοστῆς ἔτης, βλέπων ὁ ἐν δολιότητι κακῆργος ὄφεις τῆς τῆς μονήρης βίης ἀρετῆς ἐπηρεωμένῳ, καὶ τὰ ἐράνια ἀδολεγῶσαν, λαβρωπῶναι πρὸς κακὸν ἐτίθετο, ὥστε καὶ πρὸς ἐκείνην, ὅπως αὐτὴν παραγινεύσει, ὥστε καὶ ὅπως διωκθῇ εἰς λύπην καὶ μερίμναν ἐμβαλεῖν τὸν μακάριον, καὶ τῇ δι' αὐτὴν ἀδημονίᾳ ἀποπαύσει τὴν διάνοιαν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὡς περ ἐπὶ τῶν προπομπῶν φθόνῳ κακὸς ὁ ἐν κακίᾳ φρόνιμος θῆρ ὄρατο τὸν ὄφιν ὅργανον πρὸς ἀπάτην, ὅπως ἴδῃ ἐν μακαριότητι αὐλιζομένης, ἀκαταπόνητον γῆν καὶ πολύμοχθον κατοικεῖν ἐμνηχανήσατο· τῇ καὶ σκοπήσας εὗρε κατηρτισμένον σκεῦος εἰς ἀπώλειαν. Ἦν γὰρ ὡς ἔχων ὄνομα μοναχῆς, ὅστις ἀπέη πρὸς τὸν μακάριον προφάσει σωτηρίας μὲν παρὰ τοῦ πλεονόμου. Ἐώρα δὲ τὸν μακαρίαν διὰ τῆς θυεὶδος, καὶ σκοτωθεὶς τὴν διάνοιαν ὁ δειλὸς, ἔδραμεν αὐτῇ σωτηρίαν. καὶ πρὸς ἐκείνην χρόνον ἱκανόν, ὡς μέχρι ἐνισπῶν, ἔως δὲ ὄρων κακὸν ἡλτοειώσε τῆς ἀληθείας ὅντως ὡς αὐτῆς μακαρίας ἀγαγωγῆς, ὡς

ὡς γὰρ ἡ πότις ὄφεις ἀπατηθεῖσα, ἤνοιξε τὴν θυ-
ραν ἔκ κελλίος καὶ ἔξῃλθεν, ἀπάτη ἣ ἔστι πονηρὴ
δράκοντος ἐκπεσῶσα τῷ μεγέθει τῷ θεοφιλεῖ
καὶ καθαρᾷ πρὸς θεῖας. Ὡς περ καὶ τῶν τρω-
τοπλάτων γλυσαλμῶν τῷ καρπῷ, διλυοίχθησαν
οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν.
ὁμοίως καὶ αὐτὴ, μὲν δὲ παρῶσα τῇ ἀμαρτίᾳ,
ἔξῃ τῇ ἀφροσύνῃ καὶ ἀπὴλπισε, καὶ περιεσχί-
σατο τὴν χιτῶνα αὐτῆς τῷ τείχεϊ, καὶ ἔτυπτε
δὲ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἔθελεν ἑαυτὴν ἀποπνί-
ξαι. ἔλεγον γὰρ ἐν ἑαυτῇ, κλάψα· ἐγὼ λοιπὸν
τέθνηκα· καὶ ἀπώλεσα πᾶς ἡμέρας μου, τῇ
ἀσκήσεώς μου καὶ ἐγκρατείας καρπὸν, καὶ τῶν
δακρύων πόνον· τὸ Θεὸν πρὸς ὅλως· καὶ ἑμαυ-
τὴν ἀπέκτεκα, καὶ τὸ ὅσιόν μου θεῖον εἰς τικρο-
πῆν λύπῃ ἐνέβαλον, καὶ χλὴν τῷ ἀφροσύνῃ
ἐγρόμην. Τί ἔτι λοιπὸν ἐγὼ ζῶ ἢ ἀθλία;
οἱμοί, τί ἐποίησα; οἱμοί, τί ἔπαθον; οἱμοί, πό-
θεν ἔπεσον; πῶς ἐσκοτίσθη ἡ διάνοιά μου;
πῶς ἐκλάπην ἡ πότις Πονηρῇ; πῶς ἐπέπε-
σον, ἔστω ἡ πότις. πῶς ὠλίωθησα ὅσον ἐγνων.
πῶς ἐμεινῶν ὅσον οἶδα. Ποῖον νέφος ἐκάλυ-
ψε τὴν καρδίαν μου, ἵνα μὴ κατανοήσω τί
πράττω; πῶς κρυβήσομαι; πῶς ἀπελθύσομαι; εἰς
ποῖον βόθρον ῥίψω ἑμαυτὴν; πῶς ἡ νεθεσία τῷ
ὅσις μου θεῖς; πῶς ἡ διδασκαλία ἔσται ἐν
αὐτῷ. Ἐφραῖμ, ὅτε ἔλεγε μοι, Πρόσεχε σεαυ-
τῇ, καὶ ἀφστήρησόν σε τὴν ψυχὴν τῷ ἀφθάρ-
τῳ καὶ ἀθάνατῳ νυμφίῳ ἁπλῶν. ὁ γὰρ νυμφίος
σε ἁγίος ὅστις καὶ ζῆλωτής. ἔκ ἐλπί πολλῇ ἀναβλέ-
ψαι εἰς τὸ ἔρανον, ἀπέθανον γὰρ ἀπὸ Θεοῦ, ὅσον
ἀνθρώπων· ἀπένειμα πρὸς τὴν θυεῖδα ἐκείνῃ
καὶ διώματι λοιπόν. Πῶς γὰρ ἐγὼ ἢ ἀμαρτω-
λὸς πάλιν λαλήσω, μὲν δὲ ἀγίος ἐκείνης; εἰάν ὅ
καὶ λαλήσω, ἔχῃ τῷ ἔξῃλθόν ἀφ' ἧς τῇ θυεῖ-
δος κατακάωσιν με; κρεῖττον ἀπελθεῖν με μελ-
λον, ὅπως ὁσθιεύς ὅστις ὁ γινώσκων με· ἐπεὶ δὲ
καθάρπας ἀπέθανον, καὶ ὅσον ἔστι μοι ἔτι ἐλπίς
σωτηρίας.

Ἀναστᾶσα ὅτι παρὰ χεῖρμα ἀπὸ ἡλίου εἰς
ἐπὶ ἄνθρωπον, καὶ ἀλλάξασα τὸ χῆμα αὐτῆς,
ἔστη ἐν πανδοχείῳ. Ἐν ᾧ τῷ συμβῶν αὐτῇ
τῷ πο, εἶδεν ὁ ὅσιος ἐν ὁράματι δράκοντα μέγαν
καὶ φοβερόν τῷ εἶδει, συείοντα ἐν ἰαυτῇ, ὅς
ἔξῃλθὼν ἐκ τῆς πότις αὐτῆς, ἐλθὼν ἕως τῆς κελλίος
αὐτῆς, καὶ ὄρων περιεστράν κατέπιεν αὐτὴν, ὅσον
πάλιν ὑπέστρεψεν εἰς τὴν πότιν αὐτῆς. ἔξυπνος
ὅτι ἡρόδοτος ὁ μακάριος ἐλυπήθη σφόδρα καὶ
ἐκλάυσε, λέγων· μὴ ἄρα διωγμὸν ἐγείρει ὁ
Σατα-

A Siquidem a serpente jam seducta atque
decepta, januam cellæ suæ aperuit, &
egressa est: fraude enim maligni draconis
ab eminenti dilectæ Deo purissimæque
virginitatis statu elapsa est. Et sicut pri-
mi parentes, ubi de fructu gustassent, apertis
oculis cognoverunt se esse nudos: ita & ista,
postquam peccatum admisit, mente obstupe-
ficens, in desperationem se conjecit: conscin-
densque cilicinam vestem, qua erat induta,
faciem suam manibus verberabat, cupiens
seipsam præfocare. Ajebat enim intra se,
plangens: Ego jam me mortuam sentio: dies
enim meos, fructumque religiosæ exercita-
tionis meæ & continentiæ, lacrymarumque
laborem perdidici: Deum exacerbavi, mei-
psam interfeci, sanctumque patrum meum
amarissimo mœrore affeci, & Diabolo ludi-
brio facta sum. Quid est quod deinceps ego
misera atque infelix vivam? Hei mihi, quid
feci? Hei mihi, quid fieri mihi passa sum? Hei
mihi, unde excidi? Quomodo mens mea ob-
scurata est? Quomodo a maligno decepta sum?
Non intelligo, quomodo elapsa sim: quomo-
do ceciderim, nescio: quomodo contaminata
sim, ignoro. Cujusmodi nebula obtexit cor
meum, ut quid egerim, considerare nequeam?
Ubi abscondar? quo me vertam? in quam fo-
veam meipsam præcipitabo? Ubi sunt mo-
nita beati mei patrum? ubi doctrina focii &
amici ejus Ephraem? quando mihi di-
cere solebat: Attende tibi ipsi: & ani-
mam tuam incorruptibili atque immortalī
Sponso tuo immaculatam conserva. Nam
Sponsus tuus sanctus est & zelator. Non
amplius in cœlum respicere audeo: nam
apud Deum pariter & homines me jam
mortuam esse cognosco: neque fenestram
illam fixis intueri oculis deinceps valeo.
Quomodo enim ego peccatrix rursus cum
sancto illo viro loqui tentabo? & si id
ausa fuero, nonne ignis per fenestram erum-
pens illico me comburet? Satiùs igitur fue-
rit, me hinc alio abire, ubi nullus sit, qui
me agnoscat: quoniam semel jam mortua
sum, nec ultra mihi spes salutis est reliqua.

Consurgens ergo e vestigio, perrexit
in aliam civitatem, pristinoque habitu mu-
tato, se ibi in quodam diversorio constituit.
Quæ ruina dum huic feminæ accidisset, vi-
sio per somnium talis beato viro ostenditur.
Conspexit siquidem draconem ingentem at-
que horribilem, & in fortitudine sibilantem,
qui quasi ex loco suo egressus, devenit usque
ad cellam ejus, ibique columbam repertam
devoravit, & rursus ad suum locum rever-
sus est. Expergefactus autem vir beatus,
contristatus est vehementer, flevitque ama-
re; veritus, ne persecutionem aliquam

Satanas adversus sanctam ecclesiam concitaret, ac multos a fide averteret: aut ne schisma aliquod, vel hæresis in Dei ecclesia exsurgeret. Quare Deum precatus est, dicens: Benignissime, qui universorum es præfiscus, tu solus nosti, quid magna hæc sibi velit visio. Denuo autem post alios duos dies eundem vidit draconem ex loco suo prodeuntem, & in cellam ad ipsum ingredientem, caputque suum sub pedibus ejus posuisse, ac disruptum fuisse; columbam vero illam adhuc vivam & absque læsione repertam. Protinus autem a somno experrectus, semel atque iterum Mariam vocabat, dicens: Evigila, cur pigrescis atque torpescis? hodie enim duo sunt dies, ex quibus os tuum ad laudandum Deum non aperuisti. Sed quum responsum ab ea nullum acciperet, totoque biduo eam non amplius psallentem more solito audiret; intellexit, suam quam conspexerat visionem, ad illam pertinere. Quare suspirans flevit amare, dicens: Hei mihi, agnam meam lupus crudelis rapuit, & filia mea captiva effecta est. Extollensque vocem suam, dixit: Christe Salvator mundi, converte agnam tuam Mariam in ovile vitæ, ut senectus mea cum mœrore ad inferos non descendat. Ne despicias deprecationem meam, Domine: sed velocius gratiam tuam emitte, ut de ore draconis eam incolumem evellat. Duo itaque dies illi, quibus visionem vidit, duorum annorum curriculum significabant, quibus neptis ejus foris vitam egit. At ille diu noctuque pro ea Deum obsecrare non destitit. Duobus porro interlapsis jam annis, quum ubi esset, & quomodo se gereret, intellexit, rogabat quemdam sibi notum ac familiarem, ut aliquem illuc mitteret, qui accurate omnia de illa cognosceret, locumque ac vitam ejus notaret atque observaret. Abiens igitur ille, qui missus fuerat, omnia certo compertoque cognovit, eique, quomodo ipsam vidisset, & qualem vitam degeret, renunciavit, locumque designavit. Ipse vero certior de ea factus, planeque edoctus, illam ipsam esse, curavit sibi habitum militarem & equum deferri. Apertoque cellæ suæ ostio egreditur, & habitu militari induitur, & galerum longum atque profundum capiti suo, quo facies velaretur, imposuit: sed & unum nummum secum ferens, equumque conscendens, abiit. Quemadmodum autem explorator aliquis civitatem vel patriam quampiam explorare cupiens, habitum loci illius, ne facile ab incolis agnoscat, assumit: sic quoque beatus Abraamius in alieno peregrinabatur habitu, ut inimicum in fugam verteret. Vere igitur admiratione di-

gnus

A Σατανᾶς καὶ τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ, καὶ πολλὰς ἀπερήσθη ἀπὸ τῆ πίστεως; μὴ ἄρα χάρισμα γένηται καὶ ἄλλοις ἐν τῇ Θεῷ ἐκκλησίᾳ; Εὐζάμιμος ὁ τῷ Θεῷ, εἶπε. Προγνώστα φιλάνθρωπε, σὺ μόνος γινώσκεις τὸ ὄραμα τὸ μέγα τούτο. Πάλιν ὁ μὲν δύο ἡμέρας εἶδεν αὐτὸν τὸ δράκοντα ὅτε ἐλθόντα ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ εἰσελθόντα εἰς τὴν κέλλαν πρὸς αὐτὸν, καὶ θέντα ἑπὶ τοῦ πόδαυτος τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἀφ' ἧς ἀνῆλθεν, καὶ ὠρεθῆναι τὴν πνευματικὴν ἐκκλῆσαν μὴ ἔχουσαν σωτῆρα. Εὐθὺς ὁ ἐξυπνός ἡρώδης, ἐκάλεσε Μαρίαν ἁπασάν καὶ τοὺς, λέγων· ἔγειρε, ἵνα ὠκνησας σήμερον δύο ἡμέρας ἀνοιξῇς τὸ στόμα σου πρὸς δοξολογίαν Θεοῦ; Τῆς δὲ μὴ ἀποκριθεῖσας, δειπνῆσαι γὰρ ἡμέραν εἶχε μὴ ἀκούων καὶ τὸ εἰσὶν ἡμεῖς αὐτῆς. τότε σιωπῆσαι, ὅτι τὸ ὄραμα, ὃ εἶδε, πρὸς αὐτῆς ὅτι. καὶ γενναῖος ἐκλαυσε σφοδρῶς καὶ εἶπεν· οἱμοὶ τὴν ἀμνάδα μου ὁ δεινὸς λύκος ἤρπασε, καὶ τὸ τέκνον μου ἀχμαλῶτον γέγονεν. Ὁ δὲ φωνήν αὐτοῦ εἶπε· Σωτὴρ ὁ κόσμου· Χειρὲ, ἐπιφρεῖον τὴν ἀμνάδα σου Μαρίαν εἰς τὴν μένδραν τῆς ζωῆς, ἵνα μὴ κατέλθῃ τὸ γῆρας μου μετὰ λύπης εἰς ἅδην. μὴ ὑποείδῃς τὴν δέσπιν μου, Κύριε, ἀλλὰ πέμψον τὴν χάριν σου πάλιν, ἵνα ἐκσωθῇ αὐτὴν ἐκ στόματος τοῦ δράκοντος. Ἐγένοντο δὲ αἱ δύο ἡμέραι, ἐν αἷς εἶδε τὸ ὄραμα, δύο ἔτη, ἃ ἐποίησεν ἔξω ἢ ἀδελφιδῇ αὐτοῦ. Διετέλει μὲντοι νυκτὸς καὶ ἡμέρας πρὸς τὸν Θεὸν πρὸς αὐτῆς. Καὶ μετὰ δύο ἔτη ἡκώσθη αὐτῇ πρὸς ὅτι καὶ τῷ ἀγγέλῳ, καὶ πρὸς τὸν ἀγγελοῦ ἵνα τὴν γνωρίμων ἐπεμψῇ ἐκεῖ, ἵνα ἀκριβὲς μάθῃ τὰ πρὸς αὐτῆς, σημειώσῃ τε τὸν τόπον, καὶ πᾶς διάγῃ. ἀπελθὼν ποίνων ὁ ἀποσταλὴς, καὶ μαθὼν ἀκριβὲς, δεασάμενός τε καὶ αὐτὴν, ἐλθὼν ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα σημεῖα, καὶ τὸν τόπον, καὶ τὴν ἀφ' ἧς ἀνῆλθεν. Ὁ δὲ περὶ αὐτῆς εἶπε ἀληθῶς, εἶπεν ὅτι ἐκείνητα στρατιωτικὴν καὶ ἵππον. Καὶ ἀνοιξας τὴν θύραν τῆς κελλὶς ὅτε ἐλθόν, ἐκδυσάμενός τε τὸ στρατιωτικὸν ἔνδυμα, καὶ καμηλαύκιον βαδὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, κατακαλύπτει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἔλαβε καὶ νόμισμα ἐν ᾧ ἑαυτοῦ, καὶ καθίσας ἐπὶ τῆς ἵππου ἀπῆλθε. Ὡς δὲ ἦν κατάσκοπος, βυλόμενος κατασκοπεῖν πόλιν, ἢ πατρίδα, τὸ ἐκεῖ οἰκόντων φέρει τὸ ἔνδυμα πρὸς τὸ λαθεῖν τὰς οἰκήτορας· ὥτως καὶ ὁ μακάριος Ἀβραάμιος ἐν ἑνὶ ἔνδυματι ἀποστειλόμενος ἐπεδήμησεν, ἵνα τὸ ἐχθρὸν ὑποβῇ. Ὅντως θαυμάσιον ἄξιον τῆς θαυμαστῆς

ἐν τῷ πον δευτέρῳ Ἀβραάμ. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος
 ἔλθων εἰς τὴν πόλεμον τῶν βασιλέων, καὶ πα-
 τῆρας αὐτῶν, ἀπέσρεψεν Δωτὶ τὴν ἀνεψιὸν αὐ-
 τῷ· ὁμοίως καὶ ὁ δευτέρος ἔτος Ἀβραάμ, ἔλθων
 εἰς πόλεμον κατὰ τὸν Διὰβόλον, καὶ νικήσας
 αὐτὸν, ἀπέσρεψεν τὴν ἀνεψιάν αὐτῷ. Παρα-
 γνόμενος πότινι εἰς τὴν πόπον, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ
 πανδοχεῖον, καὶ καταλύσας, περιεβλέπετο ὧδε
 καὶ ἐκεῖ τὴν ἰδέειν αὐτήν. ἔπα πρὸς ἐλθόντος ὥρας
 πολλῆς, καὶ μὴ δεασάμενος αὐτήν, ἠπομα-
 διάσας ἔπε τῷ πανδοχεῖ· φίλε, ἤκουσα ὅτι
 ἔχεις ὧδε κόρην καλὴν, καὶ ἡδέως αὐτὴν ἐώρων.
 ὁ δὲ πανδοχὴς ἰδὼν τὴν ἡλικίαν τὴν πολιὰς αὐτῆς,
 κατέγνω αὐτῇ. ἔπα ἀποκριθεὶς ἔπεν, ἔστι καὶ
 πάντις ὥρα. ἦν δὲ ἡ Μαρία ὑπὲρ φύσιν πε-
 ρικαλλής. Ἐφῆν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ μακάριος, καὶ
 τίς καλεῖται; ὁ δὲ λέγει αὐτῷ, Μαρία. Τότε
 φασὶν τῷ πανδοχῇ λέγει πρὸς αὐτὸν, Κάλει-
 σον αὐτήν, ὅπως διφραγθῶμεν μετ' αὐτῆς σή-
 μερον, πάντις γὰρ ἀπὸ τῆς ἀκοῆς ἠγάθη αὐτῆς.
 Ἦν δὲ κληθεῖσα ἦλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς εἶδεν
 αὐτήν εἰς τὴν καλλωπισμὸν ἐκείνην καὶ τὸ πορνικὸν
 ἡμῶν, χεδὸν ὅλον αὐτῇ τὸ σῶμα καὶ πᾶσα ἡ
 ἡρώδης δαίμων ἐγένετο. ὁ δὲ τῇ φιλοσοφίᾳ τῇ
 ἐγκρατείᾳ, ὥστε ἐν ἀδύτοις, κατέσχευεν
 ἑαυτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῇ, ὑπὲρ τὴν μὴ νοήσα-
 σαι αὐτὴν ἀποφυγεῖν. Καθηκόντων δὲ αὐτῇ καὶ
 πινόντων, ἤρξατο πρὸς αὐτὴν αὐτῇ ὁ μακά-
 ριος, ὡς ἂν ἡ ἐραστὴς ἀκαύσῳ πρὸς φλογίζο-
 μένος ἦεν. ὥστε ἔτος ὁ μακάριος κραταῶς τῷ
 Διὰβόλῳ ἀνταγωνισάμενος, καὶ λαβὼν τὴν ἀχμῆ-
 λωτον ἀποκατέστη εἰς τὴν τὴν Χειρὸς πασάδα.
 Τῇ δὲ μακαρίᾳ πρὸς αὐτὴν, ὁ ἀναστὰς καὶ
 περιεβλέπων κατεφίλει τὴν τράχηλον αὐτῆς. κα-
 παφίλισσα δὲ αὐτὸν ὡσφραίθη τὴν χρωτὶς τὴν ἀνγε-
 λικῆς αὐτῆς πολιτείας, καὶ ἐμνήσθη τῷ ἀνδρὶ
 τὴν ἀσκήσεως αὐτῆς, καὶ γενάξασα ἔπεν. ἀβά-
 λη μόνη. Ὁ δὲ πανδοχὴς ἐκπληγὴς ἔφη πρὸς
 αὐτήν, κυρία Μαρία, διὰ τὴν χρόνον ἔχεις, καὶ
 οὐδέποτε σε ἤκουσα γενναγμὸν, ἢ λόγον ποιεῖν.
 νῦν οὖν τί σοι γέγονεν; Ἦν δὲ ἔφη· εἶδε ἀπέ-
 θανον πρὸς τριῶν ἐτῶν, καὶ μακαρία ἦμῶν. Καὶ
 ἀνέειπεν ὁ μακάριος, ἵνα μὴ ὑπολάβῃ αὐτῆς
 λέγει πρὸς αὐτήν· νῦν ἐπὶ ἐμῇ ἐμνήσθης πρὸς
 ἀμαρτιῶν σου; ἄρα οὐκ ἔπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
 τῆς, φάμεν ἡ ἰδέα αὐτῆς ὡς ἡ ἰδέα τῆς θεῆς μου;
 Ἀλλ' ὁ μόνος φιλαίνθρωπος καὶ πάνσοφος Θεὸς
 ἔτις ἀκονόμησε τὴν μὴ ἐπιγνώσκειν αὐτὸν καὶ φοβη-
 θεῖσιν ἀποδρᾶσαι. Ὁ δὲ ἀνέειπεν ἐκβαλὼν τὸ
 νόμισ-

A gnus est egregius hic secundus Abraham. Siquidem primus Abraham ad Regum præ-
 Gen. 14-
 lium exiens, percutiensque illos, Lot ne-
 potem suum revocavit: & hic similiter se-
 cundus Abraham contra Diabolum ad bel-
 lum perrexerit, eoque superato, neptem
 suam reduxit. Postquam ergo ad locum
 appulisset, in hospitium divertit, ubi sol-
 licitis curis huc illucque circumspiciens,
 ut eam videret adnitebatur. Deinde quum
 B jam multa hora præterisset, videndique
 ipsam occasio non tribueretur, subridens
 dixit ad hospitem: Audivi, o amice, quod
 hic pulchram habeas puellam, quam liben-
 ter perviderem. Hospes autem quum æta-
 tis ejus cerneret canitiem, ipsum coarguit:
 deinde sic ei respondit: Est hic quedam,
 & quidem supra modum speciosa. Erat quip-
 pe Maria hæc pene ultra quam natura fert,
 formæ pulchritudine decora. Quumque bea-
 tus nomen puellæ requireret; Mariam nun-
 cupari ille respondit. Tunc hilari vultu ob-
 C secro, inquit, mihi accersas illam, ut ho-
 die cum ea epulari possim atque exhilara-
 ri: valde enim, vel ex auditu, amore
 ejus captus sum. Quæ quum vocata jam
 adesset, atque in lascivo ornatu habitu-
 que meretricio eam conspexisset, parum
 abfuit, quin totum ipsius corpus ac sub-
 stantia in lacrymas solveretur: quas tamen
 D sapienti ac forti consilio repressit, ne, si for-
 te illum femina agnovisset, fugæ consilium
 illico captaret. Residentibus ergo illis, at-
 que bibentibus, coepit cum ea loqui vir
 beatus, tamquam amator quispiam inextin-
 guibili amoris igne flagrans: sic enim san-
 ctus ille fortiter se Diabolo opponens,
 captivam eam accepit, & in Christi thala-
 mum restituit. Illo autem cum ea colloquen-
 te, ipsa confurgens, & complexa collum
 E ejus, osculis eum excipiebat. Quumque jam
 inter osculandum odorata esset ejus corpus
 suavissimo Angelici instituti odore fragrare,
 recordata est asceticæ vitæ suæ: quare vehe-
 menter ingemuit, dicens: Væ mihi miseræ
 soli. Hospes autem obstupescens, ait ad
 eam: domna Maria, duorum annorum jam
 spatium hic degis, & nunquam talia tua suspi-
 ria, aut verba audiui: nunc autem quid tibi
 F accidit? Ad quem illa: Beata, inquit, essem,
 si ante triennium defuncta fuisset. Confe-
 stimque beatus ille, ne austerior videretur, ait
 ad illam: modo, me præsentem, tu peccata tua
 in memoriam revocare incipis? Putasne puel-
 lam non dixisse in corde suo: quomodo aspe-
 ctus viri istius, formam refert mei patris?
 Ceterum qui solus benignissimus & sapientis-
 simus est Deus ita disposuit, ne ipsa illum
 agnosceret, timoreque perculsa fortasse aufu-
 geret.

geret. Proferens itaque beatus senex mox nummum, dedit eum hospiti, dicens ipsi: Para nobis bonam coenam, ut cum hac puella hodie epulari ac lætari liceat: longo enim itineris intervallo, amore illius huc adveni. O vere secundum Deum sapientiam! o intellectum spiritalem! o astutam supplantationem Diaboli, & reconciliationem animæ! o prudentiam draconi exitialem, & animæ illuminatricem! Qui totis quinquaginta suæ religiosæ exercitationis annis panem non gustaverat, nunc carnes, ut animam a Diabolo captam revocaret, comedit. Chorus sanctorum Angelorum super hac beati istius indiscretionem, aut potius magnanimitate solertiaque, vehementer obstupuit; quod ita alacriter & sine ulla hæsitacione comedit & bibit, concludens & ipse dictum illud Euangelicum: Hodie lætari & gaudere oportet, quia hæc filia mea mortua erat, & revixit; perierat, & inventa est. O sapientia sapientum, & intellectus intelligentium! o stupendum miraculum, & dignam admiratione indiscretionem, & quavis accurata discretionem eminentiorem: qua ex venenatis draconis dentibus animam eripuit atque salvavit. Postquam igitur jam simul epulati sunt, ait puella: Surge, Domine, & ad cubandum in cubiculum introeamus. At ille: intremus, inquit. Ingressusque, videt lectum altum stratum, ascendenstque alacriter confedit super eum. Quo pacto te appellem, aut quomodo te nominem, o perfecte Christi vir, equidem ignoro. Continentem ne te dicam, an incontinentem? sapientem, an insipientem? discretum, an indiscretum? qui per annos quinquaginta religiosæ conversationis tuæ super unam stoream dormivisti, quanta cum alacritate ad sedendum super lectum ascendisti? Hæc omnia ad laudem Christi, & gloriam venerabilis institutioni tuæ fecisti: mansionum quippe iter prolixum arripuisti, carnes manducaisti, vinum bibisti, & in hospitium divertisti, ut animam perditam salvares. At nos, quia pusillanimes sumus, si saltem verbum utile cum proximo loqui volumus, subito importune cuncta discernimus.

Confidente itaque ipso super lectum, ait ad eum puella: Veni, ac permitte, Domine, ut calceamenta tibi extraham. Ille vero ad eam: observa ac muni, inquit, bene ostium; & tunc veni, eaque abstrahere. Nitebatur autem illa prius disscalceare ipsum: sed quum id ille non pateretur, tunc foribus diligenter observatis venit ad eum. Beatus autem ad illam: Domna, inquit, Maria, accede ad me. Quumque accessisset ad ipsum, tenuit eam firmiter per manum, ita ut non posset eum effugere. Tollens quoque

came-

A νόμισμα, δίδωσιν αὐτὸ τῷ πανδοχεῖ, καὶ λέγει αὐτῷ· ποιήσον ἡμῖν δεῖπνον καλὸν, ἵνα βιφρανθῶμεν σήμερον μετὰ τῇ κόρης ταύτης· μηκόθεν γὰρ δι' αὐτὴν ἔρχομαι. **Ω** σοφία ὄντως χτ' Θεοῦ. ὦ σύνεσις πνευματική. ὦ πανεργία καὶ περιγισμὸς Διαβόλου, καὶ ἰλασμοὺς ψυχῆς. ὦ σοφία, δηλητήριον δράκοντος, καὶ ψυχῆς φωτιστήριον. ὁ ἐν τοῖς πενήκοντα ἔτεσι τῇ ἀσκήσεως, ἀρτὺ μὴ γδοσάμενος, κρεῶν μετέλαβεν, ἵνα τὴν ὑπὸ τοῦ Διαβόλου ἀρβυλλεῖσαν ψυχὴν ἀνακαλέσῃ. **Ο** χορὸς τῶν ἀγίων ἀγγέλων ἐν τῷ ἔρασι ἔζησεν· ὅτι τὰς τρεῖς μακαρίας τῆς ἀδιαφορίας, μᾶλλον δὲ μεγαλοψυχίας καὶ δραματοπνεργίας, πῶς πρὸς αὐτὸν καὶ ἀδιακρίτως ἠδύετο καὶ ἔπινεν, ἐπιλέγων καὶ αὐτὸς δὲ ἐν βλαγγαλίοις· σήμερον δὲ βιφρανθήσεται καὶ χαρήσεται, ὅτι ἡ θυγάτηρ μὲν αὐτοῦ νεκρά ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλῆσα, καὶ ἐρέσθη. **Ω** σοφία τῆς σοφῶν, καὶ σωέσις τῆς σωεσμένης. **Ω** πρὸς αὐτὸν πρᾶγματος ἀξία, ἡ θαυμαστὴ ἀδιαφορία, ἡ ἀνωτέρα πάσης ἀκρίβειας ἀφαιρέσεως, δι' ἧς ὁ κατὰ τὴν ἰσχύοντος δράκοντος ἐδόντων ἀρπάσας ἔσωσε ψυχὴν. Μετὰ δὲ τῷ βιφρανθῆναι αὐτὸς, εἶπεν ἡ κόρη· ἀνασᾶς, Κύριε, εἰσελθόντες καθύδηνωμεν· ὁ δὲ εἶπεν, εἰσελθώμεν. Εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν, ὁ κατὰ τὴν κλίνην ὑψηλὸς ἐστρωμένῳ, καὶ ἀνελθὼν πρὸς αὐτὸν ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῆς. Πῶς σε καλέσω, ἢ πῶς σε ὀνομάσω, ὦ τέλειε τοῦ Χριστοῦ ἀνδρῶπε, ὅς σε οἶδα· ἐγκρατὴ, εἰπὼς σε, ἢ ἀδιαφορὸν; σοφὸν ἢ ἄσοφον; ἀφαιρέτικοι ἢ ἀδιακρίτοι; ὁ εἰς πενήκοντα ἔτη χροὺν τῇ ἀσκήσεως αὐτοῦ ἐνὶ ψαλμῷ καθύδηνωσας, μὴ οἶας πρὸς αὐτὸν ἐκάθισας ἐπὶ κλίνης; Πάντα πάντα ἐποίησας εἰς δόξαν Χριστοῦ, καὶ ἔπαυσις τῇ θεοτιμῆτι σου πολιτείας. μονᾶς ἐβάδισας, κρεῶν μετέλαβες, οἶνον ἔπιες, καὶ εἰς πανδοχεῖον κατήχηθης, ἵνα σώσῃς ψυχὴν ἀπολωλῆσαν. **Η**μεῖς δὲ ὀλιγόψυχοι ὄντες, εἰς ἀφαιρέσεις ἀχαιοὶ ἐρχόμεθα, καὶ ἅν λόγον ὠφέλιμον λαλήσῃς τῷ πλησίον.

E Καθημένης τοιγαρὲν ἐπὶ τῇ κλίνῃ, ἔφη πρὸς αὐτὸν· δεῦρο, Κύριε, ἐπάρω τὰ ὑποδήματα σου. **Ο** δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπεν· ἀσφάλιζε τὴν θύραν, καὶ δεῦρο, λαβὲ αὐτά. ἡ διικνεύετο πρὸς αὐτὸν ὑπολύσασθαι αὐτόν. ὁ δὲ ὅς ἐκ ἡνέχετο πότε ἀσφαλισμένη τὴν θύραν ἦλθε πρὸς αὐτόν· καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ μακάριος· κυρία μου Μαρία, ἐγγισόν μοι. τῆς δὲ ἐγγισάσης ἐκράτησεν αὐτὴν, ὥς μὴ δύνασθαι αὐτὴν ἀποδράσαι· καὶ

Luc. 15.

καὶ ἐπάρας ὁ καμηλαύκιον ἀπὸ τοῦ κεφαλῆς αὐ-
 τῆς, καὶ σιωδάκρυόμενος εἶπε πρὸς αὐτὴν· τέκ-
 νον μου Μαρία, ὅτι γινώσκεις με; ἢ ἐγὼ εἰμι ὁ
 πατήρ σου Ἀβραάμιος; τέκνον μου, ὅτι γινώσκεις
 με; ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ ἀναδρέψας σε; τί σοὶ
 ἐγένετο, ὦ τέκνον μου; πῶς δὲ ἤμας ὁ ἀγγελι-
 κὸν, ὅσον ἔαρες, ὦ τέκνον μου; πῶς τὰ δάκρυα;
 πῶς ἡ ἀργυπνία ἡ μετὰ τῶν ψυχῆς καὶ καρ-
 δίας σιωπετεταμμένης; πῶς ἡ χαυμακοιτία καὶ ἡ
 σιωχὴς γονυκλισία; πῶς ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ἔρα-
 νῆ εἰς τὸ ἄπλωμας βόθρον κατὶνέχθης; δια-
 τί ὅτι ἐδήλωσάς μοι, ὅτι καταγίγεις ἄδυσ κα-
 τήνησέ σοι; καὶ ὡς αὖν, μετὰ τοῦ Ἐφραὴμ, ἐβόη-
 σα πρὸς τὸ διωκόμενόν σε σώζειν ἐκ θανάτου.
 Διατί δὲ καὶ οὕτως ἀπογνῶσα πρέδωκας ἑαυτὴν
 τῷ Διαβόλῳ; ὅτι ἐγκατέλιπές με, καὶ εἰς
 ἀφόρητον λύπην κατήγαγές με; τίς γὰρ ἀνα-
 μάρτης ἐν ἀνθρώποις, ὦ τέκνον μου, εἰ μὴ
 εἰς ὁ Θεός; Ἡ δὲ ἐκπλαγῆσα ἀπλυνώθη, μὴ
 διωκόμενη δι' ἑαυτὴν πρὸς ὁπποῦν, ἀλλ' ἔμεινεν, ὡς περ
 λίθος, ἄνυς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, ἀρχὴν τε καὶ
 φόβον κρατηθεῖσα. Ὁ δὲ μακάριος ἐπέμεινε με-
 τὰ δακρύων, λέγων αὐτῇ· ὅτι λαλεῖς μοι, τέκνον
 μου Μαρία; ὅτι ἀφ' οὗ οὐδυνόμηνος ἡλθον ἐν ταῦ-
 τα, ὦ τέκνον μου; ἐπὶ ἐμοὶ ἡ ἀμαρτία σου,
 τέκνον. ἐγὼ ἀπολογῶμαι τῷ Θεῷ ὑπὲρ σου ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κρίσεως. ἐγὼ μετανοῶ ὑπὲρ τῆς ἀ-
 μαρτίας σου ταύτης. μέχρι τοῦ μεσονυκτίου ἔτι
 πρὸς ἀντιπρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐνεδέεται. Ἡ δὲ λαβὼσα
 μικρὰν παρρησίαν, ἔφη πρὸς αὐτὸν, λέγεις·
 εἰς σὲ ἀπενίξεν ὁ διώκων ἀφ' οὗ ἀρχαῖον τῶ
 πρὸς ὁπποῦν μου· πῶς ἐπικαλέσομαι ὁ ἀλλοτρίων
 ὄνομα τὸ Χεῖρ μου, ὅτι ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ τῶ
 βορβόρῳ ἐμεινάνθην. Λέγεις πρὸς αὐτὴν ὁ μακά-
 ριος· ἐπὶ ἐμὲ ἡ ἀμαρτία σου, τέκνον μου, ἐκ
 τῶν χειρῶν μου ἐκλήθησεν ὁ Θεός ταύτην τὴν
 ἀμαρτίαν σου. μόνον σὺ ἄκυσόν μου, καὶ δεῦρο,
 ἀπέλθωμεν εἰς τὸ τόπον ἡμῶν. Ἰδὲ γὰρ καὶ ὁ
 ἀγαπητὸς ἡμῶν Ἐφραὴμ κλαίει πρὸς σε, καὶ
 πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ σου. Τέκνον πρὸς σε
 λαλῶ σε, ἐλέησον δὲ γῆρας μου, καὶ καποικτεῖρη-
 σον τὰς πολιὰς μου· τέκνον μου ἀγαπητὸν, δέο-
 μάς σου, ἀναστᾶσα ἀκολούθη μοι. Ἡ δὲ ἔφη
 πρὸς αὐτόν· εἰάν τῃ μετάνοιάν μου δέχηται ὁ Θεός,
 ἔρχομαι. πρὸς αὐτὴν ὁ καὶ πρὸς τὸν Θεὸν τὴν
 οἰομένην, καὶ καταφιλοῦ τὰ ἴχνη σου τὰ ἁγία,
 ὅτι ἔτις ὁπποῦν λαγχνιάθης εἰς ἐμὲ, καὶ ἡλθες
 ἐν ταῦτα, ἵνα ἐκπαύσῃς με ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ
 παγίδος. Καὶ θεῖσα τὸ κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τὸν
 πόδα

A camelaucium, seu galerum, e capite suo,
 & in lacrymas prorumpens dixit ad eam:
 Filia mea Maria, non me agnoscis?
 nonne ego sum pater tuus Abraamius?
 numquid tibi notus sum, filia mea?
 nonne ego sum, qui te educavi?
 Quid tibi nunc accidit, o filia mea?
 Ubi est habitus ille Angelicus,
 quem antea habuisti, o filia mea?
 Ubi lacrymæ? ubi vigiliæ, quæ cum dolore
 animi, & cordis contritione erant?
 Ubi humicubationes, & assiduæ genuflexiones?
 Quo pacto a cœli celsitudine in hoc perditionis
 barathrum præcipitata es?
 Cur non indicasti mihi, quando inferni procella invasit
 te? Et ego sane una cum Ephraemo cla-
 massẽm ad eum, qui potest ex morte sal-
 vare. Quare, tamquam omnino tuam salu-
 tem desperans, ita te Diabolo tradidisti?
 Quare sic me deseruisti, & in hunc mœrorem
 intolerabilem deduxisti?
 C Quis autem inter homines absque peccato est, o filia
 mea, nisi solus Deus? Illa vero ob-
 stupefacta, obmutuit, nec vultum attol-
 lere poterat; verum lapidis instar immo-
 bilis, & veluti amens in manibus ejus re-
 mansit, confusione pariter atque timore
 oppleta. At beatus senex iterum cum la-
 crymis appellabat eam, dicens: Non mihi
 loqueris, filia mea Maria? nonne tua cau-
 sa mœstus ac dolens huc adveni, o filia
 mea? Super me sit peccatum tuum, o fi-
 lia. Ego pro te in die judicii Deo respon-
 debo. Ego pro tuo hoc peccato pœnitentiam
 agam. Sicque ad mediam usque noctem
 eam consolabatur, & admonebat. Illa
 autem quum parumper fiduciam accepisset,
 sic ad eum loquuta est: Si in te
 respicere ob confusionem vultus mei nequeas,
 quo pacto immaculatum Christi mei no-
 men, dum ita cœno immunditiæ contami-
 nata sum, invocare audebo?
 E Et beatus vir ad eam: Super me sit, inquit, peccatum
 tuum, o filia mea: ex meis manibus Deus
 peccatum hoc tuum requirit: tantummodo
 tu me ausculta, & veni, concedamus
 pariter in locum nostrum. Ecce enim &
 carissimus noster Ephraem vices tuas do-
 let ac plangit, & pro te Dominum depre-
 catur. Quare senectutis meæ mi-
 ferere, & canitiei meæ compatere, filia
 mea, obsecro; & jam consurgens, se-
 quere me, filia mea dilecta. Illa ve-
 ro ad eum: Si pœnitentiam, inquit, meam
 suscipiet Deus, tecum veniam. Procido
 autem ac supplico sanctitati tuæ, sanctaque
 vestigia tua osculor, quod ita pietatis
 tuæ viscera in me demonstra-
 veris, & huc, ut ex laqueo Diaboli
 me eriperes, adveneris. Ponensque ca-
 put

put suum ad pedes ejus, tota plangebatur nocte, dicens: Quid tibi, Domine, pro his omnibus retribuam? Diluculo autem jam facto, dicebat ad eam beatus senex: exsurge, filia, & hinc abeamus. Quæ respondens, aiebat ad ipsum: Habeo hic aliquantulum auri, ac paucas vestes; & quid de iis a me fieri jubes? Cui vir beatus: Relinque illa hic: nam omnia ista, pars maligni sunt. Et surgentes confestim exierunt: illamque equo imponens trahebat, lætus præcedens. Et sicut pastor quando ovem perditam reperit, eam super humeros suos tollit: ita beatus iste gaudens in corde suo iter peragebat. Quumque ad proprium jam locum pervenisset, illam quidem in interiore cella reclusit; ipse vero in exterioriore permansit. Ubi illa cilicio induta, in summa animi humilitate, & multis lacrymis persistebat: & seipsam assiduis vigiliis, arctissimisque continentiae laboribus conficiebat, alacriter poenitentiae scopum persequens, & audacter Deo procidens, supplicansque. Vere hæc sincera erat poenitentia. Vere medicina, & reparatio animæ. Per ejusmodi certamen cunctos oporteret confiteri ac gratias agere Deo. Quis enim ita lapideo ac duro est corde, qui quum flebilem ac lamentabilem ejus vocem audiat, ipse quoque non compungatur ad laudandum Deum? Siquidem nostra resipiscencia cum ejus poenitentia comparata, umbra dumtaxat quædam & imaginatio est. Tali namque patientia, & studio atque sollicitudine indefinenter recurrebat ad Deum, petens sibi signum dari, quod ejus poenitentia accepta fuisset. Benignissimus itaque ac clementissimus Deus dona curationum ei ad certitudinem acceptæ poenitentiae ipsius concessit.

Vixit porro beatus vir alios adhuc annos decem: cernensque sinceram illius poenitentiam, & insignem animi alacritatem, glorificabat & magnificabat Deum: & sic in bona senectute quievit vere sanctus ac servus Dei, cursumque vitæ consummavit, quum esset annorum septuaginta: ex quibus, quinquaginta in ascetico vitæ instituto magna cum alacritate, & certamine admirabili, in humilitate & caritate peregit, personam hominis non accipiens, sicut apud plurimos fieri est solitum, ut unum quidem honore præferant, alium vero contemnant. Et tanto quidem temporis intervallo nunquam prorsus in suo religioso instituto obtorpuit, segniusque egit, neque unquam regulam optimæ vitæ suæ mutavit: sed ita semper constitutus erat, quasi quotidie moriturus.

Hæc fuit conversatio beati Abraamii:

hæc

A πόδας αὐτοῦ, ἐκλαυσεν ὅλην τὴν νύκτα, λέγον-
σα· τί ἀνταποδώσω σοι πρὸς πάντων τούτων,
Δέσποτα; Οὐδ' αὖτε οὐδ' ἄλλο τι, λέγει πρὸς αὐ-
τὴν ὁ μακάριος· τέκνον μου, ἀνάστα, ἀπέλθω-
μεν. Ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα ἔφη πρὸς αὐτόν· ἔχω
ὄντα ὅσα ὀλίγον χρυσίου καὶ ἱμάτια, καὶ τί κε-
λεύεις πρὸς τούτων; Ἐφη πρὸς αὐτὴν ὁ μακά-
ριος· ἔασον αὐτὰ ὄντα ὅσα· πάντα γὰρ ταῦτα
μερὶς ἐστὶ τοῦ Πονηροῦ. καὶ ἀναστάντες ἔξῃλθον
ὡς χεῖμα. ἀνέβιβασεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ἵππον,
αὐτὸς δὲ εἰλκεν ἑμπαροῦσθαι αὐτῆς ἀγαλλόμενος.
Καὶ καθάπερ ποιμὴν, ὅταν ὄρη βοῦν ἀπο-
λωλὸς, αἶρει αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ· ἕτως ὁ
μακάριος χαίρων τῇ καρδίᾳ ἐβάδιζε. καὶ ὡς
ἦλθον ἐπὶ τὸ πόπον, αὐτὴν μὲν ἐνέκλεισεν εἰς τὸ
ἐσώτερον κελλίον, ἔμεινε δὲ αὐτὸς εἰς τὸ ὑψώτε-
ρον. Ἡ δὲ μετὰ σάκκην, καὶ ταπεινώσεως, καὶ
δακρύων πολλῶν, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ἐγκρατείας,
ἀκείβας καὶ παροξύνουσα τὸν ἑαυτοῦ σκοπὸν
ἐξήνυσεν, ἀναβάνς δεομένη τὴν παροξύνουσαν τῇ
Θεῷ. Ὅντως πιαυτὴ ἀληθινὴ μετάνοια. ὅντως
θεραπεῖα καὶ ἀνακάνησις ψυχῆς. Διὰ τοῦτο
ἀγῶνος ἔδει πάντας ἐξομολογεῖσθαι τῷ Θεῷ.
Τίς γὰρ ποσὶ λίθινος ἦν καὶ σκληρὸς τῇ καρ-
δίᾳ, ἀκύνος καὶ φωνῶν ὅτι κλαυθμὸς αὐτοῦ, καὶ
κατενύγετο δοξάζων τὸν Θεόν; Πρὸς γὰρ τὸ
ἐκείνης μετάνοιαν, σκιά καὶ φάντασμα ἐστὶν ἢ ἡμε-
τέρα. πιαυτὴ γὰρ ἡσυχαστική, καὶ σωστή, καὶ
ἀγῶνις ἀποσταλείτως παροξύνει τῷ Θεῷ, αἰτε-
μένη τεκμήριον, ἵνα παροξυνήσῃ τὴν με-
τάνοιαν αὐτοῦ. Ὁ πόνητος ἀγαθὸς καὶ φιλότιμος
Θεὸς χάρισμα ἱματίων ἐδώρησάτο αὐτῇ
πρὸς πληροφορίαν τὴν ἀποδοτέαν αὐτοῦ μετα-
νοίας.

Εἰσησε δὲ ὁ μακάριος ἄλλα ἔτη δέκα,
θεωρῶν αὐτοῦ τὴν εἰλικρινὴ μετάνοιαν, καὶ τὴν ἐξά-
ρετον αὐτοῦ παροξύνουσαν, καὶ δοξάζων τὸν Θεόν καὶ
μεγαλύνων, ἕτως ἀνέπαυε ἐν γῆρι καλῶ ὁ
ὄντως ὁσιος καὶ δούλος τοῦ Θεοῦ. ἐτελειώθη δὲ ὡς
ἐτῆς ὁ· ἀσκήσας ἔτη ν'. μετὰ παροξυνίας μεγά-
λης καὶ ἀγῶνος θαυμαστοῦ, ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ
ἀγάπῃ ἐπλήθει, μὴ λαβὼν πρόσωπον ἀνθρώ-
που, ὃ παρέφυκε πρὸς τοὺς πολλοὺς γίνεσθαι, τὸ
μὲν παροξύνειν, τὸ δὲ ἀτελεῖν. ἐν τῷ ποσὶ γὰρ χρο-
νῷ τὴν ἀσκήσεως, μὴ ῥαθυμύσας ποτὲ τὸ πρὸς
παι, μηδὲ ἀμαρτάνειν τὴν κακίαν καὶ αἰεὶ βίβει, ἀλ-
λά ἕτως διέκειτο, ὡς καὶ ἡμέραν ἀποθή-
σκων.

Αὕτη ἡ ἀγωγὴ τοῦ μακαρίου Αβρααμίου,
καὶ

Ἡ αὐτὴ ἡ πολιτεία ὑπερθεάρετος, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὑπομονῆς. καὶ ὡς περ δορκὰς ἐκ βρόχων, ἤλθε ἔφθαρτὴ νυμφῶνος. μὴδ' ὅλως εἶασεν ἡμίονον τὸν φέρρον αὐτῇ καὶ ἀδύμαντα λογισμὸν μετεωροδῆναι εἰς τὰ ὀπίσω, ἢ ὅτι τοῖς τὴν κώμης παρασκευαῖς αὐτῷ πρὸς τὸν ἔχοντα ἐπενεχθεῖσι πρὸς δυσὶν εὖρεται ἡ ἀποδείξαις ἀκηδία, ὅσθι ἐν τῷ συνεχεῖ πολέμῳ ἐν ταῖς τῶν δαυμόνων φαντασίαις πτόησιν ὑπέμεινε πρόποτε. ἐπιτελεῖτο τὸ κατὰ μακαρίαν ἐκείνην ἁγίαν, ὅπως ἂν τὴν τω θυματικῆς σοφίας ἐκ ἀφάτης σωέσεως τὴν μὲν νομιζομένης ιδιωτείας, νομιζομένης δὲ πραγματείας, πατήσας τῶν Δράκοντος ἐκ μέγας ὁδόντων, ἤξειλετο τὴν ἐκπόσθητον αὐτῇ περὶ τὴν καὶ προσήνεγκε τῷ ἀληθινῷ νυμφίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ. Οὗτοι οἱ ἀγῶνες ἐκιδρωτὲς τῆς μακαρίας Ἀβραάμης. ὅταν αὐτὰ μὴ ἔτιως ἐκράβανται εἰς τὸν ἐκκλησίαν ἐκ ποροθυμίας τῶν βελομένων ἐπιλαβέσθαι τὴν ἀγωνίαν ζωῆς εἰς ἔπαυσιν καὶ δόξαν τῷ Θεῷ τὸν πρὸς ἡμῶν τῶν πᾶσιν ἡμῶν καὶ συμφέροντα. Ταῖς δὲ λοιπαῖς ἀρεταῖς αὐτῆς ἐν ἄλλοις ἀπεργασάμεθα. Ἐν τῇ τῇ ὥρᾳ τὴν τελειώσεως αὐτῆς, σωήχθη σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις, καὶ αἱ τῶν ἐκείνων καὶ καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐγγίζων μετὰ σωδῆς τῷ σεμνῷ αὐτῷ καὶ ἀγίῳ σώματι, ἤρπαζον ἀπὸ τῶν ἐνδυμάτων αὐτῆς ἑαυτῶν βύλογιαν, καὶ οἱ αὐτοὶ τὸν ἀρπαγὴν ἠγγίζον, διότι ἴσασιν μετεδίδω.

Ἐξῆς δὲ ἡ μακαρία ἐκείνη ἁγία ἔτι ἐκ, ὑπερβαλλόντως ἀσκήσασα, ἐκ μετὰ δακρύων ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐκ διέλειπε τὸν καλῶς τὸν Θεόν, ὡς πλεονεξίας τῆς πρὸς ἡμῶν τῶν πᾶσιν ἐκείνη ἡμέρας ἐκ νυκτὸς, ἐκ ἀκρότητας τὴν κλαυθμὸν αὐτῆς συμπαθῶντας ἰσάνα ἐκ κλαίειν, ἐκ εἰς τὴν ἡμῶν οἰκίαν ἀμαρτημάτων ἐλθόντας δέσθαι ἐκ δόξας τὸν Θεόν. Ἐν τῇ τῇ ὥρᾳ τὴν τελειώσεως αὐτῆς ἐφάνη τὸ πρόσωπον αὐτῆς τοῖς ὁρῶσιν αὐτὴν χάριτος ἀπασφάπτων, ὡς εἰδέναι ἡμῶς τὴν τὴν ἀγίων ἀγγέλων βύλογον ἐκ ἐνδοξον πρὸς οἶον, καὶ δόξας τὸν Θεόν, ἀφάτῳ φιλανθρωπία σωζόντα τὰς εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντας, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Οἱμοι, ἀγαπητοί μου, ὅτι ἔτι μὴ καλῇ τελειώσθαι ἐτελειώθησαν, καὶ μετὰ παρρησίας ἀπὸ τῆς γνῶνως πραγμάτων ἀπερράγην, ἐκ συνεδέθησαν τῇ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπῃ. Ἐγὼ δὲ ἀπαρσκαβῆς ὢν, ἀπρόθυμος τῇ προαγρέσθαι τυγχάνω. Καὶ ἰδὲ ἐγκατέλαβέ με ὁ ἀτελεύτητος χειμὼν, καὶ γὰρ γυμνὸς εἰμι ἐκ ἀνέτοιμος, θαυμά-

Tom. II.

A hæc Deo acceptissima vitæ ipsius ratio: ista patientiæ ac tolerantia ejus certamina. Et sicut caprea ex laqueis, ita ille ex corruptibili thalamo excessit: neque prorsus unquam cogitationem mentemque suam in bono proposito firmatam atque corroboratam retrorsum converti permisit. Sed neque in tribulationibus, quas in vico ab hoste fuscitatas perpeffus est, animum suum relaxavit: neque in assiduo prælio contra dæmonum phantasmata consternatus est aliquando. Suum autem certamen in eo coronavit consummavitque, quod erga beatam illam gessit: quomodo per sapientiam spiritalem, ineffabilemque prudentiam, per eam, inquam, quæ imperitia putabatur, sed intellectualis negotiatio erat, pedibus Draconem conculcans, ex medio dentium ejus carissimam sibi columbam abstraxit, eamque ad verum Sponsum Jesum Christum adduxit. Atque hi agones & sudores beati Abraamii fuerunt: quos quidem hic nunc ita conscripsimus ob consolationem atque devotionem eorum, qui vitam consequi æternam volunt, ad laudem & gloriam Dei, a quo cunctis affluenter quæcumque opportuna sunt atque utilia suppeditantur. Reliquas porro virtutes ejus alibi descripsimus. Hora autem illa, qua ad Dominum migrabat, pene universa civitas congregata est cum finitimis vicis: & unusquisque eorum studiose carissimo sanctissimoque ejus corpori appropinquans, benedictionem sibi ex vestimentis ejus diripuit; & si quemcumque languorem id quod direptum fuerat, contigisset, illico curabat.

Vixit autem beata illa alios annos quinque, quibus in religioso vitæ instituto supra modum ita se exercuit, ut dies noctesque non cessaret cum lacrymis Deum deprecari: adeo ut etiam sæpe per locum illum prætereuntes, vocemque ejulatus ipsius audientes, commiseratione mori gradum sisterent, fletumque suum cum ejus fletu conjungerent, ac propria peccata deplangentes, Deum glorificarent. Quum autem diem clausit, apparuit vultus ejus omnibus illum videntibus, gratia resplendens, ita ut sanctorum ibi angelorum chorum adesse intelligeremus, Deoque gloriam daremus, qui per ineffabilem suam clementiam salvos facit sperantes in se, in Christo Jesu Domino nostro.

Hei mihi, dilectissimi mei: quoniam hi quidem optimum finem consequuti dormierunt, & a terrenis rebus cum fiducia sunt abstracti, ei quæ erga Deum est caritati colligati. Ego vero imparatus & impromptus in mea voluntate permansi. Et ecce comprehendit me hiemis infinita tempestas; & nudus atque exspoliatus ad-

C 2

miror

Luc. 19.

miror in memetipso, quomodo quotidie pecco, & quotidie poenitentiam ago. Per horam ædifico, & per horam constructa subverto. Ad vesperrum dico: sequenti die poenitentiam ago: mane autem facto, acedia correptus, & animo elatus, diem prætereo. Rursus ad meridiem dico: proxima nocte vigilabo, & cum lacrymis obsecrabo Deum, ut peccatis meis propitius fiat: quum autem nox advenerit, somno potius satior. Qui mecum acceperunt pecuniam, die ac nocte negotiari contendunt, ut laudem præconii consequantur, & decem civitatibus præfint: ego vero ob pigritiam meam occultavi eam in terra. Dominus meus appropinquavit, & ecce contremiscit cor meum, & defleo dies negligentiae meae, non habens quales excusationes obtendam.

Miserere mei qui solus sine peccato es: & salvum me fac qui solus benignus & clemens es: quia præter te benedictum Patrem, & unigenitum Filium tuum, qui incarnatus est propter nos, & Spiritum tuum sanctum, qui vivificat omnia, alium non novi, neque in alium credidi. Et nunc memento mei Domine, & educ me de carcere iniquitatum mearum: quia utrumque tuum est Domine, & quando voluisti me in hunc mundum intrare, & quando migrare me ex eo præceperis. Memorare mei, qui defensione careo; & salva me peccatorem. Gratia tua, quæ mihi in hoc seculo opitulatio, refugium, & gloriatio est; ipsa me sub alas suas in illa die horrenda atque terribili protegat. Tu enim agnoscis, qui scrutator es cordis & renis, quod multos pravitatum & scandalorum tramites declinavi (pravos inquam tramites dogmatum hæreticorum, & inaniter ab eis factas expositiones) Et hoc non ex me, sed ex gratia tua, per quam illuminata est mens mea. Rogo te sancte Domine, salva animam meam in regno tuo, & dignare mihi benedicere cum omnibus qui placuerunt tibi: quoniam te decet gloria, adoratio, & magnificentia, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, nunc, & semper, & in secula seculorum. Amen.

A μάζων τὰ εἰς ἑμαυτὸν, ὅπως καθ' ἡμέραν αἰμαρτάνω, καὶ καθ' ἡμέραν μετανοῶ. καθ' ὥραν τε οἰκοδομῶ, καὶ καθ' ὥραν καταλύω. ἑσπέρως λέγω, αὐριον μετανοῶ. πρωΐας δὲ θρησκείας, ἀφ' ἧς ἡ ῥαθυμία, καὶ πρὸς ἐρχομαι μετεωρίζομαι τὴν ἡμέραν. πάλιν δὲ μεσημβρίας, λέγω. τῇ προσέσει νυκτὶ νήφω, καὶ μετὰ δακρύων πρὸς ἀκαλῶς τὸ Θεόν, ἵνα καὶ ἵλεως γένηται τὰς αἰμαρτίας μου. B φθασάσης δὲ τῆς νυκτὸς, ὑπὸν καταφέρωμαι. οἱ λαβόντες μετ' ἐμῶν τὸ ἀργύριον, ἀγωνίζονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς, πραγματεύονται μετὰ δόξης ἀρχαῖν πᾶν δέκα πόλεων. ἐγὼ δὲ ἀφ' ἧς ἐμὴν οἰκηλίαν ἔκρυψα αὐτὸ εἰς γῆν, καὶ ὁ Κύριός μου ἤγγισεν τὸ ἐλθεῖν, καὶ ἰδὲ τρέμει ἡ καρδιά μου, καὶ κλαίω τὰς ἡμέρας τῆς ῥαθυμίας μου, μὴ ἔχων τί αὐτῷ ἀπολογήσομαι.

C Οἱ μόνος ἀναμάρτητος οἰκτεῖρησον. ὁ μόνος φιλόανθρωπος σῶσόν με, ὅτι πολλὴν σε ἔβλογησάν σε Πατὴρ, καὶ ἔβλογησάν σε Υἱὸς σε τὸ σαρκαθέντος δι' ἡμᾶς, καὶ ἔβλογησάν σε Πνεύματος ἔξωποιόντος τὰ πάντα ἄλλοι οὐκ οἶδαν, σὺ δὲ εἰς ἄλλοι ἐπίσθισα. Καὶ ἰδὼν μνησθητί μου, Δέσποτα, καὶ ἰδεῖν ἀγαθὸν με ἐκ τῆς φυλακῆς τῆς ἀνομίας μου. σὺ γὰρ ὅτι τὰ ἑκείνα, Δέσποτα, ὅτε πότε μὴ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἀνάμνησίν σου, καὶ D ὅτε πότε μεταβῆναι ἀπὸ αὐτῆς. Μνησθητί μου ἔξωποιοῦν, καὶ σῶσόν με τὴν αἰμαρτωλίαν. Ἡ χάρις σου, ἡ θρησκεία μου ἐν τῇ ἀνάμνησίν σου ἀντίληψίς μου, καὶ καταφυγή μου, καὶ ἡμέρα μου καὶ ἔπαυσις, αὕτη με σκεπάσει ἀπὸ τῶν πειρασμῶν αὐτῆς ἐν ἑκείνῃ τῇ φοβερᾷ καὶ φοβερῇ ἡμέρᾳ, σὺ γὰρ γινώσκεις ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρῶν, ὅτι ἀπὸ πολλῶν τείβων σχολῶν καὶ E πολλῶν σκανδάλων ἔξελκισα, (σχολῶν δὲ λέγω τείβων πᾶν φρονημάτων πᾶν ἀρετικῶν, καὶ τῶν ἐξήγησιν τῶν ποιεῶν) καὶ τῶν οὐκ ἔξω μὴ ἐκ τῆς χάριτός σου. ἐφώτισεν γὰρ μου τὴν διάνοιαν. Δέομάς σου, ἅγιε Δέσποτα, σῶσον τὴν ψυχὴν μου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, καὶ καταξιώσόν με βλογησάσέ σε μετὰ πάντων πᾶν διαρεσησάντων σοι. ὅτι σοι πρέπαι δόξα, προσκύνησις, F μεγαλωσύνη, ἡ Πατὴρ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. ἀμήν.

seph comedentes simul, vendiderunt eum, quem proposito ac voluntate jugulaverant: eodem quoque modo execrabiles Judæi pascha manducantes, Salvatorem occiderunt. Descensus Joseph in Ægyptum, Salvatoris nostri designat descensum super terram. Et quemadmodum Joseph intra thalamum inclusus, omnem peccati vin proculcavit; ac præclaras adversus Ægyptiam dominam suam victoriæ coronas retulit: sic & Dominus ac Salvator animarum nostrarum, ad infernum descendens, omnem illic atrocissimi invictique tyranni potentiam dextera sua stravit atque destruxit. Quoniam Joseph superaverat peccatum, in carcere conclusus detinetur, donec tempus percipiendæ coronæ adveniret: ita & Dominus noster, ut omnia mundi peccata tolleretur, in monumento reponitur. Joseph biennii tempus in carcere transegit, magna ibi cum animi tranquillitate atque securitate versatus: Dominus autem noster triduum in inferno mansit ut potens, & nulli corruptioni obnoxius. Joseph ex carcere jussu Pharaonis placide educitur, tamquam verus typus, & facilis fidelisque somniorum interpret, ac futuræ frugum ubertatis vaticinator. At Dominus noster Jesus Christus propria virtute ex mortuis resurrexit, direptisque inferni spoliis, nostram Patri suo reconciliationem offerebat, resurrectionem & vitam æternam prædicans. Joseph accepta potestate super omnem Ægyptum, in curru Pharaonis sedebat: Salvator vero noster, & Rex ante secula, in nube lucida in coelum ascendens, sedet ad dexteram Patris cum majestate ac gloria supra Cherubim, ut filius unigenitus. Quum autem in Ægypto jam regnaret Joseph, accepta auctoritate ac potestate super omnem Ægyptum, adducuntur sponte fratres ipsius coram tribunali ac folio ejus, quem morti addixerant; ingrediunturque cum timore ac tremore, ut adorent in conspectu ejus, qui in mortem venditus ab iis fuerat; prociduntque tremebundi ante Joseph, quem regnare super ipsos noluerant: agnitis autem Joseph fratribus suis, uno verbo suo illos homicidas demonstravit: quod illi percipientes, attoniti ac timore perculsi, planeque confusi steterunt, loqui non audentes, neque prorsus quidquam quod in excusationem proferrent, habentes, sed aperte peccatum suum recognoscentes in illa hora admissum, qua eum vendiderunt: at qui ab eis putabatur neci traditus apud inferos, repen-

A αὐτῶν. Οἱ ἀδελφοὶ τῷ Ἰωσήφ ἐσθιόμενοι ἅμα δὴ ἐπώλησαν αὐτὸν, σφάζαντες τῇ πωροδέσῃ· ἕτως δὲ αὐτὸν ὄρον καὶ οἱ Ἰσραῖλοι βδελυκτοὶ, δὲ πᾶσα ἐσθιόντες, ἐσφαζαν τὸ Σωτῆρα. Ἡ καὶ δοδος Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον σημαίνει τὸ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ δοδὸν ἐπὶ τῇ γῆς. καὶ ὃν τρόπον Ἰωσήφ ἐν τῷ θαλάμῳ ἐνδὸν κατεπάτησε πᾶσαν ἰσχὺν τῆς ἀμαρτίας, λαμπρὰ πειθέμενος τῇ νίκῃς ἐπαθλα χτὶ τῇ Αἰγυπτίῃς τῇ ἐαυτοῦ δεινοτάτῃ· ἕτω δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν ὁ Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τῇ ἐαυτοῦ δεξιᾷ, καταβάς εἰς τὸ ἄδην, ἐκεῖσε ἔξελυσε πᾶσαν τὴν δυναστείαν τῆς δεινοτάτης καὶ δυνατώτης Τυρανίας. Ἐπειδὴ ἀμαρτίαν ἐνίκησε Ἰωσήφ, ἐν τῇ φρενὶ τίθεται, μέχρις ὥρας τέμματος· ἕτως καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν, ἵνα ἄρῃ πᾶσαν ἀμαρτίαν τῷ κόσμῳ, ἐν τῷ μνήματι τίθεται. Ἰωσήφ ἐν τῇ φρενὶ διέτῃ χρόνον ἐποίησε, ἀφαιρέσας ἐκεῖσε ἐν ἀδείᾳ μεγάλη· ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν τρεῖς ἡμέρας ἐν ἁδὴ ἔμεινεν, ὡς δυνατὸς, μὴ ὑπομείνας φθορὰν. Ἰωσήφ ἐκ φυλακῆς τῇ κελεύσῃ Φαραὼ ἐκβάλλεται ὡς τυπὸς ἀληθινὸς ἐρμηνεύων ῥαδίως ἐνυπνίων τὴν λύσιν, βίβλην σημαίνων τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι· ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἡγέρθη ἐκ νεκρῶν τῇ ἰδίᾳ δυνάμει, σκυλεύσας τὸ ἄδην, προσφέρων τῷ Πατρὶ αὐτοῦ τὴν ἡμῶν καταπαγνύ, κηρύσσων ἀνάστασιν καὶ ζωὴν αἰώνιον. Ἰωσήφ ἐκείσιν ἐν ἄρματι Φαραὼ, λαβὼν ἑξουσίαν ἐπὶ πᾶσαν Αἴγυπτον· ὁ δὲ Σωτὴρ ἡμῶν, βασιλεύς πρὸς αἰώνων, ἀνελθὼν εἰς ἑρὰν ἐν νεφέλῃ φωτεινῇ, ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς καίθηται μετὰ δόξης, ἐπάνω τῶν Χερουβείμ, ὡς υἱὸς μονογενής. Ἐν τῷ βασιλεύει Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον, λαβὼν ἑξουσίαν κατὰ τῆς ἐχθρῶν αὐτοῦ, ἄγονται ἐκείσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ θανόντος ὑπὲρ αὐτῶν, ἄγονται πρὸς κωμῆν μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐμπροσθεν τοῦ πρῶτοντος ὑπὲρ αὐτῶν εἰς θάνατον· καὶ φόβῳ προσκυνῶσιν ὀνόμιον Ἰωσήφ, ὃν οὐκ ἐβλήθησαν βασιλεύειν ἐπὶ αὐτῶν· ἐπιγνὼς δὲ Ἰωσήφ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ἀνέδειξε φονεὺς ἐν μιᾷ αὐτοῦ ῥήσει· μαθόντες δὲ ὅτι οἱ, ἔστησαν αἰετοὶ ἐν ἀρχῇ μεγάλη, μὴ πολυμῶντες φθελῆσαι, μὴ ἔχοντες παντελὴς τι ἀπολογίσασθαι, γινώσκοντες ἀκριβῶς τὴν ἐαυτοῦ ἀμαρτίαν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἥ πῶτα καὶ αὐτοῖ· ὁ δὲ δοκῶν ἐν αὐτοῖς ἀπεφθάρθαι ἐν ἁδὴ,

ἀδῆ, ὠρέθη ἀφηνιδίως βασιλεύων ἐπ' αὐτούς. ἔτι καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἐν νεφέλῃς αἰέτων, καὶ ἐπὶ θρόνῳ αὐτοῦ βασιλεύσας, καὶ ἄγοντα δέσμιοι ὑπὸ ἀγγέλων φοβεράν, πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐμπαροῦσιν ἢ βήματος αὐτοῦ, ὅσοι οὐκ ἠδέλησαν βασιλεύειν ἐπ' αὐτούς. εἰόμισαν γὰρ τότε οἱ ἄνομοι Ἰουδαῖοι, ὅτι εἰ ἔαυρωσθῇ, θνήσκει ὡς ἄνθρωπος. μὴ πεισθέντες οἱ ἄδελφοι, ὅτι Θεὸς τυγχάνει ἡμῶν εἰς σωτηρίαν ἢ σωσάμενος ψυχὰς ἡμῶν. Καθάρῃ Ἰωσήφ ἔλεγε παρρησίᾳ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἐκφοβᾶν καὶ ἐκτρέμων. ἐγὼ εἰμι Ἰωσήφ, ὃν ὑμεῖς ἀπέδοσθε εἰς δουλείαν, ὃν ὁ βασιλεὺς ὑμῶν, μὴ δολοφρονῶν. ἔγωγε καὶ ὁ Κύριος δεκνύσκει τὸν εἰς τὴν τύφω φωτισθεῖν τοῖς ἀπὸν εἰσαρῶσαι, καὶ ἐπιγινώσκουσιν ἀπὸν τὸν εἰσαρῶν, καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν εἰσαρῶντα ὑπὸ αὐτοῦ. Οἴδατε πᾶς ἀκριβῶς ὅτι Ἰωσήφ Θεὸς γέγονεν ὁ Ἰωσήφ τύπος ἀληθινοῦς ὅτι ἰδίᾳ δεσπότης;

Ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ ἐξηγήθησεν ἐκ νεαρῆς ἡλικίας, ἐκείνῃ τῇ γνώμῃ. ἀρχὴν λοιπὸν λαβόντες, ἤξομεν ἐξηγεῖσθαι πᾶς ὅτι πατρὸς ἀρετὰς ἐκφράσαντες. Οὗτος ὁ μακάριος ἔπαια καὶ δέκα ἔτη χρόνον διέτριψεν ἐν εἰκῇ πατρικῇ, προσκοπῇ καὶ ἐκάστῳ εἰς τὸ φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ καλῇ καταστάσει καὶ ἡμῇ τῇ γονέων. Βλέπων ὁ ἀποπεία εἰς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἀνῆγγελε τῷ πατρὶ αὐτοῦ βραχὺ ἢ ἐκ τῶν πολλῶν. ἀληθῶς γὰρ ἀρετὴ ἐδύναται συμφυῆσαι μὲν τῆς ἀδικίας. ἀποποιῶν γὰρ τυγχάνει. Τότε γὰρ χάριν ἐκείνοι ἐμίσαν τὸν Ἰωσήφ, ἐπειδὴ ἀμώτερος τὴν κακίαν αὐτοῦ ὑπῆρχον. ἐν ἀρετῇ ὡς ὁ πατήρ, ἔχων ἐνύπνια, ἑώρα ἐκεῖνα πᾶς μέλλοντα συμβῆσθαι εἰς αὐτὸν κατ' οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ ὑψίστου. Ὁ δὲ πατήρ Ἰακώβ, μὴ γινῶσκων ἐν τῷ κρυπτῷ μῖσος τοῦ καὶ Ἰωσήφ, ἀπλότῃ ἀπαπῶν τὸν Ἰωσήφ, δι' αἰσῶς ἀρετῆς ἀφωρόποντα αἰετὶ ἐκ νεᾶς ἡλικίας. Νεμόντων ὁ ἐκεῖνῳ πᾶσι πατρὶ ἐν Συχέμ, συνεβή τὸν Ἰωσήφ ἔχοντ' ἐν τῷ πατρὶ. ὁ δὲ πατήρ Ἰακώβ, ὡς πατήρ φιλόστοργος, ἐμερίμνα δι' αὐτοῦ ἐν Συχέμ. καὶ λέγει τῷ Ἰωσήφ. δεῦρο, τέκνον, ὑπάγε πρὸς τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ ἰσόρῃσον ἀκριβῶς τὴν ὑγίαν αὐτοῦ, ἅμα καὶ τῶν ποιμνίων. ἀνάκαψαι ἐν πάχει. Λαβὼν ὁ Ἰωσήφ τὴν ἐν πολὺν ἢ πατρὸς, ἀπῆκε μὲν χάριν πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, κομίζων εἰρήνην ἐκ προσώπου τοῦ πατρὸς, ἅμα δὲ τὴν μέεμναι, ὡς εἶχε πρὸς αὐτοῦ. Ἀπιοῦτος ὁ αὐτός,

A repente super ipsos regnavit. Ita & in die illa tremenda, quando venerit Dominus in nubibus aëris sedens super thronum regni sui, adducentur vincti ab Angelis illis horribilibus coram ipsius tribunali omnes inimici ejus, quicumque ipsum regnare super se noluerunt. Putarant enim tunc impii Judæi, illum, si crucifixus esset, tamquam hominem fore moriturum; non credentes neque intelligentes miseri, ipsum esse Deum, qui ob salutem generis humani, ut nostras salvaret animas, advenerat. Sicut Joseph libere ac palam dicebat fratribus suis, perterrefaciens atque pudore suffundens eos: Ego sum Joseph, quem vos in servitutem tradidistis: ecce nunc regno, etiam vobis nolentibus: ita quoque Dominus crucem suam in forma resplendente ostendet crucifixoribus suis, agnoscentque ipsam crucem, & filium Dei ab ipsis crucifixum. Cernitis, quam accurate Joseph veram Domini sui figuram in se expresserit?

Quoniam vero ab ipsa pueritia effloruit in eo virtus, consulto hinc initium ducentes, pergemus deinceps gesta atque virtutes sancti illius pueri enarrare. Hic quippe beatus per decem & septem annorum tempus versatus est in domo paterna, proficiens quotidie in timore Dei, in bono vitæ statu, & in reverentia atque honore parentum. Quum autem indecentia quædam in fratribus suis animadverteret, aliqua ex his breviter suo patri renunciavit: revera enim virtus ab iniquitate semper dissentit, neque cum illa convenire potest. Hujus rei gratia illi oderant Joseph, quod ab eorum nequitia alienus esset. Quum autem virtuti puer sedulo operam daret, cernebat in somnis, quæ ex dispositione summi Dei in se eventura erant. At pater Jacob ignorans occultam illorum simultatem ac odium adversus Joseph, simplici animo diligebat Joseph ob virtutis florem a juvenili ætate semper in ipso resplendentem. Pascuntibus porro illis oves in Sychem, accidit Joseph versari cum patre domi. Pater autem Jacob, velut pater indulgens, & de filiis in Sychem absentibus sollicitus, ajebat ad Joseph: Veni fili, vade ad fratres tuos, & diligenter de eorum valetudine, pariter & de gregibus inquire, citoque huc revertens, de omnibus renuncia mihi. Joseph autem accepto patris mandato, gaudens pergebat ad fratres suos, pacem ex persona patris ipsis deferens, simul & sollicitudinem, quam de ipsis habebat. Profectus igitur oberabat

rabat in via, non inventis fratribus suis, eorumque pastoribus. Quum autem propter eos tristis atque suspirans ambularet, incidit in eum homo, viamque ostendit, quæ ducebat ad fratres. Quos dum jam procul conspexit Joseph, lætior ad eos properabat, omnes amplecti magno amore desiderans. At illi, simul atque cum appropinquantem viderunt, quasi feroces atque immanes bestię, de interficiendo ipso deliberare cœperunt. Pergebat igitur Joseph tamquam agnus innocens, discerpendus manibus sævissimorum luporum. Ubi vero ad eos jam accessit, blande atque benigne illos salutavit, pacem eis ex persona patris deferens. Illi autem e vestigio, ferarum instar, insurgentes, tunica illum variegata, qua erat indutus, exuerunt, singulique dentibus in eum stridebant, vivum devorare cupientes: trucesque atque immites, ut odio suo satisfacerent, castum ac sanctum illum puerum præ insania variis verberibus exceperunt. Considerans autem Joseph in tantis se constitutum malis, (nullus enim plane erat, qui illius miseretur,) ad preces se & lacrymas atque suspiria convertit; extollensque vocem suam, rogabat eos, dicens: Quorsum sic irascimini? Obsecro vos cunctos, sustinete me modicum, dum orem ac deprecer, fratres mei. Mater mea mortua est, & pater Jacob hucusque quotidie luget illam: & alium afferre luctum patri nostro vultis, priore adhuc durante, & necdum cessante? Obsecro vos omnes, sustinete me modicum, ne a patre Jacob separer, ne senectus ipsius cum dolore ad infernum descendat. Adjuro vos omnes per Deum patrum nostrorum, Abraham, Isaac, & Jacob, qui ab initio vocavit Abraham, & dixit illi: Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui; & veni in terram, quam ego ostendam & donabo tibi: & multiplicabo semen tuum sicut stellas cœli, & sicut arenam innumerabilem, quæ est in litore maris. Per Deum altissimum, qui Abrahæ tolerantiam concessit promte in sacrificium offerendi unigenitum filium suum Isaac, ut reputaretur Abrahæ patientia illa in gloriam. Per Deum, qui eripuit Isaac de morte, deditque arietem pro ipso in holocaustum acceptabile. Per Deum sanctum, qui benedictionem dedit Jacob ex ore Isaac patris sui. Per Deum, qui cum Jacob descendit in Charran in Mesopotamiam, unde exierat Abraham. Per Deum, qui eruit Jacob ex tribulatione,

Gen. 12.

Gen. 16.

Gen. 22.

Gen. 27.

Gen. 32.

dixit.

A αὐτῷ, πλανᾷ τὸ ἰδόν, μὴ ὄρων τὰς ἀδελφὰς σὺν πῶς αὐτῶν ποιμέσι. λυπημένος ὃ καὶ σένοντος δι' αὐτὰς, εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος, δείξας αὐτῷ τὴν ὁδόν. Ὡς δὲ μεκρόθεν αὐτὰς εὗρεν ὁ Ἰωσήφ, ἀπῆλθε μετὰ χαρὰς ἐπιποθῶν ἀπαντας τὰς ἀποστάσας αὐτὰς. ἀπιδόντος δὲ αὐτῷ, ἰδόντες αὐτὸν ἐκείνοι καὶ ὡς θῆρες ἄγριοι ἀνελθόντες ἐβόλοντο τῷ Ἰωσήφ, αὐτὸς δὲ ὡς ἀρνίον ἀκακὸν ἄπειχε τὸ ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας τῶν τοικροτάτων λύκων. Ὡς δὲ ἤγγισεν, αὐτὰς ἠσπάσατο διδμῶς, εἰρήνῃ φέρων ἐκ πορώσεως τὴν πατρὸς. αὐτοὶ δὲ ὡς ἀνέχοντες ἀναστάντες, ὡς θῆρες ἄγριοι, ἐξέδυσαν τὴν χιτῶνα τὴν τοικίλον, ὃν ἦν δεδυμῶς, καὶ ἐβρυχον εἰς ἑκάστος ζῶντα αὐτὸν καταπιεῖν. ὥμοι καὶ ἀνελθόντες τῇ αὐτῶν ἀπεχθεῖα, καὶ τὴν σεμνὴν ἐκείνου καὶ ἁγίον παῖδα ἀφ' ὧς ἠκίζον δι' οἰκίαν μακρὰν. θεωρῶν δὲ ὁ Ἰωσήφ ἐαυτὸν ἐν κακοῖς ὄντα, πατερώδως ὁρῶν ἐπὶ τῶν ἑχόντων οἰκτιρμὸν, εἰς δέσπον λοιπὸν χωρεῖ, καὶ δάκρυα, καὶ στυγμὴς ποροβάλλεται, καὶ ὑψώσας φωνὴν αὐτῷ ἐδέετο αὐτῶν, λέγων. εἰς τί ὑμεῖς ὀργίζετε; ὡς ἀκαλῶς πάντας ὑμᾶς, ἀνέχεσθε με βραχύ τι, ἵνα δεηθῶ, ἀδελφοί μου. Ἡ μήτηρ μου κεκοίμηται, ὅτι Ἰακώβ ἄρχει τῆς γῆς καὶ νῦν πεινᾷ αὐτὴν κατὰ ἑκάστην, ὅτι βύλεσθε ἄλλο πένθος προσάγει τῷ πατρὶ ἡμῶν, ὅτι παροτρύνει ἐμμελῶς, καὶ μήπω ἀβάντος; Παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς ἀνέχεσθαι με βραχύ, μὴ χωρισθῶ τῷ Ἰακώβ, μὴ κατέλθῃ ὁ γῆρας αὐτῷ μετ' ὀδύνης εἰς ἅδην. Ὀρκίζω ὧς ὑμᾶς πάντας καὶ τὸν Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ, τὸ ἐξ ἀρχῆς καλέσαντα τὸν Ἀβραάμ, καὶ ἔποντα. ἐξελθε ὅτι ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τῆς οἰκῆς τῆς πατρὸς σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν αὐτοὶ δεῖξω. καὶ δωρήσομαι, καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τὰ ἀστρα τῆς ἔριδος, καὶ ὡς τὴν ἄμμου τῆς ὁδοῦ τῆς χαλῆς τῆς θαλάσσης, καὶ ὅταν ἀναείδῃς. Τὸν Θεὸν τὸν ὑψίστον, τὸν δῶσαντα ὑπομονὴν τῷ Ἀβραάμ, μονογενῆ υἱὸν αὐτῷ δι' ὁποδύμους προσεγενεῖν εἰς θυγατέρα τὴν Ἰσαὰκ, ἵνα λογιθῇ τῷ Ἀβραάμ ἡ ὑπομονὴ εἰς καύχημα. Τὸν Θεὸν, τὸν ῥυσάμενον Ἰσαὰκ ἐκ θανάτου, καὶ δόντα κλεῖον ἀντ' αὐτῷ εἰς ὀλοκάρπωσιν ἀποσώδεκτον. Τὸν Θεὸν τὸν ἁγίον, τὸν δῶσαντα διλογίαν τῷ Ἰακώβ ἐκ φόβου Ἰσαὰκ πατρὸς αὐτοῦ. Τὸν Θεὸν, καταβάντα μετ' Ἰακώβ ἐκ Χαρρὰν, εἰς Μεσοποταμίαν, ὅθεν ἔλθει Ἀβραάμ. Τὸν Θεὸν τὸν ῥυσάμενον Ἰακώβ ἐκ θανάτου.

θλίψεως, καὶ εἰπόντα δοῦναι αὐτῷ ὀλογίαν· μὴ σερηθῶ ὅτι Ἰακώβ, καθὼς Πάτρις ἐξερήθην, μὴ πενήθῃ με καθὼς Πάτρις ἐπένθῃ σε, μὴτε πάλιν σκοτιαθῇ τὰ ὄμματα Ἰακώβ καθορᾶν ὁροσδοκῆται ἢ εἰσοδόν μου ἢ πρὸς αὐτόν· ἐπέμψατέ με πρὸς Ἰακώβ τὸ πατέρα μου, δάκρυά μου δεξαμένοι ὑποπέμψατέ με πρὸς αὐτόν.

Ταῦτα αὐτῷ ὀρκίσαντος καὶ ὁ Θεὸς πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ ὁρμήσας ἐπέβαλον οἱ δεινοὶ εἰς λάκκον, μὴτε ὁ Θεὸς φοβηθέντες, μὴτε ὄρκον ἀδεύοντες, καίτοι ὑποπύσασθαι αὐτῷ τοῖς ἰχνυσι πάντων, καὶ βρέχοντος τοῖς δάκρυσι τὰ ἰχνη τῶν ἀδελφῶν, καὶ βοῶντος καὶ λέγοντος· ἀδελφοί, ἐλεήσατέ με· ἐβλήθη γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ λάκκῳ πρὸς αὐτοὺς. Ἐμβληθέντος δὲ ὁ Ἰωσήφ ἐν τῷ λάκκῳ τὸ ἐρήμῳ, ἐν δάκρυσι πικροτάτοις, καὶ θρήνοις ἐλεεινοῖς ἐθρήνησε καὶ αὐτόν καὶ τὸν πατέρα Ἰακώβ, δακρύων τε ἐλεῖν ἐν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις· ἔφη δὲ· Πάτερ Ἰακώβ, ἴδε τὰ συμβάντα τῷ τέκνῳ μου, ὅτι ἰδὲ ἐν τῷ λάκκῳ βέβλημαι, ὥστε νεκρός· ἰδὲ αὐτὸς ὁροσδοκᾷ με ἐπανελθεῖν πρὸς σε πατέρα, ὅτι νῦν ἐν τῷ λάκκῳ κατακειμαι, ὥστε φονιάς· αὐτὸς, πατέρα, εἰρηκᾷς μοι, Προβῶντι ἐπισκέψαι τὸν ἀδελφόν σου σὺν ποιμέσιν, ἀνακάμψας μὲν πρὸς πατέρα καὶ ἰδὲ, αὐτοὶ ὥστε λύκοι ὁμοῦται κηρύσσον, καὶ μετ' ὀργῆς ἐχώρισάν με ἀπὸ σε, καλὲ πάτερ· Οὐκέτι γὰρ θεωρεῖς με ὅτε τὸ φωνῆς μου ἀκούεις, ὅτε πάλιν ὁ γῆρας σου ἐπ' ἐμὲ φέρει· ὁ δὲ πάλιν ἐγὼ ὁρῶ πρὸς ἀγίας σου πόλιν, ὅτι νεκρὸς τεταμμένος σὺν ἀμείνων εἰμὶ ἐγὼ· Κλαῦσον, πατέρα, ὁ τέκνός σου, καὶ ὁ υἱός σου τὸν πατέρα, ὅτι ὅπως ἐχώρισάμην ἐκ πατρίδος καὶ ὁροσώπῃς σε· Τίς δώσει μοι ὑπερβαλὺν φθηνγομένην, ἐλέγξαι σοι, ἵνα ἐλθῇς ἀναγγεῖν τῷ γῆρα τὸ κλαυθμόν μου· ὁ δὲ ἔλεπον πάτερ τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοί, ἠτόνησε καὶ ἡ φωνή, καὶ σὺ ἔστιν ὁ βοηθός· ὦ γῆ, ὦ γῆ, ἡ βοηθόσα πρὸς τὸν Θεόν τὸν ἄγιον πρὸς Ἀβὲλ τὸν δίκαιον, ἀναγρεθέντος ἀδίκως, καθὼς ἔστι πρὸς τοὺς ἐκ πορνῶν πατέρων, ὅτι ἡ γῆ ἐβόησε πρὸς τὸν Θεόν ὅτι ἄμα τὸν δίκαιον, αὐτὴ καὶ ἡ βοήσας πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα μου, γνωρίζουσα αὐτῷ σαφῶς ὅτι συμβάν μοι πρὸς τὸν ἀδελφόν μου.

Ὅς δὲ οἱ ὡμοὶ ἐνέβαλον τὸν Ἰωσήφ ἐν τῷ λάκκῳ, ἐκάθισαν ὅτι φαγεῖν καὶ πινεῖν μὲν χάρις, ὥστε ἂν ἡς νικήσας πόλεμον πλερώσῃ, ἔτις

Tom. II.

A dixitque se largiturum illi benedictionem . Ne destituar patre Jacob , sicut ipse Rachele orbatus sum : nec me ita ille lugeat , ut luxit Rachelem : neque rursus caligine obducantur oculi Jacob , qui meum ad se reditum exspectat . Dimittite me ad Jacob patrem meum : suscipite lacrymas meas , & me ei restituite .

B Ista ipso per Deum patrum adjurante , subito truculentæ illæ bellæ in lacum conjecerunt eum , nec Deum timentes , neque ejus adjurationem reverentes , et si ipse singulorum eorum deoscularetur vestigia , fratrumque pedes suis affatim rigaret lacrymis , clamans , & dicens : Fratres miseremini mei . Conjectus jam autem Joseph in lacum solitudinis , amarissimis lacrymis , miserabilibusque suspiriis atque lamentis deplangebat seipsum , & Jacob patrem : illacrymansque cum innarrabilibus dicebat gemitibus : Intuere , pater Jacob , quæ tuo acciderunt filio : quia ecce in lacum immissus sum , tamquam mortuus . En ipse meum ad te præstolaris reditum pater : & nunc in lacu ego velut homicida aliquis jaceo . Ipse mihi dixisti pater : vade visitatum fratres tuos cum pastoribus , & quam citissime ad me revertere : & ecce ipsi quasi crudelissimi lupi effecti sunt , & cum rabie me abs te separarunt , optime pater . Non amplius enim faciem meam videbis , neque vocem meam audies , neque ultra super me tua innitetur senectus : neque jam ego vicissim sanctam canitiem tuam adspiciam : quoniam mortuo sepulto non est melior nunc mea conditio . Plange pater filium tuum , & te vicissim filius defleat : quoniam sic puer separatus sum a facie tua . Quis mihi dabit lingua atque sermone loquentem columbam , ut hinc profecta , senectuti tuæ meum planctum annunciet ? Defecerunt , pater , & lacrymæ & gemitus , voxque ipsa mea plane elanguit , nec est qui auxilietur . O terra , o terra , quæ exclamasti ad Deum sanctum pro Abel justo injuste occiso , sicut a majoribus nostris ac patribus traditum accepimus , quod nimirum terra ad Deum clamaverit propter sanguinem justum ; ipsa etiam modo clama ad Jacob patrem meum , clare atque aperte illi indicans , quæ a fratribus mihi evenerunt .

Ut vero feroces illi in lacum iniecerunt Joseph , sederunt , ut comederent ovantes , ac biberent . Et sicut exultare solet victor superatis atque fugatis hostibus :

D

ita

Gen. 37.

ita quoque illi magno cordis sui gaudio A discubuerunt. Dum igitur læti ac hilares simul comederent & biberent, repente sublati oculis conspexerunt adventantes negotiatores Ismaëlitas, qui pergebant in Ægyptum, camelos habentes, qui ferebant aromata: dixeruntque ad invicem: multo nobis melius fuerit venundare Joseph peregrinis negotiatoribus istis, ut hinc profectus, in terra ac regione moriatur aliena, B nec sit manus nostra super fratrem nostrum. Extraxeruntque e lacu fratrem suum, quasi immanes ac feræ bestię; acceptoque pretio ejus, vendiderunt ipsum mercatoribus, haud patris sui memores, cui curam doloremque augebant.

Mercatoribus autem illis iter facientibus, accidit, ut inciderent in via in locum Hippodromi, ubi sepultura est Rachel: illic enim mortua erat in via C Hippodromi, quum rediret Jacob ex Mesopotamia. Postquam autem vidit Joseph sepulcrum Rachel matris suæ, accurrens cecidit supra monumentum; extollensque vocem suam, cum ejulatu in lacrymas prorupit, & in amaritudine animæ suæ exclamavit, sic dicens: o Rachel, Rachel mater mea, exsurge de pulvere, & intueri Joseph, quem amasti, quid ei contigerit. Ecce ipse sic D captivus abducitur in Ægyptum, tamquam maleficus, in manus alienorum traditus. Fratres mei nudatum me vendiderunt in servitutem, & Jacob, quomodo proditus ego sum, ignorat. Aperi mihi mater mea, & in sepulcro tuo me suscipe. Tumulus hic tuus fiat unus mihi & tibi lectus. Suscipe Rachel filium tuum, ne violenta nece pereat. Suscipe me mater, qui ita E repente patre Jacob destitutus sum, sicut & te a pueritia sum orbat. Audi mater mea cordis mei gemitum, & me in tuo tecum monumento suscipe. Non enim amplius sustineat mei oculi tot lacrymas, neque anima mea ejusmodi ululatus sufficit atque gemitibus. O Rachel, Rachel, non jam audis vocem filii tui Joseph? Ecce violenter abripior, & non vis me suscipere? Jacob vocavi, & vocem meam non audivit: F en rursus etiam te voco, & nec tu quidem vocem meam audis? Hic, hic supra sepulcrum tuum jam moriar, ne tamquam malefactor in regionem abducatur alienam.

Ubi vero cuncti pariter conspexerunt viri Ismaëlitæ, qui acceperant Joseph, eum sic cucurrisse, & in faciem super tumulum matris suæ Rachel corruisse, aiebant

ἔτως καὶ ἔποι μὲν χαρὰς τῇ καρδίᾳς ἀνέκλειτο. καὶ ἐκδιόντων αὐτοὺς καὶ πιόντων ἐν χαρμῳσύνῃ, ἄφνω ἦσαν τὲς ὀφθαλμοὺς, καὶ βλέποντες ἐρχομένους ἐμπόρους Ἰσμαηλίτας, ἀπιόντας εἰς Αἴγυπτον, ἔχοντας καὶ καμήλους βαρύνοντας ἀρώματα· καὶ λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· πολὺ κρεῖττον ἡμῖν εἶναι ἀποδιδόναι τῷ Ἰωσήφ τοῖς ξένοις τοῖς ἐμπόροις τούτοις, ἵνα ἀπελθόντος τελευτήσῃ ἐν χώρᾳ ἀμοιρίας, καὶ μὴ ἔσῃ ἡ χεὶρ ἡμῶν ἐν ἡμετέρῳ ἀδελφῷ. καὶ ἀνείλκυσαν αὐτοὶ ἐκ τοῦ λάκκου τὸν ἴδιον ἀδελφόν, ὡς θῆρες ἀγριοὶ, καὶ λαβόντες τὸν ἡμῶν αὐτοῦ, ἀπέδοντο τοῖς ἐμπόροις, μὴ μνησθέντες πᾶσις αὐτοῦ τὴν μέμνην καὶ τὴν λύπην.

Τῶν δὲ ἐμπόρων ὁδυνόντων, κατήντησαν ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῷ πεδυνῷ ἱπποδρόμου ἐνθα ἐστὶν ὁ τάφος Ραχὴλ· ἐκείσε γὰρ ἦν θανούσα ἐν ὁδῷ ἱπποδρόμου, ἐπανιόντος Ἰακώβ ἐκ τῆς Μεσοποταμίας. Ὡς δὲ εἶδεν Ἰωσήφ τὸν τάφον Ραχὴλ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, προσδραμὼν ἔπεσον ὑπεράνω τῆς μνήματος, καὶ ὑψώσας φωνὴν αὐτοῦ, ὠλόλυξεν ἐν δακρυσὶ, καὶ ἐβόα ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, λέγων ἔτως· Ραχὴλ Ραχὴλ, μήτηρ ἐμὴ, ἐγέρθητι ἐκ τῆς χούρας, καὶ θείσασαι τῷ Ἰωσήφ, ὃν ἠγάπησας, τί γέγονεν. Ἰδὲ, ἔτως ἀνήμελως ἀπάγε) εἰς Αἴγυπτον ἐν χερσὶν ἀμοιρίας, ὡς κακὸς γυναικός. οἱ ἀδελφοί μου ὁλόγυμνοι ἀπέδοντο εἰς δουλείαν, ἐξ Ἰακώβ ὅτι ἐνανθάνον, ὅτι ἐγὼ προσέδομαι. ἀνοιζόν μοι μήτηρ ἐμὴ, καὶ δέξαι με τῷ τάφῳ σου. μία ἡ κλῆς ἐμὴ καὶ σου θηρεύω δὴ ὁ τάφος σου. δέξαι, Ραχὴλ τὸ τέκνον σου, ἵνα μὴ ἔσῃ βιωθάνης. δέξαι, μήτηρ, τὸν Ἰακώβ σου τὸν Ἰακώβ, καὶ ὃν ἔσπον καὶ ἀπὸ σὺ ἐξεργήθην πᾶσις αὐτοῦ· ἄκουσον, μήτηρ ἐμὴ, τὲς στεναγμῶν τῆς καρδίας μου, καὶ δέξαι με ἐν τῷ τάφῳ σου. ὅτι ἔτι γὰρ βαρύνουσιν οἱ ὀφθαλμοί μου δακρύειν· καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τοῦ ὀλοῦζεν ἐν στεναγμοῖς. Ραχὴλ, Ραχὴλ, ὅτι ἀκούεις φωνῆς ὑπὸ σου Ἰωσήφ; Ἰδὲ, βία ἀπέρχομαι, καὶ ἐθέλεις με δεξασθαι; Τὸν Ἰακώβ ἐκάλεσα, καὶ τῆς φωνῆς μου ὅτι ἤκουσεν. Ἰδὲ πάλιν καὶ σε καλῶ, καὶ σὺ δὲ σύ μου ἀκούεις; Ἐταῦθα ἀποθανῆμαι ὑπεράνω τῆς τάφου σου, ἵνα εἰς γῆν ἀμοιρίας μὴ ἀπέλθω ὡς κακὸς γυναικός.

Ὡς δὲ ἐδέξαντο αὐτοὺς, πάντες ὁμοθυμαδὸν οἱ ἄνδρες Ἰσμαηλίται, οἱ λαβόντες τὸν Ἰωσήφ, ὅτι ἔτως ἔδραμε καὶ ἐπὶ τῷ ἔπεσον ὑπεράνω τῆς τάφου τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ραχὴλ, πρὸς ἀμνή-

ad

ἄλλῃς ἔλεγον· ὅπως ὁ νεανίας γοητείας βύλε-
ται ἐργάσασθαι εἰς ἡμᾶς, ὅπως αὖ διωχθῇ ἀπο-
δράσαι ἀφ' ἡμῶν, ἡμῶν μὴ γινωσκόντων πῶς
ἀφανὴς γίνεται. συλλαβόμεν δὴ αὐτὸν, καὶ δὴ-
σωμὴν ἀσφαλὲς, ἵνα μὴ πάντας ἡμᾶς ἀφανεῖς
κατασχῇ. Προσελθόντες ὁ αὐτῷ εἶπον ἐμβρυ-
μῶνται· ἐλέγχεσθαι λοιπὸν, καὶ παῦσαι γοη-
τεύων, ὅπως μὴ πατάξαντές σε ἐπάνω ᾧ μνή-
ματος, ζημιωθῶμεν τὸ χρυσίον τὸ δοθέν ὑπὲρ
σε. Ἀναστάντες ὁ αὐτῷ, εἶδον αὐτὸν ἅπαντες φλε-
γόμενοι τὸ πρὸς ὄψον αὐτοῦ, ἀπὸ ᾧ τοῖς κλαυ-
θμοῖς, καὶ ἤρξαντο ἕκαστος ἐπερωτᾶν ἐπικραδῶς.
Τί δακρύεις; δεινὸς γὰρ ἀδημονεῖς ἀφ' οὗ εἶδες
τὸ τάφον τούτον, ὅντος σε ἐν ὁδῷ ᾧ ἵπποδρό-
μος τέτυκται. Θαρσαλέως λέγε ἡμῖν ἐκβαλὼν τὴν
δελίαν, τί σε ἐστὶν ἡ ἐργασία, καὶ ἀφ' ἧς ἀπε-
δόδης. Ἐκεῖνοι οἱ ποιμῆνες, ὕπαν σε ἀπέδοντο,
ὅπως ἡμῖν ἔλεγον· ἀσφαλίσατε αὐτὸν, ὅπως
μὴ ἀποδράσῃ ἀφ' ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ἀδελφοί ἐσ-
μεν καὶ ἡμεῖς, ἰδοὺ προεῖπάμεν. Τοίνυν λέγε
ἡμῖν ἀκριβῶς, τίνος δούλος ὑπάρχεις. ἐκείνων
τῶν ποιμνῶν; ἢ ἐλθούσης ἡνίκα; καὶ γνώρισον
ἡμῖν, ἕνεκα τίνος ἐπάνω ᾧ μνήματος ἔπεσες
ποδενῶς. Ἡμεῖς σε ὠνισάμεθα, καὶ δέσποταί
σε ἐσμεν. φράσον ἡμῖν πάντα τὰ κατὰ σε. εἰ
κρίψῃς ἀφ' ἡμῶν τὰ κατὰ σε, τί νῦν ἔχεις γνω-
ρίσαι; πᾶς ἡμῶν τυγχάνεις. καθὼς εἶπον
ἡμῖν ἐκεῖνοι οἱ ποιμῆνες, ἀποφυγεῖν βύλει, ἡμῶν
ράθυμψαντων; ἀλλὰ πρὸς ἀκλήθῃ, καὶ εἰπέ
ἡμῖν σαφῶς, τίς σε ἐστὶν ἡ τράχισ; φωνή γὰρ
ἡμῖν ἐλθούσης. ἢ χρησάμεθα σοι ὡς δούλῳ,
ὡς ὡς ἀδελφῷ ἢ ὡς ἡγαπημένῳ. Βλέπο-
μεν γὰρ μεγάλῳ ἐλθούσῃ καὶ πολλῷ ἐπιση-
μῶν ἐν πολλῇ καταστροφῇ. ἄξιός γάρ εἰ καὶ βα-
σιλεὺς παρίστασθαι, καὶ οὐκ ἐν μεγάλῃ τιμῇ
νεανία. Τὸ γὰρ κάλλος σε τῷ ἐν ὁδοῦ
πολλῇ καὶ τιμῇ, ἐν ὅσῳ ἐστὶς σε ἐν τάχει,
καὶ ἔσθι ἡμῶν φίλος καὶ γνώριμος ἐκείσε, ὅπως
σε ἀπάγομεν, ὅπως εἶναι σε ἐν χαρᾷ. Τίς γὰρ
ἢ ποδίσσει τοῖς ποσὶν πᾶν τὸ πλῆρες κάλλος ὁφ-
θαλμῶν, ἀνθρώπῳ τε καὶ σοφόν;

Υπολαβὼν ὁ Ἰωσήφ εἶπεν αὐτοῖς ἐν
ἐκστασει· ὅτε δούλος ἐλθόμενος, ὅτε γόνις, ὅτε
πάλιν ἡμαρτηκὸς ἔτι, ἀπεδόδην χερσὶν ὑμῶν.
ἀλλὰ ὑὸς ἡγαπημένος ἐλθόμενος τῷ πατρί μου
ὁμοίως καὶ τῇ μητρί μου παμφίλτου ὑός. Ἐκεῖ-
νοι ὁ οἱ ποιμῆνες, ἀδελφοί μου τυγχάνουσι. καὶ
ὁ πατήρ μου ἀπέστειλεν ἰδεῖν αὐτὸς, πῶς ἔχου-
σιν· ὡς πατήρ φιλόστοργος ἐμεῖς πάντα τὰ πρὸς
αὐ-

Tom. II.

A ad invicem: Adolescens hic praeftigias artis
magicæ in nos vult exercere, ut a nobis profu-
gere possit, nobisque insciis evanescere. Quare
comprehendamus eum, & firmiter eum lige-
mus, ne cunctis nobis per incantationes suas
visum praestringat. Accedentes igitur ad ip-
sum, velut fremebundi dixerunt: Surge modo,
& tuis nos praeftigiis incantare desine, ne te
supra monumentum hoc percutientes, auri
quod pro te numeravimus, detrimentum pa-
tiamur. Ubi autem surrexit, conspexerunt om-
nes faciem ejus prae amaritudine fletus in-
flammatam: & coeperunt singuli interrogare
illum blande, ac dicere: Cur adeo fles, & lacry-
mis mades? gravi quippe moerore angeris, ex
quo sepulcrum istud, quum esses in via Hip-
podromi hujus, vidisti. Confidenter itaque
omni deposito timore nobis edicito, quod sit
opus atque officium tuum, & quamobrem sis
venditus. Pastores enim illi, quando te vende-
bant, sic nobis dicebant: Cautè tenete ac ob-
servate illum, ne forte effugiat manus vestras
in via: infontes nos sumus: prae diximus enim
vobis. Expone igitur nobis accurate, cujus-
nam servus sis; illorum ne pastorum, an alterius
alicujus viri liberi? & causam nobis indica,
cur tanto cum affectu supra monumentum
istud corruisti? nos quippe te enimus, & do-
mini tui sumus. Cuncta nobis tua recense.
Nam si ea nobis occultaveris, cui indicare vo-
les? Et nostri juris quum sis, diffugere tentas,
obtorpescitibus ac negligentibus nobis, sicut
& pastores illi prae dixerunt? Verum bono sis
animo, & dic nobis aperte, quod tuum est
opus? appares enim nobis liber: & ideo non
te utemur ut servo, sed tamquam fratre, & filio
carissimo. Summam siquidem in te cernimus
ingenuitatem, & in conditione bona ac hone-
sta magnam disciplinam atque scientiam: di-
gnusque revera es, o juvenis, qui etiam Regi
adstes, & cum magnatibus honoreris. Hic
quippe decor tuus ac pulchritudo te & ab ho-
nestate magna nobis commendat, & brevi in
summa te auctoritate atque honore consti-
tuet, erisque noster amicus & familiaris illic,
quo te nunc deducimus, ut gaudere possis at-
que lætari. Quis enim ejusmodi non desideret
puerum adeo oculorum venustate insignem,
& morum ingenuitate atque sapientia præstantem?

Respondens autem Joseph, inter gemitus
atque suspiria dixit eis. Neque servus un-
quam fui, neque praeftigator vel incantator;
neque etiam tamquam scelere alicui obnoxius,
in vestris sum venumdatus manibus: sed filius
dilectus meo fui patri, similiterque matri lon-
ge carissimus. Ceterum pastores illi, fratres
mei sunt; misitque me pater ad videndum eos,
& cognoscendum ut se haberent, velut indul-
gentissimus pater & de iis haud parum sollici-

D 2

tus:

tus : paulo enim diutius inter montes morati erant : cujus rei gratia me ad videndum ipsos pater miserat. Illi vero gravi contra me invidia concitati , me arreptum vendiderunt vobis in servitutem , abstractum ac separatum a patre , non ferentes tantam patris in me affectionem atque amorem . Sepulcrum porro istud matris meae est : quum enim ex Charran migraret pater meus , ut pergeret in locum , quem modo inhabitat , hac transivit ; & in suo huc adventu , defuncta est hic mater mea , & in hoc tumulto , quem vos videtis , sepulta jacet .

Quod quum illi audissent , illacrymati sunt , vicem illius dolentes , & sic ad cum dixerunt : noli timere adolescens : ad summum enim honorem provchendus , jam pergis in Ægyptum . Tua quippe effigies , ingenuitatis tuæ nobis indicium est . Imo nunc alacriore esto animo , fratrum invidia odioque liberatus , qui te nobis vendiderunt .

Gen. 37.

Porro fratres Joseph postquam illum vendiderunt , allato hoedo , eoque expedite mactato , Joseph sancti tunicam sanguine ejus contaminantes , confestim patri suo miserunt , dicentes : Hanc nos vestem in montibus projectam reperimus , statimque illam Joseph fratris nostri esse vestem cognovimus , cujus causa omnes magno dolore affecti sumus . Quapropter eam ad te , pater , misimus tunicam Joseph variam , quum fratrem nostrum minime repererimus . Agnosce igitur & ipse , num filii hæc tui sit : omnibus quippe nobis visum est , eam esse Joseph .

Ut autem conspexit Jacob tunicam , magno cum gemitu planctuque amarissimo exclamavit , dicens : Filii mei Joseph hæc est tunica : fera pessima devoravit filium meum . Ejulansque inter luctus intolerabilesque gemitus dicebat : Cur non potius ego loco tuo devoratus sum , fili ? Cur non protinus mihi occurrit illa fera , & ex me satiata , te illæsum reliquisset , mi fili ? Cur non me potius discerpit ac dilaniavit illa bellua , cibisque illi ad satietatem non sum factus ? Hei mihi , hei mihi , dilacerantur viscera mea propter Joseph . Hei mihi , hei mihi , ubinam meus trucidatus est filius , ut illuc profectus , canos meos super decorem ac pulchritudinem ejus evelam ? vita enim mihi gravis est , dum amplius Joseph non conspicio . Ego tuæ mortis auctor & causa sum , fili . Ego sum , qui lucidos tuos excoecavi oculos . Ego , fili , te neci tradidi , dum te in solitudinem ad videndum fratres tuos

cum

A αὐτοῖς . ἐχρύνισαν γὰρ ἑκαῖνοι χρόνον ἵνα ἐν ὄρεσι , χάριν τῆς ἀπεσάλην πατρὸς ἔσται αὐτοῖς . ἑκαῖνοι δὲ λαβόντες με ὡς χερσὶν ἀπέδοντο ὑμῖν εἰς δουλείαν , ζήλω δεινῷ φερόμενοι , ἀπώσαντό με ἑκ πατρὸς , μὴ φέροντες ἡ ἀγάπην , ἣν ἠγάπα με ὁ πατήρ . Οὗ δὲ πάρος ἐνθάδε , ἢ μητρὸς μου ἐστίν . ὡς γὰρ ὡς ἀνέρχετο ὁ πατήρ μου ἑκ τῆς Χαρρᾶν εἰσὶν διηλθὲν ἀπελθεῖν εἰς τὴν πόλιν , ὃν νῦν οἰκῶ , καὶ παριόντος ἔσται πατρὸς μου , θήσκει ὧδε ἡ μητὴρ μου , ἢ θάπτεται ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ , ἐν ᾧ ὑμεῖς θεωρεῖτε .

Ἀκούσαντες δὲ ἑκαῖνοι , ἐδάκρυσαν περὶ αὐτοῦ , καὶ λέγουσιν αὐτῷ . μὴ φοβηθῇς , νεανία . εἰς γὰρ μεγίστην τιμὴν σὺ ἀπέρχῃ εἰς Αἴγυπτον . ὁ χαρακτήρ γὰρ σε δηλοῖ περὶ τῆς ἀληθείας . ἀποσφύγεις ἡμῶν ὅτι πολλοὶ ἀπαλλαγῇς ἑκ τῆς φθορᾶς καὶ μίσους τῶν ἀδελφῶν τῶν σε ἡμῖν πεπονηκότων .

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ , ὅταν αὐτὸν ἀπέδοντο , ἐνέγκαντες βῆλον κατέσφαζαν ἀποσφύγεις , καὶ τὴν χιτῶνα Ἰωσήφ ἔσται μολύναντες , πᾶντα ἀπέστειλαν τῷ πατρὶ αὐτοῦ , φάσκοντες . ἡμεῖς τῶν ἀδελφῶν ἐρρίμμεν ἐν ὄρεσιν , καὶ ἀδελφῶν ἐγνωμῶν , ὅτι τῷ ὅτι ἐν δόμα ἔσται ἀδελφῶν ἡμῶν , καὶ ἐν λύπῃ ἐσθλῇ πάντες περὶ αὐτοῦ . χάριν τῆς πατρὸς σε , πάτερ , ἐπέμψαμεν τὴν χιτῶνα τὴν ποικίλον ἔσται Ἰωσήφ , μὴ ἀδρόντες τὴν ἀδελφὸν ἡμῶν . ἐπίγνωσι δὲ καὶ αὐτοῖς , εἰ ὅτι ἔσται ἡμῶν σε . πάντες γὰρ ἐγνωμεν ὅτι ἔσται Ἰωσήφ .

Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰακώβ τὴν χιτῶνα , ἐβόησε μετὰ κλαυθμῶ καὶ ὀδυρμῶ πικροτάτῃ , λέγων . τοῦ Ἰωσήφ ἔσται ἡμῶν ἐστὶ τῷ ὅτι ἐν δόμα . θνήσκοντων κατέφαγε τὴν ὑπόμην μου . Ὁλοῦζον δὲ ἐλθόντες ἐν στεναγμοῖς ἀφορήτοις . ἐγὼ ἀντὶ σε , ἡμῶν , ἀφ' οὗ μᾶλλον οὐκ ἐβρώθη ἐγώ ; ἀφ' οὗ ἐμοὶ αὐτίκα ἐσσηνέτησε ὁ θνήσκον , καὶ ὅτι ἐμὲ ἐμφορηθὲν κατέλιπέ σε , ἡμῶν ; ἀφ' οὗ οὐκ ἐσώρραξε ὁ θνήσκον ἐμὲ μᾶλλον , καὶ μέγιστα αὐτῶν βρώμα εἰς πλησμονήν ; Οἱμοι , οἱμοι , πᾶσι πᾶσι καὶ παρὰ τὸν ὑπὲρ Ἰωσήφ . οἱμοι , οἱμοι , πᾶσι ἐσφάγη ὁ ὑός μου , ἵνα ἀπελθὼν , πᾶσι πολιάς μου καταξανά ὑπὲρ αὐτοῦ ἔσται κάλλος αὐτοῦ . Οὐκ ἔστι γὰρ θέλω ζῆσαι , μὴ θεωρῶν τὴν Ἰωσήφ . Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄτιμος ἔσται θανάτῃ σε , τέκνον . ἐγὼ εἰμι ὁ τυφλώσας τὰς φωτεινὰς σε ὀφθαλμούς . ἐγὼ , τέκνον , ἀνείλον σε , ὁ ἀποσείλας σε πορρωθῆναι ἐν τῇ ἐρήμῳ θεάσασθαι ἰσὺς ἀδελφῶν σε σὺν

σὺν ποιμέσιν. Κλαύσομαι δ' λοιπὸν, τέκνον, καὶ πενθήσω πᾶσαν ὥραν· μέχρι εἰς τὴν αἰδὴν καλέλω πορὶ σε, υἱέ μου. Καὶ ἀντὶ τοῦ σώματος, τὴν χιτῶνά σου, Ἰωσήφ, θήσομαι πορὶ ὀφθαλμοῖς, δακρύων ἀδιαλείπτως. Ἰδὲ πάλιν ὁ χιτῶν σου εἰς ἕτερον μέγα πένθος καθίστησί με, υἱέ μου· ὑπάρχει γὰρ ὁλόκληρος, ὥστε οἶμα ὅσα ἐφαγέ σε θηρίον, ὧ φίλπατε, ἀπὸ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπων Ἰζεδύθης καὶ ἐσφάγης· εἰ γὰρ, ὡς οἱ ἀδελφοί σου φάσκουσιν, ὅτι ἐβρώθης, ὁ χιτῶν σου καὶ μέρος ἀνεχίσθη· ἔτι γὰρ παρῶν ἐνδέχεται δ' θηρίον ἐκδύσασί σε, καὶ ἔπειτα ἐκ τοῦ σαρκὸς σου ἐμφορηθῆναι. Εἰάν τ' πάλιν Ἰζεδυσε καὶ ἔπειτα κατέφαθον, ἀμόλυτος ἀνὴρ ὁ χιτῶν σου ἀφ' αἵματος ἦν. Ὅσα οὐνύχων τὰ χίσματα, ὅσα ὀδόντων τὰ πηλματα ἔθελος ὑπάρχουσιν ἐν τῷ χιτῶνι. Πόθεν αἷμα; εἰ τ' πάλιν τὸ θηρίον τὸ φαγὸν Ἰωσήφ μόνον ὑπῆρχε, πᾶς πᾶντα ἔχεν ἐργάσατο; Τῷτο ἐμοὶ μοιωτάτω πένθος καὶ κοπετός ὅστις ἵνα πενθήσω τὸν Ἰωσήφ, καὶ κόβομαι τὴν χιτῶνά σου. Δύο πένθη, δύο κλαυθμοὶ καὶ κοπετοὶ πικρότατοι, ἔτι Ἰωσήφ, καὶ ἔτι χιτῶνος. Ὅπως ἄρα Ἰζεδύθην; Ἀποθανῆμαι, Ἰωσήφ, ὅ ἐμὸν φῶς καὶ ἐλπίσμα· ὁ χιτῶν σου σὺν ἐμοὶ νῦν καταβήτω εἰς αἰδὴν· ἔτι γὰρ θέλω βλέπειν τὸ φῶς χωρὶς σου υἱέ μου Ἰωσήφ. ἐκλείπέτω ἡ ψυχὴ μου σὺν τῇ ψυχῇ σου, Ἰωσήφ τέκνον ἐμόν.

Οἱ δ' Ἰσμαηλῖται λαβόντες τὸν Ἰωσήφ, ἐν σκεδῇ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, ἀφελόμενοι αἷμα ἀπὸ τοῦ κάλλους αὐτοῦ, χρημάτων ἐπιτυχεῖν ἐκ μεγιστῆρος υἱοῦ. Αὐτῶν δ' ἐπὶ τῶν πρῶτων ἐκ μέσων τῶν πόλεως, καὶ ἰδὼν ὁ Πεντεφρὴς αὐτίκα συμήνησεν αὐτοῖς, καὶ ἰδὼν τὸν Ἰωσήφ ἐπιωθάνετο πρὸς αὐτοῖς, λέγων· Εἴπατε δὴ, ἔμποροι, ποῦθεν ὁ νεανίας; ἔτι γὰρ ἔοικεν ὑμῖν, διότι πάντες ὑμεῖς Ἰσμαηλῖται, ἔπος δ' ὡς καλλῆς. Οἱ δ' ἀπεκρίναντο, λέγοντες· πάντῃ δουλεύοντες καὶ πλήρης ἐπιστήμης ὑπάρχει ὁ παῖς ἔπος. Δὲς δ' αὐτοῖς τιμὴν, ὅσῃν αὐτὸν ἐβύλοντο πώδω, τὸν Ἰωσήφ ὠνήσατο πρὸς αὐτοῖς. Καὶ ἐσαγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸ ἴδιον οἶκον, ἐπερώτα μαθεῖν τὴν ἀνατροφὴν αὐτοῦ. Οἱ δ' ἀνηθῆς βλαστὸς τῶν οἰσῶν ἀπὸ τοῦ δισκίου Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, πρεσβύτης ἀρετῇ καὶ πολλῇ κατὰ σῶφ ἐν οἰκίᾳ Πεντεφρῆ, ἡμέραν κατὰ ἡμέραν ἀσκήσας ἐν ἀκρίβειᾳ, βλέμματι καὶ ῥήματι σωφροσύνης τὸν βαθυμὸν ἔχων ἀμειλίπως τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον πορὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ, τὸ πᾶν

cum pastoribus ablegavi. Plangam igitur deinceps, fili mi, & lugebo omni hora, donec in infernum descendam ad te, fili mi: & pro tuo corpore, tunicam tuam, Joseph, mihi ante oculos ponam, lacrymaeque effundam sine intermissione. Ecce rursus in alium magnum luctum atque dolorem tunica tua me conjicit, mi fili, quum adhuc sit integra. Itaque non te, ut puto, devoravit fera, dilectissime fili; verum humanis potius manibus & exutus, & necatus es. Nam si, ut tui affirmant fratres, a bestia absorptus esses, vestis utique tua in partes discissa fuisset: neque enim fera, ut prius exuereris, exspectasset, ac tunc demum tuis exsatiaretur carnibus. Rursumque si prius exuisset, ac postea devorasset, minime foedata sanguine tunica tua esset. Non unguium apparent scissurae in tunica, non dentium bestiae in ea sunt ulla vestigia. Unde igitur sanguis? At si rursus fera, quae comedit Joseph, ita sola fuit; quomodo haec omnia peragere potuit? Hic igitur mihi desolato vel solus remanet luctus ac dolor, ut Joseph deplangam, & tunicam ipsius deplem. Duo hi luctus, & duo gemitus, acerbissimique ploratus, Joseph scilicet, ac tunicae. Quo pacto enim ipse illa exutus est? Moriar potius, Joseph, mea lux, ac firmamentum: tuaque mecum tunica nunc ad infernum usque descendat: neque enim jam lucem absque te intueri volo, fili mi Joseph. Deficiat anima mea cum tua anima, Joseph fili mi.

Ceterum Ismaelitae affumentes Joseph, magno cum studio deduxerunt in Aegyptum, arbitrantes se ob insignem adolescentis pulchritudinem, magnam vim pecuniarum a quovis ex primatibus consequuturos. Ipsi autem per medium civitatis praetereuntibus, ecce illis Pentephres quamprimum occurrit, visusque Joseph, sciscitatus est, dicens: Dicite jam mihi, negotiatores, cujus est hic adolescens? non enim vobis est similis: omnes siquidem vos Ismaelitae estis, hic vero formae elegantia antecellit. Qui responderunt, nobilissimum plane illum esse, & scientia atque prudentia plenum puerum. Dato igitur illis pretio, quantum ipsi voluerant, coemit ab eis Joseph. Quumque introduxisset eum in domum suam, percontabatur, quanam ejus fuisset educatio atque conversatio. At ille a sancto semine justi Abraham, & Isaac, & Jacob haudquam degenerans, proficiebat virtute, & optimo vitae instituto in domo Pentephres, ac de die in diem pudicitiae gradum magis magisque aspectu ac verbo tuebatur, habens assidue ante oculos suos Deum sanctum, cuncta superne intuen-

Gen. 37.

tem, Deum patrum suorum, qui ipsum ex lacu & morte, ac fratrum insidiis odioque eripuerat. Verumtamen cor ipsius continenter mœrebat atque dolebat ob sanctum patrem suum Jacob.

Cernens vero Pentephres conditionem juvenis, magnamque prudentiam, atque probitatem ejus, omnia quæ possidebat, per manus pulcherrimi Joseph, tamquam veri sui filii, tradebat: planeque ignorabat, quid faceret Joseph in cunctis rebus suis, ne verbo quidem tenus; solum autem sciebat panem, quem constituto tempore comedebat. Noverat quippe fidelissimum esse Joseph; eoque magis, quod expertus esset, rem suam cunctamque substantiam in dies sub illius manibus augeri: gaudioque magno afficiebantur servi & ancillæ in cunctis bonis, quæ ab ipso quotidie fiebant.

Porro Domina ipsius quum adspexisset Joseph eximia pulchritudine atque disciplina ornatum, vulnerata est amore & furore Satánico, vehementique cupidine dormire cum eo optabat; honestissimumque illum adolescentem ac pudicitiae fontem in lasciviae atque impudicitiae foveam impellere nitebatur, infinitas artes, diversaque ornamenta indefinenter excogitans, quibus illum decipere posset: singulisque horis vestimentum mutabat, & faciem stibio fucisque variis pingebat, & crinibus aurum intertexebat, nutribusque satanicis ac subrisionibus turpibus infelix illa inescare conabatur sanctos justos oculos: credebatur enim illa hisce se modis sancti juvenis animum facile illaqueare posse. Ceterum Joseph timore Dei munitus, ne simplici quidem aspectu intuebatur in illam. Ubi vero ipsa animadvertit artes suas & varios ornatus nihil apud justum valere, majore concupiscentiae ardore flagrabat; sollicitudineque anxia, quid amplius cum eo agendum foret, ignorabat. Demum procacibus illum verbis ad opus ignominiosum atque illicitum invitare cogitabat, simul observans tempus opportunum, quo in illum, tamquam aspis insaniens, impudicitiae suæ virus effundere posset: impudentique vultu dicebat ad castissimum juvenem. O Joseph, dormi mecum, nihil reformidans: audacter ad me accede, ut & ego affatim tua fruor putchritudine, & tu vicissim formæ meæ venustate fatieris. Servorum omnium, qui in domo sunt, tu potestatem habes, nullusque omnino ingredi ad nos audebit, neque audire nostrum opus poterit. Quod si virum meum timeas, ego illum dato veneno perimam. Quare mecum congregere, meumque desiderium

adim-

Α πα ἐφοράντα, ὁ Θεὸν τῆς πατέρων, ὁ ῥυσάμενον αὐτὸν ἐκ λαῆκε ὧς θανάτου, καὶ μίσους τῆς ἀδελφῶν. Πλὴν ἡ καρδία αὐτῆς ἐλυπῆτο συνεχῶς περὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ὧς οἷός τ' Ἰακώβ.

Β Θεωρῶν δὲ Πεντεφρὴς τὴν κατάστασιν ὧς νεανίας, πολλὴν τε ἐπιστήμην, καὶ δυνάμειον, πάντα, ἃ ἐκέκμητο, διὰ χειρὸς Ἰωσήφ δέδωκε ὧς παγκάλως, ὡς γνησίῳ υἱῷ. καὶ παντελῶς ὅσα ἦσαν τὰ ἐποίησεν Ἰωσήφ ἐν πάσι πράγμασι, ὥστε μέχρι ῥήματος, εἰ μὴ μόνον τὸ ἄρτον ὃν ᾔθιεν ἐν τῇ ὥρᾳ. εἶδε γὰρ ὁ Ἰωσήφ πάντοτε ὅτι πιστόν. μέγιστα πείραν λαβὼν, ὅτι ἐπληθύνοντο τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἐν χειρὶ ὧς Ἰωσήφ, καὶ χαρὰ ἦν μεγάλη πασίν τε καὶ παροῖσιν ἐν πάσιν τοῖς ἀγαθοῖς τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

Γ Η δὲ δέσποινα αὐτοῦ ἰδῶσα ὁ Ἰωσήφ κάλλει καὶ ἐπιστήμῃ κεκοσμημένον, ἐτρώθη ἐρωτικῇ καὶ μακρᾷ σατανικῇ, καὶ σφοδρῶς ἐπεθύμει κοιμηθῆναι μετ' αὐτοῦ. καὶ τὸ σεμνὸν ἐκείνον καὶ πηγὴν σωφροσύνης εἰς βόθρον ἀσελγείας ἐμβαλεῖν ἐπεθύμει. Μυρία τεχνάσματα καὶ καλωπίσματα ποιῶσα ἐλογίζετο ἀφειδῶς ἐργάσασθαι εἰς ἀπάτην ὧς νέος. ὥραν μὲν κατ' ὥραν ἀμύσασα τὰς ἐνδοξίας, καὶ τὴν ὄψιν εἰλβασα, καὶ χρυσὸν ἐπιτιθεῖσα, νύμματα σατανικοῖς καὶ μελετήμασι ἀγχοῖς ἐδέλεάζεν ἢ τάλαινα τὰ ὅσα ὀμματα ὧς δικαίᾳ. Ὑπελάμβανε γὰρ ἐκείνη ἐν τέτοις τοῖς χήμασι ῥαδίως παρὰ τοῦτον τὴν ψυχὴν ὧς οἷός τ' Ἰωσήφ. Ἰωσήφ δὲ τὸ φόβον ὧς Θεοῦ τεταχισμένος, ὥστε μέχρι νύμματος ἀπέβλεπεν εἰς αὐτήν. Ἰδῶσα δὲ ἐκείνη ὅτι τὰ τεχνάσματα τῆς πολλῆς καλωπισμῶν ἤργει πρὸς τὸ δίκαιον, πλείονι καύσῳ ἐκάετο, καὶ σφοδρῶς ἐλογίζετο, μὴ θείσκησα αὐτὸν, τί ἔτι ποιήσῃ. Καὶ λοιπὸν ἐνεθυμῆτο ἀναγῶς προσκαλέσασθαι αὐτὸν εἰς ἔργον ἀτιμίας, ὡς παρὰ τοῦτον ἄμφω ὡσεὶ ἀπὸς μαγνητὴν, ὧς ὁκλῆει ἐπ' αὐτὸν τὸ ἰὸν τὴν ἀσελγείαν, καὶ ἀναγκαστῶς προσώπων ἔλεγε πρὸς τὸ ὅσον. ὦ Ἰωσήφ, κοιμηθήτι μετ' ἐμοῦ, μὴ δειλαυδρήσης παντελῶς. θάρσαλέως μοι πρὸςσελθε: ἀπολαύσω ἐγὼ ὧς σὺ κάλλους εἰς κόρον. κορέσθητι δὲ καὶ σὺ αὐτὸς τῇ ἐμῇς θυμορφίας. τῆς οἰκετῆς πάντων ὃν τῷ οἴκῳ σὺ ἔχεις ὅλῳ τῷ Ἰσραὴλ. ἄλλος ὅλως ἐπολμαῖ εἰσέναι πρὸς ἡμᾶς, ὥστε ἀκχεῖν τὴν ἡμετέραν ἐργασίαν. εἰάν τ' ἄνδρα μὲ φοβέμενος ἐθέλεις, ἐγὼ αὐτὸν ἀπαρῶ, δῶσα αὐτῷ φάρμακον. Λοιπὸν, πρὸςσελθέ μοι, καὶ πληρώσον τὴν ἐπιθυ-

θυμίας μου, ὅτι πάνυ φλέγομαι εἰς τὸν σὸν πόσον.

Ὁ δὲ ἀδαμαντίνος λίθος, ψυχῇ καὶ σώματι, ἔχ' ἡγήθη τῷ νοῦ, καὶ μέλιστα ἐν τοιαύτῃ ζάλῃ· ἡμ' ἀποκρύβας πάντα τὰ γρόμματα ἀπὸ τῶν φόβων τοῦ Θεοῦ, καὶ τῇ ὑποταγῇ αὐτῷ ὡς καλῇ καταστάσει, ἐπληροφόρει αὐτὴν ἐν ῥήμασι θεϊκοῖς, λέγων αὐτῇ ἕτως· ὦ Γιώτα, σὺ εἶ καλὸν γυνὴ, ὡς αἰσχυρίαν μὲν σὺ, τῆς δεσποίνης μου· τὸ γὰρ Θεὸν ἐγὼ φοβέμαι. ἰδὲ γὰρ ὁ κύριός μου πάντα μοι παρέδωκε τὰ ὑπάρχοντα ἐν οἰκίᾳ καὶ ἀγροῖς, καὶ ἔτι ἄλλοι, ὅς ἐστιν ὑπὸ τῇ χεὶρὶ μου, πλὴν γὰρ σὺ τῆς δεσποίνης μου. Ἀποπὸν μοι οὖν ὅτι τηλικαύτην ἀγάπην ἀδεύσας ποιεῖς δεσπότης, μέλιστα καὶ ἕτως με ἀγαπήσαντος· πῶς ἔχω ποιῆσαι ποιαύτην ἀμαρτίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅς ἐπάζει καρδίας καὶ νεφρὸς;

Ταῦτα δὲ ἔλεγε ὁ Γωσήφ τὰ ὅσα ῥήματα κατ' ὥραν πρὸς τὴν ἑαυτῆς δεσποιναν, νευθεύων, ὡς καλῶν, ἐπιτιμῶν, ἐγκαλῶν. καὶ σὺ δὲν θεῖκον ἐδέχετο. ἡμ' ὡς ἀσπίδος βιαζέσης τὰ ὦτα αὐτῆς, ἔτι ὡς ὁσώτερον ἐφλογίζετο, βρυχέσης ἐν αὐτῇ κακῆς ἐπιθυμίας. Κατ' ὥραν πρὸς τὴν αἰσχυρίαν ἐπιτίθειτο ὡς ἀναδῶς βιάσας τὴν σώφρονα. Θεωρῶν δὲ Γωσήφ ὅτι ἕτως ἀναδῶς τὸ γύναιον, ὡς θηρίον, ἐπέρχετο φθάνειν αὐτὸν, ἀνύψωσε τὸ ὄμμα αὐτῷ πρὸς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων, καὶ σιωπῶν πρὸς αὐτὸν ἔλεγε, λέγων ἕτως· Ὁ ὦ Αβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ Θεός, ὁ μέγας καὶ φοβερός, ἔξελε με ἐκ τοῦ θηρίου τέτυκ· ἰδὲ γὰρ, αὐτὸς θεωρεῖς, Δέσποτα, τὴν μακίαν τὴν γυναικὸς, πῶς ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποκτείνῃ με βύλεται ἐν πράξεσιν ἀσέμνοις, ἵνα ἔσωμαι ἀποθανὼν ἐν ἀμαρτίᾳ ἀμαρτύνων αὐτῇ, καὶ τελείως χωρισθὼς ἀπὸ Ἰακώβ τοῦ πατρὸς μου. ἔρρυσάς με ἀπὸ θανάτου, Δέσποτα, ἐκ τῶν ἀδελφῶν· ῥύσά με πάλιν ἐκ ἐνταῦθα ἐκ τοῦ θηρίου μαγνηθῆναι, ἵνα μὴ εἰμι τοῖς ἔργοις ἀνόμιμος τῶν πατέρων μου τῶν σφοδρῶν καὶ ἀσεβῶν ἀγαπησάντων σε, Κύριε. Καὶ στεναζὼν ἐκ βάθους τῆς καρδίας αὐτῆς, τὸ Ἰακώβ πάλιν προσεκαλεῖτο, λέγων· εὐξάμην αὐτὸς, πάτερ, ὑπὲρ τοῦ τέκνου σου Γωσήφ, ὅτι σφοδρὸς πόλεμος ἐπανέστη ἐπ' ἐμὲ, διωκόμενος χωρήσάμην ἀπὸ Θεοῦ, ὅς τοι πολυδωατώτατος ὑπὲρ τὸ θάνατον, ὃν μοι οἱ ἀδελφοί μου ἐπενεγκεῖν ἐβόλυσαντο. Ἐκεῖνοι τὸ σῶμα ἀπέκτεινον, αὐτὴ δὲ ψυχὴν χωρίζει ἀπὸ Θεοῦ. Ἐγὼ, πάτερ μου, ἐπὶ-

adimple : valde enim concupiscentia tui uor.

Ad hæc ille animo & corpore quum esset adamantinus, fortis atque invictus perstitit, & in tanta procella haudquaquam mente succubuit : sed timore Dei cuncta ejus dicta ac facta repellebat, & qua decebat honestate atque modestia eam per sancta ac divina verba a se arcebat, sic illi dicens. O mulier, nullo modo licet mihi istud tecum peragere peccatum, quæ domina mea es : nam Deum ego timeo. Ecce enim cuncta dominus meus mihi tradidit, quæ & domi & in agris possidet ; neque est quidquam aliud, quod non sit sub manu ac potestate mea, præter te dominam meam. Quare valde absurdum & iniquum foret, tantam dilectionem talis domini spernere, qui me ita carum habuit. Et quomodo possem ejusmodi scelus coram Deo cordium ac renum scrutatore exequi?

Hæc sancta verba dicebat Joseph singulis horis ad dominam suam, admonens, obsecrans, increpans, & reprehendens illam. At nihil divinum mulier admittebat ; verum instar aspidis obturantis aures suas, vehementiore adhuc libidinis flagrabat ardore, pessima quæ in ipsa vigeat concupiscentia stimulat : observabatque singulis momentis, ut tempus inveniret commodum, quo impudice castissimum juvenem violare posset. Cernens vero Joseph, quod mulier adeo impudenter, feræ instar, ad ipsum corrumpendum irrueret, levavit oculos suos ad Deum patrum suorum, & assidue deprecabatur Altissimum, sic dicens : Deus Abraham, Isaac, & Jacob, Deus magne atque terribilis, a fera ista libera me. Ecce enim ipse vides, Domine, hujus mulieris insaniam : quo pacto me in occulto per opus nefarium occidere velit, ut una secum in peccatis moriar, prorsusque a Jacob patre meo separer. Liberafti me, Domine, ab internecione iniquorum fratrum : libera me nunc ab infante fera ista, ne operibus pravis alienus efficiar a patribus meis, qui vehementer pieque dilexerunt te, Domine. Et longa ex imo pectore ducens suspiria, Jacob iterum interpellabat, dicens : Ora pro filio tuo Joseph, obsecro pater : quoniam vehemens adversum me insurrexit bellum, quod etiam a Deo separare me possit. Ista quippe longe formidabilior & atrocior est, quam mors, quam mihi fratres mei intentabant. Illi siquidem corpus occidere cogitaverant : hæc autem animam a Deo separat. Novi equidem, pater mi,

quod

quod orationes tuæ pro me ad Deum sanctum ascenderint : ac propterea ex lacu mortis ereptus sum . Quare & nunc denuo Altissimum exora , ut ab hac fera liberer , quæ filium tuum conatur perdere , cuique nec verecundia est in oculis , neque rursus timor Dei in corde . Ora , pater , ut non , sicut sinu tuo destitutus sum corpore ; ita etiam ab animo alienus reddar . Ad fratres meos abieram , & ipsi tamquam feræ & lupi savissimi effecti , me abs te , optime pater , avulserunt , & in Ægyptum in manibus alienorum deductus sum : & ecce iterum alia mihi fera occurrit . Fratres quidem in cremo occidere me volebant : at hæc in cubiculo discerpere me nititur . Deprecare pater , ne coram Deo meo , & patribus moriar .

Quum autem verbis dominæ suæ Joseph obtemperare noluisse , quæ illi singulis horis quasi aspis absque ulla verecundia imminebat , observavit illa tempus idoneum , quo eum in thalamo inveniret , ac sic peccatum expleret . Ubi autem illum in suoprehendit cubili , sicut desiderabat , impudenter accedens ad illum castum , ipsum ad se attrahere conabatur , & nefarium cum eo scelus perpetrare . At ille nimiam illam mulieris cernens impudentiam , confestim cursu extradomum in bivium exiit : Et sicut aquila quum aucupes adspexerit , expansis alis coeli sublimitatem petit ; ita etiam Joseph ex cubiculi ostio erupit , ne omnino vel dictis vel factis lethiferum aliquod vulnus acciperet : proprioque pallio in manibus illius relicto , Diaboli laqueos effugit . Cernens autem mulier illum sic effugisse , magno dolore affecta est , ac jam de pleetendo iusto cogitabat , per verba turpissima accusare illum volens apud maritum suum , ut eo audito vir ejus zelotypiæ furore accensus , occideret Joseph . Sic enim secum reputans dicebat : multo mihi melius fuerit , Joseph mori , ut vel sic requiem consequar : non enim fero tantam in domo mea pulchritudinem per momenta intueri , quum frui atque expleri eximia illa juvenis venustate atque scientia clam vel palam nequeam . Quare vocatis ad se servis & ancillis suis , dixit eis : Scitis quid in me admisit puer iste Hebræus , quem constituit vir meus super universam domum suam ? Voluit quippe omni abjecto pudore mecum congregi : neque suffecit illi auctoritas atque potestas totius domus meæ : quin & a

viro

A ἐπίσταμαι, ὅτι αἱ δὲ χάρις σου ἀνέβησαν πρὸς τὸ Θεὸν τὸ ἅγιον ὑπὲρ ἐμῶν, καὶ τὰς χάρις, ἐρρύσθην ἐκ τῆς λαῖκας τῆς θανάτου· καὶ νῦν πάλιν δυσώπησον τὸ ὑψίστον, ἵνα ῥυθῶ ἐκ τῆς θείας τῆς, θέλοντος δὲ τέκνοι σου ἀφαιρῶμαι, μὴ ἐχέσης ὃ δὲ ἀδελφῶν ἐν ὀφθαλμοῖς, μὴτε πάλιν φόβον Θεῷ ἐν καρδίᾳ. Εὐξάμ, πατέρ, ἵνα μὴ καδῶς ἐξεργήθην ὅς σου κόλπε σωματικῶς, καὶ τὴ ψυχῆς ἀμύοτερος γίνωμαι. Πρὸς ἀδελφούς μου ἀπῆλθον, καὶ ὡς θεία γεγονόασιν, ὡς λύκοι πικρότατοι ἀπέσπασάν με ἀπὸ σου, καλὲ πάτερ, καὶ εἰς Αἴγυπτον κατῴχεθην ἐν χερσὶν ἀμύοτερον, καὶ ἰδὼς πάλιν συλήνηται ἄλλο θείον. Ἀδελφοὶ μὲν τῶν ἀνελὼν με ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐβόλοντο, αὐτῇ δὲ πάλιν ἐν παμείῳ ἀπαράξαι με πῤεσθήκει. Εὐξάμ, πατέρ, ἵνα μὴ ἀποθάνω ἐνώπιον τῶν Θεῶν καὶ τῶν πατέρων μου.

C Ὡς δὲ λοιπὸν οὐκ ἤθελεν ὑπακούειν τοῖς ῥήμασι τῆς δεσποίνης, καδὲ ὥραν ἐπιτρέχουσα αὐτῷ ὡς ἀσπίς ἀνάρχωντος, ἐπετήρησεν δόλαιαν ἐν θαλάμῳ αὐτὸν δρεῖν, καὶ ἔτως πρᾶξαι τῆς ἀμαρτίας. Ὡς δὲ εὗρεν αὐτὸν ἐν τῇ κοίτῃ αὐτοῦ, ὡς ἤθελε, προσελθούσα ἀναδῶς τῶν σῶφρονος, ἐβιάζετο αὐτὸν, ἔλκευσα πρὸς ἑαυτῷ τῶν ἐργάσασθαι τῆς ἀνομίας. Ὁ δὲ ἰδὼν καδὲ ὑπεβόλην

D ἀναδέειαν γυναικός, εἰς τῆς ἀμφοδὸν ὤξεπῆσεν μὲν δρόμῳ. καὶ καδὲ ὃν ἔσπον ἀετὸς, ὅταν ἰδῇ τὰς θηρόντας, εἰς τῆς ἕρανὸν ἀνυφοῖ αὐτῇ πὰς πτέρυγας, ἔτω καὶ Ἰωσήφ ἀπέδρασεν ἐκ τῆς δύρας, ἵνα μὴ δόλοις πλεγήν ἐν ῥήμασι ἢ ἐν πρᾶξεσι· καὶ ἐν χερσὶν αὐτῆς δὲ ἰδιοὶ ἰμάτιον αὐτῇ καταλείψας, ἐφυγε πὰς παγίδας τῆς Διαβόλου. Ἰδούσα δὲ ἡ γυνή, ὅτι ἔτως ἐφυγῇ, ἐν

E μεγάλῃ θυμωδείᾳ γέγονε, καὶ ἐνεθυμήθη καταπληξάμ τὸ δίκαιον ἐν ῥήμασι ἀχροτάτοις, κατηγορεῖν αὐτῇ βελομήνῃ ἔμπροσθεν τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς, ὅπως ἀκέσας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, τῷ θυμῷ τῆς ζηλοτυπίας ἐκκαυθεῖς, ἀνέλη τὸν Ἰωσήφ. Ἰδὲ το ἐνθυμημένη καδὲ ἑαυτῷ, ὅτι πολλῶν κρείττον μοι ἐστίν, ἵνα ὁ Ἰωσήφ ἀποθάνῃ, καὶ γὰρ τὴν χῶ ἀνέσεως, ὅς γὰρ φέρω καδὲ ὥραν θεωρεῖν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ τοῦτον κάλλος αὐτοῦ, ἐμῶ μὴ

F ἀνεσχέσης ἀπολαβεῖν, φανερώς ἢ ἐν κρυπῶ, τῶν κάλλος αὐτοῦ καὶ πολλῆς ἐπιστήμης. Φωνήσασα οὖν τὰς παῖδας, καὶ πὰς παμδίσκας, ἔφη αὐτοῖς· Οἴδατε τί ἔπραξον εἰς ἐμὲ ὁ πᾶς ὁ ἑβραῖος, ὃν ὁ ἀνὴρ μου κατέστησεν ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ; ἠθέλησε μετ' ἐμῶν ἡρεᾶς ἀναρχύντως. Οὐκ ἤρκεσεν αὐτῷ ἡ ὁμοῖα τῶν οἰκῶν μου· ἀλλὰ καὶ ἐμὲ

ἐμὲ ἠθέλησεν ἐκ τῆς ἀνδρός μου χωρεῖσαι. Καὶ λαβῶσα τὴν χιτῶνα τῷ Ἰωσήφ, ἐδείκνυε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐγκαλῶσα καὶ λέγουσα· Ἰδὲ εἰσήγαγες παῖδα· Ἐβραῖον ἔμπαιξά με, καὶ ὑβρίσας με τὴν γυναικά σου. ἢ γινώσκεις, κύριέ μου, ὅτι σῶφρων εἰμὶ, καὶ ἄλλὰ τῆτο ἀνήγγειλά σοι;

Καὶ ἀκῶσας ταῦτα ὁ ἀνὴρ, ὡς ἐχρήμα ἐπίσθυσεν τοῖς ῥήμασι τοῦ γυναικός, ὅτι ἔτις ἐστὶ καὶ δι' αὐτῆς ἐκέλευσε δοθῆναι τῷ Ἰωσήφ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ φυλακῆς μὴ πολλῆς ἀσφαλείας καὶ ἀπειλῆς. Ἀνὰ ἡμετέρας δὲ καὶ ἐρευνῆς δι' αὐτὸς ἀπεφύνατο κατ' αὐτὸν τὴν ἀδικον ἀπόφασιν, λέγων· τῷ Ἰωσήφ ἐν οἴκῳ τοῦ φυλακῆς ἐμβληθῆναι κελεύω, καὶ μηδ' ὅλως τυχεῖν ἀνέσεως. Ὁ δὲ Θεὸς ὁ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἦν μετ' αὐτοῦ, ὁ ἐπαΐων πάντων τῆς καρδίας, καὶ δίδωσιν αὐτῷ εἰς οἰκτιρμὸς ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ δεσμοφύλακος, καὶ ἀφίησιν αὐτὸν ὁ δεσμοφύλαξ ἐν ἀνέσει. ἢ γὰρ ποτε ἀφίστα; ὁ Θεὸς τῆς φοβημένων αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ.

Μετὰ ταῦτα ἡμαρτον τῷ βασιλεῖ Φαραὼ δύο ἀνδρες, ὁ ἀρχινοχόος, καὶ ὁ ἀρχιστοποιός, καὶ ἐκέλευσε ὁ βασιλεὺς ἐμβληθῆναι αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν. Ἰωσήφ δὲ ἦν ἀφρονῶν αὐτοῖς. Διατελείαντων δὲ ἑκατέρων ἐν τῇ φυλακῇ, ἐπὶ ἔτη δύο, μὴ ἡμέρας τινὰς ἑκάτεροι εἶδον ἐνύπνια, καθὼς ἔμελλε συμβῆσθαι αὐτοῖς ἐν τάχει. Ἰωσήφ δὲ ὅσος ὑπηρετῆς ὦν αὐτοῖς, ὅτι ἐντιμοὶ ἦσαν, καὶ ὁ ἔστος, εἰσελθὼν πρὸς αὐτοὺς ἀφρονῶν, εὗρεν αὐτοὺς ἐν λύπῃ μεγάλη, ἦσαν γὰρ οἱ ἀμφοτέροι σκυθρωποὶ καὶ ῥαθυμοὶ ἄλλὰ τὰ ἐνύπνια. Ὡς δὲ ἐπύθετο μαθεῖν τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεως αὐτῶν, ἔφασαν ἀμφοτέροι· Ἐνύπνια ἴδομεν, καὶ ἐν λύπῃ ἐσμεν, διότι ἔχ' ὑπάρχει ὁ θυμὸς φράσαι τὰ ἐνύπνια ἡμῶν, ἀλλ' ἡμεῖς ἴδομεν. Ὁ δὲ ἔφη πρὸς αὐτοὺς, Τί ποτε Θεὸς ὅτι γνωρίζας τοῖς φοβημένοις αὐτὸν. εἶπατε δέ μοι τὰ ἐνύπνια ὑμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς μου γνωρίσῃ δι' ἐμὲ. Ταῦτα ἀκούσαντες, ὁ τε ἀρχινοχόος καὶ ἀρχιστοποιός, εἶπον τὰ ἐνύπνια αὐτῶν, ἕκαστος καθὼς εἶδεν. Ἰωσήφ δὲ διεσαφηνῶν αὐτοῖς ἐν ὀλίγοις λέξεσι πᾶσαν τὴν ἀκρίβειαν καὶ μέλλουσαν αὐτοῖς εἶσεσθαι ὡς ὁ βασιλεύς, καθ' ὃν ἔσπον καὶ γέγονε· τῷ μὲν ἀρχινοχόῳ, δέδωκεν αὐτῷ τὴν πρυτανίαν· τῷ δὲ ἀρχιστοποιῶν πρέδωκε θανάτῳ.

Ἐπιγνὼς δὲ Ἰωσήφ καὶ μέλλουσαν εἶσεσθαι τιμὴν τῷ ἀρχινοχόῳ, πρέκάλει αὐτὸν λέγων· μνήσθητί μου ἐμφορῶν Φαραὼ, καὶ δῆλα ποιήσον

Tom. II.

τὰ

A viro meo separare me conatus est. Arripitque Joseph tunicam, ostendit viro suo, exostulans ac dicens. Ecce ipse adduxisti puerum istum Hebræum, ut contumeliam inferret, illuderetque mihi uxori tuæ. An ignores, mi domine, quod ego pudica sim, atque ideo istud indicavi tibi? Gen. 39.

Quibus auditis, vir ejus subito credidit verbis uxoris, rem ita se habere asserentis: protinusque jussit vincitum Joseph detrudi in carcerem: neque crimen objectum debita diligentia inquirens, illico injustam in eum sententiam pronunciavit, dicens: Joseph in domum carceris mitti jubeo, nullaque penitus requie frui. Ceterum Deus Abraham, & Isaac, & Jacob, qui omnium corda scrutatur, cum ipso erat, præstititque illi inifericordiam in oculis præfecti carceris, ut liber a vinculis in carcere degere, ac requie frui posset: nunquam enim Deus recedit ab eis, qui illum in toto corde timent.

Post hæc peccaverunt regi Pharaoni duo eunuchi, præpositus pincernarum, & præpositus pistorum: jussitque eos Rex in carcerem conjici. Porro Joseph ministrabat ipsis. Quum autem ambo per duos annos ibi conclusi detinerentur, post aliquot dies conspexerunt somnia, quid eis primo quoque tempore obventurum esset præsignificancia. Joseph vero sanctus serviebat eis, eoque magis quod optimates ac honorabiles essent. Quumque pro solito ad eos visendos ingressus esset, reperit eos magno dolore affectos: erant enim ambo tristes atque remissi propter somnia. Ubi vero causam moestitiæ atque afflictionis ipsorum sciscitatus est, ambo dixerunt: somnia vidimus, & ideo in moerore constituti sumus, quia non est, qui ea interpretari nobis possit. Ad quos ipse ait: Istud quidem solius Dei est indicare timentibus ipsum. At dicite mihi somnia vestra, ut ea vobis per me Deus meus exponat. His auditis, pincernarum & pistorum præpositi dixerunt somnia sua, sicut viderant ambo. Joseph porro paucis verbis exposuit illis accuratissime omnia, quæ a Rege eventura eis erant, quemadmodum & revera acciderunt. Si quidem pincernarum præfectum pristino suo honori officioque restituit; pistorum autem magistrum morti tradidit.

Quum autem pincernæ obventurum ipsi honorem prædiceret, rogabat eum dicens: Recordare mei coram Pharaone, eique Gen. 40.

E de

de me celeriter suggere, ut hinc educar: nihil enim peccavi, neque mali quid egi, quia in domum carceris injectus sum. O semen electum ac beatissimum, cur a mortali homine auxilium quæris? omisso Deo, cur hominem interpellas? Et quidem plane in cunctis necessitatibus tuis divinum expertus es auxilium, ut etiam quando pudicitiae tuae tunicam intactam atque immaculatam conservasti. Cur ergo, o beate, jam despondes animum, quum Deus tibi regnum & gloriam providere atque donare velit? Quanto autem fortius tentationes toleras, tanto illustriores tibi victoriae coronæ texuntur.

Gen. 40.

Ut vero somniorum utriusque adimpleretur solutio, juxta quod prædixerat Joseph, post triduum fecit convivium Pharaonis cunctis optimatibus suis, recordatusque est pistorum magistri, & pincernarum præpositi: & hunc quidem in priorem suum locum ac gradum restituit; alterum vero morti tradidit. Quum autem oblitus esset princeps pincernarum Joseph, post duos annos per Dei providentiam somniavit Pharaonis somnia magna, quorum interpretatio cunctorum sapientum Ægypti magorumque mentem atque intelligentiam superabat. Quumque Pharaonis accersendos curasset quoscunque sapientes, eisque somnia annunciasset, nemo inter omnes inventus est, qui vim somniorum interpretari valuerit. Quum igitur in magna rex tristitia esset, pincernarum præpositus recordatus nuntiavit Pharaoni omnia, quæ de Joseph, ipsiusque intelligentia ac sapientia sciebat. De quo quum Pharaonis audiret, gavisus est gaudio magno, eumque protinus magna diligentia ad se accersendum curat. Et quum Joseph ex carcere jam advenisset, dixit illi Pharaonis coram cunctis optimatibus suis: Audivi de te, quod vir sapiens sis ac prudens, & qui somnia obscura atque profunda explicare valeas. Respondit autem Joseph Pharaoni: Largitoris sapientiæ est explicare somnia. Recensuit ergo somnia sua Pharaonis coram Joseph, & cunctis magnatibus suis: confestimque somniorum interpretationem ex ore Joseph audivit, velut ex ore Dei. Obstupefactus autem Pharaonis ad tantam ejus sapientiam præstantissimumque consilium: (consultaverat enim ipsi, dicens: Provideat Rex virum unum sapientem atque intelligentem, constituatque eum, qui frumenta Ægypti colligat: futura quippe est ingens fames; ut plurimæ fruges habeantur in tempus pressuræ reservatæ:) dixit ad illum: Te ipsum hodie constituam super omnem Ægyptum, qui tale mihi consilium aperuisti: & ad tui oris

Gen. 41.

A πὰ κατ' ἐμέ ἐν τάχει, ἵνα ἔλθῃς ἐντεῦθεν. ὃ δὲν γὰρ ἡμᾶς, ὅσῳ κακὸν ἡ ἐποίησα, ὅτι ἐμβέβηκα ἐν οἴκῳ τῆ φυλακῆς. Καὶ σπέρμα ἐκλεπτὸν καὶ μακάριον, τί ζητεῖς πρὸς ἀνθρώπου θνητοῦ; Θεὸν καπλιπὼν, ἀνθρώπου πρὸς μακαλῆς; καὶ κρίτοις ἐπεράδῃς ἀντιλήψεως Θεὸς ἐν πᾶσι τῆς ἀνάγκης, ὅτε καὶ τὸ χιτῶνά σου τὸ σωφροσύνης ἀδικτὸν διετήρησας. Εἰς τί μικροψυχῆς, μακάριε, Θεὸς σοὶ σπυνοῦντος βασιλείαν καὶ δόξαν ὅταν αὐτὸς βύλεται. ὅταν δὲ θνητὸς ὑπομείνης τὸν παρασμὸν, πλείονα λαμψύνας τὸν νίκης τὰ τέμματα.

B Ἰνα δὲ πληρωθῇ ἐπατέρων τῶν ἐνυπνίων ἡ ἐπίλυσις, καθὼς ἔφη Ἰωσήφ, μὲν τρεῖς ἡμέρας ἐποίησε πότον ὁ Φαραὼ πᾶσι τοῖς μεγιστῶν αὐτοῦ, ὑπεμνήσθη δὲ καὶ τοῦ ἀρχιστοποῦ καὶ τοῦ ἀρχιοινοχόου. καὶ τὸ μὲν ἀρχιοινοχόου ἀνεκαλέσατο εἰς τὸν πότον αὐτοῦ. τὸ δὲ ἕτερον παρέδωκεν εἰς θάνατον. Τῷ δὲ ἀρχιοινοχόῳ ἐπιλαθομένης τῆς Ἰωσήφ, μὲν ἔτι δύο, καὶ πρὸς τοὺς Θεὸς, ἐνυπνιάσθη Φαραὼ ἐνύπνια μεγάλα, ὑπεβλήοντα πάντα τὸν σοφὸν Αἰγύπτου καὶ φαρμακῶν. καὶ μεταπεμψάμενος Φαραὼ πάντας τοὺς σοφούς, καὶ ἀναγγείλας τὰ ἐνύπνια, ὅσῳ ἡ δυνάμει φράσαι αὐτῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν. τὸ δὲ βασιλέως ἐν λύπῃ ὄντος πολλῇ, ὁ ἀρχιοινοχόος ἀναμνηθεὶς ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ πάντα τὰ καὶ τὴν Ἰωσήφ, καὶ τὴν σύνοιαν αὐτοῦ. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν ἐχόρησεν χάριν μεγάλην, καὶ μετεπέμφατο αὐτὸν ἐν σπέρμῳ. Παραλθούσης δὲ τῆς Ἰωσήφ ἐκ τῆς φυλακῆς, ἔπειν αὐτῶν Φαραὼ ἐμπαύσας τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ. ἤκουσα πρὸς σε, ἄνδρα ἔχοντα σοφίαν, δυνατὸν συνεπὶν, δυνατὸν συνεπὶν βαθεῖα ἐνύπνια. Ἀπεκείθη δὲ Ἰωσήφ τῷ Φαραὼ, τῷ δοτικῇ τῇ σοφίᾳ ἐστὶν ἐκφράσαι ἐνύπνια. Καὶ ἔπε Φαραὼ τὰ ἐνύπνια ἐνώπιον Ἰωσήφ, καὶ πάντων τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ. καὶ διδούς ἤκουσε τῶν ἐκφράσεων τῶν ἐνυπνίων ἐκ φόματος Ἰωσήφ, ὡς ἐκ φόματος Θεοῦ. Ἐκπλαγεὶς δὲ Φαραὼ εἰς τὴν τέτην παθεῖαν καὶ τὴν μεγίστην αὐτοῦ συμβολίαν. Ἡ δὲ γὰρ αὐτῶν συμβολίσας, ὅπως λέγων· ἐπισκεψάτω δὲ ὁ βασιλεὺς ἕνα ἄνδρα συνεπὸν καὶ σοφόν, καὶ καταστήσῃς αὐτὸν ὡς τε σιωάξῃ τὸν οἶτον Αἰγύπτου, ὅτι λιμὸς μέλλει ἔσεσθαι μέγας, ὅπως τὰ πολλὰ θνητὰ ἔσται ἐν χαρῇ τῆς θλίψεως. Καὶ ἔπειν ὁ βασιλεὺς· Σὺ καταστήσω σήμερον ἐπὶ πᾶσαν Αἰγύπτου, ὡς δεδωκότα τὴν τοιαύτην συμβολήν· καὶ ἐπὶ τῷ φόματί σου λαβέτω

τω κείνῳ Αἴγυπτος καὶ πᾶς ὁ οἶκός μου.

Τότε ἀνέβιβασε τὸ Ἰωσήφ εἰς ἄρμα ἰδίον, καὶ πάντες οἱ μεγιστάνες ἔμπροσθεν καὶ κύκλῳ τῷ Ἰωσήφ ἐπορεύοντο. Ἰδὼν δὲ ὁ Πεντεφρὴς, ὁ βαλὼν τὸ Ἰωσήφ πρότερον ἐν τῇ φυλακῇ, πρὸς δόξον Δαῦμα δὲ Ἰσομήμον, ὅτι ἐκάθισεν Ἰωσήφ ἐπὶ ἄρματος Φαραὼ, ἐφοβήθη μεγάλως, καὶ ἡρέμα χλωιδεῖς ἐκ μέσου τῶν μεγιστάνων, ᾗχετο μὲν δρόμῳ εἰς τὸ οἶκόν αὐτοῦ, καὶ μὲν φόβῳ μεγάλῳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἔλελθον. Εἶδες, ὦ γύναι, Δαῦμα πρὸς δόξον, καὶ ἡμῖν φόβος μέγας ἐγένετο. Ἰωσήφ γὰρ ἐκεῖνος ὁ πᾶς ὁ ἡμέτερος, κύριος ἡμῶν γέγονε καὶ πάσης Αἰγύπτου, καὶ ἰδοὺ μὲν δόξης κάθηται ἐπὶ ἄρματος Φαραὼ, ὡς βασιλεὺς ἡμιθέης ὑπὸ πάντων. ἐγὼ δὲ μὴ ἰσχύων ὀφθῆναι αὐτῷ, ἡρέμα ἐχλωιδίω. Ἀκῶσασα δὲ ταῦτα ἡ γυνὴ τῷ Πεντεφρῇ πρὸς δαῖσιν αὐτὸν, λέγουσα· ἐγὼ σοὶ δὲ ἐμὸν αἰσχροπύημα διηγνήσομαι· ἐγὼ τὴν τοῦ ἔδρασα, ἐγὼ καὶ φιλήσασα τὸ πᾶγκαλον Ἰωσήφ τὸ σῶφρονα ἐκείνον, καὶ ὥραν κατ' ὥραν ἐν πολλῇς κολακείαις ἐνέδρουν ἀσφαλῶς, ὅπως διωκηθῶ κοιμηθῆναι μετ' αὐτοῦ, καὶ τῷ κάλλει αὐτοῦ ἀπολαῶμαι. Ὡς οὖν οὐκ ἴχυσεν τῷ σκοπῷ ἐπιτυχεῖν, καὶ ἔτε ῥήματος ἠξιώσεν με. ἀλλὰ καὶ ἐκράτησα βιαζομένη αὐτὸν ἀνέχεσθαι μὲ μικρὸν, καὶ ἔξω ἐφυγῆναι, ὅταν αὐτοῦ σοὶ ὑπέδειξα δὲ ἰμέτιον αὐτοῦ. Ἐγὼ ἡμῶν προξένος τῷ αὐτοῦ βασιλείᾳ καὶ τῆς μεγίστης αὐτοῦ δόξης. Εἰ γὰρ ἐγὼ μὴ ἔτιως ἤραδιον τῷ Ἰωσήφ, οὐκ εἶχεν ἐμβληθῆναι ἐν οἴκῳ τῇ φυλακῆς, ἀλλὰ καὶ χάριτας ὥφειλεν ἐμοὶ τῇ Ἰσομήμῃ ἀφ' ἧς τῇ δόξης αὐτοῦ. Δίχμος καὶ ὅσιος ὁ Ἰωσήφ, ὅτι συκοφαντηθεὶς, οὐκ ὀξέφηνεν ἑαυτὸν. Ἀνάστηθι νῦν, καὶ πορεύου ἐν χαρᾷ, καὶ ὁρσώμενοι αὐτὸν μὲν τῶν μεγιστάνων. Ἀναστὰς δὲ ὁ Πεντεφρὴς ἐπορεύθη ὁρσώμενος μετ' αὐτοῦ τὸ Ἰωσήφ.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἐτελέσθησαν πάντα ταῦτα ἔτη δὲ ὀκτωβίου τῇ μενάλῃς, καὶ ἐκράτησεν ὁ λιμὸς ἐν ὅλῃ τῇ γῇ Χαναάν, καὶ ἡδύμει Ἰακώβ μὲν τῶν τέκνων αὐτοῦ. Ἦκουσε δὲ Ἰακώβ ὅτι ἐν Αἰγύπτῳ ὑπάρχει ἀννηματα ἐν πολλῇ δαφιλίᾳ, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· Δεῦτε, ὑπάγετε, καὶ ἀγοράσατε ἡμῖν ἀννηματα ἔξ Αἰγύπτου, καθὼς ἀκήκοα, ἵνα μὴ ἐκ τῆς λιμῆς πάντες ἀποθάνωμεν. Λαβόντες ἐνπολὰς οἱ δέκα υἱοὶ Ἰακώβ, κατέβησαν πάντες ἵνα ἀγοράσωσι βρώματα. Οὐ μὲντοι ᾔδει ὅτι ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔστιν. Ὡς δὲ εἶδεν Ἰωσήφ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐπέγνω αὐτούς πάντας, καὶ

Tom. II.

A imperium Ægyptus, & tota domus mea disponetur.

Tunc ascendere jussit Joseph super currum suum: cunctique magnates partim antecedeabant currum, partim circumdabant ipsum, simul pergentes. Videns porro Pentephres, qui Joseph antea in domum carceris miserat, admirandum spectaculum, quod sedisset Joseph in curru Pharaonis, vehementer timuit; sensimque se ex medio magnatum subducens, cursu in domum suam abiit: metuque maximo ad uxorem suam dicebat: Vidisti, o mulier, signum admirabile, ex quo tam ingens nobis timor obortus est? Joseph enim ille quondam noster servus, jam dominus noster, totiusque Ægypti effectus est: & ecce cum gloria sedet super currum Pharaonis, & tamquam rex ab omnibus honoratur. Ego vero quum id videre nequirem, paulatim me subdixi, clanculumque discessi. Quæ dum uxor Pentephres audiret, illum melius sperare jussit, sic ad eum dicens: Ego tibi peccatum meum notum faciam, quod admisi. Ego quippe sum, quæ pulcherrimum Joseph, castissimumque illum adamavi: & quum per singula momenta multis blanditiis illi callide insidiarer, ut dormire cum illo possem, & pulchritudine ipsius frui; neque prorsus optato meo sine potiri quirem, aut ullatenus efficere, ut vel verbo me dignaretur; vi tandem illum tenere conabar, ut me vel modice toleraret. Verum ipse foras aufugit, quando tibi pallium ejus ostendi. Ego igitur sum, quæ regnum ipsi maximamque gloriam comparavi: nam si non ita ego Joseph adamassem, in domum carceris conjectus non fuisset: quin & gratias habere mihi debet, quæ gloriæ ipsius causa fui.

E Justus & pius est Joseph, qui etiam calumniam passus, nemini patefecit. Exsurge igitur, ac vade gaudens, eumque una cum aliis magnatibus adora. Surgens itaque Pentephres abiit, & Joseph reverenter adoravit.

Inter hæc autem impletis jam septem annis fertilitatis illius maximæ, invaluit fame in universa terra Chanaan, tristisque erat Jacob cum filiis suis. Audiens autem Jacob, in Ægypto fruges esse in magna abundantia, dixit ad filios suos: Venite, pergite, & coëmite nobis frumentum ex Ægypto, quemadmodum ibi reperiri audivi, ne omnes fame moriamur. Accepitis ergo mandatis, decem filii Jacob abierunt omnes, ut alimenta sibi compararent: non autem agnoscebant, quod frater ipsorum esset. Ut vero adspexit Joseph fratres suos, illico agnovit illos

E 2 omnes:

Gen. 42.

omnes: dixitque fremens: Hi decem viri, exploratores sunt pessimi: & ideo venerunt in Ægyptum. Quare comprehendite illos, & caute vinctos tenete: ad explorandam enim terram huc venerunt. At illi contremiscentes, cum timore responderunt ei dicentes: Absit hoc a nobis, domine: omnes quippe fratres sumus, filiique unius patris iusti. Duodecim numero eramus, & unus quidem ex his pulcherrimus & dilectissimus patri suo, a fera pessima interemtus est, lugetque ipsum pater in hanc usque horam. Alius autem frater noster cum patre nostro est in terra Chanaan, relictus in solatium illius. Responditque ipsis Joseph cum iracundia, dicens: Quandoquidem ego Deum sanctum timeo & colo, hoc vobis indulgeo: Sumite escas, & celeriter ad patrem vestrum pergite, si veridici sitis; ac fratrem vestrum, quem pater diligit, huc ad me adducite: & sic tandem credam vobis.

Sumentes ergo frumentum, ad patrem suum in terram Chanaan inuesti abierunt; annunciaruntque ei suspiciones pessimas & iracundiam viri. Contristatus autem valde hac illorum relatione est pater, dixitque suspirans ad eos: Cur istud fecistis? cur domino Ægypti vos alium hic fratrem habere dixistis? Qui respondentes ei dixerunt: Ipse interrogavit nos, & nostram cognationem accuratissime nosse voluit. Atque ad eos Jacob: Moriar potius, quam Benjamin ex meo tollatis sinu. Fame autem invalescente atque urgente, dixit eis Jacob: Si ego filiis ex Rachel orbatus sum, & dilectissimis liberis meis privatus, sicut dicitis; exsurgentes, tollite munera in manibus vestris, & pergite simul cum fratre vestro.

Feceruntque sicut præceperat eis Jacob. Et quum jam in Ægyptum pervenissent, cum timore magno atque tremore omnes coram Joseph adoraverunt. Qui ut conspexit fratrem suum Benjamin magno cum metu atque pavore adstantem, commota sunt viscera ejus valde, cupiebatque ipsum complecti ac deosculari, & interrogabat illum, dicens: Vivit pater tuus? Qui cum timore respondit: Vivit servus tuus, pater noster. Dicit ei denuo: Numquid adhuc Joseph habet in corde suo? Cui ille: plane, inquit, illum fixum in corde suo retinet, flagratque amore ac desiderio ipsius. Quum autem amplecti il-

A ἔφη ἐμβρυμύμμος· οἱ δέκα ἄνδρες ἔσσι, κατὰ σκοποὶ πονηροὶ ὑπάρχουσιν, καὶ διὰ τὸτο ἤλθον εἰς Αἴγυπτον· συλλαβέτε αὐτούς, καὶ δεσάτε ἀσφαλῶς, κατασκοπήσατε γὰρ ἡ γῆν ἡμῶν εἰσεληλύθασιν ᾧδε. Οἱ δὲ ἐντρομοὶ μετόπισθε, καὶ μὴ φόβος ἀποκλείαντο αὐτῶν, λέγοντες· μὴ γένοιτο, κύριε. ὁ δὲ ἐσμήν πάντες ἀδελφοί, τέκνα ἐνὸς πατρὸς διαίκα, καὶ ποτε δώδεκα ἦμεν τὸ ἀειδυμὸν, καὶ ὁ εἷς ἀνιρέθη ὑπὸ θανάτου πονηρῶ, πᾶν γὰρ καλὸς ὁμοῦμενος, καὶ φίλτατος τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ πενθεῖ αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. Οἱ δὲ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ ἄλλος μὴ ἔστω πατρὸς ἡμῶν ὅστις ἐν γῇ Χαναάν πῆνησεν αὐτόν. Ἐπεὶ δὲ μὴ θυμῷ ἀποκλείαντο αὐτοῖς ὁ Ἰωσήφ, λέγων· ἐπεὶ δὲ ἐγὼ τὸ Θεὸν τὸ ἅγιον φοβέμαι καὶ σέβομαι, τὸτο ὑμῖν χαρίζομαι. λαβέτε τὸ σῖτον, καὶ παχὺ ὑπάγετε πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν, εἰάν ἐσε ἀληθεῖς· καὶ τὸ ἀδελφὸν ὑμῶν, ὃν φιλεῖ ὁ πατήρ ὑμῶν, ἀγάγετε πρὸς με ἐνταῦθα, καὶ εἰδὲ ὅπως ποιήσω ὑμῖν.

C καὶ λαβόντες τὸ σῖτον ἀπὸ ἡλθον πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, λυπόμενοι εἰς γῆν Χαναάν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ τὰς παύσεις τὰς πονηρὰς ἐπὶ τὸν θυμὸν τῶ ἀνδρός. Καὶ λίαν ἐλυπήθη ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐπὶ ταῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ ἔφη ἐν στεναγμοῖς· τί τὸτο ἐδράσατε, ἵνα τί ἔπατε τῷ δεσποτῇ τῷ Αἰγύπτου ὅτι ἄλλον ἀδελφὸν ἔχετε ᾧδε; Οἱ δὲ ἀποκλείαντο αὐτῷ. αὐτὸς ἐπηρώτησεν ἡμᾶς καὶ τὴν συγγένειαν ἡμῶν ἐν πάσῃ ἀκριβείᾳ. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰακώβ· ἀποθανέμαι μὲλλον ἢ ὑμεῖς λήψετε τὸν Βενιαμὴν ἀπὸ τῆς κόλπης μου. Τὸ δὲ λιμὸν κατεπείγοντος, λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰακώβ· εἰάν ἐγὼ μόνος ἡτεκνώθην ἐκ Ραχὴλ, καὶ τῷ ἐμῷ φιλάτῳ ὑμῶν ἐσερήθην, ὡς λέγετε· ἀναστάντες, λαβέτε δώρα ἐν χερσὶ, καὶ τὸ ἀδελφὸν ὑμῶν, καὶ ὑπάγετε ἅμα.

E καὶ ἐποίησαν, κατὰ ὃν ἐπαγγέλλεται αὐτοῖς ὁ Ἰακώβ. Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον ἐν φόβῳ μεγάλῳ, προσκύνησαν ἅπαντες ἑμυσθῶσαι τῷ Ἰωσήφ. ὡς δὲ ἶδεν ὁ Ἰωσήφ Βενιαμὴν τὸν ἰδίον ἀδελφὸν πῆρσεντα μὴ φόβος καὶ δειλίας, ἐκινήθη τὰ πλάγχθη αὐτοῦ πάντῃ, καὶ ἐζήτησε πελαβεῖν καὶ φιλεῖν αὐτόν, ὅτι ἡρώτα αὐτόν· ζῇ ὁ πατήρ; Οἱ δὲ μὴ φόβος λέγει· ζῇ ὁ δούλος σου, ὁ πατήρ ἡμῶν. Λέγει αὐτῷ πάλιν· ἄρα ἔχει τὸν Ἰωσήφ ἐν καρδίᾳ; Οἱ δὲ ἔφη· ναί, πάντῃ ἔχει αὐτόν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ὅτι φλέγεται δι' αὐτόν. Μὴ δυνάμενος δὲ αὐτόν πελαβεῖν ἢ ἐρωτᾷ,

ταῖν, εἰσῆλθεν ἐν τῷ κοιτῶνι, ὃ ἐδάκρυσε πικρῶς. Ἐν τῇ ὥρᾳ γὰρ ἐκείνῃ, ὅτε εἶδε τὸ ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὡς ἔρχομαι ὑπεμνήσθην καλῶ γήρως Ἰακώβ, καὶ ἔλεγον ἐν δάκρυσι. Μακάριοι οἱ βλέποντες τὸ ἅγιον χαρακτῆρα ὅς ἐστι γήρως, καλὸν πατέρα. Ὡς γὰρ οἶμαι, ὅσα δὲ ὅλη ἡ βασιλεία μου ὅτι ἡ δόξα ἀνταξία ὅς ἐστι γήρως, καλὸν πατέρα. καὶ ἠθέλον ὅτι παύσασθαι ἐκ φόβου Βενιαμὴν, εἰ ἔχεις με ἐν καρδίᾳ, καὶ ποιεῖς με, ὡς ἐγὼ σε. χάριν τέθεικα ἡνάγκασα τοὺς ἀδελφούς μου μὴ δόλῃς κατενέγκαι μὴ ἐαυτῶν Βενιαμὴν τὸ ἐμὸν ἀδελφόν. Οὐ γὰρ αὐτοὺς ἐπίφθουσα λέγοντάς μοι πᾶσι πρὸς σὺ, ὅτι πατέρα ἔχομεν καὶ ἀδελφὸν μικρότερον. ἐγὼ γὰρ ἐνόμιζον ὅτι φθόνῳ φερόμενοι ἀπέκλειναν καὶ τὸ φίλτατον υἱόν σου τὸ μικρότερον Βενιαμὴν, καὶ πλεῖον ἔβαλον πρὸς ψυχῇ σου εἰς ἄδω ἐν ὁδῷ, καὶ ὃν ὅσον καὶ ἐμὲ ἀπέκτειναν τῇ πρῶτῃ αὐτῶν. Εὐμίσησαι γὰρ τοὺς δύο ἡμῶν, ὅτι ὁμομήτεροι ὑπάρχομεν, ἐγὼ τε καὶ Βενιαμὴν. Οἶδα, πατέρα, ὅτι σφοδρὰ λυπήσῃ πρὸς ἡμῶν, καὶ νῦν μάλιστα πρὸς σὺ καταπεπόνηται ὁ γήρας σου ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν μου τὸ Βενιαμὴν. καὶ ἰδὼς καὶ γὰρ σφοδρῶς ἀλγὰς κατανοῶν τὴν θλίψιν σου, ὅτι σφοδρῶς ὡς ἡμῶν πρῶτος ἦν τῷ γήρῳ σου. Οὐκ ἤρκεσε ὁ ἐμὸν πένθος ὁ πρῶτον, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ἐπὶ ἄλλο πένθος προσετέθη σοι, πατέρα. ἐγὼ εἰμι ὁ ἄριστος τῶν κλαυθμῶν τῶν σῶν καὶ πρὸς ὁδυμῶν. Ἀποτόμως γὰρ ἔπραξα κατενέγκας τὸ Βενιαμὴν, ὡς ἡ ἀκοή ἡ πρὸς σὺ ἡνάγκασέ με τῷ πρῶτῳ, βεβλόμενος μαθεῖν ἢ ἀληθῶς ὅτι ὁ πατήρ μου. Τίς δώσει μοι πάλιν ἰδεῖν τὸ ἅγιόν σου χαρακτῆρα, καὶ ἐμπλησθῆναι ὅτι πρῶτον σου ὅτι ἀγγελικῶς;

Εἶτα κλαύσας πικρῶς ἐν τῷ κοιτῶνι, νηφάμενος πρὸς πρῶτον, ὡς ἔρχεται ἰλαρός. κελύβει πάντας εἰσαχθῆναι εἰς τὸ οἶκον ὅτι συνεστίασαν αὐτῷ. Ἡκούσατε, ἀδελφοί μου, πρὸς πάντων εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἄγει ὁ Ἰωσήφ. Ἐἴτα γὰρ ἕκαστον ἐκέλευσεν ἀνακλιθῆναι κατ' ὄνομα καλῶν καὶ κατὰ τὴν τάξιν, ὡς ἐτέχθησαν. ὃ ἐκέλετο ἕκαστον ἀνέπεμψεν εἰς τὸν κόνδυ. ποτιέειν ὅτι ἀργυρῶν ὃ ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Τίθησι μὴν ὃ κόνδυ καὶ ἔκρεε τῷ δακτύλῳ τὸ δόξιας αὐτοῦ, καὶ ὃ κόνδυ προέμενοι ἦχον μέγα ἀνέπεμψεν εἰς πᾶς ἀκοὰς πρὸς πρῶτον τῇ οἰκίᾳ. Εἶτα κρῖνας ἅπας, ἔφη. πρῶτος ὅτι Ρουβὴν, πρῶτος ἀνακλιθῆτω κατὰ τὴν ὁμιλίαν. Κρῖνας ὃ πάλιν, ἀνέδειξε ὃ ὄνομα τῷ δευτέρῳ

A lum nequiret, vel ultra interrogare; ingressus in suum cubiculum, copiosas profudit lacrymas. Qua enim hora suum conspexit fratrem, illico bonæ senectutis Jacob recordatus est: dicebatque cum lacrymis: Beati qui vident sanctam senectutis tuæ imaginem, optime pater. Neque enim, ut arbitror, totum meum regnum, omnique gloria mea comparari potest senectuti tuæ, o dulcissime pater. Optabam ex ore Benjamin intelligere, an me in corde haberet, ac me diligeres, sicut & ego te: atque ideo fratres meos astu coëgi secum adducere fratrem meum Benjamin: Non enim illis credidi referentibus mihi de te, quod patrem haberent, & minimum fratrem: sed opinabar illos invidia ductos etiam dilectissimum filium tuum minorem Benjamin interemisse, atque in maiore moestitia animam tuam ad inferos deduxisse, quemadmodum & me improbæ voluntatis suæ proposito occiderunt. Oderant enim nos duos, quod uterini essemus, ego & Benjamin. Novi, pater, te nostri gratia vehementer angi ac sollicitum esse, & nunc quidem vel maxime affligi senectutem tuam propter Benjamin fratrem meum. Quare & ego maximo dolore afficior, dum considero tuam anxietatem, neminemque nostrum tuæ modo senectuti adlittere. Non tibi sufficiebat luctus meus prior: sed & alius super alium dolor adiectus tibi est, o pater. Ego suspiriorum tuorum atque dolorum causa sum & auctor. Nam dure nimis ac severe egi, dum Benjamin ad me adducendum curavi. Verum sermo ac memoria, quæ mihi est de te, istud me facere coëgit, dum addiscere cupere, an vere adhuc viveres, o pater. Quis dabit mihi rursus tuam sanctam effigiem intueri, & angelico aspectu tuo satiari?

Deinde quum amarissime copiosissimeque in cubiculo flevisset, lota facie egreditur hilaris: omnesque pariter in domum suam introduci jubet, ut simul cum ipso cibum sumerent. Audite porro, fratres, quo pacto illos undique in timorem impellat Joseph. Illos enim jubet accumbere, singulos nominatim appellans, & per ordinem, sicuti fuerant geniti: utebaturque pro quolibet quadam divinationis forma in Scypho, quem tenebat. Scyphus autem ille poculum erat argenteum, quod sua tenens ipse manu, dexteræ suæ digito pulsabat: quumque scyphus pulsaretur, magnum edebat sonitum in auribus omnium adstantium in domo. Semel itaque pulsans, ait: Quia Ruben primogenitus est, ipse quoque primus in honore discumbat. Pulsans autem iterum, secundi

nomen designavit , dicens : Symeon secundus natus est , ipse quoque secundo accumbat loco . Tertio rursus pulsans : Levi , inquit , accumbat , & suo honoretur loco . Sicque omnes accumbere iussit , nomine singulos per ordinem vocans . Quamobrem eos in stuporem rapuit , majorique timore affecit , adeo ut ipsum omnia nosse existimarent ; dicerentque inter sese : Putasne eum ex scypho cognovisse , nos antea sibi esse mentitos , dum a fera pessima Joseph diceremus esse occisum ? maximisque ideo cogitationum fluctibus agitabantur . Ut vero hanc eorum suspensionem tolleret , ex propria mensa partes ipsis dedit , ampliorisque fratri suo Benjamin portionem , & quidem majorem decuplo , quam cæteris tradidit . Sed cur istud fecit Joseph fratribus suis , & ex scypho edixit singulorum nomina ? ut nimirum crimen eorum au-
geret .

Tunc iussit dispensatori suo , ut frumentum in copia daret eis absque pretio , & in marsupio Benjamin clam scyphum deponeret , eosque gaudentes quamprimum a se dimitteret . Qui quum haud longe a civitate jam hilares discessissent , illos cursu insequutus dispensator ipsius Joseph , duris verbis coarguere cœpit , & contumeliose insectari , minasque intentare , fures ipsos appellans , & collati sibi honoris indignos . Cui respondentes illi dixerunt : Aurum quoque , quod prius in marsupiis nostris invenimus , iterum domino nostro retulimus : nunc autem scyphum domini tui quomodo furati effemus ? Absit id a nobis . Ille vero ad eos : faccos , inquit , vestros deponite , ut perscruter illos . Festinatoque deponentes ex jumentis marsupia , inventus est scyphus in marsupio Benjamin . Quod illi cernentes , sciderunt vestimenta sua ; cœperuntque singuli eorum variis minis & probris atque injuriis onerare Rachel simul & Joseph cum matre & fratre , dicentes : Vos scandalum exististis patri nostro , tu , & Joseph , filii Rachel . Joseph quippe regnare super nos volebat : tu vero frater ipsius in ignominia & probro nos constituisti . Nonne vos estis filii Rachel , quæ quum patris sui idola furata esset , se illa furatam negavit ? Extollensque vocem suam Benjamin cum suspiriis ac lacrymis , plene satisfacere singulis eorum incepit ac dicere : Ecce Deus ipse patrum nostro-
rum novit , qui assumpsit Rachel , sic-

Gen. 31.

A δευτέρῳ , λέγων . ἕως Συμεὼν ὁ δεύτερος , ἀνακλιθῆτω καὶ ἡ γένησιν . Κρύσας ὁ πάλιν ὁ τρίτον , ἔφη , Λαίῃς , φησὶν , ἀνακλιθῆτω καὶ ἡ μηθῆτω . Καὶ ἕτως πάντας ἀνέκλινε κατ' ὄνομα καλὸν αὐτὰς καὶ κατὰ τὰς . Εἰς ἕκαστον οὖν αὐτὰς ἤνεγκε πρὸς τὰς καὶ πλεονα δαλίαν , ὥς τε αὐτὰς λογίζεσθαι , ὅτι ἕως πάντας οἶδε , μήτι ἴε ἄρα ἐπίσταται ἐκ τούτων ; καὶ πλεονα δαλίαν εἶχον ὧς ὁ κόνδυ μῆλλον , καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐκινούον λέγοντες ἕκαστος . ὅτι ἡμεῖς ὁ πρῶτον εἴπομεν ἰδομένον ἐκ θεῶν πονηρῶν ὁ Ἰωσήφ ἀναγρῆσθαι . καὶ ἦσαν χεμαζόμενοι ἰκανῶς πρὸς αὐτὸν . ἵνα ὁ τὴν ὑπόνοιαν αὐτῶν ἀφελῇ , ἐκ τῆς ἰδίας τραπέζης μερίδας αὐτοῖς δίδωαι , πλεονας ὁ τῶ ἰδίῳ ἀδελφῷ , Ἰωβενιαμὶν δεκαπλασίονα δίδωκεν ὑπὲρ τὰς ἄλλας . Τί δήποτε τῷ ποτὶ Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἐκ τῶ κόνδυ δεικνύει ὁ ὄνομα ἕκαστος ; ἵνα μᾶλλον ὁ ἐγκλημα ποιήσῃ αὐτοῖς .

Τότε ἐκείλευσε τῶ ἰδίῳ ἐπιτροπήν , ἵνα δώσῃ αὐτοῖς ὅππῃ εἰς πλοσημονὴν ἀνθ' ἑαυτῆς , καὶ ἐκ τῶ μαρσίπου Βενιαμὶν ἀποθῆναι λάτρησιν ὁ κόνδυ , καὶ ἐκ τῶ πάλιν ἀπλῆι αὐτὰς μετὰ χαρᾶς . ὧς ὁ μικρὸν ἀπέστησεν ὁ πόλεως χαρμόμενοι , κατέλαβεν αὐτὰς δρόμον ὁ ἐπίτροπος ὁ Ἰωσήφ , βαρεῖα ῥήματα λέγων αὐτοῖς , καὶ ὑβρίζων ἐκ ἀπειλῆς , κλέπτας αὐτὰς ἀποκαλῶν , καὶ ἀναξίους εἶ τιμῆς θρόνου . Οἱ ὁ ἀποκρίναντο τῶ ἐπίτροπῳ , ὅτι γε καὶ ὁ πρῶτον χευσίον ὄρωμεν ἐκ τοῖς μαρσίποις ἡμῶν , καὶ ἐνέγκαμεν τῶ κυρίῳ ἡμῶν . ὦν ὁ κόνδυ εἴχομεν κλέψαι ὁ κυρίῳ σὺ ; μὴ γέννητο . ὁ ὁ ἔφη αὐτοῖς , Τὸς μαρσίπους ὑμῶν ῥίψατε , ἵνα ἐρῶνῃσω . καὶ παύσαντες κατήνεγκαν τὸς μαρσίπους ἐκ τῶν ζώων . καὶ ἀνέστη ὁ κόνδυ ἐν Ἰωβενιαμὶν μαρσίπῳ Βενιαμὶν . Ἰδόντες ὁ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν , καὶ ἤρξαντο μετὰ πολλῆς ἀπειλῆς ἐγκαλεῖν καὶ ὑβρίζειν καὶ ὁ Ραχὴλ ἅμα καὶ τὸν Ἰωσήφ σὺν μητρὶ καὶ ἀδελφῷ λέγοντες . ὑμεῖς σκάνδαλον ἐποίησθε τῶ πατρὶ ἡμῶν , σὺ καὶ Ἰωσήφ τὰ τέκνα ὁ Ραχὴλ . Ἰωσήφ βασιλεύσας ἐφ' ἡμῶν ἐβόλετο . σὺ ὁ πάλιν ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν ἐκ ἀγχύνης καὶ ὁ νειδισμῷ κατέστησας ἡμῶν . Οὐχ ὑμεῖς ἐστε τὰ τέκνα ὁ Ραχὴλ ὁ κλεψίας τὰ εἰδωλα τῶ πατρὸς αὐτῆς , καὶ εἰρήνης , ὅτι οὐκ ἐκλεψαί ; Καὶ ὑψώσας ὁ φωνὴν αὐτῶν Βενιαμὶν μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ ἤρξατο ἕνα ἕκαστον πληροφορεῖν αὐτὰς καὶ λέγειν . ἰδοὺ , αὐτοῖς ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἐπίσταται , ὁ πρῶτον λαβὼν ὁ Ρα-
χὴλ ,

ut

χήλ, καθὼς αὐτὸς ἠθέλησεν, ὁ γινώσκων τὸν Α
θάνατον ἔπαγκαλῶς Ἰωσήφ, ὃς τήρει τὸν Ἰα-
κώβ εἰς παρηγορίαν ἀφ' ὃν χωρισμὸν Ἰωσήφ,
ὃν ὁ πάλιν παρηκαλεῖ αὐτὸν ἀοράτως καθὼς
εἶδεν, ὁ βλέπων πάντα ἡμῶν πάντων, καὶ ἐπά-
ζων καρδίαν καὶ νεφρὺς, αὐτὸς γινώσκει, ὃ κόν-
δου τῆτο, ὡς φατε, ἐκ ἔκλεψα αὐτόν, ὅθεν πάλ-
ιν πιαυτίω ἐν θυμῷ ἔχον παρ' αὐτῶν. Οὕτως
ἰδὼ πᾶς οἷός τις παλαιὸς ἔστι Ἰακώβ, ὅπως φιλήσω
τὰ γόνατα αὐτῶν μετὰ χαρᾶς. ὅθεν ἔκλεψα ὃ
κόνδου τῆτο. Οἱμοι, οἱμοι, Ῥαχήλ, τί γέγο-
νε τὰ τέκνα σου; Ἰωσήφ, ὁ παγκάλως, καθὼς
λέγουσιν, ἐκ θηρίων ἀνθρώπων. ἰδὲ πάλιν ἐγὼ,
μηῆτερ, ἀφ' ὧν κλέπτῃς ἐν ὄμιλῳ, καὶ ὅθεν οἶδα
πάντα. Εἰ γὰρ ἀποστείλας καλέχομαι εἰς δαλίαν.
Ἰωσήφ, ἐν ἐρήμῳ ἐκ ἔθους βιβρωσκόμενος, ἐβόη-
σεν ἵνα εὕρῃ τὸν ῥυόμενον, καὶ ἐχ' εὔρεν. ἰδὲ πάλ-
ιν ἐγὼ, ὡς μηῆτερ καλή, τὴν ἀδελφὴν μου πλη-
ροφροῦν, καὶ ὅθεν ἔστιν ὁ ἀκύνων καὶ τριεθίων με
τὸ σὸν τέκνον.

Καὶ λαβόντες ὑπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν
πρὸς Ἰωσήφ, μὴ ἔχοντες ἀπολογίαν παρ' αὐ-
τοῦ. Ὑπολαβὼν ὁ Ἰωσήφ ἔφη αὐτοῖς μετὰ θυ-
μῶν, Τῆτο ὅστις τὸ ἀνταπόδομα τῶν ἐμῶν ὑπερ-
γεσιῶν; ἀφ' ὃν ἐγὼ ὑμᾶς ἐτίμησα, ἵνα ὑμεῖς
τὸ κόνδου μου ἀφέλεσθε ἐν ᾧ οἰκίζομαι; ὅθεν εἶ-
πον ὑμῖν, ὅτι ὅθεν ἐβρίμην ἡμᾶς κατὰ σκοποῖ
ἔφε; ἀφ' ὃν τὸν φόβον ἔστι Θεὸς τῆτο ἐγὼ πράττω,
τὸν κλέψαντα τὸ κόνδου μου τῆτον ἐγὼ κρατῶ εἰς
δαλίαν ἐμοί. ὑμεῖς ὅτι πορεύεσθε μετὰ σωτη-
ρίας. Καὶ παρορῶντες αὐτοὺς ὁ Ἰωσήφ, ὀνόματι
Ἰούδας, ἐγογγυσεν, καὶ παρηκαλεῖ λέγων· μὴ
ὀργισθῆτε, κύριε, ἵνα λαλήσω. Αὐτὸς ἡμᾶς ἠρώ-
τησας πάντας σου λέγων· εἰ ἔχετε πατέρα ἢ
ἀδελφόν; καὶ εἶπομεν· ὅτι ἐστὶν ὁ πατήρ ἡμῶν
δαλὸς σου, ἐχθρὸς δὲ δύο τέκνα παμφίλτατα,
ὑπὲρ πάντας ἡμᾶς· καὶ τὸν μὲν ἕνα θηρίον ἐσπάρ-
αζεν ἐν ὄρεσι, καὶ ὁ πατήρ πενθεῖ αὐτὸν καθ'
ἐκάστῳ ὥραν, καὶ ἐν ὁδῷ καὶ στεναγμῷ ὑπάρχει
ἀχρὶ ἔτι νῦν, καὶ χερόν εἶπεν ὅτι καὶ ἡ γῆ πεν-
θεῖ εἰς τὴν φωνὴν αὐτῶν· τὸν ὅτι ἄλλοι μετ' ἐαυτῶν
κρατεῖ εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀντὶ τῶν πρώτων τέκνων.
ὃν ὁ καθὼς ἐκέλευσας, ἠτάγομεν τὸν ἀδελφόν,
καὶ ὠρέθημεν οἱ παῖδες σου ἐν δαλίᾳ ἀδικίᾳ.
Εἰ γὰρ ἰκετεύω, ἵνα ἔσομαι σοι ἰκέτης ἀντὶ τῶν
παπτῶν τούτων. μόνον ἀπελθέτω ὁ παῖς σὺν
τοῖς ἀδελφοῖς πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι αὐτὸν ἐγὼ
ἐκδέδεγμα ἔκ τῶν παπτῶν μου, καὶ ἀπελθεῖν χω-
εἰς αὐτῶν παρ' ἡμῶν πατέρα καὶ δυνάμει, ἵνα μὴ
ἰδῶ

ut ipse voluit; qui mortem pulcherrimi
Joseph minime ignorat; qui servat ac confir-
mat Jacob consolationibus in separatione
Joseph, ipsumque modo consolatur invisi-
biliter, sicut novit; qui videt omnia no-
stra, quique scrutatur corda & renes;
ipse scit, quod nequaquam scyphum hunc
furatus sum, ut dicitis: neque enim tale
quid unquam de eo cogitavi. Ita videam
sanctam patris Jacob canitiem, ut cum
gaudio ipsius genua osculer, ut scyphum
istum minime sum furatus. Hei mihi,
hei mihi, o Rachel: quid accidit filiis
tuis? Joseph pulcherrimus a fera, ut
ajunt, interfectus est. Ecce rursus
ego, o mater, fur repente, quum ne-
sciam, effectus sum, & in terra alie-
na servus detineor. Joseph in cremo
quum devoraretur a bestia, clamavit,
ut inveniret qui ipsum liberaret, & non
reperit. Ecce ego rursus, optima ma-
ter, fratribus meis satisfacere conor, &
non est qui me audiat, credatque mihi
filio tuo.

Assumpto itaque Benjamin, reversi
sunt in civitatem ad Joseph, non habentes
quod pro eo respondere possent. Re-
spondens autem Joseph, quasi ira con-
citus, dixit eis: Ista ne est beneficio-
rum meorum compensatio? ideo ne ho-
noravi vos, ut mihi scyphum meum, in
quo varicinari soleo, auferretis? nonne
dixi vobis, non estis pacifici, sed ex-
ploratores? Propter timorem Dei hoc
tamen ego vobiscum agam; Eum, qui
furatus meum est scyphum, in ser-
vum mihi vendico. Vos autem cum sa-
lute hinc abite. Accedensque unus ex eis
Judas nomine, genu posito orabat ipsum
dicens: ne, obsecro, irascaris domine, si
loquar. Ipse nos interrogasti servos tuos, di-
cens: Habetis ne patrem, aut fratrem? di-
ximusque tibi: est nobis pater servus
tuus, duos filios habens, quos sum-
mopere diligebat super nos omnes: &
alterum quidem ex his fera in montibus
discerpsit, lugetque ipsum pater singu-
lis horis, & in dolore ac gemitu huc-
usque perseverat, ut fere terra ipsa ad
vocem ejus lugere videatur: alterum ve-
ro eorum secum domi detinet pro sua
consolatione loco prioris filii. At nunc,
ut jussisti, adduximus fratrem, & com-
pertum sumus servi tui in gravissima ini-
quitate. Supplico autem, ut ego ser-
vus tibi sim pro puero isto; modo puer
cum fratribus abeat, redeatque ad pa-
trem: nam ipsum ego a patre meo susce-
pi, & absque eo ad patrem remeare non
possum,

Gen. 44.

possum, ne amarissimam patris mei mortem conspiciam.

Gen. 45.

Quum porro audisset Joseph commiseranda hæc verba, cerneretque ipsos omnes quasi confusos adstiteret, videret item Benjamin scissa tunica sua cum fletu ac planctu procidentem adstantium genibus, ut ipsi Joseph pro se exorarent, eumque cum fratribus ad patrem descendere sineret; ad ista supra modum plane turbatus est, & commota sunt viscera ejus, subitoque omnes adstantes iussit abscedere. Quibus jam inde digredientibus; extollens vocem suam cum gemitu Joseph, dixit cum libertate ad eos idiomate Hebraico: Ego sum Joseph frater vester: non sum consumtus a bestia, ut vos dicitis. Ego sum, qui nudus a vobis in lacum sum projectus. Ego sum, quem vos Ismaëlitis vendidistis: qui dum omnium vestrum genibus atque vestigiis provolverer, nemo ex vobis tunc erat, qui mei in ejusmodi pressura miseretur: verum ut immanes & feræ bestiæ in me irruiatis. Ceterum, fratres mei, nemo vestrum timore commoveatur, sed potius gaudete & exultate mecum, quia ego jam regno. Et quemadmodum prius nostro dixistis patri, quod ego in montibus a fera devoratus essem: ita nunc rursus abeuntes, renunciate Jacob, dicentes: Joseph filius tuus vivit, & ecce sedet in curru regni Ægypti.

Quum autem vocem Joseph audissent fratres ipsius, præ timore atque tremore manserunt velut mortui. Accedentque ad eos Joseph, verum germen Jacob, magno amoris affectu osculabatur singulos ipsorum absque ulla prioris injuriæ recordatione, sicut ipsum decebat: eosque tum donis, tum magno gaudio lætos effecit, cunctosque ad Jacob remisit, dicens ipsis: Nolite contendere omnino in via; at potius festinanter pergit ad patrem, & dicite ipsi: Hæc dicit Joseph filius tuus: Fecit me Deus regem totius Ægypti: veni pater cum gaudio cordis, ut angelicam senectutis tuæ faciem aspiciam.

Et abeuntes cum festinatione, renunciarunt Jacob omnia verba Joseph, quæ ipsis mandaverat. Jacob vero ut audivit nomen Joseph, suspiravit amare, & illacrymans ait ad eos: Quare vos iterum conturbatis spiritum meum, ut denuo memoria recolam effigiem pulcherrimi Joseph, dolorisque flammam, quam pene extinctam in corde meo sensi,

rursum

A ἴδω τὸν τοῦ πατρὸς μου πικρὸν θάνατον.

Ἀκούσας δὲ Ἰωσήφ ἐλεηνὰ ῥήματα, καὶ θεωρῶν αὐτὰς πάντας μετ' ἀγχυλῆς ἐσώτας, ὁρῶν δὲ καὶ τὸν Βενιαμὴν διερρήχυστα τὴν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἐν κλαυθμῷ περισπίπτοντα τοῖς γόνοισιν ἢ πρὸς ἑσώτων, ἵνα αὐτοὶ δυσωπήσωσιν τὸν Ἰωσήφ ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅπως συγχωρήσῃ αὐτῷ κατελθεῖν μετὰ πάντων ἀδελφῶν, πάντων εἰς ὑπερβολῶς ἐπαράχθη, ἐκ τῶν πολλῶν ἀγγέλων αὐτοῦ κινεῖσθαι. Καὶ μετὰ πικρῆς ἐκείλθουσε τὰς ἐσώτας ὑπερῶς. Καὶ ἐλθόντων, ὑψώσας τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὁ Ἰωσήφ μετὰ κλαυθμῶν εἶπεν αὐτοῖς, μετὰ παρηγορίας τῇ Ἑβραϊδὶ ἀφ' ἑαυτοῦ. Εἰμὶ ἐγώ, ὁ Ἰωσήφ ὁ ὑμέτερος ἀδελφός. Ὅσα ἐβρώδιον ἐκ θανάτου, καὶ ὡς ὑμεῖς λέγετε, ἐγώ ε�μι ὁ ὑπὸ ὑμῶν γυμνὸς ῥιφείς ἐν τῷ λακκῷ. ἐγώ ε�μι ὁ πικρὸς τοῖς Ἰσμηλίταις ὁ περιπαισόμενος πάντων ὑμῶν καὶ τοῖς γόνοισιν καὶ τοῖς ἰχνέσι. καὶ τότε ὁρῶν με ἐν πιαύτῃ θλίψει τότε ἠλέησεν. ὅτι ὡς πικρὰ θανάτου ἀγγεῖα ἐγγχεῖσάου μοι. Πλὴν, ἀδελφοί μου, μηδεὶς ὑμῶν δειλιάσῃ, μηδὲ φοβηθῇ, ἀλλὰ μᾶλλον ἀναλαβέτω καὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ βασιλεύω. Καὶ ὅτι ἔσονται εἰπατε τῷ πατρὶ ἡμῶν ὅτι πικρὸν, ὅτι ἐγὼ ἐν ὄρεσιν ἐκ θανάτου ἀνέβην. πάλιν ἀπελθόντες ἀναγγεῖλατε τῷ Ἰακώβ, λέγοντες. ὅτι ζῇ ὁ Ἰωσήφ ὁ υἱός σου, καὶ ἴδ' ἐκείνη ἐν ἄρματι βασιλείας Αἰγύπτου.

Γνωσάμενος δὲ τὴν φωνὴν τοῦ Ἰωσήφ πρὸς τὰς ἀδελφὰς, ὑπέμειναν ὡσεὶ νεκροὶ ἀπὸ φόβου καὶ δειλίας. καὶ προσελθὼν Ἰωσήφ, ὁ βλάστημα τοῦ Ἰακώβ, κατεφίλησεν ἕνα ἕκαστον αὐτῶν ἐν πόσιν αἰνησιμαίως καὶ ὡς ἔφερον αὐτῶν, καὶ πάντων ἐχαροποίησεν αὐτὰς ἐν δώροις καὶ ἐν χαρᾷ μεγάλῃ. Καὶ ἀνέπεμψε πάντας αὐτὰς πρὸς τὸν Ἰακώβ, λέγων ἕτως. μὴ μάχεσθε καὶ δόλῃς ἐν τῇ ὁδῷ, ἀλλὰ μᾶλλον πορεύεσθε μετὰ πικρῆς πρὸς τὸν πατέρα, καὶ εἰπατε αὐτῷ. πᾶσι λέγει ὁ υἱός σου ὁ Ἰωσήφ. Ἐποίησέν με ὁ Θεὸς πάσης Αἰγύπτου βασιλέα. ἐλθέ, πᾶτερ, ἐν χαρμοσύνῃ καρδίας, ἵνα ἴδω τὸ ἀγγελικὸν πρόσωπον τοῦ πατρὸς σου.

Καὶ ἀπελθόντες μετὰ πικρῆς ἀνήγγειλαν τῷ Ἰακώβ τὰ ῥήματα Ἰωσήφ, ὅσα αὐτοῖς ἀνέτελεον. Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωσήφ, ἐξέναζε τιφρὸς, καὶ δακρύσας εἶπεν αὐτοῖς. Εἰς τί ὑμεῖς παράσχετε τὸ πνεῦμά μου, ἵνα ἀναμνησθῶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ παγκάλους Ἰωσήφ, καὶ τὴν λύπην τὴν κατ' ὀλίγον σβεσθῆσαι ἐν τῇ καρδίᾳ.

δία μὲ θέλετε ἀνάψαι; Καὶ προσελθὼν Βενιαμὴν, καταφιλῶν τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ τὸ πῶγωνα, ἔλεγε· ἀληθινὰ εἰσι τὰ ῥήματα ταῦτα, καλὲ πάτερ· καὶ ἔδειξεν αὐτῷ πάντα τὰ πεμφθέντα ὑπὸ Ἰωσήφ· καὶ τότε ἐπίσθισε τοῖς ῥήμασι Βενιαμὴν. Καὶ ἀναστὰς παυοικὶ μετὰ πατρὸς καὶ μεγάλῃς χαρᾷ κατήλθεν εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ἰωσήφ τὸ υἱὸν αὐτοῦ.

Καὶ ἤκουσεν Ἰωσήφ ὅτι πρὸς γένετο ὁ Ἰακώβ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ αἰέσθη μετὰ χαρᾷς μεγάλης, καὶ ἔβηλθεν ἔξω τῆ πόλεως τῆ μὲν μεγαλῆς Φαραῶ, καὶ ἐκὼς ὑπώστησεν αὐτῷ μετὰ πολλῆς ὑποδοχῆς. Ὡς δὲ εἶδεν Ἰακώβ Ἰωσήφ τὸ υἱὸν αὐτοῦ, ἔπεσεν ὑπεράνω αὐτοῦ τραχήλῳ αὐτοῦ μετὰ πολλῆς πόθου λέγων· ἰδὼν ἀποθανέμαι ἀφ' οὗ ἔειπον ὅτι πρὸς σὺν σὺ, τέκνον γλυκύτατον. ἔτι γὰρ σὺ ζῆς ἀληθῶς. Καὶ ἐδόξασαν ἀμφοτέροι τὸ Θεόν.

ὑπὲρ δὲ τῶν πάντων δόξαν ἀναπέμψωμεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· ᾧ ἡ δόξα καὶ ὁ κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΛΟΓΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΝ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΤΟΥ
ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εκ τῆς χώρας, θέρου χαρμονή· ἐκ τοῦ ἀμπελώντος, καρποὶ ἐδεσμάτων· καὶ ἐκ τῶν Γραφῶν, διδασχὴ ζωοποιός. Ἡ χώρα εἰς ἓνα καρπὸν ἔχει τὸ θέρος, καὶ ἡ ἀμπελος εἰς ἓνα καρπὸν ἔχει τὸν τρυγητὸν, ἡ Γραφή δὲ πάντοτε ἀναγινωσκομένη ἀναβλύζει διδασχὴν ζωοποιόν. Ἡ χώρα ὅταν θεριθῇ, ἀπέχε· καὶ ἡ ἀμπελος ὅταν βυγηθῇ, παπεινῶται· ἡ Γραφή δὲ καθ' ἡμέραν θεριζομένη, οἱ εἰσὶν ἄχυνες τῶν ἐρμηνευόντων ἐν αὐτῇ οὐκ ἐκλιμπάνουσι· καὶ καθ' ἡμέραν τρυγῶνται, καὶ οἱ βότρυες αὐτῇ ἐλπίδος καὶ δαπαινῶνται. Εὐγνώστῳ πίνω ταύτην χώραν, καὶ τῶν ἀνθρώπων αὐτῆς τῶν ζωοποιῶν ἀπολαύωμεν· καὶ θερίσωμεν ὅλῃς αὐτῆς εἰσὶν ἄχυνες ζωῆς, τὰς λόγους τῆς Κυρίας ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐπόντος πρὸς τὰς ἐαυτοῦ μαθητάς· Εἰσὶν ὡς τῶν ὁδῶν ἐσώτων, οἱ καὶ μὴ γλύσσονται θανάτου, ἕως αὐτοῦ
Tom. II.

A rursum vultis accendere? Et accedens Benjamin, osculatus est ipsius genua & mentum, dicens: vera sunt ista, quæ audivisti, pater optime. Ostenditque ei omnia, quæ a Joseph missa fuerant. Et tunc credidit verbis Benjamin: surgensque cum tota domo sua, festinus ac gaudens descendit in Ægyptum ad Joseph filium suum.

Ut vero audivit Joseph advenisse Jacob patrem suum, surgens magno cum gaudio, processit extra civitatem una cum optimatibus Pharaonis, magnoque decore ac comitatu illic ipsi occurrit. Quum autem jam conspexisset Jacob filium suum Joseph, cecidit super collum ejus magno cum affectu, dicens: Jam nunc moriar, ex quo faciem tuam intuitus sum, dulcissime fili: adhuc enim tu vere vivis. Et glorificarunt ambo Deum.

C Quare & nos super hisce omnibus gloriam referamus Patri, & Filio, & Spiritui sancto: cui laus & virtus, honor & adoratio in infinita secula, nunc & semper & in secula seculorum Amen.

EJUSDEM PATRIS NOSTRI
EPHRAEM SYRI

SERMO
IN TRANSFIGURATIONEM
DOMINI, DEI, ET SALVATORIS
NOSTRI JESU CHRISTI.

EX agro procedit messis gaudium: de vinea fructus ciborum: & ex Scripturis doctrina vivifica. Ager uno tempore habet messem, vitis quoque uno tempore habet vindemiam: at ex Scriptura, quando legitur, semper scaturit doctrina salutaris. Ager quando demessus fuerit, cessat ac vacat: & vitis jam vindemiata, vilis redditur atque abjecta: Scriptura autem quotidie licet metatur, spicæ tamen interpreterum in ea nunquam deficiunt: quotidie etiam dum vindemiat, botri ejus quæ in ipsa est spei, haudquaquam consumuntur. Accedamus igitur ad agrum hunc, & vivificis sulcis ejus perfruamur, ex eoque spicas vitæ metamus, verba nimirum Domini nostri Jesu Christi, qui ad suos dixit Discipulos: Sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant filium hominis
Matth. 16.
Marc. 9.
Luc. 9.

F

minis

Matth. 17.

minis venientem in gloria sua. Et post dies sex assumpsit Simonem Petrum, & Jacobum, & Joannem fratrem ejus in montem excelsum valde: & transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies sicut sol; vestimenta autem ejus facta sunt alba, sicut lux: Viri etenim, quos dixit non gustaturos mortem, donec videant figuram adventus ejus, hi sunt, quos assumptos duxit in montem, & ostendit eis, quo pacto venturus sit in die novissimo in gloria divinitatis, & in corpore humanitatis suæ. Duxit autem ipsos montem, ut eis demonstraret, quisnam sit Filius, & cujus. Quando enim illos interrogavit, dicens: *Quem me dicunt homines esse filium hominis?* dixerunt ei: *Alii quidem Eliam, alii vero Hieremiam, aut unum ex Prophetis.* Ideo eos sursum duxit in montem, ostenditque se non esse Eliam, sed Deum Eliæ: neque rursus Hieremiam, sed qui sanctificavit Hieremiam in utero matris: neque unum ex Prophetis, sed Prophetarum Dominum, & qui miserat eos. Item ostendit illis, se cœli & terræ creatorem esse, vivorumque ac mortuorum dominum: imperavit enim cœlo, & Eliam deduxit: innuit terræ, & Moysen suscitavit. Ipsos in montem adduxit, ut eis ostenderet, se esse filium Dei, ante seculum ex Patre genitum, ac novissime ex Virgine incarnatum, & sicut ipse novarat, sine femine ineffabiliter natum, quum incorruptam virginitatem servasset. Ubi enim vult Deus, superatur naturæ ordo. Habitavit namque in utero Virginis Deus Verbum, & ignis Divinitatis suæ non combussit membra corporis Virginis, quin & in habitaculo suo per tempus novem mensium illa servavit ac custodivit. Inhabitavit in utero Virginis, non respuens foetorem naturæ: & ex ipsa prodiit Deus incarnatus, ut nos salvaret.

Adduxit eos in montem, ut divinitatis gloriam ipsis ostenderet, seque redemptorem esse Israel declararet, sicut per Prophetas significavit; & non scandalizarentur in ipso, dum voluntarias ejus cernerent passionem, quas propter nos humanitus subiturus erat. Agnoscebant enim ipsum ut hominem; sed Deum esse ignorabant. Agnoscebant ipsum filium

Ma-

Matth. 16.

Marc. 8.

Luc. 9.

A ἴδωσι τὸ υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. καὶ μὴ ἡμέρας ἐξ ὧν λαμβάνει τὸ Σίμωνα Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸ ἀδελφὸν αὐτοῦ, εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν· καὶ μετεμορφώθη ἑμπαροῦσθαι αὐτοῖς, καὶ οἱ παύσωποι αὐτοῦ ἔλαμψεν, ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκά, ὡς τὸ φῶς. Ἄνδρες, ὡς εἶπεν, ἵνα μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸ τυποῦν τὸ ἐλθούσεως αὐτοῦ, ἐπὶ εἰσιν ὡς τῶν λαβῶν ἀνήγαγε εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐδείξεν αὐτοῖς πᾶς μέλλει ἔρχεσθαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐσχάτῃ ἐν τῇ δόξῃ τῇ δευτέρας αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σώματι τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ. Ἀνήγαγε δὲ αὐτὸς εἰς τὸ ὄρος, ἵνα δείξῃ αὐτοῖς τίς ὁ Υἱὸς, καὶ τίς. Ὅταν γὰρ ἠρώτησε αὐτὸς, τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; λέγουσιν αὐτῷ, Οἱ μὲν Ἡλία, οἱ δὲ Ἰερემίας, ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. Ἀλλὰ τὸ ἀναφέρει αὐτὸς εἰς τὸ ὄρος, καὶ δείκνυσιν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐστὶν Ἡλίας, ἀλλὰ Θεὸς ὁ Ἡλίας· οὐδὲ πάλιν Ἰερემίας, ἀλλ' ὁ ἀγιάσας Ἰερემίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς· οὐδὲ εἰς πᾶν Προφητῶν, ἀλλ' ὁ Κύριος τῶν Προφητῶν, ὁ δὲ τέμψας αὐτὸς. καὶ δείκνυσιν αὐτοῖς, ὅτι αὐτὸς ἐστὶ ὁ ποιητὴς ἑβραίων καὶ γῆς, ὁ αὐτὸς ἐστὶ Κύριος ζώντων καὶ νεκρῶν. Ἐκέλευσε γὰρ τῷ ἑβραῖῳ, καὶ κατήγαγε τὸν Ἡλίων· καὶ ἐνέθεκε τῇ γῇ, καὶ ἀνεστησεν τὸν Μωσῆν. Ἀνήγαγε αὐτὸς εἰς τὸ ὄρος, ἵνα δείξῃ αὐτοῖς, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ παρὰ πάντων ἐκ Πατρὸς γεννηθεὶς, καὶ ἐπὶ ἐσχάτων ἐκ τῆς πατρὸς σαρκὸς, ὡς οἶδεν αὐτὸς, ἀπαύτως τεχθεὶς καὶ ἀφράστως, ἀφ' ὁποῦν ἀφ' ὧν ἡμεῖς τῆς πατρὸς οὐκ ὄντος Θεοῦ, ἡμεῖς φύσεως πάσις. Ἐνώκησε γὰρ αὐτῇ μητρὶ τὸν πατέρα οὗ Θεοῦ Λόγος, καὶ ἐκατέφληξε τὸ πῦρ τῆς δευτέρας αὐτοῦ, πᾶς μέλη τοῦ σώματος τῆς πατρὸς, ἀλλὰ καὶ παρεφύλαξεν ἐν τῇ τῆς ἐννεαμηνιαίας χρόνῳ τῶν κατὰ σῶσιν. Ἐνώκησεν αὐτῇ μητρὶ τὸν πατέρα, μὴ βδελυξάμενος τὸ δυσώδες τῆς φύσεως· καὶ ὅτι αὐτὸς παρὰ πάντων Θεὸς σεσαρκωμένος, ἵνα ἡμεῖς σωθῶμεν.

F Ἀνήγαγε αὐτὸς εἰς τὸ ὄρος ἵνα δείξῃ αὐτοῖς τὸ δόξαν τῆς δευτέρας, καὶ γνωρίσῃ αὐτοῖς, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ λυτρεύμενος τὸν Ἰσραὴλ, καθὼς ἀλλὰ πᾶν προφητῶν ἐδήλωσε, καὶ μὴ σκαιδαλιώσῃ ἐν αὐτῷ, βλέποντες αὐτὸς πᾶς ἐκείνη πᾶσιν, ἃ ἐμελλεν πάσχειν δι' ἡμεῖς ἀνθρωπίνως. Ἐγνώριζον γὰρ αὐτὸν ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν ὅτι ἐστὶ Θεός. Ἐγνώριζον αὐτὸν υἱὸν Μω-

είας,

είας, ἀνδρωπὸν σωμασφροφόμοι αὐτοῖς ἐν τῷ κόσμῳ· καὶ ἐγνώρισεν αὐτοῖς ἐν τῷ ὄρει, ὅτι αὐτὸς ὄντι υἱὸς Θεοῦ, καὶ Θεός. Ἰδὼν αὐτὸν, ὅτι ἦν ὡς καὶ ἔπινε, καὶ ἐκοπία καὶ ἀνεπαύετο, καὶ ἐνύσταζε καὶ ἐκοιμήτο, καὶ ἐφοβέτο καὶ ἰδὼν, ὅτι τῇ φύσει τῇ Θεότητος αὐτῆς ἔχ' ἡρμοζον, εἰ μὴ μόνοι τῇ ἀνδρωπότητι. καὶ ἄλλ' τὰ ἀναφέρει αὐτὸς εἰς ὄρος, ἵνα ὁ Πατὴρ φωνήσῃ τὸν Υἱόν, καὶ δείξῃ αὐτοῖς ὅτι Υἱὸς αὐτῆς ὄντι ἐν ἀληθείᾳ, καὶ Θεός.

Αἰνίγαλλ' αὐτὸς εἰς ὄρος, καὶ ἐδείξεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτῆς πρὸ τοῦ πάσους αὐτῆς, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῆς, καὶ τὴν δόξαν αὐτῆς πρὸ τῆς ὕβρεως αὐτῆς, καὶ τὴν ἡμῆν αὐτῆς πρὸ τῆς ἀτιμίας αὐτῆς· ἵνα ὅταν κρατηθῇ καὶ σταυρωθῇ ὑπὸ πᾶσι Ἰουδαίων, γινώσκοντες, ὅτι ὅτι δι' αὐθεντίας ἐσταυρώθη, ἀλλ' ὅτι ἀδοκίαν αὐτῆς ἐκβοήσας εἰς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Αἰνίγαλλ' αὐτὸς εἰς τὸ ὄρος, καὶ δείκνυσιν αὐτοῖς τὴν δόξαν τῆς Θεότητος αὐτῆς πρὸ τῆς ἀναστάσεως, ἵν' ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ αὐτῇ δόξη τῆς φύσεως τῆς Θεότητος αὐτοῦ, γινώσκοντες ὅτι ἔχ' ὑπὲρ τοῦ κόσμου αὐτοῦ ἔλαβε τὴν δόξαν, ὡς ἐνδεής· ἀλλ' ἦν αὐτῆς πρὸ αἰώνων σὺν τῷ Πατρὶ καὶ μετὰ τοῦ Πατρὸς, καθὼς ἔπρεπε ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ ἐκβοῶν παῖδος. Πάτερ, δόξασόν με τῇ δόξῃ, ἣ ἔχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι πρὸ σοί. Αὐτὴν οὖν τὴν δόξαν τῆς Θεότητος αὐτοῦ, ἀδήλον καὶ κρυμμένον ἐν τῇ ἀνδρωπότητι, ἀπέδειξε τοῖς ἀποστόλοις ἐν τῷ ὄρει. Ἰδὼν γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ὡς ἀστράπην, λάμπον· καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῆς λευκά, ὡς τὸ φῶς. Δύο ἡλίους οἱ μαθηταὶ ἔβλεπον· ἓνα ἐν τῷ ὕμνῳ, κατὰ τὸ ἔθος· καὶ ἓνα, πρὸ τοῦ ἔθους· ἓνα αὐτοῖς μόνοις φάνοις τὸ πρόσωπον αὐτῆς εἰς αὐτὸς. Ταῦτα ὅτι ἱμάτια αὐτῆς λευκά, ὡς τὸ φῶς, ἐδείξεν, ὅτι ἔξ' ὅλης τοῦ σώματος αὐτῆς ἔβρυεν ἡ δόξα τῆς Θεότητος αὐτῆς, καὶ ἔξ' ὅλων πᾶσι μελὲς αὐτοῦ ἔλαμψε τὸ φῶς αὐτῆς. ὅτι γὰρ ὡς Μωσῆς ἔξωθεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ἔλαμψεν ἐν ἀπρεπείᾳ, ἀλλ' ἔξ' αὐτῆς ἔβρυεν ἡ δόξα αὐτῆς τῆς Θεότητος· ἀνέτειλε τὸ φῶς αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ σιμήχθη. Οὕτε γὰρ εἰς ἄλλο μέρος ἀπῆλθε, καὶ ἔασεν αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἦλθεν ἐκ πλανίου ἑτέρου καὶ ἐκόσμησεν αὐτὸν, οὐκ ἀν' ἐκείνῳ αὐτοῦ ἦν. Καὶ ἔχ' ὅλῳ τῷ αἵματι τῆς δόξης αὐτῆς πα-

Tom. II.

ρέδει-

A Mariæ, hominem cum eis in mundo conversantem. Indicavit ipsis in monte se Dei esse filium, & Deum ipsum. Sciebant illum comedisse & bibisse, laborasse & requievissē, & dormitasse & dormiisse, timuisse quoque & sudasse: quæ omnia Divinæ ejus naturæ minime conveniebant, sed solum humanitati. Ac propterea eos duxit in montem, ut Pater sua voce appellaret Filium, ostenderetque eis, ipsum esse Filium in veritate, & Deum.

Matth. 17.
Marc. 9.
Luc. 9.

Duxit eos in montem, ostenditque ipsis regnum suum ante passionem suam, & potentiam ac virtutem suam ante mortem, & gloriam suam ante ignominiam, & honorem suum ante contemptum: ut quando detentus fuisset & crucifixus a Judæis, cognoscerent ipsum non fuisse ab eis crucifixum ob impotentiam, sed quod sic ei sponte ad mundi salutem placuisset. In montem eos duxit, & gloriam divinitatis suæ ipsis ante resurrectionem ostendit; ut quando a mortuis in eadem naturæ suæ divinitatis gloria resurrexisset, scirent ipsum non accepisse quasi mercedem laboris sui, gloriam, ut qui illa indigeret: sed illum ante secula habuisse eam cum Patre, & apud Patrem, sicut dixit jam ad voluntariam passionem veniens: *Pater, glorifica me gloria, quam habui, antequam mundus esset, apud te*. Hanc igitur divinitatis suæ gloriam, quæ erat obscura & abscondita in humanitate, demonstravit Apostolis in monte. Adspiciebant enim faciem ejus instar fulguris relucētem, & vestimenta ejus alba, sicut lumen. Duos soles videbant discipuli: unum de more in cælo resplendentem, & alterum præter morem: unum, qui eis lucebat, & mundum illuminabat in firmamento; & unum, qui ipsis solis resplendebat, faciem nimirum ejus ad ipsos conversam. Vestimenta autem sua ostendit eis alba instar lucis, quia ex toto corpore ejus, gloria divinitatis suæ scaturiebat, & ex omnibus membris suis lux ejus refulgebat. Non enim, ut Moyses, resplenduit ejus facies extrinsecus in gloria; verum ex ipso scaturiebat divinitatis ejus gloria: oriebatur lux ejus, & in ipso manebat. Neque enim in alienam abiit partem, & ipsum dimisit: quia non venit ex alio obliquo, & eum ornavit: neque illam pro tempore utendam accepit. Sed neque totam glo-

Joan. 17.

Matth. 17.

F 2

rix

riæ suæ abyssum eis ostendit : at quantum pupillæ oculorum suorum capere poterant .

Et apparuerunt ipsis Moyses & Elias , simul cum eo loquentes . Sermones autem ipsorum , quos cum eo loquebantur , tales erant . Gratias ei agebant , quod impleri sui essent sermones in adventu ejus , & verba omnium cum ipsis Prophetarum . Adorationem ei offerebant pro salute , quam in mundo fecerat generi humano : quodque mysterium prius ab ipsis descriptum , ipse reipsa impleisset . Perfusi sunt gaudio Prophetæ & Apostoli in ipso ascensu montis . Lætati sunt Prophetæ , quum jam vidissent humanitatem ejus , quam non noverant . Lætati sunt autem & Apostoli , ubi vidissent gloriam divinitatis ipsius , quam non cognoverant . Quumque audissent vocem Patris Filio testimonium perhibentis , per ipsam cognoverunt assumptam ab eo humanitatem , quæ quidem apud eos adhuc obscura erat : ipsisque fidem fecit cum voce Patris , gloria corporis ejus , quæ resplendebat ex ea , quæ in ipso immutabiliter atque inconfuse unita fuit , divinitate . Et sigillatim fuit trium testimonium , in voce Patris , in Moyse , & in Elia : qui quidem ei assistebant , ut servi ; & alter alterum adspiciebant , Prophetæ Apostolos , & Apostoli Prophetas . Cernebant ibi seinvicem , Principes veteris & Principes novi Testamenti . Vidit Moyses sanctus Simonem sanctificatum . Vidit œconomus Patris , procuratorem Filii . Ille quidem scidit mare , ut populus in mediis ambularet fluctibus : Hic vero tabernaculum excitavit , ut ædificaret Ecclesiam . Aspexit virgo veteris Testamenti , virginem novi : Elias nimirum Joannem . Qui ascendit super currum ignis , illum qui recubuit super pectus flammæ . Factusque est mons in figuram Ecclesiæ , & univit in eo Jesus duo Testamenta , quæ suscepit Ecclesia ; nobisque indicavit , ipsum datorem esse duorum . Unum accepit ejus mysteria ; alterum vero gloriam factorum ejus manifestam reddidit .

Dixit Simon : Domine , bonum est nos hic esse . Quid dicis , o Simon ? Si hic permanserimus , quis verba adimplebit Prophetarum ? Quis verba obsignabit præconum ? Quis justorum mysteria perficiet ? Si hic manserimus , illud , *Foderunt manus meas & pedes meos* , in quonam adimplebitur ? Istud , *Diviserunt sibi vestimenta mea* ,

A ρέδαζειν , ἀλλ' ὅσον ἐχώρησε τὸ μέγθ' ἐν τῷ κορῶν ὁφθαλμῶν αὐτῶν .

B Καὶ ὠφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἡλίας λαλῶντες μετ' αὐτῶν . Καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν οἱ μετ' αὐτοῦ τοῖς τοῖς ἦσαν . Χάειν ὡμολόγησαν αὐτῶν , ὅτι οἱ λόγοι αὐτῶν ἐπληρώθησαν , καὶ πάντων τῶν σὺν αὐτοῖς περὶ τῆς πίστεως αὐτῶν . περὶ τῆς πίστεως αὐτῶν περὶ τῆς πίστεως αὐτῶν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας , ἥς ἐποίησε τῷ κόσμῳ , τῷ γένει τῷ ἀνθρώπων , καὶ τῷ μυστήριον ὁ ἐξωχρησάντων αὐτῶν , αὐτὸς ἐργῶν ἐπλήρωσε . Χαρὰ τοῖς περὶ τῆς πίστεως καὶ τοῖς ἀποστόλοις ἐν αὐτῇ τῇ ἀναβάσει τῇ ὁρῶν ἐγένετο . Ἐχάρησαν οἱ περὶ τῆς πίστεως , ἰδόντες τὴν ἀνθρώπινην αὐτῶν , ἥν ὁρᾶν ἠδύνατο . Ἐχάρησαν καὶ οἱ ἀπόστολοι , ἰδόντες τὴν δόξαν τῆς θεότητος αὐτῶν , ἥν ὁρᾶν ἠδύνατο , καὶ ἀκούσαντες τῆς φωνῆς τῆς Πατρὸς , μαρτυρήσαντες τῷ Υἱῷ . καὶ δι' αὐτῶν ἐγνώσαν τὴν ἀνθρώπινην αὐτῶν , ἥτις ἦν ἀδελφὸς αὐτῶν . καὶ ἐπίσταντες αὐτῶν , μὲν τῆς φωνῆς τῆς Πατρὸς , ἡ φανερὰ δόξα τῆς σώματος αὐτῶν , ἐν τῇ ἐν αὐτῶν ἐκδοσῇ αἰτρίως καὶ ἀσυνχύτως θεότητος . Καὶ ἐσφραγίσθη ἡ μαρτυρία τῶν τριῶν . ἐν τῇ Πατρὶ καὶ τῷ Μωσῇ , καὶ τῷ Ἡλίᾳ , οἱ ὅντες περὶ τῆς πίστεως αὐτῶν , ὡς δέδοται . καὶ εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἔβλεπον . οἱ περὶ τῆς πίστεως , τὸς ἀποστόλους . καὶ οἱ ἀπόστολοι , τὸς περὶ τῆς πίστεως . Ἰδὼν ὁ καὶ ἀλλήλους οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης , τὸς ἀρχηγὸς τῆς Νέας . Ἰδὼν Μωσῆς ὁ ἅγιος τῆς Σίμωνος ἁγιοθέτου . Ἰδὼν ὁ οἰκονόμος τῆς Πατρὸς τὸ ἐπίτροπον τῆς Υἱοῦ . Ὁ μὲν ἔλαβεν δάδα τὸν περὶ τῆς πίστεως λαὸν ἐν μέσῳ κυμάτων . Ὁ δὲ ἠγείρεν σκηνὴν τῆς οἰκοδομῆσαι τὴν ἐκκλησίαν . Ἰδὼν ὁ Παρθένης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τὴν Παρθένην τῆς Νέας . Ἡλίας τῆς Ἰωάννου . Ὁ ἀναβάς ἐπὶ τὸ ἄρμα τῆς πυρός , τὴν ἀναπεσόντα ἐπὶ τὸ σῆμα τῆς φλογός . Καὶ ἐγένετο τὸ ὅρος εἰς τὸν περὶ τῆς ἐκκλησίας , καὶ ἠνώσθη ἐν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς πᾶς ὁ δύο Διαθήκας , αἷς ἀπεδέξατο ἡ ἐκκλησία , καὶ ἐγνώρισεν ἡμῖν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ δοτὴρ τῶν δύο . Ἡ μία πῆρε λαβὴν τὰ μυστήρια αὐτῶν . ἡ ἑτέρα ἐφαιέρωσε τὴν δόξαν τῶν ἐργῶν αὐτῶν .

F Εἶπε Σίμων . καλὸν ἡμῖν ἐστὶν ὧδε εἶναι , Κύριε . Ὁ Σίμων , τί λέγεις ; εἰ ὧδε μένωμεν , τὸ λόγοι τῶν περὶ τῆς πίστεως τίς πληροῖ ; τὰ ῥήματα τῶν κηρύκων τίς σφραγίζει ; τὰ μυστήρια τῆς δικαίᾶς τίς τελειοῖ ; Εἰ ὧδε μένωμεν , τὸ ὥρῳσαν χεῖρας μὴ καὶ ποδάς μὴ , ἐπὶ τίνι πληρῶται ; Τὸ , διμεμεῖσαν τὰ ἱμάτια μὴ ἐάν-

Matth. 17.
Marc. 9.
Luc. 9.

Exod. 14.
Psalm. 78.
1. Cor. 1.
Hebr. 11.

4. Reg. 2.
Joan. 13.

Matth. 17.

Psal. 22.
Matth. 27.

ἐαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τῷ ἱματισμῷ μου ἔβαλον κλη-
ρον, τίνι ἀρμυρίζει; Τὸ, ἔδωκαν εἰς τὸ βρωμα-
μα χολῶν, καὶ εἰς τὸ δίδαναι μου ἐπότισάν με
ὄξος, τίνι συμβόσει; Τὸ, ἐν νεκροῖς ἐλάβετε-
ρος, τίς βεβαῖ; Εἰάν ᾧδε μὴ μὴ, τὸ χειρό-
γραφοῦ ἔσται τίς κρίσις; ἔσται τὸ χρέος αὐτῶν
τίς ἀποτίσις; καὶ τὸ ἐνδυμα τὸ δόξης αὐτῶν τίς
ἀποκαδισκί; Εἰάν ᾧδε μὴ μὴ, ἀ ἐπὶ σοι,
πῶς ῥησύνονται; Ἡ ἐκκλησία πῶς οἰκοδομη-
θήσεται; πῶς κλεῖς τὴ βασιλείας τῶν ἑρμῶν πῶς
λήψῃ πῶς ἐμῶν; τίνα δόξης; τίνα λύσεως; Εἰάν
ᾧδε μὴ μὴ, ἀργυροὶ πάντα τὰ ῥηθέντα ἀπὸ τῶν
προφητῶν.

Εἶπε πάλιν· ποιήσωμεν ᾧδε βῆς σκηναίς,
Σοὶ μίαν, καὶ Μωσῇ μίαν, καὶ Ἡλίας μίαν. Ὁ
Σίμων ἐπέμψθη οἰκοδομῆσαι τὴν ἐκκλησίαν ἐν τῷ
κόσμῳ, καὶ ἔστι ποιῶν σκηνὰς ἐν τῷ ὄρει. ἀκ-
μῶν γὰρ ἀνθρώπων πῶς ᾤχετο ἱσὺς Ἰησοῦς, καὶ
Μωσέως καὶ Ἡλίας κατέστησαν αὐτῶν. Καὶ πῶς
αὐτὰ ἔδειξαν αὐτῶν, ὅτι ἔχρησεν τὴ σκηνῇ
αὐτῶν. αὐτὸς γὰρ ὡς ὁ ποιῶν πῶς πατέρα-
σιν αὐτῶν σκηνὴν νεφέλης ἐν τῇ ἐρήμῳ περ-
παῖοντα ἔστι.

Ἔτι γὰρ αὐτοὶ λαλόντων, ἰδὲ νεφέλη
φωτὸς ἐπεσκίασεν αὐτούς. Βλέπεις, Σίμων, σκη-
νὴν ἀνὰ κόπῃ; σκηνὴν κωλύσαν κῶμα, ἔσται μὴ
ἔχουσιν σκοπὸς; σκηνὴν ἀναστράψαν καὶ φά-
νεον;

Καὶ πάλιν μαθηταὶ θαυμάζοντων, ἰδὲ,
φωνὴ ἡκούθη ἐκ τῆς νεφέλης πῶς Πατὴρ, λέ-
γουσα· ἔπος ἐστὶν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ
ἀδύναμις, αὐτῶν ἀκούετε. Μετὰ τὴ φωνῆς ἔσται Πα-
τὴρ, Μωσῆς ὑπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ
Ἡλίας ὑπέστρεψεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ οἱ
ἀπόστολοι ἐπὶ τῷ ὄρει ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν,
καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰσῆκε μόνος, ὅτι ἡ φωνὴ ἐκείνη
ἐπὶ αὐτῶν μόνῳ ἐπληρώθη. Ἐφυγον οἱ προφη-
ται, καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐπὶ τὴν γῆν ἔπεσον· ὅτι
ἐπὶ αὐτούς ἐκ ἐπληρώθη ἡ φωνὴ ἔσται Πατὴρ μαρ-
τυρῶσα· ἔπος ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ
ἀδύναμις, αὐτῶν ἀκούετε. Ἐδίδασκεν αὐτούς ὁ
Πατήρ, ὅτι ἐπληρώθη ἡ οἰκονομία ἔσται Μωσέως,
ἔσται ἡ Υἱὸς ἀκούσων. Ἐκεῖνος γὰρ, ὡς δὲ
ἄλλος, ἀ ἐκείνῳ ἐλάλησε, καὶ ἀ ἐρέειν αὐτῶν
ἐκλήρυξε· καὶ πάντες οἱ προφηταί, ἕως ἔσται ἡ
ἐκείνῳ ὁ ἀπόστολος, τῶν ἑσθὶν Ἰησοῦς· ὅς ἐστιν υἱός,
ἐκ οἰκονομίας· κύριος, καὶ ὁ δὲ ἄλλος· δεσποζών,
καὶ ὁ δεσποζόμενος· νομοθέτης, καὶ ὁ νομοθε-
τούμενος· τῇ φύσει τῇ θεϊκῇ, ἔπος ὁ Υἱός μου ὁ
ἀγα-

A *Super vestem meam miserunt sortem, cui accommodabitur? Illud, Dederunt in cibum meum, fel, & in siti mea potaverunt me aceto, cui conveniet? Istud, Inter mortuos liber, quis confirmabit? Si hic remanserimus, chi- rographum Adæ quis scindet? ejusque debitum quis persolvat? & gloriæ indumentum quis ipsi restituet? Si hic manserimus; quæ dixi tibi, quo pacto fient? Ecclesia quo pacto ædificabitur? claves regni cœlorum quo pacto a me accipies? quem ligabis? quem solves? Si hic manserimus, cessabunt cuncta quæ per Prophetas dicta sunt.*

Ait rursus: *Faciamus hic tria tabernacula, Tibi unum, & Moyse unum, & Elie unum.* Simon missus est ad ædificandam in mundo ecclesiam; & facere vult in monte tabernacula: adhuc enim Christum humano more attendebat, & cum Moyse & Elia ipsum collocabat. Protinus autem ei ostendit, se tabernaculo ipsius minime opus habere. Ipse quippe erat, qui patribus ejus tabernaculum nubis fecerat in solitudine per quadraginta annos.

Adhuc autem illis loquentibus, ecce nubes lucida obumbravit eos. Cernis, Simon, tabernaculum absque labore? tabernaculum quod arcet æstus, & tenebris caret? tabernaculum quod fulget, atque resplendet?

Admirantibusque discipulis, ecce vox, quæ a Patre prodiit, e nube audita est, dicens: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipsum audite.* Cum voce Patris, reversus est Moyses in locum suum, & Elias rediit in regionem suam: & Apostoli in faciem suam ceciderunt super terram; & Jesus stetit solus, quoniam vox illa in ipso solo implebatur. Fugerunt Prophetæ, & Apostoli proni in terram ceciderunt: quoniam non in eis implebatur vox Patris, quæ testimonium perhibebat, dicens: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipsum audite.* Docuit illos Pater, impletam fuisse dispensationem Moysis, & jam Filium ab eis audiendum esse. Nam ille tamquam servus loquutus fuerat quæ jussus erat, & ea quæ dicta ipsi fuerant prædicavit: omnesque itidem Prophetæ, donec advenisset ille, cui repositum fuerat: nimirum Jesus, qui est Filius, & non vernaculus: dominus, & non servus: dominator, & non subjectus: legislator, & non is, cui lex imposita est. Natura divina hic filius est meus

F 3 dile-

dilectus. Quod itaque Apostolis adhuc erat obscurum, Pater in monte reddidit manifestum. Qui est, illum qui est, significat. Pater Filium manifestat: & ad ejus vocem Apostoli proni in terram ceciderunt. Erat quippe tonitru admodum terribile, ita ut voce ipsius terra contremuerit, & illi in terram collapsi sint. Ostendit eis Patrem accessisse, & Filium vocasse eos, suaeque etiam voce excitasse. Nam quomodo vox Patris eos dejecit: ita etiam vox Filii illos exsurgere fecit virtute divinitatis suae: quae quidem quum in ejus carne habitet, in eaque fit unita immutabiliter, ambae in una hypostasi & in una persona citra divisionem atque confusionem permanent. Neque enim sicut Moyses, decorus apparebat extrinsecus: sed tamquam Deus resplendebat in gloria. Moyses enim lumine vultus sui unctus decore cernebatur: at Jesus toto corpore suo, velut sol suis radiis, gloria divinitatis suae fulgurabat.

Exod. 34.

2. Cor. 3.

Matth. 17.

Clamavit vero Pater: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipsum audite.* Non separatus a gloria Divinitatis Filius. Nam una natura est Pater, & Filius, cum sancto Spiritu, una potentia, una essentia, unum regnum: & in unum clamavit voce in nomine simplici, & in gloria formidabili. Et Maria ipsum appellabat filium, non separatum corpore humano a divinitatis ejus gloria. Unus quippe est Deus, qui in corpore visus est in mundo. Gloria ejus, divinam significavit naturam, quae est ex Patre: & corpus ejus, humanam indicavit naturam, quae est ex Maria: ambas naturas, quae convenerunt atque unitae sunt in una hypostasi. Unigenitus ex Patre, & unigenitus ex Maria. Et qui dividit, dividetur a regno ipsius: & qui confundit ejus naturas, peribit a vita ejus. Qui negat Mariam genuisse Deum, non adspiciet gloriam divinitatis ipsius: & qui negat eum carnem gestasse a peccato alienam, ejicietur a salute, & a vita, quae per ejus corpus data est. Ipsae testantur res, & divinae ipsius virtutes docent illos qui valent discernere, ipsum esse Deum verum: passionisque ejus aperte demonstrant, ipsum esse verum hominem. Et si id sibi persuasum non habent qui mente infirmi sunt atque imbecilles, poenas luent in die ejus formidabili. Si enim non erat caro, quorum Maria in medium

pro-

A ἀγαπητός. Τοῖς δὲ ἀποστόλοις, ὃ ἦν πρὸ αὐτοῦ ἀδελφόν, ὁ Πατὴρ ἐφανερώσεν ἐν τῷ ὄρει. Ὁ ὢν μὴ οὐκ ὄντα. ὁ Πατὴρ φανεροὶ τὸ Υἱόν. ἐν αὐτῇ τῇ φωνῇ οἱ ἀπόστολοι ἔπεσον ἐπὶ προσώπων ἐπὶ τῇ γῇ. βροντὴ γὰρ ἦν φοβερά, ὥστε ἐκ τῆς φωνῆς αὐτῆς ἡ γῆ ἐτρόμασε, καὶ ἔπει ἐπεσον ἐπὶ τῇ γῇ. Ἐδείξεν αὐτοῖς, ὅτι ὁ Πατὴρ ἡγγίσε, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸς ὁ Υἱὸς ἐν αὐτῇ φωνῇ αὐτῆς, καὶ ἡγάγεν αὐτὸς. Ὡς περ γὰρ ἡ φωνὴ τῆς Πατρὸς ἐρρίμην αὐτὸς, ἔτω καὶ ἡ φωνὴ τῆς Υἱοῦ ἐν τῇ ἰσχύϊ τῆς θεότητος αὐτῆς ἡγάγεν αὐτὸς, ἥτις ἐνοικήσασα αὐτῇ σαρκὶ αὐτῆς, ἐνωθεῖσα ἐν αὐτῇ ἀτρέπτως, ἀμφοτέρω ἐν μιᾷ ὑποστάσει, καὶ ἐνὶ προσώπῳ ἀδιαρέτως, ἀμεινισιν ἀσυγχύτως. Οὐχ ὡς Μωσῆς, ἐξώθεν ἀπορεπὴς ἐγένετο. ἀλλ' ὡς Θεὸς ἐν δόξῃ ἡστράπη. Μωσῆς γὰρ τῇ ἐπιφαιείᾳ τῆς προσώπου αὐτοῦ ἐχρίσθη ἐν ἀπορεπείᾳ. Ἰησοῦς δὲ ὅλον τὸ σῶμα αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος ἐν ταῖς ἀκτίσιν αὐτοῦ, ἡστράπη τῇ δόξῃ τῆς θεότητος αὐτοῦ.

C καὶ ὁ Πατὴρ ἔκραξεν. ἔπος ἔστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἀνέκησα. αὐτὸς ἀνέτε. καὶ κεχωρισμένος τῆς δόξης τῆς Υἱοῦ τῆς θεότητος. Μία γὰρ φύσις, ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς σὺν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, μία δύναμις, καὶ μία οὐσία, καὶ μία βασιλεία. καὶ εἰς ἓνα ἔκραξε τῇ φωνῇ ἐν ὀνόματι ἀτελεῖ καὶ ἐν δόξῃ φοβερά. Καὶ ἡ Μαρία Υἱὸν αὐτὸν ἐκάλε, καὶ κεχωρισμένον τῷ σώματι τῷ ἀνθρωπίνῳ ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ τῆς θεότητος. εἰς γὰρ ἔστι Θεὸς ἐν σώματι φανεῖς εἰς τὸ κόσμον. Ἡ δόξα αὐτοῦ ἐμήνυσε τῇ φύσιν τῇ θεϊκῇ ἐκ τοῦ Πατρὸς. καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐμήνυσε τῇ ἀνθρωπίνῃ ἐκ τῆς Μαρίας. ἀμφοτέρως πᾶς φύσις σωματικὴ καὶ ἐνωθεῖσας ἐν μιᾷ ὑποστάσει. Μονογενὴς ἐκ Πατρὸς, καὶ ἐκ Μαρίας μονογενής. Καὶ ὁ μερίζων, μεμεσῆσεν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ὁ συγχέων αὐτὸς πᾶς φύσις ἀπολεῖ ἐκ ζωῆς αὐτοῦ. ὁ ἀρνέμενος ὅτι ἐκ ἐγέννησε Θεὸν ἡ Μαρία, μὴ ἴδοι τὴν δόξαν τῆς θεότητος αὐτοῦ. Ἐπεὶ ὁ ἀρνέμενος ὅτι ἐκ ἐφόρησεν σὰρκα ἀναμάρτητον, ἔσται ἐρριμμένος ἐκ τῆς σωτηρίας, καὶ ἐκ τῆς ζωῆς τῆς ἀληθείας τοῦ σώματος αὐτοῦ διδομένης. Αὐτὰ τὰ πράγματα μαρτυροῦσι, καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ αἱ θεϊκαὶ διδάσκουσι τὰς ἀσχετικὰς, ὅτι ἐστὶ Θεὸς ἀληθινός. Ἐπεὶ τὰ πάθη αὐτοῦ δηλοῦσι, ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος ἀληθινός. καὶ εἰ. καὶ πληροφρονῶνται οἱ ἀσθενεῖς τῇ ἀληθείᾳ, ἀποτίσονται δίκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ τῇ φοβερά. Εἰ ἐκ ἦν σὰρξ, Μαρία ἐν τῷ μέσῳ τι

τί παρήχθη; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεὸς, Γαβριὴλ ἄγγελος τίνα ἐκάλεσε; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ὃν φά-
 τινι τίς ἀνέκειτο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ἄγγελοι
 καταβάντες τίνα ἐδόξαζον; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ,
 παργάνοις τίς εἰλίωτο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός,
 οἱ ποιμένες τίνα ποροσκύνουν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ,
 Ἰωσήφ τίνα φιλέτεμε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ὁ
 ἀσὴρ ὃν ἔρασαν εἰς τιμὴν τίνος ἔτρεχον; Εἰ
 οὐκ ἦν σὰρξ, Μαρία τίνα ἐθύλαξε; Καὶ εἰ
 μὴ ἦν Θεός, οἱ μάγοι δῶρα τίνα ποροσέφερον;
 Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ὁ Συμεὼν ὃν ἀγκαλίσαι τίνα
 ἐβόαζε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, τίνα ἔλεγον,
 Ἀπόλυσόν με μετ' εἰρήνης; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ,
 Ἰωσήφ τίνα λαβὼν εἰς Αἴγυπτον ἔφυγε; Καὶ εἰ
 μὴ ἦν Θεός, ὁ, Εξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν
 Υἱόν μου, ἐπὶ ᾧ ἐπληρώθη; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ,
 Ἰωάννης τίνα ἐβάπτισεν; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ὁ
 Πατὴρ ὃς ἔρασαν τίνα ἔλεγον, Οὕτως ἐστὶν ὁ Υἱός
 μου ὁ ἀγαπητός, ὃν ᾧ ἀδόκησα; Εἰ οὐκ ἦν
 σὰρξ, τίς ἐνήσθυσεν καὶ ἐπεινάσεν ὃν τῇ ἐρήμῳ.
 Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, οἱ ἄγγελοι καταβάντες τί-
 νι διηκόνουν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, τίς ἐκλήθη εἰς
 τὴν γάμψαν ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας; Καὶ εἰ μὴ
 ἦν Θεός, πὸ ὕδωρ εἰς οἶνον τίς μετέβαλεν; Εἰ
 οὐκ ἦν σὰρξ, οἱ ἄρτοι εἰς χεῖρας τίνος ἔκειντο;
 Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ὅχλος καὶ χιλιάδας ἐκπὸς
 γυναικῶν καὶ παιδῶν ἐν ἐρήμῳ τίς ἐχόρτασεν
 ἐκ πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων; Εἰ οὐκ ἦν
 σὰρξ ἐν τῷ πλοίῳ τίς ἐκάθισεν; Καὶ εἰ μὴ
 ἦν Θεός, τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ τίς ἐπε-
 τίμα; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, Σίμων ὁ Φαρισαῖος
 καὶ Ἰννὸς ἡσίδιε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, τὰ πλημ-
 μελήματα τὰ ἀμαρτωλῶν τίς σινοχωρῶν; Καὶ εἰ
 μὴ ἦν σὰρξ, ἐπάνω τῷ φρέατος κεκοπιακῶς ἐκ
 τῆς ὁδοποιίας τίς ἐκάθισεν; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός,
 ὕδωρ ζῶν τῇ Σαμαρείτιδι τίς ἐδίδεν, καὶ ἡλεγ-
 χεν ὅτι πέντε ἄνδρας ἔχεν; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ,
 ἐνδύματα ἀνθρώπων τίς ἐφόρει; Καὶ εἰ μὴ ἦν
 Θεός, δυνάμεις τίς ἐποίει καὶ θαύματα; Εἰ
 μὴ ἦν σὰρξ, εἰς τὴν γῆν τίς ἐπίπυσε καὶ πηλὸν
 ἐποίησεν; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ἐκ τῆς πηλῆς ὀφ-
 θαλμὸς τίς ἀναβλέπεν ἡνάγκαζεν; Εἰ μὴ ἦν
 σὰρξ, ἐν τῷ μνημείῳ τῷ Λαζάρου τίς ἐκλαλε;
 Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, νεκρὸν ὄντα τετραήμερον
 κελυστικῶς ἵς ἔββαλεν; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, ἐπὶ
 τῷ πῶλος τίς ἐκάθισεν; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, οἱ
 ὄχλοι μὲν δόξης εἰς ἀπάντησιν τίνος ἐξήρχοντο;
 Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, οἱ Ἰουδαῖοι τίνα ἐκράτουν;
 Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, τίς ἐκέλευσε τῇ γῇ, καὶ
 ἐπὶ

A producta est? & si non erat Deus, quem-
 nam Gabriel Dominum vocabat? Si non
 erat caro, quisnam in præsepio recumbe-
 bat? Si non erat Deus, quemnam de-
 scendentes glorificabant Angeli? Si non
 erat caro, quisnam involvebatur fasciis? *Luc. 2.*
 Si non erat Deus, pastores quemnam ado-
 rabant? Si non erat caro, Joseph quem
 circumcidit? Si non erat Deus, stella in
 cælo in cuius honorem accurrebat? Si non
 erat caro, Maria quemnam lactavit? Si
 non erat Deus, cui munera Magi offere-
 bant? Si non erat caro, Symeon in ulnis
 quem gestavit? Si non erat Deus, ad
 quem dixit: Dimitte me in pace? Si non
 erat caro, Joseph quemnam accepit, &
 in Ægyptum fugit? Si non erat Deus; *Matth. 2.*
 illud, *Ex Ægypto vocavi filium meum*, in
 quoniam adimpletum est? Si non erat caro,
 Joannes quem baptizavit? & si non erat *Matth. 3.*
 C Deus, Pater e cælo cui dixit, *Hic est*
filius meus dilectus in quo mihi bene com-
placui? Si non erat caro, quis jejunavit, *Matth. 17.*
 & esuriit in deserto? Et si non erat Deus,
 Angeli descendentes cui ministrabant? Si
 non erat caro, quis invitatus fuit ad nu-
 ptias in Cana Galilææ? & si non erat *Matth. 4.*
 Deus, aquam in vinum quis mutavit? Si *Joan. 2.*
 non erat caro, panes in cuiusnam erant *Luc. 8.*
 positi manibus? & si non erat Deus,
 quinque millium hominum turbam, præ-
 ter mulieres & pueros, in deserto quin-
 que panibus & duobus piscibus quis pa-
 vit atque satiavit? Si non erat caro,
 in navi quis dormivit? & si non erat
 Deus, ventos & mare quis increpavit? *Marc. 14.*
 Si non erat caro, Simon Phariseus cum
 quo manducavit? & si non erat Deus,
 delicta peccatrici quis remisit? Si non
 erat caro, supra puteum fatigatus ex iti-
 nere quis sedebat? & si non erat *Joan. 4.*
 Deus, aquam vivam Samaritanæ quis
 dabat, eamque, quod quinque viros ha-
 buisset, quis redarguebat? Si non erat
 caro, indumenta hominis quis gesta-
 bat? & si non erat Deus, virtutes &
 miracula quis faciebat? Si non erat ca-
 ro, in terram quis exspuit, ac lutum *Joan. 9.*
 ex sputo fecit? Et si non erat Deus,
 oculos cæcorum ex luto quis adspicere
 coëgit? Si non erat caro, in Laza-
 ri monumento quis flebat? & si non *Joan. 11.*
 erat Deus, mortuum jam quatri-
 duanum solo jussu quis eiecit? Si non
 erat caro, super pullum quis sedebat? *Matth. 21.*
 & si non erat Deus, cuinam cum
 gloria turbæ obviam procedebant? *Matth. 26.*
 Si non erat caro, Judæi quem vin-
 ctum tenuerunt? & si non erat Deus, ter- *Marc. 11. 14.*

Luc. 19. 22.
23.
Joan. 19.
20. 21.

rx quis imperavit, illosque pronos humi dejecit? Si non erat caro, alapis quis cadebatur? & si non erat Deus, auriculam a Petro abscissam quis curavit, & in suum locum restituit? Si non erat caro, cujusnam facies sputis excepta est? & si non erat Deus, Spiritum Sanctum in faciem Apostolorum quis insufflavit? Si non erat caro, quis coram Pilato in judicio adstabat? & si non erat Deus, uxorem Pilati in somnis quis perterrefaciebat? Si non erat caro, cujusnam vestimenta milites exuerunt & divisērunt? & si non erat Deus, sol quo pacto in cruce obscuratus fuit? Si non erat caro, in cruce suspensus quis erat? & si non erat Deus, terram a fundamentis quis movit? Si non erat caro, cujusnam manus & pedes clavis confixi sunt? & si non erat Deus, quomodo velum templi scissum est, petrae ruptae, & sepulcra aperta sunt? Si non erat caro, quis clamavit, *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* & si non erat Deus, quisnam dixit, *Pater ignosce illis?* Si non erat caro, in cruce cum latronibus quis pependit? & si non erat Deus, quo pacto dixit Latroni, *Hodie mecum eris in Paradiso?* Si non erat caro, acetum & fel cui obtulerunt? & si non erat Deus, infernus cujusnam audita voce contremuit? Si non erat caro, cujusnam latus lancea aperuit, & exivit sanguis & aqua? & si non erat Deus, inferni portas quis confregit, vinculaque dirupit? & cujusnam jussu mortui in monumentis conclusi, egressi sunt? Si non erat caro, quemnam Apostoli in cenaculo viderunt? & si non erat Deus, januis clausis quo pacto intravit? Si non erat caro, cujusnam in manibus plagas clavorum, & lanceae in latere Thomas contrectavit? & si non erat Deus, cui nam ipse clamavit, dicens, *Dominus meus, & Deus meus?* Si non erat caro, in mari Tiberiadis quis manducavit? & si non erat Deus, cujusnam jussu impletum fuit rete? Si non erat caro, Apostoli & Angeli quemnam conspexerunt in coelum assumi? & si non erat Deus, cui nam coelum apertum fuit? & virtutes quemnam cum tremore adorarunt? & Pater cui nam dixit: *Sede a dextris meis?* quemadmodum & David ait: *Dixit Dominus Domino meo, sede a dextris meis,* & quae sequuntur. Si non erat Deus & homo, falsa de cætero est nostra salus, falsae quoque Prophetarum sunt voces. Sed vera loquuti sunt

Mat. 1.

Psal. 110.

A ἐπὶ πρῶτον αὐτὸς ἔρριψεν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ῥαπισμῶ τίς ἐρράπιζεν; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, πὸ ὥτιον δ' ἀποτμηθεὶν ἀφ' ὧ Πέτρος τίς ἐδερράπιδε καὶ ἀπκατέσεν εἰς τὸν τόπον αὐτῶ; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, δ' πρῶτον τίνος ἐμπήσματα ἐδέχετο; καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, Πνεῦμα ἅγιον εἰς τὰ πρῶτα τῶν ἀποστόλων τίς ἐνεφύσησεν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἐμφοῦσεν ὧ Πιλάτῃ ἐν τῷ κελύφῃ τίς πῆριζατο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ὧ γυναῖκα ὧ Πιλάτῃ κατ' ὕναρ τίς ἐφόβει; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἰμάτια τίνος ἀπέδυσαν καὶ ἐμερίσαντο οἱ στρατιῶται; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ὁ ἥλιος πῶς ἐσκοτίσθη ἐπὶ τῷ σαρῶ; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἐν τῷ σαρῶ τίς ἐκρέματο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ὧ γῆν ἐκ θεμελίων τίς ἐσεισεν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἡλοῖς τίνος χεῖρες καὶ πόδες ἠλώθησαν; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, δ' καταπέτασμα ὧ ναὸς πῶς ἐσχίσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐρράϊσθη, καὶ οἱ τάφοι ἀνεώχθησαν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες, τίς ἐκραζε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, Πάτερ συγχώρησον αὐτοῖς, τίς εἶπεν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἐν τῷ σαρῶ μὲν τῶ ληστῶν τίς ἐκρέματο; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, τῷ ληστῇ πῶς ἔλεγε, Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, ὅσος καὶ χολὴν τίνι προσήνεγκαι; Καὶ εἰ οὐκ ἦν Θεός, ὁ ἄδης τίνος φωτὴν ἀκύσας ἐτρόμησεν; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, ἡ λόγχη πλῆρὰν τίνος ἐνύξεν, καὶ ἔξηλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, πύλας ἁδὸς τίς σινέτελλε, καὶ δεσμὰ διέρρηξε, καὶ κελύφας τίνος νεκροὶ ἀποκεκλεισμένοι ἔξηρχοντο; Εἰ μὴ ἦν σὰρξ, οἱ ἀπόστολοι ἐν τῷ ὑπερφάνῳ τίνα ἶδον; Καὶ εἰ οὐκ ἦν Θεός, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων πῶς εἰσῆλθεν; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, τίνος ἐν χερσὶ πλεγαὶ ἦλυν καὶ λόγχης ἐν πλευρῇ, ἐπληρώθησε Θωμᾶς; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, τίνι ἀνέκραζεν, Ὁ Κύριός μου, καὶ ὁ Θεός μου; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, ἐπὶ τῇ θαλάσῃ τῇ Τιβεριάδος, τίς ἔφαγε; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ἐν κελύφῃ δ' δίκτυον τίνος ἐνεμίωθη; Εἰ οὐκ ἦν σὰρξ, οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἄγγελοι τίνα ἐδεῖσαντο ἀναλαμβάνοντες εἰς τὸν οὐρανόν; Καὶ εἰ μὴ ἦν Θεός, ὁ οὐρανὸς τίνι ἠνοίχθη, καὶ αἱ δυνάμεις τίνι προσκύνουντο Ἰσάμ, καὶ ὁ Πατὴρ τίνα προσετρέπετο, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου; καὶ ὡς φησι καὶ Δαβὶδ, Εἶπεν ὁ Κύριός τῳ Κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, καὶ τὰ ἐξῆς. Εἰ οὐκ ἦν Θεός καὶ ἀνθρώπος, ψευδὴς ἡ σωτηρία ἡμῶν λοιπὸν, ψευδὴς καὶ αἱ φωναὶ τῶν προφητῶν. Ἀλλ' ἠληθεύσαν

οἱ

οἱ προφῆται, καὶ ἀψευδῆς αὐτῶν αἱ μαρτυρίαι. Ἀ' ἐκελεύθησαν, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον δι' αὐτῶν ἐλάλει, διὸ καὶ Ἰωάννης ὁ ἀγνός, ὁ ἐπὶ τῷ σῆ-
δεῖ τ' φλογὸς ἀναπεσὼν, ἐπικρατῶν τὰς τ' προ-
φητῶν φωνάς, θεολογῶν ἐν θ' ἀγγελίοις, ἐδίδου-
ξεν ἡμᾶς, λέγων· ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ
Λόγος ἦν πρὸς τὸ Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος·
πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο
οὐδὲ ἐν ὃ γέγονε. καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, ὃ
ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Ὁ ἐκ Θεοῦ, Θεὸς Λόγος, ὃ
ἐκ Πατρὸς Υἱὸς μονογενὴς ὁμοούσιος τῷ Πατρί,
ὃ ὢν ἐκ τοῦ ὄντος προαίτιος Λόγος· ἐκ Πατρὸς
γεννηθεὶς ἀπὸ μητρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων
ἀρρήτως· ὁ αὐτὸς ἐπ' ἐσχάτῳ τίκεται ἐκ συ-
ναρῶν ἀνθρώπου, ἐκ Μαρίας τ' πατρὸς ἡμῶν
πατρὸς· Θεὸς σεσαρκωμένος φορέσας ὅλην αὐτῆς
σάρκα, καὶ ὁμοῦμος ἀνθρώπου, ὅπως ἐκ ἡμῶν
μαίνας Θεὸς ὅπως ἦν, ἵνα τὸ κόσμος σώσῃ. Καὶ αὐ-
τὸς ὅστις ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μονογενὴς
ἐκ πατρὸς, καὶ ἐκ μητρὸς μονογενής.

Ὁμολογῶ τὸ αὐτὸν Θεὸν τέλειον, καὶ ἄν-
θρωπον τέλειον, ἐν δύο ταῖς φύσεσι καθ' ἑαυτὸν ὡς
ἡτοι ὡρόσωπον ἡνωμένης γνωριζόμενον ἀδια-
ρέτως τε καὶ ἀσυγχύτως, καὶ ἀτρέπτως, σάρ-
κα ἐδυσαμένον τὴν ἐμφυχολογίαν ψυχῇ λογικῇ
τε καὶ νοερᾷ, καὶ πάντα γενόμενον ἡμῖν ὁμοιοπα-
θεῖν, δίκαια μόνος τὴν ἀμαρτίαν. Ὁ αὐτὸς ἐπί-
γινος καὶ ὑράνιος, ὡρόσκαρος καὶ αἰδίδιος, ἡργμέ-
νος καὶ ἀναρχος, ἀχρονος καὶ ἄπὸ χρόνου, κτι-
στὸς καὶ ἀκτιστός, παθεὶς καὶ ἀπαθεὶς, Θεὸς
καὶ ἄνθρωπος κατ' ἀμφω τέλειος, εἰς ὃν δύο,
καὶ ὃν δύο εἰς. Ἐν ὡρόσωπον τὸ Πατρὸς, καὶ
ἐν ὡρόσωπον τὸ Υἱοῦ, καὶ ἐν ὡρόσωπον τὸ ἅγιον
Πνεῦμα. Μία θεότης, μία διύαμις, μία
βασιλεία ἐν τρισὶ ὡρόσωποις ἡτοι ὡσαύτως.
Οὕτως δοξάζομεν τὴν ἁγίαν Μονάδα ἐν Τριά-
δι, καὶ τὴν ἁγίαν Τριάδα ἐν Μονάδι. Ἐν ᾧ
ἐκραξεν ὁ Πατὴρ ὅλην ὑμῶν, Οὕτως ὅστις ὁ Υἱὸς
μετ' ὁ ἀγαπητὸς, αὐτῷ ἀκούετε. Ταῦτα ἐδέξατο
ἡ ἁγία τὸ Θεὸν καθολικὴ Ἐκκλησία· ἐν αὐτῇ τῇ
ἁγίᾳ Τριάδι βαπτίζει εἰς ζωὴν αἰώνιον, εἰς αὐ-
τὴν ἁγιάζει ἰσοτιμίαν, καὶ εἰς αὐτὴν ὁμολογεῖ
ἀμελείας, ἀκείας, καὶ αὐτῇ ὡροσκιεῖ μὴ σφαλ-
λομένη, καὶ ὁμολογεῖ καὶ δοξάζει. Αὐτῇ τῇ τριου-
ποσάτῳ Μονάδι τρέπει δόξα, δόξα, δόξα, ἡ-
μῇ, κράτος, μεγαλωσύνη, τῷ Πατρί καὶ τῷ
Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τὸν αἰῶνα τῷ αἰῶνι. ἀμήν.

A sunt Prophetæ, & ab omni mendacio alie-
na sunt eorum testimonia. Ea enim, quæ
jussi fuerunt, Spiritus sanctus per ipsos lo-
quebatur. Quapropter & castus Joannes,
qui super pectus flammæ recubuit, voces
Prophetarum confirmans, ac de divinitate
in euangeliiis differens, nos edocuit, di-
cens: „ In principio erat Verbum, & Verbum
„ erat apud Deum, & Deus erat Verbum,
„ Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso
„ factum est nihil, quod factum est. Et
„ Verbum caro factum est, & habitavit in
„ Nobis. „ Qui est ex Deo Deus Ver-
bum, & ex Patre Filius unigenitus, con-
substantialis Patri: qui est ex eo, qui est:
Verbum ante secula: ex Patre genitus
absque matre ante omnia secula ineffabi-
liter: idem in novissimis diebus nascitur
ex filia hominis, ex Maria virgine absque
patre, Deus incarnatus, ex ipsa carnem
gerens, & factus homo, quod quidem
non erat, manens Deus, id quod erat:
ut salvaret mundum. Et ipse est Christus
filius Dei, unigenitus ex Patre, & ex ma-
tre unigenitus.

Confiteor eundem esse perfectum
Deum, & perfectum hominem: qui in
duabus naturis in hypostasi seu persona uni-
tis cognoscitur indivisibiliter, inconfuse, &
immutabiliter, carnem indutus animatam
& anima rationali atque intellectuali præ-
ditam, factus per omnia iisdem quibus nos
passionibus obnoxius, præter solum pec-
catum. Idem terrenus & coelestis, tempo-
rarius & æternus: qui incepit, & est abs-
que principio: expers temporis, & tem-
pori subjectus: creatus, & increatus: pas-
sibilis, & impassibilis: Deus, & homo:
in utrisque perfectus, unus in duabus,
& in duabus unus. Una persona Patris,
& una persona Filii, & una persona Spi-
ritus Sancti. Una divinitas, una potentia,
unum regnum in tribus personis sive hy-
postasisibus. Sic glorificamus sanctam Uni-
tatem in Trinitate, & sanctam Trinitatem
in Unitate. In quo Pater e cælo clama-
vit: *Hic est Filius meus dilectus, ipsum au-
dite.* Hæc suscepit sancta Dei catholica
ecclesia. In hac sancta Trinitate baptizat
in vitam æternam. Hanc sanctificat in ho-
noris æqualitate, & hanc confitetur citra
divisionem ac separationem, eamque ado-
rat sine errore, profitetur, & glorificat.
Ipsi in tribus personis Unitati convenit
gloria, gratiarum actio, honor, potentia,
atque majestas, Patri, & Filio, & Spi-
ritui sancto, nunc, & semper, & in secula
seculorum. Amen.

E J U S D E M
S A N C T I P A T R I S N O S T R I
E P H R A E M S Y R I

DE JUDICIO, ET COMPUNCTIONE.

Venite universi fratres, consilium a me peccatore & imperito Ephræm accipite. Jam enim dies illa horrenda atque terribilis nos occupat, o fratres mei; dum nos interim, dilectissimi, vagamur animo, nolentes brevitatem temporis hujus intelligere, & sedulo curare, ut Deum nobis propitium reddamus. Ecce enim dies, & anni, ac menses, instar somnii & umbræ pomeridianæ, prætereunt, ut subito tremendus ac magnus Christi adventus properet. Vere enim terribilis erit illa dies peccatoribus, ac illis, qui voluntatem Dei exercere, seque ipsos salvos facere noluerint. Obsecro vos ergo, fratres mei carissimi, venite projiciamus a nobis curam atque sollicitudinem rerum terrenarum. Omnia enim prætereunt, & cuncta evanescent. Nihil nobis in illa proderit hora, præter bona, quæ hinc detulerimus, opera. Futurum enim est, ut unusquisque nostrum propria facta ac dicta ante tremendi Judicis tribunal deferat. Cor sane tremit, & renes immutantur, dum actuum manifestatio, cogitationumque ac sermonum exacta discussio ibi fiet. Magnus timor, fratres: magnus tremor, o amici. Quis ergo non perhorrescat? quis non lugeat? quis non ploret? quoniam ibi manifesta erunt quæ unusquisque in occulto & obscuro gesserit. Intelligite hoc, fratres mei, quod vobis denuncio. Atque ut studio vestro satisfaciam, frugiferas arbores pro exemplo ad confirmandum profitear, quæ ab intrinseco ipsarum principio, tempore suo poma cum frondibus edunt. Non extrinsecus aliunde sua venustate induuntur arbores, sed ab interiore principio, Dei jussu, singulæ fructum, pro sua quæque natura producant. Sic & in illa horribili die, quæcumque hominum corpora gesserint sive bona, sive mala, palam proferent; & deferet secum unusquisque ante tremendum Christi tribunal proprias actiones tamquam fructus bonos & jucundos, locutiones autem ut folia. Sancti fructum bonum & vegetum proferent: Martyres gloriam patientiæ ex tormentis ac pœnis suis secum afferent: Monachi religiosam exercitationem, continentiam, vigilias, & orationes. Homines autem peccatores, impii, atque profani, ignominia luctuque ac ululatu pleni, secum eo fructus deferent turpissimos ac marcidos, vermemque non dormientem

in

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ
ΠΕΡΙ ΚΡΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΥΞΕΩΣ.

ΔΕΥΤΕ, πάντες ἀδελφοί, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμῆς ἢ ἀμαρτωλῶν καὶ ἀπαίδων Εφραίμ. Ἡ δὴ γὰρ σωφέδασον ἡμεῖς, ὡ ἀδελφοί μου, ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἡ φοβερά, καὶ φεικτὴ· καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοί, μετεωριζόμεθα, μὴ θέλοντες σωθῆναι ἢ βραχὺν καιρὸν τῷτον, καὶ σωθῆναι ἢ Θεὸν ἵλαον ποιήσασθαι. Ἰδὲ αἱ ἡμέραι, ἐνιαυτοί, καὶ μῆνες, ὡς ὄναρ, ὡς ὄναρ, καὶ ὡς σκιά δειλινή· ἵνα ἔλθῃ ἐν πάχει ἡ φοβερά καὶ μεγάλη πῦρσιν ἢ Χειρῶν. Ἀληθὲς γὰρ φοβερά ἐφύεσθαι ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἀμαρτωλοῖς, καὶ τοῖς μὴ θελήσασιν ποιῆσαι τὸ θέλημα ἢ Θεοῦ, καὶ σωθῆναι. Παρακαλῶ οὖν ὑμεῖς, ἀδελφοί μου γνήσιοι, δεῦτε ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν ἢ μέμνηται τῇ γνήσιον φαναγμάτων. Πάντα γὰρ ὡς ὄναρ, πάντα ἀφανίζεσθαι. Ὅθεν ἡμεῖς ὡφελῆ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, εἰ μὴ φράξαις ἀγαθῶν, αἵ ἐντεῦθεν ἔχομεν. Μέμνη γὰρ εἰς ἕκαστος βαρύνει πρὸς ἑαυτὸν φράξαις τε καὶ λαλιάς ἐμφορῶν ἢ βήματος ἢ δικαστικῆς κειτῶν. Τρέμει γὰρ ἡ καρδία, καὶ νεφροὶ ἀμοιῶνται, ὅταν γνήσιον ἐκείνη φράξεων φανέρωσις, λογισμῶν καὶ λαλιῶν ἀκείβηται ἔξετασις. Μέγας φόβος, ἀδελφοί, μέγας τρόμος, ὡ φίλοι. Τίς ἄρα μὴ τρομάσῃ, τίς ἄρα μὴ κλαύσῃ, τίς δὲ μὴ θρηνήσῃ, ὅτι ἐκεῖ φονερῶν αἱ ἐφράξαμεν ἕκαστος ἐν κρυπῶν, καὶ σκοτίᾳ; Σύνετε, ἀδελφοί μου, τῷτο ὑμῖν λέγω. Δίδωμι εἰς βεβαίωσιν ἢ ὑμετέρων πόδων τὰ καρποφύρα δένδρα, ὅτι ἐνδοθεν αὐτῶν ἐν καιρῷ ποροβάλλουσιν ἢ καρπὸν μὲν τῇ φύλῳ· ἔτι ἐξωθεν πόδων ἐνδοχῶν τὰ δένδρα ἢ αὐτῶν ἀπρέπειαν, ἀλλὰ ἐνδοθεν αὐτῶν, ἐν ποροβάλλουσιν ἢ Θεὸν ποροβάλλουσιν ἕκαστος ἢ καρπὸν καὶ φύσιν. ἔτι καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ ποροβάλλουσιν ἅπαντα τὰ ἄνθρωπων σώματα πάντα, εἰ ἢ ἐπραξαν, ἀγαθὰ ἢ πονηρά, καὶ βαρύνει ἕκαστος ἐμφορῶν ἢ βήματος ἢ φοβερῶν ἢ Χειρῶν. ἢ πράξιν, ὡς καρπὸν καλὸν καὶ περπνόν· τὰ ῥήματα, ὡς φύλλα· οἱ ἅγιοι βαρύνουσιν καρπὸν καλὸν καὶ ὠθαλῇ· μέγιστοι βαρύνουσιν καρπὸν καλὸν καὶ ἀμειψίαν καὶ ἀπομονῆς· ἀσκητὰ βαρύνουσιν ἀσκησιν, ἐγκράτειαν, ἀστυπνίαν, προσευχάς. ἄνδρες δὲ ἀμαρτωλοὶ, ἀσεβεῖς καὶ βέβηλοι βαρύνουσιν ἐκείσε καρπὸν ἀσχηρὸν καὶ σαπρὸν (πλήρεις ὄντως ἀσχηρῆς, κλαυθμῶν τε καὶ ὀδυρμῶν) καὶ σκώληκα ἀποί

ἀκοίμητον ἐν πυρὶ ἀσβέσῳ. Φοβερόν, ὡς ἀδελφοί, ἐκεῖ
 ὃ κριτέριον, ὅτι αὐτοὶ μαρτύρων ἅπαντα φανερεῖν,)
 πράξεις τε καὶ λαλιάς, λογισμοὶ καὶ ἐνθυμήσεις.
 ὅταν καὶ παρείσανται μυρία μυριάδες, καὶ χίλια
 χιλιάδες Ἀρχαγγέλων καὶ Ἀγγέλων, Χερουβὶμ
 καὶ Σεραφὶμ, δικαίων τε ἀγίων, Προφητῶν τε
 Ἀποστόλων. Τί οὖν ἀμελεῖμεν, ἀδελφοί ἀγα-
 πητοί; ὁ γὰρ καρὸς ἤγγικε, καὶ ἡ ἡμέρα ἐφθα-
 σεν, ὅτε πὰ κρυψὰ ἡμῶν ὁ φοβερός δικαστὴς εἰς
 φῶς πάντα ἔξετάζει. Εἰ εἶδμεν, ἀδελφοί, τί
 ἡμῖν ἀποκρίεται, ἐκλαύσαμεν πάντοτε ἐν ἡμέρᾳ
 καὶ νυκτὶ, τὸ Θεὸν δεόμενοι, ἵνα ῥύσῃται ἡμᾶς τῇ
 ἀρχῇ ἐκείνῃ καὶ σκοτῆς αἰωνίᾳ. φράσσεται γὰρ
 σῶμα ἁμαρτωλῶν ἐμπροσθεν τοῦ βήματος. τρέμει
 γὰρ πάντα ἡ κτίσις, τε αὐτὰ τὰ πάγματα πᾶν
 ἀγίων ἀγγέλων ἐκ τῆς δόξης ἐκείνης τῇ αὐτῇ πα-
 ρουσίᾳ. Τί οὖν ἐρῶμεν αὐτῷ ἡμέρᾳ κρίσεως,
 εἰ μὴ τὸν καρὸν τῶν ἀμελῶμεν, ἀδελφοί; Αὐτὸς
 γὰρ μακρόθυμος καὶ πάντας ἡμᾶς ἐλκεῖ εἰς τὴν
 αὐτῇ βασιλείαν. λόγοι ἡμᾶς ἀπαγείνῃ περὶ τῆς
 ἀμελείας τοῦ βραχέος καρδίας τέττα. καὶ αὐτὸς ἐρεῖ
 ἡμῖν. δι' ὑμᾶς ἐσαρκώθην, δι' ὑμᾶς ὃ ἐπὶ γῆς
 ἐμφανῶς ἐβάδισα, δι' ὑμᾶς ἐμασίχθην, δι'
 ὑμᾶς ἐρραπίσθην, δι' ὑμᾶς ἐσαυρώθην ὑψωθεὶς
 ἐπὶ ξύλῳ, δι' ὑμᾶς τὴν γῆν καὶ ὅλος ἐπο-
 τίσθην, ἵνα ποιήσω ὑμᾶς ἀγίους ὑπανίους. τὴν
 ἐμὴν βασιλείαν ἐχαισαμὲν ὑμῖν, πάντας ὑμᾶς
 ἀδελφούς ἐμαυτῷ ἐκάλεσα, τῷ Πατρὶ προσή-
 νευκα, ὃ Πνεῦμα κατέπεμψα. πλείονα τέττω
 πάντων τί αὐτὸν εἶχον ποιῆσαι, καὶ οὐκ ἐποίησα,
 ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε; Μόνον τὸν προαίρεσιν ἐβέλο-
 μαί βιάσασθαι, ἵνα μὴ ὑμῖν ἔσται ἀνάγκη σωτη-
 ρίας. Εἶπατε, ἁμαρτωλοὶ καὶ ὀνητοὶ καὶ φύσιν,
 τί ὑμεῖς ἐπάθετε δι' ἐμὲ τὸ Δεσπότην, τὸ πα-
 θόντα δι' ὑμᾶς; ἰδὲ οὖν ἡτοίμασα βασιλείαν καὶ
 ζωὴν, ἀνάπαυσιν καὶ χαρὰν, καὶ κόλασιν αἰωνία ἐν
 σκοτῇ ἔξωτέρῳ. Ὅπως γὰρ θελήσῃ, βαδίσω-
 μεν: ἐπὶ ἑκάστῳ ἡ ἔξοδος δέδοται.

Δεῦτε ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἅπαντες προσκυνησώ-
 μεν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐνώπιον Κυρίου τοῦ ποιή-
 σαι ἡμᾶς, λέγοντες. ὦ Δέσποτα, τὰ πάντα
 ὡς Θεὸς ὑπέμεινας δι' ἡμᾶς, ἡμεῖς ὅσοι ἁμαρτωλοὶ
 καὶ ἀμνήμονες ἐπελαθόμεθα τῆς μεγάλης σου δι-
 σπλάγχνης. Τί οὖν σοὶ ἀποδώσῃ γένος πᾶν
 ἁμαρτωλῶν, Θεῷ ἀκαπαλήπῳ, ἀγαθῷ καὶ δι-
 σπλάγχνῳ; ὁ φωτίσας χάριτι πᾶσαν τὴν οἰκ-
 ομένην, ὁ καὶ ὁ γρητῆς τυφλῶ τὴν ὀφθαλμὸν
 φωτίσας, φωτίσιν τε τὴν ἡμῶν ὀφθαλμὸν τῆς
 καρδίας, ὅς ἀγαπᾷ σε, Δέσποτα, πόσῳ ἐπι-

Tom. II.

τελεῖν

A in igne inextinguibili. Horrendum ibi fra-
 tres erit iudicium, in quo etiam absque tes-
 tibus cuncta erunt manifesta, opera atque
 sermones, cogitationes & animorum sensa.
 Ubi etiam adsistent millia millium, & decies
 dena millia Archangelorum, & Angelorum,
 Cherubim & Seraphim; justorum & Sancto-
 rum, Prophetarum atque Apostolorum cho-
 ri. Quid ergo torpemus & negligentes sumus,
 fratres carissimi? Ecce nunc tempus appro-
 pinquavit, & dies nos praecupat, quo om-
 nia nostra etiam occultissima tremendus Ju-
 dex in lumen proferet. Quod si nossamus,
 fratres, quid nobis immincat, diu noctuque
 indefinenter plangeremus, Deum deprecantes,
 ut nos a confusione illa aeternisque tenebris
 liberet. Obturabitur enim coram tribu-
 nali illo os hominis peccatoris: & contremi-
 scet omnis creatura, ipsaque sanctorum An-
 gelorum agmina ob maiestatem illam & glo-
 riam adventus ejus expavescent. Quid vero
 in die iudicii ei dicemus, si hoc vitae tempo-
 re adeo negligentes fuerimus, fratres? Ipse
 enim patienter nos exspectat, & omnes nos
 ad suum regnum invitat. Rationem etiam a
 nobis de tanta brevis huiusce vitae negligencia
 exquiret; dicetque ad nos ipse: Propter
 vos incarnatus sum, propter vos in terris
 palam incesse, propter vos flagellatus sum,
 propter vos virgis caesus sum, propter vos
 crucifixus sum, exaltatus in ligno: propter
 vos terrenos aceto potatus sum, ut vos san-
 ctos atque coelestes redderem. Regnum
 meum donavi vobis. Omnes vos meos vo-
 cavi fratres: Patri vos obtuli: Spiritum misi
 vobis. Quid amplius his mihi fuit agendum,
 quod non egerim, ut salvemini? Tantum li-
 beram vestram voluntatem nolo cogere, ne
 salutis vestrae vis ac necessitas imponatur. Jam
 dicite peccatores & natura mortales, quid
 vos propter me Dominum vestrum perpeffi
 estis, quum ego pro vobis sum passus? Ecce
 ergo praeparatum vobis est regnum & vita,
 requies & gaudium, supplicium item aeter-
 num in tenebris exterioribus. Quam quis-
 que maluerit incedere viam, eo pergat: in
 libera uniuscujusque positum est voluntate.

Venite omnes, procidamus coram ipso,
 & ploremus coram Domino, qui fecit nos,
 dicentes: O Domine, haec omnia tu Deus
 propter nos sustinuisti; at nos peccatores
 multarum miserationum tuarum immemores
 sumus. Quid igitur peccatorum genus tibi
 incomprehensibili, benignissimo, & mise-
 ricordiae Deo retribuet? Qui gratia tua uni-
 versum terrarum orbem illuminasti, qui-
 que caeci ex utero nati oculos aperuisti;
 illumina quoque cordis nostri oculos, ut
 te diligamus, Domine, & cum desiderio

G 2

tuas

tuas jugiter voluntates perficiamus. Ecce A calix tremendi tui Sanguinis lumine ac vita plenus est. Intelligentiam nobis lumenque largire, ut cum fide, & desiderio, ac sanctificatione ad ipsum accedamus, sitque nobis in remissionem peccatorum, & non ad iudicium. Qui enim anima indigne ad divina mysteria accesserit, seipsum condemnat, non purificans se, ut Regem in thalamum suum suscipiat. Est enim nostra anima sponsa sancta immortalis sponsi. Nuptiæ autem sunt divina sacramenta, quæ in sancta anima comeduntur & bibuntur. Attende itaque tibi ipse: thalamumque tuum jugiter immaculatum custodire, & coelestem sponsum Christum Regem suscipere contende, ut in die adventus sui mansionem apud te una cum Patre suo faciat, eritque laus tibi coram sanctis Archangelis, ingredierisque in paradysum magna cum gloria & gaudio. Quid enim a te querit Deus præter salutem tuam, o frater? Si vero neglexeris, & salvari nolueris, rectasque vias Domini non ambulaveris, & mandata ejus non custodieris, teipsum interimes, & ex coelesti thalamo ejicies. Deus sanctus, qui solus est absque peccato, propter te proprio non percipit Filio; & tu infelix tui ipsius non misereris? Expergiscere igitur parumper a somno tuo, o vilis atque abjecte homo. Aperi os tuum, & invoca eum. Ora assidue, lacrymas indefinenter funde. Segnitiam atque ignaviam fuge. Ama mansuetudinem, dilige continentiam, sectare quietem, meditare psalmodiam. Dilige Deum ex tota anima tua, sicut & ipse te dilexit. Esto Dei templum, & in te excelsus Deus habitabit. Nam anima, quæ in seipsa Deum habet, templum Dei sanctum & mundum efficitur. Habitante enim Deo in anima, Angeli coelestes super ea latantur, festinantque honorare illam, utpote templum Domini sui effectam.

Beatus vir, qui te ex toto corde dilexerit, mundumque & quæcumque in eo sunt, detestatus fuerit; ut te solum Dominum sanctissimum, pretiosam margaritam, ac vitæ thesaurum possideat. Siquis ita Deum sincere diligit, nequaquam in terris ejus est cogitatio; sed sursum semper, ubi & diligit, & sicut, ut perfruatur. Inde dulcedinem sentit, inde illuminatur, inde perpetua dulcedine amoris Dei satiatur. Sed quis putas amorem Dei

digne

πελῆν αἰὲν τὰ σα θελήματα. Ἰδὲ δὲ ποτήριον
 ἔχει φρικτὸν σε αἵματος πολλῆς φωτὸς καὶ ζωῆς
 τῆς τοῦ. Ἡμῖν χάρισον σωῆσαι καὶ φωτισμὸν, ἵνα
 μὴ τῶς πείρας τῶν σα καὶ ἀγίαςμῳ προσερχώμεθα
 αὐτῷ, ἵνα γένηται ἡμῖν ἀμαρτιῶν ἄφεσις, καὶ
 μὴ εἰς κατάκριμα. Ὁ γὰρ προσερχόμενος τοῖς
 θεοῖς μυσηίοις ἀναξίως τῇ ψυχῇ, ἑαυτὸν κατα-
 κρίνει, μὴ ἀγνίσας ἑαυτὸν βασιλέα δεξασθῆναι ἐν τῷ
 αὐτῷ νυμφῶνι. Ἡ ἡμετέρα ψυχὴ νύμφη ἀγία
 ἐστὶν ἀθανάτη Νυμφίς. ὁ δὲ γάμος τυγχάνει
 τὰ θεῖα μυστήρια ἐοδιόμενα ἑοιωόμενα ἐν τῇ
 ἀγίᾳ ψυχῇ. Πρόσεχε οὖν σεαυτῷ τὸ νυμφῶ-
 ναί σε αἰὲν ἀσπίλον διατηρεῖν, καὶ τὸ ὄψον δε-
 ξασθῆναι ἐράνιον Νυμφίον, Χριστὸν τὸ βασιλέα, ἵνα
 ἔν τῇ ἡμέρᾳ τῇ αὐτῇ πύσσις, μονὴν πρὸς σε
 ποιήσῃ σὺ τῷ ἰδίῳ Πατρὶ, καὶ ἐμφορῶν
 ἀγίων Ἀρχαγγέλων ὁ ἐπαυγὸς σοι ἔσῃ, καὶ εἰς
 τὸ πρῶτον μὴ δόξης μεγάλης καὶ χαρᾶς ἐ-
 σελεύσῃ. Τί γὰρ ζητεῖ ὁ Θεὸς πρὸς σε, ἀ-
 δελφε, πολλὸν τὸ σῆς σωτηρίας; Ἐὰν δὲ σὺ ἀμε-
 λῆς, μὴ βυλόμενος σωθῆναι, ἔτι πᾶς διδασκᾶς
 οὐδὲς ἔστι Θεὸς μὴ βαδίζεις, καὶ πᾶς ἐντολὰς αὐτοῦ
 μὴ θελήσῃς ἐπιτελεῖν, σεαυτὸν ἀποκτενεῖς, καὶ
 σεαυτὸν ἐκβαλεῖς ἔξ ἐράνιου νυμφῶνος. Ὁ Θεὸς
 ὁ ἅγιος, ὁ μόνος ἀναμάρτητος, ἔστι ἑαυτῷ μονο-
 γῆς ἀγάπῃ σε ὅσον ἐφείσατο. αὐτὸς δὲ, ὃ ἀδελφε,
 σεαυτὸν ὅσον ἐλεῖς; Νῆψον οὖν ἡ ψυχὴ σε ὀλί-
 γον, ὃ ἀτελές. Ἀνοιξὺν δὲ εἶμα σε, πρὸς κα-
 λῶν αὐτῶν. δεήσῃσι συνεχῶς, δάκρυον διη-
 νεκῶς, φεῦγε τὴν χαυνότητά. ἀγάπα φρόνητα,
 τὸ ὄψον ἐγκράτεια, ἀσκήσον ἡσυχίαν, μελέτα
 ψαλμωδίαν. Ἀγάπησον τὸ Θεὸν ὅσον ὅλης σε τῇ
 ψυχῇ καὶ σώσῃ σε ἡγάπησε. Ἡμεῖς ναὸς ἔστι Θεὸς,
 καὶ ἐνοικήσῃ ἐν σοὶ ὁ Θεὸς ὁ ὑψίστος. Ψυχὴ γὰρ
 ἡ ἔχουσα τὸ Θεὸν ἐν ἑαυτῇ, ναὸς τυγχάνει Θεοῦ
 ἁγίου ἑοικέντος. ἐπεὶ αὖν οὖν ὁ Κύριος ἐνοί-
 κησιν τῇ ψυχῇ, ἄγγελοι ἐράνιοι ἀγαλλονται ἐν
 αὐτῇ καὶ πρὸς αὐτὴν φροσιμῶσιν τῇ ψυχῇ, διότι
 ἡ ναὸς τυγχάνει ἔξ αὐτοῦ Δεσποτῆ.

Μακάριος ἄνθρωπος, ὅστις σε ἡγάπησεν
 ὅσον ὅλης αὐτῇ τῇ ψυχῇ, ἐμίσθῃ τὸ κόσμος, καὶ
 τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἵνα μόνον σὲ ἔχῃ τὸ πανά-
 γιον Δεσποτῆ, τὸ καλὸν μαργαρίτην, τῇ ζωῇ
 τῇ θησαυρόν. Εἴ τις ἔτις ἀγαπᾷ τὸ Θεὸν εἰλι-
 κινῶς, ἐκείνους ἐπὶ τῇ γῆς αἰὲν ὅσον ἔστιν ἡ ἀφ-
 νοία, ἀπὸ ἀνω πάντοτε, ὅπερ ἡγάπησε καὶ διέψα
 ἐπιτυχῆν. Ἐκεῖθεν γλυκαίνεται, ἐκεῖθεν φω-
 τίζεται, ἐκεῖθεν κορέννεται τῇ γλυκύτητι αἰ-
 καὶ τῇ ἀγάπῃ ἔστι Θεοῦ. Περὶ τῇ γλυκύτητι τῇ
 ἀγά-

ἀγάπης τῷ Θεῷ, τίς ἄρα διωθήσεται ἐπ' αὐτῷ; Παῦλος ὁ ἀπόστολος, ὁ γλυσάμενος αὐτῆς, καὶ κορεθεὶς ἔξ αὐτῆς, αὐτὸς βοᾷ, καὶ λέγει· ἔτε ἄνω ὕψωμα, ἔτε κάτω βάθος, ἔτε ζωὴ, ἔτε θάνατος, ἔτε ἄγγελοι, ἔτε ἀρχαὶ καὶ ἑξουσίαι, ἔτε κτίσις ἑτέρα, πάντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἢ δύνανται χωρίσαι τῆς ἀγάπης τῷ Θεῷ ψυχὴν τὴν γλυσαμένην τῆς γλυκύτητος αὐτῆς. Πῶς αἰθανάτον ὄσιν ἡ ἀγάπη τῷ Θεῷ, ὑψίστη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ μισοὶ τὰ γήινα. Καὶ διδάσκουσιν ἡμᾶς οἱ ἅγιοι μάρτυρες οἱ γλυσάμενοι αὐτῆς καὶ κορεθέντες ἔξ αὐτῆς. Δεσμός ἀπαλός ὄσιν ἡ ἀγάπη τῷ Θεῷ, καὶ ἢ δύνανται ξίφος δίξομοι αὐτὴν τεμεῖν. Ἐτμῶν οἱ τύρανοι τὰ μέλη τῶν ἁγίων· καὶ ὁ αὐτὸν ἀγάπῳ σὺν ἐδύναντο τεμεῖν. Ὡς ἡ ἀπαλὸς δεσμὸς τῆς ἀγάπης τῷ Θεῷ. ξίφος αὐτὴν σὺν ἔτεμε, πῦρ αὐτὴν σὺν ἔσβεσε· βυθὸς καὶ δεσμοὶ ἑτέρα αἰεὶ κολάσας αὐτὴν σὺν ἐβύδισαν. Τίς ἄρα μὴ θαυμάσῃ, ἢ τίς ἢ μὴ ποθήσῃ τὴν ποιαντὴς ἀγάπης; Ταύτην γὰρ ἡ ἀγάπῳ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ τῇ κοσμηθῆναι αἰεὶ ἐν αὐτῇ ἡ ἀγάπη. Αὕτη ἐνέχυρον τῷ Θεῷ τυγχάνει ἐν τῇ ψυχῇ. Στύλος καὶ ἐδραίωμα πέφυκε ἐν τῇ ἁγίᾳ ψυχῇ. Αὕτη πάλιν ἡ ἀγάπη τὴν μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἡμᾶς κατήγαγε. Δι' αὐτῆς τῆς ἀγάπης ἡνοίχθη ὁ οὐρανὸς τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτῆς τῆς ἀγάπης ἡ ψυχὴ νύμφη γέγονεν αἰθανάτου Νυμφίος, ἵνα ἐνοπλιζήται τῇ αὐτῇ ἀπορέπειαν. Ὑπὲρ ταύτης τῆς ἀγάπης ἔπαθεν ὁ ἀπαθὴς καὶ καθαρὸς Νυμφίος. Ἐκτὸς γὰρ τῆς ἀγάπης εἰς ἐξὶν ἡ ψυχὴ, σὺν βίδοκα ἐν αὐτῇ ὁ ὑψίστος δεσπότης. Αἰναγκᾶσαι δέποτε τὴν προαίρεσιν αὐτῆς ἢ βύλεται ὁ Θεός· διὸ ἅπαξ ἔδωκεν τῇ αὐτῇ ἑξουσίαν πολιτεύεσθαι αἰεὶ, καθὼς βύλεται· τίς ἄρα διωθήσεται, καὶ τίς ἄρα ἐπαρκέσει δοξάσαι καὶ ὑμῶσαι τὸν Θεὸν τὸ σωτήρα πρὸς τὸ χάρισμα, ἢ ἐλάβομεν πάντες ἐκ τῆς αὐτῆς χάριτος; δοξα καὶ προσκύνησις τῇ αὐτῇ βίδοκα.

Ἀκούσατε ἀδελφοὶ τῆς καλῆς συμβουλίας τῆς ἐμῆς βίβλου· καὶ παραδίδωμεν αἰεὶ, ἕως ἡμερῶν ἔχουμεν, πολιτευόμεθα ἁγίως καὶ ἀξίως τῷ Θεῷ· ἵνα Πνεῦμα ἅγιον ἐνοικήσῃ ἐν ἡμῖν, καὶ ἡ ἀγάπη τῷ Θεῷ τελειωθῇ ἐν ἡμῖν ἢ ἐπιτελεῖν τὸ θέλημα αὐτοῦ πάντοτε· μὴ οὖν ἔχουμεν ἀδελφοὶ πλεον τῆς ἐμῆς, τὸ πᾶν ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὁρεθῇ ἐν τῷ φωτί· μὴ δεσποδίσωμεν αὐτὴν ἐν τίνι τῶν γήινων τῶν πραγμάτων καὶ ἡμεμάτων· κοσμήσωμεν δὲ αὐτὴν νηρείας καὶ ὁλοκαυστῶν,

A digne explicare poterit? Paulus Apostolus, qui gustavit eum, & satiatus est ex eo, proclamatur & dicit: neque altitudo, neque profundum, neque vita, neque mors, neque Angeli, neque Principatus, neque Potestates, neque creatura alia, neque quaecumque alia simul, poterunt a caritate Dei separare animam, quæ gustavit dulcedinem ejus. Ignis immortalis est caritas Dei, quæ a terris sustollitur, & terrena quaecumque odio habet. Et hoc ipsum nos docent sancti Martyres, qui eam gustaverant & illa se expleverant. Delicatum ac molle vinculum est caritas Dei, & tamen gladius anceps eam scindere non potest. Dissecuerunt tyranni membra Sanctorum; caritatem autem eorum nequaquam dissecare potuerunt. O molle ac dulce caritatis Dei vinculum! Gladius eam non disscidit, neque ignis extinxit. Submersio, vincula, suppliciaque illam in profundum demergere nequiverunt. Quis ergo non admiretur, aut quis non desideret hanc caritatem? nam & hanc Deus ecclesiæ suæ caritatem donavit, ut ea semper exornetur. Hæc pignus Dei est in anima: columna & firmum in sancta anima fulcrum. Hæc rursus caritas unigenitum ad nos Filium attraxit. Per hanc caritatem Paradisus apertus est. Per hanc caritatem ligatus est Fortis. Per hanc caritatem anima facta est sponsa sponsi immortalis, ut ejus decore illuminetur. Propter hanc caritatem passus est sponsus impassibilis & purissimus. * Nam si anima extra hanc caritatem fuerit, non complacebit sibi in ipsa coelestis Dominus. Omnino autem voluntatem ejus cogere non vult Deus: & ob id suæ eam libertati reliquit, ut semper agat, sicut ipsa voluerit. Quis igitur digne poterit, suffeceritque glorificare & collaudare Deum Salvatorem ob tantum donum, quod ab ejus gratia cuncti accepimus? Gloria & adoratio ejus benignitati.

F Audite fratres bonum consilium tenuitatis meæ: studeamusque semper, donec tempus habemus, caste ac Deo digne conversari, ut Spiritus sanctus habitet in nobis, & caritas Dei abundet in nobis, quo ejus semper voluntatem perficiamus. Ne aliam habeamus sollicitudinem, fratres, præter hanc solam, quomodo scilicet anima nostra in lumine inveniat. Ne vinciamus, constringamurque illam ullis rebus terrenis, aut sollicitudinibus possessionum & pecuniarum: verum exornemus eam orationibus & jejuniis, vigiliis & lacrymis, ut

quantulamcumque fiduciam anima coram tribunali tremendi Iudicis inveniatur, quando omnes animæ cum timore ac tremore adstant: quando electi ibi separabuntur a peccatoribus: quando stabunt oves a dextris, & hœdi a sinistris. Certo scitote fratres, quod in proximo est adventus Domini, ut reddat unicuique secundum opera sua; sanctis quidem & electis suis requiem in luce perpetua; peccatoribus autem, qui cum exacerbaverunt, supplicia atque tormenta. Beatus homo, qui in illa hora fiduciam invenerit, audieritque vocem illam dicentem: venite benedicti Patris mei, possidete cuncti electi regnum meum. Tunc videbit unusquisque seipsum in lumine, consideransque seipsum, cogitabit ac dicet: Numquid ipse ego sum? & quomodo hic repertus sum ego vilis & indignus? Tunc Angeli accedentes cum gaudio magno glorificabunt sanctos, enarrabuntque eis ipsorum conversationem, vitamque religiosam, continentiam, vigilias & orationem, paupertatem voluntariam, perfectam omnium rerum nuditatem, in siti patientiam, in fame tolerantiam, in oratione perseverantiam, in nuditate lætitiā: quæ omnia ob perfectam in Christo caritatem pertulerunt: atque ista magno cum gaudio sanctis prædicabunt. Iusti autem vicissim Angelis respondunt dicentes: omnino quandiu in terris viximus, ne unam quidem diem in recte factis transeginus, aut ullum opus bonum fecimus. Quibus rursus Angeli in memoriam revocabunt locum ac tempus: & seipsos admirantes, glorificabunt Deum, adspicientes corpora sanctorum super luminis claritatem in cœlo fulgentia; quod in terris voluntarie afflicti sint. Thesaurum enim in agro absconditum invenerunt, venditisque omnibus super terram, illum acquisiverunt: suaque patientia pretiosam apud se margaritam occultaverunt, vestemque immaculatam compararunt. Modicus est labor exercitationis, fratres: at requies maxima. Exiguo durat tempore labor continentie: sed requies ejus in paradiso deliciarum permanet in seculum seculi. Siquis forte sibi conscius sit, quod peccaverit Deo, & intentione atque proposito animi laxato sponte deliquerit, quamdiu tempus supererit, ex affectu lacrymas fundat, jugiterque plangat, ut lacrymis suis divinam cordi suo gratiam conciliet. Possideat compunctionem, lavet corpus suum lacrymis atque singultibus. Ingens est vis lacrymarum, fratres, plurimumque valent lacrymæ, quæ secundum Deum sunt, quando quis Deum orans, corde illustratur.

Volo igitur vobis, fratres, virtutem atque potentiam lacrymarum explicare. Anna

A χαῖς, ἀγρυπνίας καὶ δακρυσιν· ὅπως ἄρῃ ἡ ψυχὴ παρρησίαν ὀλίγῳ ἐμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ κυρίου τοῦ φοβεροῦ· ὅταν παλεύσεται πᾶσα ψυχὴ ἐν φόβῳ· ὅταν γίνεται ἐκεῖ χωρισμὸς τῆς ἐκλεκτῶν ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν· ὅταν πάλιν στήκωσι πρόβατα ἐκ δεξιῶν· εἰψία δὲ ὅς ἐστι δυνάμει· πληροφωρεῖσθε ἀδελφοί, ὅτι ἐγγιστα ἐστὶ ἡ τοῦ κυρίου παρουσία, ἵνα δώσῃ ἑκάστῳ κατὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἀναπαύσῃ ἀγίους καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν φωτὶ αἰωνίῳ, καὶ κολάσῃ ἀμαρτωλοὺς ἀπορριπνύσας αὐτοὺς· μακάριος ἄνθρωπος, ὁ ὠρῶν παρρησίαν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἀκύνων τὸ φῶς· δεῦτε οἱ ἀλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, οἱ ἐκλεκτοὶ κληρονομήσατε πάντες τὴν ἐμὴν βασιλείαν· τότε ὁρᾶν ἑκάστος ἑαυτὸν ἐν τῷ φωτὶ, κατανοεῖ ἑαυτὸν καὶ ἐννοεῖται λέγων· ἄρα αὐτὸς ἐγὼ εἰμι; καὶ πόθεν ἐγὼ ὦδε ὠρέθην ὁ ἀνάξιος; προσέρχονται ἄγγελοι κυρίου χαρᾶς μεγάλης δοξάζοντες τοὺς ἀγίους, καὶ διηγνύμενοι αὐτοῖς τὴν αὐτῶν πολιτείαν, ἀσκήσιν, ἐγκράτειαν, ἀγρυπνίαν καὶ ὀλῆν, ἐκκρίσιν πεινίαν, ἀκτημοσύνην πᾶσαν, ὑπομονὴν ἐν δίψει, καρτερίαν ἐν πείνῃ, ὑπομονὴν εἰς ὀλέθρον, χαρὰν ἐν γυμνότητι ἕνεκεν τοῦ τελείας ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ, κυρίου χαρᾶς μεγάλης τοῖς δικαίοις λέγουσιν· ἀποκρίνονται δὲ αὐτοῖς οἱ δίκαιοι λέγοντες·

D παντελὲς ἐπὶ τῇ γῆς μίας ἡμέρας ἡμῶν κατόρθωμα ἐν καλῷ ἔχ ὠρέθη ἐν ἡμῖν· πάλιν δὲ ἄγγελοι ὑπομνήσκουσιν αὐτοῖς τὸν τόπον καὶ τὴν χαρὰν, καὶ θαυμάζοντες ἑαυτούς, τὸ Θεὸν δοξάζουσι, βλέποντες ἐν τῷ ἑαυτῶν σώματι τὸν ἀγίων λάμποντα ὑπὲρ τοῦ φῶς· ἐπειδὴ ἐκκοίως ἐδλίβησαν ἐπὶ τῇ γῆς· εὖρον γὰρ ἐν τῷ ἄγρῳ θησαυρὸν κεκρυμμένον, καὶ πωλίσαντες πάντα τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκείνους ἐκτίσαντο, καὶ ἀφ' οὗ ὑπομονῆς ἔκρυψαν εἰς ἑαυτούς τὸ καλὸν μαργαρίτην, καὶ ἐσθῆτα ἄσυχον· ὀλίγος πόντος ἐστὶ τῆς ἀσκήσεως ἀδελφοί· μεγάλη δὲ ἡ ἀνταπόδοσις· ὀλίγη χρονία ἐστὶν ὁ κόπος τῆς ἐγκρατείας, ἀλλ' εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐν τῷ πατρὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις αὐτῶν· εἴ τις σιωπᾷ ἐαυτῷ, ὅτι ἡμαρτεν Θεῷ πωρθέσει χαυνωθείς· ἡμαρτεν ἐκκοίως, ἕως οὗ καὶ ὅστις, δακρύσει κυρίου πόθεν, κλαύσει ἀβυσσὸς ὅπως· ἵνα ἀφ' οὗ δακρύων ἐπιστάσῃται χάρις εἰς τὸν ἑαυτοῦ καρδία· κτησάσθω κατανύξιν, λησάτω σωμα αὐτοῦ δακρυσὶ καὶ στεναγμοῖς· μεγάλη ἡ δύναμις τῆς δακρύων ἀδελφοί· μεγάλα ἰσχύει δακρυα κατὰ Θεόν· ὅταν τις ἀρχόμενος Θεὸν ἐνοπλεῖται ἐν τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ.

Βύλωμαι ἀγαπητοὶ διηγήσασθαι ὑμῖν δύναμιν

ναμιν πᾶσι δακρυῶν. Ἄννα δὲ προσδύχῃς ἔλαβεν
 τὴν Σαμὴλ τὴν προσφύτιν ὑψώμα καὶ καύχημα εἰς
 τὴν αὐτῆς καρδίαν. γυνὴ δὲ ἁμαρτωλὸς ἐν οἴκῳ
 τοῦ Σιμωνῆος πρὸς Κυεῖν ἔλαβεν ἁμαρτιῶν ἄφε-
 σιν κλάεσα καὶ βρέχουσα ἀγίας αὐτῆς πόδας.
 κατάνυξις ἀδελφοί, ἱαμα ψυχῆς ἐστίν, ἁμαρ-
 τιῶν ἄφεσιν προσξενεῖ ἡμῖν. κατάνυξις ἀδελφοὶ υἱὸν
 μονογενῆ ἐνοικίζει ἐν ἡμῖν, ὅταν αὐτὸν ποθῶμεν.
 κατάνυξις ἀδελφοί, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπιστᾷ
 πρὸς τὴν ψυχὴν. πληροφροεῖσθε ἀδελφοί, ὅτι
 ὅτι ἐπὶ τῇ γῆς γλυκύτερον τὸ χαρᾶς ὅτι κα-
 τάνυξιν. ἄρα ἔχετε πείραν δακρυῶν ὡς ἀδελφοί;
 ἐφωτίσθη τίς ὑμῶν εἰς τὴν χαρὰν ἐκείνῳ δα-
 κρυῶν καὶ Θεοῦ; εἴ τις ὑμῶν περὶ αὐτοῦ καὶ γλυ-
 κανθεὶς ἀχόρμος ποθῶν ὑψώθη ἀπὸ τῆς
 γῆς, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ γέγονεν ὅλος αὐτὸς ἔξω-
 θεν τοῦ σώματος. ἔξωθεν τοῦ αἵματος τέσσα ὅλα γί-
 νεται. ὅτι ἐπὶ τῆς γῆς τυγχάνει. ὁ τοιοῦ-
 τος, Θεῷ ἀγαλλέγεται, ἐν Χριστῷ φωτίζεται.
 μέγα δαῦμα ἀδελφοί, ἄνθρωπος ὁ χοῖκος Θεῷ
 ἀγαλλέγεται ἐν τῇ αὐτῇ προσδύχῃ. ἅγια καὶ
 καθαρά δάκρυα καὶ Θεὸν σμήχουσιν αἰεὶ ψυχὴν
 ἀπὸ τῆς ἁμαρτιῶν, καθαρῶν αὐτὴν ἀπὸ πᾶσι
 αἰσθημάτων. δάκρυα καὶ Θεὸν παρρησιᾶν δίδωσι
 πάντοτε πρὸς τὸ Θεόν. ὅτι ἰσχύει τότε οἱ ῥυ-
 παροὶ λογισμοὶ πλησιᾶσαι τὴν ψυχὴν, ἔχουσαν
 κατάνυξιν πάντοτε καὶ Θεόν. τί ἀνώτερον ἄρα τὸ
 γλυκύτερον αὐτῆς; τί ἀντάξιον ἄρα τοῦ μακαρι-
 σμῶς αὐτῆς, ὅταν αὐτὸν τὸ Θεὸν ἐνοπλιζέται
 ψυχὴν προσδύχομένη αὐτῷ; ὅταν ποθεῖ ἡ ψυ-
 χὴ τὸ Θεόν ὡς ἀδελφοί, αὐτὸν θεωρεῖ αἰεὶ ἐν ἡ
 αὐτῆς προσδύχῃ, καὶ εἰς αὐτὸν μελετᾷ ἐν νυκτὶ
 καὶ ἐν ἡμέρᾳ. θησαυρὸς ἀσύλητος ἐστὶν ἡ κατάνυ-
 ξιν. ἀνελκυστήρ χαρᾶς ἀγαλλέται ἡ ψυχὴ
 ἔχουσα κατάνυξιν. κατάνυξιν δὲ λέγω ἕως μίας
 ἡμέρας, ἀλλὰ τὴν γινομένην ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ καὶ
 μέχρι τέλους. τὴν κατάνυξιν ἐστὶν ἡ κατάνυξις
 ἀρδύουσα τὴν ψυχὴν πᾶς καρποφόρος φυτὰ. φυτὰ
 δὲ καρποφόρα πᾶς ἀρετῆς δὲ λέγω καὶ πᾶς καρπο-
 δώματα, ἀρδύομενα αἰεὶ δάκρυσι καὶ προσδύ-
 χαῖς. φύτλυσον φυτὰ καρποφόρα ἀδύαλῃ ἐν τῇ
 ψυχῇ σου αἰεὶ. ἀρδύσον αὐτὰ πάλιν δάκρυσι
 ἀχόμενος. φυτὰ ἀρδύομενα δάκρυσι καὶ προ-
 σδύχαῖς καρπὸν φέρει ἀδύαλῃ, χρησιμθόντα ψυ-
 χῇ καὶ ἐκκλητὰ. ὡρᾶ ἐσονταί σου τὰ φυτὰ ἀ-
 δελφε, δάκρυσι ἀχόμενος, ἵνα ἀρδύομενα
 αὐξάνῃ, καρποφορεῖ ἡμέραν καὶ ἡμέραν. μὴ
 γίνῃ μιμητὴς χαυνῆ καὶ ἁμαρτωλῆ. λέγοντος
 καὶ ἐκείνου, ποιῶντος δὲ ἐδέποτε. ῥαθύμως τῇ

προ-

A na per orationem accepit Samuelem prophe-
 tam in exultationem & gloriam cordis sui.
 Mulier quoque peccatrix in domo Simonis a
 Domino, lacrymis sanctos ejus rigando pe-
 des, veniam ac remissionem consequuta est
 peccatorum. Compunctio, fratres, sanitas
 est animæ, remissionemque peccatorum no-
 bis conciliat. Compunctio, fratres, unige-
 nitum Dei Filium in nobis habitare facit,
 dum eum desideramus ac quærimus. Com-
 punctio, fratres, Spiritum sanctum ad ani-
 mam invitat & attrahit. Certo scitote, fra-
 tres, non esse in terris quid dulcius gaudio
 quod ex compunctione oritur. Putatisne vos
 lacrymarum habere experientiam, o fratres?
 numquid quis vestrum ab illo lacrymarum
 gaudio, quod secundum Deum est, illumi-
 natus reperitur? Siquis vestrum expertus la-
 crymarum dulcedinem, mediante oratione
 desideraverit elevari e terris, in hora illa to-
 tus hic extra corpus fertur, extra seculum
 universum totus est, nec amplius conversatio
 ejus invenitur in terris. Talis quippe cum
 ipso Deo colloquium habet, & in Christo il-
 luminatur. Magnum sane miraculum, fra-
 tres, quod terrenus homo in oratione sua
 cum Deo sermones conferat. Sanctæ ac pu-
 ræ, quæ secundum Deum sunt, lacrymæ sem-
 per animam a peccatis abstergunt, eamque
 ab iniquitatibus expiant. Lacrymæ secundum
 Deum, fiduciam jugiter ad ipsum Deum præ-
 bent: nec prævalent unquam cogitationes
 sordidæ appropinquare animæ compunctio-
 nem cordis secundum Deum semper habenti.
 Quid ergo hac dulcedine potest esse subli-
 mius? quid ista beatitudine desiderabilius?
 quum anima ipsum Deum in oratione contem-
 platur? Quando enim anima Deum desiderat,
 o fratres, semper eum sua precatione intuetur,
 ipsumque meditatur die ac nocte. Thesaurus
 securus est compunctio cordis, gaudioque in-
 effabili exultat anima compunctionem ha-
 bens. Compunctionem autem dico, non unius
 tantum diei, sed quæ noctu diuque, & usque
 in finem perseverat. Fons est purissimus com-
 punctio cordis, fructuosas animæ plantas ir-
 rigans: dico autem fructuosas plantas, opera
 bona atque virtutes, quæ assidue lacrymis
 precibusque irrigantur. Quare fructuosas spe-
 ciosasque plantationes in anima tua semper
 plantare contende, easque lacrymis & oratio-
 nibus irriga: plantæ enim lacrymis precibusq;
 irrigatæ, uberrimos fructus proferunt, electos
 animæque utilissimos. Speciosæ sint plantæ
 tuæ, o frater, mistas lacrymis preces fundens,
 ut sic irrigatæ crescant, fructumque proferant
 de die in diem. Noli imitari hominem desi-
 diosum & peccatorem, semper dicentem &
 nunquam facientem: qui ex proposito negli-

gens

gens est, nec puram orationem nec cordis compunctionem habens : qui agnoscit seipsum semper peccatorem, semperque futurorum supplicium reformidantem, nullamque excusationem pro delictis negligentiae suae habentem.

Quapropter vos obsecro, fratres mei sancti, qui Deum timetis, & quæ illi sunt placita semper facitis : intercedite apud ipsum pro me misero, ut veniat super me gratia ejus propter vestras orationes, salveturque anima mea in tremenda & magna hora illa, quando venerit Christus ; ut reddat unicuique secundum opera sua. Gloria soli Deo, immortalis, sancto, immaculato atque tremendo, bono & misericordi, qui linguam nostram movet redditque expeditam sua gratia ad dulciter canendum verba judicii, & caritatis atque compunctionis, in ædificationem animæ, illuminationem cordis, mentisque utilitatem : ut omnis anima horum meditatione atque dulcedine ad vitam trahatur æternam. Amen.

EJUSDEM
SANCTI PATRIS
EPHRAEM SYRI

DE RECTA VIVENDI RATIONE.

CAPITA XC.

I.

Rectam vivendi rationem expetis? Te in humilitate exerce, sine qua recta vitæ ratio consistere nequit.

II.

Viator ab initio deflectens viæ, in peregrina regione errabundus divagatur. Et qui ab humilium declinat semita, in castris justorum suum non figet tabernaculum.

III.

Omnia tua cum humilitate in nomine Salvatoris nostri Jesu Christi operare : & in hoc fructus tuus in cœlum extolletur. Superbia enim arbori excelsissimæ, sed putridæ similis est, cujus undique facile confringuntur rami : in quam si quis ascenderit, celeriter in profundum corruet.

Ini-

Aποδέσει, μὴ ἔχοντος καθαράν διχὴν, ἢ κατάνυξιν· γινώσκοντος ἑαυτὸν πάντοτε ἁμαρτωλὸν καὶ φοβούμενον αἰεὶ τὴν κόλασιν· ἀπολογίαν ὅλως μηδεμίαν ἔχοντος πρὸς τὴν πλημμελημάτων αὐτοῦ χρονοτόκον.

B Παρακαλῶ ὧν ὑμεῖς ἀδελφοί μου ὅσοι, φοβόμενοι τὸ Θεόν, καὶ ποιῶντες πάντοτε τὰ αὐτοῦ ἀρετὰ, πρεσβύσατε πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ ἐμῶν οἰκτρῶν, ἵνα ἔλθῃ ἐπὶ ἐμοὶ ἡ ἀγία αὐτοῦ χάρις καὶ πᾶσι ὑμῶν διχαίαν, καὶ σωθῇ με ἡ ψυχὴ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ καὶ μεγάλῃ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστὸς ἀποδόναι ἑκάστῳ κατὰ τὰ πράξιν αὐτοῦ. Δόξα τῷ μόνῳ Θεῷ, ἀθανάτῳ ἀγίῳ, ἀχραντῷ καὶ φοβερῷ, ἀϊαδῶ καὶ βασιλευσίν, τῷ κινήσαντι ἡμῶν γλώσσας διὰ χάριτος, τῷ μελωδῆσαι ῥήματα κρείσεως καὶ ἀγάπης καὶ κατανύξεως, πρὸς οἰκοδομὴν τῆς ψυχῆς, φωτισμὸν τῆς καρδίας, ἀληθείας ὄφελος. ἵνα πᾶσα ψυχὴ μελωδῶσα αὐτὰ, γλυκανθεῖσα ἐλκευθῇ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ
ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΥ ΒΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ὁ

A.

Oρθὴ βίος ὀρέγῃ; παπεινοφροσυνῶν ἀσκησοι· ταῦτες γὰρ ἐκπὸς ὀρθοῦ βίου ἔχονται.

B.

E

Oδοιπὸρος ἀνὴρ ἀρχὴν ὁδῶ ἀπλήσας, ἐν ἀνοδοπῇ χώρᾳ ὁ ποιῶν πλαιῖται. καὶ ὁ ἐκκλίνας ἑαυτὸν τῇ ὁδῇ τῇ παπεινῶν, ἐπὶ σκηνὴν αὐτοῦ ἐν πρὸς ἐμβολαῖς οὐκ ἔστι.

Γ.

F

Eργασθῶν ἐν παπεινοφροσυνῇ πάντα τὰ ἔργα σου, ἐπὶ ὀνόματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ἐν τούτῳ ὑψωθήσεται σε ὁ καρπὸς εἰς ἔραον. ἡ γὰρ ὑψηλοφάνεια εἰσὶν ὑψηλοπᾶται δένδρῳ σεσηπότι, πάντοθεν ἀνδρῶν ἔχοντι τὰς κλάδους· καὶ ἀνελεθὼν ἐν αὐτῷ παχέως καταπράγῃ ἐξ ὑψους.

Αἰ-

Δ.

A

IV.

Αρχὴ ἐγκαταλήψεως ἀνθρώπου, ἀφιστῆναι ἑαυτὸν ἵπὸ παπεινοφροσύνης· καὶ ὁ ἐγκαταλειφθεὶς ἵπὸ Θεοῦ, τωιγήσεται, ὡς Σαὺλ ἵπὸ τωιτηρῆ τωιδύμπτως.

Initium desertionis hominis est recessus ab humilitate. Qui autem a Deo deseritur, ab improbo spiritu præfocabitur, 1. Reg. 19. sicut Saul.

E.

V.

Πνιγμὸν χαλεπὸν ἦγῃ, πὰς τῆς ἀμαρτιῶν συνοχὰς, καὶ ὅ μὴ ἀναδύναι ἐκ τῇ τωλημμύρας αὐτῆς, ἕως ὥρας θανάτου.

B

Gravem puta suffocationem, peccatorum premi consuetudine, neque ab eorum inundatione ad mortis usque horam emergere.

ς.

VI.

Εἰ ἀν καπνοήσης ἀκείβας, ἀρήσης πὰς τωγίδας ἔχθρῃ κεχειρισμένης μέλιτι καὶ γλυκασμῷ. ἢ ὁ θέλων γεύσασθαι ἔ μέλιτος, ἵπὸ τωαγίδος συλληφθήσεται.

C

Si diligenter attenderis, inimici laqueos tamquam mellis dulcedine circumlitos deprehendes : ut si quis mellis gustare dulcedinem velit, laqueo capiatur.

Z.

VII.

Μὴ ἐπιθύμει ἔ πύττα μέλιτος, καὶ ἵπὸ τωαγίδος ἔ μὴ ἀλοιῆς· ἢ γὰρ γλυκύτης αὐτῆς ἔχατον χολῆς καὶ τωικείας ἐμπιμπλᾷ τὰς ιδίους ἐρασάς.

D

Cave mel ejusmodi appetas, ne illius laqueo constringaris : dulcedo enim ejus ad extremum felle & amaritudine suos amatores replet.

H.

VIII.

Ταπεινοφροσύνην ἀγάπα, καὶ ἵπὸ τωαγίδος ἀσβολικῆς ἔ συλληφθήσῃ τωτέ. ἀνώτερος γὰρ ἔσῃ σφόδρα τῆς τωαγίδων ἔ ἔχθρῃ, ἵπὸ ὅζυπτα πτερῇ κωφισζόμενος αἰ.

E

Humilitatem dilige, & nunquam diaboli laqueis capieris : velocissimis enim alis semper sublevatus, sublimior eris, quam ut inimici retibus capi possis.

Θ.

IX.

Εἰ ἀν θεάσῃ τινὰ νεανιδόμωμον, τωιδαιὸν τῇ ὄψει, καὶ ἀνδρὸν τῇ ἐοθῇτι, ὅχλον σωμάτων τωεφερόντα, μὴ ζῆλῃ, μηδὲ θορυβῇ. ἀλλ' ἐγκρατὴς ᾖ καὶ ἀσπνοήματος. καὶ ὅψει αὐτὸν μετ' ὀλίγον σθευνόμενον. Μόνοι γὰρ ὀζήνησιν καὶ διέλαμψαν οἱ χτ' βέλησιν Θεοῦ τωλιτευσάμενοι.

F

Siquem videris superbia elatum, aspectu luculento, habituque splendido, ac magna comitantium caterva stipatum, noli invidere, aut turbari; verum mente atque cogitatione temperans esto, & paulo post extinctum cum videbis. Soli enim florent atque resplendent qui ad nutum & voluntatem Dei vitæ suæ rationem instituunt.

I.

X.

Οἱ ᾄόμενοι πωδαῖοι, βιάρεσσι τῷ Κυρίῳ, ἔ πωρσοῖχον πῶς ἀνδρῶν ἔ βίς· ἐπιστάμενοι σαφῶς, ὅτι ὡς ἀνδρὸς χόρτε παχὺ ζῆφαιθήσονται· ἡμεῖς δ' οἱ ἀμελεῖς, εἰ ἀν θεα-
Tom. II. σῶμε-

Qui ob pietatis virtutisque studium Domino grati sunt, nequaquam iis quæ in hac vita sunt jucunda, attendunt, clare scientes illa non secus, quam flores agri velociter exarescere. Nos vero pigri ac desides

des, siquem corpulentum, genibusque rubicundum adspexerimus, hunc judicamus beatum, quamvis in extrema is impietate versetur. Unde fit, ut procul a nobis laboriosam vitam repellamus, ignorantes quantam in se dignitatem habeat Ascetarum vita: quapropter etiam temperantiam ac sanctitatem averfamur detestamurque.

A σώμεθα πολυσαρκίᾳ σώματος, ἐρυθρόν τῆς πρᾶξης, τὸν μακαρίζομεν, καὶ ἐχάτη ἀσεβείᾳ κατὰκεταί ὁ ποιῶν. πόρρω ἀφ' ἐαυτῶν ῥίψαντες τὸ ἐπίπονον βίον, οὐκ ἐπιτάμενοι ὁποῖον αἰζίωμα ἔχει τῆς ἀσκητῆς ὁ βίος. τέττε χάριν σωφροσύνη μεμίσσηται πρὸς ἡμῶν, καὶ ὁ ἀγίασμός ἐβδέλυκται.

XI.

B

AI.

NE puerilibus ludis attendamus, fratres, sed perfectam vitæ rationem amplectamur semper, ne Ascetarum privati gaudio, æternis suppliciis deputemur.

MΗ' πορώχωμεν, ἀδελφοί, παιδικοῖς ἀδύρμασιν, ἀλλὰ τέλειον βίον ἀναλάβωμεν αἰεὶ, ἵνα μὴ στερηθῶμεν τῆς χαρᾶς τῆς ἀσκητῆς, καὶ ὡς ἐδοξάμεν εἰς ἀγωνίαν κόλασιν.

XII.

IB.

BEatus qui spe bona plenus est, & bonis cogitationibus illuminatur: ejus enim gloria magna erit & numquam definens.

C **M**Ακάριος ὁ παισιθεὶς τῆς ἀγαθῆς ἐλπίσι, καὶ λαμπρυνθεὶς ἐν ἀγαθῆς ὀννοίας. ὅ γὰρ κλέος τέττε πολὺ καὶ ἀληκτον.

XIII.

II.

Quiete atque silentio delectemur, ut ex inspectione nostrorum peccatorum semper humiliemur; non ut arrogantia & malitia cogitationes, tamquam pestiferas quasdam belluas, foveamus.

D **H**'Συχίαν μεταδιώζωμεν. ἵνα θεωρῶντες τὰ ἐαυτῶν πλημμελήματα, ταπεινωθῶμεν αἰεὶ. καὶ ἔχῃ ἵνα θρέψωμεν οἰήσεως λογισμόν ἢ πονηρίας, καθάπερ τὰ ἰοδόλα ζῶα.

XIV.

AI.

Silentium & quietem diligamus, ut cor mundum possideamus, templumque nobis concreditum a peccatorum corruptione immaculatum purumque servemus.

E **A**'Γαπήσωμεν τὴν ἡσυχίαν, ἵνα χαρῶμεν καθαρὰν τὴν καρδίαν. καὶ ἀσπίλος φυλαχθῇ ἀπὸ φθορᾶς ἀμαρτιῶν, ὃν ἐπιβλήθηται, ἰαός.

XV.

IE.

PUlchra est oratio, quæ cum gemitu & lacrymis tacite peragitur. Quæ enim cum clamore fit, ut audiatur ab aliis, humanæ laudis studium designat. Qui autem cum scientia & fide orat, Dominum in conspectu suo prospicit, nos scilicet in illo vivere, & moveri, & esse.

F **K**Αλὴ ἡ πρῶτη μὲν σεναγμὸς καὶ δακρύων, καὶ τὰυτα καὶ ἡσύχως πρῶτῳ κινήσει. ὅ γὰρ εἰς ἀκρῶν κράζειν ἀνδρωπαρεσκειᾶς σημεῖον. ὁ γὰρ ἐν γνώσει καὶ πίστει πρῶτῳ κινήσει, καὶ Κύριον ἐνώπιον αὐτοῦ πρῶτῳ, καθότι ἐν αὐτῷ ζῶμεν, καὶ κινῶμεθα, καὶ ἐσμεν.

XVI.

Is.

SI cor obduratum habeas, plora coram Deo, ut cognitionis tibi lumen infundat; illosque, qui in cordis fervore clamores in coelum emittunt, cave ne irrideas.

O **E**'Αν πεπώρωτά σε ἡ καρδία, κλαῖε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐπιταῖνη σοι φωτισμὸν γνώσεως, καὶ μὴ σκώπη τις ἐν θερμότητι καρδίας βοῶντας εἰς ὕψαιον.

Qui

IZ.

A

XVII.

Ο Γὰρ σκώπων τὰς πονητικὰς, δῦλον παρέσχει ἐαυτὸν ἰσὺ Δολίῳ, ὁκνεῖν ἐπιπλέον τὰ μυστρά δελήματα. ὁ ποιῶν ἢ μὴ ὄρη χαρὰν τῇ ἡτοιμασμένῳ τοῖς δούλοις τῷ Κυρίῳ.

Qui honestis occupatos laboribus irridet, diaboli servum se facit; sceleratque ejus voluntati obsequens, gaudium quod Domini servis præparatum est, non inveniet.

IH.

XVIII.

ΣΤ' ὅ, ἀσκητὰ, ἐν γνώσει ἐπιτέλει τὰ ἔργα σου πάντοτε, καὶ μὴ διδῶμεν ἀφορμὴν τοῖς ζητοῦσιν ἀφορμὴν.

B

TU autem, Asceta, actiones tuas cum judicio semper exequere, ne occasionem præbeamus quærentibus occasionem.

IO.

XIX.

ΟΥὰν τῷ ἀνελεήμονι καὶ ἑαυτῷ τῷ δολίῳ καὶ ἑαυτῷ τῷ τρυφῇ. πικρὸς γὰρ συναντήσῃ αὐτοῖς ὁ ἄδης. ἡ ποδῶν γὰρ ἑαυτὸς πρὸς χάριν γαστριμαργίας, καὶ τὸ Θεὸν ἀδελφῶν, ἵνα ἀρχὴν καὶ ἀξίαν ὀρώσιν, ἐν τῷ ματαίῳ βίῳ τέτῳ. Ἡλθεν ἄφνω θάνατος, ἔξηρανεν τὸ λαμπρόν, ἐν ᾧ ἡ λαμπρά ἐδέσματα ἐδέχοντο συνεχῶς. κατήργησε τὴν ἀρχὴν, δι' ἧς ἠδέσθην τὸ ποιήσαντα αὐτὸς. ἐρρίπηται λοιπὸν ἐπὶ γῆς, ὡς κοπρία, τὰ σώματα τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἄγονται αἱ ψυχὰς εἰς τὸ τόπον τὸ ἴδιον.

C

VÆ homini immisericordi, væ dolofo, & væ deliciis dedito: quoniam acerba eos inferni manent tormenta. Ventris enim quum seipsum servos exhibeant, Deum aspernantur, ut principatus ac dignitates in vana vita consequantur. Verum mors repente superveniens, eorum guttur exsiccat, quo assidue lautæ epulas excipiebant: principatum destruit, quo ipsi suum creatorem spernebant: denique infelicium cadavera, velut sterco- ra, in terram projiciuntur, animæ vero ad loca propria abducuntur.

D

K.

XX.

ΤΑ' περιπατῶν βίῳ θεωρῶν, πρὸς σε μὴ ἐλκυσθῆς. ἐν αὐτοῖς γὰρ κέντυται ἡ παγὶς τῷ θανάτῳ. Καὶ γὰρ ὁ αἰλιθὺς, ἢ γυμνὸν χαλᾷ ὃ ἀγκιστρον.

QUum ea quæ sensui jucunda sunt in vita conspicias, vide ne capiaris iisdem: nam in illis laqueus mortis latitat. Neque enim nudum piscator hamum in aquam demittit.

KA.

E

XXI.

Τῇ ἐπιθυμίᾳ ὁ ἔχθρος, ὡς δέλεαρ ἐν ἀγκίστρῳ, κέχρηται, ἵνα ἀπασαν ψυχὴν ὑπὸ δουλοῦ ἐαυτῷ κατεργάσῃ ὁ Μισρός.

Concupiscentiæ retia, velut escam in hamo, tendit adversarius, ut animas omnes sibi obnoxias reddat improbus.

KB.

XXII.

Η Πρώτη συλληφθεῖσα ψυχὴ, παγὶς ἔσται ἑτέρας πρὸς ὁκνεῖν δελήματα, ἐγγλυκάνουσα τὰς μὴ πειρασθείσας ψυχὰς τῇ τῷ δράκοντος πικρίᾳ. Καὶ γὰρ πέρδιξ συλληφθεῖς δέλεαρ ἔσται τοῖς μήπω ὑπὸ βρόχων ἀλῶσι. εἰσὶ γὰρ τῶν οὐρανῶν, κύκλῳ αὐτῷ ἰσὺ βρόχῳ, τὰς καλῶς ἡτοιμασμένας θηρῶναι.

F

QUæ primum capta fuerit anima, ad alias decipiendas fit quasi laqueus, ut voluntati inimici obsequantur: inescatque animas illas, quæ nondum Draconis acerbiteratem sunt expertæ. Nam & per-dix comprehensa pro esca illis proponitur, quæ nondum laqueo captæ sunt. Circa illam enim aucups laqueos figit, ut reliquas circumvolitantes capiat.

XXIII.

A

ΚΓ.

AB excolenda virtute non te deterreat labor : absque labore enim virtus cognosci non potest.

Τὴν ἀρετὴν ἀσκει μὴ ἐμκακῶ ἐν τοῖς πόνοις· δίχα γὰρ πόνῳ ἀρετὴ ἔγνω-
εῖζεται.

XXIV.

ΚΔ.

INter labores sursum animi aspectum at-
tolle, contemplanque gaudia illa, B
nullos recusabis labores.

Α*Νω ἔχε ἐν τοῖς πόνοις ὃ τὴ ψυχῆς ὄμ-
μα· καὶ θεωρῶν τὴν χαρὰν ἐκείνῳ, ἔ-
ωδαιτῆσθαι τὰς πόνους.

XXV.

ΚΕ.

Honestos labores laboriose ac studiose
suscipito, ut labores inanium laborum
effugias. Justorum enim labores fructum
vitæ proferunt. At labores peccatorum, la-
queis & æumnis pleni sunt.

Πόνον πόνει ἐμπόνως, ἵνα ἀφραδράσῃς τῶν
ματῶν πόνων τὰς πόνους· οἱ γὰρ πό-
νοι πᾶν δικαίῳ καρπὸν ζωῆς βλαστάνουσιν· οἱ δὲ
πᾶν ἀμαρτωλῶν, πλήρεις εἰσὶν ἀγκυόνων.

XXVI.

Κς.

Secundum Deum tribulationes atque an-
gustias vitæ præsentis patienter sustine-
to, & nequaquam sanctorum spe frustrabe-
ris. Jugum enim inimici mortiferam in se
tristitiam continet.

Κατὰ Θεόν, ὑπομένειν τὰς θλίψεις τῆ
ἐνεσώτου βίης, καὶ ἔμπαυθησθαι τὴν ἐλ-
πίδος πᾶν ἀγίῳ· ὁ γὰρ ζυγὸς τῆς ἐχθρῆς, λυ-
τῶν ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν θάνατον τίκτησαι.

XXVII.

D

ΚΖ.

Qui vanam vitam sequuntur, bene sa-
pienterque operantes supplantare stu-
dent, ne illorum ipsi præsentia co-
arguantur. Eorum autem ruina, pietatis
athletas coronam promereri ostendit.

Οὐ μάταιον βίον ποιοῦντες, τὰς ἐν γνώσει
ποιοῦντας, ὑποσκελίσαι βέλονται, ἵνα
μὴ ἐν τῇ συνέγγυς τῇ ἐλεγχον ἔχωσιν· ἢ τῇ ἐκεί-
νων κατάπησις, φανερὰς ἀναδείκνυσιν τὰς τῆς
ἀσθενείας ἀδυνατίαις.

XXVIII.

E

ΚΗ.

Humilitatem cole, ne fructu honesto-
rum tuorum laborum destituaris : hac
enim rejecta, inter eos qui in vanum la-
borant, ipse quoque refereris.

Ταπεινοφροσύνην ἀσκησον, ἵνα μηδὲν ζη-
μιωθῇς πᾶν καλῶς ἐργασµένων· ἢ τῇ
ταύτῃ ἀπώσῃ, σὺν τοῖς ματαγοπόνοις καὶ αὐ-
τὸς λογιθῇς.

XXIX.

ΚΘ.

Recte ne vis animum instituere? Te-
ipsum prudenter contra voluptatum
cogitationes undique munias, ne ab iis ab-
sorbearis, naufragiumque patiaris in portu.

Χειραγωγῆν ψυχὴν βέλει; ἀσφαλίζε σεαυ-
τὸν πάντοθεν ὡς σινεπὶς, ἵνα μὴ καπι-
ποντιωθῇς ὑπὸ ἡδονικῶν λογισµῶν, καὶ τὸ πᾶν
ἐν τῷ λιµνὶ γένηται.

Α.

Α

XXX.

Εἂν λιμνὴ βέλει ἔῃ ἀσφαλῆ, τὸς πο-
βόλους ἀλκίμοις καθεδράωσον, ἵνα μὴ
ὑπὸ λαίλαπος ἡδονῶν σαλευθῶσιν διχέρως, καὶ
ναυάγιον ἀντὶ λιμνὸς ἔσῃ.

ΛΑ.

XXXI.

Μὴ ἐμπλεκε ἄγκυραν τῇ ἀγκύρᾳ, εἰ
κεφόν τι ὑπολέλειπται ἐν σοί, ἵνα μὴ
καταπαυθῇς ὑπὸ παθῶν διχέρως. ὁ γὰρ βε-
λόμενος ἀνεκλύσαι τὸ πρῶτον ἐν λάκκῳ, ἀνδρείῳ
λογισμῷ ἐπιλαβέσθαι οὔεται, ἵνα μὴ ὑπὸ τῷ
ἐκείνῳ ἀγκύρας καταπαυθῇ ἐν τῷ αὐτῷ βυθῷ.
οἱ γὰρ ἐμπαθεῖς λόγοι, ὅταν ὁρῶσι χῶρον, ὡς
ὑπὸ ὀγκύνων καθέλκυσαι τὴν ψυχὴν.

ΛΒ.

XXXII.

Φεῦγε αἰὲ σωτυχίας ἐπιβλαβεῖς, καὶ ἐν
ἀσείῃς πολλὴν ἢ ψυχὴν σε.

ΛΓ.

XXXIII.

Χαλῶσμα καθίστα ὁ μοναχὸς, μὴ πράτ-
των ἐν σωφροσύνῃ πνευματικῇ πάντα αὐτοῦ
τὰ ἔργα. ἀκεραίως γὰρ καὶ σοφῶς βέλει ὁ λό-
γος ὑπάρχει πάντας ἡμέρας.

ΛΔ.

XXXIV.

Εἂν μὴ ἐπυρώθῃς σφοδρὰ ὑπὸ τοῦ ἁγίου
πνεύματος, μὴ θέλε ἀκέναι ἄνοτελεις
λογισμούς. διττὸν γὰρ πόλεμον ὁρῶς ἐν αὐτοῖς·
προσηγυμῶς μὲν τῶν μνημάτων τῶν ἀκνωθέντων
ἐνασελγάνειν τὴν ψυχὴν· ἐπὶ τὰ δὲ ἐναντίωσιν
φέρειν ὑπὸ τοῦ ὑποδεδωμένου, ὅταν μὴ θανάτῳ ψυ-
χὴ τὰ πάθη ἀνατρέφει τῇ εὐφροσύνῃ διωά-
μει· ὁ γὰρ τοιοῦτος, ὅταν πάλιν εἰς ἀμελείας
τοῖς αὐτοῖς ἐπιπέσῃ πάθεσιν, ὃν εἴλετο διορ-
θωτῆν, ὡς πολέμιον καθορᾷ. Ἐκείνος δὲ, εἰ
ἢ σωετός, λήθην προαποιεῖ τοῦ τῷ ὑποδεδω-
μένου αὐτοῦ.

ΛΕ.

XXXV.

Ωσπερ τις ἔχων περὶ τὴν ἐν οἴκῳ, καὶ
ὄρεσσαν ἀνεωγμένην θυρίδα ἐκπετασθεῖν
τὸν οἶκον, ὃς μὲν ῥάβδος ἢ λίθος ἢ ἀνάκλησιν ποιῇ-
ται

Vis portum securum tenere? firma tibi
præsidia compara, ne voluptatum li-
bidinumque procellis ac fluctibus facile ob-
ruaris, & pro portu ipse tibi naufragium fias.

Β

Noli anchoram alligare anchoræ, ne,
siquid adhuc leve in te sit reliquum,
facile a passionibus cupiditatibusque detraha-
ris. Nam qui extrahere cupit illum, qui in
fossam incidit, virili animo apprehendere de-
bet, ne eodem in gurgite ab illius anchora
ipse quoque demergatur. Mali enim sermo-
nes, ubi locum reperiunt, quasi uncis qui-
busdam animam figunt attrahuntque.

C

Pavorum commercia semper fugito, &
in maxima tranquillitate erit animus
tuus.

D

Risui atque ludibrio fit monachus, qui
cum prudentia atque intelligentia spi-
rituali cunctas suas actiones non dirigit. Sin-
ceros enim & sapientes nos omnes esse ratio
postulat.

F

Nisi ardore sancti Spiritus valde inflam-
matus fueris, ab aliorum cogitationi-
bus audiendis abstineto. Duplici enim ab iis
bello impugnaberis: ac primum quidem,
quod eorum quæ audiuntur recordatione,
anima luxu diffuere atque lascivire inci-
piat: tum etiam quod rebellio paretur animæ
ab iis qui se illi subjecerant, nisi ea per virtu-
tem Crucifixi strenue vitiis obstiterit. Quum
enim quis per negligentiam in eadem pecca-
ta reciderit, tunc cum, quem correctorem
sibi delegerat, ut hostem intuetur. Ille au-
tem si prudens sit, cunctos errores illius qui
sibi subiectus est, oblivioni tradit.

re conatur, sed sparsis leguminum granis prudenter studet allicere atque recipere: sic quoque multa indiget prudentia atque experientia qui cogitationum maculas purgare cupit.

XXXVI.

SI lectioni incumbas, cave, ea quæ ad fastum & elegantiam tantum pertinent sermonis, persequaris, & eousque dumtaxat tuum extendatur studium, ne arrogantia spiritus cor tuum feriat: verum instar sapientis apes mel ex floribus colligentis, fructum ex iis quæ legis, pro animi medella desumito.

XXXVII.

Quemadmodum si pauper quispiam inanis gloriæ cupidus, Regis sibi nomen usurpet, ob id tamen non est Rex: sic quoque monachus occulte comedens, & ad mensam fratrum abstinentiam ac temperantiam simulans, non est Asceta, sed aranæ potius telam se texere ostendit: non enim per rectam viam ambulat sanctorum, sed illorum, qui humanas laudes affectant.

XXXVIII.

SI mundo renunciasti, munere tuo fungere, ut desideratam margaritam consequaris. Quidam enim post mundi renunciationem, e seculi vita recesserunt, alii quidem militia relicta, alii vero divitiis distributis; ad extremum vero propria voluntate ducti ceciderunt: quum nihil sit infelicius, quam a propria superari voluntate, & non ex divinæ voluntatis præscripto vitæ suæ rationes dirigere. Atque hi quum se putent quam longissime ab hujus vitæ rebus abscessisse, in ipso adhuc vestibulo hærent:

XXXIX.

Quemadmodum filii Israël quum e fornace ferrea liberati, incolumes maris rubrum transissent, donisque ejusmodi ac commodis perfruerentur, in continenti naufragium passi sunt, quod propriæ voluntatis imperio nimium se subderent: adeo ut ex tanta eorum multitudine duo dumtaxat salvati fuerint, qui divina oracula nequaquam spreverant, sed Altissimi consilium ac voluntatem pie sancteque observarant.

Qui

Aταυ τούτης, ἀλλ' ἐπιρράνας σπέρματα, ἐν σωέ-
σῃ βύλῃ τούτης ἐπιλαβέσθῃ. πολλῆς τοίνυν
σωέσεως καὶ ἐμπειρίας ἐπιδέεται, ὃ τ' ῥύπον τ'
λογισμῶν καθήρει βυλόμενος.

Λε.

BΕ'ὰν τῇ ἀναγνώσῃ κέχησται, μὴ τὸ γοργὸν
καὶ ῥητορικὸν δώκε μόνον. μηδὲ ἄλλοι τ'
του ἔγω σοι δ' σπυδαζόμενον. ἵνα μὴ ὁ τ'
αὐταρεσκείας δαίμων πλήξῃ τὴν καρδίαν. ἀλλὰ
καρπίζῃς ἐξ αὐτῶν τὰ τ' ψυχῆς ἰάματα, ὥστε
ἢ σοφὴ μέλισσα ἐπισυνάγῃσα ἐκ πάντων ἀνδρῶν δ'
μέλι.

ΛΖ.

CΩ'Σπερ κενόδοξος ἀνὴρ, ἢ πεισιστὴς πένης ὢν,
ἐπιθῇ ἐαυτῷ ὄνομα βασιλέως, ἢ ἐξί τ' βα-
σιλεὺς. ἢ ὡς καὶ μοναχὸς κρυφῇ ἐσθίων, καὶ ἐπὶ βα-
πέζῃς ἀδελφῶν ὑποκεινόμενος ἀσιτεῖν καὶ ἐκρά-
τῃαν, οὐκ ἔστιν ἀσκητὴς. ἴσον γὰρ ἀρχόντης ὁ
ποιῶντος ὑφάνει. ἢ γὰρ τ' τῇ ἀγίῳ ὁδὸν ὁρῶν
βαδίζει, ἀλλὰ τ' τῇ ἀνδρωπαρέσκων.

ΛΗ.

DΕ'Αν ἀπετάξω τῷ κόσμῳ, ἐπιμελῶ τ' ἔργα
σε, ἵνα τ' ζητησὶς μαρμαρίτῃ ἐπιτύ-
χῃς. Τινὲς γὰρ ἀποταξάμενοι τῷ κόσμῳ, ἀνε-
χώρησαν τ' βίῃ, οἱ μὲν καὶ ἐρατεῖαν καταλείψαι-
τες, οἱ δ' καὶ πλεονάζοντες ἀποσκορπίσαντες. ἔχοντες
τὸ ἰδίῳ θελήματι ἀχθέντες κατέπεσον. καθότι
ὁ δὲ ἐν πλεονασμῷ, θελήματι ἰδίῳ κρατῶ-
ντας, καὶ μὴ κατὰ βύλην Θεοῦ πολιτεύεσθαι.
Eστοι μὲν γὰρ τῇ αὐθιγῇ τῇ πύλῃ ὑποκείμενοι
ὑποκωρυφθέντες τῇ βίῃ τραυματίαι, τῇ δ'
πλεονασμῷ ὁρῶντες ἐνδότεροι.

ΛΘ.

FΩ'Σπερ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, μὴ δ' ἔλθοντες
καμίνε τ' σιδηρᾶς, καὶ ἀποσπῶνται ἀπὸ
τ' ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ἀπλοῦσαι πεισίων
δωρεῶν, θελήματι ἰδίῳ ἀχθέντες εἰς τ' ἥπε-
ρον ἐναυάγησαν. καὶ οὐκ ὅσον πλεονάζοντες τῷ
ἡλεθμηνῶν, δύο ἐσώθησαν, οἱ δ' λόγοιον Κυ-
εἰς μὴ πλεονάζοντες, καὶ τ' βυλὴν τ' ὑψί-
τε ὁσὶς φυλάττοντες.

Οἱ

M.

A

XL.

Οἱ ἀποταξάμενοι τῷ κόσμῳ ὁσὲν κοινὸν ἔχουσιν μὴ τὸν κόσμον. ἔτι, καὶ εἰς κεφαλὴν καταστῶσιν, ὡς μὴ ἄρχοντες εἶσιν· εἰ δὲ καὶ καταρρεθῶσιν, οἱ αὐτοὶ τυγχάνουσι ἰσχυροῦς. οἱ δὲ πρὸς ἐχθρούς τινες ὡς ἐχθροὶ λογισμῶν, πρὸς μὴ τὰ ἡδέα τὸν κόσμον ἀποχέουσι τυγχάνουσι, καὶ οὐκ ἔτι λοιπὸν πρὸς ἀρετῆς ὁ αἰὼν αὐτοῖς ὑπάρχει· ἀλλὰ τὸ ζυγὸν ἀπορρίψαντες ἐπιμελεστέως οἰκοδομῶσιν, αὐτὰ καλῶς κατελυσαν. ὥστε ὡς πρὸς θεοῦ σεμνοτάτη ἐν ταμίᾳ θαλαμῶν ἐστὶν, πρὸς ἀφροσύνης ἀφροσύνη, τὴν ἀφροσύνην ἀποβαλὼν, ἀναγκαστικῶς τὰ ἀδύνατα ἐπιτελεῖ, μήτε Θεὸν φοβησάμενη, μήτε ἀνθρώπους ἐντροπιάσασθαι. ἀλλ' ἐπὶ τῷ τῷ πρὸς χεῖρας Θεοῦ ἀφροσύνης. ἡ γὰρ ἡμέρα ἐκείνη ὅτε ἔργον δηλώσῃ, ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμασθήσεται.

Qui mundo renunciarunt, nihil amplius cum mundo habent commune : atque hi sive primo loco constituantur, quum non sint principes, sive in postremum locum detrudantur, iidem semper sunt animo. Qui autem a recta pietatis sententia se avelli sinunt, facile ad mundi voluptates declinant, neque deinceps virtutis causa certamen ullum suscipiunt, sed abjecto jugo, diligentius reficiunt quæ olim honeste dissolverant : haud secus quàm si virgo aliqua castissima, quæ sensus suos in thalamo atque conclavi suo diligenter curare solebat, deposita verecundia corrumpatur, impudenterque nec Deum nec homines verita, quodcumque flagitium committat. Sed ob id nequaquam talis effugiet manus Dei : dies enim supremus cuiusque opus ostendet, quoniam in igne probabitur.

1. Cor. 3.

MA.

XLI.

Μακάριος ὁ ἔργῳ κηρύσσων τὴν ἀρετὴν. ὁ γὰρ λέγειν τὰ οἰκῆα τὴν ἀρετῆς, καὶ τὰ ὀνειδιστὰ φράσσειν, ἐστὶ σωφροσύνη. ὥστε ὁ περὶ σωφροσύνης ἀφροσύνης, ἐστὶ φῶλα ἀφροσύνης, τὴν βραδείᾳ ἐπιτελεῖται.

Beatus qui virtutem operibus prædicat : verbis enim proprietates virtutis enarrare, & factis contraria agere, ad salutem non proficit. Quemadmodum nec qui de temperantia differit, & interim turpia peragit, præmia ulla consequetur.

MB.

XLII.

Μὴ κατατρέχεις τῇ ἀφροσύνῃ, θεωρῶν τὰς φιληδόνους τὰ ἡδέα ἀφροσύνης ἐπιτελεῖντας. ὁ γὰρ ἄνθρωπος αὐτῇ δυσωδίας μεμέστωται· τὸ δὲ τῇ φιλαρέτων ἐν φωτὶ ἀφροσύνης, ἀφροσύνης πεπληρωται. Ἐπίμνησε οὖν τῇ ἀρετῇ, ἵνα καὶ ἐπὶ τῇ τῇ ὑγείᾳ καὶ ἀφροσύνης ἀνακελευσάμενος ἡδονῆς θαυμασθήσῃ· καὶ γὰρ μὴ ἀφροσύνης βέλονται τῷ ποιεῖν, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς μεκαλίστοις τὰς ἐργασίας τῇ ἀρετῇ.

Cave animo perturberis, dum homines voluptatibus deditos cernis absque ullo timore quæ sensibus placent perficere : flos enim eorum plane foetet. Illorum autem, qui virtutes colunt, studia in luce resplendent, suavissimisque odoribus fragrant. Quapropter virtutum studiis insiste, ut & apud illos, qui fluxas atque fugaces voluptates sequuntur, in admiratione sis. Licet enim manifeste id declarare nolint, secum tamen tacite virtutum cultores beatos prædicant.

MG.

XLIII.

Οταν θεάσῃ σώματα δι' ἐπιμελείας λαμπρόντα πρὸς ἑρῶτα ἀφροσύνης, μὴ θαύμαζε ἐπὶ τούτοις, μηδὲ ὀξυπατάτω σε ἡ τὴν δέσποτος χροῶ μετ' ὀλίγον εἰς κόπιν καταλύσας, ἀλλὰ φάμε μὴ ταναγμῶν ἐν σεαυτῷ, λέγων· μνήσθητι, Κύριε, ὅτι χεῖς ἐσθλῆ. ἄνθρωπος, ὡς ἐκ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡς ἐκ ἄνθρωπος τὸ ἀφροσύνης ὅτι πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ ἔχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸ πόνον

Quando videris hominum corpora studiose comta atque ornata ad turpem amorem excitandum, cave ea admireris, neque pellis paulo post cinerem dissolvendæ color te decipiat ; sed tecum ipse ingemiscendo psalle : *Memento Domine, quoniam pulvis sumus : homo sicut fœnum dies ejus : tamquam flos agri sic efflorescit. Quoniam spiritus pertransiit in illo, & non subsistet, & non cognoscet amplius locum suum. Misericordia*

Psal. 103.

cordia autem Domini ab aeterno, & usque in aeternum super timentes eum. Quæ si præstiteris, divina adjuvante gratia ab hoste maligno nequaquam capieris.

πον αὐτῷ. ὁ δὲ ἔλεος ἔχει Κυρίως ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τὰς φοβεράς αὐτῶν. καὶ ἐν τῷ τῷ, χάριτι Θεῷ, οὐκ ἔστι ἀχμάλωτος τῷ Πονηρῷ.

XLIV.

ΜΔ.

Dominum ardentem invoca, ut perfectæ tibi continentie spiritum tribuat, quo in nocturnis etiam phantasmatibus hostiles maligni incursiones effugere possis: velut si quis se a fera invadi oppugnarique conspiciat, aut ab aliquo ardenti petatur face, & ex una in aliam domum inde confugiat, ne comburatur ab igne.

ΔΕὖ ἔχει Κυρίως ἐμπόνως, ὅπως χαρήσῃται σοι πνεῦμα σωφροσύνης τελείας, ἵνα καὶ ἐν ταῖς νυκτεριναῖς φαντασίαις ἀφιδράσῃς τὰς ἐπιβλαὰς τοῦ Πονηροῦ, ὃν ἔστι τις θεάσοιτο ἐαυτὸν διωκόμενον ἀπὸ θείας, ἢ ὑπὸ ἑνὸς μὴ λαμπάδος πυρός, καὶ ἄλλεται δῆθεν ἀπὸ δώματος εἰς δώμα, ἔτι μὴ φλογιοθῆναι ὑπὸ τοῦ πυρός.

XLV.

ME.

Quemadmodum absque labore ac studio non licet etiam mediante pecunia literas vel artem aliquam adipisci; sic neque monachus citra diligentiam ac patientiam fieri poterit.

ΩΣπερ οὐκ ἔστι ἀπὸ χρημάτων γραμματα ἢ τέχνην ἀνίστασθαι ἀκαματι, ὅπως οὐκ ἔστι μοναχὸν ἀνέξαι δίχα ἐπιμελείας καὶ ἐπιπόνης ὑπομονῆς.

XLVI.

Mε.

Quemadmodum inter omnia corporis tui membra nullum tibi præstantius est capite; & sive lapide, sive clava, sive etiam gladio petaris, reliqua corporis membra objicis, ut ictum a capite repellas, certo sciens te absque illo non posse vivere: ita rebus tibi anteponenda est omnibus fides sanctæ & consubstantialis Trinitatis, quod sine ea vitam, quæ vere vita sit, vivere nemo queat.

ΩΣπερ καὶ κεφαλῇ προτιμωτέραν ἔχεις ὑπὲρ πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματός σου, καὶ ἢτε λίθος σοι ἐπαχθῇ, ἢτε ῥόπαλον, ἢτε ξίφος, τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ σώματος φορεῖς, ἀνακαθίστα βυλόμενος τῇ κεφαλῇ καὶ πληγῇ, εἰδὼς ὅτι ταύτης ἑκτὸς ζῆν ἐν τῷδε τῷ βίῳ ἐδυνατὸν. ὅπως ἔγωγε σοι προτιμωτέρα πάντων ἢ τῶν ἁγίων καὶ ὁμοσέων τελευτῶς, καθότι δίχα ταύτης ζῆν τίνα τὴν ὄντως ζωὴν, τῇ ἀμνησίων ἐστίν.

XLVII.

E

MZ.

EX toto corde tuo spem tuam in Domino defixam habe, & facile astutorum insidias evitabis: neque enim servos suos unquam despiciet Dominus.

ΕΝ ὅλῃ καρδίᾳ σου ἐλπίζε ἐπὶ Κύριον, ὅτι ἐπιβλαὰς κακῶν ἀφιδράσῃς δι' ἑσέως. καὶ γὰρ πρόφεται Κύριος τὰς δουλόντας αὐτῷ.

XLVIII.

MH.

DEi amantissimum Joseph decipere gestiebat Ægyptia, magnoque impetu ad suum perversum scopum contendebat. Cæterum adolescens ille mentem suam velut rore quodam recordationis Dei perfundebat, ne impii amoris igne ureretur. Sensus autem suos munitabat, ne alienis cogitationibus ullum locum præberet, & in laqueos impudicæ mulieris conjiceretur: illam enim semper ut mortis laqueum intue.

ΕΓλίχετο ἀπατᾶν ἡ Αἰγυπτία τὸν φιλόθεον Ἰωσήφ, καὶ τυραννικῶς ἤπαγε πρὸς τὸν διεσραμμένον σκοπὸν. ὁ δὲ Νεὸς ἐδρόσιζε τὴν ἰδίαν ψυχὴν τῇ τοῦ Παντοκράτορος μνήμῃ, ἵνα μὴ καταφλεχθῇ ὑπὸ πυρός ἀνόμου. ἠσφαλίζετο δὲ τὰς ἀποθέσεις, ὅπως μὴ δῶ χάραν ἀποστείλῃς λογισμοῖς, καὶ ἀχμάλωτος γένῃ ὑπὸ ἀσέμνης γυναικός. ἐδεώρει γὰρ αὐτὴν αἰεὶ, ὡς παγίδα θανά-

DE RECTA VIVENDI RATIONE.

θανάτου· καὶ ὑπομείνας πειρασμὸν, στεφανίτης Ἀ

intuebatur. Ideoque tentatione illa superata, corona donatus est, & Rex Ægypti factus.

MO.

XLIX.

Εδοξαν ὁδοῖς ἐπὶ ἀνίστασθαι ἐν Βαβυλῶνι, καὶ Ψυχῆς οὐσίας, ἵνα μιανώσιν ἀρχαῖς· ἀρωγὸν δὲ ἐγκυῖα τὸ Θεὸν τὸ ὑψίστον, τέτρες κατέβαλον θυχερῶς. σωθέντων δὲ συνησάμενοι B καὶ τὴ μακαρίας, ὡς αὐτοὶ ἐνόμιζον, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ ματαγόφρονες, ὅτι ἐν αὐτῷ ἔμελλον δεῖξασθαι ἀποφασιν θανάτου. ἔν γὰρ παχιδήσεται ὁ ἀκούμητος Ὀφθαλμός.

Statuerant homines impii in Babylone *Daniel. 13.* adversus sanctam animam insurgere, ut foede eam contaminarent. Verum illa, quum Deum altissimum sibi haberet adiutorem, eos facillime prostravit. Quumque in suo consilio sententiam mortis in eam decrevissent, ea ipsa re imprudentes in mortis sententiam inciderunt: nec intelligebant stulti, se ob idipsum morte esse damnandos. Non enim potest oculus Dei semper vigilans illudi ac decipi.

N.

L.

Εν τῇ σενῇ καὶ τεθλιμμένη ὁδῷ βαδίσωμεν ἀδελφοί, ἵνα τίμιοι ᾖομενοι, φρερὸν ἔχωμεν τὸ Θεόν.

CIncédamus, fratres, per angustam & strictam viam, ut cum honore ac laude Deum custodem habeamus.

NA.

LI.

Οἱ μαργαρίται αἱ ἐν τοῖς ἐνδοτάτις παμείοις φυλάττονται· παρὰ δὲ ἀρετῆς ἥδη ἐν πλατείαις, ὡς κοπεῖα, περιρίπτονται.

Margaritæ semper in intimis conservantur locis: at quisquiliæ, & alia quæque vilia, velut stercora, in plateas projiciuntur.

NB.

LII.

Εάν τις σὲ λοιδορῶν, λέγει αὐτῷ διεπράξω φῶλα, ἑαυτὸν αἰτιῶ μᾶλλον ὑπὲρ τὸ ἕτερον. σὺ γὰρ τὰ σεαυτοῦ ἔργα κατήχων, ὁδὸν καὶ ἕτερον φιλοῦ λόγῳ ἀκυσσῶ οὐκ ἀνέχῃ. μὴ σίγαζε κλέινον τῇ ἀπειλῇ τῆ θυμῷ. ἀλλὰ σαυτὸν διορθώσας τὴ μὴ ποιῆν τὰ φῶλα. ἢ γὰρ δυσωδία τῶ ἔργῳ γνώριμόν σε καθίστησιν, ὅτι ὁπίσθελος ὑπάρχεις τῷ ἑαυτοῦ ψυχῇς.

Siquis in te maledicta conjiciens, scelerum abs te commissa exprobraverit, teipsum potius, quam alterum argues. Tuis enim te factis dedecorasti, ea committens, quæ ab alio tibi objici non toleras. Noli ergo per minas & iracundiam silentium illi imponere; sed te ipsum, non patrando amplius mala, emenda. Operum enim tuorum foetor, te animæ tuæ insidiatorem ac proditorem esse, manifeste designat.

NG.

LIII.

Διάσμηξον σεαυτὸν τῇ ἀθεμίτων πράξεων ἀπὸ τῆ μετανοίας, καὶ λοιδορῶν λόγος ἔμή σε καταπλήξει.

FTe ipsum per poenitentiam a sceleribus impiisque operibus purga, & nulla te maledici vituperatio perterrefaciet.

ND.

LIV.

Ανθίστασο τῇ ἀμαρτίᾳ, ὡς τὸ ζωῆς ἐργάτα, καὶ μὴ φοβῆσαι πειρασμῶν πειρασίων· ἔν γὰρ βλάβει ἢ πῶρα τὸ ἡνῶτον ἀδελπτεύ.

Resiste peccato, o vitæ sempiternæ cultor, & tentationis impetum ne timearis: nulla enim tentatio strenuum athletam offendet.

Tom II.

Δε

I

Decet

LV.

D Ecet nos itaque divinum ignem flammæ libidinum opponere. Quemadmodum lateres adhuc crudi, fragiles sunt & imbecilles; ubi autem igne concoctifuerint, igni simul & aquæ resistunt; & sicut in vase fictili aqua, ita in fornace flamma accensa continetur; fornax vero ex lateribus emicat.

Δ Εἰ οὖν ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ πυρός τοῦ Θεοῦ, τῷ πυρὶ ἀντίσταθ· ὥστε ἢ πλίνθος ὡμὴ ἢ σα ἀσυνῆς ὑπάρχει καὶ ἐπίσταθρος, ἢ νικα ἢ προσωμιλήσῃ τὸ πῦρ, καὶ ἢ ὀπίσθι δέξεται, τέλος γίνεται πῦρ, καὶ φράγμος τοῦ ὕδατος. καὶ ὥστε ἐν κεραμίῳ ὕδωρ, ἕως ἢ κάμινος συνέχει ἐν αὐτῇ ἢ ἔξαφθεῖσαν φλόγα. αὕτη ἢ ἡ κάμινος ἐκ πλίνθου διήρτη.

LVI.

I Ntentationibus & tribulationibus tu quæque validum ac strenuum te præbe, voluptatumque ardoribus resiste; ne crudi lateris instar, pluviae guttis dissolvaris, & quam habere videris soliditatem, deperdas.

Γ Εὖ δὲ αὐτὸς εἰσάρους ἐν πειρασμοῖς καὶ θλίψεσιν, καὶ ἀντίστα τῆς ἐκπυρακτῆσας ἡδονῆς· ἵνα μὴ ὥστε ἢ ὡμὴ πλίνθος ὑπὸ φανόνων ὑέτῃ ἀφελυθῇς, καὶ ὡς δοκῆς, πῆξιν σὺ ἔχῃ.

LVII.

N On quæ tibi videris bona agere, recte facta putes; sed illa, quæ ab hominibus piis comprobantur.

Μ Η', ὃ δοκῆς φράττει καλὸν, ἀγαθὸν ἔχῃ ἡγῆ, ἀλλὰ τὸ μαρτυρέμενον ὑπὸ ἀνδρῶν δόσεων.

LVIII.

A Usculta vocem Domini, ut te adjuvet, ac manus suas in affligentes te immittat, humilietque inimicos tuos, ne si auscultare neglexeris, audias illud: *Dimisit eos secundum desideria cordis eorum, ibunt in adinventionibus suis.*

Psal. 81.

D

NH.

Α *Κε εἰ φωνῆς τοῦ Κυρίου, ἵνα σοι βοηθήσῃ, καὶ τὰς χεῖρας ἐπιβάλλῃ ἐπὶ τὰς θλίβοντας σε, καὶ τὰς ἐχθρὰς σου παλαιώσῃ· ἵνα μὴ ἐλπίσας ἀκῶσῃ, ἔξαπέσταλῃ αὐτὰς καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα τῆς καρδίᾳ αὐτῆς, πορεύσονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῆς.

LIX.

C ontende, ne propriæ te voluntati servum facias; sed timentibus Dominum morem gerito, & divina adjuvante misericordia caput Draconis conteres. Donec autem propriæ voluntati obsequutus fueris, a perfectione te abesse scito quam longissime. Et quantum abes a perfectione, tantum doctrina & disciplina indiges.

E

NO.

Α Γωνίξαι μὴ δευλῶν ἰδίῳ θελήματι· ἀλλ' ὑπήκοος γὰρ τοῦ φοβεμένου τὸν Κύριον· ἐν τῷ ἐλέει τοῦ Θεοῦ, σωτείρας τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος. Εἰ ὅσοι ἢ καταφέρῃ ραδίως πρὸς τὰ σεαυτῶν θελήματα, γίνωσκε σεαυτὸν μακρὰ ἀφρηκῶτα τῇ τελειότητι· καὶ ὅσοι ἀπέχῃ τελειότητος, ποσὸν ἐπιδέῃ παιδείας τε καὶ διδασκαλίας.

LX.

Ξ.

T ribulationem atque afflictionem in Domino sustine, ut gaudio & lætitiâ perfruaris. Labores perfer, ut mercedis fructum referas. Lapidida incidendis lapidibus, &

Υ πόμηνον ἢ θλίψιν ἐν Κυρίῳ, ἵνα χαρά σε πελάσῃ· ὑπόμηνον δὲ κόπον, ἵνα δόξης τὴν ἔγκαρπον μισθόν· ὁ λατόμος κόπῃ τὴν πέ-

DE RECTA VIVENDI RATIONE.

67

πέτρας, καὶ ὁ χαλκὸς ἐλαύνων τὴν σίδηρον, κο-
μιῶνται τὴν μισθόν.

A & faber ferrarius tundendo producendoque
ferro mercedem percipient.

ΞΑ.

LXI.

Ο Φεύγων πόλεμον, ὁδὲ λαφύρων κρα-
τίσει· καὶ ὁ φύγων παιδείαν, ἐν φρο-
νίμοις ἔσθ' ἀσμελεῖται κληρὸν.

QUi fugit bellum, non accipiet spo-
lia: & qui recusat disciplinam, in-
ter prudentes non connumerabitur.

ΞΒ.

B

LXII.

ΑΝάβηθι εἰς ὕψος, καὶ ὄψαι τὰ γήινα
πάντα ταπεινά καὶ ἀτελῆ· εἰ δὲ κατέλ-
θης εἰς ὕψους, οἰκισκὸν κεκοιμημένον ὀκταυμῆ-
σός.

QUæ sursum sunt, contemplare; &
terrena quæcumque, ut humilia
atque abjecta despicias. Quod si ab
alto descenderis, quamcumque etiam do-
munculam dealbatam admiraberis.

ΞΓ.

LXIII.

ΕΠίβα τῇ γνώσῃ, ὥς τῆς δισεθείας ἐργάται,
καὶ ἀντὶ ὀχλήματός σε ἀναβασάσει· καὶ ὅτι
πολλῶν πρὸς κομμάτων σε ἀφουλάξει· ἔσθ' ὅτι
ἐάσῃ τὴν ἐαυτῆς ἐρασίην λέγειν ἢ παρὰ τὴν ἐπὶ
κατατροπῇ τῶν ἀκούντων.

C

Tu, qui pietatem colis, prudentiam
exerce, quæ te quasi vehiculum ge-
stabit, & ex multis offendiculis eripiet
conservabitque. Non enim sinet sui stu-
diosos atque amantes quidquam ad sub-
versionem audientium dicere, aut facere.

ΞΔ.

LXIV.

ΟΣμὴ γνώσεως ἐν αἰδέῃ, τὸ ἐαυτὸν ἀ-
τιμάσκει πάντοτε· ἀτιμωμένος δὲ ἐαυτὸν,
τὸ μὴ κτείνειν τὸ ἕτερον ἐν τοῖς αὐτοῖς σφάλμα-
σιν ὡς πεπρωκότα.

D

Dor prudentiæ in viro est seipsum
semper accusare; seipsum autem
accusantis est, alterum in eisdem errores
incidentem non judicare.

ΔΕ.

LXV.

ΔΥὸ δούλων σφαλέντων κατακλείσθαι
ἐν φρεσὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐγκλήμασιν, ἔσθ' ὅτι
ἀγνώμων πικρὰν ὁ ὀνειδίζων τὸ ἴδιον σύν-
δουλον.

E

EX duobus servis delinquentibus, qui
idem ob crimen, carcerum custodia
detinentur, ingrati tudinis damnatur ille,
qui in conservum suum se contumeliosum
exhibuit.

ΞΕ.

LXVI.

Τὸ ὡς πεσόντα περασμῶ, μὴ γέλα κα-
τακείνων, ἀλλὰ πρὸς δόχον σιωπῶν, μὴ
εἰσελθεῖν εἰς περασμόν· ὁ γὰρ ὑπὸ λαίλαπος
λογισμῶν σκοτωθεὶς τὴν καρδίαν, καὶ καταγω-
νισθεὶς ὑπὸ παθῶν, ἀνθρώπον ὅδε ἐντρέπε-
ται, καὶ Θεὸν ἔσθ' φοβεῖται. καὶ εἰ μὴ δυνάμεις
ὑπάρχει, μὴ ἀδείας παρὰ τὴν κακὰ· εἰ δὲ
ἀδυναμία καὶ πτωχὸς, παρὰ τὴν δύστροπία,
ἀναγκάσει καὶ αὐτὸς τὰ φαῦλα ἀφ' ὧν ἔσθ'.

F

Illum, qui in tentationem incidit, ir-
ridendo cave condemnes; sed assidue
Deum ora, ne te inducat in tentationem.
Cujus enim animus cogitationum turbine
atque procella obscuratus est, & a pertur-
bationibus superatus, is nec homines ve-
retur, nec Deum timet. Et siquidem po-
tens est ac dives, intrepide mala committit.
Sin imbecillis ac pauper, morum perversi-
tate fretus, impudenter in scelera atque
flagitia fertur.

LXVII.

Psal. 68.

CAve voluptatum studiosus sis, & contemtor: sed sacrum Psalmistam clamentem audi: *Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus, & fugiant qui oderunt eum a facie ejus. Sicut deficit fumus, deficiant. Sicut liquefit cera a facie ignis, sic pereant peccatores a facie Dei: & justii exultent.*

EZ.

MH γίνε φιλήδονος καταφρονητής· ἄκχε ὃ τῷ Ἱεροφάλτῃ βοῶντος· ἀναστήτω ὁ Θεός, καὶ ἀσχορπιοθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισούντες αὐτὸν· ὡς ἐκλείπει καπνὸς, ἐκλιπέτωσαν· ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, ἕτως ἀπολινπο οἱ ἀμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ δίκαιοι διφραθήτωσαν.

LXVIII.

Daniel 3.

IN cellula, quam tibi o monache delegisti, in cordis humilitate Deum assidue ora, sicut tres illi Pueri in camino ignis; & ne te speluncam latronum facias, illicita atque scelesti committens, ut non confundaris in die judicii, quando revelabuntur occulta hominum.

EH.

EἸδοὺ Λαβες καλλίον, ὃ μοναχέ, προσεύχεσθαι συνεχῶς ἐν ταπεινῇ καρδίᾳ, ὡς περ οἱ βεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ τοῦ πυρός, καὶ μὴ ποιήσης σεαυτὸν σπήλαιον λησῶν, ἐπιτελῶν τὰ ἀθέμιτα, ἵνα μὴ ἀρχωθῇς ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτε ἀποκαλύπτονται τὰ κρυπτά τῷ ἀνδρώπῳ.

LXIX.

QUi messis tempore ignavus est, non abundabit domus ejus: & qui nunc contemnit, laboresque negligit, in tempore retributionis, consolatione justorum destituetur.

EO.

OἘν ἀμνηστῷ ἀμελῶν, ἀθηνίας ἐκπὸς ἔσται αὐτοῦ ὁ οἶκος· καὶ ἵν' ὁ καταφρονῶν, ἐν καρπῷ τῶ ἀμοιβῶν τῆς ἀπακλήσεως τῆς δικαίων ἐκπὸς θείσκηται.

LXX.

O.

TEmpus nobis adveniet, fratres, timore ac tremore plenum, quum ea quæ in occulto atque obscuro gessimus, manifesta fient. Uæ autem animæ illi, quæ Deum sibi adiutorem non habuerit.

Eρχεται καρὸς ἡμῖν, ἀδελφοί, μετὰ φόβου καὶ τρόμου· ἡνίκα ἀποκαλύπθῃ αἱ διεπραξάμεθα ἐν κρυπτῷ καὶ σκοτίᾳ· καὶ ἕα τῇ ψυχῇ τῇ μὴ ἐχέσῃ τὸ Κύριον βοηθόν.

LXXI.

OA.

ADeste, fratres Christo dilecti, de fine & consummatione cujusque nostrum cogitemus, quo pacto in vanitatibus vitam hanc nostram transegerimus. Stultus enim est, qui inter stultos versatur, & in rebus vanis suam vitam transigit. Beati autem, qui quamdiu in hac vita sunt, pulchram negotiationem obeunt.

ΔΕὔτε, ἐννοηθῶμεν, ἀδελφοί φιλόχρηστοι, πῶς ἡ συντελεία ἐκάστω ἡμῶν, πῶς ἀφαιρέμεθα ἐν τῷ μεταίῳ βίῃ. μέταμος γὰρ ὅστις μεταίοις ἐπιβελωκόσι ἀφάνων· μακάριοι δὲ εἰσιν, οἱ ἐν αὐτῷ βίῃ ἐμπορευσάμενοι καλὴν πραγματείαν.

LXXII.

OB.

Quemadmodum dives secundo vento navigans, in strato desidet, superbo intuitu oblectamenta capiens: adstant coqui, qui cibos ei præparent: sequitur satellitum militumque turba. Ex inopi-

Ως περ πλούσιος ἀνὴρ ἐν ὑεῖφ αἵματι τῶν πλεονεκτημάτων, ἀνάκειται ἐν εὐρωμνῇ, ὑψηλὸν ἔχων ὄμμα, προσδοκῶν διφρασίαν, ἵσταιται οἱ μέγιστοι διτρεπίζοντες τὰ οἶπα, ἐπετα

DE RECTA VIVENDI RATIONE.

69

ταυ καὶ τρατιωτῆς εἶφος· ἐπὶ ἡλίου ἄφνω λαί-
λαψ, συνεπάραξε τὴν θάλασσαν, συνετείχε τὸ
πλοῖον, καὶ αὐτὸς μονώτατος ἀπερρίφη ὑπὸ τῶν
κυμάτων, εἰς νήσους ἀοικήτους, θηρίων πλήρεις
ἕσας, κράζει, καὶ οὐ δύρεται, καὶ οὐκ ἔστι ὁ εἰς-
ακούων· τυπτεῖ τὸ πρῶτον, δονεῖται ὅλῳ τῷ
σώματι, καὶ κατ' ἐκάστῳ ὥραν πρῶτον οὐκ
θάνατον. ὁ πρὸς ὀλίγην σοβαρὺς, τίκεται τῷ
λεῖψῳ καὶ τῷ φόβῳ, καὶ ξηραίνεται δίψῃ, καὶ
οὐκ ἔστιν ὁ πρῶτον ἀμυδρὸς. ὕψος καὶ ἡμεῖς οἱ
ἀμελεῖς πάχυνον ἐπὶ ξηρᾶς. τρυφόντων γὰρ
ἡμῶν ἐν βίῳ τῷ ματαίῳ, ἡλθεν ἄφνω θάνατος,
ἥρπασε τὴν ἀμελίαν, καὶ ἐρρίψεν εἰς φοβερὰς τό-
πους, ἐνθα κολασθήσονται πάντες ἁμαρτωλοὶ,
ἀδεύσαντες αἰεὶ τῷ ἰδίῳ Δεσποτίῳ.

ΟΓ.

ΚΑΤΑΘΗΣΩΜΕΝ ἀσφαλῶς, ἐν τοίῳ φόβῳ
ἔσται ὁ ὑπὸ κυμάτων ἐκερφαῖς εἰς ὕδα
ἀοίκητα, καὶ μὴ ἔχων πατελῆν πρῶτον θάνα-
τον· ἐννοηθῶμεν τοῖνυν ἐν τοίῳ φόβῳ ἔσται ὁ
ρίφεις ἁμαρτωλὸς ἐν τόπῳ κολάσεως.

ΟΔ.

Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΕ ΤΕΝΑΖΕΙ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί
με ἐπιθυμοῦσι δάκρυα, καὶ ἡ ἁμαρτία
με ἀχμαλωτίζει με τὸ νοῦν, ἵνα μὴ καταυγὴς
δεῖξω τῷ Κυρίῳ τῶν πατρῶν δακρύων, τῷ μὴ
ρίψῃν με ἐν σκότει ἡμετέροις.

ΟΕ.

ΟΥΣΑΜΕΝΟΣ τὸ λαὸν σου ἐκ χειρὸς τοῦ Φα-
ραὼ, καὶ ἐκ καμίνων αἰδηρᾶς, καὶ ἀφ' ὧν
σώσας αὐτὸς ἀφ' τοῦ Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ῥύ-
σαι καὶ ἡμεῖς ἐκ τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν, ὥπως ἄρω-
μεν χάριν ἐνώπιόν σου, ὅταν μέλλῃς κτείνειν ζῶν-
τας καὶ νεκρούς.

Ος.

ΕΝ ὅσῳ ἐν ἡμῖν ἰσχύς ἐστὶ, θαλάσσωμεν τῷ
Κυρίῳ ἐν ἀνδύτητι καρδίας, ἵνα ἐν καρπῷ
θλίψεως ἄρωμεν αὐτὸν βοηθόν, ῥυόμενοι ἡμεῖς
ἐκ μεγάλων κινδύνων.

A inopinato autem suboritur tempestas, quæ
mare turbat, & navem confringit, ipse-
que solus a fluctibus & undis in insulas
desertas ferisque plenas abripitur, ubi vo-
ciferatur & plorat, nec est qui exaudiat:
verberat faciem, toto exagitur corpore,
& in horas mortem expectat. Qui paulo
ante insolens ac superbus erat, fame
atque timore tabescit, & siti perit, nul-
lusque adest, qui ipsum consoletur. Idem
B nobis quoque negligentibus in terra con-
tingit. Dum enim in vana hac vita de-
liciiis ac voluptatibus indulgemus, repente
nos ignavos mors invadit, & in loca hor-
rore plena abripit atque detrudit, ubi cun-
cti cruciabuntur peccatores, qui semper
Dominum suum contemserunt.

LXXIII.

C

PErpendamus dum in tuto sumus, in
quo timore versetur is, qui a flucti-
bus in desertos conjicitur fines, nec habet
a quo solatium accipiat. Hinc quoque co-
gitemus, in quanto erit metu peccator,
in suppliciorum locum conjectus.

LXXIV.

D

COr meum suspirat, oculique mei la-
crymas desiderant; sed peccatum
mentem meam captivam detinet, ne cum
cordis compunctione deprecem Dominum
cum amaris lacrymis, ne me projiciat in
tenebras exteriores.

LXXV.

E

Qui e manu Pharaonis & ex camino
ferreo populum tuum liberaſti, eum-
que per mare Rubrum eduxiſti ſal-
vum: nos quoque ab iniquitatibus noſtris
libera, ut in conſpectu tuo gratiam inve-
niamus, quando judicaturus es vivos &
mortuos.

LXXVI.

F

DOnec vires nobis suppetunt, Domino
in rectitudine cordis serviamus: ut
in tempore tribulationis nos adjuvet, & ex
ingentibus periculis liberet.

Τὸς

I 3

Qui

LXXVII.

Qui sibi in cordis puritate serviunt, eos incomparabili ornat gloria: nullus enim Sanctorum gloriae invenitur finis.

LXXVII.

Divino jussu Jonam Prophetam cetus deglutivit, ac veluti in quodam penu illum in ventre suo servavit. Caput ejus ad montium scissuras descendit, & extrema abyssus ipsum vallavit: in terram descendit, cujus vectes æterni eum constrinxerant: ibique orans, clamabat dicens: Resurgat e corruptione vita mea, Domine Deus meus. Oratio ejus profundum divisit, aërem scidit, in cœlum ascendit, & in aures Domini introivit. Aut potius ipse, qui universa replet Dominus, a vero servo suo non longe abfuit.

LXXIX.

Mandavit Dominus ceto, & Prophetam evomuit, qui quasi e navi descendens, ad prædicationem se convertit.

LXXX.

Dentibus adversus justos strident peccatores. Ingruunt tentationes: coronantur Sancti: impii autem, qui mala in Sanctos Dei cogitabant, confunduntur.

LXXXI.

Elias Thesbites persecutionem olim ab improba passus est femina. Sed corvi ministerio Prophetam pascebat Dominus; peccatores vero gravissima fames invasit.

LXXXII.

In curru sublatu est igneo Elias Prophetas. Impia autem Jezabel e fastigio domus suæ præceps deturbata est, & in plateis civitatis devorata.

OZ.

Τοὺς δαυδόντας αὐτῷ ἐν καρτάρᾳ καρδία, δοξάζει ἐν δόξῃ αἰεκάσῃ. ἡ γὰρ δόξης. ἡ ἀγίῳ τέλος ἔχθ' ἀείσκεται.

OH.

ΚΑτέπιδε τὸ κῆπος ἡ Προφήτην Ἰωνᾶν, ἀπὸ πρῶτον ἡμερῶν Θεῷ, καὶ ὡς ἐν ταμιείῳ τινὶ ἐφυλάττειτο ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς κήτης. ἔδυν ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἰς χισμὸς ὀρέων, καὶ ἐκλύκωσεν αὐτὸν ἄβυσσος ἐσχάτη. κατέβη εἰς γλῶττι, ἥς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάπτοι αἰώνιοι. καὶ ἐκὼς πρῶτον ἡμερῶν ἐβόα, ἕως λέγων. ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωὴ μου, Κύριε ὁ Θεός μου. ἀνέχισεν ἡ προσβολὴ ἡ βυθὸν, ἔτεμε ἡ ἀέρα, ἀνέβη εἰς ἔραν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰ ὦτα τῆς Κυρίας. μᾶλλον ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος, ὁ πληρὺν ἡ σύμπασαν, ὁ μακρὰν ἀφίστατο τῆς γῆς οἰκίτης.

OO.

ΠΡοσέταξεν ὁ Θεὸς τῷ κήτει, καὶ ἔξερασε ἡ Προφήτην. καὶ ὡς ἀπὸ τοιοῦτο ἀπώσας, ἦρχετο τῆς κηρύγματος.

Π.

ΤΡΙβύσιον ἀμαρτωλοὶ, καὶ δικαίων, ὁδόντας. περασμοὶ ὑπέρχοντα. φεφανεύονται ὅσοι. ἀρχύονται ἀσεβεῖς κατὰ βυθυσάμενοι καὶ ἀγίων Θεῷ.

ΠΑ.

ΕΔιώκετό ποτε ὑπὸ τῶν πονηρῶν γυναικὸς Ἡλίας ὁ Θεοβίτης. ὁ δὲ Κύριος δι' ὀρνέων ἔτρεφε ἡ Προφήτην. ἐπὶ δὲ πῶς ἀμαρτωλοῖς λιμὸς ἐπῆλθε δεινός.

ΠΒ.

ΕΝ ἄρματι πνευμάτων ἀνεληφόρη ὁ Προφήτης Ἡλίας. ἡ δὲ αἰτομος Γεζαβελ ἔξ ὑψοῦς ἐξ αὐτῆς οἴκῃ καταρράγεισα ἐπὶ γῆς κατεβρώθη ἐν πλατείᾳ πόλεως.

ΠΓ.

LXXXIII.

Εβαλλον οἱ ὀφθαλμοὶ τῷ Προφῆτῃ Ἰερεμίου ἐν τῷ λάκκῳ τῷ βορβόρῳ, μὴ ἀνεχόμενοι ἀκοῦσαι λόγον θεοσεβείας. Ἦκουσε δὲ πόλιν αὐτῶν Ἀβιμέλεχ ὁ Αἰθίοψ, λακός ὑπάρχων τῇ ψυχῇ καὶ τῇ κρίσει Ἰσραηλίων, ἠλεγξε δὲ βασιλεῖα ἐπὶ ὀφθαλμοῖς. ἔλαβον Ἰσραηλίαν, ἀνέλκυσεν δὲ Προφῆτην, καὶ ἔτυχον ὀλογοῦσας.

Hieremiam Prophetam, quod pios ejus Hierem. 37-38. sufferre nequirent sermones, in coeni lacum conjecerunt impii. Quorum temeritate audita Abimelech corpore quidem æthiops ac niger, sed animo candidus & fide coruscans, iniquitatem Regis coarguit, acceptaque potestate, Prophetam eduxit, & benedictionem obtinuit.

ΠΔ.

LXXXIV.

Επέστησαν οἱ πορευοῦντες ἐπὶ τὰς πορθήσοντας αἰεὶ τὰς τῷ Θεῷ ὁροφίας, καὶ ἐδόθη ὁ λαὸς τῷ Ἐβραῖον ἐν χειρὶ τῶν πολεμίων. ἔδον οἱ πολεμιοὶ τῷ ὁροφίῳ τῷ Θεῷ, καὶ ἔλυσαν ἐκ τῶν πεδῶν δῶρα προσκομίσαντες. ἔδεωρον γὰρ αὐτὸν ἐν πολλῇ ὀσεβείᾳ. ὥστε γὰρ ὁ βασιλεὺς λύχνον φωτίζει τὰς πόλεις, ὥστε ἐστὶν ἡ ἀρετὴ πάντοτε, τὸ κλέος αἰεὶ βασιλεύουσα.

Insurrexerunt hostes in eos, qui semper Prophetas Dei oppugnabant, datusque est populus Hebræorum in hostium manus. Viderunt inimici Prophetam Dei, & vincula e pedibus ejus solverunt, ac munera obtulerunt: magna enim illum pietate conspicuum aspexerunt: nam sicut qui lucernam defert, præsentibus lumen præbet; ita & virtus semper gloriæ splendorem secum defert.

ΠΕ.

LXXXV.

Εβαλλον τῷ Προφῆτῃ Δανιὴλ οἱ ἀσεβεῖς εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἄφ' ὀσεβείας, ὥπως ὑπὸ αὐτῶν καταβρωθῇ. καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ ἄνομοι, ὅτι εἰς ἐντροπὴν ἰδίαν τῷ τοῦ κατεργάζοντα. ὁ δὲ Κύριος ἐν χειρὶ τῷ Ἀμβραχάμ, καὶ δι' ἀγγέλους ἀγίους, αἰεὶ ἀπέστειλε τῷ γνησίῳ ἀκέρτῃ. Οἱ δὲ ἄχριοι θῆρες ἰδόντες τῷ ὁροφίῳ ἐν μέσῳ αὐτῶν, κύπτοντες ὀσεβύναν. δύναμις γὰρ ὑψίστης ἐνέφραξε τὰ εἴματα τῶν λεόντων ὥστε μὴ λυμάνεσθαι τῷ δίκῳ.

DAnielem Prophetam in lacum leonum propter ejus pietatem conjecerunt impii, ut ab illis devoraretur, ignorantes scelerati, se in propriam id machinari confusionem. Deus autem per manum Habacuc, & per sanctum Angelum, fide- Dan. 6. li servo suo misit prandium. Immanes autem feræ in medio sui videntes Prophetam, inclinantes se, adorabant illum. Dan. 14. Virtus enim coelestis ora leonum obturaverat, ne virum justum læderent.

Πς.

Ε

LXXXVI.

Ανέλκυσαν τῷ ὁροφίῳ ἐκ μέσῳ τῶν θηρίων, καὶ ἔξηλεν γένητο ἐκ μέρους ἡ ἀσεβεία αὐτῶν, θεασάμενοι αὐτὸν ὡς νυμφίον ἐκ πατρὸς εἰλδόντα τῷ προσώπῳ καὶ τῇ δόξῃ λαμπρόμενον.

Propheta e medio ferarum educto, reprehensione se dignos cognoverunt homines illi impii, cernentes eum, tamquam sponsum e thalamo, facie splendida gloriaque illustri progredientem.

ΠΖ.

F

LXXXVII.

Εγκότως τὸ δεύτερον ἀμφέβαλον Βαβυλωνίων τὸ ἔθνος, μὴ ἄρα ἐκαχέκτισαν οἱ ἄχριοι θῆρες, τῷ μηκέτι εἰδέναι τῷ ἀνθρώπῳ τὰ σώματα. ἔκτισεν γὰρ ἡμέραν ποιήσας ὁ ἐκλεκτός τῷ Θεῷ ἀνα μέσον τῶν ἐπὶ τῶν λεόντων, πάντα ἄφ' ὀφθαλμοῦ ἔχ' ὄρεθ' ἐν αὐτῷ. τῇ δὲ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ ἦλθεν

Merito dubitabant Babylonii, utrum ex morbo aliquo immanes feræ non attigissent hominum corpora. Ad sextum quippe diem in medio septem leonum electus Dei fuerat, nec ulla in eo inventa est corruptio. Venit autem

tem Rex die septimo, ut lugeret justum: & inclinans se in lacum, aspexit illum inter leones sedentem, velut pastorem in medio suarum ovium. Qua de causa merito de ejus salute infideles illi dubitabant. Quum autem in lacum leonum missi sunt, qui perditionis justī causā fuerant, membratim discerpti sunt, illorumque ossa comminuta. Unde præ admiratione vehementer exclamarunt: magnus es Domine Deus Danielis.

ἤλθεν ὁ βασιλεὺς πυνθῆσαι τὸ δίκαιον, κύβας δ' ἐν τῷ λάκκῳ, θεωρεῖ αὐτὸν καθήμενον μεταξὺ τῶν λεόντων, ὡς περ ποιμὴν ἀνὰ μέσον τῶν ἰδίων προβάτων. Τότε χάριν εἰκότως ἡμφισβήτην οἱ ἄπιστοι πρὸς τὴν σωτηρίαν. ἥνικα δ' ἐνεβλήθησαν ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων οἱ ἐχθροὶ τοῦ δικαίου, θεασάμενοι αὐτὸς μελεπδὸν παρὰ χερσίν, καὶ τῶν ὁσίων αὐτῶν λεπιωθέντων, εἰς τέλος λίαν θαυμάσαντες ἀνεβόησαν ἰσχυρῶς μέγας εἰ, Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ Δανιήλ.

LXXVIII.

ΠΗ.

Daniel. 3.

Res Pueri de domo Azariæ, quod imaginem auream non adorassent, fortiter ligati, missi sunt in fornacem ignis ardentis, quorum tamen ne capillum quidem ausus est absumere ignis: at contra erumpens flamma eos, qui ipsam incenderant, combussit.

Οἱ τρεῖς παῖδες οἱ πρὸς Ἀσσίαν μὴ προσκυήσαντες τῇ εἰκόνι τῇ χρυσοῦ, ἰσχυρῶς πεδνηθέντες, ἐρρίφθησαν εἰς τὴν ἔξαφθείσαν φλόγα· τὸ δ' αὖτε κατετόλμησε φλογίσαι τρεῖς αὐτῶν· ἀλλ' ἔξελεθ' ἡ φλόξ ἐνεπύρωσε τοὺς ταύτῳ ἐκκαύσαντας.

LXXIX.

ΠΘ.

Hæc igitur considerantes, fratres dilectissimi, solliciti simus, ne temptationum tempore inveniamur reprobi. Nam propter tolerantiam temptationum, semper magnificantur amici Dei.

Ταῦτα οὖν ἐννοῶντες, ὦ γνήσιοι, μὴ διρεθώμεν ἀδόκιμοι ἐν χαρῇ τοῦ παρασμιῶ. ἂν γὰρ τὸ ἁπομονῆς τὸ πειρασμῶ, μεγαλύνονται καὶ οἱ θεοφιλεῖς αἰεὶ.

XC.

Ψ.

Onec vires nobis suppetunt, Domino in timore, & recto corde, bonoque proposito serviamus, ut temptationis tempore infirmitatem nostram adjuvet, nosque coronis ornatos exhibeat, & in suum regnum introducat. Amen.

Ὅς ἔτι ἐν ἡμῖν ἰσχύς ἐστὶ, δαλνύωμεν τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀθείᾳ καρδίᾳ καὶ ἐν καλῇ προαφροσύνῃ· ἵνα ἐν χαρῇ πειρασμῶ βοηθησας τῇ ἡμῶν ἀσθενείᾳ, σεφασηφόροις ἀναδείξας εἰσαΐξῃ ἡμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ἀμήν.

EJUSDEM SANCTI PATRIS
EPHRÆM SYRISERMONES PARÆNETICI
AD MONACHOS
ÆGYPTI.ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΙΝΗΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΚΑΤ' ΑΙΓΥΠΤΟΝ
ΜΟΝΑΧΟΥΣ.

PARÆNESIS I.

F

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ Α.

Gloria tibi, Deus, gloria tibi: iterumque dicam: gloria tibi, Deus superlaudatus & superexaltatus in secula. Omni tempore, carissimi, gratias agere debemus Deo, qui dignatus est nos suavi jugo suo, & liberavit nos a caducis & corruptibilibus mundi rebus. Statutum

Δὲ οὕτως εἰς, ὁ Θεὸς, δοξα σοι. καὶ πάλιν ἐρῶ, δοξα σοι ὁ Θεὸς ὑπερυψώμενος καὶ ὑπερυψώμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ, ἀγαπητοί, ἀφ' ὧν πάντες τῷ ἀξιώσαντι ἡμᾶς ὑπὸ τῷ χερσὶν αὐτοῦ ζυγόν, καὶ ῥυσανθῶν τὴν προσκαίρων καὶ φθαρτὴν. Βελομα

ἀφρονῆσαι λόγοις, ὅς ἡ χάρις ἐφώτισέ με τῇ
 ἀφρονοίᾳ. Δαλῆσαι δὲ βέλομαι οὐκ ἐν σεσοφισ-
 μῶις λόγοις, καὶ γὰρ ἄνθρωπός εἰμι ἰδιώτης καὶ
 ὠτελέστατος. Ἀλλ' ὅμως τὰ σεσοφισμῶς λεγό-
 μενα ἔπασι βῆσι δὴλα, καὶ μάλιστα πῶς μὴ
 μετεχῆκοι τῇ κοσμικῇ φιλοσοφίᾳ. Οὐδὲν γὰρ
 ὠσημον λόγον διδόναι, πρὸς οὗ δύνανται οἱ
 ἀναγινώσκοντες νοῆσαι, καὶ τῇ μακάριον Ἀπόστο-
 λον· εἰ γὰρ φησὶ, μὴ εἰδὼς τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς,
 ἔσομαι τῷ λαλῶντί μοι βάρβαρος, καὶ ὁ λα-
 λῶν σὺν ἐμοὶ βάρβαρος. Δύνανται δὲ ὁ πνευμα-
 τικὸς λόγος πείσαι τὴν ὑπερηκόως τῆς πίστεως,
 εἴπερ δίχα τῆ γραμματικῆς καὶ ῥητορικῆς. Εὐ-
 λογητὸς δὲ ὁ Θεὸς ὁ πρῆχων πῶς πᾶσι τὰ πάν-
 τα, καὶ φωτίζων ἕκαστον πρὸς τὸ συμφέρον. Ὅτι
 δὲ ὑπὲρ τὰ ἐμὰ μέτρα τῷ ὑπάρχοντι οὐκ
 ἀγνοῶ· ἀλλὰ ῥέξαται· χαρὸς ἔστι σιγᾶν, καὶ χα-
 ρὸς τῷ λαλεῖν. Ποῖαν οὖν ἔξωμεν ἀπολογία
 ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, μὴ βοηθήσαντες καὶ τὴν δύναμιν
 πῶς καμνῶσιν ὑπὲρ ἀπειρίας, καὶ μάλιστα ἐν τῷ
 κρητῷ τέτρω, ὡς αὐτοῖς καὶ χεμαζομῶις ὑπὸ
 κακῆς διδασκαλίας καὶ ἀδέσμου συμβουλίας; Ὁ
 γὰρ ἀμφοτέρωθεν Λέων, καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἔχθρὸς
 ἔπαυται ἡ ἀπαταλὴ τὴν μὴ λῖαν πρὸς ἐχόν-
 τας, ἔσθλας ἀνθρώπων κατεσθίειν βυλόμε-
 νος, ἀλλὰ ψυχὰς ἐν κέντρῳ σωματικῶν προ-
 θυμύμενος. Πόσοις οἶσθε μὴ τῇ ἀναχώρησιν,
 πάλιν πῶς ἀτίμοις πάθεισιν ὑποτάσσοντας;
 πόσοις μὴ τὸ φοιχωδῆναι τῇ ἀδελφότητι, ἀπο-
 στατάς ἀπειργάσατο, καὶ αὐτῶν τῷ χήματος ξέ-
 νος κατέστησαν. Οὐδὲν γὰρ μὴ πρὸς ἀντρέπεα,
 ἀλλ' ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφῷ βοηθούμενος ἀνάλωτοι
 καθίστανται τὰς τῷ Διαβόλῳ παγίοις. Ἡμεῖς
 δὲ φάμεν καὶ τῇ Ἀπόστολῳ· ἔχ' ὅτι ἱκανοὶ ἐσμεν
 ἀφ' ἑαυτῶν λογισασθαι τι, ὡς ἔξ ἑαυτῶν, ἀλλ'
 ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ· ὅς καὶ ἱκάνωσεν
 ἡμᾶς δαλῶν αὐτῷ ἀναξίους ὄντας. Ὑμῖν δὲ δῶν
 ὁ Κύριος, λαβόντας τὸν λόγον, ὡς τὴν ἀγαθὴν
 γῆν, τέλει καὶ πολυπλασίονα τῷ καρπὸν ἀπο-
 δοῦναι τῷ ἐν δικαιοσύνῃ Χριστῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν,
 ὃ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. ἀμήν.

A tutum est mihi sermones subministrare,
 quales lumine gratiæ occurrunt menti meæ.
 Loqui autem volo, non in doctis sapien- 1. Cor. 2.
 tiæ verbis: nam & ego homo sum idiora,
 ac vilissimus. Veruntamen quia argute
 dicta non omnibus sunt perspicua, & iis
 potissimum, qui non degustarunt sapientiam
 mundanam: idcirco claram oportet profer-
 re orationem, quam assequi possint qui
 legunt, secundum Beatum Apostolum: Si
 enim, ait, nesciero virtutem vocis, ero ei, 1. Cor. 14.
 cui loquor, barbarus, & qui loquitur me-
 cum, mihi barbarus. Potens est autem sermo
 spiritualis persuadere obtemperantibus fidei,
 etiam absque grammatica & rhetorica. Be-
 nedictus autem Deus, qui cunctis cuncta
 præbet, & unumquemque, quantum ex-
 pedit, illuminat. Id verò captum meum
 excedere, non sum nescius. Sed scriptum
 est; *Tempus tacendi, & tempus loquendi.* Eccles. 3:
 C Quam ergo excusationem in die iudicii ha-
 bituri sumus, non succurrentes pro viri-
 bus inperitia laborantibus, & maximè
 tempore isto, quo fluctibus perversæ do-
 ctrinæ pravique consilii agitantur? Leo
 enim cruentus, & veritatis inimicus non
 cessat eos, qui non valde attendunt, de-
 cipere: non quidem humanas carnes de-
 vorare volens, verum animas secum in
 gehennam trahere gestiens. Quot putatis
 post abdicationem rerum terrenarum, ite-
 rum perturbationibus ac passionibus igno-
 miniosis per eum subigi? Quot post pri-
 ma religionis elementa tradita, effecit apo-
 statas, & habitu ipso spoliavit? Quare a
 via non est aberrandum: sed frater adju-
 tus a fratre, laqueis Diaboli capi nequit.
 Nos autem cum Apostolo dicimus: *non*
quod sufficientes simus cogitare aliquid a no- 2. Cor. 3:
bis, quasi ex nobis; sed sufficientia nostra ex
Deo est: qui & idoneos nos fecit sibi mini-
 F stros, licet indignos. Vobis autem conce-
 dat Dominus suscipere verbum instar ter-
 ræ bonæ, ut perfectum multiplicemque
 fructum in iustitia referatis Christo Salva-
 tori nostro: cui sit gloria in secula. Amen.

EJUSDEM SANCTI PATRIS
EPHRAEM SYRIA D H O R T A T I O
A D P I E T A T E M .

PARÆNESIS II.

Carissime, divina gratia Christianus es? Serva mandata Domini nostri Jesu Christi; & salvaberis. Scriptum est enim: *In veritate comperi, quia non est personarum acceptor Deus: sed in omni gente, qui timet eum, & operatur justitiam, acceptus est illi.* Si autem volueris etiam ad perfectam vitæ monachorum rationem contendere, ut & melioribus potiaris: scito, quod nisi ita statueris, jam te ex hac vita migrasse, mundumque istum cum omni gloria sua instar umbræ evanescere; non poteris affectiones terrenas & concupiscentias mundanas superare; quæ quidem demergunt homines in perniciem carnis atque perditionem. Verax enim est, qui ait: *Si quis vult post me venire, abneget seipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Qui enim voluerit animam suam invenire, perdet eam. Qui autem perdiderit eam propter me, inveniet eam. Quid enim proderit homini, si universum mundum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur: aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?* Neque enim est labor fundamentum jacere, sed ædificium perficere. Quanto enim amplius in altum erigitur ædificium, tanto major labor relinquitur ædificanti usque ad perfectionem operis. Audiamus salutarem vocem dicentis: *Quis enim ex vobis volens turrim ædificare, nonne prius sedens computat sumtus, si habeat ad perficiendum? ne posteaquam posuerit fundamentum, & non potuerit perficere, omnes qui vident, incipiant illudere ei, dicentes: Quia hic homo cœpit ædificare, & non potuit consummare.* Bellum quidem militum, breve: sed monachi pugna, quoad usque emigret ad Dominum, durat. Idcirco omni cum studio ac vigilantia & patientia opificium auspicari oportet. Si igitur, dilectissime, leonem jugulare tentes, firmiter apprehende, ne forte tibi confringat ossa instar vasis testacei. Si vero te ipsum in mare præcipitem dede-

Apost. 10.

Matth. 16.

Marc. 8.

Luc. 9.

Luc. 14.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥΠΡΟΤΡΟΠΗ ΕΙΣ ΤΗΝ
ΘΕΟΣΕΒΕΙΑΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Β.

BΓαπητέ, Χειριανός εἶ διὰ τὸ χείματος ἔ
Θεῷ; τήρῃσιν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χειρῶν, καὶ σωθήσῃ· κήραται γὰρ
ὅτι ἐπὶ ἀληθείας καταλαμβάνομαι, ὅτι οὐκ
ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός, ἀλλ' ἐν παντὶ ἔδνει
ὁ φοβούμενος αὐτὸν, καὶ ἐργαζόμενος διακονού-
νῳ, δοκτὸς αὐτῷ ἔστιν. Εἰ δὲ βύβλι καὶ ἐπὶ
τῷ ἀκείῳ βίον τῷ μοναχῶν ἐλθεῖν, ὅπως καὶ
τῷ κρηθόνῳ ἐπιτύχῃς, εἰ μὴ θῇς ἐν τῷ
λογισμῷ σου, ὅτι ἡδὴ μετέστης ἔξ βίβης τύτης, καὶ
ἡγήσῃ τὸ κόσμον τῶτον καὶ τὸ δόξαν αὐτῆς, ὥστε
σκηλὴν καταλευκώσω, ἢ διώσας νικῆσαι τὰ
πᾶσι τὰ γήινα, καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας,
αἵτινες βυθίζουσι τὰς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον τὸ
σαρκὸς καὶ ἀπώλειαν. Ἀψιδῆς γὰρ ὁ εἰπὼν.
εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάτω
ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸ σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολου-
θεῖτω μοι. ὁ γὰρ θέλων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι-
ραῖν, ἀπολέσκει αὐτήν. ὁ δὲ ἀπολέσας αὐτήν ἐνε-
κεν ἑμῶν, θύρῃσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελήθησεται
ἄνθρωπος, εἰ μὴ ὅλον τὸν κόσμον κερδήσῃ, καὶ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσκει ἄνθρωπος
ἀντάλλαγμα τῇ ψυχῇ αὐτοῦ; Οὐ γὰρ ἔστι κόπος
βαλεῖν θεμέλιον, ἀλλὰ τὸ ἐκτελέσαι τὴν οἰκοδο-
μήν. ὅσῳ γὰρ ὑψέται ἡ οἰκοδομή, ποσὸν
πλείονος κόπον πᾶρχει τῷ οἰκοδομῶντι, ἅρτι
τελειώσεως ἔργου. Ἀκούσωμεν τὸ σωτηριώδες
φωτὸς τὸ λεγόμενον· τίς γὰρ ἔξ ὑμῶν θέλων τὴν
οἰκοδομήσας, ἔχει πῶτον καθίσας ψφίξει
καὶ δαπάνῳ, εἰ ἔχει πρὸς ἀπαρτισμόν; ἵνα
μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, καὶ μὴ ἰσχύσαν-
τος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωρῶντες ἄρξονται
αὐτῷ ἐμπαῖζειν, λέγοντες· ὅπως ὁ ἄνθρωπος
ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσει ἐκτελέσαι. Ὁ
μὲν πόλεμος τῷ στρατιωτῇ, βραχύς· τῷ δὲ μο-
ναχῷ, ἅρτι τὸ ἀποδημίας αὐτοῦ πρὸς τὸν Κυ-
ριον. Ἄρτι τῷ πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ
μὲν πάσης πνεύσεως καὶ νήψεως καὶ ὑπομονῆς.
Εἰ μὴ οὖν, ἀγαπητέ, ἐπιχειρήσεις σφάζειν λέον-
τα, ἐδράως λαβὼν, μήποτε σωτείῃ τὰ ὀστέα
σου, ὡς ἀγγεῖον ὀσφάκινον. Εἰ μὴ δὲ ρίψῃς ἑαυτὸν
εἰς

εἰς τὴν θάλασσαν, μὴ ὀλιγοψύχει ἄλγεις ὅτι ἐξέλ-
θης εἰς τὴν ξηράν, ἵνα μὴ κατέλθῃς εἰς βυθόν,
ὡσεὶ λίθος. Ἀδελφε, εἰ ἐλθῇς ἀγωνίσασθαι,
ἡφάλαμος ἦν, μήποτε ὁ ἑξεναντίας νικήσας
ἐπιχαίρῃ σοι, καὶ ἀντὶ σεφάνου κομίσῃ τὰ ὀνει-
ρία. Πᾶς οὖν θέλων ἡμέσῃ μοναχὸς, τὸ πᾶν
ἐν ἐπιμῳ ἔχει, τὸ ὑπομεῖναι ἡμετέρας, μήποτε
εἰσελθόντος αὐτοῦ εἴπῃ, ὅτι οὐκ εἶδον ὅτι ταῦτα
ἐμελλόν μοι συμβαίνειν. Ἰδὲ πρὸς γεννώσῃ σοι
ταῦτα, ἵνα καὶ σὺ τὸ λογισμόν σου καταρτίσῃς,
εἰδὼς ὅτι ἐν τούτῳ φανήσεται σε ἡ δοκιμή.
Σιώπῃ τὸ λεγόμενον, ἀγαπήτῃ, μὴ σήμερον
πρὸς θυράς σου, καὶ ἐπερωτώμενος εἴπῃς, πάν-
τα ὑπομῶ. καὶ αὐτοὶ ἐν λόγοις καὶ ἔργοις
πράττειν. οἱ γὰρ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ παρίστανται,
καὶ ἀκούει πάντα τὰ ἐκπορεύοντα ἀπὸ τῆς χει-
λέων σου. Βλέπε, ἀγαπήτῃ, ὁδοῦς σε βιάζῃ,
καὶ εἰ ἀληθινῶς σωτάσῃ, βλέπε μὴ ψεύσῃ,
ὅτι Κύριος ἀπολεῖ πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεύ-
δος. Ταῦτα οὖν συμβαίνει τῷ πρὸς ἐρχομένῳ
τῷ Θεῷ. ὡς ποῦ μὴ πειρασμός, ἔπειτα θλί-
ψεις, εἴτα κόπος, ἀκηδία, γυμνότης, πείνη,
φεινοχωρία, ἡμετέρας. ἐν τούτοις γὰρ φαίνεται
ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ δοκιμὴ τῆς πίστεως. καὶ ἐν τού-
τοις πᾶσι ὑποβιβάζῃ ὁ διδὼς ἑαυτὸν ἐν ὅλῃ καρ-
δίᾳ τῇ τῷ Θεῷ κυβερνήσῃ, καὶ ὑπομῇ τῷ
βελήματι αὐτοῦ. Μόνον γὰρ τὴν τελείαν πρὸς
θεοῖν ἀρετὴν τῇ ἡμῶν ὁ Θεός, καὶ αὐτὸς ἡμῖν
ἐπιχορηγῇ τὴν ἰσχύϊν, καὶ τὸ νίκης δωρήσεται.
καθὼς γέγραπται. ὑποσχεσθε ἐν πάντων τῶν
ἐλπίζόντων ἐπ' αὐτόν. καὶ πάλιν λέγει. ἐγγὺς
Κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλούμενοις αὐτόν ἐν ἀλη-
θείᾳ. θέλημα τῆς φοβουμένης αὐτόν ποιήσῃ, καὶ
τὴν δεήσει αὐτοῦ εἰσακούσεται, καὶ σώσῃ αὐτούς.
Εὐχέσθε ὅτι ὑπὲρ ἡμῶν, πρὸς ἀκαλῶς, ἵνα ἡ
μέμωμεν λέγειν, δόξῃ ἡμῖν ὁ Κύριος, ἀμέμ-
πτως ποιῶν αὐτά. Οὐ γὰρ ὡς φθασάντες, εἰς
ταῦτα τὰ μέτρα συμβεβηκόμεν. ἀλλὰ Κύριον
Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπικαλεσώμεθα δοτῆρα καὶ
ἐπιχορηγὸν πάντων λόγων, ἀρχόμενοι γυμνάζειν
τὸν λόγον, ἵνα ἡμεῖς ὠφεληθώμεν καὶ ὠφελή-
σωμεν. Εἰ γὰρ οἱ λεγόμενοι τωμεντάριοι
ἐπιμελῶς ἐξηρδύνουν τὰς ρίζας καὶ τὰ εἶδη
τῶν βοτανῶν, καὶ ἐν γραφῇ πρὸς δεδωκόσι, καὶ
τὸ πᾶν δηλοῖ οἰκονομίαν Θεοῦ μείζω πρὸς πα-
ραμυθία τῆς ἀσθενούντων καὶ σάρκα. ὅτι πολλῶν
μᾶλλον ὀφειλέται ἑσμὲν ἡμεῖς ἀνακαλύπτειν τὸ
θησαυρὸν τῆς χάριτος καὶ τὴν αὐτῆς δωρεάν; ὅτι
γὰρ ἐξέφυγε τιμωρίας ὁ δούλος ὁ πονηρὸς κρύψας
Tom. II.

A dederis, cave abjicias animum, donec ad
terram evaseris, ne forte in profundum
descendas tamquam lapis. Frater, si ad
certamen ingrederis, sobrius esto ac vi-
gilans, ne forte adversarius tuus victor
evadens, supergaudeat tibi, & pro co-
rona contrarium referas. Quicumque igitur
cupit esse monachus, ad fortiter resi-
stendum se promptum exhibeat: ne in-
gressus, dicat, ignorasse se, quod ista
B tibi eventura essent. Ecce præcivisti ista,
ut & tu cogitationem tuam componas,
sciens quod in hoc manifestabitur tua
probatio. Intellige quod dicitur, carissi-
me, ne hodie pro foribus consistens, in-
terrogatusque dicas, omnia sustinero: cras
autem in verbis & operibus detrectes.
Angeli enim Dei adstant, audiuntque
omnia de labiis tuis procedentia. Vide,
carissime, quod nemo te cogit: & si ve-
re & ex animo hoc institutum cepisti, ca-
ve mentiaris, quoniam Dominus perdit
omnes qui loquuntur mendacium. Hæc
igitur ad Deum accedenti contingunt:
primo quidem tentatio, deinde tribulatio,
postea labor, tædium, nuditas, passiones,
angustia, contemptus. Atqui in istis ap-
paret patientia atque probatio fidelium:
& in his omnibus superior est, qui se-
ipsum ex toto corde gubernationi di-
vine offert, voluntatis ejus imperio se
subdens. Bonum enim tantummodo a
nobis propositum postulat atque requi-
rit Deus, & ipse nobis fortitudinem
subministrabit, concedetque victoriam,
sicut scriptum est: *Protektor est omnium*
sperantium in se. Rursusque ait: *Prope*
est Dominus omnibus invocantibus ipsum in
veritate: voluntatem timentium se faciet,
& deprecationem eorum exaudiet, & sal-
vos faciet eos. Orate autem & pro no-
bis, obsecro, ut quæ sumus dicturi,
Domino nobis dante, sine reprehensio-
ne peragamus. Non enim, quasi ad hanc
mensuram pervenerimus, vos adhortari
statuimus; sed invocato prius Domino
Jesu Christo datore & largitore gra-
tiæ verbi, incipimus sermonem exer-
cere, ut simul & juvemur & juvemus.
Nam si ii qui dicuntur pigmentarii, si-
ve pharmacopolæ, studiose inquirunt
radices ac species herbarum, easque
in scriptis tradunt: & hoc dispensatio-
nem divinam ostendit in solatium in-
firmorum secundum carnem: nonne
multo magis debemus thesaurum gra-
tiæ ab eo donatum promulgare? ne-
quaquam enim effugit poenam servus
nequam, qui talentum Domini sui per-
ne-

psal. 18.
psal. 145.

negligentiam abscondit: At quis super me non ingemiscat, qui fictitium mihi nomen monachi attribuo? Quis super me non plangat, qui pietatem & patientiam depredidi? Et quid agam, quando me visitaverit dominus meus Christus? Ideo precor, carissimi, orate pro me servo inutili, ut ex præsenti seculo nequam liberer, & gratia ejus mihi labia aperiatur, ad glorificationem sanctæ & consubstantialis Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus Sancti. Quia in manu ejus & nos & sermones nostri. *Ipsa enim est qui hominem docet scientiam.* Ipsi gloria in secula. Amen.

Psal. 94.

AD MONACHOS NOVITIOS PARÆNESIS III.

Carissime, si seculo renunciasti ad fratres ingressus sis, inciderisque in cœnobium fratrum, cum iis vivere & Domino nostro Jesu Christo servire cupiens; conspexerisque ibi fratres quosdam immodeste atque inkomposite incedentes, aut quæ non placent Deo loquentes: tu cave, ipsis aut eorum sermonibus attendas: sine eos loqui sibi ipsis. Qui enim loquuntur displicentia Deo, ipsi Deum non timeant, vitam in negligentia transigentes: os eorum semper loquitur superba. Tu autem Deum præ oculis habe. Scriptum quippe est in Psalmo: *Providebam Dominum in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi, ne commovear.* Et ne te serpens callidus dicere doceat: Quod si senes isti improbe sint conversationis, ego qui sum junior, quid agam? sed Dominum audi dicentem: *multi vocati; pauci vero electi.* Salvari igitur exopta, ut sis unus inter electos. Qui enim malum committunt, sive in cœnobio, sive in qualicumque loco, ipsi filii sunt hostis nequam, adsimilari zizaniis in medio tritici. Esto igitur tu triticum, ut congregeris in horrea Domini, & non instar zizaniorum comburaris igne inextinguibili. Verum neque judicemus quemquam: non enim ejus novimus poenitentiam: neque si ridentem, aut quia loquentem adspexerimus: quum nobis exploratum non sit, quomodo in sua cella vitam degat, aut cujusmodi erga Deum laborem subeat. Ideo unumquemque nostrum oportet sibi attendere: quia singuli nostrum Deo rationem reddituri sunt. Toto corde tuo attende Psalmodiæ, & lectioni divinarum Scripturarum, & uti-

Psal. 16.

Matth. 20.

A ἐν ὀκνηρίᾳ τὸ τάλαντον ἔχεις αὐτῷ. Τίς ὁ μὴ ἐκνάξει ἐπὶ ἐμοί, τῷ ἐπιπλάσῳ ἔχοντι ὄνομα μοναχῆ; Τίς ὁ μὴ κλαύσει ἐπὶ ἐμοί, ἰὼν ἀπολωλεκότι τὴν ἀλάβειαν ἔξ ὑπομονῆς; Καὶ τί ποιήσω, ὅταν ἐπισκέψῃται με ὁ δεσπότης μου Χεῖρός; Διὸ δέομαι, ἀγαπητὴ, προσεύσασθε ὑπὲρ ἐμῆς ἁγρεύς δούλης, ὅπως ῥυθῶ ἐκ τῆς ἐνεσώπας αἰῶνος πονηρῆς, καὶ ἡ χάρις αὐτῆς ἀνοίξῃ μου τὰ χεῖλη πρὸς δοξολογίαν τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίους Τετραδος, Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἀγίου Πνεύματος. ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν. αὐτὸς γὰρ ὅστις ὁ διδάσκων γινώσκει τὸν ἀνθρώπον. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

B

ΠΡΟΣ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ ΑΣΚΗΤΑΣ. ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ Γ.

Aγαπητὲ, ἀποταξάμενος τῷ βίῳ, εἰς εὐελπίαν εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ κατεσθῆς εἰς κοινόν ἀδελφῶν, καὶ βύβλη συζῇ αὐτοῖς, καὶ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ δευδύειν, καὶ θεάσῃ τὰς ἀδελφὰς ἀτάκτως περιπατῶντας, ἢ λαλῶντας ἢ μὴ ἀρέσκει Θεῷ, σὺ μὴ προσχῆς αὐτοῖς, μηδὲ τοῖς λόγοις αὐτῶν, ἀφείς αὐτοὺς λαλεῖν ἑαυτοῖς. οἱ γὰρ λαλῶντες τὰ μὴ ἀρέσκοντα Θεῷ, ἐφοβῶνται τὸ Κύριον, οἱ αὐτοὶ ἐν ἀμελείᾳ ἀφρονεῖς. αἱ τὸ εἶμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα ἐν παντί καρῷ. Σὺ ὅτι Θεὸν ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν σου. γέγραπται γὰρ ἐν Ψαλμῷ. προσωρμήσω τὸ Κύριον ἐνώπιόν μου ἀφ' παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. Καὶ μὴ σε διδάξῃ ὁ δαίμων Ὁφίς λέγειν. εἰ γὰρ οἱ γέροντες καὶ ἔτι κακῶς ἀνατρέφονται. τί ποιήσω ἐγὼ, νεώτερος ὢν; ἀλλ' ἄκουσον ἔ

E Κυρίῳ λέγοντος. πολλοὶ κλητοὶ, ἐλίγοι ὅμως ἐκλεκτοί. Ἀγάπα ὦν τὸ σωθῆναι, ἵνα ἔσῃ εἰς τὸ ἐκλεκτῶν. Οἱ γὰρ ποιῶντες τὸ πονηρὸν, ἢ ἐν κοινῷ βίῳ, ἢ ἐν οἰκονομίᾳ ποτὲ, αὐτοὶ εἰσιν οἱ ἱερεῖς Πονηρῆς, οἱ ἀφομοιωθέντες τοῖς ζιζανίοις ἀναμύσειν ἔσονται. ἤνυσεν ὦν οἶκος, ἵνα σωμαχθῇς εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Κυρίου, καὶ μὴ ζιζάνιον κατακάψῃς πρὸς ἀσέβειαν. Ἀλλὰ μηδὲ κενώσωμί τινα, ἢ γὰρ οἶδαμεν πῶς ἀγῶν ἐν τῷ κελίῳ αὐτῷ, ἢ ποῖον πόνον ἔχει πρὸς τὸ Θεόν. μήτε εἰς δεομένην κελῶντα ἢ λαλῶντά τινα, ὅτι ἔκτισται ὡς διακείμεν ἐν τῷ κελίῳ αὐτῷ, ἢ ποῖον πόνον ἔχει πρὸς τὸ Θεόν. Διόπερ χρὴ ἕκαστον ἡμῶν ἑαυτῷ προσέχειν, διότι ἕκαστος ἡμῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ. Πρόσεχε ἐν ἑλῇ καρδίᾳ σου τῇ ψαλμωδίᾳ, καὶ τῇ ἀναγνώσει τοῦ θείου Γραφίου καὶ

καὶ σύμπησεν τὴν ἑξ αὐτῆς γυναικὶν πόσιν ἐν
τῇ ψυχῇ σου, ὡς περ νήπιον θηλάζον μαθόν. Ἐξ
αὐτῶν γὰρ μαθήσῃ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀρετῆς, καὶ ἔσται
χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις τῇ καρδίᾳ σου. Πρῶτος ἦν
καὶ ὑπήκοος καὶ φρόνιμος. Ὁρᾶς μὲν, ἵνα εἰάν σε
ἀγγαρεύσῃ παθεῖον, ἀκολουθήσῃς αὐτῷ, καὶ ἐπι-
τελέσῃς τὸ ἔργον. σιγῶν ἀνέστρεφε εἰς τὸ κελλίον
σου, σιγῶν τοῖς χεῖλεσιν, τῇ δὲ καρδίᾳ προσθυ-
χόμενος. ὑπήκοος δὲ ἔσο, ἵνα τὴν ἀγγείαν τὴν σώ-
ματός σου φυλάξῃς ἐν Κυρίῳ ὡς τίμιον μαργα-
ρίτην. Ἰματίοις μὴ καλλώπιζέ σε, καὶ ἐπὶ γο-
νέων πλοῦσι μὴ ἐπαύου. ὁ γὰρ καυχώμενος, ἐν
Κυρίῳ καυχάσθω. ὅτι καὶ πᾶσα σὰρξ χορτὸς,
πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθρωπος χορτὸς. Ἐξηράν-
θη ὁ χορτὸς, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἔξηλείπε. ὁ δὲ
ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸ αἰῶνα. Κάτω δὲ ὄμμα
ἔχε· ἄνω δὲ τὴν ψυχὴν. Μετὰ μερακίᾳ μὴ
κτίσῃ παρρησίαν. μὴ δὲ γυναικὸς φιλοσύνῃ ὄσιν
καὶ λέγειν. Μετὰ παθεῖν μὴ πληθυῖν λόγους.
μὴ δὲ μεθύσων, ἢ ἀνυποτάκτων, ἢ γελοιασῶν,
μὴ στυγναμίνυσται. ἀλλ' ἐν φόβῳ Θεοῦ ἴσθι ὅλην
τὴν ἡμέραν· καθὼς λέγει ἐν τῷ Ἀποστόλῳ· ἐν
σοφίᾳ περιπατεῖτε, τὴν καὶ κατὰ ἡμετέρας ἐσιν.
διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἀφρονεῖς, ἀλλὰ σωφρονεῖτε τὸ πρὸς
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ὄσιν
ἀσωτία. καὶ πάλιν· ἵνα ἐντραπῇ ὁ ἁγαντίας, μηδὲν
ἔχων λέγειν ὡς ὑμῶν φαῦλον ἔργον.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ Δ.

Α Γαπητὲ, ἰδὲ πρὸς τὴν ἐνδοξάν σου πρὸς
δικαίῳ ἐτέρῳ ἐν Κυρίῳ· εἰάν φυλάξῃς
αὐτὴν, ὑψέσῃ ἀναδύσῃ σου ἀφροσύνην. Εἰάν δὲ
παζάμενος τῷ βίῳ τῷ ματαίῳ, εἰσέλθῃς εἰς κοι-
νόβιον πλοῦσι ἀδελφοῖς, θέλων ἡμεῖς μονα-
χὸς, μὴ σε ἀπατάτω ὁ Ἐχθρὸς, ὃς ἁγίαν τὴν
κοινοβίαν, πρὸς τὴν λαβῶν τὸ ἅγιον ἐνδύμα τὸ
μοναχῶν. μήτε δὲ τελευτᾶν, σφόδρα δὲ μεταμε-
ληθῇς, ἀρχὰς βάλλων ἀγαθὰς μὴ πάσης πα-
πεινοφροσύνης. Τὴν ἐπερχομένην παρασμὸν κα-
τὰ σε ἵπῃ τὸ Ἐχθρὸς μὴ δειλιάσῃς, ἀλλ' ἵπῃ
μεινόν, ἵνα ἐπιτύχῃς τὴν μακαρισμὸν. Γέγραπται
γὰρ· μακάριος ἁνὴρ, ὃς ὑπολήμει παρασμὸν,
ὅτι δοκιμὸς ὁδοῦ ἡμεῖς λήψεται τὸν ἑσπέρων τὴν ζωῆς,
ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπᾶσιν αὐτόν.
Θέλεις δὲ μὴ κυριωθῇς ἵπῃ τὸν παρασμὸν;
πάνθ' ἀγνοῖς σου ἀποκόψον. Εἰάν δὲ καὶ δοκῇς κα-
λὸν εἶναι τὸ ἔργον, ἵπῃ τὸν ἁγαντίας σου ἐν
Κυ-

A utilitatem ex iis manantem in anima tua
combibe, sicut infans matris sugit ubera.
Ex iis quippe virtutum discas præmia, erit-
que gaudium & exultatio cordi tuo. Man-
suetum te præbe, & morigerum, atque
prudentem: mansuetum quidem, ut si te
vel puer compulerit, sequaris ipsum; &
opere tuo confecto, tacens revertere in
cellam tuam; ac labiis filens, corde ora.
Obedientem vero, ut castitatem tui corpo-
ris, tamquam pretiosam margaritam, con-
serves in Domino. Vestium ornatu non
delecteris, & parentum divitiis non effe-
raris: *Qui enim gloriatur, in Domino glorie-
tur. Omnis quippe caro fenum, & omnis
gloria hominis tamquam flos feni: exaruit
fenum, & flos ejus decidit; verbum autem Do-
mini manet in æternum.* Oculos in terram
defixos habe, animam vero in coelos.
Cum adolescentulo nimiam familiaritatem
caveto: cum muliere vero, etiam loqui
superfluum ducito. Cum puero verba ne
multiplicaveris; cum ebriis vero, & ino-
bedientibus, risuique deditis non commi-
scearis: at in timore Dei omni tempore
persiste: quemadmodum ait Apostolus: *Sa-
pienter ambulate, redimentes tempus, quo-
niam dies mali sunt. Propterea nolite fieri
imprudentes, sed intelligentes, quæ sit volun-
tas Dei: & nolite inebriari vino, in quo est
luxuria.* Et rursus: *Ut is qui ex adversa
est, vereatur, nihil habens malum dicere de
vobis.*

1. Cor. 1.
15. 40.

Ephes. 5.

PARÆNESIS IV.

C Arissime, ecce aliud tibi servandum,
commendo depositum in Domino:
quod si custodieris, in fine lætitiā at-
que jucunditatem tibi retribuet. Si vana
hujus seculi vita abdicata ingressus fueris
coenobium plurium fratrum, cupiens fie-
ri monachus: vide ne te decipiat inimi-
cus ad exeundum coenobio tentans, ante-
quam sanctum Monachi indumentum as-
sumas; ut ne ad extremum te vehe-
menter poeniteat: sed perfer; bona ja-
ciens fundamenta cum omni humilitate.
Supervenientes vero atque immixtas ab
inimico tentationes ne pertimueris; ve-
rum suffer ac tolera, ut beatitudinem
consequaris: scriptum quippe est: *Beatus
vir qui suffert tentationem: quoniam quum
probatum fuerit, accipiet coronam vitæ, quam
repromisit Dominus diligentibus se.* Cupis au-
tem non succumbere tentationibus? om-
nem tuam voluntatem absconde. Si vero &
bona tibi res videatur, quæ a tuo Præfe-
cto

Jacob. 1.

esto in Domino non bona judicetur; crede illi in Domino. Nam contentiosum esse ac pertinacem, proprioque consilio duci, subversionis signum existit: novitius enim quum quis sit & inobediens, contumeliosum probriisque obnoxium sibi nomen conciliat. Dicit enim in Psalmo: *Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore. Apprehendite disciplinam, nequando irascatur Dominus, & pereatis de via justa.* Qui igitur justitiam diligit, non peribit: at qui disciplinam averfatur, sibi ipsi damnum infert. Quemadmodum autem in dolum immitti vinum simul & acetum nequeunt: sic neque in solitaria vita virtus simul degere cum dissolutione poterit. Fidemque hujus tibi faciat Apostolus: *Quæ enim conventio Christi ad Belial? aut quæ societas luci ad tenebras?* Ama igitur temperantiam summopere, ut divini Spiritus tabernaculum efficiaris. Et quandoquidem vitæ monasticæ habitum ferre meruisti, ne sic quæso cogitationibus consentias; siquidem te a fraternitate separare voluerint: ne forte a juventute tua discas esse vagabundus & instabilis. Vide autem, ne pietatem, quam dum ingredereris habebas, perdas: sed eam ad finem usque retinere contende. Maledicentia autem, vel jusjurandum nec nominetur in labiis tuis, sicut decet sanctos: sed humilis esto: & in omni tua responsione hoc verbum, *ignosce*, adhibeto; ut inutiles seculi mores abs te evellas ac destruas; vitamque Deo gratam ducens, ab eo laudem obtineas. Quum vero jam monachismum inchoaveris; ne aurum, argentum, vestesque desideres: verum cuncta in cœlumi tibi præmittens secundum Salvatoris nostri Jesu Christi præceptum, hæc tibi acquire: fidem, continentiam, patientiam, humilitatem, & reliqua, quæ Deus ex sua benignitate tibi præbebit: cui gloria in secula seculorum. Amen.

AD MONACHOS NOVITIOS

PARÆNESIS V.

SI quis a magna vani seculi existimatione ad monachatum accesserit; scriptum a fastus & arrogantiae dæmone custodiat oportet, ne in spiritum superbiæ & inobedientiæ incidat, sibi que ipse detrimentum adferat. Non tibi hic, carissime, sit pudor, quod sub obedientia vivas in Domino, neque quod propriis opereris manibus bonum. Nam exigua ista angustia & tribulatio, quam Domini causa toleras, vitam tibi æternam conciliabit.

Et

A Κυρία κείνεται μὴ ἐξ καλόν, πενίᾳ τῷ αὐτῷ ἐν Κυρίῳ. τὸ γὰρ φιλονεικεῖν, καὶ τῷ ἰδίῳ σκοπῷ ἡσυχάζειν, σημειῶν ἔστι καταστροφῆς. ἀρχαῖος γὰρ καὶ ἀνυποτακτῷ ὄνομα ἐπονεῖσθαι ποιεῖται αὐτῷ. Λέγει γὰρ ἐν τῷ Ψαλμῷ. δαλύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιάσθε αὐτῷ ἐν τρώμῳ. δρᾶξαθε παρθέτας, μήποτε ὀργισθῇ Κύριος ὅτι ἀπολαῖσθε ἡμῶν ὅς ἐστι δικαίος. Ὁ οὖν ἀγαπῶν τὴν δικαιοσύνην, σὺ δὲ ἀπολαῖσται. ὁ δὲ μισῶν παρθέτας, ἐαυτὸν ζημιῶν. Ὡς περ ἐν κεραμίῳ ἐμβληθῆναι οἶνον καὶ ὄξος ἐδωαπὸν. ὅπως οὖν ἡ ἀρετὴ ὅτι μονήρης βίᾳ δύναται σωσικῆσαι ἀπαθείας. Καὶ παιδεύω σε ὁ Ἀπόστολος, λέγων. τίς γὰρ συμφώνησις Χειρῶν πρὸς Βηλίαν; ἢ τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; Ἀγάπα δὲ ἡ σωφροσύνη εἰς ἄκρον, ἵνα κατασκηνώσῃ ἐν σοὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅταν ἡ καταξιώθῃς ὅτι ἐν δούλῳ τοῦ μονήρης βίᾳ, μηδὲ ὅπως συγκατατίθῃ πῶς λογισμοῖς, εἰς περ βύλοντά σε χωρίσαι τὴν ἀδελφότητος, μήποτε ἐκ νεότητός σε μάθῃς πλανήτης ὅτι ἀκάθιστος. Ὅρα δὲ μὴ ἀπολέσῃς τὴν ἀλάθειαν, ὡς εἰσῆλθες ἔχων, ἀλλὰ αὐτὴν κάτεχε ἕως τέλους. Δυσφημία δὲ ἡ ὄρεος μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν τοῖς χεῖλεσί σου, καθὼς πρέπει ἀγίοις. ἀλλὰ ἰδοὺ ταπεινῶσιν ἔχων. Εἰ πάσης ἀποκρίσῃ σε, τὸ συγχώρησον, ὅπως ἀφαιρήσῃς ἀπὸ σε τὰ ἄχρηστα ἡδὴ καὶ κόσμους, καὶ πολιτισμὸς διαρέσως τῷ Κυρίῳ, ἕως πρὸς αὐτὸν τὸ ἔργον. Ἐρχομένη δὲ σε εἰς τὸ μοναχόν, ἔχῃς χρυσόν, σὺ δὲ ἀργυροί, ἔχῃς ἱματισμὸν. ἀλλὰ πάντα παραποσείλας εἰς τὸ ἔρανον, καὶ τὸ ὀπλιῶν τὸ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χειρῶν, πάντα κτήσαι σεαυτῷ. τίςιν, ἐγκράτειαν, ἡσυχασμόν καὶ ταπεινοφροσύνην, καὶ τὰ λοιπὰ, ἃ ὁ Θεὸς ἐκ τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ ἐπιχορηγήσῃ σοι. ὅτι ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ ΑΣΚΗΤΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Ε.

Εἰ ἄν τις ἀπὸ μεγάλης ἡσυχίας καὶ βίᾳ ἔλθῃ εἰς τὸ μοναχόν, τρεῖς αὐτὸν ἀπὸ τῆς δαίμονος τῆς ὑψηλοφροσύνης, ἵνα μὴ ἐμπέσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ὑψηλοφροσύνης καὶ ἀνυποτακτικῆς, καὶ ζημιώσῃ αὐτόν. Ἀγαπήτε, σὺ δὲ εἰς σοὶ αὐτὴν ἀρχὴν, εἰς ἧς ἐν ἡσυχίᾳ ἐν Κυρίῳ, οὐδὲ εἰς ἔργον τῆς ἰδίας χειρὸς τὸ ἀγαθόν. αὐτὴ γὰρ ἡ μικρὰ σενοχωρία καὶ θλίψις, ἢ ὑπομονὴς διὰ τὸ Κύριον, πρὸς ἐξουσίαν σοὶ γίνεται τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Καὶ

Καὶ τί ἔτι λέγω; ὡς γὰρ ὁ καταλλάσσων δραχμὴν εἰς μυρία τάλαντα χρυσίον, ὕτως πᾶσα σε-
νοχρεία ἔστι μονήρης βίη πρὸς τὴν μέλλουσαν θλί-
ψιν, ἥτις συναιτᾷ τοῖς πᾶσι φάσμα φράσσει.
Μικρὰ οὖν πρῆχαι, καὶ μεγάλα σοὶ δίδονται.
Νῆφε οὖν, ἀγαπητέ, ὡς καλὸς στρατιώτης· μὴ
ἀμέλει ἔσθαι σοὶ χάρισμα, μήποτε πᾶσι ἀμ-
φότερα ἤξῃ ἐπὶ σε, ὥστε ἀνδρώπῃς λυπήσας, τυ-
τέσι τὸν κτὶ σάρκα γονεῖς, καὶ Θεῷ μὴ ἀρέσας.
Ἀλλ' ἀγωνίζου, ὅπως καὶ οἱ ὀρῶντές σε, δοξάσωσι
τὸ Θεὸν ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ σου ἀφωγῇ. λέγει γὰρ
γὰρ, οἱ φοβούμενοι τὸ Κύριον, ὁφίοντάς με, καὶ δι-
φραδισσόμενοι. καὶ πάλιν, εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγα-
ποῦσι τὸ νόμον σου, καὶ σὺ εἶναι αὐτοῖς σκάνδαλον.
Διὸ φυλάττεις ἀπὸ τοῦ ὑψηλοφροσύνης, καὶ Κυρίου
ἔσαι σε μερίς. ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ 5.

Α Γαπητέ, εἰς βάλλης καλὰς ἀρχὰς, ὕτως
ἀφαιρέσεις καὶ τὸ γῆρας σου ἀνέμενος, ὥστε
ἔσθαι ὡς περ φωστὴρ, φωτίζων πολλὰς ἐν τῇ ὁδοῦ
Κυρίου. Εἰς τὸν οὖν γαστρός κακὸς ἀποδόση, δια-
βιώσεις πᾶσι κατὰ σε κακῶς. Θεὸς οὖν δεμέλιον
ἰχυρὸν, ἵνα ἀναβῇ τὸ ἔργον εἰς ὑψος. Πρὸ πάν-
των, ἀδελφέ, τὸ Θεὸν φοβῆ, καὶ αὐτὸν δοξάζε
ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, ὅπως καὶ αὐτὸς δοξάσῃ σε
μὲν τῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ. Εἰς νεότητός σου ἐπιλαβὲ τὴν
παραποταμὴν σοφίας, μὴ ἀφῇς αὐτὴν ἕως ἐσχάτης
ἀναπνοῆς· αὐτὴ σε ἐπιβιάσει ἐπὶ τριβύς δικαιο-
σύνης, ὥστε ἔσθαι σκευὸς ἐκλογῆς ἐκ νεότητός σου,
καὶ ἐντιμὸν τὸ γῆρας σου ποιήσης, καὶ ἔξεις ἐπαύ-
τως πρὸς Θεῷ, καὶ ἀνδρωποὶ μεγαλυνῆσαι τὸν Κύ-
ριον ἐν σοὶ. Εἰς οὖν πρὸς Θεοῦ ἀποδόσης ἀπὸ τοῦ
πρῶτος ὑποχέμενος ἀδελφῷ, μὴ σοὶ δοξῆς λέγειν
ἐν τῇ ἀφροσύνᾳ, ὅτι ἐγὼ μὲν εἰμι μεγάλων καὶ
λαμπρῶν γονεῶν υἱός· ἔπος δὲ ἀνυπολήπτων καὶ
ἐπαυτῶν υἱὸς τυγχάνει, ἢ πολλαῖς καὶ ἐκ δαλείας
κατάγεται· καὶ πᾶσι δυνάμει ἐγὼ τέτατος ὑποτα-
γῆναι; ὕβρις γὰρ μοι εἶναι, εἰ ἄνπερ τέτοιο ποιήσω.
Μὴ τοιαῦτα λογίζου, ἀγαπητέ· ὅτι γὰρ ἐν φρονήσει
λογίζῃ πρὸς τέτατον. Οὗ γὰρ τοιαῦτα ἀφρολογιζόμε-
νος, ὅπως ἀπεδύσατο τὸν παλαγὸν ἀνδρωπον τὸν
φειρόμενον καὶ πᾶσι ἐπιθυμίας τὴν ἀπάτης. Ἡμεῖς
δὲ, ἀγαπητέ, ὡς ἀπὸ Θεοῦ πρὸς ἀδελφούς τοῖς
ὁμοψύχοις ἀδελφοῖς εἰς δαλείαν, ὑπομνήμενοι,
ἵνα ἀξιώσῃμεν τὴν ἐλευθερίαν τῇ δικαίᾳ, ἀνα-
λογιζόμενοι τὸ πάντων Δεσπότην, ὃς ἐπὶ ἡμῶν
δι' ἡμῶν, πλάσιος ὢν, ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνῃ πω-
χείᾳ

A Et quid amplius dicam? Sicut enim qui
drachmam unam cum decem millibus ta-
lentorum auri commutat; ita & vitæ mo-
nasticæ tribulatio, ad futuram tribulatio-
nem comparata, quæ improbe ac perditæ
viventibus contingit. Exigua igitur præbes,
& magna tibi redduntur. Advigila ergo,
dilectissime, tamquam bonus miles: gra-
tiam, quæ in te est, non neglexeris, ne
forte utrumque in te eveniat, ut & ho-
mines contristes, hoc est, tuos secundum
carnem parentes; & Deo non placeas. Ve-
rum decerta, ut & videntes te, glorifi-
cent Deum super bona conversatione tua: *Matth. 5.*
scriptum quippe est: *Qui timent Dominum, psal. 119.*
videbunt me, & latabuntur. Et rursus.
Pax multa diligentibus legem tuam, & non
est illis scandalum. Propterea custodi te a
superbia, & Dominus pars tibi erit: cui
gloria in secula. Amen.

C

PARÆNESIS VI.

C Arissime, si bona ac pulchra jeceris
principia, sic & senectutem tuam.
Deo gratam & acceptam traducas, erisque
instar luminaris, quod multos in via illumi-
nat Domini. Sin autem ab utero malus &
non rectus exieris, ipsam quoque vitam mi-
sere transiges. Forte igitur ac validum fun-
damentum colloca, ut opus in altum ascen-
dat. Ante omnia autem, frater, Deum ti-
me, ipsumque toto corde tuo glorifica, ut &
ipse cum omnibus sanctis suis te glorificet.
A juventute tua mansuetissimam sapientiam
acquirito, eamque ad extremum usque spi-
ritum non relinquito. Hæc enim in semitas
justitiæ deducet te, erisque vas electionis a
juventute tua, & honorabilis in senectute
tua; obtinebisque laudem apud Deum; &
homines in te magnificabunt Dominum. Si
igitur a Præfecto in manus fratris sis tradi-
tus; non tibi tacita mentis cogitatione dice-
re videaris: Ego quidem magnorum & illu-
strium parentum sum filius; hic autem nul-
lius existimationis & mendicorum filius; aut
sæpe etiam ex fervorum turba originem du-
cit: & quomodo ego huic subesse atque obe-
dire potero? ignominia enim mihi erit, si
istud fecero. Ne talia tecum cogitaveris, ca-
rissime: non enim prudens hanc cogitatio-
nem suscepisti. Nam qui ejusmodi cogitat,
nondum veterem hominem exuit, qui cor-
rumpitur secundum desideria erroris. Nos *Ephes. 4.*
autem, dilectissime, tamquam a Deo com-
mendati in obsequium concordibus fratribus,
sufferamus, ut digni efficiamur libertate ju-
storum; mente recolentes omnium Domi-
num, qui quum esset dives, propter nos pau-
per

F

per est factus, ut nos illius inopia divites essemus. Carissime, collum iugo ipsius submitte, ut requiem animæ tuæ invenias: quia scriptum est: *Immundus coram Domino omnis qui elato est corde.* Quoniam ipsi est gloria in secula seculorum. Amen.

Proverb. 16.

AD MONACHOS NOVITIOS
DE OPERE MANUUM.

PARÆNESIS VII.

Opus quoque manuum non negligas. Nam sæpe tibi cogitatio suggerit dicens: nunquam manuale istud opus addiscere poteris: debilis enim es, ac negligens, & operis huius labores sufferre in finem usque nequibis. Nam ecce tua membra præ labore defatigari ac frangi coeperunt: non enim laboribus es assuetus. Cæterum transiens, abi unde venisti: nam & ibi, inquit, si timere Deum volueris, salvaberis. At tu, tamquam fidelis, non frangaris ejusmodi cogitationibus: sed Dominum exspecta, qui te ad suum invitavit regnum & gaudium. Ipse quippe dixit: *Amen amen dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, transi, & transibit: & nihil impossibile erit vobis.* Et nos ergo, carissimi, sustineamus: non enim in hominem, qui salvare nequeat, speramus; sed in Deum, qui salvos facit sperantes in se. Sicut scriptum est: *Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion.* Et rursus beatos prædicat Spiritus sanctus eos qui sperant in Domino, dicens: *Domine Deus virtutum, beatus homo qui sperant in te.* Sustine ergo, o dilecte a Domino. Nonne si literas disceres, vexationem sustineres? quod si opificium aliquod seculi; nonne laborem subires? Nonne ergo multo magis cuncta propter Dominum sufferre debemus? Scriptum quippe est: *Labores palmarum tuarum manducabis: beatus es, & bene tibi erit.* Et Apostolus admonet, dicens: *Operantes propriis manibus quod bonum est: ut scilicet non solum vobis quod edatis, laborando curetis; sed etiam ex propriis laboribus habeatis, unde necessitatem habenti tribuatis.* Studium ergo omne nostrum in eo sit, ut a peccatis nostris liberemur: nam si ipsi voluerimus, liberabimur. Ipse quippe dixit: *Petite, & dabitur vobis: omnis enim qui petit, accipit: & qui querit, invenit; & pulsanti aperietur.* Ipse enim est, qui thesaurum poenitentiae non deficientem mundo largitur. Ipsi gloria in secula. Amen.

Matth. 17.

Psal. 125.

Psal. 84.

Psal. 128.

Ephes. 4.

Matth. 7.

Luc. 11.

A χεῖρά πλετήσωμεν. Ἀγαπητέ, τὸ ἀνέχονα ἡ πόδες ἡ πόδες τὸ ζυγὸν αὐτοῦ, ἵνα ὀρθῇ ἀνάπαυσιν τῇ ψυχῇ σου. διότι γέγραπται, ἀκάθαρτος ὡς Κουεῖω, πᾶς ὑψηλοκαρδῖος. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ Ζ.

B

KΑὶ οὐκ ἔργον χεῖρας μὴ ὀλιγώρει. πολ-
λάκις γὰρ ὑποβάλλει σοι ὁ λογισμὸς λέ-
γων, ὅτι σὺδέποτε διωθήσῃ μαθεῖν τὸ ἐργόχα-
ρον τῷ π. ἀδελφῇ γὰρ εἶ καὶ ὀλιγώρος, καὶ τὸ μοχ-
θηρεῖαι τῷ ἔργῳ τέτυκται, καὶ δύνη ὑπενεργεῖν εἰς τέ-
λος. Ἰδὲ γὰρ τὰ μέλη σου ἥρξω πᾶσαι ἀπὸ κό-
πης. καὶ γὰρ ἡδίστας κάμνουν. Ἀλλὰ διελθὼν πο-
ρεύσῃ ὅθεν ὡς ἀγένονας. καὶ καὶ γὰρ, φησὶν, εἰ
δέλη, φοβηθήσῃ τὸ Θεόν, σώσῃ. Σὺ δὲ, ὡς
πιστός, μὴ ἐκλύς ὑπὸ πεισίων λογισμῶν. ἀλλ'
ὑπόμενοι τῷ Κυρίῳ τῷ καλέσαντί σε εἰς τὴν αὐτῆς
βασιλείαν καὶ χαρὰν. Αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν. ἀμήν,
ἀμήν, λέγω ὑμῖν, εἰ ἔχῃτε πίστιν, ὡς κόκκον
σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τέτατον, Μεταβήθῃ. καὶ
μεταβήσεται. καὶ σὺ δὲν ἀδυνατήσῃ ὑμῖν. Καὶ
ἡμεῖς οὖν, ἀγαπητοὶ, ὑπομώμεν. καὶ γὰρ ἐπὶ
ἀνδρῶν ἡλπίσαμεν, ὅτις καὶ δύναται σώζειν,
ὅτι ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σώζοντι τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ
αὐτῷ. Καθὼς γέγραπται. οἱ πεποιθότες ἐπὶ
Κύριον, ὡς ὄρος Σιών. Καὶ μακαρίζει τὸ Πνεύ-
μα τὸ ἅγιον τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ Κύριον, λέγων.
Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν δυναμένων, μακάριος ἁν-
δρῶν οὗ ἐλπίζων ἐπὶ σε. Μείνον ἔν, ἡγαπη-
μῶν ὑπὸ Κυρίου. ἀρα γράμματα εἰ ἐμνήσθαι,
καὶ ὑπέμενες τὸ σκυλμόν; εἰ δὲ καὶ τέχνῃ τὸ κό-
σμος, καὶ ὑπέμενες τὸ κόπον; καὶ πολλὰ μέλλον
ὀφειλέται ἐσθλῇ ὑπομείναι πάντα διὰ τὸ Κύ-
ριον; Γέγραπται γὰρ, Τὸς πόνοις τῶν καρπῶν
σου φάγεσθαι. μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται.
Καὶ ὁ Ἀπόστολος ὡς ἀγγέλλει, λέγων. ταῖς
ιδίαις χερσὶν ἐργάζεσθε τὸ ἀγαθόν, ὥστε μὴ μό-
νοι αὐτὸ τὸ ἐργαζόμενον εἶδειν, ἀλλὰ καὶ τῷ χρεῖαν
ἔχοντι μεταδιδόναι τῶν ιδίων πόνοις. Σπευδὲν ἔν
ἡμέσῳ πᾶσιν ἡμῖν, τὸ ῥυθῆναι ἐκ τῶν ἀμαρτιῶν
ἡμῶν. εἰ γὰρ ἡμεῖς δέλωμεν, ῥυθόμεθα. Αὐ-
τὸς γὰρ εἶρηκεν. ἀπείτε, ὅτι δοθήσεται ὑμῖν. πᾶς
γὰρ ὁ ἀπὸ λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν ἀείσκει, καὶ
τῷ κρύνοντι ἀνοιγήσεται. Αὐτὸς γὰρ ὅστις ὁ δω-
ρησάμενος τῷ κόσμῳ τὴν ἀνελλιπῆ θησαυρὸν τῆς
ταπεινότητος. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὸν αἰῶνα. ἀμήν.

C

D

E

F

PA-

ΠΑ-

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Η.

A

PARÆNESIS VIII.

ΠΕρὶ τῶν συμβαινόντων σκανδάλων, οἶδα-
μεν ὅτι εἰπόντες· μὴ κείνετε, καὶ ὃ μὴ
κείνητε· ἐν ᾧ γὰρ κείματι κείνετε, κείνησθε·
καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεταί ἡμῖν·
καὶ τὰ ἑξῆς. Ἰὴνα ὁ ἔχης βοήθημα ἐν τῷ λο-
γισμῷ, ἀναλόγισαί, ὅτι ὁ δίκαιος ὡς ἐν Σο-
δόμοις κατὰ κή, ὡς ὁ σωμαπήχθῃ τῇ ἐκείνων ὑπε-
ρηφανίᾳ καὶ ἀσελγείᾳ· διὸ καὶ ἐσώθη, καὶ ὡς
ἀντιμετρήσεται· βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγ-
κατακλῆ ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἕξ ἡμέρας ψυχὴν δι-
καιοῦ ἀδύνατον ἐργοῖς ἐβασάνισεν. Ἀλλὰ τί
ἐπαγγέλλεται λέγων· οἶδε Κύριος διδοὺς ἐκ πειρασ-
μῶν ῥύεσθαι· ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέρας κρίσεως κολα-
ζομένους τηρεῖν· καὶ τὰ ἑξῆς. Μὴ οὖν σήμερον ἐγ-
κράτεια καὶ σωφροσύνη, καὶ αὐτοῦ ἀκρασία καὶ ὑπερη-
φανία. Μὴ σήμερον ἡσυχία καὶ ἀνυποταγία καὶ πα-
πειώσεις, καὶ αὐτοῦ ἀπεισθεσμὸς καὶ ὑπνος ἀκόρε-
τος καὶ ἀνυποταγία, καὶ τὰ ὅμοια τέτων. Μὴ σή-
μερον ἀποταγὴ κόσμῳ, ἀποταγὴ γυνὴν παρ-
ανομίᾳ, ἀποταγὴ πατερίᾳ καὶ φίλῳ καὶ τῇ κατὰ
σάρκα γονεῶν ἀφ' ἧς εἰς Κύριον ἐλπίδα, καὶ
αὐτοῦ χάρις καὶ πατερίδα καὶ κληρονομία ἐπι-
ληψώμεθα, ὅτι βουδίζαντες ἑαυτοὺς εἰς κακὰ πολλά.
Ἡ γὰρ γυνὴ ὡς ὡς ἐραφῆσα εἰς τὰ ὀπίσω,
γίγνεται ἐρήνη ἀλός. Διὸ καὶ ὁ Κύριος διδάσκει
λέγων· ὁδοὺς βαλὼν τῇ χειρὶ ἐπ' ἀροτρον, καὶ
ἐραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω, εὐδοκίᾳ ὅτι εἰς τὴν βασι-
λείαν τῶν ἁγίων. Ἐχέτω οὖν αἰὲν ἐν ᾧ καὶ ἡμέραν
ἐκείνῳ, ἐν ᾧ ὁ ἀποδυσάμνητος πάντα, ἑξῆς ἑλθὼν
κόσμῳ ἀφ' ἧς Κύριον· καὶ ὅτι ἡς πεπρωμένης
τῷ φόβῳ ὁ Θεὸς, καὶ ζῶν τῷ πνεύματι πρὸς
τὸν Κύριον, καὶ τὸ σκοποῦν ἔχει ἄχρι τέλους· ὁ γὰρ
ὑπομείνας εἰς τέλος, ἕως σωθήσεται· ὅπως κο-
μίση τὴν μισθὸν τῆς ἐργασίας· καὶ ζωὴς αἰώνιος· ὅτι
ἀληθινὸς Θεὸς πρὸς ἡλθὼν, καὶ πάντων κατεφρό-
νισας, ἵνα Χριστὸν κερδήσῃ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας· ἀμήν.

DE scandalis porro occurrentibus, no-
vimus eum qui ait : Nolite judica- *Matth. 7.*
re, & non judicabimini. In quo enim judi- *Luc. 6.*
cio judicaveritis, judicabimini : & in qua
mensura mensi fueritis, remetietur vobis : &
quæ sequuntur. Ut vero cogitationem
tuam adjuvare possis, animo revolve, quo-
modo justus Lot in Sodomis commoratus *Genes. 19.*
fit ; sed nequaquam illorum abductus est su-
perbia atque lascivia : quare & salvatus
est, sicut scriptum reperitur : Visu enim *2. Petr. 2.*
atque auditu dum justus inter eos habitaret,
quotidie animam justam operibus illicitis tor-
quebant. Sed quid infert, dicens : Novit
Dominus pios de tentationibus eripere, impios
autem in diem judicii cruciandos servare : &
reliqua. Ne ergo hodie continentia, atque
mansuetudo : & cras incontinentia atque
superbia. Ne hodie silentium, vigiliæ, &
humilitas : cras autem distractiones, som-
nus infatibilis, inobedientia, & his si-
milia. Ne hodie renunciatio seculi, & ab-
dicatio rerum terrenarum, ac valedictio
patriæ & amicorum, parentumque carna-
lium, propter spem in Dominum : cras au-
tem nostram regionem, & patriam, at-
que hæreditatem inquiramus, demergentes
nosmetipsos in plurima mala. Uxor liqui-
dem Lot retrorsum conversa in statuam sa- *Genes. 19.*
lis mutata est. Quare & Dominus instruit,
dicens : Nemo mittens manum suam ad ara- *Luc. 17.*
trum, & respiciens retro, aptus est regno
cælorum. Quare semper in mente diem
illum habeto, quando exutus omnibus,
propter Dominum reliquisti seculum : &
quando divino incensus eras timore, fer-
vensque spiritu in Dominum : ac idem
institutum retine usque ad finem : Qui enim *Matth. 10.*
perseveraverit usque ad finem, hic salvabi- *Marc. 13.*
tur : ut mercedem laboris referas atque
operationis una cum vita æterna. Quo-
niam ad Deum verum accessisti, omnia-
que contempsisti, ut Christum lucrifacias :
cui gloria in secula. Amen.

ΠΕΡΙ ΥΠΑΚΟΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Θ.

F

DE OBEDIENTIA.

PARÆNESIS IX.

ΚΑὶ περὶ τῆς χρόνου μὴ ὀλιγώρου. τισὶ γὰρ
ὑποβάλλει ὁ Ἐχθρὸς ἐπιθυμίαν εἰς τὸ
χῆμα τῆς καμρόν, ὅπως μὴ φέρων ὁ ἀδελ-
φὸς τὸ λαῖον τῆς ἡδονῆς, φύγη τὸ σαδῖον. Σὺ δὲ,
ἀγαπητέ, ὡς τῷ Θεῷ ἀρέσας ἀποδίδων, μα-
κροθύμησον· ὅτι Ἀποστόλος λέγοντος, εἰ καὶ δύνη-
το· *Tom. II.*

CIrca tempus etiam noli esse negligens :
nam quibusdam inimicus suggerit de-
siderium suscipiendi habitus præter tempus ;
ut frater vim cupiditatis non ferens, sta-
dium fugiat. At tu, carissime, quippe qui
Deo placere studeas, patientem te præbe at-
que longanimum : quum dicat Apostolus :
L *Sed*

- 1. Cor. 7.** *Sed etsi potes fieri liber, magis utere.* Generationes porro antiquas respice, & vide quo pacto Sancti omnes per longanimitatem & patientiam adepti sint repromissionem. Consolemur ergo & cohortemur nos ipsos quotidie, ut eorum cohæredes inveniamur in Regno coelorum. Primum quidem Patriarcha Jacob nonne quatuordecim infervivit annos propter Rachel, Laban Syro in Mesopotamia, in calore diei, & gelu noctis? Similiter autem & Joseph dilectus nonne multis annis servivit in terra aliena? Sicut scriptum est: *Et erat Joseph septemdecim annorum, dum oves pasceret cum fratribus suis.* Rursusque ait: *Triginta annorum erat Joseph, quando stetit in conspectu Regis Pharaonis.* Similiter vero & Moyses servus Domini quadraginta annis incola fuit ac peregrinus in terra Madian: Et filii Israël post annos quadraginta in terram ingressi sunt promissionis. Item & Daniel vir præclarus una cum tribus Pueris, qui fornacis ignem rorem per fidem effecerunt, servitutem & tribulationes atque opprobria in terra aliena pertulerunt, quare & salvati sunt: Nos autem ne minimam quidem molestiam sufferre volumus: nam quia non credimus, patientia longe recedit a nobis. Sic enim dolori te ipsum tradidisti, ac si ob alienum deperditum depositum, in captivitatem abiisses. Alacritatem tibi ipsi adhibe in Domino, & viriliter age tamquam fidelis: ne quando præ multa tristitia firmitatem ac robur animi deperdas, & in fine te poeniteat. Perpende igitur animo, carissime, eos qui in exilio, & in metallis, atque acerba servitute torquentur: & subditus esto Præfecto tuo in Domino. Quod si humano more potius servitutem reputas, quam propter Deum sustines: quis obsecro unquam pro Rege ignominia affectus, non potius injuriam pro gloria arbitratur? Verum sæpe forte dicturus es, quod res laborem in se atque molestiam contineat. Hei mihi peccatori & servo inutili. Si laborem propter Dominum sufferre nolumus, quorsum è seculo exivimus? Quis, dilectissime, dignus est, ac sic felix, ut pro eo patiatur, qui pro ipso est passus? Exigua, carissime, præstas, & magna reportas. Patientia porro nobis est necessaria, ut Dei voluntatem facientes, promissiones ejus consequamur. *Qui enim in finem usque perseveraverit, hic salvabitur.*

A ἐλπίδες ἡμεῶν, πολλὸν χρεῖσται. Ἐμβλέψοντες εἰς τὰς ἀρχαίας ἡμέρας, καὶ ἴδε, ὅτι οἱ ἅγιοι πάντες ἀπὸ μακροθυμίας καὶ ὑπομονῆς ἐπέτυχον ἐπαγγελιών. Παρακαλέσωμεν οὖν ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὅπως συγκληρονομήσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ ἑρατοῦ. Πρῶτον μὲν ὁ Πατριάρχης Ἰακώβ, ὅτε ἔτη δεκάπεντα ἐδύλασσε ἀπὸ Ραχὴλ, Λάβαν τῷ Σύρω ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, ἐν τῷ καύσωνι τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τῷ παγετῷ τῇ νυκτὶ. Οἰοίως δὲ καὶ Ἰωσήφ, ὁ ἡγαπημένος, ὅτε ἔτη ἱκανὰ ἐδύλασσε ἐν γῇ ἀλλοτείας; Καὶ γὰρ λέγραπται· καὶ Ἰωσήφ ἐτὶ δέκα ἐπὶ τοιμαρῶν τὰ πρεσβυτέρων αὐτοῦ. Καὶ πάλιν λέγει· ὅτε Ἰωσήφ ἐτὶ τελέοντα, ὅτε ἔστη ἐνώπιον Φαραώ. Οἰοίως δὲ καὶ Μωϋσῆς ὁ Δεράπιν Κεῖν πεσάρακοντα ἔτη πρῶκιν ἐν γῇ Μαδιαίμ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ πεσάρακοντα ἐτὶ εἰσῆλθοι εἰς τὴν γῆν τῇ ἐπαγγελίᾳ. Οἰοίως δὲ καὶ Δανιὴλ, ὁ ἐνάρετος ἀνὴρ, μὲν καὶ τὴν τελεὴν παίδων, τὴν καμίνον, δρόσον ἐργασαμένων διὰ τὴν πίστεως, ὑπέμειναν δουλείας καὶ θλίψεις καὶ οἰκεδισμὸς ἐν γῇ ἀλλοτείας, διὸ καὶ ἐσώθησαν. Ἡμεῖς δὲ σὺν κακοπαθεῖν μισρὰν ὑπομνήσμεν· διὰ δὲ μὴ πειθεῖν ἡμᾶς, ἡ ὑπομονὴ μακρύνει ἀπὸ ἡμῶν.

D Οὕτω γὰρ τῇ λύπῃ ἑαυτοὺς ἐκδέδωκεν, ὡς ἀπολέσας πρὸς καταθήκην ἀλλοτείας, ὡς εἰ ἀχμαλώσι ἐπορεύθη. Δοὺς σεαυτῷ πρὸς θυμῶν ἐν Κεῖν, καὶ ἀνδείξας ὡς πικρὸς, μήτε ἐν πολλῇ λύπῃ ἀπολέσας τὰς ψυχὰς τῶν ψυχῶν σου, καὶ ἔχατον μεταμεληθῇ. Εἰσπῆσον, ἀγαπητὲ, τὰς ἐν ἰσλαίᾳ καὶ μεταλλοῖς καὶ ἐν ταῖς δουλείᾳ ὑπερβολαῖς, καὶ ὑποτάγηδι τῷ πρεσβυτέρῳ.

E τί σου ἐν Κεῖν. Εἰ πολλὸν καὶ ἀνδρωπὸν λογίζῃ τὴν δουλείαν, ὡς ὑπομνήσας διὰ τὴν Κεῖν, τίς ἄρα ἀτιμασθεὶς ὡς ὑπὲρ βασιλέως, ἔχει πολλὸν ἡγεῖται ὡς ὕβρις, καὶ χρεῖσται; Ἀλλὰ πολλὰ καὶ μέλας λέγει, ὅτι ὁ πρῶτος κόπον ἔχει. Οἱμοὶ τῷ ἀμαρτωλῷ καὶ ἀχρεῖ δούλῳ· εἰς κόπον ὡς πρὸς ἀντιμέτωπον ὑπομνήσας διὰ τὴν Κεῖν, τί καὶ ὑπερβολὴν ἐν τῷ κόσμῳ; Ἀγαπητὲ, τίς ἀξίος καὶ μακάριος παθεῖν ὑπὲρ τοῦ παθόντος ὑπὲρ αὐτοῦ; Μικρὰ πρῶτος, ἀγαπητὲ, καὶ μεγάλα κομίζῃ ὑπομονῆς ὡς ἔχοντες χρεῖαν, ἵνα ὁ θῆλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες, τύχωμεν τῇ ἐπαγγελίᾳ αὐτοῦ. ὁ γὰρ ὑπομνήσας εἰς τέλος, ἔπος σωθήσεται.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ Ι.

A

PARÆNESIS X.

Α Δεελφὲ μὴ ἐκλύς ἡ πόρῃ ἐφ' ἡχομῶν λο-
γισμῶν· ἀρχὴ γὰρ ἀγνώστου ἐστὶ. Κατά-
μαθε ἡ ἐν ὑέτις λάκκῳ, ὅτι ὅταν βρέξῃ, ἔ-
συναχθῇ ἡ ἀλογία ἢ ὕδατος ἐν τῷ λάκκῳ, ἐν
ἀρχῇ τεταραγμῶν ὑπάρχει τὸ ὕδωρ· ὅσῳ δὲ
ἐγγερονίζῃ καὶ θαρσύνῃ ἀποκαθίσταται. Λοιπὸν,
ἀγαπῆτε, ἰδοὺ μὴ ἐκλυόμενος· μέγα πῶς γὰρ,
χρίμαρροι ἀνομίας ἔξετάραζάν με. καὶ ἐν ἑτέρῳ
Ψαλμῷ λέγει· ὅτι ἐπλήσθη κακῶς ἡ ψυχὴ μου,
καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ ἄδῃ ἤγγισε. Διὸ λέγει, Κύ-
ριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ ἔφωσθέσομαι τί ποιή-
σῃ μοι ἀνθρώπος. Ὅταν οὖν ἔλθῃ εἰς τὴν διά-
νοιάν σου λογισμὸς πονηρὸς, βόησον πρὸς Κύ-
ριον ὡς δακρύων, λέγων· Κύριε, ἰλάσθητί μοι
τῷ ἁμαρτωλῷ, καὶ συγχώρησόν μοι, φιλάν-
θρωπε· Κύριε, κατέρρησον τὸ πονηρὸν ἀφ'
ἡμῶν. Καρδιογνώστης γὰρ ἐστὶν ὁ Θεός, καὶ οἶδε
τὰς ἀφλογισμὸς τὰς ἐκ τῆς κακότητος γνώμης
γινόμενους· οἶδε καὶ τὰς ἐκ τῆς πενίας τῆς Δα-
μόνων ἡμῶν πρὸς φερόμενους. Τὸ δὲ γίνωσκε,
ὅτι ὅσον ἀγνοίῃ καὶ ὑπομνήσῃ, τῷ Κυρίῳ δε-
λῶν, ποῦ καὶ θαρσύνῃ σου ἡ ἀφνοία, καὶ οἱ
ἀφλογισμοί. Ἐφ' ἣν γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς
Χριστός, ὅτι πᾶν κληῖμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν,
καθαίρω αὐτὸ, ἵνα πλεονάζῃ καρπὸν φέρῃ. Μό-
νον θέλει σωθῆναι· ὅτι ἀγαπᾷ Κύριος καὶ συν-
εργεῖ τοῖς ἐπειγομένοις σωτηρίας τυχεῖν. Ἀλλ' ἔτι
καὶ πρὸς βολῶν καὶ τῶν ἀφροδῶν λογισμῶν. Ἡ
ἐφαυλή, ὅταν τρυγηθῇ ἐκ τῆς ἀμπέλης, καὶ βλη-
θῇ ἐν τῇ ληνῷ καὶ πατηθῇ, καὶ δώσῃ τὸ οἶνον
αὐτῆς, καὶ βληθῇ ἐν ἀγγείοις, ποῦτος ἐν ἀρ-
χῇ ἀναβλύζει ὁ οἶνος, ὡς ἡ πόρῃ σφοδρῶταίς
λαύρας καρύμενος· ὥστε καὶ φανερά ἀγγεῖα, μὴ
φέροντα τὸ ὄρμυλόν, ῥήσσει ἐκ τῆς πίστεως· ὅτῳ καὶ
οἱ ἀφλογισμοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅταν μετέλθω-
σιν ἐκ τῆς ματαίας ἀγνῶτος τέτης καὶ τῆς μερίμνης
αὐτῆς, εἰς τὰ ἔρανα. Οἱ γὰρ Δάμονες, μὴ
φέροντες τὸ ζῆλον, ποικίλως ἐκπαράττει τὸν ἀφ-
νοίαν τῶν ἀνθρώπων, ἀνατροπὴν διολεράν συνκε-
ράσαι αὐτῶν βελόνη· ἵνα ἀφροῖν ἀγγεῖον πα-
ράτιον, λακίσουν αὐτὸ, τέτρεσι, ψυχὴν ἀπίστον
καὶ διαζύσαν. Εἰκόσι γὰρ οἱ Δάμονες, λυ-
κὸς ἀρπαγας, οἱ πειρῶν τὰς κέλλας τῶν μο-
ναχῶν, ἐπιζητῶντες θύρας ἀνεφροδῶν αὐτοῖς,
ὅπως εἰδὼν ἐπιπνέουσιν, ἀφροδῶν ψυ-
χὴν παρὰ φροσύνην αὐτοῖς. Ἐάν τῳ ἀφροῖ θύραν
κεκλεισμένην, εἰς τὰ πρὸς τῶν αὐτῶν πειρῶν
Tom. II.

B

C

D

E

F

NE frangaris frater ab ingruentibus
cogitationibus: principium enim est
certaminis. Perdisce autem ex fluviali la-
cu: quando enim pluerit, & benedictio
aquæ in lacu collecta fuerit, initio quidem
turbata est aqua; quanto autem diutius
perstiterit, purior redditur ac clarior. Ce-
terum ne abjicias animum, o dilecte. Scri-
ptum quippe est: *Torrentes iniquitatis con-* Psal. 18.
turbaverunt me. Rursusque in alio dicit
Psalmo: *Repleta est malis anima mea, &* Psal. 88.
vita mea inferno appropinquavit. Ideoque
dicit: *Dominus mihi adjutor: & non time-* Psal. 118.
bo, quid faciat mihi homo. Quando ergo
obrepserit menti tuæ prava cogitatio, cum
lacrymis ad Dominum exclama, dicens:
Domine propitius esto mihi peccatori, &
parce mihi benignissime. Malum a nobis
Domine funditus evelle. Cordium enim
scrutator est Deus, & novit cogitationes,
quæ ex malevolo animo procedunt, no-
vitque suggestiones, quæ nobis a dæmo-
num amaritudine inferuntur. Hoc autem
scito, quod quanto certaveris & sustinue-
ris in serviendo Domino: tanto purior ti-
bi mens redditur & cogitationes. Ait
enim Dominus noster Jesus Christus: *Om-* Joann. 15.
nem palmitem in me non ferentem fructum,
purgabo eum, ut fructum plus afferat. Ve-
lis modo salvari: quoniam Dominus amat,
& cooperatur iis, qui ut salventur, sunt
solliciti. Audi porro & parabolam adver-
sus turpes & sordidas cogitationes. Uva
dum ex vite fuerit vindemiata, & in
torcular projecta atque calcata, vinum-
que suum dederit, & in vasa immissa fue-
rit; tantum initio vinum ebullit, quantum
ab ardentissimo labro succensum est: ita
ut & vasa quantumvis præclara non fe-
rentia violentiam, præ contentione atque
vigore rumpantur & diffluant. Sic quo-
que hominum cogitationes, quando ex
vano hoc seculo ejusque sollicitudinibus
transferuntur ad cœlestia. Siquidem dæ-
mones zelum non ferentes, multifariam
multisque modis hominis mentem per-
turbant, turbidam ei everfionem admi-
scere volentes: ut si vas obnoxium ac
fragile invenerint, mox perfodiant illud,
hoc est, animam infidelem ac dupli-
cem. Sunt enim dæmones lupis rapa-
cibus similes, qui obeunt monacho-
rum cellas, januam sibi apertam in-
quirentes: ut intro insilientes, animam
ipsis obedientem corrumpant. Sin au-
tem ostium repererint occlusum, in-
faciem suam moesti concidentes recedunt:
L 2 dico

dico autem de anima in fide fundata. Ne ergo timeas, neque verearis a versutia & calliditate eorum: non enim nocere tibi poterunt, Christum adiutorem habenti.

2. Tim. 1. Ait quippe Apostolus: *Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris: sed virtutis, & dilectionis & sobrietatis.* Quin & ipse Dominus ad suos dixit discipulos. *Videbam Satanam sicut fulgur de caelo cadentem: & ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes & scorpiones, & super omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit.* Idcirco

Luc. 10. carissime, viriliter age, & confortare in Deo tuo, quia in æternum misericordia ejus. Si porro etiam nobis parentum secundum carnem memoriam adducunt, dicamus ad eos, melius esse parentes contristare, quam Dominum. Quod si divitias quoque nobis in medium attulerint, ad eos dicamus: Scriptum est: *Thesaurizas, & nescis, cui congregabis ea.* Ac

Matth. 6. rursus: *Simul inspiens & stultus peribunt, & relinquent alienis divitias suas:* ut mihi quidem peccata ac culpas, aliis vero pecunias: non expedit mihi hoc: est enim malitia multa. Ideo neque thesaurizare in terra edocti sumus, ubi ærugo & tineæ demolitur, & fures perfodiunt atque furantur. Ubi enim thesaurus tuus est, ibi & cor tuum erit. Benedictus autem Deus, qui fortitudinem nobis adversus hostes invisibiles largitur: cui gloria in secula seculorum. Amen.

Psal. 105. dico autem de anima in fide fundata. Ne ergo timeas, neque verearis a versutia & calliditate eorum: non enim nocere tibi poterunt, Christum adiutorem habenti. Ait quippe Apostolus: *Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris: sed virtutis, & dilectionis & sobrietatis.* Quin & ipse Dominus ad suos dixit discipulos. *Videbam Satanam sicut fulgur de caelo cadentem: & ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes & scorpiones, & super omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit.* Idcirco carissime, viriliter age, & confortare in Deo tuo, quia in æternum misericordia ejus. Si porro etiam nobis parentum secundum carnem memoriam adducunt, dicamus ad eos, melius esse parentes contristare, quam Dominum. Quod si divitias quoque nobis in medium attulerint, ad eos dicamus: Scriptum est: *Thesaurizas, & nescis, cui congregabis ea.* Ac rursus: *Simul inspiens & stultus peribunt, & relinquent alienis divitias suas:* ut mihi quidem peccata ac culpas, aliis vero pecunias: non expedit mihi hoc: est enim malitia multa. Ideo neque thesaurizare in terra edocti sumus, ubi ærugo & tineæ demolitur, & fures perfodiunt atque furantur. Ubi enim thesaurus tuus est, ibi & cor tuum erit. Benedictus autem Deus, qui fortitudinem nobis adversus hostes invisibiles largitur: cui gloria in secula seculorum. Amen.

PARÆNESIS XI.

DEcerta, frater, tamquam bonus miles Christi, donec tempus suppetit: quia non super corruptibili corona tibi certamen propositum est; verum de peccatorum expiatione & vita æterna. Vindica ergo tibi in cunctis operibus tuis humilitatem, quæ est mater obedientiæ. Projice autem abs te animi duplicitatem, & in omnibus fidem induere, ut Dominus cernens animi tui promptitudinem, confirmet te in opere. Vehementer porro ignaviam & contentionem detestare cum omni perversa voluntate & invidentia: quippe qui propter Dominum reliquisti parentes tuos secundum carnem, amicos, & facultates: nam si ab initio in cogitationibus relaxatus fueris, molestiam consequeris & damnum. Si ergo aliquando acciderit nobis, vel modicum amore Domini laborare, vel etiam supra vires, ne obmurmuraverimus. Nam qui murmurat, seipsum declarat non ex proprio laborare instituto ac voluntate. Tu igitur tamquam prudens, ne contenderis cum negligentioribus

fra-

Aσαρτες ἀναχωρεῖτε. λέγω δὲ πρὸς ψυχῆς τεθελωμελιωμένης ἐν ταῖς. Μὴ ἔν δειλιάς, μηδὲ φόβῳ ἀπὸ τῆ κακουργίας αὐτῶν. βλάψαι σε ἔδυνάτω, Χειρὸν ἔχοντά σε βοηθόν. Λέγει γὰρ ὁ Ἀπίστολος. ἔγδρ' ἐδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεύμα δαλίας, ἀλλὰ δυναμῶς ἐ ἀγάπης καὶ σωφροσινῶν. Καὶ πάλιν αὐτὸς Κύριος ἔλεγε τοῖς ἐαυτῶ μαθηταῖς. ἐδεώρον τὸ Σατανᾶν, ὡς ἀτραπὴν, ὅτι ἔραυ πωρόντα. ἰδὲ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἰξούαν ἔ πατεῖν ἐπάνω ὄφειν καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαι τὴ δύναμιν ἔ Ἐχθρῶν, καὶ ὁδὸν ὑμῶν ἔ μὴ ἀδικήσῃ. Διὸ, ἀγαπητέ, ἀνδρίζε καὶ ἰσχυε ἐν τῷ Θεῷ σε, ὅτι εἰς τὸ ἀθάνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰ δὲ μνείας τῆς κατὰ σάρκα γονέων ἡμῖν ἐπάγωσιν, ἐπωμῶν πρὸς αὐτοὺς, Γέγραπται, θησαυρίζε, καὶ ἔ γινώσκει τίς συνάξει αὐτά. Καὶ πάλιν. ἐπιπαυτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολῶντα, καὶ καταλείψουσιν ἀλλοτείοις τὸ πλῆθος αὐτῶν. ἵνα ἐν ἐμοὶ μὴ πὰ ἐγκλήματα, ἐτέρῳ δὲ χεῖματα. ὅτι ἀνάγκη μοι τῷ π. ἐστὶ πονηρία μεγάλη. Διὸ, ἔτε δεδιδάγμεθα θησαυρίζε ἐπὶ τῇ γῆς, ὅπως σῆς καὶ βρώσας ἀφανίζε, καὶ κλέπτει διουρούσας καὶ κλέπτουσιν. ὅπως δὲ ὅτι ὁ θησαυρὸς σε, ὅτι καὶ, φροῖν, ἔσται καὶ ἡ καρδιά σε. Εὐλογητὸς δὲ ὁ Θεός, ὁ δίδως ἡμῖν

Bίχυν καὶ τῆς ἀοράτων ἐχθρῶν. ὅτι ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶ αἰῶνων. ἀμήν.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΑ.

AΔελφὲ, ἀγωνίζε, ὡς καλὸς στρατιώτης Χειρῶν, ἕως ἔτι ἔχεις καιρὸν, εἰδὼς τῷ π. ὅτι ἔ πρὸς φθαρτῇ σφαῖνς πωρεκατὰ σοι ὁ ἀγὼν, ἀλλὰ πρὸς καθάρσεως αἱμαρτιῶν, καὶ πρὸς ζωῆς αἰώνις. Κτήσασθ οὖν σεαυτῷ παπαινοφροσύνῳ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σε, ἥτις ὅτι μὴ πρὸς ὑπακοῆς. Ἀπορίψον δὲ ἀπὸ σε τὴ διψυχίαν, καὶ ἐνδύσασθ τὴ ταῖς ἐν πᾶσι, ὅπως ὁ Κύριος ἰδῶν σε τὸ πρῶτον τὸ ψυχῆς, ἐνισχύσῃ σε ἐν τῷ ἔργῳ. Μίσησον δὲ σφοδρὰ τὴ ὀκνηρίαν καὶ ἐρίθειαν σὺν πάσῃ κακότητι γνώμῃ καὶ φθόνῳ, ὡς καταλείψας ἀπὸ τῆς Κυρίου τοὺς κατὰ σάρκα γονεῖς, φίλους, καὶ ὑπάρχοντα. Εἰ γὰρ ἔξ ἀρχῆς χαυνωθῇς τοῖς λογισμοῖς, κόποι ἔξας καὶ ζημίαν. Εἰ γὰρ ἐν συμβῇ ἡμῖν ποτε καὶ μικρὸν κοπιάσας ἀπὸ τῆς Κυρίου, ἢ ἔ ὑπὲρ δύναμιν, μὴ γογγύσωμεν. ὁ γὰρ γογγύζων, ἐκδηλον ἐαυτὸν ποιεῖ, ὅτι ὅτι ἔξ ἰδίας πωρεθείσεως ἐργάζετα. Σὺ ἔν, ὡς φρόνιμος, μὴ ἐλίζε τοῖς ἀμελέ-

λεσέ-

λεστέροις ἀδελφοῖς, μηδὲ ζήλῳ τὴν ἐν ἀφοδίᾳ
Θεῷ ἀφ' ὧντας, εἰδὼς τὸ τοιοῦτον ἀκρίβως, ὅτι ὁ
πολλῶν ἑαυτῷ ῥήγνυται, καὶ ὁ νικῶν φεραῖται.
Πλὴν μὴ ἐλπίσῃς σὺν ἀδελφῷ· ὅτι οὐκ οἶδας, μή-
ποτε καὶ πᾶσις αὐτῷ ἐνοχλή, ὃ σὺ ἔτι γινώ-
σκεις, καὶ τὰς χάριν ἀδυνατῶς φέρει· τὰς φε-
ρῆς μὲλλον συμπαθεῖν, καὶ πᾶσι καλεῖν, καὶ μὴ
ἐκθλίβειν, ὡς ἀσυμπαθεῖς. Σὺ δ' ἀγωνίζου
καλῶς, εἰδὼς πρὸς τίνα ἐξελέλυθας. Ἰδὲ γὰρ
ὁ ἐπιτιθεὶς σοι χαρὸς πρὸςκαταταγῆται τῷ σωά-
γειν πολλῶν ἀνέκλειπτον ἀφ' ἧς λειτουργίας καὶ
καρποφορίας τῆς πρὸς τὴν ἀδελφότητα. Διὸ, ἀγα-
πητέ, εἰάν κατασέλης τὰ μέσσωλα ἀπὸ τῆς κο-
πειῶν, κατὰσειλον καὶ ἐνδοξον πρὸς κοσμικὰς ἐπι-
θυμίας. Εἰ δ' ἀποδοῖς τὴν ἀποδοὶν τῆς μαγα-
ρίας, ἐν πολλῇ παπεινοφροσύνῃ ἐπιτέλει δ' ἐρ-
γον, μιμηνοσκομῶν τῷ Προφῆτῃ, λέγοντος·
ἀποδοὶν ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μου μὴ
κλαυθμὸν ἐκίρην. Κατανόησον δ', ἀγαπητέ,
ἅμα δ' φθαρτὸν τῷ, καὶ ἀνοήσον τὴν ἀνίον
φλόγα, τὴν μέλλουσαν καταδίειν τὴν ἀμαρτω-
λὴν· καὶ δάκρυσον πρὸς ὧν ἡμάρτηκας· ἅμα δ'
καὶ πρὸς ἐμὴν ἀμαρτωλὴν· ὅπως ἀφεσὶν ἀμαρ-
τιῶν δωρήσῃται ἡμῖν Κύριος. ὃς ἡ δόξα εἰς
τὴν αἰῶνα. ἀμήν.

ΝΟΥΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΑΤΥΦΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΒ.

Αδελφε, εἰάν ἀποταξάμενος τῇ μεταξὺ βίῃ,
εἰσελθὼς εἰς κοινόβιον πλειόνων ἀδελ-
φῶν· καὶ πρὸς τοῦτον ἵπῃ τῇ ἡγεμονίᾳ ἐτέρῳ
μοναχῷ, τῷ διδάσκῃ σε ἀθλά τῆς ἀρετῆς·
μὴ σοι δόξη λέγειν τὰ ἐναντία τῇ μεγαλειότητι σου
εἴτε φαίηται, ἐν τῷ σε ἀφ' ὧν λογίζεσθαι τι πᾶν
μὴ ἀνηκόντων, καὶ φῆς· ἐγὼ μὴ κατέλιπον πλε-
τον, οὐκίας, ἀγρῶν, παίδων, καὶ πατριδίας,
καὶ πάντα ἡγεμονίᾳ σκύβαλα, ἵνα Χριστὸν κερ-
δήσω· ὅπως δ' μηδενὸς κύριος ὢν, πολλαῖς δ'
ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸ τοιοῦτον ἐλήλυθε, καὶ τὰς παπει-
νωθῶς; καὶ εἰς τοιαύτῃς διτέλειαι πρὸς ἀπεμφορῶς;
μὴ γὰρ λιμῶντων πάρεμι; Μὴ οὖν ταῦτα ἀφ-
λογίζῃς, ἀγαπητέ. ὑποφανεῖς γὰρ οἱ λόγοι
ἔτι πεπληρωμέναι. Ἀλλ' ἐνόησον, ὅτι ὁ πάν-
των πᾶν ἡμῶν Δεσπότης Χριστὸς δι' ἡμῶν ἐπα-
πείνοσεν ἑαυτὸν, ὑπήκοος ἡγοῦμενος μέχρι θά-
νατος, θανάτου δ' αἰσῶν. Νόει ἂν λέγω. δῶν
γὰρ σοι ὁ Κύριος σωῖται ἐν πᾶσι. Δύο ἀθλη-
ταὶ ἡλθον ἀγωνίσασθαι ἐν τῷ ἅμα, καὶ ὁ εἰς
ἐνε-

A fratribus, neque zelaveris eos, qui absque
timore Dei vitam traducunt: illud certo
sciens, quod qui cadit, sibi ipsi decedit; &
qui vincit, coronatur. Verum noli litiga-
re cum fratre: non enim nosti, an mor-
bus aliquis eum divexet, quem tu igno-
res, & hujus causa imbecillior sit: quum
eidem nos potius oporteat compati, sola-
tiumque præbere, & nequaquam exagita-
re, quasi perturbationum expertes. Tu ergo
bonum certa certamen, conscius ad quæ-
nam exieris. Nunc enim tempus tibi com-
modum aptumque est propositum congre-
gandi divitias indeficientes per ministerium
& fructum, quem facis erga fratres. Qua-
propter carissime, si a stercoribus intimas
ædes vindicas ac reprimis; intrinsecus etiam
mundanas concupiscentias comprime. Et
si cineres coquinæ purgas atque aufers;
multa cum humilitate opus perficito, me-
mor Prophetæ dicentis: *Quia cinerem tam*
quam panem comedebar, & potum meum
cum fletu miscebam. Considera etiam si-
mul, dilectissime, corruptibilem ignem,
& perpende animo flammam illam æter-
nam, quæ peccatores devoratura est: ac
deplange peccata quæ commisisti: pariter
autem & pro me peccatore: ut remissio-
nem nobis peccatorum largiatur Dominus:
cui gloria in secula. Amen.

D

ADMONITIO DE HUMILITATE.

PARÆNESIS XII.

Frater, si post abdicationem vanæ vi-
tæ, ingressus sis cœnobium plurium
fratrum, & a Præfecto traditus fueris al-
teri monacho, qui te virtutum præmia
doceat: ne tibi contraria videaris dicere
majori tuo, aut agere; dum tu tecum
quæ non conveniunt, cogitas, dicisque:
Ego quidem divitias, domos, agros, ser-
vos, & ancillas reliqui, omniaque ut
stercora arbitratus sum, ut Christum lu-
crificerem: hic vero quum nullius rei do-
minus esset, sæpeque etiam ex necessita-
te ad hoc venerit, huic ne ego subjiciar,
ut & in ejusmodi vilitatem redigar? num-
quid huic me compulit fames? Noli caris-
sime talia tecum mente volvere, quum
isti superbia pleni sermones sint: sed per-
pende quo pacto omnium nostrum Domi-
nus Christus propter nos humiliaverit se-
metipsum, *factus obediens usque ad mor-
tem, mortem autem crucis.* Intellige quæ
dico: dabit enim tibi Dominus in omni-
bus intellectum. Duo athletæ simul ad cer-
tamen venerunt, quorum alter splendida in-

Psal. 102.

Philipp. 3.

Philipp. 2.

2. Tim. 2.

dutus erat veste, alter autem vili ac sordida. Sed numquid splendidum sibi vestimentum adhibet certaminis tempore athleta in subsidium contra adversarium? aut non potius fortitudinem artemque cum animi vigore secum adfert antagonista adversus colluctatorem? aut quomodo ausi sumus remissionem nobis priorum peccatorum a Deo efflagitare, si ipsi non obliviscamur conversationis pristinae? aut quo pacto novum hominem, qui secundum Deum creatus est, induemus; si veterem hominem, qui secundum desideria corrumpitur, non prius exuerimus? non enim vetus novo coalescere potest, quum dicat Salvator noster: *Nemo immittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus: tollit enim plenitudinem ejus a vestimento, & pejor scissura fit.* Ac rursus: *neque mittunt vinum novum in utres veteres: sed vinum novum in utres novos mittendum, & ambo conservantur.* Neque sapias secundum veterem hominem: quia scriptum est: *Qui vult inter vos sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat, ut sit sapiens: sapientia enim hujus mundi, stultitia est apud Deum.* Quocirca humilitatem amplectere: quoniam scriptum habetur: *Quae apud homines alta sunt, abominabilia sunt coram Deo: ut omnia recte probeque ex virtute agens, laudem apud Deum obtineas, coronamque vitae accipias, quam repromisit diligentibus se: cui gloria in secula seculorum. Amen.*

Matth. 9.
Marc. 2.
Luc. 5.

1. Cor. 3.

Luc. 16.

DE HUMILITATE.

PARÆNESIS XIII.

O Portet porro & eos, qui ex misera atque ærumnosa vita ad solitariam vitam accedunt, non subline sapere, neque extolli: quin potius omnem mansuetudinem, animique demissionem exhibere; memoria recolentes ac simul perpendentes beneficia Domini, ex cujusmodi ipsos exemerit hujus seculi turbatione; ne forte mente elati, tamquam ingrati audiant a Benefactore quod in Psalmo dictum est: *Et homo quum in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Serviamus ergo Domino, carissimi, magna cum humilitate omnibus diebus vitae nostrae; qui suscitavit a terra inopem, & de stercore erigit pauperem: ut & post finem vitae hu-

Psal. 49.

Psal. 113.

A ἐνεδύσατο ἡ ἐοῦσα λαμψρὰν, ὁ δὲ ἕτερος πενιχρὰν. Μὴ ὅτι ἐοῦσα ἡ λαμψρὰν πορσαγὴ ὁ ἀδελφὴς ἐν καρῷ ἀγῶνος, ἢ ἔχῃ μῆλλον τὴν ἀνδρείαν, καὶ τὴν τέχνῃ συν τῇ βύπνῃ ἀντιεσάγει ἀνταγωνιστὴς πορὶ βοήθειαν κατὰ τοῦ ὑπεναντίου; Ἡ πῶς τολμήσωμεν ἀφ᾽ ἡμῶν ἀμαρτιῶν ἀτήσασθαι παρὰ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς πορτέρων ἡμῶν πλάσμεν, ἡμῶν μὴ ἐπιλανθανομένων τῇ πορτέρᾳ ἀνατροφῆς; Ἡ πῶς ἐνδυσώμεθα τὸν καμὸν ἀνδρωποῦν τὸν κατὰ Θεοῦ κτισθέντα, ὅπως ἀποδυσάμενοι τὸν παλαγὸν ἀνδρωποῦν, τὸν φθαρτόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης; Οὐ δύνατον γὰρ παλαγὸν σωσάμεν τῷ καμῷ, ὅτι Σωτὴρ ἡμῶν εἰπόντος. Ὅθεν ἐπιβλήμα ἐπιβάλλει ῥάκους ἀγνάφους ἐπὶ ἱματίῳ παλαγῷ. Ἄρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἱματίου, καὶ χεῖρον χρίσμα γίνεται. Καὶ πάλιν. Ὅθεν βάλυσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκὸς παλαγῶν, ἀπὸ οἶνον νέον εἰς ἀσκὸς καμῶν βλητέον, καὶ ἀμφοτέρω σωτηρῶνται. Μὴδὲ σοφίζεσθαι τὸν παλαγὸν ἀνδρωποῦν. Διότι γέγραπται. ὁ θέλων ἐν ὑμῖν σοφὸς εἶναι ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς ᾔσεται, ἵνα γένηται σοφός. ἢ γὰρ σοφία ἢ κόσμος τούτος, μωρία πᾶσα τῷ Θεῷ ἐστίν. Ἐπιλαβὲ ὅτι τῇ ταπεινοφροσύνῃ. ὅτι γέγραπται. τὰ ὑψηλὰ πᾶσα τῷ ἀνθρώπῳ, βδέλυγμα πᾶσα Θεῷ. ὅπως καλῶς καὶ δοκίμως πάντα κατορθώσας, ἐξαισέπαγον παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ κληρονομήσῃς τὸν σέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ὃ ἢ δόξα εἰς τὸν αἰῶνα τῷ αἰῶνι. ἀμήν.

C

D

ΠΕΡΙ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗΣ.

E

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΓ.

Δ Εἰ καὶ τὸς οἰκτρῶ καὶ μοχθηρῶ βίῃ ἐρχομένης εἰς μονήρη βίον, μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μὴ ἐπαύρασθαι, ἀλλὰ πᾶσαι πορᾶν τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἐνδείξασθαι, μνημονεύοντες ἅμα καὶ ἀναλογιζομένους τὰς διεργασίας τοῦ Κυρίου, ἐκ ποίας συνοχῆς ὁ αἰῶνος τούτος ἡγεσάσθαι αὐτῶν. μήποτε ἀφ᾽ αὐτῶν τοῖς, ἀκύνῃσι, ὡς ἀγνώμονες, παρὰ τοῦ Εὐεργέτου, τὸ εἰρημῶν ἐν τῷ ψαλμῷ. καὶ ἀνδρωποῦς ἐν τιμῇ ὡς, ὅς σιωπῇ, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ ὁμοιωθῇ αὐτοῖς. Τοιγάρ ἐν, ἀγαπητοί, δευτέρῳ τῷ Κυρίῳ ἐν ταπεινοφροσύνῃ πολλῇ, πᾶσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν, τῷ ἐγγράντι ἀπὸ γῆς πτωχόν, καὶ ἀπὸ κοπίας ἀνυψῶντι πορῶν.

F

πέντη· ὅπως καὶ μὲν τέλος ἀξιώσῃ ἡμεῖς τῆς
δόξης τῆς ὁραεῖν καὶ παλαιῶν. Διότι γέγρα-
πται· Κύριος ἀνταποδίδωσι τοῖς ἐξουσίᾳ ποιῶσι
ὑπερφανίαν. Καὶ πάλιν· Κύριος ὑπερφάνοις ἀν-
τιπάσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ᾧ ἡ δό-
ξα εἰς τὰς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΑΦΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΔ.

Α Δελφέ, ἐπιστάτης ψυχῆς; ζῶσαι ὡς περ
αὐτὸς ἢ ὁσφύν σου· ἀγωνίᾳ γὰρ ἡμεῖς οὐκ
ὀλίγος, τελείων ψυχῶν ἔργοι ἀπεδέξω. Νῦν
οὖν σφοδρὰ, ὅτι πολλῆς περιστοχῆς δεῖται ὁ
ὁράτης, καὶ μὴ κατὰ φύσιν· ἀλλ' ἐν πάσῃ
ἀγιοῦτι ἐστὼ ἡμεῖς ἢ ἀποστολῇ μετ' ἀλλήλων·
μήποτε ὅς ἀποστολῆς ὑποκαίρη ἡ τ' ἰδίῳ ὁ
ἔχθρος, ἀλλ' ἢ ὑπακοῆς ἢ ὑποκαίρη. Ὁ γὰρ
ὑπερφάνος τις ὅς τις ἢ ἀγνοίας καὶ σωφροσύνης, ὅς
ἢ ὑπακοῆς ἀπαρτῆς πρὸς ἡδοναίαν, ἢ ἀ-
μώρως ἐστὼ. ἢ γὰρ ἀμπελος αὐτὸς ἐκ Σοδο-
μων, καὶ ἢ κληματὶς αὐτὸς ἐκ Γομορράς. τῷ
Ἀποστόλῳ λέγοντος· ὁ γὰρ ἀδελφὲ, οὐκ ἀνδρω-
ποι ἀδεσθεῖ, ἀλλὰ τὸ Θεοῦ, τὸ δίδόντα ὁ Πνεῦ-
μα ὁ ἀγωνίᾳ αὐτῶν εἰς ἡμῶν. Ἀλλ' ὁ δὲ ὁ ὑπα-
κοῦν ἢ πᾶσι ὁράτης ἔχει ἐπαυνοῦν παρὰ τὸ
Θεῷ· ὅτι ὁ δὲ τὸ Ἰωσήφ ἐμμενῶν, ὁ δὲ τὸν
μακαρίαν Σωάννην ἐζηλώσει. Ὁ μὲν γὰρ Ἰωσήφ
καὶ εἰς δουλείαν παρὰ τοῖς τῇ Αἰγυπτίᾳ, ἢ συνα-
πῇ τῇ τῇ κολακείᾳ αὐτῶν· ὁ δὲ αὖ τὸ δα-
ταῖς ἀπαλαῖ ἐπὶ τοῖς τὸ φιλόδοξον. Ποτὲ μὲν γὰρ
κολακείαν τὸ νεόν, ἐπὶ γέλωτος δίδοντα δόματα
πολλά. Μὲν περὶ τοῦ ὁ αὐτῶν, πολλὰ καὶ
δαταῖς ἡπείλας καὶ βασάνων. Ὁ δὲ ὁ δὲ ἐν πρῶ-
τοις τὸ σωφροσύνης, ὑπήκουε ὁ ὑπαρχῶν κατὰ
πάντα, τῷ τοῦ μοῖνον. Πρὸς τὸν, σύμβολον τῷ
ἡμετέρῳ βίᾳ περὶ τῶν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ μακα-
ρία Σωάννη δαταῖς ἡρετίσας, ἢ ἀμαρτεῖν
ἐνώπιον τὸ Θεῷ. Μεγάλῳ δὲ τιμωρίαν ἐαυτῶν
πρὸς τοῦ ὁ συκαφαντῆς τὸ δίκαιον. Διὸ καὶ ὁ
Ἀπόστολος λέγει· μὲν φόβος καὶ τρόμος τὸ ἐαυτῶν
σωτηρίαν ἐργάζεσθε. Σφοδρὰ γὰρ ἀντίκειται ὁ
ἔχθρος καὶ τὸ κατὰ φύσιν τῶν ἀρετῶν, ἀλλὰ
κατὰ φύσιν τῶν τῶν τῶν. Δεῖ δὲ τὸ τῶν μα-
ζοτέρων, τῶν τῶν τῶν τῶν μικροτέρων πρὸς τῶν
καὶ ἀρετῆν, ὅπως μὴ δώδωκε ἀφορμὴν τῶν δέ-
λοις ἀφορμῆν. Εἰ γὰρ ἡμεῖς ὡς ἀνυπότακ-
τοι, τῶν τῶν ὑπακοῆς ἐκδιδάσκωμεν τῶν μικρο-
τέροις; Εἰ γὰρ ὡς γαστρίμαργοι ἢ μέθυσοι ἢ φι-
λ-

A jus nos gloria dignetur mansuetorum atque
humilium. Quia scriptum est: Dominus re-
tribuet abundanter facientibus superbiam. Et
rursus: Dominus superbis resistit, humilibus
autem dat gratiam. Cui gloria in secula.
Amen.

Psal. 31.
Jacob. 4.

DE PRÆPOSITIS.

B

PARÆNESIS XIV.

F Rater, credita tuæ curæ est anima
cingere sicut vir lumbos tuos: certa-
men quippe imminet non exiguum. Per-
fectarum animarum opus suscipe. Quare
sobrium te præbe vehementer ac vigilan-
tem: quoniam multam res exigit attenti-
onem: & ne despexeris; verum in omni
sanctitate ac puritate sit nostra conversatio
ad invicem: ne forte ex segnitie aliquid
de proprio subseminet inimicus per ejus
qui morem gerit obedientiam. Nam qui
terminos castitatis ac pudicitiae transgre-
ditur, & obedientiam ad voluptatem atque
libidinem requirit, non impunis evadet.
Nam vinea ejus ex Sodomis, & palmes
ipsum ex Gomorrha: quum dicat Aposto-
lus: Qui hac spernit, non hominem sper-
nit, sed Deum, qui dedit Spiritum sanctum
suum in nobis. Sed neque qui ejusmodi
rem audit, laudem apud Deum obtinet:
quoniam neque Joseph imitatur, neque
beatam Susannam æmulatur. Siquidem Jo-
seph etiam in servitutem venditus Ægy-
ptiæ, non est abductus blanditiis ejus: nec
moris minæ amicum Dei deterruerunt.
Nam quum aliquando blanditiis juvenem
demulceret, promittebat se daturam ei
dona plurima. Quum autem eum in sen-
tentiam pertrahere nequireret, etiam mortem
ac tormenta sæpe est comminata. At iste
nihil prius habebat pudicitia, morigerus
alioquin in omnibus: sed istud solum re-
cusabat, symbolum nostræ vitæ proponens.
Similiter autem & beata Susanna mortem
potius elegit, quam peccare coram Deo.
Magnum porro sibi supplicium conciliat,
qui justum calumniatur. Unde & Aposto-
lus dicit: Cum metu & tremore vestram
salutem operamini. Valde enim inimicus
adversatur iis, qui virtutum studio sunt
dediti: verumtamen conculcatur a fide-
libus. Oportet vero majores minoribus for-
mam præbere atque exemplum ad om-
nem virtutem, ut non demus occasio-
nem cupientibus occasionem. Nam si nos
inobedientes simus, quomodo minores obe-
dientiam docebimus? si gulosi, aut ebrii,
aut

Deuter. 32.

1. Thessal. 4.

Genes. 39.

Dan.

Philipp. 2.

- aut avari; quomodo inferiores nobis temperantiam ac patientiam docere poterimus? Si nos temerarii, aut multiloqui, instabilesque fuerimus; quo pacto juniores nobis gravitatem morum ac tolerantiam, constantiamque docebimus? Quum dicat Dominus & Salvator noster Jesus Christus: *Qui fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in Regno celorum.* Rursusque per Apostolum ait: *Exemplum esto fidelium.* Sed dices mihi: tamen si ego non faciam, dico tamen quod expedit fratri meo. Ego autem dico: Quid prodest nobis, carissime, alios admonere, si ipsi contraria agamus? Domino per Prophetam Ezechielem dicente: *Unumquemque vestrum secundum viam vestram judicabo, dicit Dominus Adonai.* Non fecimus? at nunc facere ne negligamus. Victi sumus? at nunc ne vincamur. Negligentes fuimus? at vero jam ne negligamus. Deinceps ad Dominum convertamur. De docendo porro, & admonendo nos inter nos invicem, præceptum a Spiritu sancto habemus. Nam *qui converterit, inquit, peccatorem ab errore vita sua, salvabit animam a morte, & operiet multitudinem peccatorum.* Itaque carissimi neque nobis convenit superiores nostros judicare. Nam scriptum est: *Nolite judicare, ut non judicemini.* Exemplum autem humilitatis, fratres, in Samuele Propheta habetis: non enim exaltatum est cor ejus adversus Heli Sacerdotem, quamvis etiam a Deo audisset de viro isto. Admonet quoque Apostolus Petrus, dicens: *Non solum bonis & modestis obedite, verum etiam discolis. Hac est enim gratia apud Deum, si propter Dei conscientiam sustinet quis tristitias, patiens injuste. Quæ est enim gloria, si peccantes & colaphis excepti, suffertis? Sed si bene facientes, & patientes, sustinetis, hac est gratia apud Deum. In hoc enim vocati estis: quia & Christus passus est pro nobis, nobis relinquens exemplum, ut sequamur vestigia ejus: qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus: qui quum malediceretur, non maledicebat: quum pateretur, non comminabatur: tradebat autem se judicanti injuste. Salutem ergo nostram curemus, carissimi, prompti atque parati ad poenitentiam, in omni verbo, quodcumque audierimus; potissimum vero a Præfecto in Domino. Nam quemadmodum aqua exstinguit ignem: ita poenitentia pura restinguit iram, & avertit furorem. Fidemque tibi faciat Quinquagenarius Eliæ temporibus, qui quum Prophetam humilitate ac submissione placasset, ab ira liberatus est. In cunctis igitur*
- Matth. 5.
1. Tim. 4.
Ezech. 18.
Jacob. 5.
Matth. 7.
1. Reg. 2.
1. Petr. 2.
4. Reg. 1.

A ἀργυροί, πῶς τὸς μικροτέροις ἡμῶν ἐκδιδάξωμεν ἢ ἐγκράτειαν καὶ ὑπομονήν; Ἐὰν ἡμεῖς ὦμεν ἀπορρόητοι ἢ πολυλόγοι ἢ ἀδέσποτοι, πῶς τὸς μικροτέροις ἡμῶν ἐκδιδάξωμεν τὴν σεμνότητα καὶ καρτερίαν; Τῷ Κυρίῳ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ ἐπὶ πάντων· ὁ ποιήσας καὶ διδάξας, ὅτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ ἑσθλῶν. Καὶ πάλιν λέγει τῷ Ἀποστόλῳ λέγει· τύπος ἡμῶν τῶν πτωχῶν. Ἐρᾶς μοι οὖν, καὶ ἐγὼ μὴ ποιήσω, μηδὲ εἴπω τῷ ἀδελφῷ μου ὃ συμφέρον; Εἴπω καὶ, τί τὸ ὄφελος, ἀγαπητέ, εἰάν τις ἡμεῖς ἄλλως νεφετεύοντες, τὰ ἐναντία ὡραῖων τῶν Κυρίῳ λέγοντος, λέγει ὁ Προφήτης Ἰεζεκιήλ· ἕκαστον ὑμῶν καὶ τὴν ὁδὸν ὑμῶν κενώ, λέγει Κύριος Ἀδωναί. Οὐ ἐποιήσαμεν; ἀλλὰ νῦν μὴ ἀμελήσωμεν ποιεῖν. Ἡτῆδην; ἀλλὰ νῦν μὴ ἡτῆδην. Ἡμελήσωμεν; ἀλλὰ νῦν μὴ ἀμελήσωμεν. Τῷ λοιπῷ ἐπιστρέψωμεν πρὸς Κύριον. Περὶ ὃ ὁ διδάσκων καὶ νεφετεύειν, εἰς τὸ ἕνα, ἐν πολλῷ ἔχομεν ἀπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ὁ γὰρ ἐπιστρέψας, φησὶν, ἀμαρτανλὸν ἐκ τῆς πλάτης ὁδὸς αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει τὴν πλάτην ἀμαρτιῶν. Ὡς οὖν οὖν ἀγαπητοί, ὅτε ἡμεῖς καὶ κείναι τὸς μεγατέροις ἡμῶν· λέγει τῷ γὰρ, μὴ κείναι, ἵνα μὴ κενώητε. Ἐχετε ὃ τὸ πῶς εἰς τὸ ταπεινοφροσύνης, ἀδελφοί, τὸ Προφήτῳ Σαμὴλ· ὁ γὰρ ὑψώθη τῇ καρδίᾳ καὶ Ἡλὶ ὁ ἱερεὺς, καὶ ὡς ἀκύνετος ἐκ Θεοῦ πῶς ὁ ἀνδρὸς. Παραγγέλλει καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος λέγων· μὴ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσι ταπεινωσάμενοι, ἀλλὰ καὶ τοῖς σχολιοῖς· τῷ γὰρ χάρις πᾶσι τῷ Θεῷ, εἰ διὰ σωείδῃσιν Θεῷ ὑποφέρει ὡς λύπας, πᾶσιν ἀδίκως. Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἀμαρτανλόντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε, ἀλλὰ εἰ ἀγαθοποιῶντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τῷ γὰρ χάρις παρὰ Θεοῦ. Εἰς τῷ γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἡμῶν ὑπολιμπάνων ὑποχραμμένον, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἰχνεσὶν αὐτοῦ· ὃς ἀμαρτανλὸν ἔκποιήσεν, ὅς δὲ ὀρέθη δόλος ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ· ὃς λοιδορούμενος ἔκ ἀντελοιδορίας πάσων, ἔκ ἡπείλει· παρεδίδοτο τῷ κείνῳ ἀδίκως. Τῆς σωτηρίας οὖν γεκώμεθα τὸ ἑαυτῶν, ἀγαπητοί, ἕτοιμοι εἰς μετανοίαν· παντὶ λόγῳ, ὃ εἰάν τις ἀκούσωμεν, μέγιστα παρὰ τοῦ σωτῆρος ἐν Κυρίῳ. Ὡς οὖν γὰρ ὕδωρ σβέννυσσι τὸ πῦρ, ὅτω μετανοία καὶ παρὰ σβέννυσσι θυμὸν, καὶ ὀργὴν ἀποσφραττίζει. Καὶ πεισθῶ σε ὁ ἐπὶ τοῦ Ἡλίου Πεντηκόνταρχος, ὃς διὰ τὸ ταπεινοφροσύνης ἔχοντες ἡγήσας τὸν Προφήτην, διεσώθη ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Ἡ πακοῦ

κοὴν οὖν ἔχει, ἀγαπητέ, καὶ πάντα ἐν Κυρίῳ, ὅπως ἰδὼν ὁ Κύριος τὸ ἀνυποθήσανον καὶ παπεινὸν τὴν κακίας σου, ὑψώσῃ σε. Φύλαττε ὅτι τὰς λόγους αὐτῶν· καὶ ἔσται μετὰ ἡμῶν ὁ εἰπὼν, ὅπως εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν. αὐτῶν ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΕ.

ΚΑτὰ μέρος οἰκοδομεῖται πόλις, καὶ μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλις. Οὐ δύναται ὁ ἄπειρος, ὡς ἐμπειρος, κατέχειν πόλιν· καὶ ὁ δύναται παθεῖν τρέχειν ἐπὶ ἴσης ἀνδρὸς. Εἰάν ἐπιθήσῃ παθεῖν βάρος ὑπὲρ δύναμιν, βλάβῃς αὐτῶν· καὶ εἰάν ἀμελήσῃ τὴν παθεῖν αὐτῶν, ἀχρηστοὶ ἀποβήσονται. Οὕτω δὲ καὶ ἀρχαῖον μετὰ ἀρχιερέως κυβερνεῖται, καὶ μὴ καὶ κενοδοξίαν ἐπιτιθέμεν αὐτῶν βάρος, μηδὲ καταφρονεῖν τὴν ψυχῆς αὐτῶν. Ἀλλ', ὡς σοφός, ἀναλόγισαί σου, πῶς ὑπετάγῃς τῷ μεζότερῳ σου, καὶ ὅτω καὶ μέρος ἐπιχορηγῇ αὐτῶν τὴν ἀσκήσιν. Ἀλλὰ μηδὲ, καὶ πᾶσι φιλαργυρίας, δίδωκε τὸ ἀδελφὸν εἰς τὸ ἔργον, ὅτι καρδιογνώστης ἐστὶν ὁ Κύριος. Ἀλλ' ὡς παρὰ Θεῷ τὴν ἀνταπόδοσιν λαβεῖν ἐλπίζων, δίδασκε αὐτὸν τὰ ἐπαθλα τῶν ἀρετῶν, καὶ ὅς σε μὲν βίβη τὴν ἀγωνίαν. Εἰάν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τὴν ἀρχιερείας καὶ τὴν σωτηρίους κανόνος, βεληθῇς ἀρχιερεῖν καὶ σεαυτὸν, ὁ ὅς ὑποταγμένος θελήσῃ καθεσθῆναι μικρόν, δὸς αὐτῶν ἀνάπαυσιν· ὁ γὰρ δύναται παθεῖν δραμεῖν, ὡς παρέρχεται, ἐπὶ ἴσης τελείας. Καὶ ἀσθενῇ τῷ σώματι, μὴ ἀποβαλῇ αὐτὸν, ἀλλὰ συγκοπίασον αὐτῶν μακροθυμῶν ἐπὶ αὐτῶν. ὡς σοφὸς γεωργός, φυτεύσας φυτὸν ἀγαθὸν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτῶν. Σπερδὲ δὲ (οἱ πᾶσι γίνονται παρὰ τὴν σῶμα αὐτῶν, θυσιᾶν ζῶσαν, βάρυνον τῷ Θεῷ, ὅπως μὴ συγκατακεῖσθαι, ὅς ὁ Ἀπόστολος ἀγιάται, λέγων· ἔχοντες μόρφωσιν βίσεως, τὴν ὅς δύναμιν αὐτῆς ἡρημῶν. Πᾶσαι οὖν ἀγαθὴν παρὰ τὴν ἐκδίδασκε τὴν ὑποταγμένον, διότι γέγραπται· εἰάν ἐλάγῃς τίμιον ἐξ ἀναξίως, ὡς σῶμα μετ' ἐσθ. Εἰ γὰρ οἱ κατηγνηταὶ τὴν αἰῶνος τέτην ὁ παρέρχεται τὴν διαχερείας τῶν νηπιῶν ψυχῶν, οὐδὲ ἀναίρονται παθεῖν οἱ σωτηρίας ἐφ' ἧς καὶ τὴν ἀνθρώπων ἀνταπόδοσιν· πῶς μετὰ τὴν τὰς τελείας ἀνέχεσθαι τῶν ἀσθενῶν δια τὴν Κύριον; Γέγραπται γὰρ, τὰ ὅς λέγει Κύριος· μακάριος ὁς ἔχει ἐν Σιών.

Tom. II.

πῶς

A igitur obedientiam cole, dilectissime, in Domino: ut cor tuum ab omni superbia alienum ac humile cernens Dominus, te exaltet. Sermones porro ejus custodi. Eritque nobiscum qui ait: *Ubicumque sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum ego in medio eorum.* Ipsi gloria in secula. Amen. Matth. 18.

PARÆNESIS XV.

Paulatim ac per partes ædificatur civitas, & cum gubernatione fit bellum. Nequit inexpertus, sicut exercitatus, arcum ac telum tenere: neque puerulus instar viri potest currere. Si puero onus supra vires imposueris, nocebis ipsi: & si eum instruere omiseris, nequam & inutilis evadet. Sic quoque novitium monachum cum judicio & discretionem gubernare oportet, & non per inanem gloriam imponere ei onus, neque rursus despiciere animam ipsius. Ceterum instar prudentis perpende tecum, quomodo superiori tuo ipse subjectus fueris: atque ita paulatim ac per partes præbe ei exercitationem. Sed neque affectione avaritiæ, fratrem ad opus impellas: quoniam cordium scrutator est Dominus: verum tamquam apud Deum retributionem te accepturum sperans, doce ipsum virtutum præmia, ac castæ religionisque vitæ conversationem. Si igitur post adimpletas vigilias & consuetam regulam vigilare ipse privatim volueris; subditus autem paululum dormire cupierit; requiem ipsi concede. Non enim, ut ante dictum est, potest puer currere instar perfecti atque adulti viri. Et si infirmo sit corpore, ne spernas atque rejicias eum; sed compatere & auxiliare ipsi patienter atque longanimiter; super ipsum, ut prudens agricola, plantam inferens bonam in agro ipsius. Omne porro studium adhibeas, ut corpus ejus hostiam exhibeas viventem, ac bene placentem Deo; ut non cum iis judicemur, quos Apostolus accusat, dicens: *Speciem quidem habentes pietatis, virtutem autem ejus abnegantes.* Rom. 12. 2. Tim. 3. Hierem. 15. Isai. 31. M tus

Hebr. 13.

Psal. 141.

I. Cor. 3.

Psal. 119.

Psal. 89.

Hebr. 12.

tus qui habet semen in Sion, & domesticos in Hierusalem. Ipse igitur carissime, vide ne rejicias patris qui te genuit in Domino, adhortationes. Ait enim Apostolus: Obedi te praeceptis vestris, & subjacete eis: ipsi enim pervigilant pro animabus vestris, quasi rationem reddituri: ut cum gaudio hoc faciant, & non gementes: hoc enim non expedit vobis. Ideo in Psalmo ait: Corripiet me justus in misericordia, & increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Si enim qui secundum carnem aegrotant, suae vim inferunt naturae, ut servant quaecumque ipsis praescripserint medici: nonne multo nos magis decet morem iis gerere, quibus cura animarum nostrarum est credita? Cupiamus porro etiam Spiritus sancti ediscere mandata. Si enim qui mundi hujus praeceptores atque interpretes agunt, studiose in lectionem sapientiae, quae non est, incumbunt: (quum sapientia hujus mundi stultitia sit coram Deo:) quanto magis meditari nos decet atque perdiscere ad salutem animarum nostrarum eloquia Dei? Quia & Spiritus Sanctus beatificat eos, qui exquirunt testimonia ipsius, dicens: Beati qui exquirunt testimonia ejus: quia in toto corde exquirent ipsum. Et rursus in alio ait Psalmo: Beatus populus, qui scit jubilationem. Audi & Apostolum dicentem: Omnis disciplina in praesenti quidem videtur non esse gaudii, sed mœroris; postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddit justitia. Cui gloria in secula. Amen.

Aσπέρμα, καὶ οἰκείους ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ αὐτὸς ἔν, ἀγαπητέ, μὴ ἀπαλαιῶν νευθεσίαν πατρός σου ἢ ἀνιήσαιπός σε ἐν Κυρίῳ. Λέγει γὰρ ὁ Ἀπόστολος· πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπακούετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγοι ἀποδώσαντες, ἵνα ὑμεῖς χάρας τῷ τοιοῦτοι, καὶ μὴ στεναζόντες· ἀλυσιτελεῖς γὰρ ὑμῖν τὸ τοιοῦτον. Διὸ ἐν τῷ Ψαλμῷ λέγει· παμδύσῃ με δίχαιος ἐν ἐλέει, καὶ ἐλέγξει με· ἔλαβον δὲ ἁμαρτωλὸν μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου. οἱ γὰρ οἱ νοσούντες καὶ σάρκα βιάζοντα ἢ ἑαυτῶν φύσιν, πρὸς ὅσα αὐτοῖς ἰατροὶ πορρῶσονται· ἢ πολλῶν μᾶλλον καὶ ἡμῶς ὑπακούειν τοῖς πεπιστευμένοις τὴν ἴασιν τῇ ψυχῇ ἡμῶν; Θελήσωμεν δὲ ἁμαρτανῶσαι καὶ τὰ ἐντάλματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Εἰ γὰρ οἱ τοῦ κόσμου τούτου ὁδηγοὶ τὰ ἐπιμελῶς κέχρηται τῇ ἀναγιγνώσκῃ τῇ μὴ ὕψους σοφίας· ἢ ὡς σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν· πολλῶν μᾶλλον καὶ ἡμῶς μελετᾶν καὶ ἁμαρτανῶσαι τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν; Καὶ μακαρίζετε δὲ Πνεῦμα δὲ ἁγίον τὰς ὑπερβυνόντας τὰ μαρτύρια αὐτῶν, λέγων· μακαριοὶ οἱ ὑπερβυνόντες τὰ μαρτύρια αὐτῶν, ὅτι ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητοῦσιν αὐτόν. Καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ Ψαλμῷ λέγει· μακαρίος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν. Ἄκουε δὲ ὁ Ἀπόστολος λέγοντος· πάντα παροῦσα πρὸς μὴ τὸ πρῶτον ἢ δοκεῖ εἶναι χάρας, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτὴν γυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης· ὃ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας· ἀμήν.

PARÆNESIS XVI.

DIDACTICA.

FRater, dignus es habitus sancto indumento monastico? ne extollaris adversus expectantes in futurum annum. Non enim videri aliquem primum esse, virtus est: sed ad finem usque tolerare. Neque videaris tibi dicere apud teipsum, assumpto habitu: jam a laboribus sum liberatus: imo nunc multo magis in virtutum labore occupari debes, ne tibi ipse damnum inferas. Adhuc enim sæpe etiam superiore cogente, tuam salutem non neglexisti. Nam adhuc in exteriori versatus es tholo: nunc vero in interiorem tholum introisti. Ne igitur te ipsum neglexeris, ut non perdas labores tuos, sed ut mercedem potius tuam recipias. Ex hoc enim tempore apparet tuus labor, ac studium, &

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Ις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ.

Aδελφε, ἡξιώθης τῷ ἁγίῳ ἐνδύματος τοῦ μοναχῆ; μὴ ἐπαίρῃ καὶ τὴν ἐπιμελούντων εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος. ἢ γὰρ τὸ οἶσθαι ἵνα σωθῶν εἴη, ἐστὶν ἀρετὴ· ἀλλὰ ἀπομεινῶν ἄξιόν τέλει. Μὴ δὲ δόξῃ σοι λέγειν ἐν σεαυτῷ λαβὼν τὸ ἡμέτερον· ἀπηνάγων καὶ ἀπὸ τοῦ κόπου· ἀλλὰ καὶ πολλῶν μᾶλλον πόνεσον εἰς τὰς ἀρετὰς, ἵνα μὴ σεαυτὸν ζημιώσῃς. Ἄχει γὰρ τῷ πρῶτοντος, πολλαῖς καὶ ὅς ἀνάγκης τῷ μειζότερον, ἢ καὶ ἡμέτερας τῇ ἑαυτοῦ σωτηρίᾳ. ἄχει γὰρ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ ὑπετέρῳ θόλῳ ᾧ, καὶ τῷ ἐν τῷ ἐσωτέρῳ θόλῳ εἰσεληλυθῶς. Μὴ οὖν ἀμελέσῃς σεαυτὸν, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὰς κόποις σου, ἀλλὰ τὸ μισθόν σου ἀπολάβῃς. Ἀπὸ τοῦ ἵνι φαίνεται σου ὁ κόπος καὶ ἡ σπουδὴ καὶ ἡ ἀγνεία καὶ

καὶ τὸ κάθισμα· ἀπὸ ἧς νῦν φαίνεται ὅποια ὁδὸν ἐπιθυμεῖς· ἢ τὴν πλατείαν καὶ ἀρυσχῶρον, τὴν ἐπάγειν εἰς τὴν ἀπώλειαν· ἢ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην, τὴν ἐπάγειν εἰς τὴν ζωὴν καὶ αἰώνιον. Καὶ ἐν μὲν τῇ πλατείᾳ ὁδῷ ὅτι ταῦτα· κακοφροσύνη, πρῶτασμοί, γαστριμαργία, μέθη, ἀσωτία, ἀσέλγεια, εἰς, θυμός, φουσίως, ἀκαταστασία, καὶ τὰ ὅμοια τέτοις· οἷς ἐξακολουθεῖ ἀπιστία, ἀπειθεία, ἀνυποταγή· ἔχατον δὲ πάντων τῶν κακῶν, ἡ ἀπώγνις. καὶ ὁ ἐν τέτοις ἀνατρεφόμενος περιπλάνηται ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ τῆς ἀληθείας, ὡς ἄλλος ἐαυτῷ ἡρόμενος τὴν ἰδίαν ἀπώλειαν. Ἐν δὲ τῇ στενῇ καὶ τεθλιμμένῃ ὁδῷ ὅτι ταῦτα, ἡσυχία, ἐγκράτεια, σωφροσύνη, ἀγάπη, ἡσυχία, χαρὰ, εἰρήνη, ταπεινοφροσύνη, καὶ τὰ ὅμοια τέτοις· οἷς ἐξακολουθεῖ ἡ αἰδίατος ζωὴ. Ἐπιγνὼς οὖν, ἀγαπητέ, τὰ κεκρυμμένα ἐν τῇ πλατείᾳ καὶ ἀρυσχῶρ ὁδῷ, ἀπὸ αὐτῆς, ἵνα καταλάβῃς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ἐὰν γὰρ ἐκ νεότητός σου βαδίσῃς τὴν δεικνύμενην, καὶ ἡ ἐξοδός σου ἔσται ἐν εἰρήνῃ. Ἐὰν δὲ ἀρξῇ ἀπὸ ἧς νῦν πλατέως πορεύεσθαι, ἔχατον ὁδωθήσῃ πικρῶς. Ἐὰν δὲ ἴδῃς τὸ ἐν ἀφοβίᾳ Θεοῦ ἀγνοῦντας, παχεῖς καὶ ὑγιεῖς τῷ σώματι, μὴ ζηλῶν τὰ ἔργα τῆς ἀφοβίας. Τί γὰρ τὸ βέλιον; τρυφᾷ ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς σαρκὸς ποιεῖν, καὶ σερνηθῆναι τὴν αἰώνιον ζωὴν; ἢ σκωθῆναι ὡς ὀλίγον, καὶ ἐκφυγεῖν τὴν αἰώνιον κείσεως, καὶ ἧς βρυγμῆς τῶν ὁδόντων, καὶ ἀπολαβεῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν; Σφόδρα τῆρι ἐαυτὸν ἐκ τῆς παρρησίας, μήποτε δελωθῇς τῇ πολυλογίᾳ καὶ ἀναγκησιᾷ, καὶ ποιήσῃς ἐπίχαρμα τοῖς δαίμοσιν ἐαυτοῦ, καὶ ἔχατον ἀπορρίψῃ σε τὴν ἀδελφότητος. Οὐ ποῦτο ὕναυροι λυμάνισαι οἶτον, ὅσον ἡ παρρησία λυμάνηται τὸς πόδας τῶν μοναχῶν. Πειρῶντες οὖν σεαυτοὺς τὴν ἀλάβειαν, καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ ἡσυχίαν, ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τὴν ἀληθείαν. Νεθέτε σεαυτὸν, καὶ ὡς ἀκούει λέγων, Εἰ καὶ τὸ χῆμα ἧς μοναχῆς ἔλαβον, ἀλλὰ τὸς τρόπους ἧς μοναχῆς ἔπω μεμψήθηκα. Ἐν τέτοις οὖν ἀφαιρέσει σε ἡ ταπεινοφροσύνη. Καθεζομένης δὲ σε ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ἧς κελίᾳ, ἐπισυνάγαγε τὸς ἀλογισμὸς σου, καὶ εἰπέ τῇ καρδίᾳ σου· ἀνδρῶπε, ἔχι τὸ κόσμος κατελιπες, καὶ τὸς κατὰ σάρκα γονεῖς, καὶ φίλους, καὶ πόλιν, καὶ πατερίδα, καὶ πλεῖστον, ἧς Κυεῖς συνεργῆνός σοι; Καὶ τί δὲ ὄφελος, εἰάνπερ καὶ ὧδε ἐλθὼν ἧς σωθῆναι, τὰ ἐναντία φράγῃς, καὶ ἀμυρτάνεις ἐναντι Κυεῖς.

Tom. II.

μόνον

A & puritas, atque tranquillitas. Ex nunc apparet, qualem inire viam desideres; an latam, & amplam, quæ ducit ad perditionem; an angustam & arctam, quæ ducit ad vitam æternam. Et quidem in lata via hæc sunt: temeritas, distractiones, ingluvies, ebrietas, luxuria, lascivia, contentio, excandescencia, inflatio, instabilitas, ac his similia, quæ consequuntur infidelitas, diffidentia, inobedientia; omniumque malorum ultimum, quod est desperatio. Et qui in istis versatur, a via veritatis aberrat, sibi que ipse propriam perditionem conciliat. In angusta vero & arcta via sunt ista: quies, continentia, temperantia, caritas, patientia, gaudium, pax, humilitas, & hisce similia, quæ consequitur vita immortalis. Quum ergo jam cognoveris, carissime, quæ in lata & spatiosa lateant via, recede ab ea, ut vitam æternam accipias. Si enim a juventute tua per semitas justitiæ inceseris, etiam exitus tuus in pace erit. Sin vero ex nunc per viam latam ambulare inceperis, postremum amare lugebis. Quod si conspexeris eos, qui absque timore Dei vitam agunt, crassos & pingues, ac corpore sanos; ne opera eorum timoris Dei expertia imitatus fueris. Quid enim melius fuerit? paucos dies in deliciis versari, & carnis desideria perficere, vitæque æterna privari: an vero modicum angustis premi, & effugere iudicium, atque supplicium sempiternum, stridoremque dentium, ac vita perfrui sempiterna? Valde te ipsum custodi a licentia vitæque libertate; ne forte multiloquio & impudentiæ inservias, teque dæmonibus ridiculum præbeas, ac denique a fraternitate te etiam abruptas. Non tantum onagri devastant frumentum, quantum nimia libertas corrumpit labores monachorum. Præcinge igitur te ipsum pietate, humilitate, & longanimitate in patientia veritatis. Admone te ipsum, & cohorte, dicens; etsi monachi assumpsi habitum, monachi tamen mores nondum didici. In his igitur permanebit humilitas tua. Confidente porro te in silentio ac tranquillitate cellæ tuæ, recollege cogitationes tuas, & dic tecum corde; nonne, o homo, mundum reliquisti, & parentes carnales, atque amicos, & civitatem, & patriam, ac divitias, Domino tibi cooperante? Quæ porro erit utilitas, siquidem huc profectus ut salutem consequaris, agas ea quæ aliena sunt a salute, peccesque coram Domino, nudum & oriosum nomen

Matth. 7.
Luc. 13.

M 2

men

men circumferens, dum a familiaribus & amicis prædicaris beatus? Ajunt enim: Beatus ille est, quoniam mundum istum averfatur, & gloriam ipsius, ac fallaciam ejus; & non amplius quidquam rerum curat terrenarum: secessit enim, inquit, & factus est monachus. Et ecce tu hic non monastico ritu ac more vitam degis. Cujusmodi ergo confusio nos occupabit, si qui beatos nos jam prædicant, iidem nos præcesserint in regno coelorum? Qualis quantusque timor ac tremor nobis obveniet, dum fletu comprimemur amaro? Si qui felices jam nos censent, genuque nobis flectunt, ac dicunt, orate pro nobis peccatoribus servi Christi: si, inquam, ipsi reperti fuerint in quiete ac refrigerio; nos autem propter nostra delicta in ærumnis & angustiis? Quapropter carissimi, sobrii simus & vigilemus ad Dominum, obsecro, donec tempus nobis suppetit: & non efferamur, neque distrahamur fraudibus seculi hujus. Nam mundus hic transit, & concupiscentia ejus. Qui autem facit voluntatem Domini, manet in æternum. Cunctas igitur res seculares ac temporales, mentem a Deo avelientes, despiciamus. Nam vires, & pulchritudinem senectus excipit atque infirmitas: gloriam autem & divitias mors dissolvit atque corruptio; justitia autem manet in secula. Bene ergo decerta carissime: ecce enim stadium omnibus apertum est: dicitque certaminis Præfectus per Apostolum: Sic currite, ut comprehendatis. Et, omnis qui certat in agone, ab omnibus se abstinet. Rursusque ait: Nemo militans, implicat se negotiis secularibus, ut ei placeat, qui ipsum militiam adscripsit. Nam & qui certat in agone, non coronatur, nisi legitime certaverit. Deus autem, & Pater Domini nostri Jesu Christi det nobis spiritum fortitudinis, & sapientiae, atque patientiae, ad serviendum ipsi omnibus diebus vitæ nostræ: cui gloria in secula. Amen.

DE AMORE PROPRIO, ET DE
VANA DECEPTIONE.

PARÆNESIS XVII.

FRater, cur deciperis, correptus a Diabolo, ut gradus transilias, in quibus nullam capies utilitatem, tibi ipse honorem acquirens? Apostolum dicentem audi: Non enim qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quem Dominus commendat. Ipsumque Dominum ausculta: Quomodo potestis credere, qui gloriam ab hominibus accipitis,

2. Cor. 10.

Joan. 55.

Aμόνον ἀργὸν ὄνομα περιέβλησαι, ἐν τῷ σε μακαρίζουσαν ἡ πόσι γνώμῳν· καὶ φασὶ, μακάριος ὁ δεῖνα, ὅτι ἐμίσησε τὸν κόσμον τῶτον, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀπάτην αὐτοῦ, καὶ ἔκτε μεμνητὴν ἡ γνῶν· ἀνεχώρησε γὰρ, φασὶ, καὶ ἐγένετο μοναχός. Καὶ ἰδὲ σὺ ὡς ἀμονάχως διαύεις. Ποία ἄρα ἀρχὴ καταλήφεται ἡμῶς, εἰάνθρω οἱ μακαρίζοντες ἡμῶς ἴδω, πορῶξωσιν ἡμῶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θραυνοῦ; Ἄρα πόσος φόβος καὶ τρόμος σιωνιτῆς ἡμῶν, σιωχομένων ἡμῶν τικρῶ κλαυθμῶ; Εἰάνθρω οἱ μακαρίζοντες ἡμῶς ἴδω, καὶ πορῶξωσιν, καὶ λέγοντες, Εὐχῶσθε ὑπὲρ ἡμῶν πᾶσι ἀμαρτωλοῖς, δούλοι Χριστοῦ· εἰάνθρω αὐτοῖς δώρεθῶσιν ἐν ἀνέσῃ, ἡμεῖς δὲ ἐν στενοῖς διὰ τὰ πωλημελήματα ἡμῶν; Διόθρω, ἀγαπητοὶ, ἡψώμεθα πρὸς Κύριον, πρὸς καλῶς, ὡς χαρὸν ἔχομεν· καὶ μὴ μετεωρίζώμεθα τῇ ἀπάτῃ τοῦ αἰῶνος τούτου. ὁ γὰρ κόσμος ἔστος περιτρέχεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Πάντων οὖν πᾶσι βιωτικῶν πραγμάτων, πᾶσι περιπατούντων τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καταφρονήσωμεν. Τὴν γὰρ ἰσχύϊ καὶ τὸ κάλλος ἀφαιρέσεται γῆρας καὶ ἀσθένεια· καὶ τὴν δόξαν καὶ τὴν πλῆξιν ἀφαιρέσει θάνατος καὶ φθορά· ἡ δὲ δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα μένει. Ἀγωνίζεσθαι οὖν καλῶς, ἀγαπητέ· ἰδὲ γὰρ τὸ σῶμα ἀνέγκται πάσι· καὶ ὁ Ἀγωνοδότης λέγει διὰ τοῦ Ἀποστόλου· ἔτιω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε· καὶ, πᾶς ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρατεύεται. καὶ πάλιν λέγει, ὁδοὺς ερατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς ὁδοῖς βίαις πραγματείαις, ἵνα τῷ ερατολογῇσαντι ἀρέσῃ· εἰάνθρω καὶ ἀθλήῃ τις, ἔσφανῆται, εἰάνθρω μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. Ὁ δὲ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δώῃ ἡμῶν πνεῦμα δυνάμεως καὶ σοφίας καὶ ἡπομονῆς, τοῦ δευλῶν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν· ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΑΥΤΙΑΣ ΚΑΙ ΚΕΝΗΣ
ΑΠΑΤΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΖ.

FΔελφέ, τί πλανᾷ σε ἐνεργύμενοι ἡ πόσι Διαβόλου, ὑπερβαίνει βαθυμῶς, ἐν οἷς σὺ ὠφελήθῃς, αὐτῷ ἡμῶν περιδιδείς; Ἀλλε τὸ Ἀποστόλου λέγοντος· καὶ γὰρ ὁ ἐσπὸν σιωπῶνι, ἑκείνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὅν ὁ Κύριος σιωπῶσιν. Ἀλλε τὸ τὸ Κυρίου λέγοντος· πῶς δύνασθε πιστεῦσαι, δόξαν πρὸς ἀνθρώπων λαμβάνοντες, καὶ

καὶ ἢ δόξαν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐζητούντες. Ἐλθε
 οὖν εἰς ἑαυτὸν, ἀγαπήτε, καὶ ἀναλόγισαι δι
 ἣν αἰτίαν ἀπεπαύω τῷ ματαιῷ βίῳ, καὶ τῷ Δια
 βόλῳ, καὶ τῇ ὑπερηφάνειᾳ αὐτῶν. καὶ παύσαι φρο
 νεῖν τὰ κοσμικά. Οὐκ οἶδας, ὅτι εἰς ἔχθραν
 ἡσυχίας καὶ πληροῦσιν σε, ἀμαρτίαν ἐργάζῃ φιλαυ
 τίας καὶ κινήσεως ἀπάτης; Λόγισαι δὲ, ὅτι ἡδὴ
 παρεόχθας, καὶ τῶν ἑσθλῶν τῶν ἀδελφῶν σε,
 καὶ εἰς τὰ μείζονα παρεόχθας διὰ τὴν φιλονυ
 κίαν, καὶ διὰ τὸ μὴ βύλευσθαι παπεινωθῆναι τῷ
 ἀδελφῷ σε. Ὅρα, ἀδελφε, μήποτε θέλων
 τῶν ἑσθλῶν καὶ ἀδελφῶν σε εἶ, ἐκείνῳ ἐλάχιστος ὄρε
 θῆς ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. καὶ ἀκούεις τότε ὅ
 τι ἤκουσεν ὁ πλάσιος ἐκείνος ὁ φιλόδοξος, πηγα
 νομήνους ἐν τῷ πυρὶ τῶν ἀσέβων. μνησθῆναι ὅτι
 ἀπέλαβες τὰ ἀγαθὰ σε ἐν τῇ ζωῇ σε. μέγα
 πᾶσι γὰρ, τὰ ὑψηλὰ ἐν ἀνθρώποις, βδελυκτὰ
 τῷ Θεῷ. Ἄρα ἐπελάθῃς τῶν εἰπόντων. ὁ
 θέλων ἐν ὑμῖν εἶ, τῶν ἑσθλῶν ὁ ἑσθλός.
 καὶ ὅς ἐστιν θέλων ἐν ὑμῖν μέγας εἶ, ἑσθλὸς ὁ ἑσθλός.
 ἀφ' ὧν; Εἰσπῆσον, ὅτι ἀπέθανες τῷ κόσμῳ,
 καὶ ἡ ζωὴ σε κέκρυπται ἐν τῷ Χριστῷ. ὅταν οὖν
 ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ
 ὑμεῖς φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. Μὴ οὖν ἀγά
 πα τὴν πρὸς ἀνθρώπων δόξαν. ὅτι γὰρ ἀφ' ὧν
 τοὶ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὸ λέγοντα. πάντα σὰρξ
 ὡς χορτὸς, καὶ πάντα δόξα ἀνθρώπων ὡς ἄ
 νθος χορτοῦ. Μακάριος δὲ μέλλων ὁ ἐν τοῖς ἀ
 νθρώποις καταειρηνηθεὶς τοῖς τελείοις. τὰ γὰρ
 βλεπόμενα, παροχρήματα. τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα,
 αἰώνια. Εἰς γὰρ ἐστὶ τῷ γνήσιον φρονήματι δεδύ
 λωται, μεταστροφῇ γίνεται τὸ φῶς. Οὐδεὶς
 γὰρ δύναται δυοὶ Κυρίους δουλεύειν. Ἀπόρριψον
 οὖν, ἀγαπήτε, τὴν ζυγὸν τοῦ Ἐχθροῦ, καὶ πα
 σαι τὴν ὑπερηφάνειαν αὐτῶν, καὶ ὑποταξάμενοι τῷ
 αὐχένῳ ὑποτάξτε τὴν ζυγὸν τῷ γλυκεῷ Δεσποτῇ τῷ
 Κυρίῳ καὶ σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ. Αὐτὸς
 γὰρ ἔρηκεν. ὁ παπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.
 Καὶ πάλιν. ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιπῶσεται,
 παπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Φοβηθῶμεν οὖν,
 ἀγαπήτοί, μήποτε εἴπῃ καὶ πρὸς ἡμᾶς. ἡγά
 πησαν γὰρ ἢ δόξαν πρὸς ἀνθρώπων, ὑπὲρ τὴν
 Θεοῦ. ἢ ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΗ.

Αδελφε, ὅταν κρύβῃ τοὶ ἀδελφοὶ νυκτὸς,
 ὅπως ἀσπῆς εἰς δοξολογίαν Χριστοῦ,
 ἔγερθε πρὸς αὐτὸν. ἵνα καὶ ὁ ἀμελέστερος, ἰδῶν
 σε

A & gloriam, qua a Deo est, non quaritis?
 In te ergo descende, carissime, & men
 te causam revolve, quare vanæ huic vitæ,
 & Diabolo, ac superbix ipsius renuncia
 veris: & desine res mundanas sapere. An
 ignoras, quod, si proximum tuum de
 presseris, peccatum committas amoris pro
 prii, & inanis erroris? Finge ergo te pro
 motum esse, & primum ante fratrem con
 stitutum, ac ad majora per contentionem
 & ambitionem progressum, quodque fra
 tri tuo submitti ac humiliari nolueris: num
 quid vana ista gloria præsentabit te Deo?
 Vide frater, ne forte, dum vis primus su
 pra fratrem tuum esse, ibi minimus inven
 niaris in futuro seculo: tuncque audias
 quod audivit dives ille ambitiosus, qui
 uritur igne illo inextinguibili: Recordare, *Luc. 16.*
re, quod receperis bona tua in vita tua.
 Scriptum quippe est: *Que alta sunt in ho* *Matth. 20.*
C *minibus, abominabilia sunt coram Deo.* Num
 quid oblitus es dicentis: *Qui cupit inter*
vos magnus fieri, sit vester minister: &, si
quis vult inter vos magnus esse, sit vester
servus. Cogita ergo, quod mortuus sis
 mundo, & vita tua est abscondita cum *Coloss. 3.*
 Christo in Deo. Quando igitur apparuerit
 Christus vita nostra, tunc & vos appare
 bitis in gloria. Ne ergo gloriam huma
 nam dilexeris: non enim permanebit te
 cum in seculum, secundum eum qui ait.
D *Omnis caro sicut fœnum, & omnis gloria ho* *1. Petr. 1.*
minis ut flos fœni. Beatus porro, qui inter
 homines perfectos connumeratur. Quæ
 enim videntur, momentanea sunt: quæ *2. Cor. 4.*
 vero non videntur, æterna. Nam si ad
 huc terreno sensui servis, vanitati res tua
 obnoxia redditur. Nemo enim potest duo
 bus Dominis servire. Projice igitur abs
 te jugum inimici, carissime, omnemque *Matth. 6.*
E *fastum ipsius: & subde cervices tuas jugo* *Luc. 16.*
suavissimi Domini & Salvatoris nostri Jesu
Christi. Ipse enim dixit: *Qui seipsum hu* *Luc. 14.*
miliaverit, exaltabitur. Et rursus; *Deus su* *Jacob. 4.*
perbis resistit, humilibus autem dat gratiam.
 Timeamus ergo carissimi, ne forte dicat
 de nobis: *Dilexerunt gloriam hominum ma* *1. Petr. 5.*
gis, quam gloriam Dei, cui gloria in se
cula. Amen.

PARÆNESIS XVIII.

Fater, quando fores tuas noctu fra
 ter pulsaverit, ut ad collaudandum
 Christum confurgas: promte atque alacriter
 te erige; ut & negligentiores promtitudi
 nem

Psal. 119.

nein tuam cernentes, animam suam ad sobrietatem vigilantiamque excitent, secundum eum qui dicit; *Prævenērunt oculi mei ad diluculum, ut meditarer eloquia tua.* Et rursus; *Media nocte surgebam ad confitendum tibi super judicia justificationis tuae.* Quod si contigerit te profundiore obdormiscere somno, & dæmoniis districtum teneri visionibus, postea autem evigilaveris; ne per negligentiam pigeat te expergisci, & surgere atque abire ad Synaxim: hoc sciens, quod sicut qui ad mala pergunt, de incessu ac sermone otioso rationem reddituri sunt in die iudicii; sic & de unico bono verbo, & incessu premium referet quisquis ad id quod bonum est concurrat. Noli igitur pigrescere, sed evigila atque expergiscere, & ne intra te dixeris; Nunc synaxis absoluta est atque dimissa, & ego quo me conferam? Ignavorum enim ista sunt verba. Sed potius e strato mox te erige, projiciens abs te stragulum; moxque tuas ad Deum extendens manus, thronumque gratiæ ipsius adorans, cellam tuam aperi, & ad synaxim propera, quasi vi eo adactus, & sicut caprea ex laqueis effugiens. Et licet ad posteriores adventares orationes, saltem ne pigriteris; verum evigila ac surge; poteris enim post absolutas preces, psalmos tuos fundere in cella tua, quos phantasia subtrahit dæmonum. Neque pigritiæ occasione suggeras tibi posteriorem esse precationem carissime; sed postero die promptior atque alacrior ad opus Domini inveniariis. Nam si absque necessitate aut infirmitate prætermiseris, audies quod dictum est in Psalmo; *Dormierunt somnum suum, & nihil invenerunt.* Illud vero scito, carissime, quod quantum quis perperam suam fovet carnem, tanto amplius in seipso perturbationes ac passiones auget; ipsaque deinde anima a prava consuetudine corporis gravata, inutilis & infructuosa redditur. Idcirco ait Salvator; *Videte, ne forte graventur corda vestra in crapula & ebrietate & curis hujus seculi.* Hinc & Apostolus dicit; *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo; ne forte quum aliis predicavero, ipse reprobus efficiar.* Siquis autem seipsum ad opus Domini compulerit, tanto etiam magis corpus ejus sanum validumque reddetur, & anima illustrabitur. Nam quemadmodum athleta corpus suum studiose exercet, ut illud ad certaminis artificium aptum compositumque reddat; ita & pietatis pugil seipsum ad omne opus bonum exercere debet; quum dicat Apostolus; *Te ipsum vero ad pietatem exerce: nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est; pietas*

Psal. 76.

Luc. 21.

1. Cor. 9.

1. Tim. 4.

σε τὸ πορόθυμον, διεγείρη τ' ἐαυτῷ ψυχῇ πρὸς νῆψιν. καὶ τ' λέγοντα· παρεφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον, τῷ μελετᾶν τὰ λόγια σου. Καὶ πάλιν· μεσονύκτιον ἔξεγειρόμην, τῷ ὁμολογῆσαί σοι ἐπὶ τὰ κείμενα τ' διαπορεύης σου. Εἰάν ᾧ συμβῇ καταφέρεισά σε ὑπὲρ βαθεῖα, καὶ κατεχόμενον τὰς φαντασίας τῶν δαιμόνων, καὶ ἔξυπνος ἡρόμενος, μὴ ταῦτα μὴ δύσκειναι ἔνεργῆσαι εἰς συνάξιν· γινώσκων ὅτι καθάπερ οἱ πορθούμενοι εἰς κακὰ, τοῖς βήμασι καὶ λόγῳ ἀργῶ ἀπολογίαν δώσκει ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ὅπως καὶ τοῖς ἐνὸς λόγῳ ἀγαθῷ καὶ βήματος μισθὸν κομιῆται πᾶς ὁ τρέχων εἰς τὸ ἀγαθόν. Μὴ οὖν ὀκνήσης, ἀλλ' ἐγείρε· καὶ μὴ λέγε ἐν ἑαυτῷ, Νῦν ἀπέλυσεν ἡ συνάξις, καὶ γὰρ τῷ ὑπάγω; ὀκνηρῶν γὰρ ὁ λόγος ἔπος ἔστιν. Ἀλλὰ μᾶλλον ἐγειρε, ρίψας ἀπὸ σε τὸ τρώμα, καὶ σωτῆριως ἐκτείνας τὰς χεῖράς σου πρὸς τὸ Θεόν, καὶ προσκυνήσας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἀνοιγέ σε τὸ κελλίον, καὶ τρέχε εἰς συνάξιν, ὡς βίαν παθόν, ὡς δορκὰς ἐκ βρόχων ἐκφύγισα. Καὶ τὴν ὑτέραν διχλὺ καταλάβης μόνον, μὴ ὀκνήσης, ἀλλ' ἐγειρε. Δύνασαι γὰρ μὴ τὴν ἀπλυσὶν βαλεῖν τὰς ψαλμὸς ἐν τῷ κελλίῳ σου, ὅς ὑπέστυρει ἡ τῶν δαιμόνων φαντασία. Μηδὲ εἰς ἀφορμὴν ὀκνησίας ὑπεβάλλης τὴν ὑτέραν διχλὺν, ἀγαπητέ· ἀλλὰ τῇ ἐπίσει ἐπιμότερος ὑρεθήσῃ εἰς τὸ ἔργον Κυεῖς. Εἰάν γὰρ ᾧ ἀλαλῆς, δίχα ἀνάγκης ἢ ἀρρώστιας, ἀκῆσῃ τὸ εἰρημῶν ἐν τῷ ψαλμῷ· ὑπνώσαν ὑπὸν αὐτῷ, καὶ ἔχ' εὖρον ὁσθέν. Τῷ ᾧ γίνωσκε, ἀγαπητέ, ὅτι ὅσον θάλαπτα ὡς κακῶς τ' ἐαυτῷ σάρκα, ποσὸν πλεονάζει ἐν αὐτῷ τὰ πάθη. καὶ ἡ ψυχὴ λοιπὸν καταβαρυνμένη ὑπὸ τῷ σώματος κακῆς σωηθείας, ἀκαρπος γίνεται. Διὸ λέγει ὁ Σωτὴρ· βλέπετε, μήποτε βαρυνθῶσι αἱ καρδίαι ὑμῶν ἐν κραυπάλῃ, καὶ μέθῃ, καὶ μερίμναις βιωτικαῖς. Οἶδον καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγει· ὑποπιάζω με τὸ σῶμα, καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι. Εἰάν ᾧ βιάσηται ὡς ἑαυτὸν εἰς τὸ ἔργον τῷ Κυεῖ, ποσὸν καὶ τὸ σῶμα ὀρώσων γίνεται, καὶ ἡ ψυχὴ λαμψύνηται. Καθάρσας γὰρ ἀδελφὴς κέχρηται τῷ σώματι γυμνασία ἐπιμελῶς, ἵνα σωαρμόσῃ τὸ σῶμα πρὸς τὴν τέχνην τῆς ἀγῶνός· ὅπως καὶ ὁ τ' ἀσέβειας ἀγωνιστὴς οφείλει γυμνάζειν ἑαυτὸν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. τῷ Ἀποστόλῳ λέγοντος· γυμνάζε ᾧ σεαυτὸν πρὸς ἀσέβειαν· ἢ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος.

λιμος· ἢ ὅτι ἀσέβεια πρὸς πάντα ὠφελιμός ἐστιν, ἅπασι
ἐπαγγελίαν ἔχουσα ἢ ἰδίᾳ ζωῆς καὶ τῇ μελλούσης.
Ὁ δὲ Κύριος ἐγείρει ἡμᾶν πᾶς ψυχὰς εἰς τὴν
δόξαν αὐτοῦ. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. ἀμήν.

pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vite, quæ nunc est, & futura. Dominus porro nostras excitet animas ad timorem ipsius: cui gloria in secula. Amen.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΙΘ.

ΕΝΙΟΗΘΩΜΕΝ, ἀγαπητοί, τὴν ἐξόχως ἐνώπιον ἐπιγνῶν βασιλέως, καὶ λειτουργούντας θρόνῳ φθαρτῷ· τῶς μὲν πάσης ἐπιστήμης καὶ φόβου παύσαντα τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. ὃ πολλὰ μᾶλλον ἡμεῖς, ὡς πιστοὶ, ὀφείλομεν ἐξάγει ἐνώπιον τοῦ ἐπικρατοῦ βασιλέως μὲν φόβου καὶ ἱσμῶν καὶ πάσης σεμνότητος. Διὸ καὶ λογίζομαι, ἀγαπητοί, καλὸν εἶναι, ἢ ἀνασθῆναι ὀφθαλμὸν κατανοεῖν τοῖς προκειμένοις μυστηρίοις τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ περὶ τούτου ἡμεῖς ἡ Θεία Γραφή, λέγουσα. Ἐν ἱσμῶς δὲ ἡρώματος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. Γέγραπται γάρ, Ἀλλ' ἢ τὴν δόξαν αὐτοῦ με δόξασω, ὃς δὲ ἵκεν θεῶν με ἀτιμασθήσεταί. Σὺ μὲν γάρ, ὡς ἄνθρωπος, κατανοεῖς· αὐτὸς δὲ, ὡς Θεός, εἶδε τὰ βάθρα τῆς καρδίας σου, καὶ τὰ ἐνθυμήματα σου ὡροῦρά· καὶ γὰρ ὅτι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ. Πῶς δὲ καὶ τολμᾷς ἀφίεναι τὴν συνάξιν, καὶ ἱκεῖν πρὸς τὴν ἀπολύσεως δίχρα ἀνάγκης μεγάλης; Ἀραγε, εἰ ἐκλήθης εἰς δεῖπνον ἀνδρῶν πολλῶν, ἐτόλμας ἐγερθῆναι ἐκ μέσων τῶν σιτανανακειμένων, καὶ πορεύσθαι εἰς οἶκον; Οὐχὶ μέντοι ἐμνησθῆς, ἕως ὅτε ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἀναστῶσι; Φοβηθῶμεν οὖν, ἀγαπητοί· διότι γέγραπται· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ ποιοῦν τὰ ἔργα Κυρίου ἀμελῶς. Σπιδάσωμεν τοίνυν ἐν τῷ μικρῷ αἰῶνι τὴν τέφραν καὶ πομπὴν διαρέσει τῷ Κυρίῳ εἶναι, ὅπως κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον βασιλείαν. αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἅγιος, ἐν ἁγίοις ἀναπαύομενος· ὀλιγοψύχοις διδὼς μακροθυμίαν. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῷ αἰῶνι. ἀμήν.

COMplectamur mente ac consideremus, carissimi, eos qui coram Rege constituti sunt terreno, thronoque corruptibili ministrant: quomodo omni cum scientia & timore Regi suo assistant. Nonne & nos multo magis, ut fideles, oportet coram Rege cœlesti consistere cum timore ac tremore, & cum omni gravitate atque reverentia? Propterea non existimo, dilectissimi, bonum esse impudenti oculo contemplari proposita mysteria Corporis & Sanguinis Domini nostri & Salvatoris Jesu Christi. Fidemque hujus nobis faciat Divina Scriptura dicens: Tremefactus autem Moyses, non audebat adspicere. Scriptum est enim: Sed quicumque honorificaverint me, glorificabo eos: qui autem contemnit me, erit ignobilis. Tu enim ut homo contemplaris: at ipse ut Deus novit profunda cordis tui, & cogitationes tuas intuetur. Non enim est creatura abscondita coram ipso. Quomodo porro etiam audent quidam relinquere Synaxim, & exire ante finem absque magna necessitate? Numquid si vocatus esses ad prandium divitis viri, aude- res ex medio accumbentium surgere, & abire domum? Nonne ibi remaneres, donec omnes pariter surgerent? Timeamus igitur, carissimi: quia scriptum est: Maledictus omnis, qui facit opera Domini negligenter. Demus ergo operam, ut in modico hoc seculo atque perverso grati & accepti simus Domino, regni- que cœlestis evadamus hæredes. Ipse enim est sanctus, & in sanctis requiescit, pusillanimisque patientiam ac longanimitatem præbet: cui gloria in secula seculorum. Amen.

ΠΕΡΙ ΝΥΣΤΑΓΜΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Κ.

ΩΣ λογίζομαι, ἀδελφοί, ὅτι τρεῖς εἰσιν νυσταγμοί, οἱ ἐνοχλῶσι τὸν ἄνθρωπον νυκτός. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος συμβάλλει φέρειν τῷ ἀδελφῷ, ὃς τῇ Πονηρᾷ ἐνεργείας, ὅταν ἄρξῃ λαλεῖν. Δίχρα δὲ τὸ ὅτι ἀδελφὸς ῥαθυμίας ἰσχυρὸν ὁρᾷ· σφοδρῶς δὲ ἐνοχλήσει, ἐάν ποτε βεβάρηται ὁ σῶμαχος ὁ ἀδελφὸς ἐν βρώμασι καὶ πό-

DE DORMITATIONUM DIVERSITATE

PARÆNESIS VIGESIMA.

UT arbitror, fratres, tres sunt Dormitationes, quæ conturbant hominem noctu. Ex prima quidem accidit fratri ex maligni hostis operatione, quando psallere inceperit: sed sine fratris ignavia nihil potest. Vehementius porro divexabit, si fratris stomachus cibo potuque gravatus fuerit. Se-

Secunda suboritur fratri ad medium synaxis ex propria negligentia, quando non adlaborat fratri, ut cum fratribus persistat usque ad expletum canonem; sed in medio synaxis alios canentes relinquit, & ad lectum suum pergit. Tertia vero contingere solet fratri secundum naturam: hoc est, post expletum canonem solitæ synaxis. Propterea patientem & longanimum esse oportet erga imbecilliores fratres, ut non perficiatur consilium inimici. Tu igitur frater vide ne negligas te sobrium ac vigilantem præbere in omnibus. Nonne audisti, quod sæpius vocatus Samuel Propheta, neque semel cunctatus sit surgere, quantumvis adhuc puer esset? Quum ergo inter fratres in synaxi constiteris, sive etiam per te solus concinendam, & prima te dormitatio infestaret, re animadversa resiste; ne forte pigritantem te, vacuum & inanem ad lectum fratris tui avertat. Verum patienter sustine; etsi te inuasit, oculisque te connivere cogat & semel & iterum; ne te tuo dimoveas loco, & invenies utilitatem maximam. Similis quippe est perturbatio insatiabilis somni, ingluviei ventris. Nam si quis multa comedere sit solitus, multa quoque natura requirit: at si temperantiæ se assuefecerit, non multum vorare appetet. Perpende tecum animo piscatores, qui totam noctem transigunt in vigiliis, propter opus incumbentes. Siquis vero ipsorum somno gravatus, ex negligentia dormierit; quando a somno experrectus est, videt se nihilprehendidisse; eos vero, qui vigilarunt & attentifuerunt, domi suæ ipsorum quemque consuluisse. Tunc poenitere atque dolere secum incipit, ac dicere: Hei mihi peccatori, & negligentiac pigro: quoniam per negligentiam obdormivi, quum & ego laborare, ac satagere, ut sodales mei, debuissim, frugique esse ac domui prospicere: verum nunc negligens, ecce vacuus & inanis in domum meam revertor, nihil manibus retinens. Dormierunt, inquit, somnum suum, & nihil invenerunt. Revolve etiam mente, carissime, figulos & fabilem artem pertractantes; inveniesque ibi laborem immensum, & vigiliam valde magnam, atque patientiam. At nos, quorum corpora neque fumo vel cinere ac pulvere vexantur, neque aliud quidpiam simile sustinemus, sed consistentes in loco mundo & sanctificato coram Domino in gravitate & pace multa, in spiritali exultatione, & spe bona, cur torpescimus, dilectissimi? Quod enim est tempus nostrum super terram? Ecce Propheta clamat: *Homo vanitati similis, dies ejus*

Psal. 76.

Psal. 144.
Job. 8.

A πόμασιν. Ο δέυτερος φέρεται τῷ ἀδελφῷ καὶ μέσον τῆ σιωάξεως ὅς ἰδίᾳ ἀμελείας, ὅταν μὴ πονέσῃ τῷ ἀδελφῷ, ἐξάνει ἄλλοι τὴν ἐκπληρώσεως τῷ κανόνος, ἀλλ' ἀνὰ μέσον τῆ σιωάξεως καταλιπεῖν τὸν ψάλλοντα, καὶ πορεύεσθαι εἰς τὴν ἑαυτοῦ εὐωμνήν. Ο δὲ τρίτος συμβαίνει φέρεται τῷ ἀδελφῷ καὶ φύσιν· τῷ τέτῳ, μὴ τὴν ἐκπληρώσιν τῷ κανόνος τῆ σιωήσεως σιωάξεως. Διὰ τῷ ἰσχυρῇ μακροθυμεῖν πρὸς τὸν ἀσυνεχέρητον τῷ ἀδελφῷ, ἵνα μὴ γένῃται ἡ βουλὴ τῷ Ἐχθρῷ. Σὺ οὖν, ἀδελφε, μὴ ἀμέλει τῷ ἡφαιεῖν ἐν πάσῃ. Οὐκ ἤκουσας, ὅτι πωλεσάκης κληθεῖς Σαμὴλ ὁ Προφήτης, ὅθεν ἀπαξ ὤκνησε τῷ ἐγερθῆναι, καὶ τῷ παρδύειον τυγχάνων. Ὅταν ὅν τῆς ἐν τῇ σιωάξει, μέσον πάντων ἀδελφῶν, εἴτε καταμύνας, εἰς δοξολογίαν τῷ Σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁχλήσῃ σε ὁ πρῶτος νουαγμός, ἐπιγνὼς ἀντίστα, μὴ ποτε δυσοκνήσαντός σε, ἀποτρέψῃ σε κενοῦ εἰς τὴν εὐωμνήν σε. ἀλλ' ἡσυχάζον καρτερῶς, καὶ ἐπὶ ὁφείως σε καταβάλλῃ καὶ ἀπαξ καὶ δις, μὴ μεταστῇς τῷ πόνῳ σε, καὶ ἀρῆσῃς μεγάλῳ ὠφέλειαν. Ἐοικε γὰρ τῷ πάσῃ τῷ ἀκούοντι ὅτι γαστριμαργία. Ἐὰν γὰρ ἐδίσῃ ὡς πολλὰ ἐσθίει, πολλὰ καὶ ἡ φύσις ἐπιζητεῖ. Ἐὰν δὲ σιωῇ τῇ ἐγκρατείᾳ, σὺ ἐπιζητεῖς πολυφαγεῖν. Ἀναλόγισαι τὸν ἀλῆες, ὅτι πᾶσαι νύκτα ἀφαιεῖσιν ἀγρυπνῶντες, ἀλλὰ τὸ ἐργον πορροκαρτερῶντες. Ἐὰν δὲ ὡς αὐτῷ βαρύνματος τῷ ὕπνῳ, ἀμελήσας καθύδνησιν. Ὅταν ἐγερθῇ ἀπὸ τῷ ὕπνου, κατανοεῖ ἑαυτὸν μὴ ποιῶσαντα μηδὲν· τὸν δὲ ζηγυρῶντα καὶ ἡφαιεῖν οἰκονομηθέντα. πότε ἀρχεται μετὰ μελέειν ὅτι ἑαυτοῦ, καὶ λέγει· οἱμοὶ τῷ ἀμαρτωλῷ τῷ ἀμελεῖ καὶ ὁκνηρῷ· ὅτι ἀμελήσας οἰκονομήσω. ἐπεὶ καὶ γὰρ εἶχον ποιῶσαν, ὡς ὅτι οἱ ἐταῖροί μου, καὶ οἰκονομηθῆναι· ἀλλὰ νῦν ἀμελήσας, ἰδὲ πορρόμα κακὸς εἰς τὸ οἶκόν μου, μηδὲν κατέχων ἐν χερσίν. ὕπνωσαν, φθοῖν, ὕπνον αὐτῶν, καὶ ἔχον εὐρον ὁθεν. Ἀναλόγισαι ἄμφω, ἀγαπητέ, τὸν κεραμεῖς, καὶ τὸν τὴν χαλκὴν τέχνῳ χειρίζοντα, καὶ ἀρῆσῃς ἐκεῖ κόπον ἀμετρον, καὶ πολλὴν σφοδρά, καὶ ἡσυχασμένην· ἡμεῖς δὲ μὴδὲ ὑπὸ καπνῷ καὶ κονίας σιωεχόμενοι τὸ σῶμα, μὴδὲ ἄλλο ἢ τῷ ὁμοίῳ ἡσυχάζοντες, ἀλλ' ἐσώτες μὴ ἐν πόνῳ καθαρῷ ἡγιασμένοι, ἐνώπιον Κυεῖς, ἐν σεμνότητι, καὶ εἰρήνῃ πολλῇ, καὶ ἀγαλλιάσει πνευματικῇ, καὶ ἐλπίδι ἀγαθῇ, καὶ ἵνατί ῥαθυμῶμεν, ἀγαπητοί; Τίς γὰρ ἔστιν ὁ χροῖος ἡμῶν ἐπὶ τῇ γῆς; Ἰδὲ ὁ Προφήτης βοᾷ· ἀνδρῶν

ἄνθρωπος μεταφύνησι μοιῶσθαι, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ σκιά, ὡδράχουσι. Μὴ ἐλπίσῃς οὖν ἐμοὶ τῷ ἀμελεῖν, τῷ ἀπολωλεκότι τῷ ἁπομονῇ, εἰδὼς τὸ ποῦ ἀκείβασ, ὅτι ὁ νήφων, αὐτὸς κερδανῇ. ὁ ἀμελῶν, αὐτὸς ζημιῶται. ἕκαστος γὰρ ἡμῶν ἀπολογίαν δώσει ᾧ Θεῷ. Ἐγὼ γὰρ οἶδα, ὅτι ἀναπολόγητός εἰμι ᾧ ἔργων. ἑτέρους γὰρ νουθετήσας, ἐν τῇ αὐτῇ ἀμελείᾳ ἐναπέμεινα. Διὸ δέομαι ὑμῶν, δούλοι ποιτοὶ ἔξω Σωτῆρος, δεηθῆναι ὑπὲρ ἐμῶν ἑ ἀμαρτωλῶν, τῷ Σωτῆρα ἡμῶν Χριστὸν, τῷ βασιλεῖ τῷ ἄνω δυναμέων, ὅπως ἔξαλείψῃ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν μου, καὶ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρητῶν αὐτοῦ, καὶ σῶσιν εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τῷ ἐπεκράνιον. Μὴ, ὡς κέρδος, ἢ γὰρ τῷ ὑπνῳ, καὶ τῷ σῶματι ἀνάπαυσιν· κέρδος δὲ ὅτι καὶ ἀνάπαυσις, τὸ βιάζεσθαι ἑαυτὸν τινα εἰς ἔργον ἔξω Κυρίου ἀφ' αὐτοῦ. Βιασάμενος οὖν ἑαυτὸς, ἀγαπητοί, ἵνα ἐλθὼν ὁ Κύριος ἀρῇσιν ἡμᾶς ἡμεροῦς, καὶ ἀξιώσῃ ἡμᾶς τῷ μακαρισμῷ αὐτοῦ. αὐτὸς γὰρ εἶρηκε. μακάριοι οἱ δούλοι οὗτοι, ἔξω ἐλθὼν ὁ Κύριος αὐτοῦ, ἀρῇσιν ἡμεροῦς. Ἀλλήλους ὡδρακαλέσωμεν, ἀγαπητοί, ἀλλήλους νουθετήσωμεν εἰς τὸ φόβον τοῦ Κυρίου, ἀλλήλων τὴν περὶ θυμῶν διεγείρωμεν εἰς δοξολογίαν ἔξω Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως καὶ αὐτὸς ἀναστήσῃ ἡμᾶς μετὰ πάντων τῶν ἡγαπηκότων τῷ ἐπιφάνειαν αὐτοῦ· καὶ ὡδραστήσῃ ἡμᾶς ἐν δεξιῶν αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. ἀμήν.

ejus sicut umbra prætereunt. Noli ergo contendere mecum, qui ignavus sum, & patientiam deperdidi; istud exacte sciens, quod qui sobrium ac vigilantem se præbet, ipse sibi lucrum ac quæstum faciet. Qui autem segnis fuerit, is damnum patietur. Nam unusquisque nostrum pro seipso rationem daturus est Deo. Ego quippe novi inexcusabilem me esse ex operibus: nam alios admonens, in eadem cum ipsis inertia persevero. Ideo vos precor, servi fideles Salvatoris, deprecamini pro me peccatore Salvatorem nostrum Christum, regem supernarum virtutum, ut deleat multitudinem peccatorum meorum, secundum multitudinem miserationum suarum, salvumque me faciat in regno suo coelesti. Ne ergo pro lucro duxeris somnum, corporisque quietem. At lucrum est, ac requies, seipsum ad opus Domini semper compellere. Quocirca cogamus nos ipsos, dilectissimi; ut adveniens Dominus, comperiat nos vigilantes, suaque nos beatitudine dignetur. Ipse enim dixit: *Beati servi illi, quos quum venerit Dominus ipsorum, invenerit vigilantes*. Invicem ergo nos cohortemur, dilectissimi, invicem admoneamus ad timorem Domini. Mutuam alacritatem ad laudandum & glorificandum Dominum nostrum Jesum Christum excitemus: ut & ipse nos resuscitet cum omnibus, qui dilexerunt adventum ipsius, nosque a dextris suis constituat in regno suo: cui gloria in secula. Amen.

Rom. 14.

Luc. 12.

2. Tim. 4.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΚΑ.

PARÆNESIS XXI.

Εἰ ἂν ἔλθῃ ἀδελφὸς εἰς τὸ μοναχικὸν ἔξω οἰασθῇσιν πορφάσεως, εἰάν μὴ νήψῃ, ὡδρῶν καὶ ὡδραχῆμα καταπίνῃ αὐτὸν ὁ Διάβολος. Ἀρχεται γὰρ ὁ Πονηρὸς ὡδράμειν αὐτῷ, καὶ λέγει· Τί θέλεις ἄρτι φιλοπονεῖν εἰς τὰς ἀρετὰς, κοπιᾷν καὶ παλαμπωρεῖν, ἀναποδόσεως μὴ ὑπαρχέσης; Μὴ γὰρ ἔξω ιδίας πορφάσεως ἡλῆδες εἰς τὸ μοναχικόν; Οἶμαι γὰρ ὅτι συνέβη σοι οὕτως τὸ ὡδράχμα, καὶ δὲ ἀνάγκη ἐλθὼν μοναχός· ἐπεὶ σὺ ἔχεις ἡγεῖσθαι μοναχός ποτε. Μὴ ἔνθ' ἔλεγε ἄρτι παλαμπωρεῖν εἰς μῆτιν. ἔ· γὰρ ἔχῃς τοι ὁ Θεὸς χάριν ἐν τέτῳ. Ταῦτα ὡδράμει ὁ Ἐχθρὸς τοῦ ἀδελφοῦ, δέλων ρίψαι αὐτὸν εἰς τὸ βυθὸν τῷ ἀπογνωσέως. Ταῦτα ὑποβάμει ὁ Ἐχθρὸς τοῦ ἀδελφοῦ, δέλων ρίψαι αὐτὸν εἰς τὸ βυθὸν τῷ ἀπογνωσέως. Τότε λοιπὸν ὁ ἀδελφός, μὴ ἀφαινεύμενος ἐν Tom. II.

Si acciderit, Fratrem aliquem ad monasticam vitam quacumque occasione venire, & non se sobrium vigilantemque præbuerit; protinus & è vestigio devorabit eum diabolus. Incipit enim improbus suggerere ipsi, & dicere: quid jam vis in virtutibus labores subire, & tibi negotium facessere, ac miseriis affligi, absque remuneratione aliqua? Numquid enim tua voluntate, ac proposito ad monachatum accessisti? Puto enim hanc rem tibi fortuito contigisse, teque ex necessitate monachum factum fuisse: alioquin nunquam sane monachus factus esses. Ne igitur modo frustra affligaris, teque excrucies, quum neque in hoc Deus gratias tibi habeat. Ista fratri suggerit inimicus, cupiens ipsum in desperationis profundum præcipitare. Tunc igitur frater non discernens in seipso benefi-

N

cia

cia Domini, seipsum desperationi tradit, mente obcæcatus: incipitque deinceps in negligentia, atque ignavia vitam traducere, & absque timore Dei, parvis ac magnis æque resistendo, & insatiabili somno perfruendo: & si quid unquam boni fecisset, dolet, damni quoque loco illud reputat: ita ut assidue obmurmuret, & seipsum deploret, prorsusque perditioni sese tradat: & pro eo quod se virtutum laboribus tradere vehementius ac diligentius debebat, contraria admittit & agit, non secum dijudicans, reputansque beneficia Domini. Et pro eo quod secum dicere debebat: o anima, quam multi per multa jejunia & elemosynas promeruerunt ad ejusmodi vitæ religiosæ institutum venire; ego vero in negligentia omne vitæ meæ tempus dum transigo, etiam Dominus ejusmodi felicitate me dignatus est, ut ad sanctarum honorandamque hanc vitæ rationem, ac omni distractione carentem pervenire possem, multorum peccatorum meorum immemor. Cur ergo & nos, anima, non damus operam, ut digna poenitentiae opera agamus, ne duplicatum in his supplicium inveniamus, tamquam divinam gratiam aspernantes, & beneficiorum ipsius non recordantes. Audi porro & parabolam ad ista.

Erat quidam dives in regione quadam, emitque possessionem sibi ultra fluvium: & proprios advocans servos, confestim peregre profectus est, dividens eis possessionem, singulis pro sua libera voluntate attribuens. Dixitque ad eos: abite singuli vestrum in partes proprias, & operamini in iis, donec veniens conspexero opus vestrum. Et quidam eorum inveni grati, & amantes herum suum, non immorigeri imperatis sui Domini exstiterunt: alii vero ex ipsis inobedientes, & duræ cervicis, contradixerunt Domino suo, dicentes: nos vocem tuam non auscultabimus, & fluvium non trajiciemus, neque in tua possessione laborabimus. Et in omnibus hisce non succensuit ipsis Dominus eorum. Tunc præparat dives, ille servis suis poculenta: & inebrians immorigeros servos, imperavit aliis servis, ut illos trajicerent: qui quum eos trajecissent, collocarunt singulos in agri parte, quam illis eorum Dominus attribuit. Et postea unus ex iis ad se rediens, seipsum ultra flumen comperit translatum in possessionem, quam ei exercendam suus dederat Dominus. Obstupuitque servus ille propterea, & dixit intra seipsum: si ita me diligit Dominus meus: quum enim in-

A εαυτῷ ἢ ἀεργασίαν ἔχεις, ἐκδίδωσι εαυτὸν τῇ ἀπογνώσει, τυφλωθεὶς τῇ ἀφροσύνῃ. Τότε λοιπὸν ἀρχεται ὁ ἀδελφὸς ἐν ἀμελείᾳ ἀφύγειν καὶ ἐν ἀφοδίᾳ, ἀντιλέγειν μικροῖς τε καὶ μεγάλαις, καὶ τῷ ἀκορέτῳ ὑπὲρ χρᾶτος. Καὶ εἰάν τις ἀγαθὸν πεποιήκεν ποτε, μεταμελεῖται, ὡς ζημίαν αὐτῷ ἡγούμενος. ὥστε καὶ συνεχῶς γογγύζει, καὶ ἐποδύρεται εαυτὸν· καὶ ἀπαξάπλωσεν τῇ ἀπωλείᾳ εαυτὸν ἐκδίδωσι. Καὶ ἀντὶ τῆς ὀφείλειαν ὀφειλοτέρως φιλοπονεῖν εἰς τὰς ἀρετὰς, τὰ ἐναντία ποιεῖν, μὴ ἀφαινεύμενος ἐν εαυτῷ τὰς ἀεργασίας ἔχεις. Καὶ ἀντὶ τούτου λέγειν ἐν εαυτῷ, Ψυχὴ, πόσοι ἀφ' πολλῶν ηῡσεῶν καὶ ἐλεημοσυῶν, ἡξιώθησαν εἰς τὴν πιαύτην πολιτείαν ἐλθεῖν, ἐγὼ δὲ ἐν ἀμελείᾳ ἀφ᾽ ἧς τὸ πάντα χρόνον τὸ ζῶνός μου, καὶ ὁ Κύριος ἡξιώσεν με εἰς πιαύτην προκοπὴν ἐλθεῖν ἔσπευσεν καὶ ἀποδυσάμενος βίαν, μὴ μνησθεὶς τῶν πολλῶν μου ἀμαρτιῶν; Τοιγδοὺν γὰρ ἡμεῖς, ψυχὴ, ἀποδύωμεν, ἀξία τὴν μετανοίας ἔργα ποιεῖν, ἵνα μὴ διωγὴν κόλασιν ὀρώμεν ἐπὶ τούτοις, ὡς τὴν χάριν τῷ Θεῷ ἀδεδέσσαντες, καὶ τὰν ἀεργεσιῶν αὐτῶν μὴ μνησθέντες. Ἀκούε δὲ καὶ τὴν ὑποβολὴν πρὸς ταῦτα.

D Πλῆσιός τις ἦν ἐν χώρᾳ τινὶ, καὶ ἡγόρασεν εαυτῷ κτήσιν τέραν ἔσπευσεν καὶ προσκαλεσάμενος τὰς ἰδίους δούλους, ἀπεδήμησεν διδέως, ἀφαινεύσας αὐτοῖς τὴν κτήσιν, τῶν ἀφ᾽ ἑκάστου, καὶ ὡς αὐτῶν ἡδέλησε. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. ἀπέλθετε ἕκαστος ὑμῶν εἰς τὴν μερίδα αὐτοῦ, ἵνα ἐργάσασθε ἐν αὐτῇ, ἕως ἀνελθῶν ὀψομαι ὑμῶν τὴν ἐργασίαν. Καὶ τινες ἦσαν αὐτῶν διρεθέντες ἀγνώμονες, καὶ φιλοδέσποτοι, οἱ ἡγήσαντο τῇ ἀφ᾽ ἑκάστης τῆς δεσποτικῆς αὐτοῦ. ἑτέροι δὲ αὐτῶν ἀνήκοοι ὄντες καὶ σκληροτράχηλοι, ἀντεῖπον τῷ κυρίῳ αὐτῶν, λέγοντες. ἡμεῖς τὸ φωνῆς σου οὐκ ἀκυσόμεθα, καὶ τὸν ποταμὸν οὐκ ἀφαινεύομεν, ἵνα ἐν τῇ κτήσιν σου οὐκ κοπιώμεν. καὶ ἐν ταῖς τέτοις οὐκ ὀργίσθη ὁ Κύριος αὐτῶν. Τότε προσκαλεσθεὶς ὁ πλῆσιος τὸν ποταμὸν αὐτοῦ ταῖς, καὶ μεθύσας τὰς ἀνηκόους δούλους, προσέταξεν ἑτέροις ταῖς, καὶ ἀφαινεύσαντες αὐτὰς τὸν ποταμὸν, ἔθηκαν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῇ μερίδι, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Κύριος αὐτοῦ. καὶ μὲν πάντα ἀνανήψας τις ἦν αὐτῶν, διέσκαε εαυτὸν τέραν ἔσπευσεν καὶ ποταμὸν κείμενον εἰς τὴν μερίδα, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Κύριος αὐτοῦ. καὶ ἔβλεπεν ὁ δούλος ὁ κείνιος ἐπὶ τούτοις, καὶ εἶπεν ἐν εαυτῷ. εἰ ὥτως ἡγάπησέν με ὁ Κύριός μου· ἀπειθήσαν-

πς

πὸς γὰρ μὲν αὐτῷ, ὅτε ὠργίσθη, ἀπὸ ἡνεγκε
 μικροθύμως, καὶ τὸ μέγαν ποταμὸν τῷτον καὶ
 βίαν, ὡς δὲ ὀνείριον, διεβίβασέ με, καὶ ἐν τῇ
 μερίδι μὲν τέθεικέ με· ποιῶν καὶ γὰρ κοπιάσω
 καλῶς ἐν τῇ κτήσῃ αὐτῇ, μιμησκόμενος τῷ δούλῳ
 γεσῶν αὐτῷ. καὶ ἤρξατο ὁ δούλος ἐκεῖνος ἐργά-
 ζεσθαι ἐπιμελῶς, ὥστε καταλαβεῖν αὐτὸν τὸς
 ποροναρξαιμῶν. Μετὰ ταῦτα διυπνισθεὶς καὶ ὁ
 δεύτερος δούλος, εὗρεν ἑαυτὸν εἰς τὸ πέραν τῷ
 ποταμῷ ἐν τῇ κτήσῃ τῷ Κυρίου αὐτοῦ. πονηρὸς
 ὃ ὑπάρχων καὶ σκληρὸς, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· ἰδὲ,
 φησὶν, τὸ ποταμὸν τῷτον τὸ μέγαν καὶ βίαν
 διεβίβασέ με ὡς δὲ ὀνείριον· ἐγὼ δὲ ἀφήσω χέρ-
 σον τὸ ἀγρὸν αὐτοῦ, καὶ ὄψομαι ὁ μέλλει μοι ποιεῖν.
 Καὶ πάλιν ἀνακλίνας ἑαυτὸν ὁ ὀκνηρὸς δούλος ἐκοιμή-
 θη· καὶ ἐν τῷ καθύδην αὐτοῦ, ἀνέβησαν αἱ ἀκανθὰς
 καὶ αἱ ἀγρίαι βοτάναι, καὶ κατεκάλυψαν αὐτόν. μὲν
 ὃ πολὺν χρόνον ἤλθεν ὁ Κύριος πρὸς δούλων
 ἐκείνων, ἐπιθεασαὶ ἑκάστην τὴν ἔργον· καὶ ἰδὼν
 τὴν ἐργασίαν τῶν ποροναρξαιμῶν, διλόγησεν αὐ-
 τὸς· εἶτα πάλιν ἔρχεται πρὸς τὸν δούλον, ὃν
 αὐτὸς διεπέρασε τὸ ποταμὸν, ὡς δὲ ὀνείριον· καὶ
 ἰδὼν αὐτὸν καλῶς ἐργασίαν, διφράνθη ἐπὶ
 αὐτῷ, καὶ διλόγησεν αὐτόν. Μετὰ ταῦτα ἔρχε-
 ται ἰδεῖν τὸν ὀκνηρὸν δούλον, καὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ·
 καὶ θεωροῦμενος βλέσκει αὐτὸν καθύδοντα, καὶ
 ἰσχυρὸν πρὸς ἀκανθὰς καὶ ἀγρίων βοτανῶν συγκα-
 λυπτόμενον. Καὶ φωνήσας αὐτόν ὁ Κύριος αὐτοῦ,
 εἶπε μὲν ἀπειλῆς πρὸς αὐτόν· Δούλε πονηρὸς καὶ
 ὀκνηρὸς, διὰ τί χέρσον ἀφήκας τὸ ἀγρὸν; ἢ ὅτε
 οἶδας, πῶς σε διεβίβασα, ὡς δὲ ὀνείριον, τὸ
 ποταμὸν, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μερίδι ἣν σοι κατε-
 μέεσα τέθεικά σε, καὶ ὅτε ἐμνησικακήσά σοι
 ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν ποταμὸν ἀπειθείᾳ; ὅτε ἔδει καὶ σε
 μιμήσασθαι τὸν σιωδελόν σου· ὃν ἔργον καὶ αὐτὸν
 διεπέρασε τὸ ποταμὸν; Τότε σπένδειαν ἀπολο-
 γίαν εὗρεν ὁ δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φο-
 βερᾷ. Τότε ὁ Κύριος αὐτοῦ ἐποίησε μετὰ αὐ-
 τῷ κατὰ τὴν ἐκάστην ὥρᾴν.

Λέγω δὲ ἔτι τὸ πάλαιον, τὸ δεσποτικὸν Χριστοῦ·
 κτήσιν δὲ, τὸ πρὸς· τὸ δὲ μέθην, τὴν πρὸς· τὸ δὲ
 βίαν ποταμὸν, τὸ ἀπάτω, καὶ τὸ πάλαιον τῷ
 αἰῶνος τῶν· τὸς δὲ ποροθύμους δούλους, τὸς δι-
 καίους· τὸ δὲ ἐκ μέθης ἀνανήψαντα, καὶ ἐργασά-
 μενον, ἄνδρα ἀμαρτωλόν, καὶ πρὸς αἰσέσεως αὐτῷ
 ἀποκρίσεως, καὶ δὲ αὐτοῦ ἐπιγνώσεως πρὸς δούλους
 τῷ Κυρίῳ, καὶ ἀνανήψας ἐκ πολλῶν ἀμαρτημα-
 τῶν πρὸς δικαιοσύνην, ἐργαζόμενος τὸ δέλημα
 τῷ Θεῷ· ὁ δὲ ὀκνηρὸς δούλος ὅστις ἄνθρωπος ἀθετε-

Tom II.

σας

A inobediens ei fuerim, non est iratus, sed
 patienter tulit, ac per ingentem fluvium
 istum atque vehementem, velut per som-
 nium, me traduxit, & in parte mea
 me constituit: quare & ego recte la-
 borare incipiam in possessione ejus, me-
 mor beneficiorum ipsius in me collato-
 rum. Incepitque servus ille cum diligen-
 tia operari, ita ut reliquos anteverteret,
 qui ante ipsum inceperant. Postea & se-
 cundus experrectus servus, invenit seip-
 sum ultra fluvium in possessione Domini
 sui. Malus autem ac durus quum esset,
 dixit intra se: ecce, inquit, per fluvium
 hunc magnum ac rapidum trajecit me
 tamquam per somnium: ego autem agrum
 ejus incultum relinquam, & videbo, quid-
 nam facturus sit mihi. Rursusque reclin-
 ans seipsum piger servus obdormivit: ip-
 soque dormiente excreverunt spinæ, her-
 bæque silvestres, & obtexerunt eum. Post
 multum vero temporis venit dominus ser-
 vorum illorum ad videndum cujusque opus:
 cernensque eorum, qui antea inceperant,
 opus, benedixit ipsis. Deinde iterum ad
 servum, quem ipse per fluvium transtulerat
 veluti per somnium, reversus, aspiciens-
 que pulchrum ipsius opus, lætatus est in
 eo, & benedixit ipsi. Postea venit visurus
 pigrum servum, opusque illius: & adve-
 niens offendit eum dormientem, & spinis
 herbisque sylvestribus obtectum. Advo-
 cansque eum dominus suus, dixit commi-
 natorie ad ipsum: serve nequam, ac pi-
 ger, cur incultum meum reliquisti agrum?
 An ignoras, quomodo te quasi in somno
 traduxerim per flumen; & in eadem par-
 te, quam compartitus sum tibi, reposui
 te; neque sum memor prioris tuæ ino-
 bedientiæ in me demonstratæ? Nonne
 oportebat & te imitatore[m] tui esse con-
 servi, quemadmodum & eum per flumen
 traduxeram? Tunc nullam servus ille ex-
 cusationem invenit in die tremenda. Tunc
 ipsorum dominus cum iis fecit, secundum
 unicuiusque actionem.

Dico autem, divitem illum esse Do-
 minum Christum: possessionem vero, fi-
 dem. At ebrietatem, rerum circumstan-
 tiam: Violentum porro fluvium, fraudem,
 atque deceptionem, ac divitias hujus secu-
 li. Promptos autem servos, viros justos.
 Eum vero, qui ex ebrietate se collegerat,
 & operari coeperat, hominem peccato-
 rem, qui ex infortuniis & calamitatibus
 ad se rediit, & Domini beneficia reco-
 lens, a multitudine peccatorum ad justitiam
 recurrit, ac voluntatem Dei fecit. Piger
 vero servus est homo, qui aspernatus
 est

N 2

est

est gratiam Dei, suamque neglexit salutem. In cunctis autem istis Saulum considera. Hic enim acceptis epistolis a principibus sacerdotum, abiit in Damascus, vinculis constricturus credentes in Dominum. Quique exierat everfurus fidem, ipse fidei prædicator inventus est. Multæ enim miserationes Domini in omnes, qui in veritate invocant eum: ipsi gloria in secula. Amen.

Act. 9. 22.
Galat. 1.

PARÆNESIS XXII.

DE OPERE MANUUM.

Novitios in cœnobiis monachos varie oppugnare solet inimicus. Nam aliquibus odium, & alienationem suggerit in labore manuum. Et quo pacto? Dicam divina adjuvante gratia. Mane surgit frater, orationem sibi facturus in cella sua. Deinde arrepto opere, infert ei tunc honestatis inimicus dæmon cogitationem acedia: & si obveniente acedia, resisteret frater, operando, & se exercendo; tunc acedia spiritum divinæ gratiæ auxilio repelleret. Sed in hoc vincitur frater, ingruente acedia: quoniam illa contingente, non resistit ei per patientiam: quocirca superatur, atque expugnatur. Statim enim cogitationem laxans, incipit secum dicere: hodie quasi dissolutum ac læsum esse me sentio, & minus valeo. Quid igitur? Quid, inquam, agendum est mihi? Potius hodie otia bonæ, ut paululum me ipsum reficiam: & cras opus meum persequar, faciamque duorum dierum opus. Interea in otio versatur frater per primum diem, subtrahitque opus unius diei. Similiterque postero die honestatis inimicus dæmon vehementiorem fratri circumfundit acediam, quam die præcedente, in memoriam ipsi præteritum revocans diem, atque præsentem. Tunc ergo cogitationibus compressus frater, surgit, & opus suum dimittit, incipitque sæpe opera, quæ ad ipsum non spectant, quasi sua essent, facere: aut etiam ex cella sua educens monachum, efficit, ut evagetur. Et in hoc improbus monachum tentat, ex ipsiusmet ignavia atque socordia. Alium porro fratrem aliter impugnat inimicus: cuius causam ausculta, ac sapiens esto, & da gloriam soli sapienti Deo; & ubi didiceris, observa, tamquam recte callens insidias ejus, ut non in laqueos illius incidas: nam adversarius

Aσας τὴν χάριν τῆς Κυρίας, καὶ ἀμελήσας τῆ ἐαυτοῦ σωτηρίας. Ἐν πάσι τῶν τέτοις ἀναλόγισαι Σαῦλον. Οὕτως γὰρ λαβὼν ἐπιστολάς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἐπορεύετο εἰς Δαμασκὸν, δῆσων τὸς πιστεύοντας ἐπὶ τῇ Κυρίῳ· καὶ ἔλθων ἀνατρέπειν τὴν πίστιν, αὐτὸς κήρυξ ἀρέσθῃ τῇ πίστεως. Πολλοὶ γὰρ οἱ οἰκτιρμοὶ τῆς Κυρίας ἐπὶ πάντας τὸς ἐπικαλεσμένους αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.

B ὅτι ἡ δύξις εἰς τὸς αἰσῶνας. ἀμὴν.

ΠΕΡΙ ΕΡΓΟΧΕΙΡΟΥ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΚΒ.

Tοῖς ἐν κοινοβίοις νεωτέροις μοναχοῖς ἀφ' ἑτέρως πολεμεῖ ὁ Ἐχθρὸς. Τισὶ γὰρ ἔξ αὐτῶν ὑποβάλλει μῖσος εἰς τὸ ἐργόχειρον αὐτῶν. Καὶ ποῖα τῶν; Ἐγὼ λέγω τὴν χάριτος συωργήσεως. Πρωίως τῇ ἡγομένης, ἀνίσταται ὁ ἀδελφὸς ποιῆσαι ἑαυτῷ διχὺν ἐν τῷ κελίῳ αὐτοῦ. εἶτα, ἐπιλαμβάνεται τῶν ἔργων. φέρει αὐτῷ ὅτε ὁ μισόκαλος Δάμων τῷ λογισμῷ τῆς ἀκηδεΐας. Καὶ εἰ ἐλθῇ τῆς ἀκηδεΐας, ὑπομείνῃ ὁ ἀδελφὸς ἐργαζόμενος καὶ μελετῇ, τότε ἀπελάνῃ τὴν ἀκηδεΐαν, τὴν χάριτος συωργήσεως. Ἀλλ' ἐν τῷ τῷ ἡτῶται ὁ ἀδελφὸς, ἐλθῇ τῆς ἀκηδεΐας. Ἐλθῇ γὰρ αὐτῆς, ὅτε ἀνταγωνίζεται ἀφ' ἑτῆς ὑπομονῆς. Διὸ καὶ ἡτῶται ἀλωπός. Χανώσας τῷ λογισμῷ, ἀρχεται λέγειν ἐν ἑαυτῷ· σήμερον ὡς πάραρον ἑμαυτὸν ἀφ' ἑμαυτοῦ, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ. Τί ποτε; καὶ τί ἔχω ποιῆσαι; μᾶλλον ἀργῶ τὴν σήμερον, ἵνα ἀναπαύσωμαι ἑμαυτὸν μικρόν· καὶ τὴν αὔριον διώκω ἑμαυτὸν εἰς τὸ ἐργόχειρον, καὶ ποῖα τῶν δύο ἡμερῶν τὸ ἔργον. Εἶτα ἀργεῖ ὁ ἀδελφὸς τὴν πρώτην ἡμέραν· ὑποσύρεται λοιπὸν τῇ μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ ἔργον. Ὁμοίως καὶ τῇ ἐπαύριον ὁ μισόκαλος δάμων σφοδροτέρην ἀκηδεΐαν περὶ τὸν ἀδελφόν, τὴν χάριτος, ἀγων αὐτῷ τῇ μνημῶν τῆς ἐνεσώσεως ἡμέρας, καὶ τῇ πρὸ ἐλθῇ. Τότε λοιπὸν συωρχόμενος τοῖς λογισμοῖς, ἐγείρεται, καὶ ἀφίησι τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἀρχεῖ πολλὰς ποιῆναι τὰ μὴ ἔργα, ὡς ἔργα· ἢ καὶ ἐκ τῆς κέλλης ἔξενεγκὼν τὸν μοναχόν, ποιεῖ αὐτὸν ἀσθενῆν. Καὶ ἐν τῷ τῷ περὶ αὐτὸν ὁ Πονηρὸς τὸν μοναχόν ἐκ τῆς οἰκείας χανότητος. Ἀλλὰ τῷ ἀδελφῷ ἄλλως πολεμεῖ ὁ Ἐχθρὸς. Ἀκεῖ τῷ καὶ τῷ τῷ αἰτίαι, καὶ σοφὸς ἦν, καὶ δὸς δόξαν τῷ μόνῳ σοφῷ Θεῷ, καὶ μετὰ τὸν πᾶν λαόν, ὡς ἐπιστάμενος τὰ ἔνδρα αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἐμπίσης εἰς τὴν ἐκείνην παγίδα. ὅτι ὁ ἀντίδικος

ἡμῶν

ἡμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπα-
 τεῖ, ζητῶν τίνα καταπίῃ· ὃς ἀντίστητε τереοὶ τῇ
 πίσει. Ἐτέρω δὲ ἀδελφῶν δίδωσιν ὁ Ποιητὴς πορ-
 θυμίας εἰς τὸ ἔργον, ὑπὲρ ὃ δέει· ὅθεν τίκτε·
 ὁ παῖς τῆ φιλαργυρίας· τότε τρωθεῖσα ἡ ψυ-
 χὴ τῇ ρίζῃ τῶν κακῶν τῇ φιλαργυρίᾳ, ὡρ-
 σκιδάσκει τὸ μοναχὸν ὀρθεῖν καὶ ὀψίειν εἰς
 τὸ ἐργόχειρον ὑπὲρ ὃ δέει, ὥστε, εἰ δυνατὸν, καὶ
 τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν σωματικὴν αὐτῶν ἀμελεῖν, καὶ τῶν
 ἔργων μόνον φοιτᾶν, ἕνεκα φιλαργυρίας. Ὅταν
 δὲ κρῆσθαι εἰς τὴν σύναξιν, πάντων ἕκαστος ἀπα-
 τᾷ ὁ ἀδελφός, καὶ πρὸ πάντων τῆ σωματικῆς
 ὡρσασκιδάσκει ἑξέμεναι. Ταῦτα οὖν εἰδὼς, τήρει
 σεαυτὸν, ἀγαπητέ, ἵνα μὴ τῇ τῷ ἀδελφῷ πλά-
 νῃ σωμαπαχθεὶς, ἐκπέσῃς τῆ ἰδίας σπαιγμῆς.
 Ἰνα δὲ μὴ μακρύνωμεν τὸν λόγον. καταλύσας αὐ-
 τῶν τὰ νεῦρα διὰ τὴν φιλαργυρίαν, καὶ τὴν ἀπορίαν
 διαλύσας, ἄρχε· λοιπὸν ὁ Ποιητὴς ὑποβάλλει
 τῷ ἀδελφῷ. Τότε καὶ ὁ ἀδελφός, μὴ νοῶν τὸ
 ἐνοχλεῖν αὐτῷ τὸν παῖδα, ἄρχε λέγει μεμφο-
 μένος τὸ ἔργον· ποσῶτα ἔστι ἐργάζομαι ἐν τῷ
 ἀλογημένῳ ἔργῳ τέτρω, καὶ ὅτε μισθωμάτιον
 ἔχει, καὶ ὅπως ὀφείλει, πολλὸν ὅτι κόπον ἔχει
 ἀμελεῖν. καὶ φησὶ· κρεῖσσον ἀργεῖν ἢ κακὰ ἐρ-
 γάζεσθαι. ὑπάγω, ἐτέρῳ τέχνῳ μετιδῶν, ὅθεν
 μισθαρεῖς ἱκανῶς δύναμαι καταλῦσαι, καὶ ῥαδίως
 πᾶσι ἐπὶ τῇ χρείᾳ με καταλαβεῖν. ὁμοίως καὶ ὅπως
 περιτρέφεται ὑπὸ τῷ Σατανᾷ, διὰ τὴν οἰκίας
 ἀγνώσεως. Ἀνὴρ δὲ γνωστὸς πάντα ἐν μέτρῳ ἐρ-
 γάζεται, καὶ κατ' ὃ δέει, ὅπως τῇ πορφυρῇ
 καὶ τῇ σωματικῇ χολάσῃ· καὶ ἡ ἀρχὴ τῆ πίσεως
 δίδωσιν αὐτῷ ἰσχύον καὶ χάριν ἐν παντί ἔργῳ
 ἀγαθῷ. Ἐὰν γὰρ πορφυρᾷ τῷ ἔργῳ, μὴ συν-
 εισέλθῃ εἰς τὴν ψυχὴν ἀμύνητος λογισμὸς, καὶ
 σωμαπαχθεῖ ὁ ἀνθρώπος τῷ λογισμῷ, ἢτε τῇ
 φιλαργυρίᾳ καὶ κενοδοξίᾳ, ἢτε τῇ φιλαυτίᾳ καὶ
 ὑλομανίᾳ καὶ φθόνῳ, ἢτε τῇ ἀπιστίᾳ καὶ ὀκνη-
 ρείᾳ, ἢτε τῇ λαμπρησίᾳ καὶ μέθῃ καὶ ἀνυπο-
 ταγῇ, καὶ τὰ ὅμοια τέτοις· ἐὰν μὴ διασπαρῇ
 ἐν τῇ ψυχῇ τὴν τῶν πορφυρημένων παθῶν, καὶ
 δαλῶσθαι ἀνθρώπος τοῖς παθεσιν, ὅσα ἔστι βαρὺ
 ἐργόχειρον τῷ μοναχῷ τῷ διώκοντι τὰ δέοντα καὶ
 τὰ ἀνταρκῆ. Ἐὰν δὲ ἐπιποθήσῃ ἡ ψυχὴ τίνα τῶν
 παθῶν, τότε γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ τὸ
 κεραμυδῶν· ὃ γὰρ ὡς ἡτήται, τέτρω καὶ δε-
 δαλωται. Ἐὰν γὰρ ὑπὲρ βίαν ἐργάζῃ ὑπὲρ ὃ
 δέει, καὶ ὅπως ἡτήται, ἡτήται. Ἀλλ' ὅταν ὡρσασκί-
 σις, δὸς τῷ ὑπερμενῶν ἐν ἰλαρότητι, ἰλαρὸν γὰρ
 δότῃ ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Καὶ πάλιν· ἵνα καὶ τὸ
 ἐκεί-

Α noster diabolus, Sicut leo rugiens, circuit,
 quærens quem deuoret: cui resistite fortes in fide. 1. Petr. 5.
 Alteri porro fratri præbet mali-
 gnus promptitudinem ad opus ultra quam
 oportet; unde avaritiæ morbus genera-
 tur. Tuncque anima vulnerata radice
 malorum omnium avaritia, efficit, ut mo-
 nachus mane summo surgat, & ad ve-
 speram producat opus plus quam par est:
 ita ut, si fieri queat, & precationem is
 & synaxim negligat, solique operi infi-
 stat causa avaritiæ. Signo vero ad syna-
 xim dato, omnium ultimus frater occur-
 rit, & ante omnes è synaxi exire cona-
 tur. Hæc igitur sciens, serua teipsum, ca-
 rissime: ne illicitorum errore abductus,
 propria firmitate excidas. Et ne protraha-
 mus sermonem; nervis ejus per avaritiam
 dissolutis, & vigore succiso, incipit rursus
 improbus suggerere fratri. Tuncque fra-
 ter non considerans divexantem se pertur-
 bationem, incipit dicere, inculando opus:
 tot jam annos operor in benedicto hoc
 opere, & neque mercedem refert, sicut
 oportet, nisi quod laborem habeat immen-
 sum. Et ait: melius esse cessare, quam
 mala agere. Quare vado, aliam ut addi-
 scam artem, unde sufficientem consequi
 possim mercedem, & facile, quæ necessi-
 tatis meæ sunt, acquirere. Similiter autem
 D & iste per propriam ignorantiam a satana
 tentatur. Cæterum vir sciens atque intel-
 ligens, omnia cum modo atque mensura
 operatur, & sicut oportet: ut precibus,
 & synaxi vacet: oratioque fidei in omni
 opere bono præbebit ipsi fortitudinem
 & gratiam. Nam si occasione operis,
 animum non subierit aliena cogitatio, &
 cogitatione quis non abreptus fuerit, si-
 ve avaritiæ, & inanis gloriæ, siue amo-
 ris sui ipsius, & luxuriæ, atque invidiæ,
 siue perfidiæ, & negligentiae; siue gu-
 læ, ebrietatis, libidinis, inobedientiæ,
 & his similium: nisi aliquid, inquam,
 horum vitiorum, quæ dicta sunt, in
 anima profeminatum fuerit, ac servitu-
 ti subjectus exstiterit homo talium affe-
 ctionum; non est censendum grave
 opus manuum monachi urgentis ea, quæ
 oportet, & quæ sufficiunt. Sin vero
 F aliquas ex passionibus, ac perturbatio-
 nibus istis anima concupierit, tunc ac-
 cidit in homine illo, quod scriptum est:
 A quo enim quis superatur, huic & servus 2. Petr. 2.
 efficitur. Nam si propter teipsum opera-
 ris, ultra quam conveniat, nec præbeas,
 superaris. Quum vero abundaveris, præbe
 indigenti in hilaritate: Hilarem enim dato-
 rem diligit Deus. Et rursus: ut & illorum 2. Cor. 9.
 abund-

2. Cor. 8.

Exod. 16.

abundantia, vestra inopia sit supplementum; ut fiat equalitas, sicut scriptum est: qui multum, non abundavit: & qui modicum, non minoravit. Dominus autem dirigat corda vestra in timore ipsius: cui gloria in secula seculorum. Amen.

Α ἰσκέινων πωρίσθημε γένη· εἰς τὸ ὑμῶν ὑτέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης· καθὼς γέγραπται, Οὐδὲ πολὺ, οὐδὲ ἐπλεόνασε· καὶ ὁ οὐδὲ ὀλίγον, οὐδὲ ἡλαττόνησεν. Οὐδὲ Κύριος κατευθύνη ὑμῶν πᾶς καρδίας εἰς τὸ φόβον αὐτοῦ. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας πάντων αἰώνων. ἀμήν.

PARÆNESIS XXIII.

Psal. 34.

Diversimode impugnantur, qui sub obedientia spiritualis patris constituti sunt. Nam si quem viderit inimicus carnalia sapientem, suggerit ipsi cogitationes carnales, dicens: recede a monasterio, & negociare aliqua in re, unde tibi commoda & utilitates compares. At spirituali viro opponit se adversarius improbus per recte facta, suggerens ejusmodi, ac dicens: in seculo hæc opera exercebas, & comedebas, sicut animalia rationis expertia. Et qualis hæc justitia, operari, & comedere? Ecce enim & per cibum excitatur tibi fornicationis bellum. Et vicissim, nisi comedas, laborem ferre non potes. Quare huc potius age, ingredi in eremum interiorem, & salvaberis: Domini enim est terra, & plenitudo ejus. Cæterum ferramentum tecum parvum tolle, quo herbas evellere possis, & comedere, quemadmodum & antiqui faciebant monachi, qui etiam grati acceptique fuerunt Deo. Et quid necesse tibi est hic desiderare, ubi scandala regnant, & obtreccationes, aliæque res, quas non oportet dicere? Quando autem exieris, & nihil istorum habueris, aliam addisces artem, unde & sufficientem emereri possis mercedem, ut etiam inopi atque mendico ex tuis laboribus elargiaris. Tales suggerit malignus cogitationes fratri. Tunc suggestori respondet frater, dicens: ecce discedam ab his, qui hic versantur: ad quas tamen partes divertam, nescio. Vereor, ne forte egressus, si locum non invenero, iterum huc reverti cogar. Cui adversarius: solum ab his discede, & locus tibi non deerit. Quem enim, inquit, deferuit Dominus, ut te derelinquat? Quin & jurejurando affirma, te huc non reversurum. Quibus respondet frater, dicens: expectemus ad certum tempus: non enim jam tempus idoneum est, quo nos hinc secedamus. Ad quæ adversarius: & quomodo sustinebis ingruentes tentationes in loco isto? Existimanisque frater ad majorem se profectum trahi, assensum cogitationibus præbet: quod omnibus deterius est. Quemadmodum enim

B

Δ Ιαφόρως πολεμῶνται οἱ ἐν ὑποπαγῇ πονη-
ματικῇ πατρὸς καθεζόμενοι. Εἰάν εἴδῃ
ὁ Ἐχθρὸς σαρκικὰ φρονεῖντα, ὑποβάλλῃ αὐτῷ
σαρκικὰς λογισμὰς, λέγων· ἔξελθε ἔ κοινοβίε,
καὶ χεῖσθαι τῇ πραγματείᾳ, καὶ σιναξὶς ἐαυτῷ
χρείας. Τῷ δὲ πονηματικῷ, διὰ διακωμύτων,
παραπάσεται ὁ Πονηρὸς ὑποβάλλον πα πιαῦτα,
καὶ φησιν· ἐν τῷ κόσμῳ ἐργάζε καὶ εὐθιες,
ὥσπερ πα ἄλογα ζῶα. Καὶ ποῖα διακωμύῃ
αὕτη, ἐργάζεσθαι καὶ εὐθίειν; Ἰδὲ γὰρ διὰ τὴν
βρώσεως ἐγείρεται ἡ οὐ πόλεμος τὴν πορνείας.
καὶ πάλιν· εἰάν μὴ φαίγῃς, ἔχ ὑποφέρεις τὴν
κάματον. Ἀλλὰ μᾶλλον δέδρο, εἰσελθε εἰς τὴν
ἐσωτέραν ἔρημον, καὶ σῶζε· ἔ γὰρ Κύριος ἡ γῆ
καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Πλὴν μικρὸν σιδήριον
ἄρον μὲν σεαυτῷ, ἐνθα πᾶς βοτάνας μέλλῃς ἀνα-
σταῖν καὶ εὐθίειν, καθὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι μοναχοὶ
ἐποίουν, οἱ καὶ ἀνέρεσαν τῷ Θεῷ. Καὶ τί
χρεῖαν ἔχεις καθεῖσαι ὧδε, ἐνθα εἰσὶ πᾶς σκάνδα-
λα, καὶ καταλαλιά, καὶ ἕτερα πρᾶγματα, ἃ
μὴ δεῖ λέγειν; Καὶ ὅταν ἔξελθῃς, καὶ μηδὲν
τῶν ἔχῃς, τέχνῃς ἐτέραν μαθησάμενος, ὅσον
καὶ ἰκανὴ μισθαρίᾳ καταλύῃς, ὅπως καὶ τῷ πτω-
χῷ δώσῃς ἅκ τῇ καμύτῳ σου. Τοιούτους ὑπο-
βάλλει ὁ Πονηρὸς λογισμὰς τῷ ἀδελφῷ. Τότε
ἀποκρίνεται ὁ ἀδελφὸς τῷ ὑποβάλλοντι, λέγων·
ἰδὲ, ἔξέρχομαι πάντων ὧδε· εἰς ποῖα μέρη καθεῖ-
σαι οὐκ ἐπίσταμαι· μήποτε ἔξελθόντος μου, καὶ
μὴ ὁρόντος τόπον, πάλιν ὑποσρέψω ὧδε. Οὐ
ἐξεναντίας λέγει· μόνον τῷ ὧδε ἔξελθε, καὶ
τόπος ἐστὶ λίπη. Τίνα γὰρ, φησὶν, ἐγκατέλιπον
ὁ Κύριος, ὅτι σε ἐγκαταλίπη; ἀλλὰ καὶ ὁμο-
σον, ἔ μὴ ὑποσρέψαι ἐνταῦθα. Ἀποκρίνεται ὁ
ἀδελφὸς, λέγων· ὑπομείνωμεν ἕως τῆςδε ἔχρη-
σθαι· ἔ γὰρ νῦν ἐπιτήδειος καμρὸς ἐστὶ ἔ ἀναχωρή-
σαι ἡμᾶς ἐνταῦθα. Οὐ ἐξεναντίας λέγει· καὶ
πῶς σὺ ὑποφέρῃς τὰς συμβαίνοντας πειρασμὰς
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; Καὶ δοκῶ ὁ ἀδελφὸς εἰς
μεῖζονα πειρασμὸν ἔλκεσθαι, συγκατατίθεται πῶς
λογισμοῖς, ὃ χαῖρόν ἐστι πάντων. Ὡς περὶ γὰρ
πλοῖον

πλωϊοὶ ἐν πελάγῃ, ἡγομένης αὐτῶν μικρᾶς βυ-
μαλίας· εἰ μὴ συντόμως τὴν τὴν ἐπιμελείαν,
ὅτι ἡ μικρὴ ἐκείνη, ὅτι πικρὸν μέγεθος κατα-
ποτίζεται ὑπὸ τῶν κυμάτων. ἡ αὐτὴν ἵππον
καὶ ἡ ψυχὴν, δεχομένη πρὸς πρὸς βολὰς τῶν ἐχ-
θρῶν, εἰ μὴ αἰανήψῃ πρὸς τὴν ποιήσαντα αὐ-
τῇ. Νήφεως οὖν χεῖρ, ἀγαπῶν, καὶ πολλῆς
παπειροσύνης. Πᾶν ὃ πονηρὸν καταργᾶται,
τῷ πρὸς τὸ Θεὸν τελείαν ἀγάπῃν κληθῆσθαι.
Ὁ ὅν ἀδελφὸς συγκατιθέμενος τοῖς λογισμοῖς,
καὶ σφοδρότερος ὑπὲρ αὐτῶν λοιπὸν ὀχλόμενος,
προσέρχεται τῷ ἡγεμένῳ, αὐτῷ λέγων· Ἀββᾶ,
ποίησον ἀγάπῃν, λοιπὸν ἀπέλευσόν με· ὃ γὰρ
δύναμαι ἐτι εἰς τὸ κοινοῦ καθεῖσθαι. Ταῦτα ἀκού-
σας ὁ γέρον, ἀρχεται λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν
πρὸς τὸ ἀδελφόν, ὅτι ἐπερχομένη· καὶ ἀρχεται ὁ
γέρον πρὸς ἀκαλεῖν τὸ ἀδελφόν, λέγων· ἐγώ, ἀδελ-
φέ, οὐκ ἀπολύω σε. Διὰ τί δὲ, ἀδελφέ, ἀκούεις
τῶν Δαυμῶν, τῶν βυλομένων σε χωρεῖσαι τῆς
ἀδελφότητος, καὶ τῆς αὐτῶν γλυκειᾶς ἀγάπης;
Ἡ δὲ οὐκ οἶδας, ἀδελφέ, ὅτι εἰ μὴ ἔξελθῇ τὸ
πρόβατον ἐκ τῆς μείδρας, θηλειάλωται ὃ γίνεται;
Εἰπέ μοι ὃ, τέκνον, μή τις τῶν ἀδελφῶν ἐξελ-
ψέ σε; Εἰπέ μοι, καὶ γὰρ σε θεραπεύσω ἐν Κυ-
ρίῳ. Εἰ ὃ καὶ τίς σε ἐλύπησε τὸ ἀδελφόν, βιά-
σαί σε, διὰ τὸ λέγοντα· ἀλλήλων τὰ βάρη βα-
ρύνετε, καὶ ὅπως ἀναπληρώσατε τὸ νόμον τοῦ Χρι-
στοῦ. Τί ὃ καὶ προσέχεις πλάσμασι ἄνθρωποις;
σεαυτὸν ἀγνὸν τίρεις. Εἰ ὃ καὶ ἐγώ σε ἐλύπη-
σα, μάρτυς με ὁ καρδιογνώστης Κύριος, ὅτι ὃ
μισῶν σε ἐσπύδακα εἰς σέ, ἀλλὰ πρὸς τὴν σωτη-
ρίας τῆς ψυχῆς σου ἐπιμελητὴς ἐβρόμην. Καὶ
τοῖς μὲν ὡσὶν ἀκούων ὁ ἀδελφός, ἔλκεται ὑπὸ τῷ
λογισμῷ. Ομοίως ὃ καὶ οἱ ἀδελφοὶ πρὸς ἀκα-
λεῖν αὐτὸν, λέγοντες· μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς,
ἀδελφέ· ἅμα καὶ μετανοῶντες αὐτῷ. Καὶ εἰ μὴ
πειθεῖς ὁ ἀδελφός ἡσυχάζῃ, ἐν Κυρίῳ ἀπηλ-
λάγη πολλῶν περασμῶν καὶ θλίψεων. Εἰ μὴ ὃ
μὴ πειθεῖται, λέγει τῷ ἡγεμένῳ· ὃ ἔνεκα τού-
του, ἀλλὰ καταμόνας βύλομαι ἡσυχάσαι. Ἰὼ
ὃ μὴ βηκύνωμεν τὸν λόγον. Μὴ πεσομένης τῆς
ἀδελφῆς, χωρίζεται τὸ ἀδελφότητος, καὶ ἔξελ-
θὼν ὃ μονασθεῖς, ἐνθα ἦν προικτὴς, πρὸς ἐλ-
πέειν εἰς τὰ δεξιά, καὶ εἰς τὰ δυνάμει. Καὶ
εἰ μὴ τὸν κόσμον ζητήσῃ, καὶ ἐκκλίνας τὸ ἐργά-
μα, εἰς τὸν κόσμον πορεύσῃ, τυφλωθεὶς τῇ διανοίᾳ
λέγει ἐν ἑαυτῷ· ἀπηλλάνω ὃ μοχθηρὸν βίβη τὸ
μοναχῶν· καὶ σοφίαν ἡγεῖται τὸ ἑαυτὸν ἀπώλειαν.
Εἴποι γὰρ ὁ πῖτος ἀνθρώπων, ὅστις ὕδραν λα-
βὼν

A in pelago navis, si vel minimum ipsi fo-
ramen acciderit, nisi cito curata fuerit,
ex modico illo, tali tantaque magnitudi-
ne undarum maris involvetur; ad eun-
dem modum etiam anima excipiens in-
sultus hostium, nisi ad Creatorem suum
evigilaverit. Sobrietate igitur & vigi-
lantia, multaue humilitate opus est, ca-
rissimi. Omne enim malum funditus de-
letur per caritatem in Deum perfectam.
B Frater ergo, qui cogitationibus consentit,
& vehementius ab iis deinceps divexa-
tur, accedit ad Præfectum suum, ac di-
cit: Pater Abba, fac caritatem, & di-
mitte me: non enim queo amplius in
coenobio manere. Quæ audiens senex,
incipit contristari, ac lugere vices fra-
tris, quod illius sit: & consolari eum,
atque adhortari, dicens: ego, frater,
non dimittam te. Cur vero, fili, dæ-
mones audis, volentes te a fraternitate
segregare, & dulci eorum caritate? An
ignoras, frater, quod, si ovis ex cau-
la non exierit, a feris non capietur? Sed dic
mihi, frater: num quis te fra-
trum contristavit? Dic quæso, & ego
te curabo in Domino. Et, si quis te
fratrum molestia injuriave affecerit, to-
lera propter eum, qui dicit: *Alter alto-* Galat. 6.
rius onera portate, & sic adimplebitis le-
gem Christi. Quorum autem attendis er-
ratis alienis? Teipsum potius purum
intemeratumque serva. Et si forte mo-
lestus ego tibi fuerim, testis mihi scru-
tator cordium est Dominus, quod non
ex aliquo tui odio id sim conatus, sed
potius salutis animæ tuæ satagens: At-
que ista auribus quidem frater exci-
piens, interius suis interim cogitationi-
bus abstrahitur. Similiter quoque & fra-
tres eum interpellant, dicentes: ne de-
feras nos, frater: unanimiterque con-
dolent ei. Quod si persuasum fratri fue-
rit, & acquiescat, liberatur multis ten-
tationibus atque tribulationibus in Do-
mino. Si vero adduci non possit, ut
maneant, dicit Præfecto: non propterea,
sed solitarie vivere desidero. Et ne
in longum protrahamus sermonem: nisi
morem gerat frater, recedit a confrat-
ernitate: egrediensque monasterio, in
quo degebat, circumspicit ad dexteram,
& ad sinistram. Quod si mundum spe-
ctarit, & eremo relicta in seculum re-
dierit; obsecutus mente, dicit intra
seipsum: liberatus sum a molestiis vi-
tæ monasticæ: suumque exitium arbitra-
tur esse sapientiam. Similis autem ta-
lis est homini, qui sumta hydria
sua

sua abiit haustus aquam ; & tamen hydriam aqua non implevit ; sed reversus etiam vas confregit . Talis quoque est , qui spreta Domini gratia , denuo in mundum ad vitam secularem se convertit . Quod si piam frater ac religiosam mentem habuerit , in interiorum progreditur eremum . Contingit autem , ut in senes quosdam incidat : qui hospitalitatis virtutem exercentes , fratrem cum gaudio excipiunt . Deinde interrogant ; unde , o frater ? At ille : huius sum , inquit , coenobii , fratres . Et acedia ingruente mihi in coenobio , ab eo exivi : nuncque inquiri , ubi confideam , & plangam peccata mea . Tunc quoque senes illi cohortari fratrem incipiunt , dicentes : potius ad tuum te confer coenobium , o fili , & ibi conquiesce . Ecce enim vides , quantis nos premamur angustiis in locis istis . Audivimus autem a Patribus , bona esse coenobia , maximeque juvenibus . Et si morem gerens frater , revertatur ad locum suum , ibique quietam amplectatur vitam , jam multas ac malas tribulationes effugit . Si vero senibus non paruerit , interiorum petit eremum , & paulatim fames cum affligit , ac premit : tuncque fratrem tædere , ac poenitere incipit : quin & dæmones ipsum timore exagitant , & dicunt : bene cum fratribus tuis confidebas : quis te disturbavit , atque adduxit in eremum istam ? Et cuiusmodi censetur iustitia , si mala moriaris morte in ista eremo ? Tunc magnum fratri incutiunt timorem atque terrorem , tormenta quoque multa in mente ipsius . Tuncque frater intra seipsum dicere incipit , poenitentia ductus : bene mihi inter fratres meos versanti erat . At quis me seduxit ? Aut cuiusmodi me dæmon decepit , ut ad eremum hanc horribilem exirem , ubi feræ inhabitant multæ atque terribiles ? Quid porro agam miser , si in manus barbarorum incidero ? Ne forte & in latrones incurram , aut etiam fera aliqua prava occurrat mihi . Quin & dæmonia multa in locis istis reperiuntur : nam locus , inquit , desertus est ; & quomodo ego solitarie potero habitare in eremo ista ? ubi assidue spiritus sunt immundi : præsertim vero quum ego inter plures fratres degere consueverim . Revera autem nisi sobrium se ac vigilantem præbuerit , qui vitam solitariam in eremo agit , cito etiam mentem deperdet , quemadmodum & multi id passi sunt . Deinde post ejusmodi cogitationes incipit secum frater dicere : eamus habitatum

Matth. 4.
Luc. 8.

A βῶν ἔ' ἀντλήσας ὕδωρ , καὶ ὑδαίαν σὺν ἐπέπλησεν ὕδατος , ὑποσρέφων ὃ καὶ ὁ ἀγγεῖον σιωπέτω . πῶς καὶ ὁ ἀδελφὸς ἡ χάριν ἔ' Κυρίου , καὶ εἰς τὸν κόσμον πάλιν καὶ τὸν βίον ἐπιστρέφων . Ἐὰν ὁ πειρατὴς γένηται ὁ ἀδελφὸς τῷ ὁσέβει λογισμῷ , εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον φοβάται συμβῆναι ὃ αὐτὸν πῶρα βαλεῖν γέρεοί τισιν . Οἱ οὖν γέροντες , τὴν φιλοξενίας τὴν ἀρετὴν ἀσκῶντες , **B** δέχονται τὸν ἀδελφὸν μὲν χαρᾶς . Εἴτα ἐπερωτῶσι . Πόθεν ἀδελφέ ; Ὁ δὲ φησὶ , Τῷ κοινωβίῳ τῷδε εἰμὶ , ἀδελφοί , καὶ ἀκηδείας μοι περιχυθείσης ἐν τῷ κοινωβίῳ , ὁ ἡλῶν ἀπὸ αὐτῆς καὶ νῦν ἐπιζητῶ , ἔνθα καθίσω , καὶ κλαύσω τὰς ἀμαρτίας μου . Τότε καὶ οἱ γέροντες ἄρχοντες παραινέειν τῷ ἀδελφῷ , λέγοντες . πορεύου μάλλον εἰς τὸ κοινωβίον σου , τέκνον , καὶ μάλλον ἀνάπαυε . **C** Ἰδὲ γὰρ ὁρᾷς ἡμεῖς ἐν ποίᾳ φεινῇ ἐσθλὴν ἐν τοῖς τόποις τούτοις . ἀληθέαμεν ὃ καὶ πῶρα τῶν πατέρων , ὅτι καλὰ κοινωβία , καὶ μέλιστα τοῖς νέοις . Καὶ εἰς τὴν περιουσίαν ὁ ἀδελφὸς ὑποστέλλῃ εἰς τὸν τόπον αὐτῷ , καὶ ἡσυχάσῃ , ἐφυγε θλίψεις πολλὰς καὶ κακὰς . Ἐὰν ὁ μὴ περιουσίῃ ὁ ἀδελφὸς τοῖς γέρεσι , τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον διώκει . καὶ καταλαβῶσα ἄρχεται ἡ πείνα ἐκδιλγεῖν αὐτόν . Τότε ἄρχεται ὁ ἀδελφὸς μεταμελεῖσθαι . ἔτι ὁ καὶ οἱ Δαίμονες περιουσίᾳ ἐκταράσσουσιν αὐτόν τῇ δειλίᾳ . καὶ φασὶν . Καλῶς ἐκαθέζεαι μὲν τῷ ἀδελφῷ σου . Τίς σε ἀνεσάτωσε καὶ ὁ ἡλῶν εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ; Καὶ ποία διακοσμήσῃ ἐστίν , εἰς τὴν ἀποθνήσκου ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ κακῶς θανάτῳ ; Τότε δεικνύσας αὐτῷ δειλίαν πολλὴν καὶ φόβησιν καὶ βασάνους πολλὰς ἐν τῇ ἀφροσύνῃ αὐτῆς . Τότε καὶ ὁ ἀδελφὸς ἄρχεται λέγειν ἐν ἑαυτῷ μεταμελόμενος . Καλῶς ἐκαθεζόμην μὲν τῷ ἀδελφῷ μου . Τίς ὁ ἐπλάνησέ με ; ἢ ποῖος Δαίμων ἡπάτησέ με ὅπως ἐλθεῖν εἰς ταύτην τὴν φοβεράν ἔρημον , ἔνθα οἰκῶσι θηρία πολλὰ καὶ θεία ; Τίς ὁ ποιήσω ὁ ταλαπῆρος , εἰς ἐμπέσω εἰς χεῖρας τῶν βαρβάρων ; Μήποτε καὶ ληστὰς περιπέσω . μήποτε καὶ θηρίον πονηρὸν σιτανήσῃ μοι . Ἀλλὰ καὶ Δαίμονια πολλὰ θύρσκονται ἐν τοῖς τοῖσις τούτοις . ἔρημος γὰρ , φησὶν , ὁ τόπος . Καὶ πῶς ἐγὼ διωθήσωμαι καταμόνας οἰκεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ; ἔνθα ἐνδεδεχῶσι τινὲς ἀκαθάρτα . μέλιστα ὃ καὶ ἐδίδοκός μου μὲν πλειόνων ἀδελφῶν . Ἐπὶ ἀληθείας ὃ , εἰς μὴ νήψῃ ὁ οἰκῶν καταμόνας ἐν τῇ ἐρήμῳ , πᾶσα καὶ τὴν φρένα ἀπολεῖ , καθάπερ καὶ ἕντες πολλοὶ τῷτο ἐπέμειναν . Εἴτα μὲν τὸς λογισμὸς τέτρε , ἄρχεται ὁ ἀδελφὸς ἐν ἑαυτῷ τῷ

τῷ λέγει· πορεύσασθε πρὸς τοὺς ἀδελ-
φούς καταμόνας ἡσυχάζοντων. Εἶπα ὁ ἀγνός
πρὸς τοὺς μονάζοντας. Δέχονται αὐτὸν οἱ ἀδελ-
φοὶ μετ' εἰρήνης, παρέχουσι αὐτῷ κελλίον ἐν τῷ
μεταξὺ ἐαυτῶν, καὶ προσλαμβάνουσι ἐν Κυρίῳ,
φέροντες αὐτῷ καθ' ὃ, ἡ ἰσχύς ἢ χεὶρ αὐτοῦ.
Εἶπα καθεύδεται ὁ ἀδελφὸς εἰς τὸ κελλίον αὐ-
τοῦ· λέγει λοιπὸν ἐν ἑαυτῷ. ὀφείλω μὲν ἐργά-
ζεσθαι ὀλίγον, ἵνα ἐνρωμῶμαι ἀφ' ἑαυτοῦ· καὶ
πάλιν· τί ποιήσω; τὸ ἐργόχειρον ἔστι πόνη τέ-
τα ἔγωγε μεμψήθηκα. καὶ μετ' ἡμέρας μεθύνων
τὸ ἐργόχειρον, ἄρχεται λοιπὸν περὶ τοῦ σώματος,
ὡς καταμόνας οἶκον. Καθάρσιν γὰρ τῷ ἐδί-
σαντι καταμόνας δυσχερὲς τὸ κοινόβιον φαίνεται·
ἔτι τῷ ἐδίσαντι ἐν κοινόβιῳ, δυσχερὲς ἢ μο-
νία φαίνεται. Πᾶν γὰρ ξύλον ἐκ τῆς ἰδίας καρπῆς
ἐπιγινώσκειται, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ νεότητος αὐ-
τοῦ. Ἀρχεται λοιπὸν ὁ ἀδελφός, πολλὰ καὶ
ἐκ τῆς περὶ τοῦ σώματος σιωπῆς, μεταμελῶ-
ν, καὶ λέγει· ἰδοὺ περὶ τοῦ σώματος πάντοτε, καὶ
ὅτι ἐστὶ μικρὰν μὲν σιῶσιν διείσκω βα-
λεῖν, πῶς λογισμοῖς ἀντιμαχόμενος καθ' ἑκά-
στου ἡμέρας. Ὅτε γὰρ ἡμῶν ἐν τῷ κοινόβιῳ,
τέττων ἀπάντων ἐλάττωρος ἡμῶν. ἢ γὰρ μέ-
λει μὲν ἡμῶν εἰς τὴν σιῶσιν μὲν, καὶ εἰς τὸ
μικρὸν ἐργόχειρον. Νῦν γὰρ τί ποιήσω ἐγὼ ὁ
παλαίπρωτος; ἀλλὰ γὰρ πᾶς ἁμαρτίας μὲν ταῦ-
τά μοι σιῶσιν· διότι πρὸς ἡμᾶς νεοφύτοι
παύσας, ἰδοὺ σιῶσιν με θλίψας πολλά.
Κακὴ γὰρ σφόδρα ἡ περὶ τοῦ ἁγίου Ἰε-
σοῦ ἐκ τῆς περὶ τοῦ σώματος, καὶ ἐκ τῆς μοναστηρίου
μὲν. Καὶ μὲν τὰς λόγους τέττας, συμβαίνει φέ-
ρεσθαι τῷ ἀδελφῷ λογισμὸς δύο. εἰς ἀναδός,
καὶ εἰς πονηρός. ὁ γὰρ πονηρὸς ποιῶντα ὑποβάλλει,
λέγων· ἰδοὺ καὶ τὸ κοινόβιον ἐδοκίμασας,
καὶ τὸ ἐρήμω ἐπειράθης. καὶ εἰς ὑποστροφῆς
εἰς τὸ κοινόβιον, ἀρχὴν σοὶ εἶναι καὶ ὄνειδος. ἔ-
μόνον γὰρ τῷ, ἀλλὰ καὶ ἐν πῶς κοινόβιῳ θλίψας
ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ καὶ σκάνδαλα πολλά. Καὶ
πάλιν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, δειλία ὑπάρχει ἐ-
κ κόπος ἀμετρος. Ἀλλὰ μᾶλλον διελθὼν, πο-
ρεύσας εἰς τὸν κόσμον· καὶ γὰρ, φησὶν, εἰς θέ-
λης φοβηθῆναι τὸ Θεόν, σώζει. ἢ δοκεῖς, ὅτι
μόνοι οἱ ἐν τῇ ἐρήμῳ σώζονται; εἰ δὲ ὅτι σο-
φὸς ὁ ἀδελφός, δοκεῖνεται τῷ λογισμῷ, λέ-
γων· εἰ γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπως πολλὴ ἡσυ-
χία καὶ γαλήνη, οὐκ εἰσάσας με ἡσυχάσαι· εἰς
πορεύσας εἰς τὸν κόσμον, τί οὕτως; μέλλεις ἐνέ-
ρειν κατ' ἐμὲ κακὰ; Ταῦτα γὰρ ὑποβάλλει ὁ

Tom. II.

ἐχθρὸς,

A tum apud fratres solitariam vitam quie-
te ducentes. Postea ad solitarios fra-
tres in pace, tribuunt ei cellam inter
ipsos, & assumunt ipsum in Domino;
offerentes ei, quantum potest manus
ipsorum. Deinde confidens frater in
cella sua, ait intra sese: Paululum
nos operari oportet, ut inveniamus quo
alamur. Et rursus: quid agam? quo-
niam opificium huius loci nondum di-
dici. Et post aliquot dies ubi opificii
rationem didicit, incipit deinceps distrahi
& conficiari: quippe qui solitariam
vitam degat. Quemadmodum enim soli-
tariam vitam ducere solito, difficilis at-
que molesta videtur vita cœnobitica:
ita ei, qui in cœnobio vivere con-
suevit, molesta apparet vita solitaria.
Omne porro lignum ex proprio agno-
scitur fructu; & laboribus deditus, ex
juventute sua. Incipit deinde frater sæ-
pe distractionibus tentus, pœnitentia
duci, ac dicere: ecce distrahor undi-
que, & neque horarias preces meas
perfolvere possum, cum cogitationibus
quotide dimicans. Quum vero in cœ-
nobio versabar, ab omnibus istis liber
eram: at cura omnis mea erat in sy-
naxi, & exiguo manuum penso perfol-
vendo. At nunc quid agam miser?
nam propter mea peccata, ista mihi
evenerunt. Quia enim immorigerum
me patris admonitioni præbui, ecce
multæ tribulationes constringunt me.
Prava enim admodum inobedientia,
Adam ex Paradiso ejecit, & me
ex monasterio meo. Et post hosce ser-
mones, accidit fratrem duplici ferri
cogitatione, tum bona, tum mala:
quarum mala ei suggerit ejusmodi:
Ecce & cœnobium probasti, & eremum
expertus es. Et, si ad cœnobium re-
dieris, pudor tibi erit & dedecus. Ne-
que vero istud solum; quin & in cœ-
nobiis oppressiones regnant, ac scanda-
la plurima. Rursusque in eremo ista
terror est & labor immensus. Imo po-
tius hinc digressus, in mundum abi.
Nam & ibi, inquit, si Deum timere
volueris, salvaberis. An putas, solos
eos, qui in eremo versantur, salvari?
Cæterum si sapuerit frater, responde-
bit cogitationi ejusmodi, dicens: Si
in eremo, ubi magna est quies atque
tranquillitas, non permiseris me con-
quiescere: quæ non mala adversus me
excitabis, si in mundum abiero? Hæc
quippe suggerit inimicus, volens ipsum
O
refle-

Gen. 2. 3.

reflectere velut canem ad proprium vomitum . Nam si frater cogitationi consenserit , illico in mundum inimicus abigit eum . Sin vero fratris anima concupierit salutare Domini , dabit ei Deus cogitationem bonam in semitam justitiæ . Talia igitur sunt cogitationis bonæ propugnacula . Ecce , inquit , & cœnobîa probasti , & eremum expertus es . Proba igitur cogitationem tuam : & ubi vides in bonum ædificari animam tuam , ibi persiste . Quod si etiam hisce in locis quietam degere vitam volueris , sicut & cæteri fratres , qui ibi resident propter Dominum ; nequaquam te Dominus noster Jesus Christus despiciet ; sed ipse tui curam geret : solum in timore Dei versare . Sin autem & ad cœnobiū redeundi fuerit animus , hoc etiam melius est . Caveasque tacita mentis cogitatione tecum dicere : Ad fratres meos reverti erubescō : reputabunt enim me , si ad eos rediero , tamquam impatientem & labores eremi ferre nolentem , imo instar segnis alicujus ac pigri militis a belli acie profugientem . Verum non sic , mi frater , non sic : sed tu potius , velut pugil , quod dictum est ab Apostolo , explesti & effecisti . Ait enim : *Omnia probantes , quod bonum est tenete* . En tu utrumque explorasti atque tentasti . Invenisti bonum & jucundum esse , fratres habitare in unum , quemadmodum scriptum est : *Frater , qui adjuvatur a fratre , quasi munita atque excelsa civitas* . Nam fundati regni instar , fortis est ac potens . Quibus compunctus frater ad cœnobiū revertitur . Suscipit eum Præfectus cœnobii cum fratribus promte atque libenter , propter illum qui dixit : *sustinete infirmos* : attribuitque ipsi cellam . Et aliquot post dies , fratre in sua conquiescente cella , incipit malignus talibus divexare fratrem , atque suggerere ipsi , dicens : Iterum ad antiqua venisti ? nonne tibi solitudo sufficiebat , libertasve eremi ? ubi neque quid noxium cernebas , neque scandalo afficiebaris , neque etiam aliquid cum aliquo loquebaris . Et tantopere rursus dæmones divexare ac perturbare fratrem incipiunt , ut , si fieri possit , etiam parietibus monasterii effractis effugiat . Usqueadeo turbatur a malo dæmone , qui cum volens adhuc e cella retrahere , tædium illi in exiguo manuum opere injicit . Cæterum si prudens est frater (quem-

A έχθρός , θέλων αὐτὸν ἀνακάμψαι ὡς κύνα ἐπὶ τῷ ἴδιον Ἰξέραμα . Εἰάν γὰρ καὶ συγκαταθῇται ὁ ἀδελφὸς τῷ λογισμῷ , ἀδείως εἰς τὴν κόσμον ἐλθὼν αὐτὸν ὁ έχθρὸς . Εἰ δέ τις ἐπιποθεύσῃ ἡ ψυχὴ τῷ ἀδελφῷ εἰς τὸ σωτήριον τῷ Κυρίῳ , ὁ Θεὸς δίδωσιν αὐτῷ λογισμὸν ἀγαθὸν εἰς τείβον διακροσύνης . Τοιοῦτα οὖν πὰ πωβλήματα τῷ ἀγαθῷ λογισμῷ . Καὶ φησὶν . ἰδὲ καὶ πὰ κοινοβία ἐδοκίμασας , καὶ τὸ ἐρήμῳ ἐπειράθης . Τοιοῦτον δοκίμασον τὸν λογισμὸν σου , καὶ ὅπως βλέπεις , ὅτι οἰκοδομεῖται ἡ ψυχὴ σου εἰς τὸ ἀγαθόν , ἐκὼ μῆνιν . Εἰάν τις ἐν τοῖς τοποῖς τῆς βεληθῆς ἡσυχάσῃ , ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοὶ οἱ καθεζόμενοι ἀφ' ἑκαστοῦ Κυρίου , ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ μὴ σε ὑποείδῃ . ὅτι αὐτὸς σε φροντίσῃ , μόνον ἐν φόβῳ Θεοῦ ἀναστρέφῃ . Εἰ γὰρ καὶ εἰς τὸ κοινοβίον βέλῃ ἀναστέλλῃ , καὶ τῷ πᾶσι κρείσσον . Καὶ μὴ εἴπῃς ἐν τῇ ἀβυσσῷ σου , λέγων . ἀρχύνομαι ὑπερτέλλῃ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου . ἡγεῖσθαι με γὰρ ἔχουσιν , εἰάν ἀποστρέψω πρὸς αὐτούς , ὡς ἀδόκιμοι καὶ μὴ ὑπωμύοντα τὸν κόπον τὸ ἐρήμῳ , ἀλλὰ δραπετεύσαντα , ὡς δόλον στρατιώτην , ἀπὸ πωδῆμας πολέμῳ . Οὐχ ὕψως , ἀδελφέ μου , ἔχ ὕψως . ὅτι ἀνὰ σου μέλλοι , ὡς ἀγωνιστῆς , τὸ ἐρημὸν ἐν τῷ Ἀποστόλῳ πεπλήρωκας . Λέγει γὰρ . πάντα δοκιμάζοντες , τὸ καλὸν κατέχετε . Καὶ ἰδὲ , σοὶ πὰ ἀμφοτέρω δεδοκίμασας . Εὖρες ὅτι καλὸν καὶ τερπνόν , τὸ κατοικεῖν ἀδελφῷ ἐπιπαύῳ . Καθὼς γέγραπται . ἀδελφὸς ἡμῶν ἀδελφῷ βοηθούμενος , ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή . ἰσχύει γὰρ ὡς περ μεμοχλευμὸν βασιλείῳ . Καὶ καταπυγνὴς ὁ ἀδελφὸς ἐπὶ τέτοις , ὑποστρέφῃ εἰς τὸ κοινοβίον . Δέχεταί αὐτὸν ὁ ἡγεῖσθαι τῷ κοινοβίῳ , καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἀσμένως , ἀφ' ἑκαστοῦ εἰπόντα . ἀντέχεσθε τῷ ἀσθενέντι . καὶ δίδωσιν αὐτῷ κελλίον . Καὶ μὴ ἡμέρας τινας , τῷ ἀδελφῷ ἡσυχάζοντι ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ , ἀρχεται ὁ Ποιητὴς , πὰ ποιῶντα ἐκθλίβει καὶ ὑποβάλλει αὐτῷ , καὶ φησὶ . Πάλιν εἰς πὰ ἀρχαῖα ἐλήλυθας ; Οὐκ ἤρκει σοι μονὴ ἢ ἐλθὼν δευτέρα τὸ ἐρήμῳ , ὅτι ἔπε ἐδεώρεις βλαβερόν τι , ἔπε ἐσκαιδαλίζῃς , ἔπε ἐλάλεις μετὰ ἱεροῦ ; Καὶ ποσὶ πάλιν ἀρχονται οἱ Δαίμονες ἐκθλίβειν τὸν ἀδελφόν , ὥστε εἰ δυνάμει , ἔξορύναντα τὸ τεῖχος τῷ μοναστηρίῳ ἐκφυγεῖν . Τοσῦτο παρασώριμος ἡμῶν τῷ ποιητῷ Διαβόλῳ . Ἐκ τῷ λογισμῷ φέρων αὐτῷ καὶ ἀκηδία εἰς τὸ μικρὸν ἐργόχαρον , θέλων πάλιν ἀπώσασθαι αὐτὸν τῷ κελλίῳ . Εἰάν τις φρόνιμος ὁ ἀδελφὸς (κα-

δὲ

Θωὲς γέγραπται· γίνεσθε φρόνιμοι, ὡσεὶ ὄφεις· καὶ ἀκέραιοι, ὡς αἱ περὶ τὴν ἀντιλήν (ἀντιλέγῃ) αὐτῶν, λέγων· ὅ, μὲ ἐπιχλασάσῃτε, ἐργάται ἀνομίας· διότι ὁ συμβουλίας ὑμῶν ἐγὼ οὐκ ἀνέχομαι· ἢ γὰρ συμβουλία ὑμῶν μετ' ἡμῶν θανάτου· Ἀκέραιος γὰρ ὑμῶν πὸ τῶν πῶτον, ἡμεῖς ἡμῶν μοναστηρίου, νομίζοντες εἰς σωτηρίαν ἐλθεῖν· Καὶ ὅ, μὲ καλῶς ἡμεῖς ἡμεῖς, ὡφέλεια ὅ, οὐκ ὡφέλεια· πολλὸν ὅτι ἐγνων, ὅτι πᾶσαι αἱ οἱ ὑμῶν, σκότος· καὶ ὁ ὅ, αὐτῶν περὶ τῶν, ἐν σκότει τῶν· Εἰ γὰρ, ἀπὸ ὅ, ὅ, Θεοῦ μοι συνεργῶντος, δῆλός εἰμι ἕως· καὶ ἐλθὼν ὁ Κύριός μου πρὸς μετὰ ἡμεῖς ὅ, μοναστηρίου, ἐνθα ἐγὼ περὶ τῶν· διὸ ὅ, εἰμι αὐτῶν· καὶ ὑπὲρ ὅ, μικρῶν ἐργοχείρων, τί με ἐκδίδετε; Μὴ καλῶν εἰμι ἐγὼ ὅ, κοσμητικῶν, οἵτινες ὅ, μόνον ἡμέρας ἐργάζονται, ἀλλὰ καὶ ὅ, νυκτὸς, καὶ περὶ φροντίδας εἰς γυναικῶν τε καὶ τέκνων καὶ κελῶν καὶ ἐνοικίῃς; Εἰ μὲν ὅ, τῶν ἀπάντων ἡμεῖς δέξωμεν ὁ Χριστός· ὅτι ὁ ζυγὸς αὐτῶν ἡμεῖς, καὶ ὁ φορτίον αὐτῶν ἡμεῖς ἐλαφρόν ἐστι· Διὰ τῶν, ἐκκλίνετε ἀπὸ ἐμῶν πονηρηδότητων, καὶ ἡμεῖς ἐκκλινήσωμεν πᾶς ἐντολῆς ὅ, Θεοῦ· ὅτι αὐτῶν ἡμεῖς εἰς τὰς αἰῶνας· ἀμὲν.

A admodum scriptum est: *Prudentes estote sicut serpentes, & simplices sicut columbæ:*) *Matth. 10.* resistit illis dicens: ne me illuseritis operarii iniquitatis: quoniam consilium vestrum ego non tolerabo, quum illud veneno sit plenum. Auscultans quippe vos prima vice, egressus sum monasterio, existimans me ad majorem profectum abire. Et cella quidem exivi, sed utilitatem mihi non retuli: imo cognovi, quod omnes viæ vestræ sint tenebræ, & qui in eis ambulat, in tenebris incedat. Ego autem ab hoc tempore, Deo mihi cooperante, me ipse putabo servum cujuscumque, qui huc profectus, me hujus monasterii præfecto commendavit, in quo habito: ideo non sum mei juris. Et super modico manuum opere, quid me divexatis atque affligitis? Numquid ego sum melior hominibus secularibus, qui quidem non solum de die, sed etiam de nocte operantur; sataguntque eorum, quæ sunt uxoris & liberorum & cellæ, & domicilii? me vero ab omnibus istis liberavit Christus: quia jugum ipsius suave est, & onus ejus leve. *Propterea declinate a me maligni, & scrutabor mandata Dei. Psal. 119.* Quoniam ipsi gloria in secula. Amen.

ΠΕΡΙ ΑΚΗΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΜΟΝΗΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΚΔ.

Υποβάλλει ὁ ἐχθρὸς τῶν ἀδελφῶν· ποσῶτα ἐστὶ ἔχεις ἐν τῶ ἀγίῳ τόπῳ τῆς τῶν Δεσποτῆ Χριστοῦ δαδίων· νῦν ὅ, γεγῆρας, καὶ οὐκ ἰσχύεις ἐτι φέρειν τὰς κανόνας ὅ, τῶν τῶν· ἢ γὰρ σάρξ σου ἀσθενὴς γέγονε, καὶ οὐκ ἐστὶ ὑπάρχει σοι ἰσχύς ὅ, ποιεῖν τί ποτε· καὶ μέλλεις ὅ, λοιπὸν ἐκθροῦναι ἀπὸ μικρῶν τε καὶ μεγάλων· ἀλλὰ καὶ γὰρ ὅ, γῆρας σου ἀναπαύσεως ἡμεῖς· Δεῦρο οὖν, ἐξέλθε ἐντεῦθεν, ὅ, καθεῖς ἐν τῷ τόπῳ, καὶ ἡσύχασον· καὶ εἴτε ὅ, ἀγάπης, εἴτε ὅ, οἰασδὴποτε σωφροσύνης, ὁ Θεὸς ἀποστελεῖ τὴν τροφὴν σου· Ποία γὰρ ἀνάγκη σοι ἐπίκειται, ἵνα καὶ παλαμπωρῶν ὀνειδίῃ περὶ τῶν τροφῆς σου; Τί ὅ, καὶ ἡ βρωσίς σου τυγχάνει, ὅτι ὅ, κατὰ ἡμέρας παλαμπωρεῖς, ὡς κακὸς δῆλος; καὶ ἀνέχῃ πῶς μικροτέροις σου ὑποταγῆναι; Ταῦτα καὶ τὰ λοιπὰ ὑποβάλλει ὁ Πονηρὸς τῶν γέροντων, βελόνη δὲ αὐτὸν χωρίσας τὸν ἀδελφότητος μὲν ποσῶτα ἐστὶ, καὶ τῶν τῶν ἐνθα γεγῆρακε, καὶ ἀνυπομόνητον δέξῃ·

Tom. II.

αὐτὸν

DE ACEDIA ET PATIENTIA SENUM.

PARÆNESIS XXIV.

Suggerit fratri cogitatio: Tot jam annos in hoc sancto loco degis, inferviens Christo Domino: at nunc consenuisti, nec sufferre poteris amplius regulas loci istius; nam caro tua debilitata est, neque vires tibi ultra suppetunt faciendi quidquam; spernerisque deinceps a parvis & magnis. Quin & propter senium tuum requie indiges. Age igitur, inde egredere, & in uno aliquo reside loco, atque quiesce: & sive ex caritate, sive ex qualicumque alia occasione, Deus tibi victum mittet. Quæ enim tibi impendit necessitas, ut etiam misere causa victus tui, impropria sufferas? Quid porro & cibus tuus est, quod ita quotidie etiam pravi instar servi defatigeris atque affligaris, sustineasque minoribus te subjici? Hæc atque alia ejusmodi suggerit improbus seni, volens a fraternitate ipsum post tot tantosque annos segregare, & e loco, in quo consenuit, abstrahere; eumque impatientem tempore senectutis suæ de-

O 2

mon-

monstrare. Et, si cogitatione senex faciliior leviorque fuerit, mox & e vestigio convertitur, & exagitur ab ipso, sicut stipula a vento agitata. Sin autem senex cogitatione perfectus sit, eum de loco tranquillitatis non dimovent, neque ipsum superant, tamquam aliquem catena vinctum. Non enim praevalent cogitationibus piis: nam & iis resistit senex, dicens: ne senectutem meam irriferitis improbi dæmones: non enim pravæ vestras cogitationes atque consilia ignoramus. Nam si in juventute mea patienter labores pertuli, multo magis nunc sustinebo, quando tempus resolutionis meæ instat, ut sim cum Christo: quemadmodum & vos mihi contestabamini: consenui enim, & caro mea infirmata est: quo igitur abibo? Senex quippe aliud exspectat nihil, nisi ut hac liberetur vita ac dissolvatur. Et adhuc ut ignaviæ forma reddar atque exemplum, & non patientiæ, suaderis? Si enim pius senex Eleazarus, dum incendii suppliciiis torqueretur, non est mutatus mente; unde & juvenes ætate, hujus patientiam respicientes, contemserunt tormenta quæ videbantur; viceruntque tyrannum septem sancti pueri: quid igitur ego? Atque ita diabolicas cogitationes dissipat, si in eadem voluntate sententiaque permaneat, divina adjuvante gratia: moriturque in loco, ubi consenuit, referens coronam gloriæ, & a Domino audiens: *Euge serve bone & fidelis; in paucis, fuisti fidelis, supra multa te constituam: intra in gaudium Domini tui. Cui gloria in secula seculorum. Amen.*

2. Macab. 6.

Matth. 25.

DE TRANSMUTATIONE LOCI IN LOCUM.

PARÆNESIS XXV.

Fides mater est boni omnis operis, & per ipsam quis acquirit repromissiones Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi, quemadmodum scriptum est: *Sine fide autem impossibile est placere Deo.* Fertilis porro possessio est diabolo infidelitas, quæ operis omnis mali est mater: quippe ex qua duplicitas animi nascitur, quæ est inordinatio atque confusio. *Vir autem duplex animo*, inquit, *instabilis est in omnibus viis suis.* Si ad eremum exierimus, in eremo non quiescunt pedes nostri: & si ad loca quæ habitantur, eos qui

Hebr. 11.

Jacob. 1.

A αὐτὸν πρὸς τὸ γῆρας αὐτοῦ. Καὶ εἰάν τις ὁ γέρων ἐλαφροτέρος τῶ λογισμῷ, διδύς καὶ πρὸς χεῖμα μετατρέφεταί, καὶ ἐλαύνεταί ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς φερόμενον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον. Εἰάν δὲ ᾖ ὁ γέρων ἰσχυρὸς λογισμῷ τέλειος, καὶ μεταφέρῃ αὐτὸν ὅς τοις ἡσυχίας, ὅσῳ νικῶσιν αὐτὸν, ὥστερ δέσμιον ἐν ἀλύσει. Οὐ γὰρ ἰχυροτέρῳ τῷ δισεβῶς λογισμῷ. ἀντιλέγει γὰρ πρὸς αὐτὸς καὶ ὁ γέρων, λέγων. Οὐ μὴ με γελοιόσητε. ὁ γῆρας, πονηροὶ Δαίμονες. καὶ γὰρ πᾶς πονηρὰ ὑμῶν νοήματα ἀγνοῶμεν. Εἰ γὰρ ἐν τῇ νεότητί με ὑπέμενα τὰς πόνους καρτερῶς, πολλῶ μᾶλλον νυνὶ ὑπομενῶ, ἵτις ὁ χαρὸς ὃ ἀναλύσειός μου ἐφύετο, καὶ εἰνά με σὺν Χριστῷ. Καθὼς καὶ ὑμεῖς μοι διεμαρτύρασθε, γενήρακα, καὶ ἡ σὰρξ με ἀσθενὴς γένητε, πῶς πίνω πορρωθῶς; Ὁ γὰρ γηράσας ὁδὸν ἑτέρον προσδοκᾷ, εἰ μὴ ὅτι ἀναλῶσαί ᾖ βίῃ. Ἄμα δὲ πείθετε, ἵνα τύπος γένωμαι ῥαθυμίας, καὶ ἔχῃ ὑπομονῆς; Εἰ γὰρ ὁ δισεβῶς γέρων ὁ Ἐλεάζαρος καυχήσας βασιάνοις κατατλημένος, καὶ μετετράπη τῷ λογισμῷ. ὅθεν καὶ οἱ νέοι τῇ ἡλικίᾳ εἰς τὴν τῆς ὑπομονῆς ἐφορῶντες κατεφρόνησαν τῇ βασιάνῳ τῇ ὀρωμῇ. καὶ ἐνίκησαν τὸν τυραννὸν οἱ ἐπὶ ὅσοι παῖδες. τί οὖν ἐγώ; Καὶ ἐν τῇ ἀνατρέψει τῆς δαυμονιώδους λογισμῶς, εἰ μὴ τῇ αὐτῇ γνώμῃ, ὃ χάριτος σωτηρίας. καὶ τελεῖται ἐν τῷ τόπῳ, ἐνθα γενήρακε, κομιζόμενος τὸ φέφανον τῆ ζωῆς, ἀκάνων πρὸς τὸν Κυρίῳ, Εὖ, δὲλε ἀγαθὸν, καὶ πεισέ, ἐπὶ ὅλιντα ἡς πεισὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω. ἔσελθε εἰς τὴν χαρὰν τῷ Κυρίῳ σε. ὃ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῇ αἰώνων. ἀμήν.

E

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΡΣΕΩΣ ΤΟΠΟΥ ΕΙΣ ΤΟΠΟΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΕ.

Η Πίσις μήτηρ ἐστὶ πάντων ἔργων ἀγαθῶν, καὶ δι' αὐτῆς κτᾶται ἡ πᾶς ἐπαγγελίας καὶ Δεσποτὴ καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. καθὼς λέγειται. *Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον διασῆσαι.* Εὐκαρποφόρον δὲ κτήμα τῷ Διαβόλῳ τυγχάνει ἡ ἀπιστία, ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἔργων πονηρῶν. Εξ αὐτῆς τίκεται ἡ δυσυχία, ἥτις ἐστὶν ἀπάξια. ἀνὴρ δίψυχος, φρεσὶν ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Εἰάν τις ἐλθῶν μὲν εἰς τὴν ἔρημον, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔχῃ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες ἡμῶν. καὶ εἰάν τις ἐλθῶν μὲν εἰς τὰ οἰκούμενα,

να,

να, τὸς τὴν ἔρημον διώκοντας μακαρίζωμεν. Αἱ δὲ ἀδελφοί, εἰ μὴ παύσῃτε, πῶς δεύσωμεν; Τὸς καρπὸς τῆς καρποδότης μὴ περισφύροντες, καὶ καρποφορεῖν πῶς δύναμεθα; Τὴν θλίψιν μὴ ὑποφέροντες, ἄνεσιν πῶς ὑβρίζωμεν; Ἐν τῇ ἐρήμῳ μὴ προσκαρτεροῦντες, πῶς ἀπολαύσωμεν τὸ μυσθὸν τῆς ξενιτείας ἡμῶν; Τῇ πτωχείᾳ καὶ τῇ στενότητι μὴ ὑποκλινόμενοι, ἀληθινὸν πλοῦτον πῶς ὀρώμεν; Ἐν ὕβρει καὶ λύπῃ καὶ ὑβδενώσῃ μὴ ὀδοκῶντες, πῶς ἵχνιστος ἔσται Χειρὸς τοῦ πῶς ὑπακούσῃς; Ὡς ὑποταγῇ προσκυτῶντων ἐν Κυρίῳ μὴ ἀνεχόμενοι, ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἕτερον μετερχόμενοι; Πρῶτον οὐκ εἶλεν καταμαθεῖν ἐκ τῆς ἰδίας λογισμῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς αἰτίας βύλεται καταλιπεῖν τὸ ἴδιον τόπον, ἐν ᾧ οἰκεῖ. μήποτε τὸ κόπον θέλων φυγεῖν, τὴν ἔρημον διώκῃ, οἰόμενος καλλίοντον τόπον ἐν τῇ ἐρήμῳ. μήποτε πάλιν ἀπὸ τῆς μισοκαλίας Δαίμονος, ζήλῳ ἢ φόβῳ τρωθεῖς, ὡς ἕτερος ἀδελφὸς προσκόψαντος εἰς τὰ βλεπόμενα, αὐτὸς μὴ ἐπιτυχόντος τῆς ἀρχῆς, καὶ τέτοιον χάριν βύλεται καταλιπεῖν τὸν τόπον. μήποτε καὶ τὸ πόλεμον φυγὼν τῆς ἀρετῆς, ἢ ἐν ὑποταγῇ Χειρὸς μὴ ἀνεχόμενος ἐστίν, τὴν μονίαν διώκῃ. μήποτε καὶ κληρονομίαν γνήσιον διώκων, τὸν τόπον αὐτὸς βύλεται καταλιπεῖν. οἱ γὰρ λογισμοὶ δηλοῦσι ταῦτα. Ἐὰν οὖν προεξέτασσωμεν καὶ ἐρυνήσωμεν, καὶ ἐπιγνόντες ὅτι ἐνοχλοῦν ἡμῖν τὰς πόλεις, τῶν μὴ ὑπακούσῃς, ἢ μὴ ἐμπέσωμεν εἰς τὰς χεῖρας τῆς πονηρῆς Δαίμονος, εἰς ἐρήμους τόπους καὶ ἀνύδρους. Προέταξε οὖν σεαυτὸν ἰχυρῶς, εἰ ὄντως ἐν ἀληθείᾳ καὶ Θεὸν ἐστὶν ὁρῶμενον, καὶ ἐκ ἐν διεφθαρμένῳ σκοπῷ. Ὅστις ἢ μὴ βελῆς ποιεῖ πρᾶγμα, εἰσὶν οἱ ποῖτος ἀνδρὲς διώκοντες πῆρως τὰ πῶς ἰδίῳις ποσὶν, ἀβελήτως ποιοῦν τὰ κατὰ ἑαυτοὺς. Βελὴν δὲ ἀγαθὴν τηρεῖ πᾶς ἐντολὰς τοῦ Χειρῶ. Καὶ τι δεῖ λέγειν πρὸς ταῦτα; νήψεως οὖν χρεια, ἀναπηγί. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἀπὸ δεικνυμάτων πρὸς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς ὁ ἐχθρὸς. καὶ εἰ μὴ συγκατατιθῇ ὁ ἀδελφός, ἵνα χωρεθῇ ἢ πῶς, μηχαῖται ὁ ἐχθρὸς παγιδεύσας αὐτὸν ἐν τῷ τόπῳ τινί. Ἐὰν δὲ διώξωσιν ἡμᾶς οἱ ἀνδρωποὶ ζήλῳ πικρῷ ἕνεκεν, ἢ βιαζόμενοι συγκατατιθῇ ἔργοις ἀποστολῆς, ἐν οἷς ὁδεύωμεν εἰς Θεόν, καὶ φύγωμεν εἰς ἕτερον τόπον, παρρησιασθῶμεν πρὸς τὸ Θεόν. Τῷ Κυρίῳ καὶ Θεῷ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χειρὸς εἰπόντος πρὸς τοὺς ἑαυτῶν μαθητάς. εἰ μὴ διώξωσιν ὑμᾶς ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. Περὶ δὲ τῆς

qui eremum sequuntur, felices prædicamus. Fratres, nisi seminaverimus, quomodo metemus? Fructus largitori fructuum non offerentes, quomodo fructum ferre poterimus? Tribulationem non sustinentes, quomodo refrigerium adinveniemus? In eremo patienter non perseverantes, quo pacto mercedem peregrinationis nostræ recipiemus? Inopiam & angustias non sufferentes, quo pacto veras divitias repariemus? In contumeliis, & molestiis, atque contemtionibus non acquiescentes, quo pacto vestigiis Christi Domini insistemus? Sub obedientia seniorum esse in Domino non sustinebimus, sed ex loco in locum alium transimus. Primum vero debet quis ex propriis perdiscere cogitationibus, cur, & quam ob causam velit proprium deferere locum, in quo habitat: ne forte laborem effugere cupiens, eremum petat, arbitrans leviorē se in eremo inventurum locum: ne rursus ab honestatis inimico dæmone livore atque invidia vulneratus angatur: quippe quod alius frater in iis rebus quæ cernuntur proficiat; ipse vero non sit honoris gradum ac dignitatis adeptus; & hujus rei gratia relinquere vult locum: ne pugnam fugiens virtutum, aut sub obedientia in Christo vivere detrectans, solitudinem petat: neve terrenam hæreditatem persequens, suum deferere velit locum: nam cogitationes ista patefaciunt. Si ergo ante exquisiverimus ac perscrutati simus, cognoverimusque divexantem nos perturbationem ac passionem animi, eam minime sequamur, ne in manus improborum incidamus dæmonum in locis desertis & iniquis. Examina igitur teipsum strenue, an plane secundum Deum in veritate accideres, & non consilio atque proposito depravato. Nam qui non cum consilio ac deliberatione rem agit, similis est talis viro volucres suis pedibus persequenti, & imprudenter quæ ad ipsum pertinent agenti. Consilium autem bonum, mandata Christi observat. Et quid ad ista dicere oportet? Sobrietate ergo & vigilantia opus est, carissimi. Accidit porro, ut etiam per recte justeque facta fratres oppugnet inimicus. Et si consenserit frater, ut a loco separaretur; machinatur inimicus ipsum aliquo in loco suis laqueis capere. Sin vero homines acerba nos quadam æmulatione persequantur, aut communicare operibus cogant alienis, in quibus non sibi complacet Deus; & ad alium confugimus locum; fiduciam habeamus ad Deum: quum Dominus & Salvator noster Jesus Christus dixerit discipulis suis: *quod si vos persecuti fuerint ex hac civitate, fugite in aliam*. At de non ober-

Luc. 10.

oberrando, ait rursus Salvator: *Nolite transire e domo in domum. Et iterum: In quamcumque civitatem ingressi fueritis, ibi manete. Si porro nostram exple-
re voluntatem voluerimus, quæ ista erit virtus? Sin autem Præfecti nos se-
gregarint, locum præbeamus: resistamus autem diabolo magis. Sic enim agebat David, alienigenas oppugnans, dum a
facie Saul declinabat. Si ergo recte in
eremo quiescas, & divexarit te cogita-
tio, ut ad loca quæ habitantur, te transi-
feras; oppone ei bellum mundi, & quæ
aliquibus ibi degentibus eveniunt. Sin
vero bene in cœnobio quiescis, teque
conturbavit cogitatio, ut eremum ingre-
diaris; objice ipsi bellum atque mo-
lestiam ejus. Quod si solitariam vitam
probe degas, ac te molestarit cogitatio,
ut in plurium fratrum conventum ac cœ-
tum introeas; oppone ipsi certamen cœ-
nobiorum, ac præterea retributionem. Et
ne imprudenter nostris abripiamur cogi-
tationibus: non enim novimus, quid ex-
pediat nobis, quemadmodum ait Sapien-
tia: *Non te extollas in cogitatione ani-
mæ tuæ, ne abripiatur velut taurus
anima tua. Frondes tuas comedes, & fru-
ctus tuos perdes, & relinques teipsum, ut
lignum aridum. Salus autem est in multo
consilio. At sæpe vis dicere, te propter
scandala & detractiones inde fugere
velle? Feres igitur æquo animo, ac ti-
bi consilium dabo. Cupis fugere scan-
dala & obtreptiones? Obstrue os
tuum in Domino, & averte oculos
tuos, ne videant vanitatem: atque
ira utrumque vinctes, & detractio-
nem per silentium, & scandala per
custodiam oculorum. Nam si ista
non vicerimus, quocumque abierimus,
in nobis portabimus a quibus oppu-
gnemur. Hos vince, carissime, & ha-
bebis requiem ubicumque refederis.
Cæterum frequens vis dicere: cogni-
ta cunctis est fratribus mea ad con-
versionem difficultas atque negligentia:
& ideo non amplius habitare queo in
loco isto. Nam quamvis ego virtutem
desiderem; homines tamen, quibuscum
habito, iidem sunt. Audi ergo, caris-
sime: tu bonum fac, & videbis quod
Dominus conscientiam tuam curabit,
fratrumque tuorum, in iis, quæ ad te
pertinent. Nam si discedere vis, quia
scandalo & offensionem es fratribus, il-
lud est fugere dedecus hominum, &
ad eum abire locum, ubi bene audias,
nec sit memoria defectus & imbecilli-
tatis**

1. Reg. 18.
20.

Eccl. 6.

μὴ ρέμβεσθαι, εἶπε πάλιν ὁ Σωτὴρ· καὶ μὴ με-
ταβάnete ἕξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Καὶ πάλιν· εἰς ἣν
σὺ εἰς πόλιν εἰσελεύσῃς, ἐκεῖ μῦθε. Εἰς ἣν
τὰ θελήματα ἡμῶν θέλομεν ποιεῖν, ποῖα ἀρε-
τὴ αὐτῇ; Εἰς ἣν προεσώτες ἡμεῖς ἀφορέσωσι, δώ-
μεν τόπον. Ἀντισώμεν ἣ τῷ Διαβόλῳ μάλ-
λον. ἔγω γὰρ ἐποίησα ὁ Δαβὶδ, τὰς ἀποφύλας
πολεμῶν, ἀπὸ προσώπου Σαὺλ ὑπεχώρη. Εἰς
οὗν ἡσυχάζῃς καλῶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ὀχλήσῃ
σοι λογισμός, μετ᾽ ἑαυτοῦ εἰς τὰ οἰκόμενα, ἀποκεί-
νητι αὐτῷ τὸ πόλεμον ὅτι κόσμος καὶ ὁ συμβαί-
νόν ἡσιν εἰς τὰ οἰκόμενα. Εἰς ἣν καὶ εἰς κοινοβίον
ἡσυχάζῃς καλῶς, καὶ ὀχλήσῃ σοι λογισμός, εἰς
τὴν ἐρήμον εἰσελθεῖν, ἀποκείνητι αὐτῷ τὸ πόλε-
μον καὶ τὸ κόπον αὐτῆς. Εἰς ἣν καὶ καταμόνας
ἡσυχάζῃς καλῶς, καὶ ὀχλήσῃ σοι λογισμός ἐν
σωματικῇ ἀδελφῶν πλειόνων εἰσελθεῖν, ἀποκεί-
νητι αὐτῷ τὸ ἀγῶνα τὸ κοινοβίων, ἅμα ἣν ὁ
ἀνταπείσῃ. Καὶ μήσωμαπαχθῶμεν ἀκρίτως τοῖς
ἰδίοις λογισμοῖς. ἔγω γὰρ οἶδα μὲν ὅτι συμφέρει
ἡμῖν. καθὼς ἡ Σοφία λέγει· μὴ ἐπάγῃς σεαυ-
τὸν ἐν βελῇ ψυχῆς σου, ἵνα μὴ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὡς
ταῦρος ἡ ψυχὴ σου. τὰ φύλλα σου κοττοφάγεσαι,
καὶ τὰς καρπὰς σου ἀπολέσῃς, καὶ ἀφήσῃς ἑαυτὸν
ὡς ξηρὸν ξύλον. σωτηρία ἣ γίνεται ἐν πολλῇ
βελῇ. Ἀλλὰ πολλάκις βέλαι λέγει, ὅτι ἀφ᾽
τὰ σκάνδαλα καὶ τὴν καταλαλίαν, βέλαι φυ-
γεῖν ἐντελέθει. ἀνάγκη οὖν, καὶ συμβεβλήσω σοι
ρήμα. Θέλεις φυγεῖν τὰ σκάνδαλα καὶ τὴν κατα-
λαλίαν; Θες θύραν τῷ σώματί σου ἐν Κυρίῳ,
καὶ τὰς ὀφθαλμούς σου ἀπόστροφον ὅτι μὴ ἰδεῖν
ματασθέντα· καὶ ἀμφοτέρω φάξῃς· καὶ μὴ κα-
ταλαλίαν διὰ τὴν σιωπῆς, καὶ τὰ σκάνδαλα διὰ
τὴν φυλακῆς τῶν ὀφθαλμῶν. Εἰς ἣν γὰρ πάντα μὴ
νικήσωμεν, ὅπερ εἰς ἣν πορεύσῃμεν, ἐν ἑαυτοῖς
βαταῖζομεν τὰς πολεμῶντας ἡμεῖς. τὰς νή-
κησον, ἀγαπήτε, καὶ ἔξαι ἀνάπαυσιν, ὅπερ εἰς
ἣν καθίστης. Ἀλλὰ πολλάκις βέλαι λέγει, ὅτι
ἐγνωσθῇ ἡ ἀσυσροφία μὲν, καὶ ἡ ἀμέλεια μὲν
πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. διὸ σὺκέτι δύναμαι ἀκῆσαι
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· καὶ γὰρ ἐγὼ ποθήσω τὴν ἀρε-
τήν, ὅτι οἱ ἀνθρώποι, μὴ ὡς κατοικῶ, οἱ αὐτοὶ
εἰσιν. Ἀκούε πάλιν, ἀγαπήτε· σὺ δὲ ἀγαθὸν
ποιεῖ, καὶ ὅτι ὁ Κύριος θαυμάσιος τὸ συ-
νείδῃσιν σου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου εἰς τὰ κατὰ σέ.
Εἰπὼς ἀνέχῃ καταλιπεῖν τὸν τόπον τῶν ἀδελφῶν
ἐσκανδαλισμῶν εἰς τὰ κατὰ σέ, φάσκει μὴ ὀνει-
δισμόν τῶν ἀνθρώπων, καὶ πορεύῃς εἰς ἕτερον
τόπον, εἴθις δόξης ἐπιτυχῶν, καὶ μὴ μνημο-
νύσης

νδύσης ἔτι τῷ πνεύματι ἐλαττώματος· ὅτι πνεύματι λέγοντος· ὁνειδισμόν προσεδόκησεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ παλαμπείαν. Πάνυ γὰρ συμβάλλεται ὁ ὀνειδισμὸς καὶ ἡ ἐξουθενώσις ἀπὸ ἀνθρώπων, διὰ τὴν Κύριον, πρὸς κάθαρσιν αἱμαρτιῶν. Καὶ ποιῶ σε ὁ Προφήτης, λέγων· ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ Κύριος, καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ παντὸς ἐχθροῦ ἡμῶν. Ἀλλ' ἐνθάδε κατέβαλεν ὁ Ἐξουθενῶν, ἐκτενέως καταπαλάσσει καὶ τὸν Ἐχθρὸν· ἵνα οἷς ἐγνώσῃς περὶ ἐλαττώματα, φανερωθῇ αὐτοῖς καὶ τὸ κατόρθωμα. Ἐν τούτῳ κομίσῃ δόξαν ὡς Κύριος μέγαλυν. ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰπόντος· καὶ ἔσονται οἱ ὡφῶντες, ἔχοντες· καὶ οἱ ἔχοντες, ὡφῶντες. Ἀφ' ἧς γὰρ τὸ ῥυπαρὸν ἐμύστιον ἐπλύνῃ, οὐκ ἔτι ἐμὴ ἀφορεσθήσεται· ῥυπαρὸν. Ἐὰν δὲ καὶ φθόνος ἢ ζήλοιο πονηρὸν, ἐπονομάσῃ ὡς τὸ καθαρόν, ῥυπαρόν· ἐπιφανεσθήσεται. ἢ γὰρ εἰδὲα τὸ ἱματίον ἐλέγξῃ αὐτόν. Πλυνεῖς με, γὰρ φησὶ, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. Πρὸς δὲ τὰς ἀντικειμένης σοὶ καὶ δέλοντας μετατρέφειν σε τὸ λογισμόν· πάλιν εἰς τὰ ἀρχαῖα κακὰ, λέγει ἡ Γραφή· καὶ ὁ ποτίζων τὸ πλησίον αὐτοῦ ἀναστρέψει τὸν πόλεμον. Ὡς οἱ ἐγκαταλιμπάνοντες οὐδὲς βίβειας, ὅτι πορνεύουσιν ἐν οὐδαμῇ σκότης· οἱ βυρσανόμοι ἐπὶ κακοῖς, ὡς χαίροντες ἐπὶ ἀφροσύνῃ κακῇ· ὡς αἱ τείβοι σκολιὰ, καὶ καμπύλα αἱ ἔσχατοι αὐτῶν, τῷ μακρὰν σε ποιήσας ἀπὸ οὐδὲ βίβειας, καὶ ἀλόγιστον τὸ δικαίον γνώμης. Διὸ λέγει· καὶ γὰρ καταλαμβάνοντες ἀπὸ ἐν αὐτοῖς ζωῆς· εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τείβας ἀγαθὰς, ὅρα αὐτὸν τείβας δικαιοσύνης λαίαν· χηροὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς· ἄκακοι δὲ ἀπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλύνται· οἱ δὲ ὡς νόμοι ἐξουθενήσονται ἐξ αὐτῆς. Ὡς, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλασθάν· τὰ δὲ ῥήματα μου τηρεῖτω σὴ καρδίαν. Ὅτι τῷ Θεῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῷ αἰῶνι. ἀμήν.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΚΓ.

Εἰ ἂν συμβῇ ἀδελφὸν τὸ κοινοῦ χρωσθῆναι οἱ ἀδελφοὶ ποτε φοβούμενοι, καὶ αὐτὸν συμβῇ περὶ εἰσεῖν ἐν ἀρρώστια, ἢ καὶ μεταγινόντα ἐπιστρέψαι· καὶ δὲ πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἀλλὰ προσλαμβάνει ἐν Κυρίῳ, ὡς ἴδιον μέλος, εἰ καὶ ἡμαρτην. ἀλλὰ σὺ οὐκ ἀνθρώπῳ ποιεῖς, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, τῷ εἰπόντι. ὁ ἐν τούτων τῶν ἐλαχίστων ἐποίησατε, ἐμοὶ ἐποίησατε. Τὸ γὰρ ὡς ἐαυτὸν μόνον

A tatis tuæ prioris: quum dicat Propheta. *Psal. 69. Improperium expectavit anima mea, & miseriam.* Valde enim conducit, opprobrium & despectionem ab hominibus ferre propter Dominum ad purgationem peccatorum. Fidemque hujus tibi faciat Propheta, dicens: *Quoniam in humilitate nostra* *Psal. 136. memor fuit nostri Dominus, & redemit nos ab inimicis nostris.* Sed ubi te petit qui ex adverso insurgit, reluctare ac resistere inimico; ut quibus tui defectus & imperfectiones notæ sunt, iis quoque tua recte facta manifestentur: atque in eo magnam a Domino referes gloriam: ipso Domino & Salvatore nostro Jesu Christo dicente: *Et erunt novissimi primi, & primi novissimi.* Ex quo enim die sordida vestis lota est, non amplius cum immundis seponetur. At si quis invidia atque æmulatione prava ductus, vestem mundam appellarit sordidam, non credetur ei; nam forma atque aspectus vestimenti coarguet eum. *Lavabis enim me, inquit, & super nivem dealbabor.* In adversarios porro tuos, & qui mentem ac cogitationem tuam rursus ad antiqua student convertere mala, ait scriptura: *Vae qui propinat proximo suo subversionem turbidam. Qui relinquunt semitas rectas, ut ambulent per vias tenebras: qui letantur, quum male fecerint, & exultant* *Habac. 2. Proverb. 2.* *in rebus pessimis: quorum viae perversæ sunt & infames gressus eorum, ut longe te faciant a via recta, & alienum a justo consilio.* Ideo dicit: *non comprehenduntur sub annis vite.* Nam si per semitas ambulassent bonas, invenissent utique semitas justitiæ planas ac faciles. *Boni erunt habitatores terræ; simplices autem relinquentur in ea.* Semitæ impiorum ex terra peribunt, & iniqui expellentur ab ea. *Fili, ne mearum obliviscaris concionum: verba autem mea retineat cor tuum. Quoniam Deo gloria in secula seculorum. Amen.* *Psal. 37. Proverb. 3.*

PARÆNESIS XXVI.

SI contigerit a cœnobio fratrem quocumque prætextu recedere, eumque acciderit in morbum labi, aut etiam sponte resipiscens reverti; non oportet fratrem despicere, sed potius ipsum in Domino, velut proprium membrum, convenit amplecti, etiamsi peccaverit. Attamen tu non id homini præstas, sed Domino dicenti: *Quod uni ex his minimis fecistis, mihi fecistis.* Nam sui ipsius dumtaxat curam

- Matth. 6. curam gerere, prohibitum est; Salvatore nostro dicente: *Ne solliciti sitis animabus vestris, quid manducetis: & quæ sequuntur.* Ideo infert, dicens: *Hæc enim omnia gentes inquirunt.* Quare & per Apostolum admonet, dicens: *non quæ sua sunt, singuli considerent, sed ea quæ aliorum.* Rursumque idem ait: *Et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro.* Si linguis hominum loquar & angelorum, caritatem autem non habeam; factus sum velut æs sonans, aut cymbalum tinniens; & si habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam. Et si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, caritatem autem non habuero, nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperum, omnes facultates meas: & si tradidero corpus meum, ita ut ardeam; caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Caritas patiens est, benigna est. Caritas non emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non querit quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, sed congaudet veritati. Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. Caritas nunquam excidit. Bona igitur oratio cum jejuniis: sed hæc roborat atque confirmat eleemosyna. Misericordiam enim, inquit, volo, & non sacrificium. Cerne porro Prophetam, quo pacto immiserordes redarguat: Pro eo, inquit, quod non est recordatus facere misericordiam, & persecutus est hominem inopem & mendicum, & compunctum corde mortificare; dispareat de terra memoria ejus. Quoniam quem tu percussisti, ipsi persecuti sunt, & super dolorem vulnerum meorum addiderunt. Propterea beatos prædicat Salvator misericordes suos, dicens: *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.* Quid enim Angelus ait ad Cornelium? Non orationes dumtaxat tuæ, sed etiam eleemosynæ, inquit, tuæ ascenderunt in memoriam in conspectu Dei. Ab errore igitur revertentem ac poenitentem, suscipe: a mortuis resurgentem de profundo privationis timoris Dei & negligentia, amplectere. Apostolum audi dicentem: *Confirmate in illum caritatem, ne forte abundantiori tristitia absorbeatur qui ejusmodi est.* Rursusque ait: *Rogamus vos, fratres; corripite inquietos, consolamini pusillanimes, suscipite infirmos, patientes estote ad omnes. Videte ne quis malum pro malo, alicui reddat: sed semper quod bonum est sectamini, in invicem, & in omnes.* Etenim Dominus gloriæ non rejecit filium
- A μόνος φροντίζειν, κωλυτόν. τῷ Σωτῆρος ἡμῶν εἰπόντος· μὴ μεριμνήσητε τῆς ψυχῆς ὑμῶν, τί φάγητε. καὶ τὰ ἔξῃς. Διὸ ἐπάγει, λέγων· ταῦτα γὰρ πάντα, τὰ ἔξῃς ἐπιζητεῖ. Οὐδὲν καὶ διὰ τῆς Ἀποστόλου παρρησίας, λέγων· μὴ τὰ ἑαυτοῦ ἕκαστος σκοπεῖτω, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων. Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς λέγει· καὶ ἔτι κατ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι. Εἰάν τῆς γλώσσης τῆς ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῆς ἀγγέλων, ἀγάπῃ ὃ μὴ ἔχω, κίνονα χαλκὸς ἢ χαλκὸν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. καὶ εἰάν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδὼ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν· καὶ εἰάν ἔχω πᾶσαν τὴν πίσιν, ὥστε ὅρη μεδιτᾶναι, ἀγάπῃ ὃ μὴ ἔχω, ὁδὸν εἰμι. καὶ εἰάν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ εἰάν ᾤξωμαι τὸ σῶμά μου, ἵνα καυχῆσομαι, ἀγάπῃ ὃ μὴ ἔχω, ὁδὸν ὠφελεῖμαι. ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη ὁ ἡμεῖς, ὁ ἡμεῖς καυχῆμεν, ὁ ἡμεῖς ζητεῖ τὰ ἑαυτοῦ, ὁ ἡμεῖς προξυνεῖ, ὁ ἡμεῖς λογίζεται τὸ κακόν, ὁ ἡμεῖς χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγκαίρει τῇ ἀληθείᾳ· πάντα σέβει, πάντα πιστεύει, πάντα σπεύδει, πάντα σὺνδύει. ἡ ἀγάπη ὁδὸν ἐκπύπτει. Καλὴ οὖν ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία. ταῦτα ὃ βεβαροῖ ἐλεημοσύνη· ἔλεον γὰρ δέλω, καὶ ὁ θυσιάν, φησὶν.
- D Οὐρα ὃ τῆς Προφητείας, πῶς διελέχθη τὸς ἀνελείας. Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι ἔλεος, καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχόν, καὶ κατανευγμῶν τῇ καρδίᾳ τῆς θανάτου, ἵνα οὐκ ἐμνήσθη οὐκ γνῆς τὸ μνημόσυον αὐτοῦ. καὶ, ὅτι ὁ σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἄλλος τῆς τραυματίων μου προσέθηκαν. Διὸ μακαρίζει ὁ Σωτὴρ τὸς ἐλεήμονας αὐτοῦ, λέγων·
- E μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. Τί γὰρ ὁ ἀγγελὸς φησὶ πρὸς Κορνήλιον; ἔφη· ἔχι αἱ προσευχαὶ σου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐλεημοσύνη σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Δέξαι οὖν τὴν πλάνηθεν καὶ μετανοήσας, τὴν οὐκ νεκρῶν ἀναστάντα ἐκ βάθους τοῦ ὕδατος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀμελείας. Ἄκουε τῆς Ἀποστόλου λέγοντος· κυρώσατε εἰς αὐτὸν ἀγάπῃ, ἵνα μὴ τῇ πλεονεξίᾳ λύπη καταποθῇ ὁ ποιῆς. Καὶ πάλιν λέγει· παρρησιαστέτω ὃ ὑμεῖς, ἀδελφοί, καθάπερ καὶ τὸς ἀτάκτους, παρρησιαστέτω τὸς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε πρὸς ἀσθενούντων, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. ὁρᾶτε μὴ ὡς κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῶ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε, καὶ εἰς ἀλλήλους, καὶ εἰς πάντας. Καὶ γὰρ ὁ Κύριος τῆς δόξης οὐκ ἀπέβαλετο τὸν ἑαυτοῦ ὄν,

υῖόν, ἀλλὰ πρὸς ἐλάβετο αὐτὸν, ὡς ὃν νεκρὸν ἀναστάντα, καὶ ἐνέδυσσε φοβῶν τὴν πρώτην, ἔπειθε, καὶ δακτύλιον ἐχαρίσατο, καὶ τὸ σιτευτὸν μόσχον ἔδωκε, ἔπειθε ὠφραδιῇ ἐπὶ τῇ ὀρέσῃ ἔσπολωλότος ἦν. τῷ δὲ ἑτέρῳ λυπηθέντος, καὶ αὐτὸν ἐθεράπευσε ὡς ἀκλήσας, εἰπὼν. τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πᾶσι ἐμοῖς πάντα, σά βῃ. ὠφραδιῇ δὲ καὶ χαρίεντα ἔδει, ὅτι ἕως ὁ ἀδελφὸς σὺ νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησεν. ἀπολωλὼς, καὶ ὀρέσθῃ. Δεῖ οἰκτίρμονας εἶναι τὰς προεσώτας τῇ ἀδελφότητος. Σὺ δὲ, ἀδελφε, ἐλέος τυχὼν, μὴ καταφρονεῖς. ἀλλὰ μίμησαι τὸ μετανοήσαντα καὶ ὑποστρέψαντα υῖόν. Οὕτως ὡρὼν τὸ εἶναι πατέρα, ὃ πρὸς ἔδωκε τῇ λήθῃ τὸ ἀμάρτημα, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἔπεισε, καὶ ἔξωμολογήσατο ὃν ἀληθεία, καὶ ὅτι ὃν ὑποκρίσας, εἰπὼν. Πατερ, ἡμᾶρτον εἰς τὸ ἔρανον, καὶ ἐνώπιόν σου, ἔσχετι εἰμὶ ἄξιος κληθεῖν υἱός σου. ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. Ὁρᾷς οἶα κατάνυξιν ἐκλήσατο, οἷον πόνον, οἶα παπείνωσιν; Καὶ ἡμεῖς οὖν, ἀγαπητὲ, νήλωμα ἔλοιπῃ, ὅπως καὶ τὸ ἔξω ἀμελείας κατασκαφέντα πύργον ἀνανεώσωμα. Ὁ γὰρ τὸ εἶναι ἀμελείας καταφρονῶν, πάντως ἐφείσεται καὶ τὸ πρὸς ἑτέρῳ καταφρονῇ. Πρὸς ὃν ὁ Προφήτης λέγει. Ἐὰν τῷ ποτίζοντι τῷ πλῆθει αὐτῷ ἀνατροπὴν θολεράν. Δυσλίσσωμα οὖν τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ. Νοητὲς δὲ νόει τὰ λεγόμενά σοι. Μὴ πρὸς ὀλίγον ταπεινώσις καὶ σιωπὴ, καὶ μετ' ὀλίγον γογγυσμός, μηδὲ ἐν προφασί πρὸς ἑτέρῳ, τὸ σιωπῆσαι σου καταφρονήσης. Ὡς περὶ ὑποπλῆξαι πῶρον, ἔτι καὶ ἡ συνάξις πρὸς ἀρετὴν ψυχᾶς. Μὴ σήμερον ἀχαριστία ὑπὲρ τῶν παρτιθεμένων ἐπὶ τραπέζης, καὶ αὐτοῖς καὶ τῷ ἐξόντος καὶ ἀρτοποιήντος ἀφρογυζώμα. Σαυτοὶ οἱ ἄρτοι; Ἀλλὰ μνησθῶμεν τὸν Προφήτην λέγοντος. ὅτι πῶρον, ὡσεὶ ἄρτον, ἔφαγον. Σαυτοὶ οἱ οἶνοι; Ἀλλὰ μνησθῶμεν, ὅτι ὁ πάντων ἡμῶν Δεσπότης καὶ Κύριος καὶ Σωτὴρ ὁ ὅλος μὴ χολῆς ἐγέσασα δι' ἡμᾶς. Μὴ οὖν σήμερον ἐγκράτεια, καὶ αὐτοῖς τὰς προεσώτας ἐκπειράσωμεν χάριν ἡδονῆς γαστρός. ἵνα μὴ ἀκυσώμεν. ὡς ὁ Θεός, ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα. Μὴ σήμερον ἡσυχία καὶ μελέτη, καὶ αὐτοῖς ἀπὸ κελλίῳ εἰς κελλίον, ἵνα μὴ λέγω, ἀπὸ κώμης εἰς κώμην, καὶ ἐν πόλει ἀφελώμεν. μηδὲ ἐν προφασί τῷ πρὸς ἀλλοίῳ γέρουσι, τὸ ἀκηδεῖν πωληροφροσύμεν. Ὅσον γὰρ ἡσυχός τις ἦ, πῶς οἱ λογισμοὶ αὐτῷ καθαρῶσι, καὶ ὅσον τις

Tom. II.

ἐαυτὸν

A filium prodigum, sed amplexus est eum tamquam a mortuis resurgentem, & induit ipsum stola prima, ac calceavit, anulumque dedit in manum ejus, & vitulum saginatum occidit, ut lætaretur, quod inventus esset filius qui perierat. De quo quum alter filius doleret, etiam ipsum pater consolando curavit, dicens: *Fili, tu semper tecum es, & omnia mea tua sunt: epulari autem & gaudere oportebat, quia frater tuus hic mortuus erat, & revixit: perierat, & inventus est.*

Luc. 15.

Luc. 15.

B Sic ergo convenit misericordes esse fraternitatis præfectos. Tu porro, frater, misericordiam assecutus, ne parvi pendas; sed filium illum resipiscientem ac revertentem imitare: quippe qui dum reperit patrem suum, non oblivioni peccatum tradidit, sed etiam in genua se provolvit, confessusque est in veritate, & non in simulatione, dicens. *Pater, peccavi in cælum, & coram te:*

Luc. 15.

C *& non sum amplius dignus vocari filius tuus: fac me, sicut unum de mercenariis tuis.* Vides, qualem compunctionem habuerit, qualem dolorem, qualem humilitatem? Quocirca & nos, carissime, de cætero sobrii simus & vigilemus, ut & turrim negligentia everfam instauremus. Nam qui suam ipsius parvi facit negligentiam, plane non parcat etiam in alterius everfione: ad quem Propheta dicit: *Va qui propinat proximo suo*

Habac. 2.

D *subversionem turbidam.* Serviamus igitur Domino in timore & in humilitate. Prudenter vero ac caute quæ tibi dicuntur intellige. Ne ad modicum tibi tempus serviat humilitas ac silentium, & post modicum obmurmuratio; neque occasione minus necessarij operis & accessorij, tuam despexeris Synaxim. Quemadmodum enim pluvia auget semen, ita & Synaxis ad virtutem incrementum præbet animæ. Ne hodie gratiarum actio pro iis quæ apposita sunt in mensa, & cras adversus eum, qui cibos coquit, & panes parat, obmurmuremus. Marcidi sunt panes? Sed

Psalm. 102.

E Prophetæ meminerimus dicentis: *Quia cinerem tamquam panem manducabam.* Acetum & marcidum est vinum? At recorde-mur, quomodo omnium nostrum Dominus & Salvator acetum cum felle propter nos gustavit. Ne ergo hodie temperantia & abstinencia: & postero die Præfectos ob voluptatem ventris tentemus ac laceffamus, ut non audiamus: *Quorum Deus venter est, & gloria.*

Philipp. 3.

F Ne hodie quietem sectemur ac meditationem, & cras è cella in cellam oberremus; ut non dicam, è vico in vicum, & in civitate detineamur: neque prætextu ministrandi senibus, acediam tædiumque præ nobis feramus. Quantum enim quis quietem sectatur, tantum cogitationes ejus in puritate versantur; &

P

quan-

quanto quis longius a tranquillitate recedit, tanto crassior hebetiorque mens ejus redditur. Opificium tibi committitur, quod utile sit coenobio? Ne ob illud extollaris. Nam si propter hominem illud exerceas, recte quidem diceris. At si propter Deum, ne efferaris adversus conservum tuum, verum Deo relinque: ipse enim unicuique largitur secundum opera ejus. Ideoque humiliemus animas nostras coram Domino, ut nos exaltet: & velut quotidie initia jacentes, componamus cogitationes nostras: sic enim & robustiores atque paratiores erimus. Ne ergo carnalibus abducamur voluptatibus, neque vitam timoris Dei expertem degamus: sed omnem juvenilem vitemus concupiscentiam, ne forte ejusmodi concupiscentia in priorem nos ducat conversationem, & in eadem incidamus mala, pejus nobis ipsis iudicium iræ præparantes: abscindamurque putrido membro similes, & in reliquorum membrorum beneficium amputato: quum Dominus & Salvator noster Jesus Christus dicat: *Ecce sanus factus es: jam noli amplius peccare, ne deterius tibi aliquid contingat*. Ipse porro Dominus concedat nobis gratiam exhibendi conversionem, ac digna poenitentiae opera faciendi; ut induiti veste nuptiali, occurramus ei in gloria. Quoniam ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

Joan. 5.

DE PRIVATIONE TIMORIS DEI,
ET NEGLIGENTIA.

PARÆNESIS XXVII.

FRATER quidam exposuit mihi, dicens: Patrum habui aurificem; abdicataque vita seculari, factus est monachus. Et circa senium ejus, venit ad ipsum secularis quidam, Alexandrinus genere, artis cabidiæ, cupiens fieri monachus. Admisitque eum senex in monasterium suum: ac post aliquod tempus, curavit fratrem senex sumere sanctum habitum: & non amplius sub obedientia senis vivebat. Ipsi autem senex duas in suo monasterio cellas assignarat. Insaniebat porro frater in opere suo nocte dieque, cabidias mutans. Progressus enim erat in loco, ut de alia re nulla jam laboraret, neque de oratione, neque de Synaxe, nisi de opere: quippe qui argenti cupiditate teneretur. Quare fratrem pius adhortabatur senex, dicens: frater Palladi, huc

A εαυτὸν μακρύνῃ τῇ ἡσυχίᾳ, ποῦτο παχύνει ἐν αὐτῷ καὶ ἡ ἀλγύνοια. Ἐγχειρίζη τέχνῳ, καὶ αὐτῇ ἐστὶν εὐχρηστος τῷ κοινοβίῳ; Μὴ ἐπαίρῃς δὲ αὐτῆς. Εἰ γὰρ ἀνδρώπῳ ἐργάζῃ, καλῶς αὐτῷ ἔλεγε. Εἰ δὲ Θεῷ, μὴ ἐπαίρῃς καὶ τὸ σιωδύλα σὺ, ἀλλὰ κατὰλιπε τῷ Θεῷ. αὐτὸς γὰρ δίδωσιν ἐκάστῳ καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ καὶ ταπεινώσωμεν τὰς ψυχὰς ἑαυτοῖς ἑαυτῇ Κυρίῳ, ἵνα ἡμεῖς ὑψώσῃ. Ὡς καθημέραι ἀρχὴν καταβαλλόμενοι, καταρτίσωμεν τὴν ἑαυτῶν λογισμῶν. ὅτι γὰρ ἔσθ' ἀπὸ πτωτέρων ἐσόμεθα. Μὴ οὖν σωμαπαχιδώμεν τῆς τῆ σαρκὸς ἡδονῆς, μηδὲ τῇ ἐν ἀφοβίᾳ Θεοῦ ἀγέλωμεν βίον. ἀλλὰ φύγωμεν ἐπιθυμίαν πάσαις νεωτερικῇ, μήποτε αὕτη ἐπιθυμία ἄξῃ ἡμῶς εἰς τὴν πτωτέραν ἀναστροφὴν, καὶ τοῖς αὐτοῖς περὶ πτωτέροις κακοῖς, χεῖρον κατασκηδιάσαντες ἑαυτοῖς δὲ κέσμα τῇ ὀργῇ. καὶ ἐκκοπώμεν, πρὸ μοιωθέντες τῷ σεσηπέντος μέλοις, καὶ ἐπὶ ἀεργασίᾳ τῇ λοιπῇ τῷ σώματος μελῶν ἀποτεμνομένων. Ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰπόντος. Ἴδε, ὑγιὲς γέγονας, μηκέτι αἰμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τι σοὶ γένηται. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος δῶκε ἡμῖν, δαΐδα ἐπιστροφὴν, καὶ ποιῆν ἔργα ἄξια τῇ μετανοίας. ὅπως εὐλοισάμενοι ἑνδύμα γάμου, ἀπαρτίσωμεν αὐτῷ ἐν δούξῃ. ὅτι αὐτῷ ἡ δούξα εἰς τὰς αἰῶνας τῇ αἰώνῳ. ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΑΦΟΒΙΑΣ ΘΕΟΥ ΚΑΙ
ΑΜΕΛΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΖ.

E**A** Δελφός τις διηγήσατό μοι, λέγων. Θεῶν ἔχον χρυσοχόον, καὶ τέχνην. καὶ ἀποταξάμενος τῷ βίῳ, ἐγένετο μοναχός. καὶ παρὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ, ἔρχεται πρὸς αὐτὸν κοσμικός τις, Ἀλεξανδρινὸς τῷ γένει, καμιδῶς τῇ τέχνῃ, θέλων θῆναι μοναχός. Δέχεται οὖν αὐτὸν ὁ γέρων ἐν τῷ μοναστείῳ αὐτοῦ. καὶ μετὰ τινα χρόνον ἐποίησε λαβεῖν ὁ γέρων τὸν ἀδελφὸν δὲ ἅγιον ὄνομα. καὶ συνέτι ὑπήκοος γέγονε τῷ γέροντι. Ἐδεδώκεν δὲ αὐτῷ ὁ γέρων δύο κέλλας ἐν τῷ μοναστείῳ αὐτοῦ. Ἐμαίετο δὲ ὁ ἀδελφός εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἀπαλλάσσων τὰ καμύδια. προεχώρει γὰρ ἐν τῷ πόπῳ. ὥστε μηδενὸς ἑτέρου φροντίζειν αὐτὸν, μήτε διχῆς, μήτε σιωαξέως, πλὴν τῶν ἔργων, ὡς τῇ φιλαργυρίᾳ κατεχόμενος. Ὁ δὲ ἐν ἀσέβει γέρων προσέτρεπε τὸν ἀδελφόν, λέγων. ἀδελφε Πάλλαδιε, δεῦρο,

δεῖρο, ποιήσωμεν τὴν κῆπον. Οὗτος ὁ πρὸς αὐ-
τὸν ὑπάγε, καὶ ἔρχομαι· καὶ οὐκ ἐπορεύετο,
ἀλλ' ἡμέλει. Πάλιν ἔλεγε αὐτῷ ὁ γέρον· ἀδελ-
φὲ Παλλάδιε, δεῖρο, βάλλωμεν τὴν σὺναξιν. Οὗ-
τος πάλιν ἀπεκρίνατο· ὑπάγε, καὶ ἔρχομαι· καὶ
οὐκ ἀπήει, ἀλλὰ κατεφρόνει. Εἶχε δὲ μὲν ἑαυ-
τῷ ὁ γέρον τρεῖς ἀδελφούς· τὸν μὲν δύο τυ-
φλούς, ὁ δὲ ἕτερος ἀφελὴς ὑπῆρχεν. Οὗτοι οὖν
ἐποίει ὁ γέρον μικρὸν ἔφημα, φέρων ἑαυτῷ ὁ
Παλλάδιος ἄρτον, ἡσθιε σὺν αὐτοῖς, καὶ ἕτως
πάλιν ἐπορεύετο εἰς τὸ ἔργον αὐτῷ. Οὗτος οὖν
ἅγιος γέρον πρὸς αὐτὸν ἀδελφόν, νουθετοῦν μὴ
καταφρονεῖν τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν. Οὗτος οὐκ ἐπέ-
δετο τῇ ἀγαθῇ νουθεσίᾳ τοῦ ἁγίου γέροντος, ἀλλὰ
καταλιπὼν αὐτὸν, ἔζηλθεν οἰκῆσαι καταμόνας,
ὅν ἀφοβία Θεοῦ τυγχάνων. Οὕτω δὲ ἀμελῶντος
τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν· καὶ μηδὲ ἐν ὑποταγῇ ἀνεχόμε-
νος εἶναι, μηδὲ καταμόνας οἰκῆσαι, φροντίζειν τῆς
ἑαυτοῦ σωτηρίας, ἀλλ' εἰς τέλος μακρύνει αὐτῷ
τὴν ἀνάστασιν τὴν Θεοῦ βοηθείαν, καὶ τὴν σωδο-
κίαν τῶν ἁγίων, ἔχατον κατακυριεύειν ἑαυτοῦ
Δαίμονος, τὴν φρένα ἀπώλεσε. Μὴ διωκηθεὶς
ἐτι χαῖρα ἐπενεγκεῖν εἰς τὸ σῶμα, ἀλλ' ὑφ' ἐτε-
ρων ψωμίζεσθαι, ὡς πὰ νήπια· οὕτως αὖθρονον
ἐτι ἐπεγίνωσκε· καὶ ῥίς αὐτῶν καὶ τὰ σέλα κα-
τέρρειν ἐπὶ τῇ πώγωνος. Ὡς δὲ ἑμαῖον αἰ τῶ-
ν ἀδελφῶν τὸ συμβαῖν αὐτῷ, προσέλαβον αὐτὸν
πρὸς ἑαυτὰς. ἦσαν γὰρ πρὸς τὴν ἀνάστασιν· καὶ τῶν
λαβόντων ἐπέκλεισαν ἐν τῇ σὺναξί τῇ μοναστείᾳ,
καὶ ὡς σύρων ἑαυτὸν ἐπὶ τὸ κατισχύειν ἑαυτοῦ
ἐν ὅλῃ τῇ σὺναξί. Καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν πρε-
σβύτερον σὺναξιν αὐτὰς, πρὸς αὐτὸν αὐτὸν ποιῆσαι
ἀρχὴν ὑπὲρ αὐτῶν, ὅπως ποιήσῃ μετ' αὐτῶν ὁ
Κύριος ἔλεος. καὶ μέλλας ἐν αὐτῇ τῇ παλαιᾷ
χρόνον, ἐν τῷ τοῖς τελειῶται. Ἰδὲ, τί πρὸς
σκοθάζει ἡ ἀφοβία; Ἰδὲ, τί πρὸς ἐνὶ ἡ ἀνυπο-
ταγὴ καὶ ἡ ἀμέλεια; Ἰδὲ, τῷ κατήντησε τὸ
τέλος τὸ πρὸς τῆς; Μὴ οὖν καταφρονήσωμεν τὴν
φόβον τὴν Κυρίου, ἀλλὰ παπεινώσωμεν ἑαυτοὺς τὴν
κραταρὰν χαῖρα αὐτῶν, δαδόντες ἀλλήλοις ἐν
φόβῳ Θεοῦ· καὶ αὐτοὺς ἔσται ἡμῶν τεῖχος καὶ σκε-
πασθὲς ἀπὸ πρὸς ὅσων ἔχουσιν κατὰ γέγραπται,
παρεμβάλεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλῳ τῶν φοβε-
μένων αὐτὸν, καὶ ῥύσεται αὐτούς. Αὐτῶν ἡ δόξα
εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A huc age, colamus hortum . Cui ille : va-
de , & venio : & non ibat , sed negligebat .
Rursus ad eum senex : Palladi frater , huc age ,
faciamus Synaxim . At ille iterum respondebat :
vade , & venio : & non abibat , sed contemnebat .
Habebat vero secum senex tres fratres , & ex
iis duos cæcos ; alius autem sanus erat & integer .
Quando ergo senex exiguum aliquod pulmentum
faciebat , Palladius sibi panem ferens , edebat cum
ipsis : sicque rursus ad opus suum ibat . Sanctus
igitur senex adhortabatur fratrem , monens ne
suam salutem sperneret . At ille non acquievit bonis
sancti senis monitis : sed relinquens eum , exivit
monasterio , habitaturus in solitudine , expers
timoris Dei . Sic vero dum suam ipse vitam
negligeret , quum neque obedientiam ferre posset ,
neque vitam agendo solitariam , salutem curaret
suam ; tandem mente sua longius a Dei auxilio ,
ac spe sanctorum remota , ad extremum a dæmone
superatus , mentem perdidit . Quumque non posset
amplius ori manum admove- re , ab aliis instar
infantium , cibus illi in os inferebatur . Neque enim
hominem amplius agnoscebat ; & nares ipsius , ac
salivæ in barbam ei defluebant . Ubi vero ejus
sorores quod illi acciderat , acceperunt , sumserunt
eum secum : erant autem virgines . Eumque acceptum
recluserunt in oratorio monasterii : ipse vero se in
sua sedicula trahebat per totum oratorium .
Quumque jam Presbyter veniret , ut eis Synaxim
celebraret , rogabant eum , ut precaretur pro illo ,
ut misericordiam cum ipso Dominus faceret .
Manensque in ea disciplina aliquandiu , interea
moritur . Ecce quid efficiat nimia audacia ?
Ecce quid inobedientia & negligentia concilient ?
En quorsum evadat finis inobedientiæ ? Quare non
contemnamus timorem Dei , sed humiliemur sub
potenti manu ipsius , servientes invicem in timore
Dei : & ipse nobis erit murus , & protector a facie
inimici , sicut scriptum est : *Castra ponet Angelus
Domini in circuitu timentium eum , & eripiet eos* .
Ipsi gloria in secula seculorum . Amen .

Psal. 34.

IN ILLUD:
HABENTI DABITUR, ET ABUNDABIT.

PARÆNESIS XXVIII.

Matth. 13. 25. **S**criptum est : *Habenti dabitur, & abundabit : qui autem non habet, & quod videtur habere, auferetur ab eo.* Quid ergo dicemus? Numquid injustitia est apud Deum? Absit. Audi porro & de hoc parabolam. Erat paterfamilias in regione quadam, qui duos habebat servos, & tria juga boum : deditque uni duo juga boum, alteri unum : & dixit ad ipsos : euntes operamini, donec ad vos venero. Abiensque qui duo juga boum acceperat, operatus est in illis, & ditatus est homo vehementer, bovesque bene atque egregie nutrit. Qui autem unum acceperat, abiens ligavit boves ad præsepe, nulli prorsus rei admo-vens illos; inclinansque seipsum obdormivit. Deinde venit Dominus servorum illorum, ut videret eorum opera : & cernens opus ac lucrum ejus, qui duo acceperat juga, benedixit ipsi. Postea venit & ad alterum servum, invenitque ipsum dormientem, & boves præsepi alligatos, fame ac siti pereuntes. Vidensque Dominus servum nihil operantem, bovesque pene deficientes, dixit intra sese : si reliquero boves meos apud pigrum hunc servum, perdet eos. Auferam igitur meos ab ipso boves, & dabo illi, qui bene operatus est, & diligentem operis sui curam habuit.

Matth. 13. 25. *Omni enim habenti dabitur, & abundabit : qui autem non habet, etiam quod videtur habere, auferetur ab eo.* Et rursus Dominus : ego quidem quum sim bonus, vocavi ipsum, & potestatem ei dedi, ut bonum operando, vitam æternam possideat : ipse autem ne sprexit; & propterea despicietur, ignominiaque afficietur. Et homo quum in honore esset, non intellexit : comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis. Noluit benedictionem, & elongabitur ab eo. Et quid ita? Noluit intelligere, ut bene ageret : propterea iniquitatem meditatus est in cubili suo : astutis omni via non bona; malitiam autem non odio habuit. Numquid injustitia est apud Deum? Absit. Ideo, fratres, demus operam, ut grati & accepti simus coram ipso cum omnibus sanctis ejus. Quoniam ipsum de-

A ΤΩ, ΕΧΟΝΤΙ ΔΟΘΗΣΕΤΑΙ,
ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΕΥΘΗΣΕΤΑΙ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΚΗ.

ΓΕγραπται γάρ, τῷ ἔχοντι δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται. ἀπὸ τοῦ ὅτι μὴ ἔχοντος, καὶ ὁ δοκεῖ ἔχειν, ἀρδύσεται ἀπ' αὐτοῦ. Τί οὖν ἐργάζεσθαι; μὴ ἀδικία τῷ Θεῷ; Μὴ γένοιτο. Ἄκουε τῆς παραβολῆς τῆς τούτης. Οἰκοδεσπότης ἦν ἐν χώρᾳ ᾧνι, καὶ εἶχε δύο δούλους, καὶ τρία ζεύγη βοῶν. καὶ ἔδωκε, τῷ μὲν δύο ζεύγη βοῶν, τῷ δὲ ὅ ἐστιν· καὶ ἔπειτα πρὸς αὐτούς· πορεύθεντες ἐργάζασθε, ἕως ἔλθω πρὸς ὑμᾶς. Καὶ πορεύθεις ὁ πᾶς δύο ζεύγη εἰληφώς, ἐργάσατο ἐν τοῖς βοσίοις, καὶ ἐπλήθυνον ὁ ἀνδρῶν ποσὶ σφόδρα, καὶ τὸς βόας ἔθρεψε θαυμαστῶς. Οἱ δὲ ὅ ἐστιν λαβὼν πορεύθεις ἔθηκε τὸς βόας ἐν τῇ φάτῃ, μηδεὶς πάντεσσι τῶν βοῶν αὐτῶν· καὶ ἀνακλίνας ἑαυτὸν ἐκοιμήθη. Εἴτα ἔρχεται ὁ Κύριος πρὸς τοὺς δούλους ἐκείνους, θεωρῶν αὐτοὺς τὰ ἔργα· καὶ ἰδὼν ὅτι ἐργάζονται, καὶ τὰ κέρδη ἔχουσιν τὰ δύο ζεύγη εἰληφότες, ἀλόγησεν αὐτοὺς. Μετὰ ταῦτα τῶν ἀγγέλων καὶ πρὸς τὸ ἕτερον δούλον, καὶ ἀπέσκη αὐτὸν καθύδοντα. τὸς δὲ βόας δεδεμένους ἐν τῇ φάτῃ, καὶ ἐκλείποντας τῷ λιμῷ καὶ τῇ δίψῃ. Καὶ θεωρῶν ὁ Κύριος αὐτοὺς μηδεὶς τὸν δούλον ἐργασάμενον, ἀπὸ καὶ τὸς βόας ἐκλείποντας, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ ἀφῆσω τὸς βόας μετὰ τῷ ὀκνηρῷ δούλῳ τούτῳ, ἀπολέσει αὐτούς· ἀφελὼς οὖν τὸς βόας μετὰ αὐτοῦ, καὶ δώσω τῷ ἐργασαμένῳ καλῶς, καὶ ἐπιμελήσονται ὁ ἕργον αὐτοῦ. Τῷ γὰρ ἔχοντι, πάντι δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται. ἀπὸ τοῦ ὅτι μὴ ἔχοντος, καὶ ὁ δοκεῖ ἔχειν, ἀρδύσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ὁ Κύριος· Εἰ γὰρ μὲν, ἀγαθὸς ὢν, ἐκάλεσα αὐτοὺς, καὶ ἔδωκα αὐτοῖς, ἵνα ἐργασάμενοι ὅ ἀγαθόν, κτήσῃ τὴν ζωὴν καὶ αἰώνιον. αὐτοὺς δὲ ὁ ὀκνηρὸς με· καὶ αὐτοὺς ἀτιμάσθησεται. Καὶ ἀνδρῶν ἐν τιμῇ ὢν, καὶ σωθήκε· τῶν ἀσεβῶν τῶν κατ' ἐκείνους τοῖς κατήκοις τοῖς ἀσπύτοις, καὶ ὁμοιωθήσονται αὐτοῖς. καὶ, ὅτε ἡθελήσεν ἀλογίαν, καὶ μακρυωθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ἀφ' οὗ ἀρα; ὅτε ἡθελήσεν σωθῆναι ὅ ἀγαθὸν, διότι ἀνομίαν διελογίσαστο ἐπὶ τῇ καίᾳ αὐτοῦ, πῆξεν πάσῃ ὁδῷ ὅτε ἀγαθὸν, κακία δὲ καὶ πρῶτον χθίσεν. Μὴ ἀδικία τῷ Θεῷ; μὴ γένοιτο. Διὸ, ἀδελφοί, ἀποδοῦμεν ἀρετῆς ἐνώπιον αὐτοῦ σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Ὅτι αὐτῷ

αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τοῦ αἰῶνος. ἀμήν. A decet gloria in seculorum secula. Amen.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΚΘ.

PARÆNESIS XXIX.

Α Δελφοί, εἰάν τις τῶν ἀλαβερέων ἀδελφῶν ἐς τὴν σιναῶνα, ἢ παρὰ τὴν σκοτώσεως αὐτῶν ἡγομένης, ἀφῶν πῶς χαμαὶ, ἢ δὲ θαυμάζειν ἐπὶ τῷτο, ὅθεν καταπλαγῆται. δὲ τῶν μαλόν τῶ Θεὸν ἰκετεύει ὅς ὅλης διαποιίας, ὅπως σκεπάσῃ ἡμᾶς καὶ πάντα. Εἰάν γὰρ δουλώσωμεν αὐτῷ ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ, ἢ μὴ ἐὰς ἡμᾶς περιεσθῆναι ὑπὲρ δύναμιν, ἀλλὰ καὶ περιεσθῆντας ῥύσεται. Οὕτως γὰρ γέγραπται ἐν τῷ ψαλμῷ. τῷ ΤΨισον ἔδωκα καταφυγὴν σου. ἢ περιεσθῆντας πρὸς σὲ κακὰ, καὶ μὴ ἐγγίῃ ἐν τῷ σκλώματί σου. ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτῷ ἐντελεῖται πρὸς σὲ, ὅς ἀφῶν ἀλλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου. καὶ ἐπὶ χειρὶν ἀρῶσί σε, μήποτε περιεσθῶς πρὸς λίθον τῷ ποδῷ σου. ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιθήσῃ, καὶ καταπατήσῃς λέοντα καὶ δράκοντα. ὅτι ἐπὶ ἐμὲ ἤλπισε, καὶ ῥύσεται αὐτόν. σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ἔβλεπον ὁνομά μου. κεκραξέτω πρὸς με, καὶ ἐκ ακύσωμαι αὐτῷ. μετ' αὐτῷ εἰμὶ ἐν θλίψει. ὅς ἐλεῶμαι αὐτόν, καὶ δοξάσω αὐτόν. μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν, καὶ δέξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου. Καὶ πάλιν. οἱ πεποιθότες ἐπὶ Κύριον, ὡς ὅρος Σιών, ἢ σαλῶθῃσιν εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ πάλιν. νεώτερος ἐξ ἡμῶν, καὶ γὰρ ἐγγίσα, καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον, ὅθεν τὸ πῶς αὐτῷ ζητῶν ἄρετας. Ἡ μὲν οὖν σκότῳ γίνεται ὅς ἀναζέσεως δειμυπίας χολῆς καὶ ὅς χυμῷ πλεονάσαντος. τισὶ γὰρ καὶ ἐν τῷ σώματι ἀσθενείας καὶ ἀποιίας. Ἐστὶ δ' ὅτε καὶ ὁ Διαβόλος συσχελάζει ὅς τῶν ὁμοίων, ὅταν μὴ ἰσχύσῃ ἢ πρᾶξις ἢ λόγῳ ἠπῆσεν τὸν ἀδελφόν, ἵνα καὶ ἀφῶν ταύτης τῷ μηχαῖς καταχρύνας αὐτόν, ἀπελάσῃ τὸν σαδίσ. Ἀλλ' ὁ Κύριος οὐκ ἐὰς αὐτόν περιεσθῆναι ὑπὲρ δύναμιν, ἀλλὰ σιωπῶνως ἐπὶ αὐτῷ τὴν καρδίαν. Ἀλλά καὶ τῷτο ἔχῃ ἀπλῶς, ἢ ὅς ἔτυχον, ἐπιφέρεται τῷ ἀδελφῷ. ἀλλ' ὅταν ῥέμβασμὸς μὲνιδος ὑπομῶσιν αὐτῷ οἱ λογισμοί. Ἐτέρως γὰρ εἰς χεῖρας πρᾶξιδόται ὅς ἐχθρῷ καὶ Θεῷ συγχώρησιν, ὅς ἐπαρσεως. ὅταν ἐμπισθῶν ἐαυτὸν πῶς ἀπατηλοῖς λογισμοῖς ὅς ἐχθρῷ καὶ φησιν. ἰδὲ γέγονας δόκιμος πρᾶς πάντας ἀνθρώπους, καὶ οὐκ ἔστι ὁμοίος σοι τῷ ἐπὶ γῆς, καὶ ἔτερα τῷτον ὑψηλότερα, μαλόν γὰρ χα-

Β Ratres, si quis ex magis piis ac religiosis fratribus in Synaxe constitutus, aut inter deambulandum, vertigine ipsi obveniente, repente humi concidat; non in eo admirandum est, neque obstupescendum: sed potius toto corde ac mente orare oportet Deum, ut in omnibus nos protegat atque defendat. Nam si veraci corde servierimus ei, non finet nos tentari supra vires: quin & tentatos liberabit. Sic enim in Psalmo scriptum est: *Abisti Psal. 91.*
num posuisti refugium tuum: non accedent ad te mala, & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo; quoniam Angelis suis mandabit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis, & in manibus tollant te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Super aspidem & basiliscum ambulabis, & conculcabis leonem & draconem. Quoniam in me speravit, & liberabo eum: protegam eum, quoniam cognovit nomen meum. Clamabit ad me, & exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione. Eripiam eum, & glorificabo eum: longitudine dierum adimplebo eum, & ostendam illi salutare meum. Et rursus: Qui confidunt Psal. 125.
in Domino, sicut mons Sion: non commovebitur in aeternum qui habitat in Hierusalem. Et iterum: Junior fui, etc. Psal. 37.
nim senai: & non vidi justum derelictum, neo semen ejus querens panes. Atqui vertigo ex effervescencia acutæ cholæræ accidit, aut etiam ex abundantiore humore. Aliquibus autem & ex corporis debilitate atque languore. Interdum vero aliquid hujusmodi comparat atque molitur diabolus, quum nequeat vel opere vel sermone fratrem vincere; ut saltem hac machinatione confundens eum, repellat a stadio. Cæterum Dominus non finet ultra vires ipsum tentari; sed cito confirmabit cor ejus. At certe non simpliciter, neque casu impetum facit in fratrem; sed quum illius cogitationes distractionibus iracundiæ perturbantur. Alius autem in manus traditur inimici ex Dei permissione; idque ex elatione quadam, quando seipsum fallacibus inimici consiliis commiserit; & dicit: ecce præ omnibus hominibus magis probatus es, & non est ex iis, qui similis sit tibi super terram: aliaque his sublimiora, aut potius
N 3 gra-

- graviora . Præterea etiam recte facta sibi ipsi adscribens , & non Deo honorem deferens , tamquam a quo auxilium acceperit . Sic ergo in tentatoris manus traditur , ut correptus infirmitatem cognoscat suam , & non obliviscatur auxilii ejus , qui dicit : *Quando cuncta feceritis , dicite : servi inutiles sumus . Nam qui seipsum exaltat , humiliabitur* . Fieri enim nequit , ut qui in veritate Dominum diligunt , diaboli dominio potestatique subjiciantur . Siquidem diabolus agitare conatur atque commovere ; sed evellere radicatus non valet . Quemadmodum & in Job accidit : qui in manus quidem tentatoris traditus fuit ; sed non ausus est tentator attingere ipsum propter tutelam Dei ; quamvis etiam potestatem a Deo accepisset utendi eo , sicut voluisset , salva tamen anima justi : nam vicit justus adversarium solo amore ac desiderio , quo vere in Deum ferebatur . Datus porro & Apostolo est stimulus Angelus Satanæ : sed illum devicit per eum , qui dilexit ipsum , Dominum nostrum Jesum Christum , quem mente continebat in caritate perfecta . Neque enim ægrotare secundum carnem est succumbere , sed in tentationibus non probatum inveniri . Videmus quippe , ne in porcos quidem inimicum potestatem habere citra permissionem divinam . Ego quidem alium virtutis amore in columna constitutum adspexi . Putasne si potestatem tollendi quos vellet , haberet ; talem ipse è vestigio una cum columna non detraхisset ? Unde novimus contusam esse potentiam ejus per virtutem pretiosæ crucis Salvatoris nostri Jesu Christi . Ne ergo pertimescas serve Christi , nec conturbentur cogitationes tuæ ; neque recedas a loco , ubi proficis in Domino . Credimus enim ei , qui dixit : *Vestri autem etiam capilli capitis omnes numerati sunt* .
- Luc. 17. *Matth. 23. Luc. 14.* Et : *ecce dedi vobis potestatem calcandi super serpentes & scorpiones , & super omnem virtutem inimici , & nihil vobis nocebit* .
- Job. 1. *Job. 2.* *Sagittæ enim parvulorum factæ sunt plagæ eorum , & infirmatæ sunt contra eos lingua eorum* . Quando ergo in varias incideris tribulationes , non te ignavum præbueris ; quum dicat Propheta : *Domine , in tribulatione memores tui fuimus* .
2. Cor. 12. Et : *Multæ tribulationes justorum , & ex omnibus hisce liberabit eos Dominus* . Unde & in alio loco dicit : *Respicite in veteres generationes , & videte , quis credidit Domino , & confusus est ? Aut quis permansit in timore ejus , & derelictus est ? Aut quis invocavit eum , & de-*
- A χαλεπώτερα . ἄμω δὲ καὶ ἐπιγράφων ἑαυτῷ τὰ κατορθώματα , καὶ ἔχι τῷ Θεῷ προσφέρων τὴν ἡμῶν ὡς ὑπὲρ αὐτῶ βοηθεῖν . Οὕτως οὖν παραδίδοται εἰς χεῖρας τῷ πειράζοντι , ἵνα παροδύνηται ἐπιγινῶσκει τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ , καὶ μὴ ἐπιλανθάνηται τὴν βοήθειαν τοῦ ἐπιπόντου . ὅταν πάντα ποιήσῃτε , λέγετε , ἀχρεῖοι ὄντες ἐσμεν .
- B Οἱ γὰρ ὑψώθη ἑαυτὸν , ταπεινωθήσεται . Ἀδύνατον γὰρ ὅτι , τὰς φοβημένους τὸν Κύριον ἐν ἀληθείᾳ κατακυριωθήναι ὑπὸ τοῦ Διαβόλου . ὁ μὲν οὖν Διαβόλος ἐπιχειρᾷ τὸ σαλεύειν , ἀλλ' ἐκλείσσει αὐτὸν ἡ ἰσχύς . Καθ' ἃς ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰωβ . Πῦρ ἐδόθη μὲν εἰς χεῖρας τῷ πειράζοντι , ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ ἐπιτροπῆς . καὶ λαβὼν ἔξουσίαν παρὰ τοῦ Θεοῦ χρησάμενος αὐτῷ , καθὼς αὐτὸν βεληνῇ , δίκη καὶ τῇ ψυχῇ τῷ δικαίῳ . ἐνίκησε γὰρ ὁ δίκαιος τὸν Ἀντίπαλον , μόνον τῷ πονηρῷ , ὃν ἔχει πρὸς τὸ Θεὸν ἐν ἀληθείᾳ . Ἐδόθη ὅτι καὶ τῷ Ἀποστόλῳ σκόλοψ , ἄγγελος Σατανᾶ . ἀλλ' ὑπενίκησε αὐτὸν ἡ ἀγαπήσαντος αὐτὸν Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ , ὃν ἔχει ἐν τῇ ψυχῇ ἐν τελείᾳ ἀγάπῃ . Οὐδὲ γὰρ ὁ ἀσθενῶν ἐστὶ κατὰ σὰρκα , ἡγήμενος . ἀλλὰ ὁ ἐν τοῖς πειρασμοῖς ὁρᾷ τὴν ἀσθενήσαντα , ἀδύνατον . Ὁρᾷ μὲν γὰρ ὅτι ὁσθ' ἐστὶ κατὰ χοίρων ἔχει τὴν ἔξουσίαν ὁ ἐχθρὸς , δίκη καὶ τῷ Θεῷ συγχωρήσεως .
- C Εἰ γὰρ ἐθεασάμην ἄλλον ἐπὶ τῷ ἐσθ' ἐνεκεν ἀρετῆς . ἄραγε εἰ ἔχει ἔξουσίαν ἐλεῖν ὃς ἐβύλετο , ὃς ὡς αὐτὸν κατέσφα αὐτὸν σὺν ἰσχύϊ κίονι ; Ὁ δὲ γνωρίζων , ὅτι τέθλαται αὐτὸν ἡ ἰσχύς αὐτοῦ τῆς δυναμείας τοῦ τιμίου σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . Μὴ οὖν φοβῆ , δόλε Χριστῷ , μηδὲ παραστέτωσάν σε οἱ λογισμοί σου , μηδὲ ἀποστήσῃς τὸ πνεῦμα , ἐνδοξαζόμενος ἐν Κυρίῳ .
- D Πιστεύομεν γὰρ τῷ εἰρηκότι . ὑμῶν ὅτι καὶ αἱ τείχεις τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡεμαρτημέναι εἰσὶν . Καὶ , Ἰδοὺ , δέδωκα ὑμῖν τὴν ἔξουσίαν τῷ πατρὶ ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων , καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν ἐχθρῶν . καὶ ὁσθ' ἐν ὑμῶν ὃς μὴ ἀδικήσῃ . βέλῃ γὰρ νηπίων , ἐλθρήσονται αἱ πληγαὶ αὐτοῦ . καὶ ἔξουθενήσονται ἐπ' αὐτὸς αἱ γλώσσαι αὐτοῦ . ὅταν οὖν περὶ ἐσθ' ἐν τοιαύταις θλίψεσι , μὴ ραθυμέη , τῷ Προφήτῃ λέγοντος . Κύριε , ἐν θλίψει ἐμνήσθημί σου . Καὶ , πολλὰ αἱ θλίψεις τῷ δικαίῳ , καὶ ἐκ πᾶσιν αὐτοῦ ῥύσεται αὐτὸς ὁ Κύριος . Ὁ δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει . ἐμβλέφατε εἰς τὰς ἀρχαίας γραφάς , καὶ ἴδετε , τίς ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ καὶ καταχύνθη ; ἢ τίς ἐνέμενε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη ; ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτὸν ,

αὐτὸν, ὃ ὑπερεῖδεν αὐτόν; Διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, καὶ ἀφίησιν ἀμαρτίας, καὶ σώζει ἐν χρησμῷ θλίψεως. Οἱ ἔν φόβος τοῦ Θεοῦ, πύργος ἐστὶν ἰσχύος ἀπὸ ποσώπας ἐχθρῶν. Μὴ οὖν κατέλθῃς τῷ πύργῳ, καὶ ἔμῃ ἀλώῃς. Ἀλλὰ πρὸς τὸν φιλανθρωπῶ, σὺν τῷ Προφῆτῃ, βοᾷν πρὸς τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ. Ἐπὶ σοι, Κύριε, ἠλπισα, μὴ καταχλωδεῖν εἰς τὴν ἀνάστασιν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥύσαι με, καὶ ἔξελε με. κλῖνον πρὸς με ὅ ἔσθαι σου, τὰ χυμῶν ἔξελείψαι με. Ὡς μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν, καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς ἔσθαι με. ὅτι κραταύωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ, ὃ ἕνεκα τῆς ὀνόματός σου ὁδηγήσῃς με ὃς ἀφ' ἐχθρῶν μου. Ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἧς ἐκρυφαί μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, Κύριε. εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι ὃ πνεύμα μου, ἐλυβώσω μου, Κύριε ὁ Θεός τῆς ἀληθείας. Ὅπως καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς ἡμᾶς, ὃς γεγραμμένοι ἔσονται· ἐγὼ ἔσομαι ῥῆσός σου, καὶ οὐκ ἐγκαταλίπω σε, ὁ δὲ ὑπερόψομαι σε. Ἰσχυε καὶ ἀνδρείου. Καὶ πάλιν λέγει· μὴ φοβηθῇς ἀπὸ ποσώπας αὐτῶν, μηδὲ δειλιάσης ἐνώπιον αὐτῶν, ὅτι ῥῆσός σου εἰμι, λέγει Κύριος, τῷ ἐξαρεῖσθαί σε. Εὐχαριστῶν ἔν τῇ φιλανθρωπίᾳ αὐτοῦ, πρὸς αὐτὸν λέγων· ὡς εἰς ἀνετράπλω ἔπεσόν, καὶ ὁ Κύριος ἀντελάβετό μου. ἰσχύς μου καὶ ὑμνηοίς μου ὁ Κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας πάντων αἰώνων. ἀμήν.

A & despectus illum? Quoniam misericors & miserator est Dominus, & remittit peccata, salvatque in tempore tribulationis. Timor ergo Domini, turris fortitudinis est a facie inimici. Ne ergo turrim diruas: atque ita non capieris. Verum ad benignissimum accede Deum, una cum Propheta ad ipsius clamans bonitatem: In te Domine speravi: non confundar in aeternum: in iustitia tua libera me, & eripe me. Inclina ad me aurem tuam, accelera ut eripias me. Es to mihi in Deum protectorem, & in domum refugii, ut salvum me facias. Quoniam fortitudo mea, & refugium meum es tu: & propter nomen tuum deduces me, & enutries me. Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt mihi: quoniam tu es protector meus, Domine. In manus tuas commendo spiritum meum: redemisti me, Domine Deus veritatis. Ut & ipse quod scriptum est, ad nos dicat hoc modo: Ego ero tecum, & non deseram te. Viriliter age, & confortare. Rursusque ait: Ne timueris a facie eorum, neque paveas coram ipsis: quoniam ego tecum sum, dicit Dominus, ut eripiam te. Gratias ergo bonitati ejus agens, procide coram eo, dicens: Impulsus everfus sum, ut caderem, & Dominus suscepit me. Fortitudo mea, & laudatio mea Dominus, & factus est mihi in salutem. Ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

Psal. 31.

Jof. 1.

Hierem. 1.

Psal. 118.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Α.

A Ταπεινὲ ἀδελφε, εἰς τύχης προκοπῆς, ὥστε σε εἶναι ἐν τῷ ἄνω βαθμῷ, μὴ ἐπιλαθῇς τὴν ταπεινοφροσύνην. ἵνα εἰς ποτε συμβῇ σοι καταβῆναι ἐν βαθμῷ, ὅς τις τῆς ὑπόδου, καὶ ἔμῃ πείσῃς πλάμα ἑξαίσιον. Τῷ γὰρ συμβαίνει ἕως οὗ τῆς ἰδίας ἀγνωμοσύνης, ἐν ᾧ μὴ σωιεύει τὴν δωρησάμενον αὐτοῖς τὴν χάριν. Εἰ γὰρ ἐπέγνωσαν τὴν ἀπεργεῖν, οὐκ ἂν πρήκασαν πάντες ποταμοὺς αὐτοῦ. καὶ εἰ μὴ πρήκασαι, οὐκ ἂν πρέπεσον. καὶ ὡς γεγραπται· ὁ ὑψων ἐαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινὸς ἐαυτὸν ὑψώσεται. Διὸ καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ λέγει· εἶδον τὴν ἀσεβῆ ὑπερυψώμενον, καὶ ἐπαυρόμενον ὡς πᾶς κέδρος ἐν Λιβάνῳ. καὶ πρὸς ἡλθον, καὶ ἰδὼς οὐκ ἦν· καὶ ἐξήγησα αὐτὸν, καὶ ἔχον δόξαν οὐκ ἦν. Φύλασσε ἀκακίαν, καὶ ἴδε δόξαν σου,

E Crassime frater, si promotus fueris, ut in supremo consistas gradu, cave obliviscaris humilitatis: ut si quando tibi e gradu descendere contigerit, viam invenias, & non inopinato casu corruas. Hoc quippe aliquibus ex propria accidit ingratitude atque inscitia, dum eum non agnoscunt, qui ipsis donavit gratiam. Nam si benefactorem agnovissent, non ejus mandatis inobedientes se praeberent: & si non inobedientes fuissent, non sane excidissent: quemadmodum scriptum est: Qui seipsum exaltaverit, humiliabitur; & qui seipsum humiliaverit, exaltabitur. Ideo & in Psalmo ait: Vidi impium superexaltatum & elevatum, sicut cedros Libani: & transivi, & ecce non erat: & quasiivi eum, & non est inventus locus ejus. Custodi innocentiam, & vide aquitatem:

Matth. 23.

Luc. 14. 18.

Psal. 37.

- tem : quoniam sunt reliquiae homini pacifico .
 2. Pet. 5. Rursusque dicit : Dominus superbis resistit ,
 Rom. 12. humilibus autem dat gratiam . Ideo & per
 Apostolum admonet , dicens : Non alta
 sapientes , sed humilibus consentientes . Alibi-
 Eccli. 1. que dicit : Non te ipsum exaltes , ne forte
 cadas , & adducas animam tuam dedecus , &
 revelet Dominus occulta tua , & in medio
 synagoga elidat te : quoniam non accessisti
 cum timore Domini : & cor tuum plenum
 est dolo . Propterea , fratres , studeamus
 humiliare animas nostras coram Domino ,
 ut nos exaltet in tempore visitationis . Ip-
 sal. 113. se enim est , qui suscitavit a terra inopem ,
 & de stercore erigit pauperem . Quicumque
 enim seipsum ob pietatem sponte humi-
 liare noluerit , humiliabitur invitus . Quo-
 Job. 12. niam & in iusto Job scriptum reperitur :
 Apud ipsum est potentia & fortitudo : ipsi
 scientia & intellectus . Qui ducit consilia-
 rios captivos ; iudices autem terrae rapit in
 stuporem . Qui collocat reges super sedes ,
 & praecingit balthreo lumbos eorum . Qui
 sacerdotes captivos emittit , dynastas autem
 terrae evertit . Qui commutat labia fide-
 lium ; intelligentiam vero senum cognovit .
 Qui ignominiam effundit super principes ;
 humiles autem sanitati restituit . Diligamus
 igitur humilitatem carissimi : quoniam ip-
 se dixit : Tollite jugum meum super vos ,
 Matth. 11. & discite a me : quoniam mitis sum , &
 humilis corde : & invenietis requiem anima-
 bus vestris . Jugum enim meum suave est ,
 & onus meum leve . Etiam benedicite ,
 etiam glorificate , etiam misericors , etiam
 amator hominum optime : valde jugum
 tuum suave est , & onus tuum leve om-
 nibus accedentibus ad serviendum tibi in
 vero corde . Quoniam te decet gloria &
 potentia ac fortitudo in secula seculorum .
 Amen .

QUOD CHRISTIANUM OPOR-
 TEAT ESSE LONGANIMEM, ET
 IMMEMOREM INJURIARUM.

PARÆNESIS XXXI.

Siquae acerbitas acciderit , non quidem
 est pessimum id contigisse ; sed grave
 admodum & horrendum persistere in acerb-
 itate . Frater , si in tua absentia contigerit tibi
 ab aliquo maledici & obtrectari ; veneritque
 alius qui renunciaret tibi , fratrem quemdam in
 te maledicta & convicia contulisse , tu ut pru-
 dens

Aτητα , ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνδρώπων εἰρῶ-
 κῶ . Καὶ πάλιν λέγει . Κύριος ὑποσηφάνοις ἀν-
 τιπάσει , ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν . Διὸ καὶ
 ἀπὸ τοῦ Ἀποστόλου ἀγγέλλει , λέγων . μὴ τὰ
 ὑψηλὰ φρονῶντες , ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς σωμαπα-
 γόμενοι . Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει . μὴ ὑψώσης σεαυ-
 τὸν , ἵνα μὴ πέσῃς , καὶ ἐπαγάνῃς τῇ ψυχῇ
 σου ἀτιμίαν . καὶ ἀποκαλύψει Κύριος τὰ κρυπτά
 σου , καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ σε .
B ὅτι ἐπὶ προσῆλθες φόβῳ Κυρίου . καὶ ἡ καρδιά
 σου πλήρης δόξης . Διὸ , ἀδελφοί , συνεδίσταμεν
 ταπεινώσαι τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς ἐναντίον Κυρίου ,
 ὅπως ὑψώσῃ ἡμεῖς ἐν καρῶν ἐπισκοπῇς . Αὐ-
 τὸς γὰρ ὅστις , ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχοὺς , καὶ
 ἀπὸ κοπείας ἀνυψῶν πένοντες . Οἷς τις γὰρ ἐ-
 βέλετο ἐαυτὸν ταπεινώσαι δι' ὁσέβειαν ἐκκοίως ,
C ἀκαιοῖς ταπεινῶται . Διότι καὶ ἐν τῷ δικαίῳ
 Ἰωὴ λέγεται . πρὸς αὐτῶν κράτος καὶ ἰσχύς .
 αὐτῶν ἐπιστήμη καὶ σωσεις . διὰ τὸν βελούτων
 ἀχμαλώτους , καὶ τὸν γῆς ἔξέστησε . καδι-
 σάνων βασιλεῖς ἐπὶ θρόνων , καὶ διεξέσωσε ζωνῶν
 ὁσφύας αὐτῶν . Ἰλαποσέλλων ἱερεῖς ἀχμαλώ-
 τες , δυνάστες δὲ γῆς κατέσρεψε . ἀλλὰ ὡς
 χεῖλη τριῶν , σύνεσιν δὲ πρὸς δουτέραν ἐγνώ . ἁ-
 χέων ἀτιμίαν ἐπὶ ἀρχοντας , ταπεινὸς δὲ ἰά-
D σατο . Ἀγαπήσωμεν οὖν τὴν ταπεινοφροσύνην ,
 ἀγαπητοί . ὅτι αὐτὸς εἶρηκεν . Ἀγαπᾶτε τὸν ζυγόν
 μου ἐφ' ὑμᾶς , καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ , ὅτι πραῖός
 εἰμι , & ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ , & ἀμείβεσθε ἀνά-
 παυσιν τῆς ψυχῆς ὑμῶν . ὁ γὰρ ζυγός μου χρη-
 στός , & ὁ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι . Ναί , ἀλο-
 γημύς . Ναί , δεδοξασμύς . Ναί , ἐλεήμων . Ναί ,
 φιλάνθρωπε , ἀγαθὲ . Σφόδρα ὁ ζυγός σου χρη-
E στός , & ὁ φορτίον σου ἐλαφρόν ἐστι ἐπὶ πάσι
 τοῖς προσερχομένοις δαλῶναι σοὶ ἐν ἀληθείᾳ
 καρδίᾳ . ὅτι σοὶ πρέπει ἡ δόξα καὶ ὁ κράτος
 εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων . ἀμήν .

ΟΤΙ ΔΕΙ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΝ
 ΜΑΚΡΟΘΥΜΟΝ ΚΑΙ
 ΑΜΝΗΣΙΚΑΚΟΝ ΕΙΝΑΙ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΛΑ.

Eἂν συμβῇ τιμία , καὶ κάκιστοι μὲντοι συμ-
 βῆναι . χαλεπὸν δὲ & δεινὸν δὲ ἐμμεναι
 τῇ τιμίᾳ . Ἀδελφε , εἰ ἀπὸ τοῦ σου , συμβῇ
 σοὶ λοιδορηθῆναι ὑπὸ ζωνος , & ἐλθὼν ἕτερος
 ἀπαγγεῖλή σοι , ὅτι ὁ δεῖνα ἀδελφὸς ἐλοιδο-
 ρησέ σε , σὺ ὡς σοφὸς ἐπίγνωθι , τίνας ἢ ὑπο-
 βολή ,

βολή, καὶ μὴ πικρανθῆς καὶ ἡ ἀδελφὴ σου. Εἰπέ δὲ καὶ τῷ μνηύσαντι ἕτως· εἰ καὶ ὑβρίσῃ με, ἀλλὰ ἀδελφός μου τυγχάνει, καὶ γὰρ ἄξιός εἰμι ὑβρίσεως. πολλὸν ὅτι ἀπὸ αὐτοῦ με ὑβρίσεν, ἀλλὰ τὸ πρὸς ἐχθρὸς πρὸς ἐκείνῳ, ὅπως ἐχθρὸν βάλλῃ μετὰ τὸν ἡμῶν. Οὗ δὲ Κυρίου καταργήσῃ τὸ Πονηρόν· τὸ δὲ ἀδελφὸν ἐλεήσει, καὶ ἡμᾶς μὴ ἐγκαταλίπη. Εἰς πάλιν καὶ εἰς πρὸς ὅσον ὑβρίσῃς, μὴ χαλεπαίνῃς ἐπὶ τῷ, μηδὲ ταχέως κινήσῃ τῷ θυμῷ. Εἰς δὲ πρὸς κακῶν συμβῇ ὑβρίσῃς, μὴ θυμώμεθα σκληροκαρδιοὶ, ἀλλὰ μᾶλλον διορθώσωμεν τὸ πᾶσι. Εἰ δὲ κατὰ ἡμῶν ἡ ἐχθρὴ, συμβῇ τῷ, σὺ ὡς ἐπιστάμενος τὸ ἔργον, μὴ χαλεπαίνῃς καὶ ἡ ἀδελφὴ σου. Εἰς γὰρ ὑβρίσῃς ἀνθυβρίσῃς, διώσῃς ἑαυτὸν ὑβρίσας. ὡρῶν μὲν, ὅτι ὑβρίσῃς, ὅτι ἡνεγκας μακροθύμως· δεύτερον δὲ, ὅτι ἀναδῷς χρηστόμενος ἀντελοιδόρησας. Οὗταν οὖν συμβῇ σὺ λοιδορηθῇς ἀπὸ τίνος, μὴ θυμώσῃς εἰς ὀργήν· ἀλλὰ ὡς δὲ μετὰ τὴν πρὸς χεῖρ ἐν σεμνῷ γέλωτι ἐν σεαυτῷ, μετὰβαλλε τὸ θυμὸν σου εἰς εἰρήνην. Ἀλλ' ἐστὶ καὶ γέλωτος ἀνάπληον θυμὸν τῷ ἑτέρῳ· ἀφρων γὰρ, φησὶν, ἐν γέλωτι ὡρᾷ κακὰ. Οὐ πρὸς ἐκείνους δὲ φημι, ἀδελφοί· ἀλλ' ἵνα, ὡς καλὸς καὶ δοκίμος ἰατρός, συγκεράσῃς τὸ φάρμακον τὸ ἀγάπης, ἐν τῷ σιμωδέσῃ τὴν εἰρήνην. ὡρᾷ γὰρ ὡρᾷ καὶ σβέννυσιν. Οὗτι καὶ δὲ γέλωτος, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἀγάπης καὶ σεμνότητος καὶ τὸ μακροθυμίας κατὰ τὴν θυμικὴν Δάμονος τὴν ὀργήν. Γέλωτος γὰρ· ὀργὴ ἀνδρὸς, διακρούσῃ Θεὸς κατεργάζεται. Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ἡ γὰρ ῥοπή τὸ θυμὸν αὐτοῦ, πρὸς αὐτῷ. Εἰ δὲ καὶ ὁ ἀδελφός σου ὅτι οὐκ οἰκοδομεῖται, ἐν τῷ σε μετὰ δὲ, τῷ μὴ κατακυβερτῇ ἀπὸ τῷ θυμῷ, πάντως ὅπως πρὸς ἀδελφόν σου. Τὸ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ εἰπόντος· εἰς πρὸς φέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιάζειον, καὶ καὶ μνησθῇς ὅτι ἔχει τι ὁ ἀδελφός σου κατὰ σε, ἀφες τὸ δῶρόν σου ἑμπαροῦν τῷ θυσιάζειον, καὶ ὑπάγε, ὡρᾷ ἀφ' ἡμῶν τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ πρὸς ἐλθὼν πρὸς φέρῃς τὸ δῶρόν σου. Καὶ ἀπὸ τὸ Ἀποστόλου πρὸς ἀγαπᾷ, λέγων· εἰρήνην διώκετε μὲν πάντων, καὶ τὸ ἀγασμόν, ὅς χωρὶς ὁδοῦ οὐ φεταὶ τὸ Κυρίου. Καὶ μὴ διδάξῃ σε ὁ Πονηρὸς λέγειν· καὶ λυπῶμεν ὑβρίσῃς, ἀλλ' ὅτι ὑβρίσῃς με πρὸς τὸ ἀδελφόν. Τὸ πρὸς παρὰ σε δὲ Κυρίου; πρὸς οὖν ἀπέλιπες τὸ ὅπλον σου, στρατιώτα Χριστῷ; φημι δὲ πρὸς τὸ σαυρῷ· σαυρὸς δὲ ὅτι παπίνωσις.

Tom. II.

κα-

A dens agnosce, cujus ista sit suggestio, & ne adversus fratrem tuum exacerberis. Quin & ei qui te certiozem fecit, sic responde: quamvis contumeliis me confectus sit, frater tamen meus est; ego vero conviciis sum dignus. Verumtamen non ex seipso contumelia & ignominia me affecit; sed hoc inimicus machinatus est, ut inimicitias inter nos spargeret. At Dominus malignum destruet; fratris autem miserebitur, & nos non derelinquet. Sin autem & in faciem rursus dictæ tibi fuerint contumeliæ, ne succenseas atque indigneris, neque cito mente commovearis. Sin porro & de malo aliquo contigerit in nos convicia spargi, ne simus duri corde, sed potius lapsum atque erratum corrigamus. At si inimici suggestionem hoc acciderit, tu velut conficius operis, ne indigneris adversus fratrem tuum. Nam si contumeliis affectus, contumeliam rependas, duplici teipsum contumelia afficis: primum quidem, quod contumeliose tractatus, non patienter ac longanimitate tuleris: deinde vero, quod impudenter usus, vicissim maledixisti & conviciatus es. Quando ergo contigerit te conviciis ab aliquo onerari, ne excandescas ira; sed mox labiis placide graviterque subridens in teipso, iracundiam in pacem converte. Cæterum est etiam risus, qui excitat proximum ad iracundiam. Nam *stultus*, inquit, *in risu operatur mala*. Verum non de illo dico, fratres: sed ut tamquam bonus & probatus medicus, caritatis admisceas pharmacum in vinculo pacis. Ignis enim ignem non exstinguit. Alioquin ridendum non est, sed ut caritate, gravitate, ac longanimitate, iracundi dæmonis iram reprimas. Nam scriptum est: *Ira viri, justitiam Dei non operatur*. Alibique dicit: *Momentum enim furoris ejus, ruina ipsi*. Si porro & frater tuus, dum leniter arrides, non ædificatur; ne vincatur ab ira, adnitamur modis omnibus curare fratrem: quum dicat Dominus & Salvator noster Jesus: *Si offeras munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quod frater tuus habet aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum ante altare, & vade primum, reconciliare fratri tuo: & tunc veniens offer munus tuum*. Et per Apostolum admonet, dicens: *Pacem sectamini cum omnibus, & sanctimoniam: sine qua nemo videbit Dominum*. Et ne doceat inimicus improbus dicere: non tristior de contumelia qua affectus sum; sed quod in præsentia fratrum me conviciis exceperit. Hoc te conturbat serve Domini? Sed ubi arma tua reliquisti, o miles Christi? Dico autem de cruce, quæ crux est humilitas; sicut

Proverb. 10.

Jacob. 1.

Eccli. 1.

Matth. 5.

Hebr. 12.

Rom. 12.

Philipp. 2. sicut scriptum habetur : *Humiliavit semetipsum , factus obediens usque ad mortem , mortem autem crucis .* Vis , ostendam tibi , frater , quod cum gratiarum actione debemus omnia sustinere , quæcumque pro Christo nobis illata sunt ? Christus est vita nostra , & salus animarum nostrarum . Qui ergo pro Christo patitur , pro sui ipsius salute & vita paritur . Ostendam vero tibi & per similes nobis passibiles homines , quod per humilitatem grati acceptique Deo fuerint . Primumque tibi ab iis , qui secundum carnem ambulant , producam exemplum : deinde ad eos , qui spiritualiter vitam duxerunt , transibimus . Contumelia affectus es ? Mente pugilum certamen perpende . Verum omisis illis qui secundum carnem ambulant , veniamus ad eos qui secundum spiritum . Quando fugit David a facie Absalon filii sui ; nonne egressus Semei , contumeliis excepit Regem David in conspectu omnium , qui comitabantur ipsum ? Num seorsim maledicebat Regi , ut dicere quis posset , quod ea de causa patienter ac longanimiter contumeliam Rex tulerit ? Et non solum maledicebat ; sed etiam execrabatur ; ac lapides in Regem projiciebat : ita ut quidam ex veris amicis Regi diceret : *Quare maledixit canis hic mortuus domino meo Regi ? Vadam , & amputabo caput ejus . Rex autem ad eum : quid mihi , & vobis , filii Sarvia ? Sinite eum maledicere mihi : Dominus enim dixit ei , ut malediceret David . Et quis ei dixerit , quare sic fecisti ?* Rursusque ait : *Si forte respiciat Dominus humilitatem meam , reddatque mihi bona pro maledictione ejus in die ista .* Vides carissime , quod in humilitate servierint iusti Domino ? Si porro Rex & Propheta quum esset , tantum studium & humilitatem exhibuit ; quales oportet esse mendicos & peccatores ? Revolve simul etiam mente , ipsius David oblivionem injuriarum erga Saul . *Quare & nos , fratres , longanimitatem colamus , alter alterius onera portantes .* Quis enim est miles , qui dum suum aspicit commilitonem ab adversariis comprehensum , non decertet ac pugnet cum adversariis , ut commilitonem suum è manu eorum , qui captivum cum ducunt , eximat atque recuperet ? Quando autem eximere eum nequierit , tunc plorat & lamentatur , memor sodalis sui atque amici . Nonne multo magis debemus nos pro invicem ponere animas nostras ? Quum Dominus & Salvator noster Jesus Christus dicat : *Major*

Ibid.

Galat. 6.

Joan. 5.

A καθὼς γέγραπται· ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν , θλώμενος ὑπὸ ἥκοος μέλει θανάτου , θανάτου ὃ θανάτου . Θέλεις , ὑποδείξω σοι , ἀδελφε , ὅτι ὑφείλομεν ἀχαρίστως ὑπομεῖναι πάντας , ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ ἡμῖν ὑπὲρ Χριστοῦ ; Χριστός ἐστιν ἡ ζωὴ ἡμῶν , καὶ σωτηρία τῆς ψυχῆς ἡμῶν . Οἱ ἔν τῷ πάσῃ ὑπὲρ Χριστοῦ , ὑπὲρ τῆ ἑαυτοῦ σωτηρίας καὶ ζωῆς πάσῃ . Δείξω σοι ὅτι ὅτι πάντες ὁμοιοπαθεῖν ἡμῖν ἀνθρώπων , ὅτι ἄλλοι τὸ ταπεινοφροσύνης Θεοῦ ἀνθρώπων . Ἄγω δὲ σοι παραδειγμα τῆς σαρκὸς καὶ σαρκὸς πατῶντων ὑπόδεγμα· ἔπειτα διελθούμεθα ἐπὶ πάντων ταπεινοφροσύνης . Ὑπερέβη ; ἀναλόγισαι τὰς πύκτας . Εἰσώμεν ὃ τὰς σαρκὸς καὶ σαρκὸς , καὶ ἐλθώμεν ἐπὶ πάντων ταπεινοφροσύνης . Οἱ τὸ ἀπεδίδρασκε Δαβὶδ ἀπὸ τοῦ σώματος Ἀβουσαλὼν ὃ ὑπὸ αὐτοῦ , ἔχον ὅτι ἐλθὼν Σαμὲλ ἐλοιδορεῖ τὴ βασιλείαν Δαβὶδ ἐνώπιον πάντων τῶν συμπορευομένων αὐτοῦ ; Μὴ κατὰ μόνους ἐλοιδορεῖ τῷ βασιλεῖ ; ἵνα εἴπῃ τις , ὅτι ἕνεκα τῆς ἡγεσίας τῆς ὑβρι τοῦ μακροθύμου . Ἀλλ' ὃ μόνον ἐλοιδορεῖ , ἀλλὰ καὶ ἐκατήρατο , καὶ ἐλίθαζε τὴ βασιλείαν . ὥστε καὶ λέγει ἵνα τῶν γνησίων φίλων τῷ βασιλεῖ , ἵνα τὴ καταρῶν ὁ κύων ὁ πενηκὼς ἔτος τὸ κύριόν μου τὴ βασιλείαν ; ἄλλοι ὅτι ἐλθὼν Σαμὲλ , καὶ ἀφελὼν τὴ κεφαλὴν αὐτοῦ . Οἱ ὃ βασιλεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν· τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ Σαρρίας ; ἀφετε αὐτὸν ἔως καταρῶσάί με , ὅτι Κύριος εἶπε αὐτοῦ καταρῶσαί τὴ Δαβὶδ . καὶ τίς ἐρεῖ αὐτοῦ , τί ὅτι ἐποίησας ἔως ; Καὶ πάλιν εἶπεν· εἰπὼς ἴδοι Κύριος τὴ ταπείνωσίν μου , καὶ ἀντιτρέψῃ μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατὰρας αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ . Ὅρα , ἀγαπήτε , ὅτι ἐν ταπεινοφροσύνῃ ἐδύλασται οἱ δῖχοι τῷ Κυρίῳ . καὶ εἰ βασιλεὺς καὶ κοροφῆτης ὑπάρχων ποσῶν ἐνεδείξατο σωθῆναι καὶ ταπεινοφροσύνην , ποσῶν δὲ ὑπάρχειν τὰς πύκτας καὶ ἀμαρτωλούς ; Ἀναλόγισαι ἅμα καὶ αὐτὸς τὴ Δαβὶδ πρὸς Σαὺλ ἀμνηστικαίαν . Καὶ ἡμεῖς οὖν , ἀδελφοί , μακροθυμήσωμεν , ἀλλήλων τὰ βάρη βασάζοντες . Τίς γὰρ ὅτι στρατιώτης , ὁ θεωρήσας τὸ συστρατιώτῳ αὐτοῦ συλληφθέντα ὑπὸ τῶν ὑπεναντίων , καὶ ἔχον ἀγωνίζεσθαι καὶ πολεμεῖν τὰς ὑπεναντίας , ὅτι ἐλθέτω τὸ συστρατιώτῳ αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τῶν ἀρχμαλωτευσάντων αὐτόν ; ὅταν ὃ μὴ διωκθῇ ὅτι ἐλθέτω αὐτόν , τότε κλαίει καὶ κόπτεται μιμησκόμενος τῷ ἐτάρῳ . Οὐ πολλοὶ μάλλον ὀφειλέται ἐσθλῇ ἡμεῖς ὑπὲρ ἀλλήλων δεῖναι πᾶς ἑαυτοῦ ψυχῆς ; Τῷ Κυρίῳ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰπόντος· μείζων ταύτης

της οὐκ ἔστιν ἀγάπη, ἵνα τις θῇ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῆς φίλων αὐτοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῆς αἰώνων, ἀμήν.

A hac non est caritas, quam ut animam quis ponat pro amicis suis. Ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

ΠΕΡΙ ΠΑΘΩΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΔΒ.

ΑΝὴρ ἐν ἀμελείᾳ διάγων πᾶς ἡμέρας αὐτοῦ, ἑαυτὸν ἀπατᾷ, παντελὸς μὴ ἐνδυμνιῶν πρὸς τῆς ἀγαθῶν, ὧν ἡτοίμασεν ὁ Κύριος τοῖς δικαίοις, μηδὲ τὴν κολάσεως τὴν ἡτοιμασμένην τοῖς ἀμαρτωλοῖς. ἀλλ' ἀφόβως ἑαυτὸν ποιμαίνει. Ἐν τῷ ποιεῖν κατεργάζεται ὁ πονηρὸς πᾶσαν ἐπιθυμίαν σαρκικὴν. καὶ ἔδυναται νοῆσαι ὁ ποιῆτος, ὃν ἔχον οὐδὲ πύλη πόλεως τὰς εἰσπορευομένας καὶ ἐκπορευομένας δι' αὐτῆς. ἡ γὰρ ἐπιθυμία εἰσελθούσα εἰς τὴν διανοίαν αὐτοῦ, κατεκάλυψεν αὐτὸς τὰς ὀφθαλμούς. Τοῖς δ' ἀγωνισαῖς ἀσφόδρως πολεμεῖ ὁ ἐχθρὸς. καὶ πρὸς μὲν ἔστω τελεσθῆναι τὴν ἀνομίαν, σμικρύνει αὐτὴν ὁ ἐχθρὸς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ σφόδρα. μέγιστα δ' τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ἡδονῆς, τοσούτο σμικρύνει αὐτὴν, ὃν ἔχον ἐκχύσει ὡς ποτήριον ψυχρὸν εἰς τὸ ἔδαφος. τὸ αὐτὸν ἔχον σμικρύνει ὁ Πονηρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν ἀδελφῶν, πρὸς ἃς σιωπεσθῆναι αὐτὴν. Μετὰ δ' ὅταν σιωπεσθῆναι αὐτὴν, τοσούτο ὑψοῖ ὁ πονηρὸς τὴν ἀνομίαν εἰς χεῖρας τῶν ἐμπεισόντων ἐν αὐτῇ ἕως σφόδρα. Ἐπεὶ ἐγείρων κατ' αὐτὸν κύματα ἀπογνώσεως, πολλαῖς δ' καὶ διὰ τῶν παροχῶν πρὸς αὐτὸν κατ' αὐτὸν, τοιαῦτα ὑποβάλλει αὐτῷ, ὥς φησι. Τί ἐποίησας, κενοκάματε; ὅν γινώσκω σοι τίνα ὁμοιωθήσῃ ἡ ἐργασία. Ὁν ἔχον ὡς φυτεύσας ἑαυτῷ ἀμπελῶνα, καὶ φυλακίσας αὐτὸν καὶ φυλάξας αὐτὸν, ἀχρεὶς δ' ἐποίησε καρπὸν. καὶ τρυγῆσας αὐτὸν, ἐνέπλησε τὰς τῶν οἶνων ἐκ τῶν ἀμπελῶν. καὶ μὲν ταῦτα ἐγερθεὶς ἀφ' ὧν, καὶ λαβὼν πέλυκα, σιωπέτω τὰς τῶν οἶνων. καὶ ἐκχυθεὶς ὁ οἶνος ἀπώλετο. τέτω ὁμοιωθήσῃ ἡ ἐργασία. Ταῦτα ὑποβάλλει ὁ πονηρὸς τῷ ἀδελφῷ, βεβλόμενος αὐτὸν χαλάσαι εἰς τὴν βόθρυον τὴν ἀπογνώσεως. Ταύτας δ' ἐν προοιμίᾳ, ἀγαπητέ, πᾶς μηχανὰς τὴν ἐχθρὸν φεῦγε ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας. Εἰ δ' ἐν προελήφθῃς ἐν πρᾶξι μὴ ἐμμενε ἐν τῷ πρᾶξι ματι. ἀλλ' ἀνάστηθι, καὶ ἐπιστρέφου πρὸς Κύριον τὸ Θεόν σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ σου, ὥπως σωθῇ ἡ ψυχὴ σου. Εἰπέ δ' πρὸς τὸν πονηρὸν λογισμόν.

Tom. II.

DE PASSIONIBUS AC PERTURBATIONIBUS ANIMI.

PARÆNESIS XXXII.

Β Ir in torpore ac negligentia dies suos transigens, seipsum decipit, prorsusque non cogitat de bonis, quæ Dominus justis præparavit, nec supplicia peccatoribus parata considerat; sed seipsum absque timore ullo pascit. In tali autem omnem concupiscentiam operatur carnalem hostis improbus; nequitque talis intelligere, qua ratione ne porta quidem urbis potest animadvertere, quinam per eam ingrediantur, & exeant. Nam concupiscentia in mentem ejus ingressa, oculos ipsius obvelat: Athletas porro variis modis inimicus oppugnat: & ante quidem consummationem iniquitatis, vehementer eam in oculis ipsorum imminuit; potissimum vero concupiscentiam voluptatis carnalis tantum extenuat, quomodo si quis poculum aquæ frigidaë humi effunderet. Ita priusquam peragatur scelus, in ipsius fratris oculis illud improbus imminuit. Consummato autem jam scelere, usque adeo illud extollit atque exaggerat malignus in manibus ejus, qui in illud incidit, ut nihil supra. Quin etiam desperationis undas adversus eum excitans, sæpe quoque & per parabolas se illi opponit, talia ipsi suggerens, dicensque: quid fecisti, inanis & inutilis operarie? **Ε** Nunc patefaciam tibi, cui labor tuus sit similis. Quemadmodum si quis sibi plantasset vineam, quam studiose coluisset atque custodisset, donec fructum ferret: deinde illa vindemiata, vini cados impleffet: tum vero repente surgeret, arreptaque securi dolia frangeret, effusumque vinum periret. Huic simile est opificium tuum. Hæc improbus dæmon fratri suggerit, volens ipsum in profundum desperationis deprimere. Quare hæc inimici machinationes prænosces, carissime, fuge peccatum. Et, si forte in delicto aliquo præoccupatus fueris, ne in eodem permancas errato; verum resurge, & convertere ad Dominum Deum tuum in toto corde tuo, ut salvetur anima tua. Ad improbam porro cogitationem dicito: etsi dolia confregi, vinumque deperdidi;

Q²

vi-

Isai. 1.

vineam tamen adhuc superest, & Dominus longanimis est & misericors, & miserator, & justus: & spero, bonitate ejus mihi cooperante, fore ut iterum ipsius vineam studiose excolam atque custodiam, ac dolia ex ipsa, sicut & prius, compleam. Ait quippe per Prophetam Isaiam: *Si fuerint peccata vestra, ut phœniceum, quasi nivem dealbabo: & si fuerint, ut coccinum, velut lanam dealbabo. Et, si volueritis, & audieritis me, bona terra comedetis. Si autem nolueritis, neque exaudieritis me, gladius devorabit vos: os enim Domini locutum est ista.* Ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

Α εἰ καὶ τὸς πένθους σωτέρεψα, καὶ τὸ οἶνον ἀπέλεσα, ἀλλ' ὁ ἀμπελὼν ᾤεται, καὶ ὁ Δεσπότης μακροθύμος, καὶ πολυέλεος, καὶ ἐλεήμων, ἔδωκε δίκην. καὶ ἐλπίζω, ὅτι ἀγαθότητος αὐτοῦ σωεργίας μοι, πάλιν φιλοκαλήσας, καὶ ἀφουλάξας τὸ ἀμπελῶνα αὐτοῦ, καὶ ἐμπλήσας τὸς πένθους αὐτοῦ, καθὼς πρῶτον. Λέγει γὰρ ὁ ἀφ' ὧν ἡσυχία, Ἐὰν ᾧσιν αἱ ἀμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικῆν, ὡς χιόνα λευκαῖα. καὶ ἔαν ᾧσιν ὡς κόκκινον, ὡς ἐλεον λευκαῖα. καὶ ἔαν θέλητε, καὶ εἰσακύσητέ με, πάλιν ἀγαθὰ τὸ γῆς φάμασε. ἔαν ὅ μὴ θέλητε, μηδὲ εἰσακύσητέ με, μέγα ἔρα ὑμῶν κατίδεται. ὅ γὰρ εἶπα Κυεῖς ἐλάλησε ταῦτα. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὸς αἰῶνας πάντων αἰώνων. ἀμήν.

QUOMODO OPORTEAT CONSOLARI PUSILLANIMES.

PARÆNESIS XXXIII.

Frater suum quærebat fratrem; illoque invento, dixit ad eum: ubi nam es, frater? Ille autem ad eum: quidam in angustiis versabatur ex fratribus; & abii consolaturus eum. Et frater ejus ad ipsum: si propter Dominum abiisti, mercedem habebis. Sunt enim nonnulli, qui videntur consolari ac compati; & nesciunt, quod potius affligant, & ad nocendum abeant. Frater autem: & qualis, inquit, ille qui suum sic consolatur fratrem ad nocumentum & damnum? Respondit illi frater ejus: si vir spiritualis fuerit, qui alterum consolatur, non ad nocendum, sed, ut multum proficit, vadit. At qui ea quæ carnis sunt sapit, hic nihil proderit. Frater autem ait: vellem scire utriusque verba; ne forte dum prodesse cupio fratri, obsum. Et frater ad eum: a Domino miserationes quæramus ambo, ut gratiam suam cordibus nostris immittat: nam si ne gratia ipsius, homo recte & cum virtute agere nihil potest. Audi ergo: qui carnalia sapit, ad fratrum consolationem vadens, talia depromit. Quid habes, inquit, mi frater? Ille vero ad ipsum: rem quamdam necessariam ab œconomo postulavi, nec dedit mihi: vel alium profert fratrem, a quo sit violatus injuria. His auditis, qui scilicet ad consolandum venerat, exclamat dicens: & quamobrem iste alios usque adeo dedecore afficit? Nam & mihi alias idem fecit, igno-

ΠΩΣ ΔΕΙ ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΝ ΟΛΙΓΩΡΟΥΝΤΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΛΓ.

Α δελφός ἐζητεῖ τὸ ἑαυτοῦ ἀδελφόν, καὶ ὁ ὢν εἶπεν αὐτῷ. Πῶς εἶς, ἀδελφέ; ὅς ὃ ἀπεκρίθη, λέγων. ὁ δὲ ἔπειτα, ὁ ἀδελφός ἐθλίβετο. καὶ ἀπῆλθον πρὸς καλέσας αὐτόν. Ἐφῆ αὐτῷ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ. ἔαν ἀφ' ὧν Κυεῖς ἀπῆλθες, μισθὸν ἔχας. Εἰσὶ γὰρ τινες, οἱ δοκῶσι πρὸς καλεῖν καὶ συμπάχειν, καὶ ὅ γινώσκουσιν ὅτι μέλλον θλίβουσι, καὶ εἰς βλάβος ἀπέρχονται. ὅς ὃ ἀδελφός ἔφη. καὶ ποταπὸς ὁ καλῶν, ὅστις ἔτι πρὸς καλεῖ τὸ ἀδελφὸν εἰς βλάβος; Ἐφῆ αὐτῷ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ. ἔαν ἡ πονηρικὸς ὁ πρὸς καλεῖ, οὐκ εἰς βλάβος πορεύεται, ἀλλὰ καὶ εἰς ὠφέλειαν μεγάλῃ. ὅς ὃ δὲ σαρκικὸν ἔχων φρόνημα, ἔπος οὐκ ὠφελήσας. ὅς ὃ ἀδελφός λέγει. ἡ θέλον γινώσκαι ἀμφοτέρων τὰ ῥήματα, μήποτε θέλων ὠφελῆσαι τὸ ἀδελφόν μου, βλάψω αὐτόν. Ἐφῆ ὃ αὐτῷ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ. πρὸς Κυεῖς ζητήσωμεν οἰκτιρμὰς οἱ ἀμφοτέρω, ὥπως ἀποσταλῇ καὶ χάρις αὐτοῦ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. δίκην γὰρ τὸ αὐτῷ χάριτος, ἀνθρώπος ἀδύνατος ἔστι πρὸς κατέρχουσι ἀρετῇ. Ἄκουε τοι γάρ. ὁ σαρκικὸν φρόνημα ἔχων, πορευόμενος εἰς πρὸς καλῶν ἀδελφῶν, πιαῦτα πρὸς βάλλεται. τί ἔχεις, φησὶν, ἀδελφέ μου; ὅς δὲ πρὸς αὐτόν. ὅς οἰκοδόμος ἐζητήσας χάριν, καὶ οὐκ ἔδωκε μοι. ἡ ἄλλοι ἀδελφὸν προσφέρει, ὡς ἀδίκως λυπήσαντα αὐτόν. Καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ δὲ πρὸς πρὸς καλῶν πορευθεὶς ἀναφωνεῖ, λέγων. καὶ ὑπὲρ τίνος ἔπος ἀκούεις τινὰ; καί μοι γὰρ τῇ ἄλλῃ ὅ αὐτὸ πεποιήκε

καὶ καὶ ἡτίμασέ με· καὶ τιμᾶται πρὸ ἡμῶν, καὶ
 ὡς σωτὴρ. καὶ ὡς θεὸς ἐαυτὸν βασιλεύει· ἀλλὰ νο-
 μίζουσιν οἱ ἡγούμενοι τῶν ὧδε, ὅτι μόνον ὧδε
 ἐν σωτηρίᾳ· εἰ ὧδε, καὶ δύναται σωθῆναι ἄν-
 θρωπος. Ἀναχωρῶ καὶ γὰρ ἐπελθεῖν, καὶ ἀπαλ-
 λάττωμαι τῶν ἀνθρώπων τούτων. Καὶ μετᾶν ἡ
 ἀδελφὸν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις βλάβη. Ἐὰν δὲ
 ἀρεθῶσι ἐς ἕτερον τῶ ἀντὶ λογισμῶν δεδω-
 μένοι, χαῖρον καταλύσι τὸν λογισμὸν καὶ ἀδελφῶν. B
 Πολλὰ καὶ συμβαίνει, καὶ οἶνον μέσον ἐλθεῖν,
 ἐς ὅς μὲν συσθῶσιν, καὶ παύονται πίνοντες, ἐ-
 λογομαχῶντες πρὸς ἀλλήλους. συμβαίνει δὲ ὅτε
 χαῖρας ἐπιβάλλουσιν ἀλλήλοις. οἱ μὲν καὶ ἐπὶ τῷ
 πότῳ καθύδουσιν ἐκ τῆς πολυποσίας. Οἱ ἀδελ-
 φὸς λέγει· ἡ δὲ γινώσκων τῆς πνευματικῆς τα-
 ρήματα, ὅπως ἐπιλέξωμαι ἐπὶ αὐτῶν τὰ κάλλι-
 στα. Οἱ δὲ ἀπεκρίθη· ὁ πνευματικὸς, ὅταν μέλ-
 λει πορεύεσθαι εἰς τὴν οὐρανὴν ἀδελφῶν, πρὸς
 πάντων, καὶ πρὸς τὴν οὐρανὴν καὶ καλῶς αὐτῶν, ἵστα-
 ται εἰς θυλιν· ὅπως ὁ Κύριος ἀποδώσῃ τὴν ὁδὸν
 αὐτοῦ. Καὶ ἐλθὼν πρὸς τὴν θύραν καὶ ἀδελφῶν,
 κρούσας βάλλει μετάνοιαν. ἐπὶ τραπεζῆς εἰσέρ-
 χεται, ἐς ἵσταται εἰς προσευχὴν. Μετὰ ταῦτα
 δὲ, καθέζονται σιωπῶντες. Εἶτα λέγει ὁ κύριος
 καὶ καλῶς πρὸς τὸν ἀδελφόν. καλῶς ἦκει. ἡλ-
 λες γὰρ ἀλογησάμενος ἡμᾶς. Αὐποκρίνεται ὁ ἀδελ-
 φὸς, ἐγὼ ἀλογησάμενος τὴν ἀγαθὴν σε. Πα-
 ρακαλῶ σε οὖν, ἀλογησάμενος τὴν Κυρίαν, τί
 ὅστις ὁ ἔχεις; Οἱ δὲ προσφέρει τὰς λογισμὰς, ἡ
 τινα ἀδελφὸν λυπήσαντα αὐτὸν. Οἱ δὲ ἀδελφὸς
 ἀκούσας ταῦτα, λέγει· Κύριε βοήθη· ὁ ἔχθρος
 γὰρ ὡς θεὸς τινὰ ἡσυχάσας. Πάλιν δὲ ὑπολα-
 βὼν λέγει· ὅμως, ἀγαπητέ, τὸ ὅτι ἐν θλίψε-
 σι, πρὸς ὅτι ἐν κόπος; Οἱ κοσμοῖ, καὶ κοπιῶσιν; E
 οἱ ναυτικοὶ πελαγοδρομοῦντες, καὶ κινδυνεύουσιν;
 οἱ στρατιῶται, ἐν τοῖς πολέμοις καὶ κινδυνεύουσιν;
 Καὶ πῶς ἡμεῖς ὀλιγοῦμεν, ὡς μόνον θλιβο-
 μενοι; Οἱ κοσμοῖ εἰς τὰ κοσμικὰ κοπιῶσιν· οἱ
 πνευματικοὶ εἰς ἔργα πνευματικὰ θλίβονται.
 ἀλλ' ἢ ὡς κόσμος λύπη θάνατον κατεργάζεται, ἢ
 δὲ καὶ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς ζωὴν αἰώνιον. Καὶ
 ἡμεῖς οὖν θλιβόμενοι, μὴ ὀλιγοῦμεν. Γέ- F
 γραπταὶ γὰρ· ἡ θλίψις ὑμῶν εἰς χαρὰν ᾠήσεται.
 Καὶ σὺ τὰ αὐτὰ ὑπέμενας, νυνὶ δὲ σαρκὶ ἐπι-
 τελεῖς; Ἀναλόγισαι, ὅτι τῷ κόσμῳ ἀπεπαῖζω ἐ-
 τοῖς ἰδίῳις θελήμασι, ἐς λόγους οὐκ ἀνέχῃ; ὅτι
 τούτοις χάριν βέβαιον ἐστὶ μοῆς ἀποδοῦναι; Οὕτως
 ὁ ἔχθρος τὸν λογισμὸν παπεινοφροσύνης ἀπεσύλη-
 σε; καὶ τούτοις χάριν τὰ πάντα σφοδρῶς ἡμῶν
 ἐπα-

A ignominiaque notam intulit; & honore
 a nobis afficitur, & non intelligit, neque
 vult seipsum ferre: putantque præfecti eo-
 rum qui hic sunt, in hoc solum loco li-
 cere salvari, & alibi salvari hominem,
 non posse. Recedo & ego a loco isto,
 & ab istis hominibus liberor. Magisque
 in verbis hisce fratri nocet. Si porro &
 alii reperiantur eidem obnoxii cogitatio-
 ni, pejus fratris cogitationem dissolvunt
 atque evertunt. Sæpe vero contingit &
 vinum in medium proferri; & donec in-
 ebriati fuerint, non cessant potitare, &
 verbis contendere ad invicem. Accidit
 autem, quod & manibus se invicem ado-
 riantur. Alii porro etiam in ipso loco ex
 nimia computatione obdormiscant. Frater
 autem ait: cuperem spiritualium quoque
 nosse verba, ut optima ex iis mihi ipse
 deligam. Ille vero respondit: spiritualis
 quando ad fratris concessurus est adhorta-
 tionem, in primis etiam priusquam sua
 egrediatur cella, in oratione consistit, ut
 Dominus viam suam prosperet: venient-
 que ad januam fratris, & pulsans, incli-
 nat se, metanoëam agens: admissusque
 ingreditur, ac se ad orationem componit:
 Postea vero simul in silentio sedent. Dein-
 de ad fratrem dominus cellæ: bene, in-
 quit, venisti: advenisti enim benedicturus
 nobis. Frater respondet: a pietate tua
 ego benedicar. Obsecro igitur te, benedi-
 cte a Domino, quid est quod habes? At
 frater cogitationes suas profert, ac fra-
 trem quemdam esse, qui ipsi molestiam
 exhibuerat. Quibus auditis frater ait: Do-
 mine adjuva me: non enim finit inimicus
 quemquam quiescere. Rursus autem ser-
 monem subjungens, dicit: verumtamen,
 carissime, & ubi non est tribulatio? Ubi
 non est labor? Seculares nonne laborant?
 Nautæ per maria discurrentes, nonne pe-
 riclitantur? Milites in bello nonne peri-
 cula subeunt? Et quo pacto nos sic pu-
 fillanimes sumus, tamquam soli angustiis
 ac tribulationibus pressi? Seculares in mun-
 danis laborant: spirituales in operibus spirita-
 libus affliguntur. At mundi tristitia mortem
 operatur; quæ autem secundum Deum est tri-
 stitia, poenitentiam in vitam æternam. Et nos
 ergo tribulati, ne pusillanimes simus. Scrip-
 tum est enim: *Tribulatio vestra convertetur in*
gaudium. Et tu quidem ista sustinuisti: nunc
 autem carne consummaris? Recordare quod
 mundo renunciaſti, ac propriæ voluntati; &
 verbum non toleras? Propter quod etiam a
 mansione vis abscedere? Ita ne inimicus cogi-
 tationem humilitatis deprædatus est? Et ea
 de causa perturbationes vehementer in nos
 in-

Joan. 16.

Philipp. 3. insurgunt? Ne mihi res veras ad te referenti irascaris. Hæc enim tibi compatiens loquor: nam unde causa provenit? Plane vel ob cibum, aut ob potum, aut quod verbum tolerare nolueris, tantis affectus es damnis. Et reputasti omnia ut stercora, ut Christum lucrificeres: & iterum antiquis mentem pateris demergi passionibus? Nam nisi continentiam diligamus, nisi nostram voluntatem abscindamus, non est nobis libertas dicendi: B

Matth. 19. Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. Perpende mente, qualis eras, Marc. 10. dum primum ad januam monasterii advenisti, spiritu fervens in timore Domini. At forte cupis dicere: homines isti cogitationem meam perverterunt. Vis, Luc. 18. ostendam tibi, carissime, ex nostra ignavia id ortum esse? Lot in Sodomis habitabat, & non cum iis periit. Giezi Elisæo Prophetæ serviebat, & peccavit. 4. Reg. 5. Similiterque Samuel apud Heli permanebat, & simul cum filiis versatus est; & 1. Reg. 2. illi ceciderunt; hic autem salvatus est, quia in veritate dilexit Dominum. Judas porro Iscariotes cum discipulis sequebatur Dominum: & tradidit magistrum, ac dominum gloriæ in manus impiorum. Ne igitur cedamus inimici consilio, suggerentis videlicet honestas prima fronte causas, ad animas nostras evertendas. D

Matth. 26. Ex divinis enim Scripturis exempla habemus, quomodo unusquisque sibi ipsi attendere debeat, sive cum justis conversetur, sive cum peccatoribus. Inter justos ergo ac bonos dum commoramur, juste & sancte vivamus. At si peccatoribus cohabitemus, demus operam, non ut illorum opera æmulemur, sed ut a nobis illi ad viam pertrahantur salutis, divina adjuvante gratia. Quod si vis dicere, debilem te esse & pusillanimum, audiamus sacras Scripturas, & sanctorum Patrum vivendi normam imitemur, ut sanetur anima nostra; & non solum dum audimus compungamur, & paulo post deteriora agamus. Nam qui ita sermonem accipit, nunquam fructum refert; quum radicem tales in seipsis non habeant. Matth. 3. Omnis autem arbor, quæ non facit fructum bonum, exciditur, & in ignem mittitur. Tamquam infirmi, auscultemus admonitiones virorum timentium Dominum, qui ad sanitatem deducant animam: & ne similes efficiamur illis, qui quæ voluntatis sunt propriæ, audire solum volunt: ut ne miseri simus, insanis ac temerariis cogitationibus adherentes. Dixit enim qui-

A ἐπανάσαντα; Μὴ μοι ὀργίζῃς τὰ δ' ἀληθείας λέγοντι πρὸς σε· πάχων γὰρ ὑπὲρ σε, ταῦτα λαλῶ. Ποῦθεν γὰρ γέγονεν ἡ αἰτία; Πάντως ἡ διαβρομία, ἡ διαπόμα, ἡ διαπομὴν ἀνέξαλλ' λόγον. Τοσαῦτα ἐξημιώθης, καὶ ἡγήσω σκύβαλα, ἵνα Χερσὸν κερδήσῃς, ἔτι πάλιν τοῖς πᾶσι τοῖς παλαῖς ἀνέχῃ καταβυθίζεσθαι τὸ νῆν; Ἐὰν γὰρ ἐγκράτειαν μὴ ἀγαπήσωμεν, ἔτι δ' ἐαυτῶν θῆλημα καὶ κόπῳμεν, οὐκ ἔστιν ἡμῖν παρρησία λέγειν. Ἰδὲ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολούθησαμεν σοι. Αἰαλόγησα, ποταπὸς ἦς, ὅτε πρὸς τὴν θύραν τῆς μοναστηρίου, ζῶν τῷ πνεύματι εἰς τὸ φρόνῳ τῆς Κυρίου. Ἀλλ' ἴσως βέλει λέγειν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔτι διεσφύσαντες τὸν λογισμόν. Θέλεις, δείξω σοι, ἀγαπητέ, ὅτι ἡμεῖς ἡμεῖς ῥαθυμίας ἡ αἰτία γέγονεν; Οὐδὲν ἐν Σοδόμοις κατὰκει, καὶ ἐν Σωαπώλετο αὐτοῖς. C

Οὐ γὰρ Γιεζὶ τῷ πνεύματι Ἐλισαίῳ ἐλειτῆρνα, καὶ ἡμεῖς. Ομοίως καὶ Σαμὴλ τῷ Ἠλὶ παρέθηκεν, καὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ Σωαπώλετο. καὶ αὐτοὶ πρὸς ἐσώθη, ὅτι ἡγάπα τὸ Κύριον ἐν ἀληθείᾳ. Ἰδὲ δὲ ὁ Ἰσκαριώτης, σὺ τοῖς μαθηταῖς, τῷ Κυρίῳ ἠκολούθησθαι, καὶ πρὸς ἐσώθη τὸν διδάσκαλον ἔτι κύριον τὸν δόξαν εἰς χάριτας ἀνόμεν. Μὴ ἐν ἡμεῖς τῇ ἐχθρῇ βελῇ τῇ ὑποβάλλοντος δὴθεν διλόγους πνευματικὰς ἐπὶ κατατροπῇ τῇ ἡμετέρων ψυχῶν. E

Ἐχωμεν γὰρ ὑποδείγματα ἡμεῖς τῷ Θεῷ Γραφῶν, τῷ ἐαυτῷ πνεύματι ἕκαστον, εἴτε δικαίους συναισθηφόμοι, εἴτε ἁμαρτωλοῖς. Δικαίους γὰρ σωοικῆντες, δικαίως καὶ οὐσίως ζήσωμεν. Εἰ γὰρ καὶ ἁμαρτωλοῖς, πνευματικῶν, ἔχῃ ἵνα τὰ ἔργα ἐκείνων ζηλώσωμεν, ἀλλ' ἵνα ὑφ' ἡμεῖς ἐκείνοι ἐλκυσθῶσιν εἰς ὁδὸν σωτηρίας, τῆς χάριτος συνεργίας. Εἰ γὰρ βέλει λέγειν, ὅτι ἀδελφὴς εἰμι καὶ ὀλίγως. ἀκούσωμεν τῇ Θεῷ Γραφῶν, καὶ ζηλώσωμεν τὴν πολιτείαν τῶν ἁγίων πατέρων, ὅπως ἰαθῇ ἡμεῖς ἡ ψυχὴ, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ ἀκούειν λάβωμεν κατανύξιν, καὶ μετ' ὀλίγον τὰ χεῖρονα ποιήσωμεν. O

γὰρ ἔτι λαμβάνων τὸν λόγον, οὐδέποτε καρποφορήσας· ῥίζαν γὰρ οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς. πάντες γὰρ δένδρον μὴ ποιεῖν καρπὸν καλόν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Oὕτως ἀδελφεῖς, ἀκούσωμεν νεοφίτων ἀνδρῶν φοβεμένων τὸ Κύριον, οἵτινες πρὸς ὑγείαν ὁδηγῶσι τὴν ψυχὴν· καὶ μὴ ὁμοιωθῶμεν ἐκείνοις, οἵτινες πρὸς τὸ ἴδιον θῆλημα ἀκούειν βεβηλωμένοι μόνον· ἵνα μὴ παλαμπρησώμεν, συγκολλώμενοι τῷ τῷ κακοφροσύνῃ λογισμῷ. Εἴρη-
κέ

κέ ὡς τῶν ἀγίων· ἐὰν ἴδῃς νεώτερον τῷ ἰδίῳ A
 δελήματι ἀναβαίνοντα εἰς ὕψος, κράτει αὐτόν·
 συμφέρεи γὰρ αὐτῷ. Νόει δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ περὶ πα-
 λαῖ μὴ τῷ χροῖῳ, νεώτερος δὲ τῆς φρεσὶς. Δέγῃ
 γὰρ ἐν ταῖς προημιῖαις ὁ Σοφός· οὐδὲ ἀφρόνων
 ὁρᾷ ἐνώπιον αὐτοῦ· ὁ δὲ σοφὸς δέξεται συμ-
 βολίαν. Ἀκύνωμεν δὲ καὶ ἡ λέγοντος· νεώτεροι,
 ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες ἀλλήλοις ὑπα-
 πεινοφροσύνην ἐγκομίζασθε· ὅτι ὁ Θεὸς ὑποστη-
 ράζει τοὺς ἀντιπάσεται, ταπεινοὺς δὲ δίδωσι χάριν.
 Εἰσὶ γὰρ τινες οἰόμενοι σοφοὶ εἶναι, ὅτι οὐκ ἀξιοῦ-
 σιν ὑποτάσασθαι τοῖς ὄντως σοφοῖς, καὶ γινώσκουσιν Θεοῦ
 ἔχουσι. τῆς οὖν Ἀποστόλου μεταβολῆς καὶ φρε-
 ναπάτας ἀποκαλεῖ, λέγων· Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ
 ματαιολόγοι, ἀνυπότακτοι, καὶ φρεναπάται. Ἐτέ-
 ρω δὲ ὑποβάλλει πολλάκις ὁ λογισμὸς, καὶ φησι·
 πῶς; νεώτερος εἰ· περὶ δὲ γῆρας οὐ, μετατοῖς.
 καὶ ἐὰν φθάσῃ γῆρας, πῶς φέρει αὐτῷ ὁ λο-
 γισμὸς πάλιν· νῦν γεγήρακας, καὶ ἀναπαύσεως
 δέη. Οὐδὲν ἀναγκάσι, ἀγαπήτε, μὴ φόβος καὶ ἔργον
 δαλῶναι ἢ Κυρίου κατὰ ἐκαστὴν ἡμέραν. τίς γὰρ
 ἡμῖν εἴπη, ὅτι γηράσκωμεν; ὅτι ἐὰν γηράσκωμεν,
 ὅτι διεύχομεθα λογισμὸν ἀγαθόν, ἐάν ποτε ἐπει-
 τελευτήσῃ ἀμελήσωμεν πᾶς ἐαυτοῦ σωτηρίας; Ἀκύν-
 ωμεν ἡ Κυρίῳ λέγοντος· ἡγηγοῦνται καὶ πρε-
 σβύχασθε, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν, ὅταν ἔ-
 ῶραι. ἡμεῖς τῇ ἐαυτοῦ ραθυμίᾳ βαρὺν λογιζό-
 μεθα τὴν χρεὴν ζυγὸν ἡ Κυρίου. Πόσοις δα-
 κνύς, ἀγαπήτε, ἐν τῷ κόσμῳ ἀσφόδρως στενα-
 λύνει, πᾶς ἐαυτοῦ τέκνα ἐν ὑποθήκῃ δέμενα;
 ἐτέρων δὲ τέκνα δουλεύοντες ἐν ἀχμαλυσίᾳ πλε-
 πτοῦντα· ὅτι εἰς δαλῶνται πρᾶξεντα, δαλῶνται
 οἰκτροτέροις αὐτοῖς ἐν γῇ ἀλλοτεία; ἄλλοι δὲ
 πτωχοὶ, ἐρριμμένοι ἐν ταῖς πωλατείαις καὶ ῥύ-
 μασι τῆς πόλεως, γυμνοὶ, τῷ ψυχῇ ὅτι τῷ καύ-
 ματι δαλῶμενοι· Καὶ ἡμῖν οὐ πολὺ ἔστιν, ὅτι
 ἔχομεν τὴν σκέπην ταύτην, ἢ ὁ Κύριος ἡμῖν
 ἐχαιρίστω, ὅτι ἡμεῖς μὴ τὴν κοσμικὴν παρα-
 γὰν. Ταῦτα μνησθῶμεν, καὶ μὴ ἀδεήσω-
 μεν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ πᾶς διεργασίας αὐτοῦ,
 ὅτι ἡξίωσαν ἡμεῖς τὴν χρεὴν αὐτοῦ ζυγόν. Ἀλλὰ
 καὶ ἐζητήσαμεν, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἡμῖν. Καὶ τίς
 οὐκ οἶδεν, ὅτι οὐκ εἰς τὸ συμφέρον ἡμῖν τὸ τοιοῦτον
 γέγονεν; Εἰπώμεν καὶ τὸ τοιοῦτον· οὐ σωοῖσθαι ἄρα ὡς
 ἡμῖν πρὸς ἀκύνοντα τῷ Κυρίῳ, καὶ ἰδὼν ὁ Κύ-
 ριος ἐμακροθύμησε; Περὶ δὲ τῶν ἡγεμόνων, τῷ
 Κυρίῳ καταλείψωμεν. πάντες γὰρ πρὸς ἀκύνον-
 μεθα τῷ βήματι τοῦ Χειροῦ. Θεὸς γὰρ πρὸς
 σωπὸν ἀνθρώπων οὐ λαμβάνει. Ἀνάστα οὖν, καὶ
 περὶ

quidam Sanctorum : si conspexeris ado-
 lescentem propria voluntate in cœlum
 ascendentem , tene ipsum : expedit enim
 ipsi . Id vero de illo quoque intellige ,
 qui quum ætate sit senex , mente tamen
 est junior . Dicit enim in Proverbiis Sa-
 piens : *Via insipientum recta coram ipsis :*
qui autem sapiens est , amplectetur confi-
lia . Audiamus porro & eum qui dicit :
Adolescentes , subditi estote senioribus : om-
nes autem invicem humilitatem insinuate :
quia Deus superbis resistit , humilibus autem
dat gratiam . Sunt enim nonnulli , qui si-
 bi videntur sapientes esse , & non di-
 gnantur obedire iis , qui vere sapientes
 sunt , ac cognitionem Dei habent . Quos
 etiam Apostolus vaniloquos & seductores
 denominat dicens : *Sunt enim multi vanilo-*
qui , inobedientes , & seductores . Alteri
 porro sæpe cogitatio suggerit , & ait :
 Quid ? Junior es . Ubi consenueris , resipi-
 sces . Et , si ad senium pervenerit , ite-
 rum cogitatio ipsi objicit : nunc conse-
 nuisti , & requie indiges . Unde necessa-
 rium , carissime , cum timore ac tremore
 Domino quotidie inservire . Quis enim
 nobis dixerit , fore ut consenescamus ?
 Et , si consenuerimus , quod bonam cogi-
 tationem inveniemus ; siquidem vel jam
 hinc salutem nostram neglexerimus ? Au-
 diamus dicentem Dominum : *Vigilate &*
orate : quia nescitis diem , neque horam . At
 nos ob nostrum torporem atque segnitiam
 grave reputamus suave jugum Domini . Quot
 putas , carissime , in mundo diversimode con-
 flictari atque vexari , eorumque filios pro pi-
 gnore poni ? Aliorum vero etiam optima-
 tum filios in captivitatem delabi , & in ser-
 vitudinem divendi , fervientes vilioribus ac mi-
 serabilioribus hominibus , quam sint ipsi ,
 in terra aliena ? Alii vero inopes ac mendici
 in plateas & vicos civitatis projecti jacent
 nudi , frigore æstuque afflicti . Nobis vero
 non satis est habere tectum hoc , quod no-
 bis largitus est Dominus , & mundanarum
 rerum cura vacuos esse atque solutos . Hæc
 recolamus memoria ; & non aspernemur
 gratiam Dei , & beneficia ejus , quia digna-
 tus nos est suavi jugo suo . Imo & quæsi-
 vimus , inquit , & non dedit nobis . Et quis
 ignorat , non ad commodum & utilitatem
 nostram id accidisse ? Dicamus autem
 & istud : nonne novit quispiam nostrum ,
 sese inobedientem fuisse Domino ; & tamen
 id videns Dominus , patienter ac longani-
 miter tulit ? De Præfectis porro , relinqua-
 mus Domino . Omnes enim adstabimus co-
 ram tribunali Christi . Nam Deus perso-
 nam hominis non accipit . Exurge igitur , &
 præ-

Proverb. 12.

1. Petr. 3.

Jacob. 4.

Tit. 1.

Matth. 24.

Act. 1.

Rom. 14.

Rom. 13.

Act. 14.

Joan. 16.

præcinge teipsum, & ne succumbas cogitationibus. Audi dicentem: *Noli vinci a malo; sed vince in bono malum.* Hei mihi peccatori, carissime. Tot ac tanta Dominus gloriæ pro nobis pertulit: quid poterimus ei æquivalens passionibus proferre, quas propter nos sustinuit? Procidamus ergo coram ipso tota mente, patientiam a bonitate ipsius deposcentes. *Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum cælorum.* Dixit quippe Salvator discipulis suis: *Vos contristabimini; sed tristitia vestra vertetur in gaudium.* *Mulier quum parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus: quum autem peperit puerum, jam non meminit horæ illius propter gaudium, quia natus est homo in mundum.* Et vos tribulationem habebitis: iterum autem videbo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet a vobis. Et sic confirmans fratrem verbo veritatis secundum donum gratiæ, uterque gratias agit Domino. Si porro etiam gustare inter se cibum contigerit; omni cum honestate ac verecundia comedunt & bibunt, ob macerationem carnis, & ne inebrientur vino, in quo est luxuria. Facto ergo opere Domini, revertitur ad cellam suam, glorificans Deum super conversione fratris. Quoniam Deo gloria in seculorum secula. Amen.

QUOD OPORTET, FRATREM
DUM LEGIT, ADVERTERE,
AC STUDIOSE LEGERE,
VELUT IN PRÆSENTIA
DEI.

PARÆNESIS XXXIV.

Carissime, si onus legendi mandatum tibi fuerit in auribus fraternitatis; adverte diligenter, ubi qui auspicatus est, finivit: & resumtis verbis, lectionem incipe; ut sit lectio instar catenæ ex auro contextæ. Nam qui verbum unum contemnit, & versus perdit; hic neque discere vult sicut oportet, neque eos edocere, qui attendunt: solum enim finem sermonis expetit, & quando ad finem perducatur liber. Tu autem, carissime, sobrius esto ac vigilans; ut & tibi prosis per lectionem, ac iis, qui te auscultant. Quod si repente

A πείζωσα σεαυτὸν, & μὴ συγκατάπιπῃς τοῖς λογισμοῖς. Ἄκουε ὃ λέγοντος· μὴ νικᾷ ὑπὸ τῷ κακοῦ, ἀλλὰ νικά ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. Οἱμοὶ τῷ ἀμαρτωλῷ, ἀγαπητέ· ποσῶτα ὑπέμεινεν ὁ Κύριος τῇ δούλῃς ὑπὲρ ἡμῶν, τί δύναμεθα ἀντάξιον προσφέρειν αὐτῷ ἀντὶ πάντων ταπνημάτων, ὧν ὑπέμεινε δι' ἡμᾶς; Προσώσωμεν οὖν αὐτῷ ὅς ὅλης τῇ ἀγαθοῦτος αὐτοῦ. διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἑρραίων. Εἶπε γὰρ ὁ Σωτὴρ τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· ὑμεῖς ὅτι λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν ᾠρησέται· ἡ γυνὴ ὅταν τίκῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν ὅτι ᾠρηθῇ τὸ παιδίον, τότε μνημονεύει τῆς ὥρας ἐκείνης διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη αὐτῷ υἱὸς εἰς τὸν κόσμον. καὶ ὑμεῖς ἔχετε θλίψιν· πάλιν ὅτι ὁφθαλμοὶ ὑμῶν, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν ὁδοῖς ἄρει αὐτῶν ὑμῶν. Καὶ ποιήσας τὸ ἀδελφὸν λόγῳ ἀληθείας, καὶ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος, ἀμφοτέροι δι' ἀλλήλων, ὡς τῷ Κυρίῳ. Εἰ ὅτι καὶ συμβῇ γάλακτος μετ' ἀλλήλων, ὡς πάσης σεμνότητος ἐπίσης καὶ πίνεσι, ἀλλ' ὅτι ὑποπιασμοὶ τῆς σαρκὸς, καὶ ἀλλ' ὅτι μὴ μεθύσκεσθαι οἶνω, ἐν ᾧ βῶν ἀσωτία. Καὶ ποιήσας τὸ ἔργον τῷ Κυρίῳ, ὑποστέφει εἰς τὸ κελλίον ἐαυτοῦ, δοξάζων τὸ Θεὸν ἐπὶ τῇ μεταβολῇ τῶν ἀδελφῶν. ὅτι τῷ Θεῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. ἀμήν.

ΟΤΙ ΔΕΙ ΤΟΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΝΤΑ
ΑΔΕΛΦΟΝ ΕΝΝΟΕΙΝ, ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΟΝΩΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΙΝ, ΩΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΛΔ.

Aγαπητέ, εἰ ἂν προσαχθῇ σοι ἀναγνῶναι ἐν τοῖς ὡσὶ τῇ ἀδελφότητι, σημειώσω μὲν ἀκρίβειαν, πῶς τετέλεκεν ὁ ἐναρξάμενος· & λαβὼν τὴν λέξιν, ἐνάρχῃς τὴν ἀναγνώσεως· ἵνα ἡ ἀναγνώσις, ὡς σφραγὶς καυφασμένη χυσιῶ. Ὁ γὰρ καταφρονῶν λόγῳ ἐνός, καὶ ἀπολλύων τὰς εἰχούς, ἔστος ὁδοῦ μαθεῖν βύλεται, καὶ ὡς χεὶρ, ὁδοῦ ἐκιδιδάσκειν ἰς προσέχοντας· μόνον γὰρ τὸ τέλος τῆς λόγῳ διώκει, καὶ ποτε ἀποχῇ ἢ βίβλος. Σὺ ὅτι, ἀγαπητέ, νηφάλιος γίνῃς, ὅπως & σεαυτὸν ὠφελήσῃς, ἀλλ' ὅτι ἀναγνώσεως, & τὰς ἀκούοντας σε· Εἰ ἂν ἀφηνιδίως ἐπιπαύῃ

παγὴ σοὶ ἀναγνώσις, ὅτι ἔχεις ἀρετὰς μέγας ἀρχὴν τῆς ἀναγνώσεως. Εἰ δὲ ἀρχὴ ᾖ λόγος, λέγε τὴν ἐπιγραφὴν· ἔτι γὰρ γνωσθήσεται τὸ λεγόμενον. Εἰ δὲ κέκτηται βιβλίον διττὸν, κτῆσαι αὐτό· μήποτε διρεθῇ ἐν αὐτῷ πρὸς κομμὰς τῶ ἀναγινώσκοντι, ἢ καὶ μεταγραφῶντι.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΕ.

ΤΩι ἀδελφῷ, ἢ τῇ ἀδελφῇ ἡποβάλλει ὁ Ποιητὴς, λέγων· ἰδοὺ καὶ ἐκάστη ὥρα ἐνοχλῆσαι ἡμῶν τὴν πορνείαν· ἕως τίνος ἡποφύε-
ρεις τὸ κόπον, καὶ μακροθυμεῖς; Ὁ ἀδελφὸς λέ-
γει· ἕως ἢ ἐπὶ δὴ ὁ Κύριος τὴν παπένωσίν μου καὶ
τὸ κόπον μου, καὶ ἀφήσῃ πάσας τὰς ἀμαρτίας
μου. Ὁ Ποιητὴς λέγει· ἀλλ' ἵνα μὴ πολεμη-
θῇς, τέλεσόν σου ἅπασι τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ πάλιν
μετανοῆς. Ὅθεν γὰρ ᾖ τὸ πρᾶγμα. Ὁ
ἀδελφὸς λέγει· ἔχω πρὸς σε μαθεῖν
πρὸς μετανοίας· ἐγὼ γὰρ ἐπίσταμαι, ὅτι μετάνοια
κατὰ τῶ ἀνθρώπου, ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς
ἔχει τὴν πολλὴν φιλανθρωπίαν τῆς Θεῶ. Ὅθεν δὲ
ἔρχεται, ὅτι ὁθεν ᾖ τὸ πρᾶγμα· ἐάνθρω ἐν
τῷ μικρῷ τῷ αὐτοῦ ἀδόκιμος φανῇμα ἐναντὶ τῆς
Θεῶ μου, πόσῳ μέλλοι ἀδόκιμος φανήσομαι,
ἐάνθρω ἐπέλθῃ μοι μέζων τῷ πειρασμῷ;
Ὁ Ποιητὴς λέγει· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ὁθεν ᾖ ἐν,
ὥστε καὶ πάλιν δεῖ σε μετανοεῖν. Ὁ ἀδελφὸς λέ-
γει· καὶ τίς μοι λέγῃ, ὅτι εἰς φθέρω μου τὴν
σάρκα, διείσχω καμρὸν μετανοίας; καὶ ἔτι συν-
ελκυσθὼς ἄμα πῶς ἐργαζομένης τῆς ἀνομίας; σκία
γὰρ τυγχάνει ὁ βίος ἡμῶν ἐπὶ τῇ γῆς. Τί γὰρ
ἐν πολλῷ ᾖ ἐν, ἐάνπερ λάβω μάχαρ καὶ ἀνα-
κείρω ἐμαυτὸν. Ὁ Ποιητὴς λέγει· ἀλλὰ τὸ
πρᾶγμα τὸ ἐπιθυμίας ὁθεν ᾖ ἐν· μίαν γὰρ ὥραν
ἐστὶ, καὶ διττὸν πρὸς τὴν πρᾶγμα. Ὁ ἀδελ-
φὸς λέγει· ἄκουε, ἐχθρὸς τῆς ζωῆς, καὶ Πολέ-
μιος τῆς ψυχῆς, οἷα τιμὴ κατὰ πρᾶ τῶ Θεῶ
πῶς δὲ μικρὸν τῷ πρᾶ, ὃ σὺ ἔφης, νικήσας διὰ δι-
σέβειαι· καὶ οἷα τιμωρία καὶ ἀτιμία κατὰ πα-
ρὰ τῶ Θεῶ πῶς τῶ μικρῷ τῷ πρᾶ ἡττημένοις.
Οἷος ὁ σὺ φρονῶν Ἰωσήφ; ἔτι τὸ πρᾶ τῶ πρᾶ
νικήσας, καὶ γενεὰν καὶ ἡμερὰν ἐπαγνίσται ἐν ἑρα-
νοῖς καὶ ἐπὶ γῆς; δὲ δὲ οὐκ εἶδος τῆς Αἰγυπτίας αἰ-
καταχλᾶται. Οἰμοῦς δὲ καὶ ἡ μακαρία Σω-
σάννα ἐγκωμιάζεται καὶ ἡμερὰν καὶ ἡμερὰν, ἕως
τῆς αἰῶνος, τὴν ἐπιθυμίαν νικήσασα· ἔτι γὰρ ἐν-

Tom. II.

ετρα-

A imperetur tibi, ut legas, ex sinistra parte
lectionem aggredere. Si autem initium ser-
monis sit, dic titulum atque inscriptionem:
sic enim quod legitur, intelligitur. Sin vero li-
brum bene compunctum recteque descriptum
habet; posside ac tene eum, ne in ipso offen-
diculum legenti reperiatur, aut exscribenti.

DE VIRGINITATE, ET CONTINENTIA.

PARÆNESIS XXXV.

FRatri sive sorori suggerit dæmon impro-
bus, dicens: ecce quotidie fornicatio-
nis stimulis concitaris: quousque molestiam
eam sufferes, & patiens eris? Ad quem fra-
ter: quousque, inquit, Dominus respexerit
in humilitatem & laborem meum, remittat-
que universa peccata mea. Cui improbus
dæmon: verum ut ab hujusmodi pugna at-
que conflictu libereris, præstiterit semel cu-
pitudini satisfacisse, & mox resipisces: quum
neque illud grave aut magni momenti sit
peccatum. Ad quæ frater: non indigeo abs-
te, ait, poenitentiae rationem edoceri. Cer-
to enim novi, poenitentiae locum homini ex
magna Dei benignitate ad ultimum usque
spiritum concedi. Quod vero leve hoc pec-
catum facis: quo pacto ergo, si in ista re
levi reprobis apparueris in conspectu Dei
mei, non magis inveniar reprobis, si me
tentatio alia major invaserit? At diabo-
lus: nihil in eo mali est, inquit, & mox
ad poenitentiam reverti poteris. Cui frater:
& quis me securum de poenitentiae loco in-
veniendo reddet, si carnem meam corru-
pero; ac non potius me una cum operanti-
bus iniquitatem raptum iri? Quandoquidem
umbra est vita nostra super terram. Idem
enim istud est, ac si arrepto gladio meipsum
abscinderem. Ad quæ improbus: at leve,
inquit, est illud concupiscentiae peccatum,
ad horam dumtaxat durans, & mox præter-
iens. Cui frater: audi vitæ hostis & anima-
rum impugnator, quæ apud Deum iis propo-
sita sint præmia, qui pie ac sancte vivendo,
breve hoc quod dicis, tempus transigunt:
& contra, quæ eos supplicia atque dedecora
apud Deum maneant, qui tam brevi tempo-
ris spatio se vinci sinunt. Nonne castus ille Jo-
seph eo quod vitium istud superavit, ab om-
nibus omnium seculorum hominibus in coelo
& in terra laudatur; contra autem Ægyptiæ
illius dedecus perpetuo deridetur? Similiter
autem & beata Susanna, quod victrix illius
concupiscentiae exstiterit, sempiternis apud
omnes gentes præconiis celebratur: non enim

Job. 8.
Psal. 144.

Gen. 39.

R

suo

suo lapsu confusa est, neque comminationem mortis pertimescens, suam prodidit pudicitiam. Seniores vero illi, ac iudices populi, qui gubernare populum videbantur, huic incontinentiæ vitio succumbentes, lapidibus obruti, mortui sunt, cum summa nomini suo ignominia nota iniusta, ac apud omnes etiam posteros relicta. Nescis, diabole, fera animantia, quæ carnibus vesci consueverunt, difficilius ab ejusmodi vitio posse removeri? Tu vero mihi persuadere conaris, me, si semel carnis desiderium perfecero, non amplius a carne tentatum iri. Dominus Deus, qui Spiritum suum sanctum dedit hominibus, increpet te, qui, tamquam leo, mihi insidiaris, quærens per peccatum meam devorare animam. Sed Salvator noster Christus id tibi nequaquam permittet: quia benignus est, ac potens, & misericors. Subjicit improbus dæmon: res nullius prorsus momenti est ista: quid ergo nunc affligeris? Crucior, inquit frater, quod homines fallas: amara siquidem tua est dulcedo: & dogmata tua profundæ malorum foveæ; & munera tua, morte atque perditione sunt plena. Mihi etenim persuadere vis, ut abjiciam gratiam Domini, & contristem Spiritum Sanctum, in quo signatus sum in die redemptionis. Et ea in re dicis nihil esse mali, suggerisque mihi, ut membra Christi faciam membra meretricis; unicoque temporis momento divitias perdam immortales. Quasi etiam res nihili esset, sanctificationem abjicere, sine qua nemo Dominum videbit. Hæc igitur res nullius est momenti? Hortarisque me, ut irriterem atque exacerbem Dominum, quo in die illa tremenda coram formidabili Dei tribunali constitutus, a justo audiam Iudice: serve nequam, & voluptatis potius quam Dei amator, polluisti terram meam in immunditiis tuis & in peccatis tuis. Et dicis mihi, id nihil esse: quum scriptum sit: *Qui etiam Angelis peccantibus non pepercit, sed rudentibus tenebrarum detractus in tartarum, tradidit cruciandos in judicium.* Et primævis mundi hominibus non pepercit, sed octavum Noë justitiæ præconem custodivit, diluvium mundo impiorum inducens. Et civitates Sodomorum & Gomorrhæ in cinerem redigens, everfione damnavit, exemplum eorum, qui impie acturi sunt, ponens. Atque hanc tu rem levem facis? Ecquis unquam tibi morigerus, & peccatis mancipatus, in bonis dies suos transegit, sempiternique regni

1. Petr. 5.

Ephes. 4.

1. Cor. 6.

2. Petr. 2.

Genes. 7.

Genes. 19.

A ετράπη εἰς πλῶσιν ἰδίαι, ὁδὸν δὲ ἢ ἀπαλλὼ τῆ θανάτου φοβηθεῖσα παρεδῶκε τὴν σωφροσύνην. οἱ ὑπερβύπεροι ἢ καὶ οἱ κειτὰ ἔλατ, οἱ ἐδόκοιεν κυβερνᾶν τὸ λαὸν, τῷ πάσῃ τέτῳ ἡγήθεντες, λιθοβοληθέντες ἀπέθανον, ἅμα ἢ καὶ κατέλιπον ἑαυτοῖς ὄνομα ὅσον ἀγαθὸν εἰς πᾶς μὲν ταῦτα ἡμεῖς. Οὐκ οἶδας, Διάβολε, ὅτι εἰάν ἐθίσῃ θηλεῖον σαρκοφαγεῖν, πυκνότερον ἀποκαθίσταται πρὸς τὸ πάθος. καὶ σὺ ὑποβάλλεις μοι, λέγων, ὅτι εἰάν ποιήσῃς σε ἅπαξ ἢ ἐπιθυμῶν, ὁκέτι ἐνοχληθήσῃ. Κύριος ὁ Θεὸς ὁ δὲς ἀνθρώποις τὸ Πνεῦμα αὐτῷ τὸ ἅγιον, ἐπιτιμῆσαι σοι, ὅτι ἐνεδρῶεις, ὡς περὶ λέων, καταπιεῖν τὴν ψυχὴν μου βυλόμην, ἀφ' ἧς ἁμαρτίας. Ἀλλ' ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Χριστὸς, ἔμην δώσῃ σοι τόπον, ὅτι φιλανθρώπος καὶ δυνάστης καὶ ἐλεήμων ὑπάρχων. Ὁ Πονηρὸς ὑποβάλλει τὸ παῖγμα ὅτι ὅλως ὁδὸν, καὶ τί θλίβῃ ἄρτι; Ὁ ἀδελφὸς λέγει. Θλίβομαι ὅτι ἀπατάς τὴν ἀνθρώπων. τὸ γὰρ γλυκύ σε, πικρὸν ὅτι. καὶ τὸ δόγμα σου, βόδιμός σου κακὸν. καὶ τὰ χαρίσματα σου, θανάτου καὶ ἀπωλείας πεπληρωμένα. ὅτι ὑποβάλλεις μοι ἀδεῖσθαι τὴν χάριν ἢ Κυρίου, καὶ λυπῆσαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃν ἡ εὐφραγίᾳ εἰς ἡμέρας ἀπολυτρώσεως. καὶ λέγεις μοι, ὁδὸν ὅτι τὸ παῖγμα, καὶ ὑποβάλλεις μοι, ὅπως τὰ μέλη ἢ Χριστὸς ποιήσω πόρνης μέλη; καὶ ὑποβάλλεις μοι, ἵνα ὅν μὲν ῥόπῃ ἀπολέσω πᾶσιν ἀδελφάτοις. καὶ λέγεις μοι τὴν ἀγασμὸν ἀδεῖσθαι, ἢ χρεῖς ὁδὸν ὅτι εἴται τὸ Κύριον; Οὐδὲν ὅτι τὸ παῖγμα; καὶ ὑποβάλλεις μοι πῶς γίγνηται τὸ Κύριον, ὅπως ἀκίσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ἐμπροσθεν ἢ φοβερῇ βήματος ἢ Θεοῦ, πρὸς ἢ δικαίᾳ κειτῷ, Δύλε πονηρῇ, καὶ φιλήδονε μέλλον ἢ φιλόδοξο, ἐμολύνας μου τὴν γῆν ὅν τοῖς μισοῦμασί σου καὶ ὅν τὰς ἁμαρτίας σου. καὶ λέγεις μοι, ὁδὸν ὅτι τὸ παῖγμα. καθὼς γέγραπται, ὅς καὶ ἀγγέλων ἁμαρτίας ἀντίστοιχόν ἐφείσατο, ἀλλὰ σαρκὶς ζῶντος παρταρώσας, παρεδῶκεν εἰς χεῖρας μεγάλης ἡμέρας κολαζομένης τρεῖν. καὶ ἀρχαῖς κόσμου ὅς ἐφείσατο, ἀλλ' ὁ γὰρ Νόε, δικαιοσύνης κήρυκα, ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσμου ἀσεβῶν ἐπάξας. καὶ πόλεις ἀσεβῶν Σοδόμων καὶ Γομορράς τεφρώσας, κατατροφῇ κατέκεινεν, ὑποδάγμα μελλόντων ἀσεβῶν τεθνεῶς. Καὶ λέγεις μοι, ὁδὸν ὅτι τὸ παῖγμα; Τίς ἢ ὑπὸ κῆρτος σοι ἡκούστος, καὶ δαλωθεὶς τῇ ἁμαρτίᾳ, διῆλθεν ὅν ἀγαθοῖς πᾶς ἡμέρας αὐτῷ, κληρονομίας τὴν ἀτελεύτητον βασι-

βασιλείᾳ; Ὁ δὲ ἑξακολουθεῖν τῇ οὐδ' ἔχει Χρῆσθ, πάντοτε χαίρει καὶ ἀγαλλεταί ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, προσδεχόμενος τὴν μακαρίαν ἐλπίδα τῆς μεγάλης Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χρῆσθ. Οἶδα δὲ ὅτι εἰν νικήσης, σὺν ἐκφύζομαι τὴν λύπης· καὶ σὺ μὴ ἀπελθὼν ἀγγελίζομαι τῷ πατρί σου Ἰῶ Σατανᾶ, συγχάρων Ἰῶ ἐμῷ πτώματι. Ἐγὼ δὲ ἀγχιωθήσομαι ἐν τοῖς ἑρανοῖς, εἰν τῷ ποταμῷ. Κρεῖσσον οὖν μοι ἐστίν, ἵνα σὺ ἐνοχλῇς, ὥστερ κύων, ἢ ἵνα μελάσῃς κατ' ἐμὴν τῆτον τὴν μέλωτα. Θαυμάζω δὲ ἐπὶ σοι, Διάβολε, ὅτι μηχανᾶσαι τὰς ἀνθρώποις παρεκλίνειν τὴν μικρὰν ἡδονὴν ταύτην, τὴν ἀνώνυμὴν ζωῆς. Κύριος, ἰσχυρὸς ἡμῶν, καὶ βοηθὸς ἡμῶν. Κύριος, καταφυγὴ ἡμῶν, καὶ ἀντιλήπτορ. Κύριος, ὑπερασπιστὴς ἡμῶν, καὶ ἐφοβηθήσομεθα σε.

Ἀγωνίζου πόνη, ἀγαπητέ. προσφέρει κατ' αὐτῷ τὴν φόβον τὴν Γεέννης, καὶ τὴν τικρότητα τῆς βασάνων, ὅπως μὴ ἑξαπατήσῃ σε τῇ πανουργίᾳ αὐτῆς. Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις· καὶ ποῦτον γνώσομαι τὴν φόβον τὴν Γεέννης; Ἀνθρώπινον λέγω. Οὐκ εἰσῆλθες εἰς βαλανεῖόν ποτε; ἔχ' ἐώρακας ἀνδρας ἐκεῖ λελυμένους ἐκ τῆς πυρᾶς, καὶ εἰς τὴν νερὰν βαλνομένους; Ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ φλογὶ τῇ μεμβρόσῃ ἀφ' ἧς τὰς ἀμαρτωλούς, ἔτε νεροφόρος πρᾶκεται· ἔτε θυρά καὶ ἐκβάσις ὑπάρχει, ἔτε φέγγος, ἔτε ἀνεμος δροσίζων. ἔτε εἰν βοήσῃ τις μεγάλη τῇ φωνῇ φλογιζόμενος, ἐστίν ὁ βοηθὸν ἢ τὸν ἀκαλῶν, εἰν τῇ καταδικασθῇ ὑπὲρ τὰς ἰδίας ποταμῶν. Γέγραπται γάρ, Ἡ κείσις ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· καὶ σὺν ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν. Οὐχ' ἐώρακας δὲ καὶ αὐτὴν τὴν κάμινον τὴν ὑποχέσσαι τὰ βαλανεῖα; Ἐν ἐκείνῃ δὲ τῷ πυρὶ, ἀντὶ ξύλων καὶ παπύρων τῶν καλῶν, ἀσεβεῖς καὶ ἀμαρτωλοὶ κατακείμενοι θείῳ πυρὶ. αἱ ἀμαρτίαι αὐτῶν ἀναβάνουσι κατ' αὐτῶν, καὶ σφοδροτέραι τὴν φλόγα κατ' αὐτῶν ἀπεργάζονται. Γέγραπται γάρ, Ὁργὴ καὶ θυμὸς, θλίψις καὶ φενοχρεία, ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τὴν κατεργαζομένην τὸ κακόν, Ἰουδαίους τε ποταμῶν, καὶ Ἑλλήνων. δόξα δὲ τῷ ὁμῶν τῷ εἰρήνῃ παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίους τε ποταμῶν, καὶ Ἑλλήνων· ἐ γάρ ἐστιν προσωπολήψια παρὰ τῷ Θεῷ. Διὸ, ἀγαπητοί, νήψωμεν πρὸς Κύριον ἐν προσευχαῖς καὶ ἐν ἐλεημοσύναις μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης, ὥς ἔτι ἔχομεν χαρὸν, ἵνα ῥυθώμεν ἐκ τῶν προεργημένων κακῶν. Θέλει γάρ ὁ Κύριος πάντα ἡμῶς σωθῆναι, ἀφ' τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα.

Tom. II.

τα.

A regni hæres evasit? Qui vero Christi viam sectatur, semper gaudet atque exultat in Spiritu Sancto, expectans beatam spem magni Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi. Novi equidem, si abs te victus fuero, tristitia me affectum iri, teque mea gestientem ruina, ad patrem tuum Satanam cum læto hoc nuncio abiturum. Interim ego in cœlis, id si commisero, pudore suffundar. Quare satius mihi fuerit, te, canis instar, mihi adlatrare, quam in hoc me abs te irrideri atque subfannari. Miror autem de te, diabole, quod hominibus persuadere conaris, ut momentaneam hanc voluptatem vitæ æternæ præferant. Dominus fortitudo nostra & adiutor noster: Dominus refugium nostrum, & susceptor: Dominus protector noster, & non timebimus te.

C Strenue igitur decerta carissime: Gehennæ timorem & suppliciorum amaritudinem adversus ipsum tibi propone, ne te sua astutia decipiat. Sed dixerit fortasse quispiam: & unde Gehennæ timorem addiscere potero? Humanum dicam. Numquid aliquando ingressus es balneum? Numquid ibi adspexisti homines nimio solutos calore ad frigidam transferri aquam? Verum in illa flamma, quæ peccatores excipiet, nullus dabitur frigida aquæ locus: nullæ ibi erunt fores, nullus exitus, nullus splendor; nullusque illic ventus irrorabit: neque si quis magna voce exclamaverit, præsto erit qui adjuvet, consoleturque ipsum, si propter opera sua condemnatus fuerit. Scriptum est enim: *Judicium sine misericordia illi qui non facit misericordiam, & non est gaudium impiis*. An non ipsam quoque vidisti fornacem, qua calefit balneum? In illo autem igne, loco lignorum, papyri, & stipularum, impii ac peccatores divino igne comburuntur: & ipsorum peccata in ipsos exeunt, ac vehementiorem in ipsos flammam accendunt. Quoniam scriptum est: *Ira, & indignatio, tribulatio & angustia in omnem animam hominis operantis malum, Judæi primum & Græci: gloria autem, & honor, & pax, omni operanti bonum, Judæo primum & Græco*. Non enim est acceptio personarum apud Deum. Quamobrem vigilemus ad Dominum, carissimi, in orationibus & eleemosynis cum omni humilitate, donec tempus nobis reliquum fuerit, ut a malis, quæ diximus, liberemur. Vult enim Dominus nos omnes salvos fieri pro magna bonita-

Jacob. 2.

Rom. 2.

1. Timoth. 2.

R 2

te

te sua . Quoniam ipsi gloria in secula . Α τα . ὅτι αὐτῶ ἡ δόξα εἰς τὸς αἰῶνας . Amen . ἀμήν .

DE CASTITATE.

PARÆNESIS XXXVI.

Galat. 6.

2. Tim. 2.

Castitatem , dilecte frater , palmæ similem existima . Siquidem palma , corde quum sit albicante , circumcirca scatet surculis & aculeis , quibus B
ejus candor muniatur . Oportet igitur erga quoscumque homines exhibere caritatis officia ex puro corde , maxime autem in domesticos fidei : in eos vero , qui adversantur , & voluptatibus indulgent , ita severitas ac tristitia nostra temperanda sit , ut in ea interim scientiam cum temperantia ac pace conserve-
mus : quum dicat Apostolus : *Servum autem Domini non oportet litigare , sed mansuetum esse ad omnes , docibilem , patientem , cum mansuetudine corripientem eos , qui resistunt veritati : ne quando Deus det illis pœnitentiam ad cognoscendam veritatem , & respiciant a diaboli laqueis , a quo captivi tenentur ad ipsius voluntatem .* O castitas , cui abominationi sunt delicie , luxus , venustas corporis , & ornatus vestium . O D
castitas , dapibus atque epulis , ebrietatibusque inimica . O castitas , oculorum frænum , quæ è tenebris ad lucem totum corpus transfers . O castitas , quæ carnem castigas & in servitutem redigis , ac cœlestia celeriter percurris . O castitas , mater dilectionis , & angelicæ vitæ ratio . O castitas , quæ mundo es corde , ac dulci gutture , hilarique ac splendenti aspectu . O castitas , quæ Dei amicum ita exaltasti in terra aliena , ut & eos qui ipsum emerant , redimeret . O castitas , donum Dei , benignitatis , disciplinæ atque scientiæ plena . O castitas , portus tranquillus in summa pace ac securitate constitutus . O castitas , quæ cor possidentis te lætificas , & animæ ad cœlestia alas adjungis . O castitas , quæ spiritale gaudium parit , & mœrorem aufers . O castitas , quæ malum odio habes , & bono adhæres . O castitas , quæ passiones minuis , & animum a perturbationibus liberum reddis . O castitas , quæ justos illuminas , & diabolo tenebras offundis , celerique cursu ad bravium supernæ vocationis in Christo contendis . O castitas , quæ pigritiam depellis , & patientiam affers . O castitas , onus leve , quod in aquis non

ΠΕΡΙ ΑΓΝΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΑΣ.

ΠΑΡΕΙΚΑΖΕ ἡ ἀγνεία , ἀγαπητὲ ἀδελφε , τῷ φοίνικι . Ο ὡς φοίνιξ τὴν μὲ καρδίαν λαβὴν ἔχει , πέλει δὲ σκολόπων γέμει , τὸς περικυκλῶντας τὰς λαβὰδας αὐτῆς . Χρὴ οὖν πρὸς πάντας ἀνθρώπους κεκτῆσθαι ἀγάπην ἐκ καθαρᾶς καρδίας , μέλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκέας & πείσεως . πρὸς δὲ τοὺς ὑπεναντίους καὶ φιληρόνοις ἀνθρώποις εὐφρόνῃ κατέχειν . ἐν δὲ τῇ εὐφρονίᾳ , τὴν γνῶσιν , καὶ τὴν σωφροσύνην , καὶ τὴν εἰρήνην . Ἀλλὰ τὸ λέγοντα Ἀπόστολον . Δύλον δὲ Κυρίου εἶ δὲ μέγιστα , ἀλλ' ἥπιον εἶ πρὸς πάντας , διδακτικόν , ἀνεξίκακον , ἐν τῷ ταύτῃ παίδωντα τοὺς ἀντιδιδρασκόντας . μήποτε δὲ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετανοίαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας , καὶ ἀναήψωσιν ἐκ τῆς διαβολῆς παγίδος , ἐξωρησάμενοι ὑπὲρ αὐτῶν εἰς τὸ ἐκεῖθεν θέλημα . Ὡς ἀγνεία , ἡ βδελυστομένη τρυφὴν , καὶ σαυαλίαν , καὶ φιλοκαλίαν σώματος , καὶ ἱματίων καλλωπισμόν . Ὡς ἀγνεία , μισήματα πολυτελῶν βραμμάτων , καὶ μέδω ἀποσοφῶσα . Ὡς ἀγνεία , χαλίνωμα ὀφθαλμῶν , καὶ ὅλοι πὸ σῶμα μετάνεσσα ἀπὸ σκότους εἰς φῶς . Ὡς ἀγνεία , τὴν σάρκα ὑποπιάζουσα , καὶ δαλαγωγῶσα , καὶ πρὸς τὰ ἔρᾶνα ὀξυδροκοῦσα . Ὡς ἀγνεία , ῥητήτερα ἀγάπης , καὶ ἀγγέλων πολίτευμα . Ὡς ἀγνεία , ἡ τῇ καρδίᾳ καθαρὰν ἔχουσα , καὶ λαρυγὲς γλυκὺς , καὶ φασγόν πρὸς ὅσους . Ὡς ἀγνεία , ἡ τῇ φιλόθεον ὑψώσασα ἐν γῇ ἀλλοτεία , ὥστε καὶ τοὺς ὠνησαμένους αὐτὴν ὑπαγοράζειν . Ὡς ἀγνεία , Θεῷ δάδον , πλήρης χρηστότητος καὶ ταπεινότητος ἐκ γνώσεως . Ὡς ἀγνεία , λιμὴν ἀκύματος , πλήρης εἰρήνης καὶ καταστάσεως . Ὡς ἀγνεία , ἡ χαροποιῶσα τὴν καρδίαν ὅτι κεκτημένη αὐτὴν , καὶ τῇ ψυχῇ πηροφυῶσα εἰς τὰ ἔρᾶνα . Ὡς ἀγνεία , ἡ χαρὰν πνευματικῇ ῥητοῦσα , καὶ λύπην φροντικῶσα . Ὡς ἀγνεία , ἡ ἀποφυγῶσα τὸ ποτηρόν , κολλωμένη δὲ τῷ ἀγαθῷ . Ὡς ἀγνεία , ἡ πᾶσιν μεῖουσα , καὶ ἀπάθειαν ἀπεργαζομένη . Ὡς ἀγνεία , ἡ διακίς φωτίζουσα , καὶ τῇ διαβολῇ σκοτίζουσα , καὶ ὀξυδροκοῦσα πρὸς τὸ βραβεῖον τῆς αἰῶν κλήσεως ἐν Χριστῷ . Ὡς ἀγνεία , ἡ τὴν ἀκαθάρτην ἀπελαύνουσα , καὶ τὴν ὑπομονὴν ἐμποιοῦσα . Ὡς ἀγνεία , φορτίον εὐλαφρὸν , ὥστε ὑδάτων μὴ

μη καταποντιζόμενον, καὶ πλεῖτος αἰώνιος κεκρυμμένος ἐν ψυχῇ ἀνθρώπου φιλοχρεῖται, ὃν ἀρήσει ὁ τῶτον κεκτημένος, ἐν καρπῷ τῆς χάριτος. Ὡς ἀγνεία, κτήμα καλόν, ἡ πόσις διελών μὴ λυμαινόμενον, καὶ ἡ πόσις τωρὸς μὴ κατακαρσόμενον. Ὡς ἀγνεία, ἡ ἐν χειρὶ πλεῖτον ἀμετάμελον κατέχευσα, καὶ ὀλιγωρίαν ἀπελαύνουσα. Ὡς ἀγνεία, ἄρμα τινυματικόν, καὶ τὸ κεκτημένον ἀναγύσσει εἰς ὕψος. Ὡς ἀγνεία, ἡ καταλύουσα ἐν ψυχῇ τὰ φασμάτων καὶ παπινῶν, καὶ τὸ Θεὸν ἀνθρώποις ἐργαζομένη. Ὡς ἀγνεία, ἡ ἀνιδύουσα, ὡς ῥόδον, ἀνὰ μέσον ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ ὅλον τὸ οἶκον πληρῶσα δωδίας. Ὡς ἀγνεία, ὁδὸς καὶ σύνοικε τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. Ὡς ἀγνεία, ἡ Θεὸν δυσωπῶσα, καὶ τὰς ἐπαγγελίας αὐτῆς κομιζομένη, καὶ τωρὸς πάντας ἀνθρώπους χάριν διείσχυσα. Ταύτην ἠγάπησαν οἱ ἅγιοι. Ταύτην ἠγάπησεν ὁ ἅγιος Γεώργιος ὁ Εὐαγγελιστής, ὃς ταύτην ἀσκήσας ἠξιώθη ἐπὶ τῷ θρόνῳ ἀνακλιθῆναι τῷ Κυρίῳ τῷ δόξῃ. Ὡς ἀγνεία, ἡ ἐν μόνον ἐν τοῖς ἀειπρῶτοις κεκτημένη τὰ βραβεῖα, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς γάμοις. Ταύτην οὖν καὶ ἡμεῖς ἀγαπήσωμεν, δούλοι ἀλογημένοι τοῦ Σωτῆρος ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, ὅπως χαροποιήσωμεν τὸ Πνεῦμα τῷ Θεῷ τὸ ἐνοικῶν ἐν ὑμῖν. ᾧ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. ἀμήν.

A non submergitur, æternæque divitiæ in anima hominis Christum amantis reconditæ, quas qui possederit, in tempore necessitatis inveniet. O castitas pulchra possessio, quæ a feris non vastatur, & ab igne non comburitur. O castitas, quæ in manibus haud poenitendas continet divitias, desidiamque fugas. O castitas, cursus spiritualis, possessorem suum in sublimem evehens. O castitas, quæ in mansuetorum & humilium animis habitas, hominesque divinos efficis. O castitas, quæ rosæ instar, in medio animæ & corporis flores, universamque domum odoris fragrantia replet. O castitas, præcursor, atque cohabitator Spiritus Sancti. O castitas, quæ Deum placas, ejusque promissa perfers, & apud quoscunque homines gratiam invenis. Hanc Sancti amarunt: hanc Sanctus Joannes Evangelista amplectus est, amplectendoque super pectus Domini gloriæ recumbere meruit. O castitas, quæ non a semper virginibus solum, sed & ab iis qui nupsere, possideris atque excoleris. Hanc ergo nos quoque servi benedicti Salvatoris toto corde diligamus, ut inhabitantem Spiritum Dei in nobis lætificemus: cui gloria in secula. Amen.

Joan. 13. 21.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΡΕΜΒΕΣΘΑΙ ΤΟΥΣ ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ ΩΔΕ ΚΑΚΕΙΣΕ, ΑΛΛΑ ΜΑΛΛΟΝ ΚΑΤΩ ΕΧΕΙΝ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ, ΑΝΩ ΔΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗΝ ΠΡΟΣ ΚΥΡΙΟΝ. ΚΑΙ ΕΝ ΤΙΝΙ ΚΑΤΗΡΓΗΤΑΙ Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΗΣ ΠΟΡΝΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΛΖ.

Ὁ τὸ μόνον δι' ἀποχῆς βρωμάτων, ἀλλὰ καὶ δι' ἀπέχεσθαι τὰς ὀφθαλμούς τῃ μὴ ἰδεῖν ματαγότητα. Ἐν γὰρ τῷ ἀλγιστῷ ὀφθαλμῷ τυγχάνει ἡ μοιχεία. ἢ ὁ Κύριος διεμαρτύρατο. ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ἐμβλέπων γυνῆκα τωρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἥδη ἐμάχησεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῷ. Ταύτην τὴν μοιχείαν ἐκείρῃ ὁ κάτω ἔχων τὸ ὄμμα, καὶ τὴν ψυχὴν τωρὸς Κύριον. ὃς ὁ κρατίσας γαστρός, ἐπεκράτησε βλέμματος. Δεινὸς γὰρ ὑπάρχει τωρὸς ὁφθαλμοῦ ὁ μετέωρος. Ταῦτα γὰρ λοιπὰ πάντα πρόσφατον ἔχει τὸ ἐκπύρρῃσιν τῷ πειρασμῷ. ὃς τὸ βλέμμα τὸ πόλεμος, καὶ

NON DEBERE NOS HUC IL-
LUCQUE OCULOS RETORQUERE;
SED POTIUS DEORSUM ASPE-
CTUM HABERE, SURSUM VERO
ANIMAM AD DOMINUM. ET IN
QUONAM FORNICATIONIS DÆ-
MON FUNDITUS PROFLIGATUR?

PARÆNESIS XXXVII

N On solum per abstinentiam a cibis; ve-
rum etiam ut oculos avertamus, ne
videant vanitatem. Nam in oculo vago at-
que distracto adulterium consistit: quod &
Dominus testificabatur, dicens: Amen dico
vobis, quia omnis qui viderit mulierem ad con-
cupiscendum eam, jam mæchatus est eam in cor-
de suo. Hanc fornicationem eradicat atque
evellit qui oculos deorsum deprimit, sursum
autem mentem ad Dominum attollit: & qui
ventrem domat, aspectum quoque cohibet.
Gravis enim ac vehemens est proditor, ocu-
lus vagus atque distractus; nam cæteræ affe-
ctiones atque perturbationes animi, recentem
habent tentationis ardorem: bellum autem

Psal. 119.

Matth. 5.

R 3

ocu-

oculorum, & præsens, & absens, dolore affligit animam, prava concupiscentia inflammans mentem. Exempli gratia, carissimi. Audivit quis suavem musicorum concentum, & præterit: postea luctus vocem audivit; & planctus dulcem musicorum concentum depulit. Similiter gustavit quis mel; postea vero aliquid etiam amarissimarum degustavit specierum: & amaritudo, mellis dulcedinem ex gutture rejecit. Idem de odoratu dicendum. Odoratus est quis suavissimum aliquid: deinde etiam aliquid pessimi odoris olfecit: & foetor gratum olfactus odorem expulit. Et rursus, tetigit quis aquam frigidam, ac postea ebullientem tetigit: & fervor calidæ, frigiditatem aquæ repressit. Cæterum vagi atque distracti oculi bellum, & præsentem & absentem materiam, comburit mentem per concupiscentiam. Quin etiam in somnis corda imaginationibus illudit: nam dæmones tentationem in mente describunt, animumque exercent, efformantes tentationem in oculis hominis. Pro quo & Propheta obsecrat, dicens: *Averte oculos meos, ne videant vanitatem*. Effrænata namque concupiscentiæ cogitatio mentem etiam puram ac simplicem transfert atque immutat. Nam in oculorum confictu, dæmonum insidiæ latent, nisi præciderit qui aspectu superatus est. Quando ergo efformare tentationem dæmon inceperit, & in mente tua depingere pulchritudinem mulieris, quam aliquando conspexisti, vel quid simile; in medium tibi adducito timorem Dei, & memineris illorum, qui in sepulcris dormiunt. Cogita diem tui hinc exitus, quando anima tua separanda erit a corpore. Considera formidandam atque tremendam vocem, quam audituri sunt qui iustitiam neglexerint, & Christi præcepta non servaverint: *Discedite a me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo & Angelis ejus, ubi erit fletus & stridor dentium, in tenebras exteriores*. Considera vermem non dormientem, & tormentum non cessaturum. Horum reminiscaris, ista animo tecum perpende; & exterminabitur mente tua concupiscentia voluptatis carnalis, sicut dissolvitur cera a facie ignis. Non enim accelerant ut resistent timori Domini. Quicumque enim pravæ concupiscentiæ non resistit, sed evacillat, lascive oculos suos dimittens; prorsus & mentem ad passiones ejusmodi inclinavit: & nisi ob verecundiam omisisset humanam, sæpe etiam corpus corrupisset. Si ergo non se sobrium ac vigilantem talis præbuerit, timoremque Domini præ

Psal. 119.

Matth. 25.

A ἔπαρων, ἔαπών, ὁδωῶ ἢ ψυχὴν, τῇ ἐπιθυμίᾳ καταφλέγων τὸ νῦν. Οἷόν τι λέγω, ἀγαπητοί. Ἦκουσέ τις ἡδυφωνίαν μουσικῶν, ἔπαρῆλθεν· ἔπειτα ἤκουσε φωνὴν πένθους. Ἐὖ ὁ θρῆνος ἀπέκρυσσε τὴν ἡδυφωνίαν τῇ μουσικῶν. Οἰμοίως ὅ ἐγδύσατο μέλιτος· ἔπειτα ὅ ἐγδύσατο τι τῶν πικροτάτων εἰδῶν. καὶ ἡ πικρότης ἀπέκρυσσε τὴν ἡδύτητα τοῦ μέλιτος ἐκ τοῦ φάρυγγος. B Εἶπα καὶ ἡ ὁσφρησις. Ὁσφρήσατό τις ἡδυπάτη ζυνός· ἔπειτα ὠσφρήσατο ἔδυσωδίας. Ἐὖ ἡ δυσωδία ἀπέσβεσε τὴν ἡδύτητα τῆς ὁσφρήσεως. Εἶπα πάλιν ἡ ψαπό τις ὕδατος ψυχρῆ· ἔπειτα ἡ ψαπο βρῦζοντος. Ἐὖ ἡ ζέσις τῆς θερμότητος ἡμβλυνε τὴν ψυχρότητα τῆς ὕδατος. ὁ τῆς μετεώρου ὀφθαλμοῦ πόλεμος, καὶ πρῆξις τῆς ὕλης, ἔαπῆξις, καταφλέγει τὸ νῦν τῇ ἐπιθυμίᾳ. Αἰσῶμεν ἔν τῇ ὑπνίῳ φαντάζει τὴν καρδίαν. οἱ γὰρ Δαίμονες C ἀσχηράφουσι τὸν πειρασμὸν ἐν τῇ ἀσχηρίᾳ, ἔαχολοῦσι τὸ νῦν, μορφῶντες τὸν πειρασμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς τῆς ἀνθρώπου. Ὑπὲρ οὗ ὁ προφήτης ὠθεῖ καλεῖ, λέγων· ἀποστρέψου τὰς ὀφθαλμούς σου, καὶ μὴ ἰδεῖν ματαίωτα. Ρεμβασμὸς γὰρ ἐπιθυμίας μεταλύει τὸν ἄκακον· ἐν γὰρ τῇ ἡττῇ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐνεδρα Δαίμονων τυγχάνει· εἰς τὴν μὴ ἐκκόψῃ ὁ ἡττηθεὶς τὸ βλέμματός. Οὔτω D οὖν ἀρχεται ὁ Δαίμων μορφῶν τὸν πειρασμὸν, ἔασχηράφει ἐν τῇ ἀσχηρίᾳ σε κάλμος γυναικὸς, ἥ ποτε ἐδεάσω, ἢ ἡ τῶν ὁμοίων· ἀγαγε εἰς μέσον σοὶ τὸ φόβον τῆς Θεῆς, ἔμνησθη τὰς ἐν τοῖς τάφοις καθύδοντας. Ἀναλόγισαί τῇ ἡμέρᾳ τῆς Ἰσόδου σου, ὅταν μέλλῃ ἡ ψυχὴ σε χωρισθῆναι ἐκ τοῦ σώματος. Εἰνότησον τὸν φοβεράν E ἔφεικῶν φωνήν, ἣν ἀκούσῃ οἱ τῆς δικαίας ἀμελήσαντες, ἔτας ἐντολὰς τῆς Χειροῦ μὴ τηρήσαντες. ἀποχωρεῖτε ἀπὸ ἐμῶν οἱ καταραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡπιμασμένον τῷ Διαβόλῳ, ἔτας τοῖς ἀγγέλοις αὐτῶν, ὅπως ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, εἰς τὸ σκότος τὸ ἰσώτερον. Εἰνότησον τὸν σκώληκα τὸν ἀκούμηνον, καὶ τὴν ἀτελήτητον βάσανον. ταῦτα ἀναλόγισα, καὶ μνησθητι, καὶ ἀσχυλῶσεται ἡ ἐπιθυμία τῆς ἡδονῆς ἐκ τῆς ἀσχηρίας σου, ὡς ἀσχυλῶσεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός. καὶ γὰρ παχύνουσιν ἀντισηναι τῷ φόβῳ τῆς Θεῆς. ὅστις γὰρ οὐκ ἀνδίσταται τῇ ἐπιθυμίᾳ, ἀλλὰ ρεμβεσθαι ἀκολάτως τὰς ὀφθαλμούς αὐτοῦ ἀπολύων, πάντως ὁ, τε ἔασχηρίαν πρὸς τὰ πάθη ἰσέκλινε. Ἐ, εἰ μὴ δι' ἀσχύνην ἀνδρωπίνω, πολλάκις ἔδ' ὁ σῶμα διεφθεῖρεν. Εἰς οὖν μὴ ἡττῇ ὁ τοιοῦτος, ἔτ' ὁ φόβος τῆς Θεῆς

ἰσῶση

θήσῃ πρὸς ὁφθαλμοῦ αὐτῶν, ὃς χειροῖν καὶ τοῖς πο-
σὶ ἀφαιρῇ. Τὸ γὰρ τῶν Δαίμονι, τῶν
ὑποβάλλοντι ῥέμβεσθαι τὰς ὁφθαλμούς, ἕτερος
Δαίμων ὡς ἀποκλῆσθαι ὁ φυσικῶς σαρκὶ κατεργα-
ζόμενος ἢ ἀμαρτίαν. Ἐὰν γὰρ θεάσῃται ὁ δεύ-
τερος τὸ πρῶτον, ὅτι κατήχουσε μετεωρήσασθαι τὴν
ψυχὴν πρὸς τὸ ῥέμβεσθαι, ἀπὸ αὐτοῦ ἀρχεται καὶ
τὴν ἀμαρτίαν καὶ σαρκὶ κατεργάζεσθαι συμβα-
λῶν. Ἀρχεται γὰρ ποιεῖν ὡς ὑποβάλλειν, καὶ
λέγει πρὸς ἡγεμόνον τῶν ὁμμάτων. καὶ φησὶ·
ἰδοὺ τῇ πρὸς θεόν ἡμεῖς, καὶ τῇ καρδίᾳ ἐμοί-
χου. ἥδη καὶ τὸ ἐντολὴν ὁρῶντες, καὶ ἡ ἀμαρ-
τία τὴν ὑποβάσεως τὴν ἐντολὴν ἐχράφη. οἱ ἥδη.
Νῦν οὖν ἐπιτέλεσόν σε τὴν ἐπιθυμίαν. Τὸ αὐ-
τὸ γὰρ ὅτι καὶ τὸ πρῶτον ἐστὶ τὸ ἐνθυμῶν. ἀπο-
λαβε οὖν τὴν ἐκ τῆς ἐπιθυμίας. Σὺ γὰρ μὴ πε-
νθῇς τὰς ἐπινοίας αὐτῶν. Ὁ Ἀποστόλος λέγοντος·
καὶ γὰρ αὐτῶν τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν. ἐν ταῖς γὰρ
θηροῦν τὴν ψυχὴν σε βύλεται. Ἀλλὰ καὶ καὶ
πρὸς βολὴν πρὸς ταῦτα. Νεανίσκος ὡς ἦν ἐν τινι
χώρῳ, καὶ ἡρώσας αὐτῶν τρεῖς παρθένους· καὶ
ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν. χειροῖς αὐτοῦ
αὐτῶν, ἡ μία παρθένος ἔληψεν αὐτῇ ἄνδρα. ἡ
ἑτέρα κατελθούσα, πεπορεύθη, καὶ ἔγκυος
γένονεν· ἡ δὲ ἄλλη παρθένος ἐν αὐτῇ εἶπεν· εἰ
μὴ ὅτι τὰς ἀνθρώπους ἀχνοῦμαι, ἐπεὶ καὶ γὰρ
εἰλήφην ἐμαυτῇ ἄνδρα. Καὶ ἤρξατο ἡ παρθένος
ἐν τοῖς ποιεῖν λογισμοῖς φανταζέσθαι· καὶ μὴ ταῦ-
τα ἐμνήσθη, ὅτι ἐν ἀποδημίᾳ νεανίσκος, παρ' οὗ
τὸ ἀρραβὼν ἔλαβε, μὴ καὶ τῶν λοιπῶν παρθέ-
νων. Καὶ μεταμεληθεῖσα ἐκλαυσεν, ὅτι καὶ
ὅλως ἀνέβη ἐνθυμησὶς πονηρὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τῆς. Οἶπαι οὖν πρὸς ἀγνότητα ὁ νεανίσκος, ἐκ τῆς
τελευτῆς παρθένων τοιαύτην ἀπορροήσαν αὐτῶν ὅτι;
Οὐχὶ ἡ ἐχάτη ἡ ἐνθυμηθεῖσα, καὶ μηδὲν πρῶ-
ξασα, ἀλλὰ καὶ μετανοήσασα ἐπὶ τῇ πονηρᾷ
ἐνθυμῶσθαι; Διὰ τὴν ἀναγκάσθαι εἰπεῖν τῶν πρῶ-
των Δαίμονι ἐπὶ τῇ πρῶτῃ τὴν ἀνέμῳ ἀμαρ-
τίας· ὅτι εἰ καὶ τῶν ὁφθαλμῶν ἠρέπουν, καὶ τῇ
καρδίᾳ ἐμοίχουσα, αὐτὴν τὴν καρδίαν τὴν μοιχά-
σαν, φαναγμοῖς ἀλαλήτοις σιωτῶν. καὶ τὴν πα-
ραπεσόντα ὁφθαλμὸν δάκρυσι ἀποπλυνῶν. ὅτι
καρδίαν σιωπτελεμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς
ὅχι ὁρᾷ. Αὐτῶν ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῶν
αἰώνων, ἀμήν.

A prae oculis suis constituerit, non tardabit
etiam corpus corrumpere: nam istum dæ-
monem, qui oculorum evagationem at-
que distractionem suggerit, alius dæmon
subsequitur, qui naturaliter in carne pec-
catum operatur. Si enim secundus prio-
rem viderit potuisse animam ad distractio-
nem elevare, continuo consilium sugge-
rere incipit, peccatum carnaliter perficien-
di. Incipit enim aliquid ejusmodi sugge-
rere, & ad eum, qui oculorum aspectu
victus est, dicere: ecce studio & propo-
sito peccasti, & corde jam mœchatus es:
jamque præcepto excidisti, & peccatum
transgressionis mandati modo reputatum
est tibi: nunc ergo tuam perfice concupi-
scentiam; quum idem sit perficere, & in
animo habere. Fruere igitur ipse tua con-
cupiscentia. At tu ne acquiescas consiliis
ipsius: non enim, ut ait Apostolus, ejus
cogitationes ignoramus: nam in istis ani-
mam tuam ipse venari cupit. Audi porro
& de eo parabolam. Adolescens quidam
erat in regione quadam, & sibi ipse tres
virgines desponsavit, peregreque in regio-
nem longinquam est profectus: ubi quum
diutius moraretur, una virgo sibi virum
accepit: secunda autem elapsa, scortatio-
ni se dedit, & uterum tulit. At tertia
virgo secum dixit; nisi humanus me cohi-
beret pudor, ego quoque mihi virum ca-
perem. Et incepit virgo in ejusmodi ver-
sari cogitationibus: ac postea recordata
est adolescentis peregre profecti, a quo
& arrhabonem acceperat post reliquas vir-
gines: poenitentiaque ducta flevit, quod
etiam permisisset cogitationem improbam
in suo corde succrescere. Quando ergo
jam reversus est adolescens, qualem pu-
tas ex tribus illis virginibus ipsi fuisse
magis acceptam? Nonne postremam, quæ
cogitavit solum, & non opere perfecit:
imo vero & de prava cogitatione poeni-
tentiam egit? Quapropter necessarium
fuerit dicere sollicitanti dæmoni ad actio-
nem iniqui peccati: tamen oculis impe-
gerim, & corde mœchatus sim; ipsum ta-
men cor meum adulterio obnoxium ge-
mitibus inenarrabilibus conteram, & ocu-
lum collapsum lacrymis abluam: quoniam
cor contritum & humiliatum Deus non
despiciet. Ipsi gloria in secula seculorum.
Amen.

2. Cor. 2.

Psal. 51.

PARÆNESIS XXXVIII.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΛΗ.

Hebr. 12.

Act. 5.

Galat. 6.

Rom. 13.

MOnache, itane professus es te Christo placere velle; ut tentationes ac tribulationes quæ ab adversariis tibi ingeruntur, non fortiter sufferas; neque correctiones & admonitiones a tuo Præfecto suscipias? Quum Apostolus dicat: *Quod si extra disciplinam es, ejus participes facti sunt omnes; ergo adulterini, & non filii es.* Cæsus es? Gaude te cæsum esse verberibus; verum errata corrige. Injuste verberatus es? Merces tua magna est: nam & Apostoli, qui salutem mundo nuntiabant, oppidatim velut facinorosi atque malefici cædebantur; & non irascebantur, neque ægre ferebant; sed gaudebant, quod digni haberentur pro nomine ejus contumeliam pati. Quare tu quoque gaude, quod dignus sis habitus, qui pro ipsius nomine contumelia afficiaris. At forte quis ex negligentioribus dicet: doleo hoc mihi accidisse, & quidem post tantos labores. Istud te angit, serve Domini? Hinc ergo teipsum cognosce; num revera post tot annos passiones & affectiones tuas eviceris. Num superveniente aliqua ignominia gavissus sis; & non potius superbieris de gloria quæ tibi obtingit; nam si quis existimat se aliquid esse, quum nihil sit, ipse se seducit. Experimentum enim gubernatoris, in tempore tempestatis apparet. Nam qui se jactitat, & dicit: tot jam annos in vita monastica egi; promissi autem sui effectum non ostendit, neque rationes castæ ac religiosæ vitæ suscipit; instrumenta hic circumfert, quorum artificium nondum didicit. Consenuisti in habitu? Tamquam experientiam prædictæ vitæ habens, forma esto juvenibus & inexpertis. Si vero adhuc es novitius, seniores morem gerito. Etenim terreni Regis milites, ducibus atque principibus suis subjiciuntur, parentque. Nonne multo magis nos decet obedire, non solum ob timorem, sed etiam propter conscientiam? Nam si illi, qui secundum carnem militant, omni studio contendunt, ut subditos suos curent; quomodo tu, qui & vitam ipsam abnegasti, pateris te ab ejusmodi distrahi passionibus, effrænis atque inobediens, & Christi disciplinam excutiens atque abjiciens? Laudem quidem & gloriam perfectorum Anachoretarum expetimus; verum labores, quibus acquiruntur honores, subterfugimus. Cur tantam tibi quietem & labo-

Mοναχὲ, ἔγω τῷ Χριστῷ ἐπηγγέλω ἀρέσκειν, τὰς πειρασμὸς, καὶ τὰς θλίψεις, τὰς ἐσθραχιδὰς σοὶ ἀπὸ τοῦ ὑπεικνῶντος, μὴ ὑποφέρων ἡμιθῶς; ὁδὸς τὰς ἀπὸ τοῦ πρῶτος σοὶ παλαιὰς καὶ νεωτέρας ὑποδεχόμενος; Τὸ ἀποστόλος λέγοντος· εἰ ὁ χρεὶς ἐστὶ παλαιὰς, ἥς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες, ἄρα ἰσὺοὶ ἐστέ. Ἐδάρις; χαίρει ὅτι ἐδάρις. ἀλλὰ καὶ διόρθωσον τὸ πλῆθος. Ἀδίκως ἐδάρις; πειρασὸς ὁ μισθός. καὶ γὰρ καὶ οἱ ἀποστολοὶ τὴν σωτηρίαν τῷ κόσμῳ καταγγέλλοντες, καὶ πόλιν, ὡς κακῆργοι, ἐτύπνοντο· καὶ οὐκ ὠργίζοντο, οὐκ ἠγανάκτων· ἀλλ' ἔχαλλον, ὅτι κατηξιώθησαν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἀτιμασθῆναι. καὶ σὺ ἐν χαίρει, ὅτι κατηξιώθης ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἀτιμασθῆναι. Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις τῷ ἀμελεσέμεν· λυπῶμαι, ὅτι τὸ μοι συμβέβηκε μὴ ποσῶν καμάτων. Τὸ πρὸς σε λυπῶ, δὲ λέει Κυρίως; Ἐντεῦθεν τοι γὰρ ἐν ἐπίγνωσι σεαυτοῦ, εἰ ὄντως μὴ τοσαῦτα ἔτι τὰ παλαιὰ ἐνίκησας; ἐχάρης ἐπελθόντος ἀτιμίας; καὶ ἔχ ὑψώθης ἐπὶ δόξης γενομένης; Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναι ὁ, μηδὲν ὦν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ. Ἡ γὰρ δοκιμὴ τῶν κυβερνήτων ἐν καρδίᾳ τῶν κλυδωνοῦν ἀποφάνεται. Ὁ γὰρ μεγαλαυχῶν, καὶ λέγων· ἔχω τοσαῦτα ἔτι ἐν τῷ μοναχικῷ βίῳ, τὴν δὲ ἐργασίαν ἔπαυσα, τοσούτος μὴ ἐνδεξάμενος, μηδὲ τὰς τρόποις τῶν σεμνῶν βίῳ ἀναδεξάμενος, ἔτος περιφέρει ἐργαλεῖα, ὧν τὴν τέχνῃν ἔπω μεμψέσθη. Γεγύρακας ἐν τῷ χημάτι; ὡς ἔμπειρος ὁ περιλεχθέντος βίῳ τυγχάνων, τύπος ἡμῶν τοῖς νέοις & ἀπείροις. εἰ δὲ ὁ νεόφυτος τυγχάνεις, ὑποταγῇ πρεσβυτέροις. Καὶ γὰρ οἱ ὁ ἐπιγεῖς βασιλέος στρατιῶται τοῖς ἡγεμόσι καὶ ἑσάρχοις αὐτοῦ ὑποτάσσονται· πόσω μᾶλλον δεῖ ἡμᾶς ὑποτάσσεσθαι, ὃ μόνον ἀπὸ φόβου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ συνειδήσεως; Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οἱ καὶ σὰρκα στρατευόμενοι παῖδες πονηρὴν ἐπιδείκνυνται, ὥστε θεραπεύειν τὰς ἐπιτεταγμένας ἑαυτῶν, πῶς σὺ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν ἀπαρνησάμενος ἀπέχῃ ἀποσύρῃς ἀπὸ τοιούτων πασῶν, ἀφίπνῳ καὶ ἀνυποτακτῶν, καὶ ἐν Χριστῷ παλαιὰν ἀποσφόμενος; Καὶ τὰς μὲν ἐπάνευ καὶ δόξας τελείων ἀναχωρητῶν ἀπαρτῶμεν, τὰς δὲ τῶν πῶν, δι' ὧν αἱ τιμαὶ, ἀποφθίγουμεν. Διὰ τὴν τοσαύτην ἡσυχίαν & πόνοι

πόνοι δια μιάν ἡμέραν ἢ ὥραν ἀπολέσαι ἀνέχῃ; Εἰ σὲ αὐτὸν ἀποκτείνῃς, τίς ὁ ἐλεῶν σε; Οὐ-
 πὸς σε ὁ ἔπαυτος; αὐτὴ σε ἡ δοκιμὴ; ἵνα μι-
 κρὰ συμβῇ σοι θλίψις, καὶ τὸ χῆμα καὶ τὸ
 βίον ἀπαρῇ; καὶ ἐφοπλίζῃς κατὰ σε τὸ ἐχθρὸν,
 διὰ τὴν οἰκείαν ῥαθυμίας; Μὴ ἀδελφε, μὴ δῶς
 νότα τοῖς ἐχθροῖς, ἀλλ' ἀνδίστα, καὶ πολέμη-
 σον, καὶ φάροντα ἀπὸ σε. Λογίζομαι γὰρ, ὅτι
 ὁ ἀναδεξάμενός σε τὴν πρῶτην, καὶ χάρις ἐπὶ
 τῷ σὺ μώμῳ, ὡς λόγοι ὑπὲρ σε διδύς τῷ
 Κυρίῳ. Χαρὰ ὅτι αὐτῷ ὅτι, εἰς τὴν τέλειόν σε
 ὡς ἐστὶν τῷ Κυρίῳ. Ἐλθέ οὖν εἰς ἑαυτὸν,
 ἀγαπητὲ, καὶ ἀνάστρεφε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου.
 Ἐνδύσαι θώρακα πίστεως, καὶ περὶ κεφαλάν σου
 σωτήριον, ἀνάλαβε τὴν μάχην καὶ Πνύματος
 τοῦ ἁγίου, ὅς ἐστι ῥῆμα Θεοῦ. Γίνε τύπος ὡς
 παθεῖς τοῖς ὁμοφύχοις ἀδελφοῖς. Θαυμάσωσι
 καὶ οἱ μεζότεροί σε ἐπὶ τῇ σῇ ὑπομονῇ. Χα-
 ρέτω καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ἐνοικῶν ἐν σοὶ,
 ἐπὶ τῇ σῇ ἀνδραγαθίᾳ. Εἰ ὅτι μικρὸν πειρασ-
 μὸν καὶ φέρῃς, πῶς μέγαν βασάνῃς; Ἐάντι
 δὲ καὶ ὡς ἐγγίῃ, τελείῃ ἀνδρὸς πῶς καταπαλά-
 σῃς; καὶ εἰ λόγοι καὶ βασάνῃς, πῶς πληγὴν
 ὑπενέγκῃς; Ἐάντι ῥάπισμα καὶ πληγὴν καὶ ὑπο-
 φέρῃς, πῶς τὸ σαυρόν σε βασάνῃς; Ἐάντι τὸ σα-
 ρὸν καὶ βασάνῃς, πῶς συγκληρονομήσῃς δόξαν
 ἐν τοῖς ἑρανοῖς, καὶ τῷ λέγοντων· ταῦτα πάντα
 ἡλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαδόμεθα σε.
 Καὶ πάλιν· ὅτι ἐνεκά σε θανατεύμεθα ὅλην
 τὴν ἡμέραν, ἐλογιάσθμεν ὡς σφάγια σφαγῆς,
 Ἐβλομήσωμεν σιγᾶν, ἀγαπητὲ, διὰ τὴν ἀσχύνην
 καὶ πρῶτον μὲν· ἀλλ' ὁ πόθος τῆς καρδίας μου
 ἀναγκάζει με λαλεῖν. Ναί, ἀδελφε ἀγαπητὲ,
 ἐπελαδόμεθα ὡς ὑπέμεινε ὁ πάντων ἡμῶν
 Δεσπότης δι' ἡμᾶς; Ὑβρίσθμεν, ὡς ἐβρίσθμεν· ἡκ-
 σε, δαμόνιον ἔχας, καὶ οὐκ ὠργίσθμεν· ἡκσε,
 πάλιν. Ἐρράπιδθμεν, ἐκονδυλίθμεν, σαυρῶν προ-
 σπλάθμεν, ὅξους καὶ χολῆς ἐγείνατο, λόγχην
 εἰς πλάτανον ἔλαβε. Ταῦτα πάντα ὑπέμεινε
 διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Οἱμοι, οἱμοι τῷ ἀδελφῷ.
 οἱμοι τῷ ταλαπῶρ καὶ ἀμαρτωλῷ, ὅτι ἀνα-
 πολογῶν εἰμι. Τί εἶπω, ἢ τί λαλήσω ἐνώ-
 πιον σε γινώσκοντος τὰ κρύφια τῆς καρδίας μου;
 Γλάσθητί μοι τῷ ἀναξίῳ ὁ Θεός, τῷ μηδ'
 ὅλως ὑβρίν ἢ λόγον βελομένην ὑπὲρ σε ἀκούσας,
 καὶ τοσαῦτα ὑπομείναντος δι' ἡμᾶς; Τίς μὴ
 κλάσῃ ἐπ' ἐμοί, τῷ τὴν δολοφονίαν, κάλυμμα
 τῆς κακίας, κεκτημένῳ; Τοῖς γὰρ λόγοις μονάζω,
 τοῖς ὅτι ἐργοῖς πρὸς ὁρμήσω. Ἀληθῶς ἐφύγη ἡ
 ἀγάπη

Tom. II.

A laborem ob diem horamve unicam perire
 pateris? Si teipsum peremeris, quis mise-
 rebitur tui? Hæc ne tua laus? ista ne pro-
 batio tua? ut vel modica tibi obveniente
 tribulatione, & habitum & vitam abne-
 ges? ac inimicum contra te propria ne-
 gligentia armes? Ne frater, ne, quæso,
 adversariis des terga; verum resiste, at-
 que oppugna eos, & a te profugient. Exi-
 stimo enim eum, qui tui curam suscepit
 ac præfecturam, non in tuo gaudere vi-
 tuperio; quippe qui rationem pro te red-
 diturus est Domino: sed gaudio illum af-
 fici, si te perfectum Domino sistat. In-
 gredere igitur in te ipsum, carissime, &
 revertere in requiem tuam. Induere tho-
 racem fidei, & tibi galeam salutis impo-
 ne. Assume gladium Spiritus sancti, quod
 est verbum Dei. Esto forma & exemplum
 mansuetudinis, fratribus concordibus. Ad-
 mirentur etiam superiores tui patientiam
 tuam. Gaudeat & Spiritus sanctus in te
 inhabitans de fortitudine tua. Si autem
 exiguam non feras tentationem, quomo-
 do magnam sufferes? Et si puerum via-
 cere nequeas, virum perfectum in lucta
 quo pacto superabis? Et si verbum non
 tolères, verbera quomodo perferes? & si
 alapas ac verbera non sufferas, crucem
 tuam quomodo portabis? & si crucem por-
 tare nequieris, quo pacto gloriæ confors
 in coelis eris, cum iis qui dicunt: *Hæc
 omnia venerunt super nos, nec obliti sumus
 tui, & inique non egimus in testamento tuo.*
 Et rursus: *Quoniam propter te mortificamur
 tota die; æstimati sumus sicut oves occisio-
 nis.* Volebam mihi silentium imponere,
 carissime, ob confusionem faciei meæ: sed
 dolor cordis mei in verba me compellit.
 Ita, frater carissime, obliti sumus eorum,
 quæ propter nos omnium sustinuit Domi-
 nus? Contumeliis affectus est, & contem-
 tui habitus. Audivit, dæmonium habes,
 & non est ira commotus. Audivit, sedu-
 ctor es: alapis percussus est: pugnæ cæ-
 sus, & cruci affixus: acetum cum felle
 gustavit: lanceam in latere accepit. Hæc
 cuncta propter nostram salutem sustinuit.
 Hei hei misero mihi: hei hei infelici mihi &
 peccatori, quia inexcusabilis sum. Quid di-
 cam, aut quid eloquar coram te Domine, qui
 occulta nosti cordis mei? Propitius esto
 mihi indigno Deus, qui plane nullam inju-
 riam aut verbum contumeliosum propter te,
 qui tanta propter nos pertulisti, audire volo.
 Quis super me non plangat, qui religionem
 ac pietatem mihi pro operimento malitiæ
 vindico? Nam verbis monachatum profi-
 teor; operibus autem ad iracundiam Domi-
 num

Isai. 59.
1. Thessal. 5.
Ephes. 6.

Psal. 44.

Psal. 116.

Luc. 15.

num provo. Vere refrixit multarum animarum caritas. Resipiscamus, & ad Dominum revertamur, obsecro. Non enim eos qui salvari cupiunt, rejicit Dominus, sed & cooperatur. Dicamus & nos cum Propheta: *Convertere anima mea in requiem tuam: quia Dominus benefecit tibi: quia eripuit animam meam de morte, oculos meos a lacrymis, & pedes meos a lapsu. Placebo in conspectu Domini in regione viventium. Ut nos quoque illud audire mereamur dictum: Hic filius meus mortuus erat, & revixit: perierat, & inventus est. Quia Deo nostro gloria in secula. Amen.*

DE INOBEDIENTIBUS, ET
DE RESURRECTIONE, AC
TIMORE DEI, ET DE
FUTURO JUDICIO.

PARÆNESIS XXXIX.

Carissime, si frater aliquis adventans cohortetur te, dicens: Veni nobiscum: velut sanguine juncti communicemus consilia nostra: in fraternitate & fatione juncti simus; contradicentes vero reprimamus. Senioribus resistamus, & non revereamur canitiem. Percutiamus œconomos: subsannemus quietis ac silentii cultorem: religiosos ac pios ludibrio excipiamus. Cunctos nobis ipsi subijciamus, erimusque nominati ac celebres. Reprehensi, ne præbeamus silentium. Una pariter vociferemur, ne nostrum appareat mendacium. Admoniti, fastum retineamus ac tumorem: adhortationibus interpellati, efferamur. Sit nostra vis, lex justitiæ: nam quod infirmum est, velut inutile reprehenditur. Tu ergo ne cum iis in via ambulaveris; verum ab ipsis declina, & te expedi. Non enim conquiescent, nisi male egerint. Responde autem ei, qui ista dicit: nihil mihi tecum est negotii. Ista omnia effugisti, & rursus iisdem servire cupis? Quæ utilitas detonsi capilli? aut cujusmodi utilitatem ac fructum ex hisce rebus quis cupiat? Mente retineamus, quod mundum deseruerimus, ut monachi essemus: & quo pacto tu animas vis fratrum turbare? Audiens autem ista veridica verba, ne succenseas: nam communis est utilitas. Cur non agnoscimus quæ psallimus? Nonne ista canimus: *Beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentie non sedit. Sed in lege Domini volun-*

Psal. 1.

Aγάπη τῆς πολλῆς ψυχῆς. Αἰανήψαμεν πρὸς Κύριον, ὡς ἀκαλῶ. Οὐκ ἀποβάλλεται Κύριος τὸς βυλομύκας σωθῆναι, ἀλλὰ καὶ συνεργεῖ. Εἰπωμεν καὶ ἡμεῖς μὲν ὁ Προφήτης· ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου, εἰς τὸ ἀνάπαυσίν σου· ὅτι Κύριος ἀνεργάτισέ σε, ὅτι ἐρρύσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, τὸς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τὸς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. Διὰ τὴν ἐλπίδα ὁνότιον Κύριον ἐν χώρᾳ ζώντων. Ἰνα καὶ ἡμεῖς ἀξιοθώμεν ἀκῆσαι τὸ εἰρημῶν· ἕπος ὁ ὅς μου νεκρὸς ἦν, & ἀνέστη· ἀπολωλὼς, καὶ ἀρέσθην. Ὅτι τῷ Θεῷ ἡμῶν ἡ δοξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΩΝ,
ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΦΟ-
ΒΟΥ ΘΕΟΥ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΙΜΑ-
ΤΟΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΛΘ.

Aγαπήτε, εἰς ἐλθὼν ἀδελφοὺς ὡς ἀκαλέσῃ σε, λέγων· ἐλθέ μὲν ἡμῶν, κοινώησον ἡμῶν τῇ συμβουλίᾳ ἡμῶν, φρατείασώμεν ἐν ὁμονοίᾳ. τὸς δὲ ἀντιλέγοντας κατακρῖνωμεν. Ἀντικρῖναι πρεσβυτέροις, καὶ μὴ ἐπὶ τραπεζῶν πολλιάς. Δείρωμεν οἰκονόμους, μυκτηρίζωμεν ἡσυχῶν· ἐμπάξωμεν εἰς τοὺς βίλας. Ὑποτάξωμεν ἅπαντας ἑαυτοῖς· ἐσόμεθα ὀνομαστοί. Ἐλεγχόμενοι, μὴ δώμεν σιγὴν· κραυγάζωμεν ὁμοθυμαδόν, ἵνα μὴ φάνῃ τὸ ψεῦδος ἡμῶν. Νεφετεύμενοι δὲ, τὸ τύφον κατακρῖνωμεν· ὡς ἀκαλέμενοι δὲ, ἐκτρίβομεν. Ἐξω ἡμῶν ἡ ἰχὺς, ἰόςμος δὲ διακροσύνης· τὸ γὰρ ἀσθενεῖν, ἀλγῆσαι ἐλέγχεται. Σὺ οὖν μὴ συμπορεύῃς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν· ἐκκλινὼν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ὡς ἀλλοιοῖ· εἰ γὰρ μὴ ὑπνώσουσι, εἰ μὴ κακοποιήσουσι. Ἀποκείδητι δὲ πρὸς τὸ λέγοντα· ἐγὼ παῖγμα οὐκ ἔχω· ἐκ τέτων ἔφυγες. καὶ πάλιν τοῖς αὐτοῖς θέλεις δαλῶν; Τί δὲ ὄφελος τῆς τειχῆς ἀφρημῶν; ἢ ποίαν ὠφέλειαν καρποῖς ἐκ τέτων τῆς παραγωγῆς; ἔχασον γὰρ νῦν, ὅτι μοναχοὶ ἐξήλδομεν θύεαν ὅτι τῷ κοσμίῳ, καὶ τοῖς βύλας παραξῶν ψυχῆς ἀδελφῶν; Ἀκούω δὲ τὰ τῆς ἀληθείας, μὴ ὀργίζε· κοινὴ γὰρ ἐστὶ ὠφέλεια. Οὐκ ἐπιγινώσκουσι αἱ ψάλλομεν; Οὐ πᾶσι ψάλλομεν; μακάριος αἰνῶν, ὅς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βελῇ ἀσεβείᾳ, καὶ ἐν ὁδῷ αἰματωμένῃ οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ καδεδρῶν λιμῶν οὐκ ἐκάθισεν· ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου δὲ θέλη-

θέλημα αὐτῶν. καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν μελετήσῃ
 ἡμέρας καὶ νυκτός. Καὶ πάλιν λέγει· ὅτι γινώ-
 σκει Κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπο-
 λήνται. Καὶ ἐν ἑτέρῳ ᾧ Ψαλμῷ λέγει· ὅτι ἰδὲ
 οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σέ, ἀπολήνται. ἔξω-
 λόθρυσας πάντα τὰ πορνείοντα ἀπὸ σέ. ἐμοὶ
 τὸ πρῶτον τῷ Θεῷ, ἀγαθὸν ἔστι. Καὶ
 πάλιν λέγει· οἱ ᾧ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου ἄμα τῷ
 δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψοθῆναι, ἐκλείποντες
 ὡσεὶ καπνὸς ἰξέλιπον· οἱ ᾧ ὡραῖς κληρονομή-
 σαι γινώ, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ τῇ εἰρή-
 νῃ. Λέγει ᾧ καὶ ἐν ἑτέρῳ Ψαλμῷ· τί ἐγκαυ-
 χᾷς ἐν κακίᾳ ὁ δουρὶς ἀνομίας, ὅλῳ τῷ ἡμέ-
 ραι; Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ὁ κατὰ κεῖ ἐν μέσῳ
 τοῦ οἴκου μου ποιῶν ὑποφάνειαι· λαλῶν ἄδικα
 καὶ κατὰ δύναμιν ἐνώπιον τοῦ ὀφθαλμοῦ μου. Πολ-
 λὰς γὰρ ἠπάτησεν ὁ λογισμὸς τοῦ ὑψηλοφροσύν-
 ης, μέγαμα φυσήσας. λέγουσιν γὰρ, μὴ πα-
 ὑψηλὰ φρονέοντες, ἀλλὰ πῶς παπεινοῖς σωμα-
 παγόμενοι. Ἡσυχάσων οὖν, ὡς καλῶς, μὴ-
 ποτε πρὸς καρὸν ἀπολαύσας σε τῷ βελήματι,
 πὰ ἑξῆς σε σιωπῆσθαι ἐν ὁδῷ. Ἡ μὲν
 λον ἐπιβελθεῖν ἐπιχειρεῖς καὶ τὸ πῶς τὸ ἀγνῶ-
 καὶ τὸ λέγοντα· ὁ ἐσθίων ἄρτους μου, ἐμεγαλύ-
 νον ἐπὶ ἐμὲ πλεονισμόν. Τοιούτων πορνεύματι
 εἰς τὰ κελιά ἐαυτῶν· κλαύσωμαι πᾶς αἰμαρτίας
 ἡμέρᾳ, ἵνα Θεὸν δυσηπώσωμαι· διὸ οὐ καὶ ἐξήλ-
 θον ἐκ τῆς μετὰ κόσμου. μήποτε ἀρπάξῃ,
 καὶ ὁ μὴ ᾧ ὁ ρυόμενος. Ἐννοήσωμαι τὸ σα-
 φές, ὅτι καὶ χίλιοι ἐσμεν νῦν, ἀλλ' ἐν ἡμέ-
 ρᾳ θανάτου εἰς κατὰ εἰς ἀπελευσόμεθα ὅτε
 εἰς· μόνον τὰ ἔργα ἐκάστου σιωπῆσθαι αὐτῶν,
 πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε φῶλον, εἴτε ἀγαθόν.
 Ταῦτα μελέτα, τέτων φρονέτις, ὅπως ἐξελύ-
 σης φυγεῖν ἀπὸ τοῦ ὄργου. Οὐ δουρὶ γὰρ ἐκ-
 φυγεῖν ἡμᾶς πᾶς χεῖρας τῆς κτίσεως ἡμᾶς. καὶ
 τὸ λέγοντα· πῶς πορνεύω ἀπὸ τοῦ Πιθύματος σε;
 καὶ ἀπὸ τοῦ πρῶτον σε πῶς φύγω; Μήτις οὖν
 ἐαυτὸν ἑαπατάτω. τῷ γὰρ βήματι τῷ Χειρῶν
 δεῖ ἡμᾶς ὡς εἶναι, ἐνταῦθα πάντα γυμνά καὶ τε-
 τραχηλισμένα πῶς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν· ἐνταῦθα πα-
 ρατήσοι χίλια χιλιάδες, καὶ μυρία μυριάδες
 ἀγίων ἀγγέλων, καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῆς ἐρα-
 νῶν σαλευθήσονται. Καὶ ποῦ τότε ἡ ὑψηλοφρο-
 σύνη καὶ ἡ φυσίωσις; ποῦ τότε ἡ μέθη καὶ ὁ θυ-
 μός; ποῦ τότε ἡ ἀσωτία, καὶ ἡ ἀπειλή, καὶ ὁ
 γαβείαμα τὸ μέγαλον; τίς ὑποστήσεται τὴν φο-
 βερὰν ἀπειλῶν τοῦ ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ; Ἐννοήσω-
 μεν ὅτι οἱ τῷ Χειρῶν ὑπομέναντες καὶ διαφε-
 ρήσαντες

Tom. II.

A voluntas ejus: & in lege ejus meditabitur
 die ac nocte? Et rursus ait: Quoniam no-
 vit Dominus viam justorum, & iter impio-
 rum peribit. Et in alio iterum Psalmo di-
 cit: Quia ecce qui elongant se a te, peri- Psal. 73.
 bunt: perdidisti omnem fornicantem abs te.
 Mihi autem adherere Deo bonum est. Rur-
 susque ait: Inimici vero Domini mox ut Psal. 37.
 honorificati fuerint & exaltati, deficientes
 quemadmodum fumus deficient: mansueti au-
 tem hereditabunt terram, & delebuntur
 in multitudine pacis. Dicit porro & in alio
 Psalmo: Quid gloriaris in malitia, qui po- Psal. 52.
 tens es iniquitate, tota die? Et in alio di-
 cit: Non habitabit in medio domus mea qui Psal. 101.
 facit superbiam: qui loquitur iniqua, non
 direxit in conspectu oculorum meorum.
 Multos quippe cogitatio decepit super-
 biae, inania spirans. Nam scriptum ha-
 betur: Non alta sapientes, sed humilibus Rom. 12.
 consentientes. Quiesce igitur, obsecro:
 ne forte dum ad tempus voluntati tuae
 indulges, novissima tua in dolore per-
 agas. An potius insidias struere cona-
 ris adversus locum hunc sanctum? se-
 cundum eum qui dicit: Qui edebat pa- Psal. 41.
 nes meos, magnificavit super me supplan-
 tationem. Concedamus ergo ad cellas
 nostras. Desicemus peccata nostra, ut
 Deum placatum reddamus: propter
 quem etiam ex vano hoc seculo egres-
 si sumus: Ne quando rapiat, & non Psal. 50.
 sit qui eripiat. Consideremus hæc cla-
 re atque perspicue: quoniam etsi mil-
 le nunc sumus, in die tamen mortis
 singuli hinc soli abibimus. Solum-
 opera quemque sequentur sua, quæ-
 cumque egerit sive mala sive bona.
 Hæc meditare: de istis cogita, ut a
 ventura fugere possis ira. Non enim
 nobis est possibile, manus effugere
 Creatoris nostri, secundum eum qui
 dicit: Quo ibo a spiritu tuo? & quo Psal. 139.
 a facie tua effugiam? Nemo ergo sei-
 psium decipiat. Nam coram tribunali 1. Cor. 3.
 Christi oportet nos presentari: ubi cun- Hebr. 3.
 sta erunt nuda & aperta oculis ipsius:
 ubi millia millium, & decies cente-
 na millia sanctorum Angelorum af-
 sistent coram eo, & omnes celo-
 rum virtutes movebuntur. Et ubi
 tunc erit superbia atque inflatio?
 ubi tunc temulentia & excandescen-
 tia? ubi tunc luxus atque lasciv-
 ia, minæ atque jactantia vana?
 Quis horribiles Angelorum Dei mi-
 nas sustinebit? Cogitemus fore, ut qui
 Christum Dominum expectarunt, ei-
 que accepti fuerunt in hoc seculo,
 ipsi

S 2

1. Cor. 6.

ipsi tunc nos judicent : sicut scriptum est : *An nescitis, quod sancti hunc mundum judicabunt?* Ipsi enim quum similes nobis passibiles homines fuerint in mundo, gratos atque acceptos se Deo præbuerunt : nos vero malis operibus Deum exacerbamus . Sed forte dixerit quis duplicis animi homo : novit Dominus quæ meæ sunt imbecillitatis , & compatitur infirmitati meæ . Hei mihi, hei mihi, quis hos non deploret ? quoniam in opere Domini infirmitatem præteximus : ad pugnas autem ,

Galat. 6.
Job. 9.

& factiones , ac contradictiones , faciendæque mala , potentes sumus . Cur teipsum decipis , Deum irridere putans ? ne semines mala , & mala non metes . Audi eum qui dicit : *Quis durus factus, & ante eum permansit ? Qui in vetustatem perducit montes, & nesciunt : qui subvertit eos in ira.* Aut potius cor nostrum in crapula & ebrietate , curisque secularibus incrassatum est ac impinguatum : ut ordinem nostrum atque institutum intelligere nequeamus . Nam pro eo quod unumquemque nostrum cogitare secum oporteret , & dicere ad animam suam : non reperio quo me bene vertam , quin potius omni vento circumferor . Et , quorsum ego aliorum animas in meam damnationem conturbo ? Et , nonne magis mihi conveniebat , etiam tale quid conantes , aliqua commotione & adhortatione ad modestiam revocare , & in officio continere , ne adoptione filiorum excidam ? Scriptum est enim : *Beati pacifici, quoniam ipsi filii Dei vocabuntur.* At nunc quid agam negligens ? Quid in die iudicii coram horribili tribunali non solum pro anima mea ; sed etiam pro illis , quibus scandalo fui , & quos a via veritatis averti , respondebo ? Nam quum alius patrem reliquisset & matrem ; alius uxorem & filios , & amicos , universamque substantiam propter spem in Christum , quietamque vitam elegisset : ego non cessavi eos divexare atque affligere . Tu vero hisce contraria agis , & tua non conquiescis in cella ; verum monachorum cellas obis , pervertens fratrum animas , & fratres inter se traducens ac calumniis premens , suspensionesque improbas ipsis proferens , & cogitationum pulveres iis excitans , ac perturbationes atque tumultus fraternitati concilians . Nam quia te malæ concupiscentiæ emancipasti , stulta atque inepta ista didicisti . Quid ita crudeliter tua ipsius vita abuteris ? Cur damnum animæ tuæ velut lucrum reputas ? Cur in te aliena attrahis mala ? Nisi deinceps temperate ac modeste te gesseris , vitæque tranquillæ te dederis , etiam ab iis , a quibus laudaris , condemnaberis atque coargueris . Quumque penitus in profundum collapsus fueris malorum , tunc etiam tu

Matth. 5.

ver-

ἐπὶ τῷ ἰδὼν αἰῶνι, αὐτοὶ ἡμεῖς κρινῶσι. καὶ οὕτως γέγραπται· ὅτι οἱ ἅγιοι τῶν κόσμων κρινῶσιν; Αὐτοὶ γὰρ οἱ ὁμοιοπαθεῖς ἡμῖν θρόνιστοι ἀνθρώποι ἐν κόσμῳ, Θεὸν ἀντρέψαντες ἡμᾶς ὃ τὸ πονηρὸν ποιοῦντες, Θεὸν πειθομένους. Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις πάλιν διψύχων· καὶ φησὶν· οἶδε Κύριος τὰ τῆς ἀσθενείας μου, καὶ συμπάσῃ τῇ ἀσθενείᾳ μου. Οἶμοι, οἶμοι, τίς μὴ κλαύσῃ ἐπὶ ταῖς; ὅτι εἰς τὸ ἔργον ἔξω Κυρίῳ ἀσθενεῖαι προφασίζομεθα. εἰς ὃ πᾶς μίσχας, καὶ πᾶς φρατείας, καὶ εἰς ὃ ποιεῖν τὰ πονηρὰ διωαπὶ ἐσμεν. Τί σεαυτὸν ἀπατάς νομίζων Θεὸν χλευάζειν; Μὴ σπᾶρε κακὰ καὶ ἔμμη δεξιὸς κακὰ. Ἀκχε ἔξω λέγοντος· τίς σκληρὸς θρόνιστος ἐναντίον αὐτοῦ ὑπέμεινεν; ὁ παλαμῶν ὄρη, καὶ οὐκ οἶδασιν· ὁ κατατρέφων αὐτὰ ὄργῃ. Ἡ μᾶλλον αἱ καρδίαι ἡμῶν πεπλάχοντα ἐν κραυγῇ καὶ μέθῃ καὶ μερίμνῃς βιωτικῇς. ὅθεν ἡ ἐαυτοῦ παῖς ἔμμη δυνάμεθα γινώσκων. Ἀντὶ τούτου ἀναλογισάσθω γὰρ ἕκαστος ἡμῶν, καὶ λέγειν τῇ ἐαυτοῦ ψυχῇ· ἔχω διέσωσω διςτροφῇς, ἀλλὰ πᾶσι φέρωμαι πάντῃ ἀνέμῳ. καὶ ἵνατί μοι παράξω ἐτέρων ψυχὰς εἰς τὴν ἐμὴν κατάκεισιν; Καὶ ἔχι εἰ μὴ μᾶλλον, καὶ τὰς ἐπιχειροῦντας κατατρέχει τῇ νεφελῇ καὶ τῇ πᾶσι κακῇ, ἵνα μὴ τῆς ὑποδοσίας ἐκπέσω; Γέγραπται γὰρ· μακάριοι οἱ ἐρηνοποιοὶ, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται. Νῦν ὃ τί ποιήσω ὁ ἀμελής; τί ἀπολογισάσθω ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἐμπεσόντων τῶν βήματός σου φοβερῶν, πᾶσι τῆς ἐμῆς ψυχῆς; ἀλλὰ πᾶσι ὡς ἐσκαυδάλισα ἀπὸ οὐδοῦ ἀληθείας; Οὐ μὴ γὰρ καταλέλοιπε πατέρα καὶ μητέρα· ὁ δὲ γυνῶκα, καὶ τέκνα, καὶ φίλους, καὶ ὑπαρξίαν ἀφ' ἧς εἰς Χριστὸν ἐλπίδα, καὶ τὴν ἡσυχίαν προέλετο. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπαυσάμην τέττας ἐκπαράσσειν ἐξ ὀλίγου. Σὺ δὲ πᾶσι ἐναντία τέττων πᾶσι κακῇς, καὶ ἔχω ἡσυχίας ἐν τῷ κεμίῳ σου· ἀλλὰ πᾶσι φέρωμαι πᾶσι κακῇς τῆς μοναχῶν, ἀφ' ὧν ψυχὰς ἀδελφῶν, ἀφ' ὧν ἀδελφὸς ἀδελφῶν, καὶ ὑπονοίας πονηρὰς προβάλλων αὐτοῖς· καὶ διεγείρων αὐτοῖς κοινορτὸν λογισμὸν, καὶ σιωπᾶς παραχὰς τῇ ἀδελφότητι. Διὰ τὸ σε δευλοδοῦν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῇ κακῇ, πᾶσι τὰ μωρικά μεμψήματα. Τί ἀνίλεως χεῖρ ἡ ἐαυτοῦ ζωῆς; ἀφ' ἧς τὴν ἡμῶν τὴν ψυχῆς σου, κέρδος λογιζῇ; τί ἐπιπάσῃ σεαυτὸν ἀμώτερον κακὰ; Εἰ μὴ ἔξω λοιπὸν σωφρονήσης καὶ ἡσυχάσης· δὲ σε κατὰ ὁμολογίαν ὑπὸ αὐτῇ καταγινώσκῃ. ὅταν πᾶσι τῆς τέλει εἰς βάσιν κακῶν, τότε καὶ σὺ καταμείμῃ

μέμψη τὸς ἐχθροὺς τῆ ἀληθείας· ὃ γὰρ μὴ A
 γήσεται βυλὴ ἀσεβῶν. καὶ τὸ λέγοντα· Κύριος
 ἀσσεδαζέει βυλὰς ἐν ὄντι. καὶ τὰ ἐξῆς. ἡ δὲ
 βυλὴ ἔστι Κύριος μὲν εἰς τὸ αἶδιον. Ἡ δὲ ἐτι μᾶλ-
 λοι ἐκ τῆ σκληροκαρδίας ἡμῶν, καὶ τῆ τοῦ σώ-
 ματος διωάμει ἐπαρρόμεθα; ἀγνοῦντες τὸ εἶρη-
 μῶν. ὅτι γίγας ὁ σωθήσεται ἐν πληθύνει ἰσχύος
 αὐτοῦ. καὶ μετ' ὀλίγα· ἰδοὺ αἱ ὀφθαλμοὶ Κυ-
 ρίου ἐπὶ τοὺς φοβημένους αὐτὸν, ῥύσασθαι ἐκ θά-
 νατου πᾶς ψυχὰς αὐτοῦ, καὶ ἀσσεδαζέει αὐτοὺς
 ἐν λιμῶ. Τί ἀπαντήσῃ νουθετούμενος; Ὁρῶ γὰρ
 πᾶς κινήσῃ σε, φιλαρχίας ἀποπνεύσας. Μὴ
 θαύμαζε ἐπὶ τῇ δόξῃ, ἀλλ' ἀποβλέπε εἰς τὸ
 πῶς ἐκπολεμεῖται κίνδυνον. διωαπὶ γὰρ διωαπῶς
 ἐπαθήσονται. Εἰ γὰρ τῇ μιᾷ ψυχῇ, ἥς ἐνεπί-
 σθουσιν ἡμῖν ὁ Κύριος ἡμελήσαμεν, καὶ εἰσα-
 μεν αὐτὴν χερσάσθαι, ὡς ἀμπελον ἐν φραγμῶ
 ἡμελημῶν, καὶ πῶς πάντες ἔτι πῶς εἰσὶν ἐμ-
 ποισθέντες ἡμῖν τῇ ἐπιμέλειαν; ὁ γὰρ ἐν ὀλίγῳ πωτός,
 ἔστι ἐν πολλῷ πωτός ἐστι· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄπιστος,
 καὶ ἐν πολλῷ ἄπιστος ἐστι. Τοιγάρ ἐν ἀξιώμεθα πρὸς
 τῆς ψυχῆς, ἥς ἐνεπίσθυσθαι διδοῖται ἀπολο-
 γίαι· ὅταν ἴδῃται ὁ Κύριος τὴν σύμπεσιν.
 Οὐκ ὀλίγος γὰρ κίνδυνος ἐπεταί τῷ πεπισθυ-
 μῶν τῇ ἐπιμέλειαν ἔτι ποιμνί, εἰάν πῶς δὲ
 δέλημα ἔστι Ἀρχιεπίσκοπος, καταχρήσεται τῇ ποι-
 μνῇ. καὶ ὡς περὶ ἑρπῆτα· διωαπὶ γὰρ διωαπῶς
 ἐπαθήσονται. Ἀνατήλωμεν οὖν πρὸς τὸ ἡμᾶς
 ἀπελθεῖν, ὅπως οὐκ ἔστι ὁ πῶς ἀκαλῶν. Ἐκ
 ὁφόμεθα τὸς ὁρᾶς καὶ παπινὲς τῇ καρδίᾳ,
 ἐν πολλῇ δόξῃ. καὶ ἡμεῖς οἱ ἀπειθεῖς ὄντες,
 ἐν τεινοῖς. Οὐδὲν γὰρ ἀλλ' ἢ Θεὸν ποιῶμεν,
 ὅσοι ἐν ἀλλ' ἢ ἀγάπῃ αὐτοῦ, ὅσοι ἐν μὲν παπ-
 νοφροσύνης· ἀλλὰ πάντα ἐν νουθεσίᾳ, πάν-
 τα δι' ἀνθρωπίνης καὶ ὁλέθριον κενόδοξίαν.
 Πάντες ἐσμέν νουθεταί, πάντες ὀργίλοι, καὶ
 θυμώδεις· ἀλλήλοις γὰρ φθονοῦμεν, ἀλλήλους
 δακνομεν. Ταχὺ πρὸς καταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ
 οἰκτιρμοὶ σε, Κύριε, ὅτι ἐπίχλυσάμεν σφό-
 δρα. Βοήθησον ἡμῖν, ὁ Θεός, Σωτὴρ ἡμῶν.
 ἀκούε τὸ λέγοντος· ὁ μὴ ὦν μὲν ἐμῶ, κατ' ἐμῶ
 ἐστι· καὶ ὁ μὴ σιωάγων μετ' ἐμῶ, σκορπίζει.
 Ἡ δὲ ἐπελάθῃ ἔτι μυλὴ λίθου, τῷ ὠλισμῶν εἰς
 τιμωρίαν καὶ τῇ ποιόντων πᾶς σκάνδαλα. Μὴ
 ἀπαυλῶ, ἀνδρῶπε· ὁ διωαπὶ γὰρ πρὸς πρὸς ὁφθαλμοῦ,
 ἄτερ φόβου Θεοῦ, καὶ παπνοφροσύνης μεγάλης.
 Αἱ γὰρ δόξα τέτῳ γινόμενα πρὸς ὁφθαλμοῦ, ζη-
 μίας εἰσὶ πρὸς ὁφθαλμοῦ. Γέγραπται γὰρ· οὐκ ἀφ'
 ἑαυτοῦ ὡς λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλ' ὁ καλόμενος
 ἰσχύος

veritatis inimicos accusabis. Non enim sub-
 sistet impiorum consilium, secundum eum;
 qui dicit: Dominus dissipat consilia gentium: Psal. 33.
 & quæ sequuntur: consilium autem Domini in
 æternum manet. Aut adhuc magis ex duritie
 cordis nostri, & ob corporis nostri vires ef-
 ferimur? nescientes dictum illud: quoniam Psal. 33.
 gigas non salvabitur in multitudine virtutis
 suæ. Et paulo post: Ecce oculi Domini super
 metuentes eum, ut eruat a morte animas eo-
 rum, & alat eos infame. Cur renuis admo-
 nitus? Video enim inclinationes tuas, am-
 bitionem dominandique libidinem spiran-
 tes. Noli suspicere humanam gloriam; sed
 in consequens periculum respice. Siquidem Sap. 6.
 potentes potenter tormenta patientur. Nam si
 animam unicam, quam nobis credidit Do-
 minus, neglexerimus, permiserimusque
 eam defolari ac devastari, & spinis impleri,
 tamquam vineam in sepimento neglectam;
 quomodo totius paradisi nobis curam com-
 mitteret? Qui enim in paucis fidelis est, etiam Luc. 16.
 in multis fidelis erit: & qui in modico infi-
 delis est, etiam in majori infidelis erit. Ore-
 mus igitur pro anima nobis a Deo concredi-
 ta, ut de ea rationem reddere possimus, quan-
 do Dominus universum mundum discurret.
 Non enim exiguum sequetur eos periculum,
 quibus gregis ovium fuerit cura commissa, si
 præter voluntatem principis pastorum, ovi-
 bus fuerint abusi: Nam potentes, sicut Sap. 6.
 jam dictum est, potenter tormenta patientur.
 Quare resipiscamus, priusquam hinc
 nobis emigrandum sit; ubi non erit, qui
 pro nobis advocati ac patroni partes sus-
 cipiat. Ibi conspiciemus mites & humi-
 les corde, in magna gloria; nos vero,
 qui inobedientes ac contumaces sumus,
 in angustiis & suspiriis. Nihil enim pro-
 pter Deum facimus, nihil ob amorem
 ipsius, nihil cum humilitate; sed omnia
 in fastu ac superbia, omnia studio com-
 placendi hominibus, & ob perniciosam
 inanem gloriam. Omnes superbi sumus,
 omnes iracundi, & excandescetes: invi-
 cem enim nobis invidemus, invicem nos
 mordemus & devoramus. Cito anticipent nos Psal. 79.
 misericordie tuæ Domine: quia pauperes facti
 sumus nimis. Adjuva nos Deus; Salvator no-
 ster. Dicentem audi: Qui non est tecum, Matth. 12.
 contra te est: & qui non colligit tecum, Luc. 11.
 dispergit. An oblitus es lapidis molaris,
 in supplicium definiti adversus eos, qui Matth. 18.
 scandala committunt? Ne decipiaris. o ho-
 mo: impossibile enim est, sine timore Marc. 9.
 Dei, magnæque humilitate proficere. Nam
 quæ absque his commoda accidunt, dam-
 na conciliant. Scriptum quippe est: Nec Hebr. 5.
 quisquam sibi sumis honorem, sed qui vocatur.

εἰς τὸ οἶκον τοῦ πατρὸς μου. ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς. ὅπως ἀφ' ἑμαυτῶν αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἐλθωσιν εἰς τὴν φλόγην τοῦ πυρός. Λέγει δὲ ὁ Ἀβραάμ· ἔχουσιν Μωσῆα καὶ προφήτας, ἀκούσάτωσαν αὐτοῖν. Ἐπεὶ δὲ αὐτῶν· ἔτι, ἀλλ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πορεύσθαι πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. Ἐπεὶ δὲ· οἱ Μωσῆς καὶ οἱ προφῆται οὐκ ἀκούουσιν, ὥστε ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πωδύσουσιν. Τί ὠφέλησε τὸ πάλαιον ἐκείναιον ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ὁ πλῆθος, ὃν ἔσχε; καὶ ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀφροσύνη καθ' ἑκάστην λαμψοῦς; Τοιούτων αὐτοῦ ἀδελφοί, ἐκφυγεῖν τὰς κολάσεις τὰς ἡμετέρας τῶν κατηφρονητῶν καὶ ἀμαρτωλοῦν, πρὸς τὴν ἡμέραν πρὸς τὴν ἡμέραν εἰς τὸν τόπον ἐκείναιον τὸ βασάν. Καὶ τότε κλαύσωμεν πικρῶς, μὴ ὅπως πρὸς αὐτοῦς, ἡ πρὸς αὐτοῦς· ἀκούοντες ἅμα καὶ πρὸς τὴν ἡμετέραν, ὅ, τι χεῖροι τέτων, ἀξιοὶ ἔστε ἡμετέροι· ὑμεῖς γὰρ αὐτοῖς ταῦτα ἐποιήσατε. διωκόμενοι γὰρ διὰ βραχέος χρόνου τὸ πρὸς τὸν κόσμον τὸ κείσεως ταύτης ἐκφυγεῖν διὰ μετανοίας, ἡμετέροι. ἐσαπατήσατε, ἐδρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. Πῦ εἰσιν αἱ ἀπολαύσεις τὸ πρὸς τὸν χρόνον; Πῦ ἡ ἀπάτη αὐτῶν, καὶ ὁ γέλως; οὐκ ἰδὲ ἐκείνη πρὸς τὸν χρόνον, ὡς σκία, ὡς ὁμίχλη ὑπὸ λαίλαπος διωχθεῖσα λεπτή, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη; Νυνὶ οὖν, ὡς ἐπεθυμήσατε, ἀπολαύσατε. ἐ γὰρ ἡρέεσθε ἐπὶ τέτοις· ὅτι ἐ μόνον εἰς βόθρον κακῶν ἑαυτοὺς ἐρρίψατε, ἀλλὰ καὶ ἑτέροις εἰλκύσατε σὺν ὑμῖν. καὶ οὐκ ἡρέεσθε ἐπὶ τέτοις, ὅτι τὸ ἰδίας ψυχῆς ἡμετέροι, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων ψυχῶν διετρέψατε. Ποία ἐν ἀρετῇ, ποία ἐν ἐντολῇ δυσωπήσθαι τὸ Θεὸν ὑπὲρ ὑμῶν; Αἱ γὰρ ψυχὰς ὑμῶν ἐμπεπλησμέναι ὑπὲρ τὸν χρόνον κακῶν, καὶ ἐλθείας, καὶ φθόνου, καὶ πείνης κακίας· καὶ θυμὸν θηρίων ἀνημέρων ἡγαπήσατε. νυνὶ δὲ πρὸς ἐκκλίσαν ὑμῶν πάντα τὰ κακὰ, ἀκατηγόρησεν ἐν τῷ πρὸς τὸν χρόνον. Τῷ Θεῷ λαλῶντες ὑμῖν, ἀφ' ἑμῶν ἀγίων Γραφῶν, κατεφρονήσατε, ἐγλαύσατε, ἐμετεωρίσθητε. Καὶ ὅσην τὴν ἀγάπην Θεὸς πρὸς ἡμᾶς μακροθυμία, πόντος καὶ ὑμῶν αἱ ἀμαρτίαι ἐπλεόναζον. Τῷ Κυρίῳ εἰπόντες, Μὴ ἀγαπάτε τὸν κόσμον, μὴ δὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, ὑμεῖς πρὸς δόξης καὶ φιλαργυρίας ἐμάχεσθε. Τῷ Κυρίῳ εἰπόντες, Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι αὐτοὶ κοίτησιν τὸν χρόνον· μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῶν πνεύματι, ὅτι αὐτοὶ ἔσονται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· ὑμεῖς ὑπερήφανοι, ἔτι καὶ ἀλάζονες μεγάλαι, καὶ τῷ γέλωτι, καὶ τῇ ἀπάτῃ ἡδυνάκατε ἑαυτοὺς. Τῷ Κυρίῳ εἰπόντες, Μακάριοι οἱ πρα-

A „ in domum patris mei: habeo enim quin-
que fratres: ut testetur illis, ne & ipsi
veniant in hanc flammam. Ait illi Abra-
ham: Habent Moysen & Prophetas, au-
diant illos. At ille dixit: minime; sed
siquis ex mortuis resurgens ad eos ierit,
poenitentiam agent. Ait autem illi: Si
Moysen & Prophetas non audient, ne-
que siquis ex mortuis resurrexerit, cre-
dent. Quid profuerunt diviti illi in
hora illa divitiarum, quas habuit, & oble-
ctatio, qua exhilarabatur quotidie splen-
dide? Conemur igitur, fratres carissimi,
effugere supplicia, contemtoribus & pec-
catoribus parata; antequam nos in illum
tormenti locum tradamur. Et tunc plange-
mus amare, quum non sit qui pro nobis
interpellet, aut nos consoletur: audientes
simul & ab iis, qui tormenta inferunt,
quod pejora his supplicia promeriti sitis:
nam ipsi vobis hæc fecistis. Quum enim
per modicum tempus transcuntis seculi,
judicium hoc per poenitentiam effugere
possitis, neglexistis: deliciis indulgistis,
corda vestra nutritistis, velut in die oc-
cissionis. Ubi sunt oblectamenta temporis
præteriti? ubi fallacia ejus & risus? nonne
ecce illa, umbræ instar, præterierunt? &
tamquam nebula gracilis, quæ a procella
impellitur, & tamquam fumus, qui a ven-
to diffusus est? nunc ergo quantum tulit
desiderium, perfrui mini: non enim istis
contenti eratis: quoniam non solum in-
tantorum malorum foveam vos ipsos con-
jecistis, verum & alios vobiscum pertra-
xistis. Nec eo contenti fuistis, quod pro-
prium neglexeritis animam; sed aliorum
quoque animas pervertistis. Quæ igitur
virtus, ac quale præceptum reddet Deum
vobis placatum? Animæ enim vestræ ama-
rulentæ æmulatione, contentione, invidia,
atque omni malitia repletæ erant. Furo-
rem sævarum bestiarum dilexistis: nunc ve-
ro universa mala, quæ præterito tempore
operati estis, circumdederunt vos. Deum
loquentem vobis per sacras Scripturas spre-
vistis, irrivistis, & in sublime vagati estis.
Et quantum in vos benignissimi Dei lon-
ganimitas intendebatur; tantum & vestra
peccata redundabant. Domino autem di-
cente: nolite diligere mundum, neque quæ
in mundo sunt; vos de gloria, & avaritia
contenditis. Domino dicente: Beati qui lau-
gant nunc, quoniam ipsi consolabuntur: Beati
pauperes spiritu, quoniam ipsorum est re-
gnum celorum: vos superbi & arrogan-
tes evasistis, & risui atque fallaciis
dediti. Domino dicente: Beati mi-
tes, quoniam ipsi terram possidebunt: vos imma-

Jacob. 5.

Sap. 5.

1. Joan. 2:

Matth. 5.

Ibid.

Matth. 5. immanes & inimicos facti estis. Quum Dominus diceret: *Beati qui esuriunt & sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur*: vos justitiam odistis, & qui eam colebant, eos persecuti estis. Quum Dominus diceret: *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur*: vos absque misericordia & compassione cum ejusdem conditionis atque naturæ hominibus versati estis. Quum diceret Dominus: *Beati mundi corde, quoniam ipsi Deum videbunt*: vestra corda avaritiam & concupiscentiam pravam meditata sunt. Quum Dominus diceret: *Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum celorum*: vos & justos afflixistis, & veritatem non custodistis. Nunc ergo quid clamatis? Tempus enim poenitentiae jam præterit. Illic virtutum opus exerceri poterat: at hic compensationum retributio est. Nunc coronam acceperunt justi: vos autem peccatores in gehennam ignis traditi estis. Nunc justi tamquam lux resplendent in regno celorum: vos vero peccatores in tenebras traditi estis exteriores. Nunc justi cum Angelis collaudant Deum: vos autem peccatores ploratis e tormentis, dentibusque strideris, poenitentes & dolentes, quoniam poenitentiae vestrae tempus in negligentia perdidistis. Nonne vos estis, qui a justis vos ipsos segregastis, & peccatorum opera imitati estis? nunc autem & illi, & vos traditi estis in supplicium. Deplorate igitur tormenta, & supplicia utrisque illata. Tunc quoque nos valde ingemiscences, fletu exclamabimus amaro, dicentes: *Justus es Domine, & judicia tua recta*. Quando enim in præterito adhuc eramus seculo, ista nobis per sanctas aperuisti scripturas, & non credebamus, sed dubitabat cor nostrum: at nunc manifeste cuncta oculis nostris cernimus. Væ nobis: quoniam dies nostros in multa perdidimus negligentia. Hæc ergo præcognoscentes, fratres carissimi, studeamus effugere confusionem illam, & supplicium æternum, ut digni gaudio reddamur justorum. Quousque tandem veteris hominis concupiscentias circumferimus? Quousque mentem nostram in vanis sæculi hujus voluptatibus sinimus? Resipiscamus igitur, & evigilemus, tamquam ex vino, ex memoria inanis vitæ istius. Sursum mentem & cor habeamus: ubi pulcherrima sunt bona, ubi vera vita, & lux vera. Detestemur mundum, & quæ in mundo sunt. Corruptibilia propter incorruptibilia, & terrena propter coelestia contemnamus. Dominum qui

Job. 3.

A εἰς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γλῶσσαν. ὑμεῖς ἀχρεῖοι καὶ ἀνήμεροι γέγονατε. Τῷ Κυρίῳ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. ὑμεῖς τὴν δικαιοσύνην ἐμισήσατε, καὶ τὰς ἐργαζομένους αὐτὴν ἐδιώξατε. Τῷ Κυρίῳ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. ὑμεῖς ἀνελεως καὶ ἀσυμπάδως πρὸς τὰς ὁμοιοπαθεῖς ὑμῖν ἀνθρώπους ἀνεστράφητε. Τῷ Κυρίῳ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸ Θεὸν ὄψονται. ὑμεῖς αἱ καρδίαι πλεονεξίας καὶ ἐπιθυμίας κακὰς ἐμελέτησαν. Τῷ Κυρίῳ εἰπόντος, Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκα δικαιοσύνης, ὅτι αὐτοὶ ἐσὶν ἡ βασιλεία τῶν ὁρατῶν. ὑμεῖς καὶ τὰς διχαίους ἐκακώσατε, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐκ ἐφυλάξατε. Νῦν ἔν τι βοᾶτε; Οὐ γὰρ χαρὸς τῇ μετανοίᾳ πρὸς ἡλῶσιν. Ὡς δὲ ἡ ἀνταπόδοσις ὑπάρχει. Νῦν οἱ δίκαιοι ἐξεφανώθησαν. ὑμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὴν γέναν ἔστωρὸς πρὸς ἐδόθητε. Νῦν οἱ δίκαιοι ὡς τὸ φῶς ἐλαμψάν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ὁρατῶν. ὑμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον πρὸς ἐδόθητε. Νῦν οἱ δίκαιοι, μὲν ἀγγέλων, τὸ Θεὸν ὑμνῶσιν. ὑμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ κλαίετε ἀπὸ βασάνων, καὶ βρύχετε ἰσὺς ὁδόντας μεταμελύνοντες, ὅτι τὴν χροίον τῇ μετανοίᾳ ὑμεῖς ἀπώλεσατε ἐν ἀμελείᾳ. Οὐχ ὑμεῖς ἐστε οἱ ἀφοεῖσαντες ἑαυτὰς ἀπὸ τῆς δικαίᾳ, καὶ ζηλώσαντες τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτωλῶν; Νῦν δὲ καὶ αὐτοὶ, καὶ ὑμεῖς, πρὸς ἐδόθητε εἰς κόλασιν. Στενάξαί ἔν ὅτι πᾶς βασάνος, καὶ πᾶς ἐπαγομένης πῖς ἀμφοτέρους τιμωρίας. Τότε καὶ ἡμεῖς, μέγα στενάξατες, ἀνακραύξωμεν μὲν πικρῶ κλαυθμῷ, λέγοντες. Δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ ἀδικία αἱ κείσεσθαι. Ὅτε γὰρ ἡμεῖς ἐν τῷ πρὸς ἐλθόντι αἰῶνι, ἐφανερώσας ἡμῖν πάντα ἀφ' ὧν ἀγίων Γραφῶν, καὶ οὐκ ἐπιβόλον, ἀλλ' ἐδίδαξαν ἡμῶν ἡ καρδία. Νῦν δὲ ὁκαρῶς βλέπομεν πάντα πῖς ὀφθαλμοῖς. Οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ἀπώλεσαμεν πᾶς ἡμέρας ἡμῶν ἐν ἀμελείᾳ πολλῇ. Ταῦτα ἔν πωρογινώσκοντες, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, πωροδάσωμεν ἐκφυγῶν ὅτι ἐκείνης τῇ ἀρχῆς καὶ κολάσεως αἰωνίᾳ, ὅπως ἀξιώσωμεν τὴν χάριν τῆς δικαίᾳ. Ἐως τότε πᾶς ἐπιθυμίας ἔπαλας πωροφέρομεν ἀνθρώπων; Ἐως τίνος τῇ ἑαυτῇ νῦν ἐῶμεν εἰς πᾶς ματαίας ἡδονὰς ἔστωσιν τὰς; Ἀνανήψωμεν λοιπὸν, ἐκνήψωμεν, ὡς ὅτι οἶνε, ἐκ τῇ μνήμης ἔστωσιν βίᾳ. Ἀνὼ χῶμεν τῇ νῦν καὶ τῇ καρδίᾳ, ὅπως τὰ κάλλιστα, ὅπως ἡ ὄντως ζωὴ, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν. Μισήσωμεν τὸ κόσμον, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Καταφρονήσωμεν τὸ φθαρτὸν μὲν, ἀφ' ὧν τὰ ἀφθάρτα. πᾶν ἐπιγίῳν, ἀφ' ὧν τὰ

τὰ ἑράνια. Ἀγαπήσωμεν τὸ Κύριον, τὸ ποιή-
σαντα ἡμᾶς, ἐν ὅλῃ διωάμει, τὸ ἀγαθὸν καὶ
φιλάνθρωπον Δεσπότην. Ἀγαπήσωμεν ἀλλή-
λους, ὡς τὸ Κύριον. Ὅρα γὰρ τὸ ἔξ Δεσποῦτε
φιλάνθρωποι. εἶπε γὰρ πρὸς τοὺς ἐαυτῶ μα-
θητάς. ἐν τούτῳ γινώσκοντες πάντες, ὅτι ἐμοὶ
μαθηταὶ ἔσε, εἰ ἂν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Οὐκ
ἔρηκεν, εἰ ἂν πρὸς φέρητέ μοι μόχθους καὶ τρα-
γούς. ἀλλ' ἔρηκεν, εἰ ἂν ἀγάπῃ ἐχῃτε ἐν ἀλλή-
λοις. Τηρήσωμεν οὖν τὴν ἀγάπην, ἀδελφοί, τὴν
ἀγνείαν, τὴν ἡσυχίαν, τὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ
ὅσα πρέπει ἀγίοις. Μισήσωμεν τὴν ἀναρχιωτίαν,
τὴν πολυλογίαν. Γέγραπται γὰρ, Ἀνὴρ γλωσ-
σώδης ὃ κατευθωθήσεται ἐπὶ τὴν γῆν. ἄνδρα
ἀδίκον κακὰ θηροῦσιν εἰς ἀφθοράν. ἔγνω ὅτι
ποιήσας Κύριος τὴν κείνῳ τῶν πτωχῶν, καὶ τὴν
δίκην τῶν πονηρῶν. πολλὴ δίκη μοι ὁμολογή-
σαι τῷ ὀνόματί σου, καὶ κατοικήσουσι ὁδοὶ
σου ἐν τῷ πνεύματι σου. Καὶ πάλιν λέγει. ἐπὶ
τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸ πρᾶον, καὶ ἡσύ-
χιοι, καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους; Αὐτὸς ὁ
Θεὸς καὶ Πατὴρ ὁ Κύριός ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστός,
ὁ ἔχων ἡγεσίαν ζωῆς καὶ θανάτου, φωτίσει ὑμῶν
τοὺς ὀφθαλμούς τὴν ἀληθείαν, ἥ δυνάμει αὐτοῦ
ἐναρέτως, πάσας τὰς ἡμέρας ὑμῶν, καὶ ἀρεῖν
ἐλεος, κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἡμέρᾳ τῇ
Μέμνηθε καὶ ἐμὲ ὅτι ἀμαρτωλὸς ἐπὶ τῶν προ-
σευχῶν ὑμῶν πρὸς ἀκαλῶ, ὅπως σωθῶμεν
καὶ ἐπ' ἐμὲ τὸ ἀνάξιον, πάντων Δεσποῦτος.
ὅτι αὐτῷ ἢ δοῖται εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

A qui fecit nos, totis viribus diligamus, bo-
num & benignissimum Dominum. Diliga-
mus & nos invicem propter Dominum. Cer-
ne enim Domini benignitatem, & amorem
erga homines: quippe qui ita suos alloquutus
est discipulos: *In hoc cognoscent omnes, quod
mei discipuli estis, si dilexeritis invicem.* Non
dixit: si vitulos & hircos mihi obtuleritis;
sed dixit: si dilectionem adinvicem habue-
ritis. Servemus ergo caritatem, fratres, ca-
stiratem, quietem, humilitatem, & quæ-
cumque decent sanctos: detestemur autem
impudentiam, & multiloquium. Nam scrip-
tum est: *Vir linguosus non dirigetur super ter-
ram: virum injustum mala venabuntur in inte-
ritum. Cognovi, quod faciet Dominus judicium
inorum, & causam pauperum. Verumtamen
justi confitebuntur nomini tuo, & habitabunt
recti cum vultu tuo.* Rursusque ait: *Super quem
respiciam, nisi super mansuetum, & tranquillum,
ac timentem sermones meos?* Ipse porro Deus
& Pater Domini nostri Jesu Christi, qui
habet potestatem vitæ & mortis, illumi-
net oculos mentis vestræ, ad recte pie-
que serviendum ipsi omnibus diebus ve-
stris, & ad misericordiam inveniendam
coram ipso in die illa. Recordamini &
mei peccatoris in precibus vestris, obse-
cro: ut & misericordia in me indignum
moveatur omnium Dominus. Quoniam
ipsi gloria in secula. Amen.

ΠΕΡΙ ΕΥΛΑΒΕΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ Μ.

ΑΓαπητέ, πρὸς σεχε σφοδρῶς, μὴ ἀπολέ-
σαι τὴν ὁδοῦν ὁδόν, ἥ πορεύῃσαι ἐν
ὁδοῖς σκοτίας. μήποτε πρὸς τὰ τελευτήσας σου,
καὶ πρὸς Θεὸν καὶ ἀνθρώποις σχολίως ὀρεθίσῃ.
ὅτι γὰρ, φησὶν, οἱ ἐγκαταλιπόντες ὁδὸν ὁ-
δείας, ἥ πορεύῃσαι ἐν ὁδοῖς σκοτίας. ὅτι οἱ
ἀφραγνόμενοι ἐπὶ κακοῖς, καὶ χαίροντες ἐπὶ δια-
φθορῇ κακῇ. ὡς αἱ τρεῖς σχολία, καὶ καμ-
πύλαι αἱ ἑκατὶ αὐτῶν, ἥ μακρὰν σε ποιῇσαι
ἀπὸ ὁδοῦ ὁδείας, καὶ ἀλλότριον τὸ δικαίαν γνώ-
μης. Διὸ λέγει. ὅτι γὰρ καταλαμβάνοντα ἡμῶν
ἐν αὐτῇ ζωῇ. Εἰ γὰρ ἐπορεύῃσαι τρεῖς ἀγα-
θὰς, ὀρεθίσαν τρεῖς δικαιοσύνης λαίας. Χρηστοὶ
ἔσοι οἰκήτορες γῆς, ἀκακοὶ δὲ ἡπολεμῶνται
ἐν αὐτῇ. ὁδοὶ ἀσέβων ὅτι γῆς ὀλύνται, οἱ
Tom. II.

DE PIETATE.

PARÆNESIS XL.

E Aristissime, attende vehementer, ne
deperdas viam rectam, ut ambules
in viis tenebrarum: nequando in novissi-
mis tuis apud Deum & homines invenia-
ris perversus & obliquus. *Va enim, in-
quit, iis qui derelinquunt vias rectas, ut
ambulent in viis tenebrarum. Va his, qui
latantur in malis, & gaudent in consuetu-
dine mala: quorum semita obliqua ac pra-
va, & flexuosi cursus eorum: ut longe ab-
straharis a via recta, & alieneris a senten-
tia justa.* Ideo addit, & dicit: *Non enim
comprehenduntur sub annis vite: nam si per
semitas bonas ambulassent, etiam semitas
justitie planas ac faciles invenissent. Qui re-
cti sunt & boni, inhabitatores erunt terra;
& simplices atque innocentes remanebunt in ea.
Via autem impiorum e terra perdentur, &
iniqui*

- iniqui expellentur ab ea. Necessarium ergo est incedere per viam rectam, secundum*
Proverb. 4. eum qui dicit: Ne declines ad dexteram, neque ad sinistram; averte pedem tuum a via mala: vias enim, quæ a dextris sunt, novit Dominus: quoniam perversæ sunt quæ a sinistris sunt. Deum time, & timor ejus custodiet te. Serva mandata ipsius, & mandata ejus in veritate deducunt te. Contumacia vero, aut pestilentia, aut invidia, aut superbia, & his similia, non commorentur in sinu tuo; neque ingluvies, vel turpitudine, vel stultiloquium, vel scurrilitas, quæ ad rem non pertinent. Omnis enim, qui in hisce ambulat, a via veritatis aberrat, seipsum per loca invia terendo. Qui autem in via ambulat recta, ipse se in mansionem vitæ provehet atque deducet. Ne ergo religionem ac pietatem veram & ab omni simulatione alienam deperdas, frater carissime.
1. Thessal. 5. Pietas porro est, abstinere ab omni specie mala. Si vero acciderit nos de opere bono contumeliam pati, ne erubescamus opprobrium nobis injuste ab hominibus illatum, & faciamus quæ non oportet. Scriptum est enim: Populus meus, cujus nomen meum in corde vestro; nolite timere opprobrium hominum, & blasphemias eorum ne metuat: sicut enim vestimentum, inveterascet tempore, & sicut lana comedetur a tineâ. Justitia autem tua in seculum manebit, & salus tua in generationes generationum. Rursusque ait: Ego autem inobedientem me non præbeo, nec contradico. Dorsum meum dedi in flagella, & maxillas meas in colaphos; faciem autem meam non averti a confusione spurcorum: & Dominus factus est mihi adjutor: ideo non sum confusus, sed posui faciem meam ut potram durissimam, & novi, quod non confundar. Propterea, licet videatur ex seipsa impetrasse ac superasse, non reformidemus, neque viam rectam deferamus, secundum
Psal. 27. eum qui dicit: si consistent adversum me castra, non timebit cor meum. Et denuo
Psal. 31. ait: Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino. Et,
Prov. 3. 4. noti amulari gloriam peccatoris: non enim nosti, quid de exitu ipsius erit. Melius est enim cuncta secundum Deum agere, & laudari ac probari in Domino; quam conversari male, & turpem famam habere: quum Dominus & Salvator noster Jesus Christus dicat: Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem
Matth. 5. ve-

ὁ πατήρ ὁ θεός. ὁ δὲ νόμος ὁ ζωοποιῶν ἀπὸ αὐτῆς. Αἰνάγηκε ὁ κύριος βασιλεὺς ἐν τῇ δαυὶδ ὁδῷ. καὶ τὸ λέγοντα· μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ, μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά. ἀπέστρεψεν ὁ κύριος τὸν πόδα αὐτοῦ ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς· ὁ δὲ κύριος γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ κύριος. ὁ δὲ κύριος διεσπαραμμέναι εἰσὶν αἱ ὁδοὶ ἀριστερῶν. Τὸν θεὸν φοβῶ, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ σωτηρίῳς ἐστίν μοι. Τήρησον τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ αἱ ἐντολὰὶ αὐτοῦ ὁδηγήσουσί σε ἐν αὐτῇ. Αὐθάδεια ὅτι, ἡ λοιμότης, ἡ βασκανία ἡ ὑψηλοφάνεια, καὶ τὰ ὅμοια τούτων, μηδὲ ἀνελίζεσθωσαν κόλπον σου, μηδὲ λιμαργία, ἡ ἀσχηρότης, ἡ μωρολογία, ἡ ἀντροπελία, ἃ ἐκ αὐτῆς. Πᾶς γὰρ ὁ ἐν ταῖς ταπεινότητι, τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας πεπλάνηται, σιωπῶν ἐαυτὸν ἐν ταῖς ἀνομίαις. Ὁ δὲ πεπλάνηται ἐν τῇ ὁδῷ δαυὶδ, προσάξει αὐτὸν εἰς τὴν μοῦν. Μὴ οὖν ἀπολέσῃς τὴν ἀνυπόκειται ἀλάθειαν, ἀγαπήνῃς ἀδελφεῖ. Εὐλάβεια δὲ ὅτι, ἀπέχεσθαι ἀπὸ παντὸς εἶδους πονηρίας. Εἰ δὲ συμβῇ ἡμῶς ὁνειδισμὸς ἀπὸ ἀγαθῶν ἔργων, μὴ ἐντραπώμεν τὸν ὁνειδισμὸν τὸν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀδίκως ἡμῖν ἐπαγόμενον, καὶ ὁρᾶζομεν ἅ μὴ δεῖ. Γέγραπται γὰρ· λαός μου, ὃ ὄνομα μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν. μὴ φοβῆσθε ὁνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φασισμῷ αὐτῶν μὴ ἠτήσθε. ὥστε ἰμῶντιον παλαμωθήσεται ἀπὸ χροῶν, καὶ ὥστε ἔλεον βρωθήσεται ἀπὸ σπῆς. ἢ δὲ διακρούσῃ σε εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κύριος, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἰς ἡμέρας γενῶν. Καὶ πάλιν λέγει· ἐγὼ δὲ σὺν ἀπειθῶ, σὺ δὲ ἀντιλέγω. τὸ ὥπτις μου δέδωκα εἰς μάστιγας, καὶ τὰς σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα. τὸ δὲ πρόσωπόν μου σὺν ἀπέστρεψα ἀπὸ ἀσχηρότης ἐμπηυσμάτων· καὶ κύριος ἐλήρησεν βοήθός μου.

E *ἀλλ' ὅτι σὺ ἐνετράπις, ἀλλ' ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου, ὡς ἐρεῖν πέτραν, καὶ ἐγνων ὅτι ἔμην ἀσχηρότης. Διότι καὶ δόξα πρὸς αὐτὴν κεκαίμεν καὶ ἄρχειν, μὴ δαλιάσωμεν, μηδὲ ἐγκαταλείπωμεν δαυὶδ ὁδόν. Κατὰ τὸ λέγοντα· εἰς τὴν ὁδοῦ ἀξίεται ἐπὶ ἐμὲ πρῆμبولή, ὃ φοβηθήσεται καρδίᾳ μου. Καὶ πάλιν λέγει· ἀνδείξασθε, καὶ κραταίρεθω ἡ καρδίᾳ ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ κύριον. Καὶ, μὴ ζήλῃς δόξαν ἀμαρτωλῶν, ὃ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφή αὐτῶν. Κρῖνοι γὰρ πάντα καὶ θεὸν ὁράτην, καὶ ἐπαμύνασθαι ἐν κυρίῳ, ἢ ἀναστρέφειν κακῶς, καὶ ἔχειν ἀσχηρὰ φήμι. Τὸ κύριον καὶ σωτὴρ ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς εἰπόντος· ἔγω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἐμφορθεὶς τῷ ἀνθρώπῳ, ὥστε ἴδωσι τὰ καλά ἔργα ὑμῶν, καὶ*

καὶ δοξάσωσι τὸ Πατέρα υἱῶν τὸ ἐν τοῖς ἔρα-
νοῖς. Μὴ οὖν ἐκκλίνης εἰς τὰς ἀνοδίας ἀπὸ
οὗ δὲ δίδεας, μήποτε περικυλώσωσί σε θηρίων
ἀγέων πλῆθος, μήποτε συνοχή υἰδάτων πολ-
λῶν. καὶ ποτε μεταμεληθήσῃ ὀδυρόμενος. Τίς
γὰρ ὀδυᾷται; Οὐχὶ ὃν τὰ κακὰ περιέχει; Ὁ
Θεὸς γὰρ, φιλόανθρωπος καὶ ἀγαθὸς ὑπάρχων,
κακὸν ἔβύλεται τῷ πλάσματι αὐτοῦ. Κατὰ
τὸ λέγοντα· ἔγὼ τέρπεται ἐν ἀπώλειᾳ τῶν
ζώντων. διακρούει γὰρ ἀδανάπιδός ἐστι. Καὶ ἐν ἐτέ-
ρῳ λέγει· μηδεὶς περιεζόμενος λεγέτω, ὅτι
ἀπὸ τοῦ Θεοῦ περιεζόμεναί· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπειράτος
ἐστὶ κακῶν, περιεζέει δὲ αὐτὸς ὁσδένεια. ἕκαστος δὲ
περιεζέεται, ἡμῶν τὸ ἰδίαν ἐπιθυμίαν ἡλεγκόμε-
νος καὶ δελεαζόμενος. εἴπα ἡ ἐπιθυμία συλλαβῶ-
σα τίκτει ἀμαρτίαν· ἡ δὲ ἀμαρτία ἀποτελεσθεῖ-
σα ἀποκύβει θάνατον. Ἐπιθυμία μήτηρ ἀμαρ-
τίας. Αὕτη ἡξέβαλεν Εὐάν ἐκ τοῦ πατρὸς.
Αὕτη τὸ Κάιν ἀδελφοκτόνον ἀπέτελεσεν. Αὕτη
ἐποίησε τὴν Αἰγυπτίαν μαγνήτα καὶ τὴν σώφρονος
Γωσήφ. ὁ δὲ νέος τὸ Θεὸν φοβούμενος, ταύτην
κατέλαβεν. Αὕτη κατέστρεψε τὸ λαὸν ἐν τῇ ἐρή-
μῳ. Αὕτη καθεῖλεν ἔθνη ἐπὶ ἐν γῇ Χαναάν,
διὸ ἥς καὶ πρῶξιναι τὸ ποιήσαντα αὐτὴς, ὅθεν
ἡλώθηθησαν. Αὕτη ἡξέκλινε τὰς καρδίας
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ νόμου. καὶ ὡς γέγραπται·
ἵπποι θηλυμαγεῖς ἐθνήθησαν, ἕκαστος ἐπὶ τὴν
γυναικαὶ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζεν. Αὕτη ἡπά-
τησε τὴν κερταὶς τοῦ λαοῦ ἐν Βαβυλῶνι. Ἐπιθυ-
μία, κακὴ μήτηρ ἀμαρτίας. Αὕτη ἡξέγειρε πο-
λέμους καὶ παραχὰς ἐπὶ τὴν γῆν. Αὕτη κατεσκή-
ζε τὸν Ἡρώδη, ἀτήσαοθαί τὸν κεφαλὴν τοῦ
Βασιλεῦς. Ταύτην φιλήσας Ἰούδας πρῆδωκε τὸν Κύ-
ριον τὸν δόξης εἰς χεῖρας ἀνόμων· χρυσὸν ποθή-
σας, ζῶν ἀπώλεσε. Διὸ φλόγωσιν πᾶσαν ἐπι-
θυμίαν κακῶν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Ταύτην ἀπο-
σώμεθα ἀπὸ καρδίας ἡμῶν. μὴ φεισώμεθα αὐ-
τῆς. ἔγὼ γὰρ ἐστὶν κάρπιμον· ἀλλ' ἐστὶν βλάβη καὶ
Διαβολῶν. Οὐκ ἐστὶν τραῦμα, ὁδὸς ἐστὶν μὴλωψ, ἔτε
πληγὴ φλεγμώδης. ὁδὸς ἐστὶν μάλαγμα ἐπι-
θεῖναι, ἔτε ἔλαον, ἔτε κατάδεσμος. τραῦμα ἐστὶν
ψυχῆς, καὶ πληγὴ καρδίας. Αὕτη ἡμῶν ἀπο-
κόπη ἐκ τῶν ἀγίων συνοδίας. Αὕτη ἡμῶν
καταπαῖ ἐκ τῶν ἑραίων, καὶ εἰς γῆνα συνοδε-
μῶν. Δένδρον ἐστὶ φύλλον ἔχον, καρπὸν δὲ μὴ
ὅλως. φύλλον ἔχει, καὶ δασὴν, καὶ ἐν τοῖς δασέ-
σιν αὐτὸς, θνήσκοντα ἐχιδνῶν. Ἐκκοφοῖ τὸ δέν-
δρον τὴν κακίαν, καὶ φύτευσον αὐτὸ αὐτὸς, ἐν τῇ ψυ-
χῇ σου, δένδρον ζωῆς, τὸ τίμιον σωρὸν, πᾶς ἐλ-
πίδας

Tom. II.

A *vestrum qui in caelis est.* Ne ergo a via
recta divertas in loca invia; ne forte agre-
stium ferarum multitudo circumdet te,
conturbatioque aquarum multarum: &
tunc poenitentia ducaris, dolore afflictus.
Quis enim dolet, nisi quem mala deti-
nent? Deus quippe benignus ac bonus
quum sit, malum non vult plasmati atque
figmento suo; secundum eum qui dicit:
Non enim delectatur in perditione vivorum. Sap. 1.
B *Iustitia enim est immortalis.* Alioque in
loco ait: *Nemo quum tentatur, dicat, quo-
niam a Deo tentatur. Deus enim intentator
malorum est, ipse autem neminem tenta-
tat. Unusquisque vero tentatur, a concu-
piscencia propria abstractus & illectus. De-
inde concupiscencia quum conceperit, parit
peccatum: peccatum vero quum consumma-
tum fuerit, generat mortem.* Concupiscen-
tia mater est peccati. Hæc Evam ex
paradiso ejecit. Hæc Cain fratricidam
effecit. Hæc Ægyptiam adversus castum
Joseph in rabiem adegit: Juvenis autem
Deum timens, hanc dejecit. Hæc popu-
lum in eremo prostravit. Hæc gentes sep-
tem in terra Chanaan destruxit, per quam
creatorem suum exacerbaverant, quare
& exterminati sunt. Hæc corda filiorum
Israël ab Altissimo declinare fecit: quem-
admodum scriptum habetur: *Equi furen-
tes in feminas facti sunt, unusquisque ad
uxorem proximi sui hinciebat.* Hæc judices
populi in Babylone decepit. Concupi-
scentia est prava peccati mater. Hæc bel-
la & tumultus in terra excitat. Hæc He-
rodiadem ad petendum caput Baptistæ sub-
ornavit. Hanc Judas amans, Dominum
gloriæ in manus impiorum tradidit: nam
aurum appetens, vitam perdidit. Propter-
ea omnem concupiscenciam malam fugia-
mus, fratres carissimi: hanc a corde
nostro depellamus, non parcamus ei:
non enim est fructuosa, sed Diaboli ger-
men existit. Non est vulnus, non
cicatrix, neque percussio tumens atque
inflammans, non est cui malagma
imponatur, nec oleum infundatur, ne-
que vincula adhibeantur: sed vulnus
est animæ, & percussio cordis. Hæc
nos a sanctorum coetu separat. Hæc
nos a coelestibus divellit, & terrenis
conjungit. Arbor est folia habens,
fructum vero plane nullum. Folia
habet, & quidem densa, & in den-
sitate ejus genimina viperarum demo-
rantur. Arborem malitiæ excinde, &
pro ea arborem vitæ in anima tua
planta; pretiosam, inquam, crucem,
spem Salvatoris, passionisque mortis
ipsius:

T 2

Levit. 15.

ipſius . Dilectio ejus ſit in corde tuo, quemadmodum ſcopulus in mari propoſitus, & navigia in pelago tempeſtibus expoſita ad vitæ portum invitans. Certa tamquam bonus miles, ut coronas aſſequaris . Dicentem audi : Pios & abſtinentes facite filios Iſraël . Quando legitime certaveris, tunc ſecure Regis dona cognoſces . Tunc intelliges bonum, utile, & rectum eſſe, agnoſcere & ſuſtinere Dominum, ejuſque mandata ſervare . Tunc ſenties labores velut per ſomnium præteriſſe, cum remuneratione hic facta . Quemadmodum diadema in capite Regis ſedentis in ſuo regno, ita gaudium tibi erit & exultatio : & gaudium tuum nemo a te tollet . Concedat porro nobis Dominus, ut miſericordiam inveniamus coram bonitate ipſius, & in præſenti ſeculo, & in futuro . Quoniam ipſi gloria in ſecula . Amen .

DE HIS, QUI PROPRIA EXCIDUNT NEGLIGENTIA, EXCUSATIONESQUE IN PECCATIS PRÆTEXTUNT .

PARÆNESIS XLI.

Ephes. 6.

FRater, ſolitariam deſideraſti vitam ? bonum appetiſti opus, ſi ad finem uſque ſervaveris . Advigila igitur, & tibi ipſi attende, ut ſapiens, & non tamquam inſipiens; ut monachus, & non quali a monaſtico inſtituto vitam alienam duceres . Non eſt enim colluſtatio nobis adverſus ſanguinem & carnem : ſed adverſus principes & poteſtates, adverſus mundi rectores tenebrarum ſeculi hujus, contra ſpiritualia nequitie in cæleſtibus . Sobrium ergo & vigilantem te præbe uſque in finem; ne forte propria ſuperatus negligentia atque ſegnitie, ſtulte dicas & inſipienter : Ad monachatum acceſſi, & nec ibi viam ſalutis inveni . Cur igitur, frater, gratiam aſpernamur Domini ? & cur vitam ſolitariam calumniaris, quum nolis ipſe juvari, neque pro tua anima adlaborare ? quin potius tuis te abripi ſinis concupiſcentiis ac cogitationum voluptatibus; & vitam adhuc ſolitariam accuſas ? Si enim præcepta Domini cuſtodiffes, non ſane excidiſſes : & ſi timorem Domini dilexiſſes, etiam tuam animam conſervaffes . Primum quidem, ſolitariae vitæ canonem non ſervaviſti : ſynaxim tuam neglexiſti, oblique incedere amaſti, & ſuperbiam potius dilexiſti . ſupe-

Aπίδας τῷ Σωτῆρος, τὰ παθήματα τῷ θανάτῳ αὐτοῦ . Ἡ ἀγάπη αὐτοῦ ἔγω ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὡς σκοπέλος ὡς κείμηνος ἐν θαλάσῃ, ὡς καλὸς κείμηνος τὰ ἐν πελάγει χερμαζόμενα πλοῖα εἰς λιμένα ζωῆς . Ἀγωνίζου, ὡς καλὸς στρατιώτης, ἵνα ἐπιτύχῃς τῆς γεφύρας . Ἄκουε ὁ λόγος . Ἀλαβεῖς ποιεῖτε τὰς ψῆς Ἰσραὴλ . Οἱ τὰ νομίμως ἀγωνίση, τότε ἐπιγνώσῃ ἀσφαλὲς καὶ πᾶς δωρεὰς τοῦ Βασιλέως . τότε ἐπιγνώσῃ, ὅτι καλὸν καὶ ὠφέλιμον καὶ ἀγαθὸν τὸ ἐπιγινώσκειν, καὶ τὸ Κύριον ὑπομένειν, καὶ πᾶς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρεῖν . τότε ἀποθήσῃ τὰς πόνεας, ὡς δὲ ὄνειρος παρελθόντας, τῇ ᾧ δὲ ἀνταποδύσῃ . Ὡς ἀπὸ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἐπὶ κεφαλῇ βασιλέως καθήμενός ἐπὶ βασιλείας αὐτοῦ, ὅπως γίνεταί σοι χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις . καὶ τὸ χαρὰν σου δοῦναις ἀρεταῖς ἀπὸ σοῦ . Δόξῃ ὅ ἡμῖν ὁ Κύριος δοῦναι ἔλεος ἐνώπιον τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ ἀγαθῷ, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι . Ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας . ἀμήν .

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΠΙΠΤΟΝΤΩΝ ΕΞ ΟΙΚΕΙΑΣ ΑΜΕΛΕΙΑΣ, ΚΑΙ ΠΡΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΦΑΣΕΙΣ ΕΝ ΑΜΑΡΤΙΑΙΣ .

D ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΑ.

AΔελφε, τὴν μονήρην βίον ἐπεθύμησας; καλὴ ἔργα ὀρέγῃ, εἰς φυλάξῃς εἰς τέλος . Νῆφε οὖν, καὶ πρὸς σεαυτῷ, ὡς σοφός, καὶ μὴ ὡς ἄσοφος . ὡς μοναχός, καὶ μὴ ὡς αἰμόνιος . καὶ γὰρ ἔστιν ἡ πάλῃ ἡμῶν πρὸς αἵμα καὶ σὰρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς δυνάμεις, πρὸς τὰς κοσμοκράτορας καὶ αἰώνιος τέτυκ, πρὸς τὰ πονηρικά τὰ πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις . Νῆφε οὖν ἀχρεὶς τέλει, μήποτε ἡττηθέντος σου ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀμελείας καὶ ἀπορροξίας, εἴπῃς ἐν ἀφροσύνῃ . καὶ εἰς τὴν μοναχὸν ἡλθόν, καὶ οὐδὲν ἐκ αὐτοῦ εὖρον ὁδὸν σωτηρίας . Τί οὖν, ἀδελφε, ἀδεύῃς τὴν χάριν τοῦ Κυρίου; Διατί ὅ καὶ ἀσσύρεις τὴν μονήρην βίον, σὺ μὴ βυληθέντος ὡς φεληθῆναι, μηδὲ πονῆσαι πρὸς τὴν ψυχῇ σου; ἀλλὰ σωμαπαχθεῖς μέλλοι τῆς ἐπιθυμίας σου καὶ ἡδονῆς λογισμῶν, καὶ ἀγνῶσθαι ἐτι τὴν μονήρην βίον; Εἰ γὰρ ἐφύλαξας τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, οὐκ εἰς πρὸς πέσεις . καὶ τὸ φόβον τοῦ Θεοῦ εἰ ἡγάπησας, διετήρει τὴν ψυχὴν σου . Πρῶτον μὲν τὴν κακίαν καὶ μοναδικὸν βίον ἐκ ἐφύλαξας, καὶ σωματικῶς σου ἡμέλησας, πλαγίως πορεύεσθαι ἡγάπησας ὑψηλοφροσύνη μέλλοι ἡγάπησας . τὰς μεζότερας σου ὁρᾷς .

ἔχουσας. ἐγκράτειαν οὐκ ἠγάπησας, ἀδνηφίαν δὲ μᾶλλον ἠγάπησας. ἀργυρίαν οὐκ ἠγάπησας, τὴν δὲ ἀκόρετον ὑπὸν ἠγάπησας. τὴν δὲ ἀγνείαν οὐκ ἠγάπησας. τὴν δὲ μίαν μᾶλλον ἠγάπησας. τρυφὴν καὶ ταπεινοφροσύνην οὐκ ἠγάπησας, ὑψηλότητα δὲ μᾶλλον ἠγάπησας. τὴν δὲ ὑποταγήν οὐκ ἠγάπησας. τὴν δὲ ἀνυποταγήν μᾶλλον ἠγάπησας. θυμὸν καὶ ὀργὴν οὐκ ἐμίσησας, εὐδείαν δὲ καὶ μετριοκακίαν μᾶλλον ἠγάπησας. ἡσυχίαν καὶ παρρησίαν οὐκ ἠγάπησας, κραυγὴν δὲ καὶ ὄρκον μᾶλλον ἠγάπησας. τὴν σεμνότητα καὶ ἀλάθειαν οὐκ ἐφύλαξας, ἀνιδρυαυγίαν δὲ μᾶλλον ἠγάπησας. σωπὴν καὶ ἀνιδρυαυγίαν οὐκ ἠγάπησας, πολυλογία δὲ καὶ καταλαλιάν μᾶλλον ἠγάπησας. ἐσθίαν ἐν παρρησίᾳ μᾶλλον ἠγάπησας, ἐκείνην οὐκ ἠγάπησας, ῥέμβεσθαι δὲ μᾶλλον ἠγάπησας. ἀκτμημοσύνην οὐκ ἠγάπησας, φιλαργυρίαν δὲ μᾶλλον ἠγάπησας. τὴν ἀσκησιν καὶ φιλοπονίαν οὐκ ἠγάπησας, τρυφὴν δὲ καὶ ἀπατάλην μᾶλλον ἠγάπησας. ἐργάζεσθαι τὴν ἰδίαν χερσὶν οὐκ ἠγάπησας, ἀναπατεῖν δὲ μᾶλλον ἠγάπησας. φιλαδελφίαν οὐκ ἠγάπησας, χάριν δὲ ἐπὶ ἀφροσύνῃ κακῇ μᾶλλον ἠγάπησας. συμπαθεῖν θλίβουσιν οὐκ ἠγάπησας, σκληρὸς δὲ καὶ ἀσυμπαθὴς εἶναι μᾶλλον ἠγάπησας. θλίβειν καὶ οὐκ ἐκδίδωκεν ἀπομείναν ἀφ' ἧς Κύριον οὐκ ἠγάπησας, ὡρακαθεδεῖαν δὲ καὶ ἐπαίνους ματαίους μᾶλλον ἠγάπησας. τὴν φόβον Θεοῦ καὶ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ οὐκ ἐφύλαξας, τὴν δὲ ἀφοβίαν καὶ τὴν μισαδελφίαν μᾶλλον ἠγάπησας. Καὶ τί ἐτι λέγω; Ταῦτά ἐστιν ἐμίσησας, καὶ τὰ ἐπίγνα ἠγάπησας, καὶ ἐτι τὴν μονήρη βίον ἀγίασας; Οὐκ αἶδους ὅτι μέγα πρὸς Κύριον πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος. καὶ πάλιν. καὶ μὴ λαλεῖτε κατὰ τὸν Θεὸν ἀδικίαν, ὅτι ὁ Θεὸς κριτὴς ἐστίν. Ὁρᾷς, ἀδελφε, ὅτι ἡ ἀγία ἡμεῖς ἐσμὲν, καὶ οὐκ ἔστιν ἕτερον; Ἐλθέτω εἰς ἐαυτὸν, καὶ ἐπίσχετον ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ. καὶ γὰρ βέλτεται τὸ θάνατον ἢ ἀμαρτωλῶν, ὡς τὸ ἐπιστρέφειν καὶ ζῆν αὐτὸν. Θέλει γὰρ ὁ Κύριος τοὺς πάντας σωθῆναι. ἀγαθὸς γὰρ ὑπάρχει. ἐβώθης, ἀλλὰ δύνασαι ἰαθῆναι. Ἐπέσας, ἀλλ' ἀνάστηθι μόνον. μὴ ἐκδός ἐαυτὸν εἰς τέλος τῇ ἀπωλείᾳ. αὐτὸς γὰρ ὁ Σωτὴρ ἡμεῖς ἔρρηκον. καὶ χεῖραν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατρῶν, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. καὶ, οὐκ ἔλθον διχαίως καλέσας, ἀλλὰ ἀμαρτωλούς. Διὸ, ἀγαπήτε ἀδελφε, ἀνάγκη, καὶ συμβιβασθῶ σοι ῥῆμα. κατέβη ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ ἀγαγε πορὶ ὀφθαλμοῦ σου τὸν φόβον τοῦ Κυρίου. καὶ ἐπισυνάξας σε τοὺς λογισμούς, κάθου αὐτοῖς ὡς κριτῆς, καὶ κατὰ μαθεῖς τὴν ἀφροσύνην καὶ πρὸς ἐλπίδα ἔχοντες, ἀφ' ἧς καὶ ἤρξω εἰς τὴν μονήρη βίον, ἵνα ἐπιγ-

A superiores tuos despexisti: temperantiam non dilexisti, inexplebilem magis edendi voracitatem amasti. Vigiliis non es complexus, insatiabilem autem somnum magis amplexus es: castitatem non probasti, sed pollutionem potius amasti: mansuetudinem atque humilitatem non es sectatus, superbiam autem potius dilexisti. Subjectionem atque obedientiam non es sectatus, inobedientiam vero potius es amplexus. Furorem & iracundiam non odisti, contentionem autem & injuriarum memoriam magis probasti. Quietem & orationem respuisti; clamores vero & juramenta potius coluisti. Gravitatem & verecundiam non servasti; scurrilitatem autem cum cachinnis magis comprobasti. Taciturnitatem & rectitudinem spreveristi; multiloquium vero & detractionem maluisti. Cum cordis compunctione in precibus consistere non probasti; at evagari potius ac mente distrahi amasti.

C Paupertatem non coluisti; avaritiam vero magis amplexatus es. Exercitatione monastica & labore voluntario non es delectatus; at deliciis & oblectamentis potius gavissus es. Propriis operari manibus, tibi displicuit; quies autem & otium magis placuit. Fraternitatem non amasti; perversione vero improba gaudere potius probasti. Compati tribulatis noluiisti; durus autem & commiserationis expertus esse maluisti. Tribulationes & impropria propter Dominum perferre detrectasti; primos autem accubitus, laudesque vanas potius affectasti. Timorem Dei, & dilectionem ipsius non servasti; contemptum autem timoris ejus, & odium in proximum magis amasti. Quid multa? Coelestia odisti, & terrena dilexisti: & adhuc vitam solitariam calumniaris? Non nosti, quia scriptum est: *Perdet Dominus omnes qui loquuntur mendacium.* Et rursus: *Nolite adversus Deum loqui iniquitatem: quoniam Deus judex est.* Vides frater, causam ex nobis esse, & non ex aliis? In teipsum ergo descende, & ad Dominum in toto corde tuo convertere: *Non enim vult mortem peccatoris; sed magis ut convertatur ipse & vivat.* Cupit enim Dominus omnes salvos fieri: nam bonus est. Vulneratus es? sed curari poteris. Cecidisti? at resurge dumtaxat. Ne teipsum in finem perditioni tradas. Ipse enim Salvator dixit: *Non indigent qui sani sunt medico, sed qui male habent.* Et, *non veni vocare justos, verum peccatores.* Ideo, frater carissime, patere, & consilium tibi dabo. In quiete ac silentio reside, & prae oculis tuis timorem Domini gerito: colligenisque cogitationes tuas, praeside illis ut judex; & institutum vitae temporis praeteriti perdisce, ex quo solitariam aggressus es vitam: ut quamnam status hujus-

Psalm. 5.
Psalm. 75.

Ezechiel. 18.

Matt. 9.
Marc. 2.
Luc. 5.

modi causa tibi fuerit, intelligas, notetque in corde tuo damnum ac causam, & unde talis damni provenerit causa. Nam si mercator in piratas inciderit, sive etiam submersa fuerit navis, & onera perdiderit; non obliviscitur loci, ubi eorum jacturam fecit: si autem post multum temporis acciderit ipsi eundem locum adire, magnam cum suspitione per illum transit. Quare & nos illorum imitatores simus, aut potius iis prudentiores. Illi corruptibilibus divitiis deperditis, non obliviscuntur loci: at nos incorruptibilia negligimus bona. In quiete igitur & silentio reside, sicut jam dictum est; tuasque cogitationes recollige, ac spiritum die noctuque scalpe atque scarifica; ut ejusmodi damni & subversionis causam agnoscas: ne forte ab initio fiduciam libertatemque habueris, quæ piam ac religiosam cogitationem tuam inverterit, moresque corruerit, ac te inverecundum impudentemque reddiderit, ne forte damnum ex multiloquio provenerit. Ne forte causa ex gula & crapula exstiterit. Ne forte ex inobedientia damnum emanarit. Ne forte ex desiderio & appetitione diversorum locorum: ne forte ex ministerii atque distractionum occasione, maximum sibi malum pararit. Et ubi agnoveris, abscinde libertatem atque impudentiam pietate. Ne verearis ab hominibus præcepta Domini aspernantibus appellari hypocrita. Perspicuum est enim, illos non ad fratris correctionem hypocrisis mentionem facere; sed ut pudore suffundatur frater, impudensque efficiatur, & abhorreat a recta sententia. Nam pios ac religiosos, hypocritas nuncupant. Ad quos ait Dominus: *Hypocrita, ejice primum trabem de oculo tuo, & tunc videbis ejicere festucam de oculo fratris tui.* Ne igitur verearis impropria, frater carissime, & disciplinæ ne te subtraheris: nam indisciplinatos mors comitatur, secundum sacram Scripturam: quemadmodum & alio in loco dicit: *Si cor nostrum non reprobaverit nos, fiduciam habemus ad Deum.* Alibique ait: *Si exprobramini in nomine Christi, beati eritis: quoniam quod est honoris ac gloria, & Dei spiritus super vos requiescet. Nemo autem vestrum patiat ut homicida, aut fur, aut alienorum appetitor. Si autem ut Christianus, non erubescat, sed glorificet Deum in isto nomine. Et si justus vix salvabitur, impius & peccator ubi parebunt? Fuge ergo im-*

Matth. 7.
Luc. 6.

1. Joan. 3.

1. Petr. 4.

A νῶς τὴν ἁγορεύω σοι αἰτίαν τὴν ποινῆς καταστροφῆς, καὶ σημειώσω ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ βλάβος καὶ τὴν αἰτίαν, καὶ πόθεν ἡ αἰτία ἐγκέκυψε τῆς ποινῆς ζημίας. Ἐὰν γὰρ πεπείσθῃ ἔμπορος πεπρατῶς, εἴτε ὑποβρύχιον γένηται τὸ πλοῖον, καὶ ἀπολέσῃ τὸ γόμον, ἢ ἐπιλανθάνεται τὸ πῦρ, εἶδα τὸ γόμον ἀπώλεσεν· εἰ δὲ καὶ μὴ χρονοὶ ἱκανὸν συμβῇ αὐτῷ πρὶν ἐλθεῖν τὸ πῦρ, μὴ ὑποψίας πολλῆς δι' αὐτῶν πρὶν ἐρχεσθαι. ἐσώμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς ἐκείνους μιμηταί, μᾶλλον δὲ σοφώτεροι. ἐκεῖνοι τὸ πλοῖον τὸ φθαρτὸν ἀπολέσαντες, ἔτι πῦρ ἢ ἐπιλανθάνονται. ἡμεῖς δὲ ἀφθαρτοί. Τοιγάρτοι καθεύδεις ἐν ἡσυχίᾳ, καθὼς ὁραεῖρη, καὶ ἐπισυναγάγεις σε τὰς λογισμὰς, καὶ σκάλλεις τὸ πνεῦμά σου, ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἵνα ἐπιγνῇς τὴν αἰτίαν τὴν ποινῆς ζημίας καὶ καταστροφῆς. μήποτε ἀπὸ ἀρχῆς παρρησίαν ἐκτήσῃς, καὶ ἡ παρρησία ἀνέτρεψέ σε τὴν ἀτελεῖαν λογισμῶν, καὶ πᾶς ἡδὴ διέφθαρσε, καὶ ἀναδῆ καὶ ἀνάχωνται ἀπετέλεσε. μήποτε ἐκ τῆς πολυλογίας τὸ βλάβος ἐγκέκυψε. μήποτε ἐκ τῆς γαστριμαργίας ἡ αἰτία γέγονε. μήποτε ἐκ τῆς ἀνυποπαγῆς τὸ βλάβος γέγονε. μήποτε ὅτε ὀρέξῃς ἀφόρων πῶπον, μήποτε ἐκ τῆς φοβῆς ἀφρονίας καὶ τῆς πεσπασμῶν τὸ μέγιστον κακὸν πρὸς ἐσθλάσε. Καὶ ἐπιγνῇς ἀποκόψον τὴν παρρησίαν καὶ τὴν ἀνάδειαν διὰ τὴν ἀλαβείας. Μὴ αἰχμηθῇς κληθῆναι ὑποκειτὸς ἀπὸ πάντων ἀδελφῶν σου ἐν τοῖς ἔργοις. Κυεῖς. δὴλον γὰρ ὅτι καὶ διόρθωσιν ἔσονται ἀδελφῶν τῶν μνημόνων τῆς ὑποκρίσεως ἄγνοιαν, ἀλλ' ἵνα ἐκτραπῇς ὁ ἀδελφός, ἀναδῆς καὶ ἀνάχωντος ἐκ ἀμότητος τῆς δικαίας γνώμης γένηται. τὰς γὰρ ἀλαβείας, ὑποκειτὸς ὀνομάζουσι. ὡς ὅς ὁ Δεσπότης λέγει· ὑποκειτὸς, ἐκβαλε τῶν τῶν δόκον ἐκ τῆς ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε ἀφελῇς ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τῆς ὀφθαλμοῦ τῆς ἀδελφῆς σου. Μὴ οὖν ἐντραπῇς τῶν ὀνειδισμῶν, ἀγαπήναι ἀδελφῆ· ἀπαμειβούσιαν δὲ μὴ ἀναλάβῃς. ἀπαμειβούσιος γὰρ σικαντᾶ θάνατος, ἡ ἀγία Γραφή λέγει. Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· εἰ ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸ Θεόν. Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· εἰ ὀνειδίζετε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοί ἐστε· ὅτι τὸ τὸ δόξης ἐστὶν τὸ ἔσθαι Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπέπτωται. μὴ γὰρ τις ὑμῶν πασχεῖτω ὡς φονὴς, ἢ ὡς κλέπτης, ἢ ὡς ἀλλότριος ἐπίσκοπος. εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ ἀχυνέτω· δοξαζέτω τὸ Θεὸν ἐν τῷ ὀνόματι πάντοτε. καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς πῶς φανεῖται; Φεῖγε

ποινα-

πιζδρῶν τὴν παρρησίαν, καὶ τὸ γέλωτα· ὃ γὰρ A
 συμβάλλεται τῇ ψυχῇ σου· τίς γὰρ μεεῖς πι-
 ζῶν ἢ ἀπίστῃ; Ομοίως δὲ καὶ τὴν γαστριμαρ-
 γίαν δάμνασον ἀφ' ἧς ἐγκρατείας· τὴν φιλαργυ-
 εῖαν, ἀφ' ἧς ἀσκήσεως καὶ ἀκτιμοσύνης· τὴν πο-
 λυλογίαν, ἀφ' ἧς σωπῆς· τὴν ἀκαδισίαν, ἀφ' ἧς
 ἡ ὑπομονὴς ἢ κελίς· τὴν ὀλιγωρίαν, ἀφ' ἧς
 μετῴχης πρὸς μελλόντων ἀγαθῶν· τὴν ἀνυποτα-
 γνὴν, ἀφ' ἧς παπειθοφροσύνης. Εἰ δὲ καὶ πορ- B
 φάσῃ μισοπονηρίας, τὸ κακὸν σοι πρῆσκέσσεται
 ὃ ἐχθρὸς, ὃ λοιπὸν σεαυτὸν ἀγνοῖ τήρει· μὴ κοινοῖαι
 ἀμαρτίας ἀμοιραίως· Κατὰ δὲ τὸ ἐμὲ γινώσκω λο-
 γίζομαι, ὅτι ἀρχὴ κακῶν γέγονει ἡ παρρησία·
 καὶ αὕτη σε ἀνάγκησιν ἀπεργάσασθαι. Διὸ λέ-
 γει· μακάριος ἀνὴρ, ὃς καταπλήσσει πάντα δι'
 ἀλάβειαν. Τί δὲ κέρδος ἔχει ὁ κόσμος; ἢ τί
 ἀγαθὸν πρέξει πῶς ἀγαπᾷσιν αὐτόν; Ἐλαβέ τις
 γυνᾶκα; ἀρχὴ μελέτης. Ἐγέννησεν υἱόν; φρον-
 τὶς ἑτέρα. Ἐτέχθη ἄλλος; περὶ σποτέρη ἢ μέ-
 ειμνα. Ἀπέθανεν ὁ εἰς υἱός; ἀπέλιπε πῶς θμ-
 νήσασιν αὐτὸν πένθος. Εἰ δὲ ὁ ζῶν δῶδῃ
 κακόφρων, ὁδυνᾷται πρὸς αὐτὸν μάλλον, ἢ πρὸς
 τὸν τεθνηκότα. Ὅταν δὲ ἔλθῃ τῷ ἀνδρὶ ἡ ὥρα
 τῆς θανάτου αὐτοῦ, χεῖρω ἢ θανάτῳ τὴν θλίψιν
 λογίζεται, ὅτι τὴν μὲν γυνᾶκα αὐτοῦ κατέλιπε
 χήραν, τὰ δὲ τέκνα αὐτοῦ ὀρφανά. Καὶ τότε τῶν D
 πάντων ἡλθ' ἐρώσέ σε ὁ ζυγὸς ἢ Χειρὸς, μο-
 ναχέ, καὶ πῶς πάλιν εἰς τὴν ἀρχαίαν βύβλιν ἀνα-
 κάμψαι; Μὴ ἀπογίνωσκε σεαυτὸν, μηδὲ λέγε,
 ὅτι οὐκ ἔτι δυνάμει σωθῆναι· ἀλλὰ καὶ σφόδρα
 δυνάμει σωθῆναι. τὸ φόβον δὲ Θεοῦ ἀγάπα ἐν ὅλῃ
 τῇ ψυχῇ σου, καὶ αὐτὸς ἰάται σου τὰ τραύματα,
 καὶ ἄτρωτόν σε ἔσται λοιποῦ ἀφ' οὗ ἀρχή. ἐν ὅσῳ
 γὰρ τὸ φόβον δὲ Κυρίου ἀγαπᾷ ἡ ψυχὴ σου, ὃ E
 μὴ ἐμπέσης εἰς πᾶς παγίδας ἢ Διαβόλου, ἀλλ'
 ἔσῃ, ὡς ἀεὶ εἰς τὴν ὑψὲν πετόμενος. Εἰ δὲ μὴ
 πᾶσι ἀμελήσῃς ἡ ψυχὴ, καὶ καταφρονήσῃς τὸν
 φόβον δὲ Θεοῦ, καταβηθήσῃς τὴν ὑψιμέτρων, παί-
 ζεται ὑπὸ τῆς κατωπιάτων, αἱ καὶ κατακαλύψαν-
 τες τὰς ὀφθαλμούς σου, ἐλαύνουσιν αὐτὴν εἰς τὴν
 πᾶσιν τὴν ἀτιμίαν, ὡς βῆν σινεζυγισμὸν τῇ μη-
 χανῇ. Διὸ, ἀγαπήτε ἀδελφεῖ, φροντίσωμεν τὴν
 ἀληθείαν. φροντίσωμεν τὴν ἐαυτοῦ σωτηρίαν. φρον-
 τίσωμεν τὴν ὥραν τῆς θανάτου. Μισήσωμεν τὰ
 κοσμικὰ πράγματα. πάντα πάντα ὡς ὡς μὲν. ταῦ-
 τα οὐκ ἔλθουσιν ἡμᾶς ἐν ὥρᾳ τῆς ἀνάγκης· ὅτε
 μεταμελόμενοι, οὐδὲν ὠφελέμεν· ὅτε πᾶσα-
 λῶμεν ἢ ἀφελῆναι ἡμᾶς, καὶ οὐδὲν ὁ ἀπολύων.
 Οἱμοι, αἱμοι, οἱα φοβερά τυγχάνει ἡ ὥρα τῆς
 θανά-

impunitatem, & risum: non enim con-
 ducunt animæ tuæ. *Nam quæ pars fidei-* 1. Cor. 6.
bus cum infideli? Similiter autem & gu-
 lam per temperantiam vince; avaritiam
 per exercitationem & inopiam volunta-
 riam; multiloquium per taciturnitatem;
 sedendi impatientiam per cellæ toleran-
 tiam; negligentiam per futurorum bono-
 rum memoriam; & inobedientiam per hu-
 militatem. Sin vero & sub prætextu de-
 testationis malitiæ tibi quid mali pararit
 inimicus, mundum ac castum deinceps
 teipsum serva, & non communices pec-
 catis alienis. Mea autem sententia arbi-
 tror, initium tibi existisse malorum im-
 punitatem atque licentiam, quæ & te
 impudentem effecit. Idcirco ait: *Beatus* Prov. 28.
vir, qui semper est pavidus propter pietatem.
 Quid porro lucri habet mundus? aut quod
 bonum diligentibus ipsum præbebit? Ac-
 cepit quis uxorem? Initium curarum. Ge-
 nuit filium? sollicitudo altera. Nascitur
 alius? Cura abundantior. Moritur filius
 unus? Luctum parentibus suis relinquit.
 Si porro etiam vivens, improbus eva-
 serit atque perversus; magis de eo,
 quam de mortuo dolent. At quando
 jam viro, mortis hora obvenerit; gravio-
 rem propria ducit morte afflictionem suæ
 conjugis: eo quod uxorem relinquit vi-
 duam, & filios suos orphanos. Ab iis au-
 tem omnibus liberum te reddidit jugum
 Christi, o monache: & quomodo rursus
 ad antiqua vis reverti? ne ergo tuam ipse
 salutem desperes; neque dixeris, amplius
 te salvari non posse: imo salvari te posse
 confide. Timorem Dei tota anima tua
 cole, & ipse tua sanabit vulnera, teque
 absque vulneribus deinceps conservabit.
 Quamdiu enim Domini timorem colit
 anima tua, in laqueum diaboli non
 incidet; sed eris velut aquila in su-
 blimia volitans. Sin autem postea
 anima torpore correpta, Dei timorem
 contemserit, tunc ab excelsis deturba-
 ta, irridetur ab infimis: qui etiam
 obvelatis ejus oculis, agunt ipsam in
 passiones ignominie, tamquam bovem
 jugo constrictum. Ideo, frater dilectis-
 sime, deinus operam veritati: cure-
 mus salutem nostram: meditemur ho-
 ram mortis: odio prosequamur res mun-
 danas. Istæ enim omnes hic manent:
 istæ nos non eximent ac liberabunt in
 hora necessitatis nostræ, quando pœ-
 nitentes, nihil proficiemus: quando pro
 remissione deprecabimur, & nullus erit
 qui absolvat. Hei mihi, hei mihi,
 quam tremenda erit mortis hora, quan-
 do

do anima separabitur a corpore! Tunc non comitabitur filium pater, non filiam mater, non uxor maritum, non fratrem frater: sed solum opera, quæ quisque egit, siue bona, siue mala. Præmittamus igitur nobis ipsi opera bona, ut quum hinc abierimus, recipiant nos in civitatem sanctorum. Quod si progressum facere velis; regem ipsum abhinc amicum tibi para. Qualem vero putas invenies gloriam, frater carissime, si amicum regem gloriæ posthac tibi vindicaveris? Nam sicut hic ipsum honoras, talem ipse gradum tibi præbebit: & quantum ei hic inservis, tantum & ipse honorabit te ibi. Scriptum est enim: *sed tantum glorificantes me, glorificabo; & qui contemnunt me, ignominia afficientur*. Honora igitur ipsum tota anima tua, ut te honore dignetur sanctorum. At in quo ipsum possidere oportet? Offer illi aurum, & argentum: & si nudum videris, cooperi eum. Quod si nihil horum suppetat tibi, alia ipsi genera auro & argento pretiosiora offer, fidem, scilicet, caritatem, continentiam, patientiam, longanimitatem, humilitatem. Abstine a detractationibus. Serva oculos, ne aspiciant vanitatem; & manus, ne faciant injustitiam. Averte pedes tuos ab omni via mala. Consolare pusillanimes. Compatere infirmis. Da calicem aquæ frigidæ sitienti. Da fragmentum panis esurienti. Ex quibus habes, ex quibus, inquam, ipse tibi largitus est, offer ei. Etenim duo minuta viduæ non repudiavit Christus. Quid porro etiam Elias postulavit a vidua? nonne modicum aquæ in vase, & buccellam panis? Surgens enim Elias abiit in Sarepta Sidonis: quumque appropinquasset portæ civitatis, ecce apparuit ei mulier vidua, colligens ligna. Et clamans post eam Elias, dixit ei: cape nunc mihi paululum aquæ in vase, ut bibam. Illaque pergente ut acciperet, clamavit post eam Elias, & dixit: cape nunc mihi obsecro, & buccellam panis in manu tua. Vides carissime, quibus alebantur sancti Prophetæ? modica nimirum aqua, & buccella panis, & quidem cum angustia: omne quippe studium ponebant in bonis, quæ ipsis in cælo reposita erant. Diligamus igitur & nos viam Sanctorum, fratres carissimi. Dum tempus adhuc nobis suppetit, præstemus in eo fructum poenitentiae bonum. Ne tempus poenitentiae idoneum deperdamus: nec imaginibus atque simulacris hujus sæculi distrahamur: neque cum viris

1. Reg. 2.

Psal. 119.

Matth. 10.
Marc. 9.Marc. 12.
Luc. 21.
3. Reg. 17.

A θανάτῳ, ὅτε χωρίζεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τοῦ σώματος. Τότε ὁ πατὴρ σιωδύει ὑμῶν, ὁ μήτηρ θυγατεῖ, ὁ γυνὴ ἀνδρὶ, ὁ ἀδελφὸς ἀδελφῶν, εἰ μὴ ἐκείνους αἱ πράξεις, πρὸς ἃ ἐπράξεν, εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε φαῦλον. Τοιγαρὶν προαποσείλωμεν ἑαυτοῖς πράξεις ἀγαθὰς, ἵνα ὅταν πορεύθωμεν, δέξωνται ἡμᾶς εἰς τὴν πόλιν τῆς ἀγίας. Εἰὰν βέλει προκόπῃ, αὐτὸν τὸ Βασιλεῖα φίλον κτήσῃ ἀπεντεύθεν. οἷαν δόξαν δοκῇς ὁρᾶν, ἀγαπήτῃ ἀδελφὲ, εἰάν ποῃ ἀπεντεύθεν κτήσῃ φίλον τὸ Βασιλεῖα τῆς δόξης; Ὡς γὰρ τιμᾶς ὧδε, ποιῶν βαθμὸν πρὸξενί. Ὡς οἷος δαδύεις αὐτῶν ὧδε, ποῶν καὶ αὐτὸς τιμήσῃ σε ἐκεῖ. Γέγραπται γὰρ· ἀλλ' ἢ τὰς δόξας ζοντάς με δόξασω, καὶ οἱ ὀφειδέντες με ἀτιμασθήσονται. Τίμα οὖν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, ὅπως ἀξιώσῃ σε τὴν τιμὴν τῆς ἀγίας. Εἰ τίνι ὃ δὲ κτήσῃ αὐτὸν; Πρόσφερε αὐτῷ χρυσίον, ἀργύριον· εἰάν ἴδῃς γυμνὸν, περικάλυψε. εἰ ὃ ἔχει ὑπάρχῃ σοι ὁδὸν τέτων, πρόσφερε αὐτῷ ἑτέρα ἢ δὴ ἔχει χρυσὸν καὶ ἔργον· εἰς τιμιώτερα, πόσιν, ἀγάπην, ἐγκράτειαν, ὑπομονὴν, μακροθυμίαν, παπεινοφροσύνην. Ἀπέχεσθαι ἀπὸ καταλαλιᾶς. τήρει σε ὀφθαλμοί, ὅτι μὴ ἴδῃς ματασύτητας· καὶ τὰς χεῖράς σου, μὴ ποιῇν ἀδικον. τὰς πόδας σου ἀποστρέφον ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς. Παρακάλεσι ὀλιγοῦντας· συμπάθησον ἀσθενῶντας. Δὸς ποτίμιον ψυχρῷ διψῶντι· δὸς κλάσμα ἄρτου πεινῶντι. Εἰς ὧν ἔχεις, ὅς ὧν αὐτὸς σοι ἐχαίρεισιν, πρόσφερε αὐτῷ. Καὶ γὰρ πὰ δύο λεπτὰ τὴν χήρας ὁδὸν ἀπέβαλετο ὁ Χειρὸς. Τί ὃ καὶ ἠτήσατο Ἡλὶς παρὰ τὴν χήρας; ἔχῃ ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος, καὶ ψωμὸν ἄρτου; Καὶ ἀναστὰς Ἡλίας ἐπορεύθη εἰς Σαρεπθὰ τὴν Σιδωνίαν. καὶ ἠγγίσειεν εἰς τὴν πυλῶνα τὴν πόλεως· καὶ ἴδ' ἡ χήρα γυνὴ συλλέγουσα ξύλα. καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἡλὶς, καὶ εἶπε· λήψῃ δὴ μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος, καὶ πώσωμαι· καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν, καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἡλὶς, καὶ εἶπε· λήψῃ δὴ μοι καὶ ψωμὸν ἄρτου ἐν τῇ χειρὶ σου. Ὁρᾷς, ἀγαπητέ, ἐν τίσιν ἐτρέφοντο οἱ ἅγιοι πορφῆται; ἐν ὀλίγῳ ὕδατι καὶ ψωμῷ ἄρτου, καὶ αὐτῶν μὴ γενοχρείας· εἶχον γὰρ τὴν πᾶσαν σπουδὴν εἰς τὰ ἀποκείμενα αὐτοῖς ἀγαθὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἀγαπήσωμεν οὖν καὶ ἡμεῖς τὴν τῇ ἀγίῳ ὁδόν, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί, ὥς ἔτι ἔχομεν καιρὸν, ποιήσωμεν αὐτῶν καρπὸν καλὸν μετανοίας. Μὴ ἀπολέσωμεν καιρὸν ἐπιτιθεῖον εἰς μετάνοιαν. μηδὲ μετεωρισθῶμεν τῆς φαντασίας τοῦ κόσμου τούτου. μηδὲ μὴ ἀνδρῶν, ἐν ἀφοβίᾳ

βία Θεῷ διατελούντων τὰ ἔργα αὐτῶν, μὴ σωά-
 λωμεν ἑαυτοὺς, μηδὲ ζηλώσωμεν τὰ ἔργα τῆ κα-
 παφρονούντων τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας. κατὰ τὸ λό-
 γον τῆς Ἀποστόλου. φθείρουσι ἡδὴ χρηστὰ ὁμι-
 λία κακῇ. Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ἐπιλαβοῦ ἐμῆς
 παδείας, μὴ ἀφῆσεις, ἀλλὰ φύλαξον ἑαυτῶν εἰς
 ζωὴν σου· ὁδοὺς ἀσεβεῖς μὴ ἐπέλθῃς, μηδὲ ζηλώ-
 σῃς ὁδοὺς ἠσανόμων. ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύ-
 σωσι, μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ, ἐκκλινοὶ δ' ἀπ' αὐτῶν, B
 καὶ ὡς ἀλλὰ ξοῦ. ὃ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, εἰ μὴ κα-
 κοποιήσωσιν· ἀφαρῆται ὁ ὕπνιος αὐτῶν, καὶ ὃ γὰρ
 κοιμῶνται. οἷδε γὰρ σιτῶνται οἷτα ἀσεβεῖας, οἷνα
 ὃ ὡς ἀνόμῳ μεθίσκοιται. αἱ δ' ὁδοὶ τῆ δικαίων φω-
 τὶ λάμπουσι, ὡς πορβύοντα καὶ φωτίζουσι, ἕως ἂν
 κατορθώσῃ ἡμέρα. Καὶ πάλιν λέγει· μὴ γίνῃς ἐταῖρος
 ἀνδρὶ θυμῶδε. φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συωαυλίζῃ· μὴ
 ποτε μάθῃς τὸ ὁδὸν αὐτοῦ· λάβῃς βρόχους τῆς ἡ-
 χῆς. Καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ λέγει· ὅποι· εἰσι τῶν καὶ ἀνυ-
 δροὶ, καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ
 ζόφος ὃ σκοτὺς εἰς αἰῶνα τετήρηται. ὑπέρογκα με-
 ταιότητος φθειγνόμενοι, δελεάζουσι ἐν ὅπῃ θυμῷ
 σαρκὸς ἀσελγείας, τοὺς λόγους ἀποφύγοντας
 τοὺς ἀθέτους, καὶ τοὺς ἐν πλάνῃ ἀνατρεφόμενους· ἐλθ-
 δεῖαν αὐτοῖς ἐπαγγελνόμενοι, αὐτοὶ δούλοι ὑπάρ-
 χοντες τῇ φθορᾷ. ὃ γὰρ τις ὑπῆται, τέτρω καὶ
 δεδούλωται. αἱ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τῆ
 κόσμου τέτρω, ἐν ὅπῃ γνώσῃ τῇ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστῷ, τέτοις δ' πάλιν ἐμπλακέντες ἡτῶνται·
 γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔρατα, χεῖρονα τῇ πρώτῳ. Καὶ
 πάλιν λέγει ἐν ἑτέρῳ· ὡς ἀκαλῶμεν τὴν ὁμῆς σκο-
 πεῖν τοὺς πᾶς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, ὡς
 τῇ διδασκῇ ἡν ὁμῆς ἐμαρτερε, ποιῶντας. καὶ ἐκκλι-
 νατε ἀπ' αὐτῶν. οἱ γὰρ τοῖτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστῷ ὃ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ
 ἀπὸ τῆς χρηστολογίας καὶ ἀνυλοπίας ἔξαπατῶσι πᾶς
 καρδίας τῇ ἀκάκῳ. Φύγωμεν οὖν τὴν πλατεῖαν
 ὁδόν, καὶ ἀπαύγουσαν εἰς τὴν ἀπώλειαν· ποθήσω-
 μεν δ' τὴν στενὴν, καὶ ἐπαύγουσαν εἰς τὴν αἰώνιον βασι-
 λείαν. Πονέσωμεν ὡς ἐκαστὸς, ὡς ὃ ἡμῶς πο-
 νέσαι ἀκεσίως. Μισήσωμεν τὴν ἐμπαθεῖν κόσμον, καὶ
 τὸν ἐμπαθεῖν βίον. Ποιήσωμεν ἑαυτοῖς τροχιάς
 ὀρθάς. Ἀγαπήσωμεν τὴν ἀπουδίαν, ζέοντες ὡς
 Κύριον τῷ πινάματι. Κλαύσωμεν ὡς ἐκαστὸς,
 ἵνα Θεὸν δυσωπήσαντες, ἔξελθῶν ἡμᾶς τῇ αἰώνιᾳ
 πυρὸς καὶ βρυγμῇ τῇ ὁδόντων. Ἀγαπήσωμεν τὸ
 πένθος, ὅτι τῇ Χριστῷ ὅτι ἐντολή· αὐτὸς γὰρ ἔρη-
 κε· μακάριοι οἱ πενθῶντες νῦν, ὅτι αὐτοὶ ὡς ἀ-
 κληθήσονται. Ἐννοηθῶμεν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,
 τοὺς τῇ θάλατταν πλέοντας, οἷς κινδυνεύει ὑπο-
 λῦναι

Tom. II.

A viris opera sua absque timore Dei per-
 agentibus nos ipsos jungamus: neque
 eorum imitemur opera, qui propriam sa-
 lutem despiciunt, secundum illud Aposto-
 li effatum: *Corrumpunt mores bonos collo-*
quia mala. Alioque in loco dicit Scriptu-
 ra: *Apprehende disciplinam meam, ne dimit-*
tas eam, sed custodi eam tibi ad vitam
tuam. Vias impias ne ingrediaris, neque
emuleris vias iniquorum. In quocumque loco
 castrametati fuerint, ne transeas illac: ve-
 rum declina ab eis, & abscede: non enim
 somnum capient, nisi malefecerint: ablati
 est enim somnus eorum, & non dormiunt:
 Comedunt enim escas impietatis, & vino ini-
 quo inebriantur. Justorum autem via instar
 lucis fulgent, procedunt, & illuminant, do-
 nec dirigat se dies. Et rursus ait: *Noli esse*
sodalis viro furioso; neque cum amico ira-
cundo cohabites: ne forte discas vias ejus,
sumasque laqueos animæ tuæ. Alioque in
 loco iterum: *Hi sunt fontes sine aqua, &*
nebula turbine exagitata, quibus caligo te-
nebrarum in æternum reservata est. Superba
enim vanitatis loquentes, inescant in deside-
riis carnis luxuria eos, qui sermones rectos
effugiunt, & in errore conversantur, liber-
tatem illis promittentes, quum ipsi sint ser-
vi corruptionis. A quo enim quis superatus
est, hujus servus efficitur. Si enim resu-
 gientes coinquinationes mundi istius in cogni-
 tione Domini Nostri Jesu Christi, his rursus
 implicari superantur; facta sunt eis poste-
 riora deteriora prioribus. Rursusque alibi:
 Rogamus autem vos, ut observetis eos, qui
 dissensiones & offendicula præter doctrinam,
 quam vos didicistis, faciunt; & declinate
 ab illis. Hujusmodi enim Domino Nostro Je-
 su Christo non serviunt, sed suo ventri: &
 per dulces sermones & benedictiones seducunt
 corda innocentium. Fugiamus ergo latam
 viam, quæ abducit in perditionem; ap-
 petamus autem arctam & angustam, quæ
 in æternum deducit regnum. Laboremus
 hic bono & alacri animo, antequam co-
 æte nobis laborandum sit. Mundum per-
 turbationibus ac passionibus obnoxium,
 vitamque male affectam oderimus. Re-
 ctos nobis ipsi cursus faciamus. Studium
 ac diligentiam amemus, ferventes spiritu
 erga Dominum. Ploremus hic sponte,
 atque libenter, ut Deum placatum red-
 dentes, eripiat nos ab æterno igne, &
 stridore dentium. Diligamus luctum,
 quoniam Christi præceptum est. Ipse
 enim dixit: *Beati qui lugent nunc, quia*
ipsi consolabuntur. Consideremus, fratres
 carissimi, eos qui per mare navigant:
 qualia subeant pericula, cum fluctibus
 decer-

1. Cor. 15.

Proverb. 4.

Proverb. 22

Jud. 1.

2. Pet. 2.

Rom. 16.

Matth. 5.

decertantes, & amplitudinem marium transmeantes. Quando autem quis tempus conductionis suæ impleverit, non reputat pericula, quæ in mari decertans sustinuit, propter gaudium: quia plenam mercedem suam accepit; quin & alacrior ad navigandum in mari hinc redditur: Illi quidem quando finiunt, tunc incipiunt: at nos, fratres carissimi, si assequamur, ut bene finiamus propositum nobis certamen, non amplius nobis necessitas incumbet iterum eundem cursum instituendi, quum id sit impossibile. Exiguum certamen est, fratres, & mercedis retributio ineffabilis. Vigilemus igitur, & diligentes simus in opere Domini, carissimi, toto corde ac viribus, donec tempus habemus. Quemadmodum enim dona ejus, Sanctorumque vocatio non revocantur; ita & contraria contrariis sunt ab initio præparata. Idcirco beatus vir, qui timet Dominum: quoniam ab ipso coronam accipiet, quam præparavit diligentibus se. Ipsi gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Rom. 11.

Jacob. 1.

AD FRATREM QUI EXCIDIT, ET DE POENITENTIA.

PARÆNESIS XLII.

SUB obedientia Patris spiritualis constitutis suggerit inimicus, dicens: Dilcede hinc, & privatim habita, ut quiescas magis. Et si frater cogitationibus ejusmodi consenserit, a fraternitate recedit. Sin autem viderit inimicus cogitationem fratris paululum attendere sibi; tunc suggerit ipsi, dicens: Ingredere in interiorum eremum. Deinde confidente fratre per aliquod tempus in eremo, tunc affert ei honestatis inimicus Dæmon cogitationem tædii, temporisque productionem, ac rerum necessariorum penuriam, senectutis imbecillitatem, & solitudinis molestiam. Et si inimicus fratrem commovere potuerit, etiam inde ipsum extrahit, transportatque prope castellum, aut civitatem. Tum vero fornicationem ei intentat. Quare frater ab accessu ad civitatem se continet, neque castellis ac vicis appropinquat. Tunc cernens inimicus propositum fratris, incitamenta ac machinamenta excogitat, quibus fratrem dejiciat: ex quibus unum est istud. Quadam die dum frater in cella quiescit, mulierem subornat, quæ januam ejus pulset, prætextu quod à via aberrarit, & metu perculsa sit; vel quod pro elemosyna venerit; aut etiam prætexit, se monachum

A μὲντοι θαλασσομαχῶντες, καὶ τὰ μεγέθη τῆ πελαγῶν ἀπερῶντες. Ἡνίκα δέ τις πληρώσῃ τὸ χρόνον τῆς μισθώσεως αὐτοῦ, ὃ περιποιῆται τοὺς κινδύνους, ὥς ὑπέστη θαλασσομαχῶν, ἀπὸ τῆ χάραν, ὅτι ἀπέλαβε πλῆρη τὸν μισθὸν αὐτοῦ. μᾶλλον δὲ καὶ περισυμῶς καδίσταται ὃ πλέει ἐν τῇ θαλάσῃ. Ἐκῆνοι μὲν, ὅτε τελέσωσι, τότε ἀρχονται. Ἡμεῖς ὅ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἰὰ φθάσωμεν καλῶς τελέσαι τὸν περιεμέμειον ἡμῶν ἀγῶνα, ἐκέτι ἡμῖν ἀνάγκη ὁπλίσταται, πάλιν τῷ αὐτῷ δρόμῳ χρῆσασθαι. ἀδυνάτον γὰρ ὅτι τῷτο. Μικρὸς ὁ ἀγὼν, ἀδελφοί. καὶ ἀνεκδιήγητος ἡ μισθαποδοσία. Ἡ κωλὴ οὖν εἰς τὸ ἔργον ἔστω Κυεῖς, ἀγαπητοί, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ δυνάμει, ὡς καιρὸν ἔχομεν. Ὡς περ γὰρ ἀμεταμέληται τὰ χαρίσματα αὐτοῦ, καὶ ἡ κλησίς τοῖς ἀγίοις. Ἔτι καὶ τὰ ἐναντία τοῖς ἐναντίοις ἡτοίμαται ἀπὸ ἀρχῆς. Διὸ μακάριος ἀνὴρ, ὁ φοβούμενος τὸ Κύριον, ὅτι παρ' αὐτοῦ λήφεται τὸν σῆμανον, ὃν ἡτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶ αἰῶνων. ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΝ ΕΚΠΕΣΟΝΤΑ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΒ.

D **T**Οῖς ἐν ἁποπαγῇ καθεζομένοις πνευματικῷ πατρὶ ἁποβάλλει ὁ Ἐχθρὸς, λέγων. ἀποχωρε ἐνταῦθα, καὶ οἴκει καὶ σεαυτὸν, καὶ ἀναπαύῃ μᾶλλον. Καὶ εἰὰ συγκατατίθεται ὁ ἀδελφὸς τοῖς πονηροῖς λογισμοῖς, χωρίζεται τῆς ἀδελφότητος. Καὶ εἰὰ ἴδῃ ὁ Ἐχθρὸς, ὅτι νῆφει ὁ λογισμὸς τῷ ἀδελφῷ μικρὸν, ἁποβάλλει αὐτῷ, λέγων. εἰσελθε εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον. Εἴπα καδίσαντος ὁ ἀδελφῷ, χρόνον τινὰ, ἐν τῇ ἐρήμῳ, τότε περισφύρει αὐτῷ ὁ μισόκαλος Δαίμων τὸν λογισμὸν τῆς ἀκηδίας, καὶ ὁ ἔκταμα ἔστω χρόνος, καὶ ἡ πάνη τῶ χρεῶν, καὶ ἡ ἀδυναμία τῆ γήρως, καὶ ἡ κόπον τῆς ἐρήμης. Καὶ εἰὰ ἰσχύει ὁ Ἐχθρὸς σαλευσά τὸν ἀδελφὸν, ἀνασπᾷ αὐτὸν κακῶς, καὶ φέρει αὐτὸν πλοῦσιον κόμης ἢ πόλεως. Τότε ὁπλίσθῃ αὐτῷ τῷ ποριεῖαν. Ὁ οὖν ἀδελφὸς ἐγκρατεύεται ὃ μὴ εἰσεῖναι ἐν τῇ πόλει, μήτε εἰς κώμας περισεγγίζειν. Τότε δεασάμενος ὁ Ἐχθρὸς τὸ σκόπον ὃ ἀδελφῷ, πᾶς κινήσε καὶ τὰ τεχνάσματα ὁπλοῖ, ἐν οἷς βύλεται καταβαλεῖν τὸν ἀδελφόν. Ὡς ὅτι ἡ μία ὅτι αὐτῷ. Ἐν μιᾷ τῶ ἡμερῶν, ἡσυχάζοντος τοῦ ἀδελφῷ ἐν τῷ κελίῳ, περισπᾷ ἡ γυναικα, κρύβει αὐτῷ, περισφύει πλανημένη καὶ ὀλιγοψυχίας, ἢ ὡς δὲ ἐλεημοσύνην ἐλθούσης, ἢ προφανίζεται

αἷετ' ἡ μοναχὴν γινώσκον ὁπλίζεσθαι. Ὁ δὲ αὐτὸν ἀδελ-
φὸς ἀνοίξας τὴν θύραν αὐτῆς, ὡς τὴν γυναικα, περι-
εσμένην ἐν τῇ αὐτῇ κέλλῃ. καὶ φησὶν τὸ γύναιον.
κύριε ἀββᾶ. Πῶς μὲν οὐδεὶς μοναχὸς; καὶ, ὅτι
κέκλικεν ἡ δὴ ἡμέρα, ποιήσον ἀγάπην ἡμετέραν
ἡμᾶς ἔσω τῆς θύρας σου, τὴν νύκτα ταύτην, μή-
ποτε πλανωμένων ἡμῶν, φάγωσιν ἡμᾶς τὰ θηρία.
Πολλάκις δὲ καὶ ἄλλην συμπαύκτειαν φέρει μὴ ἑα-
τῆς τῆς γυναικός. ἴσως δὲ καὶ ἀναλώματα βαρύνει καὶ
χρεῖας, ἐν οἷς βύλον δελιάσαι τὸν ἀδελφόν. Τότε
πολεμῶν ὁ ἀδελφὸς ἑξ' ἐκατέρωθεν τῶν λογισμῶν, καὶ
δαμνῶν, ὡς ἀσπλῆγος, ἐκπεσὲν τῆς ἐπι-
λήθης. μήποτε δὲ καὶ ἀφ' τοῦ ἀγαθοῦ θηροῦ αὐτῆς
ἡ ψυχὴ. ἵνα δὲ μὴ μνησκώμεται τὸν λόγον. ἡγήται ὁ
μοναχὸς τῇ ἐπιθυμίᾳ. καὶ μὴ δὲ σιωπελευθέρῃ
τὴν ἀνομίαν, εἰ μὴ βυβληθῇ ἑξαποστῆλαι αὐτήν,
ἀποκρίνεσθαι αὐτῷ, λέγῃσα. ὅτε με ἐπαπεινώσας,
ἑξαποστέλλεις με ἀπὸ σου; ἵνα πῶς πορεύωμαι; πῶς
δὲ ὁφείσομαι τῷ πατρὶ ὡς γονέων μου; μὴ δὴ ἡ-
ται κρυβῆναι τὸ πρᾶγμα. ἀσφαλῶς οὖν γίνωσκε,
μοναχέ, ὅτι σὺκέτι ἀφίσταμαι ἀπὸ σου, ἀλλὰ καὶ
μὴ σε καθέξομαι ἐν τῷ κελίῳ σου, καὶ ὅθεν θέλῃς,
ἀφ' ὧν με. Τότε ἀρχεῖ ὁ μοναχὸς θρηνεῖν
ἑαυτὸν, ὅτι ὅλως ἠνοίξε τὴν θύραν τῇ κελίᾳ αὐτῆς.

Ταῦτα ὅν γινώσκων, μοναχέ, τήρει σεαυτὸν. **D**
Εἰ γὰρ ἐμπέσης εἰς τοὺς βρόχους αὐτῆς, κόπῃ
ἐκβλήσῃ σε δυνήσῃ. βρόχοις γὰρ, φησὶ, τῆς ἀπὸ
χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν. Προγινώσκων ποιᾶν,
τὴν ἑσθίαν τὰ ἑσθιαστήρια τῆς ἀμαρτίας, καὶ οἷον ἀτιμίας
προξενεῖ τοῖς χρωμαῖς αὐτῇ εἰς τὰ παλαιὰ ταῦ-
τα, φεῦγε ἐκ τῆς ἡδονῆς. οἱ γὰρ καρποὶ αὐ-
τῆς, καρποὶ αἰσχύνῃς. Καὶ πρὸς τὴν ἡδονὴν,
ὁπλίζεσθαι. μὴ δὲ τὴν ἡδονὴν, λύπη. ἀναλόγισαι **E**
ὅτι τὴν ἡδονὴν λύπη ἀφ' ἧς δέχεται. Καὶ φεῦγε
τὴν ἀμαρτίαν. λογίζομαι τὴν αἰσχύνῃν τῇ ἀ-
δρώπῃ, μᾶλλον δὲ τὸν φόβον τῆς Κυρίου. Ἀποδίοκε
ὅτι τὸν Δαίμονα τὸν θέλοντά σε ἀπατήσας, καὶ τοὺς
πόνους συλῆσαι, ὅπως ἀλύπως ἀφαιρήσῃς. Οἶδεν
γὰρ ὁ καρδιογνώστης Κύριος, ὅτι ἐπὶ πονηρίας χάνει,
ἡ μισαθροπίας, ἀποβάλλεις τὸ γύναιον, ἀλλ' ἵνα
μὴ ἀφ' ἧς ἀγαθῆς, τὸ κακὸν σοι κατεργάσῃται. Εἰ **F**
δέ τις λέγῃ. ὅτι καλὴ ἡ φιλοξενία. συμφημι καὶ γὰρ.
ὁ δὲ φιλοξένος ἀνὴρ μιμήσας ὁφείλει τῷ δοκιμά-
ζοντι ἀργύριον ἐν χωνοθηρίῳ τὸ καθαρόν λήφεται
ἑαυτῷ, πρὸς τὸν δὲ ἀδόκιμον. τρεῖς, τὴν ἐπιλήθην
τήρησον, ἀπὸ δὲ τῆς ἀμαρτίας φεῦγε, ὡς ἐκ στόματος
ὄφως. Ὁ γὰρ εἰπὼν, ξένος ἡμῶν, καὶ συνηγάγετέ με.
εἶπε καὶ, ἐπὶ πορνείᾳ. Νῆφε τὴν νεότητί σου. Νῆ-
φε, καὶ μήποτε ἀμελήσας, ἀρῇς τῆς πᾶσι δουλεύων

Tom. II.

ἀπὸ

A nachum aliquem notum inquirere. Frater
itaque ostium aperiens suum, videt mu-
liorem in sua consistentem cella: quæ ait
ad illum: Domine Abba, ubi certus qui-
dam moratur monachus? Et quia incli-
nata jam est dies, fac caritatem susci-
piendi nos intra fores tuas ista nocte: ne
forte oberrantibus nobis, comedant nos
feræ silvestres. Sæpe etiam aliam secum
adducit deceptricem mulier. Forte etiam
B expensas deferunt, & res necessarias, qui-
bus fratrem inescare volunt. Tunc frater
cum utrisque pugnat cogitationibus, me-
tuitque, ne velut immitis atque immise-
ricors præcepto excidat, & ne forte etiam
boni occasione capiatur ejus anima. Sed ne
in longum protrahamus sermonem, si con-
cupiscentia victus fuerit monachus, & post
consummarum scelus si emittere eam vo-
luerit, respondet illi dicens: Quando me
humiliasti, ac compressisti, a te dimittis,
C & ut quo velim abeam? At quo pacto ante
conspectum parentum meorum comparebo?
An poterit amodo res celari? Certo igitur
scias, monache, non amplius me à te ab-
scissuram: quin etiam tecum in tua cella
conquiescam, & unde voles, me sustentens.
Tunc seipsum monachus deflere incipit,
quod prorsus januam suæ cellæ aperuisset.

Ista igitur sciens, monache, teipsum
custodi. Nam si in ejus laqueos incide-
ris, difficulter te explicare poteris. La-
queis enim, inquit, qui a labiis sunt, **Proverb. 7.**
pertraxit eum. Quare prænosces quæ
peccati futura sint novissima, qualemque
committentibus illud infamiam postea con-
ciliet, fuge voluptatem carnalem: quippe
cujus fructus, pudoris atque infamiae fru-
ctus sunt. Et ante voluptatem quidem con-
cupiscentia, post voluptatem autem dolor.
Perpende ergo animo, quod voluptatem
dolor consequatur, & fuge peccatum, men-
te complectens hominum infamiam, sed
magis timorem Domini. Repelle igitur
abs te Dæmonem volentem te decipere,
& labores tuos abripere; ut absque tristi-
tia permanēas. Novit quippe cordium
scrutator Dominus, quod non malitiæ
causa, aut humano aliquo odio, mulie-
rem respuas: verum ut non per bonum ti-
bi opereris malum. Si autem quis dicat,
rem bonam esse hospitalitatem: consentio
& ego. At hospitalis vir imitari debet eum,
qui aurum in fornace probat, purumque
sibi accipit, improbatum vero despicit.
Hoc est, mandatum observa; a peccato
autem velut ab ore serpentis fuge. Nam
qui dixit: *Hospes eram, & collegistis me:* **Matth. 25.**
dixit etiam: *Non fornicaberis.* **Matth. 5.**
Exod. 22. **Sobrium** igitur

V 2

igitur ac vigilantem te præbe in juventute tua. Vigilanter attende, ne forte otio atque torpori indulgens, inveniariis pravis affectionibus serviens a juventute usque ad senectutem. Nam qui in mari naufragium facit, forsitan & vigilavit & decertavit: verum magna fluctuum insultatio ipsum obruit. Qui autem in portu naufragatur, similis est illi, qui mera sua negligentia navem domini sui in profundum deducit ac perdit. Tu ergo in portu versaris, monache, siquidem tibi ipsi attendas. Propterea neque nobis in vicis ac castellis conversari expedit. Sin autem te ad oppidum seu castellum abeundi urserit necessitas, ne colloquiis distraharis mulierum. Quemadmodum enim qui hamū deglutit, ita tua abripietur anima. Vigila igitur, quia non procul abest prolapsio. Cum modestia ac timore Dei adversus tentationem decerta: nam fornicationis mater est impudentia. Quod si te liberius agentem, & accedentem ad ipsas viderint, ad pejus incitantes, dejicient te. Verū etiam si verecundus sis ac modestus, non confidas tibi: sed advigila, ne forte compunctionis & pietatis prætextu, mentem tuam verbis blandiloquis corrumpant: dixit enim quidam sanctorum: Sermones proferunt, affectum animi emollire conantes. At certe quemadmodum dixit Salvator: *Ecce ego mitto vos, sicut oves in medio luporum: estote ergo prudentes, sicut serpentes, & simplices ut columbæ*: Admonet autem & per Apostolum dicens: *Nolite fieri imprudentes, sed intelligentes, quæ sit voluntas Domini: Et nolite inebriari vino, in quo est luxuria*. Certo igitur scias, carissime, quod si fueris ut aurum purum in mundo, & ad institutum profectus monasticum, neglexeris te ipsum, non tardabis fieri sicut plumbum. Et si iterum ad monasticum vitæ genus veniens, Dominum in veritate dilexeris; non tardabis fieri ut margarita, non habens maculam, aut rugam, vel quid hujusmodi: sed eris immaculatus omni ex parte.

Et istud te rursus nosse volo, quod qui committit peccatum, gravius bellum habet eo qui se continet. Nam sicut qui lutum in aliquem locum infundit, foetorem reddit abundantiorē: ita & qui non se continet, passionem auget. Intellige, quod si te ipsum neglexeris, in fine te poenitebit: quum dicat Apostolus: *Qui sine uxore est, sollicitus est quæ Domini sunt, quomodo placeat Domino. Qui autem uxorem habet, sollicitus est quæ sunt Mundi, quomodo placeat uxori; & divisus est*. Tu vero, monache, non mundanam elegisti sollicitudinem, sed quo pacto placeas Domino;

Matth. 10.
Luc. 10.

Ephes. 5.

1. Cor. 7.

A ἀπὸ νεότητος, ἕως γήρως. Ὁ γὰρ ἐν πελάγῃ, ναυαγήσας, ἴσως, καὶ ἐνηψέ, καὶ ἠγωνίσασθαι· καὶ ἡ πολλὴ τῶ κυμάτων ἐπαιάσασις ἴχυσεν κατ' αὐτῷ. Ὁ δ' ἐν τῷ λιμένι ναυαγήσας, εἶπεν, ὡς ἴδι' αἰμελείας δὲ πλοῖον τὸ δεσπότης αὐτῷ ἐν τῷ βυθῷ καταζας, καὶ ἀπολέσας. Σὺ οὖν ἐν τῷ λιμένι τυγχάνεις, μοναχέ, εἴανπερ προσέχῃς σεαυτῷ. Διὰ τῆτο, ὅσ' ἐ συμφέρει ἡμῖν ἢ ἐν ταῖς κώμαις ἀφ' αὐτῆς. **B** Εἰ δὲ καταβῇ ἀνάγκη τῷ φθάσαι εἰς κώμης, μὴ ἀφ' οὗρη προσομιλῶν γυναιξίν. ὥσπερ ὁ καταπίνων ἄγκιστρον, ἕτως ἐλκυθήσεται σὺ ἡ ψυχὴ. Νῆφε ἔν, ὅτι εἰ μακρὰν δὲ πῶμα πῶσαι. καὶ ἀφ' τῆς θύλαβείας σὺ, καὶ τῷ φόβῳ τῷ Θεῷ, ἀγωνίζεαι πρὸς τὸ πειρασμόν. ἢ γὰρ ἀναισχυντία, μήτηρ ἐστὶ τῆς πορνείας. Εἰ δὲ θεάσωνταί σε παρρησιαζόμενοι. καὶ ὡς περὶ θύλακον πρὸς αὐτὰς, εἰς χεῖρω **C** παροβύνασαι καταβάλλουσίν σε. Ἀλλὰ καὶ θύλαβης τυγχάνων, μὴ θάρρει σεαυτῷ. ἀλλὰ νῆφε, μήποτε, προφάσει κατανύξεως καὶ θύλαβείας, πῶσαι λύσωσί σε τὸ ἀφ' οὗραι ἀφ' τῶν ῥημάτων. Εἶπε γὰρ τις τῶ ἀγίων· λόγους προβάλλοντες, μαλακῶσαι δὲ πάθος περὶ ἡμῶν. Ἀλλὰ καθὼς εἶρηκεν ὁ Σωτὴρ. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς, ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. γίνεσθε ἔν φρόνιμοι, ὡσεὶ ὄφεις. καὶ **D** ἀκέραιοι, ὡς αἱ ὡσεὶ ἀφ' οὗραι. Παραγγέλλει δὲ καὶ ἀφ' τῷ Ἀποστόλῳ, λέγων. μὴ γίνεσθε ἀφροῖνες, ἀλλὰ σωγιέντες, τί δὲ θέλημα τῷ Κυρίῳ. καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ὅστις ἀσωτία. Ἀσφαλῶς ἔν γινώσκε, ἀγαπητέ, ὅτ' εἰ ἡς ὡς χρυσὸν καθαρὸν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐλθόντος σε εἰς τὸ μοναχόν, ἀμελήσης σεαυτῷ, εἰ χρονίζεις ἡμέας ὡς μόλιβδος. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν μοναχὸν πάλιν, εἰ ἀγαπήσης τὸ Κύριον ἐν ἀληθείᾳ, εἰ χρονίζης γενεάς ὡς μαργαρίτης, μὴ ἔχων σπῖλον, ἢ ῥυτίδα. ἢ τι τῶ πιδῶν, ἀλλ' ἔσθ' ἁμωμος καὶ πάντα. **E**

Καὶ τῆτο πάλιν γινώσκων σε βύλομαι, ὅτι ὁ χρώματος τῇ ἀμαρτίᾳ, ὡσεὶ ὅστις πόλεμον ἔχει, τῷ ἐγκρατευσόμενῳ. Ὡς περ γὰρ ὁ ὅπι χέων βόρβορον ἐν τόπῳ τινί, πλεονάζει καὶ δυσωδία. ἕτως καὶ ὁ μὴ ἐγκρατευσόμενος αἰεὶ δὲ πάθος. Γινώσκε ὅτι εἰ ἀμελήσης σεαυτῷ, ἔχατον μεταμεληθήσῃ. τῷ Ἀποστόλῳ λέγοντος· ὁ ἀγαμος μεμινᾷ τὰ τῷ Κυρίῳ, πῶς ἀρέσθ' τῷ Κυρίῳ. ὁ δὲ γαμήσας, μεμινᾷ τὰ τῷ κόσμῳ, πῶς ἀρέσθ' τῇ γυναικί, καὶ μεμείεσθαι. Σὺ δὲ, μοναχέ, εἰ τὴν τῷ κόσμου μεμινᾷς ὁρμῆν, ἀλλὰ πῶς ἀρέσθ' τῷ Κυρίῳ. ὅθεν σεαυτὸν δινέχισας ἀφ' τὴν τῶ ἑρανῶν βασιλείαν. Πάλιν λέγω. εἰ μὴ ἐγκρατεύσῃ, ἔχατον λυπηθήσῃ καὶ πολλὰς τρώπας, καὶ

καὶ τὸ λέγοντα Ἀπόστολον· Ὁλίβιν δὲ τῇ σαρκὶ ἔξεσιν οἱ ποιῆτοι. Ὁ γὰρ γαμήσας πτωχὸν μὴ πρὸς ἀρετὴν, ὡς πτωχὸς οὐκ οἶκος, καὶ γυναικὸς, καὶ παιδοφρονῶν. ὁ δὲ ἀγαμος μετεμνήσκει τῆς Κυρίας, πῶς ἀρέσκει τῇ Κυρίᾳ. Σεαυτὸν ἐνέχισας διὰ τὴν τῶν ἑβραίων βασιλείαν, ὅς σιδήρεως τοὺς διδύμους ἀποτεμῆς· ἐστὶ γὰρ τῆς ἀρετῆς ἀλλοτρίον ἂν δισεβῇ λογισμὸς τῶν ἡδονῶν κρατήσας. Ἐμμενε ποιγαρεῖν τοῖς αὐτοῖς ὁροῖς. διότι γέγραπται· ἀγαθὸν τὸ μὴ ὀξείσασθαι, ἢ τὸ ὀξείσθαι καὶ μὴ ἀποδοῦναι. Βιάζεσθαι σεαυτὸν ἐγκρατεῦσθαι, καὶ ἀνέχου κατὰ τὴν τῆς ἀφλογισμῶν σου, καὶ τὴν διανοίαν σου, ὡς περ λιμὴν ὀξείον, ἡσυχίας μεσύν. Καὶ ἡ ἐλπίς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν παίνει σε τὰς διωάμεις τῆς ψυχῆς, ὡς ἐκ γέατος καὶ πιότητος ἐμπεπλημένας, ὧν ὁ Κύριος ἀξιώσῃ ἡμᾶς ὁ δίκαιος κλητής. ἀμήν.

Μηδὲ ἐν ἑτέρῳ ὑποφθέρῃς τὸ ναὸν τῆς Θεᾶς, ὡς καλῶ. καὶ μὴ λυπήσῃς τὸ Πνεῦμα τῆς Θεᾶς τὸ ἐνοικεῖν ἐν ἡμῖν, μηδὲ τῆς ἀγγέλους τοὺς ἁγίους, τοὺς διατεταγμένους φυλάττειν, ἡμέρας καὶ νυκτός, οἱ καὶ τῆς Δαίμονας ἀποσοῦσιν ἀφ' ἡμῶν, τῆς ἀοράτης βίβοντας κατὰ ἡμῶν τῆς ὁδόντας, μήποτε αὐτοὶ ἡμῶν κατήγοροι γίνονται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, καὶ ὑποπέσωμεν τῇ καταστροφῇ Σοδόμων. Εἰάν τε γὰρ καὶ οἱ πῆχοι ὡς κυκλώσωσιν ἡμᾶς, εἰάν τέγη καλύπῃ, καὶ θύρα ἀποκέλειται, καὶ σκοτία τυγχάνῃ, ἂν ὀνηθῶμεν, ὅτι ὁ ἀποχωρίσας τὸ σκότος ἀπὸ τῆς φωτός, οὐδὲ αὐτὸν λελήθε τὸ κατὰ ἡμᾶς. Καὶ περὶ τὸ σε ὁ παροφθέρῃς, λέγων· σύνετε δὴ ἀφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ, πότε φρονήσατε; ὁ φυτεύσας ὁ ἔσ, ἐχὶ ἀκρί; ὁ πλάσας τὸ ὄφθαλμόν, ἐχὶ κατανοῇ; ὁ παιδεύων ἔθνη, ἐχὶ ἐλέγξει; ὁ διδάσκων ἀνθρώπων γινώσκει τῆς διαλογισμῶν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ μέτριοι. Ἀγαπήτε ἀδελφεῖ, ὁ μόνον πᾶς πράξεις τῶν ἀνθρώπων ἐφορεῖ ὁ Κύριος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀφλογισμῶν.

Εἰάν ὅς ὑποβάλλῃ σοι ὁ ἔχθρος, λέγων· ἐστὶ μετάνοια, διὸ ἀπόλαβε τῆς βελήματός σου. Εἰπὸν πρὸς αὐτόν. τίς ἡ χρεία, ὦ Διάβολε, καθελεῖν οἰκίαν οἰκοδομηθεῖσαν, καὶ ἀνωθεν πάλιν οἰκοδομεῖν αὐτήν; τῷ Ἀποστόλου λέγοντος· μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἐργάζεσθε. ὅπου δὲ φόβος καὶ τρόμος, δῆλον ὅτι σθεμερία ἡδονὴ ὑπάρχει. Σχολάζετε πειγαρεῖν τῇ ἑαυτῶν σωτηρίᾳ, ἀγαπήτε ἀδελφεῖ, καὶ καθίσας ἡσυχία, ἐπισυναγάγετε σε τῆς λογισμῶν, καὶ εἰπὸν ἐν σεαυτῷ. Ἀνθρώπε, πόσον χρόνον ἔχεις, ποιῶν πᾶς ὀπιθυμίας τῆς σαρκὸς καὶ τῆς ἀφροσύνης σου; Τὴν ὠφελή-

Amino; unde teipsum castrasti propter regnum Cœlorum. Rursusque dico, si non continueris, novissime multis modis dolebis, secundum Apostolum dicentem: *Tribulationem vero carnis habebunt hujusmodi.* Nam qui uxorem duxit, inopia virtutis laborat, curis domus, & uxoris, educationisque liberorum distractus. Qui autem absque uxore est, sollicitus est quæ sunt Domini, quomodo placeat Domino. Teipsum propter regnum Cœlorum castrasti, non ferro virilia amputans; quippe quod a virtute alienum est; sed pia cogitatione voluptates comprimens. Quare iisdem terminis insiste: quia scriptum est: *Melius erat te non vovete, quam post votum promissa non reddere.* Teipsum igitur ad continentiam compelle: & mundas cogitationes tuas mentemque invenias, tanquam portum serenum tranquillitate plenum. Et futurorum bonorum spes, vires animæ tuæ pinguefaciet, quasi adipe & pinguedine repletas: quibus nos Dominus dignetur justus Judex. Amen.

Neque alio modo templum corumpas Dei, obsecro: & non contristes inhabitantem in nobis Dei Spiritum: nec sanctos Angelos nostræ deputatos custodiæ die noctuque, qui & Dæmones a nobis repellunt invisibiles, dentibus adversus nos stridentes: ne forte ipsi accusatores nostri in die evadât judicii, subjiciamurque everfioni Sodomorum. Nam etiam si nos muri circumdederint, & licet nos tectum contexerit, & fores occlusæ sint, ac tenebræ existant: attamen cogitemus, nihil eorum, quæ ad nos pertinent, latere eum, qui tenebras a luce separavit. Fidemque tibi Propheta faciat, dicens: *Intelligite insipientes in populo, & stulti aliquando sapite. Qui plantavit aurem, non audit? Qui finxit oculum, non considerat? Qui corripit gentes, non arguet? Qui docet hominem scientiam? Dominus scit cogitationes hominum, quoniam vana sunt.* Frater carissime, non solum hominum actiones intuetur Dominus, verum etiam cogitationes.

Quod si tibi suggerat inimicus, dicens: Restat poenitentia: ideo jam voluntate tua perfrui: dic ad eum: Quæ utilitas est, Diabole, domum bene extructam diruere, ac de integro rursus ædificare? Quum dicat Apostolus: *Cum metu ac tremore vestram salutem operamini.* Ubi vero metus est ac tremor, perspicuum est nullam adesse voluptatem. Da ergo operam saluti tuæ, dilectissime frater: ac mentem ad tranquillitatem traducens, recollige cogitationes tuas, & dic intra teipsum: Tanto jam tempore tuas, o homo, voluptates, & carnis cupiditates exples, & cogitationibus satisfacis tuis?

Matth. 18.

1. Cor. 7.

Eccl. 5.

1. Cor. 3.

Gen 1.

Psal. 9.

Philipp. 2.

Matth. 6.
Luc. 12.

Quod lucrum his perficiendis retulisti? Numquid ad staturam tuam adjecisti cubitum unum? At crassus & pinguis factus es. Aliud igitur tibi ipse nihil, præter escam, vermium collegisti. Quid ergo inde tibi utilitatis accessit? Cœlestem ne thesaurum bonis complesti, dum ita sine metu vitam degis? Quid igitur tibi profuerit, reliquisse mundum?

Heu mihi, o anima, quod ad talem vitæ conditionem, aut potius everfionem deveneris. Ecce fratres mei virtutibus exornati sunt, Deumque in veritate timent: ego autem in tenebris ambulo. Mane resipisco propter ea, quæ ago, ac die consequenti deteriora perficio: & quum Dominus vires mihi & sanitatem donaverit, his ego confusus Creatorem meum exacerbo. Quare negligens es, o anima mea? Cur pro nihilo ducis? Non enim te hinc pellet atque abjiciet Creator, qui te ex non esse ad esse produxit. Ipse mittet Angelum suum, & tu hinc discedes. Agnosce infirmitatem tuam, o anima mea. Quandiu factori tuo, ac mandatis ipsius reluctaberis? Opprobrium me fecisti, o Diabole, & Angelis & hominibus, obediensque factus sum consilio tuo impio. Suggestis enim mihi, dicens: Semel exple concupiscentiam tuam, & non amplius indulgebis ei, neque cognoscetur peccatum tuum. Ecce parvum illud, magnus mihi factus est hiatus: nec possum improbis variisque concupiscentiis tuis resistere. Nam exiguum foramen aqua invenit, hiatusque magnum ac omnibus manifestum effecit. Vere enim peccatorum consuetudo in deterius agit eum, qui lapsus est. Mentem quippe meam immundis obscurasti cogitationibus, & in peccati foveam impulisti me. Cui dicam, ut super me plangat misero peccatore? Nudum enim me inimicus reddidit, ob meam pigritiam: verum spe in Deum respiciens, non despero salutem meam in finem: quoniam clementissimus est & optimus Dominus.

Quid porro & ad fraudulentum deceptorem? Quippe qui continentiam meam ob stomachi infirmitatem evertit, & me a vigilia in orationibus alienum fecit. Avaritiam in me prætextu longioris senectutis plantavit: lacrymas meas exsiccavit: cor meum crassum ac stupidum reddidit: ab obedientia in Christo me segregavit, & in distractionibus me defixum tenuit: inobedientem me reddidit, ne quid agerem, & ut curiose ac frustra laborarem effecit. Invidiâ & detractionem me docuit. Trabê quæ in oculo meo est, non permittit mihi ut considerem: festucam autem, quæ in oculo fra-

Matth. 7.
Luc. 6.

A ὠφελήθης, καὶ τί ἐκέρδησας πα τοιαῦτα ἐπιτελῶν; Ἀρα καὶ πορσεύθηκας ὅτι τὴν ἡλικίαν σου, πῆχυν ἓνα; Ἀλλὰ παχὺς γέγονας. Ὅσδ' ἐν ἑτέρῳ σωά-
γαν ἔχης σεαυτῷ, πλὴν ὅφης σκολήκων. Ἀλλὰ τί ἐκέρδησας; Τὸν ἐν ὕρανοῖς θησαυρὸν ἐνέπλη-
σας ἀγαθῶν, ὥτως ἀφ' ὧς ἀφ' ὧν; Τί οὖν ὁ ὄφελος, ὅτι ἔζηλθες ἐκ τοῦ κόσμου.

Οἱμοι, ψυχὴ, εἰς τὴν τοιαύτην κατὰσασιν ἐλίλυθας, εἰς τὴν τοιαύτην καταστροφῇ; Ἰδού οἱ ἀδελφοί μου κεκοσμημένοι εἰς τὰς ἀρετάς, οἱ τὸ Θεὸν φοβούμενοι ἐν ἀληθείᾳ. ἐγὼ δὲ ἐν σκοτίᾳ πορ-
θόμαι. πρῶτ' πρῶτ' μεταμελῶμαι ἐφ' οἷς πράσσω. καὶ ἐξῆς τὰ χεῖρω σωτελῶ. Καὶ ἐπεὶ ὁ Κύ-
ριός μοι ἐχάρισατο ἰσχύϊ καὶ ὑγείᾳ, τέτοις ἐγὼ θαρρῶν παροργίζω τὸ ποιήσαντά με. Ἰνατί ἀμε-
λῆς, ὦ ψυχὴ μου; ἵνατί καταφρονεῖς; Μὴ γὰρ σε ὥδε ἐάσῃ ὁ ποιήσας σε ἐκ τοῦ μη ὄντος, καὶ εἰς τὴν παραγαγόν. Αὐτὸς ἀποσελεῖ τὸν ἀγγελον αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσῃ ἐν τεύθει. Γινώσκει τὴν ἀσθενείαν σου ψυχὴ μου. Ἐὼς πότε ἀντερεῖς καὶ τοῦ ποιήσαν-
τός σε, καὶ τὸ πορσεύματά σου αὐτοῦ; Ὡς Διὰ βολῆς, ὄνειδος μοι πεποιήκας καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. ὑπὲρ ἡμῶν γενόμενος τὸ ἀσεβὲς συμβουλίας. Ὑπέ-
βαλές μοι, λέγων· ποίει ἅπαντα τὰ ἐπιθυμίας σου, καὶ μηκέτι ποιήσῃς αὐτήν, καὶ ἔγνωσθήσεται ὁ αἵμαρτημά σου. Ἰδού ὁ μικρὸν ἐκείνο ἐγένετό μοι χάσμα μέγα, καὶ ἡ δύναμις ἀντιστήναι ἐναντίον τῶν πονηρῶν, καὶ ποικίλων σου ἐπιθυμιῶν. μι-
κρὰν γὰρ ὁπὴν εὔρε τοῦ ὕδατος, καὶ ἐποίησε χάσμα μέγα, καὶ πᾶσιν ἐκδήλον. Ἀληθῶς γὰρ ἡ σω-
τήρια τὸ αἵμαρτημάτων εἰς τὸ χεῖρον ἄγει τὸ πεπρω-
κότα. Ἐσκότισας γὰρ μου τὸ ἀφ' οὗ ἔρχεται τὸ ρύ-
παρὼν λογισμῶν, καὶ ὥθησάς με εἰς τὸ λάκκον τὸ αἵμαρτίας. Τί νῦν εἶπω, ἵνα κλαύσῃ ἐπ' ἐμοί; Γυ-
μνὸν γὰρ με ἀποκατέστησεν ὁ Ἐχθρὸς ἐκ τῆς ἐμῆς ῥα-
θυμίας· ἀλλὰ τῇ εἰς Θεὸν ἐλπίδι ἀποβλέπων, οὐκ ἀπογινώσκω τὴν ἐμαυτοῦ σωτηρίαν εἰς τέλος.

Τί δὲ πρὸς τὸν Δόλιον; τὴν ἐγκρατείαν μου κατέλυσε ἀφ' ἧς ἀσθενείᾳ τῷ εὐμαχῷ μου, καὶ τῆς ἐν πορσεύχῃς ἀγρυπνίας ἀλλότριον πεποίηκε. τὴν φιλαργυρίαν ἐφύτευσεν ἐν ἐμοί, πορσεύσας μα-
κρογυρίας· πὰ δ' ἀκρυά μου ὤξησαν. τὴν καρδίαν μου ἐπάχυνε· τῆς ἐν χειρὶ ἁπταγῆς με ἀνῆ-
ρσεν, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν μοι ἐνέπηξεν· ἀνυ-
πότακτόν με πεποίηκε· μὴ ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ περὶ ἐργάζεσθαι πεποίηκε· φθονερὸν καὶ καταλαλόν με ἐδίδαξε· τὴν δοκὸν τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ μου ἔ-
συνεχώρησε κατανοεῖν, ὅτι ἡ κάρφος ὁ ἐν τῷ ὀφ-
θαλμῷ τῷ ἀδελφῷ μου πορσεύει πορσεύσας ὀφθαλμῶν μου.

με· τὰ τῆς καρδίας μου κρύπτην συμβυλάν, εἰς ἃς
 ὡς περὶ ὁ ἀδελφός μου εἰς ὡς πηγάς, ἐν αὐτῷ
 με ἀδολεχθεῖν συμβυλάν· ὑπερήφανον καὶ θυμώ-
 δον καὶ ὀργίλον με ἔθηκε· γαστρίμαργον καὶ μέ-
 θυσον καὶ φιληδόνον δεδίδαχε· τὰς ζημίας τῆς
 ψυχῆς μου, ὡς κέρδη, παρεξένησέ μοι· ὀνηρόν
 καὶ γογγυστὴν καὶ πολύλαλόν με δεδίδαχε· ἐν
 αἰσιν ὡς καὶ ψαλμοὶς μετεωρίζεσθαι με μεμαί-
 δηκεν. Εὐχόμεναι, καὶ ὅς γινώσκω· αἰχμαλωτί-
 ζομαι, καὶ ὅς νοῶ· νυκτερινὰς πλεσάνεις παρ' ἀν-
 δρω φρονεῖν τὸ Κύριον, ἡπείθουν τῇ ἀγαθῇ
 αὐτοῦ παραίνεσιν· ὡς γὰρ βολίδας ἐδεχόμην τοὺς
 αὐτοῦ λόγους· καὶ ὡς θαλάσσιος ὀργισόμην.
 Ἀρχαί σοι, Διάβολε. Δεῦρο λοιπὸν εἰς ἐαυτὴν
 ψυχὴ μου· Τίνι θάρσῃσα τὸ ποιήσαντά σε παρ-
 οργίζεις; Ἔως τίνος τοῖς αὐτοῖς κακοῖς ἀνασρέφῃ;
 Μὴ αἰδέται ὃ χάριν ἔσκέποντός σε, μήποτε
 ἀποχωρῇ ἀπὸ σε, καὶ ὡς ἀδοξῇς εἰς χεῖρας ἐχ-
 θρῶν σου. Φεῦγε τὸν Διάβολον, ὃ ψυχὴ μου, καὶ τὰ
 ἔργα αὐτοῦ· μισάνθρωπος γὰρ ἐστίν· ἀνθρωποκτόνος
 ἐστὶν ὁ ἀρχὴς. Εἰς ὡς ἐλθῇς, ὃ φέρεται σὺ
 τῆς ἀπολείας. Κατάλιπε τὸν Πονηρόν, καὶ κολ-
 λήθητι τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ· ὅν τράπηδι λοι-
 πόν, ψυχὴ, καὶ ἐλθέ εἰς ὁδὸν σωτηρίας. Ἐτρώ-
 δης; μὴ ἀπογνῶς σεαυτῆς· πλεσάνεις γὰρ πεσὼν
 ὁ ἀθλητής, ὃς ἐξέστης ἀνεδείχθη. Ἐπε-
 σες; ἀνάστη· ἀνδρίζου· καὶ εἰπέ, Νῦν ἤρξαμην.
 Καὶ μὴ ἐμμενε ἐν τῷ πτώματι, μήποτε, ὡς
 πτώμα, ὡς τεθνήσκῃς εἰς βρώσιν ὀρέων καὶ θηρίων.
 τῷ Προφῆτῃ βοῶντος· μὴ ὡς ἀδὸς τοῖς θηρίοις
 ψυχὴν ἔχομολογουμένη σοι, τῇ ψυχῶν τῇ πενή-
 τῳ σου μὴ ὅτι πλάσθῃ εἰς τέλος.

Πρόσπεσε καὶ σὺ τῷ Βασιλεῖ τῆς δόξης, ἔχο-
 μολογούμην τὰς ἀμαρτίας σου· πλήθος γὰρ ἔχα-
 οἰκτιρῆς. Οἱ τῷ ἐπὶ γαίῃ Βασιλεῖ παρελθόντες βα-
 λόμενοι καλύονται ἀπὸ πυλῶν, ὡς θένται ὑπὸ τρα-
 τιωτῶν καὶ λειτουργῶν· δῶρα προσφέρουσι τοῖς ἀρχου-
 σιν, ἵνα τῷ βαλῆματος αὐτοῦ τύχωσι. Σὺ δὲ προσερ-
 χόμενος τῷ Βασιλεῖ τῇ ἀπάντων, ὅθεν ἐκ τῶν ὑπο-
 ψιάσαι· δῶρα ἀπατῇ· ὅθεν εἰς γὰρ λαμβάνων, ὅθεν
 κωλύων, ἀλλὰ τὸ ὅτι τὸν Βασιλέα ἀνίσχεσθαι,
 καὶ προσδέχεσθαι σε· ἀμνηστικός γὰρ ὑπάρχει,
 καὶ φιλάνθρωπος, καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀν-
 θρώπων. προσερχομένης δέ σου, μὴ ἐν ὁποκρίσει,
 μηδὲ ἐν καρδίᾳ διωγῇ, ἀλλ' ἐν καρδίᾳ συμειδήσει
 παρελθῇ αὐτῷ. ὡς γὰρ τῷ λαλήσαι μικρὸν ἢ μέ-
 γα, ὡς εἴδῃ ὡς μέλλεις λαλεῖν· καὶ ὡς ἔ-
 μέλλῃς ἀντιτάξαι σε τὸ εἶδος, προγινώσκει τὰ ἐν
 καρδίᾳ σου. Μὴ οὖν δίσταζε, μηδὲ κρύπτῃ σου τὸ
 πάθος.

tris mei est, oculis meis objicit. Quæ in
 corde meo sunt, occultare suadet: sin au-
 tem in aliquod impegerit frater meus deli-
 ctum, de eo ut garriam, mihi auctor est:
 Superbum, & iracundū atque excandescen-
 tem me reddidit. Venti & ebrietati, ac
 voluptatibus me deditum esse fecit. Damna
 animæ meæ, tanquam lucra comparavit mi-
 hi. Pigrum & murmuratorem, atque mul-
 tiloquum me esse docuit. In lectione &
 psalmodia distractum me aliis esse docuit.
 Oro, & non attendo. Captivus abducor, &
 non considero. Admonitus frequenter a vi-
 ris Deum timentibus, bonæ ipsorum adhor-
 tationi non parebam: nam sicut jacula, illo-
 rum verba excipiebam, & commonitus ira-
 scebar. Satis sit tibi Diabole. Agedum in-
 teipsam, o anima mea, revertere. Qua
 potissimum re freta, tuum Creatorem exa-
 cerbas? Quandiu in iisdem versaris malis?
 Noli aspernari gratiam ejus, qui te protegit
 atque visitat, ne forte abs te recedat, & in
 manus tuorum tradaris inimicorum. Fuge
 Diabolum, o anima mea, & opera ejus:
 nam odium erga homines gerit, & homicida
 est ab initio. Si ad eum accesseris, non par-
 cet perditioni tuæ. Relinque malignum, &
 Deo benignissimo adhære. Erubescite igitur,
 o anima, & in viam salutis revertere. Vul-
 nerata es? Ne teipsam desperes: nam sæpe
 licet athleta ceciderit, tandem adhuc coro-
 nam refert. Cecidisti? Resurge. Viriliter
 age, & dic: Nunc incepti. Et ne perseveres
 in lapsu tuo: ne forte ut cadaver in avium
 & bestiarum cibum apponaris: quum Pro-
 pheta clamet: Ne tradas bestiis animam con-
 fitentem tibi: animas pauperum tuorum ne obli-
 viscaris in finem.

Joan. 8.

Psal. 73.

Procide & tu Regi gloriæ, confitens
 peccata tua: nam multitudinem miseration-
 um continet. Qui terrenum adire regem
 volunt, a janitoribus prohibentur, a mi-
 litibus & ministris rejiciuntur: dona prin-
 cipibus afferunt, ut voti compotes fiant:
 Tu autem ad Regem accedens universorum,
 nihil horum suspiceris. Non dona
 requirit: nullus enim est, qui accipiat,
 neque qui impediat: quoniam statim Rex
 invenitur, & admittit te. Malitiæ est im-
 memor, & benignus, & de hominum ma-
 lis dolet. Accede igitur ad ipsum, non
 in simulatione, neque corde duplici, ve-
 rum in conscientia pura. Nam priusquam
 tu exiguum aut magnum quid loquaris,
 prævidet de quibus loquuturus sis: & ante-
 quam tuum aperturus sis os, quæ in tuo
 sunt corde præcognoscit. Ne ergo vacilles,
 neque morbum tuum occultes: non enim
 durus est medicus, sed compatiens, so-
 lo

- lo verbo curat. Solum dixit, & facta sunt. Hocque ex ipsis crede rebus. Dixit Paralytico: *Tibi dico, surge, tolle grabatum tuum, & vade in domum tuam*: Et e vestigio sanus factus est homo, & bajulans suum quo portabatur lectum, ambulabat sanus.
- Marc. 2.** **Joan. 5.** Dixit & Leproso: *Volo, mundare*: & illico mundata est ejus lepra: **Quin** & Lazarum quoque quatrduanum a mortuis excitavit Dominus. Et ne sigillatim recensentes, videamur in longum protrahere sermonem (nam opera illius innumerable sunt:) illius etiam quæ pedes ejus lacrymis irrigavit, & capillis suis abstergit, peccata verbo dimisit, dicens: *Confide filia, fides tua te salvam fecit*. Nam fons est indeficiens medicamenta hominibus producens. Ne ergo hæsites: non enim te salvari volentem rejiciet, qui ait:
- Matth. 9.** **Matth. 7.** *Si vos quum sitis mali, nostis bona dare filiis vestris: quanto magis Pater vester qui in cælis est, dabit bona petentibus se?* Accede igitur ad Patrem misericordiarum, & confitere peccata tua, cum lacrymis dicens:
- Luc. 15.** Peccavi in Cœlum, & coram te, Domine Deus omnipotens, & non sum amplius dignus vocari filius tuus, neque sursum aspectum tollere, & cernere altitudinem cœlorum, præ multitudine iniquitatum mearum, neque nomen tuum gloriosum nuncupare labiis mei peccatoris. Nam cœlo & terra indignum me reddidi, te optimum dominum exacerbans. Precor, obtestorque te, Domine, ne me a facie tua abjicias, neque recedas a me, ne peream. Nisi enim me manus tua protexisset, jam ego periissem, & essem instar pulveris ante faciem venti, & quasi nunquam in hac vita apparuissem. Nam ex quo viam tuam dereliqui, nullus mihi bonus occurrit dies; qui enim in peccatis bonus visus est dies, acerbissimorum extitit acerbissimus. Verum deinceps spero, ut gratia tua me confortante, salutem meam consulas. Nuncque ad te supplex recurro, obsecrans, ut me a justitiæ aberrantem via, suscipias. Effunde in me miserationum tuarum multitudinem, sicut in filium olim effudisti prodigum: quia vitam meam dedecoravi, dissipatis divitiis gratiæ tuæ. Miserere mei, & ne vitæ memineris meæ, quæ ad extremam redacta est vilitatem. Miserere mei, sicut olim Peccatrici, & Publicani es misertus. Miserere mei, sicut Latronis es misertus: nam is in terra quum esset, ab omnibus reprobatus est: at tu eum suscepisti, & deliciarum Paradisi incolam fecisti. Quare
- Luc. 7.** **Matth. 9.** **Marc. 2.** **Luc. 5. 23.**

A. παῖδος· ὃ γὰρ ὄντι ἀπότομος ἰατρός, ἀλλὰ συμπαθὴς, λόγῳ θεραπεύει. μόνον εἶπε, καὶ ἐγένετο. Καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς πραγματικῆς πίστεως. Εἶπε τῷ παραλυτικῷ. σοὶ λέγω, ἔγεραι, ἄρροι τὸ γράββατον σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ διδέως ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος ὑγιής, καὶ τὴν κλίνην βασιάσας, αὐτὸν βασιάσας, παρέπαται ὑγιής. Καὶ τῷ λεπρῷ εἶπε· θέλω, καθαιρόμεν. καὶ διδέως ἐκαθαρίσθη αὐτὸς ἡ λέπρα. Τὸν δὲ Λάζαρον τεταρταῖον ἤγερει ὁ Κύριος ἐκ νεκρῶν. Καὶ ἵνα μὴ καθ' ἓνα λέγοντες, δόξωμεν μηκύνειν τὸν λόγον· τὰ γὰρ ἔργα αὐτοῦ ἀναειθμητὰ εἰσι. Τῆς δὲ βρεξάσης αὐτοῦ τοὺς πόδας τοῖς δάκρυσι, καὶ τῇ θριξίν αὐτῆς ἐκμαχίας, λόγῳ αὐτῆς ἔλυσε τὰ ἁμαρτήματα; εἰπὼν· θάρσος, θυγάτερ. ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Πηγὴ γὰρ ὄντι ἀνελλιπής, ἵαμα τοῖς ἀνθρώποις βρύσσει. Μὴ οὖν δίστα. ὃ γὰρ ἀποβάλλει σωθῆναί σε θέλοντι, ὁ εἰπὼν· εἰ γὰρ ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόγματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς ὕενοις, δώσῃ ἀγαθὰ τοῖς αἰτήσιν αὐτόν; Πρόσελθε ἔν τῷ Πατρὶ τῷ οἰκτιρῶντι, ὁμολογησάμενος σου τὰς ἁμαρτίας, μὴ δακρύων λέγων.

B. Ἡμεῖς εἰς τὸ ἔρανον, καὶ ἐνώπιόν σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ ὁ ἐν ἐμοὶ ἄξιός κληθῆναι ὅς σου, ὁ δὲ ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν ὁ ὕψος τῶν ἔρανων, ἀπὸ πλήθους τῶν ἀδικιῶν μου, ὁ δὲ ὀνομάσαι ὁ ὄνομά σου τὸ ἐνδοξόν. ὁ γὰρ χαλέων ἐμὲ τὸ ἁμαρτωλῶν. Ἀνάξιον γὰρ ἐμαυτὸν πεποίηκα τῶν ἔρανων καὶ τῆς γῆς, σὲ παροργίσας τὸν ἀγαθὸν Δεσπότην. Δέομαι, Κύριε, δέομαι, μὴ με ἀπορρίψῃς ἀπὸ τῆς πατρὸς σου, μηδὲ ἀποστῇς ἀπὸ ἐμοῦ, ἵνα μὴ ἀπόλωμαι. Εἰ μὴ γὰρ ἡ χάρις σου ἐσκέπασέ με, ἐπεὶ ἀπωλόμην ἥδη, καὶ ἡμῶν ὡς χάρις καὶ πρόσωπον ἀνέμω, καὶ ἐγενόμην ὡς μὴ φανεῖς ποτε ἐν τῷ βίῳ τῷ τῷ. Ἀφ' οὗ γὰρ κατέλιπόν σου τὴν ὁδόν, ὃ σιμωλήσῃ μοι ἡμέρα ἀγαθὴ καὶ γὰρ ἡ ἐν ἁμαρτίαις δοκῶσα ἀγαθὴ ἡμέρα, τῇ πικροτάτων πικροτάτη ὑπάρχει. Καὶ ἀπὸ τῆς νῦν ἐλπίζω, τὴν χάριτός σου ἐνδυναμώσῃ μοι, φροντίσαι τὴν ἐμαυτῶν σωτηρίας. Καὶ νῦν προσπίπτω δεόμενος, ἀντιλαβὴ μου τῆς πλανηθέντος ἀπὸ ὁδοῦ δικαιοσύνης. Ἐκχεε ἐπ' ἐμοῦ τὸ πλῆθος τῆς οἰκτιρῶντος σου, ὡς τῷ ἀσώτῳ ἡμῶν· ὅτι κατήχυνά με τὸν βίον, σκορπίσας τὸν πλῆθον τῆς χάριτός σου. Ἐλέησόν με, καὶ ἀμνησικαχήσον ἐπὶ τῷ πεφασισμένῳ μου βίῳ, ὡς τῇ ἁμαρτωλῶν, καὶ τῷ τελῶνι. Οἰκτείρησόν με ὡς τὴν λησὴν. οὗτος γὰρ ἐπὶ γῆς ὢν, ἀπεγνώσθη ἀπὸ πάντων· σὺ δὲ προσελάβῃς αὐτόν.

αὐτὸν, καὶ ὡς δέ σ' οὐκ ἔστιν ἡ τρυφή οἰκίηρα κατέστησας. Δέξαι καὶ ἐμὴν ἁλῆς δὴλ' οὐκ ἔστιν μετάνοιαν, ὅτι καὶ γὰρ ἀπεγνώστην ἀπὸ πάντων. Ἡ λῆθες γὰρ, Κύριε, ἔδικαίης σῶσαι, ἀλλὰ ἀμαρτωλὺς καλέσαι εἰς μετάνοιαν.

Πρόσευξαι. Ὁμολογήσαι. συνεργεῖτω ἡ πρᾶξις τῇ προσευχῇ, καὶ ὁμολογήσει ἵνα κατευθυνθῇ σὺ καὶ προσευχῇ, ὡς θυμιάμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ ἀκρότη, ὡς ἀνδρῶπε, μεγάλη σὺ ἡ πίσις, ἡνιθέτω σοι, ὡς θέλεις. Ὁ δὲ Θεός, ὁ πεπλανημένων ὁδηγός, καὶ ὁ κατεργαζόμενος ἀνορθωτὴς, δῶν ἡμῖν ἐκτελέσαι βίον ἀκατάγνωστον, καὶ εἶσαι ἡμᾶς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος Κριτής. Ὅτι αὐτῷ πρέπει ἡ δόξα, τιμὴ καὶ προσκυώσεις. τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι, εἰς πάσας τὰς αἰῶνας ἁμὴν.

ΟΤΙ ΟΥ ΔΕΙ ΟΜΝΥΕΙΝ, ΟΥΤΕ ΔΥΣΦΗΜΕΙΝ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΓ.

ΤΟῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰπόντος, πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρήθη τοῖς ἀρχαίοις. Ὅσα ἐπιπορήσεις, ἀποδώσεις τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὁμώσει ὅλως. μήτε ἐν τῷ ἔρατι, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ. μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιον τῆ ποδῶν αὐτοῦ ἐστὶ. μήτε εἰς Ἱερουσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου Βασιλέως. μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμώσεις, ὅτι ἔδωκας μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. Ἐγὼ δὲ ὑμῶν ὁ λόγος, Ναὶ, ναὶ, Οὐ, καὶ. Ὅ δὲ ὡς ὁ τῆς γῆς, ἐκ τοῦ Διαβόλου ἐστὶ. Καὶ πῶς ἡμεῖς πολυῶμεν ὡς βαίνειν πὰς ἐν πολλὰς τῆς παῖδας ἡμᾶς; καὶ τὸ λέγοντα. καὶ εἰς τὸ εἶναι εἰς ἔρατον δὲ εἶμα αὐτοῦ, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ διηλθεν ἐπὶ τῇ γῆς. Καὶ τολμᾷς ἀνοίγειν σου τὸ στόμα ἀφ' ὅσως, καὶ ἀπολύειν λόγους εἰς ἔρατον, ὅρκους τε, καὶ δυσφημίας; καὶ ἐφοβῇ, μήποτε δρέπανοι πυκνόν, ὃ ὁ Προφήτης ἐδεάσατο, καὶ ἀλύσει ἐν τῷ οἴκῳ σου, ἕως ἃς ἀναλώσει σε ἐκ τῆς γῆς ἔρατον, ἐν τῷ σε τολμᾷς ἀνοίγειν τὸ στόμα καὶ τὸ παντοκράτορος Θεοῦ, εἰς ὃν ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ ἀπένεικται πολῶσιν, ἀλλὰ φόβος καὶ τρόμος ἔστιν ἐν ὅλῳ τῷ ὄνομα αὐτοῦ τὸ φοβερόν, καὶ ἐνδοξόν, καὶ ἐντιμόν. καὶ ὡς γέγραπται πολυπραγῶν, ἀνθάδεις, δόξας καὶ τρέμει βλασφημῶντες. ὅπως ἄγγελοι, ἰχθύς καὶ θυνάμει μεζόνες ὄντες, καὶ φέρονται κατ' αὐτοῦ βλασφημοὶ κρίσιν. ἔτι δὲ, ὡς ἀλογα ζῶα, γενημένα φυσικὰ, εἰς

Tom. II.

ἀλῶσιν

Are & meam inutilis tui servi poenitentiam suscipe: nam & ego à cunctis spretus sum, atque rejectus. Advenisti enim, Domine, non ut justos salvares, sed ut peccatores ad poenitentiam vocares.

Deprecare, & confitere: verum actio orationi cooperetur atque confessioni, ut oratio tua sicut incensum dirigatur in conspectu Dei: audiasque, o homo: *Magna est fides tua, fiat tibi sicut vis.* Deus autem, qui aberrantium dux est, & collapsorum erectior, donet nobis, ut vitam peragamus irreprehensibilem, statuatque nos à dextris suis in illa die justus iudex. Quoniam ipsi convenit gloria, honor, & adoratio, Patri, & Filio, & Spiritui Sancto, in omnes sæculorum generationes. Amen.

QUOD NON OPORTEAT JURARE, NEQUE BLASPHEMARE.

PARÆNESIS XLIII.

QUUM dicat Dominus & Salvator noster Jesus Christus: *Iterum audistis, quia dictum est antiquis: non perjurabis: reddes autem Domino juramenta tua.* Ego autem dico vobis, non jurare omnino, neque per cælum, quia thronus Dei est: neque per terram, quia scabellum est pedum ejus: neque per Hierosolymam, quia civitas est magni Regis: neque per caput tuum juraveris, quia non potes unum capillum album facere, aut nigrum. Sit autem sermo vester, est, est: non, non: quod autem his abundantius est, a Diabolo est. Et quomodo nos præcepta Creatoris nostri transgredi audemus? Secundum eum, qui dicit: *Et posuerunt in cælum os suum, & lingua eorum pertransivit in terra.* Et audes aperire audacter os tuum, & in cælum verba emittere, juramenta, atque blasphemias? Nec times, ne forte falx ignea, quam Propheta vidit, demoretur in domo tua, donec ex ea, quæ sub cælo est, te excidar ac delect? Dum sic audes os aperire adversus Deum omnipotentem, in quem Angeli, Archangeli, Cherubim, & Seraphim non audent oculos conjicere: sed cum timore ac tremore assistunt, collaudantes formidabile & gloriosum atque honorabile nomen ejus: sicut scriptum est: *Audaces, sibi placentes, sectas non metuent introducere, blasphemantes.* Ubi Angeli, fortitudine & virtute quum sint majores, non portant adversum se execrabile judicium. *Hi vero velut irrationabilia animalia, naturaliter in captio-*

- ptionem & in corruptionem, in his qua ignorant blasphemantes, in corruptione sua peribunt, percipientes mercedem iniquitatis. At tu homo quum sis, non agnoscis te ipsum? An putas, quod probitatem præbeat res ista? Non, inquam: verum in perniciem atque exitium ea tibi res accidet: quia & aliorum animas coinquinas, Satanæ administer effectus: quum dicat Apostolus: Docentes & commo-
nentes vosmetipsos in psalmis, & hymnis, ac canticis spiritualibus, cantantes in cordibus vestris Domino. Tu vero pro hisce contraria doces, blasphemias & juramenta: teque ipsum atque insipientiæ tuæ imitatores, filios gehennæ efficis: quoniam os, quod ad glorificationem suam procreavit Deus, illud tu amaritudine imples. Desine igitur, o homo, ne forte idem sermo, quem contemnis, flamma fiat in ore tuo, & tuam linguā comburat. Nam si homo homini pugnam suscitans, etiam pace jam facta, in conspectum ejus prodire erubescit: quomodo tu hodie in mundo constitutus, & cras tribunali ipsius præsentandus, audes talia eloqui? Et non metuis, ne forte ignis e cælo descendat, & devoret te, dum tu sic os adversus Omnipotentem aperis? Neque vereris, ne forte terra sub te repente disrumpatur, teque absorbeat? Ne decipiaris, o homo: impossibile est enim manus effugere Creatoris nostri. Audi eum, qui dicit: Blasphemantes: qui rationem reddent Deo, qui judicaturus est vivos & mortuos. Quousque tandē exacerbamus eum, qui tanta nobis bona donavit? Qui pulverem e terra capiens, formavit hominem, & inspiravit in eum spiritum vitæ: qui cuncta subjecit sub pedibus ejus: & nos dormientes custodit, & excitatos protegit, & esurientes nutrit, ac nudos vestit; pusillanimes consolatur, corripit, & miseretur: qui etiam filium suum unigenitum pro omnium vita tradidit. Nos autem pro beneficiis ejus, spinas & tribulos proferimus, quorum consummatio in combustionem.*
- Accede ergo ad benignissimum, & maiorum atque injuriarum plane immemorem Deum: petens ab eo custodiam ori tuo, & ostium circumstantiæ labiis tuis. Cernis enim Prophetam, quomodo tremore ac metu percussus, & per puram cum Deo precationem fermocinans, exclamabat, dicens: Domine, audiui auditionem tuam, & timui: considera opera tua, & exravi. Ac rursus: Observavi, ut conturbatum est cor meum, a voce precationis labiorum meorum: & ingressus est tremor in ossa mea, & subter me conturbata est virtus mea. Quod si adhuc pergimus justum contemnere Judicem, audiamus Apostolum*
- A** ἄλωσιν καὶ φθορᾷ, ἐν οἷς ἀγνοῦσι βλασφημῶντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῆς φθαρήσονται, κομιτέμηναι μισθὸν ἀδικίας. Σὺ δὲ, ἄνθρωπος ὢν, οὐκ ἐπιγινώσκεις ἑαυτὸν; ἢ δοκεῖς ἀνδραγαθία παρῆχαι τὸ παρᾶ-γμα τῆτο; ἔχι, λέγω σοι· ἀλλ' εἰς ὅλεθρον καὶ ἀπώλειαν ἀποδύσεται σοι τὸ παρᾶγμα τῆτο, ὅτι καὶ ἐτέρων ψυχὰς μολυνῶν, σιμωργὸς θρόνου τοῦ Σατανᾶ. Ὁ Ἀποστόλος λέγοντος. διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Σὺ δὲ ἀντὶ τούτων τὰ ἐναντία διδάσκεις, δυσφημίας καὶ ὀρκῶν. καὶ ποιεῖς σεαυτὸν καὶ τοὺς μιμητάς σου, εἰς τὴν σὴν ἀφροσύνην, ἥτις γεέννης, ὅτι τὸ σῶμα, ὃ Θεὸς δημιούργησε ὡς λογίαν ἑαυτοῦ, σὺ τὸ πικρίας ἐπέπλησας. Παύσαι λοιπὸν, ἄνθρωπε, μήποτε ὁ αὐτὸς λόγος, ὃν καὶ ἀφρονεῖς, φλοξ ᾗς ἐν τῷ σώματί σου, καὶ καὶ ἀφλογίζῃ σου τὴν γλῶσσαν. Εἰ γὰρ ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ ποιήσας μάχην, καὶ εἰρήνης θρονομένης, αἰχμνέῃ εἰς πρῶτον αὐτῷ ἐλθεῖν, πῶς σὺ σήμερον ἐν τῷ κόσμῳ ἰσάμενος, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ βήματι αὐτῷ μέλλων παρίστασθαι, πολμῶς τοιαῦτα λέγεσθαι καὶ φοβῆ, μήποτε καὶ αὐτῇ πῦρ ἀπ' ἐρανῶν, καὶ καὶ ἀφάτης σε ἐν τῷ σε ἀνοίγῃ τὸ σῶμα καὶ τῷ Παντοκράτορι; ὁ δὲ ἰσχυροφύλαξ, μήποτε ῥαγῇ ἄφω ἢ γῆ ἰσχυροφύλαξ σου, καὶ καταφάγηταί σε; Μὴ ἀπατῶ, ἄνθρωπε· ἀδύνατοι γὰρ εἰσι ἐκφυγεῖν τὰς χεῖρας τοῦ πλαστόρος ἡμῶν. Ἀλλ' ἔτι λέγοντος· βλασφημῶντες, οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ Θεῷ, μέλλοντι κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Ἔως ποτε παροργίζομεν τὸν τοσαῦτα ἀγαθὰ ἡμῖν δωρησάμενον, ὅς λαβὼν ἡμᾶς ἀπὸ τῆ γῆς, ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸν πνεῦμα ζωῆς. ὅς καὶ ὑπέταξε πάντα ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. καθευδόντων ἡμῶν, φυλάττει· καὶ ἀνισταμένων, σκέπει· καὶ πεινῶντων, τρέφει· γυμνητοῦντων, ἐνδύει· ὀλιγοψυχῶντων, παρκαλεῖ, παρδύων καὶ ἐλεῶν· ὅς καὶ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν παρέδωκεν ὑπὲρ τῶν ἀπάντων ζωῆς. ἡμεῖς δὲ ἀντὶ τῶν ὀργισίων αὐτοῦ, ἀκάνθας καὶ τειλοῦς ἐκφέρομεν, ὧν τὸ τέλος εἰς καὶ σὺν.
- F** Πρόσελθε τῷ λοιπῷ τῷ φιλανθρώπῳ καὶ ἀμνηστικῷ Θεῷ, αἰτέμηνος φυλακὴν τὸ σῶματί σου, καὶ δύραι πελοχῆς πρὸς τὰ χεῖρά σου. Ὁρᾷς γὰρ τὸν Προφήτην· πῶς ἐμφοβὸς καὶ ἐντρομος, πρὸς ομιλῶν τῷ Θεῷ, ἄλλ' ὃ καὶ παρὰ πρῶτον τοῦ Θεοῦ βοᾷ, λέγων. Κύριε, εἰσακήκοα τὸ ἀκούω σε, καὶ ἐφοβήθην· κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἔξεσθην. Καὶ πάλιν· ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπληθύνῃ ἡ καρδία μου ἀπὸ φωνῆς πρῶτον τοῦ Θεοῦ χαλεπῶν μου, καὶ εἰσῆλθε τρόμος

τρόμος εἰς τὰ ὅσα μὲν, καὶ ὑποκάτωθεν μὲν ἐτα-
ραχθῇ ἡ ἰσχὺς μὲν. Εἰ δ' ὅτι πεινόμεν καταφρονέ-
τες ἔσθ' ἀδικαίᾳ Κεῖται, ἀκῶσμεν ἔσθ' Ἀποστόλου λέ-
γοντος. ἢ τῷ πλῆθει τῆς χρηστότητος αὐτῆς, καὶ τῇ
ἀνοχῇ, καὶ τῇ μακροθυμίᾳ καταφρονέας, ἀγνοῶν ὅτι ὁ
Χρηστὸν ἔστι Θεὸς εἰς μετανοίαν σε
ἀγαθῶν, καὶ ὅτι ἡ σκληρότητά σου καὶ ἀμετανοήτου καρ-
δίας θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς
καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρισίας ἔστι Θεὸς, ὃς ἀπο-
δώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ καὶ ἐν ἐπείρᾳ
λέγει· εἰ μὴ ἀμαρτανῶν ἀμαρτή ἀνθρώπου εἰς ἀν-
θρώπου, καὶ προσεύξονται πρὸς αὐτὸν πρὸς Κύριον·
εἰ μὴ τῷ Κυρίῳ ἀμαρτή, τίς προσεύξεται πρὸς
αὐτὸν; Μετανοήσωμεν οὖν, ἀδελφοί. Ἐως τίνος
ὡδὲ πικραίνομεν τὸν ποιήσαντα ἡμᾶς; Εἰ μὴ τὸ λι-
μνῆα ἀπολέσωμεν, πῶς ἁγισθώμεν ἐν καιρῷ
χειμῶνος καὶ παραχῆς; Εἰ μὴ τὸ Κύριον παροργίσω-
μεν, πρὸς τίνα καταφύγωμεν ἐν ὥρᾳ θλίψεως καὶ
ἀνάγκης;

Εἰ γὰρ, ἀγαπητοί, ἔχ' ὡς ἔργον τὴν ἀλή-
θειαν δεξιὰ μὲν, ταῦτα ὑμῖν γεγραφήκα· ἀλλ'
ὡς ἀδελφὸς συμβαλὼν. εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἐβόη-
σεν μοι, ὡδὲ βραχὺ παρώκησε τῷ ἄδῃ ἡ ψυ-
χή μου. Οὐδὲν καὶ ὑμᾶς ὡδὲ καλῶ ἐγὼ, ὁ ἁθ-
λιος τῶ ἀνθρώπων, δεηθῆναι ὑπὲρ ἐμῶν πρὸς Κύ-
ριον, τῷ ἁγίῳ πνεύματι δὲ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν
μὲν πρὸ τῆς τέλει, τῷ μὴ κατακλιθῆναι με ἀπὸ
τῆς προσδοκίας μου. καὶ ἐν ὥρᾳ τῆς θανάτου ὅπως
ῥυθιζέται ἐπ' ἐμὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρῶν αὐτοῦ. καὶ
ἁγίων καὶ φωταγωγῶν ἀγγέλων ὁδηγήσει τὴν
ἀμαρτωλὸν μου ψυχὴν, σωθῇ δὲ παῖς ὑμετέραις
ψυχῆς, εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τῶν δικαίων. Οἷον γὰρ
φόβον καὶ τρόμον δοκεῖτε ἔχειν τὴν ψυχὴν ἐν τῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ; Εἰ γὰρ ὁ ἀποδημῶν εἰς χώραν μακρὰν,
ἴσαται καὶ θάυμαζαι, βλέπων λαὸν ξένον, καὶ ἀλ-
λόγλωστον γλῶσσαν, ὡς ὁδὲ ποτε ἐδεάσατο. ἐν ποίῳ
οὖν φόβῳ δοκεῖτε εἶναι τὴν ψυχὴν, ὅταν μεταστέχη
ἐκ τῆς κόσμου τῆς ἐκ τῶν μέλλοντα, ὁρῶσάν ποτε,
ἀδὲ ποτε ἐδεάσατο; Τοιγαρὶν φροντίσωμεν τῶν
ἐκείνων, ἀγαπητοί, ἐν ὅλῃ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ. Δε-
ξιὰ μὲν τῷ Θεῷ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ ἡμῶν. Τηρήσωμεν
ταῦτα ἐν πλάτει αὐτῆς ἐν ὅλῃ δυνάμει. Ἀγαπήσω-
μεν δὲ φοβερὸν καὶ ὑπέρτιμον ὄνομα, καὶ τὸν πλη-
σίον ὡς ἑαυτὸς, ὅπως ἀξιώσωμεν ἀκῶσαι τῆς
ἀλογημῆς φωνῆς· δεῦτε, οἱ ἀλογημῆτοι τοῦ
Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην
ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Εὐλο-
γητὸς ὁ Θεός, ὁ ἐμπιμπλῶν ἡμᾶς τῇ ἀλογίᾳ αὐ-
τοῦ. ὅτι εἰς πάντας τὰς αἰῶνας ὁ ἔλεος αὐτοῦ. ἀμήν.

Tom. II.

ΠΡΟΣ

A stolum dicentem: *An divitias bonitatis ejus, Rom. 2.*
et patientiae, et longanimitatis contemnis:
ignorans, quoniam benignitas Dei ad poeniten-
tiam te adducit? Secundum autem duritiam
tuam, et impoenitens cor, thesaurizas tibi
iram in die irae, et revelationis, et justii judi-
cii Dei, qui reddet unicuique secundum opera
ejus. Propterea & alibi dicit: Si peccans 1. Reg. 2.
peccaverit homo in hominem, etiam orabunt
pro eo ad Dominum. Si autem in Dominum
peccaverit, quis orabit pro eo? Idcirco poe-
nitentiam agamus, fratres. Quousque
Creatorem nostrum exacerbamus? Si por-
tum perdiderimus; ubi tempestatis ac per-
turbationis tempore salvabimur? Si Do-
minum exacerbaverimus; ad quem tribu-
lationis tempore, & in hora necessitatis
confugiemus?

Ego quidem, dilectissimi, non tam-
quam opere veritatem demonstrans, ista
vobis conscripsi: verum uti frater, con-
siliium praebens. Nisi quia Dominus adjuxit Psal. 93:
me, paulo minus in inferno habitasset anima
mea. Quocirca & vos ego miserrimus homi-
num obsecro: precemini pro me ad Domi-
num, ut multitudo peccatorum meorum
ante finem meum deleatur, ne confundar
ab expectatione mea: & in hora mortis, me
respiciat secundum multitudinem miserationum
suarum: & tunc per fideles illumina-
tosque Angelos animam meam peccatricem
cum vestris animabus ad requiem justorum
deducat. Qualem enim, putatis, terrorem
atque tremorem habet anima in hora illa?
Nam si is, qui in regionem longinquam
proficiscitur, subsistit & admiratur, popu-
lum cernens peregrinum, & terram alterius
linguae, quam nunquam vidit: quo putatis
terrore percelli animam, quando ex hoc
saeculo ad futurum emigrabit; dum cernit
tunc quae nunquam aspexit? Satagamus igitur
eorum, quae ibi contingent, carissimi,
tota anima & corde. Serviamus Deo totis
viribus nostris. Custodiamus mandata ejus
omni contentione. Diligamus formidabile
& omni honore dignissimum nomen ejus, &
proximum sicut nos ipsos; ut audire prome-
reamur benedictam illam vocem: Venite be-
nediti Patris mei: possidete paratum vobis re-
gnum a constitutione mundi. Benedictus Deus,
qui nos sua implet benedictione: quoniam
in omnia saecula misericordia ejus. Amen.

Matth. 22.
Marc. 12.

X 2

AD

AD FRATREM QUEMDAM
SERMO IN ILLUD:
MELIUS EST NUBERE, QUAM URI.

PARÆNESIS XLIV.

1. Cor. 7. **A** Postolum audi dicentem: *Volo omnes homines esse sicut & meipsum: sed unusquisque proprium donum habet ex Deo; alius quidem sic, alius vero sic.* Perspicuum scilicet hinc, inter seculares, illosque qui sæculo renunciarunt, eum fecisse discrimen, quum diceret: *Unusquisque proprium donum habet ex Deo; alius quidem sic, alius vero sic.* Etenim neque seculares verat legitime matrimonium contrahere, neque eos, qui se sæculo abdicarunt, a continentiae lege liberat, dicens: *Unusquisque proprium donum habet ex Deo; alius quidem sic, alius vero sic.* Secularibus siquidem concedit, dicens: *Propter fornicationem autem unusquisque suam uxorem habeat.* Et rursus: *Honorabile concubium in omnibus: fornicatores autem & adulteros judicabit Deus.* Iis autem, qui sæculo renunciarunt, præcepit continentiam, dicens: *Omnis autem, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet.* Duo igitur hisce verbis ostenduntur ordines, uti supra dictum est. Quare tu, monache, nosce atque considera, in utro sis ordine constitutus: tum quo signo, quave nota sis insignitus; quæque pacta cum Deo feceris constituerisque: quoniam secundum illa abs te rationem reposcet, quemadmodum ait Salvator: *Ex ore tuo judicabo te.* Secularibus igitur, sicut ante diximus, permittit legitime matrimonio conjungi; at qui sæculo se abdicarunt, hos continere se voluit. Quandoquidem si quosvis verba illa concernerent: *Melius est nubere, quam uri:* nemo hanc ipsam virtutem unquam excoluisset: non Elias Thesbites, non Elisæus, non Joannes, non quicumque se castraverunt propter regnum cœlorum, castamque suam carnem servarunt Deo; sed neque ipse continens fuisset Apostolus, nisi respexisset in retributionem mercedis. Ne igitur dixerimus, sicut nonnulli prætexunt, dicentes: At illi iusti fuerunt, ego vero peccator sum. Iusti siquidem illi evaserunt, quod iuste sancteque suam hanc præsentem transegerint vitam. Quid igitur dicemus? Anne quod iusti illi, corporis expertes fuerint? Nonne & illi corpore circumamicti erant? Apostolum audi dicentem: *In carne ambulantes, non secundum carnem militamus: arma enim militiæ nostræ, non carnalia, sed potentia Deo, ad destructionem munitionum.* Clarum itaque, quod & ipsi oppugnati sint, tamquam car-

ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΝ ΛΟΓΟΣ ΕΙΡΗ-
ΤΑΙ, ΟΤΙ ΚΡΕΙΣΣΟΝ ΓΑΜΕΙΝ
Η ΠΥΡΟΣΘΑΙ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΔ.

- A***Κουε ὁ Ἀπόστολος λέγοντος. Θέλω πάντας ἀνθρώπους ἔχειν ὡς ἐμαυτὸν. ἀλλ' ἕκαστος τὸ ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ. ὅς μ' ἔτως, ὅς δ' ἔτως. δηλονότι πρὸς βιωτικὰς, καὶ ἀποτακτικὰς τὴν διαφορὰν πεποιήται, εἰπὼν, ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὁ μὲν ἔτως, ὁ δ' ἔτως. Καὶ ὁ Θεὸς τοὺς βιωτικὰς ἀπεκώλυσε νομίμως γαμεῖν, ὁ δ' τοὺς ἀποτακτικὰς ἀνέκοψε τὴν ἐγκρατείαν. Φήσας, ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ. ὁ μὲν ἔτως, ὁ δ' ἔτως. Τοῖς γὰρ βιωτικοῖς ἐπιτρέπει, λέγων. Ἀλλ' ὁ πᾶς πορνείας, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔχέτω. καὶ πάλιν. τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι. πόρνος δ' καὶ μοιχὸς κρίνεται ὁ Θεός. Τοῖς δὲ ἀποτακτικοῖς πρὸς τὸ ἐγκρατεῖν, εἰπὼν. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρατεύεται. Δύο οὖν σκάμματα πρὸς τὸν λόγον, καθὼς θεωρεῖται. Σὺ οὖν, μοναχέ, γινώσκει καὶ ἴδε ἐν ποίᾳ τάγματι κατετάγης, καὶ τί τὸ σημεῖον ὃ ἡμφίασας, καὶ τίνος αἱ δυνάμεις καὶ αἱ σινοῦσαι, αἵ σινοῦσαι τοῦ Θεοῦ. Πρὸς αὐτὰς καὶ τὸν λόγον ἀπαίρει, καθὼς εἶπεν ὁ Σωτὴρ. ἐκ τῆς εὐδοκίας σου κενώσῃ. Καθὰ οὖν προειρήκαμεν, τοῖς βιωτικοῖς ἐπέτρεψε νομίμως γαμεῖν. τοῖς δ' ἀποτακτικοῖς ἐγκρατεύεται. Εἰ ἄρα γὰρ τοῖς πᾶσι ἐπέτρεψεν ὁ λόγος. κρείσσον γαμεῖν ἢ πυρᾶν. ὅτι ἂν τις ἠσκησεν τὴν ἀρετὴν. ὅτι Ἡλίας ὁ Θεοδίτης, καὶ Ἐλισαῖος, καὶ Ἰωάννης, καὶ ὅσοι ἀνέχισαν ἑαυτοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ ἑαυτοῦ σώματος, καὶ ἀγνὴν τηρήσαντες τὴν ἑαυτοῦ σάρκα τοῦ Θεοῦ. ὅτι ἂν καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος ἐγκρατεύσασθαι, εἰ μὴ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν μιᾶς ἀποδοσίας. Μὴ δὲ δόξωμεν λέγειν, καθὼς τινες προφασίζονται. ὅτι καὶ οἱ δίκαιοι, φασὶ, δίκαιοι ὑπῆρχον, ἐγὼ δ' ἀμαρτωλός εἰμι. δίκαιοι γὰρ κατεσάθησαν, ὅτι δικαίως καὶ ὁσίως διήξαν τὸν ἑαυτοῦ βίον τὴν ἐξωτὴν. Τί οὖν ἐρῶμεν, ὅτι αἱ δίκαιοι ἀσώματοι ὑπῆρχον, καὶ αὐτοὶ ἔχοντες σῶμα περικυβερνήτην; Ἀλλ' οὐκ ἐστὶν λέγοντος. ἐν σαρκὶ γὰρ περπατῶντες, καὶ τὴν σάρκα καταδύμεθα. πᾶς γὰρ ὁ πᾶς τὴν σαρκὰ ἐστὶν σαρκικὰ, ἀλλὰ διωκόμενος τοῦ Θεοῦ ὡς καὶ οἱ δαίμονες οὐχ ὑποτασσόμενοι. Δὴλον ἔστιν ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐπολεμῶντο, ὡς σάρκα φορῶντες. ἀλλ' ἀντηγωνίζονται. Ὅθεν πάλιν ὁ Ἀπόστολος λέγει. ὑποτασσέσθε τῷ κυρίῳ, ὡς τῷ κυρίῳ καὶ τοῦ σώματος καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας,

κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος θύωμαι. Χειραγωγὼν ἃ ἡμᾶς πρὸς τὴν ἀρετὴν, λέγει· μίμητάς με γίνεσθε, καθὼς καὶ γὼ Χειροῦ. Προσέχω μὲν ἐν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, μήποτε τὴν ἐπιθυμίαν ἐαυτῶν πληρῶν βυλόμενοι, τῷ ἀποστολικῷ ἐπαγγέλματι ἐπιγράψωμεν τὸ αἴτιον, ἢ δύναμιν ἢ λόγον μὴ ἐπιγινώσκοντες. διότι γέγραπται· ψυχὰς δόλιοι πλανῶντες ἐν ἀμαρτίαις. καὶ πάλιν· ἀμαρτανόσιν ἀνδρὶ μεγάλη παγίς. δίκαιος δ' ἐν χαρᾷ καὶ ἀφροσύνῃ ἔσται. Ἡκῆσας, κρεῖσσον γαμῖν, ἢ πυρῶσθαι, καὶ ἔκ ἡκῆσας ὁ ἐπιφέρει, λέγων. ὁ καιρὸς συσσεαλμένος ὅτι τὸ λοιπὸν, ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναικας, ὡς μὴ ἔχοντες, ὦσι· καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες· καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τῷ τῷ, ὡς μὴ καταχρώμενοι. ὡς γὰρ τὸ χῆμα ἔκ κόσμου τῷ τῷ. Διὸ μοναχέ, μὴ ἀδέτει τὸν δωρησάμενόν σοι Ἰωάννην ἢ χάριν. Μὴ ὡς ακύσσης αὐτῷ πρὸς σε λέγοντος Ἀγ' ἔσ' Ἀποστόλος· μὴ ἀμέλει τῷ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι Ἀγ' ὡς φησὶν, μὴ ἐπιθέσεις τῷ χειρὶν ἔσ' ὡς εὐτελείς, μήποτε ὡς ἀδελφῶν σεαυτοῦ κατασῆσης, οἰκοδομῶν πάλιν ἀκατέλυσας. Ἀλλ' ἀπόδος τῷ Κυρίῳ πᾶς ὀχλός σου, διότι γέγραπται· ἀγαθὸν τὸ μὴ ὀφείδειν σε, ἢ ὀφείδειν καὶ μὴ ἀποδοῦναι. Ἀγωνίζεσθαι τελείωσας τὸ δρόμον νομίμως, ὅπως ἔξης παρρησίαν ἅμα τῷ Ἀποστόλῳ λέγειν. τὸν καλὸν ἀγῶνα ἡγώνισμαί, τὸ δρόμον τετέλεκα, ἢ πίσις τετήρηκα. λοιπὸν, ἀποκείμαι μοι ὁ θεός. δικαιοσύνης σέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι Κύριος, ἐν ὁμοίᾳ τῇ ἡμέρᾳ, ὃ δίκαιος κριτής· ἔσ' μοι ὃ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἡγαπητοῖς ἢ ἐπιφάνειαι αὐτῷ. ἀμὲν.

A carnem circumferentes, verum restiterunt strenue. Unde rursus Apostolus ait: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne forte quum aliis predicaverim, ipse reprobus efficiar.* Manuducens autem nos ad virtutem: *Imitatores, inquit, mei estote, sicut & ego Christi.* Quare attendamus, dilectissimi fratres, ne quando concupiscentiam nostram implere volumus, in Apostolicum effectum culpam rejiciamus, sermonis istius vim non intelligentes. Quoniam scriptum est: *Animæ dolosæ errant in peccatis.* Et rursus: *Peccantem virum involvet laqueus: justus autem in gaudio & exultatione erit.* Quid vero audis, *melius est nubere quam uri;* & non audis quod adjungit, dicens: *Tempus breve est: reliquum est, ut & qui habent uxores, sint tamquam non habentes: & qui flent, tamquam non flentes: & qui gaudent, tamquam non gaudentes: & qui emunt, tamquam non possidentes: & qui utuntur hoc mundo, tamquam non utantur: præterit enim figura mundi hujus.* Quapropter cave, monache, spreveris illum, qui hanc tibi impertitus est gratiam, oscitanterve audias eum, te per Apostolum compellantem: *Noli negligere gratiam, quæ in te est, quæ data est tibi per prophetiam, cum impositione manuum presbyterii:* ne te forte prævaricatorem constituas, rursus ædificans quæ destruxisti: sed redde Domino vota tua, quoniam scriptum est: *Melius erat te non vovete, quam quum voveris, non reddere.* Contende igitur & elabora, ut cursum tuum legitime perficias, ut libere dicere possis cum Apostolo: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi.* In reliquo reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die *justus judex: non solum aatem mihi, sed & omnibus, qui diligunt revelationem ejus. Amen.*

1. Cor. 9.

1. Cor. 4. II.

Proverb. 13. Ibid. 29.

1. Cor. 7. Ibid.

1. Tim. 4.

Galat. 2. Eccl. 5.

2. Tim. 4.

ΠΕΡΙ ΦΟΒΟΥ ΘΕΟΥ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΕ.

ΠΡόσεχε σεαυτῷ, ἀγαπητέ, μήποτε ἐν ἀμελείᾳ καὶ μετεωρισμῷ ἀπολέσῃς τὸν χρόνον. Προσέχωμεν τοῖς λεγομένοις Ἀγ' ἔσ' Κύριον· ἀμπελώνα σεαυτῷ ἐφύτευσας· ὡς εἶδες αὐτῷ φραγμόν. Παράδιδον ἐκτίσω· φύλασσε τοὺς καρπὸς αὐτῷ, ἵνα ἀφραγθῇς ἐπ' ἐχάτων σου· καὶ μὴ ἀπόλυσαι τοὺς χοίρους σου εἰς τοὺς καμάλλους σου, ἵνα μὴ λυμαίνωνται αὐτῷ. Τί γὰρ τὸ ὄφελος, ἀδελφοί, εἰάνθρω σήμερον ἡσυχάσωμεν ἐν τῷ κελλίῳ, καὶ αὐριον ἐν τῇ πόλει καὶ εἰς πᾶς κόμας Ἀγ' ἱρίβωμεν, ἀ μὴ ἀρέσκει Θεῷ ποιῶντες; Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί, εἰάνθρω μία ἡμέραν οἰκοδομῶμεν.

DE TIMORE DEI.

PARÆNESIS XLV.

Attende tibi ipsi, carissime, ne forte in negligentia atque distractione perdas tempus tuum. Attendamus his, quæ dicuntur per Dominum. Vineam plantasti tibi; circumda illi maceriam. Amænum hortum comparasti tibi: fructus ejus conserva, ut lateris in novissimis tuis: & non dimittas porcos tuos in labores tuos, ne devastent eos. Quid enim prodest, fratres, si hodie vitam quietam in cella degamus: cras autem in civitate, ac vicis moremur, ea agentes quæ non placent Deo? Quid prodest, fratres, si uno die ædificemus, duobus autem destruamus? Sic enim operantibus nobis,

Matth. 28. Marc. 11.

X 3

nobis, quomodo perfici poterit opus? Quid nobis & sæculo? Quid nobis & negotiationibus hujus vitæ, qui mortui sumus mundo? At de alimentis fit sermo? Manus ad carnis ministerium sufficiunt, maxime adjuvante.

2. Tim. 2. nos Domino. *Nemo enim militans*, ut ait Apostolus, *implicat se negotiis secularibus*, ut ei placeat, qui ipsum ad militiam elegit. Ac

1. Thessal. 3. rursus: *Nocte & die operantes*, ne quem vestrum gravaremus. Quid nobis cum vicorum viis, o monache? Si enim dum in nostra residemus atque quiescimus cella, vitiis cogitationibus rerumque adumbrationibus obistere nequimus; quomodo non magis faciliusque capiemur, si in alienigenarum manubias nos ipsos conjecerimus? At frequenter vis dicere, ex Præfectorum commissione te necessario vicos adire. Quod si eorum permissu & propter obedientiam id agas, extra culpam es, dummodo quod tibi mandatum est, cum timore Dei egeris. At sunt nonnulli, qui prætextu obedientiæ, propriam quoque perficere concupiscentiam quærunt secundum hominem veterem. Vide igitur ut prudens, ne pro auro & argento, testam ac lutum inferas: & pro obedientia inobedientiam opereris. Quid enim profecerunt, qui cum Jesu filio Nave, & Chaleb profecti sunt ad explorandam terram? Quippe qui prætextu obedientiæ, inobedientiam exercuerunt, veritatem deferentes, & a Domino recedentes, atque ab ipso corda filiorum Israel avertentes. Quocirca si quando in ministerium mittaris, cum timore Dei cuncta gerito, tanquam Deo præsentem & jugiter opera tua spectantem. Si enim missus, vadis ministraturus sanctis, ipsoque ministerio spreto contraria agas, ac Deo contempto delicias quæras, concupiscentiamque expleas; nequaquam obedientiæ opus implevisti, sed inobedientiæ crimen commisisti. Scire autem te volo, quod quemadmodum hi, qui te in monasterio quiete ac tranquille viventem & Domino Christo servientem vident, in te Deum glorificant: ita qui te in civitate aut castello facientem quæ displicent Deo, adspexerint, in te scandalizabuntur. Atqui obsecro, quæ tibi merces manet, si conscientiam proximi vulneres? Quod si consilio acquiescas meo, ut Dominum timeas, & quietam vitam ducas, in te glorificabitur Dominus, eritque tibi ad omnem virtutem capeffendam robur. Cæterum suggerit tibi crebro inimicus, dicens: Interea dum juvenis es, tuis frui concupiscentiis. Quot enim putas in sæculo deliciis deditos, & tamen coelesti regno non privatos? Tu ergo dum junior adhuc es, comede, bibe, sæculi voluptatibus frui: quando autem ad senium

A δομάμεν. δύο ὃ, καὶ αἰσφρέωμεν; Οὕτως οὖν ἐργαζομένων ἡμῶν, πῶς τελεσθῇ τὸ ἔργον; Τί ἡμῖν καὶ τῷ κόσμῳ; τί ἡμῖν καὶ αἱ πραγματεῖαι τῆ βίης τὰς τοῖς ἀποθανῶσι τῷ κόσμῳ; Περὶ τροφῆς ὁ λόγος; Ἀρκῶσιν αἱ χεῖρες εἰς ἀγκυρία τῆ σαρκὸς, τῷ Κυρίῳ σιωπερῶντος ἡμῖν. Οὐδεὶς γὰρ ἐργατευόμενος, φησὶν, ἐμπλέκεται ταῖς ὅς βίης πραγματείαις, ἵνα τῷ ἐργατολογήσαντι ἀρέσῃ. καὶ πάλιν. νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσά τινα. Τί ἡμῖν καὶ ἡ ὁδὸς τῆς κωμῶν, μοναχέ; Εἰ γὰρ καθεζομένων ἡμῶν καὶ ἡσυχάζοντων ἐν τῷ κελλίῳ τοῖς λογισμοῖς τῆς παρὰ τῶν καὶ τῆ σκιά τῆς πραγματείας ἀνίστηται θρηναίως μὴ δυνάμενοι, πῶς ἔχῃ μᾶλλον διὰ λῶλοι ἐσόμεθα, εἰάν ποτ' εἰσέλθῃς εἰς τὰ σκύλα τῆ ἀλαφύλων ἐπιρρίψωμεν. Ἀλλὰ πολλάκις βέβαια λέγειν, ὅτι

C κατ' ἐπιτροπὴν τῆ ἡγεμονίας, ὅς ἀνάγκης, τῆ κωμῆς παρὰ ἐργασίας. Εἰάν ποτ' κατ' ἐπιτροπὴν καὶ ὑπακοὴν τῷ ποίῃ, ἀνέγκλητος εἴ, εἰάν τὸ παρὰ τῆς σοῦ ποίῃς μὴ φόβος Θεοῦ. ἀλλ' εἰσὶ τινες, οἱ προφάσει ὑπακοῆς καὶ τῆ ἰδίας ἐπιθυμίας βέβηλοντα ἐπιτελεῖν καὶ τὸν παλαιὸν ἀνδρωπὸν. Ὅρα εἶναι, ὡς σοφὸς, μὴ ἀντὶ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου, εἰσόδου ὅς ἐρακὸν καὶ πηλόν. καὶ ἀντὶ ὑπακοῆς, παρὰ τῆς κατεργασίας. Τί γὰρ ὠφελήθησαν οἱ πορβὺντες μὴ Ἰησοῦ, ὑψὺ Ναυὴ, καὶ Χάλεβ, καὶ αἰσφροσύνην τῶν γυναικῶν; προφάσει γὰρ ὑπακοῆς παρὰ τῆς κατεργασίας, ἵνα ἀληθείαν μὴ φηλαΐσαντες, καὶ τῷ Κυρίῳ ἀποσάντες, καὶ ἀσφροσύνας τὰς καρδίας τῆ ὑπὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ Κυρίου. Σὺ εἶναι ἀποσεμνολόμενος εἰς ἀγκυρία, μὴ φόβος Θεοῦ παρὰ τῆς, ὡς τῷ Θεῷ σκοπεῖντος πάντοτε τὰ ἔργα σου. Εἰάν πορβὺν ἀγκυρία τοῖς ἀγίοις, καὶ καταφρονῆς τὰ ἐναντία παρὰ τῶν, τῷ Θεῷ καταφρονῆς, καὶ καταπαταλὰς τὰς ὁρέξεις σου, κατεργαζόμενος, ὅς εἰργάσω ὑπακοὴν, ἀλλὰ παρακοὴν. Γινώσκεις δὲ σε βέλομα, ὅτι κατὰ τὴν δοξάζου τὸν Θεὸν ἐν σοὶ οἱ θεωρῶντες σε ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἡσυχάζοντα, καὶ τῷ παρὰ τῆς Χειρὸς δουλοῦντα. ὅςως σκαυδολογήσονται εἰς σὲ οἱ θεωρῶντες σε ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τῇ κώμῃ ποιῶντα ἃ μὴ ἀρέσκει Θεῷ. Καὶ ποῖός σοι μισθὸς ὑπαρχεὶ πληθὺς σιωπερῶν ἀνθρώπων; Εἰάν ὃ ἀναρχὴ με συμβουλίας, ὅς φοβεῖται τὸν Κύριον, καὶ τῷ ἡσυχάζειν, δοξαθήσεται ἐν σοὶ ὁ Κύριος, καὶ ἔσται σοὶ ἰσχύς παρὰ πᾶσαν ἀρετὴν. Ἀλλὰ πολλάκις ὁ Ἐχθρὸς ὑποβάλλει σοι, λέγων. τέως νεώτερος εἶ, ἀπολαβε τῆς ἐπιθυμίας σου. Πόσους γὰρ δοκεῖς ἐν τῷ κόσμῳ τρυφήσαντας, καὶ τῷ ἐπουρανίων μὴ ἐρηθέντας; Καὶ σὺ νεώτερος εἶ, φάγε, πίε,

πίε, ἀπόλαβε τὸ ἡδονῶν ἔκδομα, καὶ περὶ τὸ γή-
ρας σε μετανοῆς, καὶ τί θέλεις ἀπὸ τῆς αἰωνίου
κίρας ἐκθλίβειν σε τὸ σῶμα, μήποτε ἐν ἀδυναμίᾳ
ἀποπέσης. Εἰπέ οὖν τῷ ὑποβάλλοντί σοι ταῦτα·
ἐάν οὖν καταληφθῶ ἐν τῇ νεότητί μου καὶ γηράσῃ
μὴ ἐπιλύχω, ἵνα ἀπολογίσωμαι ἑμωσθέντι βή-
ματος ἔχει τοῦ Χειρῶν; Οἷον ἐν πολλὰς νεωτέρας
ἀποθησκοντας, καὶ πρεσβύτας μακροβιῶντας. καὶ
γὰρ τὰ ἔργα Κυρίου ἀνεξιχνίασά εἰσι. Καὶ πῶς σὺ
ἀπαίξας με, λέγων, ὅτι πῶς τὸ γήρας σε μετα-
νοῆς; Εἰπεῖν ἔχω τότε τῷ Κεῖν, ὅτι νεώτερος ὢν,
κατελήφθην· ἀλλ' ἀπολύσον με νῦν, ἵνα μετανοήσω;
Πάντως ἐρεῖ μοι καὶ αὐτός· ποσαῦτα ἔφη ἀφῆκά σε,
καὶ ἀμάρτησάντος σε πλεῖστα ἐμακροθύμησα ἐπι-
σέ, καὶ ἐκ ἀπέκλεινά σε ἀδελφῶν χρόνους καὶ καιρὸς
καὶ τόποις, ἐν οἷς ἀπείρης ἀπόροις μετανοίας· σὺ δὲ τὸ
χρόνον, ὃν δέδωκά σοι εἰς μετανοίαν, ἐν ἀμάρ-
τηματι καὶ ἡδοναῖς κατήναλωςας. Ἀσφαλῶς ἐν γί-
νωσκε, ἀδελφε, ὅτι ἐάν καταφρονῇς τῷ φόβῳ τοῦ
Θεοῦ, καὶ τῇ ἀμαρτίᾳ ἐκδῶς ἑαυτὸν, καταγνω-
σθήσῃ. ὁ γὰρ τῇ ἡδοναίᾳ ἑλθέτω ἑαυτὸν πᾶσι μέ-
λη, ὅς μόνον ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι λυπηθήσε-
ται, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ἐάν τις μὴ μετα-
νοήσῃ παχὺ, ὁμοιωθήσεται γὰρ ῥάκει ἐρριμμένῳ,
ὅταν πάντες κατεχρήσαντο αὐτῶν, ἔχοντες ὅς εἰς
ἀειδαίαν καὶ καταπατήματα αὐτὸν ἔχουσιν. Ἐάν δὲ
ἐκκαθάρσῃς ἑαυτὸν ἀπὸ πάντων τούτων, καὶ τῷ
Χειρῶν ἀρέσῃ βουληθείς, τηρῶν σε τὴν ἀγνείαν
τῷ σώματι ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ, ἥτις ἐστὶν εὐλογίαν πα-
σῶν τῶν ἀρετῶν, ὁμοιωθήσῃ πορφύρᾳ βασιλικῇ, καὶ
ἔσῃ λάμπων, ὡς φωστὴρ ἀναμέσον τῶν ἀδελφότη-
τος, καὶ τοὺς ἐπεγειρομένους ἐπὶ σε ἀποτρέψει
Κύριος. ὁ γὰρ φόβος τοῦ Θεοῦ, ὃν ἠγάπησας, ἔσται
σοι τείχος, καὶ ἔσθι δόξων χάριν ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Νῆφε ἐν, καὶ τωρούσεχε σε-
αυτῷ, εἰδὼς τὸ πᾶν, ὅτι οὐκ ἀγνοεῖ ὁ Ἐχθρὸς καὶ
ἔσθω δὲν κλειδῶν καὶ μοχλῶν θηρῶν ψυχῆς ἐν
ἀμελείᾳ διαγύσας.

Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις τῶν ἀφροῶν, ὅτι ἐκ εἰμι
ἱκανὸς ἀντισηναί τι, ἀλλ' ὁδὸς σωμαπάρομαι
τῷ πᾶσι. Μὴ καυχῶ ἐν τούτῳ· ὅς γὰρ ἐστὶν αὐτῇ
βλάβεια, ἀλλὰ χαλωσύνη καὶ ἀφροσύνη. τὸ Σο-
φίας λεγόμενης· μὴ λάβῃς πόσωνοι καὶ τὸ ψυχῆς
σε, καὶ μὴ αἰχμαλωθῇς εἰς πᾶσι σε. Ἀραγε ἀναι-
σθήσῃ τὸ λησὴν διορύσσοντά σε τὸ πᾶν καὶ οἰκίας;
ἀνέχῃ κατακλιθεῖς, καὶ συλαῖς; ἔχει ἀνασῆς ἀπο-
διώκεις τὸν λησὴν; Καὶ πῶς πῶς τὸ ἀγνείας ἔ-
σώματός σε ὅς φροντίζεις; ἀλλὰ πῶς δίδως τὸν
ταὸν ἔχει Θεοῦ εἰς φθοράν; Οἷον γὰρ, ὁ Κύριος
πῶς

A nium perveneris, tum demum poenitentiam
agas. Quid enim ab ejusmodi ætatis flore
corpus tuū affligere quæris? Vide ne forte in
ægritudinem incidas. Dic ergo tu illi, talia
tibi suggerenti. Quod si in juventute depre-
hensus fuero, & ad senectutem non perve-
nero: quidnam ante tribunal Christi respon-
debo? Videmus enim juvenes quampluri-
mos in ætate juvenili morientes, senes vero
longævus: sunt enim impervestigabilia ope-
ra Domini. Et quomodo tu me decipere
tentas, admonens, ut senectutis tempore
poenitentiam agam? Dicere ne tunc mihi
licebit ad Judicem: Junior deprehensus ex
hac vita excessi: quare dimitte me modo,
ut poenitentiam agam? Nonne plane tunc
quoque ipse mihi respondebit: Per tot jam
annos dimisi te, sæpiusque peccantem in me,
patienter tuli, neque confestim te occidi,
concedens tempora, momenta, & loca,
quibus poenitentia semina jactare posses: at
tu tempus, quod tibi ad poenitentiam per-
misi, in peccatis consumpsisti ac voluptati-
bus. Certo igitur noveris, frater, quod si
timorem Dei spreveris, & peccatis teipsum
dederis, condemnaberis. Nam qui deliciis
ac voluptatibus sua membra tradidit, non in
futuro dumtaxat sæculo, dolore afficietur:
verum etiam in præsentī, nisi cito poeniten-
tiam egerit. Similis enim vili atque abjecto
erit panno, quo ubi omnes abusi fuerint, ad
extremum abjiciunt illum atque proculcant.
Cæterum si tu ab hisce te omnibus exem-
eris, & Christo placere volueris, servans
corporis tui castitatem in charitate Dei, quæ
virtutum omnium columna est; similis eris
purpuræ regiæ, & fulgebis instar luminaris
magni in medio fratrum, insurgentesque in
te avertet atque prosterneat Dominus. Nam
timor Dei, quem amasti, loco muri erit ti-
bi, inveniesque gratiam coram Deo & ho-
minibus. Advigila igitur, & attende tibi
ipsi, hoc sciens, quod non ignorat inimicus
etiam intra claustra atque repagula captare
animas torpori & negligentia deditas.

Sed dicet fortasse insipientium aliquis:
Non sum idoneus ad resistendum cuiquam,
verum statim perturbatione abducor, & in
pravam affectionem trahor. Ne in eo glo-
rieris: non enim est ista religio, sed igna-
via atque dementia: quum dicat Sapientia:
Ne acceptor sis personæ contra animam tuam,
neque confundaris in casu tuo. Numquid, si
furem senseris effringentem domus tuæ pa-
rietem, jacere te sustinebis, & domum ab
eo spoliari? Nonne surgens, latronem per-
sequeris? Et quomodo non est tibi curæ,
castitas corporis tui, sed Dei prodīs tem-
plum, illudque corruptelæ exponis? Cer-
nimus

Rom. 11.

Sirach. 4.

- nimus quippe, quanto eos dignetur honore Dominus, qui a diebus juventutis suæ usque ad senectutem serviunt sibi. Ait enim ad
- Hierem. 2.** Hieremiam Prophetam: *Memoratus sum misericordiae juventutis tuæ, & charitatis perfectionis tuæ, ut sequereris post sanctum Israel.* Illum porro, qui a juventute usque ad senectutem, cogitationem sequitur erroris, ita reprehendit Propheta dicens: *Invoeterate dierum malorum, nunc venerunt peccata tua, quæ fecisti prius.* Ideoque beatificat eos Spiritus Sanctus, qui jugum Christi super se tulerunt à juventute sua, dicens: *Bonum est viro, quum portaverit jugum ab adolescentia sua.* Evigilemus igitur, carissimi, ne forte summa Dei longanimitas nobis in iudiciū sit, dum agere poenitentiam nolumus, sed singulis diebus peccata peccatis accumulamus. Quis, putas, diem iudicii mente revolvit, & non perhorrescit? Perpendamus quæ dicuntur, dilectissimi. Quum venerit æstas, & calores incaluerint, dicere soleamus: Duo alii supersunt menses, & æstas cessabit. Quid agemus, carissimi, si æterno ignis supplicio damnemur? Et dum rursus hiems obvenit, dicimus: Alii duo tres restant menses, & magna vis frigoris se remittet. Quid agemus, fratres, si in inferioribus partibus terræ post mortem damnati fuerimus? Quod si quis etiam in adversam inciderit valetudinem, & nocturno somno privatus fuerit, continenter & assidue oculos in fenestras domus defigit, lucem videre desiderans: nos autem quid faciemus, fratres, si in exterioribus condemnemur tenebris, ubi fletus est & stridor dentium: ubi nulla spes est aspiciendæ unquam lucis in sempiterna sæcula? Similiter autem & qui in exilium ejectus est, dies & noctes & annos enumerat, præfiniti temporis finem expectans: at qui in futuro sæculo condemnatus fuerit, neque dies numerare poterit, neque noctes, neque menses, neque temporum momenta. Sunt enim sine termino & sine fine sæcula, in quibus, qui nunc lugent ac plorant, tunc consolabuntur; qui vero nunc negligētes vanisque sæculi rebus distracti sunt, tunc condemnabuntur.
- 1. Tim. 5.** Nam quæ in deliciis est vidua, inquit Apostolus, *vivens mortua est.* Et rursus Salvator: *Vae qui ridetis nunc; quoniam lugebitis.* Evigilemus ergo ab hac vita, carissimi. Lugeamus modo, ut consolemur. Vitam quietam atque tranquillam cum humilitate in cellis nostris degamus: ut respiciat humilitatem nostram & laborem Dominus, remittatque nobis cuncta peccata nostra. Scriptum est enim: *Quia in humilitate nostra memor fuit nostri Dominus.* Et iterum: *Quemadmodum pater mi-*
- Luc. 13.**
- Matth. 22.**
- Psalm. 135.**

A πῶς δοξάζει τοὺς ἐν νεότητι δουλοῦντας αὐτῷ ἀχει γήρως. Εἶπε γὰρ πρὸς Ἱερემίαν τὸν πρῶφῆτῳ. ἐμνήσθην ἐλέας νεότητός σου, καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου, ἥ ἔξακολυθῆν ὀπίσω ἀγίου Ἰσραήλ. Τὸν δὲ ἔξακολυθῆσαντα ἐν νεότητι ἀχει γήρως τῷ τῇ πλάνης λογισμῷ πῶς ἤλεγξεν ὁ Προφῆτης, εἰπὼν· πεπαλαιωμῆν ἡμερῶν κακῶν, νῦν ἡκασιν αἱ ἀμαρτίαι σου, ἃς ἐποίεις πρῶτον. **B** Διὰ τῷ τοῦ μακαρίζει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοὺς αἰρόντας ἐφ' ἑαυτοὺς τὸ ζυγὸν τῆς Χειρὸς, λέγων· ἀγαθὸν ἀνδρὶ, ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ. Αἰανήψωμεν οὖν, ἀγαπητοί, μήποτε ἡ πολλὴ μακροθυμία τῆς Θεοῦ εἰς κέλεν ἡμῖν θηροῦ, ἐν τῷ μὴ βυλεῖσθαι ἡμᾶς μετανοεῖν. ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρῶτον ἐπὶ τὰ πρῶτα ἡμῶν. Τίς ἄρα ἀναλογίζεται τὴν ἡμέραν τὴν κρίσεως, καὶ ἡ φείδῃ; Κατανοήσωμεν ποῖς λεγομένοις, ἀγαπητοί· ἐν τῷ ἐλθεῖν τὸ θῆρος καὶ τὰ καύματα, ἐρεῖ τις. ἄλλοι δύο μῆνες εἰσι, καὶ παρήλθε τὰ καύματα. Τί ποιήσωμεν, ἀγαπητοί, ἐάνθρω καταδικασθῶμεν εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον; Καὶ ἐν τῷ πάλιν τὸν χαμῶνα ἐλθεῖν, ἐρεῖ τις. ἄλλοι δύο ἢ τρεῖς μῆνες εἰσι, καὶ παρήλθεν ἡ ἀπειλὴ τῆς ψύχης. Τί ποιήσωμεν ἀδελφοί, ἐάνθρω καταδικασθῶμεν εἰς τὰ κατώπατα τῆς γῆς ἢ θάνατον; Εἰάν τῷ καὶ ἀσθενεῖα περιπέσῃ τις, καὶ ὁ ὕπνος ἀποσῇ ἀπ' αὐτοῦ νυκτὸς, συχνῶς κατανίξῃ ἐπὶ τὰς θυρίδας τοῦ οἴκου, ἐπιποδῶν ἰδεῖν τὸ φῶς. Τί ποιήσωμεν, ἀδελφοί, ἐάνθρω καταδικασθῶμεν εἰς τὸ σκότος τὸ ὑπὲρ, ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅπου οὐκ ἔστιν ἐλπίς ἰδεῖν τὸ φῶς εἰς ἀτελευτήτης αἰῶνας; **E** Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἔξολεσθαι, τὰς ἡμέρας, καὶ τὰς νύκτας, καὶ τὰ ἔτη ἀεθμῶν, πρῶτον ἐλπίδος τὸ τέλος τὸ πρῶτον ἐλπίδος. ἐν τῷ τῷ μέλλοντι αἰῶνι καταδικασθῶμεν ἢ τὴν ἡμέραν ἀεθμῶν, ἢ τὴν νύκτα, ἢ τὴν μῶν, ἢ τὴν καρῶν. ἀπέραντοι γὰρ εἰσιν οἱ αἰῶνες, καὶ ἀτελευτήτοι. ἐν οἷς οἱ νῦν πενθεῖντες καὶ κλαίοντες, κατακληθήσονται ποτε. ἡ δὲ καταπαλῶσα, ζωὴ τέθηκε, καθὼς λέγει ὁ **F** Ἀπόστολος. Καὶ πάλιν ὁ Σωτὴρ. καὶ οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι κλαύσουσιν. Αἰανήψωμεν οὖν, ἀγαπητοί, ἐν τῷ βίῃ τῆς ζωῆς. πενθήσωμεν νῦν, ἵνα κατακληθῶμεν. ἡσυχάσωμεν ἐν ταπεινοφροσυνῇ εἰς τὰ κελιά ἐσθῆς, ὅπως ἴδῃ ὁ Κύριος τὴν ταπεινώσιν ἡμῶν καὶ τὸ κόπον, καὶ ἀφήσῃ ἡμῖν πάσας τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν. Γέγραπται γὰρ, ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν, ἐμνήσθῃ ἡμῶν ὁ Κύριος. Καὶ πάλιν. καθὼς οἰκτερεῖ πατὴρ υἱὸς, φησὶ ρησε

ρησε Κύριος τοὺς φοβημένους αὐτόν. Δὴ ὃ ἡμῖν
ὁ Κύριος ἐκτελεῖν βίον ἀκατάγνωστον. ὅτι αὐτῷ
ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΗΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΜΕ.

ΑΓαπητέ, εἰς ἀξιοθέση γνώσεως καὶ ἀφ-
κρίσεως, ἑταίματων, ὅρα μήποτε θάρ-
ρῳ τῷ χαρίσματι, ἀπετέσης ἀκαρπός. ἵνα
μὴ ἐπὶ, ΕΛΕΗΣΟΝ, καὶ ἀκρίσεως μὴ τῷ
ὅτι δυνάμει, ὅταν γ' ἀφορίσῃ ὁ βασιλεὺς τοὺς
δικαίους ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν, ὅτι οἶδα ἡμᾶς.
λέγραπται γὰρ. ὅτι πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύ-
ριε, ἐσελεύσῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ὁρατῶν.
ἀλλ' ὁ ποιεῖν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου ὅτι ἐν
τοῖς ὁρατοῖς. πολλοὶ γὰρ ἐρῶσι μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ. Κύριε, Κύριε, ὅτι τῷ ὀνόματι σου
ἐφητεύσαμεν, καὶ τῷ ὀνόματι σου δαίμονια ἐξ-
εβάλομεν, καὶ τῷ ὀνόματι σου διώκαμεν πολλὰς
ἐποιήσαμεν; καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς, ὅτι ὁδο-
ποτε ἐγὼ ὑμᾶς. ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργα-
ζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Διὰ τί ἄρα; ὅτι τὴν ἀγά-
πην οὐκ ἐφύλαξαν. Καθὼς λέγραπται. ὁ μὴ
ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε, τὸν Θεόν,
ὃν οὐκ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν; Γένγρα-
πται γὰρ. ὁ ἐκείνος ὁ δούλος ὁ γνῶς τὸ θέλημα τοῦ
κυρίου αὐτοῦ, καὶ μὴ ποιήσας, δαρήσεται πολλὰς.
ὁ δὲ μὴ γινούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δα-
ρήσεται ὀλίγας. Καὶ ὁ ἀπόστολος λέγει. Καὶ
ἐστὶ κατὰ ὑποβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι. Εἰ
ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀν-
γέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γένονα χαλκὸς ἠχῶν,
ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. Καὶ εἰ ἔχω πνευματι-
σμοί, καὶ ἴδω τὰ μυστήρια πάντα, καὶ πᾶσαν
τὴν πίσιν, ὥστε ὅρη μεδισαίνειν, ἀγάπην δὲ μὴ
ἔχω, ὅθεν εἰμι. Καὶ εἰ ἴδω τὰ ὑπάρχοντά μου,
καὶ εἰ ἴδω τὰ ὑπάρχοντά μου, ἵνα καυθήσωμαι,
ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, ὁδοὺ ὡφε-
λέμα. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται. ἡ
ἀγάπη ἐπιλήσεται, ἐπιπορεύεται, ἐφυσθεύεται,
ἐπιζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, ἐλογίζετο τὸ κακόν, ἐχαί-
ρει ἐν τῇ ἀδικίᾳ, συνχαίρει τῇ ἀληθείᾳ.
πάντα ἐνείκει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει,
πάντα ὑπομένει. ἡ ἀγάπη ὁδοῦποτε ἐκπίπτει.
Ἰδοὺ, ἀκήκοας, ἀγαπητέ, ὅτι δυνάμει δὲ ἀγά-
πης. Ταύτῃ κτησάμενοι σεαυτοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις
σας, κατὰ ὅσον ὁδοῦγηται ὑμῶν τὸ χάριτος, ὅπως κο-
μίσῃ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ. Παρακαλῶ ὑμᾶς,
ἀγαπητοί

Tom. II.

A seretur filiorum, misertus est Dominus timen-
tium se. Det porro nobis Dominus irre-
prehensibilem peragere vitam: quoniam ipsi
gloria in saecula. Amen.

DE CARITATE.

PARÆNESIS XLVI.

SI tibi, carissime, donum scientiae &
discretionis, sive curationum concessum sit, vide ne forte his confusus mune-
ribus, perman eas infructuosus: ut non
dicas: *Miserere*: & responsum audias cum
his, qui a sinistris erunt, quando justos
Rex a peccatoribus separabit: *Non novi*
vos. Scriptum quippe est: *Non omnis*,
qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit
in regnum caelorum: sed qui facit volunta-
tem Patris mei, qui in caelis est. Multi
enim dicent mihi in illa die: Domine, Do-
mine: nonne in nomine tuo prophetavimus,
& in nomine tuo Daemonia eiecimus, & in
nomine tuo virtutes multas fecimus? Et tunc
confitebor illis, quia nunquam novi vos.
Discedite a me, qui operamini iniquitatem.
Cur ita? Quia caritatem non servave-
runt. Nam scriptum est: *Qui fratrem*
suum, quem vidit, non diligit; Deum,
quem non novit, quomodo potest diligere?
Et rursus scriptum est: *Servus ille, qui*
novit voluntatem Domini sui, & non fecit,
vapulabit multis: qui autem non cognovit,
& fecit digna plagis, vapulabit paucis.
Aitque Apostolus: *Et adhuc excellentio-*
rem vobis viam demonstro. Si linguis ho-
minum loquar & Angelorum, caritatem au-
tem non habeam; factus sum velut aes so-
nans, & cymbalum tinniens: & si habuero
prophetiam, & noverim mysteria omnia, &
omnem scientiam: & si habuero omnem fi-
dem, ita ut montes transferam; caritatem
autem non habuero, nihil sum. Et si impen-
dam in cibos pauperum omnes facultates meas;
& si tradidero corpus meum, ita ut ardeam,
caritatem autem non habuero, nihil mihi
prodest. Caritas patiens est, benigna est;
caritas non emulatur, non agit perperam,
non inflatur, non est ambitiosa, non quaerit
quae sua sunt, non irritatur, non cogitat ma-
lum: non gaudet super iniquitate, congrau-
det autem veritati: omnia suffert, omnia
credit, omnia sperat, omnia sustinet. Ca-
ritas nunquam excidit. Ecce audisti, ca-
rissime, vim caritatis. Hanc tibi in
cunctis operibus tuis vindica, ut quan-
tum duce gratia fieri potest, laudem a
Deo referas. Obtestor autem vos, fratres
carissimi, ut mei servi inutilis in precibus
vestris

Hebr. 10.

vestris memineritis : ne sermones mei sint contra me in adventu Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi . *Nihil mihi conscius sum* : At iudicii successus terribilis , & flammæ zelus , qui adversarios consumpturus est , horrorem mihi incutunt . Cæterum Dominus per suam misericordiam , mihi quoque quamvis indigno introitum vobiscum , & cum aliis electis suis in suum Regnum concedat : diffundatque Dominus caritatem suam in cordibus nostris : quia ipsi gloria in sæculorum sæcula . Amen .

AD EULOGIUM

PARÆNESIS XLVII.

AD fructum obedientiæ respiciens , frater , tibi de quibus mihi imperaveras , perscribere studui . Principium optimum est , timere Dominum . Senectus vero honorabilis , in anima Christo devota . Qui sibi ipsi attendit , in omni loco salutem consequi poterit . Qui conversationibus gaudet mundanis , sæculum nondum se odisse ostendit . Nam sicut qui igne excitat , flammam suscitatur : ita & mundana colloquia , passiones atque affectiones pravas in corde monachi commovent . Utinam , frater , adventantes colloquendi causa , nihil tibi nocerent . Qui mulierum familiaritatem amat , adversus seipsum fornicationis Dæmonem excitat . Quum bonam de te famam acceperint parentes tui , plus quam vino & epulis lætabuntur . Qui delectatur ebrietate , multis damnis afficietur . Dicit enim & agit quæ non decent , deprædaturque proprias divitias , & velut alienas distribuit etiam inimicis ; nam ebrietas mentem atque intellectum ipsius excæcavit . Modestum ac gravem te gere , frater : modestia enim & gravitas , pacificum ac tranquillum vitæ statum parit : porro tranquillitas vitæ statum , vitam perturbationibus liberam efficit . Sit tua modestia cum humilitate conjuncta , ut verus monachus reddaris , & charitatem atque temperantiam possideas . Multiloquium , frater , mentem obtenebrat : mens autem tenebris obducta ad impudentiam trahit : impudentia vero fornicationis est mater . Qui silentio gaudet , absque perturbationibus vivit : quinetiam ne proximum quidem irritat . Risus porro , & fiducia , instar veneni novitio obest , ac monacho quoque est inutilis : nam illos qui nunc lugent ac plorant , beatos prædicavit Domi-

Matth. 5.

nus .

A ἀγαπητοί μου ἀδελφοί , μέμνηστέ μου τῶ ἀρχαίου δούλου ἐν ταῖς πρὸς εὐχαρίστας ὑμῶν , ὅπως οἱ λόγοι μου μὴ ᾤωνται κατ' ἐμοῦ ἐν τῇ πρὸς ὑμᾶς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Σωτῆρος . Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ συνοίδα . Φοβερὰ δὲ ὡς ἐκδοχὴ κρίσεως , καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίει μέλῳ τὰς ὑπεναντίους πρὸς ὑμᾶς . Ἀλλὰ δῶν καὶ μοι ὁ Κύριος σὺν ὑμῖν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ τῷ ἀναξίῳ , εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ , ὡς τοὺς οἰκτιρμὸς αὐτοῦ . δῶν δὲ ὁ Κύριος τὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἐν ταῖς καρδίαις πάντων ὑμῶν . ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῶ αἰῶνων . ἀμήν .

ΠΡΟΣ ΕΥΛΟΓΙΟΝ.

ΠΑΡΑΙΝΗΣΙΣ ΜΖ.

C **E**Πὶ τὸν καρπὸν τῆ ὑπακοῆς ἀφορῶν , ἀδελφέ , ἐπαυδάσα γραῖα σοι περὶ ὧν μοι πρὸς ἐπαύτας . Ἀρχὴ ἀγαθὴ , φοβεῖσθαι τὸν Κύριον . γῆρας δὲ τίμιον ἐν ψυχῇ φιλοχρίστῳ . Ὁ πρὸς ἐχθρῶν ἐσθῶν , ἐν παντὶ τόπῳ σωζεται . Ὁ ἀγαπῶν σωτηρίας κοσμικῶν , τὸν κόσμον ἔπω μεμίσσηκεν . Ὡς περὶ γὰρ ὁ ἐρεθίζων πῦρ , ἐξεγείρει φλόγα ἕως καὶ κοσμικῆς οὐραίας ἐξεγείρῃσι πάντῃ ἐν καρδίᾳ μοναχῶν . Ὡς φερον τὰς πρὸς ἀνταγωνιστίας , ἀδελφέ , σεαυτὸν μὴ βλάπτειν . Ὁ ἀγαπῶν συνομιλίαν γυναικῶν , ἐξεγείρει κατ' ἐαυτοῦ τὴν δαίμονα τὴν πορνείας . Ἀκόλῳ ἀγαθὴν ἀκῆσαντες περὶ σε οἱ θνήσκοντες σε , ὑπὲρ οἶνον καὶ κρασί , πάλιν διφραδίσκονται . Ὁ ἀγαπῶν μέθην , πολλὰ ζημιωθήσεται . λέγει γὰρ καὶ πρὸς αὐτὸν μὴ δεῖ , καὶ συλᾶ τὸ ἴδιον πλεῖον , καὶ μεταδίδωσι τοῖς ἐχθροῖς , ὡς ἀλλότριον . ἢ γὰρ μέθην ἐσκότωσεν αὐτὸν τὸν ἀφύσιν . Εὐλαβὴς ᾤονταί , ἀδελφέ . ἢ γὰρ δι' ἀλάβειαν θνήσκῃ εἰρηνικῶς κατὰ σαρκα . εἰρηνικὴ δὲ κατὰ σαρκα τίκεται ἀπάθεια . Ἐγὼ ἢ δι' ἀλάβειαν σε συνεζωγῶ τῇ παπεινοφροσύνῃ , ὅπως γένῃ ἀληθινὸς μοναχὸς , καὶ κληρονομήσῃς τὴν ἀγάπην καὶ σωφροσύνην . Ἡ πολυλογία , ἀδελφέ , σκοτεῖ ἀφύσιν . ἀφύσιν δὲ ἐσκοτισμένη ἄγει πρὸς τὴν ἀναισχυντίαν . ἀναισχυντία δὲ μήτηρ ἐστὶ τῆς πορνείας . Ὁ ἀγαπῶν σιωπὴν ἀτάραχος ἀφύσιν . ἀλλ' ὅσοι τὸν πλησίον παροξύνει . Γέλως δὲ καὶ παρρησία ἀρχαίοι , ὡς δηλητήριοι , βλάπτει , καὶ μοναχῶν ἀσύμφοροι . Τὰς γὰρ νῦν πενθερίας καὶ κλαίοντας ἐμακάρισεν ὁ Κύριος . Ἡ ἡ-

μα

μα' ὅτι μοναχῷ, ἀκοή. Ἐπὶ τραπέζης δ' αἰ σιγᾶν. **A** γὰρ πα τὴν σιωπὴν, ἀγαπητέ, ἵνα σοι ἀγαθή-
νη ἢ ἀλάβεια. Φύλαττε ὃ τ' ἀλάβειαι, ἵνα σε τη-
ρήσῃ ἀπὸ τ' πορείας. Ὁ ἀντιλέγων ἡγυμῶν καὶ
ἀνυποτακτῆς ἔχρονει πεσεῖν κακοῖς· ὁ δ' ὑπα-
κύνων νεθεσία μεζότερος, ἀφρανθήσε' ἡ μὲν δικαί-
ων. Ὁ καυχώμενος ἐπὶ ἰδίᾳ διωάμει ἀπωθεῖ-
ται ἀφ' ἑαυτοῦ τ' βοήθειαι τῷ Θεῷ. ὁ δ' καυχώ-
μενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. Ὁ ἀγαπῶν πε-
σασμὸς, καὶ μισὼν τ' ἡσύχισαι, θλιβήσε' ἡ πολ-
λά· ὁ δὲ ἡσύχάζων ἐν ταπεινοφροσύνῃ, ἀφραν-
θήσε' ἐν τῷ Κυρίῳ. Ὁ μὴ παραιρούμενος ἐσθ-
να καρτερὸς ἐν τῇ σιωάξει, πολλὰ ζημιωθήσε'.
ὁ δ' ἐσὼς μετ' ἀλαβείας καὶ ὑπομονῆς, εἰσακ-
θήσεται. Ὁ ἀργολογῶν ἐν καιρῷ τ' σιωάξεως,
διωτὴν μέμφει ἀρῆς, διότι καταργεῖ ἀπὸ τ' ἀρχῆς
καὶ ψαλμωδίας ὧ ὁμιλεῖ, ἀμα δὲ καὶ τοὺς ἔγγιστα
αὐτοῦ ἱσαμῶν. Ὁ ἀγαπῶν ἀσκησιν, ἀπινώτερος
ἔσται· ὁ δ' ἀγαπῶν μέθην, εἰς σθδὲν καρτερήσε'.
Ὁ μισὼν τ' ἐργάζεσθαι, πεύργος ἔσται. πολλὴν
κακίαν ἐδίδασκεν ἡ ἀργία. ὁ δὲ ἀγαπῶν τ' ἐργά-
ζεσθαι, ἄλυπος ἀγαμῶν. Ὁ καυχώμενος ἐν πε-
βολῇ γονέων, ἀδόκιμος ἔσται· ἐν γὰρ πατάξει
πολέμῳ σὺν ὠφελῶσι αὐτόν. Τίμα, ἀδελφε,
μικρὸς τε καὶ μεγάλους, ἵνα σε ὑψώσῃ ὁ Κύριος.
ὁ γὰρ ταπεινὸν ἑαυτὸν ὑψώθησεται. Ταπεινώσει
κεφαλὴν ἡγυμένῳ, καὶ τοῖς παρθενοῖς τ' ἀδελφό-
τητος ἐν Κυρίῳ ὑποταγήθι· καρπὸς γὰρ τ' φόβος
Κυρίου, ταπεινώσις. Ταπεινώσις δ' σὺν ἐν τῇ τα-
πεινώσει τοῖς μεζότεροις ὑποβαίνει', ἀλλ' ἐν τῷ
καὶ τοῖς μικροτέροις ἀπονέμειν τιμὴν. Γέγραπται
γάρ· ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω· ὁ δὲ
ἔξουθενῶν με, ἀτιμασθήσε'. Ἡμεῖς ὅν δοξα-
σώμεν τὸν Θεόν, ὅπως καὶ αὐτοὺς δοξάσῃ ἡμεῖς,
σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. καὶ ἐν τίνι δοξάσο-
μεν αὐτόν; ἐν τῷ τηρεῖν τὰς ἐντολάς. Γέγραπται
γάρ· σὺν ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυ-
νάμει. Καὶ πάλιν· ἔπας ὁ μοι λέγων, Κύριε,
Κύριε, εἰσελεύσε' εἰς τὴν βασιλείαν τ' ἔρα-
κὼν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τῷ πατρός μου
τῷ ἐν ἔρανοῖς.

Πρὸ πάντων, ἀδελφε, φοβῶ τ' Κύριον ἐν
ἀληθείᾳ, ὁ φόβος αὐτοῦ φωτίσθαι σε τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς τ' ἀγνοίας. Ἀγάπα δ' τ' ταπεινοφρο-
σύνην. ἡ γὰρ καὶ Θεὸν ταπεινώσις, τεῖχος ὅστις
ἀρρήκτον ἀπὸ προσώπου ἔχθρῳ, καὶ πέτρα
ἀντιδέρσας καὶ σωθλάσας τὰς μηχανὰς καὶ
τὰ βέλη τῷ Πονηρῷ τὰ πεπυρωμένα. Ἐὰν δ' ἴς
ἐν τῷ λογισμῷ σε ὑπομείναι, διὰ τὸν Κύριον,
ὑβρίν

Tom. II.

nus. Jactura est monacho, auditus. In-
mensa maxime tacendum. Ama silentium,
carissime, ut tecum gravitas atque modestia
maneant. Conserva modestiam & gravita-
tem, ut te a fornicatione custodiat. Qui
contradicit, & immorigerus suo est Præfe-
cto, non tardabit prolabi in mala: at qui
morem Superiori gerit, cum justis gaude-
bit. Qui in propriis gloriatur viribus, ipse
a se divinum auxilium repellit: *Qui vero*
gloriatur, in Domino gloriatur. Qui distra-
ctiones amat, & quietem odit, sæpe mul-
tumque tribulabitur: at qui in humilitate
quietem sectatur, in Domino lætabitur.
Qui patienter in synaxe consistere recusat,
haud leve damnum subibit: at qui cum mo-
destia & patientia perstiterit, exaudietur.
Qui tempore synaxis, verbis intentus est
otiosis, in duplicem reprehensionem incur-
ret: propterea quod a precatione atque
psalmodia eum retrahit quo cum loquitur;
tum etiam quod damnum iis conciliat, qui
proxime adstant. Qui exercitationem dili-
git, robustior evadet: qui vero ebrietatem
amat, in nullo sibi temperabit. Cui opera-
ri molestum est, in otium incidet: multa
autem mala otium docuit: at cui operari ju-
cundum est, sine molestia erit. Qui in
splendido parentum gloriatur amictu, pro-
batus non erit: non enim in acie belli pro-
derunt ipsi. Honora, frater, parvos & ma-
gnos, ut te exaltet Dominus; *Qui enim*
seipsum humiliat, exaltabitur. Humilia ca-
put Superiori tuo, & Præfectis fraternita-
tis in Domino subjectus esto. Fructus enim
timoris Domini est humilitas. Humilitas
porro non solum in submissione erga ma-
jores exhibetur: sed etiam in attribuendo ho-
nore erga minores atque inferiores. Scri-
ptum quippe est: *Verum quicumque honorifi-*
caverint me, glorificabo eos: qui autem con-
temnit me, ignominia afficietur. Nos ergo
glorificemus Deum, ut & ipse nos glorifi-
cet cum omnibus Sanctis suis. At in quo
glorificabimus ipsum? In observatione man-
datorum ejus. Nam scriptum est: *Non in*
sermone est regnum Dei, sed in virtute. Et
rursus: *Non omnis qui dicit mihi, Domine,*
Domine, intrabit in regnum cælorum: sed qui
facit voluntatem Patris mei, qui in cælis est.

Ante omnia, frater, Deum in verita-
te time, & timor ejus illuminabit oculos
mentis tuæ. Dilige autem humilitatem:
nam quæ secundum Deum est humilitas,
murus firmus & inexpugnabilis est à facie
inimici, ac petra ex opposito percutiens at-
que confringens machinas, & tela ne-
quissimi ignita. Si tecum mente constitue-
ris, qualvis contumelias, damna, atque
contem-

2. Cor. 10.

Matth. 23.
Luc. 14. 18.

1. Reg. 2.

1. Cor. 4.

Matth. 7.

Y 2

contemtionem propter Dominum sufferre ;
eris tamquam generosus ac strenuus bella-
tor , contra adversarios semper armatus :
tuncque inimici viso tanto tuo studio , con-
cident à facie tua . Si velis currere , & ni-
hil fatigari , quæ , obsecro , utilitas ? Ca-
stitem corporis tui custodi . Caritas mater
virtutum est : castitas autem lucerna ac fir-
mamentum : lumen porro istorum , quies
atque tranquillitas : murus vero eorum , ti-
mor Domini . Servemus , fratres , castita-
tem corporis nostri in caritate Dei , ut cum
sanctis Angelis suis nos Dominus connume-
ret . Nam his , qui castitatem diligunt , de-
lectatur Spiritus Sanctus , & patientiam ipsis
donat . Quare perfecte exercetur castitas
per temperantiam , mansuetudinem , &
tranquillitatem , quæ est cum caritate con-
iuncta . Quocirca subtrahere nos debemus
ab omni fratre ambulante inordinate : ne
forte suspicionem demus his qui nos vident .

2. Thessal. 3. Ait enim Apostolus : *Providentes bona coram*

Rom. 12. *Deo & hominibus . Si quis autem contentiosus*

1. Cor. 11. *est , nos talem consuetudinem non habemus , ne-
que Ecclesie Dei . Rursusque eum dicentem*

1. Cor. 10. *audi : Tu quidem recte gratias agis , sed alius
non edificatur . Ut quid enim , inquit , liber-
tas mea judicatur ab aliena conscientia ?* Quam-
obrem necessarium est adhortationes homi-
num timentium Dominum suscipere , & non
sibi ipsis placere , secundum eum , qui dicit :

Rom. 15. *Unusquisque vestrum proximo suo placeat ad*

Tit. 2. *edificationem . Et iterum : Ut is , qui ex ad-
verso est , vereatur , nihil habens malum dicere .*

Matth. 5. Ait enim Dominus gloriæ : *Sic luceat lux ve-
stra coram hominibus , ut videant opera vestra
bona , & glorificent Patrem vestrum , qui in cæ-
lis est . Cavendum est , ne occasione com-
municationis , sanctificationem perdamus :
usitatum quippe inimico est , per bonum ope-
rari malum . Nam qui peccat , & sibi occul-
tare videtur , decipitur : Nihil enim occultum ,
quod non revelabitur . Si tibi inimicus concu-
piscenciam carnalem suggesserit , responde
ipso : Absit a me , ut amplius contristem Spi-
ritum Sanctum Dei , in quo signatus sum in
diem Redemptionis : sufficit enim tempus
præteritum . Nam scriptum est : Omne pecca-
tum , quodcumque fecerit homo , extra corpus est :
qui autem fornicatur , in corpus suum peccat .*

Matth. 10. *Luc. 8. quod non revelabitur . Si tibi inimicus concu-
piscenciam carnalem suggesserit , responde
ipso : Absit a me , ut amplius contristem Spi-
ritum Sanctum Dei , in quo signatus sum in
diem Redemptionis : sufficit enim tempus
præteritum . Nam scriptum est : Omne pecca-
tum , quodcumque fecerit homo , extra corpus est :
qui autem fornicatur , in corpus suum peccat .*

Ephes. 4. *De pugna autem mentis ac cogitatio-
nis , ex parte didici . Nam frater ab alio
interrogatus fratre , dicente : Cogitationes
fordidæ conturbant me : respondit : Sancti
senes quibusdam permittebant , ut intus si-
nerent cogitationes ingredi , & tunc bellum
cum iis gererent . Imbecillioribus autem ,
ne ullo quidem modo cum iis agerent , in-
terdicebant ; ne forte dum mens atque me-
moria*

1. Cor. 6. *De pugna autem mentis ac cogitatio-
nis , ex parte didici . Nam frater ab alio
interrogatus fratre , dicente : Cogitationes
fordidæ conturbant me : respondit : Sancti
senes quibusdam permittebant , ut intus si-
nerent cogitationes ingredi , & tunc bellum
cum iis gererent . Imbecillioribus autem ,
ne ullo quidem modo cum iis agerent , in-
terdicebant ; ne forte dum mens atque me-
moria*

A ὕβριν καὶ ζημίαν καὶ ὀξυδένωσιν , ἔση ὡς πολεμιστὴς , καὶ ὡπλισμένος κατὰ τὴν ὑπεναντίων αἰεί-
ποτε καὶ οἱ ἐχθροὶ ὀρώντες σου τὴν ποσάτην ποσὸν δὲ
καταπίπτουσιν ἀπὸ τοῦ ποσώπου σου . Ἐὰν βέλαι δρα-
μεῖν , κοπιάσας δὲ μηδὲν , τί τ' ὄφελος ; Τὴν ἀγνείαν
τῷ σώματι σου φύλαττε . ἡ ἀγάπη μήτηρ ἐστὶν τῆς ἀρε-
τῆς , ἡ δὲ ἀγνεία λύχνος καὶ στήριγμα . λύχνος ὅτι τῶ-
των , ἡ συχία . τεῖχος δὲ αὐτῆς , φόβος Κυρίου . Τη-
ρήσωμεν , ἀδελφοί , τὴν ἀγνείαν τῷ σώματι ἡμῶν ἐν
ἀγάπῃ Θεοῦ , ἵνα ἡμᾶς συγκαταριθμῇ Κύριος μετὰ
ἀγίων αὐτοῦ ἀγγέλων . Ἐπὶ τῷ ἀγαπῶντι τὴν ἀγνείαν ,
διφραίνεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον , καὶ τὴν ὑπομονὴν δω-
ρεῖται αὐτῷ . Τοιγαρὶν ἡ ἀγνεία καταρτίζεται δι' ἐγ-
κρατείας καὶ πραότητος καὶ τῆς ἐν ἀγάπῃ ἡσυχίας .
Ὅθεν χρὴ ἡμᾶς ἐλλείπειν ἀπὸ παντὸς ἀδελφῆ
ἀτάκτως πεπατηέντος , μήποτε ὑποψίαν δώμεν

C τοῖς ἡμᾶς θεωροῦσι . Λέγει γὰρ ὁ Ἀπόστολος . θεω-
νοῦμενοι καλὰ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων . Εἰ δέ
τις φιλονεικῶς ἐστίν , ἡμεῖς τοιαύτην σωήθειαν ἐκέχο-
μεν , ὅσῳ ἀποκλυσθῇ τῷ Θεῷ . Ἀκρε δὲ πάλιν
αὐτῷ λέγοντος . σὺ μὲν καλῶς βύχαισεῖς , ἀλλ' ὅτε-
ρος οὐκ οἰκοδομεῖται . Διατί γάρ , φησὶν , ἡ ἐλθού-
σα μὲς κρίνει ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως . Ὅθεν ἀναγ-
καῖον ὡς ἀδέχεται πρᾶναισιν ἀνθρώπων φοβουμένων

D τὸ Κύριον , καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν . καὶ τὸ λέγοντα·
ἐκαστος ὑμῶν τὸ πλεονέκτημα ἀρεσκέτω τοῦ οἰκοδομῆναι .
καὶ πάλιν . ἵνα ἐντραπῇ ὁ ὀξεναντίας , μηδὲν ἔχων
φῶλον πρᾶγμα . Εἶπε γὰρ ὁ Κύριος τὸ δόξης· ἔτω
λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἐμφορεῖται τῷ ἀνθρώπῳ ,
ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα , καὶ δοξάζωσι τὸ
πατέρα ὑμῶν τὸ ἐν τοῖς οὐρανοῖς . Μηδὲ ἐν τρωφᾷ
μεταδόσεως , τὴν ἀγιότητα ἀπολέσωμεν . Ἔσος γὰρ ἐστὶ

E τῷ Ἐχθρῷ διὰ τὴν ἀγαθὴν καὶ κακὴν κατεργασίαν .
Ὅ γὰρ ἀμαρτάνων , καὶ δοκῶν κρύπτειν , ἀπατάται .
Ὅθεν γὰρ κρυπτόν , ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεθαι . Ἐὰν ὑπο-
βάλλῃ σοι ὁ Ἐχθρὸς ἐπιθυμίαν σαρκὸς , εἰπέ τοῦ
αὐτοῦ· μή μοι γένοιτο ἔτι λυπηθῆσαι τὸ Πνεῦμα ἅγιον
τῷ Θεῷ , ἐν ᾧ ἐσφραγίσθην εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώ-
σεως . ἀρκετὸς γὰρ μοι ὁ πρὸς ἐλθούσης χρόνος·
Γέγραπται γὰρ . πᾶν ἀμάρτημα , ὃ ἐὰν ποιήσῃ ὁ
ἄνθρωπος , ἐκτὸς τῷ σώματι ἐστίν . ὁ δὲ πορ-
νήων , εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἀμαρτάνει .

F Περὶ δὲ τῆς διάνοιαν πολέμου ἐμμέροις
μιμᾶσθαι . Ἀδελφὸς γὰρ ἠρωτήθη ὑφ' ἐτέρου ἀδελ-
φῆ λέγοντος· οἱ ῥύπαροὶ λογισμοὶ παράσουςί με . Ὅ-
θεν ἀπεκρίθη· οἱ ἅγιοι γέροντες τισὶν ἐπέτρεπον τοὺς
λογισμὸς ἐνδον ἀφιεῖν εἰσελθεῖν , καὶ τότε πολεμεῖν
τοῖς αὐτοῖς . τοῖς δὲ ἀσθενεστέροις μὴδ' ὅλως συν-
ομιλεῖν πρὸς ἡγήγελλον , μήποτε τῆς μνήμης ἐνχρο-
νίσθῃς

νιζέσης ἡγήσεται πᾶσιν δυνάσται. Τότε εἶπεν ὁ ἀδελ-
 φός· καὶ τί βῆτι τὸ ἐνδον ἀφίεναι εἰσελθεῖν τὰς λογισ-
 μύς, καὶ τὸ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸς; Ἀλλ' ἔφη, φησὶν ἡνίκα
 ἀν' ἐπαγγελίᾳ ὁ Ἐχθρὸς ἐν θυμῷ αἰχρὰν καὶ λογισμὸν
 ῥυπαρὸν, δι' οὗ παρίστηται καὶ διάνοιαν γυμναστικὰ
 ἀπρόσωπον, ἢ ὡς τῶν ὁμοίων τῶν ἀπαλῶν τὸν φθο-
 ράν. Καὶ ταῦτα ὁρῶν ὁ καὶ διάνοιαν πολεμικὴν, ἢ πα-
 ράφωτον ἢ τὸν ποιῶν λογισμὸν, ἀλλ' ἴσταται ἡ-
 ναίως ἀπ' ἐναντίας αὐτῶν, πολεμικῶς πρὸς αὐτὸς σφο-
 δρῶς. Εἶπα ἀνοίγει αὐτοῖς, καὶ ἀποκλείει αὐτὸς· καὶ
 ἐνδον αὐτῶν ἡγομένων, καὶ τὴν ὕλην, δι' ἧς πολεμῶσι,
 πρὸς αὐτὸς καὶ λέγει· αὐτὴ βῆτι ἢ ἴσαμένη πρὸς ὑμᾶς,
 πρὸς ἧς ἐνοχλεῖται μοι καὶ ἐκάστην ἡμέραν· καὶ γὰρ καὶ
 φαντάζεται μοι τὴν διάνοιαν, παράφωτον μοι τὴν ψυχὴν.
 Θέλω οὖν γινώσκαι ἀκριβῶς, τί αὐτῆς ἡ χρεία; Καὶ
 πρὸς αὐτὴν μάχην αὐτῶν ἐνεχθῆναι καὶ διάνοιαν,
 καὶ λαβὼν ἀναπνεύσει αὐτὴν ἐν τῇ γαστρὶ, καὶ διάνοιαν,
 λέγων· θέλω γινώσκαι, τί ἄρα βούλομαι ἐν αὐτῇ, κάλλος
 ἢ σαπείαν; καὶ ἀναπνεύσας (φησὶ) τὴν κοιλίαν αὐτῆς,
 βούλομαι ἐνδον, ὅπως πάντες οἱ δαίμονες· φανερῶν γὰρ
 ἐκ μέρους ἡ αἰχρότης τῆς ἐπιθυμίας. Οἱ οὖν ἐναν-
 τιῶν, θεασάμενοι τὴν γενομένην αὐτοῖς ἡγῶν, δορυβῶσι
 σκυβαλεῦσαι τὸν λογισμὸν τῶν ἀδελφῶν, φοβέμενοι ἵνα
 θολώσαντες τὴν διάνοιαν ὑφ' ἐτέρων λογισμῶν, κατα-
 γήσωσι τὴν ἐνεσθῶσαν ἀγῶν, δειλιῶντες μήποτε φανε-
 ρωθῇ αὐτῶν τελείως ἡ αἰσχύνῃ. Οἱ ἐξεναντίας πολε-
 μῶν πρὸς αὐτὸς λέγει. Τί ἄλλα ἀντ' ἄλλων πρὸς αὐ-
 γειν βούλομαι; οὐ γὰρ ἐάσω ὑμᾶς ἐξελεῖν, ἕως ἃς
 ἐρῶν ὁ πᾶν ἀκριβῶς τὰ ὅσα πρὸς ὑμᾶς, εἰ ὅπως
 ἀξίον βῆτι ἀγαπήσεως, ὃ ὑμεῖς ἐπὶ ἡμέρας. Τότε
 ἀποκλείει ὁ ἀδελφὸς τὸ πῶμα ἐν τῷ ἐσωτέρῳ πα-
 μείῳ, ἕως τελῶν ἡμερῶν ἢ περὶ αὐτῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα
 ἀνοίγει ὁ ἀδελφός, θεασάμενος τὸ πῶμα βεβλόμενος.
 Καὶ πρὸς αὐτὸν εἰσέναι ἐνδον, ἀπαντᾷ αὐτῶν ἢ ἀφ' ὅ-
 ρου ἐκείνη δυνάμει. καὶ συζητῶν τῇ χειρὶ τὸ
 σῶμα σὺν τῇ ὁσφρήσει, ἐνβύει ὑποδεικνύων τοῖς ὑπε-
 ςαντιοῖς λογισμοῖς, καὶ συζητῶν τῆς ἀμαρτίας,
 ὃ τέλος τῶν πρὸς ὑμᾶς. Εἶτα λέγει πρὸς αὐτὸς·
 τί ἀποκρίνεσθε πρὸς ταῦτα; Οἱ δὲ αἰχμώμενοι
 ἀφελύσσονται, ὥστε καπνὸς ἐν ἀέρι. Καὶ ὅπως
 γινέται ὁ ἀδελφὸς ὑψηλότερος τῶν παίδων, τὸ χά-
 εις συνεργήσης. Καὶ ἡχομολογούμενος τῷ Κυ-
 ρίῳ, λέγει· Εὐχαριστῶ σοι, Κύριε ὁ Θεός μου,
 ὅτι ἢ πρὸς ὑμᾶς με εἰς χεῖρας ἐχθρῶν μου, ἀλλ'
 ἔσωσάς με ἐκ παγίδος θηρῶν. Καὶ ἡ σὴ
 χάρις, Κύριε, ἐφώτισέ με ὅπως συνένοι ταῦτα. ἢ
 γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ μου διεσώθην ἐκ τῆς παγίδος αὐτῶν.
 Εὐχόμενος οὖν, ἀδελφοί, τὴν φόβον τῷ Θεῷ
 πρὸς ὑμᾶς ἀφελύσσεται ἀπαντός· ὅπως ἡμᾶς αὐτοῖς
 σκεπάσῃ.

A moria iis immoratur, morbus incurabilior
 reddatur. Tunc frater: Ecquid est, inquit,
 permittere cogitationes intus ingredi, &
 tunc bellum cum iis gerere? Cui ille: Audi,
 inquit; Quando inimicus cogitationem ali-
 cui turpem, considerationesque impuras ad-
 duxerit; mox formosi aspectus mulierem mēti
 ejus objicit, aut quid similium ad corruptio-
 nem pellicientium. Quæ dum cernit coram
 se constituta qui mente pugnat, non turba-
 tur cogitationibus ejusmodi, sed fortiter se
 opponit, easque vehementer impugnat. De-
 inde aperit ipsis, & occludit eas. Et ubi jam
 ipsæ intus fuerint, simul cum materia, per
 quam pugnabant, dicit ad eas: Hæc est,
 quæ vobiscum consistit, cujus causa me tur-
 batis ac molestatis quotidie, mentemque
 meam phantasmate informatis. Cupio igitur
 perfecte nosse, quis ipsius sit usus? Imperat-
 que ensen sibi deferri cogitatione ac mente:
 quo accepto, aperit eam in ventre, imagi-
 natione mentis, & dicit: Volo cognoscere
 quid tandem in ipsa reperiam; pulchritudi-
 nem ne, an putredinem? Apertoque ventre
 ejus, invenit intus quæ omnes novimus: ma-
 nifestatur enim ex parte turpitudine concupis-
 centiæ. Quare adversariæ cogitationes cer-
 nentes cladem sibi illatam, tumultuari inci-
 piunt, volentes fratris cogitationem diripe-
 re atque reprobare, ut mente ab aliis cogi-
 tationibus turbata, destruant præsens certa-
 men; metuentes ne forte prorsus ipsarum ap-
 pareat turpitudine atque confusio. Qui autem
 ex adverso cum iis pugnabat, ait: Cur alia
 pro aliis adducere vultis? Non enim vos
 egredi sinam, donec accurate quidquid est
 in hac re, penitus indagavero, & utrum re-
 vera sit amore dignum, quod vos laudatis.
 Tunc frater ad tres vel quatuor usque dies in
 interiore cubiculo cadaver recludit; ac po-
 stea aperit, cupiens cadaver videre. Et prius-
 quam ipse intus ingrediatur, occurrit ei in-
 tolerabilis ille foetor; manuque os sibi cum
 naribus obstruens, nutu demonstrat adver-
 sariis cogitationibus, ac sociis cooperatrici-
 bus peccati, finem rei. Deinde ait ad ipsas:
 Quid respondetis ad ista? Illæ autem rubore
 suffusæ, instar fumi dissolvebantur per aëra.
 Sicque frater morbidas perturbationes divi-
 na cooperante gratia superavit: unde etiam
 confitens Domino, dicebat: Gratias ago ti-
 bi Domine Deus meus, quod non tradidisti
 me in manus inimicorum meorum: sed sal-
 vasti me de laqueo venantium; & gratia tua
 Domine, illuminavit mentem meam ad
 intelligendum ista: non enim per meam sa-
 pientiam ab earum liberatus sum laqueo.
 Semper ergo, fratres, timorem Dei
 ante oculos habeamus, ut ipse nos pro-
 tegat:

tegat: nam absque Dei protectione, homo nihil est. Magna quippe inimicorum nostrorum est fraudulentia atque malignitas: sed divinum auxilium circumdans hominem, longe præstat ac superat: verum oculis nostris illud cernere non permittitur. Diligamus ergo totis viribus Deum auxiliantem nobis & salvantem nos; & proximum, sicut nos ipsos. Perpende mente diem obitus tui, frater carissime, quando obrigescens in tua jacebis storea. Heu mihi, heu mihi: qualis animam meam detinebit timor ac tremor in hora illa, frater carissime! Si quid igitur boni fecerit in vita ista, dum in ea instar advenæ & peregrini habitat; si tribulationes & opprobria propter Dominum sustinuerit, ac beneplacita coram ipso fecerit: magno cum gaudio in coelos sustollentur, a sanctis Angelis deducta. Quemadmodum enim operator laborum, ac per totum laborans diem, expectat duodecimam horam, ut post laborem accepta sua mercede respiret: sic & justorum animæ illam præstolantur diem; peccatorum autem, timore atque tremore in illa die, ac hora corripientur. Et sicut reus quispiam a ministris comprehensus, & ab ipsis ad judicii locum deductus: ita quoque in illa contremiscent hora injustorum animæ, in sempiterna tormenta æternæ caliginis respicientes. Quod si quis dixerit: Permite me in illum proficisci mundum, ut deinceps poenitentiam agam: non erit qui dimittat. Audiet enim talis: quando suppetebat tempus, non egisti poenitentiam: & nunc vis ire ad agendam poenitentiam? quando jam stadium omnibus est apertum; non decertasti, & modo decertare cupis, quando cunctæ fores clausæ sunt, tempusque certaminis præterit? Nonne dicentem audisti: *Vigilate, quia nescitis diem, neque horam*. Ista autem prænoscent, frater carissime, dum tempus habemus, poenitentiam agamus: ut eruat nos Deus ab ira super filios diffidentiae ventura, nosque in partem Sanctorum adscribere dignetur. Ora etiam pro me peccatore, dicente & non faciente. Nam scriptum est: Confitemini alterutrum peccata vestra, & orate pro invicem, ut sanemini in nomine Domini nostri Jesu Christi, cui gloria in sæcula. Amen.

Mat. 24. 25.

- A** σκεπάση. δίχα γὰρ τὸ ὅτι Θεὸς σκέπησιν, ἀνθρώπος ὁδὸν ἐν ὅσῳ. Πολλὴ γὰρ ἡ κακοτεχνία τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ἀλλὰ πλεονομήσατε ἐν τῇ βοήθειᾳ τοῦ Θεοῦ, κυκλῶσα τὸν ἄνθρωπον. ἀλλ' ἐσυχωρήθητε ἰδεῖν τοὺς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Ἀγαπήσωμεν οὖν τὸ Θεόν, τὸ βοηθοῦντα ἡμῖν, καὶ σώζοντα ἡμᾶς, ἐν ὅλῃ δυνάμει· καὶ τὸν πλησίον, ὡς ἑαυτὸς. Ἐχέτε καὶ νῦν τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς σας, ἀγαπητὲ ἀδελφε, ὅταν μέλλεις κατακλῆσθαι ἐν τῷ φιλίῳ σε ψυχὸρράγων. Οἱμοι, οἱμοι, οἷος φόβος καὶ τρόμος περιέχει τὴν ψυχὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἀγαπητὲ ἀδελφε; Ἐάν τις ἀγαθὸν πεποίηκεν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, ἐν ᾧ πρῶκησεν ἐν αὐτῷ, ἐάν τις φιλίῳ καὶ ὁνειδισμόν ὑπὲρ ἑαυτοῦ λαβὼν τὸν Κύριον, καὶ τὰ ἄρετὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐποίησεν, μετὰ χαρᾶς πολλῆς ἀνάγεται εἰς ἑβρανὸς, ἀπὸ ἀγίων ἀγγέλων ὁδηγούμενος. Καθάρσιν ἐργάτης μοχθῶν καὶ ἐργαζόμενος δι' ὅλης ἡμέρας, προσδοκᾷ τὴν δωδεκάτην ὥραν, ἵνα μετὰ τὸν κάματον δεξάμενος τὸν μισθὸν αὐτοῦ ἀναψύξῃ. ἔτω καὶ αἱ ψυχὴ τῶν δικαίων τὴν ἡμέραν ἐκείνην προσδέχοντο, αἱ δὲ τῶν ἁμαρτωλῶν φόβος καὶ τρόμος συνέχοντο ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ. Καθάρσιν κατὰ δικὸς συληφθεὶς ἀπὸ ὑπηρετῶν, καὶ ὑπὸ αὐτῶν ἀγόμενος εἰς κελτέια. ἔτω καὶ αἱ ψυχὴ τῶν ἀδίκων τρέμουν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἀφορώσας εἰς τὴν ἀτελεύτητον βάσανον τοῦ αἰωνίου σκοτοῦ. Καὶ ὡς εἶπεν· ἀφετέ με πορεύσθην εἰς ἐκείνον τὸν κόσμον, ὅπως τῷ λοιπῷ μετανοήσω. ὅτι ἔσται ὁ ἀπολύων. Ἀκούετε γὰρ ὅτι ποιεῖτε, ὅτε εἴχετε καιρὸν ὅτι ἐμετενοήσατε, καὶ ἄρτι ἤλθετε μετανοήσατε; ὅτε ἀνέφικται ὁ σταθμὸς ἅπασιν, οὐκ ἠγνώρισεν, καὶ νῦν θέλει ἀγνοῖσθαι, ὅτε πᾶσαι αἱ θύραι κλεισθῶσιν, καὶ ὁ καιρὸς τοῦ ἀγῶνος περὶ ἤλθεν. Οὐκ ἠκυσας τῷ λέγοντος· γρηγορεῖτε, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν, ὅσῳ τῇ ὥρᾳ. Ταῦτα δὲ προσηγορεύσκειν, ἀγαπητὲ ἀδελφε, ὡς καιρὸν ἔχομεν, μετανοήσωμεν, ὅπως ἐξεέλθῃ ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς ὑποχολῆς ὅτι τὰς ἡμέρας τῆς ἀπειθείας, καὶ ἀξιώσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τῶν ἀγίων. Εὐχάμεθα καὶ ὑπὲρ ἐμῶν ἁμαρτωλῶν, ὅτι λέγοντος, καὶ μὴ ποιῶντος. Γέγραπται γὰρ· ὁμολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας, καὶ ὁμιλήσθε ὑπὲρ ἀλλήλων; ὅπως ἰαθῇτε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

AD

ΠΡΟΣ

AD MONACHUM ACEDIÆ DEDITUM,
QUI DICEBAT: MONACHATUM DIMITTO,
ET AD SÆCULUM REVERTOR.

PARÆNESIS XLVIII.

A **D**IXIT Dominus gloriæ: *Intrate per angustam portam: quoniam lata & spatiosa est via, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui inveniunt eam. Quid sibi vult angusta & arcta via, quæ ducit in vitam æternam; & pauci sunt, qui inveniunt eam? Et quis est, qui invenit ipsam, annunciatque nobis viam ipsius? Sancti omnes: per quam vas electionis Paulus cucurrit, & consummans cursum, coronam reportavit: ideoque viam ejus annuntiat nobis, dicens: In omnibus exhibentes nosmetipsos sicut Dei ministri, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustis, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in jeuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu Sancto, in caritate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei, per arma justitiæ a dextris & a sinistris, per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam: ut seductores, & veraces: sicut qui ignoti, & cogniti: quasi morientes, & ecce vivimus: ut castigati, & non mortificati: quasi tristes, semper autem gaudentes: sicut egentes, multos autem locupletantes: tamquam nihil habentes, & omnia possidentes. Et spes nostra firma est pro vobis: scientes, quod sicut socii passionum estis, sic eritis & consolationis. Quare & nos, frares, debitores sumus, ut eandem teneamus viam usque ad finem, in quam etiam militavimus. Vitam quietam in solitudine agis? Recordare eorum, qui in carceribus conclusi detinentur; qui non solum ibi inclusi sunt, sed etiam ferro circumdatum est ipsis collum: alii vero etiam in compedes conjecti sunt. Eremiticam vitam degis? Cogita pastores ovium, qualia in solitudinibus & montibus pericula subeant: & hieme quidem frigore obrigescent; æstate vero solis radiis exardescunt. In cœnobio vivis? Cogita id quod scriptum est: Multitudinis autem credentium erat cor unum, & anima una. Nec quisquam eorum, qui possidebat aliquid, suum esse dicebat; sed erant illis omnia communia. Funiculos efficis? In mente habeto illos, qui per mare navigant: nam hi cum*

Matth. 7. Luc. 13. 2. Coloss. 6. 2. Cor. 13. 1. 1. Cor. 14. 4.

cum mari pugnantes, eandem artem tractant. Sportulas exiguas operaris, quæ dicuntur malacia? Cogita bren-carios. Pulchre & eleganter scribis? Ædium fabricatores & operis tessellati atque exquisiti effectores cogita: verumtamen divinos sermones in fide & veritate conscriptos ne depravaveris. Quid enim eo majus peccatum est; reddere id, quod est dulce, amarum; & quod amarum, dulce; lucem tenebras, & tenebras lucem, in subversionem legentium? Væ facienti ista: nam animarum scandala ponit. Punctis distributum opus efficis? Cogita eos, qui marmora secant. Chartam coccineam operaris? Coriarios cogita. Thecas ac peras operaris? Canabarios cogita. Canistra operaris? Cogita sæculares eandem artem tractantes. Scolacim aut antennam facis? Scrinifices & vasculares cogita. Linum operaris? Linifices cogita. Vestes lineas facis? Sericarios cogita. In pistrino te constituerunt? Lictores atque tortores cogita. In hortum te redegerunt? Fullones cogita, qui hiemem atque æstatem peragunt, in aquis suum opus facientes. In culina te posuerunt? Tinctores, fabrosve ærarios cogita, qui quidem die noctuque laborant, cum igne pugnantes, & alienæ potestati subjecti, turbatique, sustinent; & à principibus frequenter coacti, suum opus non negligunt. Janitorem te statuerunt? Servos terrenorum Principum cogita. Ministrum, sive œconomum, vel præfectum aliorum te constituerunt? Dicentem cogita: *Seniores ergo, qui in vobis sunt, obsecro tamquam consenior, & testis Christi passionum: pascite qui in vobis est, gregem Dei; providentes non coacti, sed spontanee secundum Deum: neque turpis lucris gratia, sed voluntarie: neque ut dominantes in clero, sed forma facti gregis. Et quum apparueris Princeps pastorum Christus, percipietis immarcescibilem coronam. Et ne cuncta singillatim recensentes, in longum protrahere videamur sermonem: omne quod operatus fueris, & tædii atque pigritiæ tibi spiritum inimicus in opere intulerit; ad simile aliquod opificium referas animum, ut contradicas adversario. Quodcumque vero feceris, sive in opere, sive in sermone, testem tibi propriam adhibe conscientiam, illud nimirum secundum Deum esse, quod efficitur: & salvaberis. Dic autem & ipse mihi, obse-*

1. Petr. 5:

A θαλασσομαχῶντες τὴν αὐτὴν τέχνην ἐνχαρίζοι. Τὰ μικρὰ σπουρίδια ἐργάζη, τὰ λεγόμενα μαλάκια; Ἀναλόγισα τοὺς βρεγκαεῖς. Καλλιγράφος ἐργάζη; Ἀναλόγισα τοὺς κλέσας καὶ λεπιδόγους. πλὴν μὴ ἀφάτρεφε θείας λόγους γεγραμμένους ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. τί γὰρ τέττα μᾶλλον ἀμάρτημα ἔστι. ὃ ποιεῖν δὲ γλυκὺ, πικρὸν καὶ ὃ πικρὸν, γλυκὺ. ὃ φῶς, σκότος. καὶ τὸ σκότος, φῶς, ὅτι καταστροφῇ τῇ ἀναγνωσκόντων; καὶ τῷ ποιεῖν τὰ ὅσα. τίθησι γὰρ σκάνδαλα ψυχῶν ὁ ποιῶν. Τὸ κεντητὸν ἐργάζη; Ἀναλόγισα τοὺς μάρμαρα πρίζοντας. Χαρτοκόκινα ἐργάζη; Ἀναλόγισα τοὺς λωροτόμους. Τὸ σίβινον ἐργάζη; Ἀναλόγισα τοὺς καναβαεῖς. Καννοπλόκος ἐργάζη; Ἀναλόγισα τοὺς τῇ αὐτῇ τέχνῃ ἐνχαλίζοντας κοσμηκούς. Τὸ σκολάκιν ἐργάζη, ἥτοι τῇ ἐραίᾳ; Ἀναλόγισα τοὺς φασκιαεῖς. Τὸ λίνον ἐργάζη; Ἀναλόγισα τοὺς λινυφᾶς. Λινηρικὸν ἐργάζη; Ἀναλόγισα τοὺς σηφικαεῖς. Ἐν τῷ ἀρτοποιεῖν σε λατέψαν; Ἀναλόγισα τοὺς δηλοποιεῖς. Ἐν τῷ κήπῳ σε κατέψαν; Ἐννόησον τοὺς γναφᾶς οἵτινες τὸν χαμῶνα ὡς ὃ θέρους ὅπτελῃσι, ποιεῖντες τῇ ἐργασίᾳ ἐν ὕδατι. Ἐν τῷ μηχανεῖν σε κατέψαν; Ἀναλόγισα τοὺς βελφᾶς, εἴτε τοὺς τὴν χαλκευτικὴν τέχνην ἐργαζομένους, οἵτινες τὴν νύκτα ὡς ἡμέραν ὅπτελῃσι τῷ πυρὶ ἀνταμαχομένοι, καὶ τῇ ἔσχατῃ ὑποπαρομένοι, καὶ ὑπομένουσιν ἐνοχλήματι καὶ ὑπὸ ἀρχόντων πολλακίς βιβλόμενοι, τῇ ἐν τῇ ἐργασίᾳ οὐκ ἀμελῇσι. Θυρωρὸν σε κατέψαν; Ἀναλόγισα τοὺς ὑπηρέτας τῇ ὀπηγεῖν ἀρχόντων. Διακοιτητὴν σε κατέψαν, ἥτοι οἰκονόμον, ἥτοι ἡγούμενον; Ἐννόησον τῇ εἰπόντι. Πρεσβυτέρους οὖν ὡς πατέρα τοὺς ἐν ὑμῖν, ὡς σὺνπρεσβύτερος, καὶ μάρτυς τῇ τῇ Χειρὶ παθημάτων, ὅς ἐστι τῇ μελλούσης δόξης ἀποκαλύψεται κοινωνός, ποιμαίνατε δὲ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες, μὴ ἀναγκασῶς, ἀλλ' ἐκ καρδίας κατὰ θεόν, μὴ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ ὡς ἐκ καρδίας. μηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τῇ κλήρῳ, ἀλλὰ τύποι ἡγούμενοι τῇ ποιμνίᾳ. καὶ φανερωθέντος τῇ Ἀρχιποίμενος Χειρὸς, κομιεῖσθε τῇ ἀμαράντινον τῇ δόξης σέφανον. Καὶ ἵνα μὴ καθ' ἓνα λέγοντες, δόξωμεν μηκύνειν τὸν λόγον. Πᾶν ὃ, τι εἰ ἐργάζη, ἐπ' ἀγαθήν σοι ὁ Ἐχθρὸς ἀκηδῖαν ἐν τῷ ἔργῳ, καὶ καθ' ὁμοίωσιν τῇ τέχνῃ ἐνχαλίσσον ὡς ἀντίρρῃσιν τῇ Ἀντιπάλῳ. Πᾶν δέ, ὃ, ὃ εἰ ποιῇς, εἴτε ἐν ἔργῳ, ἢ ἐν λόγῳ, μάρτυρα ἔχει ὃ συνέδος σου, ὃ καὶ Θεὸς ὅτι τῷ γινόμενον, καὶ σῶζῃ. Λέγε δέ μοι

μοι ἔστω, ὡς καλῶ, ὅτι εἰς ἀρετὴν ἀποστρέψω
 τὴν χάριν ἢ καλέσαντός σε εἰς τὸ αἰῶνιον αὐτῶν
 βασιλείαν καὶ δόξαν, καὶ πορεύσῃς εἰς τὸν κόσμον,
 τί μέλλεις ποιεῖν, ὡς ἡπολαμβάνει σε ὁ λο-
 γισμός; Μαλλον δ', τί σοι ἐνέβαλεν ὁ Πατέ-
 ριος τῶν ψυχῶν ἡμῶν; Ὅτι εἰς ἀρετὴν τὴν
 χάριν τὴν δοθεῖσάν σοι, βασιλεύσαι ἔχῃς; Εἰ
 δὲ καὶ βασιλεύσῃς, ἔτι θάνατός σε ἀφαιρέσεται;
 Εἰ δὲ καὶ ἔσῃ πῶς πολλὰς κληρονομήσῃς, ἔτι σω-
 γῆς πλεῖστον εἰς πλῆθος, ἔτι ἄλλοις αὐτὰ κατα-
 λιπὼν, γυμνὸς ἀπελεύσῃς ἐντεῦθεν; καὶ τὸ λό-
 γιον ἔτι Ἀποστόλος. Ὅθεν καὶ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν
 κόσμον, ὅθεν δὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα. Ὁ δὲ
 πνεῦμα εἰς τὸ πνεῦμα, ὅτι τὸ πνεύματος θεοῦ
 ζῶν αἰῶνιον. Κατὰ ἀνθρώπον λέγω. εἰς ἀρετὴν ἀπα-
 νησάμενος τὴν χάριν ἢ Κυρίου, καὶ μὴ καταλά-
 βῃς τὰς προτέρας ἡπολήψεις, ἃς ἔχῃς. Ὅθεν
 ἔτι ἐκάρξατο σε ὅτι τῷ μνηστῆρι βίω. ἀλλὰ γέ-
 ποί τε καὶ φίλοις, οἰκείοις τε ἔτι συγγενέσι ὡς
 βάρβητος ἔσῃ. Τίς γὰρ ἠνάγκασέ σε ἐκάρξατο
 ἔργον, ὃ ὅτι ἡδύνατο πληρῶσαι; Εἰ καὶ ὁ νόμος
 καὶ λέγει τῷτο; Ἐν γὰρ τῷ νόμῳ γέγραπται. εἰ
 τίς ἐστὶν ἀνὴρ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ,
 μὴ ἐκπορεύεσθαι εἰς πόλεμον. ἀποστρέψω εἰς
 τὸ οἶκόν σου. ἵνα μὴ δειλιάσῃ τὴν καρδίαν ἔτι
 ἀδελφῶν αὐτοῦ. Νῦν οὖν ὁ ἡρῶν, ὅτι πτελέσει.
 Εἰ δὲ καὶ ὡς ἐλήφθης ἐν παρακλίματι τινι;
 μὴ ἐμμενε εἰς τὸ πῶμα. ἀλλ' ἐπιστρέψω πρὸς
 Κύριον ἐν ἀληθείᾳ. ἔστι ἐν ἑραῖῳ ὁ ὁμαλῶν
 τὰς ἀμαρτίας τῶν ἐπιστρεφόντων πρὸς αὐτόν. Μό-
 νον μὴ συγκατάδου τῷ λογισμῷ τῷ κακοφροσύ-
 νης. Οὐτε γὰρ λέοντες, ἔτε δράκοντες, ἔτε βάρ-
 βαροι βλάψαι δύνησιν, ὅσον ἡ κακοφροσύνη
 τοῖς παιδαρχῶσιν αὐτῇ. Πολλοὶ γὰρ ταῦτ' ἐπο-
 σεσάμενοι τὴν ἀρχὴν, καὶ τοῖς τρόποις αὐτῆς
 μὴ κοιωνήσαντες, ὑπὸ βαρβάρων ἐτιμήθησαν.
 ἔτι λέοντες καὶ δράκοντες ἠδέσθην αὐτοῖς. Φλόξ
 πυρὸς ὅτι ἔλασε φλογίσαι τεύχος τῆς κεφαλῆς
 αὐτοῦ. ἔτε ἀρέσθην ἐν αὐτοῖς ὕλη κακίας, ἀλλ'
 ἀγαθωσύνης. Ἡ δὲ κακοφροσύνη ἀνιλεῖ κόπῃ τοῖς
 ἐρασαῖς αὐτῆς. καὶ γὰρ ὅτι κακία, ἥς ὅτι ἐστὶ μήτηρ
 ἡ κακοφροσύνη. Ἡ μὲν γὰρ φιλαργυρία δηλοῖται,
 ρίζα ὑπάρχουσα πάντων τῶν κακῶν. καὶ τὸ λόγιον ἔτι
 Ἀποστόλος λέγοντος. ρίζα πάντων τῶν κακῶν, ἡ φι-
 λαργυρία. Ἡ δὲ ρίζα ἐπ' αὐτῆς πεφύτευται; αὐτὴ γὰρ
 ἐκτρέφει, καὶ αὖτις τὰ τῆς κακίας τελέχῃ. Τί ταύτης
 χαλεπώτερον ἐν κόσμῳ. ἢ τις τοῖς ἐρασαῖς αὐτῆς
 ἐκδότης ὡς ἀδίδωσι, καὶ φυγάδας αὐτῆς πρὸς
 σκλάβας ἡμέας. Φαίνεται γὰρ ὁ ἀσεβὴς, ὁ μηδενὸς δυνά-
 τω.

Tom. II.

κοντος.

A obsecro : quod si abnegaveris gratiam
 ejus, qui te in æternum suum vocavit re-
 gnum & gloriam, & ad sæculum redieris;
 quid facturus eris, ut putat cogitatio tua?
 Aut potius, quid tibi suggerit hostis ani-
 marum nostrarum? Nempe si datam tibi
 gratiam rejeceris, te esse regnaturum?
 Et si vero regnaveris, nonne & mors te
 excipiet? Si porro etiam facultates mul-
 tas possederis, divitiasque in copia con-
 gregaveris, nonne aliis eas relinquens,
 nudus hinc abibis? Secundum dictum il-
 lud Apostoli: *Nil enim, inquit, intuli-*
mus in mundum; nec quid etiam auferre po-
terimus. Qui autem seminat in spiritu, de
spiritu metet vitam æternam. Secundum
 hominem loquor. Si abnegaveris gratiam
 Domini, non erit apud alios ea de te
 quæ fuit opinio prius, quàm vitam mo-
 nasticam institueres; sed apud propin-
 quos, amicos, familiares, & consan-
 guineos tamquam transgressor habere-
 ris. Quis enim te auspicari coëgit opus,
 quod implere nequies? An non &
 lex istud dicit? Scriptum quippe ha-
 betur in lege: *Si quis est vir formidolo-*
sus ac meticulosus corde, non egrediatur ad
bellum; sed revertatur in domum suam:
ne pavere faciat cor fratris sui. Nunc
 igitur quod exorsus es, etiam perficito.
 Quod si etiam in peccato aliquo præ-
 ventus fueris, ne in eo permaneas; sed
 ad Dominum in veritate convertere: est
 enim in cœlo, qui peccata eorum,
 qui ad ipsum convertuntur, delet. So-
 lum cogitationibus temerariis ne consen-
 seris. Neque enim leones, neque dra-
 cones, neque barbari tantum nocere po-
 terunt, quantum temeritas, morem ipsi
 gerentibus. Nam multi initio hanc pro-
 pulsantes, sententiisque ejus communi-
 care nolentes, etiam à barbaris in pre-
 tio sunt habiti; leonesque cum draconi-
 bus hos reveriti sunt. Flamma ignis non
 valuit capillos capitis eorum exurere:
 neque enim inventa in ipsis est materia
 malitiæ, sed bonitatis. Temeritas vero
 suos crudeliter cædit amatores: non
 enim est malitia, cujus non sit mater
 temeritas. Nam palam est, avaritiam
 esse omnium malorum radicem, secun-
 dum illud Apostoli dictum: *Radix om-*
nium malorum avaritia. In ipsa vero ra-
 dix germinavit: nam ipsa malitiæ cau-
 dicibus ac ramis nutrimentum incremen-
 tumque præbet. Quid ea in mundo læ-
 vius atque atrocius? Quippe quæ suos
 amatores hostibus tradit, & profugos red-
 dit. *Fugit enim impius, nemine persequen-*
te:

1. Tim. 6.

Galat. 6.

Deuter. 20.

1. Tim. 6.

Proverb. 28

te : *justus autem tamquam leo confidit in magna sua libertate atque fiducia*. A temeritate porro qui detentus est, non barbarorum cruciabitur manibus; non in regione externa, verum intus gignitur, intus alitur, & à propriis contribulibus verberatur: nullusque pro eo, qui roget, invenitur: quamvis non occulte, sed aperte tormenta ipsi inferantur, non ob facinus egregium, sed propter temeritatem. Cuncti eos, qui labuntur per illam, condemnant: cuncti istos accusant: nullus est, qui succurrat, nullus qui liberet. Si temeritatem sequutus fueris, in inferorum penuaria deducet te. Hæc etiam potentatus subvertit, & familias desolavit, Reges concussit, & in ruinam tradidit. Recede ergo, recede ab ea, frater carissime, ne constingaris vinculis ejus: nam vincula ipsius sunt ferrea, & pedicæ ejus æneæ. Hæc suos amatores funditus evertit, & in hac vita ruinam iis infaustam parit, & post mortem exitium. Et quod ipsius est nomen, nisi temeritas? Odit veritatem, mendacium diligit, disciplinam non admittit, insolentia & contumacia gaudet, admonitiones averfatur ac rejicit, reprehensiones non suscipit, voluptates nutrit, Deum contemnit, homines non reveretur. Initium ejus, privatio divini timoris: finis vero ipsius, perniciēs, & exitii hæreditas. Domine, Domine, qui oculos cæci à nativitate aperuisti; oculos quoque mentis nostræ repera, ne in laqueos ejus incidamus. Ne ergo divinam repellamus gratiam, carissime. An ignoras, quod gaudium in cœlo erit majus super uno peccatore poenitentiam agente, quàm super nonaginta novem, qui non erraverunt, & poenitentia non indigent?

Joan. 9.

Matth. 9.

Quid porro est tribulatio hujus sæculi, pariter & gaudium in hoc mundo, carissime? Melius igitur est, tribulationes occurrentes ferre, quàm deceptiones. Nam similis est gloria mundi hujus, atque fallacia ejus, flammæ ignis, quæ apposita ligna devoravit, & mox extincta est, talisque flamma in cinerem ac pulverem abiit. Qui vero tribulationes propter Dominum sustinet, similis est ei, qui domum suam super petram ædificat. Propterea, frater, respice, ad Dominum conversus, obsecro. Meminerimus inevitabilis tribunalis Dei, & judicii æterni, infirmæque naturæ nostræ. Quid culice minus ac vilius? Et hujus minas sufferre nequimus. Quid ergo adversus venenatum & non quiescentem vermem faciemus? Vespera porro facta, dicet quispiam: Lucernam accende, quia tenebræ sunt. At quid

A κοντος· ὁ δὲ δίκαιος πέποιθεν, ὥσπερ λέων, ἐν τῇ αὐτῇ πολλῇ παρρησίᾳ. Οἱ δὲ καταχεθεῖς, ἔχοντες ὑπὸ βαρβάρων χειρῶν κολασθῆσεν, οὐκ ἐπὶ ζήτησι γῆς, ἀλλ' ἐνδοῦ ἐξηγήθη, ἐνδοῦ ἀνετράφη, καὶ ὑπὸ ἰδίων συμφυλετῶν κατακλιζόμενος, καὶ σὺν αὐτοῖς τῶν τε δεινῶν, καὶ τῶν κρυπτῶν ἐπιφέρει τὴν πᾶσι βασανιστείαν, ἀλλ' ἐμφανῶς, ὡς περὶ ἀγαθοεργίας, ἀλλὰ καὶ κακοφροσύνης. Τὸν γὰρ πεισόντας δι' αὐτῆς πάντες κατακρίναι, πάντες τῶν αἰτιῶνται. Οὐδεὶς ὁ βοηθῶν, σὺν αὐτοῖς ὁ ρυόμενος. Ἐὰν ἡσυχάζῃς τῇ κακοφροσύνῃ, κατὰ ξίφος εἰς τὰ παμῆα ἔσται ἡ δόξα. Αὕτη καὶ δυνατὰς κατέσρεψε, καὶ οἰκὸς ἠρῆμωσε, ὁ βασιλεὺς ἐσάλωσε, ὁ εἰς πᾶσι πῦρ ἐδωκεν. Ἀπόστα ἀπ' αὐτῆς, ἀγαπητὲ ἀδελφέ· μὴ οἶσω σιωδεδεσθῆς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς. οἱ γὰρ δεσμοὶ αὐτῆς, δεσμοὶ σιδηροὶ, καὶ αἱ πᾶσαι αὐτῆς χαλκαῖ. Αὕτη κατέσρεφει ἀσφαλῶς τὸν ἀγαπῶντα αὐτήν. ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ πῶμα αὐτῆς γέγονεν ἐξάσιον, καὶ ἡ δαίμων ὁλεθρὸς. Καὶ τί τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἀλλ' ἡ κακοφροσύνη; Μισοῖ ἡ ἀλήθειαν, ἀγαπᾷ τὸ ψεῦδος, παροτρύνει ὁ πᾶσι δέχεται, ἀπειθεσίᾳ χαίρει, ἐλέγχους ὁ παροτρύνει, νεκροῖσι δὲ ἀποβάλλεται, ἡδονὰς τρέφει, Θεὸν καταφρονεῖ, ἀνθρώπους οὐκ ἐντρέπει. D Ἀρχὴ αὐτῆς, ἀφοβία Θεοῦ. τέλος δὲ αὐτῆς, ὁλεθρὸς καὶ ἀπωλείας κληρονομία. Κύριε, Κύριε, ὁ ἀνοίξας ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ ἐκ γεννητῆς, ἀνοίξον τὸν ὀφθαλμὸν τῆς καρδίας ἡμῶν, ὅπως μὴ ἐμπεσεῖν εἰς τὸν βρόχον αὐτῆς. Μὴ οἶσω ἀθετήσωμεν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἀγαπητέ. Ἡ οὐκ οἶδας, ὅτι χαρὰ γίνεται ἐν ἑρανῶ ὅτι ἐνὶ ἀμαρτωλῶ μετανοῶντι, ἢ ὅτι τοῖς ἐννενηκονταεννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις, οἷνες ὁ κρείσσων ἔχουσι μετανοίας.

Τί δὲ ὄστιν ἡ θλίψις τοῦ αἰῶνος τούτου, ὡσαύτως καὶ ἡ χαρὰ τοῦ αἰῶνος τούτου ὑπάρχει, ἀγαπητέ; κρείσσων ἔνι ὑπομῖναι πᾶσι τυχούσας θλίψεις; καὶ τὴν ἀπάτην. ὅμοιος γὰρ ἡ δόξα τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη φλογὶ πυρός, ἥτις κατέφαγε τὰ ἐπικείμενα ξύλα, καὶ ὁ θεὸς ἐσβέσθη. καὶ ἡ τηλικαύτη φλόξ εἰς τέφραν ὁ κόνιν ἀπέβη. F Οἱ δὲ ὑπομῖναι θλίψιν καὶ τὸ Κύριον, ὅμοιος ὄστι τῶν οἰκοδομούντων τὴν ἐαυτοῦ οἰκίαν ὅτι πέτραι. Διὸ, ἀδελφέ, ἀνάστηθι πρὸς Κύριον, ὡς ἀκαλῶ. Μνησθῶμεν τὴν ἀπαραιτήτως βήματος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς αἰωνίου κρείσσεως, ὅτι φύσεως ἡμῶν τὸ ἀσθενές. Τί ἐλαχιστότερον κῶλον, καὶ τὸ τῶν ἀπειλῶν ὁ δυνάμεθα φέρειν. Τί ποιήσωμεν τὸ ἰσοδύναμον καὶ ἀκοίμητον σκώληκα; Ἐσπέρας δὲ ἡσυχίας, ἐρᾷ τις· ἀπὸ λύχων, ὅτι σκοτία ὄστι. Τί ποιήσωμεν

το

τὸ σκότος ἑκείνο τὸ ζοφερόν καὶ ἀφεγγές; Ἐὰν ᾗ καίηται ὡς ἡ πότις ἀκτίνων ἢ ἡλίου, ἡ πότις σκιαὴ φάγῃ. Τί ποιήσωμεν τὴν ἀσβεστον γέεναν ἢ τούτους; Λάβωμεν ἡ πότις αἶμα, ἀγαπητοί, ἡ πότις ὁρῶντων τραυματίων, ἡ πότις μελέτης κρίσεως, ἐν τῷ αἰῶνι τέτῳ. Ἐὰν τις πράξῃ φαῦλον, καὶ γνωσθῇ, καὶ ἡ πότις πεμφθῇ εἰς φυλακὴν ἡ πότις ἀρχοντος ἢ αἰῶνος τέτῳ, ἐν ποίᾳ αἰχύνῃ καὶ θλίψει ἔσται ἢ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ; Εἴ ποτε πολλάκις καὶ ὑπὸ οἰκείων ὑπηρετούμενος, καὶ ὑπὸ συγγενῶν θεραπευόμενος, καὶ ὑπὸ φίλων ἡ πότις ἀμυνόμενος, καὶ ὑπὸ γνωστέων συνεχῶς ἐπισκεπτόμενος, ἡ πότις ταῦτα ἔτις ἔχων, ὅσα ἀφίσταται ἢ λύπη ἀπὸ αὐτοῦ. Τέλος δὲ ρημάτων, ἔτε ἡ πότις τῶν φίλων ἡ πότις ἀμυνόμενος, ἡ πότις δρομῆς τε, ἡ πότις ἀκλήσεως, ἔτε ἡ πότις δόσεως χρημάτων ἢ ὡς ἐλπίδας ἔχει ποτὲ καιρῷ, ἡ πότις φηλακῆς ἀπαλλαγῆναι. Ἐκεί δὲ ὁ καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν ἰδίων ἔργων, ὅσα ἔχει τοὺς ἡ πότις ἀκαλῶντας. ἡ πότις πατὴρ ἡ πότις ἐλπίδας. ἡ πότις μητέρα ἡ πότις ἀκαδημική καὶ ἡ πότις ἀμυνόμενος. ἡ πότις συμπαθὲς γυναικός, ἡ πότις φίλων. ὅσα ἀγγελία ἀγαθὴ, ἔτε ἀκοὴ εἰρήνης. ἔτε φῶς, ἔτε ὁρῶντων ἡ πότις ἀμειλῆς. ἡ πότις τροπὴν ἀλλαγῆς, καὶ μεταβολὴν καιρῶν, ἔτε φωνῆς μουσικῶν, καὶ χαρμοσύνης. Πάντα γὰρ ταῦτα ἡ πότις ἡ πότις ἀσβεστον. ἡ πότις μελὶς αὐτοῦ, τὰ ἐναντία. Καθὼς γράφεται ἐπιβρέχει ἐπὶ ἀμαρτωλὸς παργίδας. πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἢ μελὶς ἢ ποτὴς αὐτοῦ. ὅτι δίκαιος Κύριος, καὶ δικαιοσύνας ἡ πότις ἀπῆλθεν. διδύκτης εἶδε ὁ πότις ὡς ποῖ αὐτοῦ. Δεινὸν δὲ οὖν ἢ Κυρίου ἢ ὅλης ψυχῆς, ὅπως σκεπάσῃ ἡ πότις. Χαίρει γὰρ ἐπὶ τοῖς σωζομένοις. διὸ καὶ ἡ πότις μαρτυρεῖ αὐτοῖς ἀόφθαλμός. ὅσα εἶδε, καὶ ἔτις ὅσα ἡ πότις ἔχει ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου ὅσα ἀνέβη. Ταῦτα μνησθήτω, καὶ ἐπιτρέψατο πότις Κυρίου. Μὴ γίνῃ ὡς περ ἀξίνη ἐν χειρὶ Διαβόλου, ἡ πότις ἀκρότητων. φυτὰ καρποφόρα. μὴ δὲ ὡς ἀνεμος καύσων, ἡ πότις ἀφείρων καρπὸς ἀγαθός. Οὐκ οἶδας, ἀγαπητέ, ὅτι ἐν ἡ πότις ἀτάξει πολέμου, ἐὰν τραυματῇς ἀνὴρ πέσῃ ἡ πότις παρεμβολῆς, δαλίαν πῆλχει. τοῖς συμμαχοῦσι; Σὺ δὲ νόει ὁ πότις εἰρημὸν. ἐὰν δὲ καθοπλίσῃ ὡς ἐαυτὸν ἀνδρείως καὶ τῷ ὑπεναντίων, καὶ τοὺς ῥαθυμοτέρους καὶ τοὺς δαλὸς τῇ καρδίᾳ διεγείρει τῇ πότις ἀμυνόμενος. Οὐ μνημονεύεις, ἀγαπητέ, οἶα κατὰ νύκτιν ἔχεις πότις ἔτερον, ὅτε ἡ πότις εἰς τὸν μονήρη βίον; Πῶς ποῖναι ἔστιν ἡ κατὰ νύκτις ἡ πότις; ἡ πότις πλήρης τῶν δακρύων ἡ πότις; Πῶς ὁ ἔρᾶντος πότις, ἡ ἀνυπόκριτος βλάβεια; Πῶς ἡ ταπεινότης; ἡ ἀνάγκη εἰς ἔρᾶντος; Πῶς ἡ σιωπὴ; ἡ πότις ἐνδοῖν τῶν πότις ἀμυνόμενος; Πῶς

Tom. II.

ἡ πότις

A quid in tenebris illis caliginosis atque obscuris? Quod si quis à solaribus uritur radiis, ad umbram confugit. Quid contra inextinguibilem gehennam ignis præstabimus? Sumamus exemplum, carissimi, à rebus quæ videntur, de judicio futuro in sæculo isto. Si malum quis egerit, & sciatur, & in custodiam a mundi hujus principe missus fuerit; in qua, putas, anxietate atque pudore erit in eo anima ipsius? B Et licet sæpe à domesticis atque familiaribus ei obsequia præstentur, & à consanguineis curetur, & ab amicis consoletur, atque à sibi notis assidue visitetur, & hisce omnibus sic perfruatur, non tamen ab ipso dolor recedit. Denique post multa verba, five per amicorum consolationem, circumcursionem, atque obsecrationem: five etiam per pecuniarum donationem, forte spem concepit, se suo aliquando tempore e custodia liberatum iri. At ibi, qui à propriis condemnatus est operibus, non habet consolatores: non circumcursat pater, non afficiens consolatur mater: non ibi uxoris & amicorum condolentia, non C adnuntiatio bona, non fama atque auditio pacis, nec lux, nec sonorus avium concentus: non solstitiorum vicissitudo, temporumque permutationes, neque vocis musicorum ac gaudii: nam cuncta ista ab impiis sublata sunt; pars autem eorum, con- Psal. 10. traria: sicut scriptum est: *Pluet super peccatores laqueos: ignis, & sulphur, & spiritus procellarum; pars calicis eorum. Quoniam justus Dominus, & justitias dilexit: æquitatem vidit vultus ejus.* Deprecemur igitur Dominum ex tota anima, ut nos protegat: Nam in iis, qui salvantur, gaudet: quippe quibus præparavit quæ oculus non vidit, E nec auris audivit, & in cor hominis non ascenderunt. Hæc mente revolve, & ad Dominum convertere. Noli esse instar securis in manu Diaboli, quæ plantas excindit fructiferas: neque sicut ventus exæstuans, ac fructus bonos corrumpens. Non nosti, carissime, si vir quispiam in acie belli vulneratus, e castris ceciderit, eum timiditatis materiam suis commilitonibus præbiturum? F At tu quid dicatur intellige. Si quis autem seipsum viriliter contra adversarios armaverit; etiam segniores atque ignaviores corde sua excitabit alacritate. Non recordaris, carissime, quali prius fueris compunctione præditus, quando solitariam vitam exorsus es? Ubi igitur illa compunctio, lacrymarum plena? Ubi celeste desiderium, & non simulata modestia, morumque gravitas? Ubi quæ ad cælum sustollit humilitas? Ubi silentium, plenum

Z 2

plenum intus orationibus? Ubi oculorum custodia, quæ puras cogitationes parit? Ubi caritas Deum flectens? His porro spre-
tis atque remotis, quidnam tibi compa-
rasti? iracundiam, excandescuntiam, cla-
morem & blasphemiam, intemperantiam
& impudentiam, & os effrænatum? Hei
mihi, quomodo fructifera terra conversa
est in falsuginem, à malitia habitantium
in ea? Hæccine sunt verba, quibus pa-
ctus es servire Deo, & expectare salutare
ejus? Istæ sunt orationes, quibus preca-
tus es Deum in tribulationibus tuis? Ca-
veto, carissime, ne forte qui molestia te
afficit, studetque te à fraternitate abrum-
pere, ipse mortem tibi acerbam turpem-
que conciliet. Vera narro. Novi ego unū,
atque alterum, ac tertium fratrem, a
vita monastica recessisse, & ad vitam se-
cularem rediisse, qui non durarunt in vi-
ta, sed amara atque indecenti morte
suam vitam finierunt. Quare iis ut re-
sistas, te rogo, frater, concupiscentiam-
que reprimas: & non consentias illis, qui
te captivare volunt. At sursum mentem,
frater carissime, habeamus: sursum ma-
nus cum Moyse tendamus: & Dominus
cæcitate ipsos pro nobis pugnabit. Ne
ergo timeas à facie eorum: nam sæpe ti-
bi suggerunt infirmitatem carnis, inap-
petentiam stomachi, suspicionem superio-
ris, timorem præfecti, prolixitatem tem-
poris, ac priorem vivendi rationem, &
carnalium parentum memoriam: cuncta-
que ista excitant, ut animam tuam obsi-
deant & circumveniant. Non animo ver-
sas, quod si quis filium facinorosum ha-
beat, cum leges in conspectu parentum
puniant; & non sit, qui ipsum ex torto-
rum manibus eripere possit? Quanto ergo
magis, putas, timore omnia plena erunt in
iudicio illo futuro? Ubi reges atque ty-
ranni, divites & pauperes, gravi tremore
detenti adsistent. Descende ergo in teip-
sum, frater carissime, & ne contempnas
justum atque infallibilem judicem, neque
inextinguibilem unquam flammam. Quod
si parvi pendas, vel hinc experire, an ignis
asperitatem & tormentum sustinere possis.
Lucernam accende, & extremitatem saltem
digiti impone: & si ferre queas dolores,
fortasse poteris teipsum etiam ibi juvare.
Sin autem totum corpus tuum extra ignem
sit, & exigui hujus membri dolores per-
ferre nequeas, quid, obsecro, faciemus,
quando totum corpus cum anima in ge-
hennam ignis projicietur? Sed dicet for-
tasse insipientium aliquis: Ego quoque
sustinere vellem: verum quid agam? in-
firmus

A ἡ φυλακὴ τῶν ὀφθαλμῶν; ἡ λογισμὸς κα-
ρὸς τίκτησα; Πῶς ἡ ἀγάπη; ἡ Θεὸν δυσωπῶσα;
Ταῦτα μισήσας ἔ-ἀπώσάμενος, τί ἄρα ἐκλήσω;
Ὀργὴν, θυμὸν, κραυγὴν, καὶ βλασφημίαν, ἀκρασίαν,
καὶ ἀναίδειαν καὶ ἔομα ἀχαλινωγῶντων. οἱμοὶ πῶς
ἐγένετο ἡ καρποφόρος γῆ εἰς ἄλλω ὑπὸ κακίας
τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ. Οὗτοι εἰσὶν αἱ λόγοι, ὅς
σωθέντος δουλεύειν θεῷ, καὶ ὑπομένειν εἰς τὸ σωτήριον
B αὐτῷ; αὐταὶ εἰσὶν αἱ προσευχαί, ἃς προσήνυζω
τῷ θεῷ ἐν τῇ θλίψει σου; Ὅρα ἀγαπητέ μὴ
πῶς ὁ παρενοχλῶν σοι, καὶ σπένδων σε ἀπορρί-
ξαι τῆς ἀδελφότητος, αὐτὸς προξένος σοι γένηται
θανάτου πικρῆς, καὶ ἀχρήμονος. Ἀλλήθεια λέγω,
ὅτι ἐγὼ ἐγνων καὶ ἕνα, καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον ἀδελ-
φὸν ἀπὸ μονῆς ἀποστάντας, καὶ τὸν κοσμικὸν βίον
ἀναλαβόντας καὶ ἐκ ἐχρόνισαι ἐν τῷ βίῳ. ἀλλ'
C ἐν θανάτῳ πικρῷ, καὶ ἀχρήμονι τὸν βίον κατέλυ-
σαν. Οὗθεν πᾶσα καλῶ σε ἀδελφέ, ἀντίστα αὐ-
τοῖς, καὶ ἐγκρατὴς γένε· ἐπιθυμίας, καὶ μὴ συγκα-
τασθῆς τοῖς θέλουσί σε εὐάλωπον ποιῆσαι, ἀλλ' αὖ
χάωμεν τὸν νοῦν, ἀγαπητέ ἀδελφέ. Ἀνὼ πᾶς
χρῆρας ὡς Μωϋσῆς, καὶ ὁ κύριος πολεμήσει αὐ-
τοῦς ἀορασίᾳ ὑπὲρ ἡμῶν. Μὴ οὖν φοβηθῆς ἀπὸ
προσώπων αὐτῶν. Πολλάκις γὰρ ὑποβάλλουσὶ σοὶ
D ἀσθενεῖαν σαρκὸς, καὶ ἀνορεξίαν ἑομαχῆς, ὑπο-
ψίαν μεζοτέρη, φόβον ἡγεμένον, καὶ τὸ μῆκος
τῆς χρόνου, καὶ τὴν προτέραν διαγωνίην, καὶ
μνήμην τῶν κατὰ σὰρκα γονέων. καὶ ταύτας ἀνά-
πῃσιν, ἵνα ψυχὴν πολιορκήσωσιν. Ὅσα ἀναλογίζῃ
ὅτι εἰάν τις ἦν κακῆργον. τῶν κατὰ ὀφθαλ-
μὸς τῶν γονέων κολάζουσιν οἱ νόμοι, καὶ ἕδεις ὁ
διωκόμενος αὐτὸν ἐξελεῖσθαι ἐκ χειρὸς τῶν τιμω-
E ρούντων. πόσον οὖν μάλλον δοκῆς. πλείονα φό-
βον ἔχειν τὸ κειτῆριον τὸ μέλλον· ὅπως βασιλεῖς καὶ
τύραννοι, πλεῖστοι, καὶ πτωχοὶ παρείσανται σω-
χόμενοι τρόφιον θανάτου. Ἐλθέ οὖν εἰς ἐαυτὸν ἀγα-
πητέ ἀδελφέ, καὶ μὴ καταφρονεῖ τῆς δικαίας, καὶ
ἀπαρалоγίσας κειτῆ, μηδὲ τὴν μηδέποτε σβεννυ-
μένης φλογὸς· εἰ δὲ καταφρονῆς, δοκίμασον ἀπεν-
τῶθεν εἰ δύνασαι τὴν δριμύτητα τῆς πυρρῆς, καὶ
F τὴν βάσανον ὑπενεγκῆν. Ἀψὸν λύχον, καὶ ἔπι-
θες τὸ ἄκρον τῆς δακτύλου, καὶ εἰάν δύνασαι βασά-
σαι πᾶς ὀδύνας τάχα διωθήσῃ σε αὐτῷ κακῆς βοηθῇ-
σαι. εἰ δὲ ὅλον τὸ σῶμα ἔξω τῆς πυρρῆς τυγχά-
ναι, καὶ τῆς μικρῆς τῆς πᾶς ὀδύνας ἢ δύνασαι φέ-
ρειν, τί ποιήσωμεν ὅταν ὅλον τὸ σῶμα σὺν τῇ ψυ-
χῇ ἐμβληθῇ εἰς τὴν γένναν τῆς πυρρῆς; ἀλλ' ἴσως
ἐρεῖ τις τῶν ἀφρόνων. καὶ γὰρ φησὶν, ἡ θεὸς ὑπο-
μῆναι· ἀλλὰ τί ποιήσω; ἀσθενὴς γὰρ εἰμι, καὶ ὀλί-
γυρος.

γῶρος· εἰ γὰρ ἤθελέ με ὁ Θεὸς σωθῆναι, παρῆχέ μοι ὑπομονήν· δεῦτε, ἴδετε, ἀδελφοί, ψυχὴν αἰχμαλωτίζομένην· ἔχ' ὑπὸ βαρβάρων, καὶ μαχαίρας, ἀλλ' ὑπὸ τῇ κακοφροσύνῃ. Θεὸν γὰρ τὸν ἀγαθὸν αἰνῶται τὸν πάντα ἀνθρώπων σωθῆναι θέλοντα, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, τὸν δι' ὑμᾶς τσαυρὸν ὑπομείναντα. Αὐτὸς προσκαλεῖται λέγων· δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες, καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ἡμᾶς· ἀρατε τὸν ζυγὸν μὲ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι τωρᾶός εἰμι, καὶ πᾶταινός τῃ καρδίᾳ, καὶ θέλειτε ἀναπαύσιν πᾶσι ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγὸς μὲ χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μὲ ἑλαφρόν ἐστι. Καὶ πάλιν λέγει· αἰτῆτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητήτε, καὶ θύρῃσεται· κρῆτε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· τὰς γὰρ οἱ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ οἱ ζητῶν θύρῃσκει, καὶ τῷ κρῶν ἀνοιγήσεται. Πῶς οὖν λέγει· εἰ ἤθελέ με σωθῆναι ὁ Θεός, ἐδίδοι μοι ὑπομονήν; ἵνα τί ἀπαπᾶ σε ὁ ἐχθρὸς· καὶ ἀνέχη τὴν αὐτῆς συμβολῆς; ἵνα τί σοι πῶσάν τῃ ζημίας, ἀποδύσασθαι εὐλογίαν δόξης· καὶ χρωρίζεις σεαυτὸν τῇ τῶν ἀγγέλων διαγωγῇ, καὶ κυλίσθαι εἰς πᾶσιν ἀθυμίας, ἵνα τί σοι αὐτῇ ἡ αἰσχύνῃ· ἵνα τί σοι τὸ πῶν δόξος; ἀκῶσαι σε ἀπομόναχον, καὶ κληθῆναι; ἴδε ὁ ἀθετῶν τὴν χάριν τῆς κυρίας, καὶ θεῶν αὐτῶν· ἵνα τί σοι ὁ θάνατος ἔπος· εἰδέναι σεαυτὸν ἐμβαλλόμενον εἰς τὸ ἐξώτερον σκότος κατέχοντα καρτὸν αἰσχύνῃς· τοὺς δὲ ὑπομένοντας εἰς τὸ σωτήριον τῆς κυρίας ἀδελφὸς ἐσφραγισμένους, καὶ εἰσαγομένους εἰς τὴν χαρὰν τῆς κυρίας αὐτῶν· πᾶς δὲ φυγεῖν διωγῆς· ἡ ποῖος τόπος ὑποδέχεται σε φεύγοντα ὡς περὶ σῶμα κυρίας, ὃν βάλει ἀθετῆσαι; διὸ ὑπομεινον ὡς ἀκαλῶς μὴ ποτε ἐλθῇ ἐπὶ σε τὸ γεγραμμένον· κρῆσον γὰρ ὡς αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῇ δικαιοσύνης, ἡ ἐπεγνωκὸς εἰς τὰ ὀπίσω ἀνακάμψαι, ἀπὸ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς· συμβέβηκε γὰρ αὐτοῖς τὸ τῇ ἀληθείᾳ παρομιᾶς· κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸν ἴδιον ἔμετον· καὶ ὡς λησάμενη εἰς κύλισμα βορβόρου· καὶ ὡς ἐτέρω λέγει· ἀλλ' ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὸν βίον πανηγυρικὸν ἐπικερδῆν.

Εἰρηνοδόμεν Ἀγαπητὴ ἀδελφε, ὅτι ξένοι, καὶ πάροικοι ἐσμεν ὡς τῷ βίῳ τῷ τῷ· πολλοὶ γὰρ ἐγερθέντες τὸ πρῶτ' τὴν ἐσπέραν καὶ κατέλαβον· ἕτεροι δὲ κοιμηθέντες τῇ ἐσπέρᾳ εἰς τὸ πρῶτ' ἔκ ἐφθασαν· Ἀλλ' ὡς τῷ λέγοντος· ἀνθρώπος ματαιότητι ὁμοιωθῇ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡς σκία ὡς ὄφιν· Ἐν μικρὸν ὑπόμεινον ὡς ἀκαλῶς ἀγαπητὴ ἀδελφε· ὁ γὰρ ὑπομείνας εἰς τέλος, ὡς σωθήσεται.

Οὐδὲς

A firmus enim sum, & negligens. Nam si me salvari vellet Deus, etiam patientiam mihi præberet. Venite, videte, fratres, animam captam, non à barbaris & gladio, verum à temeritate atque malitia. Deum cupientem omnem hominem salvari, & ad veritatis agnitionem venire, accusas & culpas: qui propter nos peccatores etià crucem sustinuit? Ipse invitat, & dicit: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis; & ego reficiam vos. Tollite jugum meum super vos, & discite a me: quoniam mitis sum, & humilis corde: & invenietis requiem animabus vestris. Jugum enim meum suave est, & onus meum leve.* Rursusque ait: *Petite, & dabitur vobis: pulsate, & aperietur vobis. Omnis enim, qui petit, accipit: & qui quatit, invenit: & pulsanti aperietur.* Quo igitur pacto dicis, si me Deus salvari vellet, patientiam mihi tribueret? Cur sic te fallit inimicus, ut ejus acquiescas consiliis? Cur tantum tibi concupiscis damnum, ut exuta stola gloriæ, teipsum ab Angelorum conversatione segreges, voluterisque in passionibus ignominie? Quorsum tibi hoc probrum, ut audias dici te apostatam? dicaturque de te: Ecce, qui Domini sui ac Dei gratiam aspernatur. Cur hac te enecas morte, ut sciens volens projiciaris in tenebras exteriores, possidens fructum ignominie: alios vero fratres, qui expectant salutare Domini, videas coronari, & in gaudium Domini sui introduci? At quo fugere poteris? Aut quis te locus excipiet fugientem a conspectu Domini, quæ repellere cupis? Propterea sustineamus, obsecro; ne forte in te veniat quod scriptum est: *Melius enim erat illis non cognoscere viam justitiæ, quam post agnitionem, retrorsum converti ab eo, quod traditum est illis sancto mandato.* Contigit enim eis illud veri proverbii: *Canis reversus ad suum vomitum, & sus lota in volutabro luti.* Alioque in loco ait Scriptura: *Sed aestimaverunt lusum esse vitam nostram, & conversationem vitæ compositam ad lucrum.*

Cogitemus, frater carissime, nos peregrinos & advenas esse in hoc sæculo: nam multi, qui mane surrexerunt, non pervenerunt ad vespèram: alii autem, qui cubitum vesperi concesserunt, non pervenerunt ad tempus matutinum. Dicentem audi. *Homo vanitati similis factus est, dies ejus sicut umbra prætereunt.* Adhuc modicum præstolare, ac sustine, oro frater dilectissime: nam *qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Nemo enim novit au

Matth. 7.
Marc. 11.
Luc. 11.

2. Petr. 2.

Prover. 26.

Sap. 15.

Psal. 143.

Matth. 10.

Philipp. 3.

Mat. 24. 25.
Luc. 17.
Genes. 7.Luc. 17.
Genes. 19.Matth. 3.
Luc. 3.

Luc. 13.

Psal. 94.

Psal. 68.

an fortasse tempus resolutionis nostræ im-
mineat : & hanc ob causam nostræ inso-
lescent & abundant tentationes . Ne er-
go pusillanimes simus , neque converta-
mur retrorsum : at potius retro acto-
rum obliti , ad ea quæ ante sunt ,
extendamur : ut simul cum sponso in-
grediamur , priusquam fores occludan-
tur . Ait enim Salvator : *Vigilate & ora-
te , quia nescitis diem , neque horam . Et
rursus : Sicut factum est in diebus Noe ,
ita erit & in adventu Filii hominis . Si-
cut enim erant in diebus diluvii , come-
dentes , & bibentes , nubentes , & nuptui
tradentes , usque ad eum diem , quo in-
travit Noe in arcam , & venit diluvium ,
& perdidit omnes . Similiter sicut factum
est in diebus Loti : edebant , & bibebant ,
emebant & vendebant , plantabant & edi-
ficabant ; qua die autem exiit Loti a So-
domis , pluit ignem & sulphur de cælo , &
omnes perdidit : secundum hæc erit , qua
die Filius hominis veniet . Quare no-
stram salutem non negligamus , carissi-
mi . Ecce enim divinæ nobis Scripturæ
diem illum indicant : ut per poeniten-
tiam à ventura salveamur ira , vitamque
possideamus æternam , grata & accepta
operantes Domino . Si autem in priori
tua perseveres inobedientia , & in co-
gitatione turpis securitatis atque igna-
viæ verferis : scias non ita multo post
fore , ut excindaris . Verax quippe
est , qui ait : *Fain securis ad radicem
arborum posita est . Omnis ergo arbor , qua
non facit fructum bonum , excidetur , &
in ignem mittetur . Audi porro & fici
parabolam . Arborem fici habebat quidam
plantatam in vinea sua ; & venit quærens
fructum in ea , & non invenit . Dixit au-
tem ad cultorem vineæ : Ecce anni tres sunt ,
ex quo venio quærens fructum , & non inve-
nio . Succide ergo illam : ut quid enim terram
absque fructu occupat ? At ille respondens ,
dicit illi : Domine , dimitte illam & hoc anno ,
usque dum fodiam circa illam , & mittam ster-
cora : & si quidem fecerit fructum ; sin au-
tem in futurum succides illam . Vide igitur
carissime , ne forte præscriptum tempus
impleatur , aliudque tempus non in-
veniamus . Venite ergo , adoremus ac pro-
cidamus ipsi , & ploremus coram Domino ,
qui fecit nos . Manus ad eum tuas attol-
le toto corde , lacrymansque ad ipsum
accede , clamans ad eum cum Prophe-
ta : *Salva me de luto facis , ut non infi-
gar : libera me ab iis , qui oderunt me ,
& de profundis aquarum . Non me demer-
gat tempestas aquæ , neque absorbeat me
profun-***

A Οὐδείς γὰρ οἶδε . μήποτε ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεως
ἡμῶν ἐφύγηκε , καὶ τὰς χάριν παλεονάζουσιν ἡμῶν
οἱ πειρασμοὶ . μὴ οὖν ὀλιγοψυχήσωμεν , μηδὲ
τραφώμεν εἰς τὰ ὀπίσω , ἀλλὰ μᾶλλον τῶν ὀπι-
ώθεν ἐπιλανθανόμενοι , τοῖς ἐμπροσθεν ἐπεκτενώ-
μεθα , ἵνα σωθῶμεν ἐλθῶντι τῷ κυμφίῳ παρὰ τῆς
ἀποκλεισθῆναι τὴν θύραν . λέγει γὰρ . γρηγορεῖτε ,
καὶ προσεύχεσθε , ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν ,
B καὶ τὴν ὥραν . καὶ πάλιν λέγει ὁ Σωτὴρ . Κα-
θὼς ἐγένετο ὅτι ταῖς ἡμέραις τῆς Νωε . ὅπως ἔσται
ἐν τῇ παρούσῃ τῇ Υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου . Ὡς γὰρ ἐγένε-
το ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς κατακλυσμῶ . ἥδιον καὶ
ἔπινον , ἐγάμων καὶ ἐγαμίζοντο , ἄλλοις ἡμέρας
ἦλθε Νωε εἰς τὴν κιβωτὴν , καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσ-
μὸς , & ἀπώλεσε πάντας . Ομοίως , καθὼς ἐγένε-
το ἐν ἡμέραις Λώτ . ἥδιον καὶ ἔπινον , ἡγόρα-
ζον , ἐπώλυν , ἐφύτευον , ὠκοδόμου . ἡ δὲ ἡμέρα
C ἦλθε Λώτ ἀπὸ Σοδόμων , ἐβρεξε παρὰ τὴν
ἑρῶν , & ἀπώλεσε πάντας . καὶ ταῦτα ἔσται ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι . Μὴ οὖν
ἀμελήσωμεν τῆς ἐαυτῶν σωτηρίας , ἀγαπητοί . ἰδοὺ
γὰρ αἱ Θεῶν Γραφαὶ μνηύουσιν ἡμῖν τὴν ἡμέραν ,
ἵνα ἡμεῖς τὴν μετανοίας σωθῶμεν ἀπὸ τῆς ὀργῆς , καὶ
κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωὴν ποιήσαντες τὰ
D διατάγματα τοῦ Κυρίου . Εἰ δὲ ἐπιμένῃς τῇ ποστέρα
σε ἀπειθείᾳ , & ἐν τῷ τῆς ἀφοβίας λογισμῷ ὑπαρ-
χῆς , γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔστι χρόνιος ἔκκοπῆς . Αἰσθῆς
γὰρ ὁ εἰπὼν . ἤδη ἡ ἀξίνη πορὸς τὴν ρίζαν τῶν
δένδρων καὶ ταῦ . πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιεῖν καρ-
πὸν καλόν , ἐκκόπεται , καὶ εἰς πῦρ βάλεται .
Aἰκουε ὅτι καὶ τὸ πῦρ ἐκβολὴν τῆς συκῆς . Συκὴν
E οὐκ ἔχει , φησὶν , ὅτι τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ . & ἔλκε-
θων , ἐζητεῖ καρπὸν ἐν αὐτῇ , & οὐκ εὑρεν . Εἴπε
δὲ πορὸς τὸν ἀμπελουργόν , ἰδοὺ , τέλει ἔτη ἀφ'
ἐξ ἔρχομαι ζητῆσαι καρπὸν , καὶ οὐκ εὗρισκω . Εἰκο-
F λον αὐτήν . ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ ; Ὁ δὲ
ἀποκρίθεις λέγει αὐτῷ . κύριε , ἄφες αὐτήν καὶ
τὸν χρόνον ἔπος , ἵνα σκάψω παρὰ αὐτήν , καὶ βάλω
κοπεῖαν . καὶ μὴ ποιήσῃ καρπὸν , ἔπειτα εἰς τὸ
μέλλον ἐκκόψῃς αὐτήν . Ὅρα οὖν , ἀγαπητέ ,
μήποτε πληρωθῇ ὁ καιρὸς τῆς πορθεσμίας , καὶ
ἄλλοι καιροὶ οὐ μὴ ὑμῶν . Δεῦτε οὖν , πορσο-
κινήσωμεν αὐτῶ , κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου &
ποιήσαντος ἡμᾶς . ἄρον τὰς χεῖρας σε πορὸς αὐ-
τὸν σὺν τῇ καρδίᾳ , καὶ μὴ δακρύων πρόσελθε
αὐτῶ , βοᾶν πορὸς αὐτὸν σὺν τῷ Προφῆτῃ . σω-
σόν με ἀπὸ πηλῶς ἰλύος , ἵνα μὴ ἐμπαίγω . ῥύσασ-
με ἡμᾶς τῶν μισούντων με , & ἡμᾶς τῶν βαθέων τῆς
ὕδατος . μὴ με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος ,
μηδὲ

- eorum quidem quæ retro sunt obliuiscens, **A** *ἐμπροσθεν ἐπεκτείνετο*. Καὶ σὺ οὖν, ἀγαπητὲ, ὑπόμεινον. ὁ γὰρ κόσμος ἔπος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτῆς. ὁ δὲ ποιῶν δὲ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μένει εἰς τὸ αἶδιον. Ξενοὶ γὰρ ἐσμεν, καὶ παροικοὶ ἐν τῷ βίῳ τῷ τῷ. Ἐάν τῳ, ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζόμεθα ἐν αὐτῷ πρὸς ἀρετὰ τῷ Κυρίῳ, τὸν μισθὸν κομισόμεθα. κτῆσαι οὖν ἢ ὑπομονὴν, ἀγαπητὲ ἀδελφέ. γέγραπται γάρ· ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν, κτήσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὁ Εὐαγγέλιος ἀποστολὴ ἐστὶν ἀνθρώπου τῷ Θεῷ, μὴ τὸ ἀνθρώπου αὐτὸν τὸν Μαθουσαλά. Καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ βραχυῖ τῷ καιρῷ ὀλιγοῦμεν; Ἀντίστα, ἀγαπητὲ, πρὸς βλαβεροὺς λογισμοὺς, καὶ εἰπὼν μὴ ἔλεγοντες. Χειρὶ σιωπῆσθαι, ζῶ δὲ. ὅτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χεῖρ. Τί δὲ ὠφελὴς ἀνθρώπου, ὅταν ὅλον τὸν κόσμον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτῆς ζημιωθῇ. **C** Ἐκκλινάτε ἀπὸ ἐμῶν, πονηροὶ καὶ ἐξερευνήσω πρὸς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ μου. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν βιβλίον· ματαιότης ματαιότητων. τὰ πάντα ματαιότης. Μετὰ ποσὶν πλεονεξίᾳ καὶ δόξῃ, ὅτι ματαιότητι προσφέρω μου τοὺς καμάρους, ἵνα μὴ μετὰ τὴν ἐμὴν ἐξοδὸν ἄλλοι κληρονομήσωσι καὶ γὰρ ἀποτίσομαι τὴν δίκην, ἀλλὰ προσφέρω μου τὸν καρπὸν τῷ ἀγαθῷ ὅτι ἐλεήμονι Θεῷ, τῷ πρῶτον μὴ θάνατον, ζῶν. καὶ ἐπιμαρτυροῦν πρὸς ἀγαθὸν αὐτὸν, ὃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὐκ ἤκουσε, ὅτι ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη. Ναί, ἀγαπητὲ, ἀνδείξου, καὶ κραταιώσω ἡ καρδία σου, ὅτι ὑπόμεινον τὸν Κύριον, καὶ ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ἐξοδός σου. Ἐκ δὲ οὗτοι τοὺς δικαίους χαίροντας ἐπὶ τῇ σῇ σωτηρίᾳ. Ἐκ δὲ αὐλισθήσῃ ἐν κόλποις Ἀβραάμ σὺν τῷ Λαζάρῳ. Τὴν γὰρ πτωχεῖαν ἔλεξεν, ἢ θλίψιν ὑπέμεινας, ὀνειδισμὸς ὑπὸνέγκας, ἔχθρῳ ἐν οὐκ ἐμίσησας. Διὰ τὸ τοῦτο δέξοντά σε μετ' ἀφροσύνης εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς, ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη, καὶ στεναγμός. Ἐκ δὲ οὗτοι τὴν ζῶν, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὴν ἐλπίδα πάσης τῆς κτίσεως, τὸν Λυτρωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν βασιλέα τῆς δόξης. ὅτι χαρήσεται σε ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν σὺν αἰσθεῖται ἀπὸ σε. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀφύλακτος ἡμᾶς ἀμέμπτους. ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.
- Philipp. 3.** ad ea quæ priora, seipsum extendebat. Et tu ergo, carissime, sustine ac persevera: Nam mundus iste transiit, & concupiscentia ejus: qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum. Peregrini enim sumus, & advenæ in hoc sæculo.
- 1. Jo: 1.** severa: Nam mundus iste transiit, & concupiscentia ejus: qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum. Peregrini enim sumus, & advenæ in hoc sæculo.
- Ephes. 2.** Si autem dum tempus habuerimus, in illo grata & accepta Domino operati fuerimus, mercedem referemus. Patientiam igitur posside frater dilecte: nam scriptum est: In patientia vestra possidebitis animas vestras.
- Luc. 21.** Enoch ducentis annis placuit Deo, postquam genuit Mathusalem: & nos in brevi hoc vitæ tempore negligentes sumus? Resiste, carissime, cogitationibus noxiis, & dic cum eo, qui ait ac clamat. Christo confixus sum cruci: vivo autem, jam non ego, vivit vero in me Christus. Quid enim proderit homini, si mundum lucretur universum; anima vero sua detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Declinate a me maligni, & scrutabor mandata Dei mei: Ecclesiaste quoque proclamante: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Post tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram, ne eas alii post meum hinc exitum possideant, & ego interim pœnas pendam: verum optimo & misericordissimo Deo labores meos offeram, præbenti post mortem, vitam æternam, & paranti diligentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam, carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum: eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam.
- Genes. 5.** quam genuit Mathusalem: & nos in brevi hoc vitæ tempore negligentes sumus? Resiste, carissime, cogitationibus noxiis, & dic cum eo, qui ait ac clamat. Christo confixus sum cruci: vivo autem, jam non ego, vivit vero in me Christus. Quid enim proderit homini, si mundum lucretur universum; anima vero sua detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Declinate a me maligni, & scrutabor mandata Dei mei: Ecclesiaste quoque proclamante: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Post tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram, ne eas alii post meum hinc exitum possideant, & ego interim pœnas pendam: verum optimo & misericordissimo Deo labores meos offeram, præbenti post mortem, vitam æternam, & paranti diligentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam, carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum: eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam.
- Galat. 2.** confixus sum cruci: vivo autem, jam non ego, vivit vero in me Christus. Quid enim proderit homini, si mundum lucretur universum; anima vero sua detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Declinate a me maligni, & scrutabor mandata Dei mei: Ecclesiaste quoque proclamante: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Post tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram, ne eas alii post meum hinc exitum possideant, & ego interim pœnas pendam: verum optimo & misericordissimo Deo labores meos offeram, præbenti post mortem, vitam æternam, & paranti diligentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam, carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum: eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam.
- Matth. 16.** proderit homini, si mundum lucretur universum; anima vero sua detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Declinate a me maligni, & scrutabor mandata Dei mei: Ecclesiaste quoque proclamante: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Post tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram, ne eas alii post meum hinc exitum possideant, & ego interim pœnas pendam: verum optimo & misericordissimo Deo labores meos offeram, præbenti post mortem, vitam æternam, & paranti diligentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam, carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum: eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam.
- Marc. 8.** sum; anima vero sua detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Declinate a me maligni, & scrutabor mandata Dei mei: Ecclesiaste quoque proclamante: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Post tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram, ne eas alii post meum hinc exitum possideant, & ego interim pœnas pendam: verum optimo & misericordissimo Deo labores meos offeram, præbenti post mortem, vitam æternam, & paranti diligentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam, carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum: eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam.
- Luc 9.** Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Declinate a me maligni, & scrutabor mandata Dei mei: Ecclesiaste quoque proclamante: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Post tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram, ne eas alii post meum hinc exitum possideant, & ego interim pœnas pendam: verum optimo & misericordissimo Deo labores meos offeram, præbenti post mortem, vitam æternam, & paranti diligentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam, carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum: eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam.
- Eccl. 12.** proclamante: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Post tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram, ne eas alii post meum hinc exitum possideant, & ego interim pœnas pendam: verum optimo & misericordissimo Deo labores meos offeram, præbenti post mortem, vitam æternam, & paranti diligentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam, carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum: eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam.
- 1. Cor. 2.** gentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam, carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum: eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam.
- Psal. 26.** ascenderunt. Etiam, carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum: eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam.
- Luc. 16.** Ibi in sinu Abrahæ cum Lazaro demoraberis: paupertatem enim & inopiam elegisti, tribulationem & angustiam sustinuiisti, contumelias passus es, contemtionem non es aversatus. Propterea cum lætitia in æterna tabernacula suscipient te, ubi exultat lætus atque tristitia ac gemitus. Ibi vitam cernes, & lucem veram, ac spem omnis creaturæ Redemptorem animarum nostrarum Jesum Christum Regem gloriæ: & gaudebit cor tuum, & gaudium tuum nemo tollet à te. Ipse porro Dominus & Deus noster irreprehensibiles nos tueatur atque custodiat. Quoniam ipsius est gloria in sæcula. Amen.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΜΟ-
ΝΑΧΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΥΠΕΡ
ΤΟΝ ΚΟΣΜΙΚΟΝ.DE DIFFERENTIA VITÆ MONA-
STICÆ, ET VITÆ
SÆCULARIS.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ Ν.

PARÆNESIS L.

Α Γαπητέ ἀδελφε, εἰς ἀποταξάμενος τῷ
βίῳ γένῃ μοναχός, ἤθε· ὅτι πολλὰ αἱ
μεθοδεῖαι ἔχουσιν. μήποτε θύρων χώραν,
ὑποβάλλῃ τὰ πιαῦτα. Ἰδοὺ, φησὶν, ἀπεπα-
ξω τῷ κόσμῳ καὶ πῶς ἰδίῳ. Οὐκ ἰδοὺ καὶ
τὰ θεία ἡσυχάζον εἰς πύς φωλεὺς αὐτῶν;
Σὺ οὖν ἐπιτίμησον αὐτῷ, λέγων· ὁ Κύριος
καταργήσῃ σε, Διάβολε, ὅτι πὺν ἀνθρώπων, **B**
ὃν ἐποίησε κατ' ἰδίαν εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίω-
σιν, θείῳ ἀλόγῳ καὶ θωμοίωσας. ἔ παύῃ
ἀφ' ἑσέως πᾶς διδείας ὁδούς; Περὶ δὲ τῆς
ἀφ' ἑσέως ἀκούε· πρῶτον μὲν ὁ θέλων γε-
νέσθαι μοναχός, ἀποτάσσῃ τῷ κόσμῳ, ἀπο-
τάσσῃ τοῖς ἰδίῳις θελήμασιν, ἔ λαμβάνει τὸν
σῶζόν αὐτῶν, καὶ ἀκολουθεῖ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν **C**
Χριστῷ. ἔ φιλονεικεῖ, ἔ καταρτάται, ὅτι ὁμνύει,
ἔ δυσφημεῖ, ἔ μελετᾷ λόγους ψαλμοὺς ἀφ' ὧν
διδάσκει καὶ φλυαρεῖ φιλοσοφίας. ἐγκρατεῖ, ἔ
σπαταλᾷ. πάντας ἔ θεῷ Ἀγγέλους φίλους ἔχει,
ἐχθρὸν δὲ τὸν Διάβολον. Οὐκ ἐκθλίβει γεωργόν,
ἔ βιάζεται χήραν, ἔχ' ἀρπάσσει τὰ ἔ πτωχῶν,
ἔ κονδυλίζει ὀρφανόν, ἔ μάρτυρα ἐπὶ πλεῖστον. **D**
Ἀρκύμενος τοῖς πῦρσιν, ἔ φροντίζει ἔ στρατεύεται
τῶν ἐσωτῶν ὑπὲρ, ἢ πῶς ἐγγαμίσαι θυγατέρας.
Οὐ δέδεταί ποτε πασμοῖς, ἀλλὰ χολάζει τῇ ἐαυτοῦ
σωτηρίᾳ. Οὐκ ἐπαίρεται, ἀλλὰ ταπεινοφρονεῖ,
ἀλλὰ χρηστεύεται, καὶ ἐπιεικέυεται, ψάλλει,
καὶ ἔ τραγουδεῖ. Προσεύχεται, καὶ ἔ μετεωρί-
ζεται. ἔ θαλασσομαχεῖ ἐν ταῖς ἔ βίῃς πρᾶγ-
ματείαις. ἔ φροντίζει πεποιθεῖσθαι ἐαυτῷ δό-
ξαν ἐπίγῳ. Ἀντὶ αὐτῶν καὶ τυμπάνων καὶ
μουσικῶν, ψάλλει τῷ Κυρίῳ, καὶ προσεύχε-
ται. Πειθεῖ καὶ δακρύει ἐν τοῖς ἐσωτέροις τα-
μείοις καὶ τῷ οἴκῳ, καὶ τῆς ψυχῆς, ἀφ' ὧν
ἀμαρτιῶν αἰτνέμενος. Προσευχόμενος προσεύ-
χεται καὶ περὶ ὅλες τὸν κόσμον. Οὐ περὶ βαλάνια μα-
ταίαις δευραῖς, ἀλλὰ ἀγίοις ἀνδράσιν. ἀντὶ
αὐτῆς τῇ ἐργίᾳ. Ἐκκλίνει ὄρκους, καὶ ψυχὰς τῶν
περπομένων αὐτοῖς. Χεῖρας ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμ-
φέροντα εἰς ἔργον, καὶ ἀνάγνωσιν τῶν θείων
Γραφῶν. Ἀμειμνίαν γονέων καὶ γνήτων πρᾶγ-
μάτων, ὡς ὁδὸν, λογιζέται. Ἀναλογίζεται πᾶς
ἐπαγγελίας τῷ Σωτῆρι, καὶ ἀναζωπυρεῖται τῷ
πνεύματι αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν λύπην φυγαδεύει.

F Rater carissime, si abdicata vita sæ-
culari factus sis monachus, sobrium
ac vigilantem te præbe: quia multæ sunt
insidiæ inimici: ne forte locum ac spatium
inveniens, tibi suggerat res hujusmodi:
Ecce, inquit, renunciaſti sæculo, ac
propriis. An non etiam feræ in suis con-
quiescunt antris? Tu ergo increpa eum,
dicens: Dominus te delebit, proſtigabit-
que, Diabole: quia hominem, quem ad
imaginem ac similitudinem suam fecit, tu
feris ratione carentibus comparas. Non
desinis subvertere vias Domini rectas ac
planas? De differentia vero hujus & illius,
audi. Primum quidem qui cupit fieri mo-
nachus, renunciat sæculo, renunciat pro-
priæ voluntati, accipit crucem suam, &
Salvatorem nostrum Christum sequitur. **C**
Non contentiose agit, non maledicit, non
pejerat, non blasphematur, non meditat
verba mendacia per loquacem & nugacem
philosophiam: téperans est, non deliciatur:
cunctos Dei Angelos sibi amicos habet, ini-
micum autem Diabolum: non affligit agri-
colam, non vim affert viduæ, non rapit
quæ inopis sunt, non sævit in orphanos,
non furit in divitiis: contentus vivit præ-
sentibus: non cogitat stipendia facere
suismet filiis, aut quo pacto filias nuptui
tradat. Non est constriktus distractionum
vinculis, verum suæ dat operam saluti: non
est elatus, verum humiliter sentit, & be-
nignus est & mansuetus; psallit, & non
tragoedias canit: precatur, & non mente
vagatur. Non fluctibus & undis negotio-
rum hujus vitæ agitur: non curat, quo-
modo gloriam atque existimationem sibi
terrenam comparet. Pro tibiis, ac tympa-
nis, aliisque instrumentis musicis, Domi-
no psallit, & orat. Plangit & lacryma-
tur in intimis penetralibus & domus &
animæ, remissionem peccatorum depo-
scens. Dum orat, etiam pro universo
precatur mundo: non ad vana accedit
spectacula, sed ad viros sanctos: pro au-
la, solitudinem confectatur. Declinat ju-
ramenta, & animas eorum qui illis dele-
ctantur. Manus extendit ad res utiles,
ad opificia, ad lectionem divinarum Scri-
pturarum. Non est sollicitus de parenti-
bus, neque de rebus terrenis. Promissio-
nes Salvatoris mente perpendit, & in eo
recreatur spiritus ejus, doloremque levat

ac fugat. Corporalis occurrit infirmitas? Gaudet, quia prope est corona. Tædium atque acedia ingruit? Succedit à Domino patientia. Damnum aliquod terrenum emergit? Diem sui obitus mente recolit, quia omnia hic remanent. A voluptate vexatur carnali? Acerbitatē tormentorum animo versat. Accidit in eum calumnia? Patienter fert, quia prope est qui iustificet ipsum. Infertur ei injuria, & cruciatus? Passiones Salvatoris cogitat. Contingit superbia? Recordatur, quodd per ignem transiturus est. Ista gratiæ sunt dona, recte Domino servantibus concessa, & quæcumque decent sanctos. Te porro Diabolum, re infecta, avertet Dominus. Etiam, carissime, dicentem audi: *Resistite Diabolo, & fugiet a vobis: appropinquate Deo, & appropinquabit vobis.* Simul & pro me misero deprecare: quia *iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum:* ut bonus & misericors Dominus custodiat & salvet nos in suo regno ac gloria, qui desperatorum spes est. Quoniam ipsi gloria, & fortitudo, atque potentia, & regnum, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, in sæcula sæculorum. Amen.

Jacob. 4.

Psal. 37.

SANCTI PATRIS NOSTRI EPHRAEM EPISTOLA

AD JOANNEM MONACHUM DE PATIENTIA: ET DE CAVENDO, NEQUIS DECIPIATUR COGITATIONIBUS PRÆTEXTU JUSTIFICATIONUM: NEQUE DICAT: TAMQUAM PASTOR INCEDO: ET DE TEMPERANTIA.

Variis licet adhortationibus cum religiosissimo Theodoro egerimus, ne a suo recedat loco; persuadere tamen non valuimus. Dixit autem ad nos ille: Si voluntas juvandi me, animamque meam secundum Deum salvandi adfuerit, in monasterium tuum ablega me. Cui respondi: Ex quo monasterii curam fratri Joanni commisi, illo inconsulto mandare alicui nequeo. Et nunc quidem bene egisti, prædictum fratrem suscipiendo. Nam ut rediit, nobis qua eum compassione exceperis, renunciavit: quum & tales oporteat in veneratione habere, qui supra patrem & matrem, fratres & sorores, uxorem & filios, cognatos atque amicos, diligunt Dominum. Recte vero agis, exemplum bonorum operum te ipsum præbens, & potissimum fratribus, qui tecum habitant, secundum eum qui dicit:

A me

A Η'κει σωματική ἀρρώστια; χαίρει, ὅτι ἐγγύς ὁ εὐφρανός. Η'κει ἀκηδία; ἀφ' ἧς ἀδέχεται τὸν Κυρίον ἡσυχαστήν. Η'κει ζημία γνῆν; ἀλλὰ μιμηθήσεται τὴν ἡμέραν τὴν τελευτῆς, ὅτι πάντα ὧδε μένει. Ὁ χληθῆναι τὸν ἡδύπαθός; ἀναλογίζεται τὴν πικρότητα τῶν βασάνων. Η'κει συκοφαντία; μικροθυμῶν, ὅτι ἐγγίζει ὁ δικάζων αὐτόν. Η'κει ὕβρις, καὶ βάσανος; ἀναλογίζεται τὰ παθήματα τοῦ σωτῆρος. Η'κει ὑψηλοφροσύνη; ἀναλογίζεται, ὅτι ἀπὸ πυρὸς μέλλει ἔρχεσθαι. Ταῦτα τὰ δωρήματα τῆ χάριτος, τοῖς ὁρθῶς δουλεύουσιν τῷ Κυρίῳ, ὅσα πρέπει τοῖς αἰγίοις. Σὲ, τὸν Διάβολον, ἀπορρίπτει ἀποστρέφει ὁ Κύριος. Ναί, ἀγαπήτε, ἀκούετε τὸν λέγοντος· ἀντίστητε τῷ Διαβόλῳ, καὶ φθίξετε αὐτὸν ἡμῶν. ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγίει ὑμῖν. Ὁρῶσευχόμοσος ἅμα καὶ ὑπερέμω τῷ παλαιωτέρῳ, ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου. ὅπως ἀγαθὸς Κύριος καὶ ἐλεήμων ἀφ' ὧν ἀφύλαξεν καὶ σῶσεν ἡμᾶς εἰς τὴν αὐτῆς βασιλείαν καὶ δόξαν. ἢ τῇ ἀπεγνωσμένων ἐλπίς. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα, κράτος, ὅτι ἡ δύναμις, καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΟΝΑΖΟΝΤΑ,
ΠΕΡΙ ΥΠΟΜΟΝΗΣ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΗ
ΑΠΑΤΑΣΘΑΙ ΤΟΙΣ ΛΟΓΙΣΜΟΙΣ
ΠΡΟΦΑΣΕΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΚΑΙ
ΛΕΓΕΙΝ, ΟΤΙ ΩΣ ΒΟΣΚΟΣ ΠΟ-
ΡΕΥΟΜΑΙ. ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΣΩΦΡΟ-
ΣΥΝΗΣ.

D **Π**Ολλὰ ὡρῶντες τὸν ὀλαβέσασιν Θεοῦ δῶρον ὅτι μὴ ἀποστήναι τῷ τόπῳ ἑαυτῶν, ὅσα ἰχθύσας πεῖσαι. Εἶπε δὲ ὡς ἡμῶν. εἰ δὲ δέλης, φησὶ, βοηθήσά μοι, ὅτι μὴ Θεὸν σῶσά μου τὴν ψυχὴν, ἀποστρέφοντάς με εἰς τὸ μοναστήριόν σου. ὅτι τινὶ ἀπεκρίθη. ὅτι ἀφ' ἧς ἐπιμέλειαν τῆς μοναστείας ἐπέτρεψα τῷ ἀδελφῷ Γεωργίῳ, ἀνδρὶ βελήϊ αὐτῶν, συμπάσαις τινὶ ὁ δυνάμει. Καὶ τῷ νῦν καλῶς πεποίηκας, δεξιόμοσος τῷ ὡρῶν ἀδελφόν. ὅτι ὡς ἐπανῆκεν, ἀπήγαγεν ἡμῖν, ὅποιαν συμπάσαις ὡρῶν εἰς αὐτόν. Καὶ ὡς πῶς πᾶσι δὲ ἐντίμως ἔχεν, τὰς ὑπερπαιτερά καὶ μητέρα, καὶ ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὰς, καὶ γυναικαὶ καὶ τέκνα, καὶ συγγενεὶς καὶ φίλους, ἀγαπώντας τὸν Κύριον. Καλῶς δὲ ποιεῖς, εἰς τὸν καλῶν ἔργων πρεσβύτης ἑαυτῶν, καὶ μέγιστος τοῖς σὺν σοὶ οἰκῶσιν ἀδελφοῖς. καὶ τὸν εἰπόντα.

ἀπ'

ἀπ' ἐμῆ ὁφείδετε, καὶ ἔτι ποιεῖσατε. Καὶ ὁ μακάριος Παῦλος ὁ ἀπόστολος ὡς αἰνῶν, λέγων· μίμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ γὰρ Χριστοῦ. ἵνα ὡς ὁ λόγος ἔπληροφρονῇ, τὸ ἔργον πεύσῃ. Τῆς δὲ πνευματικῆς λειτουργίας μὴ καταφρονήσητε. μηδὲ προσωπώδῃ τῇ σωματικῇ χρείᾳ, ἢ σωματικῶς ὑμῶν ὡς ἀμελήσητε. Ταῦτά γὰρ λόγια τῆ Θεοῦ μελετῶμενα καὶ ψαλλόμενα, ψυχῇ μὲν τρέφουσι καὶ ἀσφουδάτῃ· σῶμα δὲ φρουρεῖσι καὶ παιδαγωγῶσι, Δαίμονας δὲ ἀπελαύνουσι καὶ μεγίστην γαλήνην τῇ ψυχῇ ἐμποιοῦσι. Περὶ δὲ τῶν ἐπιχειρούντων εἰς τὰ ὑπερμέτρα, καὶ ὑπερπιπνόντων κινδύνους ἀνηκέστοις, ὑπομνήσασθαι ὑμῶς βέλομαι, μὴ φρονεῖν ὡς ὁ δὲ φρονεῖν ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, Καὶ πάλιν ἑτέρῳδε λέγει· μὴ γίνῃ δίκαιος πολλὰ, μηδὲ σοφίῃς ὑπερβαῖν, μήποτε ἐκπλαγῆς. Συμῶν γὰρ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τινὰς ἀδελφούς καταλιπόντας τὰ ἑαυτῶν κελία, εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ ἀκαρπον καὶ ἀνυδρον γλῶσσαν ἑαυτὸς ἐκδεδωκέσθαι. πολλὰ δὲ ὑπὸ τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν νουθετηθέντες οὐκ ἐπέσθον, ἐπόντες. ἡμεῖς βοσκοὶ ἀποφρχόμεθα. Ὡς ὅτε ἤλυσαν ἑαυτὸς καὶ τὸ ξηροτάτης ἐρήμης, θεασάμενοι ἑαυτὸς συγκλεισθέντας ὑπὸ τῆς ἄβυσσου γλῶσσης, ἤρξαντο δυσφορεῖν λίαν· ἀρξάμενοι ὅτι ἀναλύειν εἰς τὰ οἰκόμενα, οὐκ ἔδύνατο· ἑαυτὸς ὑπεξῆλθεν τῇ χαλεπωτάτης ἐρήμῃ· καὶ γὰρ ῥάδιον ἢ ἐν τῇ ἡμετέρῃ. Θλιβόμενοι πειναρῶν σφοδρῶς ὑπὸ ἀσιτίας καὶ δίψης καὶ ἔκστατος, ἔκειντο ἀθυμῶντες, καὶ τὴν ψυχὴν ἀπολεγόμενοι. Οἰκονομία δὲ τις γέγονεν ἐκ θεῆς προνοίας, καὶ ὁρίσθη ὑπὸ τινῶν ψυχόρραγόντες, οἵτινες ἐπιθέντες ἐπὶ τὰ ἴδια κτήνη ἐκόμισαν αὐτὸς εἰς τὰ οἰκόμενα, τίνες δὲ καὶ ἀπέψυξαν, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ὑπὸ πετεινῶν, καὶ θηρίων κατεβρώθησαν, οἱ δὲ διασωθέντες, ἔμειναν ἀσθενῆντες ἐφ' ἱκανόν, καὶ λοιπὸν τῇ πείρᾳ ἐγνώσαν, μὴ ποιεῖν τι ἄνω βελῆς. Πολλοὶ γὰρ ἀνταδεία λογισμῶν φερόμενοι, εἰς γλῶσσαν ἀκαρπον καὶ ἀνυδρον ἑαυτὸς διήλυσαν, βίαιοι θάνατον ἑαυτοῖς ἐπενέγκαντες. Ἐτέροι δὲ ὑποταγῆναι μὴ βελλόμενοι, μηδὲ ὑποπηρετεῖν τοὺς ὁμοφύχους ἀνεχόμενοι, τῷ αὐτῷ κινδύνῳ ἑαυτὸς ἔδωκαν. Ἄλλοι ὑπὸ ἀνταρραχίας λογισμῶν ἐμπαχθέντες, καὶ τῇ κενοδοξίᾳ ἐπαρθέντες, ἐπαίνους θηρώμενοι ὑπὸ τῶν ἀκρόντων, ὡς φασί, βοσκοὶ ἡμέτεροι. τοὺς δὲ ἐπιπεινομένους τῶν μὴ συλλογισάμενοι, τοῖς αὐτοῖς κινδύνους ἑαυτὸς παρέβαλλον. Οὐ δὲ τοιγαρῶν, ἀγαπητέ, σωμαπαύσεσθαι τοῖς ἰδίῳ λογισμοῖς

Ton. II.

ἀκρίτως.

A *A me videbitis, & sic facietis: Et beatus Paulus Apostolus adhortatur, dicens: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi: 1. Cor. 4.* Ut quibus sermo plenam fidem non facit, opus ipsum persuadeat. Spiritualia vero ministeria ne contemseritis, neque corporalium necessitatum prætectu synaxim vestram neglexeritis. Eloquia enim Dei meditata & suaviter decantata animam nutriunt atque tumentur: corpus autem custodiunt instituuntque: dæmones repellunt, & summam animæ tranquillitatem generant. Porro de tentantibus ea, quæ mensuram ac modum excedunt, incurrentibusque in pericula gravissima, commonefacere vos volo: non plus sapiendum esse, quam oportet sapere, sed sapiendum ad sobrietatem. Rursusque alibi dicit Scriptura: *Noli esse justus multum, Eccl. 7.* neque plus sapias quam necesse est, ne obstupescas. Accidit enim diebus hisce nostris, quosdam fratres relictis suis cellis, in terram desertam, infructuosam, atque inaquosam se contulisse: sæpe autem licet a patribus ac fratribus admoniti, non paruerunt, dicentes: Nos ut pastores discedimus. Et ut sese in aridissimam solitudinem impulissent, videntes jam se intra desertam terram conclusos, coeperunt vehementer discruciari: incipientesque ad loca, quæ incoluntur, redire, nequiverunt se ex difficillima eremo subducere & expedire; neque enim illud facile erat intra interiora deserti versantibus. Valde igitur per inedia, sitim, æstumque afflicti jacebant, animum dejicientes. Divina vero providentia disponente, frigore pereuntes, ab aliquibus ibi reperti sunt, qui eos propriis iumentis impositos, ad loca habitationum reportarunt: alii etiam ibi mortui sunt, & a volucris ac feris corpora eorum devorata sunt. Qui autem evaserunt salvi, longo tempore infirmi remanserunt; deincepsque ipsa experientia cognoverunt, nihil absque consilio faciendum. Nam multi contumacia atque temeritate cogitationum ducti, in terram infructuosam, & inaquosam progressi, violentam sibi ipsis mortem intulerunt. Alii vero sub obedientia vivere nolentes, unanimitemque in ministrando recusantes, in idem se periculum conjecerunt. Alii sui consilii complacentia decepti, laudem ab auscultantibus captantes, pastores, ut aiunt, effecti sunt: intentos autem labores non cogitantes, iisdem se periculis implicuerunt. Non igitur oportet, carissime, sine prudentia propriis abduci

A a 2

consi-

consiliis: quin potius decet unumquemque proprio se metiri modulo, & proximo in caritate Dei humiliari. Si quis autem existimet se perfectam adeptum esse virtutem, passionibus superiorem esse, & in cupiditates dominari; ne sic quidem sibi ipsi confidat; ne forte in ipsum dicatur quod scriptum est: *Rex temerarius incidet in mala; Angelus autem lucis liberabit eum.*

Prov. 13.

De Abbate
Macario.

Sed forte præteriens quis dixerit: Quomodo invenimus aliquos sanctorum Patrum hanc excoluisse virtutem? Convenit itaque nos etiam ex sanctorum Patrum vitis afferre testimonia, ut aperte ostendamus, nihil temere, vel casu, inconsiderateve sanctos Patres egisse. De Abbate Macario narratur, quod sic diceret: Confidens, inquit, in cella mea, exercebar ut monachus, dum interim mihi molestiam cogitationes exhibebant, dicentes: Abi in interiorem eremum, & vide quid ibidem cernes: perstitique in pugna cum cogitatione annos quinque, quum dicerem, ne forte id a dæmonibus mihi suggeratur. Perspicias prudentiam sancti viri? Numquid abduci se passus est, aut præceps occurrit? Numquid cogitationem admisit? Minime vero: sed perseveravit examinans, jejunans, vigiliis precibusque vacans, ut id ne forte ex dæmonibus esset, cognosceret. Cæterum nobis dum cogitatio aliqua se ingerit, contineri non possumus, & efframur; & non modo non discutimus, sedulo orantes, sed neque ab aliis admoniti obediunt; unde & facile ab adversario capimur. Deinde quum persuaderet, inquit, cogitatio, egressus in eremum, invenit ibi lacum, insulamque in medio ejus, & accedebant jumenta ut biberent ex illo; adspexitque duos homines nudos in medio ipsius. Sub hæc ut loquuti sunt inter se, dixit Abbas Macarius ad illos: Quomodo fieri potero monachus? Et illi ad eundem: Nisi quis renunciaverit omnibus, quæ in mundo sunt, non poterit fieri monachus. Ad quos ipse: Ego, inquit, infirmus sum, & non ita valeo ut vos. Cui illi: Si nequeas, ut nos, sede in cella tua, & peccata tua defleas. O humilitas divini viri! O prudentia insignis virtute animæ: qui tot ac tantis præclare factis excellebat, non judicavit se ipsum ejusmodi re dignum: sed ait ad eos: Ego infirmus sum, & non ita valeo, ut vos. Nos autem neque persecutione ulla invadente, neque a quoquam impulsu, temeritate & propria quadam complacentia duci-

A ἀκρίτως, ἀλλὰ μάλλον χρη̃ ἕκαστον ἐπιγινώσκων τὰ οἰκῆα μέτρα, καὶ ταπεινῶς τῷ πλησίον ὡς ἀγάπῃ Θεῷ. Εἰ δέ τις οἶεται κατωρθωκένα ἢ ἀρετῇ, καὶ ἐπιπρατῇ τῷ παθῶν, καὶ βασιλεύει τῷ ὀρέξεων, μὴδὲ ἕτω θαρρείτω ἐαυτῷ. ὅπως μὴ ῥηθῇ καὶ αὐτῷ τὸ γεγραμμένον. βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά. ἄγγελος δὲ φωτὸς ῥύσει αὐτόν.

B Ἀλλ' ἴσως παρελθὼν τις λέξει. καὶ πῶς δεισκωμῶ τινὰς τῶν πατέρων, ταύτῃ ἡσυχασίας τῇ ἀρετῇ; Χρη̃ τοιγαρὶν ἡμᾶς πορροφῆραν ὅτι τῶν βίων τῶν ἀγίων πατέρων τῇ μαρτυρίᾳ, ὅπως δεῖξωμεν σαφῶς, μὴδὲν εἰκῇ ἢ ὡς ἔτυχεν ἀποσεκῆπῳς πεποραχένας τὴν ἀγίαν πατέρα. Περὶ γὰρ τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου ἱστορεῖται, ὅτι ἔλεγεν ἕτω. Καθημένους μὲν, φασὶν, ὡς τῷ κελίῳ ἡσκήθην. ὡχλησάν μοι οἱ λογισμοί, λέγοντες. ἄπελθε ἔσω εἰς τὸν ἔρημον, καὶ ἴδε τί βλέπεις ὅκτι. καὶ ἔμεινα πολεμῶν τῷ λογισμῷ πέντε ἔτη, λέγων. μήπως ἀπὸ Δαιμόνων ὄσιν. Ὅρῳ συνέσιν ἀγίᾳ ἀνδρὸς; μὴ σωμαπήχθη ἢ ἐπέδραμε; μὴ πορροποιήσατο τῷ λογισμῷ; ἔχῃ. Ἀλλ' ἔμεινεν ἀνακρίνων, νηστεύων ὅτι ἀσχηπῶν, καὶ πορροσευχόμενος, μήπως ἀπὸ Δαιμόνων ὄσιν. Ἡμῖν δὲ ὅταν ἔλθῃ λογισμὸς, ἀκατάχετοί ἐσμεν ὡς ἀγροῖόμενοι, καὶ ἔμνονον ὅτι ἀνακρίνομεν ἐμπόνως πορροσευχόμενοι, ἀλλ' ὅσιν ὑφ' ἐτέρων νηστεύμενοι πειθαρχῶμεν. ὅθεν καὶ αἰχμαλωτιζόμεθα ῥαδίως ὑπὸ τοῦ ἐξεναντίας. Εἶπα, φασὶν, ὡς ἐπέπεινθεν ὁ λογισμὸς. Ὁσὶν ἔλθῃ εἰς τὸν ἔρημον, καὶ εὗρεν ὅκτι λίμνῃ ὑδάτων, καὶ νῆσον ὡς μέσῳ αὐτῆς. καὶ ἦλθον πᾶς κτήνη τῷ ἐρήμῳ πῆλιν ὡς αὐτῆς, καὶ εἶδεν ὡς μέσῳ αὐτῆς δύο ἀνθρώπους γυμνούς. Εἶπα μὲν τὸ λαλήσαι αὐτὸς πρὸς ἀλλήλων, εἶπεν ὁ ἀββᾶς Μακάριος πρὸς αὐτούς. Πῶς δύναμαι ἡμέας μοναχός; καὶ λέγουσιν αὐτῷ. εἰ μὴ ἀποταξήται τις πᾶσι τοῖς ὅσιν, καὶ δύναται ἡμέας μοναχός. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. ἐγὼ ἀσθενὴς εἰμι, καὶ ἔμεινα, ὡς ὑμεῖς. καὶ εἶπον. εἰ μὴ δύνασαι ὡς ἡμεῖς, κάθου ὡς τῷ κελίῳ σου, ὅτι κλυῖσαι τὰς ἀμαρτίας σου. Ὡς ταπεινὸς ὡς δὲ ἀνδρὸς. ὡς συνέσεις ἐναρέτη ψυχῆς. Ὁ πόσους καὶ τηλικύτους ἀδραγαθήμασι ἀσπρέπων ὅτι ἔχειεν αὐτὸν ἄξιον ὅτι πράγματος. ἀλλ' ἔφη πρὸς αὐτούς. ἐγὼ ἀσθενὴς εἰμι, καὶ ἔμεινα ὡς ὑμεῖς. Ἡμεῖς δὲ καὶ μὴτε διωγμὸν ἐπισάντος, μὴτε ὑπὸ τινος διωκόμενοι, τῇ πορροπετείᾳ καὶ ἀταρεσκείᾳ ἀγόμεθα, καὶ

καὶ ἐπιχερῶν ταῦτα ὑπέρμετρα, ὡς Κύριοι πὺν Θεοῦ A
πειράζοντες, ὅπως ἐστὶ φοβερόν. Οὐδὲ ἀνθρώπων
πεποιθότες ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ δυνάμει, ἢ ἀσκήσει, ἢ θυμώ-
τητι, καὶ μὴ εἰς Θεὸν ἔχοντι πᾶσαν αὐτῷ τὴν ἐλ-
πίδα. πρὸ αὐτῶν γὰρ μόνος τὸ κράτος καὶ ἡ ἰσχύς.

Διατί γὰρ μὴ ἐγκύβωμεν καὶ εἰς τὸν βίον
τῷ Ἀββᾷ Ἀντωνίᾳ, καὶ ἀρήσομεν ἐκ αὐτοῦ ἐκ θείας
ἀποκαλύψεως πάντα πεποιημένα. Ομοίως ὅ-
καὶ αὐτὸς οὐκ ὡς μοιασμένην ἐκαθέζετο; οὐκ ἀμ-
φιάσμασιν ἐκέχρητο; οὐκ ἄρλον ἠόδιεν; ἢ ταῖς
ἰδίαις χερσὶν ἐργάζετο; ἢ μαθητὰς ἐκέκτητο,
οἱ ἵνες καὶ, θανόντος αὐτοῦ, σιμώσαλκαν ἐξ ἑθα-
ψαν. Οὐ μόνον ὅ αὐτὸς ὁ μακάριος Ἀντωνίος
ταύτην ἐχρήσατο τῇ ἀγνοίᾳ, ἀλλὰ καὶ οἱ λοι-
ποὶ πατέρες, οἱ πὺν ἐν αὐτῷ βίῳ ἐκασκῆσαν-
τες, οἱ ἵνες ὡς ἐκ κληήτορες γενόμενοι τῷ φοιτῶντι
ὡς αὐτοῦ, δι' ὧν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ ἰσχύς ἐπέ-
τέλει. ὡς γὰρ λύχνοι φαιδροὶ ἦσαν, ταῖς ἀρεταῖς
καταλαμπόμενοι. Τῷ πὺν βίῳ καὶ τῷ τρόπῳ
ζηλώσωμεν ἐκ ἡμεῖς, ἐν τῇ βασιλικῇ ὁδῷ βαδί-
ζοντες, μὴ ἐκκλίνοντες, μήτε εἰς τὰ δεξιά, μή-
τε εἰς τὰ ἀριστερά. Σχολάσωμεν πειραζὲν τῇ ἡσ-
υχίᾳ, τῇ νηστείᾳ, τῇ ἀγρυπνίᾳ, τῇ προσευχῇ,
τοῖς δάκρυσι, ταῖς σιμώξεσι, τῷ ἐργοχειρῶ, τῇ
σωτηρίᾳ τῶν ἀγίων πατέρων, τῇ ὑπακοῇ τῇ ἀλη-
θείᾳ, τῇ ἀκροασί τῶν θεῶν γραφῶν. ὅπως μὴ
χερσωθῇ ἡμῶν ἡ ἀγνοία. Μάλιστα δὲ τὴ μετα-
ληψέως τῶν ἀχράντων καὶ ἀγίων μυστερίων ἀξίως
ἐαυτοὺς παραστήσωμεν, ὅπως τῇ τιμωρῶν ἀπι-
σιῶν τε καὶ ῥυπαρῶν λογισμῶν ἀφισμνηθῇ ἡμῶν
ἡ ψυχὴ, καὶ ἐνοικήσας ἐν ἡμῖν ὁ Κύριος ῥύσῃ
ἡμᾶς τῷ Πονηρῷ. Κατὰ πάντα ὅ, τὴ ἐλικρινῇ
ἀγάπῃ διώκοντες εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.
ἐκ γὰρ ὅ πλησίον κατὰ τὰς τὴ πονηρὸν καὶ ἀγαθόν.
Ἀφ' αὐτῆς γὰρ ὅτι οἱ ἐπὶ τῶν ἐν τῷ τῶν ἀδελφῶν
μου τῇ ἐλαχίστῃ ἐποιήσατε, ἐμοὶ ἐποιήσατε. ὡς
ὅτι τοὺς ἀσυμπαθεῖς πάλιν λέγει. ὅτι τῇ ἀδελφῶν
μου τῇ ἐλαχίστῃ οὐκ ἐποιήσατε, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποι-
ήσατε. καὶ πορεύσονται ὅτι οἱ εἰς κόλασιν αἰώνιον,
οἱ ὅ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Οἱ ἀρχαῖοι μό-
χαι, καὶ κριταί, καὶ ἀμνῆς, πάντα ἅμωμα εἰς θυ-
σίαν προσέφερον τῷ Κυρίῳ. ἡμεῖς ὅ τὴ ἐαυτῶν
σώμα προσενέγκωμεν Κυρίῳ ἐν Πνεύματι ἀγίῳ.
μὴ μωμῶντες τῷ τῷ πῶς ἀπηγορευμένοι, ἢ ῥυ-
πύοντες ἐν τινι λογισμῷ, ἵνα μὴ ἀποστρέψῃς
γέννησιν ἡμῶν ἡ θυσία.

Τὸ ὅτι ἐν τινι τρόπῳ δεῖ κατὰ τὰς τῇ ἀγίω-
σύνῃ. ἀρκὺ τῶν γε νοῦν ἔχουσιν φάλοισι ἢ ὅτι Θεῷ
μνήμη, ἥς αἱ ἀκτίνες φωτίζουσι πᾶσαν καρδίαν.

Οἱ

ducimur, aggredientes ea, quæ mensuram
ac modum superant, tamquam Dominum
Deum tentantes, quod est horribile. Væ
autem homini, qui propriis confidit ac ni-
tatur viribus, vel exercitatione, sive indu-
stria; neque in Deo spem omnem reponit
suam: ab illo enim solo potestas & robur.

Et cur non oculos demittimus in vi- De S. Anto.
tam Abbatis Antonii? Et ipsum cuncta ex nio Abbate.
divina egisse revelatione comperiemus. Ve-
rumtamen ipse quoque nonne in monaste-
rio vivebat? Nonne indumentis utebatur?
Nonne pane vescébatur? Nonne propriis
manibus laborabat? Nonne discipulos ha-
bebat, qui quidem, etiam mortuum ipsum
deslebant ac sepeliebant? Neque vero so-
lum ipse beatus Antonius hoc vitæ instituto
usus est, sed & reliqui Patres, qui religio-
sam vitam duxerunt: qui hortabantur &
solabantur ad se venientes, per quos signa
& curationes exhibebat Deus. Tamquam
enim lucernæ quædam claræ, virtutibus co-
ruscabant. Horum vitam ac mores, etiam
nos regia via incedentes, æmulemur, non
declinantes neque in dexteram, neque in
sinistram. Demus ergo operam quieti, je-
junio, vigiliis, orationibus, lacrymis, con-
ventibus ad res divinas celebrandas, labori
manuum, conversationi cum sanctis Pa-
tribus, obedientiæ veritatis, & ausculta-
tioni divinarum Scripturarum: ne mens
nostra sylvescat, & inculta squallidaque
reddatur. Potissimum autem participatio-
ne nos sanctorum & immaculorum my-
steriorum dignos exhibeamus: ut mente
nostra enascentibus infidelitatibus, sordi-
disque cogitationibus purgata, inhabitans
in nobis Dominus liberet nos a maligno.
In cunctis autem veram atque sinceram
caritatem ad invicem, & in omnes se-
ctemur: nam ex proximo comparat sibi
quis malum vel bonum. Non enim men-
dax est, qui dixit: *Quod uni ex his fra-*
tribus meis minimis fecistis, mihi fecistis. Matth. 25.
Ad eos autem, qui pietatis viscera clau-
ferant, dixit: *Quandiu non fecistis uni de*
minoribus his, nec mihi fecistis. Et ibunt
hi in supplicium æternum, justi autem in
vitam æternam. Antiqui vitulos, agnos,
& arietes, cuncta immaculata, in sacri-
ficio Domino offerebant: at nos pro-
prium corpus Domino offeramus in Spiritu
Sancto, non polluentes hoc rebus vetitis,
aut aliqua cogitatione contaminantes; ne
reprobetur sacrificium nostrum.

Quo pacto autem comparare opor-
teat sanctitatem; suffecerit mentem so-
briam ac vigilantem habentibus recor-
datio Dei, cujus radii cor omne illumi-
nant.

A a 3

nant. Qui vero mente adhuc infirmi sunt, aliquibus indigent exemplis, quibus ad imitandam excolendamque eandem virtutem excitentur. Sit ergo nobis exempli loco tale. Qui secundum mundum strenuos se præbent in bellis, imagines sumunt, in parietibus & tabulis belli historiam describentes: ut quomodo hi quidem sagittis feriant, alii vulnera infligant, quidam fugiant, alii incursiones faciant, alii adhibitis gladiis, spicarum instar adversarios decutiant. Atque hæc agunt ad æmulationem posterorum, & commemorationem eorum, qui rem fortiter in bello gesserunt adversus hostes repugnantes. Alii vero sanctorum quoque certamina in domesticis Oratoriis, ad imitationem videlicet ignavorum cordium, & oblectationem spectatorum, depingunt. Sic ergo satagite, quasi & nostra vita describenda sit, & in sublimi collocanda, ut omnibus sit conspicua: quin etiam excolendæ virtuti operam demus, ne quid vituperio dignum, atque absurdum inferatur imagini. Turpissimum enim revera est, spectare virum in imagine cum femina inhoneste versantem, & præsertim ex iis, qui videntur habitum pietatis assumpsisse. Si vero & cum masculo, secundum eum, qui dixit: *Masculi in masculos turpitudinem operantes*: quis tandem oculos in imaginem defigere auderet? Fugiendum vel ipsum quoque spectaculum. Si autem cum tali ignominia præ pudore stupidi, spectari ab aliis nolumus, prorsus divina cooperante gratia turpes passionnes effugiamus, veræque virtutis studium curemus: ut compositio & structura historię quæ de nobis est futura, præclara & honesta fiat, quæ ad bonam æmulationem excitet sua pulchritudine obvios quoque: nihilque in ea deforme, minusve virtuti conveniens imprimamus. Etenim Sodomitarum historia indelebilis est, in medium producens, quomodo iusti domum circumdederint homines intemperantes ac flagitiosi, donec cæcitate percussi, ignisque imbre combusti, & in cinerem redacti essent ipsi cum terra sua, in qua nefandas commissiones exercuerant. Horum historiam tamquam imaginem, quandam horrore plenam proposuit uniuscujusque nostrorum conscientię Creator noster Deus: ut ad exemplum hujusmodi respicientes, improborum commercia declinemus. Qui autem cæcutientes, propositam nobis historiam prætereunt, facile in voluptatum barathrum præcipientes ruunt. Tu autem defixam tene in hujusmodi

Rom. I.

Gen. 18. 19.

A Οἱ ὃ ἐν ἀσθενείᾳ διακείμενοι πρὸς τὴν τοιαύτην ἐννοίαν χρηζούσι τινῶν ὑποδειγμάτων πρὸς ζήλον καὶ κατόρθωσιν τῆς αὐτῆς ἀρετῆς. Ἐγὼ ὃ ἡμῶν τὸ ὑπόδειγμα ποιῶτο. Οἱ καὶ τὸν κόσμον ἀνδραγαδούντες ἐν τοῖς πολέμοις, εἰκόνας λαμβάνουσιν ἐπὶ τειχῶν καὶ στανίδων, καὶ ἰσοεῖαι τῶν πολέμου διαγράφοντες. πῶς οἱ μὲν ἐντεινάντες τὰ πῆλα. οἱ ὃ τρώσκοντες. οἱ μὲν φεύγοντες. οἱ ὃ κατατρέχοντες. ἑτέροι δὲ τῶν ξίφῃ χρησάμενοι, δίκλῳ σαχύων ἀντιπαλούς ἀποθερίζουσι. Καὶ ταῦτα ἐπιτιθεύουσι πρὸς ζήλον τῆς μεταγενεστέρας, καὶ ἀναμνησιν τῶν ἀεισευόντων καὶ τῶν ἀνίστατουσιν. Πολλοὶ ὃ καὶ ἰὼ ἀθλοῦνται τῶν ἀγίων ἐν τοῖς ἀκτινείοις οἴκοις ἀναγράφουσι πρὸς ζήλον δὴ δεινὸν τῶν νεοπροκαρδίων καὶ τέρψιν τῆς θεότητος. Ὡς οὖν καὶ ἡμετέρας βίβας ἀναγράφουσι μέλλοντος, καὶ ἐν ὑψηλῷ ἀναλίσκουσι πρὸς ἐπίδειξιν πάντων, ἀπουδάσατε. μέλλον δὲ ἀπουδάσωμεν καλορθώσας καὶ ἀρετῶν, ἵνα μηδὲ ψεκτὸν, ἢ ἀνοίκειον ἐνλεθῇ ἐν τῇ εἰκόνι. Αἰσχρότατον γὰρ ἀληθείας, ἀνδρα ἐν εἰκόνι θεάσασθαι γυναικὶ ὁμιλῶντα ἀσέμνως, καὶ μάλιστα τῇ δοκῶντι γῆμα ἀσεβείας περιβεβλησθαι. Εἰ δὲ καὶ μὲν ἄρρενος. καὶ τὸ εἰπόντα. ἄρρενες ἐν ἄρρεσι ἰὼ ἀχρημοσύνην κατεργάζονται. ἵς ἄρα ἰολμήσας ἐναλίσκουσι τῇ εἰκόνι; φθικτόν καὶ τὸ θέαμα. Εἰ ἰοιῶντα ἐνοηθεῖν, ἐν ἰοιῶντι ἀλμύρα θεαδῶν καὶ βελόμοι, τῇ αἰσχύνῃ ἀποναρκήσαντες. πάντως ἐκφθιζόμεθα τῇ αἰσχρῇ πάθει, τῇ χάριτος συωργύσης. φροντισώμεν πίνω εὐλκείνως τῇ ἀρετῆς, ὅπως γένηται ἡ σύνθεσις καὶ ἡ κατασκευὴ τῇ πρὸς ἡμῶν ἰσοείας καλὴ τε καὶ ἀφῆμος, εἰς ζήλον ἀγαθὸν ἐξάπτουσα καὶ τὴν καλλοῖαν, τοῖς ἐντυγχάνουσι μηδὲν δυσχερὲς, ἢ ἀνοίκειον τῇ ἀρετῆς χαρκτηρίζωμεν ἐν αὐτῇ. Καὶ γὰρ ἡ τῇ Σοδομιτῇ ἰσοεία ἀνεξάλειπτος καθέστηκε, ἀναγορεύουσα πῶς ἐκύκλυνεν τὴν οἰκίαν τῇ Δικαίᾳ οἱ ἄσωποι, ἄχρεις καὶ ἐπλάγησαν τῇ ἀορασίᾳ, καὶ ὑπὸ τῆς πυρὸς ἐπομβείας καταφλεχθέντες ἐπεφρώθησαν αὐτοὶ τε, καὶ τὰ ἐδάφη αὐτῶν, ἐφ' οἷς πᾶς ἀθέσμος κατεργάζοντο μίξεις. Τῶν τῶν ἰσοείας, ὡς εἰκόνα τινα, φόβος γέμουσαν, πρῶτερον οἱ ποιήσας ἡμᾶς Θεὸς τῶν ἐκάστου ἡμῶν συωδού. ἵνα πρὸς τὸ ὑπόδειγμα ἐφορῶντες, ἐκκλίνωμεν τῇ φαύλῃ. Οἱ δὲ ἐπικαμμούοντες τῇ θεωρίᾳ τῆς πρῆξις ἡμῶν ἰσοείας, ῥαδίως ἐμπίπτουσιν ἐν τῇ βαρύνῃ τῇ ἡδονῇ. Σὺ δὲ ἐρηισμένοι ἔχε τὴν τῆς ἀφροσύνης ὄμμα πρὸς τὴν πτωχότην

ποιούτω κατανόησιν, ἵνα τῷ φόβῳ ἐγκρίσῃς τὰ
αἰχίσια πάθη, καὶ πᾶς φλεγμαίνουσα ἡδονὰς κα-
ταμαράνῃ ἢ προσδοκία τῆς ὀργῆς. Τίς γὰρ
ὄντως ἔδειλατον ἐμείνω ὀργῇ, καὶ καταπλήσῃ
ἐν συζέλληται τῇ διανοίᾳ, εἰ μήτε παρέργως κέ-
χηται τῇ θεωρίᾳ; ἐγὼ δὲ ὁ ῥαθύμος τὸν νῦν
μερικῶς ἐπιστήσας τῇ ἰσοεῖᾳ ἐξείαξα, ἐπὶ τὸ προσ-
σωποι τοῖς γόνοισι ἐπιθεῖς ἐκλαυσα. Πῶς γὰρ
ὁ φοβερὸν ἔσται ἀληθείας, πῶς καθαρῶς τῷ τῷ ψυ-
χῆς ὀφθαλμῷ ἐκκορῶσι, τῇ σφοδρῶτάτῃ ρύσῃ ἔ-
πυρὸς ἐκείνῃ, ἢ γὰρ φρουρομένη, ἐπὶ τῇ οἰκη-
τῶν τῆς κορυφῆς, ὡσεὶ κηρὸς, ἐπὶ τῇ καπνῇ ἀνιόν-
τος; Ἀραγε ὁ δυνάταυ τῶντα πᾶν ὑποδείγματα
τῷ προσωποποιῶν καὶ ψυχῇ λευκωμένην μα-
λάξαι; Τοιγαρὺν πυκνότερον τῇ ἰσοεῖᾳ ἐνατενί-
ζωμεν, μᾶλλον ὅτι ἀπαρалаίπῃς, ἵνα τῇ αὐτοῦ
τῇ κρητῶν, τῇ προειρημένων τῇ πύρρι φύγωμεν.
Ἡ γὰρ ἀμέλεια αὐτῆς τῇ ἀφοδίᾳ. Ἐξ ἐκατέρῃ ὅ-
τι σιωπῇ ἢ σιωπῇ. Οἱ ὅτι ἐν ἔξῃ τῇ κακοῦ
ἡρώδῃ, δυσέκδοτοι ὑπάρχουσι τῆς, πάντοτε
ἐπεὶ λύμη τῇ πνευματικῇ καρπῷ ἐπιρρέπον-
τος. Πάλιν ὅτι, ὡς ἐν εἰκόνι, φέρωμεν τὴν μνή-
μην, πῶς ἢ μὴ Αἰγυπτία εἴλετο τὸν Ἰωσήφ
ἐπισπῶσα πρὸς ἑαυτὴν. τὸν ὅτι Θεοφιλῇ τὸ ἰμά-
τιον αὐτῇ καταλείψαντα ἐπὶ δρόμας τῇ μύσῃ.
καὶ πάλιν τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἐν Βαβυλῶνι,
ὡς ἐν εἰκόνι, θεωρῶμεν τῇ διανοίᾳ πῶς ἡπείγον,
πρὸς αἰχρουργίαν, τῇ μακαρίᾳ Σωσάννᾳ. αὐ-
τῇ ὅτι ἀσεβῆ καὶ ἀνδρείῳ λογισμῷ χρησαμένη, τῇ-
πὺς κατέβαλεν. Οὕτως οὖν ἐπὶ ἡμῶς ἀγωνισώ-
μεθα εὐλακρινῶς, καὶ μάλιστα πεπεισμένοι, ὅτι
ὁδὸν κρυπτήν, ὅτι ὁ φανερωθήσεται, ἵνα εἴ τις ἀρε-
τὴ, καὶ εἴ τις ἐπαγνος, ταῦτα ἐφθάρωσιν πρὸς ἡμῶν
ἐν ὧν ἐν τοῖς ἐπαγγελμένοις, καὶ μὴ ἐν τοῖς ψε-
γομένοις.

Περὶ ὅτι τῇ ζητημένων, καὶ τῇ πῶς δὲ σιω-
νασρέφει ἀδελφοῖς, καὶ ἀρέσκειν Θεῷ ζῶντι καὶ
ἀληθινῷ, ὑμῶν προσερχομένων πρὸς ἡμῶν, ση-
μαντικῶν ἡμῶν τῇ χάριτος ἡμῶν σιμωργίας. Ἐξ
ὅτι μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν ὁ Κύριος, ἡ πηγὴ τῆς
ζωῆς, ὁ ἐπομβρῶν χαρὰν, καὶ εἰρήνην, καὶ ἀγι-
ασμὸν, καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν, τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐ-
τὸν ἐν ἀληθείᾳ. ἀσπασαί τοὺς σὺν σοὶ ἀδελφούς.
ἀσπάζονται σε οἱ ἐνταῦθα ἀδελφοί.

A modi cogitatione mentis aciem, ut metu
turpissimas passiones elidas, urentesque
voluptates expectatio iræ emarcescere fa-
ciat. Quis enim divinam iram cernens,
non trepidet, consterneturque animo, nisi
forte oscitabundus, atque aliud agens ista
consideret? Ego vero ignavus particulas
hujus historię lingulas attentius contem-
platus, ingemui, vultuque in genua de-
posito, fleui. Quo enim pacto vere for-
midabile non erit mundo cordis oculo in-
tuentibus vehementissimum ignis illius flu-
xum, terramque dum torreretur, & in-
colas instar ceræ fumique liquefcentes?
An non poterunt hæc eorum, qui antea
supplicio sunt affecti, exempla vel lapi-
deam animam emollire? Frequentius ita-
que, imo potius assidue ad ejusmodi hi-
storias intente respiciamus; ut potiorum
studio, experientiam prædictorum fugia-
mus. Nam auget audaciam negligentia:
ex utraque vero consuetudo conflatur. Qui
autem habitum sibi mali acquisiverunt, exi-
tum ægre invenire possunt; quum habitus
is ad abolendum spiritalem fructum sem-
per irrepit. Ex adverso, velut in imagine
recordemur illius Ægyptiæ, quomodo ad
se attrahere conata sit pium Joseph; ipse
que quo pacto etiam vestem suam reli-
querit, ut scelus effugeret. Rursusque
mente contemplemur tamquam in imagi-
ne senes illos Babylonicos, quomodo ad
turpitudinem beatam Sufannam compellere
studebant: ipsa autem pia & virili cogi-
tatione adhibita, istos deturbaverit. Sic
ergo & nos sincere certemus, maxime
persuasi, quia *nihil occultum quod non re-*
velabitur: ut si qua virtus, & si qua laus,
hæc de nobis circumferantur: ut simus
inter eos qui laudantur, & non inter
illos qui vituperantur.

De iis porro, quæ quærentur, &
quo pacto conversari oporteat cum fratri-
bus, & complacere Deo viventi, ac ve-
ro; vobis pro nobis orantibus significabi-
mus, divina nos adjuvante gratia. Sit
autem inter nos & vos Dominus, fons
vitæ, qui gaudium, pacem, sanctificatio-
nem, & spem bonam pluit super quæren-
tes eum in veritate. Saluta fratres, qui
tecum sunt: salutant te qui hic sunt fratres:

Genes. 39.

Daniel. 13.

Luc. 18.

SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAEM SERMO
IN SECUNDUM ADVENTUM DO-
MINI NOSTRI JESU CHRISTI.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕ-
ΡΑΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ
ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Fratres mei Christo dilecti, audite quæ dicturus sum de secundo, & terribili Domini Nostri Jesu Christi adventu. Ego enim recordatus sum horæ illius, & tremui, ob nimium timorem cogitans, quæ tunc erunt revelanda. Quis enim ea narrabit? Quæ lingua referet? Quæ auris capax erit ea audiendi? Quum Rex Regum surgens ex throno gloriæ suæ descendet, ut visitet omnes habitatores orbis terræ, & ponat rationem cum ipsis, & reddat bonam mercedem dignis, & pœnæ dignis similiter pœnas, ut justus Judex. Hæc igitur cogitans totus consternor, & timorē membra mea concutuntur. Oculi mei lacrymantur, vox mea deficit, comprimuntur labia, horret lingua, & cogitationes silentium meditantur. Necessitate compellor dicere propter vestram utilitatem, ac timor filcre me cogit. Hæc enim prodigia magna, & terribilia neque unquam contigerunt ab initio rerum creatarum, neque contingent unquam in omnibus generationibus. Et modo quidem sæpe quum tonitru vastius fit, omnem hominem terret, atque omnes in terram inclinantur: tunc vero quomodo sustinebimus, quum audiemus tubæ vocem de cœlo omne tonitru clangore superantem, atque e somno eos excitantem, qui a sæculo dormiunt; justos, & injustos? Tunc & in inferis ossa humanæ naturæ, quæ audient sonum tubæ, celeriter current, & quærent suas compages, quum videbimus omnem hominum spiritum in ictu oculi resurgentem unumquemque ex loco suo, simulque congregatum ad judicium ex quatuor terminis terræ. Jubebit enim magnus Rex; qui omnis carnis habet potestatem, & subito tremebunda, & festinans dabit terra mortuos suos, suoque mortuos mare, sive feræ discerpserint, sive pisces voraverint, sive volucres rapuerint, omnia in ictu oculi sistentur, & capillus unus non relinquetur. Quomodo sustinebimus, Fratres, quum videbimus igneum fluvium erumpentem cum ira tanquam mare ferox, devorantem montes, & saltus, & comburentem omnem terram, &

quæ

A Δελφοί μου φιλόχριστοι, ἀκούσατε ὡς ἡ δαυτέρας καὶ φοβεράς πρῆσιν τῆς δευτέρας ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐγὼ γὰρ ἐμνησθὴν τὴν ὥραν ἡμεῖς, ὅτε ἐτρόμαξα ἀπὸ τῆς πολλῆς φόβου, ἐν θυμῷ μου πὰ μέλλοντά τοτε ἀποκαλύπτειν. Τίς γὰρ αὐτὰ διηγήσεται; ποταπὴ γλῶσσα φθιγγεῖ; ποία ἡ ἀκοὴ χωρίσιν ἡμεῖς ἀκούειν; ὅταν ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευμένων, Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς θρόνου τῆς δόξης αὐτοῦ, κατέλθῃ ἐπισκέψασθαι πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν οἰκὸν μου, ὅτι σωσάμεν ἡμᾶς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀποδοῦναι τὴν καλὴν μισθὸν τοῖς ἀξίοις, τοῖς ὅτι πάλιν ἀξίοις κολάσεως ἀποδοῦναι τὰς κολάσεις, ὡς δίκαιος Κριτὴς. Ταῦτα οὖν ἐν θυμῷ μου, φόβῳ συνέχοντάς με τὰ μέλη, καὶ ὡς ἀλέλουμεν πάντοτε. οἱ ὀφθαλμοί μου δακρύουσιν, ἡ φωνὴ μου ἐκλείπει, χεῖρές μου πεπήγασιν, ἡ γλῶσσά μου φέρεται, καὶ οἱ λογισμοί μου σιωπὴν μελετῶσιν. Ὡς πῶς ἀναγκάζομαι εἰπεῖν ὅτι τὴν ἡμῶν ὠφέλειαν; καὶ ὁ φόβος κατεπείγῃ με σιωπᾶν. Τοιαῦτα γὰρ μεγάλα καὶ φοβερά θάματα ἔτε ἐγένοντο ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἔτε μὴν γένωνται ἐν πάσαις ταῖς ἡμεραῖς. Ἀρτι μὲν γὰρ πολλάκις ἐὰν γένῃ ἀστραπὴ τραυτοτέρα, πάντα ἀνθρώπον ἐκθροεῖ, καὶ πάντες εἰς γῆν ἐπικλίνουσι. Τότε ὅτι πῶς ὑπενέγκωμεν, ὅταν ἀκύνωμεν τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος ἐκ τῆς οὐρανῆς ὑπὲρ πάντων βροντῆς καὶ κραζέσης, καὶ ἔξυπνίσης τοὺς ἀπ' αἰῶνος κοιμηθέντας δικαίους τε καὶ ἀδίκους. Τότε ἐν τῇ αἰῶνι τὰ ὅσα τὸ ἀνθρωπίνης φύσεως ἀκύνοντα τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, ὡς ἰρέχουσι μὲν ἀπὸ τῆς σιωπῆς, ζητῶντα τὰς ἐαυτῶν ἀρμονίας, ὅταν ἴδωμεν πάντας πνοὴν ἀνθρώπων ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ ἀνισταμένων, ἕκαστον ἐκ τῆς πόπου αὐτοῦ, καὶ ἐπισυναγομένων ἐκ τῆς τεσσάρων τεράτων τῆς γῆς πρὸς τὴν κειμένην. Κελεύει γὰρ ὁ μέγας Βασιλεὺς, ὁ ἔχων ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς, καὶ ἀδείας μὲν τρόμῳ καὶ ἀπὸ τῆς δόξης ἢ γῆς τοὺς νεκροὺς αὐτοῦ, καὶ ἡ θάλασσα τὰς ἐαυτῆς νεκροὺς. ἔτε θηρία ἐσπάραν, εἴτε ἰχθύες ἐμέλισαν, ἢ καὶ ὄρνεα διήρπασαν, πάντα ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ ὡς ἀφ' ἐξουσίας. καὶ θριξὶ μία οὐκ ἀπολεφθήσεται. Πῶς ὑπενέγκωμεν, ἀδελφοί, ὅταν ἴδωμεν τὸν πυρινὸν ποταμὸν ἐξέρχόμενον μὲν θυμῷ, ὡς ἀπὸ ἀνγείων θάλασσαν, καὶ καίεσθαι ὅρη καὶ πάντα, καὶ

κατα-

κατακαίοντα πάντα τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα; Τότε, ἀγαπῆτοι, ἅκ' ὅτι πυρὸς κείνης οἱ ποταμοὶ κλείψουσιν, αἱ πηγαὶ ἀφανίζονται, τὰ ἄστρα πίπθουσιν, ὁ ἥλιος σβησθήσεται, ἡ σελήνη παρέρχεται, ὁ ὕρανος εἰλίσσεται, ὡς βιβλίον. καὶ ὡς γράμμα. Τότε οἱ ἄγγελοι ἀποπεμπόμενοι περιτρέχουσιν, ὁπισθοάγοντες τὰς κλεῖδας ἅκ' ὅτι τρεῶν ἀνέμων, ὡς ἔφη ὁ Κύριος, ἀπ' ἀκρῶν ὕρανον, ἕως ἀκρῶν αὐτῆς. Τότε θρασάμεθα ὕρανον καὶ γῆν καὶ πᾶν τὸ ἐπ' αὐγελῆται αὐτῶν. Πῶς ὑπενέγκωμεν τότε, φιλόχριστοι, ὅταν ἰδῶμεν φοβερὸν θρόνον ἐπιμαζόμενον, καὶ τὸ σημεῖον τῆς σταυρῆς φαινόμενον, ὃν ὁ πρῶτος λόγος Χειρὸς ἐκκοίως ὑπὲρ ἡμῶν; Τότε πάντες θρασάμενοι ἐν τῷ ὕψι φανερὸν τὸ φοβερὸν τὸ ἅγιον σκήπτρον τῆς μεγάλης Βασιλείας, ἐπιγινώσκει λοιπὸν ἕκαστος τὸ μνημονεῖον τῆς λόγου τῆς Κυρίας προερηκόπου. ὅτι φανήσεται τὸ σημεῖον τῆς Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ ὕψι. καὶ ἐν πληροφορίᾳ γίνονται πάντες, ὅτι ὁπίσω τῆς οὐρανῶς μέλει ἀναφαίεσθαι. Ἐν τῇ ὥρᾳ κείνῃ, ἀδελφοί μου, ὁ νοῦς ἕκαστος πῶς ἀπαντήσῃ τῷ φοβερῷ Βασιλεῖ, καὶ ἀναλογίζεσθαι πάσας τὰς πράξεις αὐτοῦ. Εἴτε καὶ θεωρεῖ τὰ ἔργα ἢ μὴ θεωρεῖ αὐτῶν ἰσάμενα, εἴτε ἀγαθὰ, εἴτε φαῦλα. Τότε πάντες οἱ ἐλεήμονες καὶ οἱ μετανοήσαντες γνησίως χαίροντες, βλέποντες τὰς εὐχολὰς, αἵς προέπεμψαν. Ὅρῳσι δὲ οἱ συμπαθεῖς τοὺς πτωχοὺς καὶ πένοντας, ὅς ἐν ταῦτα ἠλέησαν, ὡς καλῶντας τὸ ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ἐξαγγέλλοντας ἐπὶ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων. οἱ δὲ πάλιν τὰ δάκρυα τῶν κόπων τῶν ἀφ' ἐμετανοίας. καὶ αὐτοὶ ἴσαν ἱλαροὶ τῶν παιδρῶν τῶν ἐνδοξοῦ, προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τῆς μεγάλης Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χειροῦ. Καὶ τί σωπῶμεν ἢ λέγω τὰ μείζονα; Ὅταν ἀκούσωμεν τὴν μεγάλην κείνης φωνῆς, καὶ φοβερὰς κραυγῆς, ἅκ' ὅτι ὑψώματων τῶν ὕρανον, λεγούσης. ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται, ἰδοὺ ὁ Κεῖταις ὡς γίνεσθαι, ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς ἀναφαίεσθαι, ἰδοὺ ὁ Δικαστὴς τῶν δικαστῶν ἀποκαλύπτει, ἰδοὺ ὁ τῶν ὅλων Θεὸς ἔρχεται χεῖνα ζῶντας καὶ νεκρούς. Τότε, φιλόχριστοι, ἅκ' ὅτι κραυγῆς κείνης τρομαχέσθαι τὰ δεμέλια καὶ οἱ νεφροὶ τῆς γῆς, ἀπὸ περάτων ἕως περάτων, καὶ θάλασσα, καὶ πάντα ἄβυσσοι. Τότε, ἀδελφοί, στενοχωρεῖσθαι καὶ φόβος καὶ ἔκστασις ἐπὶ πάντα ἄνθρωπον ἅκ' ὅτι κραυγῆς καὶ ἡχῆς τῆς σάλπιγγος, καὶ ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐρχομένων τῶν οἰκουμενῶν. Αἱ γὰρ

Tom. II.

δυνα-

A & quæ in ea sunt opera? Tunc, dilecti, ab illo igne flumina deficient, *Matth. 24.* & fontes evanescent, stellæ cadent, sol extinguetur, luna abibit, cœlum plicabitur ut volumen, sicut scriptum est. Tunc Angeli missi circumcurrent, congregantes electos à quatuor ventis, ut dicit Dominus, à summo cœlorum usque ad extremum eorum. Tunc videbimus cœlum novum, & terram *2. Petr. 3. Apocal. 1. Isai. 65. 66.* B novam secundum promissionem ipsius. Quomodo sustinebimus tunc, Christo dilecti, quum videbimus terribilem thronum præparatum, & signum Crucis apparens, in quo affixus est Christus voluntarie pro nobis? Tunc omnes conspicientes in sublimi splendens, terribile, ac sanctum sceptrum magni Regis, cognoscent deinceps unusquisque, & recordabuntur sermonis Domini prædicentis, quod apparebit signum Filii hominis in cœlo, & certo cognoscent omnes post hoc Regem esse appariturum. In hora illa, fratres mei, cogitabit quisque quomodo obviam ibit tremendo Regi, & recogitabit omnes actiones suas. Deinde etiam videbit propria opera coram se posita sive bona, sive mala. C Tunc omnes misericordes, & qui poenitentiam vere egerunt, gaudebunt videntes vota, quæ præmiserunt. Videbunt & ii, qui compassi sunt, egenos, & pauperes, quorum hîc miserti sunt, pro ipsis advocantes, & bona ipsorum prædicantes coram Angelis, & hominibus, & rursus lacrymas & labores propter poenitentiam. Et ipsi stabunt hilares, & alacres, & gloriosi, expectantes beatam spem, & adventum gloriæ magni Dei, & Salvatoris Nostri Jesu Christi. Et cur breviter non dico majora? Quum audierimus magnam illam vocem, & terribilem clamorem è summitatibus cœlorum dicentem: *Ecce sponsus venit, ecce* *Matth. 25,* D *Judex accedit, ecce Rex apparet, ecce* *Tit. 2.* *Judex judicium revelatur, ecce* E *omnium Deus venit ad judicandum vivos, & mortuos. Tunc, Christo dilecti, ex clamore illo tremant fundamenta, nervique terræ à terminis usque ad terminos, & mare, & omnes abyssi. Tunc, fratres, angustia, & timor ac stupor supra omnem hominem ex clamore, & sonitu tubæ, atque à timore, & expectatione eorum, quæ superventura sunt orbi terræ. Virtutes enim cœlorum com-* *Apocal. 4.* F *move-*

- movebuntur*, sicut scriptum est. Tunc *præcurrent Angeli, & chori Angelorum simul current, Cherubim, & Seraphim, & illa plena oculis in potentia & virtute, clamabunt, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Sabaoth, qui est, & qui erat, & qui venturus est, Omnipotens. Tunc omnis creatura in coelo, & in terra, & sub terra cum tremore & virtute clamabit: Benedictus qui venit Rex in nomine Domini. Tunc scindentur coeli, & revelabitur Rex regum, immaculatus, & gloriosus Deus noster, ut fulgur terribile cum virtute magna, & gloria incomparabili: sicut & Joannes Theologus pronuntiavit, dicens: Ecce venit in nubi- bus cæli, & videbit eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt, & plangent se super eum omnes tribus terræ. Quæ igitur anima vult inveniri tunc, ut possit sustinere? Quum coelum, & terra fugæ se dabunt, ut ait Theologus rursus: Et vidi thronum magnum candidum, & sedentem super eum, a cujus conspectu fugit terra, & coelum, & locus non est inventus eis. Vidisti ne unquam timorem hujusmodi? Vidisti tales res inusitatas & tremendas? Coelum, & terra fugiet, & quis præterea stare poterit? Nos peccatores quo fugiemus, quum videbimus sedes positas, & Dominum omnium sæculorum sedentem? Quum adspiciemus innumerabiles exercitus in timore thronum circumstantes. Tunc Danielis prophetia implebitur: *Aspicebam, inquit, donec throni positi sunt, & antiquus dierum sedit: vestimentum ejus candidum quasi nix & capilli capitis ejus quasi lana munda: thronus ejus flamma ignis: rota ejus ignis accensus: fluvius igneus egrediebatur a facie ejus: millia millium assistebant ei, & decies centena millia ministrabant ei: judicium sedit, & libri aperti sunt. Magnus timor, fratres, in illa hora, atque horror & stupor, quum constituet ille sine personarum acceptione judicium, atque aperientur illi libri terribiles, ubi scripta sunt & opera nostra, & sermones, & actiones nostræ. Qui locuti sumus, & operati in vita hac, & putavimus latere Deum, qui scrutatur corda, & renes, ut scriptum est: Quoniam capilli capitis vestri omnes numerati sunt; videlicet cogitationes, & discursus, de quibus Judici rationem reddemus. Quot lacrymis indigemus propter horam illam, & negligimus! Quot fletus & suspiria funde-**
- Apocal. 4.*
- Matth. 21.*
- Apocal. 1.*
- Apocal. 20.*
- Daniel. 7.*
- Luc. 12.*

δυναμεις τῶν ὕραν ὡν σαλβήσοιτο, καὶ ὡς γε- γραπται· Τότε προτρέχουσιν ἄγγελοι, οἱ τῶν ἀρχαγγέλων χοροὶ σωτρέχουσι, χειρὶ μὲν καὶ Σεραφίμ, καὶ τὰ πολυόμματα ἐν ἰσχύϊ καὶ δυνάμει κρατοῦσι· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος σαβαώθ, ὁ ὢν, καὶ ὁ ὢν, καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ, Τότε πᾶν κτίσμα ἐν ὕρα, καὶ ἐπὶ γῆς, καὶ ὑποκάτω γῆς, ἐν τρόμῳ καὶ ἰσχύϊ βοήσῃ· Ὁλο- γημένος ὁ ἐρχόμενος Βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου. Τότε χρισθήσονται οἱ ὕρανοι, & ἀποκαλυφθήσεται ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευμένων, ὁ ἄχραντος καὶ ἁ- δοξος Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἀγραπὴ φοβερὰ, μυστή- μεως πολλῆς καὶ δόξης ἀναικάστου. καὶ ὡς & Ἰω- ἀννης ὁ Θεολόγος ἐκήρυξε, λέγων· ἰδοὺ, ἔρχε- ται ἐπὶ τὸ νεφελοῦν τῶν ὕραν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὁ ὀφθαλμὸς, καὶ οἱ τίνες αὐτὸν ὀψεσονται· καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Ποταπὴ ἄρα ψυχὴ θέλει ἀρεθῆναι τότε, ἵνα διωθῇ ὑπομείναι; ὅτι ὁ ὕρανος καὶ ἡ γῆ φυγὴ χρῆσονται· ὡς φησὶν ὁ Θεολόγος, πάλιν. ἴδαν θρόνοι λαλὸν μέγαν, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτῶν, & ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἐφυγῶν ὁ ὕρανος καὶ ἡ γῆ· καὶ πόπος ἔχ' ἀρεθῆν αὐτοῖς. Εἶδες ποῦτοι φόβοι πο- τέ; εἶδες ποιαῦτα θάλασσα καὶ φοβερὰ πράγματα; Ὁ ὕρανος, καὶ ἡ γῆ φάνη· καὶ τίς λοιπὸν δυνά- ται εἶναι; Ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ πῶς φύγωμεν; ὅταν ἴδωμεν θρόνους τιθέντας, καὶ τὸν Δεσπότην τῶν ὅλων αἰώνων καθίζοντα· ὅταν θεωρήσωμεν τὰς ἀναισθητοὺς εὐφροσύνας πρὸς τὸν θρόνον ἐν φόβῳ. Τότε πληρῶται ἡ προφητεία Δα- νιήλ. ἐδεώρην, φησὶν, ἕως ὅτου θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισεν, τὸ ἐνδύμα αὐτοῦ λαλὸν ὡσεὶ χιτῶν, ἡ θριξὶς δὲ κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔλειον καθαρόν, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλόξ πυρός· αἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον· ποταμὸς πυρός· ἔλ- κει ἑμποσθεῖν αὐτοῦ· χίλια χιλιάδες πρὸς τὴν ἑσπέρην αὐτοῦ, καὶ μυρία μυριάδες ἐλευτέρου αὐ- τοῦ. κετῆλειον ἐκάθισεν, καὶ βίβλοι ἠνεόχθησαν· Μέγας φόβος, ἀδελφοί, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, καὶ φρίκη, καὶ ἔκστασις, ὅταν καθίσῃ ἐκεῖνος τὸ ἀπο- σωπόλητον κετῆλειον, & ἀνεόχθῃ αἱ φοβερὰ ἐκεῖνα βίβλοι, ἐν ταῖς γεγραμμέναις εἰς τὰ ἔργα ἡμῶν, καὶ οἱ λόγοι, καὶ αἱ πράξεις ἡμῶν, αἱ ἐλαλήσαμεν καὶ ἐπράξαμεν ἐν τῷ βίῳ τῷ τῷ, καὶ ἐνομίσασαμεν λαιδάνειν τὸν Θεόν, τὸ ἐτάζοντα καρδίας καὶ νεφρῶν. καὶ τὸ γεγραμμένον· ὅτι αἱ τριχες τῆς κεφαλῆς ἡμῶν πᾶσαι ἠεὶ ἠεὶ ἡμῶν οἱ διαλογισμοὶ καὶ τὰ ἐνθυμήματα, καὶ ὡς λόγοι ἀποδώσονται τῷ Κετῇ. Ὁ τῶς δα- κρύου

κρύων χρηζόμεν. Ἄλλ' ἢ ὧραν ὀκείνῳ, καὶ ἀμε-
 λῶμεν. ὡς πόσα κλαύσομεν καὶ στενάξομεν ἑαυτοὺς,
 ὅταν ἴδομεν τὰς μεγάλας ὀκείνας δωρεάς, αἵ
 μέλλουσι λαμβάνειν τῷ ἔξ βασιλέως τῆ δούλης οἱ
 καλῶς ἀγωνισάμενοι. Ὅταν ἴδομεν πῶς ὀφθαλ-
 μοῖς ἡμῶν ἢ ἀπὸ ῥήτων τῶν ἑρανῶν βασιλείαν. Καὶ
 πάλιν ἐκ τῆς ἄλλης μέρους θαυμάσια τὰς φο-
 βερὰς κολάσεως φαινομένης. μέσοι δὲ τέτων, πᾶ-
 σαν φυλὴν καὶ πᾶσαι πνιὺν ἀνθρώπων, ἀπὸ τῆς
 πρωτοπλάστου Ἀδὰμ, ἕως τῆς ἡμετέρας ἔχα-
 τον πάντων, καὶ πάντας μὲν τρέμου γόνυ κλίνον-
 τας καὶ προσκυνοῦντας ἐπὶ τοῦ σώματος. καὶ τὸ γε-
 γραμμένον. Ὡς ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ
 κάμψαι πᾶν γόνυ. Τότε, φιλόχριστοι, πᾶσα
 ἡ ἀνθρώπων ἰσαμῶν μέσοι τῆ βασιλείας καὶ τῆς
 κείσεως, ζωῆς καὶ θανάτου, μέσοι ἀδείας καὶ ἀνά-
 γκης, πάντες τῆ φοβερὰν ὧραν τῆς κείσεως ἐκδε-
 χόμενοι, καὶ ὁδὸν ὁδὸν δυνάμεται βοηθῆσαι.
 Τότε ἀπαγγέλλεται ἕκαστος τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως,
 καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς βαπτίσματος, τὴν τε πί-
 σιν ἀμίαντον ἀπὸ πάσης ἀρέσεως, καὶ τὴν σφρα-
 γίδα ἁγίου, καὶ τὴν χιτῶνα ἀμώλυτον. καὶ
 τὸ γεγραμμένον. ὅτι πάντες οἱ κύκλοι αὐτῶν οἵστοι
 δώρα τῷ φοβερῷ βασιλεῖ. Πάντες γὰρ οἱ πολιτο-
 γραφηθέντες ἐν τῇ ἀγίᾳ ἐκκλησίᾳ, ἀπαγγέλλου-
 σονται καὶ τὴν ἰδίαν δυνάμιν. δυνάμει δὲ δυνά-
 τως ἐπαθήσουσι, καὶ τὸ γεγραμμένον. ὅτι ὅ ἐδό-
 δη πολλὴ, (ἡγηθήσε) παρ' αὐτῶν. καὶ ὡς μέτρον
 μετρεῖ ἕκαστος, ἀντιμετρηθήσε) αὐτῷ. Πλὴν
 καὶ μέγας τις ἦ, καὶ τε μικρὸς, ἐπ' ἴσης πάν-
 τες τὴν πίσιν ὁμολογήσαντες, καὶ τὴν ἀγίαν σφρα-
 γίδα ἐλάβομεν. πάντες ὁμοίως τῷ Διαβόλῳ ἀπ-
 επαξάμεθα, ἐμφυσησάντες αὐτὸν. καὶ πάντες
 ὁμοίως τῷ Χριστῷ συνεπαξάμεθα προσκυνοῦσαν-
 τες αὐτῷ. εἴγε ἄρα νενοήκατε τὴν μυσηρίαν τῆς κο-
 λυμβήθρας τῆς δυνάμιν, καὶ τὴν ἀλλοτρίαν ἀποπα-
 γῆς. Καὶ γὰρ ἡ ἀποπαγή, ὡς ἐπὶ τῷ ἀγίῳ βαπτί-
 σματος ποιεῖν ἀπαγγέλλεται, μικρὰ μὲν φαίνεται
 λεγομένη, νοσημένη δὲ καὶ πάντων ἐστὶ μεγάλη. ὡς
 ὁ ἰχθύς φυλάττει, τεισμακάριος ἔσται. Διὰ γὰρ
 ὀλίγων ῥημάτων πᾶν κακὸν ὀνομαζόμενον, ὃ μί-
 σῇ ὁ Θεός, ἀποπαύομεθα. ἢ ἐν, ἢ δύο, ἢ
 δέκα, ἀλλὰ πᾶν κακὸν ὀνομαζόμενον, ὃ μίσῃ ὁ
 Θεός, ἀποπαύομεθα. Οἷόν τι λέγω. Ἀποπά-
 σον, φησὶ, τῷ Σατανᾷ, καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις
 αὐτοῦ. Ποίοις ἔργοις; Ἀκροσόν. πορνεία, μοι-
 χεία, ἀκαθαρσία, ψάδαι, κλοπή, φθόνος,
 φαρμακεία, μαντεία, ἐπασιδία, θυμὸς, ὀργή,
 βλασφημία, ἐχθρὰ, εἰδιδί, ζήλος. Ἀποπαύο-
 μα

Tom. II.

A fundemus, quum videbimus magna illa
 dona, quæ suscepturi sunt à gloriæ Re-
 ge, qui bonum certamen certarunt! Quum
 videbimus nostris oculis cœlorum
 regnum ineffabile, & rursus ex alia par-
 te conspiciemus præsentis cruciatus tre-
 mendos: atque in horum meditullio om-
 nes tribus, atque omnes spiritus homi-
 num ab Adam protoplasto usque ad ulti-
 mum omnium natum, omnesque cum
 tremore genua flectentes, & supplices
 procidentes in faciem, sicut scriptum
 est: *Viva ego, dicit Dominus, quia mihi*
curvabitur omne genu. Tunc, dilecti a
 Christo, omnis humana natura stans
 media inter regnum & judicium, in-
 ter vitam & mortem, inter securitatem
 & necessitatem, omnes terribilem ho-
 ram judicii expectantes, & nemo nemi-
 ni poterit auxiliari. Tunc reposcetur ab
 unoquoque confessio fidei, & baptis-
 matis signum, & fides immaculata ab
 omni hæresi, & sigillum infractum,
 & vestis impolluta, ut scriptum est:
Quod omnes in circuitu ejus ferent mune-
ra terribili Regi. Omnes enim, qui in
 sancta Ecclesia tamquam cives adscripti
 sunt, rationem reddent juxta propriam
 virtutem. *Potentes vero potenter exami-*
nabuntur: Ut scriptum est: *Cui multum*
datum est, multum quæretur ab eo, &
qua mensura metietur quisque, remetietur
ei. Verumtamen siue magnus quis sit,
 siue parvus, ex æquo omnes fidem
 confessi sumus, & sanctum signaculum
 accepimus, omnes similiter Diabolo
 renunciavimus, exsufflantes eum, atque
 omnes similiter Christo coopmati fui-
 mus, adorantes eum. Siquidem co-
 gnovistis mystici lavacri virtutem, at-
 que inimici renunciationem: etenim
 renuntiatio, quam in sancto Baptisma-
 te facere postulamus, exigua quidem
 videtur verbo, sed re intellecta, ma-
 gna admodum est, quam qui servare
 potest, erit beatissimus. Paucis enim
 verbis, omni, quod mali nomine nun-
 cupatur, quodque odit Deus, nuncium
 remittimus: non uni, aut duobus, aut
 decem, verum omni malo ita dicto,
 quod odit Deus, renunciamus. Exem-
 pli gratia: *Abrenuncio, inquit, Satana,*
& omnibus operibus ejus. Quibus ope-
 ribus? Audi: Scortationi, adulterio,
 impuritati, mendacio, furto, invidiæ,
 veneficio, divinationi, incantationi,
 excandescentiæ, iracundiæ, blasphem-
 iæ, inimicitæ, contentioni, æmu-
 lationi. Abrenuncio ebriitati, otioso
 fer-

Isai. 45.
Rom. 14.
Philipp. 2.

Psal. 75.

Sapient. 6.
Luc. 12.
Matth. 7.
Marc. 4.

B b 2

sermoni, superbix, inertix. Abrenuncio risibus, citharæ pulsationibus, cantibus dæmoniacis, puerorum stupris, auguriis, spirituum interrogationi, foliorum scriptionibus. Abrenuncio idolothyto, sanguini, suffocato, & morticiniis. Quid autem plura dico? Non enim tempus est omnia dicendi. Sed prætereamus multa, & simpliciter dicamus. Abrenuncio omnibus, quæ in sole, luna, & stellis fiunt, atque in fontibus, & arboribus, & in triviis, & liquoribus & calicibus, aliisque multis absurdis operibus, quæ turpe est etiam dicere. Omnibus eis, atque eorum similibus nuncium remittimus in sacri Baptismatis renunciatione, quæ omnes cognoscimus esse Diaboli opera, atque institutiones. Omnia hæc, quum eramus in tenebris sub Diaboli potestate, didicimus, priusquam præveniret nos lux, quum eramus venditi sub peccato. Quum vero voluit benignus & misericors Deus liberare nos ex ejusmodi deceptione, visitavit nos oriens ex alto, & apparuit gratia Dei salutaris, & dedit seipsum pretium pro nobis, & redemit nos ab errore idolorum, & complacuit renovare nos per aquam, & spiritum. Omnia igitur hæc abnegavimus, & exuimus veterem hominem cum actibus ejus, induimus vero novum Adam. Qui facit igitur hæc opera mala, quæ prædiximus, post gratiam, à gratia excidit, & nihil ipsi Christus proderit, si in peccato permaneat. Audistis, o dilecti à Christo, quam multis malis renunciastis paucis verbis? Hanc igitur renunciationem, & pulchram confessionem reposcitur in illa hora & die unusquisque ex nobis. Scriptum est enim: *Ex sermonibus tuis justificaberis*. Et rursus Dominus dicit: *Ex ore tuo te judico, serve nequam*. Clarum igitur est, quod sermones nostri vel condemnant, vel justificant nos in illa hora. Quo autem modo interrogantur? Interrogantur Pastores, idest, Episcopi, & de propria administratione, & de eorum grege. Et reposcitur unusquisque de rationalibus ovibus, quas suscepit à Christo Pastorum Principe. Si vero ex negligentia Episcopi ovis perierit, sanguis ejus ex manibus illius exquiritur. Similiter & Presbyteri rationem reddent de propria Ecclesia. Simul etiam Diaconi, & quisque Fidelis de domo sua, de uxore, de filiis, servis, & ancillis reddet

μαυ μέθῃ, ἀργολογίᾳ, ὑψηφονίᾳ, βλακείᾳ. Ἀποτάσσομαι γελιοσμοῖς καὶ κιδαισμοῖς, ἄσμοισι δαμυνικοῖς, παθοφθορίαις, ὀρνεοσκοπίαις, ἐπερωτήσεσι πινυμάτων, πεταλογραφίαις. Ἀποτάσσομαι εἰδωλοθύτῃ, ἄμψτος, πνικτῇ, καὶ θησιμαίᾳ. Καὶ τί πολλαὶ λέγω; ἔ γάρ ἐστι καὶ ἄλλα πάντα ἔχει πᾶν. Ἀλλὰ ὡς ἀδράμωμεν τὰ πολλα, καὶ ἀπλῶς ἔπωμεν. Ἀποτάσσομαι πᾶσι τοῖς ἐν ἡλίῳ, καὶ σελλῳῇ, καὶ ἄεροις γινομένοις, καὶ ἐν πηγαῖς, καὶ δένδροις, καὶ ἐν τελοδοῖς, καὶ βάμμοισι, καὶ ποτηρίοις, καὶ ἐτέροις πολλοῖς ἀπότοις ἔργοις, ἃ ὡς αἰχρὸν ἐστὶ καὶ λέγειν. Τέτοις πᾶσι, καὶ τοῖς ὁμοίοις τέτων, ἀποτασόμεθα ἐν τῇ ἁγίᾳ βαπτίσματος ἀποταγῇ, ἃ ὡς πάντες γινώσκουμεν, ὅτι ἔργα καὶ διδασκαλίᾳ εἰσὶ τῇ Διαβολῇ. Ταῦτα πάντα ἐν σκοτίᾳ ὅπως τοπρῖν, ὡς τὸ ἔχειν τὴν Διαβολὴν ἐμψύχομεν, πρὶν φθάσαι εἰς ἡμᾶς τὸ φῶς, ὅτε ἡμεῖς πεπραμένοι ὡς τὸ ἁμαρτίας. Ὅτε ὁ ἐβλήθη ὁ φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεὸς λυτρώσας ἡμᾶς ἐκ τῆς τοιαύτης πλάνης, ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολήν ὡς ὑποῖς, καὶ ἐπεφάνη ἡ χάρις τῆς Θεῆς ἡ σωτήριος, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντάλλαγμα ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ἐξηγόρασεν ἡμᾶς τὴν πλάνην τῇ εἰδώλῳ, καὶ ἀδόκησεν ἀνακαινίσαι ἡμᾶς δι' ὕδατος καὶ τοῦ ῥήματος. Ταῦτα ὡς πάντα ἀπρηνησάμεθα, καὶ ἀπεξεδυσάμεθα τὴν παλαιὰν ἀνθρώπου σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτῆς, ἐνεδυσάμεθα δὲ τὴν νέον Ἀδάμ. Ταῦτα ὡς ὁ ποιῶν τὰ πρᾶγματα ποιεῖ τὰ ἔργα, ὡς τὸ ἔχειν, τὸ χάριτος ἐξέπεσε. καὶ ὁ Χεῖρος αὐτὸν ὁδὸν ὠφελήσας ἐπιμένοντα τῇ ἁμαρτίᾳ. Ἡκούσατε, φιλόχριστοι, πόσα πλήθη κακῶν ἀπεπαῖσατε δι' ὀλίγων ῥημάτων. Ταῦτά ὡς τὰ ἀποταγῇ καὶ τὴν καλῇ ὁμολογίᾳ ἀπαγέται ἐν τῇ ὥρᾳ καὶ ἡμέρᾳ ἁγίᾳ, ἕκαστος πρὸς ἡμῶν. Γέγραπται γὰρ, ὅτε ἐκ τῶν λόγων σε δικαιώσῃ. καὶ πάλιν ὁ Κύριος λέγει. ἐκ τῶν εὐμαρτίων σε κρινῶ σε, πονηρὲ δούλε. Φανερόν ὡς ἐστίν, ὅτι οἱ λόγοι ἡμῶν ἢ κατακρίνουν ἢ δικαιῶσιν ἡμᾶς ἐν τῇ ὥρᾳ ἁγίᾳ. Ποῖός τ' ἐστὶν ἐρωτῶνται; Ἐπερωτῶνται ποιμένες ἡγούμενοι ἐπίσκοποι, καὶ ὡς τὴν ἰδίαν πολιτείαν, καὶ ὑπὲρ τῆς ποιμένης αὐτῶν καὶ ἀπαγέται ἕκαστος τὰ λογικὰ πρᾶγματα, ἃ ὡς πρῆλαβε ὡς τὸ ἄρχιποιούμενος Χεῖρος. Ἐὰν τ' ἐξ ἀμελείας τῷ ἐπισκόπου ἀπολείψῃ πρᾶγματα, τὸ αἶμα αὐτῶν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ἀπαγέται. Ὁμοίως δὲ καὶ πρεσβύτεροι δώσκει λόγοι ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν. Ἄμψ τ' καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ πᾶς τ' πιστὸς ὑπὲρ τῶν οἴκων αὐτῶν, ὑπὲρ τῆς γυναικός

καιρός, καὶ τέκνων, καὶ παίδων, καὶ παῖδισκῶν Ἀ δώσῃ λόγον, εἰ ἐξέδρεψεν αὐτοὺς ὡς παῖδία, καὶ ἰουδαεῖα Κυρίῃ, καθὼς ὡς ἀγγέλλει ὁ Ἀπόστολος. Τότε ἐπερωτῶνται βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες, πλῆθιοι καὶ πένητες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὡς ὧν ἐπραξαν ἔργων. Γέγραπται γὰρ· ὅτι πάντες ὡς ἀνθρώποι τῷ βήματι ἔχουσιν, ἵνα κομίσῃ ἕκαστος τὰ ἀπὸ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἐπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε πονηρόν. καὶ ἄλλαχθ' ὅ γέγραπται, ὅτι οὐκ ἔστι, ὅστις ἐξελεῖται ὅτι τῶν χειρῶν μου.

Δεόμεθα σὺ, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς τὰ ὑπερὰ τούτων γινόμενα. Λαλήσω ὡς ὁδύνη τῆς καρδίας μου, ὅτι ὃ δυνάσθε ἀκούσαι τὰ τέτων ὑπερὰ γινόμενα. ἀλλὰ παυσώμεθα, φιλόχριστοι. Πάλιν οὖν εἶπον οἱ φιλόχριστοι. Μὴ φοβερώτερα τῆς πειρασμῶν εἰσὶν, ὧν ὡς σὺ ἠκούσαμεν; Ὁ δὲ διδάσκαλος πάλιν δακρύσας εἶπεν· εἶπα μὲν δακρύων, ὅτι γὰρ ὅτι, χωρὶς δακρύων, ὅτι δὲ διηγέσασθαι, διότι ἔχαται εἰσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὅτι πολλῶν ἔχομεν ὡς ὅτι Ἀποστόλου, πάντα πιστοῖς ἀνθρώποις ὡς ἀντιδίδωται, ὑμεῖς δὲ πιστοὶ ἔστε, πάντα ὡς ἀντιδίδωμι ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐτέροις διδάξατε. Εἶγε καὶ τὴν καρδίαν μου ἀλγῶ ὅτι τῇ διηγέσῃ πάντῃ· ἀλλὰ συμπαιδείσατέ μοι, ἀδελφοὶ διλογημένοι. Τότε γὰρ, φιλόχριστοι, μὲν τὸ ἐρῶν τῇ τῇ, καὶ πάντων τὰ ἔργα δημοσιάζοντα ὅτι ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, καὶ πάντες οἱ ἔχοντες τὴν δύναμιν ὑπὸ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, καὶ καταργητῇ τὰ πάντα ἐξουσία ὡς δύναμις; ὡς καμθῇ τῷ Θεῷ πᾶν γόνυ, καθὼς γέγραπται. Τότε ἀφορίζοντες ἀπὸ ἀλλήλων, ὡς ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῆς ἐρίφου. Οἱ γὰρ ἔχοντες τὰ καλά ἔργα καὶ τοὺς καλὰς καρπὺς, χωρίζονται ἀπὸ τῶν ἀκαρπῶν καὶ ἀμαρτωλῶν. Οἱ καὶ ὁ λαμψοὶ, ὡς ὁ ἥλιος. Οὗτοι εἰσὶ οἱ τὰς ἐντολὰς τῶν Κυρίων φυλάξαντες, οἱ ἐλεήμονες, οἱ φιλόπιοχοι, καὶ φιλόρφανοι, οἱ ξενοδοχοῦντες, οἱ τοὺς γυμνὰς ἐκβάλλοντες, οἱ τοὺς ἐν φυλακῇ ἐπισκεπτόμενοι, οἱ τῇ καταπονεμένων ἀντιλήπτορες, οἱ τῇ κελυμνῶν ἐπισκέπται, οἱ πενιθροῦντες νῦν, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος, οἱ πτωχεύσαντες νῦν ἀπὸ τῶν ἐρανοῖς κείμενοι πτωχοὶ, οἱ τὰ ὡς πτωχῶν τῇ ἀδελφῶν ἀφιέντες, οἱ τὴν σφραγίδα τῆς πίστεως φυλάξαντες ἀφραστοὺς ὡς ἀμόλυτον ἀπὸ πάσης αἱρέσεως. Τύττες ἐπὶ τῶν δεξιῶν. Τὰ δὲ ἐρίφια ὡς ὁ ἀνέμω. Οὗτοι εἰσὶ οἱ ἀκαρποὶ, οἱ τὸν Ποιῶν τὸν καλὸν παροξύναντες, οἱ μὴ ὡς ἔχοντες πᾶσι φωναῖς τῶν Ἀρχιεπισκόπων, οἱ σοφοὶ, οἱ ἀπα-

reddet rationem, an educaverit eos in disciplina, & correptione Domini, sicut hortatur Apostolus. Tunc interrogantur reges, principes, divites, & pauperes, parvi, & magni de rebus, quas egerunt. Scriptum est enim: Quod omnes stabimus ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum. Et alio loco scriptum est: Non est qui de malis meis eruetur. Rom. 14. Deuter. 32.

Precamur te, ut nobis dicas quæ fient post hæc? Loquar in dolore cordis mei, quoniam vos non potestis audire, quæ post hæc eventura sunt. Sed quiescamus, dilecti à Christo. Rursus igitur dicebant Christo dilecti: Num terribiliora sunt ante dictis, quæ à te audivimus? Magister rursus lacrymans dixit: Dico cum lacrymis: Non enim possunt sine lacrymis narrari, quia novissima sunt. Sed quoniam præceptum habemus ab Apostolo, hæc fidelibus hominibus commendari, vos vero fideles estis; hæc commendo vobis, vos autem alios docete. Etsi vero cordis dolore afficiar in hac narratione, tamen compatimini mihi, fratres benedicti. Tunc vero, Christo dilecti, post perscrutationem, & publicationem operum cujusque coram Angelis, & hominibus, omnes adversarii ponentur sub pedibus ejus, & evacuetur omnis principatus, & potestas, & flectetur Deo omne genu. Sicut scriptum est. Tunc separabit eos ab invicem, sicut pastor segregat oves ab hoedibus. Qui enim habent bona opera, & bonos fructus, segregantur ab infructuosis, & peccatoribus: qui & fulgebunt sicut Sol. Hi sunt, qui præcepta Domini custodientes, misericordes, pauperum orphanorumque amantes, & hospitio excipientes, & nudos vestientes, & in carcere detentos visitantes, & laborantium susceptrices, & ægrotos inviscentes, & lugentes nunc, sicut dicit Dominus: Mendicantes nunc propter divitias, quæ in cælis repositæ sunt, & peccata fratrum dimittentes, & signaculum fidei custodientes infractum atque immaculatum ab omni hæresi. Hos statuet à dextris, hoedos vero à sinistris. Hi sunt infructuosi, qui Pastorem bonum ad iracundiam provocant, qui non attendunt vocibus Pastorum Principis, arrogantes, indocti, qui hoc tempore poenitentiae tanquam

1. Tim. 2.
1. Cor. 15.
Rom. 14.
Isai. 45.
Philipp. 2.
Matth. 25.

Luc. 16.

Apocal. 19.

2. Petr. 2.

Ephes. 4.

Prover. 5.

LUNC. 12

B

C

I

- 1 -

•

1- εἰς ἀφ' ὧν καὶ κολάσει, ὅτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι.

αἰῶνι. Οἱ δὲ ἔχοντες κατ' ἀλλήλων ἔχθραι, εἰάν
 συμβῇ τέτοις ἕως ἡμετέρας ἡμέρας, καὶ
 αὐτοὶ κείνοι ἐν ὥρᾳ κρίσεως, καὶ
 ὡς μεμισσημένοι εἰς τὸ ἐξώτερον πῦρ ἀποπέμπονται
 ὡς σκοπὸς ἀτελεύτητον, ὡς καταφρονήσαντες τὸ ἀκό-
 λωτον Κυρίου ἐν τῇ πόλει, τὸ λεγόμενον. ἀγαπᾶτε ἀλλή-
 λους, καὶ συγχωρεῖτε ἕως ἐβδωμηκοῦνταίς ἐτη. Πᾶς
 δὲ ὁ ἀμαρτίνων οὐκ ὀφείλει ἀμελείνως ἀφ' ἑαυτοῦ
 ὁδὸν πάλιν ἀπογινώσκειν. διότι ὁ Θεὸς κλητὸν ἔχο-
 μεν πρὸς τὸν Πατέρα, Ἰησοῦν Χριστόν, τὸ Θεὸν
 δίκαιον. καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστι πρὸς τῶν ἀμαρτιῶν
 ἡμῶν. ὅτι τὸ ἀμελείνως, ὁδὸν τὴν ἀνακα-
 λών καὶ ῥεγχόοντι, ὁδὸν τὴν τρυφώντων καὶ γε-
 λώοντων. ἀλλὰ τῶν πενθούντων, καὶ μετανοούν-
 των, καὶ βοώντων πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας,
 οἱ καὶ παρακληθήσονται ὑπὸ τοῦ Παρακλητή.
 Οἱ δὲ ἀμαρτίνων, καὶ ἐπιλαθόμενοι τῶν ἀμαρ-
 τῶν αὐτῶν, καὶ οὗτος ὁ Θεὸς ἐπιπεσεῖται ἐκείνῃ, ὡς
 Ματαθῆς ἐμύνησεν, εἰπὼν. ὅτι ἀνυπόστατος ἡ
 ὀργὴ τὴν ἐπὶ ἀμαρτωλὺς ἀπειλὴν οὐκ. Οὐδὲ τῷ φι-
 λοπόρῳ. καὶ τῷ μεθύσῳ. καὶ τοῖς ῥυτμπαῖν
 ὡς αὐτῶν τὸν οἶνον πίνουσι, καὶ ἔργα Κυρίου οὐκ ἐμ-
 βλεπούσιν, ὁδὸν τὴν λόγων αὐτῶν μνημονεύουσιν.
 καὶ τοῖς ἐνδρίζουσι πρὸς Θεῶν Γραφάς. καὶ τοῖς
 ἀπολύουσι τὸν καιρὸν τῶν μετάνοιαν καὶ ἐπιστρο-
 φῆς, εἰς μετεωρισμὸν καὶ γαλοῖαν. ζητήσουσι γὰρ τὸν
 καιρὸν, καὶ ὃ μὴ ὄρωσιν, ὃν κακῶς ἐδαπάνη-
 σαν. καὶ τοῖς ἐν πινύμασι ἐπερωτῶσι πλάνης,
 καὶ ἀποσέχουσι διδασκαλίαις δαμονίων, ὅτι οὐκ
 αὐτοῖς κατακεκδήσονται ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι.
 καὶ τοῖς γραφουσιν ἀδικίαν. καὶ τοῖς ὡς ἐργα πο-
 ῦσαι γοητείας, καὶ μαγείας, καὶ παροφθορίας,
 καὶ τὰ ὁμοία τέτοις. καὶ τοῖς ἀποσερῶσι μισθὸν
 μισθῶν, ὅτι ὁ ἀποσερῶν μισθὸν ὡς ὁ ἐκχέων ἄμην.
 καὶ τοῖς ἀδίκως δικάζουσιν, τοῖς δικάζουσιν τὸν ἀσεβῆ,
 καὶ τὸ δίκαιον τῶν δικαίων ἀρῶσιν. καὶ τοῖς μιᾶ-
 νουσι τὸ ἅγιον πῖστιν ἐν ἀρέσει, ἢ τοῖς ἀρετι-
 κοῖς συγκαταβάουσιν. καὶ τοῖς τὸ ἀνίατον πάθος
 νοῦσι, τῶν ἐστὶ τὸ φθόνον καὶ τὴν βασκανίαν. Καὶ
 τί πολλά λέγω; καὶ ὃ κόπῳ παχέως τὸν λόγον;
 Οὐδὲ πᾶσι τοῖς ἐξ ἀσεβῶν λαχῶσιν ἐν τῇ ἡμέ-
 ρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ὅτι σκοτιαθήσονται, καὶ πι-
 κρὰ δακρύσουσιν, ὅτε ἀκύνουσι τὸ ὀδυνηρὸν ἐκεί-
 νης ἀποφάσεως, ὅ, πορεύεσθαι ἀπ' ἐμοῦ οἱ κα-
 τηραμένοι. Ἀλλοὶ δὲ πάλιν ἀκύνουσι τὸ λυπηρὸν
 ἐκείνης ἀποφάσεως, ὅ, ἀπογραφήσονται οἱ ἀμαρ-
 τωλοὶ εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀλλοὶ ἀκύνουσι, ὅ, ἀμὲν
 ἀμὲν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμεῖς, ἀποχωρεῖτε
 ἀπ'

tem inimicitias exercent inter se, si
 contigerit hos sic ex corpore proficisci,
 inexorabilem damnationem invenient in
 hora iudicii, atque ut exosi in exte-
 riorem ignem mittentur, atque in te-
 nebras sempiternas, utpote qui despe-
 ctui habuerint facile Domini præceptum,
 quod dicit: *Diligite alterutrum, & re-*
mittite usque septuagies septies. Quicum-
 que vero peccaverit, non debet secure
 degere; neque è contrario desperare:
quoniam advocatum habemus apud Patrem
Jesum Christum Deum justum, & ipse
propitiatio est pro peccatis nostris; non pro
 iis, qui securi vivunt, atque otiosi ster-
 tunt, quique in deliciis, ac risibus vi-
 tam ducunt, sed pro iis, qui plorant,
 & poenitentiam agunt, clamantque ad
 eum die ac nocte: qui etiam à Para-
 clito consolationem accipient. Qui vero
 quum peccaverit, oblitus fuerit pecca-
 torum, in eum, quum morietur, illa
 ira Dei cadet, quam significavit Ma-
 tthæ dicens: *Intolerabilis ira commina-*
tionis tue super peccatores. Væ scorta-
 tori, væ ebrio, væ bibentibus vinum
 cum tympanis & tibiis, opera autem
 Domini non aspicientibus, neque ser-
 monum ejus recordantibus. Væ iis, qui
 injuria afficiunt divinas Scripturas. Væ
 iis qui consumunt tempus hoc poeniten-
 tiæ, & conversionis in superbia, & re-
 bus ridiculis. Quærent enim tempus, &
 non invenient, quod male expende-
 runt. Væ iis, qui consulunt spiritus de-
 ceptionis, & attendunt dæmonum do-
 ctrinis, quia cum iis condemnabuntur
 in futuro sæculo. Væ iis, qui scribunt
 iniquitatem. Væ iis, qui inepta pa-
 trant incantationis, divinationis, &
 puerorum corruptionis, atque horum simi-
 lia. Væ iis, qui defraudant mercedem
 mercenarii, quia qui fraudat mercedem,
 sicut qui sanguinem fundit. Væ injustis
 Judicibus, qui absolvunt impium, & ju-
 stitiam justii eliminant. Væ iis, qui ma-
 culant sanctam fidem hæresibus, aut hæ-
 reticis consentiunt. Væ iis, qui imme-
 dicabili morbo laborant, hoc est, invi-
 dia atque odio. Et quare plura dico?
 Et non recido celeriter sermonem? Væ
 omnibus, qui a sinistris locum sortiuntur
 in die illa terribili, quia tenebris offun-
 dentur, atque amare flebunt, quando au-
 dient acerbam illam sententiam: *Discedite*
a me maledicti. Alii autem rursus audient
 gravem illam sententiam: *Convertentur*
peccatores in infernum. Alii audient. *Amen,*
Amen dico vobis: nescio vos: discedite a me
 ope-

Matth. 5.
Luc. 18.

1. Jo. 2.

Oratio Ma-
tthæ 5.
Isai. 5.

1. Tim. 4.

Sap. 18.

Matth. 25.

Psal. 9.
Luc. 13.

operantes iniquitatem. Alii audient, sci-
 Matth. 20. licet invidi: *Accipe quod tuum est, & vade*. Et quo nam? Certe eo, quo
 Matth. 25. qui audierunt: *Discedite a me maledicti in ignem*. Alii audient: *Ligatis manibus & pedibus mittite in tenebras exteriores*.
 Matth. 22. Alii ut zizania alligabuntur ad comburendum in camino ignis. Sicut vero multi modi salutis sunt, sic etiam mansiones multæ in regno coelorum; & quemadmodum sunt multi modi peccatorum, errorumque; sic multi modi tormentorum. Quotquot lacrymas, & compunctionem habetis, lugete mecum. Ego enim, fratres mei benedicti, recordor miseræ illius divisionis, & ferre non possum. In hora enim illa terribili separabuntur invicem divisione miserabili, & migrabit unusquisque migratione, quæ non habet reditum. Quis adeo lapideus est, qui non flebit dehinc illam horam; quando dividuntur Episcopi a Coepiscopis, Presbyteri a Compresbyteris, & Diaconi a sociis Diaconis, & Subdiaconi, & Lectores a suis sodalibus. Tunc segregabuntur, qui quondam Reges fuerunt, & flebunt, atque ut mancipia expellentur. Tunc suspirabunt principes, & divites immisericordes, & respicient undique in angustias redacti, & nemo erit, qui juvare possit. Neque divitiæ aderunt, neque adulatōres assistent, neque invenient misericordiam, neque enim miserti sunt: neque præmiserunt, ut invenirent. Sicut & dicit Propheta de talibus: *Dormierunt somnum suum, & nihil invenerunt*. Tunc separabuntur parentes a filiis, atque amici ab amicis. Tunc dividuntur cum dolore conjuges, qui non custodierunt lectum suum immaculatum. Tunc discriminabuntur virgines quidem corpore, moribus autem immisericordes, & crudeles. Judicium enim sine misericordia illi, qui non fecit misericordiam. Sed præteribo multa dicere, quia retinet me timor, & tremor in hac narratione: atque ut dicam breviter: Tunc præterea ejiciuntur a tribunali, atque ab Angelis crudelibus pulsi, percussique abiguntur, & stridentes dentibus, & sæpe sæpius convertuntur, ut videant justos, & gaudium, unde divisi sunt. Et vident ineffabilem lucem illam: vident pulcritudines Paradisi: vident notos in regione illa: vident magna illa dona, quæ recipient a Rege gloriæ strenue certantes. Deinde paullo post

Psal. 75.

A ἀπὲς ἐμῶν, ἐργάται τῆς ἀδικίας. Ἄλλοι ἀκύνεσι, δηλονότι οἱ φθοιεροὶ, ὅ, ἄρρον ὁ σὸν, καὶ ὑπαγε. καὶ πῶς ἄρα; δηλονότι ὅτι οἱ ἀκύνεσιν, πορθέουσι ἀπὲς ἐμῶν, οἱ καταπραυνοὶ εἰς ὁ πῦρ. Ἐτέροι ἀκύνεσι ὁ, δῆσαντες αὐτοὺς χεῖρας καὶ πόδας, ἵκεν ἐγκατε εἰς ὁ σκοπὸς τὸ ἰσώτερον. Ἄλλοι, ὡς τὰ ζιζάνια, δεσμοθυθήσονται εἰς ὁ κατακαῦσαι ἐν τῇ καμίνῳ τοῦ πυρός. Ὡς περ δὲ πολλοὶ τρόποι τῆς σωτηρίας εἰσὶν, ἕτω καὶ πολλὰ μοναὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ ἑσθίων. Καὶ ὥς περ εἰσὶ πολλοὶ τρόποι τῶν ἀμαρτιῶν καὶ τῶν ἀμαρτημάτων, ἕτω καὶ πολλοὶ τρόποι τῶν κολάσεων. Ὅσοι ἔχετε δάκρυα καὶ κατάνυξιν, κλαύσατε μετ' ἐμοῦ. Ἐγὼ γὰρ, ἀδελφοί μου ἀλογημένοι, ἐμνησθῶ ἃ ἐλεεινὴ ἔκλεινεν χωρισμῶν, καὶ ἃ δύναμαι φέρειν. Ἐν τῇ ὥρᾳ ᾗ ἔκλεινεν τῇ φοβερῇ ἀφ' ἧς χωρίζονται ἀπὲς ἀλλήλων τὰ ἐλεεινὰ χωρισμῶν, καὶ ἀποδημῶσιν ἕκαστος ἀποδημῶν ὅπως οὐκ ἔχουσιν. Τίς ἕτω λιθοκάρδιος, ὅς ἐ μὴ κλαύσῃ ἀπεντεῦθεν τὴν ὥραν ἔκλεινεν; ὅταν ἀφ' ἧς χωρίζονται ἐπίσκοποι ἀπὸ σινοεπισκόπων, πρεσβύτεροι ἀπὸ συμπρεσβυτέρων, ἀρχιερεῖς ἀπὸ σινοδιακόνων, καὶ ὑποδιάκονοι καὶ ἀναγνώσται ἀπὸ τῶν ἐτάρων αὐτῶν. Τότε ἀφ' ἧς χωρίζονται οἱ ποτὲ βασιλεῖς, καὶ κλαύσονται, καὶ ἐλαθῶσονται ὡς ἀνδράποδα. Τότε γενήσονται ἄρχοντες ἐκ πλῆθους ἀσπαραγχοί, καὶ ἀποβλέψονται πανταχοῦθεν φενοχωρήσιμοι. Ἐσθλὰς ὁ βοηθῶν δυνάμις. Οὐτε ὁ πλῆθος φάνεται, ἕτε οἱ κόλακες παρῆσαντα, ἕτε ἀρήσονται ἔλεος, ὁ δὲ ᾗ ἠλέησεν, ἕτε παρῆσαντα, ἵνα ἄρῳσι καθὼς ἐ ὁ Προφήτης λέγει περὶ τῶν ποιῶν, ὅτι ὑπνωσαν ὑπνοὶ αὐτῶν, καὶ ἔχ' εὐρον ὁ δὲ ἐν. Εἰ Τότε ἀφ' ἧς χωρίζονται γονεῖς ἀπὸ τέκνων, καὶ φίλοι ἀπὸ φίλων. Τότε ἀφ' ἧς χωρίζονται ὁδυνηρῶς συζυγία, αἱ ὅσες ἐφύλαξαν τὴν κοίτην αὐτῶν ἀμύμονοι. Τότε ἀφ' ἧς χωρίζονται οἱ τῶ σώματι μὴ παρθένοι, τῶ δὲ ἔργῳ ἀσπαραγχοὶ καὶ ἀπηνεῖς, ἢ ᾗ κείσιν ἀνίλεως τῶ μὴ παρῆσαντι ἔλεος. Ἀλλὰ παρῆσω τὰ πολλὰ εἰπεῖν, ὅτι σινοέχει με φόβος ἐκ τρόμος ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ. Καὶ ἵνα σινοτόμως εἶπω. Τότε λοιπὸν ἀπελευνόμενοι ἐκ βήματος, καὶ ἀπάγονται ὑπὸ ἀγγέλων αὐστηρῶν ὡδόμενοι, καὶ τυπόμενοι, καὶ πύς ὁδόντας τείνοντες, καὶ πυκνότερον ἐπισπρεφόμενοι ἰδεῖν πύς δι-κάμης, καὶ τῇ χαρᾷ, ὅθεν ἐχωρίσθησαν. Καὶ βλέψουσι τὸ φῶς ἔκλεινεν τὸ ἀνεκλάλητον, βλέψουσι τὰ κάλλη τῶ παρῆσαντος, βλέψουσι πύς γνωρίμους ἐν τῇ χώρᾳ ἔκλεινεν, βλέψουσι πύς μεγάλας ἐκλεινὰς δωρεάς, αἱ λαμβάνουσι περὶ τῶ βασιλέως τῶ δόξης,

δόξης, οἱ καλῶς ἀγωνισάμενοι. Εἴτα καὶ μικρόν ἀποχωριζόμενοι πάντων τῶν δικαίων, καὶ φίλων, ἔσονται γνωρίμων. λοιπὸν καὶ αὐτῶν Θεὸς ἀποκρύπτεται, μηκέτι διωκόμενοι θεωρεῖν τὴν χαρὰν καὶ τὸ φῶς ἐκείνου τοῦ ἀληθινοῦ. Καὶ λοιπὸν πρὸς ἐγγύς ἐπιπὰς πρὸς τὰς θεωρηματίας κολάσεις, ἃς ἀπαρτίζονται καὶ τῶν ἀσποροπιοῦντων ἐν αὐταῖς. Τότε θεωρεῖντες τὴν παντελῆ αὐτῶν ἐγκατάλειψιν, καὶ ὅτι πάντα ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀπώλετο, ἔσονται ὁ βοηθῆσαι διωκόμενος, ἢ τὸν ἀκαλέσαι ὑπὲρ αὐτῶν. Δικαία γὰρ ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ. Τότε λοιπὸν ἐν πικροτάτοις δάκρυσιν ὁλολύζοντες, λέγουν. ὦ, ποσὸν καιρὸν ἀπολέσαμεν ἐν ἀμελείᾳ; ὦ, πῶς ἐνεπαύθημεν; ὦ, πῶς τῶν Γραφῶν ἀκούοντες ἐχλιδάζομεν; Ἐκφύει ὁ Θεὸς ἐλάλει ἀφ' ἡμῶν τῶν Γραφῶν, ἔσται πρὸς ἐχθρότητα. ὦδε ἡμεῖς βοῶμεν, καὶ αὐτὸς τὸ πρὸς ὅσον αὐτῶν ἀποστρέφει ἀφ' ἡμῶν. Τί ὠφέλησαν ἡμῖν τὰ πέρατα τοῦ κόσμου; Πῶς ὁ πατήρ, ὁ ἡγούμενος; Πῶς μήτηρ; ἡ τεκῶσα; Πῶς ἀδελφοί; Πῶς τὰ τέκνα; Πῶς οἱ φίλοι; Πῶς ὁ πληθὺς; Πῶς τὰ ὑπάρχοντα; Πῶς οἱ θόρυβοι; Πῶς τὰ αἶμα; Πῶς ὁ πολὺς καὶ ἀκαρπὸς δρόμος; Πῶς οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ διωκταί; Πῶς ἐκ πάντων τῶν ἐσθλῶν ἡμεῖς σῶσαι δύνασθαι, ἔτε ὅτι ἐαυτοῖς διωκόμεθα βοηθῆσαι; Ἀλλὰ παντελῶς ἐγκατελείφθημεν καὶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀγίων. Τί ποιήσωμεν; ὅτι οὐκ ἔστι καρὸς μετανόας, οὐκ ἔστι ἰσχύει τὸ ἰσχυρῶς, οὐκ ἔστι τῶν δακρύων ὄφελος, οὐκ ἔστι φάρισμα οἱ τὸ ἐλαῖον πωλῶντες πτωχοὶ καὶ πένητες. ἐλύθη γὰρ ἡ πατήνυς. Ὅτε εἴχομεν καιρὸν καὶ δύναμιν, καὶ οἱ πωλῶντες μὲν δακρύων ἔκραζον, ἈΓΟΡΑΣΑΤΕ, τὰ ὅσα ἡμῶν κλείσαντες οὐκ ἠκύνσαμεν, οὐδὲ ἠγοράσαμεν. νῦν οὖν ἡμεῖς ζητῶμεν, καὶ οὐκ ἐκείσομεν. Οὐκ ἔστι ἀνάρρησις ἡμῶν τῶν ἐλεεινῶν. οὐκ ἔστι ἐλεος τυγχάνομεν. οὐδὲ γὰρ ἐσμεν ἄξιοι. Δικαία ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ. οὐκ ἔστι ὁ φόβος τὰ πάγματα τῶν ἀγίων. οὐκ ἔστι θεασόμεθα τὸ φῶς τοῦ ἀληθινοῦ. ἀπρωφανίσθημεν ἀπὸ πάντων. Καὶ λοιπὸν, τί ἐπωμεν; Σώζεσθε, πάντες οἱ δίκαιοι. σώζεσθε, ἀπόστολοι καὶ πρὸς φήται καὶ μάρτυρες. σώζετε, ὁ χορὸς τῶν πατριαρχῶν. σώζετε, τὰ πάγματα τῶν μοναζόντων. σώζετε, τίμιε καὶ ζωοποιέ σαυρέ. σώζετε, ἡ βασιλεία τῶν ἑρανῶν. σώζετε, ἡ αἰὼν ἱερουσαλήμ, ἡ μήτηρ τῶν πτωπύων. σώζετε ὁ πατριάρχης τῶν τρυφῶν. σώζετε καὶ σύ, Δέσποινα θεοτόκε, ἡ μήτηρ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ. σώζεσθε, πατέρες καὶ μητέρες, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, οὐκ ἔστι ὁ φόβος τινὰ ἔξ ἡμῶν. Καὶ λοιπὸν, ἀπέρχονται ἕκαστος εἰς ὃν ἠτοίμασεν ἑαυτῷ

Tom. II.

A post se juncti ab omnibus justis, & amicis, & notis, postremo absconduntur ab ipso Deo, quum amplius nequeant videre gaudium, & verum illud lumen. Et tandem appropinquant ad prædictas poenas, ut dividantur, & dispergantur in ipsis. Tunc aspicientes omnimodam suam derelictionem, & quod omnis sua spes perierit, & nullus poterit auxiliari, five patrociniū suscipere ipsorum, justum enim judicium Dei est; tunc, inquam, amarissimis lacrymis ululantes dicunt. O quantum temporis in desidia perdidimus! Heu quomodo illusi sumus! Heu quomodo Scripturas audientes ludibrio habuimus! Ibi enim Deus loquebatur per Scripturas, & non attendebamus. Sic nos clamamus; ipse vero faciem suam a nobis avertit. Quid profuerunt nobis mundi fines? Ubi pater, qui genuit? Ubi mater, quæ peperit? Ubi fratres? Ubi filii? Ubi amici? Ubi divitiæ? Ubi substantiæ? Ubi turbæ? Ubi cænæ? Ubi multus atque inutilis fructus? Ubi reges, atque potentes? Quomodo ex omnibus his nemo nos salvare potest, neque nobis ipsis possumus opem ferre? sed prorsus a Deo, atque a Sanctis derelicti sumus? Quid faciemus, quoniam poenitentiae tempus non erit amplius, neque quid poterit patrociniū, neque lacrymarum utilitas, neque adhuc aderunt pauperes, & mendiei oleum vendentes? Absoluta enim est celebritas. Quando habebamus tempus, & facultatem, & vendentes clamabant cum lacrymis: Emite: nos aures claudentes, non audivimus, neque emimus. Nunc igitur nos quaerimus, & non invenimus. Non dabitur ulterius liberatio nobis miseris: non consequemur in posterum misericordiam; non enim digni sumus. Justum Dei est judicium. Non ultra videbimus Sanctorum ordines; non amplius lumen verum aspiciemus. Ab omnibus derelicti sumus. Et præterea quid dicemus? Valet omnes justi, valete Apostoli, & Prophetæ, & Martyres. Vale chorus Patriarcharum, vale ordo Monachorum. Vale honorabilis, atque vivifica Crux. Vale Regnum Cœlorum: vale Hierusalem cœlestis mater primogenitorum! Vale Paradisi deliciarum. Vale & tu Domina Dei Genitrix mater misericordis Dei. Valete patres, & matres, filii, & filiae: Tandem haud amplius quemquam vestrum aspiciemus. Et demum abeunt singuli in poenarum locum, quem sibi præpararunt suis

Cc

suis

suis scelestis facinoribus, ubi vermis eorum non moritur, & ignis non exstinguitur.

Ecce consolationem vestram explevi, vestroque desiderio satisfeci. Ecce nostis quid nobis ipsis paremus. Ecce audistis quid negligentes, & desides, quique poenitentiam non agunt, lucrentur. Audistis quomodo qui Domini præcepta irrident, deridentur. Audistis, quomodo vita hæc, quæ animam labe-
 factat, multos seducit, & decipit. Nostis, quo pacto qui sacras literas ludibrio habent, illuduntur. Nemo decipiatur, dilecti mei, ac benedicti. Nemo incredulum se præbeat, quod sermones, qui de judicio dicuntur, exiles sunt. Sed sedulo ac firmiter credamus omnes Domino, esse resurrectionem mortuorum, & judicium, retributionemque bonorum pariter, & malorum secundum divinas scripturas. Et contemptis rebus omnibus hujus temporis, iisque neglectis, curemus quæ pertinent ad defensionem, cautionemque terribilis tribunalis, horrendæque illius ac formidabilis horæ. Hæc enim est illa hora multorum gemituum, multorum dolorum, multarum tribulationum, quæ universam vitam probat. De hac hora terribili, ac die sancti Prophetæ, atque Apostoli prædixerunt. De hac die, atque hora divinæ literæ a terminis usque ad terminos terræ in Ecclesiis, & omni loco clamant, omnibusque testificantur, admomentque dicentes: Videte, vigilate, attendite, sobrii estote, orate, misericordes estote, ac parati, quia nescitis diem, neque horam, qua Dominus venturus est. Omnes igitur, ut dicebam, divini homines cum laboribus ac lacrymis clamant, expectantes illius diei necessitatem. De hac die dicebat Isaias
Isai. 13. 40. 62. Propheta: *Ecce Dominus venit ad consumendam omnem terram, & ad perdendos peccatores ex ea.* Et rursus idem Propheta inquit: *Ecce Dominus venit, & merces ejus cum eo, & opus cujusque coram eo.* Alius Propheta clamat dicens:
Malach. 3. *Ecce Dominus venit, & quis poterit cogitare diem adventus ejus, & quis stabit ad videndum eum?* Alius vero Propheta clamat dicens: *Domine, audiui auditionem tuam, & timui, & ingressus est tremor in ossibus meis.* Alius Propheta clamat ex ore Domini: *In die ultionis retribuam, & non est, qui de manibus meis eruatur.* De hac die Divinus David dixit: *Deus manifeste veniet, Deus noster, & non silebit: ignis in conspectu ejus exardescet,*

A εαυτῶ πόπον τῆ βασιάν, ἀλλ' ἢ πονηρῶν αὐτῷ ἔργων, ὅπερ ὁ σκώληξ αὐτῶν ἐτελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ ἐσβέννεται.

Γδ' ἔτι, τίλὼ παράκλησιν ὑμῶν ἐποίησα, καὶ ἔτι ἐπιθυμία ὑμῶν ἐπλήρωσα. Γδ', ἐγινώτε τί ἑστωῖς διτρεπίζοντες. Γδ', ἠκῆσατε τί κερδαίνουσιν οἱ ἀμελῆντες, καὶ ῥαθυμῶντες, καὶ μὴ μετανόουντες. ἠκῆσατε πῶς χαλιδάζοντες οἱ χαλιδάζοντες πᾶς ἡ Κυρία ἐν πολῇ. ἠκῆσατε πῶς ἀπατᾷ καὶ πλανᾷ τοὺς πολλὰς ὁ ψυχοφθόρος οὗτος βίος. Εἴγνωτε πῶς ἐμπαίζοντες οἱ ἐμπαίγματα τῶν Θεῶν Γραφῶν. Μηδεὶς πλανηθῇ, ἀγαπητοί μου διλογημένοι. μή τις ἀπιστήσῃ. ὅτι λόγοι εἰσὶ μόνον φίλοι πᾶσι τῆ κείσεως λεγόμενοι. Ἀλλὰ ἀκρίβως καὶ ἀσφαλῶς πάντες περὶ σῶμεν τῷ Κυρίῳ, ὅτι ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν, & κείσε, καὶ ἀνταπόδοσις τῶν τε καλῶν καὶ τῶν φαύλων, καὶ πᾶς Θεῆς Γραφᾶς. Καὶ πάντα παριδόντες τὰ πρόσκαιρα, θεωροῦντες αὐτῶν, φροντίζοντες τὰ τῆς ἀπολογίας καὶ ὁδοῦ αἰσέσεως τῆ φοβεροῦ βήματος καὶ τῆς φεικτικῆς ἐκείνης καὶ φοβερᾶς ὥρας. Αὕτη γὰρ ὅτι ἡ ὥρα, ἡ πολυτέτακτος, ἡ πολυδύμως, ἡ πολυδύλως, ἡ δοκιμαζύσα ὅλον τὸν βίον. Περὶ ταύτης τῆς φεικτικῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, οἱ ἅγιοι Προφῆται καὶ Ἀπόστολοι ὡραῖον. Περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, ἡ Θεῆα Γραφή ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ παντί πᾶσι, βοᾷ, καὶ ἀμαρτύνει πᾶσι, καὶ ὡρακαλεῖ, λέγουσα. βλέπετε, γρηγορεῖτε, προσέχετε, νήφετε, προσεύχεσθε, ἐλεῖτε, γίνεσθε ἐπίμοι, ὅτι οὐκ οἴδατε ἢ ἡμέραν, ἢ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ Κύριος ἔρχεται. Πάντες οὖν, ὡς εἶπον, οἱ θεοφόροι μὲν πόνων καὶ δακρύων κρᾶζουσι, προμηνούντες τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὴν ἀνάγκην. Περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας ἔλεγον Ἡσαΐας ὁ Προφήτης. ἰδὲ Κύριος ἔρχεται καταρθεῖν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ τοὺς ἀμαρτωλὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς. καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Προφήτης λέγει. ἰδὲ Κύριος ἔρχεται, καὶ ὁ μισθὸς αὐτῶν μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα ἐκάστη ἐνώπιον αὐτῶν. Ἄλλος Προφήτης βοᾷ, λέγων. ἰδὲ Κύριος ἔρχεται, & τίς ὑπομείνῃ ἡμέραν εἰσοῦς αὐτῶν, ἢ τίς στήσεται ἐν τῇ ὀπίσσει αὐτῶν; Ἄλλος δὲ Προφήτης ἀνακραῖζει, λέγων. Κύριε, εἰσακήκοα τὸ ἀκούω σε, καὶ ἐφοβήθην, καὶ ἐσῆλθες τρόμος εἰς τὰ ὦτά μου. Ἄλλος Προφήτης βοᾷ ἐκ προσώπου Κυρία, λέγων. ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἔλεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου. Περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας ὁ θεοφάτος Δαβὶδ ἔλεγον. ὁ Θεὸς ἐμφανῶς

φανὼς ἦξει, ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ ὁ πατριάρχης ἡμῶν). Αὐτὸς ἐν ὧν ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι ἐκ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ κα-
ταγινώσκουμεν. Περὶ ταύτης τῆς ἡμέρας βοᾷ ὁ
Παῦλος ὁ Ἀποστόλος· ἐν ἡμέρᾳ, ἣ κελεῖ ὁ Θεὸς
τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ ἀναγγεῖόν μιν.
καὶ πάλιν λέγει· βλέπετε πῶς πεπαταῖτε. φο-
βερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζώντος. Βοᾷ
δὲ ὁ μακάριος Πέτρος, ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀπο-
στόλων, περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, λέγων· ἡ ἡμέ-
ρα Κυρίου, ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ, ὅπως ἐρχεται,
ὅτι ὡς οἱ ἄνθρωποι πυρρῶνται λυθίζονται, καὶ φοιτῶντες
καυσήσονται. Καὶ τί λέγω περὶ Προφητῶν
καὶ Ἀποστόλων, αὐτὸς ὁ Δεσπότης ἡμῶν ὁ Κύ-
ριος περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης προεμαρτύρητο, λέ-
γων· βλέπετε, μήποτε βαρυνθῶσιν αἱ καρδίαι
ὑμῶν ἐν κραυγῇ, καὶ μέθῃ, καὶ μερίμναις βιω-
τικαῖς, καὶ ἀφηνειώσιν ὑμᾶς ὅπως ἡ ἡμέρα ἐκείνη
ὡς παγὶς γὰρ ἐλεύσεται ὅτι τοὺς κατοικοῦντας ὅτι
τορῶσιν πᾶσι τῇ γῆ· γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι ἡ
ὥρα ἔστι δοκεῖτε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐρχεται, καὶ
ἀγωνίζεσθαι εἰσελθεῖν. ὁ δὲ τῆς γενεῆς πυλὴς τῆς ἀπα-
γωγῆς εἰς τὴν ζωὴν. Δι' αὐτῆς, ἀδελφοί μου, βα-
δίσωμεν τὴν ὁδόν, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσωμεν.
ὁ γὰρ ταύτῃ βαδίζων, δὴλον ὅτι τὴν ζωὴν κλη-
ρονομήσῃ αἰώνιον. αὐτὴ γὰρ ἡ ὁδὸς ἐστὶν ἡ ζωὴ. Δ
εἰ γὰρ καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ ἀνθρώποι αὐτῇ, ἀλλ'
ἡμεῖς, ἀγαπητοί, μὴ ἀποτύχωμεν αὐτῆς. Μη-
δαὶς ἔξ ὑμῶν ἔξω αὐτῆς βαδίσῃ, ἵνα μὴ εἰς ἀπώ-
λειαν ἀπέλθῃ· καθὼς καὶ ὁ Προφήτης, λέγει·
μήποτε ὀργισθῇ Κύριος, καὶ ἀπολεῖσθαι ἔξ ὁδοῦ
δικαίας. Ἀκούσωμεν τὸν Δεσπότην λέγοντος· ἐγὼ
εἰμι τὸ φῶς καὶ ὁ κόσμος. ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδός, ὁ ἐμοὶ
ἀκολουθῶν καὶ μὴ προσκόψῃ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς
ζωῆς. Ταύτῃ οὖν τῇ μακαρίᾳ ὁδῷ βαδίσωμεν,
ὡς ἐβάδισαν πάντες οἱ ποθήσαντες τὸν Χριστόν.
Ταύτης τὰ βαδίσματα θλιβερά, ἀλλ' ἡ ἀνάπαυ-
σις μακαρία. ταύτης τὰ βαδίσματα σκυθρωπά,
ἀλλ' ἡ ἀνταπόδοσις, χαρά. ταύτης τὰ βαδίσ-
ματα στενά, ἀλλὰ τὸ κατάλυμα εὐρύχωρον. Ταύ-
της τὰ βαδίσματα, μετάνοια, νηστεία, προσευ-
χή, ἀρετή, ταπεινοφροσύνη, πτωχεία, πνευ-
ματική, πενήτης, σαρκοφροσύνη, ἐπιμέλεια ψυχῆς,
χαρμοκοιτία, ἀλγία, ξυροφαγία, πένθος, δί-
ψα, γυμνότης, ἐλεημοσύνη, δάκρυα, πένθος,
στεναγμός, γονυκλισία, ἀτιμία, διωγμοί, ἀρ-
παναί, κολαφισμοί, κόποι, ὡς τῶν χειρῶν,
κίνδυνοι, ἐπιβλαί, τὸ λοιδορεῖσθαι καὶ ὑπομένειν,
τὸ μισεῖσθαι καὶ μὴ μισεῖν, τὸ κακὰ πάσχειν καὶ
καλὰ ἀποδιδόναι, τὸ ἀφιέναι τοῖς ὀφειλέταις τὰ
ὀφειλή-

Tom. II.

descet, & in circuitu ejus tempestas va-
lida. De hac die clamat Apostolus Pau-
lus: In die, qua judicabit Deus occulta
hominum, secundum Evangelium meum. Et
rursus dicit: Videte, quomodo am-
buletis: horrendum est incidere in manus
Dei viventis. Clamat autem & Beatus
Petrus Princeps Apostolorum de die il-
la loquens: Dies Domini veluti fur in no-
cte, ita venit, in quo celi igne solven-
tur, & elementa calore tabescent. Et quid
dico de Prophetis, & Apostolis? Ipse
Dominus de die illa testimonium præmisit
dicens: Videte ne graventur corda vestra
in crapula, & ebrietate, & curis hujus
vitæ, & superveniat super vos repentina
dies illa: tanquam laqueus enim superve-
niet in omnes habitantes super faciem
omnis terræ. Vigilate itaque, quoniam
qua hora non putatis, Filius hominis venit: &
contendite intrare per angustam portam,
qua ducit ad vitam. Per eam, fratres
mei, gradiamur viam, ut vitam æternam
hæreditate possideamus: qui enim hanc
calcat, manifestum est, quod & vitam
consequetur æternam. Hæc enim via est
vita. Nam si pauci sunt, qui inveniunt
ipsam, nos, dilecti, non aberremus ab ea.
Nemo ex vobis extra illam gradiatur, ne
in perditionem abeat. Quemadmodum &
Propheta, inquit: Ne forte irascatur Do-
minus, & pereatis a via justa. Audiamus
Dominum dicentem: Ego sum lux mundi,
ego sum vita, ego ostium, per quod si quis
introierit, salvabitur. Ego sum via: qui
sequitur me, non offendet, sed habebit
lumen vitæ. Per hanc igitur beatam
viam ambulemus, per quam ambulant
omnes, qui Christum concupiscunt.
Per hanc ambulationes angustæ, sed
requies beata. Per hanc ambulationes
austeræ, sed retributio hilaris. Per hanc
ambulationes arctæ, sed diversoria spatio-
sa. Per hanc ambulationes poenitentia,
jejunium, oratio, vigilia, humilitas,
paupertas spiritus, contemptus carnis,
animæ diligentia, cubatio humi, abstin-
entia a lavacris, aridum comestio, fames,
fistis, nuditas, misericordia, lacrymæ,
fletus, suspiria, genuflexiones, ignominia,
persecutiones, prædæ, colaphi, labores
manuum, pericula, insidiae; convicia
accipere, & sustinere; odio haberi,
& non odisse; mala pati, & bona
retribuere; dimittere debitoribus debi-
ta; animam ponere pro amicis: de-

C c 2

muni

Rom. 2.

Ephes. 5.
Hebr. 10.

1. Pet.

Luc. 21.

Matt. 24.

Luc. 13.

Psal. 2.

Jo. 8. 12.
11. 14.

mum effundere sanguinem pro Christo, quum tempus requirit. Hujus arctæ portæ, & angustæ viæ ingressus si quis tenuerit, beatam recipiet retributionem, quæ est in coelis, cujus nunquam crit finis. Lata autem janua, & spatiosa via, quæ ducit ad perditionem. Hujus gressus inpraesentiarum jucundi, sed postea tristes. Hic dulcia, illic felle amariora. Hic levitas, illic vero gravia, & molesta. Hic futilia, nulliusque ponderis videntur; illic autem veluti agrestes feræ circumdant peccantes, & poenitentiam non agentes juxta sermonem Prophetæ: ait enim: *In die mala iniquitas calcanei mei circumdabit me*. Hoc est: iniquitas hujus vitæ, scilicet, gressus spatiosæ viæ, quos Apostolus ex parte enumeravit dicens, quales sunt, fornicatio, adulterium, impudicitia, idololatria, contentio, æmulationis, ira, seditio, invidia, homicidia, atque horum similia, sunt gressus spatiosæ viæ: similiter vero ludicra, clamores, deliciæ, citharæ, tibiae, saltationes, lavacra, mollia indumenta, prandia opipara, manuum plausus, & strepitus, hymni temere prolati, strata mollia, & cubilia promiscua, nimia edacitas, fraterna odia, quodque omnium deterrimum est, impoenitentia, omnimodaque oblivio exitus hujus vitæ. Hujusmodi sunt gressus asperæ illius viæ, quam multi ingrediuntur. Ideoque diversorium idoneum invenient, pro deliciis famem, pro ebrietate sitim, pro requie dolorem; pro risu fletum; pro citharæ gemitum; pro corpulentiam, vermes; pro desidiam, sollicitudinem; pro saltationibus, dæmonum societatem; pro curiositatibus, atque incantationibus, reliquisque studiis scelestis, tenebras exteriores, & gehennam ignis, atque his similia, quæ mortis sunt stipendia, ubi pascit proprias oves, & proprios discipulos, atque amicos per latam ac spatiosam viam ambulantes, juxta

Psal. 48. verbum Prophetæ: ait enim: *Sicut oves in inferno positi sunt: mors depascet eos*. Nos autem, fratres dilecti, ab illa via difficili declinantes, audiamus Dominum dicentem: *Contendite intrare per angustam portam: dico enim vobis, quod multi querent ingredi, & non invenient*. Et multa alia Dominus, omnesque divini homines horum similia clamant. Hanc diem mente

Galat. 5.

Psal. 48.

Luc. 13.

ὀφειλήματα, ἢ τιθέναι τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῆς φιλων· τέλος δὲ, τὸ ἐκχεῦσαι τὸ αἷμα ὑπὲρ τῆς Χειρὸς, ὅταν ὁ καρπὸς ἀπαρτῇ. Ταύτης τῆς γενῆς πύλης καὶ τεθλιμμένης ὁδοῦ τὰ βαδίσματα εἰσὶν ἐχθρὰ, μακαρίαν λήψεται ἡ ἀνταπόδοσις, ἢ τῆς ἡρανοῦ, ἥς οὐκ ἔστι τέλος ποτέ. Πλατεία δὲ ἡ πύλη, καὶ ὀρύχωρος ἡ ὁδὸς, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ταύτης τὰ βαδίσματα εἰς τὸν πόρον μὴ τὸ παρόν; χαρτοκοιὰ, ἀλλ' ἐκείθεν λυπηρὰ. εἶδεν γλυκερά, ἐκείθεν δὲ πικρότερα χολῆς. εἶδεν ἐλαφρὰ, ἐκείθεν ὅμως βαρὺ καὶ ἐπώδυνα. ὡς φαίνονται, ὡς μηδαμινὰ, καὶ ὁδοὶ ὄντα, ἐκ δὲ ὡς περὶ θῆρες ἀγριοὶ κυκλῶσι τοὺς ἐπιτελούντας, καὶ μὴ μετανοήσας, καὶ τὸν λόγον τοῦ Προφήτου. φησὶ γὰρ· ἐν ἡμέρᾳ πορνείας ἡ ἀνομία τῆς πλεονεξίας κυκλῶσά με. ταῦτά ἐστιν ἡ πορνεία τῆς βίης τῆς τῆς, ἡ γὰρ τῆς πλατείας ὁδοῦ τὰ βαδίσματα ἀπερὶ καὶ ὁ Ἀπόστολος ἐν μέρῳ ἀπεκρίθησεν, λέγων· ἅτινα ὄντι, πορνεία, μοιχεία, ἀσελγεία, εἰδωλολατρεία, εἰς, ζήλος, θυμὸς, δίκασα, φθόνοι, φόνοι, καὶ τὰ ὅμοια ταῦτοις, τῆς πλατείας ὁδοῦ εἰς τὰ βαδίσματα. Ὡς αὐτὸς δὲ καὶ γέλοια, κραυγαὶ, τρυφαί, κιθάραι, αὐλοὶ, χορδαίματα, λείρα, μαλακὰ ἐνδύματα, αἰσχροπολυτελῆ, κρότοι χειρῶν καὶ θόρυβοι, ὕμνοι ἀμελμοι, ερωμναὶ ἀπαλαί, καὶ κλίνας ἀφ' ὧν φοροὶ, ἀδνηφαγία, μισαδελφία, τὸ δὲ πάντων χειρόν, ἀμελειανόσις, καὶ τὸ μηδέποτε μετάνοιαν τῆς ἡσυχίας τῆς ἐκ τῆς βίης. Ταῦτά εἰσι τὰ βαδίσματα τῆς χαλεπῆς ἐκείνης ὁδοῦ, ἧν πολλοὶ εἰσι οἱ ὁδεύοντες. Διὸ καὶ τὸ κατάλυμα ἐπιτίθειον ἀνέστησιν. ἀντὶ τῆς ἱρυφῆς, τὴν πείναν. ἀντὶ τῆς μεθυσθῆς, τὴν δίψαν. ἀντὶ τῆς ἀναπαύσεως, τὴν ὀδύνην. ἀντὶ τῆς γέλωτος, τὸν ὀδυρμόν. ἀντὶ τῆς κιδάρας, τὸν κλαυθμόν. ἀντὶ τῆς πολυσαρκίας, τὸν σκώληκα. ἀντὶ τῆς ἀμελειανίας, τὴν οἰκονομίαν. ἀντὶ τῆς χωρθυμάτων, τὸν ἔκ μὴ τῆς Δαιμόνων. ἀντὶ τῆς περὶ ἐργῶν, καὶ γοητεῶν, καὶ λοιπῶν ἐπιτιθεμένων πορνείων. τὸ ἑξῆς ὁ σκοπὸς, ἵνα γένωναι πυρὸς, καὶ τὰ ταῦτων ὅμοια, ἀπερὶ εἰσὶν ἀνομιὰς τοῦ θανάτου. ἐνθα ποιμαίνει τὰ ἴδια πρόβατα, καὶ τοὺς ἰδίους μαθητάς, καὶ φίλους, τοὺς βαδίζοντας τὴν πλατείαν καὶ ὀρύχωρον ὁδόν. καὶ τὸν λόγον τοῦ Προφήτου. φησὶ γὰρ· ὡς πρόβατα ἐν ἄλῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμαντὴς αὐτῶν. Ἡμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἐκκλίνοντες ἐκ τῆς χαλεπῆς ἐκείνης ὁδοῦ, ἀκούσαμεν τῆς Κυρίου λέγοντος. ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν εἰς τὴν πύλην. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ζητήσονται εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἔσονται.

ἄρῃουσι. Καὶ πολλὰ ἕτερα ὁ Κύριος, καὶ πάν-
 τες οἱ θεοφόροι, ὅμοια τέτοις βοᾶσι. Ταύτῃ
 τῇ ἡμέρᾳ καὶ νῦν λαβόντες οἱ ἅγιοι μάρτυρες,
 οἳ ἠλέησαν τὰ ἑαυτῶν σώματα, ἀλλὰ πάντες εἶδος
 κολαστηρίων ὑπέμειναν, χαίροντες τῇ ἐλπίδι τῶν
 στεφάνων. Ἄλλοι ἐν ἐρημίαις, καὶ ὄρεσιν, ἐν νη-
 σεύς, καὶ παρ' ἐνὶ ἡγώνισαντο, καὶ νῦν ἀγωνί-
 ζονται. ἔ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, τ'
 ἀσθενέστερον μέρος, καὶ τῷ στεφάνῳ πύλῳ καὶ τε-
 θλιμμένῳ ὁδὸν βαδίσασα ἤρπασαν τὴ βασιλείαν
 τῶν ἑβραίων. Τίς οὖν ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια ἐκείνῳ,
 ὅτε γυναῖκες στεφανώθῃσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
 καὶ πολλοὶ ἄνδρες κατακλύθῃσιν; Οὐκ ἔστι γὰρ
 οὐκ ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀλλ' ἕκαστος τὸν ἴδιον μι-
 σθὸν λήψεται καὶ τὸν ἴδιον κόπον. Οὐ μόνον δὲ
 οἱ τὰς ἐρήμους ὄρεσι τῷτο γέγονεν· ἀλλὰ πολλὰ
 καὶ οἱ τὰς πόλεις, καὶ οἱ τὰς νήσους, καὶ
 οἱ τὰς ἐκκλησίας τὰ πλήθη τῶν σωζομένων ἔξέ-
 λαμβάνει, σπουδαίως ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ πάγῳ τι-
 τῆς ἐπιτολῆς τοῦ δεσποῦ φυλάττει. ὁπίσκο-
 ποι, πρεσβύτεροι, καὶ τὰ λοιπὰ τάγματα τῆς
 ἐκκλησίας. βασιλεῖς τε καὶ ἄρχοντες, ἄρχαί τε
 καὶ ἑξουσίαι. Οὐ γὰρ ὁ δεσπότης Θεὸς ἀφ' ὧν
 ἐποίησεν, ἢ παρετίμησε τόποι τῶν τόπων, ἀλλ'
 ὥτως ἔφη· ὅπου ἐὰν ᾖ εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα σινηγ-
 ῶμαι, τῷτε καὶ ἐν ἐρημίᾳ, καὶ ἐν ὄρεσιν, ἢ ἐν
 σπηλαίοις, ἢ ἐν παντί τόπῳ τῆς δεσποτείας μου;
 οὐκ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἔσομαι
 ἕως τῆς σιμωτελείας τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐν τῷ μέλλον-
 τι αἰῶνι ἐγὼ ποιμαίνω αὐτοὺς εἰς ἀπεράντους αἰῶνας.

Ἐκεῖνο τὸ φοβερόν δικαστήριον, καὶ τὸν ἀκο-
 λαήθῃν Δικαστὴν ὁποῦν ὁ μακάριος Δαβὶδ,
 καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην τοῖς δάκρυσιν ἔβρεχε,
 καὶ πρὸς τὸν Θεὸν, λέγων. Κύριε μὴ εἰσελ-
 θῇς εἰς κρίσιν μου, καὶ δὲ δὲ σε, μηδὲ θελήσῃς
 εἰπεῖν δίκην μετ' ἐμοῦ, φιλάνθρωπε. πάσης
 γὰρ ἀπολογίας ἀπορῶν, ἀπὸ τῷτο δυσωπῶ καὶ σὺ
 ἀγαθότατα, μὴ εἰσελθῇς εἰς κρίσιν μου καὶ δὲ σε.
 ἐὰν γὰρ τῷτο βυληθῇς ποιῆσαι, ἔ δικαιοσύνη-
 σε ὁ ὀνόμαί σου πᾶς ζῶν. Ὁρᾶτε, ἀδελφοί,
 τὸν μακάριον Δαβὶδ, φοβούμενον τὴν ἡμέραν ἐκεί-
 νην ὅτι ὦραν, ὡς ἀκαλῆν τὰ τε, καὶ ὡς ἀπολο-
 γία ὡς ἐπιζώον. Δεῦτε οὖν καὶ ὑμεῖς, ἀδελ-
 φοί φιλόχριστοι, πρὶν ἢ εἰσελθῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
 νῃ, πρὶν λυθῆναι τὴν πανήγυριν, πρὶν ὁ Θεὸς
 ἐμφανῶς ἦξει, καὶ ὡς ὑμεῖς ἀντιπύεσθαι. Προ-
 φθάσωμεν τὸν ὡς ὡς αὐτῶν ἐν ἑομολογήσει, ἐν
 μετάνοιᾳ, ἐν ὡς ὡς ὡς, ἐν νηστεύσει, ἐν δά-
 κρυσιν, ἐν ξενοδοχίᾳ. Προφθάσωμεν, πρὶν
 αὐτὴν

mente volventes Sancti Martyres, suo-
 rum corporum non miserti sunt, sed
 omne suppliciorum genus sustinuerunt,
 gaudentes spe coronæ. Alii in soli-
 tudinibus, & montibus jejuniis, ac
 virginitate certarunt, atque etiamnum
 certant; nec solum viri, sed & mu-
 lieres, infirmiore partem, & arctam
 portam, angustamque viam tenen-
 tes, regnum cœlorum rapuerunt. Quis
 igitur sustinebit confusionem il-
 lam, quum die illa feminae corona-
 buntur, & multi viri ignominia affi-
 cientur? Non enim est ibi mas &
 femina, sed unusquisque propriam
 mercedem accipiet secundum proprium
 laborem. Non solum autem in solitu-
 dinibus, & montibus hoc contigit,
 sed multo magis in urbibus, insulis,
 atque Ecclesiis multitudo electorum
 emicuit, quum singuli pro sua con-
 ditione præcepta Domini diligenter cu-
 stodirent: Episcopi, Presbyteri, cæ-
 terique Ecclesiæ ordines: Reges, ac
 Principes, principatus, ac potesta-
 tes. Non enim Dominus Deus di-
 versitates fecit, aut locum loco præ-
 legit, sed ita inquit: *Ubi cumque sunt*
in nomine meo congregati, hoc est,
 in solitudine, & in montibus, vel
 in speluncis, vel in quocumque
 loco dominationis meæ, *ibi sum in*
medio eorum, & cum ipsis ero us-
 que ad consummationem sæculi, &
 in futuro sæculo pascam eos in sem-
 piternum.

Terribile illud iudicium, judi-
 cemque inexorabilem memoria reco-
 lens Beatus David, per singulas no-
 ctes stratum lacrymis rigabat, Deum-
 que precabatur, dicens: *Domine ne*
intres in iudicium cum servo tuo, ne-
 que velis jus mecum dicere, miseri-
 cors; sed quum sim omnis defensio-
 nis inops, ideo deprecor bonitatem
 tuam, ne intres in iudicium cum ser-
 vo tuo: si enim volueris hoc facere,
 non iustificabitur in conspectu tuo om-
 nis vivens. Videte, fratres, Beatum
 David timentem diem illam, & ho-
 ram, obsecrantem, & ad defensionem
 paratum. Venite igitur & vos fratres
 Christo dilecti, antequam veniat dies
 illa, priusquam dissolvatur conventus,
 priusquam Deus manifeste veniat, &
 inveniatur nos imparatos. Præoccupemus
 faciem ejus in confessione, in poeni-
 tentia, in orationibus, in jejuniis, in
 lacrymis, in peregrinorum susceptio-
 ne:

ne: præoccupemus, antequam ipse manifeste veniat, nosque inveniat imparatos. Ne celsamus poenitentiam agere, & obsecrare diligenter, & præparari in occursum Domini, omnes simul viri, & mulieres, divites ac pauperes; servi ac liberi, senes & juvenes. Videte, ne quis dicat, quoniam multum peccavi, & non est mihi remissio. Qui hoc dicit, nescit, quoniam Deus est poenitentiam agentium, & advenit propter male habentes, qui ait: *Gaudium est super uno peccatore poenitentiam agente*: quique ait: *Non veni vocare justos, sed peccatores ad poenitentiam*. Hæc autem est vera poenitentia, abstinere à peccato, illudque odisse, juxta dicentem: *Iniquitatem odio habui, & abominatus sum*. Et illud: *Juravi & statui, custodire justificationes tuas*. Et tunc Deus cum gaudio suscipit accedentem ad se. Videte, ne quis audacter dicat, quoniam non peccavi. Qui hoc dicit, cæcus est, cæcutiens, & seipsum seducens, & ignorat quo modo furatur eum Satanas cum in verbis, tum in operibus, cum per auditum, atque oculos, tum per tactum, ac cogitationes. Quis enim jactabit se habere cor mundum, omnesque suos sensus puros? Quia nullus sine peccato, nullus mundus a sorde, nullus omnino inter homines innoxius, nisi solus ille, qui pro nobis pauper factus est, quum dives esset. Ipse solus sine peccato, qui solvit peccatum mundi, quique vult omnes homines salvos fieri, & non vult mortem peccatoris; qui est amator hominum, & multæ misericordiæ, propitiator, bonus, animas diligens, atque omnipotens, omnium hominum Redemptor, Pater orphanorum, Judex viduarum, Deus poenitentiam agentium, animarum corporumque Medicus, desperantium spes, fluctuantium portus, desertorum auxilium, via vitæ, qui omnes ad poenitentiam vocat, nullumque poenitentium averfatur. Ad hunc confugiamus & nos: omnes enim quotquot ad ipsum confugerunt peccatores, salutem sunt assequuti. Et nos igitur, fratres mei, ne desperemus de propria salute. Peccavimus? Poenitentiam agamus. Millies peccavimus? Millies poenitentiam agamus. Omni opere bono gaudet Deus, supra modum autem anima poenitentiam agente. Erga hanc enim totus extenditur, propriisque manibus

Luc. 5. 15.

Psal. 118.

2. Cor. 8.

A αὐτὸν ἐμφανῶς ἦξεν, καὶ θύειν ἡμῶς ἀνεπίμυες. Μὴ παυσώμεθα μετανοεῖν, καὶ πᾶσα καλεῖν ἐμπό-
νως, καὶ ἐπιστρέψαι εἰς τὸ ἔξω Κυρίου ἀπάντησιν,
πάντες ὁμοῦ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πλῆθιοι &
πένητες, δούλοι καὶ ἐλεύθεροι, πρεσβύτεροι καὶ νέοι.
Ὁρᾶτε μή τις εἴπῃ, ὅτι πολλὰ ἡμῶν, καὶ
οὐκ ἔχω ἄφεσιν. Ὁ λέγων τῆτο, οὐκ οἶδεν ὅτι
ὁ Θεὸς ἐστὶ τῶ μετανοούντων. ὁ ἀφ' αὐτοῦ κακῶς ἔχοι-
τας πᾶσα ἀκαθάρτης. ὁ εἰπὼν, ὅτι χαρὰ γινέται
ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοούντι. ὁ εἰπὼν, ὅτι
ἐκ ἡλθοῦ καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς, εἰς
μετανοίαν. Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ ἀληθὴς μετανοία, τὸ
ἀποστῆναι ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ μισῆσαι αὐτήν. καὶ
τὸν λέγοντα, ἀδικίαν ἐμίσησα, καὶ ἐβδελυξάμην.
καὶ τὸ, ὥμοσα καὶ ἔρησα τὸ φυλάξαι τὰ κρίματά
σου. Καὶ τότε ὁ Θεὸς μετὰ χαρᾶς δέχεται τὸν πορ-
C ἐρχόμενον αὐτῷ. Βλέπετε δὲ, μή τις εἴπῃ πολ-
μήσας, ὅτι ἐκ ἡμῶν. Ὁ λέγων τῆτο, τυ-
φλὸς ἐστὶ, μυωπάζων, & ἑαυτὸν φρεναπατᾷ, &
ἐκ οἷδε πῶς κλέπτει αὐτὸν ὁ Σατανᾶς, καὶ ἐν λό-
γοις, καὶ ἐν ἔργοις, & ἀφ' αὐτοῦ ἀκοῆς, καὶ ἀφ' αὐτοῦ
ὁφθαλμοῦ, καὶ ἀφ' αὐτοῦ ἀφῆς, καὶ ἀφ' αὐτοῦ τῶν λο-
γισμῶν. Τίς γὰρ καυχέσθαι ἀγνῶν ἔχει τὴν καρ-
D δία, καὶ πᾶσας τὰς ἀσθενείας αὐτῆς καθαρὰς;
Διότι σθενοὶς ἀναμάρτητος, σθενοὶς καθαρὸς ἀπὸ
ρύπτου, σθενοὶς ἀνυπεύθυνος παντελῶς ἐν ἀνθρώ-
ποις, εἰ μὴ μόνος ὁ δὲ ἡμῶς πτωχεύσας, πλῆ-
σιος ὢν. Αὐτὸς μόνος ἀναμάρτητος, ὁ ἀφῶν τὴν
ἁμαρτίαν ἔκ κόσμου, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους
σωθῆναι, ὁ μὴ βυβλούμενος τὸν θάνατον τῶν ἁμαρ-
τωλῶν, ὁ φιλάνθρωπος, ὁ πολυδάσκαλος, ὁ
ἐλεήμων, ὁ ἀγαθός, ὁ φιλόψυχος, ὁ παντο-
E δύναμος, ὁ σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, ὁ πατὴρ
τῶν ὀρφανῶν, καὶ κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, ὁ τῶν με-
τανοούντων Θεός, ὁ ἰατρός τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σω-
μάτων, ἡ ἐλπίς τῶν ἀπληπισμένων, ὁ τῶν χυ-
μαζομένων λιμῶν, ἡ βοήθεια τῶν ἀβουδούντων,
ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς, ὁ πάντας πρὸς μετανοίαν κα-
λῶν, καὶ μηδένα ἀποστρέφοντος τῶν μετανοούν-
των. Πρὸς τῆτον καταφύγων καὶ ἡμεῖς. πάν-
F τες γὰρ ὅσοι κατέφυγον ἁμαρτωλοὶ πρὸς αὐτὸν,
σωτηρίας ἔτυχον. Καὶ ἡμεῖς οὖν, ἀδελφοί μου,
μὴ ἀπογινώσκωμεν τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν. Ἡμετέροισι
μετανοήσωμεν. Μυριάς ἡμετέροισι; μυριάς
μετανοήσωμεν. Ἐπὶ πάντι ἔργῳ ἀγαθῷ χαίρει
ὁ Θεός, ὡς ἀρετῶς ὅτι ἐπὶ μετανοήσῃ ψυχῇ. ἐπὶ
ταύτῃ γὰρ ὁλος ἐπικαμύσθῃ. καὶ ἰδίᾳς χερσὶν
ἐποδέχεται, καὶ πορροκαλεῖται, λέγων· δεῦτε
πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶντες, ὅτι ἐν ἐρχο-
μῶν

ἄνθρωποι πρὸς με ἢ μὴ ἐκβάλλω ἔξω. δεῦτε πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶντες ἐπεφορτισμένοι, ἐξαναπαύσω ὑμᾶς εἰς τὴν αἰῶνα πόλιν, ἔνθα πάντες οἱ ἅγιοί μου ἐν μεγάλῃ χαρᾷ ἀναπαύονται. δεῦτε εἰς ἐκείνῳ τὴν χαρὰν τὴν ἀνεκλάλητον, τὴν ἀνείκαστον, τὴν ἀνεκδιήγητον, εἰς ἐκείνην τὴν ἀγαθὰν, ἀπὸ τῶν θυμῶν ἁγγέλων ὡς ἀκούσῃ, ὅπως οἱ χοροὶ ἐπὶ τὰ πάγκοσμον τὴν δικαίαν. Ἐκεῖ ὁ κόλπος τοῦ Ἀβραάμ ἡποδέχεται τοὺς ἡπολυμένους τὰς θλίψεις, καθὼς καὶ τὸν ποτε πτωχὸν Λαζάρου. Ἐκεῖ ἀνοίγονται οἱ θησαυροὶ τοῦ αἰωνίου μου ἀγαθῶν. Ἐνθα ἡ αἰὼν Ἱερουσαλὴμ ἡ μήτηρ τῶν πρωτοτόκων. Ἐκτὸς ἡ μακαρία γῆ τοῦ πράξεων. δεῦτε πρὸς με πάντες, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἐκτὸς, ὅπου πάντα ἤρεμα καὶ ἀσασία, ὅπου τὰ φωτεινὰ καὶ θεάρεστα, ὅπου ὁ δίκαιος ὁ δὲ τυραννικὸς, ὅπου ὁ δὲ ἀμαρτία, ὁ δὲ μετανόησις, ἔνθα φῶς τὸ ἀπορόπτον, ἐξ ἀνεκλάλητος. Μακάριοι οἱ πενθοῦντες. Πενθήσατε, μετανόησατε, ἐπιστρέψατε πρὸς με. καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἔνθα ὁ δὲ πόσις, ὁ δὲ δάκρυον, ὁ δὲ φροντισ, ὁ δὲ μέριμνα, ὁ δὲ ὀδυρμός. Ἐπιστρέψατε, ὑποὶ τῆς ἀνθρώπων, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου ἐκείνῳ τῳ ἀρσεν καὶ θήλυ, ὅπου ἐκείνῳ τῳ ἀβόλος, ὁ δὲ θάνατος, ὅτε νηστεία, ὅτε λύπη, ὅτε ἔρις, ὅτε ζῆλος· ἀλλὰ χαρὰ καὶ εἰρήνη, καὶ ἀνάπαυσις καὶ ἀγαλλίασις. Ἐπιστρέψατε πρὸς με, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου τὸ ὕδωρ τὸ ἀναπαύσεως, καὶ ὁ τὸ χλόης τόπος, ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ὅλων γεωργικῇ ἀμπελος, εἰς ἐκείνῳ τῳ μακαρίῳ γῆν τῶν πράξεων, ἐφ' ἧς ἐγὼ ἡ ἀληθινή ἀμπελος βλάσκω, ἧς γεωργὸν τὸν Πατέρα ἀκούετε. δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου ἡ ἀκήρατος ζωὴ, ἐπὶ τῇ πάσης ἀγαθότητος ἀφροσύνη. δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἔνθα τὸ μόνον ἐράσμιον, τὸ διωκεὲς ἀγαλλίαμα, ἡ αἰὼνιος ἀφροσύνη, τὸ ἀνέσπερον φῶς, ὁ ἀδύτος ἥλιος. Ἀράτε τὸ ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς, ἐξ μάθετε, ὅτι πρὸς ἐμὴν, ἐπὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, ἐξ ἀρῆσατε ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς ὑμῶν. ἔνθα ἡχος τοῦ εὐαγγελίου, ἔνθα οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι ἀνακαλύπτονται. δεῦτε πρὸς με πάντες, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἔνθα μεγάλη δωρεὰ, ἀνείκαστος χαρὰ, ἀμετάτρεπτος ἀφροσύνη, ἀληθὴς ὑμνολογία, ἀσίγητος δοξολογία, ἀκατάπαυστος ὁ χαρισμός, ἀβυσσὸς θεολογία, ἀτελεύτητος βασιλεία, ἀπειρος πλοῦτος, ἀπέραντος αἰῶνες, ἀβυσσὸς οἰκτιρῶν, ἐλέος πέλαγος ἐξ ἐλεος.

nibus suscipit, atque advocat, dicens: *Venite ad me omnes, qui laboratis, quoniam qui venit ad me, non ejiciam foras. Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & reficiam vos* in superna civitate. Ibi omnes Sancti mei magno cum gaudio requiescunt. Venite ad gaudium inexplicabile, incomparabile, inenarrabile, ad ea bona, quae desiderant Angeli prospicere, ubi sunt chori, atque ordines justorum. Ibi sinus Abrahæ suscipit omnes qui sufferunt tribulationes, quemadmodum & Lazarum quondam pauperem. Ibi aperiuntur thesauri bonorum meorum æternorum. Ibi superna Hierusalem mater primogenitorum. Ibi est beata terra mitium. *Venite ad me omnes, & ego reficiam vos.* Ibi, ubi omnia placida, atque a tumultu libera: ubi lucida, & Deo grata: ubi nemo injurius, neque tyrannidem exercens: ubi non amplius erit peccatum, neque poenitentia: ubi lumen inaccessible, & gaudium indicibile. *Beati, qui lugent.* Lugete, poenitentiam agite, & convertimini ad me, & ego reficiam vos, ubi non amplius erit labor, neque lacrymæ, neque cura, neque sollicitudo, neque querela. Convertimini, filii hominum, & ego reficiam vos, ubi non amplius mas, & femina; ubi non amplius diabolus, neque mors, neque jejunium, neque tristitia, neque contentio, neque æmulatio: sed gaudium, pax, & requies, atque exultatio. Convertimini ad me; & ego reficiam vos, ubi aqua quietis, & virentis herbæ locus, & vinea culta a Deo universorum: in illam beatam terram mansuetorum, in qua & ego vitis vera germino, cujus agricolam Patrem auditis. *Venite omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos:* ubi incorruptibilis vita, & totius bonitatis lætitia. Venite ad me omnes laborantes, & ego reficiam vos. Ubi solum amabile, continua exultatio, æterna lætitia, innociduum lumen, & sol indeficiens. *Tolle jugum meum super vos, & discite, quia mitis sum, & humilis corde, & invenietis requiem animabus vestris:* Ibi sonus festa agentium: ibi thesauri occulti sapientiæ, & scientiæ revelantur. Venite ad me omnes, & ego reficiam vos: ubi magna largitio, incomparabile gaudium, immutabilis lætitia, incessabilis laudatio, indeficiens encomium, perennis gratiarum actio, indefinens de Deo sermo,

Matth. 11.

1. Petr. 1.

Matth. 5.

Joan. 15.

Matth. 11.

Coloss. 2.

fermo, interminabile regnum, infinitæ divitiæ, æterna sæcula, abyssus miserationum, propitiationis, & misericordiæ pelagus, quæ ab ore hominum explicari nequeunt, sed solum per ænigmata subindicari. Ibi millia millium Angelorum, primogenitorum conventus, Apostolorum throni, Prophetarum prima subsellia, Patriarcharum sceptræ, Martyrum coronæ, Justorum laudationes. Ibi omnis principatus, potestatis, atque ordinis merces reconditur, locusque paratur. Venite ad me omnes esurientes, & sitientes justitiam, & ego implebo vos bonis, quæ concupivistis, *quæ oculus non vidit, neque auris audiuit, neque in cor hominis ascenderunt*. Hæc enim paravi illis, qui a via sua mala resipuerunt. Hæc paravi misericordibus, & pauperibus spiritu. Hæc paravi lugentibus per poenitentiam. Hæc paravi pacificis. Hæc paravi iis, qui propter me persecutiones, calumnias, & ludibria perpeffi sunt. Venite ad me omnes, qui onerati estis, & excutite, ac abjicite a vobis pondus peccatorum. Nemo enim ad me confugiens, mansit oneratus, sed abjecit malam consuetudinem, artemque, quam à diabolo male didicerat, dedit, bonam artem a me edoctus. Magi appropinquantes mihi abjecerunt magiam, Deique cognitionem didicerunt. Publicani reliquerunt telonia, & constituerunt Ecclesias. Persecutores persequi destiterunt, & libenter persecutiones sustinuerunt. Meretrices, scortationes oderunt, continentiamque dilexerunt. Latro cædes deposuit, latronum artem dediscens, & fidem sinceram suscepit, & factus est incolæ Paradisi. Venite igitur vos ad me, quoniam *eum, qui venit ad me, non ejiciam foras*. Audistis, dilecti, utiles promissiones, dulcesque voces Salvatoris animarum nostrarum? Quis vidit Patrem ita benevolum? Quis medicum ita bonum vidit? Venite igitur adoremus, & procidamus ante eum, confitentes peccata nostra. Gloria bonitati ipsius: Gloria ipsius longanimitati: Gloria ipsius benignitati, ipsiusque indulgentiæ: Gloria ipsius miserationibus: Gloria regno ipsius: Gloria, honor, & adoratio nomini illius in sæcula. Amen. Iterum dico, & dicere non desistam; Ne inertiae, peccatores, ac timiditati dedamus nos: ne cessamus clamare die, noctuque cum lacrymis: Misericors enim est, & verax, & faciet omnimodam ultionem pro illis, qui clamant

1. Cor. 2.

Matth. 2.

Luc. 5.

Act. 8.

Luc. 23.

Joan. 6.

Psal. 95.

ἰσχυρίας ἀνθρωπίνους ἐσθλα λαληθῶσαι μὴ δυνατὸν ἔσθαι, ἀλλὰ μόνον δι' ἀνιγμῶν τῶν θεολογῶν. Ἐκ μυστῶν ἀγγέλων, τρωποπῶν πατριάρχων, ἀποστόλων θρόνοι, τρωποπῶν τρωποπῶν, σκῆπτρα πατριαρχῶν, μαρτύρων ἐξοφῶν, δικαίων ἐπαῖνοι. Ἐκ πάσης ἀρχῆς, ἰσχυρίας, καὶ πάσης ὁ μισθὸς ἀποκείται, καὶ ὁ πῶπος ἡτοίμασται. Δεῦτε πρὸς με, πάντες οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες ἢ δικαιοσύνην, καὶ γὰρ ἐμπλήσω ὑμᾶς ἀγαθῶν, ἃ ἐποθήσατε, ἃ ὁφθαλμοὺς ὑμῶν εἶδε, καὶ ὅς ὑμῶν ἦκεσε, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπων ὑμῶν ἀνέβη. Ταῦτα γὰρ ἡτοίμασα τοῖς μετανοοῦσιν ἐν τῇ ὁδοῦ αὐτῶν τῆς ποιότητος. Ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς ἐλεῶσι, καὶ τοῖς πτωχοῖς τῷ πνεύματι. Ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς πεινῶσιν ἐν μετανοίᾳ. Ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς ἐριζοποιοῦσι. Ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς δι' ἐμὲ διωκομένοις, καὶ συκοφαντομένοις, καὶ ὀνειδιστομένοις. Δεῦτε πρὸς με πάντες, οἱ πεφορτισμένοι, καὶ ἀποτινάξατε, καὶ ἀπορρίψατε ἀφ' ὑμῶν τὸ φορτίον τῆς ἁμαρτίας. Οὐδεὶς γὰρ πρὸς με καταφύγων, ἔμεινε πεφορτισμένος, ἀλλὰ ἀπέρριψε ἢ κακὴν συνήθειαν, καὶ ἀπέμαθεν ὡς κακὸς ἔμαθε τῷ διαβόλῳ τέχνῳ, μανθάνων ὅτι πρὸς ἐμὴν τέχνῳ ἀγαθῶν. Οἱ μύθοι τρωποπῶντες μοι, ἀπέρριψαν ἢ μαγαν, καὶ ἔμαθον θεογνωσίαν. Οἱ τελῶναι κατέλιπον τὰ τελῶναι, καὶ συνεστήσαντο πρὸς ἐκκλησίαν. Οἱ διωκτοὶ ἐπαύσαντο ὅτι διώκειν, καὶ κατεδέξαντο ὅτι διώκεσθαι. Αἱ πόρνοι ἐμίσησαν ἢ πορνείαν, καὶ ἡγάπησαν τὴν σωφροσύνην. Ὁ ληστὴς ἀπέθετο τοὺς φόβους, ἀπομαθὼν ἢ ληστεικὴν τέχνῳ, ὅτι ἀνέλαβε τὴν εὐαγγελικὴν πίσιν, καὶ γέγονε ὅτι τρωποπῶν οἰκῆτωρ. Δεῦτε οὖν καὶ ὑμεῖς πρὸς με, ὅτι τὸν ἐρχόμενον πρὸς με ὑμῶν μὴ ἐκβάλλω ἔξω. Ἡκούσατε, ἀγαπητοί, πρὸς χρυσὰς ἐπαγγελίας, καὶ πρὸς γλυκείας φωνὰς ὅτι Σωτὴρ ὁ θεὸς ψυχῶν ἡμῶν. Τίς εἶδε ποῦτον φιλόσοφον Πατέρα; Τίς εἶδε ποῦτον χρηστὸν Γατῶν; Δεῦτε οὖν, τρωποπῶν σωμῶν, καὶ τρωποπῶν σωμῶν αὐτῶν, ἰσομολογέμενοι πρὸς ἁμαρτίας ἡμῶν. Δόξα τῇ αὐτῇ φιλανθρωπία. Δόξα τῇ αὐτῇ μακροθυμία. Δόξα τῇ αὐτῇ ἀγαθότητι, καὶ τῇ αὐτῇ συγκρατησίᾳ. Δόξα τοῖς αὐτῇ οἰκτιρμοῖς. Δόξα τῇ αὐτῇ βασιλείᾳ. Δόξα, τιμὴ, ὅτι τρωποπῶν τῶν ὀνόματι αὐτῶν εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Πάλιν λέγω, καὶ λέγων ὑμῶν παύσομαι. μὴ ῥαθυμώσωμεν, οἱ ἁμαρτωλοὶ, μὴ δειλιάσωμεν. μὴ παυσώμεθα βοῶντες νυκτὸς καὶ ἡμέρας μὴ δακρύων. Ἐλεῆμων γὰρ ὁ θεὸς ὅτι ἀφεύδῃς, καὶ ποιήσῃ πάντως ἡμῶν ἐκδίκησιν ὅτι βοῶντων

B

C

D

E

F

των πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας. Αὐτὸς γὰρ ὅς ἐστι ὁ ἅγιος Πνεῦμα. Αὐτῶ ἡ δόξα, καὶ ἡ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ, ΚΑΙ
ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ, ΚΑΙ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙ-
ΣΤΟΥ.

ΑΓαπητοί, μηδὲν περιγρησώμεθα πλέον τὸ ἀνυποκείμεν ἀγάπης. πολλὰ γὰρ πειράσθη καὶ ἐκάστη ἡμέρα καὶ ὥρα. Καὶ ἡμεῖς τὸ ἄγαπῶν κτησώμεθα. αὕτη γὰρ καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν. Τί γὰρ τὸ ὄφελος, ἀδελφοί, εἰὰ πάντα ἔχωμεν, καὶ δὲ σωθῶμεν ἡμεῖς ἀγάπῃ οὐκ ἔχωμεν; Τί τὸ ὄφελος, εἰὰ ἡμεῖς ἀειστοὶ ποιήσῃ μέγα καὶ καλέσῃ βασιλεία καὶ ἄρχοντας, καὶ πάντα ἐτοιμάσῃ τὰ ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐν ὑδενὶ λεπόμηνος, ἀλλὰ δὲ ἔκ ἑχῃ; μὴ δύναται βρωθῆναι ὁ ἀειστος ὁ κείνους. Οὐ μόνον δὲ τὸ ἐξοδοὶ ἐξημιώσῃ, καὶ τὸς κόπας ἀπώλεσεν, ἀλλὰ καὶ ἑαυτῶν ὕβριν περισηνεύκε τῷ ἁγίῳ κλημῶν. Οὕτως καὶ ἐν ταῦτα, ἀδελφοί μου, τί τὸ ὄφελος ἡμεῖς εἰς ἀνέμους κοπιᾶν χωρὶς ἀγάπης; Χωρὶς τῆς ἀγάπης πᾶν ἔργον ἀκαθάarton, καὶ παρθεῖαι ἡμεῖς ἔχῃ, καὶ ἡμεῖς, εἴτε ἀργύριον, καὶ εὐχρηται; καὶ δοχλὸν ποιῇ πτωχοῖς, εἴτε δώρα προσφέρῃ τῷ Θεῷ, καὶ ἀπαρχάς, καὶ καρποφειάς, καὶ ἐκκλησίας κτίσῃ, καὶ μείζον ἄλλο τι πράττῃ, χωρὶς ἀγάπης πάντα εἰς κενὸν λογιζόμενοι τῷ Θεῷ ἡμῶν. καὶ γὰρ εὐδοκίᾳ ἐν αὐτοῖς. Μὴ ἔν βυλῇ τῆς χωρὶς τῆς ἀγάπης ποιῆσαι τι. Εἰὰ δὲ ἔπης, καὶ τὸ ἀδελφὸν μου μισῶ, ἀλλὰ τὸ Χριστὸν ἀγαπῶ, εὐέλκη φεύγῃς. Εἰλέγει σε Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, λέγων. ὅτι ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν εἶρακε; πῶς δύναται ἀγαπᾶν τὸν Θεόν, ὃν ἔχῃ εἶρακε; Φανερόν οὖν ὅτι, ὅτι ὁ ἔχων μῖσος καὶ τὸ ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ δοκῶν ἀγαπᾶν τὸν Θεόν, φεύγῃς ὅτι, καὶ ἑαυτὸν φρεναπαίχῃ. λέγει γὰρ πάλιν Ἰωάννης. ὅτι τῷ τῷ τῷ τῷ ἐν πολλῷ ἀπὸ αὐτοῦ ἔχωμεν, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ὁ Κύριος λέγει. ἐν ταύταις ἡμεῖς δύσιν ἐν πολλῇς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται. Ὡς θάυμα ἡγάποι καὶ παραδόξον. ὅτι ὁ ἔχων ἰὼ ἀγάπην, ὅλον τὸν νόμον πληροῖ. πληρώματα γὰρ νόμος.

Tom. II.

A mant ad ipsum die, ac nocte. Ipse enim est Deus eorum, qui poenitentiam agunt. Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus, cui gloria, & imperium in saecula saeculorum. Amen.

SANCTI PATRIS NOSTRI
E P H R A E M S Y R I
SERMO DE COMMUNI RESURRE-
CTIONE, DE POENITENTIA, ET
DE CARITATE: ET IN SECUN-
DUM ADVENTUM DOMINI NO-
STRI JESU CHRISTI.

Dilectissimi, nihil sinceræ caritati pre-feramus: multa enim negligendo peccamus diebus singulis & horis. Atque ideo Caritatem possidere studeamus: hæc enim operit multitudinem peccatorum. Quid enim prodest, fratres, si habeamus omnia; sola autem nos salvante caritate careamus? Quid prodest, si quis instructo convivio, & abundè paratis epulis, regem, & principes invitet, magnificè-que excipiat omnes, ita ut nihil apparatui desit, præter sal? Numquid prandium illud sine sale manducari poterit? Non solum sumptus & operam perdet, sed & injuriam sibi, & contumeliam ab invitatis referet. Ita & hic fiet, fratres mei: in ventum enim laboramus, nisi caritatem habeamus. Nam sine caritate opus omne immundum est. Sive enim quispiam virginitatem colat, sive jejuniis se aut vigiliis maceret, sive orationi insistat, sive suscipiat pauperes, sive dona offerat Deo, aut primitias, fructuumve decimas, sive ecclesias construat, sive aliud aliquid magnum faciat: nisi caritatem habeat, nihili omnia apud Deum æstimabuntur, neque beneplacitum erit in illis Domino. Noli igitur sine caritate aliquid agere. Si autem dixeris: quia fratrem meum odi, sed Christum diligo; invenieris mendax: Arguet enim te Joannes Theologus dicens: *Qui non diligit fratrem suum, quem videt: Deum, quem non videt, quomodo potest diligere?* Manifestum est igitur, cum qui servat odium adversus fratrem suum, etiâsi videatur Deum diligere, mendacem esse, ac seipsum penitus fallere. Dicit enim, rursus Joannes; quoniam *hoc mandatum habemus ab eo, ut qui diligit Deum, diligat & fratrem suum.* Et iterum Dominus dicit: *In his duobus mandatis universa lex pendet & Propheta.* O miraculum ingens.

De Caritate.

Jacob. 3.

Jacob. 5.

1. Joan. 3.

1. Joan. 4.

Matth. 22.

D d &

Rom. 13.

& stupendum! Qui habet caritatem, totā legem implet: *Plenitudo enim legis est caritas*. O inestimabilis virtus caritatis! O vis dilectionis immensa! Nihil est caritate excellentius aut pretiosius, neque in cœlo, neque in terra. Hæc divina caritas est omnium caput & summa virtutum. Caritas est bonorum omnium causa. Caritas est virtutum sal. Caritas est finis legis. Hæc in corde habitavit Abel. Hæc Patriarchis opitulata est. Ista servavit Moysen. Hæc habitavit in prophetis. Hæc David Spiritus Sancti domicilium fecit. Ista Job confortavit. Sed longe his majora dicam. Hæc Dei Filium de cælis ad nos deduxit. Per caritatem bona nobis omnia manifestata sunt. Mors per eam mortua est: Infernus captivatus: Adam revocatus: Per caritatem unus factus est Angelorum hominumque grex. Per caritatem Paradisus referatur, cælorumque regnum repromittitur. Hæc Piscatores sapientia imbuit. Ista corroboravit Martyres. Hæc eremos in civitates convertit. Hæc montes ac speluncas psalmodum vocibus replevit. Hæc non viros tantum, sed & mulieres per arctam angustamque viam incedere docuit. Sed quando loqui de caritate persistam? Quis enim illam pro merito laudare sufficiat? Ne ipsi quidem Angeli omnia charitatis merita pro sua dignitate explicare valebunt. O beata caritas, bonorum omnium indultrix. Beati, & vere beatissimi, qui caritatem veram & minime fictam sibi comparare student: quemadmodum ait Dominus: *Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis*. Hæc divina caritate flagrans Paulus Apostolus, dicebat: *Caritas proximo malum non operatur, non reddit malum pro malo*, nec maledictum pro maledicto. Qui hanc possidet, non superbit, non invidet, non irascitur, non murmurat, non odit fratrem suum aliquando. Qui hanc adeptus est, non modo diligentes se diligit, verum etiam affligentes. Hanc divinam caritatem possidens Stephanus Protomartyr, pro se lapidantibus Deum precabatur, dicens: *Domine, ne statuas illis hoc peccatum*. Beatus homo, qui contemptis omnibus, caritatem assequutus est. Hujus merces quotidie crescit: hujus corona præparata est: hunc Angeli omnes beatum prædicant. Ab hoc nunquam Dominus separatur: *Deus enim caritas est; & qui manet in caritate, in Deo manet, & Deus in eo*. Et hæc quidem hæcenus de caritate.

1. Jo: 4.

Jo: 15:

1. Cor.

1. Jo: 7.

νόμος, ἡ ἀγάπη. Ὡς δὲ δύναμις ἀγάπης ἀνείκατος. Ὡς δὲ δύναμις ἀγάπης ἀμέλειος. Ὡς δὲ ἀγάπης τιμιώτερον, ἔτε ἐν τῷ ἔρανῳ, ἔτε ἐν τῇ γῇ. Αὕτη ἡ θεία ἀγάπη ἐστὶν τὸ κεφάλαιον τῆς ἀρετῆς. ἡ ἀγάπη, ἀγία πάντων τῶν ἀγαθῶν. ἡ ἀγάπη, τὸ ἄλλας τῆς ἀρετῆς. ἡ ἀγάπη, τὸ τέλος τῆς νόμου. Αὕτη ἐνέκησεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Ἀβελ. αὕτη τοῖς παλαιάρχαις συνήργησεν. αὕτη τὸν Μωϋσῆ ἐφύλαξεν. αὕτη ἐν τοῖς προφήταις κατεσκύωσεν. αὕτη τῷ Δαυὶδ, οἰκητήριον ἔθηκε Πνεύματος ἐπαύσεν. αὕτη τῷ Ἰωβ ἐνίσχυσεν. Καὶ τί ἐ λέγω τὰ μέγιστα; Αὕτη τῷ Υἱὸν τῷ Θεῷ ἐν τῷ ἔρανῳ πρὸς ἡμᾶς κατήγαγε. Διὰ τὴν ἀγάπην πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐφανερώθη. ὁ θάνατος κατελύθη, ὁ ἄδης ἠχμαλωτίσθη. ὁ Ἀδὰμ ἀνακέκληται. ἡ ἀγάπη, μία ποιμήν γεγενῆσιν ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων. ἡ ἀγάπη, ὁ πατριάρχης ἡνέκα, ἡ βασιλεία τῶν ἔρανῶν ἐπήγγελται. Αὕτη ἡ ἀγάπη ἐσοφίσει. αὕτη ἡ ἀγάπη ἐνίσχυσεν. αὕτη τὰς ἐρήμους, πολιτείας ἀνέδειξεν. αὕτη τὰ ὄρη καὶ τὰ σπηλαία ψαλμοῦ ἐπλήρωσεν. αὕτη ἐδίδασκεν ἀνδράς τε καὶ γυναῖκας τὴν γενεὴν καὶ τὴν ἐκκλησίαν βασιλεῖν οὐδὲν. Ἀλλὰ μέχρι τίνος ἐ γέσω πᾶσι τῇ ἀγάπης λόγον; Τίς γὰρ ἰκανὸς πάντα διηγήσασθαι τὰ τῆς ἀγάπης κατορθώματα; Ἀλλὰ ἔτε οἱ ἀγγελοι κατ' ἀξίαν διηγήσονται. Ὡς μακαρία ἀγάπη, χορηγὴ πάντων τῶν ἀγαθῶν. Ὡς μακάριοι καὶ τρισμακάριοι, οἱ τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἀνυπόκριτον ἀγάπῃ κησάμενοι. Καθὼς εἶπεν ὁ Θεός. Ὁ μείζονα ταύτης ἀγάπης ὁ Θεὸς ἔχει, ἵνα ἡμεῖς τὴν ψυχὴν αὐτῷ θῶμεν ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. Ταύτῃ τῇ θεῇ ἀγάπῃ ἔχων Παῦλος ὁ ἀποστόλος, ἔλεγει. ἡ ἀγάπη τῷ πληστοῖ κακὸν ἐκ ἐργάζεται. ἐκ ἀποδοῖ κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἐκ λαισθησίου ἀντὶ λαισθησίου. Ταύτῃ ὁ κησάμενος, ὁ Θεὸς ὑποφανεῖ, ἐκ φθορᾶς, ἐκ ὀργῆς, ἐκ γογγυλίας, ἐκ μισοῦ πρὸς ἀδελφόν ποτε. Ταύτῃ ὁ ἔχων ἐκ μόνου πρὸς ἀγαπῶντας αὐτὸν ἀγαπᾷ, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐχθρούς αὐτοῦ. Ταύτῃ τῇ θεῇ ἀγάπῃ ἔχων Στέφανος, ὁ ὁρωμαρῆς, ἐπὲρ τῶν λιθαζόντων αὐτὸν πρὸς ἐκείνους τὸν Θεόν, λέγων. Κύριε, μὴ γένης αὐτοῖς ἡ ἀμαρτία ταύτη. Μακάριος ὁ ἀνθρώπος, ὁ πάντα ὡς φρονήσας, καὶ τῇ ἀγάπῃ κησάμενος. τέως ὁ μισθὸς καθ' ἐκάστην ἡμέραν αὐξάνει. τέως ὁ σέφανος ἡτοίμασται. τῶν πάντων οἱ ἀγγελοι μακαρίζονται. τέως ὁ Θεός γὰρ, ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μὲν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. Καὶ ὡς μὲν τῇ ἀγάπῃ ταῦτα.

Ἡμεῖς

Nos

Ἡμεῖς δὲ πάλιν ἐπὶ τὸ προκείμενον ἔπα-
 ῥαζώμεθα. Καὶ λαλήσωμεν ὡς μετανοίας, καὶ
 ὡς τῆ μελλούσης κρίσεως. Ταῦτα μελετώμεν ἀγα-
 πητοὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, πρὸς τὸ ἐσχάτῳ ἀπο-
 βλέποντες ὥραν καὶ ἢ μὴ λάθωμεν τὸ μηδέποτε σβε-
 νυμῆς φλογός. Ὁ ψαλμός ἐπὶ τῷ σώματος ἡμῶν
 ἀλγυλῆπως ἔστω. Θεὸς γὰρ ὀνομαζόμενος φυγα-
 δεύει τοὺς Δαίμονας. ὅπως ὁ ψαλμός, ἐκφ. καὶ
 ὁ Θεός. ὅπως δὲ τὰ Διαβολικὰ ἄσματα, ἐκφ. B
 ὀργὴ Θεῷ, καὶ ἡμῶν. Ὅπως ἱερὰ βίβλοι, καὶ ἀναγ-
 νώσας, ἐκφ. εὐφροσύνη δικαίων, καὶ σωτηρία ψυ-
 χῶν. ὅπως δὲ κιθάραι καὶ χοροὶ, ἐκφ. σκοτισμὸς
 αἰσθητῶν καὶ γυναικῶν, καὶ ἡ Διαβολὴ ἐορτὴ. Τί
 οὖν τὸ ὄφελος, ἀδελφοί, ἐνδεῖν πρὸς ὥραν χο-
 ρεῦν καὶ πανηγυρίζειν, ἐκφ. δὲ κολάζεσθαι εἰς τοὺς
 αἰῶνας; Ἐπινοήσωμεν, ὅτι ὁσὸν ἡμᾶς ὠφελήσονται
 τὰ πέρατα τῆ γῆς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. Ἐνθυμηθώ-
 μεν, ὅτι ἐκφ. ὑδαὶς δύναται βοηθῆσαι ἅλμον. ἀλλ'
 ἕκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βασάζων ἵσταται ἐκδεχό-
 μενος τὴν ἀπόφασιν τῆ μελλούσης ἡμέρας κατ' αὐτῶν.
 Ταῦτα καὶ νῦν ἔχοντες, ἀγαπητοί, σωφρόνως καὶ
 δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ὡς
 ὁ Ἀπόστολος ἐδίδασκε. καθαρῶς ἑαυτοὺς ἀπὸ
 παντὸς μολυσμῷ σαρκὸς καὶ πνεύματος. Ἀπω-
 δώμεθα τὰ ἔργα τῆ σκότητος καὶ τῶν ἐθνικῶν χήματα.
 καὶ μηκέτι ὡς πατρίσωμεν, καθὼς καὶ τὰ λοι-
 πὰ ἔθνη ὡς πατρίσωσι. τὰς δὲ ἀγίων μετίαις ἐπι-
 τελῶντες, μνημονεύσωμεν πάντων τῶν ἐν ἀδυναμίᾳ,
 χηρῶν, ὀρφανῶν, ξένων, πτωχῶν, τῶν ἐν φυλα-
 καῖς, τῶν ἐν ἐρημίᾳ, καὶ ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις, καὶ
 ταῖς ὁπάς τῆ γῆς. Ταῖς ἐορταῖς τιμῶμεν, ἐορ-
 τάζοντες μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεϊκῶς. μὴ
 κοσμικῶς, ἀλλ' ὑπερκοσμικῶς καὶ Χριστιανικῶς. μὴ
 ὡς θυρὰ φεφανάσωμεν, μὴ χοροὺς ἡχοῦμεθα.
 μὴ αὐλοῖς καὶ κιθάραις ἢ ἀκοὴν ἡμῶν ἐκδηλύ-
 σωμεν. μὴ ἱμάτια μαλακὰ ὡς βαλμῶμεθα, μὴ
 χρυσοῦ ὡς ἐλαμψῶμεν, μὴ κόσμοις, καὶ μέδαις.
 ἀλλὰ ταῦτα πρὸς ἑαυτοὺς ἑλπίσωμεν καὶ ἰουδαίοις. ἡμεῖς
 δὲ τῷ τιμίῳ καὶ ζωοποιῷ σταυρῷ τῷ Σωτῆρος τὰ
 πρὸ θυρᾶ ἡμῶν φεφανάσωμεν λέγοντες μὴ τοῦ
 Ἀποστόλου. ἐμοὶ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ
 ἐν τῷ σταυρῷ τῷ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ
 ἐπὶ τῷ θυρῶν ἡμῶν τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν, καὶ ἐπὶ
 τῷ μετώπῳ, καὶ ἐπὶ τῷ στήθει, καὶ ἐπὶ τῷ σώμα-
 τος, καὶ ἐπὶ παντὸς μέλους ἡμῶν τὸν ἐνσημειω-
 σάμεθα, καὶ αὐτὸν ὀπλισάμεθα ὡς ἀνήτητον ὄπλον
 τῷ Χριστιανῶν, τὸν νικητὴν τῷ θανάτῳ, τὸν ἐλπί-
 δα τῷ πικρῷ, ὃ φῶς τῷ περάτῳ, τὸ ἀνοικτὸν
 τῷ ὡς ἀείδειν, τὸ τῷ ἀίρεσειν καταλύτῳ, τὸν φερέμεν
 τῷ πῶν.

Tom. II.

Nos vero ad id, quod institimus, A
 redeamus: loquamurque de Poenitentia, De Poeni-
 & de Judicio futuro. Hæc jugiter die tentia, &
 noctuque meditemur, dilectissimi; extre- de judicio
 mamque horam semper ante oculos ha- futuro.
 bentes, inextinguibilis flammæ nunquam
 obliviscamini. Psalmus nunquam de ve-
 stro ore deficiat: Deus enim quum no-
 minatur, dæmones fugat. Ubi Psalmus, B
 illic & Deus est. Ubi vero personant
 diaboli cantica, illic ira & perpetuum-
 va. Ubi sacri codices lectionesque, ibi
 justorum lætitia, salusque animarum.
 Ubi vero citharæ, chorique perstreperunt,
 ibi virorum ac mulierum obfuscatio, dia-
 bolique celebritas est. Quid prodest,
 dilectissimi, ad momentum temporis hic
 choreas agere, festaque celebrare; illic
 vero in æternum cruciari? Confidere-
 mus, quia nihil proderunt nobis orbis
 fines in illa hora. Pensamus, quia nul-
 lus cuiquam auxiliari poterit, sed unus-
 quisque onus suum portans adlisset, ex-
 pectans sententiam contra se ferendam.
 Hæc alto corde cogitantes, dilectissimi,
 sobrie & juste & pie vivamus in hoc sæ-
 culo, sicut docuit Apostolus. *Emunde-* 2. Cor. 7.
mus nos ipsos ab omni iniquitatione carnis
& spiritus. Deponamus opera tenebrarum:
 neque jam gentium ritu ambulemus. C
 Quum Sanctorum memorias celebramus,
 memores simus omnium debilium, vidua-
 rum, pupillorum, peregrinorum, pau-
 perum, necnon eorum, qui in carceri-
 bus detenti sunt, & qui in solitudinibus,
 & montibus, & speluncis & cavernis
 terræ delitescunt. Festivitates honore-
 mus, epulantes non celebritate sæcula-
 ri, sed divina exultatione: non munda-
 ne, sed spiritualiter, & christiane. D
 Non januarum coronemus frontes, non
 choreas statuamus, non tibiis & citharis
 auditum effeminemus, non mollibus in-
 dumentis utamur, non auro ornemur,
 non commestationibus & ebrietatibus ope-
 ram demus: verum hæc omnia Græcis
 Judæisque relinquamus. Nos autem pre-
 tiosa ac vivifica Salvatoris cruce postes
 nostras coronemus, dicentes cum Apo-
 stolo: *Mibi absit gloriari, nisi in cruce* Galat. 6.
Domini Nostri Jesu Christi. Pingamus
 in januis, atque in frontibus nostris,
 & in pectore, & in ore, atque in
 membris omnibus vivificam crucem.
 Armemur insuperabili hac Christiano-
 rum armatura: ea enim victrix est
 mortis, fidelium spes, lux orbis ter-
 ræ, paradisi resecatrix, profligatrix
 hæresum, firmamentum fidei, magna
 D d 2 ortho-

De Poeni-
tentia, &
de judicio
futuro.

2. Cor. 7.

De Sancta
Cruce,

Galat. 6.

orthodoxorum custodia salutarisque gloria. Hanc, o Christiani, diebus singulis & noctibus, horis atque momentis in omni loco circumferre non desinamus. Nihil sine ipsa perficias; sed siue dormias, siue evigiles, siue operi insistas, siue manduces, siue bibas, siue iter agas, siue per mare naviges, siue transmittas flumina; membra tua omnia cruce vivifica exorna, neque accedent ad te mala, & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. Hoc enim signo conspecto adversariorum potestates, conterritæ recedunt. Crux enim sanctificavit orbem: tenebras fugavit, lucemque revexit. Hæc eliminavit errores. Hæc ab ortu solis & occasu, septentrione & meridie collegit gentes, atque in unam Ecclesiam, & in unam fidem, atque in unum baptismum in caritate connexuit. Hæc orthodoxorum inexpugnabilis murus est. Quod os, quæ lingua digne pro merito laudare poterit victricis arma Christi Regis? Crux in Calvarie loco defixa, mox vitæ nostræ botrum pullulavit. Hoc denique pretiosissimo signo Christus Salvator noster inferni voracissimum dirupit ventrem, nimisque patulum diaboli obstruxit os. Eo conspecto contremuit mors, omnesque, quos a primo homine usque ad id temporis sub ditione sua tenuerat vincitos, demisit. Crucis armis accincti beati Apostoli, omnem inimici calcavere virtutem. Hac se thoracis vice munientes milites Christi & Martyres, omnes artes & inventiones atrocitatisque tyrannorum superarunt. Hanc bajulantes qui sæculo abrenunciaverunt, summo cum gaudio & alacritate in solitudinibus, & montibus & speluncis, & cavernis terræ sibi sedes elegerunt. O immensam benignissimi Dei bonitatem: qui tam magna tamque præclara munera humano generi per Crucem indulgit! Hæc sancta Crux rursus in consummatione sæculi, cum secundus illuxerit Domini adventus, prima cum gloria ingenti, & angelicorum exercituum multitudine apparebit in cælo; inimicos quidem terrens ac vexans, fideles autem lætificans atque illuminans, adventumque magni Regis adnuncians. Et de pretiosa quidem Cruce hæcenus diximus: etsi plura his dici poterant.

De ultimo
Judicio.

supra pag.
192.

Quæ vero post hæc futura sunt, putas qualia erunt? At ista omnem sermonem, omnem mentem, omnemque cogitationem superant. Transcendunt quippe omnis narrationis seriem, auditumque omnem ex-
terrent. Hæc mihi, fratres mei Christo dilecti. Memoratus sum horæ illius, atque

τῆ πίστεως, τὸ μέγα φυλακτήριον καὶ σωτήριον καὶ
χημα τῶ ὁρθοδόξων. Τῶτον, χριστιανοὶ καθεκά-
στην ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ὥραν καὶ στιγμήν μὴ ἀφ-
καλύπτωμεν, περιφέροντες ἐν παντὶ τόπῳ. Χω-
εἰς αὐτὴν μηδὲν ἐπιτελέσης, ἀλλὰ καὶ κοιμώμενος,
καὶ ἀνιστάμενος, καὶ ἐργαζόμενος, καὶ ἐσθίων, καὶ πί-
νων, καὶ ὁδεύων, καὶ θαλάσσει πλέων, καὶ ποτα-
μὸν ἀφβαίνων, πάντα τὰ μέλη σου ἱερῶς ζωοποιῶ-
σαι κατὰ κόσμωσιν, καὶ ὁ πᾶς πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις
τὸ κακὰ, καὶ μάστιξ ἐκ ἐγγύς ἐν ἱερῶς σκηνώματι
σου. Τῶτον θεωρεῖσαι ἀνεναντία διωκόμενοι φεί-
ησιν ὑποχωρεῖσαι. ἔπος καὶ ἡλὼ οἰκηδύμῳ ἡγία-
σεν, ἔπος τὸ σκοπὸς ἠφάνισε, καὶ τὸ φῶς ἐπατήνα-
γεν. ἔπος τὴν πλάνην κατήργησεν. ἔπος τὰ ἔθνη
σωτήναγεν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ
καὶ νότου, καὶ εἰς μίαν ἐκκλησίαν, καὶ εἰς μίαν πί-
στιν καὶ εἰς ἓν βάπτισμα ἐν ἀγάπῃ, συνέδησε. τὸ
ἀκαταμάχητον τεῖχος τῶ ὁρθοδόξων. Πᾶσι γό-
μα, ἡ ποῖα γλῶσσα ἀξίως ἐγκωμιάσῃ τὸ ἀκα-
ταμάχητον ὄπλον τοῦ βασιλέως Χριστοῦ; Οὐδὲν
ἔστιν ὁ παγὴς ἐν τῷ τόπῳ κρανίον, καὶ εὐθέως βλαστή-
σας τὸ βότρυς τῆ ζωῆς ἡμῶν. Ἐν τῷ τῷ ἡ-
μῶν ὄπλῳ Χριστὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν διεύρυνε τὴν
παμφάνον ἑαυτοῦ γαστέρα καὶ τὸ πολυμήχανον τοῦ
Διαβόλου ἐνέφραξε τόμα. Τῶτον ἰδὼν ὁ θεήλα-
τος θάνατος πάντας οὓς ἔχει ἀπὸ τῆς προ-
πλάσεως ἀπέλυσεν. Τῷ τῷ ὀπλισάμενοι οἱ μακά-
ριοι ἀπόστολοι, πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἑχθροῦ
κατεπάτησαν. Τῶτον περιβαλλόμενοι ἀντὶ θώρακος
οἱ στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ καὶ μάρτυρες, πάσας τὰς
ἐπινοίας καὶ θράση τοῦ τυράννου κατήργησαν. Τῶ-
τον βασάζοντες, οἱ τῷ κόσμῳ ἀποπαυόμενοι,
καὶ πολλῆς προθυμίας κατοικοῦν ἐν ὕψει, καὶ
αἰνέταις, καὶ ταῖς ὁπαῖς τοῦ γῆς πᾶσι καταμο-
ναῖς ποιῶντες. Ὡς τὸ ἀμετρήτως ἀγαθὸν τοῦ
φιλανθρώπου Θεοῦ. πόσα ἀγαθὰ ἐδωρήσατο ἡμεῖς
τοῦ σώματος τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων; Αὐτὸς πάλιν
ἐν τῇ σωτηρίᾳ τοῦ κόσμου, ἐν τῇ δυνάμει τοῦ
αἵματος τοῦ Κυρίου, πρῶτος μέλλει ἀναφανέσθαι ὡς
τῷ ἑρῶν μὲν δόξης πολλῆς καὶ πλήθους ἐραβίας
ἀγγέλων, ἰοὺς καὶ ἐχθρὸς ἐκφοβᾶν καὶ ἐκδι-
βῶν, ἰοὺς δὲ πιστοὺς χαροποιᾶν καὶ φωτίζειν, καὶ
ἡλὼ πρὸς αὐτὸν μελύνει ὁ μέγας βασιλεὺς. Καὶ
πᾶσι μὲν τῷ κόσμῳ, ἰαῦτα καὶ πλείονα ἰσχύων.
Τὰ δὲ μὲν ἰσχύων, ἡγοῦμαι τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἐρ-
χόμενα, διηγέσονται ποταπὰ. ὑπὲρ λόγον καὶ
ἐννοίαν, ὑπερβαίνοντα πᾶσαν διήγησιν, καὶ ἐκπλη-
ρῶντα πᾶσαν ἀκούω. Οἱ μοι, ἀδελφοί μου φιλό-
χριστοι ἐμνήσθην τῶ ὥρας ἐκείνης καὶ ἐτρόμαξα καὶ

καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀπαύσαι τὸν λόγον ἐβελήθην ὑπὸ τοῦ πολλοῦ φόβου, ἐνθυμίζοντας τὰ μέλλοντα ἀποκαλύπτειν ὑμῖν ἡμεῖς τῶν ἁγίων. Τίς γὰρ αὐτὰ διηγήσεται; ἢ τίς τολμήσεται ἡγεῖσθαι; ποῖον εἶδος ἀπαγγελίης; ποῖα δὲ γλώσσα φθγγέσει; ποῖα δὲ φωνὴ δηλώσει; ποῖα δὲ ἀκοή χωρήσει ἀκούσαι; ἅπαντες οἱ ἕραιοι ὑπενεγκύν δύνανται. τοιαῦτα γὰρ μεγάλα καὶ φοβερά θαυμάσια ἔτε ἐξένοντο ἐν ὅλῃς ἡμέραις, ἔτε γενήσονται. Καὶ ἄρτι μὲν πολλάκις ἐὰν ἀστραπή ἢ βροντὴ τραυτοτέρα κινήσῃ, πάντες ἐκβοῶντες, καὶ πάντες εἰς γλῶσσαν ἐπικλινομένοι, δειλιώντες φείτομεν. Πῶς δὲ ὑπενεγκνόμενοι τότε, ὅταν ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, φοβερόν κεκραγίας καὶ ὑπνιζέσης ἡς ἀπὸ αἰῶνος κεκοιμημένοι δικαίους τε καὶ ἀμαρτωλούς. Τότε ἐν τῇ αἰῶνι τῇ ὅσῃ τῇ ἀνδρωπίνης φύσεως, ἀκούσαντες τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, περιτρέχουσι μὲν σωθῆναι, ζητῶντες τὰς ἐσωτῆς ἀρμονίας. ὅταν ἴδωμεν τὰς ἀνδρωπίνων φύσιν ἀνισαρμόνως, ἕκαστον ἐκ τῶν πνευμάτων καὶ ἐπισυναγομένων ἀπὸ τῶν πνευμάτων τῆς γῆς πρὸς τὸν κριτικόν, ποῖος φόβος, ποταπὴ δὲ φρίκη λήψεται ἡμᾶς; Κελεύει γὰρ ὁ μέγας βασιλεὺς, καὶ εὐθέως μὲν ἰρόμεν καὶ σωθῆναι δώσῃ ἢ γὰρ ἡς νεκρὸς αὐτῆς, ἢ θάλασσα ἡς ἐαυτῆς νεκρὸς, καὶ ὁ αἰὼς ἡς ἰδίως νεκρὸς, καὶ εἴτε θηρίον ἢ ἄνθρωπον, ἢ ἰχθῦς ἐμέλισεν, εἴτε ὄρνεον διήρπασεν, πάντες ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ περιτρέχονται, καὶ δεῖξαι μίαν ἐκ ἀπολεφθήσεως. ὅταν ἴδωμεν τὸ πνεῦμα ποταμὸν ὑπερχόμενον ἀπὸ ἀνατολῶν μὲν θυμῶν, ὡς περ ἀγρία θάλασσα, καὶ κατεδίοντα τὰ ὄρη καὶ τὰς νῆσους, καὶ κατακλύοντα πᾶσαν τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα, τότε, ἀγαπητοί, ἐκ τῆς πυρὸς ἐκείνης αἱ πηγαὶ ἐκλείπουσιν, οἱ ποταμοὶ ἀφανίζονται, ἢ θάλασσα ξηραίνεται, ὁ αἰὼς κλονεῖται, τὰ ἄστρα πίπτουσιν ἐκ τῶν ἑρῶν, ὁ ἥλιος ἐκλείπει, ἢ σελλὴν μεταβάλλει εἰς αἷμα, ὁ ἕρως εἰλίσσεται ὡς βιβλίον. ὅταν δὲ θεωρήσωμεν τοὺς ἀγγέλους ἀποσελλομένους καὶ περιτρέχοντας μὲν σωθῆναι, καὶ ἐπισυνάγοντας τὰς ἐκλεκτὰς δούλους τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ἀκρῶν ἑρῶν ἕως ἀκρῶν αὐτῶν. ὅταν ἴδωμεν ἑρῶν καμνόντων καὶ γλῶσσαν καμνύσαν. ὅταν ἴδωμεν τὸν φοβερόν θρόνον ἐτοιμαζόμενον. ὅταν θεωρήσωμεν τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀναφανέντος ἐν τῷ ἑρῶν, τὸν τίμιον καὶ ζωποῖον σαυρόν φωτίζοντα πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, τότε πάντες θεωρῶντες ἐν τῷ ὕψει φανέντος τοῦ βασιλικῶν τῦτο καὶ φοβερόν σκῆπτρον, ἐπὶ γινώσκει ἕκαστος ὅτι εὐθέως ὀπίσω τρέψῃ ὁ βασιλεὺς μέλει ἀναφάνεσθαι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ. τίς ἄρα ἀπαντήσεται τῷ Χριστῷ καὶ ἀπολογησεται;

A atque contremui: & hic præ pavoris magnitudine dicendi finem facere pene institueram, quum versarem animo quænam ling illa, quæ post pretiosam crucem revelanda sunt. Quis enim audeat ista narrare? Quis præsumat exponere? Quod os enunciare sufficiat? Quæ lingua eloqui? Quæ vox explicare? Quæ auris possit audire? illa, quæ nec cœli ferre tunc prævalent. Tanta enim, & tam ingentia tamque horrenda mirabilia neque facta sunt in omnibus a sæculo generationibus, neque futura sunt. Et modo quidem sæpe quum sit coruscum, aut tonitru vastius, omnes sui formidine terret, cunctique horrore perculsi solo procumbunt. Quomodo ergo sustinebimus, quum audierimus tubæ vocem nimio cum metu resonantem, omnesque a sæculo defunctos, justos & peccatores excitantem? Tunc ex inferno humanæ conditionis ossa, quum vocem tubæ audierint, statim exsurgent, juncturas suas cum festinatione requirentia. Quum videbimus omne hominum genus exsurgere, quemlibet ex loco suo, congregarique a finibus terræ ad iudicium; quo nos timore, quo tremore corripiemur? Jubebit enim Rex magnus, & suos terra mortuos statim cum tremore ac festinatione reddet, mare item suos: quidquid item humanorum corporum vel bestia rapuit, vel voravit piscis, avifve discerpsit, omnes in ictu oculi adstabant, ita ut ne unus quidem capillus capitis desit. Quum videbimus igneum fluvium ab ortu solis emanantem, ac veluti sæviens fluctibus mare, montes ac valles devorantem, terramque omnem & quæ in illa sunt exurentem. Tunc, dilectissimi, ab illo igne deficient fontes, vaneſcent flumina, mare siccabitur, agitabitur aër, sidera de coelo cadent, deficient sol, luna vertetur in sanguinem, coelum ut liber complicabitur. Quum videbimus Angelos missos cum festinatione discurrere, electosque Dei servos a summo coelo usque ad summum ejus in unum cogere. Quum videbimus cœlum novum & terram novam. Quum videbimus terribile solium præparatum. Quum videbimus signum Filii hominis in coelo lucens, pretiosam scilicet ac vivificam crucem omnes fines terræ illustrantem. Ubi vero viderint omnes regium istud ac tremendum sceptrum in cœlo revelari, jam tunc agnoscent singuli continuo ipsum quoque Regem in illa hora revelandum. Quis igitur Christo occurret, rationemque reddet? Ac si quidem pec-

orthodoxorum custodia salutarisque gloria. Hanc, o Christiani, diebus singulis & noctibus, horis atque momentis in omni loco circumterre non desinamus. Nihil sine ipsa perficias; sed siue dormias, siue evigiles, siue operi insistas, siue manduces, siue bibas, siue iter agas, siue per mare naviges, siue transmittas flumina; membra tua omnia cruce vivifica exorna, neque accedent ad te mala, & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. Hoc enim signo conspecto adversariæ potestates, conterritæ recedunt. Crux enim sanctificavit orbem: tenebras fugavit, lucemque revexit. Hæc eliminavit errores. Hæc ab ortu solis & occasu, septentrione & meridie collegit gentes, atque in unam Ecclesiam, & in unam fidem, atque in unum baptismum in caritate connexuit. Hæc orthodoxorum inexpugnabilis murus est. Quod os, quæ lingua digne pro merito laudare poterit victoricia arma Christi Regis? Crux in Calvarie loco defixa, mox vitæ nostræ botrum pullulavit. Hoc denique pretiosissimo signo Christus Salvator noster inferni voracissimum dirupit ventrem, nimisque patulum diaboli obstruxit os. Eo conspecto contremuit mors, omnesque, quos a primo homine usque ad id temporis sub ditione sua tenuerat victos, demisit. Crucis armis accincti beati Apostoli, omnem inimici calcavere virtutem. Hac se thoracis vice munientes milites Christi & Martyres, omnes artes & inventiones atrocitatesque tyrannorum superarunt. Hanc bajulantes qui sæculo abrenunciarunt, summo cum gaudio & alacritate in solitudinibus, & montibus & speluncis, & cavernis terræ sibi sedes elegerunt. O immensam benignissimi Dei bonitatem: qui tam magna tamque præclara munera humano generi per Crucem indulgit! Hæc sancta Crux rursus in consummatione sæculi, cum secundus illuxerit Domini adventus, prima cum gloria ingenti, & angelicorum exercituum multitudine apparebit in cælo; inimicos quidem terrens ac vexans, fideles autem lætificans atque illuminans, adventumque magni Regis adnuncians. Et de pretiosa quidem Cruce hætenus diximus: etsi plura his dici poterant.

De ultimo
Judicio.

Supra pag.
192.

Quæ vero post hæc futura sunt, putas qualia erunt? At ista omnem sermonem, omnem mentem, omnemque cogitationem superant. Transcendunt quippe omnis narrationis seriem, auditumque omnem exterrent. Hæc mihi, fratres mei Christo dilecti. Memoratus sum horæ illius, atque

τὴ πίσεως, τὸ μέγα φυλακτικὸν καὶ σωτήριον καύχημα τῶ ὁρθοδόξων. Τῷτον, χρεῖται καθεκάστην ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ὥραν καὶ στιγμήν μὴ ἀφ'καλύπτωμαι, ὡς φέροντες ἐν ποντὶ τόπων. Χωρὶς αὐτῶ μηδὲν ἐπιτελέσης, ἀλλὰ καὶ κοιμώμενος, καὶ ἀνιστάμενος, καὶ ἐργαζόμενος, καὶ ἐσθίων, καὶ πίπνων, καὶ ὀδυνῶν, καὶ θαλάσσει πλέων, καὶ ποταμὸν ἀβάνων, πάντα τὰ μέλη σε ἱσθ' ζωοποιῶ. **B** ἑαυτῶ κατακόσμησον, καὶ ὡς προσελεύσεαι πρὸς σέ κακὰ, καὶ μάστιξ ἐκ ἐγγύς ἐν ἱσθ' σκηνώμεσθι σε. Τῷτον θεωρεῖσαι αἱ ἐναντία διωάμεις φείησιν ὑποχωρεῖσαι. ἔπος καὶ ἡλὼ οἰκηδύνῳ ἡγίασεν, ἔπος τὸ σκότος ἠφάνισε, καὶ τὸ φῶς ἐπανήγαγεν. ἔπος τὴν πλάνην κατήργησεν. ἔπος τὰ ἔθνη σωήγαγεν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ εἰς μίαν ἐκκλησίαν, καὶ εἰς μίαν πίσιν καὶ εἰς ἓν βάπτισμα ἐν ἀγάπῃ, συνέδησε. τὴ ἀκαταμάχητον τεῖχος τῶ ὁρθοδόξων. Πῶν εὐόμα, ἡ ποῖα γλῶσσα ἀξίως ἐγκωμιάσθαι τὴ ἀκαταμάχητον ὄπλον τῆ βασιλείας Χειρὸς; Οὕτως ὅτι παγεῖς ἐν τόπῳ κρανίῳ, καὶ εὐθέως βλαστήσας τὴ βότρυν τῆ ζωῆς ἡμῶν. **E**ν τῇ τῷ ἡμῶν ὄπλῳ Χειρὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν διέρρηξε τὴν παμφάγον ἔσθλ' γαστέρα καὶ τὸ πολυμήχανον τοῦ **D** Διαβόλου ἐνέφραξε εὐόμα. Τῷτον ἰδὼν ὁ θεήλατος θάνατος πάντας οὓς ἔχει ἀπὸ τῆς περὶ τοῦ πλάσας ἀπέλυσεν. Τῇ τῷ ὀπλισάμενοι οἱ μακάριοι ἀπόστολοι, πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς Ἐχθρῆς κατεπάτησαν. Τῷτον ὡς βαλλόμενοι ἀντὶ θαλάσσης οἱ στρατιῶται τῆς Χειρὸς καὶ μάρτυρες, πᾶσας τὰς ἐπινοίας καὶ θράση τῆς τυραννῶν κατήργησαν. Τῷτον βαρύνοντες, οἱ τῷ κόσμῳ ἀποτασσόμενοι, **E** μὴ πολλῆς προθυμίας κατοικῶσιν ἐν ὄρεσι, καὶ ἀπηλάρισ, καὶ τῆς ὁπάς τῆς γῆς τὰς καταμνησάς ποιῶνται. **Ω** τὴ ἀμετρήτης ἀγαθότητος τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ. πόσα ἀγαθὰ ἐδωρήσατο ἀφ' ἑαυτῆς τῷ γένει τῶ ἀνθρώπων; Αὐτὸς πάλιν ἐν τῇ σωτηρίᾳ τῆς κόσμου, ἐν τῇ δαυτέρᾳ πρῆξι οἱ τῷ Κυρίου, πρῶτος μέλλει ἀναφανέσθαι ὡς τῷ ἑρᾶν μὴ δόξης πολλῆς καὶ πλήθους ἐραυίας ἀγγέλων, ἰοὺς καὶ ἐχθρὸς ἐκφοβῶν καὶ ἐκθλίβων, ἰοὺς δὲ πιστοὺς χαροπῶν καὶ φωτίζων, καὶ ἡλὼ πρῆξι μιλῶν τῶ μεγάλῳ βασιλεῖ. Καὶ **F** ὡς μὴ τῶ τιμῆς ἑαυτῆς, ἰαυτὰ καὶ πλείονα ἡλὼν. Τὰ δὲ μὴ ἡλὼν, ἡγῶν τὰ ὀπίσω αὐτῶ ἐρχόμενα, διηγῶσθαι ποταπὰ. ὑπὲρ λόγον καὶ ἔννοιαν, ὑπερβαίνοντα πᾶσαν διήγησιν, καὶ ἐκπλήθηοντα πᾶσαν ἀκοίῳ. Οἱμοι, ἀδελφοί μου φιλόχριστοι ἐμνήσθην τῆς ὥρας ἐκείνης καὶ ἐτρόμαξα, καὶ

καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀπαῦσαι τὸν λόγον ἐβλήθη· ὁ δὲ
 ἀπὸ τοῦ πολλοῦ φόβου, ἐνδυμύθη καὶ μέλλοντα ἀπο-
 καλύπτειν οὐκ ὀπίσω τοῦ ἑαυτοῦ. Τίς γὰρ αὐ-
 τὸν διηγήσεται, ἢ τίς τολμήσῃ ἀπαγγεῖν; ποῖον εἶδος
 ἀπαγγελίης; ποῖα δὲ γλώσσα φθγγεῖται; ποῖα
 δὲ φωνὴ δηλώσῃ; ποῖα δὲ ἀκοή χωρήσῃ ἀκούσαι;
 ἀπὸ οὗτοι οἱ ἕραιοι ὑπερεγκαινῶν δύνανται. τοιαῦ-
 τα γὰρ μεγάλα καὶ φοβερά θαυμασία ἔτε ἐξήνοιτο
 ἐν ὅλῃς ἰσῆς γενεαῖς, ἔτε γενήσονται. Καὶ ἄρτι
 μὲν πολλὰ καὶ ἐὰν ἀτραπὴ ἢ βροντὴ τραυτέρη γένη-
 ται, πάντες ἐκθοῖ, καὶ πάντες εἰς γλῶσσαν ἐπικλι-
 νόμενοι, δειλιώντες φεύγοντες. Πῶς δὲ ὑπερέγκω-
 μέν τῷ, ὅταν ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος,
 φοβερόν κεκραγίας καὶ ὑπνιζέσης ἡς ἀπὸ αἰθέρος
 κεκοιμημένων δικαίων τε καὶ ἀμαρτωλῶν. Τότε ἐν
 τῷ ἁγίῳ καὶ ὁσῶν τῶν ἀνδρωπίνης φύσεως, ἀκούσαντες
 τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, ὡς ἰσχυροὶ μὲν σωδῆς,
 ζήλῶντες τὰς ἐαυτῶν ἀρμονίας. ὅταν ἴδωμεν πᾶσαν
 ἀνδρωπίνην φύσιν ἀνισταμένην, ἕκαστον ἐκ τῶν πο-
 πῶν αὐτῶν καὶ ἐπισυναγομένην ἀπὸ τῶν ὁσίων τῆς
 γῆς πρὸς τὸν κριτικόν, ποῖος φόβος, ποταπὴ δὲ
 φόβη λήψεται ἡμᾶς; Κελεύει γὰρ ὁ μέγας βασι-
 λεὺς, καὶ εὐθέως μὲν ἰσχύει καὶ σωδῆς δώσῃ ἢ γῆ
 ἡς νεκρὸς αὐτῆς, ἢ θάλασσα ἡς ἐαυτῆς νεκρὸς,
 καὶ ὁ ἁγίος ἡς ἰδίους νεκρὸς, καὶ εἴτε θηρίον ἢ ἥρπα-
 σεν, ἢ ἰχθυὸς ἐμέλισεν, εἴτε ὄρνειον διήρπασεν,
 πάντες ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ ὡς ἀσπύσσονται, καὶ
 δεῖξαι μίαν ἐκ ἀπολεφθήσεται. Ὅταν ἴδωμεν τὴν
 πυρινὴν ποταμὸν ὑπερχόμενον ἀπὸ ἀνατολῶν μὲν
 θυμῶν, ὡς ἀγρία θάλασσα, καὶ κατεσθίουσα
 τὰ ὄρη καὶ τὰς νῆσους, καὶ κατακλύουσα πᾶσαν τὴν
 γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα, τότε, ἀγαπητοί, ἐκ
 τοῦ πυρὸς ἐκείνου ἀπὸ πηγῶν ἐκλείψουσιν, οἱ ποτα-
 μοὶ ἀφανίζονται, ἢ θάλασσα ξηραίνεται, ὁ ἀήρ
 κλονεῖται, τὰ ἄστρα πίπθουσιν ἐκ τοῦ ἕραν, ὁ ἥλιος
 ἐκλείπει, ἢ σελήνη μεταβάλλεται εἰς σῆμα, ὁ ἕρα-
 νὸς ἐλίσσεται ὡς βιβλίον. ὅταν δὲ θεωρήσωμεν τοὺς
 ἀγγέλους ἀποσελλομένους καὶ ὡς τρέχοντας μὲν σω-
 δῆς, καὶ ἐπισυναγόντας τὰς ἐκλεκτὰς δούλους τοῦ
 Θεοῦ ἀπὸ ἀκρῶν ἕραν ἕως ἀκρῶν αὐτῶν. ὅταν ἴδω-
 μεν ἕραν καὶ γλῶσσαν καὶ γλῶσσαν. ὅταν ἴδωμεν τὸν
 φοβερόν θρόνον ἐπιμαζόμενον. ὅταν θεωρήσωμεν τὸ
 σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀναφανέντος ἐν τῷ ἕραν,
 τὸν τίμιον καὶ ζωποιοὺν σαυρὸν φωτίζοντα πάντα τὰ
 πέρατα τῆς γῆς, τότε πάντες θεωρῶντες ἐν τῷ ὕψι
 φανέντος τοῦ βασιλικὸν τῆτο καὶ φοβερόν σκῆπτρον, ἐπι-
 γινώσκει ἕκαστος ὅτι εὐθέως ὀπίσω τῆς ὥρας. τίς
 ἄρα ἀπαντήσεται τῷ Χριστῷ καὶ ἀπολογησεται;
 καὶ

A atque contremui: & hic præ pavoris magni-
 tudine dicendi finem facere pene institue-
 ram, quum versarem animo quænam sint
 illa, quæ post pretiosam crucem revelanda
 sunt. Quis enim audeat ista narrare?
 Quis præsumat exponere? Quod os enun-
 ciare sufficiat? Quæ lingua eloqui? Quæ
 vox explicare? Quæ auris possit audire?
 illa, quæ nec cœli ferre tunc prævalent.
 B. Tanta enim, & tam ingentia tamque
 horrenda mirabilia neque facta sunt in
 omnibus a sæculo generationibus, ne-
 que futura sunt. Et modo quidem sæpe
 quum sit coruscum, aut tonitru vastius,
 omnes sui formidine terret, cunctique
 horrore perculsi solo procumbunt. Quo-
 modo ergo sustinebimus, quum audieri-
 mus tubæ vocem nimio cum metu reso-
 nantem, omnesque a sæculo defunctos,
 C. justos & peccatores excitantem? Tunc
 ex inferno humanæ conditionis ossa,
 quum vocem tubæ audierint, statim ex-
 filient, juncturas suas cum festinatione
 requirunt. Quum videbimus omne ho-
 minum genus exsurgere, quemlibet ex
 loco suo, congregarique a finibus terræ
 ad judicium; quo nos timore, quo tre-
 more corripiemur? Jubebit enim Rex ma-
 gnus, & suos terra mortuos statim cum tre-
 more ac festinatione reddet, mare itidem
 D. suos: quidquid item humanorum corporum
 vel bestia rapuit, vel voravit piscis, avifve
 discerpit, omnes in ictu oculi adstabant,
 ita ut ne unus quidem capillus capitis desit.
 Quum videbimus igneum fluvium ab or-
 tu solis emanantem, ac veluti sæviens
 fluctibus mare, montes ac valles de-
 vorantem, terramque omnem & quæ
 E. in illa sunt exurentem. Tunc, dile-
 ctissimi, ab illo igne deficient fon-
 tes, vaneſcent flumina, mare sicca-
 bitur, agitabitur ær, sidera de cœlo
 cadent, deficient sol, luna vertetur in
 sanguinem, cœlum ut liber complica-
 bitur. Quum videbimus Angelos mis-
 sos cum festinatione discurrere, ele-
 ctosque Dei servos a summo cœlo usque
 ad summum ejus in unum cogere. Quum
 F. videbimus cœlum novum & terram novam.
 Quum videbimus terribile solum præpara-
 tum. Quum videbimus signum Filii hominis
 in cœlo lucens, pretiosam scilicet ac vivi-
 ficam crucem omnes fines terræ illustran-
 tem. Ubi vero viderint omnes regium
 istud ac tremendum sceptrum in cœlo re-
 velari, jam tunc agnoscent singuli conti-
 nuo ipsum quoque Regem in illa hora
 revelandum. Quis igitur Christo occurret,
 rationemque reddet? Ac si quidem pec-
 cato-

σόμεθα; Τότε καθίσθ' ἐπὶ θρόνον δόξης καθὼς εἶρηκε, καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη. Ποταπὴ ἄρα ψυχὴ μέλει εὐρεθῆναι ἵνα δυνηθῇ ὑπομεῖναι ὅτε τεθῶσιν θρόνοι καὶ κειθέρων καθίσθ', καὶ βίβλοι ἀνεφ' ἑαυτοῖς; Τότε θεασώμεθα τὰς ἀναεθμότητας τῶν ἀγγέλων δυνάμεις παρεσώσας κύκλῳ ἐν φόβῳ. τότε ἐνὸς ἐκάστου τὰ ἔργα ἐπὶ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων ἀναγινώσκονται καὶ δελεαζέονται. τότε πληρῶται ἡ προφητεία Δανιήλ, ἡ λέγουσα· ἐγὼ Δανιήλ ἐδεώρην, ἕως ἃ θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ ὁ παλαὸς ἡμερῶν ἐκάθισεν. τὸ ἐνδυμα αὐτοῦ λευκόν, ὡσεὶ χιὼν. ἡ δεξιὰ αὐτοῦ ὡσεὶ ἔλεον καθαρόν. ὁ θρόνος αὐτοῦ, φλόξ πυρός. οἱ τροχοὶ αὐτοῦ, πῦρ φλέγον. ποταμὸς πυρός ἐλκει ἔμπροσθεν αὐτοῦ. χίλια χιλιάδες ἐλατέρων αὐτοῦ, καὶ μυρία μυριάδες παρεστήκεισαν αὐτοῦ. κειθέρων ἐκάθισεν, καὶ βίβλοι ἠνεφ' ἑαυτοῦ. Μέγας ὁ φόβος, ἀδελφοί, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτε ἀνοιχθῶσιν ἡμεῖς αἱ φοβεραὶ βίβλοι, ἔνθα γεγραμμένα εἰσὶ τὰ ἔργα ἡμῶν καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, καὶ ἃ ἐπαράξαμεν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, καὶ ἐνομίσαμεν λαθεῖν τὸ Θεὸν τὸν ἐταῖζοντα καρδίας καὶ νεφρῶν. ἐκεῖ ἀναγέγραπται πάντα πράξεις καὶ ἐνθυμήσεις ἀνθρώπων, καὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ τὰ φαῦλα. Ὡς πόσων δακρύων ῥηζομένη ἡ ψυχὴ ὡραὶ ἐκείνῃ ὡς ἀμελέσμεν, ἡ ψυχὴ ὡς δακρύων καὶ ἐλεημοσυῶν δυνάμεθα ὑπερβαίνει τὰ γεγραμμένα ἐγκλήματα. Ὡς πόσα στεναζόμεν καὶ ἐλεηνα δακρύσομεν, ὅταν ἴδωμεν τὴν ἡμετέραν βασιλείαν ἀπορρηπτομένην. Καὶ πάλιν, ἐκ τῆς ἄλλης μέρους, θεασώμεθα τὰς φοβεράς κολάσεις φαινομένης. μέσον δὲ τούτων πᾶσαι φύσιν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς πρωτοπλάστου Ἀδάμ ἕως τῆς γεννηθέντος πάντων ὑμετέρων, καὶ πάντας προσκυνοῦντας ἐπὶ πρῶτον. τότε πληρωθήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ. καὶ πᾶν ὁ Ἀπόστολος. ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶν γόνυ κάμψει ἐπερανίων καὶ ἐπιγαίων καὶ καταχθονίων, καὶ πάντα γλώσσα ὁμολογήσεται, ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς. ἀμήν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Ἡρώτησαν αὐτὸν οἱ φιλόχριστοι ἀκροαταί. διδάσκαλε, εἰπέ ἡμῖν καὶ τὰ τέτοις ἀκόλουθα καὶ πῶς ἐπερωτῶνται.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Τότε, ἀδελφοί μου φιλόχριστοι, πάντα ἀνθρωπότης ἰσαμύνῃ, μέσον τῆς βασιλείας καὶ τῆς κείσεως, μέσον ζωῆς καὶ θανάτου, μέσον χαρᾶς καὶ ἀνάγκης, καὶ πάντες κάτω νεύοντες βλέπουν τὰς ἔμπροσθεν τῆς βήματος παλαι-

A gloriæ suæ, sicut ipse dixit, & congregabuntur ante eum omnes gentes. *Matth. 19.*

B igitur in statu inveniēda est anima, ut sustinere possit, quum viderit thronos positos, & iudicium sedere, & libros aperiri? Tunc intuebimur innumera- biles Angelorum virtutes circumstantes cum tremore. Tunc uniuscujusque opera coram Angelis & hominibus recitabuntur & patebunt. Tunc implebitur Da- nielis prophetia dicentis: *Daniel. 7:*

Ego Daniel aspiciebam, donec throni positi sunt, & antiquus dierum sedit. Vestimentum ejus candidum ut nix: capillus capitis ejus ut lana munda: sedes ejus ut flamma ignis: rotae ejus, ignis ardens. Fluvius ignis transibat coram illo. Millia millium assidebant ei: & decies centena millia ministrabant ei. Iudicium sedit, & libri

C aperti sunt. Magnus in hora illa pavor erit, fratres, quum libri illi formidabiles aperientur, in quibus scripta sunt opera nostra, & sermones, & quaecumque egimus in hac vita, putantes latere Deum, qui scrutatur corda & renes: illic enim non solum actus, verum & cogitationes hominum scriptæ erunt, sive bonæ sint, sive malæ. Oh quam multis lacrymis nobis opus est propter

D horam illam, quam negligimus! Per lacrymas enim & elemosynas possumus descripta crimina diluere. Oh quantus erit gemitus, quam miserabiles lacrymæ, quum oculis nostris intuebimur hinc infabile regnum, inde rursus æterna supplicia revelari; medium vero assistere omne mortalium genus, a protoplasto Adam usque ad ultimum hominum, omnesque cadentes in faciem! Tunc implebitur sermo, qui scriptus est: *Isai. 45.*

Vivo ego, dicit Dominus, quia curvabitur mihi omne genu. Et quod rursus Apostolus dicit: In nomine Jesu Christi omne genu flectetur, caelestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confitebitur, quoniam Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris. Amen.

INTERROGATIO. Interroga- verunt eum, Christo dilecti audito- res: Magister, dic nobis & quæ ista consequentur: & quomodo interroga- buntur?

RESPONSIO. Tunc, fratres mei Christo dilecti, omne humanum genus inter regnum & damnationem, inter vitam & mortem, inter gau- dium & necessitatem, omnes demissis in humum vultibus adstabant, viden- tes proximos quisque suos ante tribu- nal

Philipp. 2.

1. Cor. 15.

nal assistere, & interrogari, & eos maxime qui in negligentia vixerunt. Atque ista adspicientes, denuo humi defigunt obtutus, recogitantes & ipsi opera sua. Cernunt autem singuli opera, quæ præmiserunt coram se exposita, sive bona, sive mala. Tunc hi, qui mala gesserunt, neque poenitentiam egerunt, ejulantes dicturi sunt: oh quare non laboravimus miseri; sed in negligentia tempus perdidimus, illusi atque illudentes! Quare non vigilavimus? Quare non jejunavimus? Cur pauperum non miseri sumus? Cur invidimus misero, & mala patravimus? Cur poenitentiam non egimus, dum tempus esset poenitentiae; sed risui ac deliciis dediti, & elata cervice incedentes, annos nostros frustra transegimus, nec amplius nobis poenitentiae tempus suppetet. Quid agemus, quoniam advenit dies illa ac hora tremenda, quam sæpius audivimus, & ridebamus? Quid faciemus miseri, quia libros aperiri cernimus, & omnes judicabunt? Hæc autem illi cogitantes, repente audient Judicis vocem cum terrore clamantis ac dicentis: Ostendite opera vestra, & mercedem accipite. In illa hora commovebuntur omnes Christianorum ordines, Pontifices, & Diaconi, & ordo ecclesiasticus alius reliquus. Unusquisque enim, ut ait Apostolus, suscitabitur in suo ordine, ut Deo rationem reddat. Tunc metu agitabuntur reges, & principes, sapientes & divites, & pauperes, quoniam advenit hora, quando unusquisque quod seminavit, hoc metet.

INTERROGATIO. Ad hæc qui aderant, Christo dilecti auditores, dixerunt: Dic nobis, serve Dei, post hæc quid audituri sunt, aut passuri?

RESPONSIO. Væ mihi, fratres mei Christo dilecti, volo quæ postea futura sunt dicere: verum præ timore vocem mihi intercipi sentio atque deficere: profluunt lacrymæ, totusque anxietate confundor: est enim plena terroris atque formidinis narratio.

INTERROGATIO. Christo dilecti: Dic nobis propter Dominum ob nostram utilitatem.

MAGISTER RESPONDIT. Tunc Christi amatores, requireretur in singulis Christianis Baptismatis sigillum, quod in Ecclesia Catholica accepere, exigeturque ab unoquoque fides integra, sigillumque illibatum, & tunica incoinquinata, & pulchra illa confessio, quam coram multis testibus professus est, dicens: Abrenuncio Satanæ, & omnibus operibus ejus:

non

A παρειαυθύνες καὶ ἐπερωτωμένους, καὶ μάλιστα τὸς ἐν ἀμελείᾳ ζήσαντας. καὶ ταῦτα θεωρῶντες, πάλιν κάτω νεύοντες, ἐνθυμῶντες τὰς πράξεις αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ βλέπει ἕκαστος τὰ ἴδια ἔργα ἑμὲ θεωρεῖν αὐτὸν ἰσάμενα, εἴτε ἀγαθὰ εἴτε φαῦλα, ἕκαστος αὐτοῦ ὡς ἐπέμψεν. Τότε οἱ φαῦλα πράξαντες καὶ μὴ μελانوήσαντες ὀδυρόμενοι λέγουσιν. Ὡς πῶς οὐκ ἠγωνισάμεθα οἱ ἀδελτοί, ἀλλ' ἐν ἀμελείᾳ τὸν καιρὸν ἀπωλέσαμεν, παύζοντες καὶ παύζομεν; πῶς ἔκ ἡγρυπνήσαμεν; ἀφ' οὗ ἐκ ἐνηστεύσαμεν; ἀφ' οὗ ἐκ ἠλεήσαμεν πτωχούς; ἀφ' οὗ ἐφθονήσαμεν οἱ ἀδελτοί καὶ ἐπράξαμεν κακά; ἀφ' οὗ ἐμετηνοήσαμεν, ὡς καιρὸς ἡμετέρας μετανοίας, ἀλλὰ κλωδῶντες καὶ τρυφῶντες καὶ μετεωριζόμενοι ἐτελέσαμεν, ὅτε μετανοίας καιρὸς ἔκ ἐν ὅτῃ; τί ποιήσωμεν ὅτι ἐφθασεν ἡ φοβερά ἡμέρα καὶ ὥρα ἡν ἠκύσαμεν πολλάκις καὶ ἐγγελάμεν; τί ποιήσωμεν οἱ ἐλεηνοὶ, ὅτι αἱ βίβλοι ἠνεόχθησαν καὶ κείνουσι ἅπαντας; Ταῦτα αὐτῶν ἀφλογιστομένων ἀκούει ὁ φωνῆς ὁ Κεῖτῦ φοβεράς κεκραγὸς καὶ λέγοντος. δεῖξτε τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ λάβετε τὸ μισθόν. Ἐν δὲ τῇ ὥρᾳ σκαλιδθῆσονται πάντα τὰ πύγματα τῶν χειριανῶν, ἀρχιερεῖς, καὶ ἀρχόντοι, καὶ τὰ λοιπὰ πύγματα τῶν ἐκκλησιῶν. Ἐκαστος γὰρ, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος, ἐγείρεται ἐν τῷ ἰδίῳ πύγματι δόναι λόγον τῷ Θεῷ. Τότε σκαλιδθῆσονται βασιλεῖς καὶ δυναταί, σοφοὶ καὶ πλῆσοι καὶ πένητες, διότι ἐπέστη ἡ ὥρα, ἵνα θεείσῃ ἕκαστος ὃ ἔσπερεν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Ἡρώτησαν οἱ φιλόχειροι ἀροαταί. εἰπὲς ἡμῖν καὶ μετὰ ταῦτα, δεῖλε τῷ Θεῷ, τί μέλλουσιν ἀκούειν ἡ παθεῖν;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Οἱμοι, ἀδελφοί μου φιλόχειροι, θέλω εἰπεῖν καὶ τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ὅτι ὁ φόβος ἀνακόπτομαι, ἡ φωνὴ μου ἐκλείπει, τὰ δάκρυά μου προτρέχουσιν, καὶ ἰλιγγῶ. φεμὸν γὰρ τὸ διήγημα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Οἱ φιλόχειροι. εἰπὲς ἀφ' οὗ Κύριον πρὸς ἡμετέρας ὠφέλειαν. **Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΛΕΓΕΙ.**

Τότε, φιλόχειροι, ἐρδνᾶται ἕκαστος ἡ σφραγὶς τῶν χειριανισμῶν, ἡν ἔλαβεν ἕκαστος ὅτῃ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἀφ' οὗ βαπτίσματος, καὶ ἀπαγείταται ἕκαστος τῷ πῖσιν τῷ ἀμύαντι, καὶ τῇ σφραγίδι τῷ ἁθρᾶντον, καὶ τῇ χιτῶνι ἀμόλυτον, καὶ ἡ καλὴ ὁμολογία ἡν ὁμολόγησεν ἐπὶ πολλῶν μαρτύρων, λέγων. ἀποτάσσομαι τῷ Σατανᾷ καὶ πᾶσι πῖς ἔργοις αὐτοῦ, ἐχὶ ἐνὶ ἡ δύο ἡ πέντε, ἀλλὰ

ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἔργοις τῆς Διαβολῆς. Ταύτῃ οὖν
καὶ καλῶ ἀπολαγνὴν ἀπαγυμέδα ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
καὶ μακάριος ὅστις ἐφύλαξε καὶ τὴν σιωπὴν ἀχθῆναι.
Δι' ἐνὸς γὰρ ῥήματος ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἔρ-
γοις τῆς Διαβολῆς, μοιχείαν καὶ βδελυρωτάτην,
πορνείαν, φόνον, ἀκαθαρσίαν, φθόνον, κλοπὴν,
λοιδορίαν, πικρίαν, θυμὸν, ἀργολογίαν, μέδην,
μνησικακίαν, ζῆλον, ὑπερηφανίαν, βλακίαν, γέ-
λωτα, κιδαισμούς, ἐρχισμούς, χορευτίας, κα-
λαλεύματα, τραγωδίας, τὰ ἄσμοια τῆς Δαυμώ-
νι, πλεονεξίας, μισαδελφίας, τὰ ἔχθρα πάν-
των τῆς κακίας, πρῶτοματιῶν, εἰδωλολατρίας,
φαρμακείας. ταῦτα καὶ τὰ τέτοις ὅμοια ἀποτάσσε-
ται πᾶς χριστιανὸς ἐπὶ τῇ ἀγίας κολυμβήθρας.
ταύτῃ τὴν ἀποταγὴν ἀπαγυμέδα ἐν τῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Οἱ φιλόχριστοι. Εἰπέτε

ἡμῖν καὶ τὰ τέτοις ἀκόλουθα, καὶ πῶς ἐπεροτῶν.

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΛΕΓΕΙ.

Λαλήσω ἐν ὁδῷ, καὶ εἰπὼ ἐν στεναγμοῖς μετὰ
δακρύων. Οὐ γὰρ ἔστι δύναμις ἐκείνη χωρὶς δα-
κρύων διηγήσασθαι, καὶ ὅτι τὰ ἔχθρα εἰσι. Τότε
φιλόχριστοι μετὰ τὴν ἐρῶν ἀποταγὴν καὶ ἡμετέραν
πάντας, καὶ πάντων τὰ ἔργα δημοσιεύσασθαι ἐπὶ
ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, καὶ καταργηθῇ πᾶσα
ἀρχὴ, καὶ ἡγεσία, καὶ δύναμις, καὶ πάντες οἱ ἐχ-
θροὶ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν πόδα αὐτῶν. τότε λοι-
πὸν, καὶ τὴν εἰπὴν ὁ Κύριος, ἀφοεῖλε αὐτὸν
ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε ὁ ποιμὴν ἀφοεῖλε τὰ πρό-
βατα ἀπὸ τῆς εἰρήνης. καὶ ἐποίησεν τὰ μὲν πρόβατα
ἐκ δεξιῶν αὐτῶν. τὰ πρόβατα, τὰ ἔχοντα
τὴν καλὴν καρπὴν. τὰ πρόβατα, τὰ γινώσκον-
τα τὸν Ποιμῆνα. τὰ πρόβατα ἐσφραγισμένα,
τὰ φυλάζοντα τὴν σφραγίδα ἀδραστεον, τὰ πρό-
βατα, τὰ ἀκολουθήσαντα τὸν ποιμῆνα τὸν μέ-
γα, τὸν εἰπόντα. δεῦτε ὀπίσω μου. τὰ, πρό-
βατα, τὰ μὴ μιάναντα τὴν ἀγίαν πέτραν μετὰ
τῆς βλασφημίας ἀρετικῶν. ταῦτα τὰ πρόβατα
ἐποίησεν ἐκ δεξιῶν αὐτῶν. τὰ δὲ εἰρήνια ἔξ ἐωνύ-
μων. ταῦτα τὰ εἰρήνια εἰσι, ὅσοι καρπὸν ἔχου-
σι, ὅσοι τὸν ποιμῆνα παρῶνται. ἐπὶ εἰσι τὰ
εἰρήνια τὰ νεμόμενα μετὰ τῆς ἀρετικῶν, καὶ τὴν
ἀγίαν πέτραν μιάνοντα. οἱ τινες ἐσκήρτησαν, ἐτρυ-
φισαν, ἐχόρευσαν, καὶ σωρεύσαντες τὸν ἑαυτοῦ ἐξήλ-
θον ἐκ τῆς βίης πάντος ἔργου ἀγαθοῦ ἔρημοι,
πᾶσης ἀκαθαρσίας πεπληρωμένοι. ὅς ἰδὼν ὁ Θεὸς
ἀποτρέφει τὴν ὀφθαλμὸν αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν, καὶ
ἐποίησεν αὐτὸν ἔξ ἀρετικῶν. Τότε λέγει τοῖς ἐκ
δεξιῶν αὐτῶν. δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τῷ Πατρὶ μου,

Tom. II.

κληρονο-

A non uni, aut duobus, aut quinque, sed
omnibus operibus diaboli. Hæc igitur bo-
na abrenunciatio requiretur a nobis in
hora illa: & beatus erit qui illam ita cu-
stodierit, ut promissit. Uno enim verbo
abrenunciat omnibus diaboli operibus;
turpi scilicet adulterio, fornicationi, ho-
micidio, immunditiæ, invidiæ, furto,
murmurationi, amaritudini, indignatio-
ni, verbo otioso, ebrietati, malorum re-
cordationi, æmulationi, superbiæ, odio,
risibus, citharæ pulsationibus, choreis,
saltationibus, tragædiis, dæmonum can-
ticis, avaritiæ, fraterno odio: & quæ sunt
malorum omnium novissima, divinationi-
bus, idolorum cultui, incantationibus.
His omnibus atque horum similibus abre-
nunciat unusquisque christianus in sacra
piscina. Hæc à nobis abrenunciatio in
hora illa exigetur.

INTERROGATIO. Ajunt Chri-
sti amatores. Dic nobis & quæ ista se-
quentur: & quomodo interrogabuntur?

MAGISTER RESPONDIT.

Loquar in dolore, & dicam in suspi-
riis & lacrymis: non enim hæc sine la-
crymis enarrari possunt, quoniam extre-
ma sunt. Tunc, Christo dilecti, quum
discussi omnes, & examinati fuerint,
& coram Angelis & hominibus opera
cunctorum patefacta, & evacuata fuerit
omnis potestas, & principatus & virtus,
& inimici omnes pedibus illius subjecti
fuerint: tunc jam, sicut prædixit Do-
minus, segregabit eos ab invicem, sicut
pastor separat oves ab hædis: & sta-
tuet oves quidem a dextris suis; oves
inquam, bonorum operum fructibus ple-
nas: oves, quæ pastorem agnove-
runt: oves signatas, quæ signum in-
violatum custodiunt: oves quæ magni
pastoris vestigia secutæ sunt, agentis:
venite post me: oves, quæ sanctam
fidem cum blasphemis hæreticis non
contaminarunt: hujusmodi oves a suis dex-
tris constituet; hædos autem a sinistris.
Hædi autem illi sunt, qui bonis fru-
ctibus carent: qui pastorem irritave-
runt: hi sunt hædi, qui cum hæreticis
pascentes, sanctam fidem contamina-
verunt: qui lascivientes & in deliciis
vivescentes, choreis se addixerunt, &
illud sibi vix thesaurizantes, ex hac
vita decesserunt, omni opere bono
carentes, immunditia autem omni re-
pleti. Hos videns Deus, oculos suos
ab illis avertet, eosque à sinistris con-
stituet. Tunc iis qui a dextris sunt,
dicet: Venite benedicte Patri mei, pos-

E e

sedete

Matth. 25

Matth. 25

fidete promissum vobis regnum. Venite filii lucis: venite benedicti, regni mei heredes. Venite qui propter me pauperes effecti, esuristis & sitistis: qui non dilexistis mundum, neque ea quæ in mundo sunt. Venite qui propter me regionem omnem & gaudium mundi respuistis, cognatos & amicos, parentes & filios. Venite, qui in solitudinibus & montibus & speluncis & cavernis terræ, quique cum bestiis habitastis, modo cum Angelis in cælis habitate. Venite omnes misericordes hospitumque susceptrices. Venite omnes, qui angustam & arctam viam ambulastis. Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Tunc & iis qui a sinistris erunt, dicet: Discedite a me omnes maledicti in ignem exteriores. Discedite a me im-misericordes, fratrum Christique inimici. Sicuti misericordes non fuistis, ita nec misericordiam consequemini: sicut ipsi immaculata euangelia mea, beatorumque meos discipulos non audistis, ita & ego vestros non exaudiam gemitus. In deliciis super terram vixistis, bona in vita vestra recepistis. Illic diebus singulis per Scripturas ad vos clama-bam, vosque audientes, eos qui lege-bant irridebatis. Et nunc vobis dico: non novi vos. Discedite a me maledicti in ignem exteriores, & æternum, paratum Diabolo & Angelis ejus. Tunc ibunt isti in supplicium æternum, iusti autem in vitam æternam.

INTERROGATIO. Christo dilecti dixerunt. In unum omnes sup-plicium abibunt; an varii cruciatus sunt?

RESPONSIO. Magister respon-dit. Varii cruciatus sunt, sicut in Evan-gelio audistis. Sunt enim tenebræ exte-riores in propria regione. Gehenna ignis locus alius: stridori dentium proprius lo-cus est. Vermis item qui non dormit, alio in loco est. Stagnum ignis locus est alius: Tartaro locus est proprius. Sua itidem loco Ignis inextinguibilis. Flu-vius igneus alibi. Inter hæc suppliciorum loca distribuuntur infeliciissimi, unusquis-que pro peccatorum suorum modo. Si-cut autem sunt peccatorum differentie, ita & cruciatuum varietates.

INTERROGATIO. Dic nobis inquiunt Christo dilecti: quæ sit crucia-tuum differentia.

RESPONSIO. Aliter, inquit Ma-gister, cruciatur adulter, aliter fornica-tor: aliter homicida, aliter fur, & aliter ebrio-

A κληρονομήσατε ἡ ἐπηγγελμένῳ ὑμῖν βασιλείᾳ. δεῦτε οἱ υἱοὶ τοῦ φωτός μου. δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ κληρονόμοι. δεῦτε οἱ δι' ἐμὲ πτω-χεύσαντες, καὶ πεινῶσαντες, καὶ διψῶντες, οἱ μὴ ἀγαπήσαντες τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν κόσμῳ. δεῦτε οἱ δι' ἐμὲ καταλιπόντες πάντα χώραν καὶ χάραν τῷ κόσμῳ, συγγενεῖς καὶ φίλους, καὶ γυναῖκες καὶ τέκνα. δεῦτε οἱ ἐκ ἐρημίας καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπαῖς τοῦ γῆς οἱ μετὰ τῷ θνητῷ οἰκίσαντες, οἰκί-σατε μετὰ ἀγγέλων ἐν ἑρανοῖς. δεῦτε πάντες οἱ ἐλεήμονες καὶ ξενόδοχοι. δεῦτε πάντες οἱ τιμω-μένη καὶ τεθλιμμένῳ ὁδῷ βαδίσαντες. δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τῷ πατρὶός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσ-μου. Τότε λέγει καὶ τοῖς ἁγίοις ἀεισεργῶν. πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώ-τερον. πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ μεμισημένοι, καὶ ἀνελεήμονες, καὶ μισοῦντες ἀδελφοὺς, καὶ μισοῦντες ἑαυτοὺς. ἔκ μὴ ἡλεήσατε, ἔκ μὴ ἐλεηθῆσατε. ἔκ μὴ ἡκούσατέ μου τῶν ἀρχάντων εὐαγγελίων, καὶ τῶν μακαρίων μου μα-θητῶν, ὅσοι ἐγὼ εἰσακήσομαι τῷ θνητῷ ἡμῶν. ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῇ γῆς, ἀπελαύσατε τὰ ἀγα-θὰ ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν. ἐνεῦ κατεπαύσθη ἡ ψυχὴ τῶν ἡρώων ἐξ ὧν, καὶ ἀκούοντες ἐχλευάζετε τοὺς ἀνα-γινώσκοντας. καὶ νῦν λέγω, ἔκ μὴ ἀδῶ ὑμῶν. πο-ρεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι. εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώ-τερον καὶ ἀμόνον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ Διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. τότε ἀπελευσονται ἔτι εἰς κόλασιν ἀμόνιον. οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν ἀμόνιον.

C **D** **E** **F**

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Οἱ φιλόχριστοι εἶπον. εἰς μίαν κόλασιν ἀποτρέχονται πάντες, ἢ διὰ φοροὺς καλῶν εἰσὶν;

AΠΟΚΡΙΣΙΣ. Ὁ διδάσκαλος λέγει. Διάφοροι καλῶν εἰσὶ καὶ κατὰ τὴν εὐαγγελίαν ἡκούσατε. ἐστὶν οὖν σκοπὸς ἐξώτερος ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. γέννα πυρὸς, πότος ἄλλος. βρυγμὸς ὁδῶν τῶν, πότος ἰδίας. ὁ σκώληξ ὁ αἰοίμηνος ἐν ἐτέρῳ τόπῳ. ἡ λίμνη ἡ πυρὸς, πότος ἑτέρου. ὁ παρ-παρος, πότος ἰδίας. τὸ ἀσβεστοῦ πῦρ ἐν ἰδίᾳ χώρᾳ. ὁ πυκνὸς ποταμὸς ἄλλος. ἐν ταῖς ταῖς καλῶν κατὰ μετρίαν, οἱ ἄλλοι, ἕκαστος πρὸς ἀνάλογον τῶν ἡτοισμάτων αὐτοῦ. καὶ ὡς εἰς διὰ διαφορὰν ἁμαρτιῶν, ἕκαστος εἰς διὰ φοροὺς καλῶν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Οἱ φιλόχριστοι. εἶπε ἡμῖν καὶ τῇ διαφορᾷ τῆς καλῶν.

AΠΟΚΡΙΣΙΣ. Ὁ διδάσκαλος λέγει. ἄλλως καλῶν ὁ μοιχὸς, καὶ ἄλλως ὁ πόρνος, καὶ ἄλλως ὁ φονεὺς, καὶ ἄλλως ὁ κλέπτης, καὶ ἄλλως ὁ μέθυ-

μέθυσος. Οἱ δὲ ἐν ἀρέσει συμμιασμένοι ἀκύνωσι, ἀρθῆτω ὁ ἀσεβὴς ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν Κυρίου. Οἱ δὲ ἔχοντες ἔχθραν κατ' ἀλλήλων, καὶ συμβῇ αὐτοὺς ἔλθειν ἐκ τῆς βίης, ἀπαράτητοι κείμα εὐρήσονται, καὶ ὡς μεμισσημένοι εἰς τὸ ἔξωτερον πέμπονται σκοπῶς, ὡς τὸν Χριστὸν μισήσαντες, τὸν εἰπόντα· ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καὶ συγχωρεῖτε. Οὐαὶ τότε τῷ φιλοπόρῳ· ὡς τῷ μοιχῷ. ὡς τῷ μεθύσῳ. ὡς τοῖς φαρμακοῖς καὶ τοῖς μάγισσιν. ὡς τοῖς πρὸς γραφὰ ποιῶσι, καὶ γοητείας, καὶ μαγείας, καὶ ποτεργίας, καὶ μόνον τοῖς ποιῶσι, ἀλλὰ καὶ τοῖς προστρέχουσιν αὐτοῖς. ὡς οἱ τὸν οἶνον πίνοντες μὴ τυμπάνων καὶ χορῶν. ὡς τοῖς συμμιασμένοις μὴ τῷ βλασφημῶν ἀρετικῶν. ὡς τοῖς ἐνυβρίζουσιν τὰς θείας γραφάς. ὡς τοῖς ἀπολύειν τὸν ἑαυτοῦ μετανοίας καρπὸν εἰς γέλοια καὶ μετεωρισμὸς. Ζητήσουσι γὰρ μετὰ δακρύων πικρῶν τὴν καρδίαν, ὡς κακῶς ἐδαπάνησαν, καὶ ὡς μὴ εὐρώσιν. Οὐαὶ τοῖς δικαῖοις τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων. ὡς τοῖς ἀρπάζουσιν τὰ ἀλλότρια. Καὶ ἵνα συντόμως εἴπω. ὡς πᾶσι τοῖς ἔξ ἀεισεργῶν λαχοῖς, ὅταν ἀκύνωσι τὸ, πορεύεσθε ἀπ' ἐμῆς, καὶ ἀπέλθαιτε καταραμένοι καὶ μεμισσημένοι εἰς τὰ ἔργα ὑμῶν. Οὐκ οἶδα ὑμᾶς. καὶ εὐθέως παράσσονται, καὶ ἀπέρχονται, καὶ ἀπελάνονται ἀπὸ τῆς βήματος μετὰ μεγάλης κλαυθμῆς καὶ ᾄδοντα εἰς χεῖρας τοῦ θανάτου, ἵνα ποιμανῇ αὐτοὺς, καθὼς γέγραπται.

ΟΙ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΟΙ. παρακαλῶμεν σε, δούλε τοῦ Θεοῦ, ἵνα τελείως πληροφρήσης ἡμᾶς καὶ ὡς τὴν τέτη, τὸ πῶς καὶ ποῖα τρόπον ἀπέρχονται εἰς τὰς κολάσεις οἱ ἄθλιοι;

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. πάλιν δακρύσας, καὶ ταῖς χερσὶ τύψας τὸ σῆθος, ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· ὦ ἀδελφοί μου φιλόχριστοι, ποῖα οὐδυνῶν διήγησιν ὡς θαυμάζετε ἀκούσα. ὡς τῇ φεικτῆς καὶ φοβερᾶς ὥρας. οἱμοι, οἱμοι, ἀγαπητοί μου, τίς πολλήν διηγήσασθαι, ἢ τίς βαρύνει ἀκούσα ταῦτα τῇ φοβερᾶς καὶ ὑπερωτέρας διηγήσεως. Ὅσοι ἔχετε δάκρυα, κλάσατε. καὶ οἱ μὴ ἔχοντες, δεύτε, ἀκούσατε τί ὑμᾶς περιμένει, καὶ μὴ ἀμελεῖσθε τὴν ἡμῶν σωτηρίαν. Τότε γὰρ χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων τὸν ἐλεεινὸν κῆνον χωρισμὸν καὶ ἀποδημῶσι ἀποδημίας ἐπιστροφῶν μὴ ἔχουσαι. Τότε ἀφ' ἑαυτῶν ἐπισκοποῖ ἀπὸ σωεπισκόπων, καὶ πρεσβυτέρων ἀπὸ συμπρεσβυτέρων, καὶ ἀρχόντων ἀπὸ συναρχόντων, ἡποδιακονοῖ καὶ ἀναγνώσκει ἀπὸ τῶν ἐταίρων αὐτῶν. Τότε ἀφ' ἑαυτῶν ἐπισκοποῖ οἱ ποτε βασιλεῖς, καὶ κλαύ-

Tom. II

σασιν

A ebriofus. Qui autem hæresibus inquitur, audituri sunt: *Tollatur impius, ne videat gloriam Domini.* Qui vero contra se inimicitias fervant, si sic ex vita migraverint, inexorable iudicium excipient, & veluti exomittentur in tenebras exteriores, utpote qui Christum oderunt, agentem: *diligite inimicum, & remittite.* Væ tunc scortatori, væ adultero, væ ebrio, væ veneficis ac vatibus: væ his qui scripturas faciunt, & magias, & incantationes, quique curiosa sectantur, nec solum facientibus, sed etiam consentientibus. Væ his, qui ad sonitum tympani, & citharæ vinum bibunt. Væ his, qui cum hæreticis blasphemis contaminantur. Væ his, qui Scripturas sacras contumeliis afficiunt. Væ his, qui jocis risibusque tempus consumunt: quærent enim amaris cum lacrymis tempus quod male amiserunt, & non invenient. Væ his qui impium propter munera justificant: væ his, qui aliena diripiunt. Et cur non summam perstringo omnia? Væ omnibus, qui ad sinistram statuentur, quoniam audient illam vocem: discedite a me, abite maledicti, & execrabiles ad opera vestra: non novi vos. Et confestim turbati discedent, & abibunt à facie tribunalis magno cum luctu, inque mortis manus tradentur, ut depascant eos, sicut scriptum est.

Ad hæc Christo dilecti: Precamur te, inquiunt, famule Dei, ut perfecte instruas nos certioresque reddas, quomodo miseri ad cruciatus abibunt.

E Et magister rursus illacrymans, manibusque pectus percutiens respondit eis. O fratres mei Christo dilecti, quam tristem & dolendam narrationem audire cupitis! Oh tremendam ac terribilem horam! Væ mihi, væ mihi, dilectissimi, quis narrare præsumet, aut quis sustinebit audire tremendam ac novissimam huiusmodi narrationem? quotquot lacrymas habetis, ingemiscite: qui autem non habetis, audite quæ vobis superventura sunt, & nostram ipsi salutem ne negligamus. Tunc enim ab invicem separabuntur miserabili separatione, & abibunt, omni spe reverfionis destituti. Tunc segregabuntur Episcopi a Coëpiscopis, Presbyteri a compresbyteris, Diaconi a condiaconis, Subdiaconi atque Lectores a sociis suis. Tunc separabuntur qui aliquando reges fuerunt, plorabuntque

Ec 2

velut

Psal. 48.

velut infantes, atque ut mancipia pellentur. Tunc ingemiscunt principes, pergentque nudi ac desolati, huc illucque intuentes, & nullus erit adjutor: neque enim divitiarum parebunt, neque assentatores affitent. Tunc segregabuntur monachi, qui mundi desiderio devincti sunt, & mundana senserunt. Tunc separabuntur a parentibus filij, a matribus filiarum, amici ab amicis, & a propinquis propinqui. Tunc separabuntur & infelices mulierculæ, quæ immaculatum thorum non servaverunt. Sed omittam multa dicere: quia timor me ac tremor continet ista enarrantem. Ut autem breviter dicam, tunc impelluntur miseri ab Angelis terribilibus acti, cæsi atque flagellari, pergentque mugientes, ac stridentes dentibus, crebriusque post tergum aspicientes, si quo pacto justos, à quibus separati sunt, & illud gaudium, unde ejecti sunt, intueri queant: & amare flebunt, quum jam abscondentur, nec retro aspicere possint, sed loco illi mœroris ac doloris appropinquaverint, ubi rursus abinvicem dirimentur, variisque deputabuntur cruciatibus. Tunc intuentes extremam sententiam, omnemque sibi salutis spem ademptam, ut eis jam nullus opem ferre possit aut pro eis orare: inter ululatus dicent: oh quomodo tempus in negligentia perdidimus! Oh quomodo seduxit nos vanitas sæculi! Cur aliis ante oculos nostros certantibus, ipsi certamen detrectavimus, sed divinas Scripturas recitari audientes, risimus, & qui illas recitabant, cachinnis excepimus. Illic nobis per scripturas Deus loquebatur, & non attendebamus: hic autem exclamamus, & ille faciem suam a nobis avertit. Quid nobis totus profuit mundus? Ubi nam est pater qui genuit? ubi mater quæ peperit? ubi filii? ubi amici? ubi divitiarum? ubi possessiones? ubi turba? ubi gaudia? ubi multus & intempestivus vitæ cursus? ubi consanguinei, & noti? ubi reges & principes atque sapientes? quomodo nihil horum nunc nobis prodest? Tunc videntes se a Deo & Sanctis derelictos, exclamantes cum gemitibus & amaris lacrymis, dicent. Salvete Sancti & justi, à quibus segregati sumus. Salvete amici & consanguinei. Salvete parentes. Salvete filii & filiarum. Salvete Apostoli. Salvete Prophetæ & Martyres Domini. Salve Domina Dei para: tu multum quidem laborasti pro nobis deprecans, ut salvi essemus: verum nos poenitentiam agere & salvari nolimus. Salve & tu pretiosa atque vivifica

A σασιν ὡς νήπια, καὶ ἐλαθίσοντα ὡς ἀνδράποδα. Τότε στενάξουσιν ἄρχοντες, καὶ εὐρεθίσοντα ἔρημοι, καὶ ἀπὸ βλεψῶν ἐνθεν καὶ ἐνθεν, καὶ ἕδεις ὁ βοηθῶν. Οὐτε ὁ πλῆθος φαίνεται, ὅτε οἱ κόλακες παρίστανται. Τότε ἀφ' ἑαυτῶν ἰσχυροῦνται οἱ ἐν ἀμελείᾳ ζήσαντες μοναχοί, οἱ τὸν κόσμον ποθήσαντες, καὶ κοσμικὰ φρονήσαντες. Τότε ἀφ' ἑαυτῶν ἰσχυροῦνται γονεῖς καὶ τέκνα, πατὴρ καὶ υἱὸς, μητέρες καὶ θυγατέρες, φίλοι ἀπὸ φίλων, συγγενεῖς ἀπὸ συγγενῶν. Τότε ἀφ' ἑαυτῶν ἰσχυροῦνται ἐλεεινὰ ἀνδρόγυνα τὰ μὴ φυλάτταντα τὴν κοίτην ἀμύαντον. Ἀλλὰ παρὲς τὴν πᾶσαν ἐλπίδα καὶ ὡς συνέχει με φόβος ἐν ταύτῃ μετὰ τὴν διηγήσει. Τότε λοιπὸν ἐλαυνόμενοι καὶ τυπτόμενοι ἀπὸ ἀγγέλων ἀγγέλων, καὶ ὠδυνομένοι ἀποτρέχοντα, τὰς ὁδοὺς τείνοντες, καὶ πυκνοτέρως στεφόμενοι εἰς τὰ ὀπίσω ἰδεῖν τὰς δικάζουσας ὁδούς ἐχωρίσθησαν. καὶ βλέποντες τὴν χαρὰν ἐκείνῃ καὶ τὸ φῶς ὁδεῖν ἐχωρίσθησαν, καὶ θρηνησὶν πικρῶς. καὶ ἀποκρύπτοντα λοιπὸν μηκέτι δυνατοὶ εἰς τὰ ὀπίσω θεωρεῖν. καὶ ἐγγίζουσι τὸν χαλεπώτατον τόπον, ὅπου πάλιν ἀφ' ἑαυτῶν ἰσχυροῦνται καὶ μερίζοντα εἰς ὅλας τὰς κολασίας. Τότε θεωρῶντες τὴν τελείαν ἀπόφασιν, καὶ ὅτι ἕδεις ὁ ὠδὸκαλῶν ὑπὲρ αὐτῶν. ὁδὸς ἀφ' ἧς καταλαμβάνει, ἵνα ἀνακαμψῶσιν, οἱ ὁλοθυροῦντες λέγουσιν. ὡς πόσον καρὸν ἀπώλεσάμεθα ἐν ἀμελείᾳ; ὡς πῶς ἐνέπαυξεν ἡμᾶς ὁ μέγας βίος; πῶς ἄλλως θεωρῶντες ἀγωνισομένους ὅσον ἡγωνισάμεθα; ἀλλὰ τῷ Θεῷ Γραφῶν ἀκούοντες ἐγγελάμεθα χλευάζοντες τὰς ἀναγιγνώσκοντας ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἐλάλει ἀφ' ἑαυτῶν Γραφῶν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ὡς ἐπ' αὐτοῖς. ὡς ἡμεῖς βοῶμεν, καὶ αὐτὸς τὸ πρὸς ὡς αὐτὸς ἀποστέλλει ἀφ' ἡμῶν. Τί ἡμεῖς ὠφέλησεν ὅλος ὁ κόσμος; πῶς ὁ πατὴρ ὁ γεννήσας; πῶς ἡ μήτηρ ἡ ὠδίνουσα; πῶς τὰ τέκνα; πῶς οἱ φίλοι; πῶς ὁ πλῆθος; πῶς τὰ ὑπάρχοντα; πῶς ὁ θόρυβος, καὶ τὰ ἄλλα; πῶς ὁ πολὺς καὶ ἄκαρπος δρόμος τῆς βίης; πῶς ἡ συγγένεια, καὶ οἱ γνῶριμοι. πῶς οἱ βασιλεῖς, καὶ οἱ δυνασταί, καὶ οἱ σοφοί; πῶς ἐν ταύτῃ ἐδεμίαν ἐχομεν ὠφέλειαν; Τότε θεωρῶντες τὴν παντελῆ ἐγκατάλειψιν καὶ Θεῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ, ἀνακαλέμενοι μὲν στεναγμῶν καὶ πικρῶν δακρύων λέγουσι. σῶζεθε, ἅγιοι καὶ δίκαιοι, ὅθεν ἡμεῖς ἐχωρίσθημεν. σῶζεθε, φίλοι καὶ συγγενεῖς. σῶζεθε, πατέρες καὶ μητέρες. σῶζεθε; υἱοὶ καὶ θυγατέρες. σῶζεθε, ἀποστολοι. σῶζεθε, πρεσβύτεροι καὶ ἱερεῖς. Κυεῖς. σῶζε Δεσποῖνα Θεοτόκε, σὺ μὲν πολλὰ ἐκοπίσας, ὡς καλῶσα ἵνα σωθῶμεν, ἀλλ' ἡμεῖς ὅσον ἡδελφίσταμεν μετανόησεν καὶ σωθῶμεν. σῶζε καὶ σὺ, τίμιε καὶ

καὶ ζωοποιεῖ σαυρέ. σῶζε ὁ πατριάρχης τρυφῆς, ὃν ἐφύτευσε ὁ Κύριος· σῶζε ἡ ἀνω Ἱερουσαλήμ, ἡ μήτηρ τῆς πρωτοτόκων· σῶζε ἡ βασιλεία τῆς ἑβραίων, ἡ μὴ ἔχουσα τέλος· σῶζε πάντες, ἕκαστος ὃς ἐστὶ δεσπόμεθα τινα ἐξ ὑμῶν. εἰς κείσιν ἀπερχόμεθα μὴ ἔχουσαι τέλος μηδὲ ἀνεῖν. Καὶ λοιπὸν ἀπερχόμεθα ἕκαστος εἰς τὸν ἡτοιμασμένον τόπον, ὃν ἡτοίμασαι ἑαυτοῖς, μὴ δελήσαντες μετὰ τὴν ἡμέραν, ἵνα λυτρωθῶσιν ἐν τῇ ὀργῇ καὶ ἀνάγκῃ τῆς κείνης. Ἀλλ' ἐπεὶ τὸ πᾶν κολάζον εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνες.

Ἡκούσατε, ἀδελφοί μου, τὰς ἀποφάσεις. ἡκούσατε τί παιδαίνουσιν οἱ ἀμελῶντες. ἡκούσατε ἰὰ τὴν φοβεράν ἡμέραν τῆς κείνης καὶ τὴν πονηρὰν ὥραν. Προτιώμεθα, ἀδελφοί. κείνη γὰρ ἡ ὥρα ἐστίν, ἡ δοκιμάζουσα ὅλον τὸν βίον ἡμῶν. Ὡς ταύτης τῆς φοβερῆς ὥρας ἡ Θεία Γραφή ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν ἐν ταῖς ἀγίαις ἐκκλησίαις βοᾷ, καὶ προλέγει, καὶ διαμαρτύρεται. ἵνα μὴ καταχλωθῶμεν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς κείνης. Περὶ ταύτης τῆς ὥρας ἔλεγεν ὁ πατριάρχης Δαβὶδ· ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἕκαστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Περὶ ταύτης τῆς ὥρας ὁ ἀπόστολος εἶπεν· βλέπετε πῶς ἀκριβῶς παρατηρεῖτε· φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. Περὶ ταύτης τῆς ὥρας ἔλεγεν ὁ δεσπότης Χριστός· ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης. Ταύτῃ τῇ ὥρᾳ καὶ ἵνα λαβόντες οἱ ἄγιοι ἀφήκων πάντα τὰ περιττὰ τῆς βίης, οἰκίας, πλῆθον, περιβάματα, βόας, ἵππους, φίλους, ἀδελφούς, συγγενεῖς, τέκνα, τρυφὴν, λυγρὰ, χώρας, δικαστήρια· πάντα ἀφέντες ἐφυγον ἐν ἐρημίαις καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπάς τῆς γῆς, ὑπερέμεινοι, θλιβόμενοι, κακωχόμενοι, ἵνα μὴ καταχλωθῶσιν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς κείνης. Καὶ ἔμουν ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες καὶ σκλάβοι καὶ τεθλιμμένον ὁδὸν ποθήσαντες, ἤρπασαν τὴν βασιλείαν τῆς ἑβραίων. ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἕκαστος ἔστι ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀλλ' ἕκαστος τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται καὶ τὸν ἴδιον κόπον, ὡς γέγραπται. Μακάριοι οἱ σπουδαῖοι. μακάριοι οἱ πειθύντες. μακάριοι οἱ εὐεισκόμενοι φίλοι Χριστοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς κείνης. μακάριοι οἱ χρηγορῶντες ἐν ἐλεημοσύνῃ. μακάριοι οἱ ἀχρυπνίζοντες ἐν σωφρονοῦν. μακάριοι οἱ φραγμεινόμενοι κατὰ ἕκαστην ἡμέραν τῇ σωτηρίᾳ τῆς ψυχῆς αὐτῶν. μακάριοι οἱ κρύοντες εἰς τὴν θύραν τοῦ Χριστοῦ ἐν μακροθυμίᾳ. μακάριος ὁ ἄνθρωπος, ὁ σκorpίζων τὸ φορτίον τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ, ὡς καρὸς βεῖν. μακάριος ὁ ἀγοράζων ἑλαιον, ὅτι λυθῇ ἡ πανήγυρις. μακάριος ὁ δούλος ἐκείνος, ὃν ἐλθὼν ὁ Κύριος εἰρήσῃ ἕως ποιῆται.

μακά-

A vifica Crux. Salve voluptatis Paradise, quem Dominus plantavit. Salve superna Hierusalem, mater primogenitorum. Salve Regnum cælorum non habens finem. Salvete omnes: non enim aliquem ex vobis ultra intuebimur: ad iudicium tendimus finem non habens neque ullam requiem. Cæterum perget unusquisque in præparatum sibi locum, quem sibi met præparavit, poenitentiam nolens agere, atque ex illa ira & necessitate liberari. Quamobrem in omnia cruciabitur sæcula.

Audistis, fratres mei, sententiam? Audistis quid patiuntur negligentes? Audistis de die illo terribili & hora mala? Satagamus, fratres: hora enim illa est, quæ totam vitam nostram probat. De hora ista terribili ab ortu solis ad occasum divina clamat scriptura in sanctis Ecclesiis, admone atque testatur, ne confundamur in illa hora. De ista hora David Propheta dicebat: *quoniam tu reddes unicuique secundum opera ejus*. De hora ista Apostolus clamabat: *videte quomodo sollicite ambuletis*. Terribile est incidere in manus Dei viventis. De hora ista dicebat Christus Dominus:

contendite intrare per angustam portam. Luc. 13:

Hanc horam mente recolentes sancti, omnia vitæ jucunda reliquerunt, domos, divitias, oves, boves, equos, amicos, fratres, consanguineos, filios, voluptates, lavacra, regiones, judicia: spretisque omnibus, ad desertum confugerunt: & in montibus, & speluncis, & cavernis terræ, egentes, angustii, afflicti sedes habuerunt, ne in illa hora confunderentur: neque viri tantum, sed etiam mulieres, angustam arctamque viam concupiscentes, regnum cæleste rapuerunt. In Christo enim Jesu Domino non est masculus & femina, sed unusquisque propriam mercedem recipiet secundum suum laborem, sicut scriptum est. Beati diligentes: beati qui lugent: beati, qui in hora illa amici Christi inveniuntur: beati qui in elemosynis, & orationibus invigilant: beati, qui diebus singulis animarum suarum salutem operantur. Beati, qui ad januam Christi longanimitate pulsant. Beatus vir, qui peccatorum suorum sarcinam dissipat, dum tempus habet. Beatus qui emit oleum, antequam celebritas solvatur. Beatus ille servus, quem quum venerit Dominus, inve-

Ephes. 5:
Hebr. 10.

Galat. 3:

invenerit sic facientem. Beati sumus & nos, fratres, nisi pulsando fatiscimus: nobis enim aperiet: verax est enim qui ait: *Pulsate, & aperietur vobis*? Et rursus: *Eum, qui venit ad me, non ejiciam foras*. Ipse nempe Deus noster est: ipse fecit nos. Ipsum decet gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Matth. 7.
Joan. 6.

SERMO IN ADVENTUM DOMINI, ET DE CONSUMMATIONE SEculi: ET IN ADVENTUM ANTICHRISTI.

Quomodo minimus ego, & peccator Ephrem, plenusque delictis, enarrare ea potero, quæ meas excedunt vires? Quia tamen Salvator noster pietate sua indoctos sapientiam docuit, perque eos fideles ubique illuminavit, & ipse linguam nostram affatim movet ad ea recensenda, quæ in communem utilitatem ædificationemque & mihi dicenti, & cunctis auditoribus cedere possint: verba in doloribus facturus sum, & cum suspiriis dicam de instanti hujus mundi consummatione, impudentissimoque ac sævissimo Dracone, qui turbaturus adveniet omnem sub cælo regionem, timorem ac pusillanimitatem, gravemque perfidiam cunctorum simul hominum pectoribus injiciens, prodigia quoque ac signa terroresque portendens, ut, si fieri possit, in errorem etiam ipsos inducat electos, omnesque decipiat in falsis ac mendacibus signis prodigiorumque imaginationibus, quæ ab illo fient. Si quidem sancti Dei permisso, potestatem decipiendi mundum accipiet, quod impleta jam sit impietas sæculi, quodque ab omnibus & ubivis locorum pessima quæque perpetrentur. Eam igitur ob rem immaculatus Dominus spiritu erroris tentari patietur mundum propter eorum impietatem: quandoquidem sic Deo relicto, placuit hominibus adhærere maligno. Magnum, fratres, tunc cunctis hominibus, maxime vero fidelibus erit certamen in diebus illis, quando signa & prodigia in magna potestate ab ipso Dracone perficientur: quando rursus seipsum ut Deum ostentabit, formidabilibus portentis per aëra volitans, cunctique dæmones in forma Angelorum coram tyranno in aëre sublimes volitare conspicientur. Clamabit enim cum fortitudine etiam formas immutans, ad immensum terrorem cunctis incutiendum hominibus. Quis, quæso, fratres, sic tunc reperietur mundus, & im-

Matth. 24.

A μακάριοι ἐσμεν καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοί, εἰ μὴ πῶς κακήσωμεν κρύοντες. ἀνοίξῃ γὰρ ἡμῖν. ἀψευδὴς γὰρ ὁ εἰπών. κρύετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. καὶ πάλιν. ὅτε τὸν ἐρχόμενον πῶς με εἰ μὴ κινδάλω ἔξω. Αὐτὸς ἐστὶν ὁ Θεὸς ἡμῶν. αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς. αὐτῷ πρέπει δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ.

ΠΩΣ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἀμαρτωλὸς Ἐφραίμ, καὶ μετὸς πλημμελημάτων, διωθήσομαι ἵνα πεῖν τὰ ὑπὲρ τὴν ἐμὴν δυνάμιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Σωτὴρ ἰδίᾳ ἀπολαγχνίᾳ πρὸς ἀγράμματος σοφίας ἐδίδασκε, & δι' αὐτῆς πρὸς πανταχῇ πιστοὺς κατεφώτισε, καὶ ἡμῶν ἀφ' ὁμοῦ τὴν γλῶτταν τρανώσας πρὸς ὠφέλειαν & οἰκοδομὴν, & ἐμοὶ τῷ λέγοντι, καὶ πᾶσι ἀκροαταῖς. Λαλήσω δὲ ἐν ὁμιλίᾳ, καὶ εἰπὼ ἐν στεναγμοῖς, πῶς ὁ σφετέρως κόσμος ἡ σωτελείας, καὶ πῶς ὁ ἀναδεσάτης καὶ δεινὸς Δράκοντος, τῷ μέλλοντος παράσκει πᾶσαι τὴν ὑπὸ ὕψους ἔραν, & ἐμβαλεῖν θαλάσῃ, & ὀλιγωρεῖν, καὶ δεινὴν ἀπιστίαν ἐν καρδίᾳ ἀνθρώπων, & ποιεῖν τέρατα & σημεῖα καὶ φύβητρα, ὥστε, εἰ διωθῇ, πλανήσας καὶ πρὸς ἐκλεκτοὺς, καὶ πάντας ἀπατήσας ἐν ψευδέσι σημεῖοις, καὶ τεράτων φαντασμοῖς, ὑπὸ αὐτῷ γινομένων. Κατὰ συγχώρησιν γὰρ Θεῷ ὁ ἅγιος, λαμβάνει ἱερούσιαν τῷ ἀπατήσας τὸν κόσμον, διότι ἐπληθύνθη ἡ ἀσέβεια τῷ κόσμῳ, καὶ πανταχῇ παντοῖα δεινὰ κατεργάζεται. Καὶ ὅτε τὸ πᾶν ἀχραντὸς Δεσπότης πνύματι πλανήσεως περαθῇ τὸν κόσμον, ὅτε ὁ ἀσέβειαν αὐτῷ συγχώρησιν, ἐπειδὴ ὅτις ἤθελον οἱ ἄνθρωποι τῷ ἀποστῆναι Θεῷ, καὶ φιλεῖν τὸν Πονηρὸν. Μέγας ἀγὼν, ἀδελφοί, ἐν τοῖς καροῖς ὁκείνοις, μέλιστα τοῖς πιστοῖς. ὅταν ὁ πτελὼν σημεῖα καὶ τέρατα ὑπὸ αὐτῷ τῷ Δράκοντος ἐν πολλῇ ἱερούσιᾳ. ὅταν πάλιν δεικνύῃ ἑαυτὸν, ὥστε Θεὸν, ἐν φαντάσμασι φοβεροῖς, ἐν τῷ αἰεὶ ἱπτάμενον, καὶ πάντας τοὺς δαίμονας ἐν τῷ αἰεὶ ἐπηρμήνους, ὥστε ἀγγέλους, ἐμπαροῦει τῷ τυράννῳ. Βοᾷ γὰρ ἐν ἰσχύϊ, ἀλλοῶσι τὰς μορφάς, ἐκφοβοῦν ἀμέτρως ἀπαντας τοὺς ἀνθρώπους. Τότε, ἀδελφοί, τίς ἄρα θύρεθ' ἡ τεταχισμένος, καὶ μὴ μὴν ἀσάλευτος, ἔχων τὸ τεκμήριον ἐν τῇ ψυχῇ,

ψυχῇ, τῷ μονοθῷ Τῷ Θεῷ ἡμῶν τὴν A
 ἀγίαν πνεύσαν. ὅταν ἴδῃ ἐκείνῳ ἢ θλίψιν
 ἢ ἀμύθητον, γινωσκῶ πανταχῶς ὅτι πᾶσαν
 ψυχὴν, μὴ ἔχουσαν τελείως πόθιν πρὸς αὐ-
 τὴν, ὅτε πάλιν αἰσθῇ, ἐν γῇ καὶ θαλάσσῃ;
 ὅταν ἴδῃ τὸν σὺμπαντα κόσμον παρασρόμενον,
 καὶ φύγῃ ἐκαστος ἐν ὅρεσι κρυβῶναι, πύς
 μὲν λιμῶν θνήσκοντας, πύς δὲ ἐν δίψῃ θνή-
 σκοντας ὡς ἐν κηρὸν, ὅτε οὐκ ἔστι ὁ ἐλεῶν. B
 ὅταν ἴδῃ ἅπαντα τὰ πονηρὰ δακρύνοντα,
 ὅτε πόθῳ ἐρωτῶντας, μήποτε ῥῆμα Θεοῦ
 ἐπὶ τῇ γῇ; καὶ ἀκύνῃ, ὕδατος. Τίς ἄρα
 βασάσῃ τοὺς ἡμέρας ἐκεῖνας; Τίς δὲ ἰσχυ-
 ρεύσῃ ἢ θλίψιν ἢ ἀφόρητον; ὅταν ἴδῃ σύγ-
 χυσι τῇ λαῶν ἐρχομένων ἀπὸ περάτων τῇ
 γῆς εἰς θέαν ἢ τυράντην, καὶ πολλὰς πόλεις
 καυῶντας ἐμπορθῶν τῷ τυράντῃ, κραζόντας C
 μὲν τρόμῳ. ὅτι σὺ εἶ ὁ σωτὴρ ἡμῶν. Θά-
 λασσα παρασείεται, καὶ ἡ γῆ ξηραίνεται,
 ὕδατος ἢ βροχῶν; τὰ φυτὰ μαρμαίνονται.
 ἅπαντες δὲ οἱ ὄντες ἐπὶ γῆς ἀναπολῶν,
 ἐπὶ δυσμῶν φύγουσιν ἐκ τῆς πολλῆς δαλίας.
 καὶ πάλιν δὲ, οἱ ὄντες ἐπὶ δυσμῶν ἡλίου,
 ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν φύγουσιν μὲν τρόμῳ. Λα-
 βὼν δὲ ὁ ἀνατρεῖς πάντα τὴν Ἰουδαίαν, δαίμονας D
 ἀποσείει εἰς πάντα τὰ πέρατα, ὡς κηρύ-
 ξαι παρρησίαν, ὅτι βασιλεὺς μέγας ἐφάνη
 μὲν δόξης. δεῦτε καὶ θεάσασθε αὐτὸν. Τίς
 ἄρα ἔχων ὅτως ψυχὴν ἀδαμαντίνην ὡς
 φέρειν θλίψεις ἅπαντα τὰ σκαῖδαλα. Τίς
 ἄρα ἐστὶν οὗτος, ὡς πορταῖον, ἀνδρῶν,
 ἵνα πάντες ἄγγελοι μακαρίσωσιν αὐτόν; Εἰ γὰρ
 γὰρ, ἀδελφοὶ φιλόχριστοι καὶ τέλει, ἐπὶ ὁ-
 ρῇ ὅτι αὐτὸς ὁ μὲν ἡμῶν ὁ Δράκοντος; μελε-
 τῇ εἰς ἑαυτὸν ἢ θλίψιν τὴν μέλλουσαν ἔσε-
 σθαι τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις.
 καὶ ποταπὸς δὲ οὗτος ὁ Δράκων δεισνέσκει
 μίαν, ἀπώμενος τῷ ἡμῶν τῇ ἀνθρώπων,
 πλεον ὅτι ἀγίοις πικρότερος γίνεται, τοῖς
 διωκμένοις νικᾷν τὰ αὐτῶν φαντάσματα. Εἰ δὲ
 γὰρ πολλοὶ, δεισκόμενοί ποτε, διάρχειται E
 τῷ Θεῷ, διωκόμενοι σωθῶνται, ἐν ὅρεσι,
 καὶ ἐν ἐρήμοις τόποις, ἐν πολλὰς δεήσεσι
 καὶ κλαυμοῖς ἀφορητοῖς. Οἱ γὰρ ἅγιος
 Θεὸς, θεωρῶν αὐτὸς ὅτως ἐν κλαυμῷ
 ἀμυθήτω, καὶ πίσει ἐλκρινῇ, ἐυσπλαγχνί-
 ζεται ἐπὶ αὐτοῖς, ὡς πατὴρ φιλόστοργος,
 καὶ Ἀγαθὸς αὐτοῖς, ἕως ἀπεκρύνῃσαν. Καὶ
 γὰρ ὁ παμμύαρος ἢ πάντας ὁ κλητῆς τοῖς ἀγίοις
 ἐν τε

& immobilis persistens, ut evidens tunc
 argumentum secum in animo habeat, jam
 sanctum unigeniti filii Dei adventum adesse,
 quando inenarrabilem illam viderit tri-
 bulationem ubique super omnem animam
 fieri, omni prorsus solatio ac requie desti-
 tutam undique, in terra & in mari? quan-
 do universum mundum conspexerit turba-
 tum, (fugiet enim unusquisque ad montes,
 ut abscondatur in illorum cacuminibus,) &
 alios quidem fame perire, alios gravissi-
 ma siti, instar ceræ, liquefcere: & qui eo-
 rundem tunc misereatur, nullum adesse.
 Quando viderit quancumque faciem lacry-
 mis madentem, ac magno cum desiderio
 homines sciscitari, num usque adhuc sit
 verbum Dei in terris? respondeaturque,
 nusquam. Quis obsecro dies illos feret?
 quis intolerabilem illam sustinebit? quan-
 do viderit confusionem populorum undi-
 que ab ultimis finibus terræ venientium
 ad videndum Tyrannum, multosque coram
 Tyranno procidentes, clamantesque ma-
 gno cum tremore: Tu es Salvator noster.
 Tunc mare turbabitur, terra exarescet, cæ-
 li non pluent, plantæ marcescent, cuncti-
 que orientalis plagæ incolæ terrore nimio
 exterriti, ad partes occidentales fugient;
 & viceversa qui occiduas regiones inhabi-
 tant, præ timore ad loca orientalia fugam
 capient. Assumpta enim potestate tunc im-
 pudentissimus ille dæmonas ablegabit ad
 universos terræ fines, qui cunctis palam
 prædicent, magnum jam regem cum gloria
 apparuisse: venite, & videte eum. Quis
 quæso ita adamantino est pectore, ut forti-
 ter atque intrepide cuncta illa scandala
 perferat? Quis, inquam, erit iste, sicut
 ante dixi, homo, ut eum omnes Angeli
 felicem prædicent? Ego quidem, o fratres
 Christo dilecti, & perfecti, vel sola recor-
 datione sēvi illius Draconis attonitus fio,
 dum animo mecum complector cogitoque
 futuram illam tribulationem atque angustiam,
 quæ illo tempore cunctis obveniet homini-
 bus: & quomodo scelestus hic Draco huma-
 no generi apparebit, maxime vero quam
 atrox infestusque futurus sit sanctis Dei ho-
 minibus, qui fallacia ejus portenta vincere
 potuerunt. Erunt enim tunc plurimi, qui
 Deo grati placitique reperientur, in mon-
 tibus & collibus, locisque desertis, in mul-
 tis orationibus planctuque immenso, sal-
 vandi. Deus siquidem sanctus contemplan-
 s eos sic in gemitibus ineffabilibus, fideique
 sinceritate perseverantes, commiseratione
 illorum ducetur, velut indulgentissimus pa-
 ter, salvos eos ubi sese abdiderant, con-
 servans. Etenim impurissimus ille non ces-
 sabit

bit inquirere sanctos quosque in terra, ac mari, secum sic statuens, quod deinceps super terram regnaturus sit, omnesque dominatui suo subiectos fore: existimabitque miser, se hora illa tremenda resistere posse, quando ad iudicium venerit Dominus, ignorans interim suam ipsius imbecillitatem atque superbiam, ob quam & ipse corruet. Turbabit tamen terram, exterrebitque simul universa fallacibus prodigiis, & magicis signis. Nulla tempore illo, quando Draco venerit, erit in terris requies; verum maxima tribulatio, perturbatio, atque confusio, mortes atque fames in cunctis finibus terræ. Siquidem ipse Dominus divino ore suo prædixit, talia non contigisse ab initio creaturæ. Nos autem peccatores quo pacto immensam atque inexplicabilem illam angustiam adumbrabimus, quum sic eam nobis Deus denominaverit? Figat vero hic quisque sedulo mentem suam in sanctissimis dictis Domini ac Salvatoris nostri, animadvertatque, quo pacto ob necessitatem angustiamque illam intolerabilem, dies illos sua pietate ac misericordia abbreviet, nos sic adhortans, dicensque:

Matth. 24.
Marc. 13.

Matth. 24.
Luc. 21.

Matth. 24.

Si quis compunctionem cum lacrymis habeat. Dominum roget, ut effugere queamus tribulationem superventuram orbi terræ: ne omnino videat illam bestiam, neque terribilia ejus signa audiat. Erunt enim per loca fames, terræmotus, mortesque diversæ in terris. Strenui sit animi oportet, qui in medio tot scandalorum suam ipsius salvare poterit vitam. Si enim aliquis hominum vel paulo remissior inventus fuerit, facile expugnabitur, captivusque reddetur per signa atque portenta Draconis pessimi ac dolo pleni: indignusque talis reperietur in die iudicii, qui spontanea voluntate sua fidem Tyranno dedit. Multis sane orationibus & lacrymis opus erit nobis, carissimi, ut firmi atque constantes in tentationibus parmaneamus. Plurima etenim sunt phantasinata atque figmenta bestiarum tunc futura: quum enim adversetur Deo, cunctos ipse molitur perdere. Ad eundem modum se armabit Tyrannus, ut cuncti bestiarum sigillo reperiantur muniti, quum advenerit dece-

A ἐν τε γῇ καὶ θαλάσσῃ, λογίζόμενος ὅτι, ἐβασίλευσε τὸ λοιπὸν ἐπὶ τῇ γῆς, καὶ πάντας ὑποτάσσει. Καὶ νομίζει ὁ ἄθλιος ἀντισηῖν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβεᾷ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἐν τῇ ἔρᾳ, μὴ εἰδὼς ὁ ἄθλιος τὴν ἐαυτοῦ ἀσθενείαν καὶ ὑπερηφανίαν, δι' ἧν καὶ ᾤξετο. Οὕτως ταράσσει τὴν γῆν, ἐκφοβεῖ τὰ σύμπαντα ἐν ψευδέσι σημείοις μαγικοῖς. Οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Δράκων, ἀνεῖς ἐπὶ τῇ γῆς ἀλλὰ θλίψις μεγάλη, ταραχὴ, καὶ σύγχυσις, θάνατοι, καὶ λιμοὶ εἰς πάντα τὰ πέρατα. αὐτὸς γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν θείῳ σώματι ἔφη, ὅτι πάντα ἔργον ἐκείνου ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ, πῶς εἰκάσομεν αὐτῆς τὴν ὑπερμετρον, ἀλλὰ καὶ ἀνέκφαστον, ὅπως ἔστι Θεὸς αὐτῶν ὀνομασάντος; Σηψάτω δὲ ἕκαστος τὸν νοῦν αὐτοῦ ἀκριβῶς ἐν λέξει ἀγίας τῆς Κυρίας καὶ Σωτῆρος, πῶς, ἅψ' τὴν ἀνάγκην, ἔσθ' ἑλπίς τὴν ὑπερογκον, κολοβοὶ τὰς ἡμέρας τῆς θλίψεως, τῇ αὐτῇ διασπαραγνίᾳ, πῶς αἰνῶν ἡμῶν, καὶ λέγων. Προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ᾔμῃς ἡ φυγὴ ὑμῶν χαμαῖος, μηδὲ σαββάτω. Καὶ πάλιν. ἀγρυπνεῖτε πάντοτε, δεόμενοι συνεχῶς, ἵνα ᾔμῃς ἔσθ' ἡμεῖς ἐκφυγῶν τῆς θλίψεως, ἔσθ' ἡμεῖς ἐμπροσθεν τοῦ Θεοῦ. ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς. Καὶ ἐν ταύτῃ τῇ κακίᾳ ἐπὶ ἡμῶν πάντες, καὶ ἐπὶ πιστεύουσιν. Δειδῶμεν συνεχῶς ἐν δακρυσὶ καὶ προσευχαίᾳ, νυκτὸς ἔσθ' ἡμέρας παραπλήοντες τῷ Θεῷ, ἵνα σωθῶμεν οἱ ἁμαρτωλοὶ.

Eἰ τις ἔχει δάκρυα ἑκατόν, δεηθήτω τοῦ Κυρίου, ἵνα ῥυθῶμεν ἐκ θλίψεως τῆς μελλούσης ἐρχέσθ' ἐπὶ τῆς γῆς. ἵνα μήτε ἰδῇ πάντες ὡς μήτε αὐτὸ τὸ θείον, μηδὲ πάλιν ἀκούσῃ τὰ φέροντα αὐτῶν. Ἐσθ' ὁ γὰρ καὶ τῶν πόσις λιμοὶ, σφοδμοὶ, καὶ θάνατοι διάφοροι ἐπὶ τῆς γῆς. Γεννάας ἔσθ' ἡ ψυχῆς, διωκτικῆς συγκατῆσαι τὴν ἐαυτοῦ ζωὴν ἀναμέσον τῶν σκανδάλων. Ἐάν γὰρ μικρὸν ὀλιγωρῶν ἀρεθῇ ἄνθρωπος, ἀχέρως πολιορκεῖται, καὶ γίνεται ἀχμαλώτος ἐν σημείοις τοῦ Δράκοντος, ἔσθ' ὁ πονηρὸς, καὶ δολίς. Καὶ ἀσύγνωστος ὁ τοῦτος ἀείσκει ἐν τῇ κρίσει. ἀποχρὲ γὰρ ἀείσκει, ὅτι ἐπίστευσε τῷ τυράννῳ ἐκνοῶς. Πολλὰ δὲ ἄχων καὶ δακρύων χρηζόμενος, ὡς ἀγαπητοί, ἵνα τις ἡμῶν ἀρεθῇ ἐδράμος ἐν τοῖς πειρασμοῖς. Πολλὰ γὰρ εἰσι τὰ φαντάσματα τῆς θείας τῆς γινόμενης. Θεομάχος γὰρ ὑπάρχων, πάντας θέλει ἀπολέσθαι. Τοιοῦτον γὰρ τρόπον σκιδάξει ὁ τυράννος, ἵνα πάντες τὴν σφραγίδα τῆς θείας βασάζωσιν, ὅταν ἔλθῃ ἀπατῆσαι τὰ σύμπαντα, ἐν τῷ καιρῷ

καρῶ τῷ ἰδίῳ, ὡς σημείοις, εἰς τὸ πλήρωμα τῶν
 καιρῶν, ὅς ἐστιν ἄγοράσαι τὰ βρώματα καὶ πᾶν
 εἶδος, καὶ δημάρχους ἰσᾶν, ὅτι πελεῖν τὸ πορ-
 ταγμα. Προσέχετε, ἀδελφοί μου, ἵνα ὑποβόλῃ
 τῷ θανάτῳ τεχνάσματα καὶ πονηρίας. πῶς ἐκ γα-
 ρὸς ἀρχῆς, ἵνα ὅταν τις γενωθῇ, βρωμάτων ὑπε-
 ρβύς, ἀναγκασθῇ λαβεῖν ἐκείνῃ τὴν σφραγίδα,
 ὥς ἔτυχεν, εἰς τὸ πᾶν μέλος τῆς σωματικῆς,
 ἀλλ' ἐπὶ χεῖρα δεξιάν, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῇ μετώ-
 πῃ, πῶν δυοῖν χαρακτῆρα, ἵνα ἴδῃται μὴ
 ἔχειν ὁ ἀνθρώπος σφραγίδα τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ
 σημεῖον τῆς σαυρῆς, μήτε πάλιν ἐν μετώπῳ ση-
 μειώσασθαι παντελῶς τὸ ἅγιον ὄνομα τῆς Κυρίας,
 μήτε τὸ ἐνδοξόν καὶ τίμιον σαυρόν τῆς Χειρὸς καὶ σω-
 τῆρος ἡμῶν. Γινώσκει γὰρ ὁ ἀδελφός, ὅτι ὁ σαυ-
 ρὸς τῆς Κυρίας, ἐὰν σφραγισθῇ, λύει αὐτὸν πᾶσαν
 τὴν δύναμιν, ὅς ἂν τῷ σφραγίσῃ τὴν δε-
 ξιάν τῆς ἀνθρώπου. αὕτη γὰρ ἡ σφραγίς πάσα
 τὰ μέλη ἡμῶν. Ὅμοίως ὅ καὶ τὸ μέτωπον, ὥστε
 λυχνία, βασιλεύει λύχνον φωτός, τὸ σημεῖον τῆς
 Σωτῆρος ἡμῶν ἐν τῷ ὕψει. Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί
 μου, φεικτὸς ἀγὼν ἅπασιν τοῖς φιλοχρήστοις ἀν-
 θρώποις, ἵνα μέχρι ὥρας τῆς θανάτου μὴ δει-
 λιάσῃ, μηδὲ τῶσιν ἐν χανότῃ, ὅταν χαράσῃ
 ὁ Δράκων τὴν ἐαυτοῦ σφραγίδα ἀντὶ τῆς σαυρῆς
 τῆς Σωτῆρος. Τοιοῦτον γὰρ τρόπον ποιεῖ, ἵνα παν-
 τελῶς τὸ ὄνομα τῆς Κυρίου καὶ Σωτῆρος μηδὲ ὅλως
 ὀνομασθῇ ἐν τῷ καρῷ τῆς καρῆς. τῆτο ὅ ποιεῖ φο-
 βήματος καὶ τρέμων ὅς ἀγίας διωόμενος τῆς Σω-
 τῆρος ἡμῶν ὁ ἀδελφός. Ἐὰν μὴ γὰρ τις σφρα-
 γίσῃ τῇ ἐκείνου σφραγίδα, ὅς γίνεται ἀχμα-
 λῶς ἐκ τῆς ἐκείνης φαντασματικῆς. ὅτε πάλιν
 ὁ Κύριος ἀφίσταται ἐκ τῆς ποιήσεως, ἀλλὰ φωτί-
 ζει, καὶ ἔλκει πρὸς ἑαυτὸν. Νοεῖν ἡμῶς δεῖ,
 ἀδελφοί, μὴ πάσης ἀκλειβείας, καὶ τῆς ἐχθρῆς
 φαντασματικῆς, ἀστοργα ὑπάρχοντα. Ὅς ὁ Κύριος
 ἡμῶν ἐν γαλήνῃ πορεύεται πᾶσιν ἡμῖν, ἀπο-
 κρύπτει, δι' ἡμῶς, τῆς θανάτου τὰ τεχνάσματα.
 Τὴν ἀκλινῇ πίστιν τῆς Χειρὸς ἐλκενὶως βασι-
 ζοῦντες, ἀντίπιστον ποιήσωμεν τῇ δυνάμει τῆς τυ-
 ράννου. λογισμὸν ἀμετάθετον κτησώμεθα ὅς ἀτά-
 ρετοι, καὶ ἀφίσταται ἡμῶν ὁ ἀδελφός, μὴ ἔχων
 τὸ τί ποιήσει.

Εἰ γὰρ ὁ ἐλάχιστος, ἀδελφοί, ὡς καλῶ
 ὑμῶς, φιλόχριστοι, μὴ ἠλώμεθα χαῖνοι, ἀλλὰ
 μάλλον διωατοὶ τῇ διωάμει τῆς σαυρῆς. ἀπαραί-
 τητος ἀγὼν ἐπὶ θυραῖς ἐστὶ. Τὸν θυρεὸν τῆς πί-
 στως ἀναλάβωμεν πάντες. ἔτοιμοι οὖν γίνεσθε,
 ὥστε οἰκέται πιστοί, ἄλλον μὴ δεχόμενοι. ἐπειδὴ

Tom. II.

A decepturus universum mundum suis signis
 atque prodigiis tempore suo, in consumma-
 tione nimirum seculorum: & ita demum sibi
 cibum & quamcumque formam comparandi
 potestatem habeant: statuet autem principes
 populi ad istud edictum suum exequendum.
 Attendite, fratres, superbiam bestię, & ma-
 chinamenta iniquitatis: quoniam à ventre
 initium ducet, ut quando quis cibi pressus
 fuerit inopia, cogatur tunc signaculum il-
 lius suscipere; nec id quidem promiscue in
 quolibet corporis membro, sed in dextera
 manu, ac fronte characterem hunc im-
 pium insculpturus est: ne scilicet facultas
 sit homini dextera se signandi signo crucis,
 neque rursus in fronte ullatenus sanctum
 Domini nomen imprimere queat, aut glo-
 riosam & honorandam Christi Salvatoris
 crucem. Novit quippe infelix ille, per im-
 pressionem crucis Domini potestatem sibi
 omnem ademptum iri: quamobrem signat
 hominis dexteram, quod ea scilicet cun-
 cta nostra membra signemus: similiter-
 que frontem, quod illa, camdelabri in mo-
 dum, lucernam lucis, hoc est, signum Sal-
 vatoris nostri in altum præferat. Restat
 ergo, fratres mei, horrendum cunctis fi-
 delibus Christi amatoribus certamen; ne
 umquam ad horam usque mortis formi-
 dent, neve torpore languescant, quando
 Draco signaculum suum loco signi crucis
 Salvatoris imprimere conabitur, ut nulla
 penitus ratione nomen Domini ac Salva-
 toris nominetur temporibus suis; faciet-
 que hoc suę infirmitatis conscius, perti-
 mescens metuensque sibi propter sanctam
 virtutem nominis ipsius Salvatoris. Siquis
 enim ejus signo non fuerit notatus, nequa-
 quam phantasmatis illius illaqueabitur,
 neque etiam rursus ab hoc recedet Domi-
 nus, verum eum illuminabit trahetque ad
 seipsum. Oportet igitur nos, carissimi, omni
 studio atque diligentia nosse atque vitare
 hostis phantasmata. Dominus autem noster
 in tranquillitate nobis omnibus adveniet,
 ut propter nos, fraudes & machinamenta
 bestię reprimat. Quamobrem sinceram fir-
 mamque Christi fidem tenentes, instabilem
 tyranni virtutem deturbemus: mentem præ-
 terea constantem piamque nobis vindice-
 mus: & ipse quum viderit se nihil posse,
 suam agnoscens infirmitatem, confusus à
 nobis recedet.

Ego minimus omnium rogo vos, fra-
 tres Christi amatores, ne ignavia torpeatis,
 quin potius per virtutem crucis vos fortes
 firmosque præbeatis. Inevitable jam certa-
 men præ foribus est. Quare clypeo fidei as-
 sumpto, omnes parati estote, tamquam servi

F f

fide-

fideles, non alium expectantes. Quando enim fur ille ac pessimus sævusque hostis primum suis temporibus adveniet, volens electum veri Pastoris Christi gregem furari, mactare, ac perdere, formam sibi veri illius Pastoris assumet. Perdiscamus, o amici, quonam amictu impudens ille serpens in terris apparebit. Quandoquidem Salvator humanum volens liberare genus, e Virgine natus est, & in habitu hominis per sanctam virtutem suæ divinitatis conculcavit hostem. Unde secum ipse cogitabit dolosus de assumendo adventus ipsius habitu, quo sic nos decipiat. Etenim Dominus noster in pellucens nubibus, sicut fulgur horribile, coruscans in terras descendet. At non sic inimicus adveniet. Apostata enim erit: nascetur autem perfecte illius organum ex spurcissima muliere: non sic tamen incarnabitur: Atque isto habitu amictus veniet sceleratissimus ille ut fur; & ut cunctos decipere possit, se humilem simulabit, atque quietum, injustitiæ osorem, averforem idolorum, magnum pietatis æstimatorem, benignum, pauperum amatorem, speciosum ultra modum, longe placidissimum, hilarem in cunctos; supra modum autem Judæorum gentem honorabit; quod hi scilicet maxime illius expectent adventum. Atque inter hæc omnia editurus est signa, portenta, atque terrores in potestate magna. Astu, doloque placere conabitur cunctis, ut cito populi amorem atque benevolentiam sibi conciliet. Munera non captabit, cum iracundia non loquetur, mæstus non apparebit, sed omnino hilaris, & sub specie religionis, quoad regnaverit, decepturus est mundum. Quando autem multi è populo ac plebe, tot tantasque ejus virtutes aspexerint, ipsumque potentia adeo præstantem; cuncti pariter in eandem sententiam descendunt, summoque cum gaudio illum sibi Regem proclamabunt, dicentes ad invicem: numquid reperiri poterit alius vir tantus, adeoque benignus ac justus? Cito autem ejus regnum erigetur, & in furore suo tres reges magnos atque potentes percutiet. Deinde supra modum corde exaltabitur, evometque Draco universam suam amaritudinem: orbem terrarum turbabit, ultimos fines terræ commovebit, affliget universa, polluet inquinabitque animas: non amplius velut pius ac religiosus, verum prorsus per omnia austerus, durus, iracundus & exandescens, sævus instabilis, terribilis, inflexibilis, odibilis & abominabilis, immitis, improbus, & impudens, qui universum mortalium genus in bathrum impietatis præcipitare studebit. Signa vero multiplicans, falso & non vere ejusmodi ostentabit. Etenim adstante circum-

circa

A ὃς κλέπτης, καὶ ἀλάτωρ, καὶ ἀπώτης, πρῶτος μέλλει ἔρχεσθαι ἐν τοῖς ἰδίῳις καιροῖς, βεβλόμενος κλέψαι τὸ θυσιάζειν καὶ ἀπολέσειν τὴν ποιμνίαν τὴν ἐκλεκτὴν τῆ ἀληθινῆς Ποιμνίας Χειρὸς. ἀναλαμβάνει γὰρ χάρισμα τῆ ἀληθινῆς Ποιμνίας. Διδαχθῶμεν, ὦ φίλοι, ὁποῖα χάρισματι ἔρχεται ἐπὶ τὴν γῆν ὁ ἀνάγκυρος Ὁφίς. Ἐπειδὴ ὁ Σωτὴρ, σωσάμενος βεβλόμενος τὸν ἄνθρωπον τῆ ἀνθρώπων, ὅπως πρὸς ἐτέχθη, τὸ χάρισματι ἀνθρώπων ἐπάτησε τὸν Ἐχθρὸν ἐν ἀγία δυνάμει τῆ αὐτῆς Θεότητος. Ἐλογίσατο οὗτος ἀναλαβεῖν τὸ χάρισμα τῆ αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀπατήσας ἡμᾶς. Οἱ δὲ Κύριος ἡμῶν ἐν νεφέλῃς φωτεινῇς, ὡς ἀστραπὴ φοβερά, ἐλεύσεται ἐπὶ τὴν γῆν. Οὐχ ἕτως ὅς ὁ Ἐχθρὸς ἐλεύσεται. ἀποστάτης γὰρ ἐστὶν. τίποτε; ὅς ἀκείνως ἐκ κόρης μιανῆς τὸ ἐκείνους ὄργανον. ἔχ ἕτως δὲ σαρκῶται. Ἐν χάρισματι δὲ τοιούτῳ ἦξει ὁ παμμύαρος, ὡς κλέπτης, ἀπατήσας τὰ σύμπαντα. Ταπεινὸς, ἡσυχὸς, μισῶν, φησὶν, ἀδίκῃ, ἀποστροφόμενος ἑδῶλα, πορνεύων, ἀσεβείας, ἀγαθὸς, φιλόπλητος, ἀειδὴς ὑπερβολῇ, δικαιοσύνης, ἰαρόν, πρὸς πάντας, τιμῶν μετ' ὑπερβολῆς τὸν ἄνθρωπον τῆ Γενεᾶς. αὐτοὶ γὰρ πορνεύοντες καὶ ἐκείνους ἔλθουσιν. Μεταξὺ δὲ πάντων τούτων σημεῖα ὀπίσκει, τέρατα, καὶ φόβητρα ἐν πολλῇ ἰσχύϊ. ἀρέσας δὲ πᾶσι τεχνάζεται δολίως, ὅπως ἀγαπήσῃ ἐν τάχει ὑπὸ πολλῶν. δῶρα ὅς ἐλήψεται, μετ' ὀργῆς καὶ λαλήσας, κατηφὴς καὶ δεικνύσας, χάρισματι ὅς ἀπατῶν τὸν κόσμον, ἕως ἀν βασιλεύσῃ. Ὅταν οὖν ἴδωσι λαοὶ πολλοὶ καὶ δῆμοι τοιαύτας ἀρετὰς ἐκ δυνάμεως, πάντες ὀπίστανται μιᾷ γνώμῃ γίνονται, καὶ ἐν χαρᾷ μεγάλη βασιλέα αὐτὸν κηρύσσουσιν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους. μὴ ἄρα βεβλήκεται τῆλικῶς ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ δίκαιος; Ἀπορροῦται ὅς ἀδελφὸς ἢ ἐκείνους βασιλεία, καὶ πατάξῃ ἐν θυμῷ τρεῖς βασιλεῖς μεγάλους. Ἐπειτα ὑψῶται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐμέσας ὁ Δράκων τῆ αὐτῆς πικρότητα. παρόσων τὴν οἰκονομίαν, καὶ κινῶν τὰ πέρατα, ἐκθλίβει τὰ σύμπαντα, μιανῆς τὰς ψυχὰς. ὅς ἐστὶν ὡς βίλας, ἀλλὰ πάντα ἐν πᾶσιν ἀσπὴρ, ἀπότομος, ὀργίλος, θυμώδης, δεινός, ἀκατάστατος, φοβερός, αἰεδὴς, μισητός, βδελυκτός, ἀνήμερος, ἀλάτωρ, ἀνασθὴς, καὶ ἀποσπάζων ἐμβαλεῖν εἰς βόθρον ἀσεβείας πᾶν τὸ ἄνθρωπον τῆ ἀνθρώπων. Πληθύνει σημεῖα ψευδῶς ἐκ ἀληθείας, ἐν τῷ πλήθει. Παρεστῶτων καὶ ἄλλων πολλῶν δῆμων, καὶ ἀφημέντων αὐτῶν, ἀφ' αὐτῶν φαντασίας, βάλλει φωνὴν ἰχυρὰν, ὡς σαλεύσῃται

λαθῆναι τὸν τόπον, ἐν ᾧ οἱ ὄχλοι αὐτῷ πῤεσ-
κασι. Γινώτε, πάντες οἱ λαοί, ὅτι ἐμὴ δύνα-
μις καὶ ἐξουσία. Μεθιστᾷ ὄρη ἐν ὀφθαλμοῖς
τῷ θεωρῶντων, καὶ νήσους ἀνάγει ἐκ τῆς θα-
λάσσης, πλάνη δὲ καὶ φαντασία πάντα, καὶ
οὐκ ἀληθεία. ἀλλὰ πλανᾷ κόσμον καὶ φαι-
τάζει τὰ σύμπαντα. πολλοὶ πιστεύουσι καὶ δοξά-
σουσι αὐτὸν, ὡς Θεὸν ἰσχυρόν.

Τότε θρῆνῃ δεινῶς πᾶσα ψυχὴ καὶ σε-
νάξει. Τότε πάντες θαύσονται θλίψιν αἰσθη-
μύθητον, τῇ ᾧ περιέχουσιν αὐτὸς νυκτὸς καὶ
ἡμέρας, καὶ ὕδαμῦ ἀρίσκουσιν ἐμπλησθῆναι
τῇ βρωμάτων. Δήμωρχοι γὰρ ἀπότομοι καὶ
τόπον θαυμάσιον. καὶ ἂν τις φέρει μετ' ἐαυ-
τῷ τῇ σφραγίδι τῷ τυράννῳ ἐν μετώπῳ
ἢ δεξιᾷ, ἀγορεύει βραχὺ βρώματα ἐκ τῇ
ἀεισκομιῶν. Τότε ἐκλίπη τῶν νήπια ἐν τοῖς
κόλποις τῶν μητέρων. θνήσκει πάλιν μήτηρ
ὑπεράνω τῷ πατρὶ. θνήσκει πάλιν πατήρ
σὺν γυναικὶ καὶ τέκνοις ἐν ταῖς ἀγοραῖς. καὶ
ἐκ ἐστὶν θάπτων, καὶ συσέλλων ἐν μνήμασι. Ἐκ
τῶν πολλῶν θησιμαίων τῶν ῥιπτομένων ἐν ταῖς
πλατείαις, δυσωδία πανταχόθεν, ἐκ θλίβουσα
τοὺς ζῶντας ἰσχυρῶς. Πρῶτ' πάντες ἐρῶσι μετ'
ὁδῶν καὶ στενωπῶν. πότε ἐσπέρα γίνεται,
ἵνα ἀνέσσεως τύχωμεν; Καταλαβόντες ὁ πάλιν
τὸ ἐσπέρα, ἐν δάκρυσι πικροτάτοις συλλα-
λῶσιν εἰς ἑαυτούς. πότε ἄρα ἀφ' αὐτοῦ, ἵνα
ἢ ὀπτασίαν θλίψιν ἐκφυγῶμεν; καὶ ἐκ ἐστὶ
πῶς φυγεῖν ἢ κρυβῶναι. Τετάρτῳ γὰρ τὰ σύμ-
παντα, ἢ θάλασσα, καὶ ἢ ξηρά. Διὰ τῆς
ἐφ' ἡμῖν ὁ Κύριος. χρηγορεῖτε, δεόμενοι ἀλ-
λάτῃς ἐκφυγεῖν ἐκ θλίψεως. Δυσωδία ἐν
θαλάσσῃ, δυσωδία ἐπὶ τῆς γῆς, λιμοί,
σεισμοί, ἐν θαλάσσῃ σύγχυσις, ἐπὶ τῆς
γῆς σύγχυσις, ἐν θαλάσσῃ φόβητρα, φόβη-
τρα ἐπὶ τῆς γῆς. Χρυσὸς πολὺς, ἔργυρος, καὶ
σηρικὰ ἱμάτια οὐδ' ἐφελήσῃ τινὰ ἐν τῇ θλίψει
ἐκείνῃ. ἀλλὰ πάντες οἱ ἀνθρώποι τὸς νεκροὺς
μακαρίζουσι τοὺς πατέρνας, πρὸς τὸ ἐλθεῖν τῇ θλί-
ψει καὶ μεγάλῃ ἐπὶ τῇ γῆς. Πῶς ἵπεται γὰρ καὶ ὁ
χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος ἐν πλατείαις, καὶ οὐκ
ἐστὶν ὁ ἀπλόμος. ἐπεὶ πάντα ἐβδέλυκται. Ἀλλὰ
πάντες τὸ ἐκφυγεῖν καὶ κρυβῶναι σπουδαῖται. Ἐ-
ὕδαμῦ αὐτοῖς ἐστὶ κρυβῶναι ἐκ θλίψεως. Ἀλλ'
ἐν, μὲν τῷ λιμῷ, ἔστι θλίψεως, ἔστι τῷ φόβῳ,
θνητὴ καὶ ἐρπετὰ σαρκοφάγα ἀείσκονται δάκνοισα.
ἔσθωθεν φόβος, καὶ ἔσθωθεν τρόμος. καὶ ἐν νυκτὶ
ἐκ ἐν ἡμέρᾳ, ἐν πλατείαις θησιμαῖα. Ἐν πλα-

Tom. II

τείαις

A circa maxima populorum multitudine eum,
propter phantasmata laudantium, vehemen-
tissimam emissurus est vocem, adeo ut locus
totus moveatur, in quo turbæ ei assistebant:
inquiens: Cognoscite universi populi ma-
gnam potestatis meæ virtutem. Transferet
autem montes coram oculis spectantium, &
insulas ex mari attollet: ficta autem ab eo
erunt omnia, nihil vere fiet: sed mundum
apparentibus suis portentis decipiet: & mul-
ti his credent, & ut Deum fortem ipsum
glorificabunt.

Tunc vehementer omnis lugebit ani-
ma ingemiscetque: tunc omnes adspicient
pressuram illam ineffabilem, qua dies no-
ctesque prementur; neque usquam reperient,
ubi cibis famem sibi expleant. Siquidem
præsides quidam populi, duri atque immites
per loca constituentur, qui illos dumtaxat
paululum ciborum, eorum scilicet quales
tunc inventientur, sibi coemere permittent,
qui signaculum Tyranni secum in fronte, vel
dextera prætulerint. Tunc deficient infantes
in sinu matrum: ipsæquæ matres vicissim su-
per infantes morientur: pater item cum uxo-
re & filiis in medio fori corruet mortuus:
nec erit, qui eos sepulturæ condat, & in mo-
numentis componat. Et præ multitudine
cadaverum per plateas projectorum ingens
undique fætor ipsos viventes fortiter affli-
get. Mane omnes cum dolore ac gemitu col-
loquendo dicent: quando adveniet vespera,
ut fruamur requie? adventante autem jam
vespera, inter amarissimas lacrymas secum
ita loquentur: quando putas illucescet, ut
urgentem pressuram effugiamus? nec dabi-
tur ipsis fugiendi, aut abscondendi se locus.
Cuncta etenim simul turbata tum erunt, ma-
re, & arida. Quamobrem sic nos præmo-
nuit Dominus: vigilate, & orate incessan-
ter, ut effugiatis à tribulatione illa. Gravis
tunc fætor in mari, fætor in terra, pestilen-
tiæ & terræmotus: confusio in mari, & con-
fusio super terram. Terrores in mari, &
terrores in terra. Auri argentique copia, &
vestes sericæ nulli quidquam in pressura illa
proderunt: sed cuncti mortales tunc mor-
tuos beatos prædicabunt, qui sepulti fuerint,
priusquam tanta in terris supervenerit tribu-
latio. Tunc per plateas palam projectum ja-
cebit aurum atque argentum, nullusque erit,
qui tangat illud: quandoquidem cuncta tunc
abominationi erunt. Verum cuncti tunc fu-
giendi occultandique se, quærent modum:
nec ullus eis e pressura illa evadendi locus
patcebit. Imo præter pestilentiam, pressuram
metumque, feræ atque serpentes humana
vescentes carne reperientur. Intus timor,
extra tremor, & nocte diuque in plateis ja-
cebunt

Matth. 24.
Marc. 13.
Luc. 21.

F f 2

cebunt cadavera . In plateis fætor, in domibus fætor . In plateis fames ac sitis , in domibus fames ac sitis . In plateis vox ululatus ; in domibus vox gemitus . In plateis tumultus , in domibus tumultus . Unusquisque alteri cum gemitu ejulatuque occurret , pater filio & filius patri , mater filix : amici amicos in plateis complectentes , deficient : & fratres a fratribus amplexi , mortui concident . Marcescet pulchritudo aspectus omnis carnis , reddenturque hominum facies velut emortuæ . Detestationi atque odio tunc erit pulchritudo mulierum : tabescetque omnis caro , & concupiscentia hominum . Cuncti vero , qui crudeli crediderint bestix , impiumque illius characterem pro signaculo acceperint , simul ad ipsum accedent , cum angustia atque dolore dicentes : Da nobis quod edamus & bibamus : quoniam ecce cuncti deficimus fame tabefacti , venenataque à nobis depelle bestias . Quumque non sit impuro illi quod eis dare possit , ad eos magna cum severitate respondebit : Unde dabo vobis , quod edatis & bibatis , o homines , quum cælum terræ pluviam deneget , terraque ideo prorsus germinare ac fructificare nequeat . Quibus auditis , populi ingemiscunt flebuntque , inter tot angustias omni penitus solatio destituti : addeturque ipsorum afflictioni afflictio verbis non exprimentibus , quod ita se promptos ad Tyranno credendum exhibuerint . Quum ille infelix ne sibi quidem ipse opitulari queat : quomodo ergo ipsorum miserebitur ? In diebus illis erit pressura magna præ tribulatione , quam Draco inferet , & præ timore , ac terræmotu , sonituque maris , & fame , ac siti , morsuque ferarum . Quicumque enim signaculum Antichristi acceperint , ipsumque ut Deum optimum adoraverint , partem in regno Christi non consequentur , sed cum Dracone projicientur in Gehennam . Felicem illum , qui repertus fuerit sanctus & fidelis , spemque firmam fixamque in Deum habens : quoniam facillime hic evadere poterit omnes ipsius tentationes , tormenta atque phantasmata . Cæterum priusquam ista fiant , mittet misericors Dominus Eliam Thebitem , & Enoch , qui palam humano generi pietatem prædicent ; edicantque cunctis , ne tyranno ob timorem credant , clamantes atque dicentes : seductor hic est , o homines : nullus illi prorsus credat , aut obtemperet impio : nullus vestrum terreatur : citissime enim destruetur . Dominus sanctus jam ecce de cælo adveniet , judicaturus omnes illos , qui signis ejus crediderint . Quamquam pauci tunc reperientur , qui illorum Prophetarum dictis sint obtemperaturi . Hæc autem

Apocal. II,
Malach. 4

Α τείαις δυσωδία, ἐν οἰκίαις δυσωδία· ἐν πλατείαις πᾶν καὶ δίψα, ἐν οἰκίαις πᾶν καὶ δίψα· ἐν πλατείαις φωνὴ κλαυθμῶ, ἐν οἰκίαις φωνὴ κλαυθμῶ. ἐν πλατείαις θόρυβος, ἐν οἰκίαις θόρυβος. Εἰς ἕκαστος τῷ ἐτέρῳ μὲν κλαυθμῶ συναντῶσι πατὴρ τέκνον, καὶ υἱὸς πατρί· μήτηρ τῇ θυγατρὶ· φίλοι φίλους ἐν πλατείαις περιπλάγνυντες, ἐκλίπνυνται· καὶ ἀδελφοὶ ἀδελφοῖς περιπλάγνυντες θανατῶνται. Μεμέραντι δὲ τὸ κάλλος τῆς ὀφείας πάσης σαρκὸς. Γίνονται δὲ αἱ ἰδέαι αὐτῶν, ὡς νεκρῶ. Ἐβδελυκταὶ καὶ μεμίσσηται δὲ τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν. Μαρανθήσεται πᾶσα σὰρξ, ὅτι ἐπιθνήσκῃ τὸ ἀνθρώπων. Ἀπαντες δὲ οἱ πεισθέντες τῷ δεινῷ θανάτῳ, καὶ λαβόντες τὴν κεφαλήν σφραγίδος, τὴν δυσωδίαν χαρακτῆρα ἑαυτῶν, περιτρέχοντες αὐτῶν ἄμα, ὅτι λέγουσι μετ' ὁδῶν· δὸς ἡμῖν φαγεῖν καὶ πινεῖν, ὅτι πάντες ἐκλείπομεν καὶ λιμὲν σφιγγόμενοι, καὶ ἀπέλασον ἀφ' ἡμῶν τὰ ἰσοδύναμα θανάτου. Καὶ ἀπορῶν ὁ ἄθλιος ἀποκρίνεται ἐν πολλῇ ἀπογομένῃ, λέγων· πόθεν ἐγὼ δώσω ὑμῖν φαγεῖν καὶ πινεῖν, ὅτι ἀνθρώποι· ὁ ἕρπης ἐβλάσται δούναί τῃ γῇ ὑπὸ τῇ γῇ· ὅτι πάλιν ἐδέδωκεν ὅλως θέρους ἡ θνήσκουσα. Ἀκούοντες δὲ ταῦτα οἱ λαοὶ, πενθοῦσι καὶ κλαίουσιν, μὴ ἔχοντες σφραγίδας θλίψεως ἀλλὰ θλίψεις ἐπὶ τῇ θλίψει ἔσται αὐτοῖς ἀμύθητος, ὅτι ἔτις ἀποσθάνεται τῷ τυράννῳ ἐπίστευσαι. Ἐκείνος γὰρ ὁ ἄθλιος οὐκ ἔχει σὺν δέ εἰς τὸ βοηθῆσαι, καὶ πῶς αὐτοῖς ἐλεῆσαι; Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἔσται ἀνάγκη μεγάλη καὶ θλίψεως πολλῆς ὅτι δράκοντος, καὶ ὅτι φόβος, καὶ σεισμῶν, καὶ τῆ θαλάσσης ὅτι ἤχου; καὶ ὅτι λιμὲν, καὶ τὸ δίψης, καὶ τῆς θύμης τῶν θανάτων. Πάντες δὲ οἱ λαβόντες τὴν σφραγίδα τῆς ἀντιχείου, ὅτι περισφραγίσαντες αὐτῶν, ὡς Θεὸς τῷ ἀγαθῷ, οὐκ ἔχουσιν τινα μερίδα ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χειροῦ· ἀλλὰ μὲν ὁ δράκοντος βληθήσονται ἐν τῇ γεννῇ. Μακάριος ὁ ἀρεθὴς πανάγιος ὁ πᾶμπιστος, ὁ ἔχων αὐτῶν τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Θεὸν ἀδυσκλήτως· ἀφόβως γὰρ ἐκκρέται πᾶς πύσις αὐτῶν πάσας, καταφρονῶν καὶ βασάνων καὶ τῶν φαντασιῶν αὐτῶν. Πεινὴ δὲ πάντων θνήσκει, ἀποπέλει ὁ Κύριος Ἡλίας τὸν Θεοβίτιον καὶ τὸν Ἐκκλῆσιαν, ὡς ἀσπληγῆτος, ὅπως αὐτοὶ γνωρίσωσι ἀσέβειαν τῶν θνῆ τῶν ἀνθρώπων, καὶ κηρύξωσι παρρησίαν θεογνωσίας πᾶσι, μὴ πεισεῖν τῶν τυράννων φόβον ἕνεκα, κρᾶζοντες καὶ λέγοντας· πλάνος ἐστὶν ὁ ἀνθρώπων μνηστὴς αὐτῇ πιστεύσει τὸ σύνολον, ἢ ὑπακούσει τῷ θεομύθῳ· μνηστὴς ὑμῶν φοβηθήσονται· ἐν πάχει γὰρ καθαρῶνται. Κύριος ὁ ἅγιος, ἰδοὺ, ἔρχεται ὁ ἕρπης, κείναις πάντας τοὺς πεισθόμενους αὐτῶν τοῖς σημείοις· πλὴν ὀλίγοι εἰσὶ τότε οἱ θέλοντες ὑπακούειν, καὶ πεισεῖν τῶν κηρύγματι τῶν προφητῶν. Τὸ δὲ ποῖν ὁ Σωτὴρ, ἵνα δείξη

δεῖξῃ τὴν ἀφ᾽ αὐτῶν φιλανθρωπίαν· ὅτι ὅσοι ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀφίκοι τὸν ἀνθρώπων γένος δίχα κηρύγματος, ὅπως ἀναπολόγητοι ὡς πάντες ἐν τῇ κρίσει. Πολλοὶ μὲν οὖν τὸν ἀγίον, ὅσοι τότε ὠρεῖσθαι εἰς τὴν ἐλθούσαν τῇ μιᾷ, ἐκχέουσιν ποταμὸν δὲ δάκρυα ἐν στεναγμοῖς πρὸς τὸν Θεὸν ἄγιοι, τῷ ῥυθίῳ τῷ Δράκοντος· καὶ φάγουσιν ἐν σποδῇ μεγάλη ἐν ἐρήμοις, καὶ κρύπτονται ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις μὲν φόβῳ. καὶ πάσους γὰρ καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς, δεόμενοι νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν πολλῇ ταπεινώσει. Καὶ δωρεῖται αὐτοῖς τὸ πᾶν τῷ Θεῷ τῷ ἀγίῳ, καὶ ὁδηγεῖ αὐτοὺς ἡ χάρις εἰς τόπους ὠλισμένους, καὶ σώζονται κρυπτόμενοι ἐν ταῖς ὁπῆς καὶ τοῖς σπηλαίοις, μὴ βλέποντες τὰ σημεῖα καὶ τὰ φοβητέα τῷ Ἀντιχρίστῳ. Τοῖς γὰρ ἔχουσι γινώσκοντες ἀνθρώπων, ἡ τέτις γνωρίζεται ἐλθούσας. τοῖς δὲ πὺν ἔχουσιν εἰς τὰ ἄγμματα βιωτικά, καὶ ποιεῖσι τὰ γήινα, ὅτι ἀδελφοὶ ἔσονται τῷ πᾶσι. Ὁ γὰρ αἰὲν δεδεμένος ἐν τὰ ἄγμματα βιωτικοῖς, καὶ ἀκύνῃ, ἀπιστῇ, καὶ βδελύσσεται τὸν λέγοντα. Τέτις χάριν ἐνισχύσει οἱ ἄγιοι, ὅτι πᾶσαν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν μέλειαν τῷ βίῳ τέτις ἀπερρίψαν. Πενθεῖ τότε πᾶσα ἡ γῆ, καὶ θάλασσα. καὶ ἁὲρ πενθεῖ, ἅμα καὶ τὰ ζῶα τὰ ἄγρια, σὺν πετεινοῖς τῷ ἔραν. πενθεῖσιν ὄρη, καὶ βουνοί, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων. πενθεῖσιν δὲ καὶ φωστῆρες τῶν ἔραν ἀφ᾽ οὗ γένος τῶν ἀνθρώπων, ὅτι πάντες ἐξέκλιναν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγίου, καὶ τῷ πλάτῃ ἐπίστευσαν, δεξάμενοι χαρακτῆρα τοῦ μιᾶς καὶ θεομύχου, ἀντὶ τῷ ζωποιοῦ σαυρὸς τῷ Σωτήρος. Πενθεῖ ἡ γῆ καὶ θάλασσα, ὅτι ἀφ᾽ ὧν κατέπαυσε φωνὴ ψαλμῶν καὶ ᾠδῶν ἁγίων ἐν φόβῳ τοῦ ἀνθρώπου. πενθεῖσιν αἱ ἐκκλησίαι τῷ Χριστῷ πᾶσαι πένθος μέγα, διότι ἐλαττωγῆται ἁγιασμός καὶ ᾠδὴ φόρος. μὲν γὰρ τὸ πληρωθῆναι τοὺς τρεῖς καιροὺς καὶ ἡμισυ τῆς τῷ μιᾷ ἔξουσίας καὶ τῶν ἔργων, καὶ ὅταν πληρωθῇ πάντα τὰ σκάνδαλα πάσης τῆς γῆς, καὶ ὡς φησὶν, ὁ Κύριος ἥξει λοιπὸν, ὡς ἀστραπή, ἀστραπῇ ἐξ ἔραν, ὁ ἅγιος, καὶ ἄχραντος, καὶ φοβερός, καὶ ἐνδοξὸς Θεὸς ἡμῶν, μὲν δόξης αἰεκάστου, πρὸς τρεχόντων τῶν παγκόσμιων ἐνώπιον τοῦ δόξης αὐτοῦ ἀγγέλων, ἀρχαγγέλων, πάντες φλόγες πυρὸς ὄντες, καὶ ποταμὸς πλήρης πυρὸς ἐν φοβερῷ ῥοιζήματι. Χερουβὶμ ἔχοντα τὸ ὄμμα κατὰ, καὶ Σεραφὶμ ἱπλάμενα καὶ κρύπτοντα τὰ ὄσσωπα καὶ τοὺς πόδας ἐν ταῖς πτέρυξι ταῖς πτερυγῶν, κεκραγόντα μὲν φωνῆς· ἐγείρεσθε, οἱ καθεύδοντες.

A autem omnia facturus est Salvator, ut cunctis ostendatur ejus infinita clementia: quandoquidem nec illo tempore mortalium genus est destitutus prædicatione veritatis, ut omnes in die judicii reperiantur inexcusabiles. Plurimi porro sanctorum, qui tunc reperiuntur, quum impurus ille advenerit, profusis lacrymarum fluminibus, gementes & fientes ad Deum Sanctum recurrunt, ut à Dracone illo liberentur: confugientque maximo cum studio ad desertata, & occultabuntur metu perculsi in montibus & speluncis: capitibusque suis terra ac cinere conspersis, in maxima cordis humilitate die noctuque orabunt. Donabiturque illis à Deo Sancto quod orantes petierint: deducetque eos gratia ipsius ad loca definita, & salvabuntur occultati in cavernis & speluncis, ne Antichristi signa atque terrores conspiciant: & iis quidem, qui cognitione atque intelligentia illustrati fuerint, continuo innotescet Antichristi adventus: qui vero mentem in terrenis rebus defixam habuerint, etsi audient, non tamen credent, sed dicentem aspernabuntur. Atque hujus rei gratia prævallebunt Sancti, quandoquidem curam omnem seculi abiecerunt. Lugebit tunc omnis terra & mare: lugebit aer cum feris bestiis & volatilibus coeli. Lugebunt montes & colles & ligna campi. Lugebunt quoque luminaria coeli propter genus mortalium, quoniam omnes declinaverunt à Deo Sancto, & seductori crediderunt, pro vivifica Salvatoris cruce characterem impuri Deoque adversarii assumentes. Lugebit terra ac mare, quia vox psalmi & orationis repente cessavit de ore hominum. Lugebunt Ecclesie Christi universæ luctu maximo, eo quod amplius non offeratur Divina & sancta oblatio. Postquam ergo tria tempora cum semel impleta fuerint potestatis & operationis scelesti illius, consummatisque jam scandalis omnibus totius terræ, quemadmodum Dominus prænu-
ciavit, veniet de coelo sicut fulgur coruscans, Sanctus, immaculatus, terribilis & gloriosus Deus noster cum gloria incomparabili, præcurrentque ante gloriam ejus Angeli & Archangeli, flammæ ignis, & fluvius igne plenus terribili cum eruptione exstans: Cherubim quoque vultum deorsum inclinatum tenentia, & Seraphim volantia, aliisque igneis facies pedesque occultantia, & cum tremore clamantia: surgite qui ob-

Isai 6.
Apo. 4.
Matth. 25.

obdormistis, ecce jam venit Sponsus. Tunc aperientur monumenta, & in ictu oculi excitabuntur omnes tribus, adspicientque sanctam Sponsi pulchritudinem: & millia millium & decies centena millia Angelorum & Archangelorum, innumeræ militiæ, gaudebunt gaudio magno: Sancti quoque ac iusti, & quotquot non acceperunt signaculum impuri impiique Draconis: abduceturque Tyrannus vinctus ab Angelis unacum omnibus Dæmonibus coram Tribunali. Et ducentur simul cum eo quotquot ejus signum acceperint, omnesque peccatores & impii ligati. Feretque adversus eos Rex sententiam damnationis æternæ in igne inextinguibili. Qui autem signaculum Antichristi non receperint, & quicumque in speluncis tunc occultati fuerint, cum Sponso exultabunt in æterno & cœlesti thalamo, cum Sanctis omnibus in sempiterna sæculorum sæcula. Amen.

B. EPHRÆM TESTAMENTUM.

EGO Ephræm morior. Notum igitur vobis cunctis sit, o viri Edesseni. Testamentum quippe vobis relinquo: symbolum monumenti documentorum, ex illa quæ mihi concessa fuit gratia & dono: ut in orationum commemorationibus, mei memoriam faciatis, qui me scitis & cognoscitis. Hei mihi, quoniam laquei mortis prævenierunt me. Hei mihi, quoniam horæ vitæ meæ defecerunt, & tunica corporis abbreviata est: tela jam perfecta est, & omnino sublata. Defecit oleum terrestris lucernæ: & qui demersuri sunt scapham, appropinquarunt. Nam mercenarius quum essem, meos implevi annos: & incola super terram, quum jam tempus meum perfecerim, hinc abeo ac migro. Utrinque circumdederunt me lictores atque satellites, severi exactores, ad subjiendum cervices meas, tamquam hominis malefactoris, gravissimo supplicio. Quid igitur? plorabo ne? at non est, qui attendat. Clamabo ne? at ubi est, qui me exaudiat? Hei mihi; ab increpatione judicii, expectatio mihi gravis: nam quando adstitero ante horrendum Domini tribunal, & ibi cognovero utrinque circumdantes me, valde confundi incipiam, quum revera horribilis ibi futura sit confusio, & vix tunc ibi confuso.

Domine Jesu Christe, ne intres in iudicium cum servo tuo: & ne des alteri iudicium meum: sed ante gloriosum tuum tribunal fac,

Aτες· ἰδοὺ, ἦλθεν ὁ Νυμφίος. Ἀνοίγοντες τὰ μνήματα, καὶ ὡς ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ ἐγείρονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ, καὶ βλέπουσι εἰς τὸ κάλλος τοῦ ἁγίου ἔξ Νυμφίου. καὶ μυρία μυριάδες, καὶ χίλια χιλιάδες ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, ἀναείθμητοι εὐφραδίᾳ, χαίρουσι χαρὰν μεγάλῃ, ἅγιοι καὶ δίκαιοι, καὶ πάντες οἱ μὴ λαβόντες τὴ σφραγίδα τοῦ Δράκοντος καὶ ἀσεβεῖς ἀγάλλονται.
B Καὶ ἄγε· ὁ Τύραννος, δεδεμμένος ὑπὸ ἀγγέλων, σὺν πᾶσι τοῖς δαίμοσιν, ἐνώπιον τοῦ βήματος· καὶ οἱ λαβόντες τὴ αὐτοῦ σφραγίδα, καὶ πάντες οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὶ δεδεμμένοι· καὶ δίδωσιν ὁ Βασιλεὺς τῇ κατ' αὐτῶν ἀποφασίᾳ τὴν αἰώνιον κείσεως ἐν τῷ πυρὶ τοῦ ἀσέβους. Πάντες δὲ οἱ μὴ λαβόντες τὴν σφραγίδα τοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ πάντες οἱ ἐν σπηλαιοῖς, ἀγάλλονται σὺν τῷ Νυμφίῳ ἐν παντὶ αἰωνίῳ καὶ ἔρηνῳ, μὴ πάντων τῶν ἁγίων, εἰς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμὲν.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΔΙΑΘΗΚΗ.

EΓΩ Ἐφραίμ ἀποθνήσκω. Γνωστὸν οὖν ὑμῖν ἔστω πᾶσιν, ἄνδρες Ἐδεσσην. Διαθήκην γὰρ ὑμῖν καταλιμπάνω, σύμβολον μνημοσύνης διδαγμάτων, ἃς ἐκείνης, οἷς μοι ὑποῆρξε, χάρις καὶ δωρεὰς· ὅπως ταῖς ὑπομνήσεσιν τῶν λόγων, μνησθῶ με ποιῶσα, οἱ ἰδόντες καὶ οἱ γινώσκοντες. Οἷμοι, ὅτι παρεφθασάν με παγίδες θανάτου. Οἷμοι, ὅτι ἔξελιπον αἱ ὥραι τῆς ζωῆς μου, καὶ ἐκυλοώθη ὁ ἔξ σώματος μου χιτὼν, ἐπληρώθη τε ὁ ἴσος, καὶ ὀλοτελῶς καθήρηθη.
E Ἐξέλιπε τὸ ἔλαιον τῆς γῆνης λύχνης· καὶ ἠγγισαν οἱ καταποντισαὶ τῆς σκάφης. Μίσθιος γὰρ ὑπάρχων, ἐπλήρωσά με τὸ ἔπος. καὶ πάροικος τυγχάνων, τελέσας τὸν καιρὸν, ἀπαιμὶ. Περιεκύκλωσάν με ἐπὶ ἅμφω δημόται, οἱ τῆς ἐξότητος ἐπαταῖ, ὑποτάξαι μου τὸν αὐχένα ἐν κλοιῷ βαρεῖ, ὡς ἀνδρὸς κακοποιῶ. Τί οὖν; κλαύσομαι; Ἀλλ' ὅτι ἔστιν ὁ πρὸς ἐχθρὸν. Ἀναβοήσομαι; Καὶ τίς ὁ ἐπακρόμυός μου. Οἷμοι, ἃς ἐπιτιμίας κείσεως, προσδοκία. Ὅταν γὰρ ᾤξασθαι ἐπὶ τῷ φεικτῷ βήματι τοῦ Δεσπότη, καὶ ἐπιγνώσομαι ὅτι ἐκείσε ἐκατέρωθεν περικυκλῶντάς με τινάς, ἄρξομαι δὲ αἰχμνῆς. αἰχμνὴ γὰρ ὅπως ἐκείσε φεικτὴν καὶ ἐὰν τῷ ἐκεί αἰχμνομυῶ.

Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ εἰσελθῇς εἰς κείσιν μὴ ἔξ δούλης σου, καὶ μὴ δῶς ἐπὶ τῷ κείσιν μου. ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἐνδόξῳ βήματι σου ᾤξασθαι

ἐπὶ αὐτὴν με καταξιώσον. ὃν γὰρ ὁ Θεὸς κρίνει, ἐλέος αὐτῆς. ἀκηκοὺς τὸ πρῶτον ὡς σοφῶν καὶ σωβερτῶν ἀποστόλων ἀγίων, ὅτι πᾶς ὁ βασιλεὺς ὁρῶν, καὶ ἡμαρτηκὼς ἦ, ὁ ποῖός τις οὐκ ἀποθνήσκει. Οὐαὶ δὲ μοι, ἀδελφοί, τί τὸ σωεχνηκός με; Κλαύσατε ὁλολύζοντες ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ μου. Προσῆλθον γὰρ τῇ φρουρᾷ οἱ ἐκκληλούμεντές με, καὶ οἱ ἀποκαθιστῶντές με εἰς τὴν ἀπεκδεχομένην πύλιν ἀπὸ ἀβύσσου βροτῶν χώραν. Ὁ μεγαλόφρων Ὡση παῖν καταπλήθει με. καθυβρίζων γὰρ Ὡση, καὶ λέγει μοι. πολὺ ὄλεός σε τῷ Εφραΐμ, καὶ ἐκ ἀνετράπη. καὶ πάλιν. Εφραΐμ, δάμαλις ὁμοιωσά, δεδιδαγμένη ἀγαπᾶν νεῖκος. Εἰ καὶ λέγει τις, τῷ Εφραΐμ τῷ καὶ Ἰωσήφ λέγει Ἰαῦπα τὸν Προφῆτῳ. ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἔτι εἶχον. ὅτι ἡνίκα τὸ ὄλεός σου τῶν ἐδίδου ὁ Προφῆτης, ὃς διέστησεν ἕτερον ὃ ἐτέρῳ τῷ Εφραΐμ. Ὁ Δαυὶδ πάλιν ἐν μέρει ὡραίνει, λέγων. Εφραΐμ, κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου. οὐκ ἀλαζονεία δὲ φερόμενος τὸ πρῶτον. ὃς μὴ μοι γὰρ προσεγγίσῃ. καὶ γὰρ μάρτυς τῶν ἐμῶν λόγων, Κύριος.

Καὶ νῦν βύλομαι, ἀδελφοί μου, ὡραίνω γέλας ὡραίνεσθαι, καὶ κραταίως ἐφιδρύσασθαι, ἵνα μὴ τὸ ὄλεός μου, μνηστῆρ μου ποιῶδε συνήθως ἐν ταῖς δεήσεσιν ὑμῶν. Προσελθόντες ὃ, νῦν καμύσατέ με, χαῖρας ὑμῶν θέντες ἐπὶ τῷ ὁρατῶν μου. ἐτέρησα γὰρ ὅτι τὸ πνοῆς ἐν ἐμοί, ἥδη με ἐκλείποντος. καὶ τὰ κατ' ἐμὲ τέλος ἔχει, καὶ ἀληθὲς τὸ πέραμα. Τὴν γὰρ ζωὴν ὑμῶν ἐν ἐμοί ἀναμείψετε, καὶ τὸ ἐμῶν ὑμῶν. ἡ κλίνη, ἐφ' ἧς κατεχέθην, ὃς μὴ καταβῶ ἀπ' αὐτῆς. Πάρεμι γὰρ πάντῳ, καὶ ὃς δύναμαι φέρειν. καὶ ὃς οὐ δύναμαι σωέχασί με. Μνήμῳ ὃ ὑμῶν πᾶσι καταλείψω καὶ ἑσπέρων ἀκηλίδων, ἵνα ἀόκνως ἐν παντὶ ταύτῳ ἐνορῶντες, καὶ σπουδὴν εἰσφέροντες πᾶσαν, αἰὲν ποιῶντες ὁμοιοῦμαι, φιλοπόνως σπουδάζετε. Ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου ὃς κατηρασάμην. μὴ γὰρ τὸ ἀποστατῶν πάντων διδασκων καὶ ἐπιτιμῶν πᾶσι ὅλας ἡμέρας μου καὶ ὡραίνων, ὃς κατώκησα ἐν ταῖς τῷ ἀγίων γνώμας. Ἐπίσταθε γὰρ καὶ αὐτοί, ἀδελφοί, ὅτι εἰ ἔχει τις οἰκοδεσποτὴς κύνα ἀμελῶντα τῷ ποιμένι, ἢ καθορῶντα λύκον ἀφανίζοντα ἐν τῇ μάντρᾳ τῷ παρῶντων, καὶ μὴ καθυλακτῶντα, ἢ καὶ διώκοντα αὐτὸν, πάντως ὡς ἀχρηστον κροαφῆσας, τῶν ῥίπῃ πόρρω ὃ οἴκου.

Τοιγαρὲν ἴτε, ἀδελφοί, ὅτι ὡς σοφὸς ἀνὴρ ὁδὸν αὐτοῦ. καὶ ὁ ἄφρων ὁδὸν αὐτοῦ ἀγαπᾷ. εἰ ὃ καὶ ἀγαπήσῃ, τὸν ὅμοιον αὐτῷ ἀγαπᾷ. Ὑμεῖς, ἀδελφοί,

A fac, ut digne adstare possim: nam quem Dominus judicabit, misericordiam promerebitur: quum & hoc, inquam, a sapientibus atque intelligentibus sanctisque Apostolis audierim, quod scilicet quicumque Regem conspexerit, quamvis etiam peccator fuerit, hic non morietur. Væ autem mihi, fratres, quid hoc est, quod me constrinxit atque coarctavit? Plorate & ululate super contritionem meam. Appropinquarunt enim jam custodiis atque excubiis, qui ex spelunca me educant, & in regione, quæ homines a mortali hoc sæculo ad se recipit, me constituent. Osee Propheta vehementer me sonora sua voce terret, dum objurgans inclamat, & dicit mihi: *Canities effloruit Ephraim, & ipse non est reveritus.* & iterum: *Ephraim vitula furore agitata, docta diligere contentionem.* Quod si quis de Ephraim, qui fuit filius Joseph, dicat Prophetam ista dicere: at certe ita ego sentio, quod, quando eo modo lamentabatur Propheta, non distinxit alterum Ephraim ab altero. Quin & David denuo me alibi admonet dicens: *Ephraim fortitudo capitis mei.* At non arrogantia aliqua elatus ista dico: neque enim ea ad me accedat: etenim testis mearum cogitationum atque verborum est Dominus.

Et nunc volo, fratres mei, commonefacere & adhortari vos, firmiterque constabilire, ut post meum exitum ac transitum, assidue memoriam mei in vestris precibus faciatis. Accedentes autem nunc, claudite mihi oculos, & manus vestras super eos imponite. Defecit enim in me spiritus, jam me deficiente: & ea, quæ ad me pertinent, modo finem habent, & verus terminus advenit. Vestram enim vitam in me, & meam in vobis ponite, ac discite: ex hoc lectulo, quo detentus sum, non amplius descendam. Nam omni ex parte lægueo atque dissolvor, & ferre nequeo: doloresque me conficiunt. Memoriam porro vobis omnibus relinquam, ac speculum immaculatum, ut impigre semper in illud insipientes, omneque studium adhibentes, perpetuo eam imitari conemini. In tota vita mea nemini prorsus maledixi. Siquidem cum Apostatis omnibus docens, eosque objurgans ac admonens cunctis diebus meis, non obtorpui in sanctorum sententiis atque consiliis. Nostis enim & ipsi, fratres, quod si quis paterfamilias canem habeat, qui ovile ac gregem ovium negligat, vel lupum adspiciat in ovium septa irrudentem, pecoraque disperdentem, ac minime adlatret, aut ipsum etiam insequatur, omnino hunc tamquam inutilem cædit, & procul a domo sua repellit.

Scitis igitur, fratres, virum sapientem odio neminem persequi; insipientem vero neminem diligere; & si quem dilexerit, sui simi-

Osee 7. 10.

Psal. 59.

similem diligere. Cæterum vos, fratres, nolite mirari super aliquibus, qui obedientiæ disciplinam deferentes, a me defecerunt: nam & inter duodecim Apostolos, unus fuit proditor Judas. Nostis vero, quod etiam in vinea præter intentionem rubus germinare consuevit, & inter rosas spinæ quoque nascuntur ac decerpuntur. Firmamentum porro fidei in vobis corroborari optarem, tamquam in veris ac legitimis concordibusque fratribus, certiores vos per jusjurandum de immutabili ac firma fide reddens. Cupio enim vos optime in sententia confirmari de indissolubili ac unica fidelium fide; juroque vobis per eum, qui in specie ignis in montem Sina descendit, & per eum, qui in aquæ effusione de petra durissima loquutus est: & per os illud, quod ad exemplum nostrum dixit in cruce, Eloi, Eloi, & omnes finium terræ renes tremore correpti ac coarctati sunt: & per illum, qui a proditore in Judæa venditus fuit, & flagellatus in medio Hierusalem: & per majestatem ejus, qui ab impiis se consputari æquo animo tulit: & per ineffabilem potentiam ejus, qui manu hominis impii a lapidis se cædi permisit: per ignem illum trinonymum sanctissimæ gloriæ, & per infinitam unicamque Dei potentiam: per tres intelligibilis ignis hypostases, quæ sunt altitudo & voluntas una & eadem: in nulla unquam re ab universali fide, neque ab Ecclesia separatus fui, neque unquam de Dei potentia dubitavi. Si porro in mente mea Deum Patrem amplius quam ipsius Filium magnificaverim, ne conservetur in me miseratio pietatis. Et, si ex Deo Spiritum sanctum imminui, longe ab ejus aspectu tenebrosus reddar. Et nisi, quem admodum a principio confessus sum, ita & nunc dico atque profiteor, in tenebras exteriores semperque caliginosas mittar. Et si fide ac simulate hæc loquor, in igne gehennæ sit portio mea: sin vero & assentatorie ista occulte subsemino, non mei in judicio misereatur Dominus.

Per vestram vitam, qui vere mecum perseverastis discipuli, & per immutabilem ipsius Filii Dei vitam: marsupium Ephræm nunquam habuit: non baculus ei fuit, non pera: neque argentum, vel aurum, aut aliam aliquam possessionem super terram aliquando possedi. Bonum siquidem magistrum in divinis Evangeliiis dicentem ad suos discipulos audiavi: *Nihil super terram possideatis*. Neque enim inordinato affectu aliquid ejusmodi unquam habui. Accedentes igitur, fratres mei, pacem in fine præbete mihi & dimittite me: quoniam deficiens ab eo. Reminiscamini autem mei vilis & abjecti in sanctis acceptisque vestris precibus, cunctisque deprecationibus:

nam

Exod. 17. 19.

Matth. 27.

Marc. 15.

Matth. 10.

A ἀδελφοί, μὴ ξενοῦσθε ἐπὶ τινὰς τῶν ἀποστα-
σάντων ἐμῷ τῇ ἡ ὑπακοῇ μαθήσῃ. καὶ γὰρ ἐν
τοῖς δώδεκα ἀποστόλοις ὡς εἰς προδοῦν, Ἰούδας,
Γινώσκετε ὅτι, ὅτι ἐν ἀμπέλῳ παρὰ τῆ ἀρχῇ
ἔωθε φυεῖν βάτος, καὶ ἀκανθὰς ὅτι μεταξὺ ῥόδων
δρέπον. Τὸ δέ μου τῆς πίστεως ἐρρωμένον
ἀφ' ἐξουσίας ὑμῖν ὡς γνησίους καὶ ὁμοφύχοις
ἀδελφοῖς, πληροφορῶν τε καὶ τῇ δι' ὅρκου πίστιν
B ἀμετάθετον. Βέλομαι γὰρ ὑμῶν σπαραχθῆναι τῇ
γνώμῃ πρὸς τὴ ἀκαταλύτῃ καὶ μονάρχῳ πίστεως
τῇ πίστιν. Καὶ ὁμνυμι ὑμῖν τὸν καὶ ἀδελφὸν ἐν
εἶδει πυρὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τῆ Σινᾶ. τὴ λαλήσαντα
ἐπὶ τῆς ὑδροχοΐας ἀκροτόμου πέτρας. τὸ τόμα τὸ
εἰρηνικὸς ἐπὶ τῶν εἰς ἡμῶν, Ἐλῶι, Ἐλῶι,
καὶ σιωπήθησαν πάντες νεφροὶ περὶ αὐτῶν
τῆς γῆς. τὸν ἡμῶν τῆ προδοῦν ἐν Ἰουδαίᾳ
C πρᾶθεντα. τὴ μασιχθέντα ἐν μέσῳ Ἱερουσαλὴμ.
τὴν δόξαν τῇ ἡμῶν ἀνόμων ἐμπροσθεν ἀναγο-
μῶν. καὶ τὴν ἀφ' αὐτοῦ δύνανται τὴν ἡμῶν χερὸς
ἀσεβῶς ῥάπιδως. Μαὶ τὸ τεινύμον τῆς ἀγίας
δόξης πῦρ, καὶ τὴν ἀπέραντον καὶ μόνῳ Θεῷ δύ-
ναμιν. Μαὶ τὰς τοῦ νεκρῶ πυρὸς τρεῖς ἡμῶν
σφῆς, αἱ τινὲς εἰσι ἡμῶν καὶ βέλῃα ἐν καὶ τὸ
αὐτό. Οὐκ ἐμερίσθη καὶ τῆς ἡμῶν Θεοῦ δυνάμεως.
D Εἰ δὲ ἐμεγάλυναι ἐν τῷ ἡμῶν μου τὸν Θεὸν καὶ
Πατέρα πλέον τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, μὴ φυλαχθεῖν
ἐπ' ἐμοὶ οἰκτιρμὸς ἀσεβείας. Καὶ εἰ ἐμί-
κρυνα ἡ Θεῷ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, σκοτιοῦμαι
τῇ αὐτῇ ὁράσεως. Καὶ εἰμὴ καθὼς ὁ ἀρχὴς
ὡμολόγουι, καὶ νῦν λέγω, ὡς ἀπεμφθεῖν
τῷ ὁμῶν καὶ ζωφώδει σκοτία. Καὶ εἰ ἐν
ἡμῶν καὶ ταῦτα φθέγγομαι, ἐν πυρὶ
E Γεέννης ἡ μερίς μου ἀληθείᾳ. Εἰ ὅτι καὶ θωπεύων
ἡμῶν ταῦτα, μὴ με οἰκτεράτω ἐν
ἀγνώστῳ ὁ Κύριος.

Μαὶ τῇ ὑμῶν ζωῇ, ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἐκ
μετ' ἐμῷ ἡμῶν μαθητῶν, καὶ τὴν αὐτῇ
ζωῇ ἀπαράλλακτον τῷ Υἱῷ τῷ Θεῷ ἔχουσιν.
ἐκ ὑπῆρχε τῷ Εφραίμ βαλάντιον, ἐξ ῥάβδος,
ἐκ πήρα. ὅτι μὴ ἀργύριον, ἢ χρυσίον, ἢ κτίσιν
F ἐτέρῳ τινὰ ὅτι τῇ γῆς ἐκτισάμην. Τῇ γὰρ
ἀγαθῷ Διδασκάλῳ ἡκουσα ἐν τοῖς θεοῖς διαγ-
γελίοις φησάντος τοῖς ἑαυτῷ μαθηταῖς. μηδὲν
ὅτι γῆς κτήσασθε. ὅτι γὰρ ἔχον ἐμπαδῶς ἡ
τῇ ποιῶν. Προσελθόντες οὖν, ὡς ἀδελφοί μου,
δοῦτε μοι εἰς τέλος εἰρήνῃ, καὶ ἀπολύσατέ με.
διότι ἐκλείπων ἄπειμι. Μνημονεύετε δέ μου τῷ
ἀπελθῶν, ἐν τοῖς ἀπ' ἀποστόλων ἀγίαις ἀρχαῖς καὶ
πάσαις δέξεσιν. ἐν γὰρ ματαιότητι καὶ ἁμαρτίαις
διήνυσα

διήνυσσα περάσας με τὸ βίον, καὶ τὸ ζῶν. Εἰ
 φόβῳ ὃ ὑμεῖς ὀρκώ, ἄνδρες ὅσοι, καὶ κάτοικοι
 πόλεως Εἰδεσηνῶν τὴν ἀπαράλλακτον ὑμῖν ἔ
 ἀθανάτου Θεοῦ πίσιν, ἵνα μὴ λήθην ποιῆσαι
 τῆς ἐμῆς βραχύτης τῶν ἀγγελμάτων, μήτε
 ἀσπύσητε ἕξθενῶντες τοὺς ἐμὲς λόγους. Ὡς
 γὰρ θείας χάριτος ὑπῆρξάν μοι ἔποι. Καὶ μὴ
 εἰσὶντέ με εἰς οἶκον Θεοῦ τεθῆναι, ἢ ὑπὸ θυ-
 σιαστέριον. Εἴ τις ὃ πολυήση θεῖνά με ὑπὸ
 θυσιαστέριον, μὴ ἴδῃ τὸ ἐπουράνιον θυσιαστέριον
 ἢ γὰρ καθήκει σκώληκι σαπρῖον ἀποβαλόντα κα-
 τατεθῆναι εἰς ναὸν καὶ ἀγίασμα Κυρίου. Ἀλλὰ
 μήτε εἰς ἕτερον τόπον συγχωρήσῃτε με τεθῆναι
 τῷ ναῷ τῷ Θεῷ. μὴ γὰρ καταξιώσῃ ναὸν βα-
 σιλείας ἑβραίων, ὅς ἐστιν αὐθαδιάζων τῷ τοῦ πράξῃ.
 Οὐ γὰρ ὀνήσῃ δόξα ματαία ἄνδρα ἀνάρμοστον,
 καὶ ὃ μὴ καθήκει. Διότι γυμνοὶ ἐτεκμημεν
 βροτοὶ ἅπαντες. ὡσαύτως ὃ καὶ ἐκτεκμημεν τὴν
 αὐτῆς ἀφ' ὑμῶν ἐσομένην ἐμφάνειαν ποιησό-
 μεθα, καὶ τῇ ἡμῖν ὀνταῦθα βεβαιωμένων λόγον
 ὑφ' ἑσθλῶν, ὡς ἔχοντες ἅπαντες ἐπὶ τῷ Χριστῷ
 κειτέμεν. Ἰναὶ οὖν τιμῶν μοι ὡσαύτως τῷ
 ἑαυτὸν μὴ τιμῶνται τῇ ὡσαύτως τῇ πρά-
 ξει. ὅς γὰρ ἑαυτὸν μὴ τιμῶν δι' ἔργων ἀγα-
 θῶν καὶ πράξεων, ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων, βίος
 τῷ τοῦ σώματος ὡσαύτως ὡς εἰς τὸ μὴ κέκτην δό-
 ξαν, ὅθεν αὐτὸν ὡφελῆσαι δυνάται. Πᾶν ὃ
 ἐκτιστὸν καὶ φθαρτὸν, ἀδελφοί, καθὼς ἀκούετε
 ὑπὸ τῷ Θεῷ. Διὸ κλαίον λέγω, καθὼς γὰρ
 ἀνέγνωτε, καταλίεσθαι καὶ φθίρεσθαι ὅπως ὁ χα-
 ροποίητος ναὸς, καὶ ἐγείρεται ὁ πνευματικὸς, ὃς
 ὁ σωματικὸς καὶ πρῶτος, ὁ καὶ τὰς ἐπιθυμίας
 τῆς σαρκὸς φθιρόμενος, ἀλλ' ὁ αὐτὸς σωματικὸς
 πνευματικὸς ἀφθαρτὸς ἐγείρομενος, εἰς τὸ μη-
 κέει αὐτὸν ὑποστρέψαι εἰς ἀφθαρτὴν, ὅταν
 ἡγήσασα ἡ τῷ Χριστῷ σάλπιγξ ἐξυπνήσῃ τοὺς
 ἀπ' ἀγῶνος καθεύδοντας. Οὐ γὰρ ἀφ' ὧν λι-
 δίνας ναὸς ἔσαι ἡ κρίσις, ἔτε λίδους κρινεῖ ὁ
 Θεός, ἀλλὰ τοὺς ἐν σώματι ναὸς, τοὺς τὴν
 ἀνθρωπείνῃ φύσιν ναὸς ὡσαύτως ὡς ἐλέ-
 χοντας. Φημί δὲ ἀνθρώπων, καὶ τὴν οἰκίαν
 πράξιν κρινεῖ ὁ Θεός, ὃ καὶ τὸν ἐκάστου ἀγῶνα,
 καὶ κόπον, καὶ τὸ βραβεῖον ἐπαξίως ἀποδώσῃ.

Προσέχετε, ἀδελφοί, μὴ ἄρα με ῥάκη,
 λευάνη μνημοσύνης χάριν. ἔχετε γὰρ μνήμης
 τῶν ἀγγελμάτων ὃ Σωτὴρ ἡμῶν Θεός, ὡς λαβόν-
 τες παρ' αὐτοῦ ἐμάθετε, τὴν αὐτὴν ἀναμνησθῆναι ἐπα-
 νοδόν. Τίνος γὰρ χάριν κόπον μοι δυσβάστακτον
 καὶ φορτίον ἐπισωρεύετε; μήτε ὃ εἰς ἀφῆλθωσιν

Tom. II.

A nam in vanitate & peccatis vitæ meæ cur-
 sum complevi, atque transegi. Cum timore
 autem ac reverentia adjuro vos, o viri Sancti
 & incolæ civitatis Edesæ, per immuta-
 bilem immortalis Dei fidem: ne obliviscami-
 ni præceptorum parvitatis meæ, neque
 respuatis, tamquam contemnentes verba
 mea: nam ex divina hæc profecta ac dicta
 sunt gratia: & ne sinatis me in domo Dei
 poni, aut sub altari. Si quis vero ausus fue-
 rit sub altari me collocare, supernum ac cœ-
 leste altare talis nunquam videat. Non enim
 decet vermem putredine secatentem in tem-
 plo & sanctuario Domini reponi. Sed ne-
 que alio in loco templi Dei permittatis me
 poni: non enim dignus censendus est tem-
 plo regni cœlorum, qui contumaciter ac
 pervicaciter istud egerit. Neque enim ho-
 mini peccatori atque indigno prodest vana
 gloria, & cui præsestim ea non congruit.
 Nudi quippe cuncti mortales nati sumus, &
 similiter resurgentes, nudi quoque apparebi-
 mus: omnesque ante Christi tribunal adstan-
 tes, rationem ibi cunctorum, quæ in vita ges-
 serimus, reddemus. Quorsum igitur honore
 me afficitis, qui me ipsum actionum appel-
 latione non honoravi? nam qui seipsum bo-
 nis operibus probatisque actionibus non ho-
 noraverit, quilibet hominū, vita tali compa-
 rata existimationi, quam re ipsa non est con-
 sequutus, nihil prodesse ipsi poterit. Omne
 vero quod creatum est, etiam esse corrupti-
 bile, fratres, à Deo audistis: Propterea & flens
 dico, quoniam sicut vos legistis, dissolvitur &
 corrumpitur hoc templum manufactum, &
 suscitatur templum spiritale, non corporale
 ac transitorium, quod secundum desideria
 carnis corrumpitur: sed ipsum corporale,
 spiritale atque incorruptibile suscitatur, ut
 amplius ad corruptionem non revertatur:
 quando nimirum tuba illa Christi resonans,
 à somno excitabit cunctos à seculo dormien-
 tes. Non enim propter lapidea templa judi-
 cium erit, neque lapides Deus judicabit: sed
 templa, quæ sunt in corpore, quæque natu-
 ram humanam in templis jam dictis conti-
 nent. Unumquemque autem dico homi-
 nem, secundum proprias actiones judicabit
 Deus: & secundum cujusque certamen at-
 que laborem, etiam præmium pro meritis
 reddet.

Attendite, fratres, ne pannos meos ve-
 lut reliquias, monumenti gratia tollatis.
 Nam memoriæ præceptum Salvatoris nostri
 Dei habetis, quod ab ipso met acceptum di-
 dicistis, ut ejus redditum expectetis. Cur
 enim laborem & onus grave, atque intole-
 randum mihi imponitis? ne quando in in-
 quisitionis judicium veniam: (non enim sum
 G g melior

1. Cor. 15.

melior hominibus à seculo Sanctis) & poenæ atque supplicio propter vos subjiçiar: reprehendensque meam dementiam Dominus, ad me dicat: O Ephræm, plus in te, quàm in me homines crediderunt. Nam si ex te monumenta sibi lumere velint, fortasse in mandatorum observationes, quas ipsis tradi- di, non crediderunt: & ideo tua magis, quàm mea memoria delectantur.

Præterea vos adhortor, o viscera mea desiderata, siquidem Christi doctrinam re- tinetis; ne me inter Sanctos ponatis: nam peccator ego sum & minimus, & propter in- sapientiam ac stultitiam meam ipsis appropinquare metuo. Si enim lignum sarmentitium atque aridum, admoveatur igni, totum combustum ab ipso consumetur. Non autem ista dico, quod societatem & conjunctionem illorum respiciam: sed in uensam peccatorum meorum multitudinem inspiciens, exhorresco & contremisco. Prophetam enim dicentem audio: quod quidem Noe, & Job, & Daniel si steterint, nequaquam liberabunt suos filios ac filias. Fratrem frater non redimit: Namquid liberabit homo hominem? sic quoque Giezi non liberabitur à sua lepra.

Ne quis ex vobis solenni pompa ad ostentationem me circumferat: sed humeris tollentes me, & curiam comitantes, funusque curantes, sepelite me, tamquam opprobrium despectum, atque abjectum: quoniam in doloribus dies vitæ meæ præterierunt. Ne quis etiam vestrum fratres præconiis me celebret ac laudet. Vilis enim & abjectus sum coram Domino, meisque operibus plane confusus. Et valde contremisco, quia coram Deo sum, instar illorum, qui fiduciam non habent. Quis enim vestrum ostendet debita mea, nisi cuncti meam imperitiam stultitiamque conspuatis? Et quæ communicatio vitii cum virtute? aut quid peccatori, ut appropinquet iusto? *quæ autem communicatio luci ad tenebras?* nam si actionum mearum odorem senseritis, omnes profecto fugam capietis, meque inhumatum relinquetis, non ferentes foetorem peccatorum meorum. Qui me splendido vestimento amictum deposuerit, in tenebras exteriores projiciatur. Si quis autem myrrha me condierit, hujus pars in ardentem fornacem, & in gehennæ ignem erit. Verum in mea me tunica & pallio deponite, quibus quotidie utebar, atque induebar. Siquidem peccatori, & vermi putredine pleno cultus minime convenit: sed neque lætitia afficit, neque exornat peccatores, qui sunt in terra, viventium gloria. Peccator enim ego sum, sicut dixi. Ne quis ergo beatum me præ-

A ἔλθω ἐξέτασμά. ὃ γὰρ κρείττον ἐἴμι τῷ ἀπ' αἰῶνος ἀνδρῶν ὁσίων. καὶ τιμωρίας δι' ὑμᾶς ὑποπέσοιμι. Καὶ κωμῳδῶν ἢ ἐμὴν ἀφροσύνην ὁ Κύριος ἐρεῖ μοι. Ὡς Ἐφραὴμ, εἰς σὲ πλεόν, ἢ εἰς ἐμὲ οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευσαν. εἰ γὰρ οὐκ οὐ μνημότυμα ἄρειν βύλον, ἴσως οὐκ ἐπίστευσαν εἰς ἀς ἔδωκα αὐτοῖς τηρήσας τῷ ὀνόματι. διότι τοῖς σῶς πλεόν, ἢ τοῖς ἐμῶς ἡδονῇ μνημαῖς.

B Πρὸς ἐπὶ τέτοις ὃ πῶς καλῶ ὑμᾶς, ὡ ποθὲν ἀσπλάγχνα, ὑπερῶς ἐχέετε τὸ ἅγιον διδασκαλίας, μὴ θάνατά με σὺν τοῖς ἀγίοις. ἀμαρτωλὸς γὰρ εἴμι, καὶ ἐλάχιστος - πῆσσω τε τὴν ὑτέρεσιν καὶ τὴν ἀφροσύνην μου τῷ πρῶτον γίγναι αὐτοῖς. εἰ γὰρ καὶ πρῶτον γίγναι καὶ πρῶτον σομίλη ὕλη φρυγανῶδης πυλὶ, ἅπαντα ἀπ' αὐτῆς ἀναλωθῆσέ. κατεφλεχθεῖσα. Οὐ ἢ συγκα- C πύθεσιν ὃ αὐτῇ ἢ τῇ σιωπῇ ἀποδαλλόμενος ταῦτά φημι. ἀλλὰ τῇ ἐμῇ ἀμαρτιῶν τὸ ἀμε- τρον πλήθος ἐνορῶν φρίττω τε ὅτι τρέμω. Τῷ γὰρ Προφῆτῃ λέγοντος ἀκούω. ὅτι εἶπερ ὡς Νῶε, καὶ Ἰωβ, ὅτι Δανιὴλ, ὃ μὴ ῥύσσονται ὑπὸ αὐτῶν καὶ θυγατέρας. ἀδελφὸς ἀδελφὸν ὃ λυτρώ- ται. ὃ λυτρώσεται ἄνθρωπος ἄνθρωπον; εἰ ἔτι Γιεζὶ τὸ λέπρας ἀπαλλαγῆται.

D Μὴ τις ὑμῶν δορυφορῶν με, εἰς ἐπίδει- ξιν ἀπαμειβέσας, πεινέσας, ἀλλ' ἐπ' ὧμων ἄραντες με ὅτι δρόμοι σιωποῦσαντες μοι, κη- δεύσαντες θάψετε με, ὡς περὶ ὄνειδος ἔχοντες. διότι ἐν ὁδύναϊς διήλθον ἀπ' ἐξ ὧν καὶ ἡμέρας. Μὴ δέ τις ὑμῶν ἐγκωμιάσῃ με, ὅτι ἐπα- νέστη, ἀδελφοί. εἴμι γὰρ ἐνώπιον Κυρίου ἀπε- λῆς, καὶ τοῖς ἔργοις μου τεθριαμβολῶ. Τρέ- E μω τε λίαν, ὅτι ἐνώπιον ὁ Θεὸς, τῶν ἀπαρρη- σιάσων τυγχάνω. Τίς γὰρ ὑμῶν δείξει τὰ ἐμὰ ὀφελήματα, ὅτι μὴ ἅπαντες ἐμπλήσῃτε τῇ ἐμῇ ἀπαθείᾳ; Καὶ τίς κοινωνία κακίᾳ πρὸς ἀρε- τὴν; ἢ τίς ἀμαρτωλῶν προσεγγίξαι δικαίῳ; Τίς ὃ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; Εἰ γὰρ αἰσθῆσθε τὸ τῶν πράξεων μου ὁσμῆς; ἅπαντες ἀν' ἀποφύγετε καταλείψαντες ἅπαν τὸν βόρβο- F ρον τῶν ἀμαρτιῶν μου μὴ φέροντες. Ὅς εἰάν τις μοι κοσμικὸν εὐλισμὸν, ἀπορρίψθαι εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Εἰ ὃ καὶ τις με συμνήσῃ, τέστις ἢ μερὶς εἰς τὴν φλεγμονὴν κάμινον, καὶ εἰς τὴν γέννησιν πυρὸς ἔσται. Ἀλλ' ἐν τῷ χιτῶνί μου, ὅτι ἐν τῷ περὶ βολαίᾳ θέτε με, καὶ ἐν οἷς τὸ κατ' ἡμέραν. Οὐ γὰρ ἁρμόζω καλωπισμὸς ἀμαρ- τωλῶν, σκώληκί τε καὶ σαπρίᾳ μεσῶ. ἔτε ἡδύνη ἔτε κατακοσμεῖ ἢ τῶν ζώντων δόξα πρὸς ἐν τῇ γῇ ἀμφο-

Ezech. 14.

Psal. 48.

4 Reg. 5.

2. Cor. 6.

ἀμαρτωλός. Εἰμὶ ὃ ἀμαρτωλός, καθὼς ἔφην. Α
μυθεῖς οὖν με μακαρίση. τῷ γὰρ Θεῷ ἔγνωται
πᾶσα μου ἡ πρᾶξις, & πᾶσα αἱ πονηρίαι, αἷς
ἔδρασα. Μεμόλυσμαι τῆς ἀνομίας μου, &
ἀπερρίμμαι τῆς ἀμαρτίας μου. Ποῖον γὰρ
ἀδίκημα ἔχειται ἐν ἐμοί; ὅτι πᾶσα αἱ ἀνομίαί
καὶ ἀδικίαι ἐπιμελῶς ἐγκυαται ἐν τῷ θνητῷ μου
σώματι.

Πάλιν ἅπαντες, ὅσοι τάξιν πατέρων ἔχετε, Β
τέκνων τε καὶ ἀδελφῶν, καὶ μαθητῶν, ἄνδρες οἱ
τῷ Ἐδεσῶν οἰκῶντες, φέρετε ὑμῶν τὰ τῆς δι-
καιουσύνης καρπώματα, ὅ, τι ἕκαστος προέθετο
μετ' ἐμῷ θεῖναι εἰς ἀλλήλων μνήμην ὑμῶν, ὅπως
αὐτὸς ἐγὼ τιμῶ τῆτοις ὀνομάσας, πολυτελές
τι σκευὸς ἐν αὐτοῖς ὠνησάμενος, ἀξίους ἐργάτας
μισθώσωμαι τῷ ὑμῶν ἐγκάρπου προαιρέσεως.
Φημὶ ὃ πτωχός, & ὀρφανός, χηρὰς τε, καὶ C
ὀνδεῖς, καὶ ἀσέβους, γυμνὰς τε, καὶ λιμώτον-
τας, καὶ πάντας, τοὺς καταπονυμένους, ὡς τέλειον
ὑμῶν τὸ μνημόσυμον θηροῦται τῷ σωτηρίας, ἐν τῇ
τῷ ζώντων χώρα. Ὑμῖν τε γὰρ ἀποθήσει εἰς
σωτηρίαν, & ἐν ἐμοί λογιθεῖν, συμβουλίας
ἐνεκεν, ἐκείσιν μισθός. Ἄλλος γὰρ μισθός, ὁ
δὲ ἔργων. καὶ ἕτερος, ὁ ἀπὸ λόγων θηροῦται.
Μεῖζων δὲ, ἀδελφοί, ὁ διδῶν & λαμβάνωντος, D
καθὼς καὶ ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἠκηκούετε. Καθὼς τε
ἕκαστος ὑμῶν τῇ προθέσει ἠθέλησεν, ἕτως καὶ
πληρώσατε. ἀπέχω τε ὑμῶν τῷ χάριν, &
περιουσίαν. Καὶ ὀρκίζω ὑμᾶς τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦν
Χριστὸν, ἀδελφοί, ἵνα ἀγαθὸν ἢ πάντα τοῖς πτω-
χοῖς. ὑποπεριουσιάζω γὰρ τῷ ἀγάπης ὑμῶν,
ὅτι παντὶ θένει ἐτιμήσατέ με. & εἰ καὶ ἐγὼ ἀνά-
ξιος τυγχάνω, ἀλλ' οὖν γε ὁ τιμηθεὶς αὐτὸς ὑμῖν
ἀποδοῖ τὸν πλεονάζοντα μισθόν. Καὶ ὃν τρόπον
ἠκῆσατε ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Διδασκάλου εὐμαλὸς φασκον-
τος, ὁ δεχόμενος περὶ τῶν μισθῶν προφήτης λή-
ψεται. Αὐτὸς ὁ Χειρὸς προσδέξει τῷ τελείῳ ὑμῶν
καρπῶσιν, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐποιή-
σατέ μοι ταῦτα τῷ τιμῇ. Καὶ προσδεχθεῖν
ὑμῶν ἡ θυσία, ὡς τῷ δικαίῳ Νῶε, καὶ ὡς ἡ τῷ
περὶ πάντων ἡμῶν Ἀβραάμ.

Καὶ ἀλογημένη ὑμῶν ἡ πόλις Ἐδεσσα καὶ μή-
τηρ, ἥ τις καὶ ἀποφαντικῶς πύλον ἔχει εὐμαλὸς Κυ-
εῖς, ἀπὸ τῷ αὐτῷ μαθητῇ, ἡμετέρων δὲ ἀποστόλων.
Ὁ πηνίκα ἀπεστάλας Αὐγαρος, ὁ ταῦτα ἀνεγείρας
βασιλεύς, ἡξίς δεξιῶσαι τῷ ἐν τῇ ὁπδημία ἀνα-
φανέντα Σωτῆρα, τῷ ὅλων καὶ Δεσπότῳ, Χει-
ρὸν. λέγων, “ Ἡκουσα πάντα τὰ ἡποσὺ ἀπὸ
“ τῶν πατέρων. & ὅσα πέποιθας ἡποσὺ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν
“ των

Tom. II.

prædicet: nam Deo cunctæ actiones meæ
notæ sunt, omnesque pravitates, quas
gessi. Etenim inquinatus sum ob iniqui-
tates meas, & abjectus sum propter scele-
ra mea. Quod enim in me non residet
peccatum? quoniam cunctæ iniquitates &
peccata assidue in meo mortali regnarunt
corpore.

Cæterum quicumque patrum, & fi-
liorum, ac fratrum, discipulorumque of-
ficio fungimini, viri, qui Edessenorum
urbem inhabitatis, ferte fructus justitiæ
vestræ, quicumque mecum quodlibet pro
indelebili vestra memoria statuistis pone-
re, ut ego ipse pretio his constituto, ac
pretioso ex iis vase aliquo comparato,
dignos operarios fructuoso vestro propo-
sito conducam: dico autem, pauperes, ac
orphanos, & viduas, & egenos, & pere-
grinos, & nudos, & famelicos, & cun-
ctos labore ærumnaque confectos, ut ve-
strum salutis monumentum reddatur perfe-
ctum in regione viventium. Vobis enim
continget in salutem, & mihi voluntaria mer-
ces computabitur propter consilium. Alia
quippe est merces, quæ operibus, & alia
quæ verbis tribuitur. Major autem est, fra-
tres, qui dat, quam qui accipit: sicut & ab
ipso Domino audistis. Quemadmodum igitur
quilibet vestrum pro suæ voluntatis in-
stituto voluerit, ita & explete. Recipio au-
tem vestram gratiam, & abundo. Adjuro
porro vos per Dominum Jesum Christum,
fratres, ut cuncta pauperibus distribuantur.
Satis enim superque mihi vestra est caritas:
quoniam omnibus viribus ac modis me ho-
norastis: & quamvis ego indignus sim, attamen
qui honoratus est, ipse superabundan-
tem vobis mercedem retribuat. Et sicut sa-
pientem præceptorem dicentem audistis: *Qui recipit Prophetam, mercedem Prophetæ ac-
cipiet.* Ipse enim Christus munus vestrum
perfectum accipiet: quoniam in spe propter
nomen ipsius, me hujusmodi honore affe-
cistis. Suscipiatur igitur sacrificium ve-
strum, quemadmodum illud justī Noë, & il-
lud progenitoris nostri Abraham suceptum
est.

Benedicta sit vestra civitas, & mater
Edessa: quæ quidem etiam palam, atque
manifeste ex ore Domini per suos Discipu-
los, nostros verò Apostolos benedicta est.
Nam quando Rex Abgarus, qui hanc civi-
tatem exstruxit, rogabat excipere eum,
qui peregrinus apparuerat, Salvatorem,
inquam, & univerforum Dominum Chri-
stum, dicens: Omnia audiui, quæ à te
facta sunt, & quæcumque ab aspernantibus
te Judæis passus es. Veni igitur huc, &
me-

G g 2

Mat. 20.

Matth. 10.

mecum habita : habeo enim mihi civitatem hanc exiguam, quæ tibi & mihi sufficiet . Ejus fidem admiratus Dominus , mittens eo , per Angelos æternos civitati illi benedixit , firmans ipsius fundamenta . Illa igitur benedictio , in ea inhabitans , permanebit , donec Sanctus e cœlo apparebit Jesus Christus Filius Dei , & Deus de Deo . Nemo igitur vestrum à proposito deficiens , infructuosus recedat . Nam qui aliquid afferre decreverit , & illud deserverit , injusti Ananiæ mortem patriatur : qui quidem sanctissimum Dei Spiritum tentare voluit , Apostolos verò latere : & reprehensus cecidit ante pedes ipsorum .

Hæc porrò illo adhuc loquente, vir quidam ex illic adstantibus, valde illustris, ab immundo correptus spiritu, è vestigio ad lectum cecidit, & vociferans volutabatur. Ipse autem dixit ad eum: o homo, quid à te factum est? & in verbi præcepto, mox surgens illi respondit: attuleram, inquit, pretiosum quoddam indumentum, ut tecum deponeretur. Quum verò nos corripiuisses, vetans, ornatiore te cultu sepeliri; mecum ipsè ita reputare cœpi: si nullo modo hiisce vestibus indui velit, quid necesse est omnino vestem hanc proferre, ac prodere? quodsi dari egentibus imperet, quum aliis rebus abundemus, indigentibus distribuemus quantum opus erit.

Respondens autem Beatus, dixit ad eum : vade, & quod decrevisti, perfice. Quumque pro eo orasset, ac manus super ipsum imposuisset, sanatus est, & ab immundo spiritu liberatus.

Et rursus dixit : admoneo & interdico , ne quisquam cereum mihi in exitu meo accendat : ne hujusmodi ab æterno igne consumatur . Quid enim homini proderit gloria corruptibilis ignis , qui à proprio igne comburetur ? nam quando formidabilissimus ille ignis apparebit ; in eo , qui obnoxius illi erit , consumetur . Satis ergo sit mei ipsius dolor , neque alia à vobis mihi pœna superinducatur . Plorate , o fratres , super me , quoniam defecerunt in dolore dies mei : & ille me circumdedit laqueus , quem non prævideram : venitque inquisitor meus , & laqueis truculentis meo divexantes , abducunt festinanter ad pœnam satellites , trahuntque me in terram mortuorum , & in regionem , quam non novi .

Rogo, atque obsecro te, Salvator,
qui me formasti, ne me affligens, mis-
rum

A “ τῶν σε ἰσθάνων . ἐλθε ποιγαρεὺν ὀψιᾶνθα . καὶ
 “ οἰκησον μετ’ ἐμοῦ . ἔχω ἐμαυτῶ μικρὰν ταύτην
 “ τὴ πόλιν , ἥτις φοιχήσοι σοί τε καὶ ἐμοί . ” Καὶ
 θαυμάσας ὁ Κύριος τὴ πίσιν αὐτῶ , πέμψας δι’
 ἀγγέλων ἀγωνίων , πύλῳγησε τὴ πόλιν , ἐδράσας
 αὐτῆς τὰ θεμέλια . Ἐκείνη οὖν ἡ ἀβλογία , ἀν-
 λισθεῖσα ἐν αὐτῇ , κατασκευώσθ’ ἄλλους ἢ ἀποκα-
 λυφθῇ ὁ ἅγιος Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ

B Θεοῦ , καὶ Θεὸς ἐκ Θεοῦ . Μή τις οὖν ὑμῶν , ἐκλεί-
 ψας τὴ προέδρεως , ἀπελθὼν ἡ ἀκαρπος , ὅς γὰρ
 προέδρεο τι εἰσεσέγκω , καὶ τῷτο ἀποσερίσθ’ , πὼν
 τῷ ἀδίκῳ Ἀνανίῳ θάνατον ἀπεισέγκηται , ὅς τις
 ἐβλήθη μὲ παγρᾶσαι τὸ πανάγιον τῷ Θεῷ Πνεῦ-
 μα , πὺς ὃ ἀποσόλως λαθεῖν . καὶ ἠλέχθη πε-
 σὼν ὑπὸ πὺς πόδας αὐτῶν .

Ταῦτα δὲ αὐτὸς λέγοντός, ἀνὴρ τις τῷ αὐ-
Κτόνι ἐσώτων, ἐνδοξος πάνυ, ῥάπιοθις ὑπὸ
 πινύμαλος ἀκαθάρτης, ὡς χρῆμα ἔπese πρὸς
 τὴν κλίνην, καὶ ἀνακραζὼν διύλαττει. Οἱ δὲ
 πρὸς αὐτόν· ἀνθρώπε, τί θραπέτωρακτά σοι;
 Καὶ τῇ κελεύσει τῶν λόγων, θύδεις θρανασὰς ἔφη.
 παροδέμενος ἡμῖν, πολυτελές τι ἱμάτιον ἐνέγ-
 κας μὲν σὺ καταδέσσει· ὡς δὲ κατέκρινας ἡμᾶς
 μηδὲν πλέον ὑπαφιάσαι σοι, ἀνεβαλλόμενῳ τῷ
Δὲ τῇ θρανοίᾳ μὲν, λέγων· εἰ ὅλως ἐν ποῖσις
 ἔκατατίθεται, τίς χρεια ἔστι ἐμφάνειαι αὐτὸν
 ποιήσασθαι; εἰ δὲ πένησι δοθῇναι τι πρὸς αἴτην,
 ἐτέρων χρημάτων ἀπορρῶντες, διδόμεναι τοῖς ἐν-
 δεσίῳ, ὅσα αὐτὴν ἡ χρεια ἀπαγήσῃ.

Α'ποκριθεὶς ὁ ἔειπε πρὸς αὐτὸν ὁ μακά-
 ριος· ὕπαγε, ἔσθι πλήρην σου ἐν τῷ πρῶθῳ. καὶ
 ἀπευξάμενος αὐτῷ, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν πὰς χεῖ-
 ρας, ὑγιῇ κατέστησε τῷ ἀκαθάρτῃ πνέματος·

Καὶ πάλιν εἶπε. Παραγγέλλω, μὴ τις
κλείῃ μοι ἀνάβη ἐν τῇ θύρᾳ μου, ἵνα μὴ ἔπος
καταδαπανηθεῖν τῷ αἰσῶνι πυρί. Τί γὰρ ὠφε-
λήσῃ δόξα φθαρτῶ πυρὸς ἀνδρα, ὃς ἐκ τῆ
ιδίᾳ πυρὸς καταρλεχθήσεται; Ὅταν γὰρ φαῖ-
τ' φοβερώπαται ἐκείνο πῦρ, ἐν αὐτῷ ὁ ἔνοχος
αὐτὸς καταναλωθήσεται. Ἀρκετὸν ποιγαρεῖ ἐς
Ε μοι τὸ ἐμαυτῷ ἄλγος. καὶ μὴ καὶ ἕτερον πρὸς
ὁμοῦ μοι ἐπαισαμένῳ. Κλαύσατε δέ με, ἀδελ-
φοί, ὅτι θξέλιπον ἐν ὁδῷ αἱ ἡμέραι μου. καὶ
παγίδα ὡς ἐπὶ προεδέμῳ, ἐν αὐτῇ παλεύομαι.
Ἦκει τε ὁ ἐπαιτής μου. καὶ βρόχοις σφοδροῖς με
αἰσθόμενοι, ἀπάγουσιν ὑπεργλυφῶς οἱ πρᾶλη-
πῶρες, καὶ κατέλκουσί με εἰς γλῶσσοις, καὶ
χώραν, ὡς οὐκ ἔγνω.

Παρακαλῶ σε, Σώτερ, ὁ πλάσας με,
μη

μη' ἐκθλίβων παλαίσης, καὶ σωτρίβων μή με
κατακίσης. Ἐὰν γὰρ ἀξίως τῆς ἐμοῦ πεπραγ-
μένων ἐπίσης με, περιχρήσεται ἡ κατὰπίωσις
ἐμέ. Καὶ γὰρ ἐπὶ τὴν μνησθῶ τῆς ἔργων μου τέ-
των, ἀφόρητός μοι φόβος ἐπιπεσὼν σωτρίβω
με, καὶ φρίκη μοι τις ἐκίσαται δεινὴ, τὴν προσ-
δοκίαν τῶ ἀμοιβῶν ἐν τῷ αἰῶνι ἐκείνῳ προσῶ-
ντων· τρόμος τε σωείλημμαι, καὶ ἡ δύναμις
φέρειν. Καὶ προδήλως οἱ ὀδόντες μου κροῦσι
μοι καὶ ἐκείθεν ἀλγυνομένην φρίκην.

Μήτε μὴ ἀρώμασί με ἐνταφιάσητε,
ὡς καλῶ· ἢ γὰρ ἀφρονι συμφέρεται τρυφὴ· ἀλλὰ
ἢ τε δόξα ἀδόξα· ἢ τε ὃ ἕτερον κάπνισμα θω-
δίας, σαπρία καὶ γῆς κοίτα ὑπάρχοντι. Ἀλλὰ
δότε ἀτμίδα κάπνισμα θωδίας ἐν οἴκῳ Θεοῦ.
καὶ μοι πάς προσευχῆς σιωδεύσατε μάλλον.
Μὴ τὰ μὲν ἀρώματα ἐμοί, ἀλλὰ τῷ Θεῷ δότε.
Ἐμὲ δὲ ὀλοθυμῶσι κηδεύσατε καὶ ἐν ὁδύναϊς πε-
φυρμένον· καὶ ἀντὶ ὁσμῆς ἡδίστης καὶ ἀρωμάτων,
παῖς δέήσειν ὑμῶν σωμαγωγίσαοθε πρὸς καλῶ,
μεμνημένοι μου ὡς πατρὸς ἐν αὐτοῖς. Τί γὰρ
ὠφελήσῃ ἐν ὁσμῇ νεκρὸν ἀναισθητῶντα; Κάπνι-
σατε δὲ ὑμῶν τὰ θυμιάματα ἐν οἴκῳ Θεοῦ, εἰς
δόξαν ὅς ἐστις αὐτῷ, ἐπειδὴ καπνικὴ καὶ αὐτὸς
ἐν αὐτῷ.

Τί δὲ ἐνείλεας σῶμα φθαρτὸν ὡς φανῇ καὶ
ἐξαλλοιζοῦν, ἢ περὶ αὐτῷ καθεῖξαι ὁσθέν; Ἀλλὰ
κατάλιπε τὸ γήϊνον σῶμα τῇ αὐτῇ μητρὶ, ἐπει-
δὴ καὶ ἐκ ταύτης ἀπενεχθήθη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὅς ἐστις σω-
πεται αὐτῷ δόξα ματαιά. Ἀνδρὶ δὲ ἐνδοξῶ
καθήκει πλῆτος· τῷ δὲ πτωχῷ ἀρμότεια ταπει-
νότης. Καὶ τοῖς μὲν ἀνθρώποις πρέπει βασιλεία· τοῖς
δὲ ἐλαχίστοις ἢ τῷ ἐσρατῇ πρὸς ἡγεσία, προσ-
αγορευομένη πρὸς αὐτοῦ χάρις.

Μηδὲ ἐν τοῖς μνήμασιν ὑμῶν με ποδὶ κα-
τάθετε· ἢ γὰρ μὴ ἐξαγοράσονται με ἐκ τῆς
αἰχμαλωτισμῶν μου αἰς τῆς μνημάτων ὑποδοχῆς.
καὶ. Λόγον ὃ ἔχω μετὰ τοῦ Θεοῦ μου ἀντιθέ-
ναι με σὺν τοῖς ξένοις, ἐπεὶ περὶ ἐμὴ πρὸς ἐπίδη-
μος, καθεῖξαι ἐκείνοι. Σὺν αὐτοῖς οὖν ἀναπαύ-
σατέ με, ὅτι πᾶσα σὰρξ, ἀδελφοί μου, τῇ με-
τόχῳ κολλᾶται, καὶ πᾶς ἀνθρώπων τῷ ὁμοίῳ
χρεῖται. Ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, φημὶ δὴ, ἔνθα
κατάκειται οἱ σωπετρίμυθοι τῇ καρδίᾳ, ἐκεί με
κατάθετε, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ Θεὸς Υἱὸς ἀνε-
γείρω καὶ ἀναπαύσω αὐτοὺς, μετ' αὐτῶν με
ἰάσῃ.

Ἰδε, Κύριε, τὴν ταπεινότητα ἰκεσίας μου,
καὶ ὡς λαλῶντι ἐπὶ ἐμοί, δέομαί σου· κατα-
ξίωσον,

rum reddas : & ne conterens me, dolore
afficias. Si enim digne ea, quæ à me gesta
sunt, pericrutatus fueris, undique ruina me
circumdabit. Nam quando hic omnia ope-
ra mea commemoro, intolerabilis timor ac
tremor super me cadens, conterit me, &
gravi quodam horrore conficior, propter
retributionem, atque poenarum expecta-
tionem, quas in illo prævideo sæculo: tremo-
reque corripior, & ferre nequeo. Et pa-
lam dentes mei concutunt, ac perturbant
me, illic præ horribili dolore incuriente
terrore stridentes.

Ne cum aromatibus, quæso, me se-
peliatis: non enim insipienti ac stulto con-
veniunt deliciae, neque gloria decet inglo-
rium: neque alius boni odoris fumes eum,
qui putredo est, ac terræ cinis. Sed date va-
porationem fumi boni odoris in domo Do-
mini; & me orationibus potius vestris co-
mitamini. Non mihi, sed Deo aromata of-
ferte: me verò in doloribus conceptum, se-
pibus sepelire: & pro suavi odore, atque
aromatibus, vestris me deprecationibus ad-
juvate, obsecro, semper mei in ipsis me-
moriæ facientes. Quid enim mortuo pro-
derit suavis odor, jam sensu carenti? ve-
stra porro incensa adolete in domo Dei ad
gloriam & laudem ipsius, quoniam & ipse ibi
inhabitat.

Cur porro corpus corruptioni obno-
xium illustri & inusitata veste involvis, quæ
quidem istud haudquaquam incorruptum re-
tinebit? Quare ergo potius terrestre corpus
matri ipsius terræ relinque: quoniam ex ea
sine spiritu ipsum sumptum est, & non con-
sentanea est ipsi vana gloria. Virum qui-
dem inclytum ac gloriosum decent divitiæ:
at pauperi humilitas convenit. Præclaro ge-
nere ortos decet regnum: infimis vero,
militiæ convenit consolatio, discernens con-
solationis gratiam.

Ne in vestris me monumentis deposue-
ritis: non enim loculi vestrorum monumen-
torum ex captivitatibus meis me rediment.
Rationem enim habeo cum Deo meo, ut in-
ter peregrinos & advenas habitem: quan-
doquidem & ego advena sum, & peregri-
nus, sicut & illi. Cum iis ergo quiescere
me faciatis: quoniam omnis caro, fratres
mei, ei adhæret, cujus est particeps, & qui-
libet homo suo gaudet simili. In coeme-
terio igitur, ubi contriti jacent corde, ibi
me deponite, ut quando Filius Dei vene-
rit, & resurgere illos fecerit, atque ad
requiem revocaverit, cum eis me sanet.

Respice Domine ad humilitatem suppli-
cationis meæ, & rogo te, ut miserearis mei.
Dignum me effice, Unigenite Fili Dei, ne-
que

Gen. 23. 4.
Psal. 38. 12.
Heb. 11. 13.

que pro rebus à me in vita gestis retribuas
 Ps. 129. 3. mihi. Nam *si iniquitates observaveris, quis
 sustinebit?* Et, si secundum majestatem tuam
 reddideris nobis, quis in judicio tuo mile-
 Ricordia dignus cenlebitur? *Omne enim os,*
 Rom. 3. 19. *inquit scriptura, obturabitur, & totus mun-*
dus subditus fiet DEO. Non autem hæc ad-
 fero, tamquam gratiam sperneus: nam ea
 loquor, quæ scripta sunt, patientissime Chri-
 ste. Quæ utilitas in sanguine meo, si in
 ignem ardentem missus fuero? Age igitur
 mecum jugiter secundum consuetudinem mi-
 serationum tuarum: & in eo gratia tuæ
 cognoscetur longanimitatis. At si judi-
 cium universæ terræ feceris, sicut gratia
 tua declarat; non salvabitur unus ex mil-
 libus, & ex decem millibus non redimen-
 tur duo.

Quid igitur? ego humilis atque ab-
 jectus Ephræm, præ dolore deficiens, lo-
 quor. An aliquis persuadere volens dicat,
 mortalium judicium non fieri? aut æquan-
 dos esse injustos, & peccatores justis & pro-
 bis, atque veridicis, & humiles ac bonos,
 improbis & impiis? non possunt ista sic in-
 ter se adæquari. An lux consumi, atque
 offuscari potest à tenebris? quomodo enim
 fieri potest, ut justus Abel, fratricidæ, &
 injusto Caino adæquetur? Aut qua ratione
 id facile fieri potest, ut in eodem justis &
 injustis commorentur loco? Vociferantes
 enim, diras edent voces miseri reprobi.
 Rogo te, Salvator, & totius bonitatis Fili,
 non ut adæques peccatores justis, sed ut mi-
 serationes tuas extendere digneris super me,
 & super consortes meos.

Quod igitur prius à me dictum est, ite-
 rum dicam, & ab eo non recedam: quoniam
 nisi miserationes tuas super nos extenderis,
 nemo nostrum adspiciet vitam. Unum enim
 Deum esse bonum, testantur omnes morta-
 les. Non autem quia peccator ego sum, hæc
 dico: usitatum quippe est scripturæ, ea
 quæ à me nunc dicta sunt, passim refer-
 re.

Quiesce ac define, o Ephræm, dicit
 mihi Angelus apprehensor meus, & redar-
 gutor. Non enim continua tua suspiria tibi
 proderunt: quandoquidem acerbi satelli-
 tes, qui ad te missi sunt, non mitigantur do-
 nis. Et duriter loquens, ad me dixit. Os
 tuum obstrue deinceps: non enim consortes
 tui perditum sunt: inter hominum quippe
 generationes, peccator cunctos arbitratur
 sibi esse similes: & qui cæcus est, simili-
 ter sibi ipsi similes existimat suos propinquos
 atque vicinos.

Accedite ad me igitur, fratres mei, &
 extendentes componite me: nam spiritus
 meus

A ξιώσον, μονοῦχες Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ κατ' αἰτίαν
 τῆ βεβιωμένων ἀνταποδώσης μοι: εἰ γὰρ ἀνομίας
 ᾤκτινίσσης, τίς ἀποστήσεται; ἔτι καὶ τὸ με-
 γαλωσύνῳ σε ἀποδῶς ἡμῖν, τίς ἐλέος ἀξιοθή-
 σεται ἐν τῇ κτίσει σου. Πᾶν γὰρ σῶμα φραγῆ-
 σε (γραφικὸς ὁ λόγος) καὶ ὑποδίκος γῆνται
 πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ. Οὐ γὰρ χάριν ἵ ἀδε-
 τῶν, προσφέρω ταῦτα. πᾶ γὰρ κρημαμμένα
 B λαλῶ, μακρόθυμε Χειτέ. Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ
 αἵματί μου, εἰ εἰς τὸ ἐκφλέγον πῦρ ἀπο-
 πεμφθῶ; Ποίησον πίνω σωήτως ἐπ' ἐμέ πὺς
 οἰκτιρμὴς σε, καὶ γνωσθήσεται ἐν αὐτῷ ἡ χάρις
 τῆ μακροθυμίας σου. Εἰ δὲ ἔτι κείσιν ποιήσης τὴ
 γῆς ἀπάσης, καθὼς καὶ ἡ χάρις σου δηλοῖ, καὶ
 μὴ σωθῇ εἰς ἀπὸ χιλίων, καὶ ἀπὸ μυριάδων καὶ
 λυτρωθήσονται δύο.

C Τί οὖν; ἀδημονῶν λαλήσω ὁ παπειὸς
 Εφραίμ ἔγω πληροφορῶντα τὴν ἐπίκεινται μὴ
 γίνεσθαι βροτῶν, ἀλλ' ἔτι ἴσα ὥσιν ἀδικοὶ καὶ
 ἀμαρτωλοὶ τοῖς δικαίοις ἔτι ἀθέοι καὶ ἀληθινοί,
 οἱ τε παπεινοὶ καὶ ἀγαθοὶ τοῖς πονηροῖς καὶ ἀσε-
 βέσιν. Οὐκ οἶόν τε ἔξισθαι ταῦτα ἔτι. Τὸ
 γὰρ φῶς ἀναλίσκει τὸ σκοτὸς; Πᾶς γὰρ δίκαιόν ἐστι
 τὸ δίκαιον Ἀβελ τῷ ἀδελφοκτόνῳ ἔτι ἀδίκῳ Καὶ
 D ἔξισθαι; Ἡ πᾶς ῥᾶον ἡμέραν τῷ πονηρῷ, κατοικῆ-
 σαι δίκαιος ἔτι ἀνόμιος ἐπὶ τὸ αὐτό; Κεκραγότες
 γὰρ φωνὰς δώσουσι. Δέομαί σε, Σωτήρ, ἔτι ἵνα
 ἰσώσης ἀμαρτωλὸς δικαίους. σὲ πᾶκαλα, ὡς
 ἀγαθότητος Υἱέ. Ἀλλ' ὅπως πὺς οἰκτιρμὴς
 σου καταξιώσης ἐφαπλάσθαι ἡμῖν, ἐπ' ἐμέ καὶ
 ὅτι πὺς μετόχοις μου.

Ε Ὅτε πρῶτος οὖν μοι εἰρίσθω λόγος. λέξω
 γὰρ, ἔτι σὺ ἀποστήσῃς τὴν πίστιν, ὅτι εἰ μὴ
 πὺς οἰκτιρμὴς σε ἐκτείνης ἡμῖν, ἔτι οὐκ ἔστι
 ζῶν. Εἰς γὰρ μαρτυρεῖται μόνος Θεὸς ἔτι ἀγα-
 θὸς ἐκ πάντων ἐν σώματι βροτῶν. Οὐκ ἐπι-
 δὴ δὲ ἀμαρτωλὸς εἰμι, ταῦτα λέγω. σωήθης
 γὰρ τῇ κρημνῇ πᾶ νῦν μοι εἰρημνία ἄρδην βοᾷ.

Πᾶσαι Εφραίμ οἱ ὁδολήπιοι ἄγγελος μοι
 λέγει σοφιστὸς. καὶ γὰρ ὠφελέσθαι σε οἱ σωε-
 F χεῖς σε φεναγμοὶ, ἐπειδὴ μὴ ἐκμεταίωσον
 δώροις οἱ ἐπὶ σε ἀποσταλέντες ὅτι οἱ ὁδολήπιο-
 ρες. Καὶ ἐμβελθὼς ἀποκλειθεὶς ἔφη μοι. πὺς σῶ-
 μα σε φράττει, καὶ γὰρ συμμετόχοί σου ἀπολο-
 μῶν τυγχάνουσι τῷ τῷ ἀνθρώπῳ ἡμῖν. Οἱ
 δὲ ἀμαρτωλὸς οἶεται πὺς πάντας αὐτῷ ὁμοίους
 ὑπάρχειν. καὶ ὡς τυφλῶν, ἐμπερὶς ἐαυτῷ.

Προσεγγίσατε οὖν ἀδελφοί μου, καὶ ἀφ' ὧν
 τείναντες καταστήσατέ με. πὺς πνεῦμά μου ἐκλέ-
 λειπε

λοιπε κραταιῶς. Καὶ προσευχῆς ὑμῶν, προσφορὰς σωήδως ὑπὲρ τῆς ἐμῆς βραχυτήτος ποιεῖν καταξιώσατε. Καὶ ἡνίκα ποιήσω τελακωγήν, ποιήσατέ με καὶ μνήμην. διερρετύνεται γὰρ οἱ θνητοὶ ἐν προσφορῆς ἀναμνήσεως παρὰ τῆς ζώντων ἀγίων. Ὁρᾶτε δὲ καὶ τὸ ὑπόδειγμα ἐκ τῆς μερικῆς ὅτι Θεὸς κτισμάτων· οἷον τὸ ἔρμημα καὶ ἀμπέλαι, ἢ ὁμφαξ ἐν ἀγρῷ, καὶ ὁ ἐκπεπιεσμένος οἶνος ἐν τοῖς ἀγγείοις. Ὅταν ἐπακμάσῃ ὡς ὁ βότρυς ἐν τῇ ἀμπέλῳ, τότε ἐκτὰς σάλυθιόσεται ὁ ἐν οἴκῳ ἀκίνητος, ὁ δὲ λαός οἶνος. Παραπλησίως μοι νοεῖται καὶ τὸ ἐπὶ κρομμύς· τὸ γὰρ ἔμφυτον ἐν τῷ ἀγρῷ, τῷ αὐτῷ ἀπλοῖ καμρῷ χλωρὸν βλαστὸν, καὶ τὸ ξηρὸν ἐν τῷ οἴκῳ βλαστάνει φορὰν. Εἰ ἔν τῇ κτισμάτων ἡγήματα ἀλλήλοις ἕως σωαίνων, πῶς γε μάλλον οἱ νεκροὶ ἐν ταῖς μνημαῖς τῶν προσφορῶν ἀΐσσονται; ὅτι εἰάν τις μοι λόγον σωετὸν, ὅτι ταῦτα τῇ φύσει τῇ κτισμάτων ἐπετα· γνώσῃς αὐτὸν ὅτι ἀπαρχὴν τινα τῆς Θεοῦ κτισμάτων. Καὶ εἰ μὴ πληροφορεῖται τὰ ὑποδείγματα, εἰάν γὰρ μὴ μαρτυρεῖται σοι ὡς ἀνάγκη, ἀνεξικακῶς ἀπρόσπαι γεγραμμένα· καὶ ἐπεὶ βέβαια, σωεσθὶ δεῖται τὰ λεγόμενα.

Ὁ δὲ ἀπὸ τῆς Θεοῦ Μωϋσῆος τὸν Ρουβὲν ἐν ἀλογίαις ἕως τρίτης ἡμέρας ἀλόγησεν. Εἰ ὡς οἱ θνητοὶ ἐλυνώμενοι, τίτι τῷ λόγῳ ἀλογεῖ τὸν Ρουβὲν ἕως τρίτης ἡμέρας ὁ Μωϋσῆς; Καὶ μὴ ἀναστάσεως μνῆμα οὐκ ἔστι, ἀλλὰ τί βοᾷ ὁ Ἀπόστολος· εἰ ὅπως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῆς νεκρῶν; Οἱ γὰρ ὅτι νόμος, ἐπὶ προσδοκίᾳ ἀναστάσεως ἐν μυστηρίῳ συγκεκλεισμένοι, κατέχοντο εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλύψεως. Ὅτι ἐν προσφοραῖς λατρεῖν παρὰ τὸν νόμον οἱ ἐν νόμῳ ἱερεῖς ὅτι τὸν ἀνομίαις ἐν πολέμῳ πετρωμένους· μεμιασμένων γὰρ πράξεων πλήρεις ἐτύγχανον ὀφειλέται τῷ ὁπωσοῦν γεγραμμένων. πόσῳ δὲ μάλλον οἱ ἱερεῖς ἡμετέρας νέας Χειρὸς παρὰ τὴν διωήσουσιν εἰκότως ὀφειλήματα τῇ παροδυνόντων, ἐν ἀγίαις προσφοραῖς καὶ ὁχαῖς γλωσσῶν αὐτῶν.

Ἐρχομένων δὲ ὑμῶν εἰς τὴν μνήμην μου, ὁρᾶτε, ἀδελφοί, μή τις ἀμαρτήν εἰς τὰ ἅγια· ἀλλὰ προσεχῶς, καὶ ἐπιεικῶς, καὶ ταπεινοφρόνως, ὅπως τε καὶ ἀγνῶς ἀγρυπνήσατε. ὅτι ὅτι βαρυτέρας κατακρίσεως ἡξίωται ἢ τὴν ἐπὶ ὀλίγου σαρκὸς ἀμαρτία παρὰ τὰ σύμφυτα αὐτῆς, εἰς γὰρ ἕτερα ἀμαρτήματα, ἃ τινὰ πλείονος βεβουλισμένα, τῶν ἀνομιῶν πλείονα τυγχάνουσιν. Ἐλεεινὸν ὡπαι

A meus penitus defecit : & in orationibus vestris, assidue pro mea parvitate oblationes facere dignamini : & quando diem trigessimum complevero, mei memoriam faciatis : Mortui enim in oblationibus, commemorationis Sanctorum viventium beneficio afficiuntur . Et videte in rebus etiam à Deo creatis aliquid simile : veluti, germen vitis, racemusque acerbus in agro, & vinum expressum in doliis. Quando igitur racemus in vite maturuerit, tunc vinum, quod in domo immotum est, agitabitur . Similiter etiam de cepa intelligite : quum enim in domo fuerit aliqua arida, & aliqua in agro fata ; eodem tempore, quo hæc suam ariditatem explicat, etiam illa domi arida germinat. Si igitur creaturarum foetus sic inter sese consentiunt : quanto magis mortui in memoriis oblationum recreabuntur sensuque afficientur ? Quod si mihi scite respondeas, hæc naturam rerum, creaturarum sequi ; intelliges te esse primitias quasdam creaturarum Dei. Quod si adhuc non te exempla convincunt, nisi testimonium quoque adduxero ; audi patienter quæ scripta sunt : & , si voveris, prudenter etiam intelliges quæ dicuntur.

Servus Dei Moyse in benedictionibus Ruben usque ad tertiam generationem benedixit . Si ergo non redimuntur mortui, qua de causa Ruben usque ad tertiam generationem benedixit Moyse ? & , si non est resurrectionis memoria, audi, quid clamet Apostolus : Si omnino mortui non resurgunt, cur et baptizantur pro mortuis ? qui enim erant sub lege, ad expectationem resurrectionis, in mysterio detinebantur conclusi in eam fidem, quæ revelanda erat : quoniam in oblationibus sacrificiorum, qui erant Sacerdotes in lege, mundabant etiam eos, qui suis iniquitatibus in bello vulnerati erant : pleni enim operibus iniquitatis, & iis, quæ scripta erant, tenebantur . Quanto autem magis novi testamenti Sacerdotes Christi, delere merito poterunt debita eorum, qui decedunt, in sanctis oblationibus & precationibus linguarum suarum ?

Quum verò ad memoriam mei faciendam accesseritis ; videte fratres, ne quisquam in Sancta peccet : sed attente, & reverenter, atque humiliter, & sancte ac pure invigilate : non quod gravio-rem damnationem promereatur peccatum ex lubricitate carnis commissum, supra cætera ipsi insita : sunt enim alia peccata his iniquitatibus longe graviora atque deteriora . Miserabile tamen hoc mihi impen-

Deuter. 33.

1. Cor. 1.

Galat. 3.

impendere videtur, quod fortè occasione memorix, ob inordinatas vestras actiones, rationem pro vobis reddam Deo meo. Fortasse enim in iudicio istud mihi obijciat, dicens: o Ephrām, horum omnium tu causa fuisti, & auctor: quippe qui huiusmodi homines lascivos congregaveris.

Hebr. 13.

Scriptum est enim: *Fornicatores & adulteros judicabit Deus*. Et quid dicemus ad hoc, dilectissimi? quod paulo ante dixi, timore correptus, etiamnum dicam, quod scilicet quem Deus judicabit, remisse atque indulgenter cum illo agi censendum est: Nam sicut modicum fermentum totam massam fermentat; ita otium cogitationis malorum diffusum, totum corpus comburit. Et sicut ferri rubigo ipsum consumit: ita quoque ab hominibus commissum peccatum repugnat gravioribus ipsorum membris & moribus: & jam ab eis perpetratum, consumit, atque corrumpit eos, qui viam ipsius adimpleverunt. At qui ipsum non perpetravit, est tamquam ad unum diem permanens viator in aliquo diversorio, unde post abit. Sic longiori tempore apud ipsum commoratus, tandem sese in fugam proripiet. Præterit enim mortale hoc corpus, & induit immortale, atque coeleste: & quum corruptionis experimentum gustaverit, tunc efficaciter incorruptibile resurget, omnis corruptionis expers. Ecce etiam clarissima Ecclesiæ lucerna Paulus ante voces has nostræ imbecillitatis usurpat, aut etiam confirmat, dicens: *seminatur in corruptione, surget in incorruptione*.

1. Cor. 5.

Sed huc agite Discipuli mei: quod reliquum est, sitis benedicti in fortitudine boni Pastoris, Divinique Magistri Jesu Christi Domini nostri, qui est Deus ex Deo. Et quamvis non sim ego sicut Noë: vos tamen benedicti sitis, ut Sem & Japhet. Et licet non sim ut Melchisedech; vos tamen benedicti sitis, & efficiamini, ut Abraham: & si non sim ego veluti Isaac; vos tamen benedicti sitis ut Jacob: & tamen si non sim sicut Moyse: vos sitis ut Jesus Filius Nave. Et si non sim ego ut Elias: suscipite vos duplicem spiritum, sicut Eliseus petiit. Incipiam autem & ad vos Discipuli mei, vobis bene precari.

1. Cor. 15.

Abba vir admirabilis, Christus magnificet memoriam tuam super terram: fiatque vultus tuus, sicut Angeli majestatis Dei, & similis reddaris magno Moyse, ut omnes adspicientes te, intelligant te servum esse Dei electum.

Et tu, Abraham, quia veniens adhæfisti mihi, exaudiat te Deus Abraham in oratio-

A ὡπιά μοι τῷ, μήπως ἀντί μνήμης, ἀπαξιδι ἐνεκα ὑμῶν, λόγον τῷ Θεῷ μὲ πᾶσιν. Ἰσως γὰρ ἐν τῇ κείσῃ λέξει μοι τῷ. ὕπερ σὺ εἶ τέτων αἴτιος πάντων; Εἰραῖμ, ἄτε δὴ σιωπᾶς πῶς τὸ ἀσελγῆς. Γέγραπται γὰρ, Πόρνος δὲ καὶ μοιχὸς κενεῖ ὁ Θεός. Καὶ τί εἴπω μὲ ἐν τέτῳ, ἀγαπητοί μου; ὁ παρῶν εἶπα, φόβῳ συνεχώμῳ, ἔ νῦν λέξω, ὅτι ὃν ὁ Θεός κενεῖ, ἀνέσεως ἀξίῳ. Καθὼς μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ, ἕτως χολὴ μελέτης κακῶν ἀφαιρέσει σιναναφλέγῃ ὅλον τὸ σῶμα. Καὶ ὡς περ ὁ ἐκ τῆ σιδήρης θυσίῳμος ἰὸς ἀναλίσκει αὐτὸν, ἕτως ἔ ἡ ἔξ ἀνθρώπων τικτομένη ἀμαρτία ἀνιεραιεύεται πῶς σεμνοῖς αὐτῶν μέλεσι ἔ τρόποις, καὶ τικτομένη καταναλίσκει, χαρκτηρίζουσα τοὺς τῶ αὐτῆς ἀποπληρῆντας ὁδόν. Ὅς δὲ μὴ ποιήσῃ αὐτῇ τὸ θέλημα, καθάπερ μονήμερος παρόδιος, μένας ἐν τινι καταλύματι, ἀπεισιν. Οὕτω βραχὺν χρόνον μένας παρ αὐτῷ, οἰχίσεταί φυγῇ. Παροδεύει γὰρ τὸ θνητὸν τῷ σῶμα, καὶ ἐνδύεται τὸ ἀθάνατον ἔ ἐράνιον. ἔ ὅταν τὸ φθορᾶς γεύσῃ τὸ πείραν, τότε ἐνεργῶς ἀνοστήσῃ ἀφθαρτος, πάσης φθορᾶς καθαρῶν. Ἰδού δὴ, καὶ ὁ παιδρόπας τὸ ἐκ κλησίας Παῦλος, προαναφωνεῖ πᾶς ἀλγεῖναις ἡμῶν φωνᾶς ταύτας, ἡ καὶ καθιδρύει λέγων ὡς φθορᾶ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ.

Αἰμα γὰρ δεῦτε λοιπὸν ἐμοί, μαθηταὶ ἀλογητοὶ ἐν ἰαυτῇ Ποιμὸς ἀγαθός, ἔ Διδασκάλος Θεός, Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔ Κυεῖς ἡμῶν, ὡς περ ὑπάρχει Θεός ἐκ Θεῶ. Καὶ εἰ μὴ τυγχάνω ἐγώ, ὡς Νῶε, ὑμᾶς προσελθόντες ἀλογηθῆτε ὡς Σὴμ καὶ Γαφὴλ. εἰ δὲ καὶ ὡς Μελχισεδέκ ἔχ ὑπάρχω, ἀλογηθῆτε, καὶ γένεσθε ὡς Ἀβραάμ. καὶ εἰ ὡς Ἰσαὰκ ἔκ εἰμι, ὑμᾶς ἀλογηθῆτε ὡς Ἰακώβ. Εἰ δὲ καὶ ὡς Μωϋσῆς ἔχ ὑπάρχω, ἔσεσθε ὑμᾶς, ὡς τῷ Ναυῇ Ἰησοῦς. Καὶ εἰ μὴ τυγχάνω, ὡς Ἡλίας, δέξασθε ὑμᾶς διασὸν τὸ πνεῦμα, ὡς ὁ Ἐλισᾶος αἰτέμῳμος. Ἀρξομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὑπὲρ ὑμῶν ἀλογεῖν, τοὺς ἐμὲς μαθητάς.

Εἰ βᾶ, ἀνὴρ θαυμαστός. Χειρὸς μεγαλύνει τὸ μνημόσυνόν σου ἐπὶ τῇ γῆς, καὶ θμεῖσω τὸ πρῶτον σου πᾶσι πλησίον ἀγγέλοις δόξης Θεῶ, καὶ ὁμοιωθῆς τῷ μεγάλῳ Μωϋσῇ ὅπως πάντες οἱ θεωρῶντές σε συνῶσιν, ὅτι δούλος εἶ ἐπὶ κλητὸς Θεῶ.

Καὶ σὺ Ἀβραάμ, ὅτι ἐλθὼν ἐκομμήθης μοι, εἰσακῆσαι σε ὁ Θεός ἔ Ἀβραάμ ἐν προσευχῇς

Psal. 80.

Simeon, exaudiat te Deus, quando rogaveris eum in orationibus tuis : & in supernam civitatem ingrediaris . Impleatur ipsius Ecclesia, sicut poculum missum, populorum desiderantium salvari . Veniant sponsæ in conspectum tuum , & inclusæ ad doctrinam tuam : quarum quidam sponsæ sunt matres ; reclusæ autem, tamquam sub iugo adversarii detinebantur : pro quibus Christus has liberavit . Audient ex te parabolas prudentiæ , & doctrinam vitæ per te recipient ex Spiritu Sancto , & salutem à te animarum consequentur . Et sicut sapiens medicus in parabola indigentium : ita in possessione percurrat auditus tuus .

Maras, vir Galilæus, mansuetus & pius, humilis & rectus; mansuetus, inquam, non natura, sed libera voluntate, tamquam in spe Dei decertans: in meis adiuvisti me perturbationibus. Ipse igitur Deus mercedem tuam inter pios tibi reddat, quam cum Sanctis omnibus accipies.

D Zenobius vir Gizaræus, quod interpre-
tatur venatorius vir, & exercitatus, ac po-
tens validusque bellator : fiat sermo tuus
instar ignis, & iniquorum consumat multi-
tudinem. Et sicut flamma filvas condensas
pertransiens, ita tua ipsos delingat disci-
plina, & erudiaris omni cognitione Dei.
Et sicut David, illustris, vincendo scele-
ratum Goliath, declaratus est : ita & tu
per contemplationis excessum atque exsta-
sim, errantium animas vinces. Induere ar-
E maturam Sanctorum, & galeam spem salu-
tis, firmamentum sanctorum Apostolo-
rum : quæ quidem armatura est ipse Spi-
ritus Sanctus, & galea fortitudinis ejus.
Columna autem Dei sit tibi comes & au-
xiliator Dominus, qui nunquam in ulla re
deficiet.

F Paulona , maledicta inter mulieres mater tua . Væ ventri , qui te peperit : quoniam omnium hæresum particeps factus es , & prædonum janua ingrederis . Opera enim tua , omni nequitia , atque flagitio plena sunt . Denudatus , projectus es à gratia , tamquam Judas Iſcariotes proditor factus , & ex cunctis tuis studiis confusus . Columna enim Sedis hujus , quam tu deseruisti , horribile prodigium in tuo corpore ostendet : is , inquam , qui cælum sustinet , & in quo omnis creaturæ natura constituta est , atque firmata : quoniam quælibet in ipso creatura fundata est ,

H b

mare, & plenitudo ejus. Confusus quippe es in arundine fracta, derelinquens Christi baculum, qui infirmos consolidat, & omnem tum animi, tum corporis morbum curat sanatque.

Aruad, vir effrænis atque rebellis, quia voluisti congregationes Dei Ecclesiarum à Spiritu Sancto congregatas demoliri, atque exterminare; ex iis, quæ sub cœlo sunt, deleatur memoria tua, & non inveniatur in libro viventium: quoniam dereliquisti vinum vitæ, Christi nimirum Sanguinem, & Panem cœlestem, hoc est, Christi Corpus: & comedisti cibum victimarum contaminatarum, & bibisti fæcem peccatorum, fel turbidum. Verbum Dei, ac Filius Patris, in quem os tuum impium maledicta conjecit ac blasphemavit, acuta atque subtili inquisitione exquirat à te contumeliam in se factam: similiterque ab omnibus hæreticis: Arianis, inquam, & Manichæis, Catharis & Ophitis, Marcionistis & Eunomianis, & Euchitis, atque Cauchitis, Paulianis & Valentinianis, Vitalianis, & impuris Borborianis, reliquique omnibus nefariis, qui ligna venerantur & lapides, solem item, ac lunam: cujusmodi etiam sunt Augures & Astronomi, qui diversimode separati sunt adversus sanctam majestatem immaculatæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus S.

Benedictus Electus, qui Catholicam suam elegit Ecclesiam, veluti sanctam agnam, quam lupo corruptor non contrivit; & veluti immaculatam Columbam, quam non est assequutus, qui eam persequabatur, ut elideret, astutus & callidus venator accipiter. Nam poculum in manu Domini est vini fæculenti: & ex eo bibunt cuncti Apostatæ sanctæ, & quæ sola regnat atque dominatur, Trinitatis, & inimici veritatis, Judæorum, inquam, genus: hoc nimirum quum bibissent, evomuerunt, crudeliterque impetum adversus Salvatorem nostrum Jesum Christum fecerunt. Nec mirum: nam rapidus canis furore atque insaniam percitus, etiam proprium mordet dominum: quemadmodum & Judæi fecerunt, & adhuc faciunt; suum enim, quasi rabie quadam agitati, blasphemant Dominum. Nos vero glorificemus superexaltatum Deum universorum, cui appropinquare nequeunt Apostatarum posterum. Si enim ipsis fuisset aliqua opinandi ratio, quod etiam peccatores in cœlum ascendere possent; omnino dissentientes etiam ibi discordiam seminassent, in domo, inquam, pietatis, in cœlestibus tabernaculis: quomodo antiquis temporibus

A καθεδρῶν, ἡ θάλασσα τε, & ἡ πλήρωμα αὐτῆς. Πέποιθας τε ὅτι κάλαμοι τεθλασμένοι, καταλιπὼν ἡ ἑαυτοῦ βακτηρία, ἥτις ἐνισχύει τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ πάντων ἰᾶται πάθος ψυχῶν τε & σωμάτων.

B Ἀρσὰδ, ἀνὴρ ἀφηνιώδης, ὅς ἐβλήθη ἀφανίσαι συνάξων συστήματα τῆς Θεῆς ἐκκλησιᾶς, ὑπὸ τῆς παναγίας συνηθροισμένα Πιθόματος. ἐν τοῖς ὑπὲρ ἑβανὸν ἑξαλαφθεῖν τὸ μνημόσυόν σου, & μὴ ἀρεθεῖν ἐν βίβλῳ ζώντι, ὅτι κατέλιπες ζωῆς οἶνον, τὸ τῆς Χειροῦ αἷμα, καὶ ἄρτον ἑβανῶν, τὸ τῆς Χειροῦ σῶμα· καὶ ἔφαγες θυσιᾶν βρώσιν μιᾶσιν. ἐπιέες τε ἀμφοτέρω τρυγίᾳ, χολῶν θολεράν. Ὁ Λόγος τῆς Θεῆς, ὁ τῆς Πατρὸς Υἱός, εἰς ὃν ἐδυσημήνησε τὸ εἶμα σου τὸ δυσεβές, ἐπισμῶ διικνημῶν, ἐκζητήσας ἀπὸ σου τὴν εἰς αὐτὸν ἀδέτησιν· καὶ ἐκ πασῶν ὁμῶς τῆς ἀρέσεων. Ἀρειανῶν φημί, & Μανικαίων; Καθαρῶν τε φημί, καὶ Οφριτῶν, & Μαρκιανιστῶν, Εὐνομιστῶν τε, & Εὐχιστῶν, καὶ Καυχιστῶν, Παυλιανῶν τε, καὶ Οὐαλεντινίων, καὶ Οὐιπαλιανῶν, καὶ τῶν ἀκαθάρτων βορβοριανῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ἀθεμιτῶν πασῶν, αἵτινες λατρεύουσι ζύλοις τε καὶ λίθοις, τῶν τε ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ.

C Οἰωνισαί, καὶ οἱ ἀετρονόμοι, οἵτινες διεμερόθισαν διχονομίᾳ καὶ τῇ ἀγίας δόξης τῆς ἀχράντης Τριάδος, τῆς Πατρὸς, & τῆς Υἱοῦ, καὶ τῆς ἀγίας Πιθόματος.

D Εὐλογητὸς ὁ ἐκλεκτός ὁ ἐκλεξάμενος ἡ καθολικῶς αὐτῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀγίαν αἰνάδα, ὡς λύκος ὁ λυμῶν ταύτῃ καὶ συνέτριψε, καὶ τὴν ἀσπίλον περσερὰν, ὡς ἐκατέλαβεν διώξας τὴν ἐκθλίψαι κακεντρεχὴς θηρίας, ἰέραξ. Ὁ ὡς ποτήριον ἐν χειρὶ Κυρίου τρυγῶδες, καὶ πῖον αὐτὸ πάντες οἱ ἀποστάται τῆς Χειρὸς οἱ μεριστῆς τῆς ἀγίας καὶ μονάρχῃς τριάδος καὶ οἱ τῆς ἀληθείας ἐχθροὶ, τὸ τῆς Ἰουδαίων ἥθος, πίνοντες ἑξήμεσαν, & ἀπηνόως ἑξώρμησαν καὶ τῆς Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χειροῦ. Καὶ σὺ δὲν δαμασκό· λυσοφόρος γὰρ κύων, ὅταν κρατηθῇ ὑπὸ τῆς μαρίας, τὸν ἴδιον καταδάκνει δεσποτίῳ. Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ Ἰουδαῖοι πεποιήκασι, καὶ ἐν πάσχοι.

E λυθῶντες γὰρ τὸν ἴδιον βλασφημῶσα δεσποτίῳ. Ἡμεῖς μὲν δόξασαμεν τὸν ὑπερφωδέστατον Θεὸν τῆς ἀπάντων, ὃς παρσεγγίσαι ἀδυνατῶσιν οἱ τῶν ἀποστατῶν ἀπόγονοι. Εἰ γὰρ αὐτοῖς ὑπεῆρξε μέθοδος τῆς θηνοίας τῆς ἀναβῆναι εἰς ἑβανὸν ἀμαρτωλὺς, πάντως αὐτὸν διχονοήσαντες καὶ καὶ μερισμὸν ἐπέβαλον, ἐν οἷα ἀσεβείας, ἐπὶ ἑβανῶν σκηπῶν. ὃν τρόπον ἐν καιρῷ ἀρχαίᾳ ἐπεχέρησαν

σαν οἱ πύργοι τῶν ἐπὶ τῇ πυργοποιίᾳ, ἅς ἀποδοῦναι εἰς τὸ ὕψος ποιεῖσθαι τὴν ἀνάβα-
σιν, καὶ ὁδοιπόροι περὶ ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς διαπορή-
θεντες, ἅς κενὴς τε ἀνομήσαντες. ἐπειδὴ
ἀσυνάπτεται μερισμῷ διηρηθῆσαι αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι.
Εἰ ὡς οἱ νῦν τοὺς τῶν ἐπιχειρήσαντας ποιεῖται τις
ἀκατάχρηστος ἔλαβε συμφορὰν, διελθόντας ἀνα-
βῆναι εἰς χεῖρον ἐπουρανίων, καὶ ἐρηγορότων
ἀφ' ὧν, πότε ἀνταπόδομα αὐτοῖς ἔσται ὁ νε-
γὸς εἰς κεφαλὰς ἔτυχει· πόσῳ μᾶλλον κατα-
κρίνῃ τιμωρίας καταξιώσονται, ἀδελφοί, οἱ
μερισμὸν ἀποστασίας, δοῦναι τε ἀφ' ὧν ὅτι
καρδίᾳ βροτῶν, καὶ τῷ Θεῷ, καὶ Πατρὶ καὶ
Υἱῷ, καὶ ᾧ ἁγίῳ Πνεύματι.

Εἰ μὲν τοίνυν διδαγμῶν ἀνάγιντε ὁ-
λῶς, ὡς ἐμοὶ μαθηταί, καὶ τὴν καθόλου μὴ ὁ-
γήτε πίστεως, ὡς καὶ αὐτοὶ ὅτι παύσιν καταλα-
βὼν ἀκλιτῇ ἐφύλαξα· μηδὲ ὁδοιπορεῖτε ἀπὸ αὐ-
τῆς ἐν τινὶ διαγμῷ. Εἰ τις ὅτι διαγμῷ ἔσται
ἢ παραρρύνει, μεριση καὶ τῷ Θεῷ, καὶ τῆς ἁγίας
αὐτῆς ἐκκλησίας, ἔμπης ὅτι ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα
καταδικασθεῖν, συμμέτοχος εἴη τῆς κατὰρας κλη-
ρονομίας Καὶν, γένων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τρέμων
ἔσται. Καὶ ὅς ἂν τῷ Πατρὶ τὸν Υἱὸν σμικρύνῃ,
ἀπαφὸς καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν κατέλθοι. Εἰ τις ὅτι
διχονοῶς ἀφ' ὧν καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, ὁ
ποιῶν ὅτι τῇ κρίσει μὴ τύχη ἐλέος. Καὶ εἰ τις
ἐπαρθείη καὶ τὴν καθόλου ἐκκλησίαν, λεπτέρῳ
ὁδοιπορῶν τῷ ἁφρονὶ Γιεζί. Ὅς τις κατα-
λείψῃ τὴν σωτέαν τὴν ὁδοὺν πίστιν, συχεθείη
τῷ τῆς ἀνομίας χοινομάζῃ ὅτι προδότῃ Ἰούδα.
Ἦν γὰρ ἐγὼ πίστιν παρέλαβον, ὅτι ἀποστόλων
ἁγίων ταύτῃ ἐμαθόν· αὐτοὶ τε αὐτῶν λαβόν-
τες τῷ Θεῷ, πάσῃ τῇ κτίσει διεκλήρυξαν.
Ἀνυπόστατος ὅτι καὶ ἀφ' ὧν ἀνομία ἢ εἰς τὸ
Θεὸν βλασφημία, ἥς ὅτι τὸ δέλεαρ φάγετε ὁναρ-
γῶς, ὡς μαθηταί μου. Εἰς γὰρ τὸ ὅτι ὅλων Θεὸν
τὴν ἀποστασίαν κηρύσσει ὁ δυσφήμως ἐπαρόμενος,
καὶ τὴν θεμέλιον τῶν λόγων πρᾶσαλθεῖ τὴν πίστιν,
ὅπως τε βαρεῖ φερόμενοι ἀναβῆναι ἐν δυνάμει,
ὑπὸ τῆς ἐποδῆς δουλαγωγούμενοι σαρκός.

Μὴ οὖν ὁδοιπορεῖτε ἐαυτῶν ἀμαρτίας ἐπὶ
ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν. Προσδοκίαν ὅτι ἔχω μὲν ἐλ-
πίδος ὅτι ταύτη, καὶ παραμύθιον ἀγάπης ὅτι
πῶς Κυεῖς, ὅτι ὅτι ὅτι ἐλπίδος ὅτι ἐλπίδος ὅτι
ση τῇ ζωῇ μου τὴν Κύριον. ὅτι λόγος ἁφρονὶ
ὁδοιπορεῖ τὴν χαλῶν μου. Τὰς γὰρ μισθῶντες σε,
Κυεῖ, τέλειον ἐμίσῃς μῖσος· καὶ τοὺς ἐχθροὺς
σε εἰσάπαζ ἐβδελύξάμην.

Tom. II.

Εἰ μὲν

A ribus horum majores per turris Edificatio-
nem omni studio in coelum ascendere con-
tendebant, & delapsi ceciderunt à gratia
repulsi, inaniter ac frustra inique agentes:
atque ideo etiam confusæ, & disjunctissima
separatione divisæ sunt ipsorum linguæ. Si
igitur illos, qui istud mali conati sunt,
adeo vehemens invasit calamitas, quum
vellent ascendere in regionem supercoe-
lestium, ac vigilantium diversorium, & mer-
ces eorum ita aperte in ipsorum capita re-
cidit: quomodo non magis condemnabun-
tur, & supplicio digni censcuntur, qui
Apostasiæ separationem disseminare cogi-
tant in cordibus mortalium, adversus Deum
Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum?

Meis igitur præceptis, atque doctri-
næ sedulo operam dantes, ut mei Discipu-
li, à Catholica ne desciscatis Fide: quam
& ipse à puero acceptam, immobilem at-
que inconcussam servavi: neque ab illa in
aliquo dubio ac schismate deflectatis. Si
quis vero dubitaverit, aut contra Deum,
Sanctamque ejus Ecclesiam impingens ac
diffluens, separatus fuerit; spirans adhuc
& vivus in infernum detrudatur, & particeps
hæreditatis maledictionis Cain reddatur,
gemenisque, ac tremens sit super terram.
Et quicumque Patre Filium minorem fecerit;
inhumatus & absque sepultura ipse in
terram pariter descendat. Si quis vero
adversus Spiritum Sanctum dissenserit, talis
in judicio misericordiam non obtineat.
Et si quis adversus Catholicam Ecclesiam
sefe extulerit, leprosus fiat, instar dementis
ac stulti Giezi. Quicumque porrò re-
ctam intelligentiæ fidem dereliquerit, con-
stringatur iniquitatis funiculo proditoris
Judæ. Quam enim ego accepi fidem, hanc
à Sanctis didici Apostolis: ipsique quum
eam à Deo accepissent, omni creaturæ præ-
dicarunt. Intolerabilis ergo, & evitanda
summopere iniquitas est, in Deum blas-
phemiæ: cujus vos escam, atque illecebras
fugite aperte, o mei Discipuli. Si quidem
in Deum univerforum apostasiam is prædi-
cat, qui blasphemias effertur, & fundamen-
tum verbi fidei emovet: nosque gravi servi-
tute oppressi à morosa carne, erigere nos
facile nequimus.

Ne ergo peccatis peccata cumulemus.
Expectationem autem habeo spei in hoc, &
consolationem dilectionis coram Domino,
quod nullatenus Dominum in tota vita mea
maledictis incessem: & sermo stultus
non prodiit ex labiis meis. Eos enim,
qui oderunt te Domine, perfecte odio ha-
bui: & inimicos tuos prorsus abominatus
sum.

H h 2

Ver-

4 Reg. 5.

Psal. 138.

Verborum meorum memoriam, fratres mei, vestris inculpite cordibus: nam & eorum auctor mihi exstitit Deus. Et hæc vobis in Deum sit exercitatio: ut scilicet vigilias assiduas, psalmodiasque, ac jejunia, & fidem diligatis: & semper in Dominum universorum, & Salvatorem nostrum Jesum Christum speretis, atque eum expectetis. Habere vos præterea cum charitate oportet etiam hospitem atque peregrinorum suscipiendorum curam. Nam qui peregrinum suscipit, plane is Deum suscipit. Ne quis ergo peregrinum talem dicat: sed quilibet potius vestrum, eum ut proprium appellet membrum. Et circa fidem maxime estote constantes, caventes vobis ab adversariis, iniquitatis, inquam, operatoribus, & vaniloquis, & seductoribus. Quod quidem etiam Apostolus docere non neglexit, ubi sic loquitur: *Scitote, quod post discessionem meam intrabunt ad vos lupi graves, non parcentes gregi; loquentes perversa, ut abducant Discipulos post se.* Et alibi dicitur: *Qui veniunt in vestimentis ovium, sunt autem lupi rapaces:* verba quidem, inquit, dulcia habentes, cor autem plenum felle & amaritudine. Et veste quidem induti sunt lugubri, quum sint ipsi discipuli invidentis nobis ab initio diaboli: quapropter & illius sunt zizaniorum semina. Omni igitur studio, atque diligentia vobis caventes, fugite istorum consuetudinem. Clarum autem vobis hujus do exemplum, charissimi, de pagano ac rustico: qui, si consistens invenitur in loco regio, licet etiam nihil mali atque absurdi visus fuerit perpetrasse; nihilominus velut temerarius dedecore afficietur, & in iudicium adductus examinabitur secundum leges, tamquam peregrinus nimirum talis loci.

Ne igitur simul cum illis sedeatis in concilio vanitatis eorum, & ne investigetis semitam cogitationis ipsorum. Nihil enim interest, an cum dæmone quis habitet, an cum viro apostata, & desertore iniquo. Adjuratus enim dæmon, præ timore aufugiet, quum ibi permanere nequeat, ubi Christus adversus ipsum nominatur. Tu porro, o homo, quum extra Christi corpus sis, si intra quoque spiritum ipsius es, perfectus homo Christi es. Quoniam vir, qui non accepit Baptisma, similis est domui cuidam præparatæ quidem Regi, quam tamen nullatenus Rex habitavit. At si iniquum & infidelem adjuraveris, dupliciter hic sua malitia utetur, neque quidquam de sua infania remittet. Adjurari autem magis possunt impuri dæmones, quam persuaderi iniquitatis filii. Siquidem dæmones

A Εμῶν λόγων, ἀδελφοί, μνήμην θεύετε τὰς καρδίαις ὑμῶν. ἐπαδήπερ ἐμοὶ ἔπι ὁ Θεὸς ὑπῆρξεν. Καὶ ἔργον εἰς Θεὸν τὸ τοῦ γεωργίου ὑπαρξάτω, ἀργυρεῖν ἀνελπιστῶς, ψάλλειν τε ὅτι ἠγαπᾷ, καὶ πιστεύει ἀγαπῶντας, ἐλπίζειν τε ὅτι σωθήσονται τὰ πάντα Δεσποτικῶς καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Χριστόν. ἔχει τε πρὸς τοὺς ἠνωμένους καὶ τὸ ἔξωθεν ἐπιμελῶς ὑποδοχῶν. ὁ τῶν ὧν ὑποδεχόμενος ἔστιν, ὁλοτελὲς τὸ Θεὸν ὑποδέχεσθαι. Καὶ μὴ τις ξένον εἴπῃ τὸ τοιοῦτον. ὁ δὲ καθ' ἑαυτὸν μᾶλλον οἰκῶν μέλος. Καὶ γίνεσθε ὡς τὸ πῖσιν μέλισσα ἀσφαλῆς, φυλαττόμενοι ὑπὸ τοῦ δι' ὁρμῆς, φημὶ ὅτι τὰς ἀμαρτίας ἐργατῶν, ὅτι μεταιολῶν τε καὶ φρεναπατῶν. Ὅπερ ἐμέλησε καὶ τῷ Ἀποστόλῳ διδάσκειν. τῷ γὰρ ἐκατώκησεν ἕως εἰπῆν. ἴδε γινώσκοντες, ὅτι μὲν τὸν ἀφίπνυμι, ἐλθόντα εἰς ὑμᾶς λύκοι βαρεῖς, μὴ φειδόμενοι ἔπαμνυν, λαλῶντες διεστραμμένα, ὅτι ἀποσπᾷ τὰς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. καὶ ἐτέρωθεν λέγων. οἱ τινες εἰσελεύσονται ἐν ὁρμαῖσι πρὸς ὑμᾶς, ὑπάρχοντες αὐτοὶ λύκοι ἄρπαγες. τὰ μὲν ῥήματα γλυκεῖα ἔχοντες τὴν δὲ καρδίαν μετὴν χολῆς, καὶ πικρίας. καὶ ἐσθῆτα μὲν κατὰ τὴν περικείμενοι, μαθητὰς δὲ ὑπάρχοντες ὅτι ἀπ' ἀρχῆς βασκαίνοντες ὑμᾶς Διαβόλου. διὸ δὴ καὶ τὸ κλέινε τυγχάνεισι ζιζανίων σπορά. Πᾶσι τοίνυν σπεύδῃ φυλαττόμενοι, φάγετε τὸ τῶν σιωπῶν. σαφές τε ὑμῖν δίδωμι ὑπόδειγμα τῷ τοῦ ἀγαπητοῦ. ὅτι παγανίων αἱ, εἰάν ἐσθῆτα δὲ ὅτι ἐν τῷ βασιλικῷ, καὶ μὴ μὲν τὸ ἀπὸ πᾶν φεραδὴ πρᾶξας, ἀλλὰ γὰρ, ὡς πολυμητὴς καθυβρισησέτω, τὰς ἀγνωστοῖς ὑπαρχαῖς, τὸν καὶ νόμον μεθοδεύει τῇ πᾶσιν, ὡς ξένος ὑπάρχων ὅτι ποῖται τόπου.

E Μὴ οὖν καθισθῆτε μὲν συνεδρεῖς ματαιότητος αὐτῶν, καὶ μὴ ἰχνηλατήσητε τρεῖς ἀφροσύνας αὐτῶν. Οὐδὲ φέρει τὸ Δαίμονι συνοικῆσαι, ἢ μὲν ἀποστάτη ἀνδρὸς ὡς ἐαυτοῦ. ἐφορκιζόμενος γὰρ ὁ Δαίμων, ὑποσταλὲς φάξετω. μὴ ἰσχύων μείναι εἰς τὸν Χριστὸν κατ' αὐτὸν ὀνομάζεται. Σὺ γὰρ, ὦ ἄνθρωπε, ἐξώθει τὸν Χριστὸν σώματι ὑπάρχων, εἰ καὶ εἰσοδεῖ ἐν τῷ πνύματι αὐτῷ τυγχάνεις, τέλειος ἄνθρωπος ὑπάρχεις Χριστῷ. ἐπεὶ ὁ μὴ εἰληφώς ἀνὴρ βάπτισμα, εἰσὶν οἱ καὶ τινὲς ἡτοιμασμένον βασιλεῖ, ὃν καὶ ἐδάμει ὅτι βασιλεὺς. Καὶ εἰ ὅτι καὶ τὸν ἄνομον καὶ ἄπιστον, διπλασίως χρῆσεται ὁ τοιοῦτος τὸ αὐτῷ κακίας ἔχει ὑποχωρήσει δὲ τῷ ἑαυτοῦ μανίας. Ὁφείλον γὰρ μᾶλλον Δαίμονας ὀργίζειν μαρτυρῶν, καὶ μὴ πείθειν τοὺς τὸ ἀνομίας ὑπάρχοντες.

οἱ μὲν γὰρ Δαίμονες ἔπον, ὁμολογῶντες τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ· σὺ ἔῃ ὁ Χειρὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ τῆς ἀποστασίας κηρυκὲς Ἰουδαῖοι ἐμφιλονείκως ἔχοντες μὴ εἶναι αὐτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅρα τὸ δυσκάλειον αὐτῶν ἡθὺς τὸ πικρὸν. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀποστασίας αὐτῶν Ἰσκαριώτης, καὶ λέγει· τί ἡμῖν καὶ σοί, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ· καὶ αὐτοὶ ἀρνέονται διηλεκτῶς. Εἰ δὲ αὐτὸν ἰτέας φυτὸν ἐν τόπῳ ἀχμυρῶ ἀναβλάστησεν, δὲ αὐτὸν καὶ ἀποστάτῳ μαθητευθῆναι ποτε, ἀφαινοῦντες γὰρ ἐπὶ ἐκείνῃς παπεικωθήσεται τὰ φρονήματα, καθὼς τῷ προφῆτῃ δοκεῖ Ἡσαΐα ἀκηρύττον· ὅτι πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς παπεικωθήσεται· καὶ ἔσονται τὰ σκολιὰ εἰς ὁδοὺς· καὶ αἱ βαχεῖαι εἰς πεδίον. Εἰ οὖν ἰτέα ἐν βαχῶδεα τόπῳ ἀναβλάσται ποτὴ, καὶ ὁ περὶ τοῦ λόγου βεβαιωθήσεται, ὅτι ἡμῖν τὰ πλείονα τέτῳ συμβήσεται. Καὶ περὶ ἐλπίδος περὶ αὐτοῦ μαθεῖν ἀληθεῖαι. Ὡς γὰρ κόραξ λευκὸς γινέσθαι ποτε ἐδύνατο· ἔδεν ἔπειτα λευκανθήσεται, ἢ ὁ κακὸς ἀγαθὸς γινέσθαι. Ἐσται δὲ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ χειμῶνος, κατενεχθείσης χιόνος, φαίνει ἀναφανῆναι τὸν κόρακα λευκόν, πρὸς ὀλίγον ζοφώδη τυγχάνοντα· ὁρμήσας δὲ ἐπὶ τῇ πῆλῳ, καὶ τὸ πᾶν τὴν χιόνος ἀποτιναξάμενος, τὴν ἀρχαίαν χροῖαν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀπέδειξε. Ὁμοίως τε ἔτι καὶ οἱ ἀμυρτωλοὶ τυγχάνουσιν· ἡνίκα γὰρ πρὸς βραχὺ κατανύκντες, δείξωσι μετανόας ποροκαίρους καρπὸς τοῦς τῆς μελλούσης κρίσεως πλοηθέντες λόγους, ἀσπύκτοι ἀφαινοῦντες ἐπὶ τῷ τῷ αὐτῶν κατανύξεως καιρῷ, καὶ βραχείας ὥρας διελθούσης, τὸ πᾶν λήθῃ πρὸς αὐτοὺς, εἰς τὸν ἀρχαῖον τὴν κακίαν ἔτι κατασύρονται τῷ πόνῳ.

Ἀκούσατέ μου, μαθηταὶ τοῦ ἐμῶν διδασκάλου, καὶ ἔσεσθέ μου αἱ μνημονεύοντες, μήτε ἀφροσύνητε τὴν ἀληθείαν ὁδοῦ καὶ μὴ ἐκκλίνετε τὸ ἐμῶν πρὸς αὐτοὺς. Ὅταν γὰρ πολέμους ἀκούετε καὶ παραχρᾶς ἐν τῇ κτίσει, γινώσκετε ἐπὶ θύρας παρέστη τὸ τέλος, καὶ τὴν ἐλπίδα βεβαίως ὑμῶν καταχέτε. Ἐγγίσθη γὰρ ἅπαντα γινέσθαι τὰ ἐν τῇ γραφῇ εἰρημνία. Ὁ ἔρανος καὶ ἡ γῆ παρελθούσῃ. Ἰὼτα ἐν ἡ κεραία μία τὸ νόμος παρελθεῖν ἐδύνατο. Καθὼς ὁ Διδάσκαλος ἡμῶν ὡμοσε κατ' ἐαυτῶν, καὶ εἶπεν· ἴδε γὰρ αὐτὸν ἀληθεύοντα, καὶ ἔτι ποτε ψευδόμενον. Ὡς οὖν ἔχοντες πρὸς αὐτὸν τῷ ἀπαρμακτῷ τῇ δικαιοκλείας Κερί, ἀποδοῦναι εἰς αὐτὸς τελείας δι' ἔργων ἀγαθῶν ἐν ἡσυχίᾳ καταστῆσαι.

Ταῦτα δὲ τῷ ἀγίῳ μὲν δακρύων νεφετῶν καὶ ὀντεμορμύς, καὶ τῷ πληθύνει τῆς πόλεως ἀπά-

σας

A mones Filium Dei confitentes, dicunt : *Tu es Christus Filius Dei*. At prædicatores apostasiæ Judæi, pertinaciter contendunt ipsum non esse Filium Dei. Et vide effrægnatos atque acerbos eorum mores. Auctor ac princeps apostasiæ eorum, exclamat & dicit : *Quid nobis & tibi, Fili Dei*. At ipsi assidue negant. Si ergo fieri potest, ut salix in loco arido & sicco germinet ; fieri quoque poterit, ut aliquando apostata erudiatur. Nam elatae mentis consilia & sensus humiliabuntur, sicut Prophetæ videtur Isaïæ dicenti : *Omnis mons & collis humiliabitur, & erunt prava in directa, & aspera in vias planas*. Si igitur salix in alpreto quandoque germinabit, etiam Propheticus nobis sermo confirmabitur ; & plura, atque majora iis evenient, & accedent prædones atque injusti ad discendam veritatem. Sicut autem corvus nequit unquam fieri albus ; neque isti dealbabuntur, aut malus efficietur bonus. Continget vero interdum, ut hiberno tempore decidente nive, corvus quandoque albus videatur, licet alias sua natura is obscurus ac niger sit. Simul atque enim sese ad volandum incitavit, totamque à se nivem excussit, eodem quo antea colore videntibus apparebit. Similes quoque huic sunt peccatores : quippe qui, quum ad breve tempus compuncti, ostenderint temporarios poenitentiae fructus, futuri iudicii verba formidantes, eo quod in tempore, atque proposito comparationis eorum stabiles non permanserint, paulo post quasi omnium obliti, iterum ad pristinum vitiorum locum abripiuntur.

Audite instituta atque præcepta mea, o Discipuli, & mei semper memineritis, neque à via veritatis excidatis, neque traditiones meas declinetis. Quum autem bella audieritis, & tumultus in creatura ; scitote, quod in januis adsit finis : & spem ideo vestram firmiter constanterque retinete. Scriptum enim est, fore ut cuncta fiant, quæ in Scriptura dicta sunt : *Calum & terra pertransibunt : jota autem unum, aut unus apex de Lege præterire non poterit* : quemadmodum Magister noster per semetipsum juravit, & dixit. Nostis autem ipsum veracem esse, & nunquam mentiri. Ut ergo adstare queamus incorrupto & immutabili justissimæ sententiæ Iudici ; demus serio operam, ut nosmetipsos per bona opera perfectos, atque integros in patientia reddamus.

Interea vero dum ista cum lacrymis sanctus Vir præciperet, atque manderet, & totius civitatis multitudo circum-

Marc. 3.
Luc. 4.

Matth. 8.
Luc. 8.

Isaïæ 40.

Matth. 24
Luc. 21.

Matth. 5.
& 24.
Luc. 16.

staret ac fieret, mulier quædam nomine Lamprotata, Magni Aristidis filia, semota hinc inde virorum & mulierum turba, procidit ante eum, & dixit: Per Deum tuum, quem à juventute tua usque ad senectutem dilexisti, permitte mihi ancillæ tuæ, ut exiguum loculum, sicut præcipiendo adjurasti nos, facere possim, in quo venerabiles reliquias tuas recondam. Ille autem suscepto, atque probato proposito illius fervore, dixit ad illam: Mulier, vade, fac, quemadmodum proposuisti, & alias hoc facere volentes, ne impedias. Ex marmore autem, cave monumentum mihi feceris: nihil enim mihi vana gloria proderit.

Mandatum porro hoc gravissimum tibi impono, quod vide, ut serves: ne prorsus in lætica sedecas: neque enim pium ac fas est, ut homo ad gestandam mulierem suas cervices reclinet, & satellites suis humeris circumferant eam, quæ nobis interitus ac mortis causa fuit: siquidem Christum, ad cujus adorationem accedis, ipsum jugo subjicis. An non legisti, vel audisti, quod omnis viri caput sit Christus? Et quum quippiam alicui metiris, memento resurrectionis, & actionum nostrarum retributionem ibi nobis futuram à Deo. Nam in qua quis mensura mensus fuerit, eadem remetietur illi. Quin & ipsum forte Deum audisti dicentem: Unumquemque secundum vias vestras judicabo vos, Domus Israël: vivo ego, dicit Dominus.

Tunc juravit puella coram circumstante populo, dicens: Per Deum, cui constanter à juventute tua usque ad senectutem inservisti, in posterum non ingrediar læticam, & non subibit homo amplius gestaturus læticam meam. Quodsi mentita fuero; veniat in eadem hora romphæa resolutionis in juventute mea, & in æterno igne portio mea cum iniquis computetur. Et si mandata tua transgressa fuero, ne suscipiar, sed exemplum proponar coram tota Dei Ecclesia.

Beatus autem vir respondens ad illam, dixit: O filia, priusquam deficiam ac moriar, benedicam tibi secundum propositum tuum. Non deficiat ex semine tuo sanctorum doctrina usque in secula. Quum venerit Christus ad mutandum cælum & terram, ipse memoriam tuam in libro viventium inscribet in regno cælorum. Et pax Dei, quæ Sanctos fertis coronat immaculatis, in vocatione præmium tibi largiatur. Quoniam Deo & Patri convenit gloria, & Filio adoratio, & Spiritui

σὴς πνεύματος αὐτοῦ, ὁ κλαίοντος, γυνή τις, ὀνόματι Λαμπροτάτη, θυγάτηρ τοῦ μεγάλου Ἀριστίδου, ἀφελήσασα τὸν ὄχλον τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, προσέπεσε αὐτῷ, καὶ εἶπε. Τὸν Θεόν σου, ὃν ᾧ ἀπὸ νεότητος καὶ μέχρι γήρως ἠγάπησας, ἐπιτρέψου τῇ δούλῃ σου γλωσσόκομον λιπὸν, ὥσπερ ὥρμισας ἡμέρας ἐν τῇ λαμπρότητι ποιῆσαι, ποιῆσαί με, καὶ ἐν αὐτῷ καὶ ἀνδράσιν καὶ τῷ τιμίῳ σου λείψανον. Ὁ δὲ ἀποδεξάμενος αὐτῆς τὸν θερμὸν καὶ προσδέσεως, εἶπε πρὸς αὐτήν. γύναι, ὕπαγε, ποιήσον καθὰ πρὸς Θεόν. καὶ ἐπέρας δὲ βυλομύθας τῷ ποιεῖν μὴ κωλύσης. ἀπὸ δὲ μαρμάρου μὴ ποιήσης μοι τὴν θέσιν, ἐγὼ ὡφελήθησέ τοι δοῦλα ματαία.

Εἰς πολλὴν δὲ ταύτῃ βαρυτάτην ἐντέλλομαι, ἥντινα θέλησον φυλάξαι. μὴ καθεσθῇς σε ἐν συνόλοις δίφρων. ὁ δὲ γὰρ ὅσους, ἢ ἐφικτὸν ἀνδρὶ κλίνειν πρὸς κλοιὸς ἀνέχοντα, καὶ πωρφέρεται δορυφόρος καὶ ὁλεθροφόρος ἡμῶν καὶ θανάτου πρὸς ἑαυτὸν. ἐπειδὴ τὸν Χριστόν, ὃν εἰς πρὸς κωλύσει ἐρχῆται, αὐτὸν πωρφέρεται ἀπὸ ζυγόν. Ἡ δὲ ἐκ ἀνέγνωστος καὶ ἡκισσας, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὅστις ὁ Χριστός. Καὶ τοὺς σαβίμους. ὃν ὅταν πρὸς δίδως, μνήμην ἔχη τὴν ἀναστάσεως, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἀναπόδοσιν γινώσκῃ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. ἐν ᾧ γὰρ τις μετρήσῃ μέτρον, ἐν αὐτῷ ἀντιμετρηθήσεται αὐτῷ. Ἰσως δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἡκισσας λέγοντος. ὅτι ἕκαστον κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν κενῶν ἡμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ. Ἰδὲ ἐγὼ, λέγει ὁ Κύριος.

Τότε ὡμοσε ἡ κόρη ἐπὶ τοῦ ἐσώτος λαοῦ, λέγνσα. μακάριος ὁ Θεός, ὃν ἀκλινὲς ἐλάτρευσας ἀπὸ νεότητος σου μέχρι γήρως. ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ μὴ ἐπιβῶ δίφρων, καὶ ἐν μὴ βυλομύθας ἐν ἀνθρώπῳ ἐν σκιδέει με. εἰ δὲ καὶ ἡβύσωμαι, ἐλθέτω ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ρομφαία πρὸς ἀλύσεως ἐπὶ τῇ νεότητά μου, ὅτι ἐν τῷ ἀσπίδι πρὸς μὲ πρὸς ἀνόμων κληρωθήσεται. Καὶ εἰ τὰς ἐντολάς σου πρὸς ἀντιθέω, μὴ ἀποδεχθῆναι, ἀλλὰ δευγματίζῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας.

Ὁ δὲ μακάριος ἀποκρίθεις εἶπε πρὸς αὐτήν. ὦ τέκνον, πρὸς με ἐκλείπειν, βίλογησω σε, κατὰ τὴν πρὸς Θεόν σου. μὴ ἐκλείποις ἐκ τοῦ πνεύματος σου διδασκαλία ὁσίων ἀχρῶν. ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστὸς ἀγαθῶν καὶ ἑραίων καὶ γλῶσσαι, αὐτὸς ποιήσῃ ἐξ ἑαυτοῦ δὲ μνημόσυνον σου ἐν βίβλῳ ζώντων, ἐν τῇ τῇ ἑραίων βασιλείᾳ. Καὶ ἡ ἐρῶν τῷ Θεῷ, ἡ τοὺς ἀγίους φερανῶσα γεμμάσι ἀχρῶν, ἐν τῇ κλήσει βραβύετω σοι. Ὅτι τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ καὶ δοῦλα, καὶ τῷ Υἱῷ καὶ πρὸς

1. Cor. 11.

Matth. 7.
Luc. 6.

Ezech. 18.

προσκύνησις, ἔ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ἡ μεγα-
λοπρέπεια, πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, νῦν καὶ
ἀεὶ, ἔ εἰς τοὺς αἰῶνας τοῦ αἰῶνος. ἀμήν.

Ταῦτα καὶ πλείονα τῶντων εἰπὼν, ἀπέδωκε
τὴν ψυχὴν, καὶ ἐτελεύτησεν ὁ μακάριος ἐν κυρίῳ
ἐν πολιτείᾳ ἀγαθῇ. καὶ γέγονεν αὐτῷ τῷ σώμα-
τι ὡς προέταξε τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς, εἰς δόξαν
Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΙΜΙΟΝ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΙΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ, ΚΑΙ ΠΕ- ΡΙ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ.

Π Ἄσα ἐορτὴ καὶ τρεῖς τῷ Κυρίῳ ἡμεῖς
Ἰησοῦ Χριστοῦ, σωτηρία καὶ καύχημα ἡμῶν
ἐστὶ τῶν πιστῶν. Καύχημα δὲ καυχημάτων, ὁ
σταυρὸς. Ἐορτὴ δὲ ἐορτῶν, ὅτε τὸ πάχα ὑπὲρ
ἡμῶν ἐθύσθη, Χριστός· μᾶλλον δὲ ἢ ὅς ἐκ τῶν
νεκρῶν ἀναστὰς, ὁ Ἀμὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄρων τὴν
ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου. Αὕτη κυρία καὶ βασίλισσα
τοῦ ἐορτῶν. Καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι, ἁγία καὶ
σεβάσμιαι καὶ δμῶν ἀφ' ἑαυτῆς ἐν δόξῃ, κα-
ταναζόμεναι τῇ ἀστραπῇ τῆς Θεότητος. Γάτως
δὲ ἀξίως τιμᾶ καὶ ἐορτάζει πιστὸς ὁ ἀποστόλος
ὡς ἐν τοῖς ἐντολαῖς τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ ῥυπαροὶ καὶ με-
μολυσμένοι ἐν ἀμαρτίαις, καὶ ἐν ἐορτῇ ἀνέορτοι
μή εἰσιν. Ἐορτὴ δὲ καλὴ καὶ θαύματος, μετα-
νοία μὲν δακρυῶν καὶ ἀποχὴ ἀμαρτημάτων, καὶ
ἐπίγνωσις Θεοῦ, καὶ πόθος τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν.
Γινομένη δὲ τῶντων τότε, καὶ ἐν τοῖς ὕδασι
χαρὰ γίνεται, καὶ ἡ ἐκκλησία ἀγάλλεται καὶ σκιρ-
τᾷ, καὶ συγκαλεῖται πάντας τοὺς δικαίους, λέ-
γουσα· συγχάρητέ μοι, ὅτι ὁ ἦν ὡς ἐγώ οὕτως
πεπνυμένος ὡς τοῖς ὁμοπληρώμασι, καὶ ἀνέζησε ἀπὸ
νεκρῶν. Ἐορτὴ καλὴ καὶ θαύματος, εἰδοὺς σω-
ορτάζει Χριστός, εἰδοὺς ἐπιτελούνται αἱ αὐτοῦ ἐορ-
ταί, καὶ τιμῶνται αἱ Θεῶν Γραφαί. Σωορ-
τάζει δὲ Χριστός, εἰδοὺς σωπηγμένοι τυγχάνουσιν
εἰς τὸ ἑαυτῶν ὄνομα, ἐν ἀγάπῃ, χωρὶς πάσης
ἐχθρας καὶ ὑποκρίσεως. Σωορτάζει Χριστός, εἰδοὺς
πτωχοὶ θεραπεύονται, εἰδοὺς ὀρφανοὶ ὡφελ-
καλεῖνται, εἰδοὺς ξένοι ἀναψυχῶνται. Σωορ-
τάζει Χριστός, εἰδοὺς τιμὴ Θεοῦ, ἐν ψαλμοῖς καὶ
ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς. Οὕτως ὡς αἱ οἱ
σωπηγμένοι εἰς τὸ ἑαυτῶν ὄνομα. Ἐν μέσῳ δὲ τῶντων
ἐπὶ ἐπιγγελία, εὐερίσκεισθαι ὁ Κύριος. Μακάριοι
οἱ τῶντων τῶν ῥόπων σωπηγμένοι. ὅτι ὁ Δεσπότης
ἐχόντες ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁδοὺς αὐτοῖς βλάψαι.
Οὕτως

A tui Sancto magnificentia, ante omnia se-
cula, nunc & semper, & in secula secu-
lorum. Amen.

Hæc, ac plura his alia dicens, emi-
sit spiritum. Defunctusque est Beatus in
Domino, in optimo vitæ statu : & factum
est ipsius corpori, sicut suis ipse manda-
verat discipulis. Ad gloriam Dei Omnipoten-
tis. Amen.

B SERMO IN PRETIOSAM ET VIVIFICAM
CRUCEM, ET IN SECUNDUM ADVEN-
TUM, ET DE CHARITATE ET ELEE-
MOSYNA.

Omnis celebritas & actio Domini no-
stri Jesu Christi, salus & gloria
nostra fidelium est : gloriationum autem
gloria maxima est Crux : porro celebritas
celebritatum, quando pascha nostra pro
nobis immolatus est Christus : aut potius,
quando ex mortuis resurrexit Christus,
Agnus Dei, qui tollit peccata mundi.
Hæc enim domina & regina est festivi-
tatum. Et reliquæ quidem celebritates,
sanctæ sunt & venerabiles, & inter sese
invicem in gloria differunt, quoniam cun-
ctæ fulgore divinitatis illustrantur. Has
vero honorat & celebrat omnis Christi Fi-
delis, cui præsertim observatio mandato-
rum Dei curæ est. At immundi & peccatis
contaminati, etiam diebus festis, atque
solennibus sunt omnis celebritatis exper-
tes. Celebritas bona, ac Deo grata est pœ-
nitentia cum lacrymis, & à peccatis ab-
stinencia, Deique cognitio, atque æter-
norum bonorum desiderium. Hæc vero
quum peraguntur, tunc in coelis gaudium,
& in Ecclesia exaltatio fit, quæ justos om-
nes convocat, dicens : *Congratulamini mi-
hi, quoniam filius meus hic mortuus erat in
peccatis, & revixit per penitentiam*. Cele-
britas pulchra, & Deo accepta, ubi Chri-
stus celebratur, ubi peraguntur ipsius ce-
lebritates, & honorantur Divinæ Scriptu-
ræ. Concelebratur autem Christus, ubi
congregati sunt in nomine ipsius in chari-
tate, sine omni inimicitia & simulatione.
Concelebratur Christus, ubi pauperes cu-
rantur, ubi orphani consolatione afficiun-
tur, ubi peregrini reficiuntur. Concele-
bratur Christus, ubi Deus in psalmis & hym-
nis, canticisque spiritualibus honoratur.
Isti igitur in ipsius congregati sunt nomine,
& in medio eorum promittit Dominus se in-
ventum iri. Beati, qui hoc modo congre-
gati sunt : nam quum Dominum in medio
ipsorum habeant, nemo eis nocere poterit.
Sic

1. Cor. 15.
Marc. 16.
Joan. 1.

Luc. 15.

Mattb. 18.

Sic ergo Festivitates Domini honoremus : non panegyricè , sed divine : non mundane , sed spiritualiter : non vestibula ac postes ædium nostrarum coronemus : non choreas ducamus , non faciem ornemus , non tibiis , & citharis auditum effeminemus , non mollibus vestibus induamur , non cingulis undique auro radiantibus cingamur : non comestationibus & ebrietatibus dediti simus : neque ob cibum , & escam opus Dei dissolvas ; aut insatiabilis ventris gratia , circa culinam occupatus atque distractus , injuriam Divinæ Liturgiæ inferas . Cæterum hæc omnia illis relinquamus , quorum Deus venter est , & gloria in confusione ipsorum . Nos vero parvi pariter ac magni , viri & feminæ , Monachi & Moniales , Christiano more , pieque festa Domini honoremus , sicut edocti sumus , in psalmis , & hymnis , & canticis spiritualibus . Coronemus portarum frontes , ut Christiani , & non ut Gentiles atque Pagani , lauris aut floribus , aliisve herbarum generibus : quod quidem gentiliū est & Judæorum . Umbra enim Legis præterit , & veritas exorta est , sicut audimus Apostolum dicentem : Vetera transierunt , ecce facta sunt omnia nova . Error idolorum destructus est , mors spoliata est , inferorum captivitas revocata est , imperium erroris multorum Deorum confRACTUM est , homo liberatus est , Dominus regnavit , creatura lætatur , Crux dominatur , quam omnes adorant gentes & populi , tribus & linguæ : in qua & cum Beato gloriamur Paulo dicente : *Mibi autem absit gloriari , nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi* . Quamobrem depingamus & insculpamus vivificum hoc crucis signum & in januis nostris , & in frontibus , & in oculis , & in ore , & in pectore , & in omnibus membris nostris . Hac ornemur , atque armemur invincibili Christianorum armatura : quippe quæ victrix est mortis , spes fidelium , lux finium orbis terræ , reseratrix Paradisi , destructrix hæresum , firmamentum Orthodoxæ Fidei , magna Fidelium custodia , salutaris Ecclesiæ gloria . Hanc igitur , o Christiani , singulis horis , atque momentis circumferre omni in loco non omitatis : nihil absque ea peragamus ; sed sive dormiamus , sive expergiscamur , sive operi insistamus , sive comedamus , sive bibamus , sive iter agamus , sive per mare navigemus , sive flumen trajiciamus , omnia membra nostra vivifico crucis signo communiamus ;

2. Cor. 5.

Apocal. 21.

Galat. 6.

Οὕτως οὖν τιμήσωμεν τὰς ἑορτὰς Κυρίου ἐορτὰς· μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεικῶς. μὴ κοσμικῶς, ἀλλὰ ὑπερκοσμικῶς· μὴ πρὸς θύρα φερανῶμεν, μὴ χορὸς συνησώμεθα, μὴ κοσμήσωμεν πρὸς ὄψα, μὴ αὐλοῖς καὶ κιθάραις ἢ ἀκοῶν ἐκδηλυνώμεν, μὴ ἱμάτια μαλακὰ πεδωκώμεθα, μὴ χρυσὴ πελαμφοί. Μὴ κόμοις, καὶ μέθαις. μὴ ἕνεκα βρώματος καταλύης ὁ ἐργον ἔσθ' ὁ Θεός. μὴ ζημιωθῇς τὴν θείαν λειτουργίαν διὰ τὴν ἀπλησίαν σου κοιλίας ἐν τῷ μαγνέει ἀρχολέιδμος. ἀλλὰ τὰυτὰ ἀφώμεν ἐκείνοις, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα. ἡμεῖς δὲ ὅμῃ πάντες, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, μοναχοὶ τε καὶ μονάζοντες, Χριστιανικῶς καὶ ἀγαθῶς τὰς τῷ Κυρίῳ εὐρπὰς τιμήσωμεν, ὡς ἐδιδάχθημεν, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς. C Στεφανώσωμεν τὰ πρὸς θύρα, ὡς Χριστιανοί, καὶ μὴ ὡς Ἑλλήνες, δάφναις, ἢ ἄνθεσιν, ἢ ἐτέροις ὕλαις, ὅπως ἐστὶ Ἑλλήνων καὶ Ἰουδαίων. Καὶ ἡ μὲν σκία τῷ νόμῳ πέμπεται, ἡ δὲ ἀλήθεια ἠνέσθη. καὶ δὲ ἀκρόαση τῷ Ἀποστόλῳ λέγοντι. ἡδὴ τὰ ἀρχαῖα περὶ ἡλθεν, ἰδοὺ γέγονε τὰ πάντα καινά. H' πλάνη τὴν εἰδωλῶν κατήργηται, ὁ θάνατος ἐσκήλθη, ἡ ἐν τῷ ἁδὲ ἀίχμαλωσία ἀνακέκληται, ὁ πολυθέος πλάνης τὴν βασιλῆα σωτήρ τεταπται, ὁ ἄνθρωπος ἠλευθέρωται, ὁ Θεὸς ἐβασίλευσεν, ἡ κτίσις ἀφραγέται, ὁ σαυρὸς πολιτεύεται, ὃν προσκυνοῦσι πάντα τὰ ἔθνη καὶ λαοὶ, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι. ἐν ᾧ καὶ καυχώμεθα μὲν τῷ μακαρίῳ Παύλῳ, λέγοντες· ἐμοὶ δὲ μὴ ὅμοιο καυχᾶσθαι, ἀλλὰ ἐν τῷ σαυρῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ. διὸ καὶ ἐπὶ τῷ θυρῶν ἡμῶν τὴν ζωοποιὸν σαυρὸν, καὶ ἐπὶ τῷ μετώπῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τῷ σώματι, καὶ ἐπὶ τῷ εἶδει, καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, τὴν μετακομίζωμεν, καὶ ὀπλιζώμεθα ὁ ἀήτητον ὕπλον τῷ Χριστιανῶν, τὸν νικητὴν τῷ θανάτῳ, τὴν ἐλπίδα τὴν πιστῶν, ὁ φῶς τῶν φάτων, ὁ ἀνοικτὴν τῷ πᾶσι τοῖς αἵρεσιν καὶ θάμνῳ, τὸν ἐρέωμα τὸν ὁρθόδοξον πίστεως, ὁ μέγα φυλακτήριον τῶν πιστῶν, ὁ σωτήριον καθήχημα τὸ ἐκκλησίας. Τῶν, Χριστιανοί, καθ' ἑκάστην ὥραν καὶ ἐν γυνὴ μὴ ἀφελίπων, περὶ φέροντες ἐν παντὶ τόπῳ. καὶ χωρὶς αὐτῶν μηδὲν ἐπιτελέσθαι, ἀλλὰ καὶ κοιμώμενοι, καὶ ἀνίσταμενοι, καὶ ἐργαζόμενοι, καὶ ἐσθιόντες, καὶ πίνοντες, καὶ οἰκονομεῖν, καὶ θάλασσαν πλέοντες, καὶ ποταμούςς ἀβαίοντες, πάντα τὰ μέλη ἡμῶν τῷ ζωοποιῷ

ποιῶ σωρῶ κατακοσμῶμεν· ἔσθ' ἔποτε φοβη-
 θησόμεθα ἀπὸ φόβου νυκτερινῆς, ἀπὸ βέλους πε-
 ποδημένου ἡμέρας, ἀπὸ πωρώματος ἐν σκοτει-
 νῇ ἀπορρομφῇ, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονί-
 μεσημβρινῆς· Ἐὰν πάνποτε τῷτον, ἀδελφέ, εἰς
 βοήθειάν σε παραλαμβάνης, καὶ παρορμήσεται
 πρὸς σε κακὰ, καὶ μέγιστος οὐκ ἐγγιγῆς ἐν τῷ
 σκηνώματί σε· Τῷτον γὰρ θεωρῶσα αἱ ἐναν-
 τία δυνάμεις φρίτθουσιν, ἀναχωρῶσιν· Οὗτος
 ἦν εἰδὼν τὴν πλάνην κατήργησεν· οὗτος τὴν
 οἰκουμένην πᾶσαν ἐφώτισεν· οὗτος τὸ σκοπὸς ἠφά-
 νισεν, καὶ τὸ φῶς ἐπανήγαγεν· Οὗτος τὰ ἔθνη
 συναγαγὼν ἀπὸ δυσμῶν, καὶ βορρᾶς, καὶ θαλάσσης,
 καὶ ἑσπέρης, εἰς μίαν ἐκκλησίαν, καὶ πίτιν, καὶ
 ἐν βάπτισμα, ἐν ἀγάπῃ συνεδήσεν· Ὡς,
 ποῖον εἶμα, ἡ ποταπὴ γλῶσσα ἐγκωμιάσθαι
 ἀξίως δὲ ἀκαταμέτρητον τὸ ὄρθεόζων τεῖχος, C
 δὲ νικηφόρον ὄπλον ἔμεγάλη βασιλέως Χειρὸς.
 Σταυρὸς, νεκρῶν ἀνάστασις· σωρὸς, Χριστιανῶν
 ἐλπίς· σωρὸς, χωλῶν βακτηρία· σωρὸς,
 πενήτων παραμυθία· σωρὸς πλεσίων χαλινός,
 ὑπερηφάνων καδαίρεσις· σωρὸς τρόπαιον καὶ
 δαυμόνων, νέων παιδαγωγός· σωρὸς ἐμπορέων
 ἐμπορία, ἀπελπισμένων ἐλπίς, πλεόντων κυ-
 βέρησις· σωρὸς χειμαζομένων λιμὴν, πολε-
 μωμένων τεῖχος· σωρὸς πατὴρ ὀρφανῶν, δι-
 καίων σύμβουλος· σωρὸς διδασκόμενων παράκλη-
 σις, νηπίων φύλαξ, ἀνδρῶν κεφαλὴ, πρεσβυ-
 τέρων σέφανος· σωρὸς φῶς τῶν ἐν σκοτει-
 καίων· σωρὸς βασιλέων μεγαλοπρέπεια, βαρ-
 βάρων φιλοσοφία· σωρὸς δούλων ἐλευθερία,
 ἀπαιδευτῶν σοφία· σωρὸς προφητῶν κήρυγμα·
 Ἀποστόλων σύνδρομος· μαρτύρων καύχημα· E
 σωρὸς παρθένων σωφροσύνη· ἱερέων χαρὰ·
 σωρὸς ἐκκλησίας θεμέλιος, οἰκωμένης ἀσφα-
 λεια· σωρὸς νεκρῶν εἰδώλων καδαίρεσις, Ἰσραὴλ
 σκαίδαλον· σωρὸς ἀδυνάτων δυνάμεις, νοσούν-
 των ἰατρός· σωρὸς λεπρῶν κάθαρσις, παρα-
 λυτικῶν ἀνόρθωσις· σωρὸς πεινόντων ἄρτος·
 διψάντων πηγὴ· σωρὸς, μοναζόντων θάρσος,
 γυμνητευόντων σκέπη· Οὕτως ὅτι ὁ παγὴς ἐν
 μέσῳ τῇ οἰκωμένης, καὶ φυτευθεὶς ἐν πότῳ κρανίῳ,
 καὶ δι' αὐτὸς βλαστήσας τὸ βότρυον τῆ ζωῆς· Ἐν τῷ-
 τῷ τῷ ἀγίῳ ὅπλῳ διέτρηξε Χειρὸς τὴν παμφά-
 γον τῇ ἁδου γαστέρα, καὶ δὲ πολυμήχανον τῷ
 Διαβόλῳ ἐνέφραξεν εἶμα· Τῷτον ἰδὼν ὁ θάνα-
 τος τρομάξας ἔφειξας, πάντας, ὅς ἔχουσιν ἀπὸ
 τῆ πρωτοπλάστου, ἀπέλυσε· Τῷτον ὀπλισάμενοι
 οἱ μακάριοι ἀπόστολοι πᾶσαν τὴν δυνάμιν τῆ
 Tom. II.
 Ἐχθρῆς

A & nunquam timebimus à timore no-
 cturno, à sagitta volante in die, à
 negotio perambulante in tenebris, ab
 incurfu & dæmonio meridiano. Hu-
 jus propugnaculo, frater, si adjutus
 fueris, non accedent ad te mala, &
 flagellum non appropinquabit tabernacu-
 lo tuo. Nam hoc signo conspecto, cun-
 ctæ mox adversariæ potestates perterrefa-
 ctæ recedunt. Hoc signum, idolorum
 errorem pessumdedit. Hoc orbem ter-
 rarum illuminavit. Hoc tenebras depu-
 lit, & lucem reduxit. Hoc gentes ab oc-
 casu, & borea, & mari, & oriente col-
 legit, & in unam Ecclesiam, in unam Fi-
 dem, in unum Baptisma in charitate con-
 junxit. Cujusmodi ergo os, aut qualis
 lingua digne laudare poterit hunc orthodo-
 xorum inexpugnabilem murum, victricem
 hanc magni Regis Christi armaturam? C
 Crux, resurrectio mortuorum. Crux, spes
 Christianorum. Crux, claudorum baculus.
 Crux, pauperum consolator. Crux, fræ-
 num divitum. Crux, superborum everfio.
 Crux, triumphus adversus dæmones.
 Crux, juvenum pædagogus. Crux, ino-
 pum abundantia, desperantium spes, na-
 vigantium gubernaculum. Crux, flu-
 ctuantium portus, pugnantium murus. D
 Crux, orphanorum pater, justorum con-
 siliarius. Crux, afflictorum consolatio.
 Crux, infantium custos, virorum caput,
 senum corona. Crux, lumen eorum,
 qui in tenebris sedent. Crux, Regum
 magnificentia, Barbarorum philosophia.
 Crux, servorum libertas, imperitorum
 sapientia. Crux, Prophetarum prædica-
 tio, Apostolorum comes, Martyrum glo-
 riatio. Crux, Virginum continentia, Sa-
 cerdotum gaudium. Crux, Ecclesiæ fun-
 damentum, orbis terrarum firmamentum.
 Crux, templorum idolorum destructio,
 Judæorum scandalum. Crux, imbecillo-
 rum fortitudo, ægrotorum medicus.
 Crux, leproforum mundatio, paralytico-
 rum erectio. Crux, esurientium panis,
 sitientium fons. Crux, Monachorum
 fiducia, & nudorum tegumentum. Hæc
 est, quæ in medio orbis terrarum defixa
 in loco Calvariæ, mox vitæ racemum
 produxit. In hac pretiosa armatura
 Christus voracissimum Inferni dirupit ven-
 trem, & machinabundum nimisque
 patulum Diaboli os obstruxit. Hac con-
 specta, contremuit & exhorruit mors,
 omnesque, quos à primo homine ad il-
 lud usque tempus victos tenuerat, libe-
 ros dimisit. Hac crucis armatura mu-
 niti Apostoli, omnem inimici poten-
 tiam

Matth. 24

Matth. 24.
Luc. 21.

A Ἐχθρῶς κατεπάτησαν, καὶ πάντα τὰ ἔθνη σαγηνεύσαντες σιυνήγαγον εἰς τὴν τέττην πόσιν. Τῶν ἀντὶ θῶρακος πεβαλλόμενοι οἱ μάρτυρες ἔσφατιώτα ἦν Χεισοῦ, πάσας τὰς ἐπινοίας τῶν τυράννων κατεπάτησεν, καὶ παρρησίᾳ ἐκήρυξαν. Οἱ τῶν ἀράδων καὶ βασιλεύοντες, καὶ ἀπὸ Χεισοῦ ἀποπαξάμενοι τὰ ἐν κόσμῳ, ἐν πολλῇ χαρᾷ κατοικῶσιν ἐν ἐρημίᾳ, καὶ ὕρεσι, καὶ ἀσπλάγξι, καὶ ὁποῖς τῆς γῆς. ὡς τῆς ἀγαθότητος τῆς ἀμετρήτου καὶ ἀνεκὰς τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ. πόσα ἀγαθὰ ἐδώρησάν, ἀπὸ τοῦ ἑσπεροῦ, τῶν ἡμῶν ἀνθρώπων. δόξα τῇ αὐτῇ φιλανθρωπίᾳ, καὶ προσκύνεισι, καὶ κράτις εἰς τὰς αἰῶνας ἀμήν.

Η' κύσατε, ἀγαπητοὶ καὶ φιλόχριστοι, πό-
 σα ἔσιν ἡ δύναμις ἡ εὐαγγελίου, πόσα κατηρτώ-
 ματα, πόσα ἀγαθὰ. ἐμπλήσας τὴν ἀπάσαν
 ἡμῶν ζωὴν οὗτος ὁ καλὸς κυβερνήτης, καὶ ἐρη-
 νάσας αὐτὴν, ἡ τῆς μελλούσης αἰωνίου ζωῆς παρ.
 ξενός ἡμῖν γεγονώς. Αὐτὸς γὰρ ὁ τίμιος εὐαγγε-
 λιστὴς πάλιν ἐν τῇ δευτέρᾳ παροιμίᾳ ἡ Χειροῦ παρ.
 τὸς μέλλει ἀναφανέσθαι, ὡς τίμιον καὶ ζωοποιόν
 καὶ σεβασμῖον καὶ ἅγιον σκῆπτρον ἡ μεγάλης βασι-
 λεύας Χειροῦ. καὶ τὸ λόγον ἡ Δεσπότης εἰπόν-
 τος. ὅτι φανήσεται ὁ σημεῖον ἡ Υἱὸς ἡ ἀνδρώ-
 πες ἐν τῷ ἔρανον. Οὗτος τοίνυν παρ.
 τὸς φανέσθαι ἐν τῷ ἔρανον μετὰ πάσης εὐαγγελίας ἀγκύ-
 λων, φωτίζων πᾶσαν τὴν γῆν, ἀπὸ περάτων
 ἕως περάτων, ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα ἡ ἡλίου,
 καὶ τὴν παρ.
 τὸς μηνύων ἡ Δεσπότης Χειροῦ.

Καὶ πρὸς αὐτὸν ἔειπεν, ὅτι ἡ πόλις ἡ ταύτη ἐν ἡμεῖς ἐστὶν ἡ ἀπειθήνη καὶ ἡ ἀνυπακούουσα τοῖς λόγοις τοῦ κυρίου, ἡ ἡμετέρα πόλις. Οἷα ὑπερβαίνει πάντα λόγον καὶ ἔννοιαν, ὑπερβαίνει πάντας διήγησιν καὶ καταπλή-
Ε τήσας πάντας ἀκοῶν. οἳ μοι ἀδελφοί μου φιλό-
 χεριοι. Ἐμνήσθην τῆς ὥρας ἐκείνης, καὶ ἐτρό-
 μαξα, καὶ καταπαύσας τὸν λόγον ἐβελήσθην ἀπὸ
 τῆς πολλῆς φόβου, ἐνθυμύμενος τὰ μέλλοντα ἀπερ-
 ᾶν καὶ ἀποκαλύπτειν μέλλουσιν ὀπίσω τῆς ζωοποιῆς τῆς
 καὶ τίς γὰρ αὐτὰ διηγήσεται; ἢ τίς τολμήσῃ
 ἔλεγε; ποῖον εἶδος ἀπαγγελῆ; ποταπὴ
Ε γλῶσσα φθέγγεται; ἢ ποία φωνὴ δηλώσῃ; ἢ
 ποία ἀκοὴ χωρήσῃ ἐκείνα ἀκούσαι. Ὅτε γὰρ ἀ-
 δυνάμεις τῶν ὑπεράνω σαλευθήσονται, τίς ἐσα-
 λευθήσεται; τίς ἐφοβηθήσεται, καὶ τρομάξῃ
 καὶ κρυβήσεται ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν ὁ Βασιλεὺς
 τῶν βασιλευντων ἀπὸ τῆς δόξης αὐτοῦ ἔλθῃ
 καὶ κατελθὼν ἐπιτελέσῃ πάντας τὴν οἰκονομίαν,
 καὶ συναρῇ λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ ἀπο-
 δοῦναι μισθὸν τοῖς ἀξίοις, τοῖς δὲ ἀνάξιοις τὰς κο-
 λάσας,

λάσφς, ὡς δίκαιος κερτής. Ταῦτα οὖν ἐνθυμύ-
μενος, καὶ φόβῳ συνεχόμενος, τὰ μέλη μου ὡς
λέλυμαι πάντοτε. οἱ ὀφθαλμοί μου φόβῳ δα-
κρύουσι· ἡ φωνή μου ἐκλείπει· τὰ χεῖλη μου πε-
πήγασι. ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται. οἱ λογισμοί
μου σεσιωπήκασι. Οἱ δὲ πόθοι ἀναγκάζει με
εἰπεῖν ὅτι τὴν ὑμῶν ὠφέλειαν. ὅτι ὁ φόβος μὲν
κατέχει με, ἐπιτιμᾷ δὲ σιωπᾶν. ὅτι πολὺς ὁ
φόβος ὁ ὑπέρμετρος. Τισαῦτα γὰρ μεγάλα καὶ
φοβερά· θαυμάσια ἔτε ἐγγύοντο ἀπ' ἀρχῆς τῆς
κτίσεως, ἔτε ἡγήσονται ἐν ὅλαις ταῖς ἡμέραις. Καὶ
ἄρτι μὴ πολλάκις εἰς ἄφρον ἡγήσεται ἀσφαπὴ ἢ
βροντὴ βανότερα, πάντα ἀνθρώπων ἐκθροεῖ, καὶ
πάντες εἰς γλῶσσαν κλινόμενοι. Καὶ εἰ ταῦτα ἐκθροεῖ
τὰ μικρά, πῶς ὑπενέγκωμαι τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
πιγγος τῆς σαλπίζουσης ἐκ τῶν ἐρανῶν ὑπὲρ πα-
σαν βροντὴν, ὅτι ἡ ἐκπύριξίς πάντας τοὺς ἀπ'
αἰῶνος κεκοιμημένους, δικαίους τε καὶ ἀδίκους. Τότε ἐν
τῷ αἵματι τοῦ ὁσίου τοῦ ἀνθρώπου φύσεως, ἀκούοντα τῆς
φωνῆς τῆς σαλπίζουσης, ὡς τρέχουσι μὴ σπουδῆς,
ζητῶντα ἕκαστον τὰς αὐτῆς ἀρμονίας. Ὅταν οὖν
ἴδωμεν πᾶσαν φύσιν ἀνθρώπων, ἐν ῥίπῃ ὀφ-
θαλμοῦ ἀνισταμένων, ἕκαστον ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν,
καὶ ἐπισυναγμένων ἀπὸ περάτων τῆς γῆς ὡς
τὸ κελεῖται, τίς ὑποείσεται τὸν ποσὸν φόβον καὶ
τρόμον; Κελεύσεται γὰρ ὁ μέγας Βασιλεὺς, ὁ ἔχων
ἐξουσίαν πάσης σαρκός· καὶ διδούς ἀποδόσιν ἢ γῆ-
τοὺς ἑαυτοῦ νεκροὺς, ὅτι ὁ αἵματι τοὺς ἰδίους νεκροὺς.
καὶ εἴτε θηρίον ἐκείνην ἀράξει, εἴτε ἰχθυὺς ἐμέλισεν,
ἢ ὄρνειον ἤρπασε, πάντα ὡς ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ
ὡς ἐκείνην ἀράξει, ὅτι διείξαι μία οὐκ ἀπόλλυται. Ὡς,
πῶς ὑπενέγκωμεν, ἀδελφοί, ὅταν ἴδωμεν τὸν πυ-
ρινὸν ποταμὸν, ὡς περ ἀγγεῖαν θάλασσαν, κατε-
δίοντα τὰ ὄρη ὅτι πᾶς νάπας, καὶ κατακείμενα πα-
σαν τὴν οἰκουμένην, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα; Τό-
τε, ἀγαπητοί, ἐκ τῶν πυρὸς ἐκείνης οἱ ποταμοὶ
ἐκλείψουσι, αἱ πηγαὶ ἀφανισθῶσονται, ἢ θά-
λασσα ξηρανθήσεται, τὰ ἄστρα ἐκπεσοῦσιν ἐκ
τῶν ἐρανῶν, ὁ ἥλιος ἐκλείψεται, καὶ ἡ σελήνη με-
ταβληθήσεται εἰς αἷμα, ὁ ἔρανος ἐλπισθήσεται
ὡς βιβλίον. Ὅταν ἴδωμεν, ἀδελφοί, τοὺς ἀγγε-
λοὺς ἀπεσταλμένους, καὶ ὡς τρέχοντας μὴ σπου-
δῆς, καὶ ὡς πρὸς ἀγῶνας τοὺς ἐκλεκτοὺς δούλους
τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ ἀκρῶν ἐρανῶν ἕως ἀκρῶν αὐτῶν. Ὅταν
ἴδωμεν τὸν ἔρανον καινὸν ὅτι τὴν γλῶσσαν καινὴν
κατὰ τὸ ἐπαγγελμα αὐτῶν. πῶς ὑπενέγκωμεν φι-
λόχριστοι. Ὅταν ἴδωμεν τὸν φοβερόν θρόνον ἐτοι-
μαζόμενον. Ὅταν ἴδωμεν τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
φανέντα ἐν τῷ ἐρανῷ, καὶ τὸν ζωοποιὸν σαυρὸν
Tom. II. φωτί-

A turus, ut justus Judex. Hæc igitur dum
mente mecum revolve, timore corripium-
tur omnia membra mea, dissolvorque un-
dique: oculi mei præ timore lachrymas
fundunt, vox me deficit, labia mea & lin-
gua mea tamquam sibi conglutinata hærent;
& cogitationes meæ silentium meditantur.
Amor meus in vos ac desiderium, me ad
dicendum, vestræ utilitatis causa compel-
lit; sed timor me retinet, silentiumque
mihi imponit. Ingens quippe timor est at-
que immensus. Talia enim magna, & tam
horrenda admirabilia, neque ab initio con-
tingerunt creaturæ, neque unquam in uni-
versis generationibus accident. Et nunc
quidem sæpe si repente fulgur aliquod, vel
tonitru clarius ac vastius contingat, omnem
subito sui formidine perterret hominem,
cunctique horrore perculsi, in terram nos
inclinamus. Et si tantilla nobis adeo ma-
gnum horrorem incutiunt, quo pacto tunc
sustinebimus, quando tubæ vocem de cœ-
lo audiemus, super quodvis tonitru reso-
nantem, omnesque, qui à seculo obdor-
mierunt, excitantem, justos & injustos:
Tunc omnia humanæ naturæ ossa, ad so-
nitum tubæ confestim exilient, artus suos
juncturalque requirentia. Quumque ipsi
adspxerimus omnem humanam naturam in
momento & ictu oculi resurgentem, quem-
libet ex loco suo, congregarique omnes à
finibus orbis terræ ad judicium: quis ti-
more hujusmodi ac tremore non concutia-
tur? solo enim jussu magni Regis, qui po-
testatem habet omnis carnis, è vestigio ter-
ra suos reddet defunctos, & infernus suos
mortuos: & quidquid vel bestię dilania-
runt, vel pisces devorarunt, vel aves di-
scerpservunt, omnia in ictu oculi resurgent,
& ne unus quidem capillus ipsis decrit.
Quo pacto tunc, fratres, sustinebimus,
quando igneam viderimus fluvium, instar
ferocis maris, montes ac valles devoran-
tem, terramque omnem ac quæcumque in
ea sunt, exurentem? Tunc, carissimi, ab
illo igne deficient fluvii, evanescent fon-
tes, mare exsiccabitur, astra è cœlo deci-
dent, sol deficiet, luna convertetur in san-
guinem, cœlum ut liber complicabitur:
F Quum videbimus, fratres, Angelos emis-
sos cum festinatione discurre, congre-
gatos electos servos Dei ab extremitate
cœli usque ad extremitatem ejus. Tunc
cœlum videbimus novum, & terram no-
vam secundum promissionem ejus. Quo
pacto sustinebimus, Christi amatores, quan-
do adspxerimus tremendum solium præ-
paratum? quando viderimus Filium homi-
nis in cœlo apparentem, & vivificam crucem
illu-

Dan. 7.

Marc. 13.

illuminantem fines terræ ? Tunc cuncti in sublimi adspicient regium ipsius apparere sceptrum : tunc cognoscent omnes, illico postea ipsum appariturum Regem Regum . In illa hora unusquisque considerabit , quo pacto obviam Judici occurreret , volvetque mente sua ipsius delicta , & nudus atque in cervicem supinus stabit , expectans pronuntiandam contra seipsum sententiam . Tunc quilibet propria ante faciem suam constituta videbit opera , sive bona , sive mala . Tunc qui angustam & arctam ingressi sunt viam , & omnes , qui verè poenitentiam egerunt , quique misericordiae opera coluerunt , quique peregrinos susceperunt , hilares stabunt cum summo gaudio expectantes beatam spem , & apparitionem magni Dei , & Salvatoris nostri Jesu Christi . Veniet enim , ut eos lætificet , qui in vigiliis , orationibus , jejuniis , & eleemosynis decertarunt . Veniet , ut lugentes consoletur . Veniet , ut eos extollat ac lætificet , qui paupertatem propter nomen ejus coluerunt , qui neque mundum , neque ea , quæ in mundo delectabilia sunt , dilexerunt , sed cuncta derelinquentes , ipsi soli servierunt atque adhæserunt . Veniet , non amplius ex terra , sed ex cœlo , veluti horribile fulgur . Tunc clamor magnus resonabit , dicens : Ecce Sponsus venit : ecce Judex adest : ecce supremus judicum Judex revelabitur : ecce univerforum Deus advenit , ut judicet universam terram , & reddat unicuique secundum opera ejus . Tunc , fratres mei dilecti , à voce clamoris illius contremiscent renes terræ à finibus usque ad fines , & mare , & omnes abyssi . Tunc timor erit & angustia , ac stupor in omnem irruet hominem ex clangore atque resonantia tubarum , & à metu expectationis eorum , quæ universo supervenient orbi . Tunc virtutes movebuntur cœlorum . Tunc Angelorum præbunt exercitus , Archangelorum chori concurrent , Cherubim quoque ac Seraphim multis oculis prædita , in fortitudine proclamabunt : *Sanctus, Sanctus, Sanctus, qui est, & qui erat, & qui venturus est, Omnipotens* . Tunc omnis creatura in cœlo , & in terra , & subtus terram fortiter clamabit : *Benedictus, qui venit Rex in nomine Domini* . Tunc scindentur cœli , & revelabitur Dominus dominantium , instar fulguris horribilis cum potestate & majestate magna : *Et videbit omnis*

Apocal. 4.
Isai 6.

Matth. 21.
Marc. 11.

A φωτίζοντα τὰ πέρατα τῆ γῆς . τότε πάντες θεωρήσουσιν ἐν τῷ ὕψει φανέν τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ σκήπρον . τότε ὁππινώσεῖ ἕκαστος , ὅτι ὀπίσω αὐτοῦ μέλλει φανῆναι ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευνόντων . Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐνδυμηθήσεται ἕκαστος , πῶς αὐτῷ ἀπαντήσῃ τῷ Κριτῇ , καὶ εἰς συνίη τὰ ἐαυτοῦ πλάσματα , ἵσταται γυμνὸς καὶ τετραχηλισμένος , προσδοκῶν τιλὸν μέλλουσαν ἔλθειν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν . Τότε ὁ θεωρεῖ ἕκαστος τὰ ἴδια ἔργα ἔμπροσθεν τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἱστάμενα , καὶ τε ἀγαθὰ , καὶ τε φαῦλα . Τότε οἱ τιλὸν στενωπὸν καὶ πεθλιμμένῳ ὁδὸν βαδίσαντες , καὶ πάντες οἱ γησιώως μετανοήσαντες , καὶ πάντες οἱ ἐλεήμονες , & ξενοδόχοι ἴσαντα ἱλαροὶ , μὲν πολλῆς χαρᾶς προσδεχόμενοι τῇ μακαρίᾳ ἐλπίδι καὶ ὁπιφάνειαι τοῦ μεγάλου Θεοῦ , & Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . Ἐρχεται ὁ , ἵνα ἀφρανή τοὺς ἀνομιώδεις ἐν ἀγρυπνίαις , καὶ προσευχαῖς , & ἐν νηστείαις , καὶ ἐλεημοσύναις . Ἐρχεται , ἵνα ἀφρανή τοὺς πενθεύοντας . Ἐρχεται , ἵνα ἀφρανή καὶ ὑψώσῃ τοὺς πτωχούσαντας διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ . τοὺς μὴ ἀγαπήσαντας τὸν κόσμον , μήτε τὰ ἐν κόσμῳ περπνὰ , ἀλλὰ πάντα καταλιπόντας , καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσαντας καὶ ἀκολουθήσαντας . Ἐρχεῖται , ὅτι ἐν ἀπὸ γῆς , ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ ἔρανος , ὡς ἀστραπὴ φοβερά . Τότε κραυγὴ μεγάλη γίνεται βοῶσα καὶ λέγουσα . ἰδοὺ , ὁ Νυμφίος ἔρχεται . ἰδοὺ , ὁ κριτὴς ὡς ἐγίνετο . ἰδοὺ , ὁ δικαστὴς τῶν δικαστῶν ἀποκαλύψεται . ἰδοὺ , ὁ τῷ ὕλῳ Θεὸς ἔρχεται καὶ ἵνα πᾶσαν τὴν οἰκουμένην , καὶ ἀποδοῦναι ἕκαστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ . Τότε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί , ὅτι κραυγῆς ἐκείνης τρομαχέουσιν οἱ νεφροὶ τῆ γῆς , ἀπὸ περάτων ἕως περάτων αὐτῆς , & ἡ θάλασσα , καὶ πᾶσα ἀβυσσοί . Τότε ἔσται φόβος , καὶ στενοχωρία . & ἕκαστος λήψεται πάντα ἀνθρώπον ὅτι κραυγῆς ἐκείνης καὶ τοῦ ἡχοῦ τῶν σαλπύγων καὶ ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ . Τότε αἱ δυνάμεις τῶν ἔρανων σαλευθήσονται . τότε ποταμοὶ τρέχουσι στρατιὰν τῶν ἀγγέλων , χοροὶ Ἀρχαγγέλων συντρέχουσι , τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφὶμ τὰ πολυόμματα ἐν ἰσχύϊ κράζουσιν . ἅγιος , ἅγιος , ἅγιος , ὁ ὢν , καὶ ὁ ὢς , καὶ ὁ ἐρχόμενος , παντοκράτωρ . Τότε πᾶν κτίσμα ἐν τῷ ἔρανω , & ἐν τῇ γῇ , καὶ ὑποκάτω τῆ γῆς ἐν δυνάμει βοᾷσιν . ὁ λογιζόμενος ὁ ἐρχόμενος Βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου . Τότε χωθήσονται οἱ ἔρανοι , καὶ ἀποκαλυφθήσεται ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευνόντων , ὡς ἀστραπὴ φοβερά , μετὰ δυνάμεως πολλῆς

λῆς

λῆς καὶ δόξης ἀνειακάς· Καὶ ὁ ἴψος τοῦ οφθαλμοῦ, καὶ οἱ τινες αὐτὸν ἔξεκέντησαν· καὶ κόπον ἐπὶ αὐτὸν παῖσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· Τότε ὁ ἕρηνος καὶ ἡ γῆ εἰς φυγὴν τραπήσονται, καὶ ὡς Ἰωάννης προεδήλωσε, λέγων· εἶδον θρόνον λευκὸν μέγα, καὶ τὸν καθήμενον ἐπὶ αὐτῷ· ὃ δὲ προσώπου αὐτοῦ ἔφυγον ὁ ἕρηνος καὶ ἡ γῆ· τότε καθίσθ' ὅτι θρόνος δόξης αὐτοῦ, ὡς αὐτὸς εἶρηκε· καὶ συναχθήσονται ἑμπαροῦν αὐτὸν πάντες τὰ ἔθνη· Ἄρα ποταπὴ ψυχὴ μέλλει ὠρεθῆναι, ἵνα ἡσπαμένη, ὅταν τεθῶσι θρόνοι, καὶ κριτήριον καθίσθῃ, καὶ βίβλοι ἀνοίγωσι· Τότε δεασώμεθα πᾶς ἀναειρημένης τῆς ἀγγέλων δυνάμεις παρεσώσας κύκλῳ ἐν φόβῳ· τότε ἐνός ἐκάστου τὰ ἔργα ἐνώπιον ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων ἀναγινώσκον· Τότε πληρῶνται ἡ προφητεία Δανιήλ, λέγουσα· ἐγὼ Δανιήλ ἐδεύρου, ἕως ὅθι θρόνοι ἐτέθην, καὶ ὁ Παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθισεν· καὶ ἐνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιτὼν, καὶ ἡ θριξὶς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡς ἔλεον καθαρὸν· ὁ θρόνος αὐτοῦ, φλόξ πυρός· οἱ τροχοὶ αὐτοῦ, πῦρ φλέγον· ποταμὸς πυρός ἐλκεν ἑμπαροῦν αὐτοῦ· χίλια χιλιάδες παρεστήκεισαν αὐτῷ· καὶ μυρία μυριάδες ἐλειτέρου αὐτοῦ· κριτήριον ἐκάθισεν, καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν· Μέγας φόβος, ἀδελφοί, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἔνθα εἰσι γεγραμμένα τὰ ἔργα ἡμῶν, καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, καὶ ἃ ἐπαράξαμεν ἐν τῇ βίᾳ τούτῳ, καὶ ἐνομήσαμεν ἡσπαλαμβάνοντες τάχα λαιδάνειν τὸ Θεὸν τὸν ἐπάζοντα καρδίας καὶ νεφρὸς, καὶ ἀναγεγραμμένα παῖσαι αἱ πράξεις ἡμῶν, καὶ αἱ ἐνθυμήσεις πάντων καὶ τὰ φαῦλα, καὶ τὰ ἀγαθαί· Ὡς πύσον δακρύων χερσὶν ἡμῶν καὶ ὥραν ἐκείνην, καὶ ἀμελέμεν; Διὰ τὸ δακρύων δύναται τις ἔξαλείπειν τὰ γεγραμμένα ἐν ταῖς βίβλοις ἐκείναις ἐγκλήματι, ἄλλος τε καὶ δι' ἐλεημοσύνης· Πύσα μέλλομεν σενάξαι τότε, καὶ ἐλεηνῶς δακρύσαι, ὅταν ἴδωμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν τὴν ἀπὸρρήτον τῇ ἑρηνῶν βασιλείαν; ὅταν δεασώμεθα πᾶς φοβεράς κολάσεως φαινομένης; μέσον δὲ τῶν πάντων τὸ τῶν ἀνθρώπων φύσιν, ἀπὸ τῆς πρωτοπλάστου Ἀδάμ, ἕως τῆς ἡμετέρας πάντων ὑμερῶν, καὶ πάντας ἐπὶ πρόσωπον προσκυνοῦντας· Τότε πληρωθήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· Ἰδὲ ἐγὼ, λέγει Κύριος, ὃς ἐμοὶ κάμψαι πᾶν γόνυ ἐπὶ ἐρημίᾳ, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ὁμολογήσεται· Τότε, ἀδελφοί μου ἀγαπῆτοι, πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης ἰσαμύνη μέσον τῆς βασιλείας καὶ τῆς κρίσεως,

A oculus, & qui eum pupugerunt: & *Apocal. 1.*
plangent super eum omnes tribus terra.
 Tunc coelum & terra in fugam vertentur, sicut Joannes praeignavit, *Apoc. 20.*
 dicens: *Vidi solium candidum magnum, & sedentem super illud, à cuius conspectu fugit coelum & terra.*
 Tunc sedebit super solium gloriae, sicut ipse dixit: & congregabuntur coram eo omnes gentes. Quænam igitur subsistere poterit anima, quando throni ponentur, & iudicium sedebit, & libri aperientur? Tunc videbimus innumerabiles Angelorum virtutes cum timore circumstantes. Tunc uniuscujusque opera coram Angelis & hominibus legentur. Tunc implebitur prophetia Danielis, dicens: *Ego Daniel adspiciebam, donec Throni positi sunt, & antiquus dierum sedit. Vestimentum ejus candidum ut nix, & capillus capitis ejus sicut lana munda. Thronus ejus, flamma ignis: rota ejus, ignis accensus. Fluvius igneus egrediebatur ante eum. Millia millium ministrabant ei, & decies centena millia assistebant ei. Iudicium sedit, & libri aperti sunt.* *Dan. 7.*
D sunt. Magnus in hora illa pavor erit, fratres, ubi scripta sunt opera nostra, & sermones, & quæcumque in hac vita gessimus, arbitantes latere Deum scrutatorem renum ac cordium: ubi descripta erit nostra quæcumque operatio & cogitatio, sive mala, sive bona. O quam multis indigemus lacrymis propter illam horam, & negligimus. Per lacrymas enim potest quis delere quæcumque in libris descripta sunt delicta, alius vero per eleemosynas. O quantopere tunc suspirabimus, ac miserabiliter plorabimus, quando propriis oculis intuebimur ineffabile coelorum regnum! quando videbimus horrenda revelari atque apparere supplicia; medium vero horum omnium humanum genus, à primo formato Adam, usque ad ultimum hominum: cunctosque in faciem procidentes atque adorantes. Tunc implebitur sermo qui scriptus est: *Isai 45.*
Vo ego, dicit Dominus: quoniam mihi incurvabitur omne genu, caelestium, terrestrium & infernorum, & omnis lingua confitebitur. *Philipp. 2.*
 Tunc, fratres mei carissimi, omnis homo constitutus in medio regni & iudicii, inter vitam

vitam & mortem, inter gaudium & necessitatem, cunctique humi obtutum defigentes, nec oculos attollere audentes, coram tribunali se constitutos adspicient interrogari, districteque examinari, præsertim autem ii, qui suam negligenter vitam transegerunt. Dumque hæc intuentur, secum ipsi suas omnes reputant actiones. Deinde & quisque ante conspectum suum propria meditatur opera, sive bona, sive mala. Et qui bonis operibus conspicui fuerint, cum gaudio appropinquabunt tribunali, ut qui sunt coronam recepturi. Quodsi quis atrocibus peccatis obnoxius impoenitens ex hac vita excefferit, tunc ea ante se videns repræsentari, seque ab iis condemnari atque convinci, dolore afflictus dicet: o quomodo non decertavi miser, sed universum tempus meum deperdidi, illudens atque illusus? quomodo poenitentiam non egi? quare fratri meo invidi, eumque odio habui, ac conviciis incesse, & non sum ei reconciliatus? certe, certe ut insipiens feci: & vero audiebam de poenis, audiebam de hoc formidando die. Quomodo, inquam, poenitentiam non egi apud illum, qui tollit peccatum mundi? Verum illusus, annos meos complevi: jejuniis & orationibus intentos adspiciens, subsannabam: qui quidem nunc illustres coram Iudice assistunt, præmia repetentes. Sed quid agam? nam tempus poenitentiae præterit.

1. Cor. 15.

Dumque secum ista cogitant, terribilem interim vocem audient Iudicis clamantis & dicentis: ostendite opera, & accipite mercedem. In illa hora commovebuntur omnes hominum ordines, Pontifices & Sacerdotes, & Diaconi, & cuncti Ecclesiæ Ordines, sicut ait Apostolus: singuli resurgent in proprio ordine, ut dent gloriam Deo. Concutientur tunc timore potentes, sapientes & divites, quia instat hora, ut uniuscujusque opera proferantur coram Angelis & hominibus, & unusquisque metat quæ seminavit.

Hei mihi, fratres mei Christo dilecti. Ad reliqua, quæ post hæc fient, vobis explicanda paratus sum; sed timore perculsus impediatur, lacrymæque mihi excidunt, & vox mea deficit, dum tremendam hanc narrationem aggredior. Tunc, Christo dilecti, discutitur uniuscujusque sigillum Christianismi, quod per Baptismum accepit in sancta Catholica & Apostolica Ecclesia. Requiriturque ab unoquoque, quomodo incontaminatam fidem custodierit, & signaculum integrum, ac tunicam impollutam, & bonam confessionem, quam coram multis testibus confessus est, dicens: Abrenunciamus

A σεως, μέσον ζωῆς καὶ θανάτου, μέσον χαρᾶς καὶ ἀνάγκης, καὶ πάντες κάτω βλέποντες, μὴ ἀναβάντες ἐμπαροῦσθαι αὐτῷ, τῷ βήματι παλαιάμενοι, καὶ ἐπερωτώμενοι, καὶ θανάτου ὁρμητοὶ, καὶ μέγιστα οἱ ἐν ἀμελείᾳ ζήσαντες. Καὶ ταῦτα θεωρῶντες ἐνθυμῶνται πάσας τὰς πράξεις αὐτῷ, καὶ θεωρεῖ ἕκαστος τὰ ἴδια ἔργα αὐτῷ καὶ τε ἀγαθὰ, καὶ τε φαῦλα. καὶ οἱ μὲν τὰ καλὰ ἔργα ἔχοντες μετὰ χαρᾶς προσεγγίσουσιν τῷ βήματι, ὡς μέλλοντες ἀπολαμβάνειν τὸν στέφανον. εἰ δέ τις χαλεπὰς ἔχων ἀμαρτίας ἀμετανόητος ἐξέλθῃ τῷ βίῳ, τότε θεωρῶν αὐτὰς ἐμπαροῦσθαι αὐτῷ παλαιάμενος καὶ κατακρινόμενος καὶ ἐλεγχόμενος, ὠδυνώμενος λέγει, ὡς πῶς ἐκ ἡγωνισάμην ὁ ἄδικος, ἀλλὰ τὸν καιρὸν ἀπώλεσα παίζων καὶ παιζόμενος; πῶς ἔμετανόησα; διατί ἐκ ἡλέησα; διατί ἐφθόνησα τῷ ἀδελφῷ μου; ἐμίσησα. ἐλοιδόρησα, καὶ ἔδιπλάγην. ναὶ, ναὶ ἔπραξα ὡς ἄφρων. ἤκουον δὲ καὶ τὰς κολάσεις. ἤκουον δὲ περὶ ἰαύτης τῆς φοβερᾶς ἡμέρας. διατί ἔμετανόησα πρὸς τὸν ἄλλον τὴν ἀμαρτίαν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ παγίζόμενος ἐτέλεσα μου τὰ ἔτη. τὸς νηστεύοντας καὶ προσευχομένους θεωρῶν ἐχλεύαζον. οἵτινες φαῖδροι παύσανται τῷ κειτῇ ἀπαγνῶντες τὸς μισθούς. ἄρα τί ποιήσω ὅτι ὁ καιρὸς τῆς μετανόιας παρήλθεν.

Ταῦτα δὲ αὐτῷ ἀφλογισομένων, ἀκούσας φωνῆς τῆς Κειτῆ τῆς φοβερᾶς, κεκραγόντος καὶ λέγοντος. δειξάτε τὰ ἔργα, καὶ λάβετε τὸν μισθόν. ἐν τῇ ᾧ ὥρᾳ ἐκείνῃ σαλευθήσονται πάντα τὰ τάγματα τῆς ἀνθρώπων, ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς, καὶ ἀρχιερεῖς, καὶ ἀρχιερεῖς, καὶ πάντα τὰ ἐκκλησιαστικά τὰ τάγματα. καθὼς εἶπεν ὁ

E Ἀπόστολος. ἐγείρεται ἕκαστος ἐν τῷ ἴδιῳ τάγματι, δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ. Τότε σαλευθήσονται φόβῳ δυνάται, σοφοί, καὶ πλεῖστοι, διότι ἐπέστη ἡ ὥρα, ἵνα ἕκαστος τὰ ἔργα ὅτι ἀπέλων καὶ ἀνθρώπων ἐπιγνώσῃ, καὶ ἕκαστος θεωρήσῃ, ὡς ἔσπευεν. Οἱμοι, ἀδελφοί μου φιλόχριστοι. θέλω εἰπεῖν τὰ μὲν ταῦτα, καὶ ἐκ τῆς φόβου ἀνακόπῃ μου, καὶ τὰ δάκρυά μου προβέχουσιν καὶ ἰλγυῖ. φεικτὸν γὰρ τὸ διήγημα. Τότε, φιλόχριστοι, ἐρευνᾶται ἐνός ἕκαστου ἡ σφραγὶς τῆς Χριστιανισμοῦ, ὡς ἔλαβεν ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τῆς βαπτίσματος. καὶ ἀπαγνῶνται ἕκαστος, πῶς τῷ πίσει ἐφύλαξεν ἀμύμον, καὶ τῷ σφραγίδι ἁθροῦσον, καὶ τῷ χιτῶνα ἀμόλυντον, καὶ τῷ καλῷ ὁμολογίᾳ, ὡς ὁμολόγησεν ὅτι πολλῶν μαρτύρων, λέγοντες. Ἀποτασσόμεθα τῷ Σατανᾷ, καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. ἐχί

ἐν

ἐνὶ, ἢ δύο, ἢ πέντε· ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ Διαβόλου. Ταῦτ' ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ· καὶ μακάριος ὅς τις ἐφύλαξεν, καθὼς καὶ συγγετέθη. Δι' ἐνὸς γὰρ ῥήματος ἀπεπαύσατο πᾶν ἔργον φαύλου τοῦ Διαβόλου· μοιχείαν, πορνείαν, φόρον, ἀκαθαρσίαν, ψευδολογίαν, φθόνον, κλοπὴν, θυμὸν, μνησικακίαν, ἐχθρὰν, ἔριν, ἀργολογίαν, αἰχρολογίαν, ὑψηφαισίαν, φλακίαν, γέλωτας, κιθαρισμὸς, χορευτὰς, ὀρχησμοὺς, ὀργλὴν, πλεονεξίαν, μισαδελφίαν. ταῦτα, ὅτι τῶν ὁμοίων ἀποπέσεται πᾶς Χριστιανὸς ἐν τῇ ἀγίᾳ κολυμβήθρᾳ. ταῦτ' ἐν τῇ ἀποπαύσει ἀπαιτέμεθα, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἀδελφοί.

Ἀλλὰ λαλήσωμεν ἕτερα βέλομα. πλὴν δὲ κατέχει με φόβος τοῦ οὐνοῦ, καὶ πῶς εἶπ' ἐν ταῦτα οὐκ ἔχω. Εἴπω δὲ ταῦτα ἐν στεναγμοῖς μὴ δακρύων, ὅτι ἔχοντες εἰσιν. ὃ γὰρ ὅτι χωρὶς δακρύων διηγῆσθαι ταῦτα. Τότε μετὰ τὸ ἐρῶνθησθαι ἕκαστον ἐπὶ ἀδελφῶν καὶ ἀνδρώπων, καὶ καταργησθῆναι πᾶσαν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν, καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ τεθῶσιν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. τότε λοιπὸν, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος, ἀφορεῖ αὐτοὺς ἀπὸ ἀλλήλων, ὥστε ὁ ποιμὴν ἀφορεῖ τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων· καὶ τῆς ἐρίφου τὸ μὲν πρόβατον ἐκ δεξιῶν, τὰ δὲ ἐρίφια ἐκ ἀριστερῶν. Καὶ τὰ μὲν πρόβατα, τὰ ἔχοντα τοὺς καλὰς καρπὺς, τὰ ἐπιγινώσκοντα τὸν καλὸν Ποιμῆνα, τὰ φυλάξαντα τὴν σφραγίδα αὐτοῦ ἀδραστον, τὰ ἀκολοθήσαντα τῷ Ποιμῆνι αὐτοῦ τῷ εἰπόντι, Δεῦτε ὀπίσω μου, τὰ μὴ μιάναντα τὴν πίσιν μετὰ τῶν αἰρετικῶν, ταῦτα τὰ πρόβατα τῆς ἐρίφου ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. τὰ δὲ ἐρίφια, τὰ ἀκαρπα, ὅσα τὸν Ποιμῆνα πρῶτον ξύωσαν, τὰ νεμόμενα μετὰ τῶν αἰρετικῶν, καὶ τὴν ἀγίαν πίσιν μιάναντα, οἵτινες ἐσκίρτησαν ἀτάκτως, ἐξύφθησαν, ἐχόρδαζον, καὶ σωρεύσαντες τὸ ΟΥΑΙ, ἐξῆλθον τοῦ βίου, πάντες ἔργα ἀγαθοῦ ἔρημοι, πάσης δὲ ἀμαρτίας πεπληρωμένοι, ὡς ἰδὼν ὁ Κύριος ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἀποστρέψει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἀπὸ αὐτῶν. Τότε λέγει τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε, οἱ ἀλογημένοι ὁ Πατὴρ μου, κληρονομήσατε τὴν ἡπιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν. δεῦτε, οἱ ὑπὸ τῷ φωτός. δεῦτε, οἱ τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ κληρονόμοι. δεῦτε, οἱ δι' ἐμὲ πενήσαντες, καὶ διψήσαντες, οἱ μὴ ἀγαπήσαντες τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν κόσμῳ. δεῦτε, οἱ δι' ἐμὲ καταλιπόντες τὸν κόσμον, συγγενεῖς καὶ φίλους, γυναῖκες καὶ τέκνα. δεῦτε, οἱ ἐν ἐρημίᾳ, καὶ ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις, καὶ ταῖς ὁπαῖς

A Satanæ, & omnibus operibus ejus: non uni, aut duobus, vel quinque; sed omnibus operibus Diaboli. Hæc igitur pulchra abrenunciatio exigetur à nobis in illa hora: & beatus, qui illam ita servaverit, sicut pollicitus est. Uno enim verbo cuncta quæ dicuntur mala Diaboli opera abrenunciavit: puta, adulterium, fornicationem, homicidium, immunditiam, mendacium, invidiam, furtum, excandescantiam, iram, inimicitiam, contentionem, otiosum eloquium, turpes sermones, superbiam, lasciviam, risus, cithararum lusus, choreas, saltationes, iram, avaritiam, odium in fratres, & omnium malorum ultimum ac primum idololatriam, & incantationem. Quibus omnibus, & horum similibus abrenunciat Christianus quicumque in sancto Lavacro. Hæc abrenunciatio requiretur à nobis, fratres, in illa hora.

C Sed & alia vellem exponere: verum timore ac dolore impediatur, ne loquar. Dicam tamen hæc cum lacrymis & suspiriis, quandoquidem extrema sunt: non enim possibile est absque lacrymis illa effari. Tunc postquam unusquisque coram Angelis & hominibus discussus examinatusque fuerit, & omnis dominatio ac potestas evacuata, cunctique inimici Dei sub pedibus ejus subjecti fuerint: tunc, ut ait Dominus, segregabit eos ab invicem, sicut segregat pastor oves ab hœdis: & oves quidem statuet a dextris: hœdos vero a sinistris: oves nimirum, quæ bonos fructus fecerint, & bonum pastorem noverint, quæ signaculum suum integrum impollutumque servaverint, & pastorem suum sequutæ fuerint, dicentem: venite post me, quæ fidem vestram cum hæreticis non polluitis: has, inquam, oves a dextris statuet. Hœdos vero, qui sunt infructuosi, qui pastorem exacerbaverunt, qui cum hæreticis pacti sunt, qui sanctam fidem coinquinaverunt, qui saltationibus atque deliciis dediti fuerunt, qui universum vitæ suæ tempus in choreis, & immisericordia consumserunt, omnisque operis boni expertes, peccatorumque pleni fuerunt: hos, inquam, hœdos videns Dominus in illa hora, avertet oculos suos ab eis. Tunc dicet iis, qui a dextris sunt: Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum: venite filii lucis: venite regni mei hæredes: venite, qui propter me esuristis & sitistis, qui mundum non dilexistis, neque ea, quæ in mundo sunt: venite, qui propter me mundum reliquistis & consanguineos, & amicos, & parentes & filios: venite, qui in solitudinibus & montibus & speluncis & caver-

1. Cor. 15.

Matth. 25.

Matth. 25.

nis terræ habitastis : nunc unà cum Angelis in coelis inhabitate . Tunc dicet & iis qui à sinistris sunt : Discedite à me maledicti , odio habiti , immisericordes , fratrum Christique ocores : sicut misericordiam non habuistis , ita nec vos misericordiam obtinebitis . Sicut vocem sanctorum meorum Evangeliorum ac beatorum discipulorum non audistis : ita neque ego voces vestras audiam . Deliciis super terram dediti fuistis , bona in vita vestra recepistis . Ego quidem singulis diebus per sanctas meas Scripturas clamabam : vos autem hæc audientes , eos qui legebant , deridebatis .

Matth. 25. Nunc igitur dico : nescio vos : discedite à me maledicti in ignem æternum , paratum Diabolo & angelis ejus . Et abibunt hi in supplicium æternum .

Declarabo autem vobis , fratres , diversa esse tormentorum genera , quemadmodum ex Evangelio novimus . Sunt enim tenebræ exteriores : unde liquet , & alias esse interiores . Gehenna ignis , locus alius . Stridor dentium , locus proprius . Vermis non dormiens , locus alius . Stagnum ignis , locus alius . Ignis inextinguibilis , propria regio . Fluvius igneus , locus alius . Hisce suppliciorum locis distribuuntur miseri , quisque pro peccatorum suorum modo . Quemadmodum autem peccatorum sunt differentię , ita & tormentorum varietates . Nimirum aliter torquetur mœchus , aliter fornicator : aliud est homicidæ supplicium , & aliud furis & ebriosi . Qui autem hæresi polluti fuerint , audient illud : Tollatur impius , ne videat gloriam Dei . Qui verò inter se inimicitias fovēt , nec secum in hac vita reconciliati fuerint , inexorable judicium subibunt . Qui autem fratres odio habent , in tenebras transmittentur exteriores , ut qui Christum odio habuerint dicentem : Diligite alterutrum , & remittite mutuo peccata . Væ fornicatori , adultero , & ebrioso . Væ incantatoribus , veneficis , & iis , qui cum tympanis & choris vinum bibunt . Væ iis , qui blasphemis hæreticis consentiunt . Væ illis , qui divinas sacrasque contemnunt Scripturas . Væ iis , qui tempus poenitentię perdunt in vagationibus & in risibus : quærent namque hoc ipsum , quod perperam consumserunt , nec invenient : & exclamabunt cum lacrymis & multis doloribus , nec misericordiam consequentur . Væ iis , qui iustificānt impium pro muneribus . Væ iis , qui aliena rapiunt . Et ut paucis cuncta perstringam , væ iis omnibus , qui à sinistris statuentur : quia obtinebra-

Joan. 13.

A τῆς γῆς οἰκήσαντες . νῦν οἰκήσατε μετὰ τῶν ἀγγέλων ἐν ἔθρονοις . Τότε λέγει ὁ πῖς Ἰησοῦς ἀριστερῶν . πορβέ-
 ῶτε ἀπ' ἐμῶ , οἱ κατηραμένοι , μεμισημένοι , οἱ ἀνελεήμονες , καὶ μισαδελφοί , καὶ μισόχριστοι . ὁ δὲ
 ἡλεήσατε , ὁ δὲ ἐλεηθήσεωθε . ὁ δὲ ἡκῶσατέ με τῶν
 ἀχρᾶντων διαγγελίων , καὶ τῶν μακαρίων μαθητῶν .
 ὁ δὲ ἐγὼ ἀκῶσομαι ὑμῶν . ἐβυφήσατε ἐπὶ τῆς
 γῆς , ἀπελάβετε τὰ ἀγαθὰ ὅν τῇ ζωῇ ὑμῶν .
B Εἰ γὰρ καὶ ἐκάστην ἡμέραν , ἀπὸ τῶν ἀγίων με
 Γραφῶν , ἐβόων . καὶ ἀκῶντες ὑμεῖς ἐχλθά-
 ζετε τοὺς ἀναγινώσκοντας . καὶ νῦν λέγω λοιπὸν ,
 ὁ δὲ οἶδα ὑμᾶς . πορβέωτε ἀπ' ἐμῶ , οἱ κατηρα-
 μένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον , τὸ ἡτοιμασμένον τῷ
 Διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ . καὶ ἀπελθί-
 σον ἔπει εἰς κόλασιν αἰώνιον .

Δηλώσω δὲ ὑμῖν , ἀδελφοί με , καὶ περὶ
 τῆς ἀποφορᾶς τῆς κολάσεως , καθὼς ἐν τῷ διαγ-
 γελίῳ ἡκῶσαμεν , ἔστιν οὗτο σκοπὸς ἰσώτερος ,
 δηλὸν ὅτι καὶ ἐσώτερόν ἐστιν . Γέννα ἔστι πυρὸς ,
 τόπος ἄλλος . Βρυγμὸς ὀδόντων , τόπος ἰδῖος .
 Σκώληξ ὁ ἀκοίμητος , τόπος ἄλλος . Ἡ λίμνη
 ἔστι πυρὸς , τόπος ἕτερος . Τὸ ἄσβεστον πῦρ , ἰδῖα
 χώρα . Ὁ πυρινὸς ποταμὸς , τόπος ἕτερος .
 Ἐν ταύταις ταῖς κολάσεσι καταμερίζονται οἱ
 ἐλεεινοί , ἕκαστος πρὸς ἀναλογίαν τῆς πηλοσμέ-
 των αὐτοῦ . Καὶ ὥσπερ εἰς ἀποφορὰ ἀμφοτέρων ,
 ἔτι καὶ ἀποφορὰ κολάσεως . ταῦτε , ἄλλως
 κολάζεται ὁ μοιχὸς , ἄλλως ὁ πόρνος , καὶ ἄλλως
 ὁ φονεὺς , καὶ ἄλλως ὁ κλέπτης καὶ μέθυσις . Ὅσοι
 δὲ ἐν ἀρέσῃ ἐμολύνθη , ἀκῶσονται τῷ ἀρῶν-
 τῷ ὁ ἄσβεστος , ἵνα μὴ ἴδῃ τὸ δόξαν Κυρίου . Οἱ
 δὲ ἔχοντες μετ' ἀλλήλων ἔχθραν , καὶ ἐδιημά-
 γησαν ἐν τῷ βίῳ , ἀπὸ τῆς ἀληθείας κείνης .
E Καὶ οἱ μισαδελφοί εἰς τὸ σκοπὸς τὸ ἰσώτερον
 πεμφθήσονται , ὡς μισήσαντες Χριστὸν , τὸν
 εἰπόντα . ἀγαπᾶτε ἀλλήλους , καὶ συγχωρεῖτε
 ἀλλήλων τὰ ὀφθαλμώματα . Οὐαὶ τῷ φιλοπόρνῳ
 τῷ μοιχῷ , τῷ μεθύσῳ . καὶ τοῖς φαρμακαῖς ,
 καὶ τοῖς μάνταις , καὶ τοῖς πίνουσιν τὸν οἶνον μετὰ
 τυμπάνων καὶ χορῶν . καὶ τοῖς σωματολογῶσι μετὰ
 τῶν βλασφημῶν ἀρετικῶν . καὶ τοῖς ὑβρίζουσιν τὰς
F Θείας καὶ ἱεράς Γραφάς . καὶ τοῖς ἀπολύουσιν τὸν
 καρπὸν τῆς μετανοίας εἰς μετεωρισμὸν καὶ γέλωτας .
 ζητήσονται γὰρ , ὅτι ἔχουσιν τὸν καιρὸν , ὃν κακῶς
 ἐδάπανον . καὶ βοήσονται μετὰ δακρύων καὶ ὀδυρμῶν
 πολλῶν , καὶ ἐμὴ δύρωσιν ἔλεος . καὶ τοῖς δικαιο-
 ῦσι τῷ ἄσβεστῳ , ἕνεκα δάρων . καὶ τοῖς ἀρπάζουσιν τὰ
 ἀλλότρια . Καὶ ἵνα σωτῶμαι εἶπω . καὶ πᾶσι τοῖς
 Ἰησοῦς ἀριστερῶν λαχῶσιν , ὅτι σκοτιάζονται , καὶ βο-
 μάξ-

μῆξοι, ὅς τοὺς ὀδόντας τείξοι, ὅταν ἀκῶσαι
πὸ, ὅς οἶδα ὑμᾶς. Τότε λοιπὸν ἀπελάνοντα,
μετὰ μεγάλῃ φόβῃ, ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ φεικτοῦ,
ὅς ὡς αἰδίδοντες εἰς τὰς τοῦ θανάτου χεῖρας, ἵνα
ποιμῶν αὐτοὺς, καθὼς γέγραπται. Οἰσηρὰ ἡ
διήγησις, ἀδελφοί μου φιλόχριστοι, ὁ φεικτὴς
καὶ φοβερὰς ὥρας κείνης. Οἱμοι, ἀδελφοί, τίς
πολύσκι διηγήσατο; ἢ τίς βασιλεὺς ἀκῶσαι ἢ φο-
βερὰν κείνῃ διήγησιν; Ὅσοι δάκρυα βέλεσθε
κείνῃ, δεῦτε, ἀκῶσατε τί ὑμᾶς περιμένει. ὅς
μὴ ἀμελήσωμεν τὴ σωτηρίαν ἡμῶν.

Τότε χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων, ὁπίσκοποι
ἀπὸ συνεπισκόπων, πρεσβύτεροι ἀπὸ συμπρεσβυ-
τέρων· τότε χωρίζονται τὸν ἐλεεινὸν ἐκείνον χωρισ-
μῶν, ἱερεῖς ἀπὸ ἱερέων, καὶ ἀρχιερεῖς ἀπὸ συ-
αρχιερέων, καὶ ὡς ἀρχιερεῖς καὶ ἀναγνώσται ἀπὸ τοῦ
ὁμοίων αὐτῶν. τότε ἀφχωρίζονται οἱ ποτε βασιλεῖς,
καὶ κλαύουσιν ὡς νήπια, καὶ τήσονται ὡς τετράπο-
δα. τότε στενάξουσιν ὑπαρχοὶ, καὶ ἀπεβλέψουσιν ἐν-
θεν καὶ κείθεν, ὅς τὸν βοηθῆντα ἔχοντες. Οὐτε
γὰρ πλῆθος φαίνεται κείνῃ, ὅτε κόλακες παρίσαν-
ται. Τότε ἀφχωρίζονται οἱ ἐν ἀμελείᾳ ζήσαν-
τες μοναχοί, οἱ τὸν κόσμον πάχα μισήσαντες καὶ
κοσμικὰ φρονήσαντες. Τότε διαχωρίζονται γονι-
μαὶ ἀπὸ τέκνων, πατὴρ καὶ υἱός, μήτηρ καὶ θυγά-
τηρ, φίλοι ἀπὸ φίλων, καὶ συγγενεῖς ἀπὸ συγ-
γενῶν. Τότε ἀφχωρίζονται ἀνδρὸν καὶ γυναῖκα,
τὰ μὴ φυλάξαντα τὴν κοίτην ἀμίαντον. Ἀλλὰ πα-
ρεάσω τὰ πολλὰ διηγῶμαι. ὅς γὰρ σωῆμαι με φό-
βος ἐν ταύτῃ τῇ διηγήσει. Τότε ἐλαυνόμενοι καὶ
τυπόμενοι ὡς ἀγγέλων ἀγγέλων ὡς δαίμονες, καὶ τοὺς
ὀδόντας τείξουσιν καὶ πυκνῶς σφραγισμένοι εἰς τὰ ὀπίσω,
περσεύοντες τῷ χαλεπῷ τόπῳ κείνῳ, ὅπου
πάλιν ἀφχωρίζονται εἰς ὅλας τὰς κόλασας. Τότε
θεωρῶντες τὴν παντελὴ ἀπόφασιν, ὁσέως ὄντος ὅς
ὡς ἀκαλῶντος ὑπὲρ αὐτῶν, ὅς ἀνεσιν ἐχόντων
ὁσέως ἐλπίδα ἀνακάμψαι. Τότε ὀλοφύροντες, λέ-
γουσιν· ὦ, πόσον καρὸν ἀπώλεσαμεν ἐν ἀμελείᾳ
ζήσαντες; πῶς ἐπέπαυξεν ἡμᾶς ὁ μέγαιος βίος;
πῶς ἄλλως θεωρῶντες ἀγωνιστοὺς, ἡμεῖς ὅς
ἡγωνισάμεθα; πῶς τὴν ἀγίαν Γραφὴν ἡκούσαμεν,
καὶ ἐνελεῶμεν, ὅς ἐχλαβάζομεν τοὺς ἀναγινώσκον-
τας αὐτάς. Ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἐλάλει ἀπὸ τῆς ἀγίας
αὐτῶν γραφῆς, καὶ ὡς περσεύομεν· νῦν δὲ ἡμεῖς
βοῶμεν, καὶ αὐτὸς ἀποστέλλει τὸν πρῶτον αὐτῶν ἀπὸ
ἡμῶν. Τί ὠφέλησαν ἡμᾶς τὰ τερπνὰ τοῦ κόσμου;
ποῦ ὁ πατήρ, ὁ ἀγαπῶν ἡμᾶς; πῶς ἡ μήτηρ, ἡ
ὠδινήσασα; πῶς τὰ τέκνα; πῶς οἱ φίλοι; πῶς ὁ
πλῆθος; πῶς οἱ θόρυβοι ὅς τὰ αἶψα; πῶς ὁ πολὺς

Tom. II.

A nebrabuntur, & contremiscent, dentibus-
que stridebunt, quando illud audient: ne-
scio vos. Tunc propellentur cum magno ti-
more ab horrendo Tribunali, & tradentur
in manus mortis, ut depascant eos, sicut
scriptum est. Non sine lacrymis & doloribus
fratres mei Christo dilecti, enarrari potest
hora illa terribilis & horrenda. Vae mihi,
fratres, quis audeat illam exponere? aut
quis eam persequendo sufferre poterit? Qui-
cumque lacrymas profundere vultis, acce-
dite, audite, quæ vobis superventura sunt,
& nostram ne negligamus salutem.

Matth. 25.

Psal. 48.

Tunc separabuntur ab invicem, Epi-
scopi à Coepiscopis, Presbyteri à Compre-
sbyteris. Tunc separabuntur misera illa se-
paratione, Sacerdotes à Sacerdotibus, Dia-
coni à Condiaconis, Hypodiaconi & Lecto-
res à suis lociis. Tunc separabuntur qui ali-
quando Reges exstiterunt, & plorabunt velut
infantes, abigenturque velut quadrupedia.
Tunc ingemiscunt Principes, & huc illuc
respicient, nec ullum reperient adju-
torem. Neque enim ibi divitiæ apparebunt,
neque assentatores assistent. Tunc separa-
buntur qui negligenter vitam traduxere mo-
nachi, & mundum quidem statim odio ha-
buere, sed mundana cogitarunt. Tunc se-
parabuntur à filiis parentes, pater à filio,
mater à filia, amici ab amicis, consanguini
à consanguineis. Tunc separabuntur
miseri conjuges ab uxoribus, qui connubii
sui thorum non servarunt immaculatum.
Verum multa hic dicere omitam, quia ti-
more atque tremore ab eorum narratione
impedior. Tunc à truculentis angelis
profligati ac caesi propellentur, dentibusque
stridentes & crebrius post tergum respicien-
tes, ad locum illum amarum appropinqua-
bunt, ubi rursus ad omnia supplicia disper-
gentur. Tunc sententiam omnino subi-
bunt, cernentes se undequaque dereli-
ctos, omnique spe atque auxilio & inter-
cessione aliorum pro ipsis prorsus destitu-
tos. Tunc ejulantes dicent: oh quo pacto
in negligentia atque torpore tempus no-
strum transegimus! quomodo illudit nos va-
na vita! quomodo alios certantes vidi-
mus, nec ipsi certavimus! quomodo divi-
nas scripturas audientes, irrisimus, legen-
tesque eas contempsimus! Ibi Deus loque-
batur nobis per sanctas suas scripturas, &
non attendebamus. Nunc autem clama-
mus, & ipse suam à nobis faciem aver-
tit. Quid nobis profuerunt deliciae mun-
di? Ubinam qui nos genuit pater? Ubi
quæ nos peperit mater? ubi filii? ubi
amici? ubi divitiæ? ubi turba? ubi
convivia? ubi varii & intempestivi cur-
sus?

K k

sus? ubi consanguinei & noti? ubi reges & potentes? ubi sapientes & eloquentes? quomodo nullam ab his utilitatem nobis miseri comparare nequimus?

Tunc videntes se penitus à Deo & à Sanctis derelictos, cum suspiriis & amaris lacrymis dicent: Valete Sancti & iusti, à quibus nos sequestrati sumus. Valete amici & consanguinei. Valete patres & matres. Valete filii & filiae. Valete Apostoli & Martyres & Prophetæ Domini. Vale Monachorum ordo. Vale & tu Domina Deipara, quæ multum pro nobis rogasti, ut salvi fieremus, at nos poenitentiam agere & salvari nolimus. Vale & tu pretiosa & vivifica Crux. Vale paradisi voluptatis, quem plantavit Dominus. Vale superna Hierusalem, mater primogenitorum, quæ non habet finem. Vale regnum coelorum. Valete omnes simul: nullum siquidem vestrum visuri sumus ultra: in iudicium enim tormentorum abituri sumus, finem aut requiem non habentium.

Cæterum abibit unusquisque in præparatum sibi locum, quem quisque sibi præparaverit, nolens poenitentiam agere, & salvari ab ira & ab illa prefura. Audistis, fratres, quid sibi lucrifaciant diligentes, qui in vita sua decertarunt: quomodo verò negligentes, qui poenitentiam agere noluerunt, in terribiles ac intolerabiles poenas dejiciantur. Audistis de horribili hora illa, & de hora ista. Sancta quidem scriptura ab ortu ad occasum in ecclesiis exclamat, dicens: *Venite qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Et rursus ait: *Ego sum vita, resurrectio, & veritas.* Hanc igitur viam, & veritatem diligamus, fratres, ut vitam æternam possideamus, in Christo Jesu Domino nostro: quoniam ipsi convenit omnis gloria, honor, & adoratio, una cum ipsius Patre principii experte, & sancto, bono & vivificante Spiritu, nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.

Matth. 11.

A καὶ ἀκαίρος δρόμος; πῶς οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γνώεμοι; πῶς οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ δυνασταί; πῶς οἱ σοφοὶ καὶ οἱ ῥήτορες; πῶς ἐν τούτων ἐδεμίαν ἔχομεν ὠφέλειαν ἡμεῖς οἱ ἐλθεῖντοί.

Τότε θεωρῶντες ἡ παντελῆ ἐγκατάλειψαν, καὶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀγίου, ῥῆσεν αὐτοὺς καὶ πικρῶν δακρύων λέγουσι· σῶζεσθε, ἄγιοι καὶ δίκαιοι, ἵνα ἡμεῖς ἐχωρίσθῃμεν. σῶζεσθε, φίλοι καὶ συγγενεῖς. σῶζεσθε, πατέρες καὶ μητέρες. σῶζεσθε, υἱοὶ καὶ θυγατέρες. σῶζεσθε, ἀπόστολοι, καὶ μάρτυρες, καὶ προφῆται Κυρίου. σῶζε, ἡ τὰ ἁγία τοῦ μοναχίου. σῶζε καὶ σὺ, Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ πολλὰ ὡς καλεῖσαι ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα σωθῶμεν, ἀλλ' ἡμεῖς οὐκ ἠδεύσαμεν μετανοήσαι καὶ σωθῆναι. σῶζε καὶ σὺ, τίμιε καὶ ζωοποιεῖς σαυρὲ. σῶζε, ὁ ὡς ἀδελφός τῃ τρυφῇ, ὡς ἐφύτευσεν ὁ Κύριος. σῶζε, ἡ ἁγία Ἰερουσαλὴμ, ἡ μήτηρ τῆς πρωτοτόκων, ἡ μὴ ἔχουσα τέλος. σῶζε, ἡ βασιλεῖα τοῦ ἔθους. σῶζεσθε, πάντες οὐνοὶ. Οὐκ ἔστι γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν θεασόμεθα τίνα ἔξ ὑμῶν εἰς κρίσιν γὰρ κολάσεως ἀπερχόμεθα μὴ ἔχουσαν τέλος ἡ ἀνέσιν.

Καὶ λοιπὸν ἀπέρχεται ἕκαστος εἰς τὸν ἡτοίμασμένον αὐτῷ τόπον, ὃν ἡτοίμασεν αὐτῷ ἕκαστος, μὴ θελήσας μετανοήσαι, καὶ λυτρωθῆναι ἐκ τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ ἀνάγκης ἐκείνης. Ἡκούσατε, ἀδελφοί, τί μέλλουσιν δοῦν οἱ ἀποστασάντες καὶ ἀνομιῶνται ἐν τῇ ζωῇ αὐτῇ. οἱ ἀμελῶντες ὅτι καὶ μὴ μετανοῶντες πῶς μέλλουσιν ἀποπεμφθῆναι εἰς τὰς δέσας καὶ ἀφορήτους κολάσεως. Ἡκούσατε τοὺς φόβους ὥρας ἐκείνης, ὅτι τοὺς ταύτης τῆς ὥρας. Ἡ ἁγία Γραφή, ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν, ἐν ταῖς ἐκκλησίαις βοᾷ, καὶ λέγει· δεῦτε, οἱ κοπιῶντες ἐπεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Καὶ πάλιν λέγει· ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ· ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ἀλήθεια. Ταύτῃ οὖν ὁδῷ ἐστὶν ἡ ἀληθειᾶ ἀγαπήσωμεν, ἀδελφοί, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσωμεν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΑ ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ, ΕΝ
Ω ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΚ ΦΑΝΕΡΩΝ
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΤΕ ΜΑΡ-
ΓΑΡΙΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥ-
ΝΑΓΟΥΣΑ ΤΟ ΠΙΣΤΟΝ. ΟΠΙ ΔΙ-
ΧΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ Η ΑΓΙΑ
ΘΕΟΤΟΚΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΚΑΙ ΘΕ-
ΟΝ ΗΜΩΝ ΕΠΙ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΤΟΥ
ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΛΑΒΕ ΚΑΙ Ε- Β
ΚΤΗΣΕ.

SERMO ADVERSUS HÆRETICOS,
IN QUO, TUM EX MARGA-
RITÆ, TUM EX ALIORUM CLA-
RIS ARGUMENTIS OSTENDI-
TUR, CREDENDUM ESSE, SAN-
CTAM DEIPARAM PRÆTER
NATURÆ LEGES DOMINUM AC
DEUM NOSTRUM PRO MUNDI
SALUTE ET CONCEPISSE, ET
PEPERISSE.

ΦΙΛΩ σε τὸ ἀγαγγέλιον, Δέσποτα, ὅτι,
ὅτε πεινῶ, τρέφει με. Ποθῶ σε τὸν λόγον,
ὅτι ἐν τῇ δίδυμῃ, πηγὴ μοι γίνεται. Ὅσας θέλω,
συγκαλῶ πῶς σοῖς ἐδέσμαι· καὶ πλεόνα ἀφίεμι,
ὧν ἄρρον. Εὐθίω μὲ πολλῶν, καὶ μόνος διείσκομαι.
Πίνω μὲ πλήθους· καὶ μόνω μοι προσπίνεις τὴν
χάριτος. Τὶ οἶω σοι ἀντιχαρίζωμαι, εἰ μὴ ἐμαυ-
τὸν εἰς ὁμόνοιαν; Θέλω, καὶ ἔδύναμαι. Ὁ γὰρ
πατὴρ μου Ἀδὰμ ἀπαγνῶσκει τὸ χρέος τῆ φύσεως.
αὐτοῦ δὲ, καὶ ἐμποδίζωμαι· ὅτι οὐκ ἔχω λύσιν
τῷ ἐμῷ ζητήματι. Ἀλλοις ἐπιλύω τὰ κατὰ τὴν φύ-
σιν, καὶ ἐμαυτῷ ἐμποδίζω πῶς πάσχει τὴν προαί-
ρεσιν. οἶδα τί σφάλλομαι, καὶ γινώσκω· ἐν τοῖς ἐτέ-
ρων, ἐμαυτῷ κατηγορῶν. Καὶ τί; σιωπήσω, ἵνα
μὴ κατακείθω; καὶ πῶς δέξω μου τὸ παρὰ σέ ἐπι-
θυμίαν. Λαλῶ, καὶ ἔπαύομαι. Θέλω γὰρ ἐμαυ-
τὸν κατακείναι, μόνον σε τῇ δόξῃ λειτουργία ἡρώ-
μας. Βέλομαι θανάτῳ, ἵνα σὺ δοξασθῇς. Οἶδα
ὅτι ἤκιστα κελθῆσομαι, μὴ χρησάμενος ἐλέγχῳ
εἰς τοὺς ἀμαρτάνοντας. ἀλλ' ἔπαύομαι τῷ πει-
ρῶν, ἵνα σε δέξω ἀναμάρτητον. Γνώτω, ἑλ-
λῶδες ἔρωτος διώκων. Γνώτω, Ἰουδαῖοι φιλίας
ἀφ' ὧν. ὅτι δίχα πυρὸς καὶ ξίφους ἐστὶ τὸ ἄλ-
λων ἀμειψιζῶν, ἀρετῶν τὸν ὑπὲρ σε θάνατον.
Τάχα πειτεύσωσιν ἐν ἰαύτῃς τῆς ὑποθέσεως, ὅτι
φέρω ἀφ' ὧν καὶ τὸ ἀφ' ὧν θάνατον. Τάχα λέ-
γω, ἐστὶ ποιῶ. Φοβῶμαι γὰρ μὴ, σὺ ἀπόντος,
ἡγήσῃς ὑπὸ τῆ φύσεως. Πείσόν μοι, ὅτι βοη-
θεῖς μοι πονεῖν. καὶ πείθω Ἑλλήνας, ὅτι φέρω
τὴν τιμωρίαν. Πληροφόρησόν με, ὅτι ἐλεῖς με
πάχοντα, καὶ ἀπογράφου μοι πρὸς τὸ ἄδελφον.
Ἐπαποδύομαι τοῖς θημίσις τῶν Ἑλλήνων. Ἡ δὲ
γὰρ ἡ σάλπιγξ παρὰ καλεῖται τῶν Ἑλλήνων τοὺς
θέλοντας· βοᾷ τὴν ἐξ Ἑλλάδος ἐπὶ Πέρσας ἐπι-
δρομῶν. ἀπειλεῖ τὴν ἐν δυσμῶν παρὰ ἡμᾶς
τιμωρίαν. Φοβῶμαι, ὅτι μισεῖς τοὺς ἀμαρτάνον-
τας· ἀλλ' ἂν θυμῷ, ὅτι ὑπὲρ αὐτῶν ἀπέθανες.
Δεδειῶ, ὅτι βδελύγῃ τοὺς ἐμπαθεῖς καὶ σαρκι-

AMO, & exosculor tuum Evangelium,
Domine, quia me elurientem nutrit.
Desidero sermonem tuum, quia, dum sitio,
fontis instar mihi fit. Quoscumque volo,
ad tua fercula convoco: & plura relinquo,
quàm invenerim. Cum multis comedo, &
solus invenior. Bibo cum multitudine, &
foli mihi tuam propinas gratiam. Quid igitur
tibi retribuam; nisi meipsum in consen-
sionem atque concordiam? Et hoc quidem
volo, sed nequeo. Nam Adam pater meus
debitum naturæ à me repetit. Conor, &
ipse me impedio: quia solutionem quæstio-
nis, quæ in me est, non habeo. Aliis, quæ
naturæ sunt, recenseo; & ipse me pravis af-
fectionibus impedio. Video me errare, & co-
gnosco: in aliorum vero reprehensionibus,
meipsum accuso. Sed quid? tacebo ne,
ut non condemner? Et qua ratione meum
erga te studium & amorem ostendam? Lo-
quar igitur, nec desistam: malo enim mei-
psum damnari, modo tuus minister effi-
ciar. Malo etiam mori, ut tu glorificeris.
Novi, quod haudquaquam condemnabor,
abstinens à reprehensionibus in eos, qui
peccant: at non desino id facere, ut te in-
fontem nullaue peccati labe inquinatum
demonstrem. Cognoscant Græci, amoris
vim atque potentiam. Judæi, amicitia in-
telligant affectionem: quia absque igne &
gladio aliisque tormentis mortem pro te
eligo. Fortasse hoc credent argumento,
quia propter te fero mortem visibilem at-
que sensibilem. Sed forte dico, & non
facio: vereor enim, ne, te absente,
vincar à natura. At mihi saltem persua-
de, quia laborantem me adjuvas: &
Græcos in eam sententiam adducam, quod
supplicium tolero. Certiorem me fac, quod
mei patientis miserearis: & jam nunc ad lu-
ctandum me accingo. Exuo me cum licitori-
bus & satellitibus Græcorum. Jam enim tu-
ba Græcos volentes ad bellum evocat, & in
Persas è Græcia discursitationem compellat:
ac minæ ab occidentalibus supplicium in nos
retorquent. Pertimesco, quia peccatores
odisti:

odisti : at rursus gaudio perfundor , quod pro ipsis sis mortuus . Timore perculsus sum , quia homines sensuales atque carnales abominaris : at solatio mihi est , quod naturæ nostræ fragilitatem noveris . Nosti ut conditor , quod creasti ; & ut iudex , exploratum habes quod condemnes : ac ut homo factus , nosti quod cogitasti . Tu eam mihi immaculatam dedisti : verum pater meus Adam , multis hanc sordibus contaminatam debilitatamque reddidit . Sordibus nexuit delectationem vanitatis : & nunc ego invitatus pœnam sustineo . Naturæ ipse corruptionem admiscuit , & ecce ego tempestatis periculum in mari facio . Miserere igitur mei , ut creator : compatere infirmitati meæ : quippe qui propter me homo factus es . Ne me repellas propter vitia atque perniciosas affectiones meas : sed dissipa & disperge eas propter impetum voluntatis . Neque ob sordes me averferis : at operum sedulitatem intueri . Et licet me ex parte ob cogitationum turpitudinem averfatus fueris ; verum in planctum meum respice , & in voluptatis condemnationem . Habeo propositum : at nescio , an etiam vires . Quod habeo , hoc elargior : & si ipse necessarium dare velis indigenti , mentem meam conspicias , quodque sim pauper , & a Dracone spoliatus . Infirmus sum , & à corruptione irretitus . Imbecillus sum , & à peccato in errorem impulsus . Donum tuum perdidi : & ideo perfectam prudentiam non habeo . Perdidi consuetudinem tuam ; & idcirco quo vadam , ignoro . Nihil ergo habeo : & siquid habeo , tu mihi illud dedisti natus . Extrema penuria laboro : quodsi dives evasero , tuum est totum istud munus , & quidem nunc , & olim tuum est . Solummodo gratiam deponco , confitens , quod per te servabor , siquidem servabor .

Matth. 13. Novi quemdam divitem in scriptura : verum prudens quum esset , teque nosset , pauperem seipsum appellavit . Paupertatem ille sibi adscripsit , potentiam tuam respiciens ; & quid ego dicam , aut quid cogitabo ? Nostis autem & vos hunc hominem : nam parabolam de illo Evangelium vobis enarravit : quia omnis Sanctorum labor propter hominem susceptus est . Ait autem sic . Dives quidam erat , & absconditum in agro thesaurum sciens , vendidit omnia , & emit agrum illum . Alius autem idem ob Margaritam pretiosam faciebat . Quare utriusque diversitatem nosse , & cuiusque vim solvere atque interpretari oportet . Nam duo ista unum sunt . Continet autem brevem interpretationis sermonem , Margaritæ sententia : ideoque illam cum primis exponamus .

A κός . ἀλλ' ἔχω πῶς μου θείαι , ὅτι ἐγὼ φύσεως ἢ ἀσθενείας . Οἶδας ὡς κτίστης , ὁ ἐποίησας . οἶδας ὡς κριτὴς , ὁ κατέκρινας , οἶδας ὡς ἐνανθρωπήσας , ὁ ἐνόησας . Σὺ μοι δέδωκας αὐτὴν ἀρύπτωτον , ἀλλ' ὁ πατήρ μου Ἀδὰμ πολλὰ ῥύπω αὐτὴν ἀσθενῆ ἐποίησεν . Ἐπλέξε τῷ ῥύπῳ ἢ τέρψιν ἢ ματαιότητος , καὶ νῦν ἐγὼ ἄκων κολάζομαι .
B Συνεκέρσας ἐν τῇ φύσει φθορὰν , καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀπὸ θαλασσῶν χερμῶν κίνδυνον ἐπίσταμαι . Ἐλέησόν με , ὡς κτίστης . συμπαθήσόν μου τῇ ἀσθενείᾳ . Ὡς ἐνανθρωπήσας δι' ἐμέ , μὴ ἀπόσῃ ἀπὸ τὰ πάθη . ἀλλὰ σκόπισον ἀπὸ τῆ ὕμνῳ τῇ πρῶτῃ . Μὴ βδελύξῃ ἀπὸ τῆ ῥύπῃ , ἀλλ' ἴδε τὸ ἔργον τὴν ἐπιμέλειαν . Καὶ ἐκ μέρους με ἀπεγραφῆς .
C ἀπὸ τῆ ἀσθενείας τῶν λογισμῶν , ἀλλ' ἐπιβλέψον ἐπὶ τὸ πένθος , καὶ τὴν τῆ ἡδονῆς κατάντησιν . ἔχω πρῶτον . οἶδα εἰ δὲ δυνάμιν . Δίδωμι ὅ ἔχω . εἰ θέλῃς δοῦναι τὸ ἐνδόν , ὅρας μου τὴν διάνοιαν . πένης εἰμι , συληθεὶς ὑπὸ τοῦ δράκοντος . ἀσθενὴς εἰμι , ὑπὸ φθορᾶς πεδνηθεὶς . ἀδρανὴς ὑπάρχων ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας ἀποκρηθεὶς . Ἀπώλεσά σου τὸ δῶρον . διὰ τῆς οἰκῆς ἔχω τελείαν φρόνησιν . Ἀπώλεσά σε τὴν συνομιλίαν . διὸ ἔ γινώσκω πᾶς πορβόμα . Οὐδὲν ἔχω . εἰ ἔχω , σὺ μοι δέδωκας , ἡγηθεὶς . πένομαι ἰχυρῶς . Εἰ ἂν ᾖ πλητήσω , σὺ ἔστι τὸ χάρισμα τὸ πᾶν . καὶ νῦν καὶ πάλιν , σὺ ἔστι . μόνον αἰτῶ τὴν χάριν . Οἰμολογῶ ὅτι διὰ σέ ποτε ἡγήσομαι , εἴγε καὶ ποτε ἡγήσομαι .
E Οἶδά τινα πλείον ἐν τῇ Γραφῇ , ἀλλὰ φρόνιμος ὢν ἰδὼν σε , πένητα ἑαυτὸν προσηγόρευσεν . Εἰ ὁ πλούσιος ἑαυτὸν πτωχὸν προσεγράφητο ἀφιδὼν σε τὸ κράτος , ἐγὼ τι εἶπω , ἢ τί λογίσομαι ; Οἶδατ' ὑμεῖς τῶν τῶν ἀνθρώπων . διηγήσατο ἡμῖν τὸ ἀναγγέλλειν πῶς βολῶν , ὡς εἶρηκε δι' αὐτῶν . Ἀπὸ τοῦ μόχθου τῶν ἀγίων διὰ τὸ ἀνθρώπων καὶ ἡμῶν . Λέγει γὰρ . Ἡ ὡς πλούσιος , καὶ γνῆς ἐν ἀγρῷ θησαυρὸν , ἐπώλησεν ἅπαντα , καὶ τὸ ἀγρὸν ἡγόρασεν . Ἐπὶ τὸ πᾶν ποιῇ διὰ μαργαρίτην πολυτίμητον . Καὶ ὅρα λόγον ἐν ἑκατέρῳ γινώσκαι τὸ διάφορον , καὶ ἐπιλύσαι τὴν ἑκάστου δύναμιν . Οἱ δύο εἰσιν . Ἀλλ' ἔχει βραχὺν λόγον τῆς ἐπιλύσεως ὁ ὅς μαργαρίτης ἴσος . Διὸ ἐν πρώτοις αὐτὸν διέλθωμεν .

Mar-

Ο' μαργαρίτης ὁ τίμιος, ὁ ἀπὸ θαλάττης
 δύσκολος, πολλῆς ἱμῆς ἀξίος ἐστίν, διὰ τὸ δυσεν-
 ρετον. Οὐ πῦρ ἔχει βρώσιν, ἀλλὰ καύχημα. Οὐ
 παρέχει ποτὶς ἀπόλαυσιν, ἀλλ' ἀδούξιν. Πολλὰ
 χρηματὰ ποιῶσιν ὄγκοι. ἕως δὲ ἐπικυφίζει τὸ
 βάρος. Βραχὺς ὢν, μεγάλα δύναται. ἀλλὰ καὶ
 σύντομος εἰς τὸ βασανισθῆναι, καὶ ἀμετάθετος εἰς
 ἀποκατάστασιν. Ῥαδίως κρύπτεται, καὶ δυσκόλως
 ἀρίσκει. Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἑραῶν.
 ἕως ἐστὶν ὁ Θεὸς Λόγος, ἐν βραχεὶ πολλὴν δύ-
 ναμιν μυσηζίων ἐμπεριέχων σαφώς. Οὐ πῶ-
 καί εἰς βρώσιν, ἔχ' ἄρ' ἐστὶ πῶσκαίρος. Οὐκ
 ἐστὶ πενήτων εἰς χρεῖσιν, ἀλλὰ τῶν ἐν γνώσει πλε-
 τυντῶν ἡ κατάληψις. Οὐδὲς αὐτὸν ἔχει δύνα-
 τα τῶν πτωχῶν ἐν ἀρετῇ. Τελείων δ' κτήμα γί-
 νεται. Εἰσὶ βαθμοὶ ἐν οἴκῳ ὑψηλῷ, δὲ ὢν ἕως
 ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνέρχεται. καὶ ἐν τῷ διαγγελίῳ
 διαφοραὶ τῶν προσιοντων Θεῷ τυγχάνουσιν οὐσαι.
 Πένης ἔστι; γίνεται σοι ἄρτος εἰς τὴν τῆς πείνης
 πῶσκαίαν. Ἀδενῆς ὑπάρχεις; λαχάνῳ καὶ
 ἀβρὲφιν. Τῷ πολυσάρκῳ οἴησι ἐπιδίδωσι, καὶ
 τῷ ἡπατικῷ καὶ τῷ ἰκτερινῷ οἶνος προσφέρει-
 ται. Ἄλλοις ὡς ἰχθὺς πῶσκαται. Ἐτέροις οἶσος.
 Ἐνίοις δρέπανον. Τισὶ δὲ καὶ ἀξίνη γίνεται. Καὶ
 κριδινὸς ἄρτος τοῖς ἀνροικοτέροις πῶσκαίεται.
 Καὶ μάχαιρα εἰς χειρουργίαν πῶσκαίεται. Καὶ
 μασίγει μασίγι τῇ ἀπὸ χροῖων. καὶ ἐν ῥάβδοις
 παίδευει, καὶ ἐν βακτηρίαις καταπονᾷ. Ταῦτα πάν-
 τα βαθμῶς ἔχει τὸ εὐαγγέλιον. Ταῦτα πάν-
 τα ἐν πῶσκαίαις εἰρηται. Καὶ οἶδε πλεῖστές ἐν
 ἀρετῇ, καὶ πένιτας. Οἶδεν ἀδενῆς, καὶ ὑγιαί-
 νοντας ἐν τῇ πίστει. Γινώσκει δυνατὸς καὶ ἀδρα-
 νῆς ἐν ἀσέβειᾳ. Ἀναιρεῖ τῇ μαχαίρᾳ πολλούς,
 τῶν ἐδῶλων ἀποχίζων, καὶ τὴν ἀσέβειαν ἀπά-
 γων ἀπὸ τῆς πλήθους. Ἐν κρυπτῷ βλέπει. διὰ τῆ-
 το ἐπάγει τὸ πῦρ, ἵνα ἐκκαλύψῃ τὸ κρυπ-
 τόμενον, καὶ ἵνα ἀναλώσῃ τὸ κατὰ τὴν γνώσεως
 τῷ Θεῷ ἐπαρόμοιοι. Καυτηρίας ἐπάγει τοῖς ἐπι-
 νεμομένοις τὰ μέλη τὰ καίελα. Καὶ τὰ λυμηνόμοια
 πάθη μακρὰν διείησι τὸ κοινὸν τῆς ἐκκλησίας. Ἐν
 τοῖς ἀδενῆσι ἰαίρους. ἐν τοῖς ἀθληταῖς βραβυτῆς.
 Ἐν τοῖς ὀναντιομένοις κελτῆς. Ἐν τοῖς ἀδίκοις ἐκ-
 δικος. Τῶν πτωχῶν κηδευὼν γίνεταί, καὶ τῶν
 χηρῶν, ὑπονοστής. Πρὸς τοὺς τυραννῆτας βα-
 σιλεὺς ἐστὶ. Καὶ τοῖς παπεινοῖς, ὡς ἀδελφοῖς,
 πῶσκει. Τοῖς ξένοις ἀπαντᾷ, ὡς οἰκέτοις, καὶ
 τοῖς ὀρφανοῖς ὡς πατὴρ. Καὶ τοῖς ἐν ἀγνοίᾳ λοι-
 δαῖσι φάμεταί, ὡς ἰδιότης. καὶ εἰς ὢν, πάντα
 ταῦτα γίνεταί. ἐπειδὴ ὁ θέλει, δύναται. καὶ τὰ
 συμ-

Margarita igitur pretiosa, ē mari est;
 magnæ autem æstimationis, eo quod inven-
 tu difficilis sit: non tamen cibum præbet,
 sed gloriam; neque potus oblectamentum
 affert, sed claritatem nominis. Multa qui-
 dem pecuniæ, pondus efficiunt: at illa, gra-
 vitatem subleuat. Parva quum sit, magna
 potest; & ad portandum facilis est, facile-
 que in suum locum restituitur. Facile abscon-
 ditur, sed difficile invenitur. Sic quoque est
 Regnum coelorum: sic etiam Deus Verbum,
 quod breviter & aperte magnam in se my-
 steriorum vim complectitur. Non proponi-
 tur ad manducandum; neque enim ad tem-
 pus dumtaxat durat. Sed nec pauperibus est
 ejus usus: verum eorum, qui in cognitione
 atque scientia divites evaserunt, illius est
 perceptio. Nullus quippe virtutis inops, il-
 lo potiri potest: sed perfectiorum est illius
 possessio. Reperiuntur gradus in loco excel-
 so, per quos ad supremam quis conscen-
 dit: & in Evangelio similiter, eorum qui ad
 Deum accedunt, differentie sunt. Pauper
 es? Panis tibi pro consolatione paupertatis
 erit. Infirmus laboras? olusculo te refi-
 cit. Sic etiam ex jecinore, & ictero morbo
 laborantibus, sinapi & vinum traditur: aliis
 ut piscis proponitur, aliis frumentum, ali-
 quibus falx putatoria, quibusdam etiam le-
 curis efficitur; panesque hordeaceos rusticio-
 ribus apponit, & gladium ad chirurgiam
 adhibet: quosdam flagellis ex funiculis cæ-
 dit, virgis alios castigat, & faculis fatigat
 atque exercet. Hæc & his similia pro gradi-
 bus habet Evangelium. Sunt autem ista in
 parabolis dicta. Divites quippe novit virtu-
 tibus locupletatos; pauperes quoque virtu-
 tum inopia laborantes; novit infirmos, &
 novit sanos in fide: novit fortes, & novit im-
 perfectos in religione ac pietate. Gladio
 multos perimit, ab idolis rescindens, & à
 populo impietatem avertens. Videt in ab-
 scognito: atque idcirco infert ignem, ut
 quod occultatur, in lucem proferat, & quod
 contra scientiam Dei extollitur, absumat.
 Cauterium adhibet iis, quibus lethali mor-
 bo membra depascuntur: & longe à commu-
 nitate Ecclesiæ separat pestiferas affectio-
 nes. Inter ægrotantes est medicus: inter
 athletas, præmiorum distributor: inter ad-
 versantes, judex: inter iniquos vindex:
 pauperum curator efficitur, & viduarum pro-
 visor. Adversus tyrannos Rex est: & ad hu-
 miles, tamquam frater accedit. Peregrinis,
 ut familiares, occurrit: & inter orphanos,
 ut pater reperitur: ignoranterque maledi-
 centibus, ut idiotam se exhibet. Hæc au-
 tem omnia præstat, quum unus idemque sit:
 quodcumque enim vult, hoc potest, omni-
 busque

busque utilia consulit. Propterea multæ sunt parabolæ: ideo quoque variæ virtutes: & in cunctis ipse idem, non diversus; sed sicut multarum chordarum lyra, diversimode omnibus sua commoda excogitat. Novi hominem, eundem medicum, & fabrum, ferrarium & ædium structorem, œconomum & agricolam, inspectorem & doctorem, argentarium & figulum, coquum & mercatorem, multasque alias artes callentem: verum in nulla earum artium quum versaretur, naturam amittebat. Quomodo igitur non multo magis Deus immutabilis erit; quamvis multa faciat, & diversa velit?

Hæc porro dico, ut ne quis affirmet, sicut in una aliqua harum rerum, ita per figuram hominem apparuisse. Aliud enim natura, & aliud scientia. Aliud figura seu forma, & aliud hypostasis. Faber, & agricola, figulus & gubernator, curator & rerum necessarium suppetitor, unus idemque est in his omnibus: non secundum quamlibet professionem gignitur, sed quum semel sit natus, meditatione deinde in singulis hisce artibus sese exercet. At qui natus est homo, ut rursus hominem procreet, non id meditatione consequitur, sed natura illum perfectum reddit. Filius igitur Dei, non per meditationem & contemplationem didicit apparere hominibus: verum per naturam assumpsit hominem; ut fieret quod non erat, & inter homines fuit ut homo.

Adversus Marcionem hæc loquor, talia apud suos nugantem. Contra Manem disfero, deteriora adhuc Marcione de naturæ humanæ assumptione sentientem. Margarita nobis in medium proponitur. Dicant hæretici, undenam sit, & quomodo fiat? In ea thesaurum demonstrationis habeo: & pro scripturis, illam adversariis debitoribus oppono. Dicant nobis, quænam sit Margaritæ generatio. Ostendant nobis, figuram dumtaxat ei esse, & non hypostasim. Novi quid dicant: sed & ego aliquam interrogationem faciam. Absque corporum (inquiunt) conjunctione, qui natura genitus est, non potest esse homo: & siquidem factus esset, ut Adam, haberet hominis hypostasim. Quum autem ex Virgine sit natus, sine congressu viri, figuram assumsit. Silebo equidem, ò hæretici: habeo enim, qui vobis pro me respondeat. Ego quiesco: nam vobis pro me margarita loquitur. Ediffere igitur quomodo nata sis? Tuam expone naturam: & hæreticos confunde: ostende substantiam tuam, & vanas frivolasque imaginationes destrue. Conchæ loquantur generationem margaritæ: conceptionem ipsius recenseant. Qui sub aquis sunt murices, fiant doctores hominum qui

A συμφέροντα πᾶσι βεβλήετα. Διὰ τὸ πολλαὶ αἱ παβολαί. Διὰ τὸ διάφοροι αἱ δυνάμεις. Ἐν πᾶσι γὰρ αὐτὸς οὐκ ἀλλοιούμενος. ὡς ὡπερ πολυχόρδος λύρα, ἀσφόροις τρόποις τῶ πάντων λυσιτέλειαν τεχναζόμενος. Οἶδα ἄνθρωπον, τὸν αὐτὸν ἰατρὸν καὶ τέκτονα, χαλκέα καὶ οἰκοδόμον, οἰκονόμον καὶ γεωργὸν, ἐπιτηρητὴν καὶ διδάσκαλον, ἀργυροκόπον καὶ κεράμεα, μύγειρον καὶ ἔμπορον, καὶ πολλὰς ἄλλας τέχνας ἐπιστάμενον. ὡς ἔγω ἐν μιᾷ πρὶν τεχνᾷ γινόμενος, τῶ φύσιν ἀπώλεσε. Πῶς οὖν Θεὸς πολλῶ μᾶλλον ἀναλλοίωτος ἔσται, πολλαῖ ποιῶν, καὶ διάφορα ποιοῦμενος.

B Ταῦτα δὲ λέγω, ἵνα μή τις εἴπῃ, ὅτι ὡς ἐν τέτων, ἔγω καὶ χήματι ὡφθῇ Ἀνθρώπος. Ἄλλο φύσις, ἕτερον ἐπιστήμη. Ἄλλο χήμα, ἕτερον ὑπόστασις. Ὁ Τέκτων καὶ γεωργός, ὁ πηλεργός, καὶ κυβερνήτης, ὁ κηδεμών καὶ τῶ ἀναγκαίων χορηγός, εἰς ἐν πᾶσι τέποις γινόμενος. ὃ καὶ ἐκάστην ἡνᾶται ἐπιστήμῳ, ὡς ἅπαρ ἡνῆδεις, διὰ μελέτης ἐν μιᾷ ἐκάστῃ τῶ τεχνῶν ἐνεργεῖ. Ἀνθρώπος δὲ ἡνῆδεις, ἵνα πάλιν ποιήσῃ ἄνθρωπον, ὃ καὶ μελέτη ποιεῖ, ἀλλὰ φύσιν τέλειον ἀποδίδωσιν. Ὁ Υἱὸς ὅ Θεὸς οὐκ ἀπὸ μελέτης ἔμαθεν ὡφθῆναι ἀνθρώποις, ἀλλὰ διὰ φύσεως ἀνέλαβεν ἄνθρωπον, ἵνα ἡνῆται ὃ οὐκ ἦν, καὶ ἐν ἀνθρώποις ὑπάρχει ὡς ἄνθρωπος.

C Πρὸς Μαρκίωνα λέγω ταῦτα τῶ ποιῶντα ἰδὲ λῆντα τοῖς οἰκείοις σπουδαίως. Πρὸς Μάνιν διαλέγομαι, τῶ χείρονα Μαρκίωνος φρονέοντα πρὸς προσλήψεως. Ὁ μαργαρίτης ἡμῶν εἰς μέσον πορεύεται. Λεγέτωσαν οἱ ἀρετικοί, πῶς εἶναι, καὶ πῶς γίνετα; Ἐγὼ ἐν αὐτῷ θησαυρὸν ἀποδείξεως, καὶ ἀντιχειρόγραφον τοῖς χρεώταις τοῖς ἀντιδικοῖς αὐτῶν πορεύομαι. **E** Εἰπωσιν ἡμῖν τίς ἡ ἡνῆσις ὅ μαργαρίτης. Δείξωσιν ἡμῖν, ὅτι χήμα μόνον ἔχει, καὶ ὃ καὶ ὑπόστασις. Οἶδα τί λέγουσιν. Ἀλλὰ καὶ γὰρ γινώσκω τίνα πεῦσιν ποιήσομαι. Δίχα συμπλοκῆς σώματος, φύσιν ἡνῆδεις, ὃ δύναται ὅ ἄνθρωπος. εἰ μὴ γέγονεν, ὡς ὁ Ἀδάμ, ἔχει, φασίν, ἀνθρώπου ὑπόστασις. εἰ δὲ ἐκνηνῆθη ἐκ παρθένης, ἐκ πρὸς σωσιᾶς ἀνδρός, χήμα ἀνείληφε. Σιωπᾷ ὑμῖν, ἀρετικοί. Ἐγὼ γὰρ τῶ ὑπὲρ ἐμῶ ἀποκρινόμενον. **F** Ἐγὼ ἡσυχίαν ἄγω. λαλεῖ γὰρ ὑμῖν ὁ μαργαρίτης. λαλήσον πῶς ἐκνηνῆθη. εἰπέτε ὃ τῶ φύσιν, καὶ πὺς ἀρετικὸς ἐντρεφόν. δειξόντε τι ὑπάρξιν, καὶ πᾶς φαντασίας πᾶς ἐώλες ἀφύλυσον. Αἱ κόγχαι φεγγάζουσιν, τῶ ἡνῆσιν τῶ μαργαρίτης. Λεγέτωσαν τῶ σύλληψιν. Οἱ μύακες, διδάσκαλοι ἡνῆσιν, οἱ ἐν πῶς ὑδασι, ἀνθρώπων τῶ δοκούντων ἐν ἑρᾷ ἀφαιεῖν.

Ἀπό

Από τῶν ἀλόγων, ὅπου δὲ καὶ ἀψύχων, πα-
 δεύεσθαι οἱ ἐγκυβισκόντες τῷ ἐπεβραβίον παῖς φύ-
 σεσιν. ὅπου τῷ μηδὲ νόμῳ μηδὲ θεσμοῖς κεχη-
 λώων, οἱ νόμους διδόντες νομοθετεῖσθαι. Οὐ
 φέρω τῷ ἀρχύνειν τῷ ἀρέσκειν, ὅτι λόγοι ἀπατῶσι τῷ
 Θεῷ διωάμεως, καὶ πολυπραγμονεῖσι τῷ τρόποι τῷ
 Θεῷ αὐτῶν πράξεως. Λογοθετεῖσι τὸν Θεὸν οἱ χρεώ-
 νησι τῷ ἁμαρτίας, ὅτι ἐπιστῆναι φιλονικεῖσι τῇ γεω-
 γία τῆς ἀφράστου φύσεως. Κεῖνται οἱ κατὰ κείνους τὸν
 Κεῖνται, ἀγνοῦντες ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀπολογίσασθαι.
 Εἰὰ καταλάβετε τὸ ἀκατάληπτον, οὐκ ἔστι ὅτι ἀκα-
 τάλειον. καὶ εἰὰ νοήσετε τὸ Θεῖον, οὐκ ἔστι Θεῖον
 ἔσθαι, ἀλλὰ κοινόν. Εἰὰ ἐπιστῆτε τὸ ἀγνώστῳ
 Θεῷ, καθὼς λέγει ὁ Ἀπίστολος, γίγνεται ἡ γνῶ-
 σις ὑμῶν, ἀφ' ἧς τῷ Θεῷ διωάμεως.

Λέγω ἡπόδισμα, ὅτι τῷ φύσιν ἀναλύσαι
 δύναμαι. καὶ τῷ τρόποι διὰ τινος ἐμφερείας, C
 ὅτι τῷ δυνάμει ἀποκαλύπτει τῷ πράξεως. Ὁ μαρ-
 γαρίτης λίθος ἐστίν, ὅς ἐστι σαρκῶν γενέσθαι ὅς
 καὶ τῷ ὁσφρῶν ὁ μαργαρίτης πορεύεται. Τίς
 οὖν μὴ τωσέσθαι, ὅτι καὶ Θεὸς ὅς σώματος
 ἀνθρώπου γενέσθαι; Ἐκείνους ἐχὶ σιωσῶν τῷ
 κογχῶν σιωσῶν, ἀλλὰ τῷ ἀσφαπῆς καὶ τῷ ὕδατος
 σύγκρασις. Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς σιωσῶν ἐστίν
 τῷ παρθένῳ, ὅς ἐστι ἡδονῆς. ὅς ἁγίος Πνεύμα-
 τος, ὅς ἐστὶ φουράματος αὐτῆς, συστήσαντος τῷ
 Θεῷ τῷ ποσῶν. Ὁ μαργαρίτης, ὅτε μύσας
 τίκεται, ὅτε ὡς πνεῦμα ἐν χήματι πορεύεται.
 Καὶ ὁ Χριστὸς ἐκ ἀνακραδῆς τῷ Θεότητι,
 ὅτε φίλος ἐστὶν ἀνθρώπου, ὅτε ἀκράτῳ Θεότη-
 τι κεκραμένος, ὡς ἐν χήματι πνευματικῶν γε-
 νέσθαι. Ὁ μαργαρίτης ἐν ἡπόδισι τίκεται,
 ἕτερον δὲ λήθον κατ' αὐτὸν ἐ γεννῆ. ὅς γὰρ ἐστίν E
 ἄλλος Χριστὸς, εἰ μὴ ὁ ὅς Πατὴρ γεννηθεὶς,
 καὶ ὅς Μαρίας πεχθεὶς. Οὐ γὰρ ὁ λεχθεὶς
 λίθος ἔχει μόνον, ἀλλὰ ἐ ὑπαρξιν. ὅτε ὁ Υἱὸς
 ὅς Θεὸς ἐν ἡπόδισι ἐτέχθη, καὶ οὐκ ἐν χήμα-
 τι. Τῶν δύο φύσεων ὁ μαργαρίτης μετέχει ὁ
 πολύτιμος, ἵνα δείξῃ Χριστὸν, ὅτι Λόγος Θεὸς
 ὡς, ὅς Μαρίας ἀνθρώπου γενέσθαι. ἐ μερικῶν
 ἔχει τῷ φύσιν, ἐπεὶ αὐτὸν ἐ ἕτερον ζῶν ἐτύχα-
 νε. τελείαν ἔχει τῷ διπλῶν φύσιν, ἵνα μὴ ἀπο-
 λῆσθαι πᾶς δύο. ὅτε ἡ μία ἡ Θεὸς φύσις ὡφθῇ
 μόνῃ ἐπὶ τῷ γῆς. ὅτε ἡ ἕτέρα, ἡ ἀνθρώπου ἀνέ-
 βῃ εἰς τῷ ἕρανόν μόνῃ. ὅς τελείος τέλειος, ἐ ἐξ
 ἀνθρώπου ἀνθρώπου, ὅς Θεὸς Θεὸς καὶ ὅς πρῶ-
 τος Χριστὸς. Οὐκ ἐπεμερίσθη ἡ σὰρξ τῷ Θεό-
 τητι, οὐδὲ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐβάρησε τῷ Θεῷ
 φύσιν. Οὐκ ἡττήθη τῷ πλοκῇ τῆς ποσῶν, ἵνα

A qui se in cœlo versari putant. A rationis ex-
 pertibus, imc & ab inanimatis erudiantur,
 qui in caput saltantes, naturas cœlestium
 sibi exploratas perspectatque jactant: & ab
 iis quæ neque lege neque ritu utuntur, qui
 leges aliis præscribunt, legem accipiant.
 Hæresum enim dedecus probrumque non fe-
 ro: quia rationem à Divina potentia repe-
 tunt, & modum divinissimæ illius actionis
 curiose nimis inquirunt. Rationem à Deo
 repolcunt, quum sint ipsi peccato debitores,
 quoniam animum intendere conantur in sa-
 tionem & ortum ineffabilis naturæ: dam-
 nantque qui rei sunt, Judicem, nescientes
 ipsi pro se respondere. Si incomprehensibile
 comprehenderitis, non jam amplius incom-
 prehensibile erit: & si quod divinum est in-
 tellexeritis, non amplius erit divinum, sed
 commune quoddam. Si in ignotum Deum,
 ut Apostolus ait, aciem animi deflexeritis, Apor. 17.
 divinam potestatem vestra cognitione dis-
 solvetis.

Refero exemplum, cujus naturam re-
 velare possum: modumque per quandam si-
 militudinem intelligo, non tamen vim actio-
 nis revelo. Margarita, lapis est ex carni-
 bus genitus, quoniam ex conchyliis pro-
 dit. Quis ergo non credat, Deum ex cor-
 pore hominem esse generatum? Illam non
 concharum conjunctio format, sed fulguris
 & aquæ commistio. Sic & Christus in Virgi-
 ne conceptus est, citra aliquam voluptatem;
 dum Spiritus Sanctus ex ejus massa assum-
 tionem Deo constituit formavitque. Mar-
 garita neque murex gignitur, neque ut spi-
 ritus in figura procedit: sic & Christus non
 permixtus cum Divinitate, neque purus est
 homo, neque cum immiscibili divinitate
 commissus, tamquam in figura spiritali est
 genitus. Margarita in hypostasi generatur,
 & alium secundum se lapidem non generat.
 Christus quoque non est alius, nisi qui à Pa-
 tre genitus est, & ex Maria natus. Non fi-
 guram dumtaxat dictus lapis habet, sed
 etiam substantiam: ita quoque filius Dei in
 hypostasi est natus, & non in figura. Dua-
 rum naturarum est particeps hic lapis pre-
 tiosus: ut ostendat Christum; quoniam quum
 Verbum Dei sit, ex Maria homo natus est:
 non partialem habuit naturam; quoniam
 neque aliud animal erat: sed perfectam ha-
 bet duplicem naturam, ne duas perdat: ne-
 que enim una sola natura Deus super terram
 visus est: neque altera sola homo in cœlos
 ascendit: verum perfectus ex perfecto, ho-
 mo ex homine, Deus ex Deo, ex Virgine
 Christus. Non divisa est caro à divinitate,
 neque Divinam naturam humana natura
 oneravit. Non est imminuta propter assum-
 tionis

tionis nexum, ita ut perdiderit quod habebat, & quod non habebat, fieret: sed perfectum habet, quod erat, & perfectum finiliter habet quod assumpsit. Conjunctio non est facta confusio: non enim corpus conjunctum erat corpori: at homo unicus erat cum deitate. Vinum & aqua commista, perdunt naturam: at vinum & aurum, utrumque simul immistum, constituunt hypostasim. Tegit enim Deus assumptionem, sicut aurea urna manna. Absconditur Divinum Verbum in assumptione, velut urna in arca. Intrinsecum efficitur extrinsecum, & extrinsecum fit intrinsecum: ut & unitas demonstratur, & hypostasis. Manna non est assumptio; at conjungitur urnæ, non ut induens divinitatem, sed ut margarita ex fulgore aquæ intrinsecus habens. Intellige coruscationis, & aquæ ordinem, & Christi parabolas admirare. Considera imperfectæ carnis ministerium in margarita: & credas revera ex muliere natum esse Christum. Murex, ne obolo quidem dignus, lapidem multis auri talentis pretiosorem parit: sic & Maria Divinitatem cui nulla comparari potest natura, genuit. Non aligitur dolore ostreum, dum margaritam concipit, sed solum accessionis sensum habet. Et Maria beneplacito & consensu Christum concepit, sentiens naturam accedentem. Non corrumpitur murex, neque dum concipit, neque dum parit: perfectum enim parit lapidem sine dolore. Et Virgo sine corruptione concepit, & sine dolore genuit. Non solum concipitur margarita; verum etiam dum accrescit, perdurat: atque etiam extra cochleam, suam potest hypostasim ostendere: quum autem carne pro hypostasi ad cooperationem indigeat, naturamque nutritivam adhibeat ad perfectionem subsistentiæ. Latet tamquam in utero, in sinu cochleæ, & quasi naturaliter ad substantiæ perfectionem insita est. Augmentum quoque accipit per vitalem naturam, & pinguedinem sibi conducentem participat. Natus est etiam Filius non seminatus ex carne: & filium fructificavit natura, sine viro ad generationem concurrente. O magna mysteria: o cœlestia dogmata: quia peperit natura non proprium: & filius natus est, non ex viro procreatus. Virgo facta est mater, & natura fons; alius nutrix, & puella adiutrix & cooperatrix. Assumptio ex ubertate naturæ, & generatio ex plenitudine determinata ipsi naturæ. Sola mulier absque viro genuit: nam corruptionis expers erat, qui generabatur. Virgo peperit, propter eum, qui puritatis ac castitatis fons erat: voluptatis expers, procreationi filii servivit: nam vitiorum superatorem produxit.

Α ἵνα ἀπολέσῃ ὃ ἔχεν, καὶ ὃ μὴ ἔχει ῥῆνται. τέλειον ἔχει ὁ ὢν, καὶ τέλειον ἔχει ὁ πωροσλήφει. Ἡ σύγκρασις οὐκ ἐγγέτο σύγχυσις. Οὐ γὰρ σῶμα σώματι σιωεπλέκειτο, ἀλλὰ ἀνθρώπος ἦντο τῇ Θεότητι. Οἶνος καὶ ὕδωρ μιγνύτα ἀπολεῖ τὴ φύσιν. οἶνος δὲ καὶ χρυσὸς ὀπιμιγνύτα ἐκάτερα, σιωεῖται τὴ ἁπλοῦσιν. Σκέπει ὁ Θεὸς τὴν πωροσλήφειν, ὡς ἡ χρυσοῦ γάμνος τὸ μάννα. κρύπτεται ὁ Θεὸς Δόγης ἐν τῇ πωροσλήφει, ὡς ἐν τῇ κιβωτῇ ἡ γάμνος. Τὸ ἐκτὸς γίνεται ἐντὸς, καὶ τὸ ἐντὸς, ἐκτὸς ἵνα, καὶ ἐνόησι διαχρῆσθαι καὶ ἁπλοῦσιν. Οὐ τὸ μάννα ἡ πωροσλήφεις, ἀλλὰ σιωήνω τῇ γάμνω, ἔχῃ ὡς πωροσλήφει τὴν Θεότητα, ἀλλὰ ὡς ὁ μαργαρίτης ἔχει ἀσραπῆς τὴ ὕδατος παῖς. καὶ θαύμασον πᾶσι πωροσλήφει Χριστῷ. νόησον σαρκὸς λειτεργίαν ἀτελῆς τῇ μαργαρίτῃ, ὅτι πωροσλήφει ὅτι οὕτως ἐκ γυναικὸς ἐτέχθη ὁ Χριστός. Ὁ μύαξ, ὁ ὅς ὕδατος ἄξιος, ἔτεκε λίθον πολλῶν παλάντων χρυσοῦ τιμιώτερον. ἔτω καὶ ἡ Μαρία ἐγγήνησεν τὴν Θεότητα τῇ πωροσλήφει ἀσυνκρίτον. Οὐκ ὠδυνήθη τὸ ὄφρυν σιωεληφὸς πὺν μαργαρίτῃ, μόνον δὲ ἀφθονοῖ τὴ πωροσλήφει ἡ δαίμων. καὶ ἡ Μαρία δαρέσως σιωελήφει τὴ Χειρὸν, ἀφθονοῖ τὴν φύσιν τὴν πωροσλήφει. Οὐκ ἐφθάρη ὁ μύαξ, ἔτε σιωεληφῶς, ἔτε τεποκῶς. τελειωθέντα γὰρ πὺν λίθον τέποκεν, ὁ δυνάμις μὴ ἁπλοῦσας. καὶ ἡ πωροσλήφει ἀφθονοῖ σιωελήφει, καὶ ἀπὸ τῶν ἐγγήνησεν. Οὐ μόνον ὁ μαργαρίτης σιωεληφῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐχρόνισεν. ἐπειδὴ ἐδύνατο καὶ ἔξω τὴ κόγχῃ τὴ οἰκίαν δαῖμον ἁπλοῦσιν. σαρκὸς πωροσλήφει ἐδέσσε τῇ ἁπλοῦσας, ὅτι φύσιν θρεπτικὴν ἐχρῆσαστο εἰς τελειότητος ἁπλοῦσας. ἐκρύβη ὡς ἐν τῇ μήτρᾳ τῇ κοίλῃ τὴ κόγχῃ, καὶ ὡς ἐν φύσιν ἐνεκινῆσθαι πωροσλήφει τὴ ὑπαρξέως. πωροσλήφει διὰ τὴ ζωτικῆς φύσεως, ὅτι ποιότητος τὴ συλλαβέσθαι ἐκοινώνησε. Γέγονεν Υἱὸς ὁ μὴ σιωελῆς ἐκ σαρκὸς, καὶ τέκνον ἐκαρποφύρησεν ἡ φύσις δαῖμον ἀνδρὸς σιωεργῆντος τῇ θρεσῇ τὴ τέκνων. Ὡς τὴ μεγάλων μυστηρίων. ὡς τὴ ἐπουρανίων δογματῶν. ὅτι ἔτεκεν ἡ φύσις τὸ μὴ ἴδιον. καὶ γέγονε τέκνον, τὸ μὴ ἔξ ἀνδρὸς κατεβληθέν. Ἡ πωροσλήφει μήτηρ, καὶ ἡ φύσις πωροσλήφει, ἡ μήτρα τροφὸς, καὶ ἡ κόρη σιωεργός. Ἡ πωροσλήφει ἐκ τῆς ποιότητος τῆς φύσεως, καὶ ἡ θρεσῇ ἐκ τῆς πληρώσεως τῆς τεταγμένης τῇ φύσιν. Μόνον γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς ἐγγήνησεν, ἀλλότῃ γὰρ φθορᾷ ἦν ὁ θρεσῇ. Παροσλήφει ἔτεκε διὰ τὴ ὅτι τῆς ἀγνείας πηγὴν, ἀπειρος ἡ φύσις τῇ τεκνογονίᾳ ἐλειτεργήσεν, τὸν γὰρ πᾶσι τῇ νικῶντα προήγαγε.

Quo-

Πῶς οὖν χῆμα μόνον ἀνείληφεν, ὁ κοινω-
νίσας καὶ τῇ φύσει, καὶ τῇ οὐσίᾳ, καὶ τῷ χρόνῳ
τῆς γυνήσεως; Πῶς οὖν προῆλθεν ἄνθρωπος, ὁ
πάντας παῖρας δούς τῇ φύσει, χωρὶς τῆς φθο-
ρᾶς καὶ τῆς οὐδυνῶν; Οὐτε πέπονθεν ἡ Μαρία,
ὡς γυνή· ἔτε ὥδυνε τίκτουσα, ὡς παρθένος.
Ὁκ λῶ ἀμοτεία ἔ γυνωμῶν, εἶχε γὰρ νοινωῖαν
ἀφ' ἧς θρέφαντα φύσιν. Μήτηρ λῶ ἔ ἀμοτεία
ἦν, διὰ τὴν χορηγίαν τῆς προσλήψεως. ἡ ἔξα-
νεν ἐν τῇ μήτρᾳ ὁ Χειρὸς, ἀνευδὲς ὢν, ὡς
Θεός. Υἱὸς γέγονε γυναικὸς, Υἱὸς ὑπάρχων
Θεῷ. Ἐγὼ ἡ Μαρία μητέρα. Πειλάβε ἡ
ἐξ αὐτῆς ἀνθρωπότητα ἡ Θεότης. Υἱὸς λῶ τῆς
λειτεργησάσης, ὅτι ἔ μόνον τῇ τῶς παρέσχε
τὴν προαίρεσιν, ἀλλὰ ἔ τῇ φύσει κοινωῶνσεν
εἰς τὴν πρόσληψιν.

Εἰ χῆμα παρελήφει ὁ Λόγος, τίς λῶ
χρεία φύσεως; Εἰ ὡς ἐν εἶδει παρελήλυθε, τίς
λῶ χρεία ἡ γυναικός; Εἰ ὡς ἀφ' σωλήνος κατε-
λήλυθε, χρόνῳ ἀφ' οὗ ἐδέετο καὶ συλλήψεως; Δια-
τί ἐν παρθένῳ χωρεῖ, ὁ μέλλων παρθένα ἐκτός
φύσεως; Ὁ ἔτω τεχθεὶς, ὡς καὶ ἔξ ἑρανῶ ἐν
τῇ παρθένῳ ἐσκήνωσεν, ἵνα τί δὲ οὕτως ἔξ ἑρανῶ
τῇ γῇ ὁκ ἐπεφάνετο; Ὁ μὴ παρεληφὼς ἡ ἀν-
θρωπίνης φύσεως, δὲ οὕτως ἐκ τῆς ἀέρος ἀφ' οὗ ἀν-
θρώποις ὁκ ἐγνωρίζετο; Εἰ ἔχει τὸ τέλειον τὸ οἰκο-
νομίας, τί παρελαύσανεν ἀν ἐκ τῆς παρθενι-
κης φύσεως; Οὐτε πεπλήσεν ὅτιν ὁ Θεός, ἔτε
χλιδαστής. Πειλήν δὲ ἡ Μαρία, εἰ ἂν ὁ Χειρὸς
ῆλθεν ἐν χήματι. Χλιδάζανεν ἂν καὶ ὁ Θεός,
γύνῃσιν ὅτι φατῆς πῶς ἀνδράσι δακνύς. ἔσω ἡ
ἀνάγκη τῇ λόγων τῇ ἀγίᾳ κατηγορεῖσθαι. Ἐγὼ
γὰρ ἀλήθειαν οἶδα τὸν Χειρὸν. ἔ ἐν τῷ μερνα-
εἴτῃ θαυμάζω αὐτὸν, ἅτε Θεὸν παρεληφόμενον ἐκ
τῆς παρθένης τὸν ἄνθρωπον.

Ἐγὼ καὶ ἄλλῳ ἀποδείξιν περὶ τὸ ὄντως αὐτῷ
ὑπάρξεως, τὴν ἄχει τελείας αὐτῷ ἡλικίας ἀφ-
ξῆσιν. Εἰ γὰρ χῆμα εἶχει ὁ Λόγος ἐμῆτιον ὄνε-
δέυτο. Δείξατε αὐτάνον ἐμῆτιον. Καὶ εἰ ἐν χή-
ματι ὁ Χειρὸς παρελήβετο, δείξατε πολλῶν παρ-
θεῖσαι καὶ φανερὰν γυνωμῶν, ἔχι δὲ παλαμ-
μῶν. Καὶ εἰ ὁ Χειρὸς ἐν χήματι ἐλήλυθε,
νήπιος ὢν ἡκμαζε ἡ ἀνδρὸς τελεία κατάστασιν· ἡ
αὐξήσις μαρτυρεῖ τῇ συλλήψει, ἔ ἡ σύλληψις τῇ
αὐξήσει. ἔτε ἐκείνη σιωπῶμος ἐγίνετο, ἔτε αὐτὴ
παρήκε τὸν χρόνον τῆς φύσεως. Οὐκ ἔστι τὰ χή-
ματα ἡ ποσάσεως κοινὰ, ἀλλ' ὡς τὰ ἐμῆτια,
τέχνης διρημάτα. Τίς οὖν χρεία φύσεως, τέχ-
νης λειτεργῆσης τῷ Χειρῷ; Τίς λῶ χρεία γυναι-
κείας

Tom. II.

A Quomodo igitur figuram tantummodo
suscepit, qui & naturam, & essentiam, &
tempus generationis participavit? Quo pa-
cto igitur homo prodiit, qui omnem creatu-
ræ præbet experientiam, absque corruptio-
ne ac partus dolore? neque enim passa est
Maria, ut mulier; neque partus dolorem sen-
sit, ut Virgo: neque aliena à genito erat:
nam propter naturam, quæ nutrit, com-
municationem societatemque habebat: &
B mater filii alienæ naturæ erat, propter as-
sumptionis subministrationem. Crevit in
utero Christus, quum, ut Deus, nullius in-
digens esset: & filius ex muliere natus,
quum filius esset Dei. Agnovit Mariam ma-
trem: humanitatem enim per eam comple-
xa est Divinitas. Filius erat ejus, quæ sub-
ministraverat: quia non solum fide volun-
tatem atque electionem præbuit, verum
C etiam natura assumptionem participavit.

Si figuram Verbum assumpsisset; quid
natura fuisset opus? Si tanquam in specie
processit; quæ mulieris necessitas? Si velut
per canalem ac fistulam descendit, cur con-
ceptionis tempore indiguit? Cur in Virgine
tanquam in loco diversatus est, qui esset
extra naturam proditurus? Qui sic natus est,
ut qui de cœlo delapsus in Virgine habitas-
set; cur non illico terræ cœlitus apparuit?
D Qui naturam humanam non assumserrat; cur
subito inter homines ex aëre se notum non
præbuit? Si perfectam œconomiam habe-
bat; quid ex virginali natura assumebat?
Neque supervacaneus est Deus, neque illu-
sor. At supervacanea Maria, si Christus in
figura venit. Illuderet etiam Deus, genera-
tionem hominibus in præsepi ostendens. Sit
ista verborum necessitas, rationum accusa-
trix. Nam Christum veritatem esse novi, &
E in Margarita eum suspicio, utpote Deum.
qui ex Virgine hominem assumpsit.

Habeo porro & aliud argumentum de
vera ipsius substantia, incrementum nimi-
rum usque ad perfectam illius ætatem. Nam
si figuram habebat Verbum, vestimentis in-
dutum erat. Ostendite igitur vestium incre-
mentum? Et, si in figura Christus advenit,
ostende tunicam cum eo crescentem, & quæ
fulgens efficiatur & non inveterascit? Et, si
F Christus in figura advenit, quum ex infante
usque ad statum perfecti adolevisset; quomo-
do augmentum conceptioni testimonium
præbet, & conceptio incrementum testatur?
Neque enim illud cito factum est, neque
hæc tempus naturæ præbuit. Non sunt figu-
ræ, communicatio naturæ subsistentis: sed
velut vestimenta, artis inventa. Quis igitur
naturæ usus, dum ars famulatur Christo?
Quid opus fuisset conceptione muliebri,
L I quum

quum materia non à vivis hominibus procedat, sed in terra inveniatur? Virgo naturæ Divinitatis ministravit: ac propterea naturam ei incorruptibilem præbuit. Si actio quæcumque fuisset illud munus; etiam homo hanc efficere potuisset. Et, si figura fuit illud ministerium; ars igitur hominum Divinitatem juvisset. Uterus Divinitati servivit: & ob promptam obedientiam, mercedem accepit, ut sine dolore esset. Produxit naturam labori atque dolori obnoxiam: & ipsa doloris laborisque eam expertem recepit. Donum infirmum produxit, validumque illud recepit. Dedit uterum labori atque dolori subiectum: & eundem integrum illæsumque ipsa recepit. Medicus erat, qui natura ejus utebatur: ac propterea sanam illam restituit. Non erat homo, qui Virginem pro filii generatione adhibere volebat, sed Deus: atque ideo naturæ, quod non habebat, præstitit: ut ostenderet, se non venisse ad dirumpendam naturam, sed ut integram atque incorruptam eam conservaret. Margarita erat qui generabatur: ideoque elapsus est, & absque labore atque dolore natus. Neque asper erat, ut terreus; neque fluxus & effusus, ut humidus; neque in multas partes divisus, velut materialis; sed infans Deum perfectum continebat sub natura simplici tectum: ac propterea vi illius qui in ipsa erat, Virgo instar cochleæ naturaliter peperit, & ut mulier nequaquam passa est; rursus natura, sicut conchyliorum plicis ac sinibus usu venit, ad virginalem statum recurrente. Non perdidit sigillum natura Virginis, Christo concepto: & ob id, neque eo genito, refe-rata est, ut partum in lucem cederet. Neque vero rupta est, dum gigneret.

Cogor inhærere sermoni, ut omnia commemorans, hæreticis ostendam, Christum natum esse hominem, & non qui videretur prodiisse. Nos, quemadmodum concipimur, sic etiam generamur. Cor-rumpitur mater, dum concipit: laborat ac dolet, dum parit: perdit naturæ sigillum, ut concipiat; propterea quoque, dum parit, non modo diducitur, verum etiam ob naturæ im-minutionem, flaccescit atque languescit, doloreque torquetur, ut corruptionis, quæ initio accidit, admoneatur. Quoniam, ubi semen processit, & ad maturitatem profeminatæ carnis pervenit, dolores partus comparat. At non sic Christus: sed sine dolore genitus est, quoniam & sine corruptione fuerat conceptus, in Virgine carnem accipiens, non à carne, sed à Spiritu Sancto. Propterea & ex Virgine prodiit, Spiritu Sancto uterum aperiente, ut egrederetur homo qui naturæ opifex erat; & Virgini virtutem

A καίας συλλήψεως, ἥς ὑλὼν οὐκ ἀπὸ ζώτων ἀνθρώπων προΐσταν, ἀλλ' ἐν τῇ γῇ θύεισκομῶν; Παρθένης διηκόνησε τῇ φύσιν τῆς Θεότητος, ἀφ' οὗ καὶ φύσιν ἀφ' ὅθεν αὐτῇ ἐχαίρει. Εἰ ἦν παρὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ ἀνδρῶπος ἰαυτῷ παρὰ τὴν ἡλικίαν ἢ δύνατον. Εἰ ἦν χεῖρα ἢ διακονία, ἢ τέχνη ἢ ἀνθρώπων συλλαβετο τῇ Θεότητι. Νηδὺς ἐλειτῆργησε τῇ Θεότητι. καὶ διὰ τὴν ἐπιμίαν ὑπακοῇ, μισθὸν ἔλαβε ἢ ἀπονίαν. Προσήγαγε φύσιν ποιῆν ὁφείλῃ, καὶ ἀπέλαβεν αὐτὴν ἀπονίαν. Προσήγαγε δῶρον ἀδυσμένον, ἔλαβεν αὐτὴν ἰσχυρόν. Ἐδῶκε μήτραν ὅτι πόνον, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἀδιάρρηκτον. Ἰατρός ὁ τῇ φύσιν αὐτῆς χρησάμενος, διὰ τὴν ὑγιὴν ἀποκατέστησε. Οὐκ ἦν ἀνδρῶπος, ὁ τὴν παρθένον αὐτῇ χρησάμενος τεκνογονίας, ἀλλὰ Θεός. Διὰ τὴν παρθένα τῇ φύσιν, ὅς οὐκ εἶχεν. ἵνα δείξῃ ὅτι οὐκ ἦλθε ἡ φύσιν ῥήξαι ἀλλὰ ἀρρίκτον ἀφ' οὗ φυλάξαι. Μαργαρίτης ἦν ὁ θησαυρός, διὰ τὴν ὁλολύθησε γεννηθεὶς ἀνθ' ὁρίων καὶ πόνων. ἔτε τραχὺς ἦν, ὡς γυνώσκεις. ἔτε ἀκαχεχυμῶς, ὡς ὑγρὸς ἔτε πολυμερὴς, ὡς ὑλικός. ἀλλὰ νήπιος ἔχων Θεὸν τέλειον ὑπὸ φύσιν ἀπλότητος κρυπτόμενος. διὸ ἐν τῇ ἐκόντος διωάμεως, ἡ παρθένης, ὡς κύγχος, ἔτεκε φυσικῶς, ἔτε ὡς γυνὴ πέποιθεν ἑδαιμῶς. πάλιν συλλαβεμένη τῇ φύσει, ὡς αἱ πύχαι τῇ ὁστέων, ὅτι τὴν παρθενικὴν κατέσταν. Οὐκ ἀπεσφραγίσθη ἡ φύσις τῇ παρθένης, Χειρὸς συλλαβέντος. διὰ τὴν ἔτε γεννηθέντος διηνοίχθη, ἵνα γεννήσῃ. οὐ διερράγη γεννώσα.

Εἰναγκαζομαι ἀφ' οὗ τῇ λόγῳ, ἵνα πάντα λέγων δείξω τοῖς ἀρετικαῖς, ὅτι ὁ Χεῖρος ἐτέχθη ἀνδρῶπος, καὶ ὁ δοκῆς προελήνθεν. Ἡμεῖς, ὡς συλλαμβανόμεθα, ἔτω καὶ γεννώμεθα. φθαίρεται ἡ μήτηρ συλλαμβάνουσα, ποιεῖ τίκτουσα, ἀπὸλλυσι τὴν σφραγίδα τῆς φύσεως, ἵνα συλλαβῇ. διὰ τὴν ἔτε γεννώσα ὁ διηκνέται μόνον, ἀλλὰ καὶ χαλᾷται πρὸς ἐλάττωσιν τῇ φύσει, ἔτε ὡδίνει ὑπὸ μνησιν ἀρῆσα τῇ ἀρχῇς γινωσκῶς φθορᾶς. ὅτι ὁ πόρος προκόψας ἡ φθορὰ ὡδίνει τὸ δέρος τῇ καταπαράσει σαρκὸς ἐχθρὴν περικυβάζει. Ὁ Χριστὸς ἐχθρὸς ἐχθρὸς ἐχθρὸς ἀνθρώπων. ἐπειδὴ ἀφ' ὅθεν συνέληπται. ὅτι παρθένα σαρκὶ κατέβληται, ἐχθρὸς σαρκὸς, ἀλλ' ὑπὸ ἀγνίᾳ Πνεύματος. ἀφ' οὗ τὴν παρθένα ὅτι παρθένα, τὸ γὰρ Πνεῦμα τῇ μήτραν διώκει, ἵνα ἔλθῃ ἀνδρῶπος, ὁ τῇ φύσιν δημιουργήσας. καὶ τὴν δύναμιν τῇ παρθένης πρὸς αὐτῇ αὐτῇ παρθένα. Τὸ Πνεῦμα ὡς μαῖα

ἄνθρωποι τὴν λόγον τὴν ἄλογον. διὰ τὸ
ἔτε τὸ τεχθεῖν τῇ σφραγίδι ἢ παρθενίας
διώχλησεν, ἔτε ἡ παρθενος ἐπόνησε, δια-
ρεθεῖσα μὲν διὰ τὸν ὄγκον τῆς τέκνης ἡνω-
μένης. παλινωσθήσασα δὲ πάλιν ἐπὶ τὴν ἐαυτῆς
σφραγίδα, ὡς αἱ πύχαι τῆς κογχῶν προίε-
μεναι τὸν μαργαρίτῳ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν αὐ-
τῇ ἀδιάχυτον ἔνωσιν καὶ σφραγίδα συνερχό-
μεναι.

Οἶδα πολλὰς ἀμεινον ἐπιληφότητας, ὧν
ἐχρήσαντο. ὅτε οἱ χρησάμενοι, τεχνῖται ὄν-
τες, τὸ δοθεῖν ἐν σφάλματι ἀποδεδώκασι
διορθωσάμενοι. πόσῳ μᾶλλον ὁ Θεὸς ἢ χεί-
ρονα ἀπεδίδου ὑγιὲς χρησάμενος, ἀλλ' ἀμει-
νον. Διὰ τὸ αὐτάρκτον χρησάμενος φύσιν,
ἀπαρτῇ κατέστησεν δι' αὐτῆς ἡγεμονίας. Μη-
χανικοὶ δύναντο ἐπέχειν ἐναντία πνοῇ ἐν
σκάβει τὰ ὕδατα. Ἐξ διὰ πλερῶν ἀνοίγεται,
Ἐκ κλείεται ἀπομάττας πόρους ἐν τοῖς σκάβειν ὄν-
τας. ἄρα ὁ Θεὸς ἀνθρώπων οὐκ ἂν ὡς ἐντεχνό-
τερος δορῆται καὶ γενῶσαι τὴν φύσιν μηδὲν ἐκ τῆς
ἐν μέσῳ προϊόντων ὄγκων διοχλευμῶν; Οἱ βα-
σιλεῖς, ἐν αἷς ὑψῆς πόλεσιν, ἢ ἡγεμονῶν, προ-
νόμια δωρῶν. ὁ Υἱὸς δὲ Θεὸς τῇ παρθενίᾳ ἢ
παρθένοιο μητρί ἔσθ' ἡ τὴν παρθενίαν, καὶ
δυνατός; Ἄλλοι τῆς κρατέντων πόποις, καὶ
πηγαῖς ὁπποῦσι καὶ φύσει ὑδάτων, καὶ κραῖσας
ἀέρων βελτιῶσιν ἐπινοία συνέσεως. Ὁ Χειρὸς
ἢ πολλῶν μᾶλλον ἔσθ' αὐτὰ τὰ δοκούντα ἐνοχλεῖν τῇ
φύσει ἢ διορθοῦν; ἀλλ' ὡς εἰς τὸν ἀνθρώπων τὴν
τεκούσθ' μητέρα μίαν ἔστι τῆς πολλῶν κατελίμπανες
Ὡς περ μόνος ἐκ παρθενος ἐτέχθη Χειρὸς, ἔσθ' ὡς
ἔδει καὶ τὴν Μαρίαν τεκούσθ' ἀγαμέμναι παρθε-
νον καὶ γενέσθ' μητέρα ἀνώδινον. Μὴ σε ἡ οἰκία
φύσις τυφλούτω ἀπίστῃ τῇ Θεότητι. μὴ σε τὸ
ἐμπαθὲς σε σῶμα εὐεβλῆτω κατηγορεῖν τῆς φύ-
σεως τῆς ἀνθρωπίνης. ὅτι ὁ Χειρὸς οὐκ ἦλθεν,
ἵνα δουλεύσῃ τοῖς πάθεσιν, ἀλλ' ἵνα ἀφανίσῃ
τὴν ἀμαρτίαν. οὐκ ἐνέδυσσε τὸ σῶμα, ἵνα χλευά-
σῃ τὴν φύσιν. ἢ ἐφυγε τὴν πρῶτην, ἵνα
τιμήσῃ τὸ χῆμα. Εἰ διὰ τὸ χῆματος ᾤετο ὡς
δρῶν ἀξιοθαύμαστον, πάντως πλεον ἂν τι διε-
πραΐσατο δι' αὐτῆς τῆς φύσεως. Εἰ τῆς φύσεως
τὸ χῆμα ἐτίμησε, καλὸν ἡ φύσις τιμῆς ἀξιο-
θεῖσα ἀπὸ τῆς Θεότητος. Εἰ δὲ διὰ κατάρθωσιν
ἦλθεν ἐν χήματι, θαυμασιώτερον ἡ φύσις ἢ χή-
ματος, ἐνεργετέραν παρέχουσα τὴν διορθώσιν.
Εἰ μηδὲν σωτήνγκε τὸ χῆμα, ἔδει ἐκπὸς αὐτῆς
κατορθώσθαι τὸν περὶ αὐτὴν. Εἰ μηδὲν κατάρθωσεν
ἐν

Tom. II.

A in suum augmentum præbebat. Spiritus erat,
qui puerperam, thori maritalis nesciam, in
partu adjuvabat. Quapropter neque quod
natum est, sigillum virginitatis commovit;
neque Virgo laborem ac dolorem in partu
sensit, divisa quidem ob tumorem geniti fi-
lii, sed rursus ad suum ipsius sigillum reversa,
instar plicarum conchyliorum, quæ marga-
ritam producant, & rursus in indissolubilem
unionem ac sigillum coeunt.

B Novi multos melius id recepisse, quod
utendum dederant: quoniam qui utendum
sumserant, quum essent opifices, rei datæ
vitium corrigentes, eam sanam & integram
reddiderunt. Quanto magis Deus, non de-
terius id quod sanum mutuatus est, sed mul-
to melius reddidit, quàm accepisset: propte-
reaque corruptibilem mutuatus naturam, in-
corruptam reddidit, quum natus est. Mecha-
nici contrario flatu aquas in vasis continere
possunt: illas enim per alas quasdam aperiunt
& emittunt: & rursus per spontaneos mea-
tus easdem in vasis claudunt. Nonne igitur
Deus hominibus artificio præstet, in dilatan-
da & coarctanda natura; ita ut nulla ex par-
te labefactetur eorum corporum mole, quæ
per medium prodeant? Reges, in quibus exal-
tantur, aut geniti sunt, civitatibus privilegia
donant. Filius igitur Dei, nonne Virgini ma-
tri suæ, quum possit, virginitatē concessit: Alii
locorum possessores ac domini, loca & fontes
excogitant, & naturas aquarum emendant,
& cœli temperiæ meliorem solertia ac seduli-
tate reddunt. Et Christus nonne multo magis
etiam ea quæ videbantur naturam perturba-
re posse, correxit ac reparavit: aut quasi unus
ex hominibus, matrem quæ ipsū genuit, tam-
quam unam ex multis esse permisit? Quæ
admodum igitur solus ex Virgine natus est
Christus; ita etiam Mariam in partu virgi-
nem permanere decebat, matremque absque
dolore fieri. Ne igitur te propria excæcet
natura, ut in Deitatem non credas: neque
te corpus tuum perturbationibus atque affec-
tionibus obnoxium, depravet, ut humanam
accuses naturam. Non enim advenit Chri-
stus, ut affectionibus serviret, sed ut pecca-
tum exterminaret. Non induit corpus ut
naturæ illuderet. Non fugit assumptionem,
ut honoraret figuram. Si per figuram quis
voluerit dignum aliquid admiratione facere;
multo sane amplius ipse omnino per ipsam
egit naturam. Si figuram honoravit naturæ:
præclarum sane quiddam est natura, à Divi-
nitate honore dignata. Si autem ob corre-
ctionem venit in figura; nobilior sane natura,
quàm figura, utpote quæ efficaciorē præbet
correctionem. Si nihil conferre poterat fi-
gura; sine ipsa utique effecisset quod erat
pro-

C possunt: illas enim per alas quasdam aperiunt
& emittunt: & rursus per spontaneos mea-
tus easdem in vasis claudunt. Nonne igitur
Deus hominibus artificio præstet, in dilatan-
da & coarctanda natura; ita ut nulla ex par-
te labefactetur eorum corporum mole, quæ
per medium prodeant? Reges, in quibus exal-
tantur, aut geniti sunt, civitatibus privilegia
donant. Filius igitur Dei, nonne Virgini ma-
tri suæ, quum possit, virginitatē concessit: Alii
locorum possessores ac domini, loca & fontes
excogitant, & naturas aquarum emendant,
& cœli temperiæ meliorem solertia ac seduli-
tate reddunt. Et Christus nonne multo magis
etiam ea quæ videbantur naturam perturba-
re posse, correxit ac reparavit: aut quasi unus
ex hominibus, matrem quæ ipsū genuit, tam-
quam unam ex multis esse permisit? Quæ
admodum igitur solus ex Virgine natus est
Christus; ita etiam Mariam in partu virgi-
nem permanere decebat, matremque absque
dolore fieri. Ne igitur te propria excæcet
natura, ut in Deitatem non credas: neque
te corpus tuum perturbationibus atque affec-
tionibus obnoxium, depravet, ut humanam
accuses naturam. Non enim advenit Chri-
stus, ut affectionibus serviret, sed ut pecca-
tum exterminaret. Non induit corpus ut
naturæ illuderet. Non fugit assumptionem,
ut honoraret figuram. Si per figuram quis
voluerit dignum aliquid admiratione facere;
multo sane amplius ipse omnino per ipsam
egit naturam. Si figuram honoravit naturæ:
præclarum sane quiddam est natura, à Divi-
nitate honore dignata. Si autem ob corre-
ctionem venit in figura; nobilior sane natura,
quàm figura, utpote quæ efficaciorē præbet
correctionem. Si nihil conferre poterat fi-
gura; sine ipsa utique effecisset quod erat
pro-

D possunt: illas enim per alas quasdam aperiunt
& emittunt: & rursus per spontaneos mea-
tus easdem in vasis claudunt. Nonne igitur
Deus hominibus artificio præstet, in dilatan-
da & coarctanda natura; ita ut nulla ex par-
te labefactetur eorum corporum mole, quæ
per medium prodeant? Reges, in quibus exal-
tantur, aut geniti sunt, civitatibus privilegia
donant. Filius igitur Dei, nonne Virgini ma-
tri suæ, quum possit, virginitatē concessit: Alii
locorum possessores ac domini, loca & fontes
excogitant, & naturas aquarum emendant,
& cœli temperiæ meliorem solertia ac seduli-
tate reddunt. Et Christus nonne multo magis
etiam ea quæ videbantur naturam perturba-
re posse, correxit ac reparavit: aut quasi unus
ex hominibus, matrem quæ ipsū genuit, tam-
quam unam ex multis esse permisit? Quæ
admodum igitur solus ex Virgine natus est
Christus; ita etiam Mariam in partu virgi-
nem permanere decebat, matremque absque
dolore fieri. Ne igitur te propria excæcet
natura, ut in Deitatem non credas: neque
te corpus tuum perturbationibus atque affec-
tionibus obnoxium, depravet, ut humanam
accuses naturam. Non enim advenit Chri-
stus, ut affectionibus serviret, sed ut pecca-
tum exterminaret. Non induit corpus ut
naturæ illuderet. Non fugit assumptionem,
ut honoraret figuram. Si per figuram quis
voluerit dignum aliquid admiratione facere;
multo sane amplius ipse omnino per ipsam
egit naturam. Si figuram honoravit naturæ:
præclarum sane quiddam est natura, à Divi-
nitate honore dignata. Si autem ob corre-
ctionem venit in figura; nobilior sane natura,
quàm figura, utpote quæ efficaciorē præbet
correctionem. Si nihil conferre poterat fi-
gura; sine ipsa utique effecisset quod erat
pro-

E possunt: illas enim per alas quasdam aperiunt
& emittunt: & rursus per spontaneos mea-
tus easdem in vasis claudunt. Nonne igitur
Deus hominibus artificio præstet, in dilatan-
da & coarctanda natura; ita ut nulla ex par-
te labefactetur eorum corporum mole, quæ
per medium prodeant? Reges, in quibus exal-
tantur, aut geniti sunt, civitatibus privilegia
donant. Filius igitur Dei, nonne Virgini ma-
tri suæ, quum possit, virginitatē concessit: Alii
locorum possessores ac domini, loca & fontes
excogitant, & naturas aquarum emendant,
& cœli temperiæ meliorem solertia ac seduli-
tate reddunt. Et Christus nonne multo magis
etiam ea quæ videbantur naturam perturba-
re posse, correxit ac reparavit: aut quasi unus
ex hominibus, matrem quæ ipsū genuit, tam-
quam unam ex multis esse permisit? Quæ
admodum igitur solus ex Virgine natus est
Christus; ita etiam Mariam in partu virgi-
nem permanere decebat, matremque absque
dolore fieri. Ne igitur te propria excæcet
natura, ut in Deitatem non credas: neque
te corpus tuum perturbationibus atque affec-
tionibus obnoxium, depravet, ut humanam
accuses naturam. Non enim advenit Chri-
stus, ut affectionibus serviret, sed ut pecca-
tum exterminaret. Non induit corpus ut
naturæ illuderet. Non fugit assumptionem,
ut honoraret figuram. Si per figuram quis
voluerit dignum aliquid admiratione facere;
multo sane amplius ipse omnino per ipsam
egit naturam. Si figuram honoravit naturæ:
præclarum sane quiddam est natura, à Divi-
nitate honore dignata. Si autem ob corre-
ctionem venit in figura; nobilior sane natura,
quàm figura, utpote quæ efficaciorē præbet
correctionem. Si nihil conferre poterat fi-
gura; sine ipsa utique effecisset quod erat
pro-

F possunt: illas enim per alas quasdam aperiunt
& emittunt: & rursus per spontaneos mea-
tus easdem in vasis claudunt. Nonne igitur
Deus hominibus artificio præstet, in dilatan-
da & coarctanda natura; ita ut nulla ex par-
te labefactetur eorum corporum mole, quæ
per medium prodeant? Reges, in quibus exal-
tantur, aut geniti sunt, civitatibus privilegia
donant. Filius igitur Dei, nonne Virgini ma-
tri suæ, quum possit, virginitatē concessit: Alii
locorum possessores ac domini, loca & fontes
excogitant, & naturas aquarum emendant,
& cœli temperiæ meliorem solertia ac seduli-
tate reddunt. Et Christus nonne multo magis
etiam ea quæ videbantur naturam perturba-
re posse, correxit ac reparavit: aut quasi unus
ex hominibus, matrem quæ ipsū genuit, tam-
quam unam ex multis esse permisit? Quæ
admodum igitur solus ex Virgine natus est
Christus; ita etiam Mariam in partu virgi-
nem permanere decebat, matremque absque
dolore fieri. Ne igitur te propria excæcet
natura, ut in Deitatem non credas: neque
te corpus tuum perturbationibus atque affec-
tionibus obnoxium, depravet, ut humanam
accuses naturam. Non enim advenit Chri-
stus, ut affectionibus serviret, sed ut pecca-
tum exterminaret. Non induit corpus ut
naturæ illuderet. Non fugit assumptionem,
ut honoraret figuram. Si per figuram quis
voluerit dignum aliquid admiratione facere;
multo sane amplius ipse omnino per ipsam
egit naturam. Si figuram honoravit naturæ:
præclarum sane quiddam est natura, à Divi-
nitate honore dignata. Si autem ob corre-
ctionem venit in figura; nobilior sane natura,
quàm figura, utpote quæ efficaciorē præbet
correctionem. Si nihil conferre poterat fi-
gura; sine ipsa utique effecisset quod erat
pro-

L 1 2

pro-

propositum. Quod si nihil in figura perfecit; A' **ὅτι τῷ σχήματι, τοῦ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ.**
frustra sane ipsa inferebatur.

Attendite margaritæ, & nolite errare: non enim cessabo reprehendere, donec corrigam accusatores. Cernite non esse figuram, sed substantiam, & naturæ coadunationem suspicite. Indivisibilis iste pretiosus est lapis. Neque enim aliquis Divinitatis assumptionem separabit. Fulgur & aqua in unum consenserunt: & duo se contraria complexa sunt. Quo igitur pacto quod tenes, ignoras: & quod non tenes, curiosè investigas? Ex igne fulgur & ignis: unde & illuminat, & inflamat. Conchæ ex aqua, & per aquam crescunt. Quomodo ergo coruscatio non comburit cochleæ corpusculum? Quomodo substantialiter atque essentialiter conveniunt aqua & ignis, ac se invicem non corrumpunt? non potes dicere: sed cogaris credere quod vides & tangis. Sit tibi pro testimonio natura, quam edicere nescis: quia Filius Dei absque semine nascitur. Illic duo sunt contraria, quorum essentialiter concordant hypostases, & in qualibet ostenduntur natura. Vestram anteverto accusationem; quod ex vobis quosdam dicentes noverim: Deus ingenuus, caro visibilis: Deus impassibilis, natura passibilis. Quomodo ergo in huiusmodi contrariis concordia atque consensio in unam hypostasim facta est? Habes margaritam, omnium quæ dicta sunt, apertissimum explanatorem. Nam ignis, Deitatem significat, & aqua assumptionem. Non aqua fulgur assumpsit; gravis quippe est naturæ, & ad sublimissimum ignis locum non pervenit. Sed fulgur supervolitans conjungitur aquæ, & concha turbata utrumque simul junctum concludit. Calor corporis unitus est rei quæ advenit, & firmitas plicaturarum quæ committuntur ac coeunt, conservat ac retinet, ne diffusetur humor, qui intus est. Natura per conjunctionem auget quod inclusum tenebat: progressuque temporis, ex aqua & igni margarita prodit. Sic dicit & evangelium: Spiritus Domini superveniet in Virginem. Cur ita? ut scilicet virtutem acciperet, suscipiendi Divinitatem. *Et virtus, inquit, Altissimi obumbrabit tibi.* Fulgur tuæ insidebit naturæ: quia quod ex te nascetur Sanctum, vocabitur filius Dei. Non dixit, quod genitum est, iterum gignetur: neque dixit: quod nascetur ex virtute, vel ex Spiritu Sancto: sed, *ex te*: ut Virginis naturam ostenderet Deitati ministrantem, assumptionemque in ipsa, & ex ipsa, Verbo Deo conjunctam. Nisi enim dixisset, *quod nascetur ex te*, fortasse figuram existimatum fuisset Verbum assumpsisse. Quædam tamen exemplaria non habent illud, *ex te*, ut hæresibus

Luc. 1.

Προσέχετε τῷ μαργαρίτῃ, καὶ μὴ πλανᾶσθαι.
ὅτι πᾶν σῶμα κρατῇ τὸν ἑλεγχον, ἕως αὖ διδύνω
τοὺς κατηγοροῦν. Ἰδετε, ὅτι ἔστι σχῆμα; ἀλλ'
ὑπαρξίς, καὶ θαυμάσατε τὴν πλοκὴν τῆς φύσεως.
Αἰχμαίρετος οὗτος ὁ λίθος ὁ πολυτίμητος ὅστις
ὁσέως γὰρ τῆς Θεότητος χωρίσει τὴν πρὸςληψιν.
Ἀστραπὴ καὶ ὕδωρ συνεφώνησαν. δύο ὑπεναντία συ-
νεπλάκησαν. Πῶς οὖν ὁ κρατεῖς ἀγνοεῖς, ὅ ὁ μὴ
κρατεῖς ἐξεργάζῃ; Ἐκ πυρὸς ἡ ἀστραπὴ καὶ πῦρ.
ὅθεν καὶ φωτίζει καὶ φλέγει. Αἱ κόγχαι δὲ ὕδατος, καὶ
δι' ὕδατος αὐξανοί. Πῶς οὖν ὁσὲν ἐφλέξεν ἡ ἀστρα-
πὴ τῆς κόγχης τὸ σωματίον; Πῶς συνῆλθον ἑπὶ
δὲ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ, καὶ ἀλλήλα ἑ διέφθε-
ραν; Οὐ δύνη εἰπεῖν, ἀλλ' ἀναγκάζῃ πιστεῦναι
ἀβλέπεις, καὶ ἀφελᾶς. Γενέσθω σοι μαρ-
τύριον, ἡ φύσις; ἢ εἰπεῖν ὁσὲν ἐπίσταται. ὅτι
ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀνὰ πατρὸς γίνεται. Καὶ δύο
ὑπεναντίων ἑσώδως ὁμονοησάντων, τῇ ὑπόστα-
σεων διακινουμένων ἐπὶ ἐκάστης φύσεως. Φθάνω ὑμῶν
κατηγορεῖν. Οἶδα δὲ ὑμῶν τινὰς λέγοντας.
Θεὸς ἀγέννητος, ἡ σὰρξ ὁρατὴ. Θεὸς ἀπαθής,
ἡ φύσις ἐμπαθής. Πῶς ποσὶς ὑπεναντίοις ὁμό-
νοια πρὸς μίαν ὑπόστασιν ἔρχεται; Ἐχέτω ἡ μαρ-
γαρίτῃ πάντων τῶν ἐκφάντων διεκφάντορα καὶ σα-
φηνιτῶν. τὸ γὰρ πῦρ σημαίνει τὴν Θεότητα, καὶ τὸ
ὕδωρ τὴν πρὸςληψιν. Οὐ γὰρ ὕδωρ πρὸςληψεν
τὴν ἀστραπὴν, βαρὺ γὰρ ὅστις, ὅ ὁσὲν ἐκινεῖται
πρὸς τὸ ὑψηλότερον ἢ πυρὸς. Ἡ ἀστραπὴ ἐπι-
πεταθεῖσα συνεπλάκη τῷ ὕδατι, ὅ ὁ κόγχῃ
θρονηθεῖσα ἀπέκλινεν σωμαφθὲν ἐκάτερον. Ἡ
θερμὴ ἢ σώματος ἠνώθη τῷ ἐπείσει δόντι, καὶ
ἡ ἀσφάλεια σινελθουσὶν πύχων ἀδιάρρητον διε-
φύλαξε τὸ χάριν. Ἡ φύσις ἀπὸ τῶν ἐνώσιν πύχων
σε τὸ ἀποκλεισθέν. προϊόντος ἢ κατὰ, πρὸςληψεν
τὸ ὕδωρ ὅ ὁ πῦρ εἰς μαργαρίτῃ. Οὕτω λέ-
γει καὶ τὸ διαγγέλιον, ὅτι Πνεῦμα Κυρίου ἐπέλα-
σεται ἐπὶ τῇ παρθένῃ. Διατί; ἵνα λάβῃ δύ-
ναμιν χωρῆσαι τὴν Θεότητα. Καὶ δύναμιν ὅ ὁ
ἐπισκιάσῃ σοι. ἡ ἀστραπὴ ἐπισκιάσεται σε τῇ
φύσει, ὅτι τὸ γεννώμενον ἐκ σὲ ἄγιον, κληθή-
σεται Υἱὸς Θεοῦ. Οὐκ εἶπε, τὸ γεννώμενον πάλιν
γεννηθήσεται. ὅστις εἶπε, τὸ γεννώμενον ἐκ
τῆς δυνάμεως ἢ ἢ ἄγιος Πατριάρχης. ἀλλ', ἐκ σὲ.
ἵνα δείξῃ τὴν φύσιν τῆς πατρὸς λειτουργῆσαι τῇ
Θεότητι, καὶ τῇ πρὸςληψιν ἐν αὐτῇ, καὶ ὅ ὁ αὐ-
τῆς, τῷ Λόγῳ καὶ τῷ Θεῷ συμπλεκουμένων. Εἰ
μὴ εἶπε, τὸ γεννώμενον ἐκ σὲ, πᾶσα ἀνσχῆμα
ἐνομιάζῃ ὁ Λόγος πρὸςληφέναι. Ἐν τῇ ἀντι-
γραφῇ

γράφων ἢ φερέχει τὸ, ΕΚ ΣΟΥ, τῆς ἀρέ-
σεως χαρίζομαι. Εἰ καὶ μὴ ἔχει τὸ, ΕΚ ΣΟΥ,
ὡς ἀρετικέ· ἡ προαθήκη σε σώζει τὸ νοῦν, ὃν
εἶπεν ὃν τῷ, ΔΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΓΕΝΝΩ-
ΜΕΝΟΝ, σημαίνων τὴν προσλοκὴν τῆς προσ-
λήψεως. Ἡ σύλληψις ἐλέγχει τὴν φύσιν, καὶ ἀπο-
βάλλεται τὸ σχῆμα. Ἐν ἡ λέξις ἔσθ' ἀρχαγγέλου
σωμῆς, ὅτι ἡ Θεότης δι' οὗ ἐγενήθη ἄλλο τῇ πρὸ
ἐπεσκίασεν, ἢ ἵνα γεννηθῇ ἄνθρωπος. ἐπεὶ
ἡ δύνατο σωτόμος ὁφθῆναι πάσῃ τῇ γῇ, εἰ μὴ
δι' ἀληθινης τῆς ἀνθρώπου πλοκῆς ἐβλήτο τοῖς
ἀνθρώποις ἐπιδημήσας.

Εἰς βλεφόν τῷ μαργαρίτῃ, ἔβλεπες αὐ-
τὸν πᾶς δύο φύσεις συνεχόντα. φαιδρότατος ὅτι,
διὰ τὴν Θεότητα. λαλῶν, διὰ τὴν προσλήψιν.
Εἰς τῷ λαλῶν βλέπεις τὸ φαιδρόν. Εἰς τῇ ἀρε-
τῇ ὁρᾷς τὴν ἐνοικον δύναμιν. Σκληρὸς, διὰ τὴν ἀν-
θρωπείαν φύσιν. λεῖος, διὰ τὴν ἐπουράνιον κατὰ-
στασιν. Ὑδατώδης, ἄφ' ἧς ἐπίγειον φύσιν· πυ-
ρώδης, ἄφ' ἧς Θεότητος ὑπόστασιν. Πᾶσι σκο-
πὸς ὅτι φυσικὸς, ὅτι ἕκαστος, ὡς ὃν κατόπιν,
καὶ κατ' αὐτὸν φωτίζεται. Ταῦτά τε καὶ τὰ τεχνη
γίνεται. διὸ ἔχει τινὰ ὁμολογισμὸν εἰς τὴν
προκειμένην ὁμολήσιν. ὁ δὲ μαργαρίτης φυσι-
κὴν ἔχει τὴν χάριν, καὶ τὸ λυσιτελὲς ἐμφυτον.
Καὶ ἕτερα πολλὰ ἐκ δύο τινῶν ἐν γίνονται· ἀλλ'
ἢ γεννῶνται, καθὼς ὁ μαργαρίτης, ἔπε ἐκ πυ-
ρὸς ἔσθ' ὕδατος λαμβάνον. Ὅρα, μὴ ζητεῖς τὰ
ὑποδείγματα ἐν πᾶσι τοῖς μαργαρίταις. ἢ καὶ
πάντες εἰσὶ γνήσιοι, ὃν αὐτοῖς ἀπαρτισμέτια
ἔχοντες ἢ ἐπὶ ὁμοῦ. τὸ καὶ πλῆθος αὐτῶν τὸ γεω-
δέρρον μέρος ἔχει πολὺ. Αἱ εἰς τὸν βυθὸν ἄφθ-
τεῖσθαι κόγχαι· αἱ καὶ ἐν τοῖς πεναγώδεσι τῇ
ἐλπίδι χάρισι, ἔσθ' ἀφ' ὧν σκωρίας ἐσθίονται,
βράδιον ἔχουσαι πρὸς καλὴς μαργαρίτας. Ἐχει
καὶ ἄλλω αἰτίᾳ ὁ μαργαρίτης, ὅτι, εἰ μὴ
ἀπαρτιοῦν ὁ χρόνος τὴν γεννήσεως αὐτῆς, ὡς ἄσπερος
τροῖων, λιθώδης ὁρίσκεται. ὅθεν καὶ οἱ βύθιοι
πολλοὶ εἰσιν ἀδόκιμοι. Εἰ μὴ ἐντευχθῇ, ὅρα
ἔστι χρησίμος. Τὰς πολλὰς καὶ ἐκ δόξας,
ἀλλ' ὅτι αὐτῇ τῇ κογχῇ ἀναλέγεται. ἄφθ' τῷ
ἀπαρτισμέτια λέγονται, ἐπεὶ δὲ ἀπαρτίσαντα
τὴν αὐξήσιν, καὶ πέμψαντα τὴν ἐσθίαν εἰς τὴν δύ-
ναμιν τῆς φύσεως, ὅρα ἄρονται, ἀλλὰ τίκον.
οἱ καὶ πολλὰς τιμὰς ἄξιοι γίνονται. Ἰνα δὲ μά-
θῃς. ὅτι καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ ζῶα ὕδατος ὅτιν,
ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καὶ ἀκρίβεις μαρτυρεῖν τὸν
Θεόν, ὅτι τοῖς ὕδασι ἐπέταξε παραγαγεῖν σὺν
πᾶσι καὶ τοῖς μύακας. Ἰαυτὰ γὰρ ὅτι καὶ ἐν τοῖς
ὑδα-

resibus gratificentur. Tametsi autem non
habent illud, *ex te*, ὁ hæretice: additio ta-
men quæ sequitur, adhuc sententiam con-
servat: ait enim, *ideoque & quod nascetur*,
assumptionis nexum significans. Cæterum
concepcio naturam arguit, & figuram reji-
cit: & Archangeli loquutio testificatur, ob
nihil aliud Deitatem Virgini obumbrasse,
quam ut nasceretur homo. Potuisset quip-
pe citius universæ apparuisse terræ, nisi per
veram hominis assumptionem cum homi-
nibus conversari voluisset.

Attende igitur ad margaritam, & vi-
debis eam duas continentem naturas. Spe-
ciosissima siquidem est propter Deitatem: at
candida, ob assumptionem. In candore
ergo claritatem cernis: & in virtute inha-
bitantem potentiam vides. Dura quidem
est propter naturam humanam: levis au-
tem, ob conditionem cœlestem. Aquati-
ca, propter terrenam naturam: ignita ve-
rò, ob deitatis hypostasim. Cunctis est con-
sideratio physica: quia unicuique velut in
speculo, quæ illius sunt, resplendent. Spe-
cula quidem arte fiunt, ac propterea ha-
bent quandam fallaciam ad rei propositæ
perceptionem. At margarita naturalem
continet gratiam, utilitatemque innatam.
Multa quoque sunt alia, quæ ex duobus
aliquibus fiunt quid unum: at non, sicut
margarita, nascuntur; neque ex igne &
aqua concipiuntur. Vide, ne quæras exem-
pla in margaritis quibuslibet: non enim
omnes sunt veræ, continentes in se cuncta
perfecte quæ diximus: nam magna illarum
copia potius terream habet partem. Sunt
cochleæ, quæ in profundo morantur; aliæ
in locis humidis limo & cœno gaudent, di-
versisque stercorebus vescuntur, & raro
bonas margaritas producunt. Habet porro
& aliam margarita causam: nam si per-
fectum non fuerit tempus generationis
eius, velut intempestiva, lapidosa repe-
ritur: quare & multæ ex iis, quæ in pro-
fundo sunt, improbantur: & si arte non
expolirentur, nullus esset earum usus. Cæ-
terum multas ejusmodi non reperiunt, ve-
rum ex illis conchis eas colligunt atque de-
cerpunt: perfectæ autem ideo atque proba-
tæ dicuntur, quia dum quasi augmentum
perficiunt, & substantiam in vim naturæ
transmittunt, non auferuntur, verum ge-
nerantur: atque illæ valde quoque pretiosæ
redduntur. Et ut discas animalia in mari
etiam ex aqua constare; legem revolve, &
Deum attestantem audies, quod aquis im-
peraverit, ut inter cætera producerent
etiam mytilos & conchas: nam hæ quoque
ex illorum sunt genere, quæ in aquis re-
punt.

Genes. i.

punt . Et margarita ex immundis est animalibus : quoniam & Christus ex natura fordibus obnoxia natus est , quæ purgationibus per visitationem Dei indigebat . Quemadmodum autem fulgur universa explorat , sic etiam Deus : & sicut illud occulta illuminat ; ita quoque Christus recondita naturæ purgat . Ideo Virginem purificavit , & sic natus est : ut ostenderet , ubi Christus est , ibi omnem puritatem operari . Mundavit eam in sancto præparans Spiritu , & sic ipsum purificatus concepit uterus . Mundavit eam in castitate ac puritate : ideoque natus , Virginem ipsam reliquit . Cochleæ ostendant atque declarent , non per femineum membrum concepisse Virginem : nam illæ duabus explicatis commissuris , non carneam constitutionem præbent , sed secure solutum habentes corpus , repente fulgure replentur . Ita quoque Virgo , Dei Verbum toto suscepit corpore , simplicitateque naturæ , & non curioso ac redundante motu , Deitate impleta est : intellexitque , ex conditione humana se assumptionem suscepisse . Cognoscebat conceptionem : at viri congressum & consuetudinem ignorabat : intelligebat quidem absconditum in se pondus : sed appetitum superflue corruptelæ experta non erat : omniaque ad pudicitiam concurrebant membra , proprii impetus & appetitus oblita . Etenim ad ortum solis , cuncta redduntur splendida ; apparenque foris Sol , illuminat universa : quid agat in cubiculo totus ad unum admotus ? Si Paulum Christus de coelo illuminans , ad pietatem transtulit , fecitque ex lupo ovem , ex persecutore Apostolum , misericordem e crudeli , & ex inobediente atque intractabili obedientem & tractabilem : quanto magis intus in Maria quum esset Divinum Verbum , ipsam ab omni corruptione atque mutatione alienam fecit . Pro arrhabone fidem accepit puellæ , & non amplius propendens erat gratia : sed dum jure optimo incorruptionis vim illi præbet , fides naturam adduxit , & hanc excipiens gratia , non amplius esse corruptibilem passa est : verum sibi ipsam adjunxit , sicut Rex vas privati alicujus hominis , proprium sibi faciens . Atque ita facta est Maria , non jam mulier , sed Virgo per gratiam : sicut cubus jumentorum regius efficeretur , si Rex ejus particeps fieret atque eo vesceretur . Non dico immortalem illam fuisse ; sed quod ab appetitu seducta everfaque non fuerit , gratiæ vi illustrata . Rubiginem , quam natura habebat ferro adhærentem , gratia mundavit : volupta-

A ὕδασιν ἔρποντα . Εἰς ἀκαθάρτων ζώων ὁ μαργαρίτης· ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Χεῖτος ἐγεννήθη ἐκ φύσεως τῆς ῥυπωθείσης , καὶ χρηζέσης καθάρσεων ἁγίας ἔθ' Θεῷ ἐπισκοπῆς . Ὡς αὖτε ἡ ἀστραπὴ πᾶντα , ἔτω καὶ ὁ Θεός . καὶ ὡς αὖτε ἐκείνη φωτίζει πᾶς ἀπόκρυφα , ἔτω καθάρει ὁ Χεῖτος καὶ πᾶς τῇ φύσεως κρύφια . Καὶ ἁγ' τῷτο ἐκάθηρε ἢ παρθέον , καὶ ἔτως ἐγεννήθη· ἵνα δείξῃ ,

B ὅτι ὅπως Χεῖτος ἔστι , πᾶσα καθαρότης ἐνεργεῖ . Κάθηρεν αὐτὴν ἐν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι προεπιμασας , καὶ ἔτω συλλαμβάνει αὐτὸν ἡ μήτρα γεννομένη καθαρά . Κάθηρεν αὐτὴν ἐν ἀγνείᾳ , διὸ καὶ γεννηθεὶς , παρθέον ἀποτέλει . Αἱ κόγχαι δηλῶτωσιν , ὅτι ἔθ' ἁγ' τῷ μέλει ἔθ' γυναικεὺς συνελήφεν ἡ παρθέος . Ἀνέπτυξαι γὰρ ὅλον τὸ σῶμα πᾶς δὲ πύχας , καὶ ἔθ' τὴν σαρκικὴν κατα-

C τασιν πρέσχον , αἱ κόγχαι ἀμερίμνως ἀπολυτοὺς ἔσχον τὸ σῶμα , καὶ ἀφινδύως ἐπληρώθη τῆς ἀστραπῆς . ἔτω καὶ ἡ παρθέος παντὶ τῷ σώματι ἐδέξατο τὸν Θεῷ Λόγον , ἀπλότῳ φύσεως , καὶ ἔθ' ὡς ἐργεῖα κινήσεως ἐπληρώθη τῆς Θεότητος , καὶ συνῆκεν , ὅτι ἔθ' προσέλαβεν ἐκ τῆς ἀνδρωπίνης καταστάσεως τὴν πρόσληψιν . ἐννοεῖ τὴν συλλήψιν , ἡγνοεῖ τὴν συνείσιν . ἐννοεῖ τὸν ὄγκον τὸν κρυπτόμενον , ἀπείρως δὲ εἶχε τῆς ὡς ἐργου φθορᾶς τῆς ὀρεξέως . πάντα τὰ μέλη συνέτρεχον πρὸς ἀγνείαν , τῆς οἰκείας ὀρμῆς ἐπιλατόμενα . Ὅτι καὶ ἡλίος ἀνατολᾶς , πάντα φωτοειδῆ γίνοντο . ἐὰν ἔξωθεν φαίνων ὁ ἥλιος , φωτίζει πᾶς σύμπαντα· τί ποιήσῃ ἐν οἰκίσκῳ ὅλος γεννόμενος ; Εἰ τὸν Παῦλον ὁ Χεῖτος , ἔθ' ἔρανθ' φωτίσας , ἡλλοίωσε πρὸς ὁσεβεῖαν , καὶ ἐποίησε τὸν λύκον πρὸς ἀποστολὴν , καὶ τὸ δεικνύον ἀπόστολον , καὶ τὸ ἀπάνδρωπον ὡς ἀπολαγχνον , καὶ ὡς πεδιῇ τὸ δυσπεδιῇ . πόσῳ μᾶλλον ἔσωθεν ἐν τῇ Μαρίᾳ ὡς Θεῷ Λόγος , πάσης αὐτὴν φθορᾶς καὶ τροπῆς ἀλλοτείας κατέστησεν ; Ἐλάβεν ἀρράβωνά , τὴν πίσιν τῆς νεανίδος , καὶ ἐκέτι προσκλινῆς ἦν ἡ χάρις . ἀλλὰ δικαίῳ λόγῳ πρεῖχεν αὐτῇ τῆς ἀφιδαρσίας τὴ δύναμιν , ἡ πίσις τὴ φύσιν πρὸς ἑαυτὴν· καὶ λαβὼσα αὐτὴν ἡ χάρις , ἐκέτι αὐτὴν φθαρτὴν γενέσθαι εἶπεν· ἀλλ' ἐαυτῇ προσφωκείωσεν , ὡς βασιλὺς ἰδιώτης σκευὸς , ἰδιον ποιησάμενος . Καὶ γέγονεν ἡ Μαρία , ἐκέτι γυνή , ἀλλὰ παρθέος διὰ τῆς χάριτος· ὡς τροφὴ κτλινώδης γεννομένη βασιλική , διὰ τὴν ἔθ' βασιλέως μετοχὴν . Οὐ λέγω , ὅτι ἀθάνατος ἦν , ἀλλ' ὅτι ἔθ' τῆς ὀρεξέως καὶ διετραπῆς , γεγάνωμένη ὑπὸ τῆς χάριτος . Εἶχε τὸν ἰὸν ἡ φύσις συνεπόμεινον τῷ χαλκῷ

χαλχῶ, ἀλλ' ἡ χάρις καθήρει, ἐγάνωσε, διὸ ἐφύλαξε.

Φιλῶ τ' ὅτι διαγγελίαν λίδον, ὅτι τροφή μου γέγονε τ' ψυχῆς. Θαυμάζω τὸν μαργαρίτιν, ὅτι ὁμιλεῖ μοι περὶ τῆς εἰς Χειρὸν διηρημέτων. Τέθηκα τὴν πρὸς βολὴν, ὅτι παρεβαλέ μοι γνώσιν διπλῆν. Ἐγνων ἐν αὐτῇ φύσεως σύγκρασιν, καὶ Θεότητος δυνάμιν. Σιωπῶ καὶ ὁμοίων, καὶ ἑναλλαγῶν καταστάσεως φυσικῆς. Βλέπω τὸν ἕραν τῇ γῇ ἐνέμενον. Οὐδὲν, ὅτι οἱ δύο αἰῶνες εἰς ἓνα δεσμοὺς σιωπῆς. Ἐσφράγισεν ἡ χάρις τὴν ὁμοίαν, καὶ ἔχ' ἐνείκω διελεῖν τὴν ἐκάστου ὑπόστασιν. Νοῶ τὴν διαφορὰν δυνάμιν, ὅτι ἡ μαργαρίτις πεφύκεται ἀπ' ἀρχῆς τὴν διάνοιαν, μὴ καταλαβεῖν πῶς ἐξέλχθη. Ἰσὸς ὅτι πανταχόθεν· ὁ γὰρ Χειρὸς ἀφῆλε τὸ αἶσιον· καὶ, ὡς τεχνίτης, ἴσως τοὺς δύο αἰῶνας σιωπῆς, ὅτι ὁδὸς αὐτοῦ διελεῖν δύναται. Τὸν κογχῶν αἱ πρυχαὶ διαφρῖνται· ὅτι μαργαρίτις τὴν μέτρα ἀλφειρέται τυγχάνουσι. Εκείνη τὴν ἐπιδέχον. οὗτος ὁ ἀτμητὸς ὅτι· ἵνα νοήσῃς τὸ νόμον τὰς δύο πλακάς, καὶ ὅτι διαγγελίαν τὸ ὅριον, τὸ μονοειδές, τὸ πολύτιμον. τὰ ἐπὶ γὰρ πεφύκεται ὁ νόμος· τὰ ἐπουράνια, τὰ διαγγέλιον. Ἰδοὺ ἡ κόγχη καὶ ὁ μαργαρίτης, ὁ σιωπῆς ὁ Χειρὸς. Διὰ τὴν χάριτος ἀνατρέχων πρὸς τὴν γῆν, καὶ ἔξεταζων τὴν νοητὴν μαργαρίτιν τὴν φύσιν, ἐπέγνων τὴν δυνάμιν, ὁνοῶσα τὴν πλοκήν, κατέλαβον τὴν φύσιν. Θέλω πάλιν νοῆσαι τὴν σοφὴν δημιουργὴν τὴν τέχνην.

Συνήμι δημιουργὸν τῆς γεωργίας, καὶ ἐπιγινώσκω, ὅτι ὁ γῆν γεωργεῖ, ἀλλὰ φύσεων ὁμοίαν. ὁ ἀνέρει καὶ δελεῖ ἐπιχαρῆ. οὐ τρυγᾷ, καὶ μεγάλης λυγρῆς ποιεῖ εἰσφορὰν· προκιχρᾷ τῇ φύσει τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος, καὶ τὸν κογχὴν ἐσφράγισται δι' αὐτῆς, πάσης ψυχῆς τὴν ἔξοχον. Διὰ τὴν χρεὼν προκυροῖ ἐαυτῶν πᾶσαν τὴν νομὴν τῆς ἐπιγείας, καὶ διὰ βραχείας συμπεφορᾶς, Κύριος πάντων γίνεται, ὁ μόνον ὡς δημιουργός, ἀλλὰ καὶ ὡς λυτρωτής. Οὐ μόνον, ὡς Θεός, ἀλλὰ καὶ ὡς ἔξ' ὑδρώτων ὠνέμενος, δίδωσι τὴν μαργαρίτιν, ἵνα καὶ αὐτὸν τὸν ὀβολὸν τὴν φύσεως μὴ ἀπολέσῃ. Δίδωσι τὴν γῆν, ἵνα τὴν οὐλὸν ἡσυχάζῃ. Ὁ μὲν γὰρ φιλοφροσύνης ὡς ῥιφοκινδύνων ἐπιχειρημάτων, ὅτι τῇ κόγχῃ πιεσθεὶς μαργαρίτις, καὶ δι' ὀβολὸν λίδον τίμιον παρυβρίζει. Βλέπεις τὴν ἔμπορον; νοεῖς τὴν πάντα πωλῆσαντα, ἵνα ἀγοράσῃ τὴν μαργαρίτιν

A luprate affecit, ideoque conservavit

Amo & exosculor Evangelicum lapidem, quia cibus animæ meæ factus est. Suspicio ac collaudo margaritam, quia de Christo loquitur mihi narrationes. Adhibui parabolam: quia duplicem mihi cognitionem contulit. Cognovi in ipsa naturæ commistionem, & Deitatis virtutem. Intellego contrariarum rerum consensionem, ac permutationem naturalis constitutionis. Considero cœlum cum terra simul uniri. Video duo secula in unum coaluisse vinculum. Obsignavit gratia concordiam; neque invenio, qua ratione cujusque substantiam separem. Intellego vim differentem: & margaritæ circumferentia abducit mentem meam, ne comprehendat, quo pacto in unum simul convenerint atque conjunctæ sint. Æqua est undique margarita: etenim Christus inæqualitatem abstulit: & velut artifex duo secula æqualia reddens, in unum conglutinavit: nemoque est, qui ea separare possit. Concharum commisturæ dirimuntur: at margaritæ dimensiones sunt inseparabiles. Illæ sectionem admittunt: ista vero infecabilis est: ut intelligas duas quidem Legis tabulas, sed Evangelii rectitudinem, sphaericam esse perfectamque ac præstantem figuram. Terrena quidem, lex continet: at Evangelium cœlestia. Ecce concha & margarita, quas simul conjunxit Christus. Per gratiam ad generationem recurrens, & intellectualis margaritæ naturam exquirens, agnovi virtutem, intellexi connexionem, & naturam deprehendi. Volo rursus considerare sapientissimi artificis opificium.

Intellego igitur rerum omnium opificem agricolam esse: simulque intellego, non ab eo agros hos terræ, sed naturarum consensionem coli. Non ille seminando & metendo intentus est: non vindemiando, & ex torculari magnum proveniunt comparando: sed prius utendum naturæ humanæ dat Filium, & fœnus per ipsum exigit, universam animæ libertatem. Propter debitum omnia terrigenarum pascua sibi vindicat, & brevi commercio Dominus omnium efficitur, non solum ut creator, sed etiam ut redemptor: non modo ut Deus, sed etiam ut qui sudoribus emit, tradit margaritam, ne & ipsum naturæ obolum deperdat. Filium tradit, ut servum submittat. O maximam benignitatem! o periculorum contemnentem conatum! conchæ enim committit margaritam: & pro obolo lapidem pretiosum contemni permittit. Cernis mercatorem? Consideras eum, qui omnia vendit, ut margaritam emat?

emat? cognoscis divitem; quomodo cuncta vendat, ut agrum, & qui in eo continetur, thesaurum comparet. Hic est Pater, qui per Filium suum omnia emit naturæ humanæ utilia. Cunctas suas terrenas possessiones vendidit, ut jugerum terræ, quod ipse condiderat, compareret. Illud ipsi Adæ tradiderat: at hic vanarum rerum cupiditate ipsum perdidit. Emit verò agrum, non propter terræ usum, sed ob thesaurum in eo reconditum. Quis igitur iste est ager? corpus hominum: & anima est thesaurus. Siquidem propter animam, quam ad imaginem & similitudinem suam ipse fecit, vendidit omnia: & ad comparandam possessionem misit Filium. Non igitur Divinitati vendidisset tyrannus, nisi illa tulisset & objecisset humanitatem. Noverat enim potentiam, ac timebat venditionem: sed homini vendebat, sciens ejus infirmitatem, cognoscensque, se, quando vellet, rursus per vim auferre posse possessionem & thesaurum. Mittit ergo suum filium ad tyrannum, dicitque ad ipsum. Trade illi possessiones reliquas, de quibus non est controversia, quia meæ sunt. Solus autem homo voluntate libera dominium meum facit ambiguum: per confessionem autem & negationem thesaurum habet ad exemplar expressum. Verum quia ad gloriam meam pertinet, ut non perdam quod mihi ipsi ad obsequium meum ac ministerium procreavi; da ipsi jumenta, & cuncta rationis expertia: solum autem hominem redde liberum. Præbet igitur ei porcos in regione Gerasenorum; emitque agrum cum thesauro, ac hominem ex dæmonis potestate redemit. Porci, asini, tauri, atque leones nullam præbent gloriam possidenti: homo autem magnam tribuit: quia ejus sacrificium non est ex cibis corruptibilibus & esculentis, verum ex coelestibus thesauris. Hic thesaurus est, hic ager: cujus quidem mercator est Pater, & mediator Christus. Accessit ut hospes: coëmit tamquam mercator; auctoritatemque exercuit velut dominus: quoniam ipse & Pater unum sunt in Divinitate. Auctoritatem & potestatem exhibuit in natura assumptionis: porro mediatoris functus est munere in actione, qua emit: potentia autem superans, accepit agrum: & quum tyrannus non cognosceret, etiam thesaurum divendidit. Assumit hominem tamquam servum: ignorabatque inimicus se etiam peculium vendidisse ipsi: potitus enim homine Christus,

A είπω; Επιγινώσκεις τὸ πολυκτῆμονα, πῶς πάντα ἀποδίδωσιν, ἵνα πείνηται τὸ ἀγρόν, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ θησαυρόν. Οὕτως ἔστιν ὁ Πατήρ ὁ ἀγαθὸς τῷ Υἱῷ ἀγοράζων ἅπαν τὸ τῷ ἀνθρώπῳ κτήσιμος χρήσιμον. Πάντα ἐπώλησε πᾶς ἐπίγονα αὐτοῦ κτήματα, ἵνα ἀγοράσῃ τὸ γῆς τὸ ἄροτρον, ὃ αὐτὸς ἔκτισεν, ἔδωκεν αὐτῷ τῷ Ἀδάμ. ὃ ἀπώλεσε τῷ πᾶσι τῷ ἀγαθῷ τῷ ματαίῳ ἐπιθυμίας. Ἀγοράζει τὸ ἀγρόν, ὃ ἀγαθὸς τὴν χρῆσιν τῇ γῆς, ἀλλὰ ἀγαθὸς τὸ θησαυρόν τὸ κρυπτόμενον. Καὶ τίς ἔστιν ὁ ἀγρός; Τῷ ἀνθρώπῳ τὸ σῶμα. καὶ ἡ ψυχὴ, ὁ θησαυρός. ἀγαθὸς τὴν ψυχὴν, ἣν αὐτὸς κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἐποίησε, πωλεῖ οὖν πάντα, καὶ ἀπεδέλξει τὸ Υἱόν, ἀγοράσαι τὸ κτήμα. Οὐκ ἐπώλε ὁ τύραννος τῇ Θεότητι, εἰ μὴ ἐφόρεσε τὴν ἀνθρώπινα, ἥδε τὴν δυνάμιν ὃ ἐδέδεξε τὴν μετὰ τὰς ἀνθρώπων. ἀνθρώπῳ ἐπώλε, εἰδὼς τὴν ἀσθένειαν, ὃ ὅτε θέλει, ἀγαθὸς τὸ ἀπατηλῆς βίας, ἀφαρῆται τὸ κτήμα καὶ τὸν θησαυρόν. Τόινυν πέμπει τὸ Υἱόν πρὸς τὸν τύραννον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. Δός αὐτῷ πᾶς λοιπὰ κτήματα, ἐν οἷς σὺ ἔστιν ἀντιλογία, ὅτι ἐμὰ ἔστι. Μόνος ὁ ἀνθρώπος, διὰ τὴν προαίρεσιν, ποιῶνται μὲς τὴν δεσποτείαν ἀναμφίβαλον. διὰ τὸ ὁμολογίας, ὃ τῆς ὁμοεισεως, θησαυρόν ἔχει τὴν ἀπομίμησιν. Οἷτι δόξα μὲς ἔστι, μὴ ἀπώλεσαι, ὃ ἐμαυτῷ πρὸς λειτουργίαν ἔκτισα, δός αὐτῷ πᾶς κτήνη, καὶ πάντα πᾶς ἄλογα, μόνον τὸ ἀνθρώπον ἐλθὲν ἐξέσωσον. Παρέχει αὐτῷ πᾶς ἐν τῇ χώρᾳ τῇ Γεργεσηνῶν χοίρους, καὶ ἡγόρασε πᾶς ἀγρόν, καὶ τὸν θησαυρόν λυτρώσαί μὲς τὸ ἀνθρώπον ἐκ τῆς ἐξουσίας τῷ Δαίμονος. Οἱ χοῖροι καὶ οἱ ὄνοι καὶ οἱ ταῦροι καὶ οἱ λέοντες, οὐδὲν κερδέχον κλέος τῷ ἔχοντι. Ὁ ἀνθρώπος μεγάλα δίδωσιν, ὅτι ἡ θυσιὰ αὐτῷ σὺ ἔστι ἐκ τῇ φθαρτῇ ὃ τῇ ἐλθωσίμῳ, ἀλλ' ἐκ τῇ ἐξουσίᾳ θησαυρῶν. Οὕτως ἔστι ὁ θησαυρός, ὃς ὁ ἀγρός. Ὁ δὲ ἔμπορος, ὁ Πατήρ ἔστιν. ὁ μεσίτης, ὁ Χριστός ἔστι. Προσηλθεν, ὡς ξένος. ἡγόρασει, ὡς ἔμπορος. ὡς δεσπότης, νυθέντησεν. αὐτὸς γὰρ ὁ Πατήρ ἐν εἰσιν ἐν τῇ Θεότητι. Νυθέντησεν ἐν τῇ φύσει τῆς προσλήψεως, ἐμεσίτευσεν, ἐν τῇ πράξει, ἡγόρασει. ἐν τῇ δυνάμει ἐνίκησεν, ἔλαβε τὸ ἀγρόν, καὶ σὺ ἥδε ὁ τύραννος, ὅτι ὃ τὸν θησαυρόν συμεπώλησεν. ἔλαβεν, ὡς δούλον, τὸ ἀνθρώπον, ὃ ἡγόρασε ὁ ἔχθρος, ὅτι καὶ τὸ πενέλιον αὐτῷ συμεπώλησεν. ἔκράτησε τῷ ἀνθρώπου

που ὁ Χειρὸς, καὶ συμπεριέλαβε καὶ τὰ τῶ
 δουλὰ εἰς ἑαυτὸν. Πάντα τὰ ἄλογα δουλὰ
 ἦσαν ἔξ Ἀδάμ. Ἐδόκει ὁ Ἐχθρὸς, ὅτι λα-
 βὼν αὐτὰ, ἀντίσωμα τῷ Ἀδάμ εἶχεν ὑποκεί-
 μα. συναπληθύνον τῷ δεσποτικῷ ἀπαρραδένῳ,
 τὴν φυσικὴν δεσποτείαν ὀπιγνόντα. ἐπώλησεν ὁ
 τύραννος καὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ πάντα τὰ ἄλογα.
 ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ παραρρέσεως αὐτὰ τῷ Θεῷ
 παρέστη. ἀπὸ τῶν πάντων ἐδὴν ἐπὶ τέλος μὲν
 τῷ Ἰσραὴλ ἐκτίσασθαι. Ἡγόρασεν ὁ Χειρὸς τὸν
 ἀγρὸν ἐπὶ τῷ σαρῶ. δούς τ' αἶμα τ' ἅγιον,
 καὶ τιμὴν. εἰς νομὴν εἰσῆλθεν ἐπὶ τ' ἀναστάσεως,
 ἐκβαλὼν τοὺς τυράννους, καὶ τοὺς ἰδίους παραρρέσας.
 Ὁ ἀγρὸς ὡς πᾶσα ἡ γῆ. καὶ ὁ Θε-
 σαυρὸς, οἱ ἐν αὐτῇ κρυπτόμενοι ἅγιοι. Ἐλαβε
 τὸ φαινόμενον ΚΤΗΜΑ, ἵνα, ὅτε θέλῃ,
 λαμβάνῃ καὶ τ' κρυπτόμενον ΧΡΗΜΑ. Εἰς
 νομὴν εἰσῆλθε τῷ ζώντων, συμπεριέλαβε καὶ
 τοὺς μὴ φαινόμενους νεκροὺς, ἀνῆκε τέως μὴ λα-
 βεῖν τὸν Θεσαυρὸν, ἵνα λάβῃ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς
 ἀναστάσεως. Ἀπεδήμησε μικρὸν, φύλακας κα-
 πατήσας τῷ Θεσαυρῷ, καὶ οἰκονόμους τῷ ἀγρῷ.
 ἵνα ὅταν κελύσῃ, ὁ Θεσαυρὸς ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως
 ᾤσῃ τῷ Βασιλεῖ. Ὁ Θεσαυρὸς ἐν ὁσράκῃ κα-
 παγγί(ζε). ὁ γὰρ ἀγρὸς τῶν κεραμέως, ἐστὶ τ' ἐργαστή-
 ριον. Εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ προφῆτῃ. εἰσελθε εἰς τ'
 ἀγρὸν τῶν κεραμέως. τίνας κεραμέως, ἢ τῷ Θεῷ;
 Αὐτὸς γὰρ ὅτι, ὁ ποιῶν ἐκ τῶν ἀγρῶν τέττα τὴν ἀνά-
 στασιν. Ἐως τῆς συντέλειας, πληροποιεῖται τ' ἀγρὸν
 ἐν τοῖς ἀνθρωπίνους σώμασι. μὲν τ' συντέλειαι ὁσρα-
 κοὶ τὰ σκυλῆ. τὰ μὲν τῶν ἁγίων, ἀπὸ τῆς χάριτος.
 τὰ δὲ τῶν ἀμαρτωλῶν, ἀπὸ τῆς Γέννησις τῷ πυρὸς.

Ὁ ἔξ μαργαρίτης τρόπος ἤδη γέγονεν.
 ὁ γὰρ ἐν τῷ ἀγρῷ κατῶρυκται, ἀλλ' ἐκ τῶ
 ἐμπορίου δι' οὗ παρελήπται. Οὕτως ἐστὶν ἡ ἀπαρ-
 χὴ τῶν σαρῶ. ἀπὸ τῶν καὶ μόνος ἐγγήκεται,
 ἐπειδὴ καὶ μόνος ἠγόρασται, καὶ μὲν θάνατον ἠγό-
 ρασε τὸν μαργαρίτην, ἐπειδὴ τὸν ἰσχυρὸν ἐν τῷ
 σαρῷ ἐτροπώσατο. ἠτήσεν αὐτὸν, εἰδ' ὅπως
 ἔλαβε τὴν πανοπλίαν αὐτῆς, καὶ εἰδ' ὅπως αὐτὸν
 ἐσκύλευσεν. Διὰ τῶν λέγει. Ἰδοὺ εἶχω τὴν
 ψυχὴν μου θάνατον, καὶ λαβεῖν αὐτήν. ἐπειδὴ
 Ἰδοὺ εἶχε τὸ θανάτον, καὶ πρὸς τὸ θανεῖν
 αὐτὸν, ἐδόξε κρατεῖσθαι ὁ μαργαρίτης. ὅχι ὅπως
 ὑπὸ τῷ Ἐχθρῷ, ἀλλ' ὑπὸ τῆς φύσεως. καὶ
 ἔτι αὐτῆς ὄντος ἐπὶ τῆς γῆς ἡ συναλλαγὴ ἐβλήθη.
 ὁ μισθὸς ἔξ μεσότητος γέγονεν ὁ μαργαρίτης. Ὁ γὰρ
 μισθὸς δεσποτικῇ ἠγόρει, οὗ κατέπληυν. ἔλαβεν ὁ
 Χειρὸς τὸν μισθόν. ἔλαβε τὸν ἀγρὸν. ἔλαβε καὶ

Tom. II.

A stus, simul accepit etiam in seipso cun-
 cta quæ servi sunt. Omnia rationis exper-
 tia animantia mancipata Adamo erant: at
 inimicus sibi ea videbatur vindicare, pro
 Adæ corpore illa usurpans: itaque una cum
 domino vendito illa quoque simul abie-
 runt, naturale dominium agnoscentia. Ven-
 didit ergo tyrannus etiam hominem cum
 cunctis animalibus ratione carentibus: nam
 homo sponte illa Deo obtulerat: ideoque
 ad extremum cunctas sibi gentes cum Israëli-
 tis acquisivit. Coëmit agrum in Cruce
 Christus, pro pretio suum ipsius præbens
 sanguinem. Resurgendo, in pascua intravit,
 tyrannos ejiciens, & suos introducens. Ager
 enim erat universa terra: & thesaurus, qui
 in ea occulti latent sancti. Accepit interim
 possessionem quæ conspiciebatur, ut, quando
 vellet, acciperet etiam qui tegebatur the-
 saurum. In pascua venit vivorum: compre-
 hensos vero etiam mortuos qui non appare-
 bant, extulit, interim non accepto thesau-
 ro, ut illum in resurrectione accipiat. Pe-
 regre profectus est aliquantulum, custodi-
 bus thesauro, & œconomis agro adhibitis:
 ut quando jusserit, thesaurus per resurrectio-
 nem præsentetur Regi. Thesaurus ergo in
 testa velut in vase servatur: ager autem fi-
 guli, est tamquam officina: quemadmodum
 prophetæ dixit Dominus: Ingredere in agrum
 figuli. At cujus figuli, nisi Dei? quoniam
 ipse est, qui ex agro isto resurrectionem fac-
 cit. Ergo usque ad consummationem, lu-
 teum efficit agrum in humanis corpori-
 bus: post seculi vero consummationem,
 lutea efficit vasa; Sanctorum quidem,
 per gratiam; at peccatorum, per gehennam
 ignis.

E Modus ergo margaritæ jam patefactus
 est: non enim in agro defossa remansit;
 sed illico à mercatore excepta est. Atque
 ipse est primitiæ crucis: ac propterea
 etiam solus resurrexit, quia & solus eme-
 rat; non post mortem emit margaritam,
 quoniam in cruce inimicum profligavit,
 quo devicto armaturam ipsius accepit,
 & sic eum spoliavit: Atque ideo ait:
Potestatem habeo ponendi animam meam;
 & *sumendi eam.* quia potestatem ha-
 buit mortis, & antequam moreretur,
 visa est detineri margarita, non quidem
 ab hoste, sed à natura: & dum ad-
 huc illa esset in terra, commercium
 & commutatio facta est; mercesque
 mediatoris margarita facta est. Nam
 stultus eum esse dominum ignorabat,
 quem despuebat. Accepit mercedem
 Christus, accepit agrum, accepit &
 pretium agri: simul enim sequuta est

M m

natu-

Hierem. 18.

Joan. 10.

natura rationis expers ducem, quem habuerat ab initio. Habet ergo vivorum potestatem in agro: habet & mortuorum dominium in thesauro. Habet assumptionem in margarita perpetuo manuram. Habet arrhabonem, gratiam Sancti Spiritus, ungentem Christi Corpus ad certamen contra tyrannum. Hoc enim Pater ad victoriam proponebat, & præmium victori dabat.

Verum paulo altius & ab initio repetentes, cognoscamus quæ dicta sunt: ut quasi summam intelligamus singula sicut oportet. Siquidem Deum Patrem, agricolam, & opificem, & mercatorem, & figulum, mediatorem, ac creditorem, præmiorum distributorem, & honoris cupidum nostra appellavit oratio. Magnum sane Domini verbum, duobus verbis tantam scientiæ vim concludens. Rursus margarita sit nobis Evangelium: quia simplici ac minuta litera tantam mysteriorum vim continet; & in vili abiecta chartula, cœlestis comprehenditur doctrina. Afferunt hæretici, Filium Dei, indignum censuisse, naturam hominis assumere. Cœlum Deus chartæ commisit; & Filium humanam sumere naturam non permisit: non propter æqualitatem hæc dico; sed Patris erga nos benignitatem demonstro, qua se ita demisit, & commercia nobiscum junxit. Non igitur in figura visus est Christus: absit: non enim in figura vili ac miseranda incederet Divinitas, ut in terra versaretur. Naturam Domini terræ assumpsit naturæ Dominus, ut dominium Adamo redderet, quod per seductionem amiserat. Quodsi in figura Christus apparuit; etiam in figura filius erat Dei. Cernis quo pacto corrumpant hæretici, dum periculose tentant Christi negare substantiam. Attende eorum dementiam, quoniam linguam dumtaxat habent, & non mentem: loquuntur quæ volunt, & non intelligunt quæ consequentium sit intelligentia. Etiam tibi fœneratorem ostendam Deum, o hæretice; & quomodo in Virgine excoluerit margaritam: & commonstrabo tibi præterea, quo pacto agricola Deitatem mutuam dederit naturæ. Voloque ostendere mercatorem, quomodo socium mercaturæ hominem nactus, dives uno extiterit obolo: ita ut & fœnus abduceret, & hominem coleret, & regnum Dei in dominium stabile ac firmum haberet. Accepit natura mendica Divinitatem, & decertavit adversus tyrannum. Communicavit Filius consilium cum Patre: & sudavit, ut peccatum ex mercatura ejiceret, licitans illam per gratiam. Illud affectibus ac passioni-

A τὴν τιμὴν τῆς ἀγρῆς. ὅτι σιωπηλὸς ἔθηκεν ἡ φύσις ἡ ἀλογος τῷ ἔξ ἀρχῆς ἡγεμονίᾳ. Ἐχεν τὴν ἑξουσίαν τῆς ζώντων ἐν τῇ ἀγρῇ. Ἐχεν τὴν δεσποτείαν τῶν νεκρῶν ἐν τῇ θησαυρῷ. Ἐχεν τὴν πρόσληψιν, ἐν τῇ μαργαρίτῃ σιωδιασινίζουσα. Ἐχεν τὸν ἀρράβωνα, τὴν χάριν τῆς ἀγίας Πνεύματος, ἥ χάρις αὐτῆς Σώματος ἔχει εἰς τὴν κτ' ἔτι τυράννης ἀδελφῶν. Τῷ γὰρ ὡς βραβύων ὁ Πατήρ, καὶ δούς μίρας τῇ νικητῇ.

B Ἀνωθεν καὶ ἔξ ἀρχῆς ἐπισήσωμεν πῶς εἰρημονίᾳ· ἵνα ὡς ἐν κεφαλῇ συνῶμεν ἕκαστα, ὡς δέον ἐστίν. Τὸν Πατέρα Θεόν, γεωργόν, δημιουργόν, ἔμπορον καὶ κεραμέα, μεσίτην καὶ δανειήν, βραβύτην καὶ φιλότιμον ὁ λόγος ὠνόμασεν. Μέγας ἀληθὺς ὁ ἔστι Κυρίως λόγος, δυσὶ ῥήμασι συγκλείσας πᾶσιν δυνάμει γνώ-

C σεως. Πάλιν γίνεται ὁ μαργαρίτης, τὸ διαγχείλιον· ὅτι ἐν ὠτελῇ χράμματα πᾶσιν ἐμπεριέχει δυνάμει μυστηρίων, καὶ ἐν χάριτι οἰκτρῶ συνέχευεν γνώσιν ἑρῆνῃς. Καὶ λέγουσιν οἱ ἀρετικοί. Ὁ Υἱὸς ἔστι Θεὸς ἀπὸ τῆς φύσεως ἀνθρώπου λαβεῖν. τὸν ἑρῆνῃς ὁ Θεὸς χάριτι οἰκτρῶ συνεχευσε; ἔτι τὸν Υἱὸν ἔστι ἀνθρώπου τὴν φύσιν ἀναλαβεῖν; Οὐ λεγὼ διὰ τῶν ἴσων, ἀλλὰ δεικνύω τῷ

D Πατρὶ εἰς ἡμᾶς φιλαγάδον, παπῆν καὶ ἐπιμνηστικόν. Οὐ χήματι ὠφθη Χειρὸς. Ἀπαγε. Οὐ γὰρ ἐπὶ χήματος οἰκτρῶ ἐποίησεν ἡ Θεότης ἐπὶ τῇ γῆς ἀναστροφῆς. Τὴν φύσιν τῆς δεσποτικῆς τῇ γῆς ὁ δεσποτικῆς τῇ φύσεως ἀνέληφεν, ἵνα κυρώσῃ τῷ Ἀδάμ, ὃ διὰ πλάνης ἀπώλεσεν. Εἰ χήματι ὠφθη Χειρὸς, χήματι καὶ Υἱὸς Θεὸς ὡς. Ὅρα πᾶς συγκαταπί-

E κῆσιν οἱ ἀρετικοί. κινδυνεύουσι γὰρ πᾶσαν τὴν Χειρὸς ἀρνήσασθαι καὶ ὑπαρξίαν. Σκόπε τὴν ἀνοιαν, ὅτι γλώσσῃ μόνον ἔχει καὶ ἐν διανοίᾳ. λαλεῖ ἂν θέλει, καὶ ἐν νοῷ ἂν ἡ ἀκολουθία δηλοῖ. Στήσω τὸν δανειήν Θεόν. καὶ δεῖξω, ὡς ἀρετικῆς, πῶς ἐκώρηνσεν ὡς τῇ παρθένῃ τῇ μαργαρίτῃ. ἔτι σοι δεῖξω, πῶς ὁ γεωργὸς ἐδάνεισε τῇ φύσει τὴν Θεότητα.

F δεῖλω δεῖξαι καὶ τὸν ἔμπορον, πῶς κοινωνῶν ἐλόμενος τῷ ἀνθρώπῳ, ὁβολὸν ἔχοντα, πλεῖστον ἀνέδειξεν, ὥστε καὶ τὸ δάνειον ἀποτίσαι καὶ νυμεθῆναι τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ τὴν βασιλείαν τῆς Θεῆς ἔχεν εἰς ἑξουσίαν ἀσάλατον. Ἐλαβεν ἡ φύσις ἡ πτωχὴ τὴν Θεότητα, καὶ ἠγωνίσασθαι πρὸς τὸν τύραννον. Ἐκοινώνησε τῷ Πατρὶ τῇ βασιλείᾳ ὁ Υἱός. καὶ ἰδρῶσε τὴν ἀμαρτίαν ἑξῶς αὐτῆς ἀγορασίας, ὑπερδραματίσας αὐτὴν διὰ

τῆς

τῆς χάριτος. Ἐκείνη πῶς πάθεισιν ἐγαργάλισεν, καὶ αὐτὸς τὴν ἀμαρτίαν ὑπερεδεμάτιζεν. Ἐδεῖξε τῷ τυράννῳ τὴν φύσιν, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν συναγελασθῆναι τῇ ἀνθρωπότητι. Ἐδεῖξε τῷ ἀνθρώπῳ τὴν χάριν. ἀγγέλλει τῷ πατρὸς τὴν λύπην τῶν ἱερῶν δυνάμεων, τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς τὰ γήϊνα. ἔπεισε τὸν ἰλασμόν· ἐμεσίτευσε πρὸς συναλλαγὴν· ἐπηγγέλατο πόντον ἰλασμόν· τὸν τρόπον ἐμήνυσεν, ὅτι διὰ τῆς σαυρῆς θνήσκει. καὶ πρὸς κούσας τὸν δούλον πρὸς δουλείαν τῷ Δεσποτῇ, καὶ τὸν ὑὸν ἀναγνωρίσαι τὸν πατέρα. Καὶ ἡρόδωτος πόλεμος καὶ ὁ Τυράννης, ἐκύρωσε τὴν δεσποτείαν τῷ Πατρὶ, καὶ τὸν δούλον ὅντως ἐλυτρώσατο τῇ πικρᾷ τυραννίδος.

Ἀκροῦσόν λοιπὸν καὶ τῆς γεωργικῆς τέχνης. Ὡς ἐκάστη γὰρ ἀξιώματι τρόπος οἰκονομίας ὑπῆρξε τῷ Χριστῷ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ πόλεμος καὶ τῇ ἀμαρτίας. Μὴ οὖν ξερίζῃς τῷ ποικίλῳ τῷ ἐρμηνεύει. ὁ γὰρ Θεὸς, πηγὴ διαφορῶν κατὰ θεώματι ἐστίν. ὅσον ἐάν τις ἰχθὺν ἔχει, συνεκτεινόμενος, καὶ ὁπότε καὶ ποσάκις δύναται συνιέναι, διευρυνόμενος. Ἐνεκέντρισε τῇ φύσει τὸ παρθένον τὸ θεότητα, καὶ ὡς ἐν τινὶ θυρεῷ κατέκρυψεν αὐτὸν τὸν Υἱόν, ἵνα μεταλάβῃ τὸ ποιότητος, ποιήσῃ τὴν φύσιν τὴν ἐπικρίνον, ἀνθρώπου προσληφῇ. Ἐγένετο γὰρ ἡ Μαρία τῷ μὲν Πατρὶ δένδρον, τῷ δὲ Υἱῷ μήτηρ, πῶς δὲ ἀνθρώποις πηγὴ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀφθαρσίας ἀναπολή. ἔχει πύξιν δεσμῶν ὁ ἐγκεινόμενος, τῶν θεωρητῶν πᾶς μαρτυρίας. ἔχει καὶ ὁ θυρεὸς τὴν διαίρεσιν, τὴν φύσεως τὴν συγχωρησιν. ἔχει καὶ ὁ γεωργὸς τὸ δρέπανον τὸ καθάραν καὶ θερίζειν, τῷ ἁγίῳ Πνεύματι τὸν θεωρητικὸν καὶ τὴν διδάσκειν. ἔχει καὶ τὸ δένδρον τὸ πεποιημένον, πρὸς ὑποδοχὴν κρείττονος φύσεως, τὴν πίξιν τὴν ἁγίαν παρθένου γυναικός. Μὴ διασπῇς, ἀνδρῶπε, τὸ πᾶν λεγόμενον. πᾶν γὰρ αἶμα πίξιν βλέπομεν. Μὴ ἀπιστήσῃς τῇ διηγήσει, ἀπὸ σωτῆρος μανθάνων, τίς ἐστὶν ἡ τῶν ἀοράτων κατὰστασις. Ἐάν μὴ ἡ ἐν σοὶ ψυχὴ, ἔχῃ ὁρᾶ ὁ ὀφθαλμὸς, ὁδὸν ἀκρίβειαν, ὁδὸν ὁ λάρυγγς γεύει, ἡ αἰσθήσις ἐργάζεται. Οὐκ ἔν ἡ ψυχὴ πάντα ποιεῖ, συνεργεῖ δὲ τὸ σῶμα. Οὕτω νοεῖ, ἐπὶ τῷ ἐκπληκτικῷ κατὰ θεώματι, τὴν θεῖαν διδασκαλίαν ἀπορρήτων λόγων πάντα διδάσκοντα. Ἐγὼ ἀπὸ τῶν πρὸ γλῶσσης τεχνῶν, ὅς ἀξιώματι θέλω πῶς τὴν γλῶσσαν καὶ ἀπὸ τῶν ποικίλων ἐκτί-

Tom. II.

lionibus pelliciebat : ipse autem peccati pretium augebat . Tyranno naturam exhibuit , & ut ille humanitati illuderet , persuasit . Ostendit homini gratiam , ac per Patris providentiam annuntiavit : dolorem item intellectualium potestatum , & adversus terrena inimicitiam . Persuasit propitiationem , ad reconciliationem mediator fuit , promisit placationem , modumque significavit , quod per Crucem fieret : ac servum , ut ad Dominum recurreret , præparavit , filiumque , ut patrem recognosceret . Et contra Tyrannum propugnator effectus , Patri dominium confirmavit , & servum revera ab acerba tyrannide liberavit .

Audi etiam agricolæ artem : nam in utraque dignitate modus dispensationis Christo erga humanitatem exitit , bellumque adversus peccatum . Ne ergo admireris varietatem interpretationis . Nam Deus diversorum egregiorum operum fons est : & quantum quis vim habet intelligendi , tantum se extendit , & simul invenit quoties quis intelligere potest . Insevit naturæ virginis Divinitatem , ac tamquam in rimam quandam & scissuram suam inclusit filium : ut qualitatem participans , naturam redderet communem in assumptione hominis . Fuit igitur Maria Patri arbor , Filio mater , hominibus fons spiritus æterni , & incorruptionis oriens . Habet porro provinculis hæc insitio , prophetarum testimonia : & rimula sive scissura pro divisione habet naturæ spatium . Agricola falcem habet , quæ mundat & expolit , præparationem scilicet & virtutem Spiritus Sancti : arborque ad melioris naturæ susceptionem facta , sanctæ mulieris virginis fidem habet . Ne vacilles igitur , ὁ homo , circa ea quæ dicuntur : fide enim res invisibiles cernimus . Ne suspectam habeas narrationem , ex te ipso discens quisnam sit rerum status atque conditio , quæ sub adspæctum non cadunt . Nam si in te non esset anima , non cerneret oculus , nec auris audiret , neque guttur gustaret , aut manus operarentur . Itaque anima facit omnia , corpus autem cooperatur . Ita etiam considera in stupendis operibus Divinam potestatem , occulta atque ineffabili quadam ratione cuncta dirigentem . Ego vero à terrenis quoque artibus ac dignitatibus , generationem persuadere volo : ideoque varie

M m 2

expo-

expono, non ut ex multis, sive ex uno assequar: verum ut multa sapientiae inscribens, varium divinitatis artificium ostendam, qua ratione singulis ætatibus proprio quodam modo sese peccato opposuerit. Et in nativitate quidem, tali modo: aliter post nativitatem: aliter in adolescentia, aliter vicissim in ætate virili: ac suo deinceps modo nosse par est, qua ratione quolibet tempore se gesserit. *Joann. 15.* Cæterum antedictis fidem habe: nam & ipse ait Salvator: *Ego sum vitis, & vos palmites: Pater autem meus agricola.* Possum porro etiam tibi ex arte confirmare antedicta. In amygdalis quippe optimarum arborum germina inscunt: alii etiam ramos cum frondibus inserunt: & in vitibus similiter faciunt. Cur ergo præter fidem sit, si etiam Deus in iis, quæ sub adspæctum non cadunt, simili arte utatur? sive in Verbo, quemadmodum assumptionem in sevit, sive in assumptione divinitatem. Verumtamen non ex superinducto semine Virgo peperit: abiit; sed suam ipsius substantiam sine motu carnali commodavit, & non lapidibus ascia vel securi dolatis sapientia sibi domum ædificavit. Non est auditus ferri tonus in ædificio: neque enim vir in Maria ministravit, sed sola Virgo. Politi per se ac jam dolati lapides erant, non ab hominibus præparati: ita etiam in Maria assumptio non virili opera facta est, sed ex natura nostra delecta per castissimam Virginem. Sicut e terra sumti sunt lapides; ita & assumptio aucta est per naturam, & divinitas mansit immaculata propter incontaminatam naturam. Absque ferro ædificatum est Templum: & sine corruptione atque dolore natus est Christus. Sola terra ministravit, sicut & sola Virgo concepit. Non est scissa petra neque sensit lapidum abscissionem terra: & Virgo neque mota est, neque ex voluptate concepit. Non aliunde terra lapides acceptos præbuit: verum ipsa eos sine labore atque experientia ex seipsa supeditavit. Similiter quoque in Virgine non superinductus quispiam assumptioni fuit, sed ab ipsa assumptus est. Nam alioquin nutrix fuisset, & non mater; custos depositi, & non fons præstantissimæ filii procreationis. Evangelium illam matrem appellat, & non nutricem. Sed & Iosephum quoque patrem vocat, quum nullam in ea generatione partem haberet: non enim propter Christum dicitur pater, sed propter Virginem, ut non ex for-

A ὁκτίθῃμι, ἔχ' ἵνα ὅκ πολλῶν, ἡ καὶ ἀπὸ
ἐνὸς ἐπιτύχω, ἀπ' ἵνα πὰ πολλὰ ἐπιγράφων τῇ
σοφίᾳ, δεῖξω τὴν πολυχαιρίαν τῆς Θεότητος,
ὅτι καθ' ἑκάστην ἡλικίαν, τρόπον οἰκίῳ, τῇ
ἀμαρτίᾳ ἀντιπαρετάσσω. Ἐν τῇ θνητῇ ἔτι,
καὶ ἄλλως μὲν τῶν θνητῶν, ἐν τῇ αὐξήσῃ ἐπεί-
ρως, καὶ ἐν τῇ ἀνδρώσῃ ἁλλοίως. καὶ καθ' ἑκάστην
ἐκάστον εἰδέειν χρὴ τρόποι, ἡρμῶδ' οἰκίῳ κα-
ρῶ. Αἰμὰ πίστευε τοῖς εἰρημνοῖς. καὶ γὰρ αὐτὸς
ἦν ὁ Σωτὴρ, ὃν ἐγὼ εἶμι, Φυοὶ, ἡ ἀμ-
πελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα, ὁ Πατὴρ μου ὁ
καργός. Ἐχὼ δέ σοι καὶ ὅκ τ' ἐχέτης σή-
μανοι δοῦναι τοῖς εἰρημνοῖς. Ἐν ταῖς ἀμυγδα-
λαῖς ἐγκεντεῖζουσι δένδρων καλλίστων βλαστῶν.
ἕτεροι δ' ἐμφυλίζουσι, ποιεῖσι δ' καὶ ἐν ταῖς ἀμ-
πέλοις ὁμοίως. Τί οὖν ἄπιστον, καὶ τὸν Θεὸν
τῶν ποιῶντων τέχνῳ ἐπὶ τῶν ἀοράτων ἐμωδε-
λαβεῖν; ἢτε ἐν Λόγῳ καθὼς τῶν προσληφί-
ων ἐκέντεται. ἢτε ἐν τῇ προσλήφῃ, τῶν Θεό-
τητα. Πλὴν ὅτι ἔκ ὅκ ἀνέμματος ἐπεισάχθεν-
τος ἡ πῦρ θένος ἐγέννησε. Μὴ θύοιτο. Αἰμὰ τὴν
ἐαυτῆς ὁσίαν ἀκίνητον παρέχρησε, καὶ ἡ σοφία
δὲ ἀλαξήτων λίθων τ' οἶκον ἐαυτῇ ἀκοδόμη-
σεν. Οὐκ ἠκώσθη σιδήρου φωνὴ ἐν τῇ ἀκοδο-
μῇ. Ὅθεν γὰρ ἐπὶ τῇ Μαρίας ἀνὴρ ἐλατέρ-
γησεν, ἀλλὰ μόνη πῦρ θένος. Αὐτοφυεῖς ἦσαν
οἱ λίθοι ὑπὸ ἀνθρώπων μὴ κατασκευασθέντες.
ἔτι καὶ ἐν τῇ Μαρίᾳ, ἡ προσληφίς αὐτο-
θῆς ἀνέληται ὅκ τ' φύσεως ἡμῶν ἐκλεγεῖσα
ἀπ' παρθένης σεμνῆς. Ὡς ἀπὸ τῆ γῆς ληφ-
θέντες οἱ λίθοι, νύξῃθι ἡ πρόσληφίς ἀπ' τῆς
φύσεως, καὶ ἡ Θεότης ἀρῦπῶλος ἔμεινε ἀπ' τῆς
φύσιν τῶν ἀχραντῶν. Δίχα σιδήρεος ὁ καὶ
ἀκοδομήθι. Δίχα φθορᾶς καὶ πόνου ὁ Χειρὸς
γενήθι. μόνη ἡ γῆ ἐλατέργησεν, ὡς καὶ
μόνη ἡ παρθένης συνέλαβεν. Οὐκ ἐτμήθι ἡ
πέτρα, ὅθεν ἡσθάνθι τεμνομένων τῶν λίθων
ἡ γῆ. καὶ ἡ παρθένης ὅκ ἐκινήθι, ὅθεν ἔξ
ἡδυπαθείας συνέλαβεν. Οὐκ ἄλλοθεν ἡ γῆ τοὺς
λίθους λαβῶσα παρέχετο, ἀλλ' αὐτὴ ἀπόνως καὶ
ἀπείρως ἔξ αὐτῆς αὐτοὺς ἔδωκεν. οὕτω καὶ ἐν
τῇ παρθένῳ ὅκ ἐπεισάχθι τις τῇ προσλή-
φῃ, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς ἐληφίται. ἐπεὶ τρυφὸς αἰ-
λῶ, καὶ ὁ μήτηρ. ἡ φύλαξ πατρὸς καὶ υἱοῦ,
καὶ ὁ πηγὴ τῆς αἰείας τεχνογονίας. Τὸ βίαν-
γέλιον μητέρα αὐτῶν παροσηγόρευσε, καὶ ὁ τρο-
φὸν ἐκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰωσήφ πατέρα,
μηδὲν κοινὸν πρὸς τῶν θνητῶν ἔχοντα. ὁ ἀπ'
τῆς Χειρὸς, ἀλλὰ ἀπ' τῆς παρθένης, ἵνα μὴ
ὅκ

ὅτι πορνείας νομιζῇ τεποκέναι, καθὼς οἱ Ἰουδαῖοι εἰπὼν ἐπόλμησάν. Οὐ γὰρ προσηγορία τῇ φύσιν ἔδωκε. Ἐν ἡμῶν γὰρ πατέρας καλεῖσθαι γέροντας, τοὺς ἡμᾶς μὴ θνήσκοντας. Ἡ φύσις τῇ προσηγορίᾳ ἔδωκε, ὅτι ὁ χρόνος τῇ τιμῇ παρέχετο. ἐπειδὴ τὸ παρθένης ἔστι. Ἰωσήφ οἱ ἀρράβωνες τῇ μνηστέρων τὴν κληθῆναι αὐτὸν, πατέρα τῇ μὴ θνήσκοντα. Οἱ φοιτικὲς οἱ ἀρρένεις ἐπισκιάσαντες τὰς θηλείας ἐγκαρποὺς ποιῶσιν, ὅτε μιγνύμενοι αὐταῖς, ὅτε τινὰ ὅσιν παρῆχόμενοι αὐταῖς. καὶ τῇ συνῶν εἶναι, ὅτε φέρουσι καρπὸν, καὶ τὸ ἀκράδων, ἀλλὰ μὴ ὑπὸ τῇ ἀρρένιων προεμιογονόσας. Ὡς περὶ οὗ τούτου, τὰ μὴ θνήσκοντα, πατέρες νομίζοντα. ὅτε καὶ Ἰωσήφ ἐκλήθη πατὴρ, ἀνὴρ τὸ παρθένης μὴ θνήσκων. Μέγα τὸ μυστήριον. Καὶ χρηστὴ πᾶσαν τῇ κτίσιν συγκαλέσας πρὸς ἐρῶναι. Μείζων ἔστι τοιαύτης ἢ φύσις, σωελθεῖν εἰς μαρτυρίαν. Μείζων γὰρ πάσης ἐπινοίας τὸ θνήσκον. Καὶ διατὶ πᾶσα ἢ φύσις λογικὴ ἢ συμβάλλει τῆς ἀποδείξεως; Θεὸς ὡς τὸ θεοποιηθῆναι. καὶ πάντα ὡς δοῦλα παρῆχων. Θεὸς ὡς ἀνδρῶπιος τιμωρ, καὶ παρῆχων οὐκ εἶναι πᾶσα φύσις, θαυμάσια τῇ κτίσει. Ἐκπληθύνων, πᾶς τὰ πάντα ἐδημιούργησε. Πιστεύτω, ὅτι τὰ πάντα τῇ φύσιν ἀδύνατα, αὐτῷ δυνατά. Νοείτω, ὅτι ὁ θέλει γίνεται. καὶ ὁ χρεῖται τῆς φύσεως. Παιδεύσθω, οἱ Ἑβραῖοι, ὅτι ὁ διὰ τῆς ὑλῆς ἐποίησε τὰ πάντα, ἀλλὰ ὅτι ἠθέλησε. Παιδεύσθω, ὅτι ἀνθρῶπιος ἐγένετο ὁ κόσμος, ὅτι καὶ ἐν αὐτῷ. Ἰδοὺ γὰρ ἀνθρῶπιος τῆς ζυγαδικῆς φύσεως σωεσθήσεται ἀνδρῶπιον, τὸ ἀόρατον καὶ τὸ ὁρατὸν ἀΐων ἀμωμῶν.

Οὐκ ἀνταρκτικὸς μόνος πρὸς τὴν διήγησιν. Λαλέτω, οὐκ ἐμοὶ ἔστι τὰ τῆς φύσεως καὶ τὰ τῆς τέχνης καὶ τὰ τῆς νοητικῆς πράξεως. Λέγω ἑβραῖος, δούς ἀξίον μάρτυρα, ὃν οὐκ ἔλαβε σὺν ἡλίῳ καὶ σελλῶν. Μαρτυρεῖτω ὁ ἀδὴρ ἐν ἀστραπῇ, ὑπόδειγμα τῷ μέλλοντι γενεᾷ ὅτι παρθένης, ἐν ταῖς κόγχαις παρῆχόμενος. Ἡ γῆ βοάτω τῷ θησαυρὸν τὸν κρυπτόμενον. ἡ θάλασσα τὸν μαργαρίτιν τὸν μὴ φαιρόμενον. ἡ γεωργία, ἡ τέχνη οἰκοδόμων, ἡ ποσειδῶν τῶν μπόρων, ἡ ἐπινοία τῶν ἀλιέων, ἡ τῶν βασιλέων βυλὴ, ἡ τῶν στρατηγῶν τῶν στρατιῶν, ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀφῆμεις, ἡ τῶν σοφῶν ἀρεταί, ἡ τῶν ἀστρολόγων καταλήψεις, ἡ τῶν τυράννων παραχῆ, ἡ ἱερέων χειρῶν κακονομία, ἡ νηπίων ὁμολογία, ἡ ποιμνίων ὁρμητεία, πάντα ἡκέτω.

A. nicatione putaretur peperisse, sicut Judæi ausi sunt dicere. Non appellatio naturam tribuit; nam & nos crebro patres nuncupamus, non quidem genitores, verum senio conspicuos. Porro ipsi Joseph natura appellationem indidit, honoremque tempus præbuit: quoniam Virginis & Joseph Sponsorum arrhabones, ut hoc nomine vocaretur, effecerunt; patrem autem, qui non genuerit. Palmarum mares, qui dicuntur, dum obumbrant feminis, fructuosas illas efficiunt, quum tamen neque illis misceantur, neque ullam ipsis substantiam præbeant: & ficulnearum quoque nonnullæ fructum non ferunt, nisi ramis maribus obumbrentur. Quemadmodum igitur ista, quamvis non generent, patres appellantur: ita & Joseph pater est dictus, licet Virginis vir non esset. Magnum mysterium, ad quod perscrutandum oportet omnem vocare creaturam. Major natura, quam ut eam cogitatio ac mens assequi possit. Majus omni imaginatione atque opinione, quod factum est. Cur ergo omnis natura rationalis non persuadet hujusmodi argumentis? Deus erat, quod factum est: & cuncta ut mancipia præsto sint. Deus erat homo natus: & omnis comparere debet creatura, ut suum admiraretur creatorem, & obstupescat, quomodo omnia procreavit: & credat ea, quæ secundum naturam sunt impossibilia, ei esse possibile. Intelligat id fieri, quod ipse vult, neque ipsum indigere natura. Docentur gentiles, eum non per materiam cuncta fecisse, sed quia ipse voluit. Persuasum sit iis, absque materia factum esse mundum, & quæ in eo sunt. Ecce enim sine conjugali natura conflavit hominem, qui seculum continet invisibile & visibile.

Solus tantæ rei enarrandæ non sufficio. Loquantur igitur mecum, & quæ naturæ sunt, & quæ artis, quæque operationis intellectualis. Dicat cælum, quod stellam præbuit testem, quam non accepit cum Sole & Luna. Testetur æther in fulguratione, quæ in cochleis insilit, exemplum ejus qui nasciturus erat ex Virgine. Proclamet terra thesaurum absconditum: & mare margaritam non apparentem: agricultura, & ars ædificatorum: studium atque diligentia mercatorum: solertia piscatorum: Regum consilium, ducum acies, hominum contradictio, sapientum inventio, astrologorum comprehensio, tyrannorum perturbatio, pessimorum Sacerdatum malum consilium, infantium confessio, pastorum prophetia: cuncta veniant atque concurrant ad

Matth. 2.

ad Dei natale : ut vel sic hæretici credant , Christum non in figura apparuisse , sed in humana natura ex Virgine natum esse .

Dicunt quoque Judæi , se non credere , Deum cum hominibus conversatum esse , ut hominem . Attamen credunt , eum in Divina arca conclusum fuisse . At quid majus , arca , an homo ? Si credis , Deum in arca fuisse conclusum : cur non credis , super terram inter homines ipsum versatum ? Nos , inquiunt , non credimus eum , si Deus erat , crucifixum fuisse . Sed cur in eo non es incredulus , quod Arca , quæ Deum continebat , ab alienigenis capta sit ? Nam sicut illa videbatur sustinere ignominiam ; ita etiam Deus Verbum , quamvis impassibilis esset , per assumptionem tamen injuriis & contumeliis affectus est , dum ipse etiam crucifigeretur . Et quemadmodum inter alienigenas Arca Dagonem destruxit atque subvertit : ita etiam in cruce Christus Diabolum profligavit , & blasphemos corripuit , cognitionemque divinæ suæ potentiae infidelibus vel invitis præbuit . Non creditis Christum tertia die resurrexisse ? Cur ergo creditis , Jonam post tres dies salvum & integrum e ventre ceti exiisse ? Non creditis , quod Virgo hominem genuerit & Deum ? Cur ergo creditis Templum illustre ex lapidibus non dolatis factum , in cujus universa structura ferrum non est adhibitum ? Et fuit illud omnium ædificiorum templorumque pulcherrimum . Non fero Judæorum debacchationem atque temulentiam , quia demonstrationes tenent , & non credunt . Non fero hæreticorum dementiam , quia gentilibus atque paganis potius fidem præbent , quam divinis scripturis . Si domus absque ferro fabricata non est , templum dico , ad Dei ministerium , etiam Christus in figura venit . At si etiam nunc fundamenta ejus subsistunt ; nolite contendere , sed credite . Ego vero etiam mori pro hac fide expeto . Miscete me cum ethnicis , quod non opto : & facite quod opto , ut scilicet pro Christo moriar . Ego quidem , quod ad me attinet , mortem pertimesco : verum spes atque fiducia mea Christus est . In me timeo : at in illo fiduciam capio . In me refugio : at in illo subsisto . In me confundor : at in illo confido . Ipse est Margarita , ego vero lutum . Ipse thesaurus , ego autem cinis . Ipse vita , at ego mors . Ipse justitia , ego autem peccator . Ipse veritas , at ego mendacium : quia ob vanitatis dilectionem

1. Reg. 4.

1. Reg. 5.

Jon. 2.

3. Reg. 6.

Α τωῶς εἰς τὴν ἑ Θεῷ γεννηθῆναι . ἵνα μολὶς ἔτω πιστεύσωσιν ἀρεῖκοι , ὅτι Χειρὸς ἐκ ἐν χήματι ὤφθη , ἀλλ' ἐν φύσει ἀνθρώπου ἐκ παρθένης γεννηθῆναι .

Λέγουσι καὶ Ἰουδαῖοι . ἔ πιστεύομεν , ὅτι ὁ Θεὸς σὺν ἀνθρώποις διέτριψεν , ὡς ἄνθρωπος . ἀλλὰ πιστεύουσιν , ὅτι ἐν τῇ κιβωτῇ θεῶν κατεκέλευτο . Καὶ τί μᾶλλον , κιβωτὸς , ἢ ἄνθρωπος ; εἰ πιστεύεις , ὅτι ὁ Θεὸς ἐν κιβωτῇ κατεκέλευτο . διατί ἀπίστῃς , ὅτι ἐν ἀνθρώποις Θεὸς ἐπὶ τῇ γῆς πρὸς ἡμᾶς , ἡμεῖς , ἔ πιστεύομεν , ὅτι ἐσαυρῆτο Θεὸς ὢν . καὶ διατί οὐκ ἀπίστῃς , ὅτι ἡ κιβωτὸς , ἢ ὁ Θεὸς ἔχουσα , ὡς ἀλοφύλων ἡ χμαλώτιστο ; ὡς περ γὰρ ἐκείνη δοκῆσα ἀτιμίαν ὑφίστατο πρὸς ἡμᾶς . οὕτω καὶ ὁ Θεὸς Λόγος , ὢν ἀπαθὴς , διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν , ὑβρίζετο σαυρέμμος αὐτὸς . Καὶ καθάπερ ἀλοφύλοις ἡ κιβωτὸς τὴν Δαγὸν παρέλασε καὶ κατέστρεψεν . ἔτω καὶ ὁ Χειρὸς ἐν σαυρῇ τὸν Διάβολον ἐτροπώσατο , καὶ τοὺς βλασφήμους ἐπάδευσε , καὶ γινώσκον ἀκρίστον τὸν θεῶν αὐτῶν δυνάμεως τοῖς ἀπίστοις παρέχετο . Οὐ πιστεύετε , ὅτι ἀνέστη ὁ Χειρὸς , ἀποθανὼν ; ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ; Διατί πιστεύετε , ὅτι Ἰωάννης μὲν τῆς ἡμέρας ἐκ τῆ κοιτίας τῆς κήτης ἐξεληλύθει σῶος καὶ ὁλόκληρος ; Οὐ πιστεύετε , ὅτι ἡ παρθένος ἐγέννησεν ἄνθρωπον καὶ Θεόν ; Διατί πιστεύετε , ὅτι ὁ ναὸς ὁ ὡς ἐκείνητος ἐκ ἀλαζδύτων λίθων ἐκτίετο , καὶ σίδηρος ἐν ὅλῃ τῇ οἰκοδομῇ ἔπαρῳ , καὶ γέγονεν πάντων κτισμάτων καὶ ναὸν ὡς καλλέστερος ; Οὐ φέρω τὴν προνοίαν τῶν Ἰουδαίων , ὅτι κρατῶσι τὰς ἀποδείξεις , καὶ ἔ πιστεύουσιν . Οὐ φέρω τὰν ἀρεῖκον τὴν ἀνοίαν , ὅτι τοῖς Ἑλλήσι πείθοντο , καὶ ἔ τὰς θείας Γραφάς . Εἰ μὴ γέγονεν ὁ οἶκος αὐτοῦ σιδήρεος κτισθεὶς ναὸς εἰς λειτουργίαν Θεῷ . καὶ ὁ Χειρὸς ἐν χήματι ἐληλύθει . Εἰ δὲ καὶ ἔως ἔτι νῦν οἱ θεμέλιοι ἴσαντα , μὴ φιλονεικῆτε , ἀλλὰ πιστεύετε . Ἐγὼ γὰρ καὶ θανεῖν ἀρέσκω ὑπὲρ ταύτης τῆς πίστεως . Μίξατέ με μὲν Ἑλλήνων , ὅπερ ἐκ ἐμοῦ βούλομαι , ὑπὲρ Χειροῦ ἀποθανεῖν . Ἐγὼ , ὅσον ἐπὶ ἐμοὶ δέδρα τὸν θάνατον . ἀλλὰ τὸ θάρσος μου , Χειρὸς ἐστίν . Ἐν ἐμοὶ φόβος , ἐν ἐκείνῳ παρρησία βούλομαι . Αὐτὸς ἐστίν ὁ μαρτυρῆς , ἐγὼ ὁ πηλός . Αὐτὸς ὁ θησαυρός , ἐγὼ ὁ ἀποδοός . Αὐτὸς ἐστίν ἡ ζωὴ , ἐγὼ ὁ θάνατος . Αὐτὸς ἐστίν ἡ δικαιοσύνη , ἐγὼ ὁ ἀμαρτωλός . Αὐτὸς ἡ ἀλήθεια , ἐγὼ τὸ ψεῦδος , ὅτι , διὰ φιλίαν ματαιότητος , τῇ προσηγορίᾳ τῶν

τὴν ἀλήθειαν ἀπολεσάμην. Αὐτὸς φύσιν μοι ἔδωκεν, ἐγὼ δὲ αὐτὴν διὰ τῶν παθῶν ἠρνήμωσα. Αὐτὸς μοι προσέρεσιν ἀνάρχη ἔδωρῆσατο, ἐγὼ δὲ αὐτὴν ἐλλιπῆ ἐποίησα, πλέξας αὐτὴν πᾶσι ἁμαρτίαις. Αὐτὸς ὅτιν οὐ κατελθὼν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐν πολλοῖς πειρασμοῖς, πὴν μαργαρίτῳ ἀπόδειν ἀναλεξάμενος. σιωπῶν ἢ Θεοῦ τις πῶς πειρασμοῖς, καὶ σιωπήενκε τὴν πρόσληψιν ἀπὸ γῆς εἰς ὕραν. Αὐτὸς ὅτιν ὁ πολλὰ σκάφας ἐν τῷ ἁγρῷ, καὶ καμὼν ἐν τῷ σταυρῷ, ἵνα ὡς ἀποκαλύψας ἐκ τῆ πέφης τὸν δυσσαυρὸν τῶν ἀγίων, ἑαυτῷ πεποιήσῃται. Κάμωμεν δὲ ἡμεῖς, ἵνα κοινωνοὶ ᾖμεθα τῇ ἐμπροστίας αὐτῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ. ὅτι αὐτῷ ὁρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτῷ Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτῷ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῆς αἰῶνι. ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΓΛΩΣΣΑΛΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΘΩΝ.

Εἰς παρμένα εἰσὶν αἱ ἀναπαύσεις πᾶσαι ἐν πάσῃ τῇ ἀνθρωπότητι, ὅπως ὁ ἄνθρωπος συνεχῶς κινήσῃ τὸν αἰῶνα ἐν τῇ διανοίᾳ. ἔστι τις ἡδόμενος τῇ ἀσωτίᾳ, καὶ ἀποσφερόμενος τὴν μοιχείαν. ἔστι τις μεταδιώκων τὸν τυφόν, καὶ φεύγων τὴν κλοπὴν. ἔστι τις ἡτῶμενος τῇ φιλαργυρίᾳ, καὶ καταφρονῶν καλλωπισμῷ, καὶ ὦν ἐν τῇ γαστριμαργίᾳ. ἔστι τις φιλῶν τὸν οἶνον, καὶ μισῶν τὴν ἀλαζονείαν. ἔστι τις ἀπεχόμενος τῆς μοιχείας, καὶ ἔχων κατὰ ψυχὴν κεκρυμμένην εἰρωνείαν. ἔστι τις κακήγορος, καὶ φεύγων τὸν καλλωπισμὸν. ἔστι τις ὑψηλότερος πλάσματος ἐνός, καὶ ἐν ἐτέρῳ βεβύθισται ὅλως. ἔστι τις ἐνός μώμης ἐκπῆς, καὶ ἐν ἄλλῳ ἐσπίλωται καθόλου. ἔστι τις μιᾶς παγίδος λελυτρωμένος, καὶ ἐν ἐτέρῳ βορβόρῳ τέταπται. ἐπειδὴ ἁπείρον ἐστὶ τὸ μέγεθος τῶν ἁμαρτημάτων, καὶ καταλαμβάνεται ἀπὸ βραχύτης. ἐκάστῳ γὰρ μεγάλῃ ἢ ἐνέργειᾳ γνωρίζεται ἀπὸ μικρῆς γεύματος. ἥνικα ὁ ἐχθρὸς δεσμεύσας βλάπεται τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ, ἢ ἡδέεται, αὐτὸν δεσμεύει, ὅπως ἡδόμενος πῶς δεσμοῖς μηδέποτε ἑαυτὸν βάλῃ τῇ λύσει. πανῆργος γὰρ ὦν ὁ δεσμευόμενος ἡμῶς, ἐπίσταται σαφῶς ἐν ποίῳ, καὶ πῶς ἡμῶς δήσει. Εἰάν γὰρ δήσει τινα ἐν πῶς ἀκυστοῖς δεσμοῖς θάττον διαρρήσων ὁ νῦν τῶς δεσμῶς φάγῃ.

A nem, veritatem sponte repudiavi. Ipse naturam mihi concessit; ego vero eam pravis affectibus desolavi. Ipse mihi sufficientem liberam voluntatem donavit: ego autem illam mutilam reddidi, peccatis eam implicans atque involvens. Ipse est, qui ad mare descendit, margaritam per varia inde pericula eruens; simulque aderat divinitas in tentationibus, & assumptionem in coelos e terra secum sustulit. Ipse est, qui saepe multumque in agro fodiebat, & in cruce laborabat, ut thesaurum sanctorum e sepulcro eductum, sibi ipse vindicaret. Adlaboremus porro etiam nos, ut participes mercaturae atque negotiationis Salvatoris nostri Jesu Christi evadamus: quoniam ipsum decet gloria, honor, & adoratio, unacum principii experite ipsius Patre, & sanctissimo, bono, atque vivifico ejusdem Spiritu, nunc & semper, & in infinita secula seculorum. Amen.

EJUSDEM DE MORBO LINGUÆ, ET PRAVIS AFFECTIBUS.

Diversæ in cunctis hominibus sparſæ reperiuntur cupiditates, ut unusquisque aliquod certamen habeat, in quo mentem assidue exerceat. Sunt enim qui gulæ luxuique sunt dediti, & ab adulterio abhorrent. Alii superbia turgent, & à furto abstinent. Alii avaritiæ student, & corporis voluptates spernunt. Quidam ornatum vestium negligunt, & luxuria diffluunt. Nonnulli vino delectantur, & à superbia sunt alieni. Alii à fornicationibus remoti sunt, sed occultam in animo simulationem fovant. Sunt qui vestium ornatum damnant, & obtrectatione gaudent. Sunt quidam vitio aliquo superiores, quum in alio interim toti volutentur. Nonnulli ab una aliqua sunt labe remoti, & in alia foedissime versantur. Quidam dum laqueum unum evaserunt, in alio sunt vitiorum cœno sepulti. Multa enim ac infinita sunt vitiorum genera, decipiunturque paulatim homines, & ex perexiguis indiciis res magnæ noscuntur. Quumque hominem circumvenire studet inimicus, in quod vitium proclivior inclinet ejus natura, eo ipsum implicat: ut dum suis ipse gaudet vinculis, ne exsolvi quidem velit. Probe enim novit callidus & versutus hostis, quibus ac qualibus nos vinculis obstringat: & si quem invitum in suas casses conjecerit, fore, ut celeriter contractis illis, mens iterum

iterum in libertatem se vindicet. Quapropter jucunda ac grata unicuique vincula injicit, in quibus libentius conquiescat. Potest enim mens nostra ex inimici se laqueis eximere. Nunc vero iisdem obstricti gaudemus, ipsaque captivitate superbimus. Qui enim invidiæ vinculis constringitur, quoniam à libidine alienus est, se liberum plane existimat: & qui calumniæ vitio obnoxius est, quia rapinas ac furta odit, nullo se prorsus modo victum esse arbitratur. Sua quemque latent vincula; & laqueos sibi paratos ignorat, ebriorum instar, qui vino perfusi, nec se vinciri sentiunt, neque objectos sibi laqueos præ ebrietate vident.

At benignissimus Dominus hoc veluti jugum aliquod, variis quasi occasionibus, omnibus imponit; dum singulis pro ratione virium, onera partitur. Tempore, quo tabernaculum ab Hebræis constructum est, ac cunctis tam pauperibus, quam divitibus aliquid ad participationem salutis offerebatur. Pro sua quisque facultate munus afferebat: alius aurum, alius margaritas, alius lapides pretiosos: pauper pilos, ac pelles compositas. Mulieres opulentæ sericum, viduæ lanam tinctam. Atque ita universus tabernaculi apparatus, & divitum simul ac pauperum muneribus conflatus, omnes commendavit. Suscipiebat enim singulorum vota Dominus tam pauperum quam divitum, volens in eo ostendere, se quemadmodum ea quæ ad tabernaculi constructionem quisque pro suis facultatibus obtulerat, accipiebat; ita & pro cuiusque opere preces ac vota singulorum absque ullo personarum respectu, suscipere. Dominus enim diversis nos occasionibus ad salutem perducere studet, quemadmodum inimicus variis nos modis perimere conatur. Et quemadmodum latro vel unico confessionis verbo factus est civis Paradisi: ita uno verbo blasphemix redditur quis reus gehennæ.

Hinc incipit
fragmentū
Sermonis de
morbo lin-
guæ & vi-
tiis, in edi-
tione Græca
Oxonienſi
pag. 398.

* Lepra multata est, instar nivis, Maria, ut damnaretur propter unum maledicentæ verbum: & quamvis esset alioquin prophetissa, poenam tamen subiit morbi linguæ. Quo igitur supplicii genere digni sunt illi, qui sunt sine ullo delectu contumeliosi? Et quum

A φάγει ὅξως. Ἐκαστος ἐν δεσμβύῃ ἐν ᾧ ἦδεταί, καὶ ἐν ᾧ ἀναπαύεται. ἔξοισαν γὰρ ἔχει ἡ ἡμετέρα διάνοια ἀφελεῖν ἀφ' ἐαυτῆς τὰς δεσμὰς. νυνὶ δὲ δεδεμένοι χαίρομεν, καὶ πεπεδημένοι πετυφώμεθα. ὁ γὰρ δεδεμένος τῇ βασκαμίᾳ, ἐπειδὴ τῇ μοιχείᾳ ἔδεδεταί, νομίζει ἐαυτὸν ἄδետον εἶναι. καὶ ὁ δεδεμένος τῇ συκοφανσίᾳ, ἐπειδὴ ἔκ ἐδέθη τῇ κλοπῇ, νομίζει μὴ δεδεῖσθαι πώποτε. λανθάνει ἕκαστος τὰς δεσμὰς, τὰς ἰδίους, καὶ ἀγνοεῖ τὰς παγίδας, τὰς ᾧ καμμένας αὐτῷ. καὶ ὑπομένουσιν οὗτοι τῶν μεθυσῶν τὴν ἀγνοίαν. δεδεμένος γὰρ ὧν ὁ μεθυστής ἀγνοεῖ, ὅτι δέδεταί. τῷ γὰρ οἶνον ὀπιλανθάνεται τῶν δεσμῶν, καὶ τῇ μεθῇ ἔχ' ὀρεχτὰς περὶ αὐτὸν παγίδας.

Οἱ δὲ φιλάνθρωπος Δεσπότης τῷ τῷ βέλεται ὥσπερ ἄλφ' τροφάσειν ἄλφ' ὅπως πὺν ζυγὸν ἐπιτιθέμεν πάσα. μερίσας γὰρ κατεμέρι-
C σεν ἕκαστος τὸ φορτίον κατὰ τὴν οἰκίαν δύναμιν. Ἐν τῷ καρρῷ ἐν, ἐν ᾧ κατεσκληρώθη ἡ σκηνὴ ὅπ' τῶν Εβραίων, κοινωνίᾳ σωτηρίας προσέταξε μετὰ πλεσίων καὶ πενήτων, ὥπως ἕκαστος κατὰ δύναμιν τὴν καρποφορίαν προσαναγάγῃ. Εἰ προσήγαγέ τις χρυσὸν, ἄλλος προσήγαγε
D μαργαρίτας, καὶ ἕτερος λίθους πολυτίμους. πένης προσήγαγε τεύχος, καὶ ἕτερος δέματι βεβυρσθυμένα. ἡ πλεσιὰ δέδωκε σπικκῆν, καὶ ἡ χίρρα ἔειπεν βαπτὸν, καὶ ἄλφ' πλεσιῶν καὶ πενήτων πάσα ἡ κατασκευὴ γεγέννηται τῆς σκηνῆς, καὶ κοσμηθεῖσα ὑπὸ πάντων ἀπαντας κατεκόσμησεν. προσεδέξατο γὰρ ὁ Κύριος παρ' ἕκά-
E σου τὰς δὲ χάς πλεσιῶν τε καὶ πενήτων, δείξας βεβυρσθυμένα, ὅτι κατὰ πέρ προσεδέξατο τὰ παρ' ἕκάστου κατὰ δύναμιν. εἰδὴ τὸς τὴν κατασ-
κλὴν τῆς σκηνῆς, ὅπως παρ' ἕκάστου τῆς οἰκίας τρεῖς ἀρμολόντως προσδέχεται τὰς δὲ χάς ἀπροσωπολήπτως. βέλεται ἐν ὁ Δεσπότης δι' ἀφορμῶν ποικίλων ὁδηγήσας ἡμᾶς τὸς σωτη-
F λησῆς ἐν ἐνὶ λόγῳ τῆς ἐξομολογήσεως πολιτῆς γένοιε τῷ ᾧ δέξομαι, ὅπως δι' ἐνὸς λόγου βλασφημίας ἀπολύμενός τις ἐνοχος γίγεται γενένης.

Λεπρὴ γέγονεν ὡς χιὼν ἔσα ἡ Μαριάμ, ἵνα καταγνωθῇ ἐν ἐνὶ λόγῳ κακηγορίας, καὶ εἰ Μαριάμ τρεῖς ἔσα δίκην δέδωκε τῆς γλωσσῆς, τί ἡλίκοι ἄρα τὸ εἶδος τῆς τιμωρίας τοῖς ἀδιαφόρως κεχρημένους τῇ βλασφημίᾳ,

φημία, καὶ τὸ ὃν λαλησάσης τῆς Μαρίας ἀπεδοκιμασθῇ ἢ ἀληθεύει· διότι μετὰ κακηγορίας ἔφρασεν· ὡσαύτως εἰς χρηστέα τις δικαίως τῇ κακηγορίᾳ, ἢ δικαιοσύνη αὐτῇ ἀδικίας μεσῇ γέγονεν· ἢ γὰρ ἔλεγχον δικαίως, ἢ μὴ λάθρα κακηγορήσῃς. ἢ ἐπιτίμησον μετὰ παρρησίας, ἢ μὴ συσκευάσῃς ἐν τῷ λανθάνοντι· ἐξεδενεῖται γὰρ ἢ δικαιοσύνη, ὅτ' αὖ συγκεκέραται αὐτῇ ἢ τῆς δολιότητος φανλότης. καὶ ἀπεδοκιμασθῇ ἢ ἀγνοσύνη, εἰς συμπλακῇ αὐτῇ ἢ ἀκαθαρσία. ἐξεδενεῖται ἢ ἀγνεία, εἰς συναφῇ αὐτῇ ἢ λαγνεία. ἐξεδενεῖται καὶ ἢ πίσις, εἰς προσέχῃ τῆς μαντείας. ἐξεδενεῖται ἢ ὑποψία, εἰς ἔχῃ τὴν ὑπερηφανίαν. ἐξεδενεῖται ἢ ὁμόνοια, εἰς ὁφῇ παρ' αὐτῇ εἰρωνεία. ἐξεδενεῖται καὶ ἢ νηφεία, εἰς ἔχῃ τὴν καταλαλιαν· ἐξεδενεῖται καὶ ἢ ἀγάπη, εἰς τετάραχται τῷ ζήλῳ. προσεσχῇ τῷ φυσικοῖς μάντατε παρ' αὐτῇ τὰ μελαμμένα· τῆς ἀληθείας τὸ κάλλος ἀμορφὸν ἐστίν, ἥνικα ἥπλωται ἐπάνω φανλότης, καὶ ἢ σοφὴ φονὸς τυγχάνει, εἰς ἔχῃ κεκρυμμένον τὸ κύνειον. κεκοίνωται παρ' ἡμῖν τὸ καθαρὸν κρέας, διότι μολύνεται ἀπὸ τῶν δυσιῶν. ἀναγκαῖον ἐν ἡμῖς ἀπὸ τῶν φανεῶν συνιέναι τὰ ἀφανῆ. ἀπὸ τῆς Μαρίας ζωγραφήσας ἐδίδαξεν ἡμῖς τὴν ἰσχύος τῆς ἀληθείας. λεπρὸν γὰρ γέγονεν αὐτῆς τὸ σῶμα προσωαῖς; ἐπεὶ δὲ πάσῃ τῇ ψυχῇ ἡμάρτεν ἀφανῶς· ἀπὸ τῆς βλάβης τῆς φανείσης ἐγνώτην βλάβην, ἣν ὑπέμενε λεληθότως. διὰ τῆς αἰδεσάτης λέπρας ἐδιδύχθη, ὅσον κακὸν καὶ μεμωσμένον ἢ κακηγορία, καὶ γέγονε τὸ ἐμφανὲς σῶμα, κατὸ πῆλον τῆς ἐνδον καὶ ἀφανείας ψυχῆς. διὰ τῆς διαφθορᾶς τῆς σαρκὸς κατηχῇ γνῶναι, πῶς διαφθείρεται καρδία φιλέσα ἢ κακολογία, καὶ διὰ τῆς ἐξωθεν ἀνθρώπου συνήκε τὸ ἐνδον αὐτῆς ἀνθρώπον. ὅτι καὶ ἀπεδοκιμασθῇ κατὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς, ὅτ' αὖ κατεμερίσθη καὶ ἀπ' αὐτῆς τὸ ἴδιον αὐτῆς σῶμα, ὅπως αὐτὴ δι' αὐτῆς μᾶθῃ ἢ ἀγάπην. μάθωμεν καὶ ἡμεῖς δι' αὐτῆς ἢ ὁμόνοια, καὶ γνῶμεν, ὅτι κατὰ τῆς ἰδέας αὐτῆς σῶματος αὐτῆς ἀλλοιζμένον, ὅτως καὶ τὸ θεῖον δυσχεραίνει πρὸς τὸ διωκῶς ἔχειν, κατὰ τῆς ἰδέας ἀδελφῆς. καὶ τῆς χάρις ἀλλοιζται τὸ σῶμα ἢ ἀνθρώπου ἐν διαφοροῖς πάθεσι. γίνεται παρ' αὐτῷ ἀντίπαλα τὰ μέλη, διότι γίνεται αὐτὸς περὶ τῆς φίλης ἐναντίας, ὅπως διὰ τῆς σώματος ἐναντιώσεως μᾶθῃ κτήσασθαι ὁμόνοια καὶ εἰρήνην

Tom. II.

A quum id, quod erat, Maria diceret, veritas tamen reprobata est, quod maledico animo loqueretur: ita quoque si quis alicui jure maledicat, ipsius justitia est injustitia referta. Vel enim hominem jure coargue, vel ne clanculum maledicas; vel increpa libere, vel ne occultis insectare contumeliis. Pro nihilo enim habetur justitia, quum admisceatur illi dolus & improbitas: quemadmodum & improbatur illa sanctitas, quæ impuritatem sibi conjunctam habet. Inutilis quoque ea est castitas, quæ permiscetur libidinibus. Vana est & illa fides, quæ præstigiis ac vaticinationibus obstricta est. Inanis illa est concordia, in qua cernitur simulatio. Nullius est illa beneficentia, quæ comitem sibi habet superbiam. Nihili sit jejunium, si detractio adsit. Despicitur & caritas, si zelo vel æmulatione turbetur. Res naturales attendens, discite ab iis quæ scripta sunt. Veritatis pulchritudo deformis redditur, quando super improbitate extenditur. Quin & cibus interficit, in quo aconitum latitat. Caro licet munda, communis immundaque habetur, eo quod sacrificiis & immolationibus coinquinatur. Ex iis igitur, quæ manifesta sunt, latentia atque occulta intelligi debent. Descriptione enim Mariæ, exemplum veritatis nobis exhibuit. Nam aperte corpus illius lepra occupavit, quia clam lepra peccati animam suam infecerat. Ex manifesto malo, peccatum innotuit quod latebat. Ex teterrima ipsius lepra docemur, quam grave ac detestabile vitium sit obtrectatio. Corpus, quod lepra infectum cernebatur, velut speculum quoddam fuit animæ, quæ non perspiciebatur, cujus indicabat maculam. Ex illa carnis corruptione, patefactum est, quomodo hominis maledici ac detractoris corrumpatur animus. Per hominem exteriorem, hominem suum interiorem intellexit. Nam sicut illa defecerat à fratre suo; ita & ab ipsa proprium corpus defecit, ut ex semetipsa caritatem addisceret. Discamus igitur & nos hinc concordiam & mutuam benevolentiam: & agnoscamus, quemadmodum ob corporis mutationem doluit illa, sic illi, quod à proprio fratre alienior facta esset, indignatum fuisse Deum. Idcirco corpus hominis ob varia peccata variis sæpe morbis affici & immutari videmus. Membra enim corporis ei redduntur inimica, quia ipse ab amicis se alienari permittit: atque ut discat ex illa corporis contrarietate concordiam & pacem

N n

cem

cem fovere cum aliis. Pervulgatum est totis castris, Mariam repente lepra correptam esse, quod linguam in mitissimum fratrem, qui pro ipsa deprecabatur Dominum, exacuisset. Unde justus ultor meritis de prophetissa, propter ejus lingue petulantiam, poenas sumit: susurrations enim & detractiones abominatur, quibus homines insipientes delectantur.

Num. 20.

Plurimis licet signis atque miraculis claruisset Moyses, ubi modice lingua lapsus est, e terra promissionis excidit. Magnum & horrendum mare viam ei præcludere non potuit: sed verbum unicum inique ab eo prolutum, velut murus aliquis ipsi obstitit, ne ulterius progredi posset. Si Moysen, qui Dei instar factus erat, vel solum verbum exclusit à terra promissionis; quanto magis nos lingua nostra, quam exacuimus ac stringimus, à regno Dei arcebit?

Levit. 10.

Ignis sanctus justos devoravit Sacerdotes, qui quum sancta tractarent, actionibusque ac functionibus illis Sacerdotalibus sancti essent, verbis tamen polluti erant. Si tales tantique viri talia sunt perpeffi; quomodo hoc vitium quasi parvum lingua nostra contemnit? Quapropter conviciis ac maledictis fratres nostros infectari definamus. Terra tunc prætermisissis impiis atque impuris, devoravit maledicos. Mare Ægyptios absorbit, & terra contumeliosos, & susurriones. Dux exercitus, famis tempore, verbum iniquius protulit, propter quod meritis poenas luit, quum populi pedibus conculcetur in porta. Ex hoc proximo subitoque judicio, de futuro tibi sit exploratum, juxta verbum Salvatoris, quo dixit, *de verbo otioso rationem reddes.*

4. Reg. 7.

Matth. 12.

Variis igitur occasionum laqueis miserandum mortalium genus invadit inimicus. Alii enim, tamquam ære gravati alieno, detinentur: alii tamquam fidejussores trahuntur: ipsaque natura & experientia docemur, alios aliorum occasione ac nomine perire, & qui nihil ulli debent, non minus quàm debitores, demergi. Quo quidem exemplo, justorum & injustorum patefunt debita. In propriis quippe rebus, contingit, ut justus sit innocens; at in alienis reus invenitur. Nam si quis eo præsentem veritatem ipsam irrideat, aut virum aliquem justum maledictis infectetur, ipse autem ad ea conticescat; hoc ejus silentium ipsi vertetur in crimen. Audiendo enim talem, & non reprehendendo, maledicta ejus comprobare videtur tamquam vera. Atque hoc ex magnorum etiam principum intelligi licet potestate. Siquis enim vel jure in Regem

A εἰρήνην πρὸς τοὺς ἐτάιρους. Θρύλος σφοδρὸς γίνεται τῇ παρεμβολῇ. Μαρία ἀδελφὴ οὐδὲν περὶ τὴν ἐχυστα ἢ λέπραν, ἐπεὶ ἡκούσε γλῶσσαν κατὰ τῆς ἐπιεικῆς, τὰ ὑπὲρ αὐτῆς ὀξυμένους. ὁ δίκαιος ὁμοεικὴς ἀπήτησεν ἀδελφὰς ἀπὸ τῆς κακηγορίας τῆς προφητείας. ὑπερπεταγὰς γὰρ ὁ δίκαιος τῇ κακηγορίᾳ, ἢ σχολάζει ἡδοναὶ οἱ ἄφρονες.

B

Ποιήσας ὁ Μωϋσῆς πάμπολλα σημεῖα καὶ τέρατα, ἵνα βραχὺ ὀλοθῇ αὐτὴ ἡ γλῶσσα, ἐξέπεσε τῇ γῆς ἐπαθείας. ἡ μεγάλη θάλασσα καὶ φοβερὰ ἐκ ἰσχυρῆς κώλυσεν ἢ ὁδὸν. ἐνώπιον αὐτῆς. φωνὴ δὲ βραχεῖα ἀδίκος ἐπιχρῶσα τῇ αὐτῇ. ὡς γὰρ λέγεται τῇ μὴ ὑπερβῆναι. εἰ τὸ Μωσῆα ἢ Θεοὶ γενόμενοι εἰς λόγος ἀπεσέφησε τῇ γῆς τῇ ἐπαθείᾳ, πόσω μᾶλλον σερήσει τῇ βασιλείᾳ ἡκουμένη καὶ ἐκτεταμένη ἡμετέρα γλῶσσα. τὸ ἅγιον πῦρ κατέφλεγε τοὺς ἱερεῖς τοὺς δικαίους, τοὺς ὄντας ἐν τῇ ἀγιωσύνῃ, ἐπεὶ τῆς πρᾶξεσιν ἅγιοι γενόμενοι τοῖς ῥήμασιν ἐμολύνθησαν. εἰ οἱ τοῖς καὶ τηλικῶτοι τοιαῦτα πεποιθασιν, πῶς καταφρονεῖ ἡ ἡμετέρα γλῶσσα; διὸ παυσώμεθα τῇ λοιδωρεῖν τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν. ἡ γῆ τότε καταλιπεῖσα τοὺς ἐταίρους, καὶ ἀκα-

D

θάρτυς, κατέπινε τοὺς γλωσσάλους. ἡ θάλασσα τοὺς ἀγυπτίους κατέπινε, καὶ ἡ γῆ τοὺς μαχημένους ἐπὶ τῇ λιμῇ ῥῆμα ἀπεφθέγγετο ὁ στρατηγός, καὶ τῇ ῥήματος ἔδωκε δίκην ἀξίαν, καταπάτημα τῇ λαῷ ἐν τῇ πύλῃ γενόμενος. ἐπὶ ταύτῃ ἐφύτατο κείνη βεβαιωθήσεται ὅτι ἡ μέλλουσα κατὰ τὸν λόγον τῷ σωτῆρι ὁ ἄνθρωπος ὅτι καὶ ὑπὲρ λόγου ἀργῶς δίκην τίς δώσει.

E

Διὰ ποικίλων ὧν ὑποθέσεων κατέχευται τὸ ἄθλιον γένος ὡς τῷ ἐχθρῷ. ἐστὶ κατεχόμενος ὡς χρεωφιλῆς, καὶ ἐστὶν ἐλκόμενος ὡς ἐφύτης. καὶ γὰρ ἡ φύσις ἡμῶν αὐτῇ διδάσκει, ὅτι προφάσει τις τῷ ἐτάει ἀπώλυται καὶ αὐτὸς μηδὲν χρεωστὴν χρεωφιλῆς ἐκ ἐλαττοῦ βεβύβισται. καὶ ὑπόδειγμα ἐστὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ δικαίων καὶ ἀδίκων. ἐν γὰρ τοῖς ἰδίοις ὁ δίκαιος ἀδωός ἐστι, καὶ ἐν τοῖς ἀλλοβίοις ἐνοχὸς βίβισται. τίς γὰρ ἀληθῶς ἐξηγήσεως ἐπὶ αὐτῇ λεγομένης, εἰ τις γελάσας αὐτὴν καταγορεύσῃ, καὶ ἡδὺ γένῃται τῷ δικαίῳ σιωπῇ, ἢ σιωπῇ αὐτῇ ὑποβύθιον αὐτὸν ἐποίησε τῆς κακηγορίας. ἀκούσας γὰρ καὶ μὴ ἐπιτιμησας ἐμμετρῶς ῥῆμα ὡς καλόν. πείσει δὲ σε περὶ τῶν ἡμετέρων καὶ ἐξουσία πᾶσι κρατύντων μεγιστάνων. εἰ γὰρ συμβῇ τινα δικαίως λέγειν κακὸν τὸν ἡμαρ-

τηκότα

τηκότα βασιλέα, ἔ φέρει τις πᾶν περιεσπόμενον ἀκροᾶσθαι τὰ λεγόμενα κατὰ βασιλείας. εἰ δὲ ἀναχοιτο εἶναι καὶ ἀκῶσαι, μία ὑπάρχει κατὰ ἀμφοτέρων τιμωρία ἐκφερομένη· καὶ ὁ μὲν φονεύεται ἐκ τῆς γλώττης, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἀκοῆς· ἐξηγᾶται τινὰ ὁ κλέπτης, καὶ κλίνει τὸ ὄψος πρὸς αὐτὸν· καὶ τὸ θάνατον, ὃν ἐκφέρει διὰ τοῦ στόματος, ὑποδέχεται ὁ κόλπος τῆς σῆς ἀκοῆς· καὶ τὴν πικρὰν ζύμην τοῦ ψεύδους λαβὼν, ἐφύρασας αὐτὴν ἐν σεαυτῷ. πόθεν ἔχεν εἰσαγωγὴν ὁ θάνατος ἢ ὕφους λαλήσαντος πρὸς τὸ Εὐαν· εἰ μὴ οἱ ἀκοῆς, δι' ἧς πέφυκεν εἰσέρχεται ἡ φονεύτρια· δύναται γὰρ ὁ πονηρὸς ἀναρῆναι τὸ σιγῶντα ἄλλ' τῇ λαλήσαντος, καὶ τὸν ἀδυνατῶς ἔχοντα θανατῆν διὰ τοῦ στόματος, σφάζει ἄλλ' τῷ ὥπλῳ, καὶ τὴν πρᾶξιν ἀδῶν φονεύει τοῖς λογισμοῖς· πᾶν δαμονίων φραζόντων τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἠνέχετο ὁ σωτὴρ λαλήσαν· οὐ γὰρ εὐδόκησε ὁ ἀληθινὸς δι' αὐτῶν πισευθῆναι· ἀλλὰ κηρυχθῆναι τὸ ἀληθινὸν κήρυγμα ἄλλ' πᾶν ἀληθινῶν κηρύκων· οἱ ἀπόστολοι ἄλλ' οὐκ ἠδυνήθησαν ἀκῶσαι ἢ ἐγκωμιάσαντος αὐτοὺς δέμονος· ἵνα μὴ ἡ πικρὰ φωνὴ καταβληθῇ εἰς τὴν καθαρὰν ἀκοήν· εἰ τὰ ἐγκώμια τοῦ ἄββόλου ὡς βλάβην μεγίστην ἐφυγον οἱ ἅγιοι, τίς ἀγαπήσει τὴν κακηγορίαν; πέφυκε γὰρ ὁ παμπόικλος τῷ πρῶτῳ ἄλλ' τῆς ἀληθείας ἀπατᾶν τὸ ἀνεχόμενον· τέττε χάριν ὁ σωτὴρ ἢ μετὰ ἀληθείας φωνὴν πᾶν δαμονίων οὐκ ἀπεδέξατο· ἀπὸ μιᾶς βροχῆς ποτίζοντα βοτάνην κακὰ τε καὶ ἀγαθὰ· ἴσως καὶ ὁ καλὸς ὑπὸς τῆ φύσει ἐνεργῇ τῇ πᾶν βοτανῶν κακία, καὶ ὅφισ ἐσθίων γλυκύτητα μεταβάλλει αὐτὴν παρὰ χρεῖμα εἰς πικρότητα· εἰ δὲ αὐτὴν μεταπέμψῃ εἰς τινὰ, οὐαὶ τῷ ὑποδεχομένῳ· οὕτω καὶ ἐκ τῆς ἀληθείας τὸ ψῆδος πέμπεται, κώνοιον θανάτου πεπληρωμένον· πικρία γὰρ χαλεπὴ λανθάνει ἐν τοῖς ἡδυστάτοις αὐτῷ λόγοις· ἔσω ἔν τῷ ὑπόδειγμα ὁ ὅφισ· γλυκύνει αὐτὸν ἢ γλῶσσαι πρὸς τοὺς ἀπλῆστέρους, πληροφωρήσει δὲ σε περὶ τούτου ἢ κατὰ τὸ Ἰσραελιῶτην ὑπόδειγμα, πῶς ἐν τῷ φιλήματι ἢ στόματος, καὶ ἐν τῇ εἰρηνικῇ γλώσσῃ κρύβας τὸ δόλον κατεσκεύασε πρῶτον κατὰ τὸ καρδιογνώστη Δεσπότην, καὶ εἰ πρὸς τὸν δημιουργὸν ποιῶντος ὡφθῇ ὁ ψῆδος, πρὸς σε πληλὺς γενήσεται, ὦ ἄφρον; τίς τὸ ψῆδος μιαιώτερος; εἰ μὴ ὁ προθύμως ἀκροώμενος πᾶν ὑπὲρ αὐτῶν λεγομένων· παρέδωκεν ἑαυτὸν ὁ σωτὴρ τῷ θανάτῳ, καὶ ἔ παρέδωκε τὴν ἀκοήν ἑαυτῷ τῇ φωνῇ τῷ ψῆδῳ.

Tom. II.

ἀνοίξας

A gem peccantem invehatur; qui praesentes sunt, ea quæ adversus Regem dicuntur, audire renuant. Siquis autem adesse pergat & audire, jam idem in utrumque supplicium constituitur; unusque propter vitium linguæ, alter propter auditum damatur. Narrat aliquid obrectator, & tu illi præbes aurem; & quam ille suo ore inferre studet necem; tu eam aurium tuarum sinu excipis, acerbissimumque mendacii fermentum in animo tuo commisces. Unde mors principium habuit? Nonne per aures Evæ, dum eam serpens alloqueretur, Gen. 3. auditum sibi patefecit? Potest enim improbus & malignus, per os loquentis, tacentem occidere: & quem proprio lædere nequiret ore, per auditum interficit: quemque opere insontem videt, cogitationibus perimit. Dæmones ipsos clamoribus veritatem confidentes, Salvator noster obmutescere iussit: neque enim ipse, qui erat veritas, ipsorum opera sibi fidem haberi voluit; sed quæ vera sunt, per veros prædicatores nunciari. Cur Apostoli dæmonem, à quo laudabantur, audire renuerunt? Nonne ideo, ne Inc. 4. mundæ & castæ eorum aures, impuris illorum vocibus contaminarentur? Si laudes Diaboli, velut maxima probavitur homines Sancti; quis obrectationes probare poterit? Versipellis inimicus specie veritatis decipere solet eum, à quo toleratur. Ideo Salvator ne verum quidem à dæmonibus audire voluit. Eadem etiam pluvia irrigantur herbæ malæ & bonæ: quum sit ejusdem rationis aqua, & quidem bona natura, in herbarum tamen vitium influit. Et serpens quamvis dulcissimis vescatur, subito ea in amaritudinem vertit, quam si in aliquem effuderit, vix illi. Sic ex veritate mendacium confingitur, velut cicuta mortifera. Nam sub verborum ejus dulcedine, amaritudo latet exitiosa. Ad fallendos simplices, linguæ dulcedinem antiquus serpens adhibet: cujus rei exemplum tibi sit Iscariotes, qui sub oris osculo, & lingua pacem simulante, dolum occultans, adversus Dominum, qui scrutator est cordium, molitus est prodicionem. Quod si in ipsum Creatorem talis visus est mendax; in te qualis erit? O insipiens, quis mendacius scelestior, nisi is, qui suas ultro aures verbis illius accommodat. Seipsum morti obtulit Salvator, & sermonibus mendacii aurem nequaquam præbuit. Os suum

N n 2

Matth. 27.

fumum aperiens, acetum cum felle gustavit, qui scelesti verba auribus excipere recusavit. Os proditori osculandum exhibuit, & deceptoris responsum dare noluit. Sic & tu os tuum mendaci osculandum præbe, aures vero nequaquam. Nam si tuum illi os præbueris, osculum illum condemnabit; sin aures ei accommodaveris, jam te verborum gustus occidet. Melius autem fuerit, si odorem pariter & gustum veneni evitaveris. Cur fumum cellerrime fugis, mendacem autem cum voluptate auscultas? a foetore abhorres, & apud maledicum sedes? singula corporis membra decenter a rebus noxiis tibi servanda sunt. Si corpus à fornicatione alienum fit, os tuum à detractio- ne custodi. Os enim, quod moechari nequit, mentiri sane & obloqui potest. Si unum e membris tuis valeat, & aliud langueat, totus laboras uno membro laborante. Exemplum à militibus cape. Nonne totum corpus militis ferreo tho- race munitur? Accidit autem & illud ob laxiorem constitutionem lædi. Nam si per tenuem aliquam rimulam telo aditus patefiat, strenuo militi mortem affert: quanto magis per apertas aurium fores morti ingressus dabitur? Magna siquidem est auris porta: quippe per quam mors in mundum ingressa, cunctas devoravit gentes, & insatiabilis adhuc remanet. Seris igitur ac veatibus ob- struendæ tibi sunt aurium fores, ne ma- ledicentia & obrectatio subintrare pos- sit.

1. Cor. 6.

Ne detractiois vitium parvum du- cas, & tamquam interficere non va- leat. Ex volucrum aucupio disce, quæ parva videntur, non ideo con- temnenda. Contingit enim, ut avis in laqueum incidens, minima capiatur unguicula, & alarum vires frangun- tur ac debilitantur ob unguem vilem; & quum totum sit corpus extra laqueum, totum tamen in eo retinetur. Divi- nus quoque Apostolus unam & eandem in homicidas & maledicos, luxuriosos atque adulteros sententiam statuit. Ne- mo, inquit, istorum, regnum coe- lorum possidere potest: & æque ait istos iusti iudicii tempore, coelesti hære- ditate privandos.

Ut autem cunctos manere supplicium intelligas; qua de causa Chanaan in maledictionem æternam incidit? Non- ne ideo, quia iustum irrisit? Neque enim ob aliud facinus grave damnatus est;

A αἰνοῦντας αὐτὸν τὸ εἶμα ὅξος μετὰ χολῆς ἐδέξα-
το, καὶ τὸ ὅς ῥῆμα ἐκ ἐδέξατο ὃ μαρτυρῶ. δέ-
δωκεν αὐτὸν τὸ εἶμα, ἵνα φιλήσῃ ὁ παροδότης,
καὶ ἀποκρισὶν ὃ παρέχετο τῷ ἀπατεῶνι. εἶδεν τὸ
εἶμα σε τῷ ψάλλῃ φιλήσαι, καὶ μὴ ἐλδοῦς
αὐτῷ τὴν σὴν ἀκοήν. τὸ γὰρ εἶμα σε, εἰάν τις
αὐτῷ, τὸ φίλημα αὐτὸν κατακτείνει. τὸ δὲ ὅς
εἰάν τις, φονεύσει σε ἢ τῶν ῥημάτων αὐτοῦ γλῶ-
σσας. βέλτιον αὐτὸ ποιήσας, εἰάν ἐκφυγῇς τὴν
ὁσμὴν, καὶ τὸ γλῶμα ὃ κτείνει. καὶ τὸν μὲν καπι-
νὸν φεύγεις ὁξέως, ὃ δὲ ψεύτης ἀκείας ἡδέως.
παρὰ τῇ τῇ δυσωδίᾳ, καὶ κατέβη τῷ τῷ κα-
τήγορον. ἕκαστοι τῶν μελῶν ὀφθαλμοῦ δούτως
φυλάτταται ἀπὸ τῶν βλαβερῶν. εἰάν τις αὐτῶν
σε τὸ σῶμα ὑπάρχει ἀπὸ πορνείας φῆσά σε ὃ
εἶμα σε ἀπὸ καταλαλιᾶς. μὴ δυναμένοι γὰρ τὸ
εἶμα μοιχεύσαι, δυνατοὶ ψεύσασθαι, καὶ συ-
κοφαντῆσαι. εἰάν σε μέλος αὐτοῦ ἢ, καὶ τὸ
ἔτερον ὑπὸ δουρί, ὅλος καταδικῶς εἰς ἄβυσ-
σόν ὃ κατακεκλιμένον. λάβε τὸ ὑπόδαγμα τοῦ
ὃ πολεμάρχου, ὃ τῶν τὸ σῶμα πεφρῆνται ἐν
δωράκι σιδήρεῳ. συμβαίνει ὅτι, ὃ τι τρωσέται ἀπὸ
τῆ χαλκῆς κατασκευῆς. εἰάν ὁ ἀπὸ τῶν ληπτοτά-
των ὁπλῶν ὃ δωρακίς εἰσοικισμὸς ὃ βέλους θάνατον
φέρει κατὰ τὸ γενναίον, πῶς μάλλον τὸ ἴσον
ἐκ τῆ ὥπης τῆ ἀνεφρῆνης δύρας. ποιῶν γὰρ
μεγάλη ἐστὶν ἡ δύρα ὃ ὥπης, ὡς τὸ τηλικῶτι
θάνατον ἀπὸ αὐτῆς εἰσελθεῖν εἰς τὸ κόσμον.
καταπίνων γὰρ πάσας τὰς γενεὰς ἀκόρετος μέ-
νει. ἀποκλεισέον ὅτι τὰ ὥπα θυρώμασι καὶ μοχ-
λοῖς, ἵνα μὴ εἰσέλθῃ κακηγορία.

Mὴ καταφρονήσης καταλαλιᾶς, ὡς μικρῶ-
E τινος, καὶ μὴ δυναμένους ἀναρῆναι. μάτε ὅτι τῆς
τῶν θηρατῶν μὴ καταφρονεῖν ὃ βραχυτάτης συμ-
βαίνει γὰρ τῇ πηλὸν ἐπὶ τῇ παγίδος κατέχευται δι-
ὄνυχος μικρῶ, καὶ παπεινῶται, καὶ ἡτῶται ἢ τῶν
πλεονέγων δυνατεῖα ἀπὸ τῆς ἀκρῆς ὃ ἀτελεῖς ὄνυχος,
καὶ ὅπως ὅν ἐξω τῇ παγίδος, ὅπως ἐν αὐτῇ
πεπαγίδεσθαι. καὶ ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ μίσους καὶ τῇ
αὐτῇ ἀνέφρασιν ὡσεὶ κατὰ τῶν φονέων, καὶ
F τῶν λοιδορῶν, καὶ τῶν ἀσωτῶν, ὡς καὶ κατὰ τῶν μοι-
χεῶν. οὐδεὶς γὰρ φυσὶ, τῶν πονέων κληρονο-
μήσαι δύναται τῇ τῶν ἑβραίων βασιλείαν, καὶ οἷον
μερίδα ἐθέτω αὐτοῖς πᾶσιν ἐν τῇ κληρονομίᾳ.
κελεύει τὸ ἀποφύγετον τῇ ἑβραϊκῇ κληρονομίᾳ.

ἵνα δὲ γινώσκῃς, ὅτι ἀξιοὶ εἰσὶν οἱ ποιῶντες τὴν ἰσὴν
τῶν ἁλίων τιμωρίας χαίρειν διὰ τῶν αἰτίων
ἔτυχε κατὰρας αἰώνιος. ὅτι κατεκρίθη ὃ
δικαίως; ὃ γὰρ πρῶτα χαλεπῇ κατακρίθη, ἀπὸ
γίλωτος

γέλως χάριτι ψιλῶ ἀπέλαβεν ἀπόκεισιν φοβε-
ραν, καὶ διὰ τὴν τροπέειαν τὴν γλώττης ἐδέξατο
ἐδύνην πικράν· καθαροὶ ἐτύγχανον οἱ λογισμοὶ
αὐτῷ, καὶ τὸ σῶμα αὐτῷ ἀνείλεν αὐτὸν. εἰ γέλως
μικρὸν χάριν ἐπέκρινεν ποιεῖτον ἐδέξατο, τίς ἔτι μὴ
φοβηθεὶς φύγῃ τὰ πάνητα, εἰ ὧν κτήσις τῆς
καταρῆς γέγονεν; ἀφελύσας γὰρ τὴν χαρὰν ὁ
θρίαιος ἀπὸ τοῦ δόλοιο παρέρριψεν αὐτὸν
ταῖς καταρῆς. καὶ ἐξωγράφησεν ἐν αὐτῷ τὴν μελ-
λουσιν γενέσθαι κείνῃ κατὰ τῆς βελαν ἀγαπώ-
των. Εἰάν ὑποβάλλῃ ὁ διαβόλος πρὸς ὁπῶν τὴν
ἀγάπης ἰλαρθεύσας, καὶ καταγελαῖν, καὶ χα-
ραὶ ἰλαρθεύμενος κατεγέλασε, καὶ καταρῆς γέ-
γονεν ἐντός· ἄκχε ὅσοφωτάτε Σολομώντος βοαν-
τος καὶ θηλαῖντος τὴν ἐν τῷ γέλῳτι κεκρυμμένην
βλάβην. ὁ γὰρ, φησὶ, καταγελαῖν ἀνδρῶν
παροξύνει τὴν ποιήσαντα αὐτὸν. ὁ γὰρ γέλως, ὁ
κατὰ ἀνδρῶν γενόμενος ἀναβέχεται εἰς τὴν δι-
καιοσύνην. σὺ πρὸς ἐχθρὸν ἀφελύσας τῷ φαινομένῳ
παυγνίῳ, ὁποῖος δὲ δόλος λανθάνει ἐν αὐτῷ,
ἀγνοεῖς.

Νοεὶ ὁ θρίαιος γὰρ τὴν δόλον, καὶ μὴ
δηλώσας τῷ ἀγνοεῖν αὐτὸν, ἐκτεμῶν ἀπετέ-
ρπει αὐτὸν τῷ δόλοιο. ἵνα σὺ ὡς θικρετι-
κὸς γνῆς, πηλίκη ἐσὶν ἡ γέλως μικρὰ ἐνέρ-
για, πάσης ὅσοι καταγελαῖν τῶν ἀδελφῶν. Σε-
μεὶ κατάρσας ἐξήνεγκε, καὶ αὐτὸς ὁ ἀπόστολος
φωτὴν φοβεράν καὶ τῶν καταρῶν· ζητήσαντες
ἴδωμεν ἡμεῖς, ποῖον ἔχον κέρδος οἱ κατάρσας
χρῶμενοι. Σεμεὶ ποῖον πηλώματι παρέπεσε.
μοιχὸς ἔκ ὥφθη, ὅτε κλέπτης κατέχευεν, ἀμὰ
κατάρσας ἐχρῆσται, ἐξ ὧν παρέκλυεν ἡ συκο-
φαντία· ἐν τῇ συκοφαντίᾳ καὶ τὰ γενόμενα ἀνα-
καλύπτεται, καὶ τὰ μὴ γενόμενα λαλεῖται δι-
ατῆς· λαμβάνουσα γὰρ αἱ ὡδύνες τὴν θυμὸν τί-
κτου πάντα λόγον πονηρὸν. τῷ τῷ θυμῷ
ἐλοιδόρησε Σεμεὶ τὴν ἀνέξικατον βασιλέα· ἐπὶ
γαρ γὰρ αὐτῷ καταγορεύει τὸ θανάτου Σαὺλ
τῷ ῥυσάμενῳ Σαὺλ ἐκ θανάτου πλάσας·
καὶ ἐπειδὴ ἐναντίως ἐξήνεγκε κατ' αὐτὸν τὴν ψή-
φον; ὁρῶν κατέκεινεν αὐτὸν ὁ θρίαιος κειτὴς·
ἔδετο αὐτῷ ὄλεον, τὸ μὴ ὑπερβῆναι, καὶ ἐπηγ-
γείλατο φυλάττειν, καὶ ὑπερβάντος αὐτῷ εἰς ψά-
δος ἐχώρησεν ἡ ἐπαφελία· ὅπως ἀπὸ τῆς ψά-
δος ἐδείχθη αὐτῷ ἡ ἐπὶ τῷ δικαίῳ συκοφαν-
τία· ἵνα καὶ ἀξίως τοῦ ἰδίου δραματῶν τύχῃ
τὴν δικαίαν τιμωρίας· ἵνα ὡς περὶ ἐκτείνας αὐτῷ
τὴν γλώτταν ἐφόνευσεν ὡς ἐν ξίφει τὴν ἀψῶν, ὅπως
καὶ ἐξέλθῃ ξίφος ἡκονημένον εἰς ἀπάντησιν τῷ
ἀνο-

A sed ob levem irrisionem, in horrendam
illam sententiam incurrit, & propter pe-
tulantiam linguæ tam acerbis pœnas de-
dit. Mundæ erant cogitationes ejus, sed
os ejus ipsum perdidit. Si ob modicum
risum, in tantam ille calamitatem decē-
dit; quis non pertimescat, irrisionesque
ac ludibria fugiat, ex quibus execratio-
nes & maledicta ejusmodi emanant? Ju-
stus enim ille, Chanaan à benedi-
ctionibus excludens, tradidit illum ma-
ledictionibus: descripsitque in eo judi-
cium futurum, quod subituri sunt qui lu-
dibriis atque irrisionibus delectantur. Si
Diabolus, prætextu dilectionis & carita-
tis, suggerit alicui, ut se exhilaret ac
risu oblectetur; & Chanaan dum se ex-
hilararet & risu gauderet, maledictionem
sibi conciliavit. De malis ac dantnis,
quæ in ludibriis & irrisionibus latent,
sapientissimum audi Salomonem ea expli-
cantem: *Qui inquit, irridet hominem, ex-
probrat factis ejus*. Hominis enim derisso,
in Creatorem vergit. Tu quod in risu vi-
detur, simpliciter spectas: quid autem in
eo fraudis ac doli reconditum sit, nescis.*

Justus Noë dolum agnovit, eumque
ignoranti Chanaan non patefaciens, il-
lum a benedictione exclusit; ut vel ex
eo, cognita risus pernicio, fratrem ir-
ridere desinas. Semei maledicta protu-
lit: rursusque Apostolus horrendam in
maledictos sententiam pronuntiavit. Nos
itaque, quid lucri sibi faciant maledicti,
consideremus. Semei, non ob adulte-
rii aut furti crimen, perniciem sibi con-
ciliavit: sed quod maledictis sit usus, ex
quibus confutur calumnia, per quam &
quæ gesta sunt aperiuntur, & quæ non
gesta finguntur. Animus enim dolore
stimulatus, quemcumque sermonem gi-
gnit improbum. Atque sic animus affe-
ctus Semei, convictis innocentem Regem
affecit; illum ut Saulis interfectorem ac-
cusans, qui frequentius Saulem a mör-
te liberaverat. Et quia falso crimine
eum inculabat, merito à justo judice
damnatus est. Constitutus erat ei à
Salomone terminus, quem transire non
poterat, ac quem se servaturum recē-
perat: ut vero illum transiliit; in-
mendacium processere promissa. Ita
per mendacium, calumniæ nota,
justo iniusta fuerat, ut dignas fa-
cti sui pœnas merito calumniator
lueret: ut qui linguam in homi-
nem innoxium exacuerat, quæ ve-
lus gladio eum occiderat, acutum
quoque gladium contra in se sit ex-
pertus:

Prov. 14

* Hic desinit
editio Oxo-
niensis, in
qua tamen
multa sunt
lacuna, ut
ex Vatica-
nis aliisque
Codicibus ap-
paret.

2. Reg. 16

3. Reg. 2

Μανασῆ ἔδαις ἐγκαλέσας αὐτῷ δύναται, πῶς
τολμᾷ τίς ἐγκαλέσας αὐτῷ διότι ἀφ᾽ αὐτοῦ
πρωτοτοκίαν ἀπὸ τῆς κυριοκτονίας. εἰ ὁ ὄρκος τοι-
ῦτος ὥσθι ἰχυρὸς, ὡς δύνασθαι νικῆσαι τὴν πρω-
τοτοκίαν Ἡσαΐ. ὁμώσας γὰρ μόνον καὶ μὴ ἐπι-
ορκήσας Ἰουδαίῳ ἐπιβυλὴν ὑπέμεινεν, ὁ ὁμνῶν
καὶ ἐπιορκῶν τοίῳ σκότει τῷ ἀδιδότα; εἰ Ἡσαΐ
ἀδικέμενος ἔχ' εἴλετο φάσασθαι ἐπειδὴ ἐπηγ-
γείλατο ἐνωμόως, πῶς σὺ ἀδετεῖς τὰς συν-
θήκας σου, τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας σου γενομένας;
εἰ Ἡρώδης ἐφύλαξε τὴν ἐπαγγελίαν τὴν γενομένην
αἰτίαν τῆς αὐτοῦ ἀπωλείας, σὺ μὴ ἀποπνιγῇς
ἀπὸ τῆς συνθηκῆς, ὣν συνέθε χάριν τῇ ἀνιῶ ζῶντι;

Καὶ καθ' ἃ περ εἰσελθὼν ὁ λόγος τῶν ἐσχεν
ὡς ἐπὶ γεννήσεως τῆς πρωτοτοκίας, ἔτις δὲ ἡ
λοιδορία δύναται εἰσερχομένη φονέως ἀποκλη-
ρῶσαι τὴν ἐνέργειαν. ἱκανὴ πάλιν ἡ γλῶσσα ἐπὶ
τῇ ξίφους ἀδικήσας ἔκ' ἐλάτην, καὶ δύναται ὁ
ἀπαθαρῆς λογισμὸς τῶν ἐπέχειν μοιχείας,
καὶ ἰχθυεῖ ἡ κεκρυμμένη ἀρρωγία ἴσως τῇ παγίδι
ἐπιβυλῶσαι, καὶ δύναται ἡ ἐκ ἀγαθῆς συμβε-
λῆ γενέσθαι τοῖς ἀνεχομένοις κινεῖς χεῖρων.
εἰ γὰρ ὁ Ἡσαΐ τῷ λογῷ ἀποδυσάμενος ἀπώ-
λεσεν αὐτῷ τὴν πρωτοτοκίαν, πολλῷ μᾶλλον ὁ
ἀχρεῖος ἀκόλως ἀποβάλλῃ τὴν σωφροσύνην; τὸ
φῶσμα ἐπειδυσάμενός τίς ἀποβάλλῃ τὴν
ἐπαγγελίαν ἀλήθειαν, καὶ ὁ ἀρνέμενος διὰ τῆς
ρήματων τῆς πίστεως σκότος γίνεται ἀποδυσάμενος
τὰ τῆς πίστεως, καὶ ὁ πίστος ὡσαύτως διὰ ρή-
ματων δεχομέτος ἐκδύεται τὴν πίστιν. ὁ μεταξὺ
πολιτευόμενος λόγος δύναται τῷ ἔρ-
γῳ τὴν ἐνέργειαν. δύναται ἡ σκέψις ἡ ποιηρὰ
πρᾶξις χαλεπὴ ἰφθίμη, καὶ δύναται τὸ ἐκ ἀγα-
θοῦ βλέμμα ἔργον ποιηρὸν ἐργάσασθαι. δύνα-
ται ἡ ἀλογος βασκανία βέλους ἔχ' ἡπὶ ἀδική-
σαι, δύναται ἡ διαβολὴ βόθρους ἀπολείας ὀρύ-
ξαι. φύγωμεν τὴν ἐκ ἀγαθῆς μελέτην. ἡ γὰρ
μελέτη ἴσως τῇ πράξει κείνηται. πορσελθόμεν
τῇ ἀγαθῇ πράξει, ἀπολαμβάνουσι τὸ μισθὸν
ἔργοις, πῶς τῷ ἐκζητῆναι τὰς βελαὶς τῆς καρ-
διῶν. ἡ βελὴ ἔργον ἐστίν. ἴδρυται γὰρ ὁ τῆς
αὐτεξουσίτης ἡμῶν λόγος ἐν αὐτῇ τῇ πᾶσι πάντα
πραΐσει. ἐκάστῳ δὲ πράγματι ἐστὶν ἡ ἐναντίον.
ἀνίκηται τῷ σκότει τὸ φῶς, τῷ πικρῷ τὸ γλυ-
κὺ, τῷ ὑπνῷ ἡ ἀγρυπνία. ὁ ἰαυτὰ δημιουργή-
σας, ἕλος ἐκ εἰσέει ἐναντίον, ὁ ἔσυνέζωξεν
ἀντιπάλῳ. εἰ γὰρ ἀνθρώπος θνητὸς, τεχναζό-
μενος κατασκευάζει ἀντιλήψεις πρὸς τὰ ἐναντία,
καὶ ἀναπαύσεις πρὸς τὰς θλίψεις, καὶ χρήσεις
πρὸς

A sit Jacob, quamvis à Manasse, qui non pec-
caverat, primogenituram abstulerit; quo-
modo quisquam ipsum reprehendere aude-
bit, qui primogenituram à Judæis, qui Do-
minum occiderant, abstulit? Si igitur ju-
risjurandi vis tanta fuit, ut ab Esau po-
tuerit auferre primogenita; quum enim
jurasset solum, noluit perjurii notam incur-
rere: quibus tradetur suppliciiis, qui non
solum jurejurando sese obstringit, sed &
B. perjuriis jusjurandum violat? Si Esau ab
iis, quæ cum damno suo pepigerat, re-
cedere noluit: quomodo tu pacta, quæ
pro salute tua fecisti, rumpere audebis?
Si Herodes, quæ in suam promiserat per-
niciem, servavit: & tu à foederibus,
quæ æternæ vitæ gratia pepigisti, resilies?

Et quemadmodum oratio sese insinuans,
primogenituræ munus abstulit: ita & con-
vicium subintrans, cæde actionem con-
taminare potest. Lingua enim non mi-
nus nocet, quàm gladius. Et cogi-
tatio impudica inquinat, ut adulterium.
Occulta simulatio, laquei instar, infi-
dias tendit. Et perversum consilium
quovis veneno perniciosius est suscipien-
tibus. Si enim Esau solo sermone pri-
mogenitura se sua exuit, eamque
deperdidit: quanto amplius & faci-
lius servus inutilis temperantiam amit-
tet? Et vanitatem diligendo, atque
mendacium quærendo, veritatem quis
sui promissi despicit: verbisque fidem
abnegando, tenebris obducitur, exuen-
do se iis, quæ ad fidem pertinent: sic-
ut contra, verbis fidem profitens, fi-
de se vestit. Sermo interea dum exerce-
tur, ad effectum se operis producit: im-
probaque deliberatio, non minus quàm
opus malum damnatur. Aspectus illicitus,
improbum opus arguit: iracundia perinde
atque gladius ferit: bestialisque invidia,
haud secus quàm telum vulnerat. Exi-
tii foveam calumnia struit. Cogitatio-
nes malas fugiamus: cogitata enim non
aliter ac facta censentur. Bonis cogita-
tionibus incumbamus, quibus operum
proposita est merces apud eum, qui con-
silia cordium explorat. Operis instar est
cogitatio: quippe in qua, tamquam in
causa omnium effectiva, arbitrii nostri
ratio nititur. Suum autem quæque res
habet contrarium. Tenebris lux contra-
ria est, amaro dulce, vigilia somno.
Qui creavit omnia, nihil reliquit, cui
non adjunxerit contrarium. Nam si mor-
talis homo suo ingenio componit in-
ter se contraria, adversusque labores
quietem adhibet, remediaque ac medi-
camen-

camenta terra marique opportune conquirat ; ut suam cuique morbo , ut res tempusque postulat , curationem prudenter adhibeat : quanto magis rerum omnium procreator cuncta suo disposuit ordine , atque ita moderatur , ut ad manum cuique sint , quibus ab inimicis sese defendat ? Instructus ergo armis , o homo , adversus quoscunque hostes & adversarios tuos . Hæc tibi ad salutem concessa si neglexeris , victus & succumbens , in die iudicii quomodo teipsum excuses , non habebis . Præsto tibi contra adversarii machinas sunt arma diversa . Si ignita sua in nos tela hostis emiseric , habemus & nos orationis scutum inexpugnabile . Si libidinis in nos bellum moverit , sociam nobis in pugna , animi dilectionem atque caritatem adversus illum assumamus . Si nos iniquitate captivos ducere conatus fuerit , ad iustitiam confugientes , saluti nostræ consulamus . Si te per odium vulnerare studuerit , ad fraternam caritatem accurrito . Si te per superbiam oppugnaverit , humilitatem ei opponito . Si corporis concupiscentiam adversum te incitaverit , temperantiæ thoracem velociter induito . Si lasciviæ jacula in nos contorserit , galeam castitatis in eum assumamus . Si divitiarum nos cupiditate stimularit , paupertatis beatitudinem habemus . Si gulæ nos vitio adortus fuerit , jejunii nobis alas aptemus . Et quia everisionis causa est invidia , præsto nobis adsit caritas , si velimus , quæ corrigere queat & ædificare . Et sicut sua inimico sunt arma ad oppugnandum : ita & nobis adsunt nostra ad defendendum . Si nos persequatur , ut Pharaos ; adest mare , quod eum submergat . Si laqueos nexuerit in terra , est qui nos liberet in cœlis . Si irruerit in nos , ut Goliath ; aderit qui eum humiliet , David . Si , ut Sisara elatus intumuerit , per Ecclesiam tolletur e medio . Si , instar Sennacherib , nos bello presserit , sacco & cinere delebitur . Si Babylonium tyrannum imitatus fuerit , sancti ac temperantes non deerunt , ut Daniel . Si , ut Naaman elatus fuerit ; aderunt jejuniis adicti , qui eum dejicere possint . Si luxuriæ flammam accenderit ; qui castum Joseph imitentur , aderunt . Quæ enim ejus reperitur machina , quæ à nobis non dissolvatur ? Qui morbi aut quæ mala , quibus sua parata non sint remedia ? quodnam fucatum & adul-

A πρὸς τὰς θεραπείας , πρὸς τὴν θάλασσαν ἀρ-
μοδίως , καὶ πρὸς τὴν ξηρὰν ὁμοίως . καὶ ἐκάστῳ
κέκεται συνελὼς καὶ τὸν ἴδιον καρπὸν , καὶ πρὸς
τὰ πάθη διάρμους φάρμακα . πόσῳ μᾶλλον ὁ
δημιουργὸς μετῆσας συνέκρινε πρὸς ἄλληλα τὰ
παράγματα . καὶ τυπικῶς ἔδετο τὰ κλίσματα ,
καὶ εὐαγγελίσας δέδωκεν ἀντιλήψεις , καὶ συναγα-
γὼν συνέζυξεν . ἵνα ἐκάτερα ἔξει ὡς καὶ ἄλλη-
λων . ἔχεις ἐν ὅπλα ὡς ἀνδρῶπε καὶ παντὸς
ἐναντίῳ , εἰ δὲ τούτων ἀπάντων τῇ δοξείτω
σοι πρὸς βοήθειαν ἀμελήσας , ὁφθήσῃ ἡτῶμε-
νος , ἀπάσης ἀπολογίας ἐκτός εἰ ἐν τῇ κείσῃ .
ἔχεις γὰρ ὅπλα διάφορα πρὸς τὰς μηχανὰς τῆς
ἀντιπάλης . εἰ δὲ πέμψῃ ὁ ἐχθρὸς τὰ πεπυρω-
μένα βέλη αὐτῷ εἰς ἡμᾶς , ἔχομεν καὶ ἡμεῖς
ἀσπίδα ἀκαταμύχνητον τὴν δόχην . εἰ δὲ κινήσῃ
καθ' ἡμῶν τὸν τῷ ἡδονῶν πόλεμον , πρὸς ἀσπί-
δωμεν καὶ αὐτῷ τὴν ἀγάπην τὴν ψυχῆς σύμμα-
χον . εἰ δὲ ἐπιχειρήσῃ ἀχμαλωτίσαι τὴν ἀδικίαν ,
πρὸς φύγωμεν τῇ δικαιοσύνῃ , καὶ σωζόμεθα .
εἰ δὲ βλώσκειν σε βυβληθῇ , τῇ μισανθρωπίᾳ ,
ἀπάνησον αὐτῷ , τῇ δυναστείᾳ τὴν φιλανθρωπίαν .
εἰ δὲ πολεμῇ σε τῇ ὑπερηφανίᾳ , σύμβαλε αὐτῷ
τῇ ταπεινοφροσύνῃ . εἰ δὲ κινήσῃ πρὸς σὲ τὴν
D σώματος ἐπιθυμίαν , περὶ βαλὼν θάττον τὴν θύ-
ρακα τὴν σωφροσύνης . βολίδας εἰ δὲ ῥίψῃ ἀσελ-
γείας καθ' ἡμῶν , ἀναλάβωμεν τὴν περικεφαλαίαν
τὴν ἀγνείαν κατ' αὐτῷ . εἰ δὲ πλεῖστον προβάλη-
ται , ἔχομεν τὴν μακαρισμὸν τὴν πενίαν . τῇ ἀσω-
τίᾳ εἰ δὲ παλάσῃ , πλεονεξίας ποιήσωμεν ἡμᾶς ,
τὴν νηστείαν , καὶ ὅτι ὁ ζῆλος καταστροφῆς ἁγίος ὑπάρ-
χει , πρὸς ἐσθλὴν ἀγάπην , εἰ δὲ θέλωμεν , δυναμένη
E διορθώσασθαι καὶ οἰκοδομησθαι . καὶ ὅτι βέλη τῇ
ἐχθρῶν ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς , βέλη καὶ τῇ ἡμετέρᾳ
ἀδυναμίᾳ πρὸς ἡμᾶς . εἰ δὲ ἡμᾶς διώκῃ ὡς ὁ
Φαραὼ , ἐστὶν ἡ θάλασσα ἡ δυναμένη αὐτὸν κα-
ταποντίσαι . εἰ δὲ κρύψῃ παγίδας ἐν τῇ γῇ ,
ἐστὶν ὁ ῥυόμενος ἡμᾶς ἐν τῷ ἔρῳ . εἰ δὲ ὁρμᾷ
καθ' ἡμῶν , ὡς ὁ Γολιάθ , ἐστὶν Δαυὶδ ὁ δυνάμε-
νος αὐτὸν ταπεινώσαι . ὡς Σισάρα εἰ δὲ τυφωθῇ ,
F ἀλλ' ὁ σκκλησίας ἀναγκρεῖται . καὶ τὴν Συναχαρήν
εἰ δὲ πολεμαρχήσῃ , ἀλλ' ὁ σάκκος καὶ σποδὸς ἀνα-
λίσκεται . τὴν βαβυλωνίον εἰ δὲ μιμησθῇ , εἰσὶν
ἅγιοι καὶ τὴν Δανιὴλ . καὶ τὴν Νεεμᾶν εἰ δὲ ὑψωθῇ .
εἰσὶν νηστὸν καθελεῖν αὐτὸν δυνάμενοι . τὴν φλόγα
τὴν ἐπιθυμίαν εἰ δὲ ἐξάψῃ , εἰσὶν σῶφρονες μιμη-
ταὶ τοῦ Ἰωσήφ . ποῖον δὲ δρᾶμα αὐτῷ ; οὐ λυθί-
σεται παρ' ἡμῶν . ποῖον ἐπάγει πάθος ; ἢ τὸ
φάρμακον ἔκ ἐστὶν ἀντρεπισμένον . ποῖον κίβδη-

λοι κατασκυβαζέι, οὐ ἔκ ἐστὶ χωνυτήλειον πρὸς ἔλεγχον. ποίαν κέκταιται βλάβην, ἥς ἔκ ἔχομεν ἀντίπαλον; ποίας παγίδας κρύπτει, ἃν ἡ γνώσις ἡμᾶς λανθάνει; ποίαν μηχανὴν κατεσκύασεν, ἣν ἔκ καθεύδει καὶ ἰδιώται. ποῖον ἔχεν ὀχύρωμα, οὐ ἔκ περιεγέγοντο καὶ γυνάκες; ποίαν κάμινον ἐσκύασεν, ἣν ἔκ ἐσβέσαν πιστοὶ νέοι; ποῖον λάκκον ὥρυξεν, οὐ ἔκ κατεφρόνησαν οἱ περὶ τὸ Δαυὶδ; ποῖον ἔδεσμα ἠτοίμασεν, ὃ ἔκ ἐξεδένωσαν οἱ περὶ τὸ Ἀνανίαν; ἔσπειρεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ὑπερηφανίαν, καὶ ἐπάτησεν αὐτήν ἡ τῆς Μωσέως ταπεινοφροσύνη; τῷ χρυσῷ Νεέμαν ἐκολάκωσε, καὶ καταφρονήσας ἀπεσοβήσεν αὐτὸν ὁ Ἐλισάως; Σίμων προσήγαγε χεῖματα, καὶ ὁ Πέτρος ἐξήνεγκε κατ' αὐτὸν τὰ ἀρμύθησαν ἀπόφασιν· ἐν Χρυσῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὃ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τοῦ αἰῶνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΕΓΚΩ-
ΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΒΑΣΙ-
ΛΕΙΟΝ.

Κλίνατέ μοι πᾶς ἀκοᾶς, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί· διηγήσομαι ἡμῖν καλλίστην διήγησιν. Κρύπτειν μὲν γὰρ πᾶς βελαὶς τοῦ βασιλέων, καλὸν ὀμκαλύπτειν δὲ Θεῷ μυστήρια, ἀγαθὸν, καὶ ἀφ' ὧν σωφράσεως τὴν πίστιν αὐτῶν δούλων, σηρίζοντος τοὺς ἀσθενεῖς, ὡς πρῶτος εἰμι ἐγώ. Πόθος μοι οὖν πάρεστιν κατὰ ψαλμῶν τραγμύτων, πρὸς ἱασὶν συμβάντων τῇ ἀθλίᾳ μου ψυχῇ. Ἰσθὺν βέλομαι ἐγὼ ἀφ' ὧν σήμερον, ἐκ τῆς καλῆς εἰῶν ἔξ λογικοῦ πρὸς ἀπὸ τῆς χιτῶνα ποιητικὸν ὑφᾶνα ἐπιποθεῖν τῇ πόκι τῆς νοητικῆς ἀκτικῆς γλώττης. Κεῖν γὰρ ἴδον ποτὲ, ὃ ὡς παλὸν κώδιον, ἐκ κέρατα λογικὰ θεύθεν φθηνγόλμα. Ἐτὶ τῷ προσηλάσας ἐν πολλῇ ἀγωνίᾳ, μικρὰν κρύλιν ἔξ αὐτῆς ἡρέμα ἐσύλησα. Ἐπέπεσεν δὲ ἐπ' ἐμὲ φόβος ὡς ἀφόρητος, ὃν μὴ ὦν νενεχῆς, πιαῦτα ἐτόλμησα. Βέλεσθε οὖν ὀμφάνως ποῖος ἔπος ὁ κρείων ὁ πτωχὸς ἀνθρώπος πεποι-
Εχιλμῶς; Οὐτός ἐστιν ὁ σοφὸς καὶ πιστὸς Βασίλειος, ὁ καὶ τῶν Καππαδόκων ἐπισκοπήσας χορὸν, ὁ ἐν Καππαρίων τῇ πόλει σηλιτῆσας σωτήρια δόγματα πᾶσι τῇ οἰκουμένῃ. Βασίλειος ἀληθῶς, ἡ βασίς τοῦ ἀρετῆς, ἡ βίβλος τῆς ἐπαύων, ὁ βίος τῆς θαυμαστικῆς· ὁ βαδίζων ἐν σαρκί, καὶ βαίνων πνεύματι· ὁ σύμβιος τοῖς κάτω, καὶ ἐμβλέπων τοῖς ἄνω· τὸ ἐρητύλιον πληκτὸν τῆς μου-
Tom. II. σικῆς

A adulterinum comparet, ad quod redarguendum fornax non sit parata? quas ipse struere poterit insidias, quæ nobis non sint exploratæ? quas ipse moliri poterit machinas, quibus deturbandis non sint apti vel homines idiotæ? quas afferre secum poterit vires, ut illas nequeant vel feminæ superare? quam fornacem paret, quam non fideles pueri restinguant? quem lacum effodiat, qui à Daniele non contemnatur? Quas epulas offerat, quæ à sociis Ananiæ pro nihilo non ducantur? Superbiam inimicus seminavit: sed eam Moysis humilitas conculeavit. Naaman adulatus est auro: sed illud despexit rejecitque Elifæus. Simon pecuniam obtulit; sed meritam in eum sententiam pronunciavit Petrus. In Christo Jesu Domino nostro, cui gloria & potentia unacum principii experte ipsius Patre, & sanctissimo, bono, ac vivifico ejusdem Spiritu, nunc & semper & in secula seculorum. Amen.

BEATI EPHRÆM ENCOMIUM
IN MAGNUM BASILIUM.

Flectite ad me aures, fratres dilecti; narrabo vobis pulcherrimam narrationem. Etenim consilia regum abscondere, bonum est; Dei vero mysteria revelare, est probum, qui per occasionem fidelium servorum suorum corroborat infirmos, quorum primus ego sum. Mihi ergo inest desiderium attingendi res, quæ ad sanandam infelicem animam meam pertinent. Telam ego volo hodie ordiri ex præclara lana ovis rationalis: tunicam variegatam texere cupio ex vellere linguæ sub intelligentiam cadentis atque optabilis. Arietem enim aliquando vidi, cui pulchra erat pellis, & cornua ratione prædita divinitus loquentia: ad quem accedens cum multa sollicitudine, parvam tramam ex ipso sensim abstuli. Invasit autem me timor intolerabilis, quod quum non essem cordatus, talia ausus sim. Vultis ne ergo clare accipere, quisnam sit iste aries tot adeo elegantibus coloribus distinctus? Is est sapiens, & fidelis Basilius, qui Cappadocum chori episcopus est, qui in Cæsareensium civitate salutaria dogmata universo orbi descripsit. Basilius vere basis virtutum, liber laudum, vita miraculorum: qui in carne vadit, & in spiritu progreditur: victor inferiorum, & superiorum inspector: beryllium plectrum my-
O o sticæ

Tob. 12.

sticæ citharæ, quod regionem Sanctorum Angelorum oblectat: firmus agnus matricis vitæ, sacri Spiritus herbam illustrans: homo qui exsilit affectu, & abripit florem ex ima radice venerandæ crucis: præsepe dogmatum, lingua verborum, præmium rectarum utiliumque cogitationum: qui immergit se in profundum scripturarum, & extraxit splendidam margaritam: racemus venustus divinæ vitis, cœlitus divinam dulcedinem enuncians: membrana præclara sacræ sapientiæ, desuper divinis characteribus exarata: optimus superni regni ager, qui Deo genuerit fructus justitiæ: collis perflorens mystico roseto, cujus odor in ipsum cœlum aspirat: qui clamat in Domino grata cantica, accipitque in cœlis faciles coronas; qui intelligit gratiam & instar Jacobi vicissim confessionem proclamat servatori omnium, dicens: *Spiritus Domini Dei, qui fecit me, & quæ docet me spiratio omnipotentis*: asseverans, quod in Spiritu sancto Dominum Jesum Christum prædicaret.

Genes. 31.

Job. 33.

Adhuc attexere orationi gestio ad encomia; ut lauta acceptione & memoria justî, nanciscamur precibus cognitionem & compunctionem. Oportet igitur radium spiritus resumere, & sententiarum filum conficere: atque ita tali operi finem imponere, ac si in stamina tramam conjiciam. Nam si quis filum hoc sedulo neverit, stolum immortalitatis desiderantibus eandem præbebit. Hujusmodi sunt primitiæ mystici agni: hujusmodi reditus sanctæ possessionis. Sic assidue doctrina quasi pilis abundabat, vestiens eos qui intererant. Aries spiritiferus gregis Christi, in misericordia efflorescens splendide Ecclesiæ; tonsura quidem sua pauperes refovens, cornibus vero divites feriens; in ipsis adytis dies noctesque consistens, a supernis gratiam accepit. Unde quotidie floribus instructo sermone, immutabile ornamentum animabus renovabat; quotidie cunctis se metiens, varietate sua non superabatur. Quum enim in floribus incorruptis cresceret, quum sanctis caliculis nutriretur, quum semper in scripturas incumberet, in legibus Apostolicis vacaret, ac in sacratibus aulis resplenderet; ideo & fluminis instar manabat ipsius oratio,

A σικῆς κιθάρας, τὸ πέρλαιον τῶν χώρων τῆς ἀγίας ἀφελῶν. τὸ βέβαρον ἀρῆον τῆς ματαικῆς τῆς ζωῆς, τὸ ἐκλάμψαν τῶν πόσιν ἡ ἱερὰ Πνύματος. ὁ πηδῆσας τῶν πόσιν, καὶ ἀρπάσας τὸ ἀνδρὸς ἀπὸ τῆς ἀκρορρίζου ἡ σαυρὴ τῆς ἡμῶν. ἡ φάτις τῆς δογματικῆς, ἡ γλῶττα τῆς ῥηματικῆς, τὸ βραβεῖον τῆς ὁδοῦ καὶ χρηστῶν νοημάτων. ὁ βυθίσας ἐαυτὸν εἰς τὸ βυθὸν τῆς γραφῆς, καὶ ἀνιμψάμενος τὸ φανερὸν μαργαριτῶν. ὁ βοῶν ὁ ὠραϊσμένος τῆς θεϊκῆς ἀμπέλης. ὁ ἐρανύθει λαλῶν τὴν θεῖαν γλυκύτητα. ἡ μεμβραῖν ἡ καλὴ τῆς ἱερᾶς σοφίας, ἡ ἀνῶθεν φοιχωμένη παρὰ θεῶν χαράγματα. τὸ βέλτερον χωρίον τῆς ἀνὴρ βασιλείας, τὸ βλαστήσαν τῶν Θεῶν καρποὺς δικαιοσύνης. βενὸς διωδισμένος μυσικῆς ῥοδοιᾶς, ἡ ὁσμὴ εἰς αὐτὸν ἔδωκεν τὸ ἐρανίον. ὁ βοήσας ἐν Κυρίῳ δάρετα ἄσματα, καὶ λαβὼν ἐν ἐρανοῖς ὑπερόπτα σέμματα. ὁ σωήσας τῶν χάριν, καὶ βοήσας ὡς Ἰακώβ τῶν ἀνδομολόγησιν τῶν Σωτῆρι τῆς ὅλων Πνύματος, λέγων, Κυεῖς Θεὸς τὸ ποιῆσάν με, καὶ ἡ διδασκευά με πρὸς παντοκράτορος. βεβαῶν ὅτι ἐν Πνύματι ἀγίῳ τὸ Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκλήρυθεν πῶς πάντες.

Eτι ἐπιποθῶ πρὸς τοὺς ἀνὰ τὸν λόγον ἐπὶ τὰ ἐγκώμια. ὅπως τῇ διωχίᾳ ἔμνηται τῆς δικαίας, ἀρῆσιν τῆς διχαίας γνώσιν ἔκαστος κατὰ νῦξιν. Χρὴ οὖν τῶν τῶν Πνύματος κερκιδὰ ἀναλαβεῖν, καὶ τὴν τῆς νοημάτων μὴν κατασκευάζειν. εἴθ' ἔτι πρὸς ποιανὴν ἐργασίαν τελέσθαι, ὥστε ἐν τοῖς σήμασιν ἔρξας καὶ τῶν ῥοδῶν νῦν. Εἰάν γὰρ ἡς νηφαλίως νήσῃ ταύτῃ τὴν κρόκην, σολὴν ἀθανασίας τοῖς ποθέσι ταύτῃ πρὸς ἔξει. Τοιαῦτα ἀπαρχὰ τῆς μυσικοῦ θρέμματος. Οὕτως ἀδιαλείπτως ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἐκόντα, ἀμφιεννύς τοὺς πρὸς τρυφάνους. Κεῖος Πνύματος πόρος τὸ ἀγέλης τῆς Χειρὸς, ἐν τῇ ἐλέει ἐπανδῶν τὸ φανερὸν ἐκκλησίας. ἐκ μὲν τὸ κούρας αὐτῆς, πῶχους διαδεσμάσιν. διὰ τὴν τὴν κεραιάς, πλουσίους καταπύσων. εἰς αὐτὰ τὰ ἄδυτα νύκτωρ ἔμνη ἡμέραν πρὸς ἐδράων, ἀνῶθεν τὴν χάριν ἐδέξατο. Οὕτως καὶ καθ' ἑκάστην ἀνδοκομῶν τῶν λόγων, τὸ ἀναλλοίωτον κόσμον τῆς ψυχᾶς ἐκαινεργῶν. καθ' ἑκάστην τὴν πᾶσιν ἐαυτὸν μετεμύσας, τὸ ποικιλίας αὐτῆς ἐκ ἐπλεονεκτεῖτο. Εἰπεὶ γὰρ ἐν ἀφάρτοις ἀνδρῶν νύξινεν, ἐπεὶ τῇ τοῖς ἀγίοις κάλυξιν ἐρέφειο, ἐπεὶ δὲ ἐν τῇ γραφῇ αἰὲν ἐκοιτάζετο. ἐν ἀποστολικῇ νομῇ ἐχόλαζεν, καὶ ἐν ἱερατικῇ αὐλῇ ἡγλαίετο. διὸ καὶ ὡς ποταμὸς ἔρρει αὐτῷ ὁ λόγος,

λόγος, καὶ ἡ δικαιοσύνη ὡς κύματα θαλάσσης. Ἐκεῖ ἐτιθηνίζετο τὰ ἐνδεα νοήματα, καὶ ὧδε ἐκίετο ἀθάνατα ῥήματα. Ἐκεῖθεν ἐγλύετο ὀσάρετα βρώματα, καὶ ὧδε ἐφθέετο ὑπέροσιτα ῥήματα. Οὐ γὰρ συγνὸς ἔσθ' ἡ βάρτος ἦν αὐτῷ ἢ ἐδωδὴ, ἀλλ' ἡ ῥύδον καὶ κείνον, κρόκος καὶ κιννάμωμον. Ὁπίσω δ' τοιαύτης χλόης κατεσκόπευεν, ἵνα μυτικῶς ῥοδαίνων βαλσαμουργῶν τιλὴν ἑρῶσιν. Διὰ τοῦτο καὶ λαμπρὰ αὐτῷ ἤκμαζεν πᾶν ἔλεος, χωρῶντα πρὸς τὴν ὑψὺν τῆς θεῶν διδασκαλίας. Καὶ τί δὲ πολλά λέγειν περὶ τούτου κείνῃ; ὅπου ὁ λόγος γέγονεν σκεῦος κατηρτισμένον, σκεῦος ἕως ἔτυχεν, ἀλλ' οἷον Πέτρος ἶδεν τέσσαρσιν ἀρχαῖς ὑψανόθεν καθιέλθον. Ἀλλ' ἐκεῖνο πρὸς τιλὴν γλῶσσης καὶ ἁλὸς ἐχρηκός, πεταναὶ ἐπέδειξεν ἔχοντα καὶ περὶ πόδα. Βασίλειος δ' πρὸς ὑψανὸν τιλὴν ἀνοδὸν ὁρῶντως, λόγια ἡμῖν ἀπέδειξεν κλεινὰ ἔσθ' ὡς ἡ δόξα. καὶ κείνο μὲν τὸ σκεῦος πρὸς βραχὺ ὥφθη, ἔσθ' ἀνεσπάθη τὸ εἶδος αὐτῷ ἐνὶ μόνῳ ἀποκαλύψαι. οὗτος δ' χρόνις πολλοῖς εἰς ὑψὺς ἐπαρόμμος, τιλὴν χάριν τῷ Πνεύματος πολλοῖς ἐχορήγησεν. Δι' ἐκεῖνος ὁ Πέτρος ὑψανόθεν ἤκουσεν. Ἀντὶ τούτου ἐμακάρισα, καὶ αὐτὸς μετέλαβε. ἔσθ' ὡς τούτου ἐλέχθη τοῖς πασίν. Ὁν ἐγὼ ἡγίασα, ἔσθ' ὑμεῖς τιμήσατε. Τίς οὖν μὴ ἐπαρέσειεν, ὃν ὁ Πατὴρ ἐδόξασεν; ἢ τίς μὴ τιμήσῃ, ὃν ὁ Υἱὸς ἡγίασεν; τίς δ' μὴ μακαρίσῃ, ὃν ἐμακάρισεν τὸ σοφὸν καὶ νοερὸν ἔσθ' σεβάσμιον Πνεῦμα;

Βαβὰ, πᾶς νυδὸν ἤ βυλὴν τῷ κρείττονος, ὀνοικῆσαι αὐτῷ καὶ ἐμπατῆσαι; Ἐπαναπαύομαι γὰρ, εἶπεν ὁ Θεός, ἐπὶ τῇ πρᾶξιν καὶ ἡσυχίᾳ, καὶ βέμοντά με τοὺς λόγους. Οὕτως αὐτῷ ἡ χάρις τῇ νοῦν ἐπλημύρυσεν. Ἐκεῖνα τὰ σεμνὰ ἔσθ' ἀέννα ῥέειδρα. ὡς ἔσθ' τοὺς μολυνθέντας ἐν τοῖς ὡσπρίωμασιν αὐτῶν δειξάμενος, ὡς καὶ τοὺς βαπτισθέντας. Ἰνα οὖν ἔσθ' ὁ Κύριος σωλαγχισθῇ ἐπὶ ἐμὲ, ὡσπρίσεως συμβάσης ἐλεῶν ὃν τινὶ πόλει, ἔσθ' ἀκήκοα φωνῆς λεγούσης πρὸς μέ. Ἀνάστηθι Ἐφραῖμ, καὶ φάγε νοήματα. Καὶ ἀποκλειθεὶς εἶπον ὃν πολλῇ ἀγωνίᾳ. Πόθεν ἐγὼ, Κύριε, φάγομαι; Καὶ εἶπεν πρὸς μέ. Ἰδὲ ὃν τῷ οἴκῳ με τὸ βασιλικὸν σκεῦος χορηγῆσθαι σοὶ τῇ βρώσιν. Θαυμάσας δ' μεγάλως ὅτι τοῖς λεγομένοις, ἀναστὰς κατέλαβον τὸ ναὸν τῷ ὑψίστῳ, καὶ ἡρέμα ἐπὶ τῷ ὅτι τὸ ὡσπρίον, καὶ ὡσπρίσεως τῷ πόδι ὅτι τὰ ὡσπρίαια, ἶδον εἰς τὰ ἁγία τῇ ἀγίᾳ τὸ σκεῦος τὸ ἐκλογῆς λαμπρῶς πεταννυμένον ἐμπαρῶν τῷ ποιμνί, λόγοις θεοπρεπέσι πεποικιλμένον, καὶ πάντων

Tom. II.

Αττιο, & iustitia velut fluctus maris. Illic nutrabatur divinis cogitationibus, & sic immortalia verba degustabat; inde gustabatur virtutum cibos, & ita verba eloquebatur benevola. Non enim austerus ei erat cibus, non rubus; sed vel rosa, vel lilium, crocus & cinnamomum. Post huiusmodi pascua respiciebat, & mysticis germinibus cibum velut ex balsamo conficiens. Quocirca & splendida vigeant illius vellera, cedentia in divinorum documentorum texturam. Et quid plura de hoc ariete dicere opus est? ubi sermo evasit in vas perfectum, vas non quodlibet, sed quale Petrus vidit, quatuor initiis submitti de caelo. At illud quidem in terram descensionem faciens, volatilia & quadrupedia se continere ostendit; Basilius vero in coelum ascensum nactus, eloquia nobis demonstravit inclita & admirabilia. Atque illud quidem vas ad modicum tempus apparuit, & retracta est species ejus, quae uni soli revelaverat: hic autem diuturno tempore in altum sublatus, spiritus gratiam subministravit multis. Per illud Petrus coelitus audivit: Quae ego purificavi, & tu sume. At de hoc dictum est omnibus: Quem ego sanctificavi, vos pariter honorate. Quis ergo non laudaverit, quem Pater gloria affecit? aut quis cum non honoraverit, quem Filius sanctum effecit? quis vero illum non predicaverit beatum, quem sapiens & intelligens venerandusque Spiritus beatum habuit?

Επαρ, quomodo complacuit consilio numinis, habitare in eo, & incedere? Requiesco enim, inquit Deus, super mansuetum & quietum, ac tremantem sermones meos. Sic ipsius gratia mentem inunda-
vit; illa veneranda & perennia fluenta; ut & homines peccatis suis coinquinatos, exhiberet venuste compositos, tamquam baptizatos. Ubi ergo Dominus erga me misericordia commotus fuit, occasione orta, miserans in quadam civitate, illic audivi vocem dicentem mihi: surge Ephraim, & comede sensa. Et respondens dixi in multa anxietate: Unde ego Domine comedam? Dixitque ad me: Ecce in domo mea regium vas suppeditabit tibi cibum. Vehementer autem admiratus super dictis, surgens perveni ad templum Altissimi: & quum sensim ad aulae vestibulum ascendissem, ac praesiderio per locum portae adhaerentem prospexissem, vidi in Sanctis Sanctorum vas electionis coram ovili praeclare extensum, verbis Deum decentibus varie ornatum, omniumque oculos in illum

Mat. 10.

Isai. 66.

illum defixos . Vidi templum per eum Spiritu nutritum , nec non erga viduas & orphanos potissimum misericordem . Aspexi illic apud eum , lacrymas , fluentia fluvios imitantia , & vellus vitæ cunctis instar auri radians ; ipsumque pastorem pennis Spiritus pro nobis preces evehentem , ac deducentem verba . Vidi ab ipso Ecclesiam decoratam , & eam , quæ dilecta est , exornatam . Conspexi per eum Pauli doctrinam , Evangeliorum legem , mysteriorum timorem . Illic intuitus sum utilem salutaremque sermonem , ad ipsum usque cœlum fideliter assurgentem ; uno verbo , totum illum cœtum splendoribus gratiæ collustratum . His porro cunctis religiosè adeo per vas regni electum vigentibus , laudibus celebravi sapientem bonumque Dominum , qui sic ipsum glorificantes glorificat .

Post auditorium verò , ex Spiritu Sancto notitia viro data est de me ; & arcessens vilitatem meam , per interpretem interrogavit me dicens ; Tune es Ephræm , qui præclarè cervicem inclinasti , & sustulisti jugum salutaris verbi ? Et respondens dixi ; Ego sum Ephræm , qui coelesti cursu me ipsum frustratus fui . Quumque me apprehendisset divinus ille vir , sanctum osculum suum in me confirmavit ; apponensque mensam , ex esculentis sapientis sanctæque & fidelis animæ ipsius , non quidem corruptibilibus conditam ferculis , sed incorruptis refertam sententiis : Quibus enim , dicebat , bonis operibus possumus Dominum præclarè nobis placatum reddere ? quo pacto peccatorum coërceamus insultus ? & quo modo affectuum occludamus ingressus ? qua ratione Apostolicam comparemus virtutem ? & quonam pacto incorruptum exoremus judicem ? Tum lamentatus clamavi , & dixi ; Tu , pater , custodi mollem ac desidem ; tu in rectam semitam dirige me ; tu lapideum meum cor compunge . Ad te enim projecit me spirituum Deus , ut animam meam cures . Tu animæ meæ navim seda , ad aquam requietis .

Atque hic mihi præclari magistri studium contemplare , unde virtutem meam comprehendit , formam continuit , ut ita dicam , virgam corporis , evellensque irrationabilium affectuum mores , detraxit squamas ,

A πὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῷ ἀτενίζοντας . Ἰδὼν τὸ ναὸν πρὸ αὐτοῦ πνύματι τρεφόμενον , καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν μάλλον ἐλεέμενον . Ἰδὼν ἑκείνους πρὸς αὐτὸν δάκρυα ποταμῶδον ῥέοντα , καὶ τὸ πόκον τῆ ζωῆς πᾶσιν χρυσαυγούντα . αὐτὸν τε τὸ ποιῶν τῶν πλεονεξούντων πνύματος ἀνάγοντα δεήσας ὑπὲρ ἡμῶν καὶ κατὰγοντα ῥήσας . Ἰδὼν πρὸ αὐτοῦ τὸ ἑκκλησίαν κεκαλωπισμένην , καὶ τὴν ἡγαπημένην κατακεκοσμημένην . Ἰδὼν πρὸ αὐτοῦ Παύλου διδάγματα , Εὐαγγελίων νόμον καὶ μυσηταίων φόβον . Ἰδὼν ἑκείνους τὸν χρεῖστον καὶ σωτήριον λόγον πρὸς αὐτὸν τὸ ἔρανον πιστῶς κορυφόμενον . καὶ ἀπαξιαπλῶς ὅλων τὸν σύλλογον ἑκείνων τῶν αὐγῶν τῆ χάριτος ἐκκαθαίροντων . Τύττω ὅτι πάντων ἕως ὅσον ἀκμαζόντων ἐκ τῆ ἐκλεκτῆς σκῆρας τῆ βασιλείας , ἀνύμνησα τὸν σοφὸν ἀγαθὸν Κύριον τὸν ἕτω δοξαζόντα πὺς δοξαζόντας αὐτόν .

Μετὰ ὅτι τὸ ἀκροατήριον ἐκ Πνύματος ἁγίου ἐγνώσθη τῷ ἀνδρὶ ὡς ἐμοί , ὅτι μετασελάμενος τὸ ἐμὸν διτέλειαι , ἀπὸ τοῦ ἐρμηνεύει ἐπὶ τὸν δόξαν λέγων μοι . Σὺ εἰ Εὐφραῖμ ὁ κλίνας καλῶς τὸν σὺχένα , ὅτι ἀγάμενος τὸν ζυγὸν τῆ σωτηρίας λόγου ; Καὶ ἀποκρίθεις εἶπον . Ἐγὼ εἰμι Εὐφραῖμ ὁ ὑπερείσας ἑαυτὸν τῷ ἔρανον δρόμου . Ἐπιλαβόμενος δέ μου ὁ Θεωρεῖος οὐκ ἐκρύψετο εἰς ἐμὲ τὸ ἅγιον αὐτοῦ φίλημα . ὡς δὲ ἀπὸ τῆ βράβεως ἐκ τῆ ἐδωχμαίων τῆ σοφῆς καὶ ἀγίας καὶ πιστῆς αὐτοῦ ψυχῆς , ὅτι κεκαρυσμένη φθαρτῆς ἐδέσμοισιν , ἀλλὰ τὸ πεπλησμένην ἀφθάρτοις νοήμασι . Ποίαις γὰρ διωραγαίαις διωάμεθα , ἔλεγον , ἡμεῖς ὅσοι καλῶς τὸν Κύριον ἐφ' ἡμᾶς ; πῶς τῶν ἀμαρτημάτων ἐρξώμεθα πᾶς ἐφόδους ; καὶ πῶς τῶν παθημάτων κλεισώμεθα πᾶς εἰσόδους ; πῶς τὸ Ἀποστολικῶς κτησώμεθα ἀρετῶν ; καὶ πῶς δυσωπήσωμεν τὸν ἀδέκατον κελτῶν ; Καὶ διελώνσας ἐβόησα , καὶ εἶπον . Αὐτὸς , πάτερ , φερέσθων τὸν χαῖνον καὶ ῥάθυμον . αὐτὸς ὅτι τὸ ὀρδίω τείβον κατεύθυνόν με . αὐτὸς τὸ λιθώδη μου καρδίαν κατάνυξον . Πρὸς σὲ γὰρ ἀπέρριψέν με ὁ τὸ πνύματος Θεός , ἵνα με ἱατρῶσθαι τὴν ψυχῇ . Αὐτὸς με κατεύνασον τὴν ἐλκᾶδα τῆ ψυχῆς , ὅτι ὕδατος ἀναπαύσεως .

Καὶ σκόπει μοι ὅτι καλῶς διδασκάλου τὴν αὐτοδῶν , πόθεν ἐπεδράξατό με τῇ ἀρετῇ , τὸν τύπον σιωέχεν , ὡς εἶπεν , τὴν ῥάβδον τῆ σώματος , καὶ ἐκτείλας τὸ ἥθος τῆ ἀλογίστου παθῶν , ἡρῆν με πᾶς λεπίδας , τὴν φθίσιν

τῷ ὀφθαλμῷ, καὶ ὑποσύρας τὸ χλωρόν καὶ ἄωρον τοῦ λόγου, ἔλαβεν με τῷ ζήλῳ, καὶ κατεπόντισέν με εἰς τὰ ποντιστήρια τῶν αὐτῶν διδασκαλῶν. Τότε ἐνεκίωσεν ἡ γαστήρ μου φρόνησιν, τεκεῖν τεσσαράκοντα μαρτύρων τῷ ἔπαινον. Πάντα γὰρ τῷ τρόπῳ τῆς καρτερίας αὐτῆς ἠγχιέυσεν τῶς ἐμαῖς ἀκοῇς ὁ ἡγούμενος· ὅτι πῶς προείλαντο ὑπὲρ Χειροῦ ἀποθανεῖν, καὶ πόσων ὑπερίδον κινδύνων, ἵνα αὐτὸν κερδαίνωσιν· καὶ πόσοι τῷ ἀειθρόν ὑποῆρχον οἱ ἅγιοι· καὶ τὰ λοιπὰ ἔλεγον τῷ ἀσεβείας αὐτῆς.

Ἐπειδὴ οὖν πρὸς ποιανὴν λαμπρὰν ἐργασίαν κατηξίωσεν ἡμᾶς ὁ πιστὸς ἀρχιερεὺς, τῶν τῆς τροπαμέχων καλλινίκων ἀνδρῶν ἐν ἑτέρᾳ ἐκφράσει ἀφέντες τοὺς ἐπάμους, τῶν μακαρίων τῶν ὁσίων Χειροῦ, τῷ ὁμολογῶν αὐτῇ καὶ ὁμολογῶν ἀνδρᾷ. Ὡς περὶ γὰρ οἱ ἅγιοι ἀνδρείως ἀντίστημι Δικηνίῳ τῷ τυραννῶ, καὶ τῷ Δυκί τῷ ἡγεμόνι· ὥτως καὶ ὁ ὁσῖος ἀντιπαύσατο Οὐάλεντι, καὶ Ἀρείῳ, καὶ τῷ Δρασεῖ ἐπάρχῳ. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἀκάνθας τῆς πλάνης ἀνέσπασαν· καὶ οὕτως ἀρετικῆς μαρίας τοὺς τεύχους. ἐκεῖνοι τὰ σκάμματα Δικηνίου ἔλυον· καὶ οὕτως τὰ προτάγματα Οὐάλεντος κατέλυσαν. Ἐκεῖνοι τὰς προτάξεις τῷ Δυκί κατέλυσαν· καὶ οὕτως τὰς προδολήσας Ἀρείῳ κατήχωνεν. Ἐκεῖνοι τῷ ἡγεμόνι τὸ δράσος ἔλυσαν· καὶ οὕτως τῷ ἐπάρχῳ Μοδέστου μαρίαν ἔξεκλασαν. Τῶν γὰρ τῆς ἀθλήσεως κεντρωθεὶς, ὥς περὶ Φινέες, γλώσσας ἔξεκέντισεν ἐκ Θεῶν πορνιδάσας. Ὅθεν καὶ μάλα σφοδρῶς ἐπεθύμει πιεῖν τὸ ποτήριον, καὶ εἶναι βότανον ἀπὸ τῆς μαρτυρίας ἑαυτοῦ. Οἱ μάρτυρες ἕνεκα τῆς εἰς Χειρὸν πίσεως, πᾶσαν ὁμολογίαν διλίβινον ἑαυτοῖς φέροντες ἡγούμενος ὑπέμειναν· Βασίλειος δὲ ἐνέεικεν τῆς εἰς Χειρὸν ἐλπίδος τὰς νηφάδας τῷ πειρασμῶν ἀνδρείως ὑπὸνέγκειν· Ἐκεῖνοι τοὺς χιτῶνας αὐτῶν ἔδεδύσαντο, καὶ τὰ μέλη ἔδωκαν τοῖς ἀγκισμοῖς· καὶ οὕτως τὸ ῥακκίον τὸ πρὸς αὐχένα καὶ τὸ σῶμα ἑαυτοῦ προδύσαντες. Ἐκεῖνοι ἐν τῇ λίμνῃ τῇ ἐν τῇ ἀσεβείᾳ πεπλανημένων πρὸς ἑαυτοὺς ἠλκυῖ, καὶ δόξης ἠλίω. οὗτος δὲ ἐν κολυμβήτρᾳ βαπτίζων τοὺς ἀπίστους, προξένος ἐγίμετο αὐτοῖς τῆς ἔρανων βασιλείας. Ἐκεῖνοι ἐν ὕδασι πυρωθέντες τῷ πόθῳ, τὸ φῶς σὺν τοῖς σεφάνοις ἰδοὺ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς· καὶ οὕτως ἐν δόγμασιν τῇ ἀγίας τριάδος ἐκκαυθεὶς, τὰ βραβεῖα ἔλαβεν καὶ τῶν κακοδόξων.

Πόσα ἐμνηχανίσαντο ὁ πονηρὸς Βελίαρ χωρὶς Βασίλειον τῷ ἄνω βασιλείας; Ἐρέδισε βασιλεὺς, ἄρχοντας καὶ δῆμους· καὶ Βασίλειος βασις

A. mas, taberni oculorum; & subtrahens viriditatem immaturitatemque sermonis, me zelo cepit, ac demersit in documentorum suorum immerforia. Tunc concepit venter meus prudentiam, ut pararet quadraginta Martyrum laudes. Omnem enim tolerantiae ipsorum modum meis adjunxit auribus egregius vir; quemadmodum scilicet elegerint mori pro Christo, quantaque pericula contemserint, ut ipsum crucifacerent; tum quot numero fuerint sancti illi; reliquaque ad pietatem eorum pertinentia edixit.

Quia ergo ad insigne adeo opus nos dignos censuit fidelis pontifex, horum triumphantium pulchreque vincentium virorum laudibus ad aliam orationem rejectis, hunc sanctum Christi beatum praedicemus, eorum aemulum, parisque dignitatis virum. Sicut enim Sancti illi viriliter Licinio tyranno restiterunt, & Duci praefidi; ita & sanctus hic opposuit se Valenti, Ario, & feroci praefecto. Verum illi spinas erroris evulserunt: hic autem haereticarum insaniarum tribulos. Illi Licinii septa athletica solverunt, & hic Valentis edicta dissolvit. Illi iussa Ducis irrita fecerunt: hic Aarii obiectacula confudit. Illi praefidis temeritatem diremerunt; hic vero Modesti praefecti vesaniam perfregit. Illorum enim certamine exstimulatus, velut Phinees, linguas perfodit a Deo fornicantes. Unde vehementi admodum desiderio tenebatur bibendi calicem, & trophaeum per martyrismum statuere studebat. Martyres propter fidem in Christum, universam simul tribulationem in se ipsis ferentes, fortiter sustinuerunt; at Basilium ob spem in Christum, tentationum velut nivium defluxus viriliter pertulit. Illi vestes suas exuerunt, membraque tradiderunt plagis; & hic detritum panniculum collo corporique circumpositum praexuere festinabat. Illi in stagno hominem in impietate errandum ad se traxerunt, atque gloria donarunt; hic vero in piscina fideles baptizans, conciliavit illis regnum coelorum. Illi inter aquas desiderio inflammati, lumen cum coronis super capita sua conspexerunt; atque hic dogmatibus sanctae Trinitatis incensus, praemium certaminis adversus male sentientes retulit.

O quanta improbus machinatus est Beliar, ut Basilium a superno Regno separaret! Irritavit Reges, Principes, & Populos; & Basilium

filius basis ac fundamentum extitit fidelium. Exasperavit omnes procellas suas; ignitum tamen sapientem nullatenus turbavit. Intulit tempestatem per suos ministros, varios hæreticos; sed gubernatoris ars magis enituit. Excitavit in Ecclesiam fluctus maximos; & navim fidei Basilii submergere nequivit. Hæreticis verbis impugnavit eum, statimque Theologiæ dogmatibus impetebatur. Adversus eum armavit Arium, tamquam Goliathum; ac tribus fidei lapidibus ab ipso missis velut funda petebatur. Allisit ad Turrim ejus per ventos perversæ doctrinæ; venti enim erant sermones impiorum; atque hunc à sententia non dimoverunt; muniebatur siquidem tribus inexpugnabilibus muris, immaculatæ Trinitatis. Emisit sagittas Polytheiæ, seu erroris de multiplici divinitate; at mox per Monarchiam, seu verum de Deo uno dogma fugabatur. Venerunt castra latrantium canum; & baculo crucis vulneravit eos. Pelle rursus ovina tegebantur lupi; & protinus illorum redarguebat hypocrisim. Festinabat iniquitas turbare; & subito vincebatur per viri justitiam. Contendebant infideles imitari fidem & doctrinam illius; verum illico declarabatur perfida eorum impiaque sententia. Captabant ipsius habere libertatem; statimque apparebat illorum insipientia.

Quum enim etiam adversarii novissent in veneratione atque honore habere virtutem animique fortitudinem; dum gravi morbo detineretur filius tyranni, rogabant virum hunc, ut pro eo precaretur; illo verò proponente conditionem; si eum mihi tradideris, ut adducam ad immaculatam fidem, liberemque ab omni impietate Arianæ doctrinæ; & ipso assentiente; statim Basilii pro Imperatore terreno erga cœlestem intercessor extitit; obtulit viri promissum, eique sanitatem filii retulit. Ut autem Serpentes viderunt puerum servatum, rursus levis Imperatoris mentem depravarunt; ejusque filium acceptum baptizarunt aquâ, non tamen Spiritu; docebant abnegare Filium Dei; interius irretientes, & exterius induentes; foris Christum induit, intus dilacerat. Quare non multò post, miseri spiritum abstulit, prædicans ingratam eorum mentem.

Hæc miraculis Eliæ nequaquam cedunt, nec inferiora sunt signis Elisæi. Quemadmodum illi mortuos reduxerunt inter vivos; ita fidelis Basilii oratione, moriturum jam puerum,

A βάσις ἐγγύετο τῇ πίζῳ. Ἐξηγρίωσε πάσας τὰς καταγνίδας αὐτῆς. καὶ τῇ σοφὸν ἔμπυρον οὐδὲ ὅλως ἐπάραξεν. Ἐπὴνεγκεν τῇ ζάλλῳ ἀπὸ τῶν ὑπουργῶν τῶν αἰρέσεων. Ἐν τῇ κυβερνήτῃ τέχνῃ πλέον ἐδείκνυτο. Ἡ γὰρ τρικυμίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας. καὶ τῇ ναὺν τῆς πίσεως Βασιλεὺς ποντοῦσα οὐκ ἠδυνήθη. Ἐπολέμησεν αὐτὴν αἰρετικοῖς ῥήμασιν. καὶ διδέως ἐμβαλέμετο θεολογοῖς δόγμασι. καὶ ὁπλίσεν κατ' αὐτῆς Ἀρειοί, ὡς περὶ τῇ Γολιάθ. καὶ ἐσφενδονίζετο πρὸς αὐτῆς ῥησὶ λίθοις τῆς πίσεως. Προσέρρηξεν τῇ πύργῳ αὐτῆς κακοδόξοις ἀνέμοις. ἀνεμοὶ γὰρ ὑπῆρχον οἱ λόγοι τῆς ἀσεβείας. καὶ τῶν οὐκ ἔπαιον. ὡχύρωτο γὰρ τεισὶν ἀναλώτοις τέχεσι, τῇ ἀχράντῃ Τριάδος. Ἐξέπεμψεν τὰ βέλη τῆς Πολυθείας. καὶ διδέως ἐτροπούτο ἀπὸ τῆς μοναρχίας. Ἡρχοντο παρεμβολαὶ κυμάτων ὑλακτάντων. καὶ τῇ ῥάβδῳ τῆς σαυρῆς ἐβαρματίζεν αὐτῆς. ὁπλύνοντο πάλιν οἱ λύκοι τῶν δορῶν τῶν πορβάτων. Ἐπὶ ταῦτα ἤλεγχεν τῇ τέττων ὑποκεισιν. Ἐσπευδεν παραῖξαι τὸ ἀδίκον. καὶ διδέως ἠήσῃ τῇ δικαιοσύνῃ τῆς ἀνδρός. Ἡρίζον οἱ ἄπιστοι μιμήσατο τῇ πίσει καὶ διδασκαλίᾳ αὐτῆς. καὶ διδέως ἀνεκνήρυττο ἡ κακὸς πεισὸς αὐτῶν καὶ ἀνοσία γνώμη. Ἐδῶπευον ἔχειν τῇ παρρησίᾳ αὐτῆς. Ἐν διδέως ἐδηλῶτο ἡ ἀφροσύνη αὐτῶν.

C Ἐπειδὴ γὰρ ἴσασιν καὶ οἱ ὑπεναντίοι ἀδελφοὶ τε καὶ τιμᾶν ἀρετῶν καὶ ἀνδρείας. ὡς δὲ ἐν τῇ πάθῃ ὄντος τῆς τέκνης τῆς τυράνης, ἐδόκοντο τῇ ἀνδρὸς ὡχέας ὑπὲρ αὐτῆς. ὡς δὲ πορτείναντος, ὅτι ἐάν μοι αὐτὴν δῶς, ἵνα πορσαῶ τῇ ἀμωμότητι πίσει, Ἐπαλλάξω αὐτὴν πάσης δυσσεβείας τῶν Ἀρείων μαθημάτων. καὶ κείνη σωθεμένη, διδέως Βασίλειος μεσότης ἐγγύετο Βασιλεῖ ἐπιγνῶν πορὸς τῇ ἐράνῳ. πορσεκόμεναι τῇ ὑποχρεσιν τῆς ἀνδρός, καὶ ἐκόμεναι αὐτῇ τῶν ῥῶσιν τῆς παθῆς. Ὡς δὲ ἴδον οἱ ὄφεις σεσωσμένοι τῇ παθῇ, πάλιν ὑπέφθεραν τῇ κύφῃ Βασιλέως τῶν βαλῶν, Ἐτὶ τῇ ὑπὸν αὐτῆς λαβόντες ἐβάπησαν ὕδατι, καὶ μὴ τοι γε πινύματι. ἐδίδασκον ἀθετεῖν τῇ ὑπὸν τῆς Θεῆς. ἔσω πορβάλλοντες, καὶ ἔξω ὁπλύνοντες. ἔξω Χειρὸν ὁπλύνει, καὶ ἔσω πορβαλίζει. Διὸ Ἐμετ' ἐπὶ πολὺ ἀντανέλεν τὸ πινύμα τῆς θαλάσσης, κηρύττων τῇ ἀχάριστον αὐτῶν γνώμην.

D Ταῦτα τῶν Ἡλιῶ θαυμάτων καὶ δευτέρων, καὶ τῇ Ἐλισαίᾳ σημείων οὐκ ἐλάττω. ὡς περὶ οὐκ αἶνοι τοὺς θανόντας ἐπανήγαγον ζῶντας. ὡς καὶ ὁ πεισὸς Βασίλειος, τῇ ἀρχῇ τῇ μέλλοντι ἀνῆρ-

ἀνὴρ πασιν θανάτου. Ἀλλ' ὥσπερ πάλιν ὁ Πέ-
τρος τοὺς πρὸς Αἰνάνην καὶ Σάφειραν κλέψαν-
τας ἐνεκρώσεν. ὣτως καὶ Βασίλειος, πόπον Πέτρου
ἐπέχων, ἅμα & τὴν ἐκείνου παρρησίαν μετέχων,
τὴν κλέψαντα τὴν ἐαυτοῦ ὑπόχρεσιν Οὐάλεντα ἤλε-
ξεν, & τὴν ὑὸν αὐτοῦ ἐθανάτωσεν. Ἐντεῦθεν
ἀθυμία καὶ ἀπορία πολλὴ συνεῖχεν τοὺς ἀδελφούς,
καὶ τὴν ἀπίστον ἐκείνους Βασιλέα.

Καὶ τίς ἀξίως διηγήσεται τοὺς ὁμύρους τῶν
θαυμάτων, ὅς ἐδείξεν ὁ μακάριος καὶ πιστὸς Βα-
σίλειος, δι' αὐτὸν πᾶσι πραγμάτων; Ἐπεὶ οὖν
ἀδυνατῶς ἔχομεν πρὸς τὴν ἱστορίαν τῶν τοσού-
των ὅτι ἀνδρὸς κατορθωμάτων, εἰπὴν πάντα
διραμόντες, ἐν ᾧ φράσαντες, δεῖξωμεν πᾶσι καὶ
τὰ ἀναρρήτα συνεμάχην τῷ ἀνδρὶ. Ἐπειδὴ
γὰρ ἅπαντα τρόπον πᾶσι γνώματα τῶν ἐχθρῶν
ἐκείνου ἀνελὼν τὴν δίκην, βαλλόμενοι συνεχῶς
τοῖς ἐκείνου ῥήμασι, ἅμα τε καὶ θαύμασι, κα-
τάπαυον βέλεσι. προσήλθοι ἀντίμαχοι ἀνδρα-
γάται αὐτῶν, καὶ ἐπὶ αὐτοῖς ἦσαν. βαρὺς γὰρ ἔστι
ἡμῖν, φησὶν, & βλεπόμενος. καὶ γὰρ ἐναντιῶνται
σφόδρα τοῖς λόγοις ἡμῖν. διὸ τὴν ἀδυνατίαν
ὑπάρχει, ὦ βασιλεῦ, πρὸς τὴν πίστιν τὴν
καθ' ἡμᾶς, τάδε πρῶτος.

Ὑπαρχοὺς ὅτι τοῖς λόγοις αὐτῶν ὁ Βασι-
λεὺς, ἔλαβεν ἱστορίαν αὐτῶν. ὁ δὲ κάλαμος
ἀδύς μὴ φέρων ὑπερβῆκεν τῇ ἀναισθησίᾳ
βελῆ, ἐαυτὸν συνετέλει. παρὰ τὴν ἀφροσύ-
νην, ὅτι οἷον πόλεμος βέλεται ἐργάσασθαι εἰς τὴν δουλ-
λίαν τῆς χειρὸς, τὴν μίαν θεότητα τῆς Πατρὸς καὶ
τοῦ Υἱοῦ & τοῦ ἁγίου Πνεύματος κηρύττοντα, καὶ
τοὺς καὶ τὸ μὴ φρονέοντας ἢ λέγοντας, ὡς κύνας
σοφῶς λυτῶντας διελέγοντα. Ὡς ὅτι οὐκ ἠδύ-
νετο ὁ ἀνασθετότερος τῶν ἀφύχου καλᾶμνος,
ὥς ὅτι τὴν πλάτης, καὶ δεύτερον ἔλαβεν πρὸς τὸ κα-
θυπογράψαι καὶ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὴν πονηρίαν
αὐτοῦ βέλῃ. ἔβλεπεν ὅτι καὶ τῷτοι καλᾶμνος
καὶ μὴ ἀνεχόμενοι κοινωνῶν τῷ κακῷ, ὃ ἐπε-
δει ποιῶν. Τί ἀπευδεις, ὦ Βασιλεῦ, ἐν ἄλλο-
δαπῇ ἐκπέμψαι τὴν ἔχοντα ἐνοικον τὴν πᾶντα
πληρῶντα; Τί ἀναλίσκει βελῆ τὴν παντὶ ἀνά-
λωτον; Τί πόλεως ἐλαύνεις τὴν ὑβρισιπολίτιν;
Ἐὰν γὰρ καὶ τρίτον λάβῃς κάλαμον, ὃς σε
τελοῦμεν, & μὴ ἀνεχόμενοι, μὴ ὅτι συμπρά-
ττοντά σοι. Ὅπως δὲ καὶ γέγονεν. Τότε σαφὲς
ἡ νίκη πᾶσιν ἀνεκλήθη, καὶ τὸ λαμπρὸν τρό-
πον τῆς ἀκαταγόνισου τρεῖς κάλαμοι γέγοναν
σιν, σιωπήγοι τῷ τὴν ὁμοίῳ κηρύττοντος
τελευτά. Ἡ γὰρ τὴν ἀπόφασιν ἐξενεγκεῖν
ἔσπευ-

puerum, à morte eripuit. Sed & sicut
rursus Petrus Ananiam, & Saphiram ob
furtum enecavit; sic & Basilius locum Pe-
tri obtinens, ejusque pariter auctoritatem,
libertatemque adeptus, Valentem suæ pro-
missionis furem arguit, ejusque filium
morte multavit. Unde ingens animi de-
jectio, atque anxietas miseros cepit, in-
fidelemque illum Imperatorem.

Quis porro enarraturus est imbres
miraculorum, quæ beatus & fidelis Basi-
lius exhibuit rebus ipsis. Quia ergo im-
potentes sumus ad tot tantaque viri re-
cte facta enarranda, omnibus silentio
præterminissis, unum commemorantes osten-
damus, quo modo etiam sensus expertia
virum istum societate pugnae adjuverint.
Nam quum nihil non moverent genimi-
na viperarum, quo justum è medio
collerent, à quo assidue verbis simul
ac miraculis tamquam telis ferieban-
tur, accesserunt, petieruntque abri-
pi eum atque exterminari. Gravis
enim, inquiunt, ille nobis est, vel
solum conspectus. Etenim valde con-
trarius nobis est in sermonibus; pro-
pterea fieri nequit, o Imperator, ut
fides nostra progressum capiat, si iste
adsit.

Quorum sermonibus inductus Impe-
rator, suscepit in exilium eum mitte-
re: statim verò calamus qui non susti-
neret iniquo subservire consilio, ultro
confractus est; insipientem erudiens,
quàm enorme facinus patrare vellet in
servum Christi, unius in Patre, & Fi-
lio, & Spiritu sancto divinitatis præconem,
quique ita non sentientes aut loquen-
tes, tamquam canes rabidos sapienter
redarguebat. Quum autem non sentiret
is, in animo calamo insensibilior, fi-
lius revera erroris, secundum quoque
sumsit, ad subscribendum, & ad fi-
nem imponendum malæ voluntati: ve-
rum hunc similiter confringi vidit, nec
pati velle communionem mali, quod
ipse facere nitebatur. Quid conaris, o
Imperator, in peregrinam eum ejicere
regionem, qui inhabitatorem habet uni-
versa complementem? Cur capere tentas
nulli expugnabilem? Quare civitate
pellis civem cœli? Nam si tertium quoque
calamum sumseris, cernes contritum, no-
lentem, nec tibi cooperantem. Quod utique
etiam contigit. Tunc aperte victoria à cun-
ctis prædicata fuit, tum illustre trophæum
invidi hominis, calami tres exstiterunt,
Trinitatem consubstantiali prædicanti pa-
trocinantes. Manus ad proferendam senten-
tiam

tiam festinabat ; & calami eam injustam demonstrarunt . Manus pravum calculum dare properabat ; calami verò inane studium retinebant . Et sicut virga Moysis confudit omnes incantatores , reliquosque Ægypti maleficos ; ita calami subito destruxerunt consilium impiorum , ac filiorum tenebrarum .

Qua ratione tuam prædicabimus beatitudinem , o Pater Basili ? qui velut stimulo errorem pungis , & abigis , qui sagaciter proficisceris cum apibus , habitasque in prato divinitus inspiratarum scripturarum , illincque nobis flores decerpis Propheticos , rorem Apostolicum , Evangelicam vitam ; qui semper infides virtutum alvearibus , unde divinum nobis conficis munimentum ; qui mel divinæ ac immaculatæ fidei sapienter in Spiritu sancto operaris , qui nos doces contemnere improbos fucos , & fidem in ipsum cælum facere ; quippe clamas cum Davide , *dulcia eloquia tua faucibus meis sunt ; super mel ori meo* .

Psal. 118.

O fidelis Basili , velut Abel susceptus es , velut Noe servatus , tamquam Abraham amicus Dei vocatus , tamquam Isaac victima Deo oblatus , ut Jacob tentationes fortiter sustulisti ; & ut Joseph magnam gloriam adeptus es ; instar Moysis , secundum Pharaonem virgâ crucis demersisti , dum affectuum mare secas ; instar Aaronis summus sacerdos Domini declaratus es ; sicut Jesus filius Nave hostes in fugam vertisti : sicut Phinees zelo inflammatus , gratiâ dignus habitus es : sicut Esaias igne spiritali mundatus fuisti ; quasi Ezechiel , sedentem super Cherubim conspexisti : quasi Daniel ora leonum obturasti : & veluti tres pueri flammam adversariorum præclare conculcasti : quemadmodum Petrus prædicasti : quemadmodum Paulus docuisti : quemadmodum Thomas Deum passum confessus es ; in morem Matthæi , Marci , Lucæ , & Joannis , tu de rebus divinis disseruisti , & more Apostolorum iniquos erudisti , impios convertisti , Deo fuisti gratus , & acceptus . Deprecare pro me admodum miserabili , & revoca me tuis intercessionibus , Pater ; fortis ignavum , sedulus segnem , alacris socordem , sapiens insipientem ; qui thesaurizasti tibi virtutum thesaurum , me omnis boni operis inopem . Te enim magnum effecit Pater misericordiarum , te beatificavit Filius Dei , te in templum sanctum instauravit Spiritus sanctus : Cui convenit gloria , imperium , magnificentia , in sæcula .

EJUS-

A ἔσσευδεν . καὶ κάλαμοι ἰαύτῳ ἄδικον ἀπεφάναντο . Ἡ χεὶρ ψῆφον πονηρὰν δοῦναι κατεπήγετο . καὶ κάλαμοι ἐπέχον τὴν σπουδὴν τῷ ματαίῳ . Καὶ καθάπερ ἡ ῥάβδος Μωϋσέως κατήχυνεν πάντας τοὺς ἐπαοιδούς , καὶ τοὺς λοιποὺς φαρμακὲς Αἰγύπτου . ὅτως καὶ οἱ κάλαμοι θύεως κατήργησαν τὴν βελίαν τῆς ἀσεβείας καὶ τὴν ὑψὶς τῆς σκότητος .

Πῶς σε μακαρίσωμεν , ὦ πάτερ Βασίλειε ; ὁ τῷ κέντρῳ τῆς πλάνης νύτῳ καὶ ἀπελάνῳ , ὁ ἀπαύρων σωετὸς ἄμφοτερὰς μελίτῃς , καὶ σκηνῶν εἰς λευκὴν τῆς θεοπνεύματος γραφῆς , καὶ κἄθεν ἡμῖν ἀνθολογῶν ἀνθη Περὶ φητικαί , δρόσον Ἀποστολικὸν , ζωὴν Εὐαγγελικὴν . ὁ αἰὲν ὀμιζάνων τοῖς σίμβλοις τῆς ἀρετῆς , καὶ ὁ αὐτῇ τῷ θεῷ ἡμῖν ποιήσας ὡς βολῶν . ὁ τὸ μέλι τῆς θείας ἐκ αὐμωμένης πίστεως σοφῶς ἐργασάμενος ἐν Πνεύματι ἀγίῳ . ὁ τῶν πονηρῶν σφηκῶν καταφρονεῖν διδάσκων ἡμᾶς , καὶ τῷ πίσει ποιῆσαι εἰς αὐτὸν τὸν ἔρανον . ὁ βοήσας ὡς Δαβὶδ . Γλυκέα τὰ λόγια σου τῷ λάρυγγί μου εἰσὶν . ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου .

Ὡς πρὸς Βασίλειε , ὡς Ἀβὲλ προσεδέχθης , ὡς Νῶε διεσώθης , ὡς Ἀβραὰμ φίλος Θεοῦ ὀκλήθης , ὡς Ἰσαὰκ θυσιὰ τῷ Θεῷ προσνήχθης . ὡς Ἰακώβ περασμὸς Ἰωνάθους ὑπέμεινας , καὶ καθὼς Ἰωσήφ μεγάλως ἐδοξάσθης . ὡς Μωϋσῆς τὸν δεῦτερον Φαραὼ ἐβύβισας τῇ ῥάβδῳ τῆς σαρρῆς , θάλασσαν παθῶν τεμῆν . ὡς Ἀαρὼν Κυεὶς ἀρχιερεὺς ἀνεδέχθης . ὡς ὁ Ἰησοῦς ὁ ὅς Ναυὴ τοὺς ἐχθροὺς ἐτροπώσας , ὡς Φινεὲς ζηλώσας χάριτος ἡζιώθης , ὡς Ἡσαΐας πυρὶ ἱοπαθῆναι κατασείσθης , ὡς Ἰεζεκιὴλ τὸν ὅπτι τῶν Χερυδὶμ ἐκαθήμενον ἐθεώρησας , ὡς Δανιὴλ σῶματα λεόντων ἐφίμωσας , καὶ ὡς περ οἱ τρεῖς παῖδες τῶν ὀνητιῶν τῷ φλόγα καλῶς κατεπάτησας . ὡς Πέτρος ἐκήρυξας , ὡς Παῦλος ἐδίδαξας , ὡς Θωμᾶς τὸν παθόντα Θεὸν ὡμολόγησας . ὡς Ματθαῖος , καὶ Μάρκος , καὶ Λευκᾶς , καὶ Ἰωάννης , σὺ ἐθεολόγησας . καὶ ὡς οἱ Ἀποστολοὶ ἀνόμους ἐδίδαξας , ἀσεβεῖς ἐπέστρεψας , Θεῷ ἀνθρώπων . Πρέσβυτε ὑπὲρ ἐμῶν τῶν σφοδρὰ ἐλεεινῶν , καὶ ἀνακαλέσά με τῆς πρεσβείας σου , Πάτερ . ὁ ἀνδρείος τὸν χαῦνον , ὁ σπουδαῖος τὸν ὀκνηρόν , ὁ σωφρονιστὴς τὸν ῥάθυμον , ὁ σοφὸς τὸν ἀφρονα . ὁ θησαυρίσας ἑαυτῷ θησαυρὸν ἀρετῶν , ἐμὲ τὸν ἀκτήμονα παντὸς κατὰ δόμματος . Σὲ γὰρ ἐμεγάλυνεν ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρῶν , ὅς σε ἐμακάρισεν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ , σὲ ναὸν ἅγιον ἀνεκάμψεν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον . ὃ πρέπει δόξα , κράτος , μεγαλοπρέπεια , εἰς τοὺς αἰῶνας .

ΛΟΓΟΣ

ΠΟΛΟΙ ὄντων ὁσίων καὶ ἀξίων ὧ Θεῷ,
 ἀνυμνούντων δις ἐβας τὸ ἄχραντον Δεσπό-
 τιον, ἡξιώσθη καὶ γὰρ, ἀνάξιος ὑπάρχων, σὺν
 αὐτοῖς δοξολογεῖν ἐν χάριτι πίστεως. Οὐ γὰρ
 ποιεῖ πρόποτε ἀπόβλητον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἢ ἀν-
 δρώπων ἢ θηλοῦντων σωθῆναι. Καθάρως γὰρ
 ἡ πηγὴ ἡ βλυζύσα ἀπαύτως παρὰ ῥεῖθρα παρὰ κα-
 θάρως καὶ πολλὰ νάματα, τοῦτο ποιεῖ πὺν
 ποδῶντα δαψιλῶς ἀπολαύει καθαρῶν ὑδάτων
 τὸ δωρεᾶς. ὅπως ἡ Θεῖα χάρις ἡπλώσῃ πῶς
 ἀπασιν ἀπολαύει ἕκαστον, καθ' ὅτι δ' ἂν βέλ-
 ηται. Ἡνίκα γὰρ ὁ Σωτὴρ ἐν πῶς ἀγγελίοις
 τῇ Θεῖᾳ αὐτῷ φωνῇ καλεῖ πῶς ἀπαντας· εἴ τις
 διψᾷ, φθοῖν, ἐρχέσθω πρὸς με, καὶ πινέτω.
 μὴ ἀρκεῖται ὅλως πῶχον ἀπὸ πλεοσί· ἔνε-
 κα τῆς καὶ γὰρ, ἀνάξιος τυγχάνων, ἐλθούμην
 μέτοχος τῇ αὐτῇ χάριτι. Ἀνυμνεῖν ἐπόθησα
 ἀναδῶς ἐν δακρυοῖς, ὅπως λάβοιμι καὶ γὰρ
 ἀμαρτημάτων ἀφεσιν· καθάρως καὶ κείνη ἡ
 ἀμαρτωλὸς γυνὴ, εἰσελθούσα ἀναδῶς ἐν
 θερμότητι ψυχῆς εἰς τὸ περπὸν ἐκείνου οἴ-
 κον. ἔστι δὲ, ἐνθα ὁ συγχωρητὴς ὀφλημάτων
 ἐκεῖ.

Κατανοῶ, καὶ πλείστην προθυμίαν λαμ-
 βάνω, ἄγει ἀναδέσμιος ἡμέας εἰς ἀγίτην. Ὁρῶ
 γὰρ ὑπερβολὴν θερμότητος ψυχῆς, καὶ μεγίστην
 ἐκείνην καὶ καλὴν ἀνάδειξιν. Δεῦτε οἱ ἀκροα-
 τὰί, φιλόχριστοι, τέλειοι, καὶ κατατρυφήσατε
 ἐν καλῇ διηγήσει τὴν μεγάλης ἐκείνης καὶ θαυ-
 μαστῆς γυναικὸς, τὴν καλῆς καὶ ὥραις εἰς θεῶν
 ἕξασιν. Θεῶν δὲ φημι ἐγὼ, ἐκείνη τὴν θεῶν
 τρον, ὁ γυνὴ συνεστήσατο ἀγγέλοις καὶ ἀνδρώ-
 ποις. Πῶς εἰσῆλθε προφανῶς, μὴ κληθεῖσα
 παντελῶς. Πῶς ὅτι καὶ προσήλθεν αὐτῇ ἀνά-
 κειμῶν, πάντα ἀναπέλυσεν παρὰ τὴν καρδίαν αὐ-
 τῆς, δίχα ἡχῆ καὶ φθογγῆς πάντα ἀναθεῖ-
 σα; Εἶδες ὑπερβάλλουσαν ψυχῆς ἐπιθυμίαν,
 πῶς περιετύχησεν ἑαυτὴν ἀνάδειξιν; Οὐ
 δούρειον οἰκίαν ἢ γενναῖα ἐπῆλθεν, ὅτε
 πρὸς ἡρώτων σκληρὰν ἐπιτίμησιν. τῷτο λο-
 γισμῶν, ὅτι ἐὰν μὴ χερόν ὅλον με τὸ
 πρὸς ὅσον ποιήσω ἀνάγκωπον, σιδηρῶν τε καὶ
 χαλκῶν, σωθῆναι ἢ δύναμαι ἐκ τῆς ἀχρεῖας
 πλημυρίας τὴν ἐμῆς ἀσελγείας. Καταφρονήσω
 ῥοπήν ἐμπροσθεν ἀνδρώπων, εἰς τοῦτο δεχο-
 μένη.

Tom. II.

INter multos viros sanctos ac dignos Dei,
 qui pie atque religiose laudant prædi-
 cantque immaculatum Dominum, dignus &
 ego sum habitus, licet indignus, qui cum
 eis, gratia ac dono fidei, laudibus Deum
 concelebrem. Nunquam enim gratia quem-
 quam rejicit hominum salvari cupientium.
 Nam quemadmodum fons sine intermissione
 scaturiens atque effundens pura fluenta va-
 riosque latices, nunquam aliquem impedit
 affatim ex mundis ac limpidis suis aquis refi-
 ci, ac quidem gratis, cupientem: sic & di-
 vina gratia omnibus exposita est ac patet
 semper ea frui volentibus, & unicuique
 quantum voluerit. Quando enim Salvator
 in Evangeliiis divina sua voce omnes invita-
 bat, dicens: Si quis sitit, veniat ad me, &
 bibat: non distinxit omnino pauperem a di-
 vite, neque peccatorem à justo. Quapropter
 & ego, quamvis indignus, particeps ejus-
 dem factus sum gratiæ, eamque libere au-
 dacterque etiam cum lacrymis collaudare
 aggredior, ut & ego remissionem peccato-
 rum accipiam; sicut mulier illa peccatrix,
 quæ intrepide ingressa est in fervore animæ
 in jucundam ac delectabilem illam domum,
 ubi indulitor debitorum recumbebat.

Considero ista, & maximam alacritatem
 capio, ut & ego impudentissimus in petiti-
 one reddar. Cerno enim fervoris animæ il-
 lius magnitudinem atque excessum, & sum-
 mam illam atque honestam inverecundiam:
 Adeste igitur auscultatores, Christo dilecti,
 atque perfecti: & voluptatem ex hac pul-
 cra narratione magnæ illius atque suspicien-
 dæ mulieris capite, quæ singulis nos horis
 ad divinam hanc expositionem convivium-
 que invitat. Divinum porro hic dico specta-
 culum illud, in quo mulier cum Angelis &
 hominibus convivata est. Sed quomodo pa-
 lam ingressa est, quæ prorsus vocata non
 erat? Et quo pacto ad discumbentem acces-
 sit, cuncta cordis sui arcana enuncians, om-
 niaque ipsi absque sono & voce exponens?
 Vides eminentem animæ promptitudinem &
 desiderium, & quo pacto in sua seipsam cir-
 cummunivit inverecundia? Non domestico-
 rum tumultum virilis atque generosa mulire
 timuit, neque duram adstantium increpatio-
 nem: unum hoc secum cogitans, dicensque:
 quod, si vultum meum, ferri ac æris instar,
 durum inverecundumque non reddidero,
 salvari ex turpi inundatione lasciviæ meæ ne-
 quibo. Contemnam momentaneas hominum

P p

irrisio-

Joann. 7.

Luc. 7.

irrifiones, & convicia contumeliasque eorum pro nihilo putabo; hoc tempus exiguum honestæ est impudentiæ; plurisque mihi faciendum est illo, quando adhuc indecentem illam meam impudentiam exercebam. Tunc enim impudenter in biviis consistens, omnes ad opus absurdum illicitumque advocabam: vestimentisque jucundis ac speciosis ornata, obviam omnibus procedens, capillos meos certo numero complicabam, & supra maxillas collustrans, ad deceptionem aliorum formabam, ut omnem adolescentem compositum ac speciosum ad meipsam pertraherem. Laqueus Diaboli jam plane effecta eram, animas captans atque deprædans in judicium æternum. Nunc igitur conandum est mihi, ut celeriter vadam ac curer, & bona pro malis commissis agam. Nunc hinc abiens, magno procidam medico, qui omnes suscipit, & neminem spernit. Dicam ipsi omnia quæ corpore meo ad juvenum deceptionem egi: & pulchros meos capillorum nexus in oblectationem ac scandalum multorum renidentes, jam explicabo & lintei loco adhibebo: palpebrasque meas turpiter annuere solitas, cum pupillis oculorum, in fontes lacrymarum convertam: & deinceps vestigia sanctissimi medici vigilanter persequar, ut ipsi procidam.

Hoc autem bonum propositum quum haberet admirabilis illa mulier, tempus observabat, quo posset vehementissimum animæ suæ desiderium explere, & pedes Domini ferventer complecti. Cognoscens porro, quod Simon unus ex Phariseis invitasset Salvatorem, summo opere exultavit: & currentis abiit magno animi ardore ad quemdam aromatarium, ut alabastrum unguenti coëmeret: atque inter eundem ajebat intra se: Ubina reperire & accipere potero unguentum selectum, ac magno & sancto medico dignum, ut illud una cum meis lacrymis suscipiat? Dabo largissimum pretium, ut optato fine meo potiar: ipsumque aromatarium indefinenter interpellabo, aut potius conjurabo in nomine Dei sanctorum Patrum, in quem ipsi credunt, ut det mihi unguentum regium electum, ad honorem medici, largo a me accepto pretio. Quum autem ad quandam jam adventaret aromatariorum, dixit ad eum læte ac hilare. Pax tibi, aromatarie: unguentum selectum quæro, regale ac pretiosum, cui nullum unquam inventum fuerit simile: quem enim diligo, major est omnibus, & non est alius, qui cum illo conferri possit. Respondens autem aromatarius, dixit ad eam. O mulier, magnifica atque superba satis protulisti verba. Quis te non novit in biviis civitatis, magnam amatorum ha-

A μὴ πὰς ὕβρεις πὰς πρὶ αὐτῆς. Οὗτος καιρὸς ἐλάσων τῇ καλῇ ἀναδείας, ὑπὲρ καιρὸν ἐκείνου ἐμῆς ἀναγκωτίας. Τότε γὰρ ἀνάγκωτος ἐν ἀμφοδοῖς εἴκσσα πάντας προσεκαλέμην εἰς ἔργον ἀτοπίας, ἐν τε καλλωπίσμασιν ἀγχοῖς σωματῶσα πᾶσιν, πὰς τρέχας ἐν ἀριθμῷ πλέκσσα, καὶ εἰλῶσσα ἐπάνω τῇ πρὶ αὐτῶν, εἰς ἀπάτῃ τυπῶσα, ὅπως πανθενίαν θύνη καὶ ὠράον ἐλκύσω πρὸς ἑαυτῇ. Παγὶς ἀββολικὴ ἐγενόμην τελείως, ἀγχοῦσα πὰς ψυχὰς εἰς κρίσιν αἰώνιον. Νῦν οὖν σπουδάσας ὠφελον παχὺ ἰατρὸς θῆναι, καλὰ ἀντιπράξας ἀντὶ ἐκείνου τῷ κακῷ. Προβθεῖσα προσπέσω τῷ μεγάλῳ ἱατρῷ τῷ δεχομένῳ πάντας, καὶ μὴ ἐξεδενῆναι. ἔπω αὐτῷ πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐπράξα ἐν τῷ ἐμῷ σώματι, εἰς ἀπάτῃ πρὸς νέων. καὶ τὰς καλὰς μὲς πλοκάμους, τὰς εἰλῶθεντας εἰς τρέψιν, καὶ σκαίνδαλον πολλῶν, ποιήσω λέντιον ἢ τι προμάρζιον, καὶ τὰ ἐμὰ βλέφαρα, τὰ ἀγχοῦς ἀγχοῦσαντα σὺν τῇς κόραις πρὸς ὀφθαλμοῖς, θήσω ῥέθρα δακρυῶν. Καὶ λοιπὸν τοῖς ἰχνεσι τῆς ἀγίας ἱατρῆς, ἐπομαῖ νηφαλῶς, ἵνα αὐτῷ προσπέσω.

Ταύτῃ δὲ τῇ πρὸς θεοῖν ἔχον τὸ γυναικὶ ἐκείνῳ τὸ θαυμαστὸν, τῇ καιρὸν πρὸς τῇ, ἔχουσα ἐν τῇ ψυχῇ σφοδρὸς πᾶσι πρὸς θεοῖν πρὸς πᾶσι σφοδρὸς τοὺς πόδας τῇ Κυρίῳ. Γινῶσα δὲ ὅτι Σίμων, εἰς ὃν πρὸς Φαρισαῶν, κέκληκεν τῇ Σωτῆρα, ἡγαλῖατο μεγάλως. καὶ δραμῶσα ἐν πολλῇ θερμότητι πρὸς τινὰ πρὸς μυρεψὸν πρὸς αἰάδας. Καὶ δὲ προβθεῖσα ἐλεῖν ἐν ἑαυτῇ. Ἀρα ποῦ δυνήσωμαι λαβεῖν μύρον ἐκλεκτὸν, ἄξιον τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ ἱατρῇ, ὅπως δεχθῇ σάμνος σὺν τοῖς ἐμοῖς δάκρυσι, δώσω τιμὰς δαφιλῶς, ἵνα τύχω τῆς σκοπῆς. Καὶ αὐτὸν τῇ μυρεψὸν κατακρίνω ἀφ᾽ ὧς, μᾶλλον δὲ ὁρκῶ αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα αὐτῆς τῇ Θεῷ ἀγίων πατέρων, ὡς αὐτοὶ πιστεύουσιν, ὅπως δώσω μοι μύρον βασιλικὸν ἐκλεκτὸν, εἰς τιμὴν τῇ ἱατρῇ, λαβὼν τιμὰς δαφιλῶς. Παραγενομένη δὲ πρὸς τινὰ πρὸς μυρεψὸν, ἔφη αὐτῷ ἱλαρῶς. εἰρήνη σοι μυρεψέ, μύρον ἐκλεκτὸν ζητῶ βασιλικὸν τίμιον, ὅπως τὸ ἴσον αὐτῆς μὴ ἀρεθῇ πρόποτε. ὃν γὰρ ἀγαπῶ, αὐτὸς μείζων πάντων ὑπάρχει, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρῳ σωματικῶς θῆναι αὐτὸν. Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῇ ὁ μυρεψός, ἔφη. ὦ γύναι, ὑπέρογκον ἐλάλησας ῥήματα. Τίς σε οὐκ ὀπίσθας ἐν ἀμφοδοῖς πόλεως, ἔχουσα ἐν πόλει πληθὺς πολὺ ἐραστῶν; Τίμῃ καὶ πάντων

πάντων αὐτῶν βέλεια σὺ, γύναιον, προσε-
νέγκαι τὸ μύρον βασιλικὸν ἑκλεκτὸν; Τί
δύναμις ἐκείνος ᾧ δαχαίειν ἀντὶ τοῦ μύρου, ὅτι
τιμῆς πηλικαύτης ἀγοράσαι βέλεια; Πωλήσας
δέλω καὶ γὰρ. ὅμως ἤθελοι μαθεῖν, τί
αὐτὸ ἀγῆς ἐν σπουδῇ καὶ θορύβῳ. Μὴ βα-
σιλικῇ τυγχάνει τιπὸς πρὸς μεγαλάνων; Ἐν
τοῖς βασιλεῦσιν, ὑπάρχει τῷ Δαβὶδ
οὐκ ἀνέστη ἕτερος βασιλεὺς ἐν Ἰσραὴλ. **B**
μὴ ἄλλος αὐτῷ ἔστιν ὁ νέος σε ἐραστής; Ὁ
γύναιον, λέγε μοι. βέλομαι γὰρ πείθεσθαι.
ἢ γὰρ τιμὴ δαφιλῆς, καὶ αὐτὴ σε ἢ
σπουδὴ εἰς ἑκτασίαν με φέρει, ὅτι τίς ἔστι
οὗτος;

Τότε ἡ θαυμάσιος γυνὴ ἀπεκρίνατο ἐν θο-
ρύβῳ τῷ ψυχῆς, λέγουσα τῷ μυρεψῷ. Ὁ Θεὸς
πρὸς πατέρας φοβήθητι, ἀνδρῶπε. ὁ δὲ μοι **C**
τὸ ἀλάβαστρον, ὅπως φθάσω ἐν πάχει. Τὸν
Θεόν, τὸ δόσαντα πηλικαύτῳ δυνάμει ἐν τῇ
χειρὶ Μωϋσέως ῥάβδῳ χάσαι τὰ ὕδατα θαλά-
σσης, καὶ ἐποίησεν αὐτὰ ὡς πέτρας ἀκροπόδας, καὶ
πεξεύσας τὸν λαὸν ἐν ξηρῷ κονιορτῷ. ὁρκῶ σε,
νεανίσκε, ἐν ἀγίοις ὁσέοις, οἷς ἐβάστασε Μωϋ-
σῆς ἐν κοιλάδι θαλάσσης, λέγω δὴ τὰ λείψα-
να τοῦ ἀθλητῆ Ἰωσήφ; ὁ νικῶντος προφανῶς **D**
ἀσπίδα ἐν σπηλαίῳ. ὁρκῶ σε, νεανίσκε, ἐν
φωνῇ ἀγίᾳ τῇ λαλησάσῃ τῷ Μωϋσῇ ἐν φλογὶ
καυκαλῆ καὶ βάτῳ μὴ καυσάσῃ. ὁρκῶ σε, νε-
ανίσκε, τὸν δόσαντα ἐκλαμψὶν εἰς πρὸς ὄψιν Μωϋ-
σέως ἐν τῷ ὄρει, μὴ βλαβησάσης τὴν δόξην.
ὁρκῶ σε, νεανίσκε, τὴν ἀγίαν κιβωτὸν τὴν ἐποίησεν
τὰ ῥέθρα τοῦ Ἰσραὴλ ποταμῷ εἰς ἐκλίψιν πε-
λαίαν. ὁρκῶ σε, νεανίσκε, ἐν δυνάμει ἀγίᾳ, **E**
ῥηξάσῃ ἐπὶ τείχη, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμῶν, πό-
λεως Ἰερουσαλὴμ. ἐν χειρὶ ἀγίᾳ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ;
ἀρθεὶς ἐν τῷ ὕψει τοῦ αἵματος, καὶ ἐποίησας ἐν λό-
γῳ τὸν δρόμον τοῦ φοιτήσαντος, ὡς γενέσθαι μίαν ἡμέραν
ἡμέρας ὅμῃ. Ἰδὲ, πόσα σοι ἔπον, τὸ ὄνομα
τῷ Θεῷ, καὶ πρὸς ἀγίων πάντων ὑπακουσάντων
αὐτῷ, ὁ δὲ μοι λοιπὸν τὸ μύρον, καὶ λα-
βὲ ὅσας βέλεια τιμῆς τοῦ ἀλαβάστρου. μόνον **F**
ἑκλεκτὸν μοι ὁ δὲ, καὶ ἀπόλυσόν με, ὅπως
εἶδω ἐν πάχει τὸν μέγα ποδοῦμνον ἐραστήν μου
ἀχραντον.

Πάλιν ἀπεκρίνατο ὁ μυρεψὸς τῇ γυ-
νακί. θεωρῶ δαφιλίας τιμὴν τῷ ἀλα-
βάστρῳ. Τί; φησὶ, βλάβη γίνομαι, εἰάν τις
μοι πρὸς τοῦ ἐρατοῦ, ὃν ἔγω πόθῳ ἐκπύσω.
εἰς πόθον με ἤγαγεν ἰδεῖν αὐτὸν, ὃ γύναι. καὶ
δύ-

Tom. II.

bere frequentiam? Et cui ex his omnibus
plane cupis, o mulier, deferre unguentum
hoc regale atque electum? Quidnam ille ti-
bi præbere poterit pro unguento, quod tan-
to vis comparare pretio? Etiam ego tibi ven-
dere volo; discere tamen ex te prius cupe-
rem, cui illud tanto studio, atque animi per-
turbatione deferas? Nunquid regiæ proge-
niei atque familiæ est tuus ille amator? aut
alicujus ex primatibus filius? Vel etiam præ-
stans atque excellens quispiam stirpis Davi-
dicæ: quo quidem Rege major in Israël non
reperitur alius. Anne ex illius est genere ju-
venis ille tuus amicus? O mulier, dic mihi:
volo enim ex te audire. Siquidem largum
unguenti istius pretium, ipsumque tuum stu-
dium in extasim ac stuporem animi me rap-
piunt, quisnam sit ille talis tuus amicus.

Tunc admiranda illa mulier animo con-
turbata, respondit aromatario dicens. Deum
patrum time, o homo, & alabastrum un-
guenti mihi præbe, ut cito assequar quod ef-
ficere contendo. Adjuro te per Deum, qui
tantam dedit potentiam in manu Moysis, ut
virga divideret aquas maris, & firmaret eas
ut petram durissimam, traduceretque popu-
lum in sicco pulvere. Adjuro te, o adole-
scens, per sancta ossa, quæ tulit Moyses, in
valle maris secum: reliquias, inquam, Jo-
seph athletæ, qui aspidem in spelunca devi-
cerat. Adjuro te, o adolescens, per vocem
sanctam, quæ loquuta fuit Moysi in flamma
ardenti, & rubo qui non absumebatur. Adju-
ro te, o adolescens, per eum, qui splendo-
rem dedit in facie Moysis in monte, & glo-
riam ostendit inaccessibleem. Adjuro te,
adolescens, per Arcam sanctam, quæ firma-
vit fluentia Jordanis in defectione perfecta.
Adjuro te, adolescens, per virtutem sanctam,
quæ in ictu oculi septem effregit muros civi-
tatis Hiericho, per manus sanctas Jesu filii
Nave, extensas in sublimitate aëris, qui so-
lo verbo cursum elementorum firmavit, ita
ut ex duobus diebus unus fieret. Si porro
quæcumque tibi recensui, nomen, inquam,
Dei, & sanctorum omnium, qui grati acce-
ptique ei fuerunt, religiose colis & venera-
ris; præbe mihi deinceps unguentum, & ca-
pe quodcumque volueris pretium a me ala-
bastri: solum pretiosum atque electum mihi
porrige, & me jam dimitte, ut cito videam
magnum & desideratum meum amatorem
immaculatum.

Rursusque unguentarius mulieri respon-
dit. Conspicio largitatem pretii alabastrum:
sed quid, inquit, obesse poterit, o mulier,
si & mihi de amatore illo tuo dixeris, quem
nunc tanto talique amore ac desiderio tibi
acquisivisti? Nam & me desiderio videndi
ipsum

Exod. 14.

Genes. 50.

Genes. 39.

Exod. 3.

Exod. 34.

Isaie 3. 4.
5. 6. 10.

ipsum, mulier, affecisti; & quod petis unguentum, tibi dare nequeo, nisi mihi, quoniam ille sit, recensueris.

Quid me ita urges & cogis, inquit mulier: sic inquam accurate perquirendo, quæ discere non licet? Flagrat anima mea, & inardescit cor meum. Quando tandem ipsum adspiciam, ut gaudio me repleat? Time Dominum purum & immaculatum, o homo, & me jam bono responso recrea. Time Deum sanctum, o homo, qui Abraham vocavit, & filium ejus Isaac glorificavit, & Jacob Israël vocavit & Patriarcham in duodecim tribubus posuit. Time Deum, o homo, qui Annæ Samuelem dedit, cum dolore oranti & in afflictione cordis. Time justum Deum, o homo, qui agnam Susannam de sævissimis lupis liberavit. Crede mihi ac morem gere, adolescens, & alabastrum da regale atque electum, sicut jam ante dixi. Si enim scires, o homo, flammam cordis mei, ipse sane festinares hinc me dimittere.

At pharmacopola rursus ad eam. Interrogare, inquit, te volo de alabaistro. Ausculta o mulier: multis me conjurasti & condemnasti, ut tradam tibi unguentum: & ego te frequens rogavi, ut diceres: numquid omnibus superior atque sublimior ille est hominibus, & non est eo super terram speciosior aliis, quod ita pulchritudine illius vulnerata sis, ut unguentum electum specioso illi deferre velis? Nunquid ex progenie est Davidis regis justus? aut magni Abraham amici Altissimi? Dic jam ergo mihi, quis ille sit, quod tanto studio atque desiderio tenearis videndi pulchritudinem ejus?

Tunc respondens mulier ait aromatario. Quid ita me cogis recensere tibi arcana mea? non ut tecum disputarem, sed unguentum abs te compararem, veni. Time Deum immaculatum, o homo, & miserere mei, & cito dimitte me, ut studiosè magno amatori meo casteque occurrā, eique alabastrum offeram. Quocirca ne moram mihi nectas, ut non auctor æterni mihi doloris fias, tali tantoque thesauro orbata.

Ad quam denno unguentarius: nisi, inquit, aliqua labores invidia, patefacito mihi illum tuum benefactorem; ut & ego promte libenterque eum amplectens, præbeam tibi quod a me deposcis regale unguentum: quin etiam me tam bonæ expectationis tuæ, ut puto, adiutorem sociumque invenies.

Cernens igitur mulier magnam aromatarii inquisitionem verborum ad ipsam factorum, vehementer studium atque diligentiam ejus admirata est, quod tanto desiderio cognoscere illum contenderet, & deinceps respondit, ac dixit. Neminem ut arbitror, in ci-

A ὁ δὲ δύναμαι δοῦναι, εἰ μὴ εἴπῃς μοι. τίς ἐστίν.

H' δὲ πρὸς αὐτὸν τί με βιάζῃ ἕτως ἀκείῳς ἐπερωτῆς, ἀπὸ τοῦ ὅτι ἐξέστι; Φλέχεται μὲ ἡ ψυχὴ καί με ἡ καρδίᾳ. Πότε αὐτὸν ὁψομαι, καὶ ἐμπλήσῃ με χαρὰς; Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸ ἄχραντον Δεσπότην, καὶ ἀνάψυχόν με ἐν καλῇ ἀποκρίσει. Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸ Θεὸν τὸ ἅγιον, τὸ Ἀβραὰμ καλέσαντα, καὶ τὸ αὐτῷ ὑπὸν Ἰσαὰκ δοξάσαντα, καὶ Ἰακώβ Ἰσραὴλ καλέσαντα, πατριάρχῳ δέμῳ ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν. Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸ Θεὸν τὸ δόσαντα Ἀννᾷ τὸν Σαμὺὲλ, πόσις πρῶτος ἐξ αὐτῶν τῆ θλίψεως τῆ ψυχῆς. φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸ δίκαιον Θεόν, τὸν ῥυσάμενον τὴν ἀμνιάδα Σουσάνναν ἐκ τῶν λύκων δεινοτάτων. Πείσθητι, νεανίσκε, καὶ εἰς τὸ ἀλάβατρον βασιλικὸν ἐμπλεκτὸν, καθὼς ἡδὴ προῤῥηται. Εἰ ἴδῃς, ὦ ἄνθρωπε, φλόγα τῆ ἐμῆς καρδίας, αὐτὸς αὖ κατέσπευσας ἐκπέμψαι με ἐντεῦθεν.

Πάλιν ὁ ὁ μυρεψὸς πρὸς αὐτὴν ἐφθέγγετο, πύθεσθαι βουλομένης πρὸς τὸ ἀλαβάτρον ἄλκι, ὥς γυναικί, πολλά με καθώρπισας, ὡσαύτως κατέκρινας. ὅπως δώσω τὸ μύρον, καὶ γὰρ ὁπολλὰς ἡξίωσά σε εἰπεῖν. Μὴ ἀντιπερὸς ἐστὶν πάντων ἀνθρώπων; καὶ οὐκ ἐστὶ ἐπὶ γῆς ὡραϊότερος αὐτῷ; ὅτι ἕτως ἐτρώδης εἰς τὸ κάλλος ἐκείνῳ, ὥστε μύρον ἐμπλεκτὸν ἀπαγαγεῖν τῷ ὡραίῳ. Μὴ ἦμος ἐστὶν τῷ Δαβὶδ, δίκαιος βασιλεὺς; ἢ τῷ μεγάλῳ Ἀβραὰμ, τῷ φίλῳ τῷ Ὑψίστου; Τίς ἐστίν, εἰπέ μοι. ἵνατί ἕτως πέφλοχας ἐν σπουδῇ δεύσασθαι τὴν ὡραϊότητα αὐτῷ.

Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ, καὶ εἶπε τῷ μυρεψῷ. Τί ἕτως βιάζῃ με εἰπεῖν σοι τὰ κρυπτά μου; μύρον ἥλδοι ὠνήσασθαι, ἔχῃ ὁ ἀπλεκτῆς. Φοβήθητι, ἄνθρωπε, τὸ Θεὸν τὸ ἄχραντον, καὶ ἐλέησόν με, καὶ ἀπλυσόν με ταχὺ, ὅπως φθάσω ἐν σπουδῇ τὸν μέγα μου ἐραστὴν ἐν πάσῃ σεμνότητι, δοῦναι τὸ ἀλάβατρον. μὴ βράδυνε ἄνθρωπε. μὴ παραίτιός μοι γένη λύπης ἀγωνίας ποιούτης θηραυρῆς σερηνήσης.

Ἐφη αὐτῇ ὁ μυρεψός. εἰ μὴ τίς σοι δοκῇ φθόνος συνείνα. φατέρωσόν μοι τὸν εὐεργέτην σου. ὅπερ καὶ γὰρ προθύμως ἀσμενίσας παρασχῶ σοι ὅπερ ζητεῖς βασιλικὸν μύρον. εἰ μὴν δὲ καὶ τῆς ἀγαθῆς σου προσηγορίας ὡς οἶμαι συνεργὸν με εὐρήσεις.

Ἰδούσα ὁ γυνὴ τὸν μυρεψὸν καὶ πολλὰ τῶν λόγων ἐξέτασεν πρὸς αὐτὴν ἡροδμῶν, ἐθαύμασε μεγάλως πρὸς τὸ σπουδῆς αὐτῆς, πῶς ἔπλετο τῷ πόθῳ ἡκριώσασθαι μεθεῖν. Λοιπὸν ἀπεκρίνατο τῷ μυρεψῷ, λέγουσα. ὥς γε οἶμαι, ἔδνα λαμβάνει ἐν τῇ πόλει, ὅσα ἐγὼ ἐπράξα, μιμήσασθαι καθ' ὥραν ἐμαυτῷ ἐν πορνείᾳ, καὶ

καὶ ἄλλες θηράσας εἰς αὐτὸν τὸν μiasμόν. **A** Εἶδον δὲ ἀφνίδιον τὸν ἅγιον ἑλκύνον, τὸν φανέντα ἐπὶ γῆς Ἰατρὸν καὶ Σωτῆρα. καὶ διδούς ἡ ψυχὴ μου ἀχμαλώτης γέγονεν ὀπίσω τῷ ἀχεράντι ὠραϊότητος αὐτοῦ. Εἶδον γὰρ τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ἰάματα φοβερά, σημεῖα ἀνείκαστα, καὶ πολλὰ συμπαθεῖαι ἐν αὐτῷ. Ἀμαρτωλὺς δέχεσθαι, τελώεις προσεγγίζεις, λεπρὸς σὺ ἀποβάλλεις, **B** ἀσεβεῖς ὃ δῶκε. ἀλλὰ πάντας ὁμοῦ ἐν οἰκτιρμοῖς δέχεται, καὶ μὴ ὀργιζόμενος τοῖς αὐτῷ προσεγγίζουσιν. Ἰδοῦσα δὲ ἔξέστην, καὶ εἶπον ἐν ἑαυτῇ· τί ἴδω ἐγὼ ἡ ἀδελφία, καὶ μὴ αὐτῷ ἐγγίσω; αἱ ἁμαρτίαι μου, πολλὰ ὡσαύτως ἀσέλγαι, σηπεδὼν δὲ μεγάλη. Χάειν τίνας αμελῶ; Ἄλλον πιστὸν καρὸν σὺ ἔχω διδόν, ὅτε ἄλλον ἱατρὸν **C** πιστὸν φιλάνθρωπον. Εἰγὼ ὅμως πέπασμα, ὅτι Θεὸς ὑπάρχει οὕτως, φαινόμενος μέγας ἑξουσιασῆς. Δόγμα πάντα κελύει, λόγος πάντας ἰάται. ἁμαρτίας συγχωρεῖ ἐν πάσῃ ἑξουσίᾳ. Τοῖσιν καρὸν διδόν, καὶ τοῖσιν Ἰατρὸν, σὺ ὥφελον ῥαθυμεῖν τῷ ἐμῇ ἰάσεως. Τὴν ἐνεκα ἀπεύδω τῷ ἐμῷ ὀφλησέτω δούναι τὸ γραμματεῖον ἀγαθῷ **D** Συγχωρητῇ. Οἶδα ὅτι ἡμάρτον ὑπὲρ μέτρον καὶ λόγον, καὶ σὺ ἔστιν ἐκάστα τῷ ἐμῷ ἀσέλγαι. ἀλλὰ τῇ ἀπορροαθῶ τῷ αὐτῷ ἀπολαγχνίας, ὡς εἰσὼν αὐτῷ, εἰσὼν πᾶσαί μου αἱ ἀνομίαι. Οἶδα σαφῶς ὅτι μόνον ἐγγίσω, διδὼς καθεύζομαι, καὶ πασῶν ἁμαρτιῶν καὶ κακῶν ἀνομιῶν, φυγαδύσας ἀπ' ἐμῶ πάν ἔργον ἀτοπίας. διότι ἔρᾶνιος, καὶ ἀχεράντος ὑπάρχει. Ἰδοὺ οὖν, **E** νεαίσκε, εἶπον σοι πάντα τὰ κρυπτά τῷ ἐμῷ καρδίας. διός μοι λοιπὸν τὸ μύρον. ἰκανὴ ὦρα ὅστιν ἀπ' ἐμῶ ποδίζεις με, μαθεῖν τίνι μύρον ἀπάγω.

Ταῦτα πάντα ἀκούσας ἡδέως ὁ μυρεφός; ἔφη πρὸς τὴν γυναῖκα ἐν χαρᾷ τῷ καρδίας· **F** χάειν σοι ὁμολογῶ, ὅτι γυναῖκα πιστοτάτη, ἀποκαλύψασά μοι τὴν καλὴν σου ποσότητα. μέγαν ἄφρον ἔρασθαι ἐκτίσω ἔράνιον. τῷ ῥήματι πάντα ἀγιαζέ. Δεικὸν ἔργον πλήρες ἐπαίνου, καὶ σφόδρα ὠφέλιμον βέβαιον πρᾶξαι, ὅτι γυναῖκα ἀπάσας τῆς γῆρας. Οὕτως αὐτῇ ὑπάρχει μεγίστη σωτηρία, σοὶ τε αὐτῇ πρότερον, καὶ πάντων ἁμαρτωλοῖς. Θυγάτηρ εἶ πατέρων, συγγενὴς οὐσίαν τῷ καλῶς πιστευσάντων εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον.

in civitate latet, quæ ego admisi, quacumque meipsam hora fornicationibus polluens, & alios ad eandem immunditiam alliciens atque inescans. Vidi autem repente sanctum illum, qui in terris apparuit, medicum & Salvatorem: & anima mea illico immaculata illius pulchritudine capta est. Conspexi quippe oculis meis medicamenta horribilia, & signa incomparabilia, maximamque in ipso compassionem atque indulgentiam. Peccatores recipit, ad publicanos accedit, leprosos non respuit, impios non repellit: sed omnes pariter suis commiserationibus suscipit, non succensens ullis ad ipsum accedentibus. Hæc autem cernens, obstupui, & ad meipsam dixi. Quomodo vivam ego misera & infelix, nisi ad ipsum accessero? nam & lascivia atque impudicitia, putredo maxima. Quare meipsam negligo? nam aliud tempus ejusmodi invenire nunquam potero, neque alium talem medicum adeo benignum. Ego persuasum mihi habeo, quod Deus is sit qui apparuit, magnam auctoritatem ac potestatem habens. Verbo omnia jubet, verbo cunctos sanat, & peccata condonat magna cum potestate atque auctoritate. Tempus quum ejusmodi jam invenerim, medicumque talem, obtorpescere non debeo, nec me sanitatem propriam negligere oportet. Propterea festino tradere optimo indultori tabulam ac syngrapham debitorum meorum: novi enim, quod supra mensuram & modum peccavi; & nequeo exprimere impudicitiam ac lasciviam meam. Cæterum ad multitudinem viscerum pietatis ac misericordiae ipsius comparata, velut guttæ atque stillicidia sunt omnia peccata mea: certoque novi, quod si solum ad eum accessero, statim mundabor ab omnibus malis & iniquitatibus meis, expellens à me quodcumque opus absurdum atque illicitum: quoniam cœlestis est, & sanctus atque immaculatus. Ecce, adolescens, omnia tibi occulta cordis mei percensui: præbe mihi deinceps unguentum: jam enim multo me tempore detines ac impedis, & dicere **E** compellis, cuinam unguentum hoc deferam.

Quæ omnia aromatarius audiens, cum gaudio cordis ad mulierem dixit. Gratias tibi ago, o mulier fidelissima, quod bonum animi tui institutum atque propositum revelaveris mihi. Magnum repente acquisivisti tibi amatorem cœlestem, qui verbo solo omnes sanctificat ac mundat: divinum plane opus, & omni laude plenum, remque valde utilem vis agere, o mulier, cunctis generationibus. Maxima hæc revera est salus, tibi autem ipsi prima, & omnibus peccatoribus. Filia tu es Patrum, & consanguinea sanctorum eorum, qui recte in Deum sanctum credide-

diderunt : Parvum autem tibi ego consilium suggeram, quod bono velim animo citra omnem reprehensionem accipias. Nosti & ipsa clare, quod Pharisei improbi sint, & ei contrarii ac repugnantes : quoniam Deus magnus est, & amator hominum benignissimus, sua pietate ac misericordia peccata dimittens. Si te igitur illuc ingredientem conspexerint, occludent tibi januam, & contumeliis indefinenter atque verberibus te excipient : ipsa vero audiens, ne animo percellaris omnino ; sed mente esto quavis petra solidior ac firmior. Nam si in operibus fornicationis fuisti impudens ; quanto magis hic pro tua salute inverecundam te præbere debes ? Futurum quippe est, ut omnes liberi & servi, janitores, atque ministri graviter te ibi increpent ; at tu cuncta contemnens, audacter ad ipsum sanctum magna cum humilitate ingredi, sicut ipsamet prius dixisti : ac vestigia immaculati cum desiderio complectere, & beata eris. Ecce enim audi, in domo Simonis unius ex Phariseis ipsum esse hodie. Vade ergo in pace, & cum gaudio ingredi, ac hilare alacriterque ad eum accede : ut munus ipse tuum suscipiat. Ecce unguentum electum, pretiosum & Salvatore dignum tradidi tibi, o mulier fidelis, & pro me ora.

Sumto itaque unguenti electi alabastro mulier læta abiit, & intra se orans dixit. Quis dabit mihi ostium apertum, ut statim ingressa, ad sancti medici vestigia accedam ? ipsumque jam amplexa, non dimittam, donec debitorum ab eo remissionem acceperō. Precabor autem alacriter Dominum, qui omnia mea novit occulta, priusquam illi appropinquem : cuncta ipse novit. Ego autem ad bonum medicum pergo, ut clementem, misericordem, ac bonum mundi Salvatorem videam. Sic vero mulier Dominum Deum sanctum deprecans, agebat. Ecce in domo Simonis, tamquam homo existimatus, recumbis cum ipso, Domine. Tu cordis mei occulta cognoscis, & animæ meæ cogitationem, Christe, nosti ; & quamobrem ego pretiosum unguentum detulerim : nimirum, ut ingressa, provolutaque vestigiis immaculatis divinitatis tuæ, à turpibus actibus, quos admisi, emunder. Novi, Domine, quod Deus sis, & propria misericordia salves cunctos, optime, neque velis quemquam peccatorem perire, Salvator, qui sua voluntate tibi procidat. Nam in plateis dumtaxat te vidi, & credidi, quod omnia possis. Hoc porro mihi, Salvator clementissime, concede ac præsta, ut accedens sine impedimento ingrediar, ubi ipse recumbis.

Hæc, & his plura quum secum ipsa cogitaret

A ἄγιοι. Μικρὰν δὲ συμβουλίαν βεβλήσασθαι σοὶ θέλω, κατὰδεξά με διδύμως δίχα πάσης μέμψους. Οἶδας καὶ αὐτὴ σαφῶς, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ποτὶ τοὺς ὑπάρχοντες ἀντιπάχουσιν αὐτὸν, ἐπεὶ ἡ Θεὸς μέγας καὶ φιλεάνθρωπος ἐστὶ, συγχωρῶν ἀμαρτίας οἰκεία βλαπταρχία. Ἐὰν οὖν σε εἰδῶσιν οὐκ εἰσερχομένην, ἀποκλείουσιν διθύς τὰς θύρας τῆς οἰκίας, ὑβρίζοντες ἀφειδῶς ἐκτύπτοντες διπλῶς. σὺ δὲ ἀκούσασα μὴ δειλιάσῃς ὅλως, ἀλλὰ θῆθι τῇ ψυχῇ πέτρας τερεωτέρᾳ. εἰς ἃ ἔργοις πορνικοῖς ἀχρωμὸς ἐτύγχανες, πόσῳ μᾶλλον ἐνταῦθα ὑπὲρ σωτηρίας. Μέλλουσιν γὰρ ἅπαντες ἐλθόντες, δούλοι, θυρωροί, ὑπηρεταὶ δειδῶς σοὶ ὀπιπύπην, καὶ ἀτίμως ὑβρίζαν. πάντων καταπύσασα, εἰσελθε θαρσαλέως πρὸς αὐτὸν τὸ ἅγιον ἐν πολλῇ ταπεινώσει, καθὼς αὐτὴ προεῖπας. Πειπύξαι ἐν πόδι τοῦ ἱεροῦ ἀχράντου, καὶ ἔσθι μακαρία. ἰδοὺ γὰρ ἀκήκοα, ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος, ἐνὸς τῶ Φαρισαίου, εἶναι αὐτὸν σήμερον. πορνὴς ἐν εἰρώῃ. εἰσελθε μετὰ χαρᾶς. ἔγγισον πρὸς διθύς. δεχθεὶς σε τὸ δάρον. ἰδοὺ μύρον οὐκ ἐλεγκτὸν, τίμιον, ἄξιον ἔσθαι Σωτῆρος δέδωκά σοι, ὡς πιστὴ, ἐκ δὲ ἄλλου ὑπὲρ ἐμῆς.

Δαδῶσα δὲ ἡ γυνὴ τὴν ἀλάβαστρον πλήρῃς ἔμυρον οὐκ ἐλεγκτὸν, ἀπῆρχετο χαίρῃσα καὶ ἰσχύουσα, ἐκ τῆς ψυχῆς, λέγουσα ἐν ἑαυτῇ. τίς δὲ ὡς μοι θύραις ἔδωκεν ἀνεφωμένην, καὶ ἀδρόως εἰσελθεῖν, καὶ προσεσεῖν τοῖς ἱεροῖς τοῦ ἁγίου Πατρὸς ; καὶ πεπύξαι μετὰ ἡμῶν, μήτε ὅλως ἐάσω ἕως τῆς ὀφλημένης λαβεῖν συγχώρησιν. Προσεύξομαι πρὸς διθύς τῶ Κυρίου, τῶ εἰδῶτι πάντα μου τὰ κρυπτά, πρὶν αὐτῷ προσεγγίσω. ἅπαντα οἶδεν αὐτός. Ἐγὼ δὲ πορνόμαχος πρὸς τὸ καλὸν Πατέρα, ἰδεῖν τὸν φιλεάνθρωπον καὶ βλαπταρχον, ἀγαθὸν τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Καὶ φησὶν, τὸ γινώσκον τῆς ψυχῆς πρὸς Κύριον τὸ Θεὸν τὸ ἅγιον. Ἰδοὺ σὺ, Κύριε, ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος ἀνάκασαι με αὐτῷ, ὡς ἀνθρώπος νομοθετής. γινώσκω μου τὰ κρυπτά τῆς καρδίας, καὶ τῆς ψυχῆς τὸ λογισμὸν ἐπιστάμενος, Χειρὲ. εἰς τί ἐγὼ ἠγάγον μύρον τὸ πολύτιμον ; ἵνα ἐλθῶσα προσάσω τις ἀχράντος ἱεροῖς τῆς Θεότητος τῆς σῆς, ἐκ ἐμῆς ἀφαισώσῃς τῇ ἀχρῶν μου πρᾶξιν, ὡς ἐπράξα. Γινώσκω, Δεσποτά, ὅτι Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ τῇ σῇ βλαπταρχίᾳ σώζεις πάντας, ἀγαθὴ, μὴ θέλων ἀπολέσθαι τινὰ τῶν ἀμαρτωλῶν προσιπύοντά σοι, Σωτῆρ, οἰκεία προαφῆς. Μόνον γὰρ ἐν πλατείᾳ εἰδόν σε, καὶ ἐπίστευσα ὅτι πάντα δύνασαι. Παράχου οὖν μοι τῆς, Σωτῆρ, πολυέλεος, εἰσελθεῖν ἀκωλύτως, ὅπου σὺ ἀνάκασαι.

Τὰυτὰ ἐν θυμουμένην, ἐκ πλείονα τέτοιον λέγουσα

λέγουσα ὃν ἐαυτῇ· κατέφθασε τ' οἶκον ἔνθα ὑπῆρχεν ὁ Χεῖτος, καὶ δειύσκει ἕκαστον πυλῶνα τῆς οἰκίας ἀνεωγμένον αὐτῇ, ἵνα εἰσῇ· καὶ ἔλθον ἐν χαρᾷ, ἵνα ἀδρόως ἡγγισεν ὅπιαθεν ἔκκει· καὶ ἀπὸ τοῦ ποδῶν ἐν πίσει πολλῇ· καὶ κλίνας κεφαλῇ σὺν καρδίᾳ, στεναγμοῖς καὶ ὀχεύουσιν δακρύων κατέβρεχε τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ χαρὰς φιλεῖσα ἐν πόδι σφοδρῶτα, καὶ θρηνεῖ τὴν κεφαλὴν καταμάσσουσα αὐτοὺς, καὶ ἀλείφουσα τὸ μύρον τρωθύνως, καὶ λέγουσα· Ἰδοὺ, φησὶ· Δέσποτα, αὐτὸς μόνος γινώσκεις τὸ, πῶς ἐγὼ τὸ ἐπὶ ληψα ποιῶσα. ὅτι ἀγνοῶσα ὅλως τὰ φαῦλά μου, Κύριε, ἀναχύντως ἡγγισά σοι τῷ ἀχράντῳ Θεῷ, θέλεις δὲ σωθῆναι τρωσέμεσθαι; Δέσποτα, καθ' ὃν τρόπον πελῶνα τρωσέμεσθαι ἀναδῶς. Δέξαι, Χεῖτε, ὀχεύουσιν δακρύων τῇ ἐμῇ ὀφθαλμῷ. Δέξαι, Χεῖτε, πόθῳ τῇ ἐμῇ ἀδελφῇ ψυχῇ. ἡ πόλη μου λογιζομένη, ἡ πῶς ἀκλήσις δεχθῇ, ἔγω ἡ ἀνάδεια τρωσευχὴ τελεία, τὸ μύρον εἰς ἰλασμόν θνήσκει, ἀχραντε, ἡ σωτηρίῃ τῆς καρδίας μου εἰς φωτισμόν μου φαῖν. Ἐκ νέας ἡλικίας ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν βοώντων, ὅτι ὁ Θεὸς ἐτέχθη ἐκ τῆς παρθένου, καὶ βελομένη μεθεῖν, ἡρώτων, πῶς ὁ ἀσάρκος σαρκωθῇ δύναντα; Εἶπον δέ μοι οἱ γονεῖς. αὐτὴ ἡ πῶς ἀδελφῇ πατέρων βοᾷ πῶς τέτις, ὅτι ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος ἐκ παρθένου ἐν σαρκὶ τέκτει· ὅτι τῆς γῆς. ὅταν οὖν ἐγὼ ποτε ἤκουσα νέα ἔσα, ἰδοὺ νῦν ἐν πῶς ὀφθαλμοῖς μου ὁρῶ ἐν ἀληθείᾳ, Θεὸν μέγα, ἅγιον, ὁρῶμεν ὡς βροτὸν ἐν σαρκὶ τῇ ἡμετέρᾳ σάσαι ἡμᾶς θέλοντα. Οὐχ ὁρῶ σε, ὡς Σίμων ὁ Φαρισαῖος οὕτως, ὁ καλέσας σε εἰς αἶνον σήμερον· ἀλλ' ὁρῶ Θεόν, μέγα δημιουργὸν τῶν πάντων, τὰ σύμπαντα λόγῳ μόνῳ συνησάμενον. ἀμνάς τῆς ποιμένης τῆς σῆς εἰμι πεπληνημένη· ὅτι σὺ εἶς με, Σωτὴρ, εἰς τὴν σωτηρίαν. αὐτὸς γὰρ εἶ ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς μονότατος, σωάγων πλανημένους εἰς τὴν ἰδίαν αὐλήν. Περιερά σ' εἰμι, Δέσποτα, ἀρπαγῆσα ὑπὸ ἱέρακος δαιμόν. Φλέγεται μου ἡ ψυχὴ, τρωθεῖσα εἰς τὸ μέγα ἁγιασμόν σου, Κύριε. Εἰσάγαγε, ἀχραντε, τῇ φιλανθρωπίᾳ σου τὴν κακὴν δυσωδίαν τῇ ἀνομίᾳ ἀπ' ἐμοῦ· ἀντὶ μύρου, χάριτι τοὺς μώλωπας τῇ ἐμῇ πληγμμελημάτων δακρυσιν ἀποπλύνεις καθάριον, ἀσπαραγχνε. Ἡ σὴ χάρις ἡνοίξε τὸ στόμα μου. ταῦτά σοι ἔλεπεν ἐπὶ ληψα ἑμωρῶθέν σου, ἵνα ἔσωμα τύπος καλῶν πῶς ἀμαρτωλοῖς, ὡς αὐτὸς

gitaret diceretque, pervenit ad domum, ubi Christus erat, invenitque portam domus apertam, & ingressa est cum gaudio, statimque a tergo ad Dominum accessit, ac pedes ejus maxime cum fide tetigit: & inclinans caput simul cum corde, multis suspiriis lacrymarumque rivis rigabat pedes ejus cum gaudio, vehementissimoque desiderio deosculabatur, quos & capillis capitis sui abstergebat, ac unguento studiose inungebat, dicens: Ecce solus ipse Domine nosti, quomodo ego ausum istud agere. Non ignara, Domine, vitiorum meorum, audacter ad te immaculatum Deum accessi: at salvari cupiens procidi tibi, instar publicanorum. Suscipe Christe lacrymarum mearum rivos. Suscipe Christe desiderium infelicis animæ meæ. Audacia mea pro obsecratione sit mihi, & impudentia mea in orationem, ac unguentum meum in propitiationem fiat, Immaculate, & contritio cordis mei in illuminationem. A pueritia audiui à multis dicentibus, Deum ex Virgine natum esse; & cupiens accuratius addiscere, ego perquirebam, quo pacto posset, qui carnis expertus est, incarnari? Et respondentes parentes mei dicebant, eam traditionem à maioribus de eo manasse, quod Deus sanctus ex Virgine in carne nasceretur super terram: quod quidem & ego intellexi, quum adhuc juvencula essem. Ecce jam cerno oculis in veritate, Deum magnum & sanctum in carne nostra apparuisse, ut salvet nos. Non te video, sicut videt Simon Phariseus iste, qui te ad prandium hodie invitavit: at video Deum magnum opificem omnium, qui solo verbo universa constituit. Agnacula sum ovilis tui errabunda: converte me in mandram & caulam tuam, Salvator: tu enim solus es bonus pastor, qui congregas aberrantes in caulam atque ovile tuum. Columba tua sum, Domine, rapta ab accipitre saevissimo. Flagrat anima mea, magno sanctitatis tuæ, Domine, amore vulnerata. Gratia tuæ beneficio, Immaculate, pessimum foetorem iniquitatum mearum expelle à me. Pro unguento, clementissime, cicatrices delictorum meorum, lacrymarum ablutione, gratia tua emunda. Gratia tua os meum aperit. Ista coram te recensere audeo, ut forma atque exemplar bonorum reddar peccatoribus, quos ipse

ipse salvaturus venisti, benignissime. Ne, quæso, Salvator, lacrymas infelicis cordis rejicias. Novi enim, nihil tibi esse impossibile, sed omnia te posse.

Solo corde mulier oravit Dominum, qui corda hominum finxit: & pro unguento suo unguentum vitæ recepit, pro corruptibili incorruptibile ac permanens in secula. Non erat comparandum illud quamvis fragrantissimum cum unguento verbi Domini. Obtulit illa unguentum bonum & caritatem: & lapsuum veniam recepit. Si quidem Salvator Christus, qui futurorum præsciens est Deus, animæ pereuntis propositum justificavit, non quidem occulta pandens delicta, quæ antea peregerat admiranda mulier; sed prius debita, postea caritatem ejus prædicavit.

Hæc ego mente mecum perpendens, carissimi & fideles, summopere de illa obtupescens sum, quomodo ingressa sit, & sine timore ad ipsum accesserit; quomodo ante conspectum omnium conviviarum ibi discumbentium fleverit: quomodo ita libere atque audacter capillos suos explicuerit: quomodo pedes Christi inverecunde irrigaverit: & quo pacto nullus omnino eam inde expulerit, nullusque prorsus indignatus ac stomachatus in eam fuerit: sed perquam suavis potius atque jucundus ipsis fletus illius fuisset, & cunctis gemitus ejus dulcis. Muti enim & obtupescens novitate rerum, quæ cernebatur, erant: novum siquidem & inauditum miraculum erat, quod in convivio illo apparebat: mulierem scilicet meretricem non vocatam illuc ingressam fuisse, & retro mensam stetisse, & capitis capillos super pectus gestasse; & quod manibus alabastrum unguenti electi teneret, & non esset qui eam interrogaret, cur huc intrasti? aut diceret, quid hic quæris, o mulier? neque ex discumbentibus quidem illis, atque comedentibus; sed erat omnibus dulce ac suave miraculum, & spectaculum admiratione dignissimum jucundissimumque. Omnes Archangeli tremore correpti erant: Cherubim & Seraphim timore perculsi aderant, contemplantes maximam mulieris fiduciam, pedes Domini cum fervore tenentis. Et Cherubim quidem in eum respicere omnino non audent: mulier vero peccatrix pedes ipsius osculatur. Seraphim facies suas alis cooperiunt; & mulier peccatrix palam & aperte adest. Angeli appropinquare throno nequeunt, & mulier vestigia ejus capillis suis abstergit.

O mulier fidelissima, quo ego pacto excellens ferventissimi propositi tui phyltrum commendabo! O mulier, quo-

A αὐτὸς ἀφυσῶσαι ἐλήλυθας, ἀγαθέ. Ναί, δόμαί σε, Σωτὴρ, μὴ πρὸς δάκρυα παλαμπῶς καρδίας. οἶδα γὰρ ὅτι οὐδὲν ἀδύνατον ἔστι σοί. δύνασαι ὃ ἅπαντα.

B Τῇ καρδίᾳ ἤχεται τῷ πλάσαντι καρδίας ἀνθρώπων καταικνίας. καὶ ἔλαβε τῆς ζωῆς τὸ μύρον, ἀντὶ τοῦ μύρου. ἀντὶ φθαρτῆς, ἀφθαρτον καὶ ἄμωτον εἰς αἰῶνας. ἔχ ἔτις ὡς τὸ μύρον ἀώδεις, πρὸς τὸ μύρον ἔστι ῥήματος ἔστι Κυρίου. προσῆξε μύρον καλὸν καὶ ἀγάπην, καὶ ἔλαβε πηλοσμέτων συγχώρησιν. Χειρὸς γὰρ ὁ Σωτὴρ, προγνώστης ὢν, καὶ Θεὸς, ἐδικαίωσε ψυχῆς ὁμιλητῆς προδόσεων. ἔ κρυπτὰ ἀναδείξας πηλοσμάτα, ἃ πρῶτον ἐπραξεν ἡ θαυμαστή. ἀλλ' ἐκήρυξε πρῶτον τὰ αὐτῆς ὀφλήματα, ἔπειτα ἡ ἀγάπην αὐτῆς ἐκήρυξε.

C Εἰς τοῦτον οὖν ταῦτα λαβὼν, ἀγαπήπι ἐπιστοί, διδέως ἐν ἐκστάσει σφοδρότατη γέγονα, πῶς ἐσελθούσα ἄφω ἠγγισεν αὐτῷ φόβῳ. πῶς ὃ καὶ πρὸς ὅσων πάντων ὁμῶς παρεστη κλαίονσα πρὸ ὀφθαλμῶν τῶν ἐκείσε διαπνύων καὶ σινανακειμένων. πῶς ἔλυσεν πλοκάμους ἐν πολλῇ παρρησίᾳ. πῶς ἔβρεξε τοὺς πόδας ἔχει τοῦ ἀναγῶντος. πῶς ὁδῶν αὐτῷ ὅπως ἐσώθει ἀπήλασεν. πῶς ὃ ὅπως κατ' αὐτῆς ὁδῶν ἠγαυιάκησεν. ἀλλ' ὡς ὁ κλαυθμὸς αὐτῆς ἡδὺς πῶς παῖσι, ἐν ἡδύμοις ὡς ὁ γεναγμός. Εἰπεὶ γεγονότες ἄνθρωποι, σὺν βρώμασι θεωρεῖται ἡδύμοι, ξένον θαῦμα ὁρῶντες, ἐν αἰείᾳ φανέντα, καὶ ξένον αἰφνιδίως τὸ πρᾶγμα ἡρόδοτον. γυνὴ πόρνη, ἀκλητος, ἐσελθούσα, ὁπίασεν τῆς τραπέζης ἵστατο, τοὺς πλοκάμους ἐν ἐνὶ βαρύνουσα, καὶ ἐν χερσὶν ἀλάστροι μύρον ἐκλεκτῷ κατέχουσα, καὶ οὐκ ὡς ὁ ἐρωτῇ τί εἰσῆλθες προπετῶς; ἢ ὁ λέγων, τί ζητεῖς ἐνταῦθα, γυνὴ; ἔτε τῇ ἐσθιόντων, ἔτε τῇ πρὸς ὧν. ἀλλ' ὑπῆρχε παῖσι γλυκύτατον τὸ θαῦμα αὐτῆς, καὶ θέαμα ὡς ὁδοῦ, καὶ ἡδύ. Πάντες οἱ ἀρχάγγελοι πρόμω συνεσκέδην. Χερσὶν ἐ Σερραφίμ φῶς πρὸς ἡέκισαν, θεωρῶντες μεγίστην παρρησίαν γυναικὸς, κρατῆσθαι δερμότητι τοὺς πόδας ἔστι Κυρίου. Χερσὶν ἀναβλέψαι ἔστι πολλὰ τὸ παντελὺς, καὶ γυνὴ ἀμαρτωλὸς τοὺς πόδας κατεφίλει. Σερραφίμ τὸ πρὸς ὅσων καλύπτεται ἐν πέρυξιν, ἐ γυνὴ ἀμαρτωλὸς πρὸς ὅσων πρὸς ὅσων. Ἄγγελοι τῷ θρόνῳ πλησιάζου ἔστι δύναμις, καὶ γυνὴ ἐν ταῖς θρύξιν πᾶσι ἵχνη κατέμασεν.

Ω γυνὴ πιστοτάτη, πῶς ἐγὼ ἐπαίεσθαι ὑπερόγκον φίλτρον δερμῆς σε πρὸς ὅσων; γυναικί,

γύναιον, πᾶς δοξάσω τὴν μεγάλῃ πόθῃ σου ἡ τελεία σου ψυχῆς ἡμιόμοιός σου πρὸς Θεόν; ἢ τίς ἔτι ἀγαπᾷ, ὡς ἐγὼ σὺ ἠγάπησας; ἢ τίς ἄρα ἀνθρώπων ἔτι ὑποδεχθήσεται, καθὼς σὺ ἐδέχθης.

Τὰ πάντα ὁ Σωτὴρ χεῖρι οἰκονομεῖ, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι δούλῃ παρρησίᾳ ἐλθεῖν εἰς μετάνοιαν τοῖς ἐν πλημμελήμασι δεινῶς κατεχομένοις. Μεταξὺ δὲ τῶν δούλων καὶ τῶν κλαυθμῶν τῶν γυναικῶν, ἰδὼν ὁ Φαρισαῖος, σφοδρῶς ἐταράχθη. Μεταγινώσκων λοιπὸν, ὅτι κέκληκε τὸν Χριστὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἐν τῇ παύσει τῆς προφητείας, καὶ πικρὰ ἐν θυμῷ αὐτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῇ, ἐλεῖν ἐν ἑαυτῷ. ἐγὼ, φησὶν, ἐδόκην προφητῇ τῷ τῷ τῷ, εἰδὼς τὰ μέλλοντα, καὶ τὰ περὶ ἐλεηλυθῶτα σαφῶς ἐπιστάμενος, προφητῇ τέλειον. νῦν δὲ ἐπέστη ὅτι ἔτι πρὸ οὐρανόθεν ἀκρωτῶς ὁπίσθῃ, ἀλλ' ἔστιν ὡς ἅπαντες.

Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν, ὁ αἰὲ ἐμβατύνων τὰ κρυπτά τῶν καρδιῶν, ὡς πλάσῃς, οὐκ ὠθεῖς ἀποτόμως ἐλέγχει τὸν πονηρὸν, ἀλλ' ἀνεξικάκως φέρει εἰς φῶς τὰ κρυπτά. Ὁ δὲ ἐν προσηγορίᾳ τῇ πομπῇ χρηστότητι, ἀνιγμᾷτισεν αὐτὸν, ἀπὸ ἐλογίσαντο. Σίμων, Σίμων, ἔχω τι εἰπεῖν σοι πρὸς σὺν, καὶ κειτὼν σε βέλομαι τῇ σου τῇ ἐμῇ ῥήματι. δανειστὴν τινι ἦσαν δύο χρεωφελῆται. ὁ εἰς αὐτῷ ὠφειλε πεντήκοντα χρύσινα, ὁ δὲ ἕτερος ὠφειλε δεκάκισ πεντήκοντα. ἦσαν δὲ ἀποσπῶντες πενίᾳ ἀμφοτέρω. θεωρῶν δὲ ὁ μέγας ὀκνῶν δανειστὴς τὸν θλίψιν, ἐκατέρω ἴσως κυρώσας τὸν ἄφρον, ἐδέξατο πᾶσι προφανῶς μεγίστην συμπάθειαν. πῶς αὐτὸς δοκιμάζεις πρὸς τῶν ἐκατέρω; τίς ὀφείλει πλεονάζειν φιλεῖν τὸν συγχωρητῇ, ὁ ὀλίγον ἔαδει, ἢ μᾶλλον ὁ πᾶ πολλὰ; ἀμφοτέρω γὰρ ἔχον πρὸς αὐτὸν τὸν ἄφρον.

Ἀπεκρίνατο ὁ Σίμων. ὁ πᾶ πολλὰ ἔαδει, ὀκνῶν ἐν πλείῳ ἀγαπήσας ὀφείλει. Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν. καλῶς, φησὶν, ἐκρίνας. Ἀκούσον οὖν, εἰπὼ σοι πρὸς τὴν ἀγνοίας σου. εἰς τὸ οἶκόν σου αὐτὸς τιμῶν με ἐκάλεσας, ὕδατι οὐκ ἐνίψας μου τοὺς πόδας, ὡς προφήτης. ἢ δὲ γυνή, ὡς ὄρα, ἐν τοῖς δάκρυσιν αὐτῆς ἐνίψεν μου τοὺς πόδας, καὶ τὰς δακρυῖς κατέμαζεν. ὁμοίως φίλημά μοι, σὺ Σίμων, οὐκ ἔδωκας. αὐτὴ δὲ ἐδέξατο κατεφιλοῦσα μου τοὺς πόδας. ἐλαίῳ δὲ κεφαλῇ μου οὐκ ἠλείψας ποτε. αὐτὴ δὲ τοὺς πόδας μου μύρω καλῷ ἠλείψε. χάριν τέττα λέγω σοι. αἱ πολλαὶ ἀμαρτίαι, ὡς ἀπὸ νομίζεις

Tom. II

A quomodo magnum perfectæ animæ tuæ in Deum desiderium laudabo? aut quis sic dilexit, quemadmodum tu amasti? quis hominum ita acceptus fuit, sicut tu grata & accepta fuisti?

Hæc omnia Salvator pro generis humani salute pro sua clementia dispensat, ut fiduciam præbeat, qua ad poenitentiam recurrant qui delictorum vinculo constricti tenentur. Interea verò quum precibus & lacrymis mulier incumberet, videns Phariseus, summopere est animo conturbatus. Cæterum poenitentia ductus, quod Christum in domum suam tamquam prophetam invitasset, & amaras in corde suo cogitationes fovens, intra seipsum sic agebat. Hunc ego prophetam esse existimabam, futurorum præscium, præteritorum cognitorem, & vatem perfectum. Nunc autem novi, ipsum instar cæterorum hominum esse, & neque ea quæ ob oculos versantur, scire.

At vero Dominus, qui cordium arcana, tamquam creator, semper scrutatur, non statim hominem nequam dure increpavit, sed patienter occulta voluit in lucem proferre. Summa itaque cum mansuetudine atque benignitate, ænigmatische ei aperuit quæ cogitabat. Simon, Simon, inquit, habeo tibi parabolam edicere, teque sermonum meorum iudicem volo constituere. Fœneratori uni duo erant debitores, quorum unus ei debebat quinquaginta aureos, & alter quingentos. Quum autem ambo in paupertatem incidissent, videns magnus ille fœnerator eorum angustias, utrique debitum æque dimittens, magnam suam misericordiam palam ambobus exhibuit. Tu vero quam de ambobus sententiam pronuncias? Quis eorum debet plus diligere eum qui ipsis debitum dimisit? cui minus donatum est, an is, cui plura sunt dimissa? uterque enim ab ipso remissionem debitorum accepit.

Respondens Simon: cui plura, inquit, donata sunt, is certe plus eum debet diligere. Tum Dominus: recte, inquit, iudicasti. Audi nunc, & dicam tibi quæ ignoras. In domum quidem tuam, me honorare volens, vocasti: Sed aqua pedes meos, tamquam prophetæ, non abluidisti. Hæc vero, quam cernis, mulier, lacrymis suis pedes meos lavit, & capillis suis abstergit. similiter osculum mihi, Simon, non dedisti: hæc vero non cessavit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti: ista vero pedes meos optimo unguento unxit. Quapropter dico tibi: peccata multa, quæ tu à me igno-

Qq

rari

LUC. 7.

rari putas, remittuntur ei, quoniam caritate & dilectionem circa remissionem ostendere prævenit. Qui enim minus diligit, minus ei dimittitur: & qui plus diligit, plus ei condonatur. Caterum ne scandalizeris de salute istius peccatricis: Ego enim veni, ut peccatores salvos facerem, eosque, qui in tenebris sunt, illuminarem. Quæ exploratores suscepit Rahab, quum in Deum patrum studiose credidisset, nosti, quomodo salvam illam fecit Josue filius Nave, compertam exploratamque habens illius fidem, itaut nomen quidem ejus in omnibus generationibus scriptum sit; fama verò in duodecim tribubus Israël resonuerit: ita & nunc istam ego suscipio: quem admodum enim ipsa me in fide immota, & in perfecta caritate dilexit: sic & ego eandem ex toto corde & ex tota anima electam suscipio: eritque in iustorum numero qui me dilexerunt; & dimittentur ei debita; nomen autem ejus in seculum seculorum non delebitur; sed in generationem generationum narrabitur id quod ea fecit, in memoriam ejus: ita ut præclarum ipsius facinus discantes omnes, fiant & ipsi bonorum operum amatores, æternorumque ac copiosorum munerum participes. Cujus utinam mulieris admirandæ & nos imitatores reddamur, & confitentes peccatorum sordes, lacrymis eas expurgemus, & a sancto Deo benignitatem atque clementiam consequamur. Quoniam ipsius est gloria, Patris & Filii & sancti Spiritus, nunc & semper, & in secula seculorum Amen.

EJUSDEM ENCOMIUM IN GLORIOSOS MARTYRES, QUI IN TOTO MUNDO MARTYRIUM SUNT PASSI.

Illustris & peramabilis est semper Angelis atque hominibus memoria sanctorum: ut & nos pari zelo atque fervore decertemus, & ad eorum imitationem Deum diligamus. Igne namque ardentius incidit in corda, suadetque, ut contemnamus vanum hunc mundum, & omnia quæ in eo delectabilia apparent ac jucunda, omnemque vitæ istius consuetudinem noxiam, & parentum amorem, ac fratrum benevolentiam, conjugis quoque, ac liberorum & possessionum omnium nimiam curam atque sollicitudinem: quin & in sublime mentem nostram erigit, cogitationemque a cunctis rebus terrenis ad cœlestia elevat, & choros cum Angelis ducere facit, atque hinc

A ζης ἐμὲ ἀγνοῶν, ἀφεθήσονται αὐτῇ, ἐπεὶ ἡ προέφθασε προδίδωμι τὴν ἀγάπην ὡς συγχωρήσεως. τῷ ὀλίγον φιλοῦντι, ὀλίγοι ἀφίεται. τῷ δὲ πολὺ φιλοῦντι, πολὺ συγχωρεῖται. λοιπὸν μὴ σκανδαλισθῆς περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῆς τῆς ἀμαρτωλῆς. ἐγὼ γὰρ ἐλήλυθα ἀμαρτωλοὺς σῶσαι, ἐσκοτισμένους φωτίσαι. Πᾶσι τὴν δεξιὰν μου τὴν κατασκοποῦσαν πιστεύσασαν ἀκριβῶς εἰς Θεὸν πᾶσι πατέρων πῶς αὐτῷ διέσωσεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ γιουὺς αὐτῷ πιστωτάτω, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς γραφῆναι ἐν πάσης γενεᾷς, φήμη δὲ ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ ταῖς δώδεκα. Τὸν αὖτὸν τρόπον νῦν καὶ αὐτῷ ἐδεξάμην. εἰ πίσει ἀσαλεύτω, καὶ ποθήσει τελεία, ἡγάπησέν με καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς δέχομαι αὐτὴν ἐκλεκτῶ, καὶ ἔσθ' ἐν ἀριθμῷ τῶν δικαίων τῶν ἀγαπήσαντων με, καὶ συγχωρήθῃ αὐτῇ πλημμελήματα. τὸ δὲ ὄνομα αὐτῆς εἰς αἰῶνα αἰώνων μὴ ἐξαληφθήσεται, ἀλλὰ λαληθήσεται ἐν γενεᾷ γενεῶν τοῦτο ὃ ἐποίησεν εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. καὶ μακάριτοι πάντες τὴν ἐργασίαν αὐτῆς γενήσονται καὶ αὐτῇ καλῶν ἔργων ἐρασταί, καὶ πλουσίον, καὶ αἰώνιον ἀγαθὸν δωρεῶν μέτοχοι. ἥς γένοιτο καὶ ἡμᾶς μιμηταὶ γενέσθαι καὶ ἐξομολογημένους τὸν πᾶσι ψυχῶν ῥύπον δάκρυσιν ἐκκαθάσαι, καὶ τυχεῖν τῆς ὡς τῆς ἀγίας τοῦ φιλανθρωπίας. ὅτι αὐτῇ ἔσιν ἡ δόξα τῷ πατρὶ, καὶ τῷ υἱῷ, καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι, νῦν, καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΟΞΟΥΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΟΛΩ ΤΩ ΚΟΣΜΩ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΑΣ.

Φ Αἰδρά καὶ ἐπέραστος ὑπάρχει ὁ παππὸς καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις ἡ μνήμη τῶν ἀγίων. ὥστε καὶ ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα εἰς τὸ ὅμοιοι αὐτοῖς γῆλον, καὶ μίμησαι αὐτοῖς, τὸν Θεὸν ἀγαπῶντες. πυρὸς γὰρ σφοδρότερον ἐμπέπηται τὰς καρδίας, καὶ πείθει καταφρονεῖν τῷ κόσμῳ τῷ ματαίῳ, καὶ πάντῳ τῷ ἐν αὐτῷ περπῶνι, βιωτικῆς βλαβεραῆς σωτηρίας, καὶ γονέων ἀγάπης, καὶ ἀδελφῶν ἀντιοίας, γυναικὸς τε καὶ τέκνων μερίμνης, καὶ κτήσεως ἀπάσης, μεταρροῖον ἡμῶν. τὸν νῦν ἀσπάζεσθαι, καὶ πᾶσι τὸν λογισμὸν ἐκ πάντων τῶν γνῶναι πρὸς τὰ ἐπουράνια, καὶ συγχωρεῖν αὐτοῖς ἀγγέλοις ἀποστολῆς. ἐπὶ

ἐντεῦθεν δὲ πρὸς ἀνάμ τῷ Θεῷ θρόνον ὅς Ὑψί-
 σου, ὅς ἐν σώματι ὄντας μιμεῖσθαι ἀσωμάτους,
 ὅς ἐν γῇ βαδίζοντας φρονεῖν τὰ ὑράνια. Οὕτω
 καὶ Παῦλος, ὁ τῷ ἐθνῶν διδασκαλός, πρὸς
 ἡμᾶς γράφων, ὥστε τὰ ἄνω φρονεῖν, ὅπου ὅτιν οὗ
 Χειρὸς ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ. Ὅσοι οὖν ὁλοφύχως
 προσέρχοντο τῷ Θεῷ, καὶ πᾶσαν τὴν μέλει-
 μαν αὐτῶν ἐπὶ ῥήματι, ὅσα ἔτι ὀφείλουσιν ἰδίους
 θελήμασιν, ἕτε σαρκὸς ἡδονῆς ἢ σαρκολογίας
 λοιπὸν, ἕτε θελαζέσθαι σωματικαῖς πάθεσιν. Ὅ-
 τῳ Θεῷ πιστεύσας ὅσα ὀφείλει διαφέρειν, ὥς μέλ-
 λων ὑπερεῖσθαι ἐν τῇ αὐτῇ δουλείᾳ. ὁ γὰρ ὀλιγό-
 πιστος, ὥς ἄπιστος, κρίνεται, μὴ ἔχων τὴν ἐλπί-
 δα βεβαίαν ἐν τῷ Θεῷ. Οὕτω γὰρ οἱ μάρτυρες
 ὁλοφύχως ἑαυτοὺς ὑπέδωκαν τῷ Θεῷ ὅλης
 καρδίας, ὥς καταφρονεῖν λοιπὸν ὅσα αὐτῶν τοῦ θα-
 νάτου, ὅσα πάσης τῆς δυσμενέως ἀπειλῆς τῆς τυράν-
 νων, ἔτοιμοι εἰς ἀκρίβειαν, καὶ βασάνων ἀνάγ-
 κας, καὶ παντὸς τοῦ σώματος ἀφύργους ἐρεβλώ-
 σης. Τὸς ἰσχύς ἔδωκαν εἰς πληγῶν καταπομάς,
 ἰνῶν τε καὶ μυελῶν πολυτρόποις συγκοπὰς. διότι
 οἱ ἀσεβεῖς τῇ τυράννῳ ἡρωικοῖς ἀμφοχάρεις τε
 ὄντες ὅσα λίαν φονεῖν ἔδει, λαβόντες τοὺς ἀγίους
 διέσωσαν τὰς μάστιγι, τοῖς δὲ ὄντι τοῖς πλυν-
 ρὰς ἐντόμως καταπαύοντες. ἔπειτα μολυβδαῖς, ἀνε-
 λεῖν τῷ θυμῷ, τὰ μετὰ φρενα αὐτῶν ἀφειδῶς
 συνέθλων, ὅσα τῇ τοῦ συνδέσμου ὀξείῃ ὀβελί-
 σκοις βρύκοντες ἐμέλουν, ὥς θῆρες ἀνήμεροι.
 καὶ τὰς μαχαλαῖς αὐτῶν σφαῖρας πεπυρωμένας
 ὡρσάγοντες, ἔκαστον, ὅσα πολλῇ ὀμότητι. τοὺς
 μηρούς σὺν τοῖς νῆροις ἔριπτον ἀνατέμνοντες, τοὺς
 τῷ φλεβῶν ὀχετοὺς μαχαλαῖς ἀνέχοντες, ὅσα ὅσα
 ὑπέλειπον τὸ μέλος ἀτιμώρητον. ἀλλὰ γὰρ καὶ τὰ
 ὅσα σὺν ἑστέροις ὀκνημένους. Διὰ τὴν ἑλπίδα δὲ
 ναμὶν πρὸς Θεοῦ, ὥστε πάντα ἡμεῖς ἡρωικῶς ἡρω-
 κῶς τὰ πάθη. καὶ ἀνάλητοι ἦσαν ὡς πᾶσαν
 μεθοδείαν, ὡς περ ὅσα ἀλλοτρίοις τοῖς σώμασι
 πάχοντες. μᾶλλον ἐπεμβαίνοντες τοῖς κολάζουσιν
 διδασκῶς, καὶ εἰς μείζονα θυμὸν ὑπεγείροντες
 αὐτοὺς, λέγοντες. εἰ ἔχετε δεινότερας βασάνους
 ὡρσαγάγετε ἡμῖν. αὐτοὶ γὰρ ὅσα εἰσιν. Ὅθεν
 ἐμπιμπράδμοι καὶ τῷ θυμῷ ζέοντες, ὥς θῆ-
 ρες ἀνήμεροι, κατ' αὐτῶν ὡρῶντο, τοῖς δημί-
 οῖς κράζοντες σφοδρότερος ἀμίζον τὰ ἅγια σώματα
 τῶν ἀγίων ἀθλητῶν. Οἱ δὲ ἀντεφθέγγοντο πᾶ-
 λιν τοῖς ἡγεμόσι. πῶς γὰρ εἰσι ἀπειλὰς τῆς κολά-
 σεως ὑμῶν; τὸ γὰρ πῶς ὑμῶν ψυχρὸν. ἀβᾶ-
 σανοὶ ἀδρανεῖς. οἱ τυπῶντες ἄπομοι. τὰ ξίφη
 ξίλα σαθρά. ἔδεν ἔχετε ἴσον τῇ ὡρσά-
 μίᾳ

Tom. II.

A hinc throno Altissimi adstiterē, & dum ad-
 huc in corpore sumus, ut imitemur incorpo-
 reos; & in terra incedentes, cœlestia sapia-
 mus. Sic enim & Paulus vas electionis, &
 Doctor gentium, omnes cohortatur, scri-
 bens, ut quæ sursum sunt sapiant, ubi Chri-
 stus est à dextris Dei. Quicumque igitur to-
 to corde ad Deum accedunt, & omnem cu-
 ram atque sollicitudinem in eum projiciunt,
 B non amplius propriæ indulgere debent vo-
 luntati, neque carnis voluptates deinceps
 sequi, corporeisque perturbationibus in-
 scari ac decipi. Nam qui in Deum credit,
 non debet hæsitare ac dubitare, tamquam
 penuria aliqua laboraturus in suo ministe-
 rio: qui enim modicæ est fidei, velut incre-
 dulus judicatur, non firmam in Deum spem
 habens. Sic quippe martyres toto se corde
 ac animo tradiderunt Deo, ut deinceps &
 C ipsam mortem, & cunctas inimicas tyranno-
 rum minas contemnerent, parati ad perfe-
 renda verbera, & tormentorum necessitates,
 diversosque totius corporis cruciatus. Ter-
 ga in lororum dederunt sectiones, & in va-
 rias fibrarum atque medullarum concisiones.
 Ideoque impii tyrannorum ministri, quod
 sanguinarii & parricidæ essent, arreptos
 sanctos flagris divellebant, unguibus autem
 latera acriter dilacerabant: postea plumbatis
 D dorso ipsorum atroci animo crudeliter
 contundebant; pectoris vero juncturam acu-
 tis veruculis, infrementes atque rugientes
 trulentarum ferarum instar, diffindebant:
 & eorum axillis globos ignitos admoventes,
 magna eas crudelitate adurebant. Crura ac
 femora cum nervis, ensibus præcidebant.
 Venarum autem fistulas cultris discindebant;
 & membrum vel unum sine tormento atque
 E supplicio non relinquebant. Quin & ossa ip-
 sorum immaniter confringebant: atque ideo
 virtutem à Deo accipiebant, ut cunctas for-
 titer passiones sustinerent; & quasi sensus do-
 loris expertes, sese ad quascumque insidias
 gerebant, & tamquam in alienis corporibus
 paterentur: imo & iis, qui ipsos excrucia-
 bant, audacter insultantes, ad majorem eos
 iram excitabant dicentes: Si graviora habe-
 tis tormenta, admove te nobis, hæc enim
 nullius momenti sunt. Quare etiam illi ma-
 F gis incensi, ira que effervescentes, velut im-
 manissimæ feræ adversus ipsos rugiebant: in-
 crepatisque lictoribus, vehementius sacra-
 sanctorum pugilum corpora cædenda dilace-
 randaque curabant. Illi vero vicissim ad Præ-
 fectos: ubi sunt, inquiebant, suppliciorum
 vestrorum minæ? nam ignis vester frigidus
 apparet, ac tormenta inefficacia: percussio-
 res imbecilli, & gladii vestri ligna marcida.
 Nihil quod nostræ respondeat promptitudini
 Qq 2 atque

Coloss. 3.

atque alacritati, habetis: ad plura & majora toleranda parati consistimus.

Quapropter mortui, tamquam viventes operantur: ægrotos sanant, dæmones expellunt, omnemque tyrannidis ipsorum nequitiam virtute Domini in fugam agunt. Semper enim sanctis Reliquiis gratia adest Spiritus sancti, quæ cuncta in eis miracula edit; quoniam viriliter Christum coram hominibus in magna patientia confessi sunt. Quare & ipse eos coram Patre & Angelis suis prædicavit, promisitque eis bona illa, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis mortalis venerunt, & in quæ Angeli prospicere desiderant. Et quid amplius hic sermone persequi atque explicare volumus? Coheredes ipse sibi eos effecit. Hæreditas autem Christi quænam sit, ut ego existimo, nemo ignorat: cæli coelorum, & omnia quæ in eis sunt: lux inaccessibilis, thronus gloriæ, fons mansuetorum, & omnis paradysus cum cunctis quæ in eo sunt arboribus, fructuque suavissimo. Hæ Christi Regis sunt possessiones, & aliæ præterea infinitæ, quarum etiam ignotæ sunt nobis appellationes, quoniam hominum conspectui non patent.

Felicissimi sunt omnes Sancti ob hæreditatem illam qua perfruentur, perpetuamque conversationem cum Christo, in quo lumen resplendet, quod est super omne lumen: cujus inexplicabilis gloria substantiæ, & impervestigabilis magnificentia, & inscrutabilis manifestatio dispensationis mysterii Incarnationis super terram. Perfecta figura atque imago ejus, qui genuit ipsum, & fons vitæ, omniumque opifex. Immobile Confessorum fundamentum, certantium corona, & vincen-
tium remunerator. Deus fortis, & princeps pacis; inferorum spoliator, & mortuorum vivificator. Ipse sanctos Martyres corroboravit, ad Tyrannorum crudelia consilia superanda. Ipse omni genere armaturæ suos milites ad hoc bellum instruxit, circummuniens eos undique scuto fidei, & caritatis thorace, mentisque ac voluntatis firmitate: accingens eos gladio spiritus, quo hostis caput amputarunt, templa idolorum funditus everterunt, statuas ut pulverem minutissimum confregerunt, delubra atque altaria immundorum sacrificiorum

Α μία ἡμῶν. πλείονα παθεῖν ἡμεῖς ἔπιμοι ἰσάμεθα.

Τύτῃ χάριν θανόντες, ὡς ζῶντες, ὀνεργῶσι, νοσούντες ἰώμενοι, δαίμονας ἐλαύνοντες, καὶ πᾶσαν πονηρίαν τῇ αὐτῇ τυραννίδος δραπετεύειν ποιοῦντες τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου. σωῖσι γὰρ πάντοτε τοῖς ἁγίοις λειψαίοις χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος πάντῃ θυματουργῶσα, ἐπειδὴ καὶ ἀνδρείως Χριστὸν ὁμολόγησεν ἐνώπιον ἀνθρώπων ἐν πολλῇ ὑπομονῇ. Ἀλλὰ τὴν καὶ αὐτὸς ἀνέκλυτον αὐτοῦς, ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς καὶ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. καὶ ὑπέσχετο αὐτοῖς τὰ ἀγαθὰ ὅτινα αὐτοὶ οὐ φθάσαντες οὐκ εἶδεν, ἀλλ' ὅτε ἔς ἡμῶν σεν, ὅτε ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου θνητοῦ ἦλθεν, εἰς αὐτὸν ἐπὶ θυμῷ αὐτοῦ ἄγγελοι ὡς ἀνέκλυτοι. Τί γὰρ πλεονάζει τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ ἡμεῖς;

Κληρονόμος ἐαυτοῦ ἐποίησεν αὐτὸς. ἡ δὲ κληρονομία ποία ἐστὶ τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐν ὧν νομίζω, ὅτι οὐδεὶς ἀγνοεῖ. οἱ ἕραιοι πάντες ἕραιοι, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. τὸ φῶς τὸ ἀπερρίπτοι, ὁ θρόνος τὸ δόξης. ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, καὶ πᾶς ὁ πλοῦτος, τὰ δένδρα τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ ἡδιστος καρπός. Ταῦτα ἐστὶ τὰ κτήματα τοῦ Χριστοῦ Βασιλέως, καὶ περὶ ταῖς ἐπερὶ μνηστοπλασίονα, ὧν ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν καὶ τὰς ὀνομασίας, διότι ἀθέατα ὑπάρχουσιν ἀνθρώποις.

Τελομακάριοι εἰσιν ἅπαντες οἱ ἅγιοι, ὁποῖας κληρονομίας μέλλουσιν ἀπολαβεῖν, καὶ τὸ μὲν Χριστοῦ αἰὲν σωσῆσθαι. καὶ ὑπερσφραγισ-
τος τὸ φῶς τὸ ὑπερλαμπρῶν, ὁ ἀνεκδήντος ἡ δόξα τὸ ὕψος, καὶ ἀνεξιχνίατος ἡ μεγαλοπρέπεια, καὶ ἀνεξερεύνητος ἡ τῆς οἰκονομίας φανερώσις ἐπὶ γῆς τῆς ἐπανθρώπησης. ὁ τέλειος χαρακτήρ τοῦ ἡμνήσαντος αὐτὸν, καὶ ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, καὶ πάντων δημιουργός, ὁ τῆς ὁμολογητῶν ἀσφτος θεμελίος, ὁ πάντων ἀλλέντων εὐφάνος, ὁ νικῶντων βραβυτής, ὁ Θεὸς ὁ ἰσχυρός καὶ ἄρχων τῆς ἐκλήσεως, ὁ ὁ ἁπλῶς σκυλότης, καὶ νεκρῶν ζωοποιός. Αὐτὸς ἐκρηταῖως πῶς ἁγίους μαρτυράς νικῶσιν τῶν τυραννῶν πᾶς ἀπανθρώποις ὁπτιοῖας. αὐτὸς ἐκείνη πᾶσαν τὴν πανοπλίαν πῶς αὐτῷ ἐραζώταις εἰς τὴν τὴν πόλεμον, ἐκείνη πᾶσαν τὴν θυρεῶν πίστεως, καὶ θώρακι ἀγάπης, γνώμης ἐκείνη. ἐκείνη ζώσας τε αὐτοῦς μαχήρα καὶ πνέματος, ὅτι καὶ κατέτεμνον τὸν Ἐχθρὸν καὶ κεφαλῶν, πῶς τὰς τῶν εἰδώλων ἐκ βαθεῖαν ἀνέσκαλαν, καὶ σωτέρας ἐξόαντα ὡς κόνιν λεπτοτάτην, ἀνέτρεψαν τελευτή καὶ θυσιαστέα ἀκαθάρτων ἀνθρώπων

Isai. 64.
1. Cor. 2.
1. Petr. 1.

Hebr. 1.

Isai. 9.

οὐδὲ καὶ ἀποδιδόναι τῷ θανάτῳ, καὶ τοὺς ἐναγῆς αὐτῶν παρεσβυτέρως περικλέπτες ἄμα καὶ τοῖς νεωκίροις πεποιήκειν ὁ Χεῖρος, καὶ τοὺς πᾶσι ἀπατηλῶν ἀγαλμάτων δαίμονας ἐκδιώξας ἀπ' αὐτῶν, Γεέννη παρέδωκε. Θεωρῶντες ὅτι ἰαῦτα οἱ ἐνδοξοὶ μάρτυρες ἕως ἐνεργούμενα τῇ δυνάμει τοῦ Χεῖρος, μείζονα παροθυμίαν ἐλάμβανον ἢ πάχειν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τῆς αὐτῆς δυνάμεως, καὶ ἀποχαρῆς λοιπὸν ἔτρεφον πᾶσι εἰδω-
 λα, σωτείοντες εἰς τὴν γλῶσσαν πάντα τὰ βδελύγματα· καὶ ὅπως δεικνόντες ἀγαλλία ἰδρύμενον λίθοις κατακλῶντες εἰς βόρβορον ἑρρίπτον, εἰς ἐχθρὴν ἐχάτῳ ἔγελον πᾶσι σεβομένοις αὐτὰ, καὶ παροκινούντων αὐτὰ. λέγοντες τοῖς ἀνόμοις ἄρχαι καὶ τυράννοις· ἰδοὺ πᾶσι σεβάσματα ὑμῶν τὰ ἀνάσθητα καὶ κωφὰ, ἔσθ' αἰθερῇ, τυφλὰ, καὶ ἀκίνητα, οἷς ὑμεῖς λατρεύετε· ἀλάλοισι οἱ λογικοὶ, ἕως ὃς Θεὸς ἐτίμησε κατ' εἰκόνα ἰδίαν, ἵνα ἐπιγινώσκῃτε ἢ αὐτῷ δυνατεῖσθαι, καὶ αὐτῷ λατρεύετε μὴ φόβῳ ἔσθ' ἐν τῷ ἄρρεσι αὐτῷ ποιῇτε καθεκάστην. Αὐτὸς γὰρ ὅστις Θεὸς ἀναρχὸς ἔσθ' ἀρχαίος, φοβερός καὶ δυνατὸς, ἐνδοξὸς καὶ ἀόρατος. ἀφέντες ὅτι παροκινεῖν ἢ ποιήσαντα ὑμᾶς, τῇ κτίσει λατρεύετε εἰς πρῶτον ξυσμὸν αὐτῷ. Ἡ γὰρ ἡλιὸν ἐποίησεν εἰς φάσιν τῆς ἡμέρας, ἵνα ἀπολαύοντες ἔσθ' φωτὸς ἔσθ' τῆς θερμότητος, ἢ τῆς δεικνύοντος δοξάζετε πάντοτε, ἢ πρῶτον χροῖα ὑμῖν τὴν τέττον ἀπολαύσιν· ὑμεῖς ὅτι, ὡς τυφλοὶ, ἀφέντες ἢ κτίσαντα, τῷ ποιήματι αὐτῷ μᾶλλον ἐσεβάσθητε. ὁμοίως ἢ σελιῶν δι' ὑμᾶς ἐποίησεν ὁ σοφὸς δεικνύοντος εἰς δαδουχίαν ἢ νυκτός· ὑμεῖς ὅτι, ὡς ἄφρονες, καὶ ἰαυτῷ ἀντὶ Θεοῦ λογισάμενοι ἔσθ', αὐτῷ λατρεύετε. Ὁ δὲ ἀπαλαγχνὸς Θεὸς μακρόθυμος ἔσθ' ἐφ' ἑαυτῷ, ἐκδεχόμενος αἰεὶ ἢ πάντων ἐπιστροφῶν, μὴ θέλων ἢ θάνατον ἢ ἀμαρτωλῶν ποτε, ἀλλ' ἐκδεχόμενος ἢ ἐπιστροφῶν αὐτῶν, ἔσθ' βοᾷ ἀπαταῖς, λέγων· δεῦτε πρὸς με, πάντες οἱ κεκοπιακότες ἐν τοῖς παροκινήμασι, καὶ οἱ πεφορτισμένοι φορτία δυσβάστακτα ἢ ἀθέσμων πράξεων καὶ ἡδονῶν σαρκικῶν, ἔσθ' ἀναπαύσω ὑμᾶς ἐν τρυφῇ αἰωνίᾳ, διδούς ὑμῖν ἄφεσιν ἢ ἀμαρτιῶν ὑμῶν, καὶ ἡγήσεται ὑοὶ ἔσθ' ἐμῆς βασιλείας, καὶ συναναπαύσεται πᾶσι τοῖς ἐκλεκτοῖς μου.

Ταῦτα εἰς ἐπιστροφῶν πρῆνεν οἱ μάρτυρες τοῖς ἀνόμοις, εἰ βέλονται ζωήναι. οἱ ὅτι ματαφύριοις ἐμυκθήζον αὐτοὺς, λοιδορῶντες ἀσεβῶς τὰς αὐτῶν παροκινήσεις, ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχῶν

ficiorum, iniquorumque libaminum diruerunt; & execrabiles ipsorum Sacerdotes simul cum ædituis igne comburendos curavit Christus, fallaciumque simulacrorum dæmones ab eis depellens, gehennæ tradidit. Cernentes porro ista gloriosi Martyres sic agi virtute Christi; majorem alacritatem pro nomine potentie ipsius patiendi sumserunt, manique propria deinceps idola dejecerunt, conterentes in terra cunctas abominaciones: & ubicumque simulacrum constitutum inveniebant, lapidibus confringentes in lutum projiciebant, ad extremam ignominiam atque derisionem eorum qui colebant & adorabant ea: dicebantque ad iniquos principes ac tyrannos: ecce simulacra vestra sensus expertia, muta, surda, & infirma, cæca & immobilia, quæ vos colitis: vos inquam, qui ratione præditi estis, & quos Deus secundum propriam honoravit imaginem, ut ejus potentiam agnosceretis, ipsique cum timore ac tremore serviretis. & quæ grata atque accepta ei essent, quotidie faceretis. Ipse enim Deus est absque principio, & fortis, terribilis & potens, gloriosus & invisibilis. Omittentes porro adorare Creatorem vestrum, creaturam potius colitis in exacerbationem ipsius. Solem ad illuminationem fecit diei; ut lucem & calorem ejus percipientes, creatorem illius semper glorificaretis, qui earum rerum vobis usum præbuit atque oblectamentum. Vos autem, tamquam cæci, relicto creatore, creaturam potius ipsius coluistis. Lunam similiter propter vos creavit sapiens opifex, ut præluceret nocti: vos vero velut insipientes, etiam hanc pro Deo reputantes, ipsi cultum attribuitis. Cæterum misericors Deus patienter tolerans, expectat semper conversionem omnium: quum nolit mortem peccatorum, sed conversionem ipsorum præstetur: semperque clamat, dicens: venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis peccatis, quique gravati estis ponderibus onerosissimis illicitarum actionum, ac voluptatum carnalium; & ego in deliciis æternis vos reficiam, concedens vobis remissionem peccatorum vestrorum, & ut filii regni mei efficiamini, ac cum omnibus pariter electis meis reficiamini.

In hanc sententiam ad conversionem impios sancti Martyres hortabantur, si forte salvari vellent. At contra insipientes illi subfannabant eos, maledictis impie incessantes ac proscindentes eorum admonitiones; quoniam in malevolam ac dæmoniacam animam

Matth. II.

Sapient. I.

Math. 5.
Luc. 6.

animam non introibit sapientia atque intellectus. Sancti verò omnia dicebant & faciebant in conversionem ipsorum: & quidem flagellati atque percussi, implebant dictum sui Domini: Diligite inimicos vestros, & eos, qui oderunt vos: ut similes reddamini Patri vestro cœlesti, oblivioni injurias acceptas tradentes, & omnium miserescentes. Beati ergo sunt hi Christi pugiles, qui lucem & vitam modo æternam participant: fidei columnæ, & caritatis vincula: viva fundamenta, & qui omnia continent: filii castæ ac venerandæ Christi Ecclesiæ: turres graves Sion, quæ in cœlis est. Hi nunc Sponsam Salvatoris exhilarant: hi decorem ejus exornant: hi ornatu atque elegantia quadam spiritali ipsam illustrent, & sicuti reginam circumamictam vestitu deaurato, variis eam proprii Domini virtutibus adornant: speciosam nimirum Ecclesiam, quæ adstitit à dextris ejus, fulgore spiritus resplendens, claritatem sensibilis solis superans, & supra quam humana assequi cogitatio queat, fulgorem omnem infinities excedens.

Mat. 9.

Hujus porro sponsor ac paranymphus divinus Apostolus Paulus, sapiens architectus, qui antea quidem expugnabat ac depopulabatur ipsam, æmulationem habens legis, sed non secundum scientiam. Saulus enim quum adhuc diceretur, omnia perturbatione magna-que confusione replebat: trahentique ac flagris cædens eos qui Christum colebant, victos omnes in carceralem custodiam tradebat, minas & cædem incomparabilem spirans adversum eos, qui prædicationem annunciare volebant, & in externis civitatibus summo opere elaborans, diligenterque investigans, si quis forte inveniretur Christum nominans: ita quippe odio vel in ipsum nomen exarserat, quod omnibus hominibus dulce est ac expetendum, genusque humanum ab errore salvat. Vehementer autem sæviens in verbi discipulos, evolat cum epistolis Pontificum: ut si quos inveniret Christum nominantes, viros pariter ac mulieres, alligatos traderet cruciandos prædici, mortisque poena multandos. E cœlo autem vocatus a benignissimo Domino, cohibitus est & retardatus a cursu, quem pessime currebat. Saule enim, Saule, inquit, quare me persequeris, ignorans potestatis meæ virtutem? Inhibe atque omitte deinceps importunam æmulationem; & desine perse-

A ψυχῶ καὶ δαμονιώδη σὸς εἰσελθῶς) σοφία καὶ ὑνέσις. Οἱ δὲ ἅγιοι πάντα ἔλεγον καὶ ἐποίουν εἰς ἐπιστροφὴν αὐτῶν, καὶ τοὶ μαριζόμενοι, πληρῶντες τὸ λόγιον τοῦ ἑαυτῶν Δεσπότη. ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, & τοὺς μισῶντας ὑμᾶς, ὅπως ὁμοιωθῆτε τῷ Πατρί τῷ ἐμῷ ἑρανίῳ, ὅντες ἀμνησῆκατοι καὶ πᾶσιν οὐκ ἐτίμω-
B νες. Μακάριοι οὖν οἱ κεῖνοι οἱ ἔχει τοὺς ἀδελ-
C τὰς, οἱ τοῦ φωτὸς μέτοχοι καὶ τῆ ζωῆς τῆ ἀμ-
νίας, οἱ εὐλογοῦντες τὴν πίστιν, καὶ ἀγάπης ὑνέδεσμοι,
οἱ ζῶντες θεμέλιοι καὶ πάντα ὑνέχοντες, οἱ υἱοὶ τῆ
C γεμνῆς ἔχει τοὺς ἐκκλησίας, οἱ πύργοι τῶν βαρέων
τῆ ἐπουρανίου Σιών. Οὗτοι νῦν φαιδρύνουσι τὴν
Νύμφην τοῦ Σωτῆρος. αὐτοὶ καλλωπίζουσι τὴν
λαοῦς ὡς πρέπει. ἔτοι κατακοσμοῦσι κόσμῳ τινὶ
νοητῷ καθάπερ βασίλειαν, τὴν ὡραῖαν ἐκκλησίαν,
ἣ καὶ πῦρ ἀπὸ αὐτῶν ἐκ δεξιῶν εἰλβουσα
περικεκοσμημένη ἐν ἱματισμῷ χρυσοῦ καὶ ποικίλων
ἀρετῶν τοῦ ἰδίου Δεσπότη, αἱ λαμπρυνόμεναι
τῇ ἀγγλῇ ἔχει πνύματος, ἡ δὲ ἐξ ἐραπῆουσα
ὑπὲρ τῆ λαμπρότητος τοῦ ἀσθητοῦ ἡλίου.
ἔτι καθ' ὑπερβολὴν μυριοπλασίως πᾶσαν
ὑπερβαῖνον ἐννοίαν ἀνθρωπίνην τὴν φαντασίαν.

Ταύτης ὅ νυμφαγωγός ἐστιν ὁ Δεσπότης
D ἀπόστολος Παῦλος, ὁ σοφὸς ἀρχιτέκτων, ὁ
πρώτον μὲν πορθῶν καὶ λεηλατῶν αὐτὴν, ἔπει-
λα ἔχων τὸ νόμον, ἀλλ' ἔπειτα κατ' ἐπίγνωσιν.
Σαῦλος ὅ λεγόμενος τὰ πάντα ἐπλήρωσε σά-
λας & παραχῆς καὶ πολλῆς συγχύσεως, κύρων
τε καὶ μαρίζων ἅπαντας τοὺς ἑβραίους Χει-
ζόν, πῦρ ἐξ οὐρανοῦ εἰς φυλακὰς, ἀπειλῆς
τε καὶ φόβου ἐμπνέων ἀνεκὰς οὐκ ἔτι τὴν κήρυγμα
καταπέλλειν θελούντων, καὶ εἰς τὰς ἐξω πόλεις
E περὶ ἐργαζόμενος, καὶ μὲν πολλῆς πονηρίας ἀνι-
στῶν, μή ποτε τις ὁρῇ τὴν Χειζὸν ὀνομα-
ζῶν. ἔτις ἔχει ἀπεχθὲς καὶ πρὸς αὐτὸν τὸ
ὄνομα τὸ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἡδύ τε καὶ ποθε-
νόν, τὸ ὥσαν ἐκ παλαιοῦ τὸ ὄνομα τῶν ἀνδρῶ-
πων. Σφοδρὰ ὅ χαλεπαίνων τοῖς τοῦ λόγου
μαθηταῖς, πῦρ ἐξ οὐρανοῦ εἰς τὰς πόλεις
F ἀρχιερέων, ὅπως εἰς τὴν ὕλην Χειζὸν ὀνομα-
ζοντας, ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας δεσποσύνοντας
ὡς τὴν τιμωρηθησομένην ὡς τὴν ἡγεμόνην, καὶ
θανάτου πρόσκιον μέλλοντες ὑφίστασθαι. Οὐρανός
δὲ ὅ κληθεὶς ὡς τὴν φιλανθρωπίαν Δεσπότην,
ἐπεχέσθαι τὴν δρόμον, ὃν κακίως ἔτρεχε.
Σαῦλε, Σαῦλε, γὰρ φησὶν, ἵνα τί με διώκεις,
ἀγνοῶν τὴν δυνάμιν τῆ ἐμῆς ἰουδαίας; Ἐπεχέ-
οὖν τὸ λοιπὸν τοῦ ἀκαίρου σου ζήλου, καὶ πᾶσαν
τὴν

τῷ διώκειν τοὺς ἐμὲ πορευομένους. Ὁ δὲ Σαῦ-
λος τυφλωθεὶς τὰς ὀφθαλμοὺς τῷ σώματι ἀπὸ τῆς
ὑπερβολῆς τῆς ἀνεκαστου φωτὸς τῷ λαλῶντι πρὸς
αὐτὸν ὡς νεφέλῃ φοτεινῇ, ὥστε οὐκ ἔβλεπε.
Ἀνεγμῶν ποίνῃ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ, ὥστε
ἐθεώρει τῷ συμπορευομένῳ. Δεξιὰ μὲν γὰρ λό-
γοι ὡς ἰχθὺς τῷ ἀγκιστρῷ ἀνελκυσθῆναι βου-
λομένη ἐτυφλώθη χρησίμως. καὶ τῷ λαμπερότητος ὅτι βί-
βη τῷ Ἰουδαϊκῷ ἐθῷ ἀπαλλαγῆναι, ὅτε πότε ἦκο-
ντο τῷ Χριστῷ. Καὶ ὡς κολυμβήθρα τῷ γλυ-
κερῷ ναμάτῳ ἐμβληθεὶς, ἀνέβλεψε τῷ Χρι-
στοῦ ἐπικλήσει, καὶ Παῦλος μετακληθεὶς πᾶν ἔ-
χων ἀνέσιν τοῖς τῷ Χριστοῦ μαθηταῖς, καὶ κήρυξ
ἀσφαλῆς, καὶ φύλος τῆς πίστεως ἐδραῖος ἡρόδωτος,
συμβιβάζειν αὐτὸν αὐτῷ τῷ Χριστῷ, ὁλίγον
ὑπερῶν καὶ τῷ ἐκ τῷ ψυχῇ ὑπερβολῇ ἀγάπης
(πᾶν ἔδωκεν.) Οὕτω γὰρ ἐπόθησεν ὁλοφύχως
αὐτὸν, ὡς ὅλον ἐπιδούναν τοῖς κινδύνοις ἑαυτὸν,
ὥστε δέλῳ ὡς δειξάμενος τῷ ἔρωτι τῷ πόθῳ, ὥστε
ἔχει πρὸς αὐτὸν, ὥστε πᾶσι ἔγραφε· τίς ἡμᾶς
χωρίσει δύναμις ἀπὸ τῆς ἀγάπης τῷ Χριστοῦ;
θλίψις, ἢ πεινῶν, ἢ διωγμός, ἢ λιμός,
ἢ γυμνότης σώματος, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχη,
ἢ ἀπειρήθησεν, λέγων· ὥστε ἀδελφοί, ὅσα
ἀρχαί, ἢ δυνάμεις, ἢ ὑψώματα, ἢ βασίς,
ἢ κτίσις ἐτέρα δυνάμις ἡμᾶς χωρίσει τῷ
ἀγάπῃ τῷ Θεῷ, τῆς ὡς Χριστῷ Ἰησοῦ, Κυρίῳ
ἡμῶν.

Τίς δύναμις ἡν εἶπεν, ὅτι ὥστε ἀγαπᾷ
τῷ ποιήσαντα ἡμᾶς ὥστε σωζόμενα; τίς ὥστε ὁλο-
φύχως καταφρονεῖ τῷ βίῃ, καὶ πάντων τῷ ὡς
αὐτῷ ὡς ἀφίσταται; τίς ὥστε ἀνέσκει,
ἀνώτερος τῷ πατρὶ καὶ τῆς κενοδοξίας, ἀφ-
φύγων τὰ δεσμά; τίς ὡς ἀπετάξατο παντελῶς
τῷ αὐτῷ τῆς σκιάς τῷ πραγματῶν, ὥστε
πάντα καταλιπὼν, τῷ σωρὸν ἔδασσε τῷ Χρι-
στοῦ, λέγοντος ὡς ἐργῇ ἀποφασί τοῖς δέλῳ
ἀκύν· ὥστε ἔρχεται πρὸς με, ὥστε ὡς ἀπο-
πίπτει πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ, ὥστε ὡς
μὲ μαθητῆς. Καὶ βραχυτάτην τι τῆς ὡς
κατέχει πρὸ ἑαυτοῦ, ὥστε ὡς ἀμαρτάνει· ὡς γὰρ
ἀπετάξατο παντελῶς τῷ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὡς ὡς
πιστία καὶ διαγνώμῃ προσῆλθε. Δὲ ποίνῃ τῷ
ποῖντι ἀνήσασθαι ἑαυτὸν, ὥστε λαβόντα τῷ σωρὸν
ἀκολουθεῖν τῷ Χριστῷ. Ὡς γὰρ ὁ ἡλωμένος τῷ
σώματι ὡς τῷ σωρῷ ὡς δύναμις βαστάσαι τί πο-
τε· ὥτε καὶ ὁ σωρῶσας ἑαυτὸν τοῖς τῷ κόσμῳ,
μηδὲν ἐπισυρέσθαι τῷ τῷ βίῃ πραγματῶν· ἵνα
μὴ ὁμοιωθῇ ὡς τῷ Ἀναβία τῷ αὐτῷ γυ-
νακί.

A persequi eos, qui me adorant: Saulus
autem oculis corporis excæcatus, vi
immediatæ lucis, quæ ad ipsum loque-
batur in nube lucida, stupefactus ja-
cebat in terra: apertisque oculis suis,
neminem eorum videbat, qui comita-
bantur cum ipso. Accipiens enim
sermonem, sicut piscis hamum, &
profundo sursum tractus, utiliter excæ-
catus est: claraque & illustri vita,
B Judaicisque institutis abdicatis, exinde
sequebatur est Christum. Et in piici-
cinam dulcium aucatorum immisus,
respexit ad vocationem Christi, ac
Paulus mutato nomine vocatus, re-
quiem præbuit Christi discipulis: &
prædicator securus, & columna firma
fidei effectus, affirmavit semper ipsum
esse Christum: qui paulo etiam po-
C stea propriam tradidit animam præ ni-
mia sua dilectione. Sic enim tota-
mente Christum amavit atque desidera-
vit, ut se ipsum totum pro ipso peri-
culis traderet: volensque demonstrare
amorem desiderii, quo in eum fereba-
tur, ita omnibus scribebat. *Quis nos* Rom. 8.
*poterit separare a caritate Christi? tribu-
latio? an angustia? an persecutio? an
fames? an nuditas corporis? an pericu-
lum? an gladius?* Recensuitque, dicens:
neque Angeli, neque principatus, neque vir-
tutes, neque altitudo, neque profundum, neque
alia creatura poterit nos separare a caritate
Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro.

Quis, obsecro, nunc dicere poterit
se ita diligere eum, qui fecit nos, & salvos
nos fecit? quis sic toto animo præsentem
contemnit vitam, ut & ab omnibus, quæ in
ipsa sunt, facile recedat? quis ita passio-
nes atque affectiones omnes superat, ut
vanæ gloriæ vincula diffugiat? quis rur-
sus ita plane renunciavit omnibus rebus,
ut omnibus relictis crucem Christi por-
tet, secundum illud, quod idem Domi-
nus audire volentibus dicit: *Si quis ve-* Luc. 14:
*niet ad me, & non renunciat omnibus, quæ possi-
det, non potest esse meus discipulus.* Quamvis
enim vel modicum quid ex possessionibus
sibi ipsi sumat, atque retineat etiam sic pec-
cat: non enim prorsus cunctis suis renuncia-
vit: at in diffidentia & hæsitacione accessit.
Oportet igitur talem penitus abnegare se
ipsum, & suscepta cruce, sequi Christum.
Sicut enim qui corpore affixus est cruci, ne-
quit secum portare quidquam: ita & qui se
ipsum crucifixit iis, quæ in mundo sunt,
nihil earum, quæ in hac vita sunt, re-
rum attrahere sibi debet; ut non similis
reddatur Ananiæ & uxori ejus, qui ea
quæ

Galat. 6.
Philippen.

quæ Dei erant, surripuerant. Sic enim per omnia se ipsum ab hujus vitæ rebus separavit Apostolus Paulus, ut diceret, ac scriberet: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo, & omnia ut stercora arbitror, ut Christum lucrificiam, quem dilexi.* Hunc glorioli imitati martyres, seipsos cuicumque obtulerunt tormento atque supplicio; respicientes in ipsum sapientem magistrum, belli hujus principem atque victorem: qui factus est dux omnibus cupientibus invenire æternæ vitæ fructum, atque oblectamentum: & quia promte alacriterque magna cum patientia mortem perpassi sunt, ecce beati prædicantur in sæcula sæculorum.

Quapropter debemus cuncti, sanctorum encomia atque certamina celebrare: quippe qui virili animo strenue decertarunt, ut Deum placatum redderent; proprioque sanguine propitiatio nobis omnibus facti, in holocausta se ipsos pro nobis obtulerunt, velut agni innocentes, atque irreprehensibiles & immaculati, primitiæ pro omni populo facti: suasque ipsi animas in sacrificium gratum & acceptum multa cum fragrantia Deo offerentes, habebant pro exemplo strenuos illos tres Pueros, legis custodes, & dei præcones: quibuscum & nos Salvatorem mundi collaudemus: quoniam ipsi gloria, & potentia in sæcula sæculorum. Amen.

EJUSDEM IN ABRAHAM, ET ISAAC.

Mandaverat Deus justo Abraham, ut migraret ex cognatione sua, ac omnibus propriis. Eratque inter alienigenas gravia perferens, & spem promissionis expectans. Magno experimento Patriarcha probatur, per quod & constantia ipsius in Deum demonstrata est. Multum effluxerat temporis; & juvenus ei sicut flos deinceps emarcescebat, & senectus præ foribus erat. Natura propriis subjecta passionibus succumbebat, ad senectutem vergens. Extincta in eo simul & conjuge præ senio erat vis atque potentia generandi. Corpus utriusque succumbebat naturæ: nam juvenus eorum ante consumpta fuerat; at spes in Deum vicens in eis, non modo senio libera erat, sed etiam insuperabilis: quare etiam præter spem peperit Isaac, qui in cunctis typum atque figuram Domini gerebat. Non naturæ opus erat, ut præmortuus conciperet uterus,

A νακί, ὡς κλέψαι τὰ τῷ Θεῷ. Οὕτω γὰρ καὶ πάντα ἐχώρισεν ἑαυτὸν τῷ βίῳ πραγμάτων ἀπόστολος Παῦλος, ὡς λέγειν τε καὶ γράφειν. Ἐμοὶ κόσμος ἐσαύρω, καὶ γὰρ αὐτὸς παντελὲς τῷ κόσμῳ ἐσαύρωμαι. καὶ, ἡγούμενα πάντα ὡς περ τὰ σκύβαλα ἐστίν, ἵνα Χριστὸν κερδήσω, ὅνως καὶ ἡγάπησα. Τῷ μισησάμενοι οἱ ἐνδοξοὶ μάρτυρες, ἑαυτοὺς ἐπέδωκαν εἰς πᾶσαν τιμωρίαν, ἀφορῶντες εἰς αὐτὸν τὸ σοφὸν Διδάσκαλον, τὸ ὅτι πολέμῳ τέττε Ἀρχηγὸν ἐ Νικητήν. ὅς γέγονεν ὁδηγὸς πᾶσι τοῖς βελομητοῖς τῆς αἰωνίας ζωῆς εἰρεῖν τὸ ἀπολαύσιν. καὶ παρθεύοντες παθόντες μὴ ὑπομονῆς πολλῆς, ἰδοὺ μετακείμενοι εἰς αἰῶνας αἰώνων.

C Καὶ γὰρ χρεωστούμενοι ἅπαντες ὑμῖν μετ' ἐγκωμίων τὰ ἄλλα τῷ ἀγίῳ, ὅτι ἡγωνίσαντο θνητῷ φρονήματι, Θεὸν ὑπερβύσασαι, τῷ οὐκ εἰς αἴματι ἱλαστήριον ἡμῶν ἀπάντων θηρόμενοι, ὁλοκαυτώματα ἑαυτοὺς ὑπὲρ ἡμῶν, ὡς ἀρτία ἄκακα, ἄσπιλά τε, καὶ ἄμωμα, ἀπαρχὴ θηρόμενοι ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ. ἐ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς θυσίαν δυνάμενοι σὺν πολλῇ δυνάμει Θεῷ προσάγοντες, ἔχοντες ὑποδείγματι τοὺς θηναίους τρεῖς παῖδας τὰς τῷ νόμῳ φύλακας, καὶ τὸ Θεῷ κήρυκας. μὴ ὡς ἀνυμνήσωμεν τὸ Σωτήρα τῷ κόσμῳ. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΒΡΑΑΜ ΚΑΙ ΙΣΑΑΚ.

A Ποικίλει ὁ Θεὸς τὸ δίκαιον Ἀβραάμ ἐν τῇ συγγενείᾳ αὐτοῦ, ἐ πάντων τῶν ἰδίων. καὶ ὡς ἐπ' ἀμοδιότητος ἐγκαρτερῶν τοῖς δεινοῖς, τιμῇ τῆς ὑποσχέσεως περικυβερτῶν ἐλπίδα. βάσανος προσάγει πολλὴ τῷ πατεράρχῃ, δι' ἧς ἡ βεβαιότης ἡ πρὸς Θεὸν ἐδείχθη. χρόνιος διεβη πολὺς. ἡ νεότης ὡς αἰὶς λοιπὸν ἐμαρμήνετο. ἐ γῆρας ὅτι δυνάμεις. ἡ φύσις δ' ἰδίον πάχυνον ἐνήρατο, πρὸς γῆρας καμνημένη. ἀπεσβέσθη τῷ γῆρα ἅμα τῇ ὁμοζυγίᾳ ἡ πρὸς παιδοποιεῖν ἰσχύς τε καὶ δύναμις. δὲ σώμα τὸ πατέρων ὑπέκυψε τῇ φύσει, τὴν νεότητος αὐτοῖς προσυπαναλωθείσης. ἀλλ' ἡ πρὸς Θεὸν ἐλπίς ἐν αὐτοῖς ἀκμαίεσσα, καὶ μόνον ἀγήρως ὡς, ἀλλὰ καὶ ἀγήρως. ὅθεν καὶ πρὸς ἐλπίδα ἔτεκε τὸ Ἰσαάκ, ὅς τύπον ἐν ἅπασιν ἔφερε τῷ πατρί. καὶ φύσεως ὡς ἔργον συλλαβεῖν μήτραν νεκρὰν, καὶ μετὰ τὸν χρόνον γάλα παρῆκεν τῷ Ἰσαάκ.

Ἰσαὰκ . ὃ φύσεως ὡς ἔργον ἀνδρὸς συλλαβεῖν ἢ παρθένου Μαρίας , καὶ ἀνδρὸς φθορᾶς τεκεῖν ἢ σωτῆρα τῆς ὕλης . τὴν Σάρρᾶν ἐποίησε μητέρα ἐν τῷ γήρει , καὶ Μαρίαν ἀνέδειξε μὲν τὸν παρθένον . ἄγγελος ἐν τῇ σκηνῇ εἶπε τῷ πατεράρχῃ , Κατὰ τὸ καρὸν τῶτον ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός . ἄγγελος ἐν Βηθλεὲμ ἔφη πρὸς τὴν Μαρίαν , ἰδοὺ τέξαι υἱὸν ἢ κεχαλειτωμένη . ἐκέλευσε ἡ Σάρρᾶ τὴν εἰρώσιν βλέψασα , ἢ νέκρωσιν ὁρῶσα , τῷ λόγῳ ἀπιστοῦσα , πῶς , φησιν , ἔσται τῶτο , ἐμοὶ καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἀνεργήτων ὄντων πρὸς τὴν καρπογονίαν ; ἢ ποῦρα ἔσται Μαρία παρθενία ὁρῶσα , καὶ ταύτης τὰς σφραγίδας ἀλύττας κατέχουσα . πῶς γὰρ μοι ἔσται τῶτο ἄνδρα μὴ γινωσκύση ; ξένη γὰρ ἡ φύσεως ὅστις ἢ ὑποχρεῖται . ἀλλ' ὁ δὸς παρ' ἐλπίδα τῇ Σάρρᾳ τὸ Ἰσαὰκ , αὐτὸς ἐκ τῆς παρθένου ἐτέχθη καὶ σάρκα . ἐμπεριχαρεῖς ἦσαν ἡ Σάρρᾶ καὶ ὁ Ἀβραὰμ τεχθέντος ὁ Ἰσαὰκ , καθὼς εἶπεν ὁ Θεός . ἐμπεριχαρεῖς ἦσαν Μαρία καὶ Ἰωσήφ τεχθέντος τοῦ Ἰησοῦ , καθὼς εἶπε Γαβριὴλ . δαφιλῶς ἐπερρέον ἀπὸ γάλακτος πηγὰς ἐκ τῆς παρ' ἡλικίαν ἐν σῶματι Ἰσαὰκ . δαφιλῶς δὲ παρθένοι οἱ μαστοὶ ἐπήγαζον γάλα τῷ τὰ πέρας πάντα ἀφ' ἑαυτῶν . τίς εἶποι τῷ Ἀβραὰμ , ὅτι δηλαδὴ Σάρρᾶ υἱὸν ἐν τῷ γήρει , ἐδόξασεν ἡ εἴρα ; τίς εἶποι τοῖς ἀνδρωποῖς , ὅτι παρθένος εἰμὶ , καὶ τεκοῦσα δηλαδὴ , ἔλεγεν ἡ Μαρία ; ὃς ἄρα τὸ Ἰσαὰκ ἐκέλευσε ἡ Σάρρᾶ , ἀλλὰ ἄρα τὸ ἐκ τῆς Μαρίας τικτομένη . καὶ ὡς Ἰωάννης ἄρα τῷ σκιρτήματι , καὶ γελάσασα ἡ Σάρρᾶ τὴν χαρὰν ἐμύλυνεν . ἠνδρῶδη δὲ παρθεῖον , καὶ τὴν τῆς μερακίαν ἡλικίαν ἀνδρῶσαν . φαιδρὸς ὡς καὶ ὥρας , τὰς τῆς ψυχῆς ἀρετὰς τῷ κάλλει τῷ σώματος συνάων ἐφ' ἑκάστης , ἡδὺς ὡς τοῖς γονεῦσιν . ὅσοι παῖδας ἔχετε , τῶτον ἐκμιμήσασθε . πῶς ἡδεῖ ὁ πατὴρ ὁρᾶν παῖδα νεάζοντα ; πῶς δὲ χάρει κακορῶν προκύπτοντα τῷ παῖδι , ἢ αὐτοδυνάτως ἔχοντα πρὸς τὰ μαθήματα ;

Ἀλλ' ὅτε ταῦτα βλέπων ἔχαιρεν ὁ Ἀβραὰμ , πειρασμός ἐστι βασιανὸς αὐτῷ βαρὺς προσηχθῆναι ἵνα δῆλος γένηται , τίνι δὲ πλεονέμῃ , τῇ τῆς φύσεως ῥοπῇ , ἢ τῇ πρὸς Θεὸν πόθῳ . δὲ ἀπὸ τοῦ τῆς ταύτης τῆς πείρας , ἀγαπητοῖ , ἐγὼ διηγέμενος , φράσω ὑμῖν ἐκπλήρομαι . χρηματίζει γὰρ πάλιν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραὰμ , καὶ προσκαλεῖται αὐτὸν ὡς ὀνόματος , λέγων . Λάβε τὸ μονογενῆ υἱὸν σου Ἰσαὰκ , ὅτι σὺ ἡγάπησας ,

Tom. II.

A & mamillæ exsiccatae lac Isaac præberent : non erat naturæ opus , ut sine viro Maria Virgo conciperet , ac sine corruptione Salvatorem universorum pareret . Saram in senectute Deus matrem effecit ; & Mariam etiam post partum Virginem reddidit . Angelus in tabernaculo ad Patriarcham dixit : Isto jam tempore nascetur Saræ filius . Angelus autem in Bethlehem dixit ad Mariam : Ecce filium paries , gratia plena . Risit Sara , suam considerans sterilitatem , mortificationemque cernens ; verbis minus credebatur : quomodo fiet , inquit , istud , quum ego & Abraham inertes simus atque inepti ad fructum producendum ? Dubitabat Maria , suam respiciens virginitatem , ejusque signacula indissolubilia retinens : quomodo enim , inquit , istud fiet mihi , quum virum non cognoscam ? nova quippe & inaudita erat promissio : sed qui præter spem Saræ concesserat Isaac , ipse secundum carnem ex Virgine natus est . Supra modum erant læti Abraham & Sara , nato Isaac , sicut dixerat Deus . Gaudio quoque perfundebantur Maria & Joseph , ob natum Jesum , sicut dixerat Gabriel . Largiter fontes lactei ex ea quæ ætatem excellerat , in os Isaac influebant ; abundanter etiam Virginis mamillæ lac ei , qui universa pascit , subministrabant . Quis dixisset Abraham , quod filium Sara in senectute lactatura esset ? (clamavit sterilis .) Quis dixisset hominibus : Virgo sum , & partum edo , ac lacto ? (dicebat Maria .) Non propter Isaac risit Sara ; sed propter natum ex Maria . Et sicut Joannes præ lætitia exultavit in utero : ita suo risu Sara gaudium significavit . Adolevit puer , & aliorum adolescentulorum ætatem suo juvenili ætatis flore superavit . Speciosus atque decorus erat , virtutes animæ pulchritudine corporis adaugens , & in quacunque re parentibus suis jucundus . Quicumque liberos habetis , hunc imitari studete . Quàm gaudet pater cernens ludentem puerum : aut potius quomodo gaudet conspiciens puerum proficientem , studiosumque esse disciplinarum ?

Sed dum hæc cernebat Abraham , lætabatur : interim vero gravis ipsi illata est tentatio atque probatio : ut pateret , cui plus tribueret , naturæ inclinationi , an divino amor . Hujus ergo tentationis rigorem , carissimi , dum enarro , plane contremisco & obstupefco . Compellat enim rursus Abraham Deus , eumque suo vocat nomine dicens : Tolle filium tuum unigenitum , quem di-

Gen. 18.

Luc. 1.

Luc. 1.

Gen. 22.

R r

ligis

ligis Isaac, & offer eum in holocaustum super unum montium, quem dixerō tibi. Quum primum autem dixit ipsi: Abraham, Abraham; promptissime obtemperavit, meliorem atque utiliore gratiæ accessione sperans, prorsusque exspectans, ut vel nuptiis eum copularet, aut thalamum constabiliret: ut tandem benedictio in semine ejus multiplicetur, sicut promissum erat ipsi. Ceterum perdiscamus quæ sermoni sunt apposita: Tolle filium tuum unigenitum, dilectum tuum. Vides stimulos sermonis? quo pacto patrem compungat, & quomodo naturæ flammam refoveat ac sublevet? tum etiam quo pacto patris amorem erga filium excitet, unigenitum simul, & carissimum eum appellans: ut hujusmodi nominibus amor in illum refluens, voluntatem tentaret: & offer illum in holocaustum super unum montium, quem dixerō tibi. Num qua ratione affecti estis his auditis? quomodo non hac narratione doletis quicumque patres estis, & affectionem erga filios aperte à natura didicistis? nostis enim, nostis, inquam, quomodo pater auribus exceperit, ut filium suum mactaret unigenitum. Quis non ejusmodi consternatus fuisset voce? quis non subito faciem avertisset? quis non illico ad hujusmodi mandatum resiliisset, aut mori potius, quam sermonem ejusmodi suscipere maluisset? aut quis in eum jus naturæ non allegasset, patrociniūque sui non suscepisset, sic contra prætendens: Cur ista imperas, o Domine? Cur hanc adeo atrocem emittis vocem? Ideone patrem voluisti me facere, ut me filii repente interfectorem efficeres? ideo dulcedinem gustare fecisti doni, ut me fabulam tori mundo redderes? Propriisne manibus ego meum jugulabo filium? & sanguinis affinitate dexteram contaminans, filii necator evadam? Siccinne ista jubes? itane talibus oblectariis sacrificiis? mandas carissimum occidere filium, à quo sperabam sepeliendam Saram? Talemne in ipso construam thalamum; dic mihi? talem nuptiis parabo lætitiā; ut in ipso accendam non lampadem sponsalitiam, non lumen risus ac gaudii, sed parentationis ignem? Anne coronam capiti imponam? anne choros canentium & saltantium super his instituiam? numquid pater, sicut dixisti, ero gentium, qui ne uno quidem dignus habitus fui filio?

At nihil ejusmodi contra protulit vir justus: sed obediens factus, quo vis igne ardentiorē excitavit caritatem,

A καὶ ἀνένευκε αὐτὸν θυσίαν ἀλλ' αὐτῷ ἐφ' ἐν τῷ ὄρεϊ, ὡς ἂν σοι ἐγὼ εἶπω· ὅτε ὃ εἶπεν αὐτῷ δ', Ἀβραάμ, Ἀβραάμ, πρὸθύμως ὑπήκουσε, χρηστέραν πρὸςδοκῶν προσηκίῳ τῆς χάριτος, πάντως ἀδεχόμενος ἢ γάμον σωματώσας, ἢ πῆξαι θάλαμον, ἵνα εἰς πέρας ἔλθῃ ἢ ἐπὶ τῷ σπέρματος ἀλογία, καὶ πληθὺς, καθὼς ἐπηγγέλαιτο. ἀλλὰ καταμάθωμεν ἢ προσηκίην τῷ λόγῳ. λάβε τὸ μονογενῆ τὸ ἀγαπητὸν τὸ υἱὸν σόν· ὅρως κέντρα τῷ λόγῳ; πῶς κεντᾶ τὸ πατέρα, ὅς πῶς ἀναρρίπτει τὸ φύσεως τὸ φλόγα; πῶς ἐγείρει δὲ φίλτρον τῷ πατρὸς πρὸς τὸν παῖδα, μονογενῆ προσφώνημα ὅς ἀγαπητὸν, ἵνα ἀλλ' ποιῶντων ὀνομάτῳ τὸ φίλτρον πρὸς αὐτὸν ἀναζέσαι δοκιμάσῃ τὴν γνώμην; καὶ ἀνένευκε αὐτὸν εἰς ὀλοκαύτωσίν μοι ἐφ' ἐν τῷ ὄρεϊ, ὡς ἂν σοι ἐγὼ δείξω. ἀρα τί πεπονήδατε ταῦτα ἀκηκοότες; πῶς οὐκ ἰλιγγιάσατε ἐν τῷ διηγήματι, ὅσοι πατέρες ἐστέ, καὶ τὸ ἐκ τῆ φύσεως φοβητὴ πρὸς τὴν ὑμῶν σαφῶς ἐδιδάχθητε; οἴδατε γὰρ, οἴδατε δ', πῶς πατρὸς ἀκοὴ ὑποδέδεκε σφαλὴν μονογενῆς υἱῶν. τίς οὐκ ἂν ἐξεπλάγη πρὸς τὸν πατέρα φωνῶν; τίς ὃς οὐκ ἂν ἀπέσπρηναι ἀδελφῶς δὲ προσώπων; τίς οὐκ ἂν ἔλατο αὐτοῦ τῷ πρὸς ἀγαθῷ μετᾶλλον ἀποδανῆν, ἢ τὸ λόγον δεξασθαι; ἢ τίς πρὸς αὐτὸν οὐκ ἂν εὐκαρλογήσῃ, τὴν φύσιν σωτήριον ἔτω πρὸς σπέρματός; τί ταῦτα προσέταξας ἡμέας, ὡς δέσποτα; τί ὃ τὸ ἀλλοκτονῶν ταῦτ' ἀφῆκας φωνῶν; ἀλλ' ὅτε πατέρα ἠθέλησας ποιῆσαι, ἵνα παροκτονῶν ἀδρόν ἀφῆγας; ἀλλ' ὅτε ἐγενήσας τὸ γλυκεῖας δωρεᾶς, ἵνα μυσθὸν με πατὴρ τῷ κόσμῳ ἀναδείξῃς; ταῖς χερσὶ ταῖς ἐμαυτοῦ κατασφάξῃ τὸν παῖδα; καὶ συγνηῖα ἄμφω μόλυνας τὴν δεξιάν; παροκτονῶν ἡμέας; ἔτω ταῦτα κελύεις, καὶ ἔτως ἐπιτέρπει τὰς πιαῖτας θυσιάς; προσάγεις ἀποκτείναι τὸ φίλτρον υἱόν, ὑφ' ὃ προσεδόκησα σὺν Σάρρᾳ παρῆσθαι; ποιῶν αὐτῷ πῆξαι τὸ θάλαμον, εἰπέ μοι; πιαῖτ' ἀφῆρσύνην γάμον πρὸςδοκῶν; ἀλλ' ἔλα τε ἐπ' αὐτῷ ἢ λαμπάδα νυμφῶνος, ἢ φῶτα χαρμουμένης, ἀλλὰ πῦρ ὀντόφιν; ἀρα στεφανώσομαι; ἀρα πασὸν κήξομαι; ἀρα χοροστασίας ἐπὶ τέποις εἴσομαι; ἀρα πατὴρ ἔσομαι, ὥσπερ εἶπας, τὸ ἐδιδόν, ὃ μὴ ἀξιόμηνος μηδὲ τῷ ἐνός πατρός.

Αὐτὸν δὲ τῷ ποιῶντων ἀντεῖπεν ὁ δίκαιος· ὑπήκουός ὃς μετᾶνός, σφοδρότερον τοῦ πρὸς

ρὺς ἀνῆλθε τῇ ἀγάπῃν , ὁξύτερον ἢ ξίφος ἐποίησε τὸ πόθον . ὣν αὐτῷ γὰρ ἔτεμε τὰς δεσμὰς τῆ φύσεως . καθάπερ ἡ γεῶδες , ὃ ἀχθος τὸ συμπαθοῦς ἀφιδέσεως λιπὼν καὶ ἀποδυσάμμος . ὅλον ἑαυτὸν παροθύμως ἐκδέδωκε , καὶ ἔπαροσάγματος ὡς κατασφάζει τὸ υἱόν . ἀλλ' ὅθεν τῇ γαμετῇ πρὸς τὰς τι εἶπεν , ὅτι ἀνεκοινώσατο , σφοδρὰ χρησίμως ποιῶν . ἀναξιοπίστον γὰρ καὶ ἀσύμφορον αὐτῷ εἰς συμβελὴν ὃ θῆλυ ἀφλογισάμμος . ὅθεν γὰρ σωλύεγκεν , ἀλλὰ καὶ κατέβλαψε τὸν Ἀδὰμ δεξάμμον τὴν συμβελὴν τὴν Εὐας . ἵν' οὖν μή τι πάθῃ γυναικῶδες ἢ Σάρρα , μήτε , οἷον μητέρα εἰκός , ὁδυρομένη , ὃ σφοδρὸν καὶ ἀκραϊφνὲς τὸ πρὸς Θεὸν ἀγάπης ἐπικλάσῃ ὡς αὐτῷ , ἔσπευσε λαθεῖν αὐτήν . ποία γὰρ θρηνηδία ὅτι ἐχρήσατο Σάρρα , ἢ πρὸς αὐτὸν τὴν παῖδα , ἢ τὴν τρεῖς πατέρας ; τί ὃ ὅτι εἶχε θρασύτητα , τὴν ἑαυτῆς υἱὸν βλέπουσα πρὸς τὴν σφαγὴν βιάως ἐλκόμμεν ; πῶς ἔπειχυνθεῖσα , ταῖς ἑαυτῆς ἀγκάλαις σφοδρῶς περιπλακείσα , ἀνθεῖλκε πρὸς ἑαυτὴν ; οἷοις δ' αὖ ἐχρήσατο λόγοις πρὸς τὸν Ἀβραάμ , καὶ ὁλοφυρομένη γοερὸν ἀνέκραξε ; φείσῃ , φείσῃ τὴν φύσεως , φείσῃ πατρός , ὡς Ἀβραάμ , φείσῃ . μὴ γὰρ τῷ βίῳ πονηρὸν διήγημα . μονογῆνός μοι ὁ πόκος , ἔτος μοι πατρὸς ὑπάρχῃ , αὐτὸς πατρὸς καὶ ὑψέρος ὡς οἷσιν ὁ Ἰσαάκ . μὴ τέμης τὸ ἕνα βότρυ , ὃν ἐκαρποφορήσαμεν , ὅτε λοιπὸν ἐκ τῆς ἔρας ἔξάμπελοι γεγόναιμεν . μὴ θερίσης ἕνα σάχυ , ὃν ἐκαρποφορήσαμεν , ἀποτομίας δρεπάνῃ , τὴν ἔξ ἡμῶν βλαστήσαντα τὸ ἀπὸ ἡμῶν νεκρώσεως . μὴ σιωτρίψῃ βακτηρίαν , ἐφ' ἧς σπείρομεθα . μὴ κλάσῃς ἡμῶν τὴν ῥάβδον , ἐφ' ἧς ἀναπαύομεθα . μὴ τυφλώσῃς τὸν ὀφθαλμόν , ὃν οἱ δύο κεκτῆμεθα . μὴ ἀρῇς τὴν μνημόσυον ἡμῶν ἐκ τῆς ὑπὲρ ἑρανον . μὴ τὴν ἄρνα , ὃν ἔχομεν , κατασφάζῃς ὡς πρόβατον . μὴ ἀρῇς τὴν χαρὰν ἡμῶν , καὶ πληρώσῃς ἡμῶς θρήνη . τίνα ὅτι τὴν τραπέζην μὴ τῶν ὀφθαλμῶν ; τίς ὀνομάσῃ μητέρα ; τίς θεραπεύσῃ τὴν γῆρας ; τίς περιελεῖ θανάτου ; τίς πάφῃ χάσῃ τὸ σῶμα ; τίς σώσῃ τὸν μνημόσυον τῶν ἀτέκνων λοιπόν ; ὅρας ὃ κάλλος ἢ νές , ὃ ἀνθος τὸ νεότητος . ὅθεν καὶ ὡς ἐχθρῶν βλέπων , πάντως αὖ καταλήσας . ἔτος μὲν τὸ μακρὰς ὥχῃς ὁ καρπὸς ἀποδέδοι . οὕτως τὸ ἀφδοχῆς ὁ κλάδος ὑπολέλειπται . οὕτως ἢ γῆρας λείψανον . οὕτως γῆρας βακτηρία . οὕτως μόνος ἐλπίς ὅτι τὸ ἀνελπίστιας ἡμῶν . Εἰ

Tom. II.

μέλλεις

tem , acutioremquem gladio amorem reddidit . Nam in ipso vincula præscidit naturæ : Et sicut quid terrenum , molestiam condolentis animi reliquit atque deposuit , totumque se prompte & alacriter tradidit . Et mandatum quidem acceperat de mactando filio ; verum ne uxori quidem hac de re quippiam dixit , neque cum ea rem communicavit , valde utiliter agens : neque enim tutum , neque utile sibi esse putavit , feminam in consilium adhibere . Nihil enim Adæ profuit , imo obfuit consilium ab Eva susceptum . Ne ergo muliebrem aliquam subiret passionem Sara , & ne , ut matrem verisimile est flentem esse facturam , vim ac sinceritatem dilectionis erga Deum infringeret , ipsam celare contendit . Quibus enim Sara lamentis non esset usa vel erga ipsum filium , vel erga ejus patrem ? Quid vero non fecisset , si proprium adspexisset filium ad internecionem trahi ? quomodo non suis ulnis eum ante complexa , ad seipsam retraxisset ? quibus ad Abraham usa non fuisset verbis ? doloreque plena lamentabiliter exclamasset : Parce , parce naturæ : parce filio , o Abraham : parce , inquam : Et noli esse vitæ improbum documentum . Unigenitus mihi primus est : ipse primus & postremus in dolore partus Isaac . Ne unicum abscindas racemum , quem simul produximus ; quando jam præ senio steriles & effoeti eramus . Ne baculum confringas , quo sustentamur . Ne nostram frangas virgam , qua interquiescimus . Ne oculum excæces , quem ambo possedimus . Ne nostram tollas memoriam ex orbe terrarum . Ne agnum , quem habemus , velut ovem jugules . Ne nostrum auferas gaudium , & luctu nos repleas . Quem in mensa post hunc videbimus ? Quis nominabit matrem ? quis senectutem nostram curabit ? quis morientes nos obvolvet atque componet ? quis corpus nostrum sepulturæ tradet ? quis nostram memoriam servabit , quum deinceps filiis orbatu erimus ? Vides pulchritudinem juvenis , ac florem juventutis : quam etiam si hostili animo respiceres , omnino miseraberis . Hic longæ meæ precatationis fructus exstitit . Hic successionis ramus relictus est . Hic familiæ ac generis sui reliquiæ . Hic senectutis baculus . Hic solus desperationis nostræ spes est . Si gladium in-

R r 2

guttur

guttur dilectissimi adasurus es, me-
primum interfice, maximamque mihi
gratiam præstabis. Sit communis nobis
tumulus, atque etiam commune monu-
mentum. Communis pulvis corpus utrius-
que contegat. Communis mors sit
sterilis, & ejus qui ex ea natus est.
Communis inscriptio calamitates utrius-
que enarret. Non adspiciat Saræ oculus
Abraham occisorem filii, neque occi-
di Isaac, patris manibus.

Hæc & ejusmodi verba dixisset Sa-
ra, si dilectissimum filium neci traden-
dum cognovisset. Ideoque Abraham ni-
hil talium recensuit ipsi, ut in nullo
impediret opus quod præ manibus ha-
bebat. Imposuit filio struem lignorum:
quoniam & Salvator suam portavit cru-
cem. Quum Isaac ad occisionem abi-
ret, sequutus est eum asinus, ac pue-
ri ejus: & dum Christus ad passionem
venturus esset, ascendit super pullum,
gentium vocationem declarans: seque-
bantur vero ipsum etiam discipuli ejus:
bravia tenentes, & Hofanna clamantes.
Isaac ligna deferens, in montem ascen-
debat, ut immolaretur instar innocentis
agni: & Salvator crucem portans, in
calvarie montem exibat, ut pro no-
bis tamquam agnus immolaretur. Quum
gladium hic contemplaris, lanceam
mihi considera. Dum aram cogitas,
calvariam mihi perpende. Dum ligno-
rum congeriem cernis, crucem ani-
madverte. Dum ignem specularis, amo-
rem ac desiderium mihi cogitatione
complectere. Et dum ovem duobus
hærentem cornibus in virgulto Sabec
contueris, Christum agnum Dei dua-
bus in cruce manibus pendentem
respice. Plantam Sabec, remissionem
seu liberationem interpretantur; di-
misit enim ac liberavit à cæde
filium senis: crucem designans,
quæ mundo remittit peccata eique
vitam præbet. Aries in virgulto Sabec
suspensus, mystice solum liberavit Isa-
ac: at Agnus Dei in Cruce suspen-
sus, mundum à morte & ab inferno
liberavit. Avulsus est Isaac à pue-
ris suis, quum in montem moriturus
ascenderet: & Christus avulsus est à
suis discipulis, nostra causa ad inter-
necionem venturus. Reliquit pueros
Abraham justus, nequis eorum im-
pedimento esset à sacrificio; assumtum-
que Isaac, solum solus deducit, ignem,
gladium, & ligna secum ferentes.

Verum quid Isaac? dulcissima
voce

A μέλεις ὠθεῖν ὁ ξίφος εἰς τὴν λαμψὸν τῆς φιλα-
της, ἐμὲ πρῶτον ἀποκτανόν. μεγίστη μοι
χάρις δίδως. κοινὸν θυσίῳ ὁ χάσμα, καὶ ὁ
μνημεῖον ἅμα κοινόν. κοινὴ κόπῃς καλυψάτω ἡ
ἀμφοτέρων ὁ σῶμα. κοινὸς θάνατος θυσίῳ
τῆς σέρας καὶ τῆς Ἰσραὴλ. κοινὴ ἐγγὺς διη-
σῶ τὰ πάθη τῆς ἀμφοτέρων. μὴ ἴδῃ Σάρρας
ὁφθαλμὸς τὴν Ἀβραὰμ παροκτανόν, μηδὲ πα-
B ροκτονέμενον χερσὶ πατρὸς τὴν Ἰσαὰκ.

Τὰυτὰ ἔτι τοιαῦτα ἐποίησεν ἂν ἡ Σάρρα,
εἰ ἔγνω τὴν φιλατον μέλλοντα σφραγίζεσθαι. Ἀφ-
τῆτο ὁ Ἀβραὰμ ἐσθλὴν τέττων ἔπειν αὐτῇ, ἵνα
μηδὲν ἐμποδίσῃ τὴν ὄψιν χερσίν. ἐπέθηκε τὰ
παρὰ τὰς χεῖρας τῆς ξύλων. ἐπαρὼ καὶ ὁ
σωτὴρ τὴν σαρρὸν ἐβάσταξε. μέλλοντος τῆς Ἰσαὰκ
ἐρχεσθαι πρὸς τὴν σφραγὶν, ἠκολούθη ἡ ὄψις

C ἔτι οἱ παῖδες οἱ τέττα. ἔτι μέλλοντος τῆς Χειρὸς
πρὸς ὁ πάθος ἐρχεσθαι, ἐπέθηκε ἐπὶ τὸν πῶλον
δηλῶν τῆς ἐθνῶν τὴν κλησίν. ἠκολούθῃ αὐτῇ
ἔτι οἱ μαθηταὶ αὐτῆς τὰ βραβεία κρατάντες, καὶ
ὡσαννὰ κράζοντες. βασιλεύων ὁ Ἰσαὰκ τὰ ξύλα
ἀνιέρχεται εἰς ὁ ὄρος τυθῆναι ὡς ἀρνίον ἀκακοῦ
βασιλεύων καὶ ὁ σωτὴρ τὴν σαρρὸν ἀνιέρχεται ἐν
κρανίῳ τυθῆναι, ὡς ἀρνίος ὑπὲρ ἡμῶν. τὴν

D μάχαραν θεωρῶν ἐννοεῖ μοι τὴν λόγχην. τὴν
βωμὸν κατανοῶν, σκοπεῖ μοι ὁ κρανίον. καὶ
τὰς χεῖρας βλέπων, κατανοεῖ τὴν σαρρὸν. καὶ
ὁ πῦρ θεωρήσας, λογίζε μοι τὴν πόθον. βλέ-
πε καὶ ὁ πρόβατον ἐν τῇ δυνάμει κρατῶν κρα-
τέμνον ἐν φυτῷ, τῇ λεγομένῳ, σαβέκ. βλέ-
πε μοι καὶ τὴν Χειρὸν, τὴν ἀρνίον τὴν Θεῶν,
ἀπὸ τῆς δυνάμει χερῶν κρατέμνον ἐν σαρρῷ. ὁ

E φυτὸν ὁ τῆς σαβέκ ἀφροῖν ἐρμηνεύει (ἀφροῖν γὰρ
τὴν σφραγὶς τὴν παῖδα τὴν κέρωντος) τὸν σαρρὸν προ-
σημαῖνον τὸν ἀφροῖν τῶν κόσμων τὰς ἀμαρτίας
αὐτῆς, ἔτι ζῶντι πῶλον ὁ κρὶς ἐν τῷ φυ-
τῷ κρεμασμένος τῇ σαβέκ, μυστικῶς τὸν Ἰσαὰκ
μόνον ἐλυτρώσατο. ὁ ὅς ἀρνίος τῆς Θεῶν κρεμα-
σθεὶς ἐν τῷ σαρρῷ, ἐρρύσατο τὸν κόσμον ἐν
θανάτῳ καὶ αἵματος. ἀπεπαράσθη Ἰσαὰκ ἀπὸ τῆς

F τέκνων αὐτῆς, μέλων ἐπὶ ὁ ὄρος ἐρχεσθαι εἰς
θάνατον. ἀπεπαράσθη καὶ Χειρὸς ἐν τῇ μα-
θητῇ αὐτῆς, μέλων ἐπὶ τῇ σφραγὶν ἐρχεσθαι
ὑπὲρ ἡμῶν. κατέλεπε τοὺς παῖδας ὁ δίκαιος
Ἀβραὰμ, ἵνα μή τις πρὸς αὐτῇ ἢ ἐμποδι-
σμός πορὸς τὴν ἱεουργίαν. καὶ λαβὼν τὸν Ἰσαὰκ,
μόνος μόνον ἀνάγει, πῦρ, μάχαραν, καὶ ξύλα
συνεπιφερόμενος.

Ἀλλὰ τί ὁ Ἰσαὰκ; τῇ γλυκυτάτῃ φωνῇ
παρακα-

προσκαλεῖται καὶ λέγει· εἰπὲν, φησὶν, ὦ πάτερ, ἰδοὺ δὲ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ὅτι δὲ πρόσβατον δὲ εἰς ὀλοκάρπωσιν; πάλιν φωνὴ ἔτι πατρὸς δριμύτως ἀπλάγχνα πατρός· πάλιν ἄλλος πρᾶσμός ἐστιν αὐτὸν φοβερός· πάλιν ἄλλη βάσανος σιωπὴ πὸν δίκαιον ὅτι ἐλάττω δὲ πρώτης, ὅτι ἐφελανθρωποτέρα. καὶ τῶς αὖ ἐκατεπλάγχθη δάκρυσιν ὁ Ἀβραάμ, μήκετι προσδοκήσας λοιπὸν πατὴρ ἀκῆσαι; καὶ λέγει τι γοερὸν, καὶ θρήνηδες φθέγγετο· ἀλλ' ἀτρεμῇ τῇ ψυχῇ, καὶ ἀκλινῇ λογισμῷ ἐδέξατο τὴ φωνὴν ἔτι πατρὸς τὴν ἡδίστην. καὶ ἀνταποκρίνετο, καὶ λόγους μεταδίδοι. Ὁ Θεὸς ὅψεν, τέκνον, πρόσβατον εἰς θυσίαν· εἶπε ὁ Θεὸς ἀρρύνων τὸν πατέρα τὸτο ἔφη, εἶπε δὲ προσφητεύων δὲ μέλλον ὁ Ἀβραάμ. ὅν δὲ τῷ φθάσαι σουδῇ δὲ προσαχθέντα τόπον, οἰκοδομεῖ τὸν βωμόν, δὲ θυσιάζειν ἐτοιμάζει, μάχαραι ἀντρεπίζει, καὶ δὲ πῦρ, καὶ τὰ ξύλα ὁ πατὴρ ὁ ἀντιθεῖς τῷ πατρί. ἀπὸ τῷ μὲν τῶς ἔτι ὁ πατὴρ, δὲ ὅτι ἐν ἀντιπαράθεσιν ἡ φύσις πρὸς κάλυμα. ἔξεδωκεν ἑαυτὸν ὁ Ἰσαὰκ τῷ πατρί, ἵνα χρησθῇ αὐτῷ καθ' ὃν νόπον βύλην. τίνα πρῶτον θαυμάσω, ἢ τίνα καταπλαγῶ; ποῖον νόπον εἴφανον πλέξω τὴ ἐγκωμίων; τὸν ἐπὶ τὸν φίλπατον χαῖρας ἐπιβαλόντα ἄλλ' τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην καὶ ἀνοίαν, ἢ τὸν μέλει θανάτου πατρὶ ὑπακύναντα, καὶ ἐράνιον σφαγῶν πρὸς αὐτὸν δεχόμενον; ὁ μὲν γὰρ τὴ φύσεως ὑπεῖρεν ἑαυτὸν, ὁ Θεὸς τὴν ἐντολὴν τὴ φύσεως προτιμῶν. ὁ δὲ μέλει θανάτου ὑπήκουσε τῷ πατρί, χαῖρον θανάτου εἰδὼς δὲ λυτῆσαι πατέρα.

Εἰτεῦθεν ὁ Ἀβραάμ λαβὼν δέσμιον πατέρα, καὶ ἵναρκῇ τὴ χαῖρα, ὅτι ἔξισατο τὸν νῦν. ὁσάκις ἔδον τῶς ἔτι πατρὸς πᾶς εἰκόνας, ὅτι ἐποτε ἴχυσεν ἀδακρυτὶ παρελθεῖν, ἐνεργῶς μοι τῆς τέχνης ὑπὲρ ὅτι ἀγαγόντος τῇ ἰσοεῖα ταύτῃ σαφῇ καταπόσει. πλησίον προέκειτο δὲ θυσιάζειν ὁ Ἰσαὰκ, τῷ πατρί ἐπὶ γόνυ ὀκλάσας, ἀνελγυῖας τε ἔχων εἰς τὴν πίσω πᾶς χαῖρας, κατόπιν δὲ Ἀβραάμ τὴ ἀγκύλῃ πατρὸς. εἶτα τῇ μιᾷ χεὶρὶ τὴν κόμην πρὸς ἑαυτὸν ἔτι πατρὸς ἀνακλάσας, ἐπικύπτει πρὸς αὐτὸν, καὶ βλέπει δὲ πρόσωπον ἔτι Ἰσαὰκ πρὸς αὐτὸν ἐλεανῶς βλέποντος, δὲ τὴν πλὴν μόνοντος. καθωπλισμένῳ ἔχων τῷ ξίφει τὴν δεξιὰν κατευθύνει τὴν σφαγῶν, ἀπὸ τῷ σώματος. ἡδὴ πρὸς τῷ φάρυγγι ἡ ἀκμὴ ἔτι ξίφους. ὡς ὅτι σῶμα τὴ μάχαραι καὶ τῇ ἀπλάγχων αὐτῷ, καὶ

A voce patrem compellans : Cedo, inquit, pater : Ecce ignis & ligna : ubi est ovis in holocaustum? Rursum vox pueri acriter afficit viscera patris. Rursum alia ipsum tentatio horribilis invadit. Rursum aliud tormentum virum justum corripit non priore minus, nec minus indulgentiae plenum. Quomodo enim non consternaretur Abraham lacrymis, non amplius patris nuncupationem exspectans? non aliquid acerbum dicit, aut quid lugubre ac flebile eloquitur : verum intrepida mente, ac cogitatione immota, dulcissimam pueri vocem excepit, & vicissim respondet, verbaque miscet : *Deus videbit sibi ovem ad victimam holocausti, fili*. Aut puerum confirmans, hoc dixit Abraham ; aut futurum prænuncians : Quum autem pervenissent studiose ad præstitutum locum, aram ædificat, altare parat, gladium adornat & ignem, & ligna pater apponit filio. Apprehendit deinde filium pater, & nullum natura impedimentum objicit. Tradidit se ipsum patri Isaac, ut ipso quemadmodum vellet uteretur : sed quemnam primum admirabor, aut quem cum stupore magis suspiciam? quem primum præconiorum corona ornabo? Eum ne, qui manus in carissimum extendit filium, ob magnam in Deum dilectionem atque benevolentiam ; an illum, qui ad mortem usque patri factus est obediens, celestemque jugulationem ab eo suscipere paratus erat? Ille enim se ipse supra naturam sustulit atque exivit, nihil prius antiquiusque divino ducens præcepto : ille autem usque ad mortem patri se obediens præbuit, morte pejus esse sciens, tristitiam atque molestiam patri inferre.

Deinde Abraham, accepto filio victo, non obtorpeceit ei manus, non obtupescit mens. Quotiescumque sane pueri istius contemplatus sum imaginem, nunquam sine lacrymis præterire potui ; præsertim dum efficax picturæ artificium demulceret animum, & perspicuam huic historiæ afferret cognitionem. Juxta altare procumbebat Isaac, coram patre in genua provolutus, ac manus retro circumactas habens, Abraham interim à tergo cubitorum curvaturam calcante. Deinde una manu comam pueri ad sese retorquens, intuetur ipsum, aspicitque faciem Isaac in eum miserabiliter respicientis, istumque jam expectantis. Armatam autem gladio habens dexteram, intentat necem, corpus contingit, & jam gutturi acies gladii imminabat, e nsemque in sua ipsius adigit viscera. Porro

Genes. 22.

Porro tunc divinitus audita vox est, quæ impetum retinebat, & opus impediēbat: *Abraham, Abraham*, dicens, *ne injicias manum tuam in Isaac: neque malum quid in filium tuum committas. Nunc enim vere cognovi, quod timeas Deum, & non pepercisti dilecto filio tuo propter me.* Ecce aries colligatus est in planta Sabec, accipe, & offer illum, inquit, pro Isaac, ut certior fias, quod susceperim ego sacrificium tuum, ardentem videlicet voluntatein. Admirati sunt Angeli, principatus & potestates, throni, dominationes, omnesque exercitus: obstupuerunt cœli, Sol, & Luna, & astrorum chori, super re adeo admirabili atque stupenda. Deus porro sola contentus fuit voluntate fidelissimi revera sanctique Abraham, & dixit ad eum: *Benedicens benedicam, & multiplicans multiplicabo semen tuum super terram, sicut astra cœli*: quia promte obedisti voci meæ, & studiose curasti adimplere mandatum meum. Deditque ex rupe ovem Deus pro puerulo, ad perficiendum Sacrificium. Non enim gaudet Deus occisis victimis, quæ cultro & fumo offeruntur ipsi: sed hostiam requirit à nobis viventem, sanctam, beneplacentem, ac rationabile obsequium, quemadmodum cunctos aperte admonet Apostolus, sciens quid Deo acceptum sit. Neque enim Deus volens pueri interfectorem efficere Abraham, jubebat ut filium offerret; verum ut cunctis habitatoribus terræ ostenderet, quod vehementer Abraham diligeret Deum: quia propter eum non pepercit Isaac, licet illum unigenitum parvulum dumtaxat haberet. Ideoque mysterium Deus magnum & admirabile ostendit Abraham: nam per sacrificium istud Sacerdos factus est, & in figura prophetam ipsum fecit; indicavitque ei Deus Altissimus, quod & ipse filium suum unigenitum pro mundo daturus esset, ut ab erroribus genus salvet humanum, Deus homo factus. Illud quippe significabat, quum ovem è Sabec pro Isaac dedit, ut offerretur in sacrificium. Nam quum futuri essent homines increduli, qui fidem non præberent partui Virginis Sanctissimæ, qua ratione potuerit sine virili contactu filium concipere, quasi fieri non posset; idcirco ex rupe arietem produxit, ut quod admirabile erat, ex hoc fidem acciperet; & quum quidquid voluntate ipsius divinitatis imperatur, subsistit protinus. Sicut ergo ibi solo verbo ovis in rerum naturam prodiit; ita & in Virgine Verbum caro factum est. Et quemadmodum ovis in planta ligata hærebat: sic etiam unigenitus in cruce clavis confixus pende-

Ibid.

Rom. 12.

A τότε δὴ θεόθεν ἡ φωνὴ ἐγένετο, τὴν ὀργὴν ἐπέχουσα, καὶ δὲ ἔργον κωλύουσα. Ἀβραὰμ γάρ, Ἀβραὰμ, μὴ ἐπιβάλης, φησί, τῇ χεὶρὶ τῷ Ἰσαὰκ, μὴδὲ τί κακὸν πράξης εἰς τὸν υἱόν. οὐ γὰρ ἔγνω ἀληθῶς, ὅτι φοβῆται τὸ Θεόν, καὶ οὐκ ἐφείσω δι' ἐμὲ τῷ σὺ ἀγαπητῷ. ἰδοὺ κεῖς δέδεξεν ὃν τῷ φυτῷ τῷ σαβέκ. λάβε καὶ ἀνεγκε αὐτὸν ἀντὶ τῷ Ἰσαὰκ, φησὶν, ὅπως πληροφορηθῇς ὅτι προσεδεξάμην ἐγὼ τὴν θυσίαν, τῇ δερμὶν προάρεσιν. ἐθαύμαζον ἄγγελοι, ἀρχαὶ καὶ ἰερεῖς, θρόνοι, κυριότητες, καὶ πάσαι αἱ στρατιαί. Ἰερέων ἕραιοι, ἥλιος ἐσελῶν, ἐς ἀστέρων χοροὶ ὅτι τῷ ὁσιωτάτῳ θεάματι. ὁ δὲ Θεὸς ἠρέκεσθαι μὴν τῇ προαφίεσιν τῶν πιστοτάτων ὄντως ἐς οὓς Ἀβραὰμ. καὶ ἔφησε πρὸς αὐτὸν, ἀλογῶν ἀλογήσω, καὶ πληθύνων πληθυνῶ. πὸ σπέρμα σου ὅτι τῇ γῆς, ὡς τὰ ἀστρα ἐοῦρανοῦ, ἐπειδὴ ὑπήκυσας τῆς φωνῆς μου προθύμως, καὶ ἔσπευσας πληρῶσαι τὸ πρόσαγμα δ' ἐμοί. καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς πρόβατον ἅγιον τῆς πέτρας αὐτῇ παρθενίᾳ, τελέσαι τὴν θυσίαν. καὶ γὰρ ἦδε τῷ Θεῷ ἐπὶ νεκρᾷ θυσίᾳ ἀφ' ἐκείνης καὶ καπνὸς προσαναομιλῆ αὐτῷ, ἀλλὰ θυσίαν ζῶσαν, ἀγίαν, διάρρεον, τὸ λογικῶς λατρεύειν ὁσιωτῆται πρὸς ἡμᾶς, καθὼς ὁ ἀποστόλος ὁρῶναι παῶσι, σαφῶς ἐπιτάμειος τῶν διάρρεον τῷ Θεῷ. καὶ γὰρ θέλων ὁ Θεὸς παροκτοῖ ποιῆσαι τὸ Ἀβραὰμ, ἔλεγεν ἀνενεγκὴν τὸν υἱόν, ἀλλ' ἵνα δείξῃ πᾶσι πῶς τὸ κόσμον οἰκῶσιν, ὅτι σφόδρα ἡγάπα τὸν Θεόν ὁ Ἀβραὰμ, ὅτι οὐκ ἐφείσατο δι' αὐτὸν τῷ Ἰσαὰκ, καίτοι μονογενὲς ἔχων τὸ παρθένον. διὸ καὶ μυητοῖς ὑπέδειξε ὁ Θεὸς ὡς φίλῳ τῷ Ἀβραὰμ μέγα καὶ ὁσιώτατον. ἀφ' οὗ γὰρ τῆς θυσίας ἱερῶς ἐλήμετο, ὅτι τῷ τύπῳ αὐτὸν τροφίτῳ ἐποίησε. καὶ ἐγίνωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ὁ ὑψίστος, ὅτι μέλλει καὶ αὐτὸς τὸν μονογενῆ υἱὸν διδόναι ὑπὲρ τοῦ κόσμου, ἵνα σώσῃ ὅσον τὸ πλάνης τὸν ἥλιον τῷ ἀνθρώπῳ Θεὸς ἐνανθρωπήσας. τῷ γὰρ ἐσήμαμεν, ἀντὶ Ἰσαὰκ δεδοκὼς πρόβατον ὅσον τῷ σαβέκ ἡμεῖς εἰς θυσίαν. ἐπειδὴ γὰρ ἔμελλον οἱ δύσπιστοι ἀνθρώποι ἀπιστεῖν τῷ τοκετῷ τῷ ἀγίῳ πρὸς θεόν, ὁ πᾶς ἀνὴρ ἠδυνάτο δι' ἡμᾶς ἀνδρικήν κυφορήσαι υἱόν, ὡς ἀμήχανον ὄν, ἀφ' οὗ τῷ τῷ πέτρῳ πρὸς γαγε τὸν κριόν, ἵνα τὸ παραδόξον ὅσον τῷ τῷ πιστῷ ση, ὅτι τῷ βεβλήματι τῷ αὐτῷ θεότητος παῖ τὸ προσσηλῶν δι' αὐτῶς ὑφίσταται. ὡς οὖν ὅσον ὁ λόγος πρόβατον ὑπέστησεν, οὕτως ἐν τῇ παρθένῳ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο. καὶ ὡς περ τὸ πρόβατον ὅσον τῷ φυτῷ ἐδέσθη, οὕτως ὁ μονογενὴς ὅσον σαυρῶ καὶ λῶσθαι.

λώθη. Ἀφ' οὗτο εἶσα ὁ Ἡσαΐας λέγων· Ὡς ἂν
 παρὰ τὸν ἡχὸν ἐπὶ σφαγῶν ἄφρωνος. πάλιν
 ὃ ὁ Κύριος Ἰσραήλ ἐλεῖ· Ἀβραὰμ ἐπεθύ-
 μαι ἦ ἡμέραν μὴ ἰδεῖν, καὶ εἶδε ὅτι ἐχάρη,
 τὴν ἑὴν παῖδους δηλαδὴ ἐν τῷ τύπῳ Ἰσαὰκ,
 ἐν ᾧ τῷ ἀγίῳ. ὁλοκληρῶς ὁ Θεὸς προτυπώ-
 σας ἡμῖν πάντα τὰς σωτηρίας ἐν ταῖς ἀγίαις
 γραφαῖς, καὶ ἐλθὼν ἐπλήρωσε τοὺς λόγους τῆς
 προφητείας, καὶ ἀνῆλθεν ἐν δόξῃ πρὸς τὸν αὐτῶν
 πατέρα, ἵνα ἐν παντὶ τύπῳ προσκυνώμεν τῷ
 πατρὶ σὺν υἱῷ καὶ τῷ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶ-
 νας. Ἀμήν.

bat. Propterea clamat Isaias, dicens : *Isai. 53.*
sicut ovis ad occisionem ductus est, sine voce.
 Rursus autem Dominus dicebat ad Ju-
 dæos : *Desiderabat Abraham videre diem*
meum, & vidit, & gavisus est : diem sci-
Joan. 8.
licet passionis in figura Isaac, super mon-
tem sanctum. Benedictus Deus, qui cun-
cta nobis ad salutem præfigurat in scri-
pturis sanctis, veniensque, sermones
implevit Prophetarum, & in majestate
ad suum ascendit Patrem : ut omni in
loco adoremus Patrem cum Filio & Spi-
ritu sancto, in secula. Amen.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΟ-
 ΦΗΤΗΝ ΔΑΝΙΗΛ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ
 ΑΓΙΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΑΣ. ΚΑΙ
 ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΕΓΟΝΤΑ, Ο ΚΑΙΡΟΣ
 ΠΟΝΗΡΟΣ ΕΣΤΙ, ΣΩΘΗΝΑΙ ΟΥ
 ΔΥΝΑΜΑΙ.

EJUSDEM SERMO IN DANIELEM
 PROPHETAM, ET IN SANCTOS
 TRES PUEROS. ET IN EUM QUI
 DICIT: TEMPORA MALA SUNT,
 SALVARI NEQUEO.

Φερε δὴ, ἀσκεψώμεθα τὰ κατὰ τὸν προ-
 φητὴν Δανιὴλ καὶ τοὺς ἀγίους παῖδας.
 Οἱ οὗτοι ἔτι οὐκ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις, ἐν αἷς
 παρέδωκε Κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἡ ἀμνηστία
 ἔλαβεν, εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορος βασιλέως
 Βαβυλῶνος. Προσῆλθον ὃ ἑαυτοῖς ἀσφαλῶς,
 ἐκ νεαρῆς ἡλικίας· ὅθεν ἐν τοσούτοις ποικίλοις
 πειρασμοῖς καὶ θλίψεσι, δόκιμοι ἀνεβάνησαν.
 Οἷος δὲ πόντος ἀπὸ τῆς ἐκείνης τῆς συγχύσεως τῆς
 θροῦνός ἐστιν ἐκείνης τῆς ἀχμαλωσίης οἱ θεοφιλεῖς
 ἔτι παῖδες, τρωτὸν μὲν δεσφάμενοι τὸν ἐπίλεκ-
 τον λαὸν ὑπὸ Ἀσσυρίων ἀνιπλεῶς πορδούμενον;
 Φοβὸν γὰρ Ἱερουσαλὴμ· τρωτὸν μὲν Ἱερουσαλὴμ
 ὅσον, πρεσβύτην ὅσον ἡλένην· ἀρχόντες ἐν χερ-
 σὶν ἐκρεμάσθησαν, καὶ νεανίσκοι ἐν ζυλοῖς ἠσθ-
 ῆθησαν· καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ θεωρῶντες τὴν ἀγίαν πό-
 λιν ὑπὸ ἀνόμων ἐρημωμένην, καὶ τὸν Θεὸν ἱερὸν
 πυρὶ καταφλεχθέν, καὶ τὰ ἁγία σκάνη· ἀπὸ
 ἀνόμων χερσὶν ἡλαφρώμενα, ὅτε ἐν εἰδωλείοις
 ἀνατιθέμενα, καὶ πῦρ ἐκ τῆς πόλεως ἐν πέδῳ
 σιδηρῶς δεδεμένους, ὅσον ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω
 ἡ καρδία αὐτῶν, ὅσον κατελάλησαν τῷ Θεῷ, ὅσον
 ἐδίςσαν· καὶ τὸ πᾶν λέγει· Ἰδοὺ αὐτὴ ἡ
 κακία τῶν Κυρίων· τί ἡπομώμεν τῷ Κυρίῳ ἔτι;
 Εἶπα ἡγοῦντο λοιπὸν ἐν τῇ ἀχμαλωσίᾳ· ἀφ-
 ἑξῆς αὐτοὺς κάματος ἄμετρος ἐν τῇ ὁδοποιίᾳ·
 ἡπομώμενοι κακουχίας καὶ γυμνότητος ὅσον λιμὸν,
 ἀφ' οὗ μὴ ἀλισγηθῆναι τοῖς ἀδελφείοις. Εἶπα
 ἡχθῆναι εἰς Βαβυλῶνα· ἀφ' ἑξῆς αὐτοὺς ἔτε-
 ρος

Age jam, contemplemur Danielis Pro-
 phetæ, & sanctorum Puerorum gesta;
 quales hi sancti exstiterint in diebus illis,
 quando tradidit Dominus civitatem Hieru-
 salem propter peccata populi in manus Na-
 buchodonosor Regis Babyloniz. Attende-
 runt autem hi sibi ab ineunte ætate tuto :
 quare & in tantis adeoque variis periculis
 atque vexationibus probi sunt reperti. Cu-
 jusmodi enim non exantlarunt labores in
 confusione facta in illa captivitate, pueri
 illi adeo pii ac Deum amantes? Et primum
 quidem spectantes electum populum ab
 Assyriis ita crudeliter divexari : ait quip-
 pe Hieremias : *Faciem sacerdotis non susce-*
Thren. 4.
perunt, senis non miserti sunt : principes ma-
nibus suspensi sunt, & pueri in lignis in-
firmati sunt : & quæ sequuntur. Cernen-
tesque sanctam civitatem ab iniquis va-
statam, & Dei templum igne combu-
stum, & vasa sancta iniquorum mani-
bis contrectata, ac in idolorum fa-
nis reposita, prophetasque vinculis fer-
reis constrictos : non tamen ob hæc
cor eorum conversum est retrorsum,
nec sunt obloquuti Deo, neque va-
cillarunt : sicut quidam alibi ait :
Ecce hoc malum a Domino est : quid am-
4. Reg. 6.
plius expectabo a Domino? Postea ad-
huc captivi ducti, immensum per vi-
am coguntur subire laborem : dum
ærumnas in ea varias cum nuditate pa-
tiuntur, famemque tolerant, eo quod
se ab illicitis prorsus pollui nollent. Sub
hæc in Babylonem ducti, aliud eos cer-
tamen

tamen manet . Fit electio selectissimorum puerorum , ut habet scriptura , inter quos connumerati sunt Daniel, Ananias, Azarias, & Misaël . Cæterum honestatis inimicus conspiciens neque in obsidione sanctæ civitatis eos se voluisse abstrahere a Domino , neque in via ut esu se contaminarent , illos inducere potuisse ; in cor impii Regis se immittit , suadetque, ut per singulos dies Rex constituat eis annonam de cibis suis , & de vino unde bibebat ipse , sicque eos enutriat annis tribus , ut scilicet & per tyrannidem illos compelleret velci cibis illicitis . Et vide hic malignitatem Draconis : quandoquidem non ad diem unum , neque ad mensem dierum constituit præfinitum tempus : verum ad tres usque annos prorogavit certamen , ut partim timore , partim temporis diuturnitate tandem substerneret amatores divini cultus . Verum hi neque in illo virilem suum animum deposuerunt , neque patriam legem erubuerunt , rogantes clanculum eunuchorum præfectum , ut ipsis legumina dentur ad vescendum , ne polluantur de mensa Regis , non timentes periculum , quod nisi paruissent , aut si repugnassent , imminerebat . Deinde , licet princeps eunuchorum adduci nequiret , ut legumina ad vescendum suppeditaret ; non tamen ideo a pietatis scopo recesserunt . Dominus enim glorificantes ipsum glorificat & magnificat ; volensque ad illustriora adhuc certamina eos reservare , disponit ac præparat Amelsad , quem constituerat princeps eunuchorum super eos , ut daret iis sicut postulaverant . Et ut cognoscas Dei illud opus fuisse quod fiebat ; comperti sunt & illustriores exteriori corporis forma atque aspectu , & in omni disciplina ac sapientia magis instructi præ omnibus iis qui vescebantur cibo regio . Quod si meticulosi aut impotentes animi fuissent , nonne huiusmodi usurpassent verba : Quid agendum fratres ? nos constringit necessitas , comminationes mortis a rege intentantur : quid nobis per inobedientiam tormenta comparamus ? Deo sic visum est , qui dum contuetur vim nobis illatam , etiam nobis transgredientibus propter necessitatem ignoscet . Extra patriam versamur , in servitutem redacti sumus , regionem nostram perdidimus propriis ejecti sedibus ! quod si dura hac educatione morbo aliquo corripiamur , quis nostri curam geret , aut nos visitabit ? Non præsto nobis erit pater , non fratres , non propinqui , à quibus solatium accipiamus in nostris angustiis : omnes ad egestatem & in servitutem redacti , apud gentem premimur alienam . Nullum plane secundis rebus utentem videmus , præter eos dumtaxat , qui sunt regis mensæ participes : quin & nos

A ρος ἀγών . γίνεται ἐκλογὴ τῶν παρθένων ; καὶ ἡ Γραφὴ , ἐν οἷς συλαβήματα Δανιὴλ , Ἀνανίας , Ἀζαρίας , καὶ Μισαήλ . Οἱ οὖν Μισόκαλος , θεασάμενος ὅτι ὁδὸς ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῇ ἀγίας πόλεως ἴχυσεν ἀποστῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ Κυρίου , ὁδὸς καὶ ἡ ὁδὸν ἐπέσσε μισροφάγησιν , εἰσέρχεσθαι εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν βασιλέως , ἡ περὶ αὐτὸν , ὥστε ἐκπαῖσαι αὐτοὺς τῇ ἡμέρᾳ καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς τραπέζης αὐτῆς , καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ ποτῆος αὐτῆς ἐκτρέψαι αὐτοὺς ἐκ τείας . ἵνα καὶ ἡ τυραννίδος πείσῃ αὐτοὺς τῶν ἀδελφῶν ἀπογενέσθαι . Καὶ ὅρα κακοτεχνίαν τῷ Δράκοντος , ὅτι ἔτε πρὸς μίαν ἡμέραν , ἔτε ἕως μηνὸς ἡμερῶν ἔσσε τὴν πρὸς θεομῖαν , ἀλλ' ἕως ἐπὶ τείᾳ πᾶν ἔτανε τὸ ἀγῶνα , ἵνα τῷ φόβῳ καὶ τῷ χρόνῳ κατὰ δόλην τοὺς ἐρασὰς τῆς δουλείας . οἱ δὲ μηδὲ ἐν τῷ δαλαινδρήσαντες , μηδὲ ἐπαχθυθέντες τῇ πατρῴῳ νόμον , ἠξίου ἀφανὸς πὺν ἀρχιδυνῆχον δοῦναι αὐτοῖς σπέρματα πρὸς τὸ μὴ ἀλισγηθῆναι τῇ τραπέζῃ τῆς βασιλείας , ἢ φοβηθέντες πὺν κίδυνον τῆς πρὸς ἀντιθέσεως . Εἶπα ὁ δυνῆχς ἀπειθήσαντος πρὸς τὴν χορηγίαν τῆς σπέρματος , ὅσα ἀπέσσε τῆς σκοπῆς τῆς φιλοθείας .

D Οἱ δὲ Κύριος , ὁ τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν δοξάζων καὶ μεγαλύνων , εἰς λαμπροτέρους ἀγῶνας φυλάττει αὐτοὺς βυλόμενος , πρὸς σκῆμα τὸν Ἀμελσαδ , ὃν κατέσσε ὁ ἀρχιδυνῆχς ἐπὶ αὐτοὺς , δοῦναι αὐτοῖς τὸ ἄτημα αὐτῶν . Καὶ ἵνα γινῶσκῃς , ὅτι ἔργον Θεοῦ ἐστὶν τὸ παρατηρούμενον , τῆς ἐσθιόντων ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ , καὶ ἐν τῇ γραμματικῇ σοφίᾳ καὶ ἐν τῇ ἐξω μορφῇ πύρεσσε λαμπροτέροι .

E Εἰ δὲ ἦσαν δαίανδροι , ἢ διψυχοὶ , τέτοις αὖ ἐχρήσαντο τοῖς λόγοις : τί ποιήσομεν , ἀδελφοί ; ἀνάγκη ἡμῶς κατέλαβε βασιλικὴ ἀπειλή ὅτι θανάτου ; τί ἑαυτοῖς πρὸς ξενόμεν βασιάνες καὶ τῆς ἀπειθείας ; Θεὸς ἔτι πρὸς ἡμῶς ὁρᾷ ὅσα αὐτοῖς τῆς βίαν , ἐν πάχοντι ὁδὸν καὶ συγγνώσσει ἡμῶν δι' ἀνάγκην πρὸς δουλείαν . ἐν ἀποκρίᾳ ἐσμέν , εἰς δουλείαν κατεχόμεθα .

F Θα , ἡ ἑαυτῶν χώρα ἀπολέσσε . Εἰ δὲ καὶ συμβῇ ἡμῖν μαλακία , καὶ τῆς σκληραγωγίας , τίς ὁ ἐπιμελούμενος ἢ ἐπισκεπτόμενος ; ὅσα ἔστι , ἢ πατήρ , ἢ μήτηρ , ὅσα ἀδελφοί , ἢ ἄλλος ὑπάρχων , ὃς δυνήσσει φανῆναι ἡμῖν ἐν δαίμονι . πάντες γὰρ ἄποροι , καὶ ἐν ἀμοτερίᾳ γῆς εἰς δούλους κατεχόμενοι . Οὐδένα αὐτῶν θεοφρόνῳ ἀνμερῶντα , ἢ μόνον τοὺς κοινωνήσαντας τῇ βασιλείᾳ τραπέζῃ . ἡμῶς δὲ καὶ θαιότες ὁδὸς

A & nos mortuos ne sepultura quidem dignabuntur , sed canibus devoranda nostra corpora projicientur . Verum nihil horum apud se cogitarunt Dei servi ; neque etiam , quod tantopere escam leguminum appeterent , hanc sibi delegerunt diætam : sed quod pro veritate certamen subirent . Tu igitur discerne mihi gloriam eorum , qui regio cibo ac pretioso vino satiati sunt , & pro veritate laborare noluerunt ;

B ab his , qui delicias vitæ hujus à se propulsarunt , & labores pro veritate subierunt : quibuscum partem dignetur largiri nobis Dominus una cum omnibus Sanctis suis . Amen .

DE OCTO COGITATIONIBUS.

C **S**cias , fili , quod octo sunt cogitationes , quæ omnes mala operantur : Gula , Fornicatio , Avaritia , Ira , Tristitia intempestiva , Desidia , inanis gloria , & Superbia . Tu vero , fili , si velis gulam vincere , dilige temperantiam , & habe timorem Dei , & vices . Si velis vincere fornicationem , dilige vigilantiam , & fittim , & mortem cogita , & nequam cum muliere verferis , & vices Si velis iram vincere , posside mansuetudinem , & longanimitatem , & cogita quanta mala fecerunt Judæi adversus Dominum nostrum Jesum Christum , & ipse pro sua clementia non fuit illis iratus , sed potius pro ipsis rogavit , dicens : *Pater , dimitte illis hoc peccatum : non enim sciunt quid faciunt* . Si velis vincere intempestivam tristitiam , ne unquam moereas propter quodlibet tempestivum opus ; & licet vapules , aut dedecore sive persecutione afficiaris , ne tristeris , sed potius gaude . Tunc solum tristere , quum peccaveris ; sed & tunc moderate , ne incidas in desperationem , & pereas . Si velis vincere acediam , labora interdum circa aliquod opus manuum , aut lege , aut precare frequenter . Si velis vincere vanam gloriam , ne diligas laudes , neque primas sedes ; potius autem dilige , ut te vituperent mentientes , & contemnentes , & elata voce dic te ipsum omnium peccatorum iniquissimum . Si velis vincere superbiam , quum quid feceris , ne dixeris , quoniam meo proprio labore perfectum est , seu propria virtute : verum etsi jejunaveris , etsi vi-

S s gila-

**Desunt
non nulla :**

Лис. 23.

Joan. 8.

gilaveris, etsi humi cubaveris, etsi psal-
mos cecineris, etsi ministraveris, etsi
multas poenitentias egeris, dic, Dei au-
xilio, & protectione omnia esse perfecta;
non vero ex meis viribus, meaque dili-
gentia. Cura, fili, ut semper sis sim-
plex, & innocens. Neque habeas aliud
in corde, aliud in ore tuo: hæc enim
fallacia est. Esto verax, & non men-
dax, quia mendacium ex malo est. Ne
reddas unquam malum pro malo, sed
quum te quispiam malo affecerit aliquan-
do, ignosce illi, ut & tibi ignoscat
Deus. Quum te vexaverit injuriarum
recordatio, ex toto animo ora pro illo
fratre, & injuriæ memoria recedet. Vi-
de ne suscipias affectionem invidiæ, ne
te viventem diabolus absorbeat; imo po-
tius factum celebra, & precare Deum,
ut liberet te à periculo ejusmodi. Si vi-
deris aliquem peccantem, ne obloqua-
ris, neque illum condemnes, neque
odio prosequaris, ne cadas & tu in
idem peccatum: potius autem dic, quo-
niam ego deterior sum, & quoniam
hodie ipse, & ego cras. Scias, dæ-
mones timere Monachi jejunium, vigi-
lias, continentiam, humilitatem, ora-
tiones, lacrymasque, & reliquas virtu-
tes. Si velis ut largiatur tibi Deus la-
crymas, contritionem, indolentiam,
memento ubique mortis, & tuæ sepul-
turæ. Si a diabolo deceptus fueris, &
in peccatum cecideris sive parvum, si-
ve magnum, ne in desperationem ruas,
& pereas; sed confuge ad Confessionem,
& ad poenitentiam, & Deus te non
aversabitur.

DE PERFECTIONE MONACHI.

Pugnans in potentes, ne ruas con-
tra ipsos inordinate more juniorum.
Ne circumneas moderate, sed severe.
Enga vanos sermones ne indulgenter te
geras. Ad narrationem affectionibus
obnoxiam ne sedeas. In risum ne
extollaris, & ne semines in te fcor-
diam. Facetiis ne delecteris, ne in
elationem vertaris. In urbis viis ne
sis frequens, ne male affectus disce-
das. Odio habeto multorum consuetudi-
nem, quia turbationem animæ præbet.
Dilige silentium, ut in te conscientia
sit,

A πῆς, καὶ χαμακοιτῆς, καὶ ψάλλης, καὶ
Ἀθροιστῆς, καὶ μετάνοίας πολλὰς ποιῆς, λέγε
ὅτι ἔκ τῆς ἑὸς Θεοῦ βοηθείας; καὶ ἀντιλήψεως
ἡνωταί. ἔχῃ δὲ ἔκ τῆς ἐμῆς δυναμείας, ὅσοι
ἔκ τῆς ἐμῆς ἐπουδῆς. Σπούδασον, τέκνον, ἵνα
ὑπάρχῃς πάντοτε ἀπλῆς καὶ ἀκακος. καὶ μὴ
ἔχῃς ἄλλα εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἄλλα ἐν τῇ
ἐσχατίᾳ σου. τῷ πρὸς δολιότης ἐστὶ. Γίνε ἀλη-
θινὸς καὶ μὴ ψεύστης, διότι τὸ ψεῦδος ἔκ τῆς
πονηρῆς ἐστὶ. Μὴ ἀποδὸς ποτὲ κακὸν ἀντὶ κα-
κῆς, ἀλλ' εἰάν σε κακοποιήσῃ τις κακὸν ποτε,
συγχώρησον αὐτῷ, ἵνα καὶ σοὶ συγχωρήσῃ ὁ
Θεός. Εἰάν σε πολεμῇ ἡ μνησικακία, ὅχι ἔξ
ὅλης ψυχῆς ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ κτείνῃς, καὶ αἰα-
χωρῇ ἡ μνησικακία. Βλέπε, μὴ ὡς ἀδελφὸς τὸ
πάθος τοῦ φθόνου, ἵνα μὴ σε καταπίῃ ὁ Διά-
βολος ζῶντα. ἀλλὰ μάλλον ὡς ἀνθρώπου τὸ παρῶν
μα, καὶ ὡς ἀκαλῆς τὸν Θεόν, ἵνα σε λυτρώσῃ
ἔκ τοῦ πικρῆς κινδύνου. Εἰάν ἴδῃς τινὰ ἀμαρ-
τάνοντα, μὴ καταλαλήσῃς, μηδὲ κατακρίνῃς αὐ-
τὸν, μηδὲ μισήσῃς αὐτόν, ἵνα μὴ πέσῃς καὶ
σύ εἰς τὸ αὐτὸ ἀμαρτήματα. μάλλον δὲ λέγε, ὅτι
ἐγὼ χεῖρόν εἰμι. καὶ, ὅτι σήμερον αὐτὸς, καὶ
ἐγὼ σωθῶ. Γίνεσκε ὅτι φοβῶν καὶ οἱ Δαίμο-
νες τοῦ μοναχῆ τὴν ἡσέαν, τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν
ἐγκράτειαν, τὴν ταπεινώσιν, τὰς θύχας, καὶ τὰ
δάκρυα; καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς. Εἰάν θέλῃς,
ἵνα σοὶ χαρίσῃ ὁ Θεός δάκρυα, καὶ κατανύξῃ,
καὶ ἀπάθῃ, ἡπομιμνήσκῃ τὴν θάνατον καὶ τὸν
πᾶνον σου πάντοτε. Εἰάν ἔκ τοῦ Διαβόλου πλα-
τηθῇς, καὶ πέσῃς εἰς ἀμαρτίαν, ἢ εἰς μικράν
ἢ εἰς μεγάλην, μὴ ἔλθῃς εἰς ἀπόγνωσιν, καὶ
ἐκπολεωθῇς, ἀλλὰ δράμῃς εἰς ἐξαγόρῃσιν, καὶ
εἰς τὴν μετάνοιαν, καὶ ὁ Θεός σου ἀποτρέφε-
ταί σε.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΛΕΙΟΝ ΕΙΝΑΙ
ΤΟΝ ΜΟΝΑΧΟΝ.

Eἰς μάχην δυνατῶς μὴ γίνε κατ' αὐτῶν
εἰς ἀπαξίαν νεωτέρων. Μὴ ὡς ἐλέλθῃς ὅπι-
εως, ἀλλ' αὐστηρῶς. Εἰς λόγους κενὸς μὴ δι-
δου ἄνεσιν. Εἰς διήγησιν ἐμπαθῇ μὴ καθεῖς.
Εἰς γέλωτα μὴ ἐπαίρει. καὶ ὅτι μὴ πωλείς σου
σοὶ ῥαθυμίαν. Εὐτραπέλεις μὴ χαίρει, ἵνα
μὴ εἰς μετewοισμόν ἐκτραπῇς. Ὅσοις πόλεως
μὴ πύκναζε, ἵνα μὴ ἐμπαθῇς ἀποθῇς. Μισθ
πάντων πολλῶν τὰς σωσάσας, ὅτι σύγχυσιν τῇ ψυ-
χῇ πρέχουσιν. Ἀγάπησον σιωπὴν, ἵνα ἡ σιω-
πὴ σοὶ

σοὶ ἢ σιωδείῃσι, ὡς διδάσκαλος. Φεύγε πολυλογία, ἵνα μὴ γῇ ἐπιλήσιμων. Ἀπόδρα-
 δι τὰ συμπόσια, ἵνα μὴ γῇ πόρνος δίχα
 γνωσμένων. Παρατῇ πᾶς περὶ τῆς σωτυχίας,
 ἵνα μὴ κενὸς καταστῇ ἀδικος. Ἄνδρ' αὐτῷ
 Ἰησοῦς, ὅποιοι πᾶς τῇ γνωσμένων ὁμιλίας, ἵνα
 μὴ καὶ τῇ ὑπὸν ἔχῃς ἐμπαθεῖ. Μὴ ἐσθιε σι-
 χᾶς, ἵνα μὴ σκοτίσῃ σε. Ἀφύνοιαι. Μὴ
 πολλὰ μεταλάμβανε, ἵνα μὴ πηλὸν ποιήσῃς
 σάρκα σε. Ἀπέχου μνήμης ἐδεσμάτων πρὸς
 τῶν, ἵνα μὴ γῇ καὶ πονηρίας πρὸς τοῦ.
 Ἰδία-
 ζε τὰ πολλὰ, ἵνα ὅταν σωτύχῃς, μάθῃς
 ἑκατέρων τῇ ὠφέλειαι. Μὴ πᾶσι θάρρει. πᾶσι
 ὅτις θέλῃσι σωτύχῃ. Μὴ παρέλκε πᾶς
 σωτυχίας, ἵνα μὴ ἐπιλάθῃς τῆς ἡσυχίας. Μὴ
 ἐκτείνῃς πᾶς ὁμιλίας, ἵνα μὴ ζημιωθῇς τῇ συ-
 νομιλίας τῇ Θεῷ. Ἐάν μὴ πρὸς τῇ Θεῷ ἀνα-
 γίνωσκε ὡς ἡσυχία. Ὅτε ἀρξῇ γραφῶν Θεῷ,
 ὡς μέλλων διηγῆσθαι ἃ ἤκουσας, φροντίσιν.

A sit, ut Magister. Fuge loquacitatem, ut
 ne sis obliuiofus. Evita convivia, ne for-
 nicator fias absque mulieribus. Rejice su-
 perfluos congressus, ne judex constituaris
 injustus. Sine tui ipsius libertate, submo-
 ve mulierum colloquia, ne in somnum
 cadas malæ affectionis. Ne frequenter
 comedas, ne tua mens obscuretur. Ne
 multarum rerum particeps fias, ut ne lu-
 tum efficias carnem tuam. Abstine à re-
 cordatione eduliorum exquisitorum, ne
 evadas helluo iniquitatis. Solus esto quam
 frequenter, ut, quando cum aliis versa-
 tus fueris, utrobique utilitatem addiscas.
 Ne omnibus fidas, cum omnibus autem
 volentibus versare. Ne diu extrahe collo-
 quia, ne obliviscaris silentii. Ne protrahe
 sermones, ne in poenam Dei consortio pri-
 veris. Nisi supplex Deum adoraveris, le-
 ctioni in silentio operam da. Quum cœ-
 peris de Deo scribere, stude, ut ea quæ
 audivisti narraturus.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΜΦΥΣΗΜΑΤΟΣ.

DE INSPIRATIONE.

Ὅτως ὅτι ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι, ὡς
 δεσμός φυσικὸς δυσδιάλυτος. Ὅτι χω-
 ρισμὸς αὐτῆς δηλοῖ τὸν δεσμόν, ὅτι ἀφίσι τῇ
 πλάσσει ὁλόκληρον, ἵνα δείξῃ ὅτι ἔχει ὡς μέ-
 ρος σαρκὸς ἐστίν, οἰκείαν τῇ ἔχει ὑπόστασιν.
 Οὕτως ἐν πᾶσι ἐνεργεῖ, ὡς ἀρχὴ καὶ σώ-
 ματος. Οὕτως ἐνεργεῖ τῇ ζωῇ ἐν σαρκί, ὡς
 φυσικῶς κραταιὴ δεσμῶ. Οὐ χεῖρ φαγεῖν,
 ἀλλ' ὅτι αὐτῆς ἐδύναται ἡ σὰρξ ἐσθίσαι. Οὐ
 γὰρ ὅτι ἄλλη ψυχὴ ἐν τοῖς ἀσθεντοῖς ἐνεργεῖ-
 σα, ἐπὶ τῇ ἐν τοῖς νοητοῖς. Συγκληθῇ ἡ
 ψυχὴ, ἀλλ' ἐν σιωπῇ. σιωπῇ τῇ
 σώματι, ἀλλ' οἰκείαν ἔχουσα ὑπόστασιν. ἡ γὰρ
 φύσις ὅτι δεσμός. ἡ τις ἐν τῷ σώματι συ-
 στέλλεται, καὶ τῇ ψυχῇ συγκτιζομένη κρατεῖ.
 Ὅτι ὁ ὅρος ἐκ σιωπῆς. ἡ τῇ πλάσει τῇ ἀν-
 δρώπῃ, ἐκ Θεοῦ Πνεύματος. Τότε συγκτι-
 ζεται ἡ ψυχὴ, ὅτε καὶ τῇ σώματι τῇ ἀνθρώπου
 εἰκόνα λαμβάνει, εἰς ἀποδιάκρισιν τῇ συγκεχυ-
 μένῃ σπέρματος. Ἐκτὸς τῇ αἰδοῖς ὅτι ἡ συν-
 νοσία. παραχωρεῖ τῇ τῇ κτίσει τῇ διάπλασιν.
 Ἄνδρ' μελὸν τῇ καταβληθέν ὅτι, σὰρξ ἀμορ-
 φος. ἐν τῇ δυνάτει ἡ φύσις δίχα Θεοῦ παρα-
 στῆται ἀνθρώπου. Αὐτὸς γὰρ εἶπε τῇ Ἰερεμῖα·
 πρὸς τῇ σε πλάσει ἐν κοιλίᾳ, ὅτι σπέρμα σε.
 Τί οὖν ὅτι φύσις; Ὑλῆς μόρφωσις, τὸν
 Δημιουργὸν πρὸς κατεμένη εἰς χορηγίαν τῇ ὑπο-
 στάσεως,

Tom. II.

A Nima ita est in corpore, ut natu-
 rale vinculum solutu difficile. Ejus
 autem separatio ostendit vinculum, quod
 sic relinquit integram compositionem, ut
 ostendat non esse tanquam carnis par-
 tem, sed propriam habere subsistentiam.
 Ita in omnibus operatur, veluti domi-
 natrix in corpore. Ita vitam in carne
 operatur, ut naturali vinculo detenta.
 Non cibi opus habet; sine ipsa verò ca-
 ro vesci non potest. Non enim est alia
 Anima in sensibilibus agens, alia ve-
 ro in intelligibilibus. Congenita
 est enim Anima, sed non conseminata.
 Cum corpore condita est, sed
 propriam habet subsistentiam. Natu-
 ra enim est nexus, quæ in corpore
 per semen infunditur, & Animam una
 conditam continet. Semen ex copu-
 la; sed hominis formatio ex divino
 Spiritu: Tunc simul creatur ani-
 ma, quum & corpus hominis imaginem
 suscipit ad discretionem confusi seminis.
 Extra speciem est copula: tribuit enim
 Creatori formationem. Quod sine
 membris immissum est, caro est in-
 formis. Non enim potest natura
 sine Deo hominem constituere. Ip-
 se enim Hieremiæ dixit: Priusquam
 te formarem in utero novi te. Quid
 igitur est natura? Materiæ confor-
 matio, quæ conditorem ad subsi-
 stentiæ largitionem & divinum Spi-
 ritum

Ex Cod. Re-
 gio. Ale-
 xandrino
 vii. pag. 35.

Hier. 1.

S s 2

Gen. 2.

ritum ad generis perennitatem invitat. *Inspiravit Deus in faciem Adæ*. Ex præcipua parte vultus ostendit animæ dignitatem, quod per ipsum toti præest substantiæ. Dixit autem, quod *factus est in animam viventem*, significans, tunc cum in animam viventem factum fuisse, & non ante aliquod tempus.

Ex Cod. Vat.

1520. pag.

34.

Ex Cod. Vat.

1657.

pag. 9.

Dixit: *Posuit illum, ut operaretur, & custodiret Paradisum*, indicans per corpus Animæ operationem. Dixit, *Et dedit ei præceptum de ligno duplici*, subindicans, antea nullo modo didicisse Animam, quid sit cognitio boni, & mali, quoniam neque erat.

ET ERAT CONDENS CIVITATEM.

Gen. 4.

DUas cædes ausus est. Aliud enim est vir, & aliud adolescens. Et occisorum, inquit, accepit uxores, apud quas id fatetur, quod apud viros non est confessus. Omnino enim incontinentia per illud tempus dominata est, atque assiduæ cædes fiebant propter feminas, & ipsas mutant viros sine ullo pudore, ita ut & filios Dei ex genere Seth caperent, ut cum ipsis commiscerentur, sicut quodam loco ait de Christo Evangelium, quod *fuit filius Seth, qui fuit Adam, qui fuit Dei*.

ET VIXIT JARED DUO ET
SEXAGINTA &C.

Gen. 5.

AUdivi Judaicam hæresim. Si Deus venit, ut mortem destrueret, quomodo Henoch non mortuus est, neque Helias; & si in Henoch, inquit, destructa est; major ergo est Henoch, & Helias, quam Christus. Et si Helias, & Henoch ante Christum Paradisum habitarunt, & cælum; quid opus erat, ut Christus resurgeret, quidve plus Christus præbuit, aut habuit? Breviter dico, Christus propter Adam morti addictum advenit, non Helias causa, qui ad ministerium servatus fuit. Venit Christus ad dissolvendum peccati potentiam, non vero propter Henochi naturam, quæ ad ostendendum Creatorem interim non mortua est. Gratia servavit Henochum, non ipsius natura mortem vicit. Christus venit per naturam, non per gratiam.

Aσάσεως, καὶ εἰς τὴν τῶν ἁγίων ἀγαθότην τὸ Θεοῦ πνεῦμα. Ἐνεφύσησε ὁ Θεὸς εἰς τὸ πρῶτον τῶν Ἀδὰμ, ὅτι τῶν κυρίων μερῶν τῶν ὁφείτων δακτύλων τῶν ἀξιώμα τῆς ψυχῆς, ὅτι ἡγήται τῶν αὐτῶν τῶν ἀποστάσεων. Εἶπε δὲ, ὅτι ἐλάττω εἰς ψυχῶν ζῶσαν; δηλοῦν ὅτι τότε ἐλάττω εἰς ψυχὴν ζῶσαν, καὶ ὁ πρῶτος χρόνος τινός.

BΕἶπεν, ὅτι ἐλάττω αὐτὸν ἐργάζεσθαι, καὶ φιλάειν τὸν παράδεισον, μνησθῆναι τὴν διὰ σώματος πράξιν τῆς ψυχῆς. Εἶπεν ὅτι καὶ ἐπὶ λῶν διέδωκε πρὸς αὐτὸν περὶ τῶν ξύλων τῶν διπλοῦ ἀνητήμενος ὅτι πρὸ τούτου ἔπαυσε ἑμαυτοῦ τί ἐστὶ γνώσις καλοῦ, καὶ πονηροῦ ἢ ψυχῆς, ἐπεὶ μὴδὲ λῶν.

ΚΑΙ ΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΠΟΛΙΝ.

C

ΔΥο φόνους ἐτόλμησε. ἄλλο γὰρ ἀνὴρ, καὶ ἄλλο νεάνισκος. Καὶ τῶν ἀναρρεθῆναι, φησὶν, ἔλαβε τὰς γυναῖκας, πρὸς αἷς ἐξομολογῆται, πρὸς ἀνδράς μὴ ἐξομολογούμενος. Πάτως γὰρ ἀσελγεία κατ' ἐκείνο τῶν κατὰ κράτος, καὶ συνεχῆς ἀνδροφονία διὰ τὰς γυναῖκας ἐγίνοντο καὶ αὐτὰς τοὺς ἀνδράς ἀμβούσας ἀναμῶς, ὥστε καὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ Θεοῦ ἐλαῖν πρὸς τὴν μίξιν τοὺς ἐκ τοῦ γένους τοῦ Σηθ, ὥς που φησὶ περὶ χειρὸς τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, ὅτι γέγονε υἱὸς Σηθ υἱὸς Ἀδὰμ, υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

ΚΑΙ ΕΖΗΣΕΝ ΙΑΡΕΔ ΔΥΟ ΚΑΙ
ΕΞΗΚΟΝΤΑ. ΚΑΙ Λ.

E**H***Κουσα Ἰουδαϊκῆς ἀρέσεως λεγούσης· ὁ Κύριος ἀπὸ τῆς καταργήσεως τοῦ θανάτου παρεγένετο, πῶς Ἐνὼχ οὐκ ἀπέθανεν, οὐδὲ Ἡλίας, καὶ εἰ ἐν τῷ Ἐνὼχ, φησὶ, κατὰργηται, ἄρα μείζων ὁ Ἐνὼχ, καὶ ὁ Ἡλίας τῶν χειρῶν, καὶ εἰ Ἡλίας, καὶ Ἐνὼχ πρὸ χειρῶν τῶν ἀποστόλων ᾤκησαν, καὶ οὐρανὸν, τίς ἢ χεῖρα τῆς τοῦ Χειροῦ ἀναστάσεως, τίς πλεονεξία τοῦ Χειροῦ παρέχετο, ἢ ἔχε. Συντόμως λέγω· ὁ Χειρὸς ἀπὸ τῶν θανατωθέντων Ἀδὰμ παρεγένετο, οὐ ἀπὸ Ἡλίας τὸν εἰς λειτουργίας προεργούμενον. Ἡλθεν ὁ Χειρὸς λῦσαι τῆς ἀμαρτίας τὸ κράτος, οὐ μὴν δὲ ἀπὸ τῶν τῶν Ἐνὼχ φύσιν, ἥτις εἰς ἀποδείξει τῶν κτίστων τῶν οὐκ ἀπέθανεν. Ἡ χάρις διεφύλαξε τὸν Ἐνὼχ, οὐχ ἡ φύσις αὐτοῦ τὸ θάνατον ἐνίκησεν. Ὁ Χειρὸς ἦλθεν ἀπὸ τῶν φύσιν, οὐ ἀπὸ τῶν χαρίων.

χάειν, ἄφ' τῆς καὶ ἡ φύσις ὑπόκειται τῷ θανάτῳ, ἵνα ὁμοῦ καὶ Εὐὺχ μετὰ πάντων ἀπολαύῃ τὴν φύσιν τὴν ἀθάνατον ἄφ' Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΚΑΙ ΜΕΤ' ΟΛΙΓΑ.

Οὕτως ἀπώλεσε τὸ κράτος ὁ θάνατος τῷ Εὐὺχ μὴ θανόντος, ἐπεὶ δὲ ἔτι ὑπὸ τὸν θάνατον εἶναι πιστεύεται. οὐ λυπεῖ τὸν θάνατον ἡ τῷ Ἡλίου ζωὴ. ἡ γὰρ ἐλπίς τῷ θανόντι αὐτοῦς τὴν νομὴν αὐτῶν οὐ ποιεῖ ἄκυρον. Ἐπὶ Χριστοῦ ὁ θάνατος σφόδρα λελύπητο, ὅτι ὑπὸ αὐτῷ νεκροῦ ἠπῆθη ἀναστάσις. Οἶδα τὸν Εὐὺχ δοῦλον τῆς χάριτος, καὶ αὐτὸν γὰρ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας χρέους ἠλευθέρωσε.

Εὐὺχ μέγιστος ἀνὴρ εὐσεβέστατος, καὶ τὸν Ἀδὰμ τὸν προπάτορα ἠλεγξε περὶ τῆς ὁμιλίαν, καὶ ἐμαρτύρησε τῷ Θεῷ, ὅτι ἂν εἶπε παρείχετο τῷ Ἀδὰμ, εἰ μὴ παρῆναι. ἐπεὶ δὲ τῇ πίσει τῆς ἀθανασίας ἔτυχεν, καὶ θνητὸς ὢν, οὐκ ἀπέθανεν. Πῶς οὖν ὁ Ἀδὰμ ἀπέθανεν; Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐφύλαξε τὴν ἐντολήν. Ἀντίκειται ταῖς ἀρεταῖς ὁ δίκαιος ταῖς λεγούσαις, ὅτι ἀδίκως ἐκ τῆς ὁμιλίας τὸν Ἀδὰμ ἐξέβαλεν. Ἰδὼν γὰρ τὸν Εὐὺχ δίκαιος ἄφ' αὐτοῦ, ἐκ γῆς ταύτης εἰς τὴν ὁμιλίαν εἰσῆγαγεν. Εἰ ἀδυνατῶν τὸν Ἀδὰμ ἀπώσατο διὰ τὴν ὁμιλίαν τῆς ὁμιλίας, πῶς τὸν Εὐὺχ εἰσῆγαγεν ἄφ' αὐτοῦ τῆς πίσεως, καὶ ἀθάνατον διέτρησεν ἑβδόμου ἀπὸ Ἀδὰμ ἐν τῇ δίκαιᾳ ἐναρετήσαντα.

ΚΑΙ ΜΕΤ' ΟΛΙΓΑ.

Εν τῷ Εὐὺχ ἔδειξεν ὁ Θεὸς πᾶσι ἐπὶ τῆς ἀναστάσεως οἱ δίκαιοι τῶν ἁμαρτωλῶν χωρίζονται, καὶ ἐν τῷ Ἡλίᾳ πᾶσι τὰ σώματα ἐν αἰεὶ κομφίζονται.

Δύο τέχνας ἐνυάσθη πῶς τότε ἡ γραφή ἔρηκε, ψαλτήριον, καὶ κιθάραν, καὶ χαλκίαν χαλκῶ, καὶ σιδήρου. τὴν κιθάραν πρὸς τοὺς κόσμους, καὶ πρὸς πόλεμον τὴν χαλκίαν. καὶ γὰρ ὡς θῆρες ἦσαν πρὸς πρόβατα, μόνον πρὸς πᾶς γυναικας εἰρήνῃ ἄγοντες, καὶ ἐν αὐταῖς οὐ τὸν τυχόντα πόλεμον ὑπομένοντες, ἐπεὶ καὶ φόνους ἀνδρῶν γυνὴν περριφέρειτο, ἡ γὰρ φθορὰ τὴν ἰσχυρὴν τῆς σώματος ἐν τῇ μοίᾳ χεῖρα ἐγύμναζε, καὶ γυναικας οὐκ εἶχον ἐν τῇ ἐννοίᾳ

tiam. Idcirco & natura subicitur morti, ut simul etiam Henochus cum omnibus immortali natura fruatur propter Christum.

ET POST PAUCA.

Potestatem non perdidit mors, quod Henochus non mortuus est, quoniam adhuc sub mortis imperio esse creditur. Non offendit mortem vita Heliae; spes enim mortis ipsorum, mortis ditionem non abrogat. Sub Christo mors maximo detrimento affecta est, quia ab ipso mortuo victa est, quum resurgeret. Scio Henochum servum gratiae, ipsum enim à peccati debito liberavit.

Enoch fuit vir piissimus, & Adamum primum parentem arguit de peccato, & testificatus est Deo, futurum fuisse, ut quae dixerat, praeberet Adamo, nisi peccasset; quoniam fide immortalitatem consecutus est, & quum mortalis esset, non mortuus est. Quomodo igitur Adam mortuus est? Quia praeceptum non custodivit. Contra haereseis insurgit justus, quae dicunt, immerito Adamum ex paradiso ejectum. Videns enim Henochum juste viventem, ex terra hac in paradysum introduxit. Si impotens Adamum ex paradiso praetextu quodam expulit, quomodo Henochum per fidem introduxit, immortalemque servavit septimum ab Adamo, quum eum justum reperisset sibi gratum?

E

ET POST PAUCA.

In Henoch ostendit Deus quomodo in resurrectione iusti à peccatoribus separantur, & in Helia, quomodo corpora in aere sublevantur.

Das artes inventas ab illius aetatis hominibus Scriptura dixit, Psalterium, & Citharam; & aëream ex aëre, & ferro. Citharam ad ornamentum, & ad bellum aëream. Etenim ut ferae erant contra oves, solum erga mulieres pacem servantes, atque in ipsis non vulgare bellum patientes, quia & virorum cædibus mulier rapiebatur: corruptio enim vires corporis in adulterio exercebat, & mulieres non in prudentia,

Ex Cod.
eodem
1657. pag.
22.
Cod. 1520.
63.

dentia, sed in multis viris gloriabantur. Adeo etiam ipsæ in furorem actæ erant non minus, quam viri, animis bella inferentes, eorum mortem optabant, qui eas habebant, ut corruptioni furentis in morem operam darent. Crescebat enim in ipsis intemperantiæ affectio ita, ut Dei filios ad infamem concubitus raperent. Et quisnam dubitabit hæc quæ diximus, interitum, & mortes fuisse secutas? Quorsum vero hæc dixi? Ut consummationem, quæ sub Noë contigit, ostenderem, hoc est diluvium hac de causa immissum.

EJUSDEM DE PATIENTIA.

QUI Deo placere cupit, ejusque hæres per fidem evadere, ut & ipse filius Dei appelletur ex Spiritu sancto genitus, ante omnia longanimitatem apprehendens ac patientiam, debet fortiter obvias quasque sufferre tribulationes, angustias atque necessitates, sive corporales morbos ac passiones, sive impropria atque injurias ab hominibus, sive etiam diversas invisibiles anxietates, quæ à spiritibus malignis inferuntur animæ, ad impediendam illam, quo minus ingrediatur ad vitam, inducere quoque eam cupientibus in omnem relaxationem atque molliem, negligentiam, ac dejectionem animi, oblivionemque sui, pro ratione divinæ dispensationis permittentis singulas animas variis probari tribulationibus atque pressuris: ut appareant qui toto corde & anima Deum diligunt, quique in omnibus quæ à maligno inferuntur, strenuos in perferendo se præbent, nec spem in Deum abjiciunt; verum semper redemptionem per gratiam in fide ac patientia multa expectantes; quamobrem etiam ab omni se tentatione expedire poterunt, atque ita promissionem adepti, cœlesti regno digni redduntur. Debet igitur anima sermonem Domini sequens atque amplectens, crucem ejus ferre quotidie, sicut scriptum est: *Qui non accipit crucem suam, & venit post me, non poterit esse meus discipulus*. Hoc est paratum esse ad sufferendum amore Christi tribulationem ac tentationem quamcumque, sive manifestam sive occultam, & spe a Deo semper aptum esse atque pendere: quoniam in ejus potestate est, ut affligatur anima, si permittatur ab eo, & ut omni tentatione atque angustia per eum liberetur. Si porro fortiter strenueque non perfert, sustinendo quamlibet tentationem ac tribulationem; verum tristatur ac tædio afficitur, indi-

Matth. 10.
Marc. 8.
Luc. 9.

A ἐννοία τὸ καύχημα, ἀλλ' ἐν τῇ πολυανθείᾳ. Οὕτως καὶ αὐτὰ ἐξεμάνησαν οὐχ ἡχιστα τῶν ἀνδρῶν τῆς ψυχῆς πολεμῆσαι πρὸς ἐχόντας αὐταὶ ἡυχοντο θανεῖν, ἵνα τῇ φθορᾷ ἐκμανῶς λειτουργήσωσιν. ὡς ἐκείνους γὰρ ἐν αὐταῖς τὸ πάθος τῆς ἀκρασίας ποσῶτον, ὥστε καὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ Θεοῦ ἐλεῖν πρὸς τὴν μίξιν τῶν αἰτιμῶν. Τίς ἀπιστήσεται τοῖς εἰρημένοις μὴ ἔπειθαι τὰς φθορὰς καὶ θάνατον. Καὶ ἄλλ' τί ταῦτα εἶπον; ἵνα δείξω τὴν σιωπῆσαι τὴν ἐπὶ τοῦ Νοῦ σύμβασαν, ἥτοι τὸν κατακλιτισμὸν ἄλλ' ταῦτα γεγόμενον.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΥΠΟΜΟΝΗΣ.

C Ο Βελοῦδος Θεῷ ὑπαρξήσας, καὶ κληρονόμος Θεοῦ ἄλλ' πίστεως ἠθέλησεν, ἵνα ἐκ αὐτοῦ υἱὸς Θεοῦ ὡς ἀγαθοῦ θῇ, ἡγουμένης ἐκ Πνεύματος ἀγίου, πρὸ πάντων τῶν μακροθυμίας καὶ τῆς ὑπομονῆς δραξάμενος, ὁφείλει πᾶς ἀπαντῶσας θλίψεις, στενοχωρίας τε, καὶ ἀνάγκας ἡγουμένης ὑποφέρειν, ἥτοι σωματικὰς νόσους καὶ πᾶσιν, ἥτοι ὀνειδισμὸς καὶ ὕβρις ὑπὸ ἀνθρώπων, ἥτοι ἀοράτες θλίψεις ἀφ' ὧν, πᾶς ἐπαγομένης τῇ ψυχῇ, ὑπὸ τῆς ἐπιτομῆς πειρασμῶν, ὡς τὸ ἐμποδίσαι αὐτὴν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, εἰς χαλῶσιν καὶ ὀλιγοδείαν καὶ ἀνυπομονησίαν ἀπαγαγεῖν βελοῦδῶν. κατ' οἰκονομίαν δὲ Θεοῦ, συγχωρῶντος ἐκαστῇ ψυχῇ δοκιμασθῆναι ἐν ἀφ' ὧν θλίψεσιν, ἵνα φανερωθῶσιν οἱ ὅτι ὕλης ψυχῆς ἀγαπῶντες τὸ Θεόν, εἰ πάντα τὰ ὑπερφρονήματα ὑπὸ τῆς Πονηρᾶς ἡγουμένης ὑποφέρουσιν, καὶ τὸ ἐλπίδος δὲ Θεοῦ οὐκ ἀφίστανται, ἀλλὰ πάντοτε τὴν λύτρωσιν, ἄλλ' τὸ χάριτος ἐν πίστει καὶ ὑπομονῇ πολλῇ ἐκδεχόμενοι. διὸ καὶ ἐξελεῖν διωκόμενται πάντα πειρασμὸν, καὶ ὅπως τὸ ἐπαγγελίας τυγχόντες, ἀξιοὶ τῆς βασιλείας καθίστανται. Ὅφείλει οὖν, ψυχὴ, ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Κυρίου κατακολεσθῆσαι, καὶ τὸ σαυρὸν αὐτῇ καθ' ἡμέραν ἄρειν, ὡς νέχεται. τὸ δὲ ἔστιν, ἐπιμύως ἔχουσα ὑπομένειν ἄλλ' Χειρὸν πᾶσαν θλίψιν ἐκ πειρασμῶν, ἥτοι φανερόν, ἥτοι κρυπτόν, καὶ εἰς τὸ Κύριον ἀποκρίμασθαι τῇ ἐλπίδι πάντοτε, ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὄντος. καὶ τὸ θλιβήναι τὴν ψυχὴν ὡς ἀσχορῶμένην ὑπὸ αὐτῇ, καὶ τὸ λυτρωθῆναι πάντως πειρασμῶν καὶ θλίψεως δι' αὐτῇ. Εἰ δὲ μὴ ἀνδρίζεται, καὶ γενναίως φέρει ὑπομένουσα πάντα πειρασμὸν καὶ θλίψιν, ἀλλὰ λυπεῖται καὶ ἀκηδία, καὶ

καὶ ὀχθεταί, καὶ φενοχωρεῖται καὶ ὀλιγωρεῖ ὁ
ἀγῶνος, ἢ καὶ ἀπελπίζει, ὡς μηκέτι λυσι-
μένη, ὅπως καὶ τὸ αὐτῆς τῆς κακίας ἐστὶ
τέχνη, εἰς ἀκηδίαν καὶ ὀλιγωρίαν τὴν ψυχὴν
ἐμβάλλουσα, καὶ τῆς ἐλπίδος ἐγκρατῆς μὴ γε-
νομένη, ἀπεκδεχομένην τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἐν
πίσει ἀδιστακτῶ τῆς ζωῆς ἥτοι αὐτῇ ἐ γίνεται.
Ἐπειδὴ ἀκόλιδος πάντων πᾶσι ἀγίων ἐ γέγο-
νεν, ὅτε πῶς ἵχνησι τοῦ Κυρίου περλεπάτησεν.

Κατανόησον ὁ ἴδε, πῶς ἐξ ἀρχῆς οἱ πατέρες,
καὶ πατεράρχαι, καὶ πατριάρχαι, καὶ ἀπόστολοι,
καὶ μάρτυρες δι' αὐτῆς ὁδοῦ τοῦ θλίψεων καὶ
τῆς πειρασμῶν διελθόντες, ὅπως ἐγνωσθήσῃ
ὁ ἀρετῆς Θεῷ, ὑπομεινάντες πάντα πειρασ-
μὸν καὶ θλίψιν γενναίως, καὶ ἐν ταῖς φενοχω-
ρείαις ἠδοντο, ὡς ἡ ὁδοκακωμένη τῆς μι-
σθαιοδοσίας ἐλπίδα, ὡς ἡ Γραφή φησι. **C**
Τέκνον ἐὰν προσέρχῃ δουλεύειν Κυρίῳ, ἐτοι-
μασοὶ τὴν ψυχὴν σου εἰς πειρασμόν. ὡς οὖν
καρδίαν σου, καὶ καρτέρας· καὶ πάλιν ὁ ἀπό-
στολος λέγει, εἰ δὲ χωρεῖς ἐς τὴν παροικίαν, ἥς
μέτοχοι γίνονται πάντες, ἅρα νόθοι ἐστέ, καὶ
ἐ υἱοί. Καὶ ἄλλα καὶ πάλιν· πᾶς ἐπιφερόμενά
σοι πάντα, ὡς ἀγαθὰ, πρόσδεξαι· εἰδὼς
ὅτι ἀνευ Θεοῦ οὐδὲ γίνεται. **C** ὁ Κύριος λέ-
γει· μακάριοι ἐστέ, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς, καὶ
διώξωσι καὶ ἔπωσι πάντων τῶν ὀνειδισμῶν καθ'
ὅτι ὑμεῖς ψευδοῦντες, ἐνεκεν ἐμοῦ· χαίρετε ὁ ἀγα-
λλᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐστὶ τοῖς
ἐρανοῖς. Καὶ πᾶς μακάριοι οἱ διωγόμενοι ἐνεκα
δικαιοσύνης, ὅτι αὐτοὶ ὄντι ἡ βασιλεία τοῦ
ἐρανοῦ. διωγόμενοι δὲ, ἥτοι φανερώσιν ὑπο-
τῆ ἀνθρώπων, ἥτοι κρυπῶς ὑποτῆ πειρασμῶν
καὶ πονηρίας· ἀνταγωνίζονται γὰρ πρὸς τὸν
Θεὸν ἀγαπάσαν ψυχὴν, καὶ εἰς θλίψεως ἀφ-
φόρους ἐμβάλλουσι, πρὸς τὸ ἐμποδίσαι αὐτῶν
εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν· ἅμα δὲ ἵνα ἐ δοκιμα-
σῶσιν εἰ καὶ ἀληθεῖς ἀγαπᾶσι τὸν Θεόν, ἐν
τῷ ὑπομῆναι πᾶσαν θλίψιν, καὶ τῆς ἐλπίδος
εἰς τέλος κρατῆσαι, καὶ τὴν λύτρωσιν ἐπιδεί-
ξαι ὁ κδεχόμενος. **H** πάλιν ὁ ἀκηδίατα, **F**
ἢ ὀλιγωρεῖσα, ἐ τῆς ἐλπίδος ἐλαττωμένη ἀπο-
δεχθήσεται, μὴ ἀγαπᾶσα τὸν Θεὸν ἐξ ἀλη-
θείας. Αἰδὲ ἀφόροι θλίψεως καὶ πειρασμοὶ
ἀποδεικνύουσι πᾶς ἀξίας ἔσας, καὶ ἀναξίους ψυ-
χάς· πᾶς ἐχέσας πείσιν, ἐλπίδα, καὶ ὑπο-
μονὴν, ἐ πᾶς μὴ ἐχέσας· ἵνα ἐν πᾶσιν ἀπο-
δειχθήσεται δοκιμοὶ καὶ πιστοὶ καὶ ἀξιοὶ ψυ-
χαί, ἕως τέλους ὑπομῶνται, καὶ τῆς ἐλπίδος
τῆς

A gnatur & angitur, parumque de certa-
mine laborat, vel etiam desperat, quasi
non sit unquam liberanda, quod ipsum
etiam malitiæ ipsius est inventum ac ar-
tificium, in socordiam atque ignaviam
pusillanimitatemque conjicientis animam
& spei compotem non effectam, qua sem-
per misericordiam expectet Domini in fi-
de certa nihilque hæsitante. Cujusmodi
quidem anima vitam in futuro non pro-
meretur, quoniam cunctorum se Sancto-
rum sequacem non præbuit, neque Do-
mini vestigia est persequuta.

Confidera ac cerne, quo pacto ab
initio Patres, Patriarchæ, Prophetæ,
& Apostoli, ac Martyres per tribulatio-
num atque tentationum vias pertranseun-
tes, ita potuerint placere Deo; qui fortiter
quancumque perferentes tentationem
atque tribulationem, etiam inter angus-
tias gavisi sunt, propter spem retributio-
nis mercedis, quæ expectatur, sicut ait
scriptura: *Fili, accedens ad servitutem Do-
mini, præpara animam tuam ad tentationes,* **Eccl. 2.**
dirige cor tuum & sustine. Rursusque Apo-
stolus dicit: *Quod si extra disciplinam estis,* **Hebr. 12.**
*cujus participes facti sunt omnes: ergo adul-
terini, & non filii estis.* Alibique ite-
rum: *omnia quæ super inferuntur tibi,*
tamquam bona amplectere, sciens absque
Deo nihil fieri. Aitque Dominus: *Beati* **Matth. 5.**
*estis, quum maledixerint vobis, & perse-
quuti vos fuerint, & dixerint omne ver-
bum malum adversum vos, mentientes,*
propter me: gaudete & exultate, quoniam
merces vestra copiosa est in cælis. Et il-
lud: *Beati, qui persecutionem patiuntur*
*propter justitiam, quoniam ipsorum est re-
gnum cælorum.* Patiuntur vero persecutio-
nem, sive palam ab hominibus sive oc-
culte a spiritibus malignis, quippe qui
animam Deum amantem atque inquiren-
tem oppugnant, ac in varias angustias
conjiciunt, ad impediendum, quo minus
in vitam ingrediantur: & simul quoque ut
probenitur, an verè Deum diligant, per-
ferendo quancumque tribulationem, &
spem in finem usque retinendo, libera-
tionemque in fide se accepturos speran-
tes: an contra, per impatientiam sese
contrahens inter ærumnas, ac tædio af-
fecta, parui pendens, spe orbatam se ef-
se præferat, nec verè diligere Deum.
Diversæ porro ærumnæ atque tribulationes,
tentationesque demonstrant, quæ animæ
dignæ sint, quæque indignæ: & quæ fidem
ac spem & patientiam habeant, quæque
non habeant: ut ubi patuerit eas in om-
nibus probatas, fideles, dignasque animas
esse,

esse, quæque ad finem usque pertulerint, ac fidei spem obtinuerint, atque ita per gratiam liberatæ sint, merito regni hæredes efficiantur.

Patientiam igitur, & spem cum primis unaquæque anima Deo placere cupiens, fortiter teneat: sicque omnem maligni impetum ac tribulationem perumpere & effugere poterit. Neque enim usque adeo Deus animam in ipsum sperantem, ipsumque sustinentem tentari permittit, ut tædio vincatur, & opprimatur malis, totaque tentationibus & angustiis obruatur, quas sufferre nequeat. Nam, ut Apostolus ait: *Fidelis Deus est, qui non patietur nos tentari; sed faciet cum tentatione proventum, ut possimus sustinere*. Non enim quantum vult malignus, tentat affligitque animam; sed quantum ipsi à Deo permittitur. Solum anima viriliter perferendo, spem teneat, quæ est in fide, auxilium atque præsidium ab ipso expectans, & fieri non poterit ut derelinquatur. Sed quantum illa contendit ad Deum, spe ac fide confugiens, & ab illo opem ac præsidium, liberationemque sine hæsitatione expectans; tanto eam celerius Dominus ab omni circumstante molestia liberat. Novit quippe ipse, quantam subire possit probationem atque tentationem anima, & tantam quoque permittit: modo ipsa toleret ad finem usque, ac non confundatur: sicut dictum est: *Tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio vero spem, spes autem non confundit*. Rursusque alibi: *sicut Dei ministri, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis*, Et quæ sequuntur. Aitque Dominus: *Qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit*. Et denuo: *In patientia vestra, possidebitis animas vestras*. Alibique dicit: *Quis speravit in Domino, & confusus est? aut quis permansit in mandatis ejus, & derelictus est? aut quis invocavit eum, & despexit illum?* Si enim homines exiguo intellectu ac mente præditi, probare & discernere norunt, quantum pondus atque onus singula ferre queant animalia, veluti mulus, aut camelus, tantumque addunt oneris, quantum vires animalis tolerant. Et figulus vasa formans, nisi in fornacem ea immiserit, ut igne probata solida ac dura reddantur, humanis usibus servire nequeunt: novit autem quanto ea tempore oporteat in igne relinquere, donec efficiantur.

1. Cor. 10.

Rom. 5.

2. Cor. 6.

Matth. 10.

Luc. 22.

Eccles. 2.

τῆς πίστεως κρατήσασα, & ὅτως τὴν ἀπολύτρωσιν δεξάμεθα διὰ τῆς χάριτος, δικαίως τῆς βασιλείας κληρονόμοι ᾔσονται.

Τὴν ὑπομονὴν πόνη καὶ ἐλπίδα πρὸ πάντων ἐκάστη ψυχὴ βελομένη διαρεσῆσαι Θεῷ ἡγιασῶς κρατεῖτω, & ὅτως διωθήσεται διεξελθεῖν πᾶσαν ἐπανάστασιν & θλίψιν ἢ Πονηρῶ. Οὐδὲ γὰρ εἰς πᾶν πῶς χωρεῖ ὁ Θεὸς ψυχὴν εἰς αὐτὴν ἐλπίζου καὶ αὐτὴν ὑπομένουσαν παραδοῖναι, ὥστε ὑξαπορηθῆναι καὶ ὑποδοθῆναι εἰς πειρασμὸν καὶ θλίψιν, ἃς ἢ δύναται ὑπενεγκεῖν. ὡς ὁ ἀπόστολος φησὶν. πιστὸς ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσκει ἡμᾶς πειρασθῆναι, ἀλλὰ ποιήσκει σὺν τῇ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, ἢ δύναται ἡμᾶς ὑπενεγκεῖν. Οὐδὲ γὰρ, ὅσον βέλεται, ὁ Πονηρὸς παρὰ τὴν ἐλπίδα καὶ ψυχὴν, ἀλλ' ὅσον πῶς χωρεῖται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Μοῖνον ἡ ψυχὴ ἡγιασῶς ὑποφέρουσα, καὶ ἐλπίδα κρατεῖτω τὴν ἐν πίστει, ἀπεκδεχομένη τὴν πρὸ αὐτῆς βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν, & ἀμύχανον αὐτὴν ἐγκαταλεφθῆναι. Ἀλλ' ὅσον ἀγωνίζεται, διὰ πίστεως & ἐλπίδος προσφάγεται Θεῷ, καὶ πρὸ αὐτῆς βοήθειαν καὶ λύτρωσιν ἀδιστακτως ἐκδεχομένη, πᾶν ταχύτερον λυτρεῖται αὐτὴν ὁ Κύριος πάσης ἐπιχειρήσεως θλίψεως. οἶδεν γὰρ αὐτὸς πόσον ὀφείλει εἰς δοκιμασίαν καὶ πειρασμὸν εἰσελθεῖν ἡ ψυχὴ, καὶ πᾶν καὶ πῶς χωρεῖ. μόνον αὐτὴ ἐγκρατὴς ἡγεῖται τέλος, & ἢ μὴ κατακυριωθῇ. καθὼς εἶρηται. ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς ἢ κατακυριώνει. & πάλιν. ὡς Θεὸς διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, καὶ πᾶσι ἐξῆς. Καὶ ὁ Κύριος φησὶν. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὕτως σωθήσεται. καὶ πάλιν. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὴν ψυχὰς ὑμῶν. καὶ ἄλλα καὶ λέγει. τίς ὁπίσεν τῷ Κυρίῳ, καὶ κατηχύνθη; ἢ τίς ἐνέμεινε τῷ λόγῳ αὐτοῦ, & κατελείφθη; καὶ τίς ἐπέκαλεσάτο αὐτὸν, καὶ ὑπεῖπεν αὐτόν. Εἰ γὰρ οἱ ὀλίγης σιωπῆσεως & νοὸς μετοχοὶ γενοῦντες ἀνδρωποὶ ὁπίσανται δοκιμάζοντες καὶ ἀσθενέοντες, πόσον βάρος & γόμον ἕκαστος τῇ ζωῇ βασάζει δύναται, οἷον, ἡμίονος, ἢ κάμηλος. καὶ πᾶν ὁππορτίζοντες καὶ τὴν δύναμιν τῆς ζωῆς. καὶ ὁ κεραμεὺς πλάσας τὰ σκεύη, εἰ μὴ ἐν τῇ καμνίᾳ βάλλῃ αὐτὰ, ἵνα πυρωθέντα σερυνθῇ, ἐπιτήδεα εἰς χρῆσιν ἀνθρώποις ἢ γίνεται. ἐπίσταται δὲ πόσον ἐν τῇ πυρὶ χρὴ εἶσαι, ὥς ἢ χρῆσιν

σιν

σιμα θλήτη· ὁ δὲ ὑπὲρ τὸ δέον αὐτὰ ἀφίησιν ἐν τῇ καμίνῳ, ἵνα μὴ κατακάντα διαφθάρῃ. ὁ δὲ πάλιν ἐλπιόμεθα, ἵνα μὴ ἀποήσῃ ἢ καὶ ἄχρηστα. εἰ οὖν ἐπὶ τῷ φθειρομένῳ καὶ φανομένῳ πᾶσι δαίμονις ἐ γινώσιν οἱ ἄνθρωποι κέκτω, πρόσμῃλλον ὁ Θεὸς ὡς ἀκατάληπτος τῇ γνώσει καὶ τῇ σωείῃ, καὶ ὅλως σοφία ὑπάρχων, ἐπίσταται πόσον δοκιμασιῶν καὶ παρασμῶν χρεῖσται αἱ ψυχαί, αἱ αὐτὰ ἀρετῆσαι θέλσαι, καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν ἐπιτυχεῖν ἐπιθυμῶσαι, ὥστε ὑπομείναι θανάτου καὶ πῶδύμους ἐν ἐλπίδι πάσαν θλίψιν μέχρι τέλους. τότε δόκιμοι ἐ ἐπιτίθειοι τῆς βασιλείας τῆς ἐρανῶν καθίστανται.

Ὡς περ γὰρ τὸ εἶδος τῆς καννάδεως ἢ χρησιμῶς εἰς τὸ θάλασσαν ἀπὸ αὐτῶν νήματα λεπτότατα, εἰ μὴ ἐπὶ πολὺ κοπανισθῇ. καὶ ὅσον βασανίζεται, πᾶσι κατὰ τὸν τρόπον καὶ ἐπιτιμωτέρον γίνεται· ὥτω καὶ ἡ φιλόθεος ψυχὴ εἰς πολλὰς δοκιμασίας καὶ παρασμῶν εἰσερχομένη, καὶ θλίψεις ὑπομένουσα γενναίως, καθαρῶς καὶ χρησιμωτέρως εἰς τὴν πνύμωσιν τῆς λεπτότητος ἐργασίαν καδίσταται. καὶ τέλος τὸ ἐπὶ τῇ τῆς βασιλείας χάρον κληρονομεῖν καταξίεται. Ὡς περ γὰρ τὸ νεόπλαστον σκεῦος ἐν πυρὶ βληθὲν, ἀνεπιτίθειον ὅτιν εἰς χρῆσιν ἀνθρώπων· ἢ ὥς περ νήπιον, ἐφ' ὅσον ῥόπον εἰς τὸν κόσμον ἔργον, ἀνεπιτίθειον τυγχάνει, οὔτε γὰρ πόλεις οἰκοδομεῖ, ἢ τε φυτεύει δύναμις, ἢ τε σῶρον καταθέσκει, ἢ τε ἐπὶ τῷ κόσμῳ ἐπιτελεῖν, νήπιον γὰρ ὅτιν. ὥτω καὶ αἱ ψυχαί, αἱ χείρους θείας μέτοχοι θρόνων, ῥοποφορένται ἐν τῇ γλυκύτητι τῆς ἀναπαύσεως τῆς πνύμωστος, διὰ τὴν νηπιότητα αὐτῶν τῇ τῇ Κυρίᾳ χρηστότητι μηδέπω δοκιμασθεῖσαι ἐν διαφόροις παρασμοῖς ἐ θλίψεσιν ὑπὸ τῶν πονηρῶν πνύμωστων, εἰ ὡς δαίμων ἢ ὑπομονή· ἀλλὰ ἀκμῶν νήπιοι τυγχάνουσι, καὶ ἢ ὥτω εἶπω, ὁ δὲ ὅποτε χρησιμεύουσι τῇ βασιλείᾳ, ὡς εἰρηται· εἰ ὅτι χωρὶς ἐστὶ πασθείας, ἢς μέτοχοι γεγόνατε πάντες, ἄρα νόθοι ἐστέ, καὶ ἢ υἱοί. Ὡς καὶ αἱ θλίψεις καὶ οἱ παρασμοὶ συμφέρον εἰς τὸν ἀνθρώπον, καὶ δόκιμοι καὶ στερεὰν τὴν ψυχὴν ἀπεργάζονται· εἰ μὴ γενναίως καὶ πῶδύμους ἐν πεποιθήσει Θεοῦ καὶ ἐλπίδι ὑποζῶν τὰ ἐπὶ τὸν ὁδόν, ἀπεκδεχομένη ἐν πίστει ἀδυσία τὴν ἀπὸ τῆς Κυρίᾳ λύτρωσιν, καὶ τὸ ἔλεος αὐτῆς. καὶ ἀδύνατον ἀποτυχεῖν αὐτῶν τῆς ἐπαγγελίας τῆς πνύμωστος καὶ τῆς ἀπολυτρώσεως τῶν τῆς κακίας παθῶν, καὶ καταξιώθῃ ὡς δόκιμος, καὶ πιστὴ, τὴν εἰς τὴν Κυρίαν ἐλπίδα ἕως τέλους ἐν ὑπομονῇ κρατῆσασα.

Tom. II.

Ὡς περ

A efficiantur neque contra, ultra quam sit opus, ea in fornace relinquit, ne adusta corrumpantur. Neque vicissim ea minus in fornace relinquit, quam necesse sit; ne dissolvantur, nullique sint usui. Si, inquam, in rebus corruptibilibus & apparentibus, tanta consideratione atque cognitione praediti sunt homines; quanto magis Deus, qui incomprehensibilis est, & infabilis scientia & intellectu, totusque sapientia plenus, novit, quantis probationibus, atque tribulationibus, tentationibusque indigeant animae ipsi placere volentes, vitamque aeternam consequi desiderantes; sicque fortiter, prompteque omnem in spe tribulationem perferentes, ad finem usque. Tuncque probati, & apti regno coelorum redduntur.

C Quem ad modum enim cannabi ac lini species non est idonea, ut ex eo fila subtilissima fiant, nisi diutius elaboretur atque exerceatur, imo quanto magis illud torquetur, tanto purius aptiusque efficitur: sic & anima Deo devota, multas probationes atque tentationes subiens, afflictionesque fortiter tolerans, purior utiliorque ad spiritale extenuationis & humilitatis opificium redditur, tandemque coelestis regni regionem possidere meretur. Quem ad modum enim vas recens confectum, igneque non probatum, humanis inidoneum est usibus; aut sicut infans ad res mundi tractandas ineptus est; quum neque urbes condere, neque plantare possit, neque semen deponere, neque quodcumque aliud mundi opus perficere, infans enim est. Ita etiam animae, quae divinae gratiae sunt effectus participes, propter infantiam suam à Domini benignitate tolerantur in dulcedine, ac requiete spiritus, nec dum variis probatae tentationibus ac tribulationibus à nequam spiritibus, per quas patientia demonstratur, sunt adhuc infantes, atque ut ita dicam, nondum idoneae ad regnum, quum nondum sint exercitatae, ut dictum est: Si vero extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes, ergo adulterini, & non filii estis. Itaque tribulationes atque tentationes homini conducunt, animamque probatam ac firmam efficiunt; si generose alacriterque in divina confidentia ac spe, qualiacumque ingruentia toleret, fide non vacillante redemptionem & misericordiam à Domino expectans. Sicque impossibile erit ipsam spiritus promissione, liberationeque a vitiosis passionibus frustrari, quin mereatur tamquam probata atque fidelis spem in Domino habere, & in finem usque patientiam retinere.

Hebr. 12.

T t

Que-

Quemadmodum enim sancti marty-
res multa tormenta palam sustinuerunt,
& ad mortem usque suam in Dominum
spem, bonamque confessionem serva-
runt; sicque probati coronas justitiæ ac-
cipere promeruerunt. Qui autem plura
ac graviora sustinuerint tormenta, abun-
dantiorem etiam gloriam, ac in Deum
fiduciam obtinuerunt. Quicumque vero
a fide recesserunt, pertimescentes flagel-
la atque tribulationes, nec permanse-
runt in præclara confessione usque ad fi-
nem, ii dicendi libertate destituti, &
hic & in iudicii die confusi cernentur.
Ad eundem modum & animæ tribula-
tionibus traditæ, ut a spiritibus pro-
bentur nequitie, invisibiliter & diver-
sis modis cruciatæ, sive occulte inter
labores atque molestias tribulationum,
improbæve cogitationes, sive manifeste
inter corporales perturbationes, fortiter
perferunt, ac spem retinent, mercede-
isque a Domino retributionem expectan-
tes, justitiæ coronas promerentur, ean-
dem intus redemptionem accipientes,
eandemque cum sanctis martyribus lo-
quendi fiduciam in Domino reperient in
die iudicii. Idem enim martyrium tri-
bulationum, quod illi per crucem, hi
per spiritus pertulerunt nequitie, qui
eos agitabant. Quantoque plures a ma-
ligno pressuras atque insultus perferunt,
bona in finem usque spe suffulti, tanto
abundantiorem in Deo gloriam compa-
rant. Et hinc quidem secundum spem
expectationis eorum liberabuntur, san-
ctique Spiritus consolationem promere-
buntur: inde vero æternorum bono-
rum, cælestisque regni hæreditatem ac-
quirent. Quæ vero animæ metu atque
timore percussæ, afflictiones ejusmo-
di subterfugerint, seque negligenti-
æ, & impatientiæ dederint, ac
in desperationem conjecerint, rece-
dentes a via recta, & misericor-
diam Domini in finem non expecta-
verint; qua quæso ratione tales ani-
mæ tamquam reprobæ compertæ, vi-
tam consequi æternam poterunt? Nam
usque ad mortem quævis anima de-
bet propter Dominum pro nobis
mortuum, longanimum se ac pa-
tientem exhibere, suamque in eum
spem defigere ac retinere, & sic
vitam atque salutem promereri sem-
piternam.

Nam qui perfecte cupiunt æternæ ge-
hennæ supplicia, quæ peccatores manent,
evadere, cælestique regno perfrui; tribu-

A Ω'αυερ γ'ο οι άγιοι μάρτυρες εις τ'
φαινόμενον πολλας βασάνους υπέμεναν, και
έως θανάτου έλθόντες, τίνω εις τ' Κυριον έλ-
πίδα έμειναν εις τίνω καλίνω όμολογίαν, και
έ'τως δοκιμοι αποδειχθέντες τους σεφαίους τ'
δικαιοσύνης λαβείν κατηξιώθησαν. οι δέ πλείονας
και χαλεπωτέρας βασάνους υπενεγκόντες, πλείο-
να δόξαν και παρρησίαν εκτήσαντο προς τ'
B Θεόν. όσοι δ' ήπίστησαν, π'ας θλίψεις και μ'ετι-
γας δεδοικότες, μη έμμενάντες τή καλή όμολο-
γία εις τέλος, απαρρησίασαι και καταχυμ-
λωμοι και ενταυθα και εν ήμέρα κρίσεως απο-
δεικνυνται. τ' αυτών βόπον και ψυχ'αι εις θλί-
ψεις παρεισδύμεναι, ίνα δοκιμασθώσιν υπό τ' τ'
πονηρίας πινυμέτων, αοράτως κ' αδιαφόρως
C βασανιζόμεναι, ήτοι κρυπτός ενδοθεν ποίνης
θλίψεων, ή λογισμοίς πονηροίς. ήτοι ή και
φανερως, δια σωματικών παθών υπομείνασαι
γενναίως, κ' τ' έλπίδος κρατήσασαι, κ' τ' μι-
σθοποδοσίαν τ' Κυρι'ς απεκδεχόμεναι τ' σεφαί-
ων τ'ς δικαιοσύνης καταξιένται, την αυτην
δ'πολύτρωσιν ενδοθεν έχομεναι, και τίνω αυ-
τίνω παρρησίαν τ'μ' μαρτύρων επί Θε'ον εν
ήμέρα κρίσεως άνίσκουσι. Το γ'ο αυτ'ο μαρ-
D τύριον τ' θλίψεων, ό'σφ' εκείνοι δια τ'
σαυρού, έ'τοι δ' δια τ' πινυμέτων τ'ς πονη-
ρίας τ'μ' εν εκείνοις ενεργησάντων, και
ό'σφ' πλείονας θλίψεις τ' επαναστάς τ' Πο-
νηρ'ς υπομενέουσι, και την έλπίδα εις τέ-
λος κρατ'ναι, τοσούτω πλείονα δόξαν επί Θε'ον
πορίζονται. κ' εντευνθεν λυβωθήσονται κ' την
ελπίδα τ'ς παροδοκίας αυτ'μ', κ' τ'ς πα-
E ρακλησεως τ' Πινύματος αξιένται. και εκειθεν
άγωνίων αγαθών κ' τ'ς βασιλείας κληρονόμοι
γενήσονται. Ό'σας δ' υποσάλωσι δαλίχ' τ' φό-
βω, π'ας θλίψεις μη υπομείνασαι, άλλ' εις
όληγνωσίαν κ' ανυπομνησίαν κ' απελπισμόν έλ-
θωσι, τ' αποστράψωσι τ'ς δικ'αιας όδο' τ' ή
έλεος τ' Κυρι'ς εις τέλος μη εκδέχονται, ή
τοιαυτα ψυχ'αι, ως άδικοι άρεθείσαι, π'ς
F άγωνί'ς ζω'ς τυχα'ν π'ως διωθήσονται; Έως θα-
νάτου γ'ο π'ασα ψυχ'η χρεωστ'αι, δια τ' Κυ-
ριον τ' υπέρ ήμ'μ' αποθανόντα, μακροθυμείν τ'
υπομενείν εις τέλος, κ' την εις αυτών έλπίδα
κρατ'σαι, κ' έ'τως τ'ς άγωνί'ς σωτηρίας κατα-
ξιωθ'ναι.

Ό'σοι γ'ο βέλονται τελείως ξεληθ'σαι τ'ς
άγωνί'ς γεέννης τ'ς τιμωρ'σης τους άμαρτωλ'ς,
τ' τ'ς άγωνί'ς βασιλείας έπιτυχα'ν, π'ας θλίψεις
τ'ς

τῆς γενένης ὠτεῦθεν διὰ τῆς πειρασμῶν, τῆς ὑπὸ τοῦ Πονηροῦ ἐπαγρυμνῶν, παθοῦσιν αἰεὶ· καὶ εἰς ὑπομείνωσιν ἕως τέλους τὸ ἔλεος Κυρίου ἀπεκδεχόμενοι ὡς πίσει, καὶ τῆς πειρασμῶν καὶ τῆς θλίψεως διὰ τῆς χάριτος λυτρεῖνται, καὶ τῆς κοινωνίας τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐνδοθεὶς καταξιῶνται, ὅς τῆς αἰωνίης γενένης ὠκεῖθεν ὕψιλοι, καὶ τῆς αἰωνίου βασιλείας τοῦ Κυρίου κληρονομήσιν. Τοιαύτω γὰρ ὁδῶν ὁ Κύριος ἔδειξε, καὶ εἰς τὴν ζωὴν ἀποφύερασιν, γενῶν καὶ τεθλιμμένων, ὡς γέγραπται· διὰ τοῦτο ὅτι ολίγοι εἰσὶν, οἱ διοδεύοντες αὐτῶν.

Τοιαύτης τοίνυν ἐλπίδος ἡμῶν προκειμένης, ὅς τῶν τοιούτων ἐπαγγελιῶν ἡμῶν ἐπαγγελθεισῶν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Θεοῦ, παῖσαν ἐπαλάσασιν καὶ θλίψιν τοῦ Πονηροῦ ὑμῶν ὑπομείνωμεν διὰ τὴν ἐλπίδα καὶ ἀποκειμένην ἡμῶν ὡς τοῖς ἔρανοις. Ὅσας γὰρ θλίψεις διὰ τοῦ Κυρίου ὑπομείνωμεν, τί ἀνταξίον ἢ πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐπαγγελμένην ἡμῶν αἰωνίαν ζωὴν, ἢ πρὸς τὴν ἀνοδὴν γινόμενῶν ὡς τοῖς ὑπομεινόμεναις ψυχῇς τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὡς ἀκλήσιν, ἢ πρὸς τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σκότους τῆς κακίας, καὶ πρὸς τὰ ὀφειλήματα τοῦ πλήθους τῆς ἀμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ εἰρηται· κενόδομοι ὅτι, ὑπὸ Κυρίου παρθευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακεκοῦμεν. Καὶ πάλιν· ὅς γὰρ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν κατὰ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. Γενόμεθα, ὡς ἡρώδιοι εὐαγγελιστάται, ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἡμῶν ἐτοιμῶς ἀποθνήσκοντες. ὅτε γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ ἡμεῖς, ὅτε ἐν βιωτικαῖς ἀνεξεπρόμεθα πράγμασιν, τοιαῦτα οὐκ ἐπαύχομεν, ὅσῃ τοιαύτης ὑφιστάμεθα θλίψεις· ἀλλὰ νῦν ὅτι πρὸς ἡλδομῶν τῷ Κυρίῳ διαρεσῆσαι, τοιαῦτα ἐπαυασάσθαι καὶ πειρασμοὶ καὶ θλίψεις τοῦ πονηροῦ κατὰ ἡμῶν ἐγείρονται. Ὅρῃς, ὅτι διὰ τοῦ Κυρίου ταῦτα πάροδοι, φθονῶντος ἡμῶν τοῦ Πονηροῦ ὅς πειράζοντος διατρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ζωῆς, καὶ εἰς χάωσιν ἢ ὀλιγωρίαν ἄγειν, ἵνα μὴ διαρεσῆσαντες σωθῶμεν. Ὅσον τοίνυν ὁ Πονηρὸς κατὰ ἡμῶν ἐπεγείρεται, ἡμεῖς ἀνὴρωμεν ἐν ὑπομονῇ ἀνδρείαν, καὶ ἡρώδιοι καὶ παύθυμοι, καὶ ἐτοιμῶς ἔχοντες ἕως θανάτου, ἀνήμενοι ὑπομένειν διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ἐλπίδα. Πᾶσαι αὐτὰς αἱ μεθοδεῖαι λύνονται· ἔχομεν γὰρ τὴν ὑπακοήν ἡμῶν καὶ ὑπερμαχὸν Χριστὸν, ὅς καὶ ἡμῶν θλιβομένοις καὶ ἐλπίζουσιν ἐπὶ αὐτὸν, ὑπομονὴν δίδωσι, καὶ ὡκεῖν κατασχύνει, ἡμῶν τὰ νικητήρια τῶν πόνων, ταῖς τῇ βασιλείᾳ διὰ τοῦ Κυρίου

Tom. II.

κομι-

lationes æternæ hinc gehennæ, per tentationes, quæ a maligno inferuntur, semper sustinent: sique in finem usque sustinuerint, misericordiam Domini in fide expectantes, a tentationibus, ac tribulationibus, atque angustiis per gratiam liberabuntur; intusque communicatione sancti Spiritus digni reddentur, & illic æternam effugient gehennam, æternumque regnum Domini hereditate possidebunt. Talem quippe Dominus constituit viam, quæ ducit ad vitam, angustam scilicet & arctam, sicut scriptum est; ideo & pauci ingrediuntur per eam.

Matth. 7.

Ejusmodi ergo spe nobis proposita, talibusque promissionibus ultro a veraci Deo oblatis, quemcunque impetum atque afflictionem improbi hostis fortiter toleremus, ob spem nobis repositam in cœlis. Quantalcumque enim ærumnas propter Dominum perferamus, quid æquivalens sustinemus, siue ad futuram nobis repromissam vitam æternam respiciamus, siue ad supernam quæ sustinentibus contingit animabus, spiritus Sancti consolationem; siue ad liberationem ex tenebris improbitatis & ad debitorum remissionem pro multitudine nostrorum peccatorum, sicut dictum est: *dum judicamur autem, a Domino corripimur: ut non cum hoc mundo damnemur*. Ac rursus: *Non enim sunt condignæ passionibus hujus temporis, ad futurum gloriam, quæ revelabitur in nobis*.

1. Cor. II.

Præbeamus ergo nos veluti milites strenuos, pro rege nostro prompte alacriterque mortem appetentes. Quum enim adhuc in sæculo versaremur, quando adhuc rebus implicabamur humanis, non patiebamur ejusmodi, neque tales sustinebamus ærumnas: verum nunc quando advenimus studio melius complacendi Domino, hujusmodi in nos maligni spiritus excitantur incursiones, tentationes, ac tribulationes. Vides ergo nos ista omnia propter Dominum perpeti: invidente nobis maligno, atque conante pervertere, aut potius a via vitæ avertere, & in relaxationem atque negligentiam nos inducere, ne serviendo ac complacendo Deo, salvemur. Quantum itaque in nos malignus insurgit, tantum nos in patientia inveniamur viriles ac strenui, prompti atque alacres, paratos nos exhibentes ad tolerandum usque ad mortem, propter spem in Christum, sique omnes ipsius insidiæ mox dissolventur. Pro defensore enim ac propugnatore nostro habemus Christum, qui tribulatis nobis atque oppressis, in ipsumque sperantibus patientiam præbet, illosque confundit, nobis interim laborum præmia, hoc est, regnum cœlorum per Dominum reportantibus. Si-

Rom. 8.

T t 2

mus

mus ergo tamquam incudes quædam, quamvis cædamur, non tamen cedamus, neque notas in nobis admittamus relaxationis, aut negligentia, atque desidia, per flagella & tentationes. Cæsi vincamus in lucta adversarium per patientiam. Sic namque Dominus noster hoc vitæ certamen transegit, flagellatus, contumeliis atque injuriis affectus, persecutiones passus, delusus, consputatus, extremo & infami supplicio crucis affectus ab impiis, omniaque propter nostram sustinuit salutem, nobis vitæ relinquens monumentum atque exemplum, ut qua ipse via tribulationum, tentationum, mortisque ambulavit; eadem & illi via, qui in ipsum vere credunt, coheredesque ipsius effici cupientes incedant. Ut quem ad modum ipse per multas passiones, postremo autem in cruce moriens, vicit crucifixus, moriensque peremit, ac condemnavit peccatum, per carnem adversarias potestates destruens atque evacuans, sicut scriptum habetur: *Expolians principatus & potestates in cruce, traduxit palam, triumphans illos in semetipso*. Sic & nos si omnem impulsus molestiamque inimici fortiter alacriterque etiam ad mortem usque pertulerimus; tunc adversarium per fidem atque patientiam, & spem in Dominum, superabimus. Sicque probati reperti, & hic eandem promerebimur redemptionem, sanctique Spiritus sanctificatione replebimur, & sempiternam ibi vitam hæreditate obtinebimus. Nam in certamine spiritali, victoria contra adversarium per passiones & mortem paratur. Patiendo igitur ac moriendo propter Dominum, alacriter adversarium vincamus.

Ideo quamcunque tribulationem atque tentationem ingruentem, nequaquam laboriosam duramque putetis, sed opportunum potius omnem inimici impetum perferendum ducatis, mortem Domini cum desiderio semper ante oculos statuentes. Et sicut dictum est a Domino: Quotidie tollentes crucem ejus quæ est mors, sequamur ipsum: sicque facile quamcunque suffereamus tribulationem, sive occultam, sive manifestam. Si enim mortem pro Domino subire expectamus, & ob oculos constituentes, semper concupiscimus; quanto magis qualescunque tribulationes graves atque molestas, opportune facileque cum gaudio sustinebimus? Idcirco enim graves nobis atque molestæ, intolerabilesque tribulationes videntur, quod mortem Domini ob oculos semper positam non habemus, & in ipso

A κομιζομένων. θλώμεθα ὡς ἄκμοιες, τυπόμενοι καὶ μὴ ὀκνιδόντες μηδὲ τύπυς χαλνώσους, ἢ ὀλιγωρίας, καὶ ἀκηδείας, διὰ τῆς μασίγιος καὶ πειρασμῶν. ἐν αὐτοῖς δεχόμενοι, δρώμενοι πικρῶμεν τὸ ἀντίπαλον διὰ τῆς ὑπομονῆς. καὶ γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν οὕτως τὸ ἀγῶνα τοῦτον διώδωκε μασιζόμενος, ὀνειδίζόμενος, διωκόμενος, ἐμπαίζόμενος, ἐμπηυόμενος, ἐχάτῳ καὶ ἀτίμῳ

B θανάτῳ φαρῶ ὑπὸ ἀνύμων τιτιμώρηται. καὶ πάντα ὑπήνεγκε διὰ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ζωῆς. ἵνα δι' ἧς ὁδοῦ θλίψεως καὶ πειρασμῶν καὶ θανάτου αὐτὸς διώδωκε, τῇ αὐτῇ ὁδῷ ὁδεύσιν οἱ εἰς αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ πιθεύοντες, καὶ συγκληρονόμοι αὐτοῦ βαλλόμενοι γενέσθαι. ἵνα ὥσπερ αὐτὸς διὰ πολλῶν παθῶν ἔχατον ἀποθανῶν ἐπὶ φαρῶ ἐνίκησε

C φαρῶθεις. καὶ ἀποθανῶν ἐθανάτωσε, καὶ κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τῆς σαρκὸς καθαρῆσας τὰς ἀντικειμένας δυνάμεις, καθὼς εἴρηται, ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ φαρῶ. ἐδειγμάτισε θελαμβεύσας αὐτὸς ἐν αὐτῷ. οὕτω καὶ ἡμεῖς. πᾶσαν ἐπανάστασιν καὶ θλίψιν τοῦ πονηρῶ γενναίως καὶ προθύμως ἕως θανάτου ἐλθόντες, εἰς ὑπομείνωμεν, τὸν ἀντικείμενον

D ὄντα διὰ τῆς πίστεως καὶ ὑπομονῆς, καὶ τῆς εἰς τὸν Κύριον ἐλπίδος. καὶ οὕτω δόκιμοι εὐρεθέντες, καὶ ἐντεῦθεν τῆς αὐτῆς ἀπολυτρώσεως καταξιομέθα, καὶ τοῦ ἁγιασμῶ τοῦ πνεύματος πληρούμεθα καὶ τῆς ἐκείθεν ἀγωνίης ζωῆς κληρονόμοι γενόμεθα. εἰς γὰρ τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα ἢ κατὰ τοῦ ἀντικειμένου νίκη διὰ παθῶν καὶ θανάτου γίνεταί. πάχοντες καὶ θανατούμενοι, διὰ τὸν Κύριον

E εἰς προθύμως νικῶμεν τὸν ἀντικείμενον.

Διὸ πᾶσαν θλίψιν καὶ πειρασμὸν μὴ ἐπιπόνους καὶ σκληροὺς ἡγείσθε. ἀλλ' εὐκάρους, καὶ ὑπομένειν πᾶσαν τὴν ἐχθρῶ ἐπανάστασιν, τοὶ ἐπὶ τοῦ κυρίου θάνατον ἐν ἐπιθυμίᾳ πάντοτε πρὸς ὀφθαλμῶν ἔχοντες, καὶ καθὼς εἴρηται ὑπὸ τοῦ κυρίου, καθ' ἡμέραν τὸν φαρῶν ἀγῶνα, ὃς εἰς θάνατον. ἀκολουθήσωμεν αὐτῷ ὀπίσω, καὶ οὕτως εὐκάρως ὑπομένειν μὴ πᾶσαν θλίψιν, ἥτοι κρυπτήν, ἥτοι φανεράν. εἰ γὰρ θάνατοι ὑπὲρ τοῦ κυρίου ὑπομένειν προσηκούμεθα, καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν ἔχομεν πάντοτε ἐπιποδοῦντες, πόσῳ μᾶλλον οἷας αὖ θλίψεις βαρείας εὐχερῶς καὶ εὐκόλως μετὰ χαρᾶς ὑπομείνωμεν. διὰ τοῦτο γὰρ βαρέας καὶ φορτικὰς τὰς θλίψεις ἡγάμεθα ἀνυπομονήτως ἔχοντες. ἐπειδὴ τὸν ἐπὶ τοῦ κυρίου θάνατον πρὸς ὀφθαλμῶν οὐκ ἔχομεν, καὶ

Quæ sequuntur, desunt in codice Oxoniensi. Supplentur autem ex Codicibus MSS. Vatic. 1815. p. 46. & Regio Alexandrin. nos. p. 112.

Coloff. 2.

Matth. 16.
Marc. 8.
Luc. 9.

ἐν αὐτῷ ἡ διάνοια πάντοτε οὐκ ἐπιποθεῖ. ὁ Χριστὸν ἐπιθυμῶν κληρονομῆσαι, καὶ τὰ αὐτοῦ παθεῖν ἀκολούθως ἐπιθυμείτω ὥστε οἱ Χριστὸν ἀγαπῶντες, ἐν τῷ φαινομένῳ ὅταν πᾶσαν θλίψιν ἐπερχομένην αὐτοῖς, γενναίως καὶ παρρησιαστικῶς ὑπομείνωσι διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ἐλπίδα. ὡς καλεῖσθαι οὖν τὸν κύριον δοῦναι ἡμῖν σύνεσιν εἰς τὸ γνωρίζειν τὸ αὐτοῦ θέλημα, καὶ παρρησιαστικῶς ἐπιτελεῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, καὶ μακροθυμίᾳ μετὰ χαρᾶς, ἣν αὐτὸς ἡμῖν χαρίσεται, δυναμώσας ἡμᾶς εἰς πᾶσαν εὐαρέστησιν ἵνα δόκιμοι καὶ ἄξιοι αὐτοῦ εὐρεθέντες, σωτηρίας ἀποκτήσῃμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ δύναμις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ἄρα οἱ ῥαθυμοὶ ἐὼν οὐκ ἔχοντες καὶ ἀδιάφοροι ἐν τίνι καυχῶνται; ἐν τῇ χαυνότητι αὐτῶν, καὶ ἐν τῇ ῥαθυμίᾳ αὐτῶν καὶ ἀπολείᾳ αὐτῶν. Οὐδὲ αὐτοῖς, ὅτι ἐρραθυμῶνται.

Δεῦτε, φίλοι μου, παροτρύνωμεν. δεῦτε, παροτρύνωμεν αὐτῶν. πενθήσωμεν καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον αὐτοῦ ἀναγκάσας, ἵνα δωρήσεται ἡμῖν φωτισμὸν ψυχῆς. Σιωπῆτε πᾶς μεθοδείας τῆς ἐχθρῆς ἡμῶν καὶ ἀντικειμένου ἐμισοκαλῶν, ὅτι βάλλει ἐμπροσθεν ἡμῶν ὀλιωθήματα, καὶ σκάνδαλα, καὶ βλάβην πολυκτημοσύνης, μετεωρισμὸν ἔσχατος τέρας, καὶ ἡδονὴν σαρκικὴν, ἔτι δὲ καὶ πολυχρόνιον τὸ πρὸς ζωὴν καὶ παρρησιαστικὴν, εὐδοκίαν, εὐφροσύνην εἰς τὴν ἀσκήσιν, καὶ ὁκνησίαν εἰς πᾶς δίχας, ὑπνον εἰς τὴν ψαλμαδίαν, καὶ ἀνάπαυσιν σαρκικὴν. Ὅσον ἐκείνος παροτρύνει, ποσὸν ἡμεῖς ἀμελεῖμεν ἐν ῥαθυμίᾳ. Ὅσον ἐκείνος ἐκδιδόκει, ποσὸν ἡμεῖς καταφρονεῖμεν, ὅπως αἰσθάνομαι ὅτι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐκκολοβώθη, καὶ ὁ κυριὸς ἐφθάσε, καὶ ὁ κύριος τὸ δόξης ἔρχεται μετ' ἀπρεπείας τὴν ὥρην τῆς αὐτοῦ, καὶ μὴ φοβερῶν δυνάμεων τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐκάστω κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Φοβῶμαι, ἀδελφοί μου, μήποτε ἐφ' ἡμᾶς πληρωθῇ ὁ λόγος τῆς Κυρίας, λέγων· ὅτι ἦλθον ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης, καὶ ἀνακλιθήσονται μὲν Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῆς ἑβραίων· ὑμεῖς δὲ ἐκβληθήσεσθε ἔξω.

Παρακαλῶ σε, τὸ φῶς τῆς ἀληθείας Χριστέ, ἡνιχμα ἡ δόξα σου Πατρός, χαρακτήρ καὶ ἀπαύγασμα τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, ὁ καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ, ἀκατάληπτε Υἱέ, καὶ ἀνεξιχνίασε Χριστέ, καὶ ἀνεξέρηθης

mens nostra omni tempore cum desiderio non sit defixa. Qui enim Christum possidere desiderat, etiam pro ipso pati, congruum est ut concupiscat. Itaque Christi amatores in hoc ostenduntur, quando adversitatem quamcunque ipsis ingruentem, strenue promteque ob spem in Deum perferunt. Proinde Dominum obsecremus, ut nobis intellectum præbeat, ad cognoscendam voluntatem ipsius, eamque alacriter perficiendam in omni patientia ac longanimitate, cum gaudio, quod ipse nobis largiatur confirmans nos in omni beneplacito suo; ut probati eoque digni reperi, æternam consequamur salutem, in Christo Jesu Domino nostro: Cui gloria & potentia in secula seculorum. Amen.

Qua igitur in re gloriabuntur negligentes, desides, & qui cuncta velut adiaphora contemnunt? in sua videlicet desidia, negligentia, & interitu. Væ ipsis, quoniam negligentes fuerunt.

Venite, dilectissimi, satagamus. Venite, procidamus ei. Lugeamus & ploremus coram ipso sine pudore, ut animæ illustrationem nobis largiatur. Intelligite dolos ac fraudes inimici nostri, adversarii, bonorumque osoris, quoniam ponit ob oculos nostros, lapsus, scandala, multarum divitiarum detrimenta, seculi hujus jactantiam, carnalem voluptatem, longævam præsentis vitæ expectationem, ascetici instituti horrorem, in precibus negligentiam, in psalmodia somnolentiam, & corporalem requiem. Quantum ille satagit, tantum nos desides sumus & negligimus: quo majores nobis tendit insidias, eo magis despiciamus, scientes, quod dies nostri breviati sunt, & tempus advenit, & dominus gloriæ venit cum magnificentia pulchritudinis suæ, & cum tremendis regni sui virtutibus, ut reddat unicuique secundum opera ejus. Timeo, fratres, ne impleatur in nobis verbum Domini dicentis: Venient ab oriente, & occidente, & aquilone, & mari, & recumbent cum Abraham & Isaac in regno cælorum; vos autem ejiciemini foras.

Rogo te, lux veritatis Christe, germen benedicti Patris, imago & splendor substantiæ ejus, qui sedes a dextris majestatis ejus, incomprehensibilis fili, & investigabilis Christe, & imperisrutable Deus, gloria

Hucusque ex Codicibus Vatic. 1815 & Reg. Alex. 8. Quæ sequuntur exstant in Cod. Oxoniensi pag. 427.

Matth. 8.

ria & gaudium diligentium te, vita mea, Christe, saluum fac me peccatorem in regno tuo, & ne retribuas mihi secundum opera mea; sed saluum me fac per gratiam tuam, & miserere mei secundum miserationes tuas: quoniam tu es benedictus, & laudabilis in secula seculorum. Amen.

DE BEATITUDINIBUS, ATQUE INFELICITATIBUS.

Beati qui Deum diligunt, & propter amorem ipsius omnes res spernunt terrestres. Beati, qui lugent nocte, ac die, quoniam ipsi a ventura ira liberabuntur. Beati, qui voluntarie se ipsos dejiciunt, quoniam ibi exaltabuntur. Beati continent, quoniam paradisi deliciae ipsos suscipiunt. Beati qui affligunt sua corpora per vigilias atque exercitationes, quoniam exultatio Paradisi ipsis præparata est. Beati qui purgant se a pravis cogitationibus, quoniam Spiritus Sanctus habitat in ipsis. Beati, qui diligunt Deum ex tota anima super omnia, quoniam ipsi amici Christi inveniuntur. Beati qui libenter ferunt Crucem ipsius, & in veritate Christum subsequuntur, quoniam ipsi occupabunt supernam Hierusalem. Beati qui præcinxerint lumbos suos in veritate, paratas habentes lampades suas, expectantes cœlestem Sponsum, quoniam cum ipso regnabunt in Regno cœlorum. Beatus, qui possidet intelligentes oculos, stabili mente revolvens contemplationem futurorum bonorum, quoniam occupabit illa. Beatus, qui assidue habet ante oculos diem, qua rationem reddet, quique acceptus inveniri studet. Beatus qui victor exitit voluptatum carnis, quoniam fiduciam habebit ultima die iudicii. Beatus qui luget in terra propter Deum, quoniam illius fructus in cœlis germinabunt. Beatus qui gratis panem non comedit, sed in sudore manuum suarum juxta Apostolum, & aliis erogat ex propriis laboribus, quoniam in sinu Abraham requiescet. Vae illi, qui in erroribus existit, & non novit tempus poenitentiae, quoniam ibi eum poenite-

Aρδίητε Θεὲ, καύχημα καὶ χαρὰ τοῖς ἀγαπῶσι σε, ἡ ζωὴ μὲν, Χειρὲ, σώσον με τὸ ἀμαρτωλὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, καὶ μὴ ἀνταποδώσῃς μοι κατὰ τὰ ἔργα μου. ἀλλὰ σώσον με διὰ τὴν χάριν σου, καὶ οἰκτερήσον με διὰ τὴν ἀπολαγχίαν σου. ὅτι σὺ ἀλογημένος εἶ καὶ δεδουλωμένος εἰς τοὺς αἰῶνας τῇ ἀμύνῃ. ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΜΑΚΑΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΤΑΛΑΝΙΣΜΩΝ.

Mακάριοι οἱ τὸ Θεὸν ἀγαπήσαντες, ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην αὐτῷ καταφρονῶντες πάντων τῶν γινόντων πραγμάτων. μακάριοι οἱ δακρύοντες ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ὅτι αὐτοὶ ῥυθίσοντο ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς. μακάριοι οἱ πενθῶντες ἑαυτοὺς ἐκουσίως, ὅτι ἐκκεῖ ὑψωθήσονται. μακάριοι οἱ ἐγκρατεῖς, ὅτι ἡ τρυφή ἔσται ὡς δαΐς ἐκδεχέσθαι αὐτούς. μακάριοι οἱ κατὰ πονῶντες τὰ σώματα ἑαυτῶν ἐν ἀργυρίᾳ καὶ ἀσκήσει, ὅτι ἡ ἀγαλλίασις ἔσται ὡς δαΐς ἡτοίμαται αὐτοῖς. μακάριοι οἱ ἐκκαθάραντες ἑαυτοὺς ἀπὸ λογισμῶν πονηρῶν, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον οἰκεῖ ἐν αὐτοῖς. μακάριοι οἱ ἀγαπῶντες τὸ Θεὸν ὅλης ψυχῆς ὑπὲρ πάντα τὸν κόσμον, ὅτι αὐτοὶ φίλοι Χειρὸς ἀρεθίστοι. μακάριοι οἱ ἐκουσίως βασάσαντες τὸν σαυρὸν αὐτῶν, καὶ ἐν ἀληθείᾳ τῷ Χειρὶ ἀκολουθήσαντες, ὅτι αὐτοὶ καταλήψονται τὴν ἀνω Ἱερουσαλήμ. μακάριοι οἱ ὡς δαΐς ἀμφοὶ πᾶς ὥσθας αὐτῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐπίμυες ἔχοντες πᾶς λαμπάδας αὐτῶν, ὡς δαΐς ὁκῶντες τὸ ἐπὶ ῥάβδῳ. **E**Νυμφίον, ὅτι συμβασιλεύσουσιν αὐτῷ, ἐν τῇ τῶν ἑρῶν βασιλείᾳ. μακάριος ὁ κτησάμενος νοεράς ὀφθαλμούς, καὶ κατανοήσας ἀκλινῶς τὴν δεξιάν τῆς μελλόντων ἀγαθῶν, ὅτι καταλείψει αὐτοῖς. μακάριος ὁ ἔχων διωκεῖν ὡς ὀφθαλμῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολογίας, καὶ παρουσίας ἀνέρες ἀρεθίστους. μακάριος ὁ νικητὴς ὁρμώμενος τῶν ἡδονῶν τῆς σαρκὸς, ὅτι παρήσεται ἀντὶ τῆς ἐσχάτης ἡμέρας τῆς ἀγνωστεως. μακάριος ὁ πενθῶν ὅτι τῆς γῆς διὰ τὸ Θεὸν, ὅτι οἱ καρποὶ αὐτῶν ἐν ἑρῶν ἀναβλαστήσονται. μακάριος ὁ μὴ φανὼν δωρεὰν ἄρτον, ἀλλ' ἐν κόπῳ τῶν ἰδίων χειρῶν κατὰ τὸ ἀπόστολον, ὅτι ἀλλοις χορηγῶν ἐκ τῶν οἰκείων πόρων, ὅτι ἀπαύσει ἐν τοῖς κόλποις Ἀβραάμ. Οὐαὶ ὅτι τῶν ἐν πλημμελείᾳς ὑπάρχοντι, καὶ τῆς μετανοίας κατὸν μὴ ἐπιγινώσκοντι, ὅτι ἐκκεῖ μετανοήσονται.

νοήσῃ ἀλοφροσύνης εἰς αἰῶνας ἀνόνητα. ἔα τῷ A
λέγοντι, ὅτι τ' παρὸν χρῆσομαι τῇ σαρκὶ καὶ
ὅν γῆρα μετανοήσω, ὅτι ὡς παγὶς ἔτις ἐπε-
λάσῃ αὐτῷ ἄφω ὁ θάνατος, καὶ ἡ πρῶτος οὐκία
αὐτῷ ἀπολείται. ἔα τῷ ἐκείνῳ ἀμαρτανόνῃ,
καὶ αὐτὸν μετανοεῖν Βάλεται, ἔ γὰρ ἐπιγινώσκει
τί τέξεται ἡ ἐπιβόα, καὶ ἡ ἐν μέσῳ νύξ. ἔα
τῷ διδοῦναι χάριτα τῷ πονηρῷ γινώσκοντι τ' ἀγα-
θόν, ὅτι πονηροὶ ἄγγελοι πρῶτος οὐκίας αὐτῶν B
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ Ἰσοδοῦ αὐτῶν. ἔα τῷ τιθέντι
πρῶτος οὐκία τῷ πλησίον ὅτι ἑαυτῷ πρῶτος οὐκίας
πλησίον, ὅτι λόγον ὑφείκει ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
ὑπὲρ ὧν καὶ ἄλλος ἐσκανδαλίσεν ἐν τοῖς αὐτοῖς
πλησίον αὐτῷ ἐπιτιθεύμασιν. ἔα τῷ ἀποπαστο-
ρῶν τῷ κόσμῳ, καὶ πάλιν πάλιν τῷ κόσμῳ φρο-
νῶντι, ὅτι ἡ πρῶτος οὐκία τῷ ἀρότρῳ μετελά-
σῃ αὐτῶν. ἔα τῷ Ἰσακὸς τοῦ τῷ θείῳ
μοῖσι τῇ σαρκὶ, καὶ καταφρονῶντι τῆς ἐπιμελείας
τῇ ψυχῆς αὐτῷ, ὅτι ἀγαθὸς εἰς γῆν ἡ
ζωὴ αὐτῷ, καὶ ἡ ἐλπίς αὐτῷ. ἔα τῷ μὴ
σπεύδοντι ἐν πάσῃ ἰσχύϊ αὐτῷ, ἀπεντεῦθεν
ἀντρεπίσῃ τῷ ἐκείνῳ ἀπολογία δούνα. ἔα
τοῖς ἀπολωλεκόσι τῷ ὑπομονῇ. καὶ τί ποιήσα-
σιν ὅταν ἐπισκέψῃ Κόσμος; Σπιδάσατε, ἀγα-
πητοί, εἰς τῷ βραχὺν καιρὸν τῷ τῷ, ἑαυτοῖς D
βοηθήσα. καὶ ἀφ' ἐμετανοίας καὶ δακρύων Ἰσι-
λεώσατε τῷ μακρόθυμον καὶ ἐλεήμονα Θεόν,
τῷ ἐκδεχόμενον ἡμῶν τῷ ἐπιστροφῇ, καὶ πρῶ-
τον τῷ ζῶντι. Μὴ καταφρονήσωμεν τῆς σω-
τηρίας ἡμῶν. μὴ ἡδυνώμεν εἰς τῷ κόσμῳ
ἡδονάς, ὅτι πρῶτος οὐκίας εἰσὶν, καὶ ὑπερον μετα-
μελον ἐμποιῶσι, καὶ πάλιν τοῖς αὐτοῖς ἐρ-
χον. καὶ πᾶσα ἡ δοξα τῷ κόσμῳ τῷ τῷ ἀπο-
γῆς εἰς γῆν χωρεῖ, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἡτὶν συ-
νοδῶν, εἰμὴ μόνον ἡ ἀμαρτία, καὶ ἡ ὅτι ἰα-
της κόλασις. Οὐδεὶς ἡμῶν βοηθήσῃ ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ. ἔ φίλος, ἔ συγγενής, εἰ μὴ ἡ ἐν-
τεῦθεν μετάνοια, καὶ ἰαυτῆς αἰ σωεργοὶ ἀρεταί,
ἡ ἀληθὴς ἀγάπη, ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ὑπα-
κοή, ἡ ἐγκράτεια. αὐτῶν συνέρχον. ἡμῶν ὅτι
βίς τῷ τῷ. αὐτῶν ἀνδρίζαν. τῷ ἐναντίας δυ-
νάμεσιν, τῷ βελομήταις κατέχῃ ἡμῶν ἐν τῇ
Ἰσοδοῦ ἡμῶν τῷ ὅτι βίς τῷ τῷ. αὐτῶν πα-
εισῶσιν ἡμῶν τῷ Σωτῆρι Χειρῶν, πρῶτος οὐκίας
καὶ δοξάσα, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ
Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῷ αἰ-
ῶνι. ἀμήν.

bit cum ejulatu inutiliter in sæculum.
Væ illi, qui dicit, quoniam in præ-
sentia voluptatibus carnis fruar, & in
senectute poenitentiam agam, quoniam
sicut laqueus, ita superveniet illi mors im-
provisa, & expectatio illius peribit.
Væ illi, qui voluntarie peccat, & cras
vult resipiscere: non enim intelligit,
quid pariat superveniens, & media nox.
Væ illi, qui dat manum scelesto bonum
cognoscens, quoniam Angeli mali illum
fufcipient in die obitus ipsius. Væ illi,
qui ponit offendiculum proximo ex ini-
quis suis operibus, quoniam rationem
reddet in die judicii, pro quibus &
aliis scandali occasio fuit sui ipsius malis
facinoribus. Væ illi, qui mundo re-
nunciavit, & rursus ea, quæ mundi
sunt sapit, quoniam parabola aratri
persequetur ipsum. Væ illi, qui sequi-
tur voluntates carnis, & parvi facit cu-
ram animæ suæ, quia resolvetur in ter-
ram vita ipsius, & ipsius spes. Væ ei,
qui non studet omnibus suis viribus de-
hinc parare, ut hinc afferat defensio-
nem. Væ iis, qui patientiam amiserunt,
& quid facient, quum visitabit
Dominus? Satagite, dilecti, hoc bre-
vi tempore vobis metipsis opitulari, &
per poenitentiam, & lacrymas propitium
reddere patientem, ac misericordem
Deum, qui fufcipit conversionem no-
stram, & vitam præbet. Ne spernamus
salutem nostram, ne delectemur vo-
luptatibus hujus mundi, quoniam ad
tempus sunt, & postea displicentiam in-
ducunt, & vicissim ad alios transeunt:
& omnis mundi hujus gloria de terra in
terram redit, nihilque aliud nos comi-
tatur præter solum peccatum, atque ex
hoc supplicium. Nemo nobis illa die
auxiliabitur, non amicus, non co-
gnatus, nisi hinc poenitentia, virtutes-
que adjutrices ipsius, vera dilectio, hu-
militas, obedientia, continentia: hæc
nos ex hac vita comitantur: hæc obfi-
stunt adversis potestatibus, quæ nos
comprehendere volunt in exitu hujus no-
stræ vitæ. Illæ offerunt nos Salvatori
Christo, ut adoremus, & glorificemus
una cum Patre, & Sancto Spiritu nunc,
& semper, & in sæcula sæculorum.
Amen.

Lnc. 16.

Dominus in Evangelio ad perfectam fidem suos adducere volens Discipulos, dicebat: *Qui in modico fidelis, & in multo fidelis est: & qui in modico infidelis, & in multo infidelis est.* Quid autem sibi volunt modicum, & multum? Per modicum, seculi hujus intelliguntur promissiones, quas pollicitus est se præstiturum omnibus in ipsum credentibus, videlicet victum atque amicum, & reliqua corpori necessaria, quietem, ac sanitatem, & ejusmodi. Præcipiens, ne omnino de istis simus solliciti: sed in ipsum solum spem nostram reponamus. Per multum autem intelligenda sunt æternæ vitæ & immortalis seculi dona, quæ repro-misit daturum se illis, qui crediderint in ipsum, assidueque de ejusmodi solliciti, agitataverint illam. Quoniam sic nobis mandavit Dominus, quum ait: *Vos autem querite primum regnum Dei, & justitiam, & hæc omnia adjicientur vobis*, ut scilicet ex modicis, & momentaneis probetur unusquisque num credat Deo. Et si de præsentibus non fuerit sollicitus, solum autem in futuris atque æternis curam omnem reposuerit; clarum est, quod & circa ea quæ videntur, sanam atque integram fidem intus reconditam servet, vereque bona æterna quærat. Debet enim unusquisque eorum qui sermonem audiunt veritatis, seipsum probare atque examinare, aut a viris spiritalibus probari & examinari, quomodo credat, & seipsum Deo devoverit. Numquid revera secundum ejus sermonem in veritate credat; an opinionem in se dumtaxat fidei habeat, quod se credere existimet. Quilibet enim ex verbis Domini, si fidem in caducis mundi bonis positam habeat, probatur & reprehenditur. Quo pacto? audi: credere te dicis, quod regno coelorum efficieris dignus, & filius Dei fies, de coelo natus, & cohæres Christi, quodque in omne seculum ei conregnaturus sis; deliciisque ineffabilis lucis, per infinita & immensa secula perfruiturus? plane dices, credo: hac enim de causa, & seculum reliqui, & me Deo devovi. Proba igitur teipsum, numquid terrenæ adhuc te curæ detineant, & sollicitudines variæ de nutriendo ac vestiendo corpore, aliaque adhibenda cura, ac procuranda requie; quum tui jam juris esse velis, ac tui ipsius curam gerere; de quibus iussus es, omnino non esse sollicitus. Si enim te credis accepturum æterna illa & immortalia, omnisque corruptionis expertia bona: quanto magis fugacia ista atque terrena accipies; quæ Deus etiam concessit feris, atque volucris coeli, & hominibus impiis.

Ο Κύριος ἐν τῇ διαγγελίᾳ τοὺς ἐαυτῶν μαθητὰς εἰς τελείαν πίσιν ἀγαγὼν βεβλόμενος ἔλεγχον. Ὁ ἐν ὀλίγῳ πιστός, καὶ ὅτι πολλῷ πιστός ἐστίν. καὶ ὁ ἐν ὀλίγῳ ἄπιστος, καὶ ἐν πολλῷ ἄπιστός ἐστι. Τί ἐστι τὸ ὀλίγον; καὶ τί ἐστὶ τὸ πολὺ; Τὸ ὀλίγον, τὰ τῆς αἰῶνος τέττα εἰσὶν ἐπαγγελήματα, ἀπὸ ὧν παρέχεται ὁ ὁμιλῶν τοῖς πιστεύουσιν αὐτῷ, οἷον τροφὰς, ἐνδύματα, καὶ ἡ λοιπὴν τῆς σώματος ἀνάπαυσιν, ἡ ὑγίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. προσάξας μὴ μεμνηῖν ὅλως πρὸς τέττων, ἀλλὰ τῇ ἐπὶ αὐτὸν πεποιθήσει ἐλπίζειν ὅτι εἰς αὐτὸν καταβήσονται. Τὸ δὲ πολὺ, τὰ τῆς αἰῶνος καὶ ἀφθάρτου αἰῶνος δωρήματα, ἀπὸ ὧν παρέχεται ὁ ὁμιλῶν τοῖς πιστεύουσιν αὐτῷ, καὶ ἀδιαλείπτως πρὸς ἐκείνων μεμνημένοι καὶ ἀντὶ τούτου. ὅτι ἐνετέλατο. ὑμεῖς δὲ, φησὶν, ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τῆς Θεοῦ μόνον, καὶ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὰ πάντα προσεθήσεσθαι ὑμῖν. ὅπως ὅτι ὀλίγων καὶ προσκαρῶν δοκιμασθῇ ἕκαστος, εἰ πιστεύει Θεῷ. ὁ τι ἐπηγγέλατο πρὸς ἑαυτὸν, ἡλὼν ἀμεμνημένων πρὸς τὰ τοιαῦτα ὄντων, καὶ μόνον πρὸς τὰ μελλόντων καὶ αἰῶνων τὴν φροντίδα ἔχόντων. Ἐκαστος γὰρ, ἐν τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Κύριος, εἰ πιστεύει πρὸς τὴν προσκαρῶν, δοκιμασθῇ καὶ ἐλέγχῃ. Πῶς; Ἀκε. Πιστεύειν λέγεις, καὶ βασιλείας ἑβραίων καταξιώσῃ, καὶ υἱὸς Θεοῦ κηρυχθῇ, κληθεῖς ἀνῶθεν, καὶ συγκληρονόμος Θεοῦ κληθῇ, καὶ αἰῶνας ὅλος συμβασιλεύειν Χριστῷ, καὶ τρυφᾶν ἐν φωτὶ ἀρρήτῳ, ἐν ἀπράντοις καὶ ἀναριθμήτοις ἀγαθῶσι. ὡς ὁ Θεός; Πάντως ἔρεῖς. γὰρ, ἀπὸ ἑαυτῶν γὰρ τίς ἀτίαν καὶ ἀναχωρήσας ἔστι βίβς, ἐαυτὸν τῷ Χριστῷ ὁμολογῶν. Δοκίμασον ποίνῃ σεαυτὸν, μήποτε σε μέμνηται βιωτικῇ καὶ γήινῃ κατέχωσιν ἔτι, καὶ φροντίς πολλὴ πρὸς τῆς τῆς σώματος τροφῆς καὶ ἐνδύσεως, ὅτι τὴν λοιπὴν ὁμιλίας, καὶ ἀναπαύσεως, τῇ σὴ δυνάμει πεινιόμοσος, καὶ πρὸς ἐκείνους σεαυτῶν, ἀπὸ ὧν προσετέχθη ὅλως πρὸς αὐτῶν μὴ μεμνημένη. Εἰ γὰρ πιστεύεις τὰ αἰῶνια καὶ ἀθάνατα καὶ ὁμιλῶντα καὶ ἀφθάρτα λήψας, πόσῳ μάλλον ταῦτα τὰ πρὸς ἐκείνους καὶ γήινα, ἀπὸ ὧν ὁ Θεὸς ἔδωκε τοῖς θηρίοις καὶ πετεινοῖς καὶ ἀσεβέσιν ἀνθρώποις

ἄνθρωποις ; Οὐ πιστεύεις ὡς ἀγαθέα σοι ἔκ Κύ-
 ρου , ὥσπερ γὰρ καὶ ἐνετείλατο τῷ μὴ μεριμνᾶν ,
 εἰπὼν . μὴ μεριμνήσητε , τί φάγετε , ἢ τί
 ποτιβιάσασθε , τὰ πάντα γὰρ πάντα τὰ ἐξ ὧν τῷ
 κόσμῳ ὁπλίσθη . ὑμεῖς γὰρ οἶδεν ὁ Πατὴρ ὁ
 ἐρανός , ὅτι χρῆζετε τούτων ἀπάντων . καὶ ἐπά-
 γει , οἰκιστὴς ὀλιγοπίστοις . ἐμβλέψατε εἰς τὰ
 πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ , ὅτι οὐ σπείρουσιν , οὐ θερίζουσιν ,
 καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐρανός τρέφει αὐ-
 τὰ . πόσῳ μᾶλλον ἀγαθὸν ἔσται πετεινῶν ; Καὶ
 πάλιν ἐπασφαλίζομενος λέγει . μὴ οὖν μερι-
 μνήσητε εἰς τὴν αἰσχύνην . Εἰ γὰρ ἔτι τοῦ τούτων
 μεριμνᾶς , καὶ οὐκ ἐπετίθεις εἰσὶν τῷ λόγῳ
 αὐτοῦ , γινώσκει ὅτι τὰ αἰώνια ἀγαθὰ , ἀπὸ ὧν
 ἡ βασιλεία τοῦ οὐρανοῦ , ἀκμύνει οὐκ ἐπίστευσας
 λαβεῖν . καὶ νομίζεις πιστεύειν , ὅτι τοῖς μικροῖς
 καὶ φθαρτοῖς ἀπίστος θεωροῦμαι . Καὶ πάλιν .
 ὥσπερ τὸ σῶμα τιμιώτερόν ἐστι τοῦ ἐνδύματος ,
 ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ τιμιώτερά ἐστι τοῦ σώματος .
 Πιστεύεις ποῖναι , ὅτι ἡ ψυχὴ σου ὑπὸ Χριστοῦ
 ἰαοῖται ; ἀπὸ τοῦ αἰώνιου καὶ ἀθεράπτευστον
 ὡς ἀνθρώποις τραυματίων , τὸ παθὼν τὸ ἀτι-
 μίας , δι' ἧν καὶ ἡλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Κύριος , ἵνα
 νῦν πᾶς ψυχὰς τὴν πισθύνοντων θεράπῃ .
 ἀνιάτων ὡς ἀνθρώποις παθῶν , καὶ καθαίρῃ
 ἐκ τοῦ σώματος τῆς λέπρας τῆς κακίας ὁ μόνος
 θεράπτης καὶ ἀληθινὸς ἰατρός ; Ἐρεῖς . πάν-
 τως πιστεύω , εἰς τὸ γὰρ ἔρηκα , ὅτι ἰατὴν
 ἔχω καὶ σωσθῶ . Γινώσκει ποῖναι ἐρῶντος
 εἰσὶν , μήποτε σε τὰ σαρκικά παθὴν ὡς
 ἰατρὸς γυνὴς ἀποφέρει , ὡς Χριστὸς ὁ ἐπίστεύ-
 σας μὴ διωκόμενος σε θεραπεύσας . Εἶδες πῶς
 σεαυτὸν ἀπατάς . ὅτι , ὅτι νομίζεις πισθεῖν ,
 μηδέπω πισθεῖν , ὡς δεῖ , ὅτι ἀληθείας . Εἰ γὰρ
 τὰ αἰώνια καὶ ἀθεράπτευστα τὸ ἀθάνατον ψυχῆς
 τραύματα καὶ πάθη κακίας ἐπίθεις ὑπὸ Χρι-
 στοῦ θεράπῃ , ἀρα ἀδυνατεῖς θεράπῃ καὶ
 τὰ πρόσκαιρα τῷ σώματι πάθη τε καὶ νοσήμα-
 τα , ἀνὰ τὸν αὐτὸν μόνον καταρτίζεις , ὑποφύων
 ἰατρικῶν ὁπληθυμῶν . ὁ γὰρ τὸν ψυχῶν
 κτίσας , αὐτὸς ὅτι τὸ σῶμα πεποίηκε . καὶ ὁ ἐκεί-
 νου τὸ ἀθάνατον ἰώμενος , αὐτὸς ὅτι τὸ σῶμα δύ-
 ναται ἀπὸ τῶν προσκαίων παθῶν καὶ νοσημάτων
 θεραπεύσας . Ἀλλὰ πάντως ἔρεῖς μοι . Ἰατὴν
 ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς θεραπείαν τοῦ σώματος πᾶς τε
 βοτάνης καὶ γῆς φάρμακα , ὅτι ἰατρὸν ἐπιτελέ-
 ματα , πρὸς τὰ τῷ σώματι πάθη , πρὸς ἀνι-
 στήσας τὸν γῆς ὄντι σώματι , ἐκ τῶν γῆς
 ἀγαθῶν εἰδὼν οἰκονομήσας . Σύμφωνον καὶ γὰρ
 ἔτι

Tom. II.

A impiis ? An non credis Dominum ea
 tibi largiturum , de quibus ipse præce-
 pit , dicens : Nolite solliciti esse quid
 edatis aut bibatis , aut quibus vesti-
 amini ; hæc enim cuncta gentes mundi
 inquirunt . Novit enim Pater vester
 coelestis , quod his omnibus indigea-
 tis . Et subinfert , exprobrans homi-
 nibus modicæ fidei : Respicite volatilia
 coeli , quoniam neque seminant , ne-
 que metunt , & Pater vester coelestis
 pascit ea ; quanto amplius vos , qui
 multum differtis a volucris ? Et rur-
 sus nos confirmans ait : Nolite igitur
 solliciti esse in crastinum . Si vero ad-
 huc de istis laboras , & non credis ser-
 moni ipsius ; nosce rursus , te quoque
 non credere , quod bona æterna , quæ
 sunt regnum coelorum , sis accepturus ;
 & existimas te credere , qui in rebus
 parvis ac corruptioni obnoxiiis , reperi-
 ris incredulus . Et iterum : Sicut cor-
 pus pretiosius est indumento ; ita &
 anima corpore . Credis igitur animam
 tuam a Christo sanandam , ab æternis
 & incurabilibus apud homines malorum
 ignominie vulneribus ; propter quæ
 etiam ad nos descendit Dominus , ut
 credentium animas ab insanabilibus apud
 homines malis curaret & a sordibus le-
 præ malitiæ purgaret , qui solus curat ,
 & verus medicus est ? Dices , prorsus
 credo : iccirco enim adsum , & istud
 ab illo expecto . Quare nosce , teip-
 sum discutens , ne forte carnales
 morbi te ad medicos terrenos abripiant ;
 quasi Christus , cui credidisti , te curare
 non possit . Vide quomodo teipsum
 decipias , dum te putas credere , &
 nondum credis , ut oportet in verita-
 te . Si enim æterna & incurabilia im-
 mortalis animæ vulnera , ac morbos
 malitiæ , a Christo curari credis ;
 numquid impossibile putabis ab ipso tem-
 poralia quoque corporis mala , ac mor-
 bos curari posse ; si utique ad ipsum
 solum , postposito medicinali curandi
 officio , confugeris ? Nam qui animam
 creavit , ipse & corpus fecit : & qui
 illam immortalem sanat , corpus etiam
 à malis , morbisque temporalibus om-
 nino liberare atque curare poterit . Sed
 scio mihi respondebis , quod & ista ad
 corporis medicinam ministraverit
 Deus ; herbasque ac terræ pharmaca ,
 & medicorum studia ad morbos corpo-
 ris curandos concesserit , corpori terre-
 no ex differentibus terræ speciebus medi-
 cinam componens . Consentio & ego ,
 V v sic

Matth. 6.

Ibid.

sic se ista habere; sed noveris velim, quibus ea data sint, & quibus dispensata. Dominus Deus ex multa sua, & infinita erga humanum genus liberalitate ac benignitate, postquam a mandato excidisset homo, quod acceperat, subiectusque esset sententiæ iræ, & quasi in captivitatem, ac solitudinem, atque exsilium, fodinamve, ex delitiis paradisi in hunc mundum eiectus, & sub potestate tenebrarum factus; carnisque passionibus ac morbis subiceretur, qui prius passionum, atque morborum expers erat; omnesque præterea qui ab ipso producti fuerunt, iisdem malis ac passionibus facti essent obnoxii; hæc tandem infirmis atque incredulis permittit, nolens omnino deperdere humanum peccatorum genus, sed propter multam bonitatem, & immensam misericordiam dedit in solatium ac refrigerium, & curam atque medelam corporum ista, hominibus hujus mundi, qui nondum se totos concedere Deo poterant. At tu qui vita solitaria gaudes, & ad Christum accessisti, cupiens filius Dei fieri, & desuper ex Spiritu Sancto nasci, primoque, ac impassibili homine superior evadere; & qui majora accipis promissa, adventum divini beneplaciti; & velut peregrinus, ac hospes hujus mundi factus, debes fidem aliquam magis novam, & admirandam, intelligentiamque, ac vitæ rationem & institutum præter omnes homines mundi tibi vindicare, quum & vitam, sicut cuncti alii degas. Ecce & mundus nubit, comedit, & bibit, auro & argento utitur, mercaturam & artes exercet, ac divitiis gaudet, quæ omnia Deus permisit homini peccatis subdito: neque enim sine Deo quicquam ad usus humanos dicemus ordinatum. At tu ab his omnibus exemptus es, ut Deo perfecte placere possis. Sic ergo alienus a cura, in curandis mundi malis, medicorumque industria adhibenda esse debes; ut qui ad Christum profugeris, qui cuncta se largituum suis servis promissit. Si autem quæ mundi sunt sapias, & pateris, similis hominibus illis mundanis; adhuc es incredulus, licet te fidelem, & Christi servum profitearis. Novo enim quodam, ac peregrino consilio, mente, fide, conversione, vitæ denique ratione, mundum hunc & curare & obtinere debes, qui Christo perfecte placere, ejusque

vestigia

ἔτις ἔχῃ. Ἀλλὰ γνώθι, τίσι πάντα δέδοται; καὶ τίσιν ὠκοσημένη. ὁ Θεὸς, καὶ πολλὰ καὶ ἄπειρον αὐτῷ φιλανθρωπία καὶ χρηστότητα, ὁκπεσόντος τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ὀρθότητος ἧς ἔληφε, καὶ ἡπὸ τῆς ἀπόφασιν τῆς ὀργῆς γεγονότος, καὶ ὥσπερ εἰς ἀχλωμασίαν καὶ ἐρημίαν καὶ μέταλόν τι ἐκ τῆς βυφῆς ἢ ὡσεὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἔξοριθέντος, καὶ ἡπὸ τῆς ἔξορας τοῦ σκοτεινοῦ γεγονότος, καὶ ἀπίστως ἀπὸ τῆς πλάτης τῆς παθῶν, ἡπὸ πάθῃ καὶ νοσήματα τῆς σαρκὸς περιεπλήσκει; ὁ πρὶν ἀπαθὴς ἐἴη σὸς δηλονότι, καὶ πάντες ἔξ αὐτῶν ἠγνηθέντες τοῖς αὐτοῖς πάθεσιν οἱ πεπληκότες, ὠκονόμησε πάντα νῦν τοῖς ἀσθενέσι καὶ ἀπίστοις, μὴ βυληθεῖς παντελῶς ἐξολοθρεῦσαι τὸ ἁμαρτωλὸν τὸ ἀνθρώπων γένος, ἀλλὰ πολλὰ χρηστότητα. Ἄνθρωπον εἰς ψυχαγωγίαν καὶ ἐπιμέλειαν ἐδωκεν τῷ σώματος, τοῖς τῷ κόσμῳ τῶν ἀνθρώπων, τοῖς ἔξω πᾶσι, ὁκείνοις ὡς σωτὴρ ὡρῆσε τῶν κακῶν τοῖς τῷ Θεῷ μηδέπω δουλασμένοις ἑαυτοὺς ἐξολοθρεῖν. Σὺ δὲ ὁ μοναχῶν, ὁ πωροεληλυθὼς Χριστῷ, καὶ ὑὸς Θεοῦ βυλόμενος εἴη, καὶ ἀνωθεν ἐκ Πνεύματος γεννηθῆναι, καὶ ἀνώτερος τοῦ πρώτου ἐἴη ἀπαθὴς ἀνθρώπου, καὶ μέζονας ἐπαγγελίας ὁκδεχόμενος, τῷ τῷ Κυρίῳ ἐπισημαίῃ τῆς ἀσθενείας, καὶ ξένος τοῦ κόσμου τῶν γενομένων, καὶ κακωτέρων τινὰ καὶ ξένῳ πίστιν καὶ ἐννοίαν ἐἴη πολιτείας, ὡς πᾶντας τοὺς τῷ κόσμῳ ἀνθρώπους, κεκτῆται ὀφείλεις. ἐπεὶ εἰ ἔτις, ὡς καὶ πατέρες, ἀλλὰ ὡς, ὡς δὲν ἀλλοφύροις τὸ κοσμητικόν. Ἰδὲ καὶ ὁ κόσμος γαμῇ, ἐσθία, καὶ πῖνα, χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ κέχρηται, ἐμπορίας, τέχνης, πλῆτῳ, ὡς πᾶντα ὠκονόμησεν ὁ Θεὸς τῷ ἀνθρώπῳ πεσόντι ἡπὸ τῆς ἁμαρτίας. Οὐ γὰρ ἄνευ Θεοῦ, τί τὸ ἐν χριστῷ οἰκονομηθῆναι τοῖς ἀνθρώποις ἐρῶμεν εἴη. Σὺ δὲ πάντων τῶν ὁκπὸς γέγονας ἀπὸ τῆς εἰς Χριστὸν τελείας ἀσθενείας. Οὕτω δὲ καὶ τῆς τῷ κόσμῳ τῆς παθῶν θεραπείας, ἰατρικῶν ἐπιτηδευμάτων ὁκπὸς εἴη ὀφείλεις, ὡς πωροεφθλῶς Χριστῷ τῷ πᾶντι ὡς ἔχῃ τοῖς ἐαυτοῦ δούλοις ἐπαγγελία λαμβάνει. Εἰ δὲ πᾶν τῷ κόσμῳ φρονῆς καὶ πάχεις, ὁμοίος αὐτῷ εἴη τυγχάνεις, ἀπίστος, νομίζων εἴη πιστὸς καὶ οἰκῆος Χριστοῦ. Κατὰ γὰρ καὶ ξένος πωροαρέσεως, καὶ πίστεως, ἐἴη ἀστροφῆς, καὶ πολιτείας, ὡς πᾶντα τὸν κόσμον, ὀφείλεις ἐπιμελήσασθαι καὶ τυχεῖν, ὁ βυλόμενος τελείως ἀσθενῆσαι Χριστῷ, καὶ τοῖς ἔχουσιν αὐτὸν ἔχουσιν

Ἰσακολυθῆσαι, καὶ πᾶσι ἐναντία φρονεῖν ἢ τῷ
 αἰῶνι τῶν ἀνθρώπων. ἐπεὶ δὲ καὶ καὶ ὡς
 δοξοὶ ἀκούω ἐπίσθυνας, αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπαγα-
 γέλματα, καὶ πόλεως ὑψανίς κληρονομία, καὶ
 βασιλείας ἀκηράτης, καὶ τρυφῆς διπνεκῆς, καὶ
 αἰωνίης ἀπολαύσεως, καὶ καρδίας ἀγασμὸν, καὶ
 ἀφ' Πνεύματος παντελῆ σοι γινομένη καὶ ἰσχυ-
 ραίν. Οὗ γὰρ βελλόμενος ὡς ἀληθείας Χριστοῦ ἔχῃ
 ἀνθρώπος, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀγαθῶν ἐλπίζων ἐπι-
 τυχεῖν, πῶς πόνους καὶ πᾶς θλίψις πλεον-
 ῆσει μὴ χαρᾶς ὀφείλει, καὶ τῷ κακῆς
 ἀνάπαυσιν, τῷ σκληρᾷ διάπαι τρυφῶν, τῷ ὄνει-
 δος τιμῶν, καὶ πᾶς ὑβρεὶς δόξαι λογίζεσθαι.
 αὐτῇ γὰρ ὅτι τῷ Θεῷ δούλων ἢ δόξα, τῷ τῷ
 Κυρίῳ αὐτῇ ἀκολυθούτων καὶ τοῖς αὐτῇ λόγοις
 περὶ θομῶν. Αὐτῇ μόνον τῷ ὄνειδος ὁ ἀγωνιστὴς
 καὶ στρατιώτης τῷ Χριστῷ φέρειν ὀφείλει, ἀλλὰ
 καὶ εἰς ἀπαντήσῃ πλεονῶν, ὡς κοπρίαν βδελύσ-
 σεσθαι παρορᾷ. εἰς δόξα καὶ ἀρχὴ, μὴ
 ἐπαρθῇ καὶ τυφωθῇ. εἰς ἐπαρθῇ καὶ τιμῇ ἀν-
 θρώπων, ὡς εἰς δέοντα ἔτις ἡγεῖσθαι. μὴ γὰρ ὅτι
 ἐν τῶν τοῖς θλίψεσιν τοῖς νομιζομένοις ὀνειδύοις.
 καὶ ἐπ' ὀκείνοις χαίρειν καὶ ἡδέσθαι τοῖς ἐν κόσμῳ
 ἀτίμοις. δύνασθαι γὰρ εἶδ' ὅτε ὄνειδος μὴ ὀνειγ-
 χεῖν, δόξας ὅτι καὶ τιμῆς μὴ ἐνεγκεῖν. Αὐτῇ
 ἐπαρθῆναι, καὶ εἰς αὐτοὺς ὀκείνηναι, καὶ τῷ ὀνείδῳ
 δικαιοσύνης. πᾶσι παπεινῶν ἀφιέναι. ὡς φησὶν ὁ
 Παῦλος. ἀφ' ὅτων τῷ δικαιοσύνης τῷ δεξιῶν
 καὶ ἀριστερῶν, ἀφ' ὁξῆς καὶ ἀτιμίας, ὅπως
 τῷ ἀμφοτέρων ἀπάντων παραγμῶν δοκιμα-
 ζόντων, αὐτοὺς ἴσος καὶ ἄσφτος τυγχάνῃ, εἰς
 αὐτῷ μηδέπω ἰξιστάμενος. Τὸν γὰρ ὄντως ὠρεσῆ-
 σαι τῷ Κυρίῳ βυλόμενος, ἔτις ὁδοῖ, καὶ
 τῷ ἀγῶνι τῷ αὐτῷ παραμέσεως ἔτις τελειῶσαι.
 Ὡς περ ὅταν ὁ ἀκμῶν τυπόμενος αἰεὶ ὀδῇ ὀνείδω-
 σιν, ὅταν ἐκοιλωμάτων τύποις ὀδεῖ εἰς εἰς
 πόν, ἀλλ' ὅταν ὁ αὐτῷ ἴσος αἰεὶ. ἔτις καὶ ὁ ἡρι-
 σιανίζων βυλόμενος, εἰς πᾶς ἀφ' ὁξῆς θλίψε-
 τε καὶ πῶς περσμοῦς, ἡτοι πᾶς ἔξωθεν τῷ ἀν-
 θρώπων ἐπαγομένης ὑβρεὶς, ἡ διωγμῶς, ἡ ζη-
 μίας, ἡ τινα πιαῦτα, ἡτοι πᾶς ἐνδοθεν ὡς τῷ
 τῷ κακίας πνέματι ἀφ' ὁξῆς ἐπαγομένης,
 ὡς περ ὅταν ἴσος, φέρων γενναίως πάντα τὰ ἐπι-
 χόμενα. Ὁ χυρῶμα καὶ ἀλυσήειν καὶ πύργον
 ἰσχύος ἀπὸ παρῶν Εὐχθρῶν ἔχων τῷ Κυρίῳ αἰεὶ,
 καὶ ἐπ' αὐτῷ καταφυγῆναι ἐν τῷ καρῷ τῷ πο-
 λέμῳ μὴ ἐν ἡνι τῷ ἐχθρῶν χώρᾳ τυγχάνων,
 καὶ λεγέτω. γενῶ μοι ὁ Θεὸς εἰς καταφυγῶν,
 καὶ εἰς πόπον ὁχυρὸν τῷ σῶσάί με. Οὕτως δύ-

Tom. II.

νασαι

A vestigia persequi cupis, contrariaque ho-
 minibus mundi hujus sapere; quoniam no-
 va quædam & admiranda credis promissa,
 & sempiternis te bonis speras esse fruiturum,
 cœlestisque Civitatis, ac regni incorrupti-
 bilis, deliciarumque perpetuarum, ac sem-
 piternæ fruitionis hæreditatem, cordis quo-
 que sanctificationem, & purgationem per-
 fectam, quæ tibi per Spiritum Sanctum fit,
 adepturum. Nam qui vere cupit esse homo
 Christi, æternisque se bonis perfruiturum
 sperat, paupertatem divitias cum gaudio
 existimare debet, & afflictionem recreatio-
 nem; asperitatem victus, delicias; impro-
 perium honorem, & contumelias gloriam
 ducere: hæc enim vera servorum Dei glo-
 ria est. Neque vero solum impropria ferre
 debet pugil ac miles Christi; quin &, si forte
 divitiæ obvenierint, eas ut stercora respue-
 re oportebit. Si gloria & principatus, non
 extollatur, & superbiat: Si laudes atque
 honores hominum, ut quæ ne sint quidem,
 existimanda: quin etiam propter hujusmodi
 res, quæ habentur gloriosæ, confundi at-
 que lugere oportet; & propter ejusmodi,
 contra lætari, & gaudere, quæ habentur
 vilia, & abjecta putantur. Potest siquidem
 aliquis interdum opprobria ferre, gloriam
 autem & honorem non item. Sed efferri
 sæpe solet mens, & a seipsa excedere quo-
 dammodo, & humilem viam justitiæ dere-
 linquere. Ait enim Paulus: *Per arma justi-*
tia, a dextris, & a sinistris, per gloriam,
& ignobilitatem, per infamiam, & bonam
famam, ut in utrisque per omnia probatus,
 idem & inconcussus inveniat, extra se nun-
 quam discedens. Talem enim eum esse opor-
 tet, qui vere placere cupit Deo, sicque vo-
 luntatem suam habere debet fundatam. Et
 quemadmodum incus aliqua, licet quidem
 semper verberetur, non tamen dat tergum,
 neque concavitatis formam in se recipit, sed
 eadem semper manet, sibi que similis: sic &
 qui verum se vult gerere christianum, inter
 diversas tribulationes, atque tentationes,
 sive extrinsecus ab hominibus illatas contu-
 melias, persecutiones, damna, aut aliqua
 ejusmodi; sive intrinsecus a spiritibus mali-
 gnis inductas angustias diversissimas, unus
 atque idem maneat oportet, fortiter quæ-
 cumque obvenientia perferens. Pro muni-
 tione ac castro, & turre fortitudinis a
 facie inimici, semper Christum Domi-
 num habeat, ad eumque belli tempo-
 re, in regione inimicorum constitutus
 confugiat, & illud scripturæ usurpet:
Esto mihi in Deum protectorem, & in
locum refugii, ut salvum me facias.
 Sic enim quascumque poterit superare

2. Cor. 6.

Psal. 31.

V v 2

ten-

tentationes, atque afflictiones ingruentes, omni tempore Dominum, ac firmam in eum fiduciam, atque spem, ob oculos sibi constituens. Quin & gloriæ humanæ laudes, honores, & principatus ac magistratus si se obtulerint, ut prædictum est, non concavitates, neque formas in animam impressas relinquunt, ut iis oblectetur & acquiescat, & propterea inflatus superbiat. A dextris enim & a sinistris tentatus homo, idest, per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam, idem & constans, immotusque utrobique permanere debet. Sic enim qui super terram fundamentum suum ædificat, ab inundantibus tribulationum fluctibus, & tentationum procellis; sævisque improborum spirituum ventis impellentibus, atque concutientibus, non concidit, neque commovetur, quoniam fundamentum super petram posuit. Qui ergo circa ejusmodi habitum exercitationemque bonam, fortitudinis dico & generositatis, longanimitatis & patientiæ, fidei & spei atque fiducia, per verbum Dei prius se occupat, adsuæfaciens se moribus bonis, sanctoque vivendi instituto; & in reliquis virtutum studiis se exercens, divinumque sermonem sequens, postea autem virtutem ab alto in expectatione fidei suscipiens; talis vere fundamentum, & domus, atque columna, & firmamentum efficitur in gratia Dei, multarumque animarum vitæ causa; ac plurimorum infirmitatem sufferre valens. Quare & nos ad omne virtutis genus nos ipsos excolentes, & quam optima ratione ad complacendum Deo nos componentes, cogitationemque nostram accurate & enixe ad omnem tentationem præparantes; divina confirmati gratia, æternorum bonorum evadamus hæredes. In Christo Jesu Domino nostro: Cui gloria & potentia, cum Patre & Sancto Spiritu in secula seculorum. Amen.

A τασα πειρασάτων πάντων τῇ ἐπιχορημίᾳ πί-
ρασμῶν καὶ θλίψεων, πάντοτε τῷ Κυρίῳ καὶ
εἰς αὐτὸν πίστιν καὶ ἐλπίδα, ὡς βεβαίως πεποι-
θῶν ἀπαπαντὸς πρὸ ὀφθαλμοῦ ἔχων. Ἀλλὰ καὶ
δόξα ἀνθρώπων καὶ ἔπαυσις καὶ τιμὰ καὶ ἀρχὰ ἐν
ἀπαντασίν, ὡς παρέρη, μὴ κοιλοῦν καὶ
τύπας ἐν τῇ ψυχῇ ἐμποιῶν, ἐν τῇ ἡδέει
αὐτοῖς καὶ ἐπαναπαύεσθαι, καὶ ἀπὸ ταῦτα ἐπα-
ρεσθαι ἐν ὑψίστοις. ἀπὸ γὰρ δεξιῶν ἐ ἀρε-
τῶν περαζόμενος, τὰ τῷ θεῷ, ἀπὸ δόξης ἐ
ἀτιμίας, ἀπὸ δυσφημίας καὶ ἀφνημίας, ἴσος καὶ
ἀνένδοπος ἐστὶν ἡ χρὴ ἐπὶ ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσι,
ἀσφτος αἰὲν τυγχάνων. Οὕτως ὁ ὅτι τῷ πέτρῳ
τῷ ἐαυτοῦ θεμελίῳ οἰκοδομήσας πρῶτον, πλημ-
μύρῳ ἐ ποταμοὶ θλίψεων, καὶ χυμῶνες πί-
ρασμῶν, ἀνέμων τῷ δεινῷ τῷ πειρασμῷ τῷ πο-
νηρίας πρὸς κλονίζοντων καὶ πρὸς κλονισόντων, οἷα
ἐπεσε, ἐπειδὴ θεμελίῳ ἐπὶ τῷ πέτρῳ.
C Εἰς πᾶσιν ἔστιν καὶ ἀγαθὴν μελέτην, αἰ-
δρείας τε λέγω καὶ θνητότητας, μακροθυμίας
τε καὶ ὑπομονῆς, πίστεως καὶ ἐλπίδος ἐ πεπο-
θήσεως, πρῶτον ἑαυτὸν ἑαυτὸν, ἀπὸ τῷ
λόγῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐδίδας ἡδὸς ἀγαθὸν, καὶ ἀγα-
γῶν ὁσίων, καὶ τοῖς λοιποῖς τῷ ἀρετῆς ἐπιτηδύ-
D μοι ἀσπείδων, καὶ τῷ λόγῳ ἐπόμενος τῷ
Θεῷ, ἐπὶ τῷ ἐξ ὑψὺς δυνάμει ἐν πρῶτον
κίᾳ πίστεως δεξάμενος, ὁ πῶτος ἀληθὺς γί-
νεταί θεμελίος καὶ οἶκος καὶ σῦλος καὶ ἐδράμ-
μα ἐν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλῶν ψυχῶν
ἀγιος ζωῆς καὶ δόξης, τῷ ἀσθένει τῷ πολλῶν
βαστάζειν δυναμει. Καὶ ἡμεῖς πᾶσι εἰς πᾶ-
σαν ἀρετὴν ἑαυτοῦς ἑαυτοῦς ἑαυτοῦς, καὶ πᾶσι
τρόπῳ ἀγαθῷ πρὸς τῷ ἀρετῆς τῷ ζωῆς ἑαυ-
E τοῦς ἀποδόντες, καὶ ἀνένδοτοι πρὸς πάντα πί-
ρασμὸν τοῦ καὶ θνητοῦ, καὶ ἀπὸ τῷ χάριτι τοῦ
Θεοῦ δυναμήμενοι, τῷ ἀγωνίῳ ἀγαθῷ κληρο-
μοι ἡρώμεθα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.
ὅτι ἡ δόξα καὶ τῷ κράτι, σὺ τῷ Πατρὶ καὶ τῷ
ἀγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῷ ἀμῶν.
F

IN SANCTOS XL. MARTIRES 341

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Α ΣΑΝΚΤΙ ΑC ΒΕΑΤΙΣΣΙΜΙ ΠΑΤΡΙΣ
ΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΕΦΡΑΙΜ
ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ Α-
ΓΙΟΥΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ
ΜΑΡΤΥΡΑΣ.

SANCTI AC BEATISSIMI PATRIS
EPHRAEM, ENCOMIUM IN SAN-
CTOS QUADRAGINTA MARTY-
RES.

Εἰκόνα μαρτυρικὴν ἀναγράψαι βέλομαι· καὶ δὴ ἀναχρώμετα λαμπρὰ μὴ κεκτη-
μέιος, τὴν αὐτῆς καρτερίαν ἀναγορεύσαι σκοπῶ· καὶ φοβοῦμαι πὺν Δαυὶδ, ἵνα μὴ φράσῃ πρὸς με-
λέγει σοι ὁ κύριος δι' ἐμοῦ ἀμαρτωλῆ, ἵνα
τί ἐκδιηγῇ τὰ δικαιώματά μου; θέλω ἐμφορεῦ-
σασθαι τὴν ἐκείνων ἀνδρείαν, καὶ τρέμω ἀκτῆ-
μων ὡς παντὸς κατορθώματος· ἀπεράσαι πο-
θῶ τὸ μέγα καὶ ἐνδοξόν πέλαγος τῶν ἐπαύων
τῆς αὐτῶν ὑπομονῆς, καὶ φείθω καθάπερ τις
ἄπειρος κυβερνήτης, ἵνα μὴ τοῖς ὀκείνων ἐγκω-
μίοις βυθισθῶ· πὺν εἰσέλθω τῶν ἀγίων ἀνακηρύττει
ζητῶν, ἱλιγγίω μὴ ἔχων ὅπλα δικαιοσύνης·
εἰς πὺν λειμῶνα αὐτῶν εἰσελθεῖν ἐπιείχομαι, καὶ
ἀνθεσιν ἀρετῶν εὐωδιασθῆναι· φάσας δὲ πὺν
παράδεισον τῶν ἀγίων μαρτύρων, οὐκ ἐπαρ-
χῶ τρυγῆσαι πὺς καρποὺς τῶν ἐπαύων· τρέ-
χω πρὸς τὴν ἐκφρασιν τῶν βραβείων τῆς νί-
κης· καὶ πῶς; ὅτι ἄποιος καὶ ἀμαρτωλὸς εἰμι·
Ἐπεὶ οὖν ἀνάξιός καὶ ἀσθενὴς ὑπάρχω, σιωπή-
σας εἰρήσω ὑμᾶς τῆς ὀφειλῆς, ἢ θάρρῶν τοῖς
οἰκτιρμοῖς καὶ τοῖς σπλάγχνοις τοῦ Χειροῦ ἐπι-
χειρήσω λέγειν μαρτύρων ἐγκώμιον; Οἶμαι
τοῦ συμφέροντος δι' ὀφειλῆς πὺς ἀγίους, ἢ χῶσαι
τὸ πάλαντον, καὶ καταδικασθῆναι· μέγιστος χρε-
ώτης ὢν, καὶ ὀφείλων σὺν πᾶσι ὀκτίσαι τὸ δά-
νειον τῇ ὑμῶν ὀμολογίᾳ· ἔγδ' ἐπιλέλησμαι τῆς
ὑποχρέσεώς μου ἥς ὑμῖν ὑπερχόμην περὶ τῶν
καμινίων, ἥνικα διεξῆλθον κατὰ πὺν ὅσον καὶ
πιστὸν Βασίλειον πὺν θεόλεκτον ἄνδρα· συμμα-
χήσατε οὖν μοι ἄγιοι τᾶς πρεσβείας ὑμῶν, καὶ
ὑμᾶς ἀγαπητοὶ δι' ὅλης ὑμῶν ὀσίας, ἵνα κινήσῃ
Χεὶρ τοῦ ἐαυτοῦ χάριτι τὴν γλῶτταν πρὸς
τὴν φράσιν, εἶμα πρὸς ἐξήγησιν, καρδίαν
πρὸς σύνεσιν, ψυχὴν πρὸς κατανύξιν, πὺν νῦν
δὲ πρὸς ἑλλαμψίν, καὶ τὴν αὐτῶν μίμησιν·
καὶ ὑμεῖς δὲ πρὸς νῆψιν, ζῆλον καὶ ἀκρόασιν,
πόθον καὶ διέγερσιν, σπουδὴν καὶ καρτερίαν·
ἐπειδὴ περ εἰς ταύτην τὴν λαμπρὰν ἐργασίαν
κατηξίωσεν ὁ πιστὸς ἀρχιερεὺς.

Καρὸς λοιπὸν ἐπὶ τὰ ἀθλητικά· σκάμ-
ματα ἐπαφῆται πὺν λόγον, ἀδελφοὶ ἀγαπητοί·
Καρὸς πρὸς τὴν γὰρ κρείττονα ἐπιβῆναι πα-
ρεῖται·

Ι Maginem Sanctorum Martyrum descri-
bere cupio, etsi, quum non illustri-
bus illorum constantiam possim exornare
coloribus, considero & reformido Da-
videm, ne ad me loquatur: Dicit ti-
bi Dominus per me, peccator, qua-
re tu enarras justitias meas? Cupio il-
lorum narrando persequi fortitudinem,
& contremisco, quum omnis boni ope-
ris sim inops. Magnum ac gloriosum pe-
lagus laudum patientiæ illorum trajicere
desidero: & instar inexperti alicujus
gubernatoris perhorresco, ne illorum
laudibus celebrandis succumbam. San-
ctorum exercitum prædicare dum quæ-
ro, vertigine laborare incipio, armis
justitiæ destitutus. In prata illorum
ingredi compellor, & floribus virtutum
bene redolere: ad paradisum autem
Sanctorum Martyrum properans, fru-
ctibus laudum capiendis non sufficio.
Curram ad enarranda victoriæ eorum
bravia: sed quo pacto? quum debilis
sim atque peccator. Quoniam igitur
indignus sum atque infirmus, tacen-
do privabo ne vos hac utilitate: an
potius miserationibus ac visceribus pie-
tatis Christi confusus, dicere aggrediar
Martyrum encomia? arbitror autem hoc
magis expedire, celebrare scilicet laudi-
bus sanctos Dei Martyres, quam deode-
re talentum, & condemnari: præfer-
tim quum debitor sim caritati vestræ, cum
fœnore mutuum rependere. Non enim
oblitus sum mei promissi, quo vobis de
egregiis pollicitus sum victoribus, quando
ea quæ sancti ac fidelis sunt Basilii, electi
viri Dei, enarrabam. Subvenite ergo mihi,
Sancti, vestris intercessionibus: & vos di-
lecti, sanctis vestris precibus: ut Christus
sua gratia linguam meam ad dicendum mo-
veat, os ad enarrandum, cor ad intelli-
gentiam, animum ad compunctionem,
mentem ad illuminationem, eorundemque
imitationem: vos autem ad sobrietatem,
æmulationem, & auscultationem, desiderium
ac vigilantiam, studium atque continentiam,
nam ad hoc præclarum munus obeundum
nos vocando censuit fidelis Pontifex.

Sed tempus deinceps est sermonem ad
ipsa Athletarum septa admovendi, fratres
dilectissimi: tempus melius iter aggrediendi,
tem-

tempus duplicandi lucra talenti. Dixit autem ille, in legione quadam quadraginta Martyres pie atque religiose vixisse, qui statim ostenderunt initio gloriosum se efficere chorum, atque honore dignissimum: quin & prophetica imagine historiam nobis proposuit enarrandam, de sanctis hisce Martyribus. Nam Moyses quadraginta dies jejunans in monte Sina legem accepit: At hi juxta illum numerum corpora ad eadem destinantes, vitam æternam adepti sunt. Et ille quidem populum insanientem perspiciebat, tabulas in monte cum indignatione confregit: hi vero, dæmones rabidos despicientes, inconcussam suam fidem servarunt. Iterumque mansuetus Moyses tabulas apprehendens, sic tandem cunctis Hebræis legem sanxit: Isti autem in uno crucifixi signaculo, Christum in se quasi legis loco omnibus præscripserunt. Et quid mirum est, si & Eliæ virtutem his inveniamus adæquari? Nam in fortitudine cibi unius, Elias Thesbites per dies quadraginta ad montem Oreb pervenit: At hi corpore Christi gustato, quadraginta pariter ad cælos pervenerunt. Apparuit huic Deus per iter currenti, dicens: multa adhuc tibi restat via, o Elia: Innotuit quoque istis Deus, confirmans intellectum eorum, ac dicens: præclarum est vestrum studium ad pietatem directum. Reliquit Zelotes caprinam suam pellem super Eliseum, & adscendit curru: Largitus etiam est suam pacem Salvator supra quadraginta istos; & adsumpsit eos in gloria. Sicut igitur numerus quadraginta dierum, omnem, Noe tempore, sustulit lasciviam: ita & numerus quadraginta Martyrum, iniquam tunc tyranni insaniam repulit, ejecitque. Venit columba portans rami in signum serenitatis, iusto: abierunt Sancti isti perferentes labores, & præmia victoriæ offerentes Deo. Accepit arca irracionales victimas, multasque ex eis in sacrificium dedit: accepit caminus sancta corpora, universa Domino in sacrificium adduxit: juxta quod etiam divinitus inspirata nobis testatur scriptura: quoniam omne Sacrificium igne consumetur.

Levit. 6.

Sed jam dicat nobis voracissima fornax, quomodo Sanctorum rursus contubernalis evasit? Et quo pacto ab oriente ad partem aquilonarem trajecit, quærens ejusmodi segetem? & non in

A ρείαν· καρὸς τῆ διπλασιάσαι τῆ παλάντε τὰ κέρδη. εἶπον γὰρ ὅτι ἦσαν ἐν λεγεῶνι τινι τεσσαράκοντα μάρτυρες ζῶντες εὐσεβῶς, οἱ παρ' αὐτὰ ἐπέδεδξαν ἀπὸ τῶν προοιμίων, ὅτι ἐν ὁσος αὐτῶν καὶ ἐν τιμῶς ὁ χορὸς· πνευματικῆς γοῦν ἡμῖν εἰκόνας ἰσοεῖαν ἐπισυνήγαγον εἰπεῖν πνευματὺς μάρτυρας· ὁ μὲν γὰρ μωυσῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας νηστεύσας ἐν ὄρει Σινᾶ τὸν νόμον ἐδέξατο· ἀλλ' οὗτοι κατὰ ἀειδμόν τὰ σώματα προσφαγεῖν πᾶσαντες ἀγνίαν ζωῆς ἀπελαύοντο. καὶ κείνος μὲν κατιδὼν μαγνύοντο τὸν λαόν, τὰς πλάκας ἐν τῷ ὄρει θυμωθεὶς συνέτελλει· οὗτοι δὲ τοὺς δαίμονας λιτῶντας κατιδόντες ἀμετάτρεπτοι αὐτῷ τὴν πίστιν ἐφύλαξαν. ὁ δὲ πύργου ὁ πρῶτος τῶν δελτῶν ἐπιλαβόμενος, ἡδ' οὕτω τοὺς ἑβραῖους πάντας ἐνομοθέτησεν· ἀλλ' οὗτοι ἐν μιᾷ ταυροφύρῳ σφραγίδι τὸν Χριστὸν ἐν ἑαυτοῖς πᾶσιν ἐδογματίσαν· καὶ τί θαυμαστόν ἐστιν, εἰ καὶ τὴν τῆς Ἡλίου εὐρήσομεν ἀρετὴν τοῖς πειρασμοῖς; Ἐν γὰρ ἰσχυρῇ μιᾷ βράσεως ὁ θεοβίτης Ἡλίας ἀπὸ τεσσαράκοντα ἡμερῶν τὸ ὄρος Χωρήβ κατέλαβεν, οὗτοι δὲ τῆ σώματος τῆς Χριστοῦ γευσάμενοι, τεσσαράκοντα ὁμοῦ εἰς οὐρανοὺς ἔφθασαν. ὥφθη τούτῳ ὁ Θεὸς δρέχοντι πρὸς τὴν πορείαν, λέγων. πολλὴ ἀπὸ σὲ ἡ ὁδὸς ὡς Ἡλίας· ἐγνώσθη δὲ καὶ τοῖς σφειζὼν τὰς ἀφαιρέσεις αὐτῶν, καὶ λέγων· ἡ σπουδὴ ὑμῶν καλὴ πρὸς εὐσέβειαν· ἔλεπεν ὁ ζηλωτὴς τὴν ἑαυτοῦ μελετητὴν ἐπὶ τὴν ἑλισσάμεν, καὶ ἐπέβη ἄρματι· ἔδωκε καὶ ὁ σωτὴρ τὴν ἑαυτοῦ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς τεσσαράκοντα, καὶ ἀπελήφθη ἐν δόξῃ. Καθὼς οὖν ὁ ἀειδμὸς τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν πᾶσαν τὴν ἐπὶ Νῶε ἐξῆρπεν ἀσέλγειαν, οὕτως καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων τὴν ἀνομίαν τότε ἐξέλυσεν· ἡλθεν ἡ περικτενὴς βασιλεύουσα τὸν κάρφος σύμβολον τῆς γαλήνης τῇ δικαίᾳ διδούσα, ἀπῆλθον οἱ ἅγιοι τοὺς πόρους ἀράμενοι καὶ τὰ βραβεῖα τῆς νίκης τῷ Θεῷ προσφέροντες· ἔλαβεν ἡ κιβωτὸς τὰ ἅλγιστα θύματα καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἔδωκεν εἰς λατρίαν, ἔλαβεν ἡ κάμινος τὰ ἅγια σώματα, καὶ ὅλα τὰ θεοπύτη ἐλκισεν εἰς θυσίαν κατὰ τὴν θεόπνευστον γραφὴν, τὴν μαρτυροῦσαν, ὅτι πάντα θυσία πνεὶ ἀλιεθήσεται.

Ἀλλ' εἰπάτω νῦν ἡμῖν ἡ παμφάγος κάμινος, πῶς τῇ ἀγνίᾳ πάλιν ἐγένετο σύτοιχος, καὶ πῶς ὁμοίως τῆς ἐξέως ἐπὶ τὸ βόρειον μέρος ἐδίωκε, ζητοῦσα ποιῆσαι γεωργίαν· οὐκ εἰς γὰρ χαλ-

Χαλδαίων ἢ παντῶα σπουμένη, συππῖον θέα-
 φον, ναύθαι, κ' κληματίδα πῶς δὴ τῆς Βα-
 βυλῶτος ἐπὶ τῷ Σεβασίαν μεταλατρεύσασα
 ἦλθας τὸ λαμπαδίον· ναὶ φησὶν, εἰς γῆν Ἀσσυ-
 ρίων ἤμην ἀνιζομένη· μακρὰν τῶν ῥωμαϊκῶν
 ὁρῶν, κ' ἐπέκεινα, ἀλλ' ἀκήκκα ὅτι ἐπὶ γῆς
 βορρᾶ πτωσάρκοντα βόλην εὐρέθῃσαν χρύσειοι,
 κ' ἡλθον τῷ πυρῶσαι πύτους κ' ἐκλαμπρύναι,
 ἵνα αὐτοὺς δοκίμους τῷ τεχνίτῃ ποιήσω. ὅπν B
 γὰρ δεσποτικῇ εὐρέθῃ ἐργασία, ἐκᾶ μου με-
 πεφέρω τὴν ῥοπήν τῷ αἴερος· ἐργασίῃον γὰρ
 με ἐποίησεν ὁ Θεὸς λακύνειν ἀγαθούς ἐκ μέ-
 σου τῶν ποτηρῶν. εἰς κάκωσιν γὰρ καίμα τῶν
 μισούντων τὸν Θεόν· εἰς ἀγανάκτησιν εἰμι τῶν
 ἀγαπώντων αὐτόν. γινώσκω τοὺς ἀγίους, ἀγνώ-
 πους ἀχρεῖους· βδελύσσομαι ἀσεβεῖς, κ' φιλῶ
 τοὺς εὐσεβεῖς· οὐ καίω τοὺς ὀσίους ὡς οἶονταί C
 ἄφρονες, οὐδὲ φλέγω τοὺς πιστὰς ὡς ἐρῶσιν οἱ
 Ἕλληνες. δύο πυρὰς κέκτημαι, κ' εἰς δύο ἐργά-
 ζομαι· μίαν πρὸς τὸν θάνατον, κ' μίαν εἰς τὴν
 ζωὴν. Ἡγυῖθην Λυκίνιος κ' Ναβουχοδόσορ σὺν
 τοῖς ὑπουργοῖς αὐτῶν· ἐκείνους γὰρ Σεδράχ
 Μισάχ κ' Ἀβδεναγῶ σὺν ταῖς τιαράς ζῶντας
 εἰς κατῶν ἐτέβαλεν, ἔπος δὲ τοὺς ἀγίους δίχα
 τῶν ἐνδυμάτων κατεαγμένους πάντας πρὸς με D
 ἐξαπέστειλε τεκμαυρόμενοί φησὶν οἱ ἄνομοι τυ-
 ραννοὶ, ὅτι πῦρ ὀλέθριον ἔχω κατὰ τῶν πι-
 στῶν, κ' οὐκ ἐλογίσαντο πῶς ἀμφοτέροις μυ-
 στικῶς ὡς δὲ ἡ ὑπὲρ κείνων ἡμελλόν λακύνειν. οὐς
 γὰρ ἔλαβον ζῶντας, ζῶντας ἐξαπέστειλα, κ' οὐς
 ἦρα θανόντας, πρὸς ζωὴν ἐπύρωσα· ἔτε ἐκεί-
 νων ἐμόλυτα τὰ ἅγια σώματα, ἔτε τέτῳ τὰ
 σεμνὰ ἐμείψα λείψανα· ἐκ ἔσπῃσαν ἐκείνοι E
 εἰκόνι τῇ χρυσεῇ. ἔτε ἔποι ταῖς μορφαῖς τῶν
 ἀτίμων εἰδῶλων. ἐκείνους ἀπέφλεγον εἰς δρό-
 σον, ἐλάμπρυνεν κ' τέπυς τὸ ῥᾶθρον τῷ πο-
 τμῷ· τρεῖς ἐκᾶσε λαβῦσα, πτωσάρκας ἀπε-
 τέλεσα, ἵνα τῶν πτωσάρκοντα πὰς δεκάδας
 ὑφάινωσι πτωσάρκας πτωσάρκας τῆς τετάρτης δε-
 κάδος, πρὸ χρόνων ἐκ ὀλίγων ἐμυσαγώγησα.
 ταῦτα δὲ ἐτυπύντο ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῷ συμ-
 παρασταθέντι τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν, ὅς ἐστιν
 Θεὸς ἀληθινός, ὁ εἰπὼν ὅτι πτωσάρκας, ὅτι
 εἰάν τις ἐν πυρὶ φλόξ οὐ κατακαύσῃ.

Εἶδες πόσῃν ἀμύλλαν ὑπέδειξεν ἡ μνήμη
 τῆς καλῆς εὐδρίας τῶν γενναίων ἀθλητῶν.
 ἐβουλόμην οὖν πάλιν τριταεῦσαι τὸν λόγον,
 ὅπως τῆς εὐσεβείας καταμάθω τὸν τρόπον,
 ὅτι πῶς ἐν νομῆρῳ ὄντες οἱ πτωσάρκοντα,
 ἔχοντες

in Chaldaeorum terra perstitit, quæ
 res varias depascit; stupam, ac sulphur,
 bitumen, atque sarmentum proferens.
 Quo pacto a Babylone in Sebasten jam te
 transferens, accendisti faculam? Imo
 vero, inquit, in terra Assyriorum habita-
 bam, procul a Romanorum finibus, & ul-
 terius: verum audiui in regione Boreali
 quadraginta glebas aureas reportas, & ve-
 ni igne probatura, & illustratura illas:
 ut easdem probatas artifice suo reddam.
 Nam ubi Domini reperitur opificium,
 illuc meam transfero aëris potentiam.
 Officinam enim me fecit Deus, ad sepa-
 randos bonos de medio improborum. In
 afflictionem namque constituta sum eo-
 rum, qui oderunt Deum; & in indi-
 gnationem existo illorum, qui non dili-
 gunt eum. Cognosco sanctos, & ignoro
 inutiles: abominor impios, & complector
 pios. Non aduro sanctos, ut existimant
 insipientes: neque lædo fideles, sicut
 considerant gentiles. Duos ignes possi-
 deo, & in duobus ego operor; unum
 ad mortem, & alterum ad vitam. In-
 valuit Licinius, & Nabuchodonosor; plus
 autem Nabuchodonosor cum ministris suis:
 siquidem ille Sidrach, Misach, & Abde-
 nago cum tiaris vivos in fornacem atque
 ardorem ignis injecit. Hic autem san-
 ctos absque indumentis fractos, omnes ad
 me emisit. Et quum arbitrentur, inquit,
 iniqui Tyranni, quod ignem perniciosum
 habeam adversus fideles, non tecum repu-
 tat, quo pacto utrisque tanquam ancilla
 obediens, mystice ministratura venerim.
 Quos enim accepi vivos, emisit vivos: &
 quos tuli mortuos, ad vitam incendi. Ne-
 que illorum sancta inquinavi corpora: neque
 eorum venerandas minui reliquias. Non sa-
 crificarunt illi imagini aureæ: neque isti
 ignominiosis idolorum formis. Illos flamma
 tanquam ros illustres reddidit: hos vero flu-
 minis fluentum purificando illustravit. Tres
 illic accipiens, quatuor effeci, ut quadra-
 ginta decadas texerent: & quatuor duces,
 atque promotores quartæ decadis, ante tem-
 pora non pauca mystice designavi. Hæc ve-
 ro effingebam per virtutem illius qui asti-
 tit Azariæ, & iis qui cum eo erant in
 fornace, qui est Deus verus, per prophe-
 tam loquens: quoniam si in igne consti-
 teris, flamma non nocebit tibi.

Cernis quantum certamen fecerit me-
 moria præclaræ fortitudinis strenuorum.
 Christi pugilum? Volebam ergo rursus
 trutinare hic sermonem, ut pietatis mo-
 dum perdiscam. Nam quemadmodum
 qui numero quadraginta erant, habe-
 bant

Isai. 43.

bant signacula, quod strenui, atque invicti essent: sic & perspicue interiora cordis eorum, Crucifixi figura insignita erant. Quid enim? etsi corruptibili corpore coram rege mortali consistebant; spiritu tamen ac mente, immortalī Regi serviebant: & omnes tyranni immoderationem tenentes, crucem signifera figura in mente gestabant. Non valuit caligo intolerandæ impietatis, amorem præclaræ pietatis obscurare. Non abolevit dolus amorem pacis: ut neque, rursus odium, caritatis cursum. Non extinxit obscuritas impiæ idololatriæ, lampadem illam cognitionis Dei. Non fregit metus illorum qui castris præerant, zelum, neque studium ad cælum contendentium. Non perturbavit error lucæ virtutis: neque ipsa pugna veram orationem. Invisibiliter super terram iidem intra se pro sua dignitate juventutem transigebant. Foris scuto atque thorace induebantur: intus Sanctissimæ Trinitatis fide armabantur. Foris pharetras corpori admovebant: intus autem animæ custodem sapientiam adhibebant. Foris sagittas ac tela manibus circumgestabant: intus gloriam & honorem Deo deferebant. Quum enim dicantur Deo occulta omnia esse manifesta, multo magis erunt nota quæ sunt hominibus aperta. Foris hominibus gladium intentabant: intus vero ensē Spiritus Sancti adhibebant. Alius quidem repellebat sensibilem barbarum: alius vero intelligibilem tyrannum exterminabat. Alius in acie contra adversarium stabat: & alius adversus principatus & potestates invisibiles pugnabat. Ille hostis jugulum petebat: hic improbi adversarii capita amputabat. Ille inimicorum insidias retundebat: hic vero Beliar fraudes prævidebat. Ille depopulantium hostium superbiam reprimebat: hic autem dæmonum cuneos ac copias proculcabat. Licebat enim novum & inauditum in uno certamine videre spectaculum, ac duo fortitudinis documenta. Idque profecto aperte declarat & loquitur, in præliis quoque fortes & insuperabiles eos fuisse: non quidem in prælio quasi unico confictu; nam duplex erat pugna, & duplex prælium: unde victoriam utrinque reportantes, justitiæ corona cincti sunt.

Præclara igitur perspicere licet, fratres carissimi, historiæ istius ornamenta. Quadraginta enim numero erant personæ, & omnibus divina providentia diversi aspectus, ac nominum appellationes: sed æqualis inter

A ἔχοντες τὰ σήμαντρα· γενναῖοι καὶ ἀήητοι, ἔτω σαφῶς ἐαυτῶν τὸ ἔνδον τῆς καρδίας τῷ σαυροφόρῳ τύπῳ κατεγεμματοῖσθαι· τί γὰρ καὶ τῷ σώματι τῷ φθαρτῷ βασιλεῖ παρίσταται, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀφθαρτὸν τῷ πνεύματι ἐλάτρευον, καὶ πάντες τὸ τῷ τυράννῳ κατέχοιτο λαύροον τῷ σημειοφόρῳ τύπῳ τῷ σαυρῷ· οἱ τῆς ψυχῆς ἐβάσταζον· ἔκ ἰχθυον οὗ ῥόφος τῆς θειᾶς δυναστείας ἀμωρῶσαι τὸ φίλτρον τῆς καλῆς εὐσεβείας· ἔκ ἔλυθεν ὁ δόλος τὸν τρόπον τῆς εἰρήνης, ἔτε πάλιν τὸ μῖσος τὸν δρόμον τῆς ἀγάπης· ἔκ ἔσβεσεν ὁ γνόφος τῆς ἰδωλολατρίας ἐκείνην τὴν λαμπάδα τῆς θεογνωσίας· ἔκ ἔδραυσεν ὁ φόβος τῶν στρατοπεδαρχόντων τὸν ζῆλον· ἔδεν τὴν σπουδὴν τῶν ἐρανοβαστούντων· ἔκ ἔσκυλεν πλάνη τὴν πάλιν τῆς ἀρετῆς· ἔτε αὐτὴ ἡ μάχη τὴν ὁχλὴν τὴν ἀληθινὴν· ἀοράτως ἐπὶ γῆς οἱ αὐτοὶ ἕως ἐαυτοὺς πρὸς τὴν αὐτὴν μετρίαν ἐνεανεύοντο· ἔξωθεν ἐζώνοντο ἀσπίδι καὶ θώρακι· ἔσωθεν ὠπλίζοντο τῇ πίστει τῆς Τριάδος· ἔξωθεν τὰς φαρέτρας προσῆγον τῷ σώματι· καὶ ἔσωθεν τῇ ψυχῇ τὴν πάρεδρον σοφίαν· ἔξω τὰ καὶ βέλη χερσὶν περὶέφερον, ἔσω δόξαν καὶ τιμὴν Θεοῦ προσεκόμιζον· φησὶ γὰρ τὰ φανερά τῶν ἰσὺς τῶν ἀνθρώπων, τὰ δὲ κρυπτὰ παντακυχία τῷ Θεῷ· τῷ ἔξω ἀνθρώπῳ ἐπετίθουν μάχαιρα, καὶ τῷ ἔσω τὸ ξίφος τοῦ αἵματος· ὁ αὖς ἀπεκρούετο τὸν ἀσθεντὸν βάρβαρον· ὁ δὲ ἄλλος τὸν νοσητὸν ὠλοῦσθαι τυράννον· ὁ εἷς παρετάττετο πρὸς τὸν ἐξ ἐναντίας, καὶ ἄλλος πρὸς τὰς ἀρχάς, καὶ πρὸς τὰς ἐξουσίας· ὁ μὲν οὖν πολεμὶς ἔτυπεν τὸς ἀνέχοντας, καὶ ἔτος οὗ ποιητῆς ἔκοπεν τὰς κεφαλὰς· ὁ μὲν οὖν κατέκοπεν τὸν ἐχθρὸν τὰ ἔνεδρα, καὶ ἔτος πρὸς ἐβλεπεῖν τὸν Βελίαν τὸν δόλον· ἐκεῖνος κατέβαλεν τὸν παρθέτων τὸν τύπον, καὶ ἔτος κατεπαῖδε τὸν δαμόνων τὰ εἶδη· ὡς εἶδε ἰδεῖν θέαμα κατὰ τὴν παράδοξον· ὅτι τῷ ἐνὶ ἀγῶνι δύο ἀνδράγαθας· καὶ δὴ τοῦτο σαφῶς ἐγεαυτύη, καὶ λέγει, ὅτι καὶ ὅτι πολέμοις ἰσχυροὶ καὶ ἀήητοι· ἔκ εἶπεν, ὅτι πολέμῳ ὡς πρὸς μίαν συμβολήν· διπλὴ γὰρ ὡς ἡ μάχη καὶ διπλὸς ὁ πόλεμος, ὅθεν τῶν ἐκατέρων τὴν νίκην ἀράμμοι τὸ τῆς δικαιοσύνης γέμμα ἀναδύσαντο.

Μέγα τοίνυν κατιδεῖν, ἀδελφοὶ ἀγαπῶντες, τῆς ἰσοείας ταύτης τὰ ἐγκαλλωπίσματα· πεσάραιοντα γὰρ ἦσαν πρόσωπα τὸν αἰεθμόν, καὶ πᾶσιν θεοῖς καὶ θεοῖς· ἀφ' ὧν αἱ μορφῆς

Φαί καὶ ποροσηγοεῖα, καὶ εἰς σεαυτοὺς ἴσως πῶς
 κάλλος τῆς ὁμονυμίας· οὐκ ἔξεσεν αὐτῶν πῶς
 ἀμάρταντον κάλλος ὁ τῆς ἀπιστίας αὐχμὸς,
 οὐδ' ὁ τῆς πλάνης λοιμὸς· οὐκ ἔτεμεν αὐτοὺς
 ὄπλον δεισιδαιμόνιον, οὐδὲ ἐμόλυνεν αὐτοὺς βέ-
 λος ἠκονημένον, ἀλλὰ καὶ ἀδιάφρετον καὶ ἀκμέον
 ἔστηκε εἶφος πᾶσι ἀθλητῇς πρὸς τὸν σωτῆρα
 Χριστόν. ὦ σύλλογος ἀγίων καὶ πιστῶν συνέδριον·
 ὦ χορὸς αἰθέριος, καὶ κληρὸς ὑράνιος· ὦ ἐσμός
 ἀρμόδιος καὶ σύνδεσμος αὐτός· ὦ λαμπρὸν
 συμπόσιον, καὶ φρικτὸν ὁμογενήσιον· ὦ ὁδὸς ἀμέ-
 εις, καὶ σύνοδος ἀρρήτος· ὦ τραπὲς ἀνεπίλημ-
 πτος, καὶ σύγκλητος ἀμωμῆτος· ὦ ἔθνος ἡγιασ-
 μένον, καὶ λαὸς ἠθροισμένος· κληρονόμοι τῆς
 ζωῆς καὶ τῆς ἀναστάσεως· ἀξέρες ὑπὲρ λαμπροί,
 καὶ λαμπήρες ἀσβεστοὶ οἰκήτορες ἐνδεῶν ἔτε-
 ρηπνῶν πατρῴων· ἀξιοὶ ἔνυμφων καὶ τῆς ἀν-
 κλήσεως· ἀξιοὶ τῆς πασάδων ἔαίδις φωτός·
 οἱ συνδεματίσαντες ἀλλήλοις τὰ κρεῖττονα ἔ-
 ἔπεσθαι τὸ σκηπτήριον τῆς βασιλείας· οἱ ἐπιβαλ-
 λόμενοι τὴν χεῖρα τῷ ἀρότρῳ, καὶ μὴ ὑπιά-
 σαντες τὸ βλέμμα εἰς τὰ ὀπίσω· οἱ ἀποβαλλό-
 μενοι τὴν τιμὴν τῆς παρόντων, καὶ ἐπιλεξά-
 μενοι τὴν δόξαν τῆς μελλόντων· οἱ συναγε-
 λασθέντες ὁμοτρόπως εἰς σφαγὴν καὶ συγκα-
 τοικισθέντες ὁμονοίμως εἰς ζωὴν· πανήγυρις
 ἱερὰ ἢ προβεβηκυῖα τὰ ἀκροθίνια τῆς ἀγά-
 πης ἔχει· χορὸς ὀχυρώματος τεσσαρά-
 κοντα πύργων, ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ παῖσοφος τεχ-
 νίτης· παρεμβολὴ ἀγία ῥυσθεῖσα ὑπὸ Θεοῦ καὶ
 σώματος ἑκείνου ἔχει· δευτέρῃ Φαραῶ· κατὰ περ
 γὰρ Γαμνίς, καὶ Γαμβεῖς, καὶ Φαραῶ, ἀντε-
 ἔστησαν τῷ Μωϋσεῖ, καὶ ἐδειγματίσθησαν· ἔτω
 καὶ ὁ ἡγεμὼν καὶ ὁ Σατανᾶς ἀντερήσαντες τοῖς
 ἀγίοις, θάττον ἠκεῶνθησαν· πῶς γὰρ ἠδύνα-
 το παρθεῖν τὰς τεσσαράκοντα ὁ ὑπὸ ἐνὸς ἔ-
 πράξαι ἀρχιερεῖς ἐν Αἰγύπτῳ; εἰ γὰρ Μωϋσῆς
 καὶ Ἀαρὼν ἔς ἔτεκεν Ἀβραάμ, ἔτως ἐξεδί-
 κησεν ἔχιδες τὰ σπέρματα, ἢ μάλλον οἱ
 τεχθέντες ἐκ πνύματος ἀγίου ἰσχυρὸν ἐξελέγξαι
 τῆς πλάνης τὰ δόγματα; ἔδοξαν οἱ ἄρχοντες
 τοῖς ἰοβόλοις λόγοις ὑποφθεῖραι τὸ φρεσὶν
 τῆς ἀγίων μαρτύρων, κατὰ περ οἱ φαρμα-
 κοὶ τὰς δρακοντίας ῥάβδοις οἶοντο δελεά-
 ζειν τὸν σοφὸν δερᾶποντα, ἀλλ' ὡς κατε-
 πόθησαν φαρμακῶν βακτηρίαν ὑπὸ τῆς ἀλη-
 θινῆς ἔχει Μωϋσεὺς ῥάβδον· ἔτως κατηργήθησαν
 δικαστῶν ὁμιλίαν ὑπὸ τῆς ἀσαλεύτου πίστεως
 τῶν ἀγίων.

Tom. II.

Πόθεν

ter eos cognominationis pulchritudo .
 Non expunxit immarcescibilem ipsorum
 pulchritudinem infidelitatis squalor ,
 neque erroris pestilentia . Non disse-
 cuit , ac separavit eos telum
 impiorum , neque coinquinavit ipsos
 sagitta acuta ; quin & indivisibilem ,
 atque robustam Athletarum aciem
 erga Salvatorem Christum reddidit .
 O singularis sanctorum , ac fidelium
 confessus ! O chorus aërius , &
 fors coelestis ! O vinculum com-
 pactum , & nexus indissolubilis ! O
 splendidum symposium , & tremenda
 necessitudinis conjunctio ! O via in-
 divisa , & concilium ineffabile ! O
 exercitus incomprehensibilis ! O gens
 sancta , & populus electus : hæredes
 vitæ atque resurrectionis : astra lu-
 cidissima , ac lucernæ inextinguibi-
 les : incolæ gloriosi amoenissimi pa-
 radisi ; digni sponsali thalamo , &
 coelesti vocatione ; digni nuptiali
 convivio æternæ lucis ! Qui potio-
 ra sibi mutuo constituerunt , ut se-
 querentur sceptrum Regni : qui ad-
 moventes manum aratro , nequaquam
 respexerunt retrorsum : qui respuen-
 tes honorem rerum præsentium , ele-
 gerunt sibi gloriam futurorum : qui
 pariter in occisionem associati , con-
 corditer ad vitam commigrarunt . Ce-
 lebritas sacra , quæ inter primos fru-
 ctus caritatis relata est . Chorus mu-
 nitissimus , quadraginta militum tur-
 ris , quam sapientissimus edificavit
 artifex . Acies sancta , a Deo erepta
 ex ore secundi illius Pharaonis . Nam
 sicut Jannes , & Mambres , ac
 Pharaon restiterunt Moyfi , & ex-
 emplo propositi sunt : ita etiam
 præfectus ille , ac Saranas sanctis
 hisce resistens , citissime ut nequissi-
 mi convicti sunt . Quo pacto enim
 quadraginta expugnare potuisset , qui
 ab uno mitissimo confusus est in Ægy-
 pto ? Nam si Moyfes & Aaron , quos
 genuerat Abraham , ita mendacii semi-
 na sunt uli : nonne multo magis
 qui ex Spiritu sancto nati sunt , er-
 roris dogmata redarguere poterant ?
 Existimabant principes posse se suis ve-
 nenatis verbis sanctorum Martyrum
 perrumpere constantiam ; quemadmodum
 venefici draconteis se putabant ines-
 care virgis servum prudentem : verum
 sicut vera Moyfis virga , veneficorum
 baculi consumpti sunt ; ita ab inconcussa
 sanctorum fide , Judicum verba superata .
 X x Unde

Unde enim Israel confirmabatur ? A

Perspicuum, quod per Moysen, Aaron, & Mariam. Et sancti isti unde magis corroborabantur ? Plane trium exemplo, qui omnibus duces sunt ad imitandum propositi. Denunciatum quippe erat, tres ex iis esse, qui verbo doctrinae omnes ornarent, repraesentantes & in eo Christum caput Martyrum: eo quod libenter admonitionem susciperent, & in caritate sibi mutuo parerent, quodque ad omne opus bonum obediens essent. Cernitur Dominus illis adesse, qui dicebat: quo pacto adversarios superavimus? Quum hos quidem imminentes, gladio interfecerimus: illos autem inter se conspirantes repulerimus. Sed non est ita mirabile istud quod sensibilis belli insultus dextraxerimus: sicut multo admirabilius fuerit, tentationum hujus seculi & invisibilis inimici machinamenta vicisse. Hæc quippe verissima est palæstra, hæc strenuitas est, & valida fortitudo. Hoc certamen est gloriosum; & vexillum tremendum, hæc victoria est, atque potentia, & gloria æterna. Hæc regio nostra, atque corona: hæc fama, & honor, ac laus in Deum. Dicamus igitur quasi semper & omni tempore ad misericordissimum Dominum: Deus in nomine tuo salva nos: & mox emittet auxilium suum ab alto, addetque vires animabus nostris. Hoc etenim Daniel proclamans in lacu, etiam ferarum agrestium fauces effugit. Hujus quoque Propheta meminit Jonas, in ventre ceti: & ab omni interitu salvata est vita ejus: Ex medio ardentis ignis, sanctissimum hoc nomen tres pueros liberavit: quod idem & nos ab errore eximere poterit, & ab elatione victoriæ alacritatem nostram continere. Sicut ergo in momentanea hic militia cum hostibus congressi sumus: ita etiam ad perennem dignitatem jungamur. Et sicut ad summos hic honoris gradus assequendos, festinavimus atque contendimus pro omni securitate nos galea induere: ita quoque animabus nostris, pro galea spem salutis assumamus. Ne igitur locum nostrum dividat inimicus: neve superbiam adversus nos statuatur seductor. Ne sanctorum Athletarum deprædetur numerum: neque in Deum sperantium corda territet; ejusmodi commeatu Dominus sanctus, passionis ac martyrii sui socios ubique instruit.

Et alii quidem hoc atque hujusmodi viaticum custodiebant, die noctuque oratione inungentes. Alii vero ad illorum temporum tribunalia ducti, pro omni clero ad Judicem dicebant: Deum dili-

Πόθεν δὲ ὁ Ἰσραὴλ ἐνεδυναμῆτο; ὅτι οἱ ἅγιοι Μωυσέως, Ἀαρὼν, καὶ Μαρίας. οἱ δὲ ἅγιοι πλέον πόθεν ἐστηρίζοντο; πάντως ἀπὸ πάντων τριῶν πάντων τῶν προσηγμένων. ἀπηγγέλλει γὰρ ὅτι τρεῖς ἐξ αὐτῶν τὰς πάντας κατεκόσμου τῷ λόγῳ τῆς διδασκαλίας. Δεικνύοντες καὶ ἐν τούτῳ τὸ Χριστὸν τῶν μαρτύρων. ὅτι καὶ ὡς αἱ νέσεις ἐδέχοντο ἀσμένως ὅτι ὑπετάσσοντο ἀλλήλοις ἐν ἀγάπῃ. ὅτι καὶ ὑπήκοοι ἦσαν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. φησὶ γὰρ, γινώσκετε παρῆναι αὐτοῖς ὁ κύριος λέγων, τῶς τῶν ὑπειτατίων περικυβερτούμεθα, καὶ τὰς μὲν ἐπαινοῦντας ζήσῃ ἀπεκρίναντες, τὰς δὲ ὁμοφρονούντας ἐαυτὰς ἀπελάσαμεν. ἀλλ' ἔτι θαυμαστόν τῆς, ὅτι ἐπορεύθησάμεν τῷ ἀσθενῶν πολέμῳ τὰ ἐπαινήματα. οἷον θαυμαστότερον ἐάνπερ νικῶμεν καὶ τῷ περασμῷ τούτῳ τὰ ραδιουργήματα. Ἄντι ἐστὶν ἀληθὴς ἀληθινὴ παλάστρα. αὕτη ἀνδραγαθία καὶ ἰσχυρὰ ἀνδρεία ἕως ἀγῶν ἐνδοξῶν, καὶ τρόπαιον φοβερόν. τούτο νίκος καὶ κράτος καὶ κλέος ἀνώνιον. αὕτη ἡ χώρα καὶ ἕως ὅδε φανός. αὕτη ἡ δόξα καὶ τιμὴ, καὶ ἐπαῖνος εἰς Θεόν. Εἰπωμεν οὖν ὡς ἀεὶ καὶ πάνποτε τῷ οὐκ ἐν τέρμινι. ὁ Θεὸς ἐπὶ τῷ σῶν ὀνόματι σωσὶ ἡμᾶς, καὶ διδύς καταπέμψει τὴν αὐτῆς βοήθειαν, καὶ ὡς κατατίσῃ ἰσὺν τῆς ψυχῆς ἡμῶν. Τούτον γὰρ καὶ Δανιὴλ ἐκάλεσε ἐν τῇ λακκῇ, καὶ θηρίων βελάρων διέφυγε ζώματα. τούτο ἐμνημόνευσε καὶ Ἰωάννης ἐν τῷ κήτῳ, καὶ ἀννέχθη ἐκ πάσης φθορᾶς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. τούτο τὸ πανάγιον ὄνομα ἐξέλετο τὰς τρεῖς παίδας ἐκ μέσων τῶν καυμένων πυρὸς, ὃ δυνάται καὶ ἡμᾶς ἐξελεῖσθαι ἐκ πλάνης καὶ ἐξ οἰσεως νίκης τὴν προθυμίαν ἡμῶν. Ὡς ἔτι ἐν τῇ προσκαρῷ συνήθημεν στρατία, οὕτως καὶ πρὸς τῇ ἀληθείᾳ ἐνοθῶμεν ἀξίαν. ὡς ἐπὶ τὰς σαρκικὰς κορυφαίας ἐσπύσαμεν περὶ θείαν κορυφαίαν πᾶσαν ἀσφάλειαν, ἔτω καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν περὶ θείωμεν τὴν περικεφαλάν ἐλπίδα σωτηρίας. Μὴ ἔνδιχαση ἡμῶν τὴν χορεία ὁ ἐχθρὸς. καὶ μὴ σήσῃ κατὰ ἡμῶν γαυρία ὁ πλάνος. μὴ σκυλδήτ' ἀειθρὸν τῶν ἀγίων ἀδελφῶν, καὶ μὴ θαμβώσῃ καρδίας ἐλπιδάτων εἰς Θεόν. τοιαῦτα ἐφόδια κυρίως ὁ ἅγιος τοῖς συμμάρτυρον αὐτῶν παρέχει ἐπὶ πᾶσι.

Καὶ αὐτὸς μὲν ἐφρέρει τὰτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ὑπαλείφει τῷ λόγῳ. οἱ δὲ ἕτεροι ὑπὸ τῶν τότε δικαστηρίων ὑπὲρ πατρὸς τῆς κλήρης ὡς πὸν κριτὴν ἔλεγον. τὸ Θεοῦ ἀγαπῶ-

ἀγαπῶμεν, σὲ δὲ μεμισήκαμεν· μισούμενος δὲ ἂν
 ἀφ' ἡμῶν, μὴ προκαρῇ ἀγαπᾷν ἡμᾶς· λάβε
 οὖν τὰς ζώνας ἡμῶν· λάβε καὶ τὰ σώματα.
 ἔδεν γὰρ ὅτι ἡμῶν Χειρὶς ποθνηότερον· σκό-
 πει λοιπὸν ἐν τῷ θανάτῳ εὐκαιρίας· σκόπε
 τὸν θάνατον καὶ τὴν ζῆλον τῆς τελείας ἀγάπης· ἄρρον
 ἡμῶν τὸ σῶμα, ἐπεφώνουν λέγοντες· ἔδεν γὰρ
 ὅτι ἡμῶν Θεὸς ποθνηότερον· τί γὰρ, φησὶν,
 θωπύεις τὰς ἀφαιρέσεις ἡμῶν; προείλοντο γὰρ
 ἰδεῖν τὸν ἐράνιον λόγον· τί ὑποσύρεις ἡμᾶς τῇ
 ἰδωλομανίᾳ; μεμύρωται γὰρ Χειρὶς ἐν ταῖς
 καρδίαις ἡμῶν· ἵνα παρηγγύης καταβαλεῖν τῇ
 θεμελίῳ ἡμῶν, ὅτι ἰδὲ ἰδρυταὶ ἐπὶ πέτρᾳ
 πίστεως; τί πειράζεις ἀθλητὰς τῆς νέας ἀφαιρέ-
 κης; γεγυμνασθαι γὰρ αὐτῶν ὁ νόμος τοῦ
 ὑψίστου· τί δὲ τὸ ὑποκίλινον καὶ ψευδόμενον
 ἦθος συνάπτεις πᾶσι κατὰ τῆς ἀντιλήψεως;
 ὑποχέσεις δωρεὰν προαναφώνεις ἡμῶν, ἀλλ'
 οὐδ' ἐχόμεθα ἐξ ἀσεβῶν ἔλασθαι· ἀχρεῖς κολα-
 κευτῆς φαίνει ἐν τοῖς ῥήμασιν, ἀλλ' ἐπιδείκνυται
 ἡμῶν τὸ ἥμερον τῆς λόγου· ὑποκύλινον πάντας
 ἡμᾶς ὑπολέσθαι βελβύει, ἀλλ' ἐκ ἰσχύσεως ποτὲ τῆς
 δόξης τῆς Χειρὶς. Ἐντραπήσονται οὐκ ἔν τῃ
 ἀνάγκῃ τὰ σώματα τὰ λαλήσαντα ἀδικίαν εἰς
 Θεόν· τῆ γὰρ κυρία ὅτι τὸ νίκος, καὶ τὸ κράτος,
 καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ τιμὴ, εἰς τὰς αἰῶνας τῶν
 αἰώνων.

Τέτοις καὶ τοῖς τοιούτοις παρρωσάμενοι οἱ
 γενναῖοι, πρὸς τὸν ἐπ' ἐράνιον δεσπότην ἐσπύδον.
 μεγάλα οὖν ἀληθῶς τὰ ἀνταγωνίσματα,
 ἰσχυρὰ τὰ ἐπαθλα τῶν πειρῶν, καὶ καλινίκων.
 ὅτι πᾶς ἐν τοσούτῃ παραχῇ τῆς διωγμῆς ἀνέν-
 δοτο, ἔμειναν καὶ ἀνεπιβελήτοι; εἰ γὰρ καὶ ἐν
 ὀφθαλμοῖς ἀνθρώπων ἀπέθανον, ἀλλὰ τὸ τέ-
 λος αὐτῶν ἀπεδείχθη τρύπασι· τὸν τύραννον
 ἐρρήξαν, καὶ τὴν πλάην κατέσβεσαν, καὶ τὸ
 νίκος ἔστησαν. ἠτοίμασαν τὰς πόδας τῆς βα-
 δίζαν οὕτως ἐν τῇ ἐτοιμασίᾳ τῇ τῆς διαγγελίας·
 ἐξώσαντο δύναμιν περὶ τὴν ὁσφύν αὐτῶν τῆς
 ἀναβάνειν πρὸς τὴν ἄνω πόλιν Ἱερουσαλὴμ· οἱ
 γὰρ ἂν καὶ τὰς λαμπάδας ἐκ τῆς νοερῆς πυ-
 ρὸς βασάσαντες, κηκεῖνο τὸ ζώον πυρὸν ἔλαιον,
 τῆτο τὸ πῦρ ἡλαμψεν ἐπ' αὐτὰς ἐν τῇ λί-
 μνῃ· καθάπερ γὰρ τῷ Ἰσραὴλ φύλος ἐν τῇ θα-
 λάσσῃ τοῦτο τὸ πῦρ ἔσωσεν τὰς ἀγίους μάρ-
 τυρας ἐκ μέσων τῆς σκοτεινῆς πλάνης τῶν θα-
 λασσῶν. τῆτο αὐτοῖς οὐρανὸν ἐπέφανεν ἐν νυκ-
 τὶ· ὅτε ὑπὸ τῆς κρύου τοῦ σώματος ἐσφίγγετο.
 καὶ παρέλειπεν αὐτοῖς τὸ πῦρ τῆς θεότητος φῶς.

Tom. II.

A diligimus; te autem odio habemus. Nobis vero quum sis odio, noli diligere nos. Sume igitur zonas nostras, accipe & corpora: nobis enim nihil optabilius est Christo. Considera porro hinc syncerum desiderium, perspice desiderium ac zelum perfecti amoris. Tolle, tolle corpus nostrum, acclamabant: nihil enim nobis, aiebant, Christo est optabilius. B Quid enim, inquit, assentaris mentibus nostris? optabant enim adspicere verbum coeleste. Quid simulacrorum insania nos conaris adtrahere? transfiguratus enim est Christus in cordibus nostris. Quid effringere atque destruere tentas fundamenta nostra: quæ utique supra firmam fidei petram firmata sunt? C Quid novi testamenti Athletas tentas: quorum mens ad Altissimi ministerium exercitata est? Quid porro surreptitiam, ac falsi nominis consuetudinem connectis adversus rectitudinem, nequissime? Munerum promissa prædicis nobis: sed oleum ab impiis non suscipimus. Agrestis assentator appares in verbis, sed lenitatem sermonis nostri non confundes. Latenter nos omnes perdere cupis: sed D servos Christi subvertere nunquam poteris. Confundantur igitur ora impudentissima loquentium iniquitatem adversus Deum: nam Domini est victoria, ac potentia, gloria, & honor in secula seculorum.

His atque similibus superantes generosi illi pugiles, ad supracœlestem properabant Dominum. Vere igitur fortiorum fuerunt certamina: vere magnæ fidelium atque insignium victorum istorum præmia. Nam qua alias ratione in tanta persecutionis perturbatione mansueti remansissent, & insidias minime curassent? Et quamvis in oculis hominum visi sunt mortui: finis tamen eorum non sine honore. Tyrannum fregerunt: errorem extinxerunt, & victoriam retulerunt. Præparaverunt pedes ad sancte incedendum, in præparationem Evangelii. Cinxerunt robore F lumbos ad ascendendum in supernam civitatem Hierusalem. Quum enim lampades ex igne spiritali, atque illud vivificum oleum secum gestarent, his ignis ille fulsit in stagno. Sicut enim Israeli columna ignis fuit in mari: ita hic ignis sanctos Martyres salvavit ex medio caliginosi erroris dæmonum. Hic ipsis cœlitus de nocte apparuit, dum algore corpus obrigesceret. Non reliquit eos

X x 2

eos

eos divinus ignis nunc retro, nunc ante apparens. Non deseruit eos nubes, celesti dono super illos die noctuque extensa. Non reliquit eos gratia supernæ potentie, mentem eorum in aquis consolans. Et in exitu quidem filiorum Jacob, creatura visibilis exultavit: at in sanctorum Martyrum redemptione, cunctæ invisibiles potestates exultarunt. In illis, montes exultaverunt. sicut arietes: In his, Angeli gavisi sunt & spirituum Deus.

Plura igitur ac majora, ut existimo, in egregiis istis ac strenuis victoribus reluxerunt miracula, quam in illis veteris Testamenti. Ibi siquidem mare conversum est in aridam, ne Israel pertransiens submergeretur: hic vero Martyres intra aquas quasi in thalamo suo diversantes, non sunt submersi. Ibi, ossa Joseph ad Hebræos simul ferebantur: at hic, Corpus Christi simul continebat sanctos. Ibi, virga Aaron consequebatur populum: hic autem, brachium Domini conservabat fideles. Ibi, cymbalorum sonus in medio undarum: hic, vox Domini in aquis. Ibi columna ignis apparebat in milibus: hic Crux Christi resplendebat in Martyribus. Ibi Moyse, & Aaron, ac Maria præerant: at hic, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. Vides quanta admiratione plena, longeque mari Rubro præstantiora, per fortes illos Athletas in stagno acciderint? Gloria, & adoratio, atque magnificentia ei, qui ipsos in istis certaminibus confirmavit.

Tunc amare flevit, qui juxta palustrem herbam butomon, papyrus, & arundinem, delitescit serpens. Tunc corde dissecebatur, quod accedere nequiret, ac funditus gloriosum illorum exercitum succendere. Tunc stridebat in conflictu oppressus, qui adversus sanctos illos, fines orbis turbaverat. Nam qui Jordanem unico obtutu de medio tollit, unica aspersione Trinitatis præfocabat eum. Qui obumbrabatur ramis ac furculis, nudus ac perditus lacerque periit. Qui arctabat puppim suam sicut cypressum, instar passeris illusit a servis Dei. Thesaurorum pretiosorum receptaculum erat sinus stagni: & sacrilegum nequaquam secum admittebat. Sibilabat draco, terrorem iis qui coram erant, incutere tentans: & supinus tamen una mox ferebatur. Repebat pectore ac ventre: & ad aquarum stagni ductus non pervenit.

Quare ne conturbaret Martyres Christi inimicus, Angeli spatium stagni custodiebant:

νοὶ ἐν τῶν ὀπισθεν, καί ποτε ἔμπροσθεν. ἔκ ἐξήρην ἡ νεφέλη τῇ ἑβρανίᾳ δῶρα ἡ τωλωμένη ἐπὶ αὐτὸς, ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ. ἔκ ἐλειψεν ἡ χάρις τῆς ἀνωτάτω ροτῆς, ὡς ἀκαλῶσα αὐτῇ πᾶν νῆν ἐν ποῖς ὕδασι. καὶ ἐπὶ μὴ τῆς ἐξοῦς τῇ ὑπὸν Ἰακώβ ἡ κτίσις ἡ ὁρατὴ ἡ γαμιάσαντο, ἐπὶ δὲ τῇ λυτρώσει τῇ ἁγίῳ μαρτύρῳ πᾶσι ἀφ' ἀόρατοι δυνάμεις ἡ γαμιάσαντο. ἐπὶ ὅκων τὰ ὄρη ἐσκήρτησαν ὡς οἱ κελὶ, ἐπὶ τέττω ἄγγελοι ἐχάρησαν, καὶ ὁ Θεὸς τῇ πνιμύτι.

Πλείονα ἔν ὡς οἶμα τῆς παλαμῆς Ἰσραεὺς γεγόνασιν θαύματα ἐπὶ τῇ καμινίῳ. Ἐκὼ μὴ γὰρ ἡ θαλάσσα μετελλάχθη εἰς ξηρὰν, ἵνα μὴ ὁ Ἰσραὴλ βαδίζων καταποθῇ εἰς ἀβύσσους, ἐνδοθεν τῶν ὑδάτων ἐν θαλαμῶνι μῶμοι, οὐ κατεποντίσθησαν. Ἐκὼ τὰ ὅσα τῇ Ἰωσήφ συνήρετο ποῖς Ἑβραίοις. ὡς Χειρὶς τῷ Σωμῶ συνῆχε τὰς ἀγίας. Ἐκὼ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν συνήπετο τῷ λαῷ. ὡς βραχίον κυρὸς συνεκράτει τὰς ποταμίας. Ἐκὼ κυμβάλων ἦχος ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων. ὡς φωνὴ κυρὸς ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ἐκὼ φύλος πυρὸς φάνηεν ἐν τῇς χιλιάσιν. ὡς φανὸς τῷ Χειρὶς λάμπων ἐν ποῖς μάρτυσιν. Ἐκὼ Μωϋσῆς, καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαρία ἡ γαῖα, ὡς Πατὴρ καὶ Υἱὸς, καὶ Πνεῦμα ἅγιον. Εἶδες πόσα θαύματα γέγονεν κράτιστα τῆς ἐρυθρᾶς ἐν τῇ λίμνῃ ἁπλῶς τῶν ἀδελφῶν; δούξα, καὶ προσκύνσεις, καὶ μεγαλοπρέπεια τῷ αὐτῷ φερρώσαντι ἐν ποῖς αἰῶσι.

Τότε πικρῶς ἔκλασεν ὁ πῦρ τὸν βέτομον καὶ πάπυρον καὶ κάλαμον κυταζόμενος ὅφισ. τότε διεπείετο τῇ καρδίᾳ μὴ δυνηθεὶς ἐλθεῖν καὶ ὑποκῶσαι ἄρδην τῷ ἐνδοξῷ στρατῷ. τότε ἰλιγγίασεν τῇ ἡτῇ τρυχόμενος ὁ κατὰ τῶν ἁγίων παράξας τὰ πέριπα. ὁ γὰρ τῷ Ἰσραὴλ ἄρδων ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῷ, ὑπὸ μίας ῥάβδος τῆς Τελαδὸς ἐπὶνῆγετο. ὁ συσκιαζόμενος κλόνεσι καὶ ῥοδαίμοις, γυμνὸς καὶ ὀλέθριος ῥα κώδης ὤχετο, ὁ φανὸν ἑβρὰν αὐτῷ καθάπερ κυπάριστον ὡς φρεσὶν ἐμπάχθη ὑπὸ τῶν δούλων τῷ Θεῷ. κειμηλίᾳ δοχῶν ἦν ὁ κόλπος τῆς λίμνης, καὶ τὸν ἱεροσὺλον ὃ συνεστέχετο. ἐστέλειξεν ὁ δράκων ποῖς ἔμπροσθεν ἐκφοβαί παρόμοιος, καὶ ἔπειτα ὑπὸ ἀδρόως ἐφέρετο. ἐστέρετο τῷ φάνει, καὶ τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἐπὶ τῷ δελσπῶν τῆς λίμνης ἔκ ἡγγίζειν.

Ἰνα ἔν μὴ παραξῇ ὁ ἐχθρὸς τὰς μαρτύρας, ἄγγελοι ἐφρεσὶν τῆς λίμνης τὸ ἀπλῶμα.

μία· ἔνθεν μὲν ὁ Γαβριήλ, καὶ κἀκεῖθεν ὁ Μιχαήλ, καὶ ἀνωθεν ὁ Χειρὸς ὁ ἑφορὸς τῶν ὅλων, ὃς παρ' ὡραυτίκα ἐπ' αὐτὸς ἔδεδειξεν τὰς σεφάνες, ἵνα τὸ ἐλλείπον πληρώσῃ τῶν ἀειθμῶν, ἵνα γε ὁ ἄξιος ἀντὶ τῆς ἀναξίως κομίσσεται ἀξίαν τῶν ἀγίων ἐν φωτί· ἵνα ἔλθῃ ὁ σέφανος τῶν λειποτακτῶν ἐπ' αὐτῶν τῆς κορυφῆς τῆς Χειρὸς ποδῆσαντος· ἡρῆ δὲ καὶ τὸτο εἰπεῖν, ὁ ἰσχυρῶς κολληθεὶς τῷ χορῷ τῶν ἀγίων· ὁ γὰρ δὴ· B
 δεν μεθ' ἐαυτῶν, ἐξ αὐτῶν ἠλάνετο, καὶ ὁ ἐλθὼν κατ' αὐτῶν ἐγενετο· ὁ παροφύγων τῇ θέρμῃ, ἐφύγη τῇ ἀγάπῃ, καὶ ὁ τρέμων τῷ κρυῖ ἐπυρώθη τῷ πόθῳ· ὁ κερρον ἐν καὶ ὡς εἰπεῖν ὡς ἀγαπητοί, ὅτι Ἰούδας ἐξῆλθεν, καὶ Ματθαίος εἰσῆλθεν· ὅτι Παῦλος ὅποτε θυμῷ εἰς τὰς μαθητὰς ἐμπνέων καὶ ἀπειλῆς, ἐγένετο μαθητὴς· ὅτι ὁ ἐκδιώκων τὰς κήρυκας τῆς Χειρὸς, αὐτὸς Χειρὸν Κύριον ἐκάλε· ἐν τῇ λίμνῃ· περὶ ἧς φησὶ ἐν μέσῳ νυκτίῳ, καὶ ἀπέπερ τῷ Πάυλῳ ἐν κερρῷ μεσημβρίας· ὁ κερρὸς τὰς λεπίδας ἐξῆρ· Ἀνανίας, καὶ τὴν τὴν κακίαν ὁ σρατὸς τῶν ἀγίων· ὁ κερρὸς ὡς διώκει ἐτρώθη, καὶ ἰάθη, καὶ ἔτος ὡς ἀγρῶν, ἐλήθη, καὶ ἐσώθη, ὅπως αὖ ὁ θεὸς τῆς τεπάρτης δεκάδος ἢ πλήρωσις γενήσεται ἀγία συμ- D
 πᾶσιν τοῖς ἀγίοις.

Ποῖας λοιπὸν εἰκόνας παρεκάσθη ἱκανῶς πρὸς τὴν ἀνίκητον νίκην τῶν νικητῶν; ποίοις δὲ χαρακτῆρσι ὡραυταλῶν ἐπαρκῶς τὴν ἰσορίας ταύτης τὰ ἀνιδομοιώματα; Εἶπω, ὅτι πλεονα Ἰησοῦ τῆς Ναυὶ ὑπερέχεν τὰ θαύματα ἐπὶ τῶν καλινίκων· ἐκεῖ μὲν τεσσαράκοντα χιλιάδες μαχητῶν ἐν Ἰερουσαλὴμ τὴν πλάνην ἐξ Ἰσραὴλ ὤλεσεν· ἀλλ' ἐνθάδε ὁ ἀειθμὸς τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων ἀπὸ τῆς ὑπὸ ἔραν τὰ γλυπτὰ ἐλήλειψεν· διέβησαν ἐκεῖνοι τὰ ἰορδάνια ῥεῖθρα καὶ ἀπέκλειναν τὸν Σιών, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν· ὑπεξῆλθον καὶ ἔτοι τὰ λίμνια ὕδατα, καὶ ἤχυναν τὸν σατανᾶν σὺν τοῖς ὑπεργούσι αὐτῶν· ἐν πετρίαις μαχαίραις περιέτεμε τότε Ἰησοῦς τὰς Εβραῖας ἀναπαύσας ἐν σκηναῖς, ἐν δὲ δωρεαῖς ἀγίας περιέσεψεν Χειρὸς τὰς πρὸς ἀδολοφῶν ἀναρπάσας ἐν φωτί· θαυμαστὴν καὶ κερρῶν τὸς ἐνδον τῆς Ἰορδάνου, πλεον δὲ οἱ ἀγιοὶ ἐν μέσῳ τῆς ὕδατος, περπνὸς δὲ καὶ ὁ νόμος, ἢ ῥαβδος καὶ πλάκες, περπνώτερα τὰ ὅσα τῶν μαρτύρων ἐν πᾶσι· τίμιον καὶ τὸ μάννα, καὶ ἡ εἰς αὐτὸν ἡ χρυσὴ, πολλῶν δὲ πλείων τῶν τῶν τῶν αἵμα τὸ ἀγιον, ὡς ἐκ τῆς Ἰορδάνου τὰς λί- D85

diebant : hinc quidem Gabriel, illinc vero Michael : & ab alto, Christus universorum inspector, qui protinus super ipsos demonstravit coronas, ut numerum deficientem expleret ; utque dignus loco indigni referat dignitatem, ac meritum sanctorum in luce : & veniat corona ejus, qui locum sibi assignatum deseruerat, super caput ejus, qui Christum desideraverat, & (quod etiam dicere oportet) clanculum sanctorum Choro adhæserat. Qui enim cum ipsis fuerat, ab illis pellebatur : & qui ad eos accessit, contrarius ipsis fuerat. Qui ad calorem confugit, caritate refrigit : & qui frigore tremebat, desiderio atque amore incensus est. Quin & opportunum hic fuerit referre, carissimi, quomodo Judas ex numero atque collegio Apostolorum exierit, & Matthias ejus loco ingressus sit : quo pacto item Paulus, qui aliquando spirarat minas ac furorem in discipulos Domini, factus sit ipsius discipulus. Quomodo etiam hic, qui antea persequabatur prædicatores Christi, ipse Christum Dominum in stagno postea invocaverit : circumfulsitque eum lux de coelo media nocte, quemadmodum Paulum tempore meridiei. Illius squamas detraxit Ananias : hujus autem malitiam sustulit sanctorum exercitus. Ille dum persecutorem agit, vulneratus est, & sanatus : hic autem quum venatur, captus est & salvatus, ut quartam decadem sanctus ipse cum sanctis expleret.

Quales igitur imagines conferre sufficere, cum invicta illa insignium Athletarum victoria ? & quibus figuris assimilare potero historię istius mutuas similitudines ? Dicam plura & majora horum victorum egregiorum tempore, quam Jesu Nave, accidisse miracula. Ibi siquidem quadraginta millia bel-latorum Jericho, errorem sustulerunt ex Israel : hic autem quadraginta Martyrum numerus, quæcumque de terra sculptilia delevit. Trajecerunt illi fluentia Jordanis occideruntque Sion cum potentia ejus : subierunt & isti stagnas aquas, ac Satanam cum ministris ejus dedecorarunt. In petrinis tunc gladiis circumcidit Jesus Hebræos, in tentoriis conquiescens : at in sanctis largitionibus Christus fideles coronavit Athletas, abripiens eos cum luce. Admirabilis erat arca in Jordane, sed magis suspiciendi hi sancti in medio aquarum. Jucunda etiam fuit lex, ac virga, & tabulæ : delectabiliora vero in cunctis sunt ossa sanctorum martyrum. Pretiosum quoque fuit manna, & urna aurea : at multo his amplius, sanguis sanctus. Sicut Levitæ ex Jordane tulerunt lapi-

lapides, ut miraculum posteris dicerent : ita in memoriale coram Christo jacent eadem passiones fortissimorum pugilum. Sic exornatum est Testamentum novum pretioso sanguine electorum Dei virorum. Ita Ecclesia armaturis spiritus corroborata est, & e terra ad coelos evecta. Ita quoque germina ac fructus membrorum martyrum, animas fidelium enutriunt; & frumentum electum Deo evadunt, seminati super campum stagni : & quaecumque dici possunt ad germinationem opportuna atque utilia, pie in corporibus suis suscipientes, gelu, frigus, atque rigorem; deinde etiam superna virtute calorem, donec spica animæ ad superna limina vitæ æternæ deportata est.

O amabiles furculi caritatis atque concordiae Pauli : quomodo variis distinctam coloribus Lunam obscurarunt ! O veri fructus agriculturæ Petri : quo pacto rabidam obmutescere fecerunt locustam ! O rami sancti plantationis Christi : quo pacto cuncta corruptionis pericula superarunt ! Radices egerunt in profunditate caritatis : & sic vehementem fregerunt impetum ventorum. Statuerunt etiam amoris carbones acutos, & bruchi ora palo suffixerunt : granum absconderunt in receptaculis spiritus ; & serpentem vulnerarunt virga arundinea : ac deinde cuncti pariter salvi atque impolluti, ad dignitatem decem agnarum commigrarunt. Ipsi eximiam pulchritudinem coelestis suæ messis Deo obtulerunt, & Evangelicis fermonibus irrigati centesimum fructum produxerunt : ideoque etiam tyrannica demessi falce, manipulos salutis in terram reposuerunt. Plaustris vero inde tamquam frumentum, ad latissimum Ecclesiæ adytum vecti sunt, ut psalmodiis fideliter impinguati, oleum petentibus tribuant. Quis igitur unquam vidit tales admirandos manipulos stillantes sanguinem, & coronas ? Quis germina vidit ejusmodi muneribus conspicua : aut corpora, medicamenta hominibus præbentia ? Quis porro linum adspexit messis tempore demessum, & a messoribus vegetatum ?

Ut enim unum adhuc spirantem viderunt infelices tortores, non assumpserunt eum cum reliquis martyribus : stulto igitur consilio usi, unum ex numero furripere voluerunt. Coeterum diligens colona mater ejus, in humeris ipsum tollens, conjunxit reliquis manipulis, ut ad spiritalem simul aream

A θες οἱ Λευῖται ἦραν, δεῖξαι τὸ θαῦμα γενεᾶς ἐρχομένης, ὅπως εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ κἀνταὶ τὰ αὐτὰ πάθη τοῦ γενναίου ἀθλητῶν. Οὕτως κατεκοσμήθη ἡ νέα ἀβραάμική τις τιμίσις αἵμασι τοῦ θεολέκτων ἀνδρῶν. ὅπως ἡ ἐκκλησία τῆς ὁπλοῖς τοῦ πνεύματος ἰδρυμένη, καὶ ὑψώθη ἀπὸ γῆς εἰς ὕψους. ὅπως τὰ γεννήματα τοῦ μαρτυρικῶν μελῶν ἐξεύρεται πρὸς ψυχὰς τοῦ πιστῶν. καὶ οἷος ἐκ λογῆς ἐγενοντο τῷ Θεῷ, σπαρέντες ὑψώων τοῦ πεδίου τῆς λίμνης. ἅπαντα καταλόγον τὰ δέοντα πρὸς βλάστησιν οἷως δεξάμενοι ἐν τοῖς σώμασι αὐτῶν. τὸ παγὸς καὶ τὸ κρύος καὶ τὸ ψύχος καὶ τὸ ῥίγος, ἔπειτα καὶ τὸ δάλπος ἐκ τῆς ἀνωθεν ῥοπῆς, ἕως αὐτῶν ὁ εἰσάχους τῆς ψυχῆς ἐμνηνεν ἐπὶ τὰ ὑπερδύρα τῆς αἰωνίης ζωῆς.

C Ως πάλαιοι ἐράσμοι οἱ Παῦλοι ξυνωρίδος. πῶς τὸ πολυποίκιλον μήναν ἐτύφλωσαν ! ὡς καρποὶ ἀληθινοὶ οἱ Πέτροι γεωργίας, πῶς τὸ λυσομανῦσαι ἀκρίδα ἐφήμωσαν ! ὡς ἐλεχοὶ ἄγιοι οἱ Χριστοὶ φυτεργίας, πῶς πᾶσας τὰς ἐφοδίας τῆς φθορᾶς ἐνίκησαν ! διέδωκαν τὰς ρίζας τῷ βάθει τῆς ἀγάπης, καὶ ὅτω τὸ βιάσθαι ἐδρασαν τῶν ἀνέμων. ἔσπασαν καὶ τῶν ζήλων τὰς οἰκίας ἀνδρακας, καὶ ἀνεσκολόπισαν τὴν βοήθειαν τὰ σώματα. ἐνέκρυψαν τὸ κόκκον τῆς θήκας τοῦ πνεύματος, καὶ ἔτρωσαν τὸν ὄφιν τῆς ῥάβδος τῆς καλαμίνης. καὶ λοιπὸν πάντες ὁμοῦ σοδοὶ καὶ ἀμωλυνοὶ πρὸς τὸ δέκα ἀμνάδων μετέστησαν αἰῶνι. αὐτοὶ τὸ ὑψίκομον κάλλος ἀμνητὸς ὑψάντος Θεοῦ ἀννέχθησαν, ἐκ τῆς θαυματογελῶν τῶν λόγων ἀρδευθέντες, τὸ ἑκατοστὸν καρπὸν ἐξεβλάστησαν. διὸ καὶ τυραννικῶς διελασθέντες ἐρεπεία δαγμάματα σωτηρίας τῇ γῇ ἀπετέθησαν, τὴν ἀμάχως ἐκείθεν ὡς οἷος κομιοθέντες ἐπὶ τὴν πλατύχωρον τῆς ἐκκλησίας σηκὸν, ὅπως τὸ ψαλμαδίας πιστῶς πιαγόμενοι κατ' ἐκάστην δίδωσι ἔλεον τοῖς ἀγῶσιν. Τίς τοίνυν ἴδεν ποτὲ τοιαῦτα παραδόξα δαγμάματα, εἰζόντα αἵματα καὶ εἰματα ; τίς ἴδεν βλαστήματα ἔχοντα δαγμάματα, ἢ σώματα δίδόντα ἀνθρώποις ἰάματα ; τίς δὲ καθιστόρησεν ληνὸν ἐν ἀμνητῷ, διερίσεν καὶ αἰδρυμένον ὑπὸ τῷ διερισάντων ;

Ἰνα γὰρ ἓνα ἐμπνέοντα ἴδωσι οἱ πάλας, ἐκ ἀν' ἑλάβον αὐτὸν μετὰ τῶν ὁμοτίμων. ἀλόγῳ φρονήματι τοίνυν ἐλεγχόμενοι τὸ ἓνα τῶν ἀριθμῶν κλέψαι ἠβελήθησαν. ἀλλ' ἡ τέχνη γηπίνος μήτηρ ἐπ' ὧμων ἀραμένη κομίσασα συνήψεν τοῖς δαγμάμασι, ὅπως εἰς τὴν νοσητὴν καταφά-

καταφθάσωσιν ἄλωνα, καὶ εἰς τὴν Σιμονίαν τὴν
 ὑψηλῆς κλήσεως, ὅπως ἐν τῷ λιμνητῷ τῷ
 πορῷ πνεύματος θαπτοὶ μεταεθμηθῇ ἀπὸ γῆς
 εἰς ἔρανον· ὅπως εἰς γῆν συνειδῇ τὸν τῷ φω-
 τὸς, εἰσαχθῇ εἰς τὴν ζῶσαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ,
 καὶ γένηται ἅγιος ἄρτος ἅμα τοῖς λοιποῖς εἰς
 τὴν ἀπαράλακτον τῶν ἔρανων τράπεζαν. ὅπως
 ἐλόγισετο ἡ πίστις καὶ ὁσία φέρουσα τὸν υἱὸν καὶ
 τὸν λεωφόρον· ὅπως ὑπεσφείλει τὴν ἑσπέρην ἀνχέαν,
 καὶ ἡνιοχέῃ αὐτὸν ἐπὶ τὰ βασίλεια· ὅπως πίστευ-
 ῖν ἔβλεπεν ἡμαγμένον τὸν φῶτον, καὶ γὰρ * διασμέ-
 νον τὴν ἑσπέρην υἱόν. Εἰ γὰρ κακῆνοι, φησὶν, οἱ
 δόλοιοι ἐργάται ἑσπέρην μὲν τὴν καρπὸν, καὶ ἐκ
 ἐπεσύναν, ἀλλ' ἐγὼ ἔπαρκα βλάστημα
 ἐμὸν ὡδίνων· ἀλλ' αὐτὸν καλαμώμα, καὶ προσ-
 φέρω τῷ Χριστῷ· ὅπως ἐν ἀφθαρτῇ ἀπολεί-
 ψωμαι αὐτὸν, ὅτι αὐτὸν ἔλθῃ ὁ σωρωθεὶς διὰ
 αὐτοῦ. Οὐκ ἐκλύομαι ἐκτὸς ὅπως ἀχθοφορῶσα,
 ἐπειδὴ περ ἀπείπον τὸν θῆλεως τὸ οἶκτον. Διερ-
 ράγῃ ἡ ὄρη πάσης τῆς βαρυήλιος, καὶ ἡ ὄρο-
 κόπια τῆς γυναικοντίδος· ἀνδρεῖα ἐγενόμην,
 καὶ σφριγῶσα ἔχομαι τὴν καλῆς τῆς πορείας τῆς
 ἐμῆς ἀγαπητῆς. Εἰνέα μῆνας αὐτὸν ἐβάστασα ἐν
 γαστρὶ, ἵνα κατελθὼν ἴδῃ τὴν ἡπείρου ἡ πλάτην,
 βαστάσω διὰ αὐτὸν πάλιν μικρὸν ἐπὶ τὸν ὦμον,
 ἵνα ἀνελθὼν ἴδῃ τῶν ἔρανων ἡ κάλῃ, ἡμαγ-
 μένον ἐν μήτρᾳ περιέφερον αὐτὸν, ἕως ἃς μετὰ
 πάντων ἀπέτεκον ἀνδρωπον· ἡμαγμένον διὰ
 πάλιν τίθημι ἐν τραχήλῳ, ἕως ἃς ὁ ὄχλου
 χορβὸς τῶν ἀγγέλων. ἅπασι αὐτὸν ἐν μήτρᾳ
 πορῶν τῷ κόσμῳ, καὶ ἡλθεν ἔχων σάμα
 διηπὸν καὶ ἐπίκηρον· δεύτερον δὲ ἐπὶ ὦμων
 πορῶν τῷ ὑψίστῳ καὶ ἀθανάτῳ· λοιπὸν
 ἔχω αὐτὸν ἐν πᾶσιν. Ἰδὲ γὰρ θαῦμα μέγα
 περιέχει μὲν πὸν νῦν· οἷα ἐγὼ πορῶν τὸν ἐμὸν
 υἱόν· καὶ ἰδὲ πορῶν μοι, καὶ νεανιεύεται.
 Ὑπῆλθον ἐν ἐμοὶ ὁ πᾶς κατασπόμενος, καὶ ὁρ-
 θεῖος πορῶν αὐτὸν ἵσταται πὸν ἔρανον· θραύματα
 καὶ μώλοψι περιεσπόμενται, καὶ σολὴν πορῶν
 αὐτὸν ὁρῶ ὑπερένδοξον· σιωπᾷ τῷ σώματι, καὶ
 ὑμνῶ τῷ πνεύματι· πλερὰ ἔχει πᾶς βάσεις,
 καὶ τῷ ὑψίστῳ καθάπτεται. Φωνὴ αὐτὸν πορῶν
 λαὸν τῶν ὁμοτίμων λέγουσα, ὅτι δεῦτε εἰσέλ-
 θετε εἰς τὸν παρὸν τῷ φωτός· διὸ δὴ ἐπὶ τῶν
 τῶν ἀπάντων χαρήσομαι, καὶ εἴπω πορῶν τὸν
 ἐμὸν υἱόν, ὅτι μακάριος εἶ, καὶ ἀγαπητὴ, οἷα
 ἀφῶν ἀξίαν πορῶν τῷ κάλλει σου· οἷα κλη-
 ρονομία εὖρεν ἡ νεότης σου, καὶ θείαν εὐωχίαν
 εὖρεν ἡ ζωὴ σου· μακαρία εἰσὶν αἱ χεῖρες σου,
 καὶ

A aream pervenirent, & ad cumulum spirita-
 lis vocationis; utque in ventilabro intelli-
 bilis spiritus, ipse citius e terra in coe-
 los referatur: ut qui super terram filium
 lucis cognovit, introducatur in viventem
 civitatem Hierusalem, fiatque sanctus pa-
 nis cum cæteris in perenni mensa coelo-
 rum. Sic reputabat secum fidelis ac san-
 cta mater, filium gestans via regia. Sic
 suas suffulciebat cervices, ipsumque ad
 coelestia regna dirigebat. Sic fide con-
 templabatur onus accumulatum, & suum
 filium jam eruditum. Nam si iniqui ac
 fraudulentum illi, inquit, operari permise-
 runt mihi fructum meum, & non aggre-
 garunt sibi; ego ne germen dolorum par-
 tus mei despiciam? Imo vero ipsum col-
 ligam, & Christo offeram, ut in immor-
 talitate recipiam eum, quando venerit
 qui pro ipsis crucifixus est. Non dissol-
 vor, neque succumbo tali oneri: quo-
 niam muliebrem indulgentiam repudiavi.
 Montes omnis ponderis, & horoscopia
 fæminarum diffregi, virilis facta sum at-
 que rebus iter pulcherrimum carissimi filii
 mei amplector, ac sequor. Novem men-
 ses ipsum in utero portavi: ut descen-
 dens, continentis ac terræ latitudinem
 videat: parumper iterum humeris eum
 gestabo, ne ascendens cœlorum pulchri-
 tudinem intueatur. In utero conclusum
 circumgestabam eum, donec cum omni-
 bus aliis eum mundo peperissem: cruen-
 tatumque rursus ipsum collo impono, quo-
 usque cum Angelorum multitudine cho-
 reas ducat. Semel eum ex utero in mun-
 dum produxi, venitque mortali & cadu-
 co amictus corpore: postremo autem jam
 in humeris eum altissimo & immortalis Do-
 mino offero; illumque de cætero, loco
 rerum omnium habeo. Ecce enim magnus
 mentem meam stupor invadit; quippe quæ
 filium meum etiam nunc tanto ante prospici-
 o: & ecce præcurrit mihi, & juvenescit.
 Resupinus mihi puer jacere videtur fractus,
 seseque in cœlum ipsum erigere: vulneribus
 & cicatricibus notatus est undique, stola-
 que valde gloriosa circumamictus apparet:
 filet ore, & spiritu Deum laudat: pennas
 habet plantas, & ad excelsa pertingit.
 Vox cœlitus eum cum martyrii consortibus
 invitat, dicens: venite, ingredimini in tha-
 lamum lucis. Propterea super his omnibus
 gaudebo, dicamque ad filium meum. Bea-
 tus es, fili dilecte; qualem repente digni-
 tatem tua pulchritudine attigisti ac consecu-
 tus es? qualem nunc hæreditatem tua in-
 venit juvenus; divinumque convivium tua
 obtinuit vita? Beatæ tuæ sunt manus,
 fili

fili carissime; quoniam invisibiles divitias contrectarunt. Beati tui pedes, dilectissime: quoniam a coeno densissimo jam extracti sunt. Quoties ego animo mecum revolve, dicens: unde filio meo nuptias parabo? paupercula ego sum, & ipse ignobilis: quo pacto ergo nos quispiam in affinitatem secum admittet? quomodo opes acquiram: aut generis splendorem in nostram utilitatem se inclinantem? Ista mecum expendebam, & non noveram, quod ineffabili modo apud Dominum constitutus adstabas. Neque cognoveram, fili, quod oculis intellectus ascendisses, ac spiritu supernis virtutibus adhæsisses. Nesciebam quod corporis passiones extinxisses, & incorporeorum locum omnis passionis expertem acquisivisses. Unde præclarus in te Rebeccæ quadrat arrhabo, dilecte fili, propter quam, Abraham servum suum misit: at propter te, suum Unigenitum Deus. Illa, in fonte donaria accepit: tu autem in stagno immaculatas coronas. Illa, per aquam in aures tulit: sed tu per sanguinem, gratiam spiritus. Non ita puellam decebat tunc accuratus ille ornatus: ut te hodie, propter Christum suscepta vulnera. Non sic aurum tunc ornavit puellam juvenculam: quantum te jam martyrii hujus flagella. Non sic obviam juvenculæ processit Isaac in agro: ut tibi in occursum venit ipse Dei filius. Non in terram Chananæorum, habitaturus pergis; sed in sanctam Civitatem primogenitorum: non ut Abraham solum ibi spectes, sed & Deum ipsum patris tui Abraham. Non ergo cognationem ac domum duntaxat odisti: sed & mundum universum, ut Christum tibi lucrifacias. Ipse tibi dotes adscribit in coelis. Ipse tuam infantiam illustrat, capitique tuo coronam imponit, ac residere magnifice facit in splendore lucis. Cognoscebas, fili, me jam diu viduitatem cum extrema paupertate amplexam esse: & ideo sic contendisti ad patrem orphanorum, & judicem viduarum confugere. Ideo animam tuam potius elegisti: ut eam puram & immaculatam Domino gloriæ traderes. Ideo fidelium te domicilium vadis constituturus in vitam æternam. Suspicio te, & glorifico Dominum, quod ita repente in tantam transilieris altitudinem. Ecce tibi ipsi divitias adinvenisti integras: quas non thesaurizarunt tibi parentes tui antea. Ecce dignitatem invenisti firmam, atque infractam: quam non dedit tibi Rex aliquis terrenus. Ecce invenisti fratres ibi omni ex parte germanos: quos tibi non peperit

A ἡ ἀγαπητὴ, ὅτι τὸν ἀόρατον ἐφηλάφησαν πλῆ-
τον. μακάριοί σε εἰσὶν οἱ πόδες, παμφίλιπτε,
ὅτι ἀνεσπάσθησαν ἀπὸ πηλῆ ὕλης. Πόσα διε-
νοήθην ὃν ἐαυτῇ λέγουσα. πόθεν ποσοκαλέσο-
μαι γάμους τῷ ὑῷ μου. ἐγὼ εἰμι τὸ πτωχόν,
καὶ αὐτὸς τὸ ἄσημον. πῶς οὖν τίς ποσοδέξεται
ἡμῶς εἰς ἀγχιστεῖαν; πῶς ζητήσω ὕψαι, ἢ
γένους ἐμφάνειαν ποσοεπικλινουμένην τῇ ἡμῶν
B ὀψελείᾳ; ταῦτα ἐλογιζόμην, καὶ ἐκ ἰδῆν,
ὅτι περ ἀφράδως τῷ δεσπότῃ συντεταγμένος
ἴσθας, ἐκ ἰδῆν, ὅτι ἀνέβης τοῖς νοητοῖς ὀφ-
θαλμοῖς, καὶ συνήφθης πνύματι τῆς ἀνω δυ-
νάμεσιν. ἐκ ἐγνων ὅτι ἐσθες τῷ σώματι πα-
πάδῃ, καὶ τὸ ἀσώματον ἐκλήσω ἀπάθειαν.
Ὅθεν φαρδρὸν ἐπὶ σέ, τὸ ἐπὶ τῇ Ρεβέκκᾳ ἐχί-
νετο μνήστρον, ἡ ἀγαπητὴ. δι' ἐκείνην Ἀβραὰμ
C τὸ οἰκέτην ἐπεμψεν. καὶ ἀφ' σέ ὁ Θεὸς τὴν ἐα-
τῇ μονογενῇ, ἐκείνη ἐπὶ τῇ πηγῇ ὁρμαστρα
ἐδέξατο, καὶ σὺ ἐπὶ τῇ λίμνῃ πα' ἀρετὰς
τέμματα. ἐκείνη δι' ὕδατος ἐνώτια ἐφόρεσεν,
καὶ σὺ τῇ δι' αἵματος τὴν χάριν τῷ πνύματι.
ἐκ ἐπρεπεν τῇ πατρί τότε ὁ καλωπισμός,
ὡς σοὶ ἀφ' ἑλπίδος πα' δυνάμεις σήμερον.
ἐκ ἐξεψεν ὁ χρυσεὺς τὴν νεανίδα, ὅσον σε * ἐμψυγε
D τούτῃ μαρτυρίᾳ, ἐκ ὑπήντησεν Ἰσαὰκ ταύ-
τη εἰς τὸ πεδίον, ὡς σοὶ προσηνέτησεν ὁ τῷ
Θεῷ υἱός. Οὐκ εἰς γῆν Χαναανίων ἔσθαι σὺ κατοι-
κῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν τῇ πρωτοτόκῳ.
ἐ μόνον τὴν Ἀβραὰμ ὑπάγεις θεάσασθαι, ἀλλά
γε καὶ τὸν Θεὸν τὸν πατρός σου Ἀβραὰμ. ἐ συγ-
γένειον τοίνυν καὶ οἶκον ἐμίσσης, ἀλλὰ τὸ κόσ-
μον ὅλον. ἵνα ἑλπίδος κερδήσης. Αὐτὸς σοὶ πα-
E τροικῶς γράφει ὃν τοῖς ἔρανοις. αὐτὸς κατα-
φαρδρύνει τὴν σὴν νηπιότητα, καὶ ἐπὶ τῇ σῆς θῆ-
σει κορυφῇς ἐφάνον, καὶ προκαθίει λαμπρῶς
εἰς τὴν ἀγλὴν τῆς φωτός. Εἰγίνωσκεις, ἡ ἀγα-
πητὴ, καὶ ἐχάτην πενίαν ἀσπάζομαι ἐκ
πάλλαι, καὶ ἀφ' ἑλπίδος ἔως ἐσπεύσας καταφυ-
γεῖν τῷ πατρί τῇ ὀρφανῇ, καὶ κριτῇ τῶν
χρησῶν. ἀφ' ἑλπίδος τὴν ψυχὴν σου ἡγήσω παρα-
F δύναι ἀγνὴν καὶ αἰμίαντον τῷ Κυρίῳ τῷ δοξῆς.
ἀφ' ἑλπίδος ἐαυτὸν πικρὸν οἰκητήριον ὑπάγεις συ-
τῆσασθαι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἐκπλήρομαι ἐπὶ σοὶ
καὶ δοξάζω Κύριον. πῶς ἀδρόον ποσὶν ὕψος
μετεπήδησας. ἰδὲ εὖρες ἐαυτῷ πλῆτον τὴν αἰμί-
αντον, ὃν σοὶ οἱ πατέρες σου ἐ ποσοεθσαύει-
σαν. ἰδὲ ὥρες ἀξίαν ἰσχυράν, καὶ ἀφράγῃ, ἢ
σοὶ ἐπίγειος βασιλὺς ἐκ ἐδωκε. ἰδὲ ὥρες ἀδελ-
φὸς πάσης γνησιότητος, ἐς σοὶ ἡ πολύπλοκος
μήτηρ

μήτηρ οὐκ ἀπέτεκεν. Εἰς τερπνὴν συνοδίαν κα-
τέταξας ἑαυτὸν, μετὰ πικρῶν ὁδοιπόρων ὁδεύεις
πρὸς τὸ Χειρόν. καλὴν ὄντευσεν ἡγάπησας
χωρίαν, καλὴν καὶ ἐπίδοξον καὶ σφόδρα ἐπί-
σημον. τέτοις προσκολληθήσῃ νῦν καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας. σὺν τούτοις καὶ εἴησι ὅτι δεξιῶν τῶ
Πατρὸς. ἐπαναπαύου μικρὸν ἐν τῇ ἀμφοτέρῃ; ἵνα
ἄρξῃς τῶν δέκα πόλεων ἐν ἑβραίοις. συμμιγείη
τὸ ἄμφοτερόν σου τοῖς τιμίοις ἀμφοτέρω, ἵνα τὸ ὄνομα
σου παγῇ ἐν βίβλῳ ζωῆς. ὑπὲρ οὗ ὁ βοχὸς ὑπὸ
τῶ λαφάρου σου, ἵνα ἴδῃς τὰς βοχὰς τῶ θρόνου
τῶ Υἱοῦ. ἐπανακλήσῃ ἐτι μίαν ῥοπήν μετ'
αὐτῶν, ἵνα φθάσῃς σὺν αὐτοῖς τὸν ἑβραϊκὸν μο-
νὴν. πορεύσῃ μετ' αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰσθη-
τὸν, ἵνα ἐνδύσῃ σὺν αὐτοῖς τὸ φῶς τὸ ἀλη-
θινόν. συνεέλθε μετ' αὐτῶν εἰς τὸ χωνδυτή-
ριον, ἵνα ἐξέλθῃς σὺν αὐτοῖς χρυσὸς κεκα-
θαρμένος. Οἶδα πῶς οὐκ ποίᾳς ζάλῃς ἐλυ-
τρώθητε; καὶ πρὸς πῦρον λιμένα μέλλετε ὀρμί-
ζεσθαι. οἶδα ὅτι μέτοχοι γέγονατε κλήσεως,
καὶ πρὸς τὸν ἑβραϊκὸν Πατέρα ὑπάγετε. οἶδα
ὅτι καὶ χώραν βέχετε ἀπολαβεῖν, ἐνθα ἀπέδρα
λύπη, ὁδὸν, καὶ στεναγμός. ὅπως ἐκ ἑστίν θλί-
ψις, ἐδὲ φθορὰ σώματος. ἐ φθόνος ἀναλίσκων,
ἐκ ἐχθρῶς ἐπίβουλος. ὅπως ἐκ ἑστὶ κακία; ἐ
μὴν ἐδὲ σκοτία, ἀλλὰ φῶς ἀληθείας, καὶ
φύλλον διπρεπείας. ὅπως ἡ ἀπάξια καὶ ἡ ἀερ-
γεσία. ὅπως ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἀφθαρσία. Διαλί-
με μεθ' ὑμῶν ἐκ ἐτιμωρήσατο ὁ θεομάχος
τύραννος; Ἀλλ' ἵνα τὸ θάνατον τὸ μακάριον τῶ
ἐκ ἀπέθανον ὑμεῖς, καὶ ἡμῶν μακαρία; Ἀλλ' ἵνα
δὲ εἰς ταύτην τὴν λαμπρὰν πανδοσίαν ἐ κατεπά-
γῃ καὶ γὰρ; καὶ ἐφθασα τὴν τρυφήν; μὴ ἄρα
ὅτι γυμνὴ ὑπάρχω; ἢ ἀμαρτωλὸς, ἢ ὅτι
οὐκ εἰμι, καὶ σφόδρα ἐλεηνὴ; ἀλλ' ἐκ' ἐνε-
κα πύτων ἐκ ἐρχομαι σὺν ὑμῖν, ὁ γὰρ καλέ-
σας ὑμᾶς φιλόπῳχος ὑπάρχει. ἀλλ' ὅτι ἐ δέ-
χεσθε πλεονασμὸν ἐν ὑμῖν. γέγονατε γὰρ Θεῶ
μία τεσσαρακοστή, ὅτι ἀνεκλήσθητε ἀπὸ δέκα,
καὶ δέκα ἐπὶ τὴν ὁλοκλήριον τὴν εὐαγγελίαν.
ὅτι εἰς τὸ ἀειδαμὸν τῶν τεβασμῶρων ζῶνι πορ-
επάχθητε φέρειν τὸ θεοφόρον ἄρμα, καὶ λέγειν Ἀγ-
παντὸς τὸ Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος ὁ
δοξῆς Βασιλεὺς. Ἐπεὶ ἐν τῶν πικρῶν ἡξιώθης
ὑμεῖς, πρὸς τὸ σωτήρα Χειρόν πρόσβευε ὑπερ-
ἐμῶν, ὅτε λέγει πρὸς ὑμᾶς, δῶτε κληρονομί-
σατε τὴν ἐμὴν βασιλείαν, ἢ ἡτοίμασα ὑμῖν.
μνήσθητί μου ὑμεῖς σὺν τοῖς ὁμοτίμοις σου, καὶ
ἀντιτάξαι μοι μισθὸν ὅτι τῷ Πατρὶ τῶν φῶτων.

Tom. II.

perit pauperrima mater. In jucundum co-
mitatum, te ipsum retulisti: & cum fide-
libus viatoribus ad Christum modo profi-
cisceris. Pulchram hinc regionem deside-
rasti atque amasti: pulchram dico, & ce-
lebrem, atque insignem. Istis adhæresce
nunc, & in perpetuum. Cum istis etiam ad
dexteram Patris confiste. Paululum jam
hic in plaustro conquiesce: ut decem Ci-
vitatibus in cœlis imperes. Admisceatur
sanguis tuus pretioso aliorum sanguini: ut
nomen tuum libro inscribatur vitæ. Sur-
sum volvatur rota a reliquiis tuis: ut ro-
tas throni Altissimi adspicias. Unico adhuc
momento recumbe cum ipsis: ut ad cœ-
lestem mansionem cum iis pervenias. In
sensibilem nunc ignem cum eis proficisce-
re: ut vero cum ipsis lumine mox in-
duaris. In fornacem una cum illis con-
gredere: ut aurum cum ipsis purum egre-
diaris. Novi quippe, ex quali procella
erepti sitis, & in quem modo portum
transferimini. Novi, vos ejusdem vocatio-
nis socios factos esse, & ad cœlestem Pa-
trem contendere. Novi, vos ad regionem
illam capiendam currere, ubi exulat do-
lor, luctus, ac gemitus: ubi non regnat
angustia, neque corporis corruptio: non
invidia consumens, non inimicus insidia-
tor: ubi non est malitia, atque adeo ne
ullæ quidem tenebræ, sed lux veritatis,
& splendor decoris: ubi optimus ordo est,
& beneficentia: ubi salus vera, & im-
mortalitas. Cur me non simul vobiscum
impius Tyrannus suppliciis affecit? Quare
non hanc felicem oppetii mortem, fili,
& essem beata? Quamobrem ad splendi-
dum hoc convivium & ego non discubui:
ut delicias essem nacta? An quia nuda
sum, atque peccatrix? an quia miseranda
sum, & valde miserabilis? Verum non his
de causis, vobiscum non venio: nam qui
vocavit vos, pauperum amator est: sed
quod inter vos, plures non admittatis.
Estis enim Deo una Quadragenaria cohors:
quia estis deni ac deni ad convi-
vium evocati Evangeliorum: & quia
in numero quatuor facierum anima-
lium jussi estis afferre divinum cur-
rum; omnique tempore illud, San-
ctus, Sanctus, Sanctus Dominus, Rex
gloriæ, dicere. Quoniam ergo talibus
dignatus es, mi fili, Christum Salva-
torem pro me ora, quando ad vos di-
cturus est: Venite, possidete regnum
meum, quod præparavi vobis. Re-
cordare mei, fili, cum consortibus
tuis, & mercedem a Patre luminum
deposce mihi: ut sicut corpus tuum

Y y

in

in me animam egit, ac spiritum duxit: ita aspirent mihi coelitus, Christi miserationes. Et sicuti laceras vestes meas sanguis tuus tinxit: ita misericordiae Domini, ab alto me irrigent. Et ut tecum veni ad miliare hoc unum: sic ad istas tecum sanctorum mansiones perveniam; ut & ego una cum iis Deum prædicem, dicamque quod non est sanctus, sicut Dominus Deus noster: quia respexit humilitatem Ancillæ suæ, & erexit cornu omnium servorum suorum: inimicos confudit, ac pauperes salvavit: ipsique semper convenit gloria in sæcula.

Ecce quam mysticam atque arcanam enarravit tragœdiam apta hæc & vocalis hirundo. En quomodo effinxit, ut dicitur, alvearis fistulas, ad mel conservandum, apes ista sapientissima. En quantam scripturarum materiam florum instar collegit, & undique melle circumdedit. Idcirco vespæ stimulo malitiæ non perturbantur atque infecerunt fidei ipsius dulcedinem. Neque rursus locum invenerunt, ubi spiritualis mellis pulchritudinem revelent, ac comedant. Ideoque pia mater tamquam prudens regina foetum ad rami vitæ proferre cupiens, ipsum ceroma cum mellificio integrum servans, orationum alimentis munita, opus non fictum superis exhibuit, in mysticam illam coenam donum remittens, quod suavitate ac dulcedine gustus etiam lætificat Angelos. Quid igitur pro his retribuamus optimæ mulieri? Quid ad ista dicemus, carissimi? ita enim illa amorem suum ac desiderium in Christum demonstravit, laudibusque ipsum celebravit, ut dicendo vix assequi queamus: quare ex multis pauca saltem attulisse ei hic encomia suffecerit. Siquidem & ex ipsis jam diligenter enarratis, discimus, hanc fideliem, valdeque Deo devotam fuisse: quoniam quæ sursum sunt sapiebat, regni que penetralia inspiciebat, ac immortalitatis præmia apprehendebat. Sanguinum fontes, & corporum vulnera, divitias perfectas arbitrata, mortem filii in immortalitatem jam versam cernebat, mentis oculis prospiciens. Dicebat enim: nunc magis me recreas, amantissime fili, nuncque te melius educare queo, quam quum te salvum atque incolumem produxi ex utero. Sed quo pacto fieri ista possunt, o sancta, fidelis, atque beata? Vides cerebrum confractum: vides pupillas oculorum exsistentes: vides illis ora contusa: vides labia in duas partes divisa, ipsaque

A ἵνα καθὼς ἐπινύσαι τὰ χρωτὰ σε ἐν ἐμοί, πινύσκον μοι ἔρανόνθεν οἱ τῷ Χειρῷ οἰκτερομοί, καὶ καθὼς τὸ ἀμύξ σε εἰσαφέ με τὰ ῥάκη, ἔτω με ἀρδύσωσιν ἄνωθεν τὰ ἐλέη τῷ Κυρίῳ. καὶ ὡς ἦλθον μετὰ σε τῷ τὸ ἐν μήλιον, ἔτω φθάσω μετὰ σε πᾶς μονὰς τῷ ἁγίῳ. ὅπως σὺν τέτοις καὶ γὰρ ἀνυμνήσω, καὶ εἴπω, ὅτι ἔκ ἐστιν ἅγιος ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν, ὅτι περ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τῇ παπείνωσιν τῆ δούλης αὐτῆς, καὶ ὑψωσε τὸ κέρας πάντων τῶν δούλων αὐτῆς, τὸς ἐχθρὸς κατήχυνεν, καὶ τὸς πτωχὸς ἔσωσεν, καὶ αὐτῇ πρέπει αἰὲν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Γδὲ πόσῃ μουσικῇ ἐφράσε τραγαδίᾳ ἡ ἀρμόδιος αὐτῇ, καὶ ὁ ἁλῶλος χειλῶν. ἰδὲ πῶς διέπλασεν (τὸ ῥήτον) τὸς σύειγας τῷ τηρῇ. C σα τὰ μέλη ἡ πάνσοφος μέλισσα. ἰδὲ πόσῃ πορροπολιν γραφῶν ἠνθολόγησεν, καὶ περιεκύκλωσεν πάντοθεν τῷ μέλιτι. Διὰ τοῦτο οἱ σφῆκες τῇ κακίας * τὸ κέντρον ἔκ ἐκάκωσαν αὐτῆς τὸ γλυκὺ τῇ πίσεως. ἔτε πάλιν θήκη δῦρεν ἀνακαλύψαι καὶ φαγεῖν τῷ νοητῷ μέλιτος καλλονῇ. Διὰ τῷ τὸ ἡ μήτηρ ὡς σοφὸς * βασιλικὸς ἀναχθῆναι τῇ γονῇ πορρὸς τῇ κλάδον τῇ ζωῆς, αὐτὴν τῇ κηρυγίᾳ σὺν τῇ μελητεργίᾳ σωθῆναι. Διὰ σώσασα, τῶν τὸν βοτὸν προσευχῶν ὁπορηγισαμένη, ἀνὸ θύτον τοῖς ἁνὼ τὸ ἔργον ἀπέδειξεν, εἰς τὸ μουσικὸν δεῖπνον, δῶρον ἀποσταλάσας τὸ ὁφθαλμὸν ἀγγέλους τῷ ἡδὲ τῇ γλώσσῃ. Τί ἄρα πορρὸς ταῦτα ἀποδόμεν τῇ καλλίστῃ γυναικί; τί ἐν ἄρα πορρὸς ταῦτα ἐρέμεν ἀγαπητοί; Ἡ γὰρ αὐτῇ εἰς Χειρὸν ἔτως ἐπεδείξατο τῇ ζῳῇ. E καὶ τῇ πόσῃ, καὶ τῇ ὑμνολογίᾳ, καὶ ὀλίγα ἔκ πολλῶν πορροπεῖν ἐγκώμια τῇ ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ. Εἰς αὐτῶν γὰρ μεθώμεν τῶν ἀκείβας λεχθέντων, ὅτι πιστὴ ἦν αὐτῇ, καὶ σφόδρα φιλόθεος. ὅτι ἁνὼ φρονεῖ, καὶ τῇ βασιλείᾳ ἐβλεπεν τὰ παμμεῖα, καὶ τῇ ἀφθαρσίας ἐμράτῃ τὰ βραβεῖα. τῶν ἀμύξτων τὰς πηγὰς, καὶ τῶν σωμάτων τὰς πληγὰς, πλῆστον ἀμύξτων βεβαγμένοι τὸν θάνατον τῷ παθὸς, ἀθανάσιον ἔβλεπεν τοῖς νοητοῖς ὁφθαλμοῖς πορρορεῖα. ἔλεγεν γὰρ, Ὅτι νῦν μοι μάλλον ἀνέζησας παμφίλτατε υἱέ. καὶ νῦν βελτίῳ ἰχύῳ σε ἀπατρέψαι, ἢ ὅτε ἀπὸ γαστροῦ σῶν σε ἀπέτεκον. Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι ὡς οὐσία καὶ πιστὴ καὶ μακαρία; ὅρας τῇ ἐγκέφαλον κατεαχθέντα, ὅρας κόρας ὁφθαλμοῖν ἀποπηδήσας, ὅρας χεῖλη διχοτομώμενα, καὶ αὐτὰς τὸς σπινθῆρας τῶν

τῶν λόγων ἀποσβεσθέντας, καὶ ἅπασι ἀπλῶς ὅλον τὸν πύργον τῆς σώματος τῇ ὁλκῇ τῇ μύστι-
 γος ἠκρωτειασμένον, καὶ λέγεις ὅτι νῦν μοι
 μᾶλλον ἀνέζησας παμφίλτατε υἱέ; Ναὶ φησὶ καὶ
 διμύλα δύναμαι καὶ ἰχύω, πῶς καὶ ἐν τίνι,
 καὶ τίς ἡ ἰαβία; ἐγὼ λέγω πῶς, καὶ ἐν τίνι
 καὶ ποία χάρις; φέρω τὴν Ἰεζεκιήλ καὶ εὐαγ-
 γελιῇ αὐτῷ, ὅτι εἶπεν Κύριος πρὸς σέ, ὁ
 νεανία· ἴδε ἐγὼ ἀποστέλλω πνῦμα εἰς τὰ ὀστέ-
 σου, καὶ στήσει ἐπὶ ποσὶν καὶ ζήσῃ εἰς τὴν
 αἰῶνα· εἶπα Παῦλον ἀμβροσιασμένον καὶ λέ-
 γοντα, ὅτι καὶ γὰρ σοὶ λέγω ἐν τῷ λόγῳ Κυ-
 εῖς, ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος καταβήσεται ἀπὸ ἐρα-
 νῶ, καὶ ἀναστήσει σε εἰς ζωὴν αἰώνιον· εἶπα αὐ-
 τὸν τὸν Κύριον τῇ θεῇ αὐτῷ φωνῇ λέγοντα· ὅτι ὁ
 ἀπολὼν τὴν ψυχὴν αὐτῷ ἔνεκεν ἐμῇ εἰς ζωὴν αἰ-
 ῶνιον φυλάττει αὐτήν· ἐν ταῖς τοῖς ἱστοῖς τεκμη-
 ρίοις παρέστηκέν μοι ὁ παμφίλτατός μου υἱός, καὶ
 ἀφ' οὗ οὐχ ὁρῶ αὐτὸν ὡς θανόντα, ἀλλ' ὡς
 ζῶντα, καὶ ὄντα καὶ μένοντα εἰς τὴν αἰῶνα·
 διὸ ἔδει καὶ ἐμφανισθῆναι τῷ τυράνῳ, ὅτι
 περὶ μήτηρ αὐτῷ τυγχάνω· ἐπιθυμία γὰρ ἐπε-
 θυμήσεό μου ἡ ψυχὴ ἰδεῖν αὐτὸν πίνοντα τῷ
 ποτήριον, καὶ ἰδὲ ἐξέπιεν αὐτὸ ἐν πολλῇ χρη-
 σιότητι, καὶ πεπόρευται ἐν δόξῃ ἔχων τὴν μισθὸν
 αὐτῷ· ὦ γυναῖκα μεγάλη σε ἡ πίστις, ὡς ἀλη-
 θῶς μεγάλη καὶ ἐπίδοξος· μεγάλα τὰ ἑναθλα
 τῇ ἀνδραγαθίᾳ σου, καὶ ἰχυρὰ τὰ βραβεῖα τῇ
 θεοφιλίᾳ σου· ἀγία σε ἡ ρίζα, καὶ ἅγιός σου
 ὁ κλάδος, καὶ ἡ ἀγιοσύνη ἀφαιρῶν εἰς τὸν
 αἰῶνα· ἔλειπες τοῖς ἀνθρώποις ὄνομα ἐράσμιον,
 καὶ ὄρες ἐν ἀγγέλοις ἑπαινον αἰώνιον· ὡς ὁ σμῆ-
 νος ἑναντι τῷ γηπόνῳ, ὅπως ἡ σὴ δὴ δία
 ἑναντι τῷ ἀγγέλῳ· ὡς δένδρα τελέσφορα ἐν
 ὠκλείᾳ ἀέρι, ὅπως ἡ σὴ εὐχὴ ἑναντι τῷ Σω-
 τήρῳ· ὡς Σάρρα βίλογηθης, καὶ ὡς Λία
 ἡγιασθης, ὡς Ρεβέκκα καὶ Ραχήλ ἐν κάλλει
 ἐδοξάσθης· ὡς Ραῦ ἐπιστρέψασα πρὸς Κύριον
 κατηνυθύνθης· ὡς Μάρθα καὶ Μαρία τῷ Χει-
 ρῷ ἐφιλωθης· ὡς Ἀννα καὶ Σαλώμη ἐν ἀρχαῖς
 εἰσηκνύσθης· ἐν τῇ βίβλῳ τῇ ζωῆς ἡ προσηγορία
 σου, καὶ ἐν ὑοῖς φωτὸς ἡ μνήμη τῷ ἔργῳ σου·
 ὡμοσεν γὰρ Κύριος τῇ ἐαυτῷ χρηστότητι, ἀνδ-
 ρὲς τὸ ἔργον τῷ ἐποίησας δι' ἐμέ· εἰ μὴ σὺν
 τῇ χορείᾳ τῶν ἁγίων συγκαταειδήσω σε εἰς τὴν
 κατάπαυσίν μου· ὁδὸν αὐτῶν πρὸς σου ὡς ὁσία καὶ
 πιστὴ καὶ μακαρία, πρέσβευε ὑπὲρ ἐμῇ τοῖς
 ἁγίοις λέγουσα· πρὸς ἀκαλέσατε δὲ ἀδελφοί μου
 Χειρὲς ὑπὲρ τῶν ἐλαχίστων, καὶ ἐλεηντὸν Ἐφραίμ,
 ὅπως

Tom. II.

ipsasque verborum scintillas extinctas. Et
 (ut uno verbo dicam) cernis universam
 altitudinem corporis, attractione, ac pon-
 dere verberum mutilatam : & dicis, nunc
 me vivam magis reddis, amantissime fili?
 Imo vero, inquit, & optime possum, ac
 valeo. Sed quo pacto, & in quo, ac qua
 medicina? ego autem amplius dico: quo
 pacto, & in quo, ac quali gratia? Profe-
 ram Ezechielem prophetam in medium,
 qui evangelizabit ei, quod ad te dixit Do-
 minus, o adolescens: Ecce ego intromit-
 tam in ossa tua spiritum, & stabunt super
 pedes suos, & vivent in perpetuum. De-
 inde Paulum adducam affirmantem atque
 dicentem: Hoc enim vobis dicimus in verbo
 Domini: quoniam ipse Dominus descen-
 det de coelo, & resuscitabit te in vitam
 æternam. Postea ipsum quoque Dominum,
 divina sua voce edifferentem. Qui perdi-
 derit animam suam propter me, in vitam
 æternam custodit eam. In istis tribus si-
 gnis certis ac veris, apparuit mihi
 dilectissimus meus filius: & propterea
 non contemplor illum ut mortuum, sed
 tanquam viventem, atque superstitem, &
 permanentem in secula. Ideo & me opor-
 tebat manifestari Tyranno, quod mater
 ejus sim. Desiderio enim desideravit ani-
 ma mea videre ipsum bibentem calicem
 istum: & ecce eum ebibit multa cum fa-
 cilitate, & abiit in gloriam, referens
 mercedem suam. O Mulier, magna
 est fides tua: vere, inquam, magna & ce-
 lebris. Magna fortitudinis tuæ præmia,
 ac valida pietatis tuæ bravia. Radix tua
 sancta, & ramus tuus sanctus, & sancti-
 tas tua permanebit in æternum. Reliqui-
 sti hominibus nomen gratum, atque ama-
 bile: & invenisti inter Angelos laudem
 sempiternam. Ut suavis odor agri in
 conspectu agricolæ: sic bona fragrantia
 tua coram Angelis. Ut arbores fructife-
 ræ in bona temperie aëris: ita oratio tua
 in conspectu Salvatoris. Instar Saræ be-
 nedicta es, & instar Liæ sanctificata.
 Tanquam Rebecca, & Rachel, pulchritu-
 dinis flore glorificata es. Velut Ruth con-
 versa ad Dominum, directa es. Sicut Mar-
 tha, & Maria, a Christo dilecta es. Ut
 Anna, & Salome, in precibus exaudita es:
 libro vitæ tuum inscriptum est nomen: & in-
 ter filios lucis, memoria operis tui. Juravit
 enim Dominus bonitate sua: Propterea quod
 opus hoc fecisti propter me, choro Angelo-
 rum adscribam te, in requiem meam. Unde
 a te deosco, o sancta, atque fidelis, & beata,
 ora pro me sanctos, dicens: Intercedite, o
 triumphatores Christi, pro minimo ac mise-
 rabili

Ezech. 37.

1. Thessal.

4.

Matth. 10.

Joan. 12.

Y y 2

terabili Ephræm : ut misericordiam inveniam, Christique gratia salvus fiam. Quoniam ipsi convenit gloria, & imperium, in secula seculorum. Amen.

EJUSDEM PARÆNESIS AD
ASCETAS, ORDINE
ALPHABETICO.

Initium renunciationis Monachi, est timere Dominum : qui vero divini timoris expers est, extra portas Regni Dei demorabitur. Initium bonæ vitæ Monachi, est cognitio Dei : ignorantia autem de Deo, Monachi mentem obcoecat. Optima Monachi hæreditas, est temperantia & sanctimonia vitæ : exhæreditabitur autem à parentibus, qui his sine Monachus fuerit. Exercitatio Monachi, sit meditatio Scripturarum, & Divinorum mandatorum observatio : iners autem est Monachus, qui in his versatus non fuerit.

Cibus Monachi est, ut faciat voluntatem Dei, & non sensus : Nam qui secundum appetitum sensitivum est cibus, Monachum Deo non sistit : sed in ventrem vadit, & in secessum exit. Gravi incessu Monachus atterat gradus Ecclesiæ : indecoro autem incessu è domo in domum non divagetur. Vita Monachi pura sit, & non in ludibrio mulierculis peccatorum cumulo gravatis : siquidem tentationis sagitta est in corde Monachi, mulier in domo dissolute vivens. Consilium Monachi, cum cordato habeatur : stulti vero consilium, in corde Monachi non demoretur.

Monachus Psalmis, & Hymnis, ac Canticis spiritualibus invigilans, nocturnas phantasias depellit : at de bene gestis se venditans, & interim dormitans, telam araneæ textit. Monachus strenuus Cruce Christi, laqueos fugat diabolicos : Monachus terrena sapiens ac spectans, omnibus est satanicus. Mens Monachi, semper in bonis operibus sit occupata. Exercitium Monachi, cogitationes bonæ continuatæ, ac sibi mutuo succedentes. Vigilantia fidelis Monachi, turpes cogitationes reprimat. Agricultura Monachi, anima bona evangelicè fructificans, quam dum excolit Monachus, illius fructu vescitur. Dulcis fructus oris, priorum merces.

Immortalis virtus Monachi, est paupertas crucem Domini sufferens : mala siquidem res, est Monachis avaritia, eos Regno Dei privans. Impone cor tuum, Monache, in humeros tuos, ut cogitatione & opere adversarium à te propellas.

Donum

A ὅπως ὄρω ἔλεως καὶ σωθῶ τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα, κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑΙΝΕ-
ΣΙΣ ΑΣΚΗΤΑΙΣ ΚΑΤΑ
ΣΤΟΙΧΟΙΟΝ.

Aρχὴ ἀποπαγῆς μοναχῆ, φοβεσθαι τὸν Κύριον. ἄφοβος δὲ μοναχὸς ἔξω τοῦ πυλῶν τῆ βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἀλλοθιῆσεται. Αρχὴ ζωῆς ἀγαθῆς μοναχῆ, γνώσις Θεοῦ. ἀγνοσία δὲ Θεοῦ σκοτίζει ψυχὴν μοναχῆ. Ἀγαθὴ κληρονομία μοναχῆ, σωφροσύνη καὶ ἀγίασμός. ἀποκληρονόμος δὲ γίνεται πατέρων, ὁ ὅστις πύτων μοναχὸς. Ἀσκησις μοναχῆ, μελέτη τῶν γραφῶν, καὶ ποίησις ἐντολῶν Θεοῦ. ἀτάσκητος δὲ ὅστις ὁ μὴ ἐν τοῦτοις ἀτασσερόμενος μοναχός.

C βρώσις μοναχῆ, τὸ ποιεῖν τὸ θέλημα... ἀφ᾽ ἡθῶν, καὶ παρ᾽ ἐκείνων τῶν Κεισῶν μοναχῶν. ἀλλ' εἰς κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρώνα ἐκπορεύεται. Βῆμα μοναχῆ σεμνῶς κινούμενου ἐκβιβέτω βαδμὸς ἐκκλησίας. βῆμα δὲ μοναχῆ ἀσεμνον, μὴ ἐκπορεύσθω εἰς οἰκίαν εἰς οἰκίαν. **D** βίος μοναχῆ ἀκηλίδωτος ἔξω μὴ χλευαζόμενος ἀπὸ γυναικαίων σεσωσμένων ἀμαρτίας. βέλους γὰρ περατοὶ ἐστὶν ἐν καρδίᾳ μοναχῆ γυνὴ ἐταρριζομένη ἐν οἰκίᾳ. Βελὴν μοναχῆ μετὰ σωετῆ γινέσθω. βελὴν δὲ ἀσυνέτη μὴ καπικαίτω ἐν καρδίᾳ μοναχῆ.

E γρηγορῶν μοναχὸς ψαλμοῖς, καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐκδιώκει νυκτείας φαντασίας. γαυριῶν μοναχὸς ὅππῃ κατὰ δόμους καὶ καθάδων, ἵσθς ἀράχνης ὑφάνει. Γεπᾶρς μοναχὸς τῷ σαυρῷ τῷ Χριστῷ ἐκφάγη ἐρύχους ἀββολικὰς. γήινος μοναχὸς, καὶ εἰς γλῶσσευχὸς, πᾶσι σατανικός. Γνώμη μοναχῆ, ἀφ᾽ παντὸς ἔξω πρακτικὴ ἔργων ἀγαθῶν. Γυμνασιον μοναχῆ λογισμοὶ ἐπάλληλοι. γρηγόρησις μοναχῆ πιστῆ, πρᾶναι λογισμὸς ρυπαρῆς. **F** Γεώργιον μοναχῆ ψυχὴν ἀγαθὴν καρποφοροῦσα διαγγελικῶς. Γεωργῶν ταύτῃ μοναχὸς, φάγεται τὸν καρπὸν αὐτῆς. Γλυκὺς καρπὸς ἐν στόματι, τῶν ἰδίῳ ὁ μισθός.

Δύναμις ἀθάνατος μοναχῆ, ἀκημωμένη βασιλεύουσα τὸν σαυρόν. δεινὸν γὰρ ὡς μοναχοῖς φιλαργυρία, ἀποκλείουσα βασιλείαν ἑρᾶν. Δὸς καρδίαν μοναχῆ εἰς ὅμους σου ἵνα τῷ νοῦ, καὶ τῷ πρακτικῷ ἀποδιώξης ἀπὸ τοῦ

τὸν ἀνυκείμενον . Δῶρον ἀγαθὸν μοναχῷ παρ-
 θεία , ἀρμυηλάτῳ αὐτὸν εἰς ἕραν ἐνάγουσα
 σὺν τῷ Ἡλίᾳ . διὸ μοναχὲ ταύτης ἐρατῆς γε-
 τόμενος , ἐπιβῆθι τῷ πυκνῷ ἄρματι δροσιζά-
 μενος ὀχετοῖς δυσί . Δάκρυον ἔξ ὀφθαλμῶν
 προχέομενον , δένδρον ζωῆς εἰς ὕψος ἐγαρό-
 μενον παπεινοφροσύνης . δυνάμει κεκτημένος τὸ
 μοναχὸς συγῆσαι τὰς ἀγαθὰς καρπύς . Δύνα-
 μιν παρθεσίας , ἀποχὴν βρωμάτων . ὃ δὲ κρα-
 παλῶν μοναχὸς ἀπολώσκει σάρκα αἰσθ . Δημο-
 σιεύων μοναχὸς δόμα αἰσθ , βδελυχθήσεται ,
 καὶ ἀκίσσεται παρὰ Χριστῷ . ἀπέχας τὸν μισθόν
 σου . δυσωπόμενος δὲ ἐξαίπειν , λήψεται μισθόν
 παρὰ τῷ πᾶσι κρύφια γινώσκοντι Χριστῷ . Δι-
 δὼς μοναχὸς τὰ τῷ Θεῷ τῷ Θεῷ , μὴ ἐπα-
 ρέσθω . δεόμενος δὲ τῷ Θεῷ λεγέσθω . δέσποτα
 ἐκ τῶν σῶν σοὶ τὰ σὰ προσφέρω . παρὰ σε C
 λύτρωσιν ψυχῆς μόνον ζητῶ .

Εὐχομένῳ μοναχῷ καθαρῶς ἐν νυκτερινῇς
 προσευχαῖς , εἰσακίσεται Κύριος . ἐν ἡμέρᾳ
 δὲ τῷτον λαμπρυνῇ ὁ Θεός , καὶ ὡς ἡμέραν
 κατ' ἡμέραν ἀναδείξει αὐτὸν . Εὐλεμένων μονα-
 χῶν , φιλάδελφος ἔσται , καὶ κληρονομήσει τὴν
 γλῶσσαν τὴν ἀγαθὴν . Ἐν ὑπερηφανίᾳ μοναχῷ ,
 ἐκ ἀναπαύσεται Κύριος . ἐν παπεινοφροσύνῃ δὲ D
 αὐτῷ ἀναπαύσεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον . Ἐν δού-
 μῳ μοναχῷ ἀπαπαντὸς ἔσται ἐν τῇ βασιλείᾳ
 τῷ ἕραν , καὶ ἐν τῇ κληρονομήσει αὐτῷ .
 Ἐν παντὶ κατὰ ἔσω ὁ χιτῶν ὁ μοναχῷ ἀσπι-
 λος , ἐκ ὁ ὑφαντός , ἀλλ' ὁ πνευματικός . ἐν
 μέσῃ γὰρ νυκτὶ ὁ ποιῶν σιωπῇ σιωπῇ σιωπῇ
 νυμφίῳ . Ἐλαφὸν ἐπικομιζέσθω μοναχὸς , εἰς
 ἀπάντησιν τῷ νυμφίῳ . ἔξω γὰρ μένει μοναχὸς E
 μετὰ τῷ μωρῶν πέντε παρθεῶν , ὁ μὴ ἐλάφῳ
 φαρδύων τὴν ἑαυτοῦ λαμπάδα .

Ζωὴ μοναχῷ , καὶ μίμῃσιν ἀγγέλων γι-
 νέσθω καταφλέγνυσα ἀμαρτίας . Ζωὴ γὰρ ἔστιν ἡ
 τῷ μετριοφύκτῳ ὀλοκάρπῳσις . Ζωὴ μοναχῷ
 χαρακτηρίζεται τὰ μέλη αὐτῷ νεκρωμένα πρὸς
 ἐπιθυμίας ὑπάρχοντα . Ζωὴ γὰρ Ἰωάννης καὶ βίος ,
 ἡποχαμμὸς γίγνεται τῷ μοναχῷ . Ζάλη δα-
 μόνων ἀπὸ μοναχῶν φθιγγέτω . γαλήνη ἀγγέλων
 πρὸς μοναχοῖς χορδύετω . Ζάλης δαμονικῆς
 ἐπερχομένης κρατῇτω μοναχὸς θυμῷ . Ζωὴ
 γὰρ μοναχῷ ἐν πραότητι καὶ ἡπομονῇ γνωρίζε-
 ται . Ζέων τῷ πνεύματι μοναχὸς , ἀποδιώκει τὸ
 ἀβύβλον . Ζηλῶν δὲ ἀνόμως ὁ μοναχὸς τὸ ἀδελ-
 φὸν αὐτῷ , ἀνόμως ἐπισπᾶται τὸ ἀβύβλον .
 Ζύμη κακίας μὴ ὀνομαζέσθω πρὸς μονα-
 χοῖς .

A Donum optimum Monachi , est virgini-
 tas ; curru ipsum ad coelos cum Elia
 evehens . Quamobrem , Monache , hanc
 excolens , igneo adscende curru , duobus
 canalibus irrigatus . Lacrymæ ex oculis
 distillantes , arbor sunt vitæ in altitudi-
 nem humilitatis excitata : cujus dum pos-
 sessionem capere potuerit Monachus , op-
 timos sibi fructus vindemiabit . Vis virgi-
 nitatis , in ciborum consistit abstinencia :
 B Monachus autem crapulæ deditus , conta-
 minabit carnem suam . Monachus publi-
 cam faciens domum suam , abominationi
 erit , audietque à Christo : Recepisti mer-
 cedem tuam : qui autem erubescit recte
 facta sua publicare , mercedem ab occul-
 torum scrutatore Christo accipiet . Mo-
 nachus dans Deo quæ sunt Dei , non ex-
 tollatur . Deum autem orans , dicat : Ex
 tuis ego , Domine , tua tibi offero . A te
 solo animæ redemptionem requiro .

Monachum puro corde preces de no-
 cte fundentem , exaudiet Dominus : de-
 die autem hunc illustrabit Deus ; & ut
 diem , quotitæ demonstrabit ipsum . Mo-
 nachus misericors , fratrum amator erit ;
 & terræ bonæ hæreditatem capiet . In
 Monacho superbo non requiescet Domi-
 nus : at in humili requiescit Spiritus
 sanctus . Cogitatio Monachi semper cir-
 ca Regnum cœleste versetur : & celeriter
 illud hæreditate possidebit . Omni tempo-
 re Monachus vestem immaculatam te-
 neat ; non quidem textam illam , sed
 spiritalem : media enim nocte talis
 cum sponso ingreditur . Oleum secum
 ferat Monachus in occursum sponsi :
 siquidem extra manebit cum quinque
 virginibus fatuis , qui lampadem suam
 oleo resplendentem non habuerit .

Vita Monachi ad imitationem
 Angelorum fiat , comburens peccata :
 nam vita , est poenitentiam agentium
 perfecta sui oblatio . Vita Monachi
 notam inurat membris suis mortificatis
 quoad concupiscentiam , quæ prius ad
 eam incitabant : siquidem vita & mo-
 res S. Joannis , forma atque descriptio
 F quædam sunt Monachorum . Tempestas
 demonum , procul sit à Monachis :
 tranquillitas vero Angelorum , apud Mo-
 nachos choros agat . Turbatione dia-
 bolica ingruente , Monachus iram co-
 erceat : nam vita Monachi , in leni-
 tate & patientia dignoscitur . Monachus
 fervens spiritu , fugat diabolum ; iniquo
 autem odio persequens proximum , ini-
 que adsciscit diabolum . Fermentum ma-
 litiz , non nominetur inter Monachos :
 syncera

syncera vero charitas, inter Monachos A χοῖς· ἀγάπη δὲ εἰλικρινὴς κρατεῖτω μοναχῶν.

Sol non occidat super iracundiam Monachi. Monachus quietus non conturbat fratres: at vociferabundus, pervertit conventum. Sonum psalmodiæ, Monache, non renuito: nam Angelorum in hoc cantica sita sunt, ac laudes. Diabolicorum spectaculorum strepitum, Monache, fugito: quoniam in eo, dæmonum est deceptio. In fronte tua, perpetuo impressam habeto Crucem Christi, Monache: & in corde tuo, timor Dei semper sit, Christi pugil. Silentium Monachi cum puritate cordis conjunctum, Spiritum sanctum flectit. Placidi mores Monachi, fraternum amorem conciliant, & rixas depellunt. Monachus se Domino accommodans, non se tradat Diabolo: ne confundatur coram sponso.

Scutum Monachi inexpugnabile, est hymnus Angelicus in ore ejus: somnus vero, si plusquam hymnus diligatur, Monachi mors est. Thesaurus Monachi, paupertas voluntaria: divinitissimus est Monachus, in hac exercitatus. Thesauriza tibi in coelis Monache: sempiterna enim sunt fruitionis secula. Monachi contemplatio, in divinis sit Scripturis. Oſtium Monachi, non vestibus ocludatur ferreis: verum angulari lapide firmetur. Monachi in Deum pietas, in hospitalitate cognoscatur, & in exultatione dirigatur. Admirabilis facies Monachi, per orationem redditur, & per elemosynam agnoscitur.

Monachus aspectu amœno, exercitatoribus oblectamento erit, & improbas cogitationes dissipabit. Joannes ipse Baptista, tibi exemplo sit, Monache, capillis cameli amictus: ut Elias te sua pelle caprina cooperiens, in cælos introducat. Jacobus etiam lætandum admonet in calamitatibus obvenientibus, patientiam nobis commendans. Joannes te ad Verbum, quod fuit à principio, deducit. Sudor in hilari & exporrecta spiritali fronte Monachi excitatus, Monachorum multitudinem recreat. Monachus temerarius, fratrum conventum dissipat. Æqualitas inter Monachos, extirpat superbiam; & humilitatem ipsis familiarem reddit. Angelis ille similis est Monachus, qui quæ ventris sunt spernit, & crapulam atque ebrietatem fugit.

Pulchritudo immensa, in anima Monachi, est relucens virginitas: turpissima autem illius est facies Monachi, cujus violata

H'λιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ τῷ μοναχῷ. Ἡ'συχος μοναχός, ἔ παρὰ σε ἀδελφούς· κραυγὴ δὲ μοναχῷ ἀφ' ἑσέφου μολύ. Ἡ'κον ψαλμωδίας μὴ ἀπαναίνε μοναχέ· αὐτὴ γὰρ ἡ τῶν ἀγγέλων ὑμνολογία. Ἡ'κον θεάτρων ἀφ' ὁβολικῶν φθόγε μοναχέ· αὐτὴ γὰρ ἡ τῶν δαμνίων ἀπάτη. Ἡ'τω ἐπὶ τῷ μετώπῳ σε ἀφ' ἀπαντός ὁ σταυρὸς τῷ Χριστῷ μοναχέ· ἦτω καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σε ἀφ' ἀπαντός ὁ τῷ Θεῷ φόβος ἀσκητά. Ἡ'συχία μοναχῷ μὴ καθαρὰς καρδίας, δυσωπεῖ τὸ Πνῆμα τὸ ἅγιον. Ἡ'δος χρηστὸν μοναχῷ, φιλαδελφία ἐργάζεται, καὶ μάχῳ ἀποδιώκει. Ἡ'ρμους μὲν τῷ Κυρίῳ μοναχός, μὴ ἐκιδιδότω ἑαυτὸν τῷ ἀφ' ὁβολῷ, ἵνα μὴ καταγλυθῇ ἐπὶ τῷ νυμφῶντος.

Θυρεὸς μοναχῷ ἀκαταμάχητος, ὕμνος ἀγγέλων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Θάνατος δὲ μοναχῷ ὕπνος ὑπὲρ ὕμνοι ἀγαπώμενος. Θεσαυρὸς μοναχῷ ἀκτιμοσύνη ἐκείσος. Δεισιπότης ὅστις ὁ ταύτῳ ἐπατηρημένους μοναχός. Θεσαυρεῖσιν μοναχῷ ἐν ἔρανῳ· ἀπέραντοι γὰρ οἱ τῷ ἀπολαύσεως αἰῶνες. Θεωρεῖα μοναχῷ ἐν χροῶσιν ἀγίας γινέσθω. Θύρα μοναχῷ μὴ μοχλοῖς σιδηροῖς κλειέσθω, ἀλλὰ τῷ ἀκρογονιάῳ λίθῳ σφειδέσθω. Θεοσέβεια μοναχῷ ἐν φιλοξενίᾳ γνωρίζεσθω, καὶ ἐν ἀγαλλιάσει καταδυεσθῶ. Θαυμαστὸν πρὸς σωποῖν μοναχῷ ἀφ' ὁποδοχῆς γίνεται, καὶ ἀφ' ἐλεημοσύνης γνωρίζεται.

Ἰλαρὸς τῷ ὄψει μοναχός, ἀσκητῶν αἰάπαυσις ἔσται, καὶ λογισμῶν πονηρῶν καθαρῆτης. Ἰωάννης σε ἡπογραμμὸς γενέσθω μοναχέ, βίχας καμῆλα περιβεβλημένος· ἵνα Ἡ'λίας τῇ μελωτῇ σκεπάσας εἰς ἔρανὲς ἀναγάγῃ σε. Ἰακωβὸς χάρειν πρὸς τρέπεται ἐπὶ ταῖς πρὸς πηδῆσας συμφορῆς ἡπομονῇ ἐκιδιδάσκων. Ἰωάννης σε πρὸς τῷ ἐν ἀρχῇ λόγον καθωδήγησεν. Ἰκμὸς ἐν μετώπῳ ἰλαρύτητος πνῆματι κῆς γινομένης μοναχῷ ἀφ' ὁφθαλμοῦ πλήθος μοναχῶν. Ἰταμὸς μοναχός σκορπίζει σύμμογον ἀδελφῶν. Ἰσότης ὅπῃ μοναχῶν ὑπερηφανία ἐξελίξει, καὶ ταπεινοφροσύνην εἰσοικίζει. Ἰσάγγελος γίνεται μοναχός κοιλίας καταφρονῶν, καὶ κρατὶ πάλιν ἐκ ἀγαπῶν.

Κάλλος ἀμήχανον ἐν ψυχῇ μοναχῷ, παρθενία ἐκλάμπεται· κάκιστον δὲ πρὸς ὁποποιον μοναχῷ παρθενίας ἐσπιλωμένης. Κάκιστοι

μονα-

μοναχῶ κακία σιωέσακτος ὡς πῦρ ἐπὶ καλά-
μης. Κόσμοι πατίσας μοναχὸς Χειτῶ σιω-
μιλος γίνετα· κόσμῳ δὲ πράγμασιν ἐνπεπλε-
μένος οὐκ ἀρέσει τῷ στρατολογήσαντι Χειτῶ.
Κήρυξ πιστότατος βασιλείας οὐρανῶν, μοναχὸς
ἀφιλάργυρος· κακὸς δὲ ἀπολύμενος ὁ φιλαρ-
γυεῖαι νοσῶν. Κόσμος νεανίσκου μοναχοῦ, σω-
φροσύνη ἀνεπισκότητον κεκτημένη παρθενείαν.
Κεμήλιον μοναχοῦ ὑπακοή· ὁ κεκτημένος αὐ-
τῷ εἰσακουσθήσεται τῷ Κυρίου. Κακία μὴ
αὐλιζέσθω ἐν καρδίᾳ μοναχοῦ. ἀγαθωσύνη δὲ
πλεοναζέσθω ἐν ἔργοις αὐτοῦ.

Λόγον ἀγαθὸν ἐξερευνέσθω μοναχὸς, καὶ
λαλείτω ἐν φόματι αὐτοῦ λόγους Υἱοῦ. Λι-
μὸν ἐκούσιον ἀναλαβέτω μοναχὸς, τῷ παπαι-
νώσει γήϊνον σῶμα, καὶ ὑψώσῃ ἐρανοπολί-
τῳ ψυχὴν. Λόγον ἀληθείας φθεγγέσθω μο-
ναχὸς, καὶ ψαῦδος ἐξοριζέσθω ἐκ τῷ φόματος
αὐτοῦ. Λόγον σκληρὸν εἰς ἀκούσῃ μοναχὸς, μὴ
δρασινέσθω, ἀλλ' ὑποπιπτετω· λήφεται γὰρ
τῆς εἰρῆνης μισθὸν πιστὸν, καὶ Υἱὸς Υἱοῦ κλη-
θήσεται τῆς εἰρῆνης μεσίτης γειόμενος. Λιγυ-
ρὸς φθεγγόμενος μοναχὸς ἐν παπεινοφροσύνῃ
καὶ ἐκ λιθίνης καρδίας προσκαλεῖται δάκρυα.
Λέων φοβερὸς τοῖς οὐαῖοις, οὕτως μοναχὸς
λογισμοῖς ἐπιθυμίας. Λίον μοναχὸς ἀκαίρως
ηγεῖται, ὡς ὁ κατασκάπτων πύργον ἐκ θεμε-
λίων. Δάλαφ ἐγείρων κοινορτὸν ἐν τῷ πεδίῳ,
οὕτως μοναχὸς ὑπερήφανος ἐγείρων ὀργὰς ἐν
μοναστείᾳ. Λιμὴν ἀχείμαστος πλοίοις, οὕτως
ἔστω μοναχὸς ἐν μοναστείᾳ.

Μίμημα ἀγγέλων μοναχὸς ἐπὶ γῆς ἀγα-
θῆς, ὃς οὐκ ἐτρώθη πξεύματι ἡδονῆς. Μὴ
ἀπέυσης μοναχὲ ἐν ὑπερηφανίᾳ, ἵνα μὴ πέ-
σης πῶμα ἐξάσιον. Μιμητὴς γενοῦ μοναχὲ
τῆς παπεινοφροσύνης Παύλου· ἵνα καὶ συγκλη-
ροτόμος γένῃ τῷ ἁγίῳ. Μίμησαι τὸν τελώνην
μοναχὲ, ἵνα μὴ σὺν τῷ Φαρισαίῳ κατακεῖθῃς.
Μωϋσέως τὸ πρῶτον ἐπίλεξαι μοναχὲ, ἵνα σου
τίμῃ καρδίᾳ ἀκρότομον οὔσαν εἰς λίμνας ὑδά-
των μεταβάλῃ Θεός. Μετὰ ταῦτα λέξεις ὡς
πεῖραν λαβὼν· τί καλὸν ἢ πρότῃς; ἐπὶ ὕδα-
τος ἀναπαύσεως ἐξέτρεφέ με. Μὴ σκληρὸς
φανείς μοναχὲ, μνήσθητι ὅτι οὐδεὶς σκληρὸς
γεγονὼς ὑπέμεινεν; Μὴ τῷ Ἀβελ καταλιπὼν μο-
ναχὲ, τῷ ὑπερηφάνῳ Κάιν προσεθείς, καὶ τῷ
ἐκείνου τιμωριῶν συμμέτοχος γένῃ. Μάθε, ὡς
καλὸν ἢ παπεινοφροσύνη, καὶ ταύτῃ ἐκλεξαι σε-
αυτῷ· ἀνάγει γὰρ πρὸς οὐρανόν. Μισθὸς ἀγα-
θός

A violata est virginitas. Pessima res est Mo-
nacho, malitia in animum introducta,
instar ignis suppositi stipulis. Monachus
conculcans mundum, cum Christo fami-
liariter agit: at rebus mundanis implici-
tus, placere non poterit militiæ Præfe-
cto Christo. Fidelissimus Regni cœlorum
præco, est Monachus ab omni avaritia
alienus: Male autem peribit, qui ava-
ritiæ morbo laborat. Mundities junioris
Monachi, est temperantia haud qua-
quam obscuram virginitatem possidens.
Thesaurus Monachi est obedientia,
quam qui possederit, exaudietur à Do-
mino. Malitia non habitet in corde Mo-
nachi: Bonitas vero in operibus ejus re-
dundet.

Sermonem bonum scrutetur Monachus,
& in ore suo verba loquatur Dei altissimi.
C Famem spontaneam sibi Monachus adsumat,
ad subjugandum hoc corpus terrenum, &
exaltandam cœlestem animam. Sermonem
verum Monachus loquatur: & mendacium
non audiat in ore illius. Si duriora verba
audierit Monachus, non insolescat; sed sub-
mittat sese: quoniam fidelissimam pacis mer-
cedem accipiet, & altissimi filius vocabitur,
pacis mediator factus. Suaviter verba sua,
cum humilitate depromens Monachus, etiam
ex lapideo corde lacrymas excitabit. Sicut
Leo formidabilis est onagris: ita Monachus
contrarius esse debet desideriis malis. Mo-
nachus importuno tempore jejunium sol-
vens, velut qui turrim à fundamentis ever-
tit. Sicut turbo, pulverem in campis exci-
tat: ita Monachus superbus rixas, & conten-
tiones in monasterio. Ut portus sine tempe-
state, navigiis: ita in monasterio suo sit Mo-
nachus.

E Imitator Angelorum est Monachus in
terra bona, qui voluptatis sagitta non existi-
tit vulneratus. Cave cum superbia quid eni-
tariis Monache, ne præceps ex alto corruas.
Imitator esto Monache humilitatis Divi
Pauli: ut Sanctorum quoque confors eva-
das. Imitare Publicanum, ne cum Phari-
sæo condemneris. Elige tibi mansuetudi-
nem Moysis; ut cor tuum lapideum, in
F stagnum aquarum transmutet Deus. Po-
stea vero tamquam capta experientia, di-
ces: Quàm bona est mansuetudo; super
aquam refectiois educavit me. Cave
d durum te præstes Monache, memor
quod nemo durus sit patiens. Cave
Monache, ne relicto Abel, te superbo adso-
cies Caino: ne & ipsius te supplicii con-
sortem facias. Disce ergo, quàm pulchra
res sit humilitas, & hanc tibi delige: nam
in cœlum sustollit. Optimam ecce tibi mer-
cedem

cedem humilitatis propositam Monache, ipsum cœleste Regnum, quod cave negligas.

Monachus juvenis in abstinencia firmetur, vanamque gloriam spernat. Novella planta à Deo sanctificata, est Monachus abstinentiæ rore irrigatus. Jejunium, frœnum est Monachi, quod qui rejicit, equus infanus comperietur. Juvenis Monachus effrænatus, impune peccat. Monachus lavans pedes sanctorum, cor suum illustrat, & thesaurum in cœlis habebit: lavans autem indifferenter pedes peccatorum, benedictionem eorum qui pereunt, super se ipsum colligit. Nocte, diuque operatur Monachus, vigil orationibus incumbens. Monachus tundens sibi pectus suum, effundit lacrymas, cœlitusque misericordiam implorat. Fluentum divinum in ore Monachi, est psalmus confessionis, cujus possessor, perfectus est.

Lignum vitæ super terram, Monachus passionum expers. Lignum vitæ æternæ in cœlis, Monachus stabilis, & non errans. Admirandum spectaculum in cœlis, est Monachus super terram, angelicam vitam agens. Ensis acutissimus adversus diabolum, est psalmus in ore Monachi. Lignum aridum ex mandato Elisæi, ferum securis de profundo aquæ traxit: corpus autem Monachi, quod jejunio exaruit, animam de profundo sursum attollit. Exsiccat voluptatum cloacas jejunium Monachi. Gladius adversus cupiditates, vigilantia Monachi in orationibus attenditur. Convivium Monachi, ex solis oleribus cum charitate constans, melius est victimarum adipe. Xenia ac munera excæcant oculos sapientum: qui recipit ea cum injustitia aliorum, cultor pietatis non erit.

Terminus jejunii Monachi, mors est: ante obitum ergo, ab illo non abstineat. Terminus orationis Monachi indefinitus: quum omni tempore benedicere Domino, bonum sit. Pietatis athleta conviciis agens cum Monachis, reprobis, & apud homines abominabilis habebitur. Monachus non refrænans linguam suam, in die iræ, non facile etiam passionibus temperare poterit hujusmodi. Monachus iracundus occidit animam suam, acutissimisque sagittis vulnerat proximum suum. Væ Monacho, qui se justificat coram hominibus: abominabilis enim talis est coram Deo. Piger Monachus excogitabit verba vana, & colloquium ejus erit fucatum. Monachus præceps, in tentationem incidet: clemens autem sedabit iram. Monachus confidens in virtute sua,

A Θός σοι πρόκειται μοναχὲ τῆς ταπεινοφροσύνης, ἢ τῆς οὐρανῶν βασιλείας, ταύτης μὴ ἀμελήσης.

Νέος μοναχὸς ἐπειζέσθω ἐπὶ σωφροσύνῃ, κενοδοξία παρορῶν. Νεόφυτον ἡγιασμένον ὑπὸ Θεοῦ, μοναχὸς σωφροσύνῃ ἀρδεύόμενος. Νηστία χαλανὸς μοναχοῦ· ὁ ῥίπτων αὐτῷ ἵππος δηλυμανὴς εὐείσκεται. Νέος μοναχὸς ἀχαλίωτος ἀφειδῶς ἀμαρτάνει. Νίπτων μοναχὸς πόδας ὁσίων, λαμπρύνει καρδίαν αὐτῆς, καὶ ἔξει θαυραρὸν ἐν οὐρανοῖς. Νίπτων μοναχὸς πόδας ἀμαρτωλῶν ἀδελφικῶς, εὐλογίαν ἀπολυμένων ἐφ' ἑαυτὸν ἐπιπαῖται. Νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργάζεται μοναχὸς ἐγρηγόρος εὐχαῖς ὡρσεδρεύων. Νύσων μοναχὸς καρδίαν αὐτῆς, ὡρσέει δάκρυον, καὶ οὐρανόθεν ἔλαον ὡρσκαλεται. Νᾶμα θεῶν ἐν σόματι μοναχοῦ, ψαλμὸς ἐξομολογήσεως· ὁ κεκτημένος αὐτῷ τέλειός ἐστι.

Ξύλον ζωῆς ἐπὶ γῆς μοναχὸς ἀπαθὴς. Ξύλον ζωῆς ἀιώνιου ἐν οὐρανοῖς μοναχὸς ἀπλαγῆς. Ξένον θέαμα ἐν οὐρανοῖς, μοναχὸς ἐπὶ γῆς ἀγγελικὸν ἐπανηρημένος βίον. Ξίφος οὕστατον κατὰ τὸν διαβόλου, ψαλμὸς ἐν σόματι μοναχοῦ. Ξύλον ξηρὸν ἐπὶ ἑλιστάου σίδηρον ἀλκυσεν ἐκ βυθοῦ. Ξηρὸν δὲ σῶμα ὑπὸ νηστίας γενόμενον ἐπὶ μοναχοῦ, ψυχῇ ἐκ βυθοῦ ἀνιμάται. Ξηραίνει ἡδονῶν ὀχετοὺς νηστία μοναχοῦ. Ξίφος κατὰ τῶν παθῶν γρηγόρησις μοναχοῦ ἐν ὡρσευχαῖς ἀκουομένη. Ξενισμὸς μοναχοῦ κατὰ λαχάνων γινόμενος ἐν ἀγάπῃ, ἀγαθὸν ὑπὲρ τέρας ὁλοκαυτωμάτων. Ξένια, καὶ δῶρα ἀπατᾷ σοφούς, ὁ δὲ χόμενος αὐτὰ ἐπὶ ἀδικίᾳ ἐτέρων, οὐκ ἔστιν ἀσκητής.

Ὁ ῥος νηστίας μοναχοῦ ἀποβίσις. τὸ τέλος τῆς μὴ ἀπόχης αὐτῆς. Ὁ ῥος ὡρσευχῆς μοναχοῦ, ἀόριστος· ἐν παντὶ κατὰ εὐλογεῖν τὸν Κύριον ἀγαθόν. Ὁ ὡνιδίζων μοναχοὺς ἀσκητῆς, ἀδόχιμος, καὶ ὡς ἀνθρώποις βδελυκτός. Ὁ μὴ κρατῶν γλώσσης αὐτῆς μοναχὸς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς, οὐδὲ παθῶν κρατῶν εὐχερῶς ὁ ποιῶν. Ὁ ὀργιζόμενος μοναχὸς ἀπαρεῖ ψυχῇ αὐτῆς, καὶ κατατιτρώσκει βέλεσι ὀξυτάτοις τὸν ἑγγιστα αὐτῆς. Οὐαὶ μοναχῷ τῷ δικαιοῦντι αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου, βδελυκτός γὰρ ὁ ποιῶν παρὰ Θεοῦ. Ὁ κηρὸς μοναχὸς μελετήσει λόγους ματᾶρους, καὶ ἡ ὁμιλία αὐτῆς ἔσται ἀπατηλή. Ὁ ξὺς μοναχὸς ἐμπεσεῖται εἰς πειρασμόν, ὁ δὲ πρῶτος καταπαύει ὀργὴν. Ὁ πεποιθὼς ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῆς μοναχὸς

ναχὸς πεσῆται· ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ εὐλαβείᾳ
θήσεται. Ὁ ἐξουθενῶν τὸν πλησίον ὡς ἁμαρ-
τωλόν, παλάπωρος, ὁ δὲ προτιμῶν τὸν ἔγγι-
στα αὐτῷ ὑψωθήσεται.

Παγκρατιάζων μοναχὸς βδελυχθήσε-
ται, καὶ ἐν ὧσιν ἀξίων ἀτιμασθήσεται.
Πρὸ πειρασμοῦ καθόπλιζε σεαυτὸν μοναχέ·
συμβήσεται γὰρ, ἵνα ἐν τῷ πειρασμῷ δόκι-
μος ἀναφανῇ. Πλοῦτον καὶ πολυσαρκίαν μὴ
κτήσῃ μοναχέ· ἡ γὰρ ξενὴ, καὶ τεθλιμμένη
ὁδὸς τὰ μὴ συμφέροντα ἀποδείτῃ. Παύλου
γενόμενος μαθητὴς, λέγε σὺν αὐτῷ· ἡγήμεν
πάντα σκυβάλα, ἵνα Χριστὸν κερδήσω. Πῦρ
καίόμενον ἐντὸς μοναχοῦ ἡδονὴ ἐκ κραπάλης
ἀναπνομένη· Πηγὴ αἰέναιος ὁ Χειρὸς· ἐκ ταύ-
της ἀρρύνμενος μοναχέ, τὴν δυσώδη πυρκαϊάν
κατάσβετον· Πλοῦτος ἐν χειρὶ κατεχόμενος,
καὶ πολυσαρκία ἐκ κραπάλης σωισαμένη,
οὐκ εἰσδεχθήσονται εἰς πύλας οὐρανῶν· Πε-
ποιθὼς δὴ εἶσο μοναχέ μὴ ἐπὶ πλούτῳ καὶ
πολυσαρκίᾳ, ἀλλ' ἐν ἀκτημοσύνῃ, καὶ ἐγκρα-
τείᾳ, ἵνα μὴ ἐξῶ τῆς πυλῶν θῆς. Πεποιθὼς
μοναχὸς ἐπὶ περὶβολῇ γένους, καὶ εὐγενείᾳ
σώματός πεπεισθήσεται· ὁ δὲ ἀφ' Χριστοῦ τα-
πεινός, ὑψωθήσεται.

Ρῆμα πονηρὸν μὴ προφερέτω μοναχὸς·
ἄμπελος γὰρ ἀκανθοφόρος γίνεται. Ρήμασι
γλυκυτάτοις λαλεῖτω μοναχὸς τῷ πλησίον. μέ-
λι γὰρ πικρίαν οὐκ ἔχει. Ράθυμος μὴ γινέ-
σθω προσάτης δικαιοσύνης ἔργων· ἡ γὰρ μέλισ-
σα ἀσπιδὸς ἐργάζεται. Ρῆδρον Ἰορδάνου
καθάρσιον ἀμυρτημάτων, Χειρὸς τῷπιν ἡγία-
σεν· ῥῆδρον δακρύων μοναχοῦ, ἄφesis ἁμαρ-
τημάτων· ὁ Χειρὸς εἶπε, μακάριοι οἱ κλαίοντες
νῦν ὅτι γελάσονται. Ρίπίζεται κοῦφος μονα-
χὸς, ἡπὸ λάλαπος λογισμῶν, ῥήμασι δὲ
εὐαγγελικοῖς τηρεῖται ἑαυτὸν ὁ κρατῶν. Ρῦσα
τὸν πλησίον μοναχέ ἀπὸ ἁμαρτίας, χωρὶς ὀνει-
δισμοῦ, ὅση σοι δύναμις. Θεὸς γὰρ τοὺς ἐπι-
τρέφοντας οὐκ ἀποδείτῃ. Ρῆμα κακίας καὶ
πονηρίας μὴ ἀποκλείσῃς ἐν καρδίᾳ σε καὶ τῷ
ἀδελφῷ σε μοναχέ, ἵνα δυνατὸς ᾖς τῷ λέγειν.
ἄφesis ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς
ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Ράθυμος μονα-
χὸς πνιγήσεται ἡπὸ λογισμῶν ὡς ἡπὸ ἀκαν-
θῶν σίτος.

Στέφανος καυχήσεως μοναχῷ, εἰρῶν καὶ
ἀγιασμός· ὁ κεκτημένος αὐτὰ ὄψεται τὸν Κύ-
ριον. Σωφροσύνη μοναχῷ, ἀνυψώσει κεφαλῶν
αὐτῷ.

Tam. II.

A sua concidet : at qui in pietate confidit,
stabit. Qui proximum suum tamquam
peccatorem spernit, miser est : at cui in-
primis cura est de proximo suo, exal-
tabitur.

Monachus cum aliis colluctans, abo-
minationi erit, & coram honoratis viris
dedecorabitur. Ante tentationem, arma
te ipsum Monache : ut in tentatione pro-
batus inveniaris. Divitias ac corpulen-
tiam ne confecteris Monache : angusta
enim & stricta via, quæ non conferunt,
rejecit. Tamquam Pauli factus discipu-
lus, dic cum eo : Omnia arbitratus sum
sicut stercora, ut Christum lucrificiam.
Ignis intra Monachum ardens, est volu-
ptas, ex ebrietate incensa. Fons perennis
Christus est : ex hoc hauriens Monache,
gravem incendii odorem restingues. Di-
vitiis manibus contrectans, & corpulen-
tiam ex crapula & ebrietate comparans,
non intromittetur in portas regni celo-
rum. Confide igitur Monache, non in
divitiis, neque in corpulentia : verum in pau-
pertate potius, ac continentia ; ne ex-
tra portas constituaris. Monachus con-
fidens in præstantia generis, ac nobi-
litate corporis, humiliabitur : qui autem
humiliaverit se propter Christum, exal-
tabitur.

D Sermone improbum non proferat
Monachus : ne vitis absque floribus fiat.
Verbis dulcissimis Monachus compellabit,
proximum suum : quum mel nullam in se
amaritudinem habeat. Ne sis segnis ope-
rum justitiæ defensor ; quum apes semper
versetur in opere. Jordanis fluentum, pu-
rificationum poculum est peccatorum, a
Christo sanctificatum. Fluentum lachry-
marum Monachi, remissio delictorum ;
Christo dicente : Beati qui nunc flet,
quoniam ridebunt. Squallefcet levis Mo-
nachus a cogitationum procella : dictis au-
tem Evangelicis se ipsum confirmat tem-
perans. Proximum a peccatis sine impro-
perio Monache libera, quantum potes :
nam Deus revertentes ad se non repellit.
Verbum malitiæ atque nequitiae, ne fo-
veas in corde tuo adversus fratrem tu-
um Monache. Ut dicere queas : Dimitte
nobis debita nostra, sicut & nos dimitti-
mus debitoribus nostris. A cogitationibus
suis suffocabitur Monachus ignaviæ dedi-
tus ; sicut a vepribus ac spinis frumen-
tum.

Corona gloriæ, & exultationis Mo-
nachi, est pax & sanctitas : quæ qui pos-
sederit, Deum videbit. Temperantia
Monachi eriget caput ejus, & in me-
dio

Philipp. 3.

Matth. 3.

Matth. 6.

dio multorum glorificabit illud, Sapiens Monachus, non qui solum recta docet: sed & constantem, benignumque se exhibet. Vere enim sapiens is est, qui quod verbo docet, etiam opere præstat. Monachus prudens adversus dæmonum decertans phalangas, non vulnerabitur eorum sagittis. Monachus Cruce Christi munitus, conteret caput draconis. Os Monachi, aperiatur sermoni Divino: at cor ejus meditetur eloquia Domini, absque distractione.

Pretiosa possessio Monachi, est virginitas lumine eleemosynæ collustrata; quam custodiens Monachus, secure ad sponsi thalamum ingreditur. Serva mandata Altissimi o Monache, & Patrum constitutiones excole, pietatis pugil: hæc enim faciens, regni cœlestis hæres designaberis. Monachus audax in tentationem incidet, & in laqueum diaboli: mansuetus autem pace fruetur, & corona sanctitatis donabitur. Monachus deliciis indulgens, in erroribus erit, & phantasiis nocturnis: Jejuniiis autem dediti, cubile immaculatum erit, & somnus ejus sine phantasmate. Monachus Deum timens, in rem improbam non incurret: talem namque custodit Deus; & in die obitus sui, talis propitiationem inveniet.

Obedientia Monachi, non in majori dignoscitur: sed in tentationibus probatur. Patientia Monachi, per tribulationes a fidei perfecta, spem sibi vindicat minime confundentem. Patientia Monachi, ad ultimum usque ejus spiritum duret. Qui enim perseveraverit usque ad finem, hic salvabitur. Divinas laudes, assidue perfonet Monachus: Seraphim enim incessabili voce Deum glorificant. Canticum spiritale, in ore tuo versetur Monache; quo supervenientium tentationum onere sublevis. Patiens esto Monache; nam tempus patientiæ breve est: secula autem fruitionis sempiterna. Monachus morigerus audacter cruci se sistet: quandoquidem in cruce Dominus, morte autem Crucis.

Vox Monachi, non extollatur adversus fratrem suum in amaritudine animæ suæ. Vox Monachi, in mansuetudine orationis, sincere dirigatur in Deum, immotis labiis. Verum in terris luminare, est Monachus, qui lingua sua non est lapsus: Amicus talis est Christi, &

αὐτῷ, καὶ ὅτι μέσῳ πολλῶν δοξάσει αὐτῷ. Σοφία μοναχῆ μὴ ὅτι κοπολογία γινέσθω, ἀλλ' ὅτι εὐσταθία καὶ πραότητι δοξαζέσθω. σοφὸς ἔσῳ ὁ ποιῶν, καὶ πιστὸς οἰκονόμος εἰς πλήθος ἀδελφῶν ἀποδεδειχθήσεται. σοφὸς γὰρ ἀληθῶς ὅστις οὐχ ὁ τῷ λόγῳ διδάσκων, ἀλλ' ὁ τῷ ἔργῳ παιδευὼν. σωτὴρ μοναχὸς φάλαγγι δαμόνοιο. πικτεύσας ἄτρωτος ἀφαιμένη τῇ ἐκείθεν βελῳ. βεβαιζόμενος μοναχὸς τῷ σωτῆρι τῷ Χριστῷ σωτείται τὴν κεφαλὴν τῷ δράκοντι. Στόμα μοναχοῦ ἀνοιγέσθω λόγῳ Θεοῦ, καρδία δὲ αὐτῷ μελετάτω λόγια Κυρίου ἀμετρώως.

Τίμιον κτῆμα μοναχῆ παρθενία φωνή ἐλεημοσύνης καταλαμπομένη. τῷ φιλάξαι μοναχὸς ἀσφαλῶς εἰσελεύσεται εἰς τὴν νυμφῶνα. Τήρησον ἐντολὰς ὑψίστου μοναχῆ, καὶ πατέρων πατριάρχων φιλάξαι πούδας ἀσκητῶν. τῷ γὰρ ποιῶν κληρονόμος τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἀναδεικθήσεται. Τολμηρὸς μοναχὸς ἐμπεσεῖται εἰς πειρασμόν, καὶ παγίδα τῷ ἀβύσσου. τὸν δὲ πρῶτον καταλήψεται εἰρήνη, καὶ εὐφρανὸς ἀγιάσματος. Τρυφητὴς μοναχὸς ἐν ἀπάταις ἔσται, καὶ φαντασίαις νυκτερινῶν. τῷ δὲ νηστεύοντι ἄσπιλος ἡ κοίτη, καὶ ἀφαντίας οὐ ὕπνος αὐτῷ. Τῷ φοβουμένῳ τὸν Θεὸν μοναχῷ οὐ συναντήσεται πρᾶγμα πονηρὸν. τὸ γὰρ ποιῶν φυλάττει ὁ Κύριος, καὶ ὅτι ἡμέρα τελευτῆς ἔξει ὁ ποιῶν ἰλασμόν.

ὑποπαγὴ μοναχοῦ οὐκ ὅτι τῷ μεζῶν γνωρίζεται, ἀλλ' ὅτι πειρασμοῖς δοκιμάζεται. ὑπομονὴ μοναχοῦ ὅτι τῷ θλίψει τῷ πιστῷ τελευτήσεται ἐλπίδα περικοιῖται μὴ καταρτίζουσαν. ὑπομονὴ μοναχοῦ ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς αὐτῷ. ὁ γὰρ ὑπομείνας εἰς τέλος οὕτως σωθήσεται. ὑμνολογία μοναχοῦ ἀκατάπαυστος ἔσται, τῷ γὰρ σεραφίμ ἀκαταπαύτως δοξολογεῖ. ὕμνος πνευματικὸς ἔσται ὡς ῥομφαία σου μοναχῆ ἐπικουφίζων σοὶ τὸ βάρος τῶν ἐπερχομένων πειρασμῶν. ὑπόμεινον μοναχῆ, βραχὺς γὰρ τῆς ὑπομονῆς ὁ καιρὸς, ἀπέραντοι δὲ οἱ τῆς ἀπολαύσεως αἰῶνες. ὑπήκοος μοναχὸς εὐπαρρησιασὼς τῷ σωτῆρι πατριάρχῃ. ὁ γὰρ ἐπὶ τῷ σωτῆρι Κυρίῳ θανάτου δὲ σωτοῦ.

φωνὴ μοναχοῦ. μὴ ἀνυψούσθω πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὅτι πικρία ψυχῆς αὐτοῦ. Φωνὴ μοναχοῦ ὅτι πραότητι παρρησιασῆς. εὐλαβὴς ἀναπεμπέσθω πρὸς τὸν Θεὸν ἀκίνητος χάρις. Φωστὴρ ἀληθινὸς ἐπὶ τῆς γῆς μοναχὸς, ὅς οὐκ ὠλίωσεν γλώσσῃ αὐτοῦ. Φίλος Χριστοῦ ὁ ποιῶν

πειστος, καὶ οὐκ ἐσπίλωσεν ἀμαρτίαις σώ-
μα αὐτοῦ. Φόβος Θεῷ σιμῶν μοναχόν, ὡς
πύργος ἀκαταμάχητος. Φόβον Θεοῦ μὴ κεκτη-
μένος μοναχός, εὐάλωτος ἔσται τοῖς ὑπεναντίοις.
Φῶς καθαρόν ἐπὶ γῆς μοναχός, παρ' ᾧ οὐχ
εὐρέθη. Φιλαργυρία γὰρ οὐσα ρίζα πάντων τῶν
κακῶν, οὐ τίπτει καρποὺς ἀγαθούς. Φαγεῖν
κρέα, καὶ πιεῖν οἶνον, ἀμεινον μοναχῶ, ἢ φα-
γεῖν ἐν καταλαλιᾷ σάρκας ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Β
Φάγε μοναχέ ἄρτον σου μὲν μέλιτος πικρίας
ἀπεχόμενος, καὶ πίε οἶνόν σου μετὰ γάλακτος
νηπιάζων τῷ πνεύματι. μέλι γὰρ πικρίας οὐκ
ἔχει, γάλα κακίαν ἔχει οἶδε.

Χρυσὸς δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ πυρός ;
καὶ μοναχός ἐν πλήθει μοναζόντων γνωριζέσ-
ται. Χεῖρες μοναχοῦ ἔξωσαν οἰκίαν ἀναπεπε-
τασμένα πρὸς τὸν Θεόν, χερσὶ γὰρ πωρυ-
πώσας τὸν τσαυρὸν Μωϋσῆς, κατηγωνίσαστο τὸν
Ἀμαλήκ. Χάρις ἀγαθὴ ἐπὶ μοναχῶ ἔσα-
ρωμένη, καὶ κατ' ἡμέραν ἀποδιδήσκουσι, χα-
ρίουσι γὰρ ἐπὶ αὐτῷ ἄγγελοι ἐσδεχόμενοι αὐτὸν
εἰς βασιλείαν ἑβρανῶν. Χαλινὸς παιδὸν μονα-
χῶ, νηπία, ἀνάγκαις δὲ αὐτοῦ, πρῶτον
μετὰ ἐλεημοσύνης. Χάλαζα φθοροποιὸς ἀμπέ-
λα ἄρτι τῆς ἑλικας πρῶτον. Χεῖρες D
μοναχῶ κακῶς ἀπλόμεναι ἐν μονασειᾷ, ἄρτι
σιωισαμέναι. Χίονος λαμπρότερος μοναχός,
ἀνώτερος σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν ὑπάρχων.
Χειρὶ γὰρ ἀντὶ χρυσοῦ ποδῶν, ὁφείτω αὐτὸν
ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθοσύνης τεφανοῦται αὐτὸν.

Ψίδυρος μοναχός, ἀσσοκορπίζει πλῆ-
θος μοναχῶν, καὶ ἀσσοκεδάζει φίλους. Ψάλ-
λων δὲ μοναχός σιμῶν συγκροτήσει φιλίαν E
πνευματικῶν. Ψιδυρίσας ὁ ὄφεις τὴν ἑαυτοῦ
πρῶτον ἐξώρισε. Ψιδυρίζων δὲ μοναχός
ἐκείνῳ ὅμοιος ἔσται. τὴν γὰρ ψυχὴν τῆς πλησίον
ἀπολλύει, καὶ τὴν αὐτῆς ἐκ διασώζει. Ψάλλον
δὲ σιμῶν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, ἐπακουθήσεται
ἐκ τῆς Θεοῦ. Ψυχὴ μοναχῶ ἀμετεώριον ἔχε-
τω τὸ ὄμμα πρὸς τὸν Θεόν. Ψυχὴ γὰρ μονα-
χῶ ἀποταξάμενη τῷ κόσμῳ, καὶ νυμφευθεῖσα F
τῷ Χριστῷ τῶν ἐπιγείων καταφρονήσει. Ψελλί-
τροπήσει τὴν κεφαλὴν τῷ δράκοντι μοναχός,
ἐργαίῃ ἀγαθοῖς περβεβλημένος. Ψυχὴ γὰρ μο-
ναχῶ εὐωδιάζουσα πνευματικῶς, φράσσει τὴν
ὁσφρησὶν τῷ δράκοντι οἰκίᾳ, μὴ ὁσφρανθῆναι
ἐν αὐτῇ μολυσμὸν ἡδονῆς.

Ὡς καλὸν ἀδελφοὶ κρατεῖν ἡδονῆς, καὶ
ἀνώτερον εἶναι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν. ὡ γὰρ
Tom. II. πάρεστι

A & qui corpus suum non contami-
navit peccatis. Timor Dei continet
Monachum, velut turris inexpugnabi-
lis. Monachus divini timoris expers,
ab adversariis facile capietur. Lumen
in terris purum, est Monachus, in
quo non est reperta cupiditas: quum
ea radix sit omnium malorum, &
non producat fructus bonos. Carnem
edere, & vinum bibere, melius est
Monacho, quam in detractione carnes
proximi sui devorare. Panem tuum Mo-
nache cum melle comede, ab amaritu-
dine abstinens; & vinum tuum cum la-
cte bibe, sicut infans spiritu: mel enim
absque amaritudine est, lac autem ma-
litiæ expers.

In camino ignis probatur aurum, &
Monachus in conventu monachorum agno-
scetur. Monachi manus, reverenter ad
Deum extensæ sint: manibus enim suis
præfigurans Crucem Moyse, devicit Ama-
lech. Magnum præmium crucifixus con-
sequetur Monachus, qui & quotidie mo-
riatur. De eo enim gaudebunt Angeli, in
regnum cælorum intromittentes ipsum.
Frænum cupiditatibus Monachi, est je-
junium; destructio vero earumdem,
oratio cum eleemosyna. Perniciosa gran-
do est vineæ, quæ modo claviculos pro-
tulerit: sic manus Monachi quæ perpe-
ram moveantur, in monasterio nuper con-
stituto. Monachus nive candidior, qui car-
nis desideria superat: nam Christum præ
auro concupiscens, adspiciet ipsum in die
benignitatis coronantem se. Monachus su-
furro, conventum monachorum dispergit,
& amicos dissipat.

Monachus autem cum intellectu ca-
nens amicitiam paternam comparabit.
Sufurrans serpens, Evam e Paradiso
ejecit; cui & Monachus sufurro exi-
stit similis, quippe qui animam pro-
ximi perdit, & suam non salvat:
Spiritualiter autem in corde suo psal-
lens, a Deo exaudietur. Anima Mo-
nachi semper Deum respiciat: Nam
anima Monachi quæ semel renuncia-
vit mundo, & desponsata est Chri-
sto, res terrenas despiciet. Mona-
chus, bonis operibus circumamictus,
caput draconis armilla perforabit: Ani-
ma enim Monachi spiritualiter bene re-
dolens, pie odoratum draconis obstruit,
ne in eo voluptatis inquinamentum odo-
retur.

Quam bonum est fratres, vo-
luptatem domare, & desideria car-
nis superare: Cui enim in corde
præsto

præsto est timor Dei, a voluptatis inquinamento non inficitur. Speciosa laus ex ore Monachi, in cordis puritate ad Deum directa, sicut suffitum spiritalem suavissimi odoris, orationem hujus suscipiet Dominus. O quantus in Angelis dolor, Monacho per negligentiam e regno coelorum ejecto. O quanta tristitia Sanctis erit, exercitatore non comparente coram Sponso ad sanctum thalamum nuptialem. O quantum contra, gaudium inter Sanctos erit; peccatore prævia poenitentia, regnum coelorum ingrediente. O quanta lætitia Sanctis, peccatore converso ab errore viæ suæ, quorum imitantes fidem, cum gaudio inplete lætitiā. O beati Dei filii Monachi, qui a carnis concupiscentia non estis devicti. Vos terra non teget: sed cum Angelis coelum suscipiet. Ipsi Deo gloria, in sæcula. Amen.

EJUSDEM S. EPHRAEM
PARÆNESIS.

Audite ista, & custodite, vos qui filii lucis estis: Regnum enim coelorum vobis hæc ipsa adhortatio conciliabit. Invigilate verbis istis, & invenietis requiem animabus vestris. Convalescite ab infirmitate vestra, timore divino confirmati. Oratio vestra ad Deum pura sit, sed pro me etiam obsecro. Vitæ æternæ hæredes evadetis, si admonitiones hæc non neglexeritis. Sit verbum vestrum, est, est, & non, non, ex præscriptione Evangelica. Mors vobis non dominetur, translati enim estis de morte ad vitam. Jesus sit vita vestra, cui adhærentes non moriemini. Nam Dominus est vitæ, & mortis: & cunctos accedentes ad ipsum, salvos facit. Peccata solvit, delet scelera eorum qui invocant ipsum, poenitentiam agentes curat, convertentes sanctificat. Intelligite ergo virtutem poenitentiae, & ad eam qui peccastis, adducimini: peregrinatur enim a vobis omnis peccati species, o Dei amici. Non ergo regnet peccatum in vestro spiritali corpore, qui incorruptionem suscepistis. A tentatione liberi estis fratres, siquidem amaritudinem abjecistis, divinis verbis fidem habentes. Res terrenas despiciate. Crucem fronti impressam tenentes, spectaculum diabolo tremendum habebitis. Honorantes

A πάρεσι φόβος Θεῷ ἐν καρδίᾳ, τὸ τῶ μολυσ-
τὸς ἡδονῆς ἔχ' ἀπῆται. Ὁρᾶτος ἄνθρωπος ἐν εὐμαρ-
μοναχῷ ἐκκαθαράς καρδίας ἀναπεμπόμενος
Θεῷ. Ὡς θυμιάμα ἐν ὁσέσιν τῶν τέτων δέπν
πρωτοδέξεται Κύριος. Ὡς ποταπὴ λύπη ἐν
ἀγγέλοις μοναχῷ δι' ἀπροσεξίαν ἔξω βαλλομέ-
νη τῆς βασιλείας. Ὡς ποταπὴ ὁδὴν ἀγίοις,
ἀσκητῶν δι' ὑπερηφανίαν μὴ σωεισερχομένη τῷ
B νυμφίῳ εἰς τὴν αἰνίαν πασαύδα. Ὡς πόση
χαρὰ ἐν ἀγίοις ἀμαρτωλοῦ μετανοίας ἐσερ-
χομένη εἰς βασιλείαν ἑρανῶν. Ὡς πόση διφρο-
σύνη ἀγίοις, ἀμαρτωλῷ ἐπιστρέφοντι ἐκ πλά-
της ὁδῆς αὐτοῦ. Ὡς μιμνήμενοι τῶν πῖσιν, πληρώ-
σατε τὴν μετὰ χαρᾶς διφροσύνην. Ὡς μακάριοι
Θεῷ πάντες μοναχοί, ὧν ἡ κατηγώριστο σαρ-
κὸς ἐπιθυμία. Ὡς γὰρ ἡ καλύψα, ἀλλ'
C ἑρανὸς σὺν ἀγγέλοις εἰσδέξεται. Αὐτῷ τῷ
Θεῷ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ
ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ.

Aκρόατε ταῦτα ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ὅτι καὶ
φιλάξατε. βασιλείας γὰρ ἑρανῶν πρῶτος
D γενήσεται ὑμῖν ἡ πρῶτος αὐτῆς. Γρηγορήσατε
ἐν τοῖς λόγοις τούτοις, καὶ διρήσητε αἰάπασιν
τῆς ψυχῆς ὑμῶν. δυναμώθητε ἀπὸ ἀδελφείας
κραταγόμενοι τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ. Εὐχὴ ὑμῶν
ἔξω καθαρά πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ καὶ περὶ
ἐμῶν πρῶτα. Ζωὴς ἀγωνίᾳ κληρονομοὶ τυ-
χάνετε, εἰὰν τῇ παρανέσει τῶν τέτων μὴ ἀμε-
λήσητε. ἦτω ὑμῶν τὸ ναὶ, καὶ τὸ οὐ, οὐ.
E Εὐαγγελικὸν τὸ παράγγελμα. Θάνατος ὑμῶν
ἢ κλειδί. Μεταβεβήκατε γὰρ ἐκ τῆς θανάτου
εἰς τὴν ζωὴν. Ἰησοῦς ἐστὶν ἡ ζωὴ ὑμῶν, ἡ κο-
ληθέντες ἐκ ἀποδηήσχετε. Κύριος γὰρ ἐστὶ ζωὴς
καὶ θάνατος, καὶ τὰς ἐγγίζοντας πρὸς αὐτὸν
ζωοποιεῖ. Λύει ἀμαρτήματα, καθαρίζει ἀνομι-
ματα τῇ ἐπικαλυμένῳ αὐτῷ. Μετανοοῦντας
θεραπεύει, καὶ ἐπιστρέφοντας ἀγιάζει. Νοήσατε
F ποίνων τῆς μετανοίας τὴν δύναμιν, καὶ πρὸς
αὐτὴν οἱ ἡμαρτηκότες ἐπέχθητε. Ξέννοι γὰρ
ὑμῖν τὸ τῆς ἀμαρτίας εἶδος ὡς φίλοι Θεοῦ. οὐ
γὰρ κλειδί τῆς νοητῆς ὑμῶν σαρκὸς ἡ ἀμαρ-
τία, ἀφ' ὁποῦν ἐπανηρημένοι. Παρασμῆ-
ς ὡς τυγχάνετε ἀδελφοί, ἐπειδὴ πικρίας ἀπὸ
λάγητε, ῥήμασι θεοῖς πισωθέντες. Τῶν γνί-
ων κατεφρονήσατε τὸν ἑαυτὸν ἐπὶ μετώπῳ πρῶ-
λαβύντες, ἔχοντες φοβερόν τῷ ἀφ' ὁποῦν θε-
μα.

μα. Τιμήσαντες δικαιοσύνην καὶ ἀγνείαν τη-
ρήσαντες ἐν πρὸς τῷ ᾧ ἐδίδασκεν ἡδὴ γεγόνατε.

Ates justitiam, castimoniamque fer-
vantes, jam incolæ paradisi eva-
sistis.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΡΩ-
ΤΗΣΕΩΝ ΤΙΝΩΝ.

EJUSDEM DE QUIBUSDAM
INTERROGATIONIBUS.

ΠΕΡΙ ὧν ἠρώτησατε μαθεῖν βελλόμενοι,
ἀλλ' συντομίας ἔρω, ὅτι δίχα φόβου
Θεοῦ, καὶ ὑπομονῆς τελείας καταβωθῆναι τι
καὶ εἰς πέρας ἐλθεῖν πρὶν ἀμνηστῶν ἐστί· τῷ
ἀποστόλῃ λέγοντος, ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαι·
ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες κομισήσθε
τὰς ἐπαγγελίας· καὶ ὁ Κύριος διδάσκει λέγων,
τοῖς ἐαυτῷ μαθηταῖς ἕτως· ὅτι τῇ ὑπομονῇ
ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν· καὶ πάλιν δὲ
ὑπομείνας εἰς τέλος, ἕως σωθήσεται· ὃ γὰρ
ἀπερνήσατο ἄχρι τῆς ἡμέρας τῆς σωθῆσεται,
ἀλλ' ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, ἕως σωθήσεται· ὃ
γὰρ ἐν τῇ ἀρχῇ τὸ τέλος γνωρίζεται; ἀλλ' ὅτι
τῷ τέλει ὁ καρπὸς δίδσκεται· συνάψατε ἔν τῇ
ἀρχῇ τῷ τέλει· ἵνα ὅτι τῷ τέλει τὸ νίκος
ἀντισταθῇ κομιεῖσθε τὰς ἐπαγγελίας, φυλάξο-
μεν καὶ τὸν ἀγιασμόν· ζητήσεται γὰρ τὸ ἐξαι-
ρέτως παρὰ τοῖς τὸν μονήρη βίον ἐπανηρημέ-
τοις· μὴ ὡς κενόδοξοι, ἵνα μὴ καὶ ἡμῖν εἴπῃ
ὁ κύριος· πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ποιῶσι ὡς
τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσι γὰρ
τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσ-
πεδα αὐτῶν, φιλοῦσι δὲ τὴν πρωτοκαθεδρίαν ὅτι
ταῖς συναγωγαῖς, καὶ ταῖς ἀσπασμῶν ἐν ταῖς
ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων
ῥαββί· ἐσόμεθα ποιγαρεῖς παπαιοὶ ὅτι λόγῳ, ὅτι
ἔργῳ, ὅτι ἀναστροφῇ, ὅπως ἄνωμεν χάριν πα-
ρὰ κυρίου· καὶ ὅτι ἀνδοκεῖ κύριος, ὅτι τῇ παπει-
σίᾳ· οἶδα ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, καὶ ἦν ἕως
ἡσυχάζων ἐν τόπῳ τινὶ ὅτι ὑποταγῇ μεγάλῃ,
καὶ συνέβη ἐν τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ ἀδελφὸν ὁχληθῆ-
ναι ὑπὸ πονηροτάτου δαίμονος· καὶ ἕτως ἐπονο-
μαζέειν ἐκεῖνον ἡρξάτο, ἀποβοᾶν καὶ λέγειν, καὶ
ἦν ὅτι τῇ συναΐξει φυλαττόμενος ὑπὸ νεωτέρων,
ἐκεῖνος δὲ ἦν περὶ ὃ ἐκράζετο τὸ δαμόνιον ὅτι τῷ
κελλίῳ αὐτοῦ ἡσυχάζων· ὡς δὲ ἐδεάσατο ὁ προ-
εσὼς τὴν πολλὴν τῷ δαίμονος σφυγμὴν ἀποστείλας
ἐκάλεσε τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον, ὅπως προσκατερή-
σῃ τῷ πάχοντι, καὶ ᾧ ἀναγινώσκοντος δίδοσκει
τὸν πάσχοντα εἰδοσιν λαβόντα μικράν· καὶ ὡς
ἦν ὁμιλῶν αὐτῷ ἄφω κυριεύει ὑπὸ τῷ ἀκα-
θάρτῃ ἡρξάτο ἀποβοᾶν, καὶ λέγειν· σὺ πά-
λιν ὡς κακῶς ἦκες, κακὴν ὁδὸν, κακὰ σε-
τα

QUæ discendi cupidi interrogastis,
breviter ac compendiose dicturus
sum; quoniam absque timore Dei,
perfectaque patientia præclare aliquid geri,
& ad optatum finem deduci, impossibile
est. Apostolo dicente: Patientia vobis
necessaria est, ut voluntatem Dei facien-
tes, reportetis promissionem. Ipseque Do-
minus discipulos suos instruens, sic ait:
In patientia vestra, possidebitis animas ve-
stras. Et rursus: Qui autem perseveraverit
usque in finem, hic salvus erit. Non enim
definivit, ad hoc vel ad illud usque tem-
pus: sed, qui in finem perseveraverit, hic
salvabitur. Neque enim in principio co-
gnoscitur finis, sed in ipso fine fructus in-
venitur. Quamobrem fini principium con-
junge: ut in fine inveniētes victoriam, re-
portetis promissiones. Sanctificatio etiam
nobis sit curæ: siquidem hoc potissimum re-
quiretur à vitæ monasticæ sectatoribus:
Non efficiamur inanis gloriæ cupidi; ne
& nobis dicatur à Domino: Omnia sua
opera faciunt, ut videantur ab hominibus;
dilatant enim phylacteria sua, & magnifi-
cant suas fimbrias. Amant autem primos
recubitus in cænis, & primas cathedras
in synagogis. Et salutationes in foro, &
vocari ab hominibus, Rabbi. Simus ita-
que humiles, in verbo, in opere, in con-
versatione: ut gratiam inveniamus apud
Dominum; quandoquidem humilitas gra-
ta est Deo. Novi fratrem in Domino,
qui quodam in loco quietam ducebat vi-
tam, sub magna obedientia. Acciditque
illo in loco fratrem divexari ab impurissimo
dæmone: atque hic quietum illum, at-
que optimum Monachum appellans, excla-
mare coepit, ac dicere, Erat autem in
conventu, sub custodia juniorum. Ille
vero adversus quem vociferabatur dæmo-
nium, in sua cella desidebat. Ut autem
Præfectus multam cacodæmonis agitatio-
nem conspexit, accersendum curat fratrem
illum, ut patienti deserviat: qui adven-
tans, offendit ægrotum nonnihil rela-
xatum. Et dum cum eo colloquitur,
repente ab impuro obsessus dæmone,
incepit exclamare ac dicere: Tu ite-
rum huc male per malam venis viam:
mali sunt tui occursus; mala si dixe-
ris:

Hebr. 10.

Luc. 21.

Matth. 10.
24.

Matth. 23.

ris, mala etiam audies. Primumque tu me ejcisti, atque ligasti per humilitatem tuam. Rursusque ad teum dæmon: Ne extollaris bone vir, ne quæso extollaris: visitandus enim mihi & tu eris, nisi humilitate tua protegaris: nam ea & nunc ego crucior, impugnorque. Quod si igitur ipsi quoque dæmones quantumvis inviti, confitentur se nihil cum humilitate posse, sed eam timere atque formidare: quare nos tantam illius dignitatem adeo parvi facimus? Etenim signum ex ea resplendet spiritale, quod superbi dæmones tolerare nequeunt. Domino dicente: *Dis-*

Matth. II. cite à me, quoniam mitis sum & humilis corde: & invenietis requiem animabus vestris. Nos vero ad ipsum dicamus: Tibi gratiarum actio Domine, universorum Regi & Deo, quia factus es nobis via salutis. Tu Domine, etiam dæmones refrænas: & eruis ex omni malo in te sperantes. Pro me porro non desistatis precari, ut apud Dominum invenire merear misericordiam, quando angustia illæ me obsederint, & mortis suffocatio: & non confundar, quando revelaverit Dominus abscondita tenebrarum, manifestaveritque consilia cordium. Væ confusis, in hora illa. Dominus autem Deus omnipotens, qui scrutatur omne verbum, vestri pariter ac nostri misereatur, secundum multitudinem miserationum suarum: singulorumque nostrorum nomina inscribenda curret in regno suo cœlesti. Quoniam ipsi gloria, in secula seculorum. Amen.

EJUSDEM PARÆNESIS DE
PATIENTIA, ET ANIMÆ
COMPUNCTIONE.

Carissimi. Præbeamus nos tamquam strenuos milites, pro Rege nostro Christo alacriter mortem oppetentes. Quando enim adhuc in seculo eramus, quando in humanis negotiis versabamur, talia non patiebamur, neque tot ærumnas sustinebamus: Nunc autem cum accesserimus ad Dominum, ut ei maxime placeamus; incursiones ejusmodi, tentationes, vexationesque in nos improbi hostis excitantur. Vides autem nos hæc Domini causa perpeti: quum enim nobis inimicus invidet, nosque à vitæ via conetur abducere, in molliem desidiamque nos inducit; ne

Deo

A τὰ ἀπαντήματα, κακὰ εἴπης, κακὰ ἀκούσης, καὶ τὸ πρῶτον με σὺ ἐξέβαλας, καὶ ἔδρασάς με ἐν τῇ ταπεινώσει σου, καὶ πάλιν ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ δαίμων· μὴ ἐπαίρῃς καλὲ ὁ δεῖνα μὴ ἐπαίρῃς· ἔμελες γὰρ καὶ σὺ ἐπισκεπτήναι· εἰ μὴ ἄλλ' τὴν ταπεινώσιν σου σκεπαζέῃ· αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ καὶ νῦν ἐκδιδοῦσα με, καὶ πολεμῶσα. **B** Καὶ εἰ ἄρα καὶ αὐτοὶ οἱ δαίμονες καὶ ἄκοιτες ὁμολογῶσι μὴ δύνασθαι πρὸς τὴν ταπεινωσίνην, ἀλλὰ δεδιέναι ταύτην καὶ φοβέσθαι· τί ἡμῶς καταμελῶμεν τῆς ποιότητος αἰτίας; καὶ γὰρ σημεῖον ἀπαεργάτης πνευματικόν· ἢν ὑπερήφανοι δαίμονες φέρειν ἔδυνανται. τῷ κυρίῳ εἰπόντες, **C** μᾶρτε ἀπ' ἐμῶ ὅτι πρῶτος εἰμι καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ, καὶ διύρσητε ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς ὑμῶν· ἡμεῖς ἔπομεν πρὸς αὐτὸν· σὺ χάρις κύριε τῷ παμβασιλεῖ καὶ Θεῷ· ὅτι γίνουνας ἡμῖν οὐδὲ σωτηρίας· σὺ κύριε καὶ τὰς δαίμονας χαλινῶς καὶ ἐξάγεις ἀπὸ παντὸς κακῆς τὰς ἐλπίζοντας ἐπὶ σε· περὶ δὲ ἐμῶ μὴ ἄλλ' λέπητε δι' ἡμῶν· ὅπως διύροιμι ἔλεος πρὸς κύριον· ὅταν καταλάβῃ με ἡ συνοχὴ ἐκείνη, καὶ ὁ τῷ θανάτῳ πνιγμός· καὶ μὴ ἀγρυπνῇ, ὅταν ἀποκαλύψῃ κύριος τὰ κρυπτὰ τῷ σκότεινι, καὶ φανεροῖ τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τῷ ἀρχυμμένῳ ὦν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ· ὁ δὲ δεσπότης Θεὸς καὶ παντοκράτωρ, ὁ ἐτάζων πᾶν ῥῆμα, καὶ ὑμῶς καὶ ἡμῶς οἰκτιρήσει κατὰ τὸ πλήθος τῶν οἰκτιρμῶν αὐτῷ· καὶ ἐκάς ἡμῶν τὸ ὄνομα ἔγγραπτον ποιήσει ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἁγίων· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. **D** Ἀμήν.

E ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΠΕΡΙ
ΥΠΟΜΟΝΗΣ, ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΤ-
ΞΕΟΣ ΨΥΧΗΣ.

Aγαπητοὶ γεννώμεθα ὡς γεννῶσι ἐρασιώ-
ται ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἡμῶν ἐτόιμως
ἀποδιδόντες. Ὅτε γὰρ ἐν κόσμῳ ὑπῆρχομεν,
ὅτε ἐν βιωτικαῖς ἀνατρεφόμεθα πρᾶγμασι,
F ταῦτα ἐκ ἐπάχομεν, ἐδὲ ποιῶντας θλίψεις
ὑφεισόμεθα. ἀλλὰ νῦν, ὅτε προσήλθομεν τῷ
Κυρίῳ θάρσυνον, θερμῶς ποιῶντες ἐπαρ-
σεις, καὶ περασμοὶ κατὰ ἡμῶν ἐγείρονται, καὶ
θλίψεις ὑπὸ τοῦ πονηροῦ. Οὐδὲν, ὅτι ἄλλ' τὸ
Κύριον ταῦτα πάχομεν; Φθοροῦμεν γὰρ ἡμῶν
τῷ πονηρῷ, καὶ περάζοντος ἀφ' ἡμῶν τῶν
οὐδὲ τῆς ζωῆς εἰς χάνωσιν, καὶ ὀλιγωρίας ἁγίων
ἡμῶν.

ἵνα μὴ ἀπαρεσῆσαντες σωθῶμεν. Οἷον ποίνω καὶ ἡμῶν ὁ πονηρὸς ἐπεγείρεται· ἡμεῖς εἰς ὄρεσθαι ἐν ὑπομονῇ καὶ ἀνδρείᾳ γενναῖοι, καὶ παύσομεν, ἐπιμένοντες ἕως θανάτου ὑπομένειν ἄχρι τῆς εἰς Χριστὸν ἐλπίδος, πάντας αἱ μεθοδεύει ἐκ τούτων λύνοντες· ἔχομεν γὰρ τὸν ὑπερασπιστὴν ἡμῶν, καὶ ὑπέρμαχον Χριστὸν, ὡς ἡμῖν θλιβομένοις καὶ ἐλπίζουσιν ἐπὶ αὐτὸν, ὑπομονὴν δίδωσι, καὶ ἐκείνους καταργῶν, ἡμῶν τὰ νικητήρια τῶν πόνων, τὰς ἐξ τῆς βασιλείας τῆς Κυρίας κομιζομένων· γενόμεθα ὡς ἄκμονες τυπόμενοι καὶ μὴ ἐνδίδοντες, μηδὲ ἐν τύπῳ χαλνώσας, ἢ ὀλιγωρίας, ἢ ἀκηδίας ἄχρι τῶν μαστιγῶν καὶ πειρασμῶν ἐν ἑαυτοῖς τι δεχόμενοι, δεινόμενοι νικῶμεν τὸν ἀντίπαλον ἄχρι τῆς ὑπομονῆς. Καὶ γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν ἕως τὸν ἀγῶνα τούτον διώδωκεν μαστιζόμενος, ὀνειδιζόμενος, ἐμβιμνόμενος, ἐμπιυόμενος, λιταζόμενος, ἔχατον καὶ ἀτίμω θανάτῳ θανάτῳ ὑπὸ ἀνόμων τιμωρῶμενος, καὶ πάντας ὑπὲρ ἡμῶν σωτηρίαν, ὑπολιμπάνων ἡμῖν ὑπογραμμά ζωῆς, ἵνα δι' ἧς ὁδοῦ θλίψεως, καὶ πειρασμῶν, καὶ θανάτου αὐτὸς διώδωκε, τῇ αὐτῇ ὁδῷ διωδύσωσιν οἱ ἐν ἀληθείᾳ εἰς αὐτὸν πιστεύσαντες, καὶ σωκληρονομοὶ αὐτῷ γενέσθαι βυλόμενοι· ἵνα ὡς αὐτὸς ἄχρι πολλῶν παθῶν, ἔχατον δὲ θανάτων ἐπὶ θανάτῳ ἐνίκησε, καὶ ἐθανάτωσε, καὶ κατέδρανε τὴν ἀμαρτίαν ἄχρι τῆς σαρκὸς καθαρίας, καὶ ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀντικειμένας διωάμεις, καθὼς εἶρηται, τὰς ἀρχάς, καὶ τὰς ἐξουσίας ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἐδηγμάτισε, δελαμβύσας αὐτὰς ἐν αὐτῷ· ἕως καὶ ἡμεῖς πάντας αὐτῷ ἐπανάστασι, καὶ θλίψιν ὑπὸ τῷ πονηρῷ ἐμποισμένῳ γενναῖως, καὶ παύσομεν; καὶ ἕως θανάτου ἐλθόντες, εἰς ὑπομείνωμεν, τότε νικῶμεν τὸν ἀντίπαλον, ἄχρι τῆς πίσεως, καὶ ὑπομονῆς, καὶ τῆς εἰς τὸν Κύριον ἐλπίδος, καὶ ἕως δόκιμοι ὄρεσθαι ἐν τῇ ἀπολυτρώσει καταξιόμεθα, καὶ τῷ ἁγιασμῷ τῷ ἁγίῳ Πνεύματος πληρῶμεθα, καὶ τῆς ἐκείθεν αἰωνίου ζωῆς κληρονόμοι γενόμεθα. Εἰς γὰρ τὸ πνευματικὸν ἀγῶνα ἢ κατὰ τὸν ἀντικειμένον νίκη ἄχρι παθῶν, καὶ θανάτου γίνεται. Πάσχοντες οὖν καὶ θανατούμενοι ἄχρι τῆς Κυρίου προθύμως νικῶμεν πάντας τὸν ἀντικειμένον τὴν δύναμιν, καὶ πάντας θλίψιν, καὶ πειρασμούς, μὴ ἐπιπόνους ἡγούμεθα· ἀλλ' ὡς ὡς ὑπομείνωμεν πάντας τὴν τῷ πονηρῷ ἐπανάστασι, τὸ τῷ Κυρίῳ θανάτον ἐπιθυμία πάντες

A Deo complacentes, salvemur. Quantum igitur adversum nos malignus exsurgit; tantum nos in patientia inveniamur viriles, magnanimi, strenui & alacres, paratos nos præbentes ad sustinendum usque ad mortem, propter spem in Christum; & cunctæ ejus invidiæ dissolventur. Habemus siquidem defensorem & propugnatorem nostrum Christum, quique nobis oppressis & sperantibus in ipsum patientiam præbet, illosque confundit; nobis interim præmia victoriæ atque laborum, id est, Regnum cælorum, propter Dominum, reportantibus. Præbeamus ergo nos velut incudes percussi, & nequaquam terga vertentes; neque aliquam notam mollietiei, vel desipientiæ, desidæve per flagella atque tentationes in nos admittentes. Cæsi vincamus adversarium, per patientiam: Etenim Dominus noster sic hanc vitam traduxit, flagellatus, contumeliis affectus, consputatus, lapidatus, ac denique ignominiosa quoque morte crucis, ab impiis affectus: omniaque sustinuit propter nostram salutem, nobis exemplum vitæ relinquens, ut qua via tribulationum, tentationum, ac mortis ipse ambulavit, eadem quoque qui in ipsum vere credunt, & cohæredes Regni ejus fieri desiderant, iter suum instituant. Ut quemadmodum ipse per multas passiones, postremo autem in Cruce moriens, vicit crucifixus, & moriens superavit, interemit, condemnavitque peccatum in carne, abigens adversarias potestates, sicut scriptum est: *Exspolians principatus & potestates in cruce, ostendit palam, triumphans illos in semetipso*: Ita & nos omnem ipsius insultationem, angustiamque ab hoste improbo illatam, viriliter alacriterque etiam ad mortem usque si sustinuerimus; tunc adversarium superabimus, per fidem & patientiam, ac spem firmam in Dominum. Sicque probati inventi, & hinc redemptionem merebimur, sanctique Spiritus sanctificatione implebimur, & hæreditatem deinde vitæ æternæ consequemur. Nam in spiritali certamine, victoria contra adversarium, per passiones & mortem comparatur. Patiendo igitur & moriendo propter Dominum, promptissime superabimus omnem inimicorum potestatem. Neque ergo nobis laboriosum sit, quamcumque tribulationem ac tentationem perferre: sed desiderium omne in Dominum, & ob oculos mortem ejus statuentes; cum patientia, quæcumque sustinebimus.

Coloss. 2.

Et sicut dictum est à Domino : Quotidie tollentes crucem ejus , quæ est mors , sequamur ipsum . Atque ita facile quamcumque afflictionem tolerabimus , sive occultam sive manifestam . Si enim mortem à Domino sustinere expectamus , & coram oculis ponentes , semper desideramus : quanto magis qualescumque afflictiones graves , opportune importuneque cum omni prorsus gaudio sustinebimus ? Propterea graves nobis , molestæ , & intolerabiles res adversæ videntur ; quum mortem Domini continuo ob oculos constitutam non retinemus , ipsumque non semper mens concupiscit . Nam qui Christum possidere desiderat : etiam pro ipso pati , optabile omnino illi est , & expectandum . Itaque Christi amatores in hoc apparent , quando omnem tribulationem ipsis supervenientem , generose alacriterque propter spem in Deum sustinent . Quocirca obsecremus Dominum , ut intellectum nobis concedat , ad cognoscendam divinam ejus voluntatem , promptequè præstandam eam , in omni patientia & longanimitate , cum gaudio & exultatione , quam ipse lagiatur nobis , confirmans nos in omni beneplacito suo : ut probati , dignique reperti , æterna perfruamur salute . In Christo Jesu Domino nostro : Cui gloria & potentia , in secula seculorum . Amen .

EJUSDEM DE MORUM PERVERSITATE.

Quemadmodum gladius nervos incidit equo , & equitem dejicit : ita versuta ac perversa mens vigorem animæ succidit , & tristitiam affert , tristitia vero sibi obvios destruit ac premit . Quis enim cupidus adeundi civitatem triginta stadiis distantem ; & ubi viginti novem confecerit , uno adhuc restante & non confecto , dicet se eò pervenisse ? hic quippe ex propriis exiit , & ad civitatem quò pergebat non pervenit . Nam sicut qui ad undecimam horam venit , plenam mercedem accepit ; velut etiam cæteri qui pondus diei portarunt : ita & qui ad undecimam usque horam operatus est . Circa porro undecimam horam , si inceperit evertere , & quæ plantata sunt evellere : mercedem nullam percipiet . Quum Dominus & Salvator noster Jesus Christus dicat : *Qui autem per-*

Matth. 10.

severaverit usque in finem , hic salvus erit . Et

iterum :

Αποτε ποτὶ ὀφθαλμοῦν ἔχοντες , καὶ καθὼς ἐρη-
ται ἡ πόλις τῆς Κουρίας , καθ' ἡμέραν τὸν τειχὸν
ἀγρόντες , ὁ ὅστις θάνατος , ἀπολεσθῶμεν αὐτῷ
ὁπίσω , καὶ ἔτις δὲ ἀκέρως ὑπομένωμεν πᾶσαι
θλίψεις ἢ τοὶ κρυπτῶν ; ἢ τοὶ φανεράν . Εἰ γὰρ
θάνατον ὑπὲρ τῆς Κουρίας ὑπομένειν προσδο-
κῶμεν , καὶ πρὸ ὀφθαλμοῦν ἔχοντες πάντες
ἐπιποθεῖμεν , πολλῶ μᾶλλον καὶ θλίψεις βα-
ρείας δὲ ἀκέρως καὶ ἀκέρως μετὰ χαρᾶς πᾶντος
ὑπομένωμεν ; διὰ τὴν γὰρ βαρείαν , καὶ φορτι-
κὰς τὰς θλίψεις ἡγούμεθα ἀνυπομονήτως ἔχοι-
τες , ἐπειδὴ καὶ τῆς Κουρίας θάνατον πρὸ ὀφθαλ-
μῶν ἔχομεν ἑδωκός , καὶ ἐν αὐτῷ πάντες ἡ
διάνοια ἐκ ἐπιποθεῖν . Ὁ γὰρ Χεῖρ ἐπιθυ-
μῶν κληρονομήσας , καὶ τὸ αὐτῆς παῖδος ἀκωλύ-
τως ἐπιθυμητὸν ἡγήσεται . ὥστε οἱ Χεῖρ ἀγα-
πῶντες , ἐν τῇ τῷ φαίνονται , ὅτι αἱ πᾶσαι
θλίψεις ἐπερχομένης αὐτοῖς θνητῶς καὶ πρὸς
μὲν ὑπομένωσι διὰ τὴν εἰς τὸν Χεῖρ ἐλπίδα .
Παρακαλέσωμεν οὖν τὸν Κύριον δούλω ἡμῶν
σίμωσιν εἰς τὸ γνωρίζειν τὸ αὐτῆς θέλημα , καὶ
πρὸς δούλω ἐπιτελεῖν ἐν πᾶσι ὑπομονῇ καὶ
μακροθυμίᾳ μετὰ χαρᾶς , ὡς αὐτὸς ἡμῶν χα-
ρήσεται , δυναμώσας ἡμᾶς εἰς πᾶσαι διαρ-
χήσονται . ἵνα δόκιμοι καὶ ἀξιοὶ διρεθέντες σωτηρίας
ἀγώνος τύχωμεν ἐν Χεῖρ Ἰησοῦ , τῷ Κυρίῳ
ἡμῶν , ᾧ ἡ δόξα , καὶ τὸ κράτος εἰς τὰς αἰ-
ῶνας τῶν αἰώνων . Ἀμήν .

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑΣ.

Οὗτος τρόπος ξίφος νευροκοπεῖ ἵπποι καὶ
τὸν ἐπιβάτην καταβάλλει , ἔτι κακο-
θῆς γνώμη κόπηι τὰς πύλας τῆς ψυχῆς , καὶ
τῇ λύπῃ πρὸς δίδωσι . λύπη δὲ πρὸς δίδωσι τὰς
ἐμπιπτοντας ἐν αὐτῇ . Τίς δὲ ποτε βελλόμενος
εἰσελθεῖν εἰς πόλιν ἀπέχουσαν εἰς τριάκον-
τα , ποιήσας δὲ εἰκοσιενεά , τὸ δὲ ἐν μὴ ποιή-
σας , ἔτις ἐν τῇ ιδίῳ ἐξῆλθε , καὶ εἰς τὴν
πόλιν ἐκ εἰσῆλθε . Καθὰ περ γὰρ ὁ ἐλθὼν εἰς
τὴν ἐνδεκάτην ὥραν πλήρη τὸν μισθὸν ἔλαβεν ,
ὥς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ βασάσαντες τὸ βάρος τῆς
ἡμέρας , ἔτι καὶ ὁ ἐργασάμενος μέχρι τῆς
ἐνδεκάτης ὥρας , περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν εἰς
ἄρξεται κατατρέφειν , καὶ τὰ πεφυτωμένα ἐκ-
τίλειν , μισθὸν δὲ λαμβάνει , τῷ Κυρίῳ καὶ
σωτῆρος ἡμῶν ἐπόντος . ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τὸ
λος , ἔτις σωθήσεται . Καὶ πάλιν . ἔτις ἐπι-
βαλὼν

βαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ἄροτρον, καὶ εἰς τὴν οὐρίαν, ὅθεν ἐστὶν εἰς τὴν βασιλείαν ἑβραίων· ἢ γὰρ γυνὴ τῆς Λωτ εἰς τὴν οὐρίαν ἐγένετο σῆλη ἀλός. ὅθεν καὶ ὁ Ἀπόστολος τοῖς ὁπιοῦν ἐπιλανθανόμενος, τοῖς ἐμπροσθεν ἐπεκτείνετο. Καὶ σὺ οὖν ἀγαπητὲ ὑπομεινον· ὁ γὰρ κόσμος ἔπος ὡς γέγνηται, καὶ ἡ ἐπιθυμία· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ξένοι γὰρ ἐσμεν καὶ παροικοὶ ἐν τῷ βίῳ τούτῳ. Ἐὰν δὲ, ὡς καρὸν ἔχομεν ἐργασώμεθα ἐν αὐτῷ πρὸς ἀρετὰς τῶν Κυρίων, τὸν μισθὸν κομισώμεθα. Κτήσας οὖν τὴν ὑπομονὴν ἀγαπητὲ ἀδελφε· γέγραπται γὰρ· ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὁ Ἐνώχ ἀγαθὸς ἦν ὁ δὲ ἠνέρεσε τὸν Θεὸν μετὰ τὸ γεννηθῆναι αὐτὸν τὸν Μαθουσαλά, καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ βραχὺ πύττω καρῶ ὀλιγοῦμεν. Ἀντίστα ἀγαπητὲ τοῖς βλαβεροῖς λογισμοῖς, καὶ εἰπον μετὰ τοῦ λόγου· Χειρὸς σωεσάμεν. Ἰδὲ δὲ ἔτι ἐγὼ, Ἰησοῦς δὲ ἐν ἐμοὶ Χειρὸς. Τί γὰρ ὀφελήσεται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; Ἐκκλίνατε ἀπὸ ἐμῶν πονηρῶν, καὶ ἐξεργασθήτω τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ μὲν. Τῷ Ἐκκλησιαστῇ βοῶντος· ματαιότης ματαιότης τὰ πάντα ματαιότης. μετὰ πᾶσι πλεον καὶ δόξα, ἔτι ματαιότης πρὸς φέρω μὲν τὰς καμάτους, ἵνα μὴ μετὰ τὴν ἐμὴν ἐξοδὸν ἄλλοι κληρονομήσουσι, καὶ γὰρ ἀποτίσσομαι τὴν δίκην· ἀλλὰ πρὸς φέρω μὲν τὰς καμάτους τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐλεήμονι Θεῷ τῶν παρέχοντι μετὰ θάνατον ζωὴν, καὶ ἐτοιμαζόντι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ὁ ὀφθαλμὸς ἔκ ἴδεν, καὶ ὅς ἐκ ἡκούσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου ἔκ ἀνέβη. Ναὶ ἀγαπητὲ ἀνδείξαι, καὶ κραταῦσθαι ἡ καρδία σου, καὶ ὑπομεινον τὸν Κύριον, καὶ ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ἐξοδος σου. Ἐκεῖ ὅφει τὰς δικαίας χάριτας ἐπὶ τῇ σῶτηρί. Ἐκεῖ αὐλοθήσῃ ἐν κύλποις Ἀβραάμ σὺ τῶν Λαζάρων, τὴν γὰρ πτωχεῖαν ἐξελέξω, τὴν θλίψιν ὑπέμεινας, ἐξεδένωσιν ἔκ ἐμίσσης, ἀλλὰ τὴν δέξονταί σε μετ' ὄφρου σῶν εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς, ἐνθα ἀπέδρα λύπη, ὀδύνη, καὶ στεναγμός. Ἐκεῖ ὅφει τὴν ζωὴν, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὴν ἐλπίδα πάσης τῆς κτίσεως, τὸν λυτρωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν βασιλέα τῆς δόξης, καὶ χαρήσεται σου ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν σου ἔδῃς ἀρετῇ ἀπὸ σου. Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν ἀφουλάξει ἡμᾶς ἀμέμπτως, ὅτι

Tom. II.

A iterum : Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei. Nam uxor Lot, quod retro respexerit, in statuam salis versa est. Quare etiam Apostolus, eorum quidem quæ retro sunt obliviscens; ad ea vero quæ sunt priora seipsum extendens, ad destinatum persequabatur. Et tu ergo carissime, sustine, ac persevera. Nam mundus iste transit, & concupiscentia ejus: qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum. Peregrini enim sumus, & advenæ in hoc seculo. Si autem dum tempus habuerimus, in illo grata & accepta Domino operati fuerimus; mercedem referemus. Patientiam igitur posside, frater dilecte. Nam scriptum est: In patientia vestra possidebitis animas vestras. Enoch ducentis annis placuit Deo, postquam ipse genuit Mathusalem: & nos in brevi hoc vitæ tempore negligentes sumus? Resistite, carissime, cogitationibus noxiis: & dic cum eo, qui ait ac clamat: Christo confixus sum cruci: vivo autem, jam non ego, vivit vero in me Christus. Quid enim proderit homini, si mundum lucretur universum; animæ vero suæ detrimentum patiat? aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Declinate à me maligni, & scrutabor mandata Dei mei. Ecclesiaste quoque proclamante: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Post tantam opulentiam ac gloriam, non amplius vanitati labores meos offeram; ne eas alij post meum hinc exitum possideant, & ego interim pœnas pendam: verum optimo & misericordissimo Deo labores meos offeram, præbenti post mortem vitam æternam; & paranti diligentibus ipsum, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt. Etiam carissime, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum, eritque in pace exitus tuus. Ibi justos gaudentes videbis ob salutem tuam. Ibi, in sinu Abraham, cum Lazaro demoraberis: paupertatem, enim & inopiam elegisti, tribulationem, & angustiam sustinuisti, contumelias passus es, contemptions non es aversus. Propterea cum lætitia in æterna tabernacula suscipient te, ubi exultat letus atque tristitia, ac gemitus: Ibi vitam cernes & lucem veram, ac spem omnis creaturæ redemptorem animarum nostrarum Jesum Christum regem gloriæ: & gaudebit cor tuum, & gaudium tuum nemo tollet à te. Ipse porro Dominus & Deus, irreprehensibiles nos tueatur atque custodiat. Quoniam ipsum

A a a

ipsum decet gloria, in secula seculorum. Amen.

A ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῆς αἰώνων. Ἀμήν.

EJUSDEM ADHORTATIO,
SIVE CATECHESIS AD
MONACHOS.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΝΟΥΘΕΣΙΑ,
ΗΓΟΥΝ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ
ΠΡΟΣ ΜΟΝΑΧΟΥΣ.

Venite dilecti mei: Venite patres fratresque mei, grex Salvatoris electe; operemur bonum donec hæc duret celebritas. Oculos vestros adimplete lacrymis: & confestim oculi cordis vestri aperientur. Verba vitæ loquimini ad invicem: & e vestigio, cordis compunctionem sentietis. Bene sentite de regno ac Paradiso: & mox res terrenas contemnetis. Nullus per socordiam atque negligentiam animo percellatur: neque in pusillanimitate veniat; neque pavore quis perfundatur, aut sopore obruatur. Sed audacter Deum imploremus, & Salvatori nostro deserviamus. Corda quoque nostra studiose Spiritus sancti ope emundemus. Simul conspiremus in bono, nos inter nos cohortemur, & confirmemus. Ignoscamus nobis mutuo, ex toto corde: siquidem servi sumus Dei, omnis mendacii expertis; qui dixit: Amen amen dico vobis, nisi ex toto corde remiseritis peccata vestra alterutrum: nec pater vester coelestis remittet vobis peccata vestra. Quin & per Sanctos suos Apostolos designavit nobis, quoties fratri ignoscendum sit. Dicente enim Petro: Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei? usque septies? Ait illi Dominus: Non dico tibi usque septies: sed usque septuagies septies. At nos subinde ne tertio quidem in die nobis mutuo ignoscimus. Quamobrem vos obsecro carissimi mei, supplexque oro o amici mei: sobrii estote ac vigilate hoc tempore exiguo, & ad undecimam hanc horam contendite. Appropinquavit jam vespера, & retributor mercedis cum gloria adveniet, redditurus unicuique secundum opera sua. Attendite vobis ipsis; ne quis vestrum honeste atque ex virtute vivens, nimium de se præsumat: negligensque immensam ejus remunerationem deperdat. Similis enim est Monachus agro seminato, qui pluvia ac rore rigatus incrementum capit, lætitiæque fructum fructificat: sed quum jam ad ipsum fructum pervenerit, majorem sollicitudinem bono agricolæ ingerit: sollicitus namque pervigilat, timens ne vel repentina grandine, vel a pecoribus campi, sua sata destruantur. Sic & Monachus donec in hoc corpore vitam duxerit, quotidie de immortalī vita curet

Matth. 18.

Luc. 17.

ΔΕΥΤΕ ἀγαπητοί μου, δεῦτε πατέρες, καὶ ἀδελφοί μου. ποιῶντες ἐκλεκτοὶ τοῦ Σωτῆρος. πραγματευώμεθα ἕως τῆς ἡμέρας. πληρώσατε τὰς ὀφθαλμούς ὑμῶν δακρύων, καὶ διδύας τῆς καρδίας ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ ἀνοίγονται. Λαλήσατε λόγους ζωῆς, καὶ ὡς χερσὶν κατανοίγεται ὑμῶν ἡ καρδιά. Λάβετε καλῶς ἐννοίαν περὶ τῆς βασιλείας, καὶ τοῦ Παραδείσου, καὶ διδύας καταφρονεῖτε τῆς γῆς πραγμάτων. Μηδὲς ῥαθυμῆσας πλοῦσῃ, μηδὲ ὀλιγοψυχῆσῃ, μηδὲ φοβηθῆτω τις, μηδὲ ὑπνώσκειν, ἀλλ' αἰαδῶς ἐπικαλεσώμεθα τὸν Θεόν, καὶ δαλῶσωμεν τῷ Σωτῆρι ἡμῶν. ὡς δαῖς ἀγνίσωμεν τὰς καρδίας ἡμῶν διὰ τῆς ἀγνῆς πνύμετος. συγκροτῶμεν τε ἀλλήλους, καὶ ὡς καλεσώμεν, καὶ ἐκείτωμεν. συγχωρήσωμεν τε ἀλλήλοις ἕξ ὅλης καρδίας. δῶλον γὰρ ἐσμεν τῷ ἀβυσθῶς Θεῷ τῷ ἐπόντος. ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν, εἰ μὴ ἀφῆτε ἕξ ὅλης τῆς καρδίας τὰ ὡς πλῆματα ὑμῶν, εἰ δὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ὑψίστος ἀφήσῃ τὰ ὡς πλῆματα ὑμῶν. Καὶ διὰ αὐτῶν ἀγίων Ἀποστόλων αὐτὸς ἐσήμανεν ἡμῖν ποσάκις συγχωρῆσαι καὶ τῷ ἀδελφῷ. ἐπόντος γὰρ τῷ Πέτρῳ Κύριε ποσάκις, εἰ μὴ ἀμαρτῆ εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου, συγχωρήσω αὐτῷ; ἐπτάκις; Ἐφ' αὐτῷ ὁ Κύριος. καὶ λέγω σοι ἐπτάκις, ἀλλ' ἕως ἐβδομηκοντάκις ἐπτά. ἡμεῖς δὲ ἐνίοτε ἔσθ' ἐπὶ τῆς ἡμέρας συγχωρῶμεν ἀλλήλοις. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀγαπητοί μου, καὶ ὡς σπῆναι ὡς φίλοι μου. νήφατε ἐν τῷ βραχὺ καρῷ τῶν καὶ ἀγωνίσασθε εἰς τὴν ὀκτατίαν ὥρας ταύτης. ἡ ἐσπέρα ἤγγικεν, καὶ ὁ μισθὰ ποσῶν τῆς μετὰ δόξης ἔρχεται ἀποδώσει ἕκαστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Προσέχετε ἑαυτοῖς. μὴ τις καὶ ὁρῶσας θάρρησαι, καὶ ἀμελήσας ἀπολέσῃ τὴν ἀμετρον αὐτὸς μισθὰ ποδοῖαν. Ἐοικε γὰρ ὁ μοναχὸς τῇ ἐσπαρμένῃ χώρῃ, ἥτις αὐτὰ μετὰ ὑετῶν, καὶ δρόσου, καὶ καρποφορεῖ καρπὸν ὑψώσεως. Ὅτι εἰ δὲ φθάσῃ εἰς αὐτὸν τὸν καρπὸν, εἰς πλείονα μέμνηται ἀγαθὸν γεωργόν. μεμνηνὴν γὰρ ἀχρηστῶν. φοβᾶται μὴ ἀφῶ χάλασα, ἢ ἀχρηστῶν ζωῶν ἀφῶ ἀφῶ αὐτὸν. Ὅτως ὁ μοναχὸς. ἐν ὅσῳ ἐστὶν ἐν τῷ σώματι

σώματι τέτρω ἡμέραν καὶ ἡμέραν μεριμνη-
σάτω, καὶ φροντισάτω ὑπὲρ τῆς ἀθανάτου
ζωῆς, ἵνα μὴ ἀμελήσας θύρεθρῃ εἰς κενὸν βέ-
χων. Ἡ χαρὰ, ἡ θύφροσύνη τῶ γεωργῷ εἰσιν
ὅτι ἂν τὸ ἀμνησὶ αὐτοῦ σιναῖζῃ καὶ ἐπιτύχῃ τῶν
ἀμοιβῶν. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον χαίρουσι, καὶ
ἀγαλλονται οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἔρανῳ,
ὅτι ἂν φοβούμενος τὸν Θεὸν τελείωσιν τὸν δρόμον
αὐτοῦ. πληρώσας ὁ γεωργὸς τὰς ἀποθήκας αὐ-
τοῦ, καὶ γενόμενος ἀμέριμνος τρυφᾷ καὶ ἀγάλλε-
ται. καὶ ὁ μοναχὸς ἐπέσθῃ εἰς τὴν ἀποθήκην
αὐτοῦ, τῷ τῷ εἰς τὸ μνημα, καὶ θύεως ὁ
πλῆθος αὐτοῦ ἀνέβη εἰς τὰς ἐρανεῖς. Νήψωμεν
οὖν ἀγαπητοί. νήψωμεν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ
ἀντιδίκῳ ἡμῶν. ὁ μὲν γὰρ πόλεμος αὐτοῦ ἰτα-
μός, αὐτὸς δὲ ἀσθενὴς ὑπάρχει. ὁ δὲ ἡμέτε-
ρος δεσπότης, καὶ ἀγνωστέτης τοῖς προδύμῳς
πολεμῶσι καὶ δύνωμιν παρέχει, καὶ εὐφραντο ἀμά-
ραντι. Καθάρπερ γὰρ διώκεται χεῖς ἡ
σφοδρῶς ἀνέμῳ, ὥτως καὶ ὁ ἀντίδικος ἡμῶν διὰ
βόλος διώκεται ἀπὸ φωνῆς τῆς τοῦ Θεοῦ δοξολο-
γίας, καὶ ὠχῶν, καὶ σακρῶν. Μηδεὶς οὖν
ράθυμῃσει, μήδε φοβηθῇ, ἀλλ' ὁ ἰσχυρὸς τοῦ
ἀσθενὸς ἀντιλαμβάνεσθω. ὁ πρύθυμος τὸν ὀλι-
γόφυχον ὡς θαλεσάτω. ὁ νήφων τὸν βαρύνεον
ὑπὸ διεγεράτω. ὁ κατεσπασμένος τὸν ἀκατά-
στατον ἰσθεσάτω. ὁ ἐγκρατὴς τῷ ἀτάκτῳ
ὑπὸ τιμᾷ. ὅτω γὰρ ἀλλήλους συγκροτοῦντες,
καὶ ὁμοθυμαδὼν, νικῶντες τὸν ἀντίπαλον ἡμῶν
καταχύνωμεν, καὶ τὸν Θεὸν ἡμῶν δοξάζωμεν.
Οἵτε ἅγιοι ἄγγελοι ἐφ' ἡμᾶς ἀφρανθήσονται,
καὶ οἱ ὀρώντες ἡμᾶς καὶ οἱ ἀκύντες τὰ πτερὰ
ἡμῶν οἰκοδομηθήσονται. Παράδεισος πλήρης
καρπῶν ἀφροσύνης, καὶ ποικίλων ἀνθῶν πλή-
ρη μοναχῶν ἐπὶ τὸ αὐτῷ κεκοσμημένων εἰς
τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Πηγὴ καλὴ, καὶ πλή-
ρης ὑδάτων τῶν φῶντων ἄρδουσα, πλήρη μο-
ναχῶν. ἄρδοντες ἑαυτὰν τὴν ψαλμοδία ἐν
τοῖς δάκρυσι. Πόλις τεταχισμένη, ὁχυρωμένη,
πληθὺς μοναχῶν ἐπὶ τὸ αὐτῷ ἀλλήλους συγκρο-
τοῦντες εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Διάδημα
πολύτιμον, πεπλεγμένον ἐν λίθοις τιμίῳις καὶ
μαργαρίταις ὡραίῳις, πληθὺς μοναχῶν ὡς
πάν ἔργον ἀγαθόν, καὶ καλόν. Σκάφος πλῆ-
ρες πλῆθους βασιλικῆς, τῶν μοναχῶν ἐπὶ τὸ
αὐτῷ πεπληρωμένων τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ.
Εὐαγγέλιον ὡραῖον, καὶ ὠκαρπὸς, τῶν μοναχῶν
ὅτι τὸ αὐτῷ περικεκοσμημένων, καὶ ἐσπευγμέ-
νων εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Εἰκὼν βασι-
λική

Tom. II.

A ret sollicitusque sit, necesse est: ne per
segnitiem in vanum cucurrisse reperia-
tur. Gloriatur exultatque agricola, quan-
do suam messem jam congregarit, & com-
pensationem laborum receperit: eundem
in modum gaudebunt exultabuntque An-
geli Dei in cœlis, quando quis timens
Deum, consummaverit cursum suum. Agri-
cola, horreis suis repletis, & in securi-
tate jam positus, genio indulget, & glo-
riatur: Monachus quoque in suo consti-
tutus horreo, hoc est, in monumento;
confestimque divitiis ejus in cœlum perla-
tis, exultat. Sobrii igitur simus & vigile-
mus carissimi; vigilemus, inquam, quam-
diu in prælio adversus hostem constituti
erimus. Illius quidem pugna semper est
præsto: sed ipse debilis est atque infirmus.
Noster vero Dominus fortis præliator,
his qui alacriter certaverint, virtutem
largitur, & coronam immarcescibilem.
Sicut enim a vehementi vento pulvis im-
pellitur, & submovetur: ita etiam adver-
sarius noster diabolus impugnatur fuga-
turque, quando nostris vocibus divinas
laudes personamus, ac preces lacrymas-
que Deo exhibemus. Quocirca nemo hic
sit segnis, metuve frangatur: sed qui for-
tem se sentit, infirmiore suscipiat. Qui
alacritate valet, pusillanimum consoletur.
Qui vigil est, somno gravatum excitet. Qui
per se modestus est, inmodestum admo-
neat. Qui continens est, inordinatum in-
crepet. Hoc namque modo simul conspi-
rantes, pariterque victoriam de adver-
sario nostro reportantes; eum confundimus,
& Deum nostrum gloriosa celebratione
colimus. Sancti quoque super nos gaude-
bunt Angeli: & qui nos vident, audiunt-
que de nobis, ædificabuntur. Paradisus re-
fertus fructibus lætitiæ, & floribus diversi
generis, est multitudo Monachorum, in
idipsum in charitate Dei exornata atque
ordinata. Fons pulcher, & aquis scatens,
quibus multitudo irrigatur plantarum, est
multitudo Monachorum, suam psalmodiam
irrigantium. Civitas muris circumdata at-
que munita, est multitudo Monachorum,
in idipsum invicem conspirantes charitate
Christi. Diadema pretiosum ex pretiosis la-
pillis, speciosisque margaritis contextum, est
Monachorum multitudo, in idipsum ad omne
opus bonum pulchrumque adornata. Na-
vis plena regalibus divitiis, est Monachorum
multitudo, in idipsum dilectione referta. Oli-
va splendida atque fructifera, est multitudo
Monachorum in idipsum circumornata, &
confirmata in dilectione Christi. Imago re-
galis, admirabilem adspæctum quorumcum-
que

A a a 2

que selectissimorum colorum ac florum continens, est multitudo Monachorum, in idipsum varietate virtutum decorata. Castra sanctorum Angelorum, multitudo est Monachorum in idipsum bene ordinata, mentem suam ad Deum semper elevatam habentium. Sicut mel & favus in ore: ita responsio fratris ad proximum suum, cum dilectione & humilitate. Quemadmodum aqua frigida, aestu nimio est sitienti: ita consolationis verbum est fratri in tribulatione ipsius. Quemadmodum qui cadenti manum dat, erigit illum; ita & animam segnem atque pusillanimitatem excitat verbum vitae & consolationis. Quemadmodum semen bonum atque electum in terra bona & optima: ita bonae cogitationes, in mente Monachi. Quemadmodum lucida lampas in obscuro loco relucens: ita Monachus sobrietati mentis & cordis vacans, tempore suae psalmodiae. Quemadmodum connexio bona ac fortis in aedificio: ita longanimitas in corde Monachi. Quemadmodum onus intolerabile, viro debili atque infirmo: ita & Monachi somnus, tempore suae psalmodiae. Quemadmodum vincula & catenae, aquilae: ita & Monacho, sollicitudines mundi. Quemadmodum spinæ, & tribuli inter sata optima: ita malae & sordidae cogitationes, in anima Monachi. Quemadmodum cancer, dum curatur, & putrescit, & numquam curationem absolutam admittit: ita injuriarum memoria, in anima Monachi. Quemadmodum à verme corrumpitur lignum: ita & ab inimicitia labefactatur animus Monachi. Quemadmodum à tineâ corrumpitur vestimentum: ita à detractione mens Monachi. Quemadmodum lignum altum ac speciosum, sed infructuosum: ita superbus & insolens Monachus. Quemadmodum fructus pulcher quidem & delectabilis exterius, putridus autem interius: ita Monachus invidus ac æmulus. Quemadmodum quis lapidem jactans in limpidissimum fontem, conturbat eum: ita iracundi Monachi responsio commovet mentem proximi sui. Quemadmodum quis coram Rege astans, & cum eo colloquens; à conservo autem suo vocatus, Rege relicto, cum illo sermones miscet: ita Monachus, qui in sua psalmodia cum Deo colloquitur, intentione interim mentis suae aliud reflexa. Intelligamus igitur ac consideremus dilectissimi, coram quo constituti sumus. Quemadmodum enim Angeli Dei, cum timore & tremore collaudantes Dñm, coram eo adstant: ita & nos puro corde, & cum reverentia atque timore coram Deo consistere oportet: ut in die iudicii misericordiam consequamur. Per Dñm nostrum Jesum Christum; cui gloria, in seculis seculorum. Amen.

E J U S-

A λικὴ ἔχουσα θαυμασίῳ ἰσοεῖαι παντοίων χάρι-
μάτων ἐκλεκτῶν, καὶ ἀνδρῶν, πολλῆς μοι-
αχῶν κεκοσμημένων ἐν ταῖς ποικίλαις ἀρεταῖς.
Παρεμβολὴ ἀγγέλων ἀγίων, πολλῆς μοι-
αχῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ περικεκοσμημένων, ἔχοντες ὡς
τὸ Θεὸν ἀφ' παντός τιμῇ ἐννοιοῦν αὐτοῖς. Ὡς
μέλι καὶ κηλὶν ἐν τῷ σώματι, ἕτως ἀπόκει-
ται μοι-
B αχῆ τῷ πλησίον αὐτῷ μὴ ἀγάπης καὶ πε-
ποροσύνης· ὥστε ὕδωρ διψῶντι ἐν καύματι,
ἕτως λόγος ὡς ἀκλήσεως ἀδελφῶν ἐν δλίφῃ
αὐτῷ. ὥστε ἂν δῶ τις χάρις πεπαι-
γμένη ἐγείρει αὐτοῖς, ἕτως ἐγείρει λόγος ζωῆς καὶ πα-
ρακλήσεως ῥάθυμον ψυχῇ, καὶ ὀλίγων.
ὥστε σπόρος ἀγαθός, καὶ ἐκλεκτός ἐν γῇ ἀγα-
θῇ καὶ φιλοκαλῶν, ἕτως ἀγαθοὶ λογισμοὶ ἐν
ψυχῇ μοι-
C αχῆ. ὥς λαμπρὰ φάσμα ἐν τόπῳ
σκοτεινῷ λάμπουσα, ἕτω μοι-
αχῆς ἡ καρδία ἐν καρτῇ τῆς ψαλμοδίας αὐτῆς.
Ὡς δέσις καλὴ καὶ ἰσχυρὰ ἐν οἰκοδομῇ, ἕτω
μακροθυμία μοι-
D αχῆ. ὥστε γόμος ἀλατὸς
ἀνδρῶν ἀσθενῶν, ἕτως ὕπνος μοι-
αχῆς ἐν καρτῇ
ψαλμοδίας αὐτῆς. ὥς δεσμοὶ, καὶ αἰσῆς ἀετῶν,
ἕτως ἡ τῆς κόσμου μέλιμα τῷ μοι-
αχῆ. ὥς
ἀκαίδη, καὶ τρίβοι ἐν πόρῳ καλῷ, ἕτω λο-
γισμοὶ ποιητοὶ καὶ ἀγχοὶ ἐν ψυχῇ μοι-
E αχῆ. ὥς γάγγρηνα * ἰωμένη, καὶ σαθραμένη, καὶ μὴ
λαμβάνουσα τέλος ἰάσεως, ἕτω μοι-
αχῆς ἐν
ψυχῇ μοι-
F αχῆ. ὥστε ἐχθρὰ ἀφ' ἐχθρῶν ψυχῇ μοι-
αχῆς. ὥστε σὴς ἀφ' ἐχθρῶν ἰμάτιον, ἕτω
καταλαλὴ ψυχῇ μοι-
αχῆς. ὥστε ἐλπίς ἐν
λόγῳ, καὶ ὥρεον, ἀκαρπὸν δὲ; ἕτω μοι-
αχῆς
ὑπερήφανος, καὶ ἀλαζών. ὥστε καρπὸς πε-
πνός, καὶ ὥρεος, ἔσθθαι δὲ σσηπῶς, ἕτως
μοι-
αχῆς βασκανός, καὶ φθονερός. ὥστε αἱ τις
ἀκοντίσῃ λίθον εἰς πηγὴν καθαρὰν παρὰ
αὐτῷ, ἕτως ἀπόκει-
ται μοι-
αχῆς μετ' ὀργῆς
τιμῇ ἀγνοίᾳ παρὰ τῇ πλησίον. ὥστε βα-
σιλεὺς τις παρεστῶς, καὶ ὁμιλῶν αὐτῷ, καλεσά-
τος δὲ αὐτὸν σιωπῶν, καταλείψας τὸν βασι-
λέα, τῷ συνδούλῳ ὁμιλῶν, ἕτως ἐν ψαλ-
μοδία ὁμιλῶν, καὶ μετεωριζόμενος. * Συνομι-
ποίνω ἀγαπητοὶ τίνι ὡς ἐξήκοισθε. ὥστε ἀγ-
γελοὶ τῷ Θεῷ μετὰ φόβου, καὶ τρόμου ὡς ἐξ-
ηκῶν ὑμνοῦντες, ἕτω καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν μετὰ
ἀγνῆς καρδίας, καὶ φόβου παύσασθαι τῷ Θεῷ,
ἵνα τύχωμεν ἐλέους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως
διὰ τὸ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΟΤ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Α

E J U S D E M.

Συνάμειν ἔνι, ἀγαπητοί, τίνι παλεύεσθαι, ὡς περ γὰρ οἱ ἄγγελοι μετὰ φόβου, καὶ φόβου παύσανται, ἕως καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀγαπητοί μὴ μετὰ ἀγνῆς καρδίας, καὶ φόβου παύεσθαι εἰς τὴν ψαλμοφάνειαν οὐ κατὰ τῆς πνευματικῆς ἡμῶν. μὴ τῷ μὴ σώματι παύεσθαι, τὴν δὲ διαίνοιαν εἰς τὰ γήινα πράγματα φανταζέμεντες ἀπαχολήσωμεν. ὡς περ δὲ σκάφος πειραζόμενον ὑπὸ τῶν τῆς θαλάσσης κυμάτων, ἕως διαίνοια μοναχῶν πειραζομένη εἰς γήινα πράγματα. Ἐπισυναξάντων οὖν τῶν λογισμῶν ἡμῶν, ἀδελφοί, ἀπὸ τῶν γήινων πραγμάτων. Καύχημα μοναχῶν, καὶ ἔπαυσις τῶν, ἵνα καὶ καύχημα χάσκει πρὸς τὸ Θεὸν ἡμῶν. Ὑπομείνων τῶν πειρασμῶν ἢ ἀνυμνεύμεν, ἵνα δοξασθῶμεν. καύχημα γὰρ μοναχῶν μακροθυμία καὶ ἀγάπη. καύχημα μοναχῶν ἀκτινοσύνη ἀπὸ πάντων τῶν βίᾳ πραγμάτων. καύχημα μοναχῶν καὶ ἔπαυσις ἐνώπιον ἀγγέλων, καὶ ἀνθρώπων, ταπεινοφροσύνη, καὶ ἀπλότης καρδίας. Καύχημα μοναχῶν, ὅταν τὸ Θεὸν ἀγαπᾷ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ τὸ πνεῦμα ὡς ἑαυτὸν. Καύχημα μοναχῶν πρῶτος, ὁ ἡσυχία. Καύχημα μοναχῶν ὅταν συμπάσῃ τῷ πνεύματι, ὡς ἑαυτῷ. Καύχημα μοναχῶν ἐγκράτεια βρωμάτων μετὰ ἡσυχίας. Καύχημα μοναχῶν, ὅταν οἱ λόγοι τῶν συμφωνῶσι τοῖς ἔργοις. Καύχημα μοναχῶν, ὅταν ἐγκαρτερῇ τῷ τῷ πνεύματι αὐτῷ, καὶ ἢ περιέρχεται ὡς κήκησε, ὡς φρύγανον ὑπὸ ἀνέμου.

Οἱμοι ἀγαπητοί μου, ὅτι ἐγενόμην ὡς περ μηχανὴν χαλκῆως πληρωμένην, ὃ ἔκκενυμένη, καὶ μηδὲν ἐκ τῷ ἀνέμῳ κρατῶσα. ἕως καὶ γὰρ διηγησάμενος πᾶς ἀρετῆς ἢ ποιμνίᾳ τῷ Χριστῷ, ἀπὸ πάντων ἀπέχω. Δόξα, καὶ πνευματικὴ αὐτῷ μεγαλοσύνη.

Αἰνῶμεν τοὺς ἡμῶν πνευματικῶν, ὅτι εἰς τὰς ῥυπαρὰς, καὶ ἀκαθάρτους λογισμῶν, μὴ ἀμελήσας ἀποραδύμηναι, μήτε ἑαυτὸν ἐκδύσειν εἰς ἀπὸ γνῶσιν, ἀλλ' ἐκχεάτω τὴν καρδίαν αὐτῷ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ στεναζάτω κλαυσάτω, καὶ εἰπάτω.

Ἐξεγέρθη Κύριε, ὃ πνεύματι τῷ κείσῃ μου, ὁ Θεὸς μου, καὶ Κύριός μου εἰς τὴν δίκην μου. Κεῖνον μοι Κύριε καὶ τὴν δικαιοσύνην μου. ἔργοι τῶν χειρῶν σου εἰμι ἐγώ. ἵνα τί με ὑπερέβδεις, ἵνα τί πὸ πνεύματός σου ἀποτρέφεις, καὶ ἐπιλανθάνεις τῆς ταπεινώσεώς μου; ὅτι κατεδίωξεν

Ιntelligamus igitur, carissimi, coram quo adstemus. Sicut enim Angeli cum metu atque tremore adstant: ita & nos debemus, dilectissimi mei, cum puro corde ac tremore ad Psalmodiam tempore orationis nostrae adstare; ne corpore dumtaxat adstemus, mente autem in negotiis terrenis abstracti occupemur. Quemadmodum enim scapha, quae fluctibus maris circumfertur; ita & mens Monachi, quae seculi curis distrahitur. Quare colligamus cogitationes nostras, fratres, à terrenis negotiis. Gloria & laus Monacho hæc est, ut gloriam apud Deum nostrum obtineamus. Sustineamus adversarii tentationes, ut glorificemur. Gloria quippe est Monacho, patientia cum dilectione. Gloria Monacho, paupertas, & abstinencia ab omnibus hujusce vite negotiis. Gloria Monacho, & laus coram Angelis & hominibus, humilitas, & simplicitas cordis. Gloria Monacho, quum diligit Deum ex toto corde, & proximum sicut seipsum. Gloria Monacho, mansuetudo & silentium. Gloria Monacho, quum ita proximo compatitur, sicut sibi ipsi. Gloria Monacho temperantia ab escis & a lingua. Gloria Monacho, quando verba ejus operibus consonant. Gloria Monacho, dum se in loco suo continet, neque huc illucque, instar stipulæ a vento raptatæ, vagatur.

Hei mihi, dilectissimi mei, quia factus sum sicut machina fabri ferrarii; quæ repletur & evacuatur, nihilque ex vento retinet: sic ego virtutes gregis Christi enarrans, ab his omnibus recedo. Gloria & adoratio ipsius magnificentiae.

Dilectissimi mei, si quis nostrum sordidis ac turpibus cogitationibus pre-occupatus fuerit, ne desidia atque segnitie obtorpescat, neque seipsum in desperationem tradat; sed cor suum coram Deo effundat, & ingemiscens cum lacrymis dicat.

Exurge Domine, & intende iudicio meo, Deus meus, & Dominus meus, in causam meam. Judica me, Domine, secundum justitiam meam. Opus manuum tuarum sum ego: cur despexisti me? cur faciem tuam avertis, & oblivisceris humilitatis meae? Quia persequutus est inimi-

inimicus animam meam, & humiliavit in terra vitam meam. Infixus sum in limo profundi, & non est substantia. Apprehendat me manus tua, ne peream.

Si ita in oratione perstiteris, Deumque invocaveris, confestim benignus Deus mittens manum suam in cor tuum, consolabitur te, & requiem a doloribus belli; quod sustines, tibi conferet. Quum ergo talem habeamus Dominum, tamque benignum, ne segniter agamus: quumque talem misericordem Salvatorem habeamus, ne desidia & negligentia obtorpescamus. Quamdiu enim hic sumus, miseretur, & salvat, iniquitatibus nostris ignoscit, & peccata nostra, si quidem volumus, condonat. Quis non admiretur, quod per lacrymas brevissimi hujus temporis, innumera nobis peccata dimittit, & per lacrymas undecimæ horæ, infinita vulnera sanat, rursusque quum sanaverit, mercedem lacrymarum confert? Istud quippe consuetum gratiæ ipsius munus est: sanat, & postquam sanaverit, etiam præmia sanationis tribuit. Ne ergo desides simus, fratres, sed operam demus, ut curemur, quemadmodum præfatus sum. Hic enim miseretur Deus, & ignoscit per suam gratiam; illic autem non item, sed justum ibi iudicium, & ultio, & factorum omnium retributio. Illic misericors Abraham, immitis atque immisericors reperietur, & qui pro Sodomitis fuerat deprecatus, ut salvi fierent, ibi pro uno peccatore non supplicat, ut salutem consequatur. Non ergo mens nostra terrenis rebus implicetur, dilectissimi; sed participes fieri omnium sanctorum, & cohæredes sanctorum patrum nostrorum esse studeamus. Non recedamus ab illorum vivendi instituto, ne & beata eorum privemur gloria. Adnitamur præcipue, ut cum perfectis viris coronemur: sin minus, saltem inter extremos, qui ipsi placere, laudari mereamur. Beatus enim ille profecto est, qui inter perfectos contendit coronari: miser autem, qui neque inter extremos dignus est colaudari. Beatus, qui laude istorum dignus est habitus. Beatus, qui hereditatem ipsorum meruit. Beatus, qui mensæ eorum dignus est iudicatus. Beatus, qui dignus invenietur deliciis ipsorum, vocemque illam audire merebitur: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi.* Quam ibi excusationem habebimus, si negligentes fuerimus? Secularis quidem aliquem

Matth. 25.

A πεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὰν μου, καὶ ἐπαπείνασεν εἰς τὴν γλῶττιν μου. ἐνεπαύω εἰς ἰλὺν βυθῶ, καὶ ἔκ ἐστιν ὑπόστασις. Καταλάβετε με ἡ χεὶρ σου, ἵνα μὴ ἀπολλώμαι.

Εἰ ἂν ἔγωγε καρτερήσῃ καὶ ἐπικαλέσῃ τὸ Θεὸν, ὁ δὲ Θεὸς ὁ φιλανθρώπος Θεὸς πέμψῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν σου, ὥστε καταλῶ σε, καὶ ἀναπαύω ἀπὸ τῆς μόχθου καὶ τοῦ πολέμου σου. Τοιοῦτον οὖν ἔχοντες Δεσπότῃ ἀγαθοὶ, μὴ ἀμελήσωμεν; καὶ τοιοῦτον ἔχοντες ἀσπαραγχοὶ Σωτῆρα μὴ ῥαθυμήσωμεν. ἐν ὅσῳ γὰρ ἐσμεν ὧδε, καὶ οἰκτεῖρα καὶ σωζει, καὶ τὰ ὀφειλόμενα ἡμῶν ἀφίησι, καὶ πᾶς ἀνομίας ἡμῶν, ἃν ἡμεῖς θέλωμεν, συγχωρεῖ. Τίς μὴ θαυμάσῃ, ὅτι ἂν τῆς δακρύων τῆς βραχείας καὶ τῆς συγχωρεῖ ἡμῖν μυρία ὀφειλόμενα, καὶ ἂν τῆς

C δακρύων τῆς ἐνδεκάτης ὥρας ἰᾶται τὰ μυρία τραύματα, καὶ πάλιν ἰώμενος παρέχει μισθὸν τῆς δακρύων; Τῶ γὰρ τὸ οἰωδὸς τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐστίν. ἰᾶται, καὶ τὸν μισθὸν τῆς ἰάσεως αὐτοῦ παρέχει. Μὴ οὖν ἀμελήσωμεν ἀδελφοί, ἀλλὰ ἀσπασώμεν ἰαθῆναι, καὶ ὡς ὁ Θεὸς, καὶ οἰκτεῖρα ἂν τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐκεῖ δὲ ἔκ ἐτι, ἀλλὰ δικαιοκρασία, καὶ ἐκδίκησις, καὶ ἀνταπόδοσις τῆς πεπραγμένην. Ἐκεῖ ὁ πολυάσπαραγχος Ἀβραάμ, ἀσπαραγχος, καὶ ἀνελεῆμων δεισκέτα, ὁ περὶ Σοδόμων ὥστε καλέσας, ἵνα σωθῶσι. ἐκεῖ περὶ ἐνὸς ἀμαρτωλοῦ τῆς ὀφειλόμενης, ἵνα σωθῇ. Μὴ οὖν δεσμβυθῇ ἡ διάνοια ἡμῶν ἐν τοῖς γνῶσι, ἀγαπητοί, πράγμασιν, ἀλλὰ ἀσπασώμεν μέτοχοι γενέσθαι πάντων τῶν ἀγίων, καὶ συγκληρονόμοι τῆς οὐσίας πατέρων ἡμῶν. Μὴ ὑστερηώμεν τῆς πολιτείας αὐτῶν. ἵνα μὴ ἐρηδωθῶμεν τῇ μακαρίας δόξης αὐτῶν. Σπευδάσωμεν δὲ μέλλοι, ἵνα μετὰ τῆς τελείων σεφανωθῶμεν. εἰ δὲ μὴ, μὲν τῆς ἐσχάτων τῆς θάνατον αὐτῶν ἐπαγεθῶμεν. Μακάριος γὰρ ὅστις μὲν τῆς τελείων ἠγωνήσασθαι σεφανωθῆναι. ἀδελφός δὲ ὁ ἀδελφός, καὶ ἀμελήσας, ὡς μὴ δὲ μὲν τῆς ἐσχάτων ἐπαγεθῆναι. Μακάριος ὁ καταξιώθεις εἰς τὴν ἐπαγνοιαν αὐτῶν. Μακάριος ὁ καταξιώθεις εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν. Μακάριος ὁ καταξιώθεις εἰς τὴν τράπεζαν αὐτῶν. Μακάριος ὁ μέλλων γενέσθαι τῆς βουφῆς αὐτῶν, καὶ ἀξιώθεις τῆς φωνῆς ἐκείνης. Διδότε οἱ βλοσυροὶ τῆς Πατρὸς μου. κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ἡμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ποίαν ἀπολογία ἔχομεν ἡμεῖς, εἰ ἂν ἀμελήσωμεν; Ὁ βιωτικὸς ἐν ὅσῳ

D **E** **F**

πρὸς αὐτοὺς ἔχει, ὡς δεσποδοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, ἡμεῖς δὲ τί ἐρεῖμεν, ὅτι ἐν τινὶ ἐδέτημεν τῇ ἀμαρτίᾳ; Φοβῶμαι καὶ βέβω, μὴ οἱ ἐπαγνῶντες ἡμᾶς ἐνταῦθα, ὅτι ἡμᾶς μυκτηρίζωσι, καὶ οἱ μακαρίζοντες ὧδε, ὅτι ἡμᾶς ὀνειδίσωσι. Μὴ γὰρ ἀγαπητοὶ μετὰ γλυκανθῇ ἡμῶν ὁ λάρυγξ, ἡγοῦμαι ἢ ῥαθυμία, καὶ ἢ ἔκτος κόσμου μέμνη, ἵνα μὴ πικρανθῇ ἡμῖν τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, καὶ ὁ ἀκοίμητος σκώληξ. Κλαύσωμεν ὀλίγον, ἵνα ῥυθωθῶμεν ἀπὸ τοῦ αἰώνιου πυρός· νήψωμεν μικρὸν ἀγαπητοὶ. Οὐ πιστεύετε τῷ λόγῳ τοῦ Σωτῆρος, ὅτι ἀφ' ἡμετέρως ὡς ἀστραπὴ λάμπει, ἔτις ἔσται ἡ παρυσία αὐτοῦ; Οὐ σωίζετε, ὅτι φήμη ἐκ γίνεταί ἰδὲ ὧδε, ἡ ὅτι; Οὐ φωβῶσθε, ὅτι ἕκαστος ἡμῶν καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπολαμβάνει ὁ κείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ὅτι καταγνώσωμεν ἑαυτοὺς μετὰ ταῦτα μηδὲν ὠφελοῦντες, καὶ ὅτι ἕκαστος κλαύσας ἐρεῖ. Οἱμοὶ ἀφ' οὗ τί ἡμέλησα; οἱμοὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀφ' οὗ τί κατεφρόνησα; Καὶ ταῦτα δὲ καὶ πλείονα τέτων ἐρεῖ ἐν τῇ θλίψει αὐτοῦ μηδὲν ὠφελῶν. Πιστεύσατε ὅτι ἡ σωτήρια τῷ αἰώνῳ τέττε ἤρκεεν. Ἐὰν δὲ μὴ ἴδῃτε τοῖς οἰκείοις ὑποθαλαμῶσι, τίχα ἐπιστεύετε; Φράτε μὴ πληρωθῇ ἐφ' ἡμᾶς ὁ λόγος τοῦ προφήτου λέγοντος, καὶ τοῖς ὑποθυμῶσι τῷ ἡμέρῳ Κυρίου. Σπασθῶμεν πότι νῦν ἵνα μὴ ὀρεθῶμεν, ὡς ὁ δούλος ὁ κείνῳ, ὃν ἐλθὼν ὁ Κύριος αὐτοῦ ὀρεν αὐτὸν βυθώτα ἐκ ἀμελοῦντα. Διὸ δέομαι ὑμῶν· νήψωμεν, ἵνα μὴ ἔτις ὀρεθῶμεν· ἀναδῶς δὲ μάλλον δοξάσωμεν τὸν Θεόν, καὶ ὡς καλέσωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμᾶς ῥύσῃ ἀπὸ τοῦ σκοτός, καὶ καταξιώσῃ εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

Ἰκετὼς Σωτῆρ τῷ κόσμῳ· ἐπιβλέψον ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐλέησόν με, ὅτι ῥῦσά με ἐκ τῆς πληθύνουσας μετ' ἐμὲ νεότητός με. Ἐμὲ γὰρ τὸν ἰδιώτην, καὶ ἀσύνετον ἐποίησας σκῆνος μεσόν, πλήρες σοφίας καὶ γνώσεως, καὶ ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἡ χάρις σου, καὶ ἐνέπλησε τὴν καρδίαν μου, καὶ τὴν δόξαν μου ἀνέψυξε, καὶ ἐφώτισε τὴν ἐσκοτισμένην μου ἀφάνειαν, καὶ ἐπισυνῆγεν ἀπὸ πλάτης τὰς ἀφλογισμὰς μου, ἐπλήρωσέ τε τὰς κόπας μου. Καὶ νῦν ὡς θαλάσσης, καὶ ὡς σπίνης, καὶ δέομαι ὁμολογῶν τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν. ἀφ' οὗ πολλὴ σου φιλανθρωπία, ἄνθρωπε, τὰ κύματα τῆς χάριτός σου, καὶ τήρησόν μοι αὐτὴν εἰς τὸν θησαυρόν σου καὶ ἵνα πάλιν δώσεις μοι ταύτην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὁκλήν. μὴ πίνω ὀργισθῆς μοι φιλάνθρωπε· μὴ ὑπομένων γὰρ τῆς βρύσεως

A aliquem fortasse prætextum invenire poterit, utpote variis sæculi curis implicatus. Nos vero quid dicemus, quum in aliquo constricti sumus peccato? Vereor sane ac contremisco, ne forte hi qui nos hic laudant, illic nos irrideant, & qui nos modo beatos prædicant, tunc nos improperent. Ne igitur, carissimi, dulcescat nobis guttur, idest, negligentia, & mundi sollicitudo; ne nobis amarescat æternus ignis, & vermis nunquam dormiens. Ploremus paululum, ut ab æterno igne liberemur. Resipiscamus paululum, carissimi. An non creditis Salvatoris sermone, quod repente, sicut fulgur, erit adventus ejus? An non intelligitis, quod fama non dicetur, ecce hic, aut illic? An non timetis, ne unusquisque nostrum secundum opera sua recipiat in illa hora, nosque ipsos culpemus post hæc, atque reprehendamus, nihil proficientes, & unusquisque plorans dicat: Væ mihi, cur negligens fui? heu mihi misero, quare contemsi? Et hæc equidem, hisque plura dicet in sua tribulatione, nihil proficiens. Credite, quia consummatio præsentis sæculi jam appropinquavit. Quod si oculis id propriis non perspicitis, an non & creditis? Videte ne forte impleatur in nobis prophetæ sermo, qui dicit: *Væ his qui desiderant diem Domini*. Attendamus igitur, ne inveniamur sicut servus ille, quem adveniens Dominus ejus invenit deliciis vacantem, & negligentem. Propterea rogo vos: attendamus, ne ita inveniamur; sed potius importune collaudemus Deum, precemurque ipsum, ut nos a tenebris liberet, suoque regno dignos efficiat.

E Rogo te, Salvator mundi, respice in me, & miserere mei, & eripe me a multitudine iniquitatum mearum. Sprevi enim omnia bona, quæ fecisti mecum à juventute mea. Me etenim rudem atque imprudentem, fecisti vas plenum, repletum scientia ac sapientia, & cognitione: & multiplicata est super me gratia tua, & meum satiavit cor, sitimque meam refrigeravit; mentem meam tenebris plenam illuminavit, & cogitationes meas ab errore revocavit, omnesque labores meos implevit. Et nunc obsecro, adoro, & rogo, infirmitatem meam confitens. Propter magnam benignitatem, remitte undas gratiæ tuæ, illamque mihi adserva in thesauro tuo, ut iterum illam in die illa largiaris. Ne igitur irascaris mihi, benignissime: quia enim inundationis illius fluctus ferre non sustineo,

Amos. 5.

peto, ideo temere & audacter rogo, quoniam præter modum super me multiplicata est. Lingua etenim mea infirmata est, quum nequeat exprimendo assequi. Deficit autem & meus mea, quum fluctuum ipsius multitudinem ferre non valeat. Figura & splendor benedicti Patris, aliquid jam mihi ex ejus inundatione remitte: nam instar ignis, renes meos & cor meum adurit. Illic autem eam mihi iterum dona, & in regno tuo me salvum fac, & ne memineris iniquitatum mearum. Quoniam autem petere audeo, da mihi quæ peto, & fac mansionem in me una cum benedicto Patre tuo, & concede mihi Domine quod rogo: quoniam tu solus es vitæ meæ largitor. A cunctis notis meis iniquitates meas operi, & suscipe lacrymas meas, & appropinquet tibi oculus meus. Recordare earum lacrymarum, quas coram sanctis martyribus tuis effudi, ut in tremenda illa hora misericordiam consequar, & sub alis gratiæ tuæ protegar. Si enim volueris secundum iniquitates meas mecum facere, hei mihi, quid mihi misero accidit, hominum amator optime. Legio illa sine lacrymis rogavit te, ut in gregem porcorum abiret, idque ei tu permisisti: ego vero, cum fletu & ejulatu obsecro benignitatem tuam, ut liberes me ab iniquitatibus meis, tuumque mihi regnum tribuas. In me igitur peccatore ostende tuam ineffabilem benignitatem, meque Latronis illius fac consortem, qui per unum verbum promissis perfectis paradisi hæres factus est. Illuc me introducas propter bonitatem tuam. Abscondar in medio arborum illius paradisi, & videbo Adam in illo loco, ubi se abscondit, cum gloria & lætitia; ubi dictum est ei: Adam, ubi es? & laudem tibi atque adorationem offeram, quoniam preces meas exaudisti, & iniquitates meas despexisti. Ponam Domine lacrymas meas in conspectu tuo, sicut & in promissione tua, ut convertatur inimicus meus retrorsum, & cadens conturbetur, quum in eo me viderit loco, quem mihi paraverunt miserationes tuæ. Existimaverat autem inimicus meus, in eo me loco se visurum, quem ipse propter meas iniquitates mihi paraverat. Si viderit me in loco vitæ, conturbatus in tenebras diffugiet, quum neque voluntas ejus facta sit, neque turpis ejus cogitatio impleta. Ita sane, optime, ita, benignissime, ita solus sine peccato, ita

A βρύσεως αὐτῶν τὰ κύματα, ἄψ' τὸ πῶς ὡς καλῶς πορευόμενος, ἐπειδὴ ὑπὲρ μέτρον ἐπ' ἐμὲ ἐπληθύνθη. ἢ γὰρ γλώσσα μου ἠοθέησε μὴ φθάνουσα ἐκφράσαι. ἐξέστη δὲ καὶ ἡ ἀλγίστα μου μὴ φέρουσα τὸ πλῆθος τῶν κυμάτων αὐτῆς. Χαρακτήρ, καὶ ἀπαύγασμα τῆς διλογημένης Πατρὸς, ἄντες μοι ἐνταῦθα ἐκ τῶν κυμάτων αὐτῆς. ὥστε γὰρ πῦρ φλέγα τὰς νεφρὺς, καὶ B τὴν καρδίαν μου. Ἐκεῖ ὁ δὲός μοι αὐτῶν παλιν, καὶ σῶσόν με ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, καὶ μὴ μνηστῆς τῶν ἀνομιῶν μου, καὶ ἐπειδὴ πλημὴ ἀγένομαι, δὲός μοι τὰ ἀτήματα μου, καὶ ποιήσον μου μὴ παρ' ἐμοὶ μὴ τῆς διλογημένης Πατρὸς σου; καὶ δώρησά μοι Κύριε τὴν δέησίν μου, ὅτι σὺ εἶ μόνος δοτὴρ τῆς ζωῆς μου. Ἐπικάλυψόν μοι τὰς ἀνομίας μου ἀπὸ πάντων τῶν γνωστῶν μου, καὶ δέξαι τὰ δάκρυά μου, καὶ C ἐπίσάτω πρὸς σε ὁ ὀφθαλμός μου. Μνηστῆς ὢν ἐδάκρυσα δακρύων ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων σου μαρτύρων, ἵνα οἰκτερηθῶ ἐν τῇ φρικτῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, καὶ σκεπασθῶ ἀπὸ τῆς πτερυγῶν τῆς χάριτός σου. εἰ γὰρ θελήσης μετ' ἐμὲ ποιῆσαι κατὰ τὰς ἀνομίας μου, οἱ μοι τί μοι ἐγένετο τῶν ἀδελφῶν φιλάνθρωπε ἀγαθέ. Οἱ λεγῶν ἡγήσατο D ἀνθ' δακρύων ἀπὸ σου τὴν ἀγγέλιον τῶν χοιρῶν, καὶ ἔδωκας αὐτῶν, ἐγὼ δὲ μὴ κλυθμῶ, ὅτι οὐδὲν ἐκεῖν τὴν σὴν φιλάνθρωπίαν. Ρῦσά με ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν μου, ὅτι δώρησά μοι τὴν βασιλείαν τὴν σὴν. Εἰς ἐμὲ νῦν τὸ ἁμαρτανλὸν δειξόν τὴν ἀφάνειν σου διωπλανχίαν, ὅτι ποιήσόν με συμμετόχον τῆς ληστῆς ἐκείνης, ὅτις E ἄψ' λόγος ἐνὸς κληρονόμος ἐγένετο τῆς πελειῶς ἐπὶ πηλμένους. Ἐκεῖ με εἰσάγαγε ἄψ' τὴν σὴν ἀγαθότητα. κρυβήσομαι ἀναμυσσὸν τῶν δένδρων αὐτῶν, ὅτι ἴδω τὸν Ἀδὰμ ἐν τόπῳ, ὅτι κρυβή μὴ δόξης, ὅτι ἀφροσύνης. εἶδα τὸν ἐρρήθη αὐτῶν. Ἀδὰμ πῶς εἶ; ὅτι πορευομένη, ὅτι δόξαν σοι πορευομένη, ὅτι εἰσήκουσας τῆς βοῆς μου, ὅτι τὰς ἀνομίας μου ὑπερέβδεις. Θήσω F δέσποτα δάκρυα ἐνώπιόν σου ὡς ὅτι ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου, ἵνα ἀπογραφῇ ὁ ἐχθρὸς μου εἰς τὰ ὀπίσω, ὅτι πηλοθεὶς παραχθῇ, ὅταν ἴδῃ με ἐν τῷ τόπῳ, ὅν ἡτοίμασάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου. Προδοκήσας ὅτι ὁ ἐχθρὸς μου ὀρεῖται με ἐν τόπῳ, ὅν ἄψ' τὰς ἁμαρτίας μου ἡτοίμασέ μοι, εἰ ἴδῃ με ἐν τόπῳ τῆς ζωῆς. ὅτι παραχθῆς σκοταδίστης, ὅτι τὸ θέλημα αὐτῶν ἐν ἐμὲ, ὅτι ἡ ἐνδύμνησις αὐτῶν ἡ μισαρά ἐτελέσθη. Ναί αἰσθάνει, καὶ φιλάνθρωπε, καὶ ὁ μόνος ἁμαρτανλὸς καὶ

καὶ ὁ ἄχραντος, καὶ ἀμίαντος, ἔγχεον ἐπὶ ἐμέ
 τὴν ἄχραντὴν σε φιλανθρωπίαν, καὶ δός μοι,
 ἵνα καὶ γὼ, καὶ πάντες οἱ ἀγαπήσαντές σε κλη-
 ρονόμοι γενώμεθα τῆς βασιλείας σε, καὶ ἰδόν-
 τες τὴν δόξαν σε πορροκινώσωμεν τὴν ἀγα-
 θότητά σε, καὶ ἐρῶμεν ὁμοθυμαδὸν οἱ καταξιο-
 δέοντες ἰδεῖν τὸ ἀκόμεόν σε κάλλος. Δόξα τῷ
 ποιήσαντι ἡμᾶς πατρὶ, δόξα τῷ υἱῷ τῷ σώσαν-
 τι ἡμᾶς, δόξα τῷ ἀγίῳ πνεύματι τῷ ἀνακα-
 νίσαντι ἡμᾶς, εἰς τὰς ἀτελεύτητας αἰῶνας τῶν
 αἰώνων. Ἀμήν.

A ita immaculate, & impollute, effunde su-
 per me immaculatam benignitatem tuam,
 & largire mihi, ut & ego, & omnes qui
 te diligunt, regni tui hæredes simus, &
 videntes gloriam tuam, adoremus boni-
 tatem tuam, dicamusque simul qui tuam
 insatiabilem pulchritudinem videre me-
 ruimus: Gloria Patri qui fecit nos: glo-
 ria Filio, qui salvavit nos: gloria Spiri-
 tui Sancto, qui renovavit nos, in infinita
 seculorum secula. Amen.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Π Αράκλησις φιλοχρίστων ἀκρατῶν πρὸς
 τὸν ἅγιον Εὐφραίμ. Ὁ μακάριος δι-
 δάσκαλε μαθεῖν καὶ παρὰ τῷ ἀκόλυντα ὡς ὡς
 σὺ ἠκέσασαι.

Τότε φιλόχριστοι πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης ἰσα-
 μένη μέσον τῆς βασιλείας, καὶ τῆς κρίσεως,
 μέσον ζωῆς, καὶ θανάτου, μέσον χαρᾶς, καὶ
 ἀνάγκης, καὶ πάντες τὴν φοβερὰν τῆς ἐπερω-
 τήσεως ὥραν ἐκδεχόμενοι ὅτι ὅτις δύναται
 τινι βοηθῆσαι, καὶ πάντες φόβῳ κάτω νύκτοντες
 βλέποντες τὰς ἐμπεσθῆναι τῷ βήματι παρτα-
 μένους, καὶ ἐπερωτωμένους. καὶ μάλιστα τὰς ὅτι
 ἀμελεία ζήσαντας, καὶ ταῦτα θεωρῶντες πάλιν
 κάτω νύκτοντες. ἐνθυμῶνται πᾶσας τὰς πράξεις
 αὐτῶν. εἴπα καὶ θεωρεῖ ἕκαστα τὰ ἴδια ἔργα ἐμ-
 πεσθῆναι αὐτῶν, καὶ ἄντε ἀγαθὰ, καὶ ἄντε φαῦλα.
 καὶ οἱ μὲν καλὰ ἔργα ἔχοντες, μετὰ χαρᾶς
 πορροκινῶσι τῷ βήματι ὡς μέλλοντες ἀπλάμ-
 βάνειν τὸν σέφανον. εἰ δέ τις χαλεπὰς ἔχων
 ἁμαρτίας ἀμετανόητος ἐξέλθῃ τῷ βίῳ, τότε
 θεωρῶν αὐτὰς ἐμπεσθῆναι αὐτῶν παρταμένους καὶ
 κατακρινέσας, καὶ ἐλεγχέσας ὀδυνώμενος λέγει.
 ὦ πῶς ἐκ ἡγωνισάμην ὁ ἀθλίος, ἀλλὰ τὸ καρὸν μὲν
 ἀπώλεσα παίζων καὶ παζιόμενος, πῶς ἐμετενόησα,
 ἀλλὰ τί ἐκ ἠλέησα, ἀλλὰ τί ἐφθόνησα τῷ ἀδελφῷ
 μου, ἐμίσησα, ἐλοιδορήσα, καὶ ἐδιημάχη. καὶ καὶ
 ἐπραξα ὡς ἄφρων. ἤκουον δὲ καὶ τὰς κολάσεις. ἤκουον
 δὲ περὶ ταύτης τῆς φοβερᾶς ἡμέρας. ἀλλὰ τί ἐ-
 μετενόησα πρὸς τὸν ἄφροντα τὸν ἁμαρτίας τῷ
 κόσμῳ; ἀλλὰ παζιόμενος ἐτέλεσά μου τὰ ἔτη.
 τὰς νηδύοντας καὶ πορροκινώμενος θεωρῶν ἐχλιδά-
 ζον, οἵτινες φασγὰ παρταμέντοι τῷ κελτῇ ἀπα-
 τήντες

Tom. II.

EJUSDEM INTERROGATIONES ET RESPONSIONES.

INTERROGATIO.

C Interrogarunt Christo dilecti audito-
 res sanctum Ephraim: Discere cupi-
 mus magister & quæ consequentur ad ea
 quæ a te audivimus.

Tunc, Christo dilecti, omnis homo
 constitutus in medio regni, & judicii,
 inter vitam & mortem, inter gaudium &
 necessitatem, & cuncti terribilem inter-
 rogationis horam expectantes, tunc,
 quum nemo alteri opem ferre poterit,
 cunctique præ timore humi obtutum de-
 figentes, coram tribunali se constitutos
 adspiciunt interrogari, districteque exa-
 minari, præsertim autem eos qui suam
 negligenter vitam transegerunt. Dumque
 hæc intuentur, rursus vultu demisso, se-
 cum ipsi suas omnes reputant actiones.
 Deinde & quisque ante conspectum suum
 propria contuetur opera, sive bona sive
 mala. Et qui bonis operibus conspicui fue-
 rint, cum gaudio appropinquabunt tribu-
 nali: ut qui sunt coronam recepturi. Quod
 si quis atrocibus peccatis obnoxius, im-
 poenitens ex hac vita excesserit, tunc ea
 ante se videns repræsentari, seque ab iis
 condemnari atque convinci, dolore affli-
 ctus, dicet: O quomodo non decertavi
 miser; sed universum tempus meum deper-
 didi, illudens atque illusus. Quomodo pœ-
 nitentiam non egi? Quamobrem odio fra-
 trem meum habui, invidusque ei fui, ac
 convitiis illum incessi, & non sum reconci-
 liatus? Certe certe ut insipiens feci, & vero
 audiebam de hoc die formidando. Quomodo
 inquam pœnitentiam non egi apud illum,
 qui tollit peccata mundi: Verum ludibrio ha-
 bitus, annos meos complevi; jejuniio sese ma-
 cerantes, & orationibus intentos adspiciens,
 subfannabam; qui quidem nunc illustres co-

B b b

ram

ram Judice adſiſtunt, præmia reperentes. Sed quid agam? nam tempus poenitentiae præterit. Dumque ſecum iſta cogitant, vocem interim audiunt Judicis dicentis: Oſtendite mihi opera veſtra, & accipite mercedem. Et in illa hora commovebuntur univerſi Chriſtianorum ordines, Pontifices, & Sacerdotes, & Levitæ: ſinguli reſurgent in proprio ordine, ſicut ſcriptum eſt. Concutientur tunc timore Reges, Principes ac Duces, potentes, & ſapientes, & pauperes, ſervi, & liberi: quia iſtat hora, ut uniufcujuſque opera legantur coram angelis, & hominibus, aperianturque conſilia cordium, ut referat quiſque in corpore, quæ geſſit, ſive bona, ſive mala.

Rom. 2.

Dic nobis, magiſter, & quæ poſtea audituri, vel paſſuri ſunt iſti?

Hei mihi, fratres mei Chriſto dilecti, volo vobis & quæ conſequutura ſunt enarrare: ſed timore percuſſus impediſor, & vox mea deficit, lacrymæque mihi excidunt, quoniam tremenda eſt hæc narratio.

Dic, per Dominum rogamus, propter noſtram utilitatem.

Tunc, Chriſto dilecti, diſcutitur ſigillum Chriſtianismi, quod unusquiſque accepit in ſancta Eccleſia, confeſſionis, fidei, & baptiſmi pacta & conventiones: requireturque ab unoquoque fides incontaminata, nullique hæreſeos notæ obnoxia. Et ſignaculum integrum, ac tunica impolluta, quemadmodum & in ſeptuageſimo quinto ſcriptum reperitur pſalmo: Quoniam omnes in circuitu ejus, afferent munera. Et iterum: Afferte Domino gloriam & honorem.

Pſalm. 75.

Pſalm. 28.

Omnes ne interrogabuntur, parvi pariter ac magni?

Sap. 6.

Luc. 12.

Matth. 7.

Etiam, omnes qui nomen dederint Eccleſiæ, unusquiſque ſecundum propriam virtutem: potentes enim potenter inquirentur, ſicut ſcriptum eſt: quoniam cui multum datum eſt, multum exigetur ab eo. Et, qua quiſque menſura menſus fuerit, eadem ipſi remetietur illic. Verumtamen ſive magni, ſive parvi, cuncti æqualiter profeſſi ſumus, & ſinguli pariter ſignaculum illud pretioſum accepimus, univerſique ſimiliter diabolo recunciamus, inſufflando ei. Et unusquiſque noſtrum ſimili modo, conjunctus eſt Chriſto, adorando ipſum. Siquidem cognoviſtis vim ſacræ piſcinæ, & abrenunciationis inimici.

Obſecramus te, Magiſter, ut & abrenunciationis vim nos doceas?

Abre-

τῶντες τὸς μισθός· ἄρα τί ποιήσω ὅτε καὶ τοῦ τῆς μετανοίας παρῆλθεν· ταῦτα δὲ αὐτῶν ἐνθυμημένων, καὶ ὀδυρομένων ἀκούουσι τῆς φωνῆς τῆς δικαστῆς, λέγοντος, δεῖξατε τὰ ἔργα καὶ λάβετε μισθόν· ἐν δὲ τῇ ὥρᾳ ὁ κρινὴν ſαλβαθήσονται πάντα τὰ τὰ γράμματα τῶν χειριανῶν, ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς, καὶ λευῖται· ἕκαστος ἐγγερέται ἐν τῷ ἰδίῳ τὰ γράμματι καθὼς γέγραπται· ſαλβαθήσονται φόβῳ βασιλεῖς, καὶ ἄρχοντες, καὶ δυνασταί, καὶ ſοφοί, καὶ πένητες, δούλοι καὶ ἐλεύθεροι· ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα, ἵνα ἕκαστος τὸ ἔργον ἐπὶ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων φανερωθῇ, καὶ ὅσοι καλυφθῶσιν αἱ βλαὶ τῶν καρδιῶν, ἵνα κομίσωται ἕκαστος τὰ ὅσα τῷ σώματι ὡς ἂν ἐπραξεν ἥτε καλόν, ἥτε φαῦλον.

Εἰπέ ἡμῖν καὶ τὰ μετὰ ταῦτα διδάσκαλε ἂν μέλλουσιν ἀκείν, ἢ μανθάνειν.

Οἱμοὶ ἀδελφοί μου φιλόχριστοι, θέλω εἰπεῖν τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἀπὸ τῆς φόβου συνεχόμενος ἀνακόπῃ μου, καὶ ἡ φωνὴ μου ἐκλείπει καὶ τὰ δὲ κρυὰ μου βέχουσι, διότι φεμὸν τὸ δῆγμα.

Εἰπέ, ὁ κύριος τὸν κύριον ὡς ἀκαλῶμαι ὡς ἡμετέραν ὠφέλειαν.

Τότε φιλόχριστοι ἐρῶνται ἐν ἕκαστῳ ἡ σφραγὶς τῶν χειριανισμῶν, ὡς ἔλαβεν ἕκαστος ἐν τῇ ἀγίᾳ Ἐκκλησίᾳ τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως, καὶ τῆς βαπτίσματος τὰς συνθήκας, καὶ ἀπατήται ἕκαστος τὴν πίσιν ἀμύαντον, καὶ ἀνεπίμικτον πάσης ἀρέσεως· καὶ τὴν σφραγίδα ἀβραάμ, καὶ τὸν χιτῶνα ἀμύλυντον, καὶ τὸ γεγραμμένον τῷ ἐβδομικοῦ πέμπτῳ ψαλμῷ, ὅτι πάντες οἱ κύκλοι αὐτῶν οἶσος δῶρα τῷ φοβερῷ βασιλεῖ· καὶ πάλιν ἄλλαχθὲν προστάσσονται, ἐνέγκετε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν.

Πάντες ἐρωτῶνται μικροὶ καὶ μεγάλοι· Ναὶ πάντες πολιτογραφηθέντες ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἕκαστος κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· δυνατοὶ γὰρ δυνατῶς ἐτασθήσονται, καθὼς γέγραπται, ὅτι ὅς ἐδόθη πολὺ, πολὺ (ῥηθήσεται) παρ' αὐτοῦ, καὶ ὅς μὲν μετὰ μετὰ ἕκαστος, ἀντιμεβιθήσεται αὐτῷ ἐκείθεν· πλὴν καὶ μέγας καὶ μικρὸς ἐφ' ὅσης πάντες τὴν πίσιν ὁμολογήσαντες καὶ τὴν τιμίαν σφραγίδα ἐλάβοντες, καὶ πάντες τῷ ὁσέως ἀπεταξάμεθα προσκυνήσαντες αὐτῷ· εἰ ἄρα ἐνόησατε τὴν δύναμιν τῆς μυστερίας τῆς κολυμβήθρας, καὶ τῆς ἀποταγῆς τῆς ἀμοιβῆς.

Παρακαλῶμεν μαθεῖν τὴν δύναμιν τῆς ἀποταγῆς.

Ἡ ἀπο-

Η ἀποταγή, ὡς ἕκαστος ἐπὶ τῷ ἁγίῳ **A**
 βαπτίσματος ποιούμεθα, μικρὰ μὲν φαίνεται λε-
 γομένη, νοημένη δὲ καὶ πάντῃ ἐστὶ μεγάλη, ὡς
 ὁ ἰσχύσας φυλάξαι βίσημα καὶ αἰσός ἐστιν. Ἀλλὰ
 γὰρ ὀλίγων ῥημάτων πᾶν κακὸν ὀνομαζόμενον
 ὁ μισεῖ ὁ Θεός, ἀποτασόμεθα, ὡς ὅτι, ἢ δύο,
 ἢ δέκα, ἀλλὰ πᾶν κακὸν ὁ μισεῖ ὁ Θεός, οἰ-
 ὄντι λέγω. ἀποτάσσομαι φησὶ τῷ σατανᾷ ὅτι
 πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. ποίοις ἔργοις; ἄκρον, **B**
 πορνείαν, μοιχείαν, ἀκαθαρσίαν, ψευδοκλοπὴν,
 φθόνον, φαρμακείαν, μαντείαν, ἐπασιδίαν, θυ-
 μόν, ὀργὴν, βλασφημίαν, ἔχθραν, ἔριν, ζή-
 λον. ἀποτάσσομαι μέθην, ἀργολογίαν, ὑπε-
 ρφανίαν, βλακείαν. ἀποτάσσομαι γελοιασμοῖς,
 κιθαρισμοῖς, ᾄσμασι δαμονικοῖς, ἥγην βι-
 γωδίας, ἐπιφωνήσεις, παροδοφθορίας, ὀνεισοκο-
 πίας, ἐπερωτήσεις πινυμάτων, πετάλων **C**
 γραφῶν. ἀποτάσσομαι πλεονεξίας; μισαδελ-
 φίας, ἀρπαγῆς. ἀποτάσσομαι τῷ χολάζειν
 κύβοις, ἥγην τῷ ταυλίζειν καὶ ὡς ὅτι οἱ ἅγιοι
 ἀπόστολοι τὰς ποιῶντας τῷ πρὸ ἀκανωνίτης εἶναι
 προστάτουν εἰς τὰς κανόνας αὐτῶν, εἰ ἂν λαϊ-
 κοὶ εἰσὶ, εἰ δὲ κληρικοὶ εἰσὶ ἵνα καθαίρωνται.
 ἀποτάσσομαι ἰδωλοθύτης, καὶ αἵματος καὶ θνητῶ
 καὶ θνησιμάτου. Καὶ τί πολλὰ λέγω; ὡς γὰρ **D**
 ἐστὶ κατὰ τὸν νῦν πάντα ἔξεπαι, ἀλλὰ ὡς ἀδρά-
 μωδον τὰ πολλὰ, καὶ ἀπλῶς ἐπωρῶν. ἀποτά-
 σόμεθα πᾶσι τοῖς ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ, καὶ
 ἄστροις γινόμενοις, καὶ ἐν πηγαῖς, καὶ ἐν δέν-
 δροις, καὶ ἐν βίοδοις, ἐν βάμμοις καὶ ποτη-
 ρίοις καὶ ἑτέροις πολλοῖς ἀποτοῖς ἔργοις, ἀπερ-
 ἀχρόν ὅτι καὶ λέγειν. Τούτοις πᾶσι καὶ τοῖς
 ὁμοίοις τούτων ἀποτασόμεθα ἐν τῇ τῷ ἁγίῳ βα-
 πτίσματος ἀποταγῇ, ἅπερ πάντες γινώσκοντες,
 ὅτι ἔργα καὶ διδασκαλίᾳ εἰσὶ τῷ ἀφβόλε.
 Ταῦτα πάντα ἐν σκότει ὄντες πρὶν ἰσθῆναι
 ἐξουσίᾳ τῷ διαβόλου ἐμψύχοντες. πρὶν φθάσει
 εἰς ἡμᾶς τὸ φῶς, ὅτε εἴμεν πεπραμένοι ἰσθῆναι
 τῆς ἀμαρτίας. ὅτε δὲ ἡβλήθη ὁ φιλάνθρω-
 πος καὶ ἐλεήμων Θεός λυτρώσασθαι ἡμᾶς ἐκ
 τῆς πονηρίας πλάνης ἐπισκέψατο ἡμᾶς ἀνατο-
 λῇ ἐκ ὑψους, καὶ ἐπέφανεν ἡ χάρις τῷ Θεῷ ἡ
 σωτήριος, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντάλλαγμα ὑπὲρ
 ἡμῶν, καὶ ἐξηγόρασεν ἡμᾶς τῆς πλάνης τῶν
 εἰδῶλων, καὶ πύδωκεν ἀναγεννῆσαι ἡμᾶς δι-
 ὑδατος καὶ πνύματος. Ταῦτα ἔν πάντα ἀπηνη-
 σάμεθα, καὶ ἀπέξεδυσάμεθα τὸν παλαιὸν ἄν-
 θρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ. ἐνεδυσάμεθα
 δὲ τὸν νέον Ἀδὰμ. Ταῦτα νῦν ὁ ποιῶν τὰ
ἐπισημασμένα

Tom. II.

Abrenunciatio, quam in sancto baptismo
 facimus, nominata quidem apparet parva;
 ceterum intellecta, admodum magna: quam
 qui servare valuerit, beatissimus erit. Paucis
 namque verbis cuncta quæ nominantur mala,
 quæque odit Deus, valere jubemus, & abre-
 nunciamus: cujusmodi sunt, non unum dum-
 taxat, non duo, nec decem; sed quod-
 cunque appellatur malum. Puta: Abre-
 nuncio Satanæ, & cunctis operibus ejus.
 Quibus inquam operibus? Audi: Fornica-
 tioni, adulterio, immunditiæ, mendacio,
 furto, invidiæ, veneficio, divinationi,
 incantationibus, excandescentiæ, iræ, blas-
 phemiæ, inimicitæ, contentioni, æmula-
 tioni. Abrenuncio, inquam, ebrietati,
 ociosiloquio, superbiæ, lasciviæ, atque
 acediæ. Abrenuncio risibus, cithararum
 lusibus, canticis diabolicis, tragicis scilicet,
 inclamationibus, puerorum corruptio-
 nibus, augurationibus, spirituum immundo-
 rum interrogationibus, laminarum inscri-
 ptionibus. Abrenuncio avaritiæ, odio in-
 fratrem, rapinis. Abrenuncio alearum otio,
 & tabularum lusui, sicut etiam sancti Apo-
 stoli hisce operam dantes atque vacantes,
 excommunicatos esse ordinarunt in suis ca-
 nonibus, si laici fuerint: at si clerici, ut
 deponantur. Abrenuncio idolothytis, suf-
 focatis, & sanguini, & morticiniis. Abre-
 nuncio esui sanguinis jumentorum ac peco-
 rum occisorum, sive in intestina ingredien-
 tis, sive quomodocunque aliter. Et quor-
 sum pluribus ago? non enim modo suppetit
 tempus enarrandi omnia. Verum percurra-
 mus multa, & simul semelque dicamus:
 Abrenunciamus cunctis, quæ sunt in Sole,
 & Luna, & astris, & in fontibus, & in ar-
 boribus, & fœcamentis sive tincturis, atque
 amuletis, & calicibus, aliisque pluribus ab-
 surdissimis operibus: quæ & dicere foret tur-
 pe, atque audire. Quibus omnibus, & ho-
 rum similibus abrenunciat Christianus qui-
 cunque, in abrenunciatione sancti Baptis-
 matis: quæ cuncti novimus opera atque do-
 ctrinas esse diabolorum. Atque hæc cuncta,
 dum in tenebris essemus sub potestate dia-
 boli, didicimus, priusquam lux afflueret no-
 bis, essemusque adhuc sub peccato venundati.
 Quando autem benignissimo, misericordissi-
 moque Dño placuit, nos ex hujuscemodi libe-
 rare errore, visitavit nos oriens ex alto: appa-
 ruitque gratia Dei Salvatoris, & dedit semetipsū
 pro nobis commutationem, redemitque nos ab
 errore idolorum, proprio sanguine. Et digna-
 tus est regenerare nos, per aquam & spiritū:
 Hæc omnia abnegavimus, & veterem hominē
 una cum actionibus suis exuimus, novū verò
 Adam induimus. Præfata igitur hæc opera
 mala,

B b b 2

mala, qui post gratiam in sacro baptismo acceptam, fecerit, gratia excidit, Christusque tali in peccatis permanenti, nihil proderit. Audistis, o Christi amatores, quantæ malorum multitudini abrenunciavimus paucis verbis. Atqui hæc ipsa abrenunciatio, & pulchra confessio, exigetur a quocunque Christiano, in illa die. Scriptum est enim: Quoniam ex verbis tuis justificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis. Iterumque Dominus ait: De ore tuo te judico, serve nequam. Perspicuum est igitur fratres, quia verba nostra vel judicatura sint nos, vel justificatura, in hora illa.

At quo pacto interrogantur?

Interrogabuntur Pastores, Episcopi scilicet, & Principes, de proprio statu, & de grege ipsorum: requirenturque ab unoquoque oves rationales, quas a summo Pastore Christo pascendas susceperint. Quod si ex negligentia ipsius Episcopi, vel Principis, ovem deperdi contigerit, de manu ipsorum requiretur sanguis ejus. Similiter quoque Presbyteri, rationem reddent pro Ecclesiæ sibi creditæ populo. Præterea Diaconi, & cuncti fideles pro animabus quæ in illorum sunt familiis, pro uxore, & filiis, pro servis, & ancillis, daturi sunt rationem: an in disciplina & correptione Domini eos nutrierint, sicut admonet Apostolus. Tunc quoque interrogabuntur Reges, & Principes, & divites, & pauperes, & parvi, & magni de operibus quæ gesserint. Scriptum siquidem est: Quia omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum. Scriptumque habemus alibi: Quoniam non est, qui de manibus meis possit eruere.

Rogamus te, ut nobis aperias & ea, quæ postea futura sunt.

Loquar in dolore, & dicam in suspiriis; quia quæ post futura sunt, audire non poteritis, quare supersedeamus, Christo dilecti.

Numquid formidolosiora sunt ea supradictis, quæ abs te audivimus?

Et formidabiliora, & tristiora, & miserabiliora, multisque lacrymis ac singultibus digna, quæ in medium si protulero, tremore corripientur cuncti illi audientes.

Expone nobis illa, o amice si fieri potest; ut iis auditis majorem agere penitentiam studeamus.

Dicam cum lacrymis: non enim possibile est absq; lacrymis illa effari, quandoquidem

Α πρηνεμένα ποτηρά ἔργα μετὰ τῷ χάριτι τῆς χάριτος ἐξέπεσεν, καὶ ὁ Χειρὸς αὐτὸν εὐεὶ ὠφέλησεν ἐπιμένοντα τῇ ἀμαρτίᾳ. ἠκούσατε φιλόχριστοι πόσον πλῆθος κακῶν ἀπετάξαθε δι' ὀλίγων ῥημάτων. ταύτην ἔν τῷ ἀποταγῇ τῷ καλῇ ὁμολογίᾳ ἀπαγείταται ἐν τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὁκνήνη ἕκαστος ἡμῶν. λέγουσιν γὰρ ὅτι ὁκνῶν λόγων σε δικαιοῦσιν. ὁκνῶν ὁ κύριος λέγει. ὁκνῶν τῷ σώματι σε κενῶσιν σε πονηρῇ δόλῳ. φανερόν ἐστι, ὅτι οἱ λόγοι ἡμῶν, ἢ κατακρίνουσιν, ἢ δικαιοῦσιν ἡμᾶς ἐν τῇ ὥρᾳ ὁκνήνη.

Παίω δὲ τῷ τρόπῳ ἐρωτῶνται;

Εἰπερωτῶνται ποιμένες, ἡγεῖν Ἐπίσκοποι, καὶ περὶ τῆς ἰδίας πολιτείας καὶ ὑπὲρ τῆς ποιμένης αὐτῶν, καὶ ἀπαγείταται ἕκαστος τὰ λογικὰ πρῶτα, ἀπερὶ παρέλαβε πρῶτα τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Χειρῶν; εἰ ἔξ ἀμελείας τῷ Ἐπισκόπῳ ἀπολείπει πρῶτα, τὸ αἶμα αὐτῶν ὁκνῶν χειρῶν αὐτῶν ἀπαγείταται. ὁμοίως δὲ καὶ πρεσβύτεροι δώσουσι λόγον ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν. αἶμα δὲ καὶ οἱ Ἀρχιεπίσκοποι, καὶ πᾶς δὲ πιστὸς ὑπὲρ τῷ οἴκῳ αὐτῶν ὑπὲρ τῆς γυναῖκος καὶ τέκνων, καὶ πατρῶν, καὶ πατρῴων δώσουσι λόγον, εἰ ἔξέβηκεν αὐτὸς ἐν πατρίᾳ καὶ ἰουδαίᾳ κυρίως, καὶ ὡς πρῶτα ἡ ἀποστολή. Τότε ἐπερωτῶνται βασιλεῖς, καὶ ἄρχοντες, πλείστοι καὶ πένιπτες, ὁ μικροὶ ὁ μεγάλοι περὶ ὧν ἐπραξάν ἔργων. λέγουσιν γὰρ ὅτι πάντες παρασησόμεθα τῷ βήματι τῷ Χειρῶν, ἵνα κομισθῶνται ἕκαστος τὰ ἑαυτοῦ τῷ σώματι πρὸς ἃ ἐπραξεν ἢ τε ἀγαθόν, ἢ τε πονηρόν. ὁ ἀλλοτρίως λέγουσιν. ὅτι ἔκ ἐστιν ὃς ἐξελεύεται ἐκ τῶν χειρῶν μου.

Λεόμεθα σε ἵνα ἡμῖν εἴπῃς τὰ ὑπερὰ τῶν γινόμενα.

Δαλήσω ἐν ὁδῷ τῆς καρδίας μου ὅτι εὐδυνασθε ἀκούσαι τὰ τῶν ὑπερῶν γινόμενα, ἀλλὰ παυσόμεθα φιλόχριστοι.

Μὴ φοβερώτερα τῶν προσηρμένων εἰσὶν ὧν πρῶτα σε ἠκούσαμεν;

Καὶ φοβερώτερα, καὶ σκυθρωπάτερα καὶ ἐλαινότερα, καὶ πολλῶν δακρύων, καὶ στεναγμῶν ἄξια, ἀπερ' αὐτὸς εἰς μέσον πρῶτα. βόμος λείπεται τὸς ἀκούοντας αὐτά.

Διήγησάμεν ἡμῖν ταῦτα φίλε, εἰ δυνατόν, ἵνα ἀκούοντες αὐτά, πλεονεξώμεθα μετάνοιαν.

Εἴπω μετὰ δακρύων. εἰ γὰρ ἐστὶν χωρὶς δακρύων ὁκνήνη διηγήσασθαι. διότι ἕκαστος ἐπὶ

Matth. 12.
Luc. 19.

2. Cor. 5.
Rom. 14.

Deuter. 32.

εἰσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὀνόματι ἔχοντες παρὰ τῆς
 Α' ποσὸς ταῦτα πιστοὶ ἀνθρώποις παρατί-
 θεσθαι· ὑμεῖς δὲ πιστοὶ ἐστέ, ταῦτα παρατί-
 θεμι ὑμῖν. καὶ ὑμεῖς δ' ἐτέρους διδάξατε· εἰ γὰρ
 καὶ τὴν καρδίαν μὴ ἀλλῶ ἐπὶ τῇ διηγήσει ταύ-
 τη, ἀλλὰ συμπαθήσατέ μοι, ἀδελφοί μου δι-
 λογημένοι· τότε γὰρ φιλόχριστοι μετὰ τὸ ὀρεθί-
 ναι, καὶ πάντων τὰ ἔργα δημοσιεύηται ἐπὶ
 ἀπέλων, καὶ ἀνθρώπων, καὶ πάντες οἱ ἔχθροί
 τεθῶσιν ὑπὸ τῆς πόδας αὐτῶν, καὶ καταβήθῃ
 πάντα ἐξουσία καὶ δύναμις, καὶ καμψθῇ τῷ Θεῷ
 πᾶν γόνυ, καθὼς γέγραπται, πότε ἀφοεῖται αὐ-
 τῆς ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε ὁ ποιμὴν τὰ πρό-
 βατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων· εἰ γὰρ ἔχοντες τὰ κα-
 λὰ ἔργα, καὶ τῆς καλῆς καρπὸς χωρίζονται
 ἀπὸ τῶν ἀκαρπῶν, καὶ ἀμαρτωλῶν, οἱ καὶ ἐκλάμ-
 ψουσιν ὡς ὁ ἥλιος, ὅτε εἰσιν οἱ τὰς ἐντολὰς τῆς
 κυρίας φυλάξαντες οἱ ἐλεήμονες, οἱ φιλόπῳχοι,
 καὶ φιλόρφανοι, οἱ ξενοδοκῆντες, οἱ τῆς γυμνότη-
 τος περὶβάλλοντες, οἱ τῆς ἐν φυλακῇ ἐπισκεπτό-
 μενοι, οἱ τῶν καταπονημένων ἀντιλήπτορες, οἱ
 τῶν χηρῶν προστάται, οἱ τῶν κατὰ κληρῶν ἐπισ-
 κῆται, οἱ πενήθσαντες νῦν, καθὼς ἔπεν ὁ κύ-
 ριος, οἱ πτωχὸν ἔχοντες νῦν ἀπὸ τῶν ἐν οὐρανοῖς
 ἀποκείμενοι πλεῖστοι, οἱ τὰ πνευματικά τῶν
 ἀδελφῶν ἀφιέντες, οἱ τὴν σφραγίδα τῆς πίστεως
 φυλάξαντες ἄθραυστοι, ὅτι ἀμολύνονται ἀπὸ πάσης
 ἀρέσεως, τῆς τῆς γῆς ἐκ δεξιῶν· τὰ δὲ ἐρίφια
 ἔξω θυνόντων· ὅτε εἰσιν οἱ ἀκαρποὶ οἱ τὸν ποι-
 μένα τὸν καλὸν παροξύναντες, οἱ μὴ προσέχοι-
 τες ταῖς φωναῖς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, οἱ σοβαροὶ,
 οἱ ἀπέδουτοι οἱ τὸν καλὸν τῆς μετάνοιας,
 ὥστε εἰσὶν παῖδες, καὶ σκιρτῶντες, ὅτι βυ-
 φῶντες, οἱ τῆς ἐδωκέναι ἐν κραπαλλῇ, καὶ
 μέθῃ, καὶ ἀσπλαγχνία τὸν πάντα χρόνον τῆς
 ζωῆς αὐτῶν· ὥστε ὁ κύνες ὁ πλεῖστος ὁ μηδέ-
 ποτε ἐλεήσας τὸν πτωχὸν Λάζαρον· ἀπὸ τῆς
 καὶ τῆς ἔξω θυνόντων παρασάσεως κατεκρίθησαν
 ὡς ἀνελεήμονες καὶ ἀσπλαγχοί, καὶ μὴ ἔχοντες
 μετάνοιας καρπὸς· ὅτε γὰρ ἔλαβον ἐν ταῖς λαμ-
 πασί αὐτῶν· οἱ δὲ τὸ ἔλαβον ἐκ τῶν πενήτων
 ἀγοράσαντες καὶ πλῆσαντες τὰ ἀγαθὰ ἑαυτῶν
 ἐκ δεξιῶν παύσανται ἐνδοξοὶ καὶ ἰλαροὶ φαρδῆς
 κατέχοντες τὰς λαμπάδας, καὶ ἀκούουσι τῆς
 μακαρίας ἐκείνης, καὶ ἀσπλαγχνῆς φωνῆς· δώτε
 οἱ διλογημένοι τῇ πατρὶς μὴ κληρονομήσατε
 τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβο-
 λῆς κόσμου· οἱ δὲ ἔξω θυνόντων τῆς οὐδυνῆς
 ἐκείνης καὶ σκυθρωπῆς ἀκούουσιν ἀποφάσεως·
 πορεύ-

A doquidem hæc sunt extrema. Quoniam
 autem mandatum ab Apostolo accepimus,
 hæc fidelibus hominibus proponendi, &
 quia vos fideles estis, ista vobis com-
 mendare visum est, vos autem & alios
 docete. Et si enim dolore cordis præpe-
 dior, dum ejusmodi narrationem aggre-
 dior, at compatimini mihi, fratres mei
 benedicti. Tunc enim, tunc inquam, Chri-
 sto dilecti, quum discussi examinatique fue-
 rint universi, universorumque opera co-
 ram Angelis & hominibus publicata, cun-
 ctique inimici subiecti sub pedibus ejus,
 & omnis potestas ac vis terrena evacuata,
 omneque Deo curvatum fuerit genu,
 quemadmodum scriptum est. Tunc segre-
 gabit eos ab invicem, sicut segregat pa-
 stor oves ab hœdis. Nam qui bonis ope-
 ribus, bonisque fructibus reperti fuerint
 conspicui, ab infructuosis & peccatoribus
 separabuntur. Sicut Sol autem fulgebunt
 illi, qui mandata Dei custodierint, mi-
 sericordes, pauperum & pupillorum ama-
 tores, peregrinorum susceptores, qui nu-
 dos operuerint, viduarum defensores ex-
 stiterint, in carcere positos visitaverint,
 labore ærumnaque confectos adjuverint,
 morbo decumbentes inviserint: qui, ut
 ait Dominus, nunc lugent, qui nunc sunt
 pauperes propter divitias in cœlo repositas,
 qui fratribus offensas remittunt, qui signa-
 culum fidei integrum, impollutumque ab
 omni hæresis sorde servarunt, hos in-
 quam, a dextris suis statuet; hœdos ve-
 rò a sinistris, qui sunt infructuosi illi, qui
 pastorem bonum exacerbaverunt, qui sum-
 mi pastoris voci non attenderunt, tumi-
 di, & arrogantes, indisciplinati, qui tem-
 pus istud poenitentiae aptissimum perdide-
 runt, ac velut hœdi lasciviis, saltationi-
 bus, atque delitiis dediti sunt, qui uni-
 versum vitæ suæ tempus in crapula, ebie-
 tate, & immisericordia consumserunt,
 sicut dives ille, qui nulla umquam ductus
 est misericordia pauperis Lazari. Atque
 ideo inter adstantes a sinistris erunt con-
 demnati, tamquam omnis misericordiae,
 pietatisque viscerum expertes, & poeni-
 tentiae fructibus, oleoque in lampadibus
 suis destituti. Ceterum qui oleum a pau-
 peribus sibi coëmerint, vasaque sua im-
 plexerint, a dextris adstant, gloria il-
 lustres, & hilares, lucidas lampades in
 manibus habentes, audientque beatam
 illam & misericordem vocem: Venite be-
 nediti patris mei, possidete præparatum
 vobis regnum a constitutione mundi. Qui
 autem a sinistris erunt, lugubrem &
 austeram audituri sunt sententiam:
 Disce-

Matth. 25.

Matth. 25. Discedite a me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo, & angelis ejus. Sicut misericordiæ viscera aliis non expandistis, ita nec vos modò misericordiam obtinebitis. Sicut vocem meam audire nolulistis, ita neque ego vestras lamentationes ac gemitus audiam. Mihi enim non ministrastis, nec me esurientem pavistis, neque sitientem potastis, neque me hospitem collegistis, neque nudum operuistis, infirmum me non visitastis, nec in carcere ad me venistis. Alterius Domini fuistis operarii, atque ministri, diaboli scilicet, quamobrem discedite a me, operarii iniquitatis. Et tunc abibunt hi in supplicium æternum: Justi autem in vitam æternam.

In unum ne omnes supplicium sunt abituri; an verò varia tormenta reperiuntur?

Matth. 8. Varia tormentorum esse loca, ex Evangelio novimus: Sunt etenim tenebræ exteriores, unde liquet, & alias esse interiores. Gehenna ignis, locus alius. Stridor dentium, locus proprius. Vermis non dormiens, in alio loco est. Stagnum ignis, locus alius. Tartarus locus proprius. Ignis inextinguibilis in propria regione est. Infernus in quem detorquentur peccatores, & profundum inferni locus sævior. Hisce suppliciorum locis distribuuntur miseri, quisque pro peccatorum suorum modo, vehementius mitiusve, sicut scriptum est: quia funibus peccatorum suorum constringitur unusquisque. Atque hoc est quod dicitur: vapulabit multis, & paucis. Quem-

Prov. 5.

Lnc. 12.

Matth. 5-18

1. Joan. 2.

admodum autem peccatorum sunt differentia, ita & tormentorum varietates. Qui verò inter se inimicitias foveant, si sic eos ex hac vita excedere contigerit, inexorabilem judicii sententiam in hora judicii subibunt; & tamquam Deo exosi, in tenebras transmittentur exteriores, ut qui leve & facile illud Domini mandatum spreverint, quod sic habet: Diligite invicem, & remittite mutuò, usque septuagies septies. Omnis autem peccans meminert se vitam hic securam, & absque sollicitudine non posse degere, ut neque rursus desperare. Quoniam advocatum habemus apud patrem, Jesum Christum, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris: non quidem omnis curæ ac sollicitudinis expertum, desudum, atque stertentium, in delitiis viventium, risuique indulgentium, cauponas frequentantium, atque potorum: Sed lugentium, ac poenitentiam agentium, ad eumque diu noctuque clamant-

A πορβέετε ἀπ' ἐμῶ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ Ἀββὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. ὡς ἔκ ἐλεήσατε, ἕτως ἔδε νῦν ἐλεηθήσεσθε, ὡς ἔκ ἡκούσατέ μου τῆς φωνῆς, ἕτως ἔδε ἐγὼ νῦν εἰσακούσομαι τῆς ὑμετέρων ὀδυρμῶν. ἐμοὶ γὰρ ἐδουλοθήσατε, ἔδε πεινῶντά με ἐξέφατε. ἔδε διψῶντά ἐποτίσατε, ἔδε ἐξενδοχῆσατε, ἔδε ἐνεδύσατε γυμνιθόντα, ἔδε ἀσθενῶντά με ἐπεσκέψασθε, ἔδε ἐν φυλακῇ ὄντος μου, ἤλθετε πρὸς με, ἀλλ' ἔκ ἐργάται κυεῖς ἐγένεσθε, καὶ ὑπεργοὶ; τῆς ἐξ Ἀββὸς. Ἀλλ' ἔκ τῶ ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμῶ οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας, καὶ τότε ἀπελεύσονται ἔτι εἰς κόλασιν αἰῶνι, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

B Εἰς μίαν δὲ κόλασιν ἀπέρχονται πάντες, ἢ Ἀβφοροὶ εἰσιν κολάσεις;

C Διάφοροι κολάσειν τόποι εἰσιν, ὡς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἡκούσαμεν. Ἔστιν ἓν σκότος ἐξώτερον. δῆλον ὅτι καὶ ἄλλο ἐσώτερον. γένηται τῆ πυρὸς τόπος ἄλλος, βρυγμὸς ὀδόντων τόπος ἴδιος. σκώληξ ἀκοίμητος ἐν ἑτέρῳ τόπῳ ἐστίν. ἢ λήμνη τῆ πυρὸς τόπος ἕτερος. ὁ παρὰ τοῦ τόπος ἴδιος. τὸ ἄσβεστον πῦρ ἴδια χάρακα καταχθόνια, καὶ ἀπώλεια ἐν ἰδίοις τοῖς κατωτάτοις γῆς ἄλλος τόπος. ἄδης ἐνθα ἀπέρχονται οἱ ἁμαρτωλοὶ, καὶ πυρὸς ἄδης τόπος χαλεπώτερος. ἐν ταύταις ταῖς κολάσεσι καταμερίζονται οἱ ἐλεηνοὶ. ἕκαστος πρὸς ἀναλογίαν τῶν πηλοσμάτων αὐτοῦ, εἴτε σφοδρώτεροι, εἴτε μαλακώτεροι κατὰ τὸ γεγραμμένον, ὅτι σαρὰς τῶν ἐαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται. τοῦτο δὲ ἔστι καὶ τὸ δαρήσεται πολλὰς καὶ ὀλίγας.

D ὡς περὶ δὲ ὡς εἰς διαφορὰς κολάσεως, ἕτως καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. οἱ δὲ ἔχοντες κατὰ ἀλλήλων ἔχθραν, εἰάν τις ἕως ἐκδηλώσῃ συμβῇ ἐκ τῆ σώματος ἀπαράτητοι κρίματα ὁρῶσιν ἐν ὥρᾳ κρίσεως. καὶ ὡς μεμισνημένοι, εἰς τὸ ἐξώτερον πῦρ ἀποπέμπονται, καὶ σκότος ἀτελεύτητον ὡς καταφρονήσαντες τοῖς δικαίοις τῶ κυεῖς ἐν πολλῇ τῆς λεγέσης, ἀγαπάτε ἀλλήλους καὶ συγχωρεῖτε ἕως ἐβδομηκοντάκις ἑπτά. πᾶς δὲ ὁ ἁμαρτήσας, ἔκ ὀρέλει ἀμέλειμος διαγινέσθαι, ἔδε πάλιν ἀπογινώσκειν. διὸ παρὰ κλητὸν ἔχοντα πρὸς τὸν πατέρα Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸν Θεὸν δίκαιον, καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστι πρὸς τοὺς ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ἔχι τῶν ἀμελειμένων, ἔδε τῶν ἀνακειμένων ῥεγχόντων, ἔδε τῶν συφοίντων, ἔδε τῶν γελώντων, ἀλλὰ τῶν πενθόντων, καὶ μεταοίνωντων, καὶ

& multæ in regno cœlorum mansiones. Et sicut varia peccatorum existunt genera: ita & varii tormentorum modi.

Quicumq; lacrymas atq; compunctionem habetis, plorate mecum. Etenim recordatus sum fratres mei benedicti, separationis illius miserandæ, & sufferre nequeo. Hora siquidem illa tremenda, separabuntur ab invicem separatione ultima, eaque tristissima; ingredienturque iter omni reversionis spe destitutum. Quis ita lapideo est corde, qui vel hinc non deplangat horam illam? Quando Episcopi separabuntur a Coepiscopis, Duces a ducibus, Principes a principibus, Presbyteri ab aliis presbyteris, Diaconi ab aliis diaconis. Hypodiaconi atque Lectores a suis sociis. Tunc separabuntur, qui aliquando Reges exstiterunt, & plorabunt velut infantes, abigenturque ut mancipia. Tunc ingemiscunt Principes, & divites immisericordes; & huc illucque respicient undique angustiiis pressi: & nullus ibi reperietur adiutor. Tunc separabuntur, dolenter abituri ad supplicia, velut captivi. Ubi neque divitiarum apparebunt, neque assentatores adfuerint. Neque misericordiarum tunc iis erit locus, quod aliorum ipsi misereri noluerint, neque misericordiam illuc præmiserint, ut invenirent. Quemadmodum &

Psal. 75.

Propheta de similibus ait: Quia dormierunt somnum suum, & nihil invenerunt. Tunc separabuntur a parentibus filii, & ab amicis amici. Tunc cum dolore conjux separabitur a conjuge, ob connubii sui thorum non servatum immaculatum. Tunc separabuntur & ii, qui corpore quidem virgines, at moribus immisericordes, crudelisque fuerunt. Quoniam iudicium absque misericordia erit his, qui non fecerunt misericordiam. Verum multa hic dicere omittam, quia timore atque tremore, ab eorumdem narratione præpedior. Et ut breviter dicam: tunc demum propellentur a tribunali, abducenturque a truculentis angelis profligati, ac cæsi, dentibus stridentes, crebriusque post tergum respicientes, si quo modo justos, & gaudium illud, unde segregati sunt, videre possint. Adspiciuntque lucem illam ineffabilem. Vident pulchritudinem Paradisi. Contuentur ibi sibi notos, atque familiares in gaudio illo. Cernunt magna & præstantia illa munera, quæ accipiunt a Rege gloriæ hi, qui legitimè decertarunt. Deinde paullatim abducuntur, sequestranturque ab omnibus justis, ac notis: quin & a conspectu ipsius Dei absconduntur, ne amplius valeant gaudium & lucem illam veram contemplari. Jam verò appropinquantes

A πολλοὶ βόποι τῇ σωτηρίας εἰσὶν, ἔτις δὲ πολλὰ μονὰ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ ἑρανῶν. καὶ ὡς εἰσὶ πολλοὶ βόποι τῶν ἀμαρτιῶν ἐπὶ τῇ πᾶσι πᾶσι τῶν, ἔτις δὲ πολλοὶ βόποι τῇ κολάσει.

Οἱ οὖν ἔχετε δάκρυα, καὶ κατάνυξι, κλαύσατε μετ' ἐμῶν. ἐγὼ γὰρ ἀδελφοί μου ἐλογημένοι ἐμνήσθη τῷ ἐλεεινῷ χωρισμῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐδυναμῶ φέρειν. ἐν τῇ ὥρᾳ γὰρ ἐκείνῃ φοβερά

B ἀφχωρίζονται ἀπὸ ἀλλήλων τῇ ἐλεεινῇ καὶ ὀδυνηρὸν χωρισμὸν ἐκ ἀποδημῶν ἀποδημίας, ἐπιστροφὴν μὴ ἔχουσαι. τίς ἔτις λιδοκαρδὸς, ὅς ἐ μὴ κλαύσῃ ἀπεντῶθεν τὴν ὥραν ἐκείνην, ὅτι ἀφχωρίζονται. Ἐπίσκοποι ἀπὸ επισκόπων, πρεσβύτεροι ἀπὸ συμπρεσβυτέρων, ἀφκονοὶ ἀπὸ συναφκόνων, καὶ ὑποφκονοὶ ἀπὸ ὑποφκόνων, καὶ ἀναγνώστῃ ἀπὸ τῇ ἐτάρει

C αὐτῶν. τότε χωρίζονται οἵποτε βασιλεῖς, καὶ κλαύσοι, καὶ ἐλαιοθήσοι ὡς ἀνδράποδα. τότε στενάξουσιν ἄρχοντες καὶ πλῆσοι, ἀσπλανγχοὶ, καὶ ἀποβλέψουσι πανταχόθεν στεναχωρῶμενοι, καὶ ἐδὲς ὁ βοηθήσας δυνάμις, ἔτε ὁ πλῆτος φαίνεται, ἔτε οἱ κόλακες παύσανται, ἔτε δὲ ὁ ἑλεος, ἐδὲ γὰρ ἡλέησαι, ἔτε πρεπεμψαι, ἵνα ἄρῃσι καθὼς καὶ ὁ Προφήτης λέγει

D γὰρ περὶ τῇ ποιῶν. ὅτι ὑπνώσει ὑπὸ αὐτῇ, καὶ ἔχ' ὄρον ἐδὲν. τότε διαχωρίζονται γοῖας ἀπὸ τέκνων, καὶ φίλοι ἀπὸ φίλων. τότε ἀφχωρίζονται ὀδυνηρῶς συζυγία ἢ ἐκ ἐφύλαξαι τὴν κήτην αὐτῶν ἀμύαντον. τότε διαχωρίζονται καὶ οἱ τῷ σώματι μὴ παρθένοι, τῷ δὲ βότῃ ἀσπλανγχοὶ καὶ ἀπνηεῖς. ἡ γὰρ κείσας ἀνίλεως τῷ μὴ ποιήσαντι ἑλεος. ἀλλὰ παρὰ τὴν

E πολλὰ εἰπὴν, ὅτι συνέχει με φόβος καὶ φόμος ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ, καὶ ἵνα συντόμως ἄπω, τότε λοιπὸν ἀπελάνοντα ἐκ τῷ βήματος, καὶ ἀπάγοντα ὑπὸ ἀγγέλων αὐστηρῶν, ἀδύμενοι καὶ τὰς ὁδόντας βίζοντες καὶ πυκνότερον ἐπιστρεφόμενοι ἰδεῖν τὰς δικαίους, καὶ τὴν χώραν, ὅτι ἔχωρίσθη, καὶ βλέψουσι τὸ φῶς ἐκείνο τὸ ἀνεκλάλητον βλέψουσι τὰ κάλλη τῇ πᾶσι πᾶσι

F βλέψουσι τὰς γνωρίμους ἐν τῇ χαρᾷ ἐκείνῃ. βλέψουσι τὰς μεγάλας ἐκείνας δωρεάς, ἀς λαμβάνουσι παρὰ τῷ βασιλέως τῆς δόξης οἱ καλῶς ἀγωνισάμενοι. εἶπα κατὰ μικροὶ ἀποχοινιζόμενοι, καὶ ἀπορφανιζόμενοι πάντων τῇ δικαίων, καὶ γνωρίμων λοιπὸν καὶ αὐτῶν τῶ Θεῷ ἀποκρύπτονται, μηκέτι δυνάμενοι θεωρεῖν τὴν χαρὰν, καὶ τὸ φῶς ἐκείνο τὸ ἀληθινόν, καὶ λοιπὸν ἀποφραγνύσας ἐπὶ τὰς πορευομένης κολά-

κολάσεις τῶν Ἀσσορηνῶν, καὶ Ἀσσορπισθῶ-
 νων ἐν αὐταῖς· τότε ὁρῶντες τὴν παντελὴν αὐ-
 τῶν ἐγκατάληψιν, καὶ ὅτι πᾶσα ἡ ἐλπίς αὐ-
 τῶν ἀπώλετο, καὶ ὅδ' οὐδὲ ὁ βοηθῆσαι δυνάμε-
 νος, ἡ παρκαλέσαι ὑπὲρ αὐτῶν, δικαία γὰρ
 κρίσις τῆς Θεῆς· τότε λοιπὸν ἐν πικροτάτοις δακρυσιν
 ὁλολύζοντες λέγουσιν, ὦ πόσον καρὸν ἀπωλέσαμεν,
 ὦ πῶς τῶν γραφῶν ἀκύνοντες ἐχλιδάσαμεν αὐτάς·
 ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἐλάλει διὰ τῶν γραφῶν, καὶ ἡ παρκα-
 λήσας· ὥδε ἡμεῖς βοῶμεν καὶ αὐτὸς τὸ παρκαλεῖται
 αὐτὸς ἀποστρέφει ἀπὸ ἡμῶν· τί ὠφέλησαν ἡμεῖς
 τὰ πέρατα τῆς κόσμου· πῦρ ὁ πατὴρ ὁ γεννήσας·
 πῦρ ἡ μήτηρ ἡ τεκῆσα· πῦρ ἀδελφοί· πῦρ τέκνα·
 πῦρ οἱ φίλοι· πῦρ ὁ πληθεύς· πῦρ τὰ ὑπάρχον-
 τα· πῦρ οἱ θόρυβοι· πῦρ τὰ αἶετα· πῦρ ὁ πο-
 λὺς καὶ ἄκαμος δρόμος· πῦρ οἱ βασιλεῖς, καὶ οἱ
 δυνάται· πῶς ἐκ πάντων τούτων οὐδὲς ἡμεῖς
 σωσάμεθα δύνάμεθα· ἔτε δὲ ἐσωτὴς δυνάμεθα βο-
 ηθῆσαι, ἀλλὰ παντελῶς ἐγκατελείφθημεν, καὶ
 ἀπὸ τῆς Θεῆς, καὶ ἀπὸ τῶν ἀγγέλων, καὶ ἀπὸ τῶν
 ἰδίων χωρίζομεθα· τί ποιήσομεν, ὅτι ἐκ ἐξ
 καρὸς μετανόας, ἐκ ἔτι ἰσχυρὰ παρκαλήσεις·
 οὐκ ἔτι τῶν δακρύων ὄφελος, ἐκ ἔτι φάγονται
 οἱ τὸ ἔλαον πωλῆντες πτωχοὶ καὶ πένιπτες· ἐλύ-
 θη γὰρ ἡ πανύγχις· ὅτε ἔχοντες καρὸν καὶ
 δύναντες, καὶ οἱ πωλῆντες μετὰ δακρύων ἐκρά-
 ζον, ἀγοράσατε· ὅτι ἡμεῖς κλείσαντες ἐκ ἡκέ-
 σαι, ἔτε ἡγοράσαμεν· νῦν ἔτι ἡμεῖς ζητῶμεν,
 καὶ ἐκ δύναντες· ἐκ ἔτι ἀναρρήσις ἡμῶν τῶν
 ἐλεεινῶν· ἐκ ἔτι ἐλέους τυγχάνομεν· ἔτι γὰρ
 ἐσμεν ἄξιοι· δικαία ἡ κρίσις τῆς Θεῆς· ἐκ ἔτι
 ὀφίμεθα τὰτάγματα τῶν ἀγγέλων· ἐκ ἔτι
 δεασόμεθα τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν· ἀπορρο-
 αῖται ἀπὸ πάντων, καὶ λοιπὸν τί ἔποιον ;
 Σώζεσθαι πάντες οἱ δίκαιοι, σώζεσθαι Ἀπόστο-
 λοι, καὶ προφῆται, καὶ μάρτυρες· Σώζε ὁ χο-
 ρὸς πατριαρχῶν, σώζε τὸ τάγμα τῶν μονα-
 ζόντων, σώζε τίμιε καὶ ζωπιεῖ τσαρὲ, σώζε ἡ
 βασιλεία τῶν ἑβραίων· σώζε ἡ ἄνω Ἰερουσαλήμ,
 ἡ μήτηρ τῶν πρωτοτόκων, σώζε ὁ παρὰ δαίμων
 τῆς βουφῆς ; σώζε καὶ σὺ δέσποινα Θεοτόκε ἡ
 μήτηρ τῆς φιλανθρωπίας Θεῆς· σώζεσθε πατέρες
 καὶ μητέρες, υἱοὶ καὶ θυγατέρες· ἐκ ἔτι ὀφίμε-
 θάτινα ἐξ ὑμῶν· καὶ λοιπὸν ἀπερχόμεθα ἕκα-
 στος εἰς ὃν ἠτοίμασεν ἑαυτῷ τόπον διὰ τῶν πο-
 νηρῶν αὐτῶν ἔργων τῆς βασάνης, ὅπως ὁ σκώληξ
 αὐτῶν ἐτελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ ἐσβέννῃ· Ἰδὲ
 ἡκέσαμεν ἀδελφοί μου φιλόχριστοι· ἰδὲ τὴν πα-
 ρακλήσιν ὑμῶν ἐποίησα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ὑμῶν
 ἐπλή-

Tom. II.

A pinquantes ad proposita supplicia, in iis
 ab invicem variè disseminandi, atque dis-
 pergendi : cernentesque tunc se undequa-
 que derelictos, omnique spe atque auxi-
 lio, & intercessione aliorum pro ipsis,
 prorsus destitutos. Judicia enim Dei justa
 sunt. Tunc amarissimè illacrymantes, eju-
 lantesque dicent : O quo pacto in negli-
 gentia atque torpore tempus nostrum
 transegimus ? O quomodo illusi sumus ?
 B O quomodo divinam scripturam audien-
 tes, irridentesque, nos ipsos irrisimus ?
 Ibi Deus loquebatur nobis per scripturas,
 & non attendebamus. Hic nos jam cla-
 mamus, & ipse suam a nobis faciem avertit.
 Quid nobis proderunt fines mundi ? Ubinam
 qui nos genuit pater ? Ubi quæ nos peperit
 mater ? Ubi fratres ? Ubi filii ? Ubi ami-
 ci ? Ubi divitiæ ? Ubi substantiæ atque pos-
 sessiones ? Ubi turbæ ? Ubi convivia ? Ubi
 C varii & intempestivi cursus ? Ubi Reges
 atque potentes ? Quomodo a nullo eorum
 salvari modò possumus ; neque verò nobis
 ipsi opem ferre ? At penitus derelicti su-
 mus & a Deo, & a sanctis ejus. Quid
 faciemus ? Non enim est amplius pœnitenti-
 tiæ locus. Non valet amplius deprecatio
 atque intercessio. Nulla amplius lacryma-
 rum utilitas. Non amplius qui oleum nobis
 D vendant, apparent pauperes atque mendi-
 ci : soluta enim jam est omnis celebritas.
 Dum nobis esset tempus, suppeterentque
 facultates, ipsique venditores olei clamita-
 rent (Emite) obturatis nostris auribus,
 nec audire, nec emere oleum volumus :
 modò autem quærimus, & non invenimus.
 Nulla amplius nobis miserabilibus reliqua
 est redemptio. Nulla amplius misericordia :
 E neque enim sumus digni. Justum est Dei ju-
 dicium. Non jam amplius sanctorum adspi-
 ciemus ordines. Non amplius lucem illam
 veram contuebimur : orbatī sequestratique
 sumus ab omnibus. Dicendum quid restabit ?
 Valete justī universi. Valete Apostoli, Pro-
 phetæ, & Martyres. Vale cœtus Patriarcha-
 rum. Vale Monachorum agmen. Vale Crux
 pretiosa, atque vivifica. Vale cœlorum re-
 gnum omni fine carens. Vale superna Hjeru-
 salem, primitivorum mater. Vale paradise
 voluptatis. Vale etiam tu domina Dei geni-
 trix, mater amatoris hominum Dei. Valete
 patres ac matres, filii atque filiæ : nullum si-
 quidem vestrum visuri sumus ultra. Postea
 verò abiturus est unusquisque in præpara-
 tum sibi ob prava sua opera, tormentorum
 locum ; ubi vermis eorum non moritur, ne-
 que ignis exstinguitur. Ecce, audistis fra-
 tres mei benedicti. Ecce, postulationi ve-
 stræ jam satisfeci, & desiderium vestrum
 C c c com-

ταγίς σφόδρα. Περί ταύτης τῆς ἡμέρας βοᾷ καὶ Παῦλος ὁ Ἀποστόλος ἐν ἡμέρᾳ ἣ κελεῖ ὁ Θεὸς πᾶς κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν μου· καὶ πάλιν λέγει, βλέπετε πῶς περιπατεῖτε, φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος· βοᾷ δὲ καὶ ὁ μακάριος Πέτρος ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης λέγων, ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ ἕως ἔρχεται, δι' ἣν ἔθνηοι πυρρμένοι λυθίσονται. Ὁ τοιχαῖα καυσόμενα τῆκε. Καὶ ἰὶ λέγω περὶ Προφητῶν, καὶ Ἀποστόλων; αὐτοὺς ὁ δεσπότης ἡμῶν καὶ κύριος πρὸς τῆς ἡμέρας ἐκείνης θεωμαρτύρατο λέγων· βλέπετε μὴ βαρυνθῶσι αἱ καρδίαι ὑμῶν ἐν κραυγᾷ καὶ μεθύσει μεθύμενης βιωτικᾷς· καὶ ἀφηνιδίως ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς ἡ ἡμέρα ἐκείνη· ὡς παντὶς γὰρ ἐπελθίσεται ἐπὶ τῆς κατοικοῦντας ὅππῃ προσώπῃ τῶσδε τῆς γῆς· γρηγορεῖτε ἔν, ὅτι ἡ ὥρα ἔδοκεῖτε, ὁ ὕψος τῆς ἀνθρώπου ἔρχεται, καὶ ἀποτίσεται εἰσελθεῖν καὶ τῆς σενῆς πύλης τῆς ἀπαγωγῆς εἰς τὴν ζωὴν· δι' αὐτῆς ἀδελφοὶ βαδίσωμεν τὸ ὁδόν, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσωμεν· ὁ γὰρ αὐτὴν βαδίζων δὴλον, ὅτι τὴν ζωὴν κληρονομήσει τὴν αἰώνιον· αὐτὴ γὰρ ἡ ὁδὸς ὅστις ἡ ζωὴ· εἰ γὰρ καὶ ὀλίγοι εἰσὶ οἱ ἀνέσκοντες αὐτὴν, ἀλλ' ἡμεῖς ἀγαπητοὶ μὴ ἀποτύχωμεν αὐτῆς, μηδὲς ἡμῶν ἔξω αὐτῆς βαδίσω, ἵνα μὴ εἰς ἀπώλειαν ἀπέλθῃ καθὼς καὶ ὁ θεωφῆτης λέγει, μήποτε ὀργισθῇ κύριος καὶ ἀπολείῃτε ὅτι ὁδὸς δικαίας· ἀκύνωμεν τῷ δεσπότης λέγοντος· ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τῆς κόσμου, ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ, ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα, δι' ἐμὴν εἰς εἰσελθεῖν σωθήσεται· ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδός· ὁ ἐμὸς ἀκολουθῶν οὐ μὴ πρὸς κόπῃ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς· ταύτην ἔν τῷ μακαρίῳ ὁδὸν βαδίσωμεν ὡς ἐβάρδιζαν πάντες οἱ ποθήσαντες τὸν Χριστόν· ταύτης πᾶς βαδίσματα θλιβερά, ἀλλ' ἡ ἀνάπαυσις μακαρία· ταύτης πᾶς βαδίσματα σκυθρωπά, ἀλλ' ἡ ἀνταπόδοσις χαρὰ· ταύτης πᾶς βαδίσματα σενά, ἀλλὰ τὸ κατάλυμα δὲρύχωρον· ταύτης πᾶς βαδίσματα μετάνοια, νηστεία, προσευχή, ἀγρυπνία, ταπεινοφροσύνη, πτωχεύα πνιματική, περιφρόνησις σαρκὸς, ὁπτιμέλεια ψυχῆς, χαμοκοπία, αἰσθία, ξηροφασία, πείνα, δίψα, γυμνότης, ἐλεημοσύνη, δάκρυα, πᾶθος, στεναγμός, γονυκλισία, ἀτιμία, διωγμοί, ἀρπαγὰ, κολαφισμοί, κόποι καὶ τῶν χειρῶν, κίνδυνοι, ὁπτιβλαβή, τὸ λοιδορεῖσθαι, καὶ ἡ ἀπομένειν, τὸ μισῆσθαι, καὶ μὴ μισεῖν, τὸ καταπαθεῖν.

Tom. II.

A De hac eadem die, clamat Apostolus Paulus: In die, qua judicabit Deus occulta hominum, secundum Evangelium meum. Aitque denuò; Videte quomodo ambuletis. Horrendum est incidere in manus Dei viventis. Clamat & Petrus Apostolorum vertex, ac caput, de illa die, dicens: Dies Domini, sicut fur de nocte, ita veniet: in qua coeli solventur igne, & elementa calore liquefcent. Et quid de Prophetis, atque Apostolis commemoro? Ipse etiam dominator Dominus, de illa die pluribus antea testatus est, dicens: Videte ne graventur corda vestra, in crapula & ebrietate, & curis secularibus: & superveniat in vos repentina dies illa. Sicut enim laqueus, superveniet in omnes, qui sedent super faciem omnis terræ. Vigilate igitur, quia qua hora non putatis, filius hominis veniet. Et contendite intrare per angustam portam, quæ ducit ad vitam. Per hanc fratres, ambulemus viam; ut vitam æternam hereditate possideamus. Qui enim hanc ingreditur, procul dubio æternæ vitæ possessor evadet. Quum hæc ipsa via, sit vita. Et licet pauci sint, qui inveniant illam, nos tamen carissimi, non frustremur ea. Nullus nostrum extra hanc ambulet, ne ad perditionem abscedat. Sicut & à Propheta dictum est: Ne quando irascatur Dominus, & percatis de via justa. Audiamus Dominum dicentem: Ego sum lux. Ego sum Pastor bonus. Ego sum vita. Ego sum ostium. Per me, si quis introierit, salvabitur. Ego sum via: qui sequitur me, non offendit: sed habebit lumen vitæ. Hanc igitur beatam insequamur viam, quam cuncti ambularunt, quicumque desiderarunt Christum. Hujus quidem ingressus cum tribulatione atque pressura juncti sunt, sed requies beata. Hujus ingressus austeri, ac tetrici; at retributio, gaudium. Hujus ingressus angusti sunt, verum diverforium latum atque amplum. Hujus viæ incessus, jejunium, oratio, compunctio, vigilia, humilitas animi, paupertas spiritalis, contemptio carnis, cura animæ, humicubatio, aridorum ciborum comestio, illuvies, fames, & sitis, ac nuditas; misericordia, lacrymæ, luctus, angustia, gemitus, genuflexiones, ignominia, persecutiones, direptiones, alapæ, labores manuum, pericula, insidiæ; maledicta atque convicia ab aliis sufferre; odio haberi, & non odisse; mala perpe-

C c c 2

Rom. 2.
Ephes. 5.
Hebr. 10.

2. Petr. 3.

Luc. 21.

Matth. 24.
25.
Luc. 13.

Psal. 3.

Joan. 1. 8.
9. 10. 12. 14.

ti, & bona pro malis reddere; remittere debitoribus debita; animam suam pro amicis ponere. Denique ipsum sanguinem pro Christo fundere, quando occasio ferret. Hi angustæ portæ & strictæ viæ sunt gressus atque incessus, qui felicissimam sibi vendicant retributionem, ipsum regnum cælorum, cujus non erit finis umquam. Lata autem est porta, & spatiosa via quæ deducit ad perditionem: cujus gressus sunt, pro præsentī quidem læti ac hilares, sed illic tristes; hic dulces, at ibi felle amariores: hic leves, isthic graves, & dolore pleni: hic apparent velut nihili, quum & nihil sint, illic autem, sicut feræ silvestres circumdant obeuntes, & non poenitentes, juxta dictum Prophetæ, qui ait: In die mala, in iniquitate calcanei mei, circumdabit me: hoc est, malitia vitæ hujus, latæ scilicet viæ gressus atque incessus, quos & Apostolus sigillatim expressit atque enumeravit, cujusmodi sunt: fornicatio, adulterium, lascivia, idololatria, contentio, æmulatio, ira, dissidia, invidia, homicidium, & id genus alia, quæ sunt latæ viæ gressus. Similiter verò & nimii risus, vociferationes, voluptates, citharæ, tibix, choreæ, balnea, mollia indumenta, sumtuosa prandia, manuum applausus, & tumultus, somni absque sollicitudine, lecti molles, & mensarum diversitas, inexplēbilis edendi voracitas, fraternum odium, quodque cunctis pejus est, impoenitentia, & numquam meminisse sui ex hac vita excessus. Hi difficilis illius viæ sunt gressus, per quam ambulant multi. Verum & divertorium invenient accommodatum, pro deliciis famem, pro ebrietate sitim, pro requie dolorem, pro risu luctum, pro cithara planctum, pro corpulentia vermem, pro otio atque torpore, mentis dolorem, pro tripudiis commercium cum dæmonibus, pro tabularum lusu, ut & hi ipsi dæmonibus adlocientur, abominationis hujusmodi auctoribus. Pro curiositatibus & incantationibus, reliquisque exercitiis pravis, tenebras exteriores, gehennam ignis, & his similia, quæ sunt stipendia mortis, ubi suas ipsa depascit oves, suos discipulos, amicosque suos, qui latam & spatiosam ingressi sunt viam. Secundum illud Prophetæ dictum: Sicut oves in inferno positi sunt, mors depascet eos. Nos autem fratres carissimi, à difficili & periculosa illa declinantes via,

Psal. 48.

Gal. 5. Eph.
5. Coloss. 3.
1. Thess. 4.

Psal. 48.

A πάχεν καὶ καλὰ ἀποδιδόναι, τὸ ἀφίεναι τοῖς ὀφειλέταις τὰ ὀφειλήματα, τὸ τιθέναι τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν φίλων, τέλος δὲ τὸ ἐκχεῖν τὸ αἷμα ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, ὅταν ὁ κακὸς ἀπατή. ταύτης τ' εὐνῆς πούλης καὶ τεθλιμμένης ὁδὸς τὰ βαδίσματα, εἴ τις ἔχει μακαρίαν λήψεται ἡμὴν ἀνταπόδοσιν τὴν τῇ ἐργασίᾳ βασιλείᾳ ἧς ἐκ ἔστι τέλος ποτέ. πλατεία δὲ πύλη, καὶ ὀρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπόλειαν. ταύτης τὰ βαδίσματα εἰσι πρὸς μὴν γὰρ τὸ παρὸν χαροποιὰ, ἀλλ' ἐκείθεν λυπηρά. ἐνδεὶ γλυκεία, ἐκείθεν δὲ πικρότερα χολῆς. ἐνδεὶ ἐλαφρά, ἐκείθεν δὲ βαρέα, καὶ ἐπόδυνα. ὡς φαίνεται ὡς μηδαμινὰ, καὶ ἔδεν ὄντα. ἐκεῖ δὲ ὡς περ θῆρες ἀχριοὶ κυκλοῦσι τὰς ἐπιτελόντας, καὶ μὴ μετανοήσας χτ' ἢ λόγον τοῦ πωρῆντος. φησὶ γὰρ· ἐν ἡμέρᾳ ποιηρᾶ ἡ ἀνομία τοῖς πλείστοις κυκλώσει με· τῆς τῆς ἡμέρας ἡ πορεία τοῦ βίου τῆς, ἥ γιν' τῆς πλατείας ὁδὸς τὰ βαδίσματα, ἀπερὶ καὶ ὁ ἀπόστολος ἐν μέρῳ ἀπηρτίσθη λέγων· ἅτινά ἐστι πορνεία, μοιχεία, ἀσελγεία, ἰδωλολατρεία, εἰς, ζῆλος, θυμὸς, διχοστασία, φθόνοι, φόνοι, καὶ τὰ ὅμοια ταῦτα. τῆς πλατείας ὁδὸς εἰσι τὰ βαδίσματα, ὡς αὐτοὶ δὲ καὶ γελοῖα, κραυγαί, βυφαί, κιθάρα, αὐλὴ, χορδύματα, λεβὰ, μαλακὰ ἐνδύματα, αἰετα πολυτελῆ, κρότοι χειρῶν, καὶ θύρῳ, ὕπνοι ἀμεεμένοι, εὐρωμὴ ἀπαλαί, καὶ κλίμα ἀφ' ὁροῦ, ἀδελφονία, μισαδελφία, τὸ δὲ πατέρων χεῖρον ἀμετανοησία, καὶ τὸ μηδέποτε μημονεύειν τῆς ἐξόδου ἐκ τοῦ βίου· ταῦτα εἰσι τὰ βαδίσματα τῆς χαλεπῆς ἐκείνης ὁδὸς, ἢ πολλοὶ εἰσι οἱ ὀφθύνοντες, δι' ὃ καὶ τὸ κατὰ λυμὰ δειρῆσθαι ἀντὶ τῆς βυφῆς τὴν πείναν, ἀντὶ τῆς μέθης τὴν δίψαν, ἀντὶ τῆς ἀναπαύσεως τὴν ὀδύνην, ἀντὶ τοῦ γέλωτος τὸν ὀδυρμόν, ἀντὶ τῆς κιθάρας τὸν κλαυθμόν, ἀντὶ τῆς πολυσαρκίας τ' σκώληκα, ἀντὶ τῆς ἀμελεμένης τὴν διχνοῖαν, ἀντὶ τῶν χορδουμάτων τὸ εἶναι μετὰ τῶν δαιμόνων, ἀντὶ τῶν περιεργιῶν καὶ γρηπιδῶν, καὶ λοιπῶν ἐπιτηδευμάτων ποιηρῶν τὸ ἐξώτερον σκοπὸς τὴν μέναι τῶ πυρὸς, καὶ τὰ ἴστω ὅμοια, ἀπερὶ εἰσὶ αἱ νομῆς τῶ θανάτου, εἶδα ποιμαίνει τὰ ἴδια πρῶτα, καὶ τὰς ἰδίους μαθητὰς καὶ φίλους τὰς βαδίζοντας τὴν πλατείαν καὶ ὀρύχωρον ὁδὸν χτ' ἢ λόγον τοῦ πωρῆντος· φησὶ γὰρ, ὡς πρῶτα ἐν ἀδῇ ἔδετο, θάνατος ποιμαίνει αὐτὰς· ἡμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ ἐκκλίνοντες ἐκ τῆς χαλεπῆς ἐκείνης ὁδὸς ἀκούσωμεν

ἀκούσωμεν τῷ κυρίῳ λέγοντος, ἀγωνίζεσθε εἰσελ-
θεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
πολλοὶ ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἔσονται. καὶ
πολλὰ ἔτερα ὁ κύριος, καὶ πάντες οἱ θεοφόροι
ὅμοια τέτοις βοᾶσι. ταύτην τὴν ἡμέραν κατὰ
νοῦν λαβόντες οἱ ἅγιοι μάρτυρες οὐκ ἠλέησαν τὰ
ἑαυτῶν σώματα, ἀλλὰ πᾶν εἶδος κολαστηρίων
ὑπέμειναν χαίροντες τῇ ἐλπίδι τῶν τεφάνων.
ἄλλοι ἐν ἐρημίαις, καὶ ἐν ὄρεσιν, ἐν νητείᾳ καὶ
παρθενίᾳ ἠγωνίσαντο, καὶ νῦν ἀγωνίζονται οὐ
μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τὸ ἀσθενέστερον
μέρος, καὶ τὴν στενὴν πύλην, καὶ τεθλιμμένην
ὁδὸν βαδίσασα ἤρπασα τὴν βασιλείαν τῶν
ὕψων. Τίς ἔτι ὑπομείνει τὴν ἀσχύνην ἐκείνην,
ὅτε γυναῖκες τεφάνονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
καὶ πολλοὶ ἄνδρες καταχύνονται, οὐκ ἔστιν γὰρ
ἐκεῖ ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀλλ' ἕκαστος τὸ ἴδιον
μισθὸν λήψεται κατὰ τὸ ἴδιον κόπον, οὐ μόνον δὲ
ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν τῷτο γέγονεν, ἀλλὰ
πολλὰ μᾶλλον ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐν τῇ κώμῳ,
καὶ ἐν τῇ νήσοις, καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ πλήρῃ
τῶν σωζομένων σωδᾶν ἐξέλαμψαν ἕκαστος
ἐν τῷ ἰδίῳ πάγματι τὰς ἐντολάς τῷ δεσπότῃ
φυλάξαντες ἐπίσκοποι, πρεσβύτεροι, ἀρχιερεῖς
καὶ τὰ λοιπὰ τάγματα τῆς ἐκκλησίας· βασιλεῖς
καὶ ἄρχοντες, ἀρχαῖτε καὶ ἐξουσίαι. οὐ γὰρ εἶπεν
ὁ δεσπότης Θεὸς ἀφ' ὧν ἐποίησεν ἡ πνευ-
ματική τοῦτο τῷ πνεύματι, ἀλλ' ὅπως εἶπεν ὅτι ἐάν
ᾧσιν εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα συνηγμένοι τυτῆσι καὶ ἐν ἐρη-
μίᾳ καὶ ἐν ὄρεσιν, ἢ ἐν σπηλαίοις, ἢ ἐν πόλεσιν,
ἢ ἐν κώμῳ, ἢ ἐν νήσοις, ἢ ἐν παντί τόπῳ τῷ δεσ-
ποτείας μου. ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ μετ'
αὐτῶν ἔσομαι ἕως τῆς συντελείας τῆς αἰῶνος, καὶ ἐν τῷ
μέλλοντι αἰῶνι. ἐγὼ ποιμαίνω αὐτοὺς εἰς ἀπε-
ραντας αἰῶνας. ἐκεῖνο τὸ φοβερὸν δικαστήριον,
καὶ τὸν ἀκολάκωτον δικαστὴν ἐννοῶν ὁ μακάριος
Δαυὶδ. καὶ ἕκαστην νύκτα τὴν κλίνην τοῖς δα-
κρυοῖς ἔβρεχεν, καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν λέγων,
κύριε μὴ εἰσελθῆς εἰς κρίσιν μετὰ τῶν δούλων σου·
μηδὲ συνάρξης λόγον μετ' ἐμοῦ, μήτε λήσης
εἰπεῖν δίκην μετ' ἐμοῦ φιλάνθρωπε· πάσης γὰρ
ἀπολογίας ἀπαρῶν, ἀπὸ τῆς δυσωπίας τῆς
σὴν ἀγαθότητος μὴ εἰσελθῆς εἰς κρίσιν μετὰ
τῶν δούλων σου· ἐάν γὰρ τῷτο βεληθῇς ποιῆσαι,
οὐ δικαιοδοῖται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν. ὁρᾷτε
ἀδελφοὶ τὸν μακάριον καὶ ἅγιον Δαυὶδ φοβερόν
τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὥραν, καὶ πρὸς ἀπο-
λογίαν ὁρῶντιζόμενον. Δύοτε ἔτι καὶ ὑμεῖς ἀδελ-
φοὶ φιλόχριστοι πᾶν ἡ ἐλθεῖν τὴν πανήγυριν,
πᾶν

A via, audiamus quid Christus dicat : Con- *Matth. 7.*
tendite intrare per angustam portam . *Luc. 13.*
Dico enim vobis : quod multi quærent
ingredi, & non invenient. Plurima ve-
rò & alia Dominus, atque omnes Dei-
feri his similia clamitant. Hanc quoque
diem mente volventes sancti Dei marty-
res, non sunt miserati sua corpora, sed om-
ne tormenti genus subierunt, spe corona-
rum gaudentes : Alii in solitudinibus, &
montibus, atque speluncis, in jejunio, &
virginitate decertarunt, ac jam quidem
contendunt, non tantum viri, sed & mu-
lieres, pars debilior, ac per angustam
portam, arctamque viam, incedentes, re-
gnum coeleste rapiunt. Quis ergo patiat
se illo rubore suffundi, ut quum mulie-
res illa hora coronentur, multi viri
condemnentur. Non enim est ibi mascu-
lus, & femina. Sed unusquisque pro-
priam mercedem recipiet, secundum pro-
prium laborem. Neque verò hoc solum
accidit in solitudinibus, & montibus : at
multò magis in civitatibus, & villis, &
in insulis, atque Ecclesiis, salvandorum
bonorum multitudo elucet. Singuli in suo
ordine, qui mandata Domini Dei ser-
vant : Episcopi, Presbyteri, Diaconi, ce-
terique Ecclesiæ ordines : Reges, & prin-
cipes, principatus & potestates, ac quot-
quot in palatiis & castris sunt ordines.
Non enim differentias dixit Dominus Deus,
locumve loco prætulit, verum ita dixit :
Ubi cumque fuerint duo, vel tres congre- *Matth. 18.*
gati in nomine meo, hoc est, & in so-
litudinibus, & montibus, atque speluncis,
aut in civitatibus, villis, ac insulis, aut
in omni loco dominationis meæ, ibi sum
in medio ipsorum, & cum ipsis usque ad
consummationem seculi, & in futuro se-
culo, ego pascam ipsos in secula semper-
na. Tremendum illud iudicium, incor-
ruptumque iudicem perpendens secum ma-
gnus & beatus David, per singulas no-
ctes lectum suum lacrymis rigabat, invo-
cabatque Deum dicens : Domine non in-
tres in iudicium cum servo tuo. Non in-
cas rationem mecum. Ne statuas iudicium
mecum benignissime Domine ; omni enim
defensione destituor. Et ideo exoro bo-
nitatem tuam Domine, non intres in ju-
diciu cum servo tuo. Si enim hoc age-
re volueris, non justificabitur in conspe-
ctu tuo omnis vivens. Videtis fratres,
beatum ac sanctum prophetam David,
trementem diem illam & horam, obse-
crantem, seque ad defensionem parantem.
Huc agite ergo & vos, fratres Christo di-
lecti, antequam adveniat dies illa, & hora,
ante-

antequam solvatur hæc celebritas, antequam Deus manifeste venerit, & nos imparatos offendat. Præoccupemus faciem ejus in confessione, in poenitentia, in orationibus. Præoccupemus in jejuniis, lacrymis, & hospitalitatibus. Præoccupemus inquam, priusquam manifestè ipse venerit, & nos imparatos reperiat. Non cessemus orare incessanter, poenitentiam agentes, atque parati in occursum Domini, omnes pariter viri ac mulieres, divites & pauperes, servi & liberi, senes juvenesque. Videte ne quis dicat: in multis peccavi, iccirco veniæ non est mihi locus. Hoc qui dixerit, ignorat Deum poenitentium. Deum esse; quique propter malè habentes advenit, & dixit: quoniam gaudium in coelis erit super uno peccatore poenitentiam. Qui dixit: quia non veni vocare justos, sed peccatores ad poenitentiam. Hæc autem vera est poenitentia, à peccato desistere, & illud odisse, secundum eum qui ait: Iniquitatem odio habui, & abominatus sum. Et illud: Juravi & statui, custodire justificationes tuas. Tuncque Deus cum gaudio suscipit ad se accedentem. Cavete quoque dicere, quia non peccavi. Nam istud qui dixerit, cæcus est, manu palrans, & seipsum seducit, nescitque quomodo eum fallat Sathanas, in verbis atque operibus, per auditum & tactum, visum & cogitationem. Quis etenim gloriari potuerit, se cor mundum, sensusque omnes suos possidere mundos à labe? Quapropter nullus absque peccato est, nullus mundus à sorde, neque cujus una dies est vita ipsius. Nullus absque crimine omnino inter homines, nisi solus is, qui propter nos pauper est factus, quum esset dives. Ipse solus peccati omnis est expers, qui tollit peccata mundi, qui vult omnes homines salvos fieri: qui non vult mortem nostram peccatorum: qui benignus est, & multum misericors, clemens, bonus, animarum amator, omnipotens, Salvator cunctorum hominum, pater orphanorum, & judex viduarum, qui poenitentium Deus existit, medicus animarum & corporum, spes desperatorum, fluctuantium liberator, omni subsidio destitutorum auxiliator, via vitæ: qui cunctos ad poenitentiam invitat, nullumque poenitentiam agentem rejicit. Ad hunc & nos confugiamus fratres: quotquot enim ad ipsum peccatores confugerunt, sua ipsi salute potiti sunt. Quare & nos fratre carissimi, non desperemus salutem nostram. Peccavimus, agamus

Luc. 5. 15.

Psal. 118.

Job. 25. 26.

A πρὶν ὁ Θεὸς ἐμφανῆς ἦξει, καὶ ὅρη ἡμῶν αἰετοίμυς προφθασώμεν πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει; ἐν μετανοίᾳ, ἐν πρὸςθεῶν προφθασώμεν ἐν νηθείᾳς, ἐν δάκρυσι, ἐν ξυνοδοχίαις. προφθασώμεν πρὶν αὐτὸν ἐμφανῆς ἦξειν καὶ ὁρῆν ἡμῶν ἀνετοίμυς μὴ πασώμεθα μετανοεῖν καὶ πρὸςθεῶν ἐμπότως καὶ ἐπιμαζεσθε εἰς τὴν τῷ κυρίῳ ἀπάντησιν πάντες ὁμοῦ

B ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πλεῖστοι καὶ πένητες, δούλοι καὶ ἐλεύθεροι, πρεσβύτεροι καὶ νέοι, ὁρᾶτε μὴ τις εἴπῃ, ὅτι πολλὰ ἡμῶν καὶ ἔκ ἑχῶ ἀφῆσιν. ὁ λέγων τῷτο, ἔκ οἶδεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐστὶν τῶν μετανοούντων. ὁ ἀλλ' ὅτις κακῶς ἔχοντες πρὸςθεῶν ὁμολογῶμεν, ὁ εἰπὼν ὅτι χαρὰ γίνεται ἐπὶ ἐνὶ ἀμαρτωλῶν μετανοούντων. ὁ εἰπὼν, ὅτι ἔκ ἡλθοι καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἀμαρτανὸς εἰς μετάνοιαν. αὐτὴ ὅτι ἐστὶν ἡ ἀληθὴς μετάνοια πρὸ ἀποστῆναι τῆς ἀμαρτίας, καὶ μνησθῆναι αὐτὴν καὶ τὸ λέγοντα, ἀδικίαν ἐμίσησα, καὶ ἐβδελύξαμην καὶ τὸ ὥμωσα, καὶ ἔσθῃα τὴ φυλάξασθαι τὰ κρίματά σου, καὶ τότε ὁ Θεὸς μετὰ χαρᾶς δέχεται τὸ προσερχόμενον αὐτῷ. βλέπετε ὅτι μή τις πολυήσῃ εἰπεῖν, ὅτι ἔκ ἡμῶν. ὁ λέγων τῷτο τυφλὸς ὅτι μὴ ὁπῶν καὶ ἑαυτὸν φρεναπατᾷ, καὶ ἔκ οἶδεν πῶς κλέπτει αὐτὸν ὁ Σατανᾶς, καὶ ἐν λόγοις, καὶ ἐν ἔργοις, καὶ ἀλλ' ὅτις ἀκοῆς, καὶ ἀλλ' ὅτις ὀφθαλμῶν, καὶ ἀλλ' ὅτις ἀφῆς, καὶ ἀλλ' ὅτις λογισμῶν. τίς γὰρ καυχῆσεται ἀγνὴν ἔχει τὴν καρδίαν, καὶ πᾶσας τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ καθαρὰς, διότι ὁδεὶς ἀναμάρτητος. ὁδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ῥυτίδος, ὁδ' ἂν μία ἡμέρα ἡ ζωὴ αὐτοῦ. οὐδεὶς ἀνυπόβριτος παντελῶς ἐν ἀνθρώποις, εἰ μὴ μόνος ὁ δὲ ἡμῶς πτωχεύσας πλεῖστοις ὦν αὐτὸς μόνος ἀναμάρτητος ὁ αἶρον τὴν ἀμαρτίαν τῷ κόσμῳ, ὁ δέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι, ὁ μὴ βυλόμενος τὸ θάνατον τῆς ἀμαρτωλότητος ὁ φιλάνθρωπος, ὁ πολὺ ὠπλάγχγιος, ὁ ἐλεήμων, ὁ ἀγαθός, ὁ φιλόφυχος, ὁ παντοδύναμος, ὁ σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, ὁ πατὴρ τῶν ὀρφανῶν καὶ κειτὶς τῶν χηρῶν, ὁ τῶν μετνοούντων Θεός, ὁ ἰαβὸς τῶν ψυχῶν, καὶ τῶν σωματίων, ἡ ἐλπίς τῶν ἀπελπισμένων. ὁ τῶν χαμαζομένων σωτὴρ. ἡ βοήθεια τῶν ἀβοηθήτων. ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς. ὁ πάντας πρὸς μετάνοιαν καλῶν, καὶ μηδένα τῶν μετανοούντων ἀποστρέφοντος. πρὸς τῷτον καταφυγώμεν καὶ ἡμεῖς. πάντες γὰρ ὅσοι κατέφυγον ἀμαρτωλοὺς πρὸς αὐτὸν, σωτηρίας ἔτυχον. καὶ ἡμεῖς οὐ

ἀδελφοί

ἀδελφοί μου, μὴ ἀπογινώσκω τὴν ἐαυτοῦ σωτηρίαν. ἡμάρτομεν, μετανοήσωμεν. μυριάκις ἡμάρτομεν, μυριάκις μετανοήσωμεν. ὅτι πάντι ἐργῷ ἀγαθῷ χαίρει ὁ Θεός, ἐξαρέτως δὲ ὅτι μετανοήσῃ ψυχὴ. ὅτι ταύτης γὰρ ὅλως ὀπιλάμεθα, καὶ ὑπὸ τῶν χειρῶν ὑποδέχεται, καὶ προσκαλεῖται λέγων. δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες, ὅτι τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες, καὶ πεφορτισμένοι καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον πόλιν, ἔνθα πάντες οἱ ἅγιοί μου ἐν μεγάλῃ χαρᾷ ἀναπαύονται. δεῦτε εἰς ἡμεῖς τὴν χαρὰν τὴν ἀνεκλάλητον, τὴν ἀνεκδοκίμητον εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἀνεκδοκίμηται. εἰς ἃ ὀπιθυμοῦσιν οἱ ἄγγελοι ὑπακούειν. ὅτι οἱ χοροὶ καὶ τὰ τάγματα τῶν δυνάμεων. ἐκεῖ ὁ κόλπος τοῦ Ἀβραάμ ὑποδέχεται τοὺς ὑπομένοντας ἰσχυροὺς διὰ τὸν πόλεμον. ἐκεῖ ἀνοίγονται οἱ θησαυροὶ τῶν ἀγαθῶν. ἔνθα ἡ αἰώνια ἱερουσαλήμ ἡ μήτηρ τῶν τρωπικῶν. ἐκεῖ ἐν τῇ μακαρίᾳ γῇ τῶν πραέων. δεῦτε πρὸς με πάντες, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἐκεῖ ὅπου πάντα ἡρεσάμεθα, καὶ ἀσάσασα, ὅπου ἡ φωνὴ καὶ θέρμη, ὅπου ἡ εὐφροσύνη οὐδὲ τυραννικὸς ὅπου οὐκ ἐν ἀμαρτίᾳ, οὐδὲ μελάνωσις. ἔνθα φῶς τὸ ἀπρόσιτον, καὶ χαρὰ ἀνεκλάλητος. μακάριοι οἱ πενθοῦντες. πενθήσατε, μετανοήσατε, ἐπιστρέψατε πρὸς με, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς. ἔνθα οὐκ ἐν πόντῳ, οὐδὲ φρονίῳ οὐδὲ μερίμνῳ, οὐδὲ ὀδύρμῳ. ἐπιστρέψατε ὑποὶ τῶν αἰθρῶν, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅτι οὐκ ἐν ἄρσεν καὶ θήλῳ, ὅπου οὐκ ἐν διαβολῇ, οὐδὲ θανάτῳ, οὐδὲ νηστείᾳ, οὐδὲ λύπῃ, οὐδὲ εἰς, οὐδὲ ζῆλος, ἀλλὰ χαρὰ, καὶ εἰρήνη, καὶ εὐφροσύνη, καὶ ἀνάπαυσις, καὶ ἀγαλλίασις. ἐπιστρέψατε πρὸς με, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου τὸ ὑψηλὸν καὶ ἀναπαύσεως καὶ τὸ χαλόν τῶν πόλεων, καὶ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων γεωργημένη ἀμπελος. ἐκεῖ ἡ μακαρία γῆ τῶν πραέων, ἐφ' ἧς ἐγὼ ἡ ἀληθινή ἀμπελος βλαστῶν ἥς γεωργὸν τὴν πατέρα ἀκίετε. δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ὅπου ἡ ἀκήρατος ζωὴ καὶ ἡ πάσης ἀγαθότητος εὐφροσύνη. δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς ἔνθα τὸ μόνον ἐράσμιον, τὸ διηνεκὲς ἀγαλλίαμα, ἡ αἰδὶς εὐφροσύνη, τὸ ἀνεσπερον φῶς, ὁ αἰδὺς ἥλιος. ἀρατε τὸ ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε, ὅτι πρῶτός εἰμι,

A mus poenitentiam : millies peccavimus , millies quoque poenitentiam faciamus . De omni opere bono gaudet Deus , præsertim verò super anima poenitentiam faciente . Super hac etenim totus flectitur , obviisque eam ulnis ac manibus excipit , invitatque dicens : Venite ad me omnes , qui laboratis & onerati estis , & ego vos reficiam , in superna civitate , ubi & omnes angeli mei magno gaudio reficiuntur . Venite ad me omnes in gaudium illud ineffabile , atque inexplicabile , ad illa bona , in quæ prospicere desiderant Angeli ; ubi chori sunt , & agmina justorum . Ibi , sinu Abrahæ excipientur , qui tribulationes sustinuerunt : sicut aliquando & Lazarus mendicus exceptus est . Ibi aperientur perpetuorum meorum bonorum thesauri . Ibi quæ sursum est Hierusalem , primogenitorum mater . Ibi in beata terra mansuetorum . Venite ad me omnes , & ego reficiam vos . Ibi , ubi cuncta sunt sedata , & seditionis expertia . Ubi cuncta patent & manifesta sunt . Ubi nullus injuriæ illator , aut tyrannus , ubi non adest peccatum , aut macula , ubi lux inaccessibilis , & gaudium ineffabile . Beati qui lugent . Lugeate , poenitentiam agite , convertimini , ac venite ad me ; & ego vos reficiam . Ubi non est labor , nec lacrymæ , non cura , neque sollicitudo , neque dolor , aut fletus . Convertimini filii hominum , & ego reficiam vos . Ubi neque masculus , aut femina . Ubi non est Diabolus , neque mors , neque jejunium , neque tristitia , neque contentio , neque æmulatio : sed omnia in omnibus , gaudium , & pax , & lætitia , & requies , & gloriatio . Convertimini ad me , & ego vos reficiam . Ubi refrigerii est aqua , & herbæ virentis locus , vineaque ab universorum exulta Deo , usque ad beatam illam mansuetorum terram , in qua ego vitis vera germino , cujus agriculam patrem meum nostis . Venite ad me omnes qui laboratis , & onerati estis , & ego reficiam vos . Ubi vita immortalis , & fons omnis benignitatis . Venite ad me omnes , & ego reficiam vos . Ubi solus amor , perenne gaudium , & sempiterna lætitia . Lux non advesperascens , sol non occidens . Venite ad me omnes , qui laboratis & onerati estis , & ego reficiam vos . Ubi vita perfecta , & fons totius bonitatis . Tollite jugum meum super vos , & discite quia mitis sum , & humilis corde , & invenietis requiem anima-

Matth. II.

Matth. II.

animabus vestris. Ubi sonus festum diem celebrantium. Ubi sapientiæ thesauri, & scientiæ occulta revelantur. Venite ad me omnes, & ego reficiam vos. Ubi præstantia dona, & gaudium incomparabile, requies immutabilis, lætitia absque fine, hymnodia incessabilis, glorificatio perpetua, indefessa gratiarum actio, assidua de divinis rebus pertractatio, divitiæ infinitæ, regnum absque fine, secula sempiterna, miserationum abyssi, misericordiæ & benignitatis pelagus: quæ humano ore explicari nequeunt, sed per ænigmata dumtaxat declarari. Ibi angelorum myriades, primogenitorum celebritates, Apostolorum throni, prophetarum præsentia, patriarcharum sceptræ, coronæ martyrum, laudes justorum. Ibi omnis potestatis, ac principatus, & ordinis reposita est merces, & locus paratus. Venite ad me omnes, qui esurit atque sititis justitiam: & ego replebo vos bonis optatis, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt. Hæc etenim præparavi diligentibus me. Hæc enim præparavi poenitentiam facientibus à via sua perversa. Hæc enim præparavi misericordibus, & pauperibus spiritu. Hæc præparavi lugentibus per poenitentiam. Hæc præparavi pacificis. Hæc præparavi his, qui propter me persecutiones, odia, & impropria patiuntur. Venite ad me omnes qui onerati estis, & excutite ac projicite à vobis onus peccatorum. Nemo enim ad me confugiens, permanet oneratus: sed malam vitæ consuetudinem abjicit, & dediscit artem quam malè à diabolo didicerat: discitque à me artem bonam. Magi ad me accedentes, arte magica abjecta, Theologiam & notitiam de Deo adepti sunt. Publicani relictis teloniis suis, ecclesias construxerunt. Persecutores, alios desistentes persequi, persecutiones ab aliis sibi illatas susceperunt. Meretrices fornicationem detestantes, continentia atque pudicitia amatrices evaserunt. Latro omiſſis homicidiis, latrocinandique arte deposita, veram ac sinceram fidem adsumsit, & paradisi inhabitator factus est. Venite ergo & vos ad me: quoniam venientem ad me, nequaquam ejiciam foras. Audistis fratres carissimi, spem optimam, promissionesque perdulces, ac voces Salvatoris animarum nostrarum. Quis tam pium erga liberos vidit patem? Quis tam bonum vidit

Joan. 6.

A καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ ὠρῆσέτε αἰάπαυσιν τῆς ψυχῆς ὑμῶν, ἔνθα ἡ χάρις τοῦ εὐαγγελίου, ἔνθα οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας, καὶ ἡ γνώσεως ἀπόκρυφοὶ ἀνακαλύπτονται. δὴντε πρὸς με πάντες, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς, ἔνθα μεγάλη δωρεὰ, ἀνείκαστος χαρὰ, ἀμετάβλητος ἀνάπαυσις, ἀπέραντος ὠφροσύνη, ἄλλοις ὑμῶν δία, ἀσκήνητος δοξολογία, ἀκατάπαυστος ὕψιστος, ἀδιάλεπτος θεολογία, ἀτελεύτητος βασιλεία, ἀπειρος πλῆθος, ἀπέραντοι ἀφῆες, ἄβυσσος οἰκισμῶν, ἐλέος πέλαγος καὶ φιλαδελφίας, ἀνδρωπίνους εἰκόμασι λαληθῆναι μὴ δυνάμενα, ἀλλὰ μόνον δι' ἀνιγμάτων ὡς ἀνιγνόμενα. ἐκεῖ μυριάδες ἀγγέλων, πρωτοκλήτων πανηγύρεις, ἀποστόλων θρόνοι, προφητῶν προεδρεία, σκῆπτρα πασιφυχῶν, μαρτύρων εἰσαγωγαί, δικαίων ἑπαυνοί. ἐκεῖ πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐξουσίας, καὶ τάξεως ὁ μισθὸς ἀποκείται, καὶ ὁ τόπος ἡτοίμασται. **B** δὴντε πρὸς με πάντες οἱ πινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, καὶ γὰρ ἐμπλήσω ὑμᾶς ἀγαθῶν ἃ ἐποθήσατε, ἃ ὀφθαλμοὶ οὐκ οἶδεν, καὶ ὅς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη. Ταῦτα γὰρ ἡτοίμασα τοῖς μετανοῶσιν ἐκ τοῦ ὅτι οὐκ αὐτοὶ τὴν ποιῶσιν. **C** ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς ἐλεῶσιν καὶ τοῖς πτωχοῖς τοῦ πνεύματος. ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς πενθεῶσιν ἐπὶ μετανοίᾳ. ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς εἰρηνοποιοῖς. ταῦτα ἡτοίμασα τοῖς δι' ἐμὲ διωκομένοις καὶ μισοιμένοις, καὶ συκοφανιζμένοις, καὶ ὀνειδισζομένοις. δὴντε πρὸς με πάντες οἱ πεφοβισμένοι καὶ ἀποθνήσκει, καὶ ἀπορρίψατε ἀφ' ὑμῶν τὸ φοβίον τοῦ αἱμαρλίων. ἐλθέτε γὰρ πρὸς με καταβάγων ἔμεινε πεφοβισμένος, ἀλλὰ ἀπέρριψε τὴν κακὴν συνήθειαν, καὶ ἀπέμαθεν τὸ κακὸς ἔμαθε ὡς τῆς ἀβύσσου τέχνην. μαθητὴν δὲ παρ' ἐμοῦ τέχνην ἀγαθὴν οἱ μάγοι προσελθόντες μοι ἀπέρριψαν τὴν μαγείαν, καὶ ἔμαθον θεογνωσίαν. οἱ ἱελεῶν κατέλιπον τὰ ἱελεῶνια καὶ συνεστήσαντο τὰς ἐκκλησίας. οἱ διωκταὶ ἐπαύσαντο τὸ διώκειν καὶ κατέλιπον τὸ διώκεσθαι. αἱ πόρνοι ἐμίσησαν τὴν πορνείαν, καὶ ἡγάπησαν τὴν σωφροσύνην. οἱ ληστές ἀπέδειλον τὸν φόνον ἀπομαθὼν τὴν ληστείαν τέχνην, καὶ ἀνέλαβε τὴν εὐαγγελικὴν πίσιν. καὶ γὰρ γονεὶς τῶν ὡς ἀνιγνόμενων οἰκὴτορ. δὴντε ἔτι καὶ ὑμᾶς πρὸς με, ὅτι τὸ ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλλω ἔξω. ἡκούσατε ἀγαπῆτοί τὰς χρεῖστας ἐπαγγελίας, καὶ τὰς γλυκείας φωνὰς τοῦ σωτῆρος τοῦ ψυχῶν ἡμῶν. Τίς οἶδεν τοιοῦτον φιλόσοφον πατέρα;

INTERROGATIONES ET RESPONSIONES. 393

πατέρα ; τίς οἶδεν τοιοῦτον χρηστὸν Γαβρόν . A
 δεῦτε οὖν προσκυνήσωμεν καὶ προσπεσωμεν αὐτῷ ,
 ἐξομολογήμενοι τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν . δόξα τῇ
 αὐτῇ φιλανθρωπία , δόξα τῇ αὐτῇ ἀγαθότητι ,
 καὶ τῇ αὐτῇ συγκαταβάσει , δόξα τοῖς αὐτῇ οἰκ-
 τιρμοῖς , δόξα τῇ αὐτῇ βασιλείᾳ , δόξα τιμῇ
 καὶ προσκύντησι τῷ ὀνόματι αὐτῇ εἰς τοὺς αἰῶ-
 νας ἀμήν . Πάλιν λέγω , καὶ λέγων οὐ παύσο-
 μαί . μὴ ῥαθυμήσωμεν οἱ ἀμαρτωλοὶ . μὴ δει- B
 λιάσωμεν , μὴ ὀκνήσωμεν , μὴ παυσώμεθα βοῶν-
 τες πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας μετὰ δα-
 κρύων . ἐλεήμων γάρ ἐστι , καὶ ἀφθόγῃς καὶ ποι-
 ῆσει πάντως τὴν ἐκδίκησιν τῶν βοώντων πρὸς
 αὐτὸν νυκτὸς καὶ ἡμέρας . αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ τῶν
 μετανοούντων Θεός , ὁ πατήρ , καὶ ὁ υἱός , καὶ
 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον . ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα ,
 κράτος , τιμὴ , καὶ προσκύνσεις εἰς τοὺς αἰῶνας C
 πάντων αἰώνων . Ἀμήν .

vidit medicum ? Venite igitur , adore-
 mus & procidamus ante ipsum , confi-
 tentes nostra peccata . Gloria ipsius no-
 biscum dignationi atque indulgentiæ .
 Gloria commilationibus ejus . Gloria
 ejus regno . Gloria , honor , & adora-
 tio sit sancto ejus nomini , in secula se-
 culorum . Iterum dico , & dicere non
 cessabo : Ne pigrescamus peccatores .
 Ne cunctemur : neque cessemus cla-
 mare cum lachrymis ad Dominum ,
 noctes atque dies . Quoniam mise-
 ricors est , & mentiri nescit , vindi-
 catque per omnia clamantes ad se no-
 ctes ac dies . Ipse enim est poeniten-
 tium Deus : Pater , & Filius , & Spi-
 ritus sanctus . Ipsi gloria , & potentia
 in secula seculorum . Amen .

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΡΑΣ ΣΑΛΗΣ

DE DOMINA SALA .

ΕΝ τῇ τῷ μοναστείᾳ , τῷ τῷ γυναικῶν ,
 γέγονε πρὸς τὸν ἀποκεκολλημένην μωρίαν ἡ
 δαίμονα . Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐβδελύξαντο , ὡς
 μηδὲ συωεθίειν αὐτῷ . Ἀποκολλημένη οὖν ἦν τῷ D
 μαγνῆρι , πᾶσαι ἐποίει ὑπηρεσίας . καὶ ὡς
 τὴν δὴ λεγόμενον , ἔργα πληρῶσα τὸ γεγραμμένον·
 εἴ τις θέλῃ σοφὸς εἶναι ὡς ἡμῖν ἦν τῷ ἀγῶνι τέ-
 τος , μωρὸς γένοιτο , ἵνα γνῇ σοφός . Αὕτη ῥα-
 κος ὅτι τῆς κεφαλῆς δῆσασα (αἱ γὰρ ἅλαι πα-
 σαι κεκαρμῆναι εἰς κεκάλια) ἕτως ὑπηρετεῖ .
 Ταύτῃ κακωμένην οὐκ εἶδε ποτε ἑδεμία ἰσὺν τετρα-
 κοσίων . Τὸν δὲ χρόνον τῆς ζωῆς αὐτῆς ἐπὶ ῥα-
 πέζῃς οὐκ ἐκάθισεν , ἢ κλάσματος ἄρτου με-
 τέλαβεν , ἀλλὰ τὰς ψίχας σφηνγίζουσα τῇ ῥα-
 πεζῶν , καὶ τὰς χύσας πεπλυμένης , τῆς τοῖς
 ἡρεῖτο , μὴ ὑβρίσασά ποτε τίνα , μὴ λαλήσασα
 μικρὸν ἢ μέγα , μὴ γογγύσασα * καὶ περικον-
 δυλίζουμένη , καὶ μουσικομένη . Τῷ ἀγῶνι πίνων
 Πητρὸς πρὸς τὸν ἀγγελὸς ὅτι τῷ Πορφύρειτῃ
 καθεζομένη , ἀναχωρητῇ ἀνδρὶ δοκιμοπατρί . Ἐ-
 λέγη αὐτῷ . Ἀφτί μεγαφρονεῖς ἐπὶ σεαυτῷ ,
 ὡς βίλαβης , ἔστιν πειστήρ καθεζόμενος πόσι ; θέ-
 λεις ἰδεῖν σε βίλαβεσθαι γυνῆκα ; Ἀπελθε
 εἰς τὴν μοναστήριον τῶν γυναικῶν τῶν Ταβερνη-
 σιωτῶν , καὶ ἀρήσῃς ἐκεῖ μίαν ἀφάρτημα ἔχουσα
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς . σε ἀμείνων ὅστις . πο-
 σὶ τῷ γὰρ ὁχλῷ πυκτεύουσα , ἢ καρδίαν αὐτῆς
 ὁρῶν ποτε ἀπέσπασε ὁ Θεός . σὺ δὲ ὄνταυθα κα-

IN hoc feminarum monasterio fuit quæ-
 dam Virgo , quæ stultitiam simulabat ,
 seque emotæ mentis esse præseferbat . Hanc
 uique adeo reliquæ aspernabantur , ut
 nec cum ea quidem viderentur . Discurs-
 rens itaque in culinam , exhibebat aliis
 omne genus ministerium , revera implens id
 quod scriptum est : Si quis videtur esse inter
 vos sapiens in hoc saculo , fit stultus , ut fiat
 sapiens . Atque aliarum quidem omnium
 erat ejusmodi habitus , ut essent tonsæ ,
 & haberent cucullos in capite : ipsa ve-
 rò panno caput obvoluta , obibat ministe-
 rium . Eam nulla ex trecentis vidit man-
 dentem . Omnibus enim diebus vitæ suæ
 in mensa nunquam sedit , neque unquam
 fragmentum panis comedit , sed mensarum
 micas spongia colligens , & ollas la-
 vans , his erat contenta : neque verò ali-
 quem affecit contumelia , non parvum vel
 magnum quid est eloquuta , non murmu-
 ravit , etsi contumelia afficeretur , & pu-
 gnis tunderetur . Sancto igitur Pityrurno
 anachoretæ , qui sedebat in Porphyrete , pro-
 batissimo viro adstitit Angelus , qui ei dixit :
 cur de te magnifice sentis , ut qui sis pius
 & religiosus , & sedeas in hoc loco ? Vis
 videre mulierem te magis piā ac religio-
 sam ? Abi in monasterium feminarum Ta-
 bernemiotarum , & invenies illic unam , quæ
 habet diadema in capite : Ea est te melior ,
 quæ cum tanta turba decertans , cor nun-
 quam abduxit a Deo : tu autem etiam si

De Virgine
 qua simula-
 bat Stulti-
 tiam .
 Ex Palladii
 Lausiæ
 cap. 41. &
 42. apud
 Rosveidum
 pag. 737.
 1. Cor. 3.

hic sedeas, per urbes tamen vagaris cogitatione, perinde ac si hinc non abscedas. Surgens igitur beatus senex, venit usque ad monasterium: & rogat magistros, ut liceat ei ingredi monasterium feminarum: illi vero, ut qui esset inter patres magnæ existimationis & consenuisset in exercitatione, bono ac fidenti animo eum introduxerunt. Quum autem petiisset, ut omnes Virgines coram ex facie videret, nec illa inter alias apparuisset, tandem dicit eis. Cunctas ad me adducite: deest enim una. Ex vero dicunt: unam habemus Salam, quæ est in culina: sic enim vocant illic eas, quæ non sunt sanæ mentis. Dicit eis senex: Illam quoque adducite, finite ut eam videam. Iverunt itaque ad eam vocandam: illa vero nequaquam obediit, ut quæ rem sentiret: nam forte ipsi quoque fuerat revelatum. Eam ergo vi trahunt, ipsi dicentes: Sanctus Pithyrum vult te videre: erat enim is magni nominis. Ea ergo adducta, vidit pannum in capite & fronte ejus, & cadens ad pedes ejus, dicit ei elata voce: Benedic Amma mea. Procidens autem ad pedes senis ipsa quoque dicebat: Tu mihi benedic, domine Abba. Quum hoc cunctæ vidissent, obstupuerunt, & ei dixerunt: ne tibi fiat probrum & vituperium, Abba: est enim Sala. Quibus Senex: vos estis, inquit, Salæ: hæc enim & mea & vestra est Amma: sic enim vocant matres spirituales: & quæso ut ea dignus inveniar in hora judicii. Ex autem quum audiissent, ceciderunt ad pedes ejus, confitentes omnes, quod beatam diversis modis contumelia affecissent: alia quidem dicens, ego scutellæ eluviem in eam effudi: alia, ego ei pugnos incussi: alia rursus, ego sinapio ejus nares aspersi. Et ut semel dicam, significabant omnes, se eam variis affecisse contumeliis. Quum igitur pro eis orasset, paucis post diebus exiit. At illa non ferens gloriam & honorem, quo afficiebatur ab omnibus sororibus, & excusationes onus esse arbitrans, clam exiit e monasterio: Et quoniam iverit, aut quem locum subierit, aut ubi obierit, nemo cognovit. Hæc est secundum Deum stultitia, & inanis gloriæ contemptus. Illa enim humanam gloriam despiciens, fugit, gloriam Dei potius desiderans qui diligentes se glorificat: quoniam ipsi gloria in secula. Amen.

A θεζόμενος, ἀνὰ τὰς πόλεις πλατῶσα τῇ ἀφρονείᾳ, ὡς μηδέποτε ἐνταῦθεν ἔξελθῶν. Ὁ δὲ αἰνατὰς, πρὸς ἑλθέτο εἰς τὴν πόλιν, εἶδα τὸ μοναστήριον ὡς καὶ τὸν ἀκαλῶν τὸν διδασκάλον εἰσελθεῖν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν γυναικῶν. Ἐκείνοι δὲ ὡς ἐπίδοξον αὐτῷ ὄντα ἐκ γέροντα, ἐδάρρησαν εἰσενεγκεῖν. Εἰσελθὼν οὖν, ἐπέζηττε πάσας ἰδεῖν. Καί κεν ἔπαρεφάνετο. Τέλος, λέγει αὐταῖς, φέρετέ μοι πάσας. λέγει γὰρ καὶ ἄλλη. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, μίαν ἔχομεν σαλὴν εἶδοι, ἐν τῷ μαγείῳ, ἔτω γὰρ καλῶσι τὰς παρῆτας. Λέγει αὐταῖς ὁ γέρων· ἀγαγάτε καί κεν ἴδω. αὐτῶν ἴδω. Αἱ δὲ ἀπελθούσαι ἐφώνησαν αὐτῷ· ἢ ὅτι ἔχ' ὑπήκουσεν, ἀδοξομένη ἴσως ἢ πράγματι, ἢ ἐκ ἀποκαλυφθέντος αὐτῇ. Αἱ δὲ εὐρύσιν αὐτῷ βίαν, λέγοντες· ὁ ἅγιος Πιθηρὺμ ἰδεῖ σε δέλα· ὡς γὰρ ὀνομαστὸς ὁ ἀνὴρ. Ἐλθούσας οὖν αὐτῆς, ἐδεάσατο τὸ ράκος ἐπὶ τῷ μετώπῳ, καὶ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῆς, ἔλεγον μὲν φωνῆς μεγάλης· ἀλόγησόν με, * ἀμὲν. Ἡ δὲ ἐπεὶ καί κεν ὁμοίως εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, λέγουσιν σὺ με ἀλόγησον, καὶ αὖτε αὖτε. Ἐξέστη δὲ πᾶσαι, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· μὴ φέρε ὕβριν, ἀλλὰ σαλὴ γὰρ ἐστίν. Λέγει αὐταῖς ὁ γέρων· ὑμεῖς ἐξεσαλαί· αὐτῇ γὰρ καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἀμύψας ἐστίν· ἔτω γὰρ καλῶσι τὰς πεισματικὰς. Ἐκδομαί αἱ αὐτῆς εὐρηθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Ἀκούσας δὲ ἡ αὐτὴ ἀπάσαι ἐπεὶ εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, ἔδοξα λογισμῶν περὶ ἀφρόνων· ἢ μὴ εἰς τὸ ἀποπλῆμυ ἢ πίνακος ἐπιχεῖσαι * αὐτῷ· ἢ ὅτι, ὡς κοινὸν δούλῳ αὐτῇ ἐν βίβλῳ· ἄλλη ὡς τὸ ῥῖνα αὐτῆς σιναπῆσας· καὶ ἀπλῶς πᾶσαι ἀφρόνων ὕβρις ἀπήγγελλον προσάξαλ αὐτῇ. Εὐξαίμενος οὖν ὑπὲρ αὐτῶν, ἔξηλθεν καὶ μὴ ἡμέρας ὀλίγας. Μὴ * ἐνεγκασα ἐκείνη τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν, τὴν τῶν ἀδελφιδῶν, καὶ τὰς ἀπολογίας, βαρυνθεῖσα ἔξηλθε ἢ μοναστείᾳ. Καὶ πῶς ἀπῆλθεν, ἢ πῶς κατέδυν, ἢ πῶς ἐπλάττει, οὐδεὶς ἔγνω. Αὕτη ἐστὶν χεὶρ Θεοῦ μωρίας, ἐκ μισοδοξίας. Ἀποσφραδῆν ἢ γὰρ τὴν αὐτὴν δρώπων δόξαν ὥχετο, ἢ ὅτι Θεὸς δόξαν μὲν ποθήσας, τοῦ δόξαζοντος τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν. Ὁ δὲ αὐτῷ ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Qui.

F

Qui me digitis suis tulerit, lepra manus ejus percutiantur, sicut Giezi. Humeris me tollite, & cursim comitantes, funus curate, meque tamquam abjectum sepelite, quoniam in contritione dies meos transegi.

Quare præconiis me celebratis, qui coram Domino plane confusus sum? cur beatum me prædicatis, qui, meis nudus sum operibus?

Si quis verò mea vobis opera ostenderit, in faciem utique mihi omnes conspueritis? si enim peccatoris foetor vicinos afficit; omnes profecto fugam capietis, non ferentes foetorem Ephraem.

Qui sericum vestimentum mecum deposuerit, in tenebras exteriores projiciatur. Siquis autem tunica me coopertum tumulaverit, in gehennam ignis detrudatur.

In mea me tunica, & in meo me cucullo sepelite: siquidem abominabili cultus minime convenit, neque mortuo prodest gloria, qui in sepulcro detentus jacet.

Peccator enim sum, sicut dixi. Nequis ergo beatum me prædicet.

Nam Deo cunctæ actiones meæ notæ sunt, omnesque pravitates quas gessi. Iniquitate & debitis inquinatus sum, & peccatis pollutus.

Quod enim in me non residet peccatum? aut quæ in me non reperitur iniquitas? quoniam omnia prava ac detestanda delicta in me sunt, sicut dixi.

Surgite, fratres mei Edesseni, domini, filii, & patres, afferte quæcumque statuistis vota cum fratre vestro ponere:

Afferte, inquam, & coram me apponite quod vovistis, fratres: ut quandiu memoria uti mihi licet, pretium ego ipse constituam.

Ac pretioso ex iis vase aliquo comparato, digni operarii conducantur; ut nimirum inter pauperes, & labore ærumnaque confectos distribuatur:

Et vobis quidem in memoriam continget & retributionem, quia dedistis: mihi autem per gratiam Dei in salutem & mercedem, quia consilium dedi.

Alia quippe est merces, quæ operibus, & alia, quæ verbis tribuitur. Major autem est, carissimi, qui dat, quàm qui accipit, sicut audistis.

Gratias vobis ago, fratres, quoniam omnibus me modis honorastis, & vota vestra obtulistis, quamvis ego indignus sim, quia dies meos in peccatis transegi.

Nam qui honorat Prophetam, mercedem Prophetæ accipiet, quemadmodum ore suo Præceptor noster affirmavit: utcumque ego peccator sim.

Chri-

A ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

Mat. 20.

Mat. 10.

A Christus mercedem vobis retribuatur, quoniam propter ipsum, & sperantes in eum, honore me huiusmodi affecistis. Ipse igitur, cujus causa, fratres, mihi honorem exhibuistis, mercedem pro votis vestris rependat, oblationesque vestras suscipiat. Et quamvis ego Propheta non sim, mercedem tamen Prophetæ vos recipiatis.

B Benedicta civitas, quam incolitis, Edessa sapientum mater: quæ ex vivo Filii ore per Discipulum suum benedicta est. Illa igitur benedictio in ipsa inhabitet, donec Sanctus apparebit.

Qui aliquid afferre decreverit, & illud fraudaverit; Ananiæ mortem patiatur: qui nimirum Apostolos fallere voluit, sed deprehensus, ante pedes eorum cecidit.

C Qui cereum coram me portaverit, latus ejus absumat ignis. Quid enim proderit ignis ei, quem proprius ignis accendit? nam quando manifestus ignis apparet, tunc latens ignis deficiat oportet.

Satis ergo sit mei ipsius dolor, neque alia a vobis mihi poena superinducatur. Pro me, fratres, pro sociis meis, & pro iis qui me imitantur, lacrymas effundite:

D Quoniam in peccatis dies mei defecerunt, & in vanitate, quæ nihil prodest: & quo non putabam momento venit fur, meque apprehendit: quaque non cogitabam hora, irruit in me satelles, trahitque me hinc in regionem quam non novi.

Adjuro te, Abductor, ne me affligas, neque contristes: si enim secundum debita mea mecum egeris, stupor & gemitus me circumdabit. Quid enim mihi misero accidit?

E Nam quando opera mea commemoro, contremiscunt genua mea, dentesque stridore pulsantur: quumque ea quæ gessi in memoriam revoco, horrore conficior.

Nullum enim opus bonum toto vitæ meæ tempore unquam feci, neque præclarum quid gessi, ex quo mei me genitores procrearunt.

F Ne cum aromatibus me sepeliatis; non enim hic mihi honor prodest: neque mecum suaves odores ponatis; non enim decet me gloria.

Sed thura date in sanctuario; me autem orationibus vestris comitamini. Aromata offerte Deo, & psalmis me prosequimini.

Pro odoribus & aromatibus, mei memoriam in deprecationibus vestris peragite. Quid enim mortuo proderit suavis odor, jam sensu carenti?

Incensa adolete in domo Dei, ut qui illud ingrediuntur, suavi odore perfundantur. Ne foetidum stercus vestre serica invol-

48 49 50 51 52 53 54 55 56 57

volvas, quæ ipsum non juvat: sed in sterquilinio potius eum relinque, qui honorem non sentit.

Virum quidem divitem decent divitiarum: at pauperi convenit sterquilinium. Regio ortos genere regnum decet, at advenas & peregrinos abjectio & humilitas.

Ne in vestris me monumentis deposueritis: non enim vestra mihi profunt ornamenta. Pactum enim inii cum Deo meo, ut inter peregrinos sepeliar:

Quandoquidem & ego advena sum & peregrinus, sicut & illi. Cum iis ergo, fratres, me deponite: omnis enim avis ei adhæret, cuius generis est particeps; & quilibet homo suo gaudet simili.

In cœmeterio, ubi contriti corde jacent, ibi me deponite: ut quando Filius Dei venerit, stiller super me, & cum eis me resurgere faciat.

Respice, Domine, quemadmodum adjuro, & miserationes tuæ super me effundantur. Rogo te, Fili misericordis, ne pro delictis meis retribuas mihi.

Psal. 129.

Nam si iniquitates observaveris, quis sustinebit coram te? & si in iudicio rationem exegeris, nemo in iudicio innocens deprehendetur.

Rom. 3.

Omne enim os, sicut inquit scriptura, obturabitur, & totus mundus condemnabitur. Non autem hæc adfero, tamquam spem abiciens, sed quæ scripta sunt, enarro.

Quid autem dicam, Fili clementissimi, si in ignem missus fuero? Age igitur mecum secundum consuetudinem miserationum tuarum: & in eo gratia tua cognoscetur.

At si iudicium feceris, sicut iustitia tua dixit; non unus de millibus, neque duo ex decem millibus, iusti apparebunt.

Siccine tibi blandiris, o Ephræm, mortalium iudicium à me non fieri? aut æquandos esse iustos, rectos & bonos iniustis & impiis?

Nulla profecto est lucis cum tenebris participatio. Quomodo enim fieri potest, ut Abel & Cain homicida simul deician- tur? aut qua ratione in eodem Martyres & Persecutores loco commorentur? ii scilicet, qui adversus eos, à quibus vexati sunt, clamabunt & conquerentur. Hæc propterea loquor: non rogans te, ut iustos impiis adæques, ò clementissime; sed ut mei, meorumque sociorum atque similium miserearis.

Quod igitur prius à me dictum est, iterum dicam, & ab eo non recedam: quoniam nisi misericordiam exhibueris, nemo regnum adspiciet.

Unus

A ٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

E e e

Quum

Quum vèro ad memoriam mei faciendam accesseritis : videte , ne quis delinquat , aut peccet : sed pure , & caste , & sancte , fratres , vigilate :

Non quod omnium delictorum gravissimum sit peccatum fornicationis : sunt enim alia peccata fornicatione longe graviora atque deteriora :

Sed ne ego pro vobis rationem reddere debeam : sic enim Dominus dicit mihi : o Ephræm , tu eos congregasti : Fornicatores autem , & adulteros , sicut scriptum est , Deus judicabit in iudicio novissimo :

Et quid dicam ad hoc , dilectissimi ? Quod ante dixi , timore correptus , etiam nunc dicam :

Quem Deus judicabit , misericordiam is in iudicio consequetur .

Nam sicut fermentum in farina ; ita carnis concupiscentia in corpore : & sicut ignis in ferro , sic illa ex homine gignitur : quumque ex ipso producta fuerit , ipsum absorbit & corrumpit .

Huc agite , discipuli mei , sitis benedicti in potestate Pastoris optimi . Et quamvis non sim ego sicut Noë ; Vos tamen ut Sem & Japheth estote .

Et licet non sim ut Melchisedech , vos tamen efficiamini ut Abraham . Et si non sim ego veluti Isaac , vos tamen benedicti sitis ut Jacob .

Et tametsi non sim sicut Moyse , vos sitis ut Josue filius Nave . Et si non sim ego ut Elias , suscipite vos spiritum meum , sicut Elisæus .

Abba vir admirabilis : Christus magnificet memoriam tuam : splendeat vultus tuus , sicut Angelorum : similis esto in splendore Moyse : ut omnes adspicientes te , intelligant , te servum esse Dei .

Abraham , qui venisti post me . Exaudiat te Deus Abraham : Statim ac os tuum aperueris , sapientia illud à Domino tuo repleatur . Prophetam enim dicentem audivi : Aperi os tuum , & ego implebo illud .

Simeon , exaudiat te Deus ; quando in oratione invocaveris eum : quodcumque oppidum ingressus fueris , ipsius ecclesiam , tamquam calicem , repleas . Ad videndum te confluant sponsæ & virgines inclusæ : & audient ex te vitam suam , & recipient à te beneficia , & discent à te vitam suam . Haurient ex te scientias , & lucra spiritualia . Tamquam medicus in castris ,

A : 79
80
B : 81
C : 82
D : 83
E : 84
F : 85
86

Hebr. 13.
4.

Psal. 80.

87 88
 89 90
 91 92
 93 94
 95

A castris , ita nomen tuum pervadat orbem terrarum .

Maras vir Aghelæus , simplex , syncerus , & purus : simplex , inquam , non natura , sed voluntatis arbitrio . Ille tibi cum iustis mercedem sanctorum retribuat , cuius spe fretus , in tribulatione me sequutus fuisti .

B Zenobius vir Gaziræus , venator ac bellator : fiat sermo tuus igni similis , & inanium religionum dumeta absumat . Qualis flamma ubi corripuit silvam , talis oratio tua sit , quum sectas invaserit . Irrumpes qualis David , & vinctes pro Goliade filios erroris . Prophetarum armis indueris , & galea Apostolorum . Aderit tibi Dominus tuus , subsidaria cohors invicta .

C Paulona , maledicta mater tua : væ ventri , qui te peperit : quoniam omnium hæresum particeps factus es , & omnium quæstionum sectator . Ab omni labore tuo excides , veluti a mercibus suis mercator . Columna , quam tu deseruisti , prodigium in tuo corpore ostendet ; confusus quippe es in arundine fracta , & Crucis baculum dereliquisti .

D Arvat vir rapax , deleatur memoria tua de libro vitæ , quia dereliquisti vinum Christi , & bibisti facem peccati . Filius , quem os tuum blasphemavit , illatæ sibi contumeliæ poenas à te expetet .

Ariani & Manichæi , Cathari , & Ophitæ , Marcionitæ , & Eunomiani , Bardefanitæ & Cochitæ :

E Paulianistæ , & Vitaliani , Sabbatici , & Borboritæ , unâ cum aliis perverfis falsarum sectarum dogmatibus .

Benedictus , qui sanctam Ecclesiam elegit , veluti agnam , quam lupi non momorderunt : & veluti columbam immaculatam , quam non est assequutus persequutor accipiter .

Nam calix in manu Domini plenus est misto vini faculenti : & ex eo apostatæ biberunt & inebriati sunt , & schismate facto , in Jesum irrucunt .

F Nec mirum : nam in rabiem actus canis , etiam proprium , si potest , mordet dominum : ita & hæretici in errores abducti , adversus proprium dominum oblatrant , blasphemantes .

Laus ei , qui ita super illos eminet , ut ad celsitudinis ejus fastigium appropinquare nequeant . Si enim aliqua ratione possent iniqui in cælum ascendere , omnino discordiam in pacatissima

E c c a

Tom. II.

חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא מְעַדְלָא
וְלֹא מִיָּדָא מְעַדְלָא מְעַדְלָא . חַדְלָא מְעַדְלָא
מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא מְעַדְלָא : וְלֹא חַדְלָא
מְעַדְלָא מְעַדְלָא .

חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְלֹא חַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא

חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא

חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא

חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא

חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא

חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא

חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא

חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא
חַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא : וְחַדְלָא מְעַדְלָא

A bites, quàm cum homine infideli. Si enim dæmonem adjuras, statim aufugit, quum permanere coram Jesu nequeat : at verò si millies virum infidelem & hæreticum adjuraveris, a malitia sua non recedet, neque quidquam de sua insania remitteret.

Satius est, ut dæmones doceas, quàm ut hæreticis respondeas. Siquidem dæmones confessi sunt dicentes : Tu es, Domine, Filius Dei. At infideles ac perfidi quotidie pertinaciter contendunt, ipsum non esse Filium Dei.

Marc. 3.

Et Satanæ quidem, qui in ipsis est, confitetur : at ipsi assidue negant. Si platanus in rupe germinabit, fieri poterit, ut perfidus & infidelis doctrinam suscipiat. Fortasse mons humiliabitur, sicut scriptum est, & in vallem evadet, & platanus juxta propheticum sermonem in rupe germinabit, potius quàm vir infidelis ad discendam veritatem accedat. Si fieri potest, ut corvus albus fiat, sic malus efficietur bonus.

Continget verò interdum, ut hiberno tempore nix decidat super alas corvi, & corvus saltem ad tempus albus videatur : ita contingere potest, ut mali de judicio aliquando differentem audientes, poenæque formidantes, ad breve tempus compungantur, & à pravis operibus suis convertantur.

Audite præcepta mea, discipuli mei, & verborum meorum memores estote. Ne à fide mea declinetis, neque à sermonibus meis excidatis.

Quum autem seditiones ac tumultus in civitate audieritis, veritatem vestram, & fidem firmiter constanterque retinete.

Futurum est enim, ut cuncta fiant, quæ scripta sunt : cælum & terra pertranfibunt, jota autem unum non præteribit, quemadmodum magister noster juravit & dixit : nōstis autem, ipsum veracem esse, & nunquam mentiri.

Matth. 5. 34

* Temporibus Moysis, in Amramidem Magi insurrexerunt : illos autem digitus Dei superavit, quemadmodum & ipsi confessi sunt. Justitia Dei ulcere pessimo iniquos homines percussit, ut vel inviti, veritatem prædicarent ; consuevit enim Veritas patienter ferre, donec mendaces resipiscant : Quum verò hi in superbiam elati, sese in tuto positos arbitrantur, tunc in foveam dejiciuntur.

Quæ hic de Moysæ & Magis dicuntur, ex alio S. Ephraemi Sermone in Testamentum ab Ammanuësi officianter translata videntur.

Quum enim missus esset Moyses, ut populum ex Ægypto educeret, mandante Pharaonis Domino Pharaonem accessit, ei que præceptum Dei exposuit. Hæc audiens Pharao,

Pharao, in rabiem & furorem actus, ad blasphemias sese convertit: quæ res quum per totum oppidum pervulgata esset, & ad aures optimatum regionis devenisset, alii quidem sic aiebant: Præceptum Dei est, illudque omnino impleri oportet: at verò Rex conspecto Moyse contreritus, imminentem sibi poenam persentiscere cœpit.

Ecquis est, qui viso Domino non exhorrescat? aut quis conspecto Deo non contremiscat? Ita Moysen formidavit Pharaon, quia Pharaonis Deus erat.

Tota Magorum Ægypti turba convolvit, ut novum prodigium viderent. In Moyse enim facie Angelus ignis & spiritus inerat, qui solis splendorem & fulguris claritatem superabat, adeo ut qui oculos in ipsum defigebant, pro numine illum haberent; qui verò vocem ejus audiebant, eo quod blæsus esset ac balbutiret, hominem despicerent atque contemnerent. Et alius quidem eum cælo delapsum affirmabat; alius verò flocci ac nihili pendebat: si quid enim magnum esset, aiebat, sibi ipse utique opem tulisset.

Et Moyses quidem, quemadmodum audistis, linguam ejus regionis optime norat: in domo enim Pharaonis educatus, omnem Ægyptiorum sapientiam hausserat, sicut de ipso Apostolus testatum nobis facit. Et quamvis nec ipse adverteret, Spiritum tamen sanctum in se inhabitantem habebat, à quo res gestas quascumque ab Adamo ad sua usque tempora edoctus, ea quoque non ignorabat, quæ Magi adversus ipsum moliebantur.

Convocatis itaque Magis eorumque discipulis, hæc ad illos verba Pharaon de Moyse instituit. Nunc tempus est, ut quantum viribus valetis, id totum in publicum proferatis. Ubi instat bellum, ibi athletis opus est: & medicorum virtus tunc apparet, quum morbi ingruunt. Enimvero per totum terrarum orbem summo cum nominis nostri dedecore nos vulgus deridebit, si ab homine blæso balbutiente superabimur. Estote igitur fortes in bello, dum victoriam referamus: viriliter decertate, donec triumphemus. Nemo unus est qui nomen nostrum ignorat, aut qui nos tamquam prodigiorum patratores non prædicat: quin & Regibus ipsis, quum instat bellum, adjutores esse consuevimus. Si igitur balbutienti viro nos ludibrium fieri viderint, multo magis cæteris omnibus contemptui erimus. Eja itaque virilem animum induite, ad certamen tamquam inclyti heroes procedite, ut sempiternam nobis

A
 B
 C
 D
 E
 F

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע הָעָם אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֲרָם בְּנֵי מִצְרָיִם

A nobis famam comparemus : quo fiet , ut qui hæc audierit , timore correptus , genti nostræ obluſtari non audeat . Et quamvis ego regia dignitate præfulgeam , communem tamen vobiscum causam sustineo . Unum quippe nobis omnibus decus erit , & par idemque probum .

Quibus verbis incitati Magi , perinde ac si vino inebriati essent , maria montesque Pharaoni Ægyptiorum regi polliciti sunt . Non ante , aiebant , exoriens sol Ægyptum collustrabit , quàm Amramides in vivis esse desinet . Quum placidum in lectulo soporem Rex hauries , tunc audies , Moysen turpi morte disperiisse . Et hoc quidem pro nihilo reputamus : ludicrum est enim ac puerile . Age igitur , cubiculum ingredi , lectulum ascende , & somnum cape : adest enim præ foribus Moysis interitus , nec aliam , crede , lucem præter hodiernam videbit .

Ita Magi Pharaonem dimittunt . Ille vero quum diſis fidem adhiberet , nec somnum capere poterat , quod illucescentem diem impatiens expectaret ; nec , si cepisset , ita quiescere licebat , ut eadem spectra dormienti non occurrerent .

At illi artibus suis usi , evocatos demones in Moysen immittunt . Irruunt cætervatim in sanctum virum maligni spiritus ; sed virtus Dei , & deprecatio hominis iusti sic eos repellunt , sicut tempeſtas ignem , & fumum ventus dissipat . Ita demones a conspectu Moysis diffugiunt , quemadmodum victi in bello coram victoribus , & fures , quum adventantium custodum vocem audiunt , terga vertere consueverunt . Sicut tenebras lux , ita impios Moyses fugavit . Ad Magos itaque , à quibus mercede conducti fuerant , præcipiti cursu revertuntur : & , operam quidem nostram , inquit , in hoc homine perdimus : fortior est enim nobis , nec vel ad oram loci , ubi consistit , accedere possumus .

Interea dies illuxit , & anxius Pharaon quæ sibi Magi de Moſis nece promiserant , opere impleta esse præstolabatur . Quum vero præstitutum tempus fluxisset , nec adesset qui optata nunciaret , vocatos ad se Magos his verbis Rex compellat : cur , inquit , res aliter ac promisistis accidit ? dixistis enim : non aliam Moyses lucem præter hodiernam videbit .

Cui Magi : sustine paulum , inquit : instat quidem hominis interitus : verumtamen nihil festinato , o Rex , facere possumus , neque hoc finit hodierna dies : novilunium enim est : quum autem luna decreſcere cœperit , tum vero Moysis vita deficiet .

Hanc

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֶת הָאֵלֹהִים וְהָיָה

Tom. II.

A Racemorum, & frondium immensa copia opacabat orbem. Adeo arbor excreverat atque per omnes quaquaverlus partes amplificabatur. Quumque frequentissimus populus confluxisset, & racemos inde colligeret, fructuum tamen proventus nullibi minuebatur, imo, quo frequentior fiebat legentium turba, eo ditior affluēbat botrorum copia.

B Sermones racemis designabantur, frondium copia Hymnorum numerum indicabat. Quidquid hoc fuit, donum Dei fuit: ipsi tribuo laudem pro gratia, qui pro sua voluntate mihi de thesauris suis ista participavit.

C Amici valete, & pro me orate, carissimi. Instat tempus, quo patriam suam mercator revifat. Me miserum, qui meos ex negotiatione proventus consumsi, & thesauros meos omnes dissipavi. Ad piorum obitum nemo illacrymatur, utpote vitam ineuntium, postquam tumulati sunt, beatissimam; me, meoque socios atque mei similes, vestris fratres lacrymis prosequimini, qui otiosi & desides transegimus dies ac tempora nostra.

D Quod reliquum est, valeat terra, ejusque incolis pacem & felicitatem precor, tranquillitatem Ecclesis, & persecutionum finem, quas dudum improbi excitantur. Justitiam impii amplectantur, & peccatores, oro, resipiscant.

Salve, Abductor Angele, qui animam a corpore separans, ad destinatas mansiones, ipsi ad supremum communis mortuorum resurrectionis diem manuras, illam deportas.

E Talia dicentem Ephraemum, populi pius fletus consequebatur. Aderat forte quædam puella, Lamprotate dicebatur, Strategi magni & Edessæ præfecti filia, quæ doloris impatiens, in hæc primum erupit voces. Olacrymabilem casum, qui Edessam hodie evertit patriam nostram. En mœnia nostra ruunt, nobisque occidit lux. Mox perrumpens virorum mulierumque agmen, in cubiculum invasit, proceditque ad decumbentis pectus: obortisque lacrymis, sic illum precabatur. Obsecro te per eum, qui habitavit in te, sicut ipsi placuit, suæque mentis interpretem te adhibere voluit: permitte mihi, ut urnam tibi, qualem ego constitui, præparem, mihiq; alteram, quam tuis pedibus supponere volo: ut te sequar ad inferos & ad superos, nec unquam à te divellar.

F Abscede hinc, puella, (respondit senex:) pro bona quidem voluntate tua Dominus gratiam tibi rependens, celebra-

F f f

nomen

I. Cor. XII.

Cui beatus senex: Antequam moriar: inquit, volo tibi benedictionem impertiri. Non deficiat ex te principatus usque in sæculum, donec venerit Deus, & terram cælumque dissoluerit.

[illegible]

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΦΡΑΙΜ
ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΛΕΙΟΝ ΕΙΝΑΙ
ΤΟΝ ΜΟΝΑΧΟΝ.

A

EJUSDEM
SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAEM SYRI
De Perfectiōne Monachi.

Πέρυσί μοι παρσηλθόν τινες ἀγνόντες μο-
νασθεῖς ποιῆσαι λυσίτελῃ τινά, ἀλλ' B
ἐμοὶ ὁ λόγος οὐκ ἦν ἐν χολῇ, ὅτι συνεχόμεν
ἀσθενείᾳ σώματος· σιωπῶντι οὖν μοι γέγονε τὸ
ἀλγος ἀπολογία· ὁρῶντες γὰρ τὴν ὀπίσσω τῶν
πόνων, ἐπέγνωσαν τῆς σιωπῆς τὴν ἀτίαν·
ὑπεμνήσθη ἔν ἀρτίως· ὅτι καὶ ἀπὸ ἐτέρων μο-
νασθεῖων ἀφ' ἑαυτῶν ἀπαγγεγόνασι· τί οὖν
χρὴ ποιῆσαι; ἰδίως πρὸς τοὺς, ἐτέρωδε δὲ
παρ' ἑαυτῶν λέγουσι, ἢ ἐν λόγῳ ποιήσω τὸ C
ἱκανὸν ἀμφοτέροις· ἀλλ' ἀδούμα διελθεῖν
περὶ τῶν ἡδὴ κατωρρωμένων παρ' αὐτοῖς, ἵνα
μὴ γένωμαι ἀποκατακλειστος· ἀποποιῶ ὅτι ἰδιώτην
παρθεύειν σοφούς· καὶ πένητα πλούσιον εἰς
ἐοχθίαν παρβέβηκα· νηπιῶν γὰρ αὐτὸς τῇ
φρονήσει· αὐτοὶ δὲ ταῖς προκοπαῖς θαυμάσιοι
γεγόνασιν· οὐχ' οἱ λόγοι τὴν ἀλήθειαν συνι-
στῶσι· ἢ ἀλήθεια δὲ πρὸς λόγους βεβαιῶν εἰ-
σὶν· οὐδὲ συνθεῖναι λόγους οὐ ψευδομένους,
ῥόπους δὲ ποικίλης ἀρετῆς δεῖξά μοι ἔπαρ-
εσι· τὸ ἔργον εἰκὼν ἀρετῆς γίνεταί· ὁ δὲ λό-
γος σκιά τῆς εἰκόνος ἐστίν· ἐν τῇ σκιά ὅδε
χαρακτήρ· μόνη δὲ φαντασία χαρακτήρος ἐστίν·
τί ἔν ἀγνόντες παρατηρούμεθα; ἢ μὴ παρ' ἑαυ-
τῶν ἀπαγγεγόνασιν; καὶ τίς ἡμῖν καρπὸς
ὑπάρξειεν; πολλοὶ καὶ τὴν ὑπακοὴν εἰς ἀρετῆς E
ποιήσιν παρελθόντες· εἰ δὲ καὶ εἰς τὰ πρᾶγματα
ἀπιδώμεθα, ὁρῶμεθα δὲ τὴν δεσπότην ἰδίως
θαυμάζοντες, καὶ νέας πρεσβύτας συμβεβηκότας
καὶ ἀναξίους μεγίστοις ἀνδράσι συνεργῶντας εἰς
τινα· ὁ δὲ ἡμῶν ποικίλων ἐστίν· καὶ ἡ δόξα
μία γίνεταί· μέζων τῶν δοξαζόντων ὁ δοξαζό-
μενος· καὶ ἡ γενομένη μεσίς ἐν ἀμφοτέροις
φανερῶνται· ποιήσωμεν γυμνάσιον λόγων, ὥς ὁ F
ἐραστὴς μελέτην ἐπὶ ἀρχόντος· μεθίσωσιν ὅτι λέ-
γειν δύναμεθα, τὸ ἔργον ἔχοντες· ἐν τῷ
ἐπίγνωτε ἐν ἡμῖν χρήσιμον ὅτι ἀλήθειαν ἐπι-
ποθεύοντες κατηγορεῖμεν ἑαυτῶν· λυπῶμεθα μὴ ποι-
ήσας τὸ ἔργον, ὃ παρεκλήθη καὶ δέδοικα
ποιῶν, μὴ ὡς ἀνάξιον ἀποβληθῇ· ἀλλὰ ἀφ' ἑαυ-
τῶν παρατήσομαι, ἔδυνάται ὁ ὑποκείμενος
ἀντιτεῖναι τοῖς ἀφαιρέσει· πλείονα οἶδατε ἀδελ-
φοί

Tom. II.

φοί

Anno præterito ad me accedere qui-
dam, postulantes utilia nonnulla suis
Monasteriis: sed tunc mihi cum iis loqui
non vacabat, quod infirmitate corporis de-
tinerer. Unde me tacentem, dolor excu-
savit: conspicientes enim vehementiam do-
lorum, silentij causam agnoverunt. Ad-
monitus sum ergo paullo ante, quod & ab
aliis monasteriis missi ob id ipsi advenissent.
Quid igitur agendum? privatim cum his,
& ex alia parte cum illis sermonem insti-
tuam? aut uno eodemque colloquio, utri-
que satisfaciam. Cæterum vereor pertransi-
re, quæ egregie apud eos paullo ante gesta
sunt: ne meipsum condemnem. Absurdum
quippe est, hominem rudem instituere sa-
pientes: sicut etiam pauperem, opulentos
ad convivium invitare. Sensu enim ego
puer sum: at illi, profectu admirabiles eva-
serunt. Neque vero verba veritatem consti-
tuunt: sed ipsa veritas verbis fidem addere
solet. Novi componere verba, non infi-
cior: at variaz virtutis exhibere modos, non
est datum mihi. Opus, est imago virtutis:
Sermo autem imaginis adumbratio est: in
adumbratione vero nullus character, sed so-
lum est characteris & figuræ commentum.
Quid ergo? rogati recusabimus? postulati
non præbeamus? Quis porro nobis obedi-
entiz foret fructus? quum & multi obedi-
entiam, ad virtutem parandam assumpserint.
Si porro res ipsas intueamur: inveniemus
servos propriis dominis mutuum dantes,
& juvenes senibus consilia impertientes,
indignosque maximis viris in aliquibus re-
bus adjutores & socios. Ex variis populus
constat, unaque gloria resultat: at major
est cui gloria defertur, quam qui glorificat,
ac gloriā defert: & quæ est mediatrix & con-
ciliatrix, inter ambos quos conciliavit, co-
honestatur. Exerceamus nos in verbis at-
que colloquiis, sicut miles sub duce suo. In-
telligant fratres, nos verba facere posse,
quum opera non habeamus: unū hoc agno-
scite in nobis utile, quod veritatem ada-
mantes, nos ipsos accusamus. Doleo me
non agere opus, de quo ut loquar, obsecra-
tus sum: & vereor, ne qui re ipsa agit quod
ego docco, me ut indignum repudiet. At
iccirco ne imperium detrectabo? non po-
test subditus dijudicantibus adversari. Plu-

F f f 2

ra

Hujus Ser-
monis frag-
mentum pro-
diit ex edi-
tione Oxo-
niensi supra
pag. 332. In-
tegrum hic
edimus ex
Codd. Vat.
441. & 442.
& ex Codd.
Alexandr.
16. & 42.

ra vos nostis fratres, qui factis ipsis docetis: brevibusque addiscere desideratis, qui ex oratione voluptatem capitis. Dicam etiam vobis, fructum esse verum cibum, non autem folia adumbrantia. Verba se in modum habent foliorum: opus autem instar fructus. Vultis nosse virtutem operis? ex fructu ac esu cognoscetis illam: nam folia, per similitudinem fallunt. Satisfaciam vobis, conscius humilitatis vestrae. Novi parvitatem meam, & modestiam vestram suspicio: Dicam vestrum esse inventum, quod apud vos enitescit. Pauperes ii sunt, qui purpuram Regis gestant; tametsi ipsi habitu vili utantur ac humili. Qui regale diadema faciunt, indigniores sunt qui illo utantur: sed tamen faciunt quod jubentur. Novi quo pacto agricolæ terram aratris ac bobus proficiunt: sed ad opus ego ineptissimus sum. Multi sunt qui ex consuetudine, quæ ad artem aliquam pertinent penitus norunt: sed de illis rationem reddere nequeunt. Alii, usu ac consuetudine proficientes, excogitant artes, aut ab aliis inventas concinniores reddiderunt atque ornarunt. Sic & ego vobis, de vestri temporis moribus verba faciam: alia quidem ex more dicendi sciens, alia etiam ex iis præbens quæ usu & laborum experientia didici. Vita Monachorum Angelis similis, eorumque institutum divino ministerio plenum est. Continet enim vitam, quæ in præsentia, Deo inservit; & ante, hanc fecerit, ut pro usura vitam æternam accipiat. Præbet ipsi benevolentiam, & particeps gloriæ cælestis efficitur. Loco præsentium laborum, sperat fruitionem æternorum bonorum. Mutuo dat terrena, & recipit cælestia. Soli monachi, super terram divini certaminis conditionem atque constitutionem norunt. Nautæ in mari navigantes, molestias perferunt: at ipsi in quiete vitam agentes, pericula experiuntur. Sicut illis mare: ita his aerea efficacitas & potestas. Sicut illos venti prohibent ulterius procedere: ita hi in aere contra adversarios spiritus pugnant. Dixit Apostolus de hac concertatione: & spiritalia nequitiae nominavit. Circummunivit locum optimis unguentis: & aggredientes accurate instituit, ut insidias latentes non ignorarent. Monachis cum hostibus certamen est, quos non vident: quales ergo eos esse oporteat, non recusabo dicere quod sentio. Nam & Prophetæ sunt, qui artem spiritalem tractant, cujus expers est caro: opus faciunt incognitum, quod neque ipsi qui faciunt, cernunt: negotiantur non in iis ex quibus fructum capiunt, sed in ea quæ sperant, laborem inten-

Ephes. 6.

A φοὶ τὸ ἔργον διδάσκοντες· βραχέα ποιεῖτε μηδὲν τῷ λόγῳ περιπόρῳ. εἶπω καὶ πρὸς ὑμᾶς ὅτι ὁ καρπὸς βρωσίς ἐστίν· καὶ τὰ φύλλα τὰ σκιάζοντα· οἱ λόγοι ὡς φύλλα εἰσὶ, καὶ τὸ ἔργον ὡς ὁ καρπός. βέλεσθε γνώσιν τῷ ἔργῳ τὴν δύναμιν; ὅτι καὶ βρώσεως· τὸ γὰρ φύλλον πλατὺ δι' ὁμοιότητος. ποιεῖ τὸ ἱκανὸν ὑμῖν εἰδὼς ἡ παρὰ νοφροσύνη ὑμῶν. γινώσκω ἡ ἐμὴν βραχύτητα, καὶ ταπεινότητα ὑμῶν ἡ ἐπαιδέα. εἶπω ὅτι ὑμετέρων ἐστὶ τὸ ἔργον, ὅτι παρ' ὑμῖν φαιδρύνεται πένητες εἰσιν, οἱ καὶ ἀλαργίᾳ τῷ βασιλεὺς βαρύνοντες, καὶ ὁμῶς χρηρίζει τῷ ἀπελάττει· οἱ ποιεῖντες τὸ βασιλικὸν ἀφ' ἑαυτῶν, πολλοὶ δὲ χρηστεως εἰσὶν ἀνάξιοι, καὶ πλὴν ποιεῖσιν ὁ πρὸς ἑαυτοῖς. οἶδα πῶς οἱ γεωργοὶ ἡ γῆν ἀκατέμνησιν ἀροτῆρες καὶ βοοὶν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἔργον πολὺ εἰμὶ ἀφύετος. πολλοὶ εἰσὶ τῷ ἔργῳ καὶ τέχνης εἰδότες ἀκατέμνησιν, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν λόγοι ἀποδίδου μὴ δύνασθαι. ἄλλοι ἀφ' ἐκείνης τῆς ἐκείνης προκόψαντες ἐξ ἑαυτῶν τέχνης, ἡ πᾶς ἕσας κατεκόσμησαν, ὥτως ὑμῖν καὶ γὰρ περὶ τῆς κατὰ ὑμᾶς βίης λόγον ποιήσομαι, τὰ μὲν ἐξ ἐδῶς ὅτι τῷ λέγειν εἰδὼς, τὰ δὲ καὶ ἐπιβάλλει τοῖς πόνοις χαλεπὸς. Ὁ πᾶν μοναχὸν βίος

D ἀγγέλοις εἶκε, καὶ ἡ τάξις αὐτῶν θείας λειτουργίας πεπολήρωται. ἔχει ἡ ζωὴ ἡ ἐπὶ τῷ παρόντι Θεῷ ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ προκρίνει αὐτῶν, ἵνα ἡ τὸν ζῶν ἀγῶνι ἀπολάβῃ. εἰδὼσι αὐτῶν ὅτι καὶ κοινωνοὶ γίνεται ἀντὶ τῶν παρόντων πόνοις, ἐλπίζει ἀπολήψιν ἀγαθῶν αἰδίων. δαίττει τῇ πίστει ἵνα ἐπίσταται, καὶ ἀπολαμβάνει τὰ ἐράνια· μόνον οἱ μοναχοὶ ἴσασιν ὅτι ἡ γῆς ἀγῶνι θείᾳ κατέστα

E σιν· οἱ ναῦται ἐπὶ θαλάσσης πλέοντες ἀνέμους ὑφίστανται· αὐτοὶ ὅτι ἡ συχία ἀφ' ἑαυτῶν κινεῖται ὡς ἐκείνοις ἡ θαλάσσα, τῶν τῶν ἀερέων ἐνέργεια· ὡς ἐκείνοις ἀνεμοὶ προκόπτει καλύπτει, ὥτως, καὶ οἱ τῷ ἀέρι μάχονται πρὸς τὰ ἐμποδὼν πειράματα. εἶπεν ὁ Ἀπόστολος περὶ ταύτης τῆς ἀδελφείας, καὶ τὰ πνευματικά ἡ πονηρίας ὠνόμασεν· ἐπισημασίαν τῶν πόνοις κατὰ

F λαῖς ἀλάμματα, καὶ τὸ ἐπιχειρῶντες ἐπασσεῖ εἰδὼν καὶ κρυπτομένην ἐνεδραν· ὅτι ὁρῶντες τὸ ἀντιπάλους οἱ μοναχοὶ ἀγωνίζονται. ποταποὶ ὅτι εἶναι οἱ ποταποὶ ὀφείλουσιν· καὶ παρατρεῖται εἶπεν ὁ ὑπάλμα· ὅτι προφῆται τυγχάνουσι τέχνην ἔχουσι πνευματικὴν, ἡς ἀπείρους ἡ σὰρξ ἐστίν· ἔργον ποιεῖσιν ἀδελφόν, ὁ ὅτι αὐτοὶ οἱ ποιεῖντες βλέπουν· ἐμπαρῶνται καὶ οἱ αἱ ἀπολαύουσιν, ἀλλ' ὅτι τῶν ἐλπιζομένων τῶν πόνοις

ἐπιτρέψουσιν· ὁδὸς αὐτοῖς ἡ ἐννοία, καὶ πέρας, ἢ συγκατάθεσις· ἀποδημῶσιν εἰς ἔραν, καὶ μυριάς ἰσορίας περὶπλήσσι· πολλοὶ κρυβέντες τὸ ἔφεδρον διέδρασαν· ἄλλοι ἔκ ἀντιστάντες ἐνήκησαν· ἔνιοι δὲ ἀφ' ἧς φόβον ὑπέγραψαν· τιμὴς δὲ καὶ ἀλόντες ἐπαίχθησαν· πολλοὶ δὲ καὶ ἀνηρέθησαν· ὀλίγοι παντελῶς ἀφ' ἀπορρομῶσι, καὶ ἀπάνιοι ἔμποροι ἐπάγονται τὴν ἀποδημίαν, ὥσπερ ἐπὶ βαρβάροις τὴν ὁδὸν διδόντες· ἕτως ἐστὶ καὶ ἡ ὁδὸς τῶν μοναχῶν· ἐπὶ δυσὶ λόγοις ποιῶσι τὴν πραγματείαν, ἡ μεγάλη κερδαίνειν ἐλπίζοντες, εἰ καὶ κατορθώσωσιν, ἡ καὶ τὴν ἔσσαν ὑπόστασιν ἀπολέσσαι· εἶδον ὅτι πόλεσιν ἐπὶ ῥήτοισι θεάμασι θηροῖν ἀγωνιζομένους τινας; ἔβλεψεν ἑλπίων οἱ μοναχοὶ μεταχειρίζονται· ἡ γὰρ ἐπὶ πλάττησαν ἄφνω· ἡ καὶ τὴν ζῆν ἀπηνάγησαν· καὶ ὁ Ἀπόστολος δὲ Παῦλος τὸ βίον αὐτῶν, θεάσας ὡνόμασεν, ἵνα δὲ συστή ὁ λόγος ἡμῶν, ὅτι ἀγῶνα ὑφίστασθε· ὁ αὐτὸς καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν προσηγόρευσε, καὶ πυκνῶν ἐκ τῶν εἰρηκέν· ὅτι πυγμῆς σῦνεν τὸ τὰς αἰτίας καὶ ὅτι πάλιν τὴν ἀγῶνα νόησον· ὅτι τῶν θεωρούντων νόησον ἐπὶ τῶν ἐργαῖς ἐστὶν ὁ θεωρούμενος· ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι θεωροῦσιν· ἔκ τῶν εἰκότως εἰπομένων, ὅτι ἀγγέλοις ἔοικεν ὁ βίος τῶν μοναχῶν; τίνα εἰσὶν αἱ θεωροῦσιν ἄγγελοι, εἰ μὴ τὰς πράξεις τὰς ἀποκρύφους, τὰς παγίδας τὰς ἐπὶ χήματος συντεθείσας, ἡ δὲ δολερὰς βότρυς, τὰς ἐπιθέσεις τὰς μεθοδικὰς τὰς μηχαναῖς, τὰς ποικίλως βότρω πλεκομένας τῶν δαμνίων· πῶς αὐτὰς ὡραζέμενοι· θεωροῦσι πῶς ὡς θῆρες ὑπεράλλονται· πῶς τὴν ἀντιπάλιν βροπῶνται· πῶς τὴν ἄλλαν ἐλέγχουσι, πῶς τὴν ἐπιπλάσας φίλιν ἀμαρτῶσι· Ταῦτα θεωροῦσιν οἱ ἄγγελοι, αἱ δὲ θεωροῦσιν οἱ ἄνθρωποι· τίνα ἔστι; πάντως ὅτι ἀνθρώπινα· ἐπὶ γέρονται γὰρ καὶ αὐτῶν διωγμοὶ, λογισμοὶ, πτωχία, ἀπειρία, νόσοι, ἀκαταστασία, κακογορία, συκοφαντία, σκυβαλισμοὶ, καὶ τὰ τῶν τοιῶν ὡραπλήσια· πολὺ δύσκολος ὁ βίος τῶν μοναχῶν· ἀδιάφορος εἰ μὴ ἡ, ὡρακλέπεται, ἐπειδὴ συμμιγείς ἐστιν, ὡς ὑδρομυγῆς οἶνος, παχέως βέπεται, καὶ γενόμενος ὄξος, καὶ τίμιος, ἀλλ' ὡτελής ἐστιν, καὶ προσωφελής, ἀλλ' ἐπιβλαβής, καὶ ἀπολυσιν παρέχων, ὡς ἀνδία· ὡς οἶνος ὀφείλει, ὁ βίος ἡμῶν ἀφ' ἀφυλάττουσθαι; μὴ ὡς ἔτυχε παρῶν, μὴ γελοίοις χολάζειν, μὴ λόγοις πολλοῖς καὶ ὡς ἀκέραιοι, μὴ βόποις συκοῖς καὶ ὡς ἀφελῆς, μὴ ὡς ἀφελῆς ἀφελῆς

φοροῖς

intendunt: Via ipsis est intelligentia: terminus autem assensio & comprobatio. Animo profiscuntur in coelum: & mentem sexcentis meditationibus ac lectionibus pascunt oblectantque. Multi occultati insidias effugerunt: alii non resistentes, vicerunt: aliqui etiam ob metum recesserunt: nonnulli quoque captivi, illusi sunt; multi etiam occisi: pauci omnino trajecerunt, & rari mercatores suas merces salutis advexerunt. Quemadmodum qui ad barbaros iter suscipiunt: sic etiam est vita monachorum. In duabus rebus negotium tractant: aut cum expectatione magni lucri, si rem bene gesserint; aut etiam metu substantiam quam habebant amittendi. Vidi per civitates in spectaculis & ludis quæ dicuntur, quosdam cum feris atque leonibus decertantes: nihil plane minus opus aggrediuntur Monachi; aut enim ditantur repente, aut etiam vita spoliantur. Quin & Apostolus Paulus suam vitam, spectaculum appellavit: ut confirmetur oratio nostra, quod in agone certatis. Idem etiam stadium illam nuncupavit, & pugnare seipsum affirmat: unde ex pugna stadium, & ex lucta certamen intellige; quæque ibi agantur, à spectantibus animadvertite. Angeli & homines speculantur: ut non immerito dixerimus, Monachorum vitam Angelis esse perfimilem. Sed cujusmodi sunt quæ vident Angeli; nisi operationes occultas, laqueos in cavea constitutos, mores fraudulentos, invasiones ex insidiis, machinationes dæmonum miro modo contextas & implicatas, quo pacto eas transilient atque evadant. Spectant, quomodo ferarum instar vincant; quomodo adversarios in fugam vertant; quo pacto alios redarguant; quo pacto fucatos amicos de medio tollant: hæc quæ sunt aspiciunt Angeli. Quæ porro cernunt homines, prorsus res humanæ sunt: excitantur enim adversus eos, persecutiones, cogitationes, inopiæ, anxietates & inquietudines, morbi, seditiones & instabilitates, & accusationes, calumniæ, rejectamenta, & his similia. Multis difficultatibus est exposita monachorum vita: nam si remissior sit, decipitur. Si minus sincera sit, cito instar vini aqua mixti pervertitur; & accescens, non amplius in pretio est, sed vilescit; non amplius usui, sed damno; nec oblectamento, sed nauseæ. Instar vini, debet vita nostra conservari. Non quæcumque fors tulerit, admittenda. Non ridiculis vacandum. Non verborum quamvis sanorum multiplicitate gaudendum. Non tropis figurisque verborum frequentibus, quamvis sinceræ sint. Non diversis aspectibus, licet etiam volupta-

I. Cor. 4:

voluptatem minime suggerentibus. Non etiam multiloquio indulgendum, etiam si adstantes rogent: nam licet non noceant qui in his versantur, lucro tamen frui non possunt. Pigros novi multos in ægrotudines incidisse: alios autem ægrotantes, sibi requiem comparasse. Alii adversis pressi, et si infirmantur propter labores, valetudine tamen recuperata, & lucrum & laudem referunt. Non recusavit carnis infirmitatem Paulus: & tamen ipse repositam sibi coronam confessus est. Qui ad labores se legnem præbet, stupidus est, & in omne vitium præceps, ac inter fortes gregarius atque plebejus. Hic est, qui non est professus solitariam vitam; ideo neque aliquid possidet, neque exprobratur ei non possidenti: at qui professus est, si labores detrectet, castigatur; & servitutis ab eo opus exigitur. An ignoratis, quid miles piger sustineat? Repetitur ab eo diligenter armorum, telorumque gestatio, equi usus, ac totius operis militaris. Exigitur ab eo meditatio, exercitatio, obedientia, & strenuitas in rebus agendis. Non erit iusta monacho negligentis excusatio: sicut neque agricolæ terram præclare non colenti. Carnem tuam monache edomans ac reprimens, evangelici fructus delicias in teipso semina. Ne finas corpus ociosum, sicuti egit qui unum talentum accepit: remissionem quippe cum gratia nactus, & otio indulgens, condemnatus est ut reus. Christi miles evasit: & quum jam frueretur regie militiæ prærogativa, in opere negligens exstitit. Quod si negligenti illi atque torpenti pepercit: sane & monacho parcat. Si inutili parcat servo Dominus, etiam illi parcat. Agricola ob negligentiam seminis flagellatur, miles ob infordescencia arma: & quomodo non multo magis etiam monachi, si negligentiores exstiterint? Vinum deterius evasit: in causa vas fuit, vel locus, aut unguentum. Inquirat causam illius Dominus, eaque cognita, non finit ulterius corrumpi. Potest & culex minimus saporem corrumpere: & in hoc, solum culex accusatur, quo minus vino possimus uti. Res nullius momenti sæpe magnorum malorum causa efficitur: & ex parva negligentia, ingentia atque incurabilia fiunt vulnera. Sciant & intelligant monachi, se velut servos & agricolas, atque milites esse Christi; quodque in cunctis dietis locis parati esse debeant. Omnesque homines servi sunt: sed alii quidem fugitivi, & aliis serviunt, id est, dæmonibus; alii vero exiguis officiis se mancipant.

A φόροις καὶ τῇ ἡδονῇ μὴ ὑπομιμνήσκασι, μὴ τῷ πλείονι καὶ δυσωπῶσιν οἱ συμπαρόντες, καὶ γὰρ μὴ ἀδικήται ὅτι τέτρω γειόμενος, ἀλλὰ τῷ κέρδους ἐκ ἀπολαύσει. οἷον ὁ κτηρὺς πολλὰς, ὅτι ἡσθένεισαν, ἀλλὰς ὅτι ποτὺντας, ὅτι ἐκτῆσαντο ἀνάπαυσιν. οἱ δὲ μοχθῶντες, οἱ καὶ ἀσθενέσιν ἀφ' ἧς πόνοι, ὑγιάναντες, καὶ δὲ κέρδος καὶ τῷ ἔργον περιφέρονται. ὁ παρητήσατο ὁ Παῦλος τῆ σαρκὸς τῷ ἀσθενέει, καὶ ὁ αὐτὸς ὡμολόγησεν, ὅτι σέφανος αὐτῷ ὑπομνήσας καμψὴν, ἀναλγὴς μὴ ἔστιν, καὶ ὁ ἀνδρείοις ἰδιώτης κένεται. ἔτος ὅτι ὁ μὴ ἐπασιλεύει μὴ μόνῳ βίον. διὸ ἐδ' ἔχεται, ἐδὲ ὁ ἐκδίδεται μὴ κτησάμενος. ὁ ἐπαγαλαμέμενος δὲ εἰς ὁκνη καὶ μετρίζεται. καὶ ἀπατῆται τῷ δολείας τῷ πρᾶξι. ἐκ εἰδὲς στρατιώτην ὁκνηρὸν, τί ὑφίσταται; ἀπατῆται ἐπιμελῶς τὸ χῆμα τῷ ὅπλῳ, ἵππου τε καὶ πάσης καταστάσεως ἀπατῆται μελέτη, πρᾶξι, ὑποπαγῇ, ἀνδραγαθίᾳ. ἐκ ἐξ αὐτοῦ μοναχοῦ διαπολόγητον ἀδιαφορῶντι, ὡς περὶ ἐδ' ὡργῶ μὴ γῆν καλιεργῶν. νεώσας τῷ σάρκα σὺ ὁ μοναχὸς, ἀπείροι ὅτι σεαυτῷ τῷ ἀναγγελικῷ καρπῷ τῷ ἀπολαύσιν. μὴ εἰσὶν τὸ σῶμα ἀπρακτὸν, ὡς ἐποίησεν ὁ τὸ ἐν παλαιῷ λαβῶν. λαβῶν γὰρ τῷ ἀφείρει μετὰ τῷ χάριτι, καὶ ἀργυρῶν κατεκλήθη ὡς ὑπὸ θυνοῦ. στρατιώτης γέγονε ὁ Χριστῷ καὶ ἀπολαύων τῷ βασιλικῇ στρατείας, εἰς τὸ ἔργον ἡμέλῃσεν. εἰ ὁ κενὸς ἐφείσατο ἀδιαφορῶντος καὶ ὁκνητος, καὶ μοναχῷ φείσεται. εἰ φείσεται δεσπότης δούλου ἀχρήστου, καὶ ὁ κενὸς φείσει. εἰ φείσει δεσπότης δούλου ὁκνητος, καὶ μοναχῷ φείσει. ὁ κενὸς ὅτι ἀμελεία ἀσθενέει μετρίζεται. ὁ στρατιώτης ὅτι ῥυπῶσιν ὑπλοῖς. πῶς ὁ πολλῷ μᾶλλον καὶ οἱ μοναχοί, εἰς ἀμελήσωμεν. κακὸς ὁ οἶνος γέγονε, τὸ ἀγγεῖον αἴτιον, ἢ ὁ πόπος, ἢ τὸ χεῖμα. ὅτι πρὸς τῷ αἰτίᾳ ὁ κτήτωρ. καὶ ἐπιγινέσκει λυμάνεσθαι εἰσα. δύναται καὶ κῶν τὸ ἐλάχιον εἰς ἐρημώσας ἡδύτητα. καὶ περὶ τῷ Χριστῷ ὁ μέμψις ἐπιγίνεται. ἐδὲ μὴ αἰτία πολλὰς μεγάλων κακῶν γίνεται αἰτία. καὶ ὁ μικρὰς ῥαθυμίας, μεγάλα βλάβματα καὶ ἀνία καίει. ἴσως οἱ μοναχοί, ὅτι ὡς δούλοι καὶ κῶν, καὶ στρατιῶν εἰς τῷ Χριστῷ. καὶ ὅτι οὐκ εἴδωσι πῶς εἰρημένους τῷ πῶς εἶναι ἔπιμοι. καὶ πάντες ἀνδρωποὶ δούλοι τυγχάνουσιν, ἀλλ' ὁ μὴ ἐδραπέτῳ, καὶ ἄλλοις δούλοις, τῷ τῷ τῷ δαίμοσιν. οἱ δὲ εἰς μικρὰν λειτουργίαν ἐπὶ Χριστῷ.

ἤσαν· ἐνιοὶ δὲ πρὸς ἀνθρώπων ὑπηρεσίαν ὡς δούλοι δούλων γενόμενοι· οἱ δὲ μοναχοὶ οἰκέοι εἰσὶ, καὶ θεράποντες· προσέχετε ὡς πρὸς τὰς ἐπαγγελίας ὑμῶν, καὶ συνήσετε ὅτι ἐΨεύδομαι· ἀκούσατε τῷ Ἀποστόλῃ, καὶ ἔσεσθε τὰ ἐρημένα σαφῶς. λέγει ὅτι, ὑποπιέζω μου τὸ σῶμα, καὶ δουλαγωγῶ· καὶ τὴν σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖτε· καὶ ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ· καὶ ὅτι ὅπως βέχω, ὡς καὶ ἀδύνατος· πρῶτον ἐποίησεν καὶ ὅπως ἐδίδασκεν· αὐτὴ ὅτι ἡ πανοπλία τοῦ Θεοῦ· ἵνα τίς καὶ ἑαυτῷ καὶ πολλοῖς χρησιμώσῃ· εἰ μὴ ὁ μοναχὸς ἐπιμοῖ, καὶ τὴν ἀνέπιμον ἐξαγρεῖται ἐν ἐφόδῳ τοῦ δράκοντος· γεωργὴν γὰρ χρὴ τὸν μοναχὸν, καὶ πολεμῶν· πολλῶν δὲ σαρκὸς ἢ ψυχῇ πολυμερεστέρα ἐστίν· οὐδαμίνας ἔργον ποιῶντας, ὡς πολέμους ἔχοντας, καὶ ὅτι τῷ Ἐσδρα τοῖσιν γεγόνασιν· ἀποδοῦναι τὸ ναόν, καὶ τὰς δεξιάς ἡτοιμάζον τὸν πολεμῶν· καὶ ἡ φυλὴ Βενιαμὴν ἀμφοτέρωθεν χερσὶν διτόχως ἠκόντιζον· πολλῶν πλέον ὁ νῦν ποροχείρως ἐν πολλοῖς ἔργοις πνευματικοῖς ἐπαρκεσθῆναι· εἰ χρὴ καὶ κατὰ πρὸς διελθῆναι· ἐγὼ ὑμῖν καὶ τὰ περὶ τοῦ σπύργου ἀποσαφήσω· ἐπομῶν τὸ νέωμα εἶναι τὴν ψυχὴν τὴν γινώσκιν, ἣν ἔλαβεν ἐκ Θεοῦ ἀπὸ τῆς χάριτος· ὁ σπύργος ὅστις ὁ διαγγελικὸς ἢ ὑπακοὴ τῇ ἐντολῇ· σὺ πρὸς ὑπακοὴν κτήσῃ· καὶ περὶ ὑμῶν τὸ σπύρον αὐξάνοντος μὴ φρόντιζε· εἰ ἐπὶ παρόντος θελήσῃ Θεὸς εὐεργετῆσαι τὸν αὐξήσιν, τρέφῃ καὶ ἄλλως διὰ τῆς χάριτος· εἰ δὲ ὑπὲρβῇ εἰς τὸ μέλλον, τότε θελήσῃ, καὶ τὴν ἀπορίαν ἀπορίῃ διηνεκῇ· γεωργὴν τὴν σοὶ χάριν, καὶ ἐν τῷ γεωργῇ φυλάτῃ τὸ ἔρπον εἰς ζημίαν τῆς γεωργίας, καὶ μύρμηκες λεληθότως τὸ σπύρον λαμβάνουσι· καὶ κόρακες ὑπὸντες σὺ τὸ σπύρον ἀρπάζουσιν· ἔχει δὲ μετὰ τῇ γεωργικῇ ἐργασίᾳ ὀργάνων καὶ τὰ ἐργαλῆα τὰ πολεμικά· καὶ τῇ μὲν σκαρίδι ἐκκλῖναι τὰς ἀκάνθιας· τῇ δὲ σφενδόνῃ ἀποσοῖναι τὸν ἀρπαγῆ· γίνεται καὶ τὸ δράκοντα ἐπιστῆναι σὺ τῷ γεωργῷ, ἀλλὰ μὴ δέσῃς, ἀλλὰ προσελθὼν διώξον αὐτὸν, ἵνα μὴ καταμείνῃ ἐν σοί· εἰ δὲ ἀάσῃς τὸν δράκοντα, οἱ αὐτοὶ καὶ τὰ λοιπὰ θηρία εἰσόδια γίνονται· καὶ ἀποκινῶντες σὺ περὶ τὸ πλῆθος, ὑλομανῇ σὺ ποιῶσι τὴν γεωργίαν· καὶ ἐδυνήσῃ ἀπολαῦσαι τῇ πόνων σὺ· ἐπεὶ δὲ δρυμνῶν ἑαυτῷ καὶ οἰκητήριον ὁ δράκων ἰδρυσε· πολλὰ χωρὰ ὅπως αἰσάτοι γεγόνασιν· καὶ πολλοὶ ἀγροὶ ὅπως ἀπὸ θηρίων ἀρσῆν ἀπώλοντο· εἶπε καὶ ὁ νομοθέτης, ὅτι κατὰ

parunt. Nonnulli etiam tamquam servi servorum facti, hominum sese obsequiis tradiderunt: Cæterum monachi, domestici sunt ac familiares. Attendite ad promissiones vestras, & intelligetis quod non mentior. Audite Apostolum, & aperte jam dicta cognoscetis. Ait enim: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo.* Et, *carnis curam ne feceritis.* Et, *induite vos armaturam Dei.* Et, *sic curro, non quasi in incertum, &c.*

Primum fecit, & ita docuit. Hæc est armatura Dei, ut quis & sibi, & multis profit. Si paratus sit Monachus, etiam imparatum in impulsu Draconis eximat ac liberet. Agriculturam hic exercere oportet monachos, & belligerare. Ad multo plura potest animus applicari, quam corpus. Novi plerosque operi intentos, & interim bellica meditantes, Esdræ quoque tempore, se tales præbuerunt: ædificabant templum, & dexteræ præparabant adversus hostes, Et tribus Benjamin, jaculandi peritia, utraque manu hastam contorquebat; multo sane amplius mens: scite & expedite in variis spiritualibus operibus suffecerit, Quod si hæc paullulum sunt prosequenda, ego vobis quæ ad sementis comparisonem pertinent, explicabo. Dicamus ergo novale esse cognitionem animæ, quam à Deo mediante gratia accepit; semen autem Evangelicum, mandatorum obedientiam. Tu modo obedientiam tibi para, & de pluvia quæ semen crescit, noli esse sollicitus. Si pro præsentis incrementum concedere voluerit Deus: etiam alios divina gratia pascas. Sin in futurum distulerit: tunc metes, & perennes divitias consequeris. Excole quæ in te est, gratiam; & in excolenda ea, cave quod irrepit in detrimentum agriculturæ. Nam & formicæ nobis non sentientibus, semen capiunt; & corvi te dormiente diripiunt. Adhibe ergo simul cum rusticis instrumentis etiam bellica; & ligone spinas evelle: funda autem rapaces repelle. Accidit quoque draconem agriculturæ tuæ imminere; verum tu intrepide accedens fuga, & persequere eum; ut ne apud te permaneat. Si Draconem reliqueris; etiam reliquæ feræ per eum introibunt: & pigritante te circa multitudinem, silvestrem quoque reddent agriculturam tuam, ut nequeas fructum laborum tuorum percipere: quoniam silvam sibi ac domicilium constituit Draco. Multæ enim regiones sic desolatæ factæ sunt, variique agri eo modo à feris penitus vastati sunt. Legislator quoque ait, quod paullatim delendus sit

1. Cor. 9.

Rom. 13.

Ephes. 6.

1. Esdr. 1.

3. Esdr. 1.

Deuter. 7.

fit Chananæus : ne in te irruant cunctæ bestiæ terræ . Si inertes ac pigri fueritis fratres : jam caussam vastationis vos præbetis . Si in vobis assueverit serpens : multiplicabit prolem , multasque latebras faciet , ac terram tuam occupabit ; quæ quum perforata , & pervia longe lateque fuerit anguibus aliisque reptilibus ; seminari nequit , fataque damno obnoxia erit , quia à serpentibus fructuum proventus vastatur atque dejicitur . Nisi citius passiones quæ in te cernuntur sustuleris , ulcus efficiunt ; nisque parvam putredinem curaveris , in infinitum excrescet : omnemque substantiam tuam corrumpet . Hinc illincque obturas unum antrum : & serpens (quem diximus esse passionem) aliunde aperturam facit . Unum aditum tu recludis : ille autem exitus varios patefacit . Ideo non potestis prævalere passionibus , ubi diuturnum calum obdlexerint . Propterea ne credite agriculturam vestram esse fertilem : quia vastationi eam præfidenter exposuistis . Diffuxit agricolatio vestra , & talem humanam existimatis naturam . De puritate ac castitate loquitur Scriptura , & aliò illius putatis spectare verba . Testatur recte factis , & non creditis : admiramini verba , sed opera non declaratis ; eaque ut Deus vobis in admiratione sit , dumtaxat scripta arbitramini , & non propter suscipienda certamina . Ita sunt segnes hujusmodi homines : hostium enim adjutores evadunt , & peiores iis sunt , qui nihil agunt & cessant . Advertite quid inimicus fecerit ipsi Job , ò Monachi : & intelligetis , quantis certaminibus instruebatur . Postquam enim exploratam sibi habet bestiarum atque serpentum observationem , simile adversus simile concitat , ut religiosæ colluctationi tenebras offundat . Quosdam è monachis corrumpit , aliosque nondum corruptos violat . Si simile ceciderit : ingenuus atque syncerus , multitudinis reprehensionem non subibit . Nisi de medio sustulerit ; perpetuum bellum habebit . Si lepram contraxerit , etiam foctorem participabit . Si repulerit , scandalum multorum pejus ipsi erit . Istæ præcipuæ , ac maximæ hostis sunt insidiæ , quando susceptam secum concertationem confundere nititur : hacque calliditate , duo sibi machinatur ac parat : nimirum , ut & securum hominem atque imparatum reddat : & ut , quum vere sit hostis , non tamen esse appareat : tertiumque grave ac intollerandum efficere in omnibus conatur , ut bona malis quàm simillima existimentur : hujusmodi autem rationibus , adversatur veritati .

A κατὰ βραχὺ εἰς ποιῆσαι τὴν Χαναὰ ἀνά-
ρῃσιν , ἵνα μὴ ὅτι σε πολλὰ γίνωνται ἰαθ-
εῖα τῇ γῆς . εἰάν ῥαθυμῆσητε ἀδελφοί , ἀτίαν
τὴν ἐρημώσεως ὑμῶς εἰδότε . εἰάν ἔσος ποιῆση
ἐν ὑμῖν ἐρπετὸν , πληθυνεὶ τὴν τέκνωσιν , καὶ
πολλὰς ποιεὶ φωλεὰς , καὶ ἀπαχολεὶ τὴν γῆν σε ,
ἢ διαβήτης ἔσας παρῆναι καὶ δύνα . καὶ παρο-
μῶν ζῆμῖαν ὑφίσταται , ὅτι ἡ πόλις ἐρπετὸν
καταπίπῃ ποιεὶ τὴν δὲ καρπίαν . εἰάν μὴ δάξῃ
ἀνέλης ὁραθεὶν ἐν σοὶ τὸ πάθος , νομὴ ἐργά-
ζεται . εἰάν μὴ θεραπείης τὴν σῆψιν τὴν μικρὰν
εἰς μυεῖα λήθῃται . καὶ φθαίρει σε πᾶσαι τὴν
ὑπόστασιν . ἐνδεὶν φράγῃς ἕνα φωλεὸν , καὶ τὸ
ἐρπετὸν , ὅπερ εἰπομῶν εἶναι τὸ πάθος , ἀλλο-
χοῦδεν ποιεὶ ἀνοιγμα . μίαν εἴσοδον σὺ ἀποκλείεις
καὶ κῆνος ἀνοίγει ἐξ ὁδοῦ πολλὰς . ἀπὸ τῆς
ἐλπίδας τῆς παθὸν γενέσθαι ἐγκρατὸς ἐπα-
ρῇ χρονίαν νομὴν εἰργάσαντο . διὰ τῆς
πιστεύετε εἶναι γεώργιον πολὺκαρπον . ὅτι τὸ
ὑμῶν διαρῶσαι πεποιήκατε ἀνυπόπῳ . διέ-
πρεσεν ὑμῶν τὸ γεώργιον , καὶ φύσιν ποιῶντι αἰ-
θρώπων νομίζετε . λέγει ἡ γραφὴ περὶ κα-
ταρότης , καὶ πρὸς ἄλλην χρῆσιν ἡσυχασ-
τῶν ἀπὸν φράζειν . μαρτυρεῖ τῆς καταρῶ-
μασι , καὶ ἐπιστεύετε . θαυμάζετε τὰς λόγους ,
καὶ τὸ ἔργον ἐκ δὲ λήθετε . καὶ οἶσθε , ὅτι διὰ τὸ
θαυμάσθῃν Θεὸν ἐγράψαν . οὐ διὰ τὸ
ἀγωνίσασθαι . ἔτις ὁ κνηροὶ εἰσιν οἱ πῖπτοι ,
τῆς γὰρ ἀντιπάλων συνεργοὶ γεγόνασι . χεῖρο-
νές εἰσι τῆς ἀργέντων . ὅτι καταργῶσι καὶ διεφ-
θεραν . προσέχετε , τί ἐποίησεν ὁ ἐχθρὸς τῷ
Ἰωβ μοναχοί , καὶ σύνετε , πόσους ἀγῶσιν ὀπλι-
ζεταί . ἐπειδὴ γὰρ ὁ δὲ δὴλον εἶχε τὴν ἐρπετὸν
καὶ θηρίων τὴν ὁρμήν , δηλαδὴ ἐποίησε
τὸ ὅμοιον πρὸς τὸ ὅμοιον μέχεσθαι , ἵνα σκο-
τώσῃ τὴν ὁδοῦν ἀδελφῶν . διέφθειρε τινὰς ἐν
τοῖς μοναχοῖς , καὶ ἐν αὐτοῖς τὴν μὴ διαρῶ-
ρέντας βιάζεταί . εἰάν πέσῃ τὸ ὅμοιον , ὁ γνήσιος
τὸ ἐκ τῆς πλήθους μέμψιν οὐχ' ὑφίσταται .
εἰάν μὴ ἀνέλη ἀοίδιον ἔξει τὴν πύλεμον . εἰάν
προσλάβῃται τὴν λέπρας καὶ τὴν δὲ δὲ δὴας με-
λαμβάνει . εἰάν ἀποβάλλῃται , τὸ σκάνδαλον παρὶ
πολλῶν χερσὶν αὐτῷ γίνεται . αὐτὴ πρῶτη καὶ
μεγίστη μεθοδεία τῆς ἐχθρῆς , ὅτι εἰς σύγχυ-
σιν μετέβαλε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀδελφῶν . διὸ
ἐαυτῷ πραγματεύεται , διὰ ταύτης τῆς πα-
νουργίας , τὸ ἀμέριμνον διατελεῖν , καὶ ἐχθροὶ
ὄντα μὴ φάνεσθαι , καὶ βίτον θεινὸν ὅμοια εἶναι
νομίζεσθαι τοῖς φάλοισι τὰ ἀγαθὰ τῶν σκάνδα-
λων

ζῶν ἐν πᾶσι ποσίοις τρόποις τῇ ἀληθείᾳ πα-
ρεπάξας. τὸν Ἀδὰμ ἔως ἐπῆρνε, καὶ τὸν
Καὶν ὡσαύτως κατέσπασεν, ὁκνὸν ἄφ' ἧ
γυναικὸς, καὶ τὴν ἄφ' τῆ ἀδελφῆ. ἔκ ἔχω,
ὅπως φράσω τῇ λύκῃ τὴν ἐπίδεσιν. ἐμπλήθη-
μας ὑμεῖς ὡς μοναχοὶ πῶς ὑπομένετε. ἐγὼ
ἐννοῶν ἐξίσταμαι, ἃ ὑμεῖς πάχετε πῶς πα-
σόμενοι. καλῶς εἶπεν ὁ Κύριος, ὅτι σενή ἐστίν
ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγνοσα εἰς τὴν ζωὴν. ἰδοὺ γὰρ ἡ
σενότης ὡς ἐν κατόπρῳ ἄφ' τῆ λόγῃ φαίνεται.
Πικρὰ τὰ παρόντα πῶς μοναχοῖς, ἡ κτῆσις
ἐπίβουλος, ἡ ἀποκτῆσις ὀδυνηρά. πικρὰ ἡ δι-
πλοία, ἡ ἐνδεῖα ἐπὶ πόνου. ἡ ἀσκησις μοχθηρά.
ἡ ἐγκράτεια ἐπίπονος. ἐπισφαλὴς ἡ ἀκρίβεια,
ἡ σωπὴ ἐπὶ πόνου. εἰς ἐλέγχῃ χρεώσης γί-
νεται, εἰς σωπὴν μαρτυρεῖται ἀπὸ ζήλῃ Θεοῦ.
λαλήσει, ὑπερῆλθον, εἰ ἡσυχάσει ἐπιβλαβὴς.
ἐξ ὧν καταλαλήσει ἀλήθειαν, καὶ μὴ λαλῶν
ἐκ ὑποκρίσεως. τὸ ὅμοιον δράκων ἐν πᾶσιν ἀν-
τεκατέστησεν. ἐν τῇ ἀκτῆμοσύνῃ ἀντέθηκε χρη-
σεμπορίαν. ἐν τῇ ἀργυρνίᾳ τὴν συκοφαντίαν,
ἐν τῇ ἀσκήσει τὴν ἀνείρεσιν, ἐν τῇ ἀλγῇ κατ-
γορίαν ἀργίας, ἐν τῇ ἀληθείᾳ τὴν καταλαλίαν,
ἐν τῇ ἀγάπῃ τὴν κακολογίαν, ἐν τῇ φιλοξε-
νίᾳ, τὴν ἀδιαφορίαν. πάντα συνέφυρεν, ἐν πᾶ-
σιν ἐκοινώησεν. ἐπὶ τέχνῃς ἐγένετο αὐτῷ ἡ
ἀρετὴ, καὶ ἐπὶ σχήματι τὴν ἀλάβειαν ἡγάγε-
κε. κινδυνύει ὁ βίος τῷ μοναχῷ καταλυθῆναι,
αἱ κεφαλὰὶ σὺν τοῖς ποσὶν ὑφίστανται, οἱ ὀφθαλ-
μοὶ σὺν τῇ χερσὶ ἀρρώστια ὑποκρίνεται, ἡ
κτῆσις τὴν πίσιν ἐμάρτανε, καὶ ἡ χερσὶς τὴν ἀσ-
κησιν ἡλκίσεν. ἐβιάσας τὴν πατρίαν ἡ ἀντι-
τίς, καὶ ἔβλεπε τὴν ἐλπίδα ἡ τῇ καρδίᾳ μέ-
λεινα. Τί ποιήσετε οἱ γνήσιοι, ἐν ποσάτῃ
ὁμοιότητι; πῶς φύγητε πρὸς ποιανὴν ἐμφέ-
ρειαν; ἐν ποῖς ἐρήμοις; καὶ πῶς; ὅτι καὶ
χυδαίως ἐκράτισεν. οἱ ἡγούμενοι ὡς συγγενεῖς
ζηλοῦσι τὴν ἀλλοίωσιν, ἐξ πάντῃ ἐτράπησαν, ἐξ
γὰρ ἔχουσι τὴν ὕλην σύμμαχον. πρὸς ποῖν
ἐνδοῖ, καὶ εἴσεσθε τὴν πρὸς πάντα ὁμοιότητα, ἐξ
σχυβαλισθῆναι καὶ ἀρετὴν, ὅτι οἱ πολλοὶ ἐφ'
ἐτέρῃ ὁδῷ ἰέναι πρὸς πᾶσιν. τὸ ἔργον τὸ ψυ-
χῆς ἡ πρᾶξις τῆ σώματος ἐσκοτώσεν. ἡ μέ-
λεινα τὴν σαρκὸς ἡμῶν τὴν ἀφροσύνην τὴν ἐλε-
γχοι ἐκ αἵματος χολῆς ἡ συνείδησις καταλύει τὴν
νῆν. ἐκ ἐπιτρέψεως οἱ λογισμοὶ πρὸς μετὰ-
νοίαν εἰς τὸ πένθος τῷ πολλῶν. διὸ καὶ αὐτὸς
ὑμεῖς ἐγὼ τὰς γνησίας συνέχων σφάλλομαι.
τύπος ἐστὶν ἀχρηματούχου ἡ παρῶσα κατάστασις.

Tom. II.

A ritati. Sic Adamum supplantavit: eodem-
que modo Cain evertit; illum, per mu-
lierem; hunc, per fratrem. Non habeo,
quomodo lupi fraudem & calliditatem
invadendi exponam. Perterrefacio vos ὁ
Monachi, quo pacto sustinetis? & dum
considero quæ vos patimini in acie dispo-
siti, obstupefco. Recte dixit Dominus, *Matth. 7.*
arctam esse viam, quæ ducit ad vitam.
Nam ecce, angustia tamquam in speculo
per orationem apparet. Acerba sunt præ-
sentia Monachis, possessio inimica, vo-
luntaria paupertas luctuosa, & bonorum
abrenuntiatio gravis: continentia laborio-
sa, periculosa nimis accurata diligentia,
& silentium mœrore plenum. Si reprehen-
derit, debitor evadit. Si tacuerit, flac-
cescit in eo zelus Dei. Si loquatur, con-
tra: & quum non loquitur, noxium. Ne-
quit loqui veritatem: & quum non loqui-
tur, non sustinet. Simile opponit in om-
nibus Draco: in inopia, mercaturæ utili-
tatem; in vigilia, calumniam; in exer-
citiis, interemptionem. In oratione, ac-
cusationem oculi: in veritate, obrectatio-
nem; in charitate, maledicentiam; in
hospitalitate, observantiæ regularis negli-
gentiam & contemtionem. In artificio
ac versutia, illius est virtus posita, & in
habitu pietatem ac religionem simulat.
Periclitatur Monachorum vita, ne dissol-
vatur: capita cum pedibus subsidunt, ocu-
li cum manibus imbecilles sunt, possessio
fidem exstinguit, ususque a monastica ex-
ercitatione alienat. Humilitatem propria au-
toritas violat: divertitque spem, sollicitudo
temporalium. Quid in tanta similitudine,
vos veri ac germani monachi, agitis? ubi
effigiem ejusmodi effugietis? num-
quid in solitudinibus? Et quo pacto?
nam & ibi confusio dominatur. Præ-
fecti, consanguineorum instar, æmulan-
tur mutationem de meliori in deterius,
nec omnino ad bonam frugem convertuntur:
non enim ullum habent in partibus fauto-
rem. Addite quæ intus sunt, & cognosce-
tis similitudinem in omnibus. Rejici non
potest, quod est secundum virtutem;
quamvis vulgus aliam inire viam ju-
beat. Corporis actio, animæ opus
obscurat; & carnis cura, mentis
examen obtundit. Non vacat consci-
entiæ, mentem compungere. Non
properant cogitationes ad poenitentiam,
ad multa deploranda: ideo & ego ip-
se, qui vos germanos & minime fucatos
Monachos rego, aberro. Forma &
imago captivitatis, est præsens vitæ
status. Si cuncta typum & veritatem
con-

G g g

con-

3. Reg. 18.

Hierem. 15.

Matth. 6.

Matth. 7.

continent, etiam bella, & quæ ex iis proficiscuntur, ad umbram & veritatem referenda sunt. Si Elias dicebat se solum relictum esse, verum Deus multitudinem ipsi adesse indicabat. Et Hieremias tempore, ita intelligere debemus, quod non erat solus: nam & alii multi cum eo erant. Sic etiam de vobis credere oportet, servi Dei; esse nimirum vos, licet id non appareat. Nam erant, quamvis non apparerent, in Israel, Eliæ similes, qui apparebat. Perspicuum autem est illos & re ipsa fuisse, ac vos quoque, tamen non apparetis: at pro viribus certe conamini. Novi aliquos ejusmodi, sed plane paucos. Credo multos esse, sed non omnino adlaborantes. Lugebat Hieremias Israel, propter obsidionem: & vos similiter agentes, pro nobis intercedite. Confundimini passionibus vestris, sed nostram infirmitatem curate. Novi me a principio dixisse, animam facile in actiones distrahi diversas. Bonum quidem ac malum simul agere nequit: sed malum, boni specie exercet. Per jejunium inaniter gloriatur, & per continentiam superbit: velle autem ac sectari pariter humilitatem & superbiam nequit. Dixitque ista Dominus: *Non potestis duobus dominis servire.* De iis autem qui sub prætectu boni, malum agunt: Lupi, inquit, sunt in pelle ovium prodeuntes. Atque in illud respiciens, ut arbitror, ac vitæ suæ consulens, fugit Elias in terram alienigenarum, ibique mente quiescens, in virtute solus perseveravit, neque confusus, neque vile quid pertractans, neque contemptibilem vitam degens, hospitis ac advenæ instar; neque tamquam ignotus esset, continentiae duriem emollivit. Beati enim perfecti: quoniam velut margaritæ, incontaminati quocumque in loco permanent. Beati mundi corde: quoniam instar Solis etiam in tenebris resplendent. Non conspurcavit Hieremiam, cœnum lacus. Non nocuerunt Danieli, leones. Non detrimentum tribus Pueris intulit ignis Babylo-nicus. Ex sensibilibus declaratur, lædere non posse adversarios spiritus. Si in Babylone sitis, etiam detentores ac dominos erudite. Si in Israel occultati, & profugi: impietati deditos coarguite. Intelligite cur in Hierusalem abscondi debeatis, in Babylone liberius loqui. Docebit vos regius Propheta David, quippe qui cum Goliath hostiliter, cum Saule vero humiliter egit.

Dic

Α εἰ ἔχε πάντα τύπον καὶ ἀλήθειαν· καὶ οἱ πο-
λεμοὶ καὶ τὰ ἔξ αὐτῆς πρὸς τύπον καὶ ἀλή-
θειαν γέγονασιν. εἰ Ἡλίας ἔλεγεν ὅτι μόνος
καταλέλειπται, ἀλλ' ὁ Θεὸς πλήθος εἶναι σὺν
αὐτῷ ἐσήμανε. καὶ ἐπὶ Ἱερემίᾳ ἔτω νόσση
ὀφείλομεν, ὅτι εἰ μόνος ἦν, ἀλλὰ καὶ σὺν αὐτῷ
ἄλλοι πολλοί. ἔτως καὶ περὶ ὑμῶν χρὴ πι-
στεύειν Θεῷ θεράποντες, ὅτι ἐστὶ μὴ φαινόμε-
νοι. ἐπεὶ δὲ ἦσαν οἱ ἀφανεῖς ἐπὶ Ἰσραὴλ Ἡλίας
τῷ φαινομένῳ ὅμοιοι. πρὸς δὲ ὅλον, ὅτι καὶ ἡ
πράξις μετέθεσαν, καὶ ὑμεῖς καὶ μὴ φαίνοσθε,
ἀλλ', ὡς οἰόντες εἶναι πωδάζετε. οἶδα τινὰς
ποιήτας, ἀλλ' ὀλίγους παντελῶς. τοῖς δὲ εἶναι
πολλὰς, ἀλλ' εἰς τὸ σύνολον συμπράττοντας. ἐπεί-
θε ὁ Ἱερემίας ἡ Ἰερουσαλὴμ ἀφ' ἧς πολιορ-
κίαν, καὶ ὑμεῖς ὡσαύτως ποιοῦντες ὑπὲρ ἡμῶν
προσβάσατε. συγχύθητε τοῖς ἡμετέροις πάθε-
σιν, ἀλλὰ ἡ ἡμετέρας ἐπιμελεσάμενοι ἀσθενῶ-
σιν. οἶδα τί εἶπον ἔξ ἀρχῆς ὅτι ἡ ψυχὴ ῥαδίως
εἰς ἀσφόδους πράξεις μερίζεται. ποιῶσα κα-
λὸν καὶ κακὸν εἰς δύναμι. κακὸν δὲ ἀφ' καλῆς
ἐπιτελεῖται. ἀφ' ἧς κενόδοξος, καὶ οἱ ἐγ-
κρατείας ὑπερηφανὴς. τὸ δὲ θέλει καὶ ἀρῶσα
ὁμῶς ταπεινοφροσύνην, καὶ ὑψηλοφροσύνην εἰς δύ-
ναμι. εἶπε καὶ ταῦτα ὁ Κύριος, ὅτι εἰς δύναμι
δυσὶ κυρίοις δαλνύειν. περὶ δὲ τῆς ἐν χιμῶτι
καλῆς ποιόντων κακὸν ἔφη, ὅτι λύκοι εἰσὶ ἐν
κωδία πρὸςβάτων πρὸς ἐρχόμενοι. εἰς ἐκείνην
ἡ πρᾶξις ἀπιδὼν ὡς οἶμα, συμβαλὼν μὴ
ἀσφαλλεῖσθαι ἔφυγεν Ἡλίας ἐπὶ γῆς ἀλλο-
βίας καὶ ἀναπέπαιον ἡ ἀφροσύνη αὐτοῦ. ἐν ἀρε-
τῇ μόνος διέμενει εἰς συγχυθεῖς ἔτε χυδαῖοι τι
Ε ἀσφαλάμμος, ἔτε ἀσφόδους ἐβίωσεν, ὡς
ἐπὶ ξένοις, ἔτε ὡς ἀγνωστος ὢν. ἡ σαχύτητα
ἡ ἐγκρατείας ἐχάνωσε. μακάριοι οἱ τέλειοι,
ὅτι ὡς μετὰ τῆς ἀμύχαντι ἐν παντὶ πᾶσι δια-
μένονσι. μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι
ὡς ὁ ἥλιος καὶ ἐν σκοτεινῇ, φανερὸι τυγχάνου-
σιν. ἐκ ἐμίανει ἡ Ἱερემίαν ὁ ἐν τῷ λακκῷ
βόρβορος, ἐκ ἠδίκησαν ἡ Δανιὴλ οἱ λέοντες.
F τὰς τρεῖς παῖδας τὸ πῦρ Βαβυλωνίους ἐκ ἐβλα-
ψεν; ἐκ τῶν ἐσθνητῶν δειλῶν, ὅτι εἰς δύναμι
καταβλάψαι τὰ ἐναντία πινυμένα ἐάν ἐν Βαβυ-
λωνίᾳ ἦτε, καὶ τὰς κρατύντας παρδύετε, εἰάν
ἐν τῷ Ἰσραὴλ κεκρυμμένοι, καὶ φάγοντες τὰς
ἀσεβῶντας ἐλέγχετε. νοήσατε διὰ τί ἐν Ἰερου-
σαλὴμ ὀφείλετε κρύπτεσθαι; ἐν δὲ τῇ Βαβυλὼνι
παρρησιαζέσθαι. Δαβὶδ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν δι-
δάξει, ὅτι ἡ μὲν Γολιάθ ἡχθαρεν, εἰς δὲ ἡ
Σαὺλ

Σαὺλ παπεινώσει ἐκέχρητο. εἶπε ἡ αἰτία, ὅτι Χειρὸς κυεῖς γέγονε, τὸ δὲ Γολιάθ ὡς ἀμύητον βσεβείας ἀνὴρ πωροφανεῖς. ἄλλος καὶ ἀναγγέλλοντας. θάνατον Χειρὸς κυεῖς ἀπέσφαθε. ἡνὶ δὲ καὶ θανόντων ὀφειλόντων ἐφείδετο. ἄρα χρὴ καὶ διαλύειν ὑμῖν τὰ ἀνίγματα, ἢ ὑμῖν αὐτοῖς καταλιπεῖν; καὶ τί ποιήσῃσιν οἱ ἀπλῆστεροι, οἱ μὴ ἐπιγινόντες τὴ δύναμιν ὑμῶν, ὡς ἔφη, καὶ ἔργῳ πλείονα οἴδατε. οἱ δὲ μετ' ὑμῶν δέον τὴ διαφράσεως. ἐπὶ ἐκκλησίας, ὡς οἱ B πωροφῆται ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, δεῖ ἡσυχίαν ἄγειν. ἐπὶ δὲ ἡμῶν χρησίμους καλεσμένους τὴ ἀληθείαν φθέρουσαν. ἐπὶ δὲ ἱερέων, ἢ σοφῶν, ἢ βσεβῶν δεῖ παπεινωφρονεῖν, ὡς οἱ πωροφῆται πεποιήκασιν. ἐπὶ τῇ χρείᾳ ἔχόντων ἐλέγχῃ, μὴ ὑποκείνεσθαι. εἰάν οἱ πωροφεισθέντες ὑμῶν διώκῃσι; φύγωμεν. εἰάν οἱ ἐν κόσμῳ τυραννῶντες, ὡς ὁ Δανιὴλ παρρησιασώμεθα. C εἰάν ἡ καταλεγεῖ τῶν βσεβείας θραπυτοῦν, ὡς νεκρὸς λογισώμεθα διὰ τὴ πωροφεισάμενον. εἰάν καὶ εἰς ἀμαρτίαν ἰδιωτῶν φιλεχθρεῖν γένηται ἡμῶν, φεισώμεθα διὰ τὴ βλάνειαν, ἑσώτῃς ὅλως μὴ ἐκδικώμεν, ὡς Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πεποίηκε, ζημίας περὶ φρονήσωμεν. περὶ λειτουργίας πενήτων ἀκρεβδωσώμεθα ὡς οἱ ἀπόστολοι. περὶ βαπτίσης λαμπρᾶς, ἢ τῶν φροντισωμένων. περὶ πωροφεισῶν ἀγίας μελετησώμεν, ὡς Μωϋσῆς. περὶ συνόντων εἰς κόρον γαστρὸς ἀμελησώμεν. περὶ ξένων πλησμονῆς, ὡς ὁ Αβραάμ πωδωσώμεν. περὶ συγκαταβάσεων ἀκρεβδωσώμεθα. περὶ δὲ ἀσθενείας συγκαταβῆναι μὴ παραιτησώμεθα, ὡς ὁ Ἀπόστολος Κορινθίοις πεποίηκεν. εἰάν χρὴ ὑπο ἀνάγκης μεταβαλεῖν τὴ διαίταν, ποιῇν ἀκόλυστον. εἰ αὐτοῖς D δὲ ἐπινοῇ, ἀχρησίμους. ὅτε δεῖ καὶ ἑαυτῶν μὴ φεισώμεθα. ὅτε δὲ ἑαυτῶν διοικῶμεν, ὡς χρὴ ζῶντες. εἴποτε ἡττησώμεν, μὴ ἀπογνώμεν. εἴποτε τὸ καπορθώσωμεν, μὴ φυσιωσώμεν. ἐλπίζειν γὰρ ἐφ' ἑκατέραν βροτὴν ὀφείλομεν. τῶν ἀδελφῶν παιδεύσωμεν, ὡς μανθάνοντες. τῶν τῷ πλαιόντας, διορθωσώμεθα ὡς διδάσκοντες. τῶν βιωτικῶν μὴ ἐλάττωμεν ἀδιαφορῶντες. ὑπολήψιν τὸ ἔργον βσεβείας διδάξωμεν. πωροφεισώμεθα μετὰ παιδρότητας. καὶ μετὰ τῇ πρέποντος ἡδύς συνεσιώμεθα. μήτε κρύπτωμεν δόξαν Θεοῦ. μήτε τὴ οἰκίαν πολιτείαν ἀποκαλύπτωμεν. μὴ ὡς ἀφελῆς πράξωμεν. λαλήσωμεν τὸ, ὡς ἀπλούστεροι, μὴ ὡς πανουργοὶ ὀφθῆναι πωδωσώμεν; ἀλλ' ὡς φρόνιμοι μανθάνειν ἐπιθυμώμεν. μὴ ὥσπερ περιέργοι συντυγχάνοντες, ἀλλὰ

Tom. II.

μὴ δὲ

A Et causam quidē dixit, quia ille Christus Dñi fuerat; Goliath autem tamquā veræ religionis expertem, occidit palam: alios quoque adnunciantes mortem Christi Domini peremit: aliquibus vero etiam quibus mors debebatur, pepercit. An oportet vobis dissolvere ænigmata; aut potius vobis ipsis ea relinquare? Sed quid simpliciores facient, quibus illorum ignota vis est? Vos ut dixi, etiam experientia & usu ipso nostis plura: at qui vobis succedent, explicatione indigebunt. In Ecclesia, sicut Prophetæ in Hierusalem, tacere oportet: Inter nos autem, quibus id onus imponitur, veritatem eloqui profuerit. Inter Sacerdotes, vel sapientes, pioſve atque religiosos, humiliter sentire oportet, uti fecerunt prophetæ: apud eos vero, qui reprehensione indigent, dissimulandum non est. Si delecti & comprobati magistratus a Domino, nos persequuntur; fugiamus: Sin autem tyranni hujus sæculi; cum Daniele liberius alloquamur eos. Si quis pietatis cultoribus detrectaverit: pro mortuis tales ducamus, propter eum qui suos ministros elegit. Sique in rudium hominum peccata, quosdam se inimicos præbere contigerit; parcamus illis, propter ingenuitatem. Nos ipsos penitus non ulciscamur: sed instar Davidis Regis, spernamus damnum. De pauperum ministerio, diligenter exploremus cum Apostolis. De splendida mensa minus sumus solliciti. De sancta oblatione, cum Moyse sollicitè cogitemus. Eos qui ventrem solum curant, aspernemur. De hospitum ac peregrinorum saturitate, cum Abrahamo diligens studiū adhibeamus. De ratione indulgendi & compatiendi fratribus, sedulo indagemus: indulgere autem infirmis, non recusemus; sicut Apostolus cum Corinthiis egit. Si ex necessitate, vivendi rationem mutare oporteat: par erit ac rationi consentaneum, id agere. De nobis autem ipsis nimis anxie cogitare, non expedit. Immo quando oportet, ne nobis quidem parcamus: si forte nos ipsi ac valetudinem nostram curamus, ut indigentes. Si quando autem infirmitate vincamur, ne despondeamus animum. Si vero recte egerimus, ne efferamur: in utraque enim mutatione sperandum est. Fratres instituamus, tamquam condiscipulos: delinquentes vero dirigamus, quasi illorum doctores. Mundo deditis ne obſimus, contemnendo eos: opinionem vero sententiamq; pietatis, re ipsa doceamus. Cum hilaritate alios adhortemur; & decentibus moribus unā cum iis vitam agamus. Non abscondamus gloriam Dei, neque vitæ nostræ rationem ostentemus. Non agamus tamquam simplices, sed loquamur velut simpliciores.

G g 2

Non

1. Cor. 9.

Non studeamus apparere callidi atque arguti: sed quasi prudentes, discendi cupidi sumus. Non præbeamus nos curiosos in conversationibus: sed neque stultos in responsionibus. Non simus industrii nimis in propriis: quin magis nos divinis conformemus. Neque tamen, si per ocium liceat, omittamus Dei ministerium. Si utrumque honeste ac recte præstare possimus: ne unum pro duobus statuamus. Si bono aliquo impediatur melius: non colamus id quod minus est. Loquamur quando oportet, ut cognoscamus loquentes dum non oportet. Silentium servemus quum oportet: ut quietis intelligamus utilitatem. Opus laboribus metiamur; & quis ejus sit fructus, discernemus. Lucrum quod satis sit, honeste amplectamur: & quod sit exercitationis commodum, cognoscemus. Si nimium laboremus, causas insatiabilitati præbebitur. Si abundantia delectamur; in egestate facile capiemur. Si desideramus accipere; non recusemus etiam dare. Si ad munera libenter respicimus; ad justitiam non libenter respiciemus. Quando quispiam aliquid tibi propter Deum dederit; accipe quasi acceptum Deo referens. Quando quis pietatis obsequium tibi præstiterit; paria præstans, ad reddendam rationem non teneberis. Si quid ab alio acceperis, palam accipito, avaritiamque effugies. Si quid dederis, occulte dato: & inanem gloriam evitabis. Si non passus fueris te induci, ac capi adulationibus: nec conviciis quidem turbaberis. Si affectu inordinato non præbeas: ne inordinata quidem affectione recipies. Si ad famam captandam in alios beneficia non contuleris: neque laudatus extolleris. Quos honore afficis; non compensationem ab iis exspectes, neque honorem repetas. Quos observas, non propter divitias reverearis: & assentatorem non ages. Quos amas; non utilitatis alicujus causa amorem ostentaveris: & nihil fucatum erit. Quos tibi vindicaveris; non tui gratia eos tibi quæsieris: & proprii amoris venenum evitabis. Si propter Deum benefeceris: noveris singulos, quibus digni sint. Si legitime ambulaveris: noveris impostores, ac viæ occupatores. Si ex affectu, par pari reddideris: etiam pietatem sicut oportet, coles. Si peccando laboraveris; cognosces quietem, bene operando. Quod si reprehensionem lubens acceperis: amanter etiam alios reprehendes. Si convicia sustinueris; viam longanimitatis atq; patientiæ nosti. Si malitiam aliorum pertuleris; benignitatis libertatem agnosces. Si imprudentem supportaveris; prudentem quoque eum reddere poteris. Nisi verbis inanibus commovearis: ne opera quidē inania facies. Nisi insipientes oderis, non corriges animā. Si proximū non

A μηδὲ μωρῶς ἀποκρινώμεθα. μὴ φιλοπόνησιν, πλεῖον ὅ τῷ θεῷ εἰς τὰ ὅμοια, μήτε μὴ ἔχοντες χολὴν βέλωμεν τῷ θεῷ ἢ λειτουργίᾳ. εἰάν δυναίμεθα ποιῆσαι καλὸν ἑκάτερον, μὴ τὸ ἐν ἀντὶ δύο πάζωμεν. εἰάν ἐμποδίζῃ τὸ καλὸν τὸ κάλλιον, μὴ παρεσκυήσωμεν τὸ ἔλαστον. ὅτε χρὴ, λαλήσωμεν, ἵνα οἰδαὶν τὰς λαλῆντας ὅτε μὴ χρὴ. ὅτε δὲ, σωπήσωμεν. ὅπως γινώμεν τὴν ἡσυχίαν ἢ ὠφέλειαν. τὸ ἔργον ἐν τοῖς πόνοις μεθήσωμεν, καὶ γνωσώμεθα τίς αὐτῶν λυσιτέλεια. τὸ κέρδος πρὸς τὴν αὐτάρκειαν φιλοκαλήσωμεν. καὶ εἰσώμεθα τίς ἡ ὠφέλεια τῆς ἀσκήσεως. εἰάν ποιῶμεν ἐπὶ πλείοσι, τῇ ἀπολησίᾳ αἰτίας παρέχομεν. εἰάν ἐπὶ ὀλιγοῖς περνώμεθα, ἐπὶ ἀπολείας διάλωπα τυγχάνομεν. εἰάν ποδῶμεν λαμβάνειν, τὸ διδόναι παραγτέμεθα. εἰάν ἡδέως πρὸς τὰ δῶρα, ἔχῃ ἡδέως πρὸς τὸ δίκαιον. ὅτε τίς δὲ σοὶ ἀπὸ θεοῦ, λάμβανε ὡς κομίζων θεῷ. ὅτε τίς παρέχει ἀπὸ κοινοῦ διδόντας, τὰ ὅμοια ποιών, ἔχῃ ὑφέξεις λογοδόσιον. εἰάν δέξῃ, φανερώς λάμβανε, καὶ ἐκφύξῃ φιλαργυρίαν. εἰάν παρέχῃς, κρυπτῶς δίδῃς, καὶ ἀφιδράσεις κενοδοξίαν. εἰάν μὴ πείθῃ κολακευόμενος, οὐ λυπῇ λοιδορούμενος. εἰάν μὴ παρέχῃς ἐμπαθῶς, ἔδῃ λήψῃ ἐμπαθῶς. εἰάν μὴ διεργατῆς παρεσκλινῶς, ἔκ ἐπαίρῃ ἐγκωμιαζόμενος. ἔς ἡμᾶς, μὴ δι' ἀμοιβὴν ἡμῶν, καὶ ἔκ ἀπατήσεως τιμῇ. ἔς αἰδῇ, μὴ ἀπὸ πλεονεξίας. ἔς ἀγαπᾶς, μὴ ἀπὸ τιμῆς χρεῶν, καὶ ἔκ μὴ γένηται ἐπίπλαστον. ἔς πρῶτον ποιῇ, μὴ δι' ἑαυτὸν. καὶ ἀποδράσεις τῇ φιλαποσίᾳ τὸν ἰόν. εἰάν ὀλιγοῖς ἀπὸ θεοῦ, οἶδας ἕκαστον, ὃν ἐστὶν ἄξιός. εἰάν γνησίως πορεύῃ, οἶδας τὰς ἐπιθέσεις. εἰάν ἀφιδράσεις ἀντιποιήσῃ, καὶ διδόντας, ὡς δὲ, θεραπεύσεις. εἰάν πονέσῃς ἀμαρτήσας, ὅτι γινώσκῃ ἀπάπαντι εὐπραγῆσας. εἰάν ἡδέως ἐλεγχῶν δέξῃ, μετὰ οἰκειότητος ἄλλος ἐλέγξεις. εἰάν ἰσομαθῇς λοιδορίαν, οἶδας ἢ ὁδὸν τῇ μακροθυμίας. εἰάν ἐνέγκῃς μοχθηρίαν, ἐπιγνώσκῃ ἐλθούσαν χρεῖαν. εἰάν βασιλεύσῃς ἀφρονα, δυνήσῃ ποιῆσαι αὐτὸν φρόνιμον. εἰάν μὴ κινήσῃς ἀπὸ λόγου κενῷ, ἔκ ποιήσῃς πρᾶξιν κενήν. εἰάν μὴ μισήσῃς ἀφρονας, ἔκ μὴ διορθώσῃ ψυχὴν. εἰ μὴ ποδῇσῃς τὸν πλησίον, ἔκ οἶδας πῶς σεαυτοὶ ἀγαπήσῃς. εἰ μὴ τιμήσῃς δίκαιον, ἔκ συνήσῃς θεραπείαν θεοῦ. εἰ μὴ δώσῃς χρηζοῦν, οὐκ εἴσῃ καὶ σεαυτὸν εἰς ἀνδρωπον. ὅτε λυπῇ ἐπὶ νεκρῷ

νεκρῶ, ἡπομνήσθῃ τὴ φύσεως· ὅτε ἐπὶ ἀμαρ-
 τάνῃ μὴ χάρεις, φρονίζε περὶ τελειότητος·
 ὅτε μανθάνειν ἀπεύδεις περὶ ἀρετῆς, τότε νοή-
 σαις τὴ ἀφνοίας σου τὴ ἀτέλειαν· μάθανε πρὸς
 ἀγίων, καὶ ἀπὸ Θεοῦ χάριν εἰς ἀφπράξιν·
 νόησον τὴ κακίαν, καὶ τὴ Θεὸν ἀπίστεις εἰς βοή-
 θειαν· σύνες τὴ φύσιν, καὶ μὴ χωρίζε τὴ τῷ
 Θεῷ χάριτος· ἡγνίσσας, μὴ λυποῦ ὡς ἀνθρω-
 πος· κατῶρθσας, μὴ κωχῶ ὑπὲρ ἀνθρώ-
 πον· ἐπὶ πωροπαῖς μὴ κωχῶσθῃς, καὶ μὴ
 ἀπαγορεύεις ἐπὶ σφάλματι· ἐπὶ θείᾳ χάριτι
 μὴ ἀλαζονεύε· καὶ εἴ μὴ περὶ βαπτῆς εἰς ἀσε-
 βειαν· ἐπὶ δόξῃ μὴ ἐπαύξῃ, καὶ εἴ μὴ πέσης
 εἰς ἀπόγνωσιν· ἀπόδρασι τὸ ψεύδος ὡς τὸ δρά-
 κοντα, καὶ εἰσελθόντι εἰς τὸ πῦρ· μὴ τα-
 χέως τοῖς λεγομένοις πίστευε, μηδὲ παντὶ λέ-
 γοντι συγκατατίθῃ· βραδέως ἐπαγγέλει· καὶ C
 ταχέως ἐπιτέλει· βραδέως πίστευε, καὶ ταχέως
 ἀλήθευε· ἀλλὰ μὴ καπακείνης, μάλλον ὑσέρε
 εἰς κείνῃ· εἰ γὰρ ἐπέχεις, σεαυτὸν οἰκτερῆσαι
 φθόνῃ τὸ δικαζέσθαι, καὶ μὴ παρὰ τὴ διακατα-
 πονέμενον· εἰ γὰρ γένῃ κειτῆς ὡς συμβεβηλός γενεῶ·
 εἰ μὴ πωροπαῖς εἰς συμβεβηλίαν ὡς πατὴρ ἀνό-
 ησον· μὴ ἀποφάνῃ ἐν συμβεβηλῇ σου ἀγνοῶν τῷ
 Θεῷ τὰ ἀπόκρυφα· δίσταζε διηγόμενος, καὶ ἐκ
 ἔσθῃ ἀπερίληπτος· δίδασκε ὡς ἔμαθες, καὶ
 ὠφελήσας τοῖς ἀκούοντες· ἀμφιβόλως περὶ τῶν
 ἀγνοῶν διηγῶ, καὶ εἰ μὴ πέσης, ἔσθῃ σωτός·
 ἐλθὲ θανάτῳ, ἢ φθόνῳ ὑποταγῆναι· ἐλθὲ ζή-
 μίαν, ἢ ὕρκον, εἴ γὰρ λείπει τῇ ἀσεβείᾳ
 ἄμυνα· ζήλῃ τὸ ἀγαθὸν ἐνεργῶς, καὶ ὡσαύ-
 τως μίσσει τὸ πονηρὸν· εἰ μὴ οὐκ ἔστι ἀνάγκη, E
 ἀπολογία σοι ὑπάρξει βεβαία· εἰ μὴ ἀνάγκης
 γένῃ κειτῆς, ὁκλύξῃ τὴν μετὰ κείσεως κατὰ
 κεισιν· εἰ μὴ συναρπασθῇς, ἀπολόγησαι ὡς ἀν-
 θρώπος· εἰ μὴ συμπέσης διανοία, πωροποιήσῃ τὴ
 φύσιν· κρεῖσσον ὡς ἀσοφὸν κειτῆναι, ἢ ὡς σο-
 φὸν καταγνωσθῆναι· ἄμεινον ὡς ἀπειρον ἀποβλη-
 θῆναι, ἢ ὡς ἔμπειρον δίκας λέγειν· εἰ μὴ ψά-
 σῃ, ὁμολόγησον· εἰ μὴ ἐν πάθει ἦς, μὴ κρύ-
 ψῃς τὸς ἀκούοντας· εἰ μὴ σεαυτῷ σύνοιδας, μὴ
 ἀμερόμυνως διάγε· εἰ μὴ ἐκ ἔστιν ὁ συμπονών,
 ὡς μόνος ἡπόσηθι κόπον πλεονέον· ὑπὲρ δύο
 ἢ τρεῖς ἡμέλλον ποιεῖν, ποιῆσαι μὴ ὀκνήσῃς·
 μὴ κρύπτῃς τοῖς ἀνθρώποις ἐν πλημμελείᾳς γε-
 νόμενος· σεαυτὸν ὅσον ἀκαλύπτῃ δέοντως· μὴ
 κρύπτῃς Θεὸν σφαλόμενος, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς
 κρυβῇ σε ἐν κρυφῇ ἀγάθῃ· μὴ κωχῶ περὶ
 δικαιο-

non amaveris; nec quomodo te ipsum diligas
 nosti. Si justum non honoraveris; nec divinū
 cultū intelliges. Si non dederis indigenti; nec
 hominem te esse agnosces. Quando mortuum
 luxeris; tuæ naturæ recordare. Quando de
 peccatoribus gaudes; perfectionē meditare.
 Quando virtutem aliquā addiscere eniteris:
 tunc intellectus tui atque ingenii tenuitatem
 considera. A Sanctis discito: & divinam gra-
 tiam ad executionē efflagita. Considera ma-
 lum & Deum in adiutorium require. Intelli-
 ge naturam tuam: & noli a Divina gratia
 separari. Per ignorantiam in aliquo errasti?
 noli confictari mœrore, ut homo. Recte
 aliquid egisti? supra quā hominem decet,
 ne te jactes. In prosperis successibus ne glo-
 rieris; neque de erratis desperes. Propter
 divinam gratiam ne efferaris: & ad impieta-
 tem non deturbaberis. In gloria non extol-
 laris: & in desperationem non incidēs. Men-
 dacium, ut draconem fugito: & in paradysum
 introibis. Noli cito iis quæ dicuntur fidem
 habere; neque cuivis dicenti assentiri. Tar-
 dius promitte; & cito promissa perage. Tar-
 de crede; & celeriter vera loquere. Conten-
 de, ut aperte rem percipias; non ut judices,
 sed ut ne damnes: potius autem tardior, ad
 judicium esto. Si enim assensum & judicium
 cohibes; te ipsum miseraberis. Noli conten-
 dere judiciis: & eum qui in judicio laborat,
 ne repudies. Si judicis personam gesseris:
 velut consiliarium te præbe. Si ad consilia
 hortator extiteris: tamquam pater benevo-
 lentiam præsta. In consilio tuo, sententiam
 ne tuleris; ignorans arcana Dei. Dum quip-
 piam enarras, noli multum adseverare: sed
 potius dubitationem significa; nec facile in
 verbis reprehendi poteris. Doce ut didicisti:
 & auditoribus eris utilis. Quæ ignoras; eadem
 pro dubiis enarra. Et si cecideris; saluus atq;
 incolumis resurgas. Mori potius elige, quā
 invidiæ te servum reddere. Damnumq; juri-
 jurando præponendum puta: non enim inulta
 relinquetur impietas. Strenue atque efficaci-
 ter bonum amplectere; & similiter malum
 detestare. Si necessitate coactus juraveris,
 firma ac certa tibi erit excusatio. Si ex neces-
 sitate iudex evaseris: judicii condemnationē
 effugies. Si corripiaris, defende te ut homo.
 Si mente concideris, naturæ afferes excusa-
 tionem. Præstat ut insipientem judicari, quā
 ut sapientem condemnari. Satiūque ut inex-
 pertum repudiari, quā ut expertum sæpe
 causas agere. Si mentitus fueris, confitere.
 Si passione commotus fueris, ne cælaveris
 eos qui te audiunt. Si tibi alicujus rei con-
 scius es, ne degas absque sollicitudine. Si non
 adsit laborum socius, tamquam solus plura
 elaborato. Quod duo vel tres debebant fa-
 cere,

cere, tu gravatim & ægre ne feceris. Noli hominibus occultare delicta, quibus es obnoxius. Te ipse vero, hoc est, quæ ad laudē tuam pertinent, occulta ut oportet. Ne Deum cælaveris errata tua: ne & ipse abscondatur à te, tempore necessitatis. Noli gloriari de justitia: ne de perfectione ejus condemneris. Non glorieris de prudentia: ne super præsumptione examineris. Opta potius invadi gladio: quàm iracundia corripere. Magisq; elige, animi iracundiam comprimere: quàm illam ostendere. Præstat supplantari, quàm supplantare. Si vero divina munitus fueris gratia, nihil patieris. Prospice futura, quippe qui rationē sequaris: & præsentia observa, ut mortalis. Amicos proba, & inimicos concilia. Modeste reprehende: & pie simul cum aliis res contrahere, atque versare. Nec malos prorsus rejicias: neque bonos semper collaudes. Noli esse conspicuus & insignis in utramque partem, laudandi scilicet bonos, & rejiciendi improbos: sed neque sententiæ ipsorum nescius. Inordinato atque immoderato affectu ne diligas: atque ita fiet, ut non sis exosus. Non sis curiosus indagator: & nemo te suspicabitur inimicum. Non studeas cunctorum res nosse: atque ita te ipsum nemini venditabis. Noli omnium negotia intelligere: ne detrimentum accipias. Non incumbas plus æquo in cognitionem mysteriorum: & proditor non existimaberis. Si tui causa sit pugna: noli sollicitè inquire rationes. Si quis inter repugnandum tibi quid affinixerit: noli illum irritare. Si quis te amicus roget de vindicta: ne illi præsto sis. Si inimicus comminetur tibi, ne concidas animo. Si dolum consideraveris: non protinus reprehendas. Si multorum intellexeris insidias: ne per asperam occurras eis viam. Si turba in te insurrexerit: ne confidas verbis tuis. Si in malignos incideris: ne viribus tuis fretus, resistas. In turbæ divisione, ab initio te mediatorem non constituas. * In pugna potentiorū, ne sis inter eos. Juniorum immodestiam ne lustres remisse, sed severe. Ad verba otiosa, noli relaxari: & ad narrationem inordinatas affectiones continentem, ne confederis. Ex risu, delectationem non capias: nec in te segnitiam seminare. Scurrilibus non oblecteris: ne in mentis distractionem digrediaris. In plateis civitatis, non inveniaris frequens: ne animo depravate affecto abscedas. Multorum congressus oderis: quia confusionem animæ pariunt. Silentium ama: ut in te, magistri instar, sit conscientia. Fuge multiloquium: ne reddaris obliviosus. Fuge convivia: ne fornicator etiā sine fœminis evadas. Superfluas conversationes rejice: ne Judex efficiaris iniquus, citra auctoritatem ejus. Devita mulierum colloquia:

* Hinc incipit fragmentum hujus Sermonis, quod ex Editione Oxoniensi supra prodiit pag. 322.

A δικαιοσύνης, ἵνα μὴ κατακλειθῇς περὶ τὴν πελοπτικὴν αὐτῆς. μὴ καυχῶ περὶ φρονήσεως. ἵνα μὴ ὑπὲρ προλήψεως ἐξεπαθῇς. ἐλὺ ἐπιβῆναι ξίφει, ἢ ἀλῶναι ἐν ὀργῇ. μᾶλλον ἡποσῆναι θυμῷ ὀργὴν ἀρῆσαι, ἢ γὰρ ἐπιδέξασθαι. ἄμεινον τὸ πλερναθῆναι, ἢ πλερνίσαι. εἰ αὖτ' ἡς ἐν θεῷ χάρις, οὐδὲν ὑφίστασαι. παροῦσα τὸ μέλλον ὡς λόγος ἀντεχόμενος. καὶ τὸ παρὸν ὡς ἀντήρ ὡς θνητὸς ἄνθρωπος. δοκίμαζε τὰς φίλους, καὶ τὰς ἐχθρὰς συμβίβασε. ἐπιεικῶς ἐλέγχε. καὶ ἀσεβῶς συνδιατίθου. μήτε τὰς φάλους παντελῶς ἀποποιῶ, μήτε τὰς ἀγαθὰς αἰὲ ἐγκωμιάζε. μὴ γίνῃς κατάδηλος ἐν ἀμφοτέροις μέρεσιν, ἀλλὰ μηδὲ ἄπειρος ὡς ἡ γῆ. μὴς αὐτῶν. μὴ εὐνοεῖ ἐμπαθῶς, καὶ ἔ μὴ μισηθῇς. μὴ γίνῃς θεωρητὴς καὶ ἔ μὴ ὑποληθῇς ὡς ἐχθρὸς. μὴ σπεῦδε τὰ πάντων εἰδέναι, καὶ ἔ μὴ ἀποδώσεις σεαυτὸν. μὴ θέλῃς τὰ πάντων νοεῖν, καὶ ἔ μὴ σιανθῇς. μὴ σπένδῃς εἰς κατάληψιν μυστηρίων, καὶ προδότης ἔ μὴ νομισθῇς. εἰ ἂν γένηται ἐπὶ σοῦ μάχη, μὴ ἀκριβῶς ἴδῃς λόγους. εἰ ἂν ἴδῃς ἐν μάχῃ ὡς αἰαντίθετά σοι, μὴ ἐρέζῃς. εἰ ἂν πυιδάινεται σου φίλος περὶ ἀνταποδόσεως, μὴ συνεργήσῃς. εἰ ἂν ὁ ἐχθρὸς ἀπειλῇ σοι, μὴ σύμπιπτε. εἰ δόλον νοήσῃς, μὴ παρ' αὐτὰ ἐλέγξῃς. εἰ συνήσῃς ἐνεδρον πολλῶν, μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπατήσῃς ὁδὸν. εἰ ὄχλος ἐπαναστασίς σοι γένηται, μὴ θαρσύνῃς τῷ λόγῳ σου. εἰ ἐμπέσῃς εἰς πονηρίας, μὴ ἀντιπῇς διὰ τὸ ἰσχυρὸς σου. εἰς ὄχλος διαίρεσιν, μὴ μέσαςζε ὅς ἀρχῆς. * εἰς μάχην δυνατῶν μὴ γίνου κατ' αὐτὸν. εἰς ἀπα- 321

E ξίαν νεωτέρων, μὴ περὶ ἐλθῇς ἐπιεικῶς, ἀλλ' αὐστηρῶς. εἰς λόγους κενὰς μὴ δίδῃς ἀντιπῇ. εἰς διήγησιν ἐμπαθῇ μὴ καθέξῃ. εἰς γέλωτα μὴ ἐπιτέρπῃ. καὶ ἔ μὴ σπεύδῃς ἐν σοὶ ῥαθυμίας. εὐβαπέλοις μὴ χαίρε, ἵνα μὴ εἰς μετεωρομῶν ἐκβαπῇς. ὁδοῖς πόλεως μὴ πύκναζε, ἵνα μὴ ἐμπαθῇς ἀποβῇς. μίσει τῶν πολλῶν τὰς συνεισίας, ὅτι σύγχυσιν τῇ ψυχῇ παρέχουσιν. ἀλά- 322

F πησον σιωπὴν, ἵνα ἐν σοὶ ἡ συνειδήσις ὡς διδάσκαλος ᾖ. φεῦγε πολυλογίαν, ἵνα μὴ γένηται ὀπλήσιμων. ἀπόδρασι τὰ συμπόσια, ἵνα μὴ γένη πόρνος δίχα γυναικῶν. παραγοῦ τὰς περὶ εἰρήνης συντυχίας, ἵνα μὴ κελτὴς καταστῇς ἀδικος ἀνεὺ τῆς αὐτῆς ἡμετέρας. ἀποποιῶ τὰς τῶν γυναικῶν ὁμιλίας, ἵνα μὴ καὶ τ' ὑπὸν ἔχῃς ἐμπαθῇ. μὴ ἔσθιε συνεχῶς, ἵνα μὴ σκοτώσῃς σε τὴν διάνοιαν. μὴ πολλὰ μεταλάμβαναι,

βαρε, ἵνα μὴ πηλὸν ποιήσῃς τὴν σὰρκα σου. ἀπέχε μνήμης ἐδεσμάτων ὡραίων, ἵνα μὴ γένη ἐμπαθής. ἀπέχε βαπεζῶν ἡδονῆς, ἵνα μὴ γένη καὶ πονηρίας ὡραίος. ἰδίαζε τὰ πολλὰ, ἵνα ὅτ' αὖ συντύχῃς, μάλιστα ἐκατέρων ἢ ὠφέλειαι. μὴ πᾶσι θάρρει, πᾶσι δὲ τοῖς θέλῃσι συντύγχανε. μὴ παρέλκε τὰς συντυχίας, ἵνα μὴ ὑπιδάσθῃς τὴν ἡσυχίαν. μὴ ἐκτείνης τὰς ὁμιλίας, ἵνα μὴ ζημιωθῇς τὴν συνομιλίαν τῷ Θεῷ. εἰ μὴ περισπῇς τῷ Θεῷ ἀναγίνωσκε ἐν ἡσυχίᾳ. ὅτε δ' ἀρχὴ γραφῆς Θεῷ, ὡς μέλων διηγῶμαι ἀ' ἡκιστὰς φρονήσων.* ὅτε Θεῷ παύσασαι, σύνες τὰς ἐπιγείους ἀρχαὶς λειτουργήσας, ἐκ δούλων καὶ δεσποτῶν, νόει σε ἢ ὡραίασιν. ἐκ μεθελόντων καὶ διδασκάλων μάλιστα τὰ περὶ Θεῷ. ἀπὸ τῶν ὑπὲρ γῆς φίλων μάλιστα, ὡς ὀφείλεις παρεδρῶναι αὐτῷ. ἀπὸ τῆς σαρκικῆς ἀνάγκης, καὶ ἢ τῆς ψυχῆς χρείαν δοκίμασον. οἷον ὁρᾷς ἐν ἐνδείᾳ τὸ σώμα, καὶ ἢ ἀγνοοῖαι νόσον, ὅτε δέσται τροφῆς οἷαν σκοπῇς ὡρᾷ ἀσθενεῖαι μεταλήψιν; καὶ ἢ ὡρᾷ τράπεζαν παρέχε. ὡς ὑπιδάσθῃς ἀνδρῶν, γενῶν καὶ τῆς ψυχῆς. ὡς χρεώτης φυσικῶν γίνῃς καὶ τῆς ἀσεβείας. ὡς οἰκονόμος ρώσεως ἔσο καὶ τῇ ἀφρονοῖᾳ. ὡς τέκνων φρονήσεως ἔχῃ ἀσέβειαν καὶ τῶν καλῶν πράξεων. ὡς δούλων ἐπιτάγῃς γίνῃς καὶ τῶν νόμων. ὡς ἐπόπτης πόλεως μερίμνα τῆς ἀρετῆς. ὡς κληνὸν ἡνίοχος καὶ τὰ πάντα ὑπιδάσθῃς. ὡς παιδευτὴς ἀλόγων σκληρῶν γίνῃς καὶ τοῖς πάθεσιν ἀγλαῖουσιν. ὡς ποιμὴν θεραπείᾳ τῆς σάρκα σε τῇ ἀπαθείᾳ. ὡς φύλαξ θησαυρῶν γίνῃς ὑπὲρ τῆς πίστεως. ὡς στρατηγὸς βεληφόρος ἀγωνίζῃς ὡρᾷ τὰ πολεμικά. ὡς ἀθλητὴς ὑπιδάσθῃς ἀγωνίζῃς μὴ ἀδολφῇ. ὡς σοφὸς διδάσκαλος μὴ καταγνωθῇς ὑπὸ τῷ ὡραίου τύχῃ. ὡς καλὸς τραγῳδίας ἐπιμύζῃς ὡρᾷ τὴν ἀντίπαλον. ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων δοκίμαζέ σε τὴν δύναμιν. ὡς συνεπὴς οἰκονόμος σύνες σε ἢ ἀκαρπία. ὡς ἀληθὴς ἔμπορος νόει σε τὴν πραγματείαν. ὡς δυνὸς οἰκέτης ὑπιδάσθῃς τοῖς ὀφειλομένοις. πρόσεχε χαλιναγωγῇ τῆς σάρκα, ἵνα μὴ τῇ ἐπιβάτῃ νῆν καταβάλλῃ εἰς κίνδυνον. ἀφόρα πρὸς τὰ μέλη ὡς λοιδόρος, ἵνα μὴ τὸ κάλλος ἀφανισθῇ τῇ ἀρετῇ. ἐπίστησον τῇ ἀσθενείᾳ, ἵνα μὴ ὡς ὅπλα πολέμου ἰὼν εἰς φθορὰν ὑποδέξῃ. σκοπήσον ὡρᾷ τὴν ψυχὴν, ἵνα μὴ δι' ἐπιβλήτης περισπῇς.

videlicet, in periculum præcipitet. Ad membra tua, ut reprehensor respice: ne virtutis pulchritudo marcescat atque depercat. Fac ut prælis tuis sensibus: ne instar armorum belli, rubiginem in corruptionem admittant. Animam diligenter considera: ne ex insidiis prodicionem sustineas.

A quia: ne etiam polluta habeas somnia. Ventrè continenter non cures: ne hinc mentem tuam obtenebres. Non multa, edendo sumas: ne carnem tuam cito in limum convertas. A recordatione ciborum, & epularum exquisitarum cum hospitibus, abstine: ne impuris affectibus perturberis. A mensarum oblectatione abstine: ne & lascivix efficiaris parasitus. Secretum pete plerumque: ut dum fuerit cū aliis congregandum, atq; versandum, utriusque rei, hoc est, solitudinis & humanæ consuetudinis utilitatem intelligas. Non quibusvis fidas: sed cum omnibus qui velint, congregare, & conversare. Conversationem non protrahas: ne quietis obliviscaris. Collocutiones & congressus non extendas: ne interea divini colloquii detrimentum patiaris. Dum non oras Deum, in quietis silentio aliquid lege. Dum autem divinam Scripturam aggredieris: tamquā qui relaturus sis quæ audieris, meditare.* Quando Deo te sistis; cogita eos qui Principibus terrenis ministrant: atque ex servis & Dominis, tuam illam præsentationem considera. Ex discipulis & magistris, ea quæ Deo conveniunt, addisce. Et ab amicis terrenis edocearis, quo pacto te debeas exhibere ipsi. Ex necessitate carnali, etiam animæ indigentiam æstima. Quale cernis in necessitate corpus: idē de mente intellige ac anima suo nutrimento destituta. Sicut ad infirmitatem, fieri cibi sumptionem consideras: etiā menti suā mensā appone. Sicut es diligens cultor agri: ita esto & animæ. Ut naturalium es debitor: ita sis & pietatis. Velut œconomus es sanitatis: sis quoq; animæ. Tamquam filiorum curator: etiam bonorum satage operum. Ut servorum præfectus: ita esto & nothorum atque degenerum. Ut spectator civitatis: virtutis quoque curam gere. Sicut volucrum gubernator: etiam perturbationes contuere. Tamquam moderator efferatarum belluarum: esto quoque ferocientium passionum. Instar Pastoris; carnem tuam rerum necessariarum usu curato. Ut thesauri custos: ita esto & fidei. Ut prudens dux exercitus; sic etiam adversus hostilia decerta. Sicut pugil celebris: ita & certa, ne inglorius discedas ex pugna. Instar sapientis magistri: à superveniente non improberis. Instar boni militis: in certamē cum adversario prodi. Ut prudens architectus: vires tuas experire. Sicut sagax œconomus: intellige fructuum tuorum copiam atque præstantiam. Instar veri mercatoris, considera negotiationem tuam. Tamquam benevolus famulus: cura quæ debentur. Carnis refractioni attende: ne sessorem suum, mentem

* Hucusque in Editione Oxoniensi. Cetera desiderantur.

EJUS-

E J U S D E M SANCTI EPHRAEM SYRI

Excerpta ex catenis Græcis in Scripturam.

A C P R I M U M I N J O B .

In illud : οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰωβ τοῖς χεῖλεσιν :

Non peccavit Job in labiis suis.

Ex Cod. Vat.
251. pag.
72. & Cod.
Palat. 230.
pag. 34.

Hinc discimus fieri non posse, ut timentes Deum in veritate domini diaboli subjiciantur. Etenim nititur quidem concutere, sed eradicare non potest, quemadmodum accidit etiam in Job. Traditus profecto fuit in manus tentatoris; verum illum attingere sine Dei permissione ausus non est, quamvis facultatem pro libito illum exercendi accepisset, excepta anima iusti: quando neque in porcos potestatem habet inimicus præter Dei concessionem. Vicit autem iustus hic adversarium, sicut & Paulus datum stimulum angelum satanæ, solo amore, quo erga Deum ferebatur in veritate. Neque enim infirmum esse secundum carnem detrimentum est, neque in damna atque ærumnas incidere, præcipitium; sed in tentationibus improbatum inveniri.

Εν τῷ αὐτῷ μανθάνομεν, ὅτι ἀδύνατον ἐστὶ τοῖς φοβεμένοις τὸν Κύριον ἐν ἀληθείᾳ κατακυριεύσθαι ὑπὸ τοῦ διαβόλου· ἐπεχαρα μὲν γὰρ τοῦ σαλεύειν, ἀλλ' ἐκλείδεται ὑπὸ τῆς ἰσχύος; καθάπερ ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰωβ. παρεδόθη μὲν εἰς χεῖρας τοῦ πειράζοντος, ἀλλ' οὐκ ἐτόλμησεν αὐτῷ ἐφάλασθαι δίχα τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιβοήθειας, καίπερ λαβὼν ἐξουσίαν ὡς ὁ Θεὸς χρησάσθαι αὐτῷ καθὼς αὐτὸν βεληθῇ δίχα τῆς ψυχῆς τοῦ δικαίου. ὅπως γὰρ κατὰ τὴν χοίρων τιμὴν ἔχουσιν ἔχει ὁ ἐχθρὸς δίχα τῆς Θεοῦ συγχωρήσεως. Εἰκήσε γὰρ ὁ δίκαιος τὸν ἀντίπαλον, ὡς καὶ Παῦλος τὸν δοθέντα σκόλοπα ἄγγελον Σατάν, μόνον τῷ πόθῳ, ὃ ἔχει πρὸς τὸν Θεὸν ἀληθείᾳ. ὁ δὲ γὰρ τὸ ἀδυνάτου κατὰ σάρκα ἐστὶν ἡττήμα, ὁ δὲ τῆς ἡμῶν καὶ θλίψεσι περιπεσὼν ἐστὶ πῶμα, ἀλλὰ τὸ ἐν περασμοῖς εὐρεθῆναι ἀδόκιμοι.

I N P S A L M U M X C I I I .

In illud : μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος ἀνομίας;

Numquid adheret tibi sedes iniquitatis?

Ex Cod. Vat.
752. p. 297.

Non habitet in corde tuo potestas diaboli: qui secundum Dei præceptum exerceri cupis.

Μὴ οἰκᾷτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου διωκτὰς τοῦ διαβόλου· ὁ κατὰ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ ἀσκειᾷ βελόμηνος.

I N M A T T H Æ U M E T L U C A M .

DE PUBLICANO, ET PHARISÆO.

Ex Cod. Vat.
1610. pag.
293.

Initium derelictionis hominis, à demissione animi recedere; & derelictus à Deo, suffocabitur, sicut Saul à malo spiritu.

Αρχὴ ἐγκαταλείψεως ἀνθρώπου ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς πεπεινοφροσύνης, καὶ ὁ ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ Θεοῦ πνιγέσεται ὡς ὁ Σαουλ ὑπὸ πονηρῶν πνεύματος.

PUBLI-

Ο Δ Ε

A

Ο ΔΕ ΤΕΛΩΝΗΣ ΜΑΚΡΟ-
ΘΕΝ ΕΣΤΩΣ.PUBLICANUS AUTEM STANS
A LONGE.

^{bid. p. 07.} **Ε**ἰ πίνω ὁρθεῖ βίῃ ὁρέγῃ, παπεινοφροσύνῃ
νῦν ἀσκησὼν· ταύτης γὰρ ἑκπὸς ὁρθεὺς
βίος ἔχεται.

Ὁδοιπόρος ἀρχὴν ὁδῶν ἀπολέσας ἐν ἀλ-
λοδαπῇ χώρᾳ πλανᾷται, καὶ ὁ ἐκκλίνας ἐαυ-
τὸν τῇ ὁδῷ τῇ παπεινῇ ἢ πηξὺς σκηπὼν αὐτῇ ἐν
παρεμβολαῖς οἰσίων. Ἐργασαὶ οὖν ἐν παπεινο-
φροσύνῃ πάντα σου τὰ ἔργα, καὶ ἐν τέτῳ ὑψω-
θήσεται σου ὁ καρπὸς εἰς ἑρανον. ἢ γὰρ ὑπερη-
φανία εἰσὶν ὑψηλοτάτῳ δένδρῳ σεσηπόει πάν-
τωθεν εὐθιλάς τις ἔχοντι τὰς κλάδας, καὶ ἀνελ-
θὼν ἐν ἑαυτῷ κατερράγη ὅτε ὑψέως.

IN TRANSFIGURATIONEM DOMINI.

^{x Cod. latiu. 610 p. 47.} **Ε**λάμψε τὸ πρόσωπον αὐτῷ ὡς ὁ ἥλιος,
τὰ δὲ ἱμάτια αὐτῷ ἐγένετο λευκά ὡς τὸ
φῶς. Ἐδῆξε ὅτι ὅτε ὅλα τὰ σώματα αὐτῷ
ἐβρυνεν ἡ δόξα τῆς θεότητος αὐτῷ, καὶ ὅτε ὅλων
τῶν μελῶν αὐτῷ ἐλάμψε τὸ φῶς αὐτῷ. Οὐ γὰρ
ὡς Μωσέως ἔξωθεν ἡ σὰρξ αὐτῷ ἐλάμψεν ἐν
εὐπρεπείᾳ, ἀλλ' ὅτε αὐτῷ ἐβρυνεν ἡ δόξα τῆς
θεότητος αὐτῷ, καὶ ἔχ ὅλων τῶν ἀβυσσῶν τῆς
δόξης αὐτῷ παρέδεδεκεν, ἀλλ' ὅσοι ἐχώρησε τὸ
μέτρον τῶν κορῶν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

^{bid. p. 51.} Καὶ λοιπὸν ἔβλεπον οἱ περὶ αὐτὸν τοὺς
ἀποστόλους, καὶ οἱ ἀπόστολοι τοὺς περὶ αὐτὸν·
εἶδον ἐκεῖ ἀλλήλους· οἱ ἀρχηγοὶ τῆ παλαιᾶς
τοὺς ἀρχηγούς τῆ νέας. Εἶδε Μωϋσῆς ὁ ἅγιος
Σίμων καὶ ἀγίασθέντα. Εἶδεν ὁ οἰκονόμος τῷ
πατρὶ τῷ ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ. Εἶδεν ὁ παρ-
θένος τῆ παλαιᾶς τῆ παρθένου τῆ νέας, ὁ Ἡλίας
καὶ Ἰωάννην· ὁ ἀναβάς ἐπὶ τὸ ἄρμα τῷ πυρὸς τὸν
ἀναπεσόντα ἐπὶ τὸ σῆμα τῆς φλογός, καὶ ἐγένε-
το τὸ ὄρος εἰς τύπον τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἦνω-
σεν ἐν ἑαυτῷ ὁ Ἰησοῦς τὰς δύο Διαθήκας, αἷς
ἐδέξατο ἡ ἐκκλησία. Ἐγνώρισεν ἡμῖν ὅτι αὐτὸς
ἔστιν ὁ δοτὴρ τῶν δύο· ἡ μία παρέλαβε τὰ
μυστήρια αὐτῷ, καὶ ἑτέρα ἐφάνέρωσε τῶν δό-
ξαν τῶν ἔργων αὐτῷ.

Τοιοῦτος μὲν ὁ λόγος τῷ καὶ Μωσῇ, καὶ
Ἡλίᾳ θεωρίας· οἱ δὲ λόγοι αὐτῶν οἱ μετὰ τῷ
Ἰησοῦ ποιῶντι πάντως ἥσαν· χάριν ὁμολόγουσι
αὐτῷ ὅτι οἱ λόγοι αὐτῶν ἐπληρώθησαν, καὶ
πάντων τῶν ἐν αὐτοῖς προφητῶν ἐν τῇ πα-
ρουσίᾳ

Tom. II.

Σi igitur rectam vitam appetis, humi-
litate exerce : extra hanc enim re-
cta vita non subsistit.

Viator principium viæ amittens in
aliena regione, & declinans seipsum à
via humilium, non figet tabernaculum su-
um in castris sanctorum. Fac igitur in
humilitate omnia opera tua, & in hoc
exaltabitur fructus tuus in cælum. Ete-
nim superbia similis est altissimæ arbori
putrescenti undique, fragiles habenti ra-
mos, & qui ascendit in ipsam, dejicitur
ex alto.

REsplenduit facies ejus sicut Sol, ve-
stimenta autem ejus facta sunt alba
sicut lux. Ostendit ex toto cor-
pore scatentem gloriam divinitatis
sue, & ex omnibus membris suis
resplenduit lux ipsius. Non enim si-
cut Moyses extrinsecus caro ipsius
effulgebat in decore, sed ex ipso
scatebat gloria divinitatis sue, ne-
que totam abyssum sue gloriæ de-
monstravit, sed quantum caperet
mensura pupillarum oculorum eo-
rum.

Cæterum videbant Prophetæ Apo-
stolos, & Apostoli Prophetas. Vide-
bant ibi se mutuo, Principes veteris,
primores novi Testamenti. Videbat Moy-
ses sanctus Simonem sanctificatum. Vi-
debat Oeconomus Patris procuratorem
Dei. Videbat Virgo veteris Virgi-
nem novi, Elias Joannem : Ascendens
in currum ignis, recumbentem supra
pectus flammæ : & factus est mons in
figuram Ecclesiæ, & conjunxit in se
ipso Jesus duo testamenta, quæ rece-
pit Ecclesia. Manifestavit nobis se
esse utriusque largitorem. Alterum
accepit mysteria ipsius, alterum ma-
nifestavit gloriam factorum ejus.

Hujusmodi quidem fuit sermo
contemplationis inter Moysen, &
Heliam. Sermones vero cum
Jesu tales omnino fuerunt. Gratias
ipsi agebant, quod ipsorum verba
impleta fuerant, omniumque simul
Prophetarum in adventu ipsius. Ado-
rationis

H h h

rationis

rationis cultum ipsi obtulerunt pro salute, quam in mundo pro hominum genere operatus fuerat, & quod mysterium ab ipsis adumbratum, re ac factis ipse compleverat. Lætitia in prophetis, atque Apostolis dum montem ascenderent, exorta est. Lætati sunt prophetae videntes Verbi humanitatem: lætati sunt Apostoli videntes Jesu divinitatem, seu potius divinitatis gloriam.

Dicet enim Christus fortasse ad ipsum. O Simon, quid ais? Si hic manemus, sermones prophetarum quis implet? Verba præconum quis sigillo confirmat? Mysteria justorum quis perficit? Si hic manemus, illud, *foderunt manus meas, & pedes meos*, in quo impletur? Illud, *diviserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem*, cui adaptatur? Illud, *dederunt in escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto*, cui continget? Illud, *inter mortuos vivens*, quis confirmat? Si hic manemus, chirographum contra Adam quis scindet? Debitum ipsius quis exsolvet, vestimentum gloriæ quis ipsi restituet? Si hic manemus, quæ dixi tibi quomodo fient? Ecclesia quomodo ædificabitur? Claves Regni cælorum quo pacto accipies à me? Quem ligabis, quem solves? Si hic manemus, supervacanea sunt quæ dixerunt prophetae. Dixit rursus, *faciamus tria tabernacula*. Simon missus est ad ædificandam Ecclesiam in mundo, & facienda cogitat tabernacula in monte. Adhuc enim intra humanum captum Jesum considerabat, & cum Moyse, atque Helia ipsum componebat. Et primum ei ostendit se ipsius tabernaculo non egere. Ipse enim erat, qui fecerat ejus Patribus tabernaculum nubis in cremino. Adhuc enim eo loquente ecce nubes lucida obumbravit eos. Vides, Simon, tabernacula sine labore, tabernaculum avertens æstum, & umbram non habens: tabernaculum præfulgens, & splendidum. Et discipulis mirantibus ecce vox audita est ex nube ex ipso Patre dicens: *hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipsum audite*. Cum voce Patris Moyse reversus est in suum locum, Helias abiit in regionem suam, Apostolique in faciem suam ceciderunt super terram, & Jesus stetit solus, quia vox illa

ρουσία αὐτῆς. προσκύνησιν αὐτῷ προσέφερον ὑπὲρ τῆ σωτηρίας, ἥς ἐποίησεν ἐν τῷ κόσμῳ τῷ γενεῇ τῶ ἀνθρώπων, καὶ τὸ μυστήριον, ὃ ἐξωγράφησαν αὐτοὶ, ἔργῳ αὐτὸς ἐπλήρωσε, χαρὰ τοῖς προφήταις, καὶ τοῖς ἀποστόλοις ἐν τῇ ἀπαύσει τῷ ὄρει ἐγένετο. ἐχάρησαν οἱ προφῆται ἰδόντες τῷ λόγῳ τὴν ἀνθρωπότητα. ἐχάρησαν οἱ ἀπόστολοι ἰδόντες τῷ Ἰησοῦ τὴν θεότητα, μᾶλλον δὲ τὴν τῆς θεότητος δόξαν.

Ἐρεῖ γὰρ Χελσὸς Ἰωσὺς πρὸς αὐτόν. ὦ Σίμων, τί λέγεις; ἐὰν ὥδε μένωμεν, πὺς λόγους τῶν προφητῶν τίς πληροῖ; τὰ ῥήματα τῶν κηρύκων τίς σφραγίζει; τὰ μυστήρια τῶν δικαίων τίς τελειοῖ; ἐὰν ὥδε μένωμεν, πὺς ὥρυσαν χεῖράς μου, καὶ πόδας μου, ἐπὶ τίνι πληρῶται; τὸ, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια μου ἐαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ ἱματισμόν μου ἐβαλοὶ κληῖρον, τίνι ἀρμολογεῖ; τὸ, ἔδωκαν εἰς τὸ βράχιον μου χολῶν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισά με ὕδωρ, τίνι συμβήσεται; τὸ, ἐν νεκρῷ ἐλευθέρω τίς βεβαῖ; ἐὰν ὥδε μένωμεν, πὺς χερσὶ γραφὸν τῷ Ἀδὰμ τίς χάρις; πὺς χεῖρας αὐτῆς τίς ἀποτίσει, τὸ ἐνδυμα τῆς δόξης αὐτῷ τίς ἀποκαθιστά. ἐὰν ὥδε μένωμεν, ἀπὸ πᾶσι σοὶ πὺς γενήσεται. ἡ Ἐκκλησία πὺς οἰκοδομηθήσεται, τὰς κλεῖς τῆ βασιλείας τῶν οὐρανῶν πὺς λήψῃ παρ' ἐμοῦ. τίνα δέσεις, τίνα λύσεις; ἐὰν ὥδε μένωμεν, ἀργῶσι πάντα τὰ ῥήματα διὰ τῶν προφητῶν. Εἶπε πάλιν ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς. ὁ Σίμων ἐπέμψθη οἰκοδομησά τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστη ποιῶν σκηνάς ἐν τῷ ὄρει. Ἀχμὴ γὰρ ἀνθρωπίνως προσεῖχε τῷ Ἰησοῦ, καὶ μὴ Μωσέως καὶ Ἡλίας κατέπαθεν αὐτὸν, καὶ παρατὰ ἐδείξει αὐτῷ ὅτι οὐ χεῖζει τῆ σκηνῆς αὐτῆς. αὐτὸς γὰρ ὡς ὁ ποιήσας τοῖς πατράσιν αὐτῆς σκηνῶν νεφέλης ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἔτι γὰρ αὐτῆς λέγοντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτοῖς. βλέπεις Σίμων σκηνάς ἀνευ κόπου, σκηνῶν κωλύουσαι καῦμα, καὶ μὴ ἔχουσιν σκοτὸς; σκηνῶν ἀπαφράττουσαν, καὶ φαίνουσιν. καὶ τῶν μαθητῶν θαυματούτων ἰδοὺ φωνὴ ἠκούσθη ἐκ τῆ νεφέλης παρ' αὐτῆς πατρὸς λέγουσα. οὕτως ὅτι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα, αὐτῆς ἀκούετε. Μετὰ τῆ φωνῆς τῆ πατρὸς Μωσὴς ὑπέστρεψεν εἰς τὸ τόπον αὐτῆς, Ἡλίας ἀπῆλθεν εἰς τὴν χώραν αὐτῆς, καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐπὶ πρόσωπον ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰσήκει, ὅτι ἡ φωνὴ ἐκείνη ἐπὶ αὐτῷ μόνῳ ἐπλήρωσεν.

ροῦτο. Εἴφυγον οἱ προφῆται, καὶ τοὺς μαθη-
τάς ἐδίδασκεν ὁ πατήρ, ὅτι ἐπληρώθη ἡ οἰ-
κονομία τῆς Μωσέως, ἵνα τῷ υἱοῦ ἀκούσωσιν.
Ἐκεῖνος ὡς δούλος αὐτοῦ ἐκελεύθη ἐλάλησεν· οὕτως
ὡς δεσπότης, καὶ νομοθέτης ἅπερ ἐδέλφησε προ-
σέταξε.

id. p.
57.

Καὶ γὰρ μαθητὰς ἄλλους τῶν ἀνῆγαγεν εἰς
τὸ ὄρος, ἵνα ᾧ τῷ πατρὶ ἀκούσωσι τίς
ἔστιν, καὶ τίνος υἱός. ὅτε γὰρ ἠρώτησεν αὐτοὺς·
τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου; λέγουσιν αὐτῷ· οἱ μὲν Ἡλίαν,
οἱ δὲ Ἱερემίαν, ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. Ἀλλὰ
τῷ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος, καὶ δαίτυ-
σιν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἔστιν Ἡλίας, ἀλλὰ Θεὸς τῷ
Ἡλίᾳ. οὐδὲ πάλιν Ἱερεμίας, ἀλλ' ὁ ἀγιάσας
Ἱερεμίαν ἐν κοιλίᾳ τῆς μητρὸς. οὐδὲ εἰς τῶν προ-
φητῶν, ἀλλ' ὁ Κύριος τῶν προφητῶν, ἵνα ὅπερ
ἀφανῶς ὁ πατήρ ἀπεκάλυψε τῷ Πέτρῳ, τῷ
μαρτυρήσει καὶ τοῖς λοιποῖς, αὐτοῖς πράγμασί
τε, καὶ ῥήμασιν. Ἀνῆγαγεν οὖν αὐτοὺς εἰς τὸ
ὄρος, καὶ ἐδείξε τὴν δόξαν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀτι-
μίας αὐτοῦ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ πρὸς τὴν πά-
ντος αὐτοῦ, ἵνα ὅταν κρατηθῇ, καὶ σταυρωθῇ
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων γινώσκοντες ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ ἐσταυρώθη, ἀλλ' ὅτι ἔδοξαν αὐτοῦ ἐκ σοφίας
εἰς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ἀνῆγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ
ὄρος, καὶ δαίτυσιν αὐτοῖς τὴν δόξαν τῆς θεότη-
τος αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀναστάσεως. ἵνα ὅταν ἐκ νε-
κρῶν ἀναστῇ ἐν τῇ δόξῃ τῆς φύσεως τῆς θεότητος
αὐτοῦ, γινώσκοντες, ὅτι οὐχ ὑπὲρ τοῦ κόσμου αὐ-
τοῦ ἔλαβε τὴν δόξαν αὐτοῦ ὡς ἐνδεής, ἀλλ' ὡς
αὐτοῦ πρὸς ἀγίων σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ μετὰ τῶν
Πνεύματος, καθὼς εἶπεν ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ ἐκούσιον
πάθος. Πάτερ δόξασόν με τῇ δόξῃ, ἣ ἔχον
πρὸς τὸν κόσμον εἶναι ᾧ σοι. Ταῦτά οὖν
τὴν δόξαν τῆς θεότητος αὐτοῦ ἀδήλον οὖσαν,
καὶ κεκρυμμένῃ ἐν τῇ ἀνθρωπότητι ἀπέδειξε
τοῖς Ἀποστόλοις ἐν τῷ ὄρει, καὶ τῷ Πατρὶ ἔχον
συμφωνοῦντα, καὶ λέγοντα· οὕτως ἐστὶν ὁ υἱός μου
ἀγαπητός.

A illa in ipso solo impleta est. Fugerunt
Prophetæ, & discipulos erudit Pater,
quia dispensatio Moysis impleta fue-
rat, ut filium audirent. Ille ut
servus, quæ jussus fuerat, loquutus est:
hic ut Dominus, & legislator, quæ
voluit, imperavit.

Etenim discipulos hac de causa du-
xit in montem, ut à Patre audirent,
quis esset, & cujus filius. Quando enim
interrogavit ipsos, *quem me dicunt homi-
nes esse filium hominis*, dicunt ei, *alii
quidem Heliam, alii vero Hieremiam, aut
unum ex Prophetis*: hac de causa ducit
eos in montem, & ostendit eis se non
esse Heliam, sed Deum Helie, neque
rursum Hieremiam, sed qui Heremiam
in utero matris sanctificavit: neque unum
ex Prophetis, sed Dominum Prophe-
tarum, ut quod occulte Pater Petro
demonstravit, illud testificaretur reliquis,
rebus ipsis ac verbis. Duxit igitur
eos in montem, & ostendit Regnum
suum, & gloriam suam ante dedecus,
& suam potentiam ante passionem, ut quum
comprehensus, & cruci affixus fuisset à
Judæis, noscerent non propter debilitatem,
fuisse cruci affixum, sed quod ipsi spon-
te placuit ad mundi salutem. Duxit
illos in montem, atque ostendit illis
gloriam suæ divinitatis ante resurrectio-
nem, ut quum ex mortuis resurgeret in
gloria naturalis suæ divinitatis, nosce-
rent non propter labores suos ipsum gloria
potitum, ut indigentem, sed ipsi propriam
fuisse gloriam ante sæcula cum Patre,
& Spiritu: sicut dixit veniens ad mor-
tem voluntariam: *Pater clarifica me cla-
ritate, quam habui antequam mundus fie-
ret, apud te*. Hanc igitur Divinitatis
suæ gloriam, quum ignota esset in hu-
mana natura, atque occulta, Apostolis
in monte ostendit, Patremque habuit
contestantem, & dicentem, *hic est Fi-
lius meus dilectus*.

DE NATIVITATE DOMINI.

Cod.
ic
2.
66.

ΕΝ μὲν οὖν τῷ Ἰαννουαρίῳ τῷ φαιβριῳ, σύλ-
ληψις ἔφαιβρου καρπῶν, καὶ Θεοῦ φω-
τός. Τότε δὲ δραμόν οὐρανὸς τὸ σκότος, καὶ
ἰσχυρὸν ἀμαυρώσας τὴν φωτεινὴν σύλληψιν· ἐν
τῷ τῷ Ἀπριλίῳ γέγονεν ἡ γέννησις τοῦ φωτός. τῷ
τῷ Ἰουνίῳ σκότος ἀσκηδάσαντος, καὶ τῷ μηνί
Tom. II.

X Anthico igitur, claro nitidoque men-
se, conceptio fuit splendoris fructus,
divinique luminis. Tunc enim propere cur-
rentes tenebræ lucidam conceptionem ob-
scurare nequiverunt. Mense autem Apellæo
nativitas luminis, tenebras nostras dissipan-
tis, contigit. Quo enim mense tenebræ

H h h 2

defici-

deficiunt, eo nobis lux triumphalis exorta est. Et mensis quidem, quo Dominus conceptus fuit, figuram illam nobis exposuit, quam Moyses præsignaverat: similiter quo natus est mense, mysteria nobis sunt declarata.

SANCTI PATRIS NOSTRI
EPHRAEM DE OCTO
COGITATIONIBUS.

ExCod. Vat.
375. p. 177.
Ex Cod.
Palat. 91.
p. 118. cum
nonnullis ad-
ditionibus
et varianti-
bus lectio-
nis. Confer
cum sermone
edito supra
pag. 321.
* Hæc desunt
in editione
Oxonienſi.

SCias, fili, quod octo sunt cogitationes, quæ omnia mala operantur: Gula, Fornicatio, Avaritia, Ira, Tristitia, intempestiva, Acedia, Inanis gloria, & Superbia. Hæc homines universos oppugnant. Tu vero, fili, si velis Gulam vincere, dilige temperantiam, & habe timorem Dei, & vices. Si velis vincere Fornicationem, dilige vigilantiam, & sitim; & mortem temper cogita, & nullo modo cum muliere verſeris, & vices. * Si velis avaritiam vincere, dilige paupertatem, & inopiam *. Si velis Iram vincere, posside mansuetudinem & longanimitatem, & cogita quanta mala fecerunt Judæi adversus Dominum nostrum Jesum Christum; & ipse, velut clemens hominumque amator Deus, non fuit illis iratus, sed potius pro ipsis rogavit, dicens: *Pater dimitte illis hoc peccatum: non enim sciunt quid faciunt.* Si velis vincere intempestivam Tristitiam, ne unquam contristeris propter quodlibet tempestivum opus; sed sive vapules, sive persecutione sive dedecore afficiaris, ne mœreas, sed potius gaude: tunc solum contristare, quum peccaveris: sed & tunc moderate, ne in desperationem incidas, & pereas. Si velis vincere Acediam, labora interdum & aggredere quodcumque vel minimum opus manuum, aut lege, aut precare frequenter. Si velis vincere vanam Gloriam, ne diligas laudes, neque honores, neque pulchra vestimenta, neque primas sedes, neque prælationem; sed potius dilige, ut te vituperent, teque inhonorent, mentientes: teque ipsum habeto velut peccatorum omnium maximum. Si velis vincere Superbiam, quidquid feceris, nō dicas, quoniam meo proprio labore, seu propria virtute factum est: verum etſi jejunaveris, etſi vigilaveris, etſi humi cubaveris, etſi psalmos cecineris, etſi ministraveris, etſi multas prænitentias egeris, dicto, Dei auxilio & ipsius protectione omnia fieri, non verò ex meis

Aνὶ, ἐν ᾧ λείπεται τὸ σκότος, ἀνέτειλεν ἡμῖν φῶς νικητικόν. ὁ δὲ συλλήψεως αὐτοῦ μὴν, ἡμῖν ἐμνήσεν ἡμῖν, τὸν τύπον, ὃν ὁ Μωϋσῆς ἀγαγραμματαίων ἐμνήσεν. Καὶ ὁ μὴν δὲ γενήσεται αὐτῷ, ὁμοίως ἐδήλωσεν ἡμῖν τὸ μυστήριον.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΕΦΡΑΙΜ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΚ-
ΤΩ ΛΟΓΙΣΜΩΝ.

Γίνωσκε, τέκνον, ὅτι οὐκ ἔστι οἱ λογισμοί, οἱ πάντα τὰ κακὰ ἐνεργούντες. Γαστριμαργία, πορνεία, φιλαργυρία, θυμὸς, λύπη, ἀκαρὸς, ἀκηδία, κενοδοξία, ὑπερηφανία. ταῦτα εἰσι τὰ πολεμῦντα πάντα ἀνθρώπων. Σὺ δὲ, τέκνον, εἰ θέλῃς νικῆσαι τὴν γαστριμαργίαν, ἀγάπα τὴν ἐγκράτειαν, καὶ ἔχε τὸ φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ νικᾷς. Εἰ θέλῃς νικῆσαι τὴν πορνείαν, ἀγαπά τὴν ἀργυρίαν, καὶ τὸ δόξαν. ἐνθυμῶ αἰεὶ καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ μὴδέποτε συντύχῃς μετ' ἑνὸς, καὶ νικᾷς. * Εἰ θέλῃς νικῆσαι τὴν φιλαργυρίαν, ἀγάπα τὴν ἀπαιμοσύνην, καὶ τὴν εὐτέλειαν *. Εἰ θέλῃς νικῆσαι τὸν θυμὸν, κτῆσαι τὴν πραότητα, καὶ τὴν μακροθυμίαν. καὶ ἐνθυμῶ τῶσα κακὰ ἐποίησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. καὶ ὡς φιλάνθρωπος Θεὸς οὐκ ὀργίσθη αὐτοῖς, ἀλλὰ μάλλον ἤνυχεν ὑπὲρ αὐτῶν, λέγων. Εἰπο ἄφες αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. οὐ γὰρ οἶδαν τί ποιοῦσιν. Εἰ θέλῃς νικῆσαι τὴν ἀκαρδίαν, μὴδέποτε λυπηθῇς ἀπὸ τίποτε πρόσκαρον πράττειν, ἀλλ' εἰ δαρῇς, ἢ ὀχληθῇς, ἢ ἀτιμάσῃς, μὴ λυπηθῇς, ἀλλὰ μάλλον χαίρει. πότε μοῖον λυπῶν, ὅταν ἁμαρτήσῃς. ἀλλὰ καὶ πότε συμμέζῃς, ἵνα μὴ ἐμπαέσῃς εἰς ἀπώγειν, καὶ ἀπολεσθῇς. εἰ θέλῃς νικῆσαι τὴν ἀκηδίαν, κάμνε τίποτε μικρὸν ἐργόχειρον, ἢ ἀναγίγνωσκε, καὶ ὄχι πικρά. Εἰ θέλῃς νικῆσαι τὴν κενοδοξίαν, μὴ ἀγάπα πῦρ ἐπαίνου, μὴδέ τις τιμῆς, μὴδέ τὰ καλά ἰμάτια, μὴδέ τὴν προσηλοσύνην, καὶ τὴν προτιμήσιν, ἀλλὰ μάλλον ἀγάπα, ἵνα σε φέγωσι, καὶ ἀτιμάζωσι ἰδομένην. καὶ κράτει τὴν ἐαυτοῦ σὺ, πάντος ἁμαρτωλοῦ ἁμαρτωλότερον. Εἰ θέλῃς νικῆσαι τὴν ὑπερηφανίαν, εἴ τι εἰς ποιῇς, μὴ λέγε, ὅτι ἀπὸ ἰσχύος, ἢ ἀπὸ ἰσχύος ἀνδρείας γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἡσθίεις, καὶ ἀργυρίεις, καὶ χαμακοίτας, καὶ ψάλλεις, καὶ ἀγακούς, καὶ μετανοίας πολλὰς ποιῇς, λέγε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ βοηθείας, καὶ τὸ αὐτὸ ἀντιλήψεως γίνεται, ὅχι δὲ ἐκ ἐμῆς

ἐμῆς δυνάμεως, ἔδὲ ἐκ τῆς ἐμῆς παύσης. Σπύ-
 δασον, τέκνον, ἵνα ὑπάρχῃς πάντοτε ἀπλῆς,
 καὶ ἀκέρεος· καὶ μὴ ἔχῃς ἄλλα εἰς τὴν καρδίαν
 σου, καὶ ἄλλα εἰς τὸ στόμα. Τὸ γὰρ δολιότης
 ἐστίν· Γίνου ἀληθινὸς καὶ μὴ ψεύστης, διότι τὸ
 ψεῦδος ἐκ τῆς πονηρίας ἐστίν. μὴ ἀποδόσεις κα-
 κὸν ἀντὶ κακῆς, ἀλλ' εἰς σε κακοποιήσῃ τις
 κακὸν ποτε, συγχώρησον αὐτῷ, ἵνα καὶ σοὶ συγ-
 χωρήσῃ ὁ Θεός. Εἰς σε πολέμῃ ἢ μνησικα-
 κία, ὅλως ὅλης ψυχῆς ὑπὲρ τῆς ἀδελφου-
 ἐκείνης, καὶ ἀναχωρή ἢ μνησικακία. Βλέπε μὴ
 ὡς ἀδεύσῃ σε τὸ πάθος τῆς φθόνου, ἵνα μὴ σε
 καταπίῃ ὁ ἀφίβολος ζῶντα, ἀλλὰ μάλλον ἐξα-
 γόρῃσε τὸ τραῦμα, καὶ ὡς καλέῃ τὸ Θεὸν,
 ἵνα σε λυτρώσῃ ἐκ τῆς πονηρίας κινδύνου. Εἰς
 ἰδῆς ἀμαρτάνοντα, μὴ καταλαλήσῃς, μηδὲ κα-
 τακρίνῃς αὐτὸν, μηδὲ μισήσῃς αὐτὸν, ἵνα μὴ
 πέσῃς καὶ σὺ εἰς αὐτὸ τὸ ἀμάρτημα, μάλλον δὲ
 λέγε, ὅτι χειρόν ἐμι ἐγὼ ἐκείνους· καὶ, ὅτι σή-
 μερον αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ ἐγὼ. Γίνωσκε δὲ καὶ τῆ-
 πο, ὅτι φοβοῦνται οἱ δαίμονες τῆς μοναχῆς τὴν
 σιωπὴν, καὶ τὴν νηστείαν, τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν ἐγκρά-
 τειαν, τὴν ταπεινότητα, τὰς ἀλκὰς, τὰ δάκρυα,
 καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς. Εἰς δέλης, ἵνα σοὶ
 χαρίσῃ ὁ Θεὸς δάκρυα, κατάνυξιν, καὶ ἀπα-
 ρειαν, ὡς μιμνήσκῃς τὸ θάνατον πάντοτε, καὶ τὸ
 πάθος σου.

* Διὰ τῆς λέγεται ὁ πάθος μνημεῖον,
 ἵνα μνημονεύων αὐτὸ πάντοτε ὡς ἔφη ὁ μέγας
 Χρυσόστομος. *

Εἰς ἐκ τῆς ἀφίβου πλανηθῆς, καὶ πέ-
 σῃς εἰς μικρὸν, ἢ εἰς μέγα ἀμάρτημα, μὴ ἔλ-
 θῃς εἰς ἀπόγνωσιν, καὶ ἀπολεσθῆς, ἀλλὰ δράμε
 εἰς τὴν ἐξαγόρῃσιν, καὶ εἰς τὴν μετάνοιαν, καὶ ὁ
 Θεὸς οὐκ ἀποτρέφεται σε. * Αὐτῷ ἢ δόξα εἰς
 τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. *

* Καὶ δέχεται σε ὁ Θεός. * μὴ ἀγαπή-
 σῃς ἀπέρχεσθαι εἰς τὰς πόλεις. εἰς γὰρ μὴ ἰδῆς
 πονηρὰ, ἔση καθαρὸς. μὴ πίνῃς οἶνον εἰς μέθην,
 ἵνα μὴ ποιήσῃς τὴν καρδίαν σου μαίνεσθαι εἰς τὰς
 ἡδονάς. μὴ φάγῃς δεύτερον τῆς ἡμέρας, ἵνα μὴ
 παχυθῇ σου τὸ σῶμα, καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πά-
 θη. μὴ κλήσῃς τὴν θυρίδα σου ἐπὶ ξένῳ. ὅτι ἐν
 ᾧ μέτρῳ μετέλθῃς, ἀντιμετελθήσεται σοι.
 ἐπισκέπτε τὰς ἀρρώστους, ἵνα καὶ σὺ ἐπισκεψέ-
 ται ὁ Θεός. μὴ πολλὰ κοιμῶ, ἀλλ' ἄγρυπ-
 νος ἀσπληγῶς τὴν βοήθειαν τῆς Θεῆς, ἵνα φύγῃς
 ὡς περὶ ὄρνεον ἐκ παγίδος. μὴ πολυλόγῃς, ἵνα
 μὴ ἐμπεσῇς εἰς ψεῦδος. μὴ κτήσῃς ἐαυτῷ
 ὑπὲρ

A meis viribus, neque ex mea diligen-
 tia. Cura, fili, ut semper sis sim-
 plex & sincerus: neque habeas aliud
 in corde, & aliud in ore: hæc enim fal-
 lacia est. Esto verax, & non men-
 dax, quia mendacium ex malo est.
 Ne reddas malum pro malo, sed quum
 te quispiam malo affecerit aliquando,
 ignosce illi, ut & tibi ignoscat Deus.
 Quum te oppugnaverit injuriarum re-
 cordatio, ex toto animo ora pro illo
 fratre, & injuriæ memoria recedet.
 Vide, ne suscipias affectionem invi-
 diæ, ne te viventem diabolus absor-
 beat; sed potius factum confitere, &
 precare Deum, ut liberet te à peri-
 culo ejusmodi. Si videris aliquem pec-
 cantem, ne obloquaris, neque con-
 demnes eum, neque odio prosequa-
 ris, ne cadas & tu in idem pecca-
 tum; sed potius dicito, quoniam ego
 deterior illo sum, & hodie ipse, &
 ego cras. Scito autem & hoc, dæ-
 mones videlicet timere monachi silen-
 tium, jejunium, vigiliis, continen-
 tiam, humilitatem, preces, lacrymas,
 & reliquas virtutes. Si velis, ut lar-
 giatur tibi Deus lacrymas, compun-
 ctionem, & indolentiam, memento
 semper mortis, & tuæ sepul-
 turæ.

* Idcirco enim sepulcrum dicitur
 monumentum, ut semper ejus me-
 minisse debeas, quemadmodum ait
 magnus Chrysostomus *

Si à diabolo deceptus, in pec-
 catum cecideris sive parvum, sive
 magnum, ne in desperationem ru-
 as, & pereas; sed confuge ad
 confessionem, & ad pœnitentiam,
 & Deus te non averfabitur * cui
 gloria in secula Amen *

* Et Deus te suscipiet: * ne dili-
 gas in urbes discurrere: si enim
 mala non videris, purus mundusque
 eris. Noli bibere vinum ad ebrie-
 tatem, ne cor tuum voluptatibus in-
 fanire facias. Ne bis in die cibum
 capias: ut corpus tuum non fiat sa-
 ginatum & obesum, & unâ cum ipso
 etiam pravæ affectiones concrecant. Ne
 in faciem peregrini fores tuæ claudan-
 tur, quoniam qua mensura mensus fue-
 ris, remetietur & tibi. Infirmos visita,
 ut & te Deus visitet. Noli multum
 dormire, sed opem à Deo assidue po-
 stula, ut tamquam avis laqueum effu-
 gias. Fuge multiloquium, ne in menda-
 cium incidas. Noli quidquam tibi possi-
 dere

*Hac haben-
 tur solum in
 Cod. Palat.
 91. p. 139.

* fortasse
 ex margine
 in textum,
 amanuensis
 oscitantia,
 sunt transla-
 ta.

* Hucusque
 ex Cod. Vat.
 375.

* Qua se-
 quuntur, de-
 scripta sunt
 ex Cod. Pa-
 lat. 91. pag.
 139.

dere præter id quod est necessarium, sed vitam transige moderatam. Quietus esto, tuasque res curato. Pro viribus tuis linguam & ventrem cohibe: animi demissionem posside: esto velut ignorans & idiota. Mansuetudinem adhibe erga omnes hominus. Ex multiloquio & risu multa consequuntur damna; Vir autem prudens silentio oblectatur. Afflictionem & mortem præ oculis semper habeto, & nunquam in desperationem te adducet tentatio. Vespere & mane in teipsum inquire, quomodo tempus transegeris: hæc autem ut sine labore dirigantur, fieri nequit. Scito, quoniam, sicut sine semine & aqua nequit terra ex seipsa fructum producere, ita fieri non potest, ut quis fructum proferat absque labore & humilitate. Curam tui gere semper, tamquam imaginis Dei. Time Deum, ut qui de omnibus operibus tuis sis ei rationem redditurus. Tecum ipse positis calculis considera quotidie, quænam prava a te superata fuerit affectio. Qui futurum iudicium credit, neminem iudicat, sed seipsum minimorum minimum reputat. Qui suum ipsius corpus resurrecturum credit, ipsum ab omni iniquatione purum reddere satagit. Esto igitur dilectissime in timore Dei, custodiens & adimplens quæ tibi sunt gerenda, neque scandalum conscientie tue præbens; sed ipsi attende, ut & ipsa tibi custos fiat, indicans quam in rem incideris, ne comprehendaris, aut in manus inimicorum tuorum incurras. Scito, quoniam, quum primum mens Monachi suas ipsius voluntates effugere, & ad Deum confugere inceperit, tunc ipsum acedia oppugnat. Quod autem acedia extinguit, est precatio, & assidua ad Deum meditatio. Quod meditationem fovet ac tuetur, est continentia. Quod continentiam servat, est corporeus labor. Hæc videlicet est angusta via, quæ ducit ad vitam. Ecce angusta isthæc via tamquam in speculo per sermonem Monachis apparet. Omnia præsentia sunt Monachis acerba; possessio infidiatrix, usus inimicus, bonorum abrenunciatio gravis, paupertas amara, inopia dolorosa, exercitatio ærumnosa, continentia laboriosa, diligentia nimis accurata, silentium mærore plenum. Si reprehenderit, debitor evadit conculcandæ poenitentiae. Si tacuerit, flaccescit in eo zelus Dei. In omnibus bonis simile malum opponit bonorum inimicus dæmon: in eleemosyna, mercaturæ utilitatem: in exercitatione, elationem: in vigilia, calumniam: in oratione, desidiam: in inopia, cauponationem: in caritate, adulationem: in

* Vide supra p. 417.

A ὑπὲρ ἧς χρεῖαν σε. ἀλλὰ ζῆσον ἐν βίᾳ μεγάλῃ. ἡσύχαζε καὶ τὰ ἰδία πράττει. ὅλη δύναμις κράτει γλώσσης καὶ κοιτίας. ἔχει παπεισοφροσύνην. γίνεσθαι ὡς ἀγνοῶν καὶ ἰδιώτης. ἔχει πρᾶότητα εἰς πάντας ἀνθρώπους. πολλὴν ζημίαν ἰδοὺ ἐκ τῆς λαλεῖν καὶ μελεῖν. ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσύχῃ ἔχει. πάντοτε τῷ θλίβειν καὶ τῷ θάλασσει ἔχει πρὸς ὀφθαλμοῦν σε, καὶ μηδέποτε ἀπέλπισης πειρασμόν. ἐξέταζε σεαυτὸν ἐσπέρας καὶ πρῶτῃ πῶς παρήλθες. ταῦτα δὲ ἀνευ κόπης καταρθῶσαι ἀδύνατον. γίνωσκε, ὅτι καθάπερ ἡ γῆ ἐξ ἀδύναται καρποφορεῖσθαι ἀφ' ἑαυτῆς ἀνευ αὐερέματος καὶ ὕδατος, ἕτως ἀδύνατον καρποφρεῖσθαι τὸν ἀνθρώπον χωρὶς κακοπαθείας καὶ παπεισοφροσύνης. φρόνισε αὐτὸς ὡς εἰκότως Θεὸς ἀχραντὸς. φοβῶ τὸν Θεὸν ὡς μέλων ἀπολογίαν δύναι αὐτῷ περὶ πάντων τῶν ἔργων σε. ἀλογίζεσθαι σεαυτῷ καθ' ἐκάστην ποιῶν πάθος ἐνίκησας. ὁ πιστεύων ὅτι ἐν κείνῃ, ἐκείνη ἡμετέρα πάντων ἀνθρώπων. ἀλλὰ φυλάττει ἑαυτὸν ἕως τῶν μικρῶν καὶ ἐλαχίστων. ὁ πιστεύων ὅτι μέγα τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀναστήσεται, φροντίζει τῷ καθαρῶσαι αὐτὸ ἀπὸ μολισμῶ. εἴηδὲ ἐν ἀγαπῇ τὸν Θεόν, φυλάττειν καὶ πληρῶν τὸ πρακτικόν. μὴ παρέχων πρὸς κοῦμα τῇ συνειδήσει σε. ἀλλὰ πρὸς σε αὐτῇ, ἵνα καὶ αὐτὴ ἔσῃ σοὶ φύλαξ, δεικνύσας ἕκαστον εἰς ὃ ἐμπίπτεις, ἵνα μὴ καταλείψῃ, καὶ ἐμπέσης εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν σε. γίνωσκε, ὅταν ἀρξῇται ὁ νῦν τῷ μοιᾷ φεύγειν ἀπὸ τῶν δειλημάτων αὐτοῦ, καὶ πρὸς φεύγειν τῷ Θεῷ, πρῶτον ἡ ἀκηδία πολεμῇ αὐτόν. τὸ δὲ ἐξαλείφον τῇ ἀκηδίᾳ, ἔστιν ἡ πρᾶσσει καὶ ἡ πρὸς Θεὸν ἀδολοσχία. τὸ δὲ περιποιεῖν τὴν ἀδολοσχίαν, ἔστιν ἡ ἐγκράτεια. τὸ δὲ φυλάσσειν τῇ ἐγκράτειᾳ ἔστιν ὁ σωφρονιστὴς κόπος, ἦν γὰρ * ἡ σενὴ ὁδὸς ἡ ἀπάγναι εἰς τὴν ζωὴν. ἰδοὺ ἡ σενὴ αὕτη ὡς ἐν κατόπρῳ φαίνεται τοῖς μοναχοῖς ἀφ' λόγου. πάντα γὰρ τῶν τοῖς πικρὰ τὰ παρόντα, ἡ κτήσις ἐπίβουλος, ἡ χρεῖσις, ἀντίπαλος. ἡ ἀποκτείνουσα, ὁ δυνάστης. ἡ ἀντέλεια, πικρά. ἡ ἐνδοξία, ἐπώδυνος. ἡ ἀσκησις, μοχθηρία. ἡ ἐγκράτεια, ἐπίπονος. ἡ ἀκρίβεια, ἐπισφαλής. ἡ σιωπὴ, ἐπώδυνος. εἰάν ἐλέγχῃ, χρεώσης γίνεσθαι τῷ βαλεῖν μενονοῖαν. εἰάν σιωπήσῃ, μαρένεται ἀπὸ ζήλου Θεοῦ. ἐν ἅπασιν τοῖς καλοῖς, ἀντεκατέστησεν ὁ μισοκαλὸς δαίμων τὸ ὅμοιον κακόν. ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ ἀντέθηκε τῇ χρησεμπορίᾳ. ἐν τῇ ἀσκήσει, ἡ οἰήσιν. ἐν τῇ ἀγρυπνίᾳ, κατηγορία. εἰ τῇ

ἀρχῇ, τὸν ὄκνον. ἐν τῇ ἀκτημοσύνῃ, τὴν κα-
πηλείαν. ἐν τῇ ἀγάπῃ, τὴν κολακίαν. ἐν τῇ
φιλοξενίᾳ, τὴν ἀδιαφορίαν, καὶ τὴν γαστριμαρ-
γίαν. πάντα συνέχεε. πάντα συνέφυρε. πᾶσιν
ἐκοινώνησε. κινδυνεύει λοιπὸν ὁ βίος τῶν μονα-
χῶν καταλυθῆναι. ἡ κεφαλὴ σὺν τοῖς ποσὶν,
ὑφίσταται βλάβην. οἱ ὀφθαλμοὶ σὺν ταῖς χερ-
σὶν, ὑπομένουσιν ἀρρώστιαν. ἡ κτῆσις, ἢ πίστις
ἐμψύχεται. ἡ χρῆσις, ἢ ἀσκήσις ἡλλίωσεν. ἐβιά-
σατο τὴν ταπεινοφροσύνην, ἡ αὐθεντία. ἀνέβη
ἢ ἐλπίδα, ἡ τῶν πρῶτων κτῆσις. τὸ ἔρ-
γον τῆς ψυχῆς, ἐσκώτωσεν ἡ πρᾶξις τοῦ σώ-
ματος. ἡ μερίμνα τῆς σαρκὸς, ἡμβλυνε τῆς
ψυχῆς τὸ ἔλεγχον. ἐκ ἀγῆς σχολῆς ἡ συνεί-
δησις, κατανύζαται τὸ νῦν. ἐκ ἐπιτρέψεως οἱ λο-
γισμοὶ, συνεργήσαντες πρὸς μετάνοιαν. καὶ εἰ μὴ
σφάλλομαι ταῦτα λέγων, τύπος ἐστὶν ἀχμαλω-
σίας ἡ ποιότης κατὰ τὰς ἐπιπλοκάδας. ἐπωρώθημεν γὰρ,
καὶ ἐβέλωμεν ἐννοήσαντες. ὅτι ἡ ψυχὴ ποιῶσα
ὁμῶς καλὸν καὶ κακὸν ἐδύναται. κακὸν δὲ ἀφ'
καλῶ ἐπιτηδεύει. ἀφ' ἡσυχίας κενόδοξοι. οἱ
ἐγκρατεῖς, ὑπερηφανεύονται. Θεὸς πρῶτον ἀνέ-
χεται ἐβέλεται, τῷ ἐπὶ τῷ, ἐδίδει δυνάμει
δυσὶ κυρίοις δαλῶναι * σὺ ἔν ἐν αὐτῇ αὐτῇ
κύριον ἡγάπησας, καὶ τὴ μελλούσης βασιλείας
τυχῆν ἐπιζητῆς, καὶ πόνοις περὶ τῶν πτασμο-
τῶν εὐχρησας, καὶ κείσεως, ἀμύνεις καὶ κολάσεως
μέμνησαι, φόβον δὲ ἐκ τῆς κόσμου τέττε ἐξόρῃς
σε ἀναλαβῶν; μὴ ἔχει ἀγάπην, ἢ φροντίδα,
ἢ μερίμναν χρημάτων, ἢ κτημάτων, ἢ γονέων,
ἢ δόξης τῆς βίης, μὴ φίλων, μὴ συγγενῶν,
μὴ ἀδελφῶν, μηδεὶος τῶν ὀπίσθεν τὸ πᾶν.
ἀλλὰ πᾶσαν τὴν περὶ τέτων σχέσιν, καὶ φροντί-
δα, ἐκτινυζάμενος, καὶ μισήσας, ἔτι καὶ τὴν
ἰδίαν σε σάρκα πρὸς τέτων ἀπάντων γυμνός,
καὶ ἀμέμμενος καὶ ἀκνός τῷ Χριστῷ ἀκολούθη, πρὸς
τὸ ἔρανόν αὐτῶν βλέπων, καὶ τὴν ἐκείθεν βοήθειαν
ἐκδεχόμενος. ὁ γὰρ θάνατος αὐτός, καὶ ἡ κείσε
ἐγγύς, καὶ ἐκ τῆς ἀνεπιμέλει.

Οὐαὶ σοὶ ψυχῇ, ὅτι ἀναμώρητος διὰ γὰς
ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῇ τρυφῶσα κατὰ ἐκάστην ἡμέ-
ραν; καὶ γελοῦσα, καὶ ῥεμβομένη, καὶ τὴν ἀνεπὶ
διώκοντα βίον, ἐν τῇ τῷ αὐτῷ τῷ μέλλοντι μέλ-
λεις θρηνῶσα, ὡς ἐκεῖνος ὁ πλούσιος ἐν τῇ φλο-
γῇ τῆς αἰωνίου πυρὸς βασανιζομένη.

Οὐαὶ σοὶ ψυχῇ, ὅτι οὐκ ἀνέχεις θλίψιν
τινά, ὡς ἡ ἀδελφοῦ ἐπαγομένη σοι, ἢ λό-
γον εὐφρονῶν, ἀλλ' ὡς εἰς ἀντιλογίαν, καὶ
ἀντιπάθειαν χωρεῖς καὶ ἀπόλλεις τὸ εὖ φανόν τὸ
ὑπο-

A peregrinorum susceptione, observantiæ re-
gularis negligentiam seu gulam. Omnia
confundit, omnia commiscet, omnibus
participat. Cæterum periclinatur vita
Monachorum, ut dissolvatur. Caput
cum pedibus detrimentum capit: oculi
cum manibus morbum sustinent. Pos-
sessio fidem extinguit. Uti monasticam
exercitatem alienat. humilitatem impe-
rium violat. Spem subvertit possessio
temporalium. Animæ opus obscurat
corporis actio; carnis cura, mentis
examen obtundit. Non vacat con-
scientiæ, mentem compungere. Non
properant cogitationes ad pœnitenti-
am, & (nisi fallor, hæc enar-
rans,) forma & imago captivitatis
est præsens vitæ status. Excæcati
enim sumus, & volumus intelligere,

C animam bonum simul & malum age-
re non posse, sed malum boni spe-
cie exercere. Per jejunium enim
inaniter gloriatur: per continentiam
superbit: neque vult Deo attendere
dicenti: *Nemo potest duobus Dominis
servire*. * Tu autem, si Dominum
vere diligis, & futuro regno frui
desideras, tuæque delicta laboribus
expiare optas, judicii memor esto
D sempiternæque pœnæ, ac tuum ex
hoc mundo exitum semper cum ti-
more præ oculis habe: & noli cu-
ram gerere divitiarum, possessio-
num, aut parentum, aut gloriæ
huius vitæ, aut amicorum, aut con-
sanguineorum, vel fratrum, vel cu-
juscunque mortalis: sed horum
omnium sollicitudinem abiciens, &
E tuam etiam ipsius carnem odio ha-
bens, nudus hisque cunctis spoliatus,
sine cura & absque sollicitudine
Christum sequere, intentis semper
in cælum oculis, & auxilio tibi
inde implorato: mors enim imminet,
& instat judicium; vix autem im-
parato.

Vix tibi, anima, quoniam nulla
cura angeris in hac vita, deliciis
F quotidie diffuens, risibus vacans,
mente vaga, & vitam remissam tra-
ducens: in futuro enim seculo ploran-
dum tibi erit ac lugendum, instar di-
vitis illius, in sempiterni ignis suppli-
cio torquenda.

Vix tibi, anima, quoniam nullam su-
stines, afflictionem a fratre tibi illatam, aut
verbum acerbum; sed statim in repugnan-
tiam & dissidentiam profiliens patientiæ, &
mansuetudinis coronam deperdis, sempi-
ternam

* Hucusque
supra.

ternam cum illati mali memoribus poenam subitura.

Væ tibi, anima, quoniam fratrem tuum odisti & maledictis oneras, eosque qui talia agunt toleras: ac propterea unâ cum homicidis poenas es datura. Qui enim fratrem suum odit, ut scriptum est, homicida est.

Væ tibi anima, quoniam mandata Dei contemnis: sola autem monachi specie ac nomine, salutem esse existimas. Audies enim in tremenda illa die Dominum dicentem: *non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum calorum, sed qui facit voluntatem meam. Discedite a me, maledicti, in ignem aeternum, paratum diabolo & angelis ejus.*

Væ tibi anima, quoniam gloriam humanam diligis, & honorem & vestium nitorem, & rerum possessionem: atque idcirco abominabilis coram Deo in die judicii apparebis, & a facie ipsius rejecta, cum superbis dæmonibus connumeraberis.

Væ tibi, anima, quoniam quotidie peccas, & poenitentiam de die in diem differs. Imminebit enim tibi exitus tuus, tamquam fur nocte repente, & vinculis constricta, in gehennam ignis abduceris, inutiles ploratus editura, tuamque ipsius dementiam accusatura.

Væ tibi, anima, quoniam non exhorrescis, cogitans, quomodo oporteat te in conspectum Dei adduci in tremenda illa judicii die tunc, quum virtutes cælorum præ timore commovebuntur; tu vero tunicam feres execrandam & coinquinatam.

E J U S D E M DE STATU SPIRITUALI.

Ex Cod. Pal.
lat. 91. pag.
140.

IN lata quidem via hæc sunt: temeritas, distractio, gula, ebrietas, prodigalitas, lascivia, contentio, ira, elatio, inconstantia, & his similia, quæ consequuntur infidelitas, incredulitas, inobedientia, & malorum omnium postremum desperatio. Qui autem ista sectatur, à via veritatis aberrans, suum sibi ipse interitum comparat. In angusta autem & arcta via sunt hæc: quies, continentia, temperantia, caritas, patientia, gaudium, pax, humilitas, atque his similia, quæ consequitur vita sempiterna.

A ἡσυχίας, καὶ πραύτητος, καὶ μετὰ τῷ μη-
σικάκων ἀγωνίως καταδικάζη.

Οὐαὶ σοὶ ψυχῇ, ὅτι μισῆς τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ λοιδορεῖς, ἢ τῶν τὰ ὅμοια ποιούντων ἀνέχεις, καὶ ἄφ' τῆς μετὰ τῷ φονεῶν τιμωριθείσης. ὁ γὰρ μισῶν, φησι, τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀνδρῶποκτόνος ἐστίν.

B Οὐαὶ σοὶ ψυχῇ, ὅτι καταφρονεῖς τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, μόνον δὲ τῷ χημέατι τοῦ μοναχοῦ, καὶ ὀνόματι ἡσυχίας καὶ τῷ σωτηρίῳ. ἀκούσῃ γὰρ ἐν φοβερά τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου λέγοντος. ὁ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ὕψων, ἀλλ' ὁ ποιεῖν τὸ θελήματός μου. πορεύεσθε ἀπ' ἐμῶν οἱ καταπραμένοντες εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον ἐποικισμένοι τῷ ἄσθολῳ, καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.

C Οὐαὶ σοὶ ψυχῇ, ὅτι ἀγαπᾷς τὴν δοξὴν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν τιμὴν, καὶ τὴν καλλωπισμὸν τῶν ἱματίων, καὶ τὴν κτήσιν τῆς ὑλῆς, καὶ ἄφ' τοῦτο βδελυκτὴ τῷ Θεῷ φαίεσθαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἀπὸ πεμπτῆος τε ὁ πῶς ὡς αὐτὸς γενήσῃ, καὶ τοῖς ἀλαστοῖς δαίμοσι σωαεθμηθῇ.

D Οὐαὶ σοὶ ψυχῇ, ὅτι καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀμαρτάνεις, καὶ τὴν μετάνοιαν ἡμέρας ἐξ ἡμέρας ἀναβάλλεις. Ἐπισήσεται οὖν σοὶ ἡ ἐξοδος, ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ ἄφνω, καὶ δέσμιος ἀπαχθήσῃ ἐν τῇ ὅτι πυρὸς γενεῖν ἀνοήτως θρηνησά, καὶ ἑαυτὴν τῇ ἀβελίας καταβοῶσα.

E Οὐαὶ σοὶ ψυχῇ, ὅτι ἐφείλῃς ἐνοῦσα πῶς μέλλεις ὀφθῆναι τῷ πῶς ὡς ὁ Θεὸς ἐν τῇ φοβερά ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτε καὶ αἱ διώματαί σου τῶν ὑψων τῷ φόβῳ σαλεύονται, ἔχουσά τ' ἡμεῖς καὶ τὰ βδελυκτὰ, καὶ καταρυπνόμενοι.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ.

EΝ ἡμῖν τῇ πλατείᾳ ὁδῷ ἐστὶν ταῦτα κακὰ φροσύνη, περὶ πᾶσιν, γαστριμαργία, μέση, ἀσωτία, ἀσελγεία, ἔρις, θυμὸς, φουρία, σις, ἀκαταστασία, καὶ τὰ ὅμοια τέτοις, οἷς ἐξακολουθεῖ, ἀπιστία, ἀπειθεῖα, ἀνυποταγή. ἔχοντες δὲ πάντων τῶν κακῶν ἢ ἀπὸ γένεσιν, καὶ ὁ εἶς τούτοις ἀνατρεφόμενος πεπλάνηται ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ τῆς ἀληθείας, πρὸς ἑαυτὸν γενόμενος τῆς ἰδίας ἀπωλείας. ἐν δὲ τῇ στείῃ, καὶ πεδωκῶν ὁδὸν ἐστὶ ταῦτα ἡσυχία, ἐγκράτεια, σωφροσύνη, ἀγάπη, ὑπομονή, χαρὰ, εἰρήνη, παρρησία, φροσύνη, καὶ τὰ ὅμοια τέτοις, οἷς ἐξακολουθεῖ ἡ αἰώνιος ζωὴ.

V A.

VARIÆ LECTIONES
IN TESTAMENTUM
SANCTI EPHRÆM
Ex Ms. Codice Syriaco Bibliothecæ
COLLEGII URBANI
de Propaganda Fide.

- 1 **מִלְכָּא דְּעִפְרָיִם וְעִפְרָיִם** וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם **Sermo Sancti Ephraem de fine vite sue, quem habuit, dum extremum spiritum ageret.** Hic titulus præfigitur Testamento in Codice Urbano. Codex verò Nitriensis non secus ac Græcæ versiones; **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Testamentum Sancti Ephraem.*
- 2 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urban. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Væ mihi, quia consummata sunt momenta mea, & corrupta est & evanuit vita mea.*
- 3 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urban. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Et defecit oleum in lucerna, & en crepitat, ut extingatur.*
- 4 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urb. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Et hinc, & inde Abductores.*
- 5 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urb. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Imposuerunt collo meo catenam, instar malefactoris. Ululabo, & nemo exaudiet me: clamabo, & non est, qui audiat me.*
- 6 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urb. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Ibi erit pudor.*
- 7 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urb. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Et didici a prudentibus.*
- 8 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urb. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Væ mihi, fratres, quid accidit mihi? Ululate, & plangite propter id, quod factum est mihi: pervenerunt enim abductores mei, ut me captivum ducant, instar parentum meorum. Hosce multum mihi timorem incutit &c.*
- 9 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urb. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Ephraem facies canis plena est, nec erubescit.*
- 10 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urban. addit. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *Ephraem quoque velut placenta, quæ antequam cocta esset, comesta fuit.*
- 11 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urb. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *At si quis dixerit, de Ephraem filio Joseph loquutus est Hosce; non tamen Ephraemum ab Ephraemo distinxit, sed æqualem reddidit utrumque.*
- 12 **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** Cod. Urban. **וְכֵן אֵלֶּיךָ אֶפְרָיִם וְכֵן אֶפְרָיִם** *David aliquantulum exhilarat me,*
- Tom. II. I i i

me , & consolatur , & confortat me ; vaticinatus est enim , dicens , Ephræm corroborans caput meum .

- 13 **לֹא אֶגְדֹּל וְאֶתְהַלֵּל בְּיָדִי : וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urban. : **לֹא אֶגְדֹּל וְאֶתְהַלֵּל בְּיָדִי : וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Non gloriari volo (novit hoc Deus ,) sed vobis fratres cupio mandata dare , vosque docere , & adhortari .
- 14 **דִּשְׁנִי מִן הַמָּוֶל** Defunt in Cod. Urbano , in quo post verba superius allatum. 13. statim subjungitur , **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Venite ergo &c.
- 15 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urban. : **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Venite ergo , claudite oculos meos : definitum est enim , me non amplius permanfurum : consummatum est , me moriturum ; & statutum , me profecturum .
- 16 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Tuli dolorem ponderis .
- 17 **לֹא אֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **לֹא אֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Neminem unquam conviciatus sum .
- 18 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Nostis , quod si canis viderit lupum in ovili exterminantem , nec surgens adlatraverit in cum .
- 19 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Siquem autem diligit , insipientem sibi similem diligit .
- 20 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Per os , quod dixit , Eli , Eli .
- 21 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** & contremuere .
- 22 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Per virtutem , quæ alapis cæsa est : per tria ignis nomina : per tres ignis personas , & unam virtutem unamque voluntatem ; ab Ecclesia non me segregavi .
- 23 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** amplius quam Filium ejus , ne mihi requiem donet .
- 24 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. : **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Nisi quemadmodum dixi , ita & confessus sum , in tenebras exteriores procedam . Si fiste ac simulate hæc loquor .
- 25 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Sin vero assentatorie hæc enarro , non mei in judicio Dominus misereatur .
- 26 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** nulla Ephræmo pera fuit .
- 27 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Præceptorem enim nostrum audivi dicentem .
- 28 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Et dimitte me , quoniam abeo , & memores mei estote .
- 29 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Nam in peccatorum vanitate annos diesque meos complevi .
- 30 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Adjuro vos , carissimi , sancta & inviolabili adjuratione : ne irrita reddatis mandata mea , neque sermones mei solvantur .
- 31 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Sanctum altare ne adspiciat : non enim decet , foetorem in loco sancto reponi . Qui me in templo posuerit , templum regis non videat .
- 32 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Nudus quippe unusquisque adstabit , rationem redditurus .
- 33 **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה** Cod. Urb. **וְאֶתְּנֶה לְכָל אֶחָד מִכֶּם מִצְוָה**

Quorum honore afficitur qui seipsum non honorat? Nam qui seipsum non honoraverit, totus hunc mundus non honorificabit.

34 Cod. Urb. Sed homines ipse judicabit.

35 Cod. Vrb. Ne monumentum ex me tollatis, dilecti fratres & filii mei: habetis enim memoriam, quam ex Jesu tulistis. Quod si ex Ephræmo tuleritis, in reprehensionem incidet Ephræm, dicturus est enim mihi Dominus: magis in te, quam in me crediderunt.

36 Cod. Vrb. Monumentum ex te non tollerent.

37 Cod. Vrb. Ne me deponatis.

38 Cod. Vrb. Propter debita mea vereor.

39 Cod. Vrb. Noë, Job, & Daniel nequaquam affines suos liberabunt, & fratrem frater non redimet.

40 Cod. Vrb. Meque tamquam abjectum sepelire, quoniam in contritione vitam meam traduxi.

41 Cod. Vrb. Vos profecto fugam capietis.

42 Cod. Vrb. Qui sericum vestimentum mecum deposuerit, in tenebras exteriores ejiciatur: Qui purpura me involverit, in Gehennam ignis dejiciatur.

43 Cod. Vrb. Neque mortuo prodest gloria, neque honor defuncto.

44 Cod. Vrb. Gessi.

45 Cod. Vrb. Et peccatis inquinatus.

46 Cod. Vrb. Eja igitur, fratres, domini, patres & filii mei, afferte quod vovistis, ut cum fratre vestro poneretis, afferte, & coram me apponite, fratres, quod vovistis, ut quandiu memorie usu fruor, pretium ego ipse constituam: ac pretiosum vas aliquod comparetur, ejusque pretium in medium proferatur, atque inter pauperes & egenos distribuatur, ut vobis & mihi profit: vobis quidem, qui dedistis, in retributionem contingat.

47 Cod. Vrb. Major enim est, carissimi, qui dat, quam qui accipit, sicut audistis. Gratias vobis ago, fratres, quoniam segregastis, & honorastis me; nam etsi ego indignus sim, vos tamen mercedem recipietis. Qui Prophetam honorat, in nomine Prophetæ mercedem accipit, quemadmodum os Domini locutum est, & vos nostis, ipsum non mentiri: & ipse quidem ore suo promisit, nec in suis mendax est promissionibus. Vos autem, fratres, qui me honorastis, Christus

vobis mercedem rependet, propter quem hunc mihi honorem, sperantes in eum, detulistis. Votorum vestrorum mercedem retribuatur Dominus, cujus spe freti, me honorastis, Carissimi.

- 48 Cod. Vrb. Ante pedes eorum deprehensus cecidit.
- 49 Cod. Vrb. : Satis sit mihi internus dolor: nolite mihi externum superinducere. Lacrymas effundite pro me, domini & fratres mei, quoniam in peccatis dies meos transegi: & quo non putabam momento, veniens fur me apprehendit: &, qua non expectabam, hora, irruit in me satelles, trahitque me hinc.
- 50 Cod. Vrb. mecum egeris.
- 51 Cod. Vrb. Quando ea quæ gessi commemoro.
- 52 Cod. Vrb. horrore.
- 53 Cod. Vrb. Non enim honor mihi prodest.
- 54 Cod. Vrb. Non enim a iudicio me liberant.
- 55 Cod. Vrb. Thura date in Sanctuario, meique in oratione memores estote.
- 56 Cod. Vrb. Ite, incensa adolete in Sanctuario, ut iis veniam peccatores consequantur.
- 57 Cod. Vrb. Veste serica, quæ ipsum non juvat.
- 58 Cod. Vrb. Qui honorem sentire nequit.
- 59 Cod. Vrb. & adulteros poena.
- 60 Cod. Vrb. Pactum enim inii cum Deo.
- 61 Cod. Vrb. In Xenodochio, ubi contriti corde jacent, ibi me deponite, ut quum Filius Dei advenerit.
- 62 Cod. Vrb. Et, si nostri similis fueris, nemo in iudicio innocens deprehendetur.
- 63 Cod. Vrb. Condemnabitur.
- 64 Cod. Vrb. Quid autem tibi prederit, Fili clementissimi, si in ignem missus fuero?
- 65 Cod. Vrb. Adæquentur.
- 66 Cod. Vrb. Aut qua ratione in eodem loco Martyres & persecutores commorentur?
- 67 Cod. Vrb. Non propterea hæc dissero, ut justos impiis adæquem.
- 68 Cod. Vrb. Fili clementissimi.
- 69 Cod. Vrb. Unus enim dumtaxat innocens.
- 70 Cod. Vrb. Neque Abductor tuus moram trahit.
- 71 Cod. Vrb. Vnumquemque sibi similem arbitratur.
- 72 Cod. Vrb. Accedite, fratres, extendite me; statutum est enim, me amplius non permanfurum.
- 73 Cod. Vrb. Oblationibus, quas viventes faciunt:
- 74 Cod. Vrb. : Nonne vidistis vinum in dolis testaceis, & botros in vinea? nam quando botrus vivus in vinea maturefcit, tunc mortuus in dolio testaceo agitur.

- 75 Cod. Vrb. *Eodem enim tempore, quo illa in agro germinat, etiam germinat, quæ domi servatur.*
- 76 Cod. Vrb. *Mortui in die commemorationis suæ.*
- 77 Cod. Vrb. *In benedictionibus suis.*
- 78 Cod. Vrb. *Quod si viri Mathathiæ, qui in mysterio festa commemorationesque observabant, quemadmodum in scripturis legistis, debita eorum, qui in bello ceciderant, quum essent operibus suis gentiles & pravi, in oblationibus mundarunt; quanto magis Sacerdotes Filii?*
- 79 Cod. Vrb. *Quumque accesseritis.*
- 80 Cod. Vrb. *Nemo peccet in die commemorationis meæ; sed munde, pure, & sancte, fratres, vigilate.*
- 81 Cod. Vrb. *Scriptum est, Deus judicabit. Et quid dicam?*
- 82 Cod. Vrb. *Quod ante dixi, etiam nunc dicam. Qui sanctitatem diligit, misericordiam in iudicio consequetur.*
- 83 Cod. Vrb. *Et licet non sim.*
- 84 Cod. Vrb. *Vt Josue.*
- 85 Cod. Vrb. *Exaudiat te.*
- 86 Cod. Vrb. *Et audient ex te doctrinas, & discent a te virtutes earum, & recipient a te beneficia & lucra spiritualia.*
- 87 Cod. Vrb. *In tribulationibus meis.*
- 88 Cod. Vrb. *Procedes & superabis.*
- 89 Cod. Vrb. *Velut Judas.*
- 90 Cod. Vrb. *Arvad.*
- 91 Cod. Vrb. *De manibus tuis.*
- 92 Cod. Vrb. *Ariani, Eunomiani, Cathari, Ophite, Marcionite, Manichei, Bardeſanite, Cochite, Paulianite, Vitaliani, Sabbatici, & Borboriite, una cum aliis falsarum Sectarum Dogmatibus. In codice Vaticano Calchedonenses S. Leonis Magni Sectatores Scriptor Jacobita inter hæreticos obtrudit.*
- 93 Cod. Vrb. *Agnam, quam Lupus non momordit.*
- 94 Cod. Vrb. *Quam persequitur accipiter lædere nequivit.*
- 95 Cod. Vrb. *Si enim aliqua ratione fieri posset, ut iniqui in celum ascenderent, discordiam omnino in pacatissima illa superiorum regione seminaſſent. Hucusque Sancti Ephræmi Testamentum in Codice Urbano Collegii de Propaganda Fide. Quæ sequuntur, ex Codice Syriaco Nitriensi V. descripsimus.*

T O M I S E C U N D I

Operum Sancti EPHRÆM SYRI

F I N I S .

INDEX

INDEX SERMONUM SANCTI EPHRAEM SYRI Qui in hoc Secundo Tomo continentur.

ΤΟΥ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ
τῷ Σύρῃ, εἰς τὸ βίον τῷ μακαρίῳ
Ἀβρααμί; καὶ τῆς ἀνεψίας αὐτοῦ Μα-
ρίας. Ἀδελφοί μου βύλομαι ὑμῖν
διηγήσασθαι πολιτείας καλὰς. φύλλ. 1

Τῷ αὐτῷ ὡχί. ὁ μόνος ἀναμάρτητος οἰκ-
τείρησον. 20

Τῷ αὐτῷ μακαρίῳ καὶ ὁσιωτάτῃ πατρὸς
ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῷ διδασκάλῳ Ἐφραίμ
τῷ Σύρῃ λόγος εἰς τὸ πάγκαλον Γωσήφ.
ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ὁ Θεὸς τῷ
Ἰσαάκ. 21

Τῷ αὐτῷ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ τῷ Σύρῃ
λόγος εἰς τὸ μεταμόρφωσιν τῷ κυρίῳ,
καὶ Θεῷ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ. ἐκ τῆς χώρας, θέρους χαρ-
μονί. 41

Τῷ αὐτῷ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ τῷ
Σύρῃ, περὶ κείσεως, καὶ κατανύξεως.
δεῦτε πάντες ἀδελφοί; ἀκούσατε συμ-
βλητῆς ἐμῆς τῆς ἀμαρτωλῆς καὶ ἀπαυδύτης
Ἐφραίμ. 50

Τῷ αὐτῷ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ τῷ
Σύρῃ, περὶ ὁρθῆς βίης, κεφάλαια 4.
ὁρθῆς βίης ὁρέγη; 56

Τῷ αὐτῷ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ τῷ
Σύρῃ, λόγοι παρανεητικοὶ ὡς τὰς
κατ' Αἴγυπτον μοναχάς ν. 72

Παρανεσεις Α'. δόξα σοι, ὁ Θεός, δό-
ξα σοι. καὶ πάλιν ἐρῶ, δόξα σοι ὁ
Θεός. 72

Τῷ αὐτῷ πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ τῷ
Σύρῃ, προτροπὴ εἰς τὴν θεοσεβείαν.
παρανεσεις β'. Ἀγαπητέ; χειριανός
ἐν ἁγίᾳ τῆς χάριτος τῷ Θεῷ; 74

Πρὸς ἀρχαίους ἀσκητάς. Παρανεσεις γ'.
Ἀγαπητέ, ἀποταξάμενος τῷ βίῳ,
εἰάν εισέλθῃς εἰς τὰς ἀδελφάς. 76

Παρανεσεις δ'. Ἀγαπητέ, ἰδὲ ὡς πατρί-
δημί σοι ὡς καταθήκην ἐτέραν ἐν
κυρίῳ. 77

Πρὸς ἀρχαίους ἀσκητάς. Παρανεσεις ε'.
εἰάν 77

Sancti Patris nostri Ephrem
Syri, in Vitam beati
Abraamii; & neptis ejus
Mariae. Fratres mei, enarra-
re vobis volo. Pag. 1

Ejusdem Precatio. Miserere mei
qui solus sine peccato es. 20

Ejusdem beati & sanctissimi Pa-
tris nostri & Oecumenici Do-
ctoris Ephrem Syri, Ser-
mo in pulcherrimum Joseph.
Deus Abraham, Deus Isaac. 21

Ejusdem Patris nostri Ephrem
Syri Sermo in Transfiguratio-
nem Domini, Dei, & Salva-
toris nostri Jesu Christi. Ex
agro procedit messis gaudium. 41

Ejusdem sancti Patris nostri Ephrem
Syri, de judicio & com-
punctione. Venite universi fra-
tres, consilium à me peccatore
& imperito Ephræm accipite. 50

Ejusdem S. Patris nostri Ephrem Syri
de recta vivendi ratione. Capita. xc.
Rectam vivendi rationem expetis? 56

Ejusdem sancti Patris nostri Ephrem
Syri, Sermones Parænetici ad Mo-
nachos Aegypti, l. 72

Parænesis I. Gloria tibi Deus, glo-
ria tibi: iterumque dicam, glo-
ria tibi, Deus. 72

Ejusdem sancti Patris nostri Ephrem
Syri, Adbortatio ad pietatem. Pa-
rænesis II. Carissime, divina
gratia christianus es? 74

Ad Monachos novitios. Paræne-
sis III. Carissime, si seculo renun-
tians, ad fratres ingressus sis. 76

Parænesis IV. Carissime, ecce aliud tibi
servandum commendo depositum
in Domino. 77

Ad Monachos novitios. Parænesis v. Si
quis

- quis à magna vani seculi existima-
tione ad monachatum accesserit . 78
- Paraenesis* VI. Carissime, si bona ac
pulchra jeceris principia . 79
- Ad Monachos novitios , de opere ma-
nuum.* *Paraenesis* VII. Opus quo-
que manuum non negligas . 80
- Paraenesis* VIII. De scandalis porro oc-
currentibus, novimus eum qui ait. 81
- De obedientia.* *Paraenesis* IX. Circa tem-
pus etiam noli esse negligens . 81
- Paraenesis* X. Ne frangaris, frater, ab
ingruentibus cogitationibus . 83
- Paraenesis* XI. Decerta, frater, tam-
quam bonus miles Christi . 84
- Admonitio de humilitate.* *Paraene-
sis* XII. Frater, si post abdicat-
ionem vanæ vitæ . 85
- De humilitate.* *Paraenesis* XIII. Opor-
tet porro & eos, qui ex misera
atque ærumnosa vita ad solitariam
vitam accedunt . 86
- De Præpositis.* *Paraenesis* XIV. Frater,
credita tuæ curæ est anima ? 87
- Paraenesis* XV. Paulatim ac per par-
tes ædificatur civitas . 89
- Paraenesis* XVI. *Didactica.* Frater, di-
gnus es habitus sancto indumento
monastico ? 90
- De amore proprio, & de vana deceptio-
ne.* *Paraenesis* XVII. Frater, cur deci-
peris, correptus à diabolo ? 92
- Paraenesis* XVIII. Frater, quando fores
tuas noctu frater pulsaverit . 93
- Paraenesis* XIX. Complectamur men-
te ac consideremus, carissimi,
eos qui coram Rege constituti sunt
terreno . 95
- De dormitationum diversitate.* *Parae-
nesis* XX. Ut arbitror, fratres,
tres sunt dormitationes . 95
- Paraenesis* XXI. Si acciderit, fratrem
aliquem ad monasticam vitam
quacumque occasione venire . 97
- De opere manuum.* *Paraenesis* XXII.
Novitios in cœnobiis monachos
varie oppugnare solet inimicus . 100
- Paraenesis* XXIII. Diversimode im-
pugnantur, qui sub obedientia
spiri-
- εάν τις ἀπὸ μεγάλης ὑπολήψεως
τῷ βίῳ ἔλθῃ εἰς τὸν μοναχόν . 78
- Παραήνεσις* ε'. Ἀγαπητὲ, εἰὼν βάλῃς
καλὰς ἀρχάς . 79
- Πρὸς ἀρχαίους.* *Παραήνεσις* ζ'. Καὶ
περὶ τῷ ἐργοχείρῳ μὴ ὀλιγώ-
ρει . 80
- Παραήνεσις* η'. Περὶ δὲ τῶν συμβαινόντων
σκανδάλων, οἶδαμεν τὸν εἰπόντα . 81
- Περὶ ὑπακοῆς.* *Παραήνεσις* θ'. Καὶ περὶ
τῷ χρόνῳ μὴ ὀλιγώρει . 81
- Παραήνεσις* ι'. Ἀδελφε, μὴ ἐκλύς ὑπὸ
ἐπερχομένων λογισμῶν . 83
- Παραήνεσις* ια'. Ἀδελφε, ἀγωνίζου, ὡς
καλὸς στρατιώτης Χριστοῦ . 84
- Νεθεσία περὶ ἀτυφίας.* *Παραήνεσις* ιβ'.
Ἀδελφε, εἰὼν ἀποταξάμενος τῷ μεταξὺ
βίῳ . 85
- Περὶ ταπεινοφροσύνης,* *παραήνεσις* ιγ'.
Δὲ καὶ τὸς ὅς οἱ κτῆσιν καὶ μοχθη-
ρίῳ βίῳ ἐρχομένης εἰς μονήρη
βίον . 86
- Περὶ ἀφηνευσμῶν,* *παραήνεσις* ιδ'. Ἀδελ-
φε, ὅπως ἔλθῃς ψυχὴν ; 87
- Παραήνεσις* ιε'. Κατὰ μέρος οἰκοδομεῖται
πόλις . 89
- Παραήνεσις* ις'. διδασκαλὴ. Ἀδελφε,
ἡξιώσῃς τῷ ἁγίῳ ἐνδύματι τῷ μονα-
χῷ ; 90
- Περὶ φιλαυτίας καὶ κενῆς ἀπάτης.* *Πα-
ραήνεσις* ιζ'. Ἀδελφε, τί πλανᾷ σε ἐνε-
ργέμενον ὑπὸ τῷ ἀφρόνῳ ; 92
- Παραήνεσις* ιη'. Ἀδελφε, ὅταν κρεῖται σοι
ἀδελφὸς νυκτός . 93
- Παραήνεσις* ιθ'. Ἐννοηθῶμεν,
ἀγαπητοί, τὸς ἐξώτας
ἐνώπιον ἐπιγεῖς βασιλέ-
ως . 95
- Περὶ νυσαγμῶν ἀφροσύνης.* *Παραήνεσις* κ'.
Ὡς λογίζομαι, ἀδελφοί, ὅτι τρεῖς εἰσι
νυσαγμοί . 95
- Παραήνεσις* κα'. εἰὼν ἔλθῃ ἀδελφὸς εἰς τὸ
μοναχικὸν ὅς οἱ αἰσθῇ ποτε πωροφά-
σεως . 97
- Περὶ ἐργοχείρου,* *παραήνεσις* κβ'. Τοῖς ἐν
κοινοβίοις νεωτέροις μοναχοῖς ἀφρόως
πολεμοῖ ὁ ἐχθρὸς . 100
- Παραήνεσις* κγ'. ἀφρόως πολεμῶνται οἱ
ἐν ὑποταγῇ πνευματικῷ πατρὶ κα-
θεζόμενοι .

- δεζόμενοι. 102
 Περί ἀκηδεύας καὶ ἀπομονῆς μερόντων. 102
 Παραίνεσις κδ'. Υποβάλλει ὁ ἐχθρὸς 107
 τῷ ἀδελφῷ. 107
 Περί μετάρσεως τόπων εἰς τόπον. Παραί- 108
 νεσις κε'. Ἡ πίστις μήτηρ ἐστὶ παντὸς 108
 ἔργου ἀγαθοῦ. 108
 Παραίνεσις κς'. Εἰάν συμβῇ ἀδελφὸν τῷ 111
 κοινοβίῳ χωρεῖσθαι οἷα δὴ ποτε παρ- 111
 φάσει. 111
 Περί ἀφοβίας Θεοῦ καὶ ἀμελείας. Παραί- 114
 νεσις κζ'. Ἀδελφός τις διηγῆσά μοι, 114
 λέγων. 114
 Τῷ ἔχοντι δοθήσεται, καὶ περισσευθήσε- 116
 ται. Παραίνεσις κη'. Γέγραπται γάρ, 116
 τῷ ἔχοντι δοθήσεται, καὶ περισσευ- 116
 θήσεται. 116
 Παραίνεσις κθ'. Ἀδελφοί, εἰάν τις τῶν 117
 ἀλαβετέρων ἀδελφῶν ἐξώσῃ ἐν τῇ συν- 117
 ἀξίᾳ. 117
 Περί τῆς παπεινοφροσύνης, Παραίνεσις λ'. 119
 Ἀγαπήτε ἀδελφεῖ, εἰάν τύχῃς παρκοπῆς. 119
 Οὔτι δὲ ἡ χριστιανὸν μακρόθυ- 119
 μον καὶ ἀμνησικακὸν εἶναι, Πα- 119
 ραίνεσις λα'. εἰάν συμβῇ πι- 120
 κρία. 120
 Περί παθῶν. Παραίνεσις λβ'. Ἀνὴρ 123
 ἐν ἀμελείᾳ ἀφύγων πᾶς ἡμέρας αὐ- 123
 τῷ. 123
 Πῶς δὲ παρακαλεῖν ὀλιγοῦντας, Πα- 124
 ραίνεσις λγ'. Ἀδελφός ἐζητεῖ τὸ ἑαυτοῦ 124
 ἀδελφόν. 124
 Οὔτι δὲ τὸν ἀναγινώσκοντα ἀδελφὸν ἐν- 128
 νοεῖν, καὶ φιλοπόνως ἀναγινώσκειν, ὡς 128
 τῷ Θεῷ παρόντος. Παραίνεσις λδ'. 128
 Ἀγαπήτε, εἰάν παρταχθῇ σοι ἀνα- 128
 γνῶναι. 128
 Περί παρθενίας καὶ σωφροσύνης Παραί- 129
 νεσις λε'. Τῷ ἀδελφῷ, ἢ τῇ ἀδελφῇ 129
 ὑποβάλλει ὁ πονηρός. 129
 Περί ἀγνείας, παραίνεσις λς'. Παρεῖκαζε 132
 τῇ ἀγνείᾳ, ἀγαπήτε ἀδελφεῖ, τῷ φοί- 132
 νικι. 132
 Περί τῷ μὴ ῥέμβεσθαι τὰς ὀφ- 132
 θαλμύς ὥδε κακῆσαι, ἀλλὰ 132
 μᾶλλον κάτω ἔχειν τὸ βλέμμα, 132
 ἂνω δὲ τὴν ψυχὴν πρὸς κύριον. 132
 καὶ ἐν τίνι κατήργηται ὁ δαίμων 132
 τῆς πορνείας. Παραίνεσις λζ'. οὐ μόν- 132
 ον 132
 spiritalis Patris constituti sunt. 102
 De Acedia, & patientia senum. 102
 Paraenesis xxiv. Suggestit fra- 102
 tri inimicus. 102
 De transmutatione loci in locum. Pa- 107
 raenesis xxv. Fides est mater bo- 107
 ni omnis operis. 107
 Paraenesis xxvi. Si contigerit a 108
 coenobio fratrem quocumque prae- 108
 textu recedere. 108
 De privatione timoris Dei, & negli- 111
 gentia. Paraenesis xxvii. Frater 111
 quidam exposuit mihi, dicens. 111
 In illud, habenti dabitur, & abun- 114
 dabit. Paraenesis xxviii. Scri- 114
 ptum est: Habenti dabitur, & 114
 abundabit. 116
 Paraenesis xxix. Fratres, si quis 116
 ex magis piis ac religiosis fratribus 116
 in Synaxe constitutus. 117
 De humilitate, Paraenesis xxx. Caris- 117
 sime frater, si promotus fueris. 117
 Quod christianum oporteat esse longa- 119
 nimem & immemorem injuriarum. 119
 Paraenesis. xxxi. Si quae acerbitas 119
 acciderit. 120
 De passionibus ac perturbationibus ani- 120
 mi. Paraenesis. xxxii. Vir in torpore 120
 ac negligentia dies suos transigens. 123
 Quomodo oporteat consolari pusillani- 123
 mes. Paraenesis. xxxiii. Frater 123
 suum quærebat fratrem. 124
 Quod oporteat fratrem, dum legit, 124
 advertere ac studiose legere, ut in 124
 praesentia Dei. Paraenesis. xxxiv. 124
 Carissime, si onus legendi man- 128
 datum tibi fuerit. 128
 De virginitate & continentia. Parae- 129
 nesis xxxv. Fratri, sive sorori 129
 suggerit dæmon improbus. 129
 De castitate. Paraenesis. xxxvi. 132
 Castitatem, dilecte frater, pal- 132
 mæ similem existima. 132
 Non debere nos hac illucque oculos re- 132
 torquere, sed potius deorsum aspe- 132
 ctum habere, sursum vero animum 132
 ad Dominum: & in quonam forni- 132
 cationis daemon funditus profliga- 132
 gatur? Paraenesis. xxxvii. 132
 Non

non solū per abstinentiam a cibis. 133

De mansuetudine. Paraenesis xxxviii. Monache, ita ne professus es, te Christo placere velle. 136

De inobedientibus, & de resurrectione, ac timore Dei, & de futuro iudicio. Paraenesis xxxix. Carissime, si frater aliquis adventans cohortetur te. 138

De pietate. Paraenesis xl. Carissime, attende vehementer, ne perdas viam rectam. 145

De his, qui propria excidunt negligentia, excusationesque in peccatis prætexunt. Paraenesis xli. Frater, solitariam desiderasti viam? 148

Ad fratrem, qui excidit, & de poenitentia. Paraenesis xlii. Sub obedientia Patris spiritualis constitutis suggerit inimicus. 154

Deprecatio. Peccavi in cælum & coram te, Domine. 160

Quod non oporteat jurare, neque blasphemare. Paraenesis xliii. Quum dicat Dominus & Salvator noster Jesus Christus. 161

Ad fratrem quemdam, sermo in ilud, melius est nubere, quam uri. Paraenesis xliv. Apostolum audi dicentem: volo omnes homines esse sicut & me ipsum. 164

De timore Dei. Paraenesis xlv. Attende tibi ipsi, carissime, ne forte in negligentia atque distractione perdas tempus tuum. 165

De caritate. Paraenesis xlvi. Si tibi, carissime, donum scientiæ & discretionis, sive curationum concessum sit. 169

Ad Eulogium. Paraenesis xlvii. Ad fructum obedientiæ respiciens frater. 170

Ad monachum acediae deditum, qui dicebat: monachatum dimitto, & ad seculum revertor. Paraenesis xlviii. Dixit Dominus gloriæ: Intrate per angustam portam. 175

De morum perversitate. Paraenesis xlix. Quemadmodum gladius nervos

νον δι' ἀποχῆς βρωμάτων.

Περὶ πραΰπαθείας, παραίνεσις λή. Μοναχέ, ὅτω τῷ Χριστῷ ἐπηγγείλω ἀρέσασθαι.

Περὶ ἀνυποτάκτων, καὶ περὶ ἀναστασεως, καὶ φόβου Θεοῦ, καὶ τῆς κρίματος τῆς μέλλουσας. παραίνεσις λθ'. Ἀγαπητέ, εἰ ἐλθὼν ἀδελφὸς ὡς καλέσῃ σε.

Περὶ εὐλαβείας, παραίνεσις μ'. Ἀγαπητέ, προσέχε σφόδρως, μὴ ἀπολέσῃς τὴν εὐθείαν ὁδόν.

Περὶ τῶν ἐκπιπόντων ὅς οἰκείας ἀμελείας, καὶ παροφθαλμιζομένων παροφθαλμίας ἐν ἀμαρτίαις. παραίνεσις μα'. Ἀδελφέ, τὴν μονήρην βίον ἐπεθύμησας;

Πρὸς ἀδελφὸν ἐκπεσόντα, καὶ περὶ μετανοίας. παραίνεσις μβ'. Τοῖς ἐν ἰσότητι καθεζομένοις πνευματικῷ πατρὸς ἰσωβάλλει ὁ ἐχθρὸς.

Εὐχή. Ἡ μαρτυρία εἰς τὸν ὕψον, καὶ ἐνώπιόν σου, Κύριε.

Ὅτι εἰ δὲ ὁμνύειν, ὅτε δισφημεῖν. παραίνεσις μγ'. Τῷ κυρίῳ καὶ σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ εἰπόντος.

Πρὸς ἀδελφὸν λόγος εἰρηται, ὅτι κρείσσον γαμεῖν, ἢ πυρᾶσθαι. παραίνεσις μδ'. Ἄκουε ὅς Ἀποστόλος λέγοντος. Θέλω πάντας ἀνδρώπικους εἶναι ὡς ἐμαυτὸν.

Περὶ φόβου Θεοῦ. παραίνεσις μέ. Προσέχε σεαυτῷ, ἀγαπητέ, μήποτε ἐν ἀμελείᾳ καὶ μετεωρισμῷ ἀπολέσῃς σου τὸν χρόνον.

Περὶ ἀγάπης. παραίνεσις μς'. Ἀγαπητέ, εἰ ἀξιοθήσῃ γνώσεως καὶ διακρίσεως, εἴτε ἰαμάτων.

Πρὸς Εὐλόγιον, παραίνεσις μζ'. Ἐπὶ τὸν καρπὸν τῆς ὑπακοῆς ἀφορῶν, ἀδελφέ.

Πρὸς ἀκηδιασὴν μοναχὸν, λέγοντα, ἀφίημι, εἰς τὸν κόσμον ὑπάγω. παραίνεσις μη'. Εἶπεν ὁ Θεὸς τῆς δόξης. εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης.

Περὶ κακοηθείας, παραίνεσις μθ'. Ὅν τρόπον ζῆλος νευροκοπεῖ ἵππον.

K k k

133

136

138

145

148

154

160

161

164

165

169

170

175

- πον .
 Περὶ διαφορᾶς τῆ μοναχικῆ βίης ὑπὲρ
 τὸν κοσμικόν . παράνεσις ἱ . Ἀγαπητὲ
 ἀδελφε , εἰς ἀποταξάμενος τῷ βίῳ γέ-
 νη μοναχός . 183
- Τῷ ὁσίῳ πατρὶς ἡμῶν Εὐφραῖμ ἐπιστο-
 λὴ πρὸς Ἰωάννην μοναζόντα , πε-
 εὶ ἡσυχαστικῆς , καὶ τῷ μὴ ἀπατάσθαι
 τοῖς λογισμοῖς προφάσει δικαιωμά-
 των , καὶ λέγειν , ὅτι ὡς βόσ-
 κος πορεύομαι . καὶ περὶ σωφρο-
 σύνης . Πολλὰ παραγινέσαντες τὸν εὐλα-
 βέστατον Θεόδωρον . 185
- Τῷ ὁσίῳ πατρὶς ἡμῶν Εὐφραῖμ λόγος
 εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τῷ Κυρίῳ
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ . Ἀδελφοί μου φι-
 λόχεις ; ἀκούσατε περὶ τῆς δευτέ-
 ρας , καὶ φοβεράς παρουσίας τοῦ δεσπό-
 τῃ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . 186
- Τῷ ἐν ἁγίοις πατρὶς ἡμῶν Εὐφραῖμ τῷ
 Σύρῳ λόγος περὶ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως ,
 καὶ μετανοίας , καὶ ἀγάπης , καὶ εἰς τὴν
 δευτέραν παρουσίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ . Ἀγαπητοί , μηδὲν προθυμωώ-
 μεθα πλέον ἢ ἀνυποκρίτως ἀγάπης . 192
- Λόγος εἰς τὴν παρουσίαν τῷ κυρίῳ , καὶ περὶ
 συντελείας τῷ κόσμῳ , καὶ εἰς τὴν παρ-
 ούσαν τοῦ Ἀντιχρίστου . Πῶς ἐγὼ ὁ ἐλάχι-
 στος καὶ ἁμαρτωλὸς Εὐφραῖμ , καὶ μετὺς
 πλημμελημάτων , δύνησομαι ἐξαπα-
 τᾶ ὑπὲρ τοῦ ἐμὴν δυνάμιν ; 209
- Τῷ ὁσίῳ Εὐφραῖμ διαθήκη . Εἰς Εὐφραῖμ
 ἀποθνήσκω . 222
- Λόγος εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωποιοὺν τσαρὸν ,
 καὶ εἰς δευτέραν παρουσίαν , καὶ περὶ ἀγά-
 πης καὶ ἐλεημοσύνης . πᾶσα ἐορτὴ καὶ
 πράξις τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ ,
 σωτηρία καὶ καύχημα ἡμῶν ἐστὶ πάν-
 τως . 230
- Λόγος κατὰ ἀρετικῶν , ἐν ᾧ καὶ ἀπό-
 δεῖξις ὅτι φανερωθὲν ἡσυχαστικῶ-
 τιν τῷ τε μαργαρίτῃ καὶ τῶν λοι-
 πῶν συνάγασα τὸ πνεῦμα , ὅτι
 εἶχα τῶν φυσικῶν νόμων ἢ ἁγία
 Θεοτόκος τὸν Κύριον καὶ Θεὸν ἡμῶν
 ἐπὶ σωτηρίας τοῦ κόσμου καὶ συν-
 ἔλαβε καὶ ἐκύησε . Φιλῶς σου τὸ
 εὐαγγέλιον , δέσποτα , ὅτι , ὅτε
 παῖς , τρέφε με . 247
- nervos incidit equo . 259
- De differentia vitae monasticae , &
 vitae secularis . Paraenesis L.
 Frater carissime , si abdicata vita
 seculari factus sis monachus .* 183
- Sancti Patris nostri Ephraem epistola
 ad Joannem Monachum de Patien-
 tia : & de cavendo , ne quis decipia-
 tur cogitationibus praetextu iustifi-
 cationum ; neque dicat : Tamquam
 Pastor incedo : & de temperantia .
 Variis licet adhortationibus cum
 religiosissimo Theodoro egerimus .* 185
- Sancti Patris nostri Ephraem Sermo in
 secundum adventum Domini nostri
 Jesu Christi . Fratres mei Christo
 dilecti , audite quae dicturus sum
 de secundo & terribili Domini
 nostri Jesu Christi adventu .* 186
- Sancti Patris nostri Ephraem Syri Ser-
 mo de communi Resurrectione , de
 poenitentia , & de Caritate : & in
 secundum adventum Domini nostri
 Jesu Christi . Dilectissimi , nihil
 sinceræ caritati præferamus .* 192
- Sermo in adventum Domini , & de
 consummatione seculi : & in ad-
 ventum Antichristi . Quomodo
 minimus ego & peccator Ephraem ,
 plenusque delictis , enarrare ea po-
 tero , quae meas excedunt vires ?* 192
- Beati Ephraem Testamentum . Ego
 Ephraem morior .* 230
- Sermo in pretiosam & vivificantem cru-
 cem , & in secundum Adventum ,
 & de caritate , & elemosyna .
 Omnis celebritas & actio Domi-
 ni nostri Jesu Christi , salus , &
 gloria nostra fidelium est .* 247
- Sermo adversus Hereticos , in quo
 tum ex margarita , tum ex alio-
 rum claris argumentis ostenditur ,
 credendum esse , sanctam Deiparam
 præter naturæ leges Dominum ac
 Deum nostrum pro mundi salute
 & concepisse , & peperisse . Amo
 & exosculor tuum euangelium ,
 Domine , quia me esurientem
 nutrit .* 259

Τῷ

Ejus-

Ejusdem de morbo lingue, & pravis affectibus. Diversæ in cunctis hominibus sparſæ reperiuntur cupiditates. 279

Beati Ephræm Encomium in magnam Basilium. Flectite ad me aures, fratres dilecti. 299

Ejusdem sermo in mulierem Peccatricem, que unguento Dominum unxit. Inter multos viros sanctos ac dignos Dei. 297

Ejusdem encomium in gloriosos Martyres, qui in toto mundo martyrium sunt passi. Illustris & peramabilis est semper Angelis atque hominibus memoria sanctorum. 306

Ejusdem in Abraham & Isaac. Mandaverat Deus justo Abraham, ut migraret ex cognatione sua. 312

Ejusdem sermo in Daniele Prophe- tam, & in sanctos tres Pueros. Et in eum qui dicit: Tempora mala sunt, salvari nequeo. Age jam, contemplemur Danielis Prophetæ. 319

De octo cogitationibus. Scias, fili, quod octo sunt cogitationes. 321

De perfectione Monachi. Pugnans in potentes, ne ruas contra ipsos inordina: e more juniorum. 322

Est fragmentum sermonis, quem integrum habes infra pag. 411.

De inspiratione. Anima ita est in corpore, ut naturale vinculum solutu difficile. 323

In illud Genes. 4. Et erat condens civitatem. Duas cædes ausus est. 324

In illud Genes. 5. Et vixit Jared. duo & sexaginta &c. Audivi Judai- cam hæresim. 324

Ejusdem de patientia. Qui Deo placere cupit, ejusque hæres per fidem evadere. 326

Precatio. Rogo te lux veritatis, Christe. 333

De Beatitudinibus atque infelicitati- bus. Beati qui Deum diligunt, & propter amorem ipsius. 334

Ejusdem de fide. Dominus in euan- gelio

Τῷ αὐτῷ περὶ γλωσσαλγίας καὶ πα-
θῶν. Ἐσπαρμέναι εἰσὶν αἱ ἀναπαύ-
σεις πᾶσαι ἐν πάσῃ ἀνθρώπο-
ῳ. 279

Τῷ μακαρίῳ Ἐφραίμ ἐγκώμιον εἰς τὸν μέ-
γαν Βασίλειον. Κλίνατέ μοι τὰς ἀκοάς,
ἀδελφοὶ ἀγαπητοί, 299

Τῷ αὐτῷ λόγος εἰς τὴν γυναῖκα καὶ ἁμαρ-
τωλὸν, καὶ ἀλείψασαν τὸν κύβητον μύ-
ρω. Πολλὰν ὄντων ὁσίων καὶ ἀξίων ὁ
Θεός. 297

Τῷ αὐτῷ ἐγκώμιον εἰς τὰς ἐνδόξους μάρ-
τυρας τὰς ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ μάρ-
τυρήσαντας. Φαύδρα καὶ ἐπέραςτος ὑπάρ-
χει Ἀβραάμ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώ-
ποις ἢ μνήμη τῶν ἁγίων. 306

Τῷ αὐτῷ εἰς τὸν Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ. Ἀπει-
κίζει ὁ Θεὸς τὸν δίκαιον Ἀβραάμ ἐκ τῆς
συγγενείας αὐτοῦ. 312

Τῷ αὐτῷ λόγος εἰς τὸν προφήτην Δανιήλ,
καὶ εἰς τὰς ἁγίας τρεῖς παῖδας. καὶ
πρὸς τὸν λέγοντα, ὁ κακὸς ποιητὴς
ἐστίν, σωθῆναι ἐδύναμαι. Φέρε δὴ,
ἀσσκεψόμεθα πᾶ κατὰ τὸν προφήτην
Δανιήλ. 319

Περὶ τῆς ὀκτώλογισμῶν. Γίνωσκε, τέκνον,
ὅτι ὀκτὼ εἰσὶν οἱ λογισμοί. 321

Περὶ τοῦ τέλειον ἐξ τὸν μοναχόν. Εἰς μά-
χην δυνατῶν μὴ γίνε κατ' αὐτῶν εἰς
ἀταξίαν νεωτέρων, 322

Περὶ τῆς ἐμφυσήματος. ὅπως ἐστὶν ἡ ψυχὴ
ἐν τῷ σώματι, ὡς δεσμός φυσικὸς δυσ-
δύαλτος. 333

Καὶ ἦν οἰκοδομᾶν πόλιν. Δύο φόνους
ἐπόλμησε. 324

Καὶ ἔζησεν Γαρέδ δύο καὶ ἑξήκοι-
τα. Ἦκουσα Ἰουδαϊκῆς ἀγρέσεως λε-
γούσης. 324

Τῷ αὐτῷ περὶ ἡσυχασμοῦ. Ὁ βυβλούμενος
Θεὸς ἐναρεστήσῃ, καὶ κληρονόμος Θεὸς
ἀφ' οὗ γενεοῖται. 326

Εὐχὴ. Ὁλοκαύτω σε, πὸ φῶς τῆς ἀλη-
θείας Χριστέ. 333

Περὶ μακαριστῶν καὶ παλαρισμῶν. Μακά-
ριοι οἱ τὸν Θεὸν ἀγαπήσαντες, καὶ ἀφ'
τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. 334

Τῷ αὐτῷ περὶ πίστεως. Ὁ κύβητος ἐν τῷ
εὐαγγ.

- εὐαγγελίῳ τὸς ἑαυτῷ μαθητὰς εἰς τε-
 λείαν ταῖς ἀγαγεῖν βεβλόμενος ἔλεγεν. 336
 Τῷ οἷς καὶ μακαριώτερος πατὴρ Εὐφραίμ
 ἐγκώμιον εἰς τὸς ἁγίους πεσάρακοντα
 μάρτυρας. Εἰκόνα μαρτυρικὴν ἀφ' ἑαυ-
 τῶν βέλομαι. 341
 Τῷ αὐτῷ παραινέσις ἀσκητῶν κατὰ σοι-
 χοῖον. Ἀρχὴ ἀποταγῆς μοναχῶν,
 φοβεῖσθαι τὸν Κύριον. 356
 Τῷ αὐτῷ ἁγίῳ Εὐφραίμ παραινέσις. Ἀκού-
 σατε ταῦτα ὑμεῖς υἱοὶ φωτὸς ὄντες καὶ
 φυλάξατε. 374
 Τῷ αὐτῷ περὶ ἐρωτήσεων τιμῶν. Πε-
 ρὶ ὧν ἠρώτησατε μαθεῖν βεβλόμε-
 νοι. 365
 Τῷ αὐτῷ παραινέσις περὶ ὑπομο-
 νῆς, καὶ κατανυξέως ψυχῆς. Ἀγα-
 πητοὶ, γεννώμεθα ὡς γενναῖοι στρα-
 τιῶται. 366
 Τῷ αὐτῷ περὶ κακοηθείας.
 Οὐκ ἔστιν ἄλλος τρόπος νευροκοπεῖν
 ἵππον. 368
 Τῷ αὐτῷ περὶ θεοῖα ἡγνὴ κατήχησις πρὸς
 μοναχῶν. Δεῦτε ἀγαπητοὶ μὲ δεῦτε
 πατερες καὶ ἀδελφοί μὲ, ποιμνιον ἐκ-
 λεκτὸν τοῦ σωτῆρος. 370
 Τῷ αὐτῷ. Συνῶμεν ὅτι ἀγαπητοὶ, τίνι
 παρίστασθαι. 373
 Εὐχὴ. Ἐξεκέρθητι κύριε, καὶ πρόσεχε
 τῇ κρίσει μὲ. 373
 Εὐχὴ. Ἰκετεύω σωτὴρ τοῦ κόσμου. ἐπίβλε-
 ψον ἐπ' ἐμέ. 375
 Τῷ αὐτῷ ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρί-
 σεις. ἐρώτησις. Ὁ δὲ ἀκλῆσις φι-
 λοχρίτων ἀκρατῶν πρὸς τὸν
 ἅγιον Εὐφραίμ. Ὁ δὲ ἀκαλῶμεν δι-
 δασκαλε. 377
 Περὶ τῆς κύρας Σάλης. Ἐν τῇ τῇ μοναστη-
 ρίῳ, τῇ τῇ γυναικῶν, γέγονε παρθένος. 393
 Confer cum ejusdem sancti Ephraem Testamento, quod supra è Græca versione editum
 est. pag. 230. 395
 gelio ad perfectam fidem suos ad-
 ducere volens discipulos. 336
 Sancti ac beatissimi Patris Ephraem,
 encomium in sanctos Quadragin-
 ta Martyres. Imaginem sancto-
 rum martyrum describere cupio. 341
 Ejusdem Parænesis ad Ascetas, ordine
 Alphabetico. Initium renuntiationis
 monachi est timere Dominum. 356
 Ejusdem sancti Ephraem Parænesis.
 Audite ista & custodite, vos qui
 filii lucis estis. 364
 Ejusdem de quibusdam interrogatio-
 nibus. Quæ discendi cupidi interro-
 gastis. 365
 Ejusdem Parænesis de patientia & ani-
 mæ compunctione. Carissimi præ-
 beamus nos tamquam strenuos
 milites. 366
 Ejusdem de morum perversitate.
 Quemadmodum gladius nervos
 incidit equo. 368
 Vide supra pag. 183.
 Ejusdem Adhortatio, sive catechesis
 ad monachos. Venite dilecti mei,
 venite patres, fratresque mei,
 grex Salvatoris electe. 370
 Ejusdem. Intelligamus igitur, ca-
 rissimi, coram quo aditemus. 373
 Precatio. Exurge Domine, & in-
 tende judicio meo. 373
 Precatio. Rogo te, Salvator mundi,
 respice in me. 375
 Ejusdem Interrogationes & Responsio-
 nes. Interrogatio. Interrogarunt
 Christo dilecti auditores sanctum
 Ephraem. Discere cupimus ma-
 gister. 377
 Sunt paulo diverse ab iis que hoc
 Tomo supra prodierunt pag.
 192. 212. & 253.
 De Domina Sala. In hoc feminarum
 monasterio fuit quædam virgo. 393
 Ex Palladii Lausiacis cap. 41. 42.
 apud Rosveidum pag. 737.
 Testamentum S. Ephraem. Ego
 Ephraem morior. 395

Ejus-

Ejusdem S. Patris nostri Ephræm Syri, de perfectione monachi, Anno præterito ad me accessere quidam postulantes.

411

Τῷ αὐτῷ ἁγίῳ πατρὶ ἡμῶν
Εὐφραῖμ. ὁ Σύρε περὶ τοῦ τέ-
λειον εἶναι τὸν μοναχόν. πέρυσί μοι
προσηλθόν τινες ἀτῆντες.

411

Hujus sermonis fragmentum editum est supra pag. 322.

Ejusdem S. Ephræm Syri Excerpta ex catenis Græcis in scripturam. Ac primum in Job.

Hinc discimus fieri non posse. Εὐτεῦθεν μανθάνομεν. pag. 424.

In Psalmum 93. Non habitat in corde tuo. Μὴ οἰκῇτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου. pag. 424.

*In Matthæum & Lucam. de Publicano & Phariseo Initium derelictionis hominis. ἀρχὴ ἐγκα-
ταλήψεως ἀνθρώπου. pag. 424.*

De eodem. Si igitur rectam viam appetis. Εἰ πόινυ ὁρθῶς εἰς ὁρέγη. pag. 425.

*In Transfigurationem Domini. Resplenduit facies ejus sicut sol. ἐλάμψε τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ. pag. 425.*

In idem. Cæterum videbant Prophetæ. καὶ λοιπὸν ἑβλεπον οἱ Προφῆται. pag. 425.

In idem. Hujusmodi quidem fuit sermo: τοῖσπος μὲν ὁ λόγος. pag. 425.

*De eodem. Dicet enim Christus fortasse ad ipsum. ἐρεῖ γὰρ Χριστὸς ἰσως πρὸς αὐ-
τόν. pag. 426.*

*De eodem. Etenim discipulos de hac causa in montem. καὶ γὰρ μαθητὰς ἀφ' οὗτο ἀνήγα-
γεν εἰς τὸ ὄρος. pag. 427.*

*De Nativitate Domini. Xanthico igitur, claro nitidoque mense. ἐν μὲν ἔν τῷ Ξανθικῷ τῷ
φαιδρῷ. pag. 427.*

*S. Ephræm Syri de octo cogitationibus. τῷ ἁγίῳ Εὐφραῖμ Σύρε περὶ ὀκτώ λογισμῶν.
γίνωσκε τέκνον. scias, fili. pag. 428. confer cum sermone, qui supra prodit. pag. 321.*

*Ejusdem de statu spirituali. τῷ αὐτῷ περὶ καταστάσεως πνευματικῆς. ἐν μὲν τῇ πλατείᾳ
ὁδῷ, In lata quidem via. pag. 432.*

In Testamentum Syriacum sancti Ephræm, variantes lectiones. pag. 433.

I N I T I A

Sermonum , Precationum , & Capitum

H U J U S T O M I S E C U N D I

O R D I N E A L P H A B E T I C O G R Æ C E ,

Α.

- Α**γαπητέ, χειριανός εἰ ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ; 74.
 Αγαπητέ, ἀποταξάμενος τῷ βίῳ εἰς εἰσέλθης εἰς τὸς ἀδελφούς. 76.
 Αγαπητέ, ἰδοὺ ὡς ἐτίθημί σοι ὡς ἀκαταθήκην ἑτέραν ἐν κυρίῳ. 77.
 Αγαπητέ, εἰς βάλλης καλὰς ἀρχάς. 79.
 Αγαπητέ ἀδελφέ, εἰς τύχης παροπλῆς. 119.
 Αγαπητέ, εἰς παρὰ τὴν σοὶ ἀναγνώσιν. 128.
 Αγαπητέ, εἰς ἐλθὼν ἀδελφὸς ὡς ἀκαλέσῃ σε. 138.
 Αγαπητέ, παρὰ σε σφοδρῶς, μὴ ἀπολέσῃς τὴν εὐδοκίαν ὁδόν. 145.
 Αγαπητέ, εἰς ἀξιώσῃς γνώσεως καὶ ἀφαιρέσεως, εἴτε ἰαμῶν. 169.
 Αγαπητέ ἀδελφέ, εἰς ἀποταξάμενος τῷ βίῳ γένῃ μοναχός. 185.
 Αγαπητοί, μηδὲν παρομνησώμεθα πλέον τῆς ἀνυποκρίτης ἀγάπης. 209.
 Αγαπητοί, γενώμεθα ὡς γενναῖοι ἐρασιῶται. 366.
 Ἀδελφε, μὴ ἐκλύς ὑπὸ ἐπερχομένων λογισμῶν. 83.
 Ἀδελφέ, ἀγωνίζου, ὡς καλὸς ἐρασιώτης Χριστοῦ. 84.
 Ἀδελφέ, εἰς ἀποταξάμενος τῷ μεταξὺ βίῳ. 85.
 Ἀδελφέ, ἐπιστεύθης ψυχῇ; 87.
 Ἀδελφέ, ἡζιώθης τῷ ἀγίῳ ἐνδύματι τῷ μοναχῷ; 90.
 Ἀδελφέ, τί πλανᾷ σε ἐνεργούμενον ὑπὸ τῷ διαβόλῳ; 92.
 Ἀδελφέ, ὅταν κρύβῃ σοὶ ἀδελφὸς νυκτός. 93.
 Ἀδελφέ, τὸν μονήρη βίον ἐπεθύμησας; 148.
 Ἀδελφοί μου, βέλομαι ὑμῖν διηγέσασθαι πολιτεῖαν καλὴν. 1.
 Ἀδελφοί, εἰς τὴν εὐλαβετέρων ἀδελφῶν ἐφ' ὃν ἐν τῇ συνάξει. 117.
 Ἀδελφοί μου φιλόχειροι, ἀκούσατε περὶ τῆς δευτέρας καὶ φοβεράς παρ-
 ούσας τῷ δεσπότῃ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 192.
 Ἀδελφός τις διηγέσάτο μοι, λέγων. 114.
 Ἀδελφός ἐξήτει τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν. 124.
 Ἀκούε τῷ Ἀποστόλῳ λέγοντος. Θέλω πάντας ἀνθρώπους ὡς ἑμαυτῷ. 164.
 Ἀκούσατε ταῦτα ὑμεῖς υἱοὶ φωτὸς ὄντες καὶ φυλάξατε. 364.
 Ἀπὸ τῆς ἐν ἀμελείᾳ διάγων τὰς ἡμέρας αὐτῶν. 123.
 Ἀποκρίνεται ὁ Θεὸς τὸν δίκαιον Ἀβραάμ ἐν τῶν σφετέρων αὐτοῦ. 312.
 Ἀρχὴ ἀποταγῆς μοναχῶν, φοβεῖσθαι τὸν κύριον. 356.
 Ἀρχὴ ἐγκαταλήψεως ἀνθρώπων. 424.

Γ.

- Γ**ράψατε γὰρ, τῷ ἔχοντι δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται. 116.
 Γίνωσκε τέκνοι, ὅτι οὐκ ἔστιν οἱ λογισμοί. 321, & 428.

Δ.

Δ Εἰ καὶ τὰς ὅζους οἰκτρὰ καὶ μοχθηρὰ βίᾳ ἐρχομένους εἰς μονήρη βίον. 86.
 Δεῦτε πάντες ἀδελφοί, ἀκούσατε συμβουλῆς ἐμῆς ἔσται ἀμαρτωλῶν καὶ
 ἀπαφεύξεται Ἐφραίμ. 50.
 Δεῦτε ἀγαπητοί μου, δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί μου, ποιῶντες ἐκλεκτὸν ἔσται
 σωτήρ. 370.
 Διαφόρως πολεμῶνται οἱ ἐν ὑποταγῇ πνευματικῇ πατρὸς καθ' ἑαυτοὺς. 102.
 Δόξα σοι, ὁ Θεός, δόξα σοι. καὶ πάλιν ἐρῶ, δόξα σοι, ὁ Θεός. 72.
 Δύο φόνους ἐτόλμησε. 324.

Ε.

Ε Ἄν τις ἀπὸ μεγάλης ἀπολήψεως ἔσται ἔλθῃ εἰς τὸν μοναχόν. 78.
 Εἰ ἔλθῃ ἀδελφός εἰς τὸ μοναχικόν, ὅζου οἰασθήποτε παρὰ φάσεως. 97.
 Εἰ ἂν συμβῇ ἀδελφὸν ἔσται κοινοβίᾳ χωρισθῆναι οἰασθήποτε παρὰ φάσεως. 111.
 Εἰ ἂν συμβῇ πικρία. 120.
 Ἐγὼ Ἐφραίμ ἀποθνήσκω. 230.
 Εἰ πίνῃ ὁρδὴ βίᾳ ὁρέγῃ. 425. Scholion de Publicano & Phariseo.
 Εἰκόνα μαρτυρικὴν διαγράψαι βέλομαι. 341.
 Εἰς μάχην δυνατὸν μὴ γίνῃ κατ' αὐτῶν. 322.
 Ἐκ τῆς χώρας, θέρους χαρμονή. 41.
 Ἐλαμψε τὸ πρῶτον αὐτὸς ὡς ὁ ἥλιος. 425. Scholion in Transfigu-
 rationem Domini.
 Ἐν μὲν ἐν τῷ Ξανθικῷ τῷ φασγῶ. 427. Scholion in nativitatem Domini.
 Ἐν μὲν τῇ πλατείᾳ ὁδῶ. 432.
 Ἐντεῦθεν μαρτυροῦμεν. 432. Scholion in Job.
 Ἐν τῷ τῷ μοναχικῷ τῷ τῶν γυναικῶν, γέγονε παρὰ φάσεως. 393.
 Ἐννοηθῶμεν, ἀγαπητοί, τὰς ἐξώτας ἐνώπιον ἐπιγείας βασιλείας. 95.
 Ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ παρὰ φάσεως τῇ κρίσει μου. 373.
 Ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ παρὰ φάσεως τῇ κρίσει μου. 373.
 Ἐπὶ τὸν καρπὸν τῆς ὑπακοῆς ἀφορῶν, ἀδελφέ. 170.
 Ἐρεῖ γὰρ Χριστὸς ἴσως παρὰ φάσεως αὐτῶν. 426. Scholion in Transfigurationem Dñi.
 Ἐσφαρμέναι εἰσὶν αἱ ἀναπαύσεις πᾶσαι ἐν πάσῃ τῇ ἀνθρωπότητι. 279.
 Ἐφῇ ὁ Θεὸς τῆς δόξης εἰσελθῆτε διὰ τῆς σενῆς πύλης. 175.

Η.

Η πίσις μήτηρ ἐστὶ παντὸς ἔργου ἀγαθῆς. 108.
 Ἡκουσα Ἰσραὴλ καὶ ἀνέστης λεγέσθης. 324.
 Ἡ μαρτυρία εἰς τὸν ἕρπον, καὶ ἐνώπιόν σου, κύριε. 160.

Ι.

Ι Ἐκετεύω σωτὴρ ἔσται κόσμος, ἐπίβλεψαι ἐπ' ἐμέ. 375.

Καὶ

K.

K Αἱ γὰρ μαθηταὶ ἀφ' οὗτο ἀνήγαγεν εἰς τὸ ὄρος. 427. Scholion in Transfigurationem Domini.

Καὶ λοιπὸν ἔβλεπον οἱ παρρηταί. 425. Scholion in Transfigurationem Domini.

Καὶ περὶ τοῦ ἐργοχειρὸς μὴ ὀλιγώρει. 80.

Καὶ περὶ τοῦ χρόνου μὴ ὀλιγώρει. 81.

Κατὰ μέρος οἰκοδομεῖται πόλις. 89.

Κλινάτε μοι πᾶς ἀκοᾶς ἀδελφοὶ ἀγαπητοί. 289.

M.

M Αγάπτοι οἱ τὸν Θεὸν ἀγαπήσαντες, καὶ ἀφ' οὗ ἀγάπην αὐτῷ. 334.
Μὴ οἰκᾶτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου. 424.

Μοναχέ, ἔτω τῷ Χριστῷ ἐπηφείλω ἀρέσας; 136.

O.

O ὁ μόνος ἀναμάρτητος οἰκτεῖρησον. 20.
Ὁ Θεὸς ὁ Ἀβραάμ, ὁ Θεὸς ὁ Ἰσαάκ. 21.

Ὁ βυλόμενος Θεῷ. ἐναρεσῆσαι, καὶ κληρονόμος Θεῷ ἀφ' πίστεως γενέσθαι. 326.

Ὁ κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τῶν ἐαυτῷ μαθητῶν εἰς τελείαν πίσιν ἀγαγὼν βυλόμενος, ἔλεγεν. 336.

Ὁν τρόπον ξίφος νευροκοπεῖ ἵππον. 183. 368.

Ὁρῶντες εἰς ὁρέγῃ; 56.

Ὁυ μόνον δι' ἀποχῆς βρωμάτων. 133.

Οὕτως ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι, ὡς δεσμός φυσικὸς δυσδυσάλυτος. 323.

Π.

Π Αρακάλῃμεν διδάσκαλε. 377.

Παρακαλῶ σε, τὸ φῶς ἀληθείας Χριστέ. 333.

Πᾶσα ἐορτὴ καὶ πράξις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σωτηρία καὶ καύχημα ἡμῶν ἐστὶ τῷ πιστῶν. 247.

Παρέκαζε τὴν ἀγνείαν, ἀγαπητὴ ἀδελφέ, φοίνικι. 132.

Περὶ τοῦ τοῦ συμβαίνοντων σκανδάλων, οἶδαμεν τὸ εἰπόντα. 81.

Περὶ ὧν ἠρωτήσατε μαθεῖν βυλόμενοι. 365.

Πέρυσί μοι παρρηλθόντινες ἀπῆλθες. 411.

Πολλὰ παραγνέσαντες τὸν εὐλαβέσατον Θεόδωρον. 186.

Πολλῶν ὄντων ὁσίων καὶ ἀξίων τοῦ Θεοῦ. 297.

Πρόσεχε σεαυτῷ, ἀγαπητέ, μήποτε ἐν ἀμελείᾳ καὶ μετεωρισμῷ ἀπολέσῃς σε τὸν χρόνον. 165.

Πῶς ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἁμαρτωλὸς Ἐφραίμ, καὶ μετὰ πλημμελημάτων, δυνήσομαι ἐξεπᾶν πᾶ ὑπὲρ τῆς ἐμῆς δυνάμει. 222.

Σ.

Σ Ὡμεν ἐν ἀγαπητῇ, τίνι παράσταται. 373.

Τ.

Τ Οἷς ἐν κοινοβίοις νεωτέροις μοναχοῖς διαφέρει πολέμοι ὁ ἐχθρός. 100.
Τοῖς ἐν ὑποταγῇ καθεζομένοις πνευματικῇ πατρὸς ὑποβάλλει ὁ ἐχθρός. 154.

Τοῖς τοῦ κυρίου λόγος. 425. Scholion in Transfigurationem Domini.

Τῷ κυρίῳ καὶ σωτήρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ εὐπόνοτος. 161.

Τῷ ἀδελφῷ, ἢ τῇ ἀδελφῇ ὑποβάλλει ὁ πονηρός. 129.

Υ.

Υποβάλλει ὁ ἐχθρός τῷ ἀδελφῷ. 107.

Φ.

Φ Αἰδρά καὶ ἐπέρατος ὑπάρχει διαπαντός καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις ἡ μνήμη τῶν ἀγίων. 306.

Φερε ἡ, διασκεψόμεθα πᾶς κατὰ τὴν Προφήτην Δανιήλ. 319.

Φιλῶ δὲ τὸ εὐαγγέλιον, δέσποτα, ὅτι, ὅτε πενῶ, τρέφει με. 256.

Ω.

Ως λογίζομαι, ἀδελφοί, ὅτι τρεῖς εἰσι νυσαγμοί. 95.

I N I T I A

Sermonum , Precationum , & Capitulorum

H U J U S T O M I S E C U N D I

O R D I N E A L P H A B E T I C O L A T I N E

A.

AD fructum obedientiae respiciens frater. 170.
 Age jam, contemplemur Danielis Prophetæ. 319.
 Amo, & exosculor tuum Euangelium, Domine, quia me esurientem nutrit. 259.
 Anima ita est in corpore, ut naturale vinculum solutu difficile. 323.
 Anno præterito ad me accessere quidam postulantes. 411.
 Apostolum audi dicentem: volo omnes homines esse sicut & me ipsum. 164.
 Attende tibi ipsi carissime, ne forte in negligentia atque distractione perdas tempus
 tuum. 165.
 Audite ista, & custodite vos qui filii lucis estis. 364.
 Audivi Judaicam hæresim. 324.

B.

BEati qui Deum diligunt, & propter amorem ipsius. 334.

C.

CÆterum videbant Prophetæ. 425. Scholion in Transfigurationem Domini.
 Carissime, divina gratia Christianus es? 74.
 Carissime, si seculo renunciatis, ad fratres ingressus sis. 76.
 Carissime, ecce aliud tibi servandum commendo depositum in Domino. 77.
 Carissime, si bona ac pulchra jeceris principia. 79.
 Carissime frater, si promotus fueris. 119.
 Carissime, si onus legendi mandatum tibi fuerit. 128.
 Carissime, si frater aliquis adventans cohortetur te. 138.
 Carissime, attende vehementer, ne deperdas viam rectam. 145.
 Carissimi, præbeamus nos tamquam strenuos milites. 366.
 Castitatem, dilecte frater, palmæ similem existima. 132.
 Circa tempus etiam noli esse negligens. 81.
 Complectamur mente, ac consideremus, carissimi, eos qui coram Rege constituti sunt
 terreno. 95.
 Cum dicat Dominus & Salvator noster Jesus Christus. 161.

D.

DE scandalis porro occurrentibus, novimus cum qui ait. 81.
 Decerta, Frater, tamquam bonus miles Christi. 84.

Deus

Deus Abraham, Deus Isaac. 21.

Dicet enim Christus fortasse ad ipsum. 426. Scholion in Transfigurationem Domini.

Dilectissimi, nihil synceræ caritati præferamus. 209.

Discere cupimus magister. 377.

Diversæ in cunctis hominibus sparsæ reperiuntur cupiditates. 279.

Diversimode impugnantur qui sub obedientia spiritalis Patris constituti sunt. 102.

Dixit Dominus gloriæ: intrate per angustam portam. 175.

Dominus in euangelio ad perfectam fidem suos adducere volens discipulos. 336.

Duas cædes ausus est. 324.

E.

E Go Ephræm morior. 230. 395.

Etenim discipulos suos hac de causa duxit in montem. 427.

Ex agro procedit messis gaudium. 41.

Exurge Domine, & intende iudicio meo. 373. Alia precatio. Ibid.

F.

F Ides, est mater boni omnis operis. 108.

Flectite ad me aures, fratres dilecti. 289.

Frater, si post abdicationem vanæ vitæ. 85.

Frater, credita tuæ curæ est anima? 87.

Frater, dignus es habitus sancto indumento monastico? 90.

Frater, cur deciperis correptus à diabolo? 92.

Frater, quando fores tuas noctu frater pulsaverit. 93.

Frater quidam exposuit mihi, dicens. 114.

Frater suum quærebat fratrem. 124.

Frater, solitariam desiderasti vitam? 148.

Frater carissime, si abdicata vita seculari factus sis monachus. 185.

Fratri sive forori suggerit dæmon improbus. 129.

Fratres mei, enarrare vobis volo. 1.

Fratres, si quis ex magis piis ac religiosis fratribus in synaxe constitutus. 117.

Fratres mei Christo dilecti, audite quæ dicturus sum de secundo & terribili Domini nostri Jesu Christi adventu. 192.

G.

G Loria tibi Deus, gloria tibi iterumque dicam: gloria tibi Deus. 72.

H.

H Inc discimus fieri non posse. 424. Scholion in Job.

Hujusmodi quidem fuit sermo. 425. Scholion in Transfigur. Domini.

I.

Illustris & peramabilis est semper Angelis atque hominibus memoria sanctorum. 306.
 Imaginem sanctorum martyrum describere cupio. 341.
 In hoc feminarum monasterio fuit quædam virgo. 393. ex Palladii Laufricis.
 Initium renuntiationis monachi est timere Dominum. 356.
 Initium derelictionis hominis, à dimissione animi recedere. 424. Scholion in Matth. & Luca.
 Intelligamus igitur, carissimi, coram quo aditemus. 373.
 Inter multos viros sanctos ac dignos Dei. 297.
 Interrogarunt Christo dilecti auditores sanctum Ephræm, discere cupimus magister. 377.
 In lata quidem via. 432.

M.

Mandaverat Deus iusto Abraham, ut migraret ex cognatione sua. 312.
 Miserere mei, qui solus sine peccato es. 20.
 Monache, ita ne professus es te Christo placere velle? 136.

N.

Ne frangaris, frater, ab ingruentibus cogitationibus. 83.
 Non solum per abstinentiam à cibis. 133.
 Non habitet in corde tuo potestas diaboli. 424. Et Scholion in Psal. 93.
 Novitios in cœnobiis monachos variè oppugnare solet inimicus. 100.

O.

Omnis celebritas & actio Domini nostri Jesu Christi, salus & gloria nostra fidelium est. 247.
 Oportet porro & eos, qui ex misera atque ærumnosa vita ad solitariam vitam accedunt. 86.
 Opus quoque manuum non negligas. 80.

P.

Paulatim ac per partes ædificatur civitas. 89.
 Peccavi in cælum, & coram te, Domine. 160.
 Pugnans in potentes, ne ruas contra ipsos inordinate morum juniorum. 322.

Q.

Quæ dicendi cupidi interrogastis. 365.
 Quemadmodum gladius nervos incidit equo. 183. 368.
 Qui Deo placere cupit, ejusque hæres per fidem evadere. 326.
 Quomodo minimus ego & peccator Ephræm, plenusque delictis, enarrare ea poterō,
 quæ meas excedunt vires. 222.
 Quum dicat Dominus & Salvator noster Jesus Christus. 161.

Rectam

R.

R Etiam vivendi rationem expetis? 56.
 Rogo te, lux veritatis Chrilte. 333.
 Rogo te, Salvator mundi, respice in me. 375.
 Resplenduit facies ejus ut sol. 425. Scholion in Transfigurationem Domini.

S.

S Cias, fili, quod octo sunt cogitationes. 321. 428.
 Scriptum est: habenti dabitur & abundabit. 116.
 Si acciderit, fratrem aliquem ad monasticam vitam quacumque occasione venire. 97.
 Si contigerit a coenobio fratrem quocumque prætectu recedere. 111.
 Si tibi, carissime, donum scientiæ & discretionis, sive curationum concessum sit. 169.
 Si quæ acerbitas acciderit. 120.
 Si igitur rectam vitam appetis. 425.
 Si quis a magna vani seculi existimatione ad monachatum accesserit. 78.
 Sub obedientia Patris spiritualis constitutis suggerit inimicus. 154.
 Suggest fratri inimicus. 108.

V.

V Ariis licet adhortationibus cum religiosissimo Theodoro egerimus. 186.
 Venite universi fratres, consilium a me peccatore & imperito Ephræm accipite. 50.
 Venite dilecti mei, venite patres fratresque mei, grex Salvatoris electe. 370.
 Vir in torpore ac negligentia dies suos transigens. 123.
 Vt arbitror, fratres, tres sunt dormitationes. 95.

X.

X Anthico igitur claro nitidoque mense. 427. Scholion in nativitatem Domini.

R E G E S T U M.

❖. a. b. c. d. e. f. g. h. A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M.
N. O. P. Q. R. S. T. V. X. Y. Z. Aa. Bb. Cc. Dd. Ee. Ff. Gg. Hh.
Ii. Kk. Ll. Mm. Nn. Oo. Pp. Qq. Rr. Ss. Tt. Vv. Xx. Yy. Zz.
Aaa. Bbb. Ccc. Ddd. Eee. Fff. Ggg. Hhh. Iii. Kkk. Lll.

Omnes sunt Duerniones, præter ❖ Quaternionem.

R O M A E

APUD JOANNEM MARIAM HENRICUM SALVIONI
TYPOGRAPHUM PONTIFICIUM VATICANUM.
M. D CC XLIII.

SUPERIORUM PERMISSU.

L.
G.
F.
L.

ALL
NEW

